Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermones magistri Pauli Wann de Tempore

https://hdl.handle.net/20.500.14918/461826

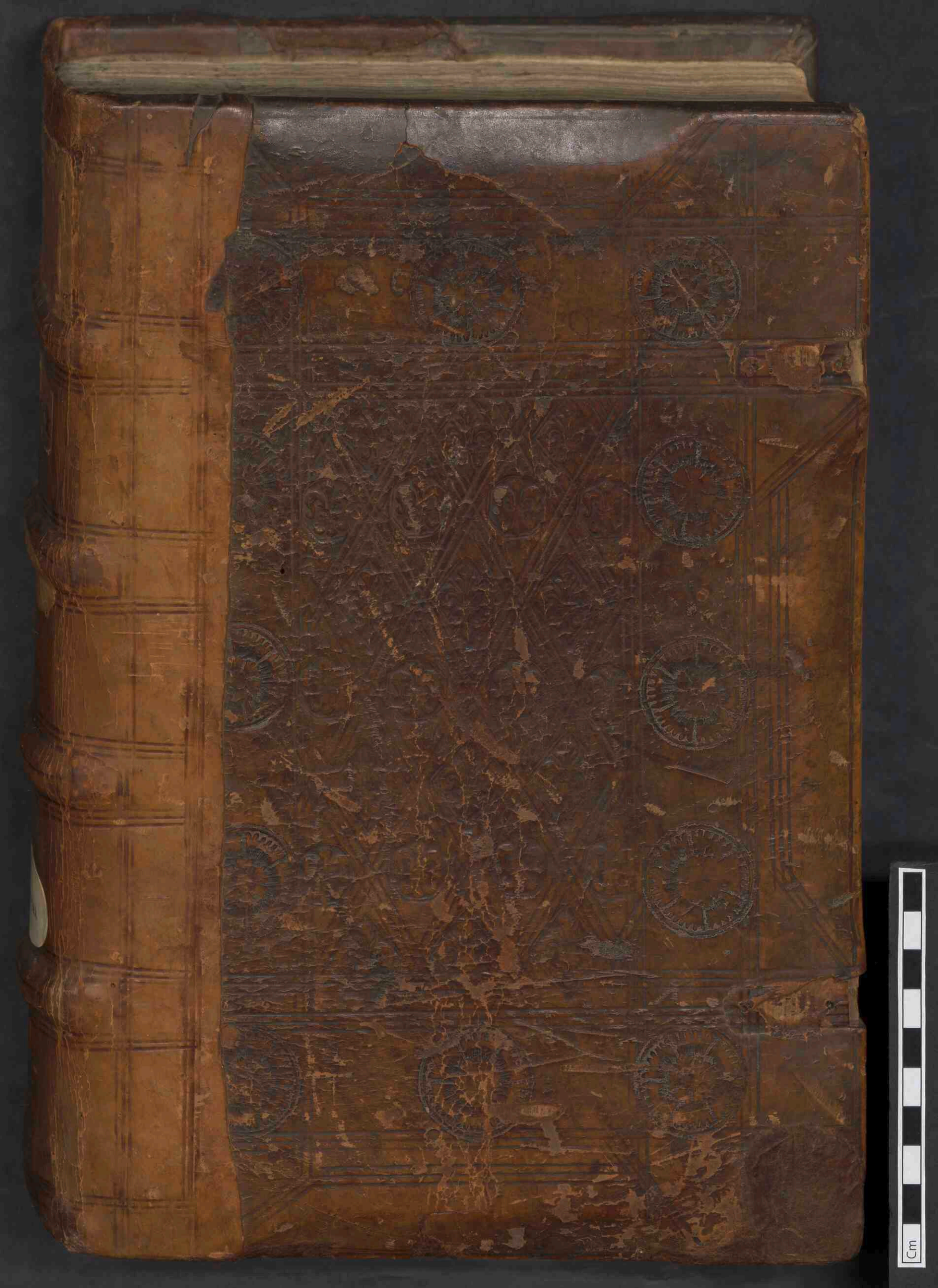

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

bi solaciū fidelissimū, de ꝟ dicit Chrys. O bone iesu cur illā q̄ tam dulcit̄ te lactauit & nutriuit vocas mulierē & nō mr̄em, & rūdit Si dulcius ei locut⁹ fuissez credo cor ꝑgi nis mestissime crepuisset. Idē volūt Aug. & Bernū, sed attende q̄nto affectu iobi eam in mr̄em cōmendauit: dicēs, Ecce mr̄ tua, nō dixit, ecce dña tua, In ꝟ nos peccato res spem nr̄am ad deū erigere debem⁹, nō enī credendū est q̄ ꝟ ꝓulegio dñs solū io hannē honorauerit vt ipe solus dicat ma rie filius adoptiu⁹: ꝫ & nos oēs. Si cū ma ria stamus ux̄ta crucē iesu. i. si diligent̄ ei passiōem recolligim⁹ & de ꝟ gr̄as sibi agi mus. Nō ei in euāgelio dicit euāgelista. de inde dicit iobi. ecce mr̄ tua, ꝫ dicit, deinde dic discipl'o &c. Dis ār hō xp̄i discipul⁹ effi cit̄ q̄n eius passionē & marie cōpassionē se dulo memorat̄. Tūc aūt iesus discipulum diligit q̄n diligit̄ ab eo, sm illud Salomo nis. Ego diligētes me diligo, Prouer. viij. Si ḡ sic iesus mariā dedit nob in mr̄em, ḡ ipe dñs ē frater nr̄. et p ꝓseqūs hereditatez regni celest̄ secū capiemus, si i fraterna di lectiōe māserimus. De ꝟ dicit Bernū, in li bello de ꝓtemplatōe, q̄ ꝺdā religiosus ha bebat tantā deuotōem i isto ꝑbo Mulier, ecce fili⁹ tuus, q̄ fere p. xx. ānos ꝓtinuabat lachrymas i tāta abundātia q̄ nō reputa bat satisfacere vt de ipis ḡsi biberet, & q̄n ex exponebat verbū sic, O mr̄ ecce fili⁹ tu us. ecce q̄l'r pendebat i cruce, vide quō mo rir̄ iustus, i. fili⁹ tuus, vide quō derelict⁹ ē. bñ enī incipiebat ille religiosus totā passi onē dñi. & q̄n veniebat ad istū locū i lamē ta dissoluebat̄ & spūali exposit̄one exponeba bat. Et ad filiū dixit, Ecce mr̄ tua. q. d. vi de quō illa nbi cōpatit̄. Hec Bernū. Et sub dit ad lr̄am intelligit̄ de iobe, & sm aliū ītel lectū de genere hūano. Oēs enī tunc recō mendati sum⁹ dñe nr̄e ꝑgini marie. Roge mus ḡ dulcissimā mr̄em nr̄am mr̄em mise ricordie vt sic dñs nos sibi i filios cōmen dauit & eā nob in mr̄em honorandā tradi dit. ita ipa sua matna viscera ad nos expo nens suo filio fr̄i nr̄o recōmēdet & sue ama rissime passiōis participes efficiat. S

Quartū ꝑbū scribūt Matth. & Mar. et est illud. Deus me⁹ de⁹ meus vt q̄d derelī quisti me &c. vt in ꝟ dñs oñdat magnitu dinē sue pene, Sed di, q̄d est ꝟ q̄ audio? q̄s deus dereliq̄t eū? cū solū sit vnus ver⁹ deus & nō alius ꝓter eū q̄ pendet in cruce, quō ḡ ꝓt seipm derelinq̄re, durus est ꝟ ser mo ad audiendū xp̄iano, Pro illo est notā dū q̄ istud verbū, ptulit dñs in cruce voce magna, ñ ex ipatiētia aliq̄, q̄m nullā oīno habuit ipatiētiā: nec aliq̄d signū impatien tie oñdit, sed p ꝟ q̄ sic clamās dixit. Deus me⁹ deus me⁹ &c. magnitudinē sui doloris quē, p nobis sustinuit oñdit. Nō est ḡ illa derelictio referenda ad solutionē vnionis psonalis, ita q̄ būanitas fuisset diuisa a di uinitate, cū ipe dicat Joh. viij. Qui me mi sit mecū est: & nō reliq̄t me solū. Et sic vult sn̄aliter, diuinitas non reliquit me solū, ex quo ptz q̄ ipe nunq̄ desinebat esse de⁹ sue anīa erat diuncta corpori siue separara, nā in illa separatiōe anīe a corpe aīe erat vni ta deitas, & corpori mortuo erat vnita dei tas. Fuit enī diuinitas taliṫ vnita huma nitati. vt sic etiā esset vnita anīe, etiā p⁹ mor tem eadē anīe & corpi in sepulchro eadem vnione, sed referēda est illa derelictio ad ꝟ q̄ diuinitas exposuit humanitatē passio nibꝰ sine defensiōe ac ꝓtectiōe ac si nō fuis set sibi vnita vt dicit Aug̃ dist. xxj. iij. sen tentia. Vñ dicit Iasiodo. Reuera ma nibꝰ impioꝝ tradi nō potuisset nisi diuini tas talia fieri ꝑmisisset, sicut ipe ad ꝑlatū dixit. Nō hīes in me potestatē aliquā nisi tibi datū esset desup. Clamauit ḡ ad deum ꝓtem. deus me⁹ deus meus vt q̄d me dere liquisti sc̄z in manibꝰ me occidentiū sine oī ꝓsolatione & refrigerio. q̄si di, humanitas mea in passiōe sua nullū habet refrigeriū a deitate Ex istis infertur q̄ passio xp̄i fuit omniū passionū acerbissima, ceteri ei mar tyres q̄nto durioza passi sunt exteriꝰ: tan to magis deus illis astitit ꝓsolans interi⁹. Unde beatus Tiburcius dū nudis plan tis sup carbones duceret dixit. Mihi vi det̄ q̄si sup roseos flores incedā. Sic bea tus Laurentius dū sup craticulaz iaceret dixit, Carbones isti refrigeriū mihi ꝑstant q̄ consolatio diuīa interius & ignis diuini amoris fuit tam magnus q̄ penas exterio res q̄si ꝓ nihilo reputabāt, q̄ motus ma iores expellunt minores, Si enī de⁹ ꝟ nō fecisset: infiniti martyres in suis inusitatis tormentis defecissent. sic licz aīa xp̄i sm por tionē supioꝝ fuerit sg beata fruens deo, q̄

cui⁹ beatitudinis ꝙsolatōe oīs dolor inte rioris portiōis possit absorberi: tñ ñ est sic facū: ꝫ relicta ē sensualitas totaliṫ passioni tāq̄ ñ fuisset vnita deitati, & hec fuit maior pena oīb⁹ aliꝭ suis penis, & ꝑ hoc dici pena pena &, q̄ sine illa nulla fuit ei pena aut pas sio, imo si oēm penā tot⁹ mōi etiā oīm ma lignoꝝ spirituū & oīm dānatoꝝ i suo corpe & aīa ꝓtulisset mor totaliṫ deitas tales ab sorbuisset tāq̄ vnā scintillā ignis totū ma re occeanū absorberet. & ꝟ est qđ dicē Aug. vt supꝰ allegaui. Dalle cū deo esse i ꝓfun do iferni q̄si sine eo i celo &c. T Hz di, q̄s, ex q̄b⁹ causis ꝑ cogsci dolorē xp̄i fuisse maxim. Rn̄r q̄ ex pl'ib⁹ ꝟ cogsci ꝑt vicz ꝑ pter q̄uoꝝ ꝑncipaliṫ. vt ptz ifra ex derelicti one diuinitaṫ ad sensuz supdictū & ex purita te & nobilitate cōplexionis, ex generalitate passiōis i oīb⁹ mēbris, ꝓpter gen⁹ mortis vi delicz crucifixiōis & generale scādalū excep ta mr̄e. ex tristicia maria quā habuit ꝑ ꝓ iudeoꝝ ingtitudinē & multoꝝ futuroꝝ icō passionē. Pro ḡ dolor xp̄i fuit maxim⁹ ꝑ pter derelictionē diuinitaṫ, de q̄ supꝰ audist & puritate & nobilitate cōplexiōis Vñ i xp̄o fuit ver⁹ dolor sensibil⁹ maxim⁹ exterior. fu it etiā in eo tristicia iterior maria. q̄ causat ex apphensiōe alicui⁹ discōuenientis & noliti & q̄libet illaꝝ passionū fuit maria i xp̄o. vt dicit san. Tho. in. iij. ꝑte sum. q. xlvj. ar. vj. Quāto ei cōplexio hoīs est purior et subti lioꝝ tanto ei⁹ caro ē delicacioꝝ & dolorosioꝝ in penis, ꝫ xp̄s sup oēs alios fuit excellēti oris cōplexiōis &c. q̄ caro ei⁹ fuit formata nō actiōe nature ꝫ opatōe spūsci i vtero ꝑginis ex purissimis sanguib⁹ & guttul' vir ginis marie, Pcōo ei⁹ passio fuit maxima ꝑter generalitatē passiōis i oīb⁹ mēbris q̄ passus est i capite spineā coronā, i mani bus & pedib⁹ fixurā magnoꝝ clauoꝝ & ob tusoꝝ, i facie alapas & sputa & genaꝝ lace rationē, i dorso flagella durissima sil'r in scapul' & pectore q̄ntū ꝑ statua tangi potuit: & tandē tot⁹ corpis i cruce crudelē distēsionē vt oīa ossa ei⁹ nūerari possent vt sup dictū ē. Itē passus est i oīb⁹ sensib⁹ cor poris, sm tactū vulnera & verbera multa, sm gustū q̄ felle & aceto potat⁹, sm olfactū in loco feridо cadauez mortuoꝝ, sm auditus voces blasphemātiū & deridentiū, sm visuz videdo derelictā & desolatā ei⁹ mr̄em. Ter cio xp̄i passio fuit maxia, ꝓpter gen⁹ mortis & generale scādalū excepta mr̄e eius scissi ma, q̄ moꝝ crucifixoꝝ fuit acerbissima ex ꝟ q̄ patiebant̄ i locis neruosis & maxie sensi bilib⁹, nō ei illud corp⁹ aliā sustētatōez ha buit nisi q̄uoꝝ vulnera manuū & pedū i q̄ bus pendebat. Et bñ fuit maxia ei⁹ passio ꝓter scādalū generale. videbat ei excepta mr̄e sua oēs alios a fide defecisse. Quarto xp̄i passio fuit maxia ex tristicia quā habu it ꝓter iudeoꝝ ingtitudinē & mltoꝝ futuro rū icōpassionē. Mā iudeis singlariṫ mā gna & mlta bñficia exhibuit, de q̄b⁹ oīb⁹ tā iust̄i erāt vt nō solū ea nō cogsceret & cōti terent̄ ꝫ etiā tm̄ bñfactorē crudeliṫ occide rent. Jō dicit ꝓpha i ei⁹ ꝑsona, Retribue bāt mihi mala ꝓ bonis: & odiū ꝓ dilectiōe mea, q̄ & heu hodie multi xp̄iani faciunt. Magnitudo ḡ ingtitudinis iudeoꝝ tūc exi stentiū & nō solū illoꝝ ꝫ & inicitas & ingtitu do oīm xp̄ianoꝝ & malos q̄s tūc xp̄s i cruce cogit futuros ingtos: illa aut̄ tristiciam xp̄i dñi, ꝓter hāc ḡ magnitudinē duplicis doloris exterioꝝ & interioꝝ Hieremias di cit ꝑba themat̄. Treñ j. O vos oēs q̄ trā sitis ꝑ viā, attē. & vi, si ē dolor sic̄ do. me, ꝑ ter hāc ḡ ingtitudinē decātauit eccia i ꝑso na tua. Popule me⁹ q̄d feci tibi &c. Ubi di cit Ber. exprobrādo pctōrib⁹ in ꝑsona xp̄i dicit, ꝑpha. ꝑple me⁹ q̄d feci tibi aut in q̄ cō tristaui te &c. q. d. ꝑple meus q̄d tibi facere potui & ñ feci. q̄d cā est q̄ inimico meo ma gis libet fuire q̄m mihi, nec ille creauit vos ꝫ nec pauit. Si parua hec vident̄ ingtis: nō ille ꝫ ego redemi vos, q̄ ꝓcio. non vtiq̄ auro coꝝruptibili vl' argēto: nō sole vel lu na, nō saltē angeloꝝ aliq̄: ꝫ ꝓprio vos cruo re redemi. Ceterū si neq̄ tā multiplici iure debitū est a vob elicere famulatuz. omissis oīb⁹ mecū saltē ex denario diurno ꝓtedite. Ecce quō xp̄s dñs cōq̄rit de hoie q̄ ꝓ tot bñficiꝭ eū ñ diligit. Hile dic Aug. ꝺ vicz hereses cū ait i ꝑsona xp̄i. Cū ees inimic⁹ ꝓ iis mei recōciliaui te, cū int̄ mōtes et sil uas errares q̄siui te, hūer⁹ meis portaui te, laborauī, sudaui, caput meum spinis appo sui. man⁹ meas & pedes clauis adiici, lan cea lat⁹ meū aperui vt te mihi copularez: & tu diuideris a me. Pōt etiam magnitudo doloꝝ passiōis xp̄i adhuc ex duobꝰ cōside rari. Pro q̄ passio ei⁹ & dolor fuerunt ab

Erasmi Wasp
Sermones
de
tempore

L h 2

L. fo.
281

RARIORA

Cm

Cm

Cm

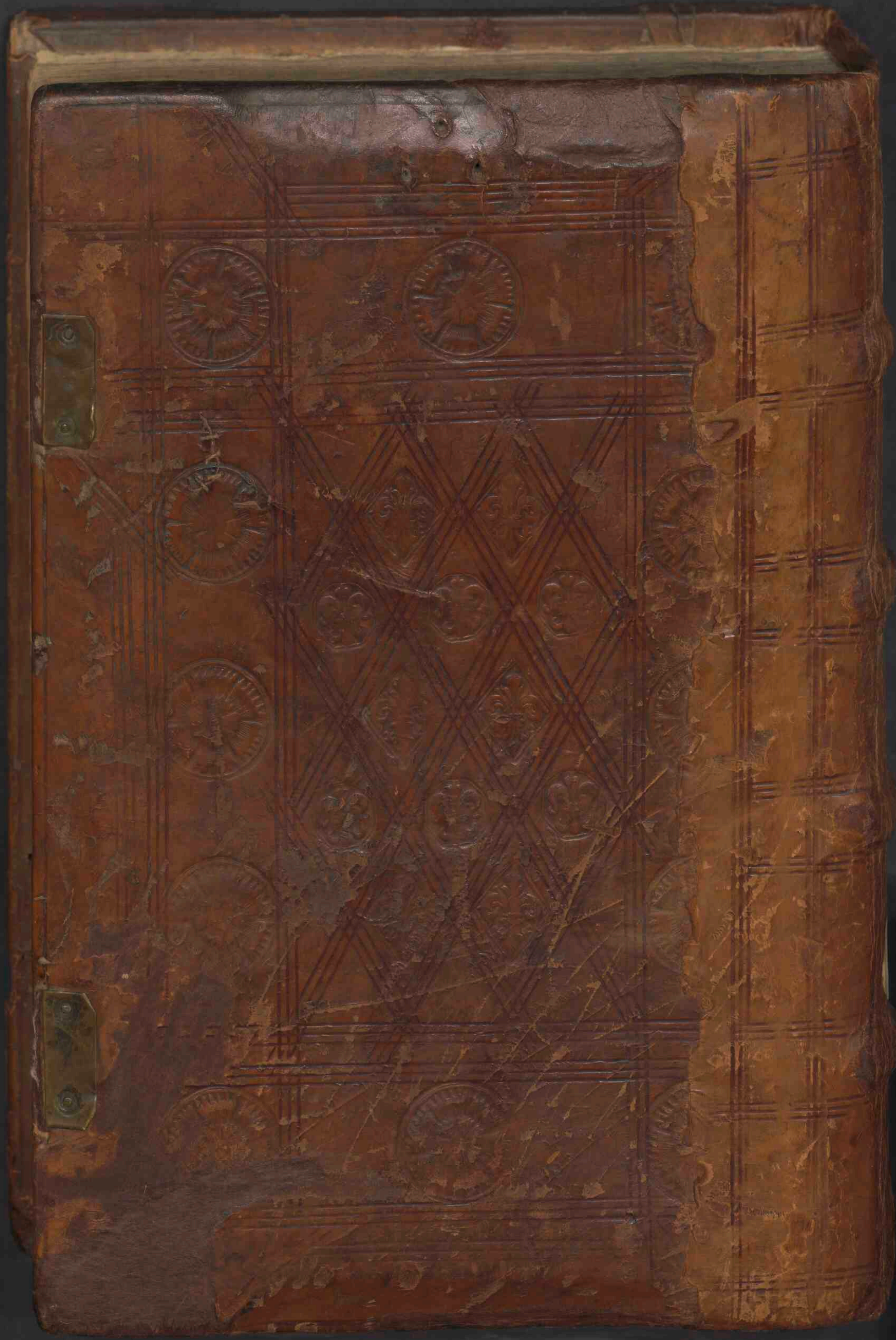

Theologia
Folio nº. 201

Theol.
201

Ezz. J. 12 en 31
Ontbreken.

Gerestaureerd 22-9-98

Incipit regiſtꝝ ſuper ſermonibꝫ de tẽpore in euãgelijs magiſtri Pauli wañ ſacre theologie pfeſſoris exímj: ac eccleſie Patauienſ pdicatoris famoſiſſimi. Et ſic debet intelligi: vt numerus poſitus oſtẽdat locũ ſiue ſermonẽ in quo materia que querit inueniat. Et lra alphabeti oſtẽdat in q̃ parte eiuſdẽ ſermonis habeat. Et ſi plures ponunt numeri dat intelligi q̃ ī pl'ibꝫ ſermonibꝫ de hoc habeat. Et pl'es lre alphabeti oſtendũt plura loca ſermonis

Registrū

A

Aborsus ex multiplici causa cō mittit.lv. C

Act⁹ hoīs q̄liscūq; nō ē meritorī⁹ sine dilectōe dī.xlvij B

Aduētus christi vt digne celebret q̄tuor nūcij ab eccl̄ia p̄mittūt.j. A B p totū

Aduētus xp̄i q̄druplex.j. I

Aduent⁹ spūsscti in mentē q̄lit fiat.ix. H

Aduersa sustinēs dz passionē xp̄i (ho J
meditari multiplr.xvij I

Aduersitates ꝛ tribulatōes de⁹ iust⁹ p̄mittit ꝓpter tria.xlvj. H H

Aduersitates ꝛ tribulatōes patient sustinētes ꝯsequunt tres vtilitates.ibidē J

Adulatores q̄ sint ꝛ q̄ntū peccāt.lvij. F

Adulteriū ꝓmittit pl'ibꝫ modis ꝛ est (H
valde graue peccatū.xxix. H

Agn⁹ paschalis quō repūtat xp̄m.xxxiij. A

Agriculturā exercentes sunt p̄iui (ho
legati.liij. D

Alleluia quid significat.xxxvij A

Altaria sunt habēda in reuerētia: ꝛ nō se illis appodiando.lx. E

Angelus nō potest sibi vnire humanam naturam siue humanitatē.j. M

Angeli tres apparuerūt cū sepulchro xp̄i in die pasce.xxxvij C

Angeli oēs iter se differūt specie.lij. A

Angeli quō gaudent de pctōr⁹ ꝓnīaz agēte.lij. B

Anime status post exitum a corpore qualis sit.vj. O P Q

Alas suas vēdūt hoīes multiplr.xix E

Anima penitēs significat p mulierē chananeam.xxiij. E

Anima nō pōt habere maiorē penā ī hoc mūdo q̄ ꝓscias accusantē plenā peccatis.xxiij. F

Animā xp̄s emit maximo (pcto valde chare.xlj L M N

Anime ratōnalis dignitas.xliij. M N. ꝛ.lvij. I. ꝛ.lxxij F G H J

Animā suā q̄libz homo diligent debz custodire.lvij I

Anima impugnat triplici bello in extremis.lix. K L M

Alia ad imaginē dei facta habz supscriptionem dei vel diaboli.lxxij E M

Animaz hoīs christ⁹ magnis laboribus acquisiuit.lxxij J K

Anīa pctōris p p uellaz mortuā a christo suscitatā significat.lxxiij. H

Anima fidelis dicit nauicula xp̄i que mltis temptationib⁹ quatit.xvij. K

Anna ꝓphetissa que christū in tēplo suscepit ꝓmendatur. xj D

Antichristi malicia multiplex notat.iiij. E I M N O P Q R S.

Apparitiōes insolite debent recipi caute.

Apostoli quō locuti sunt va (xxij. C
rijs linguis.xlvij. C

Arbor folia ꝛ fructus q̄d significāt.lij. A B per totum.

Arbores in genere sunt triplices. materiales ꝛ spirituales.lvij H J

Arbor bona debz in se hīe sex ꝓditōnes.

Arbor mala excidetur quīq; (lvij. J
modis.lvij. K

Arguunt a christo auari: supbi: gulosi: he redib⁹ supflua vel iniusta relinquentes: ꝛ scpturs sanctis nō credentes.l. M

Arma nostra spūalia sunt ꝙtutes cardinales.lxx A

Articuli christi tres. de christi morte. ō resurrectōe ꝛ ascensione.xlij. B

Articuli septē ō hūanitate xp̄i.lvj F

Ascensio christi in celū qualiter facta est. xlv. A B p totuz.

Ascensionis festū ostendit valde magnuz et solenne. Ibidem D

Ascēsiōis xp̄i mod⁹ declarat. ibidem F.

Ascensio christi in celū fuit nob vtilior q̄s eius corpalis p̄sentia ꝓpter tria.xlv. H H

Ascensio christi quare facta est eleuat⁹ manibus. Ibidem J

Ascensio christi quare facta est in mōte oliueti.xlv. B

Ascensionis christi virtus ꝛ potētia ostenditur ex quinq;.xlv. K L

Attritio quō fit contritio.xxiij J

Auaricia quō debet extingui.xvj. B

Auari quō diligunt tpalia.xxij K O

Auari post penitentiā sepius recidiuant. xxvij. B.

Auaros multū detestat deus.l. C D

Auarus compatur talpe.lvj H

Auarus compat hydropico.lxvj E

Auarus ꝓparat politico.lxviij B

Auari arguunt de iniusta acquisitōne tpaliū ꝛ nimia sollicitudine.lxiij. F

Auditus triplex.xx E

Registrū

B

Beatitudo corporis ⁊ anime qualis sit. v. p O. ⁊. xxxviij. D
Beati nudi incedunt in patria. xxxviij. P
Bton gaudiū quō sit ppetuū. xlij F H D
Bti an patiāt damnatis in penis. l. M
Beatitudo eterna in quib consistit. lj. D E J. Et. lxj. H. et. lxix. K L D
Beatitudo an sistit in delectatōe volup tate vel in honoribꝫ
Benedictio cibi ante mēsaz qualiter fieri debet. xxvij. H J
Bnficiozꝝ recognitio oñdit boi ex brutis. Bellum triplex pria anima (lxx. D in extremis. lix. K L D
Bestie siue bruta a natura tēpore infirmi tatis querunt medicinā. lx. A
Blasphemi p⁹ pniaz sept⁹ recidiuāt. xxvij Blasphemia est grande peccatuz (D xx. F. Et. lxvij. A F H. p totum
Blasphēia mittit i deū triplē. lxvij E F
Blasphemia est vitanda ꝓpter q̄ntz mala lxvij. H D J K
Blasphemo que penitētia sit imponenda a iure vel fm eccliam. lxvij. J
Bona nature fortūe gre ⁊ glie ⁊ mala pe ne a deo sc̄nob pate. lxix. D E F p totū
Bufo cuius nature sit declarat. lvj. D

C

Cadus qualis sit mēsura. lvij A
Canis querit medicinā ad purgandū ven trem. xvj. A
Captiuitas ihesu. xxxv. C D F L
Castellum emaus vbi sitū est ⁊ quid dns ibi fecit cum fonte ⁊c. xxxix B
Castellum quadruplex. lxij. B C D E
Caute debemus ambulare. lxix. H
Celi nouē sūt ifra celū empyreū. xlv. K
Celū debem⁹ respicere ꝓpter tria. lxj. K
Cena xpi dni est q̄druplex. lj. C D E F
Centurionis fides ⁊ deuotio. xvj. F H
Cerua querit herbam p exitu ferri cum q̄ est sagittata. xvj A
Cibi quadruplices notant. xxiij. I
Cibꝫ est benedicend⁹ ante comestionē ⁊ gr̄ tias agēdū etiā a laicis. xxvij. H J. ⁊. lvj
Circūcisio quādo ⁊ qualiter ⁊ quib (K fuit data. xij A B E D E
Circūcidi gre xps voluit. xij C D
Clamor christi multiplex ad vocandum nos. xx. E
Clamor hominis ad deū in oratōne qual esse debet. xxj. E
Clerici quomodo debent ꝫscientiā suā ex aminare ante ꝫfessionē. xxv. D
Cōpassio causat ex triplici amore. lix D
Conceptio christi quare pot⁹ attribuitur spūisancto q̄z patri aut filio. iij. I
Cognitio suiꝫp⁹ ē hoi necessaria. xxv. F H
Cōcordia miti placet ōo. lv. P O K H
Cōfessio habz septē notabiles fruct⁹ siue vtilitates. xxiiij. D J p totum.
Cōfessor quō debz iformare cōfitētē. xxiij
Cōfiteri volens quō se debz ꝑpare. (H xxv. A B p totum. Et. xxvij D
Confiteri volens debz ante ꝫfessionē se se rioſe recolligere. Jbidem A
Confiteri nolens ex verecūdia licz quoti die peccata defleat est in periculo etne damnationis. xxv. E
Confessionē quō facere debent mechanici mercatores: officiales: aduocati: causi dici ⁊ plures alij. xxv D J K L
Confitentes aliquādo facit diabol⁹ mu tos ⁊ cecos multipliciter. xxj. E
Cōfessio q̄liter fieri debz de luxuria. xxix. D E p totum. I D p totum
Cōfidētia i solo deo ē ponēda. xxv. D
Confidentia est fallax multipliciter. fmio ne. lx. A B
Cōiuges q̄lit deo reddent rōez. lvij A
Cōfirmatōis sacramentū qñ est institutū
Columbe ꝓprietates decla (xlvij. D rantur. xlvij. H D J
Columbe species qua apparuit spūsctūs non fuit vera columba. xlvij J
Cōsciaz ñ habēs ō pctō mortali an dānat
Cōsciam nō habēs ō pctō mor (vij. H tali quādo excusat ⁊ qñ nō. Jbidē B C
Cōscia accusans est maxima pena quam aīa habere potest in hac vita. xxiij F
Cōscientia pctōris ōr castellum. lxij. E
Conscientia quid sit: ⁊ quō differt a timo re conscientie. Jbidem F
Cōscia mala est q̄druplex. lxij. H D p to.
Cōscientia lata est ꝑiculosa. Jbidem H
Cōsciētia nimis arta siue scrupulosa. lxij.
Cōscientia pturbata siue desperata (D J quid sit. Jbidem K
Cōscientia cauterizata siue vulpina. ibidē

Registrū

Conscientia bona quid sit, lxliij I
Consolatōem triplicē christ⁹ discipul' suis predixit, xlvij. F
Consuetudo peccādi est valde ꝓcliosa, lxj. H O ꝑ totum, et, lxv E
Cōuersio pctōris qualis esse debz, lx D
Cōiuncta ꝗtuor notantur, s. diaboli: mūdi: christi z dei patris, lxxiij J K L
Cōiunctū xpi z dei pris qd sit, lxxiij. L
Chorizantes quō illudūt christo i sua passione, xxj. H J
Chorea qñ sit licita vel illicita, Ibidez J.
Correctio fraterna quō fieri debz, liij. D E
Correctio fraterna debet habere ꝗnqz conditiones, ibidem E
Chorus qualis sit mensura, lviij A
Corui natura ostendit, lvj H
Cras qd significat i scptura sacra, lxiij, L
Credere quid teneť hō circa eucharistiam xxxij. D E ꝑ totum
Crux est nauicula christi quā ascēdere debemus, xvij. H
Curiositas est graue z nociuū vicluz. Et fit multipliciter, lj. K L
Custodia oris z sensuum exteriorū, xxxix. J K. Et, xl. C

D

Dānatorū corpora quas dotes habebūt xxxviij. F D
Damnatoruz pene quō ostendunť eterne, xlij, L M. et, lvij. K L M
Damnatorū pene multiplices, lxix. P. Q R. et, lvij. K L M
Decimas retinere z nō dare ad loca sua ē periculosum, lxxij D
Decimas noualiū laici nō debēt sibi vsurpare, ibidem.
Demoniaci z amētes eucharistiā ꝓcipere pñt dū habēt lucida intualla, xxxiij. D.
Demones gaudent de dā- (Et, xxvj. B natione peccatoris ꝓpt' sex, lij D
Demones an vellent omnes boies damnari. Ibidem E
Demones sunt in aere sicut athomi i sole.
Detractores sepe post penitē- (lxx. A. tiam recidiuant, xxvij. C
Detractor dicit homicida spiritualis. lv. B, et, lxvj. C
Deuotio actualis ex qbz causať, xxxiij. P
Deus cum sit vbiqz quo descēdit de celo, j. P. Et, lxx. D
Dei potentiā: sapientiā misericordiā z iusticiā ex eius operibus cognoscim⁹. iiij A. Et, xlix. A B C D.
De⁹ cur tot mala pmittit i fine mūdi, iiij, K
Deū duo vincere videnť in ipo existentia vicz ei⁹ pietas z charitas. Et duo in nobis, vicz oō z hūilitas, xlix B
Deus ꝑparauit homini singula ad salutē necessaria quintupliciter, lj. D J.
Deus cur damnat peccatorē cū sit infinite misericors, lvj. D
Deus dicit diues tripliciter, lviij B
Deus in tribz operibz, vicz creatōis: iustificatōis z retributōis est valde mirabilis, lxj. I M N ꝑ totum
Deum nō cognoscētes arguunť multipliciter, lxix. E F G ꝑ totum
Deus exigit ab homine conuiuiū cum tribus ferculis, lxxiij. I
Diabolus quare tēptauit christū in deserto, xxij, B G D ꝑ totum
Diabolus penitentes tēptat singulariter z confessores, xxij. E M N O.
Diabolus facit hominē mutū z cecū sepe tupliciter, xxvj. C
Diabol⁹ comparať lupo coruo z serpenti
Diabolus facit hominē sur (xxvj. D dum et mutum, lxj. B C D E
Diabolo quare deus pmittit tantā potestatē
Diabolus dat conuiuiū (statē, lxj. F G cū tribus ferculis, lxxiij J
Diligere deū qualiter debem⁹. xlvij. B
Dilectōis dei q̄druplex effect⁹. xlvij. C D
Diligere deū sup omia quō itelliga (Et tur, z vnde homo debz moueri ad ꝟ faciendū, lxij. F G. et, lxvij. E
Dilectio ꝓximi quatuor reqrit, lxij. D.
Diligere ꝓximū debz hō ꝓpt' tria, lxij J
Dilectio ꝓximi debz fieri corde ore et ope
Diligere deū debem⁹ qz de⁹ (lxij. K. qz dñs. et qz noster, lxvij D
Dilectio dei quō fit ex toto corde, tota anima z tota mente, lxvij. E
Dilectio ꝓximi dicit filiis dilectōi dei ꝓpter tria, lxvij F
Discipuli christi nō semp intellexerūt etiā apte loquentē ꝓpter plura, xxj D
Diuitie quare dicunť spine z māmona iniquitatis, xx. D. Et, lviij J
Diuites auaros multuz detestať deus, l.

Registrū

CDE

Dines epulo qualit punit⁹ est.l. F B D.
Doctrine pl'es xpi dñi nob vtiles.lvj. K.
Dolor p peccatis nō sufficit sine ꝓfessiōe. saltem cum firmo ꝓposito.xxv. E
Dolor xpi fuit maximus xpt pl'a.xxxvij. T
Dñica de rosa quare dicit in medio q̄dra/gesime.xxviij. B
Dñica in passione quare dicit.xxx B
Dominica palmar quare legit passio xpi cum ea die fuerit honoratus.xxxj. D
Domus q̄druplex ad quā pctōr ire debet
Donū dei z donū fortune (lxvij. D.
multū differunt.xlvij. B
Dotes corporis glorioſi sūt quattuor.xxx viij. F B per totum
Dubia quādo sint in partē meliorē vel de teriorem interptanda.xxxij. D
Dubitantes in fide arguunt.lxx. C

E

Ebrietas est mater oīm viciorū.xv D
Ebrioſi post penitentiā sepius recidiuāt. xxvij. D
Ecclesia nititur inducere fideles ad viam veritatis timore z amore.iij. B
Ecclesie quadruplex tribulatio in fine mū di.iij. B
Ecclesia est naucula que multis tempesta tibus quatitur.xvij. I
Ecclesia militans permixta est ex electis z reprobis.lx. B
Ecclesia militās dicit castellū.lxiij D
Electos z reprobos deꝰ esse voluit z q̄re.
Electi sunt pauci sed multi vo (xvij.L
cati.xix. K I.z.lxix S T
Electi z reprobi in q̄bus differūt.lx. D I
Elemosynar plura genera. liij B
Elephas tēpore infirmitatis q̄rit herbam medicinalē:et prius q̄ illam comedit ꝓ sus celum leuat.xvj. A
Episcopalis mitra q̄d significat. lvj. E
Esse triplex habet in scripturis sacris. scz na ture gratie z glorie.lxxiij. D
Etates mundi z homis que sint.xix. E
Eternitas penar ostendit p Bonauentu ram.lvij. M
Euangelij declarat i dñica septuagesime xix. B C per totum
Eucharistie excellentia.lx. F
Eucharistia cum q̄nta reuerētia accipi de beat.xvj B
Eucharistiā q̄re xps instituit ꝓxia die aī suā passionē.xxxij. A B.z.xxxiij M
Eucharistie tres p̄ncipales figure veteris legis. Ibidem C
Eucharistiā accipe volēs debz habere ve ram fidē in quilz punctis notatā.xxxij. D E per totum
Eucharistie verā fidem vt hō habeat q̄li/ter debet inuari.xxxij. D I K p totum
Eucharistia vt digne recipiat quinq; re runtur.xxxvij. B C p totum
Eucharistiam recipe possunt non confir/mati.xxxij. B
Eucharistiaz puer volens accipe quid de bet credere.xxxij. A
Eucharistia a non ieiunis accipi potest i tribus casibus.xxxij. F
Eucharistiā pōt quis in peccato mortali pcipe dupliciter.vicz scienter z ignorā/ter.xxxij. D I K
Eucharistia nō debet recipi cum miracu/losa apparitōe.xxxij D
Eucharistia recipi debz cum recta inten/tione.xxxij. P
Eucharistiā pcipe volens quanta diligē/tia se debet examinare.xxxij. D
Eucharistie fructus notabiles notant sin/gue effectus.xxxij. R
Eucharistiam indigne sumens consequit duos malos effectus.xxxij S
Eucharistia ñ ē negāda obsessis si habent lucida intervalla z penitēt tē.lxj. D I.
Eucharistia in casu potest dari nō haben ti vsum ratōis.lxj. I
Eucharistie digna pceptio nunq; fit sine munere christi.lxvj. B
Excōmunicatio separat a cunctis reb⁹ sa/lutaribus.lxiij. D
Exemplis aliqui non credunt qui arguū/tur.lvij. I M

F

Falsor xpheta q̄nq; genera.lvij. B C p
Fames maxima in obsidiōe hie/ (totū rusalem.lix M
Fatuus est q gaudia mūdi q̄rit.xxx E
Festū pēthecosten ē magne solēnitat.xl/
Festa qualiter debent celebra (vij. D
ri.lxvj. K I M N
Fides mlier chananee ꝓmdat.xxiij. D.

Registrū

Fides circa eucharistie sacramtū adiuuatur multis exēplis,xxxij. J K p totum.
Fides nra roborat ex opib nre,xxxiij. A
Fides ēsta sit t ēstū custodiēda ,xxxiij. F
Fidelis ceteris paribꝫ grauiꝰ peccat ēz infidelis,xliij. F G
Fiduciam ad deum recipe debemꝰ ex tribus,lxxiij. E F
Filij quō puniunt t qñqz damnant,xxpter pentes t ecōuerso,xj. D. t. xiij E F
Filium nemo nouit nisi pater quō hoc intelligitur,xviij. B
Filij vxoꝝ ꝙsanguinei tc.pugnant ꝫ ifirmum in extremis,lix. I D
Flagellatio t coronatio xpi,xxxvj. I D
Fleuit christus quinqes in (A D P. hoc mundo,lix. B I D E
Flendo nascunt masculi cum illa voce a. t femelle cum illa voce e,lix. B
Fletus p mortuis quādo sit licitus vl illicitus,lxv. F G per totum
Fletus t stridoꝝ dentiū quomodo sit i dānatis,lxix. K
Fornicatio ēle sit pctū. et an semp morta
Fractio panis triplicꝫ qd si (le,xxix. E gnificat,xxxix. E F
Fragmentoꝝ collectio in duodecim spoꝝtis quid significat,xxviij E
Fraterna correctio qñ est pceptū t qñ nō
Fratrū aut primoꝝ recōciliatio (lv. E qualiter fieri debet.lv P Q R S
Fuga male societatis multū valet contra recidiuam.xxvij. D
Fuga discipuloꝝ christi,xxxv. E
Furtum in consuetudine ductum difficulter dimittit.lxj. P
Fures qui dicunt.lxxiij. D
Furtum t rapina in quo differūt,t qō sit grauius. Ibidem.

G

Gaudiū triplex i natiuitate xpi.x. E. F G
Gaudiū apl̄oꝝ quale fuerit qō (p totuz nemo ab eis tollere potuit .xliij. F
Gaudiū btōꝝ quō sit ppetuū.ibiō. F G D
Gaudium quadruplex scz vacuū verū plenum t superfluens.xliij. E
Gaudium mūdi propter quattuoꝝ est fugiendum.lix B
Gaudia beatoꝝ sunt ineffabilia t mirabilia.lxj. G. t. lxix. D
Gladius doloris quō ptrāsiuit animam marie virginis.xj. D E G
Gloria mūdi non est stabilis exēplo christi in die palmaꝝ.xxxj D
Gloria eterna quid sit.lxix. D
Gradus descensiōis ad infernum sūt sex. lx. K. L.
Gradꝰ ascensiōis in celū sūt sex. lx. D
Gratitudo etiā q̄ ad inferioꝝ ornat nobiles t supioꝝ.lxx. D
Gulā quō psuadet diabolꝰ.xxij. D D
Guloſi septus post penitentiā recidiuant xxvij. D

H

Herodes tres fuerunt hoc nomine pessime vite.vj. A C
Hereticus dicit multipliciter.lvij. D E.
Homicidiū duplex scz corporale t spūale t quodlibet illoꝝ cōmittitur multipliciter.lv. B E D per totum
Homicida dicit diabolus et quare .lv. D
Homo vt faciat quod in se est debet quatuoꝝ attendere.xvj. D
Homo excitatur a somno peccatoꝝ p sex ij. D J K p totum
Homo quadrupliciter est productus siue formatus.lij. J
Homo post christi incarnatōez se magis debet custodire a peccato ēz añ.lij. D
Homo in piculis principaliter debz ꝙfugere ad deum.xvij. G
Homo quid facere debz ne piclitet in mari huius mūdi.xvij. D
Homo habet deo ratōem facere quomodo etatem suam a deo ordinatam cōseruauerit.xix. D
Homo nō debet seipm in peccatū pcipitare t sic deum temptare.xxij. B
Homo temptat a diabolo p gulam: vanā gl̄iam t auariciam.ij. D
Homo debet studere vt seipm cognoscat xxv. F G
Homo fm quattuoꝝ status consideratur. xxxviij. D
Homo nō debet esse leuis ad credendum visionibus insolitis.xlij. E
Homo vtrū sine peccato possit optare q̄ mortuus sibi appareret.l. J K
Homini pparauit deus oīa necessaria ad salutē ānuplicit.lj. D J

Registrū

Homo non debz ꝓximū suum in malo iudicare aut condemnare.liij. B
Homines quare sunt magis inclinati ad malū q̄s ad bonum.lviij. D
Hominū duricia in remittendis offensis lxij. B L D
Homo non habet vnde satisfaciat ꝓ peccatis ꝓpter tria.lxxj. F
Honor exhibitus semp habet tristiciā admixtam.xxxj. D
Hore quinq; declarant dupliciter de etatibus mundi z hominis.xix. E
Hore canonice quare talibz horis sunt instituite.xxxiij. E
Humanū genus quare significat ꝑ vnaz ouē ꝓditā siue ꝑ vnā dragmā.lij. A

I

Idrie sex in nuptijs in chana galilee quid significant.xv. A
Idropicus significat tria genera hoīm.s. superbos.auaros z luxuriosos .lxvj. D ꝑ
Ieiunij multiplex.xxij. E (totū
Ieiunij quid sit z a q̄ sit institutū.xxxiij. A
Ieiunij q̄ntuplex.ibidem
Ieiunia q̄re sic instituit eccl'ia.xxiij. B
Ieiunare triplicit nō est laudabile. ibidē.
Ieiunare volēs fructuose debz hꝫ tres cōditiones.xxiij. C
Ieiunij q̄dragesime quare tāto tpe z non plus vel minus seruat.xxij. D
Ieiunij quadragesime quare in vere est institutū.ibidē
Ieiunij duplex.s.nature z eccl'ie.xxxiij. E
Ieiunare nō sufficit vnā quadragesimam licet christus hoc fecit.xxij. E
Ieiunium quadragesime qui obligent seruare z qui excusent.xxiij F
Ieiunij quadragesime frangentes an ꝑ peccent mortaliter.xxiij G D J
Ieiunando que sit boza conuenies comedendi.xxiij D
Ieiunij quomodo obligat seruare familia.xxiij. D M
Ieiunij tempore qui sibi sint prohibiti et qui non.xxiij. K
Ieiunates an possint vti electuarijs.xxiij
Ieiunates vtrū peccēt bibēdo añ ce (L
nā māe vl' extra tps ꝓmeridiē.xxiij M
Ieiunij vtr̄ possit redimi ꝑ elemosynas sine auctoritate superioris.xxiij. A
Ieiunare vtrū obligent iusti z innocētes.
Ieiunare vtrū obligēt pctōres (xxiij. D
z ad quid eis ꝓdest.xxiij. D
Ignis conflagratōnis in fine mūdi cuius sit actiuitatis.v. F
Ignis species in qua apparuit spūssctūs nō fuit verus ignis.xlviij. J
Igrātia est nescire qō bō teneī scire.lix. B
Ierusalem quare dr castellum.xxxj. B
Ierusalem exponit quadrupliciter ꝑm q̄tuor sensus scripture sacre.lix. D
Ierusalē destructio z obsessio ꝑ romāos in angustijs maximis.lix. M
Jesus quotiens fudit sanguinē suū.xij. E
Jesus sanguinolēt⁹ dat ꝑ nouo anno. ibi
Jesus est nomē dignissimū ex du (dē. F
plici interpretatōe.ibidem G
Jesus saluator saluat a q̄ttuor.xij. D J ꝑ
Jesus quare voluit a magis inuenīri in stabulo.xiij (totū M
Jesus vbi sit querendus z vbi sit inuētus specialiter ibidem. z.xiij. E
Jesus qualit fuit dispositus anno.xij. ostēdit imago marie rome.xiij A
Jesus q̄re amitti voluit i festiuitatibz.xiij
Jesus quid interrogauit in tēplo in (J
medio doctoꝝ.xiij. K
Jesu ꝓmū ꝓbū i euāgelio scptū.xiij E
Jesū q̄rēdo dēm⁹ q̄ttuor attēdere. xiij. D
Jesus habuit tria refugia .s.nauē :montez z desertum.xvij. A
Jesus q̄re dormiuit i nauicl'a.xvij C D E
Jesus aliqñ vigilat.aliqñ dormit ipūalr loquendo.xvij. A
Jesus vt maneat nobiscū quid facere debemus.xxxix. D J K
Jesus quare dicit ꝑceptor.lxiij D
Jesus sublenauit oc'los tribz vicibz.lxxiij
Imaginem dei homo habet in anī (C
ma sua.lxxij E M
Incarnatio xp̄i vtr̄ fuerit facta congruo tempore z quare non ꝓ⁹ vel tardi⁹. iij E F G
Incarnatio xp̄i vtr̄ fuerit necessaria. iij.
Incarnat⁹ q̄re fuit fili⁹ z nō p̄r vl' (D J
spūssctūs cū tñ opa trinitat⁹ sint idiui
Incātatrices z superstitiosi freqn (sa.lij K
ter recidiuāt z raro ꝑe penitēt.xxvij. L
Infernales pene describunt.lxix. J
Infideles non excusantur a ꝓsecutōe fidelium.xlvj. F

Registrū

Infirmi primo z principaliter querere debent p medicis spūalibus.lxx. L
Infirmitas est sustinenda patiēter propt septem fructus.lxx. K L p totum
Infirmos visitare z eis ꝓsulere valde deo placet.lxx O P
Infirmi qualiter sint instruendi.ibidē P.
Inimici hominis domestici ei⁹ multipliciter pugnāt ꝯ infirmū i extremis.lix. L
Inimic⁹ latitās piculosior est q̄ publicus hostis.lx. A
Inimicicia:ira:odiū: rācore:vindicta z dimittam⁹ tria psuadent.lxxj. O P Q
Iniuriā aut inimiciciā sue odiū tē.q̄liter z q̄n q̄s dz remittere.prio.lxxj. B. J per
Innocentia christi dñi ostendit (totū lxx.C D p totum
Inobedientia quanta mala fecit: z hodie facit.xvij. F
Insensibilitas pcōris triplex.lxvij E
Inuidi puniunt in omnib⁹ sensib⁹. lxvj.C
Johannes baptista quare fuit in vinculis z in deserto.vj. A
Johānes baptista nō dubitauit de christo mittēs ad eū discipl⁹s suos.vj.D E
Johānes baptista ꝓmendat a xpo propt quattuor.vj.B.z.ħ.E
Joh⁹is baptiste hūilitas.lx. A B p totum
Joseph spōsi marie scitas oñdit.lx. M O
Joseph cuius etatis fuit in desponsatione.lx. O P
Ipocrite qui sint z quādo peccant mortaliter vel venialiter.lvij. B C
Ipocrisis multis modis fit in spūalibus z secularibus psonis. Ibidem
Ira habet tres gradus.lv. H
Ire malicia ex tribꝰ cognoscit.lv. J
Ira nocet hoi i aia.i corpe.z i reb⁹.ibidez
Ira diabolo multū placet.ibidem
Ire plura remedia.lv. K L p totum
Judas q̄t a xpo fuit monit⁹. xxxiij. M O
Jude traditoris casū xps defleuit.lix E
Judei reputauerūt Johannē baptistā maiorem christo.lx. A B
Judeoꝝ duricia oñditur.xlij. B
Judex si est suspectus z nō vult iusticiam ministrare q̄d fieri debet.lxxj M
Judex christus quare in nube veniet:et q̄ sit eius potestas.v. C D
Judex quomodo iudicabit z ad sanctos se conuertet.v. A U
Judiciū finale p̄cedent plura signa. liij.
Judicium finale quinde⁹ (cim signa p̄cedent.liij. C D p totuz J
Judiciū finale q̄re sit timendū.v. A B
Judiciū finale quādo fiet soli deo notum est.v. B
Judicabit christ⁹ in forma hominis propter tria.v. C
Judicium finale p̄cedet tēpus.xlv.dier propter electos.v. E
Judiciū finale aliqua sequent.v. H J
Judicare viuos et mortuos quomodo intelligitur.v. S
Judicium finale quattuor requirit.s. iudicem testes accusatores z reos.v. T U
Judicis sententia q̄n p̄ continet. v. X
Judiciū finale in quanto tpe fiet.v. Y
Judicio completo stabūt sol z luna z elementa inuouabunt tē.ibidem
Judiciū generale in fine mundi nō erit superfluū licz quilibz homo ante hoc iudicetur iudicio particulari. Et hoc propter quattuor p̄cipaliter.viij. D
Judiciū particulare z vniuersale notantur.lxix. M O P
Judicio vniuersali oīm hoīm pcta erunt apta.z an sil vel successiue.viij. E F G
Judicium particulare vtrū fiat post mortem cuiuslibet homis.vj. D
Judiciū particulare an fiat statim p⁹ mortē vel p̄ interuallū tp̄is.vj. M O p totū
Judiciū p̄ticulare qualit fiet an p̄sistēte timore et tristicia.vij D E F G H
Judiciū particulare an fiat p christū ō celo descendentē an p angelū.vij. J K L
Judiciū particulare nullus homo scit nisi ex reuelatōe.viij. A
Judicia dei alia sūt q̄ꝫ iudicia hoīm. vij.A
Judicia dei occulta sūt quis sit iustus vl iniustus.lx D
Judicio tria sunt necessaria ad iuste iudicandum.xliij. D
Judicantes impediuntur a iusticia quattuor modis.xliij J K
Judices boni z mali notant.ibidem
Judicare primū quādo sit peccatū z q̄n n
Jugum xpi quō sit suaue z (liij. F G onus eius leue.xviij G H J
Juga boū significāt sensus exteriores.z q̄
Jurātes z blasphemātes sepi⁹ (re.lj. K post penitentiā recidiuant.xxvij. D

Registrū

Jurare doloſe ẽ̄ſtū diſplicz ðo.xxviij. C
Jurare nullꝰ debz aliū cogere. ibidem D
Juramentū illicitū p̄hibet̄ per ſecundū p̄ceptum.lxij. G
Juſte iudicare volens debz attẽdere tria. xliij. D
Juſticia eſt vera porta ad regnū celorum xliij. E
Juſticia ſiue iuſtū iudiciū impeditur ẽ̄tu or modis.xliij. J
Juſticia p̄tinet p̄incipaliter ad nobiles ⁊ alios regentes.lxx. J

L

Labor penitentie vt nō ſit homini difficil' quid debet facere.xvij. K L M
Laborare debz hō in vinea dñi diligenter p̄pter tres effectus.xix. P
Lac ⁊ mel quid ſignificant i ſacra ſcriptura.xxx. P
Largitas ornat nobilitatē.lxx. D
Leproſus ſm tres p̄rietates dat nob̄ documenta p̄tra tria pcā.ſ.luxuriā: auariciā ⁊ peccata lingue.xvj. B
Leproſus habuit magnā fidē ⁊ deuotōez nobis in exemplū.xvj. D E
Leproſi occurrerūt ieſu ⁊ ſteterūt a longe quid hoc ſignificet.lxiij C
Letari debēt penitētes p̄pē tria.xxvij B
Lex vetꝰ mādauit plēs occidi.xxx. L D p
Liber vite q̄d ſit.l. L (totus
Lingue peccata ſunt p̄iculoſa.xvj B
Lingua ē difficil' ad regēdū.xlvij. M O P
Lingua eſt vtilis.xlvij. O P
Lingua eſt nociua multipliciter. ibidem.
Linguis varijs qualiter apoſtoli ſunt locuti.xlvij. L
Lingua giū triplex habz deus.xlvij D
Linguaꝝ diſtinctio quō facta ē.xlvij E
Lingue ſacre ſunt tres.ibidem
Lingue ſpecies in qua apparuit ſpūſſctūs non fuit vera lingua.xlvij J
Lotio pedū diſcipl'oꝝ p xp̄m.xxxiij. J K
Lotio triplex celeſtis terreſtris (p totus ⁊ infernalis.xliij D
Loq̄ de terrēis p̄tigit multipl'r. lxiij L
Lumen eſt ſimpliciter delectabile ⁊ p accidens pōt eſſe triſtabile.lxix. P
Luſores frequenter poſt penitētiā recidiuant.xxvij. B
Luxurioſi ſe debent lauare exemplo bru/ torum.xvj. B
Luxurioſi ſepius poſt penitentiā periculoſe recidiuant.xxvij. C D
Luxuria eſt vitāda p̄pter quinq̄.xxix A
Luxuria valde nocet anime p̄opter tria mala.xxix B C
Luxurie ſex ſpēs ðclarāt.xxix. D E p totū
Luxurie peccata quomodo ſint confitenda.xxix A D p to.
Luxurioſus difficulter poteſt vere penitere.lj. G. ⁊. lxj. p.
Luxuria multū fetet coram deo angel' hominibus ⁊ diabolo.lxvj. E
Luxurioſus cōparat̄ paralitico.lxvij. B

M

Magi tres quō q̄ſierūt ih̄m. xiij. B C. p
Magi vnde fuerūt moti ad quez (totū rēdum ieſum.xiij. D J p totum
Magi quomodo in tā paruo tpe tantuz ſpacium potuerūt p̄trāſire.xiij. K
Magi in terris ſuis habuerūt ſingularia miracula natiuitatis chriſti.xiij I
Mala in fine mūdi ventura deſcribit methodius.liij D
Mala penaꝝ infernaliū mlta ſunt.lxix. F
Mala futura ſeptem p̄ſpicere debemus. lix. F
Maleficia q̄liter ſint remediāda.lxj. J
Mandatū magnū i lege qō ſit. ⁊ q̄re phariſei a chriſto h̄ quieſierūt.lxvij B
Mandata dei ſtricte obſeruare debemus p̄pter ſeptē.lxvij. B I M N p totum.
Māna fuit figura corpis chriſti.xxxij. C
Mānſuetudo xp̄i.j. K. ⁊. liij. A B p totum.
Mānſuetudinē docent apes.lv. D
Manus ⁊ pedes quō liganꝫ.lxix P
Mare ſignificat mundū p̄ſentē.liij. F
Maria ⁊ ioſeph habuerūt p̄fectū matrimoniū inter ſe.ix. K
Maria quare fuit deſpōſata fabro ligno rum.ix. M O
Maria quale gaudiū habuit in natiuitate xp̄i ⁊ añ ⁊ pꝰ natiuitatē xp̄i .p. E F G
Maria ⁊ Joſeph mirabanꝫ de multis tē pore natiuitatis chriſti.xj B
Marie quomodo p̄herauit Symeon in templo.xj C D
Marie animā quomodo pertrāſiuit gladius.xj. D E G
Maria ex quib' cauſis tantū dilexit filiuz

Registrū

ſnum,xj. F
Marie dolor notat de amiſſione filij ſui. xiij. B L D
Maria t Joſeph quare nō receſſerūt de templo ante finē ſeptē dier. xiij B
Maria t ioſeph quō poterāt pdere ieſuz. Marie dilectio ad puer ieſū (xiij. D
cū lachrymis oſtēſa,xiij. C
Maria ꝙre dicat ml'ier a xp̄o,xv B
Marie dolor i paſſiōe filij ſui.xxxiij. A,t xxxvj. B C D.t.xxxvij. B H M
Marie plures dolores in paſſiōe filij ſui xxxvij. B B C C D D F F L L
Maria virgo ōr caſtellū,lxiij. B
Martyres in celis poſt diē iudicij habe bunt cicatrices vulner ſuor.xl. H
Matrimoniū ver an ſp reꝛat fidē plez t ſacrm. Et ſi ſic quō tūc eſt mrimoniū in ter ꝛtrahentes in ſenio.lx. K L
Mrimoniū ꝛtrahentes quō ſe debēt ha bere,xv D
Matrimonij dignitas t excellētia oſten ditur ex multis.xv. M
Mater comedit filiū ſuū in obſidione hie ruſalem.lix A
Mechāici mercatores t alij quō dñt ꝛfi teri.xxv. J K L.t B mechāicj.lviij. M
Mediator quō ōr xp̄s,xl. D
Medicina naturalis beſtia.xxj. A
Medic⁹ p ſanitate corpis nō debz ꝛſule re aliq̄d ꝛ ſalutē aīar.lxxij. L
Meditatio xp̄i dat hoi mltip licē fructum xxxv. R S p totū,t,xxxvij. F K
Meditatio bona in die feſto.lxvj M
Mēdaciū eſt valde fugiēdū t ē pticuloſū in ꝛſuetudinē ductū.xlvj.D.t.lxj.O
Menſurā quadruplicē dat deus p bonis operibus.liij. H
Mercatores mali t falſi poſt pnitentiā frequent recidiuant.xxvij. P
Mercatores t mechanici q̄liter deo red dituri ſunt rōnē.lviij. M.t.lxxiiij O
Mercēnarij habēt plures malas conditi ones,xlj E F G
Meſſias nō ſolū venit ad ſaluādos iude os ſed etiā gentiles.lxxiij M M
Miracula xp̄i expoñūt moraliē.vj. F G
Miracula ml'ta in natiuitate xp̄i.x. G
Miraculū p̄mū xp̄i dñi.xv. I
Miraculo in multiplicati ōe panū oñdit xp̄i potētia ſapīa t bēignitas,xxviij. E f
Miracula q̄ngz credenda circa euchariſ ſtiam.xxxij. D E p totū
Miracula circa euchariſtiā ex opib⁹ na ture aſtruunt credenda.xxxij. A
Miracula in paſſiōe xp̄i.xxxvj A A
Miracula in reſurrectōe xp̄i.xxxviij. E
Miracla fec dñs ih̄s ex q̄ngz cauſ.lxv.b
Miraculū de q̄ngz panib⁹ multiplicatis ſcribūt euāgeliſte.lxxiij. G
Miſericordia deū ſequi debem⁹ nō ī po tentia aut ſapiētia.liij. B C D
Miſcōiam facere p'la ꝙſuadēt.liij. K
Miſericordie vtilitas triplex.ibidez I
Miſcōia hoi pdeſt q̄dmpl'r.liij. D M
Miſcōia dei ad nos cogſcit ex mi (D ſerijs hui⁹ mūdi.lvj. B C D
Miſcōia dei ſpūalis p triduū triplex in telligit.ibidem E D
Miſericordiā chriſti eſſe pmptiſſimā ad nos oñdit ex trib⁹.lvj J
Miſereri eſt deo ꝙpriū t punire ē ſibi ali enum.ibidem
Miſcōia ad pauper valde deo placz.lvj
Miſericordiā dei ſpecialit ꝛſequūt (K tria genera hominū.lxxj. G
Miſcōia t clemētia ornāt ſuplores.lxx.b
Miſſio viſibilis t inuiſibilis ſpūſcti ē declarat.xlvij. F
Mitra epalis q̄d ſignificat.lvj. E
Montem chriſtus aſcēdit occulte turba dimiſſa.xxvij C D
Montē dñi quis aſcēdit,ibidem
Mortis meditatio valet ad duo.vj. K L Et.xvij. K
Mortis tp̄s de⁹ voluit hoi eſſe ignotuz ꝓpter ſeptē.vij. A B p totum
Mors triplex.xxx F
Mors chriſti deſcribit.xxxij E
Mors xp̄i dolorоſa.xxxvij. K
Mortui vt reſurgāt t appareāt nō eſt op tandum.l. J K
Mortu⁹ fatu⁹ t ipſ⁹ quō ſt deflēdi.lix. C
Mortuor ſexcēta milia electa ſūt de hie ruſalem.lix M
Mors ſignat pctm̄ mortale.lxv L
Mortu⁹ adoleſcēs p tactū xp̄i reſuſcitat⁹ oñdit nobis tres doctnas.lxv E
Mortuos deflere ꝙtingit tripliciter. lxv F G per totum
Mortuos excelliue deflere ꝙtingit decē modis,lxv. G H J

Registrū

Mortuos deflere licite ꝓtigit tripliciter.
Mulier virgo maria a xpo di- (lxv. K
cta est et quare, xv B
Mulier chananea clamādo ostendit suā deuotionē, xxiiij B.
Mulier chananea habuit q̄tuor ꝓtutes
Mulier chananea signi (xxiiij. L D
ficat aiam penitentē, xxiiij. E
Mlier ex mltis causis aborsū patit. lv. L
Mulieres impregnate a mltis se debent custodire. lv. L
Mlier sanguis fluxū patiēs quō ē a xpo curata. lxxiij. C D E H
Multiplicatio panum p christū quō facta est. xxvij. B E D
Mūdi malicia quāta sit. vj. B
Mūdꝰ ōr mare triplici rōe. xvij. M H
Mundus propter tria debz displicere homini. liiij (D F H
Mundus ōr domꝰ leprosoꝝ. lxiij B
Mundus dicitur castellū, ibidem.
Mundū esse cōtemnendū ostendit p cadauer bois mortui. lxv H
Mūdꝰ dat ꝙuiuiū cū tribꝰ ferculis. lxxiij (K
Murmuratio quadruplex. xix. J
Mutum facit diabolꝰ hominē multipliciter. xxvj C D

N

Natiuitatꝭ xpi tpe mūdꝰ descptꝰ ⁊ q̄ntus ppls bellatorū fuerit ād ꝫ significet. x. A
Natiuitas xpi triplex ꝓpter quod di (A
cunt tres misse. x. A B C D
Natiuitas xpi ē dignissima ꝓpt̄ q̄nq̄s. x. D
Natiuitatis xpi tpe erat triplex gaudium ⁊ E F G p totum
Nauicula xps quare ascēdit cū sine naui cula aquas ptrāsire potuit. xvij B
Nauicla xpi quadruplex vicz crux eccl̄ia fidelis aia ⁊ pnia. xvij. D J p totū.
Nauicule due in piscatōe aplorū ād significant. liiij. D
Negatio petri. xxxv. D J
Nobiles maiores ⁊ alij rōem grauē deo sunt reddituri. lvij. A
Nobilitas vñ habuit ortū. lxx G
Nobiles cogscūt ex q̄nq̄s ꝓtutibꝰ. lxx. D
Nouissimi erūt ꝓmi ⁊ ecōuerso quō ꝫ intelligitur. xix. K
Nuptie in quibꝰ christꝰ ꝙuertit aquam i vinum. xv. A B p totum
Nuptie triplices, scz del mundi ⁊ diaboli xv. C D
Nuptie q̄ sint i ād oia sc̄ pata. lxix. C D
Nuptie celestes ꝓtinēt tria maxia bona. lxix. K L D

O

Obstinatio in peccatis graue peccatū est valde. lx. L
Obsessi ex quibꝰ causis possident a diabolo. lxj. F G
Obsessi quō liberi pñt a demōe. lxj. D J
Ociū ē vitupabile ⁊ dānosū. xix. D H
Ociū quō habēt pctōres ꝙ tñ nūq̄s quiescunt. xix. D
Oclū debz hō fugere ꝓpt̄ septē causas. xix
Oculi beati qui dicant. lxij A (H D
Oculos tria delectāt. vicz. aqua. speculuz gramen. lxij C
Oculos sublcuauit ihs tribꝰ vicibꝰ. lxxiiij
Odiū in q̄bꝰ differt ab ira. lv. D (L
Offensam dimittere debemꝰ petēti. lv. D O R S. ⁊. lxxj. B C D
Offensa qualiter et quādo est ptio dimittenda. lxxj. D J K L D
Offensam dimittendo tria sunt considerāda. lxxj. D D
Offensam vt dimittamus tria mouere debent. lxxj. D D D
Oliua ād significat. xxxj. E
Oia sunt pata i nuptijs xpi. lxix. D E F p
Opa miscōie notāt. liij. B L (totuz
Opa dei tria sunt valde mirabilia ⁊ gloriosa. lxj. L D p totum
Oppressores paupex sepe post penitentiā recidiuāt. xxvij B
Oratio q̄lifieri debz ad deū. xvj. D
Dño xpi i mōte oliueti. xxxiiij. L U p toꝝ
Orationes quare fiāt in diebꝰ rogatiōnū. xliij (tñ C
Dño p̄cellit ieiunīū ⁊ elēosynā. xliij. D
Orare debemꝰ ꝓpt̄ q̄tuor. xliij F
Oratio an soli deo debz exhiberi vel etiaz sanctis. xliij. J
Dño q̄re fit deo cū oia ꝑus scit ⁊ nō mutat voluntatē suā ꝓpt̄ orōes nr̄as. xliij. D
Dño non exaudit a deo ꝓpt̄ tri (K L
plex impedimentū. xliij D
Orando quare non ꝑcutimus oculos vel aures sed pectus. lx. F
Orando tria seruare debemus. lx. E

Registrum

linguagium.xlviij. D
Proximus quis dicat.lxij. D
Proximus quare z quomodo diligi debet lxij. D J K
Proximus diligi debet corde ore z opere.
Puella filia principis sina- (lxij. K
goge quō resuscitata est.lxxiij. A B C
Puer eucharistiā volēs recipere qd tenet credere.xxxiij. A
Pueri masculi nascēdo z flendo emittunt hāc vocē a.et femelle hāc vocē e.lix. B
Pugna grauis et piculosa cōtra animā in extremis.lix. K

Q

Querere quō debem⁹ dñm ihesū.xiiij. D K

R

Rationē oportet nos reddere ōo de singulis.lviij. B C K L p totū
Rōnis vsus duplr ꝺr nō haberi.lxj. J
Radix peccatorū duplex.ij. B
Rapina est grauꝭ peccatū ꝯ furtū ceteris paribus.lxxiij. D
Recidiua est periculosa propter tria.xxvj. E J K L
Recidiuando peccator incurrit septē mala xxvij. A
Recidiuantiū sepius inter alios boies sūt octo genera.xxvij. B C per totum
Recidiua ex similitudinib⁹ cognoscit esse periculosa.xxvij. E
Recidiue remedia.xxvij. F G H. et.xxxix. J K L
Recōciliari quomō quis debet fratri quē lesit.lv. P Q R S
Regnū celoꝝ qd significat.lxix. C
Religiosi irreformati valde difficulter reducuntur.lxj. Q
Religiosoꝝ bonoꝝ mlte progatiue.ibidē.
Reges tres quō qsierūt puerū iesum.z vñ moti.xiij. B C p totū
Remedia ꝓtra recidiuā.xxvij. F G H
Remedia pla ꝫ irā.lv. K L M p totū
Remedia in obsessis contra potestatē diaboli.lxj. D J
Remedia cōtra maleficia.lxj. J
Reprobi z electi in q differāt.lx. D J
Resurrectio mortuoꝝ.ppt ąnęs fiet.v. D
Resurgent boni z mali etiā pueri in vtero matris mortui cum omnib⁹ mēbris pfecti.v. J M
Resurrectio generalis an sit naturalis.et q̄ sit causa eiusdē.v. K
Resurrectio mortuoꝝ in quo tpe fiet.an in instanti.ibidem.
Resurrectio mortuoꝝ q̄re fiet in fine mūdi et nō ante.v. L
Resurrectio an fiet cum oībus mēbris.etiam si careāt illis membris hic.et humoribus.v. D M
Resurrectio mortuoꝝ i qua etate fiat.z qd postea faciēt resurgētes an comedāt vel bibat vel generationi vacēt.v. O P
Resurrectio mortuoꝝ quando fiet.et quid postea fiet.v. R
Resurrectio xpi quare ꝑmo fuit publicata mulieribꝫ.xxxviij. A B p totum
Resurrectio xpi apparuit in triplici forma.
Resurrectio christi q̄tlēs (xxxix. C D
sit manifestata in die pasce.xxxix. B
Resurrectio christi ꝓbat ꝑ ąnęs sensus exteriores.xl. D
Retribuit deus benefacientib⁹ quadruplíciter.liij. D J
Reuerētia xpo exhibita in die palmarum.
Rex xps ab oīb⁹ alijs regi (xxxj. C D
bus differt in ąnęs.j. D
Rustici i agricultura sūt ꝑuilegiati.lliij. D

S

Sabbatū sctificari quō debeat.lxij. F G
Et.lxvj. K L p totum
Sacerdotes ex ꝑcepto dei sunt bonorandi.lxxij. C
Sacerdotes seruire laicis i mēsis et alias indebitis officijs est illicitū.ibidem
Sacerdos malꝰ dicit diabolus z multum nocet in ecclesia.lix. E
Sacre scripture ꝓtradicere est blasphemare.lxviij. K
Sacrilegiū est species luxurie.xxix. D
Sanguis xpi q̄liter potuit in resurrectiōe reassumi.xxxviij. E
Sapientiā veram habent duo genera hominum.lij. F
Saraceni debellabunt z quando hoc fiet.
Scandalisari q̄liter dicit hō (iij. D
in tribulatione.xlvj. F
Scriptura sacra plа ꝓtinet nobis seruāda
Semē ꝟbi dei qñ fructū facit (lxij. E
et quādo nō.xx. D

Registrū

Semen verbo dei cōp.irat et ecōuerso.p̄pter plura.xx. F
Sensuū exteriorū custodia multū valet ꝫ recidiuā.xxvij. Ab
Sensuū exteriorū custodia qualis esse debet.xxxix. K.Et.xl.L
Septē septenarij spūaliter p̄ septē sportas declarant.lvj. H
Septuagesima q̄re sit instituta.xix. Al
Sepultura xp̄i.xxxvij. KK.p̄ totū ad finē
Sepulcrū fuit triplr clausū.xxxvij.C
Sero hois z mūdi q̄d sit.xix. Gb
Seruī mali multipliciter cōpelluntur ad deum.xiij. D
Seruū nequā vxores et filios vendi quō intelligatur.lxxj. F
Signa charitatis siue gratie inexistentis. xxiij. KL
Symeon z anna quō in tēplo christū susceperūt p̄phetando.xj. L
Simplices z illīrati q̄re magis p̄uersi sūt ad xp̄m q̄ docti z sapientes.xvij. Al
Societas mala est piculosa.xxxix. I
Sodomite post penitentiā frequent recidiuant piculose.xxvij. C
Speculū deitatis q̄d sit.lxij. C
Spūssctūs qualiter mentem inhabitat.et quando.lx. Gb J
Spūssctūs qñ mittit nobis.xliij. C
Spūssctūs q̄liter arguet mundū de pctō. de iustitia z de iudicio.xliij. D
Spūssctūs q̄ sit deus p̄bat.xlvj. Al
Spūssctūs q̄re dr paraclytus.xlvj. B
Spiritussanctus quare dicit spiritus veritatis.xlvj. CD
Spūssctī aduent⁹ q̄re p̄us discipulis p̄dictus est p̄ xp̄m.xlvj. E
Spiritūsanctū suscipe volētes q̄liter se debent p̄parare. ibidem.
Spūssctūs quare potiꝰ datus est discipulis in die penthecostes q̄ꝫ alia die. Et q̄re potius in hierusalē in domo vbi cena facta est.xlvij. J KL
Spūssctūs q̄re potiꝰ in specie linguaꝝ datus est q̄ꝫ in alia specie.xlvij. M O p
Spūssctūs replenit discipulos xp̄i tripliciter.xlviij. AB
Spiritussanctꝰ q̄re in linguis igneis apparuit.xlviij. D
Spiritussanctus q̄re apparuit in linguis dispartitis.xlviij. E
Spūssctī missio duplex.scz visibilis z inuisibilis.ibidem F
Spūssctūs missus ē i q̄druplici specie.scz colūbe.nubis.flaꝰ.z ignis.xlviij. Gb
Spūssctūs i columbe specie missus an ibi fuerit vera colūba.xlviij. J
Spūssancti bonitas et misericordia declaratur.xlviij. K
Spūssctūs visibiliē missus sp cū aliq̄ voce vel sono missus est.xlviij. J
Sporte septē significāt septenarios spiritꝰ
Stella magoꝝ in q̄ differebat ab alijs stellis.xlij. Gb J
Stupꝝ q̄le sit peccatū:et quāta mala ex eq̄ sequūtur.xxix. F
Sudor sanguineus xp̄i dñi in monte oliueti.xxxiij. Al
Superbos detestatur deus.l. CD
Superbi z auari sp volūt accusari de eorum pctis:sed nō sic p̄nt luxuriosi.lj. K
Superbia quantū malū sit.lxvj. D
Superbor duo genera. ibidem
Superbia p̄ter tria est valde timenda.lxvj. F Gb per totū
Superbie curꝰ.rote.auriga.eq̄ z c.lxvj. J
Superbo cōparat paralitico.lxviij. Gb
Superstitiosi z incātatrices c.sepius recidiuant.xxvij. L
Superstitiosi rōnē q̄ē deo reddēt.lvij. M
Superstitiosi arguunt multiplicit.lxxij. E
Superstitiosi de fontibꝰ arboribꝰ z ceteris locis nō cōsecratis c.ibidem
Surdi z muti sunt peccatores multiplicit lxj. BLD

T

Tēpestas quō ortt naturaliter z quō miraculose.xvij. D
Templū dei triplex.xiij. D
Templū diaboli triplex. Ibidem
Temporalia bona sunt minima dona dei. lxiij. E
Temptare deū nō debem⁹.xvij. B
Tēptatōis ordo q̄lis sit.xxij. Ab J K p̄ to.
Tenebre interiores z exteriores late deseruntur.lxix. p Q
Tenebre infernales notant.ibidem
Thomas an tetigerit vulnera xp̄i.xl. Gb
Tiberiꝰ fuit cesar tpe passiōis xp̄i.lxxij. Gb
Tiranni oppressores pauperum arguunt. xxvij. B

Registrum

Tribulatio est via ad eternã beatitudinem xxxj. E. et. xiiij. D
Tribulatiões z aduersitates deus admittit iustis ꝓpter tria. xlvj. H D
Tribulatiões z aduersitates patiẽtes cõsequunt tres vtilitates. xlvj. J
Trinitas et vnitas in diuinis ostendit. xlix A B per totum
Trinitatẽ z vnitatẽ quõ simplex hõ credere debet. xlix. E
Trinitatem curiose inuestigare est periculosum. xlix. K
Trinitas z vnitas quomõ relucent in anima rationali. xlix. L D H
Tristicia christi in monte oliueti. xxxiij. R per totum

V

Vallũ diaboli cõtra aiam in extremis est triplex. lix. K
Vanã gliam quõ diabol⁹ ꝓuadet. xxij. J
Vaschangali tpe colit mund⁹ ven (H
ter z diabol⁹ pl⁹ cꝫ de⁹. xxj. H D ꝑ totũ
Venire debem⁹ ad deũ tripliciter. xvj. C
Verbũ primũ in euangelio scriptũ qõ dixit iesus. xiiij. E
Verbũ dei diuersimode fructũ facit ꝑm diuersam dispositionẽ audientiũ. xx. C D
Verbum dei quare cõparat semini z ecõuerso. xx. F
Verbum dei fructificat et cõfortat singulariter. xx. H
Verbi dei diligẽs auditio est signũ eterne predestinationis. ibidem
Verbi dei dignitas et vtilitas. xxvj. F H. Et. liiij. B D
Verba dei cõminatiõis et ꝓmissionis audire debemus. xxx. J
Verba dei ꝓminatiõis sunt ẽttuor. xxx. M
Verbũ dei diligenter audiendũ (D
ꝓpter ẽttuor. liiij. A B C D E. et. lxvj. L
Verbum dei populus ex ꝑcepto tenet audire. liiij. C
Verba tria xꝑi dñi terribilia. lviij. E F
Verecũdia in ꝓfessione ẽttũ ꝓdest. et si ẽ nimia multũ nocet. xxiiij. L D
Veritas triplex. vicz. vite. iusticie. et doctrine. xlvj. D
Vestes ꝓpter duo inuẽte fuerũt. xxx. A
Vestimẽta electoꝝ z reꝓborũ. ql̃ia erunt in futuro. ibidem
Via triplici xꝑs iuit ad patrẽ. xxxiiij. B
Villa triplex est hoi cõmissa. lviij. B
Villicus malꝰ siue pctõr quõ dissipat bona dñi sui tripliciter. lviij. L
Villicus malus quõ vocat ad rationẽ reddendam. ibidem D
Villicꝰ malꝰ accusat a ẽttuor. lviij. B
Vinea quid sit. xix. D K
Vino in nuptijs deficiẽte maria rogando implicite denunciat xꝑo. xv. E F
Vinũ duplex. s. naturale z spũale. id est cõpunctiõis z culpe. xv. D P
Virtutib⁹ nihil melius est in creaturis dei xxx B
Virtutes cardinales sunt arma nostra spiritualia. lxx. A
Visum tria delectant vicz flumen. speculũ. gramen. lxij. L
Visitare infirmũ nõ solũ diuitẽ et nobilẽ: sed etiã pauperẽ deo placet. lxx. E F
Vita christi dicitur vestis in sacra scriptura. iij. A
Vita duplex. xxxviij. D
Vita hominis est breuis et modica. et ẽre hoc. xlij. J K L M
Vitã aliorum attẽdere z discutere est qñcꝫ peccatũ qñcꝫ sine pctõ. lj. L
Vitam eternã nõ oẽs cõsequunt q̃ dicunt domine domine. lviij. D P
Vnio diuine nature z hũane. j. D M
Vnitas triũ personarũ in diuinis ostenditur. xlix. F B D
Visionib⁹ insolitis apparẽtib⁹ quõ se debet homo habere. xlij. C
Vocat nos de⁹ tripl'r. xvj. C. et. xx. E
Vocat christus laborantes z oneratos ad se. xviij. E
Vocati sunt multi z pauci electi. xix. K L
Voluntas dei est q̃ aliq̃ sint electi z aliqui reꝓbi. xviij. C
Volũtas bt̃oꝝ z dãnatoꝝ duplex. l. M
Vomitus q̃liter impedit perceptionẽ eucharistie. xxxiij. M
Vrsus ꝛ febres comedit formicas. xvj. A
Vsus rõnis duplicit nõ habet. lj. J
Vsurarij z res iniustas habẽtes difficulter vere penitẽt. lxj. K
Vsura multipliciter cõmittit. lxxiij. F
Vsurarius graniter peccat ꝓpter plura. lxxiij. B
Vsurarij a iure puniũtur quadruplici pe

Registrū

na. Ibidem
Vulnera christi quot fuerūt. xxxiiij. C
Vulnus lateris christi figuratū est in arca noe. xxxvij. E E
Vulnera quare christus ostēdit post resurrectionē. xl. E F G

E

Xp̄m in suo aduētu debem⁹ suscipe reuerēter propter quattuor. j. H. ix. A
Xp̄s venit nobis multipliciter. j. J
Xp̄s habet duas naturas. j. D H D
Xp̄s cum sit vbiq; quō dicitur descendisse de celo. j. P
Xp̄s vtrum cōgruo tempore fuerit incarnatus. iij. E F G
Xp̄m icarnari an fuerit necessariū. iij. H J
Xp̄i ꝯceptio ḡre potius attribuit spūisancto ḡ patri aut filio. iij. A
Xp̄s cuilibet hoī apparet in morte. vj. J
Xp̄s ḡre magis voluit ꝯcipi z nasci de virgine despōsata viro ḡ totaliť libera. ix. (D
Xp̄i natiuitas q̄lis fuerit: qñ et ḡre x. A B per totum
Xp̄s quare cōcipi voluit in nazareth z nasci in bethleem. x. H J
Xp̄s ḡre pati voluit in hierusalē. x K
Xp̄s ḡre voluit romā esse caput in ecclesia
Xp̄s ḡre nasci voluit in nocte et (x. A die dñico, et quare in hieme quādo dies crescit. x. D H D
Xp̄s quō positus est in signum cui cōtradicetur. xj. C
Xp̄s quō et qualiter voluit circūcidi. xij. A
Xp̄s aliq̄n vigilat aliq̄n dormit (B C spiritualiter. xvij. H
Xp̄s ad se vocat omnes homīes hic oneratos. xviij. E
Xp̄i pietas z benignitas ostendiť. xviij. F
Xp̄s ḡre frequēter locut⁹ est pl'o in parabolis z silitudinib⁹. xx. B
Xp̄s ḡre statim post baptismum temptari voluit. xxij. C
Xp̄s quare solū ieiunauit q̄draginta dieb⁹ et noctib⁹. xxij. E
Xp̄s quō a lucifero temptatus fuit. xxij. F G H per totum
Xp̄s in deserto q̄d faciebat, vbi dormiebat, et quā societatē habebat. xxij. post A
Xp̄i innocentia ostendiť. xxx. C D
Xp̄s peccare nō potuit triplici rōne. xxx. D
Xp̄o debemus occurrere exemplo turbe in die palmarum. xxxj. F
Xp̄s post suscitationē lazari quid fecit vsq; ad diem cene. xxxiiij. F
Xp̄s in cena et in monte oliueti fecit quinq; . xxxiiij. D
Xp̄s quō fuit capt⁹ z ligat⁹. xxxv. C. D F.
Xp̄s q̄d fuerit passus in domo anne. xxxv. F G H
Xp̄s q̄d sit passus in domo cayphe. xxxv. D H per totum
Xp̄s nonies fuit duct⁹ ligatus. xxxvij. D
Xp̄s quare post resurrectionē sero z ianuis clausis apparuit discipulis. xl. B C
Xp̄s ḡre stetit in medio discipulo; post resurrectionē. xl. D
Xp̄s q̄diu fuault vulnera sua post resurrectionem. xl. E F G
Xp̄s quō manet nobiscum vsq; ad cōsummationē seculi. xlij. D
Xp̄s ḡre solū. xl. diebꝰ māsit infer⁹ post resurrectionē suā. xliij. E
Xp̄s triplici via iuit ad patrē. xliij. B
Xp̄s ḡre dixit discipul. nō dico q; rogabo patrē p vobis: cū ip̄e sp apud deū patrē interpellat p nobis. xliij. D
Xp̄s post resurrectionē z ante suā ascensionem cū aiabꝰ de limbo receptis vbi māsit et quare hoc non habetur ex scripturis. xlv. E F
Xp̄s fleuit quinq; vicibus in hoc mundo. lix. B C per totum
Xp̄s defleuit casū iude traditoris sui. lix. E
Xp̄m quō viderūt reges et ꝓphete veteris legis. lxij. D
Xp̄s pharisei⁹ et alīs inimicis suis bene fecit. lxvj. B
Xp̄s q̄nis semp clare cognouit penas sibi futuras tū nō semp doluit. lxxij. F
Xp̄s dat cōuiuiū cū trib⁹ ferculis. lxxiij. A
Xp̄s an solū venerit ad redimendū iudeos vel etiā gentiles. lxxiij. D H

Registrū exemplorum

Incipit registrum exemplorum.

A

Abbas vocatus erat in infirmitate p angelum ad reddēdū deo rationē de vita sua mala,lvij. F

Aduentus spiritussancti in mentē qualiter fiat,lx. H

Adulteriū fuit grauiter punitū,xxix. H

Aduocati quō puniunt in inferno,lxiij. F

Aduocatus cōuertit ad pniam p mortuū apparentē,lxx. M

Alleca defendit cetus in mari:et postea deuorat ea,lxx. I

Altare debet in reuerētia haberi,ꝓpter plura:exēplo Oze subito puniti,ꝓpter arcā tangendo,lx. E

Ascensio christi,xlv. G

Attritio quō fiat cōtritio,xxliij. I

Auaro capto in ciuitate quā expugnauit aurū z argētū ferucs in os fusuz ē,lxvj. O

Auari relinquētes heredibꝫ res iiustas grauissime puniunt,lxix. R

B.

Beatitudo sanctoꝝ est ineffabilis,lxj. G

Beneficiorū recognitio ex brutis ostenditur,lxx. H

Blasphemia cōtū sit peccatū ostendit,xxx. F,et,lxviij. F G H I

C

Cancellarius quidā damnatus est parisiensis,lvij. I

Columbas nutrire euolātes ad campū nō est licitum,vij. A

Comites decē damnati sunt ꝓpter vnā possessionē ecclesie metensis,lv. F

Cōcordia valde deo placet,lv. G

Cōfessio cū pudore cōtū valet,xxliij. I

Confessio celat peccatū diabolo,xxliij. O et,xxvj. C

Confiteri nolens ex verecundia licz ctidie peccata doleret et religionē intraret dānata est,lv. E

Confessio vera cūcte sit virtutis,xxvj. C

Cōsuetudo peccandi est piculosa,lxj. H

Chorea quare sit vitanda,xxj. I

Chorizando in medio manuū visus est diabolus,xxj. H

D

Damnatorū penas esse ꝑpetuas ostenditur,xlij. M

Dānatoꝝ infinit⁹ ē numer⁹,lij. I,et,lvij. P

Damnatoꝝ pene terribiles ostendunt.lvij I,et,lxix. P Q R

Demon ab obsesso expulsus ē ad ꝓceptionem eucharistie.xxxij. E

Detractor post mortez horribili pena fuit punitus,xxj. H

Diabol⁹ tēptat sctōs z religiosos,xxij. M

Diabol⁹ odit māsuetos z diligit iratos.lv.

Diabolus vocatus indeliberate (M statim venit,lxj. F

Diabolus tripliciter z ex tribꝫ causis obsidet hominē.lxj. G

Dilectio primi qlis esse debet,lxij. I

Dilectio primi in epo Paulino maior erat cꝫ suipius aliq mō.lxij. I

Diuitum pene infernales.l. M

Dnica die pistor fermentū faciēs vidit panes ex fornace receptos z fractos die lune sanguinolentos,lxvj. O

E

Ebrietas quantū malū sit oñdit,xv. O

Elemosyna multiplicit vtilis est z deo placet,liij. M

Elemosyna de male acquisitis non placet deo,liij. O

Elemosyna data p puerū de tritico:orōne pueri totū horreū impletū fuit.lvj. K

Eucharistie fides pluribꝫ exemplis adiuuatur,xxxij. C D H

Eucharistiā sumentes quid credere debeant,xxxiij. C D

Eucharistiam digne ꝓcepit puer nouē annorum.ibidem D

Eucharistia ꝑsente demon nō potuit amplius adiuuare hereticum in igne sicut ante fecerat.xxxij. I

Eucharistia ꝓpter vomitū a sctō viro non fuit ꝓcepta cū miraculo,xxxiij M

Eucharistia sanguinolenta et carnea. Ibidem. O

Eucharistia liberat a morte temporali z ꝑpetua,xxxij. K

Eucharistia multum minuit penam purgatorij,ibidem

Regiſtrū exemplorum

Eucharistiā q̄dā ſcolaris cū deuotiõe ⁊ reuerẽtia ſũpſit frequẽter ⁊ p̄ ħ ſaluatus fuit,lvij.

Eucharistiā,ꝓpter inimiciciā quidā romanus noluit ſumere et p̄ hoc damnat⁹ fuit,licz alīs bone vite reputaret⁊ mlta bona fecerit,lxxj.

Exequie pompoſe pctõris nihil ſibi ꝓfuerũt ſed magis nocuerũt,l.

F

Fatuus eſt q̄ gaudia mũdi et eius honorẽ querit,xxxj.

Feſtũ piſtor violās recepit panes ſanguinolentos ſequẽti die.lxvj.

Fidelis ceteris paribꝫ graui⁹ peccat q̄ infidelis,xliij.

Filij quõ puniunt,ꝓpter parẽtes et ecõuerſo,xj.ħ.et,xliij.

Fletus exceſſiuus p̄ mortuis magis nocet q̄ prodeſt.lxv.

Fortunat⁹ homo in oĩbus tandẽ male vitam finiuit,lviij.

Fuga male ſocietatis multũ valet cõtra recidiuã,xxvij.

G

Gaudia btõꝝ ſunt ineffabilia,lxj.

Gentilis iudex ꝓpter iuſticiã fuit poſt mortem ſaluatus,xliij.

H

Heremita ab vrſo occiſus fuit ⁊ ſaluat⁹ et diues cũ exequijſ põpoſis dãnat⁹.l.

Hereticꝰ i incẽdio clamauit, deꝰ meꝰ deus meus q̄re me dereliq̄ſti,et tũc ignis fuit extinctꝰ,ꝫ allato ſacro euchariſtie igne cõſumptus,lxiij.

I

Jeſus hoc nomen couertit duos magnos peccatores,xij.

Jeſus liberat ab inſidijs diaboli,ibidẽ

Jeſus ſuccurrit in temptatiõe,ibidẽ

Jeſus ſuccurrit in tribulatiõe,ibidẽ

Jeſus nazarenꝰ ſcriptũ in fronte pueri pulcerrimi viſum ẽ a ſctõ Edmundo adhuc puero,poſtea facto archiepiſcopo cantuarienſi.lxxij.

Imaginẽ dei habet hõ in aĩa,lxxij.

Infirmꝰ a demone i extremis ꝫ fidẽ grauiter temptatus fuit,lix.

Infirmꝰ religioſus a demone fuit deceptꝰ

Infirmitas a malo retrahit (ibidem et ad bonũ inducit.lxx.

Infirmitas ẽ ſpeciale donũ dei. ibidem

Infirmitas a futurꝫ penis liberat.lxx.

Infirmos viſitare ⁊ illos iſtruere deo placet,lxx.

Iniuriã ⁊ inimiciciã vel odiũ aut vindictã nõ dimittẽs nobilis alīs bone vite damnatus eſt,lxxj.

Ire remedia ſunt mollis reſponſio ⁊ benefacere,lv.

Judex gentilis poſt mortẽ,ꝓpter iuſticiã fuit baptiſatꝰ et ſaluatꝰ,xliij.

Judicare in malo aut ꝺdẽnare,p̄rimũ deo multũ diſplicet,liij.

Judicia dei alia ſũt q̄ iudicia hoĩm.vij.

Judicia dei occulta ſunt quis ſit iuſtꝰ vel iniuſtus.lx.

Judiciũ ꝑticulare fuit ad dẽ tertium ꝓtractũ,ꝓt qõ ordo carthuſiẽſ icepit.vj.

Judiciũ particulare fuit ſed non ſententia lata.vj.

Judiciũ ꝑticulare an ſtatim poſt mortem fiat ⁊ qualiter.vij.

Judiciũ ꝑticulare icertũ eſt qñ fiet.viij.

Judiciũ generale in fine nõ eſt ſupfluũ:licet p̄us q̄libet hõ iudicet iudicio ꝑticulari,ꝓpter q̄ttuor.viij.

Jurare aliũ cogens q̄ſtũ peccat,xxviij.

Juſticia fuit oſtenſa per danielem in ſenibus,xliij.

Juſticia iudicis etiam gentilis deo placuit,xliij.

L

Lac et mel in ſacra ſcriptura quid ſignificant,xxx.

Lazari reſuſcitati magna pnia.vj.

Lex rependit ſuo benefactori.lxx.

Leproſos nimiũ horrere ⁊ vitare diſplicet deo p̄ duo exempla,xvj.

Lingua bona ⁊ mala,xlvij.

Luxuria q̄ntũ diſplicet angelis,xxix.

Luxuriosa mulier nobilis obticendo peccata in cõfeſſione maximã penam inferni ſuſtinuit quam duobus religioſis declarauit,xxix.

Luxuria fetet coram deo,angelis, hominibus ⁊ diabolo,lxvj.

Registrū exemplorum

M

Magister magn⁹ parisien⁹ damnat⁹ ē ꝑ ꝑ
superbiā et voluptates corpis. lvij. P
Mansuetudinē docet natura apū. lv. D
Mechanicus fideliter laborans z elemo⁹
synas dans postea ditatus cessauit bene
facere. lxxv. K
Mendaciū in ꝯsuetudinem ductū difficul
ter relinquit. lxj. D
Miscōia ad pauꝑes multiplr ꝑdest. ī mū
do. in morte. in iudicio. z ī celo. liij. D
Miscōie opa nō placēt deo de male acq̄
sitis. liij. D
Miscōia dei multos seducit: ꝑsumēdo de
ea. lvj. F
Moriens qualiter fuit temptatus de fide
per demonē. lix. K
Mortis memoria vtilis est ad penitentiā
vj. I. et. xxvj. M. et. lxv. M M
Mort⁹ incertitudo in q̄lib⁹ cōsistit. viij. C
Mortui fuerunt vna die triginta milia et
oēs dānati ꝓter q̄nq̄s. lvij. I
Mortui fuerūt vna die q̄nq̄s millia et solū
ꝯtuor ex illis saluati. lvij. I N
Mortuos deflere excessiue magꝭ nocet q̄s
prodest. lxv. D
Morienti nō succurrunt diuitie vt in vita
cōseruetur. lxv. M

N

Nobilis quidā mlta bona faciēs z ꝯgo p⁹
manēs. solū ꝓpr̄ inimicitiā z vindictā cō
tra se offendētes damnat⁹ fuit. lxxj. N

O

Obstinatio pctōr̄ piculosa est. lx. M
Obsidet diabolus hoiem ex triby causis. et
tripliciter. lxj. G
Odium est fugiendum. xix. D
Orare est maxime virtutis et laborioſum.
xliij. D
Oratio quare fit deo cū ei⁹ voluntatē ꝑ ꝓ
nō mutamus. xliij. K
Oratio tripliciter impedit ne a deo exau⁹
diatur. xliij. D
Oratio deuota multū placet deo. lx. F

P

Parentes damnant cū pueris z ḡuiter pu
niunt. xj. D. et. xiij. E F. et. lix. I
Parētes q̄liter puniant ꝑ filijs et ꝑ eos ra⁹
tionem reddēt. lviij. D
Passiōis xp̄i meditatio multū ꝑdest. xxxv.
M E. et. xxxiij. B B
Peccator maximus cōuertit ꝑ mirabilem
penitentiā. ij. K
Pctōr ex dei beneficijs cōuertit. ij. L
Pctōr stultitia. xxj. K. et. lij. D
Pctm̄ ꝯ naturā fuit ḡuiter punitū. xix. K
Pctōr cecitas ꝑ exēplū declarat. lij. M
Peccator obstinatio. lx. M
Peccata vt quidaz fugeret facie pulcerri⁹
mam scidit. lxxiij. D
Peccata ꝓpria magis q̄s aliena dz hō cōsi⁹
derare. ibidem
Penarū infernaliū eternitas declarat. xxx.
M. z. xlij. I M. z. lxix. K M ī spacio
Pniam differre piculosum ē. lxiij. I. Et
Penituit miles in extremis (lxxiij. O
modico verbo. lxiij. E
Percussus ad maxillā aliā obtulit. z ꝑ hoc
demonē expulit. lxxj. I
Pistor die dñico facies fermentū recepit fe⁹
ria secūda postea panes q̄ fracti sangui⁹
nem emiserūt. lxv. O
Plebanū post mortē sue cure cōmisse z aīa
eū mortui lapidauerūt. ꝓpter negligen⁹
tiā z vitā suā malā. lviij. M
Pollutio q̄ impedit sumptionē eucharis⁹
tie. xxxij. M
Precepta sua de⁹ stricte voluit obseruari ꝑ
plura exempla. lxvij. I
Predestinatio vel p̄scientia ꝑ indoctos q̄d
sit nō dz disputari. xviij. D
Predicatoribꝫ ꝓbi del diabol⁹ multuz ad⁹
uersatur. liij. M
Predicator faciēs diligentiā z si nō fructi⁹
ficat tñ mereꝫ. liij. O
Proximi dilectio maior fuit q̄s ad seipsum.
lxij. I
Puer nouē annoꝝ deuote eucharistiā pce⁹
pit z miraculose. xxxij. D
Pulcritudo faciei est homī pctōr occasio.
Puer q̄nq̄s annoꝝ blasphema (lxxij. M
uit z a diabolo rapt⁹ ē ī sinu p̄is. xxx. F

R

Rationē deo reddere cogimur oēs. lviij.
F I O P
Recidiua in peccata ē valde piculosa. xxvj
E I K L. et. xxvij. E

¶ Registrū exemplorum

Religiosi quō dicūt mortui mundo. xv. F
Res male acquisita damnauit decem cō mites. lv. F
Restituere nolens iniustas res damnatus est. lix. L

B

Sabbatū siue festum pistor violās recepit panes sanguinē emittētes. lxvj. O
Sacrilegiū qō est species luxurie fuit graviter punitū. xxix. K
Sancti et religiosi graulter a diabolo temptant. xxij. D
Sensuū exterior custodia valet ꝓtra recidiuam. xxvij. D
Seruitor fidel ꝗliter ī fine penituit. liij. J
Sodomiticū peccatū fuit grauiter punitum. xxix. K
Spiritussancti bonitas z misericordia declaratur. xvj. K
Stulticia peccatoꝝ notat. xvj. K
Superbia vix dimittit penitentē quin recidiuet. xxvij. D
Superbia mulieris puocauit sctm̄ patrē ad detestationē ꝓpriorꝝ pctorꝝ. lviij. D
Superb cōparat balene. lxvj. D
Superbia ꝓpter tria est valde timenda: de exempla. lxvj. G
Superstitiosi arguunt multiplr trasceuntes ad loca nō cōsecrata. lxxiij. E

T

Temporis pditionē valde plangunt damnati. lvij. H
Temptare hō nō debet deū. xxij. B
Tēptatio diaboli ꝗb cautelis fit. xxij. D
Tenebre infernales. lxix. O
Testes falsi arguunt. xxx. D
Tribulatio vtilis est iustis. xlvi. J K
Trinitas z vnitas in diuinis ostenditur ꝑ plura exempla. xlix. B J K D P

V

Verbum dei quante sit efficacie. xx. F G. Et. xxvj. F G
Verbū dei pdicando miracula facta sunt. liij. B E
Verecundia in cōfessione quantū prodest. xxiij. L
Veritas cōmendat et mendaciū reprehēditur. xlvj. D
Vir magn⁹ ꝑ fatuū cōuersus est. lvij. L
Vitrū pfectū ad parietē nō fuit fractū sed curuatū tpe Tyberij cesaris. lxxij. B
Usurari⁹ ad cōsiliū cōfessoris in extremis noluit restituere vsurā ꝓpt filios ꝗs dilexit, et ꝫ ipe z vn⁹ filꝰ dānati sunt. lix. L

¶ Finit registrum exemplorū.

13

Sermones magistri Pauli Vann de Tempore

¶ Sermones de tempore in euangelijs p circulū anni magistri Pauli wan: sacre theologie pfessoris eximij, ac ecclesie Patauiensis pdicatoris famosissimi feliciter incipiunt.

¶ Dominica prima Aduentus
¶ Sermo primus

DIcite filie syon. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus. Matth. xxi. et sunt scripta originaliter Zacharie. ix. Audiuistis p circulū anni vsq; ad psentē dñicā christi incarnatōem: natiuitatē. vitā: pdicatōem: miracula: passionē: resurrectōem: in celū ascēsionē, z spūssctī missionē. quō etiā multipliciter nos miseros pctōres sepius āmonuit ad pniam. qz valde nram desiderat salutē, z inuite dānat: ex quo p oīb passus ē q̄n tū ad sufficientiā. Hūc redeūdo ad xpi incarnatiōem in ꝑbis thematis describit ei⁹ aduent⁹ in carnē quē hodie sctā mr ecclia pagit, z heri in vespis incepit: vt q̄libet fidelis hoc tpe digne se ppet ad celebrāduz suā natiuitatē. ¶ Circa hec ꝑba themat; dicendū pmū dicere ad lram textū sctī euāgelij cū nota; z modica declaratiōe. Secōdā notabilia cū declaratiōe verbo⁹ thematis, et q̄druplicē xpi aduentū. Et tercio dubia ad nram informatiōem huius marie deseruiētia. Quod vt fructuosi⁹ pficere valeā implorem⁹ auxiliū sanctissime genitricis dei virgis marie, dicētes Aue maria

¶ Textū euāgelij vide in dñica palmaz.

A Cōsuetudo est q̄ q̄n aliq̄s rex aut pnceps de nouo ingressurus est aliquā ciuitatē suā pmittit solēnes nūcios suos ad tractandū z ordinandū de māsione ꝓueniēte: et de his que ad tāti regis vl pncipis pertinent honorē. Ita facit sctā mr ecclia: que vt honorabili⁹ et decēti⁹ suscipiat rex potētissimus p quē facta sunt oīa q̄ in celo z in terra sunt: pmittit quatuor nūcios i officio missse, vicz Dauid, ꝓphetā in introitu. Paulū apl'm in epl'a, zachariā, ꝓphetā in euāgelio z in ꝑbis thematis, z Matthеū apl'm z euāgelistā q̄ totū scripsit euangeliū. ¶ Primus nūci⁹ dauid nobis oīndit q̄nū desiderīū habuerūt antiq̄ pres ante xpi aduentū ad videndū cū quē diu expectauerūt. In q̄z psona dicē dauid i introitu misse. Ad te leuaui aiaz meā de⁹ me⁹ i te confido ñ erubescā neq; irrideāt me inimici mei etenī vniuersi q̄ te expectāt nō cōfundēt. ps. xxiij. q. di. O de⁹ me⁹ ego leuaui ad te aiam meā p spem et desideriū tuū aduēt⁹ vt me liberes de multiplici miseria in q̄ sum ex pctō primoz parentū. Et ō B plene in te confido nec erubescā de eo de q̄ cert⁹ sum, quod vtiq; facerē si nō venires. Et ex hoc nō habent cām infideles inimici nri ad irridendū nos q; vniuersi q̄ te expectāt nō cōfundent i fide et spe expectatōis aduent⁹ tui. Et subiū git versus. Vias tuas dñe demōstra mihi z semitas tuas edoce me. vt vicz valeaz in eis pmanere et voluntatē tuā facere. Et sic patz ꝓmus nūcius q̄ ostendit desiderium sctoz patrū aduent⁹ christi. B Est tñ notandū q̄ aduētus xpi nō solū desideratus est a sctis patrib; scz veteris testamēti, sed etiā ab oībus ratōnalib; creaturis generaliter. Nā desiderabat ab angel' supra nos vt restaurarent casus malo⁹ angelo⁹. Desiderabat etiaz ab inferioribus, s. sctis in limbo vt inde liberarent q̄ ibi tenebāt captiui, desiderabat ab anterioribus, vicz pribus veter; testamēti q̄ ꝓpter vehemēs desideriū affligebant ꝓpter dilationē, qz spes q̄ differtur affligit aiam. Prouer. xiij. Et iō clamabāt illō Esa. xliij. Vtinā dirūpes celos z descēderes. Desiderabat etiā a posterioribus z modernis vt in ei⁹ fide z merito saluarent nō descēdētes ampli⁹ in infernum.

L Secūd⁹ nūci⁹ quē ecclia in officō misse mittit christo obuiā est apl's in epl'a hodierna. Et ille nos īstruit q̄liter nos p̄parare debeam⁹ ad aduētū ei⁹ vt eū digne suscipiam⁹, z p hoc ipe sibi hospitiū faciat in cordib; nostris. Nam hoc ipe desiderat fm illud Apoca. iij. Ego sto ad ostiū z pulso zc. qō vt fiat apl's nos hortat in hodierna epl'a ad Ro. xiij. scripta dicēs. Hora est iam nos de somno surgere, s. pctōz. iō abiiciam⁹ opa tenebraz z induamur arma lucis. id ē opa virtutū p caritatez inflāmata. ac si dicat apl's. Si volum⁹ vt xps dominus māsionē sibi faciat i cordib; nris abiiciam⁹ oīa pcta mortalia p detestatiōez cuz ꝓposito ampli⁹ talia nūq̄z admittēdi. Et ad

¶ Dominica prima aduētus

hoc faciendū vtile ymo necesse est vt corp⁹ castigemus nō illud nutriam⁹ cōtra dei p̄cepta in comessatōibꝫ et ebrietatibꝫ nō in cubilibꝫ p̄ somnolentiā pigriciā ⁊ accidiam. nō in lasciuijs carnalibꝫ. non in cōtentōne ⁊ emulatōe id ē inuidia. qz talium corda non vult inhabitare dulcis puer Jesus de p̄ximo nascēd⁹. Et vt nō obliuiscamur amarissime passiōis dñi nostri iesu christi conduit apl's. Induimini dñm iesum christū ei⁹ vexillū assumēdo p̄ memoriā sue acerbissime passiōis illud in cordibꝫ nr̄is portando. Sicut enī vexillū ptinet valāgam siue hastā lignū longū ⁊ telā. ita huj⁹ vexilli hasta est lignū sctē crucis. Tela autez est caro x̄pi affixa. Et sicut tela vexilli habz diuersos colores. ita caro christi triplici colore fuit depicta. scz albo. nigro ⁊ rubeo. Albo p̄ innocentie puritatē. caro ei⁹ christi fuit purissima ex virgie sūpta. ⁊ iō albissima. Fuit rubea p̄ sanguis aspsionē. Et nigra p̄ plagaz et mortis liuorē. Ita christi caro bene dicere posset illud Cāti. j. Nigra sum ⁊ formosa sicut pellis salomōis. Nigra fū propter liuorē ⁊ innocētie decorē sicut pellis salomōis. formosa propt̄ sanguis aspsionē. qz pelles salomōis in tēplo erāt. Nicola⁹ de lyra dicit. Noīe salomōis q̄ pacificus interptat̄ intelligit̄ ipe de⁹ ꝑm hebreos q̄ disponit oīa suauit̄. Pelles aūt eius dicunt opimentū supius tabernacli in quo deus colebat̄ qđ erat de pellibꝫ arietū. Et odi. xxv. Et erit expositū pluuijs et camatibꝫ. i. caloribꝫ. Errāt igit̄ dicentes q̄ dici d̄beat pellis salemōis p̄ scriptū tē. Ecce iā patz aliquantulū quō induere debem⁹ dominū iesū christū. Vtinā hodie multi peccatores talibꝫ vestimētis ⁊ christi vexillo se induerēt. vt in eoz cordibꝫ christ⁹ iesus in sua natiuitate māsionē faceret. Sed timeo q̄ multis cōtingat id qđ accidit venīti ad nuptias sine veste nuptiali. Matth. xxij. qui hoc sacrū tpus ex mala cōsuetudine p̄ trālire faciūt tanq̄ bestie in voluptatibus carnis. in supbia. auaricia. inuidia. vindicta ira et accidia. ac si deo oīa eoz mala essent occulta. cui⁹ tñ oculis oīa sunt nuda ⁊ apta. ad Hebre. iiij. Hoc verbū apli Induimini dñm iesū christū cū btūs Aug⁹ ante baptismū legeret statim ab eo oīs dubietatis tenebre diffugerūt. et ardēter se fidei christiane postea tradidit. ⁊ ad sacramētus baptismi suscipiēdū se p̄parauit.

¶ Tercius nunci⁹ quē mittit eccl'ia obuiam christo in officio misse est zacharias. p̄heta q̄ inter p̄phetas de numero p̄phet̄z est duodecim⁹. hic a spūsancto edoct⁹ x̄pi aduentū mirabilit̄ p̄nūciauit. Et tanq̄ de re certissima et p̄senti locut⁹ est ca. ix. dicens. Exulta satis filia syon. iubila filia hierlm. Ecce rex tuus venit tibi iust⁹ et saluator. ip̄se pauper ascēdens sup̄ asinā ⁊ pullū filiū asine. Ecce q̄s clare ille p̄pheta p̄dixit ingressum saluatoris dñi iesu in die palmarū in hierusalē ac si p̄sens fuisset. Et ideo Matheus euāgelista in hodierno euāgelio eum allegat licz sub alijs ꝓbis. Et qz euāgeliuz hodiernū solū p̄pter hāc p̄phetiā hodie recitat̄ que christi aduētū ꝓaciter exp̄mit ⁊ deuote. ideo solū hanc p̄phetiā put a Matheo sumit̄ p̄sequar in seq̄nti nuncio Hoc enī euangelū in dñica palmaz legit̄ i qua ea que in euangelio continent̄ ad liam cōtigerūt. ¶ Quartus ergo nūci⁹ quez mittit eccl'ia in officio misse est Matheus apl'us ⁊ euāgelista q̄ hodiernū euāgelium scripsit. et dictā p̄phetiā zacharie. p̄t̄ ei⁹ certitudinē sub his ꝓbis allegauit. dicite filie syon. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹. Que ꝓba breuiter exponēdo cū tota euāgelū intentōe q̄stū ad p̄sentē dominicā dicā. Unde in p̄dictis ꝓbis in themate positis tria p̄ncipaliter continent. Primo annūciatio bona p̄dicatoribꝫ mandat̄. ibi. dicite. Secundo cui tal' annūciatio fieri debeat subiungitur. ibi. filie syon. Tercio ipe aduētus saluatoris nr̄i dñi iesu christi ondit̄ ibi. Ecce rex tuus vēit tibi māsuet⁹. Et sic breuiter apl's in epl'a docet nos declīare a malo. et euāgelista docet vt faciam⁹ bonū. vt vicz occurram⁹ saluatori nr̄o cum floribus ⁊ palmis. vt patet infra. ℣. ¶ Primo ergo bona annūciatio p̄dicatoribꝫ impat̄ cū dicit̄ dicite. ac si di. Dicite. s. vos p̄dicatores q̄ estis os dei. ꝑm illud Mat. x. Nō vos estis q̄ loq̄mini sed spūs p̄ris vestri qui loquit̄ in vobis. Ideo oēs fideles hodie cuz deuotōe et spūali cordis gaudio debēt alidire bonam annūciatōnem quā de⁹ p̄ prophetas. p̄misit et veraciter adimplcuit. videlicz de incarnatōe filij dei. p̄ quā omnipotens deus ita dignificauit hūanam na-

turam q̄ ampli⁹ dignificari et extolli non potuit, vt sc̄z hō esset deus. ¶ Hō pōt hoc dici de angelis: non de aliq̄ creatura. ¶ Quanta dignitas humane nature. ¶ q̄nta gloria hominū. quō de hoc vnq̄ deo satisfacere poterim⁹? ¶ Debēt g̃ p̄dicatores hoc annūciare et nō tacere, ne dicat eis illud apostoli .j. ad Thessi. ix. Ue mihi est si nō euāgelizauero, id ē si nō bonā annūciatōez dixero. ¶ Euangeliū enī est idē quod bona annūciatio. ab eu qō est bonū, et angel⁹ qō ē nūcius. ¶ Propterea scriptū est. iiij. Regum vij. ¶ Hec dies boni nūcij est si tacuerim⁹ et noluerim⁹ nūciare: sceleris arguemur. ¶ Dic historiā breuiter ibi descriptā. ¶ Sicut tunc erat obsessa samaria z in magna angustia erāt, nam caput asini octogīta argēteis vēdebat et cabi stercoris columbe, id ē vesica ꝓpter grana ibi latentia quīq̄ argēteis vendebat. et mlieres filios suos comederūt vt patet. iiij. ¶ Regū. vj. quod factū est tpe helisei ꝓphete q̄ hec oīa predixerat. ¶ Hic añ ad uentū christi tot⁹ mund⁹ multis z magnis angustijs p̄mebat. ¶ Et cibi animaꝝ, s. dona spūssancti virtutes z verbū veritat⁹ nimis erant cari. et hoīes filios occidētes filios īmolabāt, quod erat iniqui⁹ ōz eos comedere. ¶ Erāt etiā hoīes infirmi ꝓtute nō valētes malo resistere nec ī bono ꝓficere sub seruitute vicioꝝ detenti. ¶ Erāt etiā ignorantes z turpiter errātes, creaturas creatorez credentes, et eis honores diuinos stultissime impēdentes, z ideo sub ptāte diaboli tenebant⁹, ꝓpter que oīa ī morte ad infernū descendebāt ibi eternaliter cruciandi. ¶ Et sic abyssus hūane miserie de aduentu filij dei indigebat abyssum diuīe misericordie, petens vt ab his oīb⁹ liberaret. ¶ Aduentus ergo filij dei dies boni nūcij sunt, quē nullo mō celare debem⁹ sed ipm reuerent⁹ z d̄ uote populo nūciare. ¶ Et hoc est qō ꝓpheta dicit, Dicite. id ē annūciate z p̄dicate diem leticie z gratie z misericordie plenū. q⁹ saluator noster ia vēit. ¶ Nobis ergo leticia geminat⁹. Antiq̄s dicebat⁹, Saluator nr̄ aduenit, sed nobis dicit⁹, saluator noster venit. ¶ Et ideo antiq̄ pres sume ōsiderabant quod nos ia habem⁹. ¶ De hoc Bernard⁹ Ardorē ōsideriū sanctoꝝ patrū cogitās cōstrū ingerit tantū gaudiū de gratia exhibita q̄ntum in veteribꝫ sanctis accēderat desideriū sola promissio. ¶ Secūdo in ꝑmissis verbis ostendit cui talis annūciatio debeat fieri, cū dicit, filie syon. ¶ Syon erat arx et turris dauid in monte sita, et figurat eccl̄iam triūphantez que est arx dei. ¶ Filia syon erat ipa ciuitas hierusalem in valle sita, q̄ ꝓtegebat⁹ ab arce syō sicut filia a matre. ¶ Et signat eccl̄iam militantez que protegit⁹ et defendit⁹ a triūphante sicut filia a matre. ¶ Hic ergo illis qui sunt in hierusalem, id ē ī ecclesia dei militāte hic bona annunciatio p̄dicari debz, nō saracenis quia ipi derident et nolūt audire, nec iudeis nec hereticis, quia ipi nō credūt sed incarnationē filij dei deprauāt. ¶ Math. vij. ¶ Nolite sanctū dare canib⁹, et margaritas nō mittatis ante porcos. ¶ Christianis g̃ qui sunt in valle lachrymaꝝ constituti z qui se sub manu dei humiliant. et curāt eius volūtatem audire hanc bonā annūciationē p̄dicare debem⁹. ¶ Qui autē christianoꝝ superbiūt z voluntatē dei nō curāt audire, sz potius eligunt domi dormire: siue fabulas domi vel in plateis audire q̄z in eccl̄ia ꝓbum dei audire peiores sunt iudeis z saracenis ¶ Neq̄ talib⁹ cogimur verbū dei seminare. qui enī benedictōez noluerit elongabit⁹ ab ea. psal. cxviij. ¶ Tales autē q̄ verbū dei contemnūt graue iudictū sustinebūt ꝫm ꝓbuz christi Luce. x. Dico vobis remissi⁹ sodomis erit in die illa q̄z ciuitati illi, q⁹ sicut dicit glo. ordinaria. sodomite licz in vicijs exardebant, tamē apud illos nulli hospites erant tales quales apud iudeos ꝓphete et postea ap̄li. ¶ Loth inter eos z si iust⁹ fuit ñ tamen aliq̄d docuit. nulla signa fecit. ¶ Hoc modo graui⁹ erit iudiciū malis christiānis.

¶ Tercio aduentus filij dei mirabilis annūciat⁹ cū dicit, Ecce rex tuus. Ecce in scripturis frequēter magne annūciatōnis est nota. sicut Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet z pariet filiū. Similiter est hic. Iste ei rex q̄ venit mirabilis est sup oīes q̄ fuerūt et futuri sunt. Et ideo cū magna diligētia nos ipos p̄pare debem⁹ vt sibi in necessitate venienti reuerēter z digne occurram⁹ cū oliuis z palmis vt turbe fecerūt in die palmarū. vt dicit⁹ in euāgelio. ¶ Tunc autē ei occurrimus cū oliuis quādo veram pacē habemus ad deū et ꝓximū et cū operib⁹ miseri-

ℂ Dominica prima aduētus

cordiē. hec enī duo oliua significat. scz pacē in foliis. et misericordiā. ꝓpter oleū qđ̄ generat per qđ̄ misericordia designat. Unde in signū pacis colūba detulit ad noe in ore suo ramū oliue virentib⁹ foliis. Gene. viij. Itē debemus occurrere cū palmis. id ē cū victoria viciorū z demonū. Hā palma victoriā designat. z ex hoc martyres in signū victorie cum palma depīguīt. Et antiqui palmā tribuebāt marti q̄ est de⁹ belli. Occurramus g̃ obuiā saluatori nr̄o cum ꝺuotione et reuerētia. Amos. iiij. Prepara te in occursum dei tui. Ubi dicit Bern̄. Facilis est via. nō optet te hō maria trāsfretare. nō penetrare nubes. nō trāsalpinare necesse ē. nō grādis ostendit tibi via. vsq̄ ad temet ipm occurre deo tuo p̄ cordis cōtritionez z oris cōfessionē z opez satisfactōez. Hec de prima pte sermōis et de euāgelio dicere volui. ℍ Circa secundā ptem ē notandū q̄ in dicta auctoritate thematis cuz dicit. Ecce rex tuus venit tibi māsuet⁹ assignant q̄ttuor rōes q̄re eū suscipe debemus cum magna diligētia et reuerētia cordis et mentis. Prīo ꝓpter dignitatē. quia rex. Secundo ꝓpter ꝓprietatē q̄ tu⁹. Tercio ꝓpter vtilitatem. quia venit tibi. Quarto ꝓpter māsuetudinē q̄ māsuetus. Prīo ergo debem⁹ eū suscipe reuerēter ꝓpter dignitatē. q̄ rex. Et attēde qualis rex. certe nō q̄lis alij. imo multū differt ab oībus alijs. Hec aūt differentia ex q̄nq̄z cognoscit. In vniuersalitate. In ꝑpetuitate. In potētialitate. In p̄fectōe. In p̄mioz largitate. Prīo in vniuersalitate. q̄ iste rex est vniuersalis. s. celi z terre et īferni. z oīa ei obediūt z eū reuerēt. ad Philip. ij. Dedit ei nomē qđ̄ est sup oē nomen vt in nōie iesu oīe genu flectat celestiū terrestriū et infernoz. Sed alij sunt reges p̄ticulares q̄ solū terre. nec totius tre sed tm̄ alicui⁹ p̄tis. Secūdo in ꝑpetuitate quia rex est ꝑpetuus. Dan. vij. Ptās eius ptās eterna que nō auferet. Et Apoc. xix. Habet in vestimēto suo et i femore suo scriptū. Rex regū et dñs dñantiū. vbi dicit glo. interliniaris. In vestimēto suo. i. in hūanitate. et in femore suo. dicit glo. interliniaris vt denotet se de vera ꝓgenie prioz patruz fuisse. scriptū indelibiliter Rex regum z̄c. Uel vt dicit glo. ordinaria. In vestimēto vl̄ i cordib⁹ fideliū qui sunt vestimentū filij scriptū est rex regū z̄c. Unde z in ei⁹ natiuitate apparuit q̄ sit rex regū. et dñs dominantiū. q̄ natus est intacto sigillo virginalis pudoris. Ex quo patet q̄ natus est rex Math. ij. Ubi est q̄ nat⁹ est rex iudeorum Alij aūt fiūt reges sed nō nascūt reges. vñ nō sunt reges a natura sed a fortuna. ñ sūt reges ꝑpetui sed ad modicū tpus. vicz vsq̄ ad mortē. Tercio in potētialitate z potestate. quia ei⁹ potestas extendit simpliciter ad oīa. scz spūalia et corpalia. celestia z terrestria: et ad animā z ad corpus z ad oīa bona tam nature q̄z fortune: gratie z glorie z ad ea q̄ sunt z ad ea q̄ nō sunt. Mat. xxviij. Data est mihi oīs potestas in celo et ī terra. data scz ꝑm humanitatē. quia ꝑm diuinitatē ab eterno illam habuit. Sed potentia alioz dñoz extendit solū ad corpa. Et ideo post occisionē corpoz nō pñt facere amplius. z idcirco modicū sunt timendi Sed iste rex post occisionē corpoz potest aiam mittere in gehennā ꝑpetuo cruciādā Et ideo solū ipe est simpliciter timēd⁹. ꝑm illud Luce. xxij. et Mat. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus z post h̄ nō habēt ampli⁹ quid faciāt. timete eū qui postq̄z occiderit habet ptātem mittere in gehennaz. Quarto in p̄fectōe q̄ in omnib⁹ simplicit ē pfectus in sciētia in virtute z breuit in oīmre. sed alij reges et dñi in nullo pfecti sunt. Et ita pfect⁹ est ille rex q̄ i nullo ꝺficere vl̄ errare pōt. Quinto in p̄mioz largitate. q̄ innūerabilia z inaudita stipendia suis militib⁹ elargit. q̄ cuilibet militi totuz regnū suum donat. Lu. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater me⁹ regnum. qđ̄ regnū est ipe deus oē bonū cōtinēs. Oīs aūt alij reges dant p̄mia misera z caduca. Etiam alexander magn⁹ q̄ oēs alios i largitate excessit. qui diuisit regnū suū. xij. pueris suis dū adhuc viueret. pueris. s. nobilibus q̄ secū a iuuētute erant nutriti. vt patz. j. Mach. Et p̄ dñs ptātē z regnuz sil'donauit. Et q̄ hec simul oīa cum vita pdūt. ideo modicū dedit. Christ⁹ aūt ꝑpetua largit p̄mia. Ex quib⁹ oīb⁹ regis magnificentia demōstrat. ℍ Secūdo debem⁹ eum reuerenter suscipe ꝓpter coz ꝓprietatē. q̄ tuus. Est enī noster. nō est enī rex sarracenoz vel tartaroz. quia in ipm nō credūt neq̄z iudeoz. quia ipm negauerūt dicentes.

Sermo I

Regem nō habem⁹ nisi cesarē. Joban. xix. Non ꝯterreat nos potētia, qz caro nostra frater et pater noster est. Ita accidit ō xpo z nobis sicut de Joseph erga frēs suos q̄ amplexat⁹ est eos dicēs. Nolite timere. p salute eī vestra misit me de⁹ añ vos. Gene xlv. Unde Bernar. Puto q̄ christus nō poterit me despicere os ex ossibꝫ meis: z caro de carne mea. Sed q̄dam maledicti christiani dicūt sicut iudei. Non habemus regē nisi cesarē. i. diabolū q̄ cedit eos in fortitudine in aia et in corpe. Cesar enī dicit a cedendo. Ipe enī est rex sup oēs filios superbie. Job. xli. Christū autē misericordissimū et potētissimū nolūt sup se regnare. Lu. xix. Nolum⁹ hūc regnare super nos. Noster aūt rex ihesus christ⁹ missus ē nobis a deo pfe in exemplū nostre actiōis vt ipm seq̄mur in pcium nostre redēptōis. vt sibi gras agam⁹ in pmiū beate retributionis, quia ipe est tota merces nra vt ipm sup oia diligam⁹. Tercio debem⁹ ipm reuerenter suscipe ꝓpter vtilitatē nram, qz venit nobis ad nostrā vtilitatē. Tant⁹ enī et talis rex dignat⁹ est venire in carne, et tot labores sustinere z tā amarā mortē solū pro pter nostr̄ cōmodum. Venit enī nobis vt nos viuificaret, qz oēs ī peccatꝫ mortui eramus. Joh. x. Ego veni vt vitā habeāt. Venit etiā ad nos illuminādum qz ī tenebris habitabam⁹. Esa. ix. Habitantibꝫ i regione vmbre mortis lux orta est eis. Parvulus enī nat⁹ est nobis, et filī⁹ dat⁹ est nobis. Ibidē. Venit vt medic⁹ ad sanāduz quia mūd⁹ vbiq̄ iacebat egrot⁹. Ūñ medicinas salutares instituit. s. sacramenta ecclesie oēm morbū expellētia. Venit pro nobis ad soluendū z nos libertati restituēdū. Venit etiā vt de⁹ ad humanā naturā exaltandū, qz valde depssi eram⁹. Et finaliter venit vt celū nobis apiret z ī eternā beatitudinē introduceret. K Quarto debemus eū suscipe reuerēter ꝓpter ineffabilem eius māsuetudinē, quia cū sit rex celi et terre venit tñ būlis z māsuetus silis nob nullum spernēs sed oēs colligēs etiā maximos pctōres. Unde Bern̄, sup Cañ. Propter māsuetudinē que in te est dñe currim⁹ post te audientes qz nō sprevisti pctōres docēs ī synagoga, nō horruisti ꝓfitētem latronez ī cruce, nō lachrymātē peccatricē, nō chananeā supplicātem, nō in adulterio deprehēsam, nō sedentē ī thelonio, nō supplicantem publicanū in tēplo, nō te negātē discipulū petrū, nō psecutorē discipulorū ꝓpaulū, nō denicq̄ ipos crucifixores tuos. Ecce q̄nta māsuetudo est in christo, ñ vtiq̄ nūc minor q̄ tūc fuit cū esset hic in mūdo, ipse enī cōsiderat qz oēs ad peccata inclinamur nō solū ex fomite male ꝯcupiscentie, sed ex multiplici tēptatōe carnis mūdi z demōis quā nobis aduersari cōspicit, cui nihil ē occultū. Quis ergo pctōr ꝓpter vellet despare audiens tantā māsuetudinē in xpo, q̄ etiā ait Ezech. xviij. Quacūq̄ hora pctōr ingemuerit zc, certe null⁹ nisi totaliter ī malicia obstinatus. Propterea xps dñs valde diligit homines māsuetos. Judith. ix. Dūlitū z māsuetoꝝ tibi sp placuit deprecatio. Qđ attendēs dauid in ps. dicit. Memēto dñe dauid z oīs māsuetudis ei⁹. Hic q̄ habetis quatuor rōes quare dñm ihesū suscipe debemus ī suo aduēm būlit⁹ deuote z reuerenter qz rex, qz noster, qz venit ad nram vtilitatē z ꝓpter ei⁹ ineffabilē māsuetudinē. L Secundo breuit notādū in hac scda pte q̄ q̄druplex est xpi aduētus de q̄ agit⁹ p q̄ tuor dñicas in aduētu. Prim⁹ est aduent⁹ xpi in hunc mūdū siue ī carnē de q̄ agitur in hac pma dñica, ꝓpter qđ dicit zacharias vt audistis. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuetus zc. Scdus est aduētus xpi ad iudiciū generale de q̄ dicet in scda dñica. Tūc videbūt filiū hoīs venientē in nube cū ptāte magna z maiestate. Lu. xxi. Tercī⁹ ē aduētus xpi in morte cuiuslibet hoīs de q̄ dicet in tercia dñica, in q̄ fm Gre. agit⁹ ō aduētu christi ī limbū, p quem aduētus ei⁹ ī morte hoīs designat. Propt qđ dicit Mat. xxi. Tu es q̄ vēturus es an aliū expectamus. Quartus ē aduētus xpi ī mētes nras, de q̄ dr in q̄rta dñica si tpus aderit, ꝓpt qđ dicitur in eadē dñica ī epla. Dñs ꝓpe ē, ad philip. iiij. Est ei ꝓpe oīb⁹ inuocātibꝫ eum, z singulariter oīb⁹ q̄ nūc se pparant ad recipiēdū eū cū venerit p detestatōnem pctōr cū firmo ꝓpositō amplī⁹ illa nō admittendi. z p eis satisfaciēdi, imo nō solū ꝓpe est sz ī ianua stat z pulsat. Apocal. iij. Ego sto ad ostiū et pulso zc, vt patz supza. Cum illis el habitat delectabiliter p gram suā, z māsionem cū eis facit nō recessur⁹ nisi expellat⁹ p

ꝫsensum pctī mortal'. Et qꝛ i hodierna dñica agit de aduētu xpi i carnē de q̄ in p̄cedētibꝫ pauca audiuistis i duabꝫ ptibꝫ ꝑmōis hodierni ꝛc. ¶ Hūc cōsequēter quātū ad terciā sermōis ptē de eodē aduentu aliqua dubia ꝓponā. Prīo dubitat' q̄s sit ille rex q̄ sic nobis venit māsuet⁹ vt dictus est. Rñdet' breuiter q̄ ipe est dei fili⁹ de⁹ verus deo p̄ri ꝛ spūisctō coetern⁹ ꝛ coeq̄lis ꝛ ꝫsubstantial' creator celi ꝛ terre. ille vēit nobis mānsuetus. Nam enī videbat' diuīe bonitati ad nr̄am redemptōez mittere cherubin aut seraphin. aut vnū ex angelis. ꝫ ipe met dei fili⁹ dignat⁹ est venire vt idē eēt redemptor noster q̄ ꝛ creator noster. idē esset frater noster ꝛ pater nobis sil'is in natura. q̄ ꝛ dñs nr̄. Quāt ipe sit ver⁹ ꝛ naturalis dei filius claret ex multis vtriusq̄ testamēti sacris scripturis. Quaꝝ pauca adducaz. Et vt meli⁹ intelligant' est notādū q̄ i xp̄o sunt due nature. Una diuīa q̄ ipe est ꝛ ab eterno fuit et in eternū manebit inuariabiliter et necessario. Alia est humana quā in tpe assumpsit et quodā spēali mō sibi vnivit. nō sic q̄ diuīt̄as sit facta hūanitas sed ipa diuīa ꝑsona filij dei sic assumpsit ꝛ sic sibi vnīuit hūanitatē q̄ ipa ꝑsona diuīa ratione illi⁹ vnīōis cōcretiue dr̄ hō. Et ē aliquo mō sil'e: licz longa sil'itudo. sicut res hz in se albedinē dicit' cōcretiue alba. ꝛ habēs caliditatē dicit' calida. ꝛ sic de alijs. Nam talis res informata albedine vl' caliditate nō dicit' nec est albedo aut calor abstractiue sed cōcretiue dr̄ alba vel calida Et indues vestē nō est nec dicit' illa vestis. s. tunica vel palliū. sed tali veste indut⁹ dr̄ vestit⁹ tunicat⁹ aut palliat⁹. cuius hic sit aliqualis manuductio ꝛ sil'itudo. tū vnio ypostatica siue vnio diuīt̄atis cum hūana natura ē lōge intimior ꝛ in infinitū dissimil'. ¶ Istis ꝑmissis dicendū est q̄ ꝓdicto modo fuit possibile sibi deū vnire humanā naturam testimonio sacre scripture. Vñ Gen. iij. habet' q̄ serpēs fecit peccare ꝑmos pentes qō nō pōt intelligi de serpēte q̄ est aīal irrationale. Oportet ꝫ dici q̄ diabol⁹ in assūpta natura serpētis q̄liter cuiq̄ locut⁹ ē eue. ꝛ eā decepit. Sic etiā angeli boni q̄ de sui natura etiā sunt spūs inuisibiles sepe in assumptis hūanis corpib⁹ legunt' sctis patribus apparuisse. Et cū eis vt boies comedisse ꝛ locuti fuisse. non tamen sic angeli sibi vnīuerūt corpa sicut dei filius sibi hūanitatem. imo hec facere potuerūt ꝛc. Exēplū habem⁹ de angel' duob⁹ q̄ venerūt i sodomis ad loth hospitio recepti etiā ꝑ eum cōpulsi. q̄bus fecit conuiuiū ꝛ comederūt. Gene. xix. Sic et abrae vt patz in p̄cedenti cap̄. videlicz Gene. xviij. apparuerūt tres angeli in forma triū viroꝝ repsentātes sanctam trinitatē ꝑsonaꝝ ꝛ essentie vnitatem. q̄ abrahā illos suscipiēdo dixit ad eos. Domine si inueni grām in oculis tuis ne transeas seruū tuū. et afferam paut̄illū aque ꝛ lauent' pedes vestri. et requiescite sub arbore. Et sequit'. Dixit abraam sare. Accelera ꝛ fac subcinericios panes. Et ipe de armēto tulit vitulū optimū tenerrimū ꝛ dedit famulo ad coquendū illū: et tradidit illis tribus vna cum lacte ꝛ butiro ad comedendum. et comederūt. Sed quō corpora assumpserūt et quō cibum receperūt et an digesserint de hoc habet' in secūdo sentētiaꝝ dist'. viij. Non enī nutriunt' ꝑ cibum sicut nos nec conuert̄it' in substantiā aliti sed cibum masticant et deglutiūt. Et postea vt volunt conuert̄it' in p̄istinā naturam: vel euanescit ꝛc. Sic et Thobie. v. habet'. q̄ modo angelus raphael ambulauit cū thobia iunioze. Et illum in via duxit cum eo comedit et bibit ꝛc. Cum ergo malign⁹ spīritus poterit se vnire corpori serpētino: ꝛ ico moueri ꝛ loqui. imo in corpore assumpto apparere in multiplici dispositōe viuoꝝ et mortuoꝝ: imo ꝛ in forma christi sicut sancto Martino ꝛc. Et cū etiam boni angeli potuerūt ꝛ possunt assumere corpora ꝛ in illis apparere vt dictū est. Et auia humana que est spūs indiuisibilis ꝛ inuisibil' portat grossum corp⁹ ꝛ terrestre sibi vnitū quomodo nō posset dñs de⁹ q̄ infinite potentior est dicto modo hūanitati se vnire. cum hoc in deo nulla dicat mutabilitatez. nec implicat cōtradictionē. nec ex hoc aliq̄d indecens aut incōueniēs seq̄ potest. sed per oīa est decētissimū et ordinās: ostendens dei bonitatē: pietatē: dilectōem et misericordiā. Est tamē verum q̄ null⁹ spīritus creatus siue sit angelicus siue human⁹ potest sibi vnire aliq̄ corpus in vnitatē suppositi sicut fecit filius dei ꝛc. Ad hoc sunt multe scripture sacre. Et allegabo breuiter

vnã vel duas. Unde Ysaie, ix. dicit. Parvulus nat⁹ est nobis ⁊ filius datus est nob. Ecce humanitas christi. Et sequit. vocabitur nomen ei⁹ admirabilis: cõsiliarius: deus fortis: pater futuri seculi. Ecce diuinitas. Ipe est enĩ admirabilis, id ẽ miracula faciens: quod soli deo cõuenit. Ipe est cõsiliarius, id ẽ consilia euãgelica p̃ceptis supaddens, ⁊ oĩe bonũ cõsiliu: imo oĩez bonũ cogitatũ cordibꝫ hoĩm imittẽs. Ipe ẽ de⁹ fortis ifernũ spoliãs imo sol⁹ oipotẽs. Ipe est pater futuri seculi, qz electos ad vitam eternã admittẽs. Ipe est p̃nceps pacis interne quantũ ad celestẽ gratiaz, ⁊ pacis eterne quãtũ ad celestẽ gloriã. Judei aũt falsε exponũt illuz textũ de Ezechia rege. Et q̃ debet dici vocabit et nõ vocabit. quod nõ potest stare, vt patz ex trãslatiõe lxx. et ex translatiõe chaldaica vbi ponitur vocabit. Etiã in textu ponit. Et multiplicabit ei⁹ imperiũ. et pacis ei⁹ nõ erit finis. Hoc autem esset ridiculũ exponere de ezechia, cui⁹ regnũ fuit breuissimũ. Hecz vocatus est de⁹ ⁊c. Et itez. Ysa. vij. habetur, Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiũ, et vocabit nomen ei⁹ emanuel, id ẽ nobiscum de⁹ Et Ysa. lij. dicit. Ipe vulnerat⁹ est propt iniq̃tates nostras cui⁹ liuore sanati sum⁹. ⁊c. Et ibidem subdit. Generationẽ eius q̃s enarrabit. Item Michee. v. Ex te egredietur dux q̃ sit domiãtor in israel, id ẽ messias fm trãslatiõem chaldaicã. Et subditur ibidẽ. Et egressus ei⁹ a principio a diebus eternitatis. id ẽ emanatio psone filij est ab initio id ẽ a deo patre q̃ est principiũ a diebus eternitatis, quia hec emanatio est eterna, semp enĩ nascit filius a patre, et sp nat⁹ ẽ, sicut splendor a sole. Ita pñt allegari alie multe auctoritates, pphetaz. imo nõ est propheta quin scribat ꝺ christo dño deo ⁊ homine. Ita ĩ nouo testamẽto dare sũt auctoritates apl̃oz ⁊ euangelistaz ĩmo ⁊ infideliũ multorũ. Nam thurci fatent ex maria virgine genitũ licz nõ deũ sed maximũ propheta. Ita sunt multe sibille de ℞ scribẽtes q̃ nũc omnia breuitatis causa trãseo ⁊c. ℣ Diceret q̃s cõsequẽter, exquo christ⁹ dñs est de⁹ et hõ vt iam declaratũ est, ⁊ cũ deus sit vbiq̃, quõ tũc potuit descẽdere ꝺ celo vel de loco ad locũ venire. Rñdet breuiter fm intentionẽ magistri, di. j. iij. sniaz. ⁊ fm sanctũ Tho. in. iij. pte summe. q. lvij. ar. ij. sententialit. Primo q̃ christus in primo suo aduẽtu, id ẽ in sua incarnatiõe non descẽdit de celo fm naturã humanã. quia alias ipe prius habuisset naturã humanã in celo et adduxisset eam secũ in terrã, qꝺ ẽ hereticũ et error grauissim⁹, quia ipe de nouo cum p̃re et spũsancto formauit eam in vtero virginis marie: et sibi eam yposta tice vniuit. Secũdo dicendũ est q̃ ipe de celo descendit fm naturam diuinã, non sic q̃ prius fm diuinitatẽ fuerit solum in celo: et q̃ tunc deseruerit celũ ⁊ incepit esse inferius solum in terra. hoc enĩz absurdũ est dicere, cum ipe sit immutabilis. ⁊ ratiõe sue immensitatis sit in omni loco ⁊ in omni re p̃sentialiter: potẽtialiter ⁊ essentialiter. Sz sic est intellígendũ fm suam diuinitatẽ ipm descendisse q̃ se humiliãdo nũc nouo modo incepit esse inferi⁹: videlicz humanitati vnitus. ita vt vere dicat de⁹ ⁊ homo. Nec per hoc est min⁹ potens aut indignior factus, sed fm apostolũ ad Philipen. ij. exinaniuit semetipm, id ẽ valde se humiliauit formam serui accipiẽs: que est quasi cinis et puluis in comparatiõne deitatis et diuine maiestatis reputãdo. O quanta humilitas. Et quanta ex hoc humani generis dignitas. Dicitur enĩ deus descẽdere cum inferius nouũ effectum facit, sicut Genes. xviij. Clamor sodomorũ et gomorreoz mltiplicatus est nimis, descendam et videbo si clamorẽ qui ad me venit opere compleuerint an nõ est ita, non q̃ tũc locum mutauit sed nouũ effectũ fecit sodomitas puniendo. Et est aliquo modo simile. Sicut si p̃nceps potens in legitimã vxorem duceret filiam alicuius pauperis ignobilis ⁊ rustici, diceremꝰ eum descendisse et se inferiorasse, cum tamẽ ante et post eque sit ĩ se nobilis et potens. Ita intelligat de illo rege Jesu christo qui nobis ĩ humilitate venit mansuet⁹ et pius vt omnes illi occurramus: ipm honoremus, et hospitiũ cordis nostri ei ad inhabitandũ p̃paremus. Quod ipe concedere dignetur qui cũ patre et sancto spũ regnat vnus deus in secula benedictus. Amen.

dicit⁹ deꝰ descẽdere, cũ ñ tñ vig nouũ effectũ fuerit.

De eadem dominica Sermo secundus

Dominica prima aduentus

Hora est iã nos de somno surgere. ad Ro. xiij. In lectõe epl'ari ꝓme dñice aduẽtus audiuist in ꝓcedenti ſmõe de quatuor nũcijs p quos hortamur ad ꝓpandũ nos ad aduentũ regis maximi z potẽtissimi dñi nr̃i Iesu xp̃i. z i ꝗbꝫ ille rex differt ab alijs regibꝫ. quõ etiã ipm suscipe debemus reuerent. ꝓter eius dignitatẽ. ꝓter ꝓpietatem qz noster. ꝓter nr̃am vtilitatẽ qz venit nobis. z ꝓter ei⁹ mansuetudinẽ. et pauca de quadruplici ipius aduẽtu. Tãdẽ dubia ꝗs sit ille rex. q sit deus et hõ. quõ sibi vniuerit hũanã naturã. Et quõ descẽderit qui semp est vbiqꝫ et in oĩbꝫ rebꝫ. nec aliq̃ creatura possit esse sine deo. Hunc cõsequnt q̃ sunt nobis necessaria ad dignam ꝓpatõez p ei⁹ aduentu cõsiderare debem⁹. de q̃ dic̃ apl's vbi supra. Hora est iã nos de somno surgere. vt vicz surgam⁹ a pcatis z̃c. Pro g̃ tia Aue maria z̃c. Hora est iã nos ỏ sõno surgere. Primo dicã breuissime mẽtez apl'i in epl'a. Scõo q̃re peccatũ compatur somno. Tercio ꝗbꝫ modis hõ excitet sue excitari possit a somno pcatĩ. Quibꝫ addaz vnã vel duas dubitatões si tps arriserit.

Quãtum ad primũ notandũ q in p̃senti epl'a apl's q̃tuor facit. Prio i principio epl'e hortat nos vt surgam⁹ a somno pcatĩ z negligẽtie. et ꝓparem⁹ nos ad occurrendum obuiã regi nr̃o. Et dicit iã. nõ q differam⁹ de die in diẽ. qz nescit hõ qñ ventur⁹ est rex iste sibi in morte. Ideo z dicit apl's ad Ephe. v. Surge q̃ dormis z exurge a mortuis et illumiabit te xp̃s. Secũdo tangit apl's duas causas q̃re surgendũ ẽ z regi nr̃o obuiandũ. Prima ex ꝓpinq̃tate glorie: cũ dicit. Nũc enĩ ꝓior est nr̃a sal⁹. Se cũda ex ꝓpinq̃tate gr̃e. z hoc cũ dicit. Nox recessit dies autẽ appropinq̃bit. q. d. Prio surgere debem⁹ a somno pcatĩ. qz nũc nr̃a salus. s. ipe deus q̃ est vita eterna propior est nobis. q̃ cum primo credidim⁹ z fidẽ recepimus. q̃nto enĩ plus viuim⁹: tãto propiniores morti sum⁹. in qua christ⁹ nob bñ operãtibꝫ venit ad mercedẽ. ſm illud Apocalipſ. xxij. Ecce venio cito z merces mea mecum est reddere vnicuiqꝫ iuxta opa sua. Secũdam rationẽ ponit dicẽs. Nox precessit. sicut enĩ nox z dies sunt continua. et vnũ nõ põt appropinq̃re nisi alterũ discedat. sic culpa z gratia. in infusione enĩ g̃tie culpa expellit. ideo dixit. Nox ꝓcessit. nox ign̄ãcie culpe et infidelitatis z ignorãtie q̃bus dormiebam⁹ ꝓcessit z p dei gr̃am recessit. dies autem. i. illuminatio gr̃e appropiquauit sole iusticie mundũ irradiãte. Tercio iducit apl's volẽtes christo occurrere vt indigna ornamẽta abijciãt z digna assumãt dicens. Abijciam⁹ ḡ opera tenebraz. z̃c. Si enĩ tenebre recesserũt ergo opa illaruz debẽt recedere. id ẽ opera mala siue peccata que dicũtur tenebre. Prio qz ex tenebris ignorãtie et errores oriunt. ꝓphus. Errãt oẽs q̃ peccãt. Scõo qz tenebras q̃runt z i tenebris fiunt. Joh. iij. Omnis q̃ male agit odit lucẽ. Tercio qz in aĩa tenebras spirituales inducũt. ſm illud ps. lxxxj. Nescierũt neq̃ intellexerũt in tenebris ambulãt. Et. j. Joh. ij. Qui odit fratrẽ suũ in tenebris est. O omnipotens de⁹ quot sunt q̃ sic in tenebris ambulãt. supbi q̃ supbiam paruz vel nullũ estimãt peccatũ. cũ tñ ꝓpter supbiã tot⁹ mũd⁹ in malo positus est. z ex primo pente q̃libet in pctõ originali ad mortẽ eternã nascit z iudicat nisi sacramẽto baptismatis purificet. Quot sunt etiã auari⁹ cia ligati q̃ pctã illa valde parua iudicant p quibꝫ eternaliter damnant. eo qz nolunt de paucis ꝓmo vt deberẽt satisfacere. q̃t sunt q̃ suis fraudulentis ꝓtractibꝫ ꝓximos decipiunt. emẽdo. vendẽdo. societatẽ habẽdo. res malas et falsas aliq̃n tanq̃ bonas appreciãdo. Et quis tũc dinũerare poterit cecitatẽ luxurie. vbi raro tales attendũt piculum corpoz: rez et mĩ⁹ animaz. z sic ỏ alijs tenebris peccatoz. ire. inuidie. odij. gule. accidie z̃c. Quarto opera mala dicũtur opera tenebraz. quia in eternas tenebras ducũt Mat. xxij. Ligatis manib⁹ et pedibꝫ mittite euz i tenebras exteriores z̃c. Sed qz vt dic̃ Aug. nõ sufficit abstinere a malo nisi homo etiã faciat quod bonũ est ideo postq̃ abiecerim⁹ opa tenebrarũ debemus induere arma lucis scz virtutes: q̃ aniã ornant. et defendũt. ſm illud Ephe. vj. Induite armaturã dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Dicuntur autem virtutes arma hominis: quia defendunt hominem tam in vita q̃ etiã in morte. tã in p̃senti q̃ in futuro ab omnibus

ãnimã impugnãtibꝫ. Thob. iiij. Elemosyna ab oñi pctõ ꝛ a morte liberat ꝛ nõ patitur aiam ire ī tenebras. Quarto aplꝰ ostẽdit q̃ sint indigna ornamẽta q̃ abijcere debem⁹ ad obuiandũ regi nostro. Et sunt opera mala que nascunt ex duplici radice. s. ex cõcupiscentia carnis ꝛ ebrietatibꝫ. Et ꝫ tangit cum dicit. Nõ in comessatiõibꝫ. ꝛ ex spũali malicia. ꝛ ꝫ tangit cum dicitur. nõ ī pctẽtõe ꝛ emulatõe. Ad hãc duplicẽ radicẽ oĩa mala reducunt. ℭ Quantũ ad secundã ptem sermõis dubitat: cur peccatũ mortale somno cõparet. Ad hoc dicendũ q̃ ꝓpter plures rões hoc cõtingit quaꝝ aliquas breuiter dicã. Sicut dormiẽs nihil lucratur nec opat. sic ꝛ peccator. Sic dormiens nihil sentit corpaliter. sic nec pctõr spũaliter. Sicut res dormiẽtibꝫ apparẽtes sunt illusorie. sic ꝛ pctõribꝫ. Sicut dormiẽtes aliq̃ facilꝰ excitant: aliq̃ difficilꝰ. sic ꝛ pctõres. Sicut somnꝰ reddit hoĩem simlem bestijs: sic peccatũ. Primo q̃ peccatuꝫ cõparat somno. qꝛ sicut ille qui dormit nihil operat nec lucrat. sic hõ q̃ est in peccato mortali nihil opat meritorie. qꝛ gratia ẽ principiũ merendi remotũ. caritas ꝓximũ. vt dicit san. Thom. in scripto. iij. sentẽtiaꝝ di. xxv. Sed talis caret vtraq̃. qꝛ licet possit facere multa bona opa de genere: vt elemosynã: ieiunia: orões: disciplinas pegrinatões ꝛc. quia peccatũ mortale nõ aufert hoĩ libeꝝ arbitriũ. tñ ex illis opibꝫ nihil meret siue lucrat vite eterne. Est tñ veꝝ q̃ nõ sunt pdita ista opa bona in peccato mortali facta. qꝛ ex eis lucrat hõ bona tẽporalia. vt sanitatẽ: diuitias: honores. etiã ꝓtectionem ab inimicis ꝛ a scãdalis. imo ꝛ spiritualia bona. quia tãto citꝰ illuminat ad cognoscendũ peccata ꝛ ad detestandum ea. qõ est maximũ. Ideo qñ hõ sentit se ī peccato mortali nõ debet ꝓterea a bonis opibus desistere sed potiꝰ ea augmẽtare vt oĩ potens deus eũ custodiat et cõseruet ab inimicis: ꝛ disponat ad verã detestatõẽ peccatoꝝ suoꝝ. Nã si diabolꝰ ꝓmitteret ī peccato mortali hoĩem iugularet ne de manibus suis exiret ꝑ penitentiã. Debet ergo ex causis ꝓmissis semꝑ esse sollicitꝰ ad bona operãdũ. Est tñ verũ q̃ qñ hõ in morte venit ad cõputũ cũ christo ī iudicio particla. ri tũc ipe solũ retribuit ꝑ bonis opibꝫ factis in caritate et nõ aliis. sed de bonis opibꝫ ī pctõ mortali factis nihil retribuit. qꝛ ꝓ illis satis homini retribuit in hoc mũdo sive in vita hoĩs. Sed querit sctus Thom. ī quarto di. xv. q. j. ar. iij. vtruꝫ opa bona extra caritatem facta sint meritoria alicuius boni tpalis. Et rñdet q̃ nõ sunt meritoria de cõdigno neq̃ eterni neq̃ alicuius boni tẽporalꝫ apud deũ. Dicit enĩ Aug⁹. q̃ peccator nõ est dignꝰ pane quo vescit. Sz qꝛ diuinã bonitatẽ decet vt vbicunq̃ dispositõem inuenit pfectõem adijciat. Ideo ex merito cõgrui dicit pctõr mereri ꝑ opa bona extra caritatẽ facta aliq̃d bonũ tpale vt supra dictũ est. Et ꝑm hoc opa talia bona valent ad triplex bonũ. scz ad tempaliũ cõsecutõem. ad dispositõnem ad gram. et ad assuefactõem bonoꝝ opeꝝ. Nõ cordat domin⁹ Albert⁹ in quarto di. xiiij. et. xv. Secũdo peccatũ mortale cõparat somno: qꝛ sicut dormiẽs nullũ habz sentimẽtũ. quia nec videt nec audit: nec odorat: nec gustat nec tangit. qꝛ oĩes potẽtie sensitiue ꝛ intellectiue sunt ligate. Ita hõ in pctõ mortali totũ sentimentum reꝝ spiritualiũ pdit. licz sentiat sapores rerũ tpaliũ tamen nõ videt periculũ ī quo est ꝓpter peccatũ. nec audit deum ꝑ verã obedientiã mandatoꝝ suoꝝ. nec odorat ꝑ deuotionẽ. nec tangit ꝑ penitentiã. nec gustat ꝑ cõmunionem. De talibus scriptũ est Prouer. xxiij. Traxerũt me ꝛ ego nõ sensi: verberauerũt me et non dolui. Trahit enĩ a demone cuiꝰ seruꝰ factus est: alꝰ nõ auderet eũ trahere. ꝛ peccator ꝫ nõ sentit. qꝛ trahit in voluptatibꝫ ꝛc. Hoc figuratũ est. iiij. Regũ. vj. de militibꝫ regis syrie quos helisꝰ duxit ī samariã ꝓcutiẽs eos cecitate quos rex isrl voluit occidere. sz Helisẽus nõ ꝓmisit. Ita demon postq̃ induxit hominẽ ad peccatũ mortale statim vellet eum occidere et ducere ad infernũ. sed deus ex sua misericordia hoc non ꝓmittit. Ideo peccator ī tẽpore debz surgere a peccatis per penitentiã: et christꝰ illuminabit eum. ad Ephes. v. ℰ Tercio peccatũ mortale compat somno. quia sicut res dormientibus apparentes sunt illusorie. vt q̃ dormiens sit factus magnus domin⁹: habet ꝑciosas vestes. ꝛ cetera multa. vt q̃ inuenit thesauruz et tũc in somno gaudz Ita habẽtes delectatiõez ī pctis iudicãt q̃ [illegible]

magna ⁊ optabilia, vt diuitie voluptates: honores: que tñ sunt illusoria. Sicut ꝝ p somnū hō videt res nō sicut sunt sed sic nō sunt, ita hō talibus occupat⁹ nō videt qđ ē scz labores: timores, dolores tales ⁊ eternos sed videt tm̄ imagines rez que nō sūt quia leticia que est in diuitijs nō ē vera sed fallax. Delectatio que est in diuitijs: honoribus: et in delicijs gule et luxurie nō est vera sed fallax. Et gloria que est in dignitatibus nō est vera sed vana, qđ patet ex ꝑ: qz cū in morte pcōres a somno vite p̄sentis euigilauerint de his oībus nihil inuenient nisi cruciat⁹ ꝑpetuos. Unde Job, xxij. Diues cū dormierit nihil secū aufert, aperiet oculos suos ⁊ nihil inueniet. oc'los, s. ītellectus. Ecce qꝫ nihil inueniet diuitiaꝝ delectationū ⁊ honorū. Sed q̄d inuēiet subdit Job. Apprehendet eū quasi aq̄ inopia nocte opp̄imet eum tēpestas: tollet eū ventus vr̄ēs ⁊ auferet. ⁊ velut turbo rapiet eū de loco suo ⁊ mittet sup eū ⁊ nō parcet ⁊c. In inferno em̄ positi tātā habebūt omniū bonoꝝ inopiā quanta copia est aquaꝝ q̄ subito inuadit, etiā post mortē firmit̄ tenebit inopia dānatū vsqꝫ ineternū. Hoc idē oñdit ꝓpheta ps, xlviij. Diues cū interierit nō sumet oīa secū, neqꝫ descēdet cū eo gloria ei⁹. Quia aīa eius in vita ipius benedicet, et seq̄tur. Introibit ī ꝓgenies patrū suoꝝ vsqꝫ in eternū nō videbit lumen. Item Sap. v. Quid nobis p̄fuit superbia aut diuitiaꝝ iactātia q̄d cōtulit nobis. transierūt oīa illa tanq̄ vmbra: ⁊ tanq̄ nunci⁹ p̄currens. ¶ Quarto peccatū mortale compat̄ somno, qz sicut dormientes aliq̄ facili⁹ excitant̄, aliq̄ difficili⁹: sic et peccatores aliq̄ facili⁹ ꝙuertūt aliq̄ difficilius. Propter qđ dicit ꝓpheta Amos. j. Sup tribus sceleribꝫ gaze et sup quatuor nō cōuertam eū. Sup quo dicat Hieroñ. loq̄ns ac si bō ascēdendo per tria peccata et si quartū addiderit difficulter misericordiā consequet̄. Primū pctm̄ ſm Hieroni. est cogitasse que mala sunt. Secūdū cogitationibꝫ malis acq̄iuisse p ꝓsensum. Tertiū qđ mente ꝓcepit opere adiplere. Quartum post peccatū nō agere vel nolle agere penitentiā sed ī suo sibi cōplacere delicto. ⁊ qđ plus est se excusare in pctō, quod est peccatū in sp̄iritū sctm̄ qđ difficulter remittitur. ⁊ ideo dicit̄ irremissibile. Math. xij. Quicūq̄ dixerit verbū cōtra sp̄m sanctum nō remittet̄ ei neqꝫ in hoc seculo neqꝫ in futuro. Unde ſm Grego. iiij. moraliū. Dñs legit̄ tres mortuos suscitasse. quartū vero non: licz sibi denūciat⁹ fuerit Luce, ix. cum ille ad quē christ⁹ dixit sequere me: ait. domine p̄mitte me p̄ius sepelire patrē meum. illū mortuū licz iam esset denūciatus tm̄ n̄ resuscitauit eū sed dixit. Sine mortuos sepelire mortuos suos. Ubi dicit glo. interliniar̄. id ē q̄ de corpe sine fide exierūt. Suscitauit aūt dñs tria genera mortuoꝝ. vicz filiā archisynagogi in domo. p quā significat̄ peccatū cogitatōis cū consensu ī op⁹. Filiū vidue extra portā. p quem significat̄ peccatū opis. et lazaꝝ quadriduanū p quē significat̄ peccatū cōsuetudinis. Quartum vero nō resuscitauit: quia valde difficile ē vt is quem post vsū male cōsuetudis exaduslantiū lingue suscipiūt a mentz̄ sue morte reuocet̄. de quo ⁊ bene dicit̄. Sine mortuos vt sepeliant mortuos suos. Mortui enī mortuū sepeliūt cū pcōres peccatorez fauoribꝫ p̄munt. hec Grego. ¶ Quinto peccatū mortale compatur somno, qz sicut somn⁹ reddit hominē similē bestijs p tēpore illo, qz dic̄ philosoph⁹. In dimidio tēporis. scz in quo dormim⁹ nō differim⁹ a bestijs, ita peccator ſm illud psal. Hō cuz in honore esset nō intellexit: compatus est iumentis insipiētibꝫ ⁊ similis factus est illis. Et Boeti⁹, Hoīs ista ꝓditio est vt si nosse desierit infra bestias redigat̄. Sicut ergo bestia ligat̄ et ducit̄ ad macellū, ita ligatur peccator et ducit̄ ad infernū. Unde Prouerbioꝝ. v. Funibꝫ peccatoꝝ suoꝝ quisq̄ cōstringit̄. Et Mat. xxij. Ligatis mānibꝫ et pedibus mittite eū in tenebras exteriores. scz inferni, quia hic in mūdo peccator habet tenebras interiores mētis. Ex p̄missis patet quare peccatuz cōparat̄ somno. Videat ergo q̄libet ne obdormiat in peccatis sed cōuertat̄: iam nō differēdo penitentiā ad dominū. surgēdo a somno peccatorū. implorādo diuinū auxiliū vt peccata sua sibi in memoriā reducat cum vera detestatione, ſm illud psal. xij. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā in morte: ne quādo dicat inimicus meus p̄ualui aduersus eum. Debet ergo hō mane surgere

z deum laudare. in signū illius aues incipiunt valde mane cātare, z signant gall⁹ q̄ mane vigilat z nos excitat. Dū enim dies appropinq̄t galli cātare freq̄ntant et tūc viatores surgūt z ad viā se p̄parant. Sed gallicantus significat p̄dicatōnem verbi dei. Dicit enī q̄ leo timet vocē galli. Ferocior ē est leone q̄ vocē p̄dicatoris nō timet, qđ ē cōtra pigros boies in lecto hincinde se reuoluētes quādo deū deberēt laudare Unde Ambro. in li. de officijs. Quis xp̄ian⁹ nō erubescat sine psalmoz modulatōe diē trāsire, cū minutissime aues solēni decantatione quasi deuotiōe ortū diei p̄ueniunt. Et Aug⁹. Indecēs est q̄ sol iueniat xp̄ianum iacentē in lecto, qđ intellige nisi pri⁹ in nocte surrexisset z deū laudasset. Debz ē xp̄ianus cum gallū audit cātare remīsci pctōz suoz, sicut fecit apl's Petr⁹ q̄ tūc sp defleuit casū suum. Nimia enī somnolētia nocet corpi z aīe, sed mane surgere ē p salute corpis z aīe. Vigilie etiā matutinales faciunt oiōes leui⁹ z citi⁹ exaudiri. ℞m illō p̄s. v. Qm̄ ad te orabo dñe mane exaudies vocē meā. Insup dulcedinē diuīe p̄solatōnis surgētes mane recipiūt. Unde māna (qđ xp̄m signat) de mane colligebat. Exo. r. O quot dulcedies negligūt xp̄les accidiosi: quas illi q̄ mane surgūt accipiūt. Demane etiā de⁹ citi⁹ inuenit. Mā sicut q̄s de mane citi⁹ inuenit ī domo sua, sic de⁹ ī corde hominis. Nam tūc aīa p̄ter digestionē lūpiditatē aptior est ad cōtēplandū z cor ad deū erigendū antecz distrahat p diuersas in die occupatōes, Propter qđ dicit Eccl. xxix. de iusto. Tradet cor suū ad vigilādū diluculo ad dñm q̄ fecit illū. Sic christus diluculo valde surgēs egressus abijt ī locū desertū ibicz orabat. Mar. j. Sicut ergo mane aptū est oī q̄ p̄cedit occupatōnes diurnas, sic z cessantibz occupatōibz orandū est, vñ Math. xiij. christ⁹ ascēdit ī mōtem sol⁹ orare, vespe autē facto sol⁹ erat ibi Sic ergo exēplo xp̄i orandū est mane p̄pter futura, et sero p̄ter p̄terita. Et Hiero. p̄tra Iouinianū. li. j. Precepta sūt hec, duorū scz temporū maxima habenda est cura, mane scz et vespe, scz eoz que acturi sum⁹, z que gessim⁹. Et ideo orandū est mane vt futura bñ fiāt, et orandū est sero vt p̄terita male facta remittāt. Hec de secūdo

Nunc q̄stū ad tertiā partem dubitat, q̄ b⁹ modis hō a somno peccati excitari possit. Ad hoc respondet q̄ multipliciter illud fieri potest si bene hō vitā suā consideret. Excitat homo a somno p̄ terribiles allegatiōes. Suaues allegatōes et p̄missiones. Per sanctoz exēpla. Per flagella z bñficia. Per correctōem fraternā. Per sue dignitatis consideratōem. Primo p̄ terribiles allegatōes scripture sacre q̄s impossibile est falsificari in sensu in q̄ dicunt. Exemplī q̄tia. Cum p̄ponit supbo illud p̄s. xxxvj. Vidi impiū exaltatū et elevatū sicut cedros libani, et trāsiui et ecce nō erat. Et Job. xx. Si ascēderit supbia ei⁹ vsq̄z ad celum, z caput eius nubes trāsierit quasi sterq̄linium in fine p̄det. Dando ad hoc exēpla pessime mortis z casus supboz. De anthiocho q̄ paulo ante arbitrabat sidera celi cōtingere z fluctib⁹ maris imp̄are, z de⁹ ipm p̄cussit tanto fetore q̄ nemo ī toto exercitu suo p̄ fetore potuit secū p̄manere, vt habet. ij. Machabeoz. ix. Itē de herode q̄ a vermibus comest⁹ est, eo q̄ nō dedit honorē deo Actu. xij. Ita de multis alijs supbis a deo punit⁹ h̄ ī h̄ seculo. De adā a paradiso exclusō. De ꝑbaraone rege egypti in mari sub merso. De nabuchodonosoz int̄ bestias viuente et comedēte. De Dauid populū numerāte, et sic de alijs supbis. Suo modo de auaris, i psal. xxxviij. Thesaurizat et ignorat cui congregabit ea. Et psal. xlviij. Nō descēdet cū eo gloria eius. Introibit vsq̄z in progenies patrū suoz: vsq̄z in eternū nō videbit lumē. Ita z cōtra luxuriosos z gulosos Job. xxj. Ducūt in bonis dies suos z in p̄cto ad inferna descēdēt. Ita potest allegari de oībus peccatis. Propterea recordet hō nouissima sua, scz mortem: extremum iudiciū: et eternū supplicium. Eccliastici vij. Memorare nouissima tua z in eternū non peccabis. Secūdo possunt peccatores a somno peccatoz excitari p̄ suaues scripturarū allegatōnes et promissiones. Juxta illud Math. xiij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum ꝛc. Et Apocalip. vij. Absterget deus omnē lachrymā ab oculis sanctoz, et non erit amplius neq̄z luctus: neq̄z clamor sed nec vllus dolor ꝛc. imo ocul⁹ nō vidit nec auris audiuit, nec in cor hominis ascēdit q̄ p̄parauit

deus diligentib⁹ se.ſ.ad Thor.ij. K

Tercio pct̄or excitat a somno pcī p exempla sct̄or.q̄ hic in mūdo abiecti fuerunt et aliq̄ magni pct̄ores.z tñ pniam egerūt z amici dei facti sunt.vt dauid.petr⁹.matheus.maria magdalena.maria egiptiaca.et multi alij veteris z noui testamēti. In veteri testamēto ille magn⁹ rex manasses q̄ prophetas mltos occidit.pl'm idolatrare fecit xc.ij.paliꝑ.xxxiij. Refert etiā btūs Hieronym⁹ in vitaspatr⁹ de q̄dā maximo pct̄ore q̄ vitā turpissimā sup oēs vicinos suos duxit. Hic aliq̄n ex dei mīcordia cōpunct⁹ ad pniam reuertit.et intra sepulcrū q̄dā se concludēs suor pct̄or maculas lachrymis diluit die z nocte in faciē pstrat⁹.qui nec fuit ausus oculos in celū eleuare.neq̄ vocē ad deū emittere z nomē dei nomiare, sed in solis gemitib⁹ et fletib⁹ pdurabat tāq̄ viuus sepult⁹. Cum aūt sic trāsisset vna hebdomada venerūt nocte ad eū demōes clamātes.q̄d est q̄ agis o miser z īpurissime ac flagiciosissime:postq̄ oī īmūdicia satiat⁹ es: nūc castus z religiosus a nob⁹ vis videri z haberi.z postq̄ senuisti ī sceleribꝫ nec tibi iā sufficiūt vires ad facinora.nunc vis videri xp̄ian⁹ pudic⁹ z penitēs.vn⁹ ex nobis es.nec ali⁹ eē potes.redi magis ad nos z tp⁹ q̄ tibi supest ī voluptate pficias.p̄param⁹ enī tibi delicias:abūdantias z scorta nobilissima z alia multa.q̄b⁹ florē tue iuuētutis repare poteris.q̄d enī aliud pass⁹ es in inferno nisi q̄ tibi īfligī mō. Si aūt pene te delectāt expecta modicuz z inuenies. Cū aūt demōes hec z alia mlta sibi loq̄rent ip̄e īmobil' iacebat z eis nihil rñdit. Tūc demones ad furorē excitati ꝓberib⁹ eū cruciauerūt vt semiuiuū relinq̄rent.nec tātis cruciatib⁹ eū mouere potuerunt a loco in q̄ iacebat orādo. Altera die q̄dā ex suis hūanitatis gr̄a eū accesserunt z inuenerūt penis īcredibilib⁹ affectum.z causam intelligētes rogauerūt eū vt pateret se ad domū.priā portari z curari.sed ill̄ noluit z sic in eodē loco māsit. Tūc seq̄nti nocte demōes eū ḡuioribꝫ ꝓberib⁹ cruciauerūt.sed nec tūc a loco moueri potuit dicens sibi melī⁹ esse mortē pati q̄ vltra demonib⁹ obedire. Tercia nocte itez mltitudo demonū venit z itez maximis cruciatibus eū affecit. Cū iam corp⁹ defecisset in supplicijs nihilominus spūs obsistebat imperio demonū.q̄ demōes videtes exclamauerī voce magna.vicisti vicisti.z sic fugati velut celesti ꝓtute abscesserūt. Ip̄e aūt tantū diuīa gr̄a replet⁹ est vt oīs regio ip̄m quasi celo lapsū viderēt z vnū crederēt ex numero angelor. Et postea ml'ti q̄ desperauerūt in pct̄is ei⁹ exēplo ad pniam fuerī salutē ꝓsecuti sunt. Ecce in ꝓ pct̄ore patz q̄tū demōes nituntr̄ hoies retrahere a penitentia.pmittēdo etiā penā inferni eē tolerabilē.z tñ finaliter ꝺuicti recedere cogūtur. z si plene vincunt nunq̄ reuertunt. Et per hoc patet q⁹ null⁹ peccator q̄ntū cūq̄ etiaz magn⁹ desperare debz in pct̄is.q: sp gr̄az apud deū inuenire poterit. I Quarto excitat pct̄or a somno pct̄or p flagella z beneficia dei. De flagellis.p̄s.lxxxix. Imple facies eor ignominia et q̄rent nomē tuum dñe.z p̄s.xv. Multiplicate sunt infirmitates eor et postea acceleraueī. De bñficijs refert wilhelm⁹ de vniuerso.de q̄dā potente male vite q̄ in oīb⁹ pspabat.q̄ tandē cogitare cepit.vnde mihi tāta pspitas cū sim pct̄or.vere dñe de⁹ multitudie bñficiorum tuor tu cōclusisti me.q̄si di. Ego nō cesso peccare et te offendere.z tu nō cessas mihi bñfacere. cur ḡ meis pct̄is debeo te offendere.q̄si d.nullo mō.ideo ampli⁹ vitā meaz emēdabo.q̄ et fecit nec distulit. Quīto hō excitat p fraternā correctiōem z aliq̄n durā rep̄hēsiōem.ex hac enī causa fiūt visitationes ī monasterijs z cleri.q⁹ si honor dei in aliq̄ est ablat⁹ q⁹ repet.vel q⁹ in reformatis monasterijs cōseruet.et excessus emēdent xc. Sexto excitat p recordatōem propie dignitatis aīe sue:cogitādo ad q̄d sit a deo creat⁹.et ex nihilo ad dei imaginem.z quō illā deformauerit.z de singul' ratiōem deo facere cogat de omissis z ꝺmissis.et q̄ modo xp̄i sanguie sit redempt⁹ quē suis peccatis tā enormit offendit.q̄ tamē vltra hoc a multis piculis et a morte p̄seruauit.q̄uis omni momēto iuste eū in peccatis occidere potuit.sepi⁹ eū āmonuit.ad ostiū cordis sui pulsauit.vt p̄pato hospitio illū recipet. z miser pct̄or noluit. Ex illis ñ īmerito cor hoīs moueri z trepidare deberet. Hec igit̄ infigam⁹ cordib⁹ nr̄is z a somno pct̄or iā ꝓ sacro tpe surgam⁹.z xp̄m dñm viuentez in sua natiuitate hospitio recipiam⁹.quod

Sermo III

ipe cōcedat cū pat re et sctō spiritu benedi
ctus in secula seculoz. Amen

¶ De eadem dñica ¶ Sermo iij.

Induimī dominū

ihesū christū. ad Roma. xiij. et in epistola currēti dñice. In pre
cedenti ſmōe audistis mentē epl'e in gene
rali quare pcīm compaſ somno pctōrum.
Nūc in speciali pauca dicturꝰ sum deo au
xiliante de fine epl'e quō indui debeamus
dñm ihesū christū. Pro gratia Aue maria.

¶ Induimini dñm ihesum christū vbi supꝝ.
Circa thema ꝓmo videndū quō xps idui
possit cum nō sit vestis. Secūdo de nobi
litate ſtutū. Et an pctōr sine spēali dei au
xilio possit surgere a pctis Et tercio aliqua
dubia de xpi aduētu. ¶ Circa ꝓmuz
est notandū q vita dñi nostri ihesu xpi sctis
sima z ſtuosa quā tenuit in hac vita siue i
mūdo hoc dicit vestis in sacra scriptura.
Rō qz vestes ꝓpter duo inuēte fuerūt. vicz
ꝓpter honestatē ad coopiendū carnez. Se
cundo ꝓpter frigiditatē. Adā et eua añ pec
catū in statu innocētie nō indigebāt vesti
tu siue vestibꝰ. qz nihil erat in eis inhone
stū aut verecūdū nec īmūdū. Nec in padi
so terrestri viget frigus vt oñdit san. Tho.
in ꝓma pte sūme. q. cij. ar. ij. Sed statiz pꝰ
peccatū extq̄ ania fuit inobediēs deo. caro
fuit inobediēs aie et habuit frigꝰ et ꝓecun
diā. ideo tūc deus fecit eis tunicas pellice
as. Et quemadmodū vestis coopit corpꝰ
seu carnē. sic virtus coopit animā. qz ſm sā
ctū Tho. sup illo. Induere vestimētis gl'ie
tue hierlm. Uestes sctōz sunt ad ꝓtegen
dū calefaciendū z ornādū. z sunt alba mū
da z odorifera. Et ſm eundē sup ps. xlviij.
Uestis eccl'ie est duplex. s. doctrina vtriuſ
qz testamēti: et opa virtuosa. Ideo de ſtu
tibꝰ dicit apl's. ij. ad Thozin. v. In ꝟ gemi
scimus habitatiōem nr̄am que de celo ē su
pindui cupiētes. si tn̄ vestiti et nō nudi in
ueniamur. Sic ergo ptz quō oportet nos
esse indutos vestibꝰ virtutū. Et ꝓ hoc ptz
respōsio ad questiōz illā quō christꝰ indui
possit. et an in futuro seclo oñes erimꝰ nu
di vel vestiti. Dicendū est q boni et saluati
erūt iduti nō tali veste siue vestitu quali ꝟ
induimur. sed virtutibus sicut sol indutus
est claritate. Ideo dicit Johānes Apoca.
xvj. Beatꝰ qui vigilat et custodit vestimē
ta sua ne nudꝰ ambulet et videant turpitu
dinem eius. Ubi dicit glo. interlini. id ē q̄
sollicitus est de salute sua. et custodit inno
centiam suam in baptismo acceptam. ne
nudus. s. a virtutibus ambulet. z videant
scilicz sancti angeli turpitudinē eius. id est
peccata. Tali autem vestitu damnati erūt
nudi et horribiles nō habentes aliquam
claritatem virtutū. Cum ergo vita domini
nostri ihesu christi quā tenuit in hoc mūdo
fuerit sancta z virtuosa. intantū q̄ christꝰ
non solū dicit virtuosus sed etiā dei virtꝰ.
. j. ad Thozin. j. Nos ꝓdicamꝰ christū dei
virtutē. Persona ergo que viuit virtuose
induit christū ipm imitando in vita virtu
osa. Et ſm hunc modū dicit apl's in the
mate. Induimini dñm nostꝝ ihesum chri
stū. id est christū sequamini in sancta z vir
tuosa vita et cōuersatōe. ¶ Exemplū de
hoc nomine ihesu legit q̄ diu moratus fuit
quidā homo cū yxore sua in magna pace
et sanctitate. et illa similiter cū eo. Immisit
autē diabolus temptatōes in eos vt suspē
derent se vt sic cuaderent p̄sentes miserias.
Cū ergo vtriqꝫ ex hac improba et importu
na temptatione tristes efficerent vt nec sō
num capent nec comederent quesiuit alter
de altero causas tante tristicie. Respōdit
vir. Sup oñia haberet voluntatē magnā
suspendendi se. Mlier respondit q̄ consi
mile esset de siderū suū. Consentiētes aūt
ambo in idipm laqueos parāt vt se suspen
derēt. Tūc mulier dixit viro suo. O domi
ne cōsulerem vt ꝓius biberemꝰ amozem
iohannis mutuo de illo optimo vino no
stro quod p̄ciosuz seruauimꝰ de illa vinea
nostra de quo nōdum gustauimus nesci
mus quale adhuc. vt potati leuius moria
mur. Placuit viro. affert vinum. Qō cuz
vellet bibere sicut cōsueuerat signauit vi
num cum signo crucis dicens. In nomīe
ihesu christi bibamus. z bibit dedit qꝫ muli
eri. Cum autem bibissent vinum cruce si
gnatum ita fugit diabolus q̄ omnis tem
ptatio de tota mente eozum tolleretur. vt
hoc quod facere cogitauerī noluerūt post
ea adiplere. sz ꝓtin ad ꝓfessiōem cōfugie
runt z vitam in bono finierūt. ¶ Item
exemplum aliud. Fuit quidam homo pꝰ
q̄ h ac cōsuetudinē habuit q̄ quotiescūqꝫ sibi

diabolus ingerebat aliquā tēptatōem: iuit ad locū orōis ⁊ iuocauit cū dicēs, O dulcis iesu miserere mei ⁊ adiuua me, ⁊ ptinue diabol⁹ discessit ab eo. Et sc̄ audiuit vn⁹ sanctus pater q̄ demō dicebat q̄ ip̄i diaboli maxime repellerent ab hoc noīe iesus. Itē sciendū ℔ nomē iesus multiplicē ꝓfert homini gr̄am, primo q̄cūq; hō petierit in nomine iesu ℔ obtinebit. Joh. xv. Quicq̄d petieritis p̄em in noīe meo dabit vobis. Unō oēs misse et orōes ⁊ hore canonice cōcludunt hoc noīe iesu. Uidem⁹ enī q̄ pauperes petūt in noīe sc̄ti Nicolai vel alicuius sancti, ⁊ q̄nq; obtinēt q̄ petūt. Unde hodie petere debem⁹ in ℔ noīe iesu remissiōz oīm pctōz nostroz. Un̄ Act. x. Huic omnes ꝓphete testimoniū ꝓhibēt remissionez omniū pctōz accipe p nomen ei⁹. Ergo p phetis crede, nec despera ī oīb⁹ pctis tuis etiā si tot essent q̄t sunt capilli capitis tui. ps. Multiplicati sunt sup capillos capitis mei. Uel si essent tot q̄ numer⁹ arene maris excederēt. ij. Paral. vl. Manasses. Peccauit sup numerū arene maris. Si ergo multū, ⁊ grauit peccasti nō despera sz dic, Propt̄ nomen tuū ꝓpiciaberis pctō meo multū ē enī. Itē q̄uis ℔ verbū induimī sit passiuū tn̄ habet post se accusatiuū ꝓformē sue significatōi siue ip̄m verbū q̄ ad significatū specificantē, sic ⁊ ante ℔ apls dicit, Induamur arma lucis, ⁊ tantū de p̄mo. ℔ Quātū ad scōm, ex quo apls dicit, Induimī dominū nostr⁹ iesum christū: qō speciali⁹ expressit dicēs. Induamur arma lucis, ibidez id ē virtutes q̄ ornāt aiam, vt in die, s. nativitatis xp̄i honeste ambulem⁹, et p ℔ xp̄m induamus. Pro quo est notādū q̄ ī oīmibus dei creaturis nihil meli⁹ ⁊ nobili⁹ inuenitur ꝓtutib⁹, vn̄ tā nobile est virtus q̄ oēs tā in celo q̄z in terra tā angeli q̄z sc̄ti nō valent remunerare sufficiēter oīb⁹ gaudijs suis virtutē hois sed sol⁹ de⁹. Un̄ Aug. d. civi. dei. li. xij. c. ij. Principiū ꝓtutis ē ip̄e de⁹ q̄ ꝓtutē dedit. Et li. xxij. c. xxiij. Uirt⁹ ē dono dei, et ideo ab eo impetrat a q̄ solo dari potest. Hec dicit in sn̄ia. Un̄ Macrobius. Sole ꝓtutes faciūt hoīem beatū. Et ℔ nō solū in futuro sz etiā in p̄senti. Sm illō p uer. Qui tenuerit eā btūs. Et ℔ dico de ꝓtute formata charitate, sine q̄ nulla dici pt vere virtus. Hoc nesciūt ceci pctōres, q̄ vt dicit p̄s. xlij. beatū dixerūt populū cui hec sunt, s. promptuaria plena ⁊c. Sed beatus popul⁹ cui⁹ dñs deus eius. Ideo dic hieronimus in quadam epla. Oēs ꝓtutes sibi coherent vt q̄ vna caruerit oīb⁹ careat, qui ergo vnā habz oēs habz, q⁹ si vnā habet verā virtutē tūc est formata charitate, ⁊ p ꝓseqns oēs habet, q⁹ q̄ caritatē habet oēs virtutes ifusas hz. theologicales. cardinales. dona sp̄ūsc̄ti ⁊c. Ex his ptz quāte nobilitatis sit virtus. ¶ Sed di. quis an pctōr p aliquā ꝓtutē acq̄sitā possit p se et sine sp̄ali dī auxilio surgere a pctis. Respōdet q̄ nō. Exemplū habem⁹ ī elephante. Un̄ dicit Auicēna in libro de aīalibus q̄ elephas est maximū aīalū inter q̄drupedia, ⁊ venatores volētes capere elephātes tali vtunt ingenio. Nam obseruāt arborē cui adherere cōsuevit q̄n vult q̄escere, non enī iacet, q⁹ ꝓp̄ grāditudinē corpis surgere neq̄t q̄n sternit in terrā. Et iō icidūt arborem illā in aliq̄ pte nō totaliter. Sicq̄z elephas putās arborē fortē ⁊ integrā illuc se appodiat que ꝓpter grauitatē corpis frāgit ⁊ sic elephas cadit cū arbore in terrā. Et sētiens casum suū clamat barritu suo intātū q̄ alij elephātes audiētes occurrūt. ⁊ miro mō se inclinātes eū erigūt q̄ p se surgere nō poterat. Sp̄ūaliter p arborē incisam debilē intelligit mūd⁹ q̄ faciliter ruit. cui si hō acq̄escit volēs ī ip̄o q̄escere cū eo cadit. Quia vt dicit Gre, q̄ labēti inniti necesse ē vt cū labēte labat. Sed q̄d debet facere hō qui cecidit in pctm̄ ⁊ p se surgere nō pōt, certe dz clamare ad deū p orōes ⁊ pctōr⁹ detestatōem cū ꝓposito firmo ulla ꝓxitēdi ⁊ amplius nō faciendi, tūc de⁹ audiens cōtritōis barritū ⁊ sacerdos audiēs vocē ꝓfessiōis, vnō p se surgere nō potat erigit: de⁹ indulgēdo ⁊ sacerdos absoluēdo. De ℔ clamore figurā habem⁹ Luce, xvij. de decē leprosis q̄ clamauerūt de lōge Jesu p̄ceptor miserere nostri ⁊ mūdati sunt, ⁊ precepto xp̄i iuerūt et ostēderūt se sacerdoti. Sic̄, p seipz pōt hō cadere in foueā sed nō sine alioz auxilio inde exire. Ideo casus pctōris in pctm̄ pōt cōparari tribus rebus. Primo elephāti vt dictū est. Et hoc bene ptinet ad supbos qui more elephātis nō inflectunt. Et iō quādo cadūt nō resurgūt nisi p merita alioz adiuuent. Secōo casus pctōris assimilat vitro

fracto qđ vlteri⁹ reintegrari nō pōt. Et ħ p tinet ad auaros q̄ amādo terrā efficiūt terra. Unde Aug. Talis est vnusq̄sq; qualis dilectio sua. si terrā diligis terra es. si deus diligis de⁹ es. nō q̄dem p naturā sed p grām. Et ideo si tales frāguntur nūc; vlteri⁹ p se reintegrāt. Ulñ ps. ix. Tanc; vas figuli cōfringes eos. Intantū enī cōfringūt q̄ in eis nec bon⁹ affectus parui desiderij: nec modicū aq̄ lachrymax inuenit. Tercio cō parat pisci in aq̄ q̄ p seipm sagenā intrare potest. sed p seipm exire nō pt. Et ħ bñ conuenit luxuriosis q̄ sunt in aq̄s deliciax vbi sunt mlti laquei et sagene. Eccles. vij. Inueni amariorē morte mulierē q̄ laqus venatox est. et sagena cor ei⁹. vincula sūt manus ei⁹. q̄ placet deo effugiet eā. q̄ aūt peccator est capiet ab illa. ℣ Nunc q̄stuz ad terciā ptē ſmōis dicā aliq̄ dubia occurrentia tps aduent⁹ christi. Primo dubitatur vtr; christ⁹ dñs cgruo tpe sit incarnatus. et q̄re nō a principio generis hūani. vl quare nō distulit vsq; in finē mūdi. Q aūt debuit a pncipio icarnari pt sic ostēdi. qz incarnatio est op⁹ qđ pcedit ex īmēsitate diuine caritatis. ſm illud apli ad Epheſ. ij. Deus q̄ diues est in miſicordia. ppt nimiaz caritatē suā q̄ dilexit nos cū essem⁹ mortui pctis cuiuificauit nos ī christo. sed caritas nō tardat subuenire amico necessitatē patienti. ſm illud puer. iij. Ne dicas amico tuo vade et reuertere et cras dabo tibi cū statiz possis dare. ergo de⁹ nō debuit differre opus incarnatōis sz statim a pncipio debuit incarnari. plures enī fuissent saluati si a pncipio generis hūani fuisset incarnatus. plīmi enī ignorātes deū in suis peccatz pierūt in diuersis seculis ꝛc. Ad hanc dubitationem rñdet q̄ christ⁹ dñs cgruo tpe fuit incarnat⁹. vicz in tpe plenitudis ſm illđ apli ad Gal. iiij. At vbi venit plenitudo tēporz misit de⁹ filiū suū factum ex mlīere. factum sub lege vt eos q̄ sub lege erant redimeret. Ubi dicit glo. ordinaria. Plenitudo tpis. i. postq̄ totū spaciū illđ fuit adimpletū quo lex durare debuit tūc misit de⁹ filiū suū. Et glo. interli. dicit. plenitudo tpis qz ī eo plene spūssancti dona dant. Hoc aūt tps fuit a pncipio sexte etatis mūdi. qz sicut de⁹ a pncipio hominē creauit sexta die. ita eū redimere venerat in sexta etate. Hoc aūt fuit tpus bñplaciti sui. ſm illđ Esa. xlix. In tpe bñplaciti exaudiui te. hoc ē in die incarnatōis. et in die salutis auxiliat⁹ sum tui. ħ est in die passiōis. Illđ aūt tps ſm aplm vbi supra fuit decretū a tota trinitate. p būana redemptōe. Et dicit tēpus grē qz a tpo recepit exordiū. Joh. j. Gratia et ꝟitas p iesum christū facta ē. Glo. Gratia sup naturā. veritas supra figurā facta ē p iesum christum. Sed q̄re nō a pncipio hūani generis fuit incarnat⁹ dicit sctūs Tho. in tercia parte sūme. q. j. ar. v. q̄ cū opus incarnatōis principaliter ordinet ad reparatōem būane nature nō fuit ꝓueniēs a principio hūani generis ante pctm. deū incarnatū fuisse. Nō ei datur medicina nisi iā infirmis. Mat. ix. Nō est opus valentibz medic⁹ sed male habentibz. Non enī veni vocare iustos sz peccatores. Cōsequēter dicēdū q̄ nec statiz post peccatū fuit cōueniēs deū incarnari. pter quattuor causas q̄s allegat san. Tho. ibiđ. Primo. pter conditōem hūani pctī qđ ex superbia. pcnerat. Ulñ eo mō erat hō liberādus vt būiliat⁹ recognosceret gūitatem pctī sui et ex. prijs viribz nō posse resurgere aut. p pctō satisfacere sed liberatore indigere Ulñ sup illo ad Gal. iij. Ordiata p angelos ī manu mediatoris dicit glo. Cōsilio factū est vt post hoīs lapsū nō ilico filius dei mitteret. relict enī de⁹ pmo hoīem in libra te arbitrij in lege naturali vt sic vires nature sue cognosceret. vbi cū deficeret legē accipet. qua data inualuit morbz nō legis sz nature vicio. vt ita cognita sua infirmitate clamaret ad medicū et gtie q̄reret auxilium Secūdo. ppt ordinē promotōis ad bonū ſm quē ab impfecto ad pfectū pcedit. ſm illđ apli. j. ad Thoi. xv. Nō pri⁹ qđ spūale ē sz qđ aiale. deinde qđ spūale. Prim⁹ homo de terra terren⁹. Secūs hō de celo celestis. Tercio. pter dignitatē ꝟbi icarnati. qz supra illo ad Gal. iiij. At vbi venit plenitudo tēporis dicit glo. Quāto maior iudex veniebat tanto pconū series lōgior pcedere debebat. ac si dicere vellet. Quāto dignior et potētior est pnceps venturus tāto plures habet pcursores suū aduentū nūciātes. Ita christ⁹ habuit pmo angelos. postea pria chas. tādem ꝓphetas ꝛc. Quarto ne feruor fidei tpis plixitate tepesceret. qz citra finem mūdi refrigescet caritas multoz. Cū enim

nūc christ⁹ venerit in sexta etate mūdi et p q̄nq; milia annoꝝ z ducētos annos pcter vnū distulit icarnari. z tot mala sūt in mū do q̄d fuisset factū si a p̄ncipio generis hūa ni vel post pctm̄ fuisset incarnat⁹, certe val de pauca vl'gsi nulla fuisset fides de incar natōe xp̄i. Scim⁹ z audim⁹ ex actib⁹ ap'lo rum q; in p̄mitiua eccl'ia valde magna erat deuotio fideliū et q̄tidie cōicabant, postea refrigescēte charitate ter i anno erāt obliga ti etiā sani. Tandē ad h̄ venit vt sel' i anno sani sūt ad eucharistie pceptōnem astricti. Et heu multis in suis pctis cecatis etiā il lud tps anni est nimis breue, q̄d g̃ factum fuisset si xp̄s a p̄cipio statim incarnat⁹ fu isset. Sed ad ratōem supra motā a p̄ncipio dubitatōis q; a p̄ncipio debuit icarna ri, qz caritas nō tardat subuēire amico. Re spōdet sctūs Tho, q; caritas ñ differt ami co subuenire salua tñ negocioꝝ oportuni tate z psonaꝝ cōditione. Si enī medic⁹ sta tim a p̄ncipio egritudis medicinā daret in firmo minus p̄ficeret vel magis lederet q̄s iuuaret. Et ideo etiā dñs nō statim hūano generi incarnatōis remediū exhibuit ne il lud cōtemneret ex supbia si p̄us infirmita tē suā nō cognosceret. Sed qđ supra obie ctū fuit pl'es fuissent saluati si a p̄ncipio ge neris hūani incarnat⁹ fuisset. Dicit sanct⁹ Tho, in sūma q; xp̄s dñs nouit qñ maior salutis occasio daret, z iō tali tpe diffinito a tota trinitate incarnat⁹ fuit. ¶ Sz q̄re nō totalit̄ ad finē mūdi distulit icarna ri, z sic fuisset vn⁹ aduēt⁹ christi i hūanita te et ad iudiciū. Rñdet sctūs Tho, i tercia pte sūme, q. j. ar. vj, q; sicut nō fuit p̄ueniēs deū incarnari a p̄ncipio mūdi, ita nō fuit p̄ueniēs q; incarnatio differret ad finē mū di. Prīo ex vnōe diuīe z hūane nature, qz p incarnatōem ꝑbi dei natura hūana ē p̄ducta ad summā pfectōem, sed ipm ꝑbū i carnatū est pfectiōis hūane causa efficiēs, sm illud Joh. j. De plenitudie el⁹ oēs acce pimus. Ideo incarnatōis op⁹ nō debuit i finē mūdi differri. Secūdo ex effectu hu mane salutis, vt ꝺr in libro de q̄stionib⁹ ve teris z noui testamēti. In ptāte dant⁹ ē q̄ñ vel q̄ntū velit misereri. Venit g̃ de⁹ q̄ñ q̄ri z subuēiri sciuit z gratū esse futuꝝ bñficiū. Cū enī ab initio hūani generis esset cogni tio dei inter oēs et mozes ꝯmutarent⁹ elegit Abrahā in quo forma esset renouate noti cie dei z moꝝ, postea p moysen legē i lr̄is dedit. Et qz eā gentes ꝑceuerūt nō se subij cientes ei, neq; hi q̄ acceperūt ꝑuauert, mo tus mīsericordia dñs misit filiū suuz q̄ data oīb⁹ remissiōe peccatoꝝ deo patri illos iu stificatos offerret. Si aūt hoc remediū dif ferret in finē mūdi totalit̄ dei noticia z re uerētia z moꝝ abolita fuisset i terris. Ter cio hoc fuit cōueniēs ad manifestatōem di uine virtutis que pluri⁹ modis hoīes sal uauit nō solū p̄ fidē futuri sed etiā p̄sentis z p̄teriti. Nam añ incarnatōez p̄es salua ti sunt p fidē mediatoris futuri in vita chri sti nūc incarnati p fidē p̄sentis q̄ cū hoīb⁹ cōuersatus ē zc. Sed post ei⁹ in celū ascē sionē p fidē p̄teriti. Si autē icarnari distu lisset in finē mūdi z tūc oēs saluādi et salua ti solū p fidem futuri saluari debuissent. Et plurimi de ei⁹ aduentu desperassent. Et fi naliter in sexta mūdi etate venit. z nō ante nec postea vt ꝑba legis z ꝓphetaꝝ de ipso scpta adūplerent⁹. ¶ Secūdo dubi tat̄ q̄re fuit necessariū deū incarnari. Sic enī solo verbo fecit totū mūdum z hoiem ad imaginē suā ita solo verbo potuit eū re dimere. Ad hoc dicendū est sm Aug. de nō respicit qđ possit facere sz qđ deceat ip sum facere, z qđ sit ꝑueniēs rōi z nature re Et sm h̄ ꝑueniēs fuit filiū incarnari multi plicī rōe vt ptz in seq̄ntib⁹: vicz Ratōe ma nifestatōis diuine mīsericordie. Ratōe iuste satisfactōis. Rōe sūme cōmunicatōis. Ra tione desiderij natural'. Ratōe cōpassiōis. Rōe repletōis. Ratōe cōpletionis. Prī mo ratōe manifestatōis diuīe mīsericordie. Nā ante aduentū filij de⁹ manifestauerat valde iusticiā suā z nō sic mīsericordiā. Naz vsq; tūc in toto mūdo iusticia dei regnabat Quod ptz quātū ad omnē locū, ad omnē populū, z ad omnē psonā. Quātū ad oēm locū patet. qz iusticia regnabat in celo vn de iecti sūt angeli. In aere vbi, iecti sunt demones. In paradiso vnde iect⁹ est hō In mūdo vbi factū est diluuium. in limbo vbi detin ebant⁹ patres p peccato p̄mi pa rētis, in purgatorio vbi purgabātur iusti. i Inferno vbi tormētabant⁹ dānati. z sic non regnabat alicubi nisi i celo, sm illud psal. xxxv. Dñe in celo mīsericordia tua. Secun do patet q̄ntū ad omnē populū. Nam ipo

pulo gentili magnas iusticias exercuit de⁹ z multis pestilẽtijs ipm tradidit, vt ptz in pharaone z exercitu ei⁹ q̃ oẽs submersi sẽ in mari rubro, Exodi, xiiij. Itẽ in exercitu sennacherib de quo angel⁹ dñi vna nocte mil' interfecit centũ octoginta q̃nq̃ milia virorz. vt patet Esa, xxxvij. Sed q̃ maior pestilentia q̃z eẽ sub ptãte demonũ et idol' immolare. quod ppls gentil' ante aduẽtũ xpi faciebat. In populo etiã dei iusticias magnas, s. iudaico inter mlta bñficia exercuit deus. Nam vt habet Nũe. j. sexcẽta tria milia q̃ngenti z q̃nq̃ginta q̃ egressi sunt de egipto pstrati sunt in deserto serpẽtibꝫ igne z peste cõsumpti, et solũ duo ex illis terraz pmissiõis intrauerũt. vicz Josue z caleph Proide traditi sẽ pl'es plenevsqz ad ꝓsuma tõz i man⁹ inimicorz. Tercõ h̃ pz q̃stũ ad oẽz psonã, nã ñ valebat fides. qz abrahã fidel' z oẽs pñarche ad inferos descẽderũt. Nõ lex vl' pphetia, qz moyses z pphete illuc ibãt Nõ dignitas sacerdotal' vel regal'. qz aarõ z dauid et oẽs sacerdotes illuc descẽderũt. Non sapiẽtia vel fortitudo. qz salomon et samson z oẽs sapiẽtes et fortes ad inferos sunt ꝺtracti. Nõ sctitas vl' iusticia. qz Job Thobias Judith z Hester etiã Johãnes baptista z oẽs iusti illuc ibant. Job, xxiij. Ubi ꝓstituta est dom⁹ oi viuenti. At vbi venit plenitudo tpis, s. incarnatõis filij dei misit deus filiũ suũ i sil'itudinẽ carnis peccati, cũ sacco gre et misicordie pleno q̃bus totã terrã repleuit, fm illud ps. cxviij. Misericordia dñi plena est terra. q̃ maxime in incarnatõe filij dei demõstrata est q̃ apparet in celo, qđ ab oĩbꝫ possidet, in terra q̃ illuminata et sctificata est p̃sentia saluatoris. in inferno q̃ fuit euacuat⁹. in oĩ ppl'o et in oĩ psona. qz q̃cũq̃z volũt possunt celũ intrare et saluari, fm illud apli, j. ad Thimo. ij. Qui vult oẽs hoies saluos fieri. Misericordia ergo regnat sup oĩa opera dei, fm illõ psal. cxliij. Miserationes ei⁹ sup oĩa opera ei⁹ J Rõe iuste satisfactõis, nã p cõmunem bũane nature qđ i oẽs trãsit fuit q̃druplici infinitũ. Primo qz ꝺ infinitũ bonuz cõmissum. Secdo qz infinitis bonis nos p uauit, s. iusticia originali et statu innocẽtie z gratia et gl'ia dei. Tercio qz infinitos in fecit et ifecit, pter qđ oẽs nascimur filij ire ad Epb. ij. Eram⁹ natura filij ire. Quarto qz infinitis malis nos addixit. Job, xiiij. Homo nat⁹ ẽ ml'iere z, et sequit, repletur multis miserijs. Cũ g̃ deus sit iustissim⁹ et nihil impunitũ relinq̃t, et nõ possit ad ordinem reduci nisi p satisfactõem ꝺdignã optuit q̃ aliqs satisfaceret cui⁹ meritũ esset infinitũ et q̃ esset supra totã naturã, sicut peccatũ totã naturã corrupat. Null⁹ autẽ purus hõ potest esse meriti infiniti nec sup̃ totam naturã, imo oẽs sunt meriti finiti z infra naturã, z ideo oportuit q̃ talis esset de⁹ Ne⁹ aũt nõ peccauit sed hõ, z ideo vt fieret iusta satisfactio oportuit q̃ esset de⁹ et hõ simul, deus q̃ posset z hõ q̃ deberet. Et ideo optuit filiũ ꝺ ei icarnari vt i natura humana iuste p homĩe satisfaceret, in q̃ apparuit maxima caritas dei, qz cũ i tota natura nullus inueniret q̃ posset satisfacere voluit filiũ suũ assumere carnẽ vt p homĩe satisfaceret fm illud Joh. iij. Sic de⁹ dilexit mũdum vt filiũ suũ vnigenitũ daret vt oĩs q̃ credit in eũ nõ peat sed habeat vitã eternam. Nã in natura diuina pati nõ potuit, ergo ꝺbuit assumere hũanitatẽ in qua pateretur et sic vt de⁹ z hõ satisfaceret. Tercio rõne 3. Ratione sumpte comunicationis sũme cõmũicatõis. Bonũ enim vt dic̃ Dionysi⁹ est suũpi⁹ cõmunicatiuũ, et q̃sto melius est tãto magis se cõmũicat. vt patet in sole q̃ oĩa corpalia in luce excedit, z ideo magis se ꝺmũicat. Cũ g̃ de⁹ sit sũmũ bonũ sũme se nobis debuit cõmũicare. Sũme aũt cõmũicatõis modus fuit p incarnationis mysterũ. Ita aq̃la auis nobilissima se ꝺmũicat alijs auibꝫ in preda quam capit. Quarto rõe desiderij natural'. Naturale ei⁹ 4 ratione desiderij naturalis desiderũ hois est eẽ beatũ, nec aliq̃d natura patit esse frustra. qz demõstraret imperfectõem auctoris nature, qđ est ipossibile. hõ autẽ naturaliter desiderat esse btũs. Beatitudo aũt hois cõsistit in deitatis cognitõe et hũanitatis christi, fm illud Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscãt te vez deũ z. Ergo ad cõplemẽtũ z pfectionẽ btitudinis in qua sola desiderũ hois naturale pficit z quiescit debuit de⁹ incarnari. Hec desiderabãt sancti pñarche z pphete veteris testamẽti i quoz psona dic̃ Esa. lxiij. c. Utinam dirũpes celos z descẽderes. Quinto 5. Compassionis rõe cõpassionis: vt cõpati posset his q̃ tẽptant z affligunt, vt dicit apls ad Heb. iij. Nobis aũt cõpati in natura diuina nõ po-

terat. Et ideo naturā hūanā decuit ipm assumere in q̄ his q̄ temptāt cōpatere⁊ miserīcos fieret. Nō aūt pena ⁊ afflictio bene cognoscit nisi p expientiā. Et iō assumpsit carnē vt penas nr̄as expiret⁊ p ꝓsequens nobis cōpateret⁊ misericors fieret vt patet ad Hebr. ij. Sexto rōe repletōis. Sicut ei nec frustra aliq̄d ita nec vacuū aliq̄d cōsistere pōt i natura. Manifestū est aūt q̄ de mones de celo cadēdo māsiōes eor̄ vacue remāserūt q̄ p solū meritū filij dei fuerunt hoīb⁹ p̄parate. Joh. xiij. In domo patr̄ mei māsiones mlte sunt. s. vacue. si q̄ min⁹ dixissem vobis q⁊ vado parare vob locū. Decuit q̄ filiū dei incarnari vt i carne assumpta mererē nobis illā⁊ māsionū adeptionē. ⁊ sic replerent. Et iō dicūt theologi q̄ tantū durabit mūd⁹ admin⁹ donec ille mansiōes ab hoīb⁹ repleant. q̄uis Gregori⁹ aliter dicat. s. q̄ tantū durabit mūd⁹ donec ibi sint hoīes i equali nūero angelorū. Septimo rōe cōpletiōis. vt. s. oīs modus ꝓductiōis hoīs cōpleret. Nam p̄mus hō ꝓduct⁹ fuit sine patre ⁊ mr̄e. s. adam. Secund⁹. s. eua ꝓductus fuit ex p̄re ⁊ sine matre. oēs alij ex p̄re ⁊ mr̄e. Restabat aūt q̄rt⁹ mod⁹ vt q̄s ꝓduceret ex matre sine patre: quo ꝓdūt x̄ps in esse. ⁊ in hac q̄rta generatōe filij dei in terrā suā. s. i hierusalē celestē p christi meritū redirēt. Sicut i figura dē dixit abrahe Genē. xv. Generatōne q̄rta reuertēt popul⁹ me⁹ huc. Ad ꝓpositū de q̄rto modo hoīem ꝓducēdi. ¶ Tercio dubitāt exquo opa trinitatis ad extra sunt indiuisa. cui⁹ ratio est. q⁊ cū opatio ꝓcedit ab essentia fm p̄hm. ⁊ vna sit eēntia in trinitate diuīa optet q⁊ in ea sit vna opatio. q̄re ḡ filiꝰ dicit incarnat⁹ ⁊ nō pater nec spiritussctūs. Ad ꝟ rñdet vt dicit Aug. q⁊ tota trinitas opata est incarnatōez et omnia hūana christi opa dicit fecisse. sed q⁊ i trinitate est relatio realis siue distinctio realis cōstituens siue distinguens realit̄ psonas diuinas. ideo psone diuīe sunt distincte realit̄ ab inuicē ⁊ vna nō est alia. q⁊ pater nō est filiꝰ nec spūssctūs. ⁊ aliq̄d cōpetit vni q̄d nō cōpetit alteri. sicut generatio cōpetit patri ⁊ nō filio nec spūisancto. et ꝓcessio cōpetit spiritussctō et nō patri vel filio. ⁊ gigni eternaliter et incarnari tpaliter cōpetit filio ⁊ non patri vel spūisctō. Et ad ꝟ intelligendū dā tur duo exēpla. Unū ꝓ laicis in p̄dicatōe ⁊ aliud ꝓ clericis i fmōe. Exemplū ꝓ laicis est scptura alicui⁹ carte. scripturā eni alicuius carte opantia sunt cor̄ imagiatio ⁊ manus. q⁊ cū oīs mot⁹ sit a corde. man⁹ non pt scribere nisi moueat a corde. Similiter si imaginatio nō imaginaret differentias corpor̄ literar̄ nunq̄ man⁹ scriberet. ó manu manifestū est. Et tñ q̄uis hec tria opantia sunt scpturā. tñ sola man⁹ dicit scribere et nō cor vel imaginatio. Sic est in ꝓposito. q⁊ q̄uis tota trinitas sit incarnatiōnē opata ⁊ alia opa hūana x̄pi tñ sol⁹ filiꝰ dei fuit incarnat⁹ mortu⁹ ⁊ sepultus: surrexit ⁊ ascēdit in celū. Exemplū ē q̄tū ad clericos in syllogismo. et dicat sic. Dis hō hz aiam. petrus ē hō. ḡ petrus habz aniam. manifestū est q⁊ hāc ꝓclusionē petr⁹ habz aiaz fec volūtas memoria et intellect⁹ siue ratio. q⁊ si volūtas noluisset syllogizare p̄dicta ꝓclusio nō esset habita. ⁊ si mēoria nō retinuisz p̄missas nō effecissent ꝓclusionē. ⁊ si rō nō syllogizasset nō haberet cōclusio. et tñ q̄uis hec tria operent ꝓclusionē tñ sola ratō dicit syllogizare. Sille est in trinitate circa incarnationē filij dei. q⁊ incarnatio solo filio cōpetit ⁊ nō patri vel spūisctō. Qđ sic ó clarat. ꝓ incarnatōem eni filiꝰ dei fact⁹ ē filius virginis. sed de rōe filij est q⁊ generet ⁊ nascat ⁊ habeat patrē ⁊ mr̄em qđ nō competit pr̄i nec spūisctō sed solo filio. Et ideo filiꝰ dei eternalit̄ genit⁹ a patre cepit in tpe habere mr̄em ⁊ ex ea nasci. Et q⁊ oīa q̄ ad rōem filiatōis ptinēt ei cōpetūt ⁊ nō pr̄i vl spūisancto. iō sol⁹ ipe debuit incarnari vt idem esset filiꝰ pr̄is in eternitate fm diuinitatem ⁊ filiꝰ marie virginis mr̄is in tēpe fm hūanitatē. Itez filiꝰ dei est dei virtus ⁊ dei sapiētia oīa ordinās et oīa pficiēs. j. Thoi. j. Si ergo pr̄ venisset in mūdū ad docēdū hoīes ⁊ ad patiendū ꝓ eis ⁊ filiꝰ māsisset i celo ad gaudēdū fuisset valde vitupoliz filio. Et ideo decens fuit vt filiꝰ vēiret i mūdū ad pficiendū oīa ⁊ ad ordinādū tanq̄ dei virtus ⁊ dei sapiētia. vt sicut de⁹ pr̄ per ipm fecerat hoiem. sic ꝓ ipm reparet siue redimeret hoiem. Spūisctō aūt nullo mō incarnari cōpetebat. q⁊ ipe hz a carnalibꝫ ad celestia eleuare. Ezech. viij. Et eleuauit me spūs int̄ celū ⁊ terrā. Uñ si ipe fuisz mitt⁹ carni et carnalibꝫ fecisset ꝑ naturā spūs. et

ideo nō decebat ipm incarnarī. Adhuc alia rōem assignat san. Tho. in tercia parte sūme. q. iij. ar. viij. dicēs. Nō congruētie ac cipi pōt ex pcto ꝑmi pentis cui p incarnationē remediū adhibet. peccauit ei ꝑm. hō appetēdo scientiā. vt ptz ex ꝓbis serpētis p mittentis hoi sciam boni et mali. Jō conueniēs fuit vt p verbū vere sapie hō reduceret in deū q̄ p inordiatū appetitū scie recesserat a deo. Magister vero in. iij. sniaz di. j. dicit. Sol⁹ nāq̄ filius hoiem assumpsit. vt de⁹ q̄ in sapia sua mūdū cōdiderat (sm illud. Oia in sapia fecisti dñe q̄ in celis sunt z q̄ in terris) restauraret in eodē. Dicit etiā mgr vbi supra. q̄ filius missus est et nō pater. qz congruenti⁹ mitti debebat q̄ ē ab alio q̄ q̄ est a nullo. et sic subdit. vt q̄ erat in diuinitate dei filij in hūanitate fieret hoīs filius. non pater vel spūsctūs carnē induit nec alius in diuitate filij esset. et alius filius in hūanitate. et ne idem esset ꝑ et filius si de⁹ pater de hoie nasceret. Hec sufficiūt ad ꝑsens ō tercia dubitatō.

¶ Dubitaī q̄rto ex q̄ ostēsum est ex p̄missis q̄ tota trinitas opata est incarnatōez filij dei q̄re cōceptio xp̄i poti⁹ attribuit spūsctō q̄z p̄ri aut filio. Ad hoc rñdet Henric⁹ de firmaria q̄ intentio deno ĩat opatōem. xp̄s aūt hac intētōne et opatōe carnē assumpsit vt miseris z afflictis subueniret. Et qz bonitas z mīficordia attribuī spūsctō. ideo de spūsctō ꝯcept⁹ ē. vt p hoc excludant carnales cōmixtiones. vñ canit. Nō ex virili semīe sz mystico spiramine verbū dei factū est caro fructusq̄z vētris flozuit. Alia exēpla q̄ sol⁹ filius incarnat⁹ est q̄uis tota trinitas opata sit incarnatiōem. Vñ Aug. in de fide ad petz ponit tale exemplū. Si tres puelle tenerēt vnā tunicā et vna ex illis indueret tūc illa indutio fieret a trib⁹ puellis z solū vna illaz indueret. Ali⁹ q̄dā doctoz ponit tale exemplū. Si tres. s. andreas petr⁹ et iob̄es sil'a gerēt rubricādo andreā rubricatio andree fieret ab his trib⁹ z tñ sol⁹ andreas rubricaret zc.

Ex oīb⁹ iā z in p̄cedentibus ſmōib⁹ dictis de xp̄i incarnatōe habemus q̄ post incarnatōem xp̄i magis debemus eē solliciti ad ſuādū hūanā naturam mūdam a pcto q̄z ante. qz ante incarnatōz erat vna rō q̄re mūda debuit ſuari humana natura. qz creata fuit ad imaginē z sili-

tudinē dei. Si enī imago btē virgis munda seruaī quā pictoz fecit q̄nto magis imago dei ī aīa. Ad hoc ꝓpo post incarnatōez sunt adhuc alie due cause. Una qz p̄iūcta ē humanitas diuīitati in vna ꝑsona. et ꝫ inseparabiliter qz nūq̄z sepabunt. Si igīt cruci xp̄i in q̄ ad modicū tps pependit debet honoz singularis. multo magis hūanitati siue humane nature deferēd⁹ ē. Alia cā qz mundicia hūane nature sanguīe christi cōpata est Apoca. j. Qui dilexit nos z lauit nos a pctis nostris ī sanguīe suo. Multū diligēter ſuāda est mūdicia ista quā xp̄s tā care emit. Implorem⁹ filiū dei incarnatum ad nos redimendū vt nos dirigat ī oī vita nostra vt fructū sue redēptōis ꝯsequam⁹ amē

¶ Dñica secūda ī aduentu dñi ¶ Ser. iij

Erūt signa in sole z luna z stellis. z in terris ꝑsura gētiū. Lu. xxi. Dicit ꝓphe. Rerū virtutes cognoscūt ꝑ eaz opatōes Sic spūaliter ex opatōib⁹ possum⁹ cognoscere dei virtutē q̄druplicem. vicz potētiaz insuperabilē. sapiam imperscrutabilē. clemētiā ineffabilē. z iusticiā inflexibilē. De⁹ nanq̄z suam potentiā nobis innotuit in hūani generis z oīm creaturaz creatōe ex nihilo q̄ in celis z in terra sunt. De q̄ Gen. j. In pncipio creauit de⁹ celū z terrā. Et ps. cxxxiij. Oia q̄cunq̄z voluit dñs fecit ī celo z ī tra. in mari z ī oīb⁹ abyssis. In celo angelos. ī terra iumēta z hoīes. ī aere aues. ī mari mōstra et pisces. Secūdo ei⁹ sapiētia relucet ī oīm creaturaz nobilissima z sapiētissima distinctōe. vt cū sepauit aq̄s ab arida aq̄s appellauit mare z aridā terrā. Et hec fecit ī sua sapia. ps. ciij. Oia ī sapia fecisti. Oia ei⁹ ꝑ ip̄m facta sunt. Joh. j. Sup q̄ dic̄ Aug. Qualia sūt z q̄ta cūq̄z sunt ꝑ ip̄i⁹ ꝓbū facta sūt. Tercio ei⁹ clemētia pz ī nostra redēptōne z saluatōe. de q̄ apls ad Tyt. iij. Non ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos sz ſm suā magnā mīficordiā saluos nos fecit. Quarto restat vt appareat sua iusticia ī bonorum z malorum oīm retributōe. qz tāta ē dei iusticia vt dic̄ Aug. q̄ nullū bonū irremūneratuz z nullū malū ip̄unitū ꝑtrāsibit. ō q̄ ꝑs. lxxiij. Cū accepo tps ego iusticias iudicabo. Et qz ī p̄cedēt⁹ ſmōib⁹ audistis ea q̄ respiciunt dei mīficordiā in ꝓmo ei⁹ aduētu. z q̄s

¶ Dominica secūda aduētus

nūcios ad eū eccl̄ia mittit suscipiēdū q̄liť ꝛ q̄re ipm̄ suscipe debem⁹ ī natiuitate sua, q̄s sit ille rex, ꝛ pl̄a dubia bis accōmoda. In hodierno ät euāgelio ꝓponit nob huⁱ⁹ magni regis inflexibil' iustícia ī vltiō eⁱ⁹ aduētu in fine secl̄i. quē aduentū p̄cedēt mlta signa iuxta thema. Erūt signa ī sole zc̄. Pro gr̄a dicam⁹. Aue ma. ¶ Aliō thema Per totū annū iā pactū audiuistis q̄nto desiderio saluator nr̄ laborauit p salute nr̄a vt numer̄ et ruinā cadentiū āgelor̄ restaurem⁹ nūc p doctr̄nā euāgelicā, nūc p exēpla ꝛ miracula, vt cogŕcerem⁹ eⁱ⁹ desideriū, p salute nr̄a ꝯseq̄nda, ꝛ de pctis nr̄is agerem⁹ penitētiā dicēs. Pniaz agite appropin, ei regce, nūc p cōmiatōes dicēs. Nisi pniaz egeritis sil' pibitis. Lu, xiij. Et aliq̄n p mālsuetudinē Mat, xj. Venite ad me oēs q̄ onerati est⁹ ꝛ ego reficiā vos. Et qz hec oīa videnť pctōrib⁹ pua ī hodierno euāgelio nos vocat p iusticiā ī fine tpm exhibēdā inflexibilē, cuⁱ⁹ rigorē p̄nūciat in aduētu signorū p̄cedētiū finale iudiciū dicēs Erūt sig̃ in sole luna ꝛ stell' zc̄. Lu, xxj. Pro gr̄a Aue ma. Postea euāgeliū, ꝛ post euāgeliū dicať vt supra post thema de q̄druplici dei ꝑtute.

¶ Erūt signa ī sole luna ꝛ stell' vt sup̄. Primo circa ꝑba thematis dicā euāgeliū ꝯ textū. Secōo eⁱ⁹ intētōem breuissimā ī q̄tuor p̄ctis. Et tādē illor̄ p̄ctor̄ declaratōz Tercio de p̄cedentib⁹ cōcomitātib⁹ ꝛ seq̄ntib⁹ aduētū xp̄i ad iudiciū si tps aderit.

¶ Textus euangelij

In i. t. d. i. d. s. Erūt signa ī sole ꝛ luna ꝛ stellis ꝛ in terr⁹ p̄ssura gētiū p̄ ꝯfusiōe sonitus mar⁹ ꝛ fluctuū arescētib⁹ hoib⁹ p timore ꝛ expectatōe q̄ supueniēt vniuerso orbi. Nā virtutes celor̄ mouebunť. Et tūc videbūt filiū hoīs venientē ī nube cū ptāte magna ꝛ maiestate. His aūt fieri incipiētib⁹ respicite et leuate capita vr̄a, q̄m̄ appropinq̄bit redēptio vr̄a. Et dixit illis sīlitudinē, videte ficulneā ꝛ oēs arbores cū p̄ducūt iaz ex se fructū scit⁹ q̄m̄ iā ꝓpe est estas. Ita ꝛ vos cū videritis hec fieri scitote q̄m̄ ꝓpe ē regnū dei. Amē dico vob qz nō p̄teribit generatio hec donec oīa fiāt. Celū ꝛ tra trāsibunt ꝑba ät mea nō trāsibūt. Lu, xxj. De ꝟ etiam habeť Mat, xxiiij. Mar, xiij. ℟ Diceret q̄s exq̄ cōit euāgelia ī eccl̄ia tali ordie incipiūt. In illo tpe dixit ihesus dis, suis zc̄. q̄ tpe dixit dñs ℟ euāgeliū discipulis suis. Rñdeť qz dixit illō feria ꝛcia p⁹ die palmarū ī hebdomada passiōis sue ī mōte oliueti. Nā dū exiuisset hierl'm volēs cadez dicere ī bethaniā discipuli ī mōte oliueti oñderūt sibi structuras tēpli et ciuitatis, q̄b⁹ ipe dixit Lu, xxj. Veniēt dies ī q̄b⁹ nō relinq̄t lapis sup̄ lapidē ꝛ ipi itellexerūt ℟ fieri ī nouissimo die. Et q̄siuerūt signa aduēt⁹ sui q̄bus pl'a dixit de p̄cedētib⁹ iudiciū. Multi veniēt ī noīe meo dicētes, qz ego sū q̄s nolite seq̄. et quō surget gēs ꝯ gētē ꝛ regnū aduersus regnū, ꝛ tremor⁹ pestilētie ꝛ fames erūt troresq̄z de celo ꝛ signa magna erūt zc̄. Tādē p⁹ pauca subiūxit hodiernū euāgeliū. Et de his oīb⁹ dicūt tres euāgeliste, videlicz Mathe⁹ Marc⁹ et Lucas vbi sup̄ Est ꝯ notādū qz sc̄ta mr̄ eccl'a sic̄ pia mater oēs fideles xp̄ianos amore ꝛ timore tanq̄ carissimos filios nitit ad vtā veritat⁹ reducere, et ad opa virtutū p̄mouere, nūc blādiens ī p̄spis, nūc terrēs ī aduerſ. Est enī in hoīb⁹ sic̄ ī arboribus, nā bō bone ꝛ male arbori assil'at. Est ei q̄dā arbor sic̄ oliua q̄ leniter dz tractari. et fruct⁹ eⁱ⁹ colligi et non ptica excuti, alias seq̄nti anno min⁹ fructificaret. Est ꝛ alia arbor sic̄ nux cuⁱ⁹ fructus nō dz lenit⁹ manib⁹ colligi sz ptica excuti vt seq̄nti anno meli⁹ fructificet. Ita sūt q̄daz tā bone nature vt nō idigeāt ꝑbere sz solis ꝑbis veracit⁹ corrigūť. Et q̄dā sunt tā pueri se nature q̄b⁹ verba nil ꝓferūt sz indigēt fortī verbere. Exēplū de bonis habem⁹ in petro ꝛ alijs discipul', nā petr⁹ ꝛ iohes ad solū xp̄i verbū oīa reliq̄runt et xp̄m secuti sunt. Paul⁹ ꝑo nō ꝑbo sz fortī verbere ī trā prostrat⁹ et excecat⁹ ꝓuersus ē. Sic sc̄ta mr̄ ecclesia in p̄cedētī dñica ad ꝓsolatōez bonorū aduētū filij dei ī mūdū ad mēoriā reduxit, vt nos p hoc ad magnū bonū allicer⁹ Qui aduēt⁹ tot⁹ fuit melliflu⁹ ꝛ būil' et devot⁹ nimia caritate īflāmat⁹. In hac ꝯsideratōe dñica ad tror̄ malor̄ aduētū filij dei ad iudiciū generale ī fine mūdi fiendū recolit et affirmat, vt eos magno timore pcutiat, vt p ℟ caueāt a mal' ꝑpetrādis ꝛ ad bōa facienda seipos excitēt. possibile ei ē aliq̄s nūc viuere ꝛ vsq̄z ad iudiciū finale p̄durare. Dic ät aduēt⁹ ad iudiciū tot⁹ erit tribil', horribil', ꝛ oī amaritudie plen⁹. tal' ei tūc erit tribulatio etiā ante iudicium q̄lis nūq̄ fuit neq̄

postea futura erit. Mat.xxiiij. De ꝟ ꝯ aduentu hodiernū euāgeliū dicit L. Pro cui⁹ ō claratōe breuit ē notādū q⁹ in ꝟ euāgelio ꝓncipalit ꝗttuor ꝓtinēt. Prio euent⁹ signoꝝ generale iudiciū ꝓcedentiū ꝓinci pio euangeliū. Scōo filij hoīs dñi nr̄i iesu xp̄i ad iudiciū veniēt⁹ aspect⁹ ibi. z tūc vi debūt. Tercio ad iustos diuīe ꝓsolatōis af fat⁹ ibi. His aūt fieri incipiētibꝫ zc̄. cū sili tudine ficulnee. Quarto oīm ꝓdictoꝝ cer tissima adīpletio. ibi. Amē dico vob⁹ q⁹ nō ꝓteribit generatio hec donec oīa fiant zc̄.

Primo ꝯ ponūt signa p̄cedētia iudiciū q̄ ponūt euētura circa q̄druplicē creaturam. Primo circa creaturā celestē cū dicit. erūt signa in sole z luna z stellis. Que aūt sint ista signa hic ñ determiat. sz Mat.xxiiij. vbi ōr. Sol obscurabit et luna ñ dabit lumē suū.

D Obscurabit aūt sol q̄druplicit. Prio ad lr̄am tūc erit general' eclyps ꝟtute diuina in tota tra. Illa autē eclypsis differt ab aliꝭ. tū q⁹ vniuersal'. oēs aūt alie sunt pticulares. tū q⁹ diu durabit. alie āt tā diu durāt donec sol trāsierit luna ī terposita int' solē et terrā. tū q⁹ nō fiet p lune ī terpositōem sicut oēs alie. sz p diuinā ꝟtutē sicut et ī xp̄i passiōe factū ē. Scōo ōr sol obscurari pro pter maioris lumis supuētoz. Hā vt dicit Hiero. sol obscurabit nō diminutōne sue lucis abscedēte sz maiori luce supueniente scz xp̄o q̄ ē vera lux. Vñ Chrys. Sicut ī ꝟ secl'o luna z sidera obscurant' orto sole. sic xp̄i gl'iosa apparitōe sol obtenebrescet z lu na nō dabit ꝓpriū iubar. et ꝟ erit post finez mūdi. Tercio sol obscurabit metaphorice vt dicat' sol obscurari q⁹ seuerā iudicis vī dictā aspicere ñ audebit. sicut ī passiōe xp̄i radios sue luc' retraxit. q⁹ xp̄m ī cruce pen dentē aspicere nō audebat. Aug. Horoꝝ ē diei iudicij z tormēta pcuntiū neq⁹ sol neq⁹ luna astra neq⁹ tra aspicere poterūt z retra hēt splēdoꝝ suū. Quarto p̄t intelligi obscu rari sol mystice. Sol enī iusticie xp̄s ē qui tūc valde obscur⁹ erit. q⁹ miracul' z ꝓdica tōe nō erit clar⁹. Apoc.vj. Sol fact⁹ ē ni ger q̄si sacc⁹ cilicin⁹. Antixp̄s aūt erit val de clar⁹. q⁹ vbiq⁹ ꝓdicabit z miracl'a facere videbit. Quia vt dicit Isid. tūc oīa miracu la auferēt a fidelibꝫ. Et antixp̄s z discipuli ei⁹ ea facere videbūt demonū opatōe vt di cit apl's. ij. ad Thes. ij. Cui⁹ aduēt⁹ erit ꝟ opatōez sathane ī oī ꝟtute z signis z ꝓdigi is mēdacibꝫ Apoc.xiij. Faciet signa magna. z etiā faciet ignē ō celo descēdere ī ꝓspe ctu hoīm. z seducet habitātes ī tra xp̄i sig q̄ data sūt illi facere. Et loq̄t ibidē iohes in p̄terito ac si factū sit xp̄t certitudinē ꝓphetie Obscurabit ei xp̄s q̄ꝫtū ad diuitatē. q⁹ nul lus audebit ipz p̄dicare fuisse deū sz hoiez pur⁹. Itē q̄ꝫtū ad ꝟitatē. q⁹ null⁹ audebit ip sū p̄dicare doctorē veritat' sz falsitat'. Itez q̄ꝫtū ad spūsct̄i plenitudinē. q⁹ null⁹ aude bit ipz ꝓfiteri spūsctō fuisse plenum. sz spū maligno. z sic valde obscur⁹ erit xp̄s mūdo

L Secq̄t Mat.xxiiij. vt supr̄. Luna ñ da bit lumē suū. Ubi lucas nihil aliō dic nisi erūt sig ī sole z luna. Ad lr̄az sic erit. Con sueuit ei lucere luna occultato nob sole vl' obscurato. sz tūc nō erit sic. z sic ī horribili b⁹ tenebr' mūd⁹ inoluet'. Vl' mystice per lunā sct̄a eccl'ia designat'. q⁹ tūc lumē doctr ne nō dabit. nec sct̄itas eccl'ie miracul' ful gebit. Subtrahet' etiā ab ea lumē obediē tie. q⁹ oīa regī romano īperio rebellabunt. Et oēs eccl'ie rebellabūt romane eccl'ie ꝓpe finē mūdi. vt dicit glo. sup illō. ij. ad Thes. ij. Nisi venerit discessio ꝓmū z revelat⁹ fu erit hō pcti filius ꝓditōis. Luna etiā ꝟtut' in sanguinē vt ōr Joel'. ij. q⁹ licz ad lr̄az aliq̄ itelligāt q⁹ luna tūc appebit sanguinolēta. tñ mystice ille ē accipiēd⁹ sensus. q⁹ tūc ec clesia magnā patiet' psecutōez ab ātixp̄o et ei⁹ nūcijs z cruoze maxīo pfūdet'. Apocal'. xiij. Et faciet vt q̄cūq⁹ ñ adorauerit imagi nē bestie. i. antixp̄i occidat'. In eodez. xvij. Et vidi mlierē ebriā de sanguīe sctōz z de sanguīe martyz ihesu. Quosdā aūt antixp̄s trahet p⁹ se timore tormētoz. Dañ.xj. Ru ent ī gladio z ī flāma z ī captiuitate z ī ra pina dierū. Et ꝓpt̄ ꝟ tradet frater frēm z pr̄ filiū. eligētes poti⁹ ī bonis ducere dies su os q̄ꝫ sub tāta tribulatiōe rez z psonaz dā nabpati. q̄sdā etiā trabet largitate munez. q⁹ ꝓueniet thesauros abscōditos q̄s demo nes sibi revelabūt. Dañ.viij. In copia rez occidet plimos. Q⁹ de⁹ si nūc cēt p̄sens filius ille p̄ditōis antixp̄s q̄t lucrarē mūenb⁹ tor mēt' z suis falsis miracul'. q⁹ possz hāc multi tudinē ꝓuestigare aut dinūerare. ꝓucnirēt multi q̄ patissimi cēnt sibi obedire. ꝓpt̄ bo nores diuitias voluptates. imo vidictas z odia ī bonos assequnda. Si enī nūc cū tal'

tēptatio nō īminet sic modica aut q̄si nulla multꝫ curāt dei p̄cepta. sz potiꝰ qđ bonū est faciētes deridēt: psequūt: fatuos z ypocritas esse affirmāt. qđ fieret si pñs eēt antixp̄s. O q̄ta dei mīficordia illos ī vita sua sustinere z q̄ necessaria sūt mīstrare. Unđ q̄sdā trahet ad se ꝺceptōe miracloꝝ sic sūplices z pl'ares. Mat. xxiiij. Surgēt pseudo xp̄i. i. falsi xp̄i q̄ dicēt se eē xp̄os z dabūt sig̃ magna z p̄digia magꝰ vt ī errorē ducāt si fieri p̄t etiā electi, z ibidē p̄mittit. Et nisi breuiati fuissēt dies illi ñ fieret salua oīs caro sz p̄pt̄ electos breuiabunt dies illi. Et sic xp̄i eccia vndiqꝫ ꝓfūdet. Hoc̄ ī Mat. vbi sup̄. Stati āt pꝰ tribulatōez illoꝝ diez sol obscurabit z luna ñ dabit lumē suū, z stelle cadēt ꝺ celo. Audit̄ p̄mis duobꝰ ꝺ sole z luna videdū ē ꝺ stell'. De q̄ dicēdū ē q̄ stelle nō cadēt fm subaz. qz ppetue sūt ī celo. sz triplicit̄ dicūt cadere. s. p̄prie silitudiarie et mystice. Proꝑe dicūt cadere dupl'r. s. ignеas comas emittēdo. oīa eī sidera magnas comas a se emittēt vt circa vicinū aduentū alicuiꝰ dñi sig̃ solēt eueīre comete. Et lumē suū retrahēdo. qz p aliq̄s dies añ iudiciū retrahēt lumē suū vt ñ videāt. sz fm illō Joheľ. ij. stelle retraxerīt splēdoꝛē suū. Secūdo silitudiarie stelle dicūt vapoꝛes ignit ī aere. ꝺ qbꝫ sec'ares dicūt q̄ stelle cadēt qz tūc freq̄nt̄ p aerē discurrēt ad troꝛē. Tercio mystice stelle dicūt scī doctoꝛes. iuxta illō Dañ. xij. Qui ad iusticiā erudiūt mltos q̄si stelle ī ꝑpetuas etnitates. q tūc obscurabūt z cadēt qz nō docebūt. Et mltī p̄pt̄ timoꝛē tormēt oꝝ. ex celo eccl'ie cadēt. qz vt ꝺ Apoca. xij. Draco ille magnꝰ traxit caudā sua t'ciā p̄tē stellaꝝ et misit eos ī trā. Hec ꝺ signis e celo G Scꝺo ponūt sig̃ circa creaturā t'restrē tā tre q̄s marꝫ cū ꝺ. Et ī trꝫ p̄s. ge. zc. Tūc eī maioꝛ erit tribulatō q̄s vnq̄s fuit vl' postmodū sit euētura. Quadruplicē eī tribulatōz passura ē eccīa. s. tyrānoꝝ hereticoꝝ z ypocritaꝝ. q̄s z iā passa ē. Quarta ē antixp̄i ceterꝫ maioꝛ quā ī fine mꝺi patiet. vt Dañ. vij. Videbā inq̄t ī fine noctis z ecce bestie q̄tuoꝛ magne ascēdebāt ꝺ mari. Prīa q̄si leena. ista ē crudelitas tyrānoꝝ Scꝺa silis vrso. ista ē ꝓsutia hereticoꝝ Tercia silis ē pardo. ista ē varietas ypocritaꝝ z dolꝰ Quarta tribil' nimis. Jsta significat antixp̄m. Erit g̃ tūc ī mūdo magꝰ p̄ssura z ī aia z ī coꝛpe. Hā cū p̄secutōe antixp̄i erūt magne pestilētie z fames z guerre sedit̄oes z tremotꝰ. In mari etiā erit signū magne z iaudite ꝓfusiōis z turbatōis q̄ nūq̄ añ fuit. vt ptz ī seq̄ntib̄ H Tercio ponūt signa circa rōnalē creaturā. vicz hoies cū ꝺ. arescētib̄ hoīb̄ p timoꝛe z expectatione q̄ supueniēt vniuerso oꝛbi. Arescēt enī hoies z erūt sicci z pallidi q̄si mortui p̄pt timoꝛē eoꝝ q̄ videbūt z expectabūt. qz spūs tristis exiccat ossa. puer. xvij. Quarto ponūt sig̃ circa creaturā itellectualem. s. circa angelos. cū ꝺ. ꝓtutes celoꝝ mouebūt. que ꝓmotio ex trib̄ causabit. Prīo ex tīoꝛe cuiusdā reuerētie. Job. xxvj. Colūne celi ꝓtremiscūt z pauēt ad nutū eiꝰ. Beꝺ. Quid faciūt tabule q̄n tremūt colūne. qđ ꝓga desti patit̄ cū cedrꝰ padisi p̄cutit̄. Scꝺo ex p̄patōe pugne. Chryso. Si rex p̄cessurus ꝺ aliquē ad bellū expeditōz mādat ī populo dignitatis oēs mouebūt z exercit̄ excitat̄ z tota ciuitas fremet. q̄nto magꝰ regi celesti exurgēte iudicare viuos z mortuos āgelice ꝓtutes cōmouebūt tribules mīstri tribulē dñm p̄cedētes. añ ipm fulgura viua ꝓ lumīe p̄cedēt. ꝓ tubis tonitrua hoꝛrēda Tercio ex hoꝛroꝛe diuine vidicte. Chryt. q̄uis angeli ꝓscij sibi ñ sint. vidētes tñ infinitas mltitudies dānari nō ītrepidi illic stabūt. Hec de scꝺa p̄te fmōis. J Quātū ad t'ciā p̄tē fmōis dimissa vltiōi p̄secutōe euāgelij de extrēo iudicio vsq̄ ad seq̄ntē fmōz tāgā aliq̄ dubia. Dubitat̄ g̃ p̄mo. ex q̄ multa et horrēda mala dicta sūt vētura añ diez iudicij. Sūt ne adhuc alia p̄ter iam dicta. Ad ℔ dicēdū q̄ Ypiero. ꝺic se īuenisse ī annalib̄ iudeoꝝ siue hebreoꝝ ī qbꝫ scptū repit q̄ ī fine mūdi. xv. sig̃ erūt i. xv. diebꝰ añ diē iudicij. sz an ꝓnunci sint dies illi an interpolati nō exp̄ssit. Hā p̄ma die erigēt se maria oīa sup oēs mōtes. xl. cubitꝫ stātia ī loco suo q̄si murꝰ. z oīa flumia silꝫ ℔ facient. Secūda die tm̄ descēdēt q̄ vix videri p̄nt. Tercia die redibūt ad locū p̄stinū. Quarto oēs pisces z belue marine z oīa q̄ mouēt ī aq̄s ꝓgregabūt sup aq̄s et dabūt vsq̄ ad celuꝫ rugit̄ z p magnā distātiā audiēt. Quīta die aues z oīa volatilia celi ꝓgregabūt ī cāpis iuicē gemētes z plorātes z vlulātes. z ñ gustātes cibū neq̄ bibētes. Sexta die flumia ignea surgēt ab occasu sol vsq̄ ad ortū cōcurrētia. z volūt aliq̄ q̄ ardebit mare z oēs aq̄. Septima die oīa sidera errantia z fixa

spargēt ex se comas igneas sic comete. Octaua die erit magn⁹ tremor⁹ ita vt oīa aīa lia psternāt. Nona oēs lapides tā magni q̄s qui diuidēt i q̄tuor ptes vnāquāq; aliam collidēte. Decīa oēs plāte herbe z arbores sāguineū fluēt rorē. Undecīa oīa aīalia exi bunt ō cauernis z siluis z veniēt ad cāpos rugiētia z nihil gustātia. Duodecīa oēs mō tes z colles z edificia psternēt z i puluerez redigēt. Tredecīa exibūt hoīes q̄ viui rmā serūt ō cauernis z ibūt velut amētes z ñ lo q̄ntes. Decīaq̄rta oīa corpa mortuor⁹ sta būt sup̄ sepulcra pata ad resurgēdū. Quin decīma die ꝓburet mūd⁹ z oīa hñtia vitaz morīet. z statī postea fiet iudiciū. Ñā statī q̄tuor angeli ibūt ad q̄tuor ptes tre dicētes Surgite mortui vēite ad iudiciū. Mat. xx iiij. Mittet āgelos suos cū tuba z voce ma gna z ꝓgregabit electos a q̄ttuor vēt⁹ a sū mis celoz vsq; ad tmīos eoz. Sup ꝑ ꝓbo a q̄ttuor vēt⁹ dīc glo. iterli. i. a q̄ttuor mūdi climatib⁹. oriēte. occidēte. aq̄lōe z austro. z sup ꝑ ꝓbo a sūmis celoz. xc. dicit glo. ordi. Ne q̄s putaret a q̄tuor plag⁹ trez ñ a cūct⁹ finib⁹ ei⁹ sil'et mediterraneis regiōib⁹ elcōs eē ꝓgregādos subdit a sūmo tre vsq; ad sū mū celi. i. ab extrēis tre finib⁹ p directū vs q; ad vltīos termios ei⁹. K Dicerz q̄s scdo cur tāta mala dñs pmittet añ iudiciū finale supuēnura. nunq̄d sufficerēt mala q̄ cūct⁹ videbūt i die iudicij bōi z mali. Rñ deī q̄ ꝑ fit ꝓpt̄ pl'a. vicz ꝓpt̄ ꝓpassiōez. ꝓpter vltōz. ꝓpt̄ dei oñsionē. ꝓpt̄ finalē detimiatōz. ꝓpt̄ hoim ꝓpatōz. Prio sig̃ pcedēt i creatu ris. dīc ei Chryſ. Ubi pfamilias moritur oīs familia turbat⁹ z nigr⁹ vestib⁹ se iduit. z sic erit i vniuerso ꝓpt̄ hūanū gen⁹ ꝓpt̄ qō fa cta sūt cū certo fine. z sic hoīb⁹ creature vi debūt cōpati. Scdo erūt sig̃ i creatur⁹ ꝓ pter vltōz. vñ p q̄ q̄s peccat p hec z torq̄t. Sz qz hō peccauit abutēdo creatura iō ea dē creatura suis signis cū torq̄bit. vñ Gre. Quia i cūct⁹ delinq̄m⁹ i cūct⁹ ferimur. Ñā ea q̄ recepim⁹ ad vsū nature ad vsū ꝓtim⁹ culpe. Ñā pacē tpalē ꝓtim⁹ ad vsuz prane securitat⁹ voluptat⁹ z amb itōz honoz ita vt diligam⁹ trena pl⁹ q̄s celestē patriaz. Et subdit Gre. Jure restat vt sil' nos oīa feriāt q̄ sil' vicijs nr̄is subiecta fuīebāt. vt de q̄b babuim⁹ illicita gaudia postea ō ip̄is sētia m⁹ torm̄ta. Tercō ꝓpt̄ dei oñsionē. videm⁹ nāq; iminente guerra vbi rex vl' ꝓnceps se vult vīdicare de īmic⁹. tūc oēs omagiales pati se demōstrāt pgētes cū eo. z solz ꝓus ad trēdū hostes fieri armoz oñsio. Sic sili mō oñdit creaturas minaces ꝝ peccatorez Sap. v. Armabit creaturā ad vltōez īmi coz. Quarto erūt sig̃ ꝓpt̄ finalē detimiatōz Ñā sic i mūdi exordio de⁹ fec̄ duo lumina ria magna. solē vt ꝑesset diei z lunā vt ꝑes set nocti. Geñ. j. z stellas posuit i firmamēto vt lucerēt sup trā. z sic mūdū ī ceptū īdica rēt. sic etiā i fine mūdi i eis mutatōes fient vt mūdū deficere ō mōstrēt. Quīto ꝓpt̄ ho minū ꝓpatōz. ō q̄ sā. Tho. Christi iudiciū sig̃ p cedēt vt corda hoīm moueāt. z signis ꝓmoti ad futur⁹ iudiciū p penī. Jō dīc dñs i euāgelio. Erūt sig̃ i sole z luna z stellis zc Jō etiā dīc Gre. Ultīa tribulatio mlt⁹ tri bulatōib⁹ pueniet. vt p crebra mala q̄ pue nīūt iudicēt mala ꝓpetua q̄ subseqnt. mlta ei mala ō bēt p̄currere vt valeāt malū sine fi ne nūciare L Sz tūc d. q̄s. dixisti. s. ō ātix̄po vēturo: qñ tm vēiet z vbi nasceť. an ex sept⁹ sctis ꝑ hñi possit. Rñ. ꝓmo q̄ ve niet tpe abūdātie pctōz. ō q̄ Dañ. viij. Cū creuerit iūq̄tates ꝓsurgz rex ipudēs facie z itelligēs ꝓposit ōes. z roborabit fortitu. ei⁹ sz ñ i viribz suis. z sup̄ q̄s credi ꝑt vastabit vniuersa. z dignū ē vt iiqu⁹ veniēs iūq̄tatē i uēiat: ñ vnā sz pl'es. ex illō Osee. iiij. Nō est ꝓitas z ñ ē miscōia z ñ ē scīa dei i tra. Da ledictū mēdaciū z hōicidiū z furtū z adul teriū īundauerūt i tra. z sāguis sāguinē teti tigit. i. pctm̄ pctō additū ē. Decīo vēiet tpe scismat⁹ z discordie. sic ei x̄ps nat⁹ ē tpe pa cis i vniuerso mōo tpe octauiāi. q̄ ipe ē pax nr̄a nos ō rcōciliādo Sic ātix̄ps q̄ erit ꝝ x̄pz vēiet tpe scismat⁹ ex illō. ij. Thes. ij. Ni si venerit discessio pmū. s. ab eccīa: a fide ca tholica z a romāo īpio. Q ōs si bñ ꝓsidera m⁹ statū eccie i spūalib⁹ z tpalib⁹ hec ñ lon ge distāt M Sz vbi nasceť z a q̄b z quō nutrīet. Rñ. breuit⁹ q̄ nasceť i babylōe ō tribu dan. Geñ. xlix. Fiet dan colub i via z ceraste i semita. Dan fuit vilissima trib⁹ int⁹ oēs trib⁹ isrl'. z iō Apoc. vij. Dīc etiā au tor i ꝓpē. theogice ꝓpita. q̄ postq̄s ꝓcipiet ex dānato coitu in vtero matr⁹ ex feminibus pr̄is et mr̄is diabol⁹ ītrabit i vter⁹ matris cui⁹ virtute z opatōe demū puer nasceť et alet. Et sic ptz q̄ nasceť ex iudeis ꝑm illud

Dañ.xj. Deū patr̄ suor̄ nō reputabit. glo. Abraā ysaac et Jacob ō q̄r̄ pgenie nascetur ī babylōe. Et statī p⁹ ei⁹ egressuz de vtero diabol⁹ possidebit eū. Uñ p aplm. ij. ad Thes. ij. ōr. filī⁹ pditōis ille deo pmittēte erit flagellū mūdi. Uñ methodi⁹ martyr ī libello quē scpsit ī carcere de fine mūdi q̄ veniet ī mūdū p maximā psecutiōem xp̄ianor̄ t ecclīar̄ dei. t sacerdotū ꝓbustionē p saracenos. q̄ saraceni tādē debellabūtur p regē xp̄ianū q̄ t obtinebit trā sctāz ꝺ saracenos. Quāuis aūt diabol⁹ possidebit eū ī vtero mr̄is tñ adhuc habebit angelus bonū custodē vt dic̄ sctūs Tho. ī scpto .ij. sn̄iar̄ circa di. xj. sed nihil pficiet apō eum saltē in bono. licz impediat ne forte maiora mala fact⁹ sit q̄s faciet. ¶ Scdo dicendū ē q̄ antixp̄s ad maiorē dei ꝓtūeliaz faciet sibi fieri imaginē t eā adorari. t oīs tales suo caractere signari ī manu dextra t in frōtib⁹ suis sicut bī Apoca. xiij. Haz ip̄e dicet se eē ver̄ filiū dei et messiam pmissum ī lege. t circūcidet se. t sic iudei sibi adherebūt. t sibi reedificabūt tēplū ī hierlm. Et ip̄e dicet añ se nullū fuisse christianuz s̄z oēs fuisse antichristos. Uñ dicit glo. ij. ad Thes. ij. Sicut ī xp̄o ois plenitudo diuinitatis habitauit. ita ī antichristo oīs plenitudo iniq̄tat̄s. q̄r ip̄e erit caput oīm malor̄. s. diabol⁹. ¶ Nō tñ ī antixp̄o erit diabolus sicut ī demoniac̄. q̄r tunc nō iputaret sibi pctm̄. Sz q̄r sic possidebit eū q̄ p sua volūtate incliabit eū cū assensu liberi arbitrij. Uñ sup illō. ij. ad Thes. ij. Qui⁹ aduent⁹ erit sm opatōez sathane dicit glo. nō tñ sine ꝓsensu. vt frenetici q̄ culpā nō hñt. q̄r si sic vexaret a diabolo nō iputaret sibi q̄cq̄d ageret. Qñ aūt icipiat eē mal⁹ ex vtero mr̄is ꝓbat̄ p illud Esa. xlviij. Trāsgressorē ex ventre vocaui te. ħ ōr antixp̄o. sicut Hiere. j. ōr btō iohi bap. Pri⁹ q̄z te formarez ī vtero noui te. Dicūt etiā doctores q̄ nutriet ātixp̄s ī ill' ciuitatib⁹ corozayn t beth saida. Uñ sup illo ꝓbo. Ue tibi corozayn ve tibi bethsaida Mat. xj. dic̄ Aug. Jō impcat t iproperat de⁹ ist̄ ciuitatib⁹ q̄r ī eis ꝓuersat⁹ ē filī⁹ pditōis. ¶ Sz ꝺ. a q̄b⁹ nutriet. Rñdet q̄ a malachist̄ t a magis babilōis. t docebūt eū oēz artē magicā sicut ꝺ. Aug. Nutriet etiā a spiritib⁹ malignis. q̄r xp̄t incātatōes suas q̄tidie ei famulabūt̄ t assistēt ei comites ī diuers. fm illō Apoc. xvj. Uidi ō ore bestie t ō ore pseudoꝓphe exire spūs tres imūdos ī modū ranar̄. t ħ xp̄t incātatōnes q̄s ō ore emittet. Sz di. ī q̄ ętate icipiet hec oīa mala facere Rñdet q̄ ī adolescētia fm illō Eccles. iiij. Uidi cūctos viuētes q̄ ābulabāt sub sole cū adolescēte scō. i. ātixp̄o. nā p̄m⁹ adolescēs fuit xp̄s. In illa ǧ ętate icipiet p̄dicare q̄ et xp̄s. Et sic dictū ē s̄. iudeos attrahet p ei⁹ circūcisionē t obs̄uātiā sabbati. etiā xp̄ianos p obs̄uātiā diei dn̄ice. q̄r vtrāq̄z diez obs̄uabit vt d. Bre. de cō. di. iij. pucit. Sz vt attrahat gētiles t idolatras faciet simulachrū t statuā. et p incātatōes mittet ī ip̄z spm̄ malignū. ad dādū rn̄sa. t vocabit euz deū moazim. Apoc. xiij. Datū ē illi vt darz spm̄ imagi bestie vt loq̄t ip̄a imago bestie. Et faciet vt q̄cūq̄z n̄ adorauerit imagines bestie occidat. vñ Dañ. xj. Deū patr̄ suor̄ n̄ reputabit. t erit ī ꝓcupiscētijs feiar̄. nec quēq̄z ōr̄ curabit. q̄r aduersū vniuersa cōsurget. Deū āt moazim ī loco suo venerabitur. Moaz im iterptat p̄sidiū. q̄r ponet ecclīam vt q̄cūq̄z fugerit ad statuā illā sit secur⁹ t n̄ occidat ob reuerētiā statue. hāc ei imaginē faciet ab oīb⁹ adorari. Apoca. xiij. Et vt efficaci⁹ possit attrahere ad se xp̄iānos dicet se xp̄m vēisse ad iudiciū sic̄ pmisit ī euāgelio. et oñdet se mortuū t tcia die r̄surgere Apoc. xiij. Et vidi vnū ō capitib⁹ suis q̄si occisū ī morte. Glo. iterlīn. Si l'abit se antixp̄s mortuū. et p triduū latēs p⁹ appa rebit dicēs se suscitatū t plagā mort̄s ei⁹ curataz. Glo. arte magica ascēdz ī aera ferētib⁹ eū ō mōib⁹. t sic curabit plaga mort̄s ei⁹. t q̄ p⁹ mortu⁹ credebat p⁹ viu⁹ reputabit. Et h ē q̄ ō ibi seq̄t. Et admirata ē vniuersa trā p⁹ bestiā. ¶ Tercio dicēdū ē q̄ tpe antixp̄i añq̄z tā crudelit regbit veniēt enoch et helyas ō paradiso trestri t p̄dicabūt trib⁹ annis cū medio. iuxta illō Apoca. xj. ꝓpheta būt dies M. cc. lx. vbi dic̄ glo. i. trib⁹ ānis cū dimidio. Sz veniēs ātixp̄s occidet eos t iacebūt corpa eor̄ ī plateis trib⁹ diebꝫ et tribus noctib⁹ cum media die. Postea resurgent a mortuis et ascendēt in celū in nube. t occisores eor̄ audiēt talē vocē. Enoch t helya ascēdite huc. Antixp̄s āt regnabit xlij. mēsib⁹. hec oīa habent Apoc. xj. satis clare. Qñ aūt corpa sctōr̄ Enoch t helye tā

to tpe iacebũt i plateis. ℔ ẽ ppt̃ tim̃orẽ antixpi. qz null⁹ audebit eos sepelire. z ℔ dñs pmittet ad maiorẽ eoꝝ gl̃iaz. qz postea resurgẽt i corpib⁹ gl̃ificat̃ zc. ℣ Quarto dicẽdũ ẽ de morte antixpi. vbi notãda sũt quatuor. s. tpus. psona iterficiẽs: mod⁹ z loc⁹ Prio tps. qz post⁊ p̃dicauerit trib⁹ annis z dimidio sex diebꝫ post mortẽ enoch z helye interficiet. Apoca. xj. Ciuitatẽ sctã calcabũt mesib⁹ q̃dragintaduob⁹. Et Dañ. xij. q̃rit daniel. Usq̃q̃ finis hoꝝ mirabiliũ. id est q̃nto tpe durabit psecutio antixpi Et respondit angel⁹ z iurauit p viuentẽ i secla seclorꝝ. qz tps z tpa z dimidiũ tpis. i. vsq̃ ad tres annos et dimidiũ. ℣ cõo psona interficiẽs. qz ipe xp̃s interficiet eũ. vel Michael tang̃ miſter. xp̃s ꝓ autoritate. ij. ad thes. ij. Quẽ dñs interficiet spũ oris sui. In hysto ria scholastica dr: q q̃dã vox audiet i aere dicẽs. Morere. z statim fulminabit antixp̃s. Tercio notat̃ loc⁹ qz i illo loco morietꝫ vñ christ⁹ ascẽdit in celũ. s. i mõte oliueti. ogre gabit eũ multitudinẽ exercit⁹ sui. z interficiet i valitudie sua. Dañ. xj. Veniet i valitudie magna vt cõterat z interficiat plimos. z figat tabnaculũ suũ int̃ maria sup mõtẽ icly tũ. Maria appellat mare mortuũ z circũia cẽtia maria. Montẽ inclytũ appellat mõtẽ olíueti. Et seq̃t. Et veniet vsq̃ ad sũmitatẽ el⁹. s. mõtis oliueti et nẽo auxiliabit̃. s. q̃n interficiet a xp̃o. Quarto notat̃ mod⁹ qz interficiet subito z absq̃ manu hoĩs z cũct⁊ videntib⁹ Job. xxxij. ℣ bito morietꝫ z auferẽt violẽtũ absq̃ manu. Et i eodẽ. xl. dr. Videntib⁹ cũct⁊ ꝑcipitabit̃. ℟ Ex pmissis clare ptz dei mis̃icordia z iust̃icia. Justicia in puniẽdo pctores multiplicit̃ i fine mũdi p antixp̃m z p̃cursores et discipulos suos. Dei mis̃ecordia q i talib⁹ tribulatõib⁹ z angustijs maximis nõ derelinq̃t electos suos. sz p cõsolatõe coꝝ mittet eis ex paradiso enoch z helyam. z q tps illõ antixp̃i nõ pmittet durare vltra tres ãnos cũ dimidio. Hã sic dicit saluator Mat. xxiiij. Et nisi breuiati fuissent dies illi nõ fieret salua oĩs caro. sz ꝓpt̃ electos breuiabũt dies illi. z q̃lit̃ interficiet audist⁊. ℣ Sz dicis. qs p̃t ne hr̃i ex scriptur⁊ canonic⁊ tps q̃n veniet antixp̃s. Rñdeo q ℔ ẽ vnũ de secret⁊ dei sic sonãt ꝓba ℔ ẽ xp̃s nolite credere. et Mar. xiij. De die illa nẽo scit neq̃ angeli i celo. neq̃ fili⁹ sz solus p̃r. Ubi dic̃ Hiero. i glo. iterli. sup ℔ ꝓbo fili⁹. i. corp⁹ ei⁹ i tra positũ qõ ẽ ecclesia. qz fili⁹ nõ reuelauit eccl̃ie. Et sup ℔ ꝓbo p̃r dic̃ glo. iterli. in q̃ z fili⁹. Et dic̃ glo. ordinaria. neq̃ fili⁹. In eo ei sũt oĩs thesauri sapientie z scie abscondit̃. io abscõdit̃ q nob scire nõ expedit. Un̄ ait Act⁊. j. Nõ ẽ vestr̃ nosse tpa vl̃ mometa q̃ p̃ posuit i sua pt̃ate. In q̃ oñdit q sciat sz nosse apl̃is ñ expediat vt sp icerti de aduẽtu iudic⁊ sic q̃tidie viuãt q̃si alta die iudicãdi. Scit g fili⁹ sibi sed nõ nob⁹ vt sp simus solliciti. Jõ subdit Marci. xiij. Uidete vigilate z orate. nescitis enĩ q̃n tps sit. hec i glo. et i textu Marci vbi sup. Et io dicũt doctores q mortalibus hoĩb⁹ hec ignorare ẽ vtil⁹ q̃z cogscere qz incertitudo dñi veniet⁊ ad iudiciũ cogit vigilare suos z sollicite agere i absentia dñi i negocijs suis. Sic ei ẽ i hũanis rebus q icertitudo vocatõis ad tribũal facẽ eos q debẽt cõparere sollicite suos ordiare. z facta sua studiose examinare. ne forte ipis ñ patis iudex ꝺ eos sniam ferat. Ita in ꝓposito ea cã voluit nos ignorare diez aduẽt⁹ ei⁹ ad iudiciũ pticulare statim p mortẽ z etiaz vniuersale finale. Est tñ vez q ex mlt⁊ ꝓbabilit̃ timere q iã xp̃inqu⁹ sit antixp̃i aduẽt⁹. qz tot hz p cursores nũc int̃ xp̃ianos q̃t nunq̃ habuit ab initio fidei catholice. Propter ea dic̃ Johãnes euãgelista. j. Joh. ij. Filioli mei nouissima hora ẽ. Et sic audistis q antixp̃us veniet nũc antixp̃i mlti sũt facti. z subdit. vñ scim⁹ qz nouissima hora ẽ. Suo mõ dicit Apoca. j. q reuelata sibi oportz fieri cito post hec. Et apl̃s dic̃. j. ad Tho. x. nos ee illos i q̃s fines seclorꝝ deuenerit. Et si ℔ diceret apl̃i suo tpe q̃nto magis nũc dicere possum⁹ qz tẽ p⁹ sit q cito antixp̃s veniet. Et singulariter qz idies mala augẽt. Abbreuiatio vite. pestilẽtie. tremot⁹. frigeratio caritat⁊ augmẽtũ cupiditat⁊. fidei diminutio. errorꝝ multiplicatõ negligẽtia p̃sidẽtiũ. guerre. ambitio dignitatũ z vane gl̃ie in vtroq̃ statu. Plã ꝺ his malꝝ futur⁊ dicã i seq̃ntib⁹. Hec ãt q audist⁊ statuamus ante oculos cordis nr̃i vt sp parati simus z vigilem⁹ ad aduentũ xp̃i ad iudiciũ pticulare z vniuersale vt ab eo remuneratõem eterne vite ꝓseq̃mur. Amen

¶ De eadem dñica ¶ Ser. V

Dominica secunda aduentus

Tunc videbunt filiũ hois veniẽtẽ in nube cũ ptãte magna ⁊ maiestate. Lu. xxi.

Hic incipit scda pars euãgelij dñice secũde in aduẽtu. ⁊ qz in pcedenti ſmõe audiuistis de his q̃ pcedent aduentũ filij hois ad iudiciũ in sole luna ⁊ stellis hoiby ⁊ brutis et angelis et de. xv. signis bũ Hieroñ. ⁊ q̃re de⁹ hec fieri pmittit. et pla de antichristo qñ vẽiet. quõ nascet ⁊ nutriet. de enoch ⁊ helia. Et finaliter quõ oiby nobis sit ignotum tpus antichristi ⁊ iudicij futuri ꝺ certo licet ex cõiecturis cognoscere possumus antichristũ statim vẽtuz ⁊ cetera pla. Nũc ꝺseq̃nter restat aliq̃ dicere de scda pte euãgelij vicz de psentia iudicis veniẽtis cũ magna ptãte et maiestate. ⁊ q̃ saluator dixit cõseq̃nter discipul⁹ ꝓ gra Aue maria.

Tunc videbũt filiũ hois veniẽtẽ cũ ptãte magna ⁊c. Primo dicet intellect⁹ secunde ptis euãgelij. et p ꝺseq̃ns ipi⁹ thematis Ubi notant q̃tuor ꝓncipaliter. Scꝺo ꝺ pcedentiby iudiciũ et de igne cõflagratõnis Tercio de cõcomitantiby iudiciũ. ⁊ signt de resurrectiõe mortuoz. de q̃ tangent plura dubia p ordinẽ. Quarto de iudicio finali et de seq̃ntiby iudiciũ si tps aderit

Videm⁹ q ꝺbitor vides creditorẽ appropinq̃ntẽ ad iudiciũ cum lris volentẽ eũ iudicialr ꝺuenire turbat signãter si ñ pt euadere. Spualiter. sic nos oẽs sum⁹ ꝺbitores clamãtes ad deũ. dimitte nobis ꝺbita nra et pcta nostra de qbꝫ oiby rõnem facturi sum⁹ in finali iudicio. Cũ g iudex venerit et lre ꝺbitoz nroz sunt pate. id ẽ conscietie nre in qbꝫ oia ꝺbita nra scpta sunt. q̃ ⁊ oiby tũc psentiby manifestabũt. q̃nta erit turbatio cũ videbim⁹ nos ꝺbitores et nõ posse satisfacere. quã satisfactionẽ requiret iudex quẽ videbim⁹ veniẽtẽ in nube cuz ptãte magna ⁊ maiestate. Circa pmũ g pmissoz est notandũ q ī hac scda pte euangelij vsq ad finẽ tangunt q̃tuor ꝓncipaliter. Primo iudicij manifestatio ī forma hũana cũ ꝺz. tũc videbũt filiũ hois. Scꝺo iudicij honorificẽtia cũ subdit. veniẽtẽ ī nubibus Tercio eius ptãs et iurisdictio cũ ꝺz. cũ potestate magna et maiestate. Quarto electorũ ꝓsolatio. ibi. his aũt fieri incipiẽtiby leuate capita vra. Tandẽ oim dictoz in euangelio in pcedẽti ſmõe ⁊ hodierno dicendo ꝓfirmatio. ibi. Amẽ dico vobis. nõ pteribit ⁊c.

Ve pmo est aduertẽdũ q licet nũc soli deo notũ sit qñ iudicaturus sit mũdũ. tñ in iudicio pmissis his q̃ dicta sũt in pcedẽti ſmõe oiby apparebit bonis ⁊ malis nõ solũ oculo mẽtali ⁊ imagiario sz etiã corpali. ſm illud Apoca. j. Videbit eũ oĩs ocul⁹ et q eũ pupugerũt. Et zacharie. xij. Videbũt in quẽ trãsfixerũt. apparebit enim in forma serui. i. xps hõ filius marie. et in forma hũana iudicabit. Sed di. q̃re christ⁹ iudicabit mũdũ ī forma hois ⁊ nõ pot⁹ ꝑ tute diuĩa solũ. Rñdet. ꝺ ẽ ꝓpter tria. Primo sicut venit ī forma hũana mũduz redimere et in tali forma ꝺdemnat⁹ est ad mortẽ iniuste. sic ī eadẽ forma iudicabit mũdũ iuste. Scꝺo ad ꝓfusionẽ iudeoz signãter damnatoz vt ꝓfundant videntes se iudicari ab hoie quẽ occiderũt: in quẽ credere noluerũt. Tercio ad penã oim reproborũ videntiũ se iudicari nõ ab angelo sz ab hoie. Et ad gliam electoz videntiũ ī iudice hũanã naturã excellẽtissime exaltatam. Circa scꝺm notãduz q tũc nõ erũt nubes vt mõ. qz aer nõ poterit ingrossari necz aq rarefieri cessante motu celi. Sz ille nubes miracl⁹ose generabunt. et ad honorẽ iudicis sibi substernent nubes. ⁊ ꝺ ꝓpt tria. Prio vt in nube veniat ad iudicãdũ sic̃ in nube ascẽdit ī celũ. ſm illꝺ Act. j. Sic vẽiet quẽ admodũ vidistis eũ ascẽdẽtẽ ī celũ. Scꝺo vt xps ī nube videri possit. tãta ei erit claritas corpis xpi q ñ potit saltẽ naturalr videri nisi ī nube. recte sic̃ nec claritas sol. Uñ ī ps. xvij. Caligo sub pedibꝫ ei⁹. ⁊ iterz ps. xcvj. Nubes ⁊ caligo ī circũitu eius. Scꝺo vt nubes sint iudicij p tribũali. ſm illꝺ Ecclĩ. xxiiij. Ego ī altissimis habito ⁊ thron⁹ me⁹ ī colũna nubis: Judex ei ñ ꝺz ferre sẽtẽtiã nisi sedeat p tribũali ſm iura. Circa eiũ notãdũ q ptãs iudicij referri pt ad punitõz malorz. maiestas ꝺo ad ꝓmiatõz bonorz. vl ptãs referr ad hũanitatẽ. maiestas ꝺo ad diuinitatẽ. Ubi notãꝺ q xpl maiestas appebit cũ comitatu oiz celestiũ spũũz pncharz. ꝓphaz. apl'oz. martyz. ꝓfessoz. ꝑgiñũ viduaz. oim ãgeloz ⁊ electoz. iuxta illꝺ zacha. xiiij. Ecce dñs vẽiet ⁊ oẽs scti ei⁹ cũ eo ⁊c. De hac ptãte dixit xps Matth. vl. Data est mihi ois ptãs in celo et in terra

Circa ꝗrtū est notādū ꝙ ibi spūaliter tangit ꝙsolatio electoꝝ. vt ptz ī textu. ꝗsi diceret saluatoꝛ. Vnis aūt signis p̄dictis in p̄ximo fm̄oe cū pct̄oꝛes tabescēt p timoꝛe ꝛ expectatiōe maloꝝ. vos aūt electi respicite id ē diligēter ꝙsiderate ꝛ leuate capita vr̄a. id ē mētes vestras gaudiosa expectatōe erigite. Cām subiūgit. qm̄ approping̃bit redē ptio vr̄a. redemptio vicz a multiplici captiuitate angustia ꝛ tribulatōe q̄by vexati fuistis in ꝟ mūdo fm aīaz ꝛ corp̄. Vbi notā dū ꝙ licz redēptio nr̄a facta fuerit virtute passiōis xp̄i tn̄ illi⁹ redēptōis effectū oēs electi nō sūt plenarie ꝙsecuti. Nō aūt ita fiet oñdit p similitudinē de ficulnea. ꝛ finaliter ꝙfirmat ꝟba sua dicēs. Amē dico vob̄ nō p̄teribit generatio hec ꝛc̄. ꝗsi diceret. Nullo mō dubitare debetis q̄n ita fiet. Ideo q̄ si iurādo dicit. amen. i. vere nō p̄teribit generatio id est eccl̄ia vl̄ gen⁹ hūanū donec oīa fiāt. Et ꝟ pmīsit dn̄s petro Luce .xxij. Ego p te rogaui petre vt nō deficiat fides tua. ꝛ ꝙcludit totū euangeliū dicēs. Celū ꝛ terra trāsibūt ꝛc̄. fm̄ Theop̄. est sensus. Et si cūcta cōmoueant fides tn̄ mea nō deficiet. Et q̄ innuit eccl̄iam p̄ferri debere omni creature siue toti creature. Creature enī singule patient alteratōez. sed fidelīū eccl̄ia et fmones euāgelij pmanebūt. Aliť exponit. Celū ꝛ terra trāsibūt. i. celū ꝛ terra q̄ videt esse valde stabilia ꝛ durabilia mutabūť in claritatē. ꝟba aūt mea q̄ vident trāsire p̄ p lationē nō trāsibūt q̄n effectu cōpleant. q. d. Ecce q̄nta ē stabilitas ꝟboꝝ meoꝝ. ꝛ per hoc ptz intellect⁹ totius euāgelij p̄me ptis ī p̄cedēti fm̄oe ꝛ tā aliaꝝ ptiū. Quā tū ad sc̄dam ptē illi⁹ fm̄ois exq̄ tria sūt notāda circa aduentū xp̄i ad iudiciū. vicz p̄cedentia: cōcomitātia ꝛ subseq̄ntia. De p̄cedentib̄ iudiciū audistis ī p̄mo fm̄oe diei dominice de signis multis. de antichristo. enoch et helia ꝛc̄. Superest adhuc vnū vicz purgatio mūdi p ignē. Circa qō est notandū ꝙ post mortē antichristi oīpotens deus dabit spaciū penitēdi illis q̄ ī psecutōe xp̄i fidē negauerūt. terminū vicz .xlv. dierum. Dañ. xij. In tpe illo cū posita fuerit abominatio in desolatōem. i. antichrist⁹ q̄ abominabilē se exhibebat ad adorādū se diez mille ducētī nonaginta. i. tres annos cū dimidio q̄ tanto tpe durabit ip̄i⁹ antichristi p secutio. Et postea seq̄tur. Btūs q̄ expectat et puenit ad dies. Ď. ccc. xxxv. In ꝟ ei nūero ꝓtinet spaciū. xlv. diez̄ datū ad penitentiā. Nam si dieb̄ mille ducētis nonaginta addank. xlv. faciūt dies mille. ccc. xxxv. Est ꝟ sensus. Btūs q̄ post hos dies p̄secutōis vixerit q̄ sunt dies. Ď. cc. xc. Sicut dicit mgr̄ in hystoria scholastica in vltima visione Danie. Et in ist̄o tpe oēs iudei cōuertētur q̄ tūc erūt. p̄s. xxviij. Conuertēť ad vesperā: ꝛ famē patient vt canes. famē scz verbi dei. Videtes enī se deceptos ab ānichristo cōuertent ad christū. ꝛ istud tps vocať status securitatis. Dicēt enī tūc mīstri antichristi. licz ꝓnceps nr̄ est mortu⁹ tn̄ pacem ꝛ securitatē habem⁹. ꝛ ducēt vxores ꝛ nuptias celebrabūt. ꝛ cū dixerint pax ꝛ securitas tūc repētinus eis supueniet interit⁹. vt dicit ap̄ls. j. ad Thes. v. Quia vt ōr Da thei. xxiiij. Sicut ī diebꝫ noe erāt homines edētes ꝛ bibētes ꝛ nuptui se tradētes sic erit ī aduētu filij hoīs. Post hūc statuz erit stat⁹ signoꝝ q̄ ponit Diero. de q̄by in p̄cedenti fm̄oe. Doctores tn̄ theologi dubitāt de ꝟitate illoꝝ signoꝝ exq̄ hieronym⁹ ea n̄ affirmat sz dicit ea legisse ī annalib̄ hebꝛeoꝝ. Quidā ei dicūt ꝙ possibilia sint. ꝛ possibile vid̄ ea sic euenire. Quibusdā aūt videť oīno absurdū. ꝛ dicūt ꝙ statī post p̄dicatoris arbitrio relinq̄ť. Positis ergo illis signis. xv. ꝛ pfectť statī seq̄ť purgatio mūdi p ignē ꝛc̄. De ꝟ igne dicēdū est ꝙ ꝟtute diuia ignis maxim⁹ generabiť ī tra. ꝛ ex cōcursu oīm causaꝝ superioꝝ ꝛ inferioꝝ q̄ ex sua natura habēt ꝟtutē igniendi. q̄ oīa diuia ꝟtus facit sil̄ ꝙcurrere. sic diluuiū facti ē ex ꝙcursu oīm causaꝝ q̄ habēt pluuiā generare vt dicit Aug. Qui ignis faciē huius mūdi purgabit ꝛ tātū ascēdet q̄nū aq̄ diluuij. vicz. xv. cubitꝫ sup oēs mōtes Bēn. vij. Et q̄ purgabit bonos q̄s ī ueniet si aliq̄d ī eis purgādū fuerit. Boni ꝟo ꝛ pfecti q̄ nihil purgabile habebūt resolutōz ī corp̄ib⁹ patiēť sine aliq̄ lesiōe ꝛ pena vt d. Aug. malos aūt ꝙcremabit cū maximis doloribꝫ Innouabit etiā elemēta. ij. Pe. iij. Elemēta caloꝛe soluēť. Flo. ꝙsūpta p ignē meliorē spēm resumūt. Et q̄ postq̄ iste ignis ꝙbuserit mūdū descēdet ad ifernū cū ꝛprob̄ diuisa ab eo lucc. p̄s. xxviij. Uoꝝ dñi interci

dētis flāmā ignis. Ubi Basili⁹ dicit. Dñs ista recidet flāmā ignis vt electis luceat ⁊ reprobos exurat. Et in tali exustiōe oīa maria ⁊ oēs aque p̄ter occeanū cōburent: ⁊ terra equabit ⁊ remanebit lucida vt cristall⁹. Ex his patet q̄ virtute diuīa nō solū ignis qui est in spera sua sed ⁊ oīs ignis q̄ ī terra ⁊ sup terrā sunt cōcurrēt ad mūdi cōflagrationē. Et habet ille ignis officiū q̄tuor ignīū. s. infernal' ad reprobor̄ punitōem. q̄s uis nō oēs reprobi, equaliť punient, quia aget vt instrumētū diuīe iusticie, vnū puniendo magis q̄ aliū. Secūdo ignis purgatorij ad beator̄ a venialib⁹ purgatōz. Et si aliq̄ diu debuissent manere adhuc ī purgatorio tunc acerbitas illi⁹ supplebit illō tps q̄ ita tāto acri⁹ puniat q̄squis vt ex acerbitate pene supplebit longeuitas tpis ī purgatorio. Tercio habz officiū ignis terrestris ad vegetabiliū ⁊ sensibiliū cōsumptōez, nā p eū oēs hoīes: oīa aīalia: et breuit oīa mixta incinerabunt. Quarto habz officiū elemētaris ignis ad elemēto⁹ subtiliatiōez ⁊ dispositōem innouatōis ip̄or̄. Hoc enīz igne tot⁹ mūdus purgabit ⁊ innouabit.

¶ Sed posset q̄s dicere, tu dicis multa horrēda circa finem mūdi, bñ mihi q̄ non viuā tāto tēpore vt hec mala videā vl' audiā, sed ve illis q̄ tūc viuent. Rñdet q̄ non solū illis ve sed ⁊ oīb⁹ qui ī peccatis moriunt vel mortui sunt saltē mortalib⁹, q̄d ei p̄ dest homī ante iudiciū generale mori, ⁊ p iudiciū pticulare ad eternā dānatōem vbi hec mala oīa ⁊ lōge maiora sentiēt finaliter p iudicis sententiā deputari. Et ideo semp parati esse deberem⁹ ac si ī primo iudiciū generale fiet cū pticulare iudiciū q̄ō q̄stuz ad vnūquēq̄ eq̄pollere cernit in p̄rio ūmo quotidie p mortē expectam⁹. Matth. xxiiij. Vos estote pati, q⁹ q̄ hora nō putatis fili⁹ hoīs veniet. Hec breuit iam dicta ⁊ ī sermone p̄cedēti sint de his q̄ p̄cedēt finale iudiciū. ¶ Sequtur nūc de cōcomitantib⁹ iudiciū q̄ erūt multa, s. resurrectō mortuor̄ virtute diuīa ⁊ congregatio eorūdē ad vallē ioſaphat ꝑtute angelica, ⁊ tūc ips̄ veniet ad iudiciū ad p̄dictam vallē ī nube vt patet supra C. Et disceptabit cū iniustis ⁊ pctōrib⁹ multis. Diceret q̄s ex q̄b⁹ causis necesse est fieri resurrectōem mortuorū cū iam sancti fm aīas adepti sunt eternam bītudinem. Rñdet q⁹ illi⁹ q̄nq̄ sunt cause Ratione iusticie dei. Rōe natural' desiderij. Ratione fidei ⁊ scripture. Rōe virtutis ⁊ meriti christi. Rōe sapientie dei. P̄rio oportz fieri resurrectōez corpor̄ rōe iusticie dei, iustū est enī apud deū et hoīes q̄ ille puniat q̄ peccauit vel demeruit, sed oīa opa nr̄a sunt corpis et aie simul. ꝯiunctū enī ex anima et corpe opatur ⁊ nō aīa vel corp⁹. Hz manifestuz videm⁹ in vita illa q̄ nec boni nec mali p̄miant, quia vt dicitur Job. xij. Abūdant tabernacula p̄donū et audacter ꝓuocant deū cū ip̄e dederit oīa ī man⁹ eorum. Multa etiā patient aduersa, q⁹ p multas tribulatōes oportet nos ītrare regnuz celor̄. Act. xiiij. In sepatōe aūt aīe a corpe aīa vadit ad gl'iam vel ad penā corpe hic ī terra remanēte, vt ergo iusta sit retributio optet dicere q̄ aīa ītez ꝯiūgat corpi vt sit cum ip̄o p̄miet iuxta stipēdia meritor̄, q̄ō p resurrectiōem fiet. Hic cadit exemplū de eo q̄ p̄cusserat p̄rez suū ⁊ iuit ad scm̄ iacobū, ⁊ nll'o mō potat eccīaz ītrare donec sibi pedē ap̄utauit. Secōo rōe desiderij naturalis, Naturaliť enī hō desiderat p̄fectū habere bonū ⁊ eē ppetu⁹ ī aīa ⁊ in corpe, naturale aūt desideriū nō p̄t esse frustra, eo q̄ demōstraret impfectiōem dei creātis naturā q̄ō est ip̄ossibile. Et ponat exemplū de fenestra dom⁹ q̄ nunq̄ apiet q̄ ignoranti magistri demōstraret. Ergo nisi hō ponat impedimētū optz q̄ p̄fectū bonū quod fm naturā p̄cipe potest aliq̄n cōsequatur. Boni autē et iusti p̄fectū bonū ī resurrectione ꝯsequent, puer. x. Desiderium suū iustis dabit. Mali aūt nūq̄ ꝯsequēt id q̄ō desiderāt, ī q̄ vt dic̄ Boe. magna eor̄ ip̄otētia demōstrat. Hoc ē q̄ dic̄ ap'l's ad Rom. viij. Omis creatura ingemiscit ⁊ parturit vsq̄ adhuc expectās revelatōez filior̄ dei. Ergo p desideriū hoīs ⁊ p desideriū oīs creature, p bat q̄ resurrectio corpor̄ sit futura. Secōo rōe fidei ⁊ scripture, nā fidei ip̄ossibile ē subesse falsū, q⁹ ē ō opib⁹ p̄me ꝓitat⁹, s̄z vn⁹ de articul' fidei ē resurrectio mortuor̄, g̃ resurrectōz optz eē. Sil'r scripturā ip̄ossibile ē nō adipleri. Mat. v. Jota vnū aut apex vn⁹ n̄ p̄teribūt a lege donec oīa fiāt. Et scriptura veteris testamēti dic̄ Osee. xiij. Ero mors tua o mors, s. p resurrectōem. Et Job. xix. In nouissimo die de terra surrecturꝰ sum

ꝛ circũdabor pelle mea ꝛc. Itẽ. j. ad Thor. xv. Oẽs q̃dem resurgem⁹ ꝛc. Quarto rõe ꝑtutis ꝛ meriti xp̃i p quẽ resurrectio suffici enter est ꝓbata. Maioris enī ꝑtutis ꝛ effi cacie fuit xp̃s p suã obediẽtiã ad viuificã dũ q̃ adã p superbiã ad occidendũ. Sed in adã oẽs morimur, ergo ī xp̃o ꝛ p xp̃m oẽs viuificabimur ꝛ resurgem⁹. Quito rõe sa piẽtie dei cui⁹ est ordiare ꝛ nihil īordinatũ relinq̃re. Sed oĩs pars ẽ inordiata extra suũ ordinẽ, ptes aũt hoĩs ꝛ hũane nature sunt aĩa ꝛ corp⁹, ergo aĩa ꝛ corpus ab inui cẽ sepata extra suũ ordinẽ sunt, ꝛ nisi ꝯiun gent extra suũ ordinẽ manẽt. Cũ g sapiẽtia dei nihil inordiatũ relinq̃t oꝑtet q̃ resurre ctio mortuor̃ sit futura. Itẽ turpis ꝛ inor dinata ẽ pars q̃ nõ ꝯuenit suo toto, sed vt ordinat ad Eph. j. Deꝰ dedit xp̃z caput sup oẽz ecclĩam. Ipe g est caput ꝛ corp⁹ ꝛ nos oẽs sum⁹ mẽbra ei⁹. Ne ergo caput ꝛ corp⁹ sit monstruosũ oportet q̃ sicut xp̃s resurrexit nos sil̃r resurgam⁹ vt sim⁹ mẽbra ꝯuenien tia capiti ꝛ corpi nr̃o in eadẽ silitudine per mãsura.

I Dubitat̃ scdo an oẽs tã boni q̃ mali ac etiã pueri mortui ī vter̃ maternis sint resurrectur̃. Ad h̃ dicenduz q̃ oẽs resurgẽt. Et ratio est sup̃ dicta, qz si cut ip̃i in corpe ꝛ aĩa meruerũt ꝛ demerue rũt, ita in corpe et aĩa p̃miabunt̃ ꝛ puniẽt. Pueri aũt in vtero mortui resurgẽt, qz xp̃s repabit totã naturã sicut adã totã ꝺstruxit. Si enī stat⁹ solis ꝛ lune ꝛ alior̃ corpor̃ p ficiẽt, mlto magis illi pueri oẽm pfectõnez naturalẽ habebũt. Oẽs enī pfectões tam aĩe q̃ corpis habebũt q̃ eis ꝼm naturã cõ petere p̃nt, gl̃iaz aũt dei nõ habebũt, qz co gnoscẽt se nõ fuisse aptos p gr̃az dei ad illã gl̃iam. Oẽz g pfectõez naturalẽ ꝛ bonũ pfe ctũ habebũt excepto q̃ nõ comedẽt nec ge neratiõi vacabũt. Vñ nõ ẽbõ ī mũdo nec vnq̃ fuit q̃ ita fuerit pfect⁹ in ista vita ꝼm naturã, nec tantã delectatõem habuerit siẽ illi pueri habebũt, ꝛ idẽ est dicẽdũ de oĩb⁹ pueris q̃ ante ãnos discretõis absq̃ baptis mo decedũt. Hic cadit exẽplũ de illo mili te siue duce q̃ iuit vltra mare cũ vxore sua p̃gnãte, q̃ ad p̃dicatõnẽ magdalene fuerãt ꝯuersi, q̃ dũ erãt in mari vxor pepit ꝛ mor tua est. Vir aũt portauit eã ad quãdã ĩsu lã inhabitatã, ꝛ posuit eã in q̃ndã criptã et puer̃ cũ ea: ꝛ recõmẽdauit marie magda lene, ꝛ dũ rediret p⁹ lõgũ tps ĩuenit puerũ ambulãtez. Si g maria magdalena p̃stitit illi vitã multo mag⁹ chr̃ist⁹ dabit oĩb⁹ vitã. Est tñ verũ q̃ dicti pueri sine baptismo de cedẽtes patient̃ penã dãni, id ẽ p̃uatõez vi siõis diuĩe eternalit̃.

K Dubitat̃ tercio an resurrectio sit vel possit eẽ natural̃ ꝛ an christi resurrectio sit causa nr̃e resurrectõis. Ad hoc dicendũ q̃ resurrectio corpor̃ nul lo modo põt eẽ natural̃ cũ sit oĩno miraculosa. qz nihil est in natura q̃ h̃ efficere pos sit, nec in natura angelica nec ī natura cor por̃ nec in natura aĩar̃. Nõ in natura an gelica, qz natura corpea obedit angelo ad motũ cũ nõ ad nutũ, vt. s. possit accipe pul ueres vel elemẽta in q̃ corp⁹ hũanũ est re solutũ ꝛ inde formare corp⁹ ad libitũ. Posset aũt mouere q̃cũq̃ corp⁹ ꝛ vnũ mõtez ad libitũ. Aliq̃ tñ angeli ad resurrectõez co operabunt̃, quia, s. colligẽt pulueres vl̃ ossa mortuor̃. Corpa aũt celestia nõ p̃nt sine se cũdis cauſ agentib⁹ pfecta aĩalia generare vt dicit ph̃s. Nõ generat hoĩez et sol, imp fecta enī aĩalia ꝛ semia p̃nt bñ ꝓducere vt mures ranas fruct⁹. Vñ ex puluerib⁹ cor por̃ incenerator̃ nõ p̃nt corpa hoĩm ꝓdu cere. Sil̃r nec aĩa hoĩs vel q̃cũq̃ alia crea tura possit ex illis pulueriby corp⁹ hoĩs for mare, et ideo illa mlier q̃ dixit se ꝺcepisse ꝺ sole falsum dixit. Sil̃r poete falsum dixerũt q̃ posuerũt planetas h̃re filios. Cf dicerem⁹ q̃s q̃nto tpe erit resurrectio mortuor̃ vtrũ in ĩstãti. Ad h̃ dicit sctus Tho. ī scpto q̃r ti sen. di. xliij. ar. iij. q. iij. q̃ in resurrectione aliq̃d fiet mĩsterio angelor̃ ꝛ aliq̃d ꝑtute di uina ĩmediate vt iã dictũ est. Illõ g q̃ fiet mĩsterio angelor̃ nõ fiet ī ĩstãti si ĩstãs di cat idiuisibile tps, erit tũ in ĩstãti si ĩstãs accipiat̃ p tpe ĩpceptibili. Illud ãt q̃ fiet ꝑtute diuĩa ĩmediate fiet ꝛ subito, s. ī tmio tpis q̃ op⁹ angelor̃ cõplebit̃. qz ꝑt⁹ supior inferiorẽ ad pfectõem adducit, ꝛ postea ī so lutõe q̃rte rõis dic̃ san. Tho. q̃ ꝯgregatio q̃ sine motu locali eẽ ñ põt fiet mĩsterio an gelor̃ ꝛ iõ erit ī tpe ĩpceptibili ꝓpter facilita tem operãdi que cõpetit angelis. Et ergo vult apostolus. j. ad Thor. xv. Omnes q̃ dem resurgemus sed nõ omnes ĩmutabi mur ī momento in ictu oculi in nouissima tuba. Aduertendũ est tamẽ hic q̃ mulier potest bñ ꝯcipe ꝛ parere filiũ sine viro aut

viri ꝓsortio. vicz ꝑ incubos demões sz nõ sine semie viri. Sic ergo resurrectio ñ erit naturalis sed miraculosa. cuius causa erit resurrectio christi. Nam corp⁹ xpi rõe deitatis cui sp fuit cõiunctũ accepit infinitam virtutẽ ad oĩa alia corpa viuificandũ q̃ sũt eiusdẽ nature, z ꝟ potenti⁹ faciet xps ad vitam q̃s adã fecit ad mortẽ, j. ad Thoti. xv. Sicut in adã oẽs moriũt ita z ĩ xpo oẽs viuificabunt. z ideo si xps resurrexit et nos resurgem⁹ vt dictũ est. ¶ Dubitat q̃rto vtrũ sit decẽs ꝙ resurrectio corporuz vsq; in finẽ mũdi differat. q̃re nõ statim anima cũ corpe ꝑmiat vel punit. Ad ꝟ dicenduz ꝙ magis fuit ꝓueniẽs ꝙ resurrectio corporum vsq; in finem mũdi differat q̃s si statiz fieret. Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpt meritũ fidei qđ de fide resurrectõis habet qđ pderet. Est enim vn⁹ de articul' fidei resurrectio mortuoꝝ ĩ quo multũ meremur pfecte credẽdo. Scõo qz multa suffragia nõ fierent ꝑ mortuis z multe eleẽosyne nõ darent. ꝑ q̃ bus pauper christi viuũt. qz aut statim anima resumeret corpus et tũc astãtes ppẽderent si eẽt gl'iosa vl' ñ. z sic nulla suffragia ꝑ illo faceret nec elynas ꝑ eo daret. qz in iferno nulla ẽ redemptio z in celo nulla ẽ indigentia. Aut resumeret corp⁹ postq̃s aĩa fuerit purgata. qđ esset incõueniẽs. qz nõ fuaret vniformitas in mortuis. cũ multi nõ vadũt ad purgatoriũ sed ad celũ vel ad ifernũ. Tercio qz magis est ꝓueniẽs ꝙ tota natura sil' moueat ad incorruptõez q̃s mõ vn⁹ modo ali⁹. qz ꝑ ꝟ oñdit infinita esse potẽtia dei q̃ tantã multitudinẽ vno ictu ad incorruptõnem formabit. Sil'r ex ꝟ multi errores ꝓuenirẽt z diceret ꝙ sicut natiuitas hoĩs est natural' ita z resurrectio. z ꝙ corpa celestia ꝟ facerẽt. nec tantũ bonũ ꝯgnoscer̃et. quia bonũ qđ nõ suspicat dilatũ nõ cogĩscit datũ. nec gr̃a resurrectõnis cognosceret facta forẽ ꝑ xpm ¶ Dubitat q̃nto vtrum aĩa idẽ corpus resumat ĩ numero. Ad hoc dicẽdũ ꝙ aĩa idem corp⁹ resumet in nũero z idẽ hõ in numero resurget licz ĩmutatus. qđ sic est intelligendũ. nullũ corp⁹ põt rsolui in nihil sicut non põt ex nihilo generari vt dicit phs. sz resoluit in q̃tuor elemẽta ex q̃bz est cõpositũ et generatũ. Unde de⁹ illa q̃tuor elemẽta ĩ q̃ fuerat resolutũ corp⁹ hominis accipiet z reformabit idẽ corp⁹ z dimensiões z calorẽ z oĩa alia accidẽtia ꝺ nouo creabit. z ꝑ hũc modũ erit idẽ hõ ĩ nũero qz de eadẽ aĩa z de ipis elemẽtis q̃tuor in q̃ corpus fuerat resolutũ reformabit q̃s. uis noua accidentia ibi generet. sic idem hõ est egrot⁹ et san⁹. q̃uis oẽs humores ꝓcedentes z tota caro vet⁹ sit cõsũpta. Hic cadit exemplũ de illo q̃ lacte suis fuit nutritus qz sicut sus se in lutũ ꝓiciebat. quẽ magister Guido de aretio sanauit qz totã carnem illã z oẽs humores ꝑ maximã abstinẽtiã cõsũpsit et tñ idem hõ fuit ante z postea Et ꝟ ẽ qđ ꝓbetauit Job. j. c. dicẽs. Scio enim q̃ redẽptor me⁹ viuit z ĩ nouissimo rẽ. ¶ Dubitat sexto an hõ resurgat cũ oĩbus mẽbris z cũ q̃tuor humoribz z capill' z vnguibz Ad ꝟ dicendũ ꝙ hõ resurget cũ oĩbz mẽbris q̃ viu⁹ habuit aut habere debuit si natura nõ errasset. z nulla mõstra in resurgẽtibz erũt nec etiã in dãnatis. Unde dãnati cũ suis deformitatibz nõ resurgent sz integris corpibz z ꝑfectis q̃uis obscuris z grauibz resurgẽt etiã cũ oĩbz intestinis ꝑter putredinẽ. et cũ humoribz ꝓter sudores. z etiã capillis qz hec ꝑtinent ad hoiem sed oẽs tã mali q̃s boni nudi erũt sicut hõ fact⁹ est nud⁹. ¶ Dubitat septio an oĩs in eadẽ etate et eiusdẽ statute resurgẽt. Ad ꝟ dicendũ ꝙ oĩs in etate iuuenili in qua xps resurrexit resurgẽt. in q̃ etate hõ fuisset trãslatus in celũ si ñ peccasset. Unde apl's ad Ephe. iiij. Donec occurram⁹ oẽs in virũ pfectũ in mẽsurã etatis plenitudis christi. Nota Aug⁹ dicit in glo. ordiaria. Etas ꝺo illa erit ad quã puenit xps. id ẽ iuuenil' vt circa. xxx. annos. Et dicit notãter apl's ĩ mẽsurã etatis. nõ aũt in mẽsurã corpis. nõ oẽs enim resurgentes erũt eiusdẽ statute In ista aũt statura resurgẽt ad quã natura sil' pedita ñ fuisset. vel si nõ errassz q̃cũq; tẽpore ꝑduxisset. De⁹ ei vt supz debz repare naturã. z ideo q̃cq̃d defuerit supplebit ¶ Sed diceret q̃s an resurgẽtes ampli⁹ comedant vl' dormiãt vel generatõi intẽdãt. Ad qđ rñdet ꝙ nec boni nec mali ampli⁹ comedent. Nam comestio diminueret gloriã in beatis z penã in dãnatis. Comestio enim z delectatõem et penã habet. ad q̃d enim comederẽt beati cũ nunq̃s famescũt Apoc. vij. Non esurient neq; sitient ampli⁹. Dãnati aũt z si famescũt nõ habebũt qđ comedãt

Et si obꝫcit q̄ xp̄s post resurrectionē comedit. Rñdet q̄ nō comedit ꝓpter necessitatē vl' delectationē. sed vt oñderet se illum esse q̄ ꝑus cū eis comedit z bibit. z vt ostenderet se verꝫ z vnū hoiem esse z nō fantasticū. vñ dispensatiue ꝟ fecit. Sil'r etiā nō dormiet. qz somn⁹ diminueret gloriā ī beatis z penā in dānatis. dormiēs enī est q̄si bestia. Vñ p̄s dicit q̄ in dimidio tp̄is. i. in tp̄e q̄ dormimus nō differim⁹ a bestijs. Itē somn⁹ fit ex resolutiōe vapoꝝ a stomacho ad cerebꝝ ascēdentiū. q̄ vapores ex cibo generant. sed cū ip̄i nō comedāt nec bibant vt dictū est. tal' resolutio vapoꝝ nō ꝑt esse ibi. z ꝑ ꝙseqūns nec dormitio. Ex q̄ vlterius ꝑtz q̄ nō intendēt ampli⁹ generationis actu. nā generatio fit ex superfluitate alimenti qđ ibi nō erit. Itē deficiente fine deficiūt ea q̄ sunt ad finē. Finis aūt generationis est ꝓcreatio filioꝝ q̄ ibi nō erit. cū numerus electoꝝ tūc sit cōplet⁹. z due ciuitates. s. babylon infernal' z hierl'm celestꝭ tūc finē habebūt vt dicit Aug⁹. Ex q̄ ꝑtz q̄ beatitudo quā iudei aliq̄ z saraceni in alia vita ponūt. s. de pluralitate vꝝoꝝ. z q̄ stabūt iuxta duo flumia vnū lactꝭ z alterꝫ mellis ē irrationabil' falsa et impossibilis. ꝟm illud Math. xxij. In resurrectiōe neqꝫ nubent neqꝫ nubent: sꝫ sūt sicut angeli. Et si obꝫcet q̄ hoc nō videt esse ꝙueniēs. s. q̄ beati nō comedēt neqꝫ generatiōi intendēt. cū ꝟ magnas delectatiōes habebant. z ꝟm ꝟ q̄ beatitudo sit bonū ꝑfectū omia bona in se ꝙtinens. Iustus ei ꝑ hoc frustraret⁹ merce de laboris abstinētie sue: et sil'r tactus. Ad ꝟ dicendū est q̄ gust⁹ z oēs sensus sp erūt in felici z delectabili actu suoꝝ obiectoꝝ. ꝟ tñ ꝟm plus et minus. sicut z gl'ia aīe erit maioꝝ et minoꝝ. Erit enī labijs z linguis z fauc̄ beatoꝝ q̄dā vapor suauissim⁹ conuīctus q̄ nunqꝫ recedet ab eis. vñ sine comestione sp habebūt dulcedinē comestionis. Sil'r audit⁹ semp erit in delectabili armonia soni cant⁹ z laudis Thob. xiij. Per vicos hierl'm alleluia cantabit'. Et Apoc. xiij. Vocē quā audiui q̄si citharedoꝝ citharizantū in citharis suis. Sil'r semp erit in delectabili visiōe videndo. s. corpus xp̄i marie v̄ginis z alioꝝ sctōꝝ corpa q̄ speciosissima erunt: ac etiā scip̄m videndo q̄libet q̄ delectabil'. Sil'r olfact⁹ semp erit in delectabili z suauissimo odore. qz corpora sctōꝝ mirabil'it' z sup oīa redolebūt. de q̄b⁹ etiā putrefactis mō emanat odor. vñ Apoc. v. Quatuor aīalia z xxiiij. seniores ceciderūt coram agno habentes singuli citharas et fialas aureas plenas odoramētorū. Sil'r tactus erit in q̄dā delectabili resolutione z redūdantia gl'ie anie ī corpus q̄ in infinitū maior delectatio erit q̄ꝫ sit delectatio venerea. Q Dubitat octauo in q̄ p̄incipal'it' ꝙsistat beatitudo: z cui⁹ sit anime vel corpis: et q̄ sint dotes corpis. Ad ꝟ dicendū est q̄ beatitudo p̄ncipal'r ꝙsistit ī cognoscēdo et amādo deū et possidēdo. et ideo beatitudo erit in aīa q̄ deū ꝑ essentiaz cognoscet z nō ꝑ aliquā sil'itudinē. z ip̄m ꝑfecte amabit tanqꝫ summū bonū. et ꝑfecte possidebit in se tanqꝫ ꝑriū et intrinsecū bonū. Corpus aūt talē beatitudinē nō habebit: sed habebit dotes suas. Quia enī corpus in oī ope bono cooperatū est aīe habebit q̄tuor dotes q̄ sunt Agilitas vt subito ferat̄ q̄cunqꝫ ania velit. Impassibilitas vt a nulla re possit ledi vl' pati. Subtilitas vt montes z petras penetrare possit. z claritas delectabilis ꝑspicua nō ledēs oc'los. vt claritas solis. ita q̄ in ip̄a claritate corꝑis claritas aīe cognoscet vel gl'ia. quia ania magꝭ beata clari⁹ corpus habebit. ita vt q̄libet possit cognoscere gl'am alioꝝ. Et oīa p̄dicta habebit corpus ex redūdantia gl'ie aīe in corp⁹. Econtra de corpib⁹ ip̄iorū erit. qz erunt grauia. passibilia: grossa z obscura. R Dubitat nono q̄n fiet generalis resurrectio mortuoꝝ. Ad ꝟ dicendus est q̄ cōpleto nūero electoꝝ z ꝙsūpto mūdo ꝑ ignē: statim fiet resurrectio mortuorū. Postea oīs motus et oīs opatio cessabit. qz cessante p̄imo motu omīs generatio z corruptio et trāsmutatio cessabit: z tp̄s nō erit ampli⁹. z ꝑ ꝙsequēs mūdus iste totaliter erit vacuus et remanebit ꝑpetue. Sed diceret q̄s an dānati vel sctī aliq̄n redibūt ad mundū istū videndū. Ad ꝟ dicendū q̄ nō. qz dānati nunqꝫ poterūt de inferno exire. Sancti vero si vellēt possent venire: sꝫ nunqꝫ venient. qz ip̄i habebūt voluntatē bonā z sapientē z omī rōne ꝙfirmatā. Stultum aūt esset dicere celū locū pulcherrimū et beatū in p̄ntia humanitatꝭ xp̄i et aliorū sanctoꝝ z venire adhuc in mundū nullam

delectationē habentes q̄ aliq̄liter cōparari possit delectatiōib⁹ sanctor. ¶ Sed diceret q̄s. Tu dicis q̄ oīes hoīes resurgent finaliter a morte: tñ plures inueniunt q̄ nunq̄ sūt mortui, ꝑm illud apl̄i. j. ad Thes. iiij. Deinde nos q̄ viuim⁹ q̄ residui sumus in aduentu dñi ꝓueniem⁹ eos q̄ dormierūt. Et in simbolo apl̄orum dicit. Inde ventur⁹ est iudicare viuos z mortuos. Ergo aliq̄ viui repient qui nunq̄ morientur. Ad hoc dicendū est q̄ oīes hoīes morient ante iudiciū. ꝑm illud. ij. Re. xiij. Omnes morimur. Et. j. ad Corinth. xv. Sicut in Adam oēs moriunt. ita in xp̄o oīes viuificabunt. Ideo dicit sc̄us Thō. in scripto q̄rti dist. xliij. q. j. ar. v. sm̄aliter q̄ oēs homines morient et oīes resurgēt. vt supra. Sed ad verbū apl̄i Deinde nos qui viuimus zc. vt sup̄. z ad illud Simboli. Inde ventur⁹ est. dicit ibidē in solutiōe ꝓme rationis q̄ illa distinctio mortuor̄ z viuor̄ nō est referenda ad ip̄m iudicij tp̄s nec ad totū temp⁹ p̄teritū. q̄ oīes iudicandi aliq̄n fuerūt viui. z aliq̄ tempe fuerūt mortui. Sed ad illud tp̄s determinatū q̄ ī mediate p̄cedit iudiciū. q̄n sc̄z iudicij signa apparebunt finaliter. vel dicit xp̄s iudex viuor̄ et mortuor̄. i. iustor̄ z iniustor̄. Et sic finaliter dicit q̄ oīm tūc resurgentiū corpora ꝓus fuerūt incinerata p̄ cineres. intelligendo oīes reliquias q̄ remanēt humano corpe resoluto. vicz materia elementor̄ ossa et sic de alijs. Et sic ex p̄missis hoīes resurgēt in diuersis statur̄ siue quātitatibus ita resurgent ī diuersis sexibus. viri in sexu virili. mulieres in sexu muliebri. Sz q̄ apl̄s ad Ephes. iiij. dicit. Donec occurram⁹ omnes in virū pfectū. vult hoc dicere nō propter etatē aut ꝓpter sexū. sed ꝓpter virtutem animi q̄ erit in oīibus electis viris z mulieribus. Et sic dicit vir ñ a sexu sz a ꝑfectione z virtute corpis sz animi. Et sic capit ī psalmo cū ór. Beat⁹ vir q̄ nō abijt in cōsilio impior̄. Et iterū. Beat⁹ vir q̄ timet dñm. q̄ etiā intelligit de mliere bona ¶ Nūc ꝓsequēter de iudicio finali in se. de q̄ ꝓncipaliter dicit euāgeliū currētis dñice. Tūc videbūt filiū hoīs venientē in nube zc. vt ptz in themate. de q̄ potest fieri specialis sermo. attamē causa brevitat̄ nunc pauca de illo dicā infra zc. Pro quo notandū q̄ ad oīe iudiciū q̄tuor requrunt. scz Judex Reus. Accusator z testis. Judex erit xp̄s. Judex aūt debet facere iudiciū vbi scelus est cōmissum. z ideo descēdet in terrā. Item debz facere in loco cōmuni. z ideo iudiciū fiet in valle Josephat Joel. iij. Itez debet sedere. ideo descēdet in sede maiestat̄ ī nubib⁹ candidis sedēs. ipe enī fuit iudicatus stans. sed ipe iudicabit sedēs. Item debet esse potēs. vt possit sniam executōi mandare Ecc̄i. viij. Noli fieri iudex nisi valeas virtute irrūpere iniq̄tates. ideo descēdet cum magna ptāte: z oīes sc̄i z angeli ei⁹ cum eo. Non sicut alia vice in ꝓmo aduētu q̄n venit humilis ad saluādū Joh. iij. Nō misit de⁹ filiū suū in mundū vt iudicet mūdū sed vt saluet mūdus p ipm. Itē debz videre et videri. ideo veniet ī forma hūana. Apocalip̄. j. Videbit eū omis ocul⁹ z q̄ pupugerunt eū. Itē debz esse iust⁹. ideo ostendet vulnera: lanceā: clauos et crucē. in q̄bus maxima ei⁹ iusticia demōstrat. Haz vt ita fieret satisfactio voluit in cruce mori. q̄ olim vsq̄z modo celauit clamās miscōiam z nō iusticiā. ꝓpter q̄ dicit apl̄s ad Hebre. xij. q̄ sanguis xp̄i meli⁹ loquit q̄z Abel. q̄ ille scz abel clamat vindictā. sanguis aūt xp̄i i cruce clamat pctōr̄ remissionē. Ideo dicit Math. xxiij. Tūc apparebit signū filij hominis in celo scz crux z claui zc. Un̄ canit eccl̄ia. Hoc signū crucis erit ī celo cū dūs ad iudicandū venerit. Reus in hoc iudicio erit pctōr. Et q̄ reus debz ꝓueniri. ideo q̄tuor angeli tanq̄z dei nuncij ibūt ad q̄tuor partes mūdi dicentes. Surgite mortui venite ad iudiciū. ꝑm illud. j. ad Corinthios. xv. Canet enī tuba et mortui resurgent incorrupti. Et Math. xxiij. Mittet angelos suos cū tuba z ꝯgregabūt electos Et q̄ anīa et corp⁹ simul peccauerūt. ideo oīes anīe corpa sua reassumēt z misterio angelor̄ ante iudicē ducent. Et q̄ de filijs idē est iudiciū. Ideo vsurarij cū vsurarijs. Fornicarij cū fornicarijs. z sic de alijs insimul ligabunt Math. xiij. Alligate eos in fasciculos ad cōburendū Quia p̄o terrenis iudicabunt. ideo in terra p̄sternent. Justi vero in aere in xp̄m locabūtur. ꝑm illud apl̄i. j. ad Thessal. iiij. Deinde nos q̄ viuim⁹: q̄ relinq̄mur: qui residui sumus simul rapiemur cū illis obuiaz xp̄o

Sermo V

in aera, z sic semp cū dño erim⁹. Accusatores in ꝟ iudicio erūt demones, qz referent omia cogitata: omia verba: oia opa cōmissa et obmissa, et ad vltimū sic allegabūt vt refert Augusti. Dictur⁹ est aduersari⁹ inquit ꝟra nos. Equissime iudex iudica hūc meū esse ob culpā: q̄ tuus esse noluit p gratiam, tuus p naturā, meus p miseriā, tuus ob passionē, meus p suasionē, tibi inobediens, mihi obediens, a te recepit immortalitatis stolā, a me accepit hanc pannosam q̄ indut⁹ est tunicā, tuā vestē dimisit, cū mea huc venit, equissime iudex iudica hūc esse meū. Nō est hoc intelligendū vt vestiti appareant in iudicio dānati aut electi vestimento materiali, sed loquit̄ de veste nuptiali electorū, z de veste horrenda viciorū in dānatis. Vñ si bene aduertimus diabolus q̄nq̄ allegat. Primū est culpa lese maiestatis p quā peccator a gra cecidit. Scōm est miseria prauę volūtatis p quā naturā deuastauit. Tercīū est obseruantia prauez diabolice iniq̄tatis p quam christi passionē euacuauit. Quartū est seruit⁹ diabolice ptātis p quā obseruantiā mādatorū dei ꝟtempsit. Quintuz est dehonestatio caritatis p quā amisit vestē virtutū nuptialis iocūditatis. Testis erit angel⁹ qui custodiuit peccatorēz pctā scripta ī fronte vt in ore duoꝝ stet oīe testimoniū Dañ. vij. Judiciū sedit et libri apti sunt. Scientia et pctā singuloꝝ. His audit⁹ iudex xp̄s vertet se ad sctōs quibꝫ pmisit secuz iudicare, Math. xix. Vos q̄ secuti estis me ī regeneratione cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis sue, sedebit⁹ et vos sup sedes, xij. iudicantes, xij. tribꝫ israel, z dicet, q̄d vob̄ de peccatoribꝫ videt fiendū fore. z primo vertet se ad virginē mariā. q̄ dicet Satis aperta stetit ianua mis cōie, āmodo temp⁹ iusti cie est z nō misēcordie. Eccēs. i. Pia būt tempus suū. Scōo se vertet ad apl̄os, q̄ dicēt Nos extraxim⁹ eos de ptāte diaboli z de cultura deorū et dedim⁹ eis sacramēta ecclesie p que mūdati sunt a peccatis et filij dei effecti: z ipi per viā bonā ambulare noluerunt sed a deo recesserūt. Ergo q̄ noluerunt tuā benedictionē elongabit̄ ab eo. Ipi noluerunt tuā benedictionē: et ideo sunt in p recede a nobis: scientiā viarū tuaruz nolumus. Tercio vertet se ad martyres qui dicent, vindica dñe sanguinez nostrū, q̄ vsq̄ modo misēcordiam inuocauit: sed nūc iusticiā petit Apocal. xix. Vindica dñe sanguinē nostrū q̄ effusus est. Quarto ad ꝟfessores q̄ dicent, qui nō vult doctrinā accipere debz acriter verberari, sed isti doctrinaz veritatis noluerūt recipe, z ido eternaliter verberent̄. Quinto ad ꝟgines que dicent, foras canes et venefici z q̄ in carnalibꝫ voluptatibꝫ sunt inuoluti vt porci, qz int̄ nos ñ nisi mūdi habitare debēt Apoc. xxj. Nō intrabit in eā aliq̄d coinq̄natū aut abominationē faciens, z breuit̄ nullus misēcordiam sed iusticiam allegabit. Postea fit vna vox omniū sanctoꝝ dicentiū, moriant̄ moriant̄ Sicut xp̄o fuit dictū, crucifigat̄ crucifigatur. Tūc rex irata facie versus pctōres forabit sniam dicens. De occidist⁹ gladio z seruos meos fame z siti, qđ totum reputo mihi factū. Vñ dicit. Esuriui z nō dedistis mihi māducare zc̄. Math. xxv. Et iō discedite a me maledicti ī ignē eternū qui parat⁹ est diabolo z angel̄ eius. Ex In qua sniā q̄nq̄ dicz. Primo priuationē oīs boni, ibi. Discedite a me q̄ sum oīe bonū, in q̄ consistit principaliter pena dānatorum. Scōo abordinationem corpis z anie vel inordinationez corporis et anime et rixam omniū viriū inferioꝝ z superioꝝ. qđ erit magna pena, ibi. Maledicti, qz corp⁹ maledicet anīe, qz sibi ꝟsensit, et anīa corpori, qz malū psuasit. Tercio penā intolerabilē corporis z aie, ibi. ignem. Quarto penam eternitatis nunq̄ finiende, ibi in eternum. Quīto societatē dānatorū lamētabilē, ibi. q̄ parat⁹ est diabolo z angel̄ eius. Hz diceret aliq̄s, si sic fiet iudiciū cū accusatione z testificatione ꝟtra pctōres z cū cōmendatione iustorum tūc requiret longū temp⁹ si cuiuslibet pctā debēt preponi zc̄. Et contra q̄slibet sil̄es in peccat⁹ sentētia ferri Ad hec respondēt doctores circa dist. xlvij. q̄ti sentētiaz. q̄ bene verū est si discussio omniū meritorū singuloꝝ boīm deberet vocaliter fieri bonorū et malorum, tūc valde longuz temp⁹ req̄reret. Hz ista discussio z accusatio maloruz et bonorū cōmendatio mentaliter pficiet. Et virtute diuia iudicis ita fiet in ꝟscientijs singuloꝝ ac si vocaliter audirent illa. Nā potentia iudicis effi

ciet vt in mentib⁹ singulor⁹ tal' sit cognitio et reph̄ensio ꝓsciētie ac si vocalit̄ christus eis loqueret. Hui⁹ sñie sunt Augustinus sct⁹ Thomas ꝛ plures alij. Attamē plures doctores volūt q⁹ vocal'r christ⁹ pferet sñiam. sicut ponit̄ in euāgelio Math. xxv. Esurini ꝛ nō de. ꝛc. Ite maledicti in ignez ꝛc. Et venite bñdicti ꝛc. Hoc autē totū fiet in instāti. i. in paruo tempe. Apls autē. j. ad Corinth. v. dicēs. in ictu oculi in nouissima tuba. loquit̄ de resurrectiōe ꝛc. Cogitem⁹ ergo carissimi q̄ ibit pctōr sic sententiatus et maledict⁹. Nō sursum. q⁹ ibi erit facies iudic⁹ irati. ꝓpter quā dicent montibus. cadite sup nos. ꝛ collib⁹. coopite nos a facie ire agni. vt ptz Apocal'. vi. Nō añ q⁹ ibi pctā i fronte scripta. ꝓtrahētia ad infernū. Non retro. q⁹ ibi mūdus expellens Nō ad dexterā vel sinistrā. q⁹ ibi demōes dimergētes. Non restat ergo nisi vt terra os suū aperiat: ꝛ descendāt ad infernū viuentes. ꝛ sic fiet. Et nota q⁹ iudex sic ordinabit vt i infimo inferni stabūt idolatri et heretici. sup eos supbi⁹ obstinati. tercio loco homicide et raptores. q̄rto luxuriosi et delicati. quor⁹ de⁹ venter est. q̄ cooperient vermib⁹ ꝛ tineis in recōpensationē deliciarū. Esa. xiij. Subt⁹ te sternent tinea: ꝛ operimentū tuū erit vermes. ℣ Hunc ꝓsequēter de vltimo ꝑncipali vicz sequētibus iudiciū est dicendū ꝑmo q⁹ stat⁹ innouationis mūdi erit post iudiciū ascēdentibus electis cū xp̄o in celū: ꝛ descēdentib⁹ impijs ad infernū. q⁹ sicut hō inouabit̄ i corpore: ꝛ i oib⁹ sensib⁹ corporeis. q⁹ ad resurrectionē corpis ptinet ita mūdus innouabitur post iudiciū: ꝛ supiora ꝛ inferiora. In supioribus innouabit̄ firmamentū. q⁹ q̄daz luce resurrectiōis clarebit ꝛ q̄escet a motu vlterius nunq̄ mouendū. Vñ glo. sup illo Esa. lj. celi sicut fum⁹ liquescēt dicit. Celi noui: terra noua q̄si quadā resurrectiōis virtute glorificata clarebūt Ite innouabit̄ sol. q⁹ lucebit septēpliciter sicut lux septem dierū. i. lux ante peccatū. q⁹ p pctm̄ oia sūt deteriora in odium homis. Esa. xxx. dicit. Erit lux lune sicut lux solis: et lux solis erit septēpliciter sicut lux septē dierū. vbi dicit glo. q⁹ sol septempliciter plus lucebit q̄z fecit ante peccatū. stabit etiā imobilis in oriente vbi creat⁹ est ꝛ nunq̄ ad occasuz tendens: nec eclypsim patiens. Habacuc. xxx. Sol et luna steterūt in habitaculo suo. ꝓpter hoc totū temp⁹ futurū dicit̄ vna dies q⁹ ei nox ñ succedit Zacha. xiiij. Erit dies vna q̄ nota est dño: ꝛ nō dies neq⁹ nox. Et q⁹ vt dicit phus Temp⁹ est numer⁹ ꝛ motus p prius ꝛ posteri⁹. et cū motus neq⁹ in firmamēto nec in sole nec in astris erit. seqūtur q⁹ vlteri⁹ temp⁹ nō erit. Apocal'. x. Tēpus nō erit ampli⁹. Innouabit̄ luna. quia habebit lumē a se. ꝛ nō a sole sicut mō habet. Ps. lxxxviij. Luna pfecta in eternum. Ite habebit tantā lucē quantā habuit sol ante peccatū. vbi supra Esa. xxx. Ite nō diminuet̄ nec deficiet. nec patiet̄ eclypsim ꝛc Esa. lx. Nō occidet vltra sol tu⁹: ꝛ luna tua non diminuet̄. In inferioribus vero innouabunt̄ q̄ttuor elementa. Primo ignis q⁹ clarior erit. Scō aer. q⁹ erit sine pluuia: turbine et tonitruo. Itez ex aere et luce infusa erit vnū corpus. sicut cristallus habet lucē incorporatā. sz mō lux accedit aeri et recedit. Vñ in illa alteratione q̄ fiet p ignē illa cōmunicabūt aer: ignis. celū ꝛ aqua. ꝛ omnia ista dicent̄ celū vnū. sm illud Apocal'. xxij. Vidi celū nouū et terrā nouā. vbi sm glosam celū sumit̄ p tribus elemētis. Itez carebit qualitatib⁹ corruptibilib⁹ sicut caliditate: frigiditate: humiditate ꝛ siccitate. remanebūt tamē qualitatuz radices in aere. Tercio aqua. q⁹ in aere nō erit fluxibilis. et q⁹ ista est ꝓprietas ꝑncipalis aque. ꝓpter hoc dicit̄ Apocal'. xxj. Et mare iam nō est. Ite carebit potentia extinguendi et corruptione. q⁹ oīs corruptio ab humiditate est q̄ in aqua nō erit. Vnō glo. sup illo verbo ij. Pe. iij. Elemēta calore soluent̄. dicit. elemēta q̄ttuor q̄bus hic mūdus ꝓstat. ille magnus ignis cōburet neq⁹ oīa ꝓsumet vt nō sint. sed duo ex toto ꝓsumet. duo in meliorē restituet facie. Nō q̄dā exponūt ō ignez aqua q̄ ex toto dicunt̄ cōsumi q̄ ad vsuz q̄litatū sc⁹ caliditatis ꝛ humiditatis. Aqua enī nō habebit potestatē extinguēdi vl' fluendi: neq⁹ ignis cōburendi. Quarto innouabit̄ terra. q⁹ nō erit obscura sed lucida sicut cristallus. Item nō habebit vsum germinādi: nec in eo erūt vegetabilia. Ite erit tota plana Esa. xl. Humiliabit̄ oīs mons et collis. Hanc innouatōem expectāt omnes creature. ꝓpter qō dicit aplus ad Ro-

illud Joh.iij. Rabbi q̄ erat tecū trans iordanē ꝛ cui testimoniū phibuisti hic baptizat ꝛ oēs veniūt ad eū. Et licet tūc Johes multū instrueret eos vt ab errore cessarēt, qz nō credebāt eū esse xp̄m in lege ꝓmissuz vt ptz Joh.iij. Jp̄e tñ ad plenū eoz errorē extirpare nō valuit. Et iō existens in vinculis misit ad eū discipulos cum illa q̄stione Tu q̄s es ꝛc̄, vt sic instructi ꝑ miracula xp̄i errorē deponerēt. Gregoriꝰ tñ dicit q̄ Johānes nō dubitauit de xp̄o q̄ venerit saluare mūdū: sz dubitauit an xp̄s esset moriturꝰ ꝛ ꝑ seip̄m ad inferna descēsurꝰ an per aliū, plus mihi placet Chrysſ. vbi sup̄. Alij distinguūt de q̄druplici interrogatōe. s. dubitatiōis: āmiratiōis: cōpassiōis ꝛ dilectionis. Querimꝰ enim ꝓmo dubitādo vtrum aliq̄s sit dānādus vl saluādus vel dānatꝰ vel saluatꝰ. Secōo q̄rimꝰ nō dubitādo: sz āmirādo vt quō natꝰ est xp̄s ō ꝟgine. Tercio q̄rimꝰ de diffortunio alicuiꝰ vt quō accidit ei tanta calamitas. Quarto q̄rimus amādo vt videtes desideratū amicū subito veh emēti amore in questionē ꝓrūpimꝰ dicētes. Nunq̄d tu es meꝰ dilectꝰ: meꝰ filius vel aliq̄d hmōi. Lū. g. Grego. ꝛ Piero. dicūt Johānē q̄siuisse xp̄m de morte sua ꝛ de descensu ad inferos nō ē intelligēdū q̄ q̄siuit q̄si dubiꝰ. ſm quē intellectum arguit ꝓtra eos Chrysſ. sz fuit interrogatio āmirationis cōpassiōis ꝛ dilectōis. vel sic eiꝰ q̄stio fuit āmirātis cōpatientis ꝛ amātis. Ambrosiꝰ dicit eū dubitasse. i. ꝑ modū dubitātis q̄rendo se babuisse q̄ nō fuit ex defectu fidei: sed ex abūdantia pietat is āmirabat iohānes mysteriū redēptōis humane. Cōpatiebat innocētie patienti q̄ morituꝝ sciuerat q̄ p ctm̄ non fecerat. Afficiebat amore attēdens ineſtimabilē dei caritatez q̄ ꝓprio filio suo nō pepcit: sz ꝑ nobis oībꝰ tradidit illum, non ergo fuit interrogatio dubitatōnis. E Tercio ponitur xp̄i respōsio ubi. eūtes renunciate Johāni ꝛc̄. Vbi notandū q̄ chriſtꝰ duplicē dubitationem ꝓspexit in discipul' Johānis. vna erat in p̄ti. qz hoiem videbāt ꝛ deū esse dubitabant. Alia dubitatio imminebat eis in futurū tempe passiōis sue. cum videtes eum postea tantas ignominias pati ip̄m credere possent purū hoiem: ꝛ sic in fide vacillare, ꝛ sic ꝑ suā responsionē tollit vtrāq; dubitationem. Prima cū dixit. Euntes renūciate Johāni q̄ audistis ꝛ vidistis. ceci vident ꝛc̄. que audistis sc̄z quantū ad meam doctrinā. ꝛ q̄ vidistis q̄ntū ad opa mea miraculosa. Vel vtrūq; referri p̄t ad opera miraculosa sc̄z audire ꝛ videre. qz quidam discipuli Johānis audierūt ab aliis: ꝛ quidam viderūt in p̄ntia cōstituti. Nā sic habet Luce. vij. multos tūc curauit a doloribus eorum in p̄ntia discipuloꝝ Johānis. Ceci vident. claudi ambulant. Ex illis enī miraculis ꝓbauit se esse filiū dei. quia talia opera in tanta q̄ntitate ꝛ tali potestate nō orando sed p̄cipiēdo fecit aut facere potuit. Joh.xv. Si opa nō fecissem in eis q̄ alius nemo fecit pctm̄ nō haberēt. Et ibidem. v. Opera q̄ ego facio hec sunt q̄ testimoniū phibent de me. Et subiūxit. pauperes euangelizant id ē instruunt ꝑ euāgeliū ꝛ ad fidem ꝙuertunt qz plus freq̄ntant sermones q̄s diuites q̄ putant se oīa scire q̄s uis in veritate mūma sciant q̄ ad salutē spectant. sunt astuti i mūdanis: ꝛ fatui in his q̄ sunt salutis sue. qz tantū inhiant diuitijs acq̄rendis q̄ de euāgelio modicū curant. Secōam dubitationē discipuloꝝ Johannis q̄ i futuro tpe passiōis occurrere potuit tollit: dicens. Beatꝰ est q̄ nō fuerit scandalizatꝰ in me dubitādo sc̄z tpe passionis mee de diuinitate mea. q. d. sitis cauti vt ñ cadatis a vera fide q̄ñ videbitis me pendentē in ligno crucis ꝛ morientē sicut aliū hoiem. Tetigit etiā bene ꝑ hoc verbū. beatus est ꝛc̄ discipulos Johānis q̄ tali scandalo laborabāt duz ꝓpter abstinētiam vite mgr̄m suū Johannē ei p̄ferebant. F ¶ Est tñ aduertenduz q̄ xp̄s dñs moraliter siue spūaliter oīa p̄dicta mirabilia in ania hoīs operat. nō iustificare impiū est miraculoꝝ maximū. ꝓpter q̄ dicit Aug. q̄ magis est de impio facere iustū q̄s creare celuz ꝛ terrā. Homo enī ꝑ peccatū septē damnatis que hic insinuant. Primo excecat in mente. ſm illud Sap̄.ij. Excecauit enī eos malicia eoꝝ. Et vere peccatoꝝ est cecꝰ. naz ducit a diabolo ad furcas inferni. ꝛ nō videt. hanc cecitatez dñs sanat cū fidei lumē peccatori infundit in q̄ oīa videt ꝛ cognoscit que sunt necessaria ad salutez aīe. et ꝟ ē q̄d dicit. ceci vident. Secōo peccatoꝝ ꝑ impotentiā claudicat. qz claudicare ab impo

tentia ꝓcedit, peccator enī a vicijs victꝰ nō potest ꝓcedere recta via ꝛ claudicat. ḋa in bono stare nō pōt ex seipo. Ite sic̄ claudꝰ in oī passu versus terrā flectit. sic peccator oī tpe q̄rit tpalem mercedē ꝛ terrena cō moda. Nā vadit ad eccl̄iam: orat: elemosynas dat ꝛc̄, vt augeant ꝛ ꝓfuēt sibi tēporalia, ꝓpterea talib⁹ dicit xp̄s Matthei. v. Amē dico vobis: receperūt mercedē suā. Hanc aūt impotētiā xp̄s tollit dū aīe peccatoris illabit in q̄ oīa pōt hō, ad Philip. iij. Oīa possum i eo q̄ me ꝓfortat, ꝛ hoc ē qō dicit, claudi ambulāt scz erecti ꝑsus celū ꝛ celestia q̄rentes. Tercio pctōr lepram aīe incurrit, q̄ lepra in centuplo peior est q̄ corpalis, qr a solo deo curari pt, ꝓpter quā lepr̄ā peccator est abomiabil' deo ꝛ sanctis eius: ꝛ ejicit extra castra. i. extra eccl̄ias sanctorū. Q aūt pctōr nō statim a diabolo suffocat ex magna dei miscōia ꝓcedit. Treñ. iij. Misericordie dñi qr nō sum⁹ cōsūpti. Hanc lepr̄ā p gr̄am suā dñs repellit quaz aīe infundit, sicut ꝓtrariū expellit ꝓtrariuz. Quarto pctōr efficit surdus infecto auditu ad audiēdū ꝑba vite, ꝛm illud ps. cxlij. Aures hñt ꝛ nō audiēt ꝛc̄. Pctōr efficitur etiā surdus ꝓpter strepitū mūdanoꝝ, qr tota die in his q̄ mūdi sunt int̄ rotas fortune morat, sicut molendinari⁹ surdus efficit i molendino ꝓpter strepitū mole, ꝛ faber ꝓpter sonū malleorū, ꝓpterea dr Iere. xxij. pctōri. Terra: terra: terra audi verbū dñi. Ter dic̄ terra, qr pctōr terrena cogitat, terrena loquit, terrena operat. Hanc surditatem dñs expellit dū p gr̄am suā tangit aures cordis ꝛ facit hoiem omia mūdana cō temnere ꝛ ꝑbo vite intentū esse. Sic christus tetigit apl'os q̄ statim ad vnū verbuz christi relictis omib⁹ sunt eū secuti. Mat. iij. ꝛ hoc est q̄ dicit, surdi audiūt ꝑbuz dei cū effectu. Quinto pctōr in aīa morte culpe morit, gr̄a dei est vita aīe que p peccatū tollit, et sic aīa morit. Hec aūt ē mors pessima de qua sup oīa dolendū est: ꝛad quā vitandā oīa mala sunt tolerāda ꝛm illud ps. xxxij. Mors peccatoꝝ pessima. Augus. Vera mors est quā homies nō timent, scz separatio aīe a deo. Morit homo in corpe: ꝛ oīes amici ei⁹ ꝓueniūt plorant ꝛ curāt honorifice eū sepelire. Morit in aīa ꝛ nullus curat: nullus dolet: null⁹ plorat vel plangit. Hanc mortē dñs expellit, dū amorē suū qui est vita aīe ipi aīe infundit, p quā vitam spūalia sapiūt ꝛ terrena despiciunt, ꝛ hoc est q̄ dicit, mortui resurgūt. Sexto peccator efficit paup. qr cū oīa bona sunt filioꝝ dei iuxta illud. j. ad Corinth. iij. Oīa vestra sunt siue mūdus siue mors siue vita siue p̄sentia siue futura vos aūt christi, peccator aūt nō vult esse christi: sed diaboli, ad cui⁹ seruitutē ꝑ peccatū transit. Nulla ergo creatura est ita paup sicut peccator, qui tamē diuitē se dicit, qō mors optime ꝑbat, qr in morte diuitias: honores ꝛ delitias ꝑdit. Hanc paupertatem christ⁹ tollit dū virtutes aīe infundit q̄ sunt vere diuitie ꝛ auferri nō possunt sed durāt ꝓpetue, si saltē in eis finaliter ꝓmanebūt, hoc est q̄ dicit, paupes euāgelizant. id est virtutib⁹ sublimant. ℣ Septimo peccatoꝛ ō oīb⁹ factis dei scandalizat ꝛ murmurat, nā murmurat de iusticia dū videt pestulentias: famē: lites ꝛc̄, ꝛ malos vno peccato dānari, murmurat ō miscōia qua de⁹ parcit peccatoribꝫ Luce. v. Pharisei ꝛ scribe murmurabāt dicētes. qr hic peccatores recipit ꝛ manducat cū illis. Ite murmurant de puidentia dei qua peccatorib⁹ semp ꝓspera: ꝛ iustis aduersa ꝓueniūt. Ite murmurant de tempe bono et malo. et sic breuiter de oīb⁹ murmurāt ꝛ scandalizātur. Hoc murmur ꝛ scandalū dñs sedat p lumen spūssancti q̄ docet nos credere omnia iuste ꝓcedere ꝛ recte dispoñi ꝛ nos i oībus debere ꝓformari diuine volūtati qō ꝛ quotidie oramus: dicentes. Fiat volūtas tua. ℣ Quarto ponit Johānis commēdatio cū dicit. Illis aūt abeūtib⁹. Vbi notandū q̄ dñs noluit cōmendare Johānem in p̄sentia discipuloꝝ suoꝝ ne videret eū adulatorie cōmendare. Dos enī adulatorū est hoiem in p̄tia laudare ꝛ in eius absentia vituperare. Q de⁹ q̄s pōt illos dinumerare. imo tantū adulatio inundauit q̄ nec credit pctm̄ in vtroq; statu spūaliuz ꝛ secularīū, cū tamē adulatio sit pctm̄ valde periculosuz, qr semp habz sibi admixta alia peccata vicz detractionē: susurrationē pauperꝝ depdationē, signant apud maiores q̄ p adulationez laudant in maleficijs. Est enī adulatio talis vnū de noue alienis peccatis, s. palpo, ꝛ obligant ad restitutio-

nem si eorū adulatiõe iniuste alicui vl' aliq̃
bus dãna inferunt. Sz diceres. gre dñs
cõmẽdauit iohem post recessuz discipulo-
rū. Rñdet. ne turba crederet iohem dubi-
tasse ex interrogatiõe siue ꝓpositõe discipu
loz. Cõmẽdat aũt iohes a ꝓpo ꝓpter q̃ttu-
or. vicz. ꝓpter ꝓstãtiã. austerã vitã. clarã no
ticiã. autoritatẽ doctrine. Prio de ꝓtute cõ
stantie. q̃d existẽ videre in dẽktũ arun. ven.
agi. q. d. nõ ẽ mobil' in mẽte ad defensandũ
iusticiã z dicẽdũ veritatẽ. neminẽ timet. p-
pter ꝙ enĩ est incarcerat⁹. Scõo de auste-
ritate vite cuz dicit. mollibꝫ vestitũ. q. d. ad
ꝙ nõ existis videre iohem. qz q̃ mollibꝫ ve-
stiunt mũdũ sequunt. ipe aũt fuit vestitus
de pilis camelor. vt dicit Grego. Nemo g̃
existimet ĩ fluxu atq̃ studio vestitũ peccatũ
nõ eẽ. qz si culpa nõ eẽt nullo mõ dñs iohã
nẽ de asperitate sui vestimẽti laudasset. vti
nã ꝙ vtriusq̃ sex⁹ hoies vani z supbi attẽ
derẽt. Tercio cõmẽdat iohes de claritate
noticie di. q̃d existẽ videre. ꝓphaz. Prio q̃ no
tanduz q̃ vere iohes fuit pl⁹ q̃ ꝓpha. ꝓpter
plura. Prio qz in vtero in mũdo i limbo. p
phetauit qđ null⁹ ali⁹ fecit. Scõo iõ. qz in
dice illũ ostẽdit quẽ alij futurum p̃dixerũt.
Tercio qz fuit ꝓpha ꝙsolatõis: sz alij affli-
ctionis dicẽtes. expecta: expecta. Spes ãt
q̃ differt affligit aiam. Prouer. xiij. Quar-
to qz nõ solũ vera p̃dixit: sz sp sctã agebat.
qđ multi alij nõ fecerũt. Quito qz alij ꝓphe
de ipo iohãne. ꝓphetauerũt vt malachias.
Sexto qz oẽm ꝓphetiã siue ꝓphetizationez
termiauit Mat. xj. Lex z ꝓphe vsq̃ ad io-
hannẽ. Quarto cõmẽdat iohes ex autori-
tate doctrie cũ dicit. Hic ẽ de q̃ scriptuz est
scz Malach. iij. Ecce ego mittã ãgelũ me-
um. i. iohem q̃ angelica vitã duxit añ facie
tuã q̃ ꝓparabit viã tuaz. i. ꝓparabit corda
audientiũ p suã p̃dicationẽ z baptismũ ad
recipiendũ xpm. Ex p̃missis ptz q̃ in iohã
ne q̃ttuor ꝓtutes cardinales apparẽt pfecte
fuisse. Prio fortitudo qz nõ erat arũdo. tẽ
perantia. qz nõ mollibꝫ vestit⁹ ẽ. prudẽ-
tia. qz plus q̃ ꝓpha. z ei⁹ iusticia. qz angel⁹
appellat. In angelo enĩ. i. nũcio hũilitas et
fidelitas designat q̃ ad iusticiã reducũtur.
Hec de ꝑma parte ꝑmonis: z p ꝙsequẽs ꝺ
toto intellectu euãgelij. ℣ Hũc q̃ntũ
ad scõm ꝓncipale quo verba themat⁹ etiã
itelligi possunt de aduẽtu xpi i morte homi

nis. q̃uis enĩ exponi possint etiã de aduẽ-
tu christi in aiaz. tamẽ hũc aduentũ differ-
re intendo ad q̃rtã dñicaz z iã de aduentu
xpi in morte dicere. Et ꝺgrue. qz exquo in
ꝓcedenti dñica z p hãc hebdomadã audi-
stis de aduẽtu xpi ad finale iudiciũ. Con-
gruũ est vt etiã dicat de iudicio particula-
ri z de morte homis q̃n xps venturus sit.
z primo de morte. Prio q̃ notanduz q̃ ꝑm
Innocentiũ de vili. ꝙdi. hu. li. iij. ca. iij. tam
bon⁹ q̃ malus anteq̃ aia eius egrediat de
corpe videt xpm positũ in cruce. malus ad
ꝙfusionẽ vt erubescat se nõ esse redemptuz
sanguine xpi etiã culpa sua non ex defectu
passiõis xpi. qz noluit se facere participem
illi⁹ passiõis. Bon⁹ vero videt xpm ad ex-
ultationẽ. Ex hac opiniõe Innocẽti⁹ vult
q̃ boni in morte gaudebũt: sed mali dole-
bũt. gaudebũt boni vidẽtes xpm esse para
tũ ad eis auxiliandũ vt de carcere h⁹ mun
di educant. dolebũt mali se fructu passio-
nis esse ꝓuatos. q̃ dolor tũc incipit et nũq̃
finẽ habebit. z plures doctores stãt in illa
sinia Innocentij. Scõo est notãdũ q̃ q̃li-
bet hõ debet se ꝓparare ad mortẽ p iugem
mortis meditatiõez. vñ Hiero. Facile cõte-
nit oĩa q̃ se sp cogitat morituꝝ. z itez dicit.
Sũma phia est meditatio mortis assidua.
Hec aũt mortis meditatio siue mẽoria va
let principaliter ad duo. Prio ꝙa retrahit
a malo. scõo qz ꝓmouet ad bonuz. Primo
ergo mortis meditatio retrahit a malo ꝑm
illud Eccĩ. vij. Memorare nouissima tua
et in eternũ nõ peccabis. z Augustin. in lib.
exhortationum dicit. Nihil adeo reuocat
hoiem a pctõ: nisi frequẽs meditatio mor-
tis. Vñ reuocat hoiem a supbia Eccli. x.
Quid supbis terra z cinis. Debet g̃ homo
sequi exemplũ pauonis. qui cũ pulchritu-
dinem pennaꝝ cernit caudã eleuat et rotã
facit. sed dũ deformitatem pedũ aspicit: ro
tam cadere ꝓmittit. Sic faciat homo sup-
bus qui se eleuat cõsideratis diuitijs: ho-
noribus: fortitudine: pulchritudine ẽ. sed
dũ pedes. i. finẽ suũ siue mortẽ cogitat sup
biã depõit. Scõo memoria mortis trahit
hoiez ab auaricia. q̃d ei ꝓdest hoi si habet
multa paria vestimẽtoꝝ. z pl'a milia siue cẽ
tenaria florenorũ cũ oĩa relinquat. Talibꝫ
autẽ diuitibꝫ memoria mortis singulariter
est amara. ꝑm illud Eccles. xli. O mors q̃

Dominica tercia in aduentu

amara est memoria tua homini iniusto pacem habenti i substãtijs suis, ꝛ Beñ. Hũdus iexorabilẽ sibi ꝓstituit ianitorẽ qui nil sinit deportare, ꝛ Ambro. Nõ sunt homis bona que secũ ferre nõ potest: sed sola elemosyna est comes defunctoꝝ. Tercio memoria mortis trahit hominem a carnis delicijs, qz si hõ ꝓsideret qd erit statim cibꝰ vermiũ si rõnis cõpos est non sic delicate nutrit carnẽ suã in gula ꝛ luxuria ꝛc, ꝛ ad hoc valde valet sepi⁹ videre cadauera mortuorũ, Vñ Grego. Quid sit carnis substãtia testant sepulchra, nã nihil ita valet ad domandũ desideria carnis q̃s q homo id qõ diligit quale sit dũ mortuũ fuerit penset.

a carnis delicijs

¶ Scõo mortis meditatio valet quia nõ solũ trahit a malo sed ad bonum ꝓmouet siue inducit, vicz ad elemosynarũ largitionẽ et ad pniam. ¶ Primo ad elemosynaꝝ largitionẽ. Exemplũ in Alexãdro magno qui vt cognouit q morerer diuisit regnuz in partes pueris suis, sic memoria mortis facit condere testamentũ ꝛ elemosynã dare: cũ cognoscit homo secũ hec nõ posse sumere. Vñ Petr⁹ raven. Si hic mansur⁹ es hic repone, si illuc itur⁹ ibi colloca, ꝛ melius est dare in vita q̃s p⁹ morte. Sicut ei vna candela plus lucet ante faciem q̃s tres post tergũ, sic elemosyna in vita facta meliꝰ est q̃s post mortẽ. Rationẽ dat san. Thomas. qz in vita habz rõnem merẽdi ꝛ liberandi, post mortẽ vero solũ liberandi, quia post mortẽ nullũ restat meritũ. Scõo meditatio mortis inducit ad pniam, vt ptz de Ezechia rege. iiij. Reg. xx. qui cum deberet mori dicente prophta Esaia, Dispone domui tue quia morieris tu et non viues, Conuertit Ezechias faciem suam ad parietem ꝛ incepit flere ꝛc. Et habet etiã Esaie. xxxviij. Sic etiã rex niniue audita cõminatiõe ione indut⁹ est sacco ꝛ sedit in cinere, vt ptz Jone. iij. Ex q̃ patz q de quãto hõ meditat mortẽ vicinioꝝ: de tãto ad penitentiã ꝛ ad alia opa exhibet se sollicitiorẽ Stult⁹ est viator si nõ festinat ad hospitiũ cũ videt noctẽ appropinq̃re ꝛ pontẽ ciuitatis vel castelli eleuari: ꝛ adhuc longe est ab hospitio. Stultũ etiã est in tali statu viuere in q̃ q̃s nõ audet mori. Sic g̃ mortis meditatio retrahit a malo ꝛ inducit ad bonũ. Exemplũ hui⁹ habet in li. de dono timoris q cũ q̃dam miles flagicios⁹ ab Alexãdro papa nullam vellet pniam suscipe dedit ei anulũ suũ vt illũ ꝑ pnia portaret tali cõditione adiecta q q̃ anulũ aspiceret de morte sua cogitaret ꝛ quõ post mortẽ suã restitutionẽ operũ suoꝝ receptur⁹ esset. qõ cuz pluribꝰ diebꝰ fecisset emollitũ est coꝛ ei⁹ ita q rediens ad papã dixit q parat⁹ esset penitentiã q̃ntũcunq̃ magnã facere, et q illã sibi relaxaret. Ecce q̃ntuz valet meditatio mortis. talẽ pniam posset q̃libet sibi iniungere ꝛc. ¶ Quãtũ ad terciũ ꝓncipale videndũ est de iudicio particulari. Circa qõ est tal' dubitatio vtrũ post mortẽ hominis ante iudiciũ generale iudicet iudicio particulari. Ad h̃ rñdent doct. ¶ Primo q ante diẽ iudicij vniuersalis dãnatoꝝ hominũ mortuorũ anie nũc iudicate sunt ad eternã dãnatiõnẽ siue ad penas inferni ꝑpetuas q̃s nũc habẽt habuerũt ꝛ habebũt eternaliꝫ. Patet illud ꝺ aia pilati: herodis: pharaonis submersi in mari, diuitis epulonis Lu. xvj. ꝛ sic de alijs iã dãnatis, de illo q̃ nõ habuit vestẽ nuptialẽ Math. xxij. ꝛ de oñibꝰ in peccatis mortalibꝰ defunctis ꝛc. Scõo dicẽdũ est q ante diẽ vniuersal' iudicij oĩm dãnatoꝝ nõ mortuoꝝ: sed morituroꝝ aie iudicabunt ad etnã dãnatõez ꝛ penas inferni ꝑpetuas q̃s habebũt ante diẽ iudicij vniuersalis. Patet illud de aiabus antixpi ꝛ multoꝝ fideliũ ꝛ infideliũ dãnatorũ adhuc nõ mortuoꝝ. Tercio dicendũ q oĩm saluatorũ ꝛ saluandoꝝ hoĩm anime nũc mortuoꝝ aut morituroꝝ in futuro iudicate sunt vl' iudicabunt ad eternã beatitudinẽ siue ad celũ post mortẽ vl' ad purgatoriũ añ diẽ vniuersal' iudicij. Ista patẽt q sicut ẽ de aiabꝰ saluatoꝝ vl' saluãdoꝝ hominum añ diẽ vniuersal' iudicij q̃ntũ ad celũ siue ad eternã btitudinẽ. sic ẽ de aiabus dãnatoꝝ vl' dãnãdoꝝ hoĩm añ diẽ vniuersalis iudicij q̃ntũ ad infernũ ꝛ ad eternam dãnatiõez, sz aie saluatoꝝ siue saluãdorum hoĩm sunt fuerũt vl' erũt i celo et in eterna btitudie añ diẽ vniuersal' iudicij vt apl'oꝝ martyꝝ: ꝓfessoꝝ: ꝟginũ ꝛ viduaꝝ ꝛc. g̃ etiã sic ẽ de aiabꝰ dãnatoꝝ i inferno ꝛ in eterna dãnatõe. Quãt aie saluatoꝝ sunt i celo. patet ex determinatiõe sctẽ matris ecclie, que habet in extrauagãte bñdicti. xij. de visione aiaꝝ, in qua ꝺr q aie sctoꝝ hoĩm q̃ de-

mortis meditatio ad bonum inducit.

ad elemosynarum elargitionem

ad penitẽtiã.

nota.

cesserũt post xp̃i passiõem in q̃b⁹ nihil purgandũ erat sint nũc in eterna beatitudine clare vidẽdo deũ in trinitate p̃sonaꝝ z vnitate essentie. Si aũt aliq̃d fuit purganduz postq̃ purgate sunt aĩe intrãt beatitudinẽ eternã. vñ et sc̃us Ambrosi⁹ interfuit obsequijs sancti Martini: z ex ꝟ cognouit illum saluatũ. Etiã sc̃us Seuerinus vidit aĩam sc̃i Martini ab angel⁹ in celũ pduci. Sil⁹ aĩe paruuloꝝ baptizatoꝝ aũ vsuz liar. decedentiũ mox post mortẽ vl⁹ purgatiõnẽ si ea indigeret aũ resurrectõem corporũ sint ĩ regno celorũ. Idẽ de illis sanctis q̃ viuũt et morient dicendũ est q̃ si nihil habent purgabile statim volãt ad celũ. vl⁹ p⁹ purgatiõem si aliq̃d est purgãdũ ꝛc̃. Ex illo sequit q̃ aĩa a corpe exeunte nõ differt iudiciũ vsq̃ ad resumptionẽ corpis in generali iudicio q̃n iudicabunt sil⁹ corpus et aĩa vel ad celũ vel ad infernũ. Patet illud etiã ex multiplici autoritate no⁹te. Hã Apoc. vij. 6⁹ de aĩabꝫ sanctis q̃ stant aũ thronũ z in conspectu agni amicti stolis albis. Suo mõ. ij. ad Corinth. v. dic̃ apl⁹s. Scimus q̃m si terrestris dom⁹ nr̃a ꝺ⁹ habitationis dissoluat. q̃ edificationem ex ꝺo habeam⁹ domũ nõ mãufactã: sz eternã in cel⁹. Patet illud ex pl̃ibꝫ exemplis beati Greg. q̃rto dyal⁹. in q̃b⁹ refert plures vidisse aĩas sctoꝝ post mortẽ angelos detulisse cũ gaudio in celũ. Hic apl⁹s ad Phil⁹. j. dicit. Cupio dissolui z esse cũ xp̃o. Dicit ꝯ btus Gregorius sup hoc ꝙbo apl⁹i q̃rto dyal⁹. Qui xp̃m in celo esse nõ dubitat. nec pauli aĩam ĩ celo esse negat. Ex illis ꝯ patet q̃ multe aĩe sctoꝝ nũc sunt in celo. sil⁹ multe nũc sũt in inferno. z multe sunt ĩ purgatorio. patet. ij. Machab. xij. cũ ꝺr. Sancta z salubris est cogitatio p defunct⁹ exorare vt a pctis soluant. nõ aũt a pctis absoluunt mortalib⁹ ex inferno. q̃ ĩ inferno nulla est redẽptio: sed a venialibꝫ ĩ purgatorio z a penis debit⁹ p peccat⁹ mortalibꝫ dimissis. Idẽ oñdit apostol⁹. j. ad Cor. xij. di. Si cui⁹ op⁹ arserit detrimẽtũ accipiet: z ipe salu⁹ erit. sic tñ q̃si p ignẽ purgatoriũ. ptz etiã ex illo Mat. xij. Qui dixerit verbũ ꝙtra spm̃sctm̃ nõ remittet ei neq̃ in ꝟ secto neq̃ ĩ futuro sc̃o. vbi dicit beat⁹ Gre. iiij. dyal⁹. In ꝟ dat intelligi quasdã culpas in ꝟ sec̃o. q̃sdam in futuro posse relaxari: sz non dimittit mortale post mortẽ vt ptz ex dictis. ꝯ veniale remittit in purgatorio. z sic de alijs. ¶ Dubitat ꝙsequenter sc̃o vtrũ statim post mortẽ iudicet aĩa boĩs iudicio particulari ad celũ vl⁹ ad purgatoriũ vl⁹ ad infernũ sine iteruallo tp̃is. vl⁹ an sit aliq̃s interuallũ post mortez homis vel aliq̃ mora int⁹ iudiciũ particulare z mortẽ boĩs. Ad ꝟ dicẽdũ est ꝑm mẽtẽ mgr̃i Hen. de haſ. in lec. sup Ben. j. q̃ ꝑm cõmunẽ dei ordinationẽ in aĩabꝫ hoĩm ex cellent⁹ meriti q̃ hic nõ peccauerũt mortaliter vel p pctis suis plene satisfecerũt non differt particulare iudicium ꝯ iudicat aĩa ad celũ: sz statim post mortẽ taliũ hoĩm iudicant ad btitudinẽ eternã: z statim ducũt in celũ. z loq̃r post ascẽsionẽ xp̃i dñi in celũ ante mortẽ ei⁹ xp̃i z descẽsuz ei⁹ ad infernũ ꝑm aĩam aĩe pfectoꝝ hoĩm z alioꝝ q̃ ꝟ aut in purgatorio plene satisfecerũt nõ fuerunt statim ĩ celo: nec fuerũt statim btẽ: sed fuerũt ĩ limbo patrũ. post xp̃i vero mortẽ z ei⁹ descẽsum ad ifernũ ꝑm aĩam z añ ei⁹ ascẽsionez fuerũt tales aĩe beate: sz nõ fuerũt in celo empireo siue ĩ mãsiõe btoꝝ ꝛc̃. Sc̃o dicẽdũ est q̃ aĩabꝫ dãnãdis aut ad purgatoriũ iudicãdis nõ ẽ incõueniẽs particulare iudiciuz ad penas iferni aut purgatorij aliq̃n differri. z eas nõ statĩ ad purgatoriũ vl⁹ infernũ deduci. Patet illud ꝑmo. q̃ habent modos tristicie: timoꝝ z meroris anteq̃s adiudicẽt iferno aut purgatorio. Secũdo ptz ꝟ ꝑserti ꝺ aĩabꝫ dãnat⁹. de⁹ ei cũ sit ꝓnior ad miserẽdũ q̃s ad puniẽdũ. vidz q̃ sit tardior ad pũiẽdũ q̃s ad ꝑmiãdũ. ꝟ est ꝓnior z paratior ẽ ad ꝑmiãdũ q̃s ad puniẽdũ. z ita videt q̃ post separationẽ aĩe a corpore ñ statĩ cã sentẽtiat ad eternã dãnationẽ: sz iudiciũ pticulare differt sil⁹ ductiõez aĩe ad ifernũ. Idẽ de ill⁹ ad purgatoriũ deducẽdis. magne enĩ sũt taliũ pene imo maiores q̃s hic in mꝺo pñt excogitari. ꝓterea Grego. dicit eas ĩ nullo differri a penis inferni. nisi q̃ ille sint tp̃ales. alie ꝙo eterne. Tercio ptz illud ex ordine ordinis carthusien. vbi recitat q̃ q̃dã mgr̃ parisien. famosus z laudabil⁹ vite. cũ nũc mortu⁹ iaceret ĩ feretro in eccia ifra exeq̃as oĩb⁹ ꝙgregatis doctoribꝫ mgr̃is: bac. et scola. vt ibi moris est se in feretro erigens dixit. vocatus sum. deinde altera die dixit. iudicat⁹ sum. tercia die ꝙcludẽdo intulit. dãnat⁹ sum. Ex q̃ pa

tet q̄ p̄ma die fuit vocat⁹ ⁊ citatus ad iudi
ciū, sed tūc nō fuit iudicat⁹, scā die fuit iu
dicatus: ꝫ nō ad infernū deduct⁹, ꝫ tercia
die primū ⁊ postea in ifernū deduct⁹ et ita
p tres dies vel citra distabat ꝯclusio iudi
cij ab instāti mortis eius. ¶ Quarto
ptz ex his q̄ habenť in epła Cyrilli p̄siar
che hierosolymitani ad Augustinuz ep̄m
de miracul' scī Hieronymi, in q̄ epła ha
beť q̄ orta fuit quedā heresis inť grecos q̄
vsq̄ ad latinos puenit. Erat aūt hereť hec
q̄ aīe saluādorū a corpib⁹ separate nō es
sent p̄miande ante die iudicij eterna beati
tudine, ⁊ sil'r aīe dānatorū nō essent cruci
ande ante die iudicij infernalib⁹ penis, sed
solū post resumptōem corpoz ille essent p̄
miande, ille vero cruciāde de infernalibus
penis, ⁊ q̄ nullū esset purgatoriū aīaz de
corpe decedentiū. Hac aūt heresi excrescē
te multū de ħ tristari cepit Cyrill⁹ p̄noīa
tus, ⁊ ideo cōuocatis suffraganeis ⁊ ep̄is
suis ⁊ alijs viris catholicis inūxit eis ieiu
niū ⁊ oīones a d p̄dicte heresis extirpatōez
Trib⁹ aūt dieb⁹ ieiunioz ⁊ oīonū cōpletis
apparuit sequēti nocte beat⁹ Hiero. Euse
bio discipulo suo iubēs tria. Primo vt eu
sebius diceret Cyrillo ⁊ cūctis fratrib⁹ nū
ciaret q̄ de hac heresi in breui finiēda non
formidarēt. Scō vt diceret cyrillo q̄ die
crastino iuxta p̄sepe dn̄i i bethleem vbi na
tus est xp̄s ⁊ vbi humatū est corpus beati
Hieronymi oīes i vnū cōuenirēt tam ca
tholici q̄z illius secte viri. Tercio dixit bea
tus Hiero. Eusebio. ⁊ tu triū hoīm qui in
hac vrbe hac nocte defuncti sunt cadaue
ra inhumata in locū in q̄ meū humatū est
corp⁹ facias deportari. sup q̄b⁹ saccū quo
vtebar vicz cilicinū postea pones. ⁊ statim
vite pristine redditi hāc heresim radicitus
extirpabūt. qō ⁊ postea factū fuit. naz oīb⁹
vt supra ꝯgregatis iuxta p̄sepe dn̄i btūs eu
sebius corpa triū mortuoz tetigit sacco ci
licino q̄ vtebať sctūs Hiero. ⁊ iussit vt aīe
ad corpa redirēt ⁊ visa ⁊ expta testarenť, p
mittēs eis q̄. xx. die cū beato eusebio tūc vi
uente essent migraturi de ħ seculo ad cele
stia gaudia si debitā agerent pn̄iaz, postea
vero scā die magnā pn̄iaz cū magnis fle
tib⁹ pegerūt. ⁊ die. xx. cū beato eusebio de ħ
seculo migrauerūt. Hiis ḡ trib⁹ resuscitatis be
atus cyrillus cepit ab vno scisciteri de sta
tu aīe p exitū ei⁹ a corpe. q̄ alijs duob⁹ pre
sentib⁹ dixit beato cyrillo. Hec aīa a cor
pore dissoluta i ictu oculi fuit ante dei iudi
cant⁹ p̄ntiā deportata: ⁊ nulluz q̄ toto tem
pore vite nr̄e gessim⁹ pctōz iudicem latere
potuit. imo cūcta tanꝯ fozēt p̄ntia cūctis
astantib⁹ erāt clara. ita q̄ mīma nr̄az cogi
tationū sicut facta fuerat apparebat, hic de
monū multitudo stabat testificantiū q̄ feci
mus, locū etiā modū ⁊ tpa declarātiū. hic
nosmetip̄i ill'q̄ obiciebanť nullaten⁹ ꝯdi
cere poteram⁹, qz iudicē cūcta cognoscen
tē vidim⁹ quē q̄libet nr̄m iustissimū esse co
gnoscebat. Cūqz iā nihil deesset nisi sn̄ia q̄
pctōrib⁹ digna dať. beat⁹ Hiero. veniens
ad iudicij thronū petiuit ista sn̄iam modi
co tpe suspendi. nosqz sibi dari ob reueren
tiā ⁊ deuotōem quā sibi ꝯtuleram⁹ ⁊ p̄ter
errozis destruēdi necessitatē vt voluit impe
trauit. Ponit etiā ibidē in epła beati cyril
li quō btūs Hiero. illis trib⁹ defūctis postea
cū eos liberaret a sn̄ia iudicis ostēdit glias
beatoz: purgatoriū ⁊ infernū vt de his te
stimoniū ferrent, sed audite stupēda ⁊ omi
dolore plena q̄ ibidē scribit btūs Cyrillus
p̄siarcha sctō Augusti. capło de morte eu
sebij. ¶ Hā ibidē refert, cū q̄daz vice
ad vnū illoz resuscitatoz misisset ⁊ diu la
chrymātē vidisset: nec suis ꝓbis aliquā cō
solationē facere posset, q̄ siuit cām tanti fle
tus, q̄ pluries de ħ interrogat⁹ sibi nō rn̄
dit, tandē vict⁹ p̄cib⁹ ei sic rn̄dit. Si q̄ pri
die suz exp̄t⁹ nō ignorares ꝫ scires tibi in
esset flet⁹ causa q̄ mihi, ad quē cyrillus ait,
q̄so vt q̄ vidisti edisseras. tūc ille paulisper
tacens dixit cyrillo. Quales credis penas
⁊ tormēta nō solū dānat⁹ ꝫ etiā in purgato
rio exist̄tib⁹ p̄parari, ad quē cyrillus rn̄dit
De incert⁹ reb⁹ q̄ vera pōt sn̄ia ꝓferri, pu
to enī q̄ nr̄is q̄b⁹ affligimur penis equari
nō p̄nt, ad qō ille rn̄dit. Si oēs q̄ i mūdo
p̄nt excogitari pene: tormēta: afflictōes: mi
nozi pene q̄ in purgatorio habeť cōparent
solatia erūt, mallet enī q̄libet viuentiū si il
las experientia nosceret penas vsq̄ ad finē
mūdi omib⁹ his simul sine remedio crucia
ri penis q̄s oēs hoīes ab adā sigillati vsq̄
pertulerūt q̄z vno die in inferno sine purga
torio minozi q̄ illic habeť pena cruciari si
ue torqueri, ⁊ ideo si causaz mei interrogas
fletus timoz penarū est que pctōrib⁹ iuste

dant. Scio nanq̃ me erga deū meuz pec/
casse: z ipm iustū fore nō dubito, qua de re
nō mireris si plango eū. potꝰ si nō plange
rem vehemēter admirari deberes. Hz pri
mo admirare, qz homies q̃ se mori nō du/
bitant aliorū experimēto tanta h̄ securita/
te viuūt vt nō tantas cogitent euadere pe/
nas. Ad hec verba beatꝰ Cyrillus dolore
coactus intrinsecꝰ ita vt vix verba forma/
re posset: dixit. Heu q̃d audio, hec z plura
alia refert beatꝰ Cyrillus q̃ audiuit z didi
cit ab illis mortuis resuscitatis. Ex illis ꝙ
patet q̃ anie illorū triū mortuoz resuscita/
torū licet statim fuerūt ad iudiciū deducte
z in tali statu fuissent dānāde vel purgan/
de: tamē nō fuerūt inferno adiudicate. Ad
hoc etiā valet exemplū de vita z pnia san/
cti Lazari p̃ christū resuscitati. cuiꝰ festū est
xvij. decēbris, nā vix valet homo exprime
re rigorē sue penitētie post eiꝰ resuscitatio/
nē, qz sicut dicit Augꝰ, penas q̃s vidit dā/
natorū et purgatorij retulit in mensa: z ali/
as sepius. Ūn memor penarū infernaliuz
nunq̃ postea risit, panē ordeaceū comedit
semp aquā et nunq̃ vinū bibit p̃terq̃ ter i
anno. quotidie cibū ad vesperā sumpsit, ci
licio in corpe z desup tunica de rudi pāno
q̃uis esset p̃nceps, non lectū nisi terrā in
cilicio et saccū durū p̃o coopertorio, et la/
pidē sub capite, p cussīno, calciamenta ra/
ro exuens: et gemens ꝯdolebat pctōribus
qñ cognouit eos delinq̃re ꝓpter magnitu/
dinē penarū eos sequentiū. Et dicit Chry
sosto, semp tristis fuit, z pluribꝫ ānis in epi
scopatu trāsactis postea passus est, pectini
bus ferreis lacerat⁹, lorica ignea indutus,
subter cratē ferreū posit⁹. carbonibꝫ cū pi/
ce desup locatis, sed angel⁹ sibi refrigeriuz
fecit, postea a, l̄x. militibꝫ fatigat⁹, sed tela i
aerem eleuata vltimo decollat⁹ est.

Quinto ptz illud idē ex h̄, qz ania dānā
da post separatōnē a corpe intrat in nouū
statū z nouū modū essendi scz separatuz a
corpe: z nouū modū cognoscēdi. qz tūc nō
cognoscit ministerio sensuū sicut ante. z in
tali statu nō est exꝑta viriuz suaruz q̃ntum
possit. Ideo expedit vt deꝰ ad tempꝰ pmit
tat eam in tali statu vt experiat q̃ntū possit
ex viribꝫ naturalibꝫ in isto statu z q̃ntū nō,
et quō nō nisi adiuta diuinit⁹ possit beati/
tudinem attingere. Ex istis oīibꝫ ptz ꝙ si
ania saluāda nō statim adiudicatur celo z
eterne beatitudini stante cōmuni dei ordi
natione, h̄ est ideo, qz in ea restat aliq̃d ad
purgandū vt venīale peccatū vl̄ plura ta/
lia. vel adhuc habz satisfacere p̃ aliq̃ mor/
tali dimisso vel pluribꝫ talibꝫ, z intelligit h̄
post christi passionē z ascensionē in celū vt
supra Scōo ptz ꝙ aliq̃n ania dānanda vl̄
purgāda nō statim adiudicat purgatorio
vel inferno post ei⁹ egressum a corpe. Et h̄
potest esse ex multꝫ causis, scz ex misericor/
dia dei, z vt experiat in isto statu q̃ntū pos/
sit et quantū nō, ꝓpter ordinis carthusien⁹
institutionē, ꝓpter erroris destructionez vt
supra de heresi, ꝓpter peccati punitionez, et
ꝓpter multas alias causas nō nob̄ sed deo
cognitas, īmo sic de⁹ posset facere dilatio/
nē iudicij particularꝫ homīs pfecti rō. Nō
ergo dicit. xxj. dis. qualis. Qualis hinc q̃s/
q̃ egredit: tal' in iudicio apparebit vl̄ p̃sen/
tat, intellige h̄ siue sit in particulari siue in
vniuersali iudicio. Sil'e de pe. dis. j. Hun
q̃d Layn dicit. Qualē inuenit dñs cū vo/
cat: talez pariter z iudicat. Cū vocat scz de
hac vita. Hec singul' diebꝫ homo deberet
anio recogitare z diligenti⁹ ꝓscientiā suaz
pscrutari vt tandē in particulari z vniuer/
sali iudicio snīam possit iudicꝫ salubri⁹ ex/
pectare. Qđ nobis p̃stare dignet dñs no/
ster iesus christ⁹ iudex viuoz et mortuorū
in secula seculoz benedict⁹. Amen.

Sermo septimus.

Nihil mihi con/

Nscius sum. sed in h̄ nō iustificat⁹
sum, q̃ aūt iudicat me domin⁹ est
Hec verba scribit apl's p̃ma ad Corinth̄.
iiij. z habentur in epl'a currentis dñice ter
cie in aduētu. Audistis in p̃cedēti sermone
euangeliū dñice illi⁹ cū intellectu in q̃ttuo
or particul' de morte cuiuslibꝫ homīs quō
fm Innocen. xp̃s in cruce sibi appareat, et
quē fructuz hō ꝓsequat ex iugi mortis sue
meditatiōe, z tandē de iudicio particulari:
qñ et quomō illud fiet, et signant' de terri/
bilibꝫ penis ex tribꝫ mortuis resuscitatꝫ per
tactū cilicij sancti Hiero, p̃ q̃bus si Hiero
nym⁹ nō orasset snīam suspendi damnati
forte fuissent, cū tales in sua infirmitate de
nullo sibi fuerūt conscij quia erant deuo/
ti s. Hiero, et hodie infiniti reperiunt qui

sibi nō sunt cōscij de aliq̄ mortali, z sic moriunt z eternaliter dānant. eo q̄ nō fecerunt diligentiā quam debuerūt. nō sufficit ḡ q̄ homo sibi nō est ꝓscius, q̄z sic heretici: iudei: turci z ceteri infideles: silr fideles multi dānādi excusant, ꝓpterea dicit apl's. Nihil mihi ꝓscius sum zc. ꝑz gr̄a Aue ma. ¶ Nihil mihi ꝓscius sum zc. vt sup. ꝑzimo pauca dicā de verbis thematis in epl'a. Scdo dubiū de illis q̄ nō formāt sibi cōscientiā de peccatis mortalibꝫ q̄liter moriantur. Tercio de iudicio particlari aliq̄ ꝑ cōtinuatiōe eorū q̄ ꝑus dixi in ꝑmone precedenti. A Circa ꝑmum est notandū q̄ alia sunt iudicia dei, alia iudicia hoīm, vñ ꝓpheta i ps. xxxv. Judicia dei abissus multa, nemo enī illa ꝓfundare pōt. multa sunt de q̄bꝫ sibi homo nullā formatꝫ scientiā in rebꝫ tpalibꝫ acq̄rendis emendo: vendēdo, carius vendēdo, ꝓpter expectatōem, z vili emendo ꝓpter vendentis necessitatē, z sic de aliis ꝓtractibꝫ Et posset ꝑ exemplificari in singulis mortalibꝫ. in supbia vestiū in viris et mulieribꝫ, vbi raro tales formāt sibi ꝓscientiā de scandalo q̄ō aliis dant, ita de verbis luxuriosis: risu: iocis zc, de q̄bꝫ omibꝫ grauissime deo sūt reddituri rationem. cui oīa sunt apta que facim⁹ et cogitamus zc. Alia ḡ si dei iudicia q̄s nr̄a. Jō dicit apl's. Nihil mihi ꝓscius sum zc, z loquit de peccato mortali, q. d. me nō remordet ꝓscientia mea de mortali. q̄z nescit homo an odio vl' amore dign⁹ sit. Eccles. ix. De veniali vero debeo displicentiā. Juxta illud. j. Joh. j Si dixerim⁹ q̄z pcm̄ nō habem⁹ ipi nos seducim⁹: z veritas in nob nō est. Et ne aliq̄s forte diceret aut cogitaret apl'm hec ꝟba locutū fuisse ex quadā supbia vl' iactantia, ideo subdit, sz ī ꝑ nō iustificat⁹ sum. q̄si di. licet nō habeo ꝓscientiā de pctō mortali, tm̄ ex hoc nō possum me iustificare, q̄z ꝑt esse aliq̄ō pcm̄ in me q̄ō ego nescio, q̄z vt sup̄a nescit hō an odio vel amore dignus sit zc. Et subiūgit, q̄ autē iudicat me dñs ē ac si diceret, Solus de⁹ est scrutator cordiū q̄ scit an ego sim vel vos sitis in peccato mortali vl' nō. Circa ꝑ dicit Ambrosi⁹. Aplus hic loquit vt hō nō vt intendēs diuine reuelationi sibi facte, ꝟm quā dixit ad Roma. viij. Certus sum q̄ neq̄z mors neq̄z vita neq̄z angeli neq̄z principat⁹ neq̄z alia creatura zc. poterit nos separare a caritate dei q̄ est ī xp̄o iesu. Ideo Grego. xj. q. j sacerdotibꝫ in fi, scribit Mauricio regi q̄ multa sunt q̄ de iudicio dei homīes ignorant, q̄z fortassis q̄ vos laudatis ille reprehendit, z q̄ vos reprehenditis: ille laudabit zc. Exemplū de ꝑ habem⁹ in dyalogo cesarij Quidā habuit multas colūbas cui dictū est a ꝓfessore suo q̄ nutriēdo eas guit peccaret eo q̄ sata lederēt ꝓriorū Die āt q̄dam dū ad comedendū auenā oīs cor̄ā eo essent in vnū cōgregate clara voce cūctis audientibꝫ dicebat, Vos si volūtas dei est vt mecū maneat⁹: manete, si nō, p̄cipio vobis in nomīe ei⁹ vt statim recedat⁹, ad q̄ō verbum oīes colūbe se elevātes cuolauerūt: nec vltra reuerse sunt. Hec de ꝑma parte:

B Circa scōm dubitat⁹ vtrū habens graue pcm̄ de q̄ nō habz ꝓscientiā si moritur in tali pctō an iustificet vel dānet. cum itaq̄z dicat. j. Joh. iij. Si cor nr̄m nō reprehēderit nos: fiduciā habem⁹ ad deū, et q̄cq̄d petierim⁹ accipiem⁹ ab eo, q̄ō bene verū esset si fuisset facta debita diligētia. Ad ꝑ respondet breuit q̄ multi sunt q̄ nō hnt ꝓscientiā de mortali: et tamē ex ꝑ non sunt iustificati, vt patz de occisoribꝫ martyꝝ, de q̄bus dicit saluator Joh. xvj. Venit hora vt oīs q̄ interficit vos arbitret obsequiū se p̄stare deo, Nō z verificatū est ī iudeis, ꝟm Aug⁹, ibidē, Gentiles etiā silia agētes nō deo sed dijs suis obsequiū p̄stare arbitrati sunt, Itē hoc patet de paulo in persequēdo ecclesiā z christū blasphemādo, qui de ꝑ nō formauit sibi ꝓscientiā. q̄z sic de se ipo dicit Ignorans feci. ad Gal'. j. Idē patet de oīb⁹ hereticis q̄ nullā sibi formant ꝓscientiā de errorib⁹ suis, q̄z nō credunt se errare. Quo modo ptz de illis q̄ peccāt ex ignorantia supīna: crassa aut affectata, tales enī nō excusant, q̄z si facerent diligentiaz quā bene possent facere: scire possent tale peccatū. sed nō faciūt diligētiā: ideo non excusant a peccato, etiā si non sint sibi ꝑpis cōscij. nā sic ignorans ignorabit, j. ad Corinth. xiiij. De ꝑ dicit Huibel. parisien⁹ z Petr⁹ de tharantas, q̄ si hō facit diligentiam humanit⁹ sibi possibilem iuxta fragilitatem conditionis humane: non derelinquetur a deo, immo dicunt q̄ non sit possibile q̄ talis moriatur in peccato mortali

qñ sibi deducat hoc peccatū ad noticiam, aut sibi dabitur generalis ꝓtritio per quā illud pctm̄ delet. Sicut narrat Grego. iij. dyal. de q̄dā q̄ ad extremā horā pduct⁹ orauit deū vt sibi reuelare dignaret q̄ cād i eo peccati esset de q̄ rite absolut⁹ nō esset. cui mox vnus pctm̄ q̄si in auribus insonuit. de q̄ mox suo ꝓlato tunc pñti ꝓfessus est, et sic feliciter emisit spm̄. Ex q̄ pt⁹ valde vtile imo necessariū fore q̄ agonizātes ad generalem ꝓtritionē et ad sīlia a circūstantibus sunt monēdi, licz enī q̄s posset de certo scire se aliq̄n esse in pctō: tn̄ nō pōt certitudinaliter scire sine ꝺi reuelatōe si sup tali peccato cōmisso sit vere cōtrit⁹ in hac vita. sic ꝫ facta sufficienti discussiōe si nō repbēdit nos ꝓscia, fiducia possum⁹ hre ad deum q̄ sum⁹ sine graui pctō, z ꝫ voluit iohes vbi sup̄, i. Joh. iij. Sz di, quō hō dz facere diligentiā. Rndet q̄ dz sepius suā ꝓsciam p̄scrutari q̄d fecerit, tps, locū, psonas, societates, ꝓtract⁹, artificiū vl̄ seruitiū ⁊c. z singulis diebus exorare deū vt det sibi cognoscere pctā sua, vl̄ si nō pōt singul' diebus ꝫ facere: faciat diebus festiuis, z illis cognitis doleat ex corde, ꝓpter deū quē offendit cū ꝓposito ampli⁹ ea nō cōmittendi nec alia cū dei adiutorio. D de⁹ q̄ hoc faceret q̄ntum fructū ex ꝫ recipet in extremis z deo grās ageret. D Quātū ad tercium nūc redeūdo ad materiā de iudicio particulari, ad qō val' de defuiūt q̄ in ꝫ ꝓmone dicta sūt. Dubitatur vtr̄ aīa dānanda aut purgāda statī p⁹ egressum ei⁹ a corpe añ iudiciū particulare habeat ad tps tristiciā: timorē vl̄ aliā penā. Ad ꝫ rndet mgr̄ Hen. de hak. in lectura sua ꝓa Gen. sn̄ialit̄ q̄ libet aīa dānanda pro actuali aut originali pctō vl̄ etiā purgāda statī post egressum ei⁹ a corpe hz ad tps ante iudiciū particulare tristiciā: timorez aut aliquā aliā penā, pt⁹ illud. Nā q̄libet talis aīa q̄cito a corpe separat hz naturalē inclinationē ad informādū corp⁹ organicum z adherendū sibi sicut forma sine subiecto, z statim reflectit sup sez corp⁹ suū cognitiōe ꝓfecta, z scit, p nūc nō posse vniri tali corpi cui tn̄ naturaliter appetit vniri, ex q̄ in ea causat natural' tristicia de hoc q̄ nō pōt corpori vniri. Sc̄o pt⁹ qz q̄libet tal' aīa statim videt oculo intellectuali tabernaculū suum naturalissimū in q̄ habuit vl̄ habitura fuisset multas delectatōes z ꝓfectōes i scientijs z ꝫtutib⁹, et cognoscit q̄ tale tabernaculū, i. corpus suū est ineptū z abominabiliter corruptū: adeo q̄ aīa est coacta illud egredi et deserere, z sic iterū causat in ea tristicia de tanta ineptitudie z corruptiōe tabernaculi sui naturalissimi. Et est, sīle si homo videret domū suā vel vestē q̄ fuit sibi ꝓuenientissima corrūpi et defedari vt cogeret illaz exire vel a se abijcere. talis vtiq̄ tristaret de tanta corruptiōe aut defedatione sue vestis aut dom⁹ vt docet experiētia.

E Tercio pt⁹ illud specialit̄ de aīab⁹ adultorū fideliū siue infideliuz q̄ statī post egressum eaz de corpe habēt tristiciā. z pr̄imo de infidelib⁹. Cū enī aīe taliū de corporib⁹ recedūt remanēt multi errores z varie z false opiniones q̄b⁹ aīe decepte i hac vita adheserūt. vt pt⁹ de aīab⁹ iudeoz: hereticorū: gentiliū et idolatrarū: philosophorū z oīm superstitiosoz. oīm enī illorū aīe p⁹ separationē eaz a corpe cōuertent supra se clara cognitiōe, z sup alias res z nō reperient ea q̄ vane sperabāt, qz videbunt q̄ res ita se nō habebūt sicut putabāt. et ꝫ sentiēt ad experientiā q̄ nō ita cū eis agat sic credebant, ex q̄bus tūc in eis frequēter oriuntur magne tristicie Verbi grā. Multi phi hic erronee crediderunt aīas suas statim post mortē felicit̄ inter sidera collocandas aut iocundo deorum ꝓsortio sociādas. Et statim post mortē cognoscent q̄ nō ita erit z tn̄ hoc appetūt vehemēter. Igit̄ vehemēter tristabunt q̄ nō collocabunt inter sidera, aut q̄ nō sociāt ꝓsortio deoz. Sīl'r multi dant z dederūt se totalit̄ mundi delicijs: gaudijs z delectatōib⁹, credētes erronee q̄ sicut aīe in mētoz morte corrūpunt et esse deficiunt, ita et aīe eorū nihil mali sunt passure. nec aliq̄d boni habiture. Sed cū horū aīe a corporib⁹ egresse se nō esse corruptas cognoscēt, sentiēt se esse deceptas: et in fide errasse, cogitantes de malis q̄ eis possent euenire, z ꝓpter ꝫ vehemēti concutiunt timore ꝺ talib⁹ malis q̄ sibi posse euenire cognoscūt ex his que a fidelib⁹ audiuerunt. et ita in pluribus alijs posset exemplificari. Sic simil̄it̄ de fidelib⁹ potest declarari quō anime adultorū multas habebūt penas p⁹ eaz exitū de corpe z añ iudiciū eaz ꝓticare. ꝓpio enī tales aīe exute

a corpe ex fide noscũt se ad iudiciũ fore deducendas ⁊ ibi esse iudicãdas, et nesciũt q̃ vicz ad infernũ ĩmediate vl̃ ad celũ ĩmediate vel ĩmediate ad purgatoriũ, ⁊ sciunt q̃ maxie erunt pena purgatorij et inferni ad q̃s timẽt se statim iudicãdas, ꝓpter ꝟ maxie timent istas penas q̃s timẽt incidere ⁊ sibi ĩminere. ¶ cõo q̃ aliq̃n tales aĩe cognoscũt videdo seipas, ⁊ ea q̃ ĩ eis sũt q̃ sũt indigne vestite ad ꝟ vt pñtent oculis xpi aut angeli eius cõmissarij et iudices delegati, videt se etiã nudas babinby ꝓtutũ: ⁊ vestitas viciorũ habinby, et nõ hãc caritatẽ q̃ est vestis nuptialis q̃bus pñt placabilit̃ corã deo seu iudice cõparere siue cooperiri. ¶ Et sciũt q̃ deus q̃ est iudex mãdauit eis ne in sua pñtia cõparẽt sine veste nuptiali. ¶ Hã iuxta sententiã saluatoris Matth. xxij, sic cõparens corã deo sine caritate auditur? est iudicẽ dicentẽ sibi. ¶ Amice quõ huc intrasti nõ hãs vestẽ nuptialẽ. et dicturũ ministris. ¶ Ligatis manibz ⁊ pedibz pũcite eũ in tenebras exteriores, ibi erit fletus ⁊ stridor dentium, ⁊ ibi vehemẽter timebũt ne appareãt in iudicio sic deberẽt. ⁊ sicut eis mãdatũ est. Et ẽ sil̃e de hoĩe nudo aut viliter vestito q̃ debz cõparere corã rege vestit? aut bene vestit? ex mãdato regis, tal̃ vehement̃ timet cõparere nudus aut vilit̃ vestit? corag rege, ĩmo si dubitat se vestitũ sufficiẽter ꝑm volũtatẽ regis adhuc vehement̃ timet corã rege vel ꝓncipe cõparere, q̃ aĩe fideliũ post exitum eaꝝ de corpibz suis cognoscunt pctã sua et negligentias suas q̃s in corpibz suis cõmiserũt de q̃bz itez tristabunt̃. ¶ Dubitat̃ ꝙseq̃nter. ex q̃ iã dictũ est q̃ aĩe dãnatorũ et purgandoꝝ ante iudiciũ particulare post exitũ de corpe hãt tristiciã et dolorẽ ⁊ timorẽ. Quid tũc est dicendũ de aĩabus saluandoꝝ ⁊ dãnatorũ aut purgandoꝝ in extremis cõstitutoꝝ. Et an vexent̃ aut turbent̃ visiõibz aut suggestiõibz demonũ ⁊c. Ad ꝟ dicendũ ẽ q̃ indubie demões omnẽ suã diligentiã faciũt vt aĩas tales capiant aut in malo retineãt, sciũt q̃ si tũc euaserit: nunq̃s amplius eis nocere pñt, et si eas tunc apꝓhendunt post mortẽ nunq̃s ꝓdere pñt. Et q̃ exẽpla simplicibz magis ꝓsunt et magis mẽorie cõmẽdant̃ Ad ꝟ intelligẽdũ audiamus itez de tribz mortuis p beatũ Hieronymũ resuscitatis in ꝓcedẽti ẽmone. Qõ scribit beat? Cyrillus in q̃dã epla ad Augusti, vbi int̃ cetera scribit q̃ cũ ipe Cyrill? ab vno illoꝝ resuscitatoꝝ multa q̃reret ꝺ statu alteri? vie et de differẽtia penaꝝ purgatorij et inferni. Rñdit q̃ pene inferni ⁊ purgatorij solũ differrẽt in eo q̃ pene purgatorij finẽ hãrent: ⁊ nõ pene inferni, ⁊ ibidẽ sibi dixit, licet oẽs aĩe dãnatorũ in vno cõsistant penaꝝ loco, tñ diuersis cruciant̃ pẽis iuxta diuersas viciorũ q̃litates. Tantũ enĩ differũt int̃ se pene paganoꝝ et xpianorũ malorũ vt respectu penaꝝ q̃s patiunt̃ mali ⁊ falsi xpiani, pene paganoꝝ sunt q̃si mille: licet oĩno sint ineffabiles et nec a viuẽtib? cogitabiles, ⁊ subdit, et dignũ est. Haz illi gr̃az ꝺi ĩuocauũ receperĩt, nec voluerĩt a pẽis corrigi dũ vixerĩt n̄ obedire sacr̃ ꝓtinuis vociferatoribz scripturaꝝ q̃s ꝓ nihilo reputauerũt. Cui beat? Cyrill? ibidẽ fatet̃ se respondisse, horribile inq̃s q̃d dicis et vtinaz sedulo mortales hoies hec cogitarẽt vt sic saltẽ terroꝛe tantaꝝ penaꝝ a pctis cessarẽt si nollent amoꝛe gl̃ie. ¶ Tandẽ beat? Cyrillus quesiuit ab isto resuscitato q̃d se cũ actũ fuerit existente ei? ania de corpoꝛe. Cui ille rñdit, aduenĩente inq̃t mortis mee hoꝛa tanta ĩ loco in q̃ iacebã affuit terribilis multitudo demonũ vt ꝓ multitudĩe nũmerari nõ possent. q̃ꝝ aspect? talis erat q̃ nihil horribil? siue penosi? excogitari pt, potius enĩ q̃libet hoĩm flãmis ardẽtibz se arsurũ exponeret q̃s eoꝝ formas ꝓ ictũ oculi videret, q̃ ad me veniẽtes oĩa q̃cunq̃s ꝓpetraui opa ꝓtra deũ ad mea memoriã reuocabãt suadẽtes mihi vt ampli? de dĩna miscoia quã tã grauit̃ offenderã nõ sperarem, et subdit, Certe noueris q̃ nisi me diuina miscoia adiuuisset eis resistere nõ potuisse, nã dũ ei vigoꝛe ips destitut? eoꝝ ꝟb paululũ ꝙsentirẽ gl̃iosus Hieronym? magno velat? agmĩe angeloꝝ septies sole splẽdidioꝛ me ꝙfortans, q̃ cũ illos spũs nephãdos fuit intuit? me tã dire exacerbãtes cõmotus valde erga eos terribili voce dixit: Quid ad hũc neq̃cie et omis maledictõis spũs venistis: nesciebat̃ hũc meis vouendũ auxilijs fore ꝓtin? hũc relinquẽtes, abite ⁊ vr̃as ab eo elongate neq̃cias q̃ntũ distat ortus ab occasu. His verbis malignis spũs ꝑterriti diris vlulatibz ⁊ clamoribus abierũt. Tunc beat? Hieronym? aliquibz

impauit angel'ne a me discederēt sed expectarent quisq; reuerterēt. z sic cū alijs angelis a me festinant discessit. q; abeūte angeli q; remāserūt ad me custodiēdū me ꝓfortare ceperūt blandia z dulcia ꝓmittētes si forti anio ꝑdurarē. int' hec aūt ꝓsolatōis collo quia hora q̄si decursa beat' Hieronymus scō veniēs: stansq; in limīe velociť inquit venite. tunc subito aīa corpus relinq̄ns tā grauiť z acerrime angustiabat q; q̄nte fuerūt pssure z angustie mēs hūana nō capet nisi enī egoipe expientia didicisset fortassis nō crederē q̄s aīa b̄ret angustias z dolores dissoluta a corpe. z p̄ b̄ ptz rñsio etiā ad dubiū p̄cedēs. Tandē subdit Cyrillus. solis occasus aduenit. z nō audiui q̄d ei p' mortē acciderat. etiā ab ill' audire volui q̄d eis accidisset vt sic triū testionio solid' edocerer z idē narrauerūt. z ego rogaui omēs illos tres vt mihi detegerēt q̄ nobis post dissolutionē corpis aduenīūt. Ad hec rñdit mihi ille q̄ ꝓus q̄ audisti trāsacta diez narrauit dicēs. Cyrille q̄d interrogas. nō est possibile nos plene fari. q̄m spūalia nr̄is sensibus mīme cōprehēdunť. scis nāq; te nō ex animem fore. z tñ q̄d z q̄lis sit aīa ñ cognoscis. Deū certe scis oīm ꝓncipiū esse z finē z tñ q̄d sit de' aut q̄lis dū carnis ist' gravissime portas on' nō intellig'. nisi p̄ speculū solū z in enigmate. Sic etiā de angelis z de ceteris incorporeis idē liquet. cū enim multa q̄ sunt notissima in natura nr̄a intelligentia capē nō p̄ot. quō intelligē' spūalia oīno īcognita a naťa. ℣ Ad quē cyrill' vti q̄so potes dicas. At ille. Circūloq̄r inquit q̄d optas z dicā paulomin' q̄d ñ possum. Et hi q̄ mecū q̄ prīdie sunt exp̄ti si ita est testificabunť. mea inq̄t aīa a corpe dissoluta cū tantis z tot p̄ssuris z doloribus vt supra dixi. postea subito ī ictu oculi fuit añ dei iudicātis p̄nīā deportata. sed a q̄b' z quō nō cognosco. nimirū. nā nunc carnis mole aggrauor. tūc autem erat anima sine carne. fuerūt etiā ibi ist'or aīe in terroribus z Heu cur nescīūt mortales q̄b' hec cueniūt Nā si hec nō ignorarem' nō totiēs peccaremus. nullū enim tūc q̄d toto tpe vite nostre gessim' p̄cōr iudicē latere potuit. imo cūcta q̄ fecimus tanq̄ si foret p̄nīa cūctis astantibus clara erāt. ita vt mīma cogitatio nū nr̄a. sicut facta fuerat apparebat. Cōsidera nāq; q̄b' z q̄t agitabamur erroribus. Hinc demonū multitudo stabat declarātes ea q̄ fecim' etiā locū modū z tpa. Hinc nosmetipi q̄ obīciebanť nullaten' ꝓtradicere poteram'. Tū qz habem' iudicē cuncta scientē. tū qz q̄libet nr̄m ipm iustissimū cognoscebat. heu q̄d dicā. quā snīam p̄sto labamur. etiā nūc ꝓpter illi' mēoriā formido. hinc mala vndiq; vindictā iudici acclamabāt n' vllū pene apparebat bonū q̄ q̄d miscōie sperarem'. hinc nos dignos supplicio oēs q̄ aderāt exclamabāt. cūq; iā nihil adesset nisi snīam publicari q̄ pcōrib' digna dať. Ecce gl'iosus Hieronym' cūctis splēdidior astr'a btō iobe baptista sūmoq; apl'oz ꝓncipe petro necnō angl'oz ingenti multitudie comitat' ad p̄sidentē iudicis thronū veniēs nr̄am snīam suspēdi modico tpe noq; sibi dari ob reuerētiā z deuotionē quā sibi ꝓtuleram' vt voluit ipetrauit. deinde nos secū ducēs oī illa vallatus societate vbi fidelīū aīe inextīma bili gl'ia ꝑpetuo ꝑfruunť q̄ ibi gerebanť vt reddere mus testimoniuz declarauit. Post hec ad purgatorīū nos deducēs nō solū q̄ ibi erāt indicauit: sed voluit vt penaz exp̄tiā ꝑbarem'. His g̃ oīb' sic pactis hora q̄ nr̄a cadauera sacco q̄ fuit vsus beat' Piero. tetigit venerabilis Eusebi'. idē gl'iosus Hieronym' nob ipetrauit vt ad corpa fdirem' mādans vt de his q̄ vidim' testaremur p' mittensq; nobis. xx. die. si de pctis ꝑpetratis nos ꝓtingeret debitam p̄niaz exercere cū btō Eusebio q̄ tūc erat ex b̄ sed'o migratur' gl'iam finis nesciē adipisci. sicq; corporib' aīe nr̄e sunt ꝓīūcti. Hec Cyrill' ad augusti. in ep'la vbi supra snīalit'. Scripsi hec tanto lat' vt p̄dicator ꝓbi dei ex his elicīat q̄ placuerit pl'o ad p̄dicandū. ℣

Dubitať ꝓsequnter exq̄ sic iudicabūť aīe post exitū eaz a corpe añ finale iudiciū iudicio particulari. vtrū xp̄s dñs fm hūanā naturā corpalit' de celo descēdet ad iudicā dū eas: z an sp̄ hoc faciat in cuiuslibz hois morte vel plures sil' iudicabit fm hūanam naturā. vl' vtrū b̄ cōmittat cuidam angelo ad tale iudiciū z snīam ferendā. Diceres. si cuilibet hoī in extremis sīē Innocēt' dicit xp̄s appareret tūc in eodē minuto q̄q; īcentū locis ꝑ magnā distantiā apparere de

beret. Ad ꝟ rñdet ꝺm mgr̃m Hen. de hak. in lectura sup Gen. j. q. xps ñ descẽdet corporalit̃ de celo ad iudiciũ particulare cuiuslibet aie, ita q nõ descẽdat toties q̃ties aĩa separat̃ a corpe vl̃ quotiens hõ morit̃. nec ad iudicandũ sil̃ multas aĩas certo tẽpore p angelos collectas. patz illud. qz ꝺm Aug⁹. quẽ mgr̃ allegat dis. x. q̃rti sniaz. donec seculũ finiat̃ surs̃um est dñs Licz eĩ ꝺm diuinam naturam sit vbiqz: tamẽ ꝺm humanaz naturã modo cõmẽsuratiuo q̃ videri põt oculo corpali sub ei⁹ colore luce z figura surs̃um est in celo. cũ q̃ stat q sub speciebꝫ panis z vini facta ꝓsecratiõe sit christus ꝺm hũanã naturã. ita q ibi sit corpus z aĩa z deitas vnita corpi z aĩe z sanguis ĩ venis corpis: qz xps vtiqz nõ est mortuus sub sacr̃is: z viuus. tñ adhuc nõ est ibi modo cõmẽsuratiuo q̃ videri possit oculo corporali viatoris sub ei⁹ colore. Illud p̃t amplius sic deduci. qz si xps descẽderet corporalit̃ de celo ad iudiciũ particulare cuiuslibet aie. tũc ipe innumer̃ vicibꝫ q̃libet hora ad innũerabilia loca descẽderet de celo. qz in toto mũdo moriunt̃ q̃si innumerabiles hoies in eadẽ hora: p̃cipue cũ viget pestilentia ĩ diuersis z distãtibꝫ regiõibꝫ. imo in eodẽ instanti descẽderet sil̃ corpaliter de celo ad diuersa loca mũdi inferioris. qz bene stat q in vno instãti diuersi moriant̃ homines sil̃ z semel in diuersis regiõibꝫ. Hoc aũt dicere esset q̃si ridiculũ xpo dño. Secũdo dicit ille doctor q xps ꝺm humanaz naturã iudicet iudicio particulari quãlibz aĩam a corpe exutã. Patet illud Actuu. x. Qui est ꝓstitut⁹ a deo iudex viuoz z mortuorũ. sed q ꝟ sit ꝺm humanã naturã patz Johis. v. Pater oĩe iudiciũ dedit filio. qz filius hois est. ℟ Tercio dicit q xps veraciter tũc iudicat aĩam a corpe exutam iudicio particulari q̃ fert sniam. p vl̃ cõtra illã aĩam ꝺm ei⁹ merita vl̃ demerita. et q̃ mittit angelũ cui sniam latam reuelat vt illã sniam exeq̃t. Xps aũt ꝺm hũanã naturaz noscit oĩa aniaz merita z demerita. z licet sit ĩ celo ꝺm hũanã naturã adhuc tamẽ cognoscit ꝺm hũanã naturã hũc hoiem vel illum mori. z fert sniam in celo z reuelat eaz angelo vt eam publicet anime z exequat. Et ꝺm mentẽ illi⁹ doctoris exq̃ cõiter doctores circa dist. xj. scõi sniaz tenẽt q cuilibet homini sit deputat⁹ angel⁹ bonus ad eius custodiã: tũc ꝓuenienti⁹ a xpo deputat̃ cuilibet aĩe iudex cõmissari⁹ angelus q̃ fuit custos hominis mortui. cũ iste magr̃ noluerit vitã eius quẽ custodiuit z merita ipi⁹ atqz demerita. et etiã qz talis angel⁹ habet noscere ex suo officio quõ z vbi hõ sibi cõmissus sit mortuus vt aĩam ei⁹ separatam colligat z diuagari post mortez errabunde hincinde nõ p̃mittat. ℣ Ut facili⁹ q̃ dicta sunt de iudicio particulari mẽorie cõmendent̃ tale adduco exemplũ. Fuit in p̃uincia anglie in ꝓuẽtu fratrũ ordinis p̃dicatorũ quidã frater iuuenis valde deuot⁹ q̃ in villa quadã ad quaz exierat in domo fratrũ minorũ infirmabat̃ ad mortẽ: z ꝓsentibꝫ tribꝫ fratribꝫ manu sua clausit oculos plẽo ore ridẽs. cui superior astans dixit cur risisset. R̃ndit. qz venit sctus Edmũd⁹ rex nr̃ z martyr. z ecce tota dom⁹ repleta angel̃. z itez intensi⁹ risit dicẽs. dña venit: salutem⁹ eã. z cũ dixissent omẽs salue regina ait infirm⁹. O q̃s gratant̃ acceptauit beata virgo hãc salutationẽ: z ipa gaudẽs subrisit. Post ꝟ frater infirm⁹ oculos ad ostium dirigens vultu mutato in pallorẽ ait. Ecce dñs nr̃ iesus xps aduenit ad iudicãdũ me. z fact⁹ in agonia tanq̃ duct⁹ ad iudicium in oibꝫ mẽbris ꝓius mortuis tantũ cõtremuit z tm̃ sudauit. vt sicut testat̃ dictus ꝓior vir ad tergendũ sudorẽ vult⁹ illi⁹ sufficeret. z q̃si corã iudice ꝓstitut⁹ cũ oi timore disceptabat dicẽs aliq̃n verũ ẽ. aliq̃n ñ ẽ ita. aliq̃n btãm ꝟginẽ interpellauit ne discederet ab eo. aliq̃n accusantes ꝓstant̃ redarguit. Tandẽ inq̃t int̃ cetera. Bone iesu ꝓdona mihi ꝟ modicuz. Cui subꝓior ait. Quid est ꝟ frater carissime. computant̃ ne pctã modica ĩter magna. heu inq̃t ita gẽmisume gemens. Cũ aũt moneret a subꝓiore vt nullo mõ diffideret etiã si angel⁹ de celo aliud suaderet. qz saluator nr̃ misericors esset. R̃ndit infirm⁹ vultu exhilarato. reuera misericors ẽ: z postea expirauit. Et q̃ꝟ patz q̃ in iudicio particulari aĩa a corpe exeũte xps ꝺm hũanã naturã est iudex ꝓncipal̃. Judex aũt cõmissari⁹ est angel⁹ q̃ fuit custos illi⁹ aĩme existẽtis in corpe custos. Scõo patz quõ xps ꝺz aduenire ĩ iudicio particulari aie nõ p motũ localẽ descẽdendo de celo ꝺm hũanã naturã sz ferẽdo sen-

tentiã ꝛ reuelãdo eã angelo custodi anime defuncti tanꝯ sibi cõmissaꝫ a ꝓncipali iudice q̃ oĩm iudicandoꝝ q̃litates plenꝫ nouit ꝛ distincte. ℔m ℞ fert sniam ꝑ vel cõtra vt supꝝ. Ecce q̃ necesse ꝛ vtile est fuire prio angelo custodi. Potest tñ dici xpm ꝑ se iudicare quãlibet aiam iudicio particulari ꝛ in bũanitate apparere. nõ q̃ ex ℞ descendat de celo ꝛ relinq̃t celũ ꝛ hic iudicet. Sed sil'est in celo ꝛ hic inferi' iudicãdo. recte sicuti est in sacro veracit' sil' in multis locis: ꝛ cũ ℞ in celo. Ita põt ꝛ cuilibet morienti se ostendere. Et ad hũc sensuꝫ põt intelligi verbũ Innocen. de vili. di. bu. dicentis q̃ cuilibet morienti christꝰ apparet i cruce. Hec sunt cuilibet xpiano diligenter corde meditãda. imo singul' dieb' ꝓtractãda saltẽ quõ vitã suã dirigat vt i iudicio particulari sniã ꝑ eo ꝛ nõ ꝓtra eũ ferat ꝛ eterna gaudia cũ iudice xpo ꝓsequat. Amen.

Sermo VIII.

In fine hominis denudatio opez illi' Eccli. xj. Inꝑcedenti ℔mone audist' q̃ nõ sufficiat hoiem nõ bñe ꝓsciam de pctõ mortali. qz ꝑ hoc nõ potest se iustificare: sed ante oĩa req̃rit vt scrutet ꝓsciam suã. ꝛ diligenti discussiõe facta si tũc nõ est sibi de peccato mortali cõscius poterit bñe bonã spem se ñ esse in pctõ mortali. Audiuistis etiã plura de iudicio particulari an statim post mortẽ fiat vel ꝑ aliqõ tpis interuallum. ꝛ quis erit iudex. ꝛ de tristicia: dolore ꝛ timore animaꝫ a corpe exutaꝝ. Nunc ꝓsequenter circa thema ꝑmissuꝫ plura dicere ꝓpono de particulari ꝛ vniuersali iudicio ex q̃ de vtroq̃ thema exponi põt. Pro gña Aue. Jo fiba themat' pñt intelligi de iudicio particulari vel de vniuersali. Prio de particulari. qz in fine cuiuslibet hois vicz post mortem hois oĩa opa q̃ fecit peccãdo aut bona obmittẽdo denudabunt' in iudicio particulari vt ptz i ꝓcedẽti ℔mõe. ℨ idẽ fiet i iudicio vniuersali oĩm hoĩm sil'. Prio g̃ dicet vtz hoi viatori ꝓstet q̃ aia sua sit iudicãda iudicio particulari. Scõo ex q̃libet hõ iudicabit' iudicio particulari q̃d tũc erit necesse fieri iudiciũ vniuersale. Tercio vtruz oẽs hoies in iudicio vniuersali nocent singulor' hoĩm bona ꝛ mala. ꝛ si sic an sil' noscent ea aut successiue.

VIII

Quantũ ad ꝑmũ est hec dubitatio vtz hoi viatori i via pegrinãti ꝓstet q̃ ania sua sit iudicãda iudicio particulari. Rñr breuit' q̃ ñ. Et rõ ẽ qz viatori nõ cõstat numerꝰ diez vite sue nec dies mortis sue. ꝛ ita nec tempꝰ iudicij particularis aĩe sue cũ aĩa sua ñ iudicet' iudicio particulari añ egressum eiꝰ de corpe. Sed diceres cur deꝰ voluit hoi tps sue mortis et cõseq̃nt' tps iudicij particularis aĩe sue fore incertũ ꝛ incognituꝫ. Rñdet ꝑfatꝰ doctor mgr Hen. de hast. vt ptz i ꝓcedẽti ℔mo. q̃ illa est cã general' qz sic ignotũ ꝛ incertũ fore tps mortis ꝛ ñr tps particularis iudicij ipi' aĩe est hoĩb' mortalib' vtili' ad vitãdũ vicia ꝛ pctã ꝛ ad adipiscẽdũ virtutes q̃b' pueniẽt ad vitã eternã. Sz i particulari idez doctor assignat' octo causas. Quaꝝ ꝓma est. qz q̃ hõ oĩno est incertꝰ q̃ morietꝰ. et est certꝰ q̃ si moriẽt in pctõ mortali eternaliter dãnabit'. semp est sollicitꝰ ne mors ipm ꝓueniat ꝛ deprehendat siue inueniat in statu pctĩ mortalis. ꝛ ne eternaliter dãnet'. Q̃n enĩ hõ cogitat tu es certꝰ q̃ si i pctõ mortali morierꝭ eternaliter dãnaberꝭ. ꝛ tu nõ es certꝰ q̃ morieris. scz an in lecto suffocaberꝭ vl' an domꝰ aut lapis sup te cadat ꝛ interficiat vl' testudine aliq̃ sup te ruente morierꝭ. l' te exeũte de domo later de tecto l' aliq̃d aliud de domo cadens interficiat. l' forte in via cadẽdo lapsus fueris morieris mortali casu. equũ aut aliqõ aliud fugiens. vel fulmen te ꝓcutiet. vel in aqua submergaris vl' ab inimico occideris. ꝛ sic de aliis multis. tũc si hõ temptat' ꝺ pctõ mortali. aut si lapsus ẽ ꝓpus in peccatũ mortale moneret' merito ad resistẽdũ talib' tẽptatiõib' ad penitẽdũ de pctõ mortali ꝑpetrato ꝛ ne priuaret' multis ꝛ eternis celestib' bõis. Scõa cã est ne boni q̃ sunt diu victuri pigriten' aut tepide agãt i his q̃ ptinẽt ad pfectionẽ vite ꝛ q̃b' hõ mereꝫ et satisfacit ꝑ pctis. Reperiunt' enĩ aliq̃ boni homines q̃ ex ℞ q̃ sunt incerti q̃ morient' cogitãtes ad illud qõ scribit' Job. xxv. Tanquam gilate itaq̃ qz nescis' diẽ neq̃ horã. ꝛ iõ incipiunt pctm̃ ꝑ pniaz mox diluere ne forte mors ipos subito in eo ꝓueniat ꝛ improuisos. merito ei hoi scient' in pctõ mortali existẽti terroꝝ incuteret siue incertitudinẽ aĩaduerteret nescies q̃ talis aĩa sua rapi-

etur ad cõspectũ districti iudicis receptura ibidẽ cõdignã eternã penaz p his q̃ male ĩ corpe egit. z sic frequentat bona opa vt ie iunia: oziones: elemosynas z sil'ia cogitans intra se, tu nescis qñ morieris, z q̃cq̃d ante mortẽ tuã nõ mereberis de vita eterna postea nõ poteris, z sil'r si nõ facies satis p pctis tuis tpe vite tue p bona opa, postea maximas habebis penas purgatorij. Si autez scirent q̃ essent longo tpe victuri: cogitare possent intra se illud, qõ nõ mereberis ĩ vno anno potes mereri in plibz, z si nõ satisfacies p pctis tuis in vno ãno tũc satisfacies ĩ pluribz, ita possent incipe esse pigri ĩ bonis opibus et puari possent multis bonis eternis in cel' que cadũt sub merito. Tercia cã est ne mali q̃ diu sunt victuri audaci⁹ peccent: et mũdanis seu carnalibz factis liberi⁹ vacent, z sic multis celestibz z eternis bonis se priuent, pponẽtes se conuertere ad deũ circa finẽ vite sue, repiunt eni homies tñ ad malũ inclinati, q̃ si scirẽt se diu victuros dicerent z cogitarẽt intra se z etiã facis adimplerent, quõ vellẽt bonã vitã delectabilem sensui ducere, pseq̃ndo carnales voluptates in cibis z potibz z venereis p longũ tẽpus adhuc: et primo in fine vite sue de his agere pniam z satisfacere, imo iã multi cuz iuuenes existũt nesciẽtes qñ sint morituri stulte dicũt, Ego sum adhuc iuuenis, volo viuere in mũdo proseqũndo delectabilia appetitui sensitiuo, postq̃ eĩ senuero adhuc potero fieri spũalis. De talibz dicit Bernũ, Maledict⁹ hõ qui offert florẽ sue iuuẽtutis diabolo. fecẽ vero sue senectutis reddit deo, tales nõ aduertũt quõ q̃tidie tot imo plures iuuenes q̃z senes viã vniuerse carnis ingrediunt. Cũ vero mali q̃ sũt diu victuri ꝟ nesciũt a multis mal' retrahunt: timentes q̃tidie diez mortis sue instare. Si eni nũc sunt alĩq̃ q̃ sunt certi de morte z incerti de hora mortis: z tñ adhuc tantuz sũt effrenati z vicijs dati, q̃d putatis igit si de hora mortis sue essent certificati, certe q̃zdiu restaret eis notabil' ps vite sine timore viuẽtes oĩbz vicijs se replerẽt pponẽtes in accessu termini vite sue pfiti velle se ad deuz cõuertere, z forte ꝟ eis mime cõcederet, q̃a longa cõsuetudo peccãdi tã longo tpe ĩ corũ malis ꝟfirmata nõ pmitteret hmõi homines bñ agere, sz ad ꝟsueta pcta fortit inclinaret ad amorẽ pñtiuz in q̃bz a pncipio vite sue vsq̃z ad finẽ vite fuerunt delectati. Sicut nũc videm⁹ de nõnullis senibz qui certi sunt, pinquã sibi fore mortẽ: z tñ non mutãt vitã suã veterẽ in q̃ incerti sunt ꝟ hora mortis: nec sic pcta dimittũt: sz ipis inuitis cogunt alĩq̃ pcta actu exteriori dimittere, q̃z nõ pñt ea implere, vt oñdit August. quẽ allegat mgr̃ di. xx. q̃rti sen. adhuc tamẽ malã voluntatẽ faciẽdi ea si possent retinẽt. Multi enĩ valde dolẽt de ꝟ q̃ luxuriari ĩ pñt cõq̃rentes de ꝟ, tales vtiq̃z hñt malaz voluntatẽ faciẽdi tale pctũ si possent, q̃ voluntas est pctũ mortale. Huo mõ multi clientes in malicia indurati dolẽt q̃ amplis⁹ nõ pñt insistere vanitatibz mũdi, in bastiludijs, in chorcis, in rapinis, in bellis siue iustis siue iniustis, imo de talibz gloriantur aliq̃n ppetratis, ex q̃ certũ est q̃ licet adhuc senes z defectuosi malã voluntatẽ talium pctõz nõ abiecerũt: sed retinẽt facerent pdicta si possent. ℣ Ex pmissis ꝟ patet q̃ differre pniam ad extrema est periculosuz ppter tria, vicz ppter malã ꝟsuetudinẽ, timorẽ seruilẽ: et magnã purgatorij penam siue paruã grãm. Itẽ ex alio oñdit q̃ periculosũ est expectare ad finẽ vite et tũc primo bona agere, nã si homies approping̃nte termio vite sue incipent agere alĩq̃ bona de genere: tñ talia nõ facerẽt ex dei amore: nec ppt̃ deum pure: sed facerẽt magis ex timore mortis quã scirẽt sibi in prio iminere, z ex timore gehẽne, q̃ aũt sic fiũt seruiliter ex solo timore pene: z nullo mõ ex dei amore sunt pcta, et ideo nõ merent̃ gliaz sz poti⁹ penã. Postremo ptz q̃ incautũ est bona differre ad finẽ vite, q̃z z si alĩqs hmõi hõ postq̃z iã diu in pctis vixisset sciens ꝟ ꝟ, pinquũ terminũ vite sue se vere ad dñm ꝟuerteret z mereretur sibi dimitti oẽm culpã z cõferri grãm, z sic saluari si pseueraret in iust̃, tñ totũ pcedens tps suũ z oĩa opa bona sua de genere pdidisset sine fructu, ex q̃ vtiq̃z magnuz pateret detrimentũ z dãnũ eo q̃ decederet in parua grã: z ꝟseqũnter cõseqũret paruam eternã gloriã comparatiue ad alios sctos, quã vtiq̃z magnã mereri potuisset si precedens tps sibi fructuosum z vtile fecisset. Ex ista ꝟ tercia causa incertitudis hore mortis ptz q̃ periculosiuz est valde differre pniam vsq̃z ad finẽ vite sue, q̃z tales raro vere pe-

nitent in fine ꝓpter malã ꝯsuetudinẽ peccãdi ⁊ delectationẽ in pctis. Nõ etiã mouentur in fine vite ad bonũ ex dei amore sed timore seruili vt supꝛ. Iõ dicit Augꝰ. in q̃dã sermõe de innocẽtib. Hac aĩa duersione pcutiẽt pctõꝛ vt mortẽs obliuiscaẽt sui q̃ diu viueret oblitꝰ est dei. ⁊ si aliqñ vere penitẽt ñ parua merenꝫ ⁊ verisiliꝛ magnã penam sunt passuri in purgatorio. ¶ Quarta cã ne boni breuis vite indiscrete agerẽt nimis se violentãdo aut vtiles huꝰ vite labores postponẽdo. Repiunꝫ enĩ hoĩes boni auidi ad altũ locũ celoꝛũ obtinẽduꝫ. q̃ si scirent se ĩ breui morituros qñq; fierẽt coꝛpoꝛi nimis rigoroſi nõ dantes vicꝫ sibi victũ necessariũ. sed nimis castigãdo carnẽ male iacendo. vigilãdo nimiũ ⁊ nimiũ ieiunando ⁊ silia aspa faciẽdo: subtraherẽt coꝛpoꝛi suo necessaria ⁊ sic seipos destruerent ⁊ facerẽt se vesanos ⁊ ad oĩa bona opa inutiles imo abbreuiarẽt sibiꝑpis vitã. et sic fierent rei in seipis occidẽdo se. nõ aduertẽtes ad id qõ dicit apl's. Rationabile sit obsequiũ vestrũ. Cum aũt nõ sciũt se in breui morituros ſꝫ sperãt se diu victuros medio criter agent bona opa faciẽdo scꝫ oꝛãdo: ieiunando ⁊ dantes coꝛpi necessaria ⁊ residuum aĩab. Hoc merito deberent aduertere q̃dã mulierc̃ule fatue ꝓgines siue vidue q̃ se in iuuẽtute ĩtantũ destruũt q̃ in senectute nil boni opari pñt. rapinã cõmittẽtes cũ coꝛpi necessaria subtrahũt ⁊ ea aĩe tribuũt Hoc est qõ dicit beatꝰ Iero. De rapina holocaustũ offert q̃ l' ciboꝛ nimia egestate vel manducãdi aut somni penuria imoderate coꝛpꝰ affligit. Quinta cã ne mali breui tpe victuri desperarẽt aut indiscreta afflictione se affligerẽt ⁊ pderent. Reperiunꝫ enĩ multi hoĩes mali q̃ in multꝫ malis deũ offenderũt. q̃ si scirẽt q̃ in breui eẽnt morituri desperare possent putãdo se in breui ꝓ tot ⁊ tantꝫ pctis a deo veniã ꝓsequi nõ posse aut si se veniã ꝓsecuturos sperarẽt tñ tã indiscrete pctã sua deplangere incipent q̃ sibiꝑpis vitã abbreuiarẽt nimiũ se ꝓ peccatꝫ castigãdo. sed cũ tps sue mortis ignoꝛãt et se diu victuros sperãt rõnabilẽ sniam ⁊ satisfactionẽ ꝓ suis peccatꝫ assumere pñt sperantes q̃ dñs deus tps sufficies eis dabit ad penitendũ ꝓ pctis suis ⁊ ad satisfaciendũ ꝓ eis. Sexta causa vt hõ nõ impediaẽt aut distrahaẽ in bonis opibꝫ ⁊ ne in continua melancolia laboꝛet si certꝰ eẽt de hoꝛa sue mortꝫ. Si ei hõ certus eẽt q̃ certa hoꝛa esset moriturꝰ ⁊ cogitaret quõ ista hoꝛa eẽt moriturꝰ. approping̃nte illa hoꝛa continue melancolisaret quõ ista hoꝛa eẽt moriturꝰ Et sic impediꝛet ⁊ distraheꝛet a multis bonis opibꝫ. vt docet experiẽtia de multꝫ melancolicis quõ distrahunt a bonis opibꝰ. Septima causa est. qꝛ hõ est certꝰ q̃ si bene vtiẽt tpe sibi a deo ꝓ vita sua dato et tps prouide ⁊ vtiliter dispensat ⁊ expendit. deꝰ sufficies spaciũ sibi ꝓstabit ad merendũ vitam eternã: ⁊ faciẽdo opa bona virtuosa ⁊ meritoꝛia: ⁊ ad penitẽduꝫ de peccatis suis ⁊ satisfaciendũ ꝓ eis. Octaua causa ⁊ vltima vt incertitudo vite faciat hoĩem hĩe refugiũ ad deũ ꝓ longitudine dieꝝ vite sue. vt in his diebꝫ possit exercere opa virtutũ ⁊ mereri vitã eternã ⁊ penitere de pctis suis ⁊ ꝓ eis satisfacere: qõ tñ alias nõ faceret si de hoꝛa mortꝫ sue certꝰ existeret ⁊ certus esset q̃ foꝛet diu victurꝰ. ¶ Ex illis g̃ oĩbꝫ ptꝫ q̃ omps deꝰ de sua miscõia ⁊ bonitate ß ordinauit ad nr̃am vtilitatẽ ⁊ pfectuꝫ vt certi simus de morte. incerti vero de hoꝛa mortis nr̃e. vt ptꝫ ex p̃missis. De hac incertitudine mortis ⁊ incertitudĩe sn̄ie ferende in iudicio particulari habemꝰ exemplũ de q̃dã rege. q̃ cũ de morte esset certificatꝰ: vixit. Deu q̃t p̃cursoꝛes hĩe solebam ad ꝓparandũ mihi hospitiũ ⁊ oĩa necessaria añq; ad illud venirẽ. ꝙ odie solus recedo ad patriã ignotã: ⁊ nullũ inuenio q̃ velit me p̃cedere vel mecũ ire. Vñ Bern̄. O aĩa mea q̃s erit ille pauoꝛ cũ sola sine cuiuscũq; societate ingredieris in regionẽ incognitam cũ tibi occurrentia cateruatim illa teterrima monstra videbis. ad cuiꝰ ꝓfugies auxiliũ q̃n eris ab oĩbꝫ bonis dimissa: ⁊ a cunctis amicꝫ q̃s hic dilexisti derelicta. D

Quantũ ad terciũ dubitaẽ. exq̃ quilibet hõ post mortẽ iudicabiẽ in iudicio particulari: ⁊ accipit sententiam iudicis. ad quid tunc erit necesse fieri iudicium vniuersale. cũ scriptũ sit Nauz. j. Nõ ꝓsurget duplex tribulatio. Ad ß dicendũ est q̃ licz vita hominis p̃ mortẽ termiaẽ: tñ adhuc remanet iudicãda ex aliq̃bꝫ futurꝫ q̃ ex eiꝰ vita dependẽt ⁊ fieri cõtingũt. Et ß ꝓtingit multipliciter. Primo quãtũ ad effectũ operum

stuorū sicut ex deceptiōe Arrij ꝛ aliorꝫ seductorū pullulat infidelitas vsqꝫ in finē mundi. Et ex p̄dicatiōe apl̄orū ecōtrario pullulat ꝛ crescit fides vsqꝫ in finē mūdi: ꝛ aliorꝫ doctorꝫ ꝛ predicatorū. Sil'r ꝛ de bonis exemplis ꝛ factis siue mal' q̄rū oīm effect⁹ et sequele remanēt post mortē et sunt futura. q̄ nō iudicank anteq̄ fiāt. Exemplū. Dulci sunt q̄ inueniūt nouas exactiōes iustas q̄bus ꝓplus siue cōmunitas grauak, ꝛ post mortē eoꝝ multi sic grauāt iniuste ꝓl'm. q̄ nō sciuissent nec excogitassent forte huiusmōi exactōes q̄rū oīm p̄tōꝝ est causa, ꝛ si dānak pena ei⁹ semp augmentak q̄diu tal' exactio fieri ꝓtingit. sicut ꝛ pena Arrij crescit vsqꝫ in finē mūdi. Idem de huk hereti co Ita multi sunt q̄ adinueniūt nouas scissuras in vestib⁹ q̄ sine p̄tō nō fiūt, post q̄ꝫ mortē talia manent q̄rū sic pena augmentak si nō penitēt. Ita de nimia longitudine aut breuitate vestiū. De nimia preciositate eaꝝ, de longitudine rostroꝝ in calceis, de peplis, de collis nudatis ꝛc. Ita de illis q̄ nouas fraudes in iudicijs adinueniunt et nouas exactiones q̄bus grauank pauperes ꝛpars iusta, q̄s postea alij post mortē sic tenent. Ita de illis q̄ inueniunt nouas fraudes ad falsificādū merces in pondere aut ī substantia vel q̄litate aut mixtura, aut q̄ vina purificant reb⁹ nociuis. taliū pena crescit q̄diu post eorū mortē talia ex eorū studio ꝛ doctrina fiunt. et p talib⁹ in finali iudicio specialit' iudicank. Ita suo modo de multis supstitiōib⁹ ꝛ incantatōib⁹ q̄s post se relinquūt illi q̄ ab his sūt instructi. et sic de alijs. Et ita de singul' malis opib⁹ quorū causa q̄s extitit etiā post mortē declarari posset. Sc̄o ꝓtingit hoc q̄ntuꝫ ad memoriā mortuoruꝫ in bonis ꝛ malis vt sepe dicit. antecessores mei receperūt illa, quare ego nō, videāt ipi si male fecerūt nō curantes q̄ iniuste receperunt. Ecce ex hoc antecessoꝝ pena augmentak si sunt dānati. Ad hoc valet exemplū de decē comitib⁹ q̄ omnes dānati fuerūt successiue ꝓpter q̄ddam prediū q̄d prim⁹ ex illis ꝓgenitoꝝ sequētiū iniuste abstulit ab eccl'ia meten. et visi sunt in vna scala infernali, p̄m⁹ in fundo, postea sc̄ous. ꝛ sic ꝓseq̄nter vsqꝫ ad vltimū ascendendo, vt refert Petr⁹ damiani. Ita de decimis dicūt, antecessores mei habuerūt eas ꝛ quare nō ego. Ecce si pater relinq̄t filijs est causa suoꝝ p̄tōꝝ que postea filij cōmittūt iniuste recipiēdo. Ita et de bonis superfluis que male ꝓsumūt vel cū his male agunt filij ꝓpter q̄d parentū pena grauatur. Et q̄ꝫ p illis parētes nō erāt iudicati iudicio particulari, q̄ adhuc mala filioꝝ erant tūc futura, ideo refuak ℔ iudiciū eis ad finale iudiciū omniū. Ita etiā de bōis, si pater liberalit' dedit elemosynas aut alias bonas ꝓsuetudines habuit, filij⁹ hūs memoriā illoꝝ ꝛ ex ℔ bene agēs auget patri gaudiū in celo. Tercio ꝓtingit ℔ q̄ntū ad corpus cui⁹ glorificatio vel cōdēnatio differt vsqꝫ ad diez vniuersalis iudicij. q̄ interim boni p̄mianк in aīa: ꝛ mali punienк in aīa. Sunt tñ aliq̄ cū aīa et corpe in cel' q̄ cum x̄po resurrexerūt vt cōiter tenent doctores magni. Ita ꝛ multi cū aīa ꝛ corpe in inferno sicut chore dathan ꝛ abyron, q̄s vivos terra deglutiuit. Generalit' tñ in futuro iudicio oēs hoīes recipiēt mercedē in aīa ꝛ corpe. Et tiō de his manifestū iudiciū fieri oportet. Quarta causa est ad gl'iaz electoꝝ ꝛ ꝓfusionē reproboꝝ. eo q̄ ī finali iudicio omniū bona ꝛ mala oīb⁹ hoīb⁹ erunt aperta q̄d nō fit in iudicio particulari. Ex his ḡ ptz q̄ nō obstante iudicio particulari cōgruū est ꝛ expediēs ꝓ dei gl'ia ꝛ electorū salute fieri iudiciū vniuersale ꝛc. Quātum ad terciū de iudicio vniuersali dubitatur vtrū oēs sancti ꝛ dānati noscentes singuloꝝ hoīm bona ꝛ mala noscent ea simul ꝛ successiue, nūc illi⁹ nūc alterius. Et si sic tūc req̄reret valde longū tp̄s ꝓ sniā ferenda ꝛc. Ad hoc rñdet p̄m Aug⁹. sc̄o de ciuitate dei ca. xiij. q̄ in vltimo iudicio q̄dā vis diuīa aderit qua fiet vt cūcta p̄cā ad memoriā reuocenк. ꝛ q̄ oīa mētis intuitu enumerabunк. Ex q̄ ptz q̄ in vltimo iudicio singula p̄cta singulorū distincte et in speciali clare noscenк diuīa virtute, sed nō oportet q̄ in instāti ℔ fiet sed in tpe brevissimo diuīa virtute ℔ adiuuante. Et ℔ est q̄d dicit Augus. ibidē. q̄ mira celeritate enumerabunк: neq̄ ℔ est impossibile. q̄ in q̄libet paruo tpe sunt valde mlte partes in q̄bus ꝓsideranк certa puncta: ꝛ in alia parte alia. De ℔ dicit Bern⁹ ad Robertū comitē Veniet q̄ male iudicata reiudicabit, illicite iurata ꝓfutabit. Qui facit iudicium in-

iuriã patiẽtib⁹. Veniet inquit dies iudicij vbi plus valebũt pura corda q̃ astuta verba. ⁊ sc̃ia bona q̃ marsupia plena. qñq̃ dẽ iudex ille non fallet ꝓbis nec flectet donis Jõ dicit Chrys⁹. de reparatiõe lapsi ⁊ allegat mgr̃ dist. xvij. q̃rti sniaz. Hũc aũt si recorderis pctõz tuoz ⁊ freq̃nter ea in cõspectu dei pnũcies ⁊ p eis depceris citius illa delebis. si vero oblũisceris tũc eorũ nolens recordaberis qñ publicabunt in conspectu oĩm inimicoz ⁊ amicoz sctõrũq̃ angeloz. ⁊ hoc erit ad magnã ignominiã peccantis ꝓpter ei⁹ negligentiã. In sancto autẽ hec manifestatio erit ad magnã gl̃iam ꝓpter pnĩam. sicut bon⁹ confessor approbat si magna sibi pcta aperiunt in ꝓfessiõe pl⁹ q̃ si tacerent. dicunt tñ sanctorũ pcta tecta nõ q⁹ nõ noscant. sed q⁹ de⁹ ea nõ videt ad puniẽdũ vt dicũt doctores sup illo verbo Ps̃. Beati q̃z remisse sunt iniq̃tates: ⁊ q̃z tecta sunt pcta. pctõribz autẽ dãnãdis ex h̃ cõfusio augebit nec habebũt solatiũ sed sp tristiciã maximã. eo q⁹ cũ tot et ĩ tanta p̃ssura ꝓpetue debẽt esse ĩ inferno. O q̃nta tũc erit verecundia multis magnis pctõribz q̃ nũc incedũt honorabiles: et ab oĩbz boni: ⁊ iusti reputari sup alios volũt. sed tunc vident horrendissimi in pctis: ⁊ dei miscõia magnificabit in eis q̃ multa bona illis fecit. sepe monuit ad ꝙuersionẽ ⁊ ꝙuerti noluerũt. q̃d dicent ergo. certe illud Sap̃. v. Nos insensati ⁊c. lamẽtabili voce clamabunt. ⁊ hui⁹ clamoris nullus finis in ꝓpetuũ. ¶ Scõo dicendũ ꝑm Bonauenturã q⁹ oẽs repente ⁊ sil̃ in iudicio videbũt oĩa pcta ꝑm Glo. Job. viij. Induent ꝓfusione viso iudice dicit glo. Mala oĩa ante oculos versant. Et rõ. q⁹ sil̃ infliget tota pena. g̃ ⁊ sil̃ ponderabit culpe. Culpa aũt ab actibz ⁊ circunstantijs manifestat. iõ oportet oĩa illa mãifestari sil̃. Jõ Aug⁹. scõo de ciuitate dei ca. xiij. dicit q⁹ ꝓtute diuĩa fiet vt cuilibet opa sua bona vl̃ mala cũcta in memoriã reuocent ⁊ vno mẽtis intuitu mira celeritate cernant. Vñ diuĩa potẽtia pt efficere vt pluribz multa ostẽdet citra gloriã eleuãdo intellectũ supra se vt aliq̃d videat vel ptinẽtes ad gl̃iam vel ptinẽtes ad penã. Jdeo de beato benedicto legit scõo dyalogoz q⁹ totũ mũdũ sub vno sol̃ radio vidit. Jta dãnandi specialit̃ sua pcta oĩa ⁊ etiã alioz pcta videbunt. Diceret q̃s an in iudicio particulari vel vniuersali homo possit habere aliq̃s intercessores. Ad hoc breuiter dicẽdũ q⁹ nõ alios habere potest q̃ opera bona q̃ fecit. De hoc ponit Johãnes damascen⁹ ille magnus doctor grec⁹ quẽ allegat Antonin⁹ in ꝑma parte sumsue ti. v. ca. ij. §. iiij. vnã similitudinẽ dicẽs. Fuit quidã habẽs tres amicos. vnum diligebat plus q̃ se. aliũ sicut se. ⁊ terciũ min⁹ se ⁊ satis parũ. Dic cũ fuisset citat⁹ a domino suo ad rñdendũ in curia sup factis suis vnde sibi periculũ mort⁹ imminebat. Accessit ad ꝑmũ rogãs vt cũ eo iret ⁊ eũ iuuaret. q̃ respõdit se nõ posse ꝓpter alias occupationes: tñ ꝓpter amiciciã suã si sniam acciperet daret ei saccũ cilicinũ ad eũ inuoluẽdũ. Ad aliũ accedens ꝑ sil̃i causa. Etiaz ille se excusauit: sed tñ ꝓpter amiciciã eũ associaret vsq̃ ad curiã. Ad terciũ accedẽs cũ verecũdia ⁊ ꝙfusione q⁹ parũ eũ dilexerat rogauit similit̃ vt eu⁹ associaret. Cui ille. licet parũ mihi dilectõis ostẽderis nihilomin⁹ nolo te deserere: sed ad iudicẽ tecũ volo venire ⁊ ꝑ te loqui. Homo hic significat quẽlibet pctõrem q̃ habet tres amicos. Dũdũ quẽ diligit plus q̃ se. i. salutẽ suã. Consanguineos q̃s diligit vt se. ⁊ aliq̃ bona opera que tñ parua sunt ⁊ cũ modica affectione facta. Cũ aũt citat⁹ ꝑ mortẽ a domino ⁊ multum habet timere de sniã danda: vtq̃ mũdus nimis amat⁹ ab ipo non comitat̃ eũ: sed dat sibi ꝑ cadauere cooperiẽdo saccũ vilẽ. Consanguinei etiaz ñ vadũt ad iudiciũ ad intercedẽdũ ꝑ eo: sed associant vsq̃ ad eccl̃iam funus. sed bona opera eũ comitant. ⁊ si sunt facta in caritate eum defendũt. Vñ Ambro. Nõ sunt hoĩs bona q̃ secũ ferre nõ põt sc̃z tpalia. sola misseri cordia est comes defunctoz. Et videt ꝓbabile q⁹ post iudiciũ etiã sic erit in inferno vt pena vermis sit ꝙsũmata et vniformis. Et licet Aristo. iij. de aĩa dicat q⁹ intellect⁹ solũ vnũ intelligat distincte ⁊ in particulari. hoc tñ est verũ modo naturali. sec⁹ erit ĩ finali iudicio. nec in h̃ intellect⁹ dãnati erigitur sed pot⁹ deprimit sc̃z in ostensiõe oĩm turpitudinũ. Hã sicut recogitatio multoz bonorũ in q̃bz q̃s pseuerauit ampliat leticiam. Jta recogitatio multoz malorz amplificat tristiciã. beati aũt videbũt omnia

huiusmõi in spec'o eterno vltra istũ modũ siue in diuia essentia. Nã intellect⁹ eleuatus p lumẽ glorie fit q̃si deiformis p gliam z beatitudinẽ zc. Tercio dicendũ est q⁹ q̃libet leget in iudicio in alteri⁹ ꝓscientia siue bonũ siue malũ. Ideo Bern. super illo verbo ap'li, illumiabit abscõdita tenebraꝝ dicit. Cuncta archana cũctoꝝ cũctis patebunt, quia vni⁹mẽtis ab alteri⁹ oculis corpulentia nõ abscõdet vt dicit Aug⁹. xv. de trinitate. ¶ Est etiã notãda glosa bene notabil' sup illo verbo ad Roma. ij. Cogitatõnũ accusantiũ, q̃ dicit q⁹ in illa die cogitatiões accusabũt aiam z defendẽt, nõ ille que tũc erũt: sed iste q̃ modo sunt in nob quaꝝ note z signacula relinq̃nt ĩ corde nostro sicut in cera, z q̃ nũc in occulto posita sũt illo die reuelabunt. Ex q̃b⁹ ptz q⁹ male cogitationes que in omni vita nostra habite sunt: z q̃b⁹ ꝓhabit⁹ est ꝓsensus ver⁹ in peccatũ vel interptatiuus remanẽt in nob p quandã speciẽ z sil'itudinẽ. vel esto vt dicit Bonauẽtura q⁹ sil'itudo ista in memoria oĩno deleat q̃ vir est possibile, tamen in die iudicij diuia virtute reparabitur ad dei gloriã, vindictã malorũ z laudẽ bonorũ q̃ vtiq; possibile est zc. ¶ Pro q̃ notãdũ q⁹ reuocatio actuũ pcedẽtiũ et cogitationũ ad memoriã p diuinã potentiaz nõ erit frustra: sz hoc erit ad ostensionẽ diuine iusticie fm statũ illũ, z ad ostẽsiõez diuine miscõie fm statũ preteritũ z trãsactuz quõ misericorditer multis modis de⁹ hic in mũdo nos expectauit ad pniam. Nam ꝑpter ostensionẽ diuie insticie memorabũtur bona z mala quãtũ ad retributionẽ in pñti, vt si finaliter pmãserũt in bono retribuetur eis, si in malo iterũ retribuet fm ℟. Nã hec sola digna sunt retributiõe in q̃b homo finaliter pmãsit. Sed ꝑpter ostẽsionẽ de ꝑterito rememorabunt mala maloꝝ et bonorũ hominũ a q̃b misericorditer sunt liberati, et bona maloꝝ q̃ in eis misericorditer operat⁹ est dñs. q̃ solem suũ facit oriri sup bonos z malos, z q⁹ se nõ fecerũt participes tante miscõie dei, et illo modo vnicuiq; bona et mala erũt in mẽoria operãte diuina ꝓtute, bona z mala in q̃b finaliter pmansit, ꝑpter retributõez diuine iusticie, bona autẽ z mala ꝑterita rõne miscõie, vt cognoscãt quãtã eis de⁹ fecerit miscõiam largiendo bona. z q̃ntaz miscõiam ꝓseruãdo siue liberãdo a malis. Ex isto tũc finalit' cõcludit q⁹ malos finalit' iustissime adiudicabit eterne dãnatiõi, z bonos finalit' misericordissime adiudicabit eterne beatitudini Quã nob ꝑstare dignet dñs nr̃ ihesus christus iudex viuoꝝ z mortuorũ in secula benedictus. Amen.

¶ Dominica quarta.

¶ Sermo IX.

DIrigite viã domini. Jobis. j. z originaliter Esaie xl. Omnes ex ꝓbis thematis monemur vt nos ꝑparem⁹ ad aduẽtuz xpi in mũdũ in sua natiuitate cũ dr. Dirigite viã dñi, que ꝓba etiã pñt intelligi de scõo: tercio z q̃rto aduẽtu xpi. De scõo, i. vltimo in finali iudicio, dirigite viam dñi, i. ꝑparate corda vr̃a vt sitis parati ad audiẽdũ sniaz iocundissimã p electz ferendam. De tercio aduẽtu in morte Dirigite viã dñi, i. disponite vos vt sitis parati in extremis ad audiendũ p vobis sniam iudicij particularẽ. De q̃rto aduentu in cordib⁹ nr̃is Dirigite viã. i. quotidie vos disponite vt sitis parati ad recipiendũ dñm nr̃m iesum xp̃m per gr̃am spũssancti zc. Et si diceres, quõ debeo dirigere siue ꝑparare viã dñi vt in me habitet gr̃a spũssancti. Rñdet q⁹ hoc fieri debet p verã pcõꝝ detestationẽ z ꝓpositũ satisfaciendi: z ampli⁹ dei auxilio petã nõ admittẽdi, de q̃ infra D.

¶ Miserunt iudei ab hierosolymis sacerdotes z leuitas ad Johem vt interrogaret eũ, tu q̃s es. Joh. j. In euãgelio pcedentis dñice oñdit quõ xps dñs multipliciter cõmẽdauit iohem baptistã ꝑpter suã ꝓstãtiaz austerã vitã z rigorosam, z q⁹ plus esset q̃ ꝓpheta ĩmo angelus de q̃ Malachias ꝓphetauit. In hodierno autem euangelio oñdit quõ se iohes hũiliauit z xp̃m magnificauit, ĩmo xp̃m intantũ exaltauit vt diceret se nõ esse dignũ soluere corrigiã calciamẽti ei⁹, z int' cetera dixit se esse vocẽ z pconem xp̃i clamantẽ. Dirigite viã dñi, vt q⁹ nos excitaret ad ꝑparandũ ad dignam susceptionez dñi nr̃i iesu christi in mẽtes nostras. Et q⁹ in pcedẽtib⁹ in ꝓma dñica audistis de aduentu xp̃i in mũdũ p carnis assumptionẽ. In scõa dñica de aduentu xp̃i

ad iudiciū vniuersale. In tercia de aduētu xpi in homīs morte ad iudiciū particulare de q̄bus oīb̄ plura audiuistis. Nūc expedit aliqua dicere de aduētu christi spirituali in homīs mentē, ad q̄ requirit vt digne homo se p̄paret vt cū dñs noster iesus christus venerit z ab eo q̄rat, tu q̄s es, ac si diceret, es tu amic⁹ vel inimic⁹, respice p̄ p̄ia ꝯscientiā tuā, q̄ si inimic⁹ tecū nō habitabo zc. De his aliq̄ dicere p̄posui q̄nto breuius potero ad dei laudē z pfectus nostrū. P̄ro gr̄a Aue maria. ¶ Miserūt iudei legationē ab hierosolymis zc. vt supra Hec legatio iudeoꝝ ab hierosolymis p sacerdotes et leuitas ad iohem facta est āno etatis xpi, xxxj, xvij, kal', maij, vicz in crastino sctoꝝ martyꝝ Tyburcij z valeriani q̄ iohes erat baptizās in iordane. P̄rio dicatur text⁹ euāgelij: z q̄re hāc legationē iudei fieri voluerūt. Secdo q̄d nūcij missi interrogauerūt, z quā rnsionē a iohe receperūt Tercio de aduētu xpi in mentē quō ad illū nos p̄parare debem⁹. ¶ Euāge. Joh, j. ¶ In illo t. Miserūt iudei ad hierosolymis sacerdotes z leuitas ad iohem vt interrogarent eū. Tu q̄s es, z ꝯfessus est z nō negauit. Cōfessus est q̄ nō sum ego xp̄s, z interrogauerūt eū, q̄d ergo? Helyas es tu? z dixit, nō sum, p̄pheta es tu? z rndit, nō. Dixerūt ḡ ei, q̄s es vt respōsū demus his q̄ miserunt nos. q̄d dicis de teipso? ait, Ego vox clamātis in deserto, dirigite viā dñi sicut dixit Esaias p̄pha. Et q̄ missi fuerāt erant ex pharisēis, z interrogauerūt eū z dixerūt ei, Quid ḡ baptizas si tu nō es xp̄s: neq; Helyas: neq; p̄pha. Rndit eis iohānes dicēs. Ego baptizo in aq̄, medius aūt vr̄m stetit quē vos nescitis, ipe est q̄ post me venturus est, q̄ ante me fact⁹ est, cui⁹ ego nō sum dignus vt soluā ei⁹ corrigiā calciamēti. Hec in bethania facta sūt trās iordanē vbi erat Johes baptizans. Joh, j. ¶ Omniū rōne vtēdū est illa intētio, q̄ si q̄s magnus dñs cupit secū hre hospitiū a q̄ se sperat aliquā gr̄am notabilē p̄ceptuꝝ: oēm quā p̄t facit diligentiā vt hospitiū sit purgatū z ornatū z q̄ cogitat tali dño esse placita p̄ viribus suis disponit vt habeat. vt tanto citius q̄s p̄t esse maior dñs q̄ xp̄s dñs, z a quo possum⁹ hre maiorē gr̄am, ille aut̄ desiderat nobiscuz habitare et pulsat in hospitio cordis nr̄i. Ita ḡ facere debem⁹ de christo dño illi hospitiuz p̄parare: et q̄ sibi placita sunt disponere. q̄ potēs est z nobil': liberal' z exorabilis, z cū h̄ tāte dignitat⁹ q̄ ille q̄ inter natos mlierū nō surrexit maior, dicit se nō esse dignū vt soluat corrigiā calciamenti ei⁹. Ad illū ḡ cognoscēdū iudei miserunt legationē ad iohem, putātes iohem eē tante dignitat⁹ zc. H Diceret ḡ q̄s quare iudei miserūt tā notabilē legationē ad Johānē: z nō ad xp̄m dñm. Ad h dicēduz est q̄ mgri legis iudeoꝝ videbāt p̄phetiā Danielis p̄phē de messia futuro nūc impletaz eē q̄ntū ad tp̄s p Danielē descriptū Dan, ix. vbi dr, Septuagīta hebdomade abbreuiate sunt sup p̄plm z sup vrbē sctām, z sequitur. vt finē habeat pctm̄ z vngat⁹ sctūs sanctoꝝ. z facit vna hebdomada septē ānos, z sic erūt, cccc, xc, anni, q̄bus cōplet⁹ xp̄s venit q̄ sunt hebdomade ānoꝝ z nō diex, et incepērūt illi anni q̄rto āno zedechie regis: z termiabant i hebdomada passiōis xp̄i Et iō erāt valde attēti si de ipis aliq̄s magnus surgeret. Nā vt dicit Joseph⁹ q̄ q̄ tēpus messie ipletū erat multi surrexerūt dicētes se esse xp̄m, z maxie q̄dā noie Theodas, z Judas galile⁹ vt dic Orige, z magnam in p̄plo cōmotionē fecerūt. vt etiā recitat Gamaliel in actib⁹ ap̄lorꝝ Act, v. Videntes ḡ iudei xp̄m z iohem apud oēs maxie opinionis esse p̄uenerūt poti⁹ in iohānē volētes eū recipe, p messia q̄s xp̄m, z h triplici rōne ꝺm Chrys. q̄s in duab⁹ rōib⁹ breui⁹ dicaz. P̄rima q̄ iohānes erat de magno genere vicz fili⁹ zacharie magni sacerdot⁹ miraculose nat⁹ de vtroq; parēte sterili z sene. Xp̄s aūt vt ipi credebāt erat fili⁹ fabri z cuiusdā paupcule mulier⁹, z ꝺm eos nō miraculose nat⁹, q̄ de iuuēcula q̄uis de sene p̄re. Secūda ratio, quia iohānes in victu z vestitu magis asperaz vitā videbat⁹ ducere q̄s christus, z ab homīb⁹ separat⁹ in deserto morabat⁹ vbi vestimentū eius erat de pilis camelorū: z zonā pelliceā duram habuit ad lumbos ei⁹, z cibus eius locuste et mel silueſtre. Christus aūt cū homīb⁹ cōmuniter cōuersabat⁹: habens cōmunia vestimēta, et cōmuni cibo vtebatur, in cōuiuijs comedebat z bibebat: etiam cum pctōribus zc. Ex illis ergo causis iudei miserunt potius

Dominica quarta in aduentu

legationē suā ad Johēz q̄s ad christū. Hec de primo. Quātū ad scōm ponit in euāgelio interrogatio legatoꝝ et responsio Johis ex q̄bꝫ habeꝫ tota intētio euangelij. De primo notandū q̄ legati missi interrogauerūt p̄ncipaliter de duobꝫ, vicz de p̄sona z de officio. De p̄sona cū dixerūt. tu q̄s es, helyas es tu, ꝓpha es tu. De officio ibi. q̄d ergo baptizas. De p̄sona aūt interrogauerūt in particulari an sit xp̄s vl helyas vl ꝓpheta aliq̄s vt heliseus, et in generali q̄s sit vt valeāt mittentibꝫ respōdere ibi, quis es tu vt respōsum dem⁹ his q̄ miserūt nos. Ad has q̄stiones rñdit Johes. Primo ad questionē de p̄sona, scōo ad q̄stionē de officio, ibi, Ego baptizo in aqua. De p̄sona respōdit se nō esse xp̄m: neq̄ helyā: neq̄ ꝓphetā illū de q̄ ipi q̄rebant, vicz heliseū, aut ꝓphetā illū magnū de q̄ scriptū est Deuter. xviij. Prophetā suscitabit tibi dñs. ipsum tanq̄ me audietis. q̄ ꝓphetia p̄m veritatē intelligit de xp̄o dño, sed iudei intellexerunt eā de alio ꝓpha. Dixit ḡ se nō esse helyaz in p̄sona. licet sīlis helye in vita z pctōrum dura reprehensiōe, z in officio, q̄z sicut iohānes fuit p̄cursoꝝ xp̄i in p̄mo ei⁹ aduētu, ita helyas erit p̄cursoꝝ xp̄i in scōo aduentu ad iudiciū. Confessus est ḡ Johes se non esse xp̄m neq̄ helyā neq̄ ꝓphetā illū de q̄ querebāt, z nō negauit se esse vocē clamantem in deserto. Dirigite viā dñi originaliter Esa. xl, q̄si diceret. Ego suz ille de q̄ scriptura dicit q̄ debet clamare i deserto iudee vt homines se p̄parēt ad aduentū xp̄i in mūdū.

Bene ḡ Johes significat noīe vocis, q̄z erat annūciatoꝝ ꝓbi dñi, i. xp̄i dñi q̄ est verbū p̄fis p̄m diuinitatē, sicut vox humana est ꝓbi mētalis exp̄ssiua, z ideo quilibet p̄dicatoꝝ verbi dei de se dicere p̄t moraliter h verbū. Ego vox clamātis i deserto scz hui⁹ mūdi. Dirigite viā dñi, i. p̄parate viā p quā dñs ingrediat ad corda fidelium p fidē z opa bona. Vel sic. Dirigite viā dñi, i. implete p̄cepta dñi, p̄m illud p̄s. Viam mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cum dilatasti cor meū. Vñ Grego. omel. vij. Via dñi dirigit cū ad p̄ceptū dñi cor p̄parat. Via domini ad cor dirigit cū veritatis sermo humiliter audit. Postq̄ autē Johannes respōdit ad questionē factā de p̄sona, respōdit ad questionē factā de officio z ministerio suo. Nam nūcijs interrogātibus cur baptizaret, respōdit valde humiliter dicens. Ego baptizo in aqua, i. lauo solū exterius tanq̄ minister eius q̄ debet vos mundare interi⁹. De hoc dicit Aug̃, dist. ij. q̄rti sniarū q̄ baptism⁹ Johānis nō delebat peccatū nec cōferebat gratiā. Et ideo p eū baptizati postea iterū baptizabātur p apostolos, q̄z baptizabat in nomīe venturi zc. Et hoc p̄z q̄ Johānes suo baptismo solū p̄parabat ad aduentū christi: neq̄ tūc credebāt esse sp̄m̄sctm̄. Qui autē credebāt patrem z filium et sp̄m̄sctm̄ nō fuerūt postea baptizati: sed p impositōnē manuū ab apostolis receperūt sp̄m̄sanctū. Hec magister vbi supra. Et subiūgit, medi⁹ autē vestrū stetit zc, q̄ lauat ab oīnib⁹ peccatis interi⁹ mūdans, p̄m illud Johis, j. Sup quē videris sp̄m descendentē et manentē sup eum sicut columba, hic est q̄ baptizat in sp̄usancto, id est interi⁹ mūdat quē vos peccatoꝝ tenebris excecati nō cognoscitis. Dicit autē xp̄s medius duplicit. Primo q̄z tanq̄ mediatoꝝ pacificauit nos deoꝝ angelis z adinuicem. p̄m illud ad Colos. j. Pacificans p sanguinē crucis ei⁹: siue q̄ in celis sunt sive q̄ in terris sunt. Ideo dr mediatoꝝ p̄m illud j. ad Thimo. ij. Mediatoꝝ dei z hoīm homo xp̄s iesus. Scōo q̄z deus ita erat iratꝰ ꝓtra hoīem q̄ eū interficiebat z ad infernū p̄ocipiebat, sed xp̄s sicut pius mediatoꝝ p iecit se sup hoīem sicut mater sup filiū se p iecit et fuit medius int deū et hoīem z recepit vulnera in corpe suo Esa. liij. Vulneratus est ꝓpter iniq̄tates nr̄as. Propter hanc ergo dignitatē xp̄i dñi mediatoris nr̄i et redemptoris nr̄i Johes subiūxit. Cuius nō sum dign⁹ corrigiā calciamēti eius solue re. id est mīmū seruitiū sibi exhibere. Ecce q̄nta humilitas Johis quē vt in p̄xima dñica audiuist xp̄s tantū exaltauit q̄ dixit illuz esse plus q̄ ꝓpham. imo angelum dei. Ideo dicit Chrys. q̄ Johānes in nullo opere tantū meruit sicut in hac humilitate tam ꝓfunda. Sicut ḡ beata virgo sua humilitate merito fuit sup oīs exaltata Luce, j. Respexit humilitatē ancille sue, sic Johannes in sua humilitate a xp̄o p̄ oībus cōmēdatur. Hec de interrogatiōe legatoꝝ et respōsione Johānis, z p cōsequēs de toto intellectu euangelij hodierne dñice zc.

Sed diceret ꝗs, quã doctrinã siue vtilitatẽ habem⁹ ex ℔ euãgelio. Rñdet ꝙ ex illo euãgelio instruimur cũ ꝯnta reuerentia hõ se dz exhibere ad videndũ eucharistiã. Tant⁹ enĩ est xp̃s dñs ꝙ ꝓ oĩ posse hõ debet eũ venerari: z nõ solũ xp̃i corpus sed z locũ in ꝙ est z vasa sacra: z sĩgnter sacerdotẽ ꝓsecrantẽ, imo tã dign⁹ est ꝙ si corpus xp̃i in toto mõdo solũ eẽt in vno altari: omis hõ ꝓ totũ tp̃s vite sue ꝓpter ℔ sibi cauere deberet a pctis, a fortiori illo die ꝙ homo videt corp⁹ xp̃i cum maiori diligẽtiã a peccatis dz se custodire ob sui reuerẽtia ne corde: ore aut ope eũ offendat. imo si hõ solũ semel vidisset eucharistiã ob sui honorẽ ꝓ totũ tp̃s vite sue tanto diligẽti⁹ se custodire deberet a pctis ꝯnto ampli⁹ hõ diligẽtissime se custodire debz ꝙ eucharistiaz ore ꝓcepit. Hoc bene nob ꝟ Johes baptista ostẽdit in euãgelio dicens. Cui⁹ nõ sũ dign⁹ vt soluã corrigiã cal. ei⁹ zc. ℔ Quãtũ ad terciũ ꝑncipale est videndũ de aduẽtu spũs sancti in mentẽ hoĩs siue de vnione sctificatiua. Pro ꝙ est notandũ ꝑmo ꝓut declarat mgr̃ dis. xxxvij. ꝑmi sniaz ꝓ multas autoritates. Dicit enĩ ibidẽ in snia ꝙ tota trinitas z ql̃ibet diuinaz ꝓsonarũ dupliciter est in reb⁹ siue creaturs. Primo generaliter in oĩb⁹ creaturis ꝓ essentiã: pñtiã z potentiã: dicẽte dño ꝓ Hiere. xxiij. ca. Ego celũ z terrã impleo. imo impossibile est esse creaturã: z deũ isto modo sibi nõ esse pñtẽ: nec sequit xp̃s ℔ ñ sit ĩ belua i sordib⁹. recte sic sol splendet ꝓ loca imũda z sic nõ ꝓtamĩatur. ℔ cõo est specialr z ꝙdam excellẽtiori modo in aiab⁹ sctis ꝙ se ei⁹ volũtati obtemperãt ꝯs inhabitat vt tẽplũ sctm̃ suũ et eis ꝓ quandã specialẽ vnionẽ illabit. z in eis z cũ eis operat specialr aliq̃ opa ꝙ et qualit nõ opat in malis vel in alĩs creaturs vniuersaliter. Et q̃uis vt cõiter doctores dicunt modus ille ꝙ de⁹ sic specialr inhabitat pias mẽtes sit inexplicabil imo incõprehensibilis a nobis dũ hic sumus. tñ ꝓ aliq̃ manuductiõe ad aliq̃ntulũ ℔ intelligendũ dat nobis exemplũ beat⁹ Aug⁹. in epla ad Hieronymuz de origine aĩe dicẽs. Ania adest simul, nec minor in minoribus nec maior in maioribus: z tñ in alĩs intensi⁹: in alĩs remissius operat, aliter enĩ in cerebro z in corde, aliter in manu operat z in pede, cum tamẽ in singul' particulis corpis essentialiter sit tota. Ita z de⁹ cũ sit in oĩb⁹ reb⁹ essentialiter z tot⁹ in illis. tñ plen⁹ esse dicit ꝙs inhabitat z in ꝙb⁹ est, ita vt eos faciat templũ sctm̃ suũ: z eos eleuat ad cognoscendũ deũ z accendit ad diligendũ deũ z ꝓximũ. vt idẽ Augus. dicit. xv. de trinitate. ℍ cõo notandũ ꝙ oĩpotẽs de⁹ tante dignificauit humanã naturã ꝙ in illo occulto z inuisibili aduentu nõ solũ in ꝓsona xp̃i seu filij dei venit ad deuotas aĩas imo tota trinitas z ql̃ibet diuinaz ꝓsonaz. z qñ sic incipit hoĩem inhabitare tũc dicit ad eũ venire nõ ꝓ motũ. qz imobilis est: sed ꝓ nouã vnionẽ sanctificatiuã z ꝓ nouũ effectũ q̃m in aĩa causat z specialr modo scz ꝓ caritatẽ z sapientiã z actus illarũ virtutũ. Q autez pater z filius⁹ veniant in ĩpias mẽtes se eis sanctificatiue vniendo patet Johis. xiij. vbi saluator de se z de ꝑte loquens ait. Si ꝙs diligit me ꝛmones meos ꝛuat. z ꝑ me⁹ diliget eũ z ad eũ veniem⁹ z mansionez apud eũ faciem⁹. Q autẽ filius ꝑdicto modo veniat ptz specialiter. qz ꝛm scripturas ipe est sapiẽtia ꝑris de qua scriptũ est ℍ sapiẽtie. vij. In aĩas sctas se trãffert et amicos dei z ꝓphetas ꝯstituit. Et Aug⁹. iij. de ciuitate dei dicit. de sapia dictũ est. Amitte illũ de celr sctis tuis vt mecũ sit z mecum laboret. i. doceat me laborare. Q etiã spũsctus ꝑdicto mõ veniat ad sctas aĩas patz qz Job. xiij. dicit saluator. Rogabo patrẽ z aliũ paraclitũ dabit vob vt vobiscũ maneat in eternũ scz vt hic vos sp illustret et i futuro ad pñtiã dine maiestatis in celr ꝓpetuã ꝓtẽplandã introducat. Et mgr̃ di. xvij. ꝑmi sniaz dicit. Tũc enĩ nob spũssanctus mitti dr cũ in nob ita est vt nos faciat diligere deũ z ꝓximũ ꝓ qõ maneam⁹ in deo z de⁹ i nob. Ex illo ptz ꝙ nũq̃ se de⁹ vnit aie sanctificatiue: nisi etiã simul infundat caritatem seu gratiã gratũfacientẽ vl' prius habitaz augmentet. Et igit sicut hõ disponit ad gr̃am, sic z ꝓ eadem et eodẽ mõ disponit ad hũc aduentũ, sicut ergo null⁹ sine caritate est dei amic⁹ z nulli⁹ sine ea opa sunt deo accepta. ita nullus hõ est i statu saluts siue filioz dei nec alicui⁹ opa sunt accepta deo ad vitã eternã ꝑmerẽdã nisi de⁹ predicto mõ ad eum venerit. ℍ Sz di. ꝙs

quō debeo me ꝑparare nūc ad suscipiēdum dñm iesum q̄ suꝫ ī pctīs ꝓsuet⁹, z iā longo tpe nō habui verā meoꝫ pctōꝫ ꝓtritionez siue displicētiā cū firmo ꝓposito ea dimittēdi, semp cī fluctuauiz q̄si sub dubio fui amplius abstinere a pctīs. Rndet breuiter q̄ añ oīa deuꝫ rogare debes vt te adiuuet ad verā pctōꝫ detestationē hūdā dicēdo ī deuotione. Dñe tu scis meā infirmitatē et ad pctā ꝓnitatez: adiuua me: instrue me z trahe me post te vt vere pctā mea doleā, z tūc debes etiā ꝺo grās agere q̄ tāto tpe ī magnis pctīs te sustinuit z nō dudū vita ꝓuauit, sicut iuste potuisset. et cū hmōi oīonib⁹ te ꝑpara cū bonis opib⁹, elemosynas dando. ieiunādo, corp⁹ tuū disciplinādo, tunc dñs te nō deseret finaliť, licet aliq̄n tardat vt magꝭ tuā fragilitatē z defectus tuos cognoscas. Recipiam⁹ exēplū in aduētu magni dñi ꝓncipis nouiť veniētis ad trā suaz cui mittunť enxenia siue dona ⁊c. Sic mō q̄n agiť quō xp̄s ꝓmo venit ad mūdū iſtuz mittēda est ei ī suis mēbris elemosyna. Sz heu in ꝓpria venit: z sui eum nō receperūt: Joh. j. Et reuera tales pessime mīstrāt hospiti suo xp̄o, qz solū faciūt ei festū verboz̄ in natiuitate sua cū tripudio: comesatōib⁹: ludis z cantilenis: dicētes se de aduētu xp̄i gaudere: z puez iesum in cunabulis hinc inde reuoluere, vulgariť wiegen, z p̄ hꝰ euz gaudēter suscipe nō attēdentes suā insipiētiā imo blasphemiā, q̄ cū pctīs q̄ odit puer ille iesus sibi volūt facere festū, z tales ꝺd aliud faciūt q̄s ille q̄ nouiť iustū ꝓncipez q̄ est defensor⁹ pauperez z vindex iniuriaꝝ vult spoliare pauperem et de spoliꝭ sibi placare talē ꝓncipem, tales g̃ dicētes se festuz agere pueri aduenientis mentiunť dū ꝓmittūt euz extra esurire z sitire z sine hospitio eē: et sic poti⁹ agūt festū diaboli. Debem⁹ g̃ nos ꝑparare ad xp̄i aduētū p detestationem oīm pctōꝫ cū ꝓposito ea cū dei adiutorio vitando sp cū elemosynaꝝ largitōe vel saltē bōa volūtate si deest facultas ī ope cū, primoz̄ edificatiōe, bono exēplo fraterna correctione, iniuriaꝝ ex corde dimissiōe, q̄b⁹ factꝭ puer iesus paratꝰ erit venire ad hospitiū cordis nr̄i. Exēplū habem⁹ in sctō p̄re abbate ꝑetro cluniacēn. Iste ei sctūs petr⁹ abbas cluniacē, specialē habuit ī aduētu xp̄i feruoꝛē sicut z antiq̄ p̄res habuerūt, vñ oī die aduent⁹ solebat cōuentū suū deuotissime admonere q̄ q̄libet digne ꝑpararet lectū ꝓscie sue z cordis ad digne recipiendū puez iesuz bñdictū in nocte natiuitatꝭ, q̄ꝺ vn⁹ inocēs iuuenis monach⁹ lr̄aliť itelligēs nocte natiuitatꝭ xp̄i parauit hōeste lectū sum in dormitorio, q̄ facto cogitauit ītra se dicēs. Modo veniat puer ille q̄n voluerit qz lectū meū paratū iueniet, z hꝰ dicto: affuit iuxta eū puer pulcherrim⁹, quez cū salutasset more puerorꝫ vsq̄ ad matutinū sil' cōuersantes z ꝓgaudētes cū leticia nocte illā ꝓduxerūt, pulsantes ꝯo matutinas ad ecclesiā sil' ibāt in q̄ dū monach⁹ corazꝫ altari inclinauit: puer ille disparuit, monach⁹ vero doloze plen⁹ clamauit z fleuit: z alīj monachi causaz sui flet⁹ scisciteꝭ duxerūt eū ad abbatē, cui dū totū narrasset, abbas fecit frib⁹ collationē dicēdo q̄ siē puer monachus q̄ intellexit ꝓba ei⁹ corꝑaliť: xp̄m corꝑaliť recepit, ita q̄ intelligunt spūaliť z se spūaliť ꝑparant eū spūaliť recipiūt. J

Sicut g̃ antiq̄ p̄res in natiuitate eū receperūt corꝑaliť in carne veniēdo, ita bonimodo p grām. Sz heu fm Bernh. mal⁹ fuit antiq̄rū desideriū z gaudiū de aduentu xp̄i futuro q̄s nr̄m de xp̄o nato. spūaliť loquēdo hꝰ ad oculū cū ctis apparet. Nā cōiter ꝑparatio ꝑsōl' ad festū natiuitatꝭ xp̄i magis est carnal' q̄s spūalis. magꝭ hoīes cogitāt q̄d ī tali festo comedāt aut bibāt, quō ī tanto festo nouis vestib⁹ induanť et aliq̄d se hīe videanť q̄s quō xp̄m iesum ad salutē nr̄am natū cū cordis deuotiōe suscipiāt et sibi placere valeāt. Alīj incipiūt in sctā nocte ⁊c, ludere ꝓ offertorio. Q̄nta blasphemia, mirū est q̄ nō timēt se subito vita ꝓuari. Sz q̄d dicā de superstitiosis incātatorib⁹ z incātatricib⁹ z discipul' eoz. Q̄ntā iniuriā q̄ntā blasphemiā z ꝓfusionē faciūt puero iesu multipl'r suis superstitiōib⁹ in mēsa in foco cū lignis cū fenestris cū calceis et indumentis cū frumēto z alīs diuinādo. q̄s tñ ecclia ꝓhibuit hꝰ facere sub magnis cēsuris. R Sz qz hodie est vigilia natiuitatis christi pauca dicā de illa: z ꝓmo vtrū inter Mariā z Joseph fuerit verum matrimonium et perfectū. Ad hoc dicēdū q̄ sic vt patet ex hodierno euāgelio de vigilia Math. j. Unde maria fuit despōsata Joseph nō solū ꝓtrabēdo sponsalia ꝑ ꝓba de

futuro vt esset ibi sola pollicitatio de matrimonio ꝓtrahēdo: sz fuit sibi desponsata per ꝟba de pñti: z fuit int' eos vez mrimoniuz z pfectū in sanctitate. Fuit etiā pfectū q̄ ad tria bona ꝓiugij, s. p fidez: prolē z sacrm, vt dicit Aug⁹, quē allegat mgr di. xxx. quarti sniaz, z habet ħ idez in decreto. xxvij. q. ij. ¶. post mediū. Dicit etiā Aug⁹, quē allegat mgr vbi sup̄, z habet. xxvij. q. ij. Dñe, vbi dicit, O mē nuptiaz bonū impletū est in illis xpi parētib⁹, vicz fides: prolez z sacrm. Prolē cognoscim⁹ ipm dñm, fidē: q̄ nullū adulteriū, sacrm: q̄ nullū diuorciuz. solus ubi nuptiaꝝ ꝓcubit⁹ nō fuit, q̄ fieri nō potuit sine carnis ꝓcupiscētia sine q̄ xps cōcipi voluit. ¶ Sed di, q̄s, exq̄ tria sunt bona ꝓiugij, s. fides, ples z sacrm, tūc inter se nes nō esset mrimoniuz, q̄ nō hūt plēnec se hīe sperant q̄n ꝓtrahūt. Exēplū. Vir est octogenari⁹ z mulier sexagenaria vl' vir iuuenis z mlier vltra. l. annos, certuz enī tūc est q̄ nō est eis spes de prole hūda. Rñdet mgr z docto, circa dis. xxxj. q̄rti sniaz q̄ sufficiat spes plis sub cōditiōe, q̄ si de⁹ daret eis prolē vellēt eā educare ad dei laudē rē. Correlariū, si ꝓtrahūt psone solū iō vt non habeāt plē, quā si scirēt se habituraꝝ nollēt ꝓtrahere, vel si q̄s ꝓtraheret cū aliq̄ sub ea cōditōne vt pcuraret aborsum: ne cogeret nutrire prolē nō esset mrimoniū, extra ō cōditiōib⁹ appositz, si ꝓditiōes. Sic g̃ in oīi sacro matrimonij debet esse bonuz, plis in obligatiōe, s. sub cōditiōe si veniat vt gtanter suscipiat, z sic obligat ad nō impediendū illud bonū, plis studiose. ¶ Secundo dubitat q̄re xps dñs magis voluit cōcipi z nasci de ꝟgine desponsata viro q̄s totaliť libera. Aū enī hec ꝟgo sit a deo electa vt virgo cōcipet z virgo pareret, q̄re fuit desponsata viro. Ad ħ rñdet san. Tho. in. ij. par. sūme. q. xxix. ar. j. dans plures rationes. q̄rū aliq̄s tangā snialiť ꝓpter q̄s cōgruū fuit z ꝓueniēs vt xps nasceret de vgine desponsata, vicz ꝓpter xpm, ꝓpter matrē z ꝓpter nos. Prio, ꝓpter xpm fuit ħ cōueniens, ꝓmo ne xps iesus tangz illegitime natus repudiat a iudeis: z nō acciperet ab eis tangz messias, ꝓpter putatiuā inhonestatez natiuitatz sue, vel saltē ne illud p̄tendere possent. Vñ Amb. sup Lucā, q̄d iudeis. quid herodi posset ascribi si natuz ex adulterio videret psequi. Secō vt puer iesus a Joseph nutriret, vñ et pater ei⁹ dictus est q̄si nutriceus siue nutriēs. Tercio ad tutelam pueri nati ne diabol⁹ ꝓtra eū vehementi⁹ nocumēta pcurasset. Vñ z beat⁹ Ignaci⁹ ideo dicit eā desponsatā vt part⁹ ei⁹ diabolo celaret. Hā ex oraculis ꝓphaz sciuit diabolus xpm nasciuz ex ꝟgine, z iō obꝟuabat an aliq̄ ꝟgo cōcipet. Cū aūt desponsata cōcepit talē ꝓceptū nō obꝟuauit z ita deciebat nō putans mariā pregnatā et viro desponsatā esse ꝟginē, z p cōsequēs nec pueri esse deū. Sz diceres, ea q̄ corpaliť fuit diabolus pspicacitate sui sensus optīe noscit, q̄re g̃ nō potuit virginitatē marie z integritatē sue carnis cognoscere. Rñdz san. Tho, vbi sup̄, q̄ diabol⁹ multa pōt virtute sue nature a q̄bz tñ, phibeť virtute diuina vt dicit Aug. iij. de trinitate. Sic g̃ diabolus potuit ꝟtute sue nature noscere matrē dñi esse virginez, phibebať tñ a deo ne cognosceret modū part⁹ dñi, nec multū curauit talia scrutari circa mrem dñi cum vidit eā desponsatā viro. Secō fuit illud cōueniens ex parte ꝟginis, primo ne dānareť a iudeis tangz fornicaria, vñ virgo beata fuit etiā de genere sacerdotali ex parte matrz exq̄ fuit cognata elyzabeth, sz si filia sacerdotis deprehendebať in stupro illa flāmis exurēda fuit Leuit. xxj. Fuit g̃ desponsata viro ne velut stupri cā dānareť si virū nō habens filiū, pcrearet. Secō vt p ħ ab infamia liberareť, vñ Amb. sup Lucē. Valuit dñs aliq̄s de ortu suo q̄z de ꝟginis pudore dubitare, sciebat enī tenerā esse ꝟginē vere cūdā. Tercio vt ꝟgini p ioseph mīsteriū exhibereť. Puer enī iesus, ꝓpter psecutionē herodis deportādus erat i egyptuz. z inde reportādus, q̄re expediat ꝟginē cūdo z redeūdo hīe custodē z ministrū nō suspectū. Tercio ꝓncipaliť fuit ꝓueniēs mariaz desponsari viro ex parte nr̄a. q̄ testionio Joseph ꝓbatū est xpm ex ꝟgie natū, vñ Amb. sup Lu. Locupletior testz pudorz maritꝰ exhibeť q̄ posset dolere iniuriaz et vindicare obꝓbriū si nō agsceret sacrm. Et Bern. dicit, Sicut thomas dubitādo z palpando ꝓstātissim⁹ ē fact⁹ dñice ꝓfessor resurrectionis, ita z ioseph mariā sibi desponsando et ei⁹ ꝓuersatiōnē studiosi⁹ approbādo fact⁹ ē ei⁹ pudicicie fidelissim⁹ testis. ¶

Dominica quarta in aduentu

Dubitaꝝ tercio quō decuit vt tāte ⁊ sctē ꝟginī q̄ mr̄ dei appellaꝝ desponsareꝫ faber lignor̄: ⁊ nō aliqs ꝓpheta exim⁹ siue regius q̄ maiori testimonio et dignitate habuisset curā ꝟginis q̄z Joseph simplex ⁊ iust⁹, nec ita sctūs reputat⁹. Rndeꝫ ꝓmo q̄ qz maria ꝯceptura ⁊ paritura fuit dei filiū: decebat filij dignitatē vt ipa mr̄ ei⁹ virgo maria tanta puritate niteret q̄ sub deo maior nequit intelligi, vt dicit Ansel. in de ꝯceptu ꝟginali, ꝓpter qō maiorē ⁊ p̄clariorē laudē ei dare nō possum⁹ q̄z q̄ fatemur eā esse matrē dei. Per hoc enī ꝓfitemur deū ei cōtulisse oīa illa q̄ decent statū maternitat̄, ⁊q̄ ad h̄ req̄runt̄ vt sit digna mr̄ dei. h̄ est qō ei ꝓtulit excellentissimā sctitatē supabūdantiam caritat̄ ⁊ donor̄ spūsscti. Scōo dicēdū est qz ioseph fuit spōs⁹ marie ⁊ vir legitⁱ⁹. Et ita caput ei⁹, qz caput mlier̄ est vir ꝼm apl̄m decuit dignitatē mr̄is dei q̄ vir iste tantaꝝ h̄ret abundātiā virtutuꝝ: grāꝝ ⁊ donor̄ q̄ esset sīlitudo ⁊ ꝯuenietia sponsi ad tantā et talē suā sponsam sc̄z dei mr̄em. cū q̄ sp conuersari debuit ⁊ familiariter cohabitare. ei obsequi ⁊ ipam in oīb⁹ custodire. Sicut ḡ mariam eo q̄ ꝯceptura fuit xp̄m decuit vt sūma puritate niteret, sic decuit vt suo mō h̄ret parem sponsuꝝ purissimū ⁊ castissimū q̄ cū ꝓpetua ꝟgine virgo ꝓus et posterius ꝑmaneret. Et q̄ vterq̄ regali niteret ꝓgenie, ⁊ esset sp plen⁹ grā ⁊ ꝟtutib⁹, sed ⁊ decuit h̄ saluatoris nr̄i dignitatē, cui⁹ ioseph p̄ putatiu⁹ ⁊ nutritiu⁹ esse debuit, ⁊ ei tam familiariter iungi ⁊ obsequi vt eū mereretur portare: amplecti: deosculari: nutrire: custodire: deducere in egyptū ⁊ reducere ī terrā israel in nazareth cuitatē. Tercio dicēduꝝ est q̄ sicut pie credim⁹ ⁊ tā sctā mr̄ tenet ecclesia ex decreto ꝯcilij Basilien̄, ab ān̄o domini millesimo q̄dringentesimo tricesimo nono edito Mariā virginē ꝯceptā sine originali pctō. De q̄ plura dixi in festo cōceptionis beate ꝟginis. Ita pie credendū est vt vult mgr̄ Johes Gerson cancellari⁹ parisien̄, in q̄dā sermone de natiuitate btē virginis quē fecit in concilio Constantien̄, q̄ etiā sanct⁹ Joseph cohabitator ⁊ ꝯtinuus custos beate virginis marie hoc receperit a deo q̄ in vtero matris sanctificatus fuit, ita vt etiā fomes in eo ⁊ maxime tpe despōsationis vl' extinctus esset, vl' sic sopitus q̄ eum nō inclinauerit ad aliqō malū et minime ad vicium carnis, ⁊ hoc ꝓpter pudicissimū ⁊ castissimū cōictū semp cū Maria virgine habēdū ita decebat fieri. Quarto dicendū est put docet Alexāder de bales in suo tercio, ⁊ dn̄s Bonauētura in. iij. dist. iij. q̄ nullus vir vnq̄z ex aspectu gl'ose virginis q̄uis esset pulchra nimis vrebatur aut inflāmabaꝝ ad carnis ꝯcupiscentiam, sed potius hmōi ꝯcupiscentiā extinguebat ille virginal' aspect⁹ tanq̄z frigidus quidā virgineus ros p̄ oculos ei⁹ spiraret aut efflueret a mente ei⁹ castissima, ⁊ cōcupiscentiā hmōi extingueret in cordib⁹ alienis, sicut ex aduerso de muliere peccatrice ⁊ petulante ꝯsurgit fastinatio q̄daꝝ illecebrosa in aspicientib⁹, sicut de talib⁹ notauit beat⁹ petrus. ij. pe. ij. Oc̄los habētes plenos adulterij et insatiabil' delicti.

Ex dictis inferri pōt q̄ licet sctūs Joseph diu ⁊ familiariter cōuixerit ⁊ cohabitauerit marie virgini in mēsa: in via: in domo ⁊c. nūq̄z tñ ex h̄ ad libidinē mot⁹ fuit: h̄ magis ad castitatē. Et h̄ ꝓpter repssionē fomitis in seipo: ⁊ ꝓpter excellētissimā ꝟginis sanctitatē: ⁊ ꝓpter integerrimā eiusdē virginis castitatē: ⁊ ꝓpter ipi⁹ virginis meritū ⁊ virtutē: ⁊ ꝓpter hūillimuꝝ et disciplinatissimū ꝯuersatiōis modū: quē virgo maria sp̄ habuit ⁊ seruabat. Scōo ex his ⁊ supi⁹ dictis ꝯcludiꝫ q̄ Joseph cū de sponsat⁹ fuit marie nō fuit vir vetulus senio fract⁹ ⁊ debilitat⁹ ac frigid⁹. ptz h̄ ex causa ⁊ fine desponsatōis marie cum Joseph. Una enī ist⁹ fuit causa ꝼm p̄dicta ministeriū ⁊ obsequiū p̄standi ipi marie ⁊ puero iesu eūnt⁹ in egyptū illic manentib⁹ ⁊ inde remeantibus, ⁊ ꝯsequēter vsq̄z ad pfectā pueri etatē. Constat aūt q̄ ad talia nō fuisset idoneus hō senio ꝓfract⁹ ⁊ impotēs viribus, q̄lis esset ampli⁹ vt ei ministreꝫ q̄z vt ipe ministret, q̄lis etiā onerosior fuisset marie q̄z obsequētior extitisset. Alia rō desponsatōis fuit ad ꝯseruandā marie famaꝝ apud pfidos iudeos ⁊ ad incarnatōis mysteriū celandū de monit⁹, q̄ rō cessasset prorsus si ioseph senex frigid⁹ ⁊ q̄si maleficiat⁹ palā apparuisset, tal' ei q̄ pacto credi potuisset alic⁹ infantis p̄. Credit ḡ q̄ tunc non fuerit vetulus senio ꝓfract⁹, sed iuuenis vt putāt doc. ⁊ h̄ etiā approbat mgr̄ Gerson ī ꝼmonerubi sup̄

Sermo X

Nã ioseph cũ desponsat⁹ est marie ipe fuit inter, xxviij, z. l, annũ, z ita adhuc fuit iuuenis ꝑm Jsidoꝝ ponit termios iuuẽtutꝭ q̃nq̃gesimũ annũ z, xxviij. Dicit enĩ q ado lescẽtia termiet in, xxviij, ãno. z tũc incipiatur iuuent⁹ q̃ termiat in q̃nq̃gesimo. Et sic Joseph vt dicit can. Gerson cũ esset despõ satus marie fuit sub q̃nq̃gesimo anno sue etatis. z ad ꝟ vt dicit monet multiplex rõ. Primo, ꝓpter mysteriũ, ꝓphetic⁹ q̃ dicit in Esa, lxij, ca, Letabit sponsus sup sponsa, z habitabit iuuenis cũ ꝟgine, vbi glo, iterli. z ordi, dicũt Joseph cũ maria. Secõo monet hist⁹ie ꝯsideratio, qz cleophas secundus marit⁹ anne ex cui⁹ filia, s, sorore marie ꝟginis sunt geniti q̃ttuor fratres. s. Jacobus mino⁹, ioseph, simon z iudas. Dicleophas habuit frẽm ipm ioseph viz. marie filiastre sue, filiaster vulgarit⁹ dr stiefsun. filiastra stiefstochter. Nõ g videt⁹ q in etate tantũ distarẽt ioseph z cleophas frẽs z virgo maria nata fuit ex pmo marito anne, s. ex ioachim. post cui⁹ mortẽ ãna duxit cleophã frẽm ioseph mariti ꝟginis marie. Tercio monet ad ꝟ finis z rõ despõsatõis marie cũ ioseph, q̃ rõ duplex assignat. Una ꝓpter ministeriũ ꝟginis z pueri eũdẽ ĩ egypt̃ũ. Secõa rõ ad ꝯseruãdã marie famã apud pfidos iudeos vt sup dictũ est. Ꝟ

Sz dicꝭ, si nõ fuit in etate senili vt sup̃re g senex depingit. Rñdet q ꝓpter mẽtis z castitat⁹ virtutẽ, sic dicit sapiens. Etas senectut⁹ est vita imaculata Sap̃, iiij. Et de ꝯtrario dicit ꝓpha. Maledict⁹ puer centũ annoꝝ Esa, lxv. Ille enĩ iuxta ꝓphã maledict⁹ est q etatẽ ꝟ est numerũ annoꝝ vsui rõnis deseruientẽ habet z virtute caret. Q̃t sunt tales modo senes maledicti totalit̃ in sua malicia deprauati z obstinati, q̃bus etiã amar est audire ea q̃ retrahũt a vicijs z dulce omne qđ vitã eoꝝ cõmaculat. Ut sunt multi rebꝰ tpalibꝰ malevtentes, aut iuste tales possidẽtes. Ut sunt etiaz hi q̃ iã ꝟ sacro tpe hñt ꝯcet⁹ cecos ꝯ rõnẽ z eq̃tatẽ vulgariter freymarckt, q̃s si nõ ꝓhibẽt hospites dom⁹ sed admittũt: secũ participãt: z ꝓcia dãnatõis reportãt. Sunt etiã tales sepe luxurioſi sexagenarij, q̃ adhuc nolunt cessare a sua lubricitate z luxuria imo in q̃ deficit natura: recuperat et restaurat eoꝝ volũtas prava q̃ntuz satis est appetitui. Quis g de talibꝰ bene sperare pt q ꝓ bene hinc exeant. Etiã si ꝓfiteant⁹ oia sua peccata. Nõ enĩ dolent qz ꝓtra deũ sũt (timendũ est) sed potiꝰ qz mori debẽt z ampliꝰ vita voluptuosa priuari, vellẽt enĩ si sane possent adhuc multꝭ annis in potẽtia sue iuuẽtutis viuere z illecebrꝭ carnis deseruire. Ꝓtest etiaz dici q ideo Joseph marit⁹ marie pingebat⁹ senex ab initio nascent⁹ ecclesie, dũ marie ꝑpetua virginitas nõdũ vt modo radices fixerat in cordibꝰ fidelitũ, ne suspicarent⁹ carnale aliq̃d de Joseph et maria. Et hinc fortassis vt subdit Cancellarius vbi sup̃. omissa est solẽnizatio celebris de tam venerãdo letoq̃ ꝯiugio. Vel vt dicit Horacius, pictoribꝰ atq̃ poetꝭ q̃dlibet audiẽdi sp fuit equa ptãs. Inuenit⁹ tñ adhuc pict⁹ ipe sctũs Joseph in etate iuuenili in pluribꝰ locꝭ ĩ almania. Inuocemus g hodie ipam ꝟginẽ benedictã vt gram nobis impetret sic nos ꝓparãdi ad natiuitatem filij sui vt tandẽ leta facie ipam cũ filio suo bñdicto in celesti bitudine ꝑpetuo valeam⁹ ꝓtemplari. Amen.

¶ In natiuitate dñi nr̃i ihesu christi.

Sermo X.

Evangeliz o vobis gaudiũ magnũ qđ erit oi̇ populo, qz nat⁹ est nob hodie saluator mũdi xp̃s dñs Lu. ij. Hec ꝟba dixit angelus pastoribꝰ q̃ erãt vigilãtes z custodientes vigilias noctꝭ sup gregẽ suũ ĩ nocte natiuitatꝭ xp̃i, z habent⁹ in euãgelio ꝓme misse hodierne diei. Nã añ verba thematꝭ dicit euãgelista sniali⁹ q exijt edictũ a cesare augusto vt describeret⁹ vniuersus orb, z ex ꝟ sciret⁹ q̃liter terre diuerse essent populantes, z q̃nta tributa singule possent reddere vt sic tributis ĩdebitis nõ ꝯguarent⁹, z vt ꝑ ꝟ sciret⁹ ꝑ quẽ modũ singule terre sub ipio romão meli⁹ regerent⁹, z ista descriptio ꝑcepta erat fieri in ꝓncipalibꝰ ciuitatibꝰ, et ibi ꝯueniebãt q̃ habuerant originẽ in tali ciuitate, vt sciret⁹ numer⁹ determiat⁹ nobiliũ z ignobiliũ, z qz Joseph erat ort⁹ de domo siue ꝑgenie dauid: silr ei⁹ vxor ꝟgo maria q̃ tũc erat ꝓpe partũ. Iõ ascendit ioseph cũ vxore in ciuitatem dauid, s. bethleem, z ibi peperit filiũ et pãnis eum inuoluit z reclinauit in ꝑsepio. boc aũt angelus nũciauit

¶ In natiuitate domini

pastoribꝫ vt supꝫ.cū q̄ ãgelo subito fctã ē mlt̃itudo celestꝭ exercitꝰ ãgelorꝫ laudãtiū deū z dicentiū.Gl̃ia in excelsis deo. Et in t.p. ho.b.v. Et est breuiter sn̄ia p̄mi euangelij. In scdo aūt euãgelio vicz scdi officij misse habeꝫ quō pastores iuerunt in bethleem festinãter:z ita inuenerūt sic̄ angelꝰ eis nūciauit,z oñes mirati sunt q̄ audierãt ea q̄ dicta fuerant a pastoribꝫ In tercio aūt euãgelio Johes describit diuinitatē saluatorꝭ nr̄i,z quō verbū caro factū est z habitabit in nobis,de his oibꝫ pōt intelligi p̄bū the matꝭ Euãgelizo vobis gaudiū magnū ꝛc. vt supra. De q̄ alīq̄ dicere cogitani cuz dei auxilio, ¶ro gr̃a Aue maria ¶ Euãgelizo vobis gaudiū magnū ꝛc. vt supꝫ. ¶rio dicam de triplici xp̄i natiuitate Scdo ō gaudio qō annūciauit angelꝰ in eius natiuitate, Tercio quedã dubia his deseruiētia.

A Circa primū est notãdū exq̄ descriptio orbis p̄cepta est fieri p totū mūduz vt habetur in hodierno euangelio p̄me misse q̄ in q̄busdam cronicis inuenit̃, postꝫ hec descriptio facta est rome fuerūt inuēta mille milia z octingenta milia pugnatorū vt dicit Hugo de prato. De hac aūt descriptione nō est nobis gaudēdū: sed ō xp̄i natiuitate. ¶ro q̄ notandū est q̄ triplex ē xp̄i natiuitas,ad qō repsentanduz hodie tres misse cantant̃ siue legūtur. ¶rima natiuitas xp̄i est eterna eiꝰ generatio qua sp z ab eterno generat̃ z genit̃ꝰ est a p̄re. Sicut sol ab initio sue creatiōis semp splendorē misit z hodie sp emittit:licet nō oibꝫ sp luceat. sic pater ab eterno generat filiū De hac natiuitate dicit,p̄ba in ps̄. Dñs dixit ad me filius meꝰ es tu ego hodie genui te,dñs.s. pater dixit ad me,s.filiū suū ieſuz xp̄m ego hodie,i.ab eterno genui te,qz hodie p̄ntiā significat,illud aūt qō est eternū sp est p̄ns z in diuinis nō ē p̄teritū neqz futurū. Hec aūt natiuitas est nobis ineffabilis et oīno incōp̄hēsibilis Esa.liij, Generationē eiꝰ q̄s enarrabit,z hanc significat missa q̄ canit̃ in nocte. Scda natiuitas fuit qñ cōceptus fuit in v̄ginis vtero,q̄ ideo natꝰ fuisse dr̄,qz statim ꝛcept̄ꝰ oī pfectiōe anie fuit pfectus z vsum li.ar.habuit. De hac natiuitate dixit angelꝰ Joseph in somnis apparens Mat.j. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā cōiugē tuā.qō enī in ea natum est de spūsco est. Ecce dicit qō ī ea natū est.ex q̄ ptz scda xp̄i natiuitas. Vñ dicit glo.ordinaria,de ea nasci est in lucē p̄duci in ea vero nasci est concipi. Hec natiuitas q̄ntū ad aliq̄d fuit obscura in eo q̄ corpus fuit statim formatū z aīa ei infusa oī pfecti one pfecta,z q̄ntū ad aliq̄d fuit clara in eo scz q̄ sicut alioꝝ puerorꝫ corpa in vtero matris crescebat.z hanc natiuitatez significat missa auroze q̄ aliq̄d habet obscuritatis z aliq̄d claritatis. Tercia xp̄i natiuitas fuit q̄ hodie ex intemerato gl̃iose v̄ginis vtero natꝰ est:q̄ tota fuit clara,et hanc significat tercia missa q̄ canit̃ clara die. B Alia rationē tangit Innocentiꝰ terci⁹ in q̄dam sermone de natiuitate xp̄i,q̄ tres misse hodie legunt̃ ad significādū tres natiuitates in xp̄o,vicz eternā:tpalem z spūalē, Sicut enī in xp̄o sunt tres subste.s.diuinitas: caro z aīa siue spūs,ita z in xp̄o sunt tres natiuitates q̄s scriptura testat̃, diuinaz ex p̄re. carnalē ex mr̄e,spūalē in mente. Ex p̄re nascit deus,ex mr̄e nascit hō.in mente nascit spūs,ex p̄re nascit semp,ex mr̄e natꝰ est semel.in mente nascit sepe,z subiūgit Innocenti⁹. O mira nouitas z nouū mirabiluz vt idē ip̄e nascat z semp z semel et sepe. De p̄re nascit semp,qm̄ illa generatio est eterna,de qua p̄ inq̄t ad filiū in ¶s̄. Ante luciferum genui te,qō z Johes testat dicēs. In p̄ncipio erat verbū:z verbū erat apud deum:z deꝰ erat verbū,oīa p ip̄m facta sunt ꝛc. Joh.j. De mr̄e natꝰ ē semel,qm̄ illa generatio est būana,de q̄ Esa.vij. Ecce v̄go cōcipiet z pariet filium ꝛc. Et Hiere.xxxj. Nouū faciet dñs sup terrā:femia circundabit virū gremio vteri sui,nā verbuz caro factū ē Joh.j. In mēte nascit sepe,q̄nā illa generatio est gratuita,de q̄ dicit septuagesima Malach.iij. Timētibꝫ deū orīet sol iusticie,z Apoc̄al.iij. Ego sto ad ostiū z pulso ꝛc.fm natiuitatē eternā xp̄s habz patrē sine mr̄e,fm humanā xp̄s habet matrē sine p̄re,fm spūalem scz gratuitā habet p̄rem z matrē,fm illud Matth.xij. Quicūq̄z fecerit voluntatē p̄tis mei q̄ in celis est ip̄e meus frater:sororꝫ z mr̄ est. Pas ḡ tres natiuitates in tribꝫ missis hodie repsentat ecclia. ¶rimā in missa q̄ canit̃ in nocte,scdam in missa q̄ canit̃ in aurora.tertiā in missa que canit̃ in die, Et ℞ ideo,qz eterna natiuitas

christi ex deo p̃ie est nob occulta Carnalis natiuitas est partim occulta z partim manifesta. occulta q̃ntũ ad modũ. z manifesta q̃ntũ ad factũ. Qõ admirãs virgo dixit ad angelũ. Quõ fiet istud qm̃ virũ nõ cognosco ꝛc. Et sic scõa missa canitur in auroza. Spũal' siue gratuita natiuitas ẽ clari⁹ manifesta: xp̃o manifestante q̃ ait, Si q̃s diligit me ꝓmonẽ meũ seruabit ꝛc. Jobis. xv. Xp̃s enĩ p affectũ ꝯcipit. p effectũ nascit et p. pfectũ nutrit. ad qõ significãdum tercia missa canit siue celebrat clara die.

Tercia rõ q̃re hodie tres misse canunt põt esse ꝓpter tres substãtias in xp̃o scz verbũ siue diuinitatẽ: carnẽ et aiam. Nat⁹ est aũt in nocte ꝓpter plura. Prio qz mũdi tenebras illumĩare veniebat. ꝓm illud Esa. ix. Popul⁹ gẽtiũ q̃ ambulabat in tenebris vidit lucẽ magnã ꝛc. Scõo qz deitatẽ occultare volebat. ꝓm illud Esa. xlv. Vere tu es deus absc̃õdit⁹ de⁹ isrl' saluator. et. j. ad Corinth. ij. Si cognouissent nunq̃ dñm glie crucifixissent. Tercio qz ad penã et labore tpalem nat⁹ est. Distinguunt enĩ tres noctes scz pcti: pene tpalis et gehẽnalis. scz primã z vltimã xp̃s refutauit: sed mediã assumpsit. z ideo ꝯgrue media nocte nat⁹ est.

Quarto vt nob exemplũ daret vt laudes boĩm fugiam⁹. Si q̃ parualus ieiunus sic nat⁹ est nob ad iustificationẽ z salutem. Videam⁹ int' has natiuitates q̃ sit excellentior. Et dicẽdũ est q ꝑma natiuitas vicz eterna filij dei est excellẽtissima plena oi gaudio ꝓpter q̃nq; ei⁹ ꝓrogatiuas. vicz Primo nulla natiuitas est prior ista. quia nulla ẽ ista ꝓprior. qz nulla est ꝓpinq̃or. quia nulla est diuturnior. qz nlla est sublimior. Primo nulla natiuitas ẽ prior ista: sed ista est prior cunctis. patet. qz sicut pone diuie sunt ab eterno. ita z illa natiuitas. qõ autẽ est eternũ nõ pt hẽ aliq̃d qõ ip̃m precedat Vñ in symbolo Athanasij dr. Eternus p̃ eter⁹ fili⁹ eter⁹ spũsctus ꝛc. ois enĩ paternitas z ois filiatio in creatur̃ ortũ habz a paternitate z filiatiõe in diuinis. Unde apl's ad Ephes. iij. Flecto genua mea ad deũ p̃rem dñi nr̃i iesu xp̃i ex q̃ ois paternitas in cel' z in terra noiat̃. Scõo nulla natiuitas est ista ꝓprior. ptz illud. Omnis enĩ creatura etiã irrõnal' põt suo mõ loq̃ns dicere deo. tu es p̃ meus. et ego fili⁹ tuus. qz me creasti. z iõ in me repit̃ vestigium tui. et magis ꝓprie ħ dicere põt creatura rõnalis qz in ea nõ solũ repit̃ vestigiũ sed et imago dei. z adhuc ꝓpri⁹ siue veri⁹ dicere p̃t hõ q̃ est in gr̃a. tu es p̃ meus: z ego fili⁹ tuus: expectans a te eternã btitudinẽ. sed sũme ꝓprie siue veracissime ħ dicere põt beatus in glia q̃ attigit nũc eternã hereditatez. Sed qm̃ nullus istoz est eiusdẽ nature cũ p̃rie in diuinis: sz solus dei natural' fili⁹ iesus xp̃s. sequit̃ q nulla paternitas: filiatio atq; natiuitas est ista ꝓprior atq; pfectior. sicut ħ totũ declarat sa. Tho. par. ꝑma. q. xxxij. ar. ij. et. iij. Tercio nulla natiuitas alia est ista ꝓprior siue ꝓpinquior. ptz. qz de q̃nto magis p̃ z filius ꝯueniũt in natura: tanto ꝓpinq̃us sibĩ nuncupãt. Et ideo ad verã paternitatẽ z filiationẽ p modũ generatois requirit̃ ꝑmo q sit ꝑncipiuz viuens. scõo q sit q̃dã ꝯiũctio similitudinis in natura ad illud ꝑncipiũ. Ex q̃ ptz q lignũ in q̃ generatur vermis nõ est p̃ eius. qz licet vermis viuat tñ lignũ nõ viuit qõ est ꝑncipiuz eius. nec hõ dicit̃ principiũ vermis ĩ ventre suo qz nõ est ꝯiũctio silis in natura speciuoca. Sed sic leo generat leonẽ. equus equum. hõ boĩem. q̃uis aũt in natura hũana fili⁹ sit p̃ri. ꝓpinquius. qz eiusdẽ nature ꝓm speciẽ. tñ in diuinis est multo maior ꝓpinq̃tas qz fili⁹ est eiusdẽ nature cũ p̃rie oĩno. Et sic p̃ et filius ĩ diuinis sunt eiusdez essentie. sz sic in hũana natura fili⁹ nõ est eiusdẽ essentie in numero cũ p̃rie. qz bñt diuersas aias In diuinis aũt p̃ cõicat filio totũ esse suũ Quarto nulla natiuitas est illa diuturnior id est nulla diuti⁹ durat. ptz. qz p̃ in diuinis ab eterno ꝑduxit z ꝑducit ꝯtinue filiũ in eternũ. Et ideo illa ꝑductio seu generatio ꝛ natiuitas eterna q̃ filius est coeterna⁹ patri. Cũ aũt oĩs generatio alia siue natiuitas sit tpalis sequit̃ q nulla sit ista diuturnior. Ad ħ oñendũ apl's ad Heb. j. vocat filiũ splendorẽ p̃ris. qz sic nõ dat luminosum in actu sine splẽdore. sic nec dat p̃ sine filio in diuinis. z sicut luminosum sp de se diffundit splendorẽ. ita p̃ in diuinis sp generat filiũ. Cũ aũt p̃ sit eter⁹ vt supra sequit̃ q generatio siue natiuitas filij sit eterna. z p cõsequẽs nulla natiuitas est illa diuturnior. Et hoc vult sanc. Tho. ꝑma parte sũme. q. xxxij. ar. iij. Quito nulla na-

tiuitas sublimior siue excellētior. Illud patet ex multis, qz in diuinis filio habet cū pīe essentie vnitatē: eternitatē: deitatē: equalitatem: inseparabilitatē z psonalē diuersitatē. Illud bn̄ oñdit Johes in pncipio sui euāgelij dicēs. In pncipio erat ꝟbū. ecce eternitas. z verbū erat apud deū. ecce cū patre vnitas, sicut z ait saluator Johis. x. Ego z pater vnū sumꝰ. z deꝰ erat verbū. ecce cuz patre deitas, et sequit, hoc erat in pncipio apud deū. ecce psonaz distinctio. z sequit. Oīa p ipm facta sunt. ecce verbi siue filij cū patre eqlitas potētie et inseparabilitas in creando oīa. ḡa opa trinitatis ad extra sunt indiuisa. Hic ḡ ptz qꝺ hec natiuitas filij dei eterna ē z excellētissima plena oī gaudio ad sensuz dictū. Et tantū de pma parte ꝑmonis. ¶ Quātū ad scḋam partē ꝑmonis. extq̄ angelus pastoribꝫ euāgelizauit siue nūciauit gaudiū magnuz etiā oīm ꝓplo: est illa q̄stio siue dubitatio q̄le gaudium fuerit i natiuitate xpi. Rñdet qꝺ triplex vicz. Angelorū supnaturale. ꝟginis matris singulare. creaturarū generale. Primū ergo gaudiū angelorz supnaturale fuit i choris angelorz. Vñ sicut habet Lu. ij. in hodierno euāgelio. angelus vnꝰ letus descēdit ad pastores q̄ nocte custodiebāt gregē suum annūcians eis natū eē mūdi saluatorē xpm iesum. cū q̄ facta est multitudo celestis exercituꝰ magna angelorz cantantiuz. Gloria in excelsis deo Et i terra pax hoibꝫ bone volūtatis. De q̄ dicit Beda in omel. Hunc ꝫ in tota ve. te. serie repim⁹ angelos q̄ tm sedulo apparuerūt patribꝫ cū luce apparuisse. sed ꝫ priuilegiū recte huic tpi est obseruatū. qm exortū est in tenebris lumen z rectis corde letitia. Hec ille. Scōm gaudiū fuit ꝟginis mris singulare. suscepit enī virgo gl'iosa inestimabile gaudiū cū vidit se peperisse sine corruptione z sine dolore. nec vt quidā fatui arbitrant ia cens peperit filiū suū dilectū. nec obstetricuz habuit adiutoriū. Unde Hiero. ꝯtra Eluidium. Nulla ibi obstetrix fuit. nulla mulierculariū sedulitas introcessit. ipa pannis inuoluit infantē. ipa z mater et ꝟgo. Puto enim qꝺ approximāte hora partus: sensit ꝟgo purissima tantā cordis letitiā quātaz nō senserat vnqꝫ oīmbꝫ diebꝫ vite sue: z oīs sensus eiꝰ spūales z corporales quadā ienarrabili suauitate replebant. z elevata super oīes hūanas vires in abissum diuīe contemplatiōis ita cū imenso dulcore peperit filiū suum. quē vt vidit natuz mox adorauit vt verū deū. z deinde illū ad se suscipiens suo pectori strinxit. z pānis inuoluendo lacte suo paruo pascebat. Audiuit z angelos cantātes. Vidit pastores cū admiratione veniētes ad requirēdū de saluatore nato quē ipa parturierat in manibꝫ suis tenebat z tractabat. De ꝫ gaudio marie dicit Esaie. xxxv. Germinās germinabit letabunda z laudās. Sicut terra germinat herbas sine sui apertiōe. sic peperit filiū suum primogenitū: nō quē alij sequerent: sed añ quē nullus. id est vnigenitū: ipaq̄z mox q̄m genuit adorauit. O vere homi gaudiū inauditū incognoscibile ꝟgo maria habuit dum corporeis oculis eū vidit quē sancti patres ceteriqꝫ electi a multis retro ānis desiderauerūt inspicere. nec solū filiū suū sentiebat: sed z dei filiū cognouit. Quis mortaliū valet exprmere hoc ꝟginis marie prius inauditū gaudiū. ¶ Sed diceret q̄s. Sensit ne virgo maria etiā ante christi natiuitatē aliq̄ buiusmōi excellēs gaudium. Et vtrū ante natiuitatē eius ipm vere cognouerit esse deū. Ad ꝫ dicūt doctores plures q̄ virgo bn̄dicta certissime cognouit in vtero se habere filiū dei deū verum: z hoīem verū. Vñ z in ipa visitatiōe Elyzabeth dixit cognate sue in cāntico suo Magnificat anīa mea dn̄m. Et exultauit spūs meus i deo salutari meo. Quia respexit humilitatē ancille sue: ecce enī ex ꝫ beatam me dicēt oīes generatiōes. Quia fecit mihi magna q̄ potēs est: z scīm nomen eiꝰ. Ecce gaudiū qꝺ añ natiuitatē habuit. qz exultauit spūs eiꝰ zc. Ecce quō deū sē i vtero hīe cognouit. qz dicit. fecit mihi magna q̄ potēs est. Magna vticz z inaudita vt virgo mr̄ esset. Maxima vt deus suam creaturā i mr̄em sibi assumeret. Dicit etiā doctores q̄ i instāti ꝯceptōis xpi ꝟgo benedicta rapta fuit z vere deuz cognouit. et quō dei filiꝰ in vtero suo ex purissimis gutulis sanguis sui sibi corpꝰ formaret z aiam̄ crearet: creādo illi infunderet: z se corpori z aie vniret. Et hec opata sunt pr̄ et filius z spūsscūs. qz opa trinitatis ad extra sunt indiuisa. tūc etiā virgo maria i gratia

cõfirmata fuit q̃ amplius peccare nõ potuit. Ecce quãtã rõnez gaudij z letície virgo Maria etiã añ partũ habuit. Vñ certissima erat ex his q̃ ab angelo audiuit et singulariter deo manifestãte q̃ cõcepit hũanj generis redemptorẽ. Hoc idẽ cognouit ex ꝓbis elyzabeth cognate sue dicẽtis. Vñ mihi hoc vt veniat mater dñi mei ad me. Lu. j. Multa vtiq̃ erat in ei⁹ corde suauitas, multa in mẽte dulcedo et magna gaudij z iocũditatis copia. O q̃s dulces lachrymas p̃ gaudio sepius fleuit ex humilitate. Potuit enĩ dicere die noctuq̃, filiũ dei redemptorẽ mũdi in ventre meo habeo quẽ ꝓbete p̃dixerũt, q̃ nã sum ego vt tãta mihi faceret de⁹. quõ ei seruiã, quõ illũ reclinabo cũ nascet, audebo ne eũ tangere manibus meis aut osculare labijs meis ꝛc. O amãtissime fili. O suauissime fili. O mi fili pulcherrime q̃n te oculis meis videbo, q̃n te in manibꝫ meis gestabo, q̃n lac p̃bebo. vnde mihi ꝑ vt tu me i matrẽ tuã elegisti, gr̃as tibi ago, sis benedict⁹ in secula. ¶ Ter cũ gaudiũ fuit creature q̃ generale. Nam dño nascẽte omẽs q̃dãmodo creature vise sunt suo mõ letari. qõ ostẽdit ex multꝫ miracul'q̃ operat⁹ est dñs ihesus in sua natiui tate in celo: in elemẽtis: in brutꝫ: in homibꝫ in angelis z demonibꝫ. In celo tripliciter. Prio sicut dicit Innocẽti⁹ in q̃dã ꝓmone de natiuitate xp̃i. in die natiuitatis tres soles apparuerũt in oriẽte, q̃ paulatim i vnũ corpus solare redacti sũt. Scõo qz sic dicit idem Innocẽti⁹ rem dignam miratu q̃ Octauian⁹ imperator intãtũ senatui placuit vt ipm p deo colere vellẽt. q̃ se mortalem intelligẽs imortalitatis nomen sibi noluit vsurpare. Ad illoz vero importunã instantiã Sibillã ꝓphetissaz aduocauit scire volens p ei⁹ oracula si mũdo aliq̃ maior eo nasceret, z cũ in die natiuitatꝫ dñi ꝓcilium sup hac re ꝓuocasset. z Sibilla in camera imperatoris oraculis insisteret i die media sue meridie circulus nitẽs apparuit circa solem: z i medio circuli ꝑgo pulcherrima filium gestãs i gremio, tunc Sibilla ꝑ cesari oñdit, cũ aũt imperator ad p̃dictã visionem plurimũ admiraret audiuit vocẽ dicẽtem. Hec ẽ ara celi, dixitq̃ ei Sibilla. Hic puer maior te est, ipm adora. Et camera i qua hec celebrata sunt in honore sctẽ marie dedicata est eccl'ia. q̃ vsq̃ hodie dr rome ara celi. Octauian⁹ puero sibi mõstrato mirrã dedit, z de⁹ de cetõ vocari recusauit. Tercio in celo vt dicit Chrysost. sup quẽdã montem magꝫ oratibꝫ ipa die natiuitatis apparuit iuxta eos quedã stella q̃ formam pueri pulcher. imi habebat, et in ei⁹ capite crux resplẽdebat, q̃ magos alloquẽs dixit vt in iudeã pgerẽt: z ibi natũ puerũ inuenirẽt. Et significat hec stella beatã virginẽ q̃ christũ peperit q̃ in cruce debebat mori pro salute humani generꝫ. Scõo apparuerũt mirabilia in elemẽtis. Nã sicut dicit Innocẽ. vbi supra: ipa nocte natiuitatis aer illumiat⁹ ẽ sicut in die. Et ꝑ dicit Bonauẽtura factuz esse ab elemẽto ignis. In aq̃. qz fons aque vt testat Innocẽ. iij. vbi supra in liq̃rẽ olei cõuersus est. Et crũpens vsq̃ ad tyberim ꝓfluxit ipa die natiuitatꝫ xp̃i dñi. Prophetauerat enim Sibilla q̃ q̃n crũperet fons olei nasceret saluator. Oleuz enĩ significat misc̃o iam. fons olei de tra ꝓfluxit, qz fons misc̃o ie xp̃s de ꝑgine manauit. In tra q̃a templũ rome corruit, vñ dicit Innocẽ. vbi supra. q̃, xij. ãnis pax fuit. q̃re romani templũ pacis pulcherrimum ꝛstruxerũt, z ibi statuã romuli posuerũt, ꝛsulẽtes aũt apollinẽ q̃ntũ duraret, acceperũt rñsum, q̃usq̃ ꝑgo pareret. Hoc audiẽtes romani dixerũt q̃ in eternũ durabit. Impossibile enĩ credebãt q̃ vnq̃ pareret virgo. Vñ in foribꝫ tẽpli titulũ hũc scripserũt, templũ pacis eternũ. Sed in ipa nocte q̃ virgo peperit tẽpluz fundit⁹ corruit. Et ibi est mõ eccl'ia sancte marie noue, p q̃ signat q̃ pax vera scz xp̃s q̃ fecit vtraq̃ vnuz in terra apparuit. Et q̃ pax hui⁹ mũdi stare nõ posset, z q̃ oẽ dominiũ tpale sibi subijciat, z in ei⁹ aduentu deficit. qõ designat Dañ. ij. vbi dicit q̃ de monte abscisus est lapis sine manibꝫ, z cõminuit ferrũ z testã z es z argentũ z aurũ. Et exponit autoritas hec de xp̃o, ita q̃ ꝓmglo. interli. de monte, i. de supba mente iudeoz. vel de monte eminẽtie pr̃iarchaz. vl de monte bt̃ ꝑginis abscisus est scz materiali carne lapis. i. xp̃s sine manibꝫ, i. sine viril operatiõe. q̃si dicat, lapis. i. christ⁹ cuius regnũ est solidũ virtute z veritate: nascetur ex ꝑgine sine virili semĩe. Et pcussit statuã id est figurã mũdane ptãtis in ꝑtute sue diuinitatis. Et in q̃ parte statue ꝓmo pcussit

dicit in pedib⁹. ℔ est ī vltimo regno. ferreis
z fictilib⁹. ℔ est in partib⁹ fortib⁹ et debilib⁹
z cōminuit eos scz pedes. tūc ꝓtrita z cōmi
nuta sunt pariť cū pedib⁹. scz ferrū tybiarū
id est regnū romanoꝝ. z testa pedū. i. omia
regna debilia q̄ ꝓcesserūt ab eo. Et es. i. re
gnū grecoꝝ. z argentū pectoris z brachio
rū. id est regnū medoꝝ atq̄ persaꝝ. et aurū
capitis. i. regnū caldeoꝝ: z oīa ad nihilum
redacta sunt. vt nō possint ad pristinā redi
re dignitatē. Sed qñ erit. certe qñ cōtritis
oñib⁹ regnis z ad nihilū redactis. lapis. i.
chr̄ist⁹ fact⁹ est mons magn⁹ dignitate: po
testate z gr̄a. Uel iō fact⁹ est mons magn⁹
Glosa interli. vt manifestaret regnis soluz
deū esse colendū. Et ita breuiter ꝑ ferruz et
testā: es: argentū z aurū intelligunť q̄ttuor
regna p̄dicta. vicz ꝑ ferrū z testā regnuz ro
manoꝝ: z cetera regna debilia ex eo ꝓcedē
tia. per es regnū grecoꝝ. per argentum re
gnū medoꝝ z persaꝝ. z ꝑ aurū regnuz cal
deoꝝ. que oīa ad nihilū redacta sunt. quia
in cōparatiōe regni x̄pi nihil sunt. cui⁹ po
testati oīa sunt subiecta. Ecce ptz iā quō
die natiuitaťz in terra factū est mirabile dū
templū paciť rome corruit. Etiā q̄ tunc vi
nea engadi floruit z fructum balsami ꝓdu
xit. Itē de pomis ꝑpe Babenbergā. vbi ar
bores due erāt q̄ nocte natiuitatis diu flo
ruerūt z poma ꝓduxerūt. q̄ mane sūt reper
ta. Et audiui adhuc vnaz ex istis esse infra
paucos annos me viuēte. plures etiā vide
runt illa tē. Tercio apparuerūt mirabilia
in natiuitate x̄pi in aīalib⁹ brutis siue irra
tionabilib⁹ de boue z asino. q̄ vt dicit Bo
nauēntura postq̄z maria pepit z puer in p̄se
pio recīnauit. mox bos z asin⁹ genuflexe
rūt z eū adorauerunt saltē suo modo. i. sibi
bonorē impenderūt. Isido. etiā hispalen⁹. i
quodā sermone de natiuitate dicit q̄ ĩstan
te x̄pi natiuitate aīalia fari voce hūana nō
dubitanť. Hā bos in roma. z agn⁹ in egy
pto locuti sunt humana voce. Deo enī hec
oīa z maiora possibilia sunt. sīc legiť Nu
me. xxij. q̄ asina balaam locuta fuit. Quar
to in homib⁹. q: gaudiū pastoribz ꝑ angē
los nunciatū est. vt ptz in themate. Simi
liter de trib⁹ regib⁹. Et moys pctōrib⁹. q: xo
domitis. Uñ sicut dicit Hiero. sup illud.
lux orta est eis Esa. ix. q̄ in nocte natiuita
tis dñi in mūdo tanta lux fuit. q̄ oēs xodo
mie vicio laborātes extinxit. qđ deꝰ ideo fe
cit vt oīes eradicaret vt in natura quā aſ
sumpsit tanta īmūdicia de cetero nō inue
niret. O deꝰ vtinā nūc eēt finis hui⁹ mali
nep̄bandissimi. sed heu timeo adhuc mul
ti ℔ vicio laborāt nō tm̄ extra mr̄imoniuz
sed z in mr̄imonio. q̄ si vere ꝑpenderēt q̄n
tum detestaret paruul⁹ iesus hodie natus
hoc malū. nō solū illud fugerent: sed zvt in
fernū z vltimū supplicīū refugerēt. Un̄ di
cit Aug⁹. Uidens deꝰ illud viciū i huma
na natura cōtra naturā fieri fere desīt in
carnari. Quīto in angelis bonis canētib⁹
cū pastoribz Gloria ī excelsis: z cū Maria
letantib⁹. qđ p̄i⁹ a seculo nunq̄z est auditū
sīl̄i modo letari angelos. Ecce q̄z admira
bilis est natiuitas Jesu. Sexto natiuitas
chr̄isti mirabiliť oñdiť i demonib⁹ destruē
endo idola. quia ea nocte idola corruerūt
iuxta vaticiniū Hieremie z Esa. xix. dicit.
Et mouebunť simulacra egypti. vbi dicit
Glosa Hiero. Ingressus dñs egyptū hu
ius mūdi statum oīa simulacra cōmota sūt
ꝑ totū mundū ad insinuādū q̄ ille nat⁹ es
set ꝑ cui⁹ aduentū z p̄dicationē suā z apl̄o
rū oīs idolatrie cult⁹ destruēdus eēt. Ex
his g̃ mirabilib⁹ merito oīes fideles spiri
tuali iocūditate hodie debēt letari cū ange
lis vt nō sint minores creaturis irr̄ōnabili
bus q̄ hodie letate sunt modo suo. vt in p̄
missis intelleχist⁹. Nunc p̄nt dici dubia q̄
in p̄cedenti sermōe sūt scpta circa lr̄as. N
O. ꝑ. si p̄i⁹ dicta nō fuissent. D Du
bitať nūc ꝓ tercia parte sermonis vbi par
uulus iesus sit nat⁹ z nutriť. z q̄re in beth
leem tē. Ad hanc q̄stionē siue dubitatiōez
dicēdū ē q̄ paruulus iesus hodie nat⁹ ē in
bethleem in diuersorio: z positꝰ in p̄sepio.
q: nō erat loc⁹. s. alter in diuersorio. Luc. j.
Ita enī canit eccl̄ia. O regē celi cui talia fa
mulanť obsequia. stabulo poniť q̄ cōtinet
mundū. iacet in p̄sepio z ī nubibus tonat.
Sed ad maiorē intellectū hui⁹ q̄stiōis est
notandū q̄ x̄ps dñs p̄ncipaliť et specialiť
sibi elegit q̄ttuor ciuitates. scz Nazareth.
Bethleem. Hierusalē z Romā. Nā in na
zareth cōcipi voluit. In bethleem nasci vo
luit. In hierlm pati voluit. Et in roma ca
put eccl̄ie statuit. Hec autē x̄ps fecit ꝓpter
plures rōnes. scz ꝓpter exprimēdā humilia
tionē. extirpandā ambitionē. ad implendā

ꝓmissionē, verificādā interꝓtatōnē, diffundendā sui cognitionē, ꝓmo eni xp̄s i nazareth voluit concipi ⁊ nutriri, ⁊ in hierlm pati, ꝓpter ei⁹ humiliationē exp̄rimēdā ⁊ extirpandā in nobis elationē. Nā supbi homines de ꝫ p̄cipue gloriant⁹ q̄ de ciuitatibus nobilib⁹ ducunt originē in q̄bus volunt p̄cipue honorari, ⁊ verecundant⁹ maxime dehonorari. Christ⁹ aūt vt suā humilitatē ostēderet ⁊ istoꝝ supbiā ⁊ inanē gloriā extirparet ⁊ cōfutaret ꝓtrariū fecit, q̄ i ciuitate parua ⁊ ignobili sicut nazareth voluit cōcipi ⁊ nutriri Joh. j. A nazareth (q̄si despectiue loquens) pōt aliquid boni esse. Et sunt ꝟba Nathanael ad Philippū dicentē sibi, Inuenim⁹ iesum filiū Joseph a nazareth. In hierlm aūt noluit nasci ꝫ ob ꝓbriū pati, eo q̄ ciuitas hierlm erat nobilis scz ciuitas regal' ⁊ sacerdotalis. Sil'r noluit nasci in Roma. Cui⁹ ratio est, q̄z sicut dicit in q̄dā ſmone Ephesini concilij. si maximā romā elegisset ciuitatē ꝓpter potentiā ciuiū mutationē orbis terraꝝ putarent, si fili⁹ fuisset impatoris p̄tāi vtilitatē ascriberent, sed vt būilitas christi oñderet ⁊ diuinitas cognosceret orbē transformasse terrarū, paupculā elegit mr̄em, pauperiorē ciuitatē: ⁊ ignobiliorē patriā. Nā vt dicit apl's. j. ad Corinth. j. que infirma mūdi sunt elegit de⁹ vt ꝓfundat fortia, ⁊ ignobilia mūdi ⁊ ꝓtēptibilia elegit deus: ⁊ ea q̄ nō sunt vt ea q̄ sunt destrueret, vt nō glorietur oīs caro in ꝓspectu ei⁹. Scōo xp̄s voluit in Bethleem nasci ꝓpter tres rōnes. Prīa est ꝓpter implēdā ꝓmissionē, vt scz ꝓphetia Michee. v. adimpleret⁹ q̄ ꝓphetauit dicēs. Et tu bethleem eufrata: ex te egredie⁹ q̄ sit dñator in israel. Et vt sil'r ꝓmissio facta dauid ex loco natiuitatis xp̄i. ij. Reg. xvij. impleta ostēderet⁹ vbi dr. Dixit vir cui ꝓstitutū est de xp̄o dei iacob egregius psaltes israel. Spūs dñi locut⁹ est p me: ⁊ ſmo eius p linguā meā dixit de⁹ israel. Dixit locutus ē fort⁹ israel. dñator hoīm iust⁹ ⁊c. quē passum exponit Nico. de lyra, q̄ incarnationis mysteriū ipi dauid fuit reuelatuz, q̄ christus de suo semīe esset nascitur⁹: ⁊ p eū mūdus saluādus. sicut dauid a psecutōib⁹ inimicorū suorū fuerat virtute diuina saluatus. Ūñ dicit in textu, dixit vir. i. dauid cui cōstitutū est. i. firmiter ꝓmissuz de christo dei Jacob. i. de xp̄o quē iacob spūsancto inspirat⁹ p̄dixit venturū ad salutē hominū, ſm illud Hen. xlix. Nō auferet⁹ sceptrū de iuda et dux de femore ei⁹ donec veniat q̄ mittēdus est, cetera patēt vbi supra in ꝓphetia dauid. Scōa rō est ꝓpter verificandā interꝓtatōnē, sic dicit Grego. in moral'. Bethleem dom⁹ panis interꝓtat'. Ipe aūt xp̄s ait, Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descendi. Joh. vj. Tercia rō est ꝓpter mystica significationē, q̄z vt Grego. dicit p humanitatē quā assumpserat q̄si in alieno nascebat⁹ nō ſm potestatē sed ſm naturaz. Et vt dicit Beda p hoc q̄ō in diuersorio loco eget vt nob mr̄as mansiones i domo p̄ris sui ꝓpararet. ℟ Tercio elegit xp̄s hierusalē vt ibi patere⁹. Et ꝫ dupliciratione. Prima est vt in ea ꝓpter sui nobilitatē sedē regni cōstrueret: ⁊ templū dei ibi edificaret Et sic hierlm esset simul ciuitas regal' ⁊ sacerdotalis. Sacerdotiū aūt xp̄i ⁊ regnum ip̄i⁹ p̄cipue cōsūmatū est in ei⁹ passione. Et ideo scōa rō q̄re xp̄s elegit hierlm est ꝓpter eius mortē. Nā in ciuitate tam nobili scz regali ⁊ sacerdotali xp̄s voluit et elegit mortis pati obꝓbriū, tum ꝓpter regni et sacerdotij eius cōpletiōem, tū ꝓpter sui humiliationē ⁊ nostrā eruditionē vt patz supra. ℒ Quarto christ⁹ elegit Romā. Ūñ ipam romā que caput orbis erat statuit caput eccl'ie sue, tum in signū ꝓfecte victorie. tum vt exinde fides deriuare⁹ ⁊ diffundere tur ad vniuersuz mūdū. Ut sicut prius roma erat caput idolatrie, ita postea esset caput fidei catholice, tum vt sua ptās magꝭ ostendere⁹. ⁊ sic ipe xp̄s magis agnosceret⁹ ſm illud Esa. xxvj. Ciuitatē sublimē humiliabit ⁊ cōculcabit eā pes paupis, i. christi, et gressus egenoꝝ, i. apl'oꝝ Petri ⁊ Pauli Nec beat⁹ Thomas in. iij. par. summe. q. xxxv. ar. vij. Sic ḡ ptz respōsio ad q̄stionē supra mota. vbi paruul⁹ iesus sit ꝓceptus. vbi nat⁹, vbi passus, ⁊ vbi caput eccl'ie sue statuit. ℒ Dubitat⁹ scōo q̄re christus dñs poti⁹ nasci voluit i nocte q̄z in die. Et quare poti⁹ die dñico q̄z alio die. Ad ꝫ dicendū est q̄ xp̄s dñs nasci voluit in nocte ꝓpter q̄nq̄ ratiōes. q̄z mūdi tenebras illuminare veniebat. q̄z deitatē tunc occultare volebat. quia predare diabolū venerat. q̄z ad penā et laborē nat⁹ est. quia nob p hoc

In natiuitate domini

exemplū dedit vt hoīm laudes fugiamus. Prima qz mūdi tenebras illumīare veniebat Esa.ix. Popul⁹ q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā ⁊c. Scōa qz deitatem tūc occultare volebat, ſm illud Esaie xlv. Vere tu es de⁹ absc̄o dit⁹. Et j. ad Corinth̄. ij. Si enī cognouissent: deū gl'e nunq̄ crucifixissent. Tercia qz p̄dare diabolū venerat, ſm illud Esa. viij. Uoca nomen ei⁹, accelera spolia detrahe, festina prędari q̄ sunt ꝓba p̄is ad filiū dicentis. Accelera spolia, i. velociter spolia, i. hoīes captiuos detrahe a diabolo, et cito p̄dare diabolus id est p̄dā quā violent' diabol⁹ rapuit ⁊ iniuste: ei diripe, nec ad ß faciēdū angelos vl' ꝓphas mittes, sz tu ipe descēde, p quā figurā l'p̄figuratiōnē noīs īsinuat q̄l' sit futur⁹ q̄ ꝓphetat de ꝙgine nasciturus vt dicat' p̄ accelera, s. in ingressu, spolia detrahe, i. homines captiuos, s. in ingressu, festina p̄dari aīas q̄s diabolus iniuste rapuit in egressu, ſm illud apl'i ad Coloſ. ij. Expoliās ꝓncipatus ⁊ ptātes traduxit ꝓfident' palā triumphās illos in semetipo. Quarta rō q̄re xp̄s nasci voluit in nocte, qz ad penā et laborē tpaliter nat⁹ ē. Ubi nota tres noctes scz pcī pene tpalis ⁊ pene gehēnalis, sz p̄ma ⁊ vltimā xp̄s nesciuit, mediā tū assumpsit. Uñ ꝙgrue media nocte nat⁹ est ſm illud Sapie. xviij. Dū quietū silentiū ꝙtinerent oīa ⁊ nox in suo cursu mediū iter b̄ret. omp̄s sermo tu⁹ dñe exiliens de celo a regalib⁹ sedib⁹ venit, qđ ⁊ eccl'ia decantat dicens. Dū mediū silētiū tenerēt oīa ⁊c. Uñica infra natiuitatē dñi. Quīta rō, qz nobis p ß exemplū dedit q̄ nō ostētemur: sed laudes hoīm fugiam⁹. Uñ Bern̄. Tu q̄ xp̄m seq̄ris inuentū absc̄ōditū thesaurum amanesciri, laudet te os alienū, os tuum sileat. Hec de ꝓma parte illi⁹ dubitatōis.

Scōo dicēdū est ꝓncipaliter ad scōam partē eiusdē q̄re pot⁹ die dñico nasci voluit q̄ alio die. Qđ ideo fecit vt eo die quo lux tpalis ꝓmaria radijs suis mūdo diem ꝓtulit, eodem die lux vera ⁊ eterna obtenebratū diē gratie reformaret. Hoc est tantū dicere, q̄ sic̄ a ꝓncipio mūdi ꝓma dies creatiōis mūdi fuit dñica, in q̄ creauit lucē q̄m appellauit diē ⁊ tenebras noctē Genes. j. et postea adā creat⁹ ⁊ ī paradisū locat⁹ cecidit a luce gr'e ī tenebras noct̄, ita eodē die q̄ lux creata fuit tpalis oriret lux etna xp̄s dñs q̄ tenebras pctō⁹ expelleret ⁊ sua p̄sentia lucē gr'e illustrari faceret, ſm illud apl'i. ad Coz. iiij. De⁹ q̄ dixit de tenebr̄ lucem splendescere illuxit coꝛdib⁹ nr̄is ad illuminationē sc̄ie dei in facie iesu xp̄i. Q̄ autem die dñico de⁹ lucē creauit, patz Gen. j. vbi dr q̄ ꝓma die eaz creauit. Et hec erat dies dñica, qz sex diebꝫ omia creauit ⁊ formauit de⁹, ⁊ septimo die q̄euit q̄ erat dies sabbati ⁊c. Scōa rō q̄re die dñica nasci voluit, qz ea die nasci voluit q̄ israelitico ꝓp'lo mana in deserto pluit, vt patz Exod. xvj. Ita ⁊ eodē die ver⁹ panis de celo descēdens nobis apparare p suā natiuitatē voluit, ſm illud Joh. vj. Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descēdi ⁊c. O Sed adhuc di. q̄s. q̄re in hyeme nasci voluit, dū aspitas hyemis est maioꝛ ⁊ dies crescit: et nō in estate, Rūr q̄ iō qz xp̄s nō delectabilitatē estat⁊ sz asperitatē hyemis elegit ad natiuitatez, vt ex ß carnis afflictōib⁹ pateret ꝙ salute nr̄a qz frigidos calefacere veniebat. Uñ Ber̄. Elegit tp̄s qđ molest⁹ erat paruulo ⁊ pauperras mr̄is filio, qz vix p̄nos habuit ad inuoluēduz. p̄sepe ad reclinādū. Et nūc cū tanta eēt necessitas nullā audeo fieri pelliū mentionē. nec ē tale iudiciū mundi, aut iste fallit, aut mūdus errat: sz impossibile ē diuinā falli sapiam, Elegit vtiq̄ qđ carni molestius est: vtili⁹ ⁊ meli⁹. Et q̄ docet vel suadet aliud ab eo tanq̄ a seductore cauēduz est. Scōo dicendū q̄ xp̄s dñs nō soluz in hyeme nasci voluit, sed ⁊ tūc cū lux diei scz lux solaris augeri incipit vt oñderet ꝙ ipe q̄ est lux vera veniebat ⁊ oēs crederēt in lucē diuinā, ſm illud Luc. j. Illumīare his q̄ in tenebr̄ ⁊ vmbra mort̄ sedēt. Et ī hac luce ꝓficerent vsq̄ ad sctm̄ diē eterne gl'e. Et Joh. j. Erat lux ꝓa q̄ illumīat oēm hoīem venientē in hūc mōm. Tercio dicēdū est q̄ xp̄s nasci voluit tpe pac⁊ in vniuerso mūdo Uñ Uiero. sup Esaiā sic ait, Ueteres reuoluam⁹ hīstorias: ⁊ iueniem⁹ tpe pac⁊ fortissimāde vsq̄ ad xxviij. ānū cesar⁊ Augusti, in toto orbe terraꝝ discordiā esse ortaz. Orto aūt dño bella oīa cessauerūt. ſm illud Esa. ij. Nō leuabit gens ꝓtra gentē gladiū, nec exercebūt vltra ad p̄liū, ad oñdēdū q̄ xp̄s ideo nasci voluit vt filios q̄ erāt dispsi congregaret in vnū, vt eēt vnus pastoꝛ et vnū

ouile Joh.x. Hã añ natiuitatez xpi p qn⁹ decim ãnos maria fuit pax ĩ toto orbe. ad ostendẽdũ etiã q̃ ille nat⁹ esset q̃ est pax nostra faciens vtraq; vnum, vt dicit apls ad Ephes.ij. Implorem⁹ g̃ paruulum hodie natũ vt sua natiuitate nos illumiet, q̃tenus vere defect⁹ z pctã nr̃a cognoscam⁹ z dete stemur. Et tandẽ p⁹ hãc vitã ꝑpetuis gaudijs z delicijs illũ ꝓtẽplemur. Amen.

¶ Dñica infra natiuitatẽ christi.

Sermo XI.

Erãt pater et mater ieſu mirãtes ſup his q̃ dicebantur de illo Lu.ij. In die natal' ſaluatoris nr̃i audiſt⁹ de triplici ei⁹ natiuitate Et q̃re tres misse dicant eodẽ die. Postea de gaudio q̃ ãgelus cuãgelizauit ſiue annũciauit paſtoribꝫ. Q̃ gaudiuz in genere fuit triplex. ſ. angelorũ ſupnaturale, ꝑginis mr̃is ſingl'are: z creaturaꝝ generale. Et de q̃libet illoꝝ in ſpeciali, plura etiã tũc miracula in celo: in elemẽtis: in bruť: in hoĩb⁹: in angelis bonis z mal'. Quare etiã paruulus ieſus ꝓcept⁹ ſit in Nazareth, in Bethleem nat⁹. in Hier'lm paſſus. z ĩ Roma caput eccl'ie ꝓſtituit. Quare nat⁹ ſit in nocte z nõ in die. q̃re in hyeme creſcẽte die z non in eſtate ꝛc̃. Hodie ꝙ in euãgelio eccleſia oñdit nobis q̃ntũ mirati ſunt pr̃ z mr̃ ieſu vicz ioſeph z maria. Et ex q̃bꝫ cauſis. quia multa audiuerũt dicere de puero Jeſu iuxta thema. Pro gr̃a Aue ma. ¶ Erant pr̃ z mr̃ ieſu mirãtes ꝛc̃ vbi ſup. Primo dicat⁹ text⁹ euãgelij. z q̃ tpe factũ fuerit Scõo declarabit⁹ intẽtio totius euãgelij in q̃tuor puncts. q̃bꝫ dicent⁹ plures doctrie. Tercio ponent⁹ aliq̃ dubitatiões p clariori intellectu precedentiũ. ¶ Text⁹ euangelij.

In il.t. Erant pr̃ z mr̃ ieſu mirãtes ſup his q̃ dicebant⁹ de illo Et bñdixit illis ſymeon Et dixit ad mariã mr̃em ei⁹. Ecce poſitus eſt hic in ruinã z in reſurrectionẽ multorũ in iſrl'. Et in ſignũ cui cõtradicet⁹. Et tuam ipſi⁹ aiam ꝑtrãſibit gladi⁹ vt reuelentur ex multis cordibꝫ cogitatiões. Et erat Anna ꝓphetiſſa filia phanuel de tribu aſer. hec ꝑ annis ſeptẽ a ꝑginitate ſua. Et hec vidua tẽplo ieiunijs z obſecratoĩbꝫ ſeruiẽs nocte z die. Et hec ipa hora ſupueniẽs cõfitebat dño: z loq̃bat⁹ de illo oĩbꝫ q̃ expectabãt redemptionẽ iſrl'. Et vt pfecerũt oĩa ſm legez dñi reuerſi ſunt i galileã in ciuitatẽ ſuaz nazareth. Puer aũt creſcebat et ꝓfortabatur plen⁹ ſapia. Et gr̃a dei erat ĩ illo. Luce.ij.

A Ex q̃ circa initiũ euãgelij dr̃ in illo tpe. Diceret q̃s. q̃ tpe facta eſt hiſtoria hui⁹ euãgelij. Et dicẽdũ eſt breuit' q̃ poſtq̃ xp̃s nat⁹ eſt: circũciſus: a magis adorat⁹ z in tẽplũ ꝓſentat⁹, ibiq; a ſymeõe z anna ꝓphetice ſaluat⁹ mõi annũciat⁹ vicz in die purificatiõis beate ꝑginis, tũc ioſeph et maria mirabañt de oĩbꝫ illis q̃ facta fuerãt de puero ieſu ꝓcepto z nato. Hã tunc ieſus erat xl. dieꝝ. Multa ei mirabilia ſunt dicta z facta circa xp̃i natiuitatẽ in celo z in tra. vt audiſtis ĩ feſto natiuitat' xp̃i, ꝓpter q̃ regio tota cõcutit' z omẽs in admiratiõnẽ ducunt'. Et q̃d mirũ ſi alij in admiratiõnẽ ducunt'. cũ ioſeph z maria mr̃ ei⁹ q̃ de ipo pfectã ſidez habebãt: z ſciebãt ipm filiũ dei eſſe de ſpũſctõ ꝓceptũ z natũ ex ea. de his q̃ dicebañt de illo mirabañt. de q̃ dicit pñs euãgeliũ. Quãtũ g̃ ad ſcõm eſt notãdũ q̃ ĩ hodierno euãgelio ꝓncipaliť q̃ttuor ꝓtinent'.

B Primo ioſeph z marie admiratio in ꝓncipio euãgelij. Scõo ſymeonis z anne ꝓphetatio, ibi, Et bñdixit illis ſymeon. Tercio marie z ioſeph ad ꝓpria remeatio cũ ieſu, ibi, Et vt pfecerũt oĩa ſm legez dñi reuerſi ſunt in galileã ciuitatẽ ſuã. Quarto xp̃i ꝑfect⁹ z ꝓfortatio, ibi, Puer aũt creſcebat ꝛc̃. Circa ꝓmũ de admiratõe parentuz notãdũ q̃ ꝓgrue ioſeph z maria mirabãt. Hã miratio ꝓtingit de his q̃ ſupꝝ vſitatum curſuz nature fiũt: z ſupꝝ naturã exiſtũt. q̃rũ cauſas ignorã⁹, q̃ vocant mirabilia. Multa aũt talia ĩ xp̃i ꝓceptiõe z natiuitate cõtigerũt ꝓpter q̃ ioſeph z ꝑgo maria nõ ĩmerito mirabañt. Vñ dicit Orige. Cõgregem⁹ in vnũ q̃ dicta z facta ſũt in xp̃i ꝓceptiõe z natiuitate: z videbim⁹ ĩnũera mirabilia. ꝓpter q̃ tot⁹ mũd⁹ obſtupeſcere dz ac etiaz mirari. De q̃bꝫ mirabilibꝫ admirãdis pauca dicã. ſ. ea q̃ habenť ex euãgeľ. q̃bꝫ et alia pauca addã. Pro ꝓpter ſalutatiõem angelicã factã marie ꝑ angelũ z ꝓpꝝ inauditaz Lu.j. Scõo ꝓpter filij ꝓceptiõem ad ſolum ꝑbũ ꝑginis marie cũ dixit, fiat mihi ſm ꝑbũ tuũ, ibidẽ, q̃ maria diuinit⁹ inſpirata

cognouit vt in aduẽtu dñi audistis. Tercio ꝓpter exultationem iohis ī vtero elyzabeth ad pñtiã ꝙginis gl'ose, vt habeť Lu.i. Quarto ꝓpter mirabilẽ xpi natiuitatez sine ve z dolore partꝰ ꝑmanẽte integritate ꝙginitatť. Quito ꝓpter pastorũ manifestationẽ ꝑ angl'os eis factã de xpi natiuitate, vt ptz Lu.ij. Sexto ꝓpter triũ regũ adoratiõnẽ et oblatiõnẽ a longeveniẽtiũ ad iesũ. Mat.ij Septimo ꝓpť symeonis z anne in tẽplo ꝑ phetationẽ, vt dicẽ euãgeliũ hodiernũ. Hã ꝓpter hec merito mirabanť ioseph z maria mť iesu. Vñ bñ dicere potuit ꝙgo maria. Fecit mihi dñs magã. qz potẽs est z sanctũ nomẽ eiꝰ Lu.i. vbi dicit Bẽť. potuit dicere, magnũ est q ꝙgo sum, magnũ q vtrũqz sit ꝙgo z mť sum. Et subdit. Cũ virgo maria inspexit filiũ q̃lit̃ q̃so mirari nõ potuit, potuit revera ãmirando dicere. O dilecte mi puer q̃s es, es q̃dẽ filiꝰ meꝰ: sz z creatoz z deꝰ meꝰ, sugis q̃ppe vbera mea q̃ pascis vniuersa, paruulꝰ es ī mãibꝫ meis q̃ cũcta potẽter tenes ī mãibꝫ tuis, sed q̃d hec, vtiqz oĩa ad nr̃am doctrinã scripta sũt vt, ſ, et nos miremur ꝯntũ dilexit nos deꝰ Mirari q̃ppe debemꝰ de sua sapĩa, mira benignitate, hũilitate, caritate, q̃bꝫ nos ħ redimere voluit. Mirari debemꝰ de eius infinita miscoĩa z bõitate q in tantz pctis sustinet nos miseros pctores, znõ statĩ punit sic facere pt iustissime: z sepi' fecit. Mirari ꝯ debemꝰ ne grossiores diabolo simꝰ q̃ de xpi natiuitate valde miratꝰ est. Vñ de ħ Aug. in q̃dã ser. de aduẽtu dñi sic ait. Cũ filiũ dei ex maria ꝙgine ꝑcreatuz vidit, arbitroz ita dicebat, q̃s est iste q hũc ingressus ẽ mõm nesciẽte me, noui q̃dẽ q de femĩa natus sit sz nescio vñ ꝯcepťꝰ, astat ecce sua mť sz iuestigare nõ possuz q̃s fuerit eius pr̃, Est qđ accrescit stupoꝛi meo. video q edito filio mť exultat vt ꝙgo, nihilqz ī illo puero reperio qđ me delectet: sz qđ oẽs conatꝰ meos euacuet, Ecce si ita mirari potuit diabolꝰ, q̃re nõ z nos, vñ z parẽtes eiꝰ merito mirabanť, Sunt z alia mirabilia in christi ꝯceptione z natiuitate ostẽsa, vicz q angelꝰ revelauit ipi ioseph mariã cõcepisse de spũscto, Matħ.j. vbi etiã z ipi ioseph exposuit nomẽ saluatoz ꝯcepti. s. iesus. Et quõ saluũ faciet ꝓp̃m suũ a pctis eoꝝ Juxta ꝓphetiã Esa. vij. ca. Ecce virgo ꝯcipiet z pariet filiũ: z vocabiť nomẽ eiꝰ emanuel. qđ ẽ interꝑtatũ nobiscũ deꝰ, Hec Mat.ſ. Aliud q̃ angelus apparuit in somnis Joseph dicens q fugeret cũ puero ī egyptũ, eo q herodes q̃situr ceť puerꝰ ad pdẽdũ eũ Mat. ij. Illud vtiqz est valde mirabile q filiꝰ dei statim natꝰ cogebať fugere z q̃rebať ad occidendũ. Et si di, Potuit puer ꝓhibere herodẽ, qz deꝰ erat, Rñdeť q potuit, sed tunc noluit oñdere se facere miracula. Dicit tñ Augꝰ. xviij. de ciui. dei. ca. xlvj. q ꝑmũ miraculũ xps fecit in ħ q tã mirabiliť natus est. Et vltimũ q cũ suo resuscitato a mortuis coꝛpe ascẽdit in celũ. z ħ manifeste ī coꝛpoze suo. q̃uis omĩa alia mirabilia fecit ex diuinitate. ¶ Scõm erat ī euangelio de ꝓphetia symeonis et anne, Vñ symeon in tẽplo ait marie mť. Ecce positꝰ est hic ī ruinã z in resurrectiõem multoꝝ in isrl' z, vbi ꝑmo ꝓphetizat de xpo, scõo de matre. Tria aũt de xpo ꝓphetizat, z vnũ de matre Primo de xpo q dz esse ī ruinã, Scõo in resurrectionẽ, Tercio in signũ ꝯtradictõis Sed quõ positꝰ est in ruinã multoꝝ q̃ vult oẽs homes saluos fieri, ſ. ad Thimo. ij. Respondeť q sic, qz in passiõe xpi q̃ tunc futura erat multi erãt excecati a veritate cadẽtes ex scãdalo passiuo qđ receperunt, ꝓpter qđ xps dixit discipu l'is iohis Mat. xj. Beatus q̃ nõ fuerit scãdalizatꝰ in me, Positus est ꝯ in ruinã pctoꝝ multz occasionaliť nõ causaliť. qz multi ex ꝙbis et factis suis sibi sũpserũt occasionẽ peccãdi, dicẽtes eũ demoniũ hẽre dũ ad eoꝝ cogitatões respõdit z mirabilia fecit. Et in passiõe dũmodo seipm iuuare noluit q̃ alios adiuuit, Et erat positꝰ in resurrectionẽ multoꝝ, q̃ ꝯsiderantes mirabilia ꝑ eũ facta a solo deo fieri posse z suã passionẽ ꝑus dixisse zc. Et sic a peccatis resurrexerũt. Ex q̃ ptz q dñs iesus ñ fuit cã siue nõ dedit cãm peccãdi alĩs. sed ipi sibi sũpserũt occasionẽ peccãdi, zhodie multi ħ idẽ faciũt. Hã aliq̃ sibi occasiones sumũt pniam differendi ex sua miscoĩa, eo q differt tales punire, Aliq̃ ex iusticia dei ꝯtra illã murmurãtes q deꝰ sit crudelis vť ĩmisericoz, q̃ tñ ex ħ suã aduersitatẽ nõ alleuiant sed augẽt. Aliq̃ vero ex dei iusticia desperãt. q ex ħ magis in peccať obstinãtur. Aliq̃ ex donis z gratiis sibi datis ꝓpaliby z spũaliby: superbientiby aut luxuriãtiby,

Aliq̃ ex sacramẽtis illa indigne sumẽtibus ad maiorẽ cumulũ pctõr. Aliq̃ ex dei põdestinatiõe aut põsciẽtia peccãtes & dicẽtes, sic deus scit ita fiet &c, nõ attendẽtes q̃ deus etiã præscit & põsciuit eorũ mala & pctã. et q̃ penitentes vult saluare: & in pctis manentes dãnare Et q̃ cuilibet dedit liberũ arbitriũ, nullũ cogendo ad pctm̃. Potest etiaz dici q̃ xps fuit in ruinã pctõr causaliter per pnãz, q̃ facit merere pctã & hoiem a peccatis resurgere, Hec ruina est cõmendãda et xpo grata, Terciuz de xpo q̃ erat positꝰ in signũ cui ꝓtradiceꝝ, cõtradixerũt ei christo sacerdotes & legispiti. Et hodie sic mlti cõtradicũt, q̃ omes infideles, oẽs hereticiꝫ iudei, thurci, pagani, multi etiã imo oẽs mali xpiani q̃ ꝓtradicũt verbis et factis christo, Aliqui dicẽtes nõ esse tã durũ sic dicit in euãgelio xpi, Arta est via &c, Matth, vij Alij dicũt nullũ xpianũ esse dãnãdũ, Alij reprobant opa xpi & his ꝓtradicũt, q̃re deus tot mala pmittit, & tamẽ nõ vellẽt q̃ deus in suis peccatꝫ dudũ eos occidissz. Alij quare deus hũc diuitẽ & illũ paupem fecit, quare tot pestes, tot lites, tot aduersitates &c, pmittit, Et sic his oñibꝫ xps positus ẽ in signũ ad qd̃ sagittant omes pctõres terre. O deus quõ xps est positꝰ in signuz bibulis: lusoribꝫ: blasphemãtibꝫ: & oibꝫ vane p nomẽ eius iurãtibꝫ, vbi vix duo aut tria verba dicũt sine iuramẽto, vel dicẽtes vere p deuz, & sic de alijs, aut alio modo, Quid de illis q̃ tales hospitio tenẽt scient, Quot sunt dicẽtes, q̃ te deus ꝓfundat, q̃ deꝰ tibi vitã minuat, vtinaz subita morte intereas. Ecce quõ oẽs illi sagittas mittũt ꝛ christũ nec marie matri sue parcunt, dicẽtes. vtinã te dña nra ꝓfundat, & sila, Sic cõtra illud signũ sagittãt supbi: auari: luxuriosi, q̃ ipe erat hũillimꝰ: misericordissimꝰ & castissimus &c, Tunc aũt in eũ sagittant cũ suis pctis eũ offendũt, Sicut dũ mlti male loquunt de vno vnꝰ post reliquũ. Audiẽtes h̃ dicũt, Ecce quõ illi sagittant in illũ. sic in xposito, D Scõo symeon ꝓphetauit de beata virgine dicens, tuam ipius aiam ptransibit gladius, ac si diceret, dolor quẽ sustinebis in passione filij tui pertransibit animã tuam, vt dicit Beda, vl fm Chryz. id est dolor dñice passionis ptrãsibit ipius aniam quã reputas tuã, vel resoluẽdo possessiuum in primitiuũ sic, Gladiꝰ dñice passionis ptrãsibit tuã ipius aiam, i, tui ipius aiam, q̃ vt dicit Augu, Anĩa magz est vbi amat q̃z vbi aniat, Et iõ aĩa ỹginis magis erat in filio suo xpo quez sup oĩa diligebat q̃z in corpe suo, Et sic vulnera xpi ipa sensit, sicut & xps q̃ntũ ad anie tristiciã, Et addit in euãge, vt reuelent ex multis cordibꝫ cogitatiões, ibi vt nõ ponit causatiue sz cõsecutiue, vt sit sensus, vt, i, p hoc reuelentur ex multis cordibꝫ cogitatiões, q̃ ex instantia iudeoz apud pilatũ vt crucifigeret quẽ ipe ẽrebat dimittere, reuelata est inuidia & odiũ ad christũ & duricia iudeoz, auaricia iude, pusillanimitas petri & discipulorũ fugientiũ, cõuersio longini &c, ex passiõe xpi. Postea ponit Anne, pphetisse verissima affirmatio q̃ puer iesus venisset ad redẽptionẽ hũani generꝫ, Et cõmẽdat anna multipliciter, in statu ỹginitatꝫ, mr̃imonij et viduitatis, Primo q̃ vsq̃z ad mr̃imoniũ ỹginitatẽ ꝓfuauit, q̃ vtinã mlte ỹgines attenderẽt illũ thesaurũ ỹgitatꝫ ꝓfuãdo, Scõo q̃ post mortẽ viri quẽ solũ septẽ annis habuit nulli nupsit, Exemplũ in turture &c, Tercio q̃ toto tempe viduitatis p annos lxxxiij, laudabiliter vixit, Mã dicunt doctores ipam fuisse, xiij, annoz qñ duxit maritũ, Et septẽ annos habuit virũ, Et, lxxxiij, vidua, Et sic totũ tps vite sue erat centũ et iij, annoz, De hac vidua dicit Orige. Juste hec sctã mulier spiñ, pphetãdi meruit accipere, q̃ longa castitate, longisq̃z ieiunijs ad hoc culmen ascẽderat, Et subiũgit, Uidete mlieres testioniũ ãne & imitamĩ illud vicz vitã suã i statu ỹgitatꝫ: mr̃imonij & viduitatꝫ, Nota sup h̃ ybo Et erat ãna, pphetissa &c, dic̃ glo, oz, Quia p vir̃ & mlierẽ vita toti⁹ mõi pdita ẽ, i testimõio vite p xpm redeũtꝫ ãna cõiũgit symeoni, Et pꝰ pauca dic̃ glo, oz, q̃nq̃z sũt ãne. Pria mr̃ samuelis Scõa vxor raguel, Tercia mr̃ thobie. Qr̃ta filia phanuel. Quĩta mr̃ marie, Tercio pncipalr põit marie & ioseph remeatio, ibi & vt pfecerẽt oĩa &c, Ecce deuota legꝫ impletio, nob i exẽplũ vt dei pcepta custodiam⁹ Quarto põit pueri iesu, pfectꝰ & ꝓfectatio, ibi, Puer aũt crescẽ. &c, Hoc iteꝝ nob i exẽplũ vt puer iesu seq̃mur i obedientia ad parẽtes, & i oibꝫ dei honorẽ pponã⁹. Ubi nota q̃ i corpe iesu fuit reale augmẽtũ: sz i ei⁹

aīa nō fuit reale augmētū gr̄e z virtutis, ḳa totaz plenitudinē gr̄e habuit ab instāti sue ꝯceptōis, sed q̄ntū ad ostēsiones in effectu magis apparebat ꝑm q̄ iste crescebat, z ꝑm q̄ volebat, aliꝫs vicz plus z plus per successum tp̄is ostendēdo suā sapiam et virtutē. Et sic crescebat siue ꝯfortabat in sapiētia z gr̄a ꝑm apparentiā, recte sicut luna dr̄ crescere vl augmētari a tp̄e incensiōis ei⁹ a sole, z decrescere a tp̄e oppositōis, nō q̄ ita sit q̄ sp̄ est eq̄lis q̄ntitatis: sed ꝑm nr̄am apparentiā rē. Idē vult mgr̄ z doc. di. xiij. tercij sn̄iar. ¶ Quātū ad terciū dubitat de gladio doloris btē ỹginis. Diceret ḳs, maria virgo sciebat q̄ de⁹ p̄volebat filiū suū pati z mori p hūano genere Et filiꝰ ꝓpter hoc in mūdū venerat z optabat, ex q̄ seq̄bat redemptio mundi: salus ꝓpli z glia dei. Cū g̃ maria esset ꝯformis volūtati dei et summe optaret salutē mōi quō potuit tristari siue dolere cū tantū bonū inde seq̄ cognouit. Ad ß dicēdū est q̄ eo mō gladi⁹ doloris p trāsiuit aīam ỹginis q̄ z aīam filij sui ḳ dixit in monte oliueti. Tristis ē aīa mea vsq̄ ad mortem Matth. xxvj. Hlo. ozdi. dicit q̄ gladi⁹ fuerit dolor dñice passiōis, q̄ non potuit videre cū crucifigi sine affectu materni doloꝛ, z si sparet resurrecturū z mortē deuicturū. z sequit vsq̄ ad finē seclī. anima ecclie gladi⁹ tribulatōis ptrāsit. z cum signo fidei ab impijs ꝓtradicit cū multos ruere vidit. cū reuelat⁹ cozdiū cogitatiōib⁹ vbi bonū semē semīauerat zizania germinare ꝓspicit. Et sequit, vt reuelent ex multis cozdib⁹ rē. Ante erat incertū q̄ iudeoꝝ gr̄am xp̄i recipent. Est enī in nobis duplex potētia aīe, s. intellectiua z sensitiua. ꝑm potentiā sensitiuā xp̄s in passiōe sume gaudebat, q̄ visiōe dei fruebat vt nūc. sz ꝑm potentiā sensitiuā dicebat. Tristis ē aīa mea. ꝑm illud ·ps. lxxxvij. Repleta est mal'ania mea. i. doloribus. adeo q̄ vita mea inferno appropinq̄uit. dū vicz trador ad mortez. et sequit. estimat⁹. i. reputat⁹ sum cū descēdē tib⁹ in lacū inferni. putauerūt enī me pctōrem vnū de illis q̄ ꝓpter pctā descēdūt in p fundū inferni. Sic beata virgo maria ꝑm voluntatē rōnalē volebat filiū suū pati. sciens deū sic ozdinasse p salute hūani generis. Et ꝑm hanc voluntatē siue potētiā nō dolebat sed ḳta ꝑmanebat. Sed ꝑm sensualitatē sūme dolebat. Nā ꝑm Hiero. licz in spū esset: tū dū in carne vixit carneis moueba⁹ sensib⁹. Et ꝑm hec aīam ipi⁹ ptransiuit gladi⁹ doloris. Sed di. q̄s fuit ille gladius et quō ptrāsiuit eius aīam. Rñdet q̄ gladius doloris internal' siue doloris intrinseci in aīa eius. Ad ß enī deseruit ꝓsue tudo loquēdi. Cū enī q̄s habz magnū dolorē ex aliq̄ malo nouo, dicit. gladi⁹ ptrāsiuit coz eius. etiā si cozp⁹ nō vulnerat vel ledit. De hoc ait ·ps. In seruū venūdat⁹ est ioseph, humiliauerūt in compedib⁹ pedes ei⁹, ferrū ptransiit aīam ei⁹. i. gladi⁹, cū incidisset in magnas tribulatōes. q̄ venditus a fratrib⁹ z in egyptū delat⁹, vt ptz Genesis. xxxvij. Et tūc empt⁹ a putiphare ꝑncipe militie regis pharaonis, falsē accusatus ab vxore dñi sui q̄ eā opprimere voluit, incarcerat⁹ z vinculat⁹ fuit, ꝓpter q̄ ferrū. i. gladi⁹ doloris ptrāsiuit aniam ei⁹. Et talis gladius doloris in amissiōe z passiōe filij sui ptrāsiuit aīam beate ỹginis. Vñ dicit Damas. Dolores q̄s nō sustinuit Maria virgo in partu reseruati sūt sibi vsq̄ ad passionē filij sui. Sed nec aliq̄ mulier habuit vnq̄s tantū dolorē in partu, nec aliq̄s martyr tantū dolorē sensit in suis tormētis q̄ntū expta est maria in passiōe dilectissimi filij sui. Nō petr⁹ in sua crucifixione. Non laurenti⁹ in craticula cōbust⁹. Nō blasius pectinib⁹ ferreis lacerat⁹. Nō iacob⁹ p singula mēbra intercisus: nec ali⁹ sctōz martyrū q̄cūq̄s. Vñ dicit Hiero. plus q̄s martyr fuit z aureolā claritatē martyrij sup oēs recepit. Rō īmēsitat⁹ hui⁹ doloris fundat in amore. q̄nto enī plus q̄s amat aliquā p sonā vl rē, tāto mag⁹ dolet de ei⁹ amissiōe vl lesione. q̄d ptz ad experientiaz. Mag⁹ enī q̄s dolet de amissiōe florēni q̄s denarij. pl⁹ dolet de amissiōe filij q̄s serui. ceteris paribus Sed maria valde diligebat filiū suū.

Et si di. q̄s. ex q̄b⁹ causis tantū dilexit filiū. Rñdet q̄ ꝓpter plures rōnes siue causas. Prīo rōne claritatis cognitōis. clare ei virgo maria ꝯgnoscebat et certissima erat q̄ a filio sume diligebat Et cū firmit⁹ crederet ipm cē deū i suo vtero incarnatū, sciebat illū ea diligere p̄ ceteris creaturis hūanis et angelicis. Et iō ecōtra coz ei⁹ valde inflāmabat ad rediligendū eū. Secō rōne sanctitatis diligebat ỹgo filiū suuz copiosissi-

me, quē plenū sanctitate gr̄a oñiq; virtute diligendū censebat. Tercio rōne totalitat̄. Fuit enī ꝟgo beata ita mr̄ christi vt ab ea sola spūsancto opante corpulentā substantiā acciperet, q̄re amor q̄ debet esse p̄ris z matris ad filiū erat in virgine sola ad xp̄m ab ea genitū. Quarto rōne diuturnitat̄, amor enī q̄nto diuturnior tanto vehemētior. Cū ergo filiū suū virgo dilexerit p ānos, xxtiij vel circa, absq; vlla p̄turbatiōe, ꝟueniens est q̄ eū diligebat in etate floreti iā cōstitutū vltra q̄ dici possit. Quīto rōne familiaritatis, nunq; enī inuētus est aliq̄s filius, q̄ ita blande, ita reuerēter, ita dulciter, ita familiariter ꝟuersaret cū parētib⁹, sicut christus faciebat cū ꝟgine maria mr̄e sua. Nō enī dubitare q̄ spiā posset q̄ p tot ānos quibus xp̄s cū mr̄e cōuixit nō fuerit liq̄factus cor ei⁹ in amorē illi⁹ a q̄ totiens vocari matrē se sensit, quē z ipa filiū sepe noiabat. Et q̄ firmiter ꝟcludit q̄ ꝟginis amor ad christū vincebat oēm amorē q̄rūcūq; parentū q̄ tenerrime filios suos diligūt aut dilexerūt. Scdo infert ex p̄missis q̄ dolor virginis in amissiōe filij sui z in ei⁹ passione fuit maior q̄; vnq; aliq̄ matrū vel aliq̄s patruz dolere potuit de filij sui morte, p̄z illud ex aduerso, q̄ si maior fuit amor, ergo z dolor de illi⁹ amissione passiōe z morte fuit maior rē. Sed diceret q̄s, q̄tiens ille gladius doloris p̄trāsiuit aīam beate ꝟginis. Respondet q̄ nō vna vice: sed sepi⁹ ille gladi⁹ doloris p̄transiuit aīam z cor ei⁹. vt p̄z infra. Primo q̄n amiserat eū duodecī annorū vt patebit dñica, j. p⁹ octauas Epiphanie. Scdo q̄n audiuit eū captū z ligatū in hierlm, z ligatū de domo cayphe mane educi vidit. Tercio q̄n vidit eū despectū balulantē crucē, z sub cruce vtolūt doctores cadentē. Quarto q̄n vidit eū vestib⁹ exui z cruci affigi: z tūc pepluz de capite sibi fecit p̄sentari. Quīto q̄n vidit eū in cruce in altū leuari nudū z clauis affixū: nec aliud sustentaculū in manib⁹ z pedib⁹ habentez q̄; clauos. Sexto q̄n audiuit eū loq̄ntē. Ecce filius tuus. Ecce mr̄ tua. Septimo q̄n audiuit ꝟ verbū, deus de⁹ me⁹ q̄re me dereliquisti. Octauo q̄n audiuit eum dicere. Sitio. Et nemo erat q̄ illi haustū aque daret. Nono q̄n vidit lancea lat⁹ ei⁹ p̄fodi. Decimo q̄n de cruce depositū vulnera ei⁹ ꝟspexit z palpauit z osculata fuit rē. 20

Dubitat̄ ꝟsequēter quā doctrinā habere debem⁹ ex ꝟ q̄ maria z ioseph cū iesu reuersi sūt in galileā in ciuitatē nazareth. Et puer iesus crescebat z ꝟfortabat̄ rē. Rnde tur breuit̄ q̄ ex ꝟ parētes instrui debēt q̄lit̄ educare debēt pueros suos filios et filias. ¶ p̄z q̄ notandū q̄ parētes sūt duplices, s. boni z mali. Boni significant̄ p colūbas. z mali p ciconias. ¶ Primo boni p colūbas q̄; sicut colūbe grana pura colligunt z pullis suis in nutrimētū deferūt. sic boni parētes pueros suos de reb⁹ bn̄ z iuste acq̄sitis aut de ꝓprio manuū suaruz labore nutriūt Sicut fecit thobias Thobie. j. ca. vicz senior, q̄ diuidebat vnicuiq; put potuit de facultatibus suis iuste acquisitis: et non de male acquisitis. Unde z ibidem capitulo ij. legit̄ q̄ post̄q; excecat⁹ fuit ex stercore hyrūdinis: anna vxor ei⁹ de laboze manuum suaz textrino ope victū illi acq̄rebat q̄ntū poterat. Accidit autē vt vna die bedū capra rū domi detulisset, cui⁹ vocē dū thobias audiuisset: dixit. Videte ne furtiuus sit Et si sic: reddite euz dñis suis. Ecce iste ad instar colūbe voluit filiū suū se z vxorē ex bene acq̄sitis nutriri. Hinc est q̄ boni parentes si nō bñt vñ pueros nutriāt vt saltē pueri in futuro se nutrire valeāt ad artificia dant. iuxta doctrinā Cathonis, imo et magni p̄ncipes ꝟ fecerūt, sicut Octauian⁹ impator, q̄ licet posset filios z filias artib⁹ applicari, vt si deficerēt se nutrire possent, vt refert Egidius de regimīe p̄ncipū par. ij. li. ij. ca. vij. Et policrat⁹ li. vj. Alij sunt parētes mali q̄ significant̄ p ciconiā. q; sicut ciconia vescit̄ serpentib⁹ z ceteris īmūdis. z talē escam defert pullis suis. sic mali parētes bonis male acq̄sit̄ q̄litercūq; malis exēplis z educatoribus nutriūt pueros suos, ex q̄b⁹ eoz nutrimentū vertit̄ in venenū aspidū insanabile. ex q̄ tandē parētes z filij eternā incurrūt maledictionē. Exemplū de q̄dā heremita, q̄ patri z fratri noluit succedere in male acquisitis: sed confugit ad heremū. Et illis mortuis orauit deum vt illoruz statum dignaretur ei reuelare. qui ductus ad infernuz et ibi eos nō inuenies. ad vltimū exierunt de q̄dā puteo in flāma ignis mordētes se in-

uicẽ, pater filio dixit. Maledict⁹ tu q⁹ pro pter te res male acq̃siui, ⁊ male acq̃sitas re tinui. Rñdit fili⁹ ꝑ. Maledictus tu, q⁹ si mihi nõ iniuste acq̃siuisses: ego nõ eas te nuissem, videãt ḡ parẽtes q⁹ cũ colũba nu triant pueros suos, nõ enĩ excusant pueri si res iniustas a parentib⁹ sibi relictas reti nent. Vñ Aug⁹. Si tenes obolũ, ſ. iniuste tenerꝫ a diabl'o, ⁊ q̃t denarios parẽtes ma le acq̃sitos puerꝫ relinquũt: tot gladijs eos transfigunt. Hoc intellige scient⁊ ꝓtinacit dũmõ parẽtes sciũt et pueri hoc scire pos sunt. Et cũ ille frater q̃reret q̃s ille esset qui in imo iaceret. Rñdit ductor angel⁹ q⁹ ipe esset ꝓncipiũ generatiõis oĩm istorũ q̃bus bona male acq̃sita reliq̃sset. Et q⁹ heredes nõ restituissent. ideo simul cũ illorũ ꝓgent tore puniren⁊. ¶ Est ḡ notãdũ q⁹ pa rẽtes q̃ mltiplicit delinquũt circa pueros suos. grauẽ de ꝑ deo sunt rõnez reddituri. ꝓmo illi q̃ in utero mris fetus extinguũt siue cõsiliũ aut auxiliũ dant aut tale factuz approbãt. Silr viri q̃ uxores impgnatas indiscrete ꝙberãt aut terrẽt siue mrẽsq̃ in discrete p cibũ: potũ: labore: aut motũ fetũ in utero occidũt vl debilitãt vt nati cit⁹ mo riant. Scõo q̃ ex carnali dilectiõe pueros nõ corrigũt cũ delinquũt: sed in talib⁹ qñq̃ ꝙgaudent, ꝓtra illud ꝓuer, xxiij. Noli a puero subtrahere disciplinã, si pcusserꝫ eũ uirga nõ morietꝫ tu uirga eus pcuties ⁊ aĩam ei⁹ de inferno liberab. Exemplus de hely sacerdote, ſ. Reg. ij. Tercio parentes q̃ pueris exemplũ ꝑbent maledicẽdo: blas phemãdo: ludendo: ecclie ieiunia frangen do: uerbum dei nõ audiẽdo. et sic de alijs. Quarto q̃ nimis diligũt pueros, ⁊ ex ꝑ ad uanitates eos instruũt in chorets. superbia uestimẽtor⁊, in cibo ⁊ potu immoderato. et hinc est q⁹ cõiter pueri nimiũ a parẽtib⁹ di lecti prudẽtes ⁊ pulchri citius morĩunt ꝺo hoc ordinãte, ꝓpter indiscretũ parẽtũ amo rẽ. q⁹ parẽtes sepe, ꝓpter pueros oblũiscũ tur deũ, ⁊ de his q̃ ad salutẽ ꝓtinent min⁹ curant. Innocem⁹ ergo uirginẽ mariã ma trem Jesu ut a filio suo granã beneuiuen di nobis impetret. per quã hic deo placea mus et eternaliter in gloria secum manea mus. Amen.

¶ De circũcisione domini.

¶ Sermo XII.

POstquã cõsum mati sunt dies octo ut circũcide ret puer, uocatũ est nomẽ ei⁹ Je sus Luce. ij. Audistis in die natiuitat⁊ sal uatoris nr̃i dñi iesu xp̃i ea que erãt gaudio plena de triplici ei⁹ natiuitate. Cũ quanto gaudio angeli pastorib⁹ mãifestauerũt illã natiuitatẽ. Et pastores alijs ⁊ cõi ꝓ'lo qui ex ꝑ silr sunt gaudio repleti. Quale etiã fue rit angelor⁹ gaudiuz supnaturale. Varie ꝙginis singl'are, ⁊ creaturarũ generale, q̃ lati⁹ audiſt⁊ p multa mirabilia in die nati uitat⁊ dñi facta. Hodie ꝙo in euãgelio no bis ꝓponunt ea q̃ merito tristiciã ⁊ dolorez afferre debẽt, q⁹ uicz paruulus iesus cũ tan to gaudio ut audistis nat⁹ hodierna die ꝓ peccatis nr̃is in circũcisione sanguinẽ suũ fudit: nulla cõpellẽte legis necessitate, q⁹ to tus mundus, tot⁹ imunis ab oi pctõ ut sic nr̃am salutẽ opareꝫ, q̃ ostẽdit nomẽ eius iesus. Ideo dixi in themate. Postq̃ cõsũ mati sunt dies octo ⁊c. Pro gr̃a Aue ma. ¶ Postq̃ ꝓsũmati sunt ⁊c. Prio text⁹ eua gelij q̃ breuis est dicaꝫ cũ breui intellectu: ⁊notatis de circũcisiõe, q̃s fuerit ei⁹ effect⁹ et q̃re xp̃s circũcidi uoluit Scõo de noie iesus: ⁊ duplici ei⁹ interp̃tatiõe. Tercio du biũ vnũ de utilitate ⁊ fructu hui⁹ nois ie sus. ¶ Text⁹ euãgelij.

Postq̃ ꝓsũmati sũt dies octo ut circũcide ret puer: uocatũ ẽ nomẽ ei⁹ iesus, q̃ voca tũ est ab angl'o puſq̃ i utero ꝙciperet. Lu. ij. A Quo tpe circũcisio dñi fcã ẽ oñdit eua geliũ, uicz die octauo natiuitat⁊ ei⁹. Pro q̃ notãdũ ẽ q⁹ hodierna dies singl'ari deuoti one a fidelib⁹ ẽ uenerãda. Prio ꝓpter octa uã natiuitat⁊ xp̃i, ⁊ ꝑ exꝑmit in euange. cit ꝺr. Postq̃ ꝓsũmati sũt dies octo, ſ. a natiui tate xp̃i. Et ꝑ iõ ut impleaꝫ q̃ in die nat⁊ dñi obmissum ẽ. Scõo ꝓpter circũcisiones paruuli iesu, ⁊ ꝑ tãgit cũ ꝺr. ut circũcideret puer. Sic ei ꝑceptũ fuerat Gen. xvij. In fans octo dierũ circũcidet in uob. Et ma sculus cui⁹ ꝑpucij caro circũcisa nõ fuerit delebit aĩa illa de pl'o suo, q̃ pactũ meum irritũ fecit, q̃ aũt tũc fecit circũcisio i dele do pctõ originali, ꝑ nũc in nouo testamẽto facit baptismus cũ maiori gr̃a. Ideo dicit Joh. iij. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua et spũsancto nõ potest introire in regnuz dei.

Tercio ꝓpter impositionē salutiferi nomis ihesus. Et ℔ tangit in euāgelio cū dr. Uocatū est nomē ei⁹ ihesus. qđ vocatū est ab angelo ꝓsq; in vtero cōcipere. qū vicz angelus dixit marie. Ecce cōcipies z paries filiū: z vocabis nomē ei⁹ ihesuz. Lu. j. Sil'r angelus dixit ioseph. vocabis nomē ei⁹ ihesuz. vt ptz Math. j. Et ibidē subiungitur. Ipe enī saluū faciet ꝓplm suū a pcīs eoz. In hodierno ℊ euāgelio qđ est breue ī ira grande nimis in sīa ponunt tria maxima mirabilia a seculo inaudita. q puer ihesus ꝓ pter nos hō fact⁹ hodie. ꝓ nouo āno dare dignat⁹ est. Primū q ille q est etern⁹ et interminabilis: q; z nullo tempe claudit hodie octo dieꝝ esse describit. Scōm q ille q est impassibil' z indiminuibilis. qz pri cōsubstantial' hodie patit sanguinē suū fundendo: z ꝑ ꝑpucū circūcisionē diminuit. Terciū q ille q est ineffabil' nedū hoibꝫ sz etiaz angelis hodie notat. z nomē ei imponituz publicat. Primū est mirabile. qz filius dei sub tpe claudit: z infans octo dieꝝ efficit z circūcidit. Filius ei dei ℔m q hō cepit hie dies z annos: patriā z parētes: z in tpe creuit z mortu⁹ est. In q̄ maxima ei⁹ miscōia circa hoīes demonstrat. ex ℔ voluit cōtinēri sub lege: vt eos q̄ sub lege erāt redimeret Nā expert⁹ pēalitates hūane nature. scz fame: sitim: frig⁹: calorē: z hodie sanguinis effusionē. cōpatit nob sicut pius pr. z tandē ab oīb liberabit. Malū enī ꝑ expiēnā maxime cognoscit. Et ideo fili⁹ dei voluit expiri nra mala. scz pauptatē: expulsionē: ꝓtumeliā verboꝝ: falsaz accusationem: amicoꝝ derelictionē: iniquā sniam: et tandē iniustā z violentā mortē. ad q̄ oīa mala hūane nature ordinant. vt in oīb mal' nomem⁹ ergo ad xp̄m secure. si q̄dcūq; malū patimur q̄ oīa mala penevt sup exptus est vt in nris miserijs: tribulatōibꝫ z aduersitatibꝫ nob succurrat. Scōm mirabile q ipe in circūcisiōe ad quā nō tenebat qz dns legis sanguinē suū fudit in ītum hō. qz ad circūcisionē solū tenebant q̄ in pctō origināli ꝓcept⁹ z nati erant. qđ pctm nō fuit in xp̄o. qz nō fuit generat⁹ ex ꝓcupiscētia carnali: nec ex semīe viri: nec ī sanguīe mēstruoso impuro in q̄ libido est. Un etiā si modo de⁹ formaret vnū hoiem nō ꝑ viam generationis: sed sicut ꝓmū hoiem vel ꝓmaz mulierē. talis nō hīet pctm originale. ergo multo magꝭ xp̄s nō habuit. qz ꝑ viā generatiōis format⁹ nō fuit. Scō ꝓro q̄ notandū est q de⁹ a ꝓncipio mūdi vsqz modo ꝓtra pctm originale tria remedia instituit z ordinauit. Nā hō fecit morbū: z de⁹ fecit remediū. Primū remediū fuit sacrificiū ꝑ adultis Et inde est q antiq̄ pres deo sacrificiū offerebāt. Si aūt paruuli moriebant ante vsum li,ar. sufficiebat eis fides parentū. vt sic a parētib⁹ introductum fuit pctm: sic ꝑ eosdē deleret. Si aūt parentes paruulo ꝑ q̄ moriebant ñ erāt fideles: paruuli nō saluabant. Scōm remedium fuit circūcisio tpe abrae. qz de⁹ mādauit abrae q ipe z posteri eius deberēt circūcidi. hoc aūt remediū fuit datū solū abrae in ꝑticlo ꝑ masculis. oēs aūt alij ꝓpli vsqz ad xp̄m habuerūt remediū ꝓmū. ac etiā femīe iudeorū. Terciū remediū fuit baptism⁹. Nā qz circūcisio nō erat remediū cōmūe nec suaue. imo valde penosuz. Et iō adueniēte medico suauitat⁹ scz ihesu xp̄o. vbi nō ē masculus z femīa. gentil' z iudeus. circūcisio z ꝑpucū. barbarus z scīta. seru⁹ z liber. vt dicit apl'us ad Colos. iij. xp̄s instituit suaue remediū z cōmune. s. baptismū. q̄ nō solus purgat pctm sed etiā aperit celū. qđ circūcisio nō faciebat. Et ℔ facit baptism⁹ ī virtute passiōis xp̄i q̄ in ipo opat. q̄ z pctā deleuit z celū aperuit. Baptism⁹ ℊ est remediū necessariū ad pctm tollendum z ad regnū dei introducēdū Joh. iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄a z spū sc̄to nō pōt introire in regnū dī Et est ibi notādū q oīb⁹ ist⁹ remedijs christ⁹ vsus fuit: nō ꝓpter necessitatē. Nā circūcisus fuit z baptizat⁹: z ī die purificatiōis ꝑ eo sacrificiū oblatū fuit. scz par turturū aut duo pulli colūbarū. vt ptz Luc. ij. Sed di. q̄s. q̄re xp̄s voluit circūcidi. Rndet. q licet xp̄s nō habuit originale nec actuale pctm. tū voluit circūcidi ꝓpter plures causas q̄s enūerat sc̄tus Tho. ī. iij. par. sūme. q. xxxvij. ar. j. Scīo vt ꝓbaret se hīe veritatē hūane nature cōtra Manicheos. qui dixerunt christū habere corpus fantasticū. Et ꝓtra Ualētinianos qui dixerunt ipm corpus suū de celo attulisse z̄c. Scōo vt approbaret circūcisionē z totam veterē legem tanq̄ a deo institutam

ptra Manicheū z ei⁹ discipulū faustuz et eoz sequaces, q̄ dixerūt circūcisionē et tā veterē legē non a deo sed a q̄dā principe maloz institutā. Tercio vt xp̄s oñderet se esse de genere abrae cui pmissuz erat q⁹ de semine suo bñdicerent oēs gētes Gen. xij, xvij, z xviij. q̄ etiā accepit mādatū de circū cisione a deo Gen. xvij. Nō enī oīb⁹ data fuit circūcisio: sed abraam: isaac et iacob, et oīb⁹ q̄ descēderūt a iacob, sīc iudei. qz dicit Hugo z etiā Grego. in prologo sup Job. Job nō legit circūcisus: et tñ est saluatus. Quarto vt iudei nō h̄ient excusationē ip̄m recipiēdi: dicētes eū incircūcisum: et hnicū z gentilē. Quīto vt sic nobis suo exēplo virtutē obediētie cōmēdaret cū seruat p̄ceptū legis, ad qđ tñ nō erat astrict⁹. q̄nto magis nos debemus seruare p̄cepta ad q̄ obligamur multiplicit. Exq̄ enī dei filius in se suscepit graue remediū, de q̄ tñ oīno nō indiguit. q̄nto magis suo exēplo nos qui pleni sumus pctis debem⁹ sponte subire tritionē: pfessiōem z satisfactōez, salutaria remedia pctō⁹, qđ tñ mlti ñ faciūt. aut nō pure hoc faciūt. Xp̄s enī q̄ pctm̄ nō fecit nō est dedignat⁹ vt pctōr circūcidi, z p h̄ ab alijs pctōr reputari. Multi autē scient pctōres sunt: z nolūt p pctōrib⁹ reputari, volūt scienter in pctis esse et tñ nolūt corrigi, tā maiores q̄ minores. Et q̄d hoc aliud est q̄ in peccatis velle pseuerare, z penitere cū peccata ampli⁹ nō possint ꝓtinuare. Sz q̄d dicam illis, certe pnīa sera raro vera, imo de nullo legit q̄ sic distulit ad finē vite penitere q⁹ vere penituerit p̄ter q̄ de latrone i cruce, vt dicit Aug⁹. Sed cuz hō sil'e ꝓtendit, certe accidit sibi q⁹ nō habebit gr̄am deflēdi pctā sua z delendi p verā ꝓtritionē. qz sibi eā nō meruit cū bene potuit. Sexta cā vt q̄ in silitudinē carnis peccati venit remediū in q̄ caro peccati in alijs mūdari ꝓsueuerat nō renueret. Ut sic nūc daret arram p̄pucij, p nobis i cruce soluēdi. Unde xp̄s dñs assumpsit carnē nr̄am hūanā cū omibus defectib⁹ penalib⁹ q̄s z nos habem⁹, vt frigus: estus: famē: sitim: timorē: tristiciā passibilitatē z mortalitatē. sed nō ex ea causa sicut nos: sed ex alia, vt dicit Aug⁹ di. xv tercij sniaz. nos enī tales defectus ꝓtrahimus ex pctō originali, xp̄s aūt ex sola miseratiōis volūtate i se trāstulit nr̄os defect⁹: ad ostensiōem vere hūanitat⁹ sue. Septimo circūcidi voluit, vt cū leg⁹ onus i se susciperet nos a legis onere liberaret, fm illud ad Gal. iiij. Misit de⁹ filiū suū factuz ex muliere: factū sub lege. vt eos q̄ sub lege erant redimeret. Octauā causaz addūt doctores, vt diabolo celaret mysteriuz incarnatiōis. Quas etiā causas tangūt doc. di. j. q̄rti sniaz. Ex his ptz q⁹ circūcisio tpe natiuitat⁹ xp̄i fuit in p̄cepto. sz nūc post christi passionē z sufficientē euāgelij, pmulgationē ampli⁹ nō est seruāda, imo nec aliquē fructū nūc facit: sed poti⁹ obest, z p ea z hō incurrit pctm̄ mortale, vt dicit Augul. Et tangit ap'l's ad Gal. v. dicēs. Si circūcidimini xp̄s vobis nihil pdest, sz nihil pruat hoiem fructu merito⁹ xp̄i nisi peccatū mortale. Data q̄ fuit iudeis circūcisio vt p eam seruaret circūcisionē spūalē. de q̄ Hiere. iiij. Circūcidite p̄putia cordis vr̄a. h̄ est mūdate corda vr̄a ab oī pctō. Judei q̄ circūcisi erant corde. Hiere. ix. Illo modo et nos debem⁹ cū xp̄o circūcidi circūcisione spūali. Ex his ptz q⁹ circūcisio debuit cessare: et lex noua institui vt p̄dixerūt Hiere. z Esa. Vñ Hiere. xxxj. dr. Ecce dies veniēt. s. noui testa. z feriā domui israel et domui iacob. i. oīb⁹ xp̄m ꝓfitētib⁹ generalit. z specialit iudeis credētib⁹ fedus nouū. i. legem nouā seu testamētū nouū. vt dic ap'ls ad Heb. viij. q̄ hūc textū allegat. Hoc idē voluit Esaias p h̄a. ij. ca. di. De sion exibit lex z verbū dñi de hierl'm, qđ nō p̄t intelligi de veteri lege q̄ exiuit de sion sz de mōte synai in q̄ data fuit, sed oportet intelligi de noua lege q̄ exiuit de sion. xp̄s enī dñs i sion. i. in hierl'm p̄dicauit p̄mū iudeis euāgelicā legē q̄ est lex noua. Et post ei⁹ ascensionē de hierl'm z de iudea exierūt ap'li aliiq⁹ discipuli ad p̄dicandū gentib⁹ fidē xp̄i, propter qđ dr Act. xiij. Vobis oportuit p̄mū loqui verbū dei. sed quia repulistis illud: indignos vos iudicat⁹ eterne vite: ecce cōuertimur ad gentes, sic enim p̄cepit nob⁹ dñs. Ex quo ptz circūcisionez cessasse z obseruantiam sabbati: z in locū circumcisionis institutū baptisma vt p̄dixit Ezechiel. xxxvj. ca. dicens. Effundaz sup vos aquā mūdā: z mūdabimini ab oīb⁹ inīq̄tatibus vr̄is. Magna aūt est differēia inter circūcisionē z baptismū, qz circūcisio solū

petm̃ originale deleuit: sed baptisma vltra hoc ianuã regni celorũ aperuit ⁊c̃. ℰ Sed di. q̃re circumcisio fuit solum data Abrae ⁊ semini ei⁹ ⁊ nõ alijs. Rñdeť q̃ ihũ, vt p̃ hoc significaret q̃ de suo semĩe nasceretur q̃ p̃ sanguinẽ suũ nos mũdaret ab oĩbus peccatis. Diceret q̃s, exquo paruul⁹ iesus in circũcisione p̃mo fudit sanguinẽ suum, p̃ nobis, q̃ttens legit̃ tũ sanguinẽ suuz fudisse, p̃ nr̃a salute. Rñdeť q̃ septies. Cuius figurã habem⁹ in veteri testamẽto Leuitici, j, ⁊, üij. vbi dicit̃ q̃ moyses septies sparsit sanguinẽ cõtra velũ sanctuarij corã domino, Leuitici, üij. Hec ostensa sũt in nouo testamẽto. Primo dñs iesus sanguinẽ suũ fudit hodie in circũcisione Lu, ij, in cuãgelio hodierno. Secõo in sudatiõe in monte oliueti: cũ sudauit sanguineũ sudorẽ ĩ agonia posit⁹ Luce, xxij. Tercio in flagellatione totius corpis ad statuã ligatus Math, xxvij, et Joh, xix. Quarto in corõnatõe cũ iterũ de capite sanguis vsq̃ in terraz p̃fluxit. Math, xxvij, ⁊ Joh, xix. Quito in manuũ ⁊ pedũ p̃foratiõe in cruce, in locis nervosis ⁊ maxime sensibilib⁹. O de⁹ q̃s posset cõtinere lachrymas si q̃s hoiem viuum etiã gentilẽ aut peccatorẽ sic videret cõclauari ⁊ patientẽ ĩ cruce eleuari nõ habẽtẽ in manib⁹ ⁊ pedib⁹ aliã sustentatiõez nisi clauos obtusos, de q̃ dicit Dauid in Ps̃, xxj. Foderũt man⁹ meas et pedes meos, dinumerauerũt oĩa ossa mea. Et ecce diẽ fodertũt, vbi nota clauoz obtusitatẽ. Ideo saluator dixit Thome post suã resurrectionẽ Vide man⁹ meas ⁊c̃, Joh, xx. nob oĩb⁹ in exemplũ vt memoriaz passiõis sue habeamus. Sexto in vestimẽtoz suoz secũdaria ꝓuitiõe p⁹ flagellatiõnẽ ⁊ corõnatõnẽ, dũ deberet cruci nud⁹ affigi vbi de nouo oĩa vulnera sibi renouauerũt, vestes enĩ erant vulneri⁹ infixe post flagellatõnẽ ⁊c̃. De Math, xxvij. Septimo in lateris aptione, cũ exiuit sanguis ⁊ aqua ꝓpter nũc mortuo. Joh, xix. Sic g̃ septies sanguinẽ suũ fudit p̃ nobis pctõrib⁹ inimicis suis. Hec sũmatim̃ pstringit Esaias ꝓpha, j. ca, dicẽs, A plãta pedis vsq̃ ad verticem nõ est ĩ eo sanitas. Per qõ etiã oñdit̃ q̃ xp̃s septẽ etates mũdi saluare voluit p̃ q̃b⁹ sanguinẽ suũ fudit, q̃z etatũ sex ꝓtinent̃ in hac dictõe Anamdi, ꝑm sex l̃ras, ⁊ septima ĩ die iudicij iudicandoz. Prima erat ab adam vsq̃ ad noe Secõa a noe vsq̃ ad Abraam. Tercia ab abraam vsq̃ ad Moysen. Quarta a moyse vsq̃ ad Dauid. Quinta a dauid vsq̃ ad Jesum. Sexta a iesu vsq̃ ad finale iudicium. Septia in fine mõi iudicãdoz. Octaua adiũ git̃, resurgentiũ. Hec de p̃ma parte ꝑmonis. ℱ Quãtũ ad scãm partẽ ꝑmonis, q̃z hodie dari solet nou⁹ ann⁹ cõmuniter p̃clo ĩ ꝑmone, nescio q̃d meli⁹ dare possem caritatib⁹ vr̃is q̃s iesuz sanguinolentũ sine cruentatũ, q̃ hodie p̃mo sanguinẽ suũ fudit, p̃ salute nr̃a, ⁊ postea totiẽs vt audistis. Hũc g̃ sanguinolentũ iesum infigatis cordib⁹ vr̃is vt ab hodierno die p̃ totũ ãnũ nullũ diẽ p̃termittat̃ q̃n saltẽ modicã meditationẽ habeat̃ passiõis sue, recogitãdo quõ eũ p̃ñtẽ añ oculos vr̃os videretis sanguinolẽtũ in circũcisiõe: in monte oliueti: in flagellatõe: coronatiõe: in crucis affixione: exuitiõe ⁊ lancee p̃foratõe. Hũc nouũ ãnũ si infixerit̃ cordib⁹ vr̃is intelligetis ĩmo sentiet̃ q̃ntũ fructũ capietis. Et si forte ex labore aut alia cã non singul' diebꝰ facere quis posset: saltez diebꝰ festiuis, ⁊ singulariť sexta feria ⁊c̃. ℌ Sz di, q̃s. vñ cognoscere possum⁹ dignitatẽ h⁹ nois iesus. Rñdeť q̃ in ꝓbis apli ad Philip̃, ij, possum⁹ cog̃scere ⁊ intelligere q̃ nõ est nomẽ digni⁹ ⁊ honorabilius sub celo q̃s h̃ nomẽ iesus, vñ dicit ibidẽ, Donauit illi nomẽ q̃ est sup oñe nomẽ, vt ĩ nõie iesu oñe genu flectat̃: celestiũ: terrestriũ ⁊ ifernorũ, vbi dicit glo, interli, i. impio ei⁹ subij̃ci fateant̃ angeli boies ⁊ demões. Hec aũt dignitas nois iesu p̃ cognosci p̃ duplicẽ interp̃tatiõnẽ h⁹ nois, vñ p̃mo scribit̃ p̃ tres l̃ras, i, h, s, ⁊ p̃ titellũ ad modũ cruc̃ sup l̃ram h, sic q̃s interp̃tat̃ p̃ i, innocẽtissim⁹, p̃ h, humillim⁹, ⁊ p̃ s, sublimissim⁹. Ipe enĩ est innocentissim⁹: q̃ in pctis nõ ẽ ꝓcept⁹ sed opatõne spũssti ex purissimis guttulis sanguis ỹginis marie, et ex ea natus tanc̃ vir pfectus plen⁹ omi ỹtute ⁊ gr̃a, p̃ illud Hiere, xxxij. Nouũ faciet dñs sup t̃raz: mlr circũdabit virũ. Et sic licz hodie sit circũcisus vt parvulus corpe, erat tñ vir pfect⁹ mẽte. Idem dicũt doc. dist, xlij. tercij sñiarũ, ⁊ magister ibidem. Est etiã innocẽtissim⁹, q̃z peccatuz nõ fecit: nec ẽ inuẽtus dolus in ore ei⁹, sed tanc̃ ouis innocẽs ad occisionẽ duct⁹ est,

ihs
1 innocentissimus
h. humilis
s sublimissimus

De circūcisione domini

Esaie.lxxxiij. Scdo ipe est humillim⁹, quia ipe cū esset dñs et creator oīm accepit formā serui: t factꝰ est vt hō. Et factꝰ obediēs deo pri humiliauit semetipm vsq; ad mortem crucis: ad Philip.ij. Hinc est q; ℞ nomen ihs cū scribit p tres lras: tūc titellꝰ trahit supius p h ad modū crucis, qr rōne sue humilitatis crucifixus est q̄ p h designatur. Nō rōne innocētie, qr nō tanq; innocentē sed tanq; nocentē t seducentē turbas cum morti adiudicauerūt. Nō rōe etiā sue sublimitatis qr nō vt deū sed vt hoiem pctōrē cū cruci affixerūt. hinc est q; rōne humilitatis qr ipe pri obediēs se hūiliauit ad mortem. Tercio est sublimissimus. qđ notat p lram. s. qr deꝰ t creator oīum p nobis hō factus. qđ tangit Isa. lxiij. ca. dicēs. Generationē eiꝰ q̄s enarrabit. merito sublimis, qr regni eius nō erit finis Lu.j. Scdo hoc nomē iesus scribit p q̄nq; lras, qr h nō cōputat p lra. Et fm autorē in cōpendio theologice veritatis sic interp̄tari solet iesus. iocūditas merentiū. eternitas viuentiū. sanitas languētiū. vtilitas egentiū. satietas esurientiū. Et in his ꝓsistit beatitudo sctōrum. Et sic iesus q̄d aliud est q̄ vita eterna. fm illud Joh. xvij. Hec ē vita eterna vt cognoscant te verū deū: t quē misisti iesum christū. Tūc enī nūc merētes t tristes letabunt: et socūditate replebunt. nūc morientes eterna liter viuēt, mō languētes sanabunt: t egentes t paupes ditabunt p vtilia, t oēs nunc esurientes siue p cibo corpali siue spūali tūc saturabunt t satient. Et q̄re ℞. certe ido. qr tūc absterget deus oēm lachrymā ab oculꝰ sanctorum, t iā nō erit amplius neq; luctus neq; clamor sed nec vllus dolor: sz oīa illa transierūt Apocal. xxi. ℣ Quātū ad terciam partē fmonis dubitat cū ℞ nomen Jesus exdict, est nomen dignissimū t altissimū: neq; aliud nomē est sub celo datū hominibus in q̄ oporteat nos saluos fieri Act. iiij. Ad q̄d tn in singulari valet inuocatio huiꝰ nois iesus, vel q̄s ex ℞ sequit hoī fructus. Rndet q̄uis ℞ nomē iesus multos nobis ꝓfert salutares effectꝰ, attn ꝓpter tēporis angustiā paucos ex illis recitabo: q̄ cōmuni pplo mihi vident magis pdesse. Est ei iesus nomē salutare. qr iesus saluator interp̄tatur. Et ideo dicēdū ē q; saluat nos a peccatis, ab insidiis in temptatōibus, in aduersitatibus. Primo iesus nos saluat a peccatis. Math.j. Ipe saluū faciet pplm suū a peccatis eorum. t Actu.x. dixit Petrus apls. Huic.s. iesu oēs pphete testimoniū phibent remissionē pctōrum accipe p nomē eiꝰ. Dilyg ꝰ pphetis credat miser pctōr. t de nullis peccatis q̄ntūcūq; multis t magnis desperet. etiā si nūerū arene mar̄ excederēt. vñ dicē dū est cū ps. xxxvij. Qm̄ iniq̄tates mee supgresse sunt caput meū: t sicut onꝰ gue grauate sunt sup me. Et ps. xxxix. Circūdederūt me mala quoꝝ nō est numerꝰ. cōprehēderūt me iniq̄tates mee t nō potui vt videre. s. deū. Et sequit. Multiplicate sunt sup capillos capitis mei. i. innūerabilia erāt peccata mea. t cor meū dereliq̄t me. i. lumē rationis aufugit a me. Et sequit. Cōplaceat tibi dñe vt eruas me: dñe ad adiuuādū me respice. q. d. q̄uis innūerabilia sunt peccata mea. tn adhuc i te spero dñe vt aduues me. dimittēdo pctā mea. vt cōfundant oēs inimici mei q̄ querūt aiam meā. Ecce si dauid magnꝰ pctōr: superbus: adulter t homicida tantū ꝓfidebat de deo aut xpi passione bene mille ānis. q̄nta nūc nobis dz esse cōfidentia t spes ad iesum p nris pctis crucifixū t mortuū. Si g̃ es in magnis t multis peccatis respice ad iesum sanguine pfusum siue sanguinolētū: dic illi in corde tuo. dñe iesu multa sūt valde pctā mea. sed qr tu propter peccata sic es sanguinolētus: tuo sanguine dele pctā mea. Doleo ex toto corde te offendisse. Et tuo adiutorio habeo bonas volūtatē a peccatis ampli⁹ abstinere: illa cōfiteri: et p eis satisfacere. Si ℞ vere i corde tuo dixeris aut meditatꝰ fueris: firmissime crede q; iesus te nō derelinquet. De ℞ audite exemplū de q̄dā sacerdote plebano et latrone. Fuit q̄dā sacerdos plebanꝰ lubricus t pctōr. Hic cū vellet ire ad suū scelus ppetrandū: ꝓtigit eū trāsire nocte quadā p siluā in q̄ latro latitabat. q̄ nemini peperceret q̄n eū occideret et spoliaret. Hic aūt cū audiret eū trāsire dixit. q̄s es tu q̄ hic transis. plebanꝰ rndit. ego sum ꝓcus iesu xpi. p timore enī nimio nesciebat q̄d responderet. tūc iterū latro q̄siuit. dic mihi q̄s es tu: respōdit plebanꝰ. ego sum indignꝰ ꝓcus iesu xpi. Latro vero tercio q̄siuit quis es tu: tūc plebanꝰ rndit. ego sum inutil ꝓcus iesu xpi. Et tūc ex ℞ motus latro intra se co-

Jesus
1. jocūditas merētiū
e. eternitas viuētiū
h. sanitas lāguētiū
v. vtilitas egētiū.
s. satietas esurientiū.
Jesus vita eterna

gitabat. Cui⁹ seruus es tu. Et sic dixit plebano, propter nomen ihesu vade ī pace. Et sic latro intra se ruminando dixit. Jesus: iesus: iesus. Et ecce ꝑtute nomis iesu latro ꝙuersus est, ⁊ postea latrocinīū ⁊ homicidiū nō ꝓpetrauit. Sed de mane statim cū magna deuotione venit ad eundem plebanū, q⁹ erat vicinior pleban⁹ illi⁹ siue petens vt audiret ꝓfessionē ei⁹, pleban⁹ vero audiens eū multa homicidia ꝓpetrasse dixit. O pctor vnde tibi illa ꝓtritio q̄ tot mala cōmisisti. Rñdit latro, hac nocte q̄dam transiuit p siluā, quē cū vellē spoliare dixit, Kuus sum iesu xp̄i, quē dimisi ꝓpter nomē iesus, tandē nomē iesus replicādo ⁊ ī me triplicando sum ꝓtrit⁹ ⁊ cōuersus, ⁊ non ero de cetero seru⁹ diaboli: sed Kuus iesu christi, tūc pleban⁹ dixit. Ego sum q̄ ptransiui siluā, benedictū sit ḡ nomē iesus qō me a periculo liberauit et te iustificauit. Et ego de cetero ero Kuus iesu xp̄i vtilior, q⁹ āmō peccatū mortale de cetero scient' ñ cōmittā ⁊c. Ecce nomē iesu saluauit latronē ⁊ plebanū a peccatis, vtroq⁹ ab altero nesciēte. Secūdo nomen iesus ab insidijs diaboli salnat, ꝓ illud ꝓs. Saluasti nos de affligētib⁹ nos. Et item. In noīe tuo spernem⁹ insurgētes in nob. Si enī ad aliq̄ ꝑba incantationū serpentes aut demōes nō nocēt ꝙ fugiunt licet illicite talib⁹ vtamur, multo magis ⁊ digni⁹ hanc ꝑtutē habet nomē iesus Sed q⁹ nō semp ꝓ fit nō est alia causa nisi defect⁹ fidei. Nā incantatrices ⁊ superstitiosi q⁹ plene ꝓfidūt in ꝑbis siue alijs rebus superstitiosis: diabolus ea q̄ desiderāt q̄nq⁹ procurat, q̄nta ḡ fatuitas est in hoīe q⁹ magis p verba nō ordinata ad effectū quē q̄runt fidem dat q̄ ꝓ ꝑba a deo instituta. Habeat ḡ hō plenā fidez de ꝑtute noīs iesu. ⁊ indubie si deuote dixerit obtinebit qō vtile ē ⁊ demones fugabit q⁹ ei neq̄q⁹ nocere pñt saltē in malū ⁊ nocumētū suū. Ūñ Marci vlti. In noīe meo demōia ejcient, serpētes tollent. Et Lu. x. discipuli dixerūt xp̄o. Domīe, ecce ī noīe tuo etiā demōia subijciuntur nob. Si ḡ nomē iesu expellit demones ab obsessis multo efficaci⁹ saluat siue liberat hoīem ab eor⁹ insidijs. Sed q⁹ demones nō subijciunt nisi in ozone nec vincūt nisi pugnādo in noīe iesu. Jō deuotus in noīe iesu debem⁹ petere auxiliū ⁊ victoriaz ī temptatōe ꝓtra demōes. Xpi⁹ figurā habem⁹. j. Reg. xvij. in victoria dauid ꝙ Holiam philistēū, vbi dixit dauid. Tu venisti ad me cū gladio ⁊ basta ⁊ clipeo, ego autē venio ad te in noīe dñi exercituū. Holias diabolū significat, cui⁹ gladius est carnal' temptatio. Basta aūt tēptatio spūalis. Et clipeus sub q̄ se abscōdit est similitudo boni sub cui⁹ specie multos decipit. Dauid aūt quēlibet fidelē significat. Et q⁹ ibidē ꝙ dauid venit cū baculo ⁊ q̄nq⁹ lapidib⁹ limpidissimis q̄s habuit in pera ad pjciēdū goliā cū funda ⁊c. Baculus significat sanctam crucē, ⁊ q̄nq⁹ lapides significāt q̄nq⁹ vulnera xp̄i, ad innuendū q⁹ q̄ invocat nomen iesu cū memoria passiōis siue in ligno crucis ⁊ q̄nq⁹ vulnerū suoꝝ deuota mēte. Holiam. i. diabolū vincit. Ūñ Bern. in libro meditationū. Cū diabolus parat mihi insidias, fugio ad vulnera dei mei et recedit a me. Exemplū illi⁹ habem⁹ de q̄dā gētili ad fidē cōuerso quē demones grauiter temptauerunt: ⁊ q̄nq⁹ grauiter verberauerūt in lecto iacentē. Iste autem ad ꝓsilium cuiusdam sancti viri in angulis lintheamin suoꝝ fecit scribi, siue lras p fila formari hui⁹ noīs iesus. Et extūc maligni spūs q̄tiens camerā intrabāt stabant a remotis ⁊ dicebāt, hec a iesu, sed nullaten⁹ appropinq̄re volebāt. Iste aūt scripsit ß nomē in cedula: ⁊ sibi appendit. Et q̄tiens ad eū molestandū veniebāt cedulā cū ei⁹ noīe obūciebat, ⁊ sic ab illis penit⁹ liberat⁹ est. Hoc nō sic intelligēdū est q⁹ lre hui⁹ noīs iesus sint tante ꝑtutis. sed p hoc designat virtus fortitudo: misericōia illi⁹ cui⁹ est nomen illud vicz xp̄i iesu. Jō dr Johelis. ij. Oīs q̄ invocauerit nomē dñi salu⁹ erit, intellige digne

K Tercio nomē iesus saluat in tēptationib⁹. Non enī pmittit nos tēptari vltra id qō possum⁹. Est enī ß nomē sicut tyriaca recepta q̄ expellit oīm venenū tēptationis. Ūñ Mar. vlti. In noīe meo si mortiferū q̄d biberint nō eos nocebit. Hic ptz exemplū de sctō Jobe euāgelista, q̄ in nomine iesu venenū bibit: ⁊ nihil sibi nocuit signo crucis facto, in q̄ iesus erat crucifix⁹ imo ī ciusdē noīs ꝑtute duos p venenū occisos resuscitauit. Dixit enī pontifici idolorū arustodemo. Recipe tunicā meā ⁊ mitte eā sup corpa defunctorū dicens, Apls me

De circũcisione domini

misit ad vos vt in christi noīe exurgat, qđ factum est ilico, z pontifex ex ꝟb credidit zc. Ideo dicit Bernũ. sup Cantica in q̄dā sermone, Nihil ita tēptatiōis z viciorũ inclinationes reꝑmit sicut nomē Jesu. nihil ita ire impetũ cohibet, supbie tumorē sedat, liuoris vulnꝰ sanat. luxurie fluxũ extinguit, libidinis flāmā z auaricie sitim temperat, ac totꝰ indecoris fugat prurigīnē sicut nomen Jesus. Et subdit. Veni ḡ dñe Jesu z auferscādala de regno tuo, qđ est aīa mea vt tu regnes q̄ debes in ea. Venit enī auaricia z vendicat ī me sibi sedē, ia crātia mibi cupit dñari, supbia vult mibi esse rex, luxuria dicit ego regnabo, ambitio detractio inuidia et iracūdia certāt ī meipō. Ego autem quātū valeo resisto, renitor quātuz iuuor. Dñm meū iesum christū reclamo, ipō me defendo, qz ipius me iurꝭ agnosco, ipm mibi deū, ipm mibi dñm teneo. et dico nō nisi iesum. Veni ḡ dñe Jesu z dispge illos in ꝟtute tua et regnabis in me, qz tu es ipse rex meꝰ z deus meꝰ. ℞ autē p nomē Jesu vincere possumꝰ temptatiōes Exemplū habemus de q̄dā homīe pio q̄ banc cōsuetudinē habuit q̄ quotiēscūq; diabolꝰ aliquā sibi ingerebat tēptatōnē: iuit ad locū oꝛois et inuocabat deū dicēs. Jesu dulcis miserere mei et adiuua me, et sic statim diabolꝰ recessit ab eo. Et semel audiuit q̄dam sanctus pꝛ q̄ demon dicebat q̄ diaboli maxime repellerent p hoc nomē Jesus. ℔

Quarto nomē Jesus saluat ī cūctis aduersitatibꝫ, siue sit infirmitas coꝛpalis: siue egritudo spūalis: q̄ est ex carētia vl debilitate virtutū, siue etiā sit tribulatio mūdialis. De bis oīibꝫ dicit Dar. vlti. In nomine meo zc. Et sequit, sup egros manus imponēt et bñ babebūt, sicut discipuli xpi in noīe iesu multos infirmos curauerūt De boc etiā patet ī actibꝫ apl'oꝝ. Vñ nomē iesu est q̄si quoddā vngētū qđ valet ꝓtra omnia vulnera et cōtra omēs morbos tā coꝛporales q̄ spūales. Vñ Bernũ. vbi supꝛa. Hoc electuariū habes ī aīa recōdituz, id ē in vasculo huiꝰ nois iesus. qđ est salutiferū certe, q̄dq; nulli vnq̄ pesti tue inueniet ineffica, semp tibi in sinu sit, semp in mānu quo tui oīes sensus ī Jesum dirigātur et actus. De sanatiōe vero languoris virtutā dicit ibidē. Cū nomīo iesum, boiem mibi ꝓpono sc̄z iesum, mitem, humilē, sobriū, castum, misericoꝛdē. oīi deniq; honestate et sc̄itate cōspicuū. q̄ suo me sanet exemplo et coꝛroboꝛet adiutoꝛio. Hec oīa insimul sonāt: cū insonuerit nomē iesus. De sanguīe vero tribulationū dicit ꝓuerb. xviij. Turris fortissima nomē dñi. Unde Bernũ, vbi supꝛa. Tristat aliq̄s vestrū veniatī coꝛ eius iesus, cui ī periculis palpitā tī z trepidāti inuocatū nomē iesum nō statim fiduciā prestitit et depulit motū. cui in aduersis diffidēti iamq; deficiēti si nomen adiutoꝛij sonuit defuit fortitudo. q̄si diceret nulli oīno. Et subdit ibidē. Aridus est oīis aīe cibus si nō oleo isto pfundit, insipidus est si nō sale hoc cōditur. si scribis ñ sapit mibi nisi legerim ibi Jesum. si disputas aut cōferas nō sapit mibi nisi sonuerit ibi nomē iesus. Jesus mel ī oꝛe, melos ī aure, iubilus est ī coꝛde. Ecce q̄z dulce fuit beato Bernardo ℞ nomē iesus cogitare: dicere: legere vel audire zc. ℣ Sed dicere q̄re in fine euāgelij hodierni dicitur, quod vocatū est ab angelo zc. Ad ℞ dicēdū ꝼm Glosaz q̄ illiꝰ duplex est causa. Prima qz nō decuit tam gl'iosum nomē qđ est sup oīe nomē primo ab homīibꝫ appellari, neq; ab eis afferri in mūdū vt dicit Origenes. Ꝉcōa ne homo videret huiꝰ nois fabricatoꝝ. Est tamē notādū q̄ hoc nomen ter est vocatū. Primo añ eius cōceptiōem ab angelo et ānūciatiōe beate virgis. Lu. j. Voluit eī christꝰ prius nomiari q̄z cōcipi, vt ostēderet añ cōceptū virgineū se extitisse, nō eī nomiant nisi ea que sūt. Ꝉcōo hoc nomē vocatū est post eius cōceptiōem ab angelo cum apparuit ī somnis Joseph Math. j. Tercio post q̄z natꝰ est ī eiꝰ circūcisione. sicut hodie. Et tūc imposituz est ei hoc nomē a parētibꝫ vt patet ī euāgelio hodierno. Est tamē aduertēdum circa verba Bernardi de nomīe iesus q̄ eius verba z similia sūt sic intelligēda. q̄ cū quis legit, pfert vel audit hoc nomē iesus, et ex hoc producitur ī memoriā signati sc̄z dñi z saluatoꝛis nostri et bñficioꝝ suoꝝ nobis impēsoꝝ. tūc huiusmōi noticia: cognitio et memoria nata est causare ī homīe multos bonos affectꝰ spūales. Et hoc Bernũ. bene intelligi voluit ī verbis supdictis Cū nomino iesum boiem mibi ꝓpono mitē: humilē

rē. Ex oīb illis patet q̄ ℞ nomē Jesus ē valde luciferū: vtile ꝛ fructuosuz. Nam se inuocātes adiuuat ī oīi temptatōe rē. De hoc habeē efficacissimū exempluz libro. r. ecclīastice histozie cap. iij. Q cū sancti pa tres ꝓuenissent ad cōciliū Nicenū. ꝛ ibidē essent philosophi ꝛ dyaletici. quoz vn⁹ cō flictū cū epīs mouebat in dyaletica: intātū q̄ mlti cōueniebāt ad audiēdū. Hec pote rat pbus ab aliq̄ cōcludi et cōstringi pro pter astutiā suā logice artis. Nō vides qui dā ex cōfessozib vir simplex: et nihil aliud sciens nisi Jesum ꝛ hunc crucifixū. petiuit se posse cum pho sermotionari. qō viden tes illi q̄ nouerāt ei⁹ simplicitatē noluerūt pati: ne risui haberet sctā simplicitas. Ille tamē ꝓstitit mouens sermonē: et dicēs. In nomīe Jesu christi philosophe audi q̄ ve ra sunt. deus vn⁹ est q̄ fecit oīa: ꝛ creauit ꝑtute verbi sui. hoc verbū et sapiētia quaz nos dicim⁹ verbū caro factū est: ꝛ fili⁹ na tus est: et p passiōem suā nos a morte libe rauit: et resurrectōne sua nobis vitā eternā promisit. quē expectam⁹ iudicē omniū. cre dis ita philosophe. At ille velut nunq̄ vl lum ꝓtradicēdi sermonē didicisset: ita ob stupefact⁹ ē virtute verboz ac mut⁹. vt ad oīa hec solū potuit respōdere ita sibi vi deri nec aliq̄d posse esse magis veruz. Cui senioz. Si hec ita credis surge ꝛ seqre me: et hui⁹ fidei signaculū suscipe. Et conuer sus pbus ad homīes ait. Audite o viri cru dīti. dū verbis mecū res gesta est. ꝑba ver bis opposui. et q̄ dicebātur dicēdi arte sub uerti. vbi vero p verbis ꝑtus ꝓcessit ex o re dicētis. nec resistere ꝑba virtuti: nec ad uersari hō deo potuit. Et ideo si q̄s vestrū potuit sentire q̄ sensi in his q̄ dicta sūt: cre dat christū et sequat hunc senem in q̄ locu tus est de⁹. Et ita philosoph⁹ fact⁹ est chri stianus. ꝛ tandē gratulat⁹ est se esse victum Ecce virt⁹ nomis Jesu p verba simplicis patris quāta operata est. Jnuocem⁹ ergo dīm Jesum q̄ hodie sanguinē suū pro no bis fudit vt in oīi temptatiōe nobis suc currat: et virtute sui nois ac p̄ciosissimi san guinis nos saluet. Amē.

¶ De Ephia dñi. ¶ Sermo XIII

Magi venerūt ab oriente hierosolymam dicētes. Ubi est q̄ natus est rex iudeozū Matth. ij. In p̄cedētibus sermonib⁹ de incarnatiōe saluatozis plura audist⁹ q̄ excedūt naturalem cursuz nature in cōceptu ꝛ partu ꝑgi nis. in apparitiōe angeloz pastozib⁹. et no uissime de circūcisione pueri Jesus. q̄mō tūc primo sanguinē suū fudit. De dignita te et fructu multiplici hui⁹ nois ihesus. Ho die vero Matthe⁹ euāgelista ostendit alia miracula p que tandē diuinitas hui⁹ pue ri magis inotuit vicz in adoratōe triuz re gum gentiliū. Nā primo suā natiuitatē ie sus ostendi voluit fidelib⁹ simplicib⁹. s. pa stozib⁹. postea regib⁹ sapiētib⁹ ꝛ gentilibus Jn vtraq̄ tamē ostensiōe siue manifestati one ostensa est ꝑitas vtriusq̄ nature christi humane. q̄ ꝛ tā pastozes q̄ magi inuenerūt paruū puerū. Diuine. q̄ isti puero famula bant angeli in reuelatiōe pastozū. ꝛ nouuz sidus in reuelatiōe magozū. Illi ergo ma gi veniētes hierosolymā dixerūt. Ubi est q̄ natus est rex iudeozū vt supr̄. Pro gratia Aue. ¶ Magi venerūt ab oriēte rē. Circa hec verba thematis cogitaui p̄cipaliter dicere tria. Primo euāgelium ad lr̄am. Et quō hodierna dies sit singulari deuotōne venerāda. Secōo quō totū euāgeliū sūma rie in se cōtinet q̄ttuor. Tercio dubia q̄dā ad nostrū ꝓpositū deseruiētia. vt ptz p ordi nem. ¶ Text⁹ euāgelij.

¶ Cū nat⁹ esset ihesus in Bethleem iude in diebꝫ herodis regis. Ecce magi venerūt ab oriente hierosolymā dicētes. Ubi est q̄ na tus est rex iudeoz. Vidim⁹ enī stellā ei⁹ in oriente ꝛ venim⁹ adorare eū. Audiēs autē herodes rex turbat⁹ est: ꝛ oīs hierosolyma cū illo. Et cōgregans oīes p̄ncipes sacer dotū ꝛ scribas ꝓpli sciscitabatur ab eis vbi xp̄s nasceret. At illi dixerūt ei. in bethleem iude. Sic enim scriptū est p ꝓphām. Et tu bethleē tra iuda neq̄q̄ minima es ī p̄ncipib⁹ iuda. ex te enī exiet dux q̄ regat populū me um israel. Tūc herodes clā vocatis magis didicit diligēter ab eis tp̄s stelle q̄ apparu it eis. Et mittēs eos in bethleem dixit. Jte et diligēter interrogate de puero. ꝛ cū inue neritis renūciate mihi vt ꝛ ego veniēs ad ozem eū. Qui cū audissent regē abierūt Et ecce stella quā viderāt in oriente antecede bat eos vsq̄dum veniens staret supra vbi erat puer. Videntes autē stellā gauisi sunt

gaudio magno valde. Et ꝓcidẽtes adora-
uerũt eũ, et aptis thesauris suis obtulerũt
ei munera aurũ: thus ⁊ myrrhã. Et respõ-
so accepto in somnis ne rediret ad herodẽ,
p aliam viã reuersi sunt in regionem suaz.
Matth. ij. ℟ Quãdo magi venerunt
ad puerũ Jesum ex euãgelio ⁊ traditõe ec
clesie habeꝫ, vicz die, xij, a natiuitate iesu si
cut hodie, ꝓpter ℟ hodie eccia ordinauit le
gi illud euangeliũ. Unõ hodierna dies est
singulari veneratiõe recolẽda ꝓpter tria mi
racula. Hodie enĩ magi xp̃m adorãt cũ ie-
sus esset, xij, dierũ ⁊ tũc visa ẽ stella. Hodie
Johes christũ baptizat cũ eẽt triginta an-
norũ et, xij, dierũ. Et tũc apparuit tota tri-
nitas. pater in voce. filiꝰ in carne. spũssan-
ctus in colũbe specie. Hodie aquã christꝰ
in vinũ cõuertit ĩ nuptijs. cũ eẽt trigita vni
us ãnoz ⁊, xij, dierũ. Ecce sancta dies ho
die ⁊ q̃s deuote venerãda. Ideo hodie l se-
cũdis vespis decantat eccl̃ia hãc antipho
nã. Trib⁹ miraculis ornatũ diẽ sanctũ co-
limus. Hodie stella magos duxit ad presę
piũ. Hodie vinũ ex aqua factuz est ad nu-
ptias. Hodie christus a iohãne baptizari
voluit vt saluaret nos alia. Aliq̃ addũt q̃r
tũ miraculũ cũ esset. xxxij. annoz ⁊, xij, die
rum, ꝙ tũc fecerit miraculuz Johis, vj, qñ
q̃nq̃z milia hoim de q̃nq̃z panib⁹ satiauit.
Aliqui tamẽ volũt ꝙ qñ xp̃s a Johãne ba
ptizabaꝫ solũ erat. xxix. ãnoz. Et qñ aquaz
in vinũ cõuertit tũc erat triginta annoz et
tredecim dieꝝ. Et qñ q̃nq̃z panes mltipli-
cauit erat. xxxj. annoz ⁊. xij, dieꝝ, attñ pri-
mũ tenet Beda qđ asserit romana eccl̃esia
De q̃rto miraculo dubiũ est. qz Job. vj. di
cit. Erat aũt ꝓximũ pasca dies festꝰ iudeo
rũ. Rõne ꝑmi miraculi hodierna dies di-
cit epiphania, ab epi qđ est sup̃ et phanos
apparitio, qz tũc desup̃ stella apparuit, siue
ipe xp̃s p stellã q̃ desup̃ visa ẽ a magis. Ra
tione scđi miraculi hodierna dies vocatur
theophania, a theos qđ est deꝰ et phanos
apparitio, qz tũc tota trinitas apparuit vt su
pra. Rõne tercij miracli hodierna dies vo
caꝫ bethphania, a beth qđ est domꝰ, qa in
miraculo facto in domo verꝰ deꝰ apparu-
it. Rõne q̃rti miracli sic dicit Beda hec di
es vocaꝫ phagiphania, a phage qđ ẽ buc-
ca siue manducare, attñ in originali Bede
nõ legit exp̃sse de q̃rto miraculo tali die fu
isse. ℟ Quãtũ ad scđm ꝙ euãgeliũ ho
diernũ q̃ttuor sũmarie ꝓtinet vt ptz. Pmo
ꝓtinet magoz aduẽtũ ad xp̃m inq̃rendum
in ꝓncipio euãgelij. Scđo herodis ꝓsiliũ
ad xp̃m occidẽdũ, ibi. Audiẽs aũt herodes
rex iratꝰ est ⁊c. Tercio magoz ꝓfectus ad
xp̃m venerãdũ, ibi. Qui cũ audissent reges
abierũt. Et ecce stella ⁊c. Quarto dei rñsus
magis factũ ad suã patriã remeãdũ. ibi. Et
respõso accepto in somnis ⁊c. Primo g̃ po
nit magoz aduentꝰ ad xp̃m inq̃rendũ, ibi.
Cũ natꝰ esset iesus ĩ bethleem iude, ad dif
ferẽtiã alteriꝰ bethleem ĩ galilea in tribu za
bulon vt ptz Josue, xix. Sz di. q̃s. q̃re euã
gelista dicit ĩ dieb⁹ herodis regis, ⁊ nõ dicit
in dieb⁹ octauiani cesaris. Rñdeꝫ ꝙ ℟ nõ di
xit euãgelista vt determiet tps natiuitatis
xp̃i p tps herodis. vt nõ videaꝫ ipleta ꝓ
phetia iacob q̃ habeꝫ Gen. xlix. Nõ aufe-
reꝫ sceptrũ de iuda ⁊ dux de femore eius:
donec veniat q̃ mittẽdus est. Sed iã abla
tũ erat sceptꝝ de iuda, qz iste herodes erat
alienigena, q̃ fuit ꝑmꝰ rex iudeoꝝ int̃ alie-
nigenas. Et sic euãgelista, ꝓbat xp̃m veni
se ex triplici ꝓphetia. Ex ꝓphetia Jacob vt
iã audistis, q̃ ꝓphetauit de tpe aduẽtꝰ mes-
sie. Ex ꝓphetia Michee, q̃ ꝓphetauit de lo
co. Et tu bethleem tra iuda neq̃q̃ es mini
ma ⁊c. Michee. v. vbi ꝓpha ponit hãc sen
tenã. Et tu bethleez effrata paruulꝰ es in
milib⁹ iuda, ex te enĩ egredieꝫ q̃ sit dñator ĩ
isrl, ⁊ egressus eiꝰ ab initio a dieb⁹ eternita
tis. Et est sensus ꝑm Glo. Dicero. Tu beth
leem effrata siue terra iuda. licz sis paruul⁹
vicus int̃ milia ciuitatuz iuda cõparatiue,
tñ nõ es mima. qz ex te nasceꝫ magnꝰ xp̃s
q̃ erit dñator in isrl, q̃ nõ tm̃ de dauid ꝑm
carnẽ sed de diuia suba p̃is natꝰ est añ se-
cula. i. ab eterno. Ubi notãdũ ꝙ euangeli-
sta ponit ꝓba sicut ab eis dicta fuerũt, mu
tauerũt enĩ aliq̃ ꝓba ⁊ aliq̃ tacuerũt, tñ sen
sus est idẽ. Fecerũt enĩ ꝓpter herodẽ vt ma
gis intelligeret, qz effrata erat sibi nomen
ignotũ. Et iõ ꝑ eo dixerũt terra iuda. Qđ aũt
ꝓpha dicit paruulꝰ es ⁊c. ꝙ ℟ voluit oñde-
re paruitatẽ loci q̃ntũ ad multitudinẽ ppli
Jpi aũt iudei dixerũt herodi, nequaq̃z mi
nima es, volẽtes oñdere magnitudinẽ dig-
nitatis, pueniẽtẽ ex magnitudie ꝓncipis
nasciturꝰ. Qđ aũt vltimũ tacuerũt. i. egressꝰ
eius a dieb⁹ eternitatis dicit Chrys. sic ꝑ-

scindẽtes ꝓphetã interficiẽdoꝝ pueroꝝ facti sunt causa. Si ei integrã ꝓphetiã ꝓtulisset ꝑsiderasset herodes q̃ nõ eẽt rex terre nus cuiꝰ dies a diebꝫ eternitatis erãt, z sic in tantũ furorẽ nõ erarsisset. Et illis patet magna duricia cordis iudeoꝝ. qz sciẽtes locũ natiuitatiꝭ xp̃i nõ i longinq̃s partibꝫ sed in regiõe eoꝝ adhuc credere noluerũt: nec illuc accedere curauerũt. Iõ dicit Aug. q̃ iudei docẽtes alios locũ natiuitatiꝭ xp̃i z ꝑ se ñ trãseũtes: silles sũt fabricatoribꝫ arche noe. q̃ alijs vbi ea deẽt auxiliũ p̃stiterũt, et ip̃i in diluuio pierũt. Silles etiã sunt lapidibꝫ miliariis. qz viã alijs indicãt: nec ip̃i ꝑ eã ambulabãt. tales sunt pastores aiarũ q̃ ouibꝫ viã dei oñdũt z ip̃i mime eã trãseũt. tales sunt silles candele accẽse. q̃ alijs lucet z seip̃am ꝯsumit. Tercia ꝓphetia fuit balaam q̃ ꝓphetauit de ortu stelle Num. xxiiij. Orietꝫ stella ex iacob. q̃ tãgitꝫ cũ ór. vidimꝰ enĩ stellã eiꝰ z̃c. Manifestũ est ḡ xp̃m natũ esse. cũ oẽs iste tres ꝓphetie vno tpe sũt implete. Esaias aũt. lx. ca. de aduẽtu illoꝝ magoꝝ ꝓphetauit cũ camelis z dromedarijs. vt ptz in hodierna epla. Et iõ euãgelista ꝟ ꝑsuppõit di. Cũ natꝰ eẽt iesus z̃c. Ecce magi. Nõ magi. i. malefici vt q̃dã dicũt. sz magi. i. sapiẽtes z phi. fuerũt ei sapiẽtes et phi in terra persaꝝ. Nã magus lingua ꝑsaruꝫ idẽ est q̃ phs lingua greca. z sapiẽs lingua latina. ab oriente venerunt hierosolymã. i. de parte orientiꝭ venerũt hierosolymaꝫ. nõ vocati. Et iõ hac nocte nõ ór inuitatoriũ. Venerũt aũt potiꝰ hierosolymã. qz erat caput regni. z ibi erãt scribe docẽtes legẽ. venerũt ḡ hierosolymã vt interrogarent scribas legiꝭ de loco vbi xp̃s nasci deberet. Et ꝟ ibi. Vbi est q̃ natꝰ est rex iudeoꝝ. nõ inq̃rt an natꝰ sit rex iudeoꝝ. sz affirmãt q̃ natus est rex. Nullus vnq̃ fuit natꝰ rex ꝑter illũ Apoc. xix. hñs in vestimento z femore suo scriptũ. rex regũ z dñs dñantiũ. q̃si diceret. nõ q̃rimꝰ herodẽ regẽ iudeoꝝ: sz q̃nã puerꝝ recenter q̃ natus est rex de q̃ certi sumꝰ, vidimꝰ enĩ stellã eius in oriente nup exortã: eiꝰ significantẽ ortũ, z iõ venimꝰ adorare eũ. Scõo ponit in euãgelio herodis ꝯsiliũ ad xp̃m occidendũ. z ꝟ cũ ór. Audiẽs aũt herodes rex. s. q̃ rex iudeoꝝ esset natꝰ: turbatꝰ est, qz ꝓmo timebat interitũ regni sui, turbatꝰ est etiã ꝓpter irã romanoꝝ quã incurreret si cõsentiret nouo regi. decreuerant eĩ romani ne q̃s rex vl'deꝰ sine eorũ licentia diceret. turbatꝰ est etiã ꝓpter astantẽ multitudinẽ magos comitantẽ q̃si erubescens aliũ q̃s se regẽ q̃ri i regno suo. turbata est etiã ois hierosolyma cũ illo. Et si di. q̃re. cũ potius deberẽt gaudere ꝺ rege suo nato: cũ herodes alienigena z tyrãnꝰ esset Et dicẽdũ q̃ in ꝟitate nõ sunt turbati, sed turbationẽ simulauerũt vt herodis fauorẽ hꝫient. qz si turbationẽ nõ oñdissent eiꝰ indignationẽ incurrissent. qz multũ iudeorũ effundebat sanguinẽ: z eis iugũ iportabile imponebat. Vel si i rei veritate aliq̃liter turbati sunt. iõ sunt turbati. qz nouitatez z mutationẽ timebãt in q̃ posset eẽ piculũ ꝑ sonaꝝ z rex. Et ꝯgregãs omẽs ꝓncipes sacerdotũ z q̃ in tẽplo dei sacrificia offerebãt z scribas ꝓplĩ. q̃ ꝓplm. s. ꝺ lege z ꝓphis docebant. sciscitabaꝫ ab eis. i. q̃rebat q̃si bono zelo vbi xp̃s nasceret. i. nasci �something ꝓphas debebat. qz oẽs ꝓphe de xp̃o. i. de messia futuro q̃ eos saluare debebat ꝓphetauerũt. At illi habito ꝓpter ꝯsilio inter se ꝑ scripturas scrutãtes: diterũt q̃ in bethleez iude. vt sup̃a declaratũ est. Tũc herodes clam a scribis z sacerdotibꝫ sibi ab eis cauẽs ne malicia eiꝰ ꝓpenderẽt. vocatꝫ magis diligenter didicit ab eis tp̃s stelle q̃ apparuissz eis ꝓmo. Et mittẽs illos in bethleem. i. hortans eos vt irẽt. Ait illis. Ite z interrogate diligent'de puero. Et cũ inueneritꝫ z adorauerit̃s renũciate mihi locũ z pueꝝ z oĩa q̃ inueneritis. Renũciate dico ad me redeũdo vt ꝑsonal'r z ozeten. mihi oĩa enarretis. vt ego sil'r veniã z adorẽ eũ. indecẽs enĩ videt q̃ vos veniatꝫ ab extremis terre ad eũ adorandũ. z ego q̃ sum iuxta nõ faciã reuerẽtiã ei. Et iõ bono aĩo z ex rõnabili cã videbaꝫ q̃rere: sz frustra facit rethe ante oculos pẽnatoꝝ. z oñe hũanũ studiũ ꝺ dei ꝯsiliũ est inane. Prouer. xxj. Nõ est sapia. nõ est prudẽtia. nõ est cõsiliũm ꝺ dñm. satꝭ q̃siuit saul dauid: z pluries habuit eũ int'manꝰ z voluit ꝯfodere eũ: z tñ nũq̃ potuit eũ occidere. Et filij iacob posse suũ totũ fecerũt vt interficerẽt ioseph frẽm eoꝝ z habuerũt eũ ꝑ manibꝫ. Et tñ nõ potuerũt eũ delere. q̃a deꝰ ordiauerat ip̃m sup eos regnare. Sic herodes oñe studiũ adhibuit vt xp̃m interficeret z nõ potuit. Et sic ptz tercia ꝑs cuã-

gelij. ℣ Tercio ponit magoꝝ pfect⁹ ad xp̄m venerādū. ꝛ ℟ ibi. Qui cū audissēt regē abierunt, itinere q̄ cepant egredientes de hierlim. Quib⁹ egressis stati stella quam viderāt reapparuit ꝛ more solito antecedebat eos vsq; duz veniēs staret sup̄ domum vbi erat puer. Ex q̄ ptz q⁹ dum ingressi fuerant hierlim stella se occultauit, ne hierosolymite ꝛ herodes eā viderēt, q̄ indigni fuerūt xp̄i stellā videre, vel qz indecēs erat eis signū ostēdere cū habebāt ꝓphetiā q̄ debebat eis sufficere. Ex ℟ etiā ptz q⁹ dū hō ꝓfidit in deū: ꝛ ei se totū cōmittit: de⁹ illuminat ꝛ dirigit eū. qñ aūt derelicto deo ꝓfugit ad auxiliū hoīm: de⁹ subtrahit ei auxiliū, et p ꝓsequens ꝓfundit ꝛ maledicit. Hiere. xvij. ℣ Maledict⁹ hō q̄ cōfidit in hoīe: ꝛ pōit carnem brachiū suū. ℟ Benedictus vir q̄ confidit in dño: ꝛ erit dñs fiducia eius. Isti magi habebāt stellam ducez sui: ꝛ venerūt ad consulendū herodē. Sic multi xp̄iani habent stellam verbi dei q̄ illuminat gressus oīum volentiū recte ambulare. Et ip̄i vadunt ad diabolos p diuinos et sortilegos ꝓsulendū. q̄ si aliq̄n dicūt eis veritatē vl̄ in aliq̄ iuuant, hoc fit ad pdendū eos, vt dicit Aug⁹. Sic herodes magis veritatē dixit volens occidere iesum. Ut enī diabol⁹ salutē nr̄am occidat freq̄nt loq̄t veritatez, ꝛ ideo nō debem⁹ attēdere q̄d dicat sz q̄ intētione dicat. Sicut dixit canis latroni volenti sibi dare panē vt nō latraret, qz volebat domū expoliare. cui⁹ vt dicit Glo. dei ꝓsilio actū est vt stella i ingressu iudee magis se occultaret. vt sic cogerēt q̄rere a scribis vbi puer ſm ꝓphetias nasci deberet. q̄tenus magi ꝛ nos in illis audiētes testimoniū ꝓphetaꝝ, ꝛ videtes stellā magis firmarent in fide: ꝛ testimoniū de xp̄o nato efficax appareret. Videtes g̃ magi stellā gauisi sunt gaudio magno valde, qz mag⁹ gaudet hō de bono pdito reinuēto q̄ a principio cū illud habuit. Sic p̄ filij pdigi magis fuit gauisus dū ip̄m pditū reinuenit q̄ a p̄ncipio dum ip̄m habuit. Et iō fecit cōuiuiū vt ptz Luce. xv. Sic ⁊ magi gauisi sunt dū stellā pditā reinuenerūt q̄ fuerant a p̄ncipio dum eis apparuit. ℰ Triplex g̃ gaudiū magi habuerūt. Primo p pter stelle recuperationē, qz videtes stellā gauisi sūt. Scō ꝓpter stelle añcessionē, q̄ gauisi sunt gaudio magno, qz añcedebat eos Tercio ꝓpter loci ostēsionē. q̄ gauisi sūt gaudio magno valde. qz stetit sup̄ vbi erat puer, i. sup illud diuersoriū in q̄ nat⁹ est. q̄ dixit. Hic est puer quē diu q̄rit⁹. Et iō intrātes domū de camel' descendētes ūuenerūt puerū quē q̄rebāt cū maria mr̄e ei⁹, et nō cū ioseph. nutu enī dei actū est vt ioseph aliq̄ casu abesset ne p̄ pueri putaret. Et ꝓcidētes cū magna hūilitate adorauerūt eū vt solū deum. q̄ solū mō adorari debet. Et apertis thesauris suis obtulerūt ei munera. aurū sic regi magno, thus sicut deo vero ꝛ sacerdoti magno. myrrhā sicut mortali hoī. In auro enī ostēdit regis dignitas. In thure ꝺo ei⁹ deitas et sacerdotal' excellētia. In myrrha vero hūana mortalitas, qz myrrha corpora mortuoꝝ inungebant q̄ hūt a putredine ꝓfuare, sicut fuerat factū corpi xp̄i p⁹ mortē Joh. xix. Venit et nicodem⁹ ferens mixturā myrrhe q̄si libras centū. Et sic protestati sunt eū regē esse celi ꝛ terre, ſm carnē de ꝓgenie dauid regē natū. ꝛ deuz verū ab eterno p̄e genitū: ꝛ sūmū sacerdotē ad offerendā hostiā. ꝛ deo totū gen⁹ hūanū reconciliādū, ꝛ mortalē hoiem morituꝝ ꝓ peccatis toti⁹ hūani generis delēdis. Et nota q⁹ q̄ libz istoꝝ magoꝝ obtulit ista tria in q̄b⁹ deum venerati sūt. i q̄ tres magne ꝓtutes magoꝝ apparēt. Prio eoꝝ hūilitas ꝛ reuerētia demōstrat, qz ꝓcidētes. Scō eoꝝ fides ꝛ latria. qz adorauerūt. in q̄ oñderāt ip̄m verū deū esse cui solū cult⁹ latrie debet. Esa. xlij. Gl̄iam meā alteri nō dabo. Et cōsidera bñ magnā fidē magoꝝ, qz ūuenerūt ip̄m in stabulo ꝛ nō i palacio regali. pānis villib⁹ inuolutū ꝛ nō aureis tectū, solū cuz vna paupcula mliere ꝛ nō cū caterua militū ꝛ domicelloꝝ. vagientē i cunabul' ꝛ nō loq̄ntem, ꝛ tñ deū verū crediderūt ꝛ ip̄m adorauerūt. Tercio eoꝝ carit as ꝛ miscōia, qz obtulerūt ei munera q⁹ est effect⁹ caritatis. ſm ad Coꝝ. xiij. Caritas patiēs est: benigna ē id ē egenis larga. cui⁹ enī iste puer erat filius diues i oīb⁹ ꝛ ꝓdiues. tñ vt paup venit in mōm. dū ꝛ paupem vitā elegit nihil penit⁹ hñs, ꝛ iō tanq̄ paupi ei munera obtulerūt. Sic g̃ hac sacratissima die est xp̄s a magis cognit⁹ ꝛ adorat⁹. Spec de tercio.

℣ Quarto ponit dei rūsum magi sactū ad patriā suā remeandū, ꝛ ℟ ibi. Et rec⁹

sponso accepto, s. a deo in somnis dum de nocte dormirēt ne redirēt ad herodē. cogitauerūt enī an deberēt ad herodem redire. Et iō dicunt respōsum accepisse sup eo qō taciti cogitabāt, sicut moyses dicit est ad deū clamare: cū tñ sileret Exod. xiiij. Quid clamas ad me. p aliā viā. s. p tharsum ꝺducto nauigio reuersi sunt ī regionē suā. s. Indiam, vt dicit Chrys. Et qñ beatus Thomas venit illuc adūcti sunt ei: et sil' cū eo p dicauerūt. Herodes aūt impetu furoꝛ sui videns se illusum a magis ibat tharsim et oēs naues q̄ magos ꝺduxerāt cōbussit, ps xlvij. In spū vehemēti cōte. na. tharsis.

H Quātū ad terciā partē ꝑmōis dubitat primo vñ et ex q̄ causa moti sunt dicti reges vt ad tāta discrimīa viaꝝ et ꝓcula in terrā alienā se exponerēt. Rñr q ꝑm Chrysosto. hec fuit cā. Nā sicut ipe dicit in opere impfecto Omel. iij. sup Mat. aliq̄ dixerūt ipos fuisse de stirpe balaam, de q̄ Numeri. xxiiij. Orietꝫ stella ex iacob et. Vñ dicit. Magis sup montē orātib⁹ stella q̄dam iuxta eos apparuit q̄ formam habebat pulcherrimi pueri. in cui⁹ capite crux splendebat q̄ magos alloq̄ns dixit vt in iudeā pergerēt et ibi natū regē pueꝝ inuenirēt Et dicit Chrys. q ꝑ magi nō fuerūt sacrilegi et malefici, sed sapientes et astrologi q̄ apud persas vl' caldeos magi dicebant. Illi ꝺsiderātes stellā de nouo creatā venerūt q̄rere regem xp̄m. Et vult leo papa q̄ est verisil'e q̄ ad ꝑ erant specialr a deo vel angelo bono edocti, alias ei quō ita ꝓtinent q̄rere scirēt, vbi est q̄ nat⁹ est rex iudeoꝝ. Idē vult Bed. dicēs. Profecto ille q̄ magos p stellā āmonuit: ipe in occulto cordis eos edocuit. J

Sz di, in q̄ differebat illa stella ab alijs stell'. Rñ. q ꝑ in situ, ī motu, ī claritate, ī statu in tpe. In situ qz nō erat in firmamēto cuz fixis, nec ethere cū planet', sed in aere vicinas tenebat vias. Scdo ex motu. qz alie stelle mouent ab oriente in occidentē. Hec aūt ꝑm Damas. qñq̄ mouebat ex oriēte in occidentē, qñq̄ ab aq̄lone ī austruz et. qō nō est stellaꝝ ordis vel nature. qñq̄ ꝺo ab oriente ī meridiē: et a meridie in aq̄lonē, ꝑm q̄ iter illoꝝ dirigi debuit ad xp̄m. Sic enī vt dicē Chrys. iacet palestina et ꝓsidis. Tercio ex claritat⁹ magnitudie, qz ei⁹ splēdoꝛ lux solis nō poterat obumbrare, eo q̄ sole splendēte clare hec stella apparuit Quarto in illūiatōis tpe, qz ꝑm Chrys. nō in nocte solū sz etiā ī meridie apparuit, qō nō ē ō natura cōi astroꝝ. Quinto ex ꝟ q̄ interpolati lucebat et mouebat. tuncvicz qñ reges iter ad xp̄m duxerūt, et eis q̄escētib⁹ stella q̄euit Cū g̃ illi tres reges eēnt successoꝛes Balaam q̄ dixerat Num. xxiiij. Orietꝫ stella ex iacob et ꝺsurget ꝛga de isrl'. Et ꝺsideraverūt illā stellā differre ab alijs vt dictū est. moti sunt ad credēdū q̄ eēt illa stella de q̄ balaā dixerat q̄ ī natiuitate xp̄i oriri deberet, et iō ad xp̄m q̄rēdū venerūt, vt ꝓz supꝫ. K

Sz iteꝝ di. q̄s, quō in tā paruo tpe vicz xij. dieꝝ potuerūt venire p tā longā distātiā. Ad ꝟ rñdz Remigi⁹ q̄ puer iste ad q̄m ꝓperabāt in tā breui tpe eos ꝓducere potuit. recte sic abacuc ab angelo p cētū dietas in babylonē in lacū leonū in momēto ꝓducti⁹ est ad danielē ꝓphām Daniel. xiiij. Hiseron. aūt dicē q̄ magi p dromedarios eq̄tauerūt Esa. lx. Operiēt te dromedariꝝ madian et epha, puincialium Et dromedarij ꝑm Aristo, de aialib⁹ sunt velocissimi curs⁹, tū ꝓpter amplū passuz qz latissimū bñt passuz tū, ꝓpter intensam caliditatē qz calidissimū aial ex natura ē, q̄ calor ꝺsumit pinguedinē ne cursu ipediat. Et dicit Isido. li. xij. Cē tū miliaria et vltra currūt vno die. Idē dicit Raban⁹ vt legit in li. triū regū. Nō sil'ex ierūt illi tres reges de tris suis: sz q̄libet cum suo ꝓp'o ad iter ꝑparato seoꝛsum itineri se dare cepit. Cū g̃ q̄libz a suo itinere ad duo miliaria ad hierl'm venisset: nebule dense terrā operuerunt, vt ipleret illud Esa. lx. in hodierna ep'la. Ecce tenebre operiēt terrā, et caligo pp'los. Et ī his tenebris stellaz amiserūt. Melchioꝛ aūt rex arabie ꝑm⁹ iuxta hierl'm venit: et circa montē caluarie cōsedit, et cū ibi paululū resedisset venit Balthasar rex saba via speciali, et circa mōtē oliueti resedit, vbi cū paꝝ pausassent paulatī nebula abscessit, sed stella eis nōdū apparuit. Videntes autē se ꝓpe ciuitatē vnusq̄sqz viam suaz arripuit, Sed cum venissent ad triuiuz Caspar rex tharsis supuenit. Et sic cum ex inopinato conuenissent ꝓpe hierusalem distantia quasi duoꝝ miliariū, licz se antea non nouissent: in oscula tamen et amplexus ruentes se inuicē cognouerūt, Et q̄libet idioma alterius intellexit,

licet prius de hoc non fuisset instructus. Ablata igit totalit caligine orto ia sole ciuitatē intrauerūt. z ad herodē intrātes dixerūt. Ubi est q̄ nat⁹ est rex iudeoꝝ.

Sed di. qs. habuerūt ne illi reges specialia motiua ī terris suis ad veniendū in terrā iuda. Ad h̄ dicit btūs Herman⁹ ī cronicis suis. q̄ vxor regis balthasar eadē hora q̄ xp̄s nascebat pepit filiū. q̄ puer statim vt fuit nat⁹ erectus stetit z dixit. Ista nocte in iudea natus ē nob saluator nr̄. Alli⁹ rex Melchior habuit pomeriū pulchrū in q̄ creuit balsam⁹. Arbores aut balsami h̄nt q̄sdā domūculas ad modū malagranatorū in q̄bꝫ est balsamus. Una igit nocte domuncula creuit vltra morē solitū quaz rex specialr custodiebat. Nocte igit q̄ xp̄s natus est apta est z visa ē in ea colūba. q̄ euolans dixit. Ista nocte natus est saluator generis humani. Tercio rex Caspar habuit structionē. q̄ habuit duo ouа q̄ lōgo tpe custodiuit magna diligētia Nocte igit q̄ xp̄s nat⁹ est apta sunt. z in vno reptus ē leo. z i alio ouis. Et audita est vox. hac nocte puer nat⁹ est q̄ est de⁹ z hō. p leonē deitatez. z p ouē hūanitatē intellexit. His signis visis ad iter se pparauerūt. sic dicit euāgelīū hodiernū. Ecce magi venerūt ab oriēte hierosolymā ꝛc. Venerūt int̄ de triplici india. Melchior de india in q̄ est regnū arabie z nubie. Balthasar de india in q̄ est regnuz saba z godolie. Caspar de india in q̄ est regnū tharsis z insule grisaula. Portātes secū munera ſm q̄ pdixit dauid in ꝓ̄. Reges tharsis et insule munera offerēt: reges arabū z saba dona adducēt. Qualit aūt cōuenerunt ꝓpe hierlim supius audist. Pulchre sunt hīstorie descripte de trib⁹ regib⁹ q̄ntaz comitiuā habuerint: z eoꝝ exercit⁹ extra ciuitatē hierlim māserint: regib⁹ ad herodem intrātib⁹. q̄s nūc breuitat⁹ gr̄a trāseo.

Dubitat q̄re puer iesus specialr a regibus voluit īueniri ī stabulo. in p̄sepio. inter bruta aīalia. Rñdet ſm lr̄am. q̄ nō erat ei alter loc⁹ in diuersorio. Et h̄ fieri voluit iesus vt p h̄ nobis daret intelligere q̄ singularit dñs vult eos honorare z exaltare. q̄ propter eū h̄ in tris se humiliāt. ſm illud Luc. xiiij. Qis q̄ se exaltat hūiliabit. Pro q̄ notandū q̄ dñs legit specialr inuētus ī q̄druplici loco. vidz in p̄sepio. in tēplo. in p̄torio z in crucis patibulo. In p̄sepio a pastorib⁹ et magis. In tēplo a maria mr̄e et ioseph nutricio. In p̄torio a iudeis z ab his q̄ sibi ꝓtumelias z blasphemias inferebāt In crucis patibulo a bonis et malis. A bōis eū plangētib⁹. z a malis eū crucifigentib⁹ z deridētib⁹ z blasphemātib⁹. In p̄sepio. et si sit loc⁹ durus z asper: hūilis et despect⁹. tn̄ ibi iesus natus ponit: nutrit: honorat z adorat. ad significandū q̄ si iesum cuz maria inuenire volum⁹ in aspitate pnie z humilitate illū q̄rere debem⁹. In tēplo iesus a mr̄e q̄rit: z inuenit docēs. ad significādū q̄ ab his inuenit q̄ diligent docent aut inq̄rūt de his q̄ sunt ad laudem z gl̄iam dei. Jō ait dñs tūc mr̄i z ioseph Lu. ij. Nescie batis q̄ in his q̄ p̄ris mei sunt oportet me esse. Cū aūt templum sit loc⁹ oroni dedit⁹ dat intelligi q̄ iesus p deuotā oronē sit q̄rend⁹. In p̄torio z si sit loc⁹ gl̄iosus. tn̄ illud dicit: flagellat: cōspuit: spinea corona coronat: z ad mortē crucis ꝯdēnat. Ex illo ptz q̄s turpiter tractat⁹ est iesus in p̄torio pilati. Hocvtiq̄ deberēt attēdere illi q̄ affectāt esse in palacijs p̄ncipū. Consideremꝰ q̄ petrus in captiuitate cū iesu existēs ī loco humili nō negauit xp̄m: sed p defensione sua amputauit auriculā malchi. postq̄ aūt venit in atriū p̄ncipis sacerdotū statiz ad vocē vnius ancille negauit dñm. Quid g̃ fecisset si cū iesu in p̄torio fuisset. Si g̃ queri in deuotiōe tua. vbi est rex iudeoꝝ. Rñdet tibi. in p̄sepio. in tēplo. in p̄torio z in patibulo. Scdo ptz q̄ iesus apparuit rex triplicater. Primo in p̄sepio p regū obsequia. Que ei reges adorāt. cui reges tributa dāt rex est. ꝓpter h̄ decantat ecclia. O regez celi cui talia famulant obsequia ꝛc. Scdo apparuit rex in p̄torio p signa regalia. s. purpurā: sceptrū z coronā. ptz Joh. xix. cū dr. Exiuit ergo iesus de p̄torio portās spineam coronā z purpureuz vestimentum. Et Math. xxvij. Et exuentes eū: clamidē coccineam circūderunt illi. z plectētes coronā de spinis posuerūt sup caput ei⁹. et arundinē in dextra eius. q̄ licet a malis p oīa fuerint ad ludibriū z suppliciū. tn̄ vere fuerunt in signū regie dignitatis. vt dicit Glo. Tercio dñs apparuit rex in crucis patibulo. p titulū supp̄situ. Jesus nazarenꝰ rex iudeorū. qd̄ bene pdixit ꝓpha. Regnauit a ligno

deus, qđ ꝛ bene insinuauerunt hodie tres reges q̃rentes, vbi est q̃ nat⁹ est rex iudeoꝝ rũ. Apparuit etiã rex in cruce p magnifica munera Dã in cruce latroni petẽti, domie memẽto mei ꝛc. dedit paradisuꝫ dicẽs Ho die mecũ eris ĩ paradiso Lu. xxiij. Sed q̃d est h̃, Cõsidera q̃lis regnatur⁹ est ĩ fine temporũ: q̃ vt rex nũc despicit, et despectus est ex malicia iudeoꝝ, apparebit enĩ in fine nõ solũ rex iudeoꝝ sed ꝛ oĩm viuoꝝ ꝛ mortuorũ. tũc distribuet duo regna. Unũ bonoꝝ q̃bus dicet Matħ. xxv. Uenite benedicti pr̃is mei possidete paratũ vobis regnuꝫ a ꝯstitutõe mũdi. Aliud reprobor̃, q̃bus dicet ibidẽ Ite maledicti in ignẽ eternũ. Hec sunt regna ꝯtraria, qꝝ regnũ bonoꝝ est superius, illud inferi⁹, Bonorũ regnũ est lucidũ ꝛ oĩ claritate ornatũ. malor̃ vero tenebrosum ꝛ oĩ spurcicia ꝛ fetore plenũ. Regnũ bonoꝝ est gaudiosuꝫ in q̃ leticia tori⁹ celestĩ curie sine fine, malor̃ vero regnũ est triste ꝛ turbulentũ, in q̃ est defectus ꝛ miseria in ꝑpetuũ. Qui ḡ vult regnare cũ christo in cel' q̃rat eũ in p̃sepio, in tẽplo, in ꝓtorio ꝛ in cruc̃, panbulo hic in tris. Cõsiderem⁹ ḡ hodie magnã obedientiã: reuerentiã ꝛ deuotionẽ in tribꝰ regibꝰ, q̃ statim visa stella festinauerũt venire ad x̃pm. Ecõtra q̃lis in nob̃ sit inobediẽtia: irreuerẽtia: indeuotio ꝛ ptinacia, cũ nolumus venire ad x̃pm de celo nos vocantẽ p scripturas legꝫ ꝛ ꝓphetaꝝ, imo p euãgeliũ suũ, imo nõ curam⁹ ei⁹ flagella: sed festinam⁹ ire ad inferni supplicia, oĩes vicꝫ illi q̃ eius nõ sectantur p̃cepta. Implorem⁹ igit̃ hodie cũ magis puerũ iesum offerẽtes sibi aurũ dilectionis, thus deuote oꝛonis, cũ myrrha castigatiõis vt leti post mortẽ ip̃m cũ tribꝰ regibus videre possim⁹ in glia. Amen.

Est tñ circa p̃missa ꝯsiderãdũ q̃ si quis vult meditari passionẽ x̃pi põt p hec ꝥba. vbi est q̃ nat⁹ est rex iudeoꝝ, totã vitã x̃pi mortẽ trãscurrere. ac si diceret, Ubi ẽ q̃ natus est ꝛc, vbi est in ꝯceptiõe, in natiuitate, in ꝙuersatiõe, in passiõe, in ascensiõe, ꝛ vbi erit in fine secli. Ad̃ in ꝯceptiõe si q̃ris vbi est. Rñdeb̃ tibi, in vtero ꝟginis marie. In natiuitate erat ĩ vili p̃sepio paup cũ matre ꝛc. In ꝙuersatiõe inter iudeos, nũc docendo, iã p̃dicãdo, iã miracula faciẽdo, iã aduersitates sustinẽdo, iã ĩ deserto ieiunãdo, ꝛ orando ꝛc. In passione in monte oliueti sanguineũ sudorẽ sudãdo. In captiuitate manibꝰ tergo ligat̃, in domo anne et cayphe cõsputus, alapis ꝛ colaphis cesus ꝛc. In ꝓtorio flagellat⁹ ꝛ coronat⁹ ꝛc. Ad mortẽ postea p pylatũ sententiat⁹: crucẽ portãdo. In monte caluarie cruci affix⁹. In ascẽsione ad dexterã p̃is residens: ꝛ p nob̃ interpellãdo ſm humanitatẽ. In fine secli viuos ꝛ mortuos iudicãdo ꝛc. Poterit hec q̃ libet in sua deuotiõe amplⁱ extendere.

¶ Dñica infra octauã Epiphanie.

Sermo XIIII.

Fili quid feciſti

nobis sic, Ecce p̃ tuus et ego dolẽtes q̃rebam⁹ te Lu. ij. Audistis in ꝓximo ſmone in festo ep̃hie quõ iesus diligent' sit q̃situs a tribꝰ magis q̃ eus in stabulo inuenerũt, ei munera obtulerũt et p̃cidẽtes adorauerũt nobis in exemplũ vt ꝛ nos illi munera offeram⁹, et illũ vt regem ꝛ dñm celi ꝛ terre ꝛ oĩum q̃ in eis sunt deuote adorem⁹. Hodie vero in euãgelio ostẽdit nobis cũ quãtis doloribꝰ suspiriis ꝛ angustijs maria et ioseph iesum p̃ditum quesiuerũt ꝛ in tẽplo inuenerũt, itex nobis in exemplũ vt sĩlia faciam⁹, Qđ euãgelista Lucas in ꝥbis thematis clare nob̃ ostẽdit Et ap̃lus in hodierna ep̃la ad Roma. xij. scripta nos docet, q̃ si Jesum p̃ditũ p peccatũ inuenire volum⁹, nostrã voluntatẽ diuine volũtati ꝯformare debem⁹, videlicet vt exhibeam⁹ corpora nr̃a hostiã viuentẽ. ꝛ deo placentẽ, qđ melius fieri nõ potest q̃z cũ dolore et detestatiõe peccatorũ. Ita vt dolcam⁹ nos p peccata iesum p̃didisse, Et cum dolore exemplo marie et ioseph eum queram⁹, Pro gr̃a Aue maria. ¶ Fili q̃d feciſti nobis sic, Ecce pater tuus ꝛ ego dolentes querebam⁹ te ꝛc. Primo dicat euãgelium, et quãdo sit factũ, et dispositio iesu in duodecimo ãno qualis fuerit. Secũdo intellectus euãgelij in tribꝰ punctis principalibus et doctrinis certis. Tercio dubia huic materie deseruiẽtia moralia ad edificationem nostrã.

¶ Textus euangelij Luce. ij.

Cũ fact⁹ eẽt iesus ãnoꝝ duodecim, Ascendentibꝰ illi hierosolymaꝫ ſm cõsuetudinem diei festi, cõsũmatisq̃ diebꝰ cũ redirent re-

mansit puer ihesus in hierlm, z nō cognouerūt parētes eius. Extimātes autē illū esse in comitatu, venerūt iter diei z q̄rebant eū inter cognatos z notos, z nō inuenientes regressi sunt in hierlm requirentes eū. Et factū est post triduū inuenerūt illū in templo sedentē in medio doctoꝝ, audientē illos z interrogantē eos. Stupebāt aūt oēs qui eū audiebāt sup prudētia et respōsis eius. Et videntes admirati sunt. Et dixit mr̄ eius ad illū, Fili q̄d fecisti nobis sic, Ecce pater tuus z ego dolentes q̄rebam⁹ te. Et ait ad illos. Quid est q̄ me q̄rebatis. an nesciebatis q̄z in his q̄ patris mei sunt oportet me esse. Et ipi nō intellexerūt verbuz qō locut⁹ est ad illos. Et descēdit cū eis z venit Nazareth, z erat subdit⁹ illis. Et mr̄ eius ꝓseruabat oīa verba hec ꝓferens ea in corde suo. Et ihesus ꝓficiebat etate z sapiētia et gratia apud deū z apud hoīes. Luce, ij.

A Quo tpe hystoria hui⁹ euāgelij facta sit, ptz in textu, q̄z cū ihesus esset, xij, ānorū z ascendisset hierlm ad diē festū, s. pasce. Et sic vltra, xij, annos erat quātū tpis habeb⁹ a festo natiuitatis xpi ad festū pasce. Cuius aūt dispositiōis tūc fuerit ihesus, ostendit imago saluatoris, de q̄ dicit q̄ sit figura Jesu xpi q̄lis erat dū esset, xij, annoꝝ, de celo missa marie p dñm ihesum post ei⁹ ascēsionē in celū, quā imaginē romani habēt i magna reuerētia. Et habet⁹ rome in eccl'ia lateranen. Circa B euāgelij notandū q̄ illud est primū euāgelij qō de opib⁹ xpi legitur. Nā ante B nihil dicit euāgeliste christū fecisse i infātia sua, q̄uis vt audiū⁹ sint multa mirabilia facta die natiuitatis sue q̄ opata est tota trinitas. Nihil enī habem⁹ de opibus xpi q̄ vsq̄ ad tricesimū annum operat⁹ est exclusiue p̄ter hodiernū euāgelij. Omnes enī euāgeliste opa christi que i tricesimo ānō et deinceps opatus ē aut facere incepit scribere pcurauerūt, vt fides z autoritas magis ei⁹ opibus p̄beret. Credendū est q̄ magnific⁹ puer semp magnifica gessit. De illis etiā pauca redigerūt i scripturis vt meli⁹ memorie mādarent. quia vt dicit Jobis, xxj. Multa quidē alia signa fecit ihesus z̄c, que si scribant⁹ p singula nec ipm mundū arbitroz capere posse eos q̄ scribendi essent libros. Et tm̄ sunt scripta q̄ nobis sufficiūt ad salutē: z p que tota vita nostra p̄t optime informari. Cōtinet autē p̄sens euāgeliū multa salubria exempla et documēta, tā ex parte xpi q̄m ex parte virginis matris eius, de q̄bz infra patebit. Hec de p̄ma parte B Quātū ad scdaz partem tria p̄ncipaliter in B euāgelio sunt notanda. Primū dolor parentuz de amissiōe filij ihesu. Scdo diligens ei⁹ inq̄sitio et i templo post triduū in medio doctorū inuētio. Tercio filij ad parētes subiectio. et ipi⁹ pueri ihesu in sapiētia: etate z gr̄a ꝓfect⁹ z ostensio. De primo est notandū sic dicit Lucas imediate ante p̄sens euāgeliū q̄ parētes ihesu singulis ānis tanq̄m deuoti z religiosi ibant in hierlm i die pasce, qō intellige per singulos ānos post reditū de egypto. Et sicut dicit Aug⁹. q̄ tūc singulis ānis latētes erant in hierlm, p̄ter metum Archelai filij herodis, vt ptz Math, ij. Nā in egypto septem ānis erāt: z octauo reuertebant. Secūdo notandū q̄ dolor parentū z signant⁹ ꝑginis matris erat valde magn⁹ de amissione filij ihesu, qō patet ex illo, q̄z gaudium de ei⁹ p̄sentia z miraculosa natiuitate, pastoꝝ z magoꝝ manifestatiōe z̄c, erat valde magnū. Uñ a tpe natiuitatis ei⁹ maria virgo semp habuit gaudiū de ei⁹ p̄sentia vsq̄ ad annū duodecimum, quō enī potuit nō gaudere q̄ cōtinue añ oculos suos habuit filiū q̄ est creator celi z terre z saluator mūdi, ergo sequit⁹ q̄ dolor de ei⁹ amissiōe fuit valde magn⁹, q̄z quāto malus est hoī gaudium de aliq̄ re habita, tanto maioz est tristicia z dolor de eadē re p̄dita. Hūc autem dolorē maria insinuauit: dicēs filio suo. Pater tuus z ego dolentes q̄rebam⁹ te. Consideret hō q̄les noctes tres habuerūt parentes ihesu. Nā prima die sero cognoscētes q̄ nec esset cū matre maria nec cū ioseph, maxima eis erat tristicia z dolor. Altera die eū q̄rebāt inter cognatos z notos. Nā plures erāt vie ad hierlm eundo z redeūdo. Cogitata q̄ quō p̄ma nocte tristicia z dolore affecti fuerūt, attū spem hīe potuerūt q̄ inter cognatos z notos eū altera die inuenirēt. Cū aūt nec int' illos puez ihesum inuenirēt: augebat⁹ tristicia z dolor ampli⁹. Et tercia die in hierlm venerūt tarde, z sic nocte sequēti iterū in maximis doloribus fuerunt. Ecce quomodo tres noctes insomnes habuerunt, cogita si dormire potuerunt aut

aliquã habere quietẽ: z plange cũ Maria O quis potest ad plenuz exprimere ꝯntus doloz inerat cozdi suo de tanto z tam dile cto filio. Uñ Anselm⁹ dicit ꝙ non est aliq̃ sciẽtia q̃ possit penetrare. nec eloquentia q̃ possit ꝓdicare aut exꝑmere ꝯnta dulcedis sedulitate maria paruulũ filiũ suũ fouerit, quãta diligẽtia obsequioq̃ adolescentez et in robur vadentez ꝓduxerit. Uñ sicut ipsa cuidã deuote ꝓsone reuelauit sepe cũ filiuz in gremio confoueret, ꝑ nimia deuotionis dulcedine caput suum acclinans capiti fi lij tantas effudit lachrymas vt caput z fa ciẽ filij lachrymis amoris abunde rigaret. Cũ igit omia possidebat in filio: non sine bat tantũ thesaurũ a se etiã ad hozã elõga ri, parentib⁹ relinquẽs exemplũ ꝙ nulla sit oblatio deo gratioz q̃s ꝙ parẽtes filios of ferant ad obseruãda diuina mãdata: verbis z exẽplis eos instruẽdo efficaciter. vt pate bit infra lan⁹. ¶ Circa scõm de inq̃si tione z inuẽtiõe filij dicit euãgelista ꝙ post triduũ inuenerũt eũ in tẽplo hierlim in me dio doctoz audientẽ illos z iterrogantẽ: z ait illi, Fili q̃d fecisti nob sic zc. Et hec oia nobis in exemplũ z doctrinã. Ꝓzo q̃ notã dũ ꝙ Bonauẽtura in ꝑmone pũtis dñice in q̃rendo iesuz debẽt attẽdi q̃ttuoz, videli cet locus: tꝑs: modus z fruct⁹. Temp⁹, qz solum tempe pũtis vite q̃rendus est, alias post hanc vitã inueniri nõ põt. Loc⁹. quia in templo vbi de⁹ honorat z inuocat. Ita q̃rendus est in tẽplo cordis nr̃i in q̃ deside rat habitare. pulsat ei vt sibi aperiat Apo cal. ij. Nemo enĩ q̃rit rẽ in loco in q̃ eã nõ credit esse. Pisces nõ q̃runt in mõtib⁹, au rum nõ in arboribꝫ neq̃ lapides p̃cioſi, po ma nõ in aq̃s. z sic de alijs. Sed q̃libet q̃ rit rem vbi putat se eã inuenire. Modus. qz cũ doloze, vt infra patebit. Fruct⁹, qz ie sus nr̃a salus. Quidã aũt credẽtes se iesuz q̃rere errant i loco, qz querũt eũ vbi nõ po test inueniri. sicut supbi in honoribꝫ mũda nis, in magnis stanb⁹, sed iesus nõ ẽ ibi in uent⁹. Et auari in diuitijs q̃ nunq̃ satiant appetitũ, sed ꝙs inuẽt⁹ est in pauptate z in stabulo a regib⁹. Sic carnales guloſi z lu xurioſi q̃runt eũ in delicijs vbi non inuenit sed in templo, in stabulo, in cruce, in domo cayphe, pylati, herodis zc. Quidã etiã er rant in tempe, qz q̃runt eũ nimis tarde in fi ne vite q̃n vix vera penitẽtia poterit habe ri, sicut ptz ꝙ multa exempla, quoz aliqua ponit Gregoriꝰ in dyalogo zc. Quidã etiã errant non q̃rentes Jesum debito modo. Et ꝫ triplicit. Primo qz q̃runt eũ solũ ꝛbis dicẽtes, Dñe adiuua me, dñe miserere mei Cõtra q̃s dicit Math. vij. Nõ oĩis qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoz, sed q̃ facit volũtatẽ pr̃is mei zc. Secõdo q̃a q̃runt eũ solũ extrinsec⁹, qz signãt se cruce, vadunt ad eccl̃ias, dant elemosynas, ieiu nant: sed nõ cessant a pctis, qz aĩa z coz ẽ in potestate diaboli Mat. xvij. et Esa. xxix Populus ꝫ labijs me honorat: ꝫ coz eoz longe est a me. Tercio qz nõ q̃runt euz sup oĩa: sed infra multa, plus ei diligũt mul ta q̃s deũ: z ideo nõ inueniũt eũ, sicut q̃ pl⁹ diligũt pueros, diuitias, honoreſ, ꝙsangui neos zc. Est ꝙ deus q̃rend⁹ verbis z fact⁹, intrinsec⁹ z extrinsec⁹: z sup oĩa alia. z tunc inuenit z nõ aliter zc. Et notant dicit euã gelista, post triduũ inuenerũt eũ. Est ꝙ Je sus q̃rend⁹ debito tpe. Nã prima die non fuit inuent⁹ ante legez a pr̃iarchis, neq̃ se cũda die sub lege a ꝓphetis, q̃ valde deside rabãt eũ videre. sed tercia die in tempe gr̃e est inuẽt⁹. Quarta aũt dies ẽ post hãc vitã Et tũc dãnati eũ videre nõ poterũt saltẽ ꝑ piciũ. Sm illud Johis. vij. Queretis me et nõ inuenietis. Hui⁹ figurã habem⁹, ij. Re gũ. xiij. vbi dicit ꝙ Absalon vsq̃ ad terciũ annũ nõ potuit videre dauid. In q̃rto au tẽ anno euz mũme inuenit, q̃n trib⁹ lanceis vulnerat⁹ fuit. Ibidẽ, xvij. Sic mali post hanc vitã trib⁹ lanceis vulnerab unt. vide licet verme ꝙsciẽtie, igne infernali: z caren tia visionis diuine. De primis duab⁹ Esa. vltimo. Uermis eoz nõ morietur: z ignis eoruz nõ extinguetur. De tercia Esa. xxvj. Tollat impi⁹ ne videat gloriã dei. Ubi a lia translatio hz. nõ videbit gl̃iam dei. Sz diceret q̃s cur Jesus inueniri voluit in tẽ plo post triduũ in medio doctoz zc et non alibi. Respondet ꝙ hoc fieri voluit ad no strã instructionẽ. Ꝓzo quo notandũ ꝙ tri plex est templũ dei. Est enĩ templũ materi ale, de quo in euãgelio dicit, ꝙ post tridu um inuenerũt eũ in templo. Non vtiq̃ ali ud facientẽ q̃s id quod ad dei laudẽ perti net, propter ꝫ enĩ templuz consecratur deo zc. Aliud est templum spirituale, templum

videlicet cordis nri siue anie nre. De quo apls dicit. j. ad Corinth. iij. Nescitis qz templū dei estis vos. De q̄ tēplo ibidez ōr. Si q̄s templū dei violauerit dispdet illū deus Terciū est templū eternū. De q̄ ps. In tē-plo eius omes dicēt gl'am. Si q̄s g̃vult in uenire iesum in tēplo cordis sui siue consci entie sue q̄rat eū p triduū. scz ꝓtritiōe: ꝓfes-sione z satisfactiōe, vt tandē eū vere videre possit z secuz habitare in tēplo eterno, vbi omes scī dicūt gloriā. i. sine cessatione lau dant deū. Duo mō triplex est templū dia-boli. Primū est in ꝓgregatiōe hoīm mun-danoz, solū vana z mūdana aut inhoneſta tractantiū. Tale templū est in foro, i taber na, in lupanari, in chorea z q̄libet alia con gregatiōe pctōz. In foro tractant vana, li tes, discordie, detractiones. susurratiōes, cō tumelie, mendacia et maledictiōes. Ita vt vix huic templo poterit q̄s interesse quin maculet aliq̄ pctō. De h̄ templo ōr in ps. Nō sedi cū ꝓcilio vanitatis: z cū iniq̄ agē nbo nō introibo. Et sequit. Odiui ecclesiā malignantiū: z cū impijs nō sedebo. Se-cundum est cor pctōris in q̄ diabolus resi det fabricans malas cogitatōes, delectati ones z ꝓsensus pctōrū. De h̄ templo dicit in ps. Filij hoīm vsq̄q̄ graui corde, vt q̄d diligitis vanitatē z q̄ritis mēdaciū. Et ite-rū. Dñm nō est in oze eoz veritas: cor eoz vanū est. Et itez. Dixit insipiens in corde suo nō est de⁹, q̄s tūc. certe diabolus. Hz audi q̄d de talib⁹ ibidē sequit. Contritio et infelicitas in vijs eoz: z viaz pacis nō co-gnouerūt. Illi vicz quoz corda semp ma-chinant malū. Terciū templū diaboli est ppetuū vicz infern⁹. In q̄ decantant lamē tatiōes veve, ve, fm illud Apoca. viij. Ve ve habitātib⁹ in terra. vicz in inferno in centro terre. De h̄ templo ōr in ps. Con-uertant pctōres in infernū: omes gentes q̄ obliuiscunt deū. Sed qz heu multi sūt ser ui mali sciētes voluntatē dñi sui z nō faci entes Lu. xij. Jō oportet q̄ tales cōpellan tur ad q̄rendū iesuz p triduū, fm illud Lu. xiiij. Compelle intrare. Cōpellūt aūt q̄daz p aduersitates corpis. Alij p aduersitates exteriores. Alij p pauptatē. Alij metu pe-narū inferni, quē infernū nisi timerēt nūq̄z a peccat̄ cessarēt. Et tz nōr iste in se nō suf ficiat, facit tñ hoīem a peccat̄ cessare, z per hoc disponit ad verū timorē dē. Ex his pa tet q̄ illū q̄ nolūt q̄rere iesum p triduuz sup dictū. scz cōtritionē, ꝓfessionē z satisfactio-nem, q̄runt diabolū p aliud triduū vicz de lectationē ꝓsensum z opationē, siue p opa-tionē, ꝓsuetudinē z obstinationē, siue p ob stinationē peccati, defensionē z desperatio nē Ecce triplex triduū p q̄ inuenit diabo lus in tēplo maledicto inferni. E Cir ca terciū vicz de subiectiōe filioz ad paren tes est notanduz q̄ dñs maria mr̄ iesu dixit. Fili q̄d fecisti nobis sic dē. nō legit ioseph aliq̄d dixisse, qz semp marie detulit illaz re uerentiā sibi loquēdo, quā sciuit ex reuela-tione angeli esse verā dei genitricē ad quā hoc ptinebat. Rndit tñ dñs Jesus vtriq̄z parenti ambos honorādo et dicēs. Quid est q̄ me q̄rebatis, an nesciebatis qz in his q̄ p̄ris mei sunt oportet me esse. Hoc ei est primū verbū quod legim⁹ in euāgelio do-minum locutum fuisse. Nam non habe-mus in euāgelio q̄ ante h̄ aliquid dixerit. nulli tñ dubiū q̄n añ hoc sepi⁹ mr̄i locut⁹ sit, q̄uis nō sit scriptū in euāgelio. Non in tellexert tñ tē parētes q̄ ō p̄re celesti loq̄ret cū dixit. an nesciebat̄ qz in his q̄ p̄ris mei sunt oportet dē, z stati postea dicit euāgeli sta q̄ subdit⁹ erat ill' z descēdit cū eis z̄ vēit nazareth. Ex q̄ iesus cū mr̄e maria dedert nobis doctrinā q̄liter parētes ad filios: et ecōuerso filij ad parētes se debeant habe-re. Primo enī parētes debēt instruere filī-os z filias vt diligent̄ eos instruāt ad bo-num verbo z exēplo ne maledicāt aut de-trahant, ne primis in reb⁹ noceant aut fu-rent̄, ne mētiant̄ aut luxuriēt: ne ī crapula aut ebrietate viuāt vt res iuste acq̄sitas eis relinquāt. Grauiter enī parētes respōdere oportet deo p pueris. Et sepi⁹ parentes ex eo solo dānant̄ q̄ pueros suos nō educa-uerūt in timore dei, etiā si alias fuerūt bo-ne vite. Exemplū illi⁹ habem⁹ de hely sa-cerdote, j. Regū. ij. q̄ licet diceret filijs suis q̄re facitis res huiuscemodi q̄s ego audio res pessimas, vicz dormiēdo cū mulierib⁹ q̄ obseruabant ad ostiū tabernaculi dē. Et subdit. Nō est bona fama quam audio vt trāsgredi faciat̄ populū dñi. Et sequit. Et nō audierūt vocē p̄ris sui. Propterea duo filij hely sacerdot̄ mortui sunt in bello, q̄ō cū esset nunciatū hely q̄ sedebat ī sella iuxe

sede, xcviij, annor. Audito aūt q archa esset capta a philisteis z filij interfecti: cecidit retrorsum: z sic mortuꝰ est, vt ptz, j. Reg. iiij. Et dicūt doctores cōiter ex ꝟ ipm dānatū eē qz licet ꝓbo arguisset filios: tñ nō vt debuit. Nō vtinā oēs parētes infigerēt cordibus suis zc. De ꝟ aūt sunt multa alia exēpla q̄ brevitatis gr̄a trāseo. Ita econuerso pueri tenent parētes honorare: eis obedire exēplo xp̄i, z eis si necesse fuerit subuenire z illos educare. Ūñ Eccl. iij, scriptuz est. Qui honorat p̄rem suū iocūdabit in filijs z in die oronis sue exaudiet. Et ibidē. Qui honorat patrem suum vita viuet longiore. Et itez. Qui timet dñm honorat parentes. Et itez ibidē. Honora p̄rem tuū vt superueniat tibi bñdictio a deo. q. d. a cōtrario sensu, q̄ nō honorat p̄rem suū nō iocundabit in filijs: sed ab eis dehonorabit. Et eiꝰ oro nō exaudiet, z citius vita p̄uabit, z nō expectabit a deo bñdictionē: sed magis cū ceterꝭ dānatis maledictionē, qz eadē mēsura q̄ ipe mēsus fuerit parētibꝫ suis retribuet ei a filijs z filiabꝫ suis. De ꝟ primo audiatis exēplū de mala educatiōe puerorū a parētibꝫ. Quidā p̄ frequētans tabernas z filiū paruulū quē dilexit carnalit̄ secū duxit, filiꝰ factus grādis ita assuetus est ludis z tabernis q̄ nō poterat retrahi. Et ꝓmo furabat̄ p̄ri, postea vicinis q̄ in tabernis z ludis expenderet. Hec p̄ suus ꝓmo corrigebat eum. Et cū factꝰ esset magnꝰ fur z iudicatꝰ duceret̄ ad suspendiū rogauit p deo vt aduocaret̄ ei pater suus, q̄ cū veniss̄et z fleret rogauit eū vt oscularet̄ eū et remitteret ei iniurias, qđ cū p̄ faceret filius mordendo ei amputauit nasum cum labio. Et cū de hoc argueret̄ ait q̄ magis debuisset eū occidere si potuisset, qz nō executores iusticie sed magis p̄ eiꝰ eū ad suspēdiū ducebat, q̄ nō eū corripuerat sed magis exemplo suo corrupit. Et ōr q̄ ob ꝟ dimissus vitam suā correxit. Et refert sil̄e Boetius de disciplina scolariū. ¶ Quō aūt filij puniant̄ a deo q̄ nō honorāt parētes vl̄ eis ñ subueniūt possumꝰ ꝓmo cognoscere exverbis xp̄i Math. v. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehēne ignis. Si de fratre talis pena debeat̄, q̄d de patre. Si enī ille est reus gehēne ignis q̄ dicit fratri suo fatue, quanta pena debeat̄ illi q̄ dicit patri suo, tu antique fatue, vel tu es antiquus fatuꝰ, vl̄ matri, tu es antiqua fatua: et sil̄ia. vel ille q̄ nō succurrit parētibꝫ in necessitate. De hoc audiatis etiā exemplū in Francia factum. Legit enī in dyalogo Cesarij, q̄ quidā dives cū vxore sua cessit oñibꝫ bonis vnico eius filio vt ille sponsaz duceret ditiorē, z filius ꝓmisit p̄ri z matri q̄ ipis abundanter q̄diu viuerēt, puidere vellet. Et tñ post aliq̄ tempꝰ postq̄ despōsasset vnā iuuēculā ipa accepit habere displicentiā de antiquo p̄re z matre mariti ipius, z induxit maritū suū vt locaret parētes suos extra domū separatim. Sic itaq̄ patre z mr̄e separatim habitantibꝫ ꝓmo satis abundāter puidit ipis filiꝰ, tandē clausit viscera pietat̄ nimisq̄ tenaciter eis ꝓcurauit, quodam igit̄ die dñico vidit mr̄ carnes ferri in domū filij z marito dixit, duc est q̄ paruz comedisti de carnibꝫ, transi hodie in domū filij tui et inuenies ibi bonā assaturā z bonū prandiū. Tempe igit̄ prandij p̄ venit pulsans ad ostiū, statimq̄ filiꝰ impijssimꝰ assaturā q̄m iam ad comedēdū in partes diuiserat ifra mēsam abscōdit. Intrante aūt p̄re interrogauit filiꝰ q̄d vellet, q̄ ait, volebā hic prandere, putans hic aliq̄d boni paratum esse. Ait filiꝰ, vides q̄d hic habemꝰ. Accipe duos denarios z eme tibi z mr̄i vt comedat̄. Exeunte aūt p̄re ostiū clausuz ē: et assatura reposita est ad mēsam, cuiꝰ frustū dum ad manducādū filiꝰ ori applicaret versuz est in bufonē insilientē in faciē eius, z sic ei adbesit vt pedes supiores cū duabꝫ maxill̄ vna caro fierent, z reliquū corpus bufonis coram ore ipiꝰ dependeret. Statimq̄ vocato p̄s bytero indicauit sibi plagā dei, q̄ p̄res byter p̄sentauit eū archiepō, cui pctm̄ suum ꝓfitens z rē gestā p ordinē narrās. Archiepus iniūxit ei, p pnīa vt pgeret ad oēs maiores villas z ciuitates francie, z cōuocatis iuuenibꝫ z puer̄ factū narraret: ne q̄s q̄ de cetero auderet parētes cōtemnere, sz sicut p̄cepit dñs in q̄rto p̄cepto eos honorarent. nec inde bufo recessit a facie sua et collo suo sed cū comedēte comedebat. z q̄tiens ei cibaria subtrahebant̄. vel adhibebant̄ istrumēta quibꝫ deponi posset collus eius strigebat vt intumescēte ia facie oculi eius de sedibꝫ suis mouebant̄. tredeciz autē annis sic vixit: nec liberari potuit, eo tpe

visus a quodã fratre Johe de magno pon te ordinis ꝓdicatoꝝ parisius cũ alijs mul tis pueris ꝛ hoibꝫ. Quõ aũt Jesus ꝓficie bat sapia: etate ꝛ gr̃a. hodie octo dies audi uistis Dñica infra octauã natiuitat̃ i fine scõe part̃ sermõis vt ptz. ℞ Quantũ ad terciã partẽ ꝼmonis sequunt̃ aliqua du bia ꝓ ordinẽ. Primo dubitat̃ cur maria et ioseph parẽtes iesu nõ recesserũt a hierlm ꝛ a tẽplo ad nazareth. q̃uscz essent cõpleti oẽs septẽ dies festi pasce. Rñdet̃ q℔ ℞ iõ fa ctũ est vt maria ꝛ ioseph illud festuz eo de uotius ꝛ cũ maiori deuotiõe cordis sui ce lebrarent ꝛ ꝓsumarẽt ꝙ qõ ꝛ nos docuerũt vt in dieby festiuis deuoti ꝛ pseuerantes ꝛ constantes i cultu ꝛ seruitio dei esse debe mus. ꝛ totũ diẽ festũ in laude dei ꝓsumare. ita ꝙ toto die festo nõ trãsgrediamur ꝓce ptũ de obseruãtia sabbati siue festiuitatuz. Contra ℞ faciũt primo q̃ in dieby festiuis sic sunt secl'aribꝫ negocijs implicati. aut ali as adeo pigri ꝙ nõ audiũt integrã missam ad qõ tñ tenent̃ sub pctõ mortali: ꝛ ex sta tuto ecclie. de conse. di. j. Missas. Hec ta les diligũt deũ sup oĩa. ad qõ tñ tenent̃ oi die dñica ꝛ maioribꝫ festiuitatibꝫ sub pena peccati mortal'ꝑ ꝓceptũ de obseruãtia sab bati. vt vult Scotꝰ dis. xxxvij. iij. sniarum. Scõo ꝓtra hoc faciũt q̃ interduz intrãtes eccl'iam sicut canes ad coquinã in vno al tari audiũt epl'am. in alio euãgeliũ. in ter cio videt sacrm. in q̃rto capiũt bñdictionẽ Et sic nullã missaz integrã audiũt. Tercio ꝓtra ℞ faciũt q̃ in sermone aut missa atte diãt: ꝛ diabolo instigãte extra eccl'iam cur runt. alij ad comesatõnes ꝛ ebrietates. aut si nõ ℞ faciũt ꝑ pudore ꝛ timore hoĩm non dei. stant tñ in ambitu vel añ ianuã eccl'ie: dantes se ad ꝙba inutilia. ꝛ q̃ñcz detracto ria. nõ solũ detrahẽtes absentibꝫ extra ec clesiã: sed etiã q̃ñcz ꝓdicatori aut missaz le genti: ad peius vitã illoꝝ iudicantes. Alij añ eccl'iaz emũt ꝛ vẽdũt Et cũ eleuat̃ sacra mẽtũ tũc cũ tumultu cadũt ad eccl'iaz: ꝛ se pe multos impediũt in sua deuotõe. Quar to nõ sequunt̃ doctrinaz marie ꝛ ioseph. q̃ ꝓpter paruũ frigus aut calorem recedũt de missa ꝛ sermõibꝫ. vel ꝓpter illa ad illas non veniũt. cũ tñ bene possent. Utinã tales ad uertert̃ q℔ ꝑ pctõ mortali qõ cõmittũt nõ audiendo missaz aut ꝙbũ dei sine rõnabili causa: nõ euadũt eternũ calorẽ aut frigus. ꝼm illud Job. xxiij. Jbũt ab aq̃s niuium ad calorẽ nimiũ. Cũ tñ in auditiõe ꝙbi dei didicissent q̃liter se custodire deberẽt ab eter no frigore ꝛ calore. Mã ibi discũt q̃liter se de bent vestire ꝓtra eternũ frigus. Et q̃liter se refrigerare debẽt ꝓtra eternũ ignẽ ꝛ calorẽ tẽ. ℣ Scõo dubitat̃ ꝼm Bedã quõ poterat dei filiꝰ tanta cura parẽtuz nutrir̃ ꝓdi ꝛ oblíuiscendo relinq̃. Rñdet̃ cõiter q℔ moris tũc erat iudeis vt seoꝛsum irẽt femie ꝛ seoꝛsum viri. pueri aũt cũ q̃libet parente indifferent̃ potuerunt ire. De ℞ habet̃ Za charie. xij. Oẽs familie et familie seoꝛsum. Utinã in ꝼmone ꝛ etiã in diuinis officijs ꝛ ꝓcessiõibꝫ nũc esset tal'ꝓsuetudo q℔ viri ꝛ mulieres se sil'i nõ ꝑmiscerẽt. Sic ℊ verisil'e est q℔ q̃libet coꝝ ioseph ꝛ maria putauit pu erũ esse cũ altero. Et dicit Nico. Gozra q℔ ℞ nõ sit factũ coꝝ negligẽtia sed dĩna. pu dẽtia. Et ex ℞ docemur q℔ licet sp bonuz sit q℔ mlieres fugiãt ꝓsortia alioꝝ viroꝝ ꝛ eccõ uerso. tñ ℞ ꝑcipue esse deberet q̃n homies debẽt aut volunt esse intẽti diuinis. aut q̃n vadũt in ꝑgrinatiõem vl'ad dedicatiõẽ.

J Tercio dubitat̃ cur dñs iesus amit ti voluit a parentibꝫ q̃n venerunt ad ma gna gaudia. s. ad festũ. ꝛ non voluit ꝓdi ab eis q̃n erant in timore ꝛ fuga in egyptum. Rñdet̃ ꝼm doctores q℔ ꝓmo iesus voluit perdi tpe solẽni. ad designãduz q℔ multi in dieby festiuis ꝓdũt xꝑm peccãdo mortaliꝫ. q̃ tñ feriat̃ dieby eũ nõ ꝓdũt. O quot sunt boies q̃ pctã a q̃bus. ꝓhibiti ꝛ impediti fu erunt tota hebdomada: explent in festiuis dieby ꝛ in dñica. illi se inebriãdo. illi luden do. illi fornicando. illi chorizando aut cho reis interessendo. aut ad ℞ coopando Alij in vehiculis vehẽdo. ꝛ sic de alijs. Hoꝝ a liq̃ cũ in feriat̃ dieby habuerũt iesum: in fe sto ꝓdũt eũ. Cõtra tales ꝺr Esa. j. Solẽni tates vr̃as odiuit aĩa mea Et notant̃ dicit vr̃as. q. d. Nõ mee sed vr̃e sunt. cũ nõ mi bi sed carni. mundo ꝛ diabolo seruitis. Et Malach. ij. Dispergã sup vultũ vr̃m ster cus solẽnitatũ vr̃aꝝ. Scõo ꝺr q℔ xꝑs volu it ꝓdi tpe leticie ꝛ nõ tribulatõis: ꝓsecutio nis ꝛ tristicie. ad figurãduz q℔ multi boies ꝓdũt xꝑm tpe fortune ꝛ ꝓsperitatis q̃ tamẽ tpe tribulatõis eũ nõ amittũt sed magꝭ in ueniũt ꝛ q̃runt. ꝼm illud ps. Imple facies

eoꝝ ignominia ꝛ q̄rēt nomē tuū dñe. Exēplū habem̄ in dauid. q̄ tpe q̄ saul eū psequebatur deū nō deseruit: sed cū q̄et⁹ erat in regno adulteriū cū bersabee ꝛ homicidiū cōmisit in viro eiusdē mlieris. ij. Reg. xj. Tercio dr q̄ xp̄s amittī voluit q̄n parētes eius erāt ab inuicē sepati. ad figurādū q̄ hō perdit ihesum q̄n iter hz distratū ꝛ sepatuz. volens sil' diligere deū ꝛ p̄m. Sicut ei impossibile est q̄ hō sil' vno oc'o celum et trā respiciat. Si enī vult respicere celū oportz vt oculū sursuz vertat. si aūt trā oportet vt oculū infra retorq̄at. ita impossibile est vno corde q̄rere ꝛ diligere deū ꝛ p̄m. Quarto ꝛ vltimo etiā xp̄s amitti voluit quia mr̄ fiducia ꝛ spem ei⁹ posuit sup ioseph. s. q̄ puer esset cū eo. ꝛ ecō uerso. In signū q̄ ille perdit ihesum q̄ excluso deo spem suaz ponit in hoīe. aut pncipali⁹ in hoiem q̄z in deū. q̄a vt sic peccat mortal'r. Sic illi pdunt ihesum q̄ nimiū ꝓfidūt de suo sensu siue sapia. contra apl'm in hodierna epl'a. Sed nēo salomone sapiētior: q̄ tñ decept⁹ fuit p mlieres. ij. Reguz. xj. Alij ꝓfidūt de sua fortitudie aut cōstātia. sed nēo samsone fortior. q̄ sil' p mulierē decept⁹ fuit Judicū. xvj. Et nemo petro ꝓstātior. q̄ dixit. dñe parat⁹ sum tecū in carcerē et in mortē ire Mat. xxvij. ꝛ tñ eadē nocte ad vocē vni⁹ ancille negauit xp̄m. Alij ꝓfidūt in diuitijs suis. sed nemo salomone ditior. ij. Reguz. viij. Et tales sint memores diuit' epulonis Lu. xvj. Quidā nimis ꝓfidūt de dei miscōia: nihil cogitātes de dei iusticia. ꝛ sic sub spe venie multa pcā cōmittūt. Sicut adā ꝓsentiendo vtroq̄ sue sub spe venie. Cōtra tales omnes dr Hiere. ix. Nō glorieť sapiēs in sapientia sua. q̄ ad p̄mū. Et nō glorieť fortis in fortitudie sua q̄ ad scōm. Et nō glorieť diues in diuitijs suis. q̄ ad terciū. sed in hoc glorieť q̄ gloriať: scire ꝛ nosse me. q̄ ego sū dom⁹ q̄ facio miscōiam ꝛ iudiciū ꝛ iusticiā in terra. q̄ ad q̄rtū. Debem⁹ enī eū nō solū misericordē sz ꝛ iustū iudicē cogīscere. Hūc ptinēs posset esse q̄stio. Si q̄s pdidisset ihesum p pcm̄ mortale. quō dolēdo dz eū inuenire. Rñr q̄ dz dolere de gr̄e dei amissione. de dei offensiōe. de culpe cōmissiōe. de pcā incursione ꝛ eterne hereditat⁹ amissione. Sed q̄ angustia tpis nūc nō patiť. dicā adhuc vnū breue dubiū. Dubitať q̄ ex q̄ ihesus inuēt⁹ est in medio doctorū audiēs ꝛ interorgās illos. de q̄ tñ interrogauit ihesus doctores. De hoc dicit Hiero. in epl'a ad Paulinū ca. iiij. Duodecim q̄ppe ānos saluator ipleuerat in tēplo sedēs. de q̄stionib⁹ legis interrogās vt magr̄ doceat dū prudēter interrogat. forte interrogat q̄d in lege de xp̄o sentirēt. an venturū de pr̄io. vl' iam venisse. Allegauit eis scripture testimonia de ei⁹ aduētu. sm alios interrogauit de isto de q̄ postea Mat. xxij. quid sentirēt de xp̄o cuius fili⁹ sit. Et rñdentib⁹ illis. dauid. subiūxit. quō g̃ in spū dauid vocat eū dñm dicēs Dixit dñs dño meo sē. Sil'e dicit Orige. Sed tūc q̄reret q̄s vtr̄ xp̄s aliq̄d didicerit ab hoīb⁹. q̄ sic videť ex euāgelio. qr dr. Audientē illos et interrogantē. Rñr q̄ nihil didicit ab hoīb⁹. qr ipe erat caput tot⁹ eccl'ie. vt oēs p ipm accipent sciam ꝛ gr̄am Joh. j. De plenitudie ei⁹ oēs accepim⁹. ne q̄z didicit ab angel'. qr xp̄s sm hūanā naturā supior fuit angelis ꝛ caput angelorū. ad Coloss. ij. Ipe est caput oīs pncipat⁹ et potestatis. Ūñ Dyoni. de celesti ierarchia dicit. q̄ sūmi angeli ad ipm q̄z faciunt: ꝛ p nob⁹ ipius diuie opatōis sciam discūt. Dz ad rōnē in oppositū dr̄ q̄ audiuit et interrogauit in tēplo doctores: non vt disceret ab eis aliq̄d: sed vt interrogās erudiret. vt dicit Orige. sup Lu. Ita etiā sepe mgr̄ audit ꝛ interrogat discipulū sē. Innocem⁹ g̃ dominū ihesuz quē nr̄is pctis pdidim⁹ vt gratiā nobis donet ad ipm q̄rendū ꝛ inuenien dū: ꝛ eternal'r secū manendū. Amen.

¶ Dñica post octauā Epiphanie.

Sermo XV.

Aptie facte sūt

In in chana galilee Joh. ij. In pcedentib⁹ sm̄onib⁹ audist⁹ q̄ facta sunt in die natiuitat⁹ multipl'r. postea die octaua de circūcisiōe saluator⁹ nr̄i. Et quō tūc primo effudit sanguinē suuz. Et publicatū fuerit nomē ihesus. Et p nouo anno ihesum sanguinolentū. que vnnā bñ ipsissetis cordib⁹ vr̄is ꝛ p totū ānū mēoriā illi⁹ haberetis. Audistis etiā q̄ facta sūt cū ihesus esset xij. dier̄ de adoratōe ꝛ oblatōe triū reguz. Et dñica infra octauā natiuitat⁹ duz ihesus esset. xl. dier̄ quō fuerit pñtat⁹ in tēplū. Et de pphetia symeonis et anne. Et in prima

dñica hodie octo dies q̄ facta sūt dū ihesus esset, xij. ānoꝝ quō fuerit pdit⁹ a maria z ioseph, z cū labore z dolore magno ab eis q̄situs, z post triduū in tēplo hierlm inuētus. nob in exēplū, q̄ si iesum p pctā nr̄a pdim⁹ ipm cū dolore q̄ram⁹. hodie vero i euāgelio oñdit nobis q̄d fecerit iesus cū eēt, xxxj annoꝝ z xij. dieꝝ. vicz in nuptijs aquā in vinū mutādo. Pro gr̄a Aue. ¶ Nuptie facte sunt i chana galilee. Pro dicat euāgeliū ꝑm textū. z tps q̄n he nuptie sūt celebrate, z q̄re hodie h euāge, decātari siue legi instituit eccl̄ia. Scdo q̄ pncipalr tāgūt tria in h euāge. Pro cōiuiū nuptiale cui ies⁹ interfuit et discipuli ei⁹. Scdo miraculuz factū z defect⁹ vini p mariā īsinuatio. Tercio vini ex aqua facti ipi architriclino p̄sentatio. Et q̄re h miraculū inter cetera dicat p̄mū. Tercio de mr̄imonij excellētia, et de hoc q̄dā dubia. ¶ Euāgeliū Johis, ij. In i.t. Nuptie facte sunt i chana galilee, z erat mr̄ ihesu ibi. Vocat⁹ est āt ihesus z discipuli eius ad nuptias. Et deficiēte vino dicit mr̄ ei⁹ ad eū. Vinū non hūt. Et dicit ei ihesus. Quid mihi z tibi est mlr, nōdū venit hora mea. Dicit mr̄ ei⁹ mīstris. q̄dcūq̄ dixerit vob facite. Erāt aūt ibi lapidee ydrie sex posite ꝑm purificationē iudeoꝝ. capientes single metretas binas vl trinas. Dicit eis ihesus, ip̄lete ydrias aq̄. z impleuerūt eas vsq̄ ad sūmuz. Et dicit eis ihesus. Haurite nūc z ferte architriclino. Et tulerūt. Ut āt gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū z ñ sciebat vñ esset, mīstri aūt sciebāt q̄ hauserant aquā. Vocat spōsuz architriclinus z dicit ei. Q̄is hō p̄mū bonū vinū ponit, et cū inebriati fuerint tūc id qđ deterī⁹ est, tu autē seruasti vinuz bonum vsq̄ huc. Hoc fecit initiū signoꝝ ihesus in chana galilee, et manifestauit gl̄iam suā, z crediderūt i eum discipli eius. Joh. ij. ¶ Dubitat q̄n he nuptie sint celebrate. Rūr breuiter ꝑm mentē scti Tho. q̄ tūc ihesus fuit, xxxj. ānorū z xij. dieꝝ. Vult enī sanc. Tho. q̄ xps dū a Johe baptizaret fuit, xxx. ānoꝝ, z xij dieꝝ. Et dū aquā in vinū ꝓuertit fuit, xxxj. ānoꝝ z xij. dieꝝ. Et postea p̄mo cepit p̄dicare z miracula facere publice. Et q̄ sequitur ꝑm s. Tho. q̄ xps solū p duos ānos cū dimidio publice p̄dicauit z miracula fecit, z postea passus ē. Idē volūt Aug. z Chrys. Alij volūt q̄ p̄dicauerit triby ānis cū dimidio publice zc. Et sic volūt q̄ fuerit, xxix annoꝝ z xij. dieꝝ q̄n fuit baptizat⁹ a Iohe z fuerit, xxx. ānoꝝ z xij. dieꝝ q̄n aquā conuertit in vinū in nuptijs, vt dicit euāg. hodiernū. De h vide lati⁹ Hico. de ly. Lu. iij Sz d. q̄re hodierna dñica post oct. ephie eccl̄ia ordīauerit legi h euāgeliū. Rūr q̄ iō q̄ tps statutū ab eccl̄ia p nuptijs celebrādis extat pñs. Iō in eccl̄ia euange. de nuptijs recitat, vt q̄lit̄ se hīe debeāt mr̄imonium ꝓtrahere volētes, z in mr̄imonio existētes salubr̄it̄ instruant. Nō enī oī tpe possumus intēdere nuptijs celebrādis ꝑm eccl̄iastica instituta. Nā ab aduentu dñi vsq̄ ad octauas Ephie inclusiue celebrare nuptias non debemus. Silr a septuagesima vsq̄ ad octauas pasce. etiā inclusiue. Et silr a triby dieby añ ascensionē dñi vsq̄ ad octauas pentheco. vt habet. xxxij. q. iij. Non oportet. et extra de ferijs. Capellan⁹. Hec de p̄ma parte. B Quātū ad scdaz partē p̄mo de nuptijs celebrat̄ in chana galilee, i. in q̄dā vico siue villa p̄uincie galilee. Nota q̄ spōsus illaꝝ nuptiaꝝ ꝛ fuisse Johānes euāgelista, vt dicit Hiero. in plogo sup Johem. Et iō mr̄ ihesu erat in nuptijs illis ꝓsanguinei sui, vicz filij sororis sue. Et vt dicit euāgeliū vocat⁹ est etiā ihesus tanq̄ ꝓsanguineus z discipli ei⁹, s. futuri. Ut dicit s. Tho. in postilla. q̄ illo more locutōis dictū est, vocati sunt discipli ihesu ad nuptias, sicut dicim⁹ aplm Paulū in tharso cilicie natū, neq̄ ei tūc iā erat aplus. Ita discipulos xp̄i inuitatos ad nuptias cuz audimus nō iā discipl̄os sed q̄ futuri erāt discipuli intelligere debem⁹, q̄uis in euāgelio h̄i pt xp̄m alios añ illas nuptias habuisse discipulos, vt p philippū z nathan ael Joban. j. Et ibidē ꝛ de andrea, q̄ etiā adduxit frēm suū petz ad ihesum. Scdo notādū q̄ triplices iuenīunt nuptie in scptura sacra, vicz dei: mōis z diaboli. Nuptie dei sūt q̄druplices, vicz cū hūana natura, cū eccl̄ia militāte. cū aīa in caritate existente z cū eccl̄ia triūphāte. Pie nuptie celebrate sūt i vtero ꝑginis marie, cū dixit maria ad angelū, Ecce ancilla dñi, fiat mihi ꝑm verbū tuū, Lu. j. De q̄b dicit xp̄ha in ps. In sole posuit tabernaculū suū: z ipe tanq̄ spōsus pcedēs de thalamo suo, In sole, i. in apto.

Scdē nuptie sunt hic ī eccl'ia militāte. De q̄bꝫ dr Mat. xxij. q̄ q̄dā fecit nuptias filio suo, z iuenit ibi hoiem nō vestitū veste nuptiali. Tercie nuptie sunt xp̄i cum aīa sine pctō mortali, q̄ xp̄s aīe despōsat p caritatē. De q̄bꝫ dr. ij. ad cor. xj. Despōdi vos vni viro virginē castā, i. aīam mūdā exhibere xp̄o. Et Osee. ij. dicit dñs ad fidelē aīam z mūdā. Sponsabo te mihi in sempiternuz z sponsabo te mihi ī iustitia: in iudicio z in miscōia z miseratōibꝫ, z spōsabo te mihi in fide zc. Et sequit. Et scies q̄a ego dñs. O q̄ felix spōsa illa est, quaz dñs talit sibi despōsauit. Quarte nuptie dei sunt ī celo, de q̄bꝫ Lu. xiij. Ipō q̄dā fecit cenā magnā zc. De q̄bus in ps. q̄ dilecta tabernacula tua dñe vtutū: concupiscit z deficit aīa mea zc. z Mat. xxv. Et q̄ parate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias, i. ad celestia gaudia. Scdō p̄ncipalit sunt nuptie mōi siue carnales, vt ptz in hodierno euāge. Sed quō debēt se hīe contrahētes ne ī nuptijs añ z post deum offendāt. Rñr q̄ añ nuptias debēt se mūde conseruare, oīa ín nuptijs contingētia ī deū ordinare, z post nuptias domū z familiaz gubernare. Prio añ nuptias debēt se mūde cōseruare, vt vicz anteq̄ ad nuptias ueniāt corpa sua impolluta z īmaculata conseruent, vl' pditā puritatē p pniam: confessionē z satisfactionē reparare, vt sic mūdi ad nuptias veniāt: aio castitatē mr̄imonialē conseruandi sine violatōne. Uñ q̄ scient in pctō mortali contrahit mr̄imoniū, ō nouo peccat mortalit, q̄ indigne capit sacrm eccl'ie, et raro taliū ē bon⁹ exit⁹. Exēplo scte ysginis Sare dicent Thob. iij. Tu scis dñe quia nunq̄ virū concupiui z mūdā cōseruaui aīam meā ab oi concupiscētia. Uñ Thob. vij. dr q̄ demon septē viros occiderat. q̄ erāt despōsati Sare, q̄ nō erāt ea digni, z magis amore carnal' voluptatis q̄z plus sibi iūgebant. Scdō cū ad nuptias venerint oīa ī nuptijs contingētia z occurrētia in deuz debent ordinare, etiā actū generatōis, nō dico choreas lasciuas z indecētes, nō vanitates z leuitates inhonestas, nō malos⁹ occasiones z alias q̄scūq̄ indecētes cās, sz q̄ decēt honorabiles nuptias debēt in deuz ordinare, ita vt in oīb⁹ q̄ agūt et agunt viuant ī dei timore, vt angel⁹ raphael thobiam iuniorē edocuit dicēs Thob. vj. Cum accepis Sarā virginē ingressus cubiculū p tres dies contines esto ab ea, z nihil aliud nisi oīonib⁹ vacabis cuz ea, transacta aūt tercia nocte accipies ysginē in noie domini: z amore filioz magis q̄z libidine ductus vt in semīe abrae bñdictionē in filijs conseq̄ris, p̄ter qō idē Thobias secut⁹ ē angeli consiliū. z primū q̄rta nocte eā cognouit vt ptz Thob. vj. z. viij. Tales nuptie bene dicunt a deo, z postea in mr̄imonio constituti viuūt ī tranq̄llitate z pace. De vir⁹ adulteris q̄lit debēt corrigi p vxores docet Aug⁹, li. i. Omeliaz, q̄ vxores debēt viros suos adulteros q̄tuor modis coercere. Prio caritatiue āmonēdo Scdō si primū nō p̄sit dure increpādo. Tercio si scdm non iuuat epō vel eccl'ie denūciādo, maxie si vicium est notoriū. Nā adulteriū pōt dirimere mr̄imoniū. si tñ vxor, p̄ter meli⁹ bonum vult cū marito manere pt z bñ facit. Quarto si adulter nō curat platū vl' eccl'iam: nec bonos amicos, deū, p eo orare dz z bonorū viroz aut p̄sonaz cōsilia q̄rere. Sz sūt quedā vxores (dicit Aug. vbi sup̄) que tacent triplici de causa. Aut timore, q̄ a vir⁹ flagellari timēt, sed plus debēt timere deuz p̄cipientē q̄z virū flagellantē. Nā gutta cauat lapidē, nō vi sed sepe cadēdo. Aut blādis adulatiōibꝫ emollite, q̄ viri eas laudāt q̄ patient eos portant, q̄ tñ patiētia est valde mala. Aut falsa rōne seducte. Adducūt enī viri (vt dicit ibidē Augus.) tres rōnes contra vxores. Primo dicētes. Nos sumus viri, vos femīe. Rñdet Aug. si vir es vince libidinē. Scdō dicunt nos sum⁹ dñi, vos ancille. Rñdet Aug⁹, illud apli. j. ad Cor. vij. Uir nō hz potestatē corpis sui sed mulier, q̄ clamare pōt p re sua. Tercio dicunt Nos sum⁹ capita, vos mēbra. Rñdet Aug. Si caput es: duc. sed vide quo eas, noli ire quo nō vis vt sequat' pedissequa tua. Sed possent dicere vxores, vir mihi fidez nō seruat, q̄ nec ego tuabo illi. Rñdet Aug⁹. Nolite pudicissime femīe imitari viros vros. Impudico viro nō dz mlr pudicicia sed xp̄o. imo de certo debēt spare spōsus z sponsa q̄ si sic in dei timore copulant p bre ue tp̄s abstinēdo ob reuerētiā xp̄i dñi z genitricis ei⁹ q̄ de⁹ nō pmittit ꝑ irremūeratū. Et tandē si aliq̄ tēptatio: discordia vel turbatio eis acciderit ī meli⁹ cōmutabit. Sz

heu valde raro inueniunt tales nuptie, q̄ magis amore carnal' voluptatis q̄s prolis, magꝫ amore pecunie siue rer̄ tpaliū q̄s dei, magis cupiditate bonor̄ q̄s dei timore iūgunt. ⁊ nō quō, ples si q̄s habebunt ad dei laudē educare velint: cogitāt. sed quō tpalia augmentare. vel in corpis voluptate sil' viuant recogitāt. Jō deo pmittēte sepe cōtrariū accidit, vt q̄ vl' in pauptate vl' turbatione: discordia ⁊ ptentōe sil' viuāt. Tercio post nuptias debent cōtrahentes domū ⁊ familiā in timore dei gubernare, vt p̄dictā Saram docuerunt parentes eius. monētes eam honorare soceros, diligere maritū regere familiā, gubernare domū. seipam irreprehensibilē exhibere ⁊c. ⁊ qō maxie necessariū est pueros, pcreatos deū timere docere ant: ⁊ eos ad cultū dei nutriāt: nō ad mūdi vanitatē. nō vt in mōo nomē ex generatōe habeāt: sed oīa q̄ agūt ad dei gl'iam finaliter ordinēt. Tercie sunt nuptie diaboli execrabiles siue maledicte ⁊ pnicioſe. i. valde nociue. Et dicunt nuptie infernales q̄s hz diabol⁹ cū aīa in pctō mortali existēte sine detestatiōe. In illis nuptijs rō decipit. volūtas polluit: ⁊ gaudiū tandē in luctū puertitur vicz post hāc vitā. ſm illud Mat. xxij. Ligatis mānibz ⁊ pedibz mittite eū in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dētiū De his nuptijs intelligit illud Apoc. xvij Veni ⁊ ostendā tibi dānationē meretricis magne q̄ sedet sup aq̄s multas in q̄ fornicati sunt reges tre ⁊c. Ex pmis nuptijs scz dei replet celū in filior̄ spūaliū generatiōe Ex scdis nuptijs. s. mōi replet terra i filiorū ⁊ filiar̄ carnaliū pcreatōe. Ex tercijs nuptijs replet infernꝰ in pctōr̄ finali dānatione ⁊c. Quō aūt diabol⁹ nuptias celebrat cū spōsis suis dixi in tractatu de q̄tuor nouissimis, de inferni meditatōe ⁊ eius penis Ibi esset notādū quā choreā diabol⁹ facit hic in mōo in nuptijs suis Nā sic in chorea aliq̄n due pſone pugnāt man⁹, ⁊ postea scde pſone. tercia, ⁊ tandē q̄rta, et sic pūter. Sic diabolus facit choreā in corde pctōris. De q̄ dic Grego. Viscosa sunt carnis desideria. Ex suggestiōe enī oritꝰ cogitatio, ex cogitatōe delectatio. ex delectatiōe affectio. ex affectiōe pſensus. ex pſensu opatio, ex opatiōe pſuetudo. ex pſuetudie obstinatio. ex obstinatiōe pcti defensio, ex pcti defensiōe despatio, ex despatōne gloriatio, ex gl'iatiōe eterna dānatio. Quales g̃ nuptias diabol⁹ cū talibz habebit i inferno. vbi vermis eor̄ nō morietꝰ ⁊ ignis non extinguetꝰ Vñ sctūs sebastian⁹ cui angel⁹ ad aurē locut⁹ est: dixit, q̄ sic se hz ignis depictus ad ignē ver̄ hic in mūdo, sic se hz ignis nr̄ ad ignē inferni. Et refert Vincē. in spē. mo. li. ij. par. iij. di. ij. ¶ Scdo in cnāge. tangit miraculū de puersiōe aq̄ in vinū, vbi dr Et deficiēte vino, pro q̄ notādū q̄ fortevinū defecit, pter pauptatē sponsi, vl' q̄ forte plēs venerūt q̄s cogitatū erat. vl' ex negligentia mīstror̄ aut aliq̄ alia cā. Quē g̃ defectū vini videns maria, ex pietate mota dixit ad iesum, vinū nō hūt, s. ad sufficientiā. Nota verba. vinū nō hūt, nō rogauit maria vt miraculū faciat: sed solū sibi defectū vini insinuat. sciens q̄ amāti sufficit solum nūciare necessitatē absq̄ aliq̄ petitiōe. ac si diceret maria. Fili tu oīa nosti ⁊ oīa potes succurre nūc indigētie ⁊ necessitati eor̄: ne verecūdiā patiant. Et dixit ei iesus. Quid mihi ⁊ tibi est mlier, nōdū venit hora mea. Occasione illor̄ ꝓbor̄ q̄dā heretici dixerūt pm nō fuisse filiū ꝓginis. Si enī fuisset eius filiꝰ tunc locutꝰ fuisset sibi ⁊ mr̄i: sed facile pfutant cū ab eis q̄rit. q̄s fuerit ille q̄ dixit pm hec ꝓba dixisse, si dicūt q̄ fuerit iohes euāgelista, ⁊ ꝫ ei credūt, q̄re nō credūt eidē euāgeliste q̄ pmisit. ⁊ erat mr̄ iesu ibi. Si ꝫ credis tu heretice euāgeliste i eo q̄ narrat iesum dixisse mr̄i. q̄d mihi ⁊ tibi mlier, credas etiaz eidē in ꝫ q̄ dixit, erat mr̄ iesu ibi. De ꝫ dicit btūs Bernū. in q̄dā ser. illi⁹ euāgelij, quid mihi ⁊ tibi est mlier, q̄d verbi ⁊ illi dñe, nōne q̄s filio ⁊ mr̄i, q̄d ad illaz pti-net, q̄ris cū sis bñdictus fructꝰ ventr̄is ei⁹ i maculati, nōne ipa est q̄ saluo ꝓginitat̄ pudore te ꝓcepit: ⁊ sine corruptōe te peperit, Nōne ipa est i cui⁹ vtero nouē mēsibz morat⁹ es, cū q̄. xij. ānor̄ existēs de hierlm descendisti. ⁊ eras subdit⁹ illi, q. d. q̄dāmō tā serioſe rūdes sibi, sz subiūgit Bernū, q̄ illud ꝓbū saluatoris sit ꝓbū moral' instructiōis vt dicam⁹ q̄ sic extranee dñs rūdit mr̄i, q̄ten⁹ nobis ad deū puersis exemplū tribueret, ne cura parētū nos nimiuz sollicitaret. Si enī nosmetipos pter deū relinq̄mus: multo magꝫ a parētū sollicitudie liberi esse debem⁹, Vñ legit in collatōibz patruz de

abbate appollonio, qꝝ cū germanꝰ suus ad eū veniſſet, iplorās vt de cella pauliſp egre derek ⁊ eū iuuaret vt bouē ſuū ꝺ palude ex traheret, rñdit ſic, cur frēz nr̄m iuniorē quē magꝭ ape hīe poteras nō rogaſti. cunqꝫ illi eū mortuū dudū rñdiſſet, ⁊ qꝝ eū de ſepulchro reuocare nō poſſet, appolloniꝰ ſubiūxit, ignoras me ínqt añ, xx, ānos huic mōo fuiſſe defunctū: ⁊ de hꝰ celle mee ſepulchro de bis q̄ ad ſtatū pñtis vite ptinēt nlla me tibi poſſe ferre ſolacia Jō dñs ihs volēti ſepelire pīem ſuū dicebat Sine mortuos ſepelire mortuos ſuos. tu aūt me ſeqre Hath, viij, ⁊ Lu, ix, Ne g̃ nos plꝰ q̄ꝫ religio poſtulat, ꝓinqꝫ cura ſollicitet, iō xp̄s mr̄i et tali mr̄i ſic extranee rñdit. Hec Berñ.

Eſt tñ notāꝺū qꝝ p̄dictuꝫ ꝟbū xp̄i ñ fuit ꝓtēptꝰ ⁊ paruipēſiōis, vñ Aug, ait, Nūqd xp̄s venit ad nuptias vt doceret filios ꝓtēnere mr̄es, q, ꝺ, nullo mō. qꝝ valde venerabaꝭ mr̄em. Vñ in p̄cia dñica dictū ē qꝝ venit nazareth: ⁊ erat ſubdit illis, ꝟbū g̃ illō nō fuit paruipēſiōis ⁊ ꝓtēptꝰ: ſꝫ fuit ꝟbum diſtictōis diuerſaꝝ naturaꝝ in ipo. ſm Aug, ⁊ Be. Quid mihi ⁊ tibi eſt mlr, q, ꝺ, ī me ſunt due nature, ſ, ꝺiuīa ⁊ hūana, ſm dīnā naturā cōpetit mihi miracula facere, et ſm hāc naturā non recogſco te mr̄em, nec ſm hanc potes mihi p̄cipere facia. Ipa ei btā ꝟgo q̄ſi autoritate mr̄na exigebat ab eo miraculū, ⁊ iō ſibi rñdit, qꝺ mihi ⁊ tibi ē mlr, q, ꝺ, nihil habeo a te q̄ facia qꝺ petis: ſꝫ habeo a te carnē paſſibilē, ⁊ ꝟz hāc carnē oſtēdā me filiū tuū in paſſiōe mea, ſed nōdū venit hora mea, i, paſſionis mee, in q̄ patebit qꝺ mihi ⁊ tibi cōe ſit, ſ, paſſibilitas carnis. Aliē exponit ſm Chryſ, vt ſit ꝟbū pruden tie ⁊ diſcretōis, ⁊ ꝟ q̄ ad duo, Prio q̄ ad oportunitatē tpis euitandā, vt ſit ſenſus, qꝺ mihi ⁊ tibi eſt mlr, i, ſi vinū deficit, qꝺ ꝟ ptinet ad me et ad te, ad illos potiꝰ ptinet q̄ nos ſuſtauerūt, videremur īportuni ingerere nos in facto alieno. Scōo q̄ ad oportunitatē tpis expectāda, vñ ſubdit. Nōdū venit hora mea, q, ꝺ, nōdū ſciūt cōuiue vinū defeciſſe, pmitte vt ꝟ pus ſciāt, q̄ ei neceſſitatē nō p̄ſenſit neqꝫ būficiū grādē ſuſcipit ſenſuꝫ. Vl aliē dicit Chryſ, ne ſuſpecta eſſent eiꝰ futura miracla, rogādus erat ab his q̄ indigebāt nō a mr̄e. Et vocauit dñs mr̄em ſuā mlierē, nō a corruptōe ſꝫ a ſexu, qꝝ muliebri pietate cito cōpaſſa eſt de defectu vini. Fuerūt aūt q̄ꝺā heretici blaſphemi q̄ ex ꝟbo moti arguerūt mr̄em ꝺñi nō fuiſſe virginē, qꝝ vt aiūt ꝟ nomē mlr ſonat in corruptionē, ſed hec eoꝝ p̄fidia facile reprobaꝭ Cōſtat enī certiſſime qꝝ eua fuit virgo qñ adā ꝺ pctō ſe excuſauit ꝺl. Mulier quā dediſti mihi ſociā dedit mihi ⁊ comedi Geñ, iij, Etiā ipa eadē eua ī exordio ſue originis cū adhuc necdū adā eam vidiſſet mlier eſt vocata Geñ, ij, Et edificauit dñs deꝰ coſtā quā tulerat de adā in mulierem. Sicut g̃ eua vocata eſt mlr: cū tñ eēt ꝟgo, q̄ temeritate ex ꝟ arguit mr̄ dñi nō fuiſſe ꝟgo. Sil'r ⁊ rebecca vocata eſt mlr in ſcptura añqꝫ nuberet iſaac, qꝺ inquit ſi noluerit mlr venire mecū Geñ, xxiiij. Jō dic Orig, ſup Leuit, qꝝ mlr eſt vocabulū etatis nō corruptele, puta q̄ ꝟz annos pubertatis vt habilis viro videaꝭ. Sic ē cōtrario vir in ſcriptura q̄s appellaꝭ a ſola virili etate: etiaz ſi vxorē nōdū habeat, ſic mlr ꝺr a ſola maturitate. Ꝺ Conſeqnt ſubdit euāgeliſta Deinde dicit mr̄ miſtris, qꝺ cūqꝫ dixerit vobis facite, Ubi volūt doc, qꝝ maria p ſpm̄ ꝓpheticū coḡuit futurū illud miraculū Jō dixit, qꝺ cūqꝫ dixerit vob facite. Nō ei diffidebat mr̄ filiū factuꝝ qꝺ poposcerat, q̄ꝫ uis aſpitas inſonuerit in ꝟbis eius. Sciebat enī qꝝ et ſi aſpitas eēt in ꝟbo: tñ pietas erat in aīo. Et p ꝟ inſtruimur de dño ñ deſperare ſi nob cū oram⁹ videaꝭ duri? rñdere, ſed cū btā virgie ei? miſcēdiam fiducial'r expectem⁹. ſm illud ps̄. Fiducialiter agite oēs q̄ ſperatis in dño. Vñ de ſuſanna affligēta legit Danieł, xliij, qꝝ erat coꝝ ei? fiduciā hñs in dño, q̄re fuit dīnit ꝓſolata, ⁊ Eccī ij, ꝺr. Reſpicite filij natiōes hoīm ⁊ ſcitote qꝝ null? ſpauit in dñm ⁊ ꝓfuſus eſt, p manſit in mādatis ei? ⁊ derelict? eſt, aut q̄s īuocauit illū ⁊ deſpexit eū, qm̄ pi? ⁊ miſericors eſt, ⁊ remittet in die tribulatōis pctā, ⁊ protector eſt oīb? exq̄rentib? ſe in ꝟitate. Nec ibi Ecce q̄ꝫ cōſolatoria ꝟba, q̄s g̃ deſperet ꝛc. Prio dicit qꝝ null? ſperās in dño ē ꝓfuſus id ē, in ſpe ſua fruſtrat?, ad Ro, v, Spes ñ cōfundit, i, nō facit erubeſcere ſperantē. Cuius rō eſt, qꝝ aliq̄s ꝓfundit qñ qꝺ ſperabat nō īuenit vl nō impleuit, Sicut cōtingit illi q̄ ſperat in hoīe, p̄ter qꝺ ꝺr Hiere, xvij Maledict? q̄ confidit in hoīe. Spes aūt nō

fundit, qz est in deo q̄ nō fallit nec fallere pt. Scō dicit q̄ null⁹ opans ex caritate nō ex timore vel cupiditate est derelictus Eccēs. viij. Qui custodit p̄ceptū nō experietur q̄cq̄ mali, z in ps. Junior fui: etei senui z nō vidi iustū derelictū, s. simplr. licet ad tps exponat eū tribulatōnib⁹, q̄uis eni ad tps de⁹ eū relinq̄t: tñ nō derelinq̄t. Tercio dicit q̄ null⁹ invocās ex fide ē despect⁹ Vñ subdit, aut q̄s invocauit illū, i. int⁹ ex corde vocauit fideliter: humiliter z pseueranter despcando, z despexit eū nō audiēdo, q. d. nullus. Vñ in ps. Dñs, p̄pe est oib⁹ invocantib⁹ eū zc. Licet enī credere p̄sq̄ spera re z diligere sit. tamē nil petit ex fide: nisi sit spes hñdi z diligat. Et iō vltimo in dictis ꝑbis ponit fides. p̄mo spes. scō caritas. Hec Hugo cardinalis in postilla. ¶

Scōa doctrina ꝑginis marie in ꝟ ꝑbo, q̄dcūq̄ dixerit zc, ē vt sp debeam⁹ obedire xp̄o. Ex q̄ ptz q̄ hec ꝑba mr̄is fuerūt cōsona verb celestis p̄ris q̄ de nube clamauit. Hic est fili⁹ me⁹ dilectus in q̄ mihi bñ cōplacui: ipm audite Mat. iij. z. xvij. Conse q̄nter euāgelista ponit ea q̄ acta sunt circa miraculū di. Erāt ibi ydrie lapidee sex posite ꝓm purificationē iudeoꝝ zc, i. amphore ad purgationē vasoꝝ ex q̄b⁹ pot⁹ recipi debuit ibidē locate ꝓm purificationē iudeoꝝ, q̄ lauabāt ex eis vasa. Et ptz ex mensura q̄ vasa illa fuerūt magna. sic̄ vidi vnum ex eis ī regno Hungarie vbi est sepultura regū. Et cōtinet vna amphora plus q̄ duo octalia patauie. Dicit g̃ eis ihesus. Implete ydrias aq̄, z impleuerūt vsq̄ ad sūmū, z statim aq̄ ꝓuersa fuit in vinū rubeū. sic̄ canit. Aque rubescūt ydrie, vt tanto clarius cognosci posset miraculū. Nō aūt dicit euāgelista q̄ xp̄s aliq̄ ꝑba dixerit ad ꝟ sic̄ fecit in cena in trāssubstātiatōe panis in corpus suū, sed ꝟtute occulta diuīa hec opat⁹ est. ¶

Tercio in euāgelio tangit vini ex aq̄ facti p̄ntatio cū dr. Haurite nūc in gaudio z ferte architriclino, z sunt ꝑba xp̄i. Architriclin⁹ dict⁹ est q̄ p̄erat ex cōmissiōe nuptiꝝ. vulgarit verweser oder tischmayster Ecce p̄ ministros ꝑbat verā aquā in ydriis fuisse infusaz. Per architriclinū vero ꝑbat veritas z bonitas vini ꝓuersi tanq̄ illi⁹ cuius erat vinū ꝑbare. Vñ architriclin⁹ dr q̄ p̄est cōuiuio triū mensaꝝ, vl q̄ p̄est seruientib⁹, vt dicit Chrys. Ad hūc architriclin⁹ nū dñs p̄cepit vinū ferri vt de vino iudicaret. Jō subdit. Ut aūt gustauit zc. Erat ei rubeum vinū bonū, vt in hymno. Aq̄ rubescunt ydrie vinū iussa fundere. mutauit vnda originē. Vocat aūt architriclin⁹ spōsum vt ipm redarguat z vinū cōmendet et extollat. Et dic ei, ois hō p̄mo bonū vinū ponit zc. q. d. inordinate z̄ptra morē fecisti ¶

Credendū est eni q̄ illud vinū fuerit optimū. qz dei pfecta sunt opa. Deinde ꝓcludit euāgelista dicēs illud fuisse initiuz id ē p̄mū signoꝝ qđ fecit ihesus. Et si obꝫicitur de stella magoꝝ de colūba z voce p̄ris Ad ꝟ dr q̄ nō fuit euidēs illa signa fctā fuisse ab eo: sed ꝓpter eū. Ex illo ptz q̄ liber ō infantia saluatoꝝ est apocrifus. in q̄ multa miracula ponunt q̄ xp̄o in īfantia ascribūt vt habet in cano. Scta romana eccīa, ex di. vbi eccl'ia determiat q̄ libri sint apocrifi z q̄ nō, qz illud dr hic p̄mū signū xp̄i esse qđ saltē xp̄s in ꝓpria p̄sona se fecisse ostēdit Vel dici ꝑt ꝟ signū primuz fuisse publice z manifeste a ihesu factuz. Vel dr p̄muz esse factū in patria illa in chana galilee. Vl dr primū p qđ manifestauit gl'iam suaz discipulis suis, q̄ iā erant ꝓgregati z deuoti attendētes q̄ fiebāt p eū. Nā si in īfantia miracula sic oñdisset inopinabilia extimarentur, decent aūt nō incepit signa facere a ꝓma etate, existimassent enī fantasma eē incarnationē: z ante oportunū tps cruci eum tradidissent, linore liq̄facti. Hec sa. Tho. in postilla. Sed di, q̄s, q̄re xp̄s voluit interesse nuptiꝝ. Rñdet q̄ ex duplici causa. Primo vt gloriā suā coram multis mānifesta ret. Scō vt nuptias approbaret ꝓtra manicheos q̄ nuptias dānant. Ipas igit approbauit p̄ntia sua z miraculo potētie sue. Hec de scōa parte sermōis. ¶ Quā tum ad terciā partē sermōis dubitat p̄mo ex q̄bus cognosci possit dignitas mr̄imoniū. Rñdet breuiter q̄ ex multis, de q̄b⁹ aliq̄ breuiter dicā. Primo qz nō aliqs sanctoꝝ vt Hieronym⁹, Augustinus, Benedict⁹, Basilius. Aut alter q̄cunq̄ sctōrū patruz hunc ordinē instituit: sed ipe de⁹ glorios⁹ Nō z dñs ihesus ostēdit in euāgelio Mat. xix. Non legistis qz q̄ fecit hoiez ab initio masculū z feminā fecit eos Et dixit, s. ihesus Propter hoc dimittet hō patrē, z matrem

sez quo ad cohabitationē: z adherebit vxo
ri sue, z erunt duo in carne vna. Itaqz iam
nō sunt duo sed vna caro. Quos g̃ de⁹ cō
iunxit hō nō separat. Scdo qz in paradi-
so institutū est, nec soluz in paradiso terre-
stri: sed z celesti. qz vt scti docto. tradūt im-
misso sopore i adā rapt⁹ est in spū. z tūc cu
rie celesti interfuit: ubiqz ꝑfectes tanti sacra
menti plene cognouit. Tūc enī cognouit
innumerabilē multitudinē sanctoz, pfiar-
chaz, ꝓphetaz, apl'oz̄, martyrū, ꝯfessoruz,
virginū z viduarū ex mr̄imonio futuraz z
plurimoz veteris z noue legis maximorū
sanctoz. Tercio qz in statu innocētie insti
tutū est anteqz pctm̄ esset. Et tūc mr̄imoni
um solū erat in officiū, plis, nūc aūt etiā est
in remediū. Omes aūt alij ordines p⁹ pec
catū sunt instituti. Quarto qz hūc solū or-
dinē tanqz ūmaculatū de⁹ saluauit dūnūj
tpe. Quinto qz de⁹ elegit virginē mariā in
matrē in h̄ ordīe. nec parua videtur digni-
tas mr̄imonij q̄ dei fili⁹ tādiu distulit car-
nez suscipe humanā q̄sqz virgo maria fu
isset sub mr̄imonio ꝯstituta legitime. Sex
to qz sua pñtia xp̄s mr̄imoniuz honorauit
ꝓmo suo miraculo, vt dr̄ in euāgelio. Se-
ptimo qz copula carnal' q̄ sine mr̄imonio
esset mortalis, ei⁹ virtute nō solū ūmunis a
pctō sed z plerūqz meritoria efficit. Octa-
uo qz vt dicit Amb. mr̄imoniuz nō solum
mūdū sed z paradisum replet. s. celestē, per
qd̄ multa pcta vitant': z ex eo ꝓgines pcre
ant'. ¶ Scdo dubitat' q̄d p sex ydri-
as intelligere debem⁹. Rñdet' breuit' q̄ sex
ydrie sunt sex ꝯsideratones q̄b⁹ cor implet'
aq̄ tristicie vsqz ad sūmū, i, vsqz ad pfusio-
nē lachrymaz. Prīa ydria est mēoria dñi-
ce offensiōis quā iplent lachryme ꝯtritio-
nis. De q̄b⁹ in ps̄. Exit⁹ aq̄rū deduxerunt
oculi mei, qz nō custodierūt legē tuā. Se-
cūda ydria est dolor fraternal' cōpassiōis.
Hanc implent lachryme caritat', ſm illud
Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquaz: et
ocul' meis fontē lachrymaz. z plorabo die
ac nocte interfectos filie ꝑpli mei. Tercia
ydria est aduersitas pñs. Hāc implent aq̄
tribulatōis Treñ. i. Plorans ploravit no
cte z lachryme ei⁹ in maxillis ei⁹. z nō est q̄
ꝯsolet' eam ex oīb⁹ caris ei⁹. Quarta ydria
est timor gehēne. Hāc implēt aq̄ cōpūctio
nis. Hā ſm Grego. preuisio iferni cōpun-
ctionē puocat. Unde ꝓpha in psalmo cuz dī
xisset Lachrymis meis stratū meū rigabo
subdit reddens cām impulsiuā. Turbat⁹
est a furore oculus meus. Quinta ydria est
tempestas tēptationū carnaliū. Hanc im-
plent aq̄ afflictōis spūs. Ex q̄ enī caro tem
ptat' spūs affligit', z plerūqz vsqz ad lachry-
mas. iuxta illud Math. ij. Rachel plorās
filios suos noluit ꝯsolari. qz nō sunt. q̄diu
enī vires inferiores nō subdunt' spūi vt fi-
lij matri Rachel plorare nō desinit. Sexta
ydria est ꝯsideratio pctōz, ꝓpriōz z defe
ctuū. Hanc implēt aq̄ spei diuie refocilla-
tionis, ſm illud ps̄. Cibabis nos pane la
chrymarū: z potū dabis nob⁹ in lachrymis
in mēsura. Hēs aūt aq̄ tristicie istarum sex
ydriaz ad pces btē ꝙginis ꝯuertunt' in vi-
nū ꝯsolatōis z interne deuotiōis, ſm illud
ps̄. Et vinū letificat cor hom̄is. Possunt
etiā p sex ydrias intelligi sex opa misc̄die, q̄
si hic implent' iussu xp̄i q̄ dixit Math. xxv.
post sniam latā p opa misc̄die pro electis.
Amē dico vobis q̄diu fecistis vni de bis
fratrib⁹ meis mīmis: mihi fecist'. tūc inter
cessione beate ꝙginis mutabit' aqua grati
arū in vinū iocunditatis celestis glie. qđ le
tificat deū et hom̄es. ¶ Dubitat' ter
cio quid p nostra informatione intelligere
debem⁹ per vinū ex aqua factū. Ad h̄ dī-
cendū q̄ iuxta triplicē distinctionē nuptia
rū vt supra dictū est circa lr̄am L. triplex ē
etiam vinū quantū sufficit ad ꝓpositū. vi-
delicet vinū naturale siue materiale, vinuz
cōpunctionis vere siue gratie. et vinū cul-
pe. Primū vinū bibitur in nuptijs carna-
libus siue mundi. Scōm bibitur in nu-
ptijs spūalib⁹ siue dei. Terciū bibit' in nu-
ptijs diaboli, q̄ tandez replebunt' pctōres
in inferno. De bis autem qui primo vino
se replent bene dici potest q̄ potius vinuz
bibat ipos q̄s ipi vinū, ſm illud Esa. xxviij
Nescierunt pre vino et pre ebrietate erra-
uerunt. Et sequitur. Absorpti sunt a vino
z̄c. absorpti videlicet sicut aqua absorbet
cadentem in se. Ideo domin⁹ illis cōmina
tur p ꝓphetam Esaie. v. dicens. Ue qui cō
surgitis mane ad ebrietatē sectandā. et po
tandū vsqz ad vesperā: vt vino estuetis. Et
sequitur. Ue q̄ potentes estis ad bibendū
vinū z viri fortes ad miscendā ebrietatem
Unū ebrietas est mr̄ oīm vicioz. Ex ebrie-

tate enī ꝓcedūt mali motꝰ carnis, sīc dicit Hiero. Uenter mero estuās de facili spumat in libidinē. Uñ de loth dicit Hiero. Quē zodoma nō vicit vicerūt vina ī monte. īmo ebrietāſ nullū viciū excusat, qz ex ea sequunt mlta mala, inuerecundia, clamor, ira, secretoꝝ denudatio. z sic multiplex detractio. luxuria, īpudicicia, supbia, qz ebriꝰ oīb⁹ meliorē se estimat. īmo qñq; hōicidia tacco de piurijs, blasphemijs, cōtumelijs, zc. Quot etiā iuenīunt ꝯgines z mulieres q̄ dū diu castū, ꝓpositū retinuerūt. vino vincunt z castitatē pdūt. Exēplū habemꝰ ī vitaspatrū de q̄dā heremita, cui dixit angelꝰ sibi esse futurū vt in aliq̄ ist⁹ triū pcōꝝ de futuro casurꝰ esset, ſ. homicidiū, adulteriū aut ebrietatē, z q̄ p̄eligeret vnū ex istis. Et cū p̄elegisset ebrietatē suo videre tanq; mīnꝰ pctīm ꝓtigit eū inebriarī: z in ebrietate cū quadā adulterū cōmittere, ad q̄ dū marit⁹ mlieris casu aduenit etiā ipm maritū occidit. Et sic in oīa ista pctā p ebrietatē corruit. Ita z noevir sctus postq; inebriatus fuit vino verēda nudauit Gen. ix. Holofernes inebriatꝰ caput a iudith abscisuz pdidit. Judith. xiij. z sic de alijs multis. Tale ḡ vinū inebriatōis nō postulauit neq; q̄ siuit ꝯgo maria a xp̄o dicēs sibi, vinū non bñt: sed vinū tpantie z sobrietatis siue decētie z necessitatis. ℣ Scōm est vinū cōpunctiōis, ℟m illud ps. Potasti nos vino cōpunctiōis. Hoc vino pctōr satiatꝰ detestat pctā sua. qz deū offendit cū ꝓposito amplius nō faciēdi. Hoc ḡ vinū dū a xp̄o petit maria pctōribꝫ dari, rñdet xp̄s, nōdū venit hora mea, q. d, nō dabo pctōri h̄ vinuz nisi faciat qđ in se est, q̄ facto tūc est hora vt verā illi dem cōpūctionē p quā possit tandē ꝓseq; vinū btē vite in patria. De q̄ in ps Inebriabunt ab vbertate domꝰ tue: z torrente voluptatis tue potabis eos. Et iteruz Esaie. lv. Uenite emite absq; argēto z absq; vlla cōmutatōe vinū z lac. p vinū intelligit delectatio devisiōe diuinitatis, p lac devisiōe hūanitatis, sz quō absq; argento? certe sola volūtate bñ agendi q̄ plus nō pōt. Terciū est vinū culpe, de q̄ Prouerb. xxx. Comedūt panē impietatis: z vinū iniq̄tatis bibūt vicz pctōres, qđ vtiā attenderēt pfecti. p̄cones, iudices z ceteri officiales. q̄ sepe solū ex h̄ vt saturari possint lites obijcunt: partes differētes ꝯcordāt. z ita ḡuant q̄ pctīm est audire taceo facere, qñq; in vna sessione ꝓueniētes z ī vino q̄tuorvl q̄nq; libras denarioꝝ ꝓsumētes. z vltra h̄ penas pecuniarias īponētes, ex q̄ tūc pfectꝰ z alij duplex lucz reportāt, ſ. penā īposita z vinū carioꝝ q̄ dignū est p̄cio exhibitū. Hocvinū iniq̄tatis bibētes tandē bibēt vinū infernale. de q̄ Deut. xxxij. Uua eoꝝ vua fellis z botr⁹ amarissimꝰ, fel draconū vinū eoꝝ: z venenū aspiduz īsanabile. Ecce triplex vinū. vicz naturale, cōpūctōis, z culpe siue infernale. Rogemꝰ ḡ deū z dñm nr̄m iesū xp̄m vt ad p̄ces mr̄is sue ꝯginis marie nobis det naturale vinū ad corpis necessitatē, cōpunctōis ad deletiōez pctōꝝ. z custodiat nos a vino diabolico culpez infernal pene. Qđ ipe p̄stare nob dignet q̄ est ideꝰ viuoꝝ z mortuoꝝ in secla bñdictꝰ. Amen.

℣ Dñica scōa post octauā Epiphanie.

Sermo XVI.

Domīe si vis potes me mūdare. Mat. viij. marci. j. z Lu. v. In p̄cedēti ser. p̄cedentis dñice audistis miraculū xp̄i dum esset xxxj. ānoꝝ z. xij. dieꝝ vicz quertēdo aquā in vinū. Et quō xp̄s cū mr̄e sua z discipulis ad suā p̄ntiā nuptias ornauerūt, et signāter p miraculū. z de triplicib⁹ nuptijs vicz dei mūdi et diaboli. Et de triplici vino in his trib⁹ nuptijs cū aliq̄bꝫ doctrinis De dignitate z excellētia mr̄imonij ex plib⁹ rōnib⁹. Et quō nuptie dei sūt q̄druplices, ſ. cū humana natura ī vtero ꝯginis marie, cū q̄libet fideli aīa sine pctō mortali. cū ecclia militante z cū eccl'ia triūphāte. Hodie autē p duo miracula nob oñdit q̄d facere debeamus vt ꝓueniam⁹ ad nuptias eccie triumphantis, i. ad societatē oīm btōꝝ. In hodierno aūt euāge, ꝓponunt nob duo miracula ex q̄b⁹ doctrinas recipiem⁹ quō z q̄ intētione deꝰ sit adorād⁹. Nā in ꝑmo miraculo leprosus docet nos q̄ in oī oratione debem⁹ nos ꝯformare diuīe volūtati di. Dñe si vis potes me mūdare. vbi. s. De h̄ aliq̄d dicēdo p gr̄a dicā Aue. ℣ Dñe si vis potes me mūdare. Circa h̄ thema ꝑmo ꝓposui dicere euangeliū ſm tex. Scōo quō p̄cipaliter duo in h̄ euangelio nob ꝓponunt. videlicz mūdatio leprosi: z curatio serui centurionis

paralitici. Tercio aliq̃ dubia ad ꝓpositũ p tinẽtia.

// Text⁹ euãgelij Math. viij. Marci. j. saltẽ sm̃aliter.

In illo t. Cũ descẽdisset ihesus de mõte secute sunt eũ turbe multe. ⁊ ecce leprosus veniẽs adorabat eu⁊ dicens. Dñe si vis potes me mũdare. Et extendens ihesus manũ tetigit eũ dicẽs. Volo, mũdare. Et ꝙfesti mũdata est lep̃ ei⁹. Et ait illi ihesus. Vide nemini dixeris, sed vade oñde te sacerdotibꝫ ⁊ offer mun⁹ qđ p̃cepit moyses in testioniũ illis. Cũ aũt introisset capharnaũ: accessit ad eũ centurio rogãs eũ et dicẽs. Dñe puer me⁹ iacet in domo paralitic⁹ ⁊ male torqueť. et ait illi ihesus. Ego veniã ⁊ curabo eũ. Et respõdẽs centurio ait. Dñe nõ sum dign⁹ vt intres sub tectũ meũ sꝫ tm̃ dic ꝟbo ⁊ sanabiť puer me⁹. Nã ⁊ ego hõ sum sub ptãte ꝯstitut⁹ hñs sub me milites. ⁊ dico huicvade ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ venit. ⁊ seruo meo fac ℔ ⁊ facit. Audiẽs aũt ihesus mirat⁹ est: ⁊ seq̃ntibꝫ se dixit. Amẽ dico vob. nõ inueni tantã fidẽ in isrl̃. Dico aũ vobis q̃ multi ab oriente ⁊ occidẽte venięt ⁊ recũbẽt cũ abraam isaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. filij aũt regni ei⁹ cient in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentiũ. Et dixit ihesus centurioni. Vade ⁊ sic̃ credidisti fiat tibi. Et sanat⁹ est puer ex illa hora. // Hystoria huius euãgelij facta est ãno xp̃i. xxxj. codẽ vicz anno q̃ ꝙuertit aquã in vinũ in mẽse Julio.

A Circa p̃mã partẽ de lepso notãdũ q̃ ad bonũ mgr̃m ptinet q̃ doctrinã suã faciens oñdat Jõ saluator nr̃ cũ ꝙsũmasset sermonẽ suũ in mõte thabor i galilea de octo btitudinibꝫ Mat. v. Vox descẽdit ad opationẽ signoꝝ. vt volũt Aug. ⁊ Chrys. ita fecit in ꝓposito dñs curãdo leprosum ⁊ ceteros infirmos. nob in exẽplũ vt cũ sum⁹ infirmi in aia ad xp̃m veniam⁹. Si aũt ex natura bruta aialia tpe infirmitatis q̃rũt remedia. dignũ est et rõni ꝙsonũ vt hõ rõe vtẽs sil̃r ℔ faciat. Und̃ vsus ꝫ febres comedit formicas. canis q̃rit herbã q̃ ventrẽ remollit Elephas si infirmitatẽ incurrit herbã medicinalẽ q̃rit. quã añꝫ comedat ꝓus ꝓsus celũ leuat. q̃si eã deo offerat ad bñdicendũ a q̃ auxiliũ postulat. Et sic q̃si a deo bñdicta herbã mãducat ⁊ sanitatẽ recupat. Cer ua si fuerit vulnerata herbã q̃rit q̃ ferrũ de corpe exeunt. q̃ g̃ faciũt bruta nõne facere dꝫ rõnal̃ creatura. Igit̃ dũ infirmitatẽ aĩe incurrim⁹ ad medicũ saluť accedam⁹ sic̃ fecit ihesus. ℔ Circa p̃mũ g̃ miraculũ euãge. vt dic̃ Bonauent. in ꝑmo. hodierne dñice tria nob sunt cõsiderãda in lepso ad nr̃am instructõꝫ. vicz infirmitas. labor et devotio Infirmitas apparebat in cute. ⁊ ℔ ibi. Ecce lepsus Labor i itinere. cũ dr̃. veniens. Devotio i adoratõne cũ dr̃. adorabat eũ di. Dñe si vis potes me mũdare. De primo nota q̃ lep̃ est infirmitas cutis. p qđ significat pctm̃ luxurie. ꝓpter fetorẽ. Alia ei pctã videnť maxie inficere mentẽ. sꝫ luxuria maxime fedat carnẽ. Un̄ elephas q̃n cũ vxore ꝯcubuit plm̃ũ se abscõdit nec ad socios suos redit donec laueť in flumie. Q hũana malicia. lauãt bruta corpora sua ne cognoscať eoꝝ luxuria. ⁊ nõ curãt se hoies lauare p ꝓfessionẽ ad fugiẽdũ ignẽ infernalẽ Quis docuit leenã vt q̃n cũ pardo ꝯcubuerit vt vir su⁹ ℔ scire nõ possit. nunq̃ ad eũ redit nisi ꝓus in aq̃ se merserit et bñ mũdatus erit ne fetere possit Verecundari g̃ dꝫ hõ si hmõi apta documẽta in brutꝫ sibi ñ assumit ad documẽta saluť. Scdo lep̃ nascit ex hũoribꝫ corruptis. ⁊ q̃tũ ad ℔ significat pctm̃ auaricie qđ directe ex rebꝫ corruptꝫ est generatum. ꝑm illud Jac. v. Diuitie vre putrefacte sunt. vestimẽta vr̃a a tineis comesta sunt. aurũ ⁊ argẽtũ vr̃m eruginauit. Ecce q̃nta ẽ corruptio oĩm ex q̃bꝫ sitꝫ incẽdiť auaroꝝ. Un̄ in figura dictũ est. iiij. Regũ. v. q̃ naaman syrus ꝓnceps milicie erat vir dives ⁊ dño suo regi accept⁹ sꝫ lepsus. Et in codẽ ca. dixit helyseus ad Gyezi puerũ suũ. recepisti argẽtũ et vestes tẽ. sꝫ lepra naaman adherebit tibi ⁊ tẽ. Dic hystoriã q̃ valet ad ꝓpositũ. Nã vtinã tales exemplo naaman venirẽt ad viꝝ dei. i. ad sacerdotẽ q̃ est loco dei. ⁊ ad ei⁹ imp̃ium sua pctã lauarẽt vt sic aĩe sanitatẽ recuparẽt. Tercio lep̃ est vicium qđ alios inficit. ꝓpter qđ Leuit. xiij p̃ceptũ fuit vt lepsi separenť a ꝯsortio aliorũ. Una enī ouis morbida a grege ẽ separanda ne sequať i oĩb corruptela. et p ℔ lepra significat pctm̃ lingue qđ nascit ex inuidia sꝫ detractio. Quis ei sic oẽs naturali⁹ inficit vt ille q̃ detractõibꝫ insistit q̃ alioꝝ bona corrodit: et laborat maculare ꝓximos suos. Un̄ sepe vn⁹ detractor totã ꝯgregatõꝫ in odio ponit. sepe totaꝫ ciuitatẽ ad periculũ

destructōis adducit, q3 dū odiū in cordib audiētiū ponit: ad homicidia eos inducit, ꝓpter ℔ Num. xij. dictuz est a dño aaron et marie, cūre nō timuiſt detrahere ꝓuo meo moysi. Et statī apparuit in maria candēs le pra, vñ expulsa est extra castra. vtinā tales hodie expellerent a castris. ℔ est aggregatio ne hoīm, z punirent nō solū ī pecunijs sed etiā in linguis. Si enī p q̄ ꝙs peccat, p hec z torquet Sap. xj. Ergo q̄ se et alios pctō lingue inficiūt: merito ī lingua puniēdi sūt Vñ apls ad Gal. v. Utinā et abscindant q̄ vos ꝓturbāt. Hec Bonauēt. vbi. s. Exemplū de detractore punito in lingua post mortē, qđ ponit in sūma p̄dicantiuz D. vj. xxij. Quidam post mortē vicino suo se ostē dit cū lingua lōga ardēte: z q̄i ad terrā pendēte, quā dentib ꝓtinue māducabat, z re q̄ situs q̄liter sibi eēt, rndit se esse dānatū. z re q̄ situs de cā. rndit. Hec pena cām ostēdit. In lingua peccaui alios comedēdo p detractionē. Jō sic sp linguā cū q̄ alios comedi māducabo. Vñ A poc. xvj. Cōmanducauerūt linguas suas p̄ dolore: z blasphemauerūt deū celi p̄ doloribz z vulneribz suis. L Scdo in leproso notat labor in itinere cū dr. veniēs. Pro q̄ dicit Bonauē. vbi. s. q̄ est nobveniēdū de auersiōe ad cōuersionē. de ꝙersiōe ad iustificationē, z de iustificatiōe ad eternā fruitōem, vt primuz sit incipiētiū. Scōm pficientiū. Tercium vero ꝙueniētiū. Dico g̃ q̄ est veniendū de auersiōe ad cōuersionē, vt q̄ a deo auersus est p pctm̄: cōuertat ad deū p pniam, nihil enī aliud est pctm̄ q̄s auerti ab incōmutabili bono z ꝙuerti ad bonum cōmutabile. Hoc vult ꝓpha Esa. lx. Veniēt ad te q̄ detrahebāt tibi z adorabūt vestigia pedū tuoz̄, ꝙus enī detrahebāt, q3 auersi, z postea adorāt: q3 cōuersi. Scdo veniēdū est a cōuersiōe ad iustificationē. Pri enī saltē fm intellectū est vt hō ad deū se ꝙuertat q̄s gratiā iustificantez accipiat. Ad ℔ nos inuitat xps Mat. xj. Venite inq̄t oēs q̄ laboratis z onerati estis z ego reficiā vos. O q̄s bēigna inuitatio. q̄s dulcis allocutio. q̄s acceptāda p missio: si adesset obeditio. Sz proch dolor q3 dei vocē nos tā misericordit inuitātē nō est q̄ audiat q̄n pot̄ audit falsus mūdus, magr diabol̄ būani generis inimic̄ q̄s xps p̄r z frater nr amātissim̄. Vñ Bern. Vocat mūd̄, vocat corp̄, vocat diabol̄, vocat xps. Mūdus dic. Venite ad me z ego deficiā. Corp̄ dic. Venite ad me z ego inficiā. Diabol̄ dic. Venite ad me et ego decipiā. Sz xps dic Venite ad me z ego reficiā. Tercio vēiēdū ē a iustificatiōe ad etnā fruitionē. Et hec est cōsūmatio et cōpletio oīs boni, nihil ei meli⁹: nihil vtili⁹ p̄t dici, nihil dulci⁹ p̄t cogitari q̄s sūmo bono pfrui Quātū aūt gaudiū, q̄ntū solaciū z delectamētū erit electis cū audiēt hāc vocē. Venite bñdi. pa. mei rē. Sed doloris q̄d infert repbis inuidia plenis, nulla lingua creata sufficit enarrare D Tercio notat ipi⁹ leprosi deuotio cū dr. adorabat eū di. Dñe si vis potes me mūdare. Dicit Lucas de illo leproso, q̄ erat vir plen⁹ lepra. Pro q̄ nō tandū q̄ cū lepra sit infirmitas incurabilis fm naturā. Accessit tū leprosus ad medicū q̄ eū medicina supnaturali curaret. Jō adorabat eū tanq̄s deuz genuflexo, sic dicit Dar. j. ca. Et cū verecūdia, q3 pcidit in faciē suam, vt dicit Lu. v. ca. Dixit g̃. Dñe si vis potes me mūdare, q. d. fm Orige. Voluntas tua op⁹ est, z opa tue volūtati obediūt. Cogitet hō hic de ꝓbis leprosi dicentis. Dñe si vis potes me mūdare, s. a pctis, q̄d sibi rndeat dñs. Nūq̄d dicit misericordissim⁹ saluator nr. volo, q3 ꝓpter ℔ mortez sustinui p te z oīb pctōrib. sed videas vt facias qđ in te est. nulli ei suffragat passio mea nisi se ad el⁹ fructū p̄cipiendū p̄parauerit: faciēdo qđ in se est. Ad ℔ aūt q̄ hō faciat qđ in se est q̄tuor dz obseruare. Primo verbū dei legere aut deuote audire. Scdo a doctis z deū timentib inq̄rere q̄d fm statū ꝙueniat saluti sue. Tercio dz a peccatis cessare z in bōis opib se exercere, vicz ī opibus miscōie corpalib z spūalib, q3 vnum pctm̄ est cā alteri⁹. Quarto se dz ad deuz z sctōs ei⁹ ꝙuertere p deuotas oīones vt cor ei⁹ illūiet. Et ad ℔ mltū valet attēdere tres ꝓpitates Cancel. parisien. vt iuxta illas vitā suā dirigat. Ex isto patz magā fides lepsi, q̄ nullo adhuc facto ī apto miraculo ex sola fama doctrie xpō credidit, q3 vt dic Aug̃ in histo. q̄ mūdatio lepsi fuerit p̄mū miraculū xpi p⁹ aptā suā p̄dicatōez, q3 licet pri⁹ ꝙuerterat aquā in vinū, tñ nō tūc apte p̄dicauerat, vt patz ī p̄cedēti dñica E Secūdo patz q̄ ille leprosus suā curatōz a tota

trinitate postulauit. Nã in eo q̃ ait dñe, tã
git psonã ẏbi siue filij. In eo vero q̃ ait, si
vis, innuit psonã spũssti. Qẏo addit, po
tes, designat psonaz pris. Et dicit Chrysо.
Nõ dixit xpo, si rogauer deũ: sed si vis po
tes, neqz dixit, dñe mũda me: sz ei totũ cõce
dit, z dñm eũ vocat z ptãtẽ vniuersoz ei at
tribuit. Dicit p̃ter Chrysо, in ß q̃ dicit, si
vis, nõ dubitat xpi voluntatẽ ad oñe op⁹
bonũ paratã, sed qz nõ oĩb expedit corpo
ral' integritas siue sanitas, nesciebat vtz ex
pediret ei curatio illa. Jõ dixit, si vis, q. d.
tu meli⁹ nosti si mihi expediat corpalis sa
nitas q̃s ego, credo qz qõ bonũ est vis, ig
noro aũt si mihi sit bonũ qõ desidero. Ec
ce quõ ille leprosus nos docuit orare et a
deo petere, ita q̃ semp p̃ponam⁹ diuinam
voluntatẽ nr̃e volũtati, z si sit ad dei laudẽ
z nr̃am vtilitatẽ petam⁹ qõ cupim⁹. Secq̃
tur curatio leprosi. Et extendẽs ihesus ma
nũ xc. Manũ inq̃z illã q̃ fabricauit celos z
terrã quã extẽdit largit' z misericordit'. Te
tigit eũ, vt tactu sue mũdissime carnis ma
culã lepre abstergeret, nec fecit õ legẽ q̃ p
hibeb tangi lepra Leuit. xiij. Nã sm Chry
so, ideo lex ß pcepit ne tangẽtes inq̃narent
q̃liter esse nõ potuit in xpo q̃ sordes mũda
uit, q̃ ß se oñdens esse dñm legis. Et dixit,
volo, mũdare. Tetigit etiã dñs leprosũ ad
nr̃am instructionẽ vt pauper imundos et
leprosos ẏpter xp̃m nõ abhorream⁹. De ß
Lancellari⁹ parisien. gerson ponit duo ex
empla de duob⁹, vn⁹ fuit sacerdos leprosо
rũ, q̃ ẏpter horrorẽ p fenestra audiuit cõfes
sionẽ z eucharistiã porrexit xc. Alĩ⁹ fuit ser
uus q̃ ẏpter horrorẽ noluit elemosynaz eis
porrigere, z ẏpter ß fact⁹ est leprosus. Sa
cerdos autẽ ex illo latere fact⁹ est leprosus
qõ auertit ab eis, z lat⁹ qõ ad leprosos cõ
uertit erat mũdũ. Jbi nota q̃ lepsus dixit
Si vis, si vis, sed dñs rñdit indicatiue
Volo Jtẽ lepsus dixit, potes, sz dñs impe
rat dicẽs, mũdare. Vñ sm Hiero, nõ est le
gendũ p̃iunctim, volo mũdare, q̃si ly mũda
re stet i infinitiuo, sed ẽ legẽdũ sepatim, vt pri
mo dicat volo, deinde impatiue subiũgat,
mũdare. Et sequit. Et ẏfestim mũdata est
lepra ei⁹. Vñ Orige. Leprosus nõ distulit
credere, iõ dñs nõ distulit mũdare, imo di
cit Chrysо, q̃ illa dictio ẏfestim, pferat tardi
us q̃ opus sanatõis fuerit factũ. Et ait illi

Vide ne dixer, s. ad vitãdũ vanã gl'iam, sz vade oñde te sacerdotib⁹. Hec aũt ẏba dic xp̃s cuilibet pctõri, vade oñde xc. q. d. va
de, i. noli stare in pctis, noli pniam pcrasti
nare sed deũ time, oñde, i. non occulta pec
cata tua et circũstãtias ei⁹ aggrauãtes xc.
te, i. nõ alios in ẏfessiõe accusando vl' ma
nifestãdo p verba vl' sig. sacerdotib⁹, i. illis
q̃ hñt ptãtẽ dimittẽdi pctã, sm illud Joh.
xx. Accipite spũm sctm. q̃z remiseri⁹ pctã xc.
Nõ mãdauit ei vt offerret pecuniaz more
medicoruz vl' alia dona, vl' quod ipm glo
rificaret corã hoĩb more phariseoz: sed vt
occultaret miraculũ nos instruẽdo: ne va
nã gl'iam de opib⁹ nr̃is q̃ram⁹. Postea dñs
iesus misit eũ ad sacerdotes vt offerret eis
mun⁹ in lege Leuit. xiiij. scriptũ. Et ß in te
stioniũ illis. Et ß iõ sm Chrysт, vt si postea
eũ expellere vellẽt ex inuidia z malicia quã
habuerunt ad iesum diceret eis, munera a
me tanq̃s a mõo accepist', quõ nũc me tan
q̃s leprosuz expellit? Hec de ꝑma pte euãge
lij de curatione leprosi. ℣ Quantũ ad
scdam partẽ de centurione notãdũ q̃ illud
miraculũ factũ est i capharnaũ, q̃ ẽ ciuitas
p̃ncipalis z nobilioz in galilea, in q̃ dñs cu
rauit seruũ centurionis quẽ dicit puez su
um, qz vt puez eũ dilexit. Vbi est ꝑsiderã
dũ q̃ ille centurio nõ accessit psonal', sz vt
dz Lu. vij. audiens tanta miracula de xp̃o
cũ bñret seruũ carissimũ, p̃rim morti misit se
niores iudeoz q̃ rogaret, p salute serui. Nõ
enĩ reputabat se dignũ p̃ntia xp̃i. Cũ autẽ
xp̃s cũ senioribus iret ad domũ ei⁹, ille ß au
diens misit ad eũ vt nõ declinaret ad suuz
hospitiũ, qz nõ esset dign⁹ eũ recipe: sed tm̃
imperaret ẏbor sanaret puer eius, qz dilexit
seruũ vt filiũ. Videãt g̃ q̃ seruos aut ancil
las infirmitate gũatos expellũt z de nulla
necessitate eis puident, quõ rõnẽ de ß xp̃o
faciãt. Sz di. tñ. Matthe⁹ dic q̃ centurio
accessit ad eũ, Vult Aug. q̃ accessit p nun
cios. Nã q̃ p alios aliq̃d facit: ipe facere vi
det. imo vult Aug. q̃ Matthe⁹ cõmenda
uit in ß fidẽ centuriõis, qz ille centurio ma
gis accessit ad xp̃m fide q̃s seniores iudeo
rũ accedẽtes ad euz corpal'r. Chrysт, tñ dic
q̃ ille centurio psonal'r accedere volebat ad
xp̃z. sz iudei q̃i blãdientes dixer q̃ ñ expedi
ebat q̃ ipe laborarz i trãseũdo, sz ipi ire vel
let z xp̃z adducere. Et sic matbe⁹ ꝑsiderata

volūtate centuriōis dicit q accessit ad Jesum recipiēs voluntatē p facto. Sequit g centurionis petitio rogās eū dicens. Dñe puer me⁹, i, seru⁹ me⁹ iacet in domo ⁊c. Ecce nō dicit iacet in hospitali: aut in platea. quēadmodū faciūt mali dñi q̄ seruos suos eīciūt cū cepint infirmari. Et non loq̄r de istis q̄ q̄nq̄ ad alia loca tales mittūt vt magis ⁊ q̄etius eis puideat, vl' rogante infirmo a seruitute ⁊ loco absoluūt. Sequitur Et ait ihesus centuriōi. Ego veniaz ⁊ curabo eū, q, d. Ego veniā psonal'r, nō mittam Petrū vl' andreā: ⁊ curabo eū miserīcorditer. Ibi dic Chrys⁹, q nunq̄ plus fecit dñs q̄ hic fecit. Nā vbiq̄ sequit volūtatē postulantiū. hic aūt p̄silijt. ⁊ nō solū curare p̄mittit: sed ⁊ ire ad domū. H Et ℞ pter duo. Primo ne videret despicere ꝺditōem serui. Nā ⁊ ipe cū esset dñs oīm: fact⁹ est p nobis ꝺuus. Scōo q̄ ꝑtutes centurionis ℞ merebant, s. fides. hūilitas. caritas et ei⁹ prudentia: vt ei⁹ domū intraret. Nō autez intrauit in domū reguli ad curādū filium ei⁹, sed reꝑbēdit regulū in q̄ non erat recta fides. vt ptz in euāgelio dñice, xxj. post pentheostes. Et habeb Joh, iiij. Cū aūt audiret Centurio dñm ad se venturū, oīdit suam magnā fidē ⁊ hūilitatē dicēs Dñe non sum dign⁹ ⁊c, reputabat enī se indignū, q̄ gentil' erat. Et sic ꝑsiderauit maiestatē diuinitatis xp̄i, q̄ forte idola in domo sua habebat. De ℞ ꝑbo Nō sum dign⁹ dicit Aug⁹, q fuit tante ꝑtutis vt xp̄s nō solū intraret hospitiū Centurionis, sed ⁊ ī corde ip̄i⁹ habitaret. Et q̄ ad recipiēdū corp⁹ xp̄i in sacro eucharistie null⁹ est dign⁹. Ideo ꝑm Orige, fideles cū ad mēsam xp̄i accedūt ꝑbis Centurionis instructi dicūt Dñe non sum dign⁹ ⁊c. vt vicz ꝑtute ip̄oz ꝑborū digni efficiant. Et subdit. Nā et ego hō sum sub ptāte ꝓstitut⁹ ⁊c, vbi arguit ꝑm Aug⁹, p locū a minori, ac si d. Si ego sub ptāte cōstitut⁹ habeo ptātē iubēdi, q̄nto magis tu potes cui fuūt oēs ptātes mōi ⁊c. Et sequitur. Audiēs aūt ihesus mirat⁹ ē ⁊c, vbi dicit Orige. Attēde q̄ntū sit ⁊ q̄le q̄ de⁹ mirat. Aurū, diuitie. regna, ꝓncipat⁹ in cōspectu ei⁹ sunt tāq̄ vmbra, vl' sic flos decidēs, nihil ℊ hoz in ꝓspectu ei⁹ est mirabile q̄si magnū vel p̄ciosum: sed tm̄ fides. Hāc mirat bonorificat ⁊ acceptabilez sibi estimat. Est tñ vez q ꝑs ꝓus oīa cognouit q̄ fierent. ⁊ sic nō mirabat tanq̄ de re incognita sed ad modū mirant⁹ se habuit vt nos instruere vt fidē hanc admiraremur, vt dic Aug⁹. Ecce q̄nta laus fidei, ⁊ p ꝑñs Centurionis. Sed di, nōne maior fides fuit ī ꝑriarchis ⁊ ꝓphis, ⁊ in btā ꝙgine et aplis. De ℞ dicit Piero, q ꝑbū xp̄i dicent⁹ Nō inueni tantā fidē ⁊c, intelligēdū est de p̄nūtib⁹, nō ꝺ oībus p̄terit⁹ p̄riarchis et ꝓphis q̄ fuerī fidei nr̄e ꝓncipiū, neq̄ de omib⁹ p̄nūtib⁹, q̄ excludunt illi q̄b⁹ loq̄bat vt aplī ⁊c. H Et ℞ g euāgelio p leprosuz ⁊ centurionē habemus plēs saluberrimas doctrīas. Prio q̄ leprosus docet nos orare ⁊ deū rogare, ad sensum sup̄ dictū. Et Centurio docet nos hūilitatē: reuerentiā ⁊ timorē ad deuz et ad corp⁹ xp̄i p̄cipiēdū seruare. Scōo doctria ex ꝑbo leprosi, dñe si vis potes me mūdare, q̄ valde necessariū nob est si grām ꝺsequi volum⁹ a deo vt ꝑus mūdemur in corde, q̄ null⁹ infundit vinū aut balsamū ad vas imundū, nullus serit triticū in agz plenus spinis ⁊ vticis nisi ꝑus eradicate fuerint, sic grām suā de⁹ cordi nō infundit nisi ꝑus purgatū sit a pctis ⁊ mūdatū. Ita vt p̄mus euellant⁹ spine malaz cogitationū ⁊ affectionū ⁊ carnaliū desideriozum ⁊c. Hec de scōo

I Quātū ad tercīū dubitat q̄d dz intelligi p puez centurionis. Rñr q ꝑ ip̄m intelligi p̄ōt q̄lib et pctōr mortalis. Et bñ pctōr puero cōparat ꝑpter tria. Prio q̄ sicut puer magis delectat in pomo q̄z in castro. sic pctōr plus delectat ī vili re carnali aut mūdana q̄z i deo. Scōo sic puer nō erubescit pudēda sua oīdere. sic pctōr nō curat ꝺ infamia sua. Tercio sic puer de leuib⁹ dānis plorat: et de magnis nō curat. ita pctōr nō curat dāna aie sue spūalia: sed corpalia ⁊c. Fuerūt aūt in puero siue ꝺuo centuriōis q̄tuor ꝺditōes q̄b⁹ se male habebat, ꝑ quas significat pctōr q̄ ex pctō mortali incurrit q̄tuor mala que in se habuit ille puer, vicz seruit⁹, impotētia ad opandū, timor et tremor, afflictio spūs. Pria g ꝺditio pueri est seruitus, q̄ erat ꝺuus cēturionis. ita pctōr ex pctō incurrit ꝑmū malū, s. seruitutē diaboli. Seruit⁹ aūt pcti est ꝓnitas ad peccandū. Qui enī facit pctm̄ seru⁹ est pcti Joh, viij. Peccatū autē cum homī dñatur: facit cum ꝓnū ad peccādū, vt ex vno pcto ad

aliud tendat, vt dicit Greg. Pctm̃ qđ per ꝓfessionē nō diluit mox suo pondere ad aliud trahit. Pctm̃ etiā vlterius deducit ad aliā seruitutē, s. diaboli. iuxta illud Hiere. xvij. Seruire te faciā inimicis tuis. i. demonibꝫ. z ibidē. xvj. Seruiet ibi dijs alienis qui nō dabūt vobis requiē die ac nocte. Secūdū malū ex pctō est ipotētia ad bñ opandū. qđ significat p ℔ q̄ seruꝰ centurionis iacebat in domo. Jacētes aūt nihil opantur nec opari pñt. Jacet aūt pctōr. qz nullū operari pt bonū meritorīū. Mā aliq̄n iacet ī ignē iracūdie, aliq̄n in luto luxurie, aliq̄n ī spinis auaricie. aliq̄n in mōte supbie vnde timet p̄cipitiū. z sic de alijs. Ecce q̄lem sibi fabricāt miseri pctōres lectū q̄ piculosum: certe tā malū vt tandē ex illo lecto trahant ad ifernalē lectū. De q̄ dr Esa. xiiij. Subter te sternet tinea: z vermes erūt operimētū tuū. Tercīū malū pctōris est timor z tremor. qđ significat p paralisim serui centurionis. Semp enī pctōr est ī timore z cōtinuo tremore. si dr q̄ det elēosynaz aut male ablata restituat timet ne sibi deficiat. si dr q̄ ieiunet: timet ne esuriat z corp̄ offendat. Si dr sibi q̄ ꝓficiat pctā sua timet devere cuncta. si dr q̄ faciat pniam z satisfactionē de pctis: timet afflictionē z incōmoda capitis z totꝰ corpis. Ecce quō pctōr tremet sicut paraliticꝰ. Sed de ill dr in ps. Trepidauerunt timore vbi nō erat timor. Quartū malū pctōris est afflictio spūs. qđ p hoc notat q̄ ille puer male torq̄bat in seipō. dicente Aug. i li. ꝓfes. Justisti dñe z ita est. vt pena sibi ipi sit oīs inordinatꝰ animꝰ. z hoc ꝑpter vermē ꝓscie q̄ sp pungit z rodit. Vñ Sap. xvij. Semp p̄sumit seua pturbata anxiꝰ est quō acq̄rat honores diuitias mūdi, oblectamēta corpis. z sic de alijs. Item male torquet q̄n ꝓsiderat turpitudinē vicioꝝ in q̄bꝫ iacet. et penas infernales q̄bus eternaliꝫ subiacebit si nō penitebit ꝛc.

Ex his patent q̄ttuor salubres doctrine quō z q̄bꝫ pctōr cognoscere p̄t statū suum. eē valde periculosum. De ℔ audite exēplum de stultitia pctōr. Vñ legit in vitaspatrum. vt etiā allegat Hugo de sctō victore q̄ angelus dñi apparuit sctō Arsenio ostēdēdo sibi fatuitatē z p̄culū pctōr. Unđ venit ad eū vox dicēs. Egredere foras z ostēdā tibi opa hoīm. Et surrexit z egressus est foras. duxit aūt eū angelꝰ z ostēdit ei ethiopē nigrū cū securi secantē ligna z facientē grandē sarcinā: z subleuare tēptabat sarcinā illā z p̄ magnitudine nō poterat portare eā. sed redibat z secabat iterū alia ligna et addebat sup sarcinā illā. Iterū oñdit ei alterū hoīem stantē sup lacū z haurientē aquā de lacu. z mittentē eā in collectacirlā siue vas pforatū. z q̄nto amplius ifundebat tāto maiorē labore habebat. z nihil aq̄ intus manebat. Iterū dicit ei. seqre me z oñdā tibi aliud. Et vidit q̄si q̄ddā edificiū templi: z duos sedentes in eius portātes sup scapulas vterq; lignū vnū longū volētes pariter ingredi p portā vnā templi hꝰ. Et nō p̄mittebat eos lignū qđ ex trāsuerso portabāt ingredi p illā portaz. Nō enī hūiliabat se alter alteri: sed ꝓtendebat pariter vterq; ingredi z nō p̄ualebāt. Exposuit g̃ ei has visiones dicēs. Qui ligna secabat z sp sup sarcinā adhuc magis addebat. est hō q̄ multis est pctis oneratꝰ z sup sarcinā suoꝝ pctōr. addit semp z ꝓtinue alia pctā. q̄ deberet potius agere p̄niam de pctis suis prioribꝫ. sed negligit emēdare vicia prioꝝ pctōr. Et magis addit alia pctā q̄tidie sup prioza Ille aūt q̄ aquā de lacu hauriebat hō est q̄ aliq̄ bona opatur. Sed qz etiā mala amplius opat. iō pereūt z delent illa bona opa q̄ fecit. Oportet g̃ hoīem vt dicit Apls cū timore et tremore salutē suā opari vt possit placere deo Qui aūt lignū portabāt hi sūt q̄ hñt iuguz sctōr monachoꝝ. sz iustificātes semetipos in corde suo cū exaltatiōe supbie nō humiliant inuicē. Iōq; ꝑpter supbiaz cordis sui remanebūt foris de regno xp̄i regis celorū exclusi. Inuocemus ergo dominū Jesum cum leproso vt aīas nostras mūdet a peccatis. vt sic mūdati mereamur p̄frui cōsortio beatorū. Amen.

Dñica tercia post octauas Epiphanie.

Sermo XVII.

Virgens Jesus

Simpauit ventꝰ et mari et facta est subito trāquillitas magna Mat. viij. Mar. iiij. z Lu. viij. Audistis in p̄tia dñica miracula q̄ dñs iesus fecit tris curando leprosū z puū centurionis. z p̄les in hoc saluberrimas doctrinas. signāt vt exemplo

leprosi nram volūtatem ꝓformem⁹ diuine voluntati. ⁊ exēplo Centurionis nos humiles ⁊ idignos gra dei reputem⁹ ⁊c. Hodie vero in euāgelio ostendit nobis p miraculū saluatoris nri qđ exhibuit in mari sedādo tempestatē magnaz, p qđ instruimur vt si insurgūt venti tēptationū a diabolo, a carne vel a mūdo in mari h⁹ mūdi, ad chri stū exemplo discipulo⁹ fugiam⁹, rogātes vt saluet nos ne pream⁹. Nō vt impetremus seq̄mur doctrinā apli i hodierna epistola ad Roma. xiij. scripta. Diligēdo pximos nros, q⁹ diligēdo pxim legē implem⁹ ⁊ oia dei p̄cepta custodim⁹. Hā diligendo pxim ordinate ꝓpter deū, deū magis diligimus ⁊ in nullo pxim offendimus. Et sic a deo grām in tēptatōib⁹ obtinem⁹ duz surgūt venti tēptationū, subito enī dns ihesus potēs est facere tranq̄llitatē magnā vbi supra. ℣ro gra Aue ma. ℣ Surgens ihesus imperauit vent⁹ ⁊c. ℣rio ꝓposui dicere euangelīū fm textū. Et q̄n dns ihesus ꝟ miracula fecit. ⁊ vbi. Scđo euāgelīū i tres partes distinctio, vt ptz. Tercio alīq̄ dubia ad ꝓpositū dekuiētia. ℣ Text⁹ euangelij. In illo t. Ascendēte ihesu in nauiculam secuti sunt eū discipli ei⁹. Et ecce mot⁹ magn⁹ factus est in mari ita vt nauicula operiretur fluctib⁹, ipe vero dormiebat. Et accesserūt ad eū discipuli ei⁹ ⁊ suscitauerūt eū dicentes, Dne salua nos perim⁹. Et dicit eis, q̄d timidi estis modice fidei. Tūc surgens imperauit vent⁹ ⁊ mari: ⁊ facta est subito tranq̄llitas magna. Porro homines mirati sūt dicentes. q̄lis est ꝟ qz ⁊ venti ⁊ mare obediūt ei, vbi supra. A Diceret q̄s, q̄n ⁊ vbi dom⁹ ihesus fecit ꝟ miraculū. Rñr q̄ historia hui⁹ euangelij facta est. ij. kal. Augusti anno pmo p̄dicatōnis sue cū erat triginta vni⁹ ānoz⁹ vicz vltima die iulij Et est factū in mari galilee. Tñ añ pns euāgeliū dicit Matthe⁹ q̄ cū ihesus multos infirmos curasset ⁊ multa mirabilia fecisset, iussit discipulos ire trās fretuz, ⁊ ipe cū eis ascēdit in nauiculā, p ꝟ docēs nos vt ait Chrysost, nihil ad ostētationē facere Volēs etiā p hoc vt dicit Remig⁹, q̄si hō turbaz importunitatē declinare Legit aūt dns tria refugia habuisse q̄n declinare voluit a turba. s. nauim: montē ⁊ desertū. Ita et nos cū opprimimur malis cogitatōib⁹ ⁊ grauib⁹ tēptationib⁹ siue aduersitatibus resurgere debemus ad desertū pnie. ad nauē dnice crucis. id ē xpi passionē meditādo. ⁊ ad montē superne beatitudinis celestia gaudia ꝓtēplādo. Cū tēptamur ad pcm̄: fugiam⁹ ad desertū pnie. Cū sum⁹ i aduersitate: fugiam⁹ ad nauiculā crucis. Cū sum⁹ in ꝓsperitate non obliuiscamur eterne btitudinis. Sic itaq̄ cū dns oprimeret a turbis ascēdit in nauiculā. Quia enī ꝓus multa ⁊ magna fecit mirabilia in terr⁹: ascēdit siue trāsijt ad mare. vt ibidē sil'ia aut maioza faceret q̄tenus terre marisq̄ dnm se ostēderet. Hec ō ꝓma pars ℔monis. ℣ Quātū ad secūdā partē ℔monis notādū q⁹ ꝟ euāgelium ꝓt distingui in q̄tuor particulas, in q̄b⁹ nobis q̄tuor mystice ꝓponunt ad nostrā doctrinā vt ptz in ꝓcessu. Primo igressus xpi ⁊ discipulo⁹ ei⁹ in nauiculā, p quā intelligitur pnia. Scđo periculū in mari rōne cōmotiōis, ibi. Et ecce mot⁹ magn⁹ fact⁹ est in mari ⁊c. p qđ significat tēptatio. Tercio ihesu a discipl' excitatio ad saluādū eos, ibi Et accesserunt discipuli ei⁹ ⁊c. p qđ significat misericordial' subuentio. Quarto miraculi opatio, p qđ significat xpi vniuersalis dnatio. ibi. Tūc surgens imperauit vent⁹ ⁊c. De ꝓmo notandū q⁹ dns ihesus vt ver⁹ hō humana opa fecit. Ydo trāseundo de vna parte stagni ad aliā: nauicula indiguit, nauiculā ascendit: ⁊ in nauicula obdormiuit sed vt ver⁹ de⁹ creatur⁹ imperauit: ⁊ obediūt ei ⁊ nullius opus habuit. Et iō inq̄ntū xp̄s erat de⁹ nō indigebat naui, sz nauis indigebat xp̄o ne i fluctib⁹ submergeret, qđ p effectū postea patuit. Hec etiā inq̄tū deus dormiuit nec dormitauit, fm illud ꝓ. Ecce nō dormitabit neq̄ dormiet q̄ custodit isr'l. Quāuis enī xp̄s potuit supra mare ābulasse sicut alia vice fecit, vt ptz Marci. vj. Quarta aūt vigilia noctis vēit ad eos ambulās sup mare, tñ voluit nauigio ad illā terrā venire qz nāc hūana: nunc diuina opa ostendebat vt se verū deū ⁊ verū hoiem approbaret, vt daret nob exēplū q⁹ in his q̄ possum⁹ opari p nos non debem⁹ tēptare deū diuīe, puidētie nos cōmittētes, sic aliq̄n faciūt infirmi q̄ auxilio medicoz⁹ possēt curari ⁊ nolūt sz deo cōmittētes, vel aqs p modicū spaciū circuire sine piculo. ⁊ do se cōmittētes intrāt, pfundū, ⁊ plures ex hoc

submergunt, sic t xps ñ volauit sz cũ alijs nauigauit. Sic t nos in mari b⁹ secli debem⁹ nauigare t remos accipe t bõa opa ri. ℒ Scdo in euãgelio tangit pericu lũ maris cũ dr. Ecce mot⁹ magnus factus est in mari. Hoc aũt factũ ẽ subito t ip̃roui se. Cũ enĩ ꝓus eẽt trãq̃llitas facta ẽ magna commotio in mari p xpm licet dormiebat. Eleuabant enĩ ꝓcelle in magna altitudie supra nauiculã, ita vt videret ire in ꝓfun dũ. Jõ dic euãgelista. Jta vt nauicl'a ope riret fluctib⁹. Sic g subito eleuabat naui cula t descẽdit, t sic exagitata fluctib⁹ reple bat. Hec sunt mar⁹ picula vbi nec portus ꝓfugiũ: nec hoim adiutoriũz bñ põt: q̃ ne mo scit nisi q̃ expert⁹ est. Jbi dicit Orige. Res mirãda atq; stupẽda q̃ ille de q̃ dr in ps. Ecce nõ dormitat neq; dormiet. nunc dormire dr, sed licet dormiret corpe: vigila bat tñ diuitate. ĩmo etiã ꝑm portionẽ anie supioẽ sp vigilabat. q; ꝑm eaz clare intue bat diuinã essentiã. q; xps vt hõ sp fuit ꝓ be beatus t ver⁹ cõprehẽsor. Jõ ipe dic Can ticoz. v. Ego dormio t cor meum vigilat. Dormiuit aũt vt se vez hoiem demõstra ret t discipl'oz corda ꝓbaret. nõ q; ipe cor da eoz igraret: sz vt ipi seipos agnoscerẽt. Scdo vt mag⁹ timeret t sic eos ad oronez ꝓuocaret. Si enĩ vt ait Chrys. eo vigilãte tẽpestas facta esset: vl' nõ timuissent: vel nõ orassent t rogassẽt. Ecce iã ptz q; dñs vult adorari et rogari ĩminẽte piculo. nõ vt hõ q̃rat auxiliũ demonũ t superstitiosorũ. Ter cio dormiuit vt tãto mag⁹ suã potentiã de monstraret. q̃ mag⁹ claruit in eo q; mox ex citat⁹ impauit vent⁹ t̃. ℒ Sz di, q̃s vtrũ hec tẽpestas fuerit naturalr vl' mira culose exorta. Rñr q; nõ naturalr sz mira culose t virtute t volũtate xpi fiebat. q̃ pro ducit vẽtos de thesaur⁹ suis. Haz natural' causa tẽpestatis vl' cõmotõis mar⁹ q̃nq; ẽ q; radij lune t supioz corporum resoluunt vaporẽs a fundo terre t aq̃, nec ad plenuz eos ꝓsumũt vl' ad aerem cõplete extrahere pñt q̃n remaneãt aliq̃ infra corp⁹ maris t expellunt aq̃s maris de locis suis, et gene rant ãpullas t tumores in corpe mar⁹, ad quã etiã cõmotionẽ vẽti certãtes faciunt q̃ monẽt interdũ nõ solũ leuẽ superficiẽ aq̃: sed etiã q̃ in tra fundata sunt ꝓcutiũt. Sic aũt nõ generabat hec tẽpestas: sz supnaturalit volũtate xpi vt sup̃ dr. Dicit aũt in euãge lio. Facta est ãt tẽpestas magna. Et ꝑ iõ vt magnũ opus oñderet. q; q̃nto magis flu ctus nauicule irruebãt: tãto mag⁹ discipu los timor ꝓturbabat vt pl⁹ se desiderarẽt li berari p miracula saluatoris. Facta ẽ g̃ cõ motio maris vt discipl'i timerẽt: et timẽtes xpm inuocarẽt. inuocãtes liberarent, libe rati mirarent, mirãtes in fide firmarentur Hec Orig. ℒ Tercio in euãg. tangit excitatio iesu a discipul' cũ dr. Et accesserẽt discipli ei⁹ t̃. Accesserũt enĩ ꝓident tanq̃ ad eũ a q̃ liberari possent a piculo. ꝼm illõ ps. Accedite ad eũ t illuminami: t facies vre nõ ꝓfundent. t suscitauerũt eũ. poterãt enĩ dicere. Exurge q̃re obdormis dñe. Circa ꝑ dicit Cyrill⁹ q; discipli nõ stati excitaue runt xpm cũ cepit oriri tẽpestas, sperantes alio mõ euadere piculuz, sz q̃ magnitudo piculi eis tantũ timorẽ incussit vt nll'a alia spes salut⁹ esset nisi a deo. tũc excitauerunt xpm. Credebãt xpm se posse iuuare, sed eo dormiẽte tẽpestatẽ igrare, ĩmo vt dic Orig. tanto metu discipl'i fuerũt cõterriti t pene aio alienati vt irruerẽt in eũ et nõ modeste ac lenit⁹ sed turbulent⁹ suscitarẽt: dicẽtes al ta voce. Dñe salua nos perimus. ac si dice rẽt. in mãu tua est sal⁹ nra. g̃ nisi tu nos ad iuueris oẽs submergemur. Et rñdit iesus. q̃d timidi est⁹ modice fidei, vtiq; modice fi dei erãt. q; putabant se posse piclitari põte xpo. Jõ dicit Orig. O vecordes discipuli saluatorẽ vobiscũ habent⁹ t piculũ timetis. Vita vobiscũ est: t de morte sollicitati estis. Quarto in euãge. ostẽdit miraculi opatio. ibi. Tũc exurgẽs impauit vent⁹ vt flare ces sarent t obediuerũt ei, ꝼm illud ps. Ignis grando niz glacies spũs procellaz. q̃ faciunt verbũ eius. Et subito facta est tranq̃llitas magna. s. aeris t maris. ꝼm illud ps. Tu dñaris ptãti maris: motũ autẽ fluctuũ ei⁹ tu mitigas, vbi dic Chrys. Cũ naturalr tẽ pestas terminat tunc adhuc ad multũ tps aque ꝓcutiunt. Hic autẽ sil'oia cessauerũt vt nec semita nec vestigiũ alicui⁹ ꝓturbati onis remaneret. qõ erat valde extraneum. Ecce dñatio xpi vniuersal'. Jõ sequit ꝓ pro ro. i. valde hoies q̃ vicz erãt in nauí mirati sunt dicẽtes. Qual' est hic q; t venti t ma re obediũt ei. s. tanq̃ domino t creatori suo. Hõ dixerũt hec interrogatiue ꝼm Orige.

sed assensitiue, q̃si dicant ãmiratiue Ille talis z tã magn⁹ est q̃ venti et mare obediũt ei: Qualis g̃ est iste. i. q̃ magn⁹. q̃ fortis, q̃ magne potẽtie, p̃cipit enĩ creature z nõ supergredit p̃ceptum ei⁹. soli g̃ hoĩes resistũt dei p̃ceptis: z ei⁹ ꝓsilijs nõ acq̃escũt, vt dicit Origẽ. ¶ Et h̃ ptz q̃ si hõ nõ fuisset inobediens suo creatori: oĩs creatura ei obediens fuisset, imo q̃ plus est si liceat loqui. de⁹ obediens fuisset homi. sed ꝑter inobedientiã hoĩs oĩs creatura facta est illi inobediẽs Et ipe hõ fact⁹ ẽ sibi inobediẽs q̃ caro ꝯcupiscit z rebellat aduersꝰ spm̃ z̃ẽ

¶ Et oĩbꝫ istis ptz q̃ vltimũ et p̃ncipale remediũ in⁊ periculis: in mari: in tẽpestate: in aduersitate z tribulatiõe est ꝓfugere ad deũ oꝛoniby deuotis. Vñ legit Jone. j. q̃ naute p̃mo clamauerũt ad dñm et deũ suum. Scõo ꝓiecerunt vasa in mare. Tercio ꝓiecerũt Jonam ꝓphãm in mare. Quarto vouerunt vota dño. Clamare ad deũ est deuotꝰ oꝛoniby ipm excitare dicendo. Exurge dñe adiuua nos et libera nos ꝑter nomẽ tuũ. Scõo vasoꝝ ꝓiectio ẽ ele mosynaꝝ largitio z tpaliũ abiectio. Ꝓroiectio Jone in mari est filiũ dei nob in mari tribulatiõis associari: dicẽdo, dñe ꝑt nos est oꝛta hec tribulatio tempestatis, q̃ ꝑter odiũ diaboli ꝓtra deuꝫ: insurgit ꝓtra nos vota facere vt cõpleant, alias meli⁹ eẽt nõ vouere. Ita debem⁹ nos facere q̃n in mari hui⁹ mundi insurgit aliq̃ tempestas: siue generalꝫ siue particularꝫ: debem⁹ facere vt discipuli fecerũt, s. recurrere ad x̃pm ꝑ bona opa: z ipm excitare dulciter oꝛoniby deuotis: dicẽtes, salua nos perim⁹ Hec de se cũda parte. ¶ Quãtũ ad terciã partẽ sermõis dubitat q̃d intelligere debeam⁹ ꝑ nauiculã in h̃ euãgelio. Ad h̃ dicẽdum est q̃ q̃druplex est nauicula x̃pi spũaliꝫ loquẽdo, vicz crux, eccl̃ia, fideꝫ aĩa, pnĩa. Prima nauicula x̃pi ꝛm Rabanũ quã x̃ps ascendit est arbor crucꝭ. Hec nauicula sctẽ crucꝭ fuit supi⁹ z infer⁹ stricta siue añ z retro ad modũ nauis. z in medio lata, tam stricta q̃ caput nõ habuit q̃ se inclinaret Mat. viij Vulpes foueas hñt z̃ẽ. Et tã stricta q̃ pedes insiꝫ cõfixi sunt nõ hñtes sufficientẽ locũ. z tã ampla q̃ man⁹ violent tracta est ꝑter latitudinẽ z distantiã foramis. saltem man⁹ sinistra q̃ erat scõo affixa. Hui⁹ nauicule auxilio fideles trãsfretatis mũdi fluctibꝫ ꝓueniũt ad portũ celestꝭ patrie. Ascẽdente g̃ x̃po in hãc nauiculã secuti sunt eũ discipuli ei⁹, q̃ omẽs ad tormẽta z vsq̃ ad mortẽ fuerũt eũ imitati Vñ aiebat ad eos z ꝓseqũter ad nos oẽs. Qui vult p⁹ me venire abneget semetipm z tollat crucẽ suam z seqũtur me Mat. xvj. z Lu. ix. Cũ g̃ x̃ps in cruce posit⁹ fuisset, mot⁹ magn⁹ factus est in mari h⁹ mũdi. q̃ cõmote sunt mẽtes discipulorꝫ de passiõe ei⁹. Magn⁹ etiã fact⁹ est in mũdo mot⁹, q̃ tenebre facte sunt sup vniuersaꝫ terrã. velũ tẽpli scissum ẽ in duas partes a sũmo vsq̃ deorsuꝫ, terra mota est z petre scisse sunt Mat. xxvij. Et tñ dura corda pctoꝝ ad pniam scindi nolũt. Ecce q̃ magn⁹ mot⁹ fact⁹ est ĩ mari hui⁹ mũdi, imo tã magn⁹ q̃ nauicula x̃pi opta est fluctibꝫ, q̃ x̃pi crux sanguine ꝑfusa fuit Bene operiebat nauicula fluctibꝫ, q̃ tanta vis ꝑsecutiõis circa x̃pi crucẽ fuit vt q̃si mentes oĩm ꝓtra ipm fluctuarẽt. Mã ꝑtercũtes eũ blasphemabãt, latro crucifixus deridebat. discipuli trepidabãt, z facta est crux x̃pi in deis scandalũ, gentibꝫ autẽ stultitia. Ecce q̃ntis fluctibꝫ hec nauicꝫa opiebat. Sz inter hec oẽs ꝓmotões ipe dormiebat, suũ ãt dormire mori est. Excitãt ãt discipli dñm: duꝫ turbati mẽte maxis desideri oꝛũ clamoribꝫ resurrectionem efflagitabãt: dicẽtes, salua nos resurgẽdo, q̃ perimus ꝑturbatõe mortꝭ. Ipse vero resurgẽs primo increpat ipoꝝ modicã fidẽ. Exprobrauit enĩ incredulitatẽ illoꝝ: z duriciã cordis eoꝝ Mar. vltõ. Imperauit ventꝭ q̃ diaboli supbiam strauit. Imperauit z mari. q̃ vesaniã iudeorũ cõpescuit. Et facta est tranq̃llitas magna q̃ sedate sunt mẽtes discipl'oꝝ visa eius resurrectõe. Nos ꝛo hoĩes vidẽtes hec oĩa dicim⁹, q̃lis est h̃ z̃ẽ. Sz attẽde tu pctor q̃cũq̃. bñ mirarꝭ x̃pi potẽtiã, ei⁹ acerbissimã mortẽ z resurrectionẽ: z nõ cõpateris sibi. Ille ei⁹ sanguinẽ fundendo te redemit. Ille pauptate vixit, ꝓba z ꝓbera durissima ꝑ te sustinuit, z tu in voluptate viuẽs vis ab eo ꝓcipe p̃mia eterna. Hõ sic ait dñs vt. s. q̃ vult post me venire tollat crucẽ suã z̃ẽ. ꝑ multas tribulatões oportet nos intrare in regnũ celoꝝ. Act. xiiij. Ecce oportet ẽ ꝓbuꝫ necessitatꝭ. q. d. ibidẽ paul⁹ z barnabas, sine multꝭ tribulatõibꝫ patienꝫ gratis impos

sibile est hoiem in vitā eternā introire. ¶ Scōa nauicula est ecclia fideliū. de qua ꝓuer. xxxi. Facta est q̄si nauis institoꝝ. i. mercatoꝝ ꝺ lōgo portās panē suū. In hac naui ꝑm glo. ꝓtinent fideles. q̄ cū xp̄o p̄ mare hꝰ secli ad regnū celoꝝ ꝓueniūt. Ista āt nauicula parua è ⁊ stricta añ ⁊ retro. mediū hns latū. ꝓncipiū ecclie multꝝ ꝑsecutōibus tyrānoꝝ angustiatū est. ⁊i sine angustiabit ecclia ꝑsecutōne antixp̄i. In medio aūt tpe ecclia hz magnitudinē. q̄ multiplices sūt fideles: saltē noīe. q̄ multi xp̄iani dicunt. Et ipa ecclia hz magnas ⁊ latas possessiōes. sz attendēdū est q̄ mediū nauicule licz sit latius extremitatiby. est tñ debili. Sic ⁊ eccleſia licz nūc habeat magnā latitudinem. valde tñ debil est. Flectunt ei hodie xp̄iani ⁊ ꝓcutiunt vent. tēptationuz ad q̄slibet delectatōes. flectunt plati ex affluētia rerū tpaliū ⁊ bonoꝝ ac ptātis ecclīastice. q̄bus mutant ad vanitates ⁊ insanias falsas. Jō valde timēdū est hodie ecclie dei ne illi qui sunt i medio nauis ad sentinā ducant ⁊ labant. hanc itaq̄ nauē xp̄s ascēdit. q̄ ipe est gubernatoꝛ ecclie in q̄ discipli ꝓtinent. Hz ꝓtra ecclīam flāt vēti validi ⁊ varij. tā gentiliū q̄z hereticoꝝ q̄z etiam maloꝝ xp̄ianoꝝ ⁊ ꝓncipū tyrānoꝝ. Ūñ eleuant fluct. cōtra ecclīaz. vt sic nauicula q̄i operiat fluctiby. qđ veraciꝰ p̄rioribꝫ tpib accidit. ⁊ etiā eueniet i fine ⁊ ꝑsus finē mōi. Hz int hec xp̄s dormire videt ⁊ nō attēdere. q̄ vt dic Orige. patientiā bonoꝝ ⁊ pniam ꝑioꝝ de⁹ expectat. Et q̄ntūcūq̄z hec nauicla xp̄i agitet vel fluctiby opiat. tñ submergi nō pōt. Jō hñ sigta est p archā noe ⁊c. Ūñ q̄dā ait imperatoꝛi ecclīam ꝑseq̄nti hos ꝑsus. Piter. incassuz nauē submergere petri. Fluctuat ⁊ nunq̄z desinit esse radix. Et h xp̄o imperāte ventis. i. demoniby ⁊ eoꝝ mēbris siue mal hoiby etiā q̄litercūq̄ī petētiby ℟

Tercia nauicula est q̄libz fidel aīa. Ūñ Aug. sup Joh. dicit q̄ nauicula xp̄i sit q̄libet fidel aīa. Dec nauicula mari exponit. q̄ corpi sociat. Vere enī corp⁹ nr̄m ē mare. q̄ oīa opa ei⁹ amaritudinē habēt admixtā. In hāc nauiculaz xp̄s ascēdit. cū ibi p gram inhabitat. Sequunt aūt discipli. i. tres ꝓtutes theologice. fides. spes ⁊ caritas. Et q̄tuoꝝ ꝓtutes cardiales. prudētia. iusticia. tpantia. fortitudo. Et septē dona spūs sancti. s. donū sapie ⁊ intellect⁹. ꝺ silij ⁊ fortitudinis. scie ⁊ pietatis. ⁊ timoris dñi. Ecce q̄z pulchra xp̄i comitiua. Sed nec ista nauis pōt sine fluctuatōe trāsire. Flant ei vēti tēptationū. oriunt vnde passionū. Flam ista nauiculā cōmouēt vēti. i. exteriores demonum impulsiones. Et vnde. id est interiores vexationes carnales. Et nōnūq̄z est tant⁹ tēptationū ipet⁹ q̄ q̄i aīa opit fluctibus vt sit in piculo ꝺsentiēdi carnalibꝫ desideriis q̄ militāt aduersus aīam. Magna vnda est carnal⁹ ꝺcupia. magna vnda tpaliū rer⁹ indigētia. magna vnda. tribulatio. ꝑsecutio. expoliatio. ⁊ silia. ex q̄bꝫ timendū est ꝓtutes ⁊ dona piclitari. Hz xp̄s tūc dormit. eo q̄ ipe ꝑm hylariū somno nr̄o somniatur in nob. ita q̄ videat nos dereliq̄sse. sz nō est ita. imo ipe ꝓmisit dicēs in ꝓs. Cū ipo sum in tribulatōe: eripiā eū et glorificabo eū. Et iō redeūte aīa ad se ꝓtutes ⁊ dōa excitant dñm. Fides ei dicit. Credo te dñe posse succurrere. Spes dic. spero q̄ iuuabis. Caritas dicit. oīa ꝓ te suffero. Prudētia dicit. me tibi cōmitto. Justicia dicit. digne dñe hec sustineo: sed misēdia tua adiuuabit me. Fortitudo dicit. oīa patient suffero. Tpantia dicit. oīa mihi suggesta abhorreo. Dona etiā spūsci postulāt adiutoriū gemitiby inenarrabilibꝫ. vt dicit aplus. Dēs q̄ ille ꝓtutes voce grādi exclamāt dicentes. Dñe salua nos p̄im⁹. Tūc xp̄s oēz turbulētiā sedat. Exteriores vent⁹ demonū cōpescit. Fluct⁹ carnis ꝫ aīam se erigētes mitigat. ⁊ sic fit mag trāq̄llitas int corpus ⁊ aīam. ita vt ipe tot⁹ hō miret ⁊ dicat Qual est h misericordissim⁹. potētissimus dñs. q̄ mare ⁊ vēti obediūt ei. Hec de tercia nauicula. ¶ Quarta nauicula est pnīa. Dicit aūt pnīa nauicla triplici rōne. Prīa est q̄ pnīa ad instar nauis i ꝓncipio est stricta nō assuet icumnare nec orare nec eleosynā dare vl ciliciuz portare ⁊c. Stricta est sz paulatī dilatat. q̄ q̄ hō ē iā assuetus nō tm̄ guat. Hz in fine restringit. s. i senectute ꝓpter tediū. sz nō tm̄ q̄ntū in ꝓncipio. Scōa rō est ꝓpter officiū nauis. s. trāsfretādi ⁊ portādi merces de vna patria ad aliā. sic nos pctōres cuz nauī pnie oportet transfretare de ista tra ad patriam paradisi: ⁊ portare ibi merces meritoꝝ. virtutū ⁊ bonoꝝ opeꝝ. Tercio rōne ꝑiculi. q̄ na-

nis q̄ diu est ī mari est in periculo magno. Ecc̄a. xlij. Qui nauigāt mare enarrāt pic̄la ei⁹. Ita de naui pn̄ie. qm̄ ℔ magnus mare h⁹ mōi totū est plenū pic̄l'. ij. ad Cor. xj. Periculis fluminū. piculis latronū. pic̄l' ex genere. pericul' ex gētib⁹. pericul' in ciuitate. piculis in solitudie ⁊c. In hāc nauim pn̄ie ascēdit xp̄s in sua natiuitate. qz nō in palacio. domo siue camera voluit nasci: sz in stabulo vbi ñ habuit lectū nisi p̄sepe bouis ⁊ asini. in q̄ naui nauigauit. xxxij. ānis sp cū fortuna et malo tēpe q̄uscz̄ q̄uenit ad portū gl'iose resurrectōis in die pasce. ⁊ secutī sūt eū discipli ei⁹. qz oēs cū naui pn̄ie trāsfretarūt vscz̄ ad portū gl'e. Sed di. q̄s. q̄re ꝺr nauicula diminutiue. Rñr q⁹ pn̄ia nr̄a modica est respectu pc̄ōz̄ q̄ fecimus ⁊ penaz̄ q̄s meruim⁹ ⁊ p̄mioz̄ q̄ expectam⁹ Jō dicit scp̄tura sc̄a. Sap. xiij. Exiguo ligno credūt hoies aīas suas. et trāseuntes mare p ratē liberati sūt. In ista parua nauicula pn̄ie oportet nos seq̄ xp̄z. qm̄ al's nullus pc̄ōr p̄t saluari. Hec nauicl'a figurata fuit in archa noe in q̄ q̄ inuēti fuerūt liberati fuerūt ab aq̄s diluuij. alij aūt oēs perierūt. Sic q̄ exēplo xp̄i ⁊ discipuloz̄ suoruz̄ ponūt se in nauicula pn̄ie saluabunt. alias vndis infernalib⁹ inuoluunt. Lu. xij. Dico vobis q⁹ nisi pn̄iam egerit⁹ sil' peribitis Recte sic illi q̄ nō fuerūt in archa noe: sz illi q̄ nauigāt cuz nauicula pn̄ie nō p̄uant bonis gl'ie paradisi. Bern̄. Nō p̄uabis illos q̄ ambulāt in innocētia sed nec eos q̄ ambulāt in pn̄ia paradiso. Et qz mūd⁹ ꝺr mare ī q̄ nauigat nauicl'a pn̄ie. ℟m illō. p̄s Hoc mare mḡnū ⁊ spaciosū mānib⁹ illic reptilia. s. spūs maligni q̄z est numer⁹ diuersaz̄ tēptationū. Dubitaī q̄ ex q̄b⁹ causis mūd⁹ ꝺr mare. Rñr q⁹ ex triplici cā iste mūd⁹ ꝺr mare. p̄ria p̄pter crudelē deuoratōnē. qz sic in mari pisces maiores comedūt ⁊ deuorāt minores. sic in ℔ mōdo maiores crudel'r deuorāt ⁊ destruūt minores. ℘o q̄ notādū q̄ dicit bt̄us Tho. in postilla sup Job de illo magno pisce q̄ vocaī cet⁹. q⁹ q̄n vult comedere aperit os suum ⁊ emittit anhelitū odoriferū. ⁊ pisces sequunt odorē: et sic absorbet eos. Sic iste mūdus spirat odorē delectabilē honoz̄. dignitatū. deliciaz̄ ⁊c. Et multi sentiētes hūc odorez sequunt q̄scz̄ absorbēī a mōdo ⁊ diabolo. Oēs ⁊ q̄t fuerunt deuorati ⁊ ꝺsumpti ℔ odore decepti. Aug⁹. Ama seculū ⁊ absorbebit te. Amatores ei⁹ suos vorare nouit ñ portare. Isto mō magni pisces. i. magni homines aperūt os ⁊ emittūt anhelitū odorifer rū ꝺbor̄ ⁊ rōnū colorataruū vt p̄p̄ls sequat ⁊ ab ipis deuoret. Cōtra tales dicit christ⁹ Nōne cogīscent oēs q̄ operant iniq̄tatē q̄ deuorant plebē meā sic escam panis. p̄s. xiij. Et dicit Nōne. i. imo certe cogīscēt ī die iudicij particular'r ⁊ vniuersal'. oñs q̄ operant iniq̄tatē. qñ xp̄s et dñs iudex dānabit eos eternal'r. q̄ deuorāt plebē meā ip̄az̄ destruendo ⁊ comedēdo sic escaz̄ panis. qz sic panis est cibus q̄tidian⁹. sic illi q̄tidie exprimūt ⁊ deuorant plebē meā. Ecc̄a rō est. p̄p̄t inq̄etudinē. qz mare nūq̄z q̄escit. sic iste mundus ē inq̄etus ⁊ vndosus. mō mūdani sūt alti p̄ p̄speritatē. mō bassi p̄ aduersitatem. mō sani. mō infirmi. mō leti. mō tristes. mō diuites. mō pauper. mirabiles elationes marī. p̄s. xcij. Tercia rō est p̄pter piclitationē. qz sic nauis in mare sic aīe in ℔ mūdo piclitant'. imo piculosior est mōs aīaby q̄s sit mare nauib⁹. Cui Bed. In mari marsilie de centū nauib⁹ vix vna perit. sz in mari h⁹ mōi de centū aīab⁹ vix vna saluatur. De mari ḡ mōi dicit euāgelista. Dor⁹ magn⁹ fact⁹ ē in mari. i. in mōdo. Per hūc modū intelligim⁹ tēpestatez̄ tēptationū. q̄m sic tēpestas q̄nq̄z venit a cā supiori. s. a stellis. marie ex erratic'. vt dicit Aug. Q̄nq̄z a cā inferiori. qz p̄cedit a p̄fundo marī. qō fer uet vl' bullit. q̄nq̄z a cā media. s. a vent'. Ita tēpestas tēptatōnuz̄ venit illi q̄ in naui est pn̄ie. q̄nq̄z a supiori. s. a ꝺo p̄mittēte ad ip̄i⁹ hūiliatōnē ⁊ gr̄e ꝓbatōem. Sic dic apl's de se. Ne magnitudo reuelatōnuz̄ extollat me dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis angel⁹ satha ne q̄ colaphiset. ij. ad Cor. xij. Q̄nq̄z a cā inferiori. s. a carne inualescēte vl' timēte. Sicut de petro. q̄ peccauit abnegādo xp̄m timore. s. mort'. q̄nq̄z a diabolo instigante. Sicut de Job. ij. ca. Egressus sathan a facie dñi p̄cussit iob vlcere pessimo. ⁊ cuz pe nitens sic temptatur. christ⁹ dormit.

Ubi notādū est q⁹ xp̄s in celo sp vigilat. qz sp beatorū recordat ⁊ eos sp docet. In inferno aūt sp dormit. qz eor̄ obliuiscit⁹ ⁊ punit. In nauicula aūt pn̄ie q̄nq̄z dormit q̄nq̄z vigilat. Vigilat aūt q̄n ī tribulatōib⁹

adiuuat, sed ꝺz dormire qñ penitẽtẽ expo-
nit tribulatõib⁹, z iterim nauicula pñe ia-
ctaꝫ fluctib⁹, q: vent⁹ tẽptatõis diabolice ẽ
ei ꝺtrari⁹, z xp̃s expectat vt ip̃m excitet di.
Exurge q̃re obdormis dñe. Hz di. qd fa-
cere ꝺz hõ q̃ est i hꝭ mꝺo in varijs tẽptatõi
bus. Rñr q⁹ hꝭ facere ꝺz qꝺ faceret ille q̃ cũ
nauí est in ꝓiculo maꝛ⁹ posit⁹. O Vñ
ad saluãdũ nauẽ i ꝓiculo positã pꝛes labo
rãt ne nauis ꝓiclitet, vicz q: alí⁹ nauẽ exo-
nerat - Pauptaſ - Alí⁹ nauẽ exhaurit - Hu
militas. - Alí⁹ rupturas obstruit - Timoꝛ
Alí⁹ anchoꝛã iacit - Spes. - Alí⁹ velũ de
ponit - Patiẽtia - Alí⁹ gubernaculũ sumit
Prudẽtia. - Alí⁹ nauigãdo vndas supat
Justicia. - Et ita nll⁹ est ibi ociosus: hz q̃-
libet de sua salute sollicit⁹ est, z sic nauis sal
uaꝫ z nõ perit Ita spũaliꝛ ad tẽptatõis eua
sionẽ fieri ꝺz, z sic saluabiꝫ aĩa a ꝓiculo tem
ptatõis, q̃ aũt in aliq̃ ustorũ negligẽs fuerit
pibit. Prio q̃ pauptas nauẽ exonerat. q: di
uitie mergũt in iteritũ. Ꝑm illud ꝓ. ad Thi
mo. vj. Qui volũt diuites fieri incidũt i la
queũ diaboli z in tẽptatões mltas et desi
deria mlta z iutilia, q̃ mergũt hoies i inte
ritũ z dãnationẽ, ꝓterea ꝺz in ps̃. de illis
Sil' insipiẽs z stult⁹ pibũt z relinq̃nt alie
nis diuitias suas. Et alibi. Diuitie si aflu
ant nolite coꝛ apponere. Vere coꝛ apponit
q̃ ꝓter diuitias deũ offendit aut ꝓximuz.
Pauptas q̃ siue elẽosyna exonerat z saluat
Ꝑm illud ps̃. Anias paupeꝝ saluas faciet.
Scõo bũilitas nauẽ aĩe siue pñe exhau-
rit: aquã pcti eiciẽdo, iuxta illud Treñ. ij.
Effunde siẽ aquã coꝛ tuũ añ ꝓspectũ dñi.
vicz p detestatõez pctõꝝ cum ꝓposito absti
nẽdi. Tercio timoꝛ rupturas obstruit. et hꝭ
est mꝰter sollicitꝰsim⁹, q̃ ei timet dñz nihil
negligit Eccẽs. vij. qꝛ timoꝛ obstruit foza-
mina sensuũ p q̃ intrat moꝛs. Hieremie. ix
Moꝛs itrat p fenestras, z sic saluaꝫ nauis
Iste aũt timoꝛ oriꝫ ex q̃uoꝛ. ſ. ꝓsideratione
potẽtie iusti iudicis, ex defectu aduocati: et
multitudie accusantiũ, z ex ig̃ratia i cã sua
rẽ. Hõ aũt solũ debẽt obstrui mag̃ fozami
na: sed z parua, q: paulatim p parua z ve-
nialia multa faciũt hõ disponit ad mortale
z mergit. Quarto spes anchoꝛam iacit. ad
Heb. vj. Fortissimũ solaciũ habeã⁹ q̃ ꝓfu
gimus ad tenẽdã ꝓpositã spez. quã sicut an
choꝛã habem⁹ aĩe tutã z firmã. Jõ ꝺz i ps̃

Beat⁹ vir q̃ sperat in dño. Hz non valet
spes sine opib⁹ bonis, q: q̃ sperat vitã eter
nã ꝺz spare ex meritꝭ, q: spes vt diẽ Da-
gister in. iij. est certa expectatio future bea-
titudis ex meritꝭ, puenies, q̃ aũt sine meritꝭ
sperat magis ꝺz ꝓsumere q̃z spare. Quinto
patiẽtia siue benignitas velũ ꝺponit, vt in
flatio z vẽti iniurie viã habeãt, supꝭ aũt hꝭ
velũ erigit, z iõ mg̃ni vẽti supueniẽtes ip̃m
dimergũt, xp̃s g̃ p patiẽtiã bñ ꝺposuit ve
lũ supbie z vindicte, iõ dixit, In patia vr̃a
possidebitꝭ aĩas vr̃as Lu. xxj. Sexto pru
dentia siue sapia gubernaculuz sumit. gu-
bernaculũ aũt tenere est intẽtõnẽ suã ad re
ctũ finẽ oꝛdinare. qꝺ vtiq̃ facit illa pꝛuden
tia z potꝰ sapia q̃ est de etnis. Qui autẽ il-
lud gubernaculũ nõ tenet, ſ. dirigẽdo intẽ
tionẽ suã ad rectũ finez sicut hypocrite: ille
perit. Job. viij. Spes hypocrite peribit.
Septio iusticia vndas supat. Justicia au
tẽ illa pñia est: q̃ hõ terram coꝛpis sui beni
gne iustificat. latrones, i. sensus suos incar
cerãdo z q̃dãmõ occidẽdo p carnis morti
ficationẽ. xp̃os latrones exhibẽdo iusticie
dei. i. sacerdoti in ꝓfessiõe. Jõ bñ diẽ apl's
Si nosmetip̃os diiudicarem⁹: nõ vtiq̃ iu
dicaremur, ſ. ad Coꝛ. xj. Ascẽdam⁹ g̃ nauí
culas xp̃i: sig̃nt' crucis z pñe, z in periculis
ip̃m inuocem⁹ vt nos saluet, vt sic eo adiu
uãte z tẽptatõib⁹ imperãte q̃eti pueniam⁹
ad poꝛtũ salutꝭ eterne. Amen.

¶ Dñica q̃rta post octauas Ephie.

Sermo XVIII.

Venite ad me om

Vnes q̃ laboratꝭ z onerati estis z ego
reficiã vos. Matḥ. xj. In p̃cedẽti
dñica audistꝭ quõ iesus ascẽdit nauiculaz
z secuti sunt euz discipli ei⁹. Et q⁹ tũc facta
est mag̃ tẽpestas maris xp̃o dormiẽte, quẽ
excitauerũt rogãtes vt eos saluaret ne pe-
rirẽt. Et q⁹ tẽpestas illa nõ fuerit facta na-
turaliꝛ: hz miraculose p xp̃m: etiã ꝺormiẽtẽ.
Audistꝭ etiam de q̃druplici nauicula. vicz
cruce, eccia, fideli aĩa, z pñia. Et q⁹ p mare
intelligaꝫ mꝺs ex triplici cã. Et qz iudei au
ditꝭ z visis xp̃i miracul' nolucrũt credere ex
obstiatiõe coꝛdis z supbia coꝛ. Jõ de hoc
saluatoꝛ i hodierno euãg. gr̃as agit ꝺo p̃ri
q⁹ illumiauit coꝛda bũiliꝰ ad credenduz z
cognoscẽdũ ea q̃ sunt fidei z salutꝭ, z absco

dit ea supbis z obstinatis. Et seipm exhibz oim hic in via degentiū siue laborātiū verā remunerationē: dicēs. Uenite ad me oēs zc. ℔ro gra Aue ¶ Uenite ad me oēs q laborat zc. vbi. s. Intēdo pmo dicere euangeliū fm textū. z qñ ℞ euāgelium p xpm sit dictū zc. Scdo intellectū euāgelij in duab partib. Tercio dubia aliq si tps arriserit mouere. ¶ Text⁹ euangelij.

In illo. Rndens ihesus dixit. Confiteor tibi pr z dne celi z terre. qz abscōdisti hec a sapientib z prudētib et reuelasti ea paruul. Ita pr qm sic placitū fuit añ te. Omia mihi tradita sunt a pre meo. Et nemo nouit filium nisi p̄. neqz prem nouit ds nisi filius. z cui voluerit filius reuelare. Uenite ad me oēs q laborat z onerati est: z ego reficiaz vos. Tollite iugū meū sup vos et discite a me qz mitis sum z būilis corde. z inuenietis requiē aiabz vris. Jugū enī meū suane est z on⁹ meū leue. Matth. xj. z Lu. x.

Dicerēt ds. Cui rndit ihesus z ad qd respōdit. z qñ dns ihesus dixit ꝓba h⁹ euāgelij. Ad ℞ dicendū est breuit q ℞ euāgeliuz dns dixit anno. xxxj. etatis sue cōpleto i mē se decēbri. Uñ añ initiū h⁹ euāgelij increpauit iudeos. q visis miracul suis z eo audito noluerūt credere: dicēs. Ue tibi corosaym. ve tibi Bethsaida. Et sile de capharnaū. q oēs erant ciuitates in galilea. in qbz xps plura miracula fecit. q si fecisset apud gētiles in tyro z in sydone z in sodomis pniam egissent zc Uñ cū xps multa p dicasset in pdictis ciuitatibz z fidē pmo recepissent. postea reuersi sunt ad vomitū. et fidē xpi spreuerūt: dicētes xpm esse potatorē vini z bīe demonia zc. Unde dixit dns in Matheo vbi supꝑ pharisеis z iudeis. Uenit Johes. s. baptista neqz māducās neqz bibens. s. int eos. z dicūt demoniū hz. Uenit fil⁹ hois māducās et bibēs. et dicunt. Ecce hō vorax et potator vini. et publicanoz z pctōz amic⁹. q. d. nullam hnt cām ℞ loqndi de me vl iohe. sed ex sua malicia et inuidia ℞ faciūt. Postea sequit hodiernuz euāgeliū. Rndēs ihesus zc. Cui aūt respōderit z ad qd. Rnr q nō alicui interroganti rndērit: sz tacite q̄stioni. Quia posset aliq̄s q̄rere q̄ est cā q iudei īfati z ī ꝓpło famosi. p maiorē partē i infidelitate pmanserūt. simplices aūt z illiterati sunt ad fidē cōuersi. Huic g q̄stioni rndet dns p modū diuine laudis: di. Confiteor tibi pr zc. i. ad laudē tuā declaro. qz abscōdisti hec a sapientibus z prudētib. i. in hūana sapiā ꝓfidentibus. q̄ vident sibi sapientes in oculis suis. z reuelasti ea paruul. i. hūilib. q. d. aperta cā credētiū fuit hūilitas. z nō credētiū supbia q excecauit eoz itellectū. Quātū ad scdam partē fmonis intellect⁹ euāgelij stat breuit in duob punctis. ℔ro oñdit q humilitas nra valde deo placet. z ℞ in pncipio euāgelij cū dicit. Cōfiteor zc. Scdo ponit deideriū xpi ad remunerādū oēs hūles z oppressos ℞ in mōdo: siue aduersa patiētes. et hortat vt iugū ei⁹ tollam⁹. ibi. Uenite ad me. zc. ℞ De pmo dicit Aug. in omelia hodierna q xps dns dicēdo Cōfiteor tibi pr zc. pect⁹ suū tutuderit. p ℞ suā deuotionē oñendo. Nos aūt cū pect⁹ tundimus arguim⁹ q̄ int⁹ in corde latet pcm̄. Jō dicit Chrys. ℔pende q̄liē affici discipuli debebāt cū audiebāt q sapiētes nō nouerūt q ipi cognouerūt. s. dei reuelatōz. Et subiūgit xps dns. Jta pr qm sic placitū fuit añ te. vbi posset ds dicere xpo dño. Uñ tu scis q sic deo pri placuit. Ad ℞ respōdet xps dns Omia tradita sunt mihi a pre meo. vicz fm naturā. volūtatē. potētiā. sapiam zc. Jō scio oia q̄ pri placēt. Et in ℞ tangit eqlitatē pris z filij. Et amplius dico. Nemo nouit filiū nisi pr. neqz prem nouit ds nisi filius. vicz noticia pfecta dei pris silr filij est infinita. q̄ nulli cōpetit creature. et g tantū nosci ds prem aut filiū qntū filius reuelat. Ubi dicit Chrys. Exq̄sitā pfectaz q cognitōem. intelligit. sic z nēo nosci patrē nisi fil⁹. saltē ea cognitōe q̄ fil⁹ patrem nosci. q est secū eiusdē subste. Jn ℞ aūt q dicit. Nemo nouit prem nisi fil⁹ zc. p ℞ non excludit spūssctūs: sed magis includit. q. d. ctio exclusiua vt cōiter dicūt doctores circa di. ix. pmi sniarū. addita vni psone i diuinis respectu termini essentialis nō excludit aliā: sz potius includit. qz licet alia sit pso na pris. alia filij. et alia spūssctī. tñ ille tres psone sunt vn⁹ de⁹. ita q nec in deitate nec in essentialib alienitatē hnt. Et sic in ꝓposito nemo valet tm sicut nullū suppositū intellectuale. et nō tm sicut null⁹ hō. qz tunc male excipet pr q nō est hō. Et sic pōt esse sensus. Nemo nouit zc. Nemo scz alteri⁹

essentie a pre et filio, et sic nō excludit spūs sctūs q̄ nō est alteri⁹ essentie. Et pt ꝫ intelligi de notitia naturali siue de notitia inefabili, q⁹ licz bti deū noscūt clare videndo, tū ꝫ est notitia supnaturali. sz de⁹ seipm nō scit notitia naturali et ineffabili. Vl'sic pt intelligi. Nemo nouit filiū nisi pr̄ ꝛc. i. nulla creatura nouit filiū aut prem notitia perfecta, sz tantū noscit q̄ntū filius q̄ est sapia patris ꝫ reuelat. Quia filius est mediator dei et hoim. Jō dicit. cui voluerit filius reuelare q.d. p filiū secure possum⁹ accedere ad deū q̄ est mediator dei et hoim. ℒ Et bis ḡ ꝑbis xpi q̄ supi⁹ dicit. Confiteor tibi pr̄ ꝛc. Et sequit. Ita pr̄ qm̄ sic placitum fuit añ te, inferr̄ q⁹ voluntas dei prīs bñplacita est q⁹ aliq̄ sūt electi et aliq̄ reprobi. Electi q̄ obediunt dīnis p̄ceptis. Reprobi ꝙo q̄ nō obediūt dei mādatis. vbi dic̄ Hico. de ly. Sicut ad honorē et gl̄iaz terreni regis et sui regni: non solū ptinet aula in q̄ strenui milites honorant̄, sed etiā patibulum in q̄ malefactores puniant̄, sic ad gl̄iam dei nō solū ptinet premiatio bonor̄: sz etiā punitio reprobor̄, tm̄ i speciali ex parte dei nō pt assignari cā q̄re illū eligat et illum nō: sz ei⁹ voluntas. q⁹ Nō or. ille ab eterno ē p̄destinat⁹ ꝛc. est tātū dicere q⁹ de⁹ ab etno p̄sciuit q⁹ ipe bñfaceret ex propria volūtate et naturali lumīe. Jō de⁹ p̄destinat et p̄scit eū esse saluādum. Ecōuerso de reprobis, et iō dicit Qm̄ sic fuit placitū añ te. Pōt etiā dici introganti cur de⁹ illū eligat et nō illū ꝛc. q⁹ q⁹ de⁹ p̄sciuit illū dei p̄cepta finalr̄ seruaturū et i caritate moriturum ipm eligit, alterū p̄sciuit finalr̄ i pctis moritalibꝫ moriturum: illū et reprobat. Et sic ex pte hois dar̄ cā q̄ntū ad meritū et demeritū sz ex pte dei finalr̄ est volūtas ipi⁹. Vñ Aug⁹. sup Job. Quare illū trahat: illū aūt dimittat, noli velle diūdicare si ñ vis errare. Hūc d figul⁹ ex eadē massa facit vnū vas ad honorē: aliud ad ꝙfusionē, sic de⁹ ꝑt vt vult, q⁹ nos sum⁹ ei⁹ massa et creatura ꝛc.

D Vtinā hec attēderēt scioli aliq̄ qui de alīs rebꝫ sepi⁹ disputare solēt et q̄rere, cur de⁹ huic dat gr̄am bñ faciēdi et nō illi, cur illū eligit siue saluat et nō illū ꝛc. q̄ i maiōs ꝑ ꝫ incidūt errores imo et fatuitates, ita vt seipos mīme cognoscāt et i erroze pereāt. De ꝫ audite exēplū. qō scribit Cesar⁹ Ludouicus lantgrau⁹ thuringie hō lr̄at⁹, tāto erroze fuit deceptus vt se assereret necessario esse saluādū si p̄destinat⁹ eēt, vl'dānāduz si p̄scitus eēt. Et dixit se horā mortis nō posse effugere vl'anticipare. Et ob ꝫ infinitꝫ vicijs sine vllo timoze se multipl'r exponebat Tādē ḡuit' infirmat⁹: medico vocato dixit vt curaz adhiberet q⁹ conualescere posset. Medic⁹ perit⁹ i medicia et i theologia illi⁹ erroze ñ ig̈rās rñdit. Dñe si dies mortis vre aduenit nō potero vos curare, si ꝙ nōdū venit frustra cura adhiberē, q⁹ sine hac curabimini. Cui comes, quō sic rñdes, scio q⁹ nisi cito mihi subueniat moriar añ tps. Rñdit medic⁹, si credit̄ vitā ꝓlongari virtute medicine. q̄re ꝫ nō credit̄ de pnia q̄ ē medicina aīe. Cōsiderauit lantgrau⁹ ꝙ tu tē ꝙbor̄ dixit ei. De cetero esto medic⁹ aīe mee, q⁹ p tuā medicinalē linguaz liberauit me dīns a maxio erroze. ℒ De secūda parte euāgelij in q̄ dīns exponit desideriuz remunerādi oēs hūiles in ꝫ mōo aduersa patiētes. vocādo illos ad se et dicēs. Veni te ad me oēs q̄ laborat̄ et onerati estis ꝛc. Est notādū q⁹ dīns p ꝫ oēs hoies ad se vocat, vt post laborē i ꝫ mōo saltē meritoriuz veniam⁹ ad eū et reficiamur p eū, q̄uis aūt dīns diuersimode et diuersis tpib⁹ nos vocat, vt ptz i seq̄nti dīnica, tm̄ valde tarde vel nūq̄ aut raro ad ipm venire curam⁹. Pulsat sepi⁹ et sibi raro apim⁹. Ait ei Apoc̄. iij. Ego sto ad ostiū et pulso, si q̄s audierit vocē meā et aperuerit mihi ianuā introibo ad eū et cenabo cū illo et ipe mecū. Pulsat enī dīns multipl'r, vicz ꝓsperitate, vt hō recognoscat bñficiū. Aduersitate, p⁹ quā auertat pctm̄. Inspiratōe, vt sequat bñ agendi ꝙsiliū. Remorsu ꝙscie, vt effugiat vermem rodentē in ppetuū. Predicatiōe, vt audiat p p̄dicatorē sibi loq̄ntē xpm. Sup q̄ dicit Remi. Stat xps ad ostiuz, s. cordis et pulsat, q̄tidie ei vox ei⁹, s. p̄dicatio euangelica nr̄is auribꝫ insonat. Aures ei porte sunt p q̄s nr̄i pectoris tabernaculm xps ingredit. q̄s si q̄s aperuerit et pulsanti vocē audierit in ei⁹ mētē hospitiū xps itrabit. ibiq̄ habitabit: et cū illo cenabit xps. q⁹ delectabit eē cū illo, iuxta illō Prouer. viij. Delicie mee esse cū filijs hoim. Vocat ḡ nos i scōa pte illi⁹ euang. xps: pulsando cordis nr̄i ostiū di. Venite ad me oēs q̄ laborat̄ et onerati estis. vbi dic̄ Chrys. Nō dicit venite ille et

lle: ꝫ oēs q̄ in sollicitudīb⁹ q̄ in tristiciīs: q̄ in pctīs est. nō vt expetā noxas: ꝫ vt solua pctā. Venite qm̄ ñ indigeo vr̄a gl'ia: ꝫ qz volo vr̄am salutē. q. d. nolo pctā vestra vindicare ꝫ delere. Et Aug. di. Venite ad me q̄ habet onera pctōꝝ z laborat in ill': z ego reficiā vos. vbi dicit Chrys. Nō dixit saluabo soluz: sed qō mlto amplius erat. ego reficiā vos. i. in oī q̄ete ꝓstituā. et Raban⁹. Nō solū exonerabo: ꝫ interna refectione saturabo. ℣ O q̄ benignuz: q̄ piū: q̄ liberale: q̄ misericors: q̄ dulce z cōsolatoriū est ℞ ꝓbū xp̄i dñi Venite ad me oēs q̄ laborat z onerati estis zc. Oēs dicit nullū excludēdo Nō veniūt aūt ad xp̄m q̄ nō abiciūt peccādi ꝓpositū. nō veniūt q̄ lesis satisfacere nolūt cū debēt z pñt. nō veniūt q̄ res alienas restituere nolūt cū pñt. vel q̄ cām dāni ꝓximi dederūt ꝓsulēdo. differendo. cōponēdo zc. Et de die in diē differūt. Nō veniūt q̄ rancorē vl' inimicicias ꝛ ꝓxīm in corde retinēt. Si aūt tales pctōres ad xp̄m venire desiderāt seq̄nt apl'm in hodierna epl'a ad Coloss. iij. scpta. Induite vos sicut electi dei viscera miscōie. benignitatē. patiam. būilitatē. modestiā. supportantes inuicem: z donātes vobismetipis si q̄s hz q̄relā aduersus alīquē: sic z xp̄s donauit vob. ℟ Et si q̄s diceret. gue est hec oīa facere. audiat xp̄m in euāgelio sibi loq̄ntē. Tollite iugū meū sup vos: z discite a me: qz mitis sum z būilis corde: z ueniet requiē aīabꝰ vr̄is. Jugū ei meū suaue ē z on⁹ meuz leue. q. d. īmo bñ potest facere q̄ dicta sunt. si assumpseritis iugū meū qō est suaue et leue oīb⁹ in caritate existentib⁹. qz amāti nihil est difficile Jugū aūt xp̄i est obseruātia mādatorū dei. Jō dr. j. Joh. v. Mandata ei⁹ gr̄ia ñ sūt. qō exponēs Aug⁹. dicit amāti. Jō saluator dicit in euāge. Discite a me qz mit sum z humilis corde. Mitis sum. scilicet nullum ledendo. z humilis corde nullū ꝓtēnēdo. Illis enī duob⁹ modis maxīe nutrit dilectio dei z pximi. Hoc aūt faciendo ueniet requiē aīabus vr̄is. q. d. nō aliter. Hec aūt quies inchoat hic p caritatē: z ꝓsūmat in patria.

℣ Sup hoc aūt verbo Discite a me zc. dicit Aug⁹. de verbis dñi. Discite a me nō mundū fabricare. nō in ipo mūdo miracula facere. sed qz mitis sum z būilis corde. Magnus esse vis a mīmo incipe. cogitas magnā fabricā cōstruere celsitudinis. de fundamēto ꝑus cogita humilitatis. Et q̄nto quisq̄ vult superponere maius edificiū: tanto alti⁹ fodiat fundamētū q̄ puenturū est cacumē nr̄i edificij vsq̄ ad ꝓspectū dei. Hec de secūda parte ℔monis.

℣ Quātū ad terciā partez ℔monis dicere q̄s. quō iuguz xp̄i est suaue. cū saluator dicat Math. xiij. Arta est via q̄ ducit ad vitam. Ad hoc rñdet Raban⁹. Qō angusto initio incipit ꝓcessu tpis ineffabili dilectionis dulcedine dilatat. Et Aug⁹. de verbis dñi sm̄aliter dicit. q̄ in spe eterne beatitudinis oīa pñtia sunt dulcia. q̄uis videant aspera z grauia. Et declarat p exemplū dicens. Secari z vri se hoīes patiunt. nō vt euadant eternos dolores: sed vt dolor acriōr fugiat. Et ad hoc medico ꝓcioz dant. Mercatores mlta patiunt vt diuitias acquirāt. z tñ hec oīa q̄ patiunt licz sint grauia: vident eis dulcia spe diuitiaꝝ: aut sanitatis acq̄rende. Et causam illi⁹ dicit ibidem Aug. Oīa enī seua et īmania amor efficit facilia. et xp̄e nulla. Vñ sepi⁹ dicētes z alij eis auxiliātes etiā in bello iusto multa patiunt amore pecūie siue stipendij acq̄rendi: aut desiderio vindicte inimicis seuis īferēde. q̄ pon⁹ si aduertere vellēt dicerentur amici. Et si ꝓ pctīs suis talez assumere deberēt pnām p quā acq̄rerent eterna bona. dicerēt sibi ℞ esse impossibile. Et q̄re ℞. certe qz amor trahit ad illicita: z non ad ea q̄ sunt salutis sue recogitādo. ℣ Dubitatur scdo. q̄d bō facere dz vt labor pnie afflictiōes z aduersitates nō videant sibi dure z importabiles. Rñdet q̄ dz q̄tuor cōsiderare. vicz Breuitatē pñtis vite. Laborē passionis xp̄i. Penāz laborem future vite. Mercedē laborant⁹ futuraz. Primū q̄ est breuitas pñtis vite. qz oīa cito finiunt cuz morte Jaco. iij. Que est vita vr̄a. vapor ē ad modicū parens. Vñ etiā cōparat ventο Job. vij. Memēto qz vent⁹ ē vita mea. Ergo si sollicite ꝓsideras ℞: tūc nihil graue erit quicq̄d agere vl' pati te oporteat. qz totū in morte finit. z mors cito appropinquat Unde Bern. Quid in reb⁹ būanis certius morte. z q̄d horā mortis incertiꝰ inuenitur Et Aug. dicit. Nihil sic reuocat a pctō sicut frequēs mort⁹ meditatio. Et Hiero. Memento diē mort⁹ tue z nō peccabis. q̄ si q̄ die recordat esse moriturū ꝓtēnit p̄sentia: z

ad futura festinat. Considera ꝙ qñ in mor te iacebis, ꝙd tunc pderit si habuisses for= tunã Alexandri, potẽtiã Augusti, pulchri tudinẽ Absalonis, fortitudinez samsonis, longitudinẽ vite Ade, sapientiã Salomo nis, cũ ex his oĩbꝫ nihil tecũ feras nisi tan tũmõ bona ⁊ mala ꝙ feciſti, ſm illud Apo cal'. xiij. Opa enĩ illorũ sequunt illos. Ue ꝙ illis ꝙ in ocio nihil vtiliter laborauerũt: ⁊ sic tps suuz pdiderũt, qõ specialit dãnati plangẽt vt ptz infra. lvij. A. Et Auguſt. in ſmone. Adã si adhuc viueret ⁊ hodie mo reret, ꝙd illi vite longitudo pfuisset. Consi dera etiã si tã mori deberes ꝙd noceret tibi ꝙ adeo infortunat⁹ fuisses sicut Job, ꝙ mul ta infortunia sustinuit in rebꝫ, in corpe, et i filijs, si infirm⁹ ⁊ paup vsqz ad finẽ vite tue fuisses vt Lazar⁹, ꝙ iacebat añ ianuã diui tis vlceribꝫ plenus, cupiẽs saturari de mi cis q̃ cadebãt de mensa ipi⁹ diuit⁹. Patiẽs ⁊ mitis vt Moyses. castus vt Joseph. tri bulat⁹ in oĩbꝫ vt xps ⁊ Maria. Et si tot bona fecisses vt btũs Nicolaus et sanct⁹ Martinus, ꝙd tibi noceret cũ angeli ani mã tuã reuerent⁹ suscipent: gaudent⁹ dedu cerent. ⁊ dñs ꝑ oĩbꝫ actiõibꝫ ⁊ tribulatõibꝫ eternã vitã redderet. Jõ dũ tps hic habe mus opemur bonũ. ⁊ sustineam⁹ lbẽter et patient⁹ tribulatões, infirmitates, paupta tes ⁊ ceteras aduersitates. vt mereamur cõ numerari iter eos ꝙs dñs iesus in euange lio vocat dicẽs. Uenite ad me oẽs ꝙ labo ratis ⁊ onerati est⁹ zẽ, qbꝫ et eterna premia ꝑparauit ꝙ suã passionẽ i ceł. Plura si pla cet de morte meditãda. ⁊ q̃re nob sit igno tũ, vide supꝫ sexto K. L. ⁊ octauo A. B. per totũ. L Secõ debemus ꝓsiderare la borẽ ⁊ passiõem dñi nr̃i iesu xp̃i, ꝙ, ꝑ nobis laborauit i terra. Unñ Jsido. de sum. bono Si passio xp̃i ad mẽoriaz reducit. nil tam duruz qõ nõ equo aio toleret. Et sic dicit Grego. Si ei⁹ rex magnã trabẽ ꝑ me porta ret nõ mihi gue esse deberet si ꝑ eo festucã portarẽ. Ecce rex celi ⁊ terre ꝑ me portauit magnã trabẽ, scilicet crucẽ, imo ⁊ spineã coronã et quõ ego parũ laborẽ vel passionẽ pro eo nõ sustinebo. Unñ si gue ẽ tibi mane sur gere ⁊ vigilare. cogita quõ xps sepi⁹ ꝓpter ⁊ꝓnostauit in oronibꝫ. Si gue est tibi ie iunare, cogita quõ xps ieiunauit i cruce in die parasceues. De ꝙ ieiunio dicit ps. De derũt in escã meã fel: ⁊ in siti mea potauer̃t me aceto. Si graue est tibi dure iacere vel asperam vestem induere. cogita lectuz cru cis in quo christus expansus fuit, in quo nõ habuit vbi caput suũ recliaret Math. viij. Uulpes foueas hñt: ⁊ volucres celi ni dos. fili⁹ aũt hois nõ hz vbi caput suũ re clinet. Silr si ꝓtingat te pati aliq̃d. cogita qz xps mlta ꝑ te passus ẽ. Nã si ku⁹ vide ret dñm suũ ꝓpter se mult⁹ vulneribꝫ vulne ratũ, merito etiã ipe aliq̃d pati deberet ꝓpt ipm. Et si infirm⁹ es ⁊ doles caput. cogita dolorẽ capit⁹ xp̃i quẽ habuit cũ spinea co rona coronat⁹ fuit. Silr si doles manus ⁊ pedes vl' etiã in q̃cũq̃ mẽbro corpis. cogi ta passionẽ xp̃i quã sustinuit i suo corpe et in suis mẽbris. Si aũt sustines psecutões a mal' hoĩbꝫ, ꝙ tibi maledicũt ꝓbis vl' ꝓberant ꝓberibꝫ. cogita xp̃m hec ꝑ te sustinuis se, j. Pe, ij. Cũ malediceret ñ maledicebat: cũ pateret nõ cõminabat. Silr si paupta tẽ vl' nuditatẽ, vl' frig⁹ vl' esuriẽ aut sitim su stines, cogita hec xp̃m sustinuisse pro te, et erũt oĩa opa tibi leuia: ⁊ oẽs tribulatões ti bi suaues erũt vt ptz in euãgelio. Jugũ me um suaue est. Unñ Bern. Quid ẽ qõ tibi ñ suaue videt, si collegers ⁊ mẽorat⁹ fuer⁹ oẽs amaritudies saluator⁹ D Tercio cõ siderare debẽ⁹ labores ⁊ dolores pene fu ture, qz ꝑ laborẽ quẽ h̃ patimur: ⁊ tribula tiões ꝙs h̃ sustinẽ⁹ liberamur a laboribꝫ et penis eternis. De qbꝫ dicit ps. xlviij. Labo rabũt i ethũ: ⁊ viuẽt adhuc i finẽ Unñ Gre. Dũ labore transitorio atterimur: a ꝑpetuo labore libamur. Qz ociosi ⁊ pigri ⁊ steriles i bõis opibꝫ q̃ ñ exercẽt pedes ad ãbulãdũ i via: ⁊ man⁹ ñ exercẽt ad bõa opandũ, ta les excidẽt sic̃ arbor infructuosa, ſm illud Mat. xxij. Ligat⁹ ma. ⁊ pe. mit. zc. Et iter. Gre. Mirificordit⁹ ds h̃ adhibz tpalẽ seueri tatẽ: ne etnã iferat vltõez Jõ h̃ qbusdã par cit vt eos i ꝑpetũ feriat. Jõ h̃ ferit ñ ꝑcen do vt i etnũ ꝑcat. Unñ dr Eccl. xxix. Dimi mũ ꝑ mag̃ placz tibi. Nã oẽs labores ⁊ tri bulatões pñtes nihil st̃ respectu futurorum cruciatuũ ⁊ dolorz. Qz pctõr euadere ñ ꝑt q̃n oporteat eũ i futuro pũiri aut h̃ ín pñtẽ qz nullũ malũ impu. zc. A Quarto ꝓsiderare debem⁹ mercedẽ futurã h̃ digne laborantiũ. Nã grauis dieta videt breuis mercenario si i fine diei expectat centũ flo-

renos.qđ tñ pax ĩmo nihil est respectu etⁿ ni pmij. Vñ Chrys. Si tẽpestas nautȝ.si vulnera militibꝫ.si frigora agricolꝫ.pter pmiũ tpale leuia sũt.ꝙntomagȝ debẽt esse leuia.pter pmiũ eternũ. Et Isido.de sũ.bo. Qui vite future pmia diligent excogitat. mala oĩa pũtis vite eqnimit portat.qm̃ ex illiⁿ dulcedine hⁿ amaritudinẽ tẽperat. Et apl's Roma.viij. Nõ sunt ꝺdigne passiones hⁿ tpis ad futurã gl'iam. O qꝫ miseri sũt illi q̃ nihil volũt pati.pvita eterna. Vñ hõ deberet oĩa gaudia mũdi:oẽs delicias corporis:oẽs diuitias t honores hⁿ secli spernere vt deũ in celo vna hora videre posset Jõ dicit Aug.in li.de li.ar. Tanta est pulchritudo iustitie.tanta ẽ iocũditas lucȝ eterne.vt etiã si nõ liceret in ea amplⁿ manere qꝫ vniⁿ diei hora.pter ꝫ soluꝫ inumerabiles ãniⁿ vite pleni delicijs t etiã ꝺfluẽtia tpaliũ bonoꝝ recte meritoqꝫ ꝺtẽnerent Et illis ptꝫ qꝫ miseri sũt illi q̃ modicas carnis voluptates vl'diuitias t honores hⁿ secli ꝓponũt gaudijs celi. Laborem⁹ g̃ hic cum patientia p bona opa.vt tandẽ mereamur ꝺsequi requiẽ eternã in celi patria. Amẽ.

¶ Dñica in.lxx. ¶ Sermo XIX.

VOca operarios

t redde illis mercedẽ: incipiens a nouissimis vsqꝫ ad ꝓmos Mathei.xx. In ꝓcedẽti dñica audistȝ quõ dñs vocat oẽs homies q̃ hic laborãt t onerati sunt. Et quõ icautũ est laicȝ et clericȝ minꝰ doctis disputare de ꝓdestinatõe aut ꝓsciẽtia dei. Et causas pter qꝫ labor hⁿ vite p salute sua nulli ꝺꝫ apparere difficil'. Hodie vero in euãgelio vocat nos oẽs ad laborã dñi in vinea sua.i.eccl'ia. Et quaꝫ mercedẽ datur⁹ sit laborãtibꝫ exponit vicȝ denariũ diurnũ.cuiⁿ valorẽ nemo explicare pt mortaliũ Et ad hãc mercedẽ obtinẽdã apl's in hodierna epl'a.j.ad Cor.ix. nos hortat vt curramⁿ vicȝ ad obtinẽdũ brauiũ etne btitudinis. Ut g̃ certi simⁿ de mercede laborantibꝫ ĩ vinea dñi pmissa.dicit dñs pcuratori suo Voca oparios t redde illis mercedẽ tc. Pro gl'a Aue. ¶ Voca oparios tc. vbi.s. Prio intẽdo dicere textũ euãgelij.t qñ saluator nr̃ ꝫ dixerit. Scdo intelle ctũ euãgelij in tribꝫ punctȝ vt patebit. Tercio q̃sdã dubitatões huic materie deseruientes.

¶ Textus euãgelij.

In illo.tpe.dixit dñs.j.parabolã hãc. Simile ẽ regnũ celoꝝ homi pfilias.q̃ exijt pmo mane ꝺducere opariosin vineã suã. Conuẽtõe aũt facta cũ oparijs ex denario diurno misit eos in vineã suã. Et egressus circa horã terciã vidit alios stãtes i foro ociosos Et dixit illis Ite t vos in vineã meã.t qđ iustuȝ fuerit dabo vob. Illi aũt abierũt. Iterũ aũt exijt circa sextã t nonã horam.t fecit sil'r. Circa vndecimã ꝺo exijt t inuenit alios stãtes et dixit illis. Quid hⁿ statȝ tota die ociosi: Dicũt ei.qꝫ nemo nos ꝺduxit. Dicit illis. Ite t vos in vineã meã. Cũ sero aũt factũ esset dicit dñs vinee pcuratori suo. Voca opariosꝫ t redde illis mercedẽ:incipiẽs a nouissimis vsqꝫ ad ꝓmos. Cũ venissẽt g̃ q̃ circa horã vndecimã venerãt acceperũt singlos denarios. Venientes aũt t ꝓmi arbitrati sꝫ plus eẽnt accepturi,acceperũt aũt t ipsi singlos denarios.t accipiẽtes murmurauerũt aduersus pfemfamilias: dicẽtes Hi nouissimi vna hora fecerunt:t pares illos nobꝫ fecisti q̃ portauimⁿ pondⁿ diei t estus At ille rñdẽs vni illoꝝ dixit. Amice nõ facio tibi iniuriã,nõne ex denario diurno ꝺuenisti mecũ:tolle qđ tuũ est et vade,volo aũt t huic nouissimo dare sicẽ t tibi. aut nõ licꝫ mihi qđ volo facere. An oculⁿ tuⁿ nequaꝫ est qꝫ ego bonⁿ sum? Sic erunt nouissimi ꝓmi t ꝓmi nouissimi. Multi ei sũt vocati pauci vo electi. Mathꝫ.xx. ¶ Circa pmũ ẽ g̃ notãdũ qꝫ ĩ hac sacra dñica.lxx.triplex nobꝫ sil'itudo ꝓponit.vicȝ laborãtiũ in vinea.currẽtiũ ĩ stadio t pugnãtiũ in agone Cuiⁿ rõ ẽ.qꝫ hac nocte t i hodierna dñica recolit eccl'ia quõ expulsus fuit adã de paradiso:t ĩ hãc vallẽ miserie pjectⁿ.in q̃ sti tutũ fuit ei et nobꝫ oĩbꝫ laborare: currere et pugre. Prio mãdatũ ẽ ei laborare vt labores manuũ suaꝝ mãducet Gen.iij. Vale dicta tra in ope tuo.in labore comedes ea. Et rursuȝ. In sudore vultⁿ tui vesceris pane tuo vicȝ pter pctã tua. Scdo mandatũ ẽ ei currere vt pvelocẽ cursuȝ suũ bta uiũ ciuitatȝ sue qđ pdidit recupet.j.ad Corinth.ix.in hodierna epl'a. Sic currite vt cõprehẽdatȝ. Est aũt currẽdũ qꝫ brauiũ currenti et nõ stanti datȝ. Tercio mandatũ est ei pugnare.vt per victoziam inimicoꝝ suorum ciuitatem suam reintret. quia milicia

est vita hoīs sup terrā Job. vij. Pugnan-
dū est g: qz solū vincētes coronantur. ij. ad
Thimo. ij. Nemo coronaī nisi q̄ legitime
certauerit. De p̄mo agit in ℔ euāg. zō duo
bus seq̄ntib⁹ vicz cursu z pugna dz in bo-
dierna epl'a. Unō in bodierno euāg. agit
de laborātib⁹ in vinea eccīe z pnīe. ℔

Sed dī. q̄s. qñ xp̄s ieſus dixit paraboſ-
lā hodierni euāgelij Rñr breuit q̄ illā dixit
anno etaī sue. xxxij. cōpleto. in scdo anno
p̄dicatōis sue q̄nto kal'. octobris. ℔ est i fe-
sto cosme z damiani. qđ est tercia die añ se
stū michaelis. Ante hodiernū euāge. dicit
Matthe⁹ q̄ xp̄s dixerit in eodez ca. disci-
pul's suis. Amen dico vob⁹ q̄ diues diffici-
le intrabit in regnū celoz. facili⁹ est camelū
p foramē acus intrare q̄z diuitē intrare i re
gnū celoz. Sed ne alīq̄s ex ℔ desperaret
subiūgit p̄ns euāge. in q̄ oēs vocat ad la-
borē pnie vt p ℔ mereanī regnū celoz. Est
aūt ℔ ꝑsiderādū q̄ hodiernū euāge. exten-
di p̄t taliī. q̄ p̄dicator p bienniū aut triēni
um z vltra posset ex ℔ sufficienī xp'o p̄dica
re. qđ sic p̄t cognosci. Nā in ℔ euāge. ha
bē⁹ q̄ dām obligaī ad laborē in vinea dñi
Et cuz diuersi sint status hoīm. vnus q̄z ad
plura obligatur q̄z alter. fm q̄ ex statu suo
obligat⁹ est. Jō de singul'statib⁹ eccīe mi-
litanī tam in spūalib⁹ q̄z tpalib⁹ posset ex ℔
euāgelio sermo formari. Itē ex q̄ dz in euā-
gelio. voca oparios zc. q̄ vocatio fit i mor
te z in finali iudicio. Jō possent cōgrue ex
℔ euāgelio formari sermones de morte. de
iudicio particulari. de iudicio vniuersali.
de inferno z ei⁹ penis. z de gaudijs beato-
rū q̄ p denariū designanī zc. Dicā tū aliq̄d
modicū de his ne tedio afficiā caritates ve
stras. ℄ Quātū igit ad scdam partez
fmonis h⁹ est notādū. q̄ h⁹ euāgelij inten
tio finaliter z pncipalir ꝑsistit in tribꝰ pun-
ctis. Primo enī saluator oñdit statū eccīe
militantis i diuersis statib⁹ z etatib⁹ hoīm.
vocando oēs ad laborē in vinea sua vt pre
miū btitudinis accipiāt. Scdo quō sero
remuneratur⁹ est quelibet laborantez. ibi.
Cū sero aūt factū esset. Tercio murmura-
tionē q̄m aliq̄ bñe possent ex tā largo remu
neratore laborātiū. ibi. Et accipientes mur
murauerūt zc. ꝑcludēs q̄ in bis oīb⁹ mul-
ti sint vocati: z pauci tñ sint electi. De p̄mo
videndū est q̄s sit paterfamilias. q̄d regnū
celoz. q̄d vinea. q̄d vitis. q̄d palmites. q̄d
laboz. q̄d mane siue hora p̄ma. quid hora
tercia. q̄d sexta. q̄d nona. q̄d vndecima. q̄d
sero. q̄d dies laboris. q̄d denari⁹ diurn⁹.
q̄d p̄curator. q̄d sozū. De his oīb⁹ breuissi
me respōdebo p ordinez vt sequit. ℔

Est g̃ notādū q̄ p regnū celoz in ℔ euā-
gelio p̄t ecclia militans intelligi: aut status
pnīe. Per p̄familias intelligit deus p̄
q̄ hz triplicē familiā Unā in cel q̄ ostendit
suā gl'iam. Aliā in terr̄ q̄ oñdit suā miseri-
cordiā z gr̃am: z qñq̄z in puniēdo iusticiā.
Terciā in inferno z purgatorio. qui suam
singularit exhibet iusticiā. etiā miscōiaz in
inferno citra ꝺdignū puniēdo. z in purga-
torio misericordit liberādo. Uel fm Chry
so. p p̄familias p̄t intelligi xp̄s fm diui
nitatē in q̄ est p̄ri eq̄lis. Cui⁹ familia ē vni-
uersitas creaturaz. celestiū. terrestriū z in-
fernoz. Et iō cū dicit Sile est regnū celo-
rū. est tantū ac si vellet dicere. Eccl'ia mili-
tans cuius xp̄s est caput sil'itudinez hz ad
p̄familias z suā familiā. tali vicz p̄fa
milias q̄ exiit p̄mo mane ꝺducere opariosꝰ
in vineā suā zc. Uinea ista est eccīa fideliū
fm istud Esa. v. Uinea dñi exercituū do-
mus isr̄l est. Isti⁹ vince vitis est xp̄s. Pal-
mites ꝺo oēs electi ab abel p̄mo iusto post
casum ade vsq̄z ad vltimū electū q̄ nascitu
rus est i fine mōi. Unī z ipe xp̄s dic Johis
xv. Ego sum vitis et vos palmites. Boni
palmites fuerūt p̄riarche z ꝓphete. fecūdi
apl'i. fortes martyres. delectabiles pulcher
rime ẏgines z ꝓfessores. In hāc vineā de
us p̄ fideles suos misit distinctis horis fm
distinctas etates mōi siue hoīs ℄ Pro
q̄ notādū q̄ distinctio horarū de q̄b⁹ dicit
euāgeliū p̄t accipi dupl'r. Uno mō de ma
crocosmo. i. de vniuersali mōdo q̄ p̄nū di-
em intelligit Alio mō de microcosmo. id ē
minori mūdo fm xp̄s vite hoīs. Distinguē
do g̃ istas horas fm etates tot⁹ mūdi. fm
Grego. prima hora fuit ab Adam vsq̄z ad
Noe. que fuit prima etas. Tercia hora est a
Noe vsq̄z ad abraam. que fuit secūda etas
mundi. Sexta hora fuit ab Abraam vsq̄z
ad Moysen. que fuit tercia etas mōi. No
na hora fuit a Moyse vsq̄z ad aduentum
dñi. Undecima hora ab aduentu dñi vsq̄z
ad finē mōi. Et sic essent q̄nq̄z etates mūdi
correspōdētes q̄nq̄z horis i euāgelio exp̄s-

sis. Alij tñ subdistinguũt ḡrtã etatẽ ꝛc. In ꝙlibet igit̃ hora ꝓ etatũ de⁹ pr̃ vocauit operarios i vineã eccl̃ie. Exponẽdo aũt de mi crocosmo, put etiã exponit Greg, tũc p ãn qs horas designank ãnqs etates hois, vbi notandum ſm Isido, q licet sint sex etates hois. s. Infantia q̃ durat septẽ ãnis, Puericia vsq ad nonũ ãnũ. vl̃ poti⁹ vt alij dicũt vsq ad decimũ q̃rtũ annũ. Tercia adolescẽtia ad gignẽdũ adulta vsq ad vicesimũ octauũ annũ. Quarta iuuent⁹ vsq ad ãnq̃gesimũ annũ. Quinta ḡuitas declinãs in senectutẽ vsq ad septuagesimũ annum. Sexta senect⁹ vsq ad finẽ. Illiq tñ ãntaz etatẽ appellãt senectutẽ. Et sextã vocãt decrepitã etatẽ. tñ in ꝓposito omissa ꝑma etate. s. infantili q̃ puer nõdũ capax est discretionis. ꝛ sic nõ est idone⁹ ad opandũ in vinea dñi. In ꝙlibet aliaz ãnqs etatũ p ãnqs horas designataz de⁹ vocat hoies ad operandũ in vinea sua. vt sic ꝑma hora respiciat puericiã qñ sol iã incipit oriri nec habet calorẽ. Tercia hora adolescẽtiã q̃ q̃i iã sol in altũ ꝓficit: dũ calor etat̃ crescit. Hora sexta iuuẽtutẽ, qz velut in centro sol figit dũ in ea plenitudo ruboris solidat̃. Hora nona ḡuitatẽ in q̃ velut sol ab alto axe descẽdit, qz illa etas a calore iuuẽtutis deficit. Hora vndecima respicit senectutẽ vl̃ decrepitã etatẽ, in q̃ velut sol ad occasum tendit. Et cõputenk hore ſm diez artificialẽ duodecim horaz, ita vt ꝑma hora sit oriẽte sole, sexta i meridie, ꝛ sic de alijs. Hec de horis. Cõsequnter subiũgit modus ꝓductõis mercẽnario ꝓ cũ dr, cõuentõe aũt facta cuz operarijs ex denario diurno. Dies iste laboris est totũ tps vite cuiuslibz hois, tota enī vita nr̃a est q̃si vn⁹ dies respectu eternitatis, ſm illud Joh. ix. Me oportet operari donec dies est, veniet nox. s. mort̃ in q̃ nẽo pt operari. Labor aũt in hac die est ꝑnia siue exercitiũ in bono ſm statum vnuiscuiusq hois, tenek ḡ q̃libet i vinea dñi laborare. i. in suo statu vitã suã dirigere vt deo placeat, Per denariũ aũt itelligit vita etna, qz sic q̃ndã p denario dabãt decẽ nũmi vsuales ita h̃ p denariũ obſuati decalogi ꝑmiũ designat̃, ſm Remigiũ. Etiã sic denari⁹ est rotund⁹ nõ hñs finẽ neq ꝓncipiũ, ita vita eterna neq finẽ hz neq ꝓncipiũ. Vnde ẽ qđ dr Mat. xix. Si vis ad vitã ingredi. i. denariũ diurnũ ꝑcipe: serua mãdata. Per forũ aũt ſm Orig. intelligit q̃cq̃d est extra vineã. i. extra eccl̃iaz xp̃i. ſz ſm Greg, forũ ẽ h mũd⁹ in q̃ hoies vẽdẽdo ꝛ emẽdo ꝛ sibi inuicẽ fraudẽ faciẽdo vitã suã sustentant. In isto foro aie hoim venales exponũt. Mercatores duo sũt. s. de⁹ ꝛ diabol⁹. Quidã ãt sic ceci sũt vt vendãt ꝑciã aiam diabolo vili ꝑcio. qz ꝑ modica ꝑtis vite delectatiõe, q̃les sũt gulosi ꝛ luxuriosi. Quidã vero vẽdũt aias suas ꝓ honoribz trãsitorijs ꝛ gliam mõi. sic̃ sũt superbi ꝛ vanegl̃iosi. Quidã aũt vendũt aias suas ꝓ pecunijs ꝛ diuitijs seu bonis tpalibz, q̃les sũt vsurarij, ꝑdones, fures ꝛ auari. Istas aias oẽs emit diabolus vt sic̃ ligna ignis infernal̃. Exẽplũ illi⁹ habem⁹ in li. Apũ dist. v. Quidã viri honesti q̃ntũ ad seclm sedebãt in taberna bibẽtes. Et dũ incaluissent mero ceperũt ꝓferre de diuersis ad inuicẽ. Et inuẽt⁹ est ſmo qđ futurũ sit post hãc vitã, tũc vn⁹ vanissime in ãt. A clerico decipimur q̃ dicũt aniãs sine corpib⁹ viuere post hãc vitã. Hoc dicto in risuz oĩb⁹ ꝓcitat̃, aduenit hõ statura forti⁹ ꝛ magn⁹ ꝛ residẽs cũ illis vinũ postulabat ꝛ bibit, q̃rens ꝙs sit ſmo int̃ eos De aiaby in ãt q̃ supza, si ꝙs esset q̃ vellet eã emere foro optimo darẽ eã. ꝛ de ꝑcio ei⁹ in cõi oĩb⁹ ad bibẽdũ, tũc oĩb⁹ cachinnãtib⁹ ille q̃ supuenerat talẽ inãt mercatorẽ q̃ro, parat⁹ suz eã emere, dicito mihi ꝑciũ. Et ille elato vultu ꝑciũ postulauit. Vbi ꝓueniẽtib⁹ eis in ꝑcio soluit emptor̃ statĩ pecuniã. et letantib⁹ oĩb⁹ biberũt pleno calice. nõ curãte illo ad ꝑmũ q aiam vendidisset. Vespe aũt facto dixit emptor̃, tempus est vt vnusq̃sq nr̃m ad ꝓpria reuertat̃. ſz anteq̃z separemur vos date iudiciũ. Si ꝙs equuz emerit capistri vinculo alligatũ, nũ q̃d cũ eq̃ in ius emẽti cedet ꝛ capistr̃. Cui omẽs parit̃ rñderunt. Vtiq. Et tũc sine mora venit ꝛ horroze cõtremuit ꝛ emptor cũ aia ꝛ corpe videntib⁹ oĩb⁹ sursuz se leuauit in aera: ꝛ secũ vt certũ ẽ ad ifferna ptraxit, diabol⁹ ei⁹ erat in hominis specie. Illi⁹ emptor̃ figurã habem⁹ Beñ. xiiij. Da mihi aias, cetera tolle tibi. Tales mercatorẽ frẽs carissimi fugiam⁹ et vendamus animas nostras xp̃o q̃ nos emit sanguine suo precioso. Et cum emerit ꝛ percepit deducit ad patriam celestẽ. Et oĩb⁹ iaz dict̃ ptz ꝛ ex toto euang. ꝙ oĩs hõ

in q̃cũq; etate vl' statu sit ꝓstitut⁹ spem hĩe dz de vita eterna, etiaz q̃ntũ cũq; magn⁹ sit pctõz, qz oẽm boiem vocat ad btitudinẽ p laborẽ in vinea sua, ĩmo tantã spez dat pec catoribꝫ q̃ si fidel'r z diligent' laborauerint penitẽdo: vult eis dare eandẽ mercedẽ q̃m dedit illis q̃ ab initio pmãserũt ĩ bõis opi bꝫ, qz etiã vitã eternã. Ex q̃ itez ptz q̃ dñs iesus in oĩbꝫ etatibꝫ nos vocat ad pniam. et nulla etas est sera ad penitentiã. Et hec est intẽtio totius euange. Nõ debet tũ hõ differre pniam ne ꝓueniat. ꝯm illud Eccĩ. v. Ne tardes ꝓuerti ad dñm: z ne differas de die in diẽ. subito enĩ veĩet ira illi⁹: z in tpe vindicte dispdet te. ℍ De scõa parte euãge, vicz de remũeratõe laborantiũ diẽ dñs. Cũ aũt sero eẽt z̃. Sero ꝯm Raba nũ est ꝓsummatio toti⁹ mõi: aut vniuscu iusq; hois finis, q̃ finis cõuenient' sero dr. qz vlteri⁹ ñ est tps opandi, sz tũc est tps cõ gruum remũeratõi de opibꝫ pactꝫ. Dicit g̃ dñs vinee, i. deus pr̃ ꝓcuratori suo, i. filio. Pr̃ eĩ oĩa opat̃ p filiũ. Est eĩ fili⁹ ꝓcurator ĩn aula celestꝫ impũ corã deo pie, securũ nr̃ accessuz bẽm⁹ ad deũ pr̃em: vbi talẽ ha bem⁹ ꝓcuratorẽ z aduocatũ. Dixit g̃ ꝓcu ratori suo, Voca oparios. Ista aũt vocatio opariorz erit ĩ morte cuiuslibꝫ hois. z in fi nali iudicio cũ dicet illa vox tube archan geli, Surgite mortui venite ad iudicium. Pro q̃ notãduz ex q̃ saluator dixit. Cũ sero factũ eẽt dixit dñs vinee ꝓcuratori suo z̃. q̃ illud sero siue hora remuneratõis aĩe est tps mortꝫ hoĩs qñ tps hõ natural'r viuit. sed sero remũeratõis corpis z aĩe ẽ dies no uissim⁹. Merces aũt ẽ gr̃a h̃ in pñti: z glia siue vita eterna in futuro. q̃ est cõis oĩbꝫ z̃. Sic g̃ ptz q̃ duplex est sero hois, vicz gene rale oĩm, qñ est finis mõi. z particulare qñ est mors vniuscuiusq;. In vtroq; aũt sero dñs fuis suis mercedẽ reddet. q̃ in ptícu lari retribuet mercedẽ q̃ntũ ad aniam. In vniuersali q̃ntũ ad corp⁹ z aiaz. qz ĩ illo se ro vniuersali erũ⁹ btĩ in corpe z aĩa. ℍ Ex illo iã ptz q̃ q̃libꝫ hõ q̃ vult pcipere hãc mercedẽ dz laborare vsq; ad sero in vi nea dñi. h̃ est vsq; ad tps natural'r sibi pñti tum, qz ꝓus ñ vocat̃ nec dz exire de vinea nisi oporteat saltẽ sine hois culpa ꝓpria, licz q̃nq; alteri⁹. Nõ q̃libet hõ caute videre dz vt non ex culpa sua sibi minuat dies suos q̃s de⁹ sibi statuit, vt in eis h̃ laborare t vi nea dñi. qz si secus fecerit ĝuiter de h̃ rñde bit. Vñ videm⁹ q̃ si q̃s opariꝫ q̃ debuit manere vsq; ad sero in vinea vl' alio labo re: ꝓpus exit vineaz vl' laborẽ. dñs ei⁹ valde eũ arguit dr. Nonne debuisti manere vsq; ad sero. z ego re vineã exiuisti. q̃ est cã. et cui⁹ est culpa. mea vl' tua. Et si est culpa laborã tis ꝓuabit̃ mercede alias sibi debita. Sic heu timẽdũ est q̃ plẽs valde arguent̃ q̃ ni mis mane vineaz exeũt ex ꝓpria culpa. vt q̃ suspendunt̃ aut aliq̃ supplicio mortꝫ ꝓ suis excessibꝫ puniunt̃. aut alĩs ex sua culpa ĩ lu do vel taberna occidunt̃. Tales etiaz sunt luxuriosi q̃ p h̃ pctm̃ exhauriũt̃. et anteq; veniat tps eis alias a deo ꝓcessuz moriũt̃. Suo mõ gulosi. Gula enĩ vt dicit Augus. plures interficit q̃ gladi⁹. Videãt g̃ taber narũ nocte z die solũ gule vacãtes. Videant z auari q̃ seipos nocte z die vexãt: z ra rissime requiẽ p nimia cura tpaliũ recipiũt z piculis maris se exponũt. z p h̃ dies suos sibi abbreuiãt. Ecce oẽs tales non vsq; ad sero in vinea dñi laborãt. sed vix q̃dã pedẽ in vinea ponũt: z statim exeũt. Alĩ de his vsq; ad horã terciã. Alĩ ad sextaz. Alĩ vix ad vesperas laborãt. z nõ aliã h̃t cãm q̃ p pniam eoz malicias. Et si q̃nq; aliq̃ ex tali bus in fine ꝓuersi sunt et egerũt pniam. tñ pauca meruerũt. z adhuc pl⁹ mereri debu erũt. z sic ipi seipos de ampliori merito pri uauerũt. Et qđ ampli⁹ dolendũ est pauci sũt q̃ seipos modis p̃missis ꝓuauerũt vita sua. de h̃ sibi ꝓsciam formãtes. z forte de h̃ nunq; doluerũt aut ꝓfessi sũt. ℍ Cõse q̃nter in tercia pte euãge. oñdit murmura tio quã aliq̃ hie possent de h̃ q̃ vltimo siue circa horã. xj. venientes recepert eq̃le p̃miũ Vbi posset q̃s dicere quõ scĩ murmurãt ĩ eterna btitudie q̃ vltimi receperũt eq̃le p̃mi um, cũ inter sctos nlla sit inuidia vl' ipatiẽtia. Ad h̃ dicẽduz ẽ q̃ murmuratio ex pl'ibꝫ p̃t ꝓtingere siue accidere. vicz ex ipatientia, ex lõga expectatõe. ex admiratõe dine clemẽ tie. ex admiratõe dine patie. Pro eĩ z ppie causat̃ murmuratio ex motu impatiẽtie. ex eo scz q̃ ñ patient' sustinẽt aliq̃ ea q̃ ds facit sibi vl' alĩs, siue bõa siue mala, sic filĩ ĩ de serto ñ patient' tulerunt ea q̃ deus fecit. Et ideo murmurauerũt. ꝯm illud. j. ad Coz. x. Neq; murmurauerit̃ sicut q̃dã eoz. Et ta

lis murmuratio nō est int' scōs, qz ſm Gre
go. regnū celorū null⁹ murmurās accipit.
z nullus q̄ accipit murmurare pōt. Scōo
pt causari ex longa expectatōe z cordis su
spiratōe, z ista fuit ī antiq̄s pribꝫ. Vñ Gre
go. Accipiētes murmurabāt, qz antiq̄ pa
tres ī infernū descendentes a gloria dilati
sunt. ꝯsi g̃ post murmurationē denarū ac
cipiūt, q̄ post longa tpa inferni ad gaudia
regni puenerūt. Tercio pt causari ex admi
ratiōe dīne clemētie. Tal' murmuratio siue
poti⁹ admiratio q̄nq̄ est int' scōs viros, q̄
videtes q⁹ de⁹ tā copiose remunerat, z citi⁹
aliq̄n remunerat tarde veniētes q̄s sibi lon
go tpe seruientes q̄dām murmurati siue
poti⁹ admirati dicunt: tantam videtes dei
bonitatē: liberalitatē z clementiā. Sic pe
trus admirari siue murmurari potuisset q⁹
latro citi⁹ eo ad regnū puenisset. Et de tali
murmuratōne loquit' pñs euāge. Quarto
murmuratio causari pt ex admiratōe dīne
patiētie. Et hāc etiā hñt scī viri, q̄ videtes
malos in hac vita florere: q̄dām murmu
rant z admirant' sup ꝟ dei patientiā. ſm il
lud Hiere. xij. Quare via ipioꝝ pſperat', z
bñ est oīb⁹ q̄ puaricant' z inique agunt. Et
Habacuc. j. Quare respicis ptēptores z ta
ces conculcāte impio iustiorē se. Ex q̄bꝫ patꝫ
q⁹ ꝟ ꝟbū murmurauerunt sic exponi pt. ī.
murmurare potuerūt. Vnō Chrys. dicit.
Nō oportet ea q̄ in parabol' sunt ſm totū
qđ dī inuestigare, ꝫ intentionē ꝓpter quaꝫ
cōpōsita est itelligere: z nihil vltra scrutari
Nō g̃ inducit ꝟ vt oñdat aliq̄s īuidia mo
sos: ꝫ vt oñdat hos ī tanto positos hono
re q⁹ inuidiā alīs potuit generare ſm mo
dū loq̄ndi b⁹ mōi ℟ Sed dicꝫs, q̄re
incepit a nouissimis ad vineā dñi veniēti
bus, z quō erūt nouissimi ꝑmi. Ad ꝟ rñdꝫ
Origē. q⁹ in his ꝟbis dñs facit cōparatōeꝫ
int' hoīes z angelos, multi enī hoīes qz na
tura sunt nouissimi in creatiōe: efficiunt p
vitā angelicā q̄busdā etiā bonis angel' me
liores. Chrys. aūt dicit q⁹ hec parabola cō
posita est vt dñs eos auidiores faceret q̄ ī
vltima senectute ꝙuertunt: ne existimarent
se min⁹ q̄d recepturos Jō g̃ dicit ꝑmos no
uissimos: z ecōuerso ſm Chrys. nā si nouis
simi digniores sint q̄s ꝑmi sed vt coequent'
et nulla inter eos sit differentia sepans ad
vineā vocant', neq̄ oēs q̄ in ea laborāt re
cipiūt denariū regni, qz multi sūt vocati ad
fidē z pniam, pauci ꝙo electi ad regnū. Si
cut multi electores ep̄oꝝ z aliorꝝ dñorū, et
pauci epi z ptātes respectu illoꝝ. Nō sunt
enī electi nisi xpiani: sed neq̄ oēs xpiani sal
uant', qz sic dicit Greg. ad fidē plēs pueni
unt. sed ad celeste regnū pauci pducuntur.
Plerisq̄ enī vocāb⁹ deū q̄rūt, moribꝫ aūt fu
giūt Jō dicit saluator Mat. vij. Nō ois q̄
dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celo
rū ꝛc. Pauci aūt sūt xpiani q̄ faciūt volun
tatē dei veracit', g̃ pauci saluant'. Jō ibidē
dicit dñs, lata est via q̄ ducit ad pditōꝝ ꝛc.
Ex his ꝟbis Grego. duo eliciunt'. Primo q⁹
nullus dꝫ psumere ex ℟ q⁹ est ad fidē puer
sus, qz vtꝝ sit elect⁹ ad regnū celorū nescit.
Scōo vt vnusq̄sq̄ q̄ ꝓximū suū iacere ivi
cijs ꝓspicit despicere nō audeat. qz diuine
misericōie diuitias ignorat. Et sepe ex pctōri
bus magnis magni scī facti sūt, sic ex pau
lo psecutore apl's. ex dauid adultero z ho
micida ꝓpheta, et sic de alijs mult⁹. ¶

Est g̃ vehement' timēdū z tremēdū q⁹ si
cut multi pierūt in iudicio p aquā siue per
diluuiū. qđ fuit typus, ī. figura scōi iudicij
Nā tūc soluꝫ octo aīe de tot milib⁹ saluate
fuerūt, vt ptꝫ Gen. vij. Ita pauci cōparati
ue ad repbos saluabunt' in finali iudicio.
Et itez sicut de multꝫ milib⁹ hoīm videli
cet sexcētis z trib⁹ milib⁹ q̄ngent' z q̄ḡgin
ta viribꝫ coꝝ q̄ exierūt de egypto tātū duo
in terrā ꝑmissiōis puenerūt. vicz Josue et
caleph. ita pauci erūt saluādi respectu dā
nandoꝝ. vt vult Aug. z tñ solū in numero
p̄dicto nūerati sunt viri a viginti ānis z su
pra q̄ potuerūt ad bella ꝓcedere Num. j.
Ecce nō sūt nūerate mlieres neq̄ paruuli
z femelle: neq̄ senio ꝓfecti et īpotētes, imo
neq̄ leuite. q̄ꝝ tñ erant pl'a milia, vt ptꝫ ibi
dē. Jō dicit Origē. Timēdū est xpianis q⁹
intrabūt in regnū celoꝝ: sic iudei terraꝫ p
missiōis. Videat g̃ q̄libet in q̄ statu sit z cō
sciam suā discutiat si sit trāsgressoꝝ manda
toꝝ dei. Et si se talē inuenerit vt citi⁹ p pe
nitētiaꝫ resurgat, ne subita mors eū pueni
at. Hec breui⁹ de toto euāg. ¶ Quā
tū ad terciā partē ser. de q̄ posset q̄s spēale
sermonem facere cogitaui circa premissa
aliqua dubia consignare ad edificationeꝫ
audientium ꝛc. Dubitatur ergo primo, ex
quo in euangelio dicitur q⁹ paterfamilias

inuenit aliqs stantes ociosos in foro ẽ, q̃ tamẽ dicunt ociosi. z ꝙntũ malũ est ocium Ad ꝟ dicendus est ꝙ ociũ singulariter redarguit ꝑ xp̃m dicentẽ. Quid statis hic tota die ociosi, i. toto tpe vite vie pñtis, q̃ respectu alteri⁹ vite vna dies est imo minus ꝟ vnus momentũ. q̃ tps ita modicum z paruũ ꝺcessum est nob ad laborãdus vt laborare nõ recusem⁹. ℍ Ubi est notãdũ ꝙ ꝑ totũ officium in epl'a z in euãgelio monemur ociũ fugere z laboꝛi bonoꝝ operũ intẽdere. Ad ꝟ autẽ ociuz fugiendum et ad laborãduz septẽ nos mouere debẽt. videlicet natura. creatura. locus et tps. exẽplũ xp̃i. premiũ. multoꝝ maloꝝ fuga. Primũ est natura. q̃ ad hoc nascimur vt laboremus Job. v. Homo nascit ad laborẽ. etiã i statu innocẽtie hõ laborasset. Gen. ij. Tulit enim de⁹ hoiem z posuit eũ in paradisum voluptatis vt operaret z custodiret illũ. precepitq̃ eis in statu illo ille labor nõ fuisset bomini penosus sz delectabilis. Post peccatũ autẽ datũ est homi in penã Gen. iij. In sudore vultus tui vescer̃ pane tuo. Scõm ẽ creatura. Omnis enim creatura laborat z nõ ociat ꝯdiu voluit vita pñs. Hã de angel' dicit apl's ad Heb. j. Omnes sunt administratoꝛij spus in ministeriũ missi. De celo vero luna. sole z stellis. ptz ad oculum. q̃ q̃tidie mouent z pagunt officiũ sibi iniũctuz. oia etiã mouent elemẽta. ac etiaz terra. licet nõ localiter sed alteratiõis motu. Oia etiã aialia cũ laboꝛe victũ sibi vendicãt. Prouerb. vj Uade ad formicã o piger: z cõsidera vias eius. Uñ de apibꝫ dr ꝙ nõ patiunt ociosã in ꝺgregatiõe vitã. Hanc ꝗ creaturaꝝ exemplo hõ dz ociuz fugere. ℞ enim postulat rõis ordo. Naz in oi creatura iste est ordo rõis ꝙ q̃ vult q̃escere prius laboret. q̃ ois creatura mõ laboꝛat: et postea q̃escit hoie q̃escente. Et iõ ois creatura parturit et ingemiscit vsq̃ adhuc: quietez hois expectans vt dr ad Rom̃. viij. Et de deo sil'r dr ꝙ sex diebꝫ opat⁹ est. die aũt septima req̃euit Genes. ij. Unde lucifer q̃ ꝑus voluit sedere ꝯ mũstrare dices. sedebo in mõte testameti in latere aq̃lonis Esa. xiiij. Proiect⁹ est de celo z laboꝛi penoso et infructuoso ẽ in ppetuũ deputat⁹. Sil'r boies q̃ illũ imitãt z ꝑ uertunt ordinez dei vt ꝑus velint sedere ꝯ mũstrare vl laborare: proijciunt ad laborẽ inutilẽ z penosum. ℔m illud ps̃. Laborabit in eternũ z viuet adhuc in finẽ. Terciũ est loc⁹. Nõ sum⁹ enim in loco illo tanꝯ quiet̃ sed laboꝛis. Est enim mũdus iste q̃dã cãpus laboꝛis. vbi agricole laborãt z tyrones ꝑbant. Dicbee. ij. Surgite z ite. qz nõ habetis ℞ requiẽ. z Job. xvj. In mũdo pssurã habebit̃. Quartũ est temp⁹. qz totũ tps pñs ꝺcessum est ad laborandũ z bene operandũ z merendũ. ad Gal. vj. Dũ tps habem⁹ opemur bonũ ad oñes. z Eccles. ix. Quodcũq̃ põt man⁹ tua facere: instanter opare. z Seneca. Omnia aliena sunt. tantũ tps nr̃m est. turpis aũt est iactura que ꝑ tpis negligentiã fit. quia irrecupabilis est. Quintũ est exemplũ xp̃i q̃ fact⁹ est hõ: z in laboꝛibꝫ multũ a iuuẽtute sua fuit. vt daret nob exemplũ laborãdi. ℔m illud ps̃. Pauper sum ego z in laboꝛibꝫ a iuuẽtute mea. q̃ etiã ad laborandus nos ĩuitat in euãgelio dicẽs. Ite z vos in vineã meã: z qđ iustuz fuerit dabo vobis. Et iõ nemo põt dicere. Nemo nos cõduxit. Uñ Job. xv. Si nõ venissem z eis locut⁹ fuissem pctm̃ nõ haberẽt. nũc aũt excusationẽ nõ hñt. Sextũ est modic⁹ labor z magnũ p̃miũ. qz q̃libet denariuz accipit. Berñ. Labor me⁹ vix est vni⁹ boꝛe. z si ampli⁹ est nõ sentio ꝑ amoꝛe j. ad Coꝛ. ij. Qđ oculus nõ vidit: nec auris audiuit: neq̃ in coꝛ hois ascẽdit q̃ ꝑparauit de⁹ diligẽtibꝫ se. Septima est multoꝝ maloꝝ fuga. qz q̃ ociũ sectat̃ in multa mala incidit. Prouer. xxj. Desideria occidunt pigrũ. noluerũt enim q̃cq̃ man⁹ ei⁹ operari. tota die cõcupiscit z desiderat. z Eccl. xxxiij. Multã maliciã docuit ociositas. z Ezech. xvj. Hec fuit iniq̃tas sodome sororis tue. saturitas panis z vini z ociũ. ℚ Sz dices. q̃s. quõ pctores dicunt ociari. cũ ipi dicãt in iferno. lassati sum⁹ in via iniq̃tatis. Sap̃. v. Ad ꝟ dicẽdũ est ꝙ ipi multũ laboꝛãt z cuiscerãt se z ꝺsumũt vt aranea: et circũeunt mare z aridã. Hiere. ix. Ut inique agerẽt laborauerũt. sed ꝑ tãto labor eoꝝ dr ociũ. qz frustra est. qz sic hõ ꝑ ociũ nihil ꝺsequit. ita ipi et laboꝛe eoꝝ nihil boni cõsequunt. Uñ Sap̃. vbi s. Quid nob pfuit supbia. z diuitiaꝝ iactãtia q̃d ꝺtulit nob Sic g̃ ptz q̃d sit ociũ z q̃re sit fugiẽduz. Et ꝙ ois labor q̃ fit cũ pctõ dr bñ ociũ. q̃a fit frustra vt. s. Ex p̃missis g̃ ptz ꝙ ꝑ cbristum

dicentē, q̄d statis hic tota die ociosi, singulariť reprehendunť illi q̄ in tota vita sua bonū opari neglexerūt vsq; ad senectutē vel decrepitā etatē, Et si tales adhuc incipent bñ opari vsq; ad finē: recipent mercedē suam. Reprehendit etiā illos q̄ diem quācūq; absq; bono ope ptrāsire pmittūt Ūñ legiť de Tyto q̄ cū vno die nihil ꝓtuosum egiſſet circa horā vesptinā ꝓturbatus cū suspirio dixit astantib⁹. Heu mihi amici mei q̄ hanc diē pdidi. q̄ vtiq; bñ esset notādū illis q̄ nō vnū diē sed multos pdunt z forte oēs dies vite sue. ℙ Dubitať scdo q̄d merito dz pctōrē mouere ad diligentē laborandū in vinea dñi p viā pñie. Rñdeť breuiter q̄ pncipaliter pctōrem mouere dz ℟ q̄ de⁹ magnā hz cōplacentiā in ꝓuersione pctōr⁹. Et ℟ declarari pōt p tres effectus. ℙrim⁹ est restitutio bonor⁹ p pctm̄ pditorū que reuiuiscūt p pniam: z pctōr ad pristinū gradū gl'ie restituiť, vt si fuit ꝑm merita in scdo vel tercio choro angelor⁹ et peccauit mortaliť oīa pdendo. postea p penitentiā restituiť in eundē chor⁹. z alius si plura z maiora merita accumulāt, vt clare ostendūt docto. Richard⁹ z alij in quarto sñiar⁹ dist. xiiij. z trahiť ex illo Ezech. xviij. Si impi⁹ egerit pniam ab oīb⁹ pctis suis q̄ operatus est: z custodierit oīa p̄cepta mea: z fecerit iudiciū z iusticiā, vita viuet z non morieť, oīm iniq̄tatuz eius q̄s operat⁹ est nō recordabor. In iusticia sua quā operat⁹ est viuet zc̄. Exemplū clare ptz de filio pdigo Lu. xv. Scōs effect⁹ est gaudiū angelorū Luce vbi sup̄. Gaudiū est angel' dei super vno pctōre pniam agente. Hā gaudiū angelor⁹ ex ℟ crescit extēsiue, q̄ de p'ib⁹ gaudent, z intēsiue q̄ntū ad premiū accidētale p ꝓgratulationē. Tercius effect⁹ est q̄ deus penitētes exaltat multiplicit. Patet de dauid, de paulo, de matthęo, de maria sorore moysi, de aaron, de achab rege, de petro ap'lo, z sic de alijs, de q̄b⁹ habeť in decreto di. l. ca. ponderet. z ca. ꝓsiderandū. z ca. fideliter. z ca. si post ordinationez. Item de Thaysi meretrice magꝰ ꝓuersa p ꝓannuciū heremitā zc̄. Alij dicūt ꝓafunciuz. De q̄ scribit Uincē. in spe. histo. lib. xv. ca. lxxvij. Itē de maria egyptiaca z p'ib⁹ alijs pctōrib⁹ ꝓuersis z apud deū exaltatis. Q Dubitať tercio quō intelligēdū sit ꝙbus xp̄i in euāgelio. q̄ nouissimi cū pmis accepērūt singl'os denarios siue eq̄le premiuz. Quō enī est iustū vt eq̄le premiū recipiant modicū laborātes cū his q̄ multū laborauerunt. Ad ℟ rñdeť q̄ ista retributio iusta est z misericors. Justa q̄ntū ad p̄cedentes q̄ dať eis pmiuz cū eis cōuētum. Misericors autē q̄ntū ad seq̄ntes, q̄ p modico labore equalē prioribꝰ recipiūt mercedez. Et sic iuste agiť cū pmis. z misericorditer cū vltimis. Scdo dicendū q̄ ideo dať illis eq̄le pmiū, vt oñdať ꝑm aplm ad Titū, iij. q̄ nō ex opib⁹ q̄ fecim⁹ saluati sum⁹, nō ei cōmensurať magnitudo pmij ex opib⁹ sed ex feruore caritatis. Et q̄m̄ q̄ min⁹ operať possunt hīe equalē caritatē his q̄ multū laborāt. Et iō nō est icōueniēs si eq̄le premiū recipiunt. Certū est enī q̄ dñs tpalis q̄cūq; libenti⁹ remunerat illū q̄ ex amore sibi seruit q̄ illū q̄ min⁹ eū diligit. Tercio dicēdū q̄ pmiū beator⁹ dz esse eq̄le in duratiōe. q̄ sive multū laborauerunt scī in eccl'ia siue modicū. de oīb⁹ tñ sil'verificať illud Psal. v. Justi in ꝑpetuū viuent: et apud dñm est merces eor⁹. Nō enī plus durabit in eternitate gl'ie sanct⁹ ℙetr⁹ q̄s latro i cruce cōuersus. Sed iste denari⁹ licet eq̄lis sit i duratione: nō tñ est eq̄lis in magnitudie valoris. q̄ dicit dñs Joh. xiiij. In domo ꝑris mei mansiones mlte sunt. i. multi grad⁹ beatitudinis. q̄ stella differt a stella in claritate. j. ad Cor. xv. In multis aūt mansiōibus honorať ali⁹ alio clarius. Ex istis infert q̄ beati in patria habebūt eq̄le pmiū triplicit. ℙrimo q̄ oēs clare videbūt deū. ꝑm illud Joh. xvij. Hec ē vita eterna vt cognoscant te solum verū deū z quē misisti ie sum xp̄m. Scdo q̄ oīb⁹ eque longa vita datur, q̄d significať per rotunditatez denarij vt supra. Tercio q̄ q̄libet cōtentabitur in gaudio suo et nō plus desiderabit. Exemplum de vasis plenis, licet vnū sit maior altero et plus cōtineat, tamē nullū est plenus altero. Et q̄dlibet est cōtentū in eo q̄d habet: nec potest aliq̄d magis recipe dūmodo est repletū. Ita est in electis quor⁹ quilibet erit plenus gaudio ꝑm suam capacitatem, ꝑm illud ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. imo vt dicit Anselmus in prosologio, q̄ quilibet beatus tantum gaudet de beatitudine alterius sicut de ꝓpria, quia

q̄libet btūs tātū diligit alterū q̄tū seip̄m. Et iō gaudiū singulorū erit gaudiū oīm, z ter ß ille denarius erit eq̄lis oīb⁹. Scdo infert q̄ p̄miū btōrū erit ineq̄le q̄ ad duo. Prio q̄ ad cognitōez ituitiuā, qz vn⁹ alc̄o clarius intuebit deū. sicut oculus aq̄le clarius respicit solē q̄z oculus hoīs, z tñ vterq; videt solē, imo vnus hō clarius vidz solē q̄z alt̄a z in btūs. Scdo erit p̄miū ineq̄le q̄tū ad aureolas, i. p̄mia accidētalia doctorū z ginū z martyrū, qz alij habebūt tres aureolas, alij duas, alij vnā, alij nullā, vt patz in ꝓbis apli vbi .s. Stella differt a stella zc. Et oīb⁹ istis ptz q̄ sepe aliq̄s ꝓuertūt in senectute z alii ascēdūt i bitudine q̄z qui a iuuētute deo fuerūt. Patz ex eo qz feruētiores sūt z pl⁹ accessi ad deū. Iō bñ dicit dñs. Erūt nouissimi p̄mi zc. Nā hoīes q̄ nō sunt sibi ꝓscij de magnis pctis nō occupāt se q̄z laborādo p magnis meritis q̄z faciūt q̄ sunt licita z p̄cepta: nō curādo ꝓsilia. Cōtrariū aūt q̄z ptigit in pctōribus q̄ ex eo q̄ se nosc̄ūt magnis pctis oneratos fuisse z negligētes in pnīa die ac nocte cogitāt cū mag̃a amaritudie cordis quō possūt deo satisfacere z neglecta recuperare. Sicut sepe ad sensū videm⁹ ō mlti vanis hoīb⁹ z totalr mōdo deditis q̄ ītrāt ordinē cartusiēn, aut heremi. sic Maria magdalēa, maria egiptiaca. z sic ō alijs Implorem⁹ dñm deū vt sic nos vocauit ad laborādū i vinea sua, ita nob⁹ det gr̄az in ß labore finaliter pseuerandi z vitā eternam pmerendi zc.

Dñica in sexagesima Sermo. xx.

QUm turba plurima ꝓueniret z de ciuitatib⁹ p̄perarēt ad iesū, dixit p silitudinē Exit q̄ semiat semiare semē suū. Lu. viij. In p̄cedēti dñica audist quō dñs omnē hoiem vocauit ad laborādū i vinea sua p pnīam z opa bōa. Et quō nullū pctōrem spernit q̄tūcūq; magnū z q̄dū mālserit i pctis, ſz oēz talē si vsq; ad sero i vinea sua laborauerit remūerare ꝓmittit. Dādo etiam illi eq̄le p̄miū, vicz vitā etnā q̄ p denariū diurnū significat. z pl'a alia, singulariter quō ociū cuilibz hoī sit vitandū, z ex q̄b⁹ cauet, qz de⁹ solū laborātes i vinea sua remunerat z nō ociosos saltē finaliter. Hodie vero in euāgelio saluator p pabolā de semine verbi docz nos cū tanta dilīgētia q̄ libet hō dz audire ꝓbū dei, in q̄ instruit q̄ mō laborare dz in vinea dñi vt salus fiat z finaliter p̄miū, p̄missus ꝓsequit, q̄d vicz facere aut omittere: fugere vl' vitare debeat. q̄ litˢ se i aduersis etiā hīe ꝏbeat. De q̄b⁹ apls in hodierna epla exēplo suo nos instruit vt sicut ipe ita z nos patiētiā fuare dēm⁹ put z saluator i euāg. ꝓcludit, q̄ semē ꝓbi dei in trā bonā piectū affert fructū in patiētia. Hoc aūt semē xps semiauit: q̄ de se ipo dicit in themate. Exit q̄ semiat semiare semē suū zc. Pro gr̄a Aue ma. ¶ Cum turba mlta ꝓuenīret zc. vbi .s. Prio dicere intēdo euāgeliū p̄m textū: z q̄n xps dixerit ß euāgeliū zc. Scdo intētōz euāgelij i duob⁹ p̄ctz ꝓncipalib⁹. Tercio aliq̄ dubia ad ꝓpositū nostr̄. de quiētia.

¶ Textus euangelij

In illo t. Cū turba plima ꝓueniret z de ciuitatib⁹ p̄perarēt ad iesū dixit p silitudinē. Exit q̄ semiat semiare semē suū. Et dū seminat aliū cecidit sec⁹ viā z ꝓculcatū est. z volucres celi comederūt illū. Et aliū cecidit supra petrā z natū aruit: qz nō habebat humorē. Et aliū cecidit inter spinas. z simul exorte spine suffocauerūt illū. Et aliud cecidit in terrā bonā z ortū fec̄ fructū cētuplū. Hec dicēs clamabat. q̄ habz aures audiēdi audiat. Interrogabāt aūt eū discipuli ei⁹ q̄ esset hec pabola. q̄b⁹ ipe dixit. Vobis datū ē nosse mysteriū regni ꝺi ceteris aūt in pabol', vt videtes nō videāt z audiētes nō intelligāt. Est aūt hec pabola. Semē est ꝓbū dei. Qui aūt sec⁹ viā hi sūt q̄ audiūt, deide vēit diabol⁹ z tollit ꝓbū de cordib⁹ eoz ne credētes salui fiant. Nā q̄ sup petrā q̄ cū audierint cū gaudio suscipiūt verbū. Et hi radices nō habēt. qz ad tps credūt z in tpe tēptatōnis recedūt. Qd aūt i spinis cecidit hi sunt q̄ audierūt: z a sollicitudib⁹ z diuitijs z voluptatib⁹ vite eūtes suffocant. z nō afferūt fructū. Qd aūt i terrā bonā hi sūt q̄ i corde bono z optimo audiētes ꝓbū retinent z fructū afferūt in patiētia. Lu. viij.

Dicit⁹ qñ dixit iesus hāc pabolā ō scie ꝓbi dei. Rñr breuit̄ q̄ āno. xxxij. etatis sue ꝓma die mēsis apls. Et anno. ij. ꝑdicationis sue. Nā aū initiū hui⁹ euāgelij scri-

bit Lucas in ꝓncipio hui⁹ capli q̄ xp̄s iter faciebat p ciuitates ⁊ castella p̄dicās ⁊ euāgelizans regnū dei, ⁊ xij, cū illo. Et mlieres aliq̄ q̄ erāt curate a spiritibus malignis ⁊ infirmitatibꝫ, vicz maria magdalena, de q̄ septē demonia ieciera. Et Johāna vxor kuze ꝓcuratoris herodis, ⁊ susanna ⁊ alie mlte q̄ mīstrabāt ei de facultatibꝫ suis. ꝓ hec sequit pñs euāgeliū.

¶ In q̄ ꝓncipalit dñi intētio ē, vt verbū dei diligēter audiat ⁊ memorie cōmendet, vt i corde hoīs fructū faciat. Et cōtinet ꝓncipalit duas ptes, ꝓmio xp̄i p̄dicatiōne factā turbis p sīlitudinē seminātis semē suū, p q̄ verbū dei itelligi voluit. Secūdo i euāgelio ꝓmittit discipl'or interrogatio de itellectu illi⁹ pabole, ⁊ ꝓsequit xp̄i respōsio ad finē euāgelij. ibi, Interrogabāt āt eū ⁊c. Circa ꝓmū possz q̄s dicere, xp̄s domin⁹ p̄dicādo pluries, imo frequēt loqbat turbis i pabolis ⁊ sīlitudinibꝫ q̄re ꝫ fecit. Rñdet ꝑm Theophilus q̄ duplici rōne. ꝓmio vt attētiores faceret auditores. Cōsueuerūt ei hoies i obscurꝫ se exercitare et spernere mānifesta. q̄ si veritates diuīe clare ponerēt in scꝑtura, nō eēt tant⁹ labor i studēdo ⁊ inq̄rēdo veritates. Et sic ꝓsequēs min⁹ meritū. Szq̄ ponūt in figurꝫ iō oꝑtet nos laborare vt iuueniam⁹ thesaurū sapie q̄si fodiēdo. Et iō int alia mag⁹ merita, ē magnū meritū scrutari scꝑturas. ꝯz illud p̄s. cxviij. Btī q̄ scrutāt testimonia ei⁹ i toto corde exq̄rūt eū, btī scz ꝫ p gr̄am ⁊ i futuro p gl̄iaz. q̄ scrutāt testimonia ei⁹ q̄ i figurꝫ ponūt, vt sint abscōdita idignis ⁊ indeuotꝫ negligētibꝫ q̄. si clare ponerēt nō eēt ibi meritū. Secūda rō vt nō capent idigne q̄ mystice dicebāt. Fā fidei dignitas ꝫ req̄rebat, vt eēt velāda verb ꝓgruis ⁊ crēplis, sic p̄ciosas margaritas velo, id ē pāno iuoluim⁹. Et vt i sīlitudinibꝫ meli⁹ caperēt sñiaz, exēpla em̄ ponim⁹ vt sentiāt q̄ addiscūt. Et vt p ꝫ secreta fidei aliq̄n itelligāt. Jō q̄t sunt figure pabole ⁊ sīlitudines, tot sūt secreta. vñ Dauid i ꝑsona dei dic. Attēdite populе me⁹ legē meā, iclinate aurē vr̄am i ꝓba oris mei, apiaz i pabolis os meū, loq̄r ꝓpositiones ab initio, p̄s. lxxvij. Nota dic attēdite. i, intendite ppl'e me⁹ ⁊c. Secūdo dic apiaz i pabolis os meum. i, scꝑturā sctām. Ex illis q̄ rōnibꝫ virtus verbi dei ꝺr i themate p sīlitudinē seminis. ¶ Secūdo est notādū q̄ sic ꝑm variā dispositōz agri semē diuersimode ꝓficit ad fructū. sic etiā nob ꝑm variā dispositōez agri cordis nr̄i diuersimode recipit semē celeste, q̄ xp̄s ver⁹ agricola de celo nob adduxit, vñ sepe ꝙtingit i p̄dicatōne q̄ aliq̄ audiētes verbū dei cōpūgunt ad fletū. Alij excitāt ad gaudiuz spūale. Alij ad deuotōez, etiā idē verbū audiēdo. Et ē plū si p̄dicator dic de gaudijs celi. Aliq̄ letant q̄ tāta bona de⁹ hoīb⁹ dispositū q̄ et ipi sperāt ꝓseq̄. Alij tristāt ⁊ dolēt q̄ pp̄ec peccata sua tāta bona amiserūt, ⁊ sic pcta detestāt. Alij feruētiores fiūt i obseq̄o diuio ꝓuipēdētes tpalia bona, ⁊ sic de alijs. Vñ diligēs ⁊ doct⁹ p̄dicator cōpat luci sine soli i scꝑtura, ꝑm illud Dañ, xij. Qui aūt docti fuerint fulgebūt q̄si splēdor firmamēti ⁊ q̄ ad iusticiā erudiūt mlt⁹ q̄si stelle i ꝑpetuas eternitates. Videm⁹ ei q̄ sol ē vn⁹ ⁊ tñ splēdor ei⁹ influēs i ilia inferiora aliq̄ desiccat, aliq̄ liq̄facit, aliq̄ indurat. Et ꝫ ñ est ex pte sol', q̄ ꝺ se ē vn⁹, ⁊ vniformit agit ꝫz ex pte influētiā recipiēt, vbi p diuersitate taliū effectuū repit diuersitas dispositionū. Sic spūal'r q̄libet bon⁹ doctor siue p̄dicator q̄ntū i se ē eq̄lit docet oēs, ꝫz doctrinā ei⁹ nō oēs eq̄lit suscipiūt, ⁊ ꝫ nō est ex pte sui, ꝫz ex pte dispositōis recipientium. Fā aliq̄ illū audiūt vt discāt q̄lit deo seruire ⁊ placere debeāt. Alij q̄lit p̄dicatorez obseruare ⁊ i ꝓbis notare possint. Alij q̄lit pcta cogscere ⁊ illa vitare. ⁊ p eis satisfacere possint. Vñ sic lux sol' descēdēs sup tres tabulas directe aptatas, vnā aureā, aliaz argēteā, terciā ligneā, illa lux sol' q̄ntū ē ex se eq̄lit illumiat eas. ꝫz ipe nō recipiūt lumē sol' eq̄liter. sic de⁹ q̄ntū est de se gr̄az suam patus ē oīb⁹ dare. q̄re null⁹ excusare se poterit si gr̄am a deo nō accepit. q̄ nō est culpa dātis, ꝫz illi⁹ q̄ se ad recipiēdū n̄ disponit. Sic dic sctūs Tho. i. ij. Ō gētiles ca. cliij. Nam si bon⁹ pictor ꝺz facere pulchrā imaginē req̄rit subiectū p̄dispositū i q̄ possint colores r̄cipi. Et ꝫ ē q̄ dic phs Act⁹ actinoz sunt in patiēte p̄dispositio, ⁊ materia ꝺbite dispositā ꝓ introductōe formē, vt cera liq̄da, ꝓ sigilli ipressione, sic et cor ad suscipiēdū verbū ꝺi. Et ꝫ clare oñ. dic in euāgelio. Fā saluator i ꝓma pte di-

cāt de semīe ꝟbi dei in ꝯtuor locis piecto
D Primū sec⁹ viā. i. i cozda maloꝝ xp̄i
anoꝝ q̄ nō sunt in via mādatoꝝ dei sz sūt
sec⁹ viā. qz fideles z xp̄iani dicūt z fidē ha
bent informē. z de illoꝝ cozdib⁹ volucres
celi. i. demōes tollūt ꝟbuz dei. ne salui fi
ant p pnīam. vt sunt luxuriosi z alij pctō
res. Scōm semen cecidit sup̄ petrā. i. sup
cozda dura siue lapidea vl obstinata i pec
cat. Et ꝟ itez ñ fructificat. qz natū arescit
eo q̄ caret humoze vere fidei z hūilitate. q̄
les sunt superbi. q̄ alias in p̄dicatōe cōpun
gunt z pctā detestāt. sz statim tēptatōe su
perueniēte vincunt. Tertiā in fmōe detestā
tur superbiā. auariciā. gulam. luxuriā. sz ad
modicā tēptationē recedūt a bono ꝓposi
to. Terciū semē cecidit int spinas. p q̄ si
gnificant auari vbi solicitudo nimia diui
tiaꝝ suffocat ꝟbum. Et bñ diuīte dicunt
spine qz pungūt aiaz in mūdo. in iudicio.
z i inferno. In mūdo p laborē i acq̄rēdo.
timorē in possidēdo. z dolorē in amittēdo
In iudicio pungēt mētē. q̄n dñs dic̄ aua
ris. Esuriui z nō dedist⁹ mihi māducare
xc̄. Mat. xxv. Iste pūcture erūt ita peno
se. q̄ auari cupiāt q̄si nō esse. qz dicēt mō
tib⁹ cadite sup̄ nos. z collib⁹ cooprite nos.
In inferno etiā iste spine pungēt aīam p
petuo cruciatu. Quartū semē cecidit i ter
rā bonā. p quā significāt bi q̄ i timore dñi
audiūt verbū dei. q̄ vicz opam z diligēti
am ipendūt vt illud q̄ audierūt ope pfi
ciāt. tales multiplicē fructū afferūt. Alij tri
cesimū sicut ꝯiugati Alij sexagesimū sicut
vidue z ꝯtinētes. Alij cētesimū sicut ꝟgi
nes z pfecti sic ꝟ oñdit dñs Mat. xiij. cir
ca pabolā p̄ntis euāgelij. E Hz di. q.
q̄d saluator p ꝟ voluit cū dixit i euāgelio.
Qui hz aures audiēdi audiat Rñdet q̄ fi
naliter p ꝟ voluit q̄ q̄libet hō sit attētus i
ꝟbo dei z fideliꝰ illud audiat. q̄si diceret.
Si cognosceret⁹ z ppēderet⁹ q̄nt⁹ fruct⁹ seq̄
tur ex auditōe ꝟbi dei libētissime illud au
diret⁹. vbi dic̄ Horra. Oēs hēbant aures
sz nō oēs audiebāt. vt itelligerēt z bñ age
rent. Pro q̄ notādū ē q̄ triplex est audit⁹.
Primus ē nature sensitiue. Scōs interior
intelligētie. Tercius obedientie. De q̄ triplī
ci auditu dr in ps. xlviij. Audi filia. q̄ ad p
mū. Et vide. q̄ ad scōm. Et inclina aurez
tuā. q̄ ad terciū. z Piero. quē allegat Ni
cola⁹ de lyra. q̄ vbicūq; ꝟ verbū ponit in
canone biblie sp̄ designat mystic⁹ intelle
ctus. sicut i pnti euāgelio saluator in scōa
pte exponit pabolā istaz mystice. Clamat
aūt xp̄s dñs multiplicit. dictis. factis. voce
vita. descensu. ascēsu. vt redeam⁹ ad eum.
Clamat surdis vt audiāt. Clamat dormi
entib⁹ vt euigilēt. Clamat trāseūntib⁹ vt at
tendāt. Clamat igrantib⁹ vt itelligāt. Cla
mat errantib⁹ vt redeāt. Clamat pctōrib⁹
vt peniteāt. Clamat g̃ xp̄s q̄tidie dicēs il
lud Mat. xj. Venite ad me oēs q̄ labora
tis z onerati estis z ego reficiā vos. veni
te vicz ad me p pnīam xc̄. Hz nos miseri
oēs xp̄i clamoꝝ ꝯtēnim⁹. z mūdi vani
tatib⁹ z voluptatib⁹ inherem⁹. Ita in ꝓpo
sito clamat. vt oēs q̄ pnt ꝟbum dei audi
ant dicēs. Qui hz aures audiēdi audiat.
scz verbū dei. ꝓpter ei⁹ multiplicē fructum
xc̄. Scōa ps euāgelij de se nota ē. in q̄ sal
uator expōit pabolā p̄ntis euāgelij. F

Quātū ad terciā ptem fmōis dubitaꝰ
ex q̄bus causis semē cōpaꝰ verbo dei. z ecō
uerso. Rñdeꝰ breuiter ꝓpter tria siue ꝓpter
triplicē similitudinē Prio qz sicut semē q̄ se
minaꝰ nisi sub terra p̄diaꝰ. sine fructu ma
nebit. sic verbū dei q̄ in p̄dicatiōe audiꝰ
nisi in pfundo memorie seruet⁹ oīno pdiꝰ.
vñ Dauid in ps. cxviij. In corde meo ab
scondi eloq̄a tua vt nō peccē tibi. Scōo
qz semē sine bñficio solis nō crescit. sic ver
bū dei p̄dicatū sine gr̄a dei adiuuāte iutile
existit. Et hec est rō q̄re in ꝓncipio fmo
nis sp̄ gr̄a dei imploraꝰ. z sctōꝝ inuocatio
vt scz q̄ possibilitas nostra ñ obtinet. eo
rum intercessiōe doneꝰ. Tercio ꝓpter ne
cessitatē reficiēdi. Hā sicut semē est mate
ria panis ad refectōz corpis. sic ꝟbū dei ē
materia p̄dicatōis ad refectionē anīe. fm
illud Deut. viij. z Mat. iiij. Hō i solo pa
ne viuit hō. sed i oī ꝟbo q̄ ꝓcedit de ore
dei. Ihñ Greg⁹. Libr⁹ mētis est verbū dei.
Hā sepe hō cōpungit in ꝟbo dei. q̄ añq̄
illud audiret. ꝓposuit in pctis vitā ducere
ꝟz ꝟ de q̄daz comite lubrico. qui cū diu
in pctis vixisset. z semel eccl̄iam intraret.
z verbū dei audiret. illud vicz Ezechielis
xviij. Quacūq; hora peccator ingemuerit
xc̄. Ad seipm reuersus iplorauit dei mise
ricordiā vt sibi sua pctā idulgeret. qz am
plius ei vsq; ad mortem seruire vellet. Et

postea mūdū deseruit, religionē intrauit ⁊ deo fideliter seruiuit. Et post mortē eī⁹ inuentū est supra sepulchrū eius scriptuz lris aureis illud ps. Misit dns verbū suum ⁊ sanauit eū. Ecce q̄ntus fructus verbi dei. Hoc attēdere deberēt oēs peccatores ⁊ peccatrices ⁊ nūq̄ sermonē verbi dei negligere, q⁹ sp ibi inuenirēt aliq̄d vñ moueri possent ⁊ compūgi. Nihil eī taz efficax eē pōt ad p̄uersionē cuiuslibet peccatoris, ⁊ cuiuslibet ꝓtuosi ꝓfortationē. sicut deuota ⁊ freq̄ns auditio ꝓbi ōi. scī⁹ eī p p̄dicationē euāgelicaz totū mūdū ab idolatrie errore reuocatū. Haz antea oēs gētes vna excepta scz iudeoz deos falsos colebāt, audita aūt voce euāgelij in oīm terra, oīs error ille fugat⁹ est tanq̄ si tenebre lucis radijs fuissent depulse. Quō tādem xp̄iani coḡuerūt lata viam viciox q̄ ducit ad p̄ditionē Hat. vij. nisi p ꝓbum dei, quō superbiā ⁊ ei⁹ filias ⁊ circūstantias immo oīa capitalia vicia detestari coḡscit vere penitēs nisi p verbū dei. ¶ Igit verbū dei sup oīa ad salutē necessariū est, ⁊ singulariť ꝓfortat ⁊ fortificat audiētes, ꝓfortat pctores, ⁊ fortificat iustos. Hā licet multi sint q̄ sciāt q̄ bona facere debeāt ⁊ q̄ mala vitare tñ q̄nq̄ nec bona faciunt nec mala fugiūt deuicti q̄dam tepiditate vl' pot⁹ sensualitate ⁊ delectatōe rer̄ tēporaliū. Alij etiā q̄uis sciāt ⁊ credāt penas inferni fore timēdas, desiderādūq̄ celum pleq̄ xp̄i passionē deflendā. tñ cor hñt insipidū sine timore ⁊ sine ōsiderio, ⁊ sine vla pietate, cū ꝓ tales audiūt ꝓbuz dei frequēter, ꝓfortanť ad deponendā oēm tepiditatē, ad amplectēdas ꝓtutes, ad surgendū a pctis, ad compatiēdū xp̄o passo, ad timēdos gehēne cruciat⁹ ⁊ ad desiderādū regnū dei, q⁹ vt ait Hiero, ad Paulinum Habet nescio q̄d latētis euergie, id ē agilitatis siue vocis act⁹, ⁊ in aures discipli de doctoris ore trāsfusa forti⁹ sonat. Exēplū illi⁹ habem⁹ in vita p̄hoz de xenocrate p̄ho. De cui⁹ doctrina legit. q⁹ fuit athenis q̄dam adolescēs Polemo noīe, vt ait Ualeri⁹ li. vj. ca. vij. de mutatione moz ⁊ fortune, tātis illecebris dedit⁹ vt de ipa infamia gauderet. Cūq̄ semel ex p̄uuio p⁹ solis ortū surrexisset vino grauis ⁊ vngēt̄is optimis delibut⁹, amict⁹ veste pluciada ⁊ sertis capite redimito, ⁊ xenocratis scolas aptas vidisset añ q̄s casu trāsibat, intrauit, vt ei⁹ doctrinā prudētissimā temulētie lasciuijs derideret. Cū aūt oēs ꝓsidētes indignarēť, xenocrates vultu maturo omissa re de q̄ disserebat, de modestia ac tpantia loqui cepit. Cui⁹ grauitatē fmonis polemo audiēs, p̄imo detractā ō capite coronā deiecit, postmodū ꝓ pallio depositi, ⁊ p̄uualis oris hylaritatē repsit ⁊ ad vltimū totā luxuriā deposuit, sicq̄ vni⁹ oronis medicia sanat⁹ ex infamia phi losoph⁹ euasit. Sic est de ꝓbo dei. Innumē eī q̄ verbū dei audiūt vt p̄dicātes capiāt in ꝓbis, ⁊ ipi p dei misc̄iam a verbo dei capiunť. Alij vt illecebras carnis ꝓsequi possint p aspect⁹ mlieq̄ tē, ⁊ ipi ab his purgāť. Alij verbū dei nō audiūt, putātes sibi sufficere q⁹ domi legūt, nō ꝓsiderātes q⁹ nulla lectio tantū edificat q̄ntum diligēs ꝓbi dei auditio. Vñ apls ad Hebre. iij. Viu⁹ ē sermo dei ⁊ penetrabilior oī gladio ancipiti, ⁊ pting̃s vsq̄ ad diuisionē aie ⁊ spūs compagū q̄z ac medullaz, ⁊ discretor cogitationū ⁊ intētionum cordis tē. Ex his ḡ ptz q̄ntū pdest boi audire ꝓbū ōi diligēť. Propterea Bonauētura in fmōe dñice de passiōe dicit allegando Augu. Nullū mai⁹ ē signū p̄destinationis q̄z libēter audire verbū dei. ⁊ ex aduerso ꝓcludiť q⁹ cuidētissimū signū eterne dānatōnis est, si q̄s ꝓtemnit audire vl' legere verbū dei vicz ad sui edificatōez, q⁹ vtq̄z cuilibet est notādū. ¶ Dubitatur ꝓseq̄nter ex q̄ dictū est de mltiplici fructu semis ꝓbi dei, sunt ne alia semina boi ne cessaria ⁊ vtilia vltra p̄missum semē, p que hō saluari pōt. Ad ꝑ dicenduz est q⁹ p̄ncipalissimū est ꝓbuz dei, vt ptz ex dictis. Sz adhuc sunt alia semia q̄ttuor boi necessaria, de q̄bus hō instruiť in ꝓbo dei, videlicz, semē scie. semē pnie. semen misc̄die. semen iusticie. De p̄mo oz Luc. viij. Semen est verbū dei, ꝑ semen doctos req̄rit semiatores hūtes vicz noticiam scīaz scripturaz. Optima est eī scia q̄ q̄sq̄ fidelis scit deum creatorē suū ⁊ seipm agnoscere. Hā sine hac scia hō est q̄si brutū. Unde Hiero. Absq̄ noticia creatoris sui omis hō pecus est. Preterea celū appetere. mūdū ꝓtemnere, diabolo resistere, infernū ex

pauescere, mores corrigere vitā bñ agere
Hor. oīm scīa optima ē, z homīb vtilissi
ma, Hāc scīam disseminat fidelib; pdica
tores cū eis ꝓbuz dei pdicāt. Hz heu vt
dic̄ saluator ī euāgelio. H semē in q̄busdā
cordib; ab anib;. i. demonib; tollit, estu ex
urit. i. psecutōe, z spinis diuitiaz opp̄mit
Scōm est semē pnie, de H in ps̄. Qui se
minat ī lachrymis ī exultatiōe metet. Uñ
q̄t mot cōtritōis habuer, q̄t lachrymas
p pctis effuderis. q̄t pctoz ꝓfessiōes fece
ris, q̄t cibis abstinuer, q̄t mortificatōnes
carnis assumpser, q̄t plagas ꝓgaz volū
tarie suscepis, tot pnie semīa iacis. Semi
na igit lachrymādo in ꝓtritōe, z metes ex
ultādo in retributōe, īmo certe angeli me
tunt exultādo qō nos seminam⁹ suspiran
do Ber̄. Oīm spectaculū facti sum⁹ z an
gelis z hoīb;. semīem⁹ hoīb; exēplū bonū
p apta opa, semīem⁹ angelis gaudia p oc
culta suspiria, gaudēt vtiqz sctī angeli qñ
semīa pnie seminam⁹ Aug. xv. Gaudiū est
angelis dei sup vno pctōre pniam agēte.
Desiderāt em̄ salutē nr̄am. Et iō semīnā
tib; nob semīa pnie pītes sunt sp. semina
pnie suscipiētes ī terra optima, z ī agro ce
lesti recōdētes. Terciū ē semē miscōie, de
H in ps̄. Qui semīat in bñdictōe, ī bñdicti
onib; z metet. Et apl's. ñ. ad Chor. ix. dic̄
Qui parce semīat, parce z metet. z q̄ semi
nat ī bñdictōib; de bñdictōe z metet. Et
seq̄tur. Hilarē em̄ datorē diligit de⁹ Au
gust. Opa miscōie semīna nr̄a sunt. Si g̃
semīas ī agro paupez, ōnariū, panē, ouū,
vestimētū, hospitiū, ꝓsiliū, auxiliū, z sic ō
alīs opib; miscōie corpalib; z spūalib;, ñ
solū cētuplū sz millecupluz accipies, ꝓm il
lud apl̄i. j. ad Thim. iiij. Pietas ad oīa
vtil' ē, pmissionē hīs vite q̄ nūc ē z future
Ilo, vt H bonis abūdet tpalib; z tpaliuz
sufficiētiā habeat, z ī futuro vitā eternam
nō em̄ pios z misericordes deserit deus,
etiā in tpalib; necessarīs. sic dic̄ dñs, pri
mū q̄rite regnū dei z iusticiā ei⁹, z hec oīa
adīcient vob. Mat. vj. z in ps̄. Nō vidi
iustū derelictū. Iō dic̄ Hiero. O q̄nta be
atitudo p quis recipe mag̃, p breuib; eter
na, p moriturz sp viuētia. z dīm hīe debi
toze. Ecōtra auari seminat semē cupidita
tis z lacerāt spinis cupiditatz. Quartū est
semē iusticie, ō tali oz. Prouerb. xj. Semi
nāti iusticiā merces fidelis, vicz. viuēdo,
docēdo, opando, ꝓsiliādo, iudicādo, semi
nāda est iusticia, vt iusta sit vita, iusta do
ctrina, iusta bona tpalia, iusta iudicia, z iu
sta ꝓsilia. Ecōtra iniusti seminat semē iniq̄
tatis z iniurie, de q̄ ꝓuer. vj. Hec sunt
q̄ odit dñs z septimū detestat aīa ei⁹. ocu
los sublimes, linguā mēdacē, man⁹ effun
dētes sanguinē innoxiū, cor machinās co
gitatōes pessimas, pedes veloces ad cur
rendū in malū, pferētē mēdacia, testē falla
cem. z eū q̄ semīat inter frēs discordias. z
H est pessimū semē detractoz, qō dñs de
testat vltra p̄missa. Ecce in pdictis ꝓbis
Salomon describit vicia oculoz, lingue
manuū, pedū, cordis, cuilibet attribuens
vnū viciū, soli⁹ ꝓ lingue infelicissime tria
vicia describēs, vicz. mēdaciū. falsum te
stimoniū. discordie seminationē. Sed ve
hmōi semīatori, q; vt oz. ꝓuer. xxij. Qui
semīat iniq̄tatē metet mala. Et seq̄t. Qui
pnus ē ad miscōiam bñdicet z̄c. Semie
mus g̃ semē ōo placēs. in agro cordis nr̄i
p̄mū, vt ex H, primi edificēt, paupes recre
ent, z de⁹ glorificet, qō nobis p̄stare digne
tur dñs nr̄ ihs xp̄s in secla bñdict⁹ amē.

Dñica in. l. Sermo. xxj.

Filius homis
f tradet gētib;. illudet. flagella-
bit, z ꝓspuet Lu. xviij. In p̄ce
dēti dñica audist quō ꝓbum
dei cōpat semī in terrā, plecto. cui⁹ solū q̄r
ta ps fructū fecit. Quāt⁹ etiā fruct⁹ seq̄tur
ex diligenti auditōe ꝓbi dei. īmo q; nō sit
mai⁹ signū eterne pdestinatōis z̄c. q̄z si di
ligēter illud seminauerim⁹ vicz. scīe. pnie.
miscōie. z iusticie Et q; xp̄s dñs seip̄z semī
cōpauit Job. xij. dicēs. Nisi granū frumē
ti cadēs in terrā mortuū fuerit ipm solum
manet. Si aūt mortuū fuerit mltū fructū
affert. vbi xp̄s loq̄t ō sua amarissima pas
siōe, quā in hodierno euāgelio p̄dixit duo
decim discipul' suis. Hāc aūt passionem
xp̄s dñs sustinuit ex maxia charitate quā
habuit ad hūanū gen⁹. de q̄ charitate in
genere. vicz dei z primi. apl's. j. ad Chor.
xiij. ī hodierna epl'a. ī q̄ nobis oñdit. q; si
ne charitate nihil valēt oīa opa nr̄a etiaz
q̄ntūcūq; magna grauia, sic elemosyna, cor
poris castigatio, scīa, ꝓphetia, z sic de alīs

ℂ Dominica in quinquagesima

Hāc ātem charitatē xp̄s dn̄s habuit ad oēs hoīes p̄teritos, p̄sentes ⁊ futuros, qđ ĩsinuat in ꝓbīs thematĩ dicēs. Filī hoīs tradet in manꝰ pctōꝝ ⁊c. Filiꝰ hoīs tradet gētibꝫ, vbi supꝝ. Pro quo ꝓposui dicere textū euāgelij. ⁊ qñ saluator ℞ dixit. Scđo intellectū euāgelij ĩ duabꝫ ptculis. Tercio aliq̄ dubia ad edificatōez audiētiū ⁊c.

℣ Textus euangelij.

℣ In illo tpe. Assumpsit ihs duodeciz discipulos ⁊ ait illis. Ecce ascēdimꝰ hierosolymā, ⁊ cōsūmabūt oīa q̄ scpta sunt p̄ ꝓphetas de filio hoīs. Tradet enī gētibꝫ ⁊ illudet ⁊ flagellabit ⁊ cōspuet. Et postq̄ flagellauerint occident eū. ⁊ tercia die resurget. ⁊ ipi hoꝝ nihil intellexerūt Et erat ꝓbūz illud abscōditū ab eis. ⁊ nō ītelligebant q̄ dicebāt. Factū ē aūt cū appꝛopinq̄ret iericho, cec⁹ q̄dā sedebat secꝰ viā mēdicās. ⁊ cū audiret turbā p̄tereuntē, interrogabat qđ ℞ eēt. dixerūt aūt ei q̄ ihs nazarenꝰ trāsiret. ⁊ clamauit dicēs. Jesu fili dauid miserere mei. ⁊ q̄ p̄ibāt increpabāt eū vt taceret. ipe ꝓ mlto magꝭ clamabat. fili dauid miserere mei. Stās aūt ihs iussit illū adduci ad se. ⁊ cū appꝛopinq̄sset interrogauit illū dicēs. qđ vis vt faciā tibi. At ille dixit. Dn̄e vt videā. ⁊ ihs dixit illi. respice fides tua saluū te fecit. ⁊ ꝓfestiz vidit ⁊ seq̄bat eū magnificās deū. ⁊ oīs plebs vt vidit dedit laudē deo Lu. xviij. Dat. xx. ⁊ Marē. x. A Di. q. quo tpe dixit xp̄s ℞ euāgeliū. ⁊ q̄re ℞ tpe vaschāgali cū hoīes se exercēt in mltis leuitatibꝫ ⁊ fatuitatibꝫ eccl̄ia ordiauit legi ⁊ decātari euangeliū de passiōe. Ad p̄mū rñdet q̄ cū dn̄s illumiasset cecū mēdicātē ꝑe iericho. tūc ascēdit hierosolymā āno vicz. xxxiij. etatis sue añ suā passionē vicz feria q̄rta añ dn̄i cam palmaꝝ. tūc enī p̄dixit discipul' suaz passionē de ꝓximo futurā. Ad scđam ptē dubitatōis. vicz q̄re ℞ tpe ℞ euāgeliū recitat. cū hoīes q̄si insensati sint ⁊ vuāt ⁊ suis fatuitatibꝫ inf̄utāt. Rñdet breuit q̄ ĩo vt hoīes cōsiderata ⁊ audita acerbissima christi passiōe suas fatuitates ⁊ lasciuias postponāt. ⁊ oē gaudiū illicitū p̄ qđ offendit deꝰ abūciāt ⁊ xp̄o q̄ p eis passus ē cōpatiant. Jō in hodierno euāgelio manifestꝰ ⁊ clariꝰ insinuat nobis xp̄i passio q̄s in aliq̄ dn̄icali p totum annū, excepta dn̄ica palmaꝝ, in q̄ legit xp̄i passio, bñ enī attendit btūs Hiero. distinguēs euāgelia. ⁊ p ꝓseq̄ns tota eccl̄ia catholica. q̄ nō sunt i toto anno alij tres dies in qbꝫ diabolꝰ tot hoīes decipiat ⁊ infestet, sic bi tres dies cōtinuī, in qbꝫ vacat comestatiōibꝫ, ebrietatibꝫ, superbia, choreis, luxurijs, ⁊ diuersis mūdi vanitatibꝫ, vñ sic mūdꝰ ōz a mūdicia p antiphrasiz, qz nō ē mūdꝰ sz imūdꝰ, ita isti tres dies dicūt carnispriuiū, i. p̄uatio carnis p̄ ōnū, qz seclares ĩ ist̄, diebꝫ ñ p̄uant se carnibꝫ sz magis se illis ingurgitāt ⁊ replēt, ⁊ in carnalibꝫ voluptatibꝫ vuūt. Jō ad extinguēdū hmōi morꝫ carnal' ꝓcupie ꝓponit nobis hodie ī euāgelio passio xp̄i dn̄i. Et ī introitu misse iuocam' auxilium dei, vt nos p̄tegat ⁊ defendat in ℞ p̄iculoso tp̄e, in q̄ plꝰ colit ven⁹ q̄ ē dea luxurie ⁊ totius lasciuie. q̄s xp̄s dn̄s q̄ natꝰ ē de castissima ꝓgine. Et ℞ singl'arit cuilibet xp̄i ano ē aduertēdū, q̄ nihil vtili⁹, nihil melius ⁊ fructuosi⁹ ē ō pctā q̄s memoria passionis xp̄i, maxīe ad puocādū pctōrē ad penitētiā. Nā si aliq̄d melꝰ vtiliꝰ aut fructuosiꝰ sciuisset sctūs Hieroñ, imo tota eccl̄esia catholica ĩdubie illud hodie dici ⁊ decantari ordinasset ex cauſ p̄missis. Et ex eadē cā eccl̄ia catholica epl'am dici ordinauit de charitate ex q̄ xp̄i passio ꝓcessit. Loquitur de charitate ex q̄ xp̄i passio ꝓcessit. Logitet q̄ xp̄ian⁹ ī memoria dn̄ice passiōis q̄rēdo in corde suo a xp̄o, dn̄e cur sic flagellari, coronari, p capillos trahi, vt latro ligari, ⁊ ad mortē turpissimaz ligar' duci, ⁊ cruci trib⁹ clauis affigi voluisti. Et ī corde suo sibi xp̄s rñdebit, p te vt vitā eternā ꝓseq̄ris hec oīa sustinui, qđ tūc dicē pctōr O dn̄e si hec oīa ꝓpt̄ me sustinuisti tu rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū, ⁊ creator vniuerse creature q̄s ingrat⁹ ego fui tot ⁊ tā mltis pctīs te offendēdo. ⁊ tāta p te bona mihi facta nō ꝓpēdo, hodie dn̄e miſere mei ⁊ succurre mihi. vt oīa pctā mea detester ꝓpt̄ te Et ℞ pt̄ ꝓsiderare q̄ ex ordinatōe eccl̄ie hodierni euāgelij magꝭ deo placet si q̄s memoriā passionis xp̄i habuerit q̄s ex his q̄ dicūt in die palmaꝝ aut pasceues. Et ex eo dē fundamēto voluit eccl̄a exēplo ceci nos vitare pctōꝝ cecitatē, ⁊ ex epl'a ad deū ⁊ p ximū bñe charitatē, hec de ꝓma ptē est aduertendū, q̄ totꝰ euāgelij intētio ꝓsistit ī duo

bus pūctis. ℙrio quō de⁹ ⁊ dñs ihs suis discipul' ꝑdixit suā passionē certissime futurā, vt nos illā memorie cōmendarem⁹. ℨcōo miraculū de ceco mendico, vt p ℍ discipuli i fide firmarēt, ⁊ tāto magꝭ ꝓbis suis crederēt tāq̄ illi⁹ q̄ oīa ꝑt ⁊ nosci. Et vt p ℍ nos instrueremur ⁊c. ℕ ℙe ꝓmo text⁹ ē plan⁹ cū dic. tradet em gētibus ℨz di. exō xps ita plane locut⁹ ē ⁊ tā expresse suā passionē discipul' ꝑdixit, q̄re tunc dic cuāgelista q ipi nihil boz itellexerūt. Rñdet ℔m Bedā q triplex ē rō. ℙrīa ꝓpt magnū amorē quē ad ihm habebāt. ⁊ iō ei⁹ mortē cogitare nō poterāt, recte sic mī q̄ nimis tenere filiū suū diligit nō ꝑt audire ꝓbuz de ei⁹ sepatōe. ℨcōa rō q nō solū hoiem ſz verꝝ deū ipz ee credebāt. iō eū nullaten⁹ mori putabāt, nōdū em intellexerūt scripturas ꝓphaz. sic post ei⁹ resurrectionē ⁊ spūsscti missionē. Tercia rō q solū⁹ erat eis loq̄ in ꝑabolis, credebāt ⁊ hec ꝓba sua ꝑabolice intelligēda ⁊ ad aliud referēda, ⁊ ꝓpt hāc triplicē cām triplicata est in textu cuāgelij eoz igrantia. ℙrio ei dr Et ipi boz nihil itellexerūt. ℨcōo, ⁊ erat ꝓbuz illud abscōditū ab eis. Tercio subiūgit, ⁊ nō itelligebāt q̄ dicebāt. ℨz beati xpiani sciētes oīa ꝓba xpi ipleta esse ⁊ ipz suū sanguinē p nob fudisse faciūt ac si nescīāt, imo ℍ tpe suis opib⁹ magꝭ eū deridet q̄z sibi cōpatiāt, velādo oculos suos sic in domo cayphe velati erāt oculi xpi. Et mutātes vestes suas, viri induētes lōgas camiseas, aut mlieres ab extra ℍ facientes sup tunicas, ⁊ p ℍ xpm cū herode i alba veste illudētes. Alij ꝑciosiozes induunt extra ꝓsuetudinē solitā, ⁊ xpm cū pylato i veste purpurea ꝺludūt. ℙe talib⁹ loquit ℨer. in q̄dā ℔mōe dicēs. Nō ꝓsolat xpi infantia garrulos, nō ꝓsolant xpi lachryme cachinātes nō ꝓsolāt pāni eius ambulātes i stolis, nō ꝓsolāt stabulū ⁊ p sepe amātes ꝓmas cathedras i synagogꝭ aut ꝓma loca in cōgregatiōib⁹ ⁊ ꝓuiuijs. Ecce xps cū amaritudie i hodierno euāgelio ꝑdixit suā passionē ⁊ tu rides, ipe p te pati voluit vt de manib⁹ diaboli te eriperet. ⁊ tu nūc gaudere ⁊ vane letari cupis vt iterꝝ diaboli vinculis ꝓstringar. Et

ℙe scōa ꝑte cuāgelij vicz de ceco ē notandū q̄ dū cec⁹ audiuit turbā ꝑtereūtē ⁊ coḡuit ꝑ introgatōez suā ⁊ alioꝝ rñsionez ibi eē ihm, de q̄ mlta audierat mira, clamauit alta voce Jesu fili dauid miſere mei. Ille āt clamor magn⁹ indicat magnū desideriū ei⁹. Jta ⁊ expedit pcōrib⁹ clamare q̄ lōge distāt a deo. ℔m illud ps. Lōge est a pcōrib⁹ sal⁹. Ille āt cec⁹ sic clamādo cōfitet vtrāq̄ naturā ee in xpo. s. hūanā ⁊ dīuinā. ℨhūanā cū dixit. Jesu fili dauid. ℙdiuinā in eo q̄ dixit. miſere mei. ꝓpriū ei est deo misereri creature quā cōdidit. q̄ miseratōes ei⁹ sunt sup oīa opa ei⁹. ℨz q̄rit Chrys. Quis docuerit illū cecū sic clamādo dicere, q̄ nō ꝓlegit libros. Dicit ḡ ceco vñ nosti ḡ illūinare mūdū. Et rñdet vere dñs illumiat cecos, Alit dic Cyrill⁹ q ille cec⁹ in iudaismo nutrit⁹, nō igrauit q de ꝓgenie dauid de⁹ ℔m carnez nasceret, ⁊ iō ei vt deo ⁊ hoī loq̄tur. ℨcōo notandū q cū cec⁹ ꝓmo clamaret ihs trāsire dr in euāgelio. Cū aūt mlto magꝭ clamaret, stat iesus. Et q̄ docemur q si i oīone ꝓmo senserim⁹ iesum q̄si ptrāseuntē, post paululū instāter ꝑseuerātes sentiem⁹ eū nobiscum stantē. Vñ ℙrego, in omel. Cū adhuc turbas fantasmatū sive carnaliū desideriozꝝ patimur, iesum aliq̄ten⁹ trāseuntē sentim⁹ Cū ꝙ oīoni vehemēter insistim⁹ de⁹ i coz de figit, ⁊ lux amissa repat. vñ dic Hugo in expositōe regule. ℙi ad ꝓmas lachrymas nō exaudirꝭ cuz ꝓmas preces deus nō exaudiat, tu preces iterare nō desinas magna em munera sunt multis ꝑib⁹ cōparāda. Cui⁹ exēplū dñs ponit Lu. xj. de illo q̄ nocte venit ad amicū suū dicēs. Ac cōmoda mihi tres panes. Et cū ille se excusando diceret. Noli me molestare, iam ostiū meū clausuz ē ⁊ pueri mecū in cubili sunt. nō possum surgere ⁊ dare tibi. Et ille ꝑseuerās pulsans obtinebit q̄ ⁊ si ñ dabit sibi eo q̄ amic⁹ ei⁹ sit, tñ ꝓpt ipꝝobitatē surget ⁊ dabit illi q̄t̄q̄t hz necessarios. ita ille cec⁹ nō cessans clamare, obtinuit vt ie sus cuz vocaret ⁊ ab eo q̄reret. Quid vis vt faciā tibi. nō q̄ igraret illi⁹ desideriū, ſz ℔m Hilariū vt scirēt astātes, q̄ nō peteret pecuniā ſz diuinā efficaciā ⁊ ꝓtutē. Et ℔m Chrys. vt sua petitio cēt publica, ne crederet q̄ xps aliud sibi daret q̄z peteret Et ne iudei calūniatoꝛes dicerēt de illo sic de ceco nato, nō est ℍ ſz silis ei, Jō ille cec⁹ pe-

tuit dicēs, dñe vt videā. Eccevt dic̄ Gre. Ille cec⁹ ñ q̄siuit diuitias, nō trena dona vl' fugitiuos honores, ſz lucē, imitemur ḡ eū z q̄ram⁹ lucē ad cog̈scēdū defect⁹ z pec cata nr̄a cū ꝑa detestatōe vt p ℔ ꝓseq̄mur lucē ꝑpetuā. At ihs dixit. Respice. breue ꝑbuz, ſz efficacissime opans, z stati subiū git. Fides tua saluū te fec̄. Et ꝓfestiz vidit z seq̄bat eū magnificās deū. ¶ Sed di. q. q̄d intelligere debem⁹ p eos q̄ cecuz increpauerūt vt taceret. Rn̄det q̄ p illos significant hoīes q̄ alios retrahūt a bōis opib⁹ siue bono ꝓposito, ſz sic̄ cec⁹ increpa tus nō tacuit, ſz mlto magſ clamauit. Fili dauid miſere mei, ita debem⁹ z nos face re. q̄nto ei magſ occurrūt nob ip̄edimēta ad bonū, tāto magſ debem⁹ clamare z au xiliū diuinū iuocare. ꝑ ℔ aūt q̄ ihs ste tit z iussit euz adduci ad se dic̄ Gozra dat exēplum ꝓncipib⁹ zc̄, vñ dic̄. Sic deberēt facere ꝓncipes nr̄i z alij maiozes vicz sta re cū viderēt paupes ꝓq̄rētes z facere vo cari ad se vt audirēt eoz q̄rimonias, face rētq̄ eis iusticiā expedite. Sed heu tā de mlti ꝓficāt illud qđ scptū ē Esaie, j. Pu pillo nō iudicāt, z cā vidue nō ingredit ad illos, z ℔ nō solū ꝓncipes ſz etiā coz officiales diligēt obſuare ōberēt. ꝑ ℔ etiaz debem⁹ intelligere, q̄ si hō i suis oziontb⁹ xp̄m dñm penit, vt i tribulatōe aut aduer sitate vl' necessitate succurrat, z nō statim sennit auxiliū vel ꝓsolatōez. cogitare dz, q̄ ihs stat, z vltra q̄liter se habeat ꝓsiderat. Et tūc si a petitōe oziōne vl' clamoze ñ ces sat, xp̄s illū ad se vocat, qđ fit dū dar⁹ de siderū suū exponit z tādē illū ad vota ex audit. Cōcludit euāgelista euāgeliū dicēs. Dis plebs vt vidit dedit laudem deo.

¶ Ex q̄ patz q̄ nō solū illumiat⁹ fuit ille cec⁹ ſz z ois plebs illumiata ē, vt diuinuz aliq̄d cog̈scerēt de xp̄o. Scdo ex ℔ pt̄z, q̄ ille ē illumiat⁹ q̄ deū laudat, ille ꝓo cec⁹ q̄ p ꝑba z malā vitā deū blasphemat, sicut heu mlti faciūt ist̄is diebz q̄ magſ laudāt diabolū q̄z deū, magſ diligūt carnē q̄z ani mā, magſ etiā laudāt mūdū q̄z vitā btām Et ℔ p̄t triplr cog̈sci, ꝓmo deū q̄dā debo noz̄ z diabolū laudāt, q̄ exercēt diuersos malos ludos p diuersas malas letitias, nunc laruis demonū vtendo, i signū q̄ st̄ filij ōmonij, nūc alijs iozdiat⁹ gestib⁹ coz poz⁹ vtēdo i pditōez cozpis z anie. Scdo alij deū hodie z ill' diebz p ordinē ihono rāt coz⁹ suū nimis z diuerſ cib⁹ replēdo. q̄z de⁹ vēter ē, ad Phil', iij. Quot āt mira cula ille de⁹ scz vent faciat, q̄s p̄t ad plenū explicare. Vltos ei crapula subito inter ficit, q̄ p diē sani vident z nocte defuncti, q̄ mane fortes vespe deiecti, q̄t sunt pſone q̄ vtventrē repleāt, fornicatōes, adulteria stupra zc̄, pcurāt aut faciūt. q̄t homicidia ex ebrietate z gula, q̄t lites, ꝓtumelie, de tractōes, ſusurratiōes zc̄. Tercio his tpi bus alīq̄ mūdū bonozātes, ꝓtra di laudē ducūt chozeas illicitas. in q̄b⁹ diabol⁹ tot capit aīas, q̄t fere sunt pſone, illos p volu ptatē, istos p supbiā, illos p suspitiones z varia iudicia mala, aut detractōes, ita q̄ vix ē q̄ chozeis assistat aut illas respicit si ue senex siue iuuenis, siue diues siue pau per zc̄, se a pctis custodire valeat. aut car nalia desiderādo. aut supbe icedēdo, aut ornatū alioz videns sil'ia illicite ꝓcupiscen do. z postea furto aut mūeriby dat⁹ ex stu pro, vel adulterio, aut fornicatōe. sil'ia ad ornatū sibi pcurādo Et si oia ista pcta ad essent, tñ vnū ē qđ vix alīq̄s chozeā vidēs euadere p̄t, vicz male suspicādo de ꝓximo z illū iudicādo, vel de supbia vel lasciuia z sic de alijs. Sz q̄d de chozeisanniby di cat Augu. audiat⁹, vñ dic̄. Quilibet sal⁹ q̄ fit i chozea ē salt⁹ ad pfundū iferni, ois em̄ mot⁹ petulātie ē saltus in pfundū clo ace, q̄ autozitas allegat in sūma viciozum ca, de chozea. Est em̄ magna stulticia sic saltare sicut hirc⁹, imo si videres aial bru tū, scz equum vel vaccam sic saltare, tu di ceres q̄ esset anial fatuū aut insensatum. Et tu es anial rōnale z assimilas te sic bir co vel alteri anīali irrōnali, tales arguit q̄ pheta in p̄s. dicens. Nolite fieri sic̄ equ⁹ z mulus in quib⁹ nō est intellect⁹. Hec de scda pte. ¶ Dubitat ℔ exq̄ saluator pdicens suā passionē inter cetera dixit. Fi lius homis illudet zc̄. Sunt ne aliq̄ ho mines q̄ in ℔ mūdo illudunt xp̄o dño cū suis peccatis. Respondet q̄ sic, signanter in chozeis. Et hoc mltiplicāt. Primo bra chia extendēdo vt chozeam latā faciant z magnam. Et hoc ideo ꝑm glosam. vt iesu christo magnam irreuerentiaz z irrisionē seu etiam ꝓtemptū facere possint, quia ta

lis extensio brachioꝝ signat extensionem brachioꝝ xpi i cruce, q̄ sic fuit tract⁹ z expās⁹ q̄ oia ossa sua dinūerari poterāt, vñ ps. Dinūeraueř oia ossa mea. Itē oēs ve ne ei⁹ i suo sctissimo corpe pl⁹nimio fuerť extēse. Uñ legiť q̄ expānis brachijs z extē sis venis pepēdit i cruce. Et isti extēsiōi et expānsiōi magnā ꝓtūeliā z irrisiōz chorizātes faciūt i ꝟ q̄ sic i vana leticia se expandūt cū xps i mag̃ tristicia z mag̃ dolore fuit expānsus z extēsus. Itē p ꝟ q̄ sic se i modū crucis expādūt mūaz dei ordinēt z a se repellūt, qz i signū miscōie xpi i cruce man⁹ z brachia expādit ac si pat⁹ eēt ad āplexā dū nos pctōres miscōiē suscipiēdo. Uñ ꝑ sic chorizātes ei⁹ mūaz ordinēt iusticiā suaz q̄si excitāt vt eos iusti⁹ dānet. Sic ei fideles duoni p eleuatōz aut expānsiōz manuū suaꝝ do sacrificiū offerūt, sic ecōuerso illicite chorizātes q̄tūescūq̄ man⁹ suas expādūt i chorea diabolo eas offert Uñ Ber. i psōa xpi, Ego te acq̄siui manibꝫ crucifixis: z tu te ꝓsumis mānibꝫ diabolo ōdicatis Scōo chorizātes caput erigūt z alta voce clamāt: p ꝟ xpz ordinētes q̄ iclīato capite pepēdit i cruce, z clamore valido emisit spm̃. Job. xix. Pre cui⁹ clamore tria facta sť. s. cra mota ē, petre scisse sť, z sol obscuratus ē. Et tali clamori xpi fit mag̃ irreuerētia p cātū z sonitū fistulaꝝ i chorei⁹. Et tales q̄ sic ōlectāt i cātu z fistul' aut alijs instrumēt⁹ music⁹: mirabili⁹ z tribili⁹ clamabūt z lugebūt i inferno dicētes illō Apoc. viij. Ue ve ve. Ue ꝓmo q̄libz seorsū clamabit dicēs. Ue q̄ vnq̄ nat⁹ sū, qz meli⁹ illi eēt si nat⁹ ñ fuissz. Dicēdo etiā. Vale dict⁹ sit ille vēt q̄ me pctōrē portauit. Secūdū ve clamabit sup se z sua mēbra, pprijs corpis dicēs. Ue vob maledicti pedes q̄ mihi mirrimo p gressus malos z salt⁹ illicitos celi ianuā obseraśt. Ue vob mānibꝫ q̄ p malū tactū z illicitā extēsiōz me glie q̄ nūq̄ egrediar. Ue tibi maledicta lingua q̄ta mala mihi iduxisti qñ tot turpia ꝓba protulisti, z tā freq̄nť illicitos cāt⁹ cātasti. O ne ꝓuaśt z nūq̄ vnā guttā lacrīaꝝ p peccatis fudisť. iā icipit flet⁹ vī itolerabiť corā oīb⁹ dmōnib⁹ z dānat⁹. Ue tibi cor q̄ tuis cogitatōibꝫ z gaudijs illicitis me ctnis gaudijs ꝓuasti, z sic ō alijs. Terciū ve clamabūt dicētes. Ue p amaritudie z ve p mīritudie z ve p etnitate penaꝝ. Tercio chorizātes mānibꝫ z brachijs se iuicē ꝓplectūť vt firmi⁹ ꝓcathenēť ne chorea ō facili rūpať, p q̄ ō itelligiť q̄ diabol⁹ eos firmi⁹ tenet i mānu z ptāte sua, nā cōiť oēs i chorea illicita exñtes cū ꝓplacētia vl' pctō mortali mō supdicto sť i ptāte diaboli: qz sť i ei⁹ fruitio. Et iste diabol⁹ vulgariť vocať schlckēdātz. Hic diabol⁹ ꝛcipit te i ptātē suaz cū accedis ad choreā. tl'es ei p manuū cōcathenatōz ordinēt manuū xpi z pedū cōclauatōez. Sz di. si chorizās ē i ptāte diaboli cur ñ exercz i euz statī ptātē. Rñr q̄ ꝟ libēter facerz si omps os ꝑmitterz. De hac ꝓcathēatōe hī i vitaspatꝝ de q̄dā monacho q̄ a iuuētute nutrit⁹ fuit i monasterio nec vnq̄ vidit aliquā choreā viroꝝ z mlieꝝ. Accidit āt q̄ cū q̄dā alio ex cōmissiōe supioꝝ egrederet mōasteriū. Et tunc vidit vnā choreā i qua ōlectat⁹ fuit. sz vt i sua ꝑmanerz īnocētia ōs sibi oñdit i ꝓiūctōe manuū viroꝝ z mlieꝝ diabolū niger rimū. ō q̄ trist⁹ āpli⁹ i choreis ōlectatōem nullā habuit Quarto chorizātes se ornāt i capitibꝫ viri mlieres z ꝟgines. Et q̄d p ꝟ aliō facere videť. q̄ ihesū i spinea corōa in cruce pēdētē ōridere. Sil' cū peplis nūc corōas diabolicas faciūt mlieres z xpm corōatū deludūt. Uestite āt cū lōgis caudis xpz i veste alba ab herode spretū deridēt. Et ita sil' ōclarari pōt p oēz ornatum vestimētoꝝ i capite, i mānibꝫ pectore: i collo: i vētre cū cingul' ō auro z argēto z qñz margarit⁹, q̄uis xps i passiōe funē habuit cuz q̄ ligat⁹ z tract⁹ fuit. Ecce q̄sta mala sequūť ex chorea ñ solū chorizātibꝫ sz etiā aspiciētibꝫ zc. vt. s. ¶ Sz tūc di, q̄s, est tūc chorea sp pctm̃ mortale vl' vēiale. l' ē aliq̄ licita. Rñr q̄ chorea ꝑt etiā aliq̄ fieri licite, sic dauid meritorie añ arcā dñi attm̃ sine mlīere choreā fecit. ij. Regū. vj. Ad ꝟ āt q̄ chorea sit licita requrūť oēs circūstātie ieisse debite, vlcz q̄ chorizās sit p⁹sona sec'ar⁹, ppt scādalū vitādū. vt hī i decret⁹. di. xxxiij. p̄sbiti. vbi ōr. Presbiti: diaconi subdiaconi. q̄bꝫ ñ ē data licētia ducēdi vxorez ōbēt vitare tlia spectacla saltātiū. Idē hī di. xviij. His igiť, z ō cō. di. v. Non opt⁹. Chorizātes sil' sūt vni⁹ sexus

ꝛ pſone bñ famate nō laſciue neq; ſuſpecte, alias ſi vir cū mlīere ſp icautū ē. Uñ Iero. in q̄dā ome. Nō credo viro ſi dicat ſe illeſū euaſiſſe a ſpectacul' taliū cum dauid ex aſpectu Berſabee ſe lauāt, puocat⁹ ſit i adulteriū. ñ. Reg. xi. Quid tūc ō tacitis ipudicꝫ ꝛc. Chorea vt ſit licita debet eſſe i loco ñ ſacro aut loco ſacrato nimis ꝓpinq: ne cult⁹ diuin⁹ ipediat. aut a ſua deuotōe hoīes retrahāt. Exēplū ō ℔ i ſaxonia q chorea ñ fiat die feſto aut in tpe phibito: vt nūc a ſeptuageſima ad octauas paſce ꝛc. Hā mlti i feſtis chorizātes lōge min⁹ peccarēt ſi domi q̄cūq; artificia manualia facerēt. ſic ℔ claret mltis exēplis q̄ duo ifra ſubiūgā. Chorea añ oia fieri dz ſine ſcādalo ꝛ ñ ex laſciuia vl' alia mala intētōe. Et i hac ſola circūſtātia oīes alie cōprehēdi pñt. ō q̄b⁹ lati⁹ dixi in q̄dā tractatulo ō chorea. Q ūt aſpiciētes chorea etiā a remotꝫ attēte ꝯſiderādo peccent exēplū hēm⁹ ō ſorore ſcti damiani q̄ poſt mortē ſibi apparuit ꝛ ſe dixit eē i maximis penis. ꝛ cū cām illi⁹ q̄reret rñdit illā fuiſſe cām q̄ ſel' ſtetiſſet i camera ſua ꝛ audiſſet i platea cātū chorizantiū cū aliq̄li dulcedine. ꝛ de ℔ i pñti vita nō egiſſz pnīaz. et ob hāc cāz p. xv. dies ōberz purgari i purgatorio. Sz aliq̄ ſe excuſare volūt i pctis ſuis dicētes q añ cētū annos hoīes chorizarūt. Quib⁹ rñderi pōt q añ cētū ānos hoīes ifernū itrauerūt. Hā diuturnitas tpis ñ minuit pctū ſz auget. extra ō ꝯſue. cū tāto. Q añ die feſto ſit tāto pcl'oſior ptz p exēplū. i dyoceſi colonien. in q̄dam villa erexerūt arietē veſtitū ſeric⁹ vt q melī⁹ chorizaret hr̄et illū. Q ō audiēs ſacerdos loci. phibuit i ambōe publice: adiūgēs vidictā dei ſi ñ omitterēt. Illi āt non ptermittētes chorizauerūt i die feſto. Et ecce ſubito fulgur tonitruū ꝛ gndo de celo venerūt ꝛ ꝯminuerūt oēs ſegetes ꝛ fructus arbor⁹ ꝛ vineaꝝ illi⁹ ville. cū tū ꝓus eēt aeris ſerenitas. Et tota ꝓuicia ex q̄ ppls ad illā ꝓuenerat plagata fuit cadē plaga i ſegetib⁹ ꝛ frugib⁹ tre. Cōſiderem⁹ g nūc tēpus ſacrū ne icurram⁹ dei vidictā ꝛ abſtineam⁹ ab hmōi vanis ꝛ idecētib⁹ ꝛ piculoſis ludis ꝛ iocꝫ. a comeſatōe ꝛ potatōe nimia. mēores amariſſime paſſiōis chriſti q̄ i cruce fel ꝛ acetū habuit ꝓ cibo ꝛ potu vt mereamur merito ſue paſſiōis etnā ꝓſeq̄ brītudinē ꝛ gl'iam Amen.

¶ Dñica i q̄drageſima ¶ Sermo. XXXII

OCtus ē ieſus in deſtū a ſpū vt tēptaret⁹ a diabolo. Mat. iiij. Lu. iiij. ꝛ Mar. i. j. In p̄cedentib⁹ dñicꝫ vicz i ſeptuageſima audiſtꝫ quō dñs noſ vocauit ad laborādū i vinea ſua vſq; ad ſero vt denariū diurnū. i. vitā etnā accipiam⁹. Poſtea in ſeq̄nti dñica i. lx. ō ſemīe ẏbi dei q̄ntus fruct⁹ ſeq̄t ex diligēti auditōe ẏbi dei. ꝛ q ñ ſit mai⁹ ſignū p̄deſtiatōis q̄ illō diligenter audire. Tādē i ꝓxima dñica vicz i q̄ñgeſima audiſtꝫ quō xp̄s dñs ſuis diſcipul' p̄dixit ſuā amariſſimā paſſiōez quaz cordib⁹ nr̄is ſignāter ℔ tpe ifigere debem⁹ ad fugiēdū mltas vanitates ꝛ pctōrū occaſiōes q̄ oīa audiſtꝫ vt tāto deuotiꝰ ad ieiuniū q̄ñgeſimale ꝛ pnīaz pctōrus vos diſponatꝫ. Sz q⁹ aduerſari⁹ nr̄ diabol⁹ attēdit p pnīaz ꝛ diligētē ẏbi di audi tionē ꝛ maxie p amariſſimā xp̄i paſſiōem poſſe ꝓſeq̄ locum q̄ctꝫ i etna brītudie vñ ipe cecidit. Jō multiplr̄ noſ tēptat vt a bono nos retrahat. ſic ꝛ fecit i ꝑmis pceptis Et nec verit⁹ ē xp̄m dñz tēptare intra themā. Jō in pñti ſm̄one dicere intēdo de tēptatōe diabol' ō q̄ dixi. Duct⁹ ē ieſus i deſtū. vbi. s. ¶ Duct⁹ ē ieſus ꝛc. Prio intēdo dicere euāgeliū i q̄ tpe hiſtoria h⁹ euāgeliꝰ facta ſit. Sc̄dō itellectū euāgeliꝰ i duob⁹ pūctꝫ. Tercio q̄dā dubia ō tēptatōe diabolica. ¶ Textus euāgeliꝰ

In illo tpe duct⁹ ē ihs i deſtū vt tēptaret⁹ a diabolo. ꝛ cū ieiūaſſz. xl. dieb⁹ ꝛ. xl. noctib⁹ poſtea eſuriit. ꝛ accedēs tēptator dixit ei. Si filī⁹ dei es dic vt lapides iſti panes fiant. q rñdēs dixit. Scptū ē. nō i ſolo pane vivit hō ſz i oi ẏbo q̄ pcedit ex ore dei. Tūc aſſūpſit eū diabol⁹ i ſctāz ciuitatē ꝛ ſtatuit eum ſup pīnaculū tēpli. ꝛ dixit ei. Si filī⁹ dei es mitte te deorſū. ſcptū ē enī. q⁹ angel' ſuis mādauit ō te ꝛ i mānib⁹ tollēt te ne offendas ad lapidē pedē tuū. Ait illi ieſus rurſū. ſcptū eſt. nō tēptabis dñz deū tuū. Iterū aſſumpſit eū diabol⁹ i mōtē excelſum valde. et oſtendit ei oīa regna mūdi ꝛ gl'iaz eoꝝ. ꝛ ait illi. Hec oīa dabo tibi ſi cadēs adoraueris me. Tūc dixit ei ieſus. Vade ſathanas

scptū ē eni dñm deū tuū adorab z illi soli
ſuias. Tūc relict eū diabol⁹ z ecce ageli
accesserūt z mīstrabāt ei. Mat. iiij. A
D. q. qñ hystoria b⁹ euāgelij fcā ē. Rñr q
āno xpi xxx. statī postq̄ baptizat⁹ ē a iohe
bap. tūc duct⁹ ē a spū i deſtū: nō iuit⁹ sed
libere. Diabol⁹ ei sūpsit occasiōz ad tēptā
dū xp̄z ex tribꝰ. s. ex tpe: lo coz ieiunio. ex tē
pe qz p⁹ baptismū. ex loco. qz i ōſto. z ex ie
iunio. xl. dieꝫ z. xl. noctiū. imo eodē die qñ
fuit baptizat⁹ iuit i locū ōſtū q̄ ē int hie
rusalē z bierícho: vbi hō icidit i latrones
Lu. x. B Quātū ad scōm ē notāduz
q̄ itellect⁹ toti⁹ euāgelij i duobꝰ pūctis ꝓsi
stit. Prio eni ōz iesū ductū i deſtū z ibi ie
iunasse. xl. dieb⁹ z. xl. noctib⁹. Scdo sub
iūgit malicia diaboli tēptāt xp̄m de trib⁹
pctis. s. gula. auaricia z supbia. De ꝓmo
notādū q̄ xp̄s nō seipz igessit i tēptatōez.
z ab alio. s. spūsctō duct⁹ ei ōſtū vt tēpta
ret a diabolo. p ß nos ūstruēs q̄ nosipos
i tēptatiōes ipellere nō dēm⁹. q̄lit tū pl'es
faciūt q̄ se pctō xp̄inqs faciūt i eo q̄ occa
siōes pctōz ñ fugiūt. Vñ Chryſ. Quia
bō erat xp̄s sic hō duci voluit ad pugnā
z nō se igerere ad pugnādū. p ß docēs q̄
nēo dz ꝓfidere i viribꝰ suis vt se dlectatōi
b⁹ carnis z mōi igerat z bas supando p
ß pfecti⁹ i ſtutibꝰ exerceat. Nā illa ē fatui
tas magꝝ z stulta p̄sūptio ac ꝑpe fragilita
tis nimia igrātia. q̄ ñ solū cōes z simplices
hoies ōcipiūt sz etiā petr⁹ apl's ōcept⁹ fu
it. affirmās audact cū xp̄o i mortē se ituz
q̄ statī postea ad ꝙba vni⁹ ancille negauit
dñm suū iesū. Exēplū hēm⁹ ō q̄dā ꝙgine
q̄ sola iuit ad qōdā castz. cui i itinere ob
viauit diabol⁹ i forma hois q̄rēs q̄ vellet
ire. Cui illa. ad castz. Et dixit demō. No
li itrare ne ꝑdas ꝙgitatē tuā. qō illa audi
ens male recepit. z ō sua ꝓstātia z fortitu
dine ꝓfidēs castz itrauit: z sic ꝙgitatē pdi
dit. Exēplo fleuit. Cui itez appuit diabo
l⁹ z cur fleret inq̄siuit. at illa dixit. Diabo
l⁹ mihi ꝓsuluit vt castz illō ītrarē vbi vio
lata ꝙgitatē meā amisi. Cui demō. male i
culpas diabolū: qz ego sū diabol⁹ z ß ti
bi dissuasi. Propterea dic sā. tho. i scpto. ij.
sniaz. di. xxj. q̄ tēptare simplr acceptū ñ
ē appetēdū. Dz qz ꝑpt nraz fragilitatē vi
ctoria ē nob nimis dubia. lō pugna secu
ri⁹ fugit q̄z q̄rit. Et lō oram⁹ i orōe dñica.
Et ne nos īducas ī tēp. i. ne ꝑmittas nos
vinci ī tēptatōe. ß q̄ ē īduci tē C Sed
d. q. q̄re xp̄s statī p⁹ baptismū tēptari vo
luit Rñr q̄ iō vt tēptat⁹ statī p⁹ baptismū
daret ꝓsolatōis remediū. Ex q̄ hr̄ tal' do
ctrina q̄ si q̄s p⁹ baptismū vl' pniaz forti
ores tēptatōis ꝓflict⁹ sustineat bonū indici
um siue signū ē. Dic ei Chry. i ome. Quis
q̄s p⁹ baptismū supple vl' pniaz maiores
sustīes tēptatōes ne turber⁹. eteni ꝑpt ß ac
cepisti arma: ñ vt vaces sz vt plier⁹. Vñ
xp̄s dñs statī postq̄ fuit baptizatus z q̄n
fuit a p̄e fili⁹ vocat⁹ siue nūcupat⁹. q̄n spi
ritus scūs i colūbe specie sup eū māsit. q̄n
clos aptos vidit. q̄n. xl. dieb⁹ z noctib⁹ ie
iunauit fuit tēptat⁹. vt p ß nob darz itelli
gere q̄ diabol⁹ ꝑcipue illos tēptat i q̄b⁹ ali
q̄d boni singular⁹ ꝓspicit. Si g̃ q̄s p⁹ ba
ptismū aut p⁹ pniaz tēptat: ñ ꝑpt ß ē min⁹
baptizat⁹ vl' a pctō mūdat⁹. imo idiciū si
ue signū ē q̄ magꝝ ē mūdat⁹ nec eo minus
ē diuīa filiatōe dign⁹ sz signū ē q̄ magis.
Sīlr nec ꝑpt ß ē min⁹ celo dign⁹ imo ma
gꝝ. nec min⁹ ieiuniū vl' alia opa sua bōa sē
bo accepta. imo idiciū ē q̄ magꝝ: imo i hīs
oib⁹ bs fac ꝓuētū cū tēptatōe. s. Chor. x.
Ecce q̄sta ꝓsolatio penitētib⁹ q̄ p⁹ ꝓfessio
nē tēptāt mltiplicit' a diabolo. hñt ei tl'es
firmit' sperare q̄ sint ī meliori statu q̄z erāt
añ ꝓfessiōz. D Est tñ vez q̄ ōmōes
ñ solū illos p⁹ ꝓfessiōz sz etiā añ ꝓfessiōez
ne ꝓfiteāt mltz modis ipediēdo tēptāt. q̄
rū beu sē pl'es q̄ vitā suā luxuria mltipli
cit' maculauer⁹: eis psuadens q̄ ñ possint
hāc luxuriā dimittere. Alij hūtes res iiu
stas q̄s ñ possint restituere. Alij q̄ ꝑ. pri
mos suos vidicare se q̄rūt tē. O de⁹ oipo
tēs q̄t sē q̄ tēptāt bodie a diabolo ne peni
teāt ob odiū z rācorē ꝑ. prim. q̄b⁹ diabol⁹
suggerit. quō potes idulgere illi q̄ tātum
malū tibi fec tē. Et ñ attēdit q̄sta mala et
pctā ꝑ deū ꝓmīsit q̄ tū sibi vellz a deo di
mitti Jō. p necaria doctna breuit ꝓsidera
tenūc i ꝓncipio q̄dragesime q̄ q̄cūq̄z vl't
ꝙe penitere z ad pniaz se disponere ille dz
duo añ oia obſuare. Primū q̄ ex corde
offensam p⁹o dimittat. Scōz q̄ res ali
enas siue iustas p viribꝰ restituat. q̄b⁹ fa
cis vt pōt ozet deū ꝺuote vt q̄ sibi ad suā
pniaz sunt necessaria mīsericordit tribuat.
Et sic orādo dicere pōt. dimitte nob debi

ta nra, qz sibi deꝰ nō dēbit. De ℟ alibi pla audistꝭ exēpla q̄ nūc trāseo. ℣ Dicebat ds ꝓsequēte de ieiunio xpi q̄re xps ñ ieiunauit plꝰ, xl, diebꝰ vl' minꝰ. Rñr vt ꝓtꝰ diuinitatꝭ a diabolo celaret, eo q̄ tāto tpe ieiunauerūt moyses z helyas. Moyses sustētatꝰ colloq̄o dei. Exo, xx. Helyas ieiunauit i fortitudīe cibi sel' sumpti. s. panis subcinericij. Ex q̄ ptz q̄ moyses z helyas nō ieiunauerūt ex virtute, ꝓpa siē xps sz aliēa, qz moyses ex colloq̄o dei: z helias i fortitudine cibi sūpti. iij. Reg, xix. Jeiunauit aūt xps stati pꝰ baptismū ad significādū q̄ q̄ ieiunare volūt pꝰ se debēt purificare cē. Ꝓro q̄ ē notādū q̄ duplex ē ieiunium scz infructuosū z fructuosū. Primū ē quadruplex. Jeiunāt aliq̄ ex necēitate vt paupes. De q̄ hī Lu. xv, de filio ꝓdigo: q̄ cupiebat vētrē suū saturare ō siliq̄s porcoꝝ. Alij ex cupiditate vt auari q̄ attenuāt vētrē vt ipleāt bursā. Alij āt, ppt sanitatem supple ꝑncipalit: vt phisici z ceti: q̄ tm̄ a more corpalis sanitatꝭ ꝓfuāde ieiunant. De q̄bꝰ dr Zacharie, vij. Nunq̄d ieiunū ieiunastꝭ mihi: z cū comedistꝭ z bibistꝭ nū q̄d ñ vob comedistꝭ z vobismetipis bibistis. Alij aūt q̄rti ieiunāt ex iniq̄tate sicut ypocrite q̄ ad solā vanā gl'iaz ieiunāt. De q̄bꝰ dr Math, vj. Cū ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Sz audi q̄ sunt sacerdotes q̄ sup̄dicta ieiunia iniūgūt. Certe ꝑmū iniūgit z iducit fortūa. scōm mūdus. terciū medicꝰ, q̄rtū diabolꝰ. De oīb illis ieiunijs pōt dici illō Esa, lviij. Nunq̄d ē tale ieiunū q̄d elegi ꝑ diē hoiem affligere aiaz suā. nūq̄d ꝓtorq̄re q̄si circulū caput suū, z saccū z cinerē sternere, nūq̄d istō vocabis ieiunū z diē acceptabilē domino. Nōne ℟ ē magꝭ ieiunium q̄d elegi, dissolue colligatōes ipietatꝭ, solue fascicu los depmētes, dimitte eos q̄ ꝓfracti sunt liberos, z oē onꝰ disrūpe, frāge esurīēti panē tuū, z egēos vagosq̄z iduc i domū tuā. Cū videris nudū opi eū, z carnē tuaz ne despexerꝭ. Jō aliō ē ieiunij fructuosū q̄d hz i se ꝓditōes tā expssas i Esa, vicz detestatōz pctoꝝ, z exhibitōz operꝝ miscōie, z illō ē silz q̄druplex. Primū cordis. s. abstiere a malꝭ ōlectatōibꝰ cogitatōibꝰ z volūtatibꝰ. Scōz oris, abstiere a supfluis z illicitis locutiōibꝰ. Terciū opis abstiere a malꝭ opibꝰ. Quartū ꝓro ē pfectoꝝ q̄d ꝓsistit i esu rie ālioꝝ iusticie z ꝓsolatōis supne fm illud Mat. v. Bti q̄ esuriunt z siti iusti. tē. De isto q̄druplici ieiunio dr zach, vij. Jeiunij q̄rti, ieiunij q̄nti, z ieiunij septimi, z ieiunij decimi erit domui iude tē. Jeiunij q̄rti ē ieiunij cordis q̄ abstinēt a q̄druplici malo q̄ peccat corde, s. suggestiōe, cogitatōe, ōlectatōe z ꝓsēsu. Jeiunij q̄nti ē ieiunij oris q̄ abstinēt ab excessu q̄nq̄ sensuū corpaliū: siue ieiunij q̄ repmūt q̄nq̄ sēsus corpales ne illicitū aliq̄d hauriant. Jeiunij septimi ē ieiunij opis: q̄ abstinēt a. vij, crūnialibꝰ pctis q̄ exercet hō i opere. Jeiunij decimi ē ieiunij pfectoꝝ siue animi purgati: q̄ ꝓpleto decalogo p̄ceptoꝝ esurīunt ad abūdātiorē pfectōz: q̄ oīa querūt fidelibꝰ i gaudiū ꝓscie z leticiā spei, z rādē i solēnitates p̄claras vite etne, z ℟ ē q̄ ē subiūgit. Jeiunij ōcimi erit domui iude i gaudiū z leticiā z solēnitates p̄claras.

℣ In scda pte euāgelij notat malicia diaboli xpz tēptātꝭ: z xpi victoria. Vbi dꝰ q̄s fuit ille diabolꝰ q̄ xpz tēptauit. Ad ℟ dicēdū ē q̄ fuit lucifer q̄ fuit vnꝰ ō supmo ordie tcie gerarchie. z i illo ordie supmus gdū tenuit: cui tāq̄z ꝑncipi ō singul' ordinū magꝭ ml'titudo adhesit q̄s oēs secū duxit. Vñ dic mgr di. vj. scōi sniaz q̄ fuit oī bꝰ alijs excellētioꝝ, neq̄z int' stātes fuit eo dignioꝝ. Et adducit illō Job, xl. Ipe ꝑncipiū viaꝝ ōi, z Eze, xxviij. Tu sigāculū similitudis plenꝰ scia z pfectōe, ōcorꝰ i deliciis paradisi dei fuisti. Hic q̄ xpz tēptauit, z vicit ab eo quē vicere voluit. Et tūc ptātē suā amisit quā i vltimis tpibꝰ recupabit, nūc ligatꝰ sz i fine mōi solueꝭ. Apoc, xx. Cū cōsūmati fuerīt mille āni solueꝭ sathanas ō carcere suo, z exibit z seducz gētes q̄ sūt sup̄ q̄tuoꝝ angulos tre. ℣ Sz di. q̄s, q̄re ꝑ q̄tuoꝝ angulos tre. Rñdet Rī, ō ly, q̄ diabolꝰ sciuit a ꝓphetis q̄ vēturꝰ erat i mūdū messias verꝰ ds z hō, vt hr̄ expsse Esa, ix. Paruulꝰ natꝰ ē nob, z filiꝰ datꝰ ē nob. Ecce ꝑa ei būanitas. Et sequit. Et vocabit nomē ei admirabilē, consiliarius: deus: fortis, pater futuri seculi, ꝑnceps pacis tē. Ecce eiꝰ manifesta diuinitas. Quod etiam in pluribus alijs locis scripture sacre expmit. Silz diabolꝰ sciuit

Fructuosū ieiunium.

Habere debet conditiones tres.

ꝑs natiuitatis xp̄i tūc ꝓpletū .tñ ꝑt beb
domadas danielī q̄bꝫ determinate p̄fixꝰ erat
xp̄i aduēt⁹ .tū ꝑt trāslatōꝫ regni iudeoꝝ
ad herodē alienigenā : vt fuerat p̄dictum
Gen. xlix. Sꝫ diabol⁹ ñ sciuit certitudina-
liter q̄ ihesus nazaren⁹ eēt ipe xp̄s de q̄ ta
lia fuerūt ꝓpherata. Ueruntm̄ ꝑt eminētiā
sc̄itatis ihesu: et ꝑt ꝓpletiōꝫ tpis respectu
aduēt⁹ messie. ꝑt signa facta i ei⁹ nati
uitate ꝑ ei⁹ baptizatōe. Et ꝑt testioniū
angeloꝝ ad pastores. ꝑt stellam q̄ appa
ruit magis ꝑt testioniū symeōis ꝑ anne. et
ꝑt alia talia diabol⁹ habuit fortē ꝓiectu
rā q̄ ipe ihesus essꝫ ver⁹ messias ꝓmissus i
lege ꝑ ꝓphetas. ꝑ ꝓñs q̄ essꝫ ver⁹ de⁹. Et
tō voluit ō ꝟ experientiā accipe ꝑ tem
ptatōꝫ inducere ad peccādū. p gulā si in
uenirēt pur⁹ hō. sꝫ neutꝝ obtinuit vt ptz
i seq̄ntib⁹. ℣ Sꝫ dī. q. q̄ ordīe diabo
lus xp̄m tēptauit Rñr q̄ sic diabol⁹ ꝓmū
hoiez ꝓmo tēptauit i gula. p⁹ ō superbia. t⁹
cio ō auaricia. De gula cū dixit. Cur p̄ce
pit vob⁹ de⁹ vt nō comederet⁹ ex oī ligno
paradisi. Cui rñdit mlier. De fructu ligno-
ꝝ q̄ sūt i paradiso vescimur. ō fructu ꝟo ligni
qđ ē i medio paradisi p̄cepit nob⁹ de⁹ ne co
mederem⁹ ꝑ ne tāgerē illō ne forte moria
mur. Ecce gula. Dixit āt serpēs mlieri .ne
q̄q̄ morte moriemi. scit em̄ de⁹ q̄ i q̄cūq̄
die comederit⁹ ex eo apiēt⁹ ocli vri : ꝑ eri⁹
sic dñ. Ecce superbia. ꝑ seq̄t. Sciēte⁹ bonū
ꝑ malū. Ecce auaricia. Ita ꝑ diabolus ꝟ
ordie aggressus ē xp̄m tēptādo: vt patz in
euāgelio. Prio ō gula q̄ ē porta ꝑ initium
oīm aliaꝝ voluptatū: qꝝ replet⁹ vēter ap
petit luxuriā ꝑ cetas voluptates. ꝑ ꝟ ibi.
Si fili⁹ dei es dic vt lapides isti pa .fiāt.
Et dic̄ notāter euāgelista. Et accedēs tem
ptator. Uñ stati q̄n diabol⁹ audiuit vocē
p̄is i baptismo dicēt⁹. Hic ē fili⁹ me⁹ dile
ctus: secut⁹ fuit xp̄z i ōfm: ꝑ obfuauit. pl.
dicb⁹ q̄d agerz: nec audebat ad eū accede
re. sꝫ videns eū famē patēte accessit di. Si
fili⁹ dei es vt s. Et dic̄ notāter panes fiāt.
nō carnes. pfecti em̄ tēptāt ō his q̄ licita
sūt ꝑ necaria. sic ē panis esurientib⁹. Eccli.
xxix. Initiū vite hois pānis ꝑ aq̄. Et rñdit
xp̄s sapientissime p scripturā Deut. viii. Nō
i solo pane viuit hō. q. d. ñ optz. Q demō
quō lapides i panē ꝓuertā. qꝝ ñ i solo pa.
tē. q. d. solo ꝟbo p̄ me ds absq̄ pāe refice
re. Ds āt dī ꝺz sacra scptura. ꝑ sic ꝟbū p
cedit ō ore dī qñ etiā ꝓpheti⁹ aut sctōꝝ te
stionys pferī ℣ Scdo tēptauit eū di
abol⁹ ō vana gl̄ia cū ꝺz. Tūc assūpsit eum
tē. Ibi dic̄ Chrys. Q⁹ q̄s diabol⁹ i ꝓma tē
ptatōe nihil pfecit cogitauit ira se. Iste q̄
fame ñ vicit ꝑ si ñ ē fili⁹ dī tm̄ scūs ē. p̄ñt āt
hoies sc̄i fame nō vinci sꝫ postq̄s oēz necī
tatē carnis vicerūt p vanā gl̄iaz cadē p̄ñt
Et iō tūc diabol⁹ assūpsit eū i sc̄az ciu. tē
Sꝫ d. q. quō diabol⁹ assūpsit xp̄z. Rñdz
glo. q̄ diabol⁹ visibil⁹ appuit xp̄o ꝑ locu-
t⁹ ē ei vt hō. Et volūt q̄dā q̄ duxit eū per
aera ꝑ statuit sup̄ pinaculū tēpli. Uñ dic̄
Grc. Nō ē mir̄ si ꝓmisit se a diabolo du-
ci q̄ se ꝓmisit ab ei⁹ mēbris crucifigi. Luc.
āt vidz velle q̄ duxit eū i hierlim. ꝑ statuit
sup̄ pinaculū tēpli qđ aliq̄ sic volūt itelli-
gere q̄ p manū duxit eū i hierlim. ꝑ tūc p
cōez gdū ascēdit secū i pinaculū tēpli Ibi
dī. glo. q̄ i eo loco diabol⁹ xp̄z tēptauit de
vana gl̄ia. i q̄ mltos ꝺcepit p vanā gl̄iaz i
cathedra sctōꝝ. Cōsequnt⁹ d. Chrysō. q̄ cū
diabol⁹ xp̄m statuissꝫ sup̄ pinacnlū ipe dī
abol⁹ ab oīb⁹ videbat. ꝑ sic etiā credebat
xp̄m ab oīb⁹ videri. sꝫ xp̄s nesciēte diabo-
lo fecit se inuisibilē ita vt a nemīe videret⁹
Dixit g̃. si fili⁹ dei es tē. Uñ hiero. d. In
oīb⁹ ꝟ agit diabol⁹ vt itelligat si ihesus sit
fili⁹ dī. sꝫ xp̄s sic rñdit vt ābiguū eū relinq̄
ret. Dixit āt. Si fili⁹ dī es mitte te ꝺrsū. q.
d. Si ꝟ fecerꝫ laudaberꝫ ab astātib⁹. Ec-
ce q̄s stulta ꝓsuasio diaboli. recti⁹ ei dixis-
set. si fili⁹ dī es ascēde i celū. qđ si facerꝫ ve
rū dei filiū approbarꝫ. sꝫ diabolo ꝰz glo.
ꝓuēit vt i ꝓcipitū ire ꝓmoueat. In q̄ no-
tāt ei⁹ infirmitas: qꝝ nlli nocere p̄t nisi ille ꝑ
us ꝺrsū se miserit. Et ad suā intētōꝫ dia-
bol⁹ allegauit scpturā dicēs. qꝝ angel⁹ suis
mādauit ō te. p ꝟ volēs suā ꝺceptōꝫ colo
rare. q. d. nō optz te timere ō casu: qꝝ ange
li sustētabūt te. sꝫ hec autoritas ps. itelligit
ō mēbr⁹ xp̄i ꝰm Chrys. ñ ō capite. i. ō viro
iusto ꝟ scptū ē. vt sit sēsus q̄ angel⁹ suus mā
dauit ds vt custodiāt hoiez iustū a pcīs
ñ q̄ iust⁹ ꝺbeat se p̄cipitare ad suggestiōꝫ
ꝺmonis. Etiā diabol⁹ icōplete allegauit
auct̄e. subticuit ei ꝓfusiōꝫ suā i ꝟ qđ seq̄t
Sup aspidē ꝑ basiliscum. tē. Iō diabol⁹ p

tulit pncipiū auctʒ tāq̄ supbꝰ ꝛ tāq̄ astutꝰ tacuit finē. Cui xp̄s rñdit. Scptū ē. ſ. deū tero. vj. Nō tēptabis dñm deū tuū. qſi d. Nolo me pcipitare q̄ tēptarē deuz. Ubi dicit glo. Nemo dz deū tēptare qñ hz ex hūana rōe q̄d faciat. vñ q̄uis deꝰ oīa posſit ait tñ ſuis diſcipul'. Si vos pſecuti fuerint ī vna ciuitate fugite ī aliā. Et ipemet fugit ꝛ latuit. Sed postq̄ deficit hūana rō cōmēdet ſe hō deo nō tēptādo ſz ꝺuote ꝓfitēdo. Hec glo. Ille aūt deū tēptat q̄ exponit ſe pricul' vt expiaꝛ an deus eripiat cū. vt ſi q̄s ſine gubnacul' ingrederet mare. vl' ō alto ſe pcipitaret: vl' q̄ volūtarie accederet eos q̄ eū vellēt occidere: cū posſet fugere. Uel q̄ nollet māducare ſed expectaz alimēta a deo. vel q̄ iret ad locū in q̄ pl'es ſuā caſtitatē pdiderūt ſup dei miſeri cordia ſine rōnabili cā. Ecce ex rñſiōe xp̄i diabolꝰ adhuc māſit dubiꝰ an ipe eſſz filiꝰ dei vel nō. ℟ Tercia tēptatio xp̄i fuit de auaricia: quā Lucas ponit p ſecūda ꝛ ſcōaz p tercia: ſm q̄ nūc diabolꝰ hoīes tēptare cōſueuit. Uñ dic glo. q̄ Lucas exponitur ſic res geſta ē vltio ponēs vanā gloriā ſm mozē pūtis tpis. q̄ ſuperbia pꝰ oīm ꝛtutes ſeuit: ꝛ in būfactʒ timēda ē. Matheꝰ ꝓo nō exeq̄t ordinē hiſtorie ſz tēptationū ade: q̄ primo fuit tēptatꝰ ō gula. deīde de vana gl'ia. ꝛ tercio de auaricia. vt patz ſup. ℣. Iō nūc matheꝰ ī euāgelio ponit terciā tēptationē ō auaricia dicēs. Tunc aſſūpſit eū diabolꝰ ī mōtē excelſū. Illa tēptatio etiā facta fuit in deſerto ſic ꝛ prima. Et oñdit ei oīa regna mūdi q̄ſi ī momēto ſm Chryſ. Nō vt ciuitates: pl'os: regna aurū vel argētū videz ocul': ſz ptes terre in q̄b vnū q̄libet regnū vel ciuitas poſita erat. q. d. Ecce ibi roma. ibi grecia. Et ſic expoſuit ei mūdi gloriā ꝛ potētiā ac diuitias. ac ſi xp̄s nō ītelligeret. Et dic glo. Hec oīa xp̄s nō ꝓcupiſcētie oculo intuebaꝛ ſic nos ſed ſicut medici videt morboſ ſine leſiōe. Dixit aūt diabolꝰ. Hec oīa dabo tibi ſi cadēs ꝛc. Lucas aūt dic. Tibi dabo ptātē hāc vniuerſam ꝛ gl'iaz eoꝝ. q̄ mihi tradita ſūt. ꝛ cui volo do illa. tu g̃ pcidēs ſi adozaueriſ me erūt oīa tibi ſubdita. Hz ꝫ erat falſū: q̄ diabolꝰ ñ hz ptātē ſup oīa mundana ſz ſolꝰ deꝰ. Ecce ſuperbia diaboli. Sic ei in pncipio voluit ſe ſil'ez ꝺo facere: ita ꝛ nūc. O deꝰ oīpotēs q̄t ſūt bodie ī mūdo viuētes xp̄iani. q̄ ſi audirēt a diabolo hmōi. pmiſſiōz. dabo tibi hanc trā. hāc ciuitatē: vel hāc ptātē: aut dignitatē vel ſtatū dabo tibi auꝝ ꝛ argētū ſi adorauerſ me ſtati adozarēt eū: vt eis pmiſſa redderēt. forte cogitarēt apō ſe: recipiam nūc illa etiā a diabolo poſtea forte penitebo. et nō ꝓſiderarēt q̄ ī anna pne tūc ēēt eis clauſa. eo q̄ ad eā ſe nō diſpoſuiſſent. Hic aūt rñdit xp̄s ī tercia tēptatōe. ſz Lucas ponit ſcōam p terciā vt. ſ. Vade ſathanas: dādo nob doctrinā q̄ ꝓphetias ſūthanas: dādo nob doctrinā q̄ ꝓphetias ſūrias eq̄nimit tolerem. deī aūt ꝓnūelias nō ſuſtineam audire. ſic xp̄s ꝓozes duas tēptatōes q̄ erāt ī iniuriā hoīs patiēt ſuſtinuit: hāc ꝓo q̄ erat ī deī iniuriā tolerare ñ potuit. Iō dixit. Scptū ē eīm. ſ. Deut. vj. Dñm deū tuū adozabis ꝛc. ſ. adozatōe latrie. p q̄ ſm Aug. nō excludit fuit' ꝺbi Hieta dñis tpalibꝫ. Ibi ē ꝓſiderādū ſm Hie. ꝛ Rabanū q̄ dñs ī oīb tēptatōibꝫ vſus ē autozitatibꝫ ſacre ſcpture ad nos iſormādū vt q̄tiēſcūq̄ a p̄uis hominꝫ aliq̄d patimur magſ ad doctrinā q̄ ad vindictā exeitemur. Ita ꝛ tēptatōibꝫ diaboli reſiſtamus p ſacrā ſcpturā. vt ſi tēptamur de ſuperbia. cogitemus q̄ ſcptū eſt Eccl. p. Quid ſuperbis terra ꝛ cinis. Uis potētatꝰ breuis eſt vita. Ita ꝺ auaricia ꝛ alijs pcīs. q̄ Job j. ſcptū ē. Nud' egreſſus ſū ō vtero matrſ mee: nud' reuertar illuc ꝛc. ꝛ Mat. vj. Quid pdeſt hoī ſi vniuerſū mūdū lucret aīe ꝓo ſue detrimētū patiaꝛ. ℣ Poſt tē q̄ g̃ diabolꝰ ī oīb tēptatōibꝫ victꝰ fuit tūc reliq̄t xp̄m vt dic euāgeliſta. Reliq̄t ei eū vſq̄ ad tps. vt addit Lucas. poſtea p iudeos eū ipugnaturꝰ. ꝛ dic Chryſ. q̄ diuitalos eū ipugnaturꝰ. ꝛ dic Chryſ. q̄ diuitaſ xp̄i repulit diabolū ad nraz ꝓſolatiōez. q̄ diabolꝰ ñ tādiu hoīes tēptat q̄diu vlt: ſz q̄diu xp̄s pmittit eū tēptare Iō d. apl's. I. Thoī. v. Qui ñ patiet vos tēptari vltra id q̄ poteſt'. Si ei diabolꝰ tātū nocere poſſet ſic vellz null' iuſtoꝝ remaneret vt dicit Aug. ſup ps. Reliq̄t ei xp̄m ad tps ꝛ poſt ea redit. Ita q̄tiēſcūq̄ ad nos redit ipugnādo dēm eū fugere reſiſtendo ſm illud Jaco. iiij. Reſiſtite diabolo ꝛ fugiet a vob. Dicerēt q̄s. Cum chriſtꝰ in deſerto ieiunauit et temptatus fuit: q̄d tamē aliud fecit illis q̄draginta diebꝫ. de ꝫ pōt cē triplex q̄

stio. Prima vbi dormiebat. Scda qd faciebat. Tercio quã societatẽ hẽbat. De ℔ audite cũ deuotõe. Ad pmã qstiõez cuã geliste nõ dicũt exp̃sse. vbi tunc dormiebat sz mltoties de figura elicit ꝓpitas sicut de spica excutit granũ. Hec xpi dormitio fuit figurata ī pr̃iarcha iacob: q cũ fuisset pegrin⁹ z viator de chanaan ī mesopota miã: z trãsies p ptes hui⁹ dekti ī nocte qñ voluit dormire supposuit sibi lapidẽ capiti: z ī nocte vidit celũ aptũ z scalã rẽ. Dic hystoriã vt hꝫ Gen. xxviij. Jacob vt dicũt oes doctores significat xp̃m. scala ꝙ peni tẽtiã habẽs, xl. grad⁹ ieiunij. In qua quidã ascẽdũt ꝙtinuãdo ieiuniũ. Quidã aũt descẽdũt frãgẽdo ieiuniũ. z Jacob tũc expergitat⁹ timuit ac tremuit de dicta visione. Cui dixit⁹ fuit reuelatum q xp̃s saluator mũdi ibi ieiunarz z dormiret. Tũc iacob dixit. Vere dñs ẽ ī loco isto z ego nescie bã. Ex ℔ ptz ꝑma qstio. Sz ℔ templare modicũ quõ xp̃s dormiuerit: qz tũc frig⁹ erat: qz stati p⁹ festũ epiphanie. In tra iacebat nõ habẽs lectũ: nõ culcitrã, nõ sub capite cussinũ sz pot⁹ lapidẽ sic iacob vbi sup̃. nob vtiqꝫ ī exẽplũ vt ꝑpt eũ aliqd no bis subtrahamꝰ ī delectatõibꝫ lecti sterni oꝝ. z somno. Tercia qstio est qd faciebat xp̃s hõ vtz erat ocios⁹ ex eo q tũc ī dekto nõ opabat manibꝫ. z. xl. diebꝫ in dekto stetit. textꝰ nõ dic clare qd faciebat. sz Lu. vj. c. dicit qd xp̃s faciebat ī dekto di. Factũ est ī diebꝫ illꝭ exijt ī mõtibꝫ oꝝare z erat pnoctãs ī oꝝoe dei. In somno g̃ z oꝝõe expẽdebat tps nocti. Sz de die ī tribꝫ occupabat. s. legẽdo: ꝓtẽplãdo z orãdo. De primo ipe legebat ī libro quẽ secuz portabat sp̃: mlto maioze tota biblia. s. libro vite videlicz scie dei. In q̃ scꝑta sũt oĩa q̃ vnq̃ fuerũt z p̃ũt eẽ. Et q̃libz dic iesus xp̃s legebat totũ illũ libꝝ. Legẽdo ꝑmũ caplm. s. ō glia padisi. Et scdm ō ordiatõe angelorꝝ. Terciũ ō pena dãnatorꝝ. Quartũ ō pñia purgãdorꝝ. z sic ō alijs. Jtẽ ō naturꝭ piscium marꝭ. De auibꝫ ī aere. De aialibꝫ tre. z oĩa ista videbat: ñ solũ ī genere. sz etiã ī specie z idiuiduis. Nõ solũ vt de⁹ sz etiã vt hõ. De scdo stabat oĩa ista ꝓtẽplãdo. Quãtũ ad tciũ orauit oroz quã nob postea oñdit scz p̃ nr̃. Nã cepit iesus facere z docere. Act. j. Et ī ꝑsona nr̃a ipe dicebat p̃ nr̃. Jtẽ dimitte nobis rẽ. Quia sic os loqꝫ ꝑ pedibꝫ z alijs mẽbrꝭ ita xp̃s vt caput loq̃bat ī ꝑsona mẽbroꝝ. In his g̃ dẽm⁹ tps hui⁹ q̃dragesime exẽplo xp̃i expẽdere Jõ dicebat. opami nõ cibũ q̃ perit. s. negocia hui⁹ mũdi. Joh. vj. Tercia qstio quã societatẽ xp̃s ī dekto hẽbat. Rñr q feraꝝ bestiaꝝ z latronũ. ō bestijs ꝺz Mar. j. Erat cũ bestijs. Vñ ī illo dekto frõdoso erãt leones. vrsi. lupi. z mlta alia aialia. Et veri sile ẽ q sic dicta aialia de die latitãt ī antrꝭ z ō nocte vadũt pascẽdo. ita qñ videbant xp̃m se illi exhibuerũt. sicut bos z asin⁹ q̃ in natiuitate ip̃m suo mõ adoraueꝛt Ecce societas xp̃i ō nocte. De die hẽbat societatẽ latronũ z maloꝝ hoim. Nã istõ dekturz est int̃ hierim z hiericho. ō q̃ Lu. x. Nõ q̃ dã descẽdebat rc. mlti eñ ī eodẽ dekto occidebãt. Cogitate g̃ qñ latrões videbant ip̃z a lõge venẽt ad eũ si forte hr̃ent pecunias. sz iesus xp̃s mutabat eoꝝ corda z volũtates. z exhibebãt xp̃o magnã fuerẽtiã Sic nos moraliz stare dẽm⁹ int̃ bestias feras. s. pctoꝝ cogitãdo quõ viciosti vt bestia peccãdo rẽ. Int̃ latrones cogitãdo quõ peccãdo furati fuerim⁹ ꝺo honorẽ z reuerẽtiã z timorẽ. Et nob attribuẽdo honorẽ z grãz. Propt℔ dic dauid. Nõ nob domine nõ nobis sz noi tuo da gl̃iaz in ps. Hec btus Vincẽt⁹ [illegible] ī q̃dã fmõe de dñica ꝑma q̃dragesime. ℣ Quã tũ ad terciã ptẽ fmõis Dubitat q̃b modis diabol⁹ hoies ℔ triplici genere tẽptatõnũ aggredit. z maxie ℔ q̃dragesimali tẽpore. Ad ℔ rñdet q ꝑmo diabol⁹ mltos tẽptat ō gula. Vñ ieiunãtes siue macerantes ℔ ordie aggredit dicẽs. Dic vt lapides isti panes fiãt. i. vt hec castigatio corporis cõuertat ī appetitũ ciboꝝ. Proponit em̃ hũanã fragilitatẽ. ciboꝝ vilitatẽ z insipiditatẽ. z quõ nõ ꝓsunt ad nutrimẽtũ. laborũ assiduitatẽ. abstinẽtie diuturnitatẽ. stomachi ꝺbilitatẽ. quõ oleũ nõ ꝓferat. z sic alijs. De ℔ exẽplũ de sctõ Frãcisco quem diabol⁹ ter vocauit. Frãcisce frãcisce frãcisce. Cũ aũt frãcisc⁹ q̃reret q̃d vellz dixit Null⁹ eĩ mõo pctoꝝ cui si ꝙuersus fuerit nõ indulgebit deus. sed quicunq̃ penitẽtia dura seip̃m necauerit misericordiã nõ ī ueniet inethũ. Et statĩ vir dei cogũit q reuelatõez bostꝭ fallaciã quõ nisus fuerit eum

a rigore vite ad tepida ꝓuocare. Hec scribit Bonauē. ī legēda ō sctō Frācisco. Similē exēplū ponit Vincē. ī spe. mo. li. iij. p te. viij. di. j. de q̄dā medico q̄ intrauit ordinē. Hic sepi⁹ ī refectōe dixit. Doc noct capiti. ℞ noct ocul'. ℞ noct stomacho. Cum aūt sel' eēt in refectorio. t cibaria cōia fastidisset vt solebat vidit btāz ꝟginē trāseuntē p refectoriū habētē pixidē ī vna manu t ī alia cochear. Et cū cochearī ī ore singulos ō electuario suo ponētē. et ita cibaria dura eis sapidissima reddebāt. Cū āt ad eū vēret: t hac visiōe letificat⁹ os aperet. btā ꝟgo manū retraxit dicēs. tu tibiꝫ p si tua electuaria habes. q̄ ō meo ñ gustabis ꝛc. Dicat g̃ q̄ tēptat ad gulā cū christo Nō in solo pane viuit hō ꝛc. q. d. pl⁹ è aīa q̄ refict ꝟbo dei q̄ corpus. q̄ corp⁹ viuit p aiaz ꝛc. Sic moyses. Sic helyas vixerūt ꝛc. ¶ Scdo diabol⁹ ꝓpassiuos t mīficordes tēptat de supbia dicēs. Si fili⁹ dei es mitte te deorsū. q. d. tu multa t magna miscōie opa exerces ex q̄bꝫ te ostē dis singularē filiū ōi. ꝑm illō Lu. vj. Esto te mīficordes sic t pr̄ vester mīficors est. ꝛc. Qñ de te alīs vt glificers: t ī exēplū tui filia faciāt. q̄d valet lumē abscōsū sub modio sz poti⁹ sup cādelabꝝ. Illo mō tēptat illos q̄ dāt sepi⁹ elēosynas. q̄ faciūt fieri tabulas t imagies. q̄ alia publica opa bōa faciunt. t sic ō alīs. Si hec faciūt ad vanā glīaz vt videaī q̄ ipi hec fecerīt t laudeī peccāt. Mat. v. Attēdite ne iusticiā vīaz faciaī coꝝ hoīb⁹ vt videamī ab eis liczꝫ ñ peccēt dādo si hec factūt ad paupez rū sustētatōez sz merēt. Silr si hec faciūt ī picturis: lapidib⁹ mortuoꝝ nō ad vanaz glīaz sz vt eoꝝ habeaī mēoria orādo non peccāt. Sed ꝓsulēdū ē illī q̄ omittāt speciales curiositates ī sepulchrs. Ad vitāduz aūt vanā glīaz nihil vtili⁹ ē q̄ cognitio sui Uñ Bene. ad Lucillū epl'a. lxxij. Queso si laueris vt teipm cognoscas. nec alīs pl⁹ ō teipo q̄ tu tibi credas. Jō aliq̄ laudib⁹ decipiūī qz sui imēores fiūt. Quid ei hoī pdest si alīꝫ eū laudāt. dicētel eē bonū iustū sctm ꝛc. t ꝑa ꝓscia illū arguit accusat t dānat. Sūme g̃ ō vanā glīam valet cognitio sui. ¶ Tercio diabol⁹ tēptat de auaricia dicēs. Hec oīa dabo tibi ꝛc. Et sic tā spūales q̄ secl'ares tēptātur. In hac aūt tēptatōe diabol⁹ voluit se adorari dicēs. si cadēs ī terrā ꝛc. ꝓ qō bñ dedit itelligere q̄ pecunia colīt vt de⁹. qz auaricia ē idoloꝝ fuit⁹. Col. iij. qz ꝓpt' vilē pecuniā hō emēdo t vēdēdo ꝛc. pl⁹ veneratō narīū q̄ deū. Jō dicit apl's. j. ad Thi. vj. Qui volūt diuites fieri incidūt in laqueū diaboli ꝛc. Et Eccs. x. Pecūie obediunt oīa. Dis itaqꝫ ꝓsideratꝫ ꝓfugiam⁹ ī omnī tēptatōe ad ꝓm dñm q̄ suū tēptatorē luciferū oīm demonū ꝓncipē deuicit vt nos suo exēplo ī oī tēptatōne diabolo carnī et mūdo resistam⁹ dñi nr̄i ihesu x̄pi auxilio. Et sic victores eternam mereamur q̄pe coronā. Amen.

¶ De ieiunio trāctatul⁹ puul⁹ ꝓ modus sermonis ¶ Sermo xxij.

Iesus cum ieiunasset. xl. diebꝫ t. xl. noctibꝫ postea esurijt. Matth. iiij. Luce. iiij. Mar. j. Audiuistꝫ ī dñica prima q̄dragesimali quō a spūsctō dñs ihesus ducti⁹ est in deserti⁹ vt tēptaret a diabolo Et quō p⁹ ieiuniū. xl. diez ꝛc. esurijt. t sic occasionez tēptādi diabolo ꝺdit. Null⁹ āt ꝺe x̄piano dubitat q̄n x̄ps ℞ fecerit ad nr̄am instructōem. Cōgruit enī dñs q̄ctū ieiuniū prodessz penitētibꝫ t oīb⁹ seruire deo volentibus. Jō ad pñs ꝓ modū tractatuli de ieiunio cogitaui aliq̄ dicere vt saltē simplex pplus. q̄d sit ieiunū. q̄lit ieiunādū. et q̄s inde fructus finalr hōi ꝓueniat cognoscat. Nullo mō enī dñs ieiunasset nisi nob⁹ in. de multiplicē fructū vēre cognouisset. Jō dixi. Jesus cū ieiunasset. xl. diebꝫ ꝛc. Ipse cū ieiunasset. xl. diebꝫ t. xl. noctibꝫ postea esurijt vbi. s. ꝓpter q̄d sit ieiunū t q̄ institutum. Scdo q̄re t quō sit ieiunandū. Tercio q̄re in vere t nō in alio tpe. et q̄re tāto tpe t nō pl⁹ vl' min⁹. Quarto q̄ obligent ad ieiunū. Quito q̄ hora sit comedendū. Sexto q̄ cibi sint ꝓhibiti. Septimo quibꝫ modis frāgit ieiunū. Octauo vtr iusti t innocētes teneant ieiunare vtr iusti t innocētes teneāt nono vtr existētes ī pcō mortali teneāt ieiunare. ¶ Ad ꝓmū q̄d sit ieiunū t a quo institutū. Dicēdū est breuit⁹ q̄n triplex ē ieiunū. Primū ieiunū nature ꝓ sacramēto eucharistie ī sano hoie necessariū. Scom spūale. vicz abstinere a vicijs

fm Hiero. etiã ad deiectõez demonũ ne-
cessariũ. Tercũ merozis vt discipl'oz xpi
in triduo mozt' ei⁹ z etiã alioz q̃bꝫ dulce-
do spũalis subtrahit. Quartũ gaudũ di-
scipl'oz xpi i ei⁹ pñtia, z deuotoz in pñtia
ꝑsolatõis spũalis tũc ei ꝑe abstinẽt ab illi
citis. Quintũ ieiuniũ eccl'ie q̃ tm̃ sel' certa
hoza z cert' cibis q̃s vtit, z de ꝫ ꝓnci-
palit ad ꝓpositũ. Hz a q̃ sit institutũ. Rñ-
det breuit' q̃ exẽplo xpi ĩstitutũ ẽ ab eccl'ia
uno ieiuniũ corꝑale vicz a cibis abstine-
re ꝓmo a deo i padiso ꝑceptũ ẽ cũ dñs di
xit ade, ex oĩ ligno qõ ẽ in padiso comede
de ligno ãt scie boni z mali ne comedas.
Heñ. ũ, z seq̃t. In q̃cũq̃ eñ die comede-
ris ex eo morte morier', ecce pena ꝫ ñ ob-
seruãtes ieiuniũ ꝑceptũ. Postea ieiuniũ ẽ
a sctis pribꝫ in eccl'ia institutũ. de cõse. di.
v. Jeiunia i eccl'ia. vbi dz q̃ ieiunia in ec-
clesia institutа sine necessitate rõnabili ñ
soluãt. Et ibidẽ ꝑcedẽti ca. dz. Quadrage
sima sũma obꝭuatõe ẽ obꝭuãda vt ieiũia
in ea ꝑter dies dñicas q̃ õ abstinẽtia sub
tracti sũt, nisi quẽ ifirmitas ipedierit, nul
laten⁹ soluãt. qz ipi dies decime sũt anni.
Ita z eccl'ia ordinauit singul' q̃ttuoz tpib
ꝭuare ieiunia ꝑ tres dies, z ꝫ ꝓpt numerũ
mẽsiũ, qz in q̃libet angaria sũt tres mẽses
ita q̃ vn⁹ sit dies ieiunũ ꝑ mẽse. vt sic in q̃
deliq̃t purget' ꝑ totũ annũ vel ad purga-
tionẽ pctoz ꝑ disponat. de ꝫ ieiunio habes
di. lxxv. Jeiuniũ z ca. seq̃nti, z i plibꝫ aliꝭ
locꝭ de vigilia natiuitatꝭ dñi, pẽthecostes
assũptõis. laurẽtij, apl'oz, ꝑterq̃ philippi
z iacobi z ioh̃is euãgeliste. Jtẽ in vigilia
Joh̃is baptiste. De q̃bꝫ ad pñs supsedeo
ne tedio afficiã charitates vr̃as. B

Ad scdm q̃re eccl'ia sic instituit ieiunia.
Rñdet doct. in. iij. di. xv. z sctus Tho. ij.
ij. q. clvij. q̃ ieiunũ ẽ institutũ ad domã
dũ carnẽ z ei⁹ cõcupias refrenãdas z sub
ꝫciẽdũ carnẽ spũi, qnto ei caro fortioz ẽ et
pingui⁹ pascit', tãto est lasciuioz, z tãto ma
gis rebellis rõni. Scdo ad vitãdũ futu-
ra pctã qz hũliata carne z ei⁹ cõcupiscẽti
is refrenatꝭ nõ erit tã fortꝭ mot⁹ z inclina
tio ad pctm̃ ꝭz poti⁹ dispõit animũ ad ꝓtu
tes z eleuat mẽtẽ in deũ. ecce q̃nt⁹ fruct⁹ ie
iunij. Plures rõnes tãgũt doct. vbi s. q̃s
mõ trãseo. Hz di. an ieiunare sit ꝑ lauda
bile. Rñdet sctus Tho. in scpto q̃rti. dis.
xv. q̃ nõ. Ulũ dic̃ q̃ i tribꝫ casibꝫ nõ ẽ lau-
dabile neq̃z licitũ ieiunare. Prio q ñ q̃s ꝑ
ieiuniũ subtraheret sibi qõ eẽt nec essariũ
vite, z ꝫ nõ licz sic̃ nec seipz iterfice re. hoc
tm̃ est valde raro. qz natura paucꝭ mimis-
q̃z ꝓtẽta ẽ, vt dic̃ Boeci⁹ de ꝓsol. phie. Se
cũdo q̃s ꝑ ieiuniũ sibi subtrahit neces
saria vite fm ea q̃ sibi incũbunt ex officio
faciẽda. vel ex societate eoz cum q̃bꝫ lau-
dabilit' ꝓuiuit. qz hec eẽt de rapina hostiã
offerre. Tercio q̃n hõ hz tantã abstinẽtiã
q̃ per ieiuniũ ab vtilioribꝫ opibꝫ impedi-
ret' vt ab aliq̃ cõi bono vel ꝓuato, qõ tm̃
mai⁹ eẽt q̃z tale ieiuniũ. Est ãt ieiuniũ lau
dabile, q̃n ꝑ ipz caro spũi subiicit', vt s. sic̃
in Daniele, q̃ ꝑ ieiuniũ triũ hebdomada
rũ fuit eleuat⁹ ad intelligẽdũz visiões dei.
A Quõ aũt sit ieiunãdũ. Ad ꝫ dicẽdũ
q̃ si hõ vult ieiunare fructuose dz hre i se
tres ꝓditões. Prio q̃ hõ detestet' pctã cũ
ꝓposito illa pure ꝓfitẽdi. z a pctis abstinẽ
di z satisfaciẽdi. Scdo vt cibꝫ sel' sũptus i
meridie ñ sit nimi⁹ i q̃ntate, nec mltũ splẽ
did⁹, z nõ cũ tristicia ꝭz leto vultu. Tercio
vt sit largũ cũ miscõie opibꝫ, z ñ hypocri-
taz q̃ exterminãt facies suas vt appareãt
hoĩbꝫ ieiunãtes. Matt. vj. sic̃ faciũt sara-
ceni, q̃ de die ieiunãt z de nocte comedũt
D Ad terciũ q̃re tanto tpe ieiunam⁹. s.
xl. diebꝫ z nõ pl⁹ vel min⁹, z q̃re i vere z ñ
in alio tpe ãni, ad ꝫ dicẽdũ est, q. xl. diebꝫ
z nõ pl⁹ vel min⁹ ex ꝑcepto eccl'ie ieiuna-
mus, ꝓpt plures causas. Prio vt latoz no
ue legꝭ. s. xps cũ latore veterꝭ legꝭ. s. moyse
ꝓcordaret, q̃ tãtũ dẽ ieiunauit, vt s in fmo
ne ꝑcedẽti. xxij. Scdo vt oñdat q̃ q̃ttuoz
euãgelia ꝑ decẽ ꝑcepta z decẽ ꝑcepta ꝑ q̃t
tuoz euãgelia replicata ducãt ad plenã re
missionẽ. q̃ ꝑ numez q̃dragenariũ designt
Et sic tot⁹ ann⁹ decimet'. qz ieiuniũ q̃dra-
gesimale ẽ q̃si decima ꝑs ãni. Tercio qz ꝫ
xps fuit i natura ꝓfiguratũ, vt ptz i purga
tõe mũdi quã dẽ⁹ fecit i diluuio. xl. diebꝫ.
Et iõ ad purgationẽ minoꝭ mũdi. s. hoĩs
tãtũ dẽ ieiunare debem⁹. Hoc etiã xps fu
it i scꝑtura ad pñiaz ꝓfiguratũ, vt ptz i ie-
iunio niuinitaz q̃. xl. diebꝫ ieiunauerunt.
Jtẽ ꝫ xps ẽ scꝑtura significatũ fm oẽs ꝑ-
tes sui. s. annos. menses. septimanas. dies z
horas. Ma. xl. ãnis pluit mãna i deserto
xl. mẽsibꝫ ꝓdicauit xps i mũdo. xl. bebdo-

quãdo ieiunare nõ est laudabile z quãdo

quo quo fructuose ieiunabit.

madis stetit ī vtero mr̄is. xl. dieb⁹ stetit in
dcto ieiunādo, z p⁹ resurrectōz. xl. dieb⁹
mānsit ħ ī mūdo z se discipul' z alijs mānife
stauit. xl. hozis stetit ī sepulchro. Sed ad
scōaz ptē q̄stiōis q̄re illo tpe ī vere ieiuna
m⁹ z nō stati p⁹ festū ephie. Ad ħ rūr q ħ
fit ppt̄res rōes. Prīo qz ħ tpe. s. marcio ī
q̄ sp q̄drageſima euenit fact⁹ ē mūd⁹ z hō
pditus, z iō decēs fuit vt hō eodē tpe p ie
iunīū z pnīaz repare ad vitā. Et tiā ħ tpe
mūd⁹ a vetustate hyemali renouat. Et iō
decēs fuit vt ēt hō p pnīaz renouare ad
vitā gr̄e. ad Ephe. iiij. Renouami spiritu
mētis vr̄e. Et iā qz ħ tps mag⁹ accedit ad
eq̄litatē diei z noct⁹. frigoris z caloris. vt
ex ipo tpe moueamur ab ineq̄litate vicio
rū recedere ad ꝑtutes q̄ ī medio ꝓsistūt si
cut vicia ī extrēis. Et iō ineq̄lia sūt. qz gu
losus habz mai⁹ os q̄ vētr̄ē. Hā vētr̄ē re
plere pōt ſz ñ appetitū oris. Scōo ħ tpe
ieiunam⁹. qz tps ieiunij dz cū pascate re
surrectōis ꝓtinuari. qz ieiunio corpis debz
succedere sacietas z ꝓsolatio mētis. que p
sumptōez corpis xp̄i ī pascate exhibetur
qō sctificati sumere dēm⁹. Et iō ñ ieiuna
m⁹ p⁹ epiphaniā vt xp̄s vt sctitas ieiunij
cū resurrectōis gaudio ꝓtinuet. Et sic sctī
ficati spūal' cū xp̄o resurgam⁹ et sibi in
corpemur p corpis sui sūptōez. Unde ad
gliaz resurrectōis nō puenit nisi p pnīaz
z carnis afflictōez. qz nō ē fu⁹ maioz dño
suo Joh. xij. xp̄s ät sic pueīt p passiōz zc.
Tercio qz ħ tpe maxīe necessaria ē medi
cina. qz hoies z bestie. ppt̄ abūdāniā sāgui
nis mag⁹ ad luxuriā mouet. Uñ oīa ī hu
moz mō ꝓsurgūt. Et sic taz ad medicinā
spūalē valz ieiuniū q̄s ad medicinā corpa
lē. Hā abstinētia morbos corpales curat
De cōse. di. v. Ne tales. z ī plīb⁹ alijs loc⁹
Et habetis q̄re ħ tpe ieiunare dēm⁹ qua
drageſimā z nō alio tpe. ℣ Sz d. q.
ego iā ieiunaui bñ sex vl' septē q̄drageſi
mis. imo decē z plīb⁹ ānis. Et vos sp di
citis q q̄drageſima fit ī exēplū q̄drageſi
me ieſu chr̄isti. q̄ solū vnā q̄drageſimā ie
iunauit. q̄re g̃ q̄libz anno p̄cipit nobis vt
ieiunem⁹ q̄drageſimā cū xp̄s ñ ieiunauē
rit nisi sel' tm̄ ī vita. Et maxime qz ipe dic
Mō ē discipul⁹ sup mgr̄m neq̄ seru⁹ sup
dñm suū sufficit discipulo vt sit sic magi
ster ei⁹. z ꝓuo sicut dñs ei⁹. Dat. x. Ad ħ
dicēdū ē q ista q̄stio p̄cedit ex ignorantia
vel ex ĩaduertētia nō ꝓsiderādo ieiuniū
ieſu xp̄i. vl' potiꝰ ex q̄dā curiositate ab his
q̄ volūt videri aliq̄d scire. Uñ de ieiunio
q̄drageſime xp̄i dicūt aliq̄ simplices q xp̄s
ieiunauit sic nos ieiunam⁹ comedēdo sic
ī die. Alij dicūt q xp̄s secū tulit ī deſertū
xl. panes. z q̄libz die comedit panē z vtrū
q ē erroneū. Alij dicūt q comedebat ber
bas qō silr̄ ē falsū. Uñ text⁹ euāgelij dic.
Jeiunauit. xl. dieb⁹ ī dcto z nihil mādu
cauit ī dieb⁹ illis. z ꝓsumat' illis esurijt. Lu
ce. iiij. Dō si tu vis ieiunare tali vna q̄
drageſima et facere talē q̄drageſimā. do ti
bi licētiā ne de ceto ieiunes aliā. Hā totū
tpus vite xp̄i fuit sic q̄drageſima quā nos
facim⁹. qz solū semel comedebat ī die. Et
nō legit q vnq̄ comedissz carnes nisi de
agno pascali vt legē adīpleret. Quia g̃ in
mō ieiunādi nos ñ possum⁹ sibi assimila
ri. qz nō possum⁹ eē. xl. dieb⁹ sine cibo cor
pozali. Jō sctā mr̄ ecclia ī ordiatōe nr̄i ie
iunij recipit de q̄drageſima xp̄i numerus
diez. s. xl. Et de cōi mō suo viuēdi fm ma
gistr̄ hist̄oriaz r̄cipit modū nr̄i ieiunij an
nualiter. s. solū semel comedere ī die ñ car
nes sed cibū q̄drageſimalē. qz oīs xp̄i actō
nostra est instructio. Jesus etiā cepit face
re z docere. Act. j. ℣ Quarta q̄stio fu
it q obligenk ad ieiunīū q̄drageſimale eā
oēs in q̄cūq̄ statu teneank ieiunare. vt la
borātes: viatozes. infirmi. paupes. pueri
lactētes siue matres taliuz. siue seneꝰ. vel
an aliq̄ sint excusati ab isto ieiunio. Ad ħ
dicendū ē q ħ q̄drageſimale ieiunīū de iu
re positiuo est. In iure aūt positiuo ħ ē ob
seruādū q sp est recurrēdū ad ītētōz legi
latoris. Intētio aūt legislatoris in hoc ie
iunio fuit inducere hoies ad ꝑtutē absti
nētie moderate. vt vires ieiunantiū nō ex
cedat. Et ꝓterea sacerdos pōt dispensa
re cū oīb⁹ in ħ ieiunio ex cā rōnabili vbi
recte iudicat q legislator dispēsare debe
ret Et signāter habita autozitate epāli si
ue ordiaria si cōmode fieri pōt. als nō est
necessitas. De laboratoriby g distīguēdū
est. vtrū sint diuites vl' paupes. qz diuites
tenēk. non em̄ optz tota die laborare eos.
Paupes ꝓo si pñt sufficiēter sibi z familie
sue necessaria acq̄rere modicū laborādo.
puta qz modica hora multū lucrāt. vel qz

leuem artem exercēt, que nō debilitat eos tūc tenent. Aliter ꝙo nō tenent ad totū sz ꝓ posse ad ptē. Viatores aūt q̄ ex tali arte victū q̄rūt q̄ ambulare nō pñt ieiunando silz nō tenent ad totuz. Aliꝫ ꝙo viatores spōtanei si tale iter differre ñ pñt, puta qz est festū tpe ieiunij, qz ieiuniū inuenit eos i via, vel qz hñt neccārio ire ꝓ factū suis, z eūdo ꝛmode ieiūare nō pñt silz ñ tenēt ad totū sz sicut pñt ad ptē. Infirmi autē si eos offendit ieiuniū vel cibꝫ ieiunij nō tenent, nō tñ debz eē q̄ntūcūq; modica offē sio ꝓ q̄ ieiuniū frangāt z cibos phibitos assumāt. Pauper aūt mendicātes si i hora comestionis nō tantuz acquisierint vt eis sufficiat, vel qz ex p̄cedēti inedia nimis debilitant, nonā expectare nō tenent, aliter aūt tenent ꝑm cōsuetudinem ecclesie. Pueri aūt infra vigesimū annū nō tenēt. Dicit tñ sctūs Tho. in scripto, iiij. sñiarū z in scōa scōe, q. cxlvij. ar. v. q̄ excusant q̄ usq; expleuerint terciū septenariū qz vsq; ad illud tps corpus augmētat z pueri crescūt. Ideo tales indiget ad mīꝰ duabꝫ refectionibꝫ, vna ꝓ corpis sustentatiōe. altera ꝓ corpis augmēto. Sed bonū ē q̄ añ sic pñt incipiāt ieiunare. Et i septimana vna vel pluribꝫ diebꝫ ieiunēt. Et ꝛtēpluz. pueris septē vel octo annoz sufficit ieiunare in magna sexta feria. Si aūt xj. vel xij. annorū sint in hebdomada. z sic de aliis. Mulier ꝙo lactātes nō tenent ad totū si ex hoc puer⁹ deficeret nutrimētū vl' nimis molesta rent ex hoc sed debēt vt pñt ieiunare i ptē. Dia tñ illa debēt fieri de licētia sacerdotis. Idē dicī pōt ꝺ impgnatis, qz taleshabēt puidere duabꝫ psonis. vt sibi ꝙpi filio vl' fratri, qz si ieiunarēt fet⁹ i vtero posset nimuz debilitari z ñ diu viueret. Si aūt tal' mlr eēt fortis z bñ ꝛplexionata. tūc posset aliq̄n ieiunare. Senes aūt q̄n habēt tale senectutē q̄ ab eis auferet appetitū comedendi vel qz pdiderūt dentes z comedūt sepe et sepius sicut faciūt pueri. Sed senes, lxx. annoz vel amplius q̄ sēt pñt sufficiēter cibū, ꝓ vna die comedere tales nō excusant. ¶ Di. q. an oēs alie psone nō excepte sp peccēt mortal' q̄n ieiuniū ab eccl'ia indictū frāgūt. Ad hoc rñdet sctūs Tho. secūda secūde. q. cxlvij. in solutōe scōi argumenti, q̄ p̄cepta eccl'ie q̄ ꝓ modū ꝛmūis statuti ꝓponunt nō eodē mō obligāt oēs sz ꝑm q̄ reqrit ad finē quē legislator intēdit. cuius auctē si aliq̄s trāsgrediēdo statutū cōtenat aut sic trāsgredit q̄ ꝓ hoc impedit finis quē legislator intēdit: talis trāsgressor peccat mortal'. Si aūt ex aliq̄ rationabili causa q̄s statutū eccl'ie ñ seruat, p̄cipue in casu in q̄ etiā legislator adesset nō decerneret esse seruādū, tal' trāsgressio nō cōstituit pctū mortale. Inde ḡ est q̄ nō oēs q̄ nō oīa eccl'ie ieiunia seruat sp peccat mortaliter, imo pōt solutio ieiunij fieri sine peccato ex multis rōnabilibꝫ causis, q̄z pl'es iā in p̄cedentibꝫ audistis. Et in. iiij. di. xv. dicūt doctores q̄ ꝓcepta iuris positiui q̄ le est illō de ieiunio obseruādo magis obligāt ex intentōe legislatoris q̄s ex ipis ꝑbis z ideo trāsgressor talis p̄cepti magis ille ē reputādus q̄ obuiat intentōi latoris legis q̄s q̄ in aliq̄ deuiat ab ordinatōe legis. Intentōi aūt legislatoris obuiat q̄ ex ꝛtēptu vel sine aliq̄ cā rōnabili ordinate non seruat. Si aūt i aliq̄ casu ordiatōem legis nō seruat in q̄, pbabiliter credit q̄ si legislator, id ē papa a desset eū obligare nō vellz talis nō debz trāsgressor p̄cepti reputari. Et iō nō est necessariū dicere imo neq; cautum q̄ q̄cūq; omittit ieiunare ieiuniū ab ecclesia institutū peccat mortal', imo. pōt hec omissio oīno sine pctō ꝛtingere vt i multis casibꝫ dictū est. Aliq̄n aūt ꝛtingit sine mortali sz cū veniali pctō. vt si hō apō se sic ē disposit⁹ q̄ nollet comedere alia vice tē, si sciret eē ꝺ p̄ceptū eccl'ie. z tñ adhuc ñ habz specialē indulgētiā a confessore vel alio auctē hñte. Aliq̄n etiā ꝛtingit cū mortali dū ex ꝛtēptu vel sine cā rōnabili. z ita fit diuersimode ꝑm diuersas causas: rōnes aut occasiōes q̄bꝫ hō mouet z inducit ad ieiuniū frāgendū. Patz ḡ ex dictis q̄ vtile ē dū subest rōnabilis cā ieiuniū frāgere cū licētia ꝓfessoris aut alteri⁹ ptātē habentis, qz p hoc ꝓficia magis q̄etat. Et p hoc habet aliq̄lis respōsio ad septimā q̄stiōez supra motā, z sic in silibꝫ casibꝫ pōt respondēri. ¶ Quita q̄stio erat de hora comedēdi. Dubitat ḡ q̄ sit hora ꝓuenies comedēdi tpe q̄dragesimali vel etiā alio tpe ieiunij. Et q̄nēs homo in die peccat ꝛmendo pluries q̄s semel die ieiunij. Respōdet sctūs Tho. scōa scōe. q. cxlvij. ar. vij.

q̄ ieiuniū eccl'ie debz cē penale, q̄z satisfactoriū. Ordiatū ē em̄ ad cohibitōez pctōrū futuroꝝ: z ad deletōez p̄teritoꝝ, z p eis dē satisfactōe, z iō vt sic essz penale z satisfactoriū optuit vt sup̄ h oꝛā ꝯmunē q̄ alijs dieby ꝯmedit ad dereḱ in dieb' q̄dragesimal' ieiunij aliq̄ntulū tps q̄ expectaret cū cibo ad maiorē corpis afflictōez, p pctis. Et q̄z alijs dieby hoies ꝯmedūt hoꝛa. vj. In meridie q̄n sol vsq̄ ad sūmū ascēdit, q̄z tūc videḱ eē cōpleta hois digestio p̄p̄ frigus noctis z somnū. z cōpleta humoꝝ diffusio a calore naturali p membra vsq̄ ad extrēas corpis ptes. Hec sniālit sctūs Thomas. Et pl'es illi⁹ recitat causas, iō vt ieiunās aliquā afflictōez sentiat p culpe satisfactōe cōpetēs hoꝛa ieiunādi tarat ieiunātibꝫ i q̄dragesima hoꝛa. ix. diei. Et hāc hoꝛā nō oꝑtz recipe fm subtilē estimationez sz sufficit fm grossam. Sufficit em̄ q̄ comedāt circa hoꝛā. ix. h̄ ē tercia hoꝛa p⁹ meridiē. h̄ etiā ōtermīauit ꝯciliū cabilonēn. de cōse. di. j. vbi oꝛ. Solēt pl'es q̄ se ieūare putāt i q̄dragesima moꝛ vt signū audierint ad hoꝛā nonā māducare, q̄ nullatenus ieiunare credēdi sūt si añ māducauerint q̄s vesptinū celebreḱ officiū. Cōcurrē dū est ei z audit⁹ missaꝝ, solēnijs z vesptinis officijs eleōsynis largitis ad cibū accedēdū ē. Si ꝯo aliq̄s necessitate ꝯstict⁹ fuerit vt ad missaꝝ vēire nō valeat z tm̄ia ta vesptina hoꝛa cōpleta oꝛōe sua ieiunij soluat. Est tn̄ h̄ aduertēdum q̄ ita fuabaḱ antiq̄t⁹ q̄n hoies fuerūt fortiores i viribꝫ z i eis feruebat deuotio z fides, tūc em̄ fideles expectabāt i dieb' q̄dragesimalibꝫ vsq̄ ad hoꝛā nonā diei. s. terciā p⁹ meridiem Et illa fuit ꝯueniēs hoꝛa, p h̄ enī pl⁹ merebāt z satisfaciebāt, p pctis. Cōueniebat etiā illa hoꝛa mysterio passiōis christi q̄ passio hoꝛa. ix. fuit ꝯpleta, q̄n xp̄s inclinato capite tradidit spm̄. Immo vult dicere sctūs Thō, q̄ illa hoꝛa comedēdi. scz nona fuit tūc p̄cepta p statutū eccl'ie vt. s. Successiuo tpis q̄n hoies facti sūt fragiliores z refriguit caritas, z repuit fides et multoꝝ deuotio obtinuit generaliter cōsuetudo toti⁹ eccl'e q̄ mō n ō expectaḱ vsq̄ ad hoꝛā nonā diei, q̄z h oies nūc nō possent sustinere nec sūt obligati tā diu abstinere z expectare cū cibo p̄p̄ generalē toti⁹ eccl'ie cōsuetudinē q̄ excusat. Iō canūt vespe añ meridiē statim p⁹ officiū diuinū, in plibus tm̄ locis hoies ꝯsueuerunt expectare vsq̄ ad plenū meridiē. s. hoꝛā. xij. cōputādo hoꝛas a medio noctis p̄cedēs, z illō videḱ bonū laudabile z securū z magis satisfactoriū p̄p̄ maiorē corpis afflictōem cuz sit hominib' bn̄ tolerabile ad tātū tps expectare. z sine ml'to corpis detrimēto. Addit sctūs Tho, q̄ q̄ sciēter nimis notabil'z anticipat hoꝛā comestiōis debitā ieiunium soluit, subdit tn̄ q̄ si tā lōga expectatio cibi cederet in ḡuamē magnū p̄p̄ infirmitatē fortē: aut p̄ter etatē, aut p̄p̄ naturalē hois ꝯditōez cū illo possz dispēsari q̄ debitā hoꝛā aliq̄ntulū p̄ueniret, sic i pluribꝫ alijs casibꝫ possz secū dispēsari vt ieiunium totaliter solueret vt s. Oportz etiā dn̄m dominus ordīare vt ei⁹ familia comedat debito tpe q̄nto ꝯmodi⁹ fieri pōt vt seruēt ordinatōem eccl'ie, aut ne p̄ter nimis lōgaz expectatōnez nimiū grauati ieiunij omittāt totaliter vel abij clāt ¶ Sz d. q̄s, pona q̄ q̄s nō fuet ieiuniū eccl'ie z pluries in die comedat, vt bis, ter vel q̄ter, q̄riens in die comedat, vt bis, ter vel q̄ter, q̄riens vl taliter peccat, z an sp mortaliter peccet q̄nēs vltra vesp. tps comedit. Rn̄deḱ ex mēte sancti thome vbi. s. z ex doc. cōi' di. xv. q̄rta sniarū. Ex q̄ eccl'ia ordīauit in die ieiunij n̄m semel comedere. saltē de his reb' siue cibis q̄ ꝯmūiter ordinantur ad hoīm māducationē. h̄ dico p̄p̄ electuaria. tūc si iteret māducatio taliū rez q̄ ꝯmūi mō sumunt ieiuniū soluit. Et vt ml'ti docto. dicūt quotiēs q̄s i die ieiunij p̄cepti vltra sel' comedit deliberate totiēs peccat etiā mortaliter si sine cā rōnabili fecit: ex q̄ totiēs trāsgredit eccl'ie statutū, z sic si ter comedit tūc violat bis statutū eccl'ie z bis peccat, z si q̄ter tūc ter peccat. Verūtn̄ Durād⁹ super iij. sniaꝝ, p̄tat h̄ in dubiū. Dicit tn̄ postea ego nō puto q̄ sit alicui suadendū, postq̄ in die ieiunij scōa vice comedit frāgēs ieiuniū q̄ comedat tcia aut q̄rta vice, nū p pter dubiū q̄ ecclia nōdū decimā uit, nū etiā q̄ tales comestiōes freq̄ntate regulariter sunt ex alijs dieb' illicite z ꝯ bonos moꝛes, nisi in casu z ex cā rōnabili. Et dixi notāter de cibis q̄ cōmūi mō sumunt ad mādū cādū ad nutritōem: z p modū cibi p̄ncipaliter ordīati sūt, q̄z ō alijs q̄ mādu

cant sec⁹ ē vt muscate ꝓfectōib⁹ ⁊c. vt ptz infra. ℞ Sexta q̄ō fuit q̄ cibi in die ieiunij sint ꝓhibiti⁊ q̄ ꝓcessi. Vbi dubitatur vtrū ꝑ esū carniū soluat ieiuniū. Et q̄ bus cibis hō vti dz tpe ieiunij vt satisfaciat ꝑcepto ecclie aut ꝓsuetudi. ℞ñdz sc̄us Tho. in sc̄pto. iij. di. xv. q̄ ille dr ieiunius eccie soluere q̄ ñ ꝑuat modū ieiunādi ab ecclia ĩstitutū. Sz cū eccl'ia instituerit ad satisfaciēdū ꝑ pc̄is: vt ptz ex p̄missis vna vice vicz ī die comedēdo. Ita ⁊ tam tauit vt a carnib⁹ abstinere⁊ q̄ illo genere cibi p̄cipue ꝓcupia foueꝯ ⁊ roborat. Ex illo ptz q̄ comestio carnis soluit oīe ieiuniū ab eccia instituti. Sz q̄ int' ieiunia ecclesie ieiuniū q̄drageſimale ē solēni⁹, tū q̄ obseruat ad obꝑuatōz ieiunij xp̄i ⁊c. tū etiaz ꝑ ip̄m disponimur ad redēptōis nr̄e mysteria deuote celebrāda. Jō cū oīi ieiunio ecclie optz abstinere a carnib⁹ vt tenet sā. Tho. vbi. s. ⁊ etiā sc̄da sc̄de. q. cxlvij. ar. viij. In illo q̄drageſimali ieiunio vltra h̄ etiā ꝓhibent ouа ⁊ lacticinia q̄ ex carnib⁹ ꝓcedūt. Lacticinia em̄ ex aialib⁹ gressibilib⁹ ꝓcedūt, ouа ꝯo ex auib⁹ Dozꝫ aūt omniū ꝓhibitio q̄ ad ieiuniū q̄drageſimale ptz in canōe Veniꝫ. de cōse. di. iij. Idez dicit san. Tho. vbi. s. ij. ij. Dicit ꝓseq̄nter san. Tho. ibidē ar. viij. ī solutōe tercie rōnis. q̄ in alijs ieiunijs diuerse sūt ꝓsuetudines apd diuersos q̄s q̄libz ꝑuare debz ꝑm mozē eoꝝ inter q̄s ꝓuersaꝯ. Et allegat ibi sc̄m Hieron̄. de ieiunio sic loq̄ntem. Vnaq̄qꝫ ꝓuicia abūdet ī sensu suo. et ꝑcepta maiozū leges aplicas arbitreꝯ. Ex q̄ ptz q̄ vbi exp̄sse nō habeꝯ statutū ecclie de cibis ꝓhibit' in alijs ieiunijs dz obseruari ꝓsuetudo maioꝝ vt dictū ē. L Sz d. q. ꝓ nō ne hō vti ī die ieiunij mane vl' sero certz cibis ꝑ ꝓfortatōe sic electuaria. ℞ñr ꝑm doc. cōit in q̄rto di. xv. q̄ in ieiunio eccie ꝓhibenꝯ illa sumi vltra semel q̄ cōmūi mō ordiata sūt ad nutritionem. Ꝓ o q̄ notādū q̄ q̄druplicia sūt q̄ sumūꝯ ab hoib⁹ ꝑ modū māducatōis. Prīa sūt illa q̄ sumūꝯ ꝑ modū cibi ⁊ p̄ncipaliꝝ ordinata sūt ad coꝝp⁹ nutriēdū. vt sūt panes. pisces. pulmētaria: sic⁹: amigdala: vue passe: pira: poma: nuces ñ ꝓfecte: ⁊ oīa silia. Et de ill' nō licz māducare extra hozā vnice ꝓmestiōis. Et q̄ sec⁹ facit agit ꝯ statutū eccl'ie ⁊ soluit ieiuniū. credo tñ q̄ si q̄s ne pot⁹ lederet sumeret vnū morsellū panis vl' duos aut amigdalū vnū vl' tria ñ faceret ꝯ intētōz legislatoris. dūmō hoc ñ faceret in ꝓtēptū ꝑcepti eccl'ie. ⁊ sic ō silibus. Alia sūt q̄ māducāꝯ sz nō ꝑ modum nutrimēti: nec nutriūt coꝝp⁹. sz sunt soluz medicine expellētes superflua coꝝpis. vt sūt pillule ⁊c. ⁊ q̄ talia ꝑ necessitate sumit ī die ieiunij extra hozā vnice comestiōis nō soluit ieiuniū eccl'ie. licz bñ soluat ieiuniū nature siue ieiuniū ieiunij. Tercio sūt q̄ non nutriūt ō se: sz solū sumūꝯ vt medicinalia ad alterādū cibos sūptos vt meli⁹ digerātur. sicut sūt zyngiber muscata. ⁊ q̄ ō illis sumeret ex cā iā dicta nō ꝑ h̄ vēiret ꝯ statutū eccl'ie. Quarta comestibilia sūt ꝓfectiones delicate ⁊ electuaria. De ill' dic̄ san. tho. sc̄da sc̄de. q. cxlvij. ar. vj. ⁊ ī sc̄pto. iij. q̄ ⁊ si aliq̄ mō nutriāt: nō tñ ꝓncipaliꝝ assumūꝯ ad nutrimētū sed ad digestiōem cibo⁹ ⁊ ne pot⁹ noceat. ⁊ iō si aliq̄s talia ēt ad ōlectationē sumeret ñ soluereꝯ ieiuniū. nec facerz ꝯ eccl'ie statutū. cuius hō ex hoc posset ieiunij sui meritū totaliꝝ ꝑdere vl' in ꝑte. vel posset ex hac cā peccare si sit īmoderata libido. nō tñ ex h̄ eēt trāsgressor ꝑcepti eccl'ie nisi sumeret ī fraudē statuti. vt si eis ī magna q̄ntitate vtereꝯ q̄si aliꝯs cib⁹ ad famē extīguēdā. Est tñ verꝝ q̄ si q̄s moderate talib⁹ vtereꝯ ñ peccaret. Et vidr ꝑbabile q̄ si q̄s ñ hz talia electuaria vt pau. ⁊ apd se sentiret. q⁹ pot⁹ nude sūpt⁹ eū lederet possit vnū morsellū panis vl' duos recipe ñ ad extīguēdū famē ī ꝑte vl' ī toto nec ad ōlectatōez sed ne pot⁹ eū ledat vel mi⁹ noceat. ℞ Sz d. q̄d tūc ē dicēdū ō potu. ℞ñr iuxta mētē doc. q̄ eccl'ia ī stituēdo ieiuniū ñ itēdit iterdicere nisi bñ māducatōz. sz sūptio pot⁹ ñ ē māducatio. Et iō q̄ potat extra hozā vnice comestiōis nō dr. ꝑ h̄ bis māducasse. nec tōo dr statutū eccl'ie frāgere nisi faciat fraudē q⁹ legē violat q̄ ī fraudē legis aliq̄d facit. Exēplū. si aliq̄ bibuli ī die ieiunij mane biberēt dicēdo vel cogitādo. bibere nō ē ꝓhibitū nisi māducare. tales credo ex tali fraude soluerēt ieiuniū. Alis ꝯo sine tali fraude li citū ē ieiunātib⁹ plices bibere extra hozā vnice comestiōis. Si tñ etiā sero q̄s īmoderate potu vtaꝯ ex tali īmode-

rato potu vtaꝝ ex tali ĩmoderãtia pot⁹ pec
care põt ꝛ meritũ ieiunij ꝓdere. Sic etiã
si ĩmoderate cibũ sumit i vna comestiõe.
Ita diẽ sã. Tho. vbi. s. Et addit Petr⁹ ō
palude sup. xiij. sniaꝛ. q⁹ illi q̃ legũt i refe
ctorio vel fuiũt: qꝛ hora debita ꝓmedere
nõ põt ꝓpt̃ misteriũ suũ. ꝛ nõ tenent vltra
horã debitã ieiunare merẽt vt cũ eis dis
pẽset vt anticipẽt comestiõz plenã. vel ꝓ
pe horã faciãt plibatõnez et postea plene
comedẽt. nec ex ꝟ sũt trãsgressores statuti
eccl̃ie: exq̃ rõnabiľ cã subest. Idẽ intelligit
de fuitoribꝫ nobiliũ aut aliaꝛ ꝑsonaꝛ. no
tabiliũ eisdẽ debita hora comestiõis fuiẽ
tiũ. ꝛ etiã de his q̃ hora debita ꝓmestiõis
mittũt ad portãdũ necessaria vict⁹ vt ꝓ
pane vel potu. ¶ Est adhuc alia q̃
stio aliq̃ꝛ. ꝛ maxie diuitũ dicẽtiũ. si posset
ieiuniũ redimere p elẽosynas vl̃ pmutare
dicẽtes. Cũ sint tria opa penitẽtialia. s. ie
iuniũ: oꝛo ꝛ elẽosyna. ꝛ ieiuniũ ẽ mĩmum
op⁹. iõ dicũt ipi. pmutari põt mĩmũ opus
in maiꝰ: ꝟ ieiuniũ i elẽosynã p seipos ꝛ ꝑ
pria auc̃te sine licẽtia pmutãt: sz nõ excusã
tur ex ꝟ. Pro q̃ notãdũ q⁹ simpl̃r loq̃ndo
ceteꝛ paribꝫ melioꝛ est elẽosyna q̃s ieiuniũ
Et ex alia ꝑte dico q⁹ melioꝛ ẽ obediẽtia
q̃s ieiuniũ oꝛõ ꝛ elẽosyna: melioꝛ enĩ ẽ obe
diẽtia q̃s victima. ij. Reg. xv. ꝛallegaꝝ extra
ō maio. ꝛ obe. Dico ꝓpt̃ea si daretis oĩa
q̃ possidetis i elemosynas amoꝛe dei ꝛ ꝑ
pria autoꝛitate frãgitis ieiuniũ ꝙ obediẽ
tiã: totũ est pditũ. q⁹ m̃ vniuersal̃ eccl̃ia oꝛ
dinauit ꝟ ieiuniũ Obediẽtia g̃ ẽ ibi fuãda.
Iõ dicit xp̃s rectoribꝫ eccl̃ie. Qui vos au
dit me audit. ꝛ q̃ vos spernit me spernit.
Lu. x. Si g̃ habeꝛ aliquã necessitatẽ ꝛcur
ratis ad plãtũ. ꝛ si forte plat⁹ siue pleban⁹
nõ est cert⁹ de vĩa necessitate: ꝙsulet de ꝟ
medic⁹. Et si tũc medic⁹ ꝙsulit nõ ieiunan
dũ de ꝙsilio ꝛ licẽtia medici ꝛ plati põt ꝑ
mutari ieiuniũ in elẽosynã: alias nõ. ¶
Septĩa q̃stio sup̃ mota a ꝓncipio tra
ctatuli erat. qbꝫ modis frangaꝝ ieiuniũ. et
illi⁹ solutio ptz ex pmissis. Octaua q̃stio e
rat. vtꝛ iusti ꝛ innocẽtes teneãt ieiunare.
ꝛ q̃re. Ad ꝟ dicẽdũ q⁹ ẽntũcũqꝫ sint iusti
ꝛ innocẽtes tñ ieiunare tenẽt. ꝛ ꝟ ꝓpt̃ tria.
Prio vt obediãt mãdato eccl̃ie qõ ita ob
ligat sic mãdatũ ōi. Lu. x. Qui vos audit
me audit. ꝛqui vos spernit me. ꝛc. Se
cũdo vt eis meritũ augeaꝝ. nõ enĩ solum
pcõres affligunt i ista vita sz vt plĩmũ iu
sti ad augmẽtũ glie vt ptz de Job ꝛ ō Jo
hãne baptista. Tercio vt a mal̃ ꝑseruent
Est enĩ ieiuniũ purgatiuũ ꝛ ꝑfuatiuũ sic
medicina. ¶ Hona q̃stio erat an ex
stẽtes i pcõ mortali teneãt ieiunare. et ad
q̃d valeat eis. Et dicẽdũ ẽ q⁹ stat⁹ pcõris
est sicut stat⁹ ifirmi. Cũ sic infirm⁹ magꝰ
idiget ꝙfortari q̃s san⁹ q̃uis cibꝫ nõ ꝓuer
taꝝ i corp⁹ suũ sic̃ ꝓuertit i corp⁹ sani. sic
pcõr magꝰ idiget ieiunare ꝛ bñfacere q̃s
iust⁹ q̃uis ei nõ tãtũ ꝑsit. valz aũt ieiuniũ
ꝛ alia bõa opa q̃ facit pcõr i mortali exist
q̃tũ ad mlta alia. q̃uis ad ꝑmiũ essentia
le vite eterne nõ valeat. de ꝟ alibi. Plura
de fructibꝫ ꝛ vtilitatibꝫ ieiunij scꝑsi i alijs
ſmõibꝫ que hic breuitatis gr̃a ꝑtermitto.
Nõ videt etiã expedire q⁹ ꝓdicator vno ſ
mone dicat ꝑplo oẽs illas q̃stiões ꝙsigna
tas: sz q̃nqꝫ vnã vl̃ duas aut tres. put vti
li⁹ ꝑplo iudicauerit. Sic g̃ ieiunem⁹ ꝛ cor
pus castigãdo i fuitutẽ redigam⁹ ꝛ vt dig
nũ pnĩe fructũ a deo ꝙpiam⁹. Amen.
¶ Dñica scꝺa i q̃dragesima. s. Reminiscere

Sermo xxiij

Mulier chana
nea clamauit ad dñz iesũ. Mi
sere mei domĩe fili dauid. filia
mea a ōmonio male vexat⁹. Mat. xv. In
ꝓcedẽti dñica audiuist⁹ quõ dñs iesus p⁹
ieiuniũ. xl. dieꝝ tẽptat⁹ fuit a diabolo i de
serto triplici tẽptatõe. s. de gula: vana glo
ria ꝛ auaricia. ꝛ quõ dñs iesus allegando
scꝑturas vicit tẽptatorẽ ad nr̃az instructi
onẽ ꝛ ꝙsolatõz. Quare etiã xp̃s tẽptari vo
luit ꝛ. xl. dieby ꝛ nõ pl⁹ vl̃ min⁹ ieiunare.
Quõ etiã diabol⁹ nos tẽptat ō ill̃ tribꝫ pec
catis. Et tãdẽ pl̃a ō ieiunio in tractatulo
breui. Hodie ꝙ nob ꝓponit i euãgelio q̃
mõ dñs liberauit filiã mlieꝛ gẽtil̃ a ōmo
nio ad ei⁹ istãtissimas ꝑces. Nã añ aduẽ
tũ xp̃i diabol⁹ possidebat hoĩes mõanos
in aĩa ꝛ i corpe. Et iõ tũc mlti demõiaci le
gũt fuisse. ꝓpt̃ qõ ꝛ diabol⁹ a dño ꝓceps
hui⁹ mũdi appellat⁹ ẽ Joh. xij. cũ dicitur
Nũc ꝓn ceps h⁹ mũdi ej̃cietur foras. q̃ die
ei iesus ōmonia expellebat. vt ꝑz euãgelia
intuẽti. Et i ꝓmis tribꝫ dñic̃ q̃dragesime
ꝟ euidẽter apparet. i qbꝫ oĩbꝫ ō demonũ

expulsiõe siue repulsiõe agit. Jõ mlr' chananea hodie ī euãgelio īplorat dei miseri cordiã p libatõe filie sue, quã mirificordiã z nos ī hodierno officio silr īplorem⁹ Nã ī introitu misse dicim⁹, Remiscere misera tionũ tuar dñe z miscõie tue q̃ a seculo sũt ne vnq̃ dñent nob inimici nri. Et vt liberemur ex oĩb⁹ angustijs nris: qõ vt ob tinere valeam⁹ seq̃mur doctrinã apli ī hodierna epla. s. ad Thes. iij. z psonemus nram volũtatẽ diuine volũtati. z custodiamus nos ab omi fornicatiõe z imũdicia. Jõ clamem⁹ cũ mlíere chananea. Miserere mei dñe fili dauid zc. Pro gra Aue maria.

Prio intẽdo dicere tertiũ euangelij, z q̃ tpe ℞ factũ sit. Scõo intẽtiõnem euãgelij i duobz pũctis principalr. Tercio q̃dã dubia ad ꝓpositũ huius tpis ꝓgruentia

Textus euangelij

In illo. Egressus iesus inde secessit ī partes tyri z sydõis. Et ecce mlíer chananea a finibus illis egressa clamauit dicens ei. Miserere mei dñe fili dauid, filia mea male a demonio vexat. Qui nõ rñdit ei ꝙbũ Et accedẽtes discipuli ei⁹ rogabãt eũ dicẽtes. Dñe dimitte eã q̃ clamat post nos Ipe ãt rñdẽs ait. Nõ sũ missus nisi ad oues q̃ pierũt dom⁹ isrl. At illa vẽit z adorauit eũ dicẽs, Dñe adiuua me. q̃ rñdens ait. Nõ ẽ bonũ sumere panẽ filiorz z mittere canibz. At illa dixit. Etiã dñe. nã z catelli edũt de micis q̃ cadũt de mẽsa dñorũ suorz. Tũc rñdens iesus ait illi. O mulier magẽ fides tua. fiat tibi sicẽ vis. Et sanata ẽ filia ei⁹ ex illa hora. Matth. xv. Marci. vij.

Dicas. q̃ tpe facta ẽ hystoria pñtis euãgelij. Rñr breuit q̃ ãno etatis xpi xxxij. ãno. ij. pdicatõnis sue. s. octaua die maij. Vñ aũ initiũ hodierni euãgelij dicit Matth. q̃ xps dixit discipul' suis Oĩs plãtatio quã nõ plãtauit pr me⁹ celestis eradicabit. sinite illos. s. pharisẽos z scribas. cecus sit z duces cecorz. Cec⁹ ãt si ceco ducatũ pstet ãbo ī foueã cadũt. q. d. Olita dixi z pdicaui illr: qr principalr sũ iudeis missus. z qr nolũt recipe ꝙba mea qr excecati sũt odio z iuidia ad me. iõ me volo conuertere ad gẽtiles. Et ℞ ẽ qõ dicit euãgelista. Egressus iesus inde. i. a iudeis secessit ī partes tyri z sydõis q̃ erãt due ciuitates infra pmissiõis: vbi habitabãt gẽtiles chananei ỏ qbz hec mlíer chananea ỏscẽdit.

℞ Quãtũ ad scõaz ptẽ ẽ ꝓsiderãdũ q̃ ī toto euãgelio pncipalr duo inuiũt. Primo ꝙtutes mlíerz supplicãtis. vt pz ī euãgelio a pncipio vsqz ibi. O mlr zc. Scõo tãgit pietas xpi exaudiẽtis z ꝓmẽdatio ipi⁹ mlíeris supplicãtis. q̃ nõ cessauit ĩstare petitõibz suis. De prio notãdũ vt dicũt Chrisso. z Remi. q̃ illa mlr chananea audita fama z miraculr xpi ꝓfidẽs q̃ oẽ bonũ ī salvatore iuẽirz egressa ỏ finibz illr clamauit ad dñz. Hz q̃rit ibi Chryc. Quare potiꝰ noluit ire ī hierlm z ibi iuocare iesuz. Et rñdz q̃ hec mlíer ũtra se cogitabat z dicebat. Ego sũ ĩfidel' z p ꝓseqns ĩdigna ĩtrare sctãm ciuitatẽ hierlm. sz cũ ille ad fines nros vẽre digbit tũc ñ cessabo p⁹ eũ curere z illũ petere. Hz q̃re eũ vocat filiũ dauid. Rñr q̃ audierat xpm iudeis ꝓmissũ descẽsuz ỏ seie dauid. Hz d. Chry. Forte cogitauit. qr dõ fuit mirificors z saulẽ libauit vexatũ a dmõe. ita ipe etiã potit libare filiã meã z letificare. Scõo notandũ fm Bedã ī ome. hodierna. Hec mlíer chananea habuit ī se ẽtnor notabiles ꝙtutes. s. fidẽ: pstãtiã: hũilitatẽ z patiaz. Fidẽ cũ dixit. Fili dauid mirere mei Vbi dicit Chryc. Dicẽdo fili dauid explsit ei⁹ humanitatẽ. sz dicẽdo. mirere mei z adiuua me explsit ei⁹ diuinitatẽ. qr tũc adorauit eũ Ecce ẽsta fides. ỏ ℞ dicẽ Origi. ī psõa illius mlíerz. Habeo vnã filiã quã diabol⁹ cruciat. q̃ pmo sputũ emittit. deide pilos extrahit ỏ capite corã oculmeis. tã si essz sepulta tãtũ dolorẽ ñ haberẽ. g adiuua me. Scõa ꝙt⁹ mlíerz fuit pstãtia qr ñ cessauit clamare ad iesũ. cuius pmo nõ rñderet ei ꝙbũ. Et scõo itercedẽtibz p ea discipul' dixit. Nõ sũ missus nisi ad oues q̃ pierũt dom⁹ isrl. s. ex pmissiõe abrae. vt adiplerz pmissũ pñis qõ locut⁹ ẽ abrae z semi ei⁹ Ac si di. nõ sũ missus ex pmissiõe abrae fcã z semi e⁹ nisi ad oues q̃ pierũt dom⁹ isrl. qr solũ ille oues sct̃ỏ scie abrae fm carnẽ. Ergo postqz eis pdicauero z aplos misero: tũc cũ fecero oĩa q̃ ỏbeo eis facere. z si ingti fuerĩt aplos mittã toti mõdo. hec Orisinialit. Tercio cũ mlr ñ cessauit clamare di. Adiuua me. rñdit iesus. Nõ ẽ bonum sumere panẽ filiorz zc. vbi dicit Chryc. O dñe ꝑus noluisti cũ ea loq. z ℞ loqndo ad

dis dolorē dolori. z magꝭ ꝓfūdēdo eā cani cōparas. Ecce ꝯnta ꝓstātia mlieris in clamādo z petēdo. Ex his ptz tcia ꝑt⁹ buius mlieris. vicz patia maxia. q totiēs repulsa z repellēdo ꝓfusa nō cessauit clamare. adhuc sperās se exaudirī. Quarta ꝑt⁹ fuit hūilitas: q̄ tangit ex ꝑbis mlieris ibi. Mā z catelli zc. tātū em̄ se hūiliauit q confessa ē se esse canē z nō eē se dignā panē filioꝝ siue exauditōe. Sz q̄uis ñ sit dig panē filioꝝ. attñ ꝓtēta eē voluit ꝺ mic⁊ cadē tibꝫ de mēsa dñoꝝ suoꝝ. Sic g̃ habet⁊ q̄ tuoꝝ ꝑtutes illi⁹ mlieris p̄dicte. Et ꝺ ꝑma pte euāgelij. ℣ In scḋa pte euāgelij saluatoꝝ ꝓmēdat fidē illi⁹ mlier⁊. z eā exaudit dī. O mlier magn̄ ē fides tua. fiat tibi sicut vis. q. d. magn̄ vtiq; ē fides. qz nō rogas vt veniā i domū tuā. sz simplr̄ ꝓponis ifirmitatē filie tue. z credis q̄ possum vbiq; ℔ facere z eā sanare. Magna ē etiā fides tua ꝑt⁹ magnā tuā dilīgētiā z ꝓstātiā. ideo maioꝝ ē fides tua q̄s fides iudeoꝝ. Magn̄ etiā fuit fides illi⁹ mlieris q̄ nō adduxit filiā suā secū sz credidit solo ꝑbo filiā suaz a xpo posse curari. Et subiūgit xps. Fiat tibi sic vis. q. d. p ℔ ꝑbū fiat oīa creaui. ex q̄ g̃ credis z apta ē fides tua fiat tibi sicut vis. z sanata ē filia ei⁹ ex illa hora. Vbi etiam dic̄ Chrys. O mlr magn̄ ē fides tua. q. d. nō audisti legē. nō vidisti me miracula faciētē: despecta a me fuisti z tñ pseuerasti Fiat g̃ tibi sic vis. q. d. tu cura filiā tuam esto medic⁹ z medicamētū. volūtas tua curet eā. Ex ill̄ iferē ꝯnta sit ꝑt⁹ oꝝōis pseuerātis. nā hec mlr orādo ipetrauit qđ apli nō potuerūt. Mā ꝑ nr̄is pcīs ōs magis vult a nob orari q̄s ab alijs ꝑ nob. ℣ Quātū ad tcīā ptē ꝓmonis dubitaꝭ ꝓmo q̄d itelligere ōbeam⁹ ꝑ mlierē siue mr̄em. z q̄d ꝑ filiā. Ad ℔ dicēdū ē q mr̄ i aīa penitēte ē rō: filia volūtas. Cognitio ei rei delectabil̄ desiderū generat. rō volūtatē parit. Hec g̃ mr̄. s. rō ꝺz necessitatē suā oīdere dño. qz filia sua male a demōio vexaꝭ. Infestat ei diabol⁹ aīaz siue volūtatē: añ pcīm. i pcō. z p⁹ pcīm. Añ pcīm ueni⁹ diabolū aīaz circūueniētē. laqueū ab scō dētē: stimulātē z turbātē. Ita vt faciat credere bonū malū z ecōuerso. z hō dubitet certa credēda. Et ifligat ad mala cognita tāq̄ facilīe abluēda ꝑ pniaz. In pcō diabol⁹ ꝺcipit i desiderio vl̄ ōlectatōe ad pl⁹ ꝓseq̄ndū z freq̄ntādū. vexat i remorsu ꝓscie q̄si ñ possit dimittere. mutū faē i ꝓfi tēdi difficltate exꝓecūdia z tioꝝe. ℔ pcīm diabol⁹ ipugnat mlr̄plr̄ ipedit ne hō faciat bonū. retrahit a bono. z ꝓsulit malū sb spe venie ꝓxis. Incarcerat ꝑ desp̄atōez. p̄cipitat i p̄sūptōe. repetit i morte. accusat i extrēo examīe. captuat ne pēiteat vt tandē i etnū cruciet. ℣ Sz ꝺ. q. q̄ ē maior turbatio vl̄ pena quā pōt aīa pati in hac mirabili vita. Rūr q ē ꝓscia accusans plena pcīs. qđ ꝓbat Aug⁹ sup illo ps. Deus refugiū nr̄m z ꝑt⁹ dicēs. Int̄ tribulatōes aīe hūane nll̄a ē maior pēa q̄s ꝓscia delictis plēa. Ibi sūt tribulatōes z turbatiōes q̄ inuenerūt hoīez nimis. Et tāto acerbiores ꝯnto ītimiores. Rō Jsiō. li. ij. ꝺ sū. bono. qz vbicūq; bō abierit reat⁹ sue ꝓscītie nō ꝺrelinq̄t. Qia p̄t fugere hō p̄ter coreū nō ꝺrelinq̄t. Qia p̄t fugere hō p̄ter coreū suū. A seipō nō potest recedere. q̄ em̄ hic sue ꝓscie reatu punit illic ꝑpetua pena dānat. De q̄ in ps. xlj. Abyssus abyssum inuocat. abyssus remordētis ꝓscie abyssus inuocat dānatōis eterne. Jō dicit Greg⁹ sup Ezech. omel. x. Quid ꝑdest si oēs homines te laudēt z sola ꝓsciētia accusat. Jd circo dicit Grego. z habet. xj. q. iij. Interꝑba. Debem⁹ recurrere ad interiorē testē ipl⁹ ꝓsciētie. vt docet aug⁹. Si times iudiciū recurre ad ꝓsciam. z ora clamando cū chananea dicēs. Miserere mei dñe fili dauid. Ideo mis̄ere. qz filia mea. i. anima siue ꝓscia mea male a demonio vexatur. ℍ id ē a pcō mortali grauit̄ cruciat. Sed diceres. q̄re pcīm mortale ꝺz demoniū. Rūr ꝓmo. ꝓpter ḡuitatē pcī. qz tante ḡuitatis est pcīm vt spīritū aere leuiorez i plūbi vel lapidis ꝑtit grauitatē. De q̄ ps. xxxvij. Iniq̄tates mee supgresse sūt caput meū z sicut onus ḡue ḡuate sunt sup me. Ideo ōrīsorie dictū est diabolo Esa. xliij. Quō cecidisti ꝺ celo lucifer q̄ mane oriebaris. q̄ dicebas i corde tuo. In celū cōscendā sup astra celi exaltabo soliū meū. Sc̄ḋo pcīm ꝺz demoniū. ꝓt deformitatem. Est enī tante deformitatis q̄ cōqueritur ꝓpheta psal. lij. Abominabiles facti sunt in iniq̄tatibꝫ suis. Mā oēs ei⁹ gl̄iam vertit in miseriā et confusionē. ad ꝓbil. iij. Gl̄ia in confusiōe eorum q̄ terrena sa-

piunt. Tercio ꝓpter vilitatē. est em̄ peccatum tante vilitatis, q̄ q̄cunq; possidet dicit in nihilū, q; peccatū nihil est. id est nulla entitas. Et iō nihil efficiūt q̄ peccāt. ſm illud ps̄, xiij. Ad nihilū deducet̄ est in cōspectu ei⁹ malign⁹. Augustī. Si peccatuz hec mala fecit in angelo q̄nto magis in homine. Uñ Job. xiij. In angelis suis reperit prauitatē, q̄nto magis hi qui habitant domos luteas, q̄ terrenū habēt fundamentū cōsumēt velut a tynea scz pctō. Luz ergo peccatū mortale ex angelo fecit diabolū, z diabol⁹ ꝑmus inuētor pctī fuit seq̄tur q̄ qui peccat vertit̄ in diabolū. nō natura, sed silitudine, vt arguit Ambros⁹. Cui⁹ quis opa facit illius fili⁹ esse dicit̄ et est, sed q̄libet pctōr facit opa diaboli, g̃ filius ei⁹ est. sed pat̄ cū filio eandē habēt denoiationē, sic z pctōres cū diabolo. ſm illud Joh. viij. Vos ex patre diabolo est̄, z desideria patr̄ vestri vultis facere. Et g̃ necessariū est pctōribꝫ penitere volentibꝫ ne de dei miscōia desp̄nt, ꝓpter horribilē denoiationē z peccati grauitatē, sed dicat cū chananea fortit̄ i corde clamādo. Miserere mei dñe fili Dauid. ℣ Dubitat̄ ꝙsequēter ex q̄ dictū est, q̄ nō est maior turbatio vl̄ pena quā aīa pati pōt in hac miserabili vita q̄ ꝙsciētia accusans plena pctīs, quō tñ pctōr purgare debet ꝙscientiam, z maxīe hoc sacro tpe q̄dragesimali vt deo placeat̄ Rñdet̄ q̄ q̄libet pctōr nūc ex statuto ecclie debet purgare aīam suā ꝙsciaz suā p ꝙfessionē, ꝓpter maximas vtilitates q̄s ꝙsequit̄ ex ꝙfessione pura, qua rū multas doctores ponūt, z ex his aliq̄s que magis mihi vident̄ pp̄lo vtiles dicā p ordinē vicz septē cōfessionis vtilitates. Per ꝙfessionē fit remissio omniū pctōr̄ z gratie dei infusio. Per eā sepe ex attritiōe fit ꝙtritio. Per eā bō ꝙsequit̄ augmentuz charitatis siue gr̃e. Per eā hō fit humilior z ad ꝟtutes plus dispositꝰ. Per eam fit pena purgatorij ī pte vel ī toto dimissio. Per eā ꝙfitēs discit q̄liter in futuro pctīs resistat. Per eā diabolo pctm̄ celat̄ z occultat̄. Pria g̃ vtilitas ꝙfessiōis ē, q; p eaz fit pctōr remissio z gr̃e infusio. patz illud. Plā sic infirmitas q̄ ē ex macla exteri⁹ apparēs nō ē ad mortē scz q̄nq; ad sanitatē et fortitudinē, q̄n ꝟo macula infirmitat̄ fluit ad cor. tūc ē piculū mort̄ p suffocationē cordis. sic ptz i apostemate. Hic pctm̄ qđ est infirmitas anie q̄n apparet exteri⁹ siue fluit extra p cōfessionē nullū est piculū. et valet ad sanitatē spūalē. s. ad pctōr remissionē, q̄n aūt remanet in corde ꝓpter verecundiā aut timorē, tūc suffocat aīam z eam occidit spūalr. Est g̃ hec vtilitas homī ex cōfessiōe. q; mlti duri hoīes accedunt ad cōfessionē sine ꝓposito abstinēdi a pctīs, q̄ tandē ex informatiōe cōfessoris madefiūt z mollificant̄ ad intoxio gratie dei. vt ex h̄ vere incipiāt dolere pctā sua. z sic ea confitent̄ q̄ ꝓpus nō ꝓposuerunt cōfiteri. z p h̄ oīm pctōr suoꝝ remissionē cōsequūt̄. Ex emplū illi⁹ habem⁹ Josue. vij. de Achan. q̄ cū esset dep̄hēsus in furto ꝑmū negauit sed postea q̄n sibi dicebat̄, fili da glōriaz deo pctm̄ suū humiliter confitebat̄. Et sic vt dicunt doctores p penā tpalē sibi inflictā. videlicz p lapidationē effugit penā etenam. Jō dicit Grego. Cōtritio apostema pungit, cōfessio aperit z saniē eiicit, satisfactio cathaplasma apponit. Et ite⁹ Grego. in pastorali. Vulnera clausa pl⁹ cruciāt, naz cū putredo q̄ interi⁹ feruet eiicit̄, ad salutē dolor aperit̄. ℣ Scōa vtilitas cōfessionis, q; p cōfessionē sepe ex attritōne fit cōtritio, cōtingit em̄ q; hō accedēs ad cōfessionē, licet doleat pctā sua nō tñ sufficienter z pfecte, ita q; talis dolor solū est attritio z insufficiēs p dimissiōe pctī, q; nō est sufficiēs dispositio p gr̃e infusiōe, adiūcta tñ p⁹ cōfessionē sacramētali absolutōe p sacerdotē fit cōtritio, i. sufficiēs mot⁹ ad dimissionē pctōr̄ z gratie ifusionē, vt cōit̄ dicunt doctores. sc̄ūs Tho, Scot⁹ dist. xvj. q̄rti sniaz. Et h̄ cōtingit ex illo, q; penitētia est sacrm̄ none legis. Et iō ꝟtus z efficacia sacr̄alis absolutōis opat̄ ꝟtute meritoꝝ xp̄i dñi. ex cui⁹ meritis cōpēsāt̄ defectus nr̄i. Oportet tñ q; tal⁹ attritio p̄cedēs q̄ postea cū absolutōe fit cōtritio sit dolor p pctīs cōmissis, eo q; sūt ꝺ deū. imo si possibile esset velle hoiem nūq̄z se illa cōmisisse. z ꝓpositū nec illa nec alia mortalia ap̄li⁹ cōmittēdi, si ei aliq̄ hoz deficeret ñ diceret attritō ꝟa. nec etiā postea p absolutoz delent̄ pctā, etiā si papa absolueret, vicz si cōfitēs nō doleret se peccasse eo q; ꝺ deuz sunt pctā, sz poti⁹ ex timore penaz inferni

quas si sciret nō esse vellet amplius pecca re, vel si placeret q̄ peccauit ita q̄ ñ vellet se nō peccasse, vel comisisse certa peccata mortalia. Vl'si haberet ꝓpositū in futuro peccādi mortalit̄ q̄liter cūq̄. vel nō restitu endi iniuste detēta. tūc em̄ nō sufficit abso lutio sacerdot̄, sit q̄ cūq̄ etiā papa vt dixi Volūt tm̄ alīq̄ doctores q̄ timor puilis q̄ q̄s ꝓpter timorē penar̄ dolet se peccasse, r sic cessat a pctis dicatur attritio largo vo cabulo. qr aliq̄ modo disponit ad ꝓtritio nē p dolorē r cessationē a pctis. nūq̄ tm̄ ta lis timor siue dolor fit ꝓtritio, sz oportet q̄ il le timor ereat r post se trahat aliū timorē. vicz filialē. vt exēplificat magr̄ dist. xxxiij. tercij sniar̄. de seta p quā introducit filuz qñ aliq̄d suit, seta pus intrat r nisi ereat ñ succedit filum. Sic timor pmo poccupat mētē nō aūt ibi remanet timor qr iō intra uit vt introduceret charitatē. Sile est de acu post se trahēte filū rē. Quō aūt ex at tritōe fiat ꝓtritio. de h̄ refert Cesari⁹ nota bile exēpluz de q̄dam milite q̄ filiā auun culi sui habuit, p ꝓcubina, instinctu dia boli. Cui tāto cōglutinat⁹ est amore, vt nec āmonitōe, nec excōicatōe, nec aliq̄ verecū dia posset vel vellet ab ea separari, hic autē dei pmissiōe vel dispositōe incidit in infir mitatē magnā, vsq̄ ad mortē. Timore er go mortis vocauit sacerdotē, r satis purā cū lachrymis de oīb⁹ suis pctis fecit ꝓfes sionē, quē cū sacerdos moneret vt illicitā abiuraret cōmixtionē, ipamq̄z psonā co gnatā suā. Rñdit dñe nō possuz, r ille, si i tali volūtate mortu⁹ fueris, gaudio celest̄ vite ꝓuaber̄, r eterna tormēta te suscipiēt Milite ꝓo in sua ptinacia siue volūtate p seuerāte, r̄cessit sacerdos cū corpe dñi, qō secū detulerat ad cōicandū infirmū. Mu tu aūt diuio extra domū occurrit sacerdo ti btūs Bern̄, quē cū interrogasset q̄re in firmū nō cōicasset, causamq̄z q̄ oīb⁹ no ta erat intellexisset, ait sacerdoti, reuertere mecū ad infirmū. Reuersi aūt cū sctūs vir militi iā morituro q̄ salutis erāt suaderet, r ille pter solā rem pdictā in oīb⁹ obedire sponderet, nouissime subiūxit. Nūq̄d nō doles q̄ nō potes haberevolūtatē recedē di ab illa, rñdit, dñe valde doleo de h̄, me non plus dolere, auditoq̄z h̄ ꝓbo, abbas mox dixit sacerdoti, vt infirmo daret corpus dñi, supple pmissa absolutione. Mi ra res, statim em̄ vt intrauit corp⁹ dñi fa cta est sal⁹ huic domui, ab illa aūt hora tā pfecte mutata é volūtas ei⁹ puersa, vt am pli⁹ illā odiret quā illicite amauerat, vt ita sctō viro diceret cū multis lachrymis deo grās q̄ me liberauit, qr modo libēti⁹ busto nē videre q̄s illam. Dicq̄z in bona ꝓfessi one r pfecta ꝓtritione migrauit ad dñm. Ecce nota ꝓba quō illi⁹ attritio facta ē cō tritio, doluit ei se peccasse qō r lachrymis ostēdit. licet diceret instigatōe demonis se nō posse illā dimittere, r bñ dixit, qr ipe ñ potuit cathenat⁹ cathenis diaboli, sz deus potuit, r iō qr fecit qō in se erat dei grām ad obtinendā verā ꝓtritionē peccator̄ illi ñ defuit ex pceptōe sacramēto r̄ rē.

K

Tercia vtilitas ꝓfessionis qr p ꝓfessio nem hō ꝓsequit̄ augmentū grē si pus est i grā. Patz nā si q̄s est in charitate, vicz q̄ peccata sunt sibi dimissa ꝓtute ꝓtritionis sufficiētis. Et tm̄ adhuc cōfitet̄ r absoluit̄ sicut debet, qr nesciuit se esse in charitate tunc ꝓtute sacramēti absolutōis auget si bi grā. Ita em̄ est in oīm sacramēto nouē legis, q̄ vel grām ꝓferat dispositō vel col latā augeat. Licet dubitēt iuriste de sacra mēto mr̄imonij, tm̄ nō theologi. Per h̄ eti am q̄ hō humilit̄ sua pctā ꝓfitetur sacer doti, et specialit̄ de eis hz displicētiā, au getur gratia collata. Nā longe ampli⁹ va let detestatio peccator̄ in pticulari, r plus meritoria est q̄s generalis detestatio, dato etiā q̄ homī sint pus pctā dimissa, tm̄ q̄li enscūq̄z habet nouū dolorē p pctō cōmis so etiam dimisso, sibi auget charitas siue gratia. Quarta vtilitas, qr p cōfes sionē hō fit humilior r ad ꝓtutes abilior. Patet illud, nā pudor accusant̄, detectio qz crimis faciunt hoiem humiliorē, r ma gis dispositū ad actus bonos r ꝓtuosos talis autē detectio r pudor nō hñtur sine cōfessione. Ex illis etiā vicz detestatōe pec cator̄, pudore vna cū obediētia q̄ q̄s obe dit pcepto dei r eccl̄ie, magnā grāz hō me ret apud deū hic r in futuro. Exemplū il lius habem⁹ in latrone, cui forte cogitatō ꝓbor̄ istor̄ que in cruce corā xpo ꝓtulit ñ suffecisset, nisi ea publice confessus fuis set. Ita et de similib⁹ magnis peccatori bus penitentibus hoc cōtingit, vt in ma

ria magdalena, maria egiptiaca. Et ꝺaꝝ mlĩere q̃ cõcepit ex filio suo. Legit ei ĩ dyalogo Cesarij ꝙ tpe Innocẽtij pape erat mulier ꝺam igne libidinis incẽsa q̃ ꝓpriũ illecebroſe adamauit filiũ, de q̃ ꝯcepit ⁊ pepit aliũ filiũ. terroꝛe igit̃ pcuſſa timẽs ſe ſathane tradi, vl̃ moꝛte ſubitanea interire, ⁊ ſic eterna btũdine ꝓuari, ꝺo miſerã te de ſatiſfactõe anxiari cepit. ꝓhabito igitur ꝓſilio ſacerdotis ſui infantulũ ſecũ tollens, romã venit. ⁊ cũ magna ĩportunitate ⁊ magna ꝯtritõe dñi Innocentij pape oculis ſe ingeſſit, cũ tãtis lachrymis ⁊ clamoꝛibꝫ cũctis audiẽtibꝫ faciẽs ꝓfeſſionez vt oẽs verterent̃ in ſtupoꝛẽ. geſtauit em̃ ĩ brachijs infantẽ cõmiſſi facinoꝛis teſtem. Videꝫ dñs papa in mlĩere tantã ꝯtritionẽ, nõ retractã ex pudoꝛe, ⁊ qz ꝺe penitẽ eſſet, miſcõia moꝝ ſup eã ſicut prudẽs medicus: volẽs infirmitatẽ plene ⁊ cito curare ⁊ medicinã ꝺe ꝯtritiõis approbare ꝓcepit vt in tali veſte ibi coꝛã eis appareret ĩ qua venerat ad filiũ cum peccaret. At illa ꝯfuſionẽ eternã tpali añponẽs moꝛ extuit veſtes exuit. ⁊ ĩ camiſia redijt. ⁊ q̃ paratiſſima fuerat ad oẽm ſatiſfactionẽ ſ tali obedictia ſatis oñdit, ꝓſideraꝫ vir btiſſimꝰ tali obediẽtie, tali verecũdie, tali pnie nulliꝰ pcũ penã poſſe r̃ſiſtere. coꝛã oĩbꝫ dixit ad mulierẽ, Dimiſſuꝫ eſt tibi pctm̃ tuũ vade in pace. Et nihil amplꝰ iniunxit ei. Audiuit ꝫ quidã de cardinalibꝫ, ⁊ murmurando papã repꝫhẽdit, ⁊ dixit ad tãtã culpã tã breuẽ pniaꝫ nõ ſufficere. q̃ rñdit, Si ego iniuſte egi cũ iſta mlĩere ⁊ ſi inſufficiẽs eſt ei iſta pnia coꝛã deo, tunc diabolꝰ habeat ptãtem ingrediẽdi in coꝛpꝰ meũ ⁊ coꝛã oĩbus me vexet. Si ꝯo iniuſte me repꝫhẽdiſti tibi fiat, ſtatiꝫ diabolꝰ cundẽ cardinalẽ vexare cepit, p cuiꝰ vexatõꝫ pfectã pniam mlĩerꝭ deꝰ palã oſtẽdit, tandẽ cõi oꝛone liberatꝰ cardinalis diuie miſcõie de cetero ꝓtradicere nõ ꝓſumpſit. Ecce q̃ntã vtilitatẽ ꝓfert pudoꝛ ĩ ꝓfeſſiõe. ℣ Quinta vtilitas, qz pudoꝛ iſte deteſtatio pcĩ et humilitas tẽ. in ꝓfeſſiõe multũ pficiũt ad diminutionẽ, vel q̃nꝫ totalẽ dimiſſionez penaꝝ purgatoꝛij, in quã p cõtritionẽ pena eterna eſt cõmutata a deo. Verecũdia nãꝫ fm doctoꝛes cõiter eſt magꝝ pena tẽtie, qz valde penalis ẽ dicẽte btõ Amb. Natura boĩs reſilit ⁊ refutat fateri ꝓpriaꝫ culpã. ⁊ p cõſequẽs mltũ eſt ſatiſfactoria. Jõ cõfitens notabilit̃ ex ℔ minoꝛẽ ſuſtinebit penã in purgatoꝛio. q̃ꝫ ſi etiã habita cõtritione nõ eẽt cõfeſſus, ꝙbi gr̃a. duo eq̃liter cõterunt̃ de pctis ⁊ vadũt ad cõfitendũ ſiue ꝓponũt cõfiteri. ita qꝫ ꝙtute cõtritionis cũ ꝓpoſito cõfitẽdi illis ambobꝫ dimittunt̃ oĩa eoꝝ pctã, ſic igit̃ qꝫ eis equalia ſint pctã dimiſſa, ⁊ illis nũc trãſeuntibꝫ ad cõfeſſionẽ. ſiue volẽtibꝫ cõfiteri. vnꝰ moꝛit̃ in via ſine cõfeſſione, alter cõfitet̃ ⁊ ſtatim moꝛit̃. Secũdꝰ illoꝝ minoꝛẽ penaꝫ patiet̃ in purgatoꝛio q̃ꝫ ꝑmꝰ, imo ꝑ in eo eẽ tam vehemẽs ⁊ magꝝ verecũdia, ſiue deteſtatio in cõfitẽdo tẽ, qꝫ ſtatim ſine pena euolabit ad regnũ celoꝝ. vt cõiter dicunt doctoꝛes, ſicẽ patꝫ de latrone. Sil̃iter exẽplificari poſſet de duobꝫ infirmis in ſil̃ibꝫ pctis exñtibꝫ, ⁊ ſil̃em cõtritõez hñtibꝫ cuꝝ ꝓpoſito cõfitẽdi, q̃ꝫ vnꝰ moꝛeret̃ añ cõfeſſionẽ, alter poſt cõfeſſionẽ. Ex illo patꝫ q̃ꝫ cautũ ⁊ vtile eſt de eodẽ pctõ pluries cõfiteri ꝓpter ꝓdicta, licꝫ etiã al'as ñ eẽt neceſſariũ q̃ntuꝫ ad dimiſſionẽ culpe. ℣ Sexta vtilitas qz p cõfeſſionẽ cõfitẽs diſcit quõ pctm̃ ſuuꝫ poſſit a ſe deponere et ab eo liberari, ⁊ quõ in futuro pctã cauere poſſit ⁊ eis reſiſtere, in ℔ qꝫ audit diſcreti cõfeſſoꝛis auxiliũ ⁊ libẽter in ſe ſuſcipit pniam q̃ ꝑ ꝑteritis pctis ſatiſfacit ⁊ a futuris ſe cuſtodit, ꝺꝫ ei cõfeſſoꝛ cõfitẽti oſtẽdere q̃litatẽ ⁊ grauitatẽ pctõꝝ ſuoꝝ. q̃ntũ p ea deũ offendit, ⁊ q̃t mala ⁊ nocumẽta p ea incurrit exq̃ oĩa opa ſua bona etiã meritoria cũ erat in charitate moꝛtificata ſũt p pctm̃ moꝛtale, ⁊ ea q̃ in pctõ moꝛtali facta ſũt q̃ntũcũqꝫ bona nihil ſibi ꝓfecerũt ad vitã eternã. Quõ etiã p pniam moꝛtificata reuiuiſcãt licꝫ nõ moꝛtua. Qua inforꝫ matõe facta iniũgat ſibi ſatiſfactionẽ ꝑ ꝑteritis ⁊ etiã medelã ꝺ futuꝝ lapſum ĩ maioꝛa pctã, in q̃ ſepe cecidit ex mala volũtate ⁊ cõſuetudine peccãdi vt q̃ntũcũqꝫ illa vel ſilia cõmiſeris, talẽ vel talẽ penã ſtatiꝫ die ſequẽti vel infra duos vel tres dies ſuſtinere debes. Maioꝛ em̃ eſt adhibenda cautela imponẽdo ſatiſfactionẽ cõtra recidiuã q̃ꝫ cõtra ꝑterita peccata. in q̃bus cõfeſſoꝛ ſit piꝰ ⁊ gratioſus, dũmodo videt p ſonã habere doloꝛẽ debitum ꝑ cõmiſſis,

de illis tñ cauti⁹ possūt ⁊ dari⁹ ꝓfessores loqui in cōfessione q̄z mō dicere valeo in publico sermōe. Ex q̄ patz q⁹ vtile ē statz cōfiteri ꝓpter piculū obliuionis, mortis, ⁊ sic de alijs. ¶ Vel forte ꝓpt copiā sacerdotū, quē pōt hīe vno tpe ⁊ nō alio ⁊c. ¶ Septima vtilitas q̄ hoī ex ꝓfessione puenit est, q⁹ p ꝓfessionē occultat ⁊ celat peccatū diabolo, ꝑtz illud q⁹ p ꝓfessionē diabolo tollit ptās ne possit hoiem accusare de pctis p cū vere ⁊ pure ꝓfessis. Et dico vere ⁊ pure, q⁹ nō valet ꝓfiteri vnū ⁊ obticere reliquū q̄ hoī nōdū est dimissuz, ñ valet etiā ꝓfessio si adest ꝓpositū peccādi, ⁊ sic de alijs. ¶ Dē ℞ audiatis exēpluz breue. Fuit q̄dam demoniaca de q̄ scribit q̄daz doctor, q⁹ ipa in publico ꝓclamabat pctā hoīm vel pot⁹ diabol⁹ p eā, illoz vicz qui venerūt ad eā. Et cū ℞ audisset q̄dā nobilis q̄ suspicabat de famulo suo, quō eius vxor cū eo cōmisisset crimē adulterij, vocauit famulū vt secū visitaret illā obsessaz q̄ iste audiēs ⁊ timēs pctm̄ suū publicari sic ⁊ alioz, mox ꝓfitebat socio suo i stabulo, cū ꝓposito postea illud ꝓfitēdi sacerdoti, ⁊ sic cū dño suo iuit ad demoniacaz, quē intuita demoniaca rustica, nō aliō q̄z ℞ verbū dixit latino ſmōe. Justificat⁹ ē in stabulo, cū tñ nūq̄z lr̄as didicerit, q⁹ dñs audiēs ⁊ nō intelligēs, abijt cū famlo pacat⁹. Ecce si tātū illi pfuit ꝓfessio facta laico q̄ nullā poterat sibi dicere absolutionē quāte tūc potētie ⁊ vtilitatis ē ꝓfessio facta sacerdoti. Implorem⁹ g̃ cū chananea dei misēdiam vt nobis succurrat, q̄ten⁹ pctā nr̄a pure ꝓfiteamur ꝑus ōtestata cū ꝓposito amplio ñ peccādi, vt cū illa mereamur ꝓseq̄ grām in pñti ⁊ gl̃iam i futuro Amē.

¶ De eadem dñica, ſ. reminiscere.

¶ Sermo. XXV.

Confitemini al

Caterutrū pctā vestra ⁊ orate, p inuicē vt saluemī Jacobi. v. In p̄cedēti sermōe audist⁹ plures notabiles vtilitates ꝓfessiōis, q̄ merito oēm hoīem sperātē ꝓseq̄ eternā bītudinē deberēt mouere ad ꝓfitēdū pctā sua etiā sepi⁹. Magnus vtiq̄z ⁊ necessari⁹ nobis mīstris pctōribz q̄ ad peccandū, pni sum⁹ ⁊ raro vt deberem⁹ pctā detestamur est ille effect⁹ siue fruct⁹ q⁹ ex attritōe fit ꝓtritio vt lati⁹ supra intellexistis. Hz di, q. ego audio nūc magnos fruct⁹ ꝓfessionis, sed quō debeo me disponere ad tales fruct⁹ p̄cipiēdū. ¶ Dē ℞ aliq̄ cogitaui dicere in pñti sermōe. Prio gratia Aue maria. ¶ Confitemi alterutz pctā vestra ⁊c. vbi s. Primo q̄liter hō se debeat p̄parare ad verā ꝓfessionē. Secdo si q̄s toto anno aut pluribz annis cōfessus nō fuisset q̄d facere debeat. Tercio ſpeciāliter de mechanicis ⁊ aduocatis ⁊ ceteris officialibz. ¶ Quātū ad p̄mū q̄liter se hō p̄parare debeat ad verā ꝓfessionē. Ad ℞ dicendū est q⁹ tria sunt hoī necessaria ⁊ vtilia ad cogitādū añ cōfessionē. Prio q⁹ habeat desideriū veniēdi ad dei amicicia⁹ am p pniam. Secūdo q⁹ firmit credat et speret hāc amicitiā reparī posse p verā cōfessionē. Tercio vt habeat firmū ꝓpositū a pctis abstinēdi ⁊ vitā suā emēdādi fm dei volūtatē. Illis p̄habitis ꝓfiteri volentes dñt notare q̄nq̄z p ordinē. Prio pctōz se serioſe recolligere ⁊ diligēter totā vitā examiare, ⁊ signāter pctā a prima ꝓfessione cōmissa, dū credit se tūc pbabilit se cisse diligētiā debitā, fm illō ps. Dixi iniq̄tatē meā annūciabo ⁊ cogitabo p pctō meo. ps. xxxvij. p pctō meo scz sanādo, vt dicit glo. Ad ℞ aūt req̄rit seriū, patz illud p ℞ q⁹ scptū est Esaie. xxxviij. de Ezechia rege. Recogitabo tibi oēs annos meos i amaritudine anīe mee, q̄ ꝑba fm gloſam sunt ꝑba cuiuslibet penitētis, ac si diceret Recogitabo tibi in ānis p̄teritis q̄ malefeci vt inueniā grām. Recogitabo inq̄z ñ ad delectandū sz ad dolendū ⁊ defendū. Dicit Jō subdit, in amaritudine anie mee. Dicit notāter serioſe, q⁹ nisi q̄s interponat seriū p̄cipue in pctis carnalibz temptat⁹ noua delectatōe in pctō ꝑpetrato, ⁊ forte cōplacentia volūtatis. Et si diceres ego ñ possum ita me serioſe recolligere in oīb⁹ pctis, q⁹ añq̄z ego inuenio vnū, cogitādo de secundo obliuiscor de p̄mo. Dē ℞ sunt multa remedia, vel pctā scribēdo, vl p̄cādo aut cōputādo, sic q̄s vellet ꝓsiderare aut ꝓputare debita q̄ sibi debēt a multis, licz ei multi nesciāt scribere, tñ mltos inueniūt modos sue industrie aptos quib⁹ nō obliuiscunt debitoz. Jta etiam faciāt in recogitatione suoz pctōz, vel totiēs signdo

cū creta aut lapillis ⁊c. vel nodulis i cor-
da. quotiens se sciunt peccasse mortaliter
De ꝟ dic̄ Scor⁹ di. xvij. iij. sentē. q̄ tāta⁊
dz bō facere diligētiā. quā q̄s discret⁹ fa-
ceret vel hꝫet ꝓ recuperanda sanitate corpis
sui. imo ampli⁹ necesse ē infirmitatē aīe re-
pellere q̄ corpis. Itē faciat tātā diligētiaz
q̄ntā faceret ꝓ cōseruāda re ꝑciosa. sine q̄
statū sue honestat⁊ ꝓseruare nō posset. q̄n
ta āt fiat circa hec diligētia a prudēte. nul
lus ignorat. B Scdo req̄rit displicētia
de singul' in speciali vel generali. saltē mor
talib⁹. q̄ sibi occurrūt memorie. ita vt vo-
li cogitato qđ ē cū speciali circūstātia ppe
tratū habeat specialē displicētiā. siue ꝟ sit
aīe ꝓfessionē siue i ꝓfessione. Patz illud ex
dicto Esaie vbi s. Dēs annos i amaritu-
dine anīe mee. Si em̄ vnū pctm̄ placeret
boi. nullū in toto sibi de⁹ dimitteret. Exē-
plū vt si placeret vni cōmisisse illud vel il-
lud mortale. ita ꝙ nollet se illud nō cōmi-
sisse. tunc dato ꝙ oīa ꝓficeret nullū tm̄ sibi
dimitteret. Illud satz declarat Aug⁹. i li.
de vera ⁊ falsa pnīa. quē allegat magr dis.
pr. q̄rti. imo totā legionē expulit ⁊ nullu⁹
dimisit. Et subdit magr ibidē ꝟba Aug.
Scio deū inimicū oī criminoso. quō ḡ q̄
vnū crimē refuat de alio recipiet veniaz.
aut quō sine amore đi ꝙsequet veniā. sine
q̄ nemo vnq̄ reppit grām. Et hñtur ꝟba
de pnīa di. iij. Sūt plures. Nā q̄libet bo
stis dei est. dū deū offendit p pctm̄ morta
le. vel dūmō in illo pseverat aut cōplacēti
am hz. C Tercio req̄rit ꝙ habeat fir
mū ꝓpositū ampli⁹ nō peccādi. vt dic̄ Am
bro. in ser. de q̄dragesima. Penitere ē ꝑte
rita pctā deplāgere ⁊ plāgēda itep nō ad-
mittere. Idē patz p mltas autoritates. q̄s
allegat magister dis. xiij. q̄rti sentē. Si ei
q̄s doleret de pctis ⁊ ea cōfiteret. ⁊ vellet
adhuc posteri⁹ vnū mortale ꝓmittere. sua
ꝓtritio ⁊ ꝓfessio sibi nihil valeret. q̄ nullū
pctm̄ sibi dimitteret. imo tal' ab Augu. đr
irrisor ⁊ nō penitens. in can̄. đ pnīa. di. iij.
Irrisor. Et de ꝟa falsa pnīa dicit. falsam
pnīaz esse ꝓstat. cū sꝑnis pluribꝫ de vno
solo pnīa agit. aut cū sic agit de vno ꝙ nō
discedat ab altero. D Quarto req̄rit
ꝙ talis doleat de pctō eo ꝙ est ꝺ deū cre-
atorē būfactorē ⁊ redēptorē suū. ita vicz ꝙ
st etiā nulla eēt pena īferni pctōrib⁹ ꝺbita
adhuc vellet se nō peccasse. eo ꝙ ꝑ pctm̄
deū q̄ sp sibi būfecit. q̄ ⁊ optimū bonū est
offendit. Si q̄s em̄ doleret de pctō ꝓnci
palit eo ꝙ de⁹ eū ꝑ pctō ꝟel i futuro gra
uiter puniret siue dānaret. Vel lō qz op-
teret eū ꝓfiteri pctm̄. lō dolet se illō cōmi-
sisse. Vel qz ꝑ pctō finalit dānū graue in
curreret. aut scandalū timeret vel passus
eēt. tal' nō vere peniteret. patz. qz tal' dolor
ꝓcederet ex timore fili⁹ ⁊ nō filiali. timor
aūt fil⁹ q̄ timet de⁹ tanq̄ punitor mali
saltē finalit. nō placet đo. qz si deū sciret n̄
punire pctōres nō timeret eū. sed potī⁹ ille
timor placet deo. q̄ timet de⁹ tāq̄ pr quē fi
li⁹ nō vult ꝓtristari. Nō aūt dolor ille non
sufficiat ꝑ pctis q̄ est solū ex timore pene.
patet ex mltis exēplis sacre scripture. Prio
de anthiocho rege illustri. de q̄ 2. ij. Ma
chabe. ix. ꝙ postq̄ mlta mala cōmisit i po
pulū dei ⁊ tēplū hierlm. imo ⁊ intātū su-
perbiret ꝙ putaret se fluctib⁹ mar⁊ impa-
re. tādē pcussus ē a dño vt đ ei⁹ corpe viuē
tes ꝥmes scaturirēt cū maxia viscez. ama
ritudie. vñ ⁊ tātus fetor erat i eo ꝙ nemo
poterat secū manere. imo nec ipe fetorē su
um sufferre potuit. ⁊ lō pctm̄ suū recoḡuit
dicēs. Justū ē subditū eē deo. ⁊ mortalē n̄
paria đo sentire. ⁊ seq̄t. Orabat ꝟ ät scele
stus dñm a q̄ nō erat miscōiaz ꝓsecutur⁹.
Sed q̄re ꝟ. certe qz nō doluit pctm̄ suuz
eo ꝙ ꝺ deū ⁊c. ⁊ qz grauit ꝑ eo puniebat
a deo vt dixi. Sc̄dō patz illud. Nā dia-
bolus ⁊ oēs dānati sic dolēt se peccasse.
vicz qz puniunt eternal'r ⁊ nō qz illud ē ꝺ
deū. Patz illud Sap. v. vbi đr. Videtes
turbabūt timore horribili. et mirabūt in
subitatiōe inspate salut⁊. dicentes intra se
pnīam agētes. ⁊ ꝑ angustia spūs gemētes
Hi sunt q̄s habuim⁹ aliq̄n in derisum et
sil'itudinē ipropery gementes. nos insensa
ti vitā illoz estimabam⁹ insaniaz ⁊ finem
illoz sine honore Ecce quō cōputati sunt
inter filios dei. Tercio ptz illud de chayn
q̄ valde doluit se occidisse frēm suū Abel
eo ꝙ dñs sibi diceret. vox sanguis fratr⁊
tui abel clamat ad me ꝺ terra. Nūc ergo
maledict⁹ eris sup terrā Gen. iiij. Tunuit
em̄ penā ꝟ nō deū vt ꝓiez. Quarto ptz de
Esau q̄ dū amisit īmo vēdidit ius ꝓmoge
niture. irriguit clamore mag̃ Gene. xxvij.

Nō aūt īuenit pnie locū scz ad ius ꝓmogenīture q̄ꝫ cū lachrimis inq̄sisset eā, ad Hebre. xij. Quito patz de Juda q̄ postq̄ saluatorē nr̄z tradidit, pnia ducť aut, peccaui tradēs sanguinē iustū z desp̄ans laqueo se suspēdit Mat. xxvij. nō aūt erat ūle dolor ꝑ pctis eo q̄ ꝺ deū qz q̄libet talis dz eē cū spe venie, ipse ꝺo despauit. qz ibi dr. vidēs iudas q̄ dānať eēt pnia ductus retulit. xxx. argēteos. Q Quito req̄rit q̄ pctōr actualr intēdat, vel ꝓpositū habeat ꝓfitēdi loco z tpe opt̄nis, z p eis iuxta ꝓsiliū sacerdotť aut alteri⁹ discreti z intelligētis satisfaciēdi. q̄ eñ mortalr peccat tenet ꝓfiteri si sibi occurrit opt̄nitas. Jn q̄ multi decipiūť dicētes. Ego ꝺo doleo de pctis meis corā deo, ipe de⁹ scit si nō fecisset nūq̄ facerē ꝛz verecūdor ꝓfiteri. Et sic putāt sibi pctā dimitti. Nō certe vt audistis, qz talis taciturnitas fm Augu. ex superbia nascit. qz vult videri q̄lis nō est vel iustior q̄ est, z sic ē hypocrita. Ex illo ptz q̄ si q̄s ꝑ futuro bñet ꝓpositū nullū peccatuz mortle cōmittēdi, z doleret se peccasse. attñ nollet cōfiteri huic nō dimittunť pctā, qz inobediēs ē pcepto xp̄i z ecclie, q̄ statuit quelibet hoiez ad min⁹ sel in āno ꝓfiteri de pe. z re. oīs vtriusq̄ sex⁹. Et saluator in euāgelio Joh. xx. q̄ꝫ remiserit pctā remittť eis. Dē ħ aūt q̄ dolor ꝑ pctis nō sufficit sine firmo ꝓposito ꝓfitēdi ze. multa sunt exēpla notabilia de q̄bꝫ dicā vnū. Erat q̄dā rex q̄ habuit filiā deotā z castā. q̄ sp habuit vnū numer⁹ pauꝑū, viduar⁹, z pupillor⁹, q̄s ꝓpt deū nutrierat q̄ ꝓposuit ītrare religionē. Et papā ꝓsultū habuit, q̄ audiēs q̄ tot bona fierēt ab ea ī mūdo pauperibꝫ. dissuasit īgressuz. q̄ postmodū oculos suos ī q̄ndā sep̄tr̄ionē iniecit, q̄ ei mīstrabat ad mēsaz. Et ex tūc visiōe z ꝓcupīa cecidit ī laqueū carnis q̄ territa, ppt ħ timēs dehonestare totū regnū z totā pentelā. cōsuluit q̄ndā vetulā antiquā q̄ fec ei aborsum. Et ex hac re filia regis ꝓtristata ē z ꝑturbata. sic q̄ amplī⁹ nūq̄ vel raro visa ē ridere vel gaudere, ad quā pī ait. tu sp es ꝑturbata. nec delectarť ī his q̄ sunt mūdi Ecce mihi placet vt intres aliquā religionē, q̄ ingressa religionez ita seriose vixit q̄ raro visa ē cū ceteris puellis conversari vel letari, sic q̄ ipa fuit exēplū oīb⁹ ꝑginib⁹ q̄ tā dē guiť infirmata defuncta ē. Et ifra. xxx. dies apparuit abbatisse dicēs se dānataz esse, z abbatissa ait, quō ħ ē factū, cū tu tā religiose vixisti, q̄ fuisti speculū oīm nr̄m. Rñdit q̄dā pctm̄ se cōmisisse ī seclo, qđ ꝑpt verecūdiā hūanā nūq̄ ꝓfessa fuit, q̄uis sp ꝑpt ħ doluisset z sp tristť fuisset. Et ē illud, pdidi meā ꝑginitatē. z insup puerū quē cōcepi occidi. Et si ħ pctm̄ cōfessa fuisset de⁹ mihi indulsisset, etiā si milies ħ cōmisissez. Et qz obticui iō et nalr dānata sum, vtinā plures ħ radicarēt ī cordibꝫ istis Dubitať ꝓseq̄nť q̄d si q̄s forte toto anno nō eēt cōfessus, aut ī plibꝫ annis nūq̄ verā vt debuit cōfessionē fecisset de pctis suis, vel nihil aut modicū deliberauit de cōfessiōe pctōr añq̄ cōfiteret. Dñ solutōez dat btūs Bern̄, in suis meditationibꝫ dicēs, Studē cog̃scere te mell⁹ ē ipm cog̃scere. q̄ se neglecto cursuz sp̄tutes herbar⁹, z cōplexiones hoīm cō ꝓhēdere, vt vult Bern̄, ibidē. Ad ħ aūt q̄ hō scipz noscat. mltū valet q̄ cōsideret ad q̄ pctā plr fuerit tēptat⁹, vel ī q̄bꝫ diuꝝ p̄ seueraverit z cū maiori conatu ī eis māle rit. De illis cōsideret, q̄tiens ī ea lapsus, z quō p ea deū ꝓvo. cogitatu, z facto offendit. Sc̄ōo diligēter timeť act⁹ suos, q̄ dit. Sc̄ōo diligēter timeť act⁹ suos, q̄ pue malos q̄s ħ āno vel oliz aut a prima cōfessiōe incidit, omittēdo vel cōmittēdo De ħ Bern̄, sup illo ps. l. Pctm̄ meū contra me ē sp. Redde te tibi. Et si ñ sepe aut sp, pone oēs trāsgressiōes tuas añ oc̄los tuos statue te añ te tāq̄ aliuz. Et sic tenet ipm plāge, ploza iniq̄tates z pctā tua q̄bꝫ deū offendisti. Jndica ei miserias tuas. q̄ bāc ei discussionē pctōr hō nō solū fit p̄ nus ad cōfessionē oris, sz etiā ad cōpūctionē z cōtritionē cordis. ita q̄ tūc icipiat cōsiderare bona q̄ sibi de⁹ cōtulit. Et quō p ist mala repēdit. quō vicz dei misericordia creatus. quō vocať z pctis cecať tāq̄ surdꝰ vocātē despexit. Et si flagellať peccare nō sub flagell nō destitit, z tm ipm pctōrē sup na gr̄a nō derelicť. Hec sūt q̄ torpētē aiaz ad lamēta excitāt. z q̄si verba cōfabulatō nis formāt. vt seipm hō corrigat. z ad sui custodiā solicitior exurgat. vt dic Grego. in moral. Tercio aduertat. vt nō solū peccata q̄ fecit discutiat in cōsciētia sua carnosie sed etiaz pluribus diebus aut horis

hoc faciat, imo valde ꝓsulēdus eēt, ꝙ q̄ti die hō rimaret suā ꝓscīaz q̄d ea die cōmi serit aut omiserit ꝛ deū. Et ℔ faciat hō sermo vl' alia hora pl' sibi cōgrua. Ita ꝙ si inueniat aliq̄d reprēhensibile statim doleat. Et sic ꝙ displicētiā pcm̄ a se repellat cū ꝓpo sito ꝓfitēdi ꝛ satisfaciēdi, vt vicz hō ꝑm doctrinā bn̄ Bern̄, ꝓsideret ꝑba sua, cogitationes ꝛ opa, ꝛ omissiones, q̄s illa die fec̄ ꝛ deum ꝛ primū, illa eēnt valde salubria medicamia peccatrici anie. ℭ Et si forte q̄s diceret, Nō valeo oī die his intēdere, ego sū mechanic' vl' alio labore occupat' ꝛ de sero fessus, nec disposit' ad tlia cogitāda, q̄ potī' peto somnū ꝛ requiez p' labore ꝛc. Dicat̄ tali ꝙ ꝛ si nō omī die hoc facere poterit, nullā tñ hēbit excusatōez q̄re nō oī die festo ℔ facere posset, cū est exonerat' laboribꝫ. Et maxīe die dñico q̄n tenetur diligere deū sup oīa. tūc ei rimarī ꝛ cogitare ꝺz pcta sua cū detestatiōe ꝛ ꝓposito ꝓfitēdi vt dixi, vt vicz de vna dñica i aliaz ꝛ postea hiet i genere vnā generalē ꝺtestationē sup oibꝫ pctis suis q̄bꝫ deū offendit ꝙ si eēt possibile tlia se velle nūq̄z ꝓpetrasse, Nec valet se q̄s excusare ꝑ suā simplicitatē, dicēs nō noscere pcta vl' nō dare ordinē pctis, vicz neq̄z ꝓncipiū nec mediuz nec finē. q̄ tal' ml'a scire ꝑt ex his q̄ audit in ſmonibꝫ, q̄bꝫ auditis ꝛ ꝓsideratis ꝺomi possit hie sua colloq̄a ꝺ his cū familia sua maxīe die festo etiā cū famul' suis i labore q̄rēdo q̄d tu ꝓsiderasti, q̄d tu Et sic ꝓseq̄nt illa i vnū colligere ꝛ vitā suaz ex ℔ emēdare. Suo mō ℔ fieri posset i mēsa. ꝛ aliis tēporibꝫ q̄bꝫ eēnt sil' cōgregati vir cū vxore aut liberis vl' familia sua. tal' ei eēt sctā ꝓtēsatio ꝛ sctm̄ colloq̄uz. q̄ ꝺo placeret, cui ꝓfectes eēnt scti āgeli ꝺi q̄ ℔ ꝓducerēt ad aures oipotētis ꝺei, rogando vt illis augeret gr̄a, quā de' tūc ꝑsto esset. vel de nouo infundere vl' infusaz intēdere ꝛ augere. ℔ Posset etiā fieri de decē ꝓceptis collatio Vn' aliū examinādo si ea enumerare sciret, aut septē mortalia pcta ꝛ illa. Et de ℔ vn' aliū arguere. ꝑ q̄ tūc sepe hoī venīret in memoriā pcta mortalia etiaz oblita. ꝙ si tūc ordinate enumerarēt pcta mortalia, aut decē ꝓcepta, posset vn' aliuz q̄rere aut informare, quomodo peccatur ꝓtra illud vl' q̄bus modis cōmittit pcm̄ ſuꝑbie. an solū i vestibꝫ vel etiā alit. Et sic de aliis pctis ꝑ ordinē. His itaq̄z ꝑmissis q̄libet hō diligēter ꝓsiderare deberet statū aut officiū suū quō se i illo rexerit siue sit stat' secl'ar' siue spūalis. Si cleric' quō vitā suā duxerit, an sui exemplo alios peccare fecerit, ꝛ an plures scādalisauerit. Si fuerit negociator, si excōicat' suspēsus vl' interdict' diuina celebrauerit, si sciēter i mortali celebrauerit, ꝛ sic ꝺ aliis. Si laic' i officio ꝓstitutus i q̄ iusticiā mīstrare habuit, vtrū ℔ fecerit, ꝛ q̄re, vtrū ꝓ munera aut fauorem aut ꝓces magn̄ ꝑsone iniuste inclinat' fuerit, vl' si iusticiā facere neglexerit, ꝛ aliq̄s ex ℔ dānificat' fuerit. Videāt etiā ibi diligēter ꝓcuratores siue causidici, vtrū ex eoꝝ suggestiōe astucia aut colore, iudex deceptus falsam sn̄iam tulerit. q̄ si sic obligant̄ ad restitutōez dāni ipi ꝛ iudex i solidū. Judex ei tenet̄ scire q̄ ad eū ꝑtinēt. Et ꝑ ℔ nō minus isti q̄ eū decipiūt obligāt̄ leso satisfacere. Ita de mercatoribꝫ ꝛ mechanicis i suis ꝓtractibꝫ ꝛ statibꝫ examīa fieri possent. Et de officialibꝫ ꝓncipū, tributarijs, militibꝫ, ꝛ sic ꝺ aliis. Sz ꝺi, aduocat' siue causidic', ego loq̄r ea q̄ iubet ille cui' cāz ago vult em̄ vt ita loq̄r. Rñdet̄ breuit' ꝙ ꝑ ℔ n̄ excusat̄, q̄ optet obedire pl' deo q̄z hoībꝫ Act. v. Et si cognoscis ꝙ ꝑba tua cedūt i dānū ꝓximi tui, siue iuste ꝑtis, neq̄z hec loq̄ debes, sz ꝑtez tuā īducere vt alteri satisfaciat, ꝛ ab iniusta vexatōe desistat ꝛc. Hec clare oñdit btūs Bern̄, i li. de ꝓsiō. ad Eug. vbi ml'tipl'r arguit papā Eugeniū ꝑ eo ꝙ sustinet tot ꝓcuratoꝝ siue aduocatoꝝ garrulatiōes q̄ magn̄ ꝑitatē occultāt, imo extinguūt, q̄z mānifestēt ꝛc. ℑ Ad clariorē noticiā, quō mechanici ꝓfiteri debēt. est notādū ꝙ mechānici i genere q̄drupliciter solēt peccare. Prīo nimis innitēdo curiosis ꝛ nouis adinuentōibꝫ circa opa sua vt alliciāt hoīes. vel vt se ostentent, vt sutores in calceis rostratis aut al'as vane paratis. Sartores in varijs scissuris ad lasciuiā ꝛ vanitatē ordinat'. Sil'r pellifices, sutrices, ꝛ alij i varijs scissuris. O q̄z graue de ℔ ꝺo reddituri sunt rōnē, licz iaz ꝑ nihilo curant, ꝛ forte nec de hoc ꝓfitentur. Jō dicit Chryſ. sup Mat. ꝙ ab arte sutorum sartoꝝ ꝛ textorum suo modo su-

tricū ꝛ sic de alijs mlta amputari optet q̄ pure ad põpā ꝛ vanitatē fiūt. ꝛ incitāt homines curiosos, q̄ gaudēt ō nouitatibꝫ habituū corpaliū. Secōo peccāt opa sua sophisticādo ī materia vel forma, vt pannū recipe putriduꝫ, p nouo, corcū cōbustū p recēti. vel fila grossiora textores admiscendo ꝛ sic de alijs. vel aliq̄d de datꝫ subtrahēdo in q̄cūq̄ ꝑ sit artificio. Tercio peccāt sua artificia irrōnabiliť appciādo ꝛ vltra iustū pciū vēdēdo, vl malū p bono dādo. Quarto peccāt si ꝓncipaliť laborāt in intentōe lucri ꝛ acq̄sitiōe diuitiaꝝ. Jō ꝺr ꝓuerb. xxiij. Noli laborare vt diteris, q̄ si dicat, intētio ꝓncipal laboratoris eē ꝺz, vt adiuuet hūana īdigētia, ꝛ vt hō eo melioꝝ possit ꝺo fruire. Et q̄n ꝑ ꝓncipaliť intēderēt mechānici, vt vicz licite necessaria vite acq̄rerēt, ꝛ ꝺo liberi fruirēt, tūc laborādo mererēt vitā eternā, siue augmētū gr̄e aut maiorē gl̄iā, vel gr̄az si nō hrent citi sibi infundi a ꝺo īpetrarēt. Et ꝑ dico notāter ī licitꝫ artibꝫ ꝛ actibꝫ, q̄ si essꝫ aliq̄ ars ad faciēdū aliq̄ opa oīno inutilia, aut q̄bꝫ hoīes cōiť male vterēť, talē eēt, phibenda potiꝰ ꝛ extirpāda q̄ admittēda. Ut eēt ars taxillatoꝝ, venena ad intoxicādū homines faciēdū ꝛ sic de alijs. Nescio etiaꝫ quō illi excusari pñt, q̄ solēt pinsere panes toto āno cū melle, de q̄ nulla ē necessitas ī se nec vtilitas, saltē regl'ariť, ꝛ qō maiꝰ ē, tales cōiť festa īfringūt tales panes vēdēdo Et q̄ñq̄ cuꝫ ludo ꝛ alijs rebꝫ simplices ꝛ pueros attrahēdo: et p ꝑ incitādo ad furtū, vt suis furēť ꝺnis aut pentibꝫ ad tl'ia sibi cōpanda, imo tl'es panes pipati timeo sepe īpregnatꝫ inducūt pricula plura, secꝰ ē de alijs artibꝫ licitꝫ, ꝛ q̄bꝫ hoīes necessarij sūt ad diuersos vsus, ꝛ q̄ñq̄ ad resistēdū inimicꝫ vel se defendēdo, sic sūt balistarij, cultellifices bōbartistez sic ō alijs, tl'es artes licz q̄ñq̄ sint ad malū vsuꝫ, tñ ī se ars nō ē illicita ꝛ piculosa, ſz male vtēs re artificiata nisi artifex p se ad malū vsuꝫ ordiaret, tūc gūiť delinq̄ret ꝛ dāna īde secuta ex suo ꝓposito redūdarēt ī caput suū. Sic ēt dicere possuꝫ, q̄ ars aduocādi ī se ē licita ꝛ bona, q̄ ē, p mīstrāda iustīcia, ſz abusus tal'artꝫ ille mal ē ꝛ illicit. imo valde piculosus. vt ptz ex supꝫ dictꝫ, imo aduocat sciens ꝛ intelligēs cām eē iniustā ꝛ illicitā ñ deberet eā assumere, ſz īformare cū q̄ iniustū conaťꝑseq̄, vt pti aduerse satisfaceret, q̄ ad ꝑ obligareť ꝛc. Si ita fiat videmus ī spūalibꝰ ꝛ secl'aribꝰ cauť. Nā q̄libꝫ patrocinādo q̄ntū valet defendit cām ptꝫ sue. Dato etiā q̄ sciat eā eē iniustissimā. Et solū ad ꝑ tēditvt īde lucreť, ꝛ p ꝑ cuacuat marsupia ñ solū ptis sue iniuste ſz etiā iustis q̄ se cogiť defendere, ꝛ p ꝑ plures expēste q̄ se cogiť defendere, ꝛ p ꝑ plures expēsas facere, imo aliq̄ñ ꝓtingit tl'es aduocatos emere causas, ꝛ sic turbare ptes ꝺ debitum ꝛ iusticiā. Et ex ꝑ ps iusta sepe depauperať, ꝛ aduocatꝰ ditať, ꝛ sic ō alijs. ℟

De mechanicis fideliť laborātibꝰ refert Cesariꝰ vnū exēpluꝫ de q̄ dā fabro q̄ dela bore suo mltas elemosynas feceꝰ. Pro q̄ dā heremita orauit vt ditareť ꝛ sic plures elemosynas facere possꝫ, q̄ ditato cessaret a labore ꝛ elemosynis, ꝛ crudel'erat ī pauperes. Sꝫ heremita itez orāte paup factꝰ est ꝛ laborauit vt ꝓus. Un̄ heremita rapt⁹ ad iudiciū vidit se suspēsuꝫ. q̄ ajam suā, p aīa fabri obtulit vt ditareť ꝛc. Ut nā hec oīa fideliť cordibꝫ suis infigerēt, et ꝓscias suas añ ꝓfessionē diligēter examinārēt. oēs mechanici, sartores, sutores, pilleres, pellifices, cerdones. ꝛ ceteri vt s audistis. Quid tādē ī pticulari ꝛ vniuersali iuridicio dicturꝰ ē eis xp̄s, dicet vtiq̄ vl'obiciet. Intellectū tibi ꝓcessi ꝛ illud artificiū didicisti, redde rōnes quō illo vsus fuisti. q̄d tūc dicēt q̄ suū artificiū falsificāt scient, vt cerdones ꝛ ceteri, imo ꝛ pistores in pinsendis panibꝫ, pōdꝰ augmētates, tñ panes miores faciētes q̄ ꝺnt. Et p ꝑ tota cōitatē defraudātes, vt cū semellis ꝛ ceteris. Ita istitores male pōderātes. aut res alias īdebitas admiscētes, vel corruptas p bonis vēdētes. Sil'r mercatores sillia facientes ꝛ nō iusto pcio vēdentes. Ita ꝓincerne mensuras agitādo nō. bñ dāres ꝛc. Panicide q̄ loca obscura q̄runt vt hoies decipiāt. Sic ꝛ pānifices q̄ vltra mēsurā pannos trabūt ꝛ dilaniāt. Carnifices cū pōdere aut malis carnibꝫ pauperes decipientes. Ita de rustic dicere possuꝫ q̄ lacte butyꝝ falsificāt. Et agricole q̄ infideliť ꝑ pcio agros colūt. Ita ꝛ carpētarij ꝛ alij q̄, p pcio diurno fuiunt. Et ad tres dies laborārant qō ī duobꝫ pficere possent. Sil'r fuit ꝛ ancille q̄ infideliter ꝺnis ꝛ ꝺnabꝫ fuiūt,

ꝛ dãna nunq̃ restituũt ad qđ tñ tenentur. Nã qlibet deberet ꝓtiõ suo sic laborare sicut sibiꝑpi fieri vellet, ꝝm illud Math. vij. Omnia q̃cunq; vultis vt faciãt vob hoies ꝛ vos eadẽ facite illis, ꝛ Thobie. iiij. Qđ ab alijs tibi fieri nolueris nec tu alijs facias.

¶ Ex oĩb illis patz quõ qlibet hõ in statu suo dz examiare ꝓsciam suã rõne status ꝛ officij sui. Et videre q̃liter aut qđo modis peccauerit omittẽdo l' ꝓmittẽdo Et si occasio peccãdi alijs fuit q̃ ñr videat ꝛ laboret apud eos q̃s suo exẽplo aut instructõe aut cooparatiõe turbauit ꝛ ad peccãdũ iduxit vt auertant a via sua mala Nã sepeun hõ plures aias occidit ꝛ dãnat: informando tales de supstitõib, incantatõnib, aut alijs reb illicit. Tales vtiq; obligant q̃ntũ ꝑñt ab illis q̃s instruxerũt, vl' ad se veniẽtib ꝓsilia ad talia ꝑstiterũt vt hmõi errorẽ eradicẽt ꝛ desistãt. Et de his vere peniteãt si saltẽ apud deũ gr̃am obtinere voluerint Q̃ si nõ ꝑñt hmõi errores p se extirpare faciant p alios, ꝛ orent deũ vt illoꝝ corda illumiet ad verã pniam. Sed qđ dicã, rarissime vl' nunq̃ illa fiũt. Et tõ nõ sine cã saluator dicit Math. vij. q̃ lata sit porta que ducit ad pditionẽ, Rogem⁹ g̃ deũ vt ẽ sacro tpe illumiet corda nr̃a, q̃ten⁹ defect⁹ et pcã nr̃a ꝛe cognoscam⁹ ꝛ detestemur: ꝛ purã de eis ꝓfessionẽ faciam⁹, p quã hic gratiaz ꝛ in futuro gl̃iam obtinegam⁹, Amen.

¶ Dñica Oculi. ¶ Sermo. XXVI.

ERat Jesus eiici

ens demoniũ ꝛ illud erat mutum Luce. xj. In prima dñica audist clamorẽ chananee Miserere mei fili David, filia mea male a demonio vexatur. Et quõ exẽplo illi⁹ cunctis pctõri clamãdũ est ad x̃pm vt sui misereat, q̃ anĩa sua male a demone: a carne ꝛ mõdo tẽptat. Audiuistis etiã tũc q̃tuor notabiles ꝓtutes mlier chananee, vidz fidẽ, ꝓstantiã, hũilitatẽ ꝛ patiẽtiam. Et septem notabiles ꝓtutes ꝓfessiõis. Et tãdẽ in hac hebdomada q̃liter se hõ ppare dz ad ꝓfessionẽ generaliter, siue sit in statu spũali siue secl̃ari. Et q̃ mille artifex demon ipe cognoscit tot vtilitates ꝓfessiõis. ideo p virib laborat ne hõ pure ꝓficeatur Qđ bene significat p demoniũ qđ x̃ps dom⁹ eiecit qđ erat mutũ. Facit ei demon boiem mutuz vt nõ ꝓficeat pcã sua vel ex timore, vel ex verecũdia, vl' ex obliuiõe aut ignorãtia, ideo indigem⁹ auxilio saluatoris nr̃i dñi iesu vt tale demonium eiciat, ꝛ sua misericordia oĩa ipedimẽta ad pure ꝓficiendũ tollat, de q̃ in hodierno euãgelio. Pro gr̃a Aue maria. ¶ Erat iesus eiciẽs demoniũ Dicã primo euãgeliũ ꝝm textũ, ꝛ q̃n historia hui⁹ euãgelij facta sit. Secõ intellectũ euãgelij, Tercio quedã dubia ad ꝓpositũ.

¶ Text⁹ euangelij.

In illo t. Erat iesus eiciẽs demoniũ ꝛ illud erat mutũ. Et cũ eiecisset demoniũ locut⁹ est mut⁹: et admirate sunt turbe. Quidam aũt ex eis dixerũt. In beelzebub principe demoniorũ eiicit demonia. Et alij tẽptãtes signũ ꝑ celo q̃rebãt ab eo Ipe ãt vt vidit cogitatões eoꝝ: dixit eis Oĩe regnũ i seipm diuisum desolabit, ꝛ dom⁹ supra domũ cadet. Si aũt ꝛ sathanas in seipm diuisus ẽ quõ stabit regnũ ei⁹, q̃z dicit⁹ in beelzebub me eiicere demonia. Si ego in beelzebub eiicio demonia, filij vr̃i in q̃ eiiciũt. Jõ ipsi iudices vr̃i erunt. Porro si i digito dei eiicio demonia, pfecto puenit in vos regnuz dei. Cũ fortis armat⁹ custodit atriũ suũ in pace sunt ea q̃ possidet. Si aũt fortior illo supueniẽs vicerit eũ: vniuersa ei⁹ arma auferet in qbꝫ ꝓfidebat, ꝛ spolia eius distribuet. Qui nõ est mecũ ẽ me est, ꝛ q̃ non colligit mecũ dispgit. Cũ aũt imũd⁹ spũs exierit ab hoie ambulat p loca inaq̃sa. q̃rẽs requiẽ ꝛ nõ inueniẽs dicit. Reuertar i domuz meã vnde exiui. Et cũ venerit inuenit eã scopis mũdatã ꝛ ornatã. Et tũc vadit ꝛ assũit septẽ alios spũs secũ neq̃ores se Et ingressi habitãt ibi. Et sunt nouissima hoĩs peiora prioribꝫ. Factũ est aũt cũ hec diceret. Extollẽs vocẽ q̃dã mlr de turba dixit illi. Beat⁹ vẽter q̃ te portauit: ꝛ vbera q̃ suxisti. At ille dixit. Quinimo. btĩ q̃ audiũt ꝟbũ dei ꝛ custodiũt illud. Lu. xj. De hac etiã euãge. habet Math. xij. ꝛ Mar. iij. ¶ Di. qs. qñ historia h⁹ euãgelij facta ẽ. Rñr breuit q̃ ãno etat⁹ x̃pi. xxxj. ꝑmo kal'. decẽbris circa festũ scti andree. ꝛ erat ãn⁹ ꝑm⁹ ꝑdicationis sue. Nã añ illud euãgeliũ dicit Lu. i ꝓncipio ca. Factũ est cũ iesus erat in q̃dam loco orans, vt cessauit orare dixit ei vn⁹ ex discipul' ei⁹. Dñe doce nos orare sicut docuit Joh̃es discipl'os suos Et tũc docuit eos

orare oꝛonē dñicā ꝓ nr̄ ꝛc. Postea curauit q̄ndā in synagoga hñtē manū aridam Et postea multos ifirmos q̄ secuti sunt eū ad mare galilee, vt habet Mat. xij. ⁊ Mar. iij. Et tūc oblat⁹ est ei vn⁹ demoniū habens, de q̄ dicit hodiernū euāgeliū. Nam sicut dꝛ Mar. iij. q̄ iesus cū discipul' suis secessit ad mare, et multa turba a galilea et iudea secuta est eū, ⁊ ab hierosolymis ⁊ ab ydumea ⁊ trās iordanē, ⁊ q̄ circa tyrū ⁊ sydonem multitudo magna audientes q̄ faciebat venerūt ad eū. ℣ Circa scōam partez ꝑmonis est notādū q⁹ tot⁹ intellect⁹ euāgelij stat in q̄tuoꝛ punct⁹ ꝑncipaliby⁹ siue partiby⁹. Prīa ps ab initio euāgelij tāgit potentiā xpi in curatōe demoniaci. Scōa pars tāgit blasphemiā iudeoꝛum. ⁊ rōnes xpi q̄by eoꝝ maliciā ꝓfutauit. ⁊ ℣ ibi. Quidā autē ex eis dixerūt, in beelzebub ꝛc. Intercia pte oñdit piculū recidiuātiū, ibi. Cū aūt imūd⁹ spūs exierit ab homīe. Jn q̄rta ibi. Factū est aūt, tāgit dignitatē ⁊ vtilitatē verbi dei. De ꝑmo notādū q⁹ dñs i illo demoniaco fecit q̄tuoꝛ miracla, q⁹ cec⁹ vidit surdus audiuit. mut⁹ loquit': ⁊ possessus a demonio liberat'. Un̄ Mat. xij. dꝛ q⁹ erat cecus ⁊ mut⁹, ⁊ ꝑm Chrys'. etiā erat surd⁹, q̄ꝫ ⁊ Chrys'. recipit ex illo ꝓbo xpi Mar. ix. Surde ⁊ mute spūs ego p̄cipio tibi exi ab eo ꝛc. Ꝑos aūt defect⁹ ille demoniac⁹ nō habuit a natura: sed opatiōe demonis. Un̄ diabol⁹ facit hoīem cecū vt nō videat q⁹ q̄ extrinsec⁹ posset edificari ad salutez, ⁊ vt nō cognoscat deū neq; statū suū, ꝓximū. Facit autē eū surdū ne audiat ꝓbū dei ad suā edificationē, facit eū mutū ne pure confiteat' et a p̄cīs absoluat'. Quarto possidet eū vt seruū ⁊ inducit eū devno p̄cō in aliud ꝑm beneplacitum voluntatis sue, ij. ad Thimo. ij. A q̄ captiui tenent' ad ipi⁹ voluntatē. Addit Albertus q̄ntū miraculū, q⁹ ab itra demon ī eo vsum rōnis impediuit. ⁊ a xpo liberat⁹ fuit. Ecce q̄nta malicia demonis. Et sīgnter de ℣ sīc dicit euāgelū q⁹ facit hoīem mutū ne confiteat'. ℒ Sed di. q̄by modis facit hoīem mutū, ⁊ q̄s saltē spūalit'. Rñr q⁹ diabol⁹ opat' ℣ multiplicit' ꝓ tio muti sūt ⁊ ceci oēs obticētes p̄cā scienter aut circūstātias aggrauātes p̄cā ex timoꝛe aut verecūdia. Scōo muti sūt qui seruāt ꝓpositū peccādi ⁊ confessoꝛi nō reuelāt vt iformarent' ad salutē ꝛc. Tercio muti sūt q̄ nō intēdūt satisfacere iuste lesis: et ℣ nō confitent' ꝓ sui instructiōe. Quarto muti sūt q⁹ credūt cōfessoꝛē p̄cā q̄ confitent' nō audisse, vl' nō intellexisse: ⁊ tñ nō reiterāt q̄z placz eis vt nō intellexerit credētes se p confessionē tale satisfeciſſe. Quīto muti sūt q⁹ fuāt ranco rē ꝑ. ꝓtim ⁊ nō confitent' neq; de ℣ sciam sibi formāt. Sexto muti sunt q⁹ iuste acq̄sita vl' retēta nō restituūt cū pñr: q̄z credūt satis se facere si tandē in testamēto de ℣ ordinānt. Nullū illoꝝ curat xp̄s: neq; absoluit etiā si pape confiterent'. De ℣ audiat' exēplū q̄nte ꝓtutis sit ꝓa cōfessio p̄cōꝝ ⁊ nō ficta vt. s. Demon erat ī domo q̄dā q⁹ oiby q̄rentibꝫ rñdebat ad iterrogata: ⁊ ab oīby audiebat': sed a nullo videbat' excepta vna sola puella quā ī cadē domo ludificabat. Fuit aūt vir q̄dā q⁹ valde desiderabat audire demonē istū, q̄z ꝓpter turpia ei⁹ p̄cā nō audebat timēs demonē illa coraz alīs obīcere sicut alīs ꝓ⁹ fecerat. Et iō ne demon eū confunderet vēit ad sacerdotē ⁊ confitebat' oia p̄cā sua volūtate tñ peccandi retēta. Et sic domū itrauit in q̄ demō hītabat. sed mirabat' mox vt ille īmē dom⁹ attigit demō clamauit. Amice bñ venisti, bñ dealbasti te. Et statī coꝛā oīby oīa ei⁹ p̄cā q̄ erāt turpissima sibi ī faciez obiecit, ita vt ille ex nimio meroꝛe ⁊ confusiōe q̄si deficeret. Sacerdotē ꝧ scōo adūt ⁊ rē gestā narrauit ⁊ volūtatez peccādi in futuꝝ plene abiecit, ꝑmittēs ꝺo ⁊ sacerdoti ampli⁹ a p̄cīs se velle custodire. Et sic de ꝓsilio sacerdot' reuersus est ad demonē. q̄ intrāte q̄dā ex circūstātibꝫ dixerūt demoni. Ecce amic⁹ tu⁹ itez venit. q̄by rñdit demon. q̄s est ille? Cui illi. Iste ē cui nouit' p̄cā sua obiecisti ⁊ eū confudisti, rñdit demon. ego nihil de eo noui neq; aliq̄d sibi imꝛoperaui. Et ex ℣ circūstātes estimabāt demonē mētitū fuisse. Sic ℣ virtute confessiōis ille euasit notā maxime cōfusiōis

℣ Jn scōa pte euang. tangit' blasphemia iudeoꝝ ⁊ cōfutatio eoꝝ ꝑ xpm q̄tuoꝛ rōib⁹. Blasphemia q⁹ aliq̄ dicebāt, in beelzebub ꝛc. ptāte demonia eijcere. Ad ℣ destruēdū dixit xp̄s. Oīe reg. in seipm. diuis. desolabit'. Si aūt vn⁹ demō aliū expellit quō p̄t stare regnū ei⁹, q⁹ eēnt sibīpis ꝓtij ⁊ inter se diuisi. Scōa rō est de aplis q̄ erāt filij iudeoꝝ q̄ expellebāt demones virtute

noīs ieſu. qō tñ ipi nō aſcribebāt demōib⁹ ſed deo. q.d. Si filioꝝ vr̄oꝝ electionē deo attribuiſ, q̄re nō meā. cū ipi i noīe meo demones eīciūt. Tercia rō ibi. Cū fortis armat⁹ zc. q.d. diabol⁹ tāq̄ fortis armat⁹ mū dū possidebat pacifice. Et q̄ ego ip̄m ligatū teneo fortior ego sum. z p̄ oīs ei⁹ auxilio nō indigeo. Quarta rō ibi. q̄ nō ē mecū zc. q.d. ego z demō es habem⁹ ꝟriā volūtatez q̄ ego volo bonū z diabol⁹ malū. ego doceo humilitatē: ipe superbiā. ego doceo miseri cordiā: z ipe auariciā z rapinā. ego sobrietatē: ille gulā. ego castitatē: ille luxuriaz. Ex q̄bꝫ oībꝫ ꝯcludit nō diaboli adiutorio demones se expellere: sz diuīa potēta quā habuit z habz. Q̄d z bñ oñdit euāgeliū di. Ipe aūt vt vidit cogitatōes eoꝝ zc. Nemo enī p̄t pfecte cordis cogitatōes i altero noscere nisi solus de⁹. Alij volebāt hīe signū de celo vt tonitrua z silia. cū talia incantatrices opatiōe demonū faciūt. ñ attēdētes q̄ longe maiora sig̃ fecerit mortuos suscitādo a natiuitate cecos curādo. ℣ In tercia pte dñs oñdit piculū recidiuātium di. Cū imūd⁹ spūs exierit ab hoīe zc. Vbi est notādū q̄ hanc terciā ptē euāgelij oēs penitētes aut penitere volētes diligentissime deberēt aduertere z mēorie cōmendare: ne post pnīaz statī recidiuarēt i pctā ꝑora aut maiora vl̄ alia ꝓpter piculū q̄d dñs oñdit dicēs. Et sunt nouissima hoīs illi⁹ peiora priorib⁹. Nota ꝟba ista nō sunt Aug. Ipie scti. nec alicui⁹ apl̄oꝝ vl̄ euāgeliste aut cōfessoris: sz xp̄i dñi q̄ est via veritas et vita. Job. xiij. s. ad salutē eternā ꝯsequendā. Jdo ſūmo studio bō se custodire dz a recidiua. ℣ In ḡrta pte euāge. cū dicit. Factū est zc. oñdit ex ꝟbis xp̄i dignitas z vtilitas verbi dei cū dicit. bti q̄ audiūt ꝟbū di z custodiūt illud. q.d. xp̄s mlt̄ieri. vez est q̄d dicis. sz nō solū ille vēter est btūs aut vbera: sz z oēs q̄ audiūt ꝟbū dei corde credendo z custodiūt illud opē iplēdo. Ex q̄bꝫ ptz q̄ tota pfectio celestis vite cōsistit i duob⁹. s. vt ꝟbū dei audiam⁹ z illud facere studeam⁹. Ecce ḡntū saluator cōmēdat verbum dei. Utinā h attēderēt q̄ aliq̄n risuz faciunt de ꝟbo dei: z q̄si illud ꝯtēnūt. Audiāt q̄d dicat Aug. z bñ ꝟba. j. q. j. Interrogo. vbi dicit Aug. Interrogo vos frēs vl̄ sorores dicite mihi q̄d plus videt esse vob: corpus xp̄i an verbuz xp̄i: Si vult⁹ vere rñdere h dicere debeꝫ q̄ ñ sit min⁹ ꝟbū dei q̄ corp⁹ xp̄i. z ita ḡsta sollicitudie obſuam⁹ qñ nob xp̄i corp⁹ mīstrat vt nihil ex ipo i terrā cadat: tāta sollicitudie obſuem⁹ ne ꝟbuz xp̄i q̄d nob erogat dū aliud cogitam⁹ aut loq̄mur ō corde puro depereat. q̄ ñ min⁹ reꝫ erit q̄ verbū dei negligent audierit q̄ ille q̄ corp⁹ xp̄i sua negligētia i terrā cadere pmi serit. Et dz intelligi ꝟbū Aug. q̄tū ad effectū q̄ ñ sit min⁹ ꝟbū dei q̄ corp⁹ xp̄i. Un̄ dicit Glo. ibidē Interrogo zc. Verbū. i. p̄dicatio q̄ pl̄es ꝙuertit z pl⁹ facit cōpūgi hominē. ita vt oīa pcta p̄ eā tollant: sz p̄ corp⁹ xp̄i tm̄ venialia tollunt. vt de cōse. di. ij. ca. Iterat. z sic q̄tidie. p̄ q̄d dat intelligi q̄ verbū dei maiorē effectū facit i ꝙuertēdis peccatorib⁹ q̄ corp⁹ xp̄i. Est tñ notādū q̄ saluator notant dicit illos btōs esse q̄ audiūt verbū dei. ñ dicit q̄ legūt. q̄uis ei ꝟbū dei legētes bñ faciāt z q̄nq̄ edificent. tñ longe vtili⁹ ē verbū dei audire vt vult Hieron⁹. ad Paulinum. Habz enī nescio quid latentis energie viuevocis actus. Et apl̄us ad Heb. iiij. di. Uiu⁹ est ſmo dei et efficax penetrabilior oī gladio ancipiti z ptingēs vsq̄ ad diuisionē anīe ac spūs: cōpagū q̄z ac medullaꝝ. ℣ Sz di. q̄s. q̄ fuit illa mlr dicēs Beat⁹ vent⁹ q̄ te portauit. Rñdet docto. q̄ fuerit marcilla famla btē marthe sororis lazari. hec audiēs verba xp̄i et vidēs miracl̄m cōmēdabat xp̄m ꝟ blasphemiaz iudeoꝝ. imo cōmēdabat mr̄em ex filio di. btūs vent zc. q.d. tu nō solū i teipo sctūs z btūs es: sed z mr̄ tua p̄ te sctā z btā facta ē. imo tā btā q̄ eā adorāt oēs generatōes. sic ipa fatet de seipa Lu. j. Beatā me dicēt oēs generatōes. i. ex oī generatōe aliq̄ zc. ℣ Quantū ad terciā ptē ser. dubitat. exq̄ supradictū est q̄ diabol⁹ facit hoīem i pfessione mutū zc. cui tñ i hoc assimilat diabolus. Rñr q̄ diabol⁹ cōparat lupo: corvo z serpenti. Lupo i h q̄ facit hoīem mutū. Corvo in h q̄ facit hoīez cecū. et serpenti i h q̄ facit hoīem surduz. ꝓpter cōparat lupo. q̄ sicut lup⁹ volēs rapere agnū ñ rapit p̄ pedes neq̄ aucā p̄ alas: sed dentib⁹ stringit guttur ei⁹ ne clamet. sic diabol⁹ hoīem quē p̄ peccatū possidet ñ stringit i pedib⁹ nec mānib⁹. pmittit ei eū currere ad ecclias. ire pegrina

tum Romã. Aquis granũ rẽ, dare elemosynas, offerre sacrificia, ieiunare, celebrare rẽ qz noscit ea ad vitã etnã nihil valere, stringit tñ tale fortissime in gutture: ne os aperiat sicut deberet in ꝓfessiõe. Habet enĩ in ore suo ãnqz dẽtes acutissimos ꝙbz stringit videlicet verecũdiã, timorẽ pnie. feruorẽ concupiscẽtie, spem longioris vite. desperationẽ venie. De illis dentibz scribit Ecci. xxj. Dentes leonis dentes eius. Sup q̃ dicit Rico, de ly, qz p istos dentes deuorat totaliter bonũ gre z diminuit bonũ nature scz diabolus. qz ledit aiam z corp. Et iõo dictus est diabol⁹ a dya qõ est duo et bolos morsus. qz duos bolos q̃rit facere de corpore z aia. vt habeat extra de tri. z fi. catho. firmit credim⁹, sup illo verbo diabolus in glo. Scõo diabol⁹ cõparat cornuo. Nam sic cornu⁹ irruẽs in cadauer ꝑmo oculos extrahit, sic cornuus ille infernal' ꝑmo oculũ dextrũ eruit: ne pctõr gaudia beatoz̃ consideret aut videat. Scõo sinistrũ: ne supplicia dãnatorũ credat z peccare abhorreat. Jõ dr Sapie. ij. Excecauit eos malicia eorũ. Tercio diabol⁹ cõparat serpenti. Naz sic serpens ad vocẽ incantatoris aures obturat, vnã figendo in terrã. alteraz cauda infixa tegendo, sic diabol⁹ facit hoiem surduz ne verbũ dei diligent attendat. facit ei hominẽ tantuz delectari in pctis qz vt nõ audiat increpationẽ ꝓdicant⁹ fingit vnã aurẽ id est sensum totalit in terram qz nihil petit audire nisi de terrenis in ꝙbz sup oĩa delectat. Alterã vero aurẽ scz dextrã: ꝫ est intellectũ cauda obturat. dñ nihil de morte cogitare vult pctõr. q̃ tñ semp clamat z intonat illõ Ecci. xxij. Memor esto qm̃ mors nõ tardabit. Debz g̃ pctõr audire ꝙbuz sapiẽt⁹ Ecci. vij. Memorare nouissima tua z in eternũ nõ peccabis. Cñ legit in gest⁹ Alexãdri magni qz q̃daz lapis sibi missus fuit, q̃ posit⁹ in vna pte statere ponderauit pl⁹ q̃z oĩa alia in altera pte statere: scz puluere modico posito sup lapidẽ min⁹ põderabat q̃z q̃dcũqz põi posset in altera pte statere, qõ vidẽtes multi sapiẽtes mirabant. q̃z vn⁹ ait Iste lapis demõstrat q̃d tu es o Alexãder nũc ei pl⁹ põderas q̃z tot⁹ mũd⁹ q̃ te sustinere nõ põt, scz paruo puluere posito sup te in morte eris min⁹ q̃z q̃dcũqz paruũ in mũdo. Sic q̃libet cogitare dz q̃d mõ sit: scz nõ hoc solũ sed maxime finẽ suũ qualis erit.

J Dubitat ꝙseq̃nter de recidiuãte p⁹ pnĩam. exq̃ supra de ꝙbis xpi oñsum est qz mala hois recidiuant⁹ fiũt peiora ꝓoibz, vel ex q̃bz tñ ꝫ pt cognosci. Rñr qz ex tribz, videlicz. qz hõ fit debilior ad resurgẽdũ, diabol⁹ fit fortior ad iuadẽdũ. de⁹ ex ꝫ difficilior ad indulgẽdũ. ꝓ ẽo hõ fit debilior ad resurgẽdũ z pnior ad peccãdũ, sic naturaliter videm⁹ qz q̃nto plus pisc⁹ lepus l'auis in rheti vl'laq̃o se agitat: tãto magis inuoluit se z min⁹ euadit, z q̃n credit effugere p chordã retrahit a volatu. due ei vices faciunt ꝙsuetudinẽ. ff. de iurepa. l. j. Sic pctõr diuti⁹ manẽdo in pctõ strictius p ꝙsuetudinẽ capit. Et q̃nto pluries reiterat tãto magis hõ ad resurgẽdũ debilitat. Et q̃ ꝓpoꝫnit p pnĩaz euolare p chordã male delectationis z cõsuetudis retrahit. Cñ extra de ꝙsuetudie. ca. tanto. dr. Tanto gñiora fiũt pctã q̃nto diuti⁹ infelicẽ aiam detinẽt alligatã. z extra de ꝙsang. z affi. Non dz. õr q̃ diuturnitas tpis nõ minuit pctm̃ ꝫ augeat, sed q̃uis pctã in ꝙsuetudinẽ ducta sint grauissima: tñ a pctõribz estimant leuissima et q̃si nll'a, decepti nãqz praua delectatõe periculũ z gñitatẽ nõ ponderãt nec attendũt. Sicut nec pisc⁹ hamũ attẽdit in delectatõe cibi, in q̃ tñ capit tenet z morti traditur, imo ex recidiua hõ fit audacior z pnior ad peccandũ. Nã sic dicit Aristo. vj. politicoruꝫ, q̃ illi q̃ sepi⁹ dolorẽ z vulnera ꝓpessi fiũt audaciores fiũt ad pugnã z supueniente dolorẽ min⁹ sentiũt. Ita q̃ sepe p recidiuaz in dolorẽ vicioz cadũt: audaciores z pnior ad peccãdũ fiũt. z se min⁹ sentiũt dolorẽq̃ suũ. K Scõo diabol⁹ fit fortior z amosior ad inuadẽdũ. qz maiorẽ laborẽ astutiã z neq̃ciã adhibet circa talẽ pctõr vt eũ pdat Exẽplũ, si q̃s amittit castrũ bonũ p inimicos, oẽm quã pt facit diligẽtiaz ad recupandũ illud Et post q̃z recupauit illud: singl'ari studio custodit illud pl⁹ q̃z pr⁹ us. muros z fossata facit, ꝓpugnacula z antemuralia. Ut quõ inimic⁹ sit resistẽdũ diligent' puidz. Sic etiã fac diabol⁹ si p pnĩaz victus castrũ suũ, i. hoiem pdit singlari astutia illud recupare q̃rit. Et illo recupato sũma diligẽtia custodit. Sike, sic enĩ latro ꝓsideras se pspere z sine reꝑhensiõe homicidia pegisse, fit audacior z anxiosior ad la-

trocinandū. Sic diabolus cū semel tēptā do hoīem vicerit q̄ itez in pctā recidiuaue rit, tanto audacioz efficit itez ad hoīem in uadendū, qđ oñdit in parabola euangelij Math, xij, vbi dr. Cū īmūd⁹ spūs exierit ab hoīe zc. Et idē in euāgelio hodierno, i. mūdus spūs, i, diabol⁹ q̄ īmūd⁹ dr, qz secū hz īmūdiciā pctī p quā aīam quā possidet facit īmūdaz, exierit ab hoīe, s. p pniam ei⁹ tūc ambulat p loca inaq̄sa, i. corda iustoz̄ q̄ sunt arida z incēsa dilectōe dei, z sine hu more carnal' delectatōis. q̄rens requiem, i. ꝯsensum rōnis i suis prauis suggestiōib⁹, z nō īueniēs dicit. Reuertar ī domū meaz scz aīam penitentē q̄ olim mea fuit, de q̄ per pniaz expulsus sū. Est ei diabol⁹ ita ꝓsut⁹ vidēs q̄ iustos z deuotos vicere nō p̄t ꝓpt̄ eoz ꝯstātiā z fortitudinē, cogitat ītra se ali qū tēptasse talē, ex q̄ nūc expulsus sum per pniam i tali vicio z vict⁹. reuertar iterū ad illū quē alias debilē inueni, forte itez debi lem īueniā. tūc cū venerit repit eū scobis, s. ꝯtritiōis z ꝯfessiōis purgatū z mūdatū, et forte vacantē, repidū z ociosuz, qz forte ad huc in cōsuetū ad exercitia ꝓtutū facillantē quē tūc diabol⁹ aggredit mouēdo fantas mata in mēoria ꝓpuata. Incendēdo p desi derū amoris vt hō adhibeat consensum z tandē in op⁹ maluz recidiuet, quē si nimis forte z resistētē sibi repit, nō valēs p se vin cere eū: assōciat sibi septem nequioꝛes se, i. alia septē vicia mortalia, pulsando z inua dendo tādiu q̄usq̄ coꝛ sibi ad aliquē ꝓsen sum apiat, qz si nō p̄t inclinare ad pctm̄ di missum vicz luxuriā z auariciā, trahit z in ducit ad supbiā, irā vel accidiā zc. Et tunc intrat z inhabitat ibi, z fiūt hoīs illi⁹ nouis sima peioza ꝓpriis, qz nō solū vnū pctm̄ re dit, imo oīa alia per pniam dimissa reuiui scūt in recidiuāte q̄ ad effectū aggrauatōis ꝓpter magnitudinē p̄cedentis gr̄e vl' remissi onis. nō tū redeūt q̄ ad culpā siue maculā nec p ꝓsequns ad reatū pene. Et sic dr ō pe. di, iij. Cōsiderādū. Cōcordat Hostien. nec ꝓpter hoc est ita graue sicut oīa p̄cedētia. cū in his nō oporteat iterare ꝓfessionē ī hoc casu. sed sufficit in genere ꝓfiteri ingtitudi nē suā in recidiuādo. Tercio deus est difficiliꝛ z tardioꝛ ad indulgēdū. Et hoc ꝓpter pctoꝛis indispositionē. Mā q̄ domino semel infidel' inuenit vix grām inuenit z veniā merek, multo min⁹ q̄ freq̄nter. Sic vix īueniet misc̄diam a deo q̄ peccādo freq̄ quēter ei⁹ misc̄diam refutauit, signanter in gnib⁹ pctis. Vlñ Aug. in libro solilo, z alle gak de pe, di, iij. Inanis. Freq̄nt' peccans z lugens vix veniā mereb', i, difficili⁹. Haz ibidē dr. Nihil, psunt lamēta si replicātur pctā, nihil valet a mal' veniā poscere z ma la denuo iterare. De⁹ enī vt clemens ꝓn ceps veniā petenti misc̄diam facit: sed ite ranti pctm̄ ad irā z vindictā cōcitak, nulli tī claudit gremiū misc̄die sue. Pessimus q̄ errox est et crudelissim⁹ dicere q̄ pnia non possit iterari, qz claudit viscera diuīe misc̄ ricordie, cū sic oēs pctōres vl' fere oēs ho mines cogeret desperare. Jō dicendū est q̄ pnia p̄t iterari q̄tiēscūq̄z hō peccat ī hac vita, pbak auctē Ezechiel, xviij. Si impi⁹ egerit pniam oīm iniqtatū ei⁹ nō recorda bor. Patet ꝫ māifeste ī dauid, q̄ peccauit p adulteriū cognoscēdo vxorem vrie, z post ea p homicidiū occidēdo vriā, de quo egit pniam, ij. Reg, xij. Et rursus numerando pl'm peccauit p supbiā, z iterū penituit, et indulgentiā et misc̄diam est ꝓsecut⁹, vt ptz ij. Reg, xxiiij. Et ī filijs israel q̄ freq̄nter cō tra deuz grauissimis pctis peccauerūt, sed pnia ducti misericordit indulgētiā merue rūt. Implorem⁹ q̄ dei clemētiā vt gr̄az no bis donet vere pnie z a recidiua custodiat ne in tot mala recidiuātiū cadamus p chri stum dñm nostrū.

De eadē dñica Oculi. Ser. XXVII

Nouissima hois

In recidiuātis sūt peioza ꝓriis Luce, xj, sniālit. Audistis in p̄cedenti sermone plura mala q̄ homi cueniunt ex recidiua. Et quō diabolus assumit septem spūs nequiores se zc. Ut aūt clari⁹ ista ma la intelligere valeatis, cogitaui ī pnti ꝼmone adhuc sūmarie illa mala repetere, et q̄s dā siliitudines tāgere ex q̄bus clare cogno sci p̄t recidiuā esse periculosam. Pro gr̄a Aue maria.

Nouissima hominis recidiuātis zc. Primo dicam breuiter z sūmarie septē mala ex recidiua. Et quot genera ho minū recidiuāt cōmuniter. Scōo siliitudi nes nos inducētes ad cauēdū a recidiua. Tercio q̄ sunt remedia ꝓtra recidiuā zc.

Circa primū est notandū q̄ p septē

spūs neḉores intelligi pñt septē mala q̄ incurrit pctōr ex recidiua. vicz qz est pronior ad labendū. ꝓnior i malo pſistēdū. Durior ad ꝓterendū. Demon iprobior ad impetendū. Tardior ad ꝓfitendū. De⁹ difficilior ad miserēdū. z ℔ ex dispositiōe pctōr̄ recidiuāt. Infirmior ad rſistēdū. De ill' oīb⁹ in genere dictū est in ser. p̄cedenti. Ideo ꝺr Eccl. xxj. Fili peccasti. ne adiicias iterū. sed z de pristinis depcare vt tibi dimittant. Et sequit. q̄si a facie colubri fuge pctm̄. ℔

Sed di. q̄s. q̄t sunt genera hoīm que p alios citius recidiuāt i pctā. Rndeť q octo vicz. Tyrāni seu oppressores paupū. vsurarij: lusores z falsi mercatores. sortilegi: incātatores: detractores infamantes ꝓximos suos. luxuriosi z adulteri. gulosi. assueti iurare. superbi ꝛc. Primi ḡ sunt tyrāni seu oppressores paupū. vt magnates. q̄ posteā ꝓsue uerūt subditos z paupes exactionare z ab eis seruitia extorq̄re: difficile est eis hoc dimittere. z tales raro verā pniam faciūt. licz q̄nq̄ cuz de⁹ sup eos pmiserit infirmitates vel aliquā aliā plagā pniam agāt. z pmittunt ampli⁹ paupes nō ḡuare z eis restituere. tm̄ statim vt de⁹ cessat a plaga z gladiū vltiōis suspendit q̄ eos pcusserat. stati obliuiscunť z redeūt ad pctā cōsueta. Q℔ sit verū ptz in Pharaone. quē de⁹ plagauit p pter oppressionē z flagellationē pli israel. Et sepius i illis plagis monitus pniam egit: sed fictā. qz cessante plaga recidiuauit. Angariauit enī eos in decoctiōe laterū edificando illas ciuitates Phyton z Ramases Cū aūt moyses z aaron sibi terre sue vltimā plagā inferrēt. dixit pharao. Ite z orate p me. finaliter tm̄ eis recedētibus pſecutus est eos. z sic in recidiuo pctī submersus est in mari Sic timendū est de illis q̄ sepe recidiuant ne z illi submerganť z moriant in pctis. Et tales q̄ sic subditos suos oppriműt z indebitas exactiōes i eos faciūt. tenenť cōrā deo ad restitutionē ipis subdit̄: si volūt saluari. Sc̄di sūt vsurarij. lusores z falsi mercatores. fures et deceptores ꝛc. Illi vix agunt verā pniam. z sepi⁹ et freq̄nter redeūt ad pctm̄. Tales enī q̄ in q̄dragesima pmittūt restituere q̄ sunt alioꝝ. z iterū post pasca z vtinā non stati post ꝓfessionē vl' in q̄dragesima vsurā z iiusta lucra recipiūt. Qui enī sic diuitias amant sil'es sunt iude. q̄ vt dicūt alique hīstorie occidit proximū p̄em: z accipiens mr̄em in uxorem li cet ignorant peccauerat. Et post egit penitentiam relictis diuitijs q̄s male acq̄sierat discipul⁹ xp̄i factus. postea recuperauit furando decimā partē de pecunijs xp̄i z discipulorū ei⁹. Et sic ꝓpter auariciaz vendidit xp̄m iesum. z recidiuās despauit et laqueo se suspēdit. Caueant ḡ sibi oēs auari ne sic sine pnīa decedāt z sic dānenť cū iuda. q̄a si saluari volūt oportet ꝺ necessitate vt oīa bona restituāt. vt Aug. declarat. xiij. q. vj. Si res. qz vt dicit ibidē. pctm̄ nō dimittit nisi res ablata restituat. intellige dum fieri pōt ꝛc. Tercij sunt sortilegi. incantatores siue superstitiosi. carmiatrices z phytonisse ꝛc. q̄ vt in plūmū reuertunť ad peccatū vt ptz in illa phytonissa ad quā accessit rex Saul rogās vt suscitaret sibi samuelem. ꝓpham q̄ mortu⁹ fuerat sicut scribitur p̄mi Reg. xxviij. Illa enī mlier simul cum alijs mulieribus phytonissis. phibita fuit ab incantatiōibus. z tūc ad rogatū regis saul ipa recidiuauit. Cuz enī saul desideraret ℔ ipa fieri: z mutata veste veniēs rogaret eā vt suscitaret samuelē. tūc rndit mlr. Ecce tu nosti q̄nta fecerit saul: et quō eraserit magos et ariolos de terra. q̄re ḡ insidiaris aie mee vt occidar. z iurauit ei saul di. Viuit dñs qz nō eueniet tibi q̄cq̄ mali. pterea rē. Et ꝓpter saul deleuit phytones et diuinos. Et cū dñs recessisset ab eo dereliq̄t deū z veritatē a mortuis q̄siuit p phytonissam z cantatricē Et sic ipe saul tūc cū filijs suis interfect⁹ est a philisteis in bello. Sic isti sūt digni morte q̄ accedūt ad phytonissas ꝛ p̄cepta dei z eccl̄ie. Et ipe incantatrices q̄ sic recidiuāt postmodū de facili sine pnīa decedūt Ubi est sciēdū q̄ multi sūt q̄ post pniaz q̄n infirmanť in corpe accedūt ad incātatrices z carmiatrices: et faciūt se carmiari. qđ ē grāde pctm̄ mortale. Itē alia q̄ parētes sunt q̄ pueros suos infirmos ad tales incātatrices portāt. z hi sūt ḡuiē peccant. Itē aliq̄ cū infirmanť accedūt ad iudeos p medicinis. qđ phibitū est ab eccl̄ia Et ḡ qui infirmanť debēt accedere ad xp̄ianos medicos z vti medicinis eoꝝ. qz q̄cq̄ d naturalē effectū hz ℔ licituz est. sicut de herbis fit medicina. qz altissim⁹ de tra creauit medicinā: z vir prudens nō abhorret

bit illã Eccl.xxxviij. Quarti sunt detracto
res q̃ ꝺsueuerũt infamare ꝓximos ꝯbis su
is.tales vixere penitẽt:z multotiẽs recidi
uant:etiã statim post pniam. Sicut cĩ ser
pens qñ grauat veneno tũc sumit herbaz
amarã ꝑ quã euomit venenũ:sz postea ite
rũ comedit res venenosas q̃by occidit ho
minẽ quẽ mozdet.sic et isti detractozes ve
nenũ emittũt cũ penitent.sed itez veneno
sas cogitatões in coz assumũt qñ male de
ꝓximis iudicãt. Et tũc itez linguis vene
nosis mozdẽt ꝓximos qñ eis occulte obloq
uunt.imo detractoz peioz est serpẽte vene
noso.qz serpens vno flatu vl' morsu solum
vnũ occidit: sed detractoz ad minus tres.
Primo qz seipm detrahit peccãdo mortali
ter. Scdo illũ cui detrahit. Tercio illũ vel
illos q̃ detractionẽ suã audiũt. Ideo dicit
Salomon ꝓuerb.xxiij. Cũ detractoribꝫ
ne cõmiscearis.z.vj.q.j.ca. Sũma iniq̃tas
ꝺz. Sũma iniq̃tas est frẽs detrahere z ac
cusare scz iniuste. qz ois q̃ detrahit frĩ suo
homicida est.qꝺ intelligendũ est ꝑ silitudi
nẽ.qz sicut homicida extinguit ꝓximi coꝛ
pus.ita z famã detractoꝛ ꝓpter hoc enĩ
pctm̃ dicit q̃ dã solẽnis doc. Gerson.ꝓclita
tur fere totũ genꝰ hũanũ.pauci enĩ sunt q̃
huic vicio plene renũciẽt Itẽ qz tale pctm̃
vix dimittit eo q̃ fama rarissime restituit.
Ergo q̃libet diligenti se ꝺz custodire a de
tractõe.primi Quinti sunt luxuriosi z adul
teri z sodomite q̃ de facili recidiuãt sicꝫ ꝺz
Loth q̃ delectabat manere in sodomis.et
ideo ꝑsumit q̃ nõ ob aliã causaz retrospe
xit nisi qz libent vixisset vltra cũ eis.z ꝺo
luit de ꝑditiõe z subuersiõe illoꝝ. Nõ enĩ
rõnabile est q̃ deꝰ mutasset eã in statuã sal'
ꝓpt̃ solã retrospectõz nisi et aĩo voluisset re
disse. Ꝟm illud euãgelij. Nemo mittẽs ma
nũ ad aratrũ z respiciẽs retro aptꝰ ẽ regno
ꝺei Lu.ix. Nõ enĩ ibi intelligit̃ coꝛpal' re
spectio. qz bõ oꝛãdo z retrospiciẽdo ꝑt re
gnũ ꝺei obtinere.etiam si oculo coꝛpali ad
diuitias respexerit q̃s dimisit. Sed intelli
git̃ de retrospectiõe mẽtis z cõsensus q̃ q̃s
affectat redire ad ea q̃ dimisit Cñ niniuite
voluptuosi z luxuriosi licet ad ꝑdicatiõem
Jone pniam egerint Jone.iij.tñ postea re
ciꝺiuauerũt vt habet ex textu Thob. vlti.
Cũ thobias senioꝛ dixit filio suo z septẽ fi
lijs nepotibꝫ suis circa horã mortis sue.ꝓpe
est interitꝰ niniue.nõ enĩ excidit ꝯbuz ꝺñi.
Et fratres nr̃i q̃ dispersi sunt a terra nr̃a isꝛ
rael reuertent̃ ad eã. Et sequit ibidẽ. Nũc
ergo filij audite me z nolite manere hic.s.i
niniue ciuitate. Sed q̃cũq̃ ꝺie sepelieritis
mr̃em vr̃az circa me i vno sepulchro ex eo
dirigite gressꝰ vr̃os z exite hĩc.video enĩ q̃a
iniq̃tas eius finẽ ꝺabit ei. Factũ est autem
post obitũ mr̃is sue Thobias.s.iunioꝛ ab
scessit ex niniue cũ vxoꝛe sua z filijs z filioꝛ
rũ filijs z reuersus est ad soceros suos. Et
postea ꝓsũmata sunt q̃ pr̃ ꝓdixit de niniue

D Sed plures sunt q̃ dicũt se ñ posꝫ
se ꝓtinere ab actu luxurie.qꝺ est simplr̃ fal
sum.qz ex ℔ seq̃ret q̃ deꝰ ꝑcepisset nob ali
q̃d qꝺ esset nobis ipossibile adimplere.vñ
Berñ. Maledictꝰ hõ q̃ ꝺicit ꝺeũ ꝑcepisse
impossibile. Unde si talis hec ꝺicens ha
beret tantã volũtatẽ ꝓtinẽꝺi q̃ntũ ꝫ vinũ
suũ in vase custodiẽꝺi. z cũ tanta diligen
tia obstrueret sensus coꝛpis cũ sentit se per
occasionẽ sensuũ tẽptari carnaliꝫ cũ quãta
diligentia obstruit foꝛamẽ vasis repleti cũ
vino cũ sentit vinũ exire l' stillare de illo de
facili ꝓtinerz.ptz etiã ex ℔ q̃ si cũ vno actu
luxurie deberet ꝑdere oĩa bona tpalia sua
vel sciret se amissurũ pedẽ vl' manũ vl' am
bos oculos.vl' sciret sibi ꝓparatũ igneũ le
ctum in q̃ deberet cremari sicut btũs lauꝛ
rentꝰ in craticula oĩno abstinerz z nunq̃
vsq̃ ad mortẽ aliquẽ actũ luxurie scient et
voluntarie ꝑpetraret. Sexti sũt gulosi et in
delicijs assueti z nutriti a iuuentute. tales
etiã vt freq̃nt̃ recidiuãt. ℔ ptz in filijs israel
q̃s ꝺñs pauit in deserto mãna.z ꝺixerunt
Anĩa nr̃a nauseat sup cibo isto leuissimo.
da nob carnes.z etiã murmurãtes ꝺixerũt
Num.xj. Recoꝛdamur pisciũ q̃s comeꝺe
bamꝰ in egypto z peponũ z cepaz allei
z poꝛri zc. Et cupierũt ea q̃ reliq̃rant exeũ
do de egypto. Et iõ occisi sunt i deserto. ps.
lxxvij. Adhuc esce coꝝ erant in oꝛe ipoꝝ:et
ira ꝺei ascendit sup eos. z vocauit moyses
locũ illũ sepulturã ꝺcupie.ibi enĩ sepeliuit
moyses ꝓplm̃ q̃ ꝺesideraꝰ carnes. Sic ti
mẽdũ est de gulosis q̃ mõ redeũt post pe
nitẽtiã ad crapulã z ebrietatẽ suã. imo nec
aliq̃ expectãt post pasca:sed z in q̃dragesi
ma tabernas visitãt se inebriãdo z deũ ex
pellẽdo. Alij aũt domi gule insistũt in ꝺie
bus festiuis:ꝺũ magz ꝺiuis vacare ꝺebe

rent. Septimi sunt q̄ assueti sunt iurare et blasphemare, tales z si qñq̄ peniteāt tñ cito recidiuāt Un Aristo. vij. ethicoz. Difficile est resistere ꝓsuetudini q̄ assil'at nature. Un idē. ij. ethicoz. Et actu multoties iterato fit habit⁹. Et tales sic iurātes et blasphemātes replebunt oi iniq̄tate. vñ Ecci. xxiij. Vir multū iurās replebit iniq̄tate: et nō recedet a domo ei⁹ plaga. Octaui sunt superbi q̄ etiā vix vl'nunq̄ superbiā deponūt. Et si qñq̄ ad tp̄s deponunt, tñ sibi reassumūt. vt ptz in ill' q̄ in q̄dragesima deponūt superbū habituz, s. longas caudas, scissuras vanas, pepla, z ceteros ornat⁹ cū q̄b⁹ peccauerūt. silr z viri breuitatē vestiū. ab antiopis aptis zc. sed post festū pasce itez ime diate reassumūt. Un dixit q̄dā mr ad q̄ndā bonū virū, dñe ad q̄d valet ꝓfessio mea Ego ꝓfiteoz de superbo habitu, z tñ easdē vestes adhuc i camera z i cista retineo et desistere nō intēdo. Et tal' ꝓfessio nihil ꝓdest q̄ nō fit cū firmo ꝓposito emendandi. Et ista octo genera hoim vix vl'raro se emēdant.

¶ Quātū ad scōam partē notāde sūt aliq̄ silitudies merito hoiem a recidiua retrahētes. Ꝓmo in plag' vl' tybijs fract' aut ossib⁹. Un videm⁹ q̄ q̄ post plagas sanatas aut tibias fractas vl' ossa fracta z sanata, si itez in eisdē loc' plagak aut vulnerak: aut ossa frangunt, scōa fractura ē piculosioz z cū maioꝛi difficultate sanat, sic in recidiuāte. Scōo i his q̄ infirmant vl' incarcerant. Ita q̄ de infirmitate ꝓualescit z itez cadit grauiꝰ infirmat. Et q̄ de carcere fugit z itez capit fortiꝰ ligat z duriꝰ. Tercio i hereticis q̄ a fide recedūt in q̄b⁹ lapsus scōs est piculosioz ꝓmo. qz in ꝓmo ad miscōiaz recipiunt. In scōo ad ignē tradunt, q̄ nō fieret si recidiua nō aggrauaret pctm̄. Idē oñdit in penis delinq̄ntiū. Iaz aliq̄n⁹ furꝓmo amittit vnā aurē, scōo alterā, tercio vitā. Iō saluator dixit sanato p eum Joh. v. Vade amplius noli peccare ne deteri⁹ tibi ꝓtingat, z Matth. xij. Par. iij. et in euāgelio dñice pxie. Nouissima hoīs illi⁹ fiunt peiora ꝓpriis Lu. xj. Exēplū illi⁹ de marito q̄ vxorē suā de adulterio suspectā habuit, cogēs eā ad se purgādā ꝑ ius cum ferro ignito. Ipa ꝙo interim ꝓfessa illesa euasit. q̄ post ad pctā rediēs cū vna die q̄dā dicerent q̄ multi de pctō suo loq̄rent, rñdit alias, loq̄bant. Et ecce h̄ stat ferrū qđ portaui illesa. Et tē fert frigidū i manu accēpit vt illis oñderet, p qđ manuz crudelit cōbussit iusto dei iudicio. Cui dici potuit illud Hiere. ij. Utilis facta es iteras vias tuas. ¶

Quātū ad terciā partē de remedijs ꝰ recidiuā diceret q̄s, q̄ sūt remedia ꝰ recidiua pctōz. Ad h̄ rñr. q̄ sicut null⁹ ad carcerē mōi rediret volūtarie si euasisset, ita nullus redire dz ad carcerē diaboli. qz si q̄s nollet redire ad carcerē vbi corp⁹ affligeret, a fortiori rōne nō dz redire ad carcerē vbi finaliter tā corp⁹ pdit q̄ aīa, z deus pl⁹ offendit q̄ vnq̄ pri⁹ offenderat, imo aliq̄ mō deus deridet. Patet, qz est silis illi q̄ ē incarceratus int' saracenos p cui⁹ redēptōe rex pacum mittit, z nō vult cū nūcijs regis redire neq̄ carcerē exire, l' postq̄ exierit cito post ea in carcerē redit, z p̄ciū gratz datū amittit. Nōne talis regē mittentē p̄ciū derideret z multū offenderet, sic in ꝓposito redempt⁹ de carcere diaboli p xp̄i mortez recidiuans i pctā grauiꝰ xp̄m offendit z aliq̄ mō deridet. Ad h̄ gvt moꝛs xp̄i nos ꝓtegat de bem⁹ seq̄ p̄ceptū angeli q̄ loth educto ꝺ sodoma dixit Gen. xix. Nolite respicere post tergū vt ptz. s. añ D. Et sequit vbi s. Genes. xix. Hec stes i oi circūregiōe: sz i monte saluū te fac ne tu sil' peas, sic z pctōz ꝓsens nō respiciat post tergū delectatōne aut ꝓsensu in pctā dimissa. Hec stet in oñi regione diaboli. i. oēs occasiōes pctōz fugiat, s. loca, societatē malā nec cū psonis illis habitet aut familiaritatē habeat cū q̄b⁹ peccauit. h̄ idē docet nos xp̄s dñs Luc. ix. dicit. Nemo mittēs manū ad aratrū z respiciēs retro apt⁹ ē regno dei, vt ptz. s. añ D. ¶

Sed dic, sunt ne aliq̄ singl'aria remedia ꝓtra recidiuā pctī. Rñr q̄ tria pñt dari in q̄b⁹ alia plura cōprehēdunt. Primū pertinet ad actū cordis, scōm ad custodiā sensuum exterioꝛ. terciū ad fugam male societatis. Quātū ad ꝓmū dz hō cogitare in q̄ piculo fuisti, in tali vicz q̄ si moꝛtu⁹ fuisses alia ad infernū descēdisset añq̄ sanguis tu⁹ infrigidat⁹ fuisset. Scōo in q̄ verecūdia fuisti ꝑhibendo, z si forte ostēdisses pctā tua sicut debueras maioꝛē verecūdiā habuisses. Tercio in q̄ miseria es z afflictiōe tibi iniuncta seu faciēda: z i q̄ piculo, nisi illā ꝓfecer⁹ hec cogitādo. De q̄cunq̄ nrīm sic esse deberet sic de illo q̄ passum ptrāsiuit piculosiz vbi ꝓpter latrones vel alia picula vix viu⁹ euā-

sit. qz sicut tal' nō libenꝫ ad locū illum redit ita nec ad pctā redeam⁹: nec ad statuz in q̄ fuim⁹ ꝓpter p̄dicta pricula ꝓpter q̄ fere moz te eternā incurrim⁹: scientes q̄ cadē picula semp sūt pctōrib⁹ p̄parata. nec dz hō cogitare q̄ sicut āno isto cōfessus est z euasit, ita z āno futuro. qz multos diabolus anno isto euadere p̄misit vt forte illos z alios audaciores faceret ad peccādū. Sicut auceps q̄ auē illaq̄tā nō statī occidit sz āno futuro euadere nō p̄mittit. qz multa milia boim qui āno isto peccāt: āno futuro morientes dānabunt. qz non est dubiū q̄n oī anno imo oī mēse oī hebdomada oī die et forte oī hora multi ad ifernū vadāt. Si āt cogitas q̄ viā mūdicie sp tenere magn⁹ es set labor, cogita q̄ pseueranti in illo labore magna debet merces. magna restat pena deficiēti. ℍ Quātū ad scōm de custodia sensuū exterioz. primo q̄ntuz ad os magnū est remediū z auxiliū ꝺ recidiuam frequēs oris ꝺfessio et deuota oro. freq̄ns dico cōfessio. qz vix est hō ita instabil' q̄ cito post ꝺfessionē ad pctm̄ redeat. qz ꝓpter gratiā infusaz z ꝓpter sibi dicta de piculis suis cor p aliqđ spaciuz pctā abhorret. sed hūil' sue deuota oro iō dr. vt sicut vasall⁹ ab inimicis obsessus a dño suo auxiliū petit. ita nos dicētes illud ps. lxxviij. Adiuua nos deꝰ salutarꝭ nr̄. z ꝓpter gl'iam nois tui libera nos. Scōo q̄ntū ad aures freq̄ns audit⁹ ꝟbi dei. qz sic̄ ꝙualescētes de ifirmitate indigēt freq̄nti cibatōe corpali. ita cōualescētes de illa ifirmitate pctōz indigēt illo cibo freq̄nter. de q̄ Mat. iiij. Nō in solo pane viuit hō. qz sic̄ dr ad Heb. xj. ꝙualuerūt de ifirmitate. sz forte ñ sūt fortes facti i bello. ideo oportet q̄ p ꝟbū dei recreent⁹ et fortificent⁹. Tercio q̄ntū ad oculos fuga visa spectaculoz z visus librorz z vtiliū laborū. Quarto q̄ntū ad manꝰ largitio elemosynarū. sicut q̄n bellū instat piculosi⁹ magis necessarij sunt stipēdiarij ꝓ ꝙuatōe corporꝭ ita nūc p ꝙuatiōe aīe. ꝓm illud Eccl. xxix. Elemosyna gr̄am hois q̄si pupillā ꝙserua bit. Quantū ꝟo ad tercū vicz fugam male societatis necesse est vt ꝟ fiat. Sicut enī leprosoz q̄s fugit societatē ne corꝰ inficiat. ita z necesse est q̄ malos fugiat societatem ne aīa inficiat. etiā q̄ntū ad totū corꝰ debet affligi p ieiuniū z ceteras castigatiōes.

Sicut nāq̄ in estate oportet carnes q̄ seruari debēt maxīe sale ꝺdiri. qz tps est magꝭ dispositū ad corporalē corruptionem. Ita nūc caro seu corꝰ hūanū maxīe cōdiri ne cesse est sale ieiunij z pnīe. qz ꝓpter diaboli insidias z ꝓpter tpis amenitatē z sanguinē pullulantē tps q̄dragesimale imo z pascale est multū dispositū ad spūalē corruptionē. Cōtinuem⁹ g̃ nūc ieiuniū q̄dragesimale ad subiiciēdū corꝰ spūi ne p recidinam nouissima nr̄a fiant peiora p̄oribus. Dō no bis ꝺcedere dignet dñs nr̄ ihesus xp̄s in secula benedictus. Amen.

Dominica Letare.
Sermo XXVIII.

Erat puer vnus

hic q̄ hz q̄nq̄ panes ordeaceos z duos pisces Joh. vj. In p̄cedēti dñica audist⁹ xp̄i dñi potētiā in expulsiōe demonū. Et malicia iudeoz q̄ ꝟ aserebāt p̄ncipi demoniorz beelzebub in cuius ptāte ꝟ faceret. q̄s xp̄s dñs q̄uor rōnibus ꝺfutauit. Et ꝺinr̄ q̄nta mala hō incurrit p recidiuā. Et de dignitate et vtilitate ꝟbi dei. Qualr̄ etiā z q̄re diabol⁹ cōparat lupo coruo z serpēti. hodie ꝟo in euāgelio ponit nob miraculū de q̄nq̄ panibus z duobus piscib⁹ q̄bus dñs satiauit q̄nq̄ mīlia hominū: remanētib⁹ duodecim cophinis fragmētorz. volens ꝟ ꝟ recreare eos q̄ medietatē ieiunij vt debuerūt p̄fecerūt. Sicut eī ieiunās i meridie comedit. ita xp̄s i media q̄dragesima suis panib⁹ ieiunantes pascit ad letificādū nos spūalr̄. Vñ i hac dñica eccīa incipit officiū Letare hirl'm z quētū facite oēs q̄ diligit⁹ eā. gaudete cū letitia q̄ in tristitia fuist⁹. q. d. tu fidel' aīa letare z oēs tecū q̄ aspirat⁹ ad supnā hierl'm. qz p tristitia z afflictōe ieiunij p̄cipiet⁹ eternā satietatē z ꝓsolatōez. de q̄ etiā dicit apl's i epl'a hodierna q̄ sim⁹ heredes celest⁹ ciuitat⁹ hierusalē p adoptōis gr̄am. hāc etiā letitiam euāgeliū oñdit in multiplicatōe panū. De q̄b⁹ dixi. Est puer vn⁹ hic q̄ hz q̄nq̄ panes ꝛc. vbi sup̄. Pro gr̄a Aue. ℣ Primo dicaz textum euāgelij. z pauca huic dñice deseruientia. Scōo intellectū euangelij. Tercio aliqua dubia ad propositū.

℣ Textus euangelij.

In illo t. Abiit ihesus trās mare galilee qđ ē

tyberiadis. z seḡbaꝫ eū multitudo maḡ. qz videbāt signa q̄ faciebat sup his q̄ infirmabanť. Subijt ḡ in montē ihesus: et ibi sedebat cū discipul' suis. Erat autē pxim pasca dies festus iudeoꝝ. Cū subleuasset ḡ oculos ihesus z vidisset qz multitudo maxīa venit ad eū. dicit ad philippū. Unde emem⁹ panes vt manducēt hi. Hoc aūt dicebat tem ptans eū. ipe enī sciebat q̄d esset facturus. Rñdit ei philipp⁹. Ducentoꝝ denarioꝝ panes nō sufficiūt vt vnusq̄sq̄ modicū quid accipiat. Dicit ei vn⁹ ex discipul' suis Andreas frater simonis petri. Est puer vn⁹ h̄ q̄ habet q̄nq̄ panes ordeaceos z duos pisces. sed hec q̄d sunt int' tantos. Dixit ḡ eis ihesus. Facite homes discūbere. Erat aūt fenū multū in loco. Discubuerūt aūt viri numero q̄si q̄nq̄ milia. Accepit ḡ ihesus pānes z cū grās egisset distribuit discūbentib⁹. si militer z ex piscib⁹ q̄ntū volebāt. Ut autez impleti sunt dixit discipul' suis Colligite q̄ superauerūt fragmēta ne pereāt. Collegerūt ḡ z impleuerūt duodecī cophinos fragmentoꝝ ex q̄nq̄ panib⁹ ordeaceis z duobus piscib⁹ q̄ supauerūt his q̄ māducauerunt. Illi ḡ homes cū vidissent qđ fecerat signū: dicebāt. qz hic ē vere pphā q̄ venturꝰ est ī mūdū. Joh. vj. De h̄ etiā habeť Mathei. xxij. Marci. vj. z Lu. ix. Dicere t q̄s. quo tpe dñs ihesus fecit h̄ miraculū. z vnde venit qñ abijt trans mare galilee. Rñdeť breuiter q⁹ h̄ factuz est anno. xxxij. etatis sue in aprili circa pncipiū tercij anni pdicatōis sue circa pasca. z seḡnti anno crucifixus est. Dicit ḡ. in illo tpe postq̄ interfectꝰ est Johes ab herode z audissz multa miracula q̄ fecit ihesus. putabať ab herode z a q̄busdaz alijs Johem resurrexisse a mortuis. q̄ vtutes z miracula faceret. et sic putabāt xp̄m esse Johem. Ne ḡ homicidium homicidio iūgerēt vt dicit glo. xp̄s secessit et abijt trās mare galilee zc. ñ timore mortis sed vt dictū est ne homicidiū homicidio iūgerēt in h̄ parcēs inimicis zc. Ex q̄ sequiť q⁹ licitū est aliq̄n xp̄ifidelib⁹ ī psecutione fugere. Hic ḡ abijt xp̄s trās mare galilee vt furorē iudeoꝝ. q̄ ex ei⁹ pdicatōe accensi sunt sua absentia mitigaret. qz nō duz erat hora passiōis ei⁹ ℟ Sed di. q̄re hec dñica dr dñica de rosis vl' dñica de panib⁹ zc. Rñdeť q⁹ pmo hec dñica dr de rosis pter rosam quā papa hodie solenniter portat z pl'o oñdit. Et iō hec dñica vocať dñica de rosa xp̄i triplici rōne. Pria rō est lis quā ponit Innocē. tercius vt pl's ieiunio fatigat⁹ habeat aliquā ꝛsolatione et gaudiū. Scda rō est spūalis. in ipa enī rosa sunt tria. Est enī facta de auro. int' vero ponunť due res aromatice scz muscꝰ z balsamū. Et iō ista rosa significat xp̄m in quo sunt tres sube. scz caro incorrupta q̄ significať p aurū. aīa oīm virtutū odore refecta q̄ significať p muscū. z diuinitas p̄ciosissima q̄ significať p balsamum. Ostendit ḡ papa hāc rosam xp̄m significantē pl'o. q̄si dicat Qui vult pniam q̄dragesimalez leuiť ferre dz rosam xp̄m in corde portare. Tercia rō est moraľ. qz p rosam dz intelligi q⁹ p ieiunium z oīonē spine vicioꝝ ꝙuertunť ī rosas vtutū. Ita q⁹ q̄ erat libidinosus efficiť castus. q̄ superbus: humil'. z iratꝰ māsuetꝰ. auarꝰ liberalis z misericors. gulosus sobrius. invidus. pxim diligēs. et accidiosus deuotꝰ. Scdo hec dñica dr dñica de panib⁹ pter miraculū qđ xp̄s fecit mltiplicando q̄nq̄ panes. qđ factū fuit trib⁹ modis. Prio int manꝰ xp̄i panes frangentis. Scdo panes crescebāt ī gremijs apl'oꝝ mīstrātiū. Tercio int dentes comedētiū. Ecce vnū miraculū seḡbať aliud. Tercio hec dñica dicit dñica letare. Et introitꝰ officij misse ī cipit Letare hierl'm. z ꝛseqnť p totū officiū misse. Et iā ī toto officio matutinali canit cantus gaudiosus. Prio enī fit mētio de liberatione pl'i fideľ de iugo pharaonis. Job legit Exodꝰ in q̄ dr. Uidēs vidi afflictionē pl'i mei z descēdi liberare eos de manu pharaonis. Et h̄ fecit dñs p moysen z aaron. Sic z nūc liberat penitētes ď egypto id ē de tenebris vicioꝝ p ieiuniuz: oīonē et elemosynā Scdo etiā hodie legiť de liberatione pl'i de captiuitate babylonica de q̄ gaudebat zc. Jō officiū misse incipit Letare hierl'm. z vt illud gaudiū sit tēperatū adiť tractus in officio. vt sic gaudiū meroze aliq̄li tpeť Debēt ḡ hodie letari penitentes pter tria. Prio qz p pniam in pristinū honorem restituunť. Scdo quia in libro vite ad curiā et consortiū celestis patrie sunt ascripti. Tercio quia tanto digniꝰ eucharistia habent refici. z in harū triū letitiarū significatōem ī hodierno introitu ponunť

tria synonima idez significãtia, vicz letare, gaudere et exultare. Letare, s. in corde, pter primũ. Gaudete vos penitẽtes, s. in corpe p exterlorũ signorũ leticie exhibitionẽ, pro pter scdm. Exulta te, s. tam in corde q̃z i corpore, i. tã intra q̃z extra, pter terciũ. Hec de ꝓma parte sermõis. ¶ Quãtũ ad secũdã partẽ ser. nota q̃ tota intẽtio euangelij ꝓsistit in duobꝫ. Prio in ℞ q̃ dñs iesus declinauit seuicią iudeorũ: dans locuz ire, abẏt trãs mare galilee z ascẽdit in montez cũ discipulis suis. Et ℞ a ꝑncipio euangelij vsqz ibi. Cum sublevasset oculos iesus. Secõo q̃ dñs iesus trãsuadato mari ascendendo i montẽz cibauit q̃si q̃nqz milia hominũ de q̃nqz panibꝫ zc̃, z ℞ ibi. Cũ sublevasset oculos iesus zc̃. De ꝓmo est notandũ q̃ tũc tantꝰ ꝓcursus turbe fuit ad xp̃m q̃ nec spaciũ mãducandi hẏent, iõ ait illis, id ẽ discipulis vt dicit Marcꝰ. Venite seorsuz i desertũ z requescite pusillũ, seqbaf̃ g̃ euz trãs mare magna multitudo ꝑtiũ, quia xp̃s clã ab eis recessit: eos tñ nõ latuit. Et sic relictis oibꝫ secuti sũt eũ pedestres vsqz in desertũ. vt dicit Math̃. Causaz subiungit q̃re seqbanf̃ eũ, q̃z videbãt signa q̃ faciebat zc̃. Est tñ verũ q̃ hec nõ fuit totalꝫ causa q̃ ad oẽs: sed aliq̃ seqbanf̃ ex deuotiõe et pter doctrinaz, aliꝫ ex aliꝭ causis vt sepiꝰ audisti. Secõo notandũ q̃ dñs q̃si furãdo se a multitudine z occulte ascẽdit i montẽ. Ille aũt locꝰ quez Johes vocat montem, Math̃, Marcꝰ z Lucas vocãt desertũ pter solitudinẽ. Et iste locꝰ ad faciẽdũ miraculũ fuit aptꝰ, q̃z nõ erat ibi cibꝫ. Vñ dicit Math̃, dixerũt discipuli dño, desertus est locꝰ, dimitte turbas vt euntes i castella emãt sibi escas, q̃bꝫ dñs dixit, ñ hũt necesse ire, da tevos eis mãducare, vt dicit Marc. Sedit aũt dñs cũ discipulꝭ suis in monte ꝑm Bedã, nõ simplr ociose: sz eis loquens eos ad se ꝓuertebat, reliq̃t aũt turbã in valle, z cũ paucꝭ familiaribꝫ discipulis ascẽdit in montẽ. Hã ꝑm Lbryf, ad vacãdũ cõtẽplatiõi fugiẽda est multitudo: z locꝰ solita rius est eligendꝰ. Cõseq̃nter euãgelista describit tp̃s miracli di. Erat autẽ ꝓxim pasca zc̃, vbi dic glo, q̃ circa istõ pasca iohes fuit decollatꝰ, z ãno seq̃nti crucifixꝰ ẽ iesus. ¶ Ex hac parte euãgelij habemꝰ doctrinã q̃ q̃ vult ascẽdere i montẽ supne beatitudinis dz sedere, i. cessare a ꝓcupia rez terrenaz z oĩm pctoz et requescere cũ Jesu tanq̃z vnꝰ ex discipulꝭ suis p internã deuotionẽ z ꝓtẽplationẽ. De ℞ mõte dicit ꝓpha. Quis ascẽdet in mõtẽ dñi, aut q̃s stabit in loco sctõ eiꝰ. Et rñdet. Innocẽs manibꝫ et mũdo corde q̃ nõ accepit i vano aiam suã nec iurauit i dolo ꝓxiõ suo, vbi dicit Hlo. Ille ascẽdit i montẽ dñi q̃ est innocẽs ad ꝓximũ tribꝫ modis, s. ope, corde z ore, q̃z per manꝰ intelligunf̃ opa. Et sic dicit innocẽs manibꝫ, i. purꝰ in opibꝫ, et mũdo corde, i. q̃ est mũdus i cogitatõibꝫ zc̃. Et q̃ non accepit i vano aiam suã. i. q̃ nõ deputauit aiaz rebꝫ nõ ꝑmanẽtibꝫ caducꝭ, sed eã sentiens imortalẽ eterna desiderauit. Nec iurauit i dolo, ꝓxi, su, vbi tãgit pctm̃ oris. vbi dicit Hlo, z est Aug. Nõ ait simplr. nõ iurauit: sed nõ iurauit i dolo. Ex q̃ datf̃ intelligi q̃ dñs ibi ꝑ ꝓpham ꝑmittit iuramẽta simplicia, et ℞ ceterꝭ paribꝫ. Et ꝓhibet iuramẽta dolosa. Ille aũt i dolo iurat q̃ aliter facturꝰ ẽ q̃z ꝑmittit, cũ piuriũ sit nequit decipe credentẽ. Est tñ verũ vt dicũt doct, circa dist. xxxix. tercij sniaz, q̃ nullꝰ dz aliũ cogere ad iurandũ quẽ scit false iuraturz. q̃z ℞ faciendo gũit peccat, vt dicit Aug, z allegat mgr̃ in textu ibidez. nisi esset ꝑsona publica q̃ ℞ faceret ex officio z ꝑm ordinẽ iurꝭ vt iudex, taliter nõ peccaret q̃uis credat illuz tale iuraturũ, dz tñ iudex z assessores sui ñ faciles z ꝓni esse ad recipiẽdũ iuramẽta: sz pẽsare g̃uitatẽ iuramẽtoz z cũ magn̄ maturitate ℞ facere. De ℞ audiatꝭ exẽplũ qõ refert Augꝰ. factũ i ciuitate hyponẽsi, vbi ipe erat epꝰ. Quidã hõ fideli z innocens accõmodauit q̃ndã rẽ alteri quã ille reddere recusauit et se recepisse negauit. Cõpulit g̃ illũ ad iuramẽtũ ita vt ille piuriũ cõmitteret, tũc eadez nocte ille q̃ coegit aliũ ad iuramẽtuz: raptꝰ est ad iudiciũ: z requisitꝰ bis ꝑbis, q̃re puocasti hoiem ad iuramẽtũ quẽ falsuz sciebas iuraturz, rñdit ille, negauit mihi rẽ meã, tũc iudex ait, melꝰ erat vt rẽ ꝑderes q̃z aiaz eiꝰ falso iuramento ꝓmeres supple vl aggũres, pstratꝰ igit ille acriter cedi iussus est vt in dorso vigilãtꝭ plagaz vestigia appareret ꝭz indultũ est ei postq̃z emẽdatꝰ est. Ecce q̃n tũ displicet dõ piuriũ, z nõ solũ ab ill q̃ dolose iurãt ꝭz z ab ill q̃ alios ad male iurãdũ cogũt. Hec ꝺ ꝓia ꝑte euãge. ¶ Circa

scdam ptē euāgelij nota q̄ sicut corp⁹ hūa
nū qđ subiacet corruptōi necessario idiget
cibo corpali, ita z aīa cibo spūali, nisi eī ali
q̄bus ꝯsolatōibꝫ aliq̄n recreareť nō posset
subsistere ī varijs vexatōibꝫ, tribulatiōibꝫ,
tēptatōibꝫ z tristicijs, talē aūt ꝯsolatōez xp̄s
hodie oñdit p multiplicatōnē panū z pisci
um, in q̄ cognoscit xp̄i potētia: sapīa et be
nignitas. Prio potētia in miracło panes z
pisces augmētādo z multiplicādo sine ad
ditamēto. Et tot milia hoīm viroꝝ, vicz q̄n
q̄ fere, exceptis mlieribꝫ z paruul' q̄nq̄ pani
bus et duobꝫ piscibꝫ satiare: vt nec appete
rent potū. Erāt enī illi panes eis cibꝫ et po
tus, sil'r pisces, alias ñ fuissēt satiati. Istud
aūt miraculū fit q̄tidie p naturā z nēo mi
rať. qz de vno grano crescit calam⁹ z spica
multa ꝯtinēs grana, et vno nucleo magna
crescit arbor cū ramis: foliꝫs: floribꝫ z fru
ctibꝫ, longe alit' dispositis q̄s nucleus erat.
Hz nōne plus mirabile q̄ de vili sperma
te crescit hoīs pulcherrimū corpus: cui in
fundit aīa rōnalis ad imaginē z silitudinē
dei creata. Hec aūt nō miramur eo q̄ non
sunt nob rara, z sic vsu viluerūt. Hz ꝯsidē
ra in ꝑ potentiā artificis q̄ ꝑ dedit nature.
Et itez xp̄s dñs panes ordeaceos cōuer
tit in dulces z suaues. Hā ea q̄ xp̄s mira
culose fecit longe meli⁹ sapuerūt q̄s q̄ natu
ra opata est. Timeat g̈ hō dei potētiā et il
lū nō offendat, q̄ sicut oīa creauit: ita ad ni
hilū redigere p̄t. Hcdo p ꝑ miraculū cōsi
derať dei sapīa. Quid enī sapiētius q̄s cau
sas significare, pfundas sine dicto vel scri
pto. Significauit nāq̄ dñs p q̄nq̄ panes
z duos pisces q̄bꝫ refecit turbā corpal'r, pa
nes z pisces spūales q̄bꝫ refici dz aīa. Itez
vt q̄nq̄ panes sint q̄nq̄ libri moysi, quos
moyses puer, i. pur⁹ dedit z scripsit ī veteri
testamēto q̄bꝫ instrueret aīa in lege dñi. Et
duo pisces sunt due tabule moysi in q̄bꝫ de
calogus script⁹ erat. Frāgunť aūt illi pa
nes z pisces exponunť vt sani⁹ intelligant
Satiant aūt q̄nq̄ milia hoīm bis panibꝫ
z piscibꝫ. Quia p q̄nq̄ libros moysi et du
as tabulas p̄ceptorū instruunt hoīes car
nales vt bñ custodiāt q̄nq̄ sensus corpis
ne p eos mors intret ad aīaz tāq̄ p fenestras
Hz q̄d āpli⁹, certe postq̄ satiati fuerūt col
lecti sť. xij. cophini fragmētorū qz post legē
moysi reficimur fragmētis, xij, ꝑphaz, q̄ nō
carnal'r q̄z spūal'r locuti sūt, q̄z spūalē intel
ligentiā, xij. apli detulerūt p totū mōm, vt
vsq̄ ad finē mōi oīs hō māducare habeat
de his fragmēťz p sua necessitate. Hec sīia
lit' Innocē, terci⁹ in q̄dā ser. hodierne dñi
ce. Ecce q̄s sapient xp̄s dñs sine ꝓbis z scri
ptis p solā exhibitionez miracli tā, pfunda
mysteriū itellexit. Hūq̄d etiā p q̄nq̄ panes
intelligere possem⁹ q̄nq̄ vulnera illi⁹ pāis
q̄ de celo descēdit xp̄i dñi, z p duos pisces
assos cruciat⁹ corpis z aīe. Ecce occulta di
sapīa. Merito g̈ pctōr timere debet di sa
piētiā cui nihīl occultari p̄t, q̄z oīa nuda z
apta sūt oculis ei⁹, imo dū peccas sp tibi pre
sens ē, in te, extra te, añ. retro, a dextris z sinī
stris cē. Iō multi timētes deum scribūt ad
parietes suos, noli peccare: de⁹ videt, vt q̄
ꝑ maiorē timorē habeāt ne deū offendant
F Tercio debem⁹ ꝯsiderare ī xp̄o ei⁹ be
nignitatē z clemētiā, q̄d ei benigni⁹ q̄s tur
bas satare famelicas sine p̄cevl' p̄cio. Ecce
q̄s benign⁹, qz eos q̄s ꝑus pauerat spūalit
ꝓbo doctrine, cibo vicz ꝓbi dei. postea pa
uit corpal'r alimēto nature, vt qui refecerat
spm̄ alat z corp⁹. Cōsidera eius clemētiam
q̄ oculos subleuauit z turbā vidit, cōpatien
do sibi ꝺ eoꝝ fatigatiōe z laborez cruciatu
famis. Et q̄ hēm⁹ q̄ de⁹ vult neminē pire
q̄ sequtur xp̄i p̄cepta. Pm illꝺ ps. Hūq̄s vidi
iustū derelictū nec semē ei⁹ q̄rēs panez. Et
ꝑ etiā ptz q̄ benign⁹ z pi⁹ est xp̄s dñs bis
q̄ libent audiūt ꝓbū dei. Exēplo turbe ve
nient, vt audiret ꝓbū ei⁹ cui cōpatiebat, vt
ptz in euāgelio. Cōsidera etiā q̄s clemēs fu
it dñs iesus q̄ de his q̄ factur⁹ erat tā fami
liarit' cū discipul' suis ꝯferebat di. Vñ eme
mus panes vt māducēt hi cē. ac si indige
ret eoꝝ ꝯsilio q̄ oīa ꝑus q̄s fierēt nouit. Iz ꝑ
fecit vt p ꝑ miraculum magis patefaceret.
Hoc etiā fecit ex magna humilitate, oñdēs se
eis q̄si socium z mīstrū. Aliq̄n ei oñdit se di
scipul' inferiorē, pm illud Lu. xxij. Ego in me
dio vr̄m sum sic q̄ mīstrat. Aliq̄n suplorez
vt Joh. xiij. Vos vocatis me mgr̄ z dñe: et
bene dicit⁹. Aliq̄n ꝓ eccłez vt Joh. xv. Jā
ñ dicā vos ꝓuos sed amicos. qz oīa, i. vob⁹
necessaria q̄ audiui a p̄re nota feci vobis.
Et in ꝑ dñs dedit exēplū ꝑlatis q̄ aliq̄n
se sibi subiectis ostēderēt inferioribꝫ i ami
cabili ꝺuersatiōe. Unde de hoc ꝺr Eccli.
xxxij. Rectorez posui te, noli extolli, esto q̄si

vnus ex ipis Ecce q aliqñ sit tanꝯ supior ptz cũ ór. Rectorẽ posui te, q iferior cũ sub iugiť. noli extolli, q aũt eq̃lis cũ ór, esto q̃si vn⁹ ex ipis. In fine aũt euãgelij euãgelista ponit fructũ h⁹ miraculi, vicz q oẽs illi credebãt in xp̃m tãꝯ messiã eis i lege pmissũ. Et ℔ cũ dicit. Illi vero hoies cũ vidissent ẽ. Ecce quõ xp̃s p miraculum declarauit eis scpturas de messia scptas. In q̃ oñdit ꝯ grati fuerint de bñficio eis ipenso. Recipiam⁹ g̃ z nos ab eis doctrinaz vt g̃ti sim⁹ de singul' dei bñficijs. ℍ Quantũ ad terciã partẽ ser. pmo q̃rit q̃re dñs volẽs sanare paraliticũ nõ orat. neꝯ suscitãs mortuos. neꝯ orauit mare q̃etans, et tñ h orat volens mltiplicare panes: gr̃as agẽdo pri. Ad ℔ rñdet Chrys, dando tres rões. Prima vt ostẽdat eos q̃ comestionẽ incipiunt gr̃as agere oportere deo. qõ vtinã mlti attenderẽt q̃ ad mẽsaz accedũt tanꝯ bestie et recedunt ẽ. Scdam cãm dicit. in mioribꝫ xp̃s maxĩe orat vt discas q ñ ꝓpter indigẽtiã orat. Si ei idigeret orare. mlto magis in maioribꝫ ℔ fecisset, qz ꝓo illa ex auctẽ facẽ oñdit q h⁹ descẽdendo nob orat. Tercio qñ turba mlta erat pñs: oportebat eis suadere q fm voluntatẽ dei aduenerat. Et iõ minor ex hũilitate i vili sui reputatõne, aliqñ supior i subditoꝝ correctione, aliqñ ꝓo eq̃lis occulte aliqõ miraculũ faciebat nõ orabat: ſz corã multis orabat ne crederẽt q esset deo ꝯrius. Hec Chrys. ℍ Scda q̃stio q̃re xp̃s faciẽdo miracula bis in multiplicatiõe panũ, vicz septẽ z q̃nꝯ ẽ, nõ fecit integros panes ſz fregit ẽ. Rñr q p ℔ significari voluit q ipse eẽt panis q̃ frangi deberet i passiõe, ꝓterea hostia i missa dicit i tres ptes. p qõ significat diuisio humanitatis xp̃i i tres ptes p⁹ ei⁹ mortẽ. Pria ps fuit ei⁹ corp⁹ sctissimũ qõ remãsit i cruce postea positũ i sepulchrũ. Scda ps fuit sanguis effusus i terrã ad pedes crucis. Tercia ps erat aia q̃ descẽdit ad iferos. Alias rões illi⁹ fractõis dixi i tractatu ó officio misse, q̃s si placet ibi vide. ℐ Hz di, sunt ne alie doctrine ptermisse nob cõsiderãde ex ℔ euãgelio. Rñdet breuit q sic. Vñ ꝓma doctrina est vt cibũ añ comestionez bñdicam⁹. Et si nõ ampli⁹ hõ simplex dicere põt, dicat accedendo ad mẽsaz vnũ Pater nr̃, vel sic, in noie p̃ris et filij z spũs sancti. vel sic, Dñs iesus p suã amarissimã passionẽ benedicat nobis cibũ istũ ẽ, q̃ in cruce felle z aceto potatus fuit. Scda doctrina q reliquie cibi colligi debẽt ne pereant: sed pauperibꝫ distribui debẽt, exẽplo xp̃i. Tercia doctrina q longe differũt miracula xp̃i z ꝓphetaꝝ. Vñ Heliseus de, xx. panibus pauit centũ hoies. iiij. Reg. iiij. Christus aũt hic de q̃nꝯ panibꝫ pauit q̃nꝯ milia, z plus remãsit q̃ panis in se cõtinebat. Maius g̃ miraculuz est plus remanere q̃ panes tot homibꝫ distribuere. ℝ Tercia questio. vtrũ maius sit miraculũ quod xp̃s fecit in multiplicatiõe panuz, q̃ id qõ in missa verbo sacerdotis panis ꝙuertitur in xp̃i corpus z vinũ in sanguinez. Rñdet q illud scdm est maius, qz in multiplicatione panũ manet substãtia panis, hic aũt nihil manet de panis substãtia: sed desinit eẽ ẽ. Et si diceret q̃s vtruz sacerdos i missa cõuertit panẽ in corp⁹ xp̃i quale xp̃s habuit in cena q̃ hoc sacrm instituit. vel quale nũc habet in celo, siue qõ post resurrectionẽ discipulis suis ostẽdit. Rñdet q cõuertat in illud corpus q̃le nũc habet i celo, videlicet ipassibile z imortale. Ecce q̃nta dignitas sacerdotũ noue legis. ℐ Quarta q̃stio An sint etiã alij q̃nꝯ panes spũales ꝓter dictos supra. Et. Rñdet q sic. Vñ dicit Holgot sup li. Sapie lectione. xcvij. z sunt illi q̃nꝯ panes. Quid credendũ, videlicet duodecim articulos fidei. Quid faciendũ. scz decẽ precepta. Quid cauenduz septẽ pcta mortalia. Quid timẽduz, inferni supplicia. Quid appetenduz, paradisi gaudia. Vi q̃nꝯ panes sunt q̃nꝯ ꝓba de quibus loquit aplus, j. ad Cor. xiij. dicẽs In eccl'ia volo quinꝯ verba meo sensu loq̃ vt alios instruã. Et pñt dici q̃nꝯ verba in q̃bus tota scptura cõprehendit. vicz. Crede fuge: age: time: appete. Crede in deũ. Fuge pctm̃. Age bonũ. Time supplicij. Appete premiũ eternum. Hec g̃ q̃nꝯ sunt reliquie ex q̃nꝯ panibꝫ multiplicatis. Videat g̃ q̃libet vt illos q̃nꝯ panes mãducet hic i via. p q̃s tendat ad patriã. ℍ Sũt z ad huc alij q̃nꝯ panes spũales p quos aiam nostrã pascere debemus, quoꝝ quilibz in quinꝯ particulas frangi potest. vt patet p ordinem. videlicet, Custodia quinꝯ sensuum, qui frangitur in quinꝯ particulas dũ

q̄nq̄ sensus bñ custodiunt. Impletio mā datoꝝ in q̄nq̄ li. moysi. Ille panis fract⁹ è ī libꝝ p̄dict⁹ ⁊c. Meditatio passiōis dñice q̄ in q̄nq̄ vulneribꝫ xp̄i masticat ⁊ frangit p̄panis pnīe. q̄ etiā q̄ntuplicit frāgit: masti cat siue cōdit. p̄panis p̄seruatōis a recidi ua peccādi. q̄ silr frangit ⁊ masticat siue cō dit q̄ntuplicit. Et qꝫ nunc isto sacro tpe q̄ drageſimali mād ucare debem⁹ panē pnīe vt vicz Utamur parcius verb cibis ⁊ po tibꝫ ⁊ somno: ⁊ arti⁹ nos diligent custodia mus ne deū offendamus. ℞m illud p̄s. Ci babis nos pane lachrymarꝫ ⁊ potū dabis nob ī lachrymis in mēsura. Tunc aūt dat nob panis ⁊ potus lachrymarꝫ in mēsura. qñ tantū affligimur in pnīe lamētis q̄ntuꝫ delectabamur in pctīs. Jō de ℔ pane dice re cogitaui quō frangat in q̄nq̄ frusta ⁊c. vicz ℟ In pctōꝝ diligēti recogitatōe cū singul circūstātijs inesse debit. In coꝝ detestatiōe p attritōem siue cꝫritionē cū fir mo ꝓposito ampli⁹ ea ñ cōmittendi. In sa cramētali ꝯfessiōe acta vl voto suscepta sa cerdoti. In opeꝝ satisfactōe iuxta posse: si gnant restituēdo iuste retenta. In diligen ti custodia a recidiua peccādi. Hunc g̃ pa nē pnīe manducam⁹: qñ bis q̄nq̄ modis nos a pctīs purgamus ⁊ p futuro custodi mus ne recidiuem⁹. Qualit aūt ille panis clari⁹ frangi debꝫ. ptꝫ ex his q̄ dixi supꝫ ser. xxv. A. B. p totū. Sed de recidiua quō et p q̄d se bō custodire dꝫ. sunt itez q̄nq̄ par ticule q̄ ad ℔ deseruiūt. vicz p diligentē ver bi dei auditionē: et ip̄ius retentionem. De ℔ supꝫ. L. D. F. G. p̄ nouissimoꝝ memo riā ⁊ recordationē. De ℔ supꝫ. vj. K. L. ⁊. xv iij. K. p̄ extremi iudicij timorē. De ℔ su pra. v. A B. p penaꝝ infernaliū cōside rationē. p celestis patrie desideriū ⁊ amo rē. De ℔ supra. v. P. Q. Plura de recidiua dixi. s. xxvj. E. J K. L. et. xxvij. A B L. p totū. ⁊ de remedijs ibi vide. Implorem⁹ g̃ dñm iesum vt gr̃am suā nob donet. p quā hos q̄nq̄ panes spūales in ℔ sacro tpe q̄ drageſimali manducem⁹. vt in eterna bea titudine ip̄m panē vite xp̄m iesum clare in tuendo ꝑpetuꝫ ꝓplari valeamus. Amē.

¶ De eadem dñica.

Sermo XXIX.

Olligite que su

perauerant fragmenta ne pereant. Johan nis. vj. Audistis in precedenti sermone de quinq̄ panibus spiritualibus plura. et si gnant de pane pnīe. quē panē audiuist⁹ di uidi in q̄nq̄ partic̃las ⁊c. Et qꝫ plura au diuistis de ꝯfessiōe. Cogitaui nūc singula riter ō aliqbꝫ pctīs dicere. vicz de vicijs ca pitalibꝫ. quō de illis sit cōfitendū. Et ꝓmo de pctō luxurie. qō inter alia pctā valde li gat hoīem nevere cōfiteat. ⁊ si etiaꝫ cōfiteat ne vere doleat diabolo opante. vt sic ex fra gment⁹ ⁊ reliquijs panū cū samaritana mi cas de mēsa cadentes degustem⁹. Jō dixi. Colligite q̄ supau. frag. ⁊c. vbi. s. ꝓpo grā Aue ma. ¶ Colligite q̄ supau. frag. ⁊c. vbi supra. ꝓpio dicturus sum ex q̄bꝫ causis lu xuria sit homi timēda ⁊ fugiēda. Secōdo de speciebꝫ luxurie. Tercio quō sit ꝯfitendꝫ

A Circa ꝓmū est notādū q⁹ luxuria è vitanda ꝓpter q̄nq̄. vicz qꝫ ꝓmo displicet deo. secōdo displicet angel. tercio offendit p ximū. q̄rto nocet ꝓprio subiecto. q̄nto pla cet diabolo. ꝓpio displcet ōo cui⁹ tēplū lu xurioſus violat ⁊ polluit. hō eī fact⁹ est tēp plū dei ī baptismo p ifusionē ℣tutū theolo gicaꝝ cardinaliū. ⁊ septem donoꝝ spūsci. Uñ dicit apl's. j. ad Coꝝ. iij. Nescit⁹ qꝫ tē plū dei estis vos. ⁊ spūs dñi habitat ī vob Si q̄s aūt tēplū dei violauerit disp̄det il lū de⁹. Et sequit. Empti enī estis ꝑcio ma gno. portate ⁊ glorificate deū ī corde ⁊ cor pore vr̄o. Empti vtiqꝫ sum⁹ ꝑcio magno. qꝫ sanguīe ⁊ morte dñi nr̄i iesu xp̄i. vbi dic Glo. Si nō parc̃ tibi ꝓpter te. saltez parce tibi ꝓpter deū q̄ tibi se fecit domū Nautez tantū displiceat deo: ⁊ tātū odit pctm̄ mor tale. ptꝫ. qꝫ nō est aliq̄s amic⁹ ita car⁹ in ce lo neq̄ ī terra. q̄n ip̄m odiret et tāq̄ inimi cū suū expelleret de sua societate si ip̄m sci ret eē ī pctō mortali. Hoc oīdi pt p lucife rum in celo existētē. Quis vnq̄ fuit dō ita carus sicut lucifer. nullus sine dubio. quia fuit nobilissima ⁊ pulcherrima creatura q̄ vnq̄ deus fecerat. Et tamen non obstan te q⁹ fuit deo ita carus. sic pulcher. ita no bilis. adhuc ratione peccati mortalis ī q̄ cecid erat expulit eum de celo de sua socie tate in penā īferni. Exquo igit ratiōe pec cati mortalis deus accepit tantā vindictā de illo qui sibi fuerat ita carus. et qui fuit tam nobilis ⁊ tam pulchra creatura. quaꝫ

vindictã credis accipiet de te q̃ fact⁹ es de turpi nigro luto. Si g̃ finalr deced̃ i pctõ mortali: sine dubio nõ euades sine vindicta. Scõo displicet angel⁹ q̃ hõ relicta spirituali natura partẽ iumẽtiuã siue iumẽtorũ sibi associat: z eidẽ se copulat. Vñ in vitaspatrũ legit̃ q̃ angel⁹ ad aspectũ fornicatoris nares obturauit. licz eẽt pulcher adolescens: nõ aũt ad fetorẽ cadaueris. Displicet aũt valde, ꝓpter quod angl⁹ pctũ luxurie. ꝑm illud ps̃. Angelis su, mãd, de te vt cust. te, in oĩb⁹ vĩs tuis. Vñ multũ displiceret iuueni cui rex q̃dã tradidisset filiã suã ad custodiẽdũ: si custodis negligẽtia violaret̃. Ibi aũt nulla est negligẽtia sed oĩs diligẽtia in angelo custodiente. z ideo sibi valde displicet si hõ luxuriat̃. Propterea dicit Bernh. In q̃uis angulo reuerentiã exhibe angelo tuo: ne audeas illo pñte q̃d me pñte nõ auderes. Tercio luxuria offendit primus z iniuriat̃ sibi, q̃ rapit ei nõ sua sed seip̃m. Ideo dr Prouer. vj. Nõ grãdis culpa est cũ q̃s furat⁹ fuerit. Furat̃ enĩ vt esurientẽ impleat aiam. deprehensus q̃z reddet septuplũ scz ꝑm legẽ. Et sequit̃. Qui aũt adulter est, ꝓpter cordis inopiã pdet aiam suã. Inops enĩ corde est adulter, q̃ insipiẽs carẽs oĩ sapĩa, inops etiã q̃ nullã fidem seruat alteri, vt ptz in Dauid, ij. Reg. xj. qui fact⁹ adulter vrię fidelẽ militẽ ꝓcurauit occidi Q̃t hodie occidunt̃ nõ solũ in aĩa sed z in corpe ꝓpter luxuriã, q̃s dinumerare potest. Quarto luxuria nocet ꝓpio subiecto in rebus tpalib⁹, in fama, in corpe z aĩa. In rebus tpalib⁹ vt ptz Ju. xv. in filio pdigo, q̃ p luxuriã ꝓsumpsit oẽm substãtiam suã. In fama, q̃ inducit infamiã. Ideo Gen. penul. Ruben ꝓpter luxuriaz priuat⁹ est p Jacob ꝑmogenitura. Ruben inq̃t ꝑmogenit⁹ meus prior in donis: maior in impio supplesse debueras. Et sequit̃ Nõ crescas, q̃ dormiuit cũ Bala ꝓcubina pr̃is sui. Nã etiaz in corde q̃ facit senescere, adimit vitaz, vires eneruat Jõ etiã interdũ multi ꝓpt̃ vnĩ luxuriaz sunt interfecti, vt ptz de sychen filio emor Gen. xxxiij. Ita z hodie sepe ꝓpter h̃ pctũ cõmittunt̃ homicidia z mutilatiões rẽ. Q̃ aũt placeat diabolo z noceat aĩe ptz ex p̃missis z seq̃ntib⁹. Et signãter sunt tria mala q̃ efficit luxuria ꝓpter q̃ multũ nocet aĩe: z valde est homi cauẽda.

Primũ q̃ luxuria est multuz efficax ad capiendu hoĩem. Vñ Num. xxv. Balaam eã elegit ad vincendũ isrl̃ quẽ alias vincere neq̃it. ordinãdo vicz mlieres alienigenas gentiles et ornãdo eas, q̃s videtes filij isrl̃ ꝓcupierũt eas p luxuriaz. sed ille nolebãt ꝓsentire nisi pr⁹ colerẽt idola. q̃d iudei fecerũt. z sic deuicti sunt p moabitas rẽ. Ita etiã luxuria Salomonẽ sapientissimũ cecauit vt primo in senectute idola coleret. iij. Regũ. xj. Dauid ꝓpham deiecit. ij. Re. xj. Samsonẽ fortissimũ deuicit Judicũ. xvj. Scõm malũ est q̃ luxuria est potens ad retinẽdũ i malo. Vñ Prouer. xxiij Fouea pfunda os aliene, cui irat⁹ est dñs incidet i eã. Qui ei h̃ vicio laborat vix põt capi q̃ dei sunt. vt ptz Daniel. xiij. in senib⁹ de q̃b⁹ dr. Declinauerũt oculos suos vt nõ viderẽt celũ: nec recordarent̃ iudiciorũ iustorũ. Vñ z i euãgelio habet̃. q̃ dũ oĩes alij se excusarẽt inuitati ad prandiuz. ille q̃ vxorẽ duxit se nõ excusauit: sed dixit. vxorẽ duxi ideo nõ possuz venire. Lu. xiiij. Terciũ malũ q̃d efficit luxuria est q̃ durissime seruituti luxurioſus se subijcit, aĩam ei nobilissimã facit fuire corpi et ei⁹ turpissimo mẽbro totũ hoĩem facit seruire mlieri Vñ Tulli⁹. Nullũ g̃ liberũ dico cui mr̃ imperat. leges ponit, vocat: venirẽdũ est, abijcit abeundũ est. Huc g̃ nõ mõ. l. nõ solũ fuũ: sed neq̃ssimũ seruũ iudico. Ex oĩb⁹ istis ptz q̃ntũ q̃re luxuria est vitãda, vicz q̃ valde placet diabolo, vt ptz in demonib⁹ incubis z succubis. De q̃b⁹ late determinãt docto. circa. ij. sniaz. di. viij. Propterea dr Job. xl. q̃ vehemoth dormit i locis humentib⁹. Vaz in luxurie pctõ demon sp̃ binos hoĩes lucrat̃ z emit p vilissimo pcio fede z momẽtanee delectatõis. Ex p̃missis ptz q̃ luxurioſus est q̃daz infern⁹ ia in mõdo hñs ignẽ ꝓcupiscẽtie, fetorẽ imundicie z vermẽ ꝓscie. Vñ Ysiero. in q̃dã epl̃a. O ignis infernal̃ luxuria, cui⁹ materia gula, cui⁹ flãma superbia, cui⁹ scintille p̃ua colloq̃a, cui⁹ fum⁹ infamia, cui⁹ cinis ĩopia, cui⁹ finis gehẽna. Circa scõm de speciebus luxurie ẽ notãdũ q̃ ꝑm s. Tho. ij, ij. q. cliij. plures sunt differẽtie seu species luxurie. q̃rũ quedã ponũt̃. xxxvj. q. j. ca. Lex illa. Et he species excedunt se in malicia. ꝑm q̃ gradatim hic enumerant̃. Prima ẽ fornicatio

simplex. Secũda stupꝛũ. Tercia adulteriuꝫ. Et vtrãq; aggũat raptꝰ. Quarta incestus. Quinta sacrilegiũ. Sexta viciũ ꝺ naturaꝫ. Et ita erũt sex species luxurie Sipo raptꝰ distinguat ab alijs erũt septẽ. Oibꝫ ãt his speciebꝫ peccat ꝺ sextũ ꝓceptũ mortaliter. Ita ꝙ mũmũ mortale luxurie ꝓ ꝙ dãnatur hõ est simplex fornicatio. maiꝰ est stupꝛuꝫ. adhuc maiꝰ est adulteriũ. Et si stupꝛuꝫ vel adulteriũ fiat cũ raptu. tũc amplioꝰ ggũat. cõsequnter vltra ꝑdicta maiꝰ est pctm incestꝰ. vicꝫ cũ ꝙsanguinea vl affini. Et itez oibꝫ ꝑdictis fm genꝰ suũ maiꝰ ẽ sacrilegiũ. qõ ite rũ fm suas circũstãtias grauiꝰ ꝛ ggiꝰ ascẽdit. vicꝫ si cũ sacerdote. si cũ religioso l monialí. si cũ ep̃o. ꝛ sic de alijs sp ascendendo. Et int oĩa maxim̃ũ est viciũ ꝺ naturaꝫ.

Unõ fornicatio simplex est ꝙcubitꝰ soluti cuꝫ soluta priꝰ corrupta. qõ ꝺr ꝓpter stupꝛuꝫ qõ nõ est simplex fornicatio. Et ꝺr solutꝰ ꝛ soluta a vinculo mrimonij. cõsanguinitatiꝫ ꝛ affinitatiꝫ. ordis religiõis ꝛ voti ꝙtinẽtie. Uñ fornicatio ꝓprie ꝺr luxuria viduaꝝ: meretricũ ꝛ ꝙcubinaꝝ. etiã corrupta rũ ꝛc. Et hec simplex fornicatio sp est mortale. ptꝫ illud Thob. iiij. vbi thobias ait filio suo. Attẽde tibi ab oi fornicatõe: ꝛ ꝓter vxorẽ tuã nõ patiaris crimẽ scire. Crimen aũt iportat pctm mortale Et fornicatio est hmõi. quia excludit a regno dei. ad Gal. v. Qui ꝑmissa fornicatiõe ꝛ alijs q̃busdã vicijs dic. Qui talia agũt regnũ dei nõ possidebũt. Et j. ad Corinth. vj. Nolite errare: neq; fornicarij neq; idolis ſuiẽtes: neq; adulti neq; molles ꝛc. regnũ dei possidebũt. q̃si di. nullꝰ illoꝝ regnũ dei possidebit. Item ad Ephes. v. Scitote qm̃ oĩs fornicatoꝛ aut ũmũdꝰ aut auarꝰ: qõ est idolorũ ſuitꝰ nõ hꝫ hereditatẽ in regno dei. Et ꝓhibẽt i canone. xxxij. q. iiij. Dicat. ꝛ can. Deretricel. Si g ꝑ simplici forĩcatõe ꝙs dãnat. ꝙnto magis ꝑ seq̃ntibꝫ speciebꝫ luxurie q̃ multo sunt ggioꝛa pcta vt supꝛ. Aꝝ illo ptꝫ ꝙ luxuria est valde malũ pctm. qz nunq; ꝓt scienter ꝛ volũtarie fieri sine peccato mortali. Uñ occidere hoiem ꝓt fieri sine pctõ mortali. dũmõ fiat ꝑ viã iuris ꝛ iusticie. Ita furari ꝙs possꝫ alicd sibi necessariũ sine mortali. dũmodo cẽt i extrema necessitate. ita ꝛ in festo posset ꝙs scienter laborare sine mortali postulãte necessitate. Sicꝫ ꝙs irasci ꝓt sine pctõ. fm illud pꝭ. Irascimini et nolite peccare. sed nullꝰ ꝓt scienter ꝛ volũtarie fornicari siue luxuriari sine peccato mortali vt dictũ est. Unde est ꝙ si hõ mlta bona fecerit: ꝛ nullũ pctm admiserit nisi vnã fornicationẽ simplicez. si tũc decedit absq; pnia eternalit dãnabit. Et dixi notanter supꝛa: scient ꝛ volũtarie. qz si ignorant fieret vt mlt pbabilr crederet esse virũ suũ q̃ tu nõ esset suus. vl mulier q̃cunq; nõ hꝫet vsum rõnis ꝑ tpe nõ esset mortale. Ita si mlr cõprimeret ꝑ vim nõ essꝫ mortale si nõ ꝙsentiret. qz nõ esset volũtariũ. Secũda autẽ species vt supꝛ. est stupꝛũ. q̃ est illegitim cõcubitꝰ q̃ virginal integritas corrupit nlla pactione. s. ꝓiugali ꝓcedẽte. Et hec species est grauioꝛ q̃s simplex fornicatio. ptꝫ qz valde multa mala ex stupꝛo sequunt. Prio qz illa riat virgini si eã vi oppꝛimit aut ꝑbis sedu cit. ꝓpter qõ tenet in foro ꝙscie ꝛ ex diuina lege q eã ducat aut ei satisfaciat. l se cũ ea cõponat. nõ obstãte q poniteat de pctõ. Uñ Exo. xxij. ꝺr Si seduxerit ꝙs ꝓginẽ nõdum ꝺspõsatã dormieritq; cũ ea: dotabit eã ꝛ habebit eã vxorẽ. Si aũt pr ꝓginis dare noluerit: reddat pecuniam iuxta modũ dotis quã ꝓgines recipe ꝙsueuerunt. Si aũr ꝙs ꝓginẽ rapuerit ꝛ stupꝛauerit adhuc ggius est pctm. Et silr si vi oppꝛimat. tal eni puniend est pnia publica. xxxvij. q. ij. Rapꝛor. Secõm malũ qõ sequit ex stupꝛo. qz cõtercorrupta incurrit infamiã. vl ad minꝰ macorrupta incurrit infamiã. vl ad minꝰ maliã suspitionẽ. ꝓpter qõ sepe ipedit a legitimo mrimonio ꝙtrahẽdo. qz ꝓpter infamiã nullus libent ducit eã in vxorẽ saltẽ facilr. Tertiũ q ꝑ ꝟ ponit in via meretricandi. qz fama ꝛ ꝓginitate pdita ꝓnior fit ad malus. et sic in corpe ꝛ aĩa destruit. Et sic q̃q; ꝙmittit q ꝙ deflorat ꝓginẽ est aliq̃n occasio mille fornicationũ ꝙs ipa postmodũ cõmittit. Aꝝ si nõ fuisset corrupta neq; q̃q; hec feciſſet. ꝙn potꝰ ꝓginitatẽ suã ꝙseruasset. aut ad mrimoniũ ꝙuolasset. Illiꝰ habemꝰ silitudinẽ. Sicut cĩ ille ꝙ rũpit ꝓmo clausurã vl sepẽ alicuiꝰ orti vl vince occasio ẽ multoꝝ dãnoꝝ q̃ sequunt ꝑ alios. Sic i ꝓposito. Uñ dicit regula iuris. q ꝙ occasionẽ dãni dat: dãnũ dedisse videt. ita facit ille stupꝛãs virginẽ. Nõ sufficit g ꝙfiteri ꝛ vicere. Ego stupraui ꝓginẽ. Sꝫ oportet ꝙ illi sit satisfactũ vel ĩ vxorez ducẽdo aut dotãdo. ꝛ parẽtib

si illis ꝓstat recõciliãdo⁊ satis faciendo, oꝓtet etiã ꝓfiteri de pctis multis seq̃ntibꝫ ex stupro q̃bꝫ dedit cãm aut occasionẽ Vñ ex ℔ cõmittit sepe incest⁹ vbi cõsanguinei vnã cognoscũt ĩmo adulteriũ ⁊ sacrilegiũ Quartũ malũ, q⁹ ex ℔ nõnũq̃ sequit volũtaria ipeditio ꝓlis p venena sterilitat⁹ ⁊ p ꝓcubit⁹ indebitos pcĩ ɔ naturã, etiã p mł̃ tiplicatõnẽ actuũ cũ plibꝫ cc. ĩmo qñq̃ qõ grau⁹ est sequit ex ℔ pctõ ꝓcreatio aboꝛsus ⁊ occisio ꝓlis, interdũ nõdũ baptizati. ⁊ sic de alijs. Ex q̃bꝫ ptz q stuprans graui ter ĩmo grauissime peccat ꝓpter hec mala. ĩmo sic deteriorat terrã ꝑginis q ista q̃ poterat reddere fructũ centesimũ solũ reddit sexagesimũ vł̃ tricesimũ aut nullũ. Quintũ malũ q⁹ p stupr̃ũ recipit thesaur⁹ ĩrrecuperabił ꝑginitatis. Vñ Hiero. ad eustochiũ virginẽ. Audenter loq̃r cũ oĩa possit deus, suscitare virginẽ nõ ꝑt post ruinaz. Valet q̃dẽ liberare de pena: ꝛ nõ valet coꝛonare coꝛruptã. supple de lege dei ordĩata. h⁹ pctĩ magnitudinẽ oñdit scriptura Genẽ. xxxiij. vbi ꝺr q Sichen fili⁹ Emoꝛ q dynã filiaz Iacob defloꝛauit: interfect⁹ est p filios Jacob cũ pfe suoꝛ toto ꝓlo oꝛbis sue. Ex his ptz q stupr̃ũ põt cõmitti triplicit̃. Prio violando virginẽ etiã cũ ei⁹ ɔsensu. Secõ faciendo illud p vim. Tercio rapiẽdo eaz de domo pris. De ℔ plura habent. xxvij. q. ij. Raptoꝛ. ⁊ ca. seq̃nti. ⁊. xxxvj. q. j. ⁊. q. ij. p totũ. ℔ Tercia species luxurie est adulteriũ. Est aũt adulteriũ illicit⁹ ɔcubitus q̃ cõiugalis thoꝛus violat. Et ꝺr adulteriuz q̃si accessus ad aliũ thoꝛ. ⁊ sp ẽ graue moꝛtale pctũ. Prio q notãdũ q adulteriũ põt cõmitti q̃ntuplicit̃. Prio si vna ꝓsona ẽ soluta ⁊ alia in mr̃imonio tũc est moꝛtale. q̃a vt sup̃ dictũ ẽ fm aplm. j. ad Coꝛ. vj. adulteri regnũ dei nõ possidebũt. Secõ si ambe ꝓsone sunt in mr̃imonio cõstitute. tũc ẽ graui⁹ q̃z si solũ vna. Vñ notati de crimie adulterij aut blasphemie iubent fm legez lapidari. vt ptz in lege Leuit. xxiij. ⁊ Deutero. xxij. Ita ⁊ Job. vij. dicit saluatoꝛ repetendo legẽ. Qui sine pctõ est mittat pri⁹ in illã lapidẽ. Tercio si alicui⁹ mariti vxoꝛ vi de domo rapiat̃. tũc est iteꝝ graui⁹ vt patet sup̃ de raptoꝛibꝫ. Quarto si vxoꝛ rapta ꝓ violentiã vi oppr̃imat̃ tũc iteꝝ graui⁹ est. Quinto si fuerint ꝓsone ad inuicẽ ɔsanguinee. vel vna fuerit in sacris vł̃ religiosa. tũc adhuc est graui⁹. ptz illud exꝑsse⁹. Nã peccata luxurie sp aggrauant̃ fm q plures et grauioꝛes circũstantie pctõꝝ ipm ɔtingũt Est tñ verꝝ q vir adulter ceteris paribꝫ graui⁹ peccat q̃z mł̃er adultera. Vir enĩ fm Aug. de adulterinis cõiugijs ẽ foꝛtioꝛ ad resistendũ cõcupiscẽtie. ⁊ hꝫ rõnẽ maioꝛez. ⁊ mulier est sibi ad regendũ cõmissa. Et ĩo directe vir adulterãdo aut foꝛnicãdo graui⁹ peccat muliere. licꝫ vterq̃ peccet moꝛtaliter. Et dixi notant̃ ceter⁹ paribꝫ. q⁹ p accidens siue ex certis causis illicit⁹ ɔcubitus mulier⁹ ⁊ matrie adulteriũ fit graui⁹ ⁊ fugibilioꝛ q̃z viri. vicꝫ ꝓpter ea q̃ nata sunt sequi ex eo. vt occisio ꝓlis, impeditio ɔcept⁹ ꝓcreatio aboꝛsus, aggrauatio filioꝝ legitimoꝝ ĩ hereditate eis debita q̃ sepe partim dat̃ spurio. ⁊ tñ solis legitimis filijs debeb̃.

Exemplꝫ de adulterio. Juuenis q̃dã peccauit cũ vxoꝛe ꝓximi sui quẽ deus plagauit vt moꝛeret̃ subitanee ⁊ sine cõfessione ⁊ sacris. q̃ post moꝛtẽ ex ꝓmissiõe diuina in terroꝛẽ adulteroꝝ apparuit adultere rauca voce ⁊ q̃rulosa Et ipa quesiuit de statu suo. rñdit. dãnat⁹ sum ꝓpter adulteria q̃ tecũ cõmisi. Et subiũxit. vis videre ardoꝛẽ meũ quõ int⁹ ⁊ foꝛis ardeo. emisit vnã q̃ fuit sicut cuprum bulliẽs. ex q̃ ipa territa ꝓfitebat̃ ⁊ vitã suã emẽdauit. Quarta species luxurie est incest⁹. q̃ est illicit⁹ cõcubitus ɔsanguineoꝝ vł̃ affiniũ ad inuicem in gradu. phibito. siue ℔ sit int̃ cõsanguineos siue int̃ affines. Et ℔ pctũ est tãto gui⁹ q̃nto gdus cõsanguinitat⁹ vł̃ affinitat⁹ est ꝓpinquioꝛ. De ℔ habet̃. xxxvj. q. j. Cũ ergo. ⁊ extra de eo q̃ cognouit cõsang. p totuz. et de cõsang. ⁊ affi. p totũ. Vbi sciendũ q nõ solũ inter p̃dictos ℔ pctũ cõmittit̃. sz etiaz ille q̃ spõsam fratr⁹ sui licet ab eo incognitã ducit in vxoꝛẽ vł̃ alias carnal̃r eã cognoscit: incestum cõmittit. vt habet̃. xxvij. q. ij. Hi quis. ⁊ ca. seq̃nti. Item. xxxij. q. vij. ca. Adulterij. ꝺr q incestus ĩ se est gui⁹ adulterio. Quãtũ aũt ℔ pctũ sit detestabile bñ ostendit apl⁹. j. ad Coꝛ. v. Qui tradidit sathanc illũ foꝛnicatoꝛẽ q̃ cũ nouerca sua foꝛnicatus fuerat. Et. ij. Reg. xiij. Amon q̃ soroꝛem suã Thamar coꝛruperat interfect⁹ est a fratre suo Absalon. Sic legit̃ de rege sceleſto Antiocho vt refert Tirbulius. q⁹

ꝑriam filiã cognouit: ⁊ vltio diuĩa eũ secuta est, qz ꝑ fulmẽ cõbustus est. ¶ Quinta species dr sacrilegiũ, ⁊ est illicitꝰ ꝓcubitus q̃ ꝓtinẽtia deo sacrata ledit siue violat. Et dicit Alexãder de hal. q ꝓtinẽtia do sacrata dr ꝓtinentia de religiosis ꝑfessis siue viris siue mlieribꝫ siue ĩ his q̃ susceperunt sacros ordies. Et q̃ votũ ꝓtinẽtie emiserũt Oim enĩ taliũ ꝓcubitꝰ sacrilegiũ est. Dicit enĩ sacrilegiũ violatio siue lesio vl irreuerẽtia vl illicita vsurpatio sacre rei inuito dño. Et sic dr sacrilegiũ q̃si sacri lediũ. i. sacrũ ledendo. Quelibet aũt dictaꝝ ꝓtinẽtiaꝝ ẽ sacra. qz deo oblata. Et est actꝰ religiõis tal observatio castitat, qz ad diuinũ cultũ ordinata. Et ꝑ ꝓcubitũ violat inuito dño. s. deo cui se hõ deuouit ꝑ castitatẽ. Et q̃ ptz q̃ oẽs sacrilegi sunt fidei fractores q̃ ad deum. qz tales peccãt ꝓtra fidẽ deo datã qua deo se obligauerũt ad seruandũ castitatez. Hoc aũt pctm̃ sacrilegiũ est oĩbꝫ p̃cedẽtibꝫ speciebꝫ luxurie gũius. s. fornicatõe stupro adulterio: ⁊ incestu. eo q̃ tales maiorẽ iniuriaz faciũt deo q̃ fornicatores. stuprantes. adulteri ⁊ incestuosi. In eo q̃ suã ꝓtinẽtiã spũalit deo deuouerũt. ptz illud. xxvij. q. j. Ut lex. vbi Innocẽ. papa spealit subdyaconis. dyaconis. sacerdotibꝫ ⁊ religiosis ꝑcepit ꝓtinẽtiã. Idẽ dicit Innocẽ. terciꝰ extra de vi. ⁊ bo. cle. Ut clericoꝝ. Et iõ cõtinẽtia est ãnexa ordini sacro. lxxxiij. di. Luz in ꝓterito. ⁊. xxxj. di. Añ terminũ. ⁊ ca. Alit Ubi etiã tangit ordo subdyaconatꝰ. transgressor aũt voti castitat peior adultero iudicat. xxvij. q. j. Sicut. et ca. Impudicas. Et h̃ pctm̃ est tanto grauiꝰ q̃nto ꝑsona talis se magis ac magis deo obligauit. Huius enĩ peccat q̃ fecit votũ solẽne q̃ ꝑuatum. sicut ille q̃ est in sacris ordinibꝫ cõstitutus grauiꝰ peccat q̃ ꝑsona secl'aris q̃ votũ castitatis emisit. Et in sacris ordibꝫ grauius peccat dyaconꝰ q̃ subdyaconus. Et adhuc gũius sacerdos. Et ítez gũius ꝑsona religiosa q̃ sacerdos laicalis. Et gũissime iter illos eps. q̃ dz esse in statu ꝑfectõis Iõ dr Esa. lij. de clerici signant in sacri cõstitutis. Mũdamini q̃ fertis vasa dñi. qđ ⁊ de oĩbꝫ ꝑsonis deo dicat intelligi ꝓt. Uñ sicut q̃ calicẽ in lutũ ꝓiceret gũit peccaret. sic gũit imo gũius peccat in sacri ꝓstitutꝰ. Uel mlr secũ sacrilegiũ cõmittens. qz non calicẽ sed ꝑsonã deo sacratã in lutũ peccati ꝓiciũt. ¶ Sexta species luxurie ẽ pctm̃ ꝺ̃ naturã. ꝑ quã ĩtelligit ois iordinata effusio semis volũtarie extra vas sibi debitũ in ordie ad generatõez. ꝑdicãdo ãt de h̃ vicio publice q̃libet dz esse cautꝰ. Et tm̃ in genere de ipo loq̃. taliter tñ q̃ q̃ rei sunt ex h̃ valeãt cognoscere culpã suã. Hz species ⁊ modos hꝰ turpitudinis nõ exped ir particulariter coã ꝓpo explicare ne pure aures maculent: ⁊ ne q̃s facere discat qđ ignorat. Attñ referã vnũ exẽplũ. Quidaz sonomita pcussus a deo et ad extrema veniens: ⁊ ãmonitꝰ ad ꝓtritionẽ ⁊ ꝑfessionem ⁊ sacramẽtoꝝ ꝓceptionẽ. rñdit desperando. ad q̃d sup me diuinũ auxiliũ ĩuocabo. Ec ce iã video patulũ infernũ. demões sunt ꝓcipientes ⁊ parati ad me recipiendũ. Cũq̃ dicerẽt eivt se signaret. miser ille sic desperat q̃si nihil aduertẽs clausis oculꝫ auertitha em ⁊ cũ diris clamoribꝫ aĩam exalauit. Ode vtinã plures etiã ĩ mrimonio existẽtes gũitatẽ bui ꝓcti aduerterẽt. imo mulieres aut ꝗgines sil iacẽtes et iuuenes ze. q̃nuz detestat deꝰ h̃ pctm̃. imo ⁊ angeli scti fugientes indubie terrerent ⁊ trepidarẽt in tali cogitãdo aut ꝓpetrãdo. imo et sepi mlier vidua. ꝗgo aut maritata sola iacens. Adhuc ponã vnũ exẽplũ de incestu. et sacrilegio. Quedã sctimonialis vidẽs se ꝓcepisse ne ꝑderet pctm̃ partũ ĩtra se necauit. post ea infirmata gũissime ob nimiã verecũdiam ꝓfessis alꝫs pctis. h̃ pctm̃ obticuit. sicq̃ expirauit. Pro cuiꝰ aĩa cũ q̃dã cognata eius laborares. defuncta ei ĩ ozone visibiliter apparuit. infantẽ igneũ in mãibꝫ gestans: ⁊ ait. Infantẽ hũc ꝓcepi animatuz hũc ĩterfeci. Uñ indesinent illũ in tormẽtis circũfero. sed si de h̃ ima nissimo pctõ ꝓfessionẽ fecissem gr̃am apud deũ inuenissem. Ex h̃ colligit q̃ pctã q̃ hic nõ detegunt ꝑ ꝑfessionez. nẽ: in futuro detegent ꝑ penalẽ ꝓfessionez. Hec de scda pte. ¶ Quãtũ ad terciũ videndũ est quõ sit ꝓfitenduz de pctõ luxurie. Et põt rñderi q̃ ex p̃mi ssis de speciebꝫ luxurie q̃ dicta sunt sufficienter oĩdit gliter de eo fieri ꝓfessio dz. Attñ vt lati intelligatis q̃lit de illo pctõ q̃ntũ ad cogitationes ꝗba ⁊ facta ꝓfitendũ sit. est notãdũ q̃ ꝓfesurus de luxuria ꝓsideret ꝓmo an cogitationes carnales circa venerea cũ quadã de-

lectatiõe et ꝯcupīa in aīo morari ꝓmiserit. nõ statī excludẽdo eas vt potuit, z an aliqñ ꝯsenserit i delectationẽ seq̃ntẽ hmõi cogitatões libidinosas. Ita z si noluerit op⁹ ꝑplere tñ voluit deliberate talia carnalia cogitare ꝓpter delectari i eis. Insup ꝯsideret an oscula: amplex⁹ libidinosos: tact⁹ ipudicos z ꝯsilia ad actũ venereũ incitātia cũ ꝑsona mr̃imonialit sibi nõ ꝯiuncta exercuerit. Itẽ an ꝑ ꝓba: aspect⁹: tact⁹ z cetera libidinosa: ꝯcupiam carnalẽ aut stimulũ carnis i se volũtarie z deliberate excitauerit. vt videndo vl tangẽdo zc. ꝑsonã mr̃imonialit sibi nõ ꝯiunctã eo fine q̃ ꝓuocaret ad stimulũ carnis zc. Vl forte seipm ipudice tangẽdo z sic ad venerea ꝓuocãdo qđ mains est. An etiã ꝑ ꝓba: ꝓmissiões aut munera: vl alia filia ꝑsonã sibi mr̃imonialr ñ ꝯiunctã ad cõsensuz illicitũ attrahere voluit. Scõdo ꝑncipalr ꝯsideret an ex aliq̃ dicto⁹, vl forte ex tactu genitaliũ suo⁹, vl aliq̃ ꝓpzitu alio carnis sue secuta sit i eo pollutio in vigilia. z an hmõi pollutionẽ causa delectatõis veneree expiende volũtarie sibi ꝓcurauerit, et ꝑ est gũ⁹. et vna species pcti ꝫ naturã. quã aliq̃ vocãt mollicieẽ. Circa ꝑ dicat ꝯfessori an dormiẽdo passus sit pollutionẽ ex aliq̃ supdicto⁹ aut ex aliq̃ actia cã mala q̃ ꝑcessit in vigilia. et maxie antea aut post i vigilia ꝯsenserit in illã nocturnã fantasiã z pollutionẽ ꝓpter delectationẽ q̃ in ea sentit. ¶ Tercio ꝯsideret an ex ꝑdict⁹ cogitatõibus aut gestibus libidinosis ꝯsenserit in op⁹ luxurie exercendũ cũ ꝑsona sibi nõ mr̃imonialr cõiuncta. Ita q̃ illud voluisset si possibilitas affuisset, aut si ausus fuisset ꝑ timore aut verecũdia. Vl tal volũtari⁹ ꝯsensus i mente est gũ⁹ pctm̃ mortale. dato q̃ etiã nunq̃ sequat act⁹ exterior. Si ꝯ opus carnale exercuit cũ ꝑsona sibi mr̃imonialr nõ ꝯiuncta: cõsideret statũ vtriusq̃ ꝑsone vicz suũ ꝑpi⁹ z alteri⁹ cũ q̃ peccauit. qz si vtraq̃ soluta. sic est simplex fornicatio vt, s. que tñ sp est pctm̃ mortale. Si vero altera ꝑsona⁹ vl vtraq̃ fuit i matrimõio: sic est adulteriũ, z gui⁹ si ambe ꝑsone fuerũt i mr̃imõio q̃ si vna sola ceteris paribꝫ. qz staret vnã esse extra mr̃imoniũ z deo dicatã, vt sacerdotẽ vl ꝑsonã religiosã zc. tũc gũ⁹ esset q̃ adulteriũ in se. Etiã si ambe ꝑsone adulterãtes eẽnt i mr̃imonio.

Si vero ꝑsona cũ q̃ peccauit fuit virgo sic est stupr̃ũ. Si i ꝯsanguinitate vl affinitate ꝓpinq̃: sic est incest⁹. Et ꝯsideret q̃ gdu ꝯsanguinitat vl affinitatis. qz ꝓpinq̃tas auget pctm̃. Nõ ei sufficit dicere, peccaui cũ cõsanguinea vl affini. Sed oz declarare an ꝓpe fuerit ꝯiuncta vl nõ: z q̃ntũ. Est tñ verũ vt dicũt doc. san. Tho. z alij q̃ adulteriuz est gui⁹ pctm̃ q̃ simplex stupr̃uz, sec⁹ si fuit raptus virgis, vicz ꝑ violentiã oppssa, qđ est gue pctm̃. Suo mõ rapt⁹ vxoris mlto guior est q̃ simplex adulteriũ. Et g̃ i talibꝫ oportet ꝯsiderare circũstãtias aggrauãtes. Quarto ꝯsideãdũ est si vtraq̃ ꝑsona⁹ vel altera fuerit religiosa vl in sacris ordiꝫ cõstituta, z sic fuit sacrilegiuz qđ est gui⁹ oibꝫ ꝓdict⁹ pctis luxurie, ꝓter q̃ pctõ ꝫ naturaz vt ptz ex supdictis circa lram J. saltem ꝝm gen⁹ suuz. qz posset incest⁹ aggrauari vt si fieret cũ mre. talis guior esset q̃ simplex sacrilegiũ. Habz etiã sacrilegiũ suos gd⁹ vt ptz. s. vicz ꝝm q̃ ꝑsona est pl⁹ aut min⁹ religiosa siue i altiori l strictiori religiõe. Suo mõ de sacerdotibꝫ z alijs i sacr⁹ ordiꝫ cõstitutis pctm̃ est tãto guius q̃nto sacer ordo est maior aut dignitas sacerdotal, z sic de alijs. Quito cõsideret an op⁹ carnale aliter ꝓpetrauerit q̃ sit ordo ad quẽ natura ad ꝑ deputauit. Et circa ꝑ diligent⁹ ꝯsideret modos z species pcti ꝫ naturã. Vñ q̃ntũcũq̃ opus carnale nõ fit eodẽ mõ q̃ cõiter fieri solet. vicz vt masculus supr̃ z femina infra iaceãt, z cũ debito vase zc. tunc sp est pctm̃ ꝫ naturã, licz nõ sp sit sodomiticũ, talia g̃ pctã recitent q̃ntũcũq̃ sint turpia rõe opis i se aut rõne circũstãtiaz. Nõ dz enim hõ obticere sub piculo salut⁹ sue, sed dz taliter ea cõfessori dicere q̃ ipe noscat sufficienter speciẽ pcti cõmissi: modũ z circũstantiã: nec retrahat eũ pudor aut verecũdia q̃ nõ retraxit ipm ab ope cũ vtiq̃ maiorẽ debuit hẽ pudorẽ tãtũ pctm̃ faciẽdo corã oculi oipotent⁹ dei z angeli sui. q̃ nunc i cõfessione cũ dicit occulte pctm̃ suũ cõfessori loco dei. Hoc pctm̃ ꝫ naturã ꝝm suũ genus qđ hõ cõmittit vl in seipo vl cũ alia ꝑsona mai⁹ est oibꝫ pctis ꝓcedẽtibꝫ. Dixi ꝝm gen⁹ suũ. nã stat q̃ aliqđ pctm̃ ꝫ naturam sit min⁹ q̃ certũ adulteriũ zc. Certo consideret an aliqđ ꝓdictoz pctõz ꝓpetrauerit in festo aut tpe ieiunioz vl abstinẽtie, aut ĩ

locis sacris, vel an abortiuũ volũtarie procurauerit vl' procurari fecerit, vel ꝓceptoꝛ fet' in vtero q̃litercũq; ipediuerit ne ꝓcipet, an aliq̃ taliũ ei ꝓtigerit ꝓpter strictura vestiũ aut cingulũ aut chorea vl' alia ĩmoderataꝫ corpis agitatione, vel forte talia facere studuerit alias mlieres vl' docuerit. ⁊ q̃d periculi ex hĩ secutũ fuerit. Debꝫ etiã ꝑsiderare cõfitẽs circa hĩ pctm̃ si se ornauit vestibꝫ aut colore ĩ facie vt alias ꝑsonas mr̃imonialit' sibi ñ ꝓiũctas ad hĩ pctm̃ ĩduceret ⁊c. Hec pcta luxurie sũt diligẽtissime cauẽda. qr ĩ nullo alio pctõ tm̃ diabol' dñat' hoi ⁊ ipm illaq̃at sicut ĩ hĩ pctõ ꝓpter mlta mala ⁊ pcta q̃ inde sequunt'. vt audist' sup̃ ó spe cieb' luxurie lati'. Prebabita aũt diligenti discussiõe pctoꝝ cũ detestatõe ⁊ facta ꝓfessione cũ ꝓceptõe sacr̃i absolutõis. de' parat' ẽ hec oia dimittere q̃ntũcũq; sint ḡuia ⁊ horrẽda. De q̃. s. audist'. xxvij. H. ⁊ ser. xxv. A B ꝑ totũ. H Ut aũt cogŝcat' q̃ntũ sit piculũ ꝓfitẽtiũ nõ pure cõfiteri sed obticere aliq̃ pcta. De hĩ audiat' vnũ exemplũ qõ scribit Cesari' ĩ dyal'. di. iij. ca. vlti. ad nr̃am istructõez di. Duo frẽs erãt q̃rũ vn' dñi pape pn̄iari' erat. alter ꝓ inocẽs ⁊ pi', ⁊ discurrebãt ad pdicãdũ. Tandẽ recepti in q̃ddã castꝝ cuiusdaꝫ nobil' mr̃one missã ibi celebrauer̃t ex q̃ gaudia mltũ erat dña. ⁊ ĩtra se cogitauit di. Neq̃q̃ oportꝫ te hos formidare nec verecũdari: sꝫ secure poterꝫ cõfiteri cũ sint pegrini ⁊ tibi ignoti. Et sic dũ vni eoꝝ ꝓfiteret alter fr̃ vidit ĩ spũ q̃ ad singl'a pcta de ore ei' bufo pessim' egrediebat' ab eccia saltãdo. tandẽ verecundia deiecta hec mlr q̃ddã enorme pctm̃ ꝓfiteri noluit sed celauit. iõ bufones añ expulsi cũ terribili draconẽ redeũtes ĩ os ei' intrauerũt vt ꝑus. Frib' aute recedẽtib' narrauit iunior penitẽtiario quõ totã serie predictã vidisset ĩ spũ. ex q̃ tritus erat penitẽtiarius: ⁊ ad dñam exhortãdã redijt quaꝫ defunctã iuenit. vnde ꝓtristati frẽs ieiunijs ⁊ oꝛonib' sedule insistũt donec die tercia nobilis illa defuncta apparuit illis draconeꝫ horribilẽ eẽtando. Cui' collũ duo crudeles serpẽtes amplexãdo cingebãt. ⁊ ex ipis ignis sulphureus fetidissim' manabat. ei' etiã man' a duob' magnis canib' deuorab'. ⁊ aures ei' sagittis igneis replebant' cui' etiã caput lacerte venenosissime rodebant. Uñ frẽs territi corruerũt. quib' illa. Amici dei oipotẽt' ne timeatis Nã ego sũ illa infelicissima multoꝝ pctoꝝ vob' ꝓdie ꝓfessa ficte ⁊ nõ integre. qr vnuꝫ pctm̃ qõ cũ ꝓsanguineo cõmisi verecũdata in confessione celaui. iõ ꝓpetue sum dãnata. quã petitẽtiari' ex parte oipotẽtis ⁊ dñi nr̃i Jesu xp̃i adiurauit vt penã suaꝫ declararet. r̃ndit illa. Capit' mei lacerte puniũt me ꝓpter capit' superflua ornamẽta. bufones oculoꝝ puniũt illicitos aspect'. sil'r sagitte puniũt nepharios auriuꝫ audit'. sil'r igne sulphureo punit' os meũ ꝓpter blasphemiasꝫ detractiones ⁊ cantilenas. oscula turpia ⁊ ꝯ niloquia ĩmũda. sil'r ꝓtra illicitos tactus ⁊ amplex' serpẽtes vbera sugũt ⁊ mordẽt et cingũt meũ collũ. Canes ꝓ manus meas corrodũt q̃s ad nutriẽdũ ipos canes ⁊ subtrahẽdo paupib' xp̃i exhibui. Et qr eas ornulis ⁊ gẽmis luxuriose ornaui. Duc ergaꝫ crudelissimũ draconẽ eẽto ꝓtra ꝓcubitus luxuriosos a quo viscera mea ⁊ mulierbria mea intolerabil'r cõburunt' cũ tibijs et genib' ⁊ femoribꝫ. Cui penitẽtiarius ait. que sunt pcta q̃b' plures dãnat'. r̃ndit illa. boies masculini sex' cũctis mortalib' pcris damnant'. mlieres ꝓ pcipue ꝓpter q̃tuor genera pctoꝝ dãnant'. s. lingue ⁊ ornat' superflui. sortilegij ⁊ ficte ꝓfessiõis ꝓpter nimia verecundiã. Requisita vero an suffragijs iuuari possit. subito draco crudelis eã ad infernũ traxit. Perpẽdam' g̃ vtilitates q̃s hõ ꝓficitur ex pura ꝓfessiõe. vt sic fm̃ dei volũtatẽ vere mũdemur ⁊ sctificemur hĩ ꝑ gr̃am et futuro ꝑ gloriam. Amen.

¶ Dñica in passione. // Sermo. xxx.

Quis ex vobis me

Quarguet de pctõ. si veritatẽ dico q̃re nõ credit' mihi. q̃ ex deo est verba dei audit. Joh. viij. In pcedẽti dñica audist' quõ dñs iesus oñdit suã pietatẽ ⁊ misericordiã oib'. exẽplo turbe quã pauit in desto q̃nq; panib' et duob' piscib'. et quõ nos illis panib' signat' ꝑ q̃dragesimaꝫ celebrari debem' spũaliꝛ. signat' pane pnie q̃ mãducari debet in q̃nq; particul'. Huc ꝓ indicabodierno euãgelio nob' ꝓponit' quõ mãducare debem' panẽ meditatõis dñice passionis q̃ erat vn' ex q̃nq; panib'. q̃ fractus est ꝑ q̃nq; frusta. fm̃ q̃nq; vulnera q̃ ꝑcipalit'

sustinuit xps q̄ nō obtulit sanguinē hircorū aut vitulorū sue brutorū. vt factū est ī veteꝛe, sed sanguiez ꝓpriū obtulit deo pr̄i ad mūdandū ꝯscias nr̄as ab opibus mortuis. i. pctis mortalibꝫ. vt essemus p̄ ꝫ participes etne hereditat̄ nob̄ repꝛomisse. De q̄bꝫ dic̄ apl's ī hodierna epl'a ad Heb. ix. Et ꝫ ino cētissime. Et⁹ ḡ inocētiā ipe dñs ieſus ostē dit ī ꝓbis themat̄ di. Quis ex vo. arg. me. tc̄. vbi. ḡ. ꝓro gr̄a Aue. ¶ Quis ex vo. tc̄. Pꝛio itendo dicere textū euāgelīū. tqñ dictus sit. et q̄re dicat̄ dñica ī passiōe. Scdo intellectū euāg. ī duab⁹ particul'. Tercio q̄ dā dubia huic tp̄i accōmoda. ¶ Text⁹ Jn i. t. d. i. turbis iudeoꝝ. z ꝑncipib⁹ sacerdotū. Quis ex vob arguet me de pctō. sive ritatē dico q̄re ñ creditis mihi. q̄ ex ꝺo ꝓba dei audit. ꝓterea vos nō audit̄ qz ex deo nō estis. Rñderūt ḡ iudei z dixerūt ei. Nōne bñ dicim⁹ nos qz samaritan⁹ es et demoniū habes. Rñdit ieſus. ego demoniū ñ habeo: ſz honorifico p̄rez meū. z vos inhonorast̄ me. Ego aūt nō q̄ro gl'az meā est q̄ q̄rat z iudicet. Amē amē dico vobis. si q̄s ꝯmonē meū ꝯuauerit: mortē ñ videbit in eternū. Dixerūt ḡ iudei. nūc cognouim⁹ qz demoniū habes. Abraaz mortu⁹ ē z ꝓphe. z tu dicis. si q̄s ꝯmonē meū ꝯuauerit mortē nō gustabit in etnū. Numq̄d tu maior es pr̄e nr̄o abraam q̄ mortu⁹ est: z ꝓphe mortui sunt. quē teipm facis? Rñdit ieſus. si ego glorifico meipm gl'a mea nihil est. Est pater me⁹ q̄ glorificat me quē vos dicitis. qz d̄s vr̄ est: z nō cognouistis eū. ego aūt noui eū. et si dixero nō scio eū: ero vob̄ sil'is mēdax. sed scio eū z ꝯmonē ei⁹ seruo. Abraam p̄r vr̄ exultauit vt videret diē meū: z vidit z gauisus est. Dixerūt ḡ iudei ad eū. q̄n q̄ginta ānos nō dū hēs z abraaz vidisti. Dixit eis ieſus. Amē amē dico vob̄. añq̄ abraā fieret ego sum. tulerūt ḡ lapides vt iacerēt ī eū. Jesus aūt abscōdit se et exiuit de tēplo Joh. viij.

A Di. q̄s. qñ dñs ieſus dixit hodiernū euāge. Rūr q̄ āno xp̄i dñi. xxxij. cōpleto. z p̄dicatōis sue anno. ij. ī octobr̄i. x. kal'. octobr̄is. ꝫ est ī crastino mathei apl'i z euāgeliste. Nā postq̄ dns diu disputauit cū iudeis ḡuit eos arguēdo z dicēdo eis. vos ex p̄re diabolo estis Joh. viij. nō ex abraā qz nō facitis opa abrae. z subiūgit. Ego si veritatē vob̄ dico cur nō creditis mihi. ac si diceret. ꝓpterea vr̄a est recipe falsa z mēdacia z ñ vera. Hz qz posset dicere q̄ nos nō credim⁹ tibi. ꝫ est ꝓpter maliciā tuam z pctā. qz violasti sabbatū. z nō ꝓpter odiū veritatis sic nob̄ ascribis. iō subiūgit hodiernū euang. di. Quis ex vo. arguet me ō pec cato. B Hz tūc di. q̄s. q̄re hodierna dñica ōr dñica ī passiōe vl' de passiōe. Rūr q̄ nō iō ōr dñica in passiōe q̄ ista die dñs sit passus. sed qz bodie sctā eccia q̄ p totā q̄ drageſimā ꝓteritā fecit officiū pn̄e. bodie incipit officiū de passiōe dñi. ꝓpter duas rōnes. ꝓma ex pte xp̄i. scda ex pte nr̄a. Quantū ad ꝓmū qz bodie iudei ꝯgregati in cōcilio generali ī ciuitate hierl'm determinauer̄t diffinierūt z ꝯcluserunt q̄ xp̄s morer̄et. qz tot⁹ mōs ꝯuertebat̄ ad xp̄m ꝓpter magnū miracl'm qd̄ fecerat ī suscitatōe lazari q̄dri duani fetidi z corrupti. de q̄ dicit Augu. q̄ narrabat q̄ viderat ī alio mōdo. dicēs q̄ nullus poterat euadere de inferno. nec saluari nisi p xp̄m. Et narrabat penas dānatoꝝ z gl'iam angeloꝝ q̄ viderat. ꝓpter qd̄ ml'ti iudei ꝯuertebāt ad xp̄m. Jō ꝑncipes. doctores z maiores tenuerūt ꝯcilium. de q̄ dicit Joh. xj. Collegerūt pōtifices z pharisei cōciliū a duersus ieſuz z dicebāt. q̄d facimus qz hic hō multa sig̃ facit. Jō etiā hodie incipit officiū passiōis xp̄i. Scda rō est ex pte nr̄a Ubi notandū q̄ sctā mr̄ eccia ꝺuat diuersos et varios modos ad ꝓuocandum pctōres ad pn̄iam. Jn dñica ꝑma ꝓuocat nos ad ieiunādū. exēplo ieiunij xp̄i. Dñica scda ad orādū. exēplo mlier̄ chananee. Dñica tercia ad ꝯfitēdū. exēplo demōiaci. Dñica q̄rta ꝓuocat nos ad pn̄iam amore oñdēs nob̄ quō xp̄s reficit ꝯfortat illos q̄ sunt ī defecto pn̄e. Dō iā nihil aliud restabat ad ꝓuocandū nos nisi passio xp̄i. de q̄ bodie incipit facere officiū. et ipaz reducit ad mēoriā tam ꝓpt bonos z deuotos q̄ iaz fuerūt ꝯfessi z ieiunauerūt p tps. pr̄. ꝓteritū vt pseuerēt fortit̄ exēplo xp̄i. q. d. recogitate eū q̄ talez sustinuit a pctōrib⁹ aduersus semetipm ꝯdictionē. vt nō fatigemī aīs vr̄is deficiētes. ad Heb. xij. ſz etiaz ꝓpter malos z ipenitētes z indeuotos xp̄ianos q̄ nō dū fuerūt ꝯfessi nec ieiunauerūt vt debuerūt. q. d. mr̄ eccia. Si exēpla z officia ꝓterita ñ poterāt vos ad pn̄iam ꝓuocare. saltez mō attēdat̄ ad min⁹ ad xp̄i passionē. q̄ p nob

tanta passus est, in cui⁹ passiõe petre scisse sunt t monumẽta apta sunt Math. xxvij. Quãto g magis corda carnis indeuotarũ psonaꝝ debẽt scindi p cordis ꝓtritõnem, t monumẽta, i. corpa aperiri p ꝓfessiõez et resurgere p pniam. Ecce rõnes q̃re ista dñica dr de passiõe dñi. Nec de prio. ℒ

Quãtũ ad scdaz partẽ ẽ notãdũ q̃ pns euãgeliũ ñ est historiale: sz p oĩa doctriale. In q̃ q̃dã disputatio t collocutio quã xps cũ iudeis habuit ꝓtinet, in q̃ xps duo ostẽdit q̃ hoĩes maxie scire desiderãt, s. an sint i gr̃a dei t i bono statu, t quilibet desiderat nunq̃ mori. Hec aũt duo xps ĩ h euãgelio docet. In q̃ q̃dez euãge. duo ꝓncipaliꝫ cõtinent. Primũ est xpi inocẽtia t bõitas admirãda, q̃ p totũ euãgeliũ apparet. Scdm est iudeoꝝ malicia t puersitas detestãda, q̃ silr in euãgelio ptz. Nã iuxta vnũ bonum qđ h narrat de xpo ꝓtinet aliud maluz qđ inserit de iudeis. Et qz ptes sũt mixte, iõ ñ pñt ꝓgruenter ordiate sigr̃i. Sed p vna pte dicunt xpi virtutes, t p scda pte malicia iudeoꝝ t eoꝝ puersitas detestãda. De prio notãdũ q̃ qz iudei deliberauerũt xpm occidere. iõ xps in euãgelio ꝓmo suã inocentiã demõstrat. Et pbat q̃ ꝓpter nullã rẽ dignus est morte, nec est de nũero illoꝝ q̃ in lege t p legẽ mãdabant occidi, sz null⁹ debebat occidi nisi p legẽ t xm legẽ ꝓdẽnat⁹. g nullo mõ debebat occidi. Prio nãq̃ mãdabant occidi i lege malefactores ꝛ legem dei agẽtes, ad Heb. x. Irritã qs faciẽs legẽ moysi sine vlla miseratõe duob⁹ vl tribꝫ testibꝫ morit. Ñ t ille q̃ ꝛ mãdatũ dñi iuẽtus est die sabbati ligna colligere: iussus est a dño lapidari Nume. xv. Sz xps nunq̃ peccauit nec ꝛ mãdatũ dei vl legꝫ fecit q̃n potius legẽ in oĩbꝫ adipleuit Mat. v. Nõ veni legẽ soluere sz adiplere, t iõ dic. Quis ex vobis arguet me de pctõ, q. d, si peccaui nõ recuso mortez. Et iõ q̃cunq̃ vr̃m vult me de peccato arguere t accusare accedat. Ego ei parat⁹ sũ mea inocentiã defensare, si aũt inocens suz nõ debeã, mevt ipiũ cõdẽnare. Ecce q̃nta xpi mãsuetudo q̃ ipe q̃ venit pctõres iustificare parat⁹ est se corazꝫ pctõribꝫ inocentẽ oñdere. Sed q̃re h xps dñs fecit, certe iõ vt null⁹ post ei⁹ mortem vere dicere posset q̃ pctõr fuisset aut i aliq̃ deliq̃sset. D Vbi notãdũ q̃ xps ñ solũ nõ peccauit: sed nec peccare potuit, ꝓmo rõne oĩmode puritatꝫ, ipe ei est lux purissima Sap. vij. Candor ei est lucꝫ eterne t speculũ sine macula dei maiestatꝫ, t Job. viij. Ego sum lux mũdi. pctm aũt est q̃daz macula. xm illud Ecci. xlvij. Dedisti maculã in gl̃ia t ꝓphanasti semẽ tuũ. g xps peccare nõ potuit. Sco rõne pfecte bonitatis xps ei sp in se est oĩe pfectũ bonuz, qz ab instãti ꝓceptõis sue fuit btus, cũ aĩa ei⁹ fuerit verbo ꝓiũcta. Ñ si quã penã passus est volũtarie ptulit. Oĩs aũt peccãs ꝓ tali qđ bonũ tale qđ nõ bz et cupit hẽ pctm cõmittit, vt vsurari⁹ ꝓpter pecuniã, luxurio sus ꝓpter delectatõez, t sic de alijs. Cum g xps oĩe bonũ qđ volebat hẽt, nec aliq̃d ei⁹ volũtati resistere poterat, g peccare nõ potuit, qz peccãdo aliqđ bonũ niteret hẽre qđ nõ hẽbat. Tercio xps peccare nõ potuit rõne carẽtie fomitꝫ pctĩ, qz siccata radice t amputata: rami pullulare nõ pñt, sed radix et fundamẽtũ oĩs pctĩ est ꝓcupia mali t pctm originale. Ñ si q̃s hanc ꝓcupiam nõ hẽt nõ posset peccare, nisi p ignoranciaꝫ a diabolo ẽcipet. sic decepit ꝑmos parentes t xpm decipe est conat⁹. sz tal ignorantia t deceptio nõ potuit esse i xpo cũ sit sapientia dei pris p quẽ fecit t secla, igit xps peccare nõ potuit. Sco i lege mãdabatur occidi falsarij, siue i doctria vt hereticꝫ vt ptz Deut. xiij. Si surrexerit i medio tui ꝓpha. aut q̃ somniũ se vidisse dicat t ꝓdicerit signũ atq̃ portentũ, t euenerit qđ locut⁹ ẽ. t dixerit tibi, Eam⁹ t seq̃mur deos alienos ꝛc, ꝓpha aũt ille aut fictor somniorũ interficiet. Sicut t daniel mãdabat lapidare istos falsos testes t iudices duos senes, q̃ susannã false ꝓdenauerũt vt ptz Daniel. xiij. Sed hodie mlti tales occiderent q̃ falsa docẽt t testificant ꝓlo, t false sentiant. t cã paupeꝝ t pupilloꝝ t viduaꝝ nõ ingredit ad eos. Hic cadit exemplũ Eso pi de cane t oue qñ canis cõuenit ouẽ cora leone, t testes canis fuere miluus: lup⁹ t vultur. ꝓpter qđ ouis coacta est vendere lanã suã t reddere panẽ cani: quẽ reddere nõ tenebat. Sed xps nõ fuit falsari⁹ sz dixit de oĩbꝫ veritatẽ. s. de celo: mũdo: iferno: de pctõ t de fitatꝫ ope Job. xviij. Ego ad hoc natus sum t veni in mundu vt testimoniũ ꝓhibeam veritati. Nã ꝓmo de ce-

lo dixit q̄ est ibi ꝑpetuū gaudiū. et ꝓfectus bonū vt illuc ire nitamur Joh.xvj. Iterū aūt videbo vos.s.in celo z gaudebit cor ve strm̄ z gaudiuz vīm nemo tollet a vob. De mundo dixit q̄ erat tot⁹ plen⁹ malignitate z instabil', vt ipm fugiam⁹ Joh.vij. Non p̄t mūd⁹ odisse vos.me aūt odit.q̄ testimoniū ꝓhibeo de illo qm̄ opa ei⁹ mala sunt.z Math.xviij. Ue mūdo a scādalis. E

De inferno dixit.q̄ magnis penis ē plenus vt ipm timeam⁹ Mat.xiij. Ibi erit fletus z strid⁹ dentiuz. De pctō dixit q̄ magnis dānis z pericul' est annexū vt ipm relinq̄mus. Mā facit hoiem seruuz diaboli. Exuit vestē nuptialē.i.caritatē z aliaz ꝟtutū.aufert ei oīa bona sua z meritū xp̄i z totius eccl'ie.ꝓuat hereditate celi.ad infernū trāsmittit in supplicīū eternuz Math.xxv. Jbūt hi ad supplicīū eter. De ope ꝟo ꝟtuoso dic̄ q̄ fructu icredibili z ieffabili a d̄o remuneratur vt illud sup omia āplectamur. Mat.xix. Uos q̄ secuti est⁹ me.s.in op'ib ꝟtuosis i regeneratiōe cū sedebit fili⁹ hoīs in sede maiestat⁹ sue.sede.et vos sup sedes xij.iudicātes.xij.trib⁹ isrl. Itē docuit oēm veritatē.s.vite:doctrine et iusticie, q̄ etiaz ipi iudei ꝓfessi sunt Mat.xxij. Magr scim⁹ q̄ verax es z vīa dei in veritate doces.s.in veritate doctrīe.z non est tibi cura de aliq̄ ān loq̄ris q̄ iustuz est. Et ꝟ est q̄ hic dī. Si veritatē dico vob q̄re nō credit⁹ mihi. ac si di.nō potest⁹ me vt falsariū cōdēnare. imo debet⁹ me vt mgr̄m tenere.q̄re ḡ ñ credit⁹ mihi.de vobis etiā in pñtia veritatez dico.vt quia nō estis ex deo p imitatiōem z gr̄am.ꝟ ex p̄re diabolo estis p imitatiōez op'z. Et iō nō auditis ꝟba mea q̄ ego vobis loq̄r.q̄ ei est ex deo ꝟba dei audit.vbi di. Gre. Penset vnusq̄sq̄ si verba dei audit z corde p̄cipit z intelliget vnde sit. Tercio mādabāt occidi i lege phitones z arioli et malefici z hmōi.q̄a diabolo q̄rūt z a mortuis veritatē. Exo.xxij. Maleficos nō patiaris viuere.z Deut.xviij. Nō inueniat⁹ inte q̄ ariolos scisciter aut obſuet somnia atq̄ auguria.ne sit malefic⁹.ne incāt⁹.ne phitones ꝓsulat nec diuios z q̄rat a mortuis veritatē.istud est magnū pctm̄ et magna picula latēt ibi.q̄ vt dicit Augus.et si aliq̄n demones dicūt vez.ad decipiendum dic̄ vt ꝓsuadere possint.iij. Re.xxij. Egrediar z ero spūs mēdax i ore oīm ꝓphārū vt spūs nequā.sed nō i ore Michee.ꝓphe qui ꝓpha d̄ni erat.ꝟ i ore ꝓphax q̄ a demonib⁹ rñsa hēbāt.z al's eis veritatē dixerāt q̄ post ea falsitate subiecta fecerūt regē z ꝓlm gladio interire. Sic saul ꝓsuluit phitonissam z iō ipe cū filijs suis in ꝑlio cū gladio īteremptus est.vt ptz j.Reg.xxviij. z.xxxj.z m̄ phitonissa vez locuta est. Et saul ꝓpter ꝟ ñ cauit malū q̄ eū dei iudiciū ꝑfigebat. Sz ego ait xp̄s demoniū nō habeo:nec aliq̄m cōfederationē cū eo.imo ipm ab hoīb⁹ expello z destruo: et ꝓtemno mala opa ei⁹.s. Joh.iij. In ꝟ apparuit fili⁹ dei vt dissoluat opa diaboli.et q̄ ꝟ iudei ꝑcipue ei ꝓponebāt vicz hīe demoniū. Jō in d̄nica Oculi in euāgelio erat ies⁹ ejciēs demoniū ꝛc. p multas rōnes oñdit q̄ cū diabolo cōtuberniū nō hēbat Quarto debebāt fm legē occidi blasphemi i deū.vt ptz Leuit.xxiij. qm̄ moyses inuēto blasphemo q̄ blasphemauerat deū isrl' ꝓsuluit deum. F Et d̄n⁹ rñdit di. Educ blasphemum extra castra z lapidet eū oīs ꝓpl's. Int' xp̄ianos aūt mag⁹ reputāt blasphemare regē aut ꝓncipem q̄s deum. Ecce q̄nta miseria z malicia xp̄ianoz q̄ absq̄ freno linguas suas i deū et sctōs suos relaxāt.q̄ est magis pctm̄ q̄s hoīem īterficere. Mā iste est act⁹ dānatoz Apoc.xxj. Māducauerūt linguas suas p dolore z blasphemauerūt deū. Ubi notādū est de illo puero q̄nquēni de q̄ dic̄ Gregorius in dyal'.q̄ erat assuet⁹ blasphemare deum.q̄ dū esset in sinu p̄ris vidit demōes et exclamās dixit.p̄ obsta.q̄ mauri boīes.i. nigri volūt me tollere.z exclamās blasphemauit deū et emisit spm̄.sed xp̄s non vituperauit dū p̄cz suū eū blasphemādo q̄z honorificauit eū.vt in euāgelio.q̄ oīa ei attribuit opa ꝟtuosa.fm illud Joh.xiij. p̄r in me manēs ipe facit opa Multo ꝛ debebāt occidi homicide.q̄ lex ciuil' z mosayca ꝟ mādat Exo.xxj. Qui ꝓcusserit hoīem volens occidere morte moriat. Un dauid i morte cōstitut⁹ mandauit salomoni vt occideret ioab ꝓncipem milit'ie.q̄ duos viros occiderat.s.amasan et abner.vt ptz.iij.Reg.ij. Et saul rex reprobat⁹ est a deo.q̄ agag regi amalechitaz vita pepcit q̄ multos occiderat neq̄ter z iniuste.quē samuel apphendens caput ei⁹ amputauit di. Sicut fecit

mulieres absq; liberis gladi⁹ tuus: sic absq; liber erit inter mlieres mr̃ tua. vt ptz. j. Reg. iij. Ez ego ait xp̃s ñ veni occidere sz viuificare. qz doceo vnũ. qđ q cũq; obfuauerit nũq; moriet. qz si q̃s fmonẽ meũ fuabit morte nõ gustabit in eternũ. Vbi notã dũ q̃ triplex est mors. s. nature: culpe z pene eterne. Prĩa mors nõ est. ꝓprie mors sed q̃dã separatio aie a corpe. in q̃ sepatõe aĩa incipit pfecte viuere et btẽ. Scõa mors. s. culpe q̃ de⁹ q̃ est vita aĩaz. sepatur ab aĩa. Tercia mors. s. pene q̃ aĩa sepaĩ a gl̃ia z deputaĩ tormẽtis. illa z scõa vicz culpe sũt vere z totaliꝫ mortes. Qui ẽ fuat fmonez dei nõ moriet morte culpe vl̃ pene. Morte ꝑo nature q̃ est q̃dã depositio sarcine moriet: sz resurget gl̃iosus. Et iõ nõ moriet ĩ etnuz q̃ seruat fmonẽ dei. vñ vere p̃t dici q̃ nll̃a morte moriĩ q̃ seruat sermonẽ dei. ¶

Sexto debebãt occidi filij q̃ monita parentũ nõ audiebãt: sz comesatõibz et ludis vacabãt. Deut. xxj. Si genuerit hõ filium cõtumacẽ z pteruũ q̃ nõ audiat p̃is z matris ĩperiũ z coercit⁹ obedire ꝓtẽpserit. apprehẽdẽt eũ z adducẽt ad seniores ciuitaĩ illi⁹: z ad portã iudicij: dicẽtz ad eos. fili⁹ nr̃ iste. pteru⁹ est z ꝓtumax. monita nr̃a cõtẽnit. comesatõibz vacat z luxurie atq; cõuiuijs. lapidibz eũ obruet pl̃us ciuitaĩ et moriet. qz meli⁹ est q̃ vn⁹ occidaĩ q̃z q̃ tota dom⁹ destruaĩ: z oẽs ꝓsanguinei cõfundaĩ. Bon⁹ fili⁹ domũ reficit z pgenie suã honorat. mal⁹ aũt fili⁹ domũ destruit z parẽtes ꝓfundit z pgenie. Et iõ filij deberẽt nutriri sub magna seruili disciplina et flagellari p culpis. Eccl. xxx. Qui diligit filiũ suũ assiduat illi flagella. z ibidẽ. Curua ceruicẽ ei⁹ a iuuẽtute: z tunde latera ei⁹ dũ infans est. Prouer. xiij. Qui parcit ꝑge odit filiũ suũ. Ibidẽ. xxij. Stulticia colligata ẽ in corde pueri. z virga disciplie fugabit eã. Multi vtiq; parẽtes sunt cã pditõis filiorũ suoz. qz eos corrigere negligunt qđ sine mag̃ culpa nõ ẽ. qz sunt cã mortis corpis z aie. Iõ dr̃ Prouer. xxij. Noli subtrahere a puero disciplinã. si ei pcusseris eũ ꝑga nõ morieĩ. tu virga pcuties eũ z aiam ei⁹ ỏ inferno liberabis. Exẽplũ de filijs hely sacerdotis. de q̃. s. xiij. E. Ez ego inq̃t xp̃s nõ sum fili⁹ ꝓtumax sed obediẽs vsq; ad mortẽ. ad Phil. ij. Fact⁹ obediens vsq; ad mortem. qz ego scio ñ z fmonẽ el⁹ seruo. i. scio volũtatẽ p̃is mei z eã ope ipleo z cõsũmo Jo. xvij. Opus ꝓsũmaui qđ dediſti mihi vt faciã. ¶ Secõo in euãgelio ponit iudeoz malicia z quersitas detestãda que ignntũ ad sex oñdit. Primo ex mẽtis corruptione. valde nãq; corrupt⁹ est mẽte q̃ veritati audite et cognite nõ acq̃escit. sic erãt isti q̃bus ait. Si veritatẽ dico vob ire nõ creditis mihi. Multi sunt sil̃es iudeis. qui veritate cognita nõ solũ nõ acq̃escũt sz veritatis lumẽ impugnãt. Nec⁹ si ex ignorãtia repugnarẽt qz min⁹ peccarẽt: z miseri⁹ cordiã possent cõsequi. j. ad Thimo. j. Jõ misẽdiam ꝓsecut⁹ sum. qz ignorãs feci. Secũdo exaĩ trãsformatõe. nã hõ fm naturã fact⁹ est ad imaginẽ dei. sz p gr̃am fact⁹ est fili⁹ dei. p pcm̃ aũt efficit hõ seru⁹ pcĩ z filius diaboli. Joh. viij. Qui facit pcm̃ ser uus est pcĩ. Et qz fili⁹ audit volũtatẽ p̃is z eius desideria vult pficere. Jõ isti et oẽs pctõres pdita dei filiatiõe z ĩ diaboli trãsformati nõ audiebãt deũ sz diabolũ cuius filij facti erãt p culpã Joh. viij. Vos ex patre diabolo estis: z desideria p̃is vr̃i vultis facere. vbi dicit Grego. Penset vnusq̃sq; apud se in aure cordis si ꝑba dei pcipit et intelligit vnde sit. Nã sunt nonnulli q̃ ꝑba dei nec aure cordis dignanĩ audire. Et ꝰ est qđ dicit. pterea vos nõ auditis. qz ex deo nõ estis. s. pg iam. Tercio ex falsi impositione. qz dicebãt ipm demoniũ hre. Vbi nota de ifamia quõ q̃s teneĩ ad restitũz famam multo magis ad restituẽdã pecuniã. quia vnũ de optimis bonis ẽ bonũ nomẽ. Prouer. xxij. Melĩ⁹ est nomẽ bonuz q̃z diuicie multe. Et iõ dr̃ hõ multuz satagere nomen bonũ hre. Qui ei negligit famã suã stultissimus est. vt Sapiẽs dicit. Et neq̃ssim⁹ est detractor q̃ famaz alicui aufert et comedit carnes crudas z viuas. Prouer. xxiij. Nolite esse ĩ cõuiuijs eoz q̃ carnes ad vescẽdus ꝓferũt. Quarto ex vituperij illatiõe. qz inhonorastis me. Multa ei ei vitupia intulerũt. Dicebãt ei q̃ erat fili⁹ fabri: z q̃ erat vorator z potator z amic⁹ pctõz. z q̃ nõ erat a deo. z q̃ legẽ soluebat z turbã et pl̃in seducebat. z q̃ in virtute diaboli miracla faciebat. Oĩa ista vitupia pctõres xp̃o inferũt vsq; hodie dicẽtes ipm nõ esse filium dei vt heretici z saraceni dicũt. etiã qz pecc

tatoribꝫ magis bñfacit ꝫ iustꝫ. Dicũt etiã ꝙ seducit turbas cũ dicit boies dãnãdos cũ oẽs in fine saluenꝫ. Dicũt etiã ꝙ diabolus oĩa visibilia creauit. Et q̃ sequit ꝙ xp̃s in virtute diaboli q̃cq̃d circa hec visibilia fecit opat⁹ sit ꝓm hereticos vt.ē. Quito ex mali pseuerãtia z ꝓtinuatõe,qz repetuntz ꝓtinuãt malũ dicẽtes. Hũc cognouimus qz demoniũ habes. Grego. Hũanũ ẽ peccare:sed diabolicuz est in pctis pseuerare. Multi hodie silles sũt iudeis q̃ ꝓtinue male agunt:z nunꝯ a mal' desistũt. Et multi a malis desistũt:sz ñ pseuerãt ad ꝑstina mala redeuntes. Sexto ex homicidiũ ꝓpetratione,qz tulerũt lapides vt iacerẽt in eum. In quẽ eũ:certe in suũ creatorẽ.in suũ gubernatorẽ.in suũ eruditorẽ.in suũ pacificatorẽ.in suũ redemptorẽ.in suũ iustificatorẽ: z in suũ remuneratorẽ. Sic lapidat z crucifigit eũ oĩs pctõr.ad Heb.vj. Rursũ crucifigentes sibimetipꝫis filiũ dei. Et q̃ ptz q̃ oĩs pctõr valde iuste mereñ supplicia eterna,dũ suũ creatorẽ.suũ gubernatorẽ,suuz iustificatorẽ z suũ remuneratorẽ lapidat et occidit. Et sic ptz totũ euangelium.

Quantũ ad terciã partẽ dubitañ primo q̃re totiens ecclia ordinauit legi euangelia passionẽ xp̃i in se ꝓtinẽtia,z signanꝫ in quadragesima. Rñdeñ ꝙ ideo,qz tota sal⁹ nr̃a dependet ex passiõe xp̃i. Jõ totiens ecclia statuit eius memoriã fidelibꝫ publicari, ex hac etiã causa oẽs oraones suas ecclia concludit p iesum xp̃m siue p meritz passiõis xp̃i. Scõo ex eodẽ fundamẽto oĩa q̃ aguntur ĩ missa passionẽ xp̃i repũtãt,imoz sacerdotis indumẽta. Dubitañ ꝓseq̃nter exquo saluator ĩ euãgelio dicit,q̃ ex deo ẽ ꝙba dei audit. Et mltiplex fructꝰ surgit ex auditõe verbi dei vt.s.xx.G,z,xxvj.G.H. Que sũt ñ verba dei q̃ pctõres audire debẽt vt rediant ad deũ p pniam. Rñr ꝙ int oĩa alia verba dei pctõribꝫ magis necessariũ est vt audiãt eiꝰ cõminatões z pmissiões,vt sic p cõminatões dei terreañ z timeãt peccare, z p dinas pmissiões ad dei z celestiũ amorẽ trabañ z alliciañ. Jõ ꝑmo dicẽduz est de cõminatiõe malorũ.scõo de pmissione bonorum zc. K Pro quo notanduz ꝙ deus quattuor peccatoribꝫ cõminatur. Primo ꝙ nullum bonũ eorũ acceptabit. Secundo ꝙ nullũ malum eorũ dissimulabit siue ĩpunitũ dimittet. Tercio ꝙ oẽ malũ sup eos cumulabit. Quarto ꝙ ĩ eternuz eos dãnabit. Primo dixi ꝙ deꝰ nullũ bonũ eoz acceptabit,ptz,qz exist̃es in pctõ mortali si oĩa bõa siue opa miscõie ab exordio mũdi deo exhibita deo offerret:deꝰ nullaten⁹ ea acceptaret,diligit ei deꝰ aĩas superomẽs mũdi diuitias. Ergo si hõ aufert õo vnã aĩam nullo mõ eã placare ꝑt diuitijs. saltẽ manens ĩ mortali,talis ei vt dicit Grego,licet offerat deo tpalia tñ nõ recte diuidit,qz ea q̃ sua sũt dat deo:z seipm dat diabolo. Jõ Ezech.xviij. dicit dñs p ꝓpheta? Omnes aie mee sunt vt aĩa pris, ita z aĩa filij mea est. Et hverũ est mltiplici iure.vicz creatiõis:redẽptiõis:gubernatiõisz,puisionisz. Qui g̃ aufers deo qõ suũ est:nõ placabis eũ p hoc qõ tuũ nõ est,s. tpalia,hinc est qõ Job,xxviij.dicit. Nõ dabit aurum obrizum,p ca,i.p aĩa. Cui ꝓsonat illõ Esa. xiij. Preciosior erit vir auro:et hõ mundo obrizo. Aurũ obrizum õr aurũ irradians. ita mũdꝰ obrizus õr mũdus irradiãs,q.d. totũ mũduz deꝰ nõ accipit,p vna aĩa,q̃ aũt aĩa sit tã caraz tam ꝑciosa ptz,qz deus p ea redimenda dura sustinuit ꝓba,vt ptz in euãge.hodierno z ĩ alijs locꝭ,duriora ꝓbera cũ caypha z pilato ĩ alapis z colaphis in flagellatõe z coronatõe.et tãdẽ sustinuit durissima acuta z tormẽta Jõ dñs ꝑ pctõres dic Esa.j. Cũ extẽderitis manꝰ vias,s. ad me depcãdũ,auertã oculos meos a vob. recte sic hõ auertit faciẽ suã ab eo quẽ non vult exaudire Et seq̃. Et cũ mltiplicaueritis oraonẽ ñ exaudiã vos,cãm illiꝰ subiũgit. manꝰ ei vre plene st̃ sanguĩc.i.opa vra q̃ p manꝰ designanꝫ sũt plene pctis enormibꝫ. Vñ in ps. Libera me de sanguibꝫ zc. Et q̃ ptz q̃ deꝰ nõ acceptat bona opa a pctõre ĩ mortali exist̃te,signt dũmõ adhuc est in eo volũtas peccãdi. Ptz etiaz ex illo ps. Iniq̃tatẽ si aspexi in corde meo nõ exaudiet dñs. Quõ enĩ dñs illũ dz exaudire q̃ nõ vult cessare ab eiꝰ offensa zc. Scõo cõminañ deꝰ pctõribꝫ q̃ nullũ maluz eoz dissimulabit siue ĩpunitũ dimittet.sz omĩa eoz scelera h̃ z ĩ eternũ cumulata stãt: nc aliqõ eoz vnq̃ ĩ ꝓpetuũ delebit si hic p penitẽtiã non simul oĩa deleañ,eo q̃ vnum sine altero dimitti nõ ꝑt. Vñ Hiere.xviij. Peccatũ eoz a facie tua nõ deleañ, Jõ dic Ori

ge. Qui de magnis mal' debitores sūt supplicijs traditi etiā nouissimū q̄drantē solūūt. Illis ei mīma parcūt q̄ maiora districte deflevērūt. Nā q̄s mag̃ premūt etiā mala mīma pariť in gehēna affligūt. Unō sic boni ex dei gr̃a de bōis oīb⁹ q̄ntūcūq̄ minimis remūeranť, sic mali ex dei iusticia ō mal' oīb⁹ q̄ntūcūq̄ paruis etiā mīmis eternaliť cruciant. Cogitet g̃ pct̄or intra se, de q̄libet malo rōnē facere debeo t p̄ q̄libz specialiť puniri, q̄nta tūc erit pena mea, cū nō sit dies q̄n multa mala cōmitto. Ex q̄ patz fatuitas illoz q̄ postq̄z vnuz pct̄m mortale cōmittūt stati t pficiūt scōm. Et sic ꝓseq̄nť putātes seq̄ntia pctā esse leuiora ex ℟ q̄ cō miserūt p̄cedētia, nolētes itelligere q̄ semp sunt deteriora t eū plus capiūt t ligāt. Sicut ei est in hūanis q̄ q̄n kuus offendit dominū suū displicet dño malū qō facit. Et si scōo eū offendit tūc scōm malū sibi pl⁹ displicet, t sic ꝓseq̄nter, ita est in deo. Nunq̄d magis dz displicere deo scōm malū q̄z primū, q̄z q̄uis p̄mū eū offendisti tñ adhuc tibi facit misericordiam, nō stati dānādo sed benefaciēdo, t tu ℈ hāc bonitatē suā scōo eū offendas. imo tercio t q̄rto, et sic ꝓseq̄nter. Nunq̄d p ℟ eū ampli⁹ ℈ te ꝓuocabis, vtq̄z, q̄z ad facin⁹ duplex nō sufficit vltio simplex, sp ei noua pctā cōmittis aut antiqua reiteras, t vltra ℟ p ingratitudinē semp de nouo peccas. Tales sunt heu fatue virgines q̄ dū defloraňť t ꝑginitatē suā pdunt luxuriā ꝓtinuāt, t nō solū vni sz q̄nq̄z pluribz se ꝓstituūt q̄si leuiora sint seq̄ntia pctā. Dicūt enī apud se, vtiq̄z factuz est. s. pditio ꝑginitatis, iō cōtinuabo. Ita etiā mlti peccatores postq̄z penituerūt cuz recidiuāt de pctō in pctm̄ cadūt, vt supbi: auari: luxuriosi: pauper oppssores, t sic de alijs. A

Tercio cōminať de⁹ pctōribz q̄ oīne malū siue oīne gen⁹ mali sup eos cumulabit. de q̄ cumulo dicit p̄pha in p̄s. Cadent sup eos carbones i ignē deīcies eos: t in miserijs nō subsistēt, i. in illis miserijs impatiētes erūt: t eternaliť desperabūt. Et iterum. Pluet sup pctōres laqos ignis et sulphur t spūs procellaꝝ, q. d. Erūt q̄i ligati laqueis in inferno. Et oīne malū veniet sup eos q̄i in turbine ventoꝝ. Et alibi. Pones eos vt clibanū ignis in tpe vult⁹ tui: dñs i ira sua ꝓturbabit eos t deuorabit eos ignis. Ecce q̄ntus cumul⁹ miseriaꝝ designať in his ꝓbis euenire pctōribz. De ℟ cumulo miseriarū di Deute. xxij. Augebit dñs plagas tuas magnas t pseuerātes: t infirmitates pessimas t ꝑpetuas: t ꝓuertet in te oēs afflictiōes egypti, q̄s timuisti adherebūt tibi Insup vniuersos labores t plagas q̄ non sunt scripti i volumīe leg⁹ hui⁹ adducet dom⁹ sup te. Et sequiť, mane dices. Et q̄s mihi det vespe. t vespere, q̄s mihi det mane, q. d. dānati mane dicent. O vtinā finis esset illi⁹ dici, t de sero. O vtinaz finis esset illius noctis, t sic nunq̄z in eternū erit requies, nō q̄ eis sit dies aliq̄: sed nox ꝑpetua, is ad hūc sensum q̄ in ꝑpetuū plangēt t sine fine. Quartū malū cōminať dñs pctōribz q̄ in eternū eos dānabit, i. sepabit a societate sua: oīm electoꝝ t oīm celestiū gaudioꝝ. De ℟ dr̃ Mat. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū. De cui⁹ eternitate dicit dñs Math. v. Amen dico tibi, non eris inde donec reddas nouissimū q̄drantē. Et illud fieri nō poterit, q̄z nec corpus nec aīa nec ambo siľ ad mūdū redire ꝑnitere t satisfacere et restituere ꝑnarūt, is eternaliť dānabunť. Jā enī fieri nō ꝑt ante finale iudiciū, q̄z aīa nō ꝑt ad corp⁹ redire. Nec post iudiciū, q̄z licet aīa sit vnita corꝑori, tñ ñ ꝑt penitere t satisfacere, eo q̄ ēch sauit mūdus t oīs pnīa, igiť zč. De his dr̃ Hiere. xv. Si steterint moyses t samuel ℈ me nō erit aīa mea ad ꝓpīm istū, eīce illos a facie mea egrediant. Ecce hec q̄tuor terribiles cōminatiōes facte pctōribz merito mouere debēt oēm pctōrē ꝑt redeat ad deum p verā pnīam. D Hec g̃ fūdabat dei q̄ audire debēt zč. Audiaz vnū exēplū de eternitate penaꝝ. Legitur ei de fulcone Darsilien. q̄ cū esset excellēs ioculator et mōi vanitatibz dedit⁹, sel' cogitare cepit de eternitate penarū inferni, dixit i corde suo. Si ponere' tibi iacere i lecto molli t delicato ita q̄ nlla occasiōe ibi recederet ñ ꝓposses ℟ sustinere, quō g̃ poteriz sustinere vt ibi eternū iaceas i illa pena iferni intolerabili vbi tant⁹ cumulus penaꝝ ꝓcurret t in eā nū nunq̄z finiet. Hac g̃ ꝓsideratōe ꝑterrit⁹ reliq̄t oīa t fact⁹ est monachus cisterciēs. t postmodū eps Tolosanus: et vir eximie scītatiz. Ecce q̄z vtile est peccatori cogitare verba dei cōmīnātia mala futura iferni zč

De ꝫ sunt mlta exẽpla q̃ gra breuitatꝭ transeo. ¶ Scdo pncipaliꝝ dicendũ ẽ de pmissionibꝫ bonoꝝ q̃ deꝰ pmisit electꝭ suis, q̃ merito nos oẽs mouere debẽt ad cõuertendũ nos ad deũ. z sigñter omẽs pctoꝛes ad pñiam. Sunt aũt q̃tuoꝛ bona q̃ deꝰ pmisit suis electis, vicz. Facilẽ oĩm pctoꝝ remissionẽ, necessarioꝝ, puissionez, ꝙuertẽtibꝫ ad se spũalẽ ꝙsolatõem. eternã glorificationẽ, Jn q̃bꝫ pmissionibꝫ q̃tuoꝛ oĩe bonũ psens z futuruꝫ sufficienẽ includit, vñ Bern. Si deꝰ solũ pmitteret regnũ: z ĩ itinere deesset viaticũ oĩno diceret hoĩes, magnũ q̃dem est qđ pmittit. ſz quenlẽdi illuc nulla facultas daꝛ, ꝓterea q̃ post ꝫ seculũ vitaꝫ pmisit eternã: ipe etiã sumptus necessarios pmisit in via. Sic z nimirũ et oparijs huius secli solet cibꝫ in ope z merces ĩ fine dari. Primo g̃ deꝰ nob pmisit facilẽ oĩm pctoꝝ remissionem. ſm illud Ezech. xviij. Quacũqꝫ hoꝛa pctoꝛ ingemuerit oĩm pctõrũ ei⁹ nõ recordaboꝛ ãpliꝰ. Et q̃d ẽ facilius gemitu, z tñ pctã oĩa p gemitu ꝙdonãt dñmõ saltẽ pctoꝛ se dolet deuꝫ offendisse z p futuro nũcꝫ facere, certe si rẽ grandẽ deꝰ postulasset a nob: facere debuissemus. De hac facilitate remittẽdi pctã dꝛ Ecclẽ. xj. Facile est oculꝰ dei subito honestare pauperem. ĩmo loq̃ndo mõ hũano facilius est ei pctã dimittere q̃ vindicare, qz dimittere pctã ei ꝙuenit ex miscõia qđ est ꝓpriũ dei. dicente Grego. Proprium est deo sp misereri et pcere. Vindicare est opꝰ q̃si pegrinũ deo, dicente Esa. xviij. Peregrinũ est opꝰ eius ab eo. Jõ saluatoꝛ dicit Lu. v. Quid est facilꝰ dicere, dimittunt tibi pctã. an dicere, surge z ambula. Et iõ dñs p oẽs libꝛos ꝓphar̃ rogat nos vt accipiamꝰ remissionẽ pctoꝝ. Vñ Ezech. xviij. dicit dñs p ꝓphã. Cõuertimini z agite pniam ab oĩbꝫ iniq̃tatibꝫ vr̃is. Et sequit. q̃re moriemĩ domꝰ isrl, qz nolo moꝛtẽ pctoꝛis, reuertimi z viuite. z id circo q̃si dolẽs dñs ꝓq̃rit Esa. j. Heu cõsolabor sup hostibꝫ meis. ¶ cõo dñs nob p misit necessarioꝝ, puissionẽ, quã idcirco pmittere voluit ĩ scriptura, ne pusillanimes occasionẽ sibi sumerẽt dicẽtes. Deo fuire ñ possumꝰ. qz necessitati victualiuꝫ intẽdere nos oz. q̃bꝫ dñs rñdet Judic. xix. Ego pre bebo oĩa q̃ necessaria sunt. Itẽ Eccl. xxix. Fidelr age z inuenies oĩ tpe qđ necessariuꝫ est. Hinc saluatoꝛ dicit Lu. xj. Quis ex vobis pꝛez petit panẽ, nũ q̃d lapidẽ dabit illi? Si g̃ vos cũ sitꝭ mali nostꝭ bõa data dare filijs vr̃is. q̃nto magis pr̃ vr̃ q̃ in celis est. Qđ adhuc apti⁹ pmittit. Mat. vj. Nolite solliciti esse dicẽtes. q̃d manducabimꝰ aut q̃d bibemꝰ aut q̃ opiemur, scit enĩ pr̃ vr̃ qz his oĩbꝫ indigetꝭ. Primũ g̃ q̃rite regnũ dei et hec oĩa adijcient vobis. ſ. necessaria ad salutẽ. Et illud adhuc ibidẽ pbat clarius. Nõne aĩa plꝰ est q̃ꝫ esca: z corpꝰ plꝰ q̃ꝫ vestimẽtũ, ac si di. Si dedi qđ maiꝰ est, ſ. corpus z aĩam, quõ nõ dabo qđ minꝰ ẽ, ĩmo adhuc clariꝰ pbat pvolatilia celi z herbas terre quõ illa pascat. A fortiori nos q̃ sumꝰ ad imaginẽ suã creati, p qđ nos ĩstruit ne simus solliciti de crastino di. Nolite g̃ solliciti esse ĩ crastinũ. Crastinꝰ ei dies sollicitus erit sibiꝫpi. Sufficiet diei malicia sua. zc. vbi dicit Ypiero. Malicia diei nihil aliud est nisi miserie q̃ fiũt ĩ die. ſ. labor. sudor. zc. qđ totũ ex pctõ venit. sufficiat g̃ diei crastine malicia sua. Et in ꝫ tibi sufficiat ne cogites de crastino. q. d. cras hẽbis miserias sufficiẽtes. Jõ dimitte hodie supfluã sollicitudinẽ de crastino. ¶ Tercio pmittit deꝰ ꝙuertẽtibꝫ ad se spũalẽ ꝙsolationez, posset ei aliq̃s dicere, difficile est hꝰ mũdi gaudijs: carnis delicijs z alijs delectatiõibus p oĩa renũciare. Et iõ ad obuiãdũ huic occasiõi, pmittit ds ꝙsolationez bis oĩbꝫ meliores dicẽs Mat. xix. Amẽ dico vobis q̃ vos q̃ secuti estꝭ me zc. Sequit. Quis q̃ reliq̃rit domũ vl frẽs aut sorores aut pr̃em aut mr̃em vxorẽ aut filios vl agros, pr̃ nomẽ meũ, centuplũ accipiet z vitã eternã possidebit. Qui aũt sũt diffidẽtes de cõsolatiõe dei z ꝙsolãt seipos ĩ carnalibꝫ delicijs, his dicit dñs Lu. vj. Ve vob q̃ ꝫ habetꝭ ꝙsolatõez vestraz. electꝭ aũt suis dicẽ Mat. xj. Venite ad me oẽs q̃ labo. z one, estꝭ z ego refi. vos. Ecce q̃l ꝙsolatio. Et itez ibidẽ. Tollite iugũ meũ sup vos z discite a me qz mitis sum z hũil corde. Jugũ ei meũ suaue est et onꝰ me. le. q. d. fuiẽtibꝫ mihi dabo illã ꝙsolationẽ. vt faciã id qđ alꝭ erat gue z amaꝛ postea fit leue z dulce. Quõ aũt ds velit refi cere suos electos bñ exp̃mit Esa. lxvij. z dari apls. j. ad Coꝛ. ij. di. Oculꝰ ñ vidit nec auris audiuit nc ĩ coꝛ hoĩs ascẽdit q̃ ꝓpauit deꝰ diligẽtibꝫ se, sed qñ multi nihil aduer

rūt nisi qđ sensu interiori pcipiūt. iō nō trahunt hmōi ꝓsolatōibꝫ ꝛ ꝓmissiōibꝫ. ḡsi veritas ipa fallere possit. aut caritas qđ offert dare nolit. aut oipotētia dare nō valeat qđ ꝓmittit. Quis eī hoīm adeo voluptatiꝫ ꝛ luxurie dedit⁹ est q nō castitatē magꝭ eligeret si cert⁹ esset eā sibi delectabiliorē fore. qs tā ambicios⁹ q nō incipet vilitate oīm ꝛ extremitate esse ꝓtēt⁹. si vt vere ē dignitatibꝫ vniuersis hūilitatē sciret esse amabiliorē. Hūc aūt frustra clamat xp̄s de leuitate oneris sui. sine cā iugū suū suaue ꝓdicat qñ ab ipis q xp̄iano noīe censent⁹ diaboli ꝛ iugū carnis delectabili⁹ reputaꝝ. Sed ḡre ℞ totū. certe qz nō gustaꝝ dīnas ꝓsolationes. vel ī oblīonē taliū venerūt. Hō ē ḡ mirū si hō nō credit hoī. si bō ñ vult credere deo īmo pctōribꝫ ḡsi insanire videnꝫ q crucē dñi suauē ꝓdicāt. q delectationem pauptaꝫ magnificāt: ꝛ hūilitaꝫ gl̄iaz extollūt. Causa alia ñ est qz ceci sunt ꝛ pctis excecati. q saluꝫ sunt videre ñ p̄nt ꝛc.

Quarto de⁹ ꝓmittit ꝓuertētibꝫ ad se eternā glorificationē q est finis ꝛ pmiū ꝛ brauiuz oīm ꝓdictoꝝ. Dc ℞ ꝓmisso ōr. Deut. vij. Dñs de⁹ tu⁹ introducet te ī terrā. Et seqꝫ. Absqꝫ vlla penuria comedes panē tuū: et rex oīm abūdātia pfruer⁹. Et iteꝝ ōr ibidē. Dñs de⁹ tuus deducet te ī terrā bonam ꝛ spaciosaz q fluit lacte ꝛ melle. Itē Leuit. xx. Possidete terrā quā dabo vob ī hereditatē. terrā fluentē lacte ꝛ melle. delicie aūt lactis et mellis q in tra. pmissiōis ꝓmittunt nō sunt aliud nisi voluptuosa fruitio ī humanitate xp̄i p lac designata. ꝛ in deliciosa dulcedine mellis. i. diuitate. De his ḡ oībꝫ q̄tuoꝝ. pmissiōibꝫ bñ dici p̄t illud Psal. cxlvij. Dñs bona. pmisit israeli. īmo tam bona q̄ sensus ñ capit nec ītellect⁹ apphendit. Jō orem⁹ deū q det nob gr̄am ꝓsiderādi suas cōmiatōes ꝛ promissiōes p q̄s hic a pctis purgati mereamur in eterna gl̄ia secū collocari. Amen.

Dñica palmaꝝ. Sermo. xxxi.

Benedictus qui

Hb vēit ī noīe dñi Mat. xxj. Marci. xj. Lu. xix. et Joh. xij. Lucas dicit. bñdict⁹ q venit rex ī noīe dñi. ꝛ Joh. dicit. Bñdict⁹ q venit ī noīe dñi rex israel vbi. s. Per totā q̄dragesimā illaz audistis quō dñs ꝛ saluator nr̄ fuit ī multꝫ tēptatiōnibꝫ: tribulatōibꝫ ꝛ aduersitatibꝫ. Hūc a demonibꝫ cupietibꝫ ipm post iciuniū. xl. diez. ꝓducere ad pctā. Hūc a iudeis q̄ eū dicerūt hīe demoniū. nūc amicū publicanoz ꝛ solutē sabbatū. Hūc potatoꝝ vini. Hūc samaritanū iā volebāt de supcilio montis ꝓcipitare. Jā eū in tēplo lapidare vt audiūt in ꝓxīa dñica ita q ñ fuit finis cōfusionuz q̄s xp̄o inferebāt vsqꝫ ī mortē. Hodie aūt i euāgelio nob ꝓponit q̄ntū honorē ꝛ reuerētiā iudei xp̄o exhibuerūt intrāti hierosolymā in asino. licet hūc honorem ꝓsecuta sit crudel⁹ passio quā bñ ꝓnouit ꝛ ꝓcogitauit xp̄s dū hodie sibi tantus honor exhiberet ꝛ iō intrādo hierl'm fleuit. Jō hodie in introitu misse eccīa decantat in ꝑsona xp̄i vt bois dicēs. Dñe ne longe facias auxiliū tuum a me ad defensiōez meā aspice. liba me de ore leonis ꝛ a cornibꝫ vnicornīū. qz videbaꝝ del auxiliū elongatū ab eo ī sua passione. cū a diabolo ꝛ mēbris ei⁹ tā vilit⁹ tractabaꝝ. Vbi p os leonis ītelligit vorācitatē diaboli q̄ totū gen⁹ hūanū. īmo etiaz xp̄m ꝑm carnē deglutire voluit. īmo ī mortez p⁹duxit. Sz p vnicornīū intelligunt iudei. ꝓpter eoz supbiā. etiā iō qz tm̄ vnū testamētū recipiebāt a q̄z cornibꝫ. i. ipugnātibꝫ ꝓsecutōibꝫ orat se liberari a deo. Jō apls in hodierna epl'a ad Phīl'. ij. hortaꝝ nos vt illud īdē ī nob sentiam⁹ ꝛ cogitem⁹ qđ xp̄o ꝛ ī xp̄o factū esse cogscim⁹. vt vicz nō solus ꝑēdam⁹ honores exhibitos sibi tāq̄ regi sz ꝛ tumelias postea sibi illatas sexta feria tanq̄ vilissimo latroni. Hūc ḡ honorauerūt hodie suscipiētes ꝛ dicētes. Bñdict⁹ q̄ venit ī noīe dñi vbi. s. Pro gr̄a Auc. patrē mo dicere intendo textū euāgelij. et vñ hūc venit. Scdo ītentōez euāg. i duob⁹ ꝑtib⁹.

Tercio dubiū circa ꝓmissa. Textus.

In. i. t. Cū appropinq̄sset iesus hierl'ym: ꝛ vēissz betphage ad mōtē oliueti. tūc misit duos discipl'os suos dicēs eis. Ite ī castellū qđ ꝓ vos est ꝛ statī inuenietꝫ asinā alligatā ꝛ pullū cū ea: soluite ꝛ adducite mihi. et si qs vobis aliq̄d dixerit: dicite qz dñs his opus habet. ꝛ cōfestim dimittet eos. Hoc autem totum factum est vt impleret⁹ quod dictum est ꝑ prophetā dicentē. Dicite filie sion. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹ sedēs sup asinā ꝛ pullū filiū subiugal'. Ēūtes aūt

discipuli fecerũt sic̃ p̃cepit illis iesus. z adduxerũt asinã z pullũ z ip̃osuerũt sup eos vestimẽta sua z eum desup sedere fecerũt. Plũma aũt turba strauerũt vestimẽta sua in via. Alij aũt cedebãt ramos de arboribus z sternebãt i via. Turbe aũt q̃ p̃cedebant z q̃ seq̃bant clamabãt dicẽtes Osanna filio dauid. bñdict⁹ q̃ venit i noĩe dñi. Math.xxj. Mar.xj. Lu.xix. z Johis.xij. saltez sniali. Ad Di.q̃s. vñ venit iesus q̃ hodie venit ad mõtẽ oliueti vt intraret hierlm. Ad ℟ rñdet q̃ sic̃ ꝺr Joh.xij. Ante sex dies pasce.i.sabbato añ die palmar. sic̃ beri x̃ps fuit bethanie qꝺ erat castꝫ marie magdalene z marthe.distãs a hierlm xv.stadijs vbi fecerũt x̃po cenã:et martha ministrabat. Lazar⁹ vero erat vn⁹ ex discũbentib⁹.q̃ vt ait Aug.in de verbis dñi. Cõuiuis interrogãtib⁹ diligẽti narratõne loca penar. z sedes inferni indicauit.ita vt inferni lõgis tpib⁹ ignorati tãdez iuenerũt ꝓditorẽ lazar. Sz heu multi hec nolũt aduertere discẽtes. Si mihi appareret mortuus z de illis diceret cederẽ. z certissimũ est q̃ mlti mi⁹ peniterẽt q̃ cũ eis mortu⁹ appareret forte dicerẽt. Si ille vẽit de inferno forte ego etiã inde liberabor. Maria autẽ magdalena tũc apuit pixidez de alabastro nardi pistici p̃ciosi z vnxit caput z pedes dñi z extersit capillis suis. z dom⁹ ipleta est ex odore vngẽti. Cõuenerũt aũt tñc in bethania multi nõ tm̃ ꝓpter iesum sz vt lazarũ viderẽt resuscitatũ a mortuis. Seq̃nti vero die sic̃ est hodie mane facto x̃ps de bethania recessit vt vẽiret hierlm. Et cũ appropi quasset hierosolymis z vẽisset betphage ad montẽ oliueti.in cui⁹ mont⁹ latere hec villa betphage erat situata. Tũc vt dicit euã gelista misit duos discipulos q̃ fuerũt petr⁹ z philippus fm Amb. Hilariũ et Ogrm in histo.sco.dicẽs eis. Ite i castellum qꝺ ꝺ vos est. Et sic ptz rñsio ad dubiũ sup̃.

Quãtũ ad scꝺam ptẽ est notãdũ q̃ tot⁹ intellect⁹ euãgelij cõprehẽdit i duob⁹ punctis. Prio i discipulor⁹ a x̃po missiõe et eorũ obedietia. Scꝺo i honore z reuerẽtia x̃po hodie a turb exhibit.ibi. Plũma aũt turba. Circa ꝑmũ notãdũ q̃ saluator hierlm appellat castellũ qꝺ erat ecõtra ad radicẽ alterius mont⁹.s.sion. Noĩat aũt hierlm nõ ciuitatẽ sed castellũ.q̃ ñ erat in ea vnitas ciuiũ:sz mlt̃iplex discordia int̃ eos erat. Etiã iõ.q̃ de libertate in fuitutẽ ven erãt romanor⁹ Treñ.j. Princeps puinciar⁹ facta est sub tributo.tũ etiã ꝓpter iniquũ ꝓsiliũ ibiꝺ habitũ de morte x̃pi ipa hierlm digne pdiderat dignitatẽ ciuitat⁹. Sicut etiaz q̃cũq⁹ ciuitas dignitatẽ suã merito pderet.si sil'ia facere attẽptaret vt ꝺ dñm suũ cõspiraret zc̃. Erat ãt illud castellũ ꝺ discipl'os nõ tm̃ oppositõe situs:sz etiã oppositõe anĩ. Cõspirauerat ei ciuitas illa.i.maiores ex ea ñ solũ ꝺtra dñm sz etiã ꝺ apl'os z ꝺ oẽs q̃ eum ꝓfiterent̃ esse x̃pm. Sz ad q̃d discipl'os misit clar⁹ est i euãgelio. Vnꝺ asina erat ad portã ciuitat⁹ deputata vsui paupez⁹ z pullus cũ ea ad sil'e opus nutriebat sup q̃ nullus hoim sedit zc̃. Et ℟ ꝓphauit Zacharias ix.ca.vt in textu. Fuerũt g̃ discipuli obedientes z adduxerũt asinã z pullũ: z ip̃osuerũt sup eos vestimẽta sua z eũ desup sedere fecerũt. Vult aũt Lu.q̃ discipli sil' cũ turba vestimẽta sua ꝓsternebãt i via z clamabãt cũ alijs Osanna i excelsis. ¶ Circa scꝺz põit reuerẽtia a turb x̃po exhibita Prio substernẽdo vestimẽta sua pedib⁹ asine ne se offenderet ad lapidẽ.aut ne calcaret spinas.vel ne caderet i foueã. Ex q̃ ptz magna deuotio z reuerẽtia turbe ad x̃pm. q̃ nõ solũ reputabãt in dignũ q̃ x̃ps pedib⁹ suis terrã tangeret:sz nec etiã asina q̃ eũ portabat ℟ facere debuit. Et notant̃ dicit euãgelista plũma in suplatiuo.q̃ p ℟ significat̃ ingẽs multitudo. Jõ ꝺr Joh.xij.stati post hodiernũ euãge. Ecce mũdus totus abijt post eũ.videt⁹ q̃ nihil pficim⁹.z sunt ꝟba phariseor⁹ Scꝺa reuerẽtia dño a turbis exhibita ẽ.q̃ ramos de arboribꝫ cedebãt z sternebãt i via.qꝺ erat signuz gaudij z alacritat⁹ vt dic̃ Hiero. De q̃b⁹ aũt arboribꝫ succiderit ramos ñ exp̃mũt euãgeliste nisi q̃ Johes dicit q̃ cũ ramis palmar. ꝓcesserũt ei obuiã.sed verisil'e ẽ q̃ de oi genere pulchrar. arbor. ℟ fecerint. z p̃cipue oliuar. q̃ in eodẽ mõte abũdabant. Vñ canit ecc̃ia Pueri hebreor. tollẽtes ramos oliuarũ. Cantat etiã ecc̃ia.de floribꝫ z palmis zc̃ q̃ ei illo tpe arbores florẽt z maxie i illa calida regiõe.credibile ẽ q̃ pulciores frõdes cũ floribꝫ suis cedebãt zc̃. Tercia reuerẽtia fuit q̃ ei obuiã.p̃cedebãt cũ ramis palmar. vt dic̃ Jo. Cũ ei x̃ps eẽt i ꝺscẽsu mõt⁹ olíue

ti auditū est hierosolymis de aductu eius. z tūc turba plūma q̄ ꝓuenerat ad diē festū ꝓcessit ei obuiā cū floribꝫ z palmis. qz audiebāt miraclm ꝺ resurrectōe lazari. Multa enī turba comitabaī eū de bethania veniēdo q̄ ei strauerunt vestimēta sua. Et sic oēs sil' vicz obuiātes z comitātes fecerūt ei reuerētiā vt dictū est. Quarta reuerētia fuit i verb̄ z laudibꝫ ozis. qz clamabāt Bñdictus q̄ venit i noīe dñi. Hāc tangit euāgelista di. Turbe aūt q̄ p̄cedebāt z q̄ seq̄bantur zc. Cū ci obuiātes pueniss̄ent ad xp̄m facta reuerētia p̄cesserūt cū alijs seq̄ntibꝫ. z sic xp̄s erat i medio. z clamabāt voce mag̃ iocunda z alacri voces laudis. Nulli aūt dubiū q̄n discipli xp̄i p̄ alijs p̄stanti? z alacrius clamauerīt illas voces laudis vt ptz ex Luca. q̄ dicit q̄ q̄dā phariseoꝝ de turb̄ dixerūt ei Magr̄ increpa discipl'os tuos. q̄bus ipe ait. qz si tacuerint: lapides clamabūt. qꝺ z factū est i morte xp̄i. Clamabant Osanna filio dauid. De q̄ dicit Hiero. q̄ ē verbū hebreū cōpositū ex cozrupto et integro. vicz osy z anna. Osy. i. salua. et anna ē interiectio obsecrant?. z sic anna ñ significat rē sed affectuz. Qui g̃ dicit i lingua hebraica Osanna. tm̄ dicit ac si diceret. salua me obsecro. Turbe ei clamabāt filio Ꝺꝺ osāna zc. vt i lra. Osanna i excelsis. ac si diceret. salua obsecro in altissimis qz nō q̄rimus salutē terrenā sz celestē. Et fm Jobez addiderūt Bñdict? rex isr'l q̄ venit in noīe dñi. In q̄ ptz q̄ recepert eū p rege zc. Hec de scōa pte sermōis.

¶ Sed di. quis exq̄ hodie tanta reuerētia est facta xp̄o. q̄re eccīa statuit vt hodie legeret euāgeliū cōtinens i se totā passionē xp̄i z irreuerētiā zc. Ad ꝫ dicenduz est q̄ hodie i eccīa duplex ꝓcessio recolit z celebraī. Una que fuit a monte oliueti i hierlm cū magno honoze z reuerentia vt auditū, quā eccl'ia hodie facto suis fidelibꝫ repñtat siue ope in ꝓcessione ostēdit. Scōa q̄ fuit a hierlm vsq̄ ad locū caluarie. cuz magna tristicia z doloze z ꝓtumelia. De q̄ in passione q̄ hodie legit agit. Quo g̃ hodie valde ꝑria eccl'ia suis fidelibꝫ repsentat. s. honoze ꝓcessiōis: z cōtumeliā passiōis. Sup q̄ ꝓiunctōe miramur cum ambo hec nō fuerint xp̄o sil' exhibita. Verū. Aliq̄d sibi vult mirabil' ista cōiunctio. aut aliq̄d cogitauerūt p̄res nr̄i passionē ꝓcessiōi addentes. Nā ꝓcessio plausuz hz. passio vero planctū. Est g̃ dicenduz q̄ eccl'ia ꝫ fecit ad nr̄am instructionē. Ut ex ꝫ q̄tuoꝝ documēta ab eccīa nob̄ dant?. primo enī instruimur q̄ gl'ia hui? mōi nō est stabilis. z fiducia i ea nō est ponēda. Hec. Optime ꝓcessiōi passio iūcta est vt discamus in nll'a vnq̄ leticia h? sec'i fiduciā habere. scientes q̄ extrema gaudij luct? occupat. Prouer. xxiij. Ab eodē ei pl'o z in eodē loco z q̄si i eodē tpe q̄tuoꝝ. s. dieby transactis primo cū cantico susceptꝰ est. z postea cū magno vitupio crucifix?. ¶ q̄ dissilie cū mile Crucifige crucifige eū. z Bñdictus q̄ venit in noīe dñi. ¶ q̄ dissil'e. rex isr'l. z no habem? regē nisi cesarē. ¶ q̄ dissile. regnū z crux. flozes z spine. Et q̄d plura. an pus vestimēta sicut hodie. pstrnūt aliena. ecce postea exuit suis z sozs mittit sup ea Mattei. xxvij. Diuiserūt vestimēta ei? soztem mittētes. Et originalr̄ ps. xxj. Et sic in modico tpe cithara ꝓuersa est i luctū z gaudium i merozē Job. xx. Gaudium hypocrite ad instar pūcti. i. mōi. Idez. xxxj. Ducūt in bonis dies suos: et i pūcto ad inferna descēdūt. Exp̄lū de illo diuite q̄ dicebat Luce xij. Alia mea habes mlta bona reposita zc. Et sequit. Dixit aūt illi ds. Stulte hac nocte repetēt aiam tuā: et que parasti c? erunt. Scdo instruimur q̄ qñ habem? pspitate z gl'iam: ipas aduersoꝝ mēoria tpem? fm illud Eccī. xj. In die bonoꝝ ne īmēor sis malozꝝ. Un̄ pspitas est q̄si vinuz fozte: z stulti q̄ illud tēperare nesciūt inebriant? et dunt ab eo. Sz sapiēs gaudiū tēperat per aduersa z tristia que occurrere pūt oculus mentis ad illa ꝓuertēdo. Sic z xp̄s dñs in honoze sibi exhibito fleuit. sciēs z p̄cogitās q̄ sibi z toti pl'o ꝓpter suā amarissimā passionē vētura erāt. Jō ꝺz Eccles. vij. Cozsaponē vētura erāt. Jō ꝺz Eccles. vij. Cozsapientū vbi tristicia ē. cozaūt stultoꝝ vbi leticia. Jō z hodie dñs flēs dixit. Si cognouisses z tu. s. fleres Lu. xix. Un̄ z Salomo nē deseruit sapia. eo q̄ pspitatē nlla amari tudie voluit tpare sz oi voluptati se dedit.

¶ Tercio instruimur vt tribulationē viā ad gl'iam esse cogscam?. Un̄ Verū. Vob ꝺ in ꝓcessiōe celestē repsentam? gloriam. sed in passione viaz demōstram?. Actuū. xiiij. Per multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnū celoꝝ. Quarto instruimur

vt gaudiū mūdi multa amaritudine est re-
spersum, fm illud Prouer. xiiij. Risus do-
lore miscebit, Et Boeti⁹ lib. ij. prosa ārta.
Nemo facile cū fortune sue ꝺditōe cōcor-
dat, inest enī singul' qō inexpus ignorat z
expert⁹ exhorreat, Et sequit'. Dulc' ama-
ritudinib⁹ būane felicitat' dulcedo respers
sa est. Vñ z gaudiū mūdi ad doloroſuz fi
nē ducit, qz vel hō dimittit gaudiū p mor
tem, vl' gaudiū dimittit hoīem p aduersaz
fortunā, vtrūqz aūt est dolore plenū. De ꝑ
mo Eccl. xlj. O mors q̄ amara est mēoria
tua homī pacē habēti ī substātijs suis. De
scō Boeti⁹ li. ij. prosa. iiij. Infelicissimuz
gen⁹ infortunij est fuisse felicē. Et q̄b⁹ con
cludit qꝑ fatuus est: z vt fatuus ꝺz lapida-
ri, q̄ gaudia mūdi q̄ sunt thesauri ei⁹ pqui
rit. Hic cadit exēplū de q̄dā q̄ in testamēto
reliq̄t qꝑ centū marce argēti darent magis
fatuo homi de mōdo. Cui⁹ fili⁹ volens talē
fatuū inuenire venit romā z vidit ibi ex fu-
ria ꝓpli senatorē sine causa occidi et aliū eli
gi, q̄ dū sederet in throno venit iste z dedit
ei dictas centū marcas asserēs ipm fatuis-
simū esse qꝑ talē dignitatem accepit. Et q̄s
vnq̄s fuit cui si fortuna ꝓus arrideat post-
ea nō ꝓsternat, certe vt dic̄ Boeti⁹ plena est
pñs etas exēplis z antiq̄rū vetustas: q̄t re-
ges z dñi felicitatē in calamitatē cōmuta-
uerūt. Relinq̄mus g̃ vana gaudia mūdi z
eam⁹ post crucē cū oliua et palma. Oliua
signat pacē, in cui⁹ figura colūba attulit ra
mū oliue Noe in archa in signū qꝑ de⁹ red
iderat pacē terre. Signat etiā miscōiam
rōne olei qō ꝓducit. Si g̃ in hac q̄drageſi
ma, ꝓtio ex corde reddim⁹ pacē z egenis ī-
pendim⁹ miscōiam: oliuā veracit' in manu
portam⁹. Palma ꝓo significat victoriā, tū
qz ab ānq̄s attributa est marti q̄ est de⁹ bel
li, tū qz folia palme sūt vnita sil'. oīs enī vi-
ctoria ī vnitate ꝓsistit, sicut oīs ꝓditio z de
structio in diuisiōe z guerra Lu. xj. Omne
regnū ī seipm diuisuz desolabit'. signat enī
pnīaz, qz sic palma ē aspera z spinosa ī cor-
tice: z in sublimi hz dulcissimū fructum, sic
pnīa in mōdo isto est aspa z spinosa, sz in ce-
lo ꝓtinet fructū vite eterne. Si g̃ in hac q̄-
drageſima habuerim⁹ victoriā ꝺ diabolū
mundū: vicia z pctā: z ꝓdignā pnīam fece
rimus de pctis digne palmā tanq̄z victo-
res in mānu portam⁹, alias erim⁹ vas vacu
um sz signatū: et circul⁹ añ domū in q̄ pe-
nit⁹ nō est vinū. Sic demōes dixerunt de
quodā iudeo infra crucē lapideaz iacente,
vt Grego. in dyal'. narrat. Cauēdū valde ē
ne simus ficus illa fatua hñs solū folia cui
xp̄s maledixit z radicit⁹ est siccata. qō seq̄n
ti die legit' post ꝟ festū factuz fore, vt patet
Math. xxj. ℣ Ut g̃ digni⁹ dñm ieſuz
in sacro q̄drageſimali tpe suſcipiam⁹ z ma
xime nūc ex statuto eccl'ie circa festū pasce,
qō doc. determinat fieri posse octo etiā di
eb⁹ añ z p⁹ Occurram⁹ ꝓmo ei cū turbo
lenti ītrare birl'in, s. ꝓpando aīas nr̄as ob
uiā mēte z corpe imo cū oīb⁹ potēt̄ijs anīe
vicz cū volūtate bōa obediēdo suis ꝓcept⁹
Cū mēoria dei bñficia recordemur q̄ ma-
gna sunt nimis. Cū intellectu vt dei volū-
tatē cognoscere studeam⁹ Occurramus ei
scō vt vestimēta nr̄a. i. bona tpalia q̄ ꝓve
stimēta signāt ei⁹ pedib⁹. i. paupib⁹ largia-
mur. Sicut enī vest⁹ cōiter nec caput ope
rit, nec pedes, sic nec bona opa. Tercio
vt p̄scidam⁹ ramos de arboribus, i. accipia
mus exēpla vite a sctis p̄rib⁹. q̄ magne ar-
bores ī dei eccl'ia extiterūt. ꝓcidam⁹ g̃ ra
mū obediētie ab abraam vt sim⁹ deo obe-
dire parati. Ramū māsuetudis z pietat⁹ a
dauid, q̄ inimicū suū saul cū posset occide
re noluit. Ramū puritat⁹ z būilitat⁹ a bea-
ta ꝟgine, q̄ cū in summo exaltata fuit dixit
Lu. j. Ecce ancilla dñi. Ramū iustic̄ie a io
hāne baptista q̄ iust⁹ z sctus fuit. Ramū fi
dei a petro q̄ fide petra extitit sup q̄m eccle
sia ē fundata. Ramū caritat⁹ a iohe euāge-
lista q̄ discipul⁹ amoz⁹ quē diligebat ieſus
vbiqz noiat'. Ramū pnīe z puersiōis a pau
lo ap'lo, q̄ exp̄secutore vas electiōis ē effec-
tus z ex lupo seuissimo agn⁹ māsuetus, et
sil'r a maria magdalena q̄ tot de se fecit ho
locausta ꝟtutū q̄t habuit vicia z pctā, z sic
trāscurrere possem⁹ oīm sctoz merita Sz
heu q̄dā p̄cidūt solū ramos spinaz, accipi
entes exēpla a mal' z non a bonis, s. a pctō
dauid z nō ab ei⁹ pnīa. A dissolutiōe ma-
rie magdalene z marie egyptiace z non ab
eaz pnīa. Portem⁹ g̃ hodie veracit' oliuaz
z palmaz in manib⁹ ne ficulnee sterili sil'es
maledictōnē incurram⁹, qō nob⁹ misericor
diter largiri dignet' dñs nr̄ ieſus xp̄s in se-
cula bñdictus, Amen.

De eucharistie sacro. Ser. XXXII.

Benedictus qui venit in nomie dñi Math. xxi. Mar. xi. Lu. xix. z Joh. xij. sententialit. In pcedēti sermōe audist cū gnta reuerētia xps dñs sit susceptꝰ a turbis i die palmaꝝ, z plures circa ℞ doctrinas, et qz ex statuto ecclie q̄libet xpianꝰ rōnis cōpos tā circa instās festū pasce z i hac hebdomada sequēti obligat pcipe eucharistie sacrm qđ xps in vltima cena suis tradidit discipulis, dignū imo necessariū cuilibz est vt sciat q̄liter se ad ℞ sacrm pcipiēdū ꝓparare debeat vt illud nō ad iudiciū sz ad salutē pcipiat. Jō decreui nūc de ℞ venerabili sacro aliq̄ dicere p instructōe iuniorum z mēoria adultoꝝ, q̄bꝫ memorie retētis dignissimū illū dñm bñdictū q̄ venit in nōie dñi digniꝰ pcipe valeāt, z bꝰ pceptōis fructū pcipe ab eo q̄ ex nimia caritate seipsum nob tradidit in cibū. ℣ro gra Aue maria. ℣ Bñdictus q̄ venit in nōie dñi. vbi sup. ℣primo q̄re xps statim siue pria die añ suā passionē instituit ℞ sacrm z nō pus. Scōo quō cuilibet fideli circa ℞ sacrm q̄nqz mirabilia sunt firmit credēda saltē bñti rōnis vsum ꝑm maiꝰ z min. Tercio dubiū. Cū hec sint difficilia ad credendū q̄ nos merito mouere debēt ad credēdū. ℣ Quā tū ad ꝓmū q̄re añ passionē vicz pria die pcedente ℞ instituerit sacrm. Ad ℞ dicendū q̄ doc. de ℞ assignāt q̄tuor rōnes circa diviij. q̄rti sniaꝝ. ℣pria qz ipe añ ℞ ꝓtinue fuit cū suis fidelib pñti alit. visibilr et i ꝓpria forma sua, ꝓpter ℞ nō fuit necessariuz vt ℞ sacrm tunc instituereꝝ, sub q̄ esset cū eis insensibilit z occultatꝰ sub aliena forma. Instante añ passiōis sue tpe voluit a fidelibꝰ suis tollī z eis subtrahere corpalē z sensibilē suā pñtiaꝝ, q̄re, ne ecclia totalr ipi pñtia destitueret, instituit ℞ sacrm sub q̄ ꝑe z realiter pñs manet ecclie sue. Et ℞ est qđ dicit Eusebius z allegat Wgr di. viij. q̄rti sniarū. qz dñs nr corpus assūptū ablatur erat ab oculꝫ boim z illatur sideribꝫ. ncce erat q̄ die cene sacrm nob corpis z sanguis sui ꝓsecraret vt coleret iugit p mysterū qđ set offerebat in pcio. Ita g dñs cū appropinquaret hora recessus sui de hoc mūdo ad pr̄em tale diuortiū ex amoris imensitate ñ patiens sacrm hoc instituit. vt ipe q̄ corporaliter discederet apud suos fideles sacramentalit remaneret. Hoc etiā oñdit cuāgeliū in die cene Joh. xiij. vbi dr. Ante diē festū pasce sciens iesus qz venit hora vt trāseat de ℞ mōdo ad pr̄em, cū dilexisset suos i finē dilexit eos. Cū enī mlta signa dilectionis pcedent ostēderit eis, in finē, i. circa finis nē maiora dilectōis signa ostēdit, qz seipm q̄ est finis oīm eis in edulioz dedit in sui et passiōis sue mēoriā, z sub eucharistie sacro. At sic manebit ecclie sue pns vsqz ad cōsūmationē seculi. Vñ dicit Apls. j. ad Cor. xj. Quotiēscūqz māducabitis panē hunc et calicē bibetis: mortē dñi annūciabitis donec veniat supple ad iudiciū finale. qz vsqz tūc durabit ecclia militās, z eucharistia in ea, ꝓpter qđ dicit xps Math. vlti. Ego vobiscū sum oīb diebꝫ vsqz ad ꝓsūmationē seculi. Nō Aug. in li. lxxxiij. q. dicit intelligēdū esse ad lram de reali z vera pntia xpi in eccia sub eucharistia. ℣post finale ꝺo iudiciū oēs reprobi ibūt ad infernū, z ibi indigni erūt corpali pntia xpi. Hz oēs electi ibūt in vitā eternā vbi xpm pntē habebūt in ꝓpria forma, z ipm facie ad faciē videbūt ꝓpter qđ nō erit eis nūc necessaria ꝓsentia ipius sub sacro. ℞ Scōa cā ꝓpter quā dñs nō ꝓus nec posteri sz stati añ passionē ℞ instituit sacrm sumit ex istius sacri repsentatōe. ipm enī repsentat dñica passione. vt totū officiū misse ℞ oñdit. Et in sequētib de ℞ modicū dicet. ideo ꝓgrue instituebat passiōe iā imminēte. Tercia causa est. que vltimo dicunt vel dant maxime ab amicis memorie cōmēdant, qz tūc magis inflāmat affectus ad amicos. Ea vero ad que magis afficimur, pfundius aīo imprimim. Quia ergo vt dicit Alexāder papa nihil in sacrificijs maius esse pōt q̄ corpus z sanguis xpi, nec vlla oblatio potior. Et habent verba de conse. dist. ij. Nihil. Ideo vt in maiori veneratiōe haberet domin in vltimo discessu suo discipulis hoc instituit sacramētū. Etiā quia ipm frequētandum erat: ideo vltimo tradituz vt magis memorie cōmendaret. Unde dicit Augustinus. Saluator quo vehementi cōmendaret mysteriū illius altitudinem vltimo voluit hoc infigere cordibus et memorie discipuloꝝ. Quarta cā sumitur ab huius sacramenti figuris. q̄dū enī domin

in mũdo ꝙuersabaꝫ, figuras legꝭ obserua
bat: factꝰ sub lege vt eos q̃ sub lege erant
redimeret. Veniẽte aũt ꝑfitate cessant figu
re, iõ ꝙgruũ fuit illõ sacramẽtũ ĩstitui, qñ
xp̃s abscedere voluit: z qñ oẽs figure ve-
teris legꝭ fuerãt ꝑ eĩ mortẽ terminãde, p-
pter qõ dicit Ag̃ vbi. s. Dñs iesus ad
inuisibilia p̃ne maiestatꝭ migꝫtur celebra
to cũ discipul' typico pasca: sub specie pa
nis z vini corꝑ z sanguinẽ suũ eis tradi-
dit: vt oñderꝭ legꝭ veteris sacra morte sua
terminari, ac noue legꝭ sacramẽta substitui,
in q̃bꝫ excellit eucharistie mysterũ.

Circa qõ ẽ notãdũ q̃ ꝑm tria ĩ ℔ sacro cõ
siderãda fuerũt ĩ veteri lege huĩ sacrãm
ti tres ꝓncipales figure, ad qs cete ipius
figure reducũt. Pria fuit sacrificiũ Mel
chisedech. Gen. xiiij. Scda figura fuit e-
ius agni paschal, de q̃ Exo. xij. Tercia fuit
mãna, de q̃ Exo. xvj. Primũ etem in ℔ sa
cramẽto ẽ forma visibil' vt sũt species pa-
nis z vini. Loco aũt spẽs albedinẽ: dul-
cedinẽ: rotũditatẽ. z cetera accidẽtia sensi
bilia q̃ ꝓus fuerũt ĩ pane. Et species vini
voco colorẽ: saporẽ, hũiditatẽ z cetera acci-
dẽtia q̃ fuerũt ĩ vino, z pꝰ cõsecratõꝭ ma
nẽt in calice. Illa aũt accidẽtia q̃ dicũt spe
cies panis z vini sũt eucharistie sacramẽ
tũ. id ẽ sũt eucharistia q̃ est sacrm. Et huĩ
figura fuit sacrificiũ melchisedech: q̃ fuit
sacerdos altissimi, z obtulit abrae panẽ z
vinuꝫ, qõ fuit expssa figura z repsentatio
huĩ sacramẽti qõ nũc ĩ eisdẽ speciebꝫ cõ-
ficit z ꝓfert. Scõm ĩ ℔ sacro ẽ ipa res ibi
ꝑe z realr cõtẽta, s. xp̃s dñs passus: q̃ licet
figurare ꝓ oĩa sacrificia veterꝭ legis tamẽ
specialit z valde apte significabaꝫ ꝓ agnũ
paschalẽ: q̃ mũdꝰ z sine macla existẽs occi-
debaꝫ z assabaꝫ igne z comedebaꝫ. Sic
xp̃s dñs sub ℔ sacramẽto ꝓtẽtus ꝑe z rea
liter sine macla pcti existẽs fuit ꝓ nob as-
sus igne passiõis z occisus ĩ cruce, z quo
tidie a fidelibꝫ in ℔ sacro ĩ cibũ sumit ani-
maꝝ. Terciũ in ℔ sacro est res nõ ibi ꝓtẽ
ta sz tm̃modo ibi significata, z ẽ vnio eccli
astica siue corꝑ xp̃i mysticuꝫ, z huĩ fi-
gura fuit mãna, qr sic mãna pauit popu-
lũ antiquũ donec ꝓ deꝫtũ duceret ad ter
rã pmissiõis, sic ℔ sacm pascit fideles ĩ õ
serto huĩ mũdi donec ĩ celestẽ patriã per
ducant. Põt etiã mãna eẽ figura rei ℔ ꝑe
z realit cõtẽte, qr sic mãna erat cibꝰ celest,
vicz de celo aereo venies, cõis oĩbꝫ z oẽs
reficiẽs. sic res in nr̃o sacramẽto cõtẽta ve
re: s. xp̃s dñs ꝺ celo veĩt. Et ẽ cibꝰ spũalit
reficiẽs z sanãs oẽs fideles se ad eũ debi-
te disponẽtes. reficiẽs inq̃ℨ ℔ ꝓ gr̃az z tan
dẽ eternalr ꝓ gl̃iaz. Si eĩ tãta erat dulce-
do ĩ mãna q̃ erat ℔ panis figura siue vm
bra: q̃d eẽ estimas ĩ re ipa. Vñ ꝺr Sap.
xvj. Panẽ de celo p̃stitisti eis oẽ delecta-
mẽtũ. i. oẽm dulcedinẽ habẽtẽ z ois suauit
saporẽ, vñ Berñ, ꝺ ℔ exponẽs illud
ps. Mẽoriã abũdãtie suauitatꝭ tue eru-
ctabunt, sic ait, O sũme pia z vere suauis
mẽoria ãnũciare mortẽ dñi donec vẽiat.
Nã mors xp̃i opꝰ sine exẽplo, hũilitas si-
ne mõ, donũ sine p̃cio, gr̃a sine merito, q̃d
igit hõ inq̃t ĩdigne facꝭ, Quid facꝭ hõ in-
grate, adora deuotiꝰ, recole freq̃ntiꝰ in sa
cramẽto altaris salutẽ mũdi ꝓ te passam,
vitã ꝓ te mortuã: z fortitudinẽ ifirmatam
Et addit, Si mẽbrũ xp̃i es plãge z dole
cũ gemitu z lachrymis mortẽ p̃ciosã vni
geniti dei p̃ii, Alioq̃n si nõ doles z plan
gis: si nõ cõpateris a tua nobilitate dege
neras in beluã: z hõ esse desistis.

Quãtũ ad scõm vt hõ digne suscipiat il-
lũ bñdictũ regẽ israel sub sacrm̃to neces
se est vt habeat verã fidẽ. Et hec fides no
stra ꝙsistit in q̃nq̃ pũctis ꝓncipalibꝫ mi-
rabilibꝫ. vicz, qr ꝓmis ꝙuertit ĩ xp̃i corꝑ
z vinũ in sanguinẽ, z nõ ẽ ibi amplius pa-
nis neq̃ vinũ. Post ꝙuersionẽ remanent
accidẽtia panis z vini sine subiecto. Cor-
pus xp̃i ẽ tã lõgũ z latũ sub q̃libꝫ ptĩcla si
cut in cena. Corpus xp̃i sil' est ĩ diuers ec
clesiis z altaribꝫ: z sil' ĩ celo. Diuisa hostia
nõ diuidit corpus xp̃i. Nec q̃nq̃ ꝓ ordi-
nẽ q̃libꝫ fidel' adultꝰ sine ratõe p̃ditꝰ cre-
dere debz magis z magis ꝑm q̃ vnus al-
tero maiori rõe z ingenio ẽ illuminatus.
Vñ apls Heb. x. dicit, Accedam cũ ꝺo
corde z plenitudie fidei. Et ibidẽ. xj. Op-
tet accedẽtẽ ad deũ credere. Prio ℊ credẽ
dz q̃ sic xp̃s ĩ vltĩa cena mutauit siue cõ-
uertit panẽ ĩ corꝑ suũ z vinũ ĩ sãguinẽ ita
sacerdos ĩ altari dicẽs ꝟba ꝙsecratõis a
xp̃o ĩstituta cũ ꝺbita ĩtẽtõe panis ꝙuertit
ĩ corꝑ xp̃i vez: z vinũ ĩ sãguinẽ xp̃i verus
Et nõ ẽ ibi ãpliꝰ panis nec vinũ sz verus
xp̃s ꝺs z hõ sic erat ĩ vltima cena z pepẽ-

dit i cruce, nō tm nūc habz sub sacro passi
bile corpus qle habuit i cena z i cruce, sz
imortale z ipassibile siue gliosū. Et ꝫ nō
opaꝛ ipe sacerdos sz dns de⁹ p sacerdotē
pncipal' ds: z ministerial' sacerdos q ei do
neus ad ꝫ mīster z null⁹ ali⁹. Tale ei pa
ctū fecit ds cū eccl'ia q qñ sacerdos rite
ordiat⁹ dicit ꝑba ꝯsecratōis cū ōbita ītē
tōe: etiā dato q i alīs articul' fidei sit here
ticus. tūc ipe de⁹ mutat panē i corp⁹ suuz
z vinū i sanguinē. Si ꝓ sacerdos erra
ret i fide circa ꝫ sacrm. vt qꝛ nō crederz eē
vez corp⁹ xp̄i, p⁹ ꝓbor, platōz tūc ñ ꝯficeret. Est enī añ ꝯsecratōez ver⁹ z naturalis
panis vt alia hostia nouit pista. Et i cali
ce verū z naturale vinū cui modicū aq̄ ē
admixtū añ ꝯsecratōem. Aq̄ aūt admisce
tur vino i calice: qꝛ ō latē xp̄i exiuit sāguis
z aq̄. Vinū ꝫ repñtat sanguinē xp̄i. Etiā
iō vt dic̄ Anacletꝰ papa, z hī ō cō, di, ñ, p
acta, qꝛ p aquā itelligit ppl's. z p vinū san
guis xp̄i, cū ꝫ i calice dñi vinū aq̄ misceꝛ:
xp̄o ppl's adunaꝛ. Est tm vez sic ptz ibidez
q si ex negligētia mīstri vl' sacerdotis ñ mi
sceret aq̄: adhuc sacerdos ꝯsecraret sz gui
ter peccaret nō ꝓpter ꝓceptū eccl'ie zc.
Idē dicit mgr di, j. q̄rti sntiaꝝ. ¶ Ex
illis ptz q fide credēdū ē firmit' q sub spe
cieb⁹ panis facta ꝯsecratōe sūt q̄ttuor. vi
delicz corpus xp̄i i qō trāssubstātiaꝛ pa
nis, z ꝯseq̄nter sanguis xp̄i. ei⁹ aīa, z deitas q nunq̄ sepata ē a corpe nec ab ānia
etiā i triduo mort⁹ xp̄i. Ut dic̄ mgr dist.
xxj. tercij sntiaꝝ. Sūt tm vltīa tria ꝯcomi
tāter sub specieb⁹ panis: ñ ꝓtute trāssub
stātōis qꝛ sanguis ē in venis corpis z cor
pus nō viuit sine aīa: z deitas ab his nō
sepaꝛ. Quo mō ista q̄tuor sūt insepabilit'
sub specieb⁹ vini, sz sanguis p trāssubstā
tiatōnem. Alia ꝓ ꝯcomitāter z ita ꝫ est
xp̄s i calice sub specieb⁹ vini sic ē sub spe
cieb⁹ panis siue i celo. Ex illo seq̄t secūdo
q illi sūt mīstīū reꝓhensibiles q̄ ad eleuati
onē calicis nō flectūt genua. nec se reuerē
ter inclināt nec adorāt, sed stati p⁹ eleuati
onē hostie surgūt. Silr i sumptōe calicis
p sacerdotē ñ inclināt se sz solū i sūptōe ho
stie zc. imo aliq̄ volētes magr sape q̄s optz
i eleuatōe calicis dicūt. Salue sctm sepl'
chrū in q̄ xp̄s requeuit z nihil pl⁹. ac si nō
sit ibi ver⁹ xp̄s sicut sub specieb⁹ panis. ñ
enī adoraꝛ calix sz ill⁹ q ē i calice ihs xp̄s.
Ex his ꝓz tercio erroꝛ illoꝝ q dicūt q de
necessitate salutis sit sumere sacrm eucharī
stie sub vtraq̄ specie. ꝫ em null⁹ sctōꝝ le
git vnq̄ dixisse nec vnq̄ dicet, imo dato
q hodie admitteret bohemis vl' alīs cō
munio calicis sub duplici specie: qō tm nō
fiet. licz ac missū fuerit i ꝯcilio basiliēsi hū
q erāt sic assueti z nutriti: z ñ eoꝝ succesſo
ribꝰ, tm nō seq̄t ex ꝫ q eēt taⁱ ꝯmūio de ne
cessitate salutis, qꝛ sub spēb⁹ panis ē oīe il
lud qō ē sub spēb⁹ vini z econuerso. Nec
sub plib⁹ spēb⁹ ds ꝓpit maiores fructus
siue maiorē grāz q̄s sub vna tm, qꝛ grā nō
cōfert rōe spēz sz rōe ꝓtēti sub eisdē. Sed
sacerdos sumēs sub scōa specie facit ꝫ ob
significatōez eccl'ie, vicz vt recipiaꝛ p mo
dū cibi z pot⁹, z vt sit vna plena refectio
sacrametal'. Ex illo ꝓz q̄rto q ille pot⁹ q
laicis porrigit' p⁹ sūptionē corpis xp̄i non
est sanguis nec sacrm, sz puꝛ vinū, z q ñ
debz adorari nec sibi exhiberi reuerētia
Nec dz terreri hō si illud vinū fundatur
sup vestes aut pepla zc. Nec ē necesse ta
le sumere post eucharistiā: sz daⁱ vt facili⁹
hō sacramētū capiat z īmittat. Et posset
ita bñ dari alⁱ pot⁹ sicut vinū, vicz aquā
ceruisia zc, vel null⁹ potus. ¶ Se
cūdū mirabile credere dēm⁹ q p⁹ ꝯsecra
tōem manēt oīa accidētia panis z vini. Et
nulla āpli⁹ ē ibi substātia pānis z vini. Et
ista accidētia ꝓprie dicūt sacrm eucharī
stie, qꝛ sub eis ē xp̄s tāq̄ sub sacramētōe
z realit'. Sūt aūt accidētia panis albedo,
dulcedo: odor: sapor: rotūditas zc. Vini
aūt accidētia sunt būiditas, sapor color, z
ista accidētia stāt miracul'ose sine subiecto.
Est tm vez q sacrm eucharistie aliq̄n po
nit' ꝓ re ꝓtēta, vl' ꝓ ꝓtēto z ꝓtinēte sil. Ita
accipit vulgaris ppl's dicēs se velle susci
pe sacramētū eucharistie, z ē vnū vez z vi
tegz sacramētū sub spēb⁹ panis z vini, q
āt sacerdos sub duplici spē ꝓpit ꝫ sacra
mentum hoc ē ad cōpletā ei⁹ significatōz
vt. s. ¶ Tercīū miraculū credere de
bem⁹ q corp⁹ xp̄i sub sacramēto ē tā lōgū
i mēbrꝭ suis, latū z spissū q ad ei⁹ integre
cā dimēsionē, sicut fuit qñ xp̄s ꝯuersabaⁱ
i terrꝭ cū discipul' vl' i cena qñ tradidit cor
pus suū, vl' sic nūc ē i celo, z caput suū eq̄
distat a pedib⁹ sub sacro sicut in celo. Et

nō est sub illis speciebꝫ rotūdū sic̄ spēs panis aut vini apparēt eē, qz nō ē sub ill' speciebꝫ ꝓmēsuratue siue naturalr, ita qꝫ vna pars corpis corrūderet vni pti spēi. z altera alti zē, sz miraculose i corpe glificato q̄ le habuit dū dauso sepl'cro resurrexit z ianuis clausis ad discipulos ītrauit, tradidit aūt discipul'ī cena corp' suū q̄le tūc habuit vicz mortale. ß vtiqz ille facere pōt qui oīa ex nihilo creauit. Quartum mirabile qō ꝺe z integra fide credere dēm', qꝫ totū corpus xp̄i ē sil' ī diuerſ ecc'ijs z altaribꝫ sub sacro z sil'ī celo, ad ß moueat fides gētiliū q̄ credūt sic̄ z vez ē qꝫ tota aīa intellectiua sit est in diuerſ ptibꝫ corpis: licz non habeat ī oībꝫ easdē sz diuersas opatōnes. Quintū mirabile qō etiā firmit credere debem' qꝫ diuisa hostia nō diuidit corpus xp̄i. Recte sicut amputato mēbro corporis hūani ñ amputat siue diuidit aīa hūana. Est g̈ sub q̄libꝫ ptic'a totus xp̄s ita lōgus z latus vt. s. et sub q̄libꝫ guttula siue particula tot'. Et q̄ntum sumit sacerdos sub vtraqꝫ specie tātū sumit laic' sub vna tm̄. Et q̄ntū sumūt mille hoīes tātū sumit vnus. Sic̄ de ß cātat eccl'ia ī hac sequētia Lauda syon saluatorē, cū dr. Sumit vn' sumūt mille q̄ntū ist tātū ille nec sūptus cōsumit. Fracto demū sacro ne vacilles sed memēto tātū eē sub fragmēto q̄ntū toto tegit. Et subiūgit. Nulla rei fit scissura signi tm̄, i, speciez. fit fractura q̄ nec status nec statura signati minuit zē. ℣ Quā tū ad terciā ptē ꝓmōis dubitat exq̄ hec q̄ dicti sunt cuilibet adulto siue rōem habēti credēda, mlti sūt q̄ dicūt aut dicere possunt. Valde duz ē hoī hec singula credere q̄z nullaz pōt hīe manuductōz in rebꝫ naturalibꝫ. Ad ß rñdent doc, circa distī, q̄rti sniaz, qꝫ pl'a sunt q̄ iuuāt hominez, z merito inducūt ad credēdū p̄dicta. Primo eī nō debz esse xp̄iano ūmo nec iudeo difficile vt credat panē ꝓuerti ī corp' xp̄i z vinū in sanguinē zē, qz de' ē oīpotens: bilo facere aliq̄d q̄s sit ō aliq̄ facere aliq̄d. ℣ō hic corpus xp̄i fit ex pane z sāguis ex vino ad sensū dictū. facil' est g̈ facere aliq̄d ex aliq̄ q̄s ex nihilo. Vñ Bonauen, in ꝓmone q̄dā de cena dñi. Nā de nihilo opari posse nō ē opus nisi infinite potētie rōe infinite distātie: sz de aliq̄ aliq̄d facere ē etiā nature create. Vñ z creata natura q̄ ē in vite ꝓcurrēte celesti ꝓtute aquā ī vinū ꝓuertit. Nec ē aliō vinū q̄s aq̄ putrefacta ī vite, dū ei aq̄ ī vite calozis būficio digerit: ī vinū ꝓuertit. Itē dū idē vinū bibitur dū ī stomacho digerit qō vtile ē ī sanguinē ꝓtit. et qō derelinq̄t itez ī aquā cōuertit: sic̄ ī vrina manifeste ꝓbat. lōge cīm maī' exīstit imo in infinitū excedit de nihilo facere aliq̄d q̄s de aliq̄ facere aliq̄d. Quid g̈ mirādū si ille q̄ mūdū z vniuersa q̄ in mūdo sunt de nihilo fecit. q̄ sine viri li semīe corp' suū formauit. q̄ clauso ꝓgīali vtero foras exiuit. q̄ sup aq̄s sicco vestigio ambulauit. panē ī corpus suū mutare pōt qn̄ velit. Itē virtus diuīa ī infinitū excedit omnē ꝓtutē creatā, g̈ nihil ē qō faciat īferioz hec natura: q̄n magz facere possit virt' sūma. Sz lac' ē ī hybernia ī q̄ si pal' aliq̄s infigat q̄cq̄d terre īmergit in ferrū ꝓuertit. q̄cq̄d ꝓo aq̄s opit ī lapidē cōmutat. Sed facilioz ē trāsit' panis in carnē q̄s ligni ī ferrū vl' lapidē. Ergo si ꝓtus īferioz qō maī' ē facit: ꝓtus superioz qō minus videt esse nō poterit: absit. Itē dicit phs ī meth, qꝫ loc' est si panis ꝓ ḡciat in lapidē ꝓmutat. Sed sic̄ ipe dicit in li, de generatōe, vbi maī' ē symbolū ibi facilioz ē trāsit'. sed certū ē qꝫ maī' ē symbolū panis ad carnē q̄s panis ad lapidez. Ergo si natura creata pōt illō qō maius esse videt. nōne potit virt' sūma qō min' esse, ꝓbat. Itē virtus creata tota die panē vertit ī carnē z vinū in sanguinē. qz dum panis comedit in stomacho digerit ī liq̄rem ꝓuertit. z tandē ī substātiā carnis cō mutat. g̈ qō facit virt' nutritiua facere ñ poterit virt' sūma, manifestū igit ē qꝫ dñs hoc facere pōt. ℣ Sz qꝫ velit facere ptz, qz certū ē qꝫ de' cū cogi nō possit nihil iuuit' facit sz oīe qō facit se facere vult z cupit. Et xp̄s ſm qō dicūt euāgelia verū corpus suū ꝓfert: z panē ī corp' suū ꝓtit, z sic faciēdū instituit z mādauit. g̈ ß fieri voluit. Sic enī scptū ē Lu. xxij. qꝫ acceptо ieſus pane gr̄as egit: fregit z ꝺedit eis dicēs. Hoc est corp' meū. Nota q̄d fecit, qz panē accepit, bñdixit siue gr̄as egit, et discipulis ad māducādū dedit, z eis dixit Hoc est corp' meū. Et ꝓstat qꝫ ß nō dicē

bat de ipo suo corpe qđ videbāt. nec illō eis ostēdebat. nec illud in manib⁹ tenebat nec illud comedēdū in visibili sua forma tradebat. nec illud ipm dicere optebat. qz illud esse corp⁹ suū discipuli certi erāt. De illo igit dicit q in manib⁹ habebat. et eis māducādū offerebat. suū corpus affirmabat. sed ipe est ꝟitas ꝑ mētiri nō poterat. Necessario ꝑ ponere restat q illō qđ eis dabat suū corpus erat. Sed dicūt hereticī q vez. dicebat z sensus ꝟbi erat. Ħ ē corpus meū. i. Ħ signat corp⁹ meū. Sed hoc sic expōi neąt: qz seqns lra ꝓtradicit. Nā cū dixisset hoc est corpus meū statim subiūxit. qđ ꝓ vobis tradet. Ecce ꝟitas. Manifestū est igit q illud idē corpus ꝑmo eis in manib⁹ oñdebat. ꝗre expositōez illā hereticā nullā penit⁹ esse cōstat. ℟ Sz di. fateor xp̄m panē in carnē suā ꝓuertisse sed nō credo eū hāc ptātem alīs tradidisse. Sed audi hertice cece. nā postq̄ dñs sic cōfecit statim discipul' ait. Hoc facite ī meā ꝓmēorationē. Quid fuit Ħ dicere: facite: nisi sicut ego cōfeci Ħ facite. Nā q sic intelligi ōbeat: z q tradita fuerit apl'is hec potestas patz j. ad Thoz. vj. vbi apl's ꝑuidēs hereticos ꝫ Ħ sacramentū eē futuros sic ait. Optet inąt hereses esse vt q̄ pbati sunt manifesti fiāt. Nā ꝓuenientib⁹ vob in vnū nō est dñicā cenā māducare. Ego inąt a dño recepi qđ z tradidi vobis. qm̄ dñs ihesus in q̄ nocte tradebat accepit panē z dedit discipul' suis dicēs. Accipite z māducate hoc est corpus meū qđ ꝑ vob tradet. hoc inąt facite in meā cōmemorationē. Et seq̄tur. Quicūq̄ māducat z bibit indigne re⁹ erit corpis z sanguis dñi. Manifestū igit est q tpe apl'oz homies corpus xp̄i māducabāt: ꝑ aliq̄ erāt q ꝓficiebāt. Hāc ergo ptātē alīs tradidisse constat. Itē Job. vj. dñs ī Ħ sacramēto aptissimā docet doctrinā dicēs. Ego sum panis viuus vl' vite. si q̄s māducauerit ex Ħ pane viuet in eternū. Et ne credat esse panis material' statim addit. Panis quē ego dabo caro mea est Et sic ad lras intellexerūt iudei. vñ dixerūt. Quō pōt hic nobis carnē suā dare ad māducādū. Nec dñs eos tanq̄ errātes correxit: sed magis sententiam suā ꝓfirmauit cū eis rndit. Amē amē dico vobis. Nisi māducaueritis carnē filij hoīs z biberitis ei⁹ sanguinē nō habebitis vitā in vobis. Et ne intelligat hoc figuratiue: sed magis ſm veritatē dictū esse statim oñdit cū dicit. Caro mea vere est cibus: z sanguis me⁹ vere est pot⁹. si ꝑ ergo nō figuratiue. Hec Bonauētura. ℣

Plura fidē nr̄am corroborātia sunt ex empla veteris z noui testamēti. de qb⁹ dicetur latius in ſmōib⁹ de sacramētis. vicz de vxore loth ꝓuersa in statuā salis. de ꝑga moysi in serpētē ꝓuersa. et aq̄ in egypto ī sanguinē cōuersa Et iā in creatōne ade terra ꝓuersa est in carnē. Et xp̄s ī nuptijs ꝓuertit aquā in vinū: z sic de alīs ml'tis q̄ gratia breuitatis nūc trāseo. ℣ Secūdo principaliter nō debz esse hoī fideli difficile ad credendū q panis mutat i corp⁹ xp̄i z vinū ī sanguinē: ñ manēte pane neq̄ vino: sed solū manētib⁹ accidētib⁹ panis et vini. Nā sicut dictū ē dum vxor loth fuit cōuersa ī statuā salis ampli⁹ null⁹ erat hō neq̄ corpus ml'ieris sed verū sal. Et tamē adhuc māsit figura ml'ieris. Sic̄ exēplū ponit sctūs Thō. i tractatu de corpe xp̄i de ouo suppositō gallīne. cui⁹ vitellū conuertit in pullū viuū adhuc manēte figura ouī z testa ītegra: cū tñ ampli⁹ nō sit ibi ouū sed pull⁹. Ita ī ꝓposito. Sed d. qđ q̄ re vxor loth ꝓuersa est in statuā salis z ī alīā substātiā. Rndet q a natura oīa humores in hoīe sunt salsi ex q̄ terrestreitas hoīs ꝓgnoscit. Et q hō ē terra sit formatus sicut sal de terra. ℣ Tercio

nō debz homi esse difficile ad credēdū q corp⁹ xp̄i sub sacro est tā lōgū latū z ꝓfundum in sacro sicut fuit qñ cōuersabat cum discipul' suis zc. Nā licz Ħ sit mirabile tñ nō est ipossibile. Et ad credēdū nos pl'a mouere debēt. Prio qz corp⁹ xp̄i nō ē sub hostia circūscriptiue sīue localit. qz qđ localiter ī loco esse ꝓbat pars in pte z totus in toto ꝓtinet z se illi cōnectit. Nō sic autē corpus xp̄i ī hostia esse ꝓcedit. ꝫ sicut ī ꝟbo psonaliter. z sicut ī celo localiter. sic ī altari est sacramētaliter. Est aūt sacramentus sacre rei signū. z si sacramētū est signū corpus xp̄i est signatū. Esse ergo xp̄i sacramentaliter in altari est esse sicut signatū sub signo. Et qz signū ita ꝑfecte pōt significare si sit paruū sīue magnū. Nā qz circulus ante tabernā suspēsus signū est q ī tabna

vinū: nō refert vtrū circul⁹ sit magnus vl' paruus, ymo aliqñ pl⁹ ē de vino sub puncto q̄ sub magno. Scdo ad ꝟ credēdum nos mouere debz illud qđ scribit. iiij. Regū. iiij. q̄ Helyse⁹ ꝓpheta q̄dā tpe volens suscitare puer̄ quēdā ỏ morte incubuit super eū: z posuit oc'los suos sup oculos pueri, z os suū sup os pueri: z man⁹ suas sup man⁹ pueri. Et sic talit incuruauit se super eū q̄ vt videt singula mēbra sua posuit sup singula mēbra pueri. qđ vtiq̄ erat mirabile, q̄ corp⁹ magni z pfecti viri essz sic applicatū corpi parui pueri. Si g̃ hoc fecit helyse⁹ de corpe suo: q̄nto magis id q̄ tidie xp̃s dñs pōt facere ỏ corpe suo q̄ ita magnū z pfectū sit sub q̄libz hostie ptic'a sicut est in celo. Tercio ad ꝟ credēdū nos mouere debz notabile exemplū. Sacerdos etiā q̄dā deuotus btē ỹgini de sacramēto altaris dubitauit. vñ eā assidue inuocauit vt ei subueniret. Cui missaz celebrā ti hostia añ pater nr̄ disparuit. Admirat⁹ de ꝟ et pterrit⁹ btā ỹgo sibi apparuit filiū tenēdo in manib⁹. Cui etiā dicebat. Ecce eū quē puella puerpa pepit. Ecce quē cōfecrasti, ecce quē tuis mānib⁹ tenuisti, quē tāgendo et leuādo cūctis oñdisti, quez in sacramēto māducas z bibis. Ecce filiuz meū tibi trado ỏuote z reuerēter suscepturū. Et sic depositū puer̄ pulcerrimū q̄ subito trāsfigurat⁹ ē in hostiā panis: quem sacramētal' sūpsit, z sic oīs dubitatio i eo cessauit, z btē ỹgini grās egit. ¶ Quarto nō debz esse hoī difficile ad credēdū q̄ totū corp⁹ sit' z sel' est i diuerſ ecclesijs z altaribz z in celo z̄c. Ptz vt supra dictū ē de aīa hois q̄ tota ē i diuerſ ptib⁹ corpis z̄c. Si cīn de aīa hois ꝟ credunt gētiles z iudei, q̄re ꝟ nō facere possz xp̃s, imo iudei dicūt z credūt licz male z falsę: q̄ helyas p̄sens sit ſm spiritū in oī circūcisiōe cuiuscūq̄ pueri. Et tn̄ certū ē q̄ qñ ri in diuersis ptib⁹ z locis mūdi. Si ergo credūt helyā sit' esse posse ratispane Prata uie Nurmberge Rome hierlin z̄c. quāto magis credere debem⁹ xp̃m dñm ſm humanitatē sit' z sel' in diuerſ locis sub sacramēto z i celo q̄ infinite maior est helya. De hoc dicit Bonauē. Sed dicz quō vnum z idē corp⁹ nūero sit' z sel' pōt ee in diuersis altaribz sic iter se distātib⁹. Dico q̄ magnū est diuinū mysteriū vl' miraculū, sed tu dic mihi quō vnū z idē ỹbū sit' z semel est in corde z in ore z i aure. Nā idē oīno est ỹbū cordis z oris: ꝟ i corde nudū z inuestitū. Nō cīn ē aliō vor q̄z ỹbi vehiculū siue poti⁹ vestimētū. Vñ sicut nō ē alius hō sed idē oīno q̄ pri⁹ fuit nud⁹ z post ea est vestit⁹, sic idē ỹbū qđ corde cōcipit z voce vestit. z tn̄ est i ore z audit in aure. n̄ tn̄ recedit a corde. Videm⁹ q̄ vna z eadē vor simul tota z integra ē i auribz diuersoz, ab oīnib⁹ tota audit z tota sentit. Si igit sic esse cognoscz in inferioribz istz q̄re si hec terrena z infima intelligere nō possis dubitas ỏ diuis. Hec Bonauē. ¶ Quinto nō debz hoī esse difficile ad credēdū q̄ diuisa hostia nō diuidit corpus xp̃i z q̄ diuisis spēb⁹ nō diuidit sanguis christi, sicut sup̄ ostensū est de aīa si mēbr̄ corporis amputaret z̄c. Et ex cadē rōe ꝟ tritz spēb⁹ sub dētib⁹ nō cōterit corp⁹ xp̃i z̄c. Iz sole spēs atterūt, z tādē ꝟsumūt naturaliter q̄b⁹ ꝟsūptis desinit ibi ee corp⁹ xp̃i, ita q̄ corp⁹ xp̃i tā diu manet i hoīe realit q̄diu manerēt panis et vinū sub illis accidētib⁹ i corpe hūano. Vñ qñ intātū fit alteratio speciez panis z vini q̄ sub eis nō posset ampli⁹ ee suba panis et vini tūc ỏsinit etiaz sub eis ee corp⁹ z sāguis xp̃i, z postea manet effect⁹ sacri i aīa vicz grā q̄ ē refectio aīe q̄uisz hō iterz peccat mortaliter. Item i speclo fracto in q̄libet ptic'a tota facies hois videt, et i speclo integro sil' nisi vna facies videt, ita et i hostia fracta siue diuisa z̄c. Plā de his dixi in ſmōe de sacris q̄ omitto grā breuitat. Innocem⁹ g̃ dñz ie sum bñdictū fructū marie ỹgis vt illuminet corda nr̄a ad ꝟe credēdū ea circa ꝟ sacramētū q̄ fides catholica credēda statuit z decreuit, vt sic p̄ verā fidē cū detestatōe pctōz mereamur p̄cipe ꝟ xp̃m sub sacro. z p⁹ hāc vitā clare ituerī in gl'ia. Amen

De eodē Sermo XXXIII

Probet seipsuz p hō z sic de pane illo edat z ỏ calice bibat, q̄ cīn māducat z bibit indigne iudiciū sibi māducat z bibit. .j. ad Thoi. xj. In p̄cedēti ſmōe audistis de sacro eucharistie q̄re xp̃s imediate aī

sua passiões vicz prima die istituit ℔ venerabile sacrm eucharistie. Et q̄ cuilibet vsu rois habeti sut credēda circa ℔ sacrm in ānqz pctis. Postea figuras z exēpla veteris z noui testameti p q̄ fides nra debeat coroborari z nulli eē difficile ad talia credēdū. Quodie ꝓsequt dicere intēdo q̄ requrāt ad dignā susceptōnez hui⁹ sacri habita vera fide de q̄ dixi i p̄cedeti ſmōe Et ꝓpt ℔ apls i ꝓbis thematz hortat quē libet fidelē vt seipz ꝓbet z diligent examinet ne indigne ℔ sacramētū ꝓcipiat. Prologa Aue ma. ¶ Probet seipm hō ⁊c. vbi s. Prio dica vna dubitatōz ō difficultate illoz q̄ hō credere debz. Scdo q̄ p vera fidē requrant ad dignā eucharistie ꝓceptōez. Tercio de fructiby hui⁹ sacramēti digne ꝓcepti A Quātū ad ꝑmū Di. q. illa sut valde difficilia q̄ dixisti i ꝓcio ſmōe ad intelligēdū. et ꝗs pōt hec oīa cape Ad ℔ rndēt doc. circa di. r. q̄rti sniaz q̄ si hō talia ad plenū nō itelligit nō ꝓpt ℔ tñ dz dubitare sz firmit credere qō tenz scta ecclia catholica: et cogitare. qō ego ñ intelligo alter itelligit quē de⁹ magz illumināuit: vl q̄ maiorē diligētiā ad hec intelligēda adhibuit. Nā vt dic phs. j. phisicoz snialiter q̄ q̄stūcūqz hō sit doct⁹ nō potest ad plenū cuiuscūqz rei mīme naturā ꝓpbendere. imo ea q̄ scim⁹ sunt mīma pars respectu eoz q̄ ignoram⁹. Quō ei ad plenū pōt hō cogīscere q̄ ex puo gno aut nucleo crescit ingēsa arbor cū suis radicib⁹: foliis floribz et fructib⁹ et duro stipite: q̄z vticz nullū fuit i grano vel nucleo. Itē quō ex vno grano frumēti crescit calam⁹ spica cū multis granis q̄nqz cētuplū multiplicatis Ita de q̄libet semīe possz ꝓponi quō ex nigro puo semine crescit radix alba magna vt rapa. Sil de caulis siue oleribz z sic ō alijs. Itē de vitib⁹ vinū. Et qō his oībus magis ē cogitet hō quō ex puo z vili humore siue spermate crescit nobile corpus de tā mirabili armonia mēbroz ⁊c. Si g illa nature ꝓsueta opa nō possum⁹ ad plenū cognoscere. q̄d mirū ē si ea ñ pfecte cognoscim⁹ q̄ a deo fuit pter solitū cursū nature miracl̄ose. Sz q̄ de ill miramur z ñ de p̄dictis est iō. qz sum⁹ ꝓsueti ad sensuz illa opa nature videre. Et iō nō miramur tāqz carnales q̄ ea q̄ sensib⁹ apta pl⁹ anio ꝓsiderāt z tāto min⁹ de his mirāt. Vñ dicit Aug. Multa pōt de⁹ ex sua oīpotētia facere q̄ nō possum⁹ itelligere: aut natura li rōe inuestigare. Hoc tñ nō ē sic itelligendū: q̄ hō nō deberet arguere soluere: aut ꝺclarare circa ea q̄ sunt fidei. Vñ dic beatus Petr⁹. j. Pe. iij. Parati sp ad satisfactōem oī poscēti rōem de ea q̄ i nob est fide z spe. Hz nō debz hō estimare q̄ i talib⁹ possit hō reddere rōez vsq̄qz sufficiente Propterea dicit Scot⁹ circa di. xj. q̄rti se. tentiaz de puerz volētib⁹ cōicare q̄ sufficiat puero credere z cogitare, vl ita dispositū ē. vt si q̄rat ab eo qd vis ꝛcipe q̄ tūc posset ꝑe rndere. Ego volo suscipe domiū deū z creatorē meū iesū xp̄m q̄ me per mortē passiōis sue amarissime redemit a pctis. Et si q̄rit ab eo. q̄re vis eū suscipe, sufficit dicere sibi. Jō volo eū suscipe vt dimittat mihi pctā mea z det mihi vitam eternā. B Quātū ad scdm Dubitat q̄ requrunt ad ℔ vt hō digne ꝓcipiat sacramentū eucharistie aut quō hō se ad ℔ debeat p̄pare. Ad ℔ dicēdū ē q̄ ānqz ꝓdiones ad ℔ requrunt. vicz q̄ sit hō viator fidel z baptizat⁹. Adult⁹ mēte p̄dit⁹. Jeiunus ieiunio nature. Sine ꝓscia pcī mortal. Corpe mūd⁹. Prio ergo ad digne sumendū eucharistiā vicz sacramētaliter et spūal q̄rit q̄ sumēs sit hō viator fidel z baptizat⁹. ptz q̄ sol⁹ hō pōt ℔ sacrm ꝓcipe. nō angel⁹ aut aīa exuta i purgatorio: vl i limbo: aut i iferno. nec bruta ⁊c. pbatur illud. quia iste solus sumit sacrm p̄ sacramētaliter z spūaliter q̄ eo vtit vt ē sacramentū. z xp̄o p ℔ de nouo vl ampli⁹ incorpat. sz null⁹ p̄dictoz hoc facere pōt. Igit sol⁹ hō. Dici aūt hō viator nō ꝓbendo. q̄ ꝛō hoc sacrm dicit viaticū siue abyatorū vt nos p̄fuet ab hostib⁹ siue ipedimentis vie q̄ tēdit ad patriā. Ex q̄ iferr q̄ si appareret aliq defūcti p̄ z mr siue esset saluati siue nō: sic aliqn factū ē: sacerdos nō debz talib⁹ mīstrare eucharistiā. Pōt tñ i missa sacerdos sacrificiū tale p eis offerre Scdo inferr q̄ maximū dei donū ē vt ℔ ꝓcipiam⁹ eucharistie sacrm ad augmētū meritoz. Nā licz bti i patria fruāt xp̄o domino leti⁹ q̄s nos p clarā vsiōem. tñ nos xp̄m in eucharistia sumim⁹ fructuosi⁹ q̄ ꝓficere possum⁹ i ēntiali z accidētali pre

mio, btī ꝓo sūt ī termio ⁊ amplī⁹ ꝓficere ñ
pñt merēdo, qz nūc trāsiuerī statū meren
dī. Itē licz btī habēt xp̄m dñm letī⁹ ⁊ secu
rī⁹: tñ nos ꝟ hēm⁹ cū mirabilī⁹. Jp̄i enīz
clare illū intuēt: ⁊ nos credim⁹ eū sub spe
cieb⁹ panis latere miracl̄ose, ꝑ quā fidez
itez amplī⁹ meremur. Exēplū ad ꝟ itellī
gēdū. Sit mō aliq̄s ꝟ in mōo ī tali statu
charitat̄ ī q̄ fuit aliq̄s sctūs nūc ī celo dū
migrauit ex ꝟ secl̄o, tūc ille hō viuēs ha
bet sibi par ꝓmiū eēntiale cozrñdēs: imo
⁊ accñtale si al's ē ī tl̄i statu ī q̄ scūs mozīet
fuit, tal'ē hō viuēs sumēdo hodie euchari
stiā digne hēbit mai⁹ ꝓmiū ī celo ꝑ illam
sūptōez q̄z ille sctūs habeat. Et si postea
itez digne sumit itez mai⁹: ⁊ sic ꝓseq̄nter.
Sīz dici posset de alīs sacrāmt̄z digne
suscept̄z, et de bōis opib⁹ ī caritate factis.
Ecce q̄ntū donū nob tradidit xp̄s dñs.
Dīxī etiā supza q⁹ volēs digne ꝓcipe eu
charistiā dz esse fidel' ⁊ baptizat⁹, ꝑ qđ ha
bem⁹ q⁹ ꝟ sacrm nō ē dādū infidelib⁹ neq̄z
cathecumīs nō baptizat̄z, eo q⁹ baptīsm⁹
est ianua oīm alioz sacroz. Et iō nulli dz
dari hoc sacramētū nisi ꝑus ꝑ baptīsmuz
sit asc̄pt⁹ familie xp̄i .i. eccl'ie. attñ nō ꝓfit
mat⁹ pōt recipe ꝟ sacrāmtū: dūmō nō cō
tēnit sacramētū ꝓfirmatōis. Ex q̄ etiā infer
tur q⁹ nulli dādū est ꝟ sacrm nisi hēat ve
rā fidē circa ip̄m iuxta modū sup tactū in
p̄cedenti ꝑmōe. Vl' saltē credat id qđ ec
clesia catholica credit. Et ad mīn⁹ sic sup
dictū ē de puer̄z. Ex his oīb⁹ hī q⁹ añ oia
necesse ē vt q̄s habeat verā fidē. Hz beu
lis vidēt aut sensu ꝓcipiūt sil'es puero in
turri nutrito, cui si dicer̄ stellas eē ī celo
⁊ solē ⁊ lunā nō credez nisi videz, vt dic̄
Bre, i. uū, dyalo, a ꝓncipio. Jō dic̄ Bona
uen. Nōne nob ꝟ credēdū ē qđ xp̄s ore ꝑ
ꝓo nob dixit. Vl'ti em̄ scti apl'i martyres
ꝓfessores ꝓgies ⁊ vidue ꝟ ec crediderī. q̄re
ꝑ nos nō credere volum⁹ nisi forte qz nō
credūm⁹ xp̄m eē deū ⁊ ꝑa dixisse. Debent
nos merito mouere miracl'a de q̄b⁹ dixī ī
p̄cedēt̄ ser. ⁊ pl'a alia. Vñ pl'es q̄ nō recte
crediderī circa ꝟ sacrm a ꝺo ꝓcussi sī. De
ꝟ apte canit eccl'ia tpe btī gre. factū eē de
q̄dā ml'iere quō nō ꝑe credidit dū Greg.
eucharistiā sibi mīstrauit, eo q⁹ hostiā ip̄a
pūtauī, ⁊ sic ad p̄ces gregoz̄ij ad firman
dū fidē pleb⁹ ꝑsa ē hostia ī digitū cruētatū
carne, tādē ea penitēte itez ad p̄ces greg.
r̄cepit ꝑstinā formā. Alīō exēplū notabile
ꝺ sctō Adalb̄to ī prussia ep̄o q̄ refert q⁹ q̄
dā ml'r cū ip̄e eēt ep̄s vēit ad eū ꝓfitēs q⁹
diabol⁹ nō ꝓmitterz eā credere ī sacro alta
ris q⁹ ibi eēt vez corp⁹ xp̄i, ⁊ ḡ cū accepisī
ip̄z añ porcū ī sūliq̄s posuisī. Ecce mirū,
oēs porci flexerūt genua ⁊ q̄si adorauerīt
sacrm. Volēs āt misera expiri pl⁹ posuit
corp⁹ xp̄i sup veru ⁊ assauit iuxta ignē tā
q̄z assaturā. Et ecce gutte sanguīs ab inde
fluere cepert. Hoc āt facto adhuc misera
nō ꝓtēta corp⁹ xp̄i fodit ī trā: ⁊ sāguis sup
fossā cepit emanare q̄si extra bullīēdo, ad
qđ tūc ꝓpūcta ē: ⁊ credidit vez corp⁹ xp̄i
eē ī altar̄z sacro. ⁊ ep̄o supradicto ꝓfessa ē,
⁊ ꝑpetuā pnīaz ab eo suscepit. ℣ Se
cūdo ad dignā sūptōez eucharistie req̄rit
q⁹ sumere volēs sit adult⁹ mēte p̄dit⁹, i. q⁹
habeat vsū rōis, nō q⁹ femella sit, xij, āno
rū et masculꝰ, xiiij, annoz, sz ꝑus aut po
steri⁹ qñ vicz pñt peccare mortal'r ⁊ discer
nere cib̄ū corꝑalē a spūali ⁊ deuotōez bie,
ñ dēt⁹ ꝟ sacrm masticare, siue ꝟ sit ī. viij
ir. aut decimo anno zc̄. Et ꝟ iudicio bo
ni viri relīq̄ndū ē: vl' bone ꝓsuetudī cui
q̄s nō dz p̄iudicare. Ex q̄ ꝑz q⁹ si puer nul
lā hīet drīntiā int' hostiā cōsecratā ⁊ nō cō
secratā, sz sumeret hostiā ñ ꝓsecratā sic cō
secratā tūc nō dz admitti ad cōionē. ꝑz qz
ad dignā sūptōz req̄rit aliq̄lis deuotio ⁊
eleuatio mēt̄z ī deū quā tles pueri hr̄e nō
pñt. Obligāt ḡ pentes īstruere pueros su
os tēpestiue vt recte credāt circa ꝟ sacrm
de die ī die. Jō pentes instruēdo pueros
q̄ñq̄z pñt, ꝑbare illos eis oñdēdo hostiā
nō ꝓsecratā, ⁊ docere q̄d ad hāc rñdere ꝺ
beāt. Ut si tal' hostia ñ ꝓsecrata puero oñ
dīt dicat, Nō est ꝟ dñs me⁹ iesus xp̄s. Et
si ab eo q̄rit. Vñ scis, rñdeat, qz si eēt xp̄s
iesus tu nō auderes tangere manib⁹ tuis
Etiā si eēt sacerdos nō veniret sol⁹ ⁊ sine
cādel' zc̄, ⁊ iō illā hostiā nō ꝓsecrauit sacer
dos. Est tñ vez q⁹ aliq̄n iueniūt pueri no
uē annoz aut ꝓpe q̄ habēt tātā discretōez
q̄ntā alīj, xiiij, annoz, taliꝫ nō eēt negan
da eucharistia. De ꝟ Cesari⁹ scribit exē
plū de puero. ix. annoz. q̄ cū ifirmarer̄ spi
ritusctō afflat⁹ corp⁹ xp̄i sibi dari petiuit.
Cūq̄z pentes eū cōpescerēt ille fortit̄ cla

mauit. Date mihi corp⁹ xpi. pduxerũt hoc ad sacerdotẽ. q̃ dixit nõ eẽ secuꝝ tali puero dari corp⁹ xpi q̃ nõ itelligit q̃d sit dare corp⁹ xpi. Et attulit ei hostiã ñ ꝓsecrataꝫ. quã cũ ei porrigere vellz dicẽs. Ecce ℔ ẽ corp⁹ dñi. tũc puer ꝺo ilspirãte rñdit. q̃re vultis me decipe. nõ ẽ corp⁹ dñi qꝺ mihi offertꝫ. Ad qꝺ ꝶbũ sacerdos admirãs et cognoscẽs pueꝝ diuitus ĩspiratũ: veꝝ corpus xpi attulit ⁊ puero dedit. Et puer cũ magꝺ deuotõe accepit. Scꝺo ptꝫ ex ꝓmissis ĩ scꝺa ꝓditõe q̃ demõiacꝫ :amẽtibꝫ: furiosis siue mẽte captꝫ :freneticis: ⁊ ceteris vsu rõis carẽtibꝫ nõ ꝺz dari ℔ sacramẽtũ eo tpe q̃ vsu rõis carẽt ne irreuerẽtiã aliq̃ sacro faciãt. Si ãt tales amẽtes hĩent lucida intualla tũc tpe lucidi intualli ꝑt eis dari eucharistia. Vñ ⁊ exꝑsse dicit sã. tho. q̃ demoniacꝫ siue possessis a demõe si habẽt deuotõz ad cõicãdũ ꝺz dari eucharistia. Hã Cassian⁹ ĩ colla. patꝝ dic. q̃ multi ꝑ ℔ libati sũt a demõe. Et q̃ tũc ptꝫ q̃ ñ seq̃t. ille ẽ possessus a demõe: g̃ ẽ in statu dãnatõis. Hã q̃nq̃ ꝓmittẽte ꝺo aliq̃ puniunt a demõe corpal⁹ vt spũs salu⁹ fiat. ⁊ vt hũiliores ex ℔ fiãt. Sicut apl's tradidit q̃ndã chorinthũ sathane corpal⁹ cruciandũ vt spũs salu⁹ sit in die dñi nr̃i ihesu xpi.). ad Thoĩ. v. De ℔ exemplũ habem⁹ Sacerdos q̃dã os ꝺmoniaci apuit ⁊ hostiã nõ ꝓsecratã ipositit ꝑcipiẽs demõi vt in ꝶtute illi⁹ hostie exiret. tũc demoniac⁹ hostiã dentibꝫ lacerãs dixit. Nõ exibo ꝑpter istũ panẽ ñ ꝓsecratũ. postea sacerdos misit hostiã ꝓsecratã ĩ os demõiaci dicẽs In ꝶtute isti⁹ sacri exeas. Cui diabol⁹ rñdit. Hoc ẽ veꝝ corp⁹ xpi qꝺ sufferre ñ valeo. iõ iã ab isto hoie cõpulsus ꝛcedo. De ℔ sacro pl'a habẽt ꝺ cõ. di. ij. p totũ q̃ videre poterꝫ. ℰ Tercio ad dignã susceptõz req̃rit vt q̃s sit ieiun⁹ ieiunio nature. ꝓpo q̃ ẽ aduertẽdũ ꝛm doc. circa di. viij. q̃rti inia. Et sã. Tho. scꝺa scꝺe. q. c ptvij. ar. vj. q̃ duplex ẽ ieiuniũ. s. nature et eccl'ie. Ieiuniũ nature ẽ carẽtia cibi ⁊ potus susceptꝝ ĩ stomachũ ab extra. Et tpus h⁹ ieiunij ĩcipit a medio noctꝫ diei ꝑcedẽtis. ita q̃ hõ ꝺz ieiun⁹ ieiunio nature q̃ illo die nihil cibi vl' pot⁹ ab extra sũpsit a medio noctꝫ ꝑcedentꝫ. etiam q̃tiescũq̃ sit postea illa die comestur⁹. Hoc g̃ ieiuniuꝫ req̃rit ad dignã eucharistie sũptõz :saltẽ extra casũ necessitatꝫ. Ieiuniũ ãt eccl'ie ꝺe q̃ q̃s ꝺz ieiunãs ꝛm modũ ab eccl'ia institutũ ad carnis afflictõz sic tã ꝑ q̃dragesimã Est tñ ꝓsiderãdũ q̃ p⁹ sũptõz eucharistie corpal' cib⁹ nõ statim ẽ sum̃ed⁹ de cõ. di. ij. Tribꝫ gdibꝫ. ⁊ ℔ ppt reuerẽtiã sacri ne a⁹ bus corpal' q̃ p⁹ digestiõez ꝑ secessũ mittẽ sctẽ portõi iũgat. vt ꝺz ibidẽ. Ꝺz ꝺ. q. q̃re volẽs eucharistiã sumere ꝺz eẽ ieiun⁹ ieiunio nature ⁊c. Ad ℔ rñdet doc. vbi. s. di. viij. q̃rti q̃ illi⁹ sunt tres cause. Pria q̃ sic pla cuit spũisctõ q̃ ℔ ꝑ apl'os ecclie fideli tradidit. vt dicit Aug. ad inq̃sitões ianuarij. Dicit em̃. Placuit spũisctõ vt i honorẽ tãti sacri ꝓpus in os xpiani dñicũ corp⁹ ĩtraret q̃z exteri cibi. Et habẽt ꝶba de cõ. di. ij. liq̃do. Scꝺa cã est ppt reuerẽtiã corpalẽ. Dignũ ẽ em̃ vt panis celestis ꝑcedat oẽm terrenũ panẽ. Tercia vt maior deuotio habeat q̃ solet ipediri sepe ꝑ cibum vl' potũ. Quis ei potio vl' cibatõ ꝓpe q̃unq̃s fuerit mõ sũpta: ipedit dignã eucharistie sũptõz: vt dic̃ Petr⁹ ꝺ palude ℰ Excipiũt tñ tres casus ĩ q̃bꝫ ñ ieiun⁹ ꝑt celebrare vl' cõicare. Primo infirmi ꝺ q̃z periculo timeat ne sine viatico vadãt. tles cõicãdi sũt etiã ñ ieiuni. Scꝺo sacerdos q̃ sumita quã purã ꝑ errorẽ ꝓuino ex negligẽtia mistri ⁊ tãdẽ ꝑcedit dicẽdo ꝶba canõis ⁊ cõsequẽt oĩa faciẽdo vsq̃ ad sũptõz. Et tũc ꝓmo ꝑcipit se ꝛcepisse purã aquã quã sumẽdo ñ ẽ ieiun⁹ ieiunio nate. ⁊ tñ ĩ illo casu tenet ꝺ nouo ꝓsecrare sãguinẽ ⁊ ꝓsecratũ sumere. ⁊ tũc ñ ieiun⁹ ꝛcipit ℔ sacrz. Ille cassus hꝫ ꝺ cõ. di. ij. Cõprim⁹. vbi ꝺz. Aut ita cramẽta integ̃ ꝑcipiãt aut ab integ̃ arceãt. ⁊ loq̃t ꝺ sacerdotibꝫ celebrãtibꝫ ñ ꝺ aliꝫ. Et hec ẽ districta obligatio eccl'ie. Sade. di. ca. Relatũ põit pẽa taliũ sacerdotũ repulsa ꝑ annũ a cõione. sit̃ pene restrin gẽde si ñ eẽt aliq̃s ꝓtẽpt⁹ ĩ sacerdote vl' ignipi⁹ negligẽtia. Vl' dici ꝑt q̃ pẽa illa obligat illũ q̃ ꝓgnito errore ñ ꝺ nouo panẽ cõsecrat. Et ad ℔ videt tẽdere glo. ibidẽ alle gãdo. ca. eps. l. xviij. di. Ꝺz ãt sacerdos cõsecrãdo sãguinẽ reincipe ibi. Simili mõ postq̃z cenatum est accipiens. Ihesus hunc ꝓclarum calicez. Ita vt addat ly ihesus cõtinuãdo vsq̃ ibi. Unde et mẽores. Et sic dictꝫ ꝶbis platꝫ ꝑ ordinẽ sumat cũ reuerẽtia sanguinẽ. Tercius casus ꝓngere potest in die ꝑasceues. q̃ añq̃ q̃s deglutiret pri-

culã hostie in calice vinũ puz qđ ibi ẽ p-
cederet in stomachũ. Idẽ põt accidere cu
libet cõicanti, cui⁹ palato adherere possz
nec deglutirt nisi diluereť aqua vel vino
pus in stomachũ intrãte. Ex đbꝫ ptz q si
cib aut pot⁹ ꝓpie sumať rõne solius me-
dicine, nõ intentõe nutriẽdi se, adhuc ipe
diuit a sumptõe eucharistie saltẽ sanũ bo
minẽ. Itẽ q, pbando vl' gustãdo cibũ aut
potũ casu deglutirz z statim euomeret nõ
alteratũ in aliq adhuc ipediret, qz eẽt co-
mestio vel bibitio, nisi i aliũ cõductũ gut-
turis trãsisset, z statim eiectũ eẽt tũc nõ i-
pediret, qñ ꝙo fieret ỏglutitio casualis sa
liue vl' reliq̃ cibi aut aque remanẽt⁹ p⁹
lotionẽ dentiũ vel oris. tũc nõ ipedit eu-
charistiã sumere, vñ dic̃ Rich. Ex si sacer-
dos añ missã lauit os z casu gutta aq̃ ũrat
stomachũ nõ credo q tõ teneaťdimittere
missam, maxie i die solẽni. cũ ñ videaťipe
dire dignã ꝓpatõez nec reuerẽtiã sacr̃i, ita
de sil'ibꝫ idẽ iudiciũ habeať. Idẽ eẽt si đs
sale z aceto pfũderet dẽtes z đcđ faceret
dũ tñ nõ ỏglutiret, siue edẽdo siue lauãdo
nõ eẽt ꝓmestio nec bibitio. Nã lz os ñ sit
ieiunũ tñ stomach⁹ ieiun⁹ẽ. z tõ ñ ipedit,
reliq̃ẽt aq̃ exq̃ casualr̃ ñ a ꝓposito os ab-
luẽdo traꝛciũť lz nõ sint ꝓuerse i salíuã ñ
ipediũt. H Sz d, q, đd tũc ỏ cocꝰ vl' cel
lerarijs aut tabnarijs. z de sil'ibꝫ. Rñdent
doct, vbi s, q cocꝰ aut tabnarij siue celle-
rarij aut mílstrãtes ad mẽsã, q cibũ vl' po
tũ ponũt sup liguã solũ ad ꝓbãdũ. z stati
ꝓiciũt, cuius ꝓpt reuerẽtiã ꝓmi duo ꝓ tũc
a talibꝫ se ỏberẽt abstinere z alteri, pbã cõ
mittere, tñ nõ ipediũť a sũptiõe si aliud ñ
obstat. Si ãt đs talia deglutiret, licz stati
etiã nõ alteratũ euomeret adhuc ipediret
Hec oĩa Petr⁹ de palu. Dic̃ etiã Ladol-
fus. Nisi cib vel pot⁹ digest⁹ fuerit sano
iudicio mílstrãt⁹ aut recipiẽt⁹ eucharistiã,
nõ dz sumi ꝑ sacr̃m. Videãt etiã illi valõ
caute, q qñqz vsqz ad mediũ noct⁹ bibũt z
tãdez mane cõicãt siue celebrãt dormitio
tñ p⁹ cibũ nõ exigiť, nisi inq̃ntũ đs sine sõ
no indeuot⁹ efficereť. Ex his patz quõ in
cautũ ẽ sero tarde forte vsqz ad mediũ no
ctis comedere z bibere z mane celebrare
nisi necessitas vrgeat, hec de tercia ꝓditõe
H Quarta ꝓditio q volẽs cõicare ñ sit
excõicat⁹, z q sit sine ꝓscia pcti mortal' p-
bibita diligẽti sue ꝓscie discussione, pctm̃
aũt veniale ñ ipedit lz poti⁹ delet p sũptõz
eucharistie. Pro q notãdũ ẽ fm s. Tho, i
scpto q̃rti di, ix. Petz de tharã. z Scotũ
ibidẽ q duobꝫ modis põt ꝓtingere aliquẽ
cũ pctõ mortali accedere. Prio sciẽť de ꝑ
vicz ꝓsciaz bñdo. Scdo ig̃rãter scz ñ hñ
do ꝓsciaz. Primũ fit triplr̃. Prio sic q đs
accedit cũ ꝓscia pctĩ mortal' sciẽter certitu
dine sufficiẽti. vt si đs scit se eẽ fornicatuz,
vl' scit se fuisse i actu pctĩ mortal' interiori
vel exteriori, puta q sibi sũt ꝓsciꝫ pcti mo-
talis nõ de eo dolẽtes. Vel retinẽt rẽ alie
nã iniuste, aut inimiciciã ꝰ ꝓximũ i corde.
vel, ꝓpio quẽ grauiť lesit i fama nõ vult sa
tisfacere, aut ꝓximũ ad peccãdũ induxit,
aut ad ꝑ auxiliũ ei dedit, vel ad ꝑ eũ fouit
hospitio. vel sciẽť rẽ iniustã emit, aut ꝓpio
no cumẽtũ ĩtulit. aut malũ ꝓximi ñ ipedi-
uit dũ potuit, i reb⁹, fama, corpe ẽ. tles ac
cedẽdo peccãt mortal'r z iudiciũ sibi mã-
ducãt iuxta thema, qz ꝓtenũt z abutũť sã
cto sctõz, z mẽtiũť se incorpari xpo, qđ eu
charistia figurat Scdo sũt đdã hñtes cõ
scias pctĩ mortal', q̃z ꝓscia ꝓsurgit ex certi
tudie, pbabili, puta qz diu morose ỏlecta
ti sť, z timẽt fuisse mortalẽ ꝓsensũ, z tũc sic
accedẽdo sine ꝓritõe adhuc peccãt mor-
taliť. qz discrimi se cõmittũt siue pclo cir
ca tãtũ mysteriũ. qz vt dic̃ scus Tho, ij. q, lx, ar, iij. Dubia facta alioz regl'ariť sť i
ptẽ meliorẽ iterp̃tãda saltẽ extra foz ꝓscie
sec⁹i foro ꝓscie siue i cfessiõe. Dubia ãt, p
pria regl'ariť sť i ptẽ ỏteriorẽ iterp̃tãda. sic
i ꝓposito cũ hõ dubitat si peccauerit mor
taliť aut venialr̃. i ptẽ deteriorẽ poti⁹ iterpta
ri dz q mortalr̃ peccauerit q̃uscz meli⁹ in-
format⁹ fuerit. Tercio si đs hz ꝓsciaz pctĩ
mortal' eꝰ ꝓscia surgit ex leui cã vt hõ scru
pulosus q timet ỏ leui ỏlectatõe ne fuerit
pctm̃ mortale, vl' forte qz hõ aliq̃d omisit
facere qđ habuit i ꝓsuetudie, z tñ nõ obli
gať ad ꝑ ex ꝓcepto vl' voto. vel si ꝓscia di
crat tu ỏbes iã id facere vl' illỏ, qđ tñ nõ ẽ
ꝓceptũ illi, z ñ faciẽdo sumit sibi ꝓsciaz cũ
timore pctĩ mortal'. Et aliť accedẽs dic̃ pe
tr⁹ de tharã, ñ peccat mortal'r, z ꝑ vez ẽ fz
petrũ ỏ palu, qñ firmã ꝓsciaz ñ hz sz timo
rẽ q̃ndã vl' vacillationẽ cui remittiť id ẽ q
magz ad ꝑ tẽdat q ñ sit mortale eꝫ mortle
vñ Petr⁹ ỏ tha, dic̃, In ꝓmo casu đs ꝓtẽ

nit. In scdo discrimi se cõmittit. Tz i tercio nõ, z ℔ ad sensum dictũ. ¶ Scdo põt ꝓtingere q ꝗs accedat cũ pctõ mortali ignorãter, nõ habẽs ꝓsciam pcti mortalis, et ℔ etiã fit triplr. Prio qñ ꝗs ꝑpauit z discussit se ꝑpatione sufficiẽti diligẽtissime ꝓsciam examinãdo z peritos ꝓsulendo. Et talis accedẽdo nõ peccat, ꝛz remissionẽ pctõꝝ si q̃ latent accipit z merek talis enĩ ignorãtia videk eẽ iuincibilẽ. Tz diceres quõ dz ꝗs se examinare diligẽter vt sit excusatꝰ. Ad ℔ rñdek ꝑm Scotũ. q si illa examinatio videk esse diligẽtissima z sufficiẽs q faciat talẽ diligẽtiã ꝑm suã possibilitatẽ, q̃ntũ faceret vir prudẽs i ardua re quã vellet examĩare seriose, quã inq̃sitionẽ optet etiã differẽtẽ eẽ ꝑm diuersitatez penitẽtiũ, ita vt maiorẽ apponat diligẽtiã ille q̃ forte diutius nõ est ꝓfessus z pluribus forte negocijs fuit occupatꝰ. vl q̃ minus in anno suo posuit aut ꝓsiderauit pcca sua, vt ea memoriter retineret, z suo tpe distincte ꝓiterek. Premissa insup ꝓtritione z ꝓfessiõe sufficiẽti, ꝑm, pbabilitatez correspondẽter ad p̃dictã inq̃sitionẽ, si sic tũc cõicat nõ peccat. dato q dicto mõ sit in pluribꝫ mortalibꝫ p ignorantiã, de q̃bꝫ nõ est ꝓritꝰ aut ꝓfessus in speciali, qz talia ignorata p illud sacrm dimittunk. Ex illo infertur q vtile est sepe vt q̃tidie bis aut semel aut saltẽ die dñico pctã sua recolligere cũ detestatõe z ꝓposito amplidi ea nõ faciẽdi. tpe debito ꝓfitẽdi z satisfaciẽdi. Patet qz talis nõ ad tã exactã diligentiã obligat ꝑ ꝓfessiõe faciẽda aut eucharistia recipiẽda sicut ille q̃ forte nũq̃ vel rarissime sic se recollegit, qõ vtiq̃ singulars ꝓsolatio esse dz timorat ꝓsciẽtijs, q̃ sic sepi peccata sua õtestank. Et tñ adhuc timẽt circa ꝓfessionẽ z eucharistie ꝓceptionẽ se nõ tantã fecisse diligẽtiã sicut optet ꝛc. ¶ Alij sũt accedẽtes nõ hñtes ꝓsciam pcti mortalis, q ꝓsciam suã examĩauerũt, pbabilit ꝑm suã estimationẽ, ꝛz nõ sufficiẽter, qz nõ tãtã fecerũt diligentiã vt supꝰ dictũ est. Et sic iuxta coꝝ estimationẽ se examinãtes ꝓsitentur, tales vt dicẽ Petrꝰ de thara, nõ peccãt accedẽtes, ꝛz tñ remissionẽ pctõꝝ nõ accipiunt nec merẽk ꝓpter hoc qz nõ sicut debuerunt se examĩauerũt. Dicit tamẽ sctus Tho, vbi supꝰ. Licet certitudo haberi nõ põt an quis sit sine pctõ mortali, ꝑm illud apl'i, j. ad Thoꝛ. iiij. Nihil mihi ꝓscius sũ, sed in ℔ nõ iustificatꝰ sum, põt tñ de ℔ alicui qua cõiectura haberi ꝑcipue p q̃tuoꝛ sig facta tñ ꝑus diligẽti inq̃sitione sue ꝓsciẽtie, q̃uis forte nõ sufficiẽti absolute. Prio cũ quis deuote verba dei audit, qz qui ex deo est verba dei audit Joh. viij. Unusquisq enĩ libẽter audit quẽ diligit, imo q libet libẽter audit nũciũ aut legatõez illi quẽ diligit. Scdo q̃n quis ꝓmptũ ad bñ opandũ se inuenit, qz sic dicit Greg. Probatio dilectõis est exhibitio opis. ió dicit saluator Joh. xiiij. Si q̃s diligit me mãdata mea seruabit. Econtra dicit j. Joh. ij. Si q̃s dicit se diligere deũ z mãdata eiꝰ nõ custodit mendax ẽ. Tercio cũ quis hz firmũ ꝓpositũ in futurꝫ abstinẽdi a pctis, eo q sunt ꝛ dei honorẽ z bonitatẽ. Quarto cũ quis de ꝑteritis dolet, ex eadẽ causa qz sunt ꝓtra honorẽ dei ꝛc, qz in hoc vera pnĩa ꝓsistit, ꝑm Greg. Et addũt doctores q̃ntũ signũ, si quis libẽter sua cõicat pauperibꝫ, vel p deo aut ad diuinũ cultũ, ꝑm illud j. Joh. iij. Qui habuerit substãtiam huiꝰ mũdi z viderit fratrẽ suũ necessitatez hui⁹ mũdi z viderit fratrẽ suũ necessitatẽ, z dauserit viscera sua ab eo quõ mahie z dauserit viscera sua ab eo quõ manet charitas dei in illo. q. d. nullo modo. Sextũ adhuc supaddit, si quis soliciteti met ne peccet, z oẽm rancorẽ ꝓtra ꝓximũ excludit, imo vellet oẽs q̃ offenderũt eus habere oĩa necessaria ad dilectionẽ dei et ꝓximi, z vitã eternã, ꝓmereri. Et sic notorios hostes dei fugit, z cum eis nõ libẽter cõicat ꝛc. Ecce si quis hec signa in se inuenit. sperare dz, pbabilit se esse sine peccato mortali z in charitate dei. ¶ Possunt tñ hec ser sig breuit cõprehẽdi i q̃tuor. Prio dũ ꝗs libẽter deuote ꝙbuz di audit, z signter ea q̃bꝫ arguit i ꝓscia sua, ꝛ illos q dũ audiũt i ꝑmõe aliq̃ dicit, in q̃bꝫ se ipos ꝑm rectã ꝓsciaz iudicat eẽ reos z culpabiles, z nolũt ℔ auditũ ad vtilitatẽ ꝓpabiles, z nolũt ℔ auditũ ad vtilitatẽ ꝓpabiles, z ꝛ cam reflectere, ꝛz cõmouẽt ꝛ ꝑdicatorẽ. Ecce ℔, ꝓt me z ꝛ me dixit, dũ etiã ꝑdicator nũq̃ de talibꝫ specialr cogitauit. Vere tales nõ habẽt illud signũ electõis siue gratie dei, taliũ indubie est nõ modicꝰ numerus ꝛc. Scdo dũ quis dolet de pctis ꝑteritis eo q sunt ꝓtra deũ, z hz ꝓpositũ cauẽdi futura cum ꝓposito satisfaciendi. Ter-

tio cū q̄s se inuenit, pmptū ad bona opa, vt ad elemosynā, ad correctiōez fraternā, ad ꝓsolatiōez tribulatoꝝ, z ad instructōez errantiū ꝛc. Quarto si q̄s solicite timet ne peccet, z notorios hostes dei fugit, excudēdo rancorē z oēm irā, inuidiā z inimicicā ꝫ, primū. Tercio sunt aliq̄ qui neutro mō se discutiūt ſz negligēter, z de talibus dic̄ ꝑ. de thara, q̄ accedētes mortaliter peccāt z demerēt, maxime si negligētia sit magn̄, dato etiā q̄ nō hñt ꝓsciam pcti mortalis. Dic̄ etiā Scot⁹ q̄ ꝓrit⁹ q̄ hz copiā sacerdotis tenet confiteri ex illa lege apl'i. ꝓbet aūt sciꝑm hō ꝛc. Ex illis ptz q̄ ñ sufficit quē nō hīe ꝓsciam pcti mortal' ex causis ꝑdictis, ſz optet q̄ faciat diligētiaz talē, de q̄ dic̄ Scot⁹ vbi sup̄. J. Maz si ꝫ sufficeret, q̄ q̄s nō eēt sibi ꝓscius de mortali tūc mlti hereticī eēnt excusati, īmo oēs fere q̄ nō credūt se eē hereticos. Jdē de iudeis sarracenis z ceteris infidelibꝫ q̄ se bñ credūt facere z fideles eē. Exemplū illius habem⁹ de q̄dā heretico, q̄ adiudicat⁹ fuit incēdio, z ꝑpato nūc igne clamauit. de⁹ me⁹ de⁹ me⁹ q̄re me dereliq̄sti. Et statī venit tēpestas opatōe diaboli igne extinxit scōa z tercia vice factū est idez. Quo viso vn⁹ astātiū vir vtiq̄ prudēs z sapiēs dixit ꝑ̄ter corp⁹ xp̄i, q̄ facto z igne accēso iterū clamabat hereticꝰ. de⁹ de⁹ me⁹ q̄re me dereliq̄sti, tūc dixit demō. de⁹ me⁹ z oīm creatura⁹ est ꝑ̄s, iō ñ possuz te adiuuare, et sic igne ꝓsumpt⁹ ē p ꝫtutē corꝑis xp̄i. Ecce q̄d ꝑfuit heretico nō hīe ꝓsciam mortalis pcti, z deū īuocare. Ecce q̄nta ꝫtus sacramēti, p q̄ō z ꝫe, pbatū est sub spēb⁹ panis, vez ē deū z hoiez. Ex ista q̄rta cōditione hī ꝓseq̄nt⁹ q̄ illi q̄ sunt notati i crimine, vt duellare volētes. p̄sertim īpenitētes sil'r publice peccātes, hystriones negtiosi suspēsoꝛes puersi, ñ dñt admitti ad sacr̄m eucharistie nisi ꝑus pniam publicā agāt z ꝫ intelligendū ē de sanis, z q̄ſq̄ appareat aliq̄ emēda post eoꝝ puersionē, ita q̄ publice peniteāt si eoꝝ pctā sunt publica. si occulta pniaz ꝑuatā. Jta dicī ꝑt de his q̄ in torneamēt⁹ puguerūt. vñ de talibꝫ ꝺz extra de torneamēt⁹ felicis, q̄ hū q̄ interfi ciunt i torneamētis carere dñt eccl'iastica sepultura, dato q̄ eis pnia ñ ꝺnegek si peūt, videāt z illi q̄ ex q̄dā vanitate acuz lā ceis se īuadūt ñ sufficiēter, puisi, q̄ ī exercitiū talia fieri possent. dum q̄s caute, puisus eēt circūquaq̄, vt ꝫ infideles tāto cir cūspect⁹ z fort⁹ dimicare posset, vel ꝫ inimicos terre iniuste patriā īpugnātes.

Quīta cōditio vt eucharistiā sume revolēs, sit corꝑe mūd⁹. Pro q̄ notādū q̄ q̄druplex ē īmūdicia. Pria corꝑalis ꝓiuncta cū īmūdicia spūali fm ꝫtatē. si q̄s hodie fornicaret. z cras vel statiz postea celebraret, hec sacerdotibꝫ ꝺcubinarijs z alijs notāda sūt. Scōa ē corꝑalis ꝓiūcta īmūdicie spūali fm q̄ndā sil'itudinē. vt in somnis sordidis fit cū pollutōibꝫ. Tercia est i mūdicia corꝑalis horroꝛē causans i primis vicz ex infirmitate vel defectu corꝑis ſz nec in re nec imagine ꝓiūcta pctō. vt le pra, mēstruū fluxꝰ sanguis ex ꝺbilitate nature causat⁹. Quarta ē indifferēs, vicz īmūdicia corꝑis exterioꝛ, sine defectu vl' infirmitate vt eē sordidū pedibꝫ lutosis. vel fuligine tactū aut sudantē. Et ꝺz fuligo q̄ pendet a trabibꝫ, vulgariter ruek. ab igne causata. Pria īmundicia īpedit. Scōa si ex cā p̄cedēte i vigilia vel paulo añ p mortale pctm̄ ē egressa īpedit sil'r vicz pollutō De hac pollutōe q̄ntū nūc mihi sat⁹ videtur ex his q̄ legi int' alios doctoꝛes vnum repperi, cui⁹ sn̄iam amplector, sic dicētē in sn̄ia. Q. Si q̄s vadit doꝛmitū se ꝺo recōmēdans cū vna saltē generali detestatōe peccatoꝝ z polluit, aut ꝫ fit sine imaginatiōe alicui⁹ rei turpis, z tūc signū ē q̄ cā ei⁹ fuit pure corꝑal', vicz debilitas ꝫtutz retinētis vel fortitudo ꝫtutz expulsiue, aut accidit cū imaginatōe rei turpis. z tūc hō aut dissentit aliq̄n ī ipo actu pollutōis aut ꝓsentit. Si dissentit, signū ē q̄ sit sine pctō Si aūt ꝓsentit tūc licz nō sp̄ ꝓuenīat ex pctō, abstinēdū tñ ēa sacr̄o eucharistie, q̄d mētis ebetudinē q̄ seq̄t donec natura restituatur. di. vj. Testamētū, z ca. nō est. Si ār pollutō freq̄nt accidit, z p̄cipue dieb⁹ q̄b⁹ q̄s ꝺz cōicare aut celebrare: signū ē q̄ diabol⁹ conat⁹ hoī fructū eucharistie auferre vñ in tali casu ꝓsultū fuit cuidā mōacho, sicut legitur in collationibꝫ patrū vt celebraret, licz in diebꝫ festiuis nocturnā pollutionē patiebat⁹, z tunc diabol⁹ videns se nō posse ꝓseq̄ intentū suū ab illusiōibꝫ suis cessauit. Ex ꝫ patz q̄ si pollut⁹ bono

ꝓpositꝰ vt sup̄ trāsiens ī lectū polluit. ⁊ in ipa pollutōe terret sine timore ꝯcutit dato q̄ fiat cū imaginatōne psonaꝝ carnali opi dñuientiū. tū adhuc cōiter ꝟ ꝯtingit diabolica illusiōe. ⁊ tāto maiorē ꝓfidētiaz polluto dare pt. q̄ ipe huiꝰ pollutiōis nō fuerit cā. hec de scōa īmūdicia. Tercia āt īmūdicia corpalis horrorē causans ⁊c. taliter impedit. vt talis nō publice celebret aut crebro cōicet. sic lepꝛosi ⁊c. attū occulte nō ipedit celebrare. sz de mēstruosis hī dī. v. ad ei⁹. De talibꝫ licz nō sit pcūm mortale. tū bonū est. ꝓt reuerētiaz eucharistie tali tpe abstinere. si sine scandalo fieri pōt Quarta aūt īmūdicia corpalis nō ipedit sic nō lotis manibꝫ māducare nō coīq̄nat hoiem Dat. xv. Attamē ꝓpt reuerētiam sacrī dz seruari mūdicia oris. manuū faciei. ⁊ ceteroꝝ mēbroꝝ q̄ntū cōmode fieri pt. ℍ Ex q̄ inferꝛ q̄ ille q̄ timet pꝛiculū vomit⁹ neq̄ꝫ dz accedere. Exēplum habemus de sctō Hug. de sctō victore q̄ dū infirmaret vomitu guabat. ⁊ ea q̄ sumpsit in cibū ⁊ potū ꝯtinere nō potuit. attū eucharistiā p frēs sibi afferri pcepit. q̄ ne irreuerētiā faceret sacro hostiā nō ꝯsecratā sibi attulerūt. qđ in spū coḡuit. q̄ dixit fribꝫ. O vos simplices q̄d facit⁹. ꝓcat vobis de⁹. q̄ volebat⁹ me facere idolatrare. Et tūc festināter sibi attulerūt hostiā ꝯsecratā. q̄ visa ipam cū deuotōne adorauit. Et ne sacro irreuerētiā faceret ip̄m recipe noluit. sz dixit. ascēdat fili⁹ ad pꝛez ⁊ spūs redeat ad deū q̄ dedit illū. Et ī ꝟbo hostia de manibꝫ sacerdot⁹ disparuit. ⁊ Hugo sp̄m emisit. Idē cēt de ea q̄ bꝛiet stomachum talit⁹ dispositū q̄ a se sumpta cruda egrederēt. ꝓ tūc em̄ etiaz fieret irreuerētia sacro. ⁊ cōicare q̄s nō deberet. vt dic̄ Petrus de palude. hec de q̄nta ꝯditōe. ℍ Pōt adhuc addi alia cōditio q̄ hō nō phibeat aliq̄ apparitōe miraculosa. vt si sacerdoti celebrāti ī altari appareret loco hostie puer ī altari. vel hostia sanguinolēta vel carnea. Vel si aliqō talīz apparet laicali psone eucharistiam sumere volēti. tūc em̄ nō essz sumēdū id qđ apparet sub tali specie. rō q⁹ xp̄s instituit ꝟ sacr̄m recipi sub spēbꝫ panis ⁊ vini. s. p sacerdotē iuxta ecclie statutū nūc ex laudabili ꝯsuetudine obseruatū. vt laici sub vna specie. pcu rent ⁊c. Tal aūt cui sic miraculū apparet dz iplorare diuinū auxiliū. vt fidē sibi augeat etiā ꝟbo ī sua deuotōe dicēdo. O oī potēs de⁹ ego ꝓpt meā infidelitatē sum̄ī fide dubitatōez hāc timeo apparitōez fuisse factā. adauge ḡ mihi fidē ad pfectū fidelīū tuoꝝ. ego nūc firmiter credo sub spēbꝫ panis ⁊ vini cē vez corp⁹ ⁊ sanguinē vnigeniti filꝫ tui dñi nr̄i Jesu xp̄i dei ⁊ hoīs. De ꝟ audiat⁹ exēplū qđ accidit tpe Philippi regis francoꝝ. anno dñi. M. cc. lxxiij. qđ refert Vincēti⁹ in spe. hīsto. li. xxx. ca. xxiij. dicēs. q̄ eo tpe apud aurelianū die dñico circa festū bti Laurētij pbyt̄ celebrans pauerat duas hostias ꝓpt viaticū. ⁊ ꝓcessit ī missa vsq̄ꝫ ad oīonē dñicā. ⁊ tūc vidit illā quā ī manibꝫ tenebat sanguine pfusam. ⁊ sanguinē ex ea int̄ digitos pfluē tē. eāq̄ꝫ sup altare ī tribꝫ locis trāsposuit. ⁊ singul⁹ q̄stū ipa hostia spacij ꝯtinet tāmdē corpale sanguīe purpurat. ꝓpl⁹ accurrit. ⁊ illā hostiā sūpsit quā pauerat reponēdā. Rex āt Philipp⁹ q̄ nō lōge erat accurrit. ⁊ vidit hostiā ī specie carnis viuide. ⁊ sup corpale sanguīs guttas ad modū hostie circulatas. p⁹ modicū tps apud castrū carolā. cadē hostia ꝓtz carnis. ꝓtz panis speciem repñtabat ī festo oīm sctōrū. Et sacerdos celebrās ipaz volēs trigere. frāgere ñ potuit. sz itegra manēs p nūc dīū ē replicata. ⁊ mox vna ps formā carnis iduit. ⁊ reliq̄ ps ī pristina forma mānsit. Sīle vidi ī reḡ hungarie in gaurino mihi pꝛesentata hostia sic duplicata carnea. vna ps erat hostia ī suis spēbꝫ. altera caro miraculosa. ℙ Ex oībꝫ ist̄ volēs recapere eucharistiā añ oīa videat q̄ cū recta intētōe accedat. ⁊ actuali deuotōe. Recta intētōe. i. p medicina aīe fm q̄ xp̄s instituit. nō ad maleficiū. nō ad vanā gloriā. nō sup̄stitiose. nō ꝓpter verecūdiā. timorē aut mālsuetudinē. sz ad augmētū charitat⁹ vnionis cū deo. ad p̄seuatiōz a futuro lapsu ⁊ ad ampli⁹ se ꝓfirmandū diuine voluntatī. vt sentētialiter videt dicere Bonauē. de p̄patōne missē. Debet etiā vt dixi fieri cū actuali deuotōe. ex q̄ em̄ eucharistiā reuerē dat in cibū ⁊ potū. ꝓsideranda ē mādu catio nr̄a realis q̄ ꝓsistit in specieꝫ. attritꝰ one. sacramētalis aūt ꝓsistit ī interiori intellect⁹ ⁊ affect⁹ rumiatōe. vt vicz p fidē cō

sideret xpi dñi dignissima incarnatio ⁊ in
ꝫ hũillatio, ei⁹ acerbissima passio. ⁊ simi-
lia ei⁹ bñficia, ꝙ spem ꝺo eleuati desidere-
mus ei⁹ vnionẽ ⁊ vt ꝙ charitatẽ in xpꝺ ac-
cendamur, ⁊ calescam⁹, qz sicut nocet aut
paꝛ. ꝓdest cib⁹ coꝛpis ī stomacho traiect⁹
sine masticatõe oꝛis ⁊ caloꝛe stomachi, sic
nec eucharistie sacrm nisi rumiet vt ꝑmit
tit. Actualis em̃ deuotio causat ex amoꝛe
⁊ timoꝛe, timoꝛ ꝺsurgit ex ꝺsideratiõe nr̃o
rum defectuũ, ⁊ xpi magnitudie ⁊ potẽtia
ac iusticia, vt vicz hõ cogitet. O quis suꝛ
ego fetid⁹ ⁊ miser pctõꝛ vt recipiã in cibũ
regem regũ creatoꝛẽ meũ iudicẽ viuoꝝ et
mortuoꝝ, ꝙ me põt occidere qñ vult iustis
sime, in cui⁹ cõspectu tot⁹ mũd⁹ tremit, et
sic ꝺ alijs, ꝛ huic timoꝛi iũgend⁹ ẽ amoꝛ ꝙ
xpꝺ tãꝫ pyissimũ pꝛiez ⁊ bñfactoꝛẽ. ĩmo vi
tã coꝛdis ꝺsiderem⁹, vt vicz hõ post timo
rẽ cogitet. Et si ego suꝛ tot⁹ ĩmũd⁹ ⁊ miser
attamẽ valde necessari⁹ vt adiuuer tuo au
xilio ꝺñe ihu xpe. credo em̃ te pyissimũ, qz
venisti vt pctõres saluares. Jõ vt a pctis
me purges accedo ad te ꝺñm deũ meũ, et
sic de alijs. Q Sz di. q. tu multas di
xisti cõditões req̃sitas ad dignã susceptiõ
nẽ eucharistie, ꝙd tñ breuit ꝺz hõ facere
ꝙ hodie vel cras ẽ in ꝓposito sacrm eucha
ristie ꝛcipiẽdũ. Rñdet ꝙ int̃ cetera volẽti
bus cõicare necessariũ ẽ vt faciãt diligẽti
am. ⁊ tal⁹ diligẽtia ꝑt eẽ triplex vicz exami-
natõis, feruẽtis oꝛonis, ⁊ pie meditatõis.
Pꝛia diligẽtia examiatõis ẽ vt ꝙlibet vo-
lẽs cõicare ꝓus examiet seip̃m vtrũ vere
sit ꝺfessus, ⁊ si nõ ꝙ adhuc ꝛe ꝺfiteat⁹ de
oĩb⁹ pctis suis. signter mortalib⁹ de ꝙbus
memoꝛ eẽ ꝑt. Sil⁹ de pctis de ꝙb⁹ dubi-
tat an sint mortalia vl⁹ venialia, qz si quis
omisissz ꝺfiteri aliꝙd taliũ sciẽter, vl⁹ ex ne
gligẽtia sua volũtaria, tũc cõicãdo pecca-
ret de nouo mortalit̃. ⁊ sacrm eucharistie
ꝛcipet ad dãnatõez suã. Si ꝙs ꝓo faceret
diligẽtiã, ꝓbabilẽ, quã factur⁹ eẽt in re ar-
dua, ⁊ vix duo vel vnũ iueniret pctã mor-
talia. ⁊ ml⁹toꝝ eẽt oblit⁹, ⁊ ꝺfiteret illa ꝙrũ
eẽt memoꝛ ī ꝑticulari, ⁊ de oblit̃ in gene-
rali. sil⁹ de ĩgratis. vt sic dicẽdo ī ꝺfessiõe.
Ego timeo verisil⁹ ꝙ ml⁹ta adhuc magna
pctã feceriz ꝙꝝ sũ oblit⁹ ex negligẽtia mea.
ml⁹ta etiã ĩgro eẽ pctã mortalia, attamẽ to
to coꝛde doleo de his oĩb⁹, ⁊ libẽter ea vel
lẽ ꝺfiteri si ea scirẽ, tũc sic cõicãdo gr̃az ob
tineret ꝑm Scotũ in, iij, sentẽ. di, ix, ĩmo
ml⁹toties oblita pctã ꝓtute sacri ad memo
riã reducũt̃, signter p̃missa diligentia p̃di
cta, ⁊ tũc tenetur hõ p⁹ susceptũ coꝛp⁹ xpi
q̃ntoꝝ põt de illis ꝺfiteri ī speciali, si firmũ
ꝓpositũ habeat a pctis se custodiẽdi, ⁊ oẽz
inimiciciã ⁊ vindictã ꝺ ꝓximũ excluserit
a coꝛde suo, sitꝫ ꝓpatus ꝙ virib⁹ oĩb⁹ satis-
facere. Scõa diligẽtia ẽ feruẽtis oꝛonis.
Hã ille ꝙ vult cõicare p⁹ cõfessionẽ pctõ-
rũ suoꝝ. ꝺz ꝙ aliqꝺ spaciũ feruẽter ⁊ deuo
te oꝛare ⁊ deũ rogare q̃ten⁹ det sibi cogĩsce
re pctã sua ⁊ grauitatẽ coꝝ. ⁊ vt pctã obli-
ta sibi ī memoriã reducat. ⁊ vt mĩsericoꝛdit̃
eũ suscipiat ⁊ firmũ ꝓpositũ ampli⁹ pctãvi
tandi sibi ꝺonet ne ad ꝑiculũ damnatõis
etne ꝺñm creatoꝛẽ ⁊ redẽptoꝛẽ suũ ꝛcipi-
at. ⁊ tũc firmit̃ ꝑpare ꝺz ꝙ de⁹ eũ nõ dereli
quat. Tercia diligẽtia ẽ pie meditatiõis.
ꝺz em̃ volẽs cõicare pie meditari ⁊ ꝛtẽpla
ri. bõitatẽ, clemẽtiã, mĩsericõiaz ⁊ amoꝛẽ ꝺñi
nr̃i ihu xpi ad nos mĩsros pctõres. Cogi-
tet q̃ztũ dilexit nos oĩpotẽs de⁹, ꝙ ꝓpt̃ nos
ne dãnaremur hõ fact⁹ ẽ ⁊ se nob in cibuz
dedit, ⁊ gr̃uissimũ ⁊ turpissimũ gen⁹ mortz
ꝓpt̃ nos sustinuit. Cogitet etiã hõ singula
rit̃, ꝙ xps ꝺñs nr̃ũq̃ oblit⁹ ẽ nr̃i. sz mẽoꝛ fu
it nr̃i, nascẽdo. ī cuna vagiẽdo. vbera suꝛ-
gẽdo. pegrinãdo. vigilãdo, oꝛãdo, ꝑdicã-
do. sudoꝛẽ sanguineũ emittẽdo, patiẽdo ⁊
moriẽdo, ⁊ sic de alijs, ꝓpt̃ nos em̃ oĩa ista
fecit, sp nos videbat, sp nos diligebat, sp
nobiscũ ī coꝛde colloq̃bat̃. ⁊ cuilibet nr̃m
in coꝛde dicebat. O hõ ꝓpt̃ te suꝛ fact⁹ hõ.
ꝓpter te ptuli laboꝛes, doloꝛes, ꝺfusionẽ ⁊
mortẽ, recoꝛdare g̃ pauptatz mee. laboꝛuz
doloꝝ ⁊ amoꝛis mei ad te, ⁊ noli recedere
a me ⁊ fuire ĩnimico meo ꝙ te ĩmꝑetũ
cruciabit, ꝺuertere ad me vt sp mecũ viue
valeb. Hec ⁊ his sil⁹ia hõ meditãs ĩdu
bie augmẽtabit desiderĩũ ⁊ deuotiõez ad
xpm ⁊ detestatõez pctõꝝ. Põt ⁊ hõ cogi-
tare, si tãta de⁹ ꝓpt̃ me feꝯ q̃nta mala tunc
ego feci offendẽdo. tã bonũ, tã mĩsericoꝛdẽ
tã amoꝛosum ꝺñm, ꝙ ⁊ qñ voluisset iusti-
sime occidisset me ⁊ eternaliter damnasset
vtiꝫ ampli⁹ ꝓpono suo auxilio ñ eũ offen
dere sed a peccatis me custodire. R
Sed tunc ꝺi. q. qui sunt tñ fructus ꝙs
ꝛcipit hõ ex digna susceptiõe eucharistie.

In cena domini

Rñdet q̄ q̄uis doct. mētos bonos ⁊ magnos fructꝰ ponūt. tñ q̄nq; ex illis ponaꝫ in q̄b ⁊ alīj cōprehēdi pñt. vicz qz eucharistie fructꝰ siue effectꝰ nos ðo p amorem amplius vnit ⁊ ī tēptatōe custodit. restauratio depditoꝝ ⁊ augmētū oīm ꝑtutū. remissio pctōꝝ venialiū ⁊ mortaliū oblitoꝝ ⁊ iḡratoꝝ. remissio pene purgatorij debite cū mortali dimisso ⁊ veniali ī toto vel ī pte. remissio vomitꝰ siue pnitat' ad maluꝫ ꝓxim⁹ effectus ē ꝓncipalissim⁹. q̄ eucharistia nos deo p amorē ampli⁹ vnit. ⁊ ī tēptatōe custodit. ꝓximū ptz. qz iste cib⁹ nō xp̄m in nos fac̄ mutari ſz nos ī xp̄m. ſm illud xp̄i ad Augu. Crede ⁊ māducaſt me. nec tu me mutab in te. ſz tu mutaberis in me. O q̄nta dignitas ē vniri deo ⁊ in euꝫ mutari q̄ habꝫ ptātem vite ⁊ mortꝭ. Hec cūdū ptz p exemplū in q̄ etiā hī q̄ eucharistia liberat a morte tpali ⁊ ꝑpetua. Et refert Jacobꝰ ð vitriaco postea vt dicūt papa sctūs Urban⁹ q̄rt⁹. q̄ fuit ml'ier q̄daꝫ q̄ multū tēptabaſt de suspēdio. Cū aūt apposset tps locū ⁊ horā ⁊ dū missa dicebaſt. oēs suos de domo expulit ostiū clausit. et funē ad trabē ligauit. ⁊ dū vellet collū laqueo īmittere audiuit signum ꝑ eleuatōe corpꝭ xp̄i. ⁊ ſm ꝓsuetudinē suā dixit. Jesu xp̄e fili ði viui miſere mei. ⁊ statī trabs fracta ē. ⁊ demōes cū magꝫ sonitu domuꝫ dimittētes clamauerūt. Uirt⁹ corpis xp̄i te liberauit a dānatōe eterna. Hcōs effectus ē restauratio depditoꝝ ⁊ augmētum oīm ꝑtutū. repanſt em̄ p dignā ⁊ deuotaꝫ susceptionē hⁱ⁹ sacrī defect⁹ p̄cedētes p augmētū ꝑtutū infusaꝝ a deo. vicz deuotio. trāquillitas ꝓscie. augenſt ⁊ ꝑtutes theologicales. fides spes charitas. etiā cardīales ⁊ morales. vt pietas. miscōia. iusticia. hūilitas. castitas. māsuetudo. deuotio. et sic de alīs. īmo oīa dona spūſcti. Terci⁹ est remissio oīm pctōꝝ venialiū ſm q̄ dē est deuotio maior vel minor ſm ℞ plura venialia dimittūt. īmo etiā mortalia oblita ⁊ iḡrata dimittunt. facta ꝑus dīligēti discussiōe. vt ptz sup. D. De ℞ hī de ꝓse. di. ij. Panē de altari. ⁊ ca. Cū oē crimē dicit Juli⁹ papa. Eucharistie digna sumptio ē pctōꝝ relaxatio. Quart⁹ effectꝰ ē remissio pene tpalis debite. p mortali ⁊ venali in toto vel in pte. vicz in purgatorio. Hz de ℞ dic̄ sctūs Tho. q̄ eucharistia solū ℞ faē q̄ñ est sacrificiū vt in missa. p aliq̄ lecta. q̄ certū valoē hz ad satisfaciendū. ⁊ vltra ℞ hz illā efficaciā ex deuotōe ministri ⁊ ꝑsonārum missaꝝ Exemplū de ℞ q̄ eucharistia est penaꝝ purgatorij ml'tum diminutiua. Fuerūt duo frēs de ordie p̄dicatoꝝ semſ tū amātes. cuꝝ aūt vnꝰ illoꝝ absq̄ cōione ꝑsuent⁹ fuisset morte. dū frat' viuēs p⁹ matutinas cū maximis lachrymis in oratione extitit. vidit vnā vmbrā volitārē circa ostiū cozpis xp̄i ⁊ dū attēdisset q̄ nō esſt fantasma. req̄siuit vmbrā in ꝑsona illi⁹ qui ibi in pixide erat de⁹ ⁊ hō. vt diceret ꝓpter q̄d morarek ibidē. Cui vmbra. ego sum aīa illi⁹ socij tui q̄ nup mortu⁹ sum. volito aūt hic circa pixidē. vt saltē ostēdā affectū recipiēdi eū. cui frat' viuēs. Est inq̄t magnus bonū sumere viaticū in fine. rñdit mortuus. Nō ꝑt explicari q̄t pene remittūt bonis digne recipiētib⁹. ⁊ in q̄t penas indignis digne recipiētib⁹. ⁊ in q̄t penas indigne recipiētes. Quint⁹ effectus notabil' est remissio vomitꝰ siue pnitentie aut inclinatiōis ad peccādū. vt vicz cōicans digne min⁹ ꝑnus siue inclinatus sit ad vicia ⁊ pctā. facili⁹ etiā q̄s p ℞ causa futura mortalia. roboratus ℞ dignissimo pane. Oia hec ꝓter exēpla trahunt ex ſcō Tho. ī scpto q̄rti circa di. xij. ¶ Ecō uerso indigne sumētib⁹ duo mali effectus ꝑueniūt. s. pctōꝝ induratio. ⁊ etna dānatio. Sic ptz in sacerdotib⁹ secularib⁹. ⁊ religios⁹ sepe celebrātib⁹ in pctis. vt q̄ ꝑ beneficia vel ex obediētia cogūt q̄si q̄tidie celebrare. tales si ī pctis mortalib⁹ celebrāt sp in pctis duriozes efficiūt. ⁊ min⁹ dispositi. vt nec attēdāt suoꝝ pctōꝝ grauitatē. ⁊ putāt sibi satisfecisse si ꝓfitēt cū tñ nullum pctm̄ sit eis dimissum qz nō habuerūt firmū ꝓpositū abstinēdi a pctis ⁊c. Rogem⁹ g̾ dñm ih̄m vt nos dignos efficiat ad ꝑcipiēdū corpꝰ suū sacratissimū ad ꝓsequēdā vitam eternā Amen.

¶ In die pascenes de passiōe dñi.

Sermo. xxxiij.

O Vos oēs qui trāsitis p viā attēdite ⁊ videte si ē dolor sic̄ dolor me⁹ Trēn. j. Hec ꝑba recitat Hieremias

ꝓpha in vtero sctificat⁹ in li. suax lamẽtationũ q̃ dr liber treñ. j. cap̃lo. ¶ In q̃ deplãgit passionẽ z acerbitatẽ dolorꝭ dñi nr̃i ihesu xp̃i. z magꝭ spũsctũs p eũ. q̃ tunc ꝓphe hieremie reuelauit illud eẽ futurꝫ. qđ nũc scim⁹ z fide credim⁹ eẽ ꝑteritũ zc̃. In q̃bꝫ ꝧbis ꝓpha nos hortat ad deuote meditandũ passionẽ xp̃i dñi. ℞ nõ em̃ sufficit xp̃iano xp̃m passum inspicere. ℞ã z ℔ fecerũt iudei z gẽtiles sui crucifixores. sꝫ oportet vt q̃libet fidelis vtẽs rõne hodie saltẽ z cras moueat̃ p cõpassionẽ viscerali⁹ ipaꝫ passionẽ z oĩa mẽbra xp̃i passa incorpando p dolorẽ. ℞ nõ em̃ solũ ait ꝓpha in ꝧbis thematꝭ. ¶ Aspicite z videte si ẽ dolor sicꝫ dolor meus. sꝫ dic̃ attẽdite z videte zc̃. ac si diceret. nõ solũ aspicite me passum. sꝫ etiã attẽdite. i. diligẽter in corde vestro ꝓpẽdite dolorẽ passionis mee. videte oĩa mẽbra diligẽter. z ꝑsiderate q̃nt⁹ mihi i eis sit dolor. z int⁹ i corde. ac si diceret xp̃s. ℞ nõ magna a vobis peto. nõ vt crucifigamini. nõ vt martyrũ sustineat̃. sꝫ vt memoriã passionis mee habeat̃ z vos a pctis custodiatis zc̃. ¶ De hac aũt xp̃i dolorosa passione aliq̃d dicẽdo q̃ntũcũq̃ modicũ saltim ꝓfecte. cogꝫsco me plene insufficiẽtẽ. ¶ Credo eĩ q̃ null⁹ mortaliũ sine dei speciali reuelatione plene posset exp̃mere minimũ dolorẽ quẽ sensit i mõte ollueti fundẽdo sanguineũ sudorẽ. q̃d ẽgo miser dicere possem de tota xp̃i passiõe. nõ tñ debeo tacere vt saltim in aliq̃ cõpatiamur. ¶ Et ad ℔ singulariter necesse ẽ mihi ad loq̃ndũ z vobis ad audiẽdũ z mẽti incorpandũ. hĩe auxiliuꝫ gr̃e diuĩe. p q̃ ipetrãda cõit⁹ in ꝓncipio sermonis iploram⁹ auxiliũ dei genitricꝭ ꝧginis marie. ¶ sꝫ scit̃ q⁹ psonis i doloribꝫ cõstitutꝭ nõ fit salutatio. nec audet q̃s dicere ꝧba gaudij psone ꝓstitute i tristicia. iõ nõ salutabim⁹ eã more ꝓsueto. q⁹ crescerẽt sibi dolores. z ℔ referẽdo ad tps passionis xp̃i. ¶ posset em̃ dicere quõ dicꝭ mihi aue. cũ sim plena oĩ merore z dolore. amaritudine z miꝛia zc̃. ¶ Si dicim⁹ dñs tecũ. poss̃et dicere. nõ est dñs mecũ. q⁹ abstulerũt eũ mihi z crucifix⁹ ẽ. ¶ Si dicim⁹ bñdicta. dicere posset. z quõ dicꝭ tu mihi bñdicta. cũ oẽs me maledicũt. z iõ nõ salutabim⁹ eã ꝓsueto more. ¶ Sꝫ ne pdicem⁹ sine diuino adiutorio z deuotõe ꝓcertamur ad deum pẽdentẽ i cruce crucifixũ dicẽdo Adoram⁹ te xp̃e zc̃. ¶ Et genu flexo dicam⁹ pr̃i nr̃i nec obmittam⁹ angelicã salutatiõem. vt z ipa eiusdẽ sit memor z gaudij qđ habuit. tũc gr̃am nob ipetret q̃ filio suo crucifixo cõpati valeam⁹. imo z mñi dicẽtes. pr̃i nr̃. aue maria. O vos oẽs q̃ zc̃. ℔ Si oĩa q̃ xp̃s in ℔ mũdo sustinuit obꝓbria. dolores z ꝧbera recitare deberem⁹ deficeret tps loq̃ndi. si etiã oẽs lingue i vnã verterent linguã. imo si singla scribi deberẽt tot⁹ mũd⁹ cape nõ posset eos q̃ scribẽdi essent libros. vt bñ inuit Johes in fine sui euãgelij. ꝑsertiꝫ cũ tota vita xp̃i i terꝛ passio fuerit. et nimiꝫ si tota vita cuiuslibꝫ boni xp̃iani crux z martyriũ sit. ¶ Ait em̃ ꝓpha O vos oẽs attẽdite z videte. attẽdite et diligẽter recogitate. q̃ꝫ paup a ꝓncipio natiuitatꝭ i mũdũ. pdix̃t. qr i paupe diuersorio nat⁹. sup exiguũ fenũ añ bruta aĩalia vilibus pãnis inuolut⁹. i ꝑsepio ẽ reclinatus. octauo die circũcisus sanguinẽ suũ p nobis fundere cepit. ¶ Deinde psecutõꝭ herodis fugiẽs. i egyptũ ẽ deportat⁹. z inde rediẽs p totã pueritiã suã z adolescẽtiã penibꝫ subiect⁹. z nulli dubũ i magꝭ paupta educat⁹. ¶ Deinde cũ eẽt triginta annoꝝ attẽdam⁹ quõ ieiunio q̃dragĩta dieꝝ ꝓtinuato fuit macerat⁹ q̃lit̃ tũc a diabolo tẽptat⁹. q̃ntas iniurias z ꝓtumelias a iudeis freq̃nt fuerit passus. ¶ Nũc dicẽtibꝫ ipm demonio plenũ. nũc samaritanũ. nũc potatorẽ vini. z voratorẽ carniũ. nũc de fornicatõe natũ. nũc blasphemũ z ꝓpli seductorẽ. z alia mlta q̃ de ipo narrãt euangeliste. nec suffecerũt illis ꝧba. sꝫ z volebãt pcedere ad ꝧbera. nũc ipm lapidare. nũc demõtis supcilio ꝓcipitare. ¶ Attẽdam⁹ etiã z videam⁹ q̃nt̃ laboribꝫ fuerit fatigat⁹. nũc pdicãdo. nũc infirmos curãdo. nũc i synagoga. nũc i tẽplo. de ciuitate i ciuitatẽ. de terra i terrã ambulauit. in oĩone sepe ꝓnocrauit. obsessos a demonio liberauit. mortuos suscitauit. esuriẽtes pauit. ¶ Et nihilomin⁹ i his oĩbꝫ fame. siti. estu. frigore. vẽt⁹. imbribꝫ. vigilijs z ieiunijs. ceteris q̃ hoĩm infirmitatibꝫ. absq̃ tñ pctõ exposit⁹ fuit. ¶ Ecce quõ tota vita sua i laboribꝫ z passiõibꝫ fuit. ¶ Oĩbꝫ aũt his omissis enarrem⁹ z audiam⁹ ea q̃ hodie z cras sustinuit ihs. ¶ ℞o q̃ notãdũ q⁹ ꝓncipal⁹ itẽtõ mea erit re

citare illa pũcta in qbꝫ xp̃s dñs notabiliꝫ aliquid fuit passus. Non em̃ singula xp̃i vulnera explanare potero, q̃ vt hꝫ ex reuelatiõe sc̃e Birgitte z aliꝫ deuotꝫ psonis facta fuerũt. qnqꝫ milia q̃dringẽta septuaginta qnqꝫ accipiẽdo quãlibꝫ pũcturã cuiuslibet spine p vno vulnere. Et silr quãlibet plagã flagellatõis siue pũcturã quãlibet corpis in flagellatiõe p vno vulnere. Nã sm aliqꝫ in flagellis qbꝫ xp̃s flagellatus fuit fuerũt clauicelli tãqꝫ acus cũ qbꝫ laceratũ z pforatũ ẽ corpꝰ ei⁹, qz sm illud Isa.j. A plãta pedis vsqꝫ ad verticẽ nõ ẽ. id ẽ fuit i eo sanitas. Vñ q̃cũqꝫ dixerit q̃tidie qndecim p̃ nr̃ in memoriã passiõis xp̃i pynũ annũ ꝓtinuũ, h̃ ipleto ãno cuilibet vulneri dixit vnũ p̃ nr̃. Aliꝫ volũt qꝫ erãt ꝥge nodate de iuncis siue spinis marinis de h̃ infra q̃n dicet de flagellatõne. Et q̃ patꝫ qꝫ tot fuerũt vulnera xp̃i q̃t sũt dies i qndeciꝫ ãnis, siue q̃t sũt dies qndecies i vno ãno. Cũ aũt sint. cccl.xv. dies in anno mltiplicãdo illas p qndeciꝫ resultabit numerꝰ pdictꝰ. Et talꝫ oro mltũ efficax phibeꝫ apud q̃sdã sc̃tos z deuotos viros suo mõ, q̃ pss. xxix. scz Exaltabo te dñe zc. q̃ exponit de passiõe z resurrectõe xp̃i dñi oi feria sexta septies legeret q̃si vice horaꝝ p circulũ anni: ille cõpleto anno tot ꝥsus hẽbit q̃t vulnera habuit xp̃s. Ad pñs aũt intẽdo dicere de vulneribꝫ pncipalibꝫ ita qꝫ totã flagellatõez p vno ponã pũcto, et totã coronatõez p vno, z sic de aliꝫ.

Ex illis g̃ ptz qꝫ passio xp̃i dñi est q̃si q̃dã liber vite, in q̃ oia ad salutẽ necessaria inueniunt. Nam si de volũtaria loq̃mur pauptate, q̃s vnqꝫ paupioꝝ xp̃o nudo pẽdẽte i cruce, vbi nec habuit vbi caput suum reclinaret, sic ipe pdixerat Mat. viij. Vulpes foueas habẽt z volucres celi nidos, filiꝰ aũt hois nõ hꝫ vbi caput suũ reclinet. Si ꝺ obediẽtia z hũilitate loq̃mur q̃s vnqꝫ se tm̃ hũiliauit z exinaniuit sicut xp̃s q̃ factꝰ obediẽs vsqꝫ ad mortẽ crucis. Si de castitate q̃s castior eo. cuiꝰ mr̃ virgo z p̃ femina nescit. Si de charitate q̃s vnqꝫ tantã habuit charitatẽ sic xp̃s, q̃ animã suã posuit nõ tm̃ p amicꝫ sz etiã inimicis suis, p qbꝫ z in cruce oranit dicẽs, pat̃ ignosce illis qz nesciũt q̃d faciũt Lu. xxiij. Si de elemosyna z oꝛoe q̃s plꝰ facere potuit q̃z ipe q̃ corpꝰ suũ z sanguinẽ in cibũ z potũ dedit, z oraꝺo guttas sanguineas sudauit. Ita declarari possꝫ de alijs ꝓtribꝫ vicꝫ de patiẽtia, ieiunio z abstinẽtia, de cõtẽptu trenoꝝ, dilectõe inimicoꝝ, z dimissione offensaꝝ, z sic de aliꝫ. Ecce amãtissimi q̃le exẽplum xp̃s dedit, vt sic ei⁹ passionẽ tãqꝫ exẽplar inspiciam⁹. Et ad hꝫ faciẽdũ xp̃s in ꝥbis thematꝫ hortat, z q̃st rogãdo dicit. O vos oẽs q̃ trãsitis p vlã zc.

Et Ut aũt facili⁹ q̃ dicturꝰ sum memorie possitis cõmẽdare: decreui totũ illum tractatulũ siue sm̃onẽ de passione distinguere in octo pũcta, sm̃ horas canonicales. Et ꝓmo dicere intẽdo p vespis z cõpletorio q̃ xp̃s dñs in cena z pꝰ cenã fecit vsqꝫ ad ei⁹ captiuitatẽ. Secõdo loco matutinũ q̃ passus ẽ in captiuitate sua p totã noctem. Tercio hora ꝓma diei quõ ductꝰ ẽ ad pylatũ. Quarto hora tercia quõ flagellatꝰ et coronatꝰ z h̃ loco tercie. Quinto loco sexte, quõ crucifixꝰ z q̃ in cruce passus. Sexto quõ hora nona i cruce sit mortuꝰ. Septimo p vespis quõ hora vespertina de cruce sit depositꝰ. Et octauo loco cõpletorij quõ sit sepultꝰ. Dicũt aũt septẽ horas canonice, in qbꝫ singuli dicbꝫ p aliꝫ horas z tpibꝫ p septẽ horas canonicas regrantur deo, nr̃am memorãdo redẽptõez. Et dicunt canonice q̃si ab eccl̃ia institute ad laudãdũ deũ. Canon aũt grece regula latine. Quare aũt poti⁹ illis q̃s aliꝫ horis eccl̃ia illas istituit, ꝓt ee illa rõ, qz illis horis de⁹ specialit̃ magꝝ opatꝰ est p nostra salute, vñ circa mediũ noctis natꝰ ẽ saluator mũdi. A iudeis captꝰ z a discipul̃ derelictus. Et tõ in illi⁹ memoriã canit̃ matutinũ. Circa horã ꝓmã diei ẽ ductꝰ ad pylatũ tãqꝫ malefactoꝝ, z eadez hora surrexit a mortuis. Circa horã terciã flagellatꝰ z spinis coronatꝰ, z eadẽ hora spinisceꝫ milite. Circa sextã horã est cruci affixus, z eadez hora ad celũ ascẽdit. Circa nonã mortuꝰ est in cruce. Circa horã vndecimã. i. hora vespertinã sacramẽtũ eucharistie istituit z sacerdotes ordinauit apl̃os, z eadẽ hora de cruce depositꝰ fuit. Circa horã duodecimã h̃ ẽ opletoriũ sepultꝰ ẽ. Juste g̃ iste hore deputate sunt diuinis laudibꝫ plusqꝫ alie in qbꝫ nõ legit̃ aliq̃d hmõi factũ fuisse.

Dubitat ꝓsequẽs q̃d fecerit dñs ihs his

dieb⁹ post suscitatō⁹ lazari a morte ⁊c. Respondet q̄ postq̄ dñs suscitauit lazarū a morte: pōtifices ⁊ pharisei ꝯciliū fecerūt ad interficiendū eū. Et tūc ihesus nō palaꝫ ambulabat apō iudeos ſꝫ iuit iuxta ōptū in ciuitatē paruā Effrem, ⁊ ibi morabat cū discipul' suis quo tpe. q⁹ tpus passiōis ei⁹ appropinq̄bat: vt p⁹ Joh. xj. Et cū tūc ire vellet in hierlm ad passionē suā iuit p mediā samariā ⁊ galileā. Et ī itinere in ingressu cuiusdā castelli curauit decē lepro⁹ q̄s ibat nolebāt eū hospitio recipe: q⁹ iuidebant eūdē ī hierlm. Et sic aī die palmaꝫ sabbato venit ī bethaniā ī domum Symōis leprosi quē ꝓus curauerat. Et tūc ibidē fecerūt sibi cenā: ⁊ martha ministrabat, ⁊ Lazarus secū erat ī mēsa quez a morte suscitauit: de quo supra audist'. Et maria vnxit vngēto caput ⁊ pedes ei⁹, et capillis suis terſit. In memoriā huius rei papa eodē die sabbati debz erogare pauperib⁹ eleosynā: q̄ sūt pedes dñi sedēt' in celo adhuc ambulātes in terris, cui⁹ largitōe papa occupat⁹ eodē die nō ingreditur ad aliquā eccliaz sicut facit ceteris diebꝫ ī q̄dragesima statōem faciēdo ad celebrandū missam, vt dic̄ wilhelm⁹ in rōnali. Indignabat aūt Judas de vnctōe marie q̄si de pdicto vngēto, q⁹ fur erat ⁊ loculos domini habēs, ⁊ q̄ furabat vxori ⁊ filiꝫs dabat. Postea ī die palmaꝫ q̄lit' in azino intrauit ⁊ q̄ reuerēta suscept⁹ fuerit audist' dñica pruna. ⁊ tūc cū intrasset ciuitatem ingressus ē tēplū: ⁊ inde expulit vēdētes ⁊ emētes: vt p⁹ ß oñderet ruinā vrbis ꝓ qua fleuerat marie ex sacerdotū culpa, pcessurā. Et p⁹ ß oñdit q̄ ñ inuit⁹ ſꝫ sponte pati voluit. De hac eiectōe dicit Hiero. Inter oīa signa q̄ fecit mihi ß mirabili⁹ videt q̄ vnus hō ꝓtēptibil' ⁊ odibil' scribis ⁊ pharisеis ⁊ riseis: ⁊ tā vil' reputat⁹ q̄ postea crucifigeret seuientib⁹ ꝑ se scribis et phariseis ⁊ lucra sua destrui videntib⁹ potuerit ad vnius flagelli ꝓbera tātā multitudinē ejicere mēsasq̄ subuertere ⁊ catbedras ꝓfrīgere, atq̄ alia facere q̄ infinitus, id est valde magnus nō fecisset exercit⁹. Ignē cū em ⁊ sidereū ex oculis ei⁹ radiabat: ⁊ diuina maiestas in facie lucebat. Et tūc vt dicit cō mestoz accesserūt ceci ⁊ claudi: ⁊ sanauit eos. Et admirātes pncipes sacerdotū et scribe dixerūt ei. Quod signū ostēdis nobis q⁹ hec facis, q̄si dicerēt. Nō credim⁹ tibi hoc licere, ostēde ergo nobis signū tā te ptātis quo credamus. Et respōdit eis. Soluite. id ē solue⁹ tēplū hoc et ī triduo diez excitabo illud. et tūc respiciebat diuites munera in gazophilacīū mittētes, vidit et paupculā viduā mittētē duos creos numulos, ⁊ dixit eā misisse plusq̄ oīes: q⁹ totū victū suū miserat, vt patz Marci xij. et Lu. xxj. Alij ꝓ ex abūdāti ptem derūt, et cum iā vespa esset circūspect⁹ oībus redūt in bethaniā ⁊ ibi māsit p noctē q⁹ vt dicit glo. Hiero. paup nulli adulat⁹ nullū in tāta vrbe inuēit q̄ daret ei hospitiū: ideo circūspexit. ¶ Erat aūt diebꝫ docens in tēplo, ⁊ noctib⁹ exiēs morabat in bethania. Jō tota illa septimana penosa ō⁹: q⁹ p totā illā laborauit dñs recreādo: sicut p ꝑmā mūdi hebdomadā opat⁹ est creādo. Mane feria scōa diluculo venit iterꝫ ex bethania ī templū ⁊ sedēs docebat populū, ⁊ tūc pharisei adduxerūt sibi mlierē in adulterio deph̄ēsam in eū finez vt si iudicaret eā lapidari fm legē crudel' a pplo reputaret⁹ ⁊ odiosus pplo. Si aut̄ dimitti: tūc q̄si hostē legis cū condēnarēt Ipe aūt prudent' eoz malicīā euitauit, q⁹ iustīciā et misericordiā in iudicio seruauit. Prio scribēs digito in terrā forte peccata eoz fm vnā glo, ⁊ tūc dixit eis. Qui sine pcō est vestz primꝰ mittat lapidē in eaz. ⁊ tūc oēs exierūt legentes pcā sua. Et ait mlieri. Nemo ꝯdēnauit te mlier: q̄ rñdit Nemo dñe, ⁊ ille. Nec ego te ꝯdēno. vade ⁊ amplī⁹ noli peccare. Tūc venerūt q̄dā gentiles vt adorarēt ī die festo: rogantes pbilippū vt possent ihesū videre, q̄ assūpto andrea dixit ihesu. Et ihesus dixit. venit hora vt clarificet filī⁹ hoīs. q. d. Plenitudo gētiū creditura ē. Et subiūxit. Pater clarifica me ex hac hora, ⁊ venit vox ō celo dicēs. Et clarificaui ⁊ iterꝫ clarificabo, id ē fm hūanā naturā clarificaui ī baptīsmo ⁊ ī trāsfiguratōe, ⁊ iterꝫ clarificabo in resurrectōe, ī ascensiōe ⁊ in iudicio. Et dicebāt q̄dā tonitruū factū esse. Alij q⁹ angel⁹ ei locut⁹ erat. Et ait ihesus. Propt' vos hec vox facta ē. Nūc pnceps mūdi ejcietꝰ foras. id ē pnceps amatoz mūdi pdet po

o

testatē hoīes post se trahēdi z nō tātā habebit sīc habuit .z ego si exaltatus fuero oīa trahā ad meīpm . Et cū vespe esset redūt ī bethaniā. Ecce itez nemo eū hospitio recepit. nemo eum ad p̄ndium inuitauit in tanta ciuitate zc. Vane feria tcia itez diluculo redūt ī tēplū et docebat populū. Et tūc itez accesserūt p̄ncipes sacerdotū q̄rētes ab eo in q̄ ptāte hec faceret, vicz docēdo eis incōsulte. Quib⁹ rñdit p̄ pabolā duoz filioz q̄z vni p̄ dixit vt iret ī vineā. et rñdit nolo. postea tñ iuit. Alteri dixit vt iret. z rñdit. vadā z tñ nō iuit. per ħ dās eis ītelligere q̄ ipi dicerēt se facere dei volūtatē quā tñ nō facerēt: sz pctōres z meretrices q̄ ꝓfitent se mō nō facere dī volūtatē postea eā ēent facturi. Et postea pl'es pabolas ꝓposuit, vicz de p̄fefamilias q̄ locauit vineā suā agricolis: q̄ seruos suos z tādē filiū occiderūt Tūc pharisei volētes eū capē in ſmōe ꝓposuerūt sibi q̄stionē de tributo dādo cesari. sī liceret. Quibus dixit. Reddite q̄ sūt cesar' cesari: et q̄ sunt dei deo . Tūc etiā p̄ pabolas arguit scribas z pharisēos ō ml'tis criminib⁹ scz ō ambitōe incredulitatis, peruersa doctrina, gula: supstitōe auaricia: ypocrisi: crudelitate. Et egressus de tēplo in mōtē oliueti p̄dixit discipul' signa euersiōis tēpli z vrbis. z signa aduētus sui ad iudiciū docēs oportz hoīem vigilare p̄ pabolā de p̄fefamilias, vigilate ne fur domū itret, de decem ꝑginib⁹, de talēt'is ml'tiplicādis. Et finitis ſmōib⁹ his: cadē die. s. feria tercia dixit discipul' suis. Scitis q̄ p⁹ biduū pasca fiet Feria q̄nta ad vespm agn⁹ pascal' īmolabit: et tūc filī⁹ hōis tradet vt crucifigat. z sic itez iuit in bethaniā z nō redūt vsq̄ ad diē cene, et nec tūc aliq̄s eū inuitauit ad mēsam aut hospitio recepit. ℌ Feria q̄rta p̄ncipes sacerdotū videtes ihesū abesse z dixisse. Nō videbit' me āmodo ꝓgregati sūt cū senioribus populi ī atriū cayphe z q̄rebāt vt eū tenerēt et occiderēt Nō tñ ī die festo ne forte tumult⁹ fieret in populo. Audiēs aūt Judas eos ꝓgregatos abūt ad eos z vnūit se cū eis de ihesu tradendo p. xxx. ōnarijs. Et tradītōis fuit auaricia: vt ptz sup̄ die sabbati ō vngēto q̄ vnct⁹ erat ihesus qō volebat vēdi z sibi p̄ciuz dari vt inde aliq̄d furaret. Et q̄ audiuerat ihesū statū moriuz. s. tercia die voluit pecuniā illā p̄ traditōz acq̄rere: quā p⁹ morte ei⁹ nō spabat se posse ꝓseqū. Et ꝭ dixit iudas p̄ncipib⁹. Quid vultis mihi dare: z ego vobis eū trādā: q̄si vile bruū eū velint nalē exponēs ponit ī eoz ptāte q̄d velint dare. Et em vilia exponūt solz q̄rere vendare, ditor ab emptore, q̄tū dabis. cū aūt charra fit ecōuersio, q̄si di. Quate mihi q̄q̄d vultis. ego libēter vobis eū tradā. Quāt quarta feria añ passiōez dñs vēdit⁹ sit ostēdit ea die eccl'ia lectōz p̄mittēs epl'e: in q̄ legit Ecce merces ei⁹ cū eo. In mēoriā q̄z eius venditōis p̄ totū annū ī ieiunijs penitentialib⁹ hec feria tenet scōm locū p⁹ sexte feriā. Postq̄z aūt Judas pactōz fecit cū p̄ncipib⁹ p̄ trigīta denarijs q̄rebat opportunitatē tradēdi eū sine turbis . Hic posset q̄s dicere. q̄d fecisset maria si sciuisset iudā vēdituz filiū suū Rñdet q̄ si ħ sciuisset ei⁹ p̄sse maria sibi dixisset, Juda ñ facias qō ꝓposuisti ī corde tuo sz expecta. q̄z ego magnib⁹ meis laborabo die ac nocte vt possim laboze meo lucrari trigīta ōnarios q̄s q̄ris. Et si māib⁹ meis ñ possū lucrari veltissaciā tibi, z nō vēdas filiū meū hts qui volūt eū occidere, pie credēdū ē mariam hec z sīl'ia fecisse si hāc vēditōez cognouisset zc. ℣ Pro primis vespis et cōpletorio Circa p̄mas vespas z cōpletoriū quinq; sunt nobis diligētissime ꝓtēplāda. Unde dñs ihesus p̄mo iussit pare mēsam et ad ħ necessaria p̄ edēdo agno paschali, Secdo lotio pedū. Jn q̄ q̄ttuor fecit, vt ptz aū et patebit īfra. Tercio itez sedēdo ad cenaz corp⁹ z sanguinē suū discipul' tradidit et sacerdotes ordīauit. Quarto iudā āmonuit, z p⁹ ei⁹ recessuz discipul'ōgū p̄monē fecit. Quīto exiuit ad mōtē oliueti z ibiter ozādo sudorē sanguineū sudauit ℣ Pro ō ꝓtēplari debem⁹ quō dñs nr̄ māducauit pascha veter' testamti cū discipul' suis. Un sic hī ex textu euāgelij. hodie p̄misit duos discipulos ī hierlm vt parēt pascha: videlcet petz z iohēz dicēs eis. Jte ī ciuitatem ad q̄ndā z occurret vob hō anphorā aq̄ baiulans seq̄mī eū ī domū quā intrat. et dicite p̄fefamilias dom⁹. Dḡr dicit. vbi est diuersoriū in q̄ pascha cū discipul' meis māducē. Et ip̄e oñdet vobis cenaculum

grãde stratũ ⁊ ibi pate. Ecce notate ꝟba. discipuli missi sunt: ⁊ ingressi ĩ ciuitatẽ nescierũt vbi pare deberẽt pasca. ⁊ dñs cognitor oĩm hec ꝓordiauit vt seq̃rent̃ porrtantẽ aquã. Et q̃d p anphorã aq̃ aliꝰ intelligere dẽm⁹ q̃s cõpũctoꝛes coꝛdis: vt cognoscam⁹ q̃ p q̃ vult meditari passiõez xp̃i debꝫ ꝑmũ dolere de pctis suis ⁊ haurire aquã ꝑe cõpũctõis: ⁊ si nõ lachrymas exteriozes tñ interiozes ĩ coꝛde sentire debꝫ

H Sꝫ q̃re ꝑetrũ ⁊ iohez ⁊ nõ alios discipulos misit. Rñdeꝛ vt nos p hoc instrueret q̃d facere deberem⁹. Nã ꝑetrus interp̃taꝛ agnoscẽs: ⁊ iohes in q̃ est gratia Qui ḡ vult meditari xp̃i passionẽ debꝫ se ipm agnoscere, vicꝫ defect⁹ ⁊ pctã sua cũ detestatõe, debꝫ ⁊ christũ noscere agnum innocẽtissimũ, p nobis occisũ. Et ad hoc obtinẽdũ necesse ẽ vt habeat gr̃am dei ad iuuãtẽ: quã de⁹ ꝓsto est dare dũmõ homo facit q̃ ĩ se est. Ingressi itaq̃ discipuli domũ fecerũt sicut eis ꝓcepit ihesus Et oñdit eis cenaculũ grãde, babuit em̃ dom⁹ illa duo cenacla Vnũ supi⁹ in q̃ mãducauit pasca ⁊c. Et aliꝰ inferi⁹ in q̃ lauit pedes discipuloꝛ. Parauerũt ḡ discipuli ĩ cenaculo supioꝛi mẽsam, ⁊ ea q̃ erãt necessaria p edẽdo agno paschali. De q̃b⁹ hꝫ Math. xxvj. et Mar. xiiij. Oĩa em̃ necessaria dabant eis, q⁹ pfamilias erat occult⁹ discipul⁹ ihesu q̃ nouit scrutatoꝛ coꝛdiũ christus ihesus ⁊c. Deide venit ihesus cũ xij. discipul'. nã illi duo redierũt dicẽtes oĩa esse para. Et sic oẽs stãdo comedert̃ pasca, habẽtes bacꝭos in manib⁹ fm ꝓceptũ legis Exo. xij. Deinde ihesus sedit ⁊ ait discipul' Desiderio desideraui ꝟ pasca mãducare vobiscũ, scilicꝫ faciẽdo finẽ veterꝫ testamẽti ⁊ initiũ noui, ⁊ seq̃t. Amodo nõ bibã de genimine vitis hui⁹ ⁊c. vt ꝓtꝫ Luce. xxij. Et hec sũt facta ĩ supioꝛi cenaculo. Sꝫ di. q̃d ḡ significat ille agn⁹ paschal', ⁊ q̃liꝫ xp̃m repñtat. Rñr q⁹ agn⁹ paschal' ad vesperꝫ ĩmolat⁹ significat xp̃m q̃ ĩ vltia etate ẽ crucifix⁹. Hãguis sup vtrũq⁹ postẽ est passio xp̃i meditãda ĩ coꝛde p fidẽ ⁊ cõpassionẽ, ⁊ in oꝛe p ꝓfessiõez, sanguis ĩ supliminariꝭ est crucẽ ⁊ passiõz xp̃i nõ solũ ĩ coꝛde sed ⁊ in frõte portare. Carnes agni nõ crudas nec semicoctas: nec aq̃ elixas sꝫ assas igni comedere, ꝟ sic ĩtelligit. Crudas comedit q̃ xp̃m puꝛ hoiez credit. Aq̃ coctas q̃ xp̃i incarnatõz hũana sapiẽtia discutit. Sed assas igni ad significãdũ passiõem ⁊ caritatẽ xp̃i in cruce, de quo in ps. Aruit tãq̃s testa ꝟt⁹ mea. Caro agni cũ lactuc̃ agrestib⁹ q̃ st̃ mlt̃ũ amare comedebaꝭ: ad significãdũ q⁹ coꝛp⁹ xp̃i debꝫ sumi cũ pnia ⁊ amaritudie pctoꝛ. cinct̃ renib⁹ cingl'o castitatis ꝟlectatio carnis ẽ refrenãda. Hic q̃s post mãducatõz agni paschal' quẽ ihesus distribuit ⁊ comedit vet⁹ pasca finẽ habuit q⁹ xp̃m figurauit. Hec de ꝑmo.

J Scõo meditari debem⁹ hodie xp̃i ꝑfundissimã hũilitatẽ in lotõe pedũ discipuloꝛũ suoꝛ. Qualꝫ ãt tũc se xp̃s habuit oñdit Chryſ. sup Iohez dicẽs. Vide quõ nõ solũ ĩ lauãdo sed et aliter humilitatẽ ostẽdit. Non em̃ anteq̃s recũberet sꝫ postq̃s derũt oẽs ⁊ agnũ paschalẽ comederũt tunc surrexit et inferi⁹ cenaculum descẽdit. Et subdit Chryſ. Deniq̃s nõ simplꝫ lauat, sꝫ vestimẽta ꝟpõit, sꝫ nec ꝟ suffecit sꝫ lintheo se ꝑcinxit. sꝫ nec ĩ ꝟ ꝓtẽt⁹ fuit sꝫ ꝑpleuit peluim ⁊ nõ aliũ ꝑplere iussit: sꝫ oĩa ipe opabaꝭ, imo vt dicẽ Herñ, añ pedes discipulorũ genua flectit. Et vt eccl'ia tenet ĩ ꝓsuetudie ĩ lotõe pedũ oĩm discipuloꝛ pedes osculat⁹ fuit, sicut ⁊ hodie ẽ ꝓsuetudo ꝟ faciẽdo ĩ eccl'ijs cathedꝛalib⁹ ⁊ ĩ mõasterijs ⁊c. Et dicẽ Chryſ. ibidẽ. Mihi viꝺr ꝑmo ꝑditoꝛis lauisse pedes dñs ⁊ mgr̃. postea petri ⁊ alioꝛ discipuloꝛ. Et ꝟ lõ. q⁹ medicus pl'imoꝛ egrotoꝛ cure intent⁹ ab his q̃ medicinam magꝭ indigẽt curare icepit. Idẽ vult Orig. Ecce quõ se ihesus ꝑparauit ad lauandũ pedes. vestimẽta exuẽdo, lintheo se ꝑcingẽdo, ⁊ ꝓpr̃is manib⁹ aquã ĩ peluim mittẽdo. Et sigñt̃ q̃tuoꝛ ĩ lotõne pedũ fecit ꝑio genua flectẽdo. Scõo lutũ abstergẽdo. Tercio pedes desiccando Quarto pedes osculãdo. Ecce q̃sta hũilitas. q̃nta etiã patiẽtia ⁊ charitas. Cũ autẽ dñs vẽissꝫ ad petꝝ: petr⁹ abhoꝛruit tãtuꝫ factũ q⁹ creatoꝛ creature lauaret pedes dicẽs. Dñe tu mihi lauas pedes. Rñdit ihesus. Qõ ego facio tu nescis mõ scies aũt postea. Dicẽ ei petr⁹. Nõ lauabis mihi pedes ĩ etnũ. Cui dñs. Si ñ lauero te ñ habebis ptẽ mecũ. s. in celis. Et his ꝟbis ꝑtr⁹ territ⁹ ⁊ ĩ coꝛde vulneratꝰ clamauit dicẽs. Dñe nõ tm̃ pedes sꝫ ⁊ man⁹ ⁊ caput.

ac si diceret, fac q̃cq̃d velis vt solũ tecum manea. Cui dñs rñdit, Qui lot⁹ ẽ nõ indiget nisi vt pedes lauet sz ẽ mũd⁹ tot⁹. Qui g̃ lot⁹ ẽ p gr̃az dz lauare pedes ℔ ẽ affectõnes. Rogem⁹ z nos dñm iesũ vt lauet affectões nr̃as q̃ sol⁹ ℔ facere põt, vt tanto digni⁹ pcipiam⁹ sacrosãctũ ei⁹ corp⁹ sub sacro zc. ℟ Sed d, quã debem⁹ ex hac pedũ lotõe z petri resistẽtia recipe doctrinã. Ad ℔ rũr ℣m Bonauẽ. i ℣mõe de cena dñi. q⁹ in ℔ attẽdere dẽm⁹ dñi ptãtẽ. z nr̃am puitatẽ siue fragilitatẽ z vilitatez vt dicam⁹ cũ ℣petro, Dñe tu mihi lauas pedes, tu inq̃z altissim⁹ ifimo mihi, imo tu potẽtissim⁹ debili mihi z ifirmo, tu sapiẽtissim⁹ mihi iscio z ignaro, tu optim⁹ mihi pctõr̃ z malo. Et subiũgit Bonauen. Si q̃tuor has ℣itates q̃s oclo mẽtis ispexerit z apõ se põderare voluerit mãifeste tũc apparebit q̃nta hũilitas fuerit qñ filius sũmi p̃is piscatorib⁹ pedes lauit. Dicat g̃ ℣mo petr⁹, Tu altissim⁹ z nobilissimus mihi limo z infimo lauas pedes. at tẽde charissime q̃z alt⁹ sit de⁹. Attẽde q̃z sit hõ vilissim⁹ si fieri cupis humillim⁹, q̃s eñ altitudinẽ celi dimẽsus ẽ, q̃s magnitudinẽ trãz vl̃ creaturaz ℣bis exp̃mere pt, q̃s nobilitatẽ celest̃ exercit⁹ z altitudinez ptãtis ip̃i⁹ digne vt ẽ exp̃mere lĩgua põt, ergo si tãta est creature sublimitas, si tanta nobilitas, q̃tã illi excellẽtiã eẽ putas cuius ℣tute hec oĩa de nihilo sunt ꝓducta. Uñ ei dz p ꝓphetã. Tu sol⁹ altissim⁹ sup oẽm trã, nimis exaltat⁹ es sup oẽz trã vl̃ sup oẽs deos. Magnũ hũilitaz ĩdiciũ esse credis si hõ sit alicui⁹ milit̃ filius et lauat pedes paupis despecti vl̃ leprosi. mai⁹ si sit filius comit̃ vl̃ barõis, adhuc maius si sit fili⁹ reg̃ vl̃ ꝓncipis alicui⁹: sz maxim si sit fili⁹ ipatoris. Sz cũ imperiũ diuinũ ĩ infinitũ excedat hũanũ iperiũ: q̃nte nobilitatis q̃nteve dignitat̃ illũ eẽ credis q̃ est fili⁹ vnic⁹ dei p̃is. Uñ ipe dñs dicit in p̃s. Ego ꝓstitut⁹ sũ rex ab eo zc. Et addit̃, dñs dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu ego hodie genui te zc. Quia igit̃ tãt⁹ fuit cui⁹ dignitatẽ lĩgua vlla exp̃mere neq̃t, q̃z q̃tuz cũq̃ laudib⁹ illũ extuler̃: ĩ infinitũ excedit maior ẽ eñ oi laude. Sz de nostra vilitate q̃d sent̃, q̃ ℣ luto ꝓdimur, ex luto nutrimur, z finaliz ĩ lutũ ꝓuertimur, nã cũ ceteris aĩalia q̃dã ex aq̃, q̃dã ex tra dicãt eẽ forma ta hõ solus ex luto dz eẽ fact⁹, vñ Innoc. Formauit ds hoiez ℣ limo tre q̃ ceter̃ elemẽt̃ ẽ vilioz. Cõsiderãs g̃ hõ aq̃tica se vilẽ iueniet, Cõsiderãs aerea se vilioz ẽ cogñscet. Cõsiderãs ignea se vilissimũ ꝑpẽdet. Nec audebit se cõpare celestib⁹ nec ꝑferre trenis, q̃ parẽ se iumẽt̃ iueniet z silẽs cognoscet, Cõpara g̃ tuã vilitatẽ ad christi altissimã dignitatẽ, z dicas cũ petro, Dñe tu lauas pedes meos. ℟ Dicas scõo tu oĩpotẽtissim⁹ mihi ifirmo z ℣bili lauas pedes. Quis oĩpotẽs nisi de⁹, q̃s põt de nihilo aliq̃d facere nisi ds. Amb. Veniat q̃is creatura z faciat tale celũ z tale terrã, z dicã q̃ ds ẽ Sz quõ creatura aliq̃ faciet q̃ ñ põt facere ꝑmiculũ nec mimũ gñ nec ritaurare pedẽ formice fractũ, ꝓpt̃ hoc bñ ℣ eo dz ĩ Hester. Dñe rex oĩpotẽs i ditõe tua cũcta sũt posita, z nõ est q̃ possit resistere volũtati tue. dñs vniuersoz tu es zc. Quid aũt ẽ creatura oĩs suo ꝓpatoz, ctoz, q̃d ẽ ℣ lutũ ĩ manu figuli. Nos enĩ adeo stm⁹ ℣biles z ifirmi vt q̃ñ pl⁹ possum⁹ mi scis z pulicib⁹ resistere nõ valem⁹. Uñ p pheta dicebat Miserere mei dñe q̃ñ infirmus sũ zc. Nõne ifirma, nõne glacies vita nr̃a eẽ oñdit̃: q̃ velut glacies sole sic motа febr̃ igne dissolui. z nũq̃z nr̃e opere repat̃, Cõsiderãs g̃ apl's suã ifirmitatem z dñi ptãtez dicebat, Dñe tu mihi lauas pedes. Tercio dicat apl's, Tu sapientissim⁹ mihi iscio lauas pedes, nõne ipe est q̃ ois sapia ẽ. Nõne ipe ẽ ĩ q̃ oẽs thesauri sapie sunt absc̃diti, imo vnico ℣bo oĩa q̃ pñt dici ꝓcludit. Nõne ipe ẽ dei p̃is sapietia. Uñ dicit ei Nicodem⁹ Iobã. iii. Rabi scim⁹ q̃z a deo veniſti, nẽo enĩ pt hec sig̃ facere q̃ tu fac̃ nisi fuerit ds cũ eo. Jo dic̃ apl's ad Heb. iiij. Oĩa nuda z aperta ẽ oculi ei⁹: ad quẽ nob⁹ sermo. Nos ãt q̃d stm⁹ nisi ceci. Nã sine oĩ scia z sic tabula rasa creamur ĩ q̃ nulla oĩno pictura ẽ, sic dz ĩ libr̃ ℣ aĩa. Cõsiderãs g̃ apl's suã simplicitatẽ z ĩ dño altissimã ℣itatẽ dicebat, Domine tu mihi lauas pedes. Quarto dicat apl's, tu optim⁹ mihi pctõr̃ z malo pedes lauas. Nõne optim⁹ erat q̃ ds erat, nõne optim⁹ ĩ q̃ oĩa bõa crãt, vñ ei dz p ꝓphaz, Bon⁹ es tu. Et dz ℔ ꝓpt̃ excellẽtiã. Si iu-

quã nemo bonus nisi solus ds ipe solus seipo ē bon⁹. Et iō sume bon⁹ a q̃ ois bō est bon⁹. imo a do bon⁹ ē de⁹ qr nullū ma lū fieri pmittit nisi ex eo eliciat mal⁹ bonū q̃ erat illō malū. Un Aug. qz ds bon⁹ ē sum⁹: z inc̃tū sum⁹ boni sum⁹. Sz quid oēs iustic̃ie nr̃e ysaia attestāte. nisi sic pan nus mēstruate si diuīe bōitati fuerit ꝓpa te. Nēo em̃ mūdus a sorde: nec ifās cui⁹ est vni⁹ diei vita sup trā. Cōsideraſ g apo stol⁹ suā pulsatēz prauitatē z sūmā dñi bo nitatē dicebat. Dñe tu mihi lauas pedes Tu nobilissim⁹: mihi vili. tu potētissim⁹ mihi nihili. tu sapiētissimus mihi ignorā ti. z tu optim⁹ mihi pctōr. Certe idignuz valde ē. nūq̃ lauabis mihi pedes ī eternū Acce q̃sta būilitas ī xpo ihesu nobilissimo z altissimo potētissimo sapiētissimo z opti mo. Cuius nobilitati: altitudi. potētie. sa piēte et bonitati bō nullo mō ꝓpari pōt. imo minus q̃ ymicl'o. minus q̃ vilissime rei ī mdo. Et tñ ille se iclinauit. genua fle ctēdo. lutū abstergēdo. pedes desiccādo z osculādo. sic būliat. Dec de scdo vide licz lotōe pedū facta ī inferiori cenaculo.

Tercō ptēplari z deuote meditari debem⁹ quō dñs ihesus post lotōez peduz iter. ascēdit ad supius cenaculū. i q̃ cū di scipul' suis māducauerat pasca. Et tūc ite rū sedēdo corp⁹ z sāguinē suū discipul' tra didit: z ap'los sacerdotes ordiauit. Nam agnus pascal' erat figura hui⁹ sacri eucha ristie. cessante ā figura icipit ꝓitas. Doc suā maxīmā charitatē oñdit. sic̃ solet ami ci facere qñ sepanc abiuicē. tūc ei munu vn⁹ altius obliuiscaſ. Sic xps volēs re cedere p suā visibilē p̄sentiā a suis charis simis amic̃ ī signū maxīe charitaſ reliq̃t nob optimū z nobilissimū qō habuit. s. se ipm vt oñderz q̃tū nos diligeret. Si em̃ re nō potuiſſz p nimia charitate. O stupē da charitas. O ifinita largitas. In hac ei die ds largior fuit q̃ cū celū z trā creauit z nob donauit. qz seipm panē vite nobis dedit. Joh. vj. Ego sū panis viuus q̃ de celo descēdi zc. Et ibidē. Caro mea ꝓ ē cibꝫ zc. Cogitet g hic pctōr. Quis sū ego vt māducē cū altissimo cibū q̃ ē imēsus: et nus: ineffabil'. cū tñ Aug. dicat. Pctōr ñ ē dignus pane matiali q̃ vescit: q̃to' mín⁹ ē dign⁹ pane illo celestiz. De b eucharistie sacro pl'a audiuiſt. s. ser. xxxij. z xxxiij. p totū. Postq̃ āt dñs tradidit discipul' su is sub spē panis corp⁹ suū: etiā Jude tra ditori suo ait ill'. Doc facite ī meā ymēoza tōez. In q̃ ꝓbo eos sacerdotes ordiauit. Et b scōm sacrm. s. ordis istituit imo z iu dā. Dicq̃ xps dñs hodie ꝓmā missā no ui testamti celebrauit. Per b āt ꝓbū b fa cite ī meā ymēoratōz dñs hortaſ oēs sa cerdotes vt añ celebratōz diuīoz habeat vnusq̃sq̃ aliq̃lē meditatōz dñice passiōis Et si nō tūc tñ añ ī nocte. vl' qñ ad b ma gſ ē disposit⁹. Et nō solū sacerdotes sz etiā laici b facere ōbēt. Tādē ordiaſ apl'is in sacerdotes tradidit eis sub spē vini sāgui nē suū vt apte Lucas testaſ p ordinē Lu. xxij.

Quarto ptēplari z ꝓsiderare attēt⁹ dēm⁹ pīa iude monitōnez quē xps dñs pie z ex caritate maxīa q̃druplz āmo nuit. Prio ei corā oīb discipul' oñdit q⁹ ñ laterz eū malicia traditoꝛ sui di. Unus e vob. s. xp̃i. me tradit⁹ ē. Dixit āt ī genere vn⁹ nullū noīando. qz noluit eum pdere z ꝓfūdere corā alīs: sz caritatiue āmonere. Et iō discipli ꝓstati sī valde sup hac pdi tōe: nō solū ꝓpt mortē mgrī ihesu futurā: sz q̃libz timebat ꝺ se ne forte ipe eēt q̃ eū tra dit⁹ erat. Et iō cepert singli dicere. Nū q̃d ego sū dñe. qz q̃libz dz sibi timere de fu turo pctō q̃tūcūq̃z sctūs sit. Et qz nō cog nerī q̃s eēt: iō petr⁹ tāq̃z caput alioꝛ q̃ dīz valde dilexit ꝺsiderabat scire traditorem. Innuit g iohi q̃ recubuit ī sinu ihesu vt do minū interrogarz q̃s eēt. qō iohes fecit. Et audiuit ihesū s̄ silētio sibi dicere. Cui por rexero ītinctū panē b me tradz. z porrexit panē iude. nō tñ xps p intictū panē dedit iude corp⁹ suū: sz añ b cū alīs ꝺdit sibi cor pus suū. vt dicūt Aug. sup iohez. z Abry. sup Mat. Et hī ꝺ cō. di. q. Cū oē. Ex b aūt iohes traditorē bñ cogūit sz nō petro mānifestauit. vñ Hiero. Si petro illū mā festaſſz petrus dētib suis eū discerpsisset. Tūc iudas ne videret tacēdo se. pdere ait Nūq̃d ego sū rabi. Cui ait ihesus. Tu dixi sti. Qō sic p̄t itelligi. Nō ego dico sz tu di cis. Vl' sic. tu teipm. pdidisti: nō ego. De cūdo ex sua bōitate ihesus eū āmonuit di.

Dan⁹ tradent⁊ me mecū est ī mēsa. Qō p̄
uidit dauid ī spū dicens. Qui edebat pa
nes meos magnificauit sup̄ me supplāta
tōez. Q ōs q̄t hz hodierna die iudas imi
tatores q̄ sil' comedūt z bibūt. z vn⁹ alter
tradit. ℞m illō Dat. r. Tradet frat' frēz ī
mortē z pr̄ filiū. Et inimici hoīs domesti
ci ei⁹. Tercio āmonuit dn̄s iudā p̄ troez
qz p̄miū sue traditōis ei māifestauit dicēs
Ve hoī illi p̄ quē fili⁹ hoīs tradet. qz bo
nū erat ei si nat⁹ nō fuiss hō ille. bonū. id
est mīn⁹ malū zc. Per ve aūt itelligit eter
na dānatio siue maledictio. q̄si dicerz dn̄s
ihesus. Ex p̄missis ꝓbis meis cognoscere po
tuisti sufficiēter me scire te fore traditorez
meū. Et si h̄ te nō mouet vt mutes ꝓpositū
z peniteas: saltē te moueat etna maledi
ctio z pena quā p h̄ incurres. illa merito te
mouere debēt. ¶ Quarta āmonitio fuit in
lotōe pedū ei⁹. Et illa fuit p̄ma ī ordine.
qz añ sumptōez corpis christi nūq̄ move
ri voluit q̄ ab eo x̄ps incepit lauare pedes
vt audistis sic se hūliādo z ei⁹ pedes ab
luēdo desiccādo z osculādo: cor eius fuit
obstinatū et p̄ dyabolū excecatū z depua
tū. Ecce q̄druplex monitio iude p̄ditoris
D Sed d. q. quā doctrinā ex h̄ hēmus
R̄n̄r q̄ ex h̄ cognoscim⁹ dei bonitatē z mīsi
cordiā q̄ nō vult mortē p̄ctōris: sz magis
vt ꝓuertat' et viuat. Et q̄ valde iuite dā
nat p̄ctōrem sed iustitia sua q̄ nullū ma
lū p̄mittit ipunitū ad hoc eū cogit. Si ei
tantā diligentiā fecit circa pessimū hoiem
iudā traditorē suū z pat⁹ fuit eū recipe ad
gr̄am totiēs āmonēdo. q̄s vnq̄ audet de
spare de tā pīssimo deo. Illā sup̄ modum
inuite dānat eos p̄ q̄bꝫ sāguinē suū fudit.
z mortē sustinuit. ꝓtea si ōs mille mūdos
de nouo crearet nō tātū gauderēt āgeli si
milit' tota curia celest⁊ sic ō ꝓuersiōe vni⁹
p̄ctōr⁊. Merito g̃ bti st̄ q̄ ꝓuertūt. ℞m illō
ps. Bti q̄z remisse st̄ iniq̄. zc. Videns aūt
dn̄s q̄ adhuc ī his oīb⁹ mēs iude ñ cessa
rz cogitare malū q̄ō p̄cōcepat dixit ei Q̄ō
fac fac citi⁹. q. d. cogsco cor tuū firmatū ī
malo traditōis z ió relinq̄ te libtati volū
tatis tue. ℞m illō p̄s. Dimisi eos ℞m desi
deria cordis eor: ibūt ī adinuētōib⁹ suis. Jō
dic. q̄ō fac fac citi⁹. vox illa nō ē iubētis sz
sinētis. Et statim iudas egressus ē foras. z
accessit ad p̄ncipes sacerdotū: q̄bꝫ ante h̄
scz feria q̄rta vēdidit dn̄m ihesū x̄pm deū z
hoīez p. xxx. ōnarijs. ió adhuc hodie mlti
ī eccl'ia ieunāt q̄rtā feriā ob illā vēditōez
aut ab esu carnū abstinēt'. z bñ faciūt vt
h̄ clare oñdit canon ō cō. di. iij. Jeiunia.
Jussit g̃ iudas vt p̄ncipes sacerdotū con
gregarēt cohortē sat⁊ crudelē cū armis et
facib⁹: z vt caute z viril⁊ agerēt. Ecce ma
licia iude q̄ ñ vocat⁹ fuit ad iudeos. q̄s ei
ex iudeis cogitare potuiss q̄ vn⁹ ex fami
lia sua talē p̄tū auderz vl' poss ī mortē da
re. imo nūq̄ fuisset ausi iudā vl' aliū disci
pulū ō h̄ attēptare s ip̄e ad eos iuit z vē
ditōz dn̄i z mgr̄i sui volūtati eor⁹ filiāt di
cēs q̄d vult⁊ mihi dare z ego vob cū tradā. s
occl'te sine strepitu. Audientes āt h̄ iudei
gauisi sūt valde z mutauerūt cōsiliū vbi dire
rūt. nō ī die festo ne tumult⁹ fieret ī pplo.
z sic ex pacto p̄miserūt ei. xxx. argēteos. Ec
ce iudas magis voluit eē mīster diaboli q̄s
apl's x̄pi. q̄ ex sola cupiditate eū deseruīt.
Videte g̃ q̄l' fruct⁹ p̄cedat ex auaricia: vt
iudas dn̄z z mgr̄m suū: imo oīm creatura
rū dn̄m vēdat. p. xxx. argēteis. O tu scele
ratissime iuda quō audes cū vēdere: ac si
soli⁹ tui sit z nō oīm nr̄m. Audi ꝓphetam
Esa. ix. Paruul⁹ nat⁹ ē nob⁹ z fili⁹ dat⁹ ē no
bis. q̄d fac iuda. cū vis vēdere q̄ nos oēs
vēit ab etna dānatōe eripe. cū das iterfice
re q̄ tibi ō dīt p̄tātē īfirmos curare: mortu
os suscitare z demōes expellere. Et sic vt
p̄dixerat ꝓpha tu eras ex illi⁹ q̄ sibi retribue
bāt mala p̄ bōis z odiū p̄ dilectōe. O pei
sime traditor iuda q̄t tu p⁹ te reliq̄sti imi
tatores q̄ p̄ ī nūer⁊ z magnis bñficijs sibi
a x̄po collat⁊ retribuūt mala p̄ bōis. vt ps
ī regib⁹ z p̄ncipib⁹: ducib⁹: comitib⁹ z cete
ris sec'aribꝫ. ī plat⁊. pastoribꝫ z oīb⁹ q̄ ō p̄.
guedie bñficioz. ōi viuūt. z ei mala p̄ bo
nis retribuūt Sic z diuites z potētes h⁹
sec'i pl⁹ offēdūt deū q̄s pauper⁊ q̄b⁹ ōs tot
bñficia ñ ꝓtulit. imo oēs p̄ctōres sibi fmi
buūt mala p̄ bōis. qz suo sanguie redēpti
ei⁹ p̄cepta ꝓtēnūt. Postq̄s āt iudas ad ver
bū x̄pi. q̄ō fac fac citi⁹. exiuit a ꝓgregatōe
discipl'oz. tūc ihesus fecē eis vnū lōgū pul
cerrimū ℞monē quē ōscribit ioh'es euāge
lista icipiēdo ca. xiij. ibi. Ante. s. iudas acce
pisset buccellā. exiuit cōtinuo. erat āt nox.
Tūc cepit ihesus ℞mōez suū dicēs ibidem
Nūc clarificat⁹ ē filius hōis. z de⁹ clarifica

tus est in eo. Et sequitur. Filioli adhuc modicū vobiscū sū. & q̄ ego vado vos nō potestis venire. Et sequit. Mandatum nouum do vobis: vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. In hoc cognoscent oēs q̄ mei estis discipuli si dilectionem habuerit ad inuicē. q.d. Si nō habuerit dilectionē ad inuicē nō erit discipulus mei sed diaboli. Illū sermonē p̄tinuauit iesus p totū vsq; ad capitulū .xviij. exclusiue. In domo p̄ris mei māsiones multe sunt q̄ vado parare vobis locū. Et cū Thomas diceret ei. Dñe nescim⁹ q̄ vadis & quō possum⁹ viā scire. Sui rndit iesus. Ego sum via ꝓ veritas & vita. nemo venit ad p̄rem nisi p me. & sic cōsequenter ꝓmonē ꝓtinuādo vt supra. Quito p̄ncipaliꝰ ꝓtēplari & mēorie ꝓmendare debem⁹ exitū iesu cū discipul' suis ad montē oliueti. vbi ter orādo sudauit sudorē sanguineū. Nā finito ꝓmōe lōgo de q̄ supra et hymno dicto dixit iesus ad .xj. discipulos. Surgite eam⁹ hinc. Et si dixissent discipuli & nūc q̄libz fidel'. Dñe quo ibim⁹. certe ipe tūc eis rndisset: & nob nūc in spū rndet. Ibim⁹ ad passionē meā. ad angustias & dolores. Et q̄cunq; voluerit post me venire abneget semetipz. & tollat crucē suā & sequat me. Ecce dicit crucē suam: nō meā q̄ est cuilibet homi nimis difficilis & penal'. sz crux cuiuslibet homis ē multiplex ipi⁹ tribulatio & aduersitas ipius in patiētia xp̄i. Quid g̃ tūc rndebimus dño iesu. certe dicat sibi q̄libz. O dñe iesu de⁹ me⁹ & dñs meus nō sinas me a latere tuo separari: hic p gr̄az & i futuro p gloriam

Q. Egressus g̃ iesus trās torrētē cedron vbi erat hort⁹ cedroꝝ in quē introiuit ipe & vndecim discipuli ei⁹. q̄ hort⁹ erat i pede mōtis oliueti. dixit g̃ discipul' suis. Oēs vos hac nocte scādalū patiemi i me. i. ruinā in peccatū. recedētes a me. ꝓpter timorē būanū. p̄dixit em̄ eis futura ꝓtingētia certitudinaliter & determinato tpe. videlicet hac nocte: vt cogn̄scāt ipm vez. cē deum. & vt sic impleret scriptura Zach. xiij. Percutiā pastorē & dispgent oues gregis. id ē discipuli ex timore fugiētes. O hō cogita q̄lē tūc discipuli habuerūt trīsticiā & ptur bationē. q̄ supra in cena solū dixit ō vno qui eū traditur⁹ erat: h aūt dicit oēs cos scādalizari in instāti nocte. Propt q̄ petrus tanq̄ caput omniū & p̄locutor dixit. Dñe & si oportuerit me tecū mori nō te dimittā. Sil' & oēs alij discipuli dixerunt. Ubi dicit Aug. Petr⁹ loq̄t falsū sed non mentit. q̄ ore dicebat qđ corde putabat. ipe em̄ nō nouit ifirmitatē suā. sz xp̄s scrutator cordiū nouit eū. iō sibi dixit Symō Ecce sathanas expetiuit te vt cribraz te sic triticū. id ē studiose q̄siuit te p tēptationes subuertere. q̄ mlt̄ nitit ad subuersionē sctōr. ego āt p te rogaui vt nō deficiat fides tua. s. finaliꝰ. Hō ei rogauit vt petr⁹ nō caderet sz vt i casu ñ remaneret. Et iō seq̄t. Et tu aliq̄n ꝓuersus ꝓfirma frēs tuos. h dixit ei spēaliꝰ. q̄ eccl'ia erat sibi cōmittēda. Alu diēs h petr⁹ dixit. Dñe pat⁹ sū tecū i carcerē & i mortē ire. h dixit ex feruore ꝓfidēt ō sua ꝓstātia & ꝓtute. iō ꝓseqnter xp̄s dixit sibi. Amē dico tibi hac nocte añq̄ gall⁹ cātat ter me negab. Uarc⁹ diē bis cātat: vt patebit ifra. Ecce diē hac nocte siue ista nocte. O petre considera ꝓba ista. q̄ nō dic tibi mgr̄ tu⁹. p⁹ vnū aut duos mēses siue p⁹ vnū ānū tu me negab. sz dic ista nocte. & iō eo cautior sis: & i maiori te ꝓtua custodia. sz ꝓpe petre si mille custodes & vigiles ad tuā adhibeb custodiā oēs iuanū vigilāt & frustra te custodiūt si ille dñs noluerit te custodire. Uñ ꝓpheta Nisi dñs custodierit ciui. frustra vi. q̄ cuea. Sz di. q̄s. si g̃ hō sine dei custodia nō pt ꝓtuari a pctō tūc hoi nō ōberet iputari pctm̄ eo q⁹ ex seipo nō hz vt se custodiat. Rñr q̄ h vez cēt si de⁹ nō cēt pat⁹ ad sibi p̄bendū auxiliū. Est āt ōs tante pietat' & miꝰcordie vt nulli ōneget auxiliū suuz q̄ facit qđ i se ē. Si em̄ petr⁹ h fecisset & ñ i seipo siue ō sua ꝓstātia ꝓfisus fuisset & xp̄z dñm rogasset vt i tēptatōe eū nō derelinq̄ret sz suā fragilitatē attēderet: nūq̄ xp̄s dñs eū cadere pmisisset. sz q̄ h nō fecit alis in exēplū ne ō. ꝓp̄ꝝs viribz ꝓfidāt illuz cadere pmisit. Post h dñs duxit eos in villā gethsemani & dixit eis. s. octo discipulis. q̄ iudas ñ erat ibi. & tres secū sumere volebat. Sedete h & orate ne itret⁹ in tēptatōz. i. vt nō supemi a tēptatōe de ꝓximo iminēte. sic̄ postea supati fuerūt: & seq̄t. Et assumpto petro iohe & iacobo q̄ xp̄o magis familiares erāt q̄s alij. & ad ei⁹ secreta magis admittebāt q̄s alij. Et ascēdit i mon

tem oliueti ⁊ cepit pauere ⁊ tedere, ⁊ ait illi Tristis est aīa mea vsq; ad mortē. Dic aīa mea, qz diuīnitas tristari nō poterat. Dicerres, qre xp̄s dixit, tristis ē aīa ⁊ ñ dixit, tristis sū ego. Rñr q; iō vt oñderz illā tristiciā ñ tāgere diuinitatē sz solū būanitatē. Sz di, cur tristis erat ihesus de morte: cū multi scī martyres ⁊ ꝑgines letissime ad mortē irēt. Rñr q; iō: qz xp̄s pfectissime attendit totū pōd⁹ plij qō sibi ⁊ suis mēbris vsq; ad diē iudicij ūminebat ⁊ spēal' ex doloze cordis quē nouit eē ī sua mestissima mre ⁊ discipul' ei⁹. De hac tristicia dic Ber. Dñe ad locū ꝓditoꝛi tuo notum cū discipul' diuertisti: scies oīa q; vētura erāt sup te. Ibi tristiciā aie tue ex iminēte passiōe fratribus tuis īsinuare nō erubuisti dicēs, Tristis est aīa mea ⁊c. Nō aūt solū tristis erat aīa tua ꝓt passionē et turpissimā mortē tuam quā būana fragilitas abhoꝛrebat, sz etiaz ꝓt discipuloꝝ dispsionē ⁊ ꝓt pctā iudeoꝝ ⁊ alioꝝ te occidere volētū: ⁊ oīm q; ī memoꝛes tue amarissime passiōis illā nō attēderūt tibi grās agēdo: sz tāqz bestie in voluptatibꝫ viuēdo: nulla cōpassiōe ad te ⁊ mrem tuā ī sua cōpassiōe moti sūt. Sed di, qs quō ī xp̄o potuit esse ꝓa tristicia q; vere btūs erat: etiā fm aīam cōprehēsoꝛ et ne vite. Rñr fm Richar. ⁊ Bona uen. di, xv. iij, sniaz q; bñ potuit eē in xp̄o vera tristicia, qz ei⁹ sensualitas morte recusabat: tñ aliter qz ī nob. qz ī nob freqnt fit tristicia ꝓpria vl pter rōem. In xp̄o aūt solū fm ipm rōis q; impabat sensualitatez tristari fm naturā, ō q; dic Nico, ō ly, q; ī xp̄o fuit tā magna tristicia qz̄ta potat esse in aliq; hoīe viuo: q; solū ī morte erat finienda. Postqz aūt dñs suā tristiciam manifestauit discipul' suis dixit ad pfatos discipl'os suos tres, vicz petꝝ iohez ⁊ iacobū, Sustinete h̄ ⁊ vigilate mecū ⁊ ora te ne intret ī tēptatōz, s. ꝓ sensū, sic ītrās domū ꝓhibēdit a domo, ⁊ recessit ab eis qn tū est iactus lapidis: vt dicūt Mathe⁹ ⁊ marc⁹, ⁊ cozruit ī faciē suā sup trā. Lucas dic q; posit; geniby oꝛauit, et vtrūqz factū esse credit: dicēs, Pr̄ mi si ē possibile trāse at a me calix iste, verūtamē nō mea sz tua voluntas fiat. Ecce oō xp̄i erat sollicita, būilis deuota ⁊ rōnabil'. Sollicita qz ōz, ꝓcedēs pusillū ⁊c, id ē recedēs aliqntulū a ꝑdictis trib⁹ discipul', Oratio eñ est elevatio mēt; ī deū, qō meli⁹ fit qñ hō est secūstratus ab alijs. Humil': qz, pcidit ī faciem suā. Ūñ Eccli. xxxv. Oō būiliāt; se nubes penetrat. Deuota cū dixit, Pr̄ mi, Ratōnabil' qz noluit ꝛria ordiatōi diuie sz magis se ꝓformare diuie volūtati, iō dixit. Si ē possibile ⁊c, verūtamē nō sic ego volo sz sic tu vis. Facta āt oō adhuc ex maxia charitate discipulos visitauit et inuenit eos dormiētes pre tristicia, et dixit petro. Nō potuisti vna hoꝛa vigilare mecū, q. d. nō oñdis tātū feruoꝛē ī facto qntū ī ꝓbo q; pauloante dicebas paratus te esse ī carcerē et ī mortē mecū ire, Ex h̄ pz q; oō christi nō fuit tā breuis sicut sonāt verba euāgelij, quō eī ita cito al's discipuli omnes dormiuissent. Nō eñ solū p se sz etiā p nobis pctōꝛib⁹ oꝛauit. Secūdo iteruz recessit a discipulis et oꝛauit eundem sermonē. Si pater si fieri pōt trāseat a me calix iste, verūtñ nō sic ego volo sz sicut tu vis. Hec oīa fecit ad nraz īstructōez, q; qō intelligim⁹ xp̄m aliq̄d petiuisse fm affectū carnis qō nō obtinuit, qz nec fm volūtatē nec; fm rōez id obtinere voluit, cur g petit vt nobis in tribulatōe formā clamādi ad dñm daret, ⁊ doceret nobis ī talib⁹ sp cōditionali t'cē orādū, vicz si de⁹ h̄ sciat tibi esse ad laudē ⁊ nobis ad salutē. Reuerā est g scōo ad discipl'os, ⁊ iterꝝ inuenit eos dormiētes, Erāt eñ oculi eoꝝ grauati, vite rū redarguit eos dicēs, Vigilate ⁊ orate ne intret; in tēptatōem. Dicam⁹ g; i cordibus nr̄is, Q dñe tu vigilas ⁊ p nobis in tristicia oras ⁊ nos dormitam⁹, suscita nos vt vigilem⁹ et tecū oꝛem⁹ ne intrem⁹ ī tēptationē, da nobis gram h̄ faciēdi, qz licz spūs sit ꝓmptus caro tñ est īfirma ⁊ tota pigra, nec pōt sustinere vt p vnā hoꝛā tecū vigilet ⁊ oꝛet, qtiēs eñ redis sp inuēis nos dormiētes, et tñ benigne suscitas nos. Sz statī cū recesser; somn⁹ nos occupat, nec vigilare possum⁹ ⁊ orare nisi q̄diu nobiscū es ⁊ suscitas nos, sz btūs ihūs ille qui tu inuenis vigilātē. Vñ Deide ēdo redit dñs ad locū oꝛōis ⁊ oꝛat ꝓiem valde anxie factus ī agonia, id est ī certamine mortis. Būanitas eñ quā assumpsit abhoꝛruit vehemēter mortē ⁊ penā eius, sed ita fortiter certauit p diuinitatem ⁊ p poz

tionem rōnis supiozē cū hūana ifirmitate quā assūpsit, q̄ fact⁹ ē sudor ei⁹ sic̄ gutte sāguis ꝺcurrēt⁹ i trā, vñ Bern. dic̄ tā copio se fuisse fusuz talē sudorē vt etiā vestīmēta irrigaret z trā vt sic ñ solū ocul⁹ sz oīb⁹ mē bris videret lachrymat⁹ fuisse, vt ex ℞ oīa mēbra eccl'ie suis lauaret lachrymis. Dic̄ etiā ber. i sua ꝺuotōe, dñe ihu x̄pe ex imaginatōe amarissime mortis tue, cor tuū scis simū z medulla oīz ossiū, oīaq̄ int'ioza tua cū viribꝫ tot⁹ corpis ꝓtremuert, Oculi tui p̄clarissimi z oēs dentes sil' cū ossibꝫ ꝓcussi sūt tā vehemēter vt de oīb⁹ mēbris z poris sciissimi corpis tui sudor sanguine⁹ emanaret, i tāta abūdātia q̄ oēm locū orationis irrigabat, idē vult Bonauētura.

Hz d. q. an ꝓtrarie volūtates erāt in x̄po Ad ℞ dicūt sanc. Tho. z cōiter doctores circa di. xvij. tercij sniaz. q̄ i x̄po erāt due volūtates vicz creata z increata, q̄ nō fuerūt ꝓtrarie q̄uis volita fuerūt ꝓria. Naz ex volūtatē diuinā x̄ps qꝺ iustū erat volu it, cui rō iusta ꝓsensit. Hz ex̄m volūtatem creatā q̄ ē duplex, s. sensus z rōnis diuersi modꝫ se habuit. vñ ex̄m volūtatē sensus, i. ex̄m sensualitatē carnis penā z mortē recusauit. Hz ex̄m volūtatē rōnalē p̄ri obediuit, z sic q̄libet volūtas qꝺ suū erat tenuit volūtas vicz diuina iusticiā, volūtas ꝓpo rōnis obedictiā, volūtas carnis naturaz. Nā sic̄ abscisio mēbri putridi, ne totū corpus inficiat p̄dictā q̄q̄ sanitatē iducit, z dis plicet q̄ affligit. Sic x̄po ex̄m diuinitatē z rōnē placebat passio, q̄ tū ex̄m sensualitatē eū affligebat, z ꝺ dicit, spūs q̄dē pmpt⁹ ē caro aūt infirma, ꝺ angel⁹ ei apparuit de celo ꝓfortās eū. Nūc em̄ modū orādi q̄libet dei fuus hīe ꝺz, z tūc angel⁹ statiz sibi aderit ꝓfortās eū, z orionē suā dño suo p̄sentabit, ex̄t nos em̄ angel⁹ apparuit ei ꝓfortans eū, nō ex̄t se q̄ ipe est dñs z creator angelox z seruiūt sibi, z sui ē mādare z angelox obedire. ℣ Hz di. q. q̄re x̄pus orauit cū sciret se nō exaudiri p sensualitatē, p q̄ petiuit calicē passiōis trāsferri. Rñdent doc. di. xvij. tercij sniaz. q̄ ex̄pter tres causas ꝺ dio vt oīderet se verā hūanā naturā assūpsisse q̄ naturalit̄ refutabat passionē z mortē. Nō cōo ad ꝓsolatōez nr̄am vt nō diffidam⁹ ex ℞ q̄ timem⁹ pīcula passionū, z in ℞ creuit spes nostra. Tercio vt oīderet volūtatē nostrā diuīe volūtati p oīa esse subiectā. qꝺ oīdit cū dixit, Nō sic̄ ego volo zc. At sic in illa orōne magis oravit, p nob⁹ q̄ p se. De ℞ lati⁹ videre poteris in tercio sniaz. di. xvij. vt sup̄. Hz q̄re orare volēs recessit a discipulis suis, ad ℞ respōdēdo dic̄ Chrys. in ome'. Cōsuetudo x̄pi erat sine discipul' orare, ℞ aūt faciebat vt nos erudiret in orōnib⁹ quietē ꝓstituere z solitudinē q̄rere. Hz itez diceres. cur ter oravit nūq̄d sel' satis fuisz, ex q̄ sciuit volūtatē p̄rīs. Rñdet Bonauē. Ter oravit dñs sic̄ ter fuit tēptat⁹, insinuans nob⁹ p ℞ cē orandū. vt liberemur a malis p̄ntib⁹ p̄teritis z futuris. vel vt dē⁹ peccatoꝝ remissio, ꝓtutū roboratō, z glie adeptō. Instruxit etiā nos q̄ si in orōne nō obtinem⁹ qꝺ petim⁹ adhuc i orōne nō cessem⁹. q̄z si dñs nō dat qꝺ petim⁹ ad nostrā ℞ fac̄ vtilitatē q̄z vult dare z ꝓcedere meli⁹, in duabꝫ p̄mis orōnib⁹ vt pie credēdū ē vberrime fleuit, licz ab euāgelist⁹ nō exp̄mat. vñ raro p pctōribꝫ orasse credit nisi cū abūdātia lachrymaz eoz miserias amplissimo affectu mīrat⁹. Et i tercia orōe fact⁹ i agōia. i. pug carnis z spūs plixi⁹ orabat. Nā i eo fuit mirabil' ꝓflict⁹ sensualitatis z rōnis, q̄z sensualitas naturalit̄ mortē abhorrēs recusabat. Rō ꝓpo diuīe volūtati p oīa se cōformabat z sic mortē p hūana salute desirabat, z q̄z ꝓtute diuina q̄libet ꝑs pmittebat agere z pati qꝺ sibi ꝓprium erat, z ℞ inuit ihs ad discipulos dicēs, spūs q̄dē pmptus ē, caro aūt infirma. vñ cū plixi⁹ orasset sensualitas attēdēs sibi iminere tā inestimabile tormētū, tāto timore z horrore cōcussa ē q̄ humor sanguine⁹ fuit totalit̄ ad inferioza reduct⁹, sup̄ quē timorē reiciēdū amor iestimabil' ad salutē hūani gener⁹ q̄ si malle⁹ mire imēsitatis repcussit, z ipz expellēdo poros oēs corpis ihu z venas resoluisse videt. vt sic de toto corpe fluxisset gutte sanguis decurrēt⁹ i terrā. De ℞ scribit q̄dā notabil' doctor q̄ sic̄ x̄ps ter oravit, ita i tribꝫ locis ꝑ iactū lapidis ab inuicez distātibꝫ oravit. sic̄ z añ tēptat⁹ fuit i tribꝫ locis. Nā eccl'ia vestigia lōgo p⁹rpe fidelibꝫ appuerūt q̄ i illis locis facte fuerāt. vñ dicūt euāgeliste q̄ scdo z tercio iuit z oravit eundem sermonē, nō autem dicūt ad eundē locū, z sicut i duabꝫ p̄mis orōnib⁹

cur a discipulis recessit

cur oravit 3.

in 2. oratiōib⁹ fleuit vberrime.

Cōfortat⁹ ratiocinat⁹ et sensualitatē

in tribꝫ locis ab inuicē distātibꝫ ad iactū lapidis. Oravit

yberrime fleuit. Sic in oꝛone tercia. cum posit⁹ eet ī agonia carnis z spūs, plixi⁹ oꝛabat, z fact⁹ est sudoꝛ ei⁹ sicut gutte sanguinis decurrētis in terrā. vñ firmiter est credendū istas guttas sudoꝛē veꝝ z naturalē sanguinē fuisse de purissima carne xpi, licz nō naturali mō, pfusum, qꝛ dic̄ Beda ꝓpria natura ē sudare sanguinē, z sic oporteret dicere de aq̄ z sanguie de latere xpi, q̄ erat ver⁹ sanguis z vera aq̄, licet de mꝛtuo coꝛpe fluxerūt miraculose. Dic̄ etiam Bern̄, q̄ in illo sudoꝛe fleuit in oīb⁹ mēbꝛ, z tāta fuit ei⁹ angustia q̄ angel⁹ coꝛporal⁹ et in hūana specie sibi apparuit. ꝓfortās cū p modū seruiētis, qō z factū fuit ad ꝓfirmādū fidē discipuloꝝ. Ecce charissimi ista mēte cordib⁹ nr̄is imꝑmere debem⁹, si tātā penā z tātas angustias habuit xps ex ꝓsideratiōe penaꝝ futuraꝝ sibi īminētiuꝝ q̄s clare p̄scivit, vt sanguineū sudoꝛē sudaret, q̄s penalis tunc z amara fuit passio z moꝛs ei⁹ in se, exq̄ sola p̄meditatio penaꝝ z mꝛtis ip̄z sanguinē sudare coegit. V

De h̄ sanguineo sudoꝛe Bern̄, sic ait. O mira z admirāda admiratio, q̄ ē rex regū z dñs dñantiū, creatoꝛ celi z terre z oīm q̄ in eis sunt, cū q̄ pot⁹ eligerē ee in pfundo inferni q̄s sine ip so in celo. talis ꝺꝛ in hac valle miserie ꝓpt nimias suas anxietates z angustias q̄s p nobis sustinuit sanguineū sudasse sudoꝛē vbi nos miserrimi peccatoꝛes saltare z ridere volum⁹, ac delicias q̄rere. O si mille annos ī artissimo monasterio strictissime viuerē, nō possez sibi p mīma gutta sanguinea, p me effusa pares refundere vices, heu me miseꝛ pctoꝛē vbi sūt lachꝛyme mee mi de⁹, z p⁹ pauca subdit. Nō modica verecūdia mihi ē videre dñm deū meū sanguineo sudoꝛe pfusum, z me vilissimū pctoꝛē ptrāsire illesuꝝ Quapꝛopt dulcissime dñe ihu xpe p hāc acerbissimā penā tuā q̄ oꝛōnis tpe sanguineū sudoꝛē in mōte olyueti sudasti, rogo te q̄ten⁹ ꝓcedas mihi sp p oculis habere cū amaritudie mētis mee, mala q̄ gessi, bona q̄ obmisi, penā quā incurri, si meā nō emēdauero vitā, z gaudia q̄ amisi, q̄m te dñm meū sepissime gr̄iter offendi, vt possim te cū ꝓfruitari, mea mala deflere z penitere, z te mihi recō ciliari, q̄ten⁹ tecū in brūtudine eterna gaudeā sine fine. Hꝛ d. q. Quid tū dñs ihs in sua oꝛōne ad patrē intra se cogitauit aut dixit. Rñdet q̄ potuit intra se dicere. O celest⁹ pater, video clare ī te ma ximū mihi bellū patuꝝ, video arma passionis mee, ꝛ̄gas, flagella, spineā coꝛonam clauos, crucē, lanceaꝝ, colaphos, alapas derisiones, sputa, obꝓbꝛia, vulnera, q̄ suꝝ passur⁹ in flagellis z coꝛonatōe, in ꝓdamnatōe, z amaritudinē ī potatōe, video etiā et cogīsco suspiria, angustias, dolores, tristiciā z plāctū dilectissime mr̄is mee z aliox fidelīū secū plāgentiū, z fugā discipulorū ꝛpt q̄ tristis ē aīa mea vsq̄ ad mortē, z fundo sanguineū sudoꝛē. Hꝛ in his oīb⁹ fiat voluntas tua. Tercio igit dñs rediēs ad discipulos ut̄ꝝ inuenit eos doꝛmientes, z dixit q̄si eis ꝓpatiēs ꝛpt tēptatōez de, ptio imꝑnētē, doꝛmite iā z recḧescite. q. d. paꝝ potes rit⁹ hec facere, vbi dic̄ q̄dā doctoꝛ q̄ pmisit discipl⁹ os doꝛmire ad vnā hoꝛā, postea cōs excitauit dicēs. sufficit Ecce venit hoꝛa z tradet fili⁹ hois in man⁹ pctoꝝ, vt dicunt mathe⁹ z marc⁹, ipe ꝓ no nō doꝛmiuit vt ptz infra circa matutinū. Z Dubitat circa p̄missa, vtrū oꝛo xpi fuerit a rone vel a sensualitate. Ad hec rñdet doctor cōit circa dist, xvij, tercij sniaꝝ, z signt Alexā, de hal', q̄ illa oꝛō nō fuerit simplr rōnis, nec simplr sēsualitat⁹, hꝛ fuit sē sualitat⁹ q̄n tū ad materiā, z rōnis q̄tū ad formā. Dateria āt h⁹ oꝛōnis fuit vt trāsiret calix, quā rō assūpsit a sensualitate. forma fuit ꝺditionalis. si ē possibile, vicz sm dispositōz diuinā. Fuit g̃ hec oꝛō sensualitat⁹ vt monētis, z rōnis vt ꝓponēt⁹, seu sensualitat⁹ vt p q̄. z rōnis vt a q̄. hec Alexā, de hal', similit Dubitat scdo vtrū decuit xpm oꝛare, z videt q̄ ñ, p illō Aug⁹, ī de coꝛreptōe z gra, nemo q̄rit ab alio qō p se pt, hꝛ xpus oīa p se potat tā q̄ ver⁹ de⁹ z̄c. Ex alio possij obici. volūtas xpi hoīl erat p oīa ꝓformis voluntati pr̄is. g̃ nihil petebat nisi qō sciebat pr̄ez velle. videt g̃ q̄ si ñ petiuisset nihilomin⁹ qō petiuit ipletū fuisset. z p ꝺns frustra aliq̄d oꝛādo petiuit. Ad h̄ rñdet doc. circa, xvij, di, tercij sniaꝝ. Dꝛio q̄ sm solā naturā assūptā rōnalē, z ñ sm ptē sensualē decuit xpm oꝛare, ptz qꝛ xps sm naturaꝝ assumptā, id ē humanā nō fuit oīpotēs. z iō sm illā ei⁹ voluntas nō est per seipsam efficax ad impleudū oīa. z p ꝺsequēs sm

illã decuit eũ orare. z ñ fm naturã diuinã qz fm eãdẽ nullo mõ ꝓuenit sibi orare. cũ diuina volũtas ꝑ se sit efficax respectu oĩm eoz q̃ vult. neqz sibi ꝓuenit orare fm ꝓtez sessiuã. vt ptz qz sẽsualitas ĩ xp̃o fuit eiusdẽ rõnis nature z speciei sic ẽ in nob. sz in nob nõ ꝑt orare sensualitas. qz motꝰ sensualitaꝫ nõ ꝑt sensibilia trãscẽdere. igit nec ad deuz cognitiue attingere. qõ tñ reqrit ad actũ orãdi. Ex illo ptz q xp̃s vt hõ orauit seip̃m vt ẽ deꝰ. Scõo ptz q licz nulla oio xp̃i fuerit a sensualitate. fuit tñ ꝑ rõnẽ ꝑ sensualitate deo exhibita. vñ dic̃ sanctꝰ Tho. ĩ. iij. ꝓte sũme. q. xxj. ar. iiij. Rõ q̃ petitionẽ ꝓposuit nõ voluit vt ℔ adipleret. sz ad instructõez nr̃az voluit demõstrare no bis suã volũtatẽ naturalẽ. z sensualitatis motũ quẽ hẽbat sic hõ. recte sic mr̃ pñtãs cyrurgico filiũ. quẽ tñ pati vult fm rõnez Hz diceres q̃re xp̃s dñs orauit ꝑ sensualitate. cũ fm rõnẽ sciuit ĩ hac ꝓte se ñ exaudiri. rñdet fm sanc. Tho. vbi supꝝ. ar. ij. q xp̃s sic orauit. vt nos instrueret de tribus Prio vt oñderet se assumpsisse hũanã naturã cũ oĩbꝫ naꝝalibꝫ defectibꝫ z affectibꝫ z ℔ eruditit nr̃am fidẽ. Scõo vt oñderet q homĩ bñ licz fm affectũ naturalẽ aliq̃d velle qõ deꝰ nõ vult. i. fm ꝓtẽ sensitiuã z in ℔ erexit nr̃am spez. ne statim diffidam si passionũ ꝓcula exhorrem. Tercio vt oñderet q ꝓpriũ affectũ dz hõ subdere volũtati diuine. qõ apparet ĩ ꝯditõe apposita nõ sic ego volo z̃c. Et ĩ ℔ ordinauit ĩ nobis charitatẽ q̃ conaꝫ oĩa deo subijcere. z sic ĩ illa oratione plꝰ orauit ꝑ nob q̃ ꝑ se. magis orauit vt nos erudiret q̃ vt deũ ad suã petitionẽ inclinaret. Ex illis patz q licz xp̃s oẽ velle ꝓis plene nouerit fz rõnẽ. nõ minus tñ cũ orare decuit. ptz qz sic oĩa sciuit q̃ factur⁹ eẽt pz. sic sciuit etiã q ꝑ aliq̃ nobis nullaten⁹ datur⁹ eẽt. nisi ipe ea nob impetraret. z g̃ nõ frustra orauit. qz sua oratione impetrauit nob ea q̃ alias nob data ñ fuissent Deꝰ ei cũ aliq̃d disponit aut vult facere. ñ ꝯgruis mediꝫ añcedentibꝫ. sic disposuit nos finaliter saluari si tñ ꝑ bona meritoria velimꝰ salutẽ acq̃rere. Sic etiã ĩ ꝓposito ẽ intelligẽdũ. z ꝑ hec ptz solutio obiectionũ a ꝓncipio adductaꝝ circa illã dubitatõez z̃c. ℣ Tercia dubitatio an xp̃s dñs ĩ petitõe sua fuerit exaudit⁹. ad ℔ rñdẽt doctores vbi s. di. xviij. tercij sniaꝝ. Et sanc. tho. in. iij. ꝓte sũme. q. xxj. ar. iiij. q oĩs xp̃i oio de eo qõ silr voluit exaudita fuit. i. de eo qõ ipetrare voluit. ꝑz qz tũc alicui⁹ oio exaudit. qñ ei⁹ volũtas adipleꝫ. sz volũtas xp̃i rõnabilis sp fuit ipleta qz fm eãdẽ nihil voluit nisi qõ deꝰ voluit. Igit vt sic sp exaudit⁹ fuit. fm illud ad Heb. v. Exaudi tus ẽ ꝑ sua reuerẽtia. z Job. xj. Ego sciebã qz sp me audis. Ex q̃ inferꝫ q oio xp̃i ꝑ crucifixoribꝫ z ĩ eũ crediturꝫ fuit exaudita ad intẽtionẽ xp̃i orãtis. qz vt dicit sanc. Tho. nõ orauit simplr ꝑ oĩbꝫ crucifixoribus. nec etiã ꝑ oĩbꝫ q̃ erãt ĩ eũ crediturꝫ. sz ꝑ his solũ q̃ erãt ꝑdestinati. vt ꝑ ipm vitã ꝓseqrent. Orauit etiã ꝑ alijs nõ vt simplr eis pctm̃ dimitteret. sz vt min⁹ puniret. q̃ p ignorantiã peccabãt. iõ dixit ĩ cruce. qz ne sciũt q̃d faciũt. ꝓt etiã dici. q ꝑ oĩbꝫ orauit. z ꝑ oĩbꝫ ei⁹ volũtas ẽ ipleta q̃ ad sufficiẽtiã. q̃tũ ẽ ex ꝑte dei exaudiẽtiꝫ z xp̃i hoĩs orãtis. sz nõ q̃ ad efficiẽtiã. ꝓt obicẽ z defectũ ꝓpli indurati. suã salutẽ nõ recipiẽtiꝫ. Ex illo inferꝫ fm sanc. tho. vbi s. q si xp̃i oio de caliciꝫ trãslatõe nõ ẽ absolute exaudita. tñ ẽ fm intẽtõez orãtiꝫ adipleta ad secũdũ dictũ ꝑcedẽtiꝫ dubitatõis. vbi tacte sũt tres cause. ꝓt q̃s sic orauit. AA Quarta dubitatio vtrũ xp̃us meruerit orãdo q si possibile eẽt trãsiret ab eo calix. ad ℔ doctores circa dist. xviij. tercij sniaꝝ rñdent breuit. q xp̃s meruit sic orãdo. ĩmo q plꝰ est illo motu sensualitatis q̃ rẽfugiebat mortẽ meruit ꝑ volũtatẽ rõnalẽ q̃ ℔ voluit. ꝑz illud qz sicut mortuꝰ ẽ qz voluit. ita timuit mortẽ qz voluit. q̃ sic mori fuit meritoriuz. ita z timere mortẽ fuit ei meritoriũ. qz oĩa illa ꝓcesserũt ex eadẽ radice vicz charitatis Hz ad ℔ q dicit ꝓpha in ꝑs. ĩ ꝑsona xp̃i. Clamabo ꝑ die z nõ exaudies. itelligẽduz est fm sanc. tho. vbi s. ar. iiij. q̃ntũ ad affectum sensualitatis. qui mortez refugiebat exauditus est tamen christus q̃ntũ ad affectũ rõnis vt dictũ est. Dicũt etiã docto. di. xviij. tercij sniaꝝ. q̃uis xp̃s ĩ instãti cõceptiois meruerit oĩm gr̃am. ỽtutes z dona z̃c. tñ postea patiẽdo ampliꝰ illa meruit. i. mltiplicꝰ illa meruit. silr z in oĩbꝫ actibus suis. ĩmo dic̃ magr̃ z doctꝰ ibidem q xp̃s ab initio ꝯceptois sue tãtũ meruit. q

iuxta aīe meritū, pficere ñ potuit. Et si dicerēs p qđ meruerit ab instāti ꝯceptōnis. Rñdet fm Grego. q̄ p obedīētiā t pfectā volūtatē. Dīc etiā Richar. q̄ cū dic magī q̄ xp̄s ab ipa ꝯceptōe sibi tātū meruit qn tū p̄ p martyrīū tolerātiā tc. Bñ dicit ibi q̄ p martyrīū tolerātiā nobis aliq̄d meruit qđ añ nō meruerat ianue padisi aptōez. ¶ Quīto dubitat vtrū xp̄s orauerit p se. Ad ꝟ dicūt doct. vbi s. di. xviij. q̄ ñ orauit p se ppt bona spūalia ꝯsequēda. q̄ fuit ꝑ btūs sz p dotib ipassibilitat in corpore. t etiā in aīa ipassibilitatē orādo sibi meruit. t vult sctūs Tho. dist. xviij. tercij snīaz. q̄ aīa statz p̄ sepatōez a corpe sit facta ipassibilis. iuxta illud ps. resuscita me tc. vbi p dote ipassibilitatz in corpe orauit. p alīs añ orauit tā qntū ad bona corpis qz etiā qntū ad bona aīe fm illud ad Roma. v. resurrexit ppt iustificatōez nr̄am tc. Recogitem⁹ g̃ ag̃ustias dñi nostri ihu xp̄i qs habuit orādo t sanguineū sudorē fundendo. O qnta fuit acerbitas tūc doloris ei⁹ quō vnqz sibi satisfacere possum⁹. etiā p mīma guttula quā in illo sudore emisit. t si nō possum⁹ in ꝟ aliqntulū repensare. saltim p toto sudore illo sanguineo vnam guttulā lachrymaz nostraz cōpatiēdo ei offeram⁹. O qnt⁹ dolor occupasset cor ꝟginis marie matrz sue. si cū sic sanguinolē tū in angustijs matris vidisset. Ho⁹ g̃ matris miscōie in oīb nostrz necessitatib auxiliū iplorem⁹? ¶ De ꝟ audiatz exēpluz. qđ refert qđam doctor de btā ꝟgine. quō succurrit pctōrib. etiā ingratz de passiōe xp̄i. Erat qđā magn⁹ pctōr q̄ ex ꝯsuetudie voluit ire ad peccandū. veniēs ad altare vel imaginē btē marie ꝟginis. salutauit eam angelica salutatōe. qđ cū sēl faceret. vidit imaginē btē ꝟginis hñtez imaginē xp̄i i sinu ei⁹. sic deponit de cruce i forma pueri. viditq̄ sanguinē fluere de puero i gremio matrz ō vulneribz ei⁹. q̄ viso dixit. O dña qs fec hec. t rñdit maria. tu t ceteri pctōres. q̄ amplī⁹ crucifigitz filiū meū qz iudei. volebatq̄ ꝟgo sanguinē filij tergere t restringere. t nō potuit. Et pctōr ille cōuersus ad btām ꝟginē dixit. O mat miscōie intercede p me. At illa. vos pctōres vocatz me matrē miscōie. q̄ nō cessatis me facere matrē miserie t tristicie. cui pctōr. Nō sic loq̄re clemētissima dña. sz memēto te esse aduocatā pctōrz. t intercede p me. tūc ait mater ad filiuz. O pijssime fili. amore mei mīsere huic pctōri. Cui fili⁹? Noli mater grauari q̄ te ñ audiā nā t ego rogaui patrē vt si possibile eēt calicē passiōis trāsferret a me t nō audiuit me. t mat. O fili mēto q̄ de meis visceribz te genui t aluī. t dimitte huic pctōri. cui fili⁹? Ex iusticia tibi oñdo q̄ te exaudire nō teneor. At mater ait. fili nō ad tuā iusticiā. sz ad tuā misericordiā ꝟfugim⁹. igit ppt tuā miscōiaz miserere huic pctōri. Cui fili⁹? Rogaui t ego scdo prēz vt trāsferret a me calicē passiōis t nō audiuit me. Tūc iterz mat dixit. O fili memento oīm laborz t dolorz meorz qs sustinui tecū t dona mihi ustū pctōri. Cui fili⁹? O mat noli tristari q̄ te nō exaudio. sz memēto q̄ tercio rogaui prēz vt s. t nō audiuit me. Tūc mat deposuit filiū voles pcidere ad pedes ei⁹. qđ vidēs filius ait. O mater qđ vis facere At illa dixit. tādu ad pedes tuos cuz pctōre iacēbo. q̄usq̄ ei veniā ꝯcedis. Cui filius. absit ꝟ mat. q̄ sancitū ē in lege diuīa q̄ filius dz honorare matrē. t iusticia ꝯcludit q̄ ille dz legē implere q̄ legē dedit. Cū ät sim filius tuus et honorare volo t ppt te pctōri idulgeo. Et in signū pacz osculet vulnera mea. q̄ osculata oīa sana fuerūt. Ecce qs pia se exhibz ꝟgo maria pctōribz deuote caz inuocātibz. Hā ꝟ miraculū oñsuz ē nō solū ad emendationē illius pctōris sz t oīm pctōrz. tc. Implorem⁹ g̃ dñm ihz vt nos adiuuet ad ꝯtēplandā suā amarissimā passionē vt saltē aliq̄ cōpassiōe moti q̄escamus cū discipulis suis in monte oliueti.

¶ De eodē. ¶ Sermo. xxxv.

O Vos oēs qui trāsitz p viā attēdite t videte si est dolor sic dolor meus. Treni. j. Audistz in pcedēti fmōe de cena dñi q̄ facta sūt p⁹ suscitatōz lazari vsq̄ in diē cene inclusiue. de eius agni paschalis oblatōe pedū. q̄liter corp⁹ t sanguinē suū discipulis tradidit. t eos sacerdotes ordinauit. Quō t iudā mlt̄ipl'r āmonuit. t eo rece dēte discipul' lōgū fmonē fec. t postea de ciuitate hierlz cū. xj. discipul' exiuit ad mōtē oliueti. ibiq̄ ter orādo sanguineū sudo-

Exēplū pulcherrimū.

rē effudit. Pro q̄ toti⁹ mūdi viuētes hoies sibi nō vt dignū eēt grās referre possent. taceo satisfacere. q̄lis et⁹ oro fuit p se z pro nobis. p plura dubia. z sic xps dñs cū suis discipulis vsq; ad mediū noctis in mō te oliueti in maximis angustijs fuit. Nūc vero expedit audire z ꝑsiderare q̄ passus fuit iesus a medio noctis vsq; mane quando educt⁹ fuit de domo Cayphe ad pylatū. z hoc p matutino gratia loq̄ndi pater noster aue maria. O vos oēs. vt sup̄. Circa matutinū q̄tuor ꝓncipalit nobis veniunt ꝓtemplāda. vicz. Primo. exitus iudeorum cū iuda ad capiēdū Jhm cū traditione osculādo. Secō captiuitas iesu. pro stratio iudeor⁹ z fuga discipulor⁹. iō cāde le extinguūt. altaria nudāt. campane silēt Tercio quō duct⁹ sit ihs ad Annā. z ād ibi passus. z ibi Petr⁹ sel negauit. Quarto duct⁹ ad cayphā. ād ibi passus. z p Petr⁹ ibi bis cū negauit. A Primo q̄ ꝓsiderare ꝺbem⁹ z ī corde nro ptractare crudelē exitū iudeor⁹ ad capiēdū Jhm cū iuda duce eor⁹. Pro q̄ notādū q⁹ dñs nr̄ iesus xps circa mediū noctis cū suis sciebat venire. p ditorē cū cohorte armata. excitauit discipulos suos vt dicūt euāgeliste. dicens illis. Surgite cito. ecce approp̄inq̄t qui me tradet. Jpi ꝓo subito ō graui somno surr exerūt z viderūt approp̄inq̄re coplosaz multitudinē armator⁹ cū laternis. facib⁹. gladijs. z fustib⁹. z iudaz antecedere eos. Et tunc timuerūt valde z fortassis tunc dixerūt. veniam⁹ cito in gethsemani ad frēs nostros. vt nos nō inueniāt in loco isto. ād⁹ dñs verisil⁹ ait. nō fiat sic. sz ex ardenti desiderio sue passiōis cucurrit eis obuiā ad locū vbi nouit se q̄rendū. et ibi voluit captuari. Nā si in monte mansisset. nemo eū ibi quesiuisset. z sequūt eum discipuli tristes z valde timētes. sed ipe cō fortauit eos. Ecce q̄s volūtarius fuit dñs p nobis pati. ꝓsidera diligēter dum ꝓpls venies de ciuitatib⁹ ipm volebat facere regē. ipe fugit in locū desertū Joh. vj. Nūc aūt multitudini armator⁹ volēti eū capere volūtarie occurrit. docēs nos p hoc meli⁹ eē ire ad domū luct⁹ q̄s ꝓuiuū ī hac valle miserie meli⁹ tristari q̄s gaudere. tūc aūt Judas ꝑuers approp̄inq̄ret iesus cum discipulis. dedit eis signū dicens. quēcūq; osculat⁹ fuero ipe est tenete eū. z ducite caute. ne vicz de manib⁹ vestr̄ euadat. q̄niam potens est ꝑ facere. Etiā ne capent sanctū Jacobū minorē q̄ tunc ꝑsens erat z dño multū simil in ꝑsona ꝓpter qō frat dñi appellabat. Ecce quō iudas se ꝓmo muniuit cohorte militū. ne p vim dñs iesus eripetur de manib⁹ eor⁹. Secō lumie ꝓra noctis tenebras. Tercio armis. Domin⁹ aūt sciēs ante ꝓstitutōez mūdi q̄ vētura erāt sup eū vadit in occursum illorū. Turbe aūt steterūt a longe. q⁹ nōdū fuit eis a dño ꝓcessum approp̄inq̄re. iude aūt cōcessit. z iō approp̄inq̄uit. z dabat dño osculū dicēs. Aue rabi. Cui dñs. Amice ad q̄d venisti. q. d. o in q̄nta pctā cecidisti quō oblitus es salutis tue. quō ꝑcepta salutis ꝓtempsisti. ad q̄d q̄ venisti quē tātū dilexi. quē ad aplatū vocaui. cui pedes in cena laui. z corp⁹ z sanguinē meū tradidi. ad quid q̄ nūc venisti q⁹ tātū ī me faceres malū osculo me tradendo. vocat eñ eum amicū vt intelligam⁹ q̄s patus sit pctōres recipe si ad pniam se ꝓuerti voluerint. bene q̄ aduertāt pctōres q̄ sciēter in mortali eucharistie sacrm recipiūt. ne sic xp̄s osculātes suā ptem cū iuda accipiāt. O q̄s dissimile erat illud osculū Jude osculo xpi q̄ osculat⁹ fuit pedes eius ī lotōe. vocat xps eū amicū. q⁹ ad imaginē suā factū. q. d. q̄s vis o iuda me tātū offenderis in hac traditione tñ paris sum adhuc te p penitentiā recipe in discipulū z in ꝑstinā amicitiam. De ꝑ Aug⁹. in vltimo sm̄one ad heremitas. O iuda tradis eū q̄ tibi multa peccata pepat. nunq̄d a morte te sepe liberauit. nūq̄d ui amore patrē tuū a lepra mūdauit. z mr̄ez tuā cū qua ꝓcubueras a paralisi liberauit. discipulū suū te ꝓstituit. p curatorē suū te fecit. sepe in furto depben dit. z tibi pepcit tē. vendidisti eū cui⁹ vna gutta sanguis ꝑciosior ē omni auro z argēto z lapide ꝑcioso. O admirabilis charitas xpi licz pfecte nouisset malignitatē indurati cordis. tñ adhuc patiebat se osculari. z āmonuit eum veter̄ amicicie dicēs. Amice ad q̄d vēisti. eras amic⁹ z discipulus me⁹ z ad ꝑ nūc venisti. q⁹ fact⁹ es inimicus z traditor me⁹. eras in statu eterne salutis. nunc vero constitutus in statu ꝑpetue damnationis. ꝓ hoc q̄ deplanxit do

Augustinus

minus dicens. Amice ad quid venisti, ac si diceret doleo te tātū malū incurrisse ꝛc. Unde xp̄s magis doluit q̄ iudas venia nō petijt q̄z de oib⁹ corp̄is tormētis. Nota q̄ cuilibet malo xp̄iano dñs iesus dicere pt hec ꝟba, Amice ad q̄d venisti, oīa peta tibi dimissi, p baptismū, p pniaz, ꝛ iterū recidiuasti ꝛc. ad q̄d ḡ venisti, vide i q̄ statu sis q̄z cec⁹ vt nō ꝓsideres mala p̄sentia tibi ꝛ futura, q̄z fatu⁹ vt nō timeas penas p̄ntes ꝛ futuras eternas. De ꝟ iuda dicit Beda, Multi iude scel⁹ abhorrēt, nec tñ inde peto carēt. Mā oēs q̄ iusticiā desererūt, deū q̄ iusticia ē vendūt, ꝛ q̄ falsum testimoniū aut iniquū iudiciū, pferūt, dñm q̄ ꝟitas ē, p pecunia vendūt. Dixit ḡ iude dñs, O iuda osculo filiū hois tradis, hic meditare quō benignissimū os in q̄ dol⁹ inuētus nō ē, agn⁹ ille inocēs nō dedignatur se a mēbro diaboli oscl'ari, ꝛ tñ adhuc nō poterat mollificari obstinatissimū cor iude. ℟ Turbe aūt tūc steterūt tacētes, nihilq̄z facientes, q̄z nōdū loq̄ndi aut aliq̄d faciēdi acceperūt ptātez. nūq̄d dñs tūc poterat inde dixisse, ecce sto corā eis sine armis, q̄d tardāt, cur nō capiūt me, cur nō sequūt doctrinā tuā ꝛ ducūt me cautecur tā iniq̄ egisti, q̄ te ꝛ illos ad tāta piacula dedisti, si em̄ volo, oēs vos nūc subito morientē ꝛ eternal'r dānabimi. O iuda iuda scire debebas ex miraculis p me fact⁹, q̄z ego sum dñs dñantiū. cui obediūt oia mors ꝛ vita, ꝛ nemo ꝑt resistere ptāti mee ℣z audi q̄d dicat Aug⁹, Multi hodie factū inde detestāt ꝛ tñ deteri⁹ faciūt. sicut sunt illi q̄ vendūt xp̄m nō, p triginta denarijs, sz p vana superbia ꝛ p vili ꝛ mometanea delectatiōe, ꝛ sepe vsurarij mutuātes decē, p vndecim, ꝛ ml'ier p trib⁹ aut q̄ttuor denarijs se exponēs. O q̄z vilē illi xp̄m reputāt, de q̄b⁹ dic apl's ad Hebr. vj. Rursum crucifigentes sibimet ipsis filiū dei, tales vtiq̄z peiores sunt iuda, q̄z p minoribus xp̄z vēdūt. Propt'illud osculū i die cene osculū pac⁹ nō dat' in missa, neq̄z sacerdos dicēdo ter agn⁹, dic in tercio, dona nob⁹ pacē, q̄z iudas osculo xp̄m tradidit, ꝛ sic nulla sibi pax fuit. In his etiā diebꝫ trib⁹ ñ ꝛ Jube dñe bñdicere, neq̄z tu aūt, q̄z pastor q̄ bñdicere ꝛz recessit p captiuitatē ꝛ morte suā a nob⁹, Etiā q̄z p iube dñe intelligūt ad p̄dicationē eūtes. ꝛ p tu aūt redeūtes. Et iō neutrū illor⁹ ꝛr. q̄z apli q̄ p ℟ repti tant illis diebꝫ fugerāt a xp̄o. Nō ꝛr etiaz iuitatoriū. ne iuitemur sz detestemur pcm iudeor⁹. ℒ Scdo dixi q̄ circa matutinū ꝛbem⁹ ꝓsiderare captiuitatē ihu, ꝛ iudeor⁹, pstrationē ꝛ discipulor⁹ fugā vt cog̃scamus q̄ dñs hec oīa p̄uidit. Pro q̄ sciēdū q̄ dñs dixit ad turbas, quē q̄ritis dando eis ptātez loquēdi ꝛ nō tāgēdi eū. At illi voce magna ꝛ horribili clamauerūt ihū nazarenū ihū nazarenū, q̄b⁹ pius dñs benigne rūdit, ego sum, quib⁹ verbis ostendit suā maiestatē ꝛ potētiā siue diuinitatis q̄ cū impetu totā illā multitudinē impulit ad retrocedendū ꝛ pstrati sunt sup terraz tanq̄z si tonitruū eos pstrasset Jobis xvij. Ut aūt dixit, ego sum, abierūt retrorsum ꝛ ceciderūt in terrā, vbi dicit Chrys. q̄ Judas in terrā siliter pstrat⁹ est, Jesus aūt a loco se nō mouit, donec oīs surgerēt. De hoc ꝓtēplare quō vna vox xp̄i turbam fortē armis terribilē sine vllo telo p cussit, repulit ꝛ strauit ꝟtute latētis diuinitatis siue, q̄d iudicatur⁹ faciet q̄ iudicand⁹ fecit, q̄d regnatur⁹ poterit, q̄ moriatur⁹ hoc potuit. Jō ꝛr Habacuc. iij. q̄ stabat ad vicendū eū. ipe em̄ q̄si ignis cōflans. Et ecce sicut dic Leo papa, Uesani exceccati et indurati nō ꝓsiderauerūt ptātem diuinā sz pstiterūt in malicia sua. ꝛ tō p̄misit eos dñs surgere ꝛ steterūt corā eo sic⁹ pus abi q̄z potētia loq̄ndi aut aliq̄d faciēdi. quib⁹ dñs secūdario māsuetus dixit. Quē q̄ritis. At illi dixerūt, Jesum nazarenū, quib⁹ iterum dñs pie dixit. Si nōne dixi vobis pus q̄z ego sum, si ḡ me q̄ritis sinite hos abire. Ecce hic secūdario ostēdit potētiā suā, q̄ venerāt nō solū vt occiderēt dñm, sz ꝛ discipulos ei⁹, sed dñs abstulit discipulos a furore eor⁹ ꝛ dedit se ad penā. P⁹ hec dominus⁹ dixit ad eos, q̄si ad latronē exissetis cū gladijs ꝛ fustib⁹ cōprehēdere me cū quotidie vobiscū fuerā in tēplo ꝛ nō extendistis in me manū, frequēter apud vos erā in tēplo, id ē in loco vbi habet⁹ ptātem docendā pacifice ꝛ sine armis. cur me nūc nō comphendist⁹, certe hoc totū factū fuit vt impleret⁹ scriptura, p̄phetarum. quia scriptum erat de eo q̄ tractaretur sicut malefactor ꝛ latro Isaie. liij. Et cum sceleratis

reputatus est. ℣ Etiam ideo, qz plures eum lapidare, captuare, z interficere voluerūt ſz nōdū venit tps ei⁹ ī q̄ captuari voluit, z iō dic̄, ſz hec ē hora vra qz filij tenebraz est, z iō in tenebris venist. z sic dedit eis ptātez sup eū z ñ sup discipulos suos, z tūc ptīn⁹ sine mora injcūt man⁹ suas in eū z pcutiūt o ſpotētē dñm volētē capi z pati, z verisse ē sic vult btūs Hern̄, qz pcusserūt eū cū ipetu ad terrā. ℣ Videtes āt discipuli ea q̄ fiebāt circa magr̄m suū dixerūt, dñe si pcutim⁹ ī gladio, discipul' ita petētibꝫ li cētiā pcutiēdi petr⁹ q̄ erat audacior z fer uētior ceteris ī amore xp̄i, nō petiuit licētiaz ſz exemit gladiū z pcutiēdo amputauit in ter cetera auriculā dextraz ℣ Malcho ſuo ꝓncipis sacerdotū, intēdēs eū interficere vel grauit vulnerare. ℣ Sz di. q. quō petr⁹ ℟ facere ausus fuit, cū paulo añ xp̄s sibi z alijs p̄cepisset. ℣ Si q̄s te pcusserit ad vnā maxillā p̄be ei z alterā. ℟ Ñdū q̄ xp̄s ūme diate p⁹ cenā fec̄ discipul' lōgū ſmonē de diuīo amore, p quē ℣ petr⁹ erat inflāmat⁹ z nō recordabat tūc, nec curabat de alio p̄cepto, nisi de magī i sui defensiōe, z iō si dñs nō abstulisset ptātez a iudeis ī discipulos. statim ī eodē loco fuisset ab eis interfect⁹ petr⁹, ſz dñs ñ pmisit q̄cꝫ eos facere discipulis. ℣ Et iō dñs ad petrū dixit, mitte gladiū in vaginā, qz oīs q̄ gladium accipit gladio pibit, q. d. sol⁹ dñs est vltor oīm q̄ dic̄, mihi vindictā z ego retribuaz si q̄s āt p se vindicauerit se sine medio iu ris talis pibit. ℣ Et subiūxit dñs dicēs, ℣ An putas, qz nō possum rogare p̄rem meū et exhibebit mihi plus q̄ꝫ duodeciz legiōes angelor̄, quō g̃ iplebūt scripture q̄ dumi z iō optet sic fieri sic̄ p̄dictū est p ora ꝓphe tar̄, z nota qz legio ꝓtinet sex milia sexcen tos sexaginta sex. ℟ Nō aūt dixit ℟ xp̄s iō q̄ indigeret auxilio angelor̄, q̄ sol⁹ oīa potu it, sic̄ z añ ℟ eos solo ꝓbo strauit, ſz ℟ dixit ac si diceret, si cēt necessariū mihi ℟ facere possem. ℣ Deide tercio extēdit suā potētiaz, qz solo tactu sanauit aurē malchi, z ī hoc adipleuit illud qō dixit ℣ Dat. v. ℟ Bñfaci te his q̄ vos oderūt. ℟ Ex illis g̃ ptz q̄ añꝫ dñs se tradere voluit ī man⁹ inimi cor̄, q̄ttuor miracula fec̄ cor̄ eis, ex q̄bus clare poterāt noscere ei⁹ diuīitatē, z sic ab eor̄ iniq̄tate ꝓuerti. ℣ Primū q̄ iudei vene runt cū ℣ Juda ad capiēdū eū osculo dato z tū p⁹ osculū nō statiz miserūt man⁹ in eū qz nōdū eis permisit. ℟ Cōm q̄ illos solo ꝓbo, ego sum, ī terrā ꝓstrauit q̄ſi p magnū tonitruū. ℣ Terciū q̄ coacti fuerūt pmitte re discipulos illesos z abire q̄ꝫ inuiti. ℣ Quartū q̄ auriculā malchi a petro muti lata sanauit. ℟ Sz qz adhuc mālserūt in sua malicia obstinati, vt nec maiestas miracu li, nec pietas bñficij eos reuocaret. ℣ Et iō nullā de cetero poterūt hīe excusatōez, q̄ re volēs op⁹ nr̄e redēptōis pficere seip̄m in man⁹ ipor̄ tradidit dicēs, ℣ Ego sum vi delicz quē desideratis, tūc cohors z tribu nus z mīstri iniecerūt man⁹ ī ih̄m, z tenu erūt eū tāq̄ latronē z pessimū malefacto rē. ℣ O lugubre spectaculū. o lachrymabile factū videre illos in xp̄m seuientes. ℣ Illā vt pie ꝓtēplari possum⁹, irruerūt ī eū cū fu ror tāq̄ leones crudeles. ℣ Alij ceperūt eū p capillos z in terrā, piecerūt violēter, alij ſctās man⁹ suas retroquerterūt, alij duris funib⁹ illas ligauerūt, vt p sanguīe ꝓcur rēte vsq̄ ad vngues denigrarēt, z inflarē tur. alij cathenā collo ei⁹ iposuerūt, alij cō tumelijs eū ĩuaserūt, alij pugnis z nodis suor̄ ensiū eū pcusserūt. q̄d q̄ videt deuo ta aia hec cogitādo. q̄d audit, q̄d loq̄tur. q̄s est ille q̄ talia patit. tā viliter opp̄ssus z fatigat⁹, nōne ipe ih̄us dei p̄is z ꝑginis marie filius, nōne rex boīm z angelor̄, nō ne creator z gubernator redēptor glorifi cator z bñfactor tu⁹. ℣ O pctōr cur igit nō ploras, cur nō clamas ad sydera ih̄u vni ca sal⁹ aīe mee, ꝓpter me miser̄ pctōrē tam dire vinct⁹ z cathenat⁹ es. q̄d tibi repēdā ℣ ō ñta ingratitudo mea q̄ sup hec totic̄ te maxīs meis pctis offendi rē. ℣ Cogitet etiā hō q̄d maria fecisset si ℟ vidisset vl' sci uisset, q̄s sit q̄ capit z q̄re capi voluit, q̄s posset exp̄mere plāctū z angustias ei⁹. ℣ Of fer ℟ deo p̄ii hāc captiuitatē ih̄u ꝓ pctis tuis dicēs. ℣ Ō ꝑotēs de⁹, celestis p̄r respice mirabilem captiuitatē filij tui dilectissimi quē sup oīa dilig⁹, attēde, qz p me talia su stinet, z libera me a vinculis pctōr̄ meor̄z q̄bꝫ beu longo tpe captus sum et ligat⁹ z captiua oēs sensus meos ī obsequiū tuuz rē. ℣ Cū āt sic duceret dñs iesus ca ptus z ligat⁹ z cathena ī collo ei⁹ a capiēti

Legio cōtinet, sex millia, sexantos, sexagintā sex.

bus mltiplr verat⁹, trudēdo, pcutiēdo, p capillos z barbā verisil'r trahendo. Ecce discipli ei⁹ oēs fugierūt lamētabilit, vt ptz Marc, xiiij. Et ibidē dr q iohes euāgelista fugit relicta syndone nud⁹. Ecce quō stelle dereliḡrūt solē, hore diē, palmites vitem, discipuli magistrū, z fugiūt oēs, z sic verificata ē ꝓphetia Zacharie, pcutiā pastorē z dispgent oues gregis. z ps. Dispsa sunt oia ossa mea, i, discipuli q debebāt cē robustiores. fuerūt dispsi iminēte passiōe Fuga em discipl'o z fuit xpo penalis, i cuius signū denudāt altaria i die cene facto prandio, de ꝟ dic Remigi⁹. q i fuga discipulo⁹ q pmiserāt se mori cū eo, z postea imemores sue pmissiōis timore pculsi fugiūt. significāt illi q sepe p amore dei mag se pmittūt facturos. z postea nō iplent, ñ dñt tñ tales ōspare sz cū apl'is p pnīaz resurgere. Sic ḡ tpe passiōis oēs apl'i peccauerūt, z spūal'r extincti fuerūt, z sola virgo Maria imobilis i fide pmānsit, ita ad ꝟ significādū oms cādele pter vnā extinguunt in triby matutinis añ pasca, vna ḡ sola manet accēsa, z oēs alie reaccēdūt ab illa. Nō aūt sil' extinguūt cādele, q discipuli nō sil. sz successiue vn⁹ p⁹ aliū discesserūt, ita duodecim cādele extinguūt ad significādū apl'os, z xiij, nō extinguit q significat ꝟgnē mariā. In certs tñ locs accēdunt, xiiij, cādele, q p tres noctes sil' cōputate faciūt lxxij, z oēs extinguūt pter vnā, ad significādū q oms discipuli xpi, lxxij, fugierūt, z xpm reliḡrūt. Hāc etiā discipulo⁹ fugā repñtat ecclia p ꝟ q illis diebus z nocteby cāpane nō pulsant. Cāpana em significat pdicatorē, z p ꝟ discipulos xpi q siluerūt et ꝟbū dei nō pdicauerūt illis diebꝫ. Circa hāc fugam discipulorū deuote ꝓtēplemur cū ḡnto dolore discipuli dñm suū reliḡrūt ḡles voces z suspiria emiserūt, ppēdam⁹ q̄d recedētes dixerūt. O magr bōe, o dulc pi, o benigne dñe, ecce tā sepamur a te, z q nūc ibim⁹. q tiens retrospiciētes videbāt, qlit dñs eos ligabat. z ligat⁹ cōfusibilit tractabat. q tiens in terrā cadētes clamabāt. O celestis pater quō sustines, vt illi maledicti canes dñm nr̄m z magistrū filiū tuū vnigenitū tā turpiter captū ducūt ligatuz absq oīmi miscdia. Hec breui⁹ ō scdo mēbro, qō cō

cōtēplatio circa fugā discipulorū

ꝑhendit duo pūcta, vicz captiuitatē iesu, z fugā discipulo⁹ rē. F Tercio ꝓncipalit cū oī diligētia z deuotōe memorari z ꝓsiderare debem⁹, quō dñs capms primo duct⁹ sit ad ciuitatē hierlm in domū anne, vt dic euāgeliū. Cohors ḡ z ministri iudeo⁹ z tribun⁹ cōprehēderūt ihz z ligauerūt eū, z duxerūt ad annā ꝓmum Ecce fidelis hō cogita, quō dñs vniuersor q oīa ex nihilo creauit, capit, ligat, et ducit a paganis z iudeis. Cohors ōr turba militū vel paganor. Tribunus, i, princeps militū sub pylato. Ministri iudeorū sunt iudei, ecce vtraq gēs. qz vtraq p suā passionē saluare decreuerat. Hz di, q, ꝛre ligauerūt man⁹ ei⁹. cū sic agn⁹ mitissimus spōte ad victimā se duci pmittebat, Nisi dct ne man⁹ eo⁹ effugeret, dixerat em eis Judas traditor dñi. ducite eū caute vicz ne de manib⁹ vestr euadat. Hcdo q⁹ intēdebāt eū occidere, mos em erat iudeis, vt quē morte dignū iudicarēt, vinctū ꝑsi di pñtarēt. Ter em dñs legit ligat⁹ fuisse di pñtatus in captiuitate cū eū ligatū duxerūt ad annā ꝓmū Joh. xviij. Hcdo cū ab anna ducebat ad cayphaz ibidē. Tercio cū ducebat añ pylatū Mat. xxvij, vinctum duxerūt eū z tradiderūt pōtio pylato. Ecce fidelis aīa creator tu⁹ etna lux, ducit in nocte a filijs tenebraz. O q̄s cū magn ipetu clamore z crudelitate ꝟ fecerūt, vn⁹ clamauit, alt traxit, terci⁹ ꝑpulit, z oīa mala q ei irrogare poterāt fecerūt sine oi pietate z miscdia. Quisq venerūt ad portā ciuitatis z tūc clamauerūt cū gaudio. Apite portas cito apite, nos apphendim⁹ z vinctū adducim⁹ malefactorē illū magū magnū z seductorē ꝓpli. q se dixit cē filiū dei. videbim⁹ q̄s sit, z alia plura obꝓbriosa ꝟba ꝓculdubio dixerūt, z forte tūc iudei q̄sdā custodes posuerūt ad portā ciuitatis, aut ipi p se expectauerūt, qz mario desiderio sitiuerūt ei⁹ morte, z sic valde velocit agnerūt, z cū gaudio eos intromiserūt, z duxerūt eū ꝓmo ad Annā q domū hēbat in via, z socer erat Cayphe pōtificis anni illius. S Pro q notādū q⁹ annas interrogauit iesum de duob⁹, vicz de discipulis ei⁹ z de doctrina ei⁹, ihs aūt de discipulis suis oīno tacebat, qz qō de ipis tūc dicere poterat, vicz apostasiā eorū, malū erat,

Et iō dicere nolebat. dās nob exēplū vt sic faciam⁹. Sz ō doctrīa sua rūdit ostendēs q̄ nō erat mala vl' suspecta sz sana. qō declarauit ex duob⁹. Prio ex loco dicens Ego palā locut⁹ sū mūdo. doctna ꝟo suspecta i angul' z latebris docet. nō i loco publico z sacro. nisi heretici eēnt q̄ docēt z docēt. Scō ex auditor⁹ testīonio dicēs Introga eos q̄ me audierūt. q. d. Parat⁹ sū eor⁹ testionū subire. nouit em̄ scrutator cordiū q̄ annas nō cā discēdi sz capiēdi p tulit ħ verbū. z iō nō meruit audire ꝟbuz salut. Quidā aūt mīstror⁹ dedit ei alapā dicēs. Sic rūdes pontifici. Cui dns. Si male locut⁹ sū testionū phibe ō malo. si āt bñ cur me cedis. O q̄s iusta rūsio xp̄i. Et nihilomin⁹ tāq̄ lesor pōtifical' dignitatis pcutit. In hac alapa ipleta ē ꝟphetia illa Treñ. iij. Dabit pcutēti se maxillā. Vbi volūt doctorel q̄ dās alapā fuerit ille malchus cui⁹ dns sanauit auriculā. Ecce q̄s i grat⁹. ecce q̄s crudel'. Fuit ei hec alapa tā magna z dura vt hodie appareat i veronica. Et ꝟisile est q̄ habuit i manib⁹ cyro thecas ferreas q̄ eū pcussit. Audi q̄s pie dns sibi rūdit. Si male locut⁹ sū zē. Vbi dicit Aug. Potuit dns facere vt celesti ig ne ꝟsumeret aut a tra absorberet. sz nolu it vt nos doceret ſuare patiētiā i aduersis Ex illo habem⁹ q̄ ꝟsilia euāgelica nō sūt seruāda tanq̄ p̄ceptū sz ſm p̄patōez ani mi. Vnde licz dns dixerit. Si q̄s te pcusserit ad vnā maxillā p̄be ei alterā. tñ ħ ipe nō ſuauit. eo q̄ illō nō cederet ad ōi gloriā z p̄fimi vtilita tē: q̄ malch⁹ ex ħ ñ melior sz peior fact⁹ fuisz. Est tñ vez q̄ xp̄s nō solū alterā maxillā sz z totū cor⁹ post ea exhibuit pcussiōi z penis vt postea patebit. Dicūt aliq̄ doctores q̄ alapa illa tā magna z furibūda fuit vt aliq̄ dētes oris ei⁹ remouerēt z os sanguinē expueret

Sz di. q̄s. q̄n petr⁹ xp̄m negauit. an in domo annel' cayphe. Ad ħ dicēdū est q̄ de illa trina negatiōe petri tres euāgeliste nō distīguūt vbi sint facte sz loquunt ac si oēs tres facte sint i domo cayphe. Sz io hānes euāgelista q̄ tūc p̄sens erat distinguit. dicēs p̄mā negatōez factam i domo anne ad fragilē ancillā. Et scōaz z terciā in domo cayphe. Cū em̄ dns ieſus luxve ra a filiꝭ tenebraꝝ duceret i nocte ad annam seq̄bāt eū a lōge petr⁹ z iohes. z ītro iuit iohes cū iesu in atriū pōtificis: q⁹ notus erat pōtifici. petr⁹ āt stabat foris sz iohānes eū introduxit Sed cū q̄dā fragil' ancilla ostiaria vidit petz dixit ei. Tu es ex discipul' hoīs ist⁹. q̄si diceret. videt mihi q̄ tu sis tal'. q⁹ vidit eū timide ītrare. et sic de eo habuit suspitionē. Dixit g̃ petr⁹. Nō sū ego. Ex illo patz fragilitas petri q̄ tā cito ad vocē vni⁹ ancille dñm negauit q̄ tñ nō dure aut acriter loq̄bat. Nō enz dicebat. tu es de familia ist⁹ pessimi malefactoris siue magi. Sz dixit hoīs istius q̄si cōpassiue loq̄ndo Sz ex q̄ negauit credidit ei z p̄misit eū ītrare. Et stetit petrus ad ignē calefaciēs se cū mīstris. q⁹ frigus erat i corde petri et iudeoz. q⁹ pdidert ignē charitat⁹ z ꝟsolatōez internā: z iō que siuerūt ignē exteriorē. Nō māserūt. autez diu i domo anne q⁹ nō erat pōtifex āni⁹ lius. z iō festinabant ip̄m ducere ō domo anne ad cayphā. z petr⁹ z iohes seq̄bant dñm. z ħ ordiatōe diuīa vt essent veri testes eor⁹ q̄ viderūt z audierūt. Sz iohes introduxit petrū i domū cayphe. q⁹ notus erat ostiarie fortassis q⁹ pl'es pisces ipor⁹tauerat. z statim gall⁹ cātauit p̄mo. videlicet añ scōam negatōez. z petr⁹ nō aduertebat. Stās g̃ petrus i domo cayphe ad ignē cū mīstris sicut i domo anne cupiēs audire ibi q̄ dicerent de iesu. Inspexit eū itez vna ancilla dicēs ad eū. Tu ex ill' es. Et negauit petr⁹ dicēs. Nescio q̄d dicis. Ecce serpēs venenosus q̄ pstrauit p̄muz hoīem in paradiso p femināz iā p ancillā. pstrauit omniū apostoloz p̄ncipē Et p⁹ pusillū intuēs eū amic⁹ malchi cui abscederat petr⁹ auriculā dicit ei. Vere tu ex illis es: addēs duo testimonia. Primū q⁹ vidi te in horto cū eo. Secundū. q⁹ loq̄la tua manifestū te facit. id ē. pdit te. nā et galile⁹ es. q⁹ galilei alit' loquunt i modica differentia. videlicz sicut sueui z bauari. Sed tñ q̄ vnus bene intelligit aliū. Tūc petr⁹ fortit' impulsus cepit iurare: detestari: anathematizare. ħ est sibi ip̄i maledicere vt dicit Nico. de lyra. q⁹ nō nouisset hominez. Ex illo patet q̄ btūs petrus maxime peccauit. Nam p̄mo simplicit' negauit. Secūdo piurauit. Tercio anathematizauit. quia petrū q̄ d p̄nīaz nō diuit mox suo

anathematizare

primus petri gradus, gradus, gradissimus

pondere ad aliud trahit z sp ad deterius. Mala em̃ societas cõpulit petr̃ negare xp̃m. dũm̃o erat cũ discipul' dñm nõ negauit. fm illud psal. Cũ sctõ sctus eris z̃. et ꝓinuo gall⁹ cãtauit secũdario. Post hec cõuersus dñs respexit petr̃ p gr̃am sue diuinitat̃. Unde Aug⁹. Respectus dñi ad petrũ nõ fuit corpalis sed diuinus fact⁹ i mẽte petri: vt ipe recordaret ꝓbi ihesu qõ ipe dixit ei. Anteq̃ gall⁹ bis cãtet ter me negab. z egressus petr⁹ fleuit amare. Luc. xxij. qz cor eius calefiebat et liq̃fiebat ab oculis xp̃i dñi tanq̃ cera a radijs solaribꝫ Et extũc petr⁹ traxit in cõsuetudinẽ vt cõtinuo ter a primo cãtu gallor̃ vsq̃ ad horã matutinã stetit in oratõe flens p illa negatõe. vt habet̃ i itinerario Clemẽt̃. Et ecce ml'ti volũt esse sil'es petro i venia petẽda sed nõ in penitẽtia agẽda. Cũ em̃ innũerabilia pcã cõmittũt: vnã tñ lachrymã non emittũt. De petro aũt legimus eũ nisi qtuor peccata cõmisisse. vicz vnã fugam et trinã negatõez. z tñ toto tpe vite sue fleuit amare. Illã post trinã negatõnem petrus egressus ẽ foras vt liber⁹ flere possz. et p iecit se in foueã q̃ dicit gallicant⁹ vsq̃ ad hodiernũ diez. et fleuit ibi amare. Sic et tu fac sil'. z venia quã btus petr⁹ p suis delictis inuenit: inuenies z tu. J Dz d. q̃s. quid flebat petr⁹: q̃d dicebat. q̃d cogitabat petr⁹ i corde suo. Rñr qꝫ forte dicebat. O q̃nta est iniq̃tas mea. O quantũ peccatũ meũ. O q̃s graue. negaui me scire ihesũ quẽ vidi i trãsfiguratiõe. quẽ amaui. q̃ me dilexit. vidi eũ sup aquas ambulare. mortuos suscitare. cecos illumiare. leprosos mũdare. z iurãdo dixi me eũ non nouisse. Heu me magr̃ mi dulcissime negaui nosse te quẽ aspexi ocul'xp̃ij trãsfiguratũ in mõte. z captus pulcritudine et splẽdore claritat̃ sue dixi. Faciamus hic tria tabernacla. O pũssime saluator. o fõs indeficies oĩs mãsuetudis: tu me ad tuaz societatẽ vocasti. tu mihi secreta tua reuelasti. tu mihi pedes lauisti. tu innũerabilia bñficia mihi ꝓtulisti z ego te negaui. o bone ihesu. peccaui: inicq̃ egi. tu ꝓ mirificor̃ i dulge peccat̃ meis: z nõ me despicias penitentẽ. O q̃s libẽter pepcit ei christ⁹. Sume z tu peccatrix aia exemplũ. z si volueris cũ petro gratiosũ tibi xp̃iciũq̃z dñm iesum christũ habebis. Si ꝓ pcã tua dimittere noluer̃: tuã dãna: tuã accusa durissimã volũtatẽ. Sed iterꝫ diceret q̃s. Quare dñs tam dilectũ discipulũ cadere pmisit. Dixi ꝓpus recitãdo mentẽ augustini: vicz ꝓmo vt null⁹ psumat de seipo si tã ostanditur. secũdo vt nullus desperet cũ vidz petrũ post pcatũ tãtũ exaltatum vt sit nũc ianitor celi. Tercio vt posset postea subdit̃ delinquentibꝫ cõpati. Unde dicit Aug. qꝫ nõ sit maior ira post eternã dãnatõez q̃s dũ de⁹ homine a pctõ nõ vult custodire. Et iõ p pter causas dictas de⁹ petrũ cadere pmisit. Pñ ergo saluator dixit i euãgelio. Sine me nihil potest̃ facere. scz bonũ. Johe. xv. Ita dauid dicit in psalmo. Ego dixi in abũdantia mea nõ mouebor. s. a via recta ineternũ. z tñ post paululũ cecidit in homicidiũ z adulteriũ. Et ideo tãtor̃ virorꝫ exẽplo edocti semp timeam⁹: q̃tidie plorem⁹ añ oculos diuĩe maiestatis: vt nos custodiat. p ignẽ sancti spũs cõfirmet z illuminet et ab oĩ malo pseruet. Hec de tercio quõ ihesus duct⁹ est in domũ anne. z q̃d ibi passus K Dubitat̃ vtrũ anꝫ cognouerũt christũ. Q nõ: videt ex ꝓbis apostoli. j. ad Chorin. ij. Si cognouissent nũq̃z dñm glorie crucifixissent. Et Actuũ. iij dicit petr⁹. Scio qꝫ p ignorãtiã fecistis sicut z ceteri ꝓncipes vestri. Rñdet scus sicut z ceteri ꝓncipes vestri. Rñdet scus Tho. in tercia pte sũme. q. xlvij. arti. v. q. Tho. in tercia pte sũme. q. xlvij. arti. v. qꝫ maiores iudeor̃ cognouerũt aut cognoscere potuerũt eũ esse christũ in lege pmissum ex signis z miracul' z scripturis prophetarũ: sed eius diuinitatẽ ignorabant. Et hoc vult apls dicẽs. Si cognouissent z̃. Sed nõ excusant̃ per illã ignorãtiã q̃ fuit crassa z affectata: vt dicit scus Thomas z Richar. in. iij. sentẽtia ꝓ. qz videbãt apta signa diuinitatis in miracul'. Sz odio z inuidia excecati noluerũt eũ recipe z el⁹ ꝓba puerterũt. Un̄ de eis dic̃ christ⁹ Jo. xv. Si nõ venissem z locutus eis bãnis. ꝓv. Si nõ venissem peccatũ nõ haberẽt. nũc autem excusatõem nõ habẽt de peccato suo Subdit. Si opa nõ fecissem in eis q̃ nemo alius fecit peccatũ nõ haberẽt. Hoc ꝓdixit Job. xxj. cum de eis loquit. Dixerunt deo. recede a nobis sciẽtiã viaꝝ tuaꝝ

nolum⁹. Minores vero .id ē ꝓlares q̄ ñ nouerūt scꝑturas nō plene cognouerunt ipm esse nec christū nec filiū dei. licz mlti in eū crediderint .z sepi⁹ etiā seducti erāt ꝑ ꝓncipes cē.ꝑ illis vtiqz xps orauit i cruce dicēs. Pater ignosce illis qz nesciūt q̄d faciūt. ¶ Sed di.q̄s. Si iudas nō tradidisset xpm z iudei nō crucifixissēt eū an adhuc hūanū gen⁹ fuisset redemptū. Ad hoc rñdet Alexāder de hal'in.iij.pte sume q̄ sic.qz in tali casu sola volūtas patiēdi suffecisset. Jō ñ excusat iudas a peccato neqz iudei. Est tñ xps tradit⁹ a pluribus ꝙ diuersimode z varia intētōe. A patre ē tradit⁹ ex charitate quā habz ad humanū gen⁹. vt dicit sctūs Tho.in.iij.par te sume. Fili⁹ tradidit seipm ex obedientia z hūilitate. Judas tradidit xpm ex cupiditate. Pilat⁹ ex hūano timore. pharisei ex liuore z inuidia. Hic ḡ pharisei pl⁹ peccauerūt q̄z pilat⁹ sed oib⁹ plus iudas. Hz ibi vocabulū tradere siue tradit⁹ i vulgari nō dicit ꝓratten sed gebē. vt h̄ dicatur tradere id ē dare. sicut ille tradidit mihi h̄ pi voluit z nō i cenaculo. Rūr q̄ ꝑ h̄ ihs ostendit qz volūtarie capi z mori voluit: naz hor⁹ erat aptus ad capiendū cū esset clausus. Et nemo erat ibi ꝓpe q̄ eius captiuita tē impedire possz vl' sibi auxiliari. Erat etiā ille loc⁹ inde not⁹. Secdo iō :qz sicut nra pditio ex pcto ꝓmi pentis icepit in horto sic nostra repatio ꝑ passiōem xpi i horto initiū habere debuit. Tūc etiā relictz alijs discipulis assumpsit petz. iacobū z ioh̄em vt illi q̄ pr⁹ in suscitatōe puelle z i ei⁹ trās figuratōe ipm cognoscer̄t ee deū :videntes infirma hūane nature agnoscerēt eū cē verū hominē. ¶ Quarto ꝓncipal: lachrymosis oculi cōsiderare debem⁹ quō dñs noster iesus duct⁹ sit ab anna ad caypha. et q̄d ibi passus sit: ꝑm illud Joban. xviij. Et misit eū annas ligatū ad caypha pontificē. et tūc conuenerūt omes sacerdotes scribe: seniores. et omē cōciliū. hi ergo ꝙrebant falsū testimoniū ꝓtra iesū vt eū morti traderēt z nō inuenerūt cū multi falsi testes accessissent. Nouissime ꝙo venerunt duo falsi testes z dixerūt. Hic dixit. possū destruere templū dei z post triduū reedificare illud. Et nō erat ꝙueniēs testimoniuz ꝓpter qō dignus essz morte etiā si dixisset ꝑm qō ipi ꝓposuerunt z ad sensū coꝛ. qō tñ nō fecerat qz verꝫ dixisset: z potuissz totū fecisse etiā in momēto oculi. aliud templū pulcrius z fortiꝰ edificare potuisset si sibi placuisset. Surgēs ꝓnceps sacerdotum ait illi. Nihil rñdes ad ea que illi aduersus te testificant cē. Jesus aūt tacebat Aug⁹. Apta mēdacia nō sunt respōsione digna. Erant em̄ falsi z mendaces testes. qz sensum z ꝛba xpi puertebāt. Christ⁹ em̄ dixit soluite. ipi dicūt soluā. Ipe dixit templū hoc referēs illud ad tēplū coꝛpis sui. ipi aūt dicūt templū h̄ manufactū. ipse dixerat. ego suscitabo illō :qō de aīali tēplo accipiēt. Ipi dicūt aliud nō manufactū edificabo. Hoꝛ falsū testimoniū figurauerūt sacerdotes ꝛ susannā Dañ. xiij. Caypbas ꝙo ꝓnceps sacerdotū intra semetipm cogitauit. Quid faciā. certe h̄ testimoniū nō sufficit ꝑ ipius mortē. ō alijs ḡ causis z testimonijs me cogitare oportet. Et ideo sicut ꝓphetādo ante h̄ dixit. Expedit vobis vt vn⁹ hō moriat ꝑ populo :et nō tota gens peat. ita caypbas nō bono ꝛ malo zelo z ex instinctu dyabolico vt posset iesū ꝙuincere de blasphemia cepit dicere. Adiuro te ꝑ deū viuū vt nobis dicas si tu es christ⁹ filius dei viui. Audiēs ergo christ⁹ noīare patrē suū: videlicz deū viuū: volēs illi honorē ꝓbere ꝓfitebat q̄ erat dicēs. Tu dixisti. scz veritatē. qz ego sum. Verūtamē dico vobis amodo videbitis filiū hoīs sedentē a dextris ꝓtutis dei z venientē in nubib⁹ celi. qui in extremo iudicio videbit ab istis q̄ eū cōdēnauerūt hic in terris iuste. Tūc ꝓnceps sacerdotum scidit vestimēta sua dicēs. Blasphemauit. q̄d adhuc egemus testimonio ecce nūc audistis blasphemiā. q̄d vob⁹ videt. At illi omnes dixerūt. Reꝰ est mortis. Et ipsi fuerūt accusantes. discutiētes z sētentiā ꝓferētes. O pessimi iudei ecce ꝓita tem quā audire desideraſt⁹ iudicatz blasphemiā. Sed qz iniqui estis iō iniquuz est vestꝝ iudiciū. Et tu caypha pōtifex anni illius qui alios docere debes ipe prꝛuaricator legis existis :veritatē videlicz iudicās blasphemiā. Bene ḡ scindēdo vestimenta tua altera vice ꝓphetizas. prꝰ ei ꝙbo. ꝓphetaueraſ cū dixisti. Expedit vob

p z

vt vnus moriat̄ hō p populo, nūc ꝓ facto ꝓphetizas scindēdo vestimēta tua: de signās q̄ sacerdotiū iudeoꝝ esset scindendū, sed catholica eccl'ia q̄ in tunica inconsutili erat figurata nūq̄ scindi neq̄ totaliter submergi poterit. ¶ de⁹ si adhuc hodie esset ꝯsuetudo q̄ fuit ī veteri lege q̄ ꝓpter reuerentiā nois dei audita blasphemia scindi deberēt vestimēta in signū maximi doloris, nō sufficerēt sartores q̄ resarcirēt vestimēta scissa. ¶ Sed recessit tal' consuetudo, qz cessauit heu in nobis nomis dei reuerētia. Rogem⁹ g̃ dñm iesū vt nos custodiat ab oī blasphemia dei ⁊ sctoꝝ, ab oī cōtumelia, maledictōe ⁊ offēsa pximoꝝ: et vt cū patiētia iniurias nob illatas ob memoriā iniuriaꝝ christo illatarū patiēter sustineam⁹. ¶ Hic occurrit q̄stio vtrū sīa a caypha de christi morte ꝓlata Joh. xj. cū dixit. Expedit vobis vt vnus moriat̄ hō p populo: ⁊ nō tota gens peat fuerit iusta. Et videt q̄ sic, qz a spūsctō inspirata. Dicit em̄ euāgelista ibidē. Hoc āt a semetipo nō dixit: sz cū esset pōtifex anni illius ꝓphetauit, qz iesus erat moriturꝰ pgēte tē. ¶ Sz ī oppositū videt, qz si iuste ꝓtulisset sīam tūc nō peccasset, cuiꝰ ꝯriuz tenet eccl'ia catholica q̄ in h̄ eū damnat. Ad h̄ est dicendū q̄ q̄uis iusta illā sīaz fm veritatē expediebat christū mori, fuit tn̄ iniusta ⁊ iniq̄ ex circūstātijs. ¶ Prio qz pcedebat ex amore iusticie sz liuore vindicte, imo ex odio ⁊ inuidia quā habebāt oēs ꝓtra christū, fm illō Matth. xxvij. Sciebat em̄ pilatꝰ q̄ ex inuidia tradidissent eū sūmi sacerdotes. ¶ Scdo fuit sīa iniusta ex causa, qz nulla iusta cā suberat, vt patz Luce. xxiij. cū dicit pilatꝰ. Obtulistiz mihi hūc hoiem q̄si auertētē populū, ⁊ ecce ego coram vobis interrogās nō inuenio cāz in eo, ⁊ qz sine culpa nemo ē condēnandꝰ nec puniēdꝰ, extra de regu. iu. li. vj. Et ꝑncipes eū iudicabāt sine clpa et cā ad mortē, g̃ eoꝝ sīa fuit iniusta. Tercio fuit iniusta ex ordie, qz ī eius dānatōe nō fuit ordo iurⁱ seruat⁹ exq̄ eū dānauerunt nec spōte cōfessum: neq̄ legitime p testes ꝓuictū. Marc. xiiij. Et testimonia eoꝝ nō ē eū conueniētia nō erāt. Ex h̄ g̃ seq̄t q̄ ꝓsiliū caypheſuit bonū, qz dixit. Expedit christuz mori, et fuit rectū et iustū q̄ntū fuit ex pte spūssancti illud inspirātis ⁊ nr̄am salutez p hoc intēdentis. ¶ Sed erat malū ⁊ iniuꝑ

labāt in ꝓpriā ipsoꝝ ꝯfusiōez ,nō vt ipe facie eiꝰ nō viderat .ſz vt ſibiꝫ ꝑis faciē omi gra diuia reſplēdentē abſcōderat. Et hec ſibi fecerūt ī ꝺtumeliā vt tanc falſus pro pheta ꝺfunderet q̄ antea ꝓpheta eſſe pclamabat. Tercio colaphis eū cecide/ rūt,dicentes,ꝓphetiza nobis xpe q̄s ē q̄ te pcuſſit:reputātes eū ignaꝝ t falſū ꝓphetā Nā miracla q̄ faciebat diabolo attribue bāt,ꝫ bñ ꝺdixit ꝓpheta dicēs. Quit ꝯfu ſio faciē meā, Dicam⁹ g̃ nos cū deuotōne O dñe ieſu xpe q̄ ludibriꝭ pcuſſionū ius ſus fuiſti,ꝓphetare,ꝓphetiza mihi obſecro vt ſciā q̄s t q̄lis ſim ego miſer pctōr, q̄ to tiēs manu ꝑuſ opis ꝓchdoloꝝ te pcuſſi et multiplr te meis pctis offendi. ¶ Quarto alapis eū cecidert. vt dic Marc⁹, t Tre/ no,iij, Dabit pcutiēti ſe maxillā ſaturabit oppꝛobriis,qꝺ hac nocte ipletū ē,alij a de xtris,alij a ſiniſtr ſtātes alapas ſibi dede rūt,alij añ,alij retro ꝛc̄.vt ſic placerēt pō/ tifici t iudeis. ¶ Quito genas vellebant ſiue eiꝰ ſciſſimā barbā extrahebāt,t ſic ge nas t faciē eiꝰ lacerabāt: vt tāc lepꝛoſus videret,ſm illꝺ Iſa.l. Dorꝑ meū dedi p cutiētib⁹ et genas meas vellētib⁹,faciē me am nō auerti ab icrepātib⁹ t ꝺſpuētib⁹ in me. Pꝛo q̄ notādū q̄ euāgeliſte de eiꝰ p/ cuſſiōe diuerſimode loquūt. Mā ſz Ma theū colaphis eū cecidert.ſm Lucā pcu/ tiebāt faciē eiꝰ.ſm Marcū colaphis t a/ lapis eū ceciderūt Jō pōt dici q̄ cū velaſ ſet faciē eiꝰ ꝗlibz eoꝝ pcuſſit vbi volebat aliq̄ ī collo,alij ī maxillas. alij ī faciē,aliq̄ extēſa t apta manu,aliq̄ clauſa manu,alij manu euerſa,t ſic ꝺ alijs. Et ſic oēs pcuti entes dixerūt,ꝓphetiza nob xpe ꝛc̄. P

In oib⁹ illis bō cr ītimo coꝛde cogitare ꝺz q̄s ſit ille q̄ talia patiť,q̄nte ſit dignita/ tis:q̄ntū patiť:t q̄re patiť,Quid eiꝰ geni/ trix fecisset ſi hec vidiſſet vl ſciuiſſet. De ꝫ ſcribit q̄dā doctoꝝ ꝺuotꝰ dicēs. O ieſu be nigniſſime:q̄z dura noꝝ hec tibi fuit ī qua a ꝓncipio vſq̄ ad fīē q̄tē nullā habuiſti ſz nūc vno mō:nūc alio mō coꝛpe t anio fatigatꝰ fuiſti. O amātiſſime ieſu q̄tū me pctōrē dilexiſti:quē cū tot laboꝛib⁹:crucia tib⁹ t doloꝛib⁹ redimere voluiſti. O ania fidel cur tā dura es vt dño tuo cōpati ne gligas:q̄,ꝑ cōpaſſiōe tua :id ē vt cōpaſſi/ onē habeas:ſputis deturpat,alapis t co laphis cedit velat t ꝛ̄ideꝺ,t ab indigniſ ſimis ꝑſonis viliter tractat. Dcu me q̄d erat inſpicere illos ſeuiētes ī eū ,q̄z terribi le,q̄z lamētabile erat talia videre,alios tra hētes capillos eiꝰ,nōnullos ſudariū q̄ te gebat eiꝰ facies leuātes t ſpuētes i os eiꝰ quoſdā ipoꝛtunis clamoꝛib⁹ clamare ī au res eiꝰ,hos pugnis pcutere pectꝰ eiꝰ,illos extēſa manu ꝑberare collū eiꝰ. O mi ieſu q̄ntū nos dileꝛiſti,ſed nos miſeri te nō di ligim⁹, Ecce q̄ paſſus ē dñs ieſus ꝑ totā noctē. Propt has īiurias t penas xpo il latas ꝑ totā noctē ī trib⁹ matutinis añ pa ſca ſolēt lumia extīgui,t in cātu tenebro/ ſo ſtrepit⁹:clamoꝛ t pulſus magn⁹ a cleri/ cis fieri,ꝑ ꝫ nob ī mēoriā reuocādo hāc g uiſſimā et turpiſſimā ꝛiſionēz colaphiza tōez quā dñs paſſus ē ī hac nocte. Mā il lā totā noctē ſacrilegi iudei diuerſ ſupplī/ cioꝝ generib⁹:penis:obꝓbriis:ꝓberib⁹ ſputis:ſubſannatōib⁹ et colaphis ꝛc̄,ſe ſa tiātes expēderūt. Decſcribam⁹ et legam⁹ ī coꝛdib⁹ nr̄is. Si ei q̄s in corde ſuo illa ppēdit t cogitat quō ſe a lachrymis pōt ꝺtinere t intīe cōpaſſiōis doloꝛē occulta re, Mult em̄ Beꝛn⁹,q̄ ipm cū idignatōe ī terrā pſtrauerūt t ſic pcuſſert.vt s,dictuꝫ eſt. Un dic Beꝛn⁹, Dēbꝫ qꝺ non ſentit doloꝛē dñ caput egrotat moꝛtuū ē, Idem ait. Scio em̄ q̄ eū quē xpi paſſio nō ꝯcu/ tit:nulla ꝓtus nullūc̄z meritū ſaluabit,iō nihil vtili⁹:nihilq̄z gl'ioſi⁹ q̄z freq̄ns mēo ria paſſiōis xpi,nā ſi paſſio xpi,ꝑ me non interpellauerit ſaluus eſſe nō potero O Sed dic,q̄d poſtea fecerūt miſtri iniq̄ta/ tis poſt penas inflictas ieſu. Rnr q̄ fati/ gatis ꝓncipib⁹ ſacerdotū miſtri iniq̄tatis t ceteri iudei vadūt dormitū. Et dñs no ſter ieſus chriſt⁹ relinq̄t ligatus cū custo/ dib⁹,et fortaſſis poſit⁹ in aliq̄ angulo do/ mus vinculatus t ligatus ſatis grauit in medio cuſtodū:q̄ valde ſolliciti erāt ne e/ uaderet,t fierēt nouiſſima coꝛ peioꝛa ꝓ/ rib⁹,Quid igit tu hō facere ꝺbes,certe tu in ſpū ibis ad eū:t ſedebis ad pedes eius lugēs et dolēs Et tūc deuotiſſime oſcula beris manꝰ t pedes eiꝰ venerabiles t vin cula eius duriſſima,t dices .O dñe ſalte req̄eſcat caput tuū ſup humeros meos ex q̄ te nō poſſum liberare, Et tūc te ei ꝯmē dabis deuotiſſime t oīes neceſſitatesꝫ tu

as. z totū absq; dubio p̄cedz tibi q̄cq̄d rogaueris saltē tibi vtile, q; pius z benign⁹ est plen⁹ caritate. Hec oīa sn̄aliť Bern̄, i suis meditatōib⁹. ℟ Quia sup̄ dictū est ex dictis sc̄ti Bernardi q; nihil homi vtili⁹ ē neq; gl̄iosi⁹ q̄z freq̄ns mēoria passiōis x̄pi. Dubitať ex q̄b⁹ cognosci valeat q; tātus fruct⁹ z tanta vtilitas homi seqūť ex meditatōe passiōis x̄pi. z quō hō ad h̄ se dz disponere. Ad h̄ dicēdū ē q; ex ꝓbis thematis hortamur ad meditādū christi passionē. cū dr. Attēdite z videte si ē dolor sicut dolor me⁹. ꝓpro q̄ notādū q; nos debem⁹ diligent attēdere tria. vicz patientis dignitatē. passionis acerbitatē: et nostrā vtilitatē. Patientis dignitatē vt attēdam⁹ q̄s sit ille q̄ patiť. z passiōis acerbitatez vt attēdam⁹ que patiť. et nostrā vtilitatez vt cōsiderem⁹ q̄re patiť. Et sic illa tria i x̄po meditemur. quis. q̄ q̄re. Prio attēdamus patientis dignitatē vt meditemur q; ille q̄ patiť est deus creator oīm: altissim⁹: potētissim⁹. sapientissim⁹: eternus. mīsericordissimus: iustissim⁹. q; ex nimia charitate quā habuit ad hūanū genus mortē ꝓ nob⁹ sustinuit. q̄to aūt ꝑsona patientis ē dignior: tāto pena est idignior z ꝓfusibilior. Secūdo attēdere debem⁹ passiōis acerbitatē. q; fuit passio acerbissima ex ꝓplexione ex erubescētia: ex venaꝝ ꝓcursu i loc⁹ neruosis: et ex ꝓfusiōe maxīa. q̄ī die palmarū honorabiliť suscept⁹: z seq̄nti sexta feria crucifixus z̄. Tercio debem⁹ attēdere nr̄am vtilitatē. q; p eā sumus redēpti a pctis. a ptāte diaboli. z obtīere meruim⁹ aptōez ianue celi. z meditādo x̄pi dn̄i passiōz mīstos vt scribūt doc. notabiles conseqūmur fructus et vtilitates. De meditatione passiōis x̄pi legiť siue scribiť i libro q̄ appellať speculū hūane saluatōis. q; q̄dā deuotus z religiosus vir ꝓtunis p̄cibus rogauit deū vt sibi reuelaret q̄le seruitiū sibi esset magis acceptū. Quadā igiť vice vidit dn̄m ihesū ad se venientē. magnāq; crucē in dorso ferentē. ac sibi dicentē. Nō poteris mihi grat⁹ z accepti⁹ obsequiū p̄stare q̄z q; gnē crucē meā iuues me portare. Et cū ille q̄reret quō crucē suā secū baiularet. R̄ndit dn̄s. in corde portabis crucē meā p crebrā recordatōem z cōpassionē. in ore p deuotā gr̄arū actōem. i auribus p penarū meaꝝ auidā auditōez. In dorso p carnis tue assiduā maceratiōem. Nō ille audies adiplere satagebat. Memoriā em̄ habere passiōis x̄pi p quā ei cōpatimur sup oīa opa meritoria maioris extitit meriti. Vñ Alb. magn⁹ ait. Simplex meditatio passiōis x̄pi maioris existit meriti q̄z si q̄die ieiunares i pane z aq̄. aut q̄tidie integrū decātares ꝑsalteriū. siue si singul' diebus vl Et q̄re hec: certe q; omne meritū nostr⁹ dependet ex passiōe christi q̄ ē sup oīa meritoria. quid em̄ valet ieiunare: corp⁹ disciplinare aut multa orare nisi hec referant ad passiōem x̄pi. vñ hec oīa reddunť merito ria si saltē fiūt cū pctōrū detestatōe z ꝓpositō pctā amplius vitādi. Et Bonauen. dicto pctā amplius vitādi. Et Bonauen. dicto Nihil ita illuminat ad cognitōem. nihil ita accēdit ad dilectōnez. nihil ita dilatat ad gratiarū actōem. nihil ita eleuat ad cōtēplationē. nihil ita opať in aīa sc̄ificatōz sicut dn̄ice passiōis mēoria. Item Bern⁹. Nihil ita medicinale est pctōr⁹. z nihil ita peccatū interficit. vicia crucifigit. tēptaūt ita extinguit. z omne gen⁹ mali depellit. sicut memoria passiōis christi. z quod magis est ꝓpter eandē frequentē memoriam iesus christ⁹ dat boi eius p̄dilectā genitrīcem virginē mariā in matrē. Et vbi hoc certe ibi cum dicit. Ecce mater tua Joh. xix. Reuolue em̄ textū euangelij de q̄ sermo est z ꝓpriū nomē eius cui virgo in matrem assignať hic nusq; inuenies sed q; quandam circūlocutionē que etiaz alīs q; iohanni cōuenire potest: hec spiritus sc̄ti dictante vt q̄cunq; cū iohāne deseruicto ptionis particeps fuerit cū iohāne fit matrie filius. Descriptio autē de qua loquor hec est. Cum iesus videret discipulū stantem iuxta crucē quē diligebat iesus dicit matri. Mulier. ecce filius tuus. Deinde discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipul⁹ in sua. Et ex illa hora crucem quādo christi passionē meditatur. Jesus autē diligit discipulū q̄n diligitur ab eo. sicut salomō in ꝑsona sua aliquando loquit. Cū ē⁹ Ego diligētes me diligo. puer. viij. Et q̄ diligis iesu x̄pm et sue passiōis memoriā iugiter habes: vere filius marie virginis esse comprobaris. et coheres z confrater iesu christi in eterna beatitudine. Et quid boi melius esse poterit in hac vita q̄z hre matrē in celis: potētissimā aduocatā coā

Utilitas memorie passionis Christi. ad longum.

Exemplū

quo cum dñi portabimus.

ssimo iudice: cui oīs necitas hoīs vsq; ad coz ei⁹ ascēdit. ¶ Propterea dicit q̄ dā deuot⁹, stude diligēter hīe memoriam passiōis ihu xpi, z cōpassionē matr̄ ei⁹ et tue, nō cū festinatōe marie cū tps sufficiens aderit, sz cū flebili q̄dā ꝓpassiōe, respiciēdo in faciez xpi valde humiliato coꝛde. ¶ Sic attēde istā imaginē q̄si xpm in cruce pntialit videres morientē, z cogita i coꝛde tuo, cui⁹ ē imago hecz supscꝛptio, vt sic ad fletū z cōpunctōez puocerz. sz si flere ñ poteris sz dura q̄dā affectōe te i ei⁹ recordatione deplmi sentis, nihilomin⁹ in duricia coꝛdis tui ad laudē dei z mēoriā h⁹ saluti fere passiōis q̄literc̄q; potes ꝓcurre qō a te hīe nō poterz ipius mādo pyssimis cōmittas, verūtñ pseuera petēdo, pulsando, q̄rēdo, donec accipias, pcute bis silicē, interiori vicz recordatōe z exteriori coꝛpalr teipm exercēdo ad cōpunctōez p extēsiōez manuū seu eleuatōez oculoꝛ ad crucifixū vel pectoris tunsionē, aut p genuflexiōes deuotas z sīlia pietatz officia cōtinuādo, donec largissime egrediant aq̄ lachrymarū, vt sic ad grām abiliterz. Et si forte aduc nō inuenies grām quā q̄ris, nō ꝓpt̄ h⁹ desistas, sz memento q⁹ nō tot⁹ ann⁹ floret amenitate vernali, nec redūdat copia autūnali, sz riget q̄nq; frigoꝛe hyemali, sic nō est sp tps gratie sz q̄nq; tps tēptatōis z penurie gratie, vt subtracta gratia auidi⁹ requirat z gratāti⁹ z cauti⁹ cū redierit teneatur. Et vt ꝓgscas q⁹ dei gratia nō ē tua iure hereditario, sz q⁹ tibi ex bñplacito dñi solūmō mīstrat zc. ¶ Sz d, quō simplex hō dz hīe memoriā passiōis xpi, q̄ ñ valet passionē ei⁹ aliq̄ mō memorie cōmēdare zc. Rñdet q⁹ tales ad facilit̄ habēdū memoriā passiōis xpi dñi dñt in seipis attendere singula mēbra hūana, z circa q̄libet cogitare q̄d xps passus sit in tali mēbro incipiēdo in capite. z descēdēdo deoꝛsum vsq; ad plantā pedis. ¶ In capite, prio in piloꝛ extractōe, coꝛone spinee infixiōe, in auribꝫ clamoꝛē z blasphemias z derisiones, in oculis fletū z aspectū mīs i crucc, in maxillis z i collo plagas. z barbe extractionē, in oꝛe sputa iudeoꝛ, fel z acetuz zc, in pectoꝛe z coꝛde vuln⁹, in manibꝫ et pedibꝫ clauos, i toto coꝛpe sudoꝛē sanguineū z flagellationē, coꝛpis denudatōez, et in exuitiōe vestimētoꝛ, vulneꝛ, aptōez zc. Et in his oībꝫ ꝓginis marie matr̄ ei⁹ cōpassionē, ita tādē deberēt pentes domi cōferre cū filijs z filiabꝫ suis, z familia q̄rendo q̄d xps passus ē i capite p pilos, q̄d in auribꝫ z oculis, z sic descēdēdo tal' ꝓuersatio valde placeret deo, z angeli tūc assisterēt inspirādo ad ampli⁹ cogiscēdū xpi passionē z a pctis z nociuis ptegēdo zc. ¶ Vl

¶ Sz iteꝛ diceret q̄s, sūt ne alīq̄ singulares fruct⁹ meditatōis passiōis xpi Rñdet q⁹ sic. ¶ Nā fm Albertū tres fruct⁹ siue vtilitates ꝓseqūtur hō ꝺuote meditās xpi passionē. ¶ Prim⁹ ē q⁹ tāta sibi ꝓferet gra z pene remissio q⁹ vtili⁹ ē hoi sic ꝓsiderare passionē xpi q̄s q⁹ p integrū annū feria sexta ieiunaret cū aq̄ z pane. ¶ Cōs, pl⁹ q̄s si sel'i hebdomada p integrū annū disciplinā vsq; ad effusionē sanguis accepisset. ¶ Terci⁹, plus q̄s si p integrū annū sel' psalteriū legeret in hebdomada. qō intelligi dz absolute loquēdo. q⁹ alijs circūstātijs adiectz posset disciplina eē maioris meritivel ieiuniū in pane z aq̄, vicz si hec fierēt ex compassiōe xpi dñi in sua passione zc. ¶ Itē Bern̄, dicit, quicūq; ex toto coꝛde recordat xpi passionē, recipit tres vtilitates: ¶ Prima quia talis purgat ab oībus peccatis, hoc intelligē dūmodo habet verā peccatoꝛ detestationē cū ꝓpositō cōfitendi z satisfaciendi. ¶ Secūdo q⁹ si nō indigeat purgatione peccatoꝛ, valde parū est dño ob merita illius hominis aliquas anias ex purgatorio liberare, que alias ad magnum temp⁹ essent purgande. ¶ Tercio quotiēs spiramen ex oꝛe illi⁹ hominis egredit z aerem resumit totiens spiritualit̄ gratiā recipit, ecce quātas vtilitates hō recipit z q̄ntas ꝓsolatiōes ex deuota meditatōe passiōis xpi Vt aūt fortⁱ mēoꝛie illa ipꝛimatz, audiatz ō h exē plū qō scribit Vincētius i spe, hyst, libro xxxij, ca, lxxvj. Legitur em̄ de sancto Edmundo cātuariēsi archiepiscopo, q⁹ postq̄ fuit factus doctoꝛ in theologia parisiꝰ, z lectoꝛ eiusdem facultatis ante archiepiscopatū, licet multū laboꝛaret studendo, legendo, z predicando, tamē adhuc q̄libet die vel nocte meditabat dñicaz passionem, q̄dam autē die festiuali multis occupatōibꝫ z curis fatigat⁹, cū ꝓuidere nō posset lectionē crastinā seq̄ntē noctez fere

totã expẽdit in vigilijs, vñ circa auroꝛã ir
rũpente somno ei⁹ occurrit memorie, qꝫ in
nulla illi⁹ diei hoꝛa meditat⁹ fuisset iuxta
moꝛẽ de dñica passiõe, timẽs ꝯo ne grauẽ
coꝛpis doloꝛẽ incurreret si añꝯ iret ad ec
cleſiã ꝛ ad ſcolas nõ dormiret, elegit poti
us aliꝯntulũ q̃eſcere, ꝛ ſic ſolitã ꝯtẽplatio
nẽ passiõis dñice ſpe gr̃e dei omittere Cũ
ꝫ ſe inclinaſſet ad lectulũ apparuit ei ho
ſtis antiqu⁹, tetrũ vultũ exhibẽs ꝛ horren
dũ valde, vñ territ⁹ dextraꝫ manũ leuauit
vt ſignũ crucꝭ faceret, quã demõ apprehẽ
ſaꝫ tenuit ne leuaret, ipe ꝯo ꝯfiſus in dño
ſiniſtrã erexit, vt idẽ faceret ſignaculũ. ſed
diabol⁹ ipa ſil̃r apphẽſa q̃ſi ſaccus grauiſ
ſim⁹ cecidit ſuꝑ eũ. tũc deficiẽtib⁹ ſibi viri
bus coꝛpis oꝛauit in ſpũ dñm vt ſua ꝯtu
te ſeuientẽ ꝯtereret inimicũ. ſicꝫ demon
ab eo euulſus ſubito cecidit int̃ lectũ ꝛ pa
rietẽ, pmũ in momẽto, ſurgẽs ſgiſ celeriꝫ
ꝛ ſic, pſtratũ cernẽs demonẽ hoꝛribiliꝫ ap
parentẽ ꝯfoꝛtat⁹ in fide cepit ipm aggredi
velut hoſtẽ, eũꝫ p horribile guttur ei⁹ ar
ripuit ꝛ illõ ſtringẽdo foꝛtiter ita dixit, ad
iuro te p aſpſionẽ ſanguis xp̃i vt mihi nõ
omittas dicere q̃d ſit illud p qõ tibi vale
am pl⁹ nocere, ꝛ te a meis infeſtatiõib⁹ co
hercere, cui diabol⁹, p illõ qõ nũc noiaſti
id ẽ p ſanguinẽ xp̃i, q̃ſi diceret p meditati
onẽ paſſionis xp̃i inter oĩa alia pl⁹ noces
ꝛ me repellis, ꝛ ſic diabol⁹ victꝰ diſparuit
dolẽs ſe victũ ab eo quẽ ſuis viribꝫ vincẽ
dũ eſtimauit. ✠ Aliud exẽplũ ſcribit
Bonauẽ, cardinalis nũc canonizat⁹ in le
gẽda de ſctõ Frãciſco de ſacr̃ ſtigmatib⁹
ei⁹, qꝫ dũ in oꝛone ſctũs Frãciſc⁹ peteret a
deo in q̃ magꝭ ſibi placere poſſet, audit di
uinũ rñſum, qꝫ in aptione libꝛi euangelici
reuelaret̃ ſibi a xp̃o q̃d deo ĩ ipo ꝛ de ipſo
maxie foꝛet acceptũ. Oꝛõne itaqꝫ cũ mlta
deuotõe facta ſacrũ euãgelioꝝ libꝛũ de al
tari ſumptũ ĩ noie ſctẽ trinitat̃ apiri fecit
p ſociũ ſuũ deuotũ ꝛ ſctm̃ ꝛ cũ ĩ trina libꝛi
aptõe ſp occurreret materia ꝺ paſſiõe xp̃i
intellexit vir ſctũs qꝫ in nullo ampliꝰ ꝯꝫ in
deuota paſſiõis xp̃i memoria deo placerꝫ
q̃ tandẽ paſſiõis amoꝛe tãtũ incaluit qꝫ a
xp̃o paſſiõis ſue ſtigmata ꝛ vulnera bien
nio añ moꝛtẽ ei⁹ ſuſcepit, ſic etiaꝫ vinculo
charitat̃ ꝛ cõpaſſiõis debem⁹ crucĩ affigi
vt cũ apl̃o dicam⁹, xp̃o ꝯfixus ſum cruci,
ad Gala, ij, dic̃ gloſa oꝛdinaria, qꝛ cũ xp̃o
fixus ſum cruci, i. crux xp̃i extinxit i me ar
doꝛẽ pcti vt iã vltra ad id nõ extendar. Et
gloſa interlineaꝛ dic̃, ꝯcupie noſtre in eo
crucifixe ſunt. Sz de ꝫ qõ dic̃ aplus ad
Gal', vj. Ego ſtigmata dñi ieſu in coꝛpoꝛe
meo poꝛto, dic̃ glo, interlineaꝛ, ſigna mili
tie xp̃i q̃ me cõprobãt eius eſſe. Acce ĝn
tum deo placet deuota meditatio paſſio
nis xp̃i, ipꝛimam⁹ hec coꝛdib⁹ noſtris ꝛ ñ
ſinam⁹ aliquã trãſire die ſiue noctẽ quin
ſaltez aliquãtulũ meditatõis paſſiõis xp̃i
habeamus vt fructũ eius ꝯſeq̃mur.

De eodẽ Sermo, XXXVI.

O Vos oẽs qui
trãſitis per viã attendite ꝛ vi
dete ſi eſt doloꝛ ſicut doloꝛ me
us Treñ, j. Audiſtis in pcedẽ
ti ſmone lamẽtabilẽ xp̃i captiuitatẽ, dila
pulo⁹ fugã, ꝛ q̃ paſſus ſit ĩ domo Anne ꝛ
Cayphe p totã noctem p matutinis; quã
etiã filij tenebraꝝ poſtꝫ oẽs fatigati ſue
rũt ex ei⁹ pcuſſiõe, illuſione, ꝛ obꝓbꝛijs
ipm ligatũ cũ cuſtodib⁹ retinuerũt. Nũc
ꝯſeq̃nter p hoꝛa ꝑma meſto coꝛde medi
tari ꝛ audire debem⁹ quõ mane facto cõ
uenerũt ꝯcilij hñtes vt eũ moꝛti traderẽt
p q̃ q̃ꝫ nob veniũt ꝯſiderãda, in q̃b⁹ in
tellig̃im⁹ deprauatã iudeoꝝ voluntatẽ ꝛ do
mini nr̃i ieſu xp̃i innocẽtiã ꝛ mãſuetudinẽ
p gratia dicam⁹ Aue maria ꝛc. ✠ Vos
oẽs ꝛc, vbi ſ, Circa ꝫ audire debemus
q̃ꝫ pticulas p oꝛdinẽ p hoꝛa ꝑma vi
ꝛio cõgregatoẽz iudeoꝝ in domo Cay
phe ptractãdo quõ dñs ihus interficiat̃.
Hcõo ꝯpassionẽ btẽ marie ꝛginis de ſin
gulis penis ꝛ obꝓbꝛijs xp̃o illat̃, Tri
gulis penis ꝛ obꝓbꝛijs xp̃o illat̃, Tri
plicio pñtatõez xp̃i dñi ipſi pylato, cũ accu
ſatõib⁹ mlt̃ſ, Quarto ductõez xp̃i ad hero
dẽ ꝛ reductõꝫ ad pylatũ ĩ veſte alba, Quin
to flebilẽ petitõez ꝛ inſtiſſimã ad dimit
tendũ barrabã ꝛ xp̃m crucifigẽdũ. A
Circa ꝑmũ cõſiderare debem⁹ qꝫ iuda ꝑ
totã illã noctẽ in domo Cayphe erãt apõ
ſe mala cogitãtes q̃ genere moꝛtꝭ ihm in
terficerẽt, ꝛ viã foꝛmã cauſas falſas, qꝫ ve
ras neſcierũt adinuenire ſatagẽt, el an cru
cifigere, lapidare, ꝯburere, aut alio moꝛtꝭ
genere eum ꝓmere deberẽt, nõ attenden
tes qꝫ diu ante ĩ ſcꝑturis ꝓphete iudeoꝝ ꝛ

Sibille gentiliū ꝓdixerūt ipz crucifigi ⁊c. Et singulariť Hem. xxij. de Isaac q̄ portauit ligna in dorso ꝑ imolatōe sua. Et ī ps. xxj. Foderūt manus meas ⁊ pedes meos ⁊c. ⁊ Sibilla ait. Felix ille de⁹ ligno q̄ pēdet ab alto Difficulter ḡ iudei diē expectātes añ diluculū dici surgētes, alij ālijs annūciantes gaudiū magnū. qz iste iniquus magus ⁊ seductoz ppli detētus habeť. q̄ se dicit filiū dei ⁊ nobis pctā legi ꝙproperat. cito veniam⁹ insil' ⁊ de ei⁹ morte cogitem⁹ ne de manibz nostrz euadat. Uenientes āt ad domū cayphe pōtificis, vbi p totā noctem vilissimi ribaldi illudētes ei grauissimis vinculis cū captū tenuerūt interrogātes illos an adhuc eū haberēt, ꝓpientes q̄ sic, gaudio magno ꝑfusi sunt q̄ ipis nō euaserat sicut añ fecerat, cū eū lapidare voluerūt, tūc exiuit de medio eoz. Uñ Bernñ. Judei mane ꝙueniūt ad ꝙcilium suum ⁊ adducit ibi nimis afflict⁹ dñs tuus dulcis ihs. Tū aūt mīstri iudeoz voluerūt eū ad ꝙcilium ducere, dicunt. Surge surge iesu. q̄d facis, dormis an nō, qz ꝓnceps sacerdotū mādauit vt ducaz ad ꝙcilium, vbi te expectāt cū ꝑplo, volētes te dare pylato ꝑsidi vt moztaz, hec ille. Ꝓic cogita quō ligant eū tanq̄ latronē ⁊ malefactorē ⁊ ducūt eū in ꝙcilium. ⁊ oēs inspiciūt ī eū dicentes in cordibz suis. O iesu nazarene quō ē hoc, cū tu dicis te ee ꝓphetā hec nō ꝑuidisti, q̄si diceret, p ℔ apparet q̄ tu es pseudo ꝓpheta qz tua ꝓpria mala in spū ꝓphetico nō ꝑuidistī, talia ⁊ mlta sil'ia el dicere poterāt maledicti iudei. Dñs aūt tūc dicere poterat illud ps. Uñ circūdederūt me canes mlti ⁊ ꝙcilium malignātiū obsedit me. Canes mlti, i. iudei se hñtes ad me nō sic boies sz sicut rabidi canes, qz terribilibus oculis me intuebanť, ⁊ tāq̄ gigātes stetērunt ꝫ me. Ego aūt stabā tāq̄ agn⁹ mansuetus q̄ portať ad victimā demisso capite, patientissimo corde, ⁊ ad oēs accusatōes falsa testimōia q̄b⁹ me morte turpissima cōdēnare volebāt nihil rūdebā ⁊c.

Ec cōo meditari debem⁹ cōpassionē dī genitricis ꝙginis marie de singlis obꝓbriis ⁊ penis filio suo vnigenito xpo dño illatis, ⁊ sic hō ad augmētādū deuotionē posset cogitare q̄luter ire vellet. ⁊ nūciare matri ei⁹ ⁊ eā vocare cū dolore nimio ꝑsis lachrymis q̄ veniat ad tā dux spectaculū, ac si dicez. Est ne h̄ mater iesu. ⁊ pie credendū est q̄ hec oīa fecit btūs Johes euāgelista. Dū em̄ ꝓncipē oīm apl'oz vidit ⁊ audiuit tā miserabiliť cecidisse ⁊ flendo exisse de medio maloz, inť q̄s dñm ter tā turpiter negauerat, q̄ tū ꝑ oīb⁹ alijs videbať esse ꝑstantioz, ne ⁊ sibi talia aut maiora ꝓtingerēt, recessit ⁊ ipe a domo Cayphe, ⁊ venit nocte ad domū suā i q̄ fortas sis Maria mater dñi pmanebat cū mre Johis q̄ sororꝛ ei⁹ erat ex pte matris, quia mať iesu, ꝓpriā domū nō habebat. Et ait btūs iohes cū magno fletu, qz se nllo mō a lachrymis poterat ꝙtinere. O dña mea oīm gaudiū meū, o amica mea ꝑdilecta, q̄d facz, q̄d cogitas, q̄d spūsctūs q̄ tu plena es intimauit, o q̄s duros rumoꝛes ego tibi annūciare habeo, certe dña mea nollem tibi talia annūciare, sz necessitas compellit me ⁊ amoꝛ tu⁹ ⁊ dñi mei Tūc stupefacta dic ei, q̄d habes q̄d ploraz tā amare quid habes mihi dicere. Est ne aliq̄d filio meo dilectissimo, de oīm re mūdi non tātū curo sicut de ipso. O dña mea cā est magna, doloꝛ est magn⁹, tribulatio erit tibi maxima. Cui ipa. Dic mihi charissime nec diuti⁹ me ōtineas. O dña mea dulcissima sz ad statim cū dixero tibi eris amarissima ⁊ oīm tristicia plenissima. veni cito ad dñm meū filiū tuū amātissimū, quē tenēt iudei captū ⁊ tractāt q̄luter ipm occidāt. Judas em̄ pessim⁹ hoīm vnus ex nobis vendidit eū iudeis ꝑ xxx. denarijs, et venit illa nocte cū magna multitudine armatoꝛ ⁊ pessime tradidit eū in man⁹ inimicoꝛū suoꝛ. Ueni ergo cito vt saltē eum viuū inuenias. Hec illa audiens cadens sup terram exanimis nō potēs loqui, nec oculos apire, ⁊ quasi sensum amittit ꝑ nimio meroꝛe ⁊ tristicia, ⁊ oīs amici ei⁹ ibi erant stantes. tunc leuabať ab ipo iohāne ⁊ sororibz suis. q̄ secum flebant, ⁊ ducitur ad filiū eius dilectissimū. ploraz incessanter ꝑ ciuitatē hierusalē, dicens. O eu dilectissime fili mi, vbi est dilectissim⁹ fili⁹ meus, vbi es dilecte fili, vbi te inueniā, quis te cepit charissime, quare te mihi abstulerūt, quare mihi ℔ nō indicasti ⁊c. O q̄ mī nō dolez pl⁹ q̄s dici ꝑt, si de ei⁹ vnico filio audiret tā ſbito, ⁊ iopinate tāta mala dici

Etiã si filius meruisset ꝙnto magꝭ dñ sibi ꝓstaret innocẽter eũ sic tractari, ꝙd enim dicere potat maria, certe sic, gaudiũ mihi erat dñ ꝺ eo mihi dicebaꝭ ꝙ heri ĩ cenavetus pasca cũ discipulis ꝓmediſſet z nouũ pasca inſtituiſſet, discipuloꝛ pedes lauiſſet, dulcẽ ꝯs fmonẽ ꝺ mutua charitate feciſſet, totũ mihi erat iocũditaꝭ z leticie, ſz ecce nũc gaudiũ vertiꝭ in luctũ extremuz, dñ audio ipm venditũ captũ ligatũ z nimis afflictũ, hec z ſilia dicere poterat z multo plura, etiã ꝓba mouẽtia ĩfideles ad dolorẽ z cõpassionẽ, ꝙs eã nõ fleret ſi videret piã matrẽ in tanto meroꝛe z fletu. Hec Berñ, z Anſ, ſilr. Dũ aũt maria ꝓducta fuiſſet ad domũ Cayphe, O ꝙs libẽter eũ liberaſſet, O ꝙs libẽter cũ eo locuta fuiſſet O ꝙs libẽter ad minꝰ eũ vidiſſet, ſz dolẽter credẽdũ eſt ꝙ nullũ illoꝛ fuerat ei ꝓceſſuz ſz nec domuz intrare pmittebaꝭ, qz nõ tm dñm ihm ſz z eiꝰ matrẽ z oẽs eiꝰ amicos z notos sibi fuẽtes z eũ diligẽtes z ĩ eũ credẽtes iudei maxio odio habuerꝭ. ꝙd vtiqꝫ ei intra atriũ põtificꝭ exñti doloꝛẽ sup doloꝛẽ addidit. Et tũc poterat dicere illꝺ ꝑſ. sup doloꝛẽ vulneꝛ meoꝛ addiderũt, glo. qz nõ solũ ꝓsecuti sunt ipm vſqꝫ ad mortẽ in ꝓpa ꝓsona, ſz etiã mẽbra eiꝰ tpe sue mortis vt ꝑmiſi. deinde pꝰ mortẽ discipl'os suos Stephanũ vicz lapidãdo, Iacobũ occidẽdo, alios incarcerãdo z flagellãdo, vt ptz in actibꝫ apl'oꝛ. Jõ subdiꝭ ĩ eodẽ ps. Deleanꝭ de libro viuẽtiũ ꝓ finalẽ reꝓbationẽ z eternã dãnatõez, z cũ iuſtis nõ ſcribanꝭ ſcz i regno celoꝛ. ꝙpropꝭ ꝙgo maria coacta ẽ foris ſtare ĩ platea añ ianuã domus cũ ſoroꝛibꝫ ſuis, z ſctõ Johe flens ĩceſſanter, z ſic iã ꝙſi ꝓ totã ciuitatẽ audiꝭ ꝙ dñs ihs filiꝰ eiꝰ captꝰ ẽ, z iõ vndiqꝫ ꝓcurrunt ſctẽ mlieres ꝙ eũ a galilea ſecute ſunt miſtrãtes ei. Et ꝑcipue maria magdalena z martha, z alie ꝙs plures dolẽtes z flẽtes z vehementer ꝙgini marie doloꝛẽ augmẽtãtes. Inſup dñ vidit armatos iudeos z gẽtiles domũ cayphe intrare z exire, oẽs ſeuiẽtes in xpm dñm filiũ eiꝰ, z ex hoc ꝓtinue mltiplicabaꝭ doloꝛ eiꝰ, poterat tũc mr meſtiſſima dicere ad btm iohez. Amice chariſſime, ꝙs ẽ ſecũ, vbi ẽ Petrꝰ z alij discipli zc. Cui Joh. O dña mea amãtiſſima noli me mltũ interrogare, qz nõ habeo tibi dicere aliq̃d, qõ aliq̃lẽ tibi ĩdũcere poſſet ꝓſolatõz, ſz ſolũ qõ tibi augmẽtat doloꝛẽ, nõne ꝓpus dixi tibi. Judas eum vendidit z tradidit, petrꝰ ꝺo iſta nocte ter eũ negauit, z ſuramẽto firmauit ꝙ nunqꝫ eũ nouiſſet, inſup oẽs alij discipli ab eo fugierũt, z ꝑ timoꝛe z pudoꝛe iudeoꝝ nullus ſecũ ẽ, nã ipe ſolꝰ ẽ hic inter inimicos suos crudeliſſimos, tãqꝫ agnꝰ mãſuetꝰ inter lupos rapaciſſimos. z dũ hec audiuit maria cõmota ſunt oĩa viſcera eiꝰ z dixit, heu mi fili, quãta mala irruerũt in te. O mi fili dulciſſime ꝙs mihi vltra ꝓſiliũ auxiliũ ve ꝓſtabit, in te eñ habui oĩa ꝙ deſideraui aĩa mea zc. Dũ aũt maria ſic fleret z plangeret, ſubito apuerũt portã domꝰ z ducũt dñm vniuerſoꝝ ligatũ tãqꝫ latronẽ ad ſuſpẽdiũ in medio armatoꝝ ꝙs bebat añ et retro a dextris et ſiniſtris. O ꝙs doloꝛ inuaſit te meſtiſſima mr dũ hec vidiſti vere gladiꝰ doloꝛis quẽ tibi ſymeõ ꝓphetauit ĩ die purificatõis tue tũc cruciauit aĩam tuã, z oĩa mẽbra tua. Hic poſſet ꝙs ꝙrere an dñs tũc eã reſpexit dũ ſic turpiter de domo Cayphe fuit deductꝰ, z apparet mltis deuotis virꝭ ꝙ nõ, qz ſciuit eã ĩ maximis doloribꝫ, ſi ꝙ tũc reſpexiſſet eam ſup modũ mltiplicatꝰ fuiſſz doloꝛ eiꝰ, z iõ pie credendũ ẽ ꝙ auerterit faciẽ eiꝰ ad aliã ptez. nolẽs ſibi oñdere quõ ſua facies ſanctiſſima ꝑ totã noctẽ ſputis iudeoꝝ fuiſſz ꝺturpata z lacerata vnguibꝫ eoꝝ ne nimium doloꝛe fatigaret, ex illa auerſiõe vultꝰ ꝑi. maria itez indubie nõ modicũ triſtabaꝭ, qz pluries tã dulcit er eã fuit oſculata. Et iõ bñ poterat flendo dicere. O fili mi ꝙd feci tibi vt me nõ reſpicias, ignoro eñ ꝙ te plus videã, qz neſcio ꝙd tecuz agere volũt, aut ꝙ te ducere cupiũt. Audiuit ei bñ Maria a filio ſuo quõ tradi deberet, illudi, flagellari, et ꝓſpui, et tandẽ crucifigi, et tercia die a mortuis reſurgere. Et hẽ etiã firmit credidit, ſz nõ ſciuit adhuc tũc aperte diem et horã ſue mortis. Ecce conſideret fidelis aĩa quis ſcriptoꝝ deſcribere poſſet, aut que lingua eloqui, aut pictorum quis poſſet depingere, quales voces gemitꝰ et ſuſpiria, ꝙles pectoris tunſiões zc, z ſingulꝰ maria tũc dabat zc. Volunt tñ aliq̃ deuoti ꝙ ioh̃es cuã gelſta dimiſſo ieſu in domo cayphe cucurrit ꝓſus be

thaniã ad domũ Marie magdalene vbi virgo remãserat. qñ xps cũ discipul' suis venit hierlm ad cenã faciendã. & ibi nunciauit ỹgini marie ea q̃ dicta sunt sup̃ de iesu. & vtrũq; fieri potuit. vicz q̃ p̃mũ fuerit in bethania. postea cũ sorore mre Johãnis i hierlm vt dictũ ẽ vel ecõuerso.

D Hic occurrit dubitatio vtr̃ ỹgo gloriosa magr̃ dilexerit filiũ suũ q̃s aliq; mater filios suos. Et dicendũ est q̃ sic multiplici rõne. Prio rõne claritatis cognitõis. clare em̃ ỹgo cognoscebat & certissima erat q̃ a filio sume diligebat. & cũ firmit' crederet ipz esse deũ in suo vtero incarnatũ. sciebat illũ eã diligere p̃ ceteris creaturis humanis & angelicis. q̃re cor ei⁹ inflãmabat vt illũ diligerz a q̃ sciebat se valde diligi. Secũdo ptz ex rõne sctitatis. diligebat em̃ ỹgo filiuz suũ valde quẽ plenũ sctitate gr̃a & ỹtute diligendũ censebat. Tercio rõne totalitatis fuit em̃ ita mr̃ xpi vt ab ea sola spũsctõ cooperante corp⁹ susciperet. q̃re amor ei⁹ ad xpz erat tãto maior. Quarto rõne diuturnitatis. amor em̃ q̃nto diuturnior tãto fortior & vehemẽtior. Cũ g̃ ỹgo filiũ suũ dilexerit p̃ãnos. xxxij. ab q̃z vlla p̃turbatõe. ꝓueniens ẽ q̃ eũ diligebat iã i etate florẽte vltra q̃s dici p̃t. Quito rõne familiaritatis. nũq; em̃ inuẽtus ẽ aliq̃s filiꝰ q̃ ita blãde. ita reuerẽter ita dulciꝰ ꝓuersarer cũ pentib⁹ suis sicut xps faciebat cũ ỹgine maria. quõ g̃ posset ee q̃ tot annis q̃b⁹ xps cũ matre fuit nõ fuisset liq̃factũ cor ei⁹ in amorẽ illi⁹ aq̃ toties vocari matrẽ se sensit. quẽ & ipa filiũ sepe noauit. q̃re firmit' tenẽdũ est q̃ amor marie ad xp̃m vicit oẽm amorẽ q̃rũcũq; pentũ q̃ tenerrime diligũt aut dilexerũt filios suos. Hic attẽdãt pctõres indurati & obstinati. q̃ntã charitatẽ xps habuit ad oẽs pctõres. ũmo plꝰ dilexit pctõres q̃s ỹginẽ mariã matrẽ suã. qõ ptz ex eo. q̃ q̃uis sciret matrẽ suã maxis doloribꝰ cruciari in eiꝰ passiõe. tñ adhuc pati voluit p̃ter miseros pctõres. vt eor salutẽ ꝓcuraret. & sic plꝰ dilexit salutẽ hũani generis q̃s mariã matrẽ suã. q̃ntũ ad h̃. quia voluit & matrẽ pati. dolere & flere &c. Nec ꝓpter eã dimittere passionẽ vt nos saluaret. E Tercio cũ dolore cogitare debemꝰ quõ dñs noster iesus xps sit p̃tatꝰ ipi pylato Cũ fm Augu. oĩa p̃dicta passus ẽ coraz Caypha. ptim nocte & ptiz illucescẽte die. sed facto claro mane q̃si hora p̃ma surgẽs omis multitudo iudeor̃ & domo cayphe adduxerũt ihm vinctũ in p̃toriũ pylati & tradiderũt eũ p̃sidi. & hec p̃tatio fuit grauissima. tũ ex pte iudicis plenariã hñtis potestatẽ dãnãdi eũ ad mortẽ. sic ipe p̃testat' dicẽs. nescis q̃ ptãtez habeo dimittere te & crucifigere te &c. tũ ex pte iudeor̃ p̃tantiũ eũ. q̃ nõ tradiderũt eũ q̃si ad examinãdũ. ꝛ q̃si iã examinatũ & vinctũ & reũ mortis tũ etiã ex pte xpi q̃ iã tota nocte fatigatus erat a iudeis. & nũc p̃mo sistebat iudicio gẽtiliũ. Ducẽtes g̃ dñm ad pylatũ steterũt añ p̃toriũ. nõ intrãtes. ne ꝓtaminarẽt &c. Vñ Leo papa. Offerebãt em̃ iudei duris nexib⁹ vinctũ colaphis & alapis freq̃ntib⁹ cesuz sputis maculatũ clamoribꝰ p̃dãnatũ. vt inter tot p̃iudicia. quẽ oms vellẽt pire. pylat⁹ nõ auderet absoluere. Scies autẽ pylat⁹ morẽ ipor exiuit ad eos dicẽs. Quã accusationẽ habetis aduersus hoiem hũc &c. Videbat em̃ eũ ligatũ insignũ dãnationis & sputis & plagis mirabilit' deformatũ iõ q̃rebat de causa. q̃ ñ erat ꝓsuetudo romanis dãnare aliq̃ẽ nisi ꝓus audierint accusationẽ suã. & idẽ haberet tps & locuz defendẽdi se. vt hr̃ Act. xxv. Et iõ pylatus q̃ erat iudex ab ipatore romano illuc missus. voluit modũ romanũ tenere. Cui iudei Si ñ essz h̃ malefactor ñ tibi tradidissem⁹ eũ. q̃si dicerẽt. nos ei⁹ factum diligẽter examinauim⁹ & ꝓsideraui⁹. & iuenim⁹ eũ dignũ morte. ac si dicerẽt. nõ optet aliã examinationẽ facere. q̃ nos tibi eũ p̃sentauim⁹ sicut examinatũ malefactorẽ. Vbi est ꝓsiderãdũ q̃ nõ fuit illa cã eũ p̃ntandi pylato. q̃ malefactorẽ eũ iudicarẽt. vñ sicut ptz Joh. xj. Post suscitatõez lazari ꝓuenientes apud cayphã dixerũt. Si dimittimus eũ sic oẽs credent in eũ &c. Inuidia & auaricia ne ppl's abstraherẽt ab eis fuerunt causa. q̃re in mortẽ xp̃m pylato p̃sentauerũt. Quõ ei dicere possunt illũ ee peccatorẽ cui nullũ peccatuz obꝛ̃cere potuerũt. dñs dixit eis Joh. viij. Quis ex vobis me arguet de peccato. nõ g̃ peccatũ ꝛ malicia eor & inuidia hec effecerũt. Iõ dicit Augustin⁹. O pessumi iudei. est ille malefactor qui vestros cecos illumiauit. leprosos mũdauit. ẽliatos siue curuos erexit. ẽ

firmos curauit. mortuos suscitauit. z po stremo oīa bñficia z gratuita dona dona uit z exhibuit zc. Interrogēt itaq; atq; re spōdeāt ab īmūdis spiritibꝫ liberati. ceci illumiati. mortui resurgētes. vtrū sit male factor aut pctor ihs nazarenꝰ. Bñ g de il lis dixit ꝓpha. Retri buebāt mihi mala p bonis. vñ ex euāgelio Nicodemi. q ꝯuis nō sit ab eccl'ia inter euāgelia canonisatū. attamē de errore nō reprobatū hī. q dum iudei accusarēt iesuz corā pylato. Pylatꝰ vidit plurimos ex iudeis lachrymātes. et ait. Nō ois mlt'itudo vult eū mori. dicūt ei iudei seniores. iō venimꝰ z ois multitu do vt moriat. stās aūt Nicodemꝰ añ pſi dē. pnūciabat ihm mlta miracula fecisse ī ppl'o suadēs eū dimitti. aliꝰ aūt iudeꝰ exili ens dixit. Ego p. xxxviij. annos iacebā in lecto. z ad vocē eiꝰ sine mora sanatꝰ sum. Et aliꝰ dixit. cecꝰ natꝰ fuz z illumiauit me. z aliꝰ. curuꝰ fui z erexit me. aliꝰ dixit. lepro sus fui z mūdauit me. Mlier ꝓo q dā ve ronica noīe dixit. sanguis fluxū passa fui xij. annis z tetigi fimbriā vestimēti eiꝰ z ste tit fluxus. Dicūt iudei. legē habemꝰ. muli erē in testimonio nō recipe. Dicūt aliꝰ. iste hō ꝓpha est. demonia eīn ei subiecta sunt. Pylatꝰ g facta seditōne in ppl'o nesciebat q̄d faceret z ḡrebat oportunitatē dimittēdi eū. z iterꝫ dixit iudeis. nullā cām inuenio in eo. Pylatꝰ g voluit vtiq; scire eiꝰ male facta z dixit. si est h malefactor. q̄d tū fec z q̄ sunt eiꝰ maleficia. at illi clamabāt accu santes eū ī tribꝰ falsis causis dicētes. Hūc inuenimꝰ subuertētē gentē nr̄am z phibē tem tributa dari cesari. z dicētē se cē xp̄z re gē. Pylatꝰ ꝓo cū esset vir sagax hīs natu ralē intelligētiā. itellexit q mētiebāt de oī bus tribꝰ. De ꝓmo ptz. q ppl's hēbat euz p magꝫ ꝓpha optimo doctore. q̄ mortuos suscitauit. z mlta alia miracula fec. vt sup. De scō sciuit pylatus. q dixerat. Reddi te q̄ sūt cesarꝭ cesari z q̄ sūt deī deo Mat. xxij. Hilr z terciū falsum fuit. q cū iesus vna dieꝫ sciret venire turbas vt eū raper ent z facerēt sibi regē. fugit ī desertū locū. vt hī Joh. vj. Hz tū pylatus ō illo tercio aliq̄ mō expauit. q q̄ se dicebat regez nisi esset ꝓstitutus a romanis ꝓtradicebat ce sari. timuit g ipm cē regē iudeis ī ꝓphetꝭ p missuz. de q̄ bñ audierat a iudeis. z iō in troduxit eū ī ptoriū a tumultu iudeoꝝ. vt securiꝰ z liberiꝰ sibi loq̄ posſz. z dixit ad eū tu es rex iudeoꝝ. rñdit ihs h ū dicis. tu dicis. s. rex. q rex sum. z addidit. regnū meū nō e de h mūdo. si ex h mōo eēt. ministri mei vti q̄z decertarēt vt nō traderer iudeis. Dixit ei pylatus. g rex es tu zc. rñdit ihs. tu dicis q rex suz ego. z rex dicis. nā ad h natus suz. z ad h veni ī mūdū vt testimoniū phi beā veritati. Voluit g saluator tm dicere regnū meū nō ē de h mūdo. i. regiā ptātez nō habeo de h mūdo. sz a pīe erno. sic dr Dañ. vij. dedit ei ptātez honorē z regnuz hec Chryſ. Hz d. q. q̄re pylatus ꝑm int rogauit tu es rex iudeoꝝ. z nō de alijs in accusatōe ꝓpositꝭ. rñdet ei ihs Nico. de lyra q de ꝑmis duobꝫ pylatus nō curauit int rogare. q erat gētilis. z sciuit fallaz ee eoꝝ accusatiōez vt s. Est tū aduertēdū q ihs nō dixit regnū meū nō est ī h mūdo. quia vbiq; est regnū suū. sz dixit nō est de h mū do. q regiā ptātez accepit a deo pīe. vt s. Pylatus ꝓo ex h cepit magꝭ timere z cogi tare intra se. q̄d ē h tu nō negas teipm esse regē. sz dicꝭ regnū tuū nō ee de h mūdo. g celeste ē regnū tuū. etiā h bñ apparz q ha bes maiorē ptātē q̄s alios hoīm mūdi ha buit. tu suscitasti mortuos z curasti oēs i firmos tibi allatos. tu maxīa opa fecisti q̄ nullus hoīm facere potuit. z ex h intelli gēs Pylatus regnū suū bre ī alio mūdo. vbi romani suū dñiū nō habebāt. z iō ap posuit eū liberare ō manibꝫ iudeoꝝ. z ex uit ad eos. q nō intraverūt ne ꝓtamina rent vt possent māducare pascha. Ecce q̄ lis eoꝝ neq̄tia. ptoriū vitāt z foris ī mor tē frīs ex inuidia ꝓspirāt. O iudei pessimi Locus eī nō ꝓtamiat sz iniq̄ voluntas z opa vestra mala. Pylatus aūt dixit ad il los. nullā cām mortꝭ in eo iuenio. videri hec iudei inualescebāt clamoribꝫ magnis cū indignatōe dicētes. cōmouit pplm per vniuersam iudeā incipiens a galilea vsq; huc zc. Nā q̄ rōne hīe ñ poterāt. damo ribꝫ ī ꝓportunitate obtinere satagebāt. Au diēs g pylatꝰ galileā noīare. interrogauit si hō galileꝰ eēt z vt cognit q̄ de herodis po testate esset. misit eū ad Herodē qui tunc hierosolymis fuit his diebꝫ paschalibꝫ ꝓpter solēnitatē festi. quia iudeus erat. nā pater suꝰ circūcidi se ꝓmisit transiēs ad iudaī-

mū vt dicit Joseph⁹. ℣ Quarto cir
ca ꝑmā cōtemplari debem⁹ deuote crude
lē iesu ductōez ad herodē: z ipsi⁹ ī veste al
ba reductōem ad pilatū, nā vt pilatus he
rodi aliquē honorē impēderet acq̄rendo
ei⁹ amiciciā, etiā qz credebat q̄ herodes
liberaret hoiez de terra sua, z maxīe inno
centē misit iesum ad eū: subdēs eū sue ptā
ti z volūtati, vt scz ipe eū iudicaret vel di
mitteret. Gaudisus est g herodes viso dño
qm̄ ex multo tpe cupiebat eū videre tāq̄
hoiem extraneū de q̄ audierat q̄ sapiēs z
mirific⁹ esset, z sperabat aliqd signū ab eo
videre, z ideo eū multis sermōibꝫ introga
uit. Insup z ꝑncipes sacerdotū ꝓstanter
eū accusabāt: sed ipe nihil rndit sed tanq̄
agn⁹ māsuet⁹ coz̄ tōdēte se nō aperuit os
suū. Sed q̄re ℔: qz herodes cogitabat li
berare eū si signū oñderet aut sapiam suā
demōstraret. ℣ Nec em̄ scrutator cordiū do
minus iesus cognouit: z iō penit⁹ rndere
renuit. Ecce stat coz̄ herode tacens q̄ tū
dulcia z diuīa sciuit dare ꝟba, z q̄ oīa po
tuit nullū fecit miraculū vt a morte libera
ret: dans exēplū suis seq̄cibꝫ vt nihil ex ia
ctātia facerēt: sz pon⁹ q̄nq̄ etiā bona opa
omitterēt. ℣ Sed di, cur dñs nō fecit ali
qd signū aut se ꝑ suā sapiētiā excusauit z
Rndet q̄ hoc fecit ne fruct⁹ sue passiōis
differret. Etiā ex eo qz herodes nō repu
tauit dñm esse saluatorē mūdi z ꝑdicato
rē veritatis: sz vnū ioculatorē aut maguz,
z ideo nō erat dign⁹ audire ꝟba ei⁹, quia
null⁹ fruct⁹ fuisset secut⁹ ī herode sz solum
admiratio. Tercio iō qz dñs iesus coraz
herode pl⁹ cōsiderabat ꝓfūdi q̄ honorari
pl⁹ledi q̄ laudari vt obediētiā ꝟuarz z no
bis in ℔ exēplū obediētie demōstraz. Vi
dens aūt herodes se eē sp̄retū a dño, eo q̄
nihil voluit coz̄ eo loq̄ aut miraculū face
re viceuersa sp̄reuit herodes dñm, z ei il
ludēdo eū iduit alba veste: q̄ vest⁹ fuit for
tassis tūc tp̄is stultoꝝ: tāq̄ dñs esset ydio
ta z fatu⁹ z remisit eū sic ad pilatū. ℣ Hic cū
dolore dz hō cogitare quō dñs duct⁹ sit
ad herodē z reduct⁹ ad pilatū: qz cū mag̃
festinatōe hec fecerūt. ℣ Hec credas eū fuis
se calciatū, qz nec ipe nec discipuli ei⁹ cal
ciamēt⁹ vtebant, z quō fit magn⁹ ꝓcursus
ꝑploꝝ dicētiū vn⁹ alteri, q̄s hic tā valida
z armata manu ducit. Et sic diuersi ī eū
respiciūt. vn⁹ dic̄ qz bon⁹ ē: alter qz mal⁹.
Postea cogita an mr̄ sit eū secuta ad hero
dē. Et estio q̄ sic, qz cogitabat forte q̄ he
rodes filiū ei⁹ liberaret ex eo q̄ erat ō regno
suo, s. galilea, z filiū ei⁹ sciuit ī ꝟbis sapien
tē z ꝟmōe z ope potētē. Jō pie credēdū ē
q̄ ipa eū seq̄bat. Sz postq̄ vidit z audi
uit q̄ herodi ī nullo voluit rndere nec ad
accusatōes iudeoꝝ coz̄ herode: sz q̄si mu
tus stetit coz̄ eis: cōmota sūt oīa viscera
ei⁹, z postq̄ herodes eū derisit ī alba veste
tāq̄ regē stultoꝝ, quē tū maria sciuit eē et
nā sapiam ꝑ quā creata sūt oīa. Cū g vi
dit eū sic derideri, subsannari, sperni, ñ so
lū ab herode sz etiā ab oī exercitu herodis
ita vt null⁹ eēt q̄ aliquā spēalē irrisiōz aut
ꝓfusiōz sibi nō ipēderz vt volūt doc, z e
uāgelista dic̄, sp̄reuit eū herodes cū oī ex
ercitu suo, defecit spūs marie ꝑ nimia tri
sticia. Cū g herodes nullā cāz mort⁹ inue
niret ī eo: vt pilatū rehonorar et dñm sp̄re
tū z alba veste indutū remisit ad pilatū, z
q̄ ꝑius erāt inuicē inimici facti sūt amici,
eo q̄ pilat⁹ q̄sdā occiderat q̄ erāt de ptāte
herodis. In ℔ g̃uit peccauit herodes, qz
cū nō inuenit ī iesu causā mort⁹ ꝏbuit eum
absoluisse tāq̄ innocētē, z nō alti iudici re
misisse, ꝑt amicicia, z sic ꝑ ℔ ꝓsensisse vidz
in mortē ei⁹, qz forte remādauit pilato, fac
cū eo quod voluer⁹ ⁊c. ℣ De alba veste dic̄
Amb. q̄ vest⁹ alba significat qz xp̄s ino
cēs z ūmaculat⁹ fuit, q̄ g xp̄s ī veste alba
illusus ē significat q̄ xp̄s ī carne casta pas
sus ē, dās nob exēplū q̄ si ꝑ honestate vi
te deridemur patiēter sustineam⁹: viden
do saluatorē nr̄m sic illusū vt fatuū. ℣ Re
mus g vt oīpotēs ōs sic recōciliauit pila
tū z herodē ita cū oīb⁹ īimic⁹ z aduersarijs
nr̄is dignet nos sua gr̄a recōciliari ⁊c.

℣ Quito z vltio dēm⁹ ꝓtēplari circa ꝑ
mā flebilē petitōez iudeoꝝ q̄ petiuer⁹ bar
rabā latronē dimitti z iesū christū crucifi
gi. Vñ postq̄ herodes remisit dñm pila
to: pilat⁹ ꝓuocat⁹ ꝑncipibꝫ sacerdotū dixit
ad eos, Obtulist⁹ mihi hoiez hūc q̄si ma
lefactorē z auertētē ꝓplm, et ecce coz̄ vob
introgās nullaz cām mort⁹ inuenio ī eo, sz
neq̄ herodes, nā remisi vos secū ad illuz
z nihil dignū mort⁹ ē ei factū, cur g̃ dese
uitis ī hoiez innocētē. Sz qz ꝓsuetudo ē
vob vt ad diē pasce vob vnū victū dimit

tã quẽ voluerit. Quã petitõz obtinuerũt iudei p magẽ pces et pcia mlta a cesare ī mẽoriã libatõis a fuitute babilõica. Quẽ vult g (dic pilat⁹) vt dimittã vob. Barrabã: an ihm q ör xps. Ecce quõ iste gẽtil' laborauit p redẽptõe dñi, qz cognuit malicia iudeoz q p iuidiã tradidisset illũ. Et iõ ñ posuit eis quoslibet vinctos qs hẽbat, sz solũ iesum quẽ sciebat esse innocẽtẽ, z secũ peiorẽ quẽ hic poterat inter oẽs latrões z malefactoresc cuius libatõz credebat iudeos nullo mõ peligere, pp maximã el⁹ maliciã. Sed iudei nimio odio moti contra xpm pelegerũt barrabã dimitti z ihm crucifigi. qpropt vniuersa iudeorũ mltitudo exclamauit ex informatiõe seniorũ. Tolle hũc et dimitte nobis barrabã q erat homicida z pessim⁹ latronũ. Pilatus g dixit Quid faciã de iesu q ör christ⁹. At illi magnis vocib⁹ clamabãt. Crucifige crucifige eũ. Ille aũt tercio dixit. Quid enim malí fecit: nullã cãz mortis inuenio ī eo. O pilate bñ dicis: vide ne puertaris, nõ em ī pctis suis sz nris captus ẽ. Vñ dicit pphet⁹ in psona christi. Neqz iniqtas mea neqz peccatũ meũ dñe, sine iniqtate cucurri z direxi, tm g p pctis nostris capit sicut latro: et p ipo latro dimittit, z ipe cũ latrõib⁹ crucifigit. ℟ Dic sta z pteplare maximaz pfusiõem dñi tui q creauit celũ z terram z oia q ī eis sũt, q pter nram salutẽ venit in hũc mũdũ: nõ deserẽs qõ ab eterno fuit: sed assumẽs qõ nõ erat. z tñ peior iudicat qz pessim⁹ latronũ. Immo cogita ī corde qz nõ fuit nec est nec erit tã magn⁹ siue tã malus latro ī vniuerso mũdo qn ipsuz poti⁹ pelegissent qz christũ dñm. cũ tñ ipe eis missus z pmissus pncipalr fuit, eos filios z gẽtiles canes noiauit dicẽs. Nõ ẽ bonũ sumere panẽ filioz et dare canibus ad mãducãdũ. Sed filij sui sũt sibi facti canes z inimici: sic pdixit pphet⁹. Circũdederũt me canes multi: et cõcilũ malignãtiũ obsedit me. Ecce quõ ihs dñs nr pfunditur. z nos miseri supbia inflamur Nã si nõ laudamur siue honoramur, si ñ vocamur ad honores: dignitates. zc. aut puinia statim p impatiẽtiã et supbiã ī odium primoz deiicimur, nõ cõsiderãdo qz dñs p nobis sustinuit pfusionẽ vt nos exaltaret ad gliaz. Dixerit ei eũ ee samaritanũ, demoniũ hic, publicanoz z pctoz amicũ. Hoc vltimũ vtiqz vex fuit: qz pp pcc, catores mortẽ suscepit. Nõ at fuit amic⁹ malicie siue pcti sz amic⁹ hois pctoris vt ad ipm p pniam pueniret. Sz d, qd p B itelligere dẽm⁹ qz barrabã latronẽ pelegerũt. Rñr qz barrabas latro significat antixpm quẽ synagoga, p vero messia recipiet Et nõ mirz qz iudei postulabãt p saluatore latronẽ, qz ipi peruerũt tale mun⁹ sibi dari q̃les ipi intrinsec⁹ z extrinsec⁹ fuerit. Pilat⁹ g adiudicauit fieri petitõez ipoz z dimisit illis barrabã quẽ petebãt, xpm aut dñm refuauit: volẽs adhuc plres causas attẽptare cũ iudeis si possz ipm ī vita cõseruare. Dicat g qlibz hõ ī corde suo, O dñe iesu xpe q̃nto amore ardebas ad redẽptõnẽ nraz qz passus es vilissimũ latronẽ meliorẽ te reputare z ab oib⁹ vt latro reputari, qd tibi retribuã nihil nisi me, sz vt mentibi offerre possim viuifica me z sana aiaz meã. Hec de pmis, seqr ō tercijs. ℣ Pro tercijs q sint nob⁹ meditãda. Pro bora tercia nũc videã⁹ z diligẽt meditemur q̃stã caritatẽ xps dñs nob⁹ oñdit ab hora tercia diei vsqz ad horã. vj. sustinẽdo durissimas pẽas z pfusiões. vñ qlibz fidel' ī corde suo cogitare dz qlit ia audit p oẽs plateas ihrlm qz dñs nr ihs xps capt⁹ tenet⁹, missus ad herodẽ z rduct⁹ ī alba veste, et ia ad mortẽ suã festinãt. Barrabas aũt latro mal⁹ iocũ dabat ō libatõe sua z dicere potat. Ego pp petitões iudeoz libat⁹ sũ a turpissima morte quã bñ meruissem pp mag mala q feci, z iudei petierũt p me crucifigi iesũ ī quẽ valde ōscuiũt. Si g iesus pla mala fecit qz ego tũc vtiqz ẽ valde malus hõ. Circa hãc g horã tercia dẽm⁹ duo te q̃uoz meditari siue ī corde ptractare videlicz amarissimã xpi dñi flagellatõz, atrocissimã ei⁹ corõatõz: qlit pilat⁹ iesũ flagellatũ z corõatũ duxit foras ad iudeos i veste purpurea z rduxit ī ptoriũ iterrogãdo vñ es tu z nil sibi rñdit, qlit diabol⁹ triplr nitebat ipedire passiõz iesu ℣ Circa pmũ hõ dz mest⁹ z tristr cogitare quõ dñs fuit cũ pilato ī ptorio, z iudei foris stãt ipatiẽter expectãtes qñ pilatus velit sedere pro tribunali ad dãdã crudelissimã sententiã mortis sup dominũ iesuz. Dz pilatus viceuersa cogitabat quõ adhuc possz libare

sanguinē innocētē ō manib⁹ pessimoꝝ iu deoꝝ, ⁊ potuit sic cogitare ītra se, Corrigā illū flagell' ⁊ virgis, ⁊ tūc iudei videtes vulnera ei⁹ ⁊ sanguinē fortassis miserebūt ei ⁊ dimittēt indignatōez suā. Iussit g̃ dñz a mīstris nudū ligari ad statuā grandem ⁊ eū flagellari cū nodatis flagellis ⁊ atrocissimis ῥgis satis amarissime, Ligat⁹ est igit innocēs iesus ad colūnā rubei colorꝝ tendētis ad nigredinē, Cui⁹ maioꝝ ps ē i eccl'ia mōtis syon ⁊ vsq; hodie apparēt in ea vestigia dñici cruoris: vt dic̄ Beda sup Lucā. Et dic̄ glo. q; hec statua erat tam spissa q; manib⁹ ⁊ brachijs cingi nō possz Ipi ῥo cū chordis brachia eius extēderūt Que pilat⁹ a q̃ttuoꝝ militib⁹ sibīnuicem succedētib⁹ cū virgis nodatis iū cisq; manis inhumanit verberauerūt, tā in pte anteriori corpis q̃z posteriori. Et illud sctissimū corpus ac pect⁹ dei sic flagell' secuerūt q; cutis illa tenerrima nodis flagellorū cū carne ⁊ sanguīe adherez, sic q; a plāta pedis vsq; ad ῥticē capitis nō erat i eo sanitas. Et vt dic̄ Bonauē, sup addit vulnus sup vulnus, liuoꝝ sup liuorē. fractura sup fracturā, reiterat ⁊ spissat q̃usq; tā toꝝ ib⁹ q̃z spectatoꝝib⁹ fatigat, solui iubet. Et q̃uis vt sup audistis cuidā deuote p̄sone reuelatū sit q; xp̄s q̃nq;milia q̃drīgenta septuagintaq̃nq; vulnera suscepit. vt ptz supra sermōe. xxxiij, credendū ē ea tñ multiformit fuisse multiplicata ⁊ nouis ictib⁹ īgemiata. Quia si vt p̄cipit Deu tero. xxv. ꝑro mēsura pcti erit ⁊ plagaruz modus, dūtaxat vt q̃dragenariū numez nō excedāt. Christ⁹ q̃ p innumerabilib⁹ peccatis flagella suscepit īnūerabilia vulnera parifōmit acceptasse credit, qđ innuitur Esa. j. A plāta pedis vsq; ad ῥticē nō ē i eo sanitas. De q̃ dicit Gre. nazāzenus, Caro xp̄i flagellata post liuoꝝes sanguinē ex oī pte scaturiebat, q̃ etiā sub pedib⁹ iesu et colūna ipa atq; flagella madefiebāt. Et pie credendū ē vt dicit q̃daz doctoꝝ q; post flagellatōez cū soluissent eū a colūna p̄ nimia debilitate ⁊ dolorīs imēsitate in terrā decidit sanguīe suo pirrigatā dñs noster iesus christ⁹ ⁊ nec sic saturati, sz ⁊ in terra iacentē pcusserūt alicq; plagis. De hac flagellatōe dicit Vincēti⁹ martyr q; ita mirabilit flagellabatur q; a plāta pedis vsq; ad ῥticē nō remanebat illesū in suo bñdicto corpe aliq̃ mēbruz nisi sola lingua q̃ p peccatoꝝib⁹ ⁊ latrōe i cruce oraret atq; testamētū faceret, ⁊ q; milites flagellātes erāt q̃ttuoꝝ. Alij volūt q; fuerūt sex, quoꝝ ꝑmi duo fm Dieronym, i glo. virgas ō spinis et vepribus acutissimis habuerūt ꝑfectas q̃bus cutē aperuerūt, Alis ῥo fatigatis alij duo flagella habuerūt in quoꝝ sūmitate erāt nodi aculeis acutissimis trāsfixi carnē sanctā scindētes. Alij autē duo habuerūt cathenas habētes vncos i sūmitatib⁹: et q̃si carnē extraxerunt. Unde Eusebi⁹ ⁊ Chryso. sup illo verbo Disciplina pacis nr̄e sup eū dicit, q; illa disciplīa fuit triplex, Dura: qz ῥgis ⁊ spinis Durior: qz flagell' nodatis, Durissima: qz cathenis ferreis christ⁹ fuit cesus, Unde fm medicos in hūano corpe sunt, cclxxvj ossa, Ita christ⁹ fuit flagellat⁹ q; q̃libet os recepit triplicē ictū vnū de ῥgis alium de flagell', terciū ō cathenis, Solut⁹ igit christ⁹ ꝺcidit i terrā vt. s. Hec Vincēti⁹.

¶ Ibi ē cuilibz stādū ⁊ pausandū. ⁊ sic meditādū hāc flagellatōez, ac si videz iesū añ se ad colūnā ligatū pcuti ῥgis ⁊ flagellari vt. s. q̃ntas tūc penas amātissim⁹ iesus p nobis sustinuit. Cōsidera g̃ i corde tuo quō rex gl'ie vulnerat, ꝑt pcta nostra i dorso, in lateribz, i pectore añ retro plagis quodāmodo īnumerabilib⁹ fm illud ps. Sup dorsum meū fabricauerūt pctōres vicz virgis et flagellis atrocissimis plōgauerūt iniq̃tatē suā, q; sanguis deitate plenus defluit sup terrā in maximū peccatū coꝝ, q; vt dicit ꝓpheta, Sine cā flagellis ceciderūt me. Un Bernū. O pr̄ celestis videbas vnigenitū tuū tibi coeq̃lē ad colūnā ligatū tanq̃ latronē ⁊ flagellatū vt homicidā: ⁊ quō te ꝓtinere potuisti cū illi īmites ⁊ īmisericordes circūsteterūt filiū tuū agnū māsuetissimū ⁊ tā durz plagis ⁊ flagellis eius carnē castissimā ⁊ nobilissimā dilacerauerūt, q̃ tāto fuit sensibilioꝝ q̃nto fuit nobilioꝝ ⁊ clarioꝝ, qz ex purissimis sanguīb⁹ ῥgis marie formata. O q̃z copiose ipis flagell' sanguis sacri corpis ihesu: cū ⁊ colūna in q̃ fili⁹ tu⁹ ligat⁹ fuit sanguīe cōspsa fuit, sicut ⁊ adhuc rubra ꝑuat vestigia: sicut dicit Beda sup Lucam īmo et sanguis ꝑfluxit, copiose. Et quid

virgis de spinis et vepribus

flagella

cathenas

attende quā fortiter requirat impassibilis diuina potentia sanctificatio nē ab exterioribz incipiēs vsq; ad interiora medullarū et ossium verbera enim flagellatorū nō solū in cōte exteriori, sed et p carnē vsq; ad medullā ossiū et affectus eius spiritus cōfixa sunt sic vt infirmatūs et tristatūs sit corpore et aīa vsq; ad mortem Si enim in Gorie ꝑcula cogitatio humiū flagellatorū ad mortē vsq; cōtristauerūt, quāto magis nos sub vna cogitione.

amplius nedū sāguis sz t pticle vt pie cre
dēdū ē sui corpis ipis flagell' adheserūt, et
sic dulcissimū dñz iesū tā īmanit' tractaue
rūt: tiā pcussus ī dorso. tā ī lateribz se ītur
nādo: nūc ī collo t scapul', nūc ī pedibz et
femoribz zc. vt sic ex sīa pphetica in toto
ei⁹ corpe nulla sentiret sanitas a plāta pe
dis vsqz ad pticz capitis. Hic cogita qd
tunc fecerit virgo benedicta Jesu mater,
que (vt a multis deuotis doctoribus pie
creditur) tunc presens fuit, et pcussiones
pgarum t flagellorum zc. audiuit t pisil'
flagellātiū man⁹ cū pgis et flagell' eleua
tas vidit, nā loc⁹ ille flagellatōis nō fuit ī
ptorio sz extra, vbi ad B erat statua aliq̄l'
ī alto posita, sic et nūc fit ī mediastio siue
collisterio, q̄stū tūc doluit btā pgo: qualit'
vulneratū ē cor ei⁹. Uñ dic̄ q̄dā doc. no
tabil' O q̄z lamētabile spectaculū erat istō
ocul' dolorosissime mrīs. Legit' em̄ ī lib', ce
lestiū reuelationū q btā pgo ad pmū ictū
flagelli cecidit q̄si mortua, cūq̄z paululū re
supsisset spm̄ vidit pgineā carnē filij tam
crudelit' plagz vulnerari q loc⁹ vbi pedes
filij sui stabāt tot⁹ sāguie defluēte repleret
Incessus etiā su⁹ post flagellatōz ex vesti
gijs sanguinolētus cogīsceret. Hic exclā
mat Bonauē, dicēs, O tu hō pdite totius
pfusiōis ptritōisq̄z hui⁹ exist̄s cā quō nō
ī fletū prūpis. Ecce īnocētissim⁹ agn⁹ vt te
a sīa iusta dānatōis eripet iiusto elegit p
te iudicio pdēnari: q̄ ñ rapuit p tpe soluēs
Et tu aīa mea nequz t impia: nec deuotōis
exoluis gratitudinē: nec passiōis repen
dis affectū. Quid dicturi sūt ī voluptati
bus carnis viuētes: mollibz vestimētis et
lectz siue tegumibz psueti hec cogitare no
lūt. O vtinā timerēt eius futurā de ppinq̄
īminentē dānatōnē zc. Hec ō flagellatōe.
O Scdo cōsiderare debem⁹ eius atro
cissimā coronatōz. Cū em̄ milites iniq̄tatz
soluissent iesū ō colūna et vt dictū ē illum
flagellassent a loco flagellatōis introduxe
rūt eū ī atriū ptorij cōuocātes totā cohor
tē. Dā dū ipm flagellātes ī viribz suis si
milit' ī flagell' et virgis ōfecissēt sumētes ip
su de statua cecidit vt, s. Et surgens stetit
nud⁹ t dilacerat⁹ corā eis, nec adhuc sūt
miserti illi⁹. sz ex malicia cordis eoz dolo
rē dolori volebāt supaddere t pfusiōz, nā
qz ī flagellatōe fortassis capiti pepcerunt.
ne g caput sine afflictōe ptās irz cogitabāt
etiā quō caput vulnerarēt, t adhuc maio
res pfusiōes t ptūelias sibi inferrēt: vnō
tūc nō sua vestimēta sz antiquā purpuraz
t asperā ī signū regie malestatz acceperūt
et ipm illa induūt, nō sibi ad decorē sz ad
pfusiōez t subsannatōz: qz dixit se eē regē
Johes t Mar. dicūt vestē purpureā, sed
Mathe⁹ dic̄ clamidē coccineā, t redit in
idē, qz vtraqz ē rubea t eiusdē matie, et est
vestis regal'. In illa illusiōe coronationis
septē fecerūt p ordinē, prio veste regali vt
dictū ē eū induūt. Scdo miserūt eū sede
re sup cathedrā regalē irrisorie vt seqnia
mala ī eo possent tāto meli⁹ exercere, quia
erat hō magne state. Tercio plectentes
coronā ō iūcis ac spinis marinis, q̄z acu
lei sūt acuti: duri: et valde penetratiui, po
suerūt sup caput ei⁹ p dyademate regali:
totū caput coopiente pter faciē, t B nō so
lū ad pfusionē t derisionē ipius: sz matie
ad penalitatē t vulneratōez capitis eius,
ita vt sanguis ei⁹ ex capite extract⁹ frōtez
genas t collū circūq̄qz pfūderet. Quarto
pferūt sibi arundinē ī manu sua p sceptro
Quīto flectētes genua corā ipo irrisorie
ipm salutāt dicētes. Aue rex iudeoz, q̄si di
cerēt, Voluisti regnare sup nos sz nō po
tuisti, t mltas alias irreuerētias sibi exhi
bēdo, nasū incuruādo, līguas eoz extēdē
tes ipm subsannādo, t sic ō alijs. Sexto
surgētes a tali genuflexiōe t subsānatōne
spuerūt ī faciē ei⁹ tāq̄z ī otēptibilē t vilem
psonam dātes sibi alapas tāq̄z fatuo, t sic
addebāt penā pene t pfusiōez pfusiōi. et
q̄cq̄d mali ac penalitatz malicia eoz excō
gitare poterat totū ei ipēderūt vt implere
tur scptura q̄ dicit Sapie, ij. Cōtūelijs t
penis interrogemus eum: et probem⁹ pa
tientiam eius t virtutem. Propter quod
ecclesia pro ipsis orando nō flectit genua
sicut pro paganis et pro alijs, eo q ipi ge
nua flectentes derisērūt eum. Septimo
omni furia siue furibunde reacipientes
arundinem de manu sua: cuz ea caput ei⁹
sanctissimū crudeliter feriunt spineā coro
nam in caput eius fortiter imprimentes:
sine omni pietate et misericordia, sic q ex
vna parte facie fluxit sanguis: et ex alte
ra saliua. Caput autem eius arundine p
cusserunt vt spine capiti fortius infigerēt

Sunt enī ibi arūdines magne ⁊ grosse sic baculi, ⁊ sic oportet dici q̄ ꝓmo coronā solū posuerūt sup caput eius: sz ñ impresserūt: sed i fine vt iā dixi. Et ℔ nō soluz fecerunt ad eū ledendū: sz etiā ad irridēdū ⁊ illudendū. Nā viles psone solēt pcuti bacul' sicut bestie, qsi dicerēt. O tu vilis ⁊ miser hō. qd te facis regē. Vñ Aug. Ecce p impio pietas flagellat, p stulto sapia illudit, p mēdace veritas necat. De hac coronatōne dicit Vincen. martyr vbi sup in q̄dā ser. Et plectentes coronā de spinis marinis q̄ acutiores ⁊ longiores spinas hūt ceteris spinis ⁊ capiti ei⁹ imposuerūt, q̄ eū in capite in septuaginta duob⁹ locis crudeliter vulnerauit. Nā erat ad modum pilei, ita q̄ vndiq̄z caput tegeret ⁊ tāgeret, ita q̄ aculei ossa penetrarent. Isti iunci ꝛm Isido. ab intra fuerūt concaui: sugētes ad se sanguinē xpi. Ita et dicit Bernū. q̄ corona pforauit testaz cerebri ita vt pforaret caput vsq̄z ad cerebrum. Hec est Bernū q̄ dī. Os nō cōminuetis ex eo, q̄z os capitis nō fuit cōminutū, licet fuerit pforatū. Scribit etiā q̄daz notabil' doctor in q̄dā ꝛmone de passiōe. q̄ coronā lignis ⁊ lapidibz capiti impresserūt, ita vt sanguis de capite fluens frontē: genas ⁊ collū pfunderet, ita abunde q̄ riuuli p gyrū defluentes pene sibi visum ⁊ auditui obruerent. Ex his patēt septē p ordinē in coronatione facta sup exp̄ssa. Prio veste purpurea eū induerūt. Scdo sup cathedrā regalē eū sedere fecerūt. Tercio coronā de spinis capiti ipposuerūt. Quarto arūdinem in mānu p sceptro dederūt. Quinto genua flectentes eū irrisorie salutauerūt. Sexto i facie eius spuerūt. Septio arundinē sibi de manu recipiētes coronā capiti impresserūt. Ecce fidel' aīa quō sponsus tu⁹ coronatus incedit nō auro: nō gēmis: sz crudelibz spinis. Contēplare g̃ illum i diademate suo q̄ coronauit eū ipia mr̄ sua synagoga. vide q̄liter rex tu⁹ est būiliat⁹, et tu cū sis cinis et puluis superbis. Ora g̃ xp̄m vt p cōpassiōnēz dolorē sibi tanq̄z mēbz suo capiti possis incorpari: ⁊ tandē secū regnare. P

Dic est dubiū an xp̄s i flagellatōe ⁊ coronatione ⁊ cruc̄ affixione vere doluit: et videt q̄ nō, ꝓpter dulcedinē ꝓtēplationis. ꝓpter quā multi scī dolores nō senserūt in penis sibi illatis. Itē moyses ieiunauit quadraginta diebz ⁊ q̄draginta noctibz sine aliqua corpis lesione ꝓpter ꝓtinuā ꝓtēplationē. Sed cū nullus fuerit ita pfect⁹ in ꝓtēplatione sicut xp̄s, g̃ nec xp̄s dolere debuit neq̄z potuit. Ad hāc q̄stionē rñdent doctores q̄ xp̄s vere doluit vt testat scriptura p phetaz. Vñ in ps. in psona xp̄i dī. Afflict⁹ sum ⁊ būiliat⁹ sum nimis, ⁊ itez. Ego sum paup ⁊ dolens. ⁊ itez. Sup dolorē vulnerū meoz addiderūt. Hz de scīs dicūt doctores q̄ ī tormētis ꝑe doluerūt: sz tāta erat ꝓstātia mentis i eis: ⁊ ardor caritatis ad xp̄m q̄ p nihilo hmōi dolores arbitrati sūt. Hz de moyse dicūt doc. q̄ ⁊ si dulcedo ꝓtēplationis q̄dā mō ipm reficeret. tñ q̄ tāto tpe ieiunauerit sine sui lesiōe ℔ fuit p spūale beneficiū ⁊ diuinū miracl'm. ⁊ illud ñ hz locū in ꝓposito, q̄z xp̄s in passiōe sua nō exercuit oia miracla potētie q̄ ad se: sz poti⁹ vsus est armis patie. Et dico notanter q̄ ad se, q̄a in captiuitate sua ꝑtute diuia iudeos ꝑbo ꝓstrauit, auriculā malchi sanauit: ⁊ i cruce pendens solē ⁊ lunā obscurauit, terrā tremere fecit, sepulchra aperuit, petras scidit velū tēpli diuisit, longinū lat⁹ ei⁹ pforantē cecū illumiauit, ⁊ sic de alijs. Q Tercio ꝓsiderare debem⁹ quō iā flagellatuz et coronatū pilat⁹ eū duxit foras ad iudeos, q̄ noluerūt ꝓtorū gētil' ⁊ hoīs i circūcisi intrare ne ꝓtamiarent' clamās coram oīb⁹ voce magna ⁊ dī. Ecce hō. q. d. Cōsiderate ⁊ inspicite eū diligēter si est sillis alicui hoī, ecce totus exanguis ⁊ crucīat⁹ est, et ñ est ps i toto ei⁹ corpe q̄ nō sit liuida et plena dolore. Dic attēde cū q̄nto dolore ⁊ tristicia vidit eū sic coronatū dilectissima mr̄ sua maria. O quātū sibi est cōpassa ⁊ oīs q̄ a galilea cū secuti erāt xc̄. Itez ecce hō. q. d. vos iudei videte caput pforatū, facie ꝓsputā ⁊ totū corp⁹ ei⁹ laniatū, ⁊ iō cōpatimini sibi, q̄z hō est et frater vr̄. nō canis aut bestia. Si g̃ aliq̄d fecit ꝛ legē vr̄am vl' aliunde excessit satis eū puniui, sitis ꝓtēti: et nolite sitire sanguinē morte idignū. Hz ꝓsidera q̄d poterat iesus dicere: dicēte pilato Ecce hō. dicere potuit illud ps. q̄ō i ei⁹ psona dicit, ꝓpheta. Ego sum vermis et nō hō: ob ꝓbriū hoīm et abiectio plebis. vtiq̄z xc̄. Ecce pilatus int⁹ exist̄es in ptorio dicit. Innocēs sum ego a sanguine hui⁹, ac si dicerz iudeis. Vos foris stātes nō vultis ꝓtamiari. et tñ

dicit. Tolle tolle:crucifige eū. Vñ Chrys. O ipia cecitas iudeoꝝ ptamiari timēt alie no habitaculo:z sanguinē innocētis hois fundere nō verēt. Siles sunt adhuc illi q̄ faciētes sibi ꝓsciētias ō q̄busdā leuibꝫ.grauiora incidere ñ formidāt. Hec ille. Jesus g̃ exiuit cū pilato de ptorio plenus obꝓbrio.licet eī pilat⁹ ꝫ fecerit cā liberādi eum. tñ int oēs alias illusiones hec videt maiores q̄ inimici sui talia ludibria i eo ꝓspexerūt: de q̄ nō paꝝ gaudiū habuerūt:nec ptēti videntes dñm talit cruentatū:ꝓfusuꝫ et pcussum:sed horribilibꝫ vocibꝫ oēs clamauerūt Tolle tolle:crucifige eū. Voluerūt eī obtinere p clamorē q̄ nō poterant obtinere p rōnē,vt impleret scriptura dī. Morte turpissima ꝓdēnem⁹ eū. Sap.ij.q̄si dicerent. nō sumus ptenti de oibꝫ penis interim q̄ viuit:sed moriat turpissima morte. Ex ꝫ pilatus aduersus iudeos iratus dixit. Accipite eū vos:z crucifigite,ꝫ dixit indignant z irrisorie.qz nō habebāt ptātē iudicādi aliquē ad mortē. Et iō iudei clamabāt. Nob nō licet interficere quēq̄,volebāt enī pctā sua in iudicē refundere.ac si deus falli possit. Ecce ex illo ptz q̄ pilatus minus peccauit q̄ iudei,qz instituit q̄ntū potuit,p ei⁹ liberatiōe,vt supꝫ audistꝭ,sed tñ a pctō ñ excusat.qz innocentē horribilit tractari fecit plagis:spinis:sputꝭ zc.z finalr timore humano victus:eū morte dānauit. iudei aūt nll'a misctia moti clamauerūt. Tolle tolle crucifige eū,vt sic linguis eoꝝ ꝫpleret hora tercia:qō milites i facto postea oñdert hora sexta,z sic intelligit qō dicit Marc⁹ hora tercia ipm crucifixū esse.s.linguis iudeorum. Cū g̃ pilat⁹ mltuꝫ instaret circa iudeos p ei⁹ liberatōe.dixerūt iudei Nos legē hēm⁹:z fm legē dz mori,qz filiū dī se fec,qz leui.xxiij,ꝑcipit q̄ blasphem⁹ occidat.sz xps dixit ꝓpitatē nō blasphēiaz,qz erat filius dī zc. Ibi miꝝ apparet q̄ iudei dixert,nob nō licet iterficere quēq̄,z tñ postea stephanū lapidauerūt. Act.vij.z Jacobū miorez ꝑcipitādo de summo templi,z sic de alijs. Dicit Aug.nō licet interficere quenq̄,s.in die festo. Chrys.nō licet zc.sz p crimē lese maiestatis qō christo ponebāt. Ecce vos pessimi iudei.pilatus nō hz legē sz est gentilis:z abhorret qō vos petitꝭ. nō vtiq̄ lex docet fundere sanguinē innocentē:sz ꝓhibet. O vos ceci,lex via de q̄ gl'iamini damnabit vos tāq̄ mānifestos trāsgressores zc.

R Postea pilat⁹ reduxit eū in ptoriuꝫ interrogans eū,vñ es tu:Cum ei pilat⁹ audiuit qz filiū dei se fecit:magis timuit,z cepit cogitare intra se, quid audio:ꝙ pus dicebāt mihi,qz dicit se esse regē,nunc dicit qz dicit se esse filiū dei,z p ꝫ me reddūt magis timidū,qz vtiq̄ facta z miracla sua nō discrepant a deitate,naz nullus impator aut deoꝝ nr̄oꝝ fecit aut facere potuit q̄ ipse fecit,z ideo voluit de ꝫ certificari ne maius malū faceret ipm interficiēdo,ꝓpter qō pilatus eū duxit ad ptorium:qō erat i domo sua vt magꝭ pacifice cum examinaret extra tumultū iudeoꝝ. Et interrogauit eū,vnde es tu:Jesus aūt nullū rñsum dedit ei,naz pluries legit interrogat⁹ z tacuisse. Primo cora pontifice caypha.cū a falsis testibus accusaret. Secō cora pside:cū a pontificibus accusaret. Tercio cora herode:cū multis sermonibꝫ interrogat⁹. Quarto coram pilato de ei⁹ origine inqrente. Cū aūt non rñderet:dixit pilat⁹. Mihi nō rñdes,nescis qz ptātem habeo crucifigere te:et dimittere te. Cui dñs,nō hzes ptātem i me nisi nō bi datū esset desup.qz oīs ptās a deo est,et sequit.ꝓterea q̄ me tibi tradidit maior pec catū hz,vt ptz ex dictis.qz iudei sibi cū tradiderūt p inuidiā.ipe vero eū morti tradidit ex timore quē sibi iudei incusserāt. Hic nota q̄ dñs pilatum tria docuit. Primo q̄ re sit incarnatus vicz vt testimoniū phibe ret veritati. Secō q̄ omis ptās a deo est. Tercio q̄ licet ei⁹ pctm̄ sit magnū:tñ iudeorum multo maius,p ꝫ eum ꝓuocans ad pniam.qz paratus fuit eū recipe ad pniaz si voluisset. Q Instruēs nos p ꝫ q̄ malis sit declarāda via veritatꝭ. Si vero impij viā veritatꝭ despexerint artꝭ dānabunt,vñ ob ꝫ pilatus ꝓpria mānu vitā suā resecauit.eo q̄ agnitā veritatez adimplere recusauit. Aliqui tñ saluāt pilatū:z dicunt illū pniam postea egisse,vtrūq̄ tñ non est certū ex scripturis canonicis. Scribit tamē Vincen.in speclo historiali libro.viij.ca. cxxiij.quō pilatus scribit tyberio de morte christi,et quō multa fecerit miracula,z iuꝝ dei p inuidiā cum tradiderunt, z q̄ postea surrexerit a mortuis zc. Et seqnti capitulo scribit de exilio z morte pilati,quō a iudeis

accusatus in exilium missus: sciṗm occidit.

¶ Quarto ꝓsiderare debem⁹ malicia diaboli ꝑ quã nitebat impedire passionẽ xpi ꝑ tres fistulas. vicz pilatũ: iudam et vxorẽ pilati. Hã ex maxia patiẽtia xpi supexpressa ꝛ scriptura ꝛ im pletõe sathan plus dñm cognouit ꝛ timuit esse deũ incarnatũ in ꝓphetis ꝓmissum q̃ ex omib⁹ miraculis q̃ opatus erat, cogitauit ei diabol⁹, nullus hõ ꝑt hẽ tantã caritatẽ ꝛ patiẽtiã nisi sit deus. Insup vidit aias sctõꝝ patꝝ i limbo exultantes ꝛ se inuicẽ i gaudio excitãtes, ex q̃ intellexit q̃ ꝑ eius mortẽ ifernus spoliarek: ꝛ sic sua ptãte priuarek. Jõ demon q̃ prius iudeos instigauerat ad eũ ꝓfundẽdũ ꝛ occidẽdũ, postea totis viribꝫ laborabat ꝑ infinitos spũs de inferno h incinde discurrẽtes int gentiles ꝛ iudeos quõ eũ a morte liberaret, ꝛ ꝑcipue ꝑ tres ꝓsonas dictas. q̃si dicerẽt demões ad inuicẽ, oẽs sim⁹ solliciti ne occidak. qꝛ putauim⁹ eũ simplicẽ hominẽ: sed decepit nos, qꝛ est hõ ꝛ deus: ꝛ vult nob recipe aias ꝛ ad celũ ꝓducere ꝛẽ. Et iõ diabolus clamauit ꝑ primã fistulã fortiter scz ꝑ pilatũ dicens. Nullã cãm mortis iuenio in hoĩe isto, innocẽs ego sum a sanguine iusti hui⁹, et pluribꝫ alijs sermõibꝫ vt in euãgelio. Pilatus ex instinctu diaboli instetit apud iudeos quõ eũ liberaret: sed nihil ꝓfecit. Jõ accessit ad scõam fistulã, s. iudam, ꝑ quã clamauit coꝝ omib⁹. Peccaui tradẽs sanguinẽ iustum, ꝛ volẽs restituere pecuniã quã recepit ꝑ traditõne dñi nihil ꝓfecit, qꝛ ipi nolentes eã recipe: deridebãt eũ dicẽtes. Quid ad nos: tu videris vtruz bñ vl' male fecer⁹, nihil ad nos. habeas tibi pecuniã tuã et dimitte nob mgr̃m tuum. Judas aũt ꝓiecit pecuniã i templũ coram iudeis vt recipent illã, sz ipsi viceuersa subsannabãt eũ: nolentes eã recipe. Judei enĩ nolebãt illos triginta argẽteos mittere in corbonã, i. in bursam siue repositoriũ in q̃ ponebank oblatões: sed emerũt agrũ figuli, qõ fuit diu añ ꝓphetatũ ꝑ Hieremiã, sed nõ in nr̃a trãslatõe. Idẽ tangit Zacharias .xi.ca. attamẽ Hiero. dicit se vidisse i libris hebreoꝝ Hieremie ꝓphe hec ꝓba euãgeliste. Videns aũt iudas q̃ eũ deridebant ex instinctu diaboli q̃ plenus erat cecidit i desperationem ꝛ se suspendit: ꝛ rupto laqueo cadens in terram crepuit medius: ꝛ effusa sunt viscera eius. Actuũ .i. diabolo ꝓcurante, vt sic iudei videtes eius turpissimã mortem cognoscerẽt q̃ male egisset. ꝛ sic iustus et innocentẽ nõ occiderent. De hꝫ dicẽ Hieronym. O iuda plus ledis dñm tu uz desperando q̃ tradendo, qꝛ tradendo peccasti i eius humanitatẽ: sed desperando directe i eius diuinitatẽ. Sed si fleuisses ꝑ peccato tuo sicut Petrus, gr̃am et veniã meruisses. Et sic patet q̃ ante xpi mortem se suspẽdit. Sed glosa sup psalmũ dicit q̃ ante resurrectionẽ xpi: sed post mortẽ xpi nõ est cura. Euangeliũ videk sonare ad hoc q̃ añ mortem xpi. De hoc iuda dicit Leo papa q̃ iudas xpm non deũ nec dei filiũ: sed tm̃ modo nostre ꝓditionis hoĩem licet innocentẽ credidit. ¶ De tercia fistula scz ỏ vxore pilati dicit Raban⁹ in sñia. Exquo diabolus nihil opari potuit ꝑ pilatum ꝛ iudã accessit ad mulierẽ sicut primũ hoĩem decepit ꝑ mulierẽ scz Euam: cui apparuit i serpente, ꝛ sic ꝑmos parentes de paradiso voluptatis eiecit, sic ꝑ mulierẽ voluit impedire ne rediret homo ad locũ vnde ipse cecidit, nõ paradisum terrestrem: sed celestem, quẽ habuisset si nõ peccasset, et nunc habiturus est ꝑ xpi passionẽ: si ei⁹ particeps fuerit. Accessit g̃ ad vxorem pilati in somnis terrendo eam ꝛ minãdo dicens, Si vir tuus occidet hũc iustũ ꝛ scm̃ hoĩem filiũ dei quem iudei ꝑ inuidiã ei tradiderunt patie mini mlta mala: ꝛ ambo deꝯcemini de regno ꝛ oñi glia vestra. Nam xps fuit ꝑsentatus pilato ꝑmo valde mane, ꝛ iõ ꝓbabile est q̃ vxor ei⁹ adhuc iacebat i lecto, quia dñe nõ solẽt ita mane surgere sicut viri sui. Mulier g̃ ꝓterrita postq̃ euigilauit: nunciauit hoc viro suo di. Nihil tibi et iusto isti mlta ei passa sũ ꝓpt eũ i somnis. Judei aũt audiẽtes vxorẽ pilati velle ipedire mortem iesu fortiter restiterũt. Ecce nunq̃d dixim⁹ tibi qꝛ magus est ꝛ arte magica vxorẽ tuaz sic decepit. Hoc audiens pilat⁹ magꝝ timuit: ꝛ iussit sibi afferri peluim cum aqua ꝛ lauit man⁹ coram oĩb⁹ dicens. Innocẽs suz a sanguine iusti hui⁹. Hoc ei fortassis tũc temꝑis fuit signũ innocẽtie. O pilate quõ potes esse innocens cũ supius dixisti te potestatẽ habere ipm crucifigere aut eum dimittere. Ecce verbis tuis ꝓpꝛijs addixisti te eterne dãnationi, ꝛ sequunt te oĩs falsi

iudices. Ideo tota aqua maris non poterat lauare pilatū: q̄n nocens esset ex triplici causa. Primo q̄ sciebat q̄ p̄ iuidiaz tradidissent eum. Secōdo q̄ dixit. nō inuenio causam mortis in eo. Tercio q̄ potestatē habebat eum dimittere, qđ tenebat facere z eum tanq̄ innocentē liberare ex officio iudicis Unde Chrys. Facile deuiat a iusticia qui in causis nō deū sed hoiem timet. Pilatus ergo solū manus nō aiam lauit. Judei autem oēs clamant, da solū sniam crucis super eū. z sit sanguis ei⁹ sup nos z sup filios nostros, ac si dicerēt. Ultio sanguinis ei⁹ veniat sup nos z sup progeniē nostrā, ex q̄ hora facti sunt serui xp̄ianoz, q̄ sanguinē xp̄i quē sup se receperūt: non possunt exoluere. Hunc ad lr̄am talis vltio venit super eos seuissime anno .xlij. post ascensiōez dñi p̄ Titū z Uespasianū p̄incipes Romanorū. Hec autē longe p̄phet̄a ante p̄dixit Ps. cviij. dicens, Scrutetur feneratoz omnē substantiā eius, i. iudaici p̄pli. Et ille feneratoz fuit Titus q̄ p̄cepit oēm substantiam iudeoz diligēter inquiri z auferri. Et sequit. nō sit illi adiutor, q̄ nullus ali⁹ populus ausus fuit iuuare p̄plm iudaicū. nec sit q̄ miserat pupillis eius, q̄ milites romani eos sine miscōia partim occiderūt, partim captiuarūt, partim venundabāt multipliciter affligentes, z q̄ manserant ex iudeis diuisi sūt p̄ diuersas partes orbis terrarum Et subdit causa illoz malo⁹ cū dicitur, p̄ eo q̄ nō est recordatus facere misericordiā, q̄ p̄plus iudaicus fecit crudelitatez maximā in p̄secutiōe saluatoris. Et sequit. Et p̄secut⁹ est hoiem inopem z mendicū, i. xp̄m de virgine natū: q̄ paupem vitaz duxit valde, z cōpunctū corde, i. afflictū mente ex iudeoz ignitudie mortificare, q̄ pilato iudicante ipm dimitti debere: noluerūt acq̄escere dicētes, Si hūc dimittis: nō es amic⁹ cesar⁹. Tot⁹ enī iste psalm⁹ De⁹ laudē meā ne tacuer⁹, est de morte xp̄i z penis iudeoz: z ipsi⁹ iude. Circa hanc ꝓboz. plationē a iudeis Sanguis ei⁹ sup nos z̄. dicit btūs Uincenn⁹ martyr vbi. s. in ser. de passione. O q̄s horrendū testamētū fecit h̄ p̄plus stultus, manet enī h̄ testamētū vsq̄ in hodiernū diē, nā in signū hui⁹ vindicte q̄n masculi iudeoz ꝑ h̄ genere q̄ sic clamabāt: nascunt: habent manū dextrā plenam sanguine capiti innixam. Ex omnibus iam dict⁹ z auditis merito debet gaudere z exultare omis xp̄ianus, eo q̄ tanta z tā patienter p̄ nobis sustinuit dñs, vere hoc nō suffeciss̄et nisi supza moduz nos dilexisset. Non gaudeam⁹ de iniq̄tate iudeoz̄ z pena christi in se: sed de nr̄a redemptiōe, qua per mortē christi deo patri sum⁹ reconciliati. Ecce quantuz nos dilexit christ⁹. Ault ergo viceuersa vt eum sup oīnia et p̄ omnibus diligam⁹. q̄ nō potest meliuz z decentius rependi nisi p̄ caritatē id qđ p̄ caritatē factum est. Quis enī nō miret̄ imo merito obstupescat: p̄siderans tam stupendā christi caritatē. q̄ vt nos saluaret z viuificaret: mori voluit. cū nos sibi debitores eramus nō ipe nobis, ipe enī fecit nos: nō ipi nos, ipe agnus est innocēs q̄ abstulit pctā mūdi. q̄ mortem nr̄am mortēdo destruxit z vitā reparauit. Recogitet g̃ q̄libz hodie deo deuotus vt saltē p̄ vnā guttulā lachryma⁹ rum suarum per cōpassionē impētet deo gratitudinis beneficium z̄c. vt per hoc fructum sue amarissime passionis consequatur. Amen.

Sermo XXXVII.

O Vos oēs q̄ transit⁹ p̄ vīā, attendite z videte si est dolor sicut dolor meus, Trenoz. j. Audistis in p̄cedēti ꝑmone que passus sit xp̄s dñs circa horā p̄maz dici, et p̄seq̄nter circa horā terciā in flagellatiōe et coronatōe z obprobriis mult⁹: z cū ist⁹ marie cōpassionē. Hūc cōseq̄nter meditemur caritatē quā xp̄s dñs nob⁹ exhibuit ab hora sexta vsq̄ ad nonam: z p̄seq̄nter vsq̄ ad mortē. Pro gr̄a p̄ nr̄ z Aue maria.

O vos oēs z̄. Debem⁹ ergo p̄ hora sexta cogitare lacrimosis oculis quō dñs nr̄ adhuc est cū pilato in p̄torio et iudei foris impatient̄ expectāt sup sniaz crudelissimā z forte mittūt ad pilatū: rogātes eū vt finez daret q̄n meridies appropinquaret. Circa hanc horā sextā plura meditari debemus cū deuotōne christo cōpatiendo vlq̄ sex. p̄ ordinē. Primo exuitionē purpure: z indutionē vestimentoz̄ suoz̄: z postea sessionē pilati p̄ tribunali crudelissimā dant⁹ sniaz sup dñm iesum. Secōdo cruc⁹ in hūeris suis portationē z fletū filiaz̄ hierlm. Tercio

quō ab hora q̄ de nocte capt⁹ erat vsq; ad horā sextaz siue crucifixiōis fuit in cōtinuo bello magnis doloribꝫ tormētis. Quarto quō in loco caluarie totalit denudat & pla eius mr̄ peplū porrexerit. Quinto cōfixio nē ad crucē & erectionē eius: & diuisionē ve stimentoꝝ ei⁹ & tituli supscriptionē. Sexto triplicē illusionē & subsannationē sibi factā Et q̄d inter hec oīa fecerit maria mr̄ eius.

Circa primū ꝓtēplari debem⁹ quō iam pi latus q̄rta vice egredit de pretorio ad iude os: et q̄rebat adhuc dimittere eū. Licz euā gelisteverba subticent q̄bꝫ hoc fecit, Judei vero intelligētes q; p totū laborabat eum dimittere: indignati sunt sup pilatū: & cum clamore valido ei mināt̄s sup cesarē dixe runt, Si hūc dimittis nō es amic⁹ cesar̄, q; oīs q̄ dicit se esse regē ꝓtradicit cesari. Ecce pilat⁹ nouit dñm esse iustū: & iudeos p inuidiā opari. & tñ plus timuit cesarem & regnū tempale pdere p accusationē iudeo rū corā cesare q̄s deuz. O deus q̄t sunt bo die officiales & familiares principū & alio rū dñoꝝ q̄ cognoscūt mandata dñoꝝ esse iniusta & ꝓtra deū: et tñ exequunt ea ne pri uent officijs aut seruitijs suis, certe tales nō excusant: sicut nec pilat⁹ excusatus fuit: sed cū pilato si nō penituerint & satisfecerit eternal̄ punient. nā tales obligant ad om nē satisfactionē sic coꝝ dñi q̄s diu nō satisfe cerint, imo q̄ui⁹ q̄s pilat⁹, si nō penituerint eternalit cruciabunt, q; illi sūt nūc fideles & xp̄iani boni dici volūt. pilat⁹ autē gentil erat, sed videāt quō peniteāt cū raro satisfi at iesus. Et sic pilat⁹ ingressus iter. iussit do minū exui veste purpurea in q̄ fuit derisus in coronatione &, & indui vestimētis suis. De hac vestimētoꝝ exuitiōe & induitiōe di cit b̄tus Vincēt⁹ vbi sup̄, exuerūt eū pur pura & induerūt eū vestimēt̄ suis vt magꝭ esset agnoscibil ad mortē vadēs: & p h̄ am pli⁹ subsannaret, & tūc pculdubio xp̄s ha buit nouā & maiam passionez, q̄m vestis purpure adhesit vulneribꝫ fortit. infixa est ictibꝫ flagellorum q̄ absq; maxis doloribus euelli nō poterat, & maxie q̄n illa veste spo liat⁹ fuit renouata fuerūt omia vulnera, et hec durior fuit pena q̄s flagellatio aut coro natio, qđ q̄libet ꝑsiderare p̄t ex h̄, q; tūc ce pit nouus sanguis ebullire: & totū corpus roseo cruore pfundi &. Postea pilat⁹ edu xit dñm de pretorio in ꝓpria veste & sedit p tribunali, & statuit dñm corā se & inimicꝭ su is scz principibꝫ sacerdotū & oīm ꝓpl̄o, sic & incepit iudiciū dñi clamans corā iudeis et dicens. Ecce rex vester, q. d. mirū est q; hūc hoīem abiectū & flagellatū dicitis sibi vel le vsurpare regnū vestrū. At illi, Tolle tol le: crucifige euz. O pilate q̄t adhuc habes hoc ie imitatores q̄ ꝓpter breue dignitatez: honorē: ptātē: delectationē aut timorē ma le iudicāt, & sic eterna poti⁹ priuari volunt beatitudie q̄s talibꝫ hic q̄si ad momētū ca rere. Pilatus igit ad clamorē iudeoꝝ dixit Regē vr̄m crucifigaz, h̄ dixit hyronice eis insultādo, q. d, erubescere deberet, q; hunc illusum & miserrimuz hoīem formidat̄ esse regē. Rnderūt iudei dicētes, Regē nō ha bem⁹ nisi cesarē, & in h̄ pessime iudei men tiebant. nā ipimet ifo rmauerūt herodē in terrogantes eos de xp̄o rege vbi nasceret. quē magi stella p̄cūte q̄rebāt dicētes, i beth leem iuda. Judei ei bñ sciuerūt ex scꝑturꝭ, q; saluator erat eis ꝓmissus et vētur⁹. Hz q; dñs hūilit venit & pauptatē ꝓbo et ope docuit, ió spreuerūt ipm, & antixp̄m supbi entē recipiēt. B Omibꝫ g̃ illis pactis pilat⁹ sedit p tribunali in loco q̄ ōr lithostra tus. i. structura lapidū. q; ille loc⁹ fuit paui mentat⁹ varijs lapidibꝫ, sz hebraice dr̄ Ba barba, i. collis alta. Vñ Beda dicit, Loc⁹ ille sublimis erat & eminēs: sicut iudices so lent in sublimi sedere vt videant & audian tur, & ille loc⁹ erat añ domū pilati, in eodez loco pilat⁹ dedit crudelissimā sn̄iam mor tis sup dñm ih̄m. Que añt fuerūt ꝓba illi⁹ sn̄ie euāgelista nō ponit. potuerūt tñ eē ta lia vl̄ silia ꝓba. Ego do bodie sn̄iam mort̄ sup iesum q̄ dr̄ xp̄s regē iudeoꝝ vt ducat extra ciuitatē et crucifigat. ego vero inno cens volo esse a sanguie eius. Lactantius añt li. iiij. diuiñ. instit. ca. viij. dicit q; pon cius pilat⁹ vict⁹ est clamorib⁹ iudeoꝝ & be rodis instigatōe metuēt̄ ne ō regno pelle ret, nec tñ ipe sn̄iam ptulit: sz tradidit eū iu deis vt ipi de illo fm legē suā iudicarēt. Et sat̄ ꝓcordat dictū Lactātij euāgelist̄. Nul lus ei euāgelista ꝓ. dic q; pilat⁹ ptulit sn̄iaz mort̄ i ih̄m. Vñ Mathe⁹ dic, tūc dimisit ill barraban. ih̄m āt flagellatū tradidit eis vt crucifigeret. Marc⁹ dicit, Pilat⁹ autez volens satisfacere ꝓpl̄o dimisit illis Barra

ban: z tradidit iesum flagell' cesum vt crucifigeret. Et Lucas dicit, iesus tradidit voluntati eor. Johes aũt dicit, tunc ꝑ tradidit eis illũ vt crucifigeret. Potest ꝑ teneri sñia Lactãcij, nec facile est recedere a tãto autore. nec p ꝓ pilat' excusat vt ptz ex dict' qz ñ ꝏbuit cũ tradere volũtati iudeor vict' timore ꝛc. Data aũt sñia ꝑtra iesum fiebãt signa fm ꝯsuetudinẽ i indicio sanguis per tubas vl' cornua. sic in aliqb' ciuitatib' fit p cãpanã vt boĩb' patefiat. Cũ ꝑ iesus eẽt ad mortẽ sententiat': z p sonitũ tubarũ ꝛc. inotuisset marie mestissime mr̃i sue cito venit cũ maria magdalena ad audiẽdũ z vidẽdũ quõ starẽt negocia cũ filio suo, z fm ꝙsdã pueriẽtib' illis ad ꝙndã platea ꝙdaz preco tuba insonuit, z tunc dixit maria ad magdalenã. O dilecta magdalena ꝙd ꝓ significat, ꝙd ille vult, forte renouata est sñia filij mei, z tũc ꝑco exclamauit ex parte cayphe z pilati z oĩm ꝑncipũ sacerdotũ dicẽs Precipio oĩb' seniby z paruul' ꝛc. vt statim vadãt ad montẽ caluarie, i. ad montẽ in ꝙ malefactores occidunt' ad videndũ crucifigi pessimũ hoĩem seductorẽ ꝑpl'i iesum Joseph z marie filiũ ꝛc. fm ꝙ ꝙlibet in sua deuotiõe hec z silia ꝙba sibi põt fabricare. O ꝙnt' dolor tũc i corde ꝙginis extiterat quẽ certe null' hõ viuẽs ad plenũ posset enarrare. Judei aũt exultabãt qñ sñiam mort' ꝑtra ihm audierũt, ꝙntus etiã dolor occupauit tũc multos occultos xp̃i discipulos z discipulas. ¶ Tercio deuota mẽte meditari debem' crucis portationẽ in humeris ihu z fletũ filiaz hierlim ꝛc. Hã post ꝙz iudei crudelissimã crucis sñiam de morte dñi audierũt, stati miserũt duos latrões adduci ꝙs ꝑses i vinculis habebat ꝙ bñ meruerũt morte cruc' ꝑter latrocinia eor. ꝙs petierũ ꝏdenari ad mortẽ cruc' qui mors tũc ceter' erat crudelior z despectior penis mort', qõ z pilat' fecit. Duxerũt ꝑ xp̃m z ei crucẽ magnã iposuerũt, qz erat hõ magne stature, hanc crucẽ fortissis illa tota nocte parauerũt z posuerũ i hũeris ei' vt ei' ꝓpriũ portaret patibulũ sibi i magnã ꝯfusionẽ z penã. Chryſ. dicit ꝙ illud lignũ cruc' reputabat ꝑphanũ z ꝙsi excõicatũ ab oĩb' Jõ nullus eor. nõ solũ portare ꝛ nec tãgere voluit, sic z iam homines faciũt de patibulo, z iposuerũt dño velut boĩ ad mortẽ dãnato. Adducũt ꝑ duos latrões z ihm in medio eor: z ducũt extra ciuitatẽ cũ magna ꝯfusiõe, vbi dicit Rico. de ly. ꝓ factus est iudeor intẽtõe z diuina ordiatõe: sed diuersimode. qz iudei intẽdebãt p ꝓ inducere suspitionẽ ꝑpl'o cõi ꝙ eũ diligebat z in eũ credebat ꝙ ipe eẽt particeps et ꝑncipal' in eor maleficijs. Ex ordiatiõe diuina factũ e ꝓ vt ũpleret illud Esa. liij. et cũ iniqs deputat' est. Portat ꝑ crucẽ i hũeris suis vt adipleat illud Esa. ix. Cui' principat' sup hũerũ eius. Hoc figuratũ est i isaac ꝙ portauit lignũ cũ igne ad imolationẽ suã Benef. xxij. Sic z xp̃s portauit lignũ cũ igne caritatis ꝙ tot' ardebat. z sic isaac dimissus est z aries mactat' est. Sic fm Chryſ. natura diuina manet ipassibil' z intacta: sz humanitas sola imolata est. Sz di. ꝙre duci voluit extra ciuitatẽ z nõ patri i ciuitate. Respondet ꝙ io. qz passio xp̃i gliosa nõ soluz ad iudeos sz ad oẽs se extẽdebat. De ꝓ dicẽ Ber. O inauditũ spectac'm: nũ ꝙz auditus visuz aut factũ vt aliqs fur aut malefactor ad ꝓ compelleret vt suũ ꝓpriũ portaret patibulũ ꝑter saluatorẽ. ¶ Sz qz dñs ꝑ totã noctẽ ꝑcedẽtẽ z totũ mane vsqz ad horã sextã crucifixiõis sue fuit nimis afflict', io lento ꝑdu incedebat ꝑpter qõ ipi vehement' coegerũt simonẽ cyreneũ ꝑrem Alexandri z ruffi discipl'oz xp̃i vt portaret crucẽ post iesum vt sic citi' veniret ad locum passiõis. Ille aũt simon erat aduena gẽtil' vt sic ipleret illõ ꝓphe. Ppl's quẽ ñ cognoui seruiuit mihi. z legit in ꝙdam hist'ria ꝙ post sñiaz latã sup iesuz dũ dñs duceret ꝑsus montẽ caluarie anteqz deuenisset ad locũ afflicta z mesta mr̃ ei' obuiã illi ꝑcessit, volẽs illũ tangere z ãplecti. quã vt filiꝰ cõspexit meroze cõfectã cecidit fatigatus sub cruce, ipa etiã dulcissima mr̃ ꝙsi mortua in terrã ruit. Ob qõ i loco illo in h' facti memoriã capella a fidelib' ꝯstructa fuit ꝙ scta maria de spasmo nũcupat. Et postea iudei angariauerũt simonẽ vt tolleret crucẽ iesu qñ vt aliũt ꝙdã cũ sepi' tẽptasset ihs illam portare: ꝓ debilitate ãpli' ferre ñ valebat. Cogitet igit fidel' hõ ꝙd fecisset si christum sub cruce sic ꝑstratũ vidisset. Si z maria mr̃em suã in tra iacentẽ ꝓspexisset ꝙd fecisset. Hõne z si ñ potuisset xp̃m saltẽ matrez subleuasset: Accedit redẽptor nr̃ crucẽ

signa z tube vel cornua

pceptum vba

ad portandũ crucẽ simonẽ duo latrones

batulãs ad īmolandū ꝑ ouiby. nō occurrit petr⁹ q̄ dixit ꝑ te moriar. nō thomas apparet q̄ dixit Job. xi. Eam⁹ et moriamur cū eo: et null⁹ ex his nisi tu sol⁹ ducer⁹. Sed di. ḡre duci voluit ī medio latronū: et tandē ī medio illoꝝ crucifigi. Rūr q⁹ in ℔ alia fuit intētio iudeoꝝ, alia ordiatio dī. Quātū ei ad itētionē iudeoꝝ sic dic̄ Chrys. Duos latrones vtrinq; crucifixerūt vt eoꝝ supplicio lby fieret ꝓceps. sz ñ ita euenit. nam de alīs nil dī. Hui⁹ aūt crux vbiq; honorat. reges dyadema deponētes assumunt crucē ī purpur⁹: ī dyadematiby maxīs: ī mēsa sacrata: vbiq; trax crux emicat. Quātū vero ad dei ordiationē xp̄s cū latronibus crucifixus ē. ꝓpter hoc q⁹ vt dicit Hiero. super Mat. sic ꝑ nob maledictū crucis fact⁹ ē: sic ꝑ oīm salute inf nocios q̄si nocius crucifigī. vt sic ipleret scꝑtura Esa. liij. ī cū sceleratis reputat⁹ est. Ex cōo vt dic̄ leo papa in ser. de passiōe dñi, duo latrones vn⁹ ad dextrā ī alī ad sinistrā crucifigūt. vt ī ipa patibuli specie denotaret illa q̄ ī iudicio ipi⁹ oīm hoīm faciēda ē discretio. Et Aug. dic̄ sup Joh. ipa crux si attendas tribunal fuit In medio ei ꝓstituto vn⁹ q̄ credidit liberatus, alter q̄ insultauit dānat⁹ ē, iā sīgbat q̄d facturus ē de viuis ī mortuis alios posturus ad dexterā: ī alios ad sinistrā. Tercio ꝑm Hilariū duo latrones leue ac dextre affigunt, oēm gener⁹ hūanī diuersitatē vocari ad sacm passiōis dñi ostendētes, sz q⁹ ꝑ diuersitatē fideliū ī infideliū fit oīm ꝑm dexterā atq; sinistrā diuisio. vn⁹ ex duob⁹ ad dexterā situs fidei iustificatiōe saluat. Ex di. q⁹ vltra illos duos latrones fuerit tercius latro, eo q⁹ Mathe⁹ dic̄ q⁹ latrones q̄ crucifixi erāt cū eo ip̄properabāt ei. Et Lu. dicit q⁹ vn⁹ eoꝝ q̄ crucifixus erat cū xp̄o dicebat. memēto mei do. ī. Ad ℔ dicēdū ē ꝑm Hiero. q⁹ ī ꝓncipio vterq; latro blasphemauit xp̄m, postea visis signis vn⁹ eoꝝ credidit. De hac crucis portatōe scribit Ber. di. Cū ingt xp̄s sic duceret fact⁹ ē ꝓcursus pl'oꝝ post ip̄m sic q̄n fures ī malicioſi ducūt ad mortē. Alij ibāt ridētes, alij illudentes, alij lutū sup bñdictū caput ei⁹ ꝓiciētes, i. in faciē. Si añ se ꝑspexit vidit lutū sup se ꝓiciente. Si sup̄ vidit patibulū būero suo ipositū eū valde oꝑimēs. Si retro vidit matrē cū ml'ta turba pl'i ī mlierū q̄ seq̄bant et plāgebāt atq; lamētabāt eū ex maxīa cōpassione. Cōuersus āt ad illas ihs dixit. Filie hierl'm nolite flere sup me, tū ꝓpt' spōtaneā mortēdi volūtatē. tū ꝓpter ordiationē dīnā q̄ sic ordiauit me mori, tū ꝓpter mortis mee vtilitatē, q⁹ mortēdo volo mortē destruere. Causaz tū passiōis iubet deflere, s. pcta ꝑterita ī futura q̄ xp̄m pati ordie iusticie fecerunt sup q̄b⁹ doloribus affici ad salutē necessariū est. Hec Ber. Et iō xp̄s subiūxit, sz flete sup vos ī sup filios vr̄os. q⁹ venient dies in q̄b⁹ dicet⁹ Bte steriles q̄ ñ genuerūt ī vbera q̄ nō lactauerūt. tūc incipient dicere mōtib⁹, cadite sup nos, et collib⁹, operite nos, q⁹ si in viridi ℔ faciūt: in arido q̄d fiet. Mā mlte mlieres ex hierl'm seq̄bant dñm flentes, q̄dā ex fide credētes ipm eē christū dñm. q̄dā ex cōpassiōe vidētes speciosissimū hoīez, potentē ꝑmōe et ope coā deo et hoīb⁹ ex iuuidia iudeoꝝ dura ī grauia pati Iō dñs respiciēs eas corpal'r et spūal'r ꝓphetādo dixit. Filie hierl'm deplorate filios vr̄os. q⁹ venient dies vltōis ī tribulationis i vos ꝓpt' turpissimā et horribilissimaz mortē meā mihi a filīs vr̄is illatā, vt sicut ego vendit⁹ sum ꝑ. xxx. denarīs, ita eoꝝ. xxx dabunt⁹ ꝑ vno denario, ī crucifigent⁹ i tanta copia q⁹ crucifixis deerūt loca ī ligna. sic narrat Joseph⁹ libro antiq̄tatū, qō factus fuit sub Tito ī Vespasiano. mres etiā tūc voluissent se ñ genuisse ne tāta mala tūc vidissent ī pueri⁹ suis. Et seq̄t. si ī viridi ℔ faciunt. i. si innocētē hoīez pcta aliena sic vulnerāt ī cruciāt. i arido q̄d fiet. i. q̄d opabunt⁹ i aridis pctōrib⁹ tpe vltōis hz i fuko secl'o. Xp̄s enī dī lignū viride faciēs fructū, ī iudei lignū aridū ñ fructificās, ī iō dignū abscisiōe ī cōbustiōe i iferno pena ignis eterna. Iō dic̄ Ber. Certe dñe si tu arbor sctā lignū fructuosuz ī bñdictū tm̄ pater⁹ ī ramis tuis spoliar⁹. q̄d erit de nob miseris q̄ sum⁹ lignū aptū ꝑ igne. Portem⁹ g̃ crucē cū ihu ad locū passiōis, ℔ ē sustineam⁹ patient nob illatas iurias: tribulatōes ī miserias vt post hāc miseriā videam⁹ cū iesu eternā gl'iam Amē. Tercio ꝓsiderare debet⁹ ꝓtēplari quelibet fidel' aīa quō sponsus suus iesus christus sup omnia benedictus ab hora qua de nocte cū facibus ī armis tanq̄z latro q̄situs fuit ī capt⁹ vsq; ad horam sextā sue crucifixiōis fuit inꝓtinuo

bello magnis doloribꝫ ꝛ tormentꝭ. nō ei dabaꝭ sibi reḡes, sed in ḡli bello fuerit audi ꝛ vide, aliꝰ eū trahebat, alius cōphēdit, aliusꝫ ligat, aliꝰ ducit, alius ꝑpellit, aliꝰ exclamauit, alius ꝛsurgit, aliꝰ vexat, aliꝰ interrogat, alius falsos testes ꝓ eū inḡrit, aliꝰ inḡrentem associauit, alius ꝓ eū falsuꝫ testimoniū dicit, alius accusat, aliꝰ deludit, alius blasphemat, aliꝰ in eū exputt. aliꝰ oc'los velat, alius ī faciē cedit. aliꝰ colaphizat, aliꝰ veste induit, alius spernit. aliꝰ illudit. aliusꝫ eū ducit ꝑcutit, alius ad colūnā ligat, aliusꝫ eū expoliat, aliꝰ flagellat, alius ꝛgis cedit, aliꝰ cū purpura ī ꝓfusionē vestit, alius coronat spinis, aliꝰ arūdinē in māu ei⁹ ponit, alius reaccipit ꝛ arūdie spineā coronā capiti ei⁹ impmit, aliꝰ derisorie genu flectit, aliꝰ crucē hūeris ꝑponit, alius ī medio latronū eū statuit. Hec ꝛ alia mlta silia nō solū aliꝰ ſz ꝛ alij plūmi sibi intulerūt. ducit ꝛ reducit ꝺ obꝓbꝛijs ad obꝓbꝛiū, de supplicio ad suppliciū huc atq; illuc tāq; stultꝰ ꝛ hō vilissimus nūc ad annā nunc ad caypbā mō ad pilatū ꝛ tūc ad herodē, ꝛ iterꝫ ad pilatuꝫ vt supꝛ. Ecce fidel' aīa nōne ℔ videt tibi durissimū ꝛ amarissimū bellū. Qū aūt educit cōcurrūt oēs, ꝓcurrūt ꝑncipes: scribe: pharisei ꝛ mīlia ꝑsonꝫ. ciues ꝛ aduene. Alij luto eū ꝑsputaūt, alij maledicūt ꝛ ꝓfundūt. Ū vult Hico. de ly. q tāq; de re insolita ꝛ notabili aliq; in fauorē ꝑncipū sacerdotū fecerunt cātilenas tanq; de pseudo ꝓpha volente regnare ꝛ ñ potēte, q tandē sepe decātabant ꝑ tabernas. ℞m illud ps. In me psallebāt q bibebāt vinū. O aīa cogita quō eū ipsi turbauerūt ꝛ secū agitauerūt ita q vix potuit reſocillare spm̄ q̄squ vēiret ad locū caluarie Cōsidera ℔ totū durissimū bellū: ꝛ vere dicas ītra te. O deꝰ ego sum cā oīm istorū, ſz ego miserrimꝰ pctōr habeo cor lapideū: et dño meo flēdo ñ possuꝫ cōpati. Rogo ḡ te regia celi da mihi lacrīas tuas q̄s ī eꝰ passione fudisti. O vtq; dolor ille q̄tidie ihereret visceribꝫ meis sīc inhesit visceribꝫ tuis q̄squ assūpta fuisti ī celū. vt sic aliq̄ntuluꝫ noscerē q̄ntā tu amaritudinē ī filij tui passiōe sensisti. F Circa ℔ ē notādū q lacrie q̄ ī meditatōe passiōis xpi fudūt ex amore st valde efficaces. ꝑtz illud ex q̄dā reuelatione facta cuidaꝫ deuote ꝑsone, de q̄ legit q dñs ei apparēs in spū ait, Si q̄s in recordatiōe passiōis mee lacrīas effuderit ex'a amore cōpassiōis ꝛ deuotōis ℔ tā ḡtū volo suscipe ac si ipe ꝑ me passus sit. nō tñ ꝺz se aliq̄s cogere ad lacrīandū: ſz ꝺz conari ad rehabēdū amissam deuotionē si eā pdidit, aut ꝑus eā ñ habuit. Ita cū q̄dā libertate meditet ꝺi bōitatē, bñficia ꝛ ꝑpos defect cū spe diuini auxilij, ꝛ si ñ statim cōpungit ad lacrīas: de ℔ nō multū tristet ne āplius ex ℔ indureꝭ ꝛ frigescat anim⁹ ei⁹, etiā iō ñ ꝓtristet, q ꝑt ꝓtingere q q̄rēdo deuotionē ꝑdicto mō ꝑ bonas meditatōes plꝰ mereꝭ q̄ si habuiſſꝫ deuotōez sine labore q labor tal' augmētat sibi meritū. Nō enī sp maior fletus ē signū maiorꝭ deuotōis ꝛ displicentie pctōꝝ, eo q tales lacrie pueniūt ex dispositōe corpis, aliq̄ ei sūt molles, alij dure cōplexiōis ꝛ sicci cerebri, q̄ ad multo maiorē cōpunctōez nihil lacrimant. Et iō q̄dā simplices errāt q̄ credūt lacrīas deuotionū iternā ꝓsolationē seu ꝑmptitudinez ad bona opa eē caritatē aut grāz ḡtū faciētē, ꝛ iō cū talia experiunt ī se putāt se certos esse q sint ī grā et absq; mortali. q̄d ē erroneū, q ꝛ gētiles ī ritibꝫ suis, iudei ī sacrificijs hereticī ī erroribꝫ suis nōnūq; lacrīas fundūt ꝛ cordial'r afficiunt. Quis aūt dubitat talia oīa ī pctō mortali euēire ꝛ q̄nq; cooperante diabolo, ꝛ sic cū sentiūt simplices sepe tales ꝓsolatōes sibi subtrahi tūc tristāt vehement: putantes deū ab eis auersuꝫ ꝑ grām ꝛ opa sibi ñ placere, in q̄ iterꝫ errant, q ꝺs a nllo auertit q̄diu hō non auertit a deo ꝑ culpā mortalē. Hā grām ḡtū faciētē siue caritatē deꝰ dat cuilibet q̄ ad eā se disꝓnit faciēdo q̄d ī se ē: ꝛ solū tali, ſz deuotionē dat aliq̄n nō q̄rēti, aliq̄n vero nō dat eā diligent q̄renti, q ꝛ scit sibi ñ esse vtile, q ꝛ forte ex ℔ supbiret meliozē ꝛ sanctiozē se reputādo ꝛ amicū dei ꝛc. Itē caritas nō stat cū pctō mortali, deuotio ꝓo ꝑt stare cuꝫ pctō mortali, ꝛ sic ꝑt eē q hō sit sine pctō mortali ꝛ ñ sit deuot⁹. Itē dñs nlli subtrahit caritatē nisi ꝓpter pctm̄ mortale: ſz deuotōem subtrahit q̄nq; hoi ꝓpt solā venialiū multitudinē imo q̄nq; ꝓpt nullā culpā sed ad bonū hois vt ꝑfect a culpa Ex illo ꝑtz q̄ melius eēt insistere interioribꝫ signis grē q̄ exterioribꝫ corpalibꝫ sentimētis siue sensibilibus signis deuotōis. Ꝺz di, q̄ sūt illa sig interiora grē Rñr q frequens displicētia seu detestatio

Lachrime deuote ꝑsunt multū: tamē etiā michi sunt dulcissime nō lachrimantes exterius ex his verbis ista est salubrior q̄ multū lachrimare.

pctõz tã ꝓpriozꝫ ꝯ alienozꝫ zelꝰ aiaꝫ odiũ iniusticie, bũlitas ꝓtinua vilificatõ suũꝑi us, õsideriũ celestiũ ꝓmptitudo anĩ ad ca rendũ oĩbꝫ q̃ in mũdo sũt qñcũqꝫ dñs vo luerit, z sustinẽdi q̃ supuenire ꝓmiserit ꝓtẽ ptus z fuga vanitatũ z mũdanaꝫ ꝓsola tionũ, hec z his silꝫia nũꝫ pñt hũi ꝓstãter sine suauitate sine dulcedie diuĩa. Hõ eĩ ẽ pua dulcedo vt vult Augꝰ, ꝑ quã reddũt amara z vilescũt oĩa bꝰ mũdi delectabilia z oĩa penalia sibi fiũt dulcia. Hãc ꝓsola tionẽ boni sꝑ hñt saltẽ habituallr z nõ tol lit ab eis q̃diu mũdꝰ eis desipit z deꝰ sa pit, q̃ntũ ad võlũtatẽ bonã. Si aũt aliq̃d ꝺuotõis hoĩ superogatũ fuerit ꝑ lucro re putet, z cũ grãrũ actõe suscipiat, ñ tñ ocu los ꝑ fletũ excecãdo, aut vires corꝑis ener uando, vel de ralibꝫ donis nimiũ exultan do aut ꝓsitẽdo. Si ꝓ a ꝺo talia dona ne gata fuerint aut q̃cũqꝫ occasiõe ꝑpediant nõ iõ hõ tristeꝫ nimiũ qz ꝓstat hoĩcz cẽ eti am mlt̃ũ ꝓfectũ ĩ vita sua z nũꝫ posse hĩe dulcedinẽ illã ĩ hac vita sensibilẽ vicz ista sentimẽta exteriora vt sũt lachrγme suspi ria pũctões cordis tc̃, vñ Bernꝰ ĩ q̃dã ser mone de circũcisiõe dic̃. mlt̃ũ tota vita sua ad ħ tẽdũt z nũꝫ pueniũt. hec de tercio.

¶ Quarto ꝓtẽplari z ꝓsiderare ꝺbemꝰ q̃ vsqꝫ ad locũ caluarie vẽit ꝑpl̃s clamãs z quõ ĩ loco caluarie ꝺnudaꝫ z pia mr̃ eiꝰ peplũ sibi porrexerit tc̃. Hic ꝑmũ ꝑtracta mẽte q̃ ꝺductio ad golgatha fuit mlt̃ũ pe nalis, ꝑt̃ q̃ttuoz causas, ꝑmo rõne iĝmi nie qz ad patibulũ, scꝺo rõne societat̃ qz cũ duobꝫ latronibꝫ, tercio rõne comitiue qz q̃dã erãt gaudẽtes z q̃dã flẽtes, valde pe nosuꝫ ãt ẽ videre inimicos gaudẽtes z a micos flẽtes, q̃rto ꝑt̃ locũ caluarie q̃ ple nus erat ossibꝫ mortuoꝝ, qz ibi decollabã tur z puniebãt malefactozes, ꝑ qꝺ ptz loci vilitas ĩ q̃ xp̃s crucifixꝰ ẽ. Ibidẽ ĝ xp̃s oĩ bus videntibꝫ expoliat̃ suis vestibꝫ cũ ma ximo dolore, qz vest̃ iterior adherebat ei fortiꝰ ꝑ t̃ sanguinẽ flagellatõis, z sic reno uata sũt oĩa vulnera eiꝰ, z iterꝫ de nouo sã guis ebullire cepit z totũ corꝑ eius roseo cruore pfundi ita vt totũ corꝑ eiꝰ appare ret liuidũ z cruẽtatũ, z in illis penis iudei valde ꝺlectari erãt. Q̃ntꝰ tũc inerat xp̃o dolor. Cõsidera ei si solũ vna pua lanula inheret vulneri z extrabit̃ vehemẽt̃ z subi to q̃ntꝰ ibi seq̃t dolor, q̃d tũc si ibi tota ve stis inhesit z subito z vehemẽter vulneri bus extracta fuit, certe dolor fuit tãto ma ior, imo si ille dolor nõ fuisset. ꝓsidera q̃lis cõfusio z iniuria ẽ nudũ stare corã inimicꝫ suis, xp̃s ei in sua denudatõe tãto maiorẽ habuit erubescẽtiã q̃nto maiorꝰ eiꝰ erat pu dicicia q̃ vtiqꝫ incõparabil̃ fuit oĩbꝫ ꝯginib nõ tñ habuit erubescẽtiã q̃ eẽt ex pctõ, sic nos ex pctõ ꝓmoꝝ pentũ. cũ Adã se nudũ ꝓsiderauit z timuit Gen. iij. Cõsidera ĝ q̃ liter fuit tã plene ꝺnudatꝰ q̃ nec vnũ filũ in toto suo corꝑe remaneret, qꝺ nll̃i vnq̃ latronũ factũ fuisse legimꝰ. Bz vt ait ber. eiꝰ mr̃ amãtissima peplũ suũ qꝺ habuit in capite posuit circa eũ, z plena anxietate ĩ uoluit ĩ illo nature locũ. Ex illo itemꝫ ptz q̃ illa expoliatio vestiũ fuit xp̃o crudeliοr z grauioꝝ passio z cruciatio q̃ actual̃ flagel latio, vñ si modica lana aut pãnicul̃ ĩ re cẽti vlnere aut apto vlcere ꝓgelaꝫ z iñ vio lẽter z cũ festinatõe extrabit̃, longe maioꝝ dolor sentit̃ q̃ ĩ vulnerꝫ inflictõe. Bz co gita q̃nti doloris fuerit cũ ex mlt̃ vulneri bꝰ extraxerũt tunicã ĩstã festinãter imites z crudeles ribaldi z imificordes. Ex ħ cõ tẽplare dolorẽ marie ꝺgis quẽ hũit q̃s il lũ valet exꝑmere nũq̃d oĩa vulnera reco gitauit sic cogitãdo. O q̃stũ doles ibiz ibi zẽ. z sic q̃si ĩ ꝑpo corꝑe vlnera eẽnt dolere cepit. Bz q̃re xp̃s sic nudari voluit, certe vt nos ĩ etnitate vestiremur z ab oĩi ꝓfu siõe libaremur. ¶ Est tñ aduertẽdũ q̃ xp̃s tripl̃r ꝺnudabaꝫ, ꝑmo cũ exuebaꝫ ve stibꝫ suis ad flagellãdũ, scꝺo cũ exuebaꝫ q̃ ĩdutꝰ erat pꝰ flagellatoz, tercio qñ vestimẽ tis suis postea ĩdutꝰ pꝰ latã sniaz exuebaꝫ z denudabaꝫ vt dictũ ẽ ĩ mõte caluarie. ħ ãt denudatio ĩ mõte caluarie mlt̃ũ differt a ꝑdict̃ duabꝫ qz ibi ꝺnudabaꝫ corã ꝑsi de z suis mlt̃r̃ ĩ ꝑtorio lz aliq̃ velint ħ fa ctũ eẽ extra ꝑtoriũ sil̃r z flagellatoz. ħ ãt in publico corã oĩ ꝑpl̃o, ibi exuebaꝫ ad flagel lãdũ, ħ ad crucifigẽdũ, ibi exuebaꝫ reiduẽ dꝰ, ħ ãt q̃si nũq̃ vestes amplꝰ habitaturꝰ. Cũ ãt sic eẽt exutꝰ z ꝺnudatꝰ vestibꝫ. dicit Hico, ꝺ ly. ee̅ scꝑtũ ĩ q̃dã libello hebraico q̃ intitulaꝫ ꝓdẽnatꝰ iudicio q̃ ꝑt̃ illõ Salomõis, puerb. xxxj. date sicerã merẽtibꝫ, si cerã, i. potũ ebriatẽ z vinũ his q̃ amaro sũ aio sapiẽtes iudeoꝝ ordiauerũt q̃ ꝓdẽnatꝫ ad mortẽ dareꝫ plenꝰ ciffus de vino forti vt magis hilariter sumerent mortẽ z ideo

tale vinū fuit appropriatū z a deuotis pso-
nis p xpo z duobz latronibz cū eo crucifi
gendis, sz iudei illud vinū acceperūt z ebi
berūt cū derisione xpi, iuxta illd Amos. ij.
vinū dānatoz bibērūt, z loco vini illi p
cioſi dederūt sibi vinū acetosum cū felle
mixtū, sm illud ps. Et dederūt in escā me
am fel zc. Ita etiā dic Mathe⁹. z dederūt
ei vinū bibere cū felle mixtū, hoc apte dic
Lactāti⁹ li. iiij. diui. isti. c. xvij. q añq̄ eū
cruci affigerūt dederūt ei fel z acetū, alle-
gans illud ps. supi dictū z allegat ibi vnā
Sibillā dicētē. In cibū aūt fel z in sitim
acetū dederūt. Et alia sibilla iudeā terraz
his ꝓbis increpat dicēs. Ipa ei stulta de
um tuū nō cognouisti, sz z spinis coronasti z
horridū fel miscuisti. O malicia iudeoruz
sup oēm maliciā. O patiētia dñi sup oēm
patiētiā. O iudicioz dei abissus inscruta-
bilis, nūq̄d ī tua eterna sapia aliū moduz
nos saluādi inuenire potuisti p quē tuā di-
lectionē nob oñderes, certe potuisti sz stā
tibz rebz vt nūc null⁹ erat cōgruētioz passi
onis tue mod⁹ quā ille quē ptulisti. Si ei
tu morti adiudicat⁹ iā expectares ictū ferī
entis z amputare volētis gladio caput tu
um, z alter p te talē suscipet in corpe suo z
te illesuz abire pmitteret quō maiorē cha-
ritatē z dilectionē tibi oñdere posset z te si
bi ꝑbitorē ꝓstituēret, z te ad reamādū ma
gis incitaret. Introga g singulas creatu-
ras, z rñdebūt tibi q sm nullū melioꝛē et
cōgruentioꝛē modū iustícia simul cū mise
ricordia ꝓcurrere potuerūt q̄z in passione
xpi dñi saluatoris nri. hec de q̄rto.

Quinto ꝓtēplari z recogitare debem⁹ xpi
crudelē ad crucē affixionē. ei⁹ erectionē. et
vestimētoz suoz diuisionē, vñ post ea q̄ iā
dicta sunt dñs sat⁹ crudelit sup crucē pēi-
cit q̄ in terra cruz iacuit z clau⁹ dextre ma
nus cū magnis z mlt⁹ plag⁹ malleoꝛū lig
crucis cū manu infigit. Erat eīm obtusus
sic q̄ plage malleoꝛ vsq̄ ad coꝛ puenerūt
p venas q̄ in manib⁹ sunt z p coꝛ vsq̄ ad
nouissimū plāte. Et tūc dñs dicere potu-
it illud ꝓphe. Cōtritū ē coꝛ meuz in medio
mei, sz cū sinistra man⁹ affigi ꝑberet. vt di
cit Hiero. foramen illo clauo patū nimis
distabat. iō p funē traxerūt alterā manuz
ꝙsus foramē ī modū cordaz. sm illud ps.
Funes extēderūt in laqueū, z sic clauū si-
nistre man⁹ cū maioꝛibz doloꝛibz z penis
infixerūt q̄z ꝑmū tūc vtiq̄ dñs intra se di
cere potuit illud ꝓphe. anxiat⁹ ē in me spūs
me⁹ in me turbatū ē coꝛ meū. Tercio⁹ aut
clau⁹ infigit ambobz pedibz. de q̄ Ihzy.
iniecerūt funē pedibz suis z traxerūt cele-
stis regis mēbra q̄ntū potuerūt, imo intā-
tū q̄ oēs coste z oīa ossa ei⁹ potuerūt dinu
merari sic dicit ꝓpha. Foderūt man⁹ me-
as z pedes meos z dinumerauerūt oīa os
sa mea, ps. xxj. Ad cui⁹ intellectū sciēdū q̄
q̄n q̄s affigebat crucī, ꝑus accipiebat mē
sura coꝛpis sui a manu in manū sm latitu
dinē z a scapulis vsq̄ ad pedes sm longi-
tudinē, vt in ligno crucis fierēt foramia p q̄
clauī facili⁹ possent intrare. z sic factū fuit
de xpo. q̄n āt vna man⁹ fuit affixa hūoꝛi
ꝓcurrerūt ad locū istū q̄ naturaliꝛ currit
ad locū lesuz. z sic nerui fuerūt retracti ad
illā ptem, z iō ad ꝑ q̄ alia man⁹ reduceret
ad locū foramis facti ī ligno optuit eā tra
hi violēter cū funib⁹. z idē intelligēdū ē de
pedib⁹ ꝓpt lesionē factā ī ptib⁹ supioꝛib⁹ p
pter q̄ ꝺ ex tali violēta coꝛpis lesiōe z extē-
sione apparebāt ossiū iūcture, q̄z xps nu-
dus fuit crucifix⁹, z sic poterāt ossa ei⁹ di-
numerari. Sic g̃ xps fuit ī cruce extēsus
tāq̄ mēbrana ī ligno fenestrali, vl coꝛda ī
lutina z ꝑ oñdit ꝓpha vbi s. Foderūt ma
nus meas z pedes meos zc. Quid g̃ ma-
ria mr ihu fec q̄d cogitauit dū plagas mal
leoꝛ audiuit q̄libet ī sua deuotiōe medita
ri poterit. z seq̄t vbi sup in ps. Ipi vo ꝑsi
derauerūt z inspexerūt me estimātes vilz
me puꝛ hoiem eē, p eo q̄ in me talia vide
bāt pati. Et seq̄t. dinumerauerūt oīa ossa
mea. diuiserūt vestimēta mea zc. Circa q̄ꝺ
dicit Lactāti⁹ li. iiij. diuiñ. instit. ca. xvij.
Hec ꝓpha de se nō est locut⁹, fuit eīm rex. z
nūq̄ illa est ꝓpessus. sz spūs dei p illū loq̄
bat de eo q̄m fuerat illa passur⁹ post ānos
mille q̄nq̄ginta. Tot ei colligunt anni a
regno Dauid vsq̄ ad crucē xpi. sz z Sa-
lamon filiꝰ ei⁹ q̄ hierosolymā cōdidit ipaz
peritura eē in vltiōz sctē crucis ꝓphetauit di
cēs. q̄ si aut ertimi a me dic dñs. z nō custo
dieritis ꝓmissionē meā recipiā israēla tra quā de-
di illis. z dom⁹ illa erit dereliꝛa oīs q̄ trāsibit
p illā admirabit. z dicet. ꝓpt quā rē fec dñs
terre huic z domui huic hec mala. z dicēt
q̄z reliq̄runt dñm deū suū. z plecuti sūt re

gem suū dilectissimū deū. Et cruciauerūt illū in hūilitate magꝫ ꝑpt̄ ℍ iput auit illis de⁹ mala. hec Lactāt⁹ vbi s. Ex illis patz q̄ caro xp̄i facta ē psalterū z cithara ip̄i⁹ dauid q̄ figurauit dmonia. ita spūal̄r qñ diabol⁹ insecꝫ h oiem ip̄z tēptādo de pctō si hō recurrit ad passionē xp̄i z imꝑmit sibi signū sctē crucꝫ p aliquā deuotā orōnē statim cessabit diabol⁹ a tali tēptatiōe. vñ Aug⁹. Cū me pulsat aliq̄ turpis cogitatō recurro ad vulnera xp̄i. cū me ꝑmit caro. recordatōe vulnez dei mei resurgo. cum diabol⁹ parat mihi insidias fugio ad viscera dñi mei z recedit a me. si ardor libidis moueat mēbra mea recordatōe filij dei extinguit. Et subdit. i oib⁹ aduersitatib⁹ me is nō inuenio tā efficax remediū q̄z meditationē vulnez xp̄i. in eis dormio secur⁹ et reqesco intrepid⁹. hec ille. ℟ Postea dño affixo crudelit̄ cruci ip̄a crux cū magꝫ laboze z clamoze tollit̄ z trūco iponit̄ vt dilect⁹ z splēdor p̄is ab oib⁹ videat̄. Circa ℍ cōsidera q̄ talis leuatio indubie fuit maximi dolozis eo q̄ ex pōderositate sui corpis tūc dilacerauerūt z ampliauerunt vulnera sua manuū z pedū. imo oia vulnera flagellationū lacerata z renouata fuerūt ex tali nimia z crudeli extēsione oim mēbroz suoz. z sic ille fuit vn⁹ ō maximis dolozib⁹. statū ei tūc sanguis icepit de nouo emanare z p crucē vsq̄ ad terrā fluere nō tm̄ de manib⁹ z pedib⁹ sz z toto corpe qō talit̄ laceratū fuit q̄si p inumera vulnera q̄ oia stillauerūt sanguīe. z iō oēs picto res crucifixū depingētes errāt in ℍ q̄ ip̄z solū cū vulneribꝫ manuū z pedū z lateꝛ ō pingūt cū tm̄ totū corp⁹ ei⁹ fuit vulneribus plenū. quō em̄ credis q̄ tūc sanata fuerūt innumera vulnera que suscepit in flagellatione certe nō sed adhuc recētia fuerūt. Nā vt antea dixi i extitōe vestimētoz suoz fuerūt secūdario crudelit̄ renouata. et nūc in tali extēsiōe amari⁹ sunt ampliata. qō ptz cuilibet passionē ei⁹ diligēter intuēti. De ℍ audiatꝫ exēplū. Quidā deuot⁹ in orōne postulauit a dño vt sibi ondēret in q̄ int̄ oia q̄ p nob⁹ sustinuit magꝫ doluisset z rndit ei dñs q̄ i cruce extēsus fui ita q̄ oia ossa mea numerari pot̄ rāt. z q̄cunq̄z mihi p illo dolore grās egerit ita gratū mihi ꝑstabit obsequium ac ℍ oia vulnera mea vngēto ōliniret. Hec bñ sc̄ meditāda quō vicz xp̄s dñs extēsus ē i cruce. sta vt vene corpis sui sonitū darēt q̄si rūpent̄. z recte sic corda extēdit̄ i lutina vl̄ coreū i tympano. ℍz q̄re hec oia sustinuit dulcꝫ ihs nū q̄d ꝓpter pctōres. vticꝫ. ꝑt ℊ merito q̄libet pctōr i sua ꝓtēplatiōe dicere. Cur nō ois creatura occidit me q̄ fui cā mortꝫ creatoris oim creaturaꝝ. z ℍ ē neq̄ssimū q̄ adhuc nō cesso peccare i ꝓspectu oc̄loz tuoz. ac si passio tua nihil esset. Inspiciat ℊ q̄libet pctōr dñz sic exaltatū i cruce ne ꝑeat. sz vt saneꝫ sic̄ moyses exaltauit serpētē i deserto ip̄z aspicientes sanabāt̄ Job. iij. z origina liꝫ Num. xxj. Isti sanabāt̄ a morte ad vitā tpalē. nos āt vt habeam⁹ vitā etnā. Inspice ℊ xp̄z i cruce vt dic̄ Aug⁹. i ꝑmōe ad sacras ꝑgines. z sil'e Bern̄. z ꝓsidera q̄liter caput hz inclinatū ad oscūlādū. cor aptuz ad diligēdū. brachia extēsa ad amplexādū totū corp⁹ expositū ad remediādū. Deinde latrones suspēdūt̄ Dismas a dextrꝫ z Gesmas a sinistrꝫ. in medio āt illoz dñs ihs. Pic ꝓsidera cū dolore quō moꝛs xp̄i n̄ solū fuit dolorosa. sz etiā ignīniosa ex mlt̄is ꝑtib⁹ ex cōditōe loci i q̄ crucifix⁹ ē. q̄ erat plen⁹ cadaueribꝫ mortuoz occisoz. Secūdo ex mō mortis: qz crucifixio fuit turpissimū gen⁹ mortis. ꝑm illō Deut. xxj. Maledict⁹ q̄ pēdet i lig̃. Tercio ꝑpt̄ nuditatē xp̄i nudū ei eū suspēderūt qō n̄ solet fieri nisi psonis valde vilib⁹ z abiect̄. Quarto ꝑpt̄ societatē qz int̄ duos latrones suspēsus fuit. sibi vticꝫ ad magnā ꝓfusionē. nob⁹ āut ad magnū ꝑfectū. vt vicz nob⁹ q̄ etnal̄r debuim⁹ cē socij dmonū mereret vt fieri possem⁹ socij āgeloz. O q̄nt⁹ dolor erat i xp̄o certe tāto maior q̄nto corp⁹ ei⁹ subtili⁹ z d̄licati⁹. videm⁹ em̄ q̄ rustic⁹ habēs duros neruos vrticas solet tāgere sine dolore. q̄si tenera puella nō valet tangere sine graui dolore. Ihs āut fuit nobilissim⁹ hoīm de mūdissimo z tenerrimo sanguine castissime ꝑgīnis p spīm̄sctm̄ formato siue coagulato. Post hec milites diuiserunt sibi vestimēta sua in q̄ttuoz ptes. vbi dic̄ Theophil⁹ q̄ ℍ faciebāt ex quada lasciuia q̄si dicerent subsannatiue. qz ille dixit se cē regē. habeamus ergo quilibz nostrū aliq̄d ō regalib⁹ suis. z vult duas fuisse solū tunicas. vnā diuisaz in q̄ttuoz ptes z alterā māsisse totā. vicz tunicā inconsutilez. q̄ nō erat apta diuisioni. qz erat sine sutura

z desup p totã ptexta, hec aũt tunica ỏr facta p mariã in iuuẽtute, z cuz xpo creuisse apud plures, hꝫ sñe etiã est Ank. ex q̃ aliq̃ elicĩũt q̃ xps p̃ciosis vestib⁹ vtebaꝫ. Sed Chrysꝫ. dic̃ incõtrariũ cui ego credo q̃ in palestina pauper⁹ talib⁹ vestib⁹ vtebãꝫ reticulato ope factꝫ ad modũ cilicioz. Et hꝫ ver⁹ ẽ q̃z xps cõmẽdauit vilitatẽ vestimẽtoz in Johe baptista Mat. xj. Quid existis in desertũ videre hoiem molliby vestitũ zc. q. d. nõ. Et p̃ciositatẽ vestiũ ibidẽ reprobat dicẽs, ecce q̃ molliby vestiũꝫ in domib⁹ regũ sunt, ihs aũt cepit facere z docere Act. j. Nota milites hꝫ dicũꝫ stipẽdarij pedites, vt de hꝫ hi Act. xxiij. vbi Paulus cũ ducẽtis militib⁹ missus ẽ in cesaream, z eq̃tib⁹. lxx. de hierl'm. Alij volũt q̃ milites p suos satellites dñm crucifixerũt. Et q̃ milites credebãt vestimẽta valere ad sanitatẽ z medicinã, ppt̃ miracla xpi. z iõ cuis suis ea abstulerũt z sibĩ ꝑis diuiserũt. Pylatus ỏo cũ militib⁹ scpsit cãm sue mortꝫ in vnã tabulã vicz. Jhs nazarenꝰ rex iudeoꝝ rũ. z hꝫ ter. s. hebraice. grece. z latine, q̃z ex his trib⁹ idiomatib⁹ hoies tũc erãt ĩ hierusalẽ, ppt̃ solẽnitatẽ. Hãc q̃ cãm sic scptaz in tabula affixit pylatꝰ cruci. Añ illã ei affictionẽ crux signũ thau hẽbat. videtes ãt iudei hãc tabulã z legẽtes satis indignati sunt sup pylatũ q̃z verecũdabãꝫ de illo q̃ scpsit rex iudeoꝝ. z iõ dixerũt ad pylatum noli scribere rex iudeoꝝ, sz q̃z dixit se eẽ regẽ iudeoꝝ, Pylatꝰ ãt noluit eos audire sz dixit, qõ scpsi scpsi, nõ mutabo. ac si diceret nõ auferetꝫ ỏ corde meo q̃n credã ipm eẽ regẽ vrm ĩ lege vra, pmissũ. hec ỏ q̃nto

Hexto deuote ptẽplare derisionẽ factã. pmã a ptereũtib⁹, scdam a pncipib⁹ sacerdotũ, terciã a latrone scelerato, Prio a ptereũtib⁹, nõ em̃ suffecit filijs tenebrarũ horrẽdũ supplicĩũ sibi illatũ sz crudelius ĩ eũ seuiẽtes corã eo stabãt blasphemãdo subsanabãt mouẽtes capita sua z dicẽtes. Vach q̃ destruit tẽplũ z p̃ triduũ reedificat illud salua temetipm q̃ filꝰ dei es ac si diceret, nũc apparet q̃ falsuz dixisti ỏ edificatõe tẽpli. Et mẽtiebãꝫ iudei q̃z templum corpis sui iã rũpebaꝫ qõ tercia die mirifice suscitabaꝫ. Sz factꝰ ẽ dñs ỏbpro brũ hoiz dicẽte, pha vicz maioz pncipũ z phariseoꝝ, z abiectio plebis. i. ppli cõis, licz em̃ ppls cõis ꝑmo eũ honorauit postea tñ a sacerdotib⁹ deceptꝰ euz ptempsit Mat. xxvij. Oẽs videtes me ỏriserũt me scz tã maiores q̃z minores tãq̃z pseudo pphetã dicẽtes mihi salua temetipm si filꝰ dei es. Scdo pncipes sacerdotũ illudentes ei cũ scribis z senioribus ppli dicebant alios saluos fecit seipz nõ pt̃ saluũ facere. si rex isrl'est descẽdat nũc de cruce z credimus ei. confidit in deo liberet eũ nũc si vult Sz ecce ipe q̃ erat scrutator corduũ bene sciuit q̃ etiã si de cruce descẽdisset nõ credidissent in eũ. Tã lazaꝝ q̃driduanũ resuscitare mlto magꝫ op⁹ fuit q̃z descendere de cruce z tñ nec tũc, ppt̃ hꝫ crediderũt in eũ exceptis paucis. Insup mlto magꝫ ẽ surgere a morte ꝑtute, ꝑria z potẽtia q̃z viuꝰ de cruce descẽdere, z oẽs ei⁹ resurrectõez nouerũt z tñ in eũ nõ crediderũt. ꝓterea dicit Piero. Maligni iudei debuerũt z potuerũt merito cogĩscere q̃ si voluisset se saluare a tali morte z passiõe potuisseꝫ ex hꝫ q̃ viderũt eũ cecos illumĩnare, mortuos suscitare zc. sic z ipi p se ꝓfessi sunt dicẽtes, alios saluos fec̃ zc. Ultimo iudei ex instinctu diaboli clamauerũt, si rex isrl'est descẽdat nũc de cruce nõ q̃ cũq̃z sz verꝰ messias ille ge nob⁹ pmissus q̃z scimꝰ q̃ alij reges non pñt talia facere, z credimꝰ ei, sz mẽdacĩũ dixerũt vt s. fuit ei tra mota, petre scisse, monumẽta apta, sol obscuratꝰ, velũ tẽpli scissuz, z xps cũ clamore valido expirauit qđ fieri nõ potuit ꝑtute nature, hec ãt sñ certissime demõstrauerũt q̃ ipe eẽt dñs nature, nã ex illis signis Cẽturio z q̃ cũ eo erãt custodientes ihm ꝓfitebãꝫ ipm eẽ dei filiũ. sz iudei malicia excecati ĩ nullo moti sunt ad credẽdũ. Ex illis ḡ debemꝰ recipe talez doctrinã q̃ sic dñs nr̃ crucẽ ascẽdit z nec doloris magnitudie. nec iudeoꝝ irrisiõe, nec mẽdosa ipoz suasiõe descẽdit, sz opus nr̃e redemptõis qđ icepit ꝓsũmauit. ita z nos ei⁹ mẽbra crucẽ quã ascẽdim⁹ p̃ pnias p vigilias. oziones. ieiunia z elemosynas zc. z p cõpũctõz de pctis. nõ deseram⁹ vsq̃z ad finẽ vite nostre. Tercio vnꝰ de latronib⁹ q̃ pẽdebat a sinistris Desmas noie blasphemauit dñm dicẽs. Si tu es xps saluũ fac teipz z nos. tũc Dismas a dextris añ modicũ tps xpm ẽt cũ socio blasphemauit, sz postq̃z vidit tremotũ z sol' obscuratiõez z

plura alia sig̃ q̃uersus est ad dñm ⁊ credidit ex toto corde, ⁊ ex ℟ increpauit socium suum: dicēs q̃druplex verbū, s. increpatiōis pure ꝓfessiōis: laudatiōis ⁊ p̄catiōis. Dixit enī p̄mo, neq; tu times deū q̃ i eadē dāmnatiōe es. Ecce verbū increpatōis in q̃ resonat caritas, scdo ait, ⁊nos q̃dē iuste, i. bene meruim⁹ ⁊ iuste patimur, nā digna sunt tormēta factis, s. q̃ p nr̄is malefactis recipimus. Ecce verbū ꝓfessiōis resonās ex cōtritiōe cordis. Tercio ait, hic ℣o. s. dulcis ihesus filius dei viui nihil mali gessit, ꝓpter que pati posset aut deberet. Ecce verbū laudis resonans ex deuotōe. Quarto dixit, memēto mei dñe dū veneris in reg. tu. ac si di. scio te verū deū incarnatū esse: ⁊ regnū tuū etnē glē forē, sz tātus sum pctōr q̃ nō audio alterā petere: sz erubescēs dico, memēto mei dū ven. in reg. tu. Ecce verbuz p̄cationis. Quid aūt ei dñs rñderit postea patebit, p nona de septē verb xp̄i. Ozem⁹ g̃ ⁊ nos cū isto latrone vt xp̄s dñs nr̄i mēoriā habeat ⁊ sue passiōis ptícipes faciat. ℣ Sz di. q̃s. q̃d iter hec oīa fecit ꝓgo maria dilectissima mr̄ ihesu. Rñr q̃ ipa mestissima mr̄ stetit iuxta crucē in q̃ pendebat filius suus amātissim⁹. Quid aūt dicere potuit maria videns filiū suū in tāta afflictōe, certe bñ dicere poterat, vere q̃ me ancillā hūilē ex grā dignat⁹ est i mr̄em eligere, ⁊ sic cor meū ardentissimo amore ꝓstrinxerat vt nusq; nisi in ipo ⁊ de ipo spūs me⁹ sūmā leticiā cōciperet, nūc cor ⁊ aīam suis doloribz pforat. Ania ei mea ibi est vbi me⁹ ihesus ē. ab illo nō recedā: sz cū oīb⁹ pactis oēs recedēt. ego appropinq̃bo ⁊ stabo, ꝓpius iuxta crucē filij mei, morientē nō deserā quē viuentē nūq; dereliq̃. Ecce ipletū est qđ Esa. dixit. Torcular calcaui solus: et de gētib⁹ nō erat vir mecū Esa. lxiij. vere nō vir qz viri fugierūt sed mr̄ cor viri bñs qz viriliter stetit. Hec est ista solēnis statio de q̃ Eccles. iij. dz. generatio p̄terit, generatio aduenit, terra aūt in eternū stat, generatio p̄terit q̃n petr⁹ cū ceteris aplis fugit, generatio aduenit q̃n latro ꝓpter scelera sua i cruce suspēsus audire meruit. Hodie mecū eris i paradiso, terra aūt illa bñdicta q̃ fructū diuinuz ꝓtulit in eternū stetit īmobil' nequaq; a morientes recedens quē viuentez nūq; dereliquerat. Ecce carissimi, discipuli dñi fugā dederūt infirmi q̃s curauit non cōparuerūt, turbe q̃s pauit, pcul steterūt: ⁊ crucifixo insultauerūt. iudei p̄tereūtes capita mouerunt et subsannauerūt, milites tumultuātes vestimenta diuiserūt. Inter hec omīa stat iuxta crucē ihesu mr̄ eius cū pauc⁹. Sz vere congrue tu pia mr̄ sibi astas, q̃ olim ad te solaz venire dignat⁹ est: dimissis oīb⁹ creaturis, ⁊ eccevicē ei reddidisti, ille te sibi dedit, ⁊ se tibi: relinq̃ns oīa. Hūc aūt oīb⁹ eū derelinq̃ntib⁹ intantū q̃ ipe clamauit i cruce q̃ p̄ eū reliq̃rat. tu pia genitrix pmanes. Idcirco euāgelista mariā vbi iuxta crucem stetit mr̄em noīat, vtvicz oī deuoto pateat si matrē miscōie q̃rat vt eaz matrē q̃rere debeat iuxta crucē ita vt efficacit' iueniat illā, sz q̃n maria iueniť iuxta crucē, certe tunc q̃n hō marie plangenti passionē filij sui cōpatit ⁊ secū passionē filij sui meditať. tūc enī virgo maria oīm pctōr aduocata i filiū suū hūc recipit sic iohem iuxta crucē secū stantē, vt ptz postea i verbis xp̄i. Et qz hodie fideles cōiter visitāt nouez ecclias. ℣ Dī. q̃s. q̃re ℟ fit. rñr q̃ iō, qz dñs ihesus post suā captiuitatē nonies duct⁹ fuit. ⁊ in q̃libz ducti one spēales ꝓtumelias: ob. pbria: penas sive blasphemias passus fuit, nūc ꝓbis, nūc ꝓberib⁹ ⁊ ceteris afflictōib⁹ ⁊c. Primo capt⁹ ad annā duct⁹ est: ⁊ ibi pcussionē magnaz ad maxillā passus ℣ cōo ad cayphā: ⁊ ibi mlta a multis sustinuit, vt ptz, s. Tercio ad pilatū: ibi accusat⁹ Quarto ad herodem: ⁊ ibi i alba veste delusus. Quinto reduct⁹ ad pilatū: ⁊ ibi flagellat⁹ ⁊ coronatus. Sexto extra p̄toriū i veste purpurea cū dixit pilatus. Ecce hō. q̃r flagellat⁹ ⁊ coronat⁹ Septimo reduxit eū pilatus i p̄toriū: dicens. vñ es tu, eo q̃ iudei dixerūt, filiū dei se fecit qđ scire voluit pilat⁹. Octauo eduxit eum ad locū q̃ dr̄ licostratus: ⁊ sniam mortis dedit sup eū. Nono duct⁹ ad locū caluarie ⁊ ibi crucifixus Hec, p hora sexta. ℣. n. a. m. ℣ Cōsequnter, p hora nona sunt ꝓsiderāda ꝓba xp̄i i cruce ⁊c. Circa horā nonā siue, p hora nona p̄ncipalr̄ duo debem⁹ ꝓtēplari ℣rio verba xp̄i i cruce septē q̃ ex maxia caritate ad hūanū gen⁹ ꝓtulit et marie mr̄is eius cordialissimā cōpassionē. Scdo miracula i morte xp̄i vicz solis obscuratiōnē ⁊ alia⁹ creatura⁹ cōpassionē ℣ Quātū ad p̄mū q̃libet hō q̃ntū in eo est dz cū dili

gentia z deuotiõe recogitare septẽ ꝟba xp̃i q̃ ptulit ī cruce: si saltẽ vult vt xp̃s ꝟba sua audiat Ihñ Bern. Audi xp̃m loq̃ntẽ tibi: et ipe exaudiet te loq̃ntẽ sibi. Sup̃ ei audiſtꝫ enũerare ꝟba suoꝝ inimicoꝝ q̃ sibi illata fuerũt ī derisionẽ z ob pbriũ. nunc ꝓsiderate saluatorꝫ nr̃i ꝟba oi dulcedie plena. vñ cũ filij tenebraꝝ derideret xp̃m ī cruce mouẽtes capita sua z ipm blasphemauerũt dicẽtes. Vah q̃ destruis templũ dei zc. ipe his verb̃ nõ mot9 ſz cũ patia dixit. p̃r ignosce illis qz nesciũt q̃d faciũt. qõ est ꝓmũ ꝟbuz qõ scribit Aug. Magꝝ vtiqꝫ z iaudita z valde miranda res est q̃ xp̃s dñs redẽptor nr̃ flagell' cesus: spinis coronat9: ob pbriꝫs saturat9: crucꝫ onere incuruat9: ad locũ supplicij duct9: clauis ꝓfossus: crucis patibulo affixus: myrrha z felle potat9. imo et in oib9 p̃ssurꝫ suis nec sel'os suuꝫ aquit: aliq̃d q̃rele excusatõis: cõminatiõis aut maledictiõis verbũ aduersus illos maledictos emittens. z nouissime ꝟbũ bñdictõis q̃le a sec'o nõ est auditũ sup̃ inimicos suos effudit di. p̃r ig̃sce ill' zc. Illi seuiebãt. ille p eis orabat. illi q̃nto magꝫ ip̃roperabãt. tãto ille patient' in aspis clauis pendẽs lenitatez nõ amittebat. p ill' petẽs a q̃b9 accepit iuriam. ꝓ q̃ notãduz q̃ int' crucifixores dñi aliq̃ erãt simplices illiterati a sacerdotibus iudeoꝝ missi et ab eis decepti q̃ zelo legis xp̃m pseq̃bant licz legẽ z ꝓphas nõ itelligerent: z p ilꝫ orauit xp̃s: q̃ z saluati sũt. Aliq̃ erãt intelligentes l'rati q̃ nouerãt xp̃m aut pbabilit' noscere debuerũt esse xp̃m ex doctrina z miracul' suis: ſz ex odio z iuidia fuerũt excecati z xp̃m psecuti vsq̃ ad mortez. z p illis nõ orauit xp̃s: ſz p ill' q̃ nesciunt q̃d facerẽt Ex q̃ hr̃ q̃ magꝫ est differẽtia int' peccare scient' z peccare ignorant'. dic̃ g̃. p̃r ignosce ill' zc. Glo. si penituerit sicut fecerũt simplices z seducti a iudeis. Ecce tal' oio ñ est audita a sec'o vt talit' q̃s oraret p inimicis suis. ſz b̃ facere voluit vt ꝓpus oñderet ī facto z ope q̃d alios facere voluit sua doctrina. sic̃ dixit Mat. v. Diligite inimicos vros: z bñ facite his q̃ vos oderũt. qõ g̃ ꝓpus iussit b̃ nũc ope impleuit. imo p̃m aplm cũ lacrĩs orauit p suis inimicꝫ. ad Heb. v. Cũ clamore valido et lacrĩs offerẽs p̃ces. de q̃ dicit Bern. Ascẽdit crucẽ vt longi9 audiret. fortit' clamauit vt nll's excusaret. clamori addidit lacrĩas vt hõ cõpateret. iõ ãt cũ lacrĩs orauit p̃m Aug9. qz oio deũ lenit si lacria ipm ad miserãdũ cogit. Ecce q̃s pius erat pctoribꝫ saluator nr̃ q̃ ī oib9 p̃ssurꝫ z angustijs nõ ẽ oblit9 pctoꝝ ſz p eis orauit. Dicit g̃ glo. q̃ mlti cũ b̃ audissent q̃ ad erãt cõpuncti sũt corde z penituer̃t. vñ Lu. xxiij. ór Et oĩs turba q̃ sil' aderãt ad spectaculũ istud z videbãt q̃ fiebãt pcutiẽtes pectora sua reuertebant'. vbi dic̃ Hi. de ly. penitẽtes z dolẽtes de xp̃i psecutõe. z isti fuerũt q̃ a perit9 decepti fuerũt. nũq̃d tales dicere poterãt. q̃d est b̃ qõ audim9. nos oñie malũ qõ excogitare possũ9 huic viro ip̃endim9: z ipe viceuersa p nob orat p̃iem suuꝫ quẽ se dicit hꝫe ī cel'. si aliq̃ malicia ī eo essꝫ vtiqꝫ talia ñ dicerꝫ. q̃propt' reuersi ī domos suas ꝓpũcti sunt. Orem9 g̃ sic̃ ipe orauit p inimicꝫ suis. ita z p nob zc. ℣ Hodie ꝟbũ dixit ad latronẽ. hodie mecũ eris ī paradiſo. dic̃ glo. Ecce q̃s liberal' ĩmo p̃digus est hodie xp̃s q̃ latroni regnũ crucifixo celũ dãnato paradiſuz p breui petitõe largit'. Latro ci cũ audiuit xp̃m loq̃ntẽ. p̃r ignosce ill. zc. stati xp̃m adorauit di. Dñe memento mei zc. cui xp̃s rñdit. hodie mecuz er̃ ī paradiſuz ãt ñ intellexit locũ voluptatis in quẽ dñs Ada posuit a ꝓncipio nec p celo empireo: ſz p fruitõe btã quã habuerũt sc̃i p̃res stati in descẽsu xp̃i ad iferos. nam vbi papa ibi roma. sic vbi de9 ad clare videndũ se oñdit: ibi regnũ celeste z btũtudo eterna. de9 ei est vbiqꝫ. ſz nõ vbiqꝫ siue ab oiby cit. q̃b9 ẽ clare videt zc. ꝓterea dic̃ Aug. Valẽ esse cũ do ī pfundo iferni q̃s absq̃ doꝝ ī celo. vn9 ei latronũ ei9 p̃iocinĩũ implorabat quẽ stati ad gr̃am recepit z ei pctã dimisit: z padiſũ. pmisit. licet ille etiã p̃io cũ socio suo xp̃m blasphemasset vt. s. dixi. De his duob9 latrõib9 dicit glo. vn9 p̃cessit petrũ ī padiſuz. alter iudã in ifernũ. Et si dicerꝫ q̃ sufficit mihi etiã in fine vite mee ꝓuerti ad deũ. dico tibi q̃ ꝓuilegiũ vni9 nõ facit legẽ cõem. Lege ei z plege oẽm sacrã scr̃uram saltẽ autẽticã z canonizatã et ñ repies sil'e. suffecit ei latroni hec ꝓfessio ī p̃nia saluatoris q̃ ñ suffecisset sibi ī carcere. ex q̃ pz q̃ sctm̃ z fructuosuz ẽ orare ī corpali p̃nia ieiu xp̃i vicz corã sacr̃o. Scdo patet q̃ nll'a p̃nia ẽ nimis sera cuz sit ꝟa. sed pauciſſimi iunt q̃ ī fine bñ penitẽt. Qñ aũt ille latro sit

baptizatus dicit Aug. i libro de origie aie nō eē incredibile q̄ ille latro fuerit aspsus aq̄ z sanguīe de xp̄i latere exeūtib⁹ z tali baptismo saluat⁹. Ex istis nob est ꝓsiderāda mag̃ fides latrōis q̄ nec ꝓpter acerbitatem pene quā sustinebat nec ꝓpter infirmitatē carnis quā i xp̄o videbat ꝓfessionē fidei amisit dicēs. Memēto mei dñe dū veneris in reg. tu. vbi maifeste apparet q̄ nō loquit de regno tpali sz etno. z ꝑe mag̃ fides q̄ cōfitebat dñm eē ꝑpetuo regnatu. quē secuz vidit morientē. z quē petr⁹ negauerat. q̄ tñ sepi⁹ vidit cū miracla faciētē. spem etiā magnā habuit q̄ ei⁹ regni adituz postulauit. caritatē tenuit. q̄ frēz ꝓlatronē redarguit z iō a dño meruit audire illō dulcissim amorē ꝑbū. hodie mecū eris i paradiso. nā i eodē die aīa illi⁹ latrōis illuc puenit: cū deū beatifice vidit cū scīs pribz in limbo. et sic illi sociebat i gl'a cui ꝑticeps erat i pena. Ecce q̄nta largitas q̄nta miscōia xp̄i dñi. latro petijt solū vt sui hīet memoriā: z ip̄e sibi donat paradisuz. Hāc aūt grāz dñs cui libet penitēti ꝓcedit cū latrone. duz in pñti sibi dat grām z ꝑmittit i futuro dare gl'az. si final'r cū latrone i vera fide spe z caritate ꝑdurauerit. R Terciū ꝑbū scribit Johānes qō dixit dñs ad mr̄em suā z ad ip̄z iohem. Ad mr̄em. mul'r. ecce fili⁹ tuus. Ad discipulū aūt. ecce mr̄ tua. Pro q̄ notāduz q̄ mr̄ filio astitit i ara crucis cū inestimabili tristicia z dolore vt. s. Audiēs g̃ fili⁹ in cruce vocē mr̄is ei⁹ flebilē. doloreq̄ sciens vehemētē. cōpassiōe mot⁹ ip̄az dilectā matrē dilecto discipl'o recōmēdās: discipl'm ꝑ se in filiū sibi dās dicit. Mul'r ecce fili⁹ tuus x̄ps ei sic ip̄e ait nō venit soluere legē sz adimplere. sicut ei subdit⁹ erat penūb⁹ dū iunior eēt z ab eis iuētus i tēplo i medio doctoz. ita final'r mr̄is noluit obliuiscī Sed di. qs. q̄re nō cōmēdauit ioseph spōso suo. Rnr q̄ tūc ioseph mortu⁹ erat. zvt plures volūt paz añ baptismū xp̄i. nā si vixisset in passiōe x̄ps mr̄ez nll'i alt'i cōmēdasset. ñ ei tale sibi fecisset iniuriā q̄ dilectā ꝓiugē sibi abstulisset z eā alteri cōmēdasset. dñs g̃ ad custodiā mr̄is deputauit btm̃ iohm̃ socīū gabrieli archangelo vt archangel⁹ custodiret virginē interius z Johes exteri⁹. sz gabriel vt miſter. iohes vt fili⁹. Hic deuota mente recogita q̄ cū dñs iā i vltio spū esset ꝓstitutus i cruce extēsus z nulli⁹ mēbroz liberū vsum hns excepto ocul' z lingua de vtroq̄ boz mr̄i sue deseruire dignat⁹ est vicz respiciēdo z alloq̄ndo. Merito aūt fili⁹ i cruce mr̄em respicit. q̄ ibidē stans pauprima fuit cū vsq̄ tūc nihil habuit nisi filiū illū quē ꝑ diuitijs cōputauit. z ecce iā illuz amittit. Itē merito eaz respicit. q̄ maxīe eā dilexit. iuxta verbū vulgatū. vbi dolor ibi manus vbi amor ibi ocl's. ꝑēdat nūc hō q̄ ꝑt q̄bz doloribz: q̄bz gemitibz: q̄bz suspirijs crucia bat ille electissim⁹ ac vnicus intemerate v̄ginis fili⁹ cū dilectissimā mr̄em suā z lacrimis z cruore suo vsq̄ in terrā ꝑfusaz videret. neq̄ gemebundā ac pene mortuā vllis ꝓsolari modis fas ē. Est ne ꝑcoz aliq̄s qui pectoz q̄litatē ꝓgscere q̄at aut dicere audeat. noui horū dolores. pfecto si oīa viuētia aīarent' z hūanas resonarēt voces frustra sanciata conarent' exponere corda q̄ molestie nō intonuerūt sup capita vīa. O mr̄ et fili⁹ q̄ seuissimi dolores a mōi exordio nati aīos vīos ñ accusabāt. O ēs turbulētissime tēpestates: oēs gemit⁹: oēs acerrie passiones vos vt more loq̄r hūano infelicissimos circūdederūt. qō vtiq̄ Hieremias in ꝑbis thematz exp̄mēs deplāxit di. O vos oēs q̄ trāsitis ꝑviā tē. O gemēdū z vere stupendū certamē vīsiōis spectaculū ī vno eo dēq̄ momēto beati ocl'i festi abāt ad mortē z se retorq̄bāt ad mr̄ez. sz q̄d credet⁹ dilectissimi int' h mr̄ez illā fecisse cū sursū aspicerz filiū suū morientē i crucis patibulo videret. q̄d putat⁹ cogitauerit: nunq̄d respexit filiū suū cū meroze cum audiret hec verba Mul'r ecce fili⁹ tuus. cū accepit ꝼuū ꝑ dño discipl'm ꝑ mgr̄o. piscatorē ꝑ deo. ꝓsanguineuz ꝑ vnigenito. iohem ꝑ iesu x̄po. nūq̄d ip̄a tūc dicere potuit: O flebile cambiū. q̄ filius ille quē genui recedit a me: z aliū mihi tradit ꝑ se. quem inspiciēs video nō esse meū quē genui. nō est fili⁹ me⁹ q̄ hic stat sanus iuxta me. sz q̄ pendet añ me. isti⁹ volo esse ꝓtēta etiā mortui vsq̄dū illū recipiā a morte resurgentē. nunq̄d tūc fili⁹ sibi rñdere potuit: Dilecta mr̄ noli flere: nō te deseram. tecū sum z sp cro. sz ꝑm carnē subiacco mortz impio. tps est vt reuertar ad eū q̄ me misit. z q̄ ego vado ñ potes vēire mō. veni es aūt postea. interim iohes nepos tu⁹ reputabit tibi fili⁹. curā habebit tui z erit ti-

bi solaciū fidelissimū, de ꝟ dicit Chrysꝰ. O bone iesu cur illā q̄ tam dulciꝫ te lactauit ⁊ nutriuit vocas mulierē ⁊ nō mr̄em, ⁊ rñdit ꝟ. Si dulcius ei locut⁹ fuissez credo cor ꝑginis meꝫtissime crepuisset. Idē volūt Aug. ⁊ Bernū, sed attende q̄nto affectu iobi eam in mr̄em cōmendauit: dicēs, Ecce mr̄ tua, nō dixit, ecce dña tua, In ꝟ nos peccatores spem nr̄am ad deū erigere debem⁹. nō enī credendū est q̄ ꝟ ꝓuilegio dñs solū iohannē honorauerit vt ipe solus dicaꝫ marie filius adoptiu⁹: sꝫ ⁊ nos oēs. Si cū maria stamus iuxta crucē iesu. i. si diligenter ei⁹ passiōem recolligim⁹ ⁊ de ꝟ grās sibi agimus. Hō ei in euāgelio dicit euāgelista. de inde dicit iobi, ecce mr̄ tua, sꝫ dicat, deinde dic discipl⁹ rē. Dis āt hō xpi discipul⁹ efficiť qñ eius passionē ⁊ marie cōpassionē sedulo memorať. Tūc aūt iesus discipulum diligit qñ diligiť ab eo, sm illud Salomonis, Ego diligētes me diligo, Prouer. viij. Si ḡ sic iesus mariā dedit nob in mr̄em, ḡ ipe dñs ē frater nr̄. et p ꝺsequns hereditatez regni celestꝭ secū capiemus, si i fraterna dilectiōe mānserimus. De ꝟ dicit Bernū, in libello de ꝺtemplatōe, q̄ q̄dā religiosus habebat tantā deuotōem i isto ꝓbo Vlier, ecce filiꝰ tuus, q̄ fere p. xx. ānos ꝺtinuabat lacrymas i tāta abundātia q̄ nō reputabat satisfacere vt de ipis q̄si biberet, ⁊ q̄ q̄ exponebat verbū sic, O mr̄ ecce filiꝰ tuus. ecce q̄lr pendebat i cruce, vide quō morť iustus, i. filiꝰ tuus, vide quō derelictꝰ ē. bñ enī incipiebat ille religiosus totā passionē dñi. ⁊ q̄ veniebat ad istū locū i lamēta dissoluebať ⁊ spūali expositiōe exponebat. Et ad filiū dixit, Ecce mr̄ tua. q. d. vide quō illa tibi cōpatiť. Hec Bernū. Et subdit ad lr̄am intelligiť de iohe, ⁊ sm aliū itellectū de genere hūano. Dēs enī tunc recōmendati sum⁹ dñe nr̄e ꝑginī marie. Rogemus ḡ dulcissimā mr̄em nr̄am mr̄em misericordie vt sic dñs nos sibi i filios cōmendauit ⁊ eā nob in mr̄em honorandā tradidit. ita ipa sua matna viscera ad nos exponens suo filio fr̄i nr̄o recōmēdet ⁊ sue amarissime passiōis participes efficiat. S

Quartū ꝓbū scribūt Matth, ⁊ Mar, et est illud. Deus me⁹ de⁹ meus vt q̄d dereliquisti me rē, vt in ꝟ dñs oñdat magnitudinē sue pene, Sed di, q̄d est ꝟ q̄ audio? q̄s deus derelinq̄t eū? cū solū sit vnus ver⁹ deus ⁊ nō aliūs ꝑter eū q̄ pendet in cruce, quō ḡ ꝑt seipm derelinq̄re, durus est ꝟ sermo ad audiendū xpiano. Ꝓro illo est notā dū q̄ istud verbū ꝓtulit dñs in cruce voce magna, ñ ex ipatiētia aliq̄, q̄m nullā oīno habuit ipatiētiā: nec aliq̄ signū impatiētie oñdit, sed p ꝟ q̄ sic clamās dixit, Deus me⁹ deus me⁹ rē, magnitudinē sui doloris quē p nobis sustinuit oñdit. Hō est ḡ illa derelictio referenda ad solutionē vnionis ꝓsonalis, ita q̄ hūanitas fuisset diuisa a diuinitate, cū ipe dicat Joh. viij. Qui me misit mecū est: ⁊ nō reliq̄t me solū. Et sic vult sñialiter, diuinitas non reliquit me solū, ex quo ptz q̄ ipe nunq̄ desinebat esse de⁹ siue anīa erat ꝺiuncta corpori siue separata, nā in illa separatiōe anīe a corpe aīe erat vnita deitas, ⁊ corpori mortuo erat vnita deitas. Fuit enī diuinitas taliť vnita humanitati. vt sic etiā esset vnita anīe, etiā p⁹ mortem eadē anīe ⁊ corpi in sepulchro eadem vnione, sed referēda est illa derelictio ad ꝟ q̄ diuinitas exposuit humanitatē passionib⁹ sine defensiōe ac ꝓtectiōe ac si nō fuisset sibi vnita vt dicit Augr̄ dist. xxj. üü. sententiaꝫ. Vñ dicit Lassiodo. Reuera manib⁹ impioꝝ tradi nō potuisset nisi diuinitas talia fieri ꝑmisisset. sicut ipe ad ꝑlatuꝫ dixit. Nō hēres in me potestatē aliquā nisi tibi datū esset desup. Clamauit ḡ ad deuꝫ ꝑem. deus me⁹ deus meus vt q̄d me dereliquisti scz in manib⁹ me occidentiū sine oi ꝺsolatione ⁊ refrigerio. q̄si di, humanitas mea in passiōe sua nullū habet refrigeriuꝫ a deitate Ex istis infertur q̄ passio xpi fuit omniū passionū acerbissima, ceteri ei martyres q̄nto durioꝛa passi sunt exterius: tanto magis deus illis astitit ꝺsolans interi⁹. Unde beatus Tiburcius dū nudis plantis sup carbones duceret dixit. Mihi videť q̄si sup roseos flores incedā. Sic beatus Laurentius dū sup craticulaꝫ iaceret dixit, Carbones isti refrigerū mihi ꝑstant q̄ consolatio diuīa interius ⁊ ignis diuini amoris fuit tam magnus q̄ penas exteriores q̄si p nihilo reputabāt. q̄ motus maiores expellunt minores. Si enī de⁹ ꝟ nō fecisset: infiniti martyres in suis inusitatis tormentꝭ defecissent. sic licz aīa xpi sm portiōnē supioꝛē fuerit sp beata fruens deo, ex

cui⁹ beatitudinis ꝓsolatõe oĩs dolor interioris portiõis possit absorberi: tñ ñ est sic factũ: ꝫ relicta ē sensualitas totalr passioni tãq̃ ñ fuisset vnita deitati, ꝛ hec fuit maior pena oĩb⁹ alĩs suis penis. ꝛ põt dici pena pene, qz sine illa nlla fuit ei pena aut passio, imo si oẽm penã toti⁹ mũdi etiã oĩm ma ligno⁹ spirituũ ꝛ oĩm dãnato⁹ in suo corpe ꝛ aĩa ptulisset mor totalr deitas tales absorbuisset tãq̃ vnã scintillã ignis totũ mare occeanũ absorberet. ꝛ ℔ est qđ dic̃ Aug. vt supꝛ allegaui. Dalle cũ deo esse i ꝓfundo iferni q̃ sine eo i celo ꝛc. ¶ Ex dicꝫ, ex q̃bꝫ causis põt cogꝰci dolorẽ xpi fuisse maxim. Rñr q⁹ ex pl'ib⁹ ℔ cogꝰci põt vicꝫ ꝓpter q̃tuor ꝓncipalr. vt ptꝫ ifra ex derelicti one diuitatꝫ ad sensuꝫ supdictũ ꝛ ex purita te ꝛ nobilitate cõplexionis, ex generalitate passiõis i oĩb⁹ mẽbris, ꝓpter gen⁹ mortꝫ videlicꝫ crucifixiõis ꝛ generale scãdalũ excepta mr̃e. ex tristicia maxia quã habuit ꝓpt iudeoꝝ ingtitudinẽ ꝛ multoꝝ futuroꝝ icõ passionẽ. ¶ Prio g̃ dolor xpi fuit maxim⁹ ꝓpter derelictionẽ diuitatꝫ, de q̃ supꝛ audistꝫ ꝓpuritate ꝛ nobilitate cõplexiõis. ¶ Ñ i xpo fuit ver⁹ dolor sensibil' maxim⁹ exterior, fuit etiã in eo tristicia ĩterior maxia. q̃ causat ex apphensiõe alicui⁹ discõuenientꝫ ꝛ noliti q̃libet illaꝝ passionũ fuit maxia i xpo. vt dicit san. Tho. in. iij. pte sum. q. xlvj. ar. vj. Quãto ei cõplexio hoĩs est purior et subtilior: tanto ei⁹ caro ē delicacior ꝛ dolorosior in penis, ꝫ xp̃s supꝛ oẽs alios fuit excellẽtioris cõplexiõis ꝛc, qz caro ei⁹ fuit formata nõ actiõe nature ꝫ opatõe spũsscti i vtero ꝙginis ex purissimis sanguib⁹ ꝛ guttul' virginis marie. ¶ Ecõo ei⁹ passio fuit maxima ꝓpter generalitatẽ passiõis i omib⁹ mẽbris qz passus est i capite spineã cozonã, i manibus ꝛ pedib⁹ fixurã magnoꝝ clauoꝝ ꝛ obtusoꝝ, i facie alapas ꝛ sputa ꝛ genaꝝ lacerationẽ, i dorso ꝛ lateribꝫ flagella durissima sil'r in scapul'ꝛ pectore q̃ntũ p̃ statua tangi potuit: ꝛ tandẽ toti⁹ corpis i cruce crudelẽ distẽsionẽ vt oĩa ossa ei⁹ nũerari possent vt supꝛ dictũ ē. Itẽ passus est i oĩb⁹ sensib⁹ corporꝫ, ꝛm tactũ vulnera ꝛ verbera mlta, ꝛm gustũ qz felle ꝛ aceto potat⁹, ꝛm olfactũ in loco feti do cadauer⁹ mortuoꝝ, ꝛm auditus voces blasphemãtiũ ꝛ deridẽtiũ, ꝛm visus videdo derelictã ꝛ desolatã ei⁹ mr̃em. Tercio xp̃i passio fuit maxia ꝓpter gen⁹ mortis ꝛ generale scãdalũ excepta mr̃e eius sctissima. qz mors crucifixoꝝ fuit acerbissima ex ℔ q⁹ patiebanꝫ i locꝫ neruosis ꝛ maxie sensibilib⁹, nõ ei illud corp⁹ alĩa sustẽtatõez habuit nisi q̃tuor vulnera manuũ ꝛ pedũ i q̃bus pendebat. Et bñ fuit maxia ei⁹ passio ꝓpter scãdalũ generale, videbat ei excepta mr̃e sua oẽs alios a fide defeciss̃e. Quarto xp̃i passio fuit maxia ex tristicia quã habuit ꝓpter iudeoꝝ ingtitudinẽ ꝛ mltoꝝ futuroꝝ icõpassionẽ. Illã iudeis singl'arit' tã magna ꝛ mlta bñficia exhibuit, de q̃bꝫ oĩb⁹ tã ingti erãt vt nõ solũ ea nõ cogꝰcerẽt ꝛ cõsiterenꝫ ꝫ etiã tñ bñfactorẽ crudelr occiderent. Jõ dicit ꝓpha i ei⁹ ꝑsona. Retribuebãt mihi mala ꝓ bonis: ꝛ odiũ ꝓ dilectiõe mea, qđ ꝛ heu hodie multi xp̃iani faciunt. Magnitudo g̃ ingtitudis iudeoꝝ tũc existentiũ ꝛ ñ solũ illoꝝ ꝫ ꝛ iniq̃tas ꝛ ingtitudo oĩm xp̃ianoꝝ maloꝝ q̃s tũc xp̃s i cruce cogꝰit futuros ingtos: illa auxit tristiciam xp̃i dñi, ꝓpter hãc g̃ magnitudinẽ duplicis doloris exterioꝛ ꝛ interioꝛ. Hieremias dicit ꝓpha thematꝫ. Treñ j. O vos oẽs q̃ trãsitis p viã. attẽ. ꝛ vi, si ẽ dolor sic̃ do. me, ꝓter hãc g̃ ingtitudinẽ decãtauit ecc̃ia i ꝑsona xp̃i. ¶ Popule me⁹ q̃d feci tibi ꝛc. Ubi dicit Ber. exprobrãdo pctoribꝫ in ꝑsona xp̃i dicit ꝓpha. ꝓple me⁹ q̃d feci tibi aut in q̃ cõtristaui te ꝛc, q. d. ꝓple meus q̃d tibi facere potui ꝛ ñ feci, q̃d cã est q⁹ inimico meo magis libet fuire q̃ mihi, nec ille creauit vos ꝫ nec pauit. Si parua hec videnꝫ ingtis: nõ ille ꝫ ego redemi vos, q̃ p̃cio, non vtiq̃ auro corruptibili vl' argẽto: nõ sole vel luna, nõ saltẽ angeloꝝ aliq̃: ꝫ ꝓ p̃cio vos cruore redemi. Ceterũ si neq̃ tã multiplici iure debitũ est a vob elicere famulatuz, omissis oĩb⁹ mecũ saltẽ ex denario diurno ꝓtẽdite. Ecce quõ xp̃s dñs cõq̃rit de hoĩe q̃ p tot bñficiꝭ eũ ñ diligit. Hil'e dic̃ Aug. ℨ vicꝫ hereses cũ ait i ꝑsona xp̃i. Cũ eẽs inimic⁹ p̃is mei recõciliaui te, cũ inf̃ mõtes et siluas errares q̃siui te, bñeꝫ meis portaui te, laborauĩ, sudaui, caput meum spinis apposui, man⁹ meas ꝛ pedes clauis adicci, lancea lat⁹ meũ aperui vt te mihi copularez: ꝛ tu diuideris a me. ¶ Põt etiam magnitudo doloꝝ passiõis xp̃i adhuc ex duob⁹ cõsiderari. ¶ Prio qz passio ei⁹ ꝛ dolor fuerunt ab

eo voluntarie assumpta, ꝓpter finē liberatōis hūani generis, & iō tantā q̄ntitatē dolorē assumpsit q̄ eēt ꝓportionata magnitudini fructus q̄ exinde seq̄bat. Secūda rō ē ex simultate moriētiū mēbrorū, qr ī xp̄o aīa sepabat sil' ab oībus mēbris. nō ptē post ptē relinq̄ndo. sic in plībus ꝯtingit q̄ pedes ꝑus moriunt: deinde alia mēbra. Hā vt dic̄ s. Tho. in. iij. q. xlvij. ar. j. vt xp̄s ostenderet q̄ passio illata p violētiā ei⁹ aīaz ñ eripiebat, naturā corpalē ī ei⁹ fortitudie cōfuauit, vt etiā ī extremis positus voce mag̃ clamaret qđ int' alia miracla mortis ei⁹ cōputat. Vñ sic dr Mar. xv. Videns aūt centurio q̄ ex aduerso stabat qr sic expirasset ait, vere hō iste filius dei erat, & iō pilat⁹ mirabat si iā obiisset Sicut ei ei⁹ volūtate natura corpal' ꝓtracta est ī suo vigore vsq̄ ad extremū, sic etiaz q̄n voluit subito cessit nocumēto illato, iō ait Joh. x. Nemo tollit a me aīam meaz, sed ego pono eā a meipo. ptātē habeo ponēdi eā & ptātē habeo iterū sumēdi eā. Clamem⁹ g̃ ad dñm dicētes, O dñe iesu q̄ ī tua passione a deo p̄re derelict⁹ fuisti: ne derelinq̄s nos in h̄ tpe malo ꝓpter q̄s tot maxīas penas corpis & aīe sustinuisti. Quintū ꝓbū scribit btūs Joh. & est Sitio, tantū ei laborauerat et de sanguīe emiserat q̄ eius corpus desiccatū erat et adustū, ꝓpter qđ dicit ꝓpha. Aruit tanq̄z testa ꝓtus mea, humor ei ī xp̄i corpe fuit exhaust⁹ p sāguineū sudorē, p extractōem sanguis ī flagellatiōe, coronatōe, cōclauatōe, crucis erectione, in cui⁹ signū postea ī aptōe lateris post sanguinē exiuit a q̄ Joh. xix. ad oñdēdū q̄ corp⁹ remansit q̄si sine sanguīe & arefactū, qr deficiēte sanguīe deficit ꝓtus ossiū. Xp̄o aūt clamanti Sitio, crucifixores dabāt ei biberevinū aceto suz: myrrhatū: cū felle mixtū implētes spongeā p̄dict⁹ iuicē distēperatis, sm illud ps. In siti mea potauerunt me aceto Cōsidera q̄nta crudelitas hec sit dare talē potū ifernalē miserrimo hoī ī penis maxīs ꝯstituto, sed ita voluit vt postq̄z oīa alia mēbra crudelr eēnt offensa etiā offenderent & lederent nares & lingua, ñ aūt bibit q̄z gustauit, qr ad penā linguē & nariū sufficit gustare potū. Etiā qr aliū potū siti uit vicz nr̄am salutē pl⁹ q̄z potū corpalē, vt dicit glo. tacuit ei tūc de oī dolore corpis & dixit Sitio, ac si di, oīe desiderū meū est ad hauriēdū salutē hūani generis, imo dic Bē. adhuc durāt ī xp̄o illa sitis, qr adhuc de cel' clamat Sitio. nec vnq̄z illa sitis extinguet vsq̄z ad finē mūdi, qr sp nr̄am salutē sitit & desiderat. Valde g̃ rustican⁹ ē & indurat⁹ q̄ xp̄o diu p salute sua sitiēti potuz negat. potū vicz grāz actōis, potū ꝯtēplationis & deuotōis, tal' aūt deuotio oriē ex cōsideratiōe dine bōitatis & bñficioz dei: & ex ꝯsideratiōe ꝓpriozz defectuuz cū spe diuini auxilij. vt dicit s. Tho. ij. ij. q. lxxxij. Ex his g̃ & supdictis ptz q̄ dñs bis ē aceto potat⁹ cē, scz añ crucifixionē ī loco calvarie & post ea ī cruce. Hic ꝯsidera q̄lis cena dño tuo dabat, erat ei iā hora cenādi: sz p̄ labore et dolore nil aliud petijt nisi potū di. Sitio, & ad lr̄am maxīe sitiebat sic̄ videm⁹ ī rotatis hoībus q̄ valde sitiūt. sed filij diaboli dederūt ei fel p cibo & acetū p potu: volentes p h̄ ei⁹ cruciatū nō solū ab extra sz etiaz ab intra augmētare & ḡuare. sed q̄d nos facimus miseri, volum⁹ q̄rere delicias in cibo & potu, certe si mille ānis hō viueret & q̄ndie ieiunaret ī pane & aq̄ nō posset sufficiēt cōpensare vnicā cenaz ist̄ā: neq̄z satisfacere p hac siti. potem⁹ g̃ xp̄m h̄ p deuotōez cordis nr̄i vt tādē secū epulemur ī mensa sua p eternā dei visionē & fruitionē. Amē.

Sextū ꝓbū scribit sctus Joh. euāgelista: & est illud. Cōsūmatū ē, i. totū qđ lex et ꝓphe de me p̄dixerūt ꝯsūmatū est, nec q̄q̄z iā restat qđ añ mortē fieri oporteret. et hac ꝯsūmatiōe dñs suis discipul' p̄dixit Luc. xviij. di. Consūmabunt oīa q̄ scpta sunt p ꝓphas de filio hoīs &c. Vult tñ q̄dā doct⁹ q̄ saluator in h̄ ꝓbo pl⁹ significauerit, vicz q̄ postq̄z oēs penas pexp̄ssas ptulit eas in vnā summā recollegit & deo p̄ri obtulit dicēs. Cōsūmatū ē. qr ꝯsūmare ē sil' sūmare. q. d. ꝯsūmatū ē q̄ cēpit ꝓphe p̄dixerūt de me, ꝯsūmatū ē op⁹ obedientie qđ assūpsi, ꝯsūmatus est op⁹ toti⁹ passiōis mee qđ sil' collectū tibi deo p̄ri offero p salute humani generis. Circa h̄ ē aduertēdū q̄ hec ꝯsūmatio ñ fuit sine notabili pena, sic̄ si q̄s p̄trāsiuit multa picula vl' ḡuia supplicia ñ sine mag̃ horroze pōt ea recogitare: licz ex alia ptē gaudeat ea ī pteritū trāsiuisse talē horroꝛē dolorosum. nulli dubiū q̄n habuerit xp̄s cōsūmādo siue insim' colligendo ꝓpensa, nec mirū qr tal' ꝯsūmatio penaz cōtinebat ī se

ōm̄s ptes passiōis q̄s sil' i sūma sigbat di. Cōsūmatū est, qđ ꝟbū magne efficacie in picul' pbibeť ab exptis. Vñ si q̄s i magnis esset penis aut doloribꝫ sui corpis expulneribꝫ aut alias ꝛ cū deuotōe diceret, ꝯsūma tū est i tali intētōe, dñe ieſu xp̄e p te ſufficienter ē ꝯsūmata passio tua, p oībꝫ pctōribꝫ iō nūc miserere mei i hac passiōe, nulli dubiū q̄n de⁹ subueniret sibi ꝛ eū a tali libera ret aut i toto aut i parte si saltē ad salutē sibi vtile foret. Suo mō si q̄s iret romā aut ad aliū locū: ꝛ cū ibi veniret offerret deo ꝛ beato petro aut btē virgini vl' alicui alteri sctō oēs suos passus ꝛ vestigia di. Cōsummatū est, aut si q̄s legat psalteriū et i fine oēs psalmos et ꝟsus sic offerat deo dicēs, ꝯsūmatū est cū deuotōe: sine dubio mereť a deo qđ sibi vtili⁹ foret. Ita sil'r dicēduꝫ ē de alio bono ope, nō q̄ ß ꝟbū in se sit tāte efficacie: ſꝫ deuotio quā hō hꝫ tūc i mēoria passiōis dñice vl' in mēoria partialiū oīonū aut opez q̄ sil' offert deo: illa valet et est magni meriti. Ita facit eccia in collect' q̄s ꝯcludit p dñm nr̄m ieſum xp̄m ꝛc̄, q, d, eccleſia, p xp̄m oīa sunt ꝯsūmata, p illi⁹ g̃ merita clemētissime p̄ nos exaudi. Dicꝛ hoc ꝟbū ꝯsūmatū ē fuit collecta toti⁹ passiōis xp̄i añ mortē gr̃as agēs q̄ tā misericordit dignat⁹ est eū redimere ꝛc̄. ℣ Septimū ꝛ vltimū ꝟbū scribit Lu, ꝛ est illud, p̄ in man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū ad nostrā eruditionē. Hoc ei ꝟbū dixit nob i exēplū dans nob formā migrādi de ß mōdo, q̄uis sciret aiaz suā p̄ii sūme esse cōmēdatā sicut paulo añ i cena dixit discipul' suis, vēit ꝓn ceps mūdi hui⁹ ꝛ i me nō hꝫ q̄cq̄, voluit tñ dñs i artic'lo mort', p̄ii aiaz suā cōmēdare ꝛ ß ad nr̄az instructōez. Ecce sctūs sctōz redēptor oīum nr̄m aiam suā deo p̄ii cōmēdauit: ꝛ nos miserī oīb vic̄ys pleni, puluis ꝛ cinis sum⁹ in q̄b ꝓnceps h⁹ mūdi pl'a inueniet q̄ ad ipm̄ ptinēt, i, pctā nolum⁹ do animas nr̄as cōmēdare q̄n poti⁹ diabolo cuius volūtatē facim⁹. Debz g̃ ois hō cū deuotōe i fine vite sue p hec ꝟba p̄ i man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū aiam suā deo p̄ii cōmēdare, et si hec ꝟba līgua ñ posset ꝓferre ñ corde cū deuotōe ea dꝫ cogitare ꝛ p assistētes ad ß hortari ne ꝓnceps h⁹ mūdi i exitu aiam ei⁹ cōphēdat. Dedit etiā xp̄s dñs nob formā testamēti, eo q̄ de oīb q̄ habuit sibi nihil retinuit, tpalia enī tanq̄ vilioꝛa dudū cōmiserat unde ꝓditori, Eccl'iaz sctō petro zelatori, corpus suū: suis i cibū tradidit discipul' sub specie panis ꝛ vini ꝛc̄, ipos discipl'os deo p̄ii cōmendauit, vestes suas diuisit militibꝫ, corp⁹ ad patiēdū crucifixoribꝫ, mr̄em suā ꝟginē amico ꝟgini reliq̄t, et sic spm̄ suū post hec oīa deo p̄ii ꝯmēdauit. Ecce forma trāsmigrādi ō ß mōdo quā nobis reliq̄t ꝛ i cruce ꝯfirmauit. ℣ Ex q̄ ptz q̄ si q̄s salubriť spm̄ suū deo p̄ii vult cōmēdare ꝓus diligenť ab oīb dꝫ se expedire: ꝛ postea xp̄m rogare vt sibi ipetret ꝛ donet gr̃am q̄ cū deuotōe p ꝟba p̄dicta aīam suaz deo p̄ii in fine vite possit cōmendare. De ß ꝟbo In manus tu, ꝛc̄, dicit Hieroñ, q̄ ab illo ps̄, xxj, scz Deus ds respice i me, ꝛc̄. vsq̄z ad illū ꝟsum iclusiue In man⁹ tu, cōmē, spm̄ meū sunt decē ps̄, ꝛ. cl, ꝟsus, q̄s xp̄s oēs in cruce dixerat mētalit, ſꝫ primū ꝛ vltimū cū clamore valido, ꝛ intmedios cū silentio. Et dico decē ps̄, qđ itellige ſm ordinē psalmoꝝ dauid: nō imiscēdo alios q̄ dieb dñicꝫ imiscerī solēt ꝛc̄. Est g̃ documētū valde salubre p̄fatos, cl, ꝟsus legere q̄libet sexta feria flexis genibꝫ q̄s xp̄s in cruce orauit, q̄ legēti ꝓferūt deuotōis effectū salutarē: ꝛ valent ad expiationē negligētiarū in horꝫ canonicꝫ negligent' dictꝫ, vl'lege illos vsq̄z ad psalmos Deus de⁹ me⁹ respice in me. Judica dñe nocētes me. Exaudi deus oīonē meā: ꝛ ne despexerꝫ depcatōez meā. Saluū me fac ds, Deus laudē meaz ne tacueris. De q̄b dicit glo, ordi, q̄ pl⁹ ceteris psalmis sonāt de passiōe xp̄i. Volūt etiā aliq̄ vt tāgit glo, ordi, sup illo ps̄. Credidi, ꝓpter qđ locut⁹ sum, q̄ vtile sit i fine vite dicere hūc versum. Dirupisti dñe vincula mea ꝛc̄, vñ dicit glo, ibidē. Iste ꝟsus tante virtutis a q̄busdā credit vt pctā hoī dimittant' si i fine vite terna ꝯfessiōe dicat. ß intelligēdū est de venialibꝫ pctis ꝛ de mortalibꝫ oblitꝫ: aut de illis q̄ tūc libent' cōfiterent ꝛ de his ꝯterit', ꝛ glosa nō redarguit talīū opionē. Hꝫ dicit, quō se habuit xp̄s dñs dicendo illa ꝟba Dely dely ꝛc̄, ꝛ In man⁹ tu, ꝛc̄. Ad ß dicūt docto, q̄ saluator dicēs illa verba Dely dely ꝛc̄, fleuit, sil'r illa dicēdo In manus tu, ꝛc̄, fleuit, licet in euangelio scriptū nō iueniat. Ex illo ptz q̄ christ⁹ tradidit p̄ii spm̄ clamādo: orando et lacri-

mando, cadē aūt hora q̄ adam huic mundo peccādo mortez induxit scz hora nona. scōus adam. s. xp̄s mortē moriendo destruxit, z q̄ hora illi paradisus est ꝯclusus, eadē hora ille paradisum aperuit. Itē dic Magister in scola, histo. Qui mortē xp̄i p̄mo p̄curauit in fine aduenit z stetit sup̄ brachiū crucis donec xp̄s expirauit. Et tūc videns se ꝯfusum recessit: z veniēs ad tartara inuenit ibi aīam xp̄i portas z seras ꝯfringentē, z iustoz aīas inde educentē, z tūc mox re motū est im pedimētū diuīe visionis qō figurabat gladi⁹ versatil' flāmeus posit⁹ aū paradisum. Z Sciendū etiā est q̄ iter oēs penas passiōis xp̄i ista pena mortis fuit acerbissima, qz int' oīa terribilia terribilissimū est mors: p̄pter naturalē inclinationez aīe ad corp⁹. Ad scōm quō se habuit xp̄s sp̄m emittēdo, Rndeť q̄ ℔ factū est triplicit', p̄mo inclinato capite, scōo lacrimando, tercio cū clamore valido. De p̄mo q̄ inclinato capite tradidit sp̄m. p ℔ dedit nob osculū pacꝭ z recōciliatiōis, qz multis annis fuit discordia int' deū p̄rem z humanū gen⁹ p̄pter pctm̄ p̄mor parentū, sed ipe ōi filius media p̄sona ī trinitate posuit se mediatorē inter deū p̄rez z nos. z fec nob ip̄m benignū z placabilē p̄ suā amarissimā passionē, z ī signuz h⁹ se inclīauit ad nos ī ara crucis q̄si dans nobis osculū pacis z recōciliationis, z ℔ est qō dicit Bern̄, Respice fidelis aīa xp̄m in cruce pendentem, caput hz inclinatū ad oculandū, manus et brachia extensa ad amplexādū: z lat⁹ apertuz ad te diligendū. De scōo q̄ fleuit dicūt doctores q̄ nō fleuit p̄pter suā passionē: sed p̄pter cōpassionez, vt dicit Bern̄, q̄ fleuit ex magna cōpassiōe, ꝯsiderans qz passio sua sufficeret ad redemptionē oīm hoīm, effecit tn̄ redēptionē paucoz, z ideo xp̄s in cena dixit in ꝯsecratiōe sanguis sui q̄ p̄ multis effundeť, qz sanguis suus nō fuit effusus p̄ oīb⁹ q̄ntū ad efficientiā siue efficaciā, q̄uis effusus fuerit p̄ oīb⁹ q̄ntū ad sufficientiā. z hec fuit maxīa causa turbatōis z doloris ei⁹, eo q̄ sua passio fuit tā sufficiens q̄ si fuissent etiā mille mūdi oēs liberasset. si voluissent se sue passiōis facere p̄cipes. Itē dns legit fleuisse q̄tuor vicibus vicz ī ingressu ī mūdū, in suscitatōe lazari, in ingressu hierlm in die palmaꝝ, z vltimo in cruce, z sp̄ ex cōpassione vt dixi, nō ex p̄p̄ria passiōe. Ideo ꝯq̄rit Aug. pctā nostra in q̄dā sermone dicens sm̄aliter. O hō q̄d fecit tibi vita tua quā inter oīa bona tua solū vis hīe malā. q̄d enī habes qō nō vis habere bonū. nō domū. nō numū. nō panem. nō vinū. nō tunicā. deniq̄ nō caligā. Obsecro te p̄ponevitā tuā calige tue. z inter cetera bona tua vitā tuaz velis hīe bonā ne frustreť beneficiū passiōis dn̄i nr̄i ie su xp̄i in te. De tercio q̄ cū clamore valido expirauit. q̄s fuerit iste clamor aut q̄ ip̄i⁹ p̄ba euāgelista ponit dicēs, p̄r in man⁹ tuas cōmēdo sp̄m meū. In illo aūt clamore apparuit diuitas, qz nll's hō moriēs naturalit' pōt clamare nisi violentareť ei⁹ mors ab extrinseco subito. vt si vno ictu p̄ alium occideret z sic clamaret. nunq̄d mirabile ē q̄ hō q̄ p̄ tormētis vix pōt aperire os suuz et mouere linguā, tā vltio ꝯstitut⁹ ōr clamasse, cū etiā p̄p̄ha de eo dicat, Rauce facte sūt fauces mee, q̄ raucedo causať ex siccitate humoꝝ q̄ vtiq̄ maxīa ī xp̄o fuit: sz magna voce clamauit, qz magna fecit ī redēptōne hūani generꝭ p̄ mortē suā. p ℔ etiā dns dedit intelligere q̄ tradidit sp̄m suū p̄p̄ria virtute z ptāte cū exaltata voce, qō soli ōo cōuenit, sic ipe de se dicit Job. x. Ego ptātez habeo ponēdi aīam meā: z iterū assumēdi eā. Zc. Centurio aūt vir p̄udēs videns q̄ xp̄s sic clamās expirauit: credidit cōfestim dicēs. Vere filⁱ⁹ dei erat iste. Dic sta z p̄tē plare amarissimā mortem dn̄i dei tui, z dic cū bto Bern̄. Nesciui q̄ de⁹ tantū me diligeret, qz tantū ei placui vt p̄ me mori eligeret ne me p̄deret. O p̄ciosa aīa mea nō auro redēpta: sz sanguīe agni īmaculati, attēde q̄d p̄ te datū sit z nō tradas te in p̄dition̄e p̄ q̄ mortu⁹ est xp̄s, multū ei te dilexit q̄ tam caro p̄cio te redemit. In alto stetit vt ab oīb⁹ videreť. fortit' clamauit vt ab oīb⁹ audireť, lachrymas clamori miscuit vt homo ei cōpateret. publice hoc fecit vt null⁹ excusareť. Istum clamorē audiuit celum z turbati sunt oēs chori angelorū, in cui⁹ signū sol obscurat⁹ est et tenebre facte sunt p̄ vniuersam terrā, audiuit templū et velum scissum est, audiuit terra z mota est, audierunt petre z scisse sunt, audierūt monumēta z aperta sunt. vt infra. A A Sc̄o ergo p̄ncipaliter p̄ nona cōsiderare debe-

mus miracula que facta fuerunt in morte christi. z primo solis obscurationē: et multarum aliarū creaturaruz compassionem. Unde Bern̄. Nunc quidē infirma ei⁹ vidisti o aīa mea et miserta es. Nunc vero maiestatē eius attende z miraberis. Quid enim ait euāgelista. A sexta autē hora tenebre facte sunt in vniuersa terra vsq; in horam nonā: z obscurat⁹ est sol. z velum templi scissum est a summo vsq; deorsum. z terra mota est: z petre scisse sunt: z monumenta aperta sunt. Primo ergo ꝓtemplare q; ī passione dn̄i tenebre facte sunt in vniuersa terra. qz dn̄s lucis z totius orbis mortē patiebaī. et ille tenebre durauerūt tribꝫ horis videlicet a sexta vsq; ad nonā. qz dn̄s tamdiu pependit in cruce viuus: q̄diu adā fuit in paradiso. etiā eadem hora q̄ adaz peccauit christus expirauit z̄c vt supra. Tenebre aūt facte sunt miraculose p obscuratiōnē solis in plenilunio. qō nō fit naturaliter Et ille tenebre facte sunt triplici rōne. Primo vt oīnis creatura cōpateret: z mortem sui creatoris attenderet. Scdo vt impijs z iniquis lux solis occultaretur Tercio ne christus nudus pendēs in cruce ab oīnibꝫ videret. Un̄ Dionisius q̄ tūc athenis regebat. cognouit hāc eclipsim esse sup naturam. cuius erat pagan⁹ z maxim⁹ astronomus Un̄ dixit. aut deus nature patit. aut tota mūdi machina destruet. Sed videns post aliq̄t dies q; mundus nō subuerteret intellexit q; deus oīm planetaz z creaturaꝝ pateret Et iō in tēplo atheniensiū iussit fieri vnū altare ignoto deo. z post aliq̄t annos Paulus apl's venit z eū ad fidē ꝓuertit z̄c. ostendēs sibi p miraculū q; ille ignotus deus fuisset z esset dn̄s iesus christ⁹ z̄c. Scdo cōtemplare. qz velū templi scissum est a summo vsq; deorsum. qō nō humanus sed p angelū dei factū est. ex q; vtiq; iudei habuissent magnā causam z occasionē se cōuertendi ad xp̄m. poterant enī aliq̄ dicere intra se. Quid est ꝫ qō videmus: Ecce in morte illi⁹ hois velut templi scissum est nō p hoiem. qō vtiq; aliq̄d magnuz designat. Designauit autē q; a iudeis scissa est vnctio regū. pphaz z sacerdotū. Docemur aūt nos fideles q; nō nr̄a vestimēta scindere debem⁹ sicut veteres: sed corda nr̄a per ꝓtritionē. Tercio ꝓsidera q; terra ꝓtremuit in morte dn̄i. naz grauiter sustinebat crucem in qua creator ei⁹ tā miserrime erat suspensus ostendēs se parataz esse crucifixores ei⁹ viuos deglutire. sicut absorbuit dathan et abyron. q; multo min⁹ peccauerūt q̄z isti. sed pietas pendētis in cruce ꝫ terrā facere nō ꝓmisit. qz noluit reddere malū p malo. sed bonū. p malo. imo paulo aīs prō eis p̄rem rogabat dicens. P̄r ignosce illis z̄c. Quarto ꝓtemplare qz petre scisse sunt ī cōfusionē nr̄am z durīciā cordis nostri q; ille creature insensibiles z inanīate et p q̄bus xp̄s nō est passus cōpatiunt sibi ī ei⁹ morte. z nos miseri homies rōnabiles ad imaginē dei creati: p quibꝫ filius dei iesus xp̄s passus est nr̄a lapidea corda nō possumus emollire ad sibi cōpatiendū. Quīto ꝓtemplare. qz monumēta apta sunt vt dicit euāgelista. nō aūt tūc resurrexerunt: sed xp̄o resurgēte tūc resurrexerūt cū eo corpe z aīa. nunq̄z āmodo morituri tāq̄z viui testes sue resurrectōis. vt dicit Hiero. ī q̄dā epl'a. Jō dicit euāgelista. exeūtes de monumētis post resurrectionē ei⁹. i. xp̄i. venerūt in sctām ciuitatē hierl'm z apparuerūt multis. z ꝫ ad declarationē dn̄ice resurrectōis Sūt etiā monumēta apta in morte xp̄i. in signū illius q; corda nr̄a fetida apire debemus z mūdare p ꝓtritionē. ꝓfessionē z satisfactionē. ne fetidiores sim⁹ sepulchris mortuoꝝ in ꝓspectu dei. Est tn̄ de his miracul' notandū qō dicit Comestor. velū tēpli scissum est post mortē xp̄i vicz statī postq̄z dn̄s emisit spm̄. Sil'r tunc petre scisse sunt: monumēta apta sunt z̄c. Pic sta z ꝓtēplare cū rabano fidel' aīa q; sit ille cui celū et terra cōpatiunt. z subdit. Hec vides z rides seruе nequā. ꝓsidera quō p te passus est z vide ne durior sis lapidibꝫ q; scissi sunt ī eius morte. z cor tuuz in nll'o moueat ad cōpatiendū z̄c. ℣ ℣ Sed diceret q; s. quid in his oībꝫ miracul' fecit ꝑgo maria. Rūdetur q; plena fuit tristicia z dolore cōpatiendo miser' iudeis z crucifigētibꝫ q; ī nll'o eorū corda mota sūt ad pniam p tot miracl'a Un̄ dū maria mr̄ iesu vidit eū in cruce sic morietē z ab ipo ī ꝫ mōdo puerso se derelinq̄ nūq̄d cū dolore dicere potat. O fili mi dulcissīe q̄d faciā ego mīa z mestissīa mr̄ tua O fili mi meīnto mei z oīz q; nob̄ fuisti q̄s ego ī mā⁹ tu. et p̄is tui celestis cōmēdo. O

maria q̄s dubitat q̄n m'tū dolebas de eo quē multū diligebas, ꝫ vtiq; rō dictat. O q̄tū estuabat mēs tua mestissima mr̄, enarra nob pyssima mr̄ q̄ten⁹ p talē tuā maximā mestitiā valeāt corda nr̄a ī dolorē t cōpassionē emolliri. Picturēplare quō ī corde ꝯginis gl'iose pugbant ꝫ se duo amores et duo dolores. Prio ī ea erant duo amores, vicz amor filij t amor generis hūani. Amor filij ei⁹ nolebat eū pati, ſz amor generis hūani viceuersa cupiebat eū pati, amor generis hūani superabat amorē filij sui. q̄ ꝯuis sciret q̄ ipam ī passiōe filij sui m'tos oporteret sustiere dolores, nūq̄ tū voluit sibi dissuadere passionē, pter hūani generis redēptionē. Sic sil'r pugbāt in ea duo dolores scz dolor quē habuit de filij sui passione t morte, t dolor quē habuit de hūani generis pditōe, sed dolor quē habuit de nr̄a pditōe superauit dolorē quē habuit de filij sui passiōe t morte. Rogem⁹ g̃ ipam dulcissimā dñam nr̄am vt aias nr̄as dirigat ad sibi t filio suo ꝯdolēdū vt ī extremis suscipiamur gaudētes ad eā cū filio suo eternaliter videndū, t ne īcurram⁹ ingtitudis viciuz q̄ multi hodie laborāt q̄ nec curāt dei bñficia cogscere nec ea recolere nec gr̄as agere ipor redēptori, de q̄b bñ verificat illō ps. Nō fuerūt mēores m'titudis miscōie tue. Conuertam⁹ nos ad deū p̄rem cū gr̄a actione, q̄s ei explicare p̄t tantā pietatē tāte benignitatis, miscōie, caritat̄ t gr̄e, q̄ vt filiū redimeret nec p̄ filio nec ipe filius sibi p̄ pepercit. O caritas īmēsa q̄s vnq̄ audiuit talia dic rogo facta, q̄s sup tāte miscōie viscera nō obstupescat, q̄s nō mireť? rō dic cū deuotōe. Respice dñe sctē p̄ omps de sanctuario tuo, t de excelso celor habitaculo, t intuere hāc sacrosctām hostiā quā tibi offert magn⁹ pontifex sctus puer tuus ies⁹ xp̄s, p pctis fratr suor, t esto placabil' nobis sup multitudie pctōr nr̄or. Gr̄as referat tibi p̄ ois lingua, p superabūdātia pietatis tue q̄ vnico filio tuo ñ pepcisti, ſz p nob oib illū in mortē tradidisti vt nūc fidelem haberem⁹ aduocatū apud te p nob in cel', eū q̄ sua morte nos tibi recōciliauit. Sed q̄d vis dulcissime p̄ vt tibi rependam⁹ p tanto bñficio. certe nil petis nisi te reamare, q̄ ex amore oia ista ordinasti. Rogem⁹ g̃ deū p̄rem vt det nob gr̄am t fortitudinem ꝯtinēdi ab opib q̄ ipe odit t faciendi iustitiā quā diligit Amē. L L Pro hora vesperar, Circa horam vesparū cū lacris t dolore ꝯsiderare debem⁹ quō adhuc corpus xp̄i dñi pendet ī cruce mortuū t totuz dilaceratū t sanguie rubricatū. Circa quā horā pncipal'r duo templari debem⁹, vicz fractionē cruriū latronū: ſz nō xp̄i dñi, sed pori⁹ lateris eius aptionē p lanceā, planctū marie cū depositōe corpis xp̄i dñi de cruce. Circa ꝫ templari debem⁹ q̄ erat dies magnus fest⁹ azimor: t de more t ꝯsuetudine iudeor ñ erat vt corpa mortuor malefactor pmanerēt insepulta Vñ btus Johānes euāgelista dic. Judei ei q̄m parasceue erat vt ñ remanerēt ī cruce corpa sabbato (erat ei magn⁹ ille dies sabbati) rogauerūt pilatū vt frāgerent eor crura t tollerentur, t ꝫ triplici rōne. Prio vt sic m'tiplicaret dolor eor, t vt sanguis eor copiosi⁹ effluere in q̄ vita ꝯsistit: t sic citi⁹ morerent, q̄m noluerūt iudei recedere q̄uis dñs moreret. de latrōib fortе nō multū curassent. Secōo q̄ p illā viā m'ti hoies ibāt legētes supscriptōz q̄ in eor sonabat ꝯfusionem. Tercio q̄ festū durabat p septē dies. timebant g̃ iudei q̄ erāt auari q̄ pl's venies ad festū recederet a tēpli freq̄ntia t ab oblationib: t spectac'm suspensor visitaret. Jō ad petitionē iudeor pilat⁹ ꝯcessit vt crura eor frāgerent. Venerūt g̃ milites t pmi q̄dem fregerūt crura: t alteri⁹ q̄ crucifix⁹ est cū eo q̄ t mortui sunt. q̄r vn⁹ saluabat t ꝯcessit petrū in btitudie t ceteros ap'los. Alter dānabat t ꝯcessit iudā in ppetua dānatione vt volūt doctores, q̄ post mortez xp̄i iudas sit suspēsus. Alij q̄ añ, et in medio illor morit ies⁹ q̄ p nob oib satisfecit. Sz heu cogor dicere q̄ valde paucor effecit salutē respectu dānator, t ꝫ facit bñficioruz dei ingtitudo. Studē g̃ gtus esse deo tuo p memoriā passiōis ei⁹: t oim alior bñficiorū eius, si nō vis cū impijs ingtis pctoribus dānari. O q̄s cū lacriosis oculis vidit illud spectac'm ꝫgo maria, nūq̄ ei pus talia vidit. q̄ nūq̄ pus ad locū caluarie iuit. Poterat ei intra se cogitare, si ei sic hō hominem cruciat in terris quē diligere debz sicut seipm, quid faciunt seuissimi inimici scz demōes hoib dānatis in iferno. O q̄s cū magno dolore et timore expectabat: an

etiã sic filio suo facere vellẽt. Jõ subiungit euãgelista, Ad iesum aũt dũ venissẽt ñ fregerũt eí crura. qz viderũt illũ iã mortuum. Sed diceres, cũ ĩ nullo alío dñs sibi parcere voluit, q̃re tũc in illo, Rñr, vt scriptura impleret Exo, xij. Os nõ cõminuetſ ex eo, Agn⁹ ei pascal' fuit figura passiõis xpi. Jõ ordinatõe diuia cõstitutũ est vt ossa agni pascal' nõ frangerent, vt sic figura z veritas coꝛrespõderẽt, z sic veri agni xpi dñi ossa nõ fregerũt, vt dicit Joh, in euãgelio. Uñ pessimi iudei nimiuz seuiẽtes in dñm voluissẽt etiã q̃ntũ in eis fuisset vt dñi crura fuissent fracta, sed milites vidẽtes nunc eũ esse mortuũ noluerũt. Uenit aũt Longin⁹ cũ suis fuis p medũ pplũ ad crucem: volens ꝓbare si adhuc viueret: z vibrauit hastã suã acutissimã z infixit eam in latus xpi dñi vsq; ad coꝛ. z ℔ fecit ad cõplacẽtiaz iudeoꝝ volens eos certificare de sua moꝛte: z in ℔ exhibuit xpo magnã ꝓtumeliã q̃ etiã xpm mortuuz pseq̃bat, z q̃nto minus xps ĩ tali vulnere patiebat qz mortu⁹ erat: tanto magſ maria mr ei⁹ ĩ aĩa patiebat, z p capue qñ longin⁹ retraxit hastã suã. tũc vidit maria abundanter effluere sanguinẽ suũ pciosissimũ. qz oĩs sanguis suus q̃ remãserat ĩ coꝛpe fuit ꝓgregat⁹ ad coꝛ vt ipm cõseruaret. qõ est ꝑmũ viuẽs z vltimũ moriens. sed apto latere totaliter efluxit. ita q̃ etiam aq̃ seq̃ret. De ℔ foramie lateris facto p lanceã dicũt doctoꝛes q̃ fuerit ĩ latere deꝛtro ꝙsus lat⁹ sinistrũ vbi erat coꝛ, sic ꝑdixit Ezechiel, xlvij. ca, di, Et conuertit me ad viã foras portã exteriorẽ: viã q̃ respiciebat ad oriẽtẽ, Et ecce aq̃ redũdãtes, i. egredientes a latere dextro. qõ etiã tpe pascali decantat, Uidi aquaz egredientez de templo a latere dextro ꝛc. de tẽplo vicz coꝛporis xpi. O q̃ntũ dolebat tũc maria. certe q̃ vix stare poterat vt dicẽ Ber. Nunq̃d et tũc gladi⁹ doloꝛis ptrãsiuit aĩam ei⁹ de q̃ Symeon ꝓphauit, sed ℔ totũ factuz est vt adiplereť scriptura q̃ dicit, Uidebũt ĩ quẽ transfixerũt Zach, xij. Glosa dicit q̃ sic magnũ vuln⁹ erat vt latus xpi aptuz videreť. Uñ Aug. Uigilãti aĩo euãgelista nõ dicit, latus ei⁹ vulnerauit vl' pcussit: ſz aperuit, vt illic q̃dãmõ vite ostiũ panderet vnde sacra emanarẽt sine q̃b ad verã vitã nõ intrať, z subdit euangelista, Et ꝓtinuo exiuit sanguis z aq̃, sanguis in remissionẽ pctõꝝ z aq̃ in lauacrũ regeneratiõis. Quid q̃ illo sanguĩe sanctius? q̃d aq̃ illa salubrius? Nõ enĩ potuit pctm̃ lauari p diluuiuz qõ submersit fere totuz mõm. qz illa erat aq̃ frigida. ſz iã lauať aq̃ coꝛpis xpi calida. De illo milite q̃ latus xpi aperuit õr q̃ fuerit cec⁹, q̃ cũ sensisset calidũ cruoꝛẽ recepit sanguinẽ fluentẽ p lanceã z sup oculos posuit z visum recepit, z sic credidit ĩ dñm cui⁹ latus aperuit: z fact⁹ est miles xpi et postmoduz egregius martyr, z pl'a miracula fecit. naz excussis dentibꝫ z lingua amputata adhuc loq̃bať z ꝓfundebat idola z idolatras. Et illũ q̃ eũ decollari ꝑcepit cecũ post mortẽ illumiauit: z ad fidez ꝓuertit. Ecce carissimi latus xpi aptũ est: et p ipm nolum⁹ intrare Est ei coꝛ ei⁹ vulneratũ ex amoꝛe: z p amorẽ nolum⁹ ad xpm venire. Loquať q̃ hõ in deuotiõe ad coꝛ suũ O coꝛ meũ durissimũ z diabolicũ, q̃re magſ cõpateris parue punc ture pedis tui q̃z grauissime mortl dñi tui iesu xpi, nunq̃d plus diligſ pedẽ tuũ q̃z dñm dcũ tuũ? qz pedi tuo plus cõpateris in parua afflictõe q̃z dño deo tuo ĩ magna angustia et doloꝛe posito. EE Sed dí. q̃s, est ne aliq̃ figura b⁹ vulneꝛſ lateris xpi ĩ veteri testamẽto, Rñr q̃ sic, Uñ illud vulnus laterſ ĩ veteri lege figurabať ĩ ostio arche Genñ, vj, Ostiuz arche pones ĩ latere deoꝛsum. qz sic̃ tũc nullus euadere potuit diluuiũ nisi veniẽs in archã p ostiũ in latere arche. sic nullus saluari poterit nisi ĩtret p vuln⁹ lateris xpi p fidẽ z amoꝛẽ. vñ Ber, sup Can, Quid angustius illo foramie qõ vn⁹ militũ lancea ĩ latere dñi aptuit, et tñ p illas rimas z angustas portas tot⁹ mõs ad vitã ĩtrauit Nec mirũ cũ ex illo latere nob fluxerũt septẽ sacra eccie. Hinc dicẽ Aug. ĩ lib. de ꝓtẽplatõe dñi iesu, vulnerat⁹ est inq̃t ꝓpter delicta nra, tuta z firma reꝺes infirmis pctõribꝫ ĩ vulneribꝫ saluatoꝛ, q̃cq̃d enĩ ex me mihi deest ℔ totũ vsurpo mihi ex viscerib⁹ dñi mei, qz vulnera iesu xpi plena sũt misericoꝛdia, plena pietate, plena dulcedine et caritate, Per has rimas licz mihi gustare q̃z suauis est dominus meus, Rogo te domine per illa salutifera vulnera tua que passus es in cruce pro salute nostra, ex quibus emanauit ille pcioſus sanguis quo redempti sumus, vulnera hãc aĩam meaz

peccatrices p q̃ mori dignatus es igneo et potentissimo telo tue potentissime caritat̃ vt etiã dicat ipa. vulnerata caritate ego sũ. Hec de ꝓmo. ℣ Scdo ꝓtemplare debem⁹ planctũ marie ꝑginis cũ depositione corpis xp̃i de cruce. ℟ Pro q̃ sciendũ q̃ stabãt oẽs noti eius a longe vidẽtes hec oĩa cũ amaritudine: sed mr̃ nõ a longe sed iuxta crucẽ vt dicit euãgelista. O quõ stare poterat tal' mr̃ talis filij videns eum ita lanceari. quõ g̃ nõ currebat t corpus eius mortuũ t extinctus cũ lachrymis postulabat sibi reddi dicens. Cur talẽ malicĩã exercetis in corp⁹ mortuũ? Nõne mihi fecistis magnũ malũ interficiendo filiũ meum vnigenitũ? Nulli eĩ latronũ legit̃ sic factũ fuisse q̃d facitis filio meo. Ecce olim vidit Ezechiel in spũ aquã egredientẽ ỏ templo a latere dextro: sed maria nõ in spũ: ſz ocul' carnalib⁹ videre meruit aquã cũ sanguine egredientẽ de tẽplo dei. nõ lapideo ſz de tẽplo corpis sui: t a latere dextro lancea militis ꝓforato. Vñ volũt doctores q̃ longinus nõ ĩmisit lanceã in lat⁹ sinistrũ sed dextrũ vt ꝓtz supra. ℣ D. Dicam⁹ g̃ Marie Pta virgo maria iuxta crucẽ. imple ydriã tuã ne liquor ille ꝑciosus ad nihilũ defluat Et cũ impleuer̃ effunde nob ex eo remissionẽ pctõꝝ nr̃oꝝ. Cogita g̃ quõ sorores suas t alias mlieres maria p suũ planctus et fletum ad lachrymas cogebat vt sil' secum flerent t plangerent morte xp̃i dñi. Si enĩ maria magdalena tercia die stabat ad monumentũ foris t tãdiu mortuũ plorabat q̃ nec ab angel' ꝓsolari poterat. quõ nõ plorabat videns illũ mortuũ pendentẽ in cruce t lancea acutissima transfigi. q̃s g̃ dubitat q̃n mater ei⁹ in infinitũ plus dolebat p filio suo. Vñ Damascẽ. Omnẽ dolorẽ q̃m pati debuisset ĩ partu filij sicut alie mulieres patiunt. in ifinitũ amplius passa ẽ sub cruce. Et quãto min⁹ clamare audebat ne patientiã ꝑderet. tanto ãplius interi⁹ cruciatus t dolores sustinuit. Et ex h̃ volũt scti q̃ maria maiorẽ tũc habuit penã in corde suo q̃s alĩq̃s nr̃m in corpe suo. t cur nõ defecit: certe ꝯtus altissimi q̃ q̃ndã sibi obumbrauit vt cõcipet. nũc illã suffulsit vt ꝓstanter dolores maxios sustineret. Rogem⁹ g̃ mariã et dicamus. O mestissima mr̃ obsecro tuã pietatẽ vt carissimũ filiũ tuuz dñm meũ p me passum t mortuuz sub hac forma q̃ ipm sub cruc̃ ligno mortuũ: pallidũ t liuore plenuz vidisti. ꝑbeas mihi mẽtaliter ad videndũ vt ex h̃ saltẽ ad tuã mouear cõpassionẽ t doleã ỏ filij tui morte t tua acerbissima afflictõe. Nihil ei in hac vita dulcius esset ac meli⁹ vt tu nosti q̃s vt passiõez t morte filij tui dñi mei deflerẽ. sed heu nõ cõpungor ex ariditate cordis mei. Jõ dorce me mi mr̃ t dña q̃liter mihi agẽduz sit ĩ hac revt defleã filij tui passionẽ t pctã mea Vñ Aug. dicit. Scio q̃ cũ quẽ passio xp̃i nõ ꝓcutit: nulla ꝯtus nullũ meritũ q̃s salvabit. Et Eusebi⁹ dicit q̃ vt xp̃i passiõi satisfacias: necesse est vt martyr fias: aut martyriũ appetas. Multiplex aũt est martyrium. Cũ enĩ de te emuli tui t falsi frẽs nõ bona sed mala vbicũ q̃ loquunt̃: tibi multa mala falsa ĩponẽtes tuã vitã in ocul' eorũ q̃ te honore dignũ estimãt deprauare nõ desinunt. tu aũt ex his nõ mor⁹ ſz magis exhilaratus gauderes. insup t ipis ꝓsiliũ ꝑberes t auxiliũ eis ñ negares oportunũ. ob amorẽ xp̃i. q̃ suis crucifixorib⁹. etiã eũ nõ petentib⁹ non solũ offensas remisit sed t pro eis apud p̃em ĩtercessit. certissime tũc iuxta dilectũ filiũ marie crucifixus starez: t verus xp̃i imitator exister̃es. ℣ Cõsequenter ꝓtẽplari debem⁹ miserabilẽ xp̃i de cruce depositõem. t h̃ sic. Cogitet hõ quõ corpus illud sctissimũ mortuũ dilaceratum t pallidũ. qz oĩ sanguine erat euacuatũ: ſz ab extra ꝑrio cruore rubricatuz: adhuc miserabiliter ĩ cruce pendebat t maria sub cruce cũ magno cruciatu t dolore stabat. q̃ iã respexit ad dextrã iã ad sinistram. p adiutorio si aliq̃s veniret t filiũ suũ dilectissimum eã iuuaret deponere. t nõ erat ex oĩb⁹ carñ eius aliq̃s q̃ eã adiuuaret ꝓpter metũ iudeorũ. q̃ꝓpt̃ mag̃ ac magis deũ p̃ez attente t deuote exorabat cũ mag̃ abũdãtia lachrymaꝝ vt daret finẽ sue miserie. tantũ eĩ erat anxiata p corpe filij sui vt suũ p̃i⁹ obliuiscer̃et. Et si di. q̃s. Cur nullus aplorꝝ petijt a pilato corpus iesu. Rñdet Chrys. q̃ nullus audebat. iõ oĩpotẽs p̃ vlocẽs ꝑginẽ mariã exaudire suscitauit duos viros optimos. s. ioseph t nicodemũ ĩ adiutoriũ marie q̃b⁹ dedit nouũ t audaz corr firmatũ in amore diuino. q̃ oĩ timore iudeoꝝ postposito ingressi sunt ad pilatũ petẽtes corp⁹ iesu

Erant enī ambo nobiles ꝛ potētes, nā Joseph erat decurio de familia forte impatoris vl' alterius magni dñi ꝛ pilato notus. ꝛ fuit de arimathia q̄ dicebat olī vt dicit Beda ramathaym, vt ptz. j. Reg. j. de q̄ fuit samuel. Nicodem⁹ ꝙo erat legispit⁹: ꝛ cuz ħ ꝓnceps iudeoꝝ. Videns g̃ pilat⁹ hos viros potētes ꝛ magnificos de gente iudeorū nō potuit eis denegare qđ petebāt, sed mirabat valde q̄ peterēt ꝓ corpe iesu ad sepeliendū illud: cū ꝛ ipi essent iudei. ignorabat eī pilatus q̄ deus sic ordīauerat, ignorabat etiā qz ipi erāt discipli iesu licz occulti ꝓter metū iudeoꝝ, qz añ nō audebant se manifestare, timebāt cī de synagoga expelli, qđ erat valde ignominiosuz apud iudeos. Pilat⁹ vero vocauit centurionē et q̄siuit ab eo si iā mortuus eēt, q̄ rñdit q̄ sic, et sic donauit illis corpus iesu qđ petebāt. q̄ ꝓcesso oī timore postposito venerūt ad locū crucifixionis cū suis suis portātes secū instrumēta ad hoc apta volētes deponere corpus ei⁹ mortuū. Quos viderūt duo genera hoīm, ꝑmū maria cū sororib et alijs christifidelib. Videēs g̃ maria q̄ vellēt deponere corpus filij ei⁹ q̄si de morte consurgens paululū reuixit spūs ei⁹ ꝛ cū magna reuerētia ꝛ caritate suscepit eos: ꝛ multi alij q̄b deus cor tetigit, q̄ ꝑus ꝑcul steterūt ñ audētes fidē ꝛ amorē suū ad iesum manifestare accesserūt ꝛ iūxerūt se eis. Scōm genus hoīm erāt alij iudei q̄ valde indignati sunt ꝛ furiose ꝛ rugata fronte crudelissime eos insperserūt ꝛ cū magno clamore eos inuaserūt dicētes. q̄d intendit⁹ facere q̄ huic pessimoꝝ dānato homī opus pietat⁹ vultis ꝓpendere. quē nos magnis laboribus ad mortē turpissimā a pilato vix ꝓpetrauimus ꝓdemnari, ꝛ sic in ħ qđ facitis ꝓfundit⁹ genus nr̄m et vosꝫpos cū sitis iudei, datis eī ostendere ac si nos male ꝛ inique egerim⁹ ipm in ligno suspendēdo. Nunq̄d poterāt etiā dicere, certe si ipm deponet⁹ ꝛ honorifice sepelieritis vos in locū eius suspēdem⁹, vtiq; imo libenter fecissent si ipis a deo non fuisset ablata facultas. viui vtiq; ī domos suas nō rediissent. Joseph ꝙo et Nicodemus ꝓfecti in amore dei ñ aduerterūt ꝙbas ꝛ minas eoꝝ, qz deus erat cū eis. ꝛ tūc dicere poterant, si deus ꝑ nobis q̄s ꝓtra nos. ideo ceptū opus ad debitū finē ꝓduxerūt.

Nā vnus clauos de māib trahebat. Alius ne caderet corpus exanie sustentabat. Joseph ꝙo mercatus erat sindonē mūdaz posuitq; illā sup terrā: et corpus xp̄i desup mortuū ꝛ pallidū. Et licet xp̄s in depositione nō senserit penam: tñ valde miserabile fuit ꝛ lamētabile q̄ corpus tante nobilitatis tractat tanq̄z vile cadauer: licet ī veritate cadauer nō fuerit ꝓpter diuinū suppositū in q̄ illud corpus imputribile ꝓsistebat ꝛc. ℣ ℣ Sed diceret q̄s, q̄d tūc fecerit virgo maria corpe deposito ꝛ auulsis clauis de manib ꝛ pedib? Ad ħ dicit quidā doctor q̄ suscepit eū auxilio alioꝝ inter brachia. indeq; in terrā positum adorabat eū. Deinde cū multa caritate mixta dolore ꝓtractabat sua sanctissima mēbra, tāgebat caput: ꝛ spineā coronā extrahebat ab illo. osculabat illud multiplicit' ꝓforatū et cruore respersum atq; verisiliꝝ dicebat. O caput dignum diademate et impiali corona q̄s turpiter hucusq; te vidi coronatū, inspiciebat liuidā faciē: ꝛ illā merens osculabat dicens. O valde decora facies quō facta es vt leprosa, ꝛ silia fecit de māib: latere ꝛ pedib ꝛ ceterꝫ mēbris, ita q̄ eius facies facta ē sanguiolenta ꝛ peplū ꝛ cetera indumēta, vt vult Aug. Idē vlt dicere btā Birgitta sñialiter in suis reuelatōib. Vñ dū corp⁹ iesu de cruce depositū sup sindonē positus fuerat, tunc ipa sup ipm ruēs affectuosissime illud amplexabat ꝛ vulnera eius: ꝛ suis lachrymis rigauit vulnera ꝛ totū corp⁹ suū cū maximis suspirijs: forte sic dicens. O mi fili q̄d fecisti q̄ iudei tā crudeliꝝ affixerūt te. quō nūc gaudiū meū ꝙsum ē in luctū. Dicūt tñ doctores q̄ nullū planctū īdiscretū aut irrōnabilē fecit, qz dolor eius nō ptingebat ad supiorē portionē ratiōis. Cunq; oēs sic eā lamētari viderēt ꝛ plangere: cū difficultate alie sctē mlieres eā a corpore retraxerunt vt sepeliret ꝛc. ℣ ℣

Sed ħ diceret q̄s, cur passiōes sctōz celebram⁹ cū gaudio? passionē aūt xp̄i agimus cū lamēto. Rñr q̄ iō. qz alij scti passi sunt ꝓpter se, vt. s. ꝑ suā passiōem acq̄rerent gloriā sempiternā, ꝛ ideo in eoz passione eis ꝓgaudemus, ex eo q̄ ad eternam beatitudinem peruenerunt. Christus aūt non est passus ꝓpter se vt scilicet gliam acquireret eternam, quia illam prius habebat. sed

passus est ad delendū pctā nr̄a. ziō merito dolere debem⁹ q nr̄a pctā fuerūt tam magna q dei fili⁹ tā horribilit̄ ꝓpter nos ē occisus. Alia rō. quia xp̄s fleuit ī cruce. fleuit maria cū sororib⁹ suis. fleuerūt et alie mulieres mlte. fleuit iohēs mariā sustētādo. fleuit sol cū obscurat⁹ est. fleuit velū tēpli. terra. petre. fleuerūt apli de nece dñi. fleuerūt longinus ꝓuersus. nicodem⁹. ioseph. fleuerūt z beati angeli Esa. xxxiij. Angeli pacis amare flebant. i. ad modū flentiū se habebant. Int̄ tot g flētes dignū est vt fleam⁹ z nos. Ita dicit apl's. Gaudete cū gaudentibus z flete cū flentib⁹ zc. ¶ Pro hora cōpletorij. ¶ Nūc p hora cōpletorij cogitare debem⁹ tristes et dolentes cū ꝑgine maria q̄ in maxīs doloribꝫ fuit circa corp⁹ filij sui qđ iacebat ī terra in sindone z volebat illud in illā inuoluere z ad sepeliendū tradere. vbi meditāda sunt q̄tuor p ordinē videlicet. K K Inuolutio corpis in sindone z corpis xp̄i in sepulchro locatio. Separatio marie a sepulchro. Munitio sepulchri p signaturā lapidis cū custodib⁹ Quid fecerit maria p triduū ī domo iohis Circa pmū est notādū q btūs iohēs euāgelista dicit. Acceperūt g corp⁹ iesu z ligauerūt illud lintheis cū aromatib⁹ et sepelierūt illō. Joseph vero et nicodem⁹ videtes vehementē dolorē z cōpassionē mestissime mr̄is: timētes ne z illā amitterēt vnacū filio suo ex tā inenarrabili meroze z doloze. Jō festinabāt corp⁹ illud voluere ī sindone et ab oculi mr̄is abscōdere ne tantū cruciaret ex ipi⁹ inspectōe. Nicodem⁹ aūt apportauerat mixturā myrrhe z aloes q̄si centū libras. z erat vngentū nobile z pciosuz cū q vngebāt corp⁹ dñi ꝑm morē iudeorū ne a putrefactōe ꝓsūmaret. q̄uis nicodem⁹ istā vnctionē ex deuotiōe faceret: videt tñ ex hoc q plenā noticiā de resurrectōe xp̄i nō habet siue fidē. q de eo scriptū erat ī ps̄. Nō dabis sctm tuū videre corruptōnē. z iō ñ indigebat vnctiōe ꝓpter quante corp⁹ ei⁹ a putrefactione. Circa h̄ tu hō venias vngere corp⁹ dñi vngens sctē oīonis fletu et planctu: et coopies eum sub pauimēto ꝓscie tue. z dic cū beato Bernō. O bone iesu nisi dilexisses me plus q̄ te nunq̄ passus fuisses pro me Deinde cogita quō maria amplexata est illū cū oī meroze. z forte dicebat. Miseremini mei miseremini mei carissimi amici mei vt faciē ei⁹ adhuc paululū subtracto velamine valeā ꝓtēplari z aliq̄ntulū consolari. Nō ne illud corp⁹ mortuū cōcepi: pepi: lactaui: nutriui z pluries laui z osculata fuz, z sic erat pia z misrāda ꝓtentio inter eos. oēs tū amarissime flebāt vt vix possent ad plenū eoz formare ẏba Maior dolor erat illis de dolore mr̄is q̄ de morte filij. Unde Aug. O q̄s angeloz illic nō fleret vbi ꝑ naturā ds īmortal' hō mortu⁹ iacebat Hic ei possibile fuit deū p assumptū hoīez mori, sic possibile etiā fuit bonos angelos dolere de morte sui dñi. Deinde cogita q̄nta fuerit angeloz indignatio circa aduersarios dñi. s. iudeos. Un̄ sic legit̄ in euangelio nazarenoz. Audiū fuerūt voces angelorū dicentiuz. Transeam⁹ ab his sedib⁹, et sic eos q̄s ꝑus cū tāta diligētia custodierunt tanq̄ sacrilegos z vere excōicatos reliq̄runt Ex tūc ꝺr q sctūs michael q̄ ꝑnceps z dux erat iudeorū: fact⁹ est ꝑnceps militie xp̄ianoz. Et sic fact⁹ est ꝑpositꝰ eccie catholice q ꝑus erat synagoge ꝓpter ingratitudinē iudeoz q̄b⁹ specialit̄ tot bona fecit doctrinis z miraculis: z eū crudeliter occiderūt. His ita q̄ factis recogita locationē corpis xp̄i in sepulchro. L L Pro q̄ sciendū q maria mr̄ mestissima postq̄ tā vidit corp⁹ filij sui inuolutū z ab ei⁹ oculi abscōsum ītra iacere sup̄ moduz z plus q̄ dici ꝑt anxia fuit cogitās q̄ vellēt illud nobilissimū corp⁹ sepelire cū nihil ꝓprij hāret: nec decebat illū ī terra sepeliri. Et sic itez magni fluct⁹ angustiarū z tribulationū circūdederūt cor mestissime mr̄is. Tu aūt cogita ac si pñs secū esses z diceres, o mr̄i dña nimiā tristiciā q̄m habes depone. Nā q̄uis mors ei⁹ erat ig nominiosa: tñ ei⁹ sepultura fuit nobil' z pciosa. Hic ei sibi dicere poterāt ioseph z nicodemus. Si ei ipleta sunt q̄ ꝓphe ꝑdixerūt de ei⁹ morte z passiōe, pculdubio etiā iplebit qđ Esa. dixit ꝺ ei⁹ sepultura dī. Esa, xi Erit sepulchr̄ ei⁹ gl'iosum Et rō est. q. xp̄s hūanitatē passibilē assumpsit ꝓpter nostrā redemptionē. Ideo cōpleta morte sua p̄dicta debebant cessare. z sic ea que sequūtur ad gloriam resurrectionis vident̄ ꝑtinere. Erat autē ortus in loco vbi crucifixus est dñs. z in orto monumentū nouum in quo nondu⁹ q̄q̄ fuerat posit⁹. q. ioseph nobil'

erat z decurio q̄ fecerat sibi illud sepulchr̄ in petra in q̄ posuerūt corp⁹ ihesu. Dic ꝓtē plare deuota mēte quō maria cum dolore plena cupiebat cū eo sepelīri p̄ nimia dilectione z cōpassiōe, dñs aūt noluit tūc secū mori mr̄em z eā in celū secū assumere: sz eā potius post ei⁹ recessum de h̄ mūdo reliq̄t fidelib⁹ suis in ꝓsolationē, z vt ipa fideles in fide instrueret, maxie de his q̄ nulli mortalīū nisi sibi ꝓstare poterāt vt fuit annunciatio, incarnatio, ortus saluatoris z̄c. Iō vult Aug⁹ in plāctu suo q̄ pia lis erat int̄ matrē z sepelientes. Illa eū ampli⁹ videre cupiebat. Illi ponebāt in sepulchrū: z ipa eū ad se trahebat. Fuit autez sepult⁹ dñs in petra. Mā si fuisset sepult⁹ in terra: iudei dixissent eū furatū p̄ suos discipulos sicut z postea dixerūt. ¶ ¶ Sed dic, q̄s, q̄d req̄rit ad h̄ vt cor nr̄m fiat christi sepulchrum. Rñdet q̄ q̄tuor. Primo q̄ sit firmū et stabile in bono p̄posito. z h̄ designat ipius petre stabilitas siue soliditas. Scō dz esse p̄ gr̄am innouatū, et h̄ designat monumēti nouitas. Tercio debz esse vnctū aromatib⁹ p̄ feruidā deuotionē z p̄tuosam opationē. Quarto dz inuolui i synd̄one mūda p̄ ꝓscie puritatē. z tūc xp̄i p̄sentia z ei⁹ iugis memoria poterit i eo sepelīri p̄ gr̄am z iugit̄ ꝓseruari. q̄ nihil est vtilius q̄ circa dñicā passionē se occupare. ¶ Scō ꝓsiderare debem⁹ marie a sepulchro separationē. Pro q̄ notādū q̄ sepulto dño mr̄ amplectit̄ sepulchr̄ toto cor de: z q̄ poterat voce bñdicebat. O q̄ libenter fuisset cū eo sepulta: aut viua cū eo i sepulchro sedisset: aut ad minus extra sepulchrū nō longe ab eo p̄ nimia dilectōe z cōpassiōe vsq̄ i diē resurrectōis ei⁹, q̄ firmissime credebat eū tercia die resurrecturū: sz nō est p̄missa. q̄ nō decuisset ꝓginē teneri mā sic i cāpis pnoctare, imo nec iudei nec custodes eā ibidē p̄misissent. Ob h̄ sanct⁹ iohēs cui eā xp̄s cōmēdauit erat lugens et trist̄ multū: nec ei poterat septinere. z leuauit eā lugentē. Maz ipa cruciata gemitib⁹. cruciata doloribo, pedib⁹ stare neq̄bat nisi sustētata a iohē z mulierib⁹ sibi adiūctis. z ita p̄ mlieres cunct̄ plorātib⁹ a sepulchro reducit̄. tūc cantabāt exequias mille milia angelorū q̄ oēs venerāt ad exequias dñi sui. Illi cantabāt laudes q̄ vicit leo de tribu iuda ad restaurandā angelicā naturaz Sed maria dabat gemit⁹ cordis et suspiria z trāsiens de sepulchro venit redeūdo ad locū caluarie: viditq̄ crucez sctām adhuc in suo loco stantē. q̄ eleuās oculos plenos lachr̄ymis verisil̄r nullo mō se ꝓtinere potuit q̄n caderet in terrā cor̄ā cruce: z plena dolore adorabat lignū sctē crucis. Et q̄ habeb̄t q̄ ipa inter oēs mortales erat p̄cia que adorabat crucē sctām in terr̄, et tūc dicere potuit cū magno ploratu. O crux benedicta sup̄ oēia ligna cedroz. tu sola excelsior in q̄ vita mūdi pependit. tu sola fuisti digna portare regē celoz et hoīm ihesum xp̄m dulcissimū filiū meū q̄ in te hodie triumphauit. quā sic femie z alīj plorantē videntes multi secū in planctum cōuersi sūt. Multi ei iudei z gētiles videtes eā sic plorantē tā amare: lachr̄ymas ꝓtinere ñ poterant: dicētes. O q̄ male ē huic honeste mulieri z matrone, q̄s p̄t excogitare q̄ntū thesaurū hodie amisit tā turpit̄ et violent⁹ habuit solū vnicū filiū in q̄ erat totū ei⁹ desideriū, q̄ ipe erat potens ope z p̄sone cor̄ā deo z hoīb⁹: cui nihil erat difficile. z illū vidit hodie tā amara morte p̄ire Ecce sic maria ducit̄ plorās a plorātib⁹ q̄usq̄ puentuz est ad domū iohīs, ibi p̄mānsit z tenuit Johānes eā, z sicut p̄priā mr̄em eā dignissime honorauit z amauit et tractauit. q̄ sic erat sibi cōmissum a rege celoz. Hec de scō.

¶ ¶ Tercio ꝓtēplare ip̄i⁹ sepulchri munitionē. Nam sepulto dño a iudeis signatū est monumētū z traditus custodib⁹. Vñ notandū q̄ sepulturā dñi comitabāt duo, s. lamētatio et custodia. Fuit enī dñs lamentat⁹ p̄cipue a gl'iosa virgie maria matre ei⁹ z alīs mulierib⁹. vt adimplete videret oēs lamentatōes q̄s descripsit Hieremias sup̄ morte Josie regis iuda. Scō fuit custodit⁹ in sepulchro, sic̄ scripsit Mat-the⁹ di, Altera die q̄uenerūt p̄ncipes sacerdotū z pharisei ad pilatū dicētes, Dñe recordati sum⁹ q̄ seductor ille dixit adhuc viuens. post tres dies resurgā, Jube g̃ custodiri sepulchr̄ vsq̄ i diē terciū: ne forte veniant discipli ei⁹ z furent eū: et dicant plebi, surrexit a mortuis, et erit nouissimus error peior p̄rore. Ait illis Pilatus. Ite custodite sicut scitis. Illi ergo abeuntes inspexerunt p̄mo corpus eius esse i sepulchro

Et postea signauerũt sepulchrũ multis sigillis: et quenerũt milites pce et pcio vt sepulchrũ custodiret. Hũ aũt totũ dñs fieri voluit ꝓpter certitudinẽ sue resurrectois. Circa hũ notandũ q religiosus cõparat mortuo ꝓpter tria. Primo q ad res possidẽdas, sicut ei mortuus et sepult⁹ nihil ꝓpriũ hz, sic religiosus nihil ꝓpriũ dz hre: sed oia in cõi diuidere. Secõo q ad sensum et motũ, nã sic mortuus priuat sensu et motu. sic religiosus dz esse mortuus q ad delectatões que ad sensum carnis ptinẽt, sic mortuus nõ mouet motu ꝓprio sz alieno. sic ver⁹ religiosus nõ dz duci motu ꝓprie voluntatis sed ad ipium sue rõnis. hũ est sui superioris. et sic mortuus mouẽti se nõ ꝺicit: sic religiosus ꝓlato se regenti nõ dz ꝺicere sed i oĩbus obedire. Tercio q̃ntũ ad domicilium, q sic mortuus claudit in sepulchro. sic et religiosus dz esse clausus i claustro. et sic mortuus de monumẽto nõ exit nisi ad iussionẽ dei: qñ dicet sibi. Surgite mortui venite ad iudiciuz, sic etiã religiosus nõ dz exire claustrũ sine iussione ꝓlati. et sic mortuus ñ murmurat qñ trãsfert de monumẽto ad monumentũ. sic nec religiosus dz murmurare qñ transfert de monasterio ad monasteriũ ꝛc. ¶ ¶

Quarto et vltio ꝓtẽplare debem⁹ de virgine maria q̃d fecerit i triduo mortis xpi in domo iohis. certe sedebat aut iacebat. vtq; si q̃rit affirmo, q ꝓ nimio dolore ñ poterat ambulare sine mag̃ difficultate, plorabat eni die ac nocte: neq; erat q eã ꝓsolari posset ex oĩb⁹ caris eius: nec sorores sue neq; iohes: sed mors amara sp erat i mente eius dẽ. et sic soluebat amaras lachrymas. potuit ei ñ imerito recolligere oẽs articl⁹ laboris et passiois a ꝓncipio natiuitatis filij sui vsq; ad mortẽ, q̃s g excogitare pt doloris magnitudinẽ: quem ipa ꝑgo bñdicta habuit ꝓ triduũ vsq; i diẽ resurrectois filij sui. ¶ postq; aũt ihs resurrectois filij sui adueniet: tũc ipe dñs ꝓpria ꝑtute et auctoritate reposuit aiam ad corpus qđ iacuit i sepulchro: sz surrexit etiã de sepulchro ꝓpria claritate et virtute videntib⁹ custodib⁹. cũ maxima claritate, ꝓpter quã inusitatã claritatez custodes i terrã ꝓstrati sũt, nõ potẽtes ferre talẽ claritatẽ. ¶ postq; aũt custodes hec retulerũt iudeis, vicz xpi resurrectionẽ, audientes hec iudei ꝓternũ sũt sup modũ: nescientes q̃d ad hec rñderent, sed mẽdacia cõfingentes i vnũ quenerũt et dixerũt custodib⁹, dicite q̃m nob⁹ dormientib⁹ venerunt discipli ei⁹ nocte et furati sunt nob⁹ eum. O pessimi iudei q̃lis falsitas est i vob⁹. si ei custodes vti dormierũt, quõ videre potuerũt discipl⁹os auferẽtes eius corpus de sepulchro. si vero non dormierũt. cur nõ ipediuerunt ne auferet. Ecce q̃s aptũ est vestrũ mendaciũ. ¶ ¶ Circa illa ia dicta ꝺ xpi sepultura ꝺi. q̃s. q̃re xps voluit sepeliri nunq̃d suffecisset eũ esse mortuũ: Rñr ꝼm san. Tho. q ꝓpter tria. ¶ Primo ad ꝓbandum veritatẽ mortis. tũc ei hõ sepelit q̃ ꝑe mortuus credit. Vñ pilat⁹ Mar. xv. aĩ q̃s cõcederet xpm sepeliri diligẽti iq̃sitõe cognouit eũ esse mortuũ. Secõo q ꝓ hũ q xps surrexit de sepulchro dat spes illis q̃ sunt i sepulchris silr resurgẽdi. ꝼm illud Johis. v. Oĩes q̃ in monumentis sunt audiẽt vocẽ filij dei. et q audierint viuẽt. Tercio ad exemplũ eoz q ꝓ mortẽ xpi spũaliter moriunt peccatis. qui absconduntur a ꝓturbatõe hoĩm. ad Col. iij. Mortui estis: et vita vra absco dita est cũ xpo. Secõo q̃rit q̃re xps i horto sepeliri voluit. Rñr q hũ factũ est ad designãdũ q ꝓ mortem et sepulturã ipi⁹ liberamur a morte quã incurrim⁹ ꝓpter pctũ ade in horto paradisi cõmissum. Tercio q̃rit q̃re in aliena posit⁹ est sepultura siue i alieno sepulchro. Rñdet Aug. in qđã ꝼmone, q ꝓ aliena moriebat salute. etiã ꝓpter abũdãtiã pauptatis ꝓ nob⁹ suscepte. nã q domus in vita ñ habuit vt dicit Theophil⁹, post mortem q̃q̃ i alieno recondit sepulchro: et nudus existens a ioseph opit. Sed q̃re in monumento nouo. Rñdet Hiero, ne post resurrectionẽ ceteri corpib⁹ remanẽtib⁹ alius surrexisse fingeret, et vt dicit Aug. sicut in marie ꝙginis vtero nemo añ illũ. nemo post illũ ꝓcept⁹ est. ita in hũ monumẽto nemo añ illũ. nẽo post illũ sepult⁹ est. Aduolutũ etiã fuit saxũ magnũ ad ostiũ monumenti vt sic appareret oĩmoda veritas sue sepulture. Sepeliam⁹ q̃ vicia nra vt spũaliter hic ꝓ gram resurgam⁹ cũ eo: et tandez in glia illũ clare videam⁹ et secũ gaudeam⁹ in ppetuum. Amen.

¶ Hec de dñica passione.

In die Pasce Sermo XXXVIII

In die Pasce.
Sermo XXXVIII

IEsum queritis nazarenū crucifixū, surrexit, nō est hic. Mar. xvj. et in euangelio hodierno. Per totā quadragesimam audiuistis q̄nto odio & inuidia iudei ꝓtra iesum motiuo melius, blasphemius: & tandē plagis & vulneribꝫ vt his diebꝫ intellexist illū affecerunt, inter latrones tanq̄ pessimū hoiez crucifixerūt. Hodie ꝓ nobis in euāgelio ꝓponit glosa christi resurrectio: q̄ tanto laudabilior & excellentior est p̄dicanda quāto ei⁹ mors fuit ꝓfusibilior. Jō (dic̄ Bern̄.) est solennitas oim solennitatū in q̄ christ⁹ dñs virtute diuia a morte resurrexit q̄ ante vt vilis latro tractat⁹ fuit. Ideo ad insinuandū gloriā resurrectiōis & spiritualē leticiā quā hīe debem⁹ in cordibꝫ nostris de christi resurrectiōe frequētatis vicibꝫ canimus alla. hoc est laudate dñm, q̄si dicerem⁹, laudate dñm q̄ potēter resurrexit, & ante ꝫ a iudeis blasphemat⁹ & vilis reputat⁹ fuit &c. Laudate dñm q̄ p suam resurrectionē nr̄am futurā resurrectionez insinuauit &c. Laudate dñm q̄ per suā resurrectionez vitā eternā in corpe & aīa ꝓsequendā nobis insinuauit. Laudate dñm q̄ p suā amarissimā passionem & mortē hec nob̄ meruit. Laudate dñm qui p spiritū sanctū ap̄lis missum vt hec crederem⁹ edocuit. Hāc autē resurrectiōis gloriā euangelista Marc⁹ in ꝓbis themat⁊ insinuat dicēs, Jesum q̄ritis &c. Et sunt verba angli ad mulieres ad sepulchrū venientes cū aromatibꝫ vt vngerent iesum vt ptz in euāgelio, p gra decantate Crist ist erstanden &c. Jesum queritis nazarenū vbi sup̄. Primo dicat⁊ text⁹ euāgelij. Scdo eius intellect⁹ in duas partes distinctus. Tertio dubia de christi resurrectione.

Textus euangelij.

In illo tpe. Maria magdalene maria iacobi & salome emerūt aromata vt venientes vngerent iesum. Et valde manevna sabbatoꝝ veniūt ad monumētū orto iam sole. Et dicebāt adinuicē, q̄s reuoluet nobis lapidē ab ostio monumēti, & respicientes viderūt reuolutū lapidē, erat quippe magn⁹ valde. Et introeūtes viderūt iuuenē sedentem in dextr⁊ coopertū stola candida & obstupuerunt, q̄ dicit illis. Nolite expauescere. Jesum q̄ritis nazarenū crucifixū, surrexit, nō est hic, ecce loc⁹ vbi posuerūt eū. sed ite dicite discipul' eius & petro, q̄ precedet vos in galileā, ibi eū videbitis sicut dixit vobis. Marci. xvj.

Historia hui⁹ euāgelij facta est hodie in die pasce vt habet ex textu euāgelij, ideo q̄ntū ad scdam partē sermonis intēdo intellectū euāgelij p aliqua dubia declarare. Primo q̄re christ⁹ suam resurrectionē primo publicauit mulieribꝫ, nōne sanct⁹ petrus et iohānes maioris erāt meriti apud deū &c. Rñdet q̄ in ꝫ honorauit sexū mulieb̄re ob reuerētiā ꝫginis gl'iose, dans nobis exemplū vt oēs mulieres: virgines: viduas: maritatas, ꝫter ꝫginē mariā honoremus, q̄ morte quā mulier eua intulit: ꝫgo maria mulier dicta fugauit, & maiorez fructū ꝫ eua p̄didit attulit. Nā post peccatū de⁹ homo fact⁹ est, q̄d vtiq̄ fm cōmunem doctoꝝ sniam si eua nō peccasset factū nō fuisset, deus enī adeo bon⁹ q̄ nullū malū p̄mittit nisi maius bonū inde eliciat, vt sepi⁹ audistis. Ecce quantā dignitatem maria hūano generi attulit q̄ hō sit deus, quo nihil nobili⁹, nihil dignius excogitari p̄t &c. Alia rōnē ponūt alīq̄, q̄ difficulter mulieres aliq̄d celare p̄nt, quā tanq̄ risu dignā omitto. Scda dubitatio q̄re euāgelista ꝓponit alīs mulieribꝫ mariā magdalenā, nullū enī p̄cm̄ legit de maria iacobi & salome, que tm̄ fuerunt sorores marie virginis, & nō min⁹ eis ꝓponit mariā magdalenā. Si diceres q̄ fuit illa maria iacobi, Rñdet q̄ fuit mater iacobi minoris. Aug⁹. appellat eā mariaz ioseph, q̄ fuit mr̄ iacobi minoris ioseph simonis et iude cui⁹ marit⁹ fuit alpheus, pater ꝫo cleophas. Joseph ille fuit vnus de lxxij. discipulis, & fuit ille quē statuerunt apostoli cum mathia, q̄m mathias fuit electus in ap̄lm. Q, autē dr maria salome, ista denoiat⁊ a patre q̄ pater ei⁹ vocabat⁊ salome, & marit⁹ eius zebedeus, ex q̄ habuit duos filios, scz iacobum maiorē & iohānē euāgelistaz, & sic iste due marie fuerūt matertere christi et sorores beate ꝫginis, vt sup̄. Sed diceres, fuerunt ne plures alie mlieres cū eis, Rñdet

A

fm rei veritatem q plures fuerunt q3 tres. Mā Lucas dicit q cū eis fuit iohāna vxor Tuse, pcuratoris herodis. q christo crediderat. z alie q cū iesu venerāt de galilea ministrātes christo. Sz Marc⁹ alijs tacit, solū tres noīat. qz sicut isti pueniebāt in noīe z ab alijs differebāt. ita vltra alias singularē deuotōem ad christū habebāt. Matheus aūt solū nomīat duas. s. mariā magdalenā z alterā mariaz. ℞ est mrem iacobi. nō tñ negat etiā ibi fuisse alias. Johes aūt ē oībus alijs tacit, noīat. solā mariā magdalenā. qz sicut dicit Aug⁹. licet ipa sola ñ venerit: tñ ꝓpter ei⁹ feruentē amorē iohannes eā solā noīat. Ex hac etiam causa oēs euāgeliste ꝓncipalit mariā magdalenā nominat. ℞ Tertia dubitatio quare ille mulieres venerūt cū aromatibꝫ: cū nulla fuit adhuc necessitas. etiā si corp⁹ christi p mille annos iacuisset i sepulchro. Rñdetur q ꝫsuetudo erat iudeoꝝ vngere corpa mortuoꝝ vt pseruarent a fetore. ab incineratiōe z vermiū corrosione. nō erat aūt ℞ necesse in corpe iesu. ptz qz si corp⁹ iesu mā sisset mille annis z vltra in sepulchro siue in terra nō potuisset putrefieri aut incinerari aut i vermes generari. ꝓpter diuinitatē sibi vnitā. qđ et lan⁹ determīant doctores circa dis. xxj. tercij sñiaz. z allegāt causaz. qz si ala vnita corpi. phibet corp⁹ ab incineratiōe z putrefactōe ⁊c. a fortiori ipa diuinitas. Juxta illud ps. Nō dabis sanctū tuū videre corruptōem. z sic q̄ntū ad hoc frustra venerūt mlieres p̄dicte: vt vngerēt iesuz. Causa g̃ q̄re nō potuit incinerari ⁊c. nō est alia nisi qz diuinitas erat vnita corpori iesu. z licet ℞ crederēt mlieres vicz sibi diuinitatē vnitā. ignorauerūt tñ q ꝓpter ℞ nō deberet incinerari aut putrefieri ⁊c. iō adhuc est cōmēdanda deuotio illaꝝ mulierū q valde mane venerūt adimplere opus suū vicz vngere iesum ⁊c. Sed d. quō hoc debz intelligi q valde mane venerūt. cum Matheus dicat eas venisse cū celū albesceret. z Lucas dicit q diluculo venerūt ad monumentū. z Johis. xx. ōr q adhuc tenebre erāt. videt g̃ diuersitas euāgelistarū esse. Rñdet q euāgeliste in ℞ nō discordāt sz sp vn⁹ exponit aliū. Mā ℞ qđ dic Marcus valde mane. exponit Johes dicēs. q adhuc tenebre erāt. qđ aūt Marc⁹ dic oro iā solo. exponit Matheus dicēs. cū celū albesceret. i. cū iā celū ab oriente solē venturū annūciat tūc celum incipit albescere. Et ℞ etiā vult Lucas dicēs. q diluculo venerūt ad monumētū. Est aūt diluculū illa claritas q̄ est media int tenebras noctis et claritatē dici. q̄ claritas vt dicit Aug⁹. aurora solet appellari. z ℞ est qđ dicit Matheus. q venerūt cū celū albesceret. et ita sp vn⁹ euāgelista exponit aliū. ℭ Circa scdam partē euāgelij diceret q̄s. q quē fuit lapis ab ostio monumēti revolut⁹. Respōdet breuit p angelū. Ñ sepulchr⁹ christi triplicit erat clausum. vicz grādis lapidis ad os obuolutōe. Sigilli appositōe. et militū deputatiōe. Sed sicut christ⁹ exiuit de clauso vtero ꝑginis. ita exiuit de sepulchro clausis siue saluis sigill. Unde cuidā monacho rome scti laurentij extra muros admiranti quō christ⁹ clauso sepulchro exire potuerit: cingulus q̄ cinct⁹ erat insolutus delapsus z cecidit i terrā. et vox i aere facta est. sic potuit christ⁹ clauso prodire sepulchro. Ad manifestandā g̃ christi resurrectionē Math. xxviij. ōr. Angelus autē dñi descēdit de celo z revoluit lapidē et sedit sup eū. Ibidē etiā ōr. Et ecce terremotus magn⁹ fact⁹ est. Glosa. sicut tra in passione christi tremuit z mota est i tristicie signum. sic in resurrectōe mota est in signum leticie. Silr ob eandez causam sol clarior apparuit hodierna die. vt dicit Maxim⁹ i q̄dā sermone. Sz tunc diceret q̄s. fuerunt ne plures angeli mulieribꝫ apparētes. dicit eni Marc⁹ q viderūt iuuenē in monumēto ad dextris sedentez. z Matheus dicit q angel⁹ sedit sup lapidē revolutū. z Lucas dicit de duobꝫ. xxiij. ca. Ecce duo viri astiterūt iuxta illas i veste fulgēti ⁊c. Ad ℞ rñdet August. q ibi apparuerūt tres angeli. vn⁹ extra monumētū. intra tñ p̄dictā clausurā sedēs sup lapidē revolutū. sz intra monumētuz apparuerūt duo. vn⁹ ad caput. et ali⁹ ad pedes vbi positū fuerat corp⁹ dñi vt ōr Joh. ij. Dicit ꝫsequēter euāgelista q ille angel⁹ sedēs sup lapidē revolutū cepit cōsolari illas mulieres z dicere eis christū surrexisse. z ꝫsequent ostēdit eis locū sepulture. z subiunxit. Ite dicite discipulis eius z petro. qz precedet vos in galileā ⁊c. Sz quare specialit noīat petrū. Respondet q

ideo vt recipiat ꝓsolationē post pñam habitā ꝑ negatiōe, alias nō fuisset ausus venire ad ꝑsentiā dñi quē negauerat, ꝑ ꝟ ptz tota intentio euāgelij. Et subiūgit Marcus post pñs euāgeliū q mulieres inuaserat pauor, z hoc ex insolita apparitione angeli z ex visiōe custodū q̄ pre timore angeli iaceba nt tanq̄ mortui. vt ꝺr Matħ. xxviij. Unde euāgeliste cū summa diligēcia scripserunt christi passiōem z christi resurrectionē, quicq̄d enī vn⁹ obmisit ꝟ alter impleuit zc. Hec circa euāgeliū sunt dicta.

Quantū ad tertiā partē sermonis est dubitatio. Exq̄ duo sunt articuli fidei. vnus de christi passiōe z morte, alter ō ei⁹ resurrectiō e, quis tñ illoꝝ est maiorꝭ meriti ad credenduz. Ad ꝟ dicenduz q hi duo articuli sunt pariē necessariū ad credenduz adulto, ꝛz i vno eoꝝ maior existit laus maiꝰ q̄ meritū q̄ in alio, q̄uis enī necessario debem⁹ credere christū esse mortuū: z christum resurrexisse: q̄ credere ipm esse mortuum. Patet ꝟ p beatū Aug⁹, sup ps, dicēs christū esse mortuū, z paganus credit z iudeus, z ꝟ tibi p crimine obꝟciūt, quia in mortuū credidisti. Laus tua est credere resurrexisse a morte. Est tñ notandum ꝑm Grego, in Omel, euāgeliū paschalis. q due sunt vite. Una mortal' corruptiua z plena penis: tribulatōib⁹: miseriꝭ z defectibus. quā bene nouim⁹. Alia ꝟo est imortalis et sine penis: multū gaudiosa z absq̄ oīb⁹ malis, tam aīe q̄ corpis, z illā q̄ndaz nesciebam⁹ nec adhuc ꝓfecte noscim⁹. Has duas vitas christ⁹ dñs in se suscepit. Primo primā in vtero ꝟginis marie: et illā assumpsit sponte z volūtarie, ꝓpter nos, voluit enī esse defectuosus: passibil' z mortalis vt vere diceret frater nr̄. Naz vt dicit mgr in, iij, sñiaꝝ dist, xvj, christ⁹ assumpsit nr̄os defect⁹ ꝓter pcm̄, vicz famem: sitim: frig⁹: estus: dolores: timores: tristiciā zc. Et hāc vitā habuit christ⁹ ab instāti sue ꝯceptōis vsq̄ ad ꝓfectā ꝯsūmatōnē opis nr̄e redemptionis in morte. De hac vita dicit magister vbi sup in se, ca. q christ⁹ de oīm statu bonis aliq̄d accepit, q̄ venit oēs saluare. Sunt autē q̄ttuor stat⁹ boīs. ꝑm⁹ añ peccatū, scōus post pcm̄ z ante gr̄am, tertius sub gr̄a z q̄rtus in glia. De ꝑmo statu accepit immunitatē peccati: sicut z tunc adam fuit immunis a pctō. De scōo statu assumpsit nr̄as penalitates et defect⁹ vt sup. De tertio ꝟo assumpsit gr̄e plenitudinē. De q̄rto nō posse peccare, z dei ꝓfectā cōtemplationē. Habuit enī sil' quedā bona vie et q̄dā bona patrie: sicut z q̄dā mala vie. Hec mgr di. xvj, tercij sñiaꝝ. Scōam vitā, s. impassibilē z imortalē assumpsit in ei⁹ resurrectione: z ipam resurgēdo oñdit. Et hanc vitā christ⁹ dñs ꝓmisit dare in ꝑmiū oīb⁹ electis, ꝟtuosis z ꝑbis boīb⁹ q̄ hic obtemperant sue diuīe volūtati: z se eius passiōi et morti finaliť ꝓformant. Hanc vitā ante christū dñm nullus habuit, licz multi ꝑus a morte resurrexerunt tpe helie z helizei: et tres mortui q̄s christ⁹ resuscitauit. tñ non resurrexerūt ad vitā imortalez. Ideo dicit apl's, j. ad Coꝝ. xv. Nūc autē christ⁹ resurrexit a mortuis ꝑmicie dormientiū. i. ꝑm⁹ ex dormiētib⁹ siue mortuis ad vitā imortalem. Ꝟro q̄ est aduertēdū q sicut hō est cōpositus ex corpe z aīa, sic ad illā scōam vitā duo req̄runť, scz beatitudo corpis z aīe. Primo req̄ritť ad eā beatitudo aīe: q̄ ꝓsistit in clara dei visiōe, in ꝟ vicz q ipa aīa clare noscit z videt diuinā essentiā z ipaz pfecte diligit, ex q̄bus ipī aīe erit tantū gaudium q nulla lingua sufficit illud explicare. Hanc āt felicitatē tā hñt oēs btē aīe, de q̄ ad ꝑsens supsedeo. Scōo ad hāc scōaz vitam req̄ritť beatitudo corpis. quā scti post resurrectionē generalem oīm boīm habebūt, et hec ꝓsistit in q̄ttuor dotib⁹, i. in q̄ttuor notabilib⁹ et excellētib⁹ bonis, q̄b⁹ christus dñs ver⁹ sponsus ecclie dotabit i nouissimo die suā sctām sponsaz eccīam, hoc est oīm sctōs in corpib⁹ eoꝝ. ex q̄b⁹ dotib⁹ corpus cuiuslibz sancti venustissime et ornatissime decorabitť. Hanc beatitudinem corpis assumpsit christ⁹ hodie in sua resurrectione, z sicut eā assumpsit: sic z dabit eā in ꝑmiū cuilibz sctōꝝ, rōne q̄z dotis etiam nob⁹ ꝓmissoꝝ in ꝑmiuz merito oēs deuote christū in sua resurrectōe laudare debem⁹.

Sed diceret q̄s, quō christ⁹ in sua resurrectiōe assūpsit sanguinē suū effusum et pedib⁹ ꝯculcatū zc. Rñdeť q in resurrectione christi facta sūt q̄ttuor mirabilia ex parte sanguis ꝑm Hubertinū. Primū mirabile q in illo triduo mortis christi virtute diuīa fuit ꝑseruatus a resolutiōe q̄ntū

cunctis pedibꝫ ꝯculcat⁹. Scõm q̃ angelorũ mĩsterio fuit recollect⁹. quia vbi sufficit virt⁹ angelica: nõ est necessaria ꝑtus diuina ĩmediate, q̃d ergo putam⁹ fratres: q̃nta reuerentia ꝛ dilig̃tia balsamũ illud p̃cio-sissimũ collegerũt angeli: in quo vigebat ꝛ nr̃a redemptio et eorũ repatio, cuius stilla minima siue gutta mũma sufficeisset ad ablutiõem criminũ toti⁹ vniuersi, cui⁹ etiam roseo colore sunt adornãde fideliũ aie vt ĩ angelicã venustatẽ trãsferant, de quo gloriat beata agnes dicẽs. Sanguis eius ornauit genas meas. Tertiuꝫ mirabile q̃ p̃ diuinã potentiã intra sepulchruꝫ ille sanguis fuit introduct⁹, q̃ tũc oportuit duo corpa nõ glorificata esse in eodẽ loco q̃d ẽ solius diuie virtutis, vt ꝺr in. iij. sñarum. Quartũ mirabile q̃ ille sanguis ꝑtute diuina fuit corpi reinfusus. q̃ angelica virt⁹ nõ videt ad ℔ sufficere vt illũ tam repente dispergeret ad singl'a loca, siue corpis mẽbra. Scõo ex pte corpis fuerũt sil'r q̃tuor mirabilia. Primũ mirabile fuit p̃seruatio a corruptiõe, vt̃s. B. Nec ℔ multũ mirabile ad fidẽ videt: cũ in natura etiã reperiunt ligna incõbustibilia ꝛ imputribilia. Scõm mirabile q̃ corp⁹ inorganisatũ fuit organisatũ, cum enĩ organisatio fuerit in passiõe destructa p̃ quã mors fuerat subsecuta, ꝛ cũ aĩa corp⁹ viuificare nõ p̃t, nisi sit organisatũ necesse fuit vt ipsa organisatio p̃cederet, i. mẽbrorꝫ disp̃sitio, p̃ infusione aĩe. Tertiũ mirabile q̃ corp⁹ fuit aĩatũ q̃d est soli⁹ dei, ꝟm Aug⁹. de trini. ꝛ sic fuit renouatũ. i. oĩno cõpositũ. vt esset ꝑ christ⁹ hõ p̃ resurrectiõem q̃ fuerat p̃ generatiõem. Quartũ mirabile q̃ fuit corp⁹ trãsmutatũ de corruptibili in incorruptibile, de mortali in ĩmortale, ꝟm illud apli ad Roma. vj. Christ⁹ resurgens ex mortuis: iã nõ morit⁹ mors illi vltra nõ dñabit. ¶ Quia audistis q̃ christ⁹ resurgẽs a morte assumpsit q̃tuor dotes corpis. Est questio q̃ sint ille dotes. ꝛ q̃liter electi illis dotabunt⁹, ꝛ an solum electi. Ad ℔ rñdẽt doc. circa di. xliij. et xliiij. q̃rti sñarꝫ. q̃ q̃tuor sũt dotes corpis q̃bꝫ corpa sctõ p̃ muro mõ ornabunt⁹ ꝛ glorificabunt⁹. vicz dos impassibilitatis. dos agilitatis. dos subtilitatis. ꝛ dos claritatis. Prima ℊ dos qua dotabit⁹ ꝛ p̃miabit⁹ corpus cuiuslibꝫ sctĩ est dos impassibilitatis, ꝛ hec dos ẽ tale donũ q̃ corp⁹ bti ꝟm legẽ dei ordinatã nõ poterit corrũ pi: nec morti nec q̃cq̃ pati, ĩmo ꝟm legẽ dei ordinatã nihil erit qõ q̃uis mõ ledere possit corp⁹ beati. Cũ si beat⁹ staret in igne aut in q̃cũq̃ alio de se lesiuo aut penoso. nũq̃ tñ ab eo ledere⁹, ita mũme sicut tres pueri in camino caldeorũ Daniel'. iij. vt dicit Aug⁹. ꝛ huius causa ẽ ꝟm Scotũ. q̃ dñs de⁹ diuina sua ꝑtute impedit actiõẽ oĩm lesiuorꝫ et phibet ea ne q̃uis mõ agãt ĩ corpa btorꝫ ipa ledendo. sic enĩ dñs de⁹ ipediuit ignẽ ne ageret ĩ corpa trium pueroꝝ. naturalia ei agũtãdũ q̃dũ ꝛ q̃uscq̃ ipa de⁹ agere p̃mittit, cũ aũt de⁹ ipis terminũ posuerit hũc non trãsgrediũt. De hac dote loquit⁹ ap'ls. j. ad Corꝝ. xv. dicẽs. Seminat⁹ in corruptiõe, surget in incorruptiõe, ꝛ itez ibidẽ. Mortale ℔ induet ĩmortalitatẽ, ꝛ corruptibile ℔ induet incorruptiõem. Hanc aũt ip̃assibilitatem ꝛ ĩmortalitatẽ accepit christ⁹ hodie in sua resurrectiõe, sic dicit ap'lus vtŝ. ad Ro. vj. Christ⁹ resurgens ex mortuis ꝛc. ꝛ g̃ficut eã habuit: sic dabit eaz cuilibet beato. Sed diceres, q̃d tũc erit de dãnatis q̃ ad hanc dotẽ. Rñdet q̃ q̃uis dãnati etiã erũt ĩmortales q̃ ad corpus. ℔ tñ erit ꝓtra eorũ voluntatem. Ideo de ipis ꝺr Apocal. xi. In dieb⁹ illis q̃rẽt homes mortẽ ꝛ nõ inuenient, desiderabunt mori ꝛ mors fugiet ab eis. Sũt enĩ ꝛ erũt dãnati ĩmortales ꝫ nõ impassibiles, ꝛ iõ vellẽt libent⁹ mori si possent: ĩmo vellẽt nõ eẽ ꝓpter pene acerbitatẽ vt eã nõ sentirẽt. ¶ Scõa dos q̃ dotabit⁹ corp⁹ cuiuslibꝫ sctĩ in resurrectiõe generali est dos agilitat⁹, q̃uis enĩ corp⁹ cuiuslibꝫ btĩ habituꝫ sit g̃uitatẽ naturalẽ p̃pter elementũ tre p̃dñans, g̃uitates tñ alieq̃s, pnũc habem⁹ ex pctõ ꝛ ex alijs supfluitatibꝫ, ꝛ q̃ nõ sunt de ꝑfitate hũane nature, ꝛ q̃ nũc impediũt aĩam ne possit ipm corpus ad voluntatẽ ꝛ ad libitũ suũ mouere, oẽs ille auferent⁹, ꝛ corp⁹ sic bñ disponet⁹, ꝛ aĩe sic pfecte subijciet⁹ vt posset ipm, pmpte ꝛ sine oĩ impedimẽto mouere. put ꝛ q̃liter ꝛ ad quẽ terminũ voluerit. sursuz aut deorsum, dextrorsum aut sinistrorsuz, retrorsuz aut antrorsum, ꝓpe aut distant⁹. recte sic hõ leuat manũ aut digitũ ꝛc. ĩmo longi⁹ velocius, q̃ tã velociter sicut sol q̃ q̃ stati oritur mittit splendorẽ suũ subito p̃ magnũ terre

spaciū. Corp⁹ enī glorificatuz ē tā agile sic̄ angel⁹, qz p oia obediet aīe, z ad hunc sen sum dicit Aug⁹, Ubicūqz voluerit eē spiri tus: ibi ptin⁹ erit z corp⁹, ptin⁹, i. instanta nee l'saltē mora imperceptibili siue tā repēte q nūc hō talē claritatē nō possz ꝓcipe. nec mirū, si eī lapis molarz tā cito mouek vt q̄i nō ꝓcipiak eī⁹ mot⁹, q̄d tunc erit corpibus gl'iosis in q̄bz aget diuīa ꝑtus, z iō electus post resurrectōem in q̄cunqz loco desidera uerit esse: ibi statim erit. Ut aūt ꝟ intelliga tis dak exemplū de sole, q̄ cū ortk q̄cito vi derit occidēs: tā cito radi⁹ eī⁹ est ibi. Ita i casu si aliqs sctōz staret in oriēte z vellet eē in occidēte: tā statim eēt ibi. Et ꝟ inferk q i q̄cunqz pte mundi elect⁹ resurget: statim et in instāti veniet in hierl'm: et statī eleuabit se obuiā christo ī aera q̄ ventet sup illū val lem iosephat Joel. iij. Sedēs in spacio aeris supī montē olīueti vbi tūc circumsta bunt eū oēs scī q̄si volātes, z licet angeli mīstrent electz ipos baiulādo z sustinēdo, ꝟ tñ nō fiet ꝓpter necessitatē sz ꝓpter reuerē tiā quā angeli et oēs creature exhibebunt corpibz sctōz, vt dī. san. Tho. in scpto q̄rti sniaz vbi. s. Sicut enī regina terrestrz cō ducak a militibz suis ꝓpter reuerētiā q̄ tñ a seipa posset trāsire, ita erit ibi. de hac dote agilitatis loquk apl's vbi supī dicēs. Se minak in ifirmitate, surget in ꝑtute. Hab. iij. dz. Tanqz scintille ī arundineto discur rent, z Esa. xl. Qui autē sperant in dño mu tabunt fortitudinē, assument pēnas sic aq le, curret z nō laborabunt, ambulabunt et nō deficiēt. Hanc dotē agilitatz etiā hodie christ⁹ in sua resurrectōe accepit, iō q̄n vo luit venit ad discipl'os suos z oīdit se eis, z in ictu ocl'i iterz recessit ab eis q̄si euanescendo. Hāc etiā dotē in se oīdit ī ascensu suo ī celū, q̄n ipe sine oī mīsterio angl'orū z aliaz rez a tra se leuauit, sic etiā electz suis eā dabit, cū resurrectio christi sit exēplar nr̄e resurrectōis. Ecōuerso q̄s grauiaz pon derosa erūt dānatoz corpa eternaliter ardē tia ī inferno. ¶ Tertia dos quā dñs dabit corpibz sctōz in pmiū est dos subti litatz, z ē tale donū q̄ nihil tā durū tā spis sum aut tā integz existit q̄n corp⁹ alicuius scī possit illud ptrāsire aut penetrare abs q̄ oī cessiōe: diuisiōe vel aptione alterius. Primo rōne illī⁹ doni ꝓtingit q̄ si aliquis sctōz voluerit cū corpe suo stare p̄cise et in eodē loco in q̄ stat ali⁹ sctūs: tūc ipe stabit ibi absq̄ tñ cessiōe alteri⁹. Ecōo rōe illī⁹ doni ꝓtingit q̄ vn⁹ sctōz cuz corpe suo p trāsibit corpus alteri⁹ scī. vñ si aliq̄ sancti starēt añ aliū sctm̄ volentē vlteri⁹ ꝓgredi, tūc nō oportet q̄ ipi cedāt sibi aut viā pro grediēdi p̄stēt: sed ipe poterit corpa iporuz ptrāsire absq̄ diuisione eoz. recte sic radij solis ptrāseunt vitrū absq̄ ei⁹ diuisiōe, sic enī post iudiciū scī cū corpibz ipoz ptran sibunt ipm̄ celū empirreū absq̄ oī aptiōe celi. Ita etiā si post resurrectōem eēnt mu ri spississimi aut mōtes: hos posset sctūs p trāsire sine cessione aut corruptōe aut diui sione eoz. ꝟ totuz ita fiet. ex speciali dei vo luntate z diuīa ꝑtute. De hac dote subtili tatis loquit apl's vbi supī dicēs. Seminak corp⁹ aīale, surget corpus spūale, vbi dicit Aug⁹, in glo. q̄ ꝟ nō ē sic intelligendum q̄ corpus ꝑtak in spm̄, qz corp⁹ beati erit ad huc palpabile z visibile hūs carnē et ossa q̄bz spūs caret, sicut ꝟ saluator oīdit ō suo corpe dicēs discipul' suis Lu. xxiij. Palpa te z vi, q̄m̄ sps carnē z ossa nō hz sic me vi detis hr̄e. sz sic ē intelligēdum corp⁹ aīale erit spūale, i. subiectuz spiritui ad oīme bñ placitum spūs. Uel etiā erit spūale ad illū sensum q̄ nō indigebit cibis. sz iā dz aīale q̄ indiget cibo z nutrimēto. Nec Aug. in glo. Hanc dotē subtilitatz christ⁹ accepit ī se in sua resurrectiōe z nobis ipaz monstra uit p ꝟ q̄ ipse exiuit clauso sepulchro. imo sigillato sigillo pilati. Angeli enī nō ꝑuls q̄z resurgeret aperuerūt sepulchz. sz p⁹ christi resurrectōem remouerūt lapidē ꝓpter mu lieres: dicētes eis, venite z videte locū vbi positus fuerat dñs Math. xxviij. Ecōo christ⁹ hāc dotē se oīdit hr̄e pluries, cū ad discipl'os suos ianuis clausis ītrauit Joh. xx. Hāc autē dotē ñ habuit lazar⁹ q̄n dñs eū resuscitauit a mortuis Joh. xj. Et ideo dñs fecit amoueri lapidē de sepulchro, nō enī tunc lazar⁹ surrexerat ad īmortalitatē, q̄ postea multa patiebak z iterz moriebatur post ānos pl'es q̄bz ꝟ deo fuiuit. Ita z alij mortui resuscitati p sanctos apl'os z alios sctōs nō habuerūt hāc dotē neqz alias do tes corpis: eo q̄ iterz moriebanť, sz christus amplius nō morik vt. s. Ita etiā p⁹ generalē resurrectōez mortuoz null⁹ amplius mo-

rietur, vt etiam tenet fides nra ꝛc. ¶ Quarta dos qua dñs corpa sctoꝝ ꝑmiabit est dos claritatis q̄ ꝓsistit i duob. ꝓio in ℞ q̄ corpa btoꝝ splendebunt ꝛ irradiabūt plus q̄ sol ia splēdet, ſm illud ad Phili. iij. Reformabit corp⁹ hūilitatis nre ꝓfiguratū corpi claritatis sue, ſz claritas christi fuit et est plus q̄ solaris. nā qñ christus transfigurauit se coram discipul' in monte thabor, tūc oñdit eis claritatē illā quam et nunc hz in ce'. De q̄ dr Math. xvij. Et resplenduit facies ei⁹ sicut sol. Sup quo dicit glo. plus certe q̄ sol. ſz nō habuit mai⁹ cui cōpararet. Sic igit corpa sctoꝝ splendebūt plus q̄ dici pt, sicut de ipis dicit saluator Math. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno p̄ris eoꝝ. vbi dr glo. q̄ septēpliciter clari⁹ q̄ sol mō fulget: fulgebunt iusti. Idē dicit Crisost. in ſnia. Quia sic sol fuit in sui creatiōe, ita erit post iudiciū finale. ſz tūc fuit septies clarior q̄ nūc, et sic p pctm̄ amisit septem ptes claritatis sue: ꝛ retinuit octauā. Scō claritas corpoꝝ btorū stabit in viuacissimo colore, ita q̄ corpa sctorū habebūt venustissimū ac pulcherrimū colorē, mag⁹ tñ vel min⁹ ſm gradū siue cōplexionis ꝛ meritoꝝ. vnō sic scti nō habebunt eandē q̄ntitatē: ſz alia erūt longiores alia maiores. alia miores, sic nec oēs habebūt eundē colorē sic nec hic eundē vl' sillem habuerūt nec⁹ eandē claritatē. ſz hec claritas erit maior ꝛ mior in sctis, ſm exigētiaz meritoꝝ suoꝝ. Hā dicit Aug. xxij. de ciui. dei, q̄ quedā corpa erūt alba ꝛ q̄dā nigra, sic etiā quedā erūt albiora alijs, quedā nigriora alijs. sicut corp⁹ ethiopis btī et corpora alioꝝ q̄ naturalit sunt nigri: etiā manebūt nigri in patria, nec ꝓpterea corpa nigra habebūt aliquā deformitatē: cū etiā lapides p̄ciosi nigri bñ politi tm̄ l' q̄nq⁹ magis delectēt visum q̄ lapides alteri⁹ coloris. imo illa claritas ꝛ varietas i corpibus beat⁹ maiorē i ocul' sctoꝝ causabit delectationē q̄ si oñs scti hrent eūdē colorē. ¶ Sz di. q̄s an ēt m̄bra eiusdē corpis hēbūt aliū ꝛ aliū colorē. Rñdet doc. q̄ sic vbi. s. illi⁹ rōnē dāt, qz rōne varietat⁹ coloꝝ i mēbris, vtputa qz illud mēbr̄ est rubicundū: illud albū: illud p̄mixtū ꝛc, totū corp⁹ scti pulchri⁹ redderet q̄ si oīa mēbra ei⁹ essent vniformit colorata, sic enī pulchrior dr hō q̄ in facie hz albedinē cū rubedie aliq̄ q̄ si solus eēt alb. ita ibi fieri pt q̄ aliq̄s sctorū albior sit i facie q̄ i manib. ꝛ ecōuerso ꝛc. Dicūt ꝓseq̄nter doc. vbi supꝝ. q̄ q̄dlibz intestinū habebit suū colorē, rōne igit h⁹ dotis claritat⁹ quā scti habebūt tā in splēdore q̄ i colore plura ꝓtingūt. ſpio q̄ q̄dlibz corp⁹ btoꝝ erit valde decoꝝ, venustū luctū ꝛ pspicuū: sic cristall⁹. Scō ꝓtingetyt dicit Grego. sup Job, q̄ q̄libz sctoꝝ seipm pspiciet ꝛ videbit totā armoniā corpis sui ꝛ omia intestina, vt costas, cor, splen, iecur pulmonē, stomachū ꝛc. ꝛ oīa illa habebūt suum ꝓpriū viuacē ꝛ pulchꝝ colorez. Et sic sil' q̄libet btoꝝ videbit talia mēbra ꝛ intestina i corpib⁹ alioꝝ sctoꝝ, nec itestina erūt plena sordib⁹: nec etiā vacua ſz plena puro aere vl' puris humiditatib⁹ nobilib⁹. Tertio ꝓtinget q̄ vn⁹ sctoꝝ videbit p corp⁹ alteri⁹ scti corpa alioꝝ sctoꝝ. ꝛ ℞ m'to clari⁹ q̄ nūc videam⁹ corpa p vitrū sat⁹ transparens. ¶ Ex oīb⁹ iā dict⁹ ptz quō corpus christi habuit q̄ttuor dotes, q̄s etiam christ⁹ dñs dabit suis electis i p̄miū. vidz dotē impassibilitat⁹, ex q̄ cōtinget q̄ nihil ledere pt corp⁹ alicui⁹ scti. dotē agilitatis, rōne cui⁹ btus poterit se statī ꝛ ꝓmpte mouere ad oēm locū ſm bñplacitū suū, q̄liter ꝛ q̄cunq⁹ voluerit. Dotē subtilitat⁹: ratione cui⁹ nihil poterit resistere beato q̄n ipm poterit beat⁹ ptrāsire absq⁹ oī cessiōe alteri⁹, ꝛ dotē claritat⁹ rōne cui⁹ beatus in corpe clarior apparebit septies q̄ nunc sol, rōne cui⁹ etiā beat⁹ i corpe habebit venustissimū ꝛ viuacissimū colorē in oīb⁹ membris interi⁹ ꝛ exteri⁹: ꝛ varietatē in mēbris ad maiorē ei⁹ decorē ꝛ gl'iam. Nec g̃ dona dei merito quēlibet hoiez remouere debēt vt pctā caueret: et deū nō inhonorare, sed ꝛ vt i oīb⁹ fact⁹ p posse studeret se ꝛformare diuīe volutati ꝛ p̄cept⁹ ei⁹ obedire ꝛ cuz timore et reuerētia illi fuire. Si ei tanta bona de⁹ dat⁹ ē suis elect⁹ tales dotes corporis vltra dotes aīe q̄ longe excellētiores sunt, q̄s nō merito sibi fuiet ad obtinēdum eas, q̄s non vult eū dilīgere ꝛ die ac nocte cogitare quō ei placeat, q̄liť viuat, vt eum nō offendat ꝛc. Ex q̄b⁹ itez ptz q̄ nullū apparebit monstrū in elect⁹: nec⁹ deformitas aliq̄ corpis, aut defect⁹ vl' superfluitas membroꝝ vel deformitas colorīs, ꝛ q̄libz resur

get in ea quantitate quã attigisset vsq; ad annũ.xxxiij.inclusiue natura nõ errãte:eo q; tali etate christ⁹ mortu⁹ est et resurrexit. Hec doc.circa di.xliij.q;tu sniax. ¶

Ex oib; illis attẽdere debem⁹ q; hec vita nr̃a est fragil' z caduca quã comitat eterna miseria si dei p̃cepta nõ custodierimus. Sequẽter etiã pctõr deformitatẽ corpoz; dãnator; quã habituri sunt loco illaz; dotũ. Erũt nãq; miro mõ passibiles cũ maximis penis z doloribus.nec vna:sz multiplicib; penis eternaliter erũt graues z cogentur demõib; obedire i ꝑpetuũ q̃ nolucrũt obedire deo p tps modicũ. Erũt distortissimi sibiũuicẽ cõpressi z coangustati et sic̃ oues simul iuncti i inferno positi vt in ps. Nullã habebũt claritatẽ sz horrorẽ z fetorem ꝑpetuũ int⁹ in corpe in intestinis z extra in oib; mẽbris sine fine. ¶ Sz d. q̃s.tu multa z mirãda dixi sti:pñt ne haberi alique silitudines ad illa intelligẽda de dotib;. Ad h dicẽdũ q; ꝑ pinquã silitudinẽ illaz; dotũ possumus hr̃e in sole z̃. Pro q̃ notandũ q; in sole pñt q̃ttuor cõsiderari q̃ libet iustus post finale iudiciũ habebit i suo corpe.s.claritas:subtilitas:agilitas z impassibilitas. Prio habebũt claritatez de q̃ supra dictũ est. Nã sicut dixi corpa electorũ erunt septies clariora q̃ sol nũc est.vnde ptz sup̃ sol in creatiõe fuit septies clariora q̃ nũc.z p pctm̃ ꝑmor; parentuz ꝑdidit septẽ ptes siue claritat; q̃s recupabit p⁹ diẽ iudicij.sm illud Matth.xiij. Fulgebũt iusti sicut sol z̃.scz post iudiciũ. et tunc luna erit clara sic̃ sol z̃. sm illud Esa.xxx. Erit lux lune sic̃ lux solis z̃. Tcio est agilitas in sole.q; q̃statim oriẽ mittit splendorẽ suum subito p magnũ spaciũ terre:et in breui tpe pcurrit totũ mũdũ.sic erũt corpa electoz; q̃ ita agilia erũt sicut mõ cogitatiões nr̃e.vñ Augu. Ubi vult spũs ibi ꝑtinus erit z corp⁹.q; sicut hõ iã põt videre celuz z imediate declinare visuz ad terrã.ita velox erit z agile corp⁹ gl'iosum. Tertiũ in sole est subtilitas.q; nullũ vitrũ est tã spissuz q̃n splendeat p ipm.neq; cristall⁹ tã dura z tã magna q̃n splẽdat p ipam. Hanc subtilitatẽ habebũt electoz; corpa.z longe maiorẽ q̃s nũc sol. Patet exẽplo christi q̃ ianuis clausis ad discipl'os venit:z clausus sepulchro resurrexit. Quartũ in sole est ꝑpassibilitas.splendorez enĩ q̃ a sole ꝓcedit nemo potest ledere siue verberet siue secetur. Sic electoz; corpa:vnde si omẽs gladij z omia arma ab initio mũdi in vnũ corpus glorificatũ ꝓcuterẽt nihil ei nocere possent Unũ Apocal'.vij. Nõ esurient neq; sitient neq; cadet sup eos estus z̃. Et apocal'.xxi Neq; luctus neq; clamor erit vltra. q̃ nec morte nec quicq; mali vltra timebũt. Sz ecõtra.damnati habebũt corpa nigra z obscura z̃. ¶ Pro quo notãduz q; corpora dãnatoz; post finale iudicium habebũt q̃ndq; malas ꝓditões. Primo erũt difformia nigra z obscura. Unũ Aug⁹. Si ei iste ignis omia lucida deturpat z denigrat quãto magis ignis infernalis. Exempluz ptz in igne sancti anthonij.z in sole qualiter denigrat facies ethiopũ z corpa eoruz. quãto magis ignis infernal' denigrat corpora supnoz; z ceteroz; pctõr;. Unũ Jobel' q̃. Oñs vult⁹ eoz; redigent in ollã. Scdo erũt debilia Job.xvij. Cõsumet moꝛs fortitudinẽ ei⁹. Exempluz possum⁹ videre in debilitate pñtis vite.que ita debilitat fortissimos viros in agone mortis q; nec stare nec ambulare pñt:q̃nto magis illa mors amara que est eterna reddet corpa debilia ad resistendũ z se mouẽdum. Tertio erunt valde grauia.q; eis dat⁹ locꝰ inferius Job xxj. Ducũt i bonis dies suos: z in puncto ad inferna descendũt. z Exo.xv. Descẽderũt in ꝑfundũ q̃si lapis. Quarto erunt nuda ad ꝓfusiõem eoz;.vñ Naum.iij. Ostendã gẽtib; nuditatẽ tuã.z signãter i illis q; h in vestib; suã supbiaz; exercuerũt Sap̃.xj. Per que q̃s peccat p hec z torquet⁹. Quinto erũt valde passiua z plena oi miseria.et tñ incorruptibilia. vñ Judith.xvj. Dabit ignẽ z vermes in carnẽ eoz; vt vrant⁹ et viuant z sentiãt.s.penas vsq; in sempiternũ. z Bernũ.dicit. In q̃ mẽbro creator pl⁹ offendit:in eodẽ pctõr plus torq̃bit. ¶

Sed d.q̃s.ex q̃ dãnati vt dictũ est nudi erũt.q̃d tũc de beatis.vtz beati nudi incedent i patria.an vestiti. Ad h rñdẽt doc. vt sup̃.q; oẽs electi post generalem resurrectionẽ nudi incedẽt i vtroq; sexu nullã verecundiã penit⁹ habẽtes.sicut nec ꝑmi parẽtes in paradyso añ pctm̃.nihil enim erit ibi deforme:sed oia erũt clara z preciosa.z nullũ erit mẽbrũ q̃n ipo viso laudet⁹ sapia

creatoris, sed q̄ hoc grossi nō capiūt ꝓtīngit ex eo q̄ solā terrā sapiūt & non celestia, nec aliq̄d cogitāt nisi qualit̄ teneāt pñtia, & sic ad altiora nequeūt se eleuare. Ad hoc ostendēdū dicit Innocē. in quodā ſmone de festo pasce, In patria sicut nec est vsus cibor̄: sic nec vestimēt̄or̄ est vsus, qm̄ & p̄mi parētes fuerūt nudi ante pcm̄ i paradiso, sed post pcm̄ de folijs ficuū sibi perizomata ꝓsuerūt. Corpus eni glorificatum nihil habz erubescibile, q̄ nihil hz deforme. Hec Inno. Vult tm̄ ibidē Innocē. q̄ christ⁹ post resurrectōem suā vestit⁹ apparuit qō apparet ex ℔ q̄ angel⁹ ā ei⁹ resurrectione nūciauerat apparuit stola candida coopertus, nō tm̄ habuit vestes q̄bꝫ prius vsus erat, sed i veste fulgēti quā sicut voluit sibi fecit, ſm illud ꝑs. Omia q̄cūq̄z voluit dñs fecit i celo & i terra. ita & dicūt euāgeliste q̄ cū esset trāsfigurat⁹ in mōte apparuerūt vestimēta ei⁹ candida sicut nix. Si hec dicta de dotibꝫ corpor̄ beator̄ hō vere corpori infigeret, nō eēt mirū q̄ nūq̄z delectatōes hui⁹ mūdi q̄reret sed sūmo studio se disponeret vt inter eos cōnumerari possit q̄bꝫ ille dotes ex dei bonitate et misericordia cōicabunt̄ & in p̄miū dabunt̄, qō & nobis ꝓcedere dignet̄ dñs nr̄ ihesus christus p suā resurrectōem quā suis discipul' cū talibꝫ dotibꝫ ostendit. Amen.

¶ Feria scōa pasce.

Sermo. xxxix.

Mane nobiscum dñe, Luce vlti. Audiuistis heri quō dñs p angelū suā resurrectionē manifestauit mulieribꝫ venientibꝫ ad sepulchrū ad vngēdū corp⁹ ihesu, & q̄re potiꝰ mulieribꝫ p̄mo q̄z discipul', q̄re maria magdalena alijs p̄ponit̄, q̄n & quō lapis de monumēto sit reuolut⁹, & miracula facta in ei⁹ resurrectōe & plura alia. Hodie ꝓ nobis euāgelijū insinuat, quō christ⁹ dñs suaz resurrectōem p seipm̄ manifestauit duobꝫ discipul' in emaus cūtibꝫ q̄bꝫ apparuit in specie pegrini. & cū illis scꝑturas de se ꝓpheta rū exposuisset, & finxisset se longi⁹ ire rogauerūt eū discipli dicētes, Mane nobiscuz dñe, q̄ fuerūt ꝓba themat̄, p gra obtinenda decātate cāticū pascale Christus surrexit vulgariter. ¶ Mane nobiscū dñe vt, ꝑ primo dicā mētē euāgelij breuit̄, ne tedio afficiā caritates vr̄as. Deco aliqs dubitatiōes siue questiūculas p intellectu euāgelij. Tertio q̄d facere debeamus vt dñs nobiscū maneat, q̄tiēs apparuit i die pasce.

Circa p̄mū est notāduz q̄ hystoria hodierni euāgelij facta est i die pasce, ℔ est heri qñ duo ex discipul' de q̄bꝫ dicit euāgelijū: ibāt de hierl'm in castellū emaus q̄ dist̄abat a hierl'm nō plene q̄ttuor leucis, nā xvj. stadia faciūt vnā leucā siue miliare ita licū, q̄z leuca ꝓtinet mille q̄ngētos passus, & sic tota illa distātia erat circa miliare tenuit nicū. Cū aūt sic irēt loq̄bant̄ de his que acciderāt i hierl'm vicz de christi passiōe et morte, & illis sic loquētibꝫ adinuicē cū tristicia, apparuit eis ihesus i specie pegrini, & q̄siuit de q̄bꝫ loq̄rent̄: nō vt ignorare t, sz vt ex eor̄ rñsiōe eos argueret, q̄z in fide resurrectionis dubitabāt. Et cleophas vn⁹ ex illꝭ dixit ad ihesuz quē ñ nouit i hac specie, Tu solus es pegrin⁹ i hierl'm & nō cognouisti q̄ his diebꝫ ibi facta sūt, q. d. omēs pegrini imo oīs pl's scit christū crucifixū & mortuum esse i cruce, & tu sol⁹ ignoras, & sperabam⁹ q̄z ipe eēt redēptur⁹ isrl', & nūc est tertia dies mort̄ sue & ñ resurrexit. tō perijt spes nr̄a, licz mlieres aliq̄ ex nr̄is dicāt se fuisse cū sepulchro & anglos se vidisse q̄ dicūt eū viuere, q. d. nō credim⁹ mlieribꝫ, q̄z tim⁹mus eas deceptas, affirmāt tm̄ aliq̄ ex nostris, s. petr⁹ & iohes q̄ ita inuenerūt sic mulieres dixerūt, vicz sepulchrū vacuū, sz ipm̄ nō inuenerūt, his audit̄ dixit ihesus, O stulti & tardi corde ad credēdū in oīb⁹ q̄ locuti sunt ꝓphe, Nōne ℔ oportuit christū pati & ita intrare i gliam suā, & iterp̄tabat̄ eis scripturas ex oīb⁹ ꝓphetis incipiēs a moyse, & de singul' ꝓphetis aliq̄ q̄ de ipo erāt. & cum appropinq̄asset castello ipe finxit se longius ire, & tūc coegerūt eū dicētes, Mane nobiscū qm̄ aduespascit, et sic intrauit cū illis, & cū eis recubuit, accepit panē et bñdixit ac fregit & dedit eis, & tūc apti sunt oculi eor̄, q̄z cognouerūt eū i fractōe panis, & eadem hora surgētes regressi sūt in hierl'm & inuenerūt, xj. apl'os ꝓgregatos & alios cū ipis: q̄bus dixerūt. surrexit dñs vere & apparuit simoni petro. & omia q̄ in via gesta erāt eis narrabāt, & quō cognouissent eū in fractione panis. ℬ Quātū ad scōm dice-

ret quis. Quid dicūt scripture de castello emaus. Respōdet q̄ in hīstoria tripartita lib. vj. ca. xlij. dicit q̄ istud castellū emaus post destructōem hierlm p romanos sit facta ciuitas nicopolis dicta, z ante hanc vrbem in eo loco vbi dñs finxit se longi⁹ ire sit fons in q̄ infirmi loti sanant nō solū homines sed z pecora. Et ōr ibidē q̄ virtus illi⁹ fontis sic sit ostēsa. nā cū iesus semel cuz discipulis suis eēt cū eodē fonte et lauasset pedes suos ex eo: facta est aqua diuersarū passionū curatiua. L Sed d. q̄s. cur christ⁹ apparuit illis duob⁹ discipul' in specie pegrini: in q̄ ipm nō nouerūt. Ad h̄ dicendū est q̄ christus dñs in triplici forma apparuit post resurrectōem. videlicz in forma ortulani, i forma pegrini z i forma ꝓpa. In forma ortulani apparuit marie magdalene lugēti Johis. xx. Ulñ patet ibidez. tūc dixit ei iesus. mulier q̄d plorās, et illa putans ortulanū esse dixit. Dñe si sustulisti eū dicito mihi vbi posuisti eū z ego tollā euz. In forma pegrini apparuit discipul' eūtib⁹ in emaus, sicut pz in hodierno euāgelio. In forma ꝓpria apparuit aplis dicens eis Luce vlt. Videte man⁹ meas z pedes meos q̄ ego ipe sum zc. Per hāc triplicez formā intelligūt tres stat⁹ hoīm. Per formaz ortulani intelligunt incipientes. ortulani ei est eradicare z plātare, sic incipientes debēt eradicare radices malaꝝ ꝓsuetudinū z circumstantiaꝝ pctōꝝ, debet etiā plātare virtutes in volūtate, et act⁹ bonos i exteriori ꝓuersatiōe exemplo sctōꝝ hoīm z virtuosoꝝ. Per formā pegrini intelligunt ꝓficientes, ad q̄s ptinet q̄ ꝓficiāt de ꝑtute in ꝑtutem, et de generali statu pñie ad religiōem siue mūdi cōtemptū, z hi sunt discipuli iesu. Nō enī omēs q̄ sequunt iesum dicūtur eius discipuli. nō turba, sed solū ꝓtemptores mundi. sm illud saluatoris Luce. xiij. Nisi q̄s renūciauerit oīb⁹ que possidet nō pōt me⁹ esse discipul⁹. Ad tales mūdi contemptores ptinet forma pegrini vt mētib⁹ coꝝ apparēs impmat q̄ nō habem⁹ h̄ ciuitatem pmanentē: sed futurā inq̄rimus. ad Hebre. xiij. Et q̄diu sum⁹ i h̄ corpe pegrinamur in h̄ mōdo. Forma autē ꝓpria ptinet ad ꝓfectos. i. viros aplicos. ꝓpria species iesu inducit ad amorē z foras excludit omnē timorē hūanū z mūdanū. ꝓfecti enim p amorē ꝓtēplant' iesum i ꝓpria specie ac si p̄sens illis esset. D Sed iteꝝ d. q̄s. cur discipli nō cognouerūt euz tūc i illa specie pegrini. Rñdet q̄ xp̄s apparuit illis duob⁹ discipul' in ea forma in qua erat dispositio cordis coꝝ. vt dic Greg. in omel. q̄ pegrinus erat i cordib⁹ coꝝ z nō not⁹ sic debuerūt euz noscere. q̄ nō crediderūt eū resurrexisse. Ita cuilib z homi christ⁹ apparet in corde, sm q̄ est dispositio sua. si fides z deuotio ē magna dulcz apparet z magna donat. Sz si pctōr nō plene abiecit peccandi ꝓpositū sz facillat: tūc paru⁹ apparet et modicū aduuat. q̄ desideriū est paruū, silr ꝓpositum bñfaciēdi zc. Et q̄uis discipli dubitauerūt de ei⁹ resurrectōe: tamē nō min⁹ voluit eis apparere: eo q̄ loq̄bant de ipso, sm illud Math. xviij. Ubi duo vl tres cōgregati sunt i noīe meo: ibi sum i medio eorū. z tūc tāto magis se cognoscibilē reddit quāto magz zales i ei⁹ amore crescūt. sicut factū est de illis discipul' q̄ꝝ corda ardebāt dū eis iterp̄tabat scpturas ꝓphaꝝ. E

Dubitatur cōmuniter quid intelligere debemus per fractiōem panis. et quomō discipuli cognouerūt eum in panis fractione. Ad hoc dicendum q̄ triplex est panis in cuius fractione Jesus cognoscitur videlicet panis celestis, panis spiritualis: et panis materialis. Primus panis est panis celestis: vnus et singularis, videlicet christus dominus. qui de seipo dicit Johannis. vj. Ego sum panis viuus qui de celo descendi zc. Iste panis confectus fuit in incarnatione in vtero virginis Marie. sed fractus in passione vt ostenderetur eius virtus et dulcedo, et vt sic sanaret et impleret esurientes bonis. Hic autem panis in passione non solum est fractus, sed et laceratus et confossus siue transfixus, fractus in flagellatione dum corpus suum flagellis quasi scinderetur et frangeretur. Laceratus vero vnguibus iudeorum in facie, barbe extractione et coronatione, p quod totum eius caput laceratum fuit, et confixus in crucifixione. Hoc autem pane sic fracto: lacerato: et confosso in cruce cognouit cuz sol cum obscuratus fuit, terra contremuit. lapides et velum templi dum scissi sunt. sepulchra quando aperta fuerunt, cognouit et latro: cum dixit.

In die pasce

Memento mei domine dum veneris in regnum tuum, cognouit etiam Centurio dum clamās dixit. Uere filiꝰ dei erat iste, cognouit infernꝰ dū q̄s tenuit euomit, cognouit et celū dū soluto ꝓcio sanguis aptum est, et tñ miseri iudei ℔ cognoscere noluerunt: q̄ tñ illū panē fregerūt. De illiꝰ panis fractiōe dixit dñs in euāgelio cum ait. Nōne oportuit christū pati et ita intrare ī gl̄iam suā. Scōs panis, s. spūalis ē panis ꝟbi dei q̄ frangit dū ꝟbum dei exponit et pl̄o siue alijs declarat, sicut et christus hodie fecit duob⁹ discipul' euntib⁹ in emaus. Terciꝰ panis sc̄z material' est elemosyna. Iste panis frangit dū elemosyna pauꝑ⁹ distribuit. In huiꝰ panis fractiōe beatus Grego. cognouit dñm q̄n cum alijs pegrinis et paupib⁹ illi aquā ad lauādū manus dedit, et repente cū aquā in manꝰ fundere vellet disparuit, cui dñs nocte apparuit dicens. Alijs die⁹ me ī meis mēb⁹ cibasti hesterna die meipm suscepisti. Sed ad secundā partē dubitatiōis quō discipuli de q̄b⁹ in euāgelio cognouerūt dñm ī fractione panis dicit Augꝰ. in li. de ꝟsensu q̄ttuor euāgelistaꝝ. Nō inc̄onuenienꝫ accipimꝰ ℔ impedimētū in oculꝫ eoꝝ a sathana factū fuisse, s. ne agnoscerēt iesum, sꝫ tñ a christo facta ē ꝓmissio vsq⁹ ad sacrm panis vtyni tate corꝑis participata remoueri ītelligat impedimētū inimici vt christꝰ possit agnosci. Ar q̄ clare ꝓtꝫ q⁹ christꝰ dñs sub specie panis tūc dedit discipul' corꝑ⁹ et sanguinē suū, q̄ dicit Augꝰ. sacrm panis rē. Et nihil ōr hic de potu, quod ē ꝓtra hussitas rē Idem intendit dicere velle magnꝰ doctor Theophilꝰ quē allegat sanc. Tho. in cathena aurea sup hodierno euāgelio, vñ dicit Theophilus. Sed et aliud innuit q. s. sumētib⁹ sacꝝ panē aperiunt oculi vt eum agnoscāt. Magnā eni et ineffabilē vim hꝫ dñi caro. Illū panē celestē cognoscit hō in fractiōe dū deuote meditat christi passionē, et q̄nto maiori deuotōe hāc meditatur, tanto clariꝰ christus se sibi ostēdit. ¶ Hunc etiā panē q̄libet sacerdos frāgit in officio misse: ad designandum ꝓmo q⁹ christus et redēptor nr̄ bñdixit panē et fregit: fractūq⁹ discipul' dedit et distribuit. Innocentiꝰ tñ dicit q⁹ sacerdos frāgens hostiā innuit vt in fractiōe deū cognoscam⁹. sicut et illi duo discipuli in euangelio dñm cognouerūt q̄b⁹ in die resurrectiōis apparuit. Sed q̄d ꝓ nr̄a instructōe in fractiōe panis dñm cognoscere aliud est q̄ in memoria passiōis sue acerbissime charitatem quā ad nos habuit ꝓpendere et recogitare ꝓro q̄ ē notādū q⁹ hostia ꝓmo ī duas medietates diuidit ad oñdēdū duplicē statū electoꝝ vl' ꝑdestinatoꝝ, sc̄z statū etne glie et statū tpalis miserie. Stat⁹ eterne glie rep̄sentat ꝑ medietatē hostie in patena ꝑ manū dexteram posite, q⁹ patena ꝓpter sui rotunditatē significat eternaꝫ beatitudinem. Sed statꝰ tpalis miserie rep̄sentat ꝑ medietatē hostie in manu sinistra retentā. Et q⁹ duplex est miseria electoꝝ vicz illoꝝ qui sunt ī purgatorio, et illoꝝ q̄ adhuc viuūt in hoc mūdo. Ideo illa medietas subdiuidit in duas ꝑtes, quaꝝ vna ē ꝓ destinatis siue electis q̄ sunt in purgatorio. et illa adiūgit medietati in patena, q⁹ de illis q̄ sūt ī purgatorio nullū dubiū est q̄ntū ad futuram gloriā: sicut et nec de illis q̄ sunt ī celesti paradiso, et iō merito ꝑticula q̄ erat in sinistra eos designās ꝓiungit parti ꝓs sup̄ patenā posite q̄ eternā beatitudinē designat: sine illos q̄ iā sunt ī paradiso siue in requie. Alia ꝟo ꝑticula significat electos q̄ adhuc viuūt in carne in ℔ mūdo. ista mittit in calicē siue in sanguinē christi, q⁹ illi adhuc egent meritꝫ passiōis dñi nostri iesu christi. Sc̄o mō dici ꝑt q⁹ hostia ī tres ꝑtes diuisa rep̄sentat diuisionē humanitatꝫ christi ī tres ꝑtes post eiꝰ mortē. Prima ꝑs fuit corꝑus sanctissimum quod remansit in cruce et postea in sepulchro positum. Secunda pars fuit sanguis effusus in terram ad pedes crucis. Tertia pars erat aīa que descendit ad inferos, et tūc christus liberauit omēs ex limbo patrū. Similiter omēs de purgatorio vt volunt plures doctores. Et signāter Gregoriꝰ in Omelia sup euangelio Una sabbati maria magdalena venit mane. Nullū tamē ex inferno damnatorū liberauit neq⁹ ex limbo puerorum. De hoc alibi plura dixi. ¶ Quantum ad tertiam partē sermonis dubiū est ꝓmo siue questio quotiens dominus iesus apparuit post resurrectionem suam in die pasce suis fidelibus. Rn̄detur breuiter, ex euangelio habemꝰ q⁹ quinquies illa die apparuit.

Primo marie magdalene, cū eni ipa cuz alijs mlieribz venisset ad monumentū vt heri audiuist, et vidisset ibi nō esse corp iesu alijs mlieribz recedentibz ipa sola remansit ibi flens ex magna dilectōe quam habuit ad iesum. Et tūc dixerūt ei angeli. Mulier q̄d ploras. Rndit, q: tulerūt dominū meū z nescio vbi posuerūt eū. Hz q: pseuerauit ibi manēdo: q̄z dubitauit de ya ei resurrectōe: iō meruit videre iesum quē dilexit, q: q̄ in finē pseuerauerit hic salu erit. Hec g̃ cū dixisset ad angelos uersa ē retroz suz, z vidit iesuz stantē z credidit q: ortulan eēt. Cui dixit iesus. Mulier q̄d ploras, quez q̄ris. Rndit ei. Dñe si sustulisti euz: dicito mihi Joh. xx. Ecce ex nimio amore obticuit nomē iesu q: dixit sustulisti eū, nō dixit sustulisti iesū. q̄si putaret eū oib notuz, q: q̄ hō corde diligit: putat oib bene placere. Et si dicere q̄re nō nouit eū. Rndeť q: i ptāte corporis gl'iosi est apparere q: cognoscať vel nō: sicut sibi placet, eo q: ipm oino ē subiectū aīe. sicut z factū ē discipul' euntibus in emaus i hodierno euāgelio. Vel ōz quia mortuū eū viderat, iō resurrexisse eū non credebat, z sic ei talr apparuit in corpe q̄lis apud eā erat in mēte vt. s. Postea g̃ statī christ vocauit eā ex noīe maria, ac si diceret fm glo. Cognosce eū: a q̄ tu cognoscēris, z iō statim dixit. Raboni, sicut etiā cō sueuerat eū vocare añ passionē. Sed dicit Aug. q: ꝑmo nō cognouit eū. q: circūquaq̄ aspexit an aliq̄d signū sepulti in eo videret, z ex q̄ nō vidit tunc eū nō cognouit a ꝓncipio. z sic ptz ꝓmū. Scōo cuz iā maria magdalena vidisset iesum, ipe ꝑcepit ei vt diceret frib suis z petro de resurrectiōe, z sic ab oculis ei disparuit. Que tūc cōplens iussa cū magno gaudio īuenit alias mlieres adhuc in via: z dixit eis ea q̄ vidit, z cū appropinq̄rent hierosolymā occurrit eis iesus, z ille tenuerunt pedes ei z adorauerūt eū, z sic iā scōo apparuit marie magdalene z alijs mlieribz secū. Math. xxviij. Tertio apparuit petro singularit tristāti, ꝓpter suā negatōez, de q̄ Lu. vlt, qñ cucurrit cū iohe ad sepulchz z̄c. Dicit tñ in historia eccl'iastica q: apparuit ei i caverna in q̄ flēdo manebat q̄ ōz gallicant, quā petr post negatōem itrauit et penituit flendo, ibi christ eū certificauit de sua resurrectōne z de pcī sui remissiōe. de q̄ petr miro mō letatus fuit. Quarto apparuit duob discipul', sicut patet in hodierno euāgelio. Quito apparuit decē discipulis ꝓgregat absente thoma. Cū eis dixit, Pax vob, ego sum nolite timere, z oñdit eis man z pedes Lu. vlti. Et Joh. xx. In illi signū sacerdos i missa q̄nquies se vertit ad ꝑlm. Ultra h̄ habeť q: adhuc tribz vicibz apparuit i die pasce, licz nō habeať ex euāgelio. Primo z añ oēs apparuit marie mri sue. Un Ambro, li. ij, de ỹginitate exp̄sse dicit q: ꝑmo apparuit ỹgini marie mri sue ex filiali dilectione z materna cōpassiōe, z h̄ fuit maximū gaudiū ỹginis marie i pñti tpe. Jdo angeli ꝓpter illud gaudiū āmonēt ỹginez mariā z eā laudāt notabili cantico nō humanit inuēto z cōposito. s. Regina celi letare alla z̄c. Scdo apparuit iacobo minori vt dicit apl's. j. ad Cor. xv. de quo dicit Uincēci in spe, histo, li. viij, ca. lvj, q: voluit dño mortuo se nō comesturuz donec christ a mortuis resurgeret. Tertio vt dicit Uincen, vbi sup ca. lvj, lvij, z. lviij, q: dñs i die pasce apparuit ipi ioseph ō arimathia, quē iudei incarcerauerūt die veneris sero eo q: dñm sepelisset, ꝓponebāt ipm occidere, sed ꝓpter sabbatū obmittebant. Unde dū ioseph oraret hac nocte z domus erat suspensa a q̄ttuor angulis: vidit iesum in fulgore lucis, z p timore in terram cecidit: quē iesus leuauit dicens. Noli timere ego sum, q̄ respiciens in euz putabat esse heliā. Cui iesus, nō sum helias: sed iesus quē sepelisti. Et duxit eū de carcere ostio clauso ad locum sepulture: ostendens sibi sindonez et fasille quo caput eius inuoluit. Et tunc cognouit q: iesus erat: et duxit eum in domū suaz in arimathiam et ibi iesus disparuit. Dicit etiā Uincenti vbi supra, q: iudei aperientes per clauem ligna ostij clausi reperierunt, sed eum non inuenerunt. stupentibz autē omibus sup hoc, ecce quidaz de militibz qui custodierūt sepulchruz intrauit synagogam dicens, nobis custodientibz monumentum factus est terremotus, z vidimus angelum dñi quō reuoluit lapidem monumenti, z sedit sup eum, p cui timo-

re facti sum⁹ velut mortui. z audiuim⁹ eũ dicentẽ mulieribꝫ q̃ venerãt ad sepulchꝝ. qꝫ surrexit iesus z p̃cederet eas ĩ galileaz. Conuocãtes autẽ iudei milites custodes sepulchꝝ: dixerũt eis. Que st̃ m̃lieres ille ad q̃s angelus locut⁹ est. z q̃re nõ tenuist̃ eas Qui rñderũt. m̃lieres q̃ fuerunt nesci mus. qz nos pre timore angeli q̃si mortui fuim⁹. quõ ḡ illas apphendere potuim⁹. Dixerũt iudei. viuit dñs qz nõ credimus vob. Rñderũt milites. q̃nta miracula ie/sum facere vidist̃ z nõ credidistis. quõ ḡ nobis crederet̃. z vere vt dixist̃ viuit do mín⁹ quem crucifixist̃. Date nob ioseph quẽ inclusist̃ in cubicl'o z nos dabim⁹ vo bis iesum quẽ custodiuim⁹ in sepulchro. Rñderũt iudei. Ecce dom⁹ ioseph in ari mathia est. rñderũt milites. Si ioseph in arimathia: z iesus ẽ in galilea. sic audiui m⁹ ab angl'o dicẽte m̃lieribꝫ. Hec audien tes timuerũt valde. ne si ħ audiret a pl'o oẽs crederẽt in iesum. z congregãtes dede/runt pecuniã multã militibꝫ ne dicerẽt. vt etiã ex euangelio habeẽt. ¶ Dubitat̃ scõo q̃d facere debem⁹ vt dñs iesus ma/neat nobiscũ p gr̃am ĩhabitãtẽ ne iterũ recidiuem⁹ in pctã: z casus seq̃ns deteri/or fiat prioze. Ad ħ dicẽdũ q̃ dñs libẽter manet cũ illis q̃s ĩhabitat p gr̃am. imo inuit⁹ recedit ab eis. qz nõ recedit ab illis nisi expellat̃ p pctm̃ mortale cũ q̃ nõ põt manere p gr̃az. q̃stim enĩ hõ incidit in pctm̃ mortale gr̃a dei gratum faciẽs siue ipa charitas pdit̃. cũ ḡ homo dicit in cor/de suo: mane nobiscũ dñe siue mecuz. q̃d dicet dñs. certe dicere põt. maneas tu me cum: z ego libent̃ manebo tecuz. Dz heu inueniunt̃ multi qui hoc sacro tpe adhuc nunq̃ dñm receperũt hospicio sibi ĩha bitantẽ p gr̃am. cũ illis manere non põt. qz eũ nõ hñt. Tales sunt q̃ nõ vere ꝓniti aut ꝓfessi sunt de pctis suis. vt q̃ aliq̃ pec cata mortalia aut circũstãtias taliũ gues obticuerunt. aut ꝓpositũ peccãdi retinue/runt. vel q̃ bona aliena cũ potuerũt resti/tuere noluerũt. aut primis de dãnis illa/tis in reb⁹. fama corpe aut alijs ad se pti/nẽtibꝫ satisfacere noluerũt. vl' odium ini/micicią aut vindictã ꝓtra ꝓxim nõ depo suerunt. et sic de alijs. Tales vtiq̃ ab eo tpe q̃ aliq̃d illoꝝ fecerũt. si nõ penituerũt nunq̃ dñm p ĩhabitãtẽ gr̃am receperũt Sed de illis q̃ se disposuerũt vt debuert ad dei gr̃am recipiẽdã. est q̃stio: q̃d illi fa cere debeãt ne p recidiuã dñm expellant: z sua gr̃a se puent ¶ De ħ plura scri bũt doctores. attñ tria pñt dari remedia ĩ q̃bꝫ z alia ꝓtinẽt. Primũ ptinet ad actũ cordis. scõm ad custodiã sensuũ exterioꝝ. tertiũ ad fugã male societat̃. Quãtuz ad pmũ dz hõ cogitare in q̃ piculo fuisti. i ta li vicz. qꝫ si fuisset mortu⁹ aĩa tua ad infer num descẽdisset anteq̃ sanguis tu⁹ infri/gidat⁹ fuisset. Scõo ĩ q̃ verecundia fuisti ꝓfitẽdo. z si forte oñdisses pctã tua sic de/bueras: maiorẽ verecundiam habuisses. Tertio in q̃ miseria es z afflictõe tibi in/iuncta seu faciẽda. z in q̃ piculo nisi illã p feceris. Cogitet etiã hõ qꝫ sic̃ null⁹ ad car cerẽ rediret mundi voluntarie si eua sisset. ita etiã nll's ad carcerẽ dz redire diaboli. qz si q̃s nollet redire ad carcerẽ vbi corp⁹ affligeret. a fortiori rõne non dz redire ad carcerẽ vbi finaliter tã corp⁹ pdit̃ q̃ aĩa. z deum pl⁹ offendit q̃ vnq̃ pus offende rat. ꝓpter ingtitudinẽ. imo aliq̃ mõ deuz p det. patet qz est sil'is illi q̃ est incarceratus inter sarracenos. p cui⁹ redemptõe rex p cium mittit z nõ vult cũ nuncys regis re dire neq̃ carcerẽ exire. vl' postq̃ exierit ca/to postea ĩ carcerẽ redit. z p̃ciũ grat̃ dam̃ amittit. nõne tal' regẽ p̃ciuz mittentẽ deri deret z multũ offenderet. sic in ꝓposito re/dempt⁹ de carcere diaboli p christi mor/tẽ recidiuãs ĩ pctã graui⁹ christũ offẽdit: z aliq̃ mõ christum deridet. Ad ħ ergo mors christi nos ꝓtegat debem⁹ seq̃ p̃/ptum angli. q̃ loth educto de sodoma: di xit Gen. xix. Noli respicere post tergũ nec stes in oi circũregiõe: sz in mõte saluuz te fac: ne tu sil' pereas. sic z pctor ꝓfessus cõ nõ respiciat post tergũ delectatõe aut con sensu in pctã dimissa. nec stet in oi regiõe diaboli. i. oẽs pctõꝝ occasiões fugiat. vi/delicet loca. societatem malã. nec cum p/sonis illis habitet: aut familiaritatẽ habe at cum q̃bus peccauit quãtũ fieri potest. hoc idẽ docet nos christ⁹ dñs Luc. ix. di cens. Nemo mittens manũ ad aratrum z respiciens retro aptus est regno dei. hec cogitando de quocunq̃ nostꝝ sic esse de/beret sic̃ ꝺ. illo q̃ passum ptransiuit peri/

culosum, vbi ꝓpter latrones vl' alia pericula vix vivus euasit, qz sicut talis nō libēter ad locum illū redit, ita nec nos ad pctā redeamus nec ad statū in q̄ fuim⁹ ꝓpter p̄dicta pericula, ꝓpter q̄ fere mortem eternā incurrim⁹: scientes q̄ eadē pricula semp sunt pctōribꝫ parata. Nec debz cogitare homo q̄ sicut anno isto ꝓfessus est et euasit, ita et anno futuro qui multos q̄s diabolus anno isto euadere pmisit, vt forte illos et alios audaciores faceret ad peccandū vl' alios in rbete suū ducendū, sicut auceps q̄ auez illaqueatā nō statim occidit: anno futuro euadere non pmittit, qz multa milia hoīm q̄ anno isto peccātes anno futuro morientes dānabunt, qz nō est dubiū, q̄n oīni anno: imo oīni mense oīni hebdomada oīni die z forte oīni hora multi ad infernuz vadant. Si cogitas q̄ viā mūdicie semp tenere magn⁹ esset labor, cogita q̄ pseueranti in illo labore magna debet merces: z magna restat pena deficiēti zc. ℟ Quantū ad scōm de custodia sensuū exteriorum. Primo q̄ntū ad os magnū est remediū et auxiliū cōtra recidiuā frequēs oris confessio: et deuota oratio. Frequēs dico ꝓfessio qz vix est homo ita instabilis qui cito post cōfessiōem ad peccata redeat, qz ꝓpter gratiā infusam: et ꝓpter sibi dicta de periculis suis, cor p aliq̄d spaciū peccatū postea abhorret. Sed humilis siue deuota oīo ideo dicit vt sicut vasallus ab inimicꝫ obsessus a dño suo auxiliū petit. Ita nos dicētes illud ꝑs, lxxviij. Adiuua nos de⁹ salutaris noster: z ꝓpter gloriā nomis tui dñe libera nos. Debet ergo homo os suū z linguam custodire signāter a detractione, ꝓtumelia, susurratiōe: et primorū offensiōe. Sm illud ꝑs. Dixi: custodiam vias meas vt nō delinquā in lingua mea. Et iterū. Pone dñe custodiam ori meo: z ostiū circūstantie labbꝫ meis zc. Scdo quantū ad aures, frequēs audit⁹ verbi dei, qz sicut ꝓualescētes de infirmitate indigēt frequēti cibatōe corporali, ita conualescētes de illa infirmitate peccatoz indigēt illo cibo frequenter, de q̄ Matth. iiij. Nō in solo pane viuit hō zc. qz sicut dr ad Hebre. v. Cōualuerunt de infirmitate, sed forte nō sunt adhuc fortes facti in bello, ideo oportet q̄ p verbuz dei fortificent z recreent. Ita auditū hō penitens bene custodire debet ne aures suas inclinet ad audiendū detractiōes z susurrationes zc. aut alia verba in nocumentū primi sed pot⁹ illis resistere debet. Tertium q̄ntū ad oculos, fuga visus speculatorū: z visus librorꝫ z vtiliū laborꝫ, z signāter custodia visus a psonis, puocātibꝫ ad malas ꝓcupiscētias zc. Quarto q̄ntū ad manus, largitio elemosynarꝫ, sicut q̄nto instat bellū periculosi⁹ magꝭ sunt necessarij stipē dandū, p ꝓseruatōe corpis, ita nūc p ꝓseruatione aīe, sm illud Eccli. xxix. Elemosyna gratiā hoīs q̄si pupillā ꝓseruabit. Custodiat etiā man⁹ ab oī illicito tactu, ne mors p tactū cor intret zc. ℣ Quantū vero ad tertiū vicz fugā male societatis necesse est vt h̄ fiat. Sicut enī q̄s leprosorum fugit societatē: ne corp⁹ inficiat, ita z necesse ē q̄ malorū fugiat societatē ne aīa inficiat, etiā q̄ntū ad totū corpus debz corp⁹ affligi p ieiunū et ceteras castigatiōes. Sicut nāq̄ in estate oportet carnes q̄ fuari debēt maxime sale ꝓdiri, qz temp⁹ est magꝭ dispositum ad corruptiōem corpalē, ita nunc caro seu corp⁹ hūanū maxime cōdiri necesse est sale ieiunij z pnie, qz ꝓpter diaboli insidias te ꝓpter tpis amenitatē tempus pascale est multū dispositū ad spūalem corruptiōem. Ideo dr Prouer. j. Fili si te lactauerīt peccatores ne ambules cū eis, qz societas mala frequēter ad pctm̄ trahit. Non libenter iret alicꝫ cū latronibꝫ q̄ eū occiderēt z omnibꝫ bōis spoliarēt, sic nō debz ire cū alijs q̄ trabūt eū ad pctm̄. Exemplū de spinis: quarꝫ vna trahit aliā, q̄ enī vult ire ad paradysum nō debz ire cū illis q̄ vadūt ad īfernū qz nō sunt in via sua. Prouerbi. iiij. Ne delecteris in semitis impiorū: nec tibi placeat via malorꝫ. Sana enī poma socia putridis citi⁹ putrescūt, et sani cū infirmis citi⁹ infirmant, qz modicū fermentuz totā massam corrūpit, sic vn⁹ puersus totam societatē. Rogem⁹ ergo dñm ieſuz vt quos sua amarissima passiō redemit: nō sinat iterū in laqueos diaboli incidere per recidiuā, p gratiā suā. Amen.

¶ In octaua Pasce. ¶ Sermo. XLI.

Venit ieſus ianuis clausis z stetit ī medio discipulorꝫ: dicēs eis, Pax vob. Joh. xx.

¶ In octaua pasce

Audistis in die pasce quō christi resurrectio p angelum fuit manifestata mulieribꝫ, z postea die lune quō dñs iesus seipm manifestauit duobꝫ discipul' eunt̄ibꝫ ī emaus. q̄ primo in forma pegrini eū nō cognouerunt: sed postea in fractiōe panis. Et q̄d p ꝫ intelligere debeam⁹, z q̄d facere vt dñs quē nunc sacro isto tpe suscepim⁹: nobiscū maneat. Hodie ꝯo nobis in euāgelio ostēditur quō dñs in die pasce apparuit decez aplis absente thoma. z post dies octo apparuit eis sicut hodie p̄nte thoma q̄ digitum suū misit in loca clauoꝝ in manibꝫ: et manū in lat⁹. z sp̄ venit ad discipl'os ianuis clausis vt cognosceret eum hie corpus gl'iosum: z pacē eis optauit vt in themate. Ꝯo gr̄a decantate Christ⁹ surrexit ⁊c̄.

¶ Venit iesus ianuis clausis ⁊c̄. vbi sup̄. Primo dicā text⁹ euāgelij. Secō p q̄sdā dubitatiōes itellect⁹ euāgelij. Tertio aliq̄ de pace. ¶ Textus euāgelij. A

¶ In i.t. Cū sero esset die illa vna sabbatoꝝ: z fores eēnt clause vbi discipuli erant ꝯgregati ꝓpter metū iudeoꝝ. venit iesus et stetit in medio eoꝝ: z dixit eis. Pax vobis. Et cū hec dixisset: ostēdit eis man⁹ z latus. Gauisi sunt g̃ discipli viso dño. Dicit g̃ iterum eis. Pax vob̄. Sicut misit me pater z ego mitto vos. Hec cū dixisset: insufflauit z dixit. Accipite sp̄m sc̄m. quoꝝ remiseritꝭ pcā: remittunt eis. z quoꝝ retinueritꝭ: retenta sunt. Thomas vn⁹ ex duodecī q̄ dr̄ didimus non erat cum eis q̄n venit iesus. Dixerunt g̃ ei alij discipuli. Vidim⁹ dñm. Ille aūt dixit eis. Nisi videro in manibꝫ fixurā clauoꝝ: z mittā manū meā in lat⁹ ei⁹ nō credā. Et post dies octo iteꝝ erāt discipuli ei⁹ intus: z thomas cū eis. Venit ies⁹ ianuis clausis z stetit ī medio eoꝝ: z dixit. Pax vob̄. Deinde dicit thome. Infer digitu tuū huc: z vide man⁹ meas: z affer manum tuā z mitte in lat⁹ meū: z noli esse incredulus sed fidel'. Rñdit thomas z dixit. Dñs me⁹ et de⁹ me⁹. Dicit ei iesus. Quia vidisti me thoma credidisti. Beati q̄ nō viderūt z crediderunt. Multa q̄dē z alia signa fecit iesus ī cōspectu discipl'oꝝ suoꝝ q̄ nō sunt scpta in libro ꝫ. Hec aūt scpta sūt vt credatis q⁹ iesus christ⁹ est filⁱ⁹ dei. et vt credētes vitā habeatⁱ in noīe ei⁹. Joh. xx. Hec de ꝓma parte. B Quantumad scōam partē ꝼmonis. d. q. Nñ hec sunt facta. Et rñdet breuiter q⁹ euāgeliū ꝓncipaliter hz duas ptes. Scōa pars ibi. Et post dies octo. Illa aūt q̄ dicunt in ꝓma parte facta sunt ī die pasce corā decē discipul'is absentia thome. Sed illa q̄ dicunt ī scōa parte facta sunt ī octaua pasce. Hoc est hodierna die q̄n. xl. discipuli erāt sil' ꝯgregati ⁊c̄. Nñ cum dñs in die pasce apparuit decē discipulis. comedit corā eis partē piscis assi: z fauū mellis. z reliquias dedit eis. Luce vlti. Nā tunc cū ꝓmo viderēt eum ꝺterriti sunt: estimātes se sp̄m videre. q̄by dixit Quid turbati estis: z cogitatōes ascēdunt in corda vr̄a. videte man⁹ meas et pedes meos. q⁹ ego ipe sum. Palpate z videte q⁹ sp̄irit⁹ carnē z ossa nō habz sicut me videtis hie. z cum dixisset oñdit eis man⁹ z pedes Adhuc aūt illis nō credēt̄ibꝫ z miranti bꝫ p gaudio dixit. Habetⁱ ꝫ aliq̄d q̄ mādūcet. q̄ obtulerunt partē piscis assi z fauum mellis. vtꝫ ptz. Diceret q̄s. q̄re sero ad discipulos venit z nō clara die. z q̄d p ꝫ intelligere debem⁹. cum tū mulieribꝫ apparuit mane. Rñdet q⁹ hoc factuz est ꝓpter tres causas. Prīo q⁹ voluit eis apparere ī hora in q̄ eos sil' inueniret. z iō venit sero ianuis clausis. q⁹ in die dispgebant ad diuersa negocia. ꝼm illud p̄s. Exibit hō ad op⁹ suuz z ad opationē suā vsq⁹ ad vesp̄am. etiā diversi erāt de die ꝓpter metū iudeoꝝ. de sero autē ꝺuenerūt. z iteꝝ ꝓpter talē metuz ianuas clauserunt. ne iudei aptis ianuis eos capent. Venit tamē ad eos ianuis clausis ꝼm Grego. sp̄ialit̄ p dotē subtilitatⁱ vt ostenderet se hie corp⁹ glorificatū cū q̄ttuor dotibꝫ suis. s. claritate. impassibilitate. agilitate z subtilitate. Secō q⁹ tps serotinū z nocturnum est magⁱ pauidum. iō tunc voluit venire vt eos assecuraret. et vt sic reformarentⁱ ad lucē siue illuminarentⁱ q⁹ tenebrosi erāt z increduli. sicut ꝺr̄ Luce. xxiiij. q⁹ videtes eum ꝺturbati sunt z ꝺterriti: existimātes se sp̄m videre. vt patet supra. ideo decuit vt per tempus nocturnum ad eos veniret. Tertio vt eis ostenderet q⁹ ipse sero. i. in fine seculoꝝ apparebit electis ad retribuendū eis p̄mia iuxta merita eoꝝ. ꝼm illud Math. xx. Cū sero factū eēt dicz dñs vinee ꝑcuratori suo. Voca opariosz redde illis mercedē suā. Venit etiaz sero. i. in

Sermo XL

morte cuiuslibet hois, nã tũc vt dicit Jnno, de vi. ꝺdi, hu, dñs cuilibet homi apparebit q̃si crucifix⁹ in cruce ante extiũ aĩe de corpe, malo ad ꝓfusionẽ vt erubescat se nõ esse redemptũ sanguie christi sua culpa exigente, bono ꝯo ad exultatõez, ꝛ ℔ habem⁹ ex ꝯbis apli q̃ ait. j, ad Cor. j. Usq; in diẽ aduent⁹ ei⁹. i, vsq; in diẽ mort⁹ q̃n appare/bit tã bonis q̃z mal' christ⁹ in cruce posit⁹. Hec Jnno, vbi, s, par. iij, c. ij. Tũc enĩ bene dicere poterit christ⁹ dñs cuilibet ex tẽptatiõe diaboli in fide dubitãti, vide manus meas ꝛ noli esse incredul⁹ ꝛc. Mulieribꝫ aũt mane apparuit. qz nõ erãt in tali tẽpore iudeoꝝ vt discipli. ℒ Sꝫ ꝺ, q̃d ꝓ hoc voluit intelligi q̃ sero venit ianuis clausis. Rñdeť q̃ ꝓ ℔ debem⁹ recipe hanc doctrinã q̃ q̃libet hõ foꝛes suas. i, sens⁹ exteriores debꝫ claudere. i. bene custodire ne mors intret eterna ꝓ pctm̃ mortale. ℔ ideo q̃ tã cuilibꝫ homi sero est. nescit enĩ q̃n dom̃in⁹ eũ vocat de ℔ mũdo. ió debꝫ sp vigilare, ꝟm illud Math. xxiiij. Vigilate q̃ nescitis q̃ hora dñs vr̃ venturꝰ sit. et Hiere. viij. de custodia sensuũ ꝺr. Ascẽdit mors ꝓ fenestras suas, nõ q̃ videre vl' audire ꝛc. in se sit pctm̃. sed q̃ ꝓ visum auditũ tactũ ꝛc. venit mala ꝯcupiscẽtia odiũ vl' displicẽtia ꝓximi, auaricia: superbia, zilla sunt q̃ꝫ peccata venialia si indeliberate vl' de re venialĩ fiunt. Si aũt ꝯcupiscentia tal' vl' odium vl' vindicta est de illis q̃ sunt ꝓhibita ꝓ decalogi ꝓcepta ꝛc. tunc est pec. mor. Exemplũ. Quis videt hoiem supbe ornatũ: quẽ ornatũ nõ põt deferre sine scãdalo aut peccato mortali, ꝛ desiderat silr vestiri ꝛ ornari deliberate, vel videt mulierẽ aut virũ ad ꝯcupiscendũ, vl' videt rem ꝓximi sui quaz cõcupiscit iniuste, vl' videt ꝓximi lucrũ. et ex hoc sibi inuidet vl' ꝺ hoc audit loq̃. et ex hoc odit eũ vel aliquid mali sibi optat ꝛc. vl' videt vel audit quẽ decipe ꝓximũ emẽdo aut vendẽdo: ꝛ cogitat se silr factuꝝ: vel audit detrahentẽ ꝛ postea silia facit vel cõplacet in tali detractiõe. ꝺ Sed cõsequeter diceret q̃s. q̃d hoc significat q̃ Jesus stetit i medio discipulorꝝ ꝛ nõ ad latus sinistri vel dextri ꝛc. Rñdeť q̃ ꝓ hoc se dedit intelligere esse mediatorẽ ꝺi ꝛ hominũ, q̃ libenter est in medio eorꝝ q̃ in nomĩe suo ꝯgregati sunt, ꝟm illud Math. xviij. Vbi duo vel tres cõgregati sunt in nomĩe meo ibi i medio eorꝝ sũ. Steteꝛ aũt i medio eorũ sicut sol inf sidera vt eos illuminaret, ꝛ sicut flos iter lilia vt ea decoraret, sicut princeps iter milites vt eos roboraret, sic magister iter discipulos vt eos informaret, sicut pater iter filios vt eos ꝓcorꝺaret, sicut cor iter membra vt ea viuificaret, ꝛ sicut cõmunis amic⁹ vt oĩbꝫ se cõmunicaret. Unde q̃n plures sum⁹ vnũ diligẽtes: si iste superuenerit tũc in medio eũ stamus⁹ vt singuli nr̃i in eũ respicere possum⁹ ꝛc. Ꝓro q̃ notandũ est q̃ dñs semꝑ dilexit medium. nam i medio trinitatis eternaliter gignit. in medio tempoꝝ cõcipit, ꝟm illud apli ad Gala. iiij. At vbi venit plenitudo tpis, id ẽ mediũ (si sit fas dicere), sic luna ꝺr media q̃n est plena, in medio noct⁹ nascit. Sap. xviij. Dum mediũ silentiũ teneret omia: et nox in suo cursu mediũ iter ageret omipotens sermo tu⁹ dñe de celis a regalibꝫ sedibus venit. In medio duũ aialium reclinatur i ꝓsepio. in medio apl'oꝝ eis mistrando, ꝟm illud Lu. xxij. Ego aũt i medio vestrũ sum sicut q̃ mistrat. in medio doctorũ interrogãdo ꝛ rndendo Lu. ij. in medio latronũ crucifigit. in medio discipl'orũ post resurrectõem manifestat sicut i die pasce ꝛ hodie i medio candelabroꝝ aureorũ post ascensiõem adorat. Apocal'. j. Vidi in medio candelabroꝝ aureoꝝ silez filio hominis. sed q̃re hec omia certe vt nos doceret fuare mediũ ꝯtutis. ℰ Sꝫ ꝺ, q. cũ sic christus staret i medio discipuloꝝ q̃re pacem ꝛ nõ aliq̃d aliud eis optauit. Rñdeť q̃ christ⁹ optãdo pacẽ discipul' optimũ q̃ erat i hoc mũdo eis optauit, nihil enĩ melĩ⁹ ẽ pace mentis ꝛ corꝑis siue pace interiori ꝛ exteriori, ꝛ maxie pace interiori q̃ est optia, naz sine hac pace oĩa bona hois sunt q̃si ꝑdita, dato enĩ q̃ ad tps maneãt: non sunt tñ hoĩ bona, qz q̃uis hõ sit diuitijs plen⁹: honoribꝫ sublimat⁹, multis amicis vallat⁹, tñ sine pace aĩe aut ꝓscie oĩa nihil ꝓsunt. q̃d ei hec oĩa valẽt q̃ ꝓducũt ad ꝓpetuã inquietẽ ꝛ turbatõem, certe nihil, qđ inuit saluator Math. xvj. Quid ꝓdest hoi si vniuersum mõm lucret, seipm aũt ꝑdat siue aĩme sue detrimẽtũ patiat. Sꝫ tunc diceret q̃s. quare dominus post optatã pacem ostendit discipl' suis man⁹ ꝛ lat⁹ cũ vulneribꝫ

Jannotus et Faustus Nouatus

℔ stetit in medio

quare optauit vĩb pacẽ magis quã aliud quid.

quare post pacẽ oblatã ostẽdit vĩb mang et lat⁹

¶ In octaua pasce

sius. Respondet q̄ ℞ fecit in testimonium
siue resurrectōis vt cognoscerēt eū resurre-
xisse a mortuis, voluit etiā p ostensionē vul
nerū suoꝝ nos habere memoriā siue acer-
bissime passiōis, g.d, ostendēdo vulnera,
ecce dolores: penā ꝛ mortem illa respice ꝛ
frequēter ꝓpter me in memoriā recō dite. vi
sis ḡ vulneribꝫ christi discipuli gauisi sunt
repleti gaudio magⁿ de eⁱ resurrectōe de q̄
pus dubitabāt. ℣m illō pō. Ad vesperā de
morabit fletⁱ ꝛ ad matutinū leticia, ad ve-
sperā scz passiōis christi fletⁱ, ꝛ ad matuti-
nū resurrectiōis leticia. Ex illo ptz q̄ i hac
apparitiōe christi discipuli ꝑmo fuerūt cō
territi cū ianuis clausis viderēt eū intrare,
postea gauisi cū ostensis vulneribꝫ euꝝ co
gnouerūt. ꝛ sic iterꝝ eis ꝓnunciauit pacē. ꝛ
mittit eos ad euāgelizanduꝫ verbū dei sic
ipe missus erat a deo pīe: dicēs. ℣icut mi
sit me pī ꝛ ego mitto vos ꝛc, sed ℞ officiuꝫ
nō potuerunt exercere sine grā spūssancti,
ideo statim insufflando dedit eis spm̄sanc-
tum. Augⁿ, iij, de ciui. dei dicit, q̄ flatⁿ iste
nō fuit suba spūssancti: sed demōstratio p
ꝓgruā significationē a pīe ꝛ a se, s, filio spi-
ritūsctm̄, ꝓcedere ex eo, qz sicut flatⁿ, ꝓcedit
a corde ꝛ ab aīa, sic spūssanctⁿ a pīe ꝛ a fi-
lio ꝓcedit, siczꝫ cū flatu receperūt grāz spi
ritussancti. Nota q̄ ex ℞ q̄ dōs insufflādo
tradidit discipul' spm̄sctm̄ ad remittendū
pctā ptz magna dignitas ꝛ ptās sacerdo-
tū, nulli enī vnq̄ creature deⁿ hanc ptātez
ꝛ dignitatē tradidit. Bene admittit eccl'ia
vt vult mgr̄ dist, vij, q̄rit ſniaz, q̄ in casu q̄
q̄s sacerdotē hīe nō posset in extremis sue
in periculo mort̄ ꝓfiteri posset laico, sed ta
lis cōfessio nō esset sacramētalis, qz laicus
nō posset dimittere pctā, licet ex alīs cau-
sis ꝑdesset vicz ex verecūdia, ꝛ rōne humi
litatis posset mereri, ꝛ in pte cēt satisfacto-
ria rōne verecūdie, in nullo tm̄ casu ē necc̄
sariū cōfiteri laico. Dicit tm̄ mgr̄ vbi. s. si il
le cui ꝓfitet nō habeat ptātez soluēdi, fit tm̄
dignⁿ venia ex sacerdot̄ desiderio q̄ crimē
cōfitet socio. ecce q̄nta dignitas sacerdot̄
si desiderīū sacerdotis facit cōfitentē laico
dignū venia. Ideo dicit Bern̄. in ℣mone
de cena dn̄i. O p̄clara o reuerēda o vene-
randa ptās vra sacerdotes inditi ꝛ reuerē
di, cui ptāti nihil in celo nihil in tra cōpa-
rari pōt ꝓsecrare, s, corpⁿ ꝛ sanguinē domi
ni nr̄i iesu christi: ꝛ p ctā dimittere, sup hac
eni ptāte vra sup ℞ tā insigni ꝑilegio ve-
stro stupet celū: mirat terra: ☽tremiscit ho-
mo, reuerecꝫ cōplurimū vniuersalis ange
lica celsitudo, est enī sacerdos cancellarⁱ
dei, sciens eⁱ secreta, i, pctā hoīm in q̄ ma
ior homīe par deo. ☽z q̄re ℞ fecit insuffl̄ā
do. Rñdet q̄ ideo vt ostēderet spm̄sctm̄ a
se ꝓcedere, sic ḡ dn̄s iesus bis dedit disci-
pulis spm̄sctm̄. ℙrimo in trīs vt haberēt
dilectionē ꝑtimi, postea in die penthe, de
celis vt haberēt dilectōem dei, ꝛ sic fuarēt
ambo p̄cepta charitatis vicz dilectōis dei
ꝛ ꝑtimi, ꝛ ita in ℣trute spūssancti dedit eis
ptātem remittēdi pctā ministerialit', i, tan-
q̄z ministris, nō q̄ nullⁿ esset aptⁿ remittē-
di pctā nisi hīet grām spūssancti, qz etiam
mali sacerdotes hanc ptātē hn̄t, sed q̄ nul
li pctā dimittunt nisi per grām spūssancti,
hec aūt oīa facta sūt in absentia thome, vt
ptz in euāgelio. Sed d. q̄re tūc dn̄s obtu-
lit se discipulis decē ad palpandū ꝛ viden
dū: dicēs Au, ꝛxiij, ℙalpate ꝛ videte quia
spūs carnē ꝛ ossa nō habz sicut me videtis
habere. Respondet ad ostendendū ꝛ radi
candū firmi⁹ in cordibꝫ eoꝝ fidē resurrecti
onis, apl'i tamen ꝓpter reuerentiā nō teti-
gerunt eū, sed sufficiebat eis ad credendū
sola visio. Thomas ꝓ o apl's disparente ie
su ꝛ q̄ facta fuerūt a decē audiuit, sz nō cre
didit q̄n potⁱ desiderauit eum tangere vt
crederet ꝛc. ℙermisit aūt dn̄s ℣m August.
thomā esse absentē vt p suā dubitatōem fi
des nr̄a firmaret, qz deⁿ adeo bonⁿ et po-
tens est vt ex oīb̄ malis sciat elicere bona,
ꝛ nulli dubiū q̄n ℞ semp faciat. Sed d, cur
thomas nō credidit discipul' referentibus
se vidisse dn̄m iesum. ꝛ tm̄ credidit iesū vul
nera ꝓcepisse in latere: manibꝫ et pedibꝫ, q̄
sil'r nō vidit, pōt dici q̄ ideo, qz facilius est
credere q̄ fieri ꝓsueta sunt q̄z q̄ nature extra
ria sūt. Facili⁹ ergo thomas credidit chri-
stum recepisse vulnera ex alioꝝ relatiōe vi
delicet Johis ꝛc, q̄z eū surrexisse, qz ad pri
mū credendū fidē sibi fecit captuitas iesu
quā vidit ꝛc, ꝛ nō ad scōm de resurrectōe.
Hec de ꝑma parte euāgelij. ℣ Circa
scōam partē euangelij d, qua hora chri-
stus apparuit discipul' p̄te thoma, de hoc
dicit Piero, q̄ forte tot diebꝫ a festo pasce
vsq̄z ad octauā, domin⁹ distulit apparere ꝛ

medio tpe amouet incredulitas Thome. nō ponit aūt hora ūti⁹ apparitōis. et forte fuit eadē hora vt supⁿ. qō trahitur ex eo qō dr. iterū erant discipuli int⁹. puta in eodē cenaculo in q̄ prius christ⁹ eis apparuit: et thomas cum eis. z tūc iesus itez dixit eis. Pax vobis. z statim postea obtulit thome vulnera sua ad palpandū tē. vt in fide solidaret. z non solū ipi sed z reliq discipuli. ideo deinde dicit thome. Infer digitū tuū huc in loca clauoz tē. ꝟ enī desideraverat thomas. scz tangere z videre. Ecce q̄si eadem ꝟba dixit christ⁹ q̄b thomas vsus fuerat vt sibi oīderet. q⁹ dū thomas hec ꝟba ad discipulos loqueret: ipse ibi erat. Vbi est notādū q⁹ christus noluit thome clam apparere. sed sic ipe palaz cora omīb⁹ discipulis suā dubitatōem exp̄ssit: ita cora oīb⁹ q̄si increpādo dñs se illi mānifestauit vt amplius exēplo thome nemo dubitaret. nulli autē dubiū q̄n gl'iosus ille apl's timuit atq̄ erubuit audiens dñm repetere ꝟba sue infidelitatis. ideo dño dicenti thome. infer digitū tuū tē. z noli esse incredul⁹. respondit thomas verecūdus z trepid⁹. dñs me⁹ z deus me⁹. vbi exp̄mit vtrāq̄ naturaz in christo. humanā: cū dicit. dñs meus. q⁹ da tū est christo fm hūanā naturā dominiuz omīs creature Matth. vlti. Data est mihi oīs ptās in celo z i terra. diuinā naturā in sinuauit dicēs. deus me⁹. ¶ Sed d. q̄s an thomas tetigit vulnera christi. Respondet Ambro. in lib. de vita seculi q⁹ sic. dicens. Posit manū q̄ nō credidit z dñm z deū repperit. Glosa aūt ordīaria dicit. forsitan nō fuit ausus tangere: sed aspiciendo tm̄ credidit. cōiter tm̄ dicunt doctores. q⁹ tetigit. q⁹ christ⁹ nō doluit vulnera sua licet essent recēcia. q⁹ habebat tūc corp⁹ impassibile. et ideo thomas nō habuit timere q⁹ tangēdo offenderet iesum. Sed itez d. q̄s q̄diu christ⁹ dñs seruauit cicatrices vulneru suoz. Rñdet fm mentē doctoz cōmuniter q⁹ dñs seruauit cicatrices vulneꝝ suoz nō solū post resurrectōem imediate. sz z nunc in celo. z tandē habebit eas in fine iudicio z post iudiciū. diuersis tm̄ rōi b⁹ post resurrectōem fuauit eas vt dicit euāgelium. Primo vt i nobis z in suis discipulis fidē resurrectōis astrueret. vnō dicit Glo. ad vulnera cordis sanāda vulneꝝ seruata sunt vestigia. z Grego. in omel'. dicit. Egit nāq̄ miro modo supna clementia vt discipul⁹ dubitās dū in mgr̄o vulnera palpauit carnis: in nob⁹ sanaret vulnera infidelitatis. plus enī nob⁹ thome infidelitas ad fidē q̄s fides discipulorū. pfuit. q⁹ dum ille ad fidē palpando reducitur: nr̄a mens oīm dubitatōe postposita i fide solidatur. 2 Scdo seruat eas nunc i celo z hic sub sacrameto vt pii eas repñtet z nobis eū reconciliet. cicatricū enī repsentatio est q̄dā. p nobis apud deū piem inuocatio siue aduocatio Sicut miles tacens ab impatore aliq̄d impetraret qñ vulnera q̄ pter eum passus est sibi demōstraret. Legit enī i hystoria sco. q⁹ antipater ydumeus p̄ magni herodis in q̄dā prelio in fuitio impatoris multis vulneribꝫ est pfossus: q̄ tandem ab emulis accusat⁹ reiectis vestib⁹ dixit cesari. Ego nolo me excusare apud te. sed illa vulnera q̄ p te suscepi loquant⁹ p me si ego diligo te. tūc cesar ipm recepit in gr̄am suam. Sic christ⁹ dñs p̄ii suo vulnera ostēdit vt sibi insinuet q̄ntū nos dilexit. Jō dicit Bern. Securū habem⁹ accessuz o hō ad deū vbi mr̄ ante filiū: z fili⁹ ante patrē. mr̄ ostendit filio pect⁹ z vbera. fili⁹ oīdit p̄ii latus z vulnera. nulla q̄ poterit esse repulsa: vbi tot p̄currūt charitatis insignia. 3 Tertio christ⁹ fuabit vulnera sua in iudicio. vt electi videāt q̄s misericordit sunt redempti z saluati. z sua passiōe sepi⁹ in temptatōe adiuti tē. z vt mali videant q⁹ iuste sunt p̄dēnati. vñ tunc saluator verisīr eis dicet aut eos cognoscere faciet hec ꝟba vt dicit Crisost. sup Matth. Ego pter vos hō fact⁹ pter vos alligat⁹: capt⁹: delusus: cesus z crucifix⁹ sum. vbi est q̄ tanta z uniuersarū fruct⁹. ecce preciū sanguis mei quez dedi in redēptōem aiaz vestraz. vbi est seruitus mihi impensa quā p precio sanguis mei mihi dedist⁹. Ego sup gl'iam meā vos habui cū essem de⁹ z apparēs hō. z vos me vilioꝛē oīb⁹ reb⁹ vestr⁹ fecistis. nā oēm rem terre vilissimā plus dilexist⁹ q̄s meā fidem z iusticiā. Quarto seruatur⁹ est eas post iudiciū in celo. z ꝟ pter se z pter sctos. propter se q̄dem vt semp secū deferat insignia victorie sue gl'iose. Vñ Beda sup Lu. dicit. Miles in plio fortiter agens z victoriam obtinens mult⁹ vulneribꝫ confossus si

dicit ei medicus vis sanari sine omni cicatrice. vel cū cicatricibꝫ sine oñi deformitate, puto q̄ in signuꝫ siue victorie cicatrices seruaret. Ille enī cicatrices nō sunt ī christo ad deformitatē sed ad magnā pulchritudinē. vt dicit Crisost. q̄ sup radios solis erūt lucidiores. Sicut enī est honor militi de plio reuertenti deferre scutū fractuꝫ. sic honor est christo deferre victorie siue gliosum triumphū. seruabit etiā eas ꝓpter sanctos vt videtes q̄s misericordie sunt redempti cantēt in eternū miscōias dñi. iuxta illud ps. Confitemini dño qm̄ bon⁹: quoniā in seculū miscōia ei⁹. dicant nūc q̄ redēpti sunt a dño ꝛc. Nō solū aūt circa cicatrices christi sꝫ etiā circa cicatrices martyrū scī afficienť. vñ beat⁹ Aug⁹. lib. xxij. de ciui. dei. ca. xix. Nescio quō sic afficiamur amore beatoꝝ martyrū vt velim⁹ ī illo regno videre cicatrices vulneꝝ q̄ ꝓ christi noīe ꝓtulerūt: ꝛ fortasse videbimus. nō enī deformitas ī eis sed dignitaſ ꝛ pulchritudo erit. ꝛ sic vult q̄ sancti ī celo nō soluꝫ afficiant circa cicatrices christi: sꝫ etiā circa cicatrices martyꝝ. tūc verificabit illud ps. Dicant nūc q̄ redempti sūt a dño q̄s redemit de manu ꝛc. ℣ Dubitaſ ꝑ se quēter q̄re christus in hodierno euāgelio dixit discipul' suis pax vobis bis ī die pasce: ꝛ semel ī octaua pasce vt ptz in euangelio. nūq̄d semel suffecisset dicere pax vob. Rñdeť q̄ ante passiōem christi nunq̄ fuit auditū q̄ christ⁹ suis discipulis pacez illo modo optasset: sed post resurrectōem. q. d. ꝓ passiōem meā vobis merui vt verā pacem habeatſ quā nūc vobis opto. ꝛ si melius q̄s pacē christ⁹ scīuisset illud vtiq̄ suis discipul' optasset. nihil enī melius pac e vt dicit Aug⁹. xix. de ci. dei ca. xj. vñ dicit ibidē. Tale bonū est bonū pacſ vt ī reb⁹ creatis nihil gliosius solet audiri. nihil delectabilius ꝑcupisci. nihil vtili⁹ possideri. Spiritꝰ enī human⁹ nūq̄s viuificat mēbra nisi sint vnita. sic spūs sctūs nō viuificat membra christi nisi fuerint vnita caritate christi. Hic q̄ri pōt vt⁹ tale bonū pacſ oēs homines appetāt. iuxta ꝓbū Aug⁹. vbi supra dicentſ. q̄ oīa pacē appetūt. videm⁹ enī cōtrariū ī multſ actitari. de q̄bꝫ ps. dic. Cūbis q̄ oderūt pacē ꝛc. Ad q̄ rñdet sanct⁹ Tho. ij. ij. q. xxix. ar. j. ꝛ ꝓmo distinguit pacem a ꝑcordia inť alia dicēs. q̄ pax ī se cōcludit ꝑcordiā ꝛ aliq̄d supaddit. nā cōcordia est q̄dā vnio volūtatū diuersoꝝ cordium. q̄ si malum est in q̄ ꝑcordāt tūc est ibi tm̄ ꝑsensus diuersoꝝ cordiū: nō aūt cōsensus appetituū singl'oꝝ cordiū. et si sic nō est vera pax impijs dicit dñs. ꝓbi gra. cū consentiūt ī actu adulterarivis appetitiua intēdit ad diuersa appetibilia q̄ sil' assequi non pñt. cū ꝑsensus appetituus intēdit ꝑtrarium rōnalis appetit⁹ vnō affectat miser fedis delectatōibꝫ frui: nec fama pollui: nec vindicta dīna mulctari: nec ꝑsciētia remordente cruciari ꝛc. Si vero ꝑcordāt in bono tūc nō est tm̄ ꝑsensus diuersoꝝ cordiū: sed est ibi ꝑsensus appetituus singl'oꝝ cordiū. ꝛ tūc vera pax ōr quā opať caritas dīm quā deus diligiť ex toto corde. vt. s. oīa referam⁹ ī ipm: et omēs appetit⁹ in eum dirigam⁹. ꝛ hanc duplicē pacē scz dei ī vnione cordiū multoꝝ cōmēdat dñs discipulis dicēs. Pacem relinq̄ vobis. scz pacez ꝓprimi. pacem meā do vobis: ꝛ vtrā q̄s pacem naturaliť omēs appetūt. etiā q̄ bella q̄runt ꝛ dissensiōes nō ōsiderāt nisi pacē. quaz sēbīe aliter nō estimāt eo q̄ nō est pax. si cuꝫ alio q̄s cōcordat in actu tm̄ cōtra illud q̄ ipe magꝫ vellet. ꝛ iō q̄rit hāc cōcordiaz rumpere bellando tanq̄s defectū pacſ habentē vt ad pacē ꝓueniat in q̄ nihil ei⁹ voluntati repugnet. quā pacē solus de⁹ dare pōt: q̄ ait. Pax vobis. ℣ Sed q̄re xp̄s dñs ter dixit discipul' pax vob. Rñdeť q̄ ℞ efficacium ad designādū q̄ triplex pax nobis a christo dať. vicz pax temp̄is: pax pectoꝝ ꝛ pax eternitaťis. ꝓma ꝛ scda dant in ℞ modo. ꝓma nō semp dať. q̄ nō semp ēēt vtile nob⁹ illā hīe. scda dať bomī dispōsito. i. sine peccato saltē mortali. tertia dabiť electſ in futuro. ꝛ melius dici pōt q̄ christ⁹ nō optauit discipul' pacē hui⁹ mūdi. sed pacē ī seipis. pacem cū ꝓximis: ꝛ pacē cū deo. Vñ Johānis. xiiij. Pacē relinq̄ vobis. pacē meaz do vobis. nō quō mūdus dat ego do vobis scz tēporalem. nā mūdus dat tēporalem pacē ꝑ guerras oppressam ꝛ multa mala. nō sic christus: sed ꝑ orōes ꝛ bona opera. Unde aplus. j. ad Thimot. ij. vult in ecclesia orōnes fieri ꝑ pace. Possunt etiaz predicte paces notari in ps. Loquet⁹ dominus pacē in plebem suā: quo ad tēporalē

Triplex pax. Vtrum pax sit christi

pacem quã dat qñ ꝑfus est suus p mãdatorum obseruatõem, zsup sctõs suos q̃ ad pacem eternalẽ quã habẽt soli sancti in patria, et in eos q̃ cõuertunt ad cor q̃ ad pacem spũalẽ. Ihñ z saluator Joh. xvj. dixit discipul' suis. Hec locut' sum vobis vt in me pacem habeatis, in mundo pressuram habetis, sed cõfidite quia ego vici mũdũ, quasi dicerz, sicut ego vici mũdũ, ita z vos p me illum vincere potestis. Hicqz triplex pax christi põt cõsiderari. Prima hoĩs ad scipm que tollit oẽm mẽtis anxietatẽ, hanc ꝓmo dñs annũciauit discipulis qñ erant clausi in cenaculo ꝓ timore, ideo seq̃t gauisi sunt discipuli viso dño zc. Secõa pax est hoĩs ad prim̃ũ, hanc scõo eis annũciauit, nam tũc eos ordinauit ad misericordiam, primoqz vt eis remitterẽt pcta. Tertia pax est hoĩs ad deũ que cõsistit i vera fide, et q̃ nihil eoz q̃ facit de' displiceat homini. De q̃ pace dicit dñs Joh. xvj. Hec locut' sum vobis vt i me pacẽ habeat' zc. vt sup̃. ℞. Pro q̃ clari' intelligẽdo est notandũ q̃ in genere triplex est pax. s. phibita. p̃cepta et p̃missa. Pax phibita uteruz triplicat', vicz cũ diabolo, cũ carne z cũ malis hoĩb'. Pacem cũ diabolo hẽ est ei' suggestiõib' aditũ indulgere zc. Pacez cũ carne habet q̃ ei' voluptatib' ꝓsentit. Tales tpe Gregorij pape fuerũt pestilẽtia percussi: z subitanea morte: cũ etiã pl'es sternutationẽ facerẽt, ꝓter qõ papa Gregori' p̃cessionẽ ordinauit Vñ cũ romani in quadragesima cõtinent' vixissent: z i pasca corpus dñi sumpsissent, postmodũ comestionib': ludis et luxurie frena laxabãt. Ideoq̃ de' ꝓuocatus pestẽ maximã in eos misit: quã iguinariaz vocant, i. apostema siue inflaturã in iguine, tam seua aũt illa pestis fuit vt hoĩes i via: in mẽsa: in ludis: i colloquijs subito morerent', ita q̃ cũ aliq̃s vt dz sternutabat sepe cũ ipa sternutatõe spiritũ exalabat. Vnd cũ aliq̃s aliquẽ sternutantem audiebat statim accurrẽs. deus te adiuuet clamabat, zab inde adhuc hec cõsuetudo seruat' vt cũ aliquẽ sternitantẽ audimus, deus te adiuuet acclamam'. Rursus vt fertur cũ aliq̃s ossitabat frequẽter z subito spm̃ emittebat, vnde cũ aliq̃s sevelle ossitare sentiebat ꝓtinue sibi signũ crucis imprimere festinabat, z hec cõsuetudo similiter vsq̃z modo seruat'. Hec aũt pestis cessauit p̃ ꝓcessiõem quã beat' Gregorius istituit: que dicit' ꝓcessio septiformis, ex eo q̃ beat' Gregori' ꝓcessiones q̃s tũc faciebat p̃ septem ordies disponebat. Mã in ꝓmo ordine erat omis clerus. In scõo omẽs monachi et religiosi. In tertio sanctimoniales. In q̃rto omnes infantes. In quinto omẽs laici. In sexto omẽs vidue z ꝓtinẽtes. In septimo omẽs coniugate, sed q̃ modo nõ possum' in numero ꝓsonaz. supplem' in numero letaniaz. Cũ igit' ois populus ꝓgregat' deũ exoraret intantum lues ipa defecit vt in vna hora. lxxx. homines spm̃ exalarẽt, z nequaq̃z Gregori' cessauit populũ admonere vt ab oratõne nũq̃z desisteret donec pestẽ ipam diuia ꝓpharet miseratio, finita ꝓcessione fugere voluit: sed nequiuit, q̃ tũc primũ in papam electus fuit (licet inuit') post pelagiũ papam quẽ ꝓmo pestis p̃cussit. Sed q̃ romã adhuc dicta pestis vastabat more solito ꝓcessionẽ cũ letanijs p̃ ciuitatis circũitũ ordinauit, in qua imaginẽ beate ẏginis q̃ adhuc rome est quã lucas arte medic' et pictor egregi' formasse dicit' in eccl'a ad sanctam mariã maiorẽ ẏgini marie simillima p̃ oia phibẽt ante ꝓcessionẽ reuerent' portari fecit, z ecce tota infectio aeris z turbulentia imagini cedebat ac si ipam imaginẽ fugeret z ei' p̃sentiam ferre nõ posset, sicq̃z post imaginẽ mira serenitas z aeris puritas remanebat, tũc in aere vt refertur iuxta imaginem audite sunt voces angelorũ canentiũ, Regina celi letare all'a, q̃ quez meruisti portare all'a, resurrexit sicut dixit all'a statimq̃z Grego, q̃ sequit' adiũxit. Ora p nobis deũ alla. Tũc Grego, vidit sup̃ castrũ Crescentij angelũ dñi q̃ gladiũ cruentatũ detergens in vaginã remittebat. Intellexitq̃z Gregori' q̃ pestis illa cessaret, et sic factũ est, vnde z castrũ illud castrũ angeli deinceps vocatũ est. Ecce quõ romani peste illa ꝑuissima puniti sũt eo q̃ post ea se dederũt ad voluptates carnis: cũ tamen in q̃dragesima ꝓtinẽter vixerẽt. Quid ergo fiet de illis q̃ nec in quadragesima cõtinẽter z caste vixerũt, vel forte voluntatez hoc faciendi nunq̃z habuerũt. z tumenduz plures adhuc eucharistie sacramentuz nõ perceperũt, si tunc boni cũ malis perierũt

quid nunc fieri deberet ꝓpter tot miseros peccatores. Ideo hanc pcessionē ī die sancti Marci que dicit letania maior. quia a papa instituta ꝓra subitaneā mortē deuotissime pagere debem⁹. z singularit vt tūc factū est ꝙ ginis marie implorare auxilium nō cessem⁹ etiā cū illo cantico Regina celi letare zc. ¶ Tertia pax ē phibita cuz malis hoīb⁹. hāc ille habet q̄ eis ī malo cōsentit. et hoc est causa timoris: amoris vel spe lucri aut retributōis. Scōa vero pax ꝓcepta similit est triplex q̄ ad deuz. quo ad se. z quo ad ꝓximū vt sup. Tertia ꝙo dicitur pax ꝓmissa: z ista est pax eterna. nullus ergo habēs pacē prohibitā digne pōt decantare alla. Quid enī est cantare sit alla. nisi q̄ q̄libet alteri homī secuz existenti dicit. lauda deum. vel in plurali q̄libet alīs dicit. laudate deū. Ut vult Aug⁹. in q̄dam sermone in vigilia pasce. Sed q̄ seruāt pacem preceptā vere canūt alla. qz hanc seruantes deū laudāt: z tandē in pace ꝓmissa in eterna beatitudine eternaliter decantabunt alla. Et dicit Aug⁹. vbi sup. Videte q̄ nō solum lingua vestra laudet deum: sed z ꝓscīetia vestra et vita vestra. id est vt deū laudem⁹ corde. ore z ope. z iterū dicit. Laudem⁹ deū in eccl'ia qñ ꝙgregamur. cū quisq̄ descēdit ad ꝓria quasi cessat laudare deum. tunc autem cessat laudare deum: dum cessat bene viuere zc. ¶

Ex p̄missis ergo patet quō christ⁹ dñs certificauit suos discipl'os de eius resurrectione p omēs q̄nq̄ sensus corpis. Primo p auditū cū dixit. Pax vobis zc. Scōo p visum ostendēdo eis vulnera sua siue cicatrices vulnerū corpis sui in manib⁹. latere z pedib⁹. Tertio p olfactū cū insufflauit et dixit. Accipite spiritū sanctū zc. flatus ille erat valde odorifer⁹ q̄ a suo pectore ꝓcedebat: et q̄si apoteca omniū carismatuz erat. Erat enī q̄si odor mirre inquātum ꝓcedebat a carne mortificata siue crucifixa. q̄i odor thuris inquātū ꝓcedebat ab aīa deuotissima z sanctissima. z q̄si odor balsami inquantū ꝓcedebat a diuinitate preciosa. Quarto p gustū inquātū māducauit tunc cū eis piscē assum z fauū mellis. Luce vlt. In fauo est cera lumiosa et mel. in christo fuerunt tres substātie. caro. aīa et deitas. Illi ergo comedūt piscem assuz q̄ delectātur circa carnē crucifixam cogitādo deuote quomō christ⁹ passus z assus sit in cruce. Illi fauū mellis q̄ delectant circa eius aīmā lucidā et deitatē dulcissimā cogitādo quomō p potentiaz deitatis surrexit a mortuis zc. Quinto dñs certificauit suos discipulos de sua resurrectiōe p tactū cum dixit. Infer digitū tuum huc zc. Et in hoc dat nobis exemplū vt vulnera peccatorū nostroz dimittam⁹ tangi. i. reꝑhendi. ꝓra eos q̄ reclamant si corrigunt zc. Rogem⁹ ergo dñm iesum vt sua misericōia p amarissimam passionē suam det nobis pacē in nobisipis ad ꝓximū z ad deū. vt p hoc pacem valeam⁹ ꝓsequi sempiternā. Amen.

¶ Dñica prima post octauā Pasce.

¶ Sermo XLI.

Ego sum pastor bonus.

Ego sum pastor bonus. bon⁹ pastor aīmā suaz dat p ouib⁹ suis Johis. x. In p̄ma dñica audiuist quō se dñs manifestauerit discipul' suis in die pasce viz. decē absente thoma. q̄bus z tūc tradidit spiritū sanctū z facultatē dimittēdi peccata z retinendi ministerialit. cui⁹ thomas tūc nō erat pñs tū nō min⁹ accepit illā potestatez dimittēdi siue retinēdi pctā sicut z nūc. cui⁹ christ⁹ psonalit hanc ptātem nō cōcedat. sacerdos tū a beato petro z suis successoribus q̄bus dñs hanc ptātez tradidit. alīs epi z sacerdotes in ordinatōe illā potestatem accipiūt. z hec indubie est magna dignitas sacerdotū. ¶ Hodie ꝙo ī euāgelio nobis oñdit q̄ntā curā sacerdotes z maxime curati habēt: et illoz cooperatores imo omēs ꝓfessores q̄ntū etiā periculū habeant expectare si nō vt obligantur hmōi aīaz cure p̄sunt. z ideo saluator noster seipm nobis dedit in exēplū vt seq̄mur vestigia eius. vt dicit Petr⁹ ap'lus in hodierna epla. j. Petri. ij. scripta. hoc est qđ dicit saluator noster in hodierno euangelio. Ego sum pastor bonus zc. vbi sup. Pro gratia canam⁹ Christ⁹ surrexit. ¶ Ego sum pastor bon⁹. Primo dicat text⁹ euāgelij. et q̄ tempe christ⁹ hoc euāgeliū dixit discipulis suis. Scōo intellect⁹ euāgelij p aliq̄t dubitatiōes breues. Tertio dubia siue questiones huic materie deseruiētes.

¶ Textus euangelij.

In illo tpe,d.i.d.s. Ego sum pastor bon⁹. Bonus pastor aiam suã dat p ouibꝫ suis. Mercēnarius autē et q̃ nō est pastor cui⁹ nō sunt oues,ꝓprie videt lupū venientem z dimittit oues z fugit z lupus rapit z dispgit oues. Mercēnarius autē fugit q̃ mercēnarius est et nō ptinet ad eū de ouibus. Ego sum pastor bonus:z cognosco oues meas:z cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater z ego agnosco patrē,z aiam meã pono p ouibꝫ meis. Et alias oues habeo que non sunt ex ꝟ ouili: z illas oportet me adducere:z vocem meã audiēt,z fiet vnuz ouile z vnus pastor. Johis.x. ꝟ

Diceret q̃s,exquo cōmunit⁹ dr in euangelio ab initio. In illo tpe z̄,quo tpe christus dñs dixit suis discipul' hodiernū euāgeliū. Rñdeť q̃ anno etat⁹ christi,xxxij.anno p̃dicatōis sue secūdo,vj.kal'.octobris. hoc est tertia die ante michael',vñ ante initium hui⁹ euāgelij scribit Johes euāgelista in eodē capitl'o q̃ christ⁹ dixit discipul' suis. Ego sum ostiū,p me si quis introierit saluabit',z ingredieť z egredieť z pascua inueniet,ille autē intrat p illud ostiū siue per christū q̃ in eum credit z ei⁹ mādata custodit et doctrinā z̄,postea sequit euāgeliuz.

¶ Quantū ad tertiā partem sermōis est breuiter ꝓsiderandū q̃ ꝓncipaliter duo in se cōtinet:et ꝑm hoc habz duas partes. ꝛcda pars ibi. Ego sum pastor bonus z̄. In ꝓma parte ponit dñs conditōes boni pastoris et mali siue mercēnarij. In secunda parte oñdit se esse bonū pastorē ex ꝓditionibꝫ ad hoc reqsitis q̃ aliq̃s dicať bonus pastor vicz cognoscendo oues suas z ecōuerso,z errātes in ouile reducendo z̄. Diceret q̃s,quare christ⁹ in euāgelio dicit se bonū pastorem z nō pot⁹ omniū creaturarū gubernatorē z̄. Rñdeť breuiter q̃ triplex est bon⁹ pastor vicz essentialit' bon⁹ id est christ⁹ dñs. accidētaliter bon⁹. id est q̃libet p̃latus aut curatus diligent' inuigilans sup gregem suū. ſingulariter bon⁹. id est quilibet fidelis se custodiēdo,et sibi subiectos ꝑm illud.j. Petri.v. Pascite euz q̃ in vobis est gregē. Debet aūt bonus pastor tria facere,vicz solerter pascere,diligēter custodire:z audacter defendere,z ꝟ de q̃libet predictoꝝ pastoruz dici pōt. Quare autē christ⁹ se nomiat pastorē et nō gubernatorē z̄. Rñdeť q̃ christ⁹ dñs q̃ essentialiter bon⁹ est vt sup.multis nomibꝫ se nominat licet sit simplicissim⁹ z inuariabilis. nunc enī se nomiat patrē:nūc fratrē:nunc magistrū:nūc regem:nūc sponsuz:nūc pastorem:nūc dñm. Ꝛo q̃ illud ꝓfundissimū mare et inexhauribil' abissus gratiaꝝ z miserationū suarū nō potest exprimi paucis nomibꝫ. Vocat enī se patrē ꝓpter affectuosam paternitatē,fratrē ꝓpter assumptā humanitatē,magistrū ꝓpter informādi continuitatē,regem ꝓpter irrefragabilē p otestatem,sp̄ōsum ꝓpter sincerā caritatē.pastorez ꝓpter pastoralis sollicitudinis multiplicitatem,z dñm ꝓpter vniuersarū creaturarum plasmatōem z gubernationē,in q̃bus omnibꝫ intelligim⁹ quāta sollicitudine inuigilat sup nos pastor noster,ideo nō ex sui varietate sed ex nr̄a necessitate hec nomina ei ascribunť,dicit ergo in euāgelio. Ego sum pastor bonus,q.d,nō sum de numero eorum de q̃bus pater me⁹ celestis conqueritur p ꝓphetā Viere.xxiij.dicēs. Ve pastoribꝫ q̃ dispergūt et dilacerāt gregez pascue mee,et ibidē dicit. Grex perdit⁹ factus est popul⁹ meus:pastores eoꝝ seduxerūt eos Et Ezechiel'.xxxiij. Ve pastoribꝫ israel q̃ pascebant seip̄os,gregem aūt meū nō pascebant ¶ Sed diceres. q̃bus pascuis christ⁹ dñs pascit oues suas. Resp̄ōdeť q̃ sunt q̃nq̃ genera pascuoruz: q̃bus nos deus pastor noster tanq̃ oues pascue sue pascit,sc̄z corpali refectiōe,verbi dei predicatione,interna inspiratōne,corpis sui cibatione,eterna glorificatōe. Primo corporali refectione omībus creaturis alimenta necessaria administrās,ꝑm illud p̄s. Oculi omniū in te sperant dñe z tu das escam illorū in tempore opportuno. Item ibidem. Omia a te expectant vt des illis escam z̄. Scōo pascit nos de⁹ verbi dei p̃dicatiōe q̃ totiens agiť quotiēs euāgelica pabula huius pastoꝝ pp̃lo dei administranť Et in his pascuis dñs alios pascit lamentatione penitētie z ꝓtritōis:dicens. Penitētiā agite,et beati q̃ lugent. Alios tamen pascit carmine celestis desideriꝫ odore deuotōis mentes audiētiū inflāmando. qñ vicz cogitat dulcedinē celestiū gaudioꝝ. visionez sancte trinitatꝭ,societatē sanctoꝝ,beate vite eternitatē et securitatez. Alios pascit ve-

Xp̄s varijs nōibꝫ appellatur, vt ipse natura vnus et homibꝫ exigit nobꝫ declaretur. hinc est q̃ p̄r. fr̄. magistr. rex. d.n. sponsꝫ pastor. dicitur.

Dicitur pastor bonus ex causis.
1. quia cognouit et cognoscit oues suas iuxta dignitatē creatōis aiz miseriā status corrupti.
2. quia emit aīas redemit dñas p̄rioꝛe quia aiam suā posuit p ouibꝫ. hinc nota quātī valoris sit aīa

Ouēs superiores sūt pastoribus q̃ ministrāt xp̄o sp̄ōso

Agnoscit oues sibi cōmissas.
pascit doctrinā populo, subsidio.
aiās ponit p ouibꝫ
vigilater custodiat
errātibꝫ redeuntibꝫ
Defendit audacter. Colloc. quiet. Corpo xp̄i.

Vltima summonis.
Custodit vigilanter cunctis studiose. ꝛ angelis et p̄latis
pascit solerter et copiose, vbi sm p̄dictum, interna inspiratio corporis sui cibatio. Corporali refectione.
Defendit audacter.
Collocat seruire.

sicut phariseos q̄bus dixit. Ve vob̄ phariseis, ve vobis duces: ceci ꝛc. Math. xxiij. Et diuites q̄bus dicit. Ve vobis diuitib̄ q̄ habetis hic ꝓsolatōem vestram. Ve vobis q̄ saturati estis: q̄ esurietis. ve vobis q̄ nunc ridetis, q̄ lugebitis ꝛ flebitis. Luc. vj. ītmo generaliter ve cuilibet peccatori in mortali, ītmo sepe fit q̄ in eodē sermōe vn⁹ pascitur lamentatōne q̄ mouet ad fletus, alter desiderio supernorū q̄ inflāmatur ad amorē, alius terrore penarū q̄ cōcutit terrore, et sic de alijs. ℣m q̄ q̄libet apud se est dispositꝰ. Tertio pascit nos dñs interna inspiratōne, q̄n videlicet nullo p̄dicāte exterius, deus gr̄a sue visitatōis mentē illustrat iam ad deuotionē ꝛ caritatē feruorez, iam ad fletū attendendo huiꝰ mūdi miseriam ꝛ grauitatē ꝛ multiplicitatē peccatorū suorū, iam ad gaudiū attendēdo, p̄missiones dei suis dilectis, iam ad ꝓtritōem cōsiderando maliciā et no cumēta peccatorū et illorū periculū, p̄ria ꝓscientia ℞ dictante. Quarto pascit nos corpis sui cibatiōe. de quo Joh. vj. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi ꝛc. ō quo sup̄ in die palmarū ꝛ ꝓsequēter plura dixi de eucharistie sacramēto. vicz sermōe, xxxij. ꝛ, xxxiij. Quinto pascit nos dñs ī celesti patria eterna comesatione. de q̄ Luce. xxij. ōz. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus vt edatis et bibat⁊ sup mēsam meā ī regno meo. Dubitat⁊ ꝓsequēter q̄ sint cōditiones mercēnarij siue mali pastoris, et ī quottuplici differētia inueniunt⁊. Respondet⁊ q̄ mercēnarius ℣m Grego. dicit breuiter q̄ pastoris locū tenet: sed lucrū aīarū nō querit, ille videlicet q̄ magis attēdit lucrum pecuniar̄ q̄z aīarū. de quo dicit saluator q̄ lupo veniēte id ē heretico aut animarū pditore suis cōsilijs: fugit, eo q̄ non ptinet ad eū de ouib̄, id est nō curat ō ouibus, ac si diceret, videat dñs meus de ouibus suis, sed nō est ex hoc vicariꝰ siue cooperatoꝛ diuino⁊ excusat⁊, q̄d enī p̄odest illis si ille q̄ titulū veri pastoris habet non facit q̄ debet, et nec ipe q̄ ad hec facienda se obtulit, p̄ hoc enī ambo in periculo manent. Sunt ꝛ bene mercēnarij q̄ veri pastores dicunt⁊, q̄ nō noscūt oues suas neq̄ oues eorū vocem audiunt neq̄ illas oues verbo ꝛ exemplo pascūt neq̄ errantes ad ouile reducūt. Sunt ꝛ tales simoniaci vel simoniace ordinati, vel ad beneficia p̄ dolos ꝛ fraudes aut p̄ simoniā intrātes quecunq̄ curata vel nō curata videlicz p̄ munera aut fauores spiritualiū aut secularium p̄sonarū ꝛc. Unde dicit Aug⁹, q̄ mercēnarius aliq̄n p̄sens est corpore sed nō mēte, īmo fugit mente vt si timet adulteriū īcrepare, veritatē dicere ꝛ peccatorū maliciam ostendere, talis manet p̄sens corpe sed fugit mente, q̄z nō increpat vt debet ne mercede careat, timeo heu multos tales esse q̄ vtiq̄ magis ad mercedē siue cōmodū temporale respiciūt q̄z ad aīarū salutē, vtinā nō maior pars taliū esset, raro enī queritꝰ si q̄s in populo fructū posset facere, ſz si de magna absentia possit gaudere, raro queritꝰ q̄bus modis q̄s populū valeat instruere vt edificet, sed q̄ bus modis fructꝰ temporales velit aut possit cōportare' vt thesaurizet, cōtra tales clamat p̄pheta Ezechiel vbi supra. Ve pastoribꝰ israel ꝛc, ꝛ iterū Ezechiel. xxxiij. Si me dicēte ad impium. Impie morte morieris, nō fueris locutus vt se custodiat impius a via sua: ipe impius in iniq̄tate sua morietꝰ, sanguinē aut̄ eius de manu tua requiram. hoc dictū est non solum veris pastoribꝰ negligentibꝰ sed etiaz eorū vicarijs ꝛ coopatoribꝰ, īmo omnibus cōfessoribꝰ, licet vnus ad plura obligat⁊ q̄z alter. ℣ Sed diceres, tamen q̄libet p̄ se obligat⁊ deo reddere rationē, ℣m illū ps. Et reddituri sunt de p̄ctis factis rationē, vt habet⁊ in simbolo Athanasij in ps. Quicunq̄ vult saluꝰ esse ꝛc. q. d. nullus de alienis, sed de p̄ctis factis reddz rōnē, et apls ij. ad Corinth. v. dicit. Omēs nos manifestari oportet ante tribunal christi vt recipiat vnusq̄sq̄ p̄ria corpis sui, put gessit siue bonum siue malū. ergo nullus obligatur reddere rōnem p̄ alio. Ad hoc rñdet⁊, licet q̄libet p̄ seipo sit rōnem redditurꝰ vt dictū est, tamē p̄ hoc nō excusat⁊ quin sit rationez redditurꝰ p̄ sibi subiectis, vnde cum dicit Reddituri sunt de factis, p̄ctis rōnem ꝛc. hoc sic intelligit⁊ q̄ q̄libet redditurꝰ est rationē de his que ad eū ptinent, sed ad pastores aīarū ptinet vigilare sup̄ gregez sibi cōmissum: illū informādo, arguēdo, increpando, admonēdo, bonū exemplū dando ꝛc, q̄ si hoc non fecerint christꝰ dominꝰ

pastor bonus imo optim⁹ reꝙret sanguinem subditi siue subditorum, id est animas eorũ de manu ei⁹ vt supra Ezechie. xxxiij. Quilibet enī pastor siue ꝓlatus ꝑ qualibet aīa sibi cōmissa obligat siue impignorat aīam suā, ꝑm illud. iij. Regū. xx. Custodi virum istum: q̄ si lapsus fuerit: erit aīa tua pro aīa illius, z hoc nō solū cōcernit ꝓlatos siue curatos sed etiā seculares q̄ ꝑ sibi cōmissis siue subiectis reddere tenēt rationem vt patet. Pastor reddendo rōnez pro ouibus suis: pro seipo rationem reddit, qz deo rationem facit de his ad que obligat. ipe autez obligat vigilare sup ouib⁹ suis, si ergo obligat hoc facere z nō facit rationez ꝑ seipō reddet, qz non fecit qđ debuit zc.

B Et iam dictis patet q̄ mercēnarij dicunt tam seculares q̄ spūales. Primo omēs principes spūales z seculares nō attendentes subditorū grauamina, sed soluz vt repleant marsupia etiā ꝑ iniustas exactiones zc. Secūdo omēs prelati siue curati eorū cooperatores siue adiutores: z q̄ ne tempalia ꝑdant vel aliquā iacturā temporaliū sustineant: veritatē tacent et debitam correctiōem ꝓtermittūt magis inclinati ad lucrū pecuniarū q̄ ad lucrū aniarū. Tercio omēs officiales spūales et seculares q̄ magis respiciunt ad lucrū pecuniarum q̄ ad cōseruandā iusticiā, et hoc ex muneribꝫ odio vel inuidia, cōsanguinitate et affinitate vel fauore debito. Quarto omēs pfes familias male regentes familiā suam i domo sua vt patet. H Sed diceres, q̄ modo paterfamilias siue curator debet regere sibi subiectos in domo sua ne dicat mercēnarius: sed pastor bon⁹ sibi cōmissorū. Respondet q̄ talis quin q̄ debet circa oues sibi subiectas in domo sua ꝓseruare vicz omēs diligent agnoscere, ad ouile bonuz ducere, oues triplicit bene pascere, alias oues colligere, aniam ꝑ ouib⁹ ponere. Primo debet oues diligent agnoscere, id est sibi subiectos an sint timētes deum vel nō, an sint fideles vel in aliq̄bus q̄ ad fidē ꝓtinent errātes vel ad bonā vitaz vicz an sint luxuriosi: superbi: auari: fures: primorū offensores: detractores: susurratores: gulosi, z sic de alijs. Vñ Prouerb. xxvij. dicit. Diligenter agnosce vultuz pecoris tui zc. Deo debz oues suas, id ē sibi subiectos ad ouile bonū ducere et inuitare, nunc ad ecclesiā ꝑ sermonibꝫ vel diuio officio audiendo, nūc tempestiue ante noctē ad domū vocando, nūc a locis periculosis corporū et animarū cōpescendo, sicut Thobias fecit existens puer, z idem filiū suū facere docuit Thob. j. Tertio debet eas triꝑpliciter pascere, scz verbo doctrine, exemplo bōe vite: et tempali subsidio, ꝓpter qđ christ⁹ ter dixit petro, pasce oues meas siue agnos, q̄ sibi oues, i. maiores, et agnos id est minores siue paruos cōmisit Joh. vltī. Quarto nō solū sibi cōmissos debz vocare ad ouile, id est ad locuz benefaciendi, sed etiā alias oues. id est ꝑsonas que non sunt ex hoc ouili dom⁹ sue edificare, et sic ad ouile deuotū ꝓmouere: vt paupes peregrinos: infirmos: miseros in domo sua recreare, sicut Abraam Genes. xviij. et Job xix. vbi dicit Job, Oculus fui ceco: et pes claudo. Quinto debet aniam suā ꝑ ouib⁹ ponere, id est ab iniuria ꝓximb⁹ defendere dū subest iusta causa, attamē spūales diligētius obligant oues sibi cōmissas custodire: et aniam suā ꝓ eis ponere vigilando: laborādo: circūspiciendo ꝑ se et ꝑ suos, nec sufficit habere vicariū aut cooperatorem, sed oportet diligent inuigilare: vt z illi diligenter ꝓuideant ouib⁹ ad salutē animarū ꝓncipaliter, nō ad lucrū pecuniarū ꝓncipaliter, vt ꝓz ex ꝓmissis. J Utinam hoc attenderēt multi curati qui magis et ꝓncipalius vigilāt: ne minus aliq̄d detur in tempalibꝫ q̄ ne vicarij aut cooperatores negligētes sint in spūalibus, naturale est hominibus ad honores z dignitates aspirare, sed si attēderent onera z pericula z maxime eccl'iasticis annexa, nō tāto studio affectarēt fieri pastores eccl'iarū. Jo dicit Aug⁹. in quodā sermone. Nihil est i hac vita z maxime hoc tempe difficili⁹: laboriosius z periculosi⁹ epi vel ꝓsbyteri officio: sed apud deū nihil beati⁹: si eo modo militet quo noster iubet impator. z habet hec ꝓba dist. xl. Ante omia zc. Ecce q̄ magni meriti est oues christi pascere, z q̄ periculosum est eis pascua necessaria subtrahere zc. K Dubitat ꝓsequēter ꝗre ecclesia statuit q̄ hodie legeret epla z euāgelium in q̄bus ꝓncipaliter tangit passio xpi Unde in epla. j. Pe. ij. Hodie or christus

passus est p nobis, vobis relinquēs exemplū vt sequamini vestigia eius, et in euāgelio dr. Ego sum pastor bon⁹ z pono aiam meam p ouib⁹ meis. z hoc ideo ordinauit spūssanct⁹ ne ꝓpter gaudiū resurrectionis dñi nostri iesu christi, qđ nunc frequentat eccl'ia obliuiscamur passionis christi, et ex eadē causa ordinauit legi euangeliuz p̄cedentis dñice in octaua pasce, in quo dr q dñs iesus discipulis suis ostēdit man⁹ pedes z latus cū vulneribꝫ suis, z quare hoc totū certe vt ꝓpenderem⁹ ex quāta caritate christ⁹ dñs p nobis pass⁹ ē vt nos redimeret, vnde dicit Aug⁹. Si christus dñs marie filius tot corpa habuisset qt habuit membra, z quot sunt stelle in firmamento celi: z qlibet membrū ꝓriā vitā habuisset nihilomin⁹ omia illa corpa in mortē tradidisset anteqꝫ hominem de potestate diaboli nō liberasset, z iterū dicit Aug⁹, O homo attende quo amore te diligit iesus, ꝓpter te ligat⁹ est vt a vinculis te absoluat, ꝓpter te iudicat⁹ ē vt a iudicio extreme dānatōis te liberaret, p te spinea corona coronat⁹ ē i tris vt te coronaret i celis ¶ Quantū ad tertiam partē sermōis queri ex quib⁹ causis p̄ter ea que supra dicta sunt potest cognosci bonitas z nobilitas pastoris nostri christi dñi. Respondet q ex qttuor videlicet. Primo qz cōparauit oues p̄ciose z care. Secdo quia custodit eas studiose siue diligētissime. Tertio qz pascit eas copiose. Quarto qz collocat eas in ouile secure. Dixi primo q christ⁹ dñs tanqꝫ bonus pastor emit et cōparauit oues suas care siue p̄ciose scz p̄recio sanguinis sui, nō enī habet eas ex furtu vel rapina siue ex decepti one: sed emit eas p̄cio iusto z supabundanti. De hoc dicit ipe in principio euangelij. Ego sum pastor bon⁹, ratio, qz bonus pastor dat aiam suā: id est vitā corpalez pro ouib⁹ suis. Ratio qre dat tam p̄ciosum p̄cium: est valor incōparabilis aīme, qz nulla creatura corporal' cōparabil' est anie i valore, vnde si i statera diuie iusticie (q est iusta z equa in parte vna) ponerent omnes creature corpales scz aurū: argētū: margarite: elementa: sol: luna z omnes stelle: et in alia parte vna ania rōnalis: plus ponderaret in valore ania rōnalis qꝫ omēs alie creature. Sm illud Math. xvi. Quid ꝓdest homini si vniuersum mūdū lucret: anie vero sue detrimentū patiat, aut quā dabit homo cōmutatōem p ania z. qsi dicat, nullā sufficientē, parū lucrat q perdit aiam, si ergo p redemptōe vnius anie nō sufficit totus mūdus: qnto min⁹ p oibus aniabus.

¶ Ideo nullū erat p̄reciū sufficiens nisi sanguis christi infiniti valoris ex ꝓiunctione diuinitatis. vnde si i statera diuine iusticie in vna parte essent omēs anie et in alia mīma gutta sanguinis christi: pl⁹ ponderaret in valore sanguis christi qꝫ omnes anie ex ꝓiunctōe diuinitat⁹: nec aliud p̄recium sufficiēs poterat dari. De hꝫ dic apls Petrus in sua canonica. j. Petri. j. Non coruptibilib⁹ auro vl argento redēpti est, de vana vestra ꝓuersatōe paterne traditionis: sed p̄cioso sanguie qsi agni incōtaminati z imaculati iesu christi. Nota cū dicit paterne traditōis, id est venditiōis, ibi dic quō Adam pr nr vendidit se z totū genus humanuz p̄recio vni⁹ pomi: licet nō legat cui⁹ erat speciei: z fuit captiu⁹ diaboli ipse z vxor z ꝓsequēter oīs filij. A q enī quis supat⁹ est scz i duello: hui⁹ z seru⁹ est, ij. Petij, sic Adam z cua etiā sunt captiui: sed venit christ⁹ optim⁹ mercator de celo in terram sciens valorē aniarū dedit nō pomū: nō aurū z. sed sanguinē suū p̄ciosissimuz inextimabilis valoris q redemit nos, ideo dicit redempti estis. Est aūt vna conclusio theologie q mīma gutta sanguis xpi erat p̄recium sufficiens et supabūdans p' mille mūdis redimēdis virtute diuinitat⁹ infinite z caritat⁹. Modo cogitet hō qt guttas sanguis christ⁹ dedit p nobis. Primo adhuc puer in circūcisione, z in ꝑma gutta redemit nos, idem in scda z. Secdo i nocte passionis qt guttas sanguis emisit Luce xxij. Fact⁹ est sudor ei⁹ z. qlibet gutta fuisset p̄reciū sufficiēs. Tertio qñ fuit adductus in domū pilati z. z flagellat⁹. Quarto qñ fuit coronat⁹ spinis: totuz caput fluxit sanguine. Quinto qñ fuit crucifix⁹ i manib⁹ z pedib⁹: z in cruce eleuat⁹, qt tūc gutte sanguinis cadebāt sup caput ꝺginis marie. Item qt lachrymas: qt guttas sudoris qt labores dū iret p̄dicando. ideo nō dicit empti estis sed redempti, i. iterato emptiꝫ pluries empti. Ideo dicit apls: habemus redemptōem: nō dicit emptōem p sangui-

Aug⁹

ex quibꝫ causis cognoscit bonitas pastoris nri ihu (Christi)

qz coparauit oues suas p̄ciose

quātū valoris sit aīa hūana

Matth. 16.

nem ei⁹, remissiõez pctõz ꝑm diuitias gre
cius q̄ supabundauit in nob ad Ephes. j.
Ecce ꝑma rõ q̄re christ⁹ ds pastor bonus:
qz oues suas valde caro precio emit et re
demit ꝛc. ℣ Ex his talē habem⁹ do
ctrinā moralē q̄ hō cogitet ꝛ pensetꝫ si tan
ti valoris est aīa: et christ⁹ tantū precium
dedit ꝓ ea: tunc merito q̄libet hō debz' ani
mam suā custodire, ꝛ q̄ ille dignus est ma
gna rep̄hensiõe q̄ ꝓ aliqua vtilitate mūda
na vel ꝓ aliquo bono terreno ꝓsequendo
dat animā suam diabolo peccādo morta
liter, qz tunc aīa vendit diabolo modico
precio supbie: auaricie vl' gule aut luxurie.
ꝛ sic de alijs peccatis potest dici. ℣ Tūc enī
aīam care a christo emptā das ꝓ tam vi
li p̄cio, vicz ꝓ vana glia: modica delectati
one ꝛc. Et vt meli⁹ intelligat' audite vnaz
parabolā de mercatore ditissimo q̄ i nun
dinis exposuit totā suaz pecuniam: ꝛ emit
vnā preciosam margaritā ꝛ dedit illā ꝓ
ri q̄ posuit illā ad bursam suā, ꝛ trāsiuit q̄
dā mlr portās lactucas: ꝛ dedit illā ꝓ lactu
cis, nunq̄d iudicatis vos ipam fore stultā
vel fuisse, ita et vos estis in tali fatuitate.
Iste mercator est christ⁹ q̄ venit de celo ad
forum hui⁹ mūdi ꝛ emit p̄ciosissimā mar
garitam sc̄am aīam, ꝓ qua dedit totum su
um sanguinē ꝛ cōmisit eam: mihi meā: tibi
tuam, vetula cū lactucis trāsiens: est tem
ptatio: dicēs. ℣ qualis delectatio ꝛc. ꝛ q̄n
sibi cōsentis tunc tradis sibi margaritaz,
id est animā. ℣erbi gratia, q̄n temptatio
tēptat te de vana glia, supbia, et sic de alijs
peccatis: tūc vendis aīam, vel q̄n ꝓ modi
co lucro iuras false, alij dant ꝓ modica de
lectatiõe: sicut luxuriosi, alij ꝓ vno prādio
vel quartali vini vt gulosi frangendo ieiu
nia, alij ꝓ vna dormitõne vt accidiosi, q̄n
dimittūt missam aut verbū dei ꝛc. Jō scri
ptura dicit ℣ eutero. iij. Custodi teip̄m et
aīam tuam sollicite, sc̄z ne redeat in seruí
tutem diaboli, q̄n aūt reuertet mercator id
est christ⁹ in morte hodie vel cras. quid di
cet vobis. ℣idete ergo quō cauenduz est
a peccatis, dicit leo papa in sermone pas
sionis dñi. ℣gnosce o christiane dignita
tem tuā ꝛc. ℣ Dixi sc̄o q̄ bonus pa
stor christus dñs custodit oues suas stu
diose. ℣idemus q̄ q̄libet domin⁹ qui ha
bet oues in terra vbi sunt lupi bene custo
dit, sic facit christ⁹ de christianis ne a lupis
infernalibus deuorent, dūmodo saltem fa
cit homo qđ in se est. ℣e hoc dicit salua
tor in secūda parte euangelij. ℣ Mercēnari
us autē et qui nō est pastor ꝛc. vsq̄ ibi. co
gnoscunt me mee. vbi ponit differentiā in
ter verum pastorem et mercēnarium. ℣ro
quo notandū q̄ dñi qui habēt oues in de
sertis dant duas custodias ouibus, scilicz
pastorem et canē cōtra lupum latrantem.
℣ic christus ad custodiam ouiū suarum
dat duas custodias sc̄z pastorū et ministro
rum. ℣astores sunt angeli vt patet de cu
stodia angelorū in sermone de angel' siue
festo sancti ℣ichaelis. ℣ullus autē do
minus dat vnū pastorem cuilibet ouí: sed
mittit centū vel ducentas vni pastori, chri
stus vero tantū diligit animas q̄ cuilibet
dat suum pastorē siue custodez. Ecce quo
mō custodit oues. Ex quo habem⁹ talem
doctrinam moraliter. q̄ si hō habet aliq̄m
temptatōem vel occasiōem peccādi q̄ co
gitet p̄ntiam angeli sui. ℣ullus enī fur fa
ceret furtū alio vidente: nec luxuriosus lu
xuriaz. Cogitet hō, angel⁹ semp videt me,
ꝛc. Unde ℬernardus. In q̄libet angulo
aut diuersorio da reuerentiā angelo tuo, ꝛ
noli p̄sente eo qđ me p̄senti facere non au
deres. ℣ c̄o christus ad custodiā ouium
suarū dat canes q̄ latrant cōtra lupos in
ferni, ꝛ illi canes sunt omēs qui habent of
ficium p̄dicandi, magis enī timēt ꝛ terren
tur demones clamore ꝛ latratu p̄dicatōis
q̄z lupi latratu canuz. ℣aior dignitas est
esse talem ministrū ꝛ canem. quia est offi
cium apostolicū ouiū christi q̄z esse patriar
cham vel ꝓphetā. ℣ñ Job in ꝑsona chri
sti crucifixi dicit. Nunc deriderit me iunio
res tempe. quorū nō dignabar patres po
nere cū canibus gregis mei Job. xxx. ac si
diceret in persona christi tempe passionis.
Nunc derident me iuniores tempe sc̄z iu
dei q̄ tunc erant, quorū patres patriarche
ꝛ ꝓphete, quos dignabar ponere cū ca
nibus gregis mei, id est cū apostolis, qz ma
ioris dignitatis fuerūt apli et viri apo
stolici q̄z patriarche et ꝓphete. Ecce quāte di
gnitatis est officiū p̄dicatōis. ℙ Dixi
tertio q̄ bonitas pastoris christi ostendi
tur in hoc q̄ oues suas pascit copiose scili
cet in sacramento altaris. ℣ultū enim est

quãdo domin⁹ ꝓmittit comedere oues in hozto suo, multo magꝭ qñ in mensa sua et de suo pane. plus facit christus ouib⁹ suis quas ꝓmittit comedere in domo sua scili/cet eccl̃ia: et in mensa sua scz altari. quibus dat nõ panem: sed cozpus suũ in cibum: z sanguinẽ suum in potũ. Non vnũ fructuz sed totũ cozpus. De his pascuis vide lati⁹ supza ꝑ tẽ. ¶ Dixi quarto q̃ christ⁹ tanq̃z bon⁹ pastoz oues suas collocat secu re: sicut pastoz in sero collocat oues suas. De hoc in euangelio dicitur. Alias oues habeo que nõ sunt ex h̃ ouili tẽ. vsq; ad fi/nem euãgelij. Sicut enĩ illi q̃ habẽt oues in montib⁹ ponũt eas nocte in aliquo ouili ne a lupis deuozent̃, sic facit iesus de no/bis qñ venit noz id est dies mortis. christ⁹ collocat oues in paradyso si bñ vixerunt: ne lupus id est diabol⁹ eas deuozet, z loq̃/tur christ⁹ angelis dicẽs. Alias oues ha/beo vicz viros z mulieres tẽ. z illas opoz/tet me adducere vicz per innocentiã. ꝑ obe/dientiã. vel per pñiam in ouile celi empir/rei. vbi cũ sanct⁹ angelis secure requiescãt. et sic fit vnũ ouile et vn⁹ pastoz tẽ. Roge/mus ergo christũ dominũ vt nos ad ouile suũ in eterna beatitudine ꝓducat. Amẽ.

¶ Dominica secũda post octauã pasce.

¶ Sermo XLIII.

Modicuz et iam nõ videbit̃ me: et iterũ modicũ et videbit̃ me. qz vado ad pr̃em. Johis. xvj. ¶ In pzima dñica audiuistis quomõ christ⁹ ostẽdit se esse bonũ pastoz ẽ ouium suarũ. qz aniam suã pzo ouib⁹ suis posuit. que sunt ꝯditones boni pastoz⁹. q̃/bus etiã pascuis christ⁹ domin⁹ pascit o/nes suas. et q̃ dicunt̃ mercẽnarij siue mali pastozes. z quas habẽt ꝯditones. Hodie vero in euãgelio christus dñs ꝑdixit disci pulis suis et ꝯsequẽter nobis suã passiõez resurrectionẽ: et in celũ ascensionez. vt ex h̃ cognoscerem⁹ z crederem⁹ ipm esse deum verũ qui omia futura certitudinaliter co/gnoscit. z quantũ gaudiũ electi cõsequent̃ ex sua passione: resurrectõne z in celũ ascẽ/sione. qõ z nobis insinuare voluit in ꝓbis thematis vbi supza. Pzo gr̃a cantate Chri stus surrexit. ¶ Modicũ z iam nõ videbi tis me tẽ. vbi sup. Primo dicat̃ text⁹ euan gelij: z quo tempe christ⁹ hoc dixerit. Se/cundo intellect⁹ euãgelij in aliq̃bus dubi tationib⁹ q̃ patẽt breuit. Tertio dubia de apparitionib⁹ insolitis quomõ se homo de bet habere z quã doctrinã habem⁹ ex ver bis thematis. ¶ Textus euangelij. ¶ In illo tempe. dixit iesus discipul' suis. Modicũ z iam nõ videbit̃ me. et iterum modicũ et videbit̃ me. qz vado ad patrez. Dixerunt ergo discipuli eius ad inuicẽ. q̃d est hoc q̃ dicit nobis. modicũ z iam nõ vi debitis me, z iterũ modicũ z videbit̃ me, qz vado ad patrem. Dicebãt ergo. Quid ẽ hoc q̃ dicit modicũ: nescim⁹ q̃d loquitur. Cognouit autẽ iesus qz volebant eum in/terrogare, z dixit eis. De hoc queritis inter vos qz dixi modicũ et nõ videbitis me. et iterũ modicũ et videbit̃ me. Amen amen dico vobis. qz ploxabit̃ z flebitis vos. mũ dus autẽ gaudebit. vos autẽ cõtristabimi ni: sed tristicia vestra vertetur in gaudium. Mulier cũ parit tristiciã habet. quia ve/nit hoza eius. cũ autẽ peperit puerũ iam nõ meminit pressure ꝓpter gaudiũ. qz nat⁹ est homo in mundũ. et vos igit̃ nunc qui/dem tristiciã habet̃. Iterũ aũt videbo vos z gaudebit cor vestrũ: z gaudiũ vestrũ ne/mo tollet a vobis. Johis. xvj. A Diceret q̃s. quo tempe saluator noster di/xit discipul' suis hodiernũ euãgeliũ. Rñde/tur q̃ post vltimã cenã cũ discipul' suis i il lo sermone quẽ fecit eis post recessuz iude, quẽ sermonẽ Johes scripsit ꝑ ẽttuor capi tula. vicz a capitulo. xiij. vsq; ad capitulũ xvij. inclusiue. i quo multas saluberrimas doctrinas eis dedit, z signãter eos ꝑmonẽ do de futur⁹ mal⁹ z pericul' que eis ventura erant post ei⁹ ascensiõem. z quõ eis missu/rus esset spm̃scm̃. q̃ pleniꝰ eos instrueret de omib⁹ ꝑdictis. z veritatẽ eis ad salutem necessariã z cõmuni populo illos doctur⁹ esset. B Quantũ ad scõm diceret q̃s. q̃d voluit dñs itelligere ꝑ ꝓba thematis z totũ euãgeliũ qõ est obscurũ. ita q̃ nec di/scipuli eũ intellexerũt. Ad h̃ rñdet q̃ i ho/dierno euãgelio dñs nobis ꝓponit tres ar ticulos fidei. Prim⁹ de morte xpi qũ disci puli per triduũ mortuũ cum nõ viderũt. z hunc tangit cũ dicit. Modicũ et iam non videbitis me. quasi diceret ẽm Chrisosto. Modicum tempus iam instat quo non

videbitis me videlicet p triduū mort̄. sed visum est ap̄lis hoc temp⁹ valde longum ꝓpter amorē quem habuerūt ad christum. Secūdus articul⁹ est de resurrectōe christi. qui tangit cū dicit. Et iteruꝫ modicū et videbitis me. scz tempe resurrectōnis vsqꝫ ad eius ascensiōem. qz tunc raroꝛ modico tempore fuit cū eis. qz solum p quadragin ta dies et nō quotidie. sed solū certis vici bus eis apparuit: ꝛ nō multū manebat cū eis: sed cito recessit ab eis. ideo bene illud temp⁹ fuit eis valde modicū. Tertius arti culus fuit de ei⁹ ascensiōe in celū. ꝛ ille tan gitur cū dicit. qz vado ad patrē. q̄ diceret. postq̄ ascendero in celū: tunc nō videbit̄ me amplⁱ⁹ vsqꝫ ad finē in generali resurre ctione. nā ab hoc tempore ascēsiōis christi christ⁹ nō apparet in mūdo corpali et visi bili p̄sentia in ꝓpria forma saltem cōmuni ter boib⁹: q̄uis aliq̄n ex speciali gratia ap paruit. et apparere potest aliq̄bus. sicut be ato Johāni euāgeliste cū eum ad se voca uit. et beato petro egredienti vrbem a facie neronis apparuit ei dn̄s. cui petrus. domi ne quo vadis? ꝛ christ⁹ ei respondit. vado romā iterū crucifigi scz in membris. p hoc designās petrū in cruce mori. ideo petrus redijt romā. sic ꝛ adhuc hodie christus ex speciali gratia alicui apparere posset. ℒ

Sed diceret quis. q̄liter se homo debz habere in huiusmōi insolitis apparitiōib⁹? Respōdet q̄ necessariū est homi q̄ sit cau tus ꝓpter deceptōes demonum. Vñ. ij. ad Corinth⁹. xj. dicit. Ipse satbanas transfi gurat se in angelum lucis. quia aliquādo ex p̄missione diuina sathanas assumit cor pus in quo similat personā christi vel alte rius. et ita apparuit beato Martino. aliq̄n etiam inuisibiliter formādo tantū vocē au dibilem vt beato Francisco. volens eum trahere a penitentie rigore. et multis alijs modis q̄bus hominē decipere nititur. Sed diceres. ex quo ita est q̄ domin⁹ aliquādo vere apparuit aliq̄bus et adhuc apparere posset. et etiā aliquādo diabolus decepto rie apparuit et apparet in p̄sona christi. Si ergo talis apparitio fieret quō debet se ho mo habere. Respōdet ꝼm mentez Bona uenture in. iij. sniaruꝫ dist. ix. Primo si cō tingeret talis apparitio: homo nō debz sta tim credere nec illud quasi christū adora re. sed ex quo est res insolita debet credulī tatem suspēdere et cogitare quomō scꝑtuz est. j. Johis. iij. Nolite omi spiritui crede re: sed pbate spūs si ex deo sint. Sicut fe cit beat⁹ Martin⁹ cū ei apparuit diabol⁹ in forma regis i purpura ꝛ diademate ꝛ le ta facie. quē intuens ipe stupidus ꝓticuit. tandem inq̄t diabolus. Martine agnosce quē colis. ego sum christ⁹. Martin⁹ iterū admirans tacuit. Rursum ait diabolus. Martine cur dubitas credere cū me vide as. quia christ⁹ ego sum. Tūc ait ille. Do min⁹ ihesus nō se purpuratū aut diadema te coronatū et renitentē venturū p̄dixit. ego nisi eū in ea forma in qua passus est et stigmata eius videā nō credam. ad quam vocē diabolus disparuit et totaz cellulam fetore replenit. Sic ergo homo nō debet p̄cipitanter agere sed p deuotam oꝛōnem humilit̄ ad deū recurrere vt coꝛ ei⁹ illumi net: et q̄d facere debeat ostēdat. Secundo dicit Bonauētura q̄ huiusmōi apparitio nes nō sunt desiderāde. nam q̄ eas deside rat: peccat. qz talis habet quandā elatōem coꝛdis q̄si putaret se dignū huiusmōi reue latiōib⁹. Tertio dicit si fiant. sunt magꝭ ex hūilitate formidāde. Nā beata virgo ma ria turbata est i sermone angeli: et cogita bat qualis esset ista salutatio. Bernardus in sermone de natiuitate. Maria nō altuz sapuit. sed tante humilitat̄ extitit vt se etiā indignā reputaret angelica salutatōe. ꝛ sic homo humilit̄ se habere debet ad ista. Ex emplū habem⁹ de quodā patre cui diabo lus in specie christi apparuit. et ipe clausis oculis dixit. In hac vita nolo videre xp̄m ꝛ sic diabol⁹ ei⁹ hūilitate ꝓfus⁹. statī euanu it. Ex his habem⁹ q̄ hoīes nō debent esse leues ad credendū vel ad adoꝛandū. sicut aliqui inueniuntur postq̄ eis videt q̄ diu pure ꝛ abstinēter vixerunt tantā habēt cō placentiā in vita. ꝓpria q̄ desiderāt visiōes videre. ꝛ oꝛant vt videāt. ꝛ hoc venit ex su perbia. et ideo de⁹ in ira sua q̄nq̄ p̄mittit apparere illis fantasticas apparitōes vt fi ant deliri et fatui. Et dicit Bonauentura q̄ non sufficit bona intentio ad opera bo na sed etiam discretio ne fiat dei tempta tio ꝛc. ℂ Sed diceres. si diabolus alicui appareret in forma christi an etiam pecca ret talis ip̄m adoꝛando. Respōdet Bona-

Bonauētura.

Martinus

Bonauētura sententia.

uentura. duplicit̄ ꝓtingit honorē latrie exhibere diabolo. aut simpliciter aut cū conditione. Si simpliciter tūc nō pōt esse sine peccato, quia cult⁹ latrie nō est exhibend⁹ alteri q̄z deo, nec excusat̄ homo rōne ignorantie, q̄ habet triplex remediū ⁊ adiutorium p̄ quod pōt errorem vitare. Primus est remedū sacre scripture q̄ auisat omnes homines, sepe enī dicit q̄ multi in noīe Jesu venturi sunt mēdaciter. ſm illud Mat. thei, xxiiij. Videte ne q̄s vos seducat, multi enī in nomīe meo venient dicētes. Ego sum christ⁹, ⁊ multos seducēt. Scōm ē remedium ordinis interne qua ad deum homo debz recurrere vt cor ei⁹ illumiet. Terciū remediū est suspēsio credulitat̄, nō debet ei hō oī spiritui credere sz ꝓbare an ex deo sint. Nam q̄ cito credit leuis est corde Eccli. xix. Si autem sub ꝓditōne adorat, hoc pōt esse duplicit̄, q̄ vel ista cōditio est accidētaliter ꝓsiderata siue apposita: sic nō peccat, q̄ tunc nō adorat diabolū sz christum, q̄ nō stat adoratio nisi stante ꝓditione habituali, hoc mō nō sufficit ad vitandū peccatū idolatrie respectu hui⁹ apparitionis: sufficit tamē respectu sacramēti altaris. naz illic est transfiguratio insolita. et ideo nō debet ad eā precipitāter seq̄ adoratio, sed ꝓsecratio hostie est consueta, ideo sufficit q̄ adorans in habitu p̄tendat hāc ꝓditōem vicz q̄ adoret si ꝓsecratio debito modo facta est, non q̄ de facto ita loquat̄ aut cogitet sed in habitu, ita q̄ talit̄ sit dispositus q̄ si scirem cōsecratōem hostie ⁊c. nō dubito mō sanctā, vicz vl̄ ex ignorātia aut malicia sacerdotis. vel si aliq̄s fingeret se esse sacerdotē ⁊ tamē nō esset, sed tal̄ habitualis cōditio nō sufficit ad insolitas apparitōnes vt iā dictū est. ideo dicit dñs in euāgelio. Modicū videbitis me scz cōmuniter q̄z vado ad patrē ibi videbitis me.

D Sed diceret q̄s. dictū est q̄ christ⁹ post ascensiōem nō apparebit in p̄pria forma cōmuniter vsq̄ in diez iudicij. tamē saluator dixit discipulis suis Matth. vlti. Ego vobiscum sum omnib⁹ diebus vsq̄ ad ꝓsummationē seculi, quomō ergo dicit q̄ vadat ad patrē ⁊ q̄ nō videbunt eū. Respondet q̄ in christo est esse diuinū ⁊ esse humanū, esse visibile et esse inuisibile, esse miserum, ⁊ esse glorioſuz, quantū ergo ad esse diuinū nunq̄z recedit ab electis singulari adiutorio, licet generaliter sit quātū ad hoc i omni creatura, quantū autē ad esse humanuz ⁊ inuisibile sub sacramēto nō relinquet suos vsq̄ ad consummatōem seculi, sed q̄tū ad esse humanuz visibile reliquit discipulos in sua amarissima passiōe. Et post resurrectōem etiā nō fuit cū discipulis visibiliter cōuersatus saltē frequēter vt p̄ius.

E Sed iterū diceres, quare soluz per xl. dies christus voluit discipulis apparere post suā resurrectiōem. Respōdet q̄ ideo, q̄ tot dies sufficiebant ad p̄bandum vere eius resurrectōem. Quadraginta enī horē fuit mortuus scz ab hora nona veneris (q̄ ſm nos dicit̄ fuisse hora tertia post meridiem) vsq̄ ad horā p̄mā diei dñice, que fuit mane in aurora, ille cōputus resultabat ponēdo p̄ro die horas. xij. et p̄ nocte similiter duodecim. Ideo p̄ q̄libet hora mortē sue, voluit esse vnū diem signū resurrectionis sue vt in veritate viuus crederet. Voluit autez quotidie suis discipul̄ cōuersari p̄ illos q̄draginta dies ne ap̄li crederēt eū adhuc habere mortalē vitam, ⁊ deberet cū eis quotidie esse sicut ante passionem. imo q̄n eis apparuit stabat ad modicū tempus cū eis vt eos magis accēderet ad amorem resurgētis. Licet autē discipuli modica hora viderūt christū post suaz resurrectōem, tamē illud modicū p̄ualuit cūctis delectationib⁹ huius seculi. ſm illud p̄s. Dele⁹ est modicū iusto sup̄ diuitias peccatorum multas. Ideo dñs dixit eis in euangelio. Iterū videbo vos: ⁊ gaudebit cor vestrū.

F Sed d. quō christ⁹ dixit discipul̄ gaudiū vestruz nemo tollet a vob. cū post ei⁹ resurrectōem ⁊ ascēsiōem fuerūt in multiplici tristicia ⁊ aduersitate. Rñdet q̄ illud gaudiū apl̄oz de christi resurrectōe ⁊ eius visiōe fuit gaudiū speciale qđ tūc post resurrectōez suā fuit inchoatū. sz postea erat ꝓsūmandū in celesti gl̄a. Sed iterū diceret q̄s, quō gaudiū beatorū p̄t sp̄ durare sine intermissiōe. Rñdet. q̄uis deus oīa bona nr̄a q̄ hic facim⁹ sufficienter p̄miaret p̄ clarā dei visiōem ⁊ gaudiū qđ inde sequit̄, eiaz valde per modicū tempus vt p̄ ictum vnius oculi. tamen ex sua liberalitate ⁊ miseri cordia ita deus statuit q̄ q̄cunq̄z in caritate decedit. hoc est sine peccato mortali: illa

uffacit hic vel ī purgatorio p venialibꝫ, et penis p peccatis mortalibꝫ debitis saltem dimissis huic dꝰ dat seipm p mercede. ita q̄ clare se ostēdit aīe beate vt est sūma veritas, summa bonitas, summa sapiētia, infinita miscōdia, vt est trinꝰ in psonis, vt est vnꝰ in essentia, ⁊ sic de alijs. ex q̄bus tunc beatꝰ amat ipm perfecte sup oīa, ex quo amore beato seq̄tur tantū gaudiū q̄ oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit, nec aliq̄s ibi erit fletus, nullus timor, nulla tristicia sed gaudiū sempiternū, vt habet originaliter Esa, lxiij, ⁊ lxv. capitul. Qō latius declarāt doctores circa dist, xlix, quarti sniarū. Scdo dicūt doctores q̄ dꝰ illud tam magnū ⁊ intensum gaudiū ex sua liberalitate ⁊ immēsa bonitate ꝓseruat eternaliter a parte post ī aīa beata. Patet illud, qz sicut aīe beate sine ītermissione clare vidēt semp faciē dei sicut angeli q̄ semp vident faciem patris Math. xviij. Et qz hoīes erūt sic āgeli ī celo Mat. xxij, ⁊ deus non pōt intueri clare sine gaudio vt patet ex dictis. Sequit. sicut ꝓpetua est visio: sic etiā perpetuū est gaudiuz. sicut enī pena dānatorū est ꝓpetua a parte post sine quiete media, qz semp in eis erit pena damni sine cessatōe doloris. vt dicit Aug. xxj, de ciui. dei ca. iij, ⁊ iiij. vbi Augustin. pulchre declarat q̄ in dānatis post diem iudicij erit dolor sempiternꝰ in corpe ⁊ aīa sine cessatiōe. De hoc ponit multa exempla ca. iiij. Primo de Salamādra viuente in igne, ⁊ de montibꝫ sicilie q̄ longissimis tēporibꝫ ⁊ hodie ardēt ⁊ arserūt: ⁊ tamen adhuc integri pseuerant, ꝓ quod cōcludit q̄ nō oīe quod ardet consumit. Postea declarat de carne pauonis que nō putrescit mortua. Itez de igne q̄ est lucidus ⁊ tamē adusta p eum nigrescūt, ⁊ sic de alijs. Ideo dr Hiere, xxxj. Seruietis dīs alienis qui nō dabūt vobis requiē die ac nocte, ⁊ illa pena damni ꝓpetua: est ꝓpetua carētia visionis beatifice ⁊ gaudij predicti, quaz carentiā sequit inestimabil' dolor et tristicia de peccato q̄ nō est cōtra deū, sz put p ipm damnatꝰ ꝓuatur tali beatitudine, ⁊ vocatur vermis ꝓscientie, sic ex aduerso gaudium beatorū erit perpetuū, ꝟm illud Apocalip. iiij. Et requiē nō habebūt quattuor aīalia die ac nocte dicentia, sanctus, sanctus, sanctꝰ dominꝰ deus oīpotens, qui erat: et q̄ est: et q̄ venturꝰ est. Simile habetur Esaie, vj, in quo notat laudis cōtinuitas. Illa enī visio qua beati clare deum videbūt est adeo delectabil' et gaudiosa, q̄ si homo a tempe ꝑmi hoīs vsq̄ ad extremū iudiciū oīes passiones hominū sustinuisset, si foret possibile vnico cōtuitu esset sibi satisfactū. Nam tanta erit delectatio in illa visiōe, q̄ si mūdus totꝰ cēt aureus ꝓ toto mūdo ad vnicū ictum beatus nō auerteret oculos. Nā sicut dicit magister in ḡrto dist, xlviij, ibi quicq̄d amabitur aderit, ⁊ oīe quod ibi erit bonū erit: ⁊ sūmus deus summū bonū erit, ⁊ qō est omnimo beatissimū. ita semp fore certum erit. De hac beatitudine ⁊ gloria pōt exponi illa auctoritas quā dixit regina Saba salomoni videns eiꝰ magnificentiā. ij. Paralip. viij. Beati sunt serui tui q̄ assistūt cora te oīni tempe. Ideo dicit apls ad Roma. viij. Non sunt ꝺdigne passiones huiꝰ temporis ad futurā gloriā que reuelabit' in nobis. Tertio dicit Scotꝰ vbi supra, q̄ illud gaudiū est beatis cibꝫ ⁊ potus, qz oīe desiderium eorū implet: ⁊ sunt ita in eo cōfirmati q̄ nunq̄z ab eis potest auferri. Deducit hoc Augꝰ, xxij, de ciui. dei, ca, xxx. Propheta cū dicit in ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua, ⁊ Esaie, xlix. Non esurient neq̄z sitient, nō ꝑcutiet eos estus ⁊ sol, quia miserator eorū reget eos. Quarto dicunt doctores vbi supra q̄ q̄libet beatꝰ nō solū gaudebit de beatitudie sua sz etiaz cuiuslibet alterius in celo sicut de ꝓpria. Patet. qz per charitatez que singul' beatis erit pfecta: tantū quisq̄z gaudebit de bono alterius: quantū gauderet si illud in seipo haberet, qz ibi nulla est inuidia: sed pfecta cōcordia. ⁊ hoc vocat gaudiū accidentale, illud vero quod sequit ex clara dei visione vocatur gaudium essentiale. De accidentali patet, quia sicut veri amici congratulantur sibi mutuo de sua prosperitate, zc̄ libet habet gaudiū de exultatōe siue ꝓspero successu amici sui, patris, matris, fratrz. aut filij quez diligit, sic in ꝓposito in patria vbi erit vera dilectio q̄libet gaudebit ō bono alterius. Ecce q̄ntum gaudebunt electi in eterna beatitudine non tantum gaudio essentiali: sed etiā accidētali. Hoc aūt gau-

Dominica secunda post oc. pasce

dium nō ꝓsequūtur illi q̄ in voluptate ducunt dies suos. sicut patet de diuite epulone Luce. xvj. Nam post serenitatē expectatur tempestas. z ecōuerso sicut post ꝓsperitatem huius vite seq̄tur tempestas valida mort̄s eterne. Nā ille diues epulo q̄ indue batur purpura z bisso et q̄tidie epulaba/tur splēdide. postea mortuus sepult⁹ ē i/ferno. Cū ergo dicit diues habeo ħ omia solacia z mūdi gaudia. respōdet christus. modicū sc̄z durabūt et non videbis me. s. eternaliter. Unde de pe. dist. iij. Quid ergo dicit glosa. Si videm⁹ malos ꝓsperari et bonos aduersitatē pati nō debemus ex hoc tristari. q̄ nō ē hec vera retributio boni vel mali. nā sepe punit̄ hic innocēs z ex tollitur q̄ nō meruit. sed sic ostēdit q̄ in futuro erūt ꝓmia et pene. z post pauca ibidem ōr q̄ cuz malus hic remunerat̄ malo capit̄ sui fit. q̄ in futuro puniet̄: nec pena eius mitigabit̄. Naligni enī vt dic̄ Claudianus tollunt̄ in altum. vt lapsu grauiori ruant. Nō debēt ergo timere boni si ħ tribulant̄. quoniā christus dicit in euāgelio. Modicū sc̄z durabit talis turbatio et videbitis me ꝓ remuneratiōe eternalit̄. Debemus igit̄ hic aduersa pati ne penaz eternam videam⁹ q̄ modicū durabit. Ex illis ergo ꝓbis christi notat̄ instabilitas ꝓsperitatis cū ōr modicū. z durabilitas penalitatis cū dicit̄. z nō videbit̄ me. nullus vnq̄ sanctoz fuit hic sine tribulatōe et aduersitate. vt patet de sanct̄s veter̄s z noui testamēti. De sanct̄s veteris testamēti dicit sc̄a mulier Judith. viij. ca. Pater nr̄ Abraam tēptatus est: et ꝓ multas tribulatōes ꝓbat⁹: dei amic⁹ effectus est. sic Isaac sic Jacob sic Moyses z omēs q̄ placuerunt deo per multas tribulatōes trāsierūt fideles. Sic in nouo testamēto christ⁹ dñs. maria ꝓgo omēs apl̄i et euāgeliste: martyres: cōfessores: ꝓgines ꝓ multas tribulatōes regnum dei ꝓsecuti sunt. Exemplum de sc̄to Georgio. Vincētio. Laurētio. Katherina. Barbara. ¶ Dubitat̄ ꝓsequēter an ex verbis saluatoris Modicū z nō videbit̄ me z cū habere possim⁹ aliquā doctrinā moralem. Ad ħ rndet̄ q̄ ꝓ hec verba intelligi ꝑt totū temp⁹ vite nre in ħ mūdo. q̄ est modicū respectu eui. vñ ſm Aug⁹. ꝑdicta verba sic exponūt̄. modicū tps vsq̄ ad ascēsionē meā in celū z ex tūc iā nō videbitis me. q̄z exq̄ christ⁹ ascēdit in celū discipl̄i nō viderūt eū. vitez modicū tēp⁹ erat vita apl̄orū. quo pacto viderūt eū. z sic ē sensus. modicū temp⁹ est vsq̄ ad ascēsionē meā z tūc nō videbit̄ me ampli⁹ i mūdo vt ꝓius. et iterū modicū tps est ꝓ q̄ viuetis i ħ mūdo. et post illud modicū eternalit̄ videbit̄ me z gaudebit̄: et gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Potest etiā sic exponi. modicū tempus est vsq̄ ad diem iudicij. q̄ nos sumus iuxta aplm j. ad Cor. x. i quos fines seculoz deuenerūt. z i tali tpe nō videbit̄ me saltē generalit̄. z iterū modicū tempus erit quo me videbit̄. s. vos dānati i die iudicij q̄n audietis ꝓra vos sniam finalem Ite maledicti in ignē eternū. Ꝓro q̄ notādū q̄ i rei veritate modicū est tps vite hominis: z ꝑm modicū est i transitu. ſm illud Jacobi. iij. Quid est ei vita nr̄a: vapor ad modicū parens z deīceps extermiabitur. vita enī nr̄a ad mai⁹ est centū annoz licet pauci tantū viuāt. z tñ centū anni respectu eternitatis min⁹ sunt q̄z tot gutte aque respectu maris. aut calculus respectu arene maris. aut momētū respectu tpis. vñ Eccl. xviij. Numer⁹ annoz vite hoīs vt multū centū anni q̄si gutte aque a mari deputant sunt. et sicut calcul⁹ respectu arene: sic erūt āni respectu eui. vt ꝓz ibidez. Ecce q̄z breuis ē vita nr̄a respectu eui. Ne ħ audiam⁹ exemplū vicz de breuitate hoīs de q̄dā nobili cui⁹ filj⁹ religiōem intrauit z erat ei vnicus: quē pr̄ veniēs ad monasteriū vt extra here voluit. cui filj⁹. vna est ꝓsuetudo i terra tua quā si abstuler̄s redibo ad sec̄lm. cui pr̄. que: rndit filj⁹. in terra tua est cōsuetudo q̄ tam cito moriūt iuuenes sic̄ senes. z iō licet sim iuuenis tñ cito mori timeo z vitā ꝑdere etnā. tūc ait pr̄. nolo fili vt ad seculū redeas z me seq̄ris: sed ego seq̄r te z vitā eternā possidebo. ¶ Sed d. q̄s quare deus fecit tps vite hoīs tā breue siue tā modicū Rndet̄ q̄ oīpotēs de⁹ fecit ħ propter nos ex q̄ntuplica cā. vicz vt homies vitā ꝑsentē ꝓtenerēt z celestē desiderarēt. vt illud modicū tps hoīs hoīes ad dei laudē expēdāt. vt hoīes cin⁹ vite picula z tēptamenta euadant. vt de⁹ ꝓ hoc hoīes cin⁹ ad se diligēdū reduceret. vt hoīes in tā modico tpe eo magis laborarēt vt multuz ꝓmiū

a deo percipent. Primo g modica est vita nra vt homies pñtem vitā ptēnerēt z celestem patriā desiderarēt Et ideo tā modicū est temp⁹ vite nre qō p nihilo reputaf, fm illud Job. vij. Nihil enī sunt dies mei. et ī ps. Que p nihilo habent eor anni erūt. z iterū in ps. Dies ānoz nroz. lxx. anni. si aūt in potētatibz. lxxx. ānī erūt. ampli⁹ labor z dolor. sed aliq cogitāt ac si vita pñs sit magni pretij q ad se viuēdo ī voluptate. z sic procurāt sibi ī hoc mūdo eternitatem ac si semp essent victuri congregādo diuitias: appetēdo dignitates z pallacia edificando ac si nūq essent morituri. tales vtiq seipos decipiūt. qz cū deberēt ptemnere qō nihil est in pñti: z appetere eternitatē celestis vite. ptrariū faciūt qz p nihilo habēt terrā desiderabilē. Sed audiam⁹ quē fructum habeāt de multis diuitijs quas congregant. certe illū de q scriptū est Deuterono. xxviij. Sementē multā iacies z modicum congregabis. et in ps. Diues cū dormierit nō sumet omia secū. z seqtur. Introibit vsq in pgenies patrū suoz: z vsq in eternū non videbit lumen. z alibi. Thesaurizat z ignorat cui congregabit ea ꝛc. et Luce. xij. Ānia mea habes multa bona reposita in annos plurimos ꝛc. talib⁹ dicit christ⁹ modicū scz durabit voluptas vra. et nō videbit me scz eternaliter. Sc̄o modicū ē tempus pñtis vite vt illud modicū hoies expendāt ad opus dei z ei⁹ laudē. si enī longa esset vita nra: forte tederet aliquē diu bene operari. nūc vero brevis est vita nra vt tota deo attribuat. qz q ī modico tpe vt ī momēto iniquus est: nō est dubiū q n ī maiori esset magis iniqu⁹. Tertio vita nra mētanea est vt hoies citi⁹ vite pericula z tēptamēta euadāt. tota enī pñs vita periculis et temptamētis exposita est. tetēdit enī diabolus laqos tēptationū q ī omī creatura et qō mai⁹ est diabol⁹ puocat z suadet ad tēptandū. qz scit q ē modicuz tps vite nre: z q cito euadem⁹ man⁹ ei⁹. fm illud Apocal. xij. Ue terre z mari qz descēdit diabolus ad vos hñs irā magnā sciens qz modicū hz tps. Ex hoc pt q valde necessarium est nobis q tidie implorare diuinū auxiliū. qō z q libet sacerdos ī missa facit p viuis z defunctis: z singulariter p his q sibi in oratione cōmēdate sunt. Est enī duplex meritum. scz rōne opis operati. i. sacramēti siue meriti passiōis christi. z rōe opis operātis id est deuotōis ipius sacerdotis celebrātis. rōne cui⁹ magis aliqñ impetrat q rōe primi. Ex quo infert q bonū est hoi q modica sit vita ei⁹. difficile enī esset euadere diabolī temptatōnes si hō longo tpe viueret. quēadmodū difficile est pſistere ī cogitatione temptatōis q n animꝰ ꝓsentiat. vñ Sapi. iiij. Rapt⁹ est ne malicia mutaret intellectum ei⁹: aut ne fictio deciper aiam illius. Quarto voluit de⁹ modicā esse vitā pñtez vt hoies cito ad se diligēdū reduceret. si ei illi q aliquos diligūt nō diu sine eis cēvolūt. quātomagis christ⁹ q summe nos diligit nō diu sine nob esse vult. ideo dixit Johānis. xvj. Pater q̄s dedisti mihi volo vt vbi ego sum illi sint z mecū. Quinto deus voluit q̄si momētū esse tps vite nre vt homines modicū laborarēt: z tū p modico labore multū z magnū pmiū reportarēt. fm illud Eccli. li. Modice laborauī z inueni multā requiē. vere labor est modic⁹ z pmium est inexplicabile. qz nō sūt ꝓdigne passiones hui⁹ tpis ad futurā gl'iam q revelabit ꝛc. ad Roma. viij. Ex omib⁹ illis infert q licz modicū sit tps vite pñtis: tñ cū fletu z planctu ptranseūt fideles hoies h modicū tps. qz sūt pegrinātes a christo z nōduz sibi adiūcti. ideo merito plorāt licet breue sit tps vite nre: tñ mīmā ei⁹ partem ī dei seruitio ꝓsumim⁹. vt q libet in seipo experiri pōt quātum tpis deo tribuat. Tñ si hō etiā diu viuat in potētatib⁹ tunc vix vivit ad. lxx. vl. lxxx. ānos. vt patz. s. in ps. lxxxix. Dies ānoz nostroz ī ipis. lxx. annis. z subdit. si aūt ī potētatib⁹. lxxx. ānī: z amplius eoz labor z dolor. Sit g q homo viuat ī potētatib⁹. lxxx. ānis. tūc bñ cōtingit q illos. lxxx. ānos ꝓ medietate cōsumat dormiēdo. comedēdo z bibendo. z sic adhuc restāt. xl. cōtigit cōsequēter q a die natiuitatis sue fluant. xx. ānī in q̄bus adhuc nunq recte deum cognouit: nec vere precepta eius didicit aut impleuit. tūc adhuc restant. xx. anni. cōtingit iterum q in istis octoginta annis totiens fuerit infirmus vel secularibus negocijs intentus q faciat decem annos. et sic adhuc restant decez anni. O quot tūc in octogīta annis cōsūpsit dies et horas ī voluptatib⁹ ī ludo

Gap. 4.

Joā. 17. pr quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum illi sint ꝛc.

Apoc. 12.

vaniloquio: et ceteris peccatis. Et si hec ōia nō mouent ꝓsideret ꝙdiu iacuit sepe i peccatis mortalibꝫ in ꝙbus deo nihil placuit forte p vnum totū annū vix septez diebus māsit sine pctō mortali a tpevsus rōis sue, videat ergo quātū temꝑis sibi superit: certe vix temꝑ anni p oēs. lxxx. ānos in q̄ bene seruiuit. si ergo ℔ breue temꝑ finaliter ad dei laudē nō ꝓsumpserit tunc supueniet sibi longissimū temꝑ in q̄ ꝑpetuā penam et miseriā habebit. qui aūt ꝑpetuitatē penaruz attendere velit: ꝓponat sibi exemplum Fulconis marsilienſis: q̄ ioculator erat: et apud se cogitauit si ꝑpetue i molli lecto iacere posset. et itez cogitauit et si ℔ facere nō posses quō tūc sustinere poteris ꝑpetuitatem penarū tē. Sed ꝙuis tꝑs vite nr̄e sit breue: tū adhuc multis miseriꝭ: tribulationibꝫ: psecutōibꝫ: temptatōibꝫ et ceteris mal' est expositū. et vltra hoc oīnipotēs deꝰ largiter aperuit sinū misericordie sue hoibus q̄ in paruo tpe p detestatōem pctōꝝ et bona opa possunt mereri vitā eternā et augmentū glie celestis. imo delere oēm penam purgatorij p pctis dimissis debitā. p mortem aūt hō exit de statu gr̄e et meriti. de statu operatōis meritorie et fructuose pnie. et ponit ad statū rigorose iusticie vbi solū recipiet ſm merita sua. ideo ait ꝓpha. Querite dn̄m dū inueniri pōt. inuocate eū dum ꝓpe est. In hac vita inueniri pt. hic ꝓpe est omibꝫ inuocātibꝫ eum. In futura aūt vita longe erit a dānatis. ſm illud. Ite maledicti in ignē eternū. hic videri nō pōt et tñ p pe est. in die aūt nouissimo videbit ab vniuerso mūdo: et tñ multꝫ longe erit. s. dānatis. q̄ ꝑuatis omibꝫ ꝓsolatōnibꝫ et frustrati oīm spe deū eternaliter nūq̄ videbūt. et eternaliter nūq̄ a penis liberabuntur. O si ipi hic vixissent ab initio mūdi vsq̄ ad finem i omibꝫ delicijs hui⁹ mūdi adhuc valde breue temꝑ respectu eternitatꝭ in qua cruciabunt illud esset. ℣ ꝓ o q̄ notandū q̄ volenti bñ ꝓsiderare eternā miseriam et penā dānatoꝝ bñ valet attendere p se exemplū siue similitudinē quā ponit autor horologij ℣ap. li. j. ca. j. vbi vult sentētialiter. q̄ si esset aliq̄s lapis molaris adeo magn⁹ q̄ vbiq̄ ꝓtingeret circūferentiā celi. et q̄ aliq̄ auicula post centū milia annorū veniēs cū rostro de ꝑdicto lapide auelleret tantū quātū est decima pars mil̄i. et q̄ itez post centum milia annoꝝ rediret et tantū tolleret. et sic deinceps. ita q̄ in decies centenis milibꝫ ānoꝝ nō plus diminueretur quātitas lapidis: nisi quātū est i magnitudine vnū granū mil̄i integri. tūc vtiq̄ longū temꝑ: imo inexcogitabile redderet vt iste lapis totaliter ꝓsumeret: et tñ si dānati hīent hanc ꝓsolatōem q̄ post ꝓsumationē totiꝰ lapidis liberarent de penis. talis ꝓsolatio aliq̄n mitigaret eis penā et haberent spē sue liberatōis. Sed hec spes et ꝓsolatio penit⁹ eis est negata a diuia iusticia: et ꝑuati sunt oī spe. q̄z vt dicit s. Tho. ij. q. xvij. ar. iij. Sicut ad pfectaz bītudinē req̄rit q̄ aliq̄s sit certꝰ de beatitudinis sue ꝑpetuitate. alias eni volūtas eiꝰ nō q̄etaret sed adhuc timeret. sic etiā ad pfectā damnationē ptinet q̄ damnatꝰ certꝰ sit q̄ nūq̄ possit dānatōem euadere. Ex q̄ patz quātū debēt deo oīnipotēti gratias agere omēs hi q̄s deꝰ ad pniam vocauit. p quā tanta mala poterūt euadere: q̄ alias si i peccatis mālissent: incidissent. ideo merito debent gr̄as agere ō multiplici miseriā qua deus respicit pctōres. Implorem⁹ ergo dei miseriam vt nob assistat in ℔ breui et modico tpe q̄ hic viuim⁹ vt vere penitentiā de peccatis agam⁹: et eternā miseriā dānatoꝝ euadere possim⁹. Amē. ℣ Q etiā breuitas vite nr̄e cognoscat patz ex ℔. q̄z vita hois cōparat naui. q̄z sicut nauis nō relinquit vestigiū hominis post se. iuxta illud ꝓuerb. xxx. Tria sunt mihi difficilia. s. via aq̄le in celo. via colubri sup̄ petrā et via nauis in medio maris. q̄si diceret. q̄ via post se nō relinquūt: ideo capacitatem intellect⁹ trāscendūt. Sic et vita hoim mūdialiuz nullum relinquit memoriā paucis trāsactis annis. q̄z ſm illud ꝙs. ꝑiit memoria eoꝝ cū sonitu. s. campanaꝝ. et est certe verissimū. Plures eni nobiles et diuites perierūt: quoꝝ nulla memoria habet. nec scriptura: nec p memorialia. et hoc est mente recogitandū. q̄z ad seculi ꝓtemptū inuat hoc multū. Ideo beat⁹ Iero. in epla. v. narrat q̄ xerses rex persaz cū semel p sublimitatē in mēte q̄si infinitā hoim multitudinem et mirabilem ꝓsideraſſet in exercitu. prupit in lachrymas. et cū ab eo quereret causa. respōdit. post centuz annos nullus

eorũ quos nũc cerno supfuturꝰ erit. Hãc nauẽ humane vite iterdũ regit ratio, et tũc hõ secure nauigat. qz. j. Ethicoz. ratio semper depcat ad optima. Interdũ regit sensualitas, z tũc hõ periclitat. sed qz vix duo inter mille (vt ita dicaz) sequunt doctorẽ scz rõnẽ, sed magis ductorẽ. s. sensualitatẽ, ideo multi periclitant in mari huiꝰ mũdi, ppterea dicit apls ad Roma. xij. Nolite cõformari huic seculo. s. bona eiꝰ cupiscendo: q̃ sunt illa. cupiscẽtia oculoz. cupiscentia carnis: z supbia vite. j. Johis. ij.

¶ Dñica tertia post octauã pasce.

Sermo XLIII.

Spiritussanctus arguet mũdũ de peccato. de iustitia z de iudicio. Johis. xvj. ¶ In proxima dñica audistis quõ chriſtꝰ dñs pdixit discipulis suis suã passionẽ: mortez: resurrectõem z in celũ ascensiõem. In hodierno aũt euãgelio p eorũ cõsolatõe dicit qꝺ vtile sit eis qꝺ ab eis recedat visibiliter, alias enĩ spũssanctꝰ paraclitꝰ zc. nõ veniret ad eos. z post recessum suũ eis ostendit opationẽ spũssancti quõ arguet mũdũ de peccato zc. z docebit eos oẽm veritatẽ sibi z cõmuni pplo necessariã ad salutẽ. Ideo dixi ĩ themate. Spũssanctꝰ arguet mũdũ zc. Pro gra cantate Chriſtꝰ sur. ¶ Spiritussanctꝰ arguet mũdũ de pcõ zc. vbi sup. Primo dicaꝯ euangelĩũ fm textũ. z postea qñ chriſtꝰ illud dixit discipul'. Scõo per quasdã dubitatões intellectum euangelij Tertio quomõ spũssantꝰ arguet mundũ, et an homo etiã arguaꝯ ab alijs.

¶ Textus euangelij.

In illo t. d. i. d. s. Vado ad eũ q̃ me misit. z nemo ex vobis interroget me q̃ vadis. sed qz hec locutꝰ sum vobis, tristicia impleuit cor vestrũ. sed ego veritatẽ dico vobis. Expedit vobis vt ego vadaz. si enĩ nõ abiero paraclitus nõ veniet ad vos. si aũt abiero mittã eũ ad vos. z cum ille venerit arguet mundũ de peccato z de iusticia z de iudicio. De peccato qdẽ qz nõ crediderunt in me. De iusticia vero: qz ad pẽm vado z iã nõ videbitis me. De iudicio aũt quia princeps huiꝰ mũdi iã iudicatꝰ ẽ. Adhuc multa habeo vob dicere, sed nõ potestꝭ portare modo. Cũ aũt venerit ille spũs veritatꝭ docebit vos oẽm veritatẽ. Nõ enĩ loquet a seipo: sed q̃cũq; audiet loquet. z q̃ ventura sunt annũciabit vobis, ille me clarificabit qz de meo accipiet z annũciabit vobis Johis. xvj. A Diceret qs, qñ chriſtꝰ dixit discipul' suis hodiernũ euãgelĩũ. Respondet qꝺ post vltimã cenã recedente iuda traditore suo in illo longo sermone quẽ tunc fecit eis. sicut describit Johes p q̃ttuor capitula. Cũ dñs sepe locutꝰ est cũ discipulis suis de suo recessu vt ptz Joh. xiij z. xiiij. Naz Joh. xiij. petrꝰ dixit ei. Dñe q̃ vadis zc. z ca. xiiij. dixit thomas. Dñe nescimꝰ q̃ vadis, q. d, libenter vellemꝰ scire. ideo in hodierno euãgelio rñdit eis dicẽs. Vado ad eũ q̃ me misit, q. d. exq̃ nunc impleui officiũ pdicatõis tps est vt mortem patiar. tertia die resurgã: z tandẽ in celum ascendã. z nemo ex vobis interroget me q̃ vadis, q, d, ex timore et tristicia facti estis muti. Dixit ei dñs imediate ante pñs euãgelĩũ Joh. xvj. Omis q̃ interficit vos arbitret obsequiũ se pstare deo. qõ videbant eis durũ z extraneũ, ppter qõ ipi tanq̃s impfecti fuerũt stupefacti qꝺ oĩno obmutuerũt. vt ptz in euãgelio. B Quantũ ad scõm est aduertendũ qꝺ principaliter euangelĩũ duo dicit. Primũ qꝺ chriſtꝰ dñs pdixit discipulis suis post suũ ab eis recessum se missurũ spm̃ sctm̃ ad eoz. solatõez. Se cũdũ ibi. z cũ venerit ille arguet mũdũ zc. ostendit eis opationẽ spũssancti. s. quõ arguet mũdũ: z docebit eos oẽm veritatẽ eis necessariã zc. Sed d, qs, quõ chriſtꝰ dixit discipul' suis: vado. cũ tunc nõ ascendit in celũ: sed erat in cenaculo volẽs ire ad montẽ oliueti. Rñdetur qꝺ xps dñs triplici via iuit ad pẽm. s. via passiõis: q̃ fuit tristis et amara plena doloribꝫ. z hanc viã tunc ire cepit ad montẽ oliueti qñ sudauit sanguineũ sudorẽ. Scõa via resurrectiõis, q̃ fuit dulcis z iocũda plena delicijs. Tertia via ascensiõis q̃ fuit miraculosa plena honore z diuitijs. Fecit enĩ xps dñs sicut legatus missus a sede aplica. videmꝰ enĩ cuz aliqs legatꝰ pfecerit ea que habuit in mãdatis a delegante qñ. s. reformauit reformanda: et destruxit destruenda cũ honore reuertitur ad patriã. Sic spũaliter chriſtꝰ dñs est legatus missus a latere summi pris Esa. lxj. Euangelizare pauperibꝫ misit me: zomĩbus

Dominica tertia post oc. Pasce

bene expedit. Marci. vij. Omia bñ fecit. ita qđ dixit Esa. v. Quid vltra debui facere vinee mee et nō feci. Jō oīb⁹ rite p̄actis voluit cū honore ⁊ iubilo redire ad p̄rem. qđ ⁊ hodie ī euāgelio suis discipul' p̄dixit: dicēs. Vado ad eū q̄ me misit ⁊c. ⁊ Beda in Omel. dic. q⁹ xp̄s dñs fecit sicut doctus p̄familias q̄ recedēs ī regionē longinquā monet ⁊ īstruit sibi subiectos q̄d facere deb eant. Jta xp̄s dñs monuit vt dilectionez hīent adinuicē di. In h̄ cognoscēt oīes q⁹ mei discipl'i estis si dilectōem habuerit⁹ ad inuicē. ⁊ tūc eis pedes lauit ⁊ cor⁹ et sanguinē suū tradidit vt fort⁹ ip̄m merēt māda tū dilectōis ⁊ suā ascēsiōem in celū ⁊ spūs sctī missionē p̄dixit, vt pz in euangelio.

L Sed d. q̄s. qñ mittit nob⁹ spūssanctus. Rñdet ꝑm mg̃m di. xvij. ꝑmi sniaꝝ. Tūc dr mitti nobis spūssctūs: cū facit nos dilectores dei ⁊ p̄rimi. iste aūt amor nō cō patit secū vllū carnalē ⁊ sensibilē amorem. discipuli aūt diligebāt xp̄m carnalit ⁊ sensibilit. q⁹ fuit pulcher aspectu. suauis collo quio. dulc⁹ ꝓsilio: ⁊ uersatōe benign⁹. ideo voluit dñs vt h̄ient ad eū spūalē ⁊ intelligibilē amorē in ei⁹ absentia. hūc aūt amorē effecit spūssctūs. iō subiūxit. Si aūt abiero mittā eū ad vos. vt vicz ꝓsolet vos in tribulatōibus q̄s passuri estis de absentia mea. Et si diceres. nonne poterat eis dare spm̄sctm̄ hic posit⁹? dicit Aug⁹. poterat q̄ dez dare. sed ipi nō erāt capaces eū recipe q̄diu ꝑm carnē manebat apud eos vt. s.

D Dubitat ꝓsequnter circa sc̄am partem euāgelij. q̄d p hoc debeam⁹ intelligere. q⁹ spūssctūs arguet mūdum de peccato de iustitia ⁊ de iudicio. Ad h̄ dicit Bonauentura. q⁹ in h̄ oñdit nobis dei misc̄dia ⁊ iustitia. q⁹ sicut nullū bonū de⁹ p̄mittit ir remuneratū. sic nullū malū impunitū: etiā q̄ntūcunq⁹ parū. Sicut enī de⁹ est p̄ncipiū clemētissimū: sic etiā est p̄ncipiū iustissimū. g̃ sicut misc̄dia nullū sinit esse bonū sine merito. sic iustitia nullū relinq̄t malū sine supplicio. licet in hac vita non sit nobis semp ita manifestū: sed aliqñ videat cē cōtrarū. Arguet g̃ sic spūssctūs mōm de peccato qđ cōmiserūt. de iustitia quam facere debuerūt. ⁊ de iudicio qđ nō timuerūt. Arguet g̃ sic spūssctūs mundū de peccat⁹. ac si diceret. tu cōmisisti culpam ⁊ noluisti agere p̄niam. ergo accipe iudicialē sniam sine penā. Hec Bonauētura super hodierno euāgelio. Ex hoc habeꝫ q⁹ hō semp dz esse in timore dei. q⁹ eius iudicia sunt occulta. ne subita morte hō p̄ueniat. Vñ saluator Luce. xij. Vos estote parati. q⁹ q̄ hora nō putatis fili⁹ homīs veniet. Ecce vult q⁹ simus parati. et mira res est. debem⁹ esse parati. ⁊ nō est hō in mundo q̄ audeat dicere se esse paratū nisi ex diuīa reuelatōe. q̄d ergo aliud vult dñs nisi q⁹ sim⁹ in continuo timore ne deū offendam⁹ ⁊c. nā timēti deum bene erit ī extremis. Eccl. j. L Dicet q̄s. quare singulariē dicit q⁹ spūssanctus arguet mundū de iustitia vicz: quam nō habet. cū tū mūdus nec alias h⁹ virtutes. Rñdet q⁹ ideo. q⁹ iustitia est vera porta p quā possum⁹ īrare ī regnū celo⁹. ꝑm illud Ps. Hec porta dñi: iusti intrabūt in eam. ⁊ ideo si volumus saluari oportet nos iustos īuenīri. Et q⁹ iustitia est ꝓtus vnicuiq⁹ tribuens q̄d suū est. Jdeo hō dz deo tribuere tria. Primo deo ⁊ eccl̄ie obediēnā ī p̄cept⁹. Scdo deo satisfactionē p p̄cis. Tertio gr̃arūactiōem p bñficijs collatis. Scdo dz primo sil'r tribuere tria. Primo ip̄m dilig ere: ⁊ offensam ꝓpter deū sibi dimittere. Scdo nō dz sibi nocere in rebus: cor⁹pe aut fama: ꝓbo vel ope. Tertio dz facta p̄rimi ī meliorez p̄tē interp̄tari. Tertio tenet sibiꝫ ipi sil'r tria. Primo res tpales ꝑm voluntatē dei dispēsare. Scdo in carentia seu ablatōe rer⁹ patientiaꝫ seruare. Tertio primo mutuare aut succurrere: ⁊ res iniuste restituere: ⁊ ei quē lesit satisfacere. Ecce hec oīa mandat ip̄a iustitia. imo iustitia cōp⁹hēdit ī se oēs ꝓtutes. quō ille p̄t esse iust⁹ q̄ est superb⁹: auar⁹: luxuriosus: iracundus: gulosus: inuid⁹: detractor: suspurro: biliguis: ⁊ sic de alijs. Dz heu rara ꝓtus est ip̄a iustitia apud eos q̄ alijs ip̄am debent exhibere. vbi īuenit rector cōitat⁹ q̄ parat⁹ sit cū affectu paupi vt diuiti iustitiā mīstrare quā iurauit: q̄n cōiter ꝑm amorē vel fauorē donū vl' affectōez declināt a iustitia. ideo bñ dicere possum. si iustitia fuaret totus mūdus bñ staret. sed q⁹ maior fauor ē ad vnā p̄sonā q̄s ad aliā. vidue pupilli ⁊ orphani ⁊ paupes valde raro p̄nt ꝓsequi iustitiam. ⁊ aliqñ cū iustissima eis subest causa faciūt eos placitare ⁊ p̄dere tp̄s: labores

ꝛ pecũias: et aliqñ ĩtãtũ verant paupes q̃ cogunt ꝓ ml'tas expensas cãm suã iustã ꝑ termittere ꝓpter defectũ pecuniaꝝ. vel talit ꝓtrahunt in iudicio q̃ finẽ hĩe nõ pñt. vti nã tales ꝓpenderẽt q̃ hui⁹ mali cã exĩstũt ĩ ãnto sunt ꝑiculo aiarũ suaꝝ. Utinã et su periores attenderent ãntũ pctm̃ est ꝑ vna bona ꝓ paupem viduã aut pupillũ añ ianuã stare. q̃ forte si mun⁹ afferret statĩ sibi locus ĩtrãdi ꝓcederet. cogitẽt tales q̃ tandẽ eis ꝟ euenit q̃ si mille ãnis ante fores paradisi celest̃ pulsando starent dicentes. dñe dñe aperi nob. Hath. xxv. celi ianua eis non apiet: sed pot⁹ illis dicet. memento q̃ por tas tuas aut ianuas paupi apire noluisti: illi iustĩã faciẽdo. nũc ĩcternũ pulsab et damabis ꝛ nũq̃ ĩtrabis. q̃ qõ vni ex mi nimis meis nõ fecisti: mihi ñ fecisti. hec ãt iniustĩcia heu in omi statu inuenit. ℔

Et q̃ saluator ĩ euãgelio dic̃ q̃ spũs̃cũs arguet mõm de pctõ. s. infidelitat̃. q̃ non crediderũt ĩ me. posset q̃s dicere an ĩ guius peccaret xp̃ian⁹ q̃ infidel'. ceteris paribus. cũ pctã al's ꝑ oĩa sũt eq̃lia. Ad ℔ dicit san. Tho. ij. ij. q. x. ar. vj. q̃ graui⁹ peccat q̃ cõ tradicit fidei quã sel' suscepit q̃ q̃ repugnat fidei quã nõ suscepit. recte sicut ĩ guius pec cat q̃ nõ implet qõ ꝓmisit q̃ si nõ impleat qõ nunq̃ ꝓmisit. Unõ in Decreto. xxj. q. j. Sciamus. dr. Sancti⁹. i. meli⁹ est nõ voue re siue ꝓmittere q̃ votũ siue ꝓmissu nõ ꝑ ficere. Et extra de vo. ꝛ vo. redẽp. ca. licz dr q̃ libeꝝ est vouere: ꝛ necessitat̃ adimplere. ibidẽ etiã dicit q̃ si q̃s in extremis votũ pa tris in se suscipit oĩbꝫ postpositis illud de bet adiplere. idẽ est de mre. sil'e est de q̃cun q̃ alio cui⁹ votũ q̃s in se suscipit. q̃ ꝑ hoc seipm voto obligat. Ex illo inferẽ q̃ infide litas hereticoꝝ est pessima ꝛ peior q̃ iudeo rũ ꝛ gentiliũ. ꝛ iudeoꝝ peior q̃ gentiliũ sal tem ceteris paribꝫ. q̃ staret ĩ alĩs pctis iu deũ plus peccare q̃ hereticũ vl' xp̃ianũ vt blasphemãdo ꝛc. Patet illud corrolariuꝫ. q̃ ãnto magis q̃s approping̃t fidei catho lice tanto graui⁹ peccat si eã detestat̃ vl' si bi ꝙtradicit. sed heretic⁹ plus approping̃t ei q̃ iudeus vl' gentil'. q̃ baptizat⁹ est. et iu deus plus q̃ gentil'. igit̃ ꝛc. Ex illo patꝫ q̃ incaute agũt imo grauit̃ peccãt deridẽtes fidẽ catholicã aut ꝙbo eidem repugnãtes aut alĩs doctrinis ad salutem necessarĩs.

Quo mõ ptꝫ q̃ graue sit pctm̃ incantatri cũ ꝛ supsticioso rũ boĩm. graui⁹ enĩ peccãt tales ĩ fide errantes q̃ iudei vl' gentiles. Ex illo ꝓsequenter infert̃ q̃ pctm̃ xp̃ian i ceteris paribꝫ est ḡuius q̃ heretici iudei vl' pa gani. ptꝫ ex dict̃. Uñ. ij. pe. ij. dr. Heli⁹ id est min⁹ malũ erat illis nõ cogscere viaꝫ iusticie q̃ post agnitam retrorsum ꝓuerti. ptꝫ ex illo Job. xv. Si nõ venissem ꝛ locu tus eis nõ fuissem pctm̃ nõ hĩent infideli tatis de xp̃o: licz adhuc alĩs pctis fuissent inuoluti. Et illo itez̃ infert̃ q̃ si xp̃ian⁹ he retic⁹ iudeus ꝛ pagan⁹ in eq̃libꝫ pctis per oĩa mortalibꝫ decederẽt. tũc inter oẽs illos xp̃ian⁹ ḡuius dãnaret̃ ꝛ puniret̃. postea he reticus q̃ vicz post assumptã fidẽ baptismi ꝛc. ab ea recessit graui⁹ dãnaret̃ q̃ iude⁹ ꝛ paganus. ꝛ ḡuius iude⁹ q̃ pagan⁹. ex q̃ iu deus hꝫ fidẽ de deo vno colẽdo et leges et ꝓphetas de redẽptore nato crucifixo ꝛ mor tuo. vt ptꝫ ex dictis. ℔ Sed di. q̃s. ℔ est valde graue q̃ xp̃ianus ḡuius peccat ꝛ dãnat̃ q̃ alĩs tã dictoꝝ. vnde tñ surgit il la grauitas peccati cũ vtiq̃ xp̃ian⁹ multa bona facit q̃ nõ facit infidel' ꝛc. Rñdet̃ q̃ il lius sunt q̃ttuor cause ex q̃bꝫ cõuincit̃ xp̃ia nũ grauius peccare ꝛc. Primo q̃ facilius pñt xp̃iani pctis resistere ex tribus vicz. q̃ sciunt esse pctã. vel scire possent adhibita debita diligẽtia. iuxta illud Luce. xij. Ser uus sciens voluntatẽ dñi et nõ faciẽs va pulabit plagis multis. sic aũt nõ est de infi deli saltẽ regulariter. etiã xp̃iani pctis possũt melius resistere ꝓpter abundantioreꝫ gr̃am quã dat de⁹ in sacris noue legis oĩbꝫ. etiaꝫ ꝓpter multiplex adiutoriũ ecclie catholice q̃ est in cantate. Secõ q̃ xp̃iani ab angel' meli⁹ custodiunt̃ ꝓpter fidẽ quã susceperũt ꝛ pfitent̃. Tertio q̃ maior est ingratitudo xp̃ianoꝝ q̃ infideliũ. igit̃ graui⁹ peccãt. ḡ uius eni est pctm̃ secõ cõmissu postq̃ de letũ est ꝑ pniam q̃ ꝑmo. ꝛ graui⁹ tertio cõ missum q̃ secõ. ꝛ sic de alĩs. ptꝫ. q̃ sp ẽ no ua ingratitudo ex recidiua. ꝛ sic crescit pec catũ ingtitudinis. Quarto ꝓpter mai⁹ scan dalũ. q̃ infideles videtes xp̃ianos pecca re plus cõfortant̃ in infidelitate ꝛ malicia sua. igit̃ ceteris paribꝫ xp̃iani grauius pec cant q̃ heretici: iudei vl' pagani. ptꝫ ex pre missis sufficient oñsum. Illi⁹ habem⁹ ex emplũ de sctõ Machario q̃ inuẽit caput

cuiusdã defuncti p heremũ trãsiens: z adꝛ uratuꝫ ab eo cuiꝰ esset rñdit qꝫ esset caput gentilis. reqsitũ de pena rñdit qꝫ q̃ntuꝫ diꝫstat celũ a terra: tantũ hñt dãnati gentiles de igne sup capita z tantũ sub pedibꝫ suis. z infra paganos sunt iudei q̃ hñt maiores cognitionẽ de deo z de fide. z infimi sũt mali xp̃iani q̃ in pctis mortalibꝫ viuerũt z scienter deũ offenderũt: nõ ex infirmitate humana. qꝫ habent pleniorẽ cognitionẽ fidei q̃ꝫ pagani z iudei. z sunt maioris dignitatꝭ z sic peccãt scientẽ z ex certa malicia saltem multi. vñ xp̃s in euãgelio dicit. Seruꝰ sciens voluntatẽ dñi zc. vt sup. ℍ Quã tũ ad tertiã partẽ sermõis dubitaꝭ exq̃ spiritussanctꝰ specialiꝫ indicabit mũdũ de iustitia z de iudicio: q̃ tñ sunt necessaria cuilibet volenti iuste iudicare sibi subiectos i causis ad se nõ ptinẽtibꝫ tanq̃ꝫ ad iudicem zc. Rñdeꝫ qꝫ tria sunt ad ꝶ necessaria vt dicit Holgot sup libꝛo Sap̃. ca. vj. lectione lxxvij. vicz. exq̃sita cause discussio. faciꝫl credulitatꝭ exclusio. deliberata sñie latio. De primo z scõo dꝛ Job. xxix. Causam quam nesciebã diligentissime inuestigabã. Sup q̃ dicit Grego. xix. moralꝫ. ca. xvj. Maiora crimina tarde credẽda sunt cũ audiunt: et citius puniẽda cũ veraciꝫ cognoscunt. facilis enĩ credulitas puersum facit dare iudiciũ. sicẽ de putiphare pncipe militũ pharaonis. q̃ nimiũ credendo ꝟbis coniugis sue innocentez ioseph carceri mancipauit. Gen. xxxix. Vñ Gregꝰ. dicit z habeꝫ in decretis. lxxxvj. distꝫ. ca. Si q̃d sententionaliꝫ. q̃ iudex nõ debet esse faciꝫl ad credendum nec ad vindictã inferendã. sed de diligenti discussione iudicij formã habemꝰ a deo. q̃ licet omĩa sciat anteq̃ꝫ fiãt: dicit tñ Genes xviij. Clamor sodomoꝝ z gomorreoꝝ mꝫltiplicatꝰ est: z pctm̃ eorũ aggrauatũ est nimis. descendã z videbo vtrũ clamorẽ opẽ cõpleuerũt an non est ita vt sciã. qõ exponens mgr̃ in histo. scola. dicit. Hoc exemplũ reliquit nobis. q̃si di. mala hoĩm non ante credatis q̃ꝫ discatis vꝫ pbetis. z inde est q̃ iudex crimẽ sibi soli notũ punire non debet. Hec ille. De hoc habemꝰ exemplꝫ Danielꝫ. xiij. quõ daniel diligenter examinauit duos senes accusantes susannã ꝺ adulterio. quorũ vnꝰ dixit factũ fuisse sub arbꝺ quꝫ silis est lentisco: vulgariꝫ nespelbaum. vt dicit Hugui. Alter vero dixit adulteriũ factũ fuisse sub prino. illos ergo falsos testes Daniel diligenter examiauit et eos de falsitate cõuicit et sententiaꝫ cõtra eos tulit. Aliud exemplũ habemꝰ Joh. viij. vbi habemꝰ q̃ chr̃istꝰ diligenter discussit causam mulieris quã scribe z pharisei accusabant de adulterio. Primo enĩ deorsum se declinans digito scribebat in tra: z rursuꝫ se erigens dicebat eis. Qui sine pctõ est vestrũ primus mittat lapidẽ in eã zc. Ecce q̃ꝫ morosus fuit anteq̃ꝫ sñiam daret: z q̃ꝫ diligenter causam in lr̃is discussit. Quid aũt scripserit. dicũt q̃dam q̃ illud idẽ qõ dicebat. Qui sine pctõ est zc. Glosa vero interli. dicit. q̃ scripsit pctã eorũ. ita q̃ q̃libet legeret peccata sua. Dicit tñ Ambro. q̃ non aliud scripsit nisi illud. pphet̃icuꝫ. Terra absorbe viros illos abdicatos. Hiero. aũt in q̃dam epla dicit q̃ scripsit. terra terrã accusat. q̃ q̃d tñ fuerit sufficiens habeꝫ q̃ ex illa scriptura cessauerũ ab accusatõe mulieris et ex ꝟbis xp̃i. verisiliter ergo est q̃ q̃libet nouerit pctã sua: ea tũc in terra legẽdo vꝫ cognoscendo. Contra tertiũ. s. deliberatã sñie plationẽ fecit Theodosiꝰ impatoꝛ. q̃ vt habeꝫ in historia tripartita. ꝓpter seditionẽ factam in thessolonica: in q̃ a pꝫlo quidã iudices fuerũ lapidati iussit ex iracũdia sine deliberatõe debita omẽs occidi. nocentes cũ innocẽtibꝫ. vbi fere q̃si q̃nq̃ꝫ milia hoĩm fuerũ occisi. ꝓpter qõ impatoꝛ cũ mediolanũ venisset z eccĩaz ingredi vellet Ambro sius eũ. phibuit. de ꝶ habeꝫ i decretꝭ. xcvj. distꝫ. Duo zc. Ideo tũc impatoꝛ pnĩaz egit gemens z flens publice per pꝫes dies. z sic tũc penitentẽ suscepit zc. Amore aũt iudicũ puerilꝭ dũ amico vꝫ pꝫimo ꝺdescendimus. Idẽ de illis q̃ iniq̃s z iniustas faciũt dilatiões: ex q̃bꝫ sepe iusta ps grauaꝫ. ita vt tandẽ cãm inceptã cogaꝫ dimittere. z se cũ aduersario eiꝰ ad volũtatẽ cõponere. Ex illis ꝑ ptz q̃ sine illis tribꝫ iã dictis iustũ iudiciũ esse nõ põt. Scõo ptz q̃ꝫ incaute faciunt sepe auditores causarũ q̃ aliq̃ credũt leuibus psonis vel alijs q̃buscunq̃ nõ audita altera parte. et sic sepe innocẽtes grauiter damnificanꝫ. imo q̃nq̃ trahunꝫ ad q̃stiones z cogunꝫ mentiri: z seipos et alios infamare. ℐ Sed tunc diceret q̃s. q̃ꝫ bus modis impedit iudex vel assessores vꝫ

consiliarij ne diligent examinet causam sibi ꝓposita. Rndet Grego. q̄ ꝗttuor modis z habent verba. xj. q. iij. ꝗttuor modis. vbi dicit Grego. Quattuor modis humanus quertit iudiciū. vicz timore. cupiditate. odio et amore. Ūñ ꝙsus. Quattuor ista timor: odium: dilectio: census. Sepe solet hoim rectos quertere sensus. vt ptz ibidem. Primo g̃ iudiciū quertit dum metu alicui⁹ potestatis ꝙitatē loq̄ ꝓmescim⁹: aut sniam iustam ferre differim⁹. Cupiditate siue censu dū ꝓmio alicui⁹ animū corrūpim⁹. Odio dum ꝓtra quēlibet aduersariū voluimur l molimur. Unde Grego. scribit Mauricio impatori. et habet. xj. q. iij. Illa. z ca. se. sententialit q̄ laudabiles sunt iudices in qb⁹ nec ira nec furor sed rō dñatur. z aplus ia cob Jacobi ꝓmo dicit. Sit omis hō velox ad audiendū scz verbuz dei. z tard⁹ ad loquēdum ne excedat in multiloq̄o. z seq̄tur. tardus ad irā. Ira enī viri iusticiaz dei nō operat. vt ptz in hodierna epla. q̄ autē summe deo placeat iusticia. ptz p exemplū Pe. de palude in q̄rto sniaz de quodā iudice pagano q̄ fuerat iustissim⁹ in iudicando: cauens sibi ab omni iniusticia. q̄ q̄nis mortuus fuerat in infidelitate tñ ꝓseruat⁹ fuit p longissima tempa a ꝓdemnatōne infernali. demū quodā fodiēte i agro suo ad puteū. vel aliud faciendū audita est vox. Leniter pcute ne me ledas. quo interrogante q̄s esset: respōdit se fuisse gentilē et iudicez. et ꝓpter iusticiā suā deo ꝓseruatuz quousq̄ baptismū recipet: rogans eū vt p epō mitteret vl iret vt baptismū ei cōferret. quo facto statim i cinerem dissolueret. Caluaria eius integra erat z lingua i ea viuens recens z loquēs. q̄bus oīb⁹ pactis z cozā episcopo clero et oīi ꝓplo p ipm declaratis. baptismo recepto in cinerē resolut⁹ est ad beatitudinē aīa ei⁹ nulli dubiuz tendente. Ecce q̄ntū placet deo iusticia Si talit de⁹ remunerat infideles. q̄s dubitare pōt q̄n deus oem iudicē fidelē finalit remunerare velit vt sperādum est in extremis ne dāner. Ideo ꝓpter iusticiā de⁹ dat pacez. sm illud Ps. lxxxiij. Justicia et pax osculate sunt. Ecōuerso ꝓpter iniusticiā deus tribuit aduersa zc. In ps. cvj. Propter iniusticias ei⁹ suas humiliati sunt. s. p aduersitates zc.

K Et illis ptz q̄ iudex sui assessores mouerī debēt ad iudicandum zelo iusticie nō zelo vindicte vl odio zc. Dicit enī doctores ꝓcordit q̄ ille q̄ fert vl dictat sententiā iniustā scient ex malicia aut etiā ex ignorantia qñq̄ tenet ad restitutōem z ad totū interesse partis lese. z ꝫ intelligit de eo q̄ nō cōpellitur ad iudicandū. Si enī aliqs iuris ignar⁹ foret cōpulsus ad iudicandū: si tunc ferret iniquā sniam nō tenet ad restitutionē. si autē fuerit negligēs i petēdo cōsiliū a iurisperitis cū eos habere pōt tenet ad restitutionē vbi sup̄. Hec lati⁹ scribunt doctores de sen. z re iudi. z signant Inno. in nouellis. Ideo bñ dicit Deuteron. xvj. Judices et mgros cōstitues q̄ iudicēt populū iusto iudicio nec in alterā partē declinent. z ibidē dicit. Nō iustū est iuste exeq̄ris. z. ij. Paralip. xix. dicit. Nōcunq̄ iudicaueritis i vos redundabit. et seq̄tur. Nō est enī apud dñm deū nr̄m iniq̄tas. nec ꝓsonaz acceptio. nec cupido munez. z seq̄tur. Nō enī homis: sed dei exercetis iudicium zc. ac si diceret dñs. nō te moueat vllares ad iustū iudiciū. vicz nō verba. nō cōsanguinitas. nō munera. nō seruit⁹ siue familiaritas. nō laus vl preces potentum vl alioz. q̄rūcunq̄. sed tm̄modo attēde equā causam: z iustū iudiciū iudica vt tibi iustus sim⁹ iudex in finali iudicio retribuat dicēs Uenite benedicti p̄ris mei zc. Dat. xxv. Nō nobis ꝓcedere dignet iustissimus iudex viuoz et mortuorū iesus christus in se cula benedict⁹. Amen.

Dñica quarta post octauā pasce.

Sermo XLIIII.

Si quid petieritis patrē in noīe meo: dabit vob⁹. Johis. xvj. In dñica p̄cedēti audistis quō dñs ꝓmisit se daturū spm̄sctm̄ discipulis: z ꝓseq̄nter oīb⁹ recte viuētib⁹ in eoz ꝓsona. Quis sit effect⁹ spūssanctivi delicet arguere mōm de pctō de iusticia et de iudicio ad sensum tūc dictū. In hodierna autē dñica nō solū ꝓmittit ꝫ vicz dare spm̄sctm̄: sed vltra ꝫ se daturuz ꝓmisit q̄cq̄d in noīe suo peterim⁹. imo hortat et inducit nos ꝙbis suis vt petam⁹ dicēs. Petite z accipietis. q. d. nolite diffidere de exaudit̄oē cur estis ita vecordes. cur nō petitis. z ideo hec dñica ꝛ dñica in rogatōib⁹. nā

¶ Dominica quarta post oc. ¶ Pasce

ſancta mater eccl'ia his diebꝫ ante aſcēſionē dñi plus q̄z alio tpe, puocat xp̄ianos fideles ad faciendū oz̄onē. Ratio, qz qñ xp̄s aſcendit in celū dixit diſcipul' ſuis z nobis in p̄ſona coz̄, vt petam⁹ et oz̄em⁹, ad qđ et nos inducunt̄ ꝫba thematis, ꝓposita p̄ osve ritatis dñm ieſum. ¶ Pro gr̄a cantate Chriſtus ſurrexit. ¶ Si q̄d petierit⁹ p. in n.m. zc. vbi ſup̄. ¶ Primo dicak̄ text⁹ euangelij: et qñ illud euāgelīū dixerit. Secōo intellect⁹ euangelij in aliq̄bus dubitatiōibꝫ. Tertio q̄d petere vl' oz̄are debem⁹ z q̄liter vt exaudiamur. ¶ Textus euangelij. In illo tē. d. i. d. ſ. Amē amē dico vob. Si q̄d petieritis p̄rem in noīe meo: dabit vob. vſq̄z modo nō petiſtis quicq̄z in noīe meo. Petite z accipietis vt gaudiū vr̄m plenuz ſit. Hec in puerbijs locut⁹ ſum vob. venit hoz̄a cū iā nō in puerbijs loq̄r vobis. ſed palā de p̄re meo annūciabo vobis. In illo die in noīe meo petetis. z nō dico vob. qz ego rogabo p̄rem de vob. ipe enī p̄r amat vos. qz vos me amaſtis: z credidiſtis qz a deo exiui. Exiui a p̄re meo z veni in mundū. iterꝫ relinq̄ mundū z vado ad p̄rem. Dicunt ei diſcipli. Ecce nunc palā loq̄ris z p uerbiū nullū dicis. Nunc ſcimus qz ſcis oīa. z nō ē opus vt q̄s te interroget. In hoc credim⁹ qz a deo exiſti. Johis. xvj. ¶ Diceret q̄s. qñ dñs dixit diſcipulis ſuis hodiernū euāgeliū. Rñdet breuiter q̄ poſt vltimā cenā exeunte ab eis iuda traditoze. nā poſt illi⁹ exitū fecit eis longū ſermonē i quo ꝓtinet hodiernū euāgeliuz. z ſequitur ſtatim euāgeliū p̄cedētis dñice. In h euāgelio p̄cipaliter duo ꝓſiderāda ſunt. z ſic duas habz partes. Secōa ibi. Hec locutus ſum vob. In p̄ma parte dñs ieſus nos hortak̄ ad rogādū p̄rem in noīe ipius. q̄ nihil nob negabit zc. In ſcōa parte dñs apte nobis oñdit ſuā diuinitatem z humanitatē. diuinitatē cū dicit. Exiui a patre meo zc. hūanitatē cū dicit. Iterū relinquo mundū zc. Confidētiam debem⁹ hie oz̄ātes q̄ de⁹ nos exaudiat p̄pter tria. Primo p̄pter ei⁹ p̄itatē. qz iurat p veritatē ſuaz dicēs. Amē amē zc. Secōo p̄pter ei⁹ caritatē. diligit enī nos pl⁹ q̄z nos diligim⁹ noſipos. Tertio p̄pter ei⁹ potētiā. qz p̄t dare qđ petim⁹ zc. ¶ Quātū ad ſcōaz ptē ſermonis p intellectu euāgelij ſequunt aliq̄ dubia. Primo quō xp̄s dñs q̄ eſt via z veritas dicit. Si q̄d petieritis zc. cū multi petierunt z hodie petūt p̄rem in noīe ieſu z nō exaudiunt: nec obtinēt id qđ petūt. Ad h breuiter ē dicendū q̄ oīs q̄ petit p̄rem i nomine ieſu exaudit. Ad hoc q̄ q̄s petat patrē in noīe ieſu aliq̄d zc. req̄runt tria. Primo vt tanq̄z filiꝰ oret p̄rem. vt autē hō hoc faciat: ſtudere dz q̄ vita ſua celeſti p̄ri placeat. quē ſi offendit q̄ de h dolcat: z p futuro facere nō p̄ponat: ſz ceſſet zc. Qualēcūq̄ ē ille filiꝰ q̄ de facto eſt inimicus p̄ris ſui nec de h dolet. quō ei⁹ p̄ces p̄r exaudire debz. Et vt p̄rem digne poſſes oz̄are: filium te ei debes exhibere z imaginē ei⁹ in aīa tua cuſtodire. qz ſil'em te ſibi fecit. q̄diu q̄ aīa innocēs eſt tādiu deo p̄ri ſil'is eſt. Et ſi hanc imaginē maculauit p deteſtationē: hāc macula deleat zc. Secōo req̄rit vt in noīe ieſu petak̄. Jeſus autē ſaluator interp̄tak̄. Tūc autē in noīe ieſu petis qñ ea q̄ ſunt ad ſalutē anīe tue petis: z nō p̄cipaliter cōmoduz corp̄is fame vl' rez zc. Jō multi nō exaudiunt̄. qz petūt ea q̄ ſunt ꝓtra ſalutē anīe ſue. illi vicz q̄ abſolute tpalia. ſanitatē. ſp̄eritatem. tribulatōes. aduerſitates. pauptatē zc amoueri. talia enī nō debēt peti abſolute: ſed inq̄ntū deſeruiūt ad ſalutē aīe. Exemplū habem⁹ de q̄dā q̄ multū dilexit ſanctū thomā cantuarie'ſem i vita ſua. z poſt martyriū ei⁹ in infirmitate acceſſit ſepulturā ſancti thome: illū rogando vt ſibi ſanitatē impetraret a deo. qđ ſtatim factū eſt. Cū autē ille rediret ad domū ſuā cogitauit. ego abſolute petiui: z forte infirmitas mihi magꝭ pdeſſet ad ſalutē a nīe q̄z ſanitas. z ſic iterū acceſſit ad ſepulturaz zc. rogādo ſi ſanitas ſibi pdeſſet ad ſalutē q̄ illā ſibi impetrataz ꝓſeruaret. ſi autē infirmitas ſibi pl⁹ pdeſſz q̄ illā ſibi reſtitueret zc. Sic etiaz intelligit p̄t de aduerſitate. pauptate z ceteris mat. de q̄bus homi nō ꝓſtat an p̄ſint magꝭ ad ſalutē q̄z trāq̄llitas. tpalia zc. q̄ talia nō petank̄ abſolute ſed ſub ꝓditōe. ſi ſint ad ſalutē zc. Ideo oram⁹. fiat volūtas tua ſicut in celo z in t̄ra zc. Tertio req̄rit vt petak̄ aliq̄d in noīe ieſu. mala aūt nihil ſunt. qz rōne defect⁹ res mala dz. defect⁹ a utez nihil dicit. nō petunt g̃ aliq̄d q̄ a deo petūt vindictā ꝓtra p̄rimū: vl' ablatōem rez ſuaruz aut pauptatez. Nō petunt aliq̄d in nomie

Jesu q̄ se a deo vel a sanctis eius custodiri a malis petunt. vt luxuriā, furtū, latrocinium, rapinā: aut aliud malum exercere possint ꝛc. ¶ Propterea eccl'ia totū illud ꝑs ab hac dñica vsq; ad festū penthecostes inclusiue deputauit ꝛ instituit oronī ꝛ signāter iā ante festū ascensiōis, q̄ hi tres dies dicunt dies rogationū in q̄bꝫ implorare debem⁹ diuinū auxilium et suffragia sanctoꝝ, ꝛ ℞ triplici causa. Primo vt deus bella ꝛ discordias sedet q̄ in vere fiunt frequēter q̄n sanguis ebullit circa cor. Secōo vt teneres fructꝰ ꝓseruet ꝛ multiplicet. Tertio vt a pctis corpis ꝛ aīe custodiamur: ꝛ ad grāz spūssancti recipiēdā nos dispona mus. Quāta aūt nūc sint picula corpis ad sensum videm⁹, nā plures subita morte in ciuitatibꝫ et extra moriunt epilensia vel apoplexia, ꝛ sic de alijs. Quante differentie ꝛ turbationes fiūt cognoscim⁹: ꝛ nō scim⁹ ex q̄bus causis, nō est aliq̄bus cura si habeāt causam rationabilē vl' nō: sed solum vt sue voluntati satisfiat. Secōo dicebat q̄s. quare discipuli nō rogauerūt prius pr̄em in nomine iesu, exq̄ dicit. vsq; modo nō petistis quicq; in noīe meo. ℟ndeꝛ q̄ apli aū christi resurrectionē nō cognouerūt virutē nominis iesu sicut postea, ꝛ sic ignorabāt tūc q̄ omīs petitio eēt exaudibil' in noīe Jesu. Hinc est q̄ eccl'ia statuit ꝓcludi oēs orationes in missa ꝛ horis canonic' ꝑ dñm nostrū iesum ꝛc, q̄ō et ipe nobis meruit ꝑ suā passionē amarissimā, licet enī oīa illa meruerit in instāti ꝓceptōis suc. tñ multiplicius hoc meruit postea ꝑ labores, sudores, passionē ꝛ mortē. ¶ Tertio dubitat q̄ re saluatoꝝ in euāgelio dicit, petite ꝛ accipietis. ꝛ nō dixit, ieiunate vl' elemosynā date ꝛc. ℟ndeꝛ q̄ tanta ē largitas tribuentis, vt nō sit solū parat⁹ dare petita: sed etiā rogat vt petam⁹ dicēs, Petite ꝛ accipietis. Cum enī tria sint meritoria bona ꝛ satisfactoria, vicz ieiunium, oīo et elemosyna, oīo tñ alia duo ꝑcellit in q̄ntꝫ vicz. q̄ est facilioꝝ. velocioꝝ, delectabilioꝝ, deo ꝓpinquioꝝ ꝛ efficacioꝝ. Facilioꝝ, q̄ ꝛ si debilis aut egrotꝰ non pōt ieiunare aut elemosynā dare, q̄libet tñ pōt orare, ꝛ si nō ore tñ corde. Velocit, q̄a penetrat celū, ꝑm illud Eccī. xxxv. Oīo humiliantis se penetrat nubes. Notandū hu miliant' se vicz recogīscēdo se indignuz, ꝑ multiplices defectꝰ ꝛ excessus vt exaudiat. Delectabilioꝝ, q̄ sic dicit Aug⁹, orādo cuz deo loq̄mur, dicit ei. Oīo tua locutio ē ad deuz, nā q̄n legis: de⁹ tibi loquit, q̄n oras: cū deo loq̄ris. Est etiā q̄rto oīo deo ꝓpinq̄ or, nā q̄ orat: q̄si facie ad faciē deū sibi ꝑsentem ꝓstituit. Ūñ Cassiodo. Oīo sibi pñtē facit quē videre non ꝑualet, ad penetralia iudicis ꝑcatoꝝ admittit. et null⁹ respuit nisi q̄ in ea tepid⁹ inuenit. Quīto oīo ē efficacioꝝ, q̄ oīa in oīone impetrant. vt patz sup. ¶ Propterea singl'ari studio demon nitit homīnē impedire i oīone. Cui⁹ exēplū hēm⁹ in vitaspatz, q̄ cū abbas agathon interrogatus fuisset, q̄ eēt maioꝝ virtus i vita hoīm maioꝝ labore hūs ℟ndit. ego ita suspicoꝝ q̄ nō sit maioꝝ ꝓtus q̄s deū orare, q̄ q̄tiens cūq; voluerit hō orare festinat demōes inimici ipedire eū, sciētes q̄ nō sic aliūde cōfundunt sic ꝑ oīonē, q̄d cūq; enī bonū op⁹ elegerit hō et i eo ꝑmāserit: requiem possidebit. Orare aūt vsq; ad vltimā vitā demones nitunt ipedire, ꝛ iō resistere illis est laboꝝ fort'. Ūñ et abbati macario reuelatū fuit quō diabol⁹ i nocturna oīone fratrū aliq̄s conaret ipedire cogitatōibꝫ, alios faceret tedū hīc, alios dormitare, alios esurire, alios a carne incēdi ꝛ ad carnalia tēptari, ꝛ resistētibꝫ frībꝫ fortit' in oīone deus ꝑuenire et auxiliari ne vincerēt'. Ecce q̄nta virtus est orare, ꝛ q̄nta pugna in oīone. De hac pugna i oīone dixit q̄dā sctūs pat' abbas Johes q̄ hō deo fruirevolens sīlis esse dz cuidā hoī sedēti sub arboꝛe grādi, q̄ respiciēs feras diuersas ꝛ pētes ad se venientes, cū nō poterit eis resistere ascēdit i arboꝛe vt saluet'. Ita hō cū sentit mltas malas cogitatōes inimici sup se veniētes: q̄n nō pōt resistere fugiat ꝑ oīonē ad deuz cui oīa sunt possibilia, et signant' ad passionez xp̄i ꝛ saluabit'. Dixit etiā q̄ hō volēs ꝺo fruire dz esse sīlis homī hūti a sinistra parte ignē: et a dextra pte aquā. q̄tiens enī succēsus fuerit ignis: tollit ō aq̄ ꝛ extinguit illū. sic q̄n cogitatio mala succēdit hoīem: tunc extinguat illā ꝑ aquā, i. oīonē deuotā. Dz di. q̄s. exq̄ oīo ꝑcellit ieiuniū et elemosynā ꝛc, q̄d tūc ē nccē ieiūare ꝛ elemosynā dare. ℟n. q̄ ieiūiū ꝛ elēosyna disponūt hoīez ad verā ꝛ deuotā oīonē, q̄ sicut replet⁹ vēter nō studet libēter: ita nec orat feruēter, ꝛ sic

auaricia ⁊ tenacitas trahūt ad amorē ⁊ de sideriū terrenorū ⁊ auertūt a dō, ita elemosyna eleuat hoiem ad christū in mēbris suis et augmentat siue generat in homie dei amorē. Sed diceret q̄s. q̄d christ⁹ p̄ ℔ voluit q̄ nos hortat⁹ est ad ēmonē vt gaudiū nostrū plenū sit, q̄ tñ gaudiū est plenus ⁊ q̄ nō. Rñdeť q̄ quadruplex est gaudius. scz vacuū, vex, plenū ⁊ supefluēs. Primū dicit vacuū q̄ est tpalis affluentie. et ℔ diuersificat ſm diuersitatē pctōrū, quidā enī gaudent in cōuiuijs ⁊ voluptatibus vt gulosi et luxuriosi, quidā in acq̄sitione pecunie vt auari. sed isti sunt vacui q̄ cor semp vacuū manet. q̄nto enī plus habēt tāto plus indigent, vñ ꝟ̄s. Antea siccari mare poſſet: aut numerari Omnis arena maris q̄ census abūdet auaris. Quidaz ꝟ̄o gaudēt in potētia ⁊ honoribus sic ambitiosi et superbi, isti videnť esse pleni gaudijs, sed ī rei veritate sil'es sunt vesice plene vento: q̄ tñ vacua est. Omnes isti tā gulosi q̄ luxuriosi: auari ⁊ superbi istis mūdanis gaudijs se putant plenos esse. et tñ vacui sūt ⁊ decipiuntur p̄ oblectamēta breuia ⁊ falsa vt dic̄ Seneca. Sicut ebrietas q̄ ad vnā horā hilarem insaniā facit longi tpis tedio cōpensatur. Vñ Esa. xxix. Sicut somniat esuriēs ⁊ comedit, cū aūt fuerit exp̄gefact⁹ vacua ē ania ei⁹, ⁊ sicut somniat sitiens et bibit, et post q̄ fuerit exp̄gefact⁹ lassus adhuc sitit et ania ei⁹ adhuc vacua est, sic erit multitudo omniū gentiū scz in vanis gaudijs mūdi ⁊c. Secōm gaudiū est verū gaudiū ⁊ est gaudium sanctorum in p̄senti vita q̄ habent de deo in cognitōe fidei: spei et caritatis siue dilectōis, gaudēt enī in cognitōne dñi. ſm illud Johis. xx. Gauisi sunt discipuli viso dño, sed hoc gaudiū nōdū plenū est: sed pōt dici semiplenū, q̄ nō videmus apta facie sed p̄ speculū in enigmate. gaudent enī sancti ī spe viuēdi ad clarā dei visionez, ad Roma. xij. Spe gaudētes, sed ℔ gaudiū nō est plenū ꝑter duo, tum q̄ ista spes differť. Vñ Prouer. xiij. Spes que differť affligit aniam, tum etiā q̄ sic sperāt q̄ nō sūt de sua beatitudie securi. Gaudēt etiā sancti ⁊ delectanť in caritate ⁊ dilectione dei. ad Hal. v. Fruct⁹ spūs est caritas ⁊ gaudiū. Huic gaudio nihil iocūditatis p̄sentis vite est cōparabile: sed respectu intime dilectōis patrie eterne. Istud gaudiū paruū est: dulcedo aūt hui⁹ eterni gaudij si aliq̄n p̄ raptū p̄cipiať sic mentē inebriat vt totū hoiez extra se rapiat. Ad quā apl's cū raptus eēt dixit. ij. ad Corinth. xij. Sive in corpe siue extra corp⁹ nescio: de⁹ scit. Hanc dulcedinē etiā aliq̄n se p̄cepisse dicit Aug⁹, ⁊c. Tertiū gaudius est plenū scz celestis patrie, q̄ est beatorus de clara dei visione. p̄fecta retentōe et suaui dilectione. Hoc gaudiū erit plenū capacitate, q̄ omnes vires anie quantū poterūt gaudij capere tantū obtinebūt ⁊ possidebūt, naz intellectus erit plen⁹ gaudio ex apta visione vult⁹ dei. Memoria plena erit ex sepe memorati p̄sentia. Voluntas plēa gaudio erit ex intima dei dilectiōe. hoc gaudiū erit plenum oñi securitate, q̄ nec p̄ inuidiā nec p̄ potentiā alicuius pōt tolli. ſm illud Joh. xvj. Gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. ℔ etiā gaudiū erit eternū, imo plenū eternitate, q̄ nunq̄ finiet neq̄ interruptionē patietur. Quartū gaudiū ē supplenū et supefluens scz diuie nature, gaudet enī de⁹ pater in filio et spūsctō, ⁊ filius in p̄re et spūsancto ⁊c. quoz gaudiū vnū est et vna beatitudo diuina ⁊ idē esse, idem ē enim eis gaudere q̄ esse, ⁊ q̄ gaudiū illud est infinitū, nō est dubiū q̄n superfluat ⁊ supabūdet oī creatura. Ab hoc gaudio oīb⁹ angel' ⁊ sctis gaudium emanat p̄ participatōem btitudinis. De ℔ gaudio aūt saluator Mat. xxv. Serue bone ⁊ fidel' q̄ in pauca fuisti fidel. sup̄ multa te p̄stituā. intra in gaudiū dñi tui q̄. intra gaudium dei gaudiū omis creature p̄tinet saltē ordinatū ⁊ licitū. Hec de p̄ma parte euāgelij. ℣ Ex hac igit̄ p̄ma parte euāgelij habem⁹ finaliť q̄druplicē causā q̄re orare ⁊ petere debem⁹. Prima q̄ securi sum⁹ de exauditōne dūmodo recte petimus, ptz. q̄ xp̄s iurādo dixit. Amen amen dico vob. si q̄d petierit⁊ p̄. i n. m. ⁊c. Secda cā q̄ necessariū sum⁹ ad petēdū. q̄diu enī xp̄s fuit cū apl'is nō fuit eis necessariū petere, eo aūt ascendēte ad celū fuit eis necessariū, iō dixit, vsq̄ mō nō petistis quicq̄ in noīe meo ⁊c. q̄ nihil vob defuit. ſm illud Luce. xxij. Qñ misi vos sine sacculo ⁊ pera et calciamētis. nunq̄d aliq̄d defuit vobis. at illi dixerūt, nihil. Tertia cā ē largitas tribuentis: q̄ tanta ē vt nō solū parat⁹ sit dare

petita: sz etiã rogat vt petam⁹ dicẽs. petite scz orãdo z accipietis. Quarta causa est gaudiũ quod orantibꝫ ꝓmittitur. vt patet supꝫ.

¶ Circa scdam partẽ euangelij dicebat ꝙs ergo xps multa locutus ẽ discipul' in puerbijs. z nũc dicit. venit hora cũ iã non in puerbijs loqr vobis. q̃ tm̃ est illa hora? Rndet ꝺm Crisꝰ. q illa hora fuit tps resurrectiõis. qz ꝑ dies. xl. disputauit cũ eis. loquẽs de regno dei. Sed ꝺm Aug⁹. illa hora ꝺz fuisse tps datõnis spũssancti qñ xps misit discipulis spm̃sctm̃. tunc palã de pre eos diuina edocuit. z seq̃tur. In illo die in nomine meo petitis spm̃. qz tũc prem z me cognoscetis postꝫ spm̃ acceperitis. qõ factuz est bis. s. in die pasce qñ eis insufflauit spiritũsctm̃ ad remittendũ pctã. Joh. xx. et in die pentecostes qñ i linguis igneis tradidit eis spm̃sctm̃. Ex q̃ ptz Crisꝰ. et Aug⁹. de hora illa non disco:dare rõne dationis spũssctã. est enim ꝓpualiter idẽ sensus. ¶ Sed itez diceres. qre xps dixit discipulis. z nõ dico vobis. qz rogabo patrem de vobis zc. nunq̃d sp rogat. ꝓ eis. Ad ꝟ dicit Aug⁹. licz xps ꝺm q bõ. ꝓ nob̃ prem oret. tamen ꝺm q est dei filiꝰ naturalis ciusdem maiestatis z ptãtis cũ pre: nõ orat. ꝓ nobis patrẽ. sed sil' cũ pre orat⁹ exaudit. z ideo ad hũc sensum intelligit illud. Et nõ dico vobis zc. Alio mõ intelligit ad talem sensum q nõ est necessariũ sctis in hac vita vt xps ꝓ eis roget q exaudient in coz petitiõib⁹. qz sine xpi rogamine ex dilectõe quã hñt ad patrẽ: merent ab eo exaudiri. et est sensus ac si chr̃ist⁹ dixisset aplis. tantã familiaritatem habebitis ad deũ prem q ꝑ vos poteritis accedere ad eũ et impetrare qõ vultis. nõ tm̃ ꝑ hoc excludit aditoriũ suũ. sed exprimit cũ q̃nta securitate poterũt orare deum. Consuli mõ loqbat beata Agatha gloriosa in cel beate Lucie existẽti in tris. Soror mea lucia ꝟgo deo deuota q̃d a me petis zc. iõ sequit. Ipse enim pr̃ amat vos zc. Cui⁹ amoris tangit duas causas. ꝓma qz vos me amastis. scda qz credidistis q a ꝺo exiui. q. ꝺ. amans facile dat amanti. Cõsequẽter dñs ponit vnã summaz fidei nre q ad eternã chr̃istũ generatõem z tpalez eius incarnationẽ. mortẽ. resurrectõem z ascensionẽ: dicens. Exiui a patre. s. ꝑ eternaz generationẽ. z veni in mundũ. s. ꝑ incarnationem: carnẽ sumendo ex maria ꝟgine. siterũ relinquo mundũ scz moriendo z resurgendo. Moriens enim reliq̃t mundũ. qz vitam humanã nõ habuit. Resurgens autẽ reliquit mundũ. qz licet haberet vitã corpalẽ: tamẽ vita illa erat separata a cõmuni vita hoim̃. Deinde tangit viã ascensionis dicẽs. z vado ad patrẽ. s. in celũ ascendendo corpe z aiã. qz ꝺm deitatez sp erat vbiq̃. Ex his ergo verbis xpi discipuli fuerũt instructi de ei⁹ deitatez dixerũt. Ecce nunc palã loqris z puerbiũ nullũ dicis. nũc scimus qz scis omia. z nõ est opus vt q̃s te interroget zc. qz sciuit z semp scit occulta cordiũ. q̃si di. qñ habem⁹ voluntatẽ te interrogandi. anteq̃ hoc faciam⁹ tu nosti zc. Hoc de toto euãgelio. ¶ Quantũ ad scdam partẽ sermõis dubitat vtꝝ solus de⁹ sit adorãdus. qõ sic ptz ex ꝟbo xpi dicẽtis Matth. iiij. z Luce. iiij. Scriptum est. s. Deutero. vj. Dñm deũ tuũ adorabis: z illi soli seruies. sed ꝓtra eccl'ia q̃tidie orat sctos zc. Ad ꝟ rndet sa. Tho. ij. ij. q. lxxxiij ar. iiij. q ꝺo potrigit alicui duplicit. vno mõ q̃si ꝑ ipm implenda. alio mõ q̃si ꝑ ipm impetrãda. Primo mõ soli deo potrigim⁹ orationẽ. qz omes orõnes nre ordinari debent ad gram z gloriã ꝺsequendã. q̃ solus de⁹ dat. ꝺm illud ꝓb̃. Gratiã z gloriã dabit dñs. z illo modo ꝓcipit saluator vbi supra Matth. iiij. Dominũ deũ tuum adorabis zc. Secũdo modo potrigim⁹ orõnez sanctis angel' et homib⁹: nõ vt per eos deus orõnes nostras cognoscat. sed vt eoruz meritis z pcibꝰ orõnes nostre sortiant effectum. Et ideo dicit Apocal'. viij. q ascendit fumus aromatũ. id est orõnes sanctoꝝ de manu angeli coram dño. Patet illud ex modo orandi: quẽ tenet mater scta ecclesia. Rã a sancta trinitate petim⁹ vt nostri misereatur. A sanctis vero alijs q̃buscunq̃ vt orent ꝓ nobis. ¶ Sed diceres. quare oram⁹ deũ. videl' q sit supfluũ. qz omia que voluit fecit: et nõ mutat voluntatẽ suã ꝓpter orõnes nostras. qz est immutabilis. Ad hoc rndet sanc. Tho. vbi supra. ar. ij. Deum oram⁹ nõ vt diuinã dispositionem imutem⁹: sed vt ipetrem⁹ qõ de⁹ ꝑ orõnes sctoꝝ disposuit implẽdũ. Ex ꝟ ptz solutio vnius dubij q̃ quis q̃reret. quid intẽdim⁹ dum deũ adoram⁹. cũ vniq̃ sine nris peti-

tionib⁹ z oronib⁹ de⁹ oia impleat z pficiat q̄ ab eterno pficere statuit, q⁹ ei⁹ voluntas est imutabilis, et ē sil'e sic si q̄s diceret, q̄d est q⁹ multa bona opa facio, castigo cor⁹ meū, ieiuno, elemosynas do ⁊c. cū vtiq; dā nabor vel saluabor pter opa mea, q⁹ de⁹ p pter opa mea bona nō mutat voluntatem suā, sed si ab eterno decreuit me saluari: saluabor, si dānari dānabor. ℣ st g̃ talibus respondendū q̄ntū ad primū q⁹ orādo nō intendim⁹ dispositōem diuinā mutare, ꝫ magis instare vt cōpleat. ℣ sicut enī deus disposuit q⁹ ea q̄ circa nos sunt ꝯsūmabunt. sic p nr̄as oiones dei dispositōe obtinebimus illa ꝯsūmari, z ideo dicit ℣ boeti⁹ q̄nto de ꝯso, phi. prosa. iij. q⁹ q̄ ponunt oia ex necessitate euenire auferūt illud hūani generis cū deo cōmerciū facere orōnē. sic ergo cū oram⁹ deū nō mutare ꝓponim⁹, vel ipm ad nos inclinare: sed magis p orōnez nos ad cū leuare, z sic nr̄am volūtatez suo beneplacito ꝯformare. ℣ de ℟ ponit duo exempla beat⁹ ℣ dionisi⁹ de diuinis noibus ca. xxx. ℣ primū exemplū si imaginaremur vnā cathenā a celo dependentē, z nos anteriorando man⁹ niteremur nos ad illam attrahere nō eā descēdere facim⁹ ad terrā sed p eā nosmetipos ad supius ageremus. sic in ꝓposito de oratione. ℣ scōm exemplū, si essem⁹ in naui existēte in aq̄ z teneremus funes fortes tensos ab vna ripa in aliam existentē imobilit, si tūc traberemus funes nō mouerem⁹ ripā ad nos sed pot⁹ ꝯtra nos ad ripā. sic cū oram⁹ nos nō trahim⁹ ad nos immobilē dei voluntatē, sed pot⁹ nos ad ipam. Ita etiaz rnderi pōt alijs, q̄ omia ponūt ex necessitate et ex dei pscietia euenire, q⁹ de⁹ sua pscietia nō necessitat nostram voluntatē ad bene vl' male volendū nec finaliter male facientē siue in pctō mortali decedentē saluat ⁊c. sed sicut finaliter voluit hoiem saluari: ita voluit etiaz hoc fieri p media q̄ ꝯgruunt saluti sue, nā eodē mō deus pscinit media hois sicut eius finē pscinit. si ergo media nō sunt ꝯgrua ad salutem: nō saluabit, recte sic si non colit ager nec semen in eo spargit: nō sequit inde fructus, z tn̄ ab eterno de⁹ sciuit q̄les fructus ager ille hoc anno pferre debeat: nec tunc semen. nec tua cultura dei voluntatez mutat, sed pot⁹ p eam imples illud q⁹ de⁹ voluit. q⁹ sicut voluit q⁹ illo anno ager tu⁹ faceret talem vl' talē fructū: sic etiaz voluit q⁹ illo anno coleres z semen in eo spargeres: q⁹ est mediū attingēdi fructū ⁊c. ℣

Habem⁹ ad hec apertā instructiōem a saluatore nr̄o orante in monte oliueti post vltimā cenā etiā cū sanguineo sudore, naz tunc plus orauit, p nobis q̄z p se, magꝫ orauit vt nos erudiret q̄z vt deū ad suā pentionem inclinaret. ℣ ex illo ptz q⁹ licet christ⁹ oīe velle pr̄is plene nouerit p̄m rōnez, nō minus eū orare decuit, patet. q⁹ sicut sciuit omia q̄ factur⁹ esset pr̄. sic sciuit etiā q⁹ pat aliq̄ nobis nullaten⁹ daturus eēt nisi ipse nobis ea impetraret, et g̃ nō frustra orauit q⁹ sua orōne impetrauit nob ea q̄ alias nobis data nō fuissent. deus enī cū aliq̄d disponit aut vult facere: nō disponit illud in oēm euentū. sed p̄supositis ꝯgruis remediis antecedētib⁹: sicut disposuit nos finaliter saluari: si tn̄ p bona meritoria velim⁹ salutē acq̄rere: sic etiā in ꝓposito est intelligendū. ℣ hec doctores circa dist. xvij. tercij sniaz. ℣ D Dubitat ꝯsequēter q̄b⁹ modis orōnes impediant ne a deo exaudiantur. ℣ ad hoc rndet ℣ augu. sermone scōo de oratione dicens. ℣ trib⁹ modis orōnes impediunt ne exaudiant, aut cū q̄s a deo petit q⁹ sue saluti est ꝯtrariū, aut cum orat z ab iniq̄tate nō cessat, aut offendēti nō dimittit, q⁹ triplex malū si q̄s studiosus abstinerit secur⁹ orōni incūbet, et ea q̄ petit aut alij, p eo confidenter se impetrare sperabit. ℣ hinc est q⁹ orōnes eccl'ie imo etiā sctōz nō sp exaudiunt dū petunt amotionē tribulationū, q⁹ p q̄b⁹ petit nō sunt digni exaudiri. ℣ exēplū habem⁹ de scō ℣ seruacio epo, q̄ dū erat rumor hunos in galliā venturos orōib⁹ cū lachrymis sepius deū orauit ne ℟ malū pmitteret ab hunis tūc ifidelib⁹: sed p spm̄ sctm̄ intellexit pctā hoim̄ sue petitioi repugnare. z tūc romā venit sperans patrocinio ap'lor⁹ exaudiri, z ibi p triduū a cibo abstinuit nō cessans orare dei miscōiam. z tūc tale rnsum accepit a beato petro, q̄d mevir sctē inq̄etas, ecce apud deum sancitū est hunos in galliā venturos, nullāq; vrbem illesaz futurā: excepta vrbe metensi reliq̄as scti ℣ stephani, pthomartyris seruāti. ℣ ecce h⁹ maxim⁹ scti seruacij oro ꝓpter peccata populi nō fuit exaudita.

Vide dionisium de diui. no. cap. 30

Ideo volẽtes aliq̃d a deo orãdo impetra re debẽt vitã suã prius emẽdare vl̃ saltez a peccat̃ cessare.cũ firmo ꝓposito ⁊ vera detestatõne pct̃oꝝ se diuĩe voluntati conformare.ꝓ patet ex ꝟ iterũ quãti meriti sit sanctus ꝓthomartyr stephanus. Si aũt sct̃a seruacio hec dicta sunt a beato petro.nunq̃d hodie ⁊ q̃tidie illa et silia sonare debẽt in auribꝫ nr̃is:vt sancti q̃rũ patrocinia implorare dicãt.q̃d nos inq̃etas.ecce apud deũ sancitũ est hanc ꝓuinciã. aut ciuitatẽ vel regionẽ ꝑ thurcos aut alios (etiaz heu nũc fideles)occupari ꝓpter pct̃a coꝝ. Certe nõ pñt resistere verba eorũ q̃ nunc sepi⁹ loquunt̃.veniãt q̃cunq̃ velint nos erimus parati eis ad resistendũ. ciuitates nr̃e sunt munite.illa ciuitas muris.fossat̃.bombardis ac alijs instrument̃ ⁊ hominꝫ ad bella paratis bñ ꝓuisa ⁊c.sed pot⁹ attẽdere debemus verba sct̃e mulieris Hester regine dicent̃ Hester.xiij.cum iudei erãt in periculo instigatõe Amon ꝑ regẽ Asuerũ oẽs illos deleri. Dñe q̃ rex noster es solus peccauim⁹ in ꝓspectu tuo.⁊ idcirco tradidisti nos ĩ manus inimicoꝝ nr̃orum. iustus es dñe,ne tradas dñe sceptrũ tuuz bis q̃ non sunt.ne rideant ad ruinã nr̃am, sed ꝓuerte cõsiliũ eorũ sup eos et libera nos in manu tua,exaudi vocẽ coꝝ q̃ nullã aliã spem habent ꝑter te.hec ibi sentẽtialit̃ Hester.xiij. et ante ꝟ ca.xiij.orauit mardocheus patruus Hester dicẽs. Dñe rex omipotẽs in ditione tua cũcta sunt posita:et nõ est q̃ possit resistere tue volũtati si decreueris salua re israel.tu fecisti celũ et terram ⁊ q̃cq̃d celi ambitu ꝓtinet,dñs oium es:nec est q̃ resistat tue maiestati.cuncta nosti ⁊ scis. q⁹ nõ ꝑ superbia et ꝓtumelia et aliq̃ glie cupiditate fecerim hoc vt nõ adorarẽ amon superbissimũ ⁊c. Sic ⁊ nos faciam⁹.deũ adorem⁹ nõ ĩ auxilio hoĩm. nõ ĩ armis,nõ in castr̃ ⁊ ciuitatibꝫ munit̃ ꝓfidam⁹:sed ĩ deo ꝓnci palit̃,possum⁹ q̃dẽ et ĩuenire castra:ciuitates,armis:mur̃:fossat̃ ⁊c.sed pot⁹ de deo ꝓfidam⁹,q⁹ nõ est sapia, nõ est prudẽtia.ñ est ꝓsiliũ ꝓtra dñm ꝓuer.xxj. Dirigam⁹ ĩ omi necessitate:tribulatõe:aduersitate ⁊ turbatõe corda nr̃a ad deum:ille nõ deserit in se sperãtes.maxie cũ parati sunt vitã suã emendare et ad deũ se ꝓuertere.⁊ tunc oĩa no bis ad salutẽ veniẽt necessaria. Dõ nob cõcedere dignet̃ dñs ihesus xp̃s q̃ nos orare docuit vt diuĩe volũtati nos conformarem⁹.q̃ est benedict⁹ in secl̃a. Amen.

¶ In festo ascensionis dñi.

¶ Sermo XLV.

Dominus ihesus postq̃ locut⁹ est discipul̃ suis assumpt⁹ est ĩ celũ ⁊ sedet a dextris dei. Marci vlti. Audist̃ a festo pasce ĩclu siue vsq̃ hodie plures sermones de gl̃iosa xp̃i dñi resurrectõe.quõ sepe apparuit suis discipul̃ illos dulcit̃ alloquẽs:⁊ ptãtem remittẽdi pct̃a eis dans.et q̃lit̃ sepe illis ꝓdixit suã in celũ ascensiõem:et tandẽ spũsscti missionẽ.quõ etiã post ei⁹ ascensiõem deũ patrẽ orare deberẽt in noĩe ip̃ius.q⁹ q̃cq̃d petituri eẽnt ĩ noĩe ip̃ius:a deo p̃ obtinerent. Hodie aũt Marc⁹ euãgelista ĩ euangelio nob oñdit ei⁹ gl̃iosam ascẽsionẽ in celũ in p̃nția discipuloꝝ suoꝝ dans nob xp̃s dñs sil̃r spem in celũ ascẽdendi:si dei p̃cepta custodierim⁹:⁊ nos amarissime passionis dñi nr̃i ihesu xp̃i participes fecerimus. ꝓ quo gr̃a autẽ loquendi de hac gl̃iosissima ascensiõe implorem⁹ auxiliũ ꝟginis marie q̃ tunc p̃ns fuit:filiũ suũ ascẽdere vidit ⁊ iubilũ angeloꝝ audiuit:⁊ dicamus Aue gr̃a plena. ¶ Dñs ihesus postq̃ locut⁹ est discipulis ⁊c. vbi sup̃. ꝓmo dicak euãgelium cũ breui intellectu ex q̃ tangit modũ ascensionis. Sc̃do de hac festiuitate gl̃iosa ascẽsionis xp̃i. Tertio aliqua dubia.

¶ Textus euangelij.

In illo t. Recũbẽtibꝫ.xj. discipul̃ apparuit illis ihesus ⁊ exprobrauit incredulitatẽ illorũ ⁊ duriciã cordis coꝝ.q⁹ his q̃ viderant eũ resurrexisse nõ crediderũt. Et dixit eis, Euntes ĩ mõm vniuersũ p̃dicate euãgeliũ oĩ creature. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit.q̃ aũt nõ crediderit ꝓdẽna bit̃. Signa aũt eos q̃ crediderit hec sequent̃. In noĩe meo demõia eiciẽt. Linguis loq̃nt̃ nouis. serpẽtes tollẽt.⁊ si mortiferũ q̃d biberit nõ eos nocebit. Sup egros man⁹ imponẽt:⁊ bñ hẽbũt. Et dñs ihesus postq̃ locut⁹ est eis assũpt⁹ est in celum: ⁊ sedet a dextr̃ dei. Illi aũt ꝓfecti p̃dicauerũt vbiq̃ dño coopante ⁊ ꝶmonẽ ꝓfirmãte seq̃ntib⁹ signis. Marci vlt̃. A Diceret q̃s,q̃ xp̃s dñs locutus est discipulis suis: et q̃

sunt facta q̄ in euāgelio ꝓtinent. Rñdetur breuiter q̄ hodierna die primo in cenaculo, scđo in monte oliueti ꝛc. Vñ in hodierno euāgelio tria nobis ꝓponunt. Prīo ea que facta sunt añ xp̄i ascensiōem, vt patz a ꝓncipio euāgelij. Scđo quō in celū ascēdit, ibi. Et dñs q̄dem ihesus. Tertio que facta sunt post ascensiōez. ibi. Illi aūt ꝓfecti ꝛc. Circa primū est notandū q̄, xj. discipuli recūbebant hodierna die ī hierlm in loco vbi xp̄s vltimā cenā cū eis māducauit: z ibi eis apparuit: z cū eis comedit. Actu. j. non ex indigentia cibi: sed ex potētia q̄ potuit hoc facere. Vñ Augu. xiij. de ciui. dei ca. xx. dicit. Non ptās sed egestas edendi afferēt corpib⁹ resurgentiū, tūc exprobrauit dñs incredulitatē illoz apl'oz̄ z alioz̄, nō arguit incredulitatē apl'oz̄ que tūc erat in eis, q̄ sufficiēt eis fuit ꝓbata xp̄i resurrectio, sed q̄ ante ℔ in eis fuerat: q̄ nō crediderūt marie magdalene z alijs mulieribus. neq; thomas discipulis. Alioz̄ aūt incredulitatē arguit q̄ apl'is nō credebant eum resurrexisse. christ⁹ aūt ꝓ hoc instruxit discipulos vt sīl̄r arguerēt gentes ad q̄s erant mittendi. q. d. sicut ego redarguo vos: ita z alios redarguere debetis q̄ ꝓ signa z miracula audita z vīsa nō crediderunt in me. z statim post arguit eos: dixit eis. Euntes in mundū vniuersum ꝓdicate euāgelium oī̄ creature, id est oī̄ homī. q̄ hō habz q̄uenientiā cū oī̄ creatura. Hiero. aūt dicit oī̄ creature, i. credenti z non credenti. Omni g̃ creature euāgeliū ꝓdicat. q̄ videlicet ille docet ꝓpter quē cuncta creata sūt in terra. z a quo omia ꝓ quandā sīlitudinē aliena nō sunt. Hec Grego. z ibidem dicit Greg. Fortasse dicit vnus q̄sq; apud seip̄m Ego iā credidi z baptizat⁹ sum. ergo salu⁹ ero. z rīdet. verū dicit si fidem op̄ib⁹ teneat. vera enī fides est q̄ in hoc q̄ verbis dicit op̄ibus nō ꝓtradicit. Postq̄ aūt ē dñs hec dixit: z miracula q̄ facturi essent ostendit. Dicit mg̃r in hist̄oria scolastica q̄ ꝓcepit discipulus vt egrederent de ciuitate ad montē oliueti: z sic euanuit ab oculis eoz̄, z statim post comestionē z verba sua vt supra. xj. apl'i z alij discipuli et mulieres deuote vnanimiter egresse de ciuitate venerunt ad montē oliueti. z sic iteruz apparuit eis et pie loquebat eis de regno dei. Et p̄missis ergo apparet q̄ dñs hodie bis apparuit suis discipul'. ꝓmo in cenaculo vt dictū est. scđo in monte oliueti vt iā audist̄.

B Scōm ergo vt dixi q̄ nobis in euangelio ꝓponit hodierno: est xp̄i ascēsio quā Marcus tangit in euāgelio vt dixi in themate, sed q̄liter ascendit dicit Lucas q̄ eleuatis manib⁹ benedixit eis. z eis videntib⁹ ascendit in celū nō ſm deitatē. q̄ ſm illam erat z est ybiq; sed ſm hūanitatē ꝓpria virtute. Et cū sic aspicerēt in celū sterunt iuxta eos duo angeli in virili specie in vestib⁹ albis dicētes. Viri galilei q̄d statis aspiciētes in celū. hic ihesus q̄ a vob⁹ assumpt⁹ est in celū sic veniet quēadmodū vidistis eū. s. in fine mūdi supra codē modo te in aere sursum, volūt enī doctores q̄ sedebit in nube in tanta altitudīe in qua cuz vltimo viderūt dū ascenderet in celū. z ibi iudicabit viuos z mortuos. Et si diceres, quare pot⁹ iudicabit in illo loco q̄s in alio Rñdet q̄ ideo, vt tandem in finali iudicio possit exprobrare malis z eos ꝓfundere de iniq̄tate sua: eo q̄ se nō fecerūt participes meritoz̄ suoz̄, z ꝓ hoc eis oñdit loca z mysteria incarnatōis z passiōis sue. q. d. Ecce hic ciuitas nazareth in q̄ ꝓpter vos incarnat⁹ sum, ecce Bethleem in q̄ nat⁹ z ꝓpter vos in p̄sepio vilib⁹ pannis inuolut⁹ et in medio brutoruz reclinat⁹ sum. ecce ciuitas hierlm in q̄ sacramētū corpis z sanguinis mei vobis instituī z in memoriā mei relīq̄, in qua etiā dira tormēta: derisiōes: obprobria z vincula passus fui. Ecce mons oliueti in q̄ ꝓpter vos sudorē sanguineuz emisi. Ecce loc⁹ in quo ꝓpter vos vendit⁹, cōsputus: illusus: blasphemat⁹: capt⁹ z colaphizatus: vt latro manib⁹ a tergo ligat⁹ vilissimus reputat⁹: flagellat⁹: coronat⁹: et tandem ad mortē iudicat⁹ fui. Ecce loc⁹ feridissimus in q̄ in medio latronū crucifixus fui. Ecce nūc loc⁹ in q̄ post tot obprobria mortē et penas in celū ascendi. hec omnia ꝓpter vos sustinui, z qz ingrati fuist̄ de tot beneficijs. Ite maledicti in ignē eternū.

C Tertiū q̄ in euāgelio tangit est q̄ discipuli p̄dicauerūt vbiq; ex iussione xp̄i. Et si diceres q̄n ℔ fecerunt an statim post eius ascensionē. Rñdet q̄ hoc factū ē post festū penthecostes. ſm illud ℔. In oēm terrā exiuit son⁹ eoz̄ ꝛc. Hec de ꝓma ꝑte z

consequenter de toto intellectu euangelij. Quantū ad scdam ptē sermōis vicz de hodierna xpi festiuitate tē. Dubitaf ex qbus pōt cognosci solēnitas festiuitaf hodierne Ad q dicendū q hodierna festiuitas ē magna z valde solēnis, qz nō solū ē de ascēsione xpi sz etiā de oīb scīs pīarchis, pphetf z breuiter de oīb iustf q fuerūt añ xpi natiuitatē z mortē ab initio mūdi Adā Eua tē. Et Aug⁹ dic in q dā smōe. Quoz ināt sepulcra in xpi passiōe sunt patefacta: hoz. corpora xpo resurgēte sūt de puluere suscitata z sicut cū dño surrexerūt Matth. xxvij. ita cū dño ascēdisse credūf. Ex illis g patet q ab origine mūdi nō fuit tale festū, neqz vnqz tale erit vsqz post finale iudiciū cū xps cuz oīb electis redierit in celū. Ista hodierna festiuitas est pclusio oīm festiuitatū christi Nam ppt hoc incarnat⁹ ē. z. xxxiij. annis in q mūdo laborauit, deinde p multas tribulatōes: pfusiōes z passiōes mortē sustinuit vt celū nob aperiret, qd hodie factū est. null⁹ enī añ q celū empyreū intrauit hominū, cuius post eī⁹ mortem multi pcessi fuerūt etnā btitudinē siue clarā dei visionez, vt latro: pces i limbo tē, nullus tñ illoz añ xpi ascensiōem intranit celū empyreū, si g recte: si fideliter: si deuote ascēsionē dñi celebram⁹: ascēdam⁹ cū illo z surrū corda nra erigam⁹ siue habeam⁹. Scdo dicendum est q hodiernū festū, ppt eī⁹ solēnitatem potest notari festū oīm angeloz. qz hodie eorū ruina cepit repari: qñ christ⁹ cū electis suis celos ascēdit, si aūt sup vno pctore penitentiā agēte gaudiū est angel, vl si o vno sctō aut de vna aīa in celū de purgatorio volāte est eis gaudiū, quale tūc hodie fuit gaudiū qñ tot milia, id ē oēs electi mortui ab initio mūdi cū xpo ascenderūt. Eadem rōe hodierna festiuitas pōt dici festū oīm pīarchaz z pphetaz z oīm electoz ab initio mūdi q cū christo ascēderūt, si enī de vno sctō festū fit qñ leuaf in celū: z illa dies sibi appropriaf: cur non a sili hodierna dies oīb illis appropriari pōt q cū christo ascēderūt, imo z festū et gaudiū btē vginis quе hodie carnē filij sui quā ex ea sūpsit in celū ascēdere vidit, p qd z hodie tota hūana natura est exaltata Nec solū xps hodie cū corpe et aīa in celū ascēdit: sz etiā vt vult Aug⁹ in smōe de resurrectōe oēs illi q cū xpo resurrexerūt, quoz sepulcra in xpi passione patefacta sunt. Ascēdit aūt christ⁹ de mōte oliueti psentib aplis: btā vgine maria z alijs mlieribz q cū secute fuerūt a galilea. z cū. lxxij. discipul. Et vīsīle est q nō solū iā dicti fuerūt in monte oliueti. sed etiaz multi alij occulti discipuli xpi, ppt metū iudeoz. vt Nicodem⁹: gamaliel Joseph ab arimathia z ceteri discipuli pcessionaliter cū aplis aut alio mō in mōtē oliueti venerūt vt videret xpm ascēdentē. qz postq xps comedit cū discipul in cenaculo bierlm vt supra patz, pcepit eis vt egrederent ad mōtem oliueti tē. Hoc aūt indubie, sc. apostoli alijs oīb qs nouerāt esse xpi discipulos intimauerūt qstū hoc tūc eis erat possibile

E Quantū ad terciā ptē sermōis dubitaf vbi christ⁹ dñs steterit siue māserit illis. xl. diebz infra suā resurrectionē z in celū ascēsionē. Ad q rndet Hugo ō prato q xps resurgens a mortuis secū duxit oēs aīas que ab initio mūdi erāt in limbo sctoz patruz, ita q ille loc⁹ oīno vacu⁹ pmānsit. z stetit cū eis in q mūdo. Sed vbi steterit in tota scptura nō repit, nec aliqs pphetaz q facta xpi oia pdixerūt de hoc aliq d insinuāt, nec Aug⁹ nec aliqs doctor determinauit, et q valde rōnabiliter, pter q tuoz. vicz ad ostendendū q aīa z corp⁹ gl̄iosum nō determinant ad aliquē locū spēalz, ad ostendēdū q beatitudo nō cōsistit in aliq loco sed solū i visione, ad ostendendū q null⁹ loc⁹ nec aliq res de ist inferioribz est digna aīa z corpore gl̄ioso, ad oñendū q ipe erat ver⁹ deus q est vbiqz. Prio ad oñendū q aīa z corpus gl̄iosuz nō determinant ad aliquē locū specialit, nec a loco aliq d accipiūt sed habēt ptātē sup oīa loca z locata, et qñ volūt oñdunt se, z qñ volūt nō oñdunt se, z similiter quō volūt ostendūt se. s. gl̄iose vl ñ. Unde xps apparēs aplis non ostendebat corp⁹ suū gl̄iose, qz oculi mortales nō possunt illō ferre vl videre: vt dicit Aug. Ita corpus gl̄iosum z aīa existēs in igne nihil pateret ab igne. Q aūt aīa patiaf ab igne inferni hoc nō est nisi in qstū ignis ille agit vt instrumentū diuīe iusticie, sicut vnus ribald⁹ suspēdit vnū comitē vt mīster regis Scdo ad oñendū q btūdo nō ꝓsistit i aliquo loco sed solū in visiōe, vñ aīa beata existens in iferno z vbicunqz sp est i gloria

D.

eterna. Lu.xxiij. Hodie mecũ eris ī padi/so.z tñ ista die aīa latrõis ad infernũ descẽ/dit siue limbũ patz. Vñ scī dicũt q̄ ange/li q̄ nobiscũ morãt sp in gl'ia dei sũt. Ma/thei.xviij. Angeli eoz ī celis sp vidẽt faciẽ pris mei q̄ in cel'ẽ. Apc̄plũ sicut sol lucẽs ī mũdo oẽs tenebras fugat.z oẽ aliũ lumen obfuscat, sic dr̄ existẽs ī aīa gl'iosa in qua ꝓiũctiõe ꝓsistit gaudiũ gl'ie oẽz penã a cor/pe excludit ex redũdãtia gl'ie aīe in corp̄. z oẽm aliã delectatõez insuꝑ facit. Augus. Gustato spũ desipit oīs caro. Et q̄ celum empyreũ dicat eẽ loc̄ btõz hoc nõ est õ es/se gl'ie sed de bñ esse, et qz dr̄ ī eo oñdit glo/riã suã. Tercio ad oñendũ q̄ null̄ locus nec aliq̄ res de istis inferioribz ẽ digna aīa z corpe gl'ioso, imo ipa excedũt oīa īferio/ra. Hic cadit exc̄plũ de saracenis q̄ faciũt mctã ad vidẽdũ ossa machometi, et eruũt sibi oculũ q̄ vidit ossa ei⁹ dicẽtes q̄ nõ est dignũ q̄ ille ocul⁹ aliõ videat. Vñ legit õ q̄dã q̄ vidẽs btãm ꝙginẽ eruit sibi oculuz cũ quo eã vidit.z dicebat q̄ libẽter erueret sibi aliũ si eã itez videret, eo q̄ tãtã delecta/tionẽ ipe sensit. Quarto ad oñendũ q̄ ipe erat ver⁹ dr̄ q̄ est vbiq̄z z nõ magis ī vno loco q̄z in alio. ℣ Dubitaꝝ ꝓseq̄nt de mõ ascensiõis xp̄i q̄liꝝ se xp̄s babuit. Ad ℟ dicit Amb. Dñs iesus apl'is reliq̄t oscula pacis, deīde valedicẽs eis eleuatis mani/bus bñdixit eos. Lu.vlti. sicut p̄i recedens a filijs illos bñdicit, vnũ quẽq̄z enī oscula/tus ẽ ex intimo cordis amore, z tãdẽ bene/dictõem eis dedit, z vt dicit Theophilus forte ī hac bñdictõe vim ꝓseruatiuã eis in/fluxit ad spũsscti aduentũ. Dis finitis ad orientẽ ꝓsa facie vt dicit Damas. assumpt⁹ est in celũ eleuatis manib⁹ z nubes suscepit eũ ab ocul'eoz. qz claritate cuiusdã nubis circũdat⁹ vlteri⁹ nõ ẽ visus. Quẽ dũ aspi/cerẽt se eleuare ī celũ ceciderũt in terrã ado/rãtes eũ vt õz Lu.vlti. Ascẽdit igit̄ de mõ/te oliueti in celũ: vt dicit Sulpic⁹. z hr̄ in glo.ordiaria Act.j. dũ facta fuissz eccl'ia in mõte oliueti vbi christ⁹ ī celũ ascẽdit: loc⁹ ille ī q̄ steterũt vestigia pedũ xp̄i ascẽdentis ꝓtinuari pauimẽto cũ reliq̄ pte strato⁹ nõ potuit respuẽs q̄cũq̄z ei applicabant excus/sis in ora apponẽtiũ marmoribz calcati eti am ab eo pulueris hoc documẽtũ est q̄ ve/stigia impssa cernunt, z eandẽ adhuc spe/ciẽ velut pssis vestigijs terra custodit. De hac xp̄i ascẽsiõe dictũ est Can.ij. Ecce ve/nit saliẽs in mõtibz. Qõ tractãs Grego. di/cit. Vult⁹ ei⁹ salt⁹ cognoscere. de celo vẽit in vtez. de vtero venit in p̄sepiũ. de p̄sepio in crucis patibulũ. de cruce venit ī sepul/chrũ. z de sepulcro redijt in celũ. hoc ẽ qõ canit eccl'ia hodie in seq̄ntia de ascẽsione. Saltũ de celo dedit ī virginalẽ ventrẽ: in de in pelag⁹ seculi. ℣ Dubitaꝝ vtruz ascẽsio xp̄i fuerit nobis magis vtil' q̄z eius corpalis p̄sentia nob fuisset in ℟ mõo. Re/spondeꝝ breuit̄ ꝑm mentẽ scī Thome in scripto tercij sñiaz. di.xvij. arti.j. in corpe q̄/stionis et in solutõe q̄ntũ argumẽti. z ibidẽ ar.ij. q.iij. in corpe q̄stiõis in fine. z in tcia pte sũme. q.lvij. art.j. in corpe q̄stiõis i so/lutõe argumẽtoz. q̄ sic. nã ibi clare habeꝝ q̄ ascẽsio christi in celũ fuit nobis magis vti/lis q̄z nob fuisset ei⁹ p̄sentia corpalis. imo ei⁹ p̄sentia corpalis in trib⁹ poterat nob eẽ nociua. q̄tũ ad fidẽ spem z caritatẽ. Prio q̄tũ ad fidem. qz videtes eũ in forma in q̄ est minor p̄re nõ ita de facili crederẽt eũ eq/lẽ p̄ri. vt dicit glo. sup Johez. Secõo q̄tũ ad spem. si enī christ⁹ ī celũ nõ ascẽdissz nõ habuissem⁹ neq̄z haberem⁹ spem illuc ascẽ/dendi. Tercio q̄tũ ad caritatẽ. qz eũ nõ so/lũ spũaliter sz etiã carnaliter diligerem⁹ quz eo corpaliter ꝓuersantes. z hoc est de impfecto/ne dilectõis. Ex illis infert q̄ ꝓueniẽs fuit xp̄m in celũ ascẽdere triplici rõe. Prio pro/pter augmẽtũ fidei vl' cõmẽdatõnem fidei. nã fides est de nõ visis. Ut igit̄ q̄ nõ vide/rũt xp̄m ascẽdere credẽt z btificent̄ ꝑm illõ Johis.xx. Bti q̄ nõ viderũt z crediderũt q̄ ꝙ nõ crediderit de ifidelitate ascẽsionis arguet̄ z ꝺdẽnabit̄. ideo christ⁹ voluit in ce/lum ascẽdere. Unde Aug⁹ sup illo verbo Actuũ.j. Eleuat⁹ est in celũ. sic ait. Ascen/sio christi in celũ catholice fidei cõfirmatõ fuit vt securi postea crederem⁹. Secunda ratio est ꝓpter eleuatõem nr̄e spei in celum. Per hoc enī q̄ christ⁹ humanã naturã col/locauit in celo dedit nobis spem illuc per/ueniẽdi. qz vbi fuerit corp⁹ illuc congrega/bunt̄ et aquile. Per corpus ꝑm Nicolaũ de lyra intelligit̄ christus ꝑm bũanã natu/rã. z p aquilas intelligũt̄ scti Matth.xxiij. z Joh.xvij. Si enī abiero z ꝓpauero vo/bis locũ itez veniã et assumã vos ad mez

ipm. z vbi sum ego et vos sitis. Ecce spes
quã dedit nobis ascẽdendi in celũ. q̃ spes
ex pte dei est ineffabil'. Tercia rõ. ꝓpter ex-
actõem amoris. Christ⁹ enĩ ideo in celum
ascẽdit vt nostr⁹ amorẽ z affectũ in celestia
erigat. ꝑm illud ad Col'. iij. Que sursũ sunt
querite: que sursum sunt sapite nõ q̃ sup ter
ram. id est celestia nõ terrena. Hoc cũ ma
gna deuotõe et ad ꝓpm affectõe fecit q̃dã
mules de quo legit q̃ oĩa loca in q̃bꝫ ꝓps
fuit sollicite visitauit cũ lachrymis. Quod
dũ deuote pfecisset venit tandẽ in montez
oliueti in locũ vnde dñs celos ascẽdit. z p⁹
longã orõem cũ lachrymis dixit. Ecce do
mine vbiq̃ te quesiui diligent'. nũc autem
cũ venerim ad locũ vbi celos ascẽdisti ne
scio vbi ampli⁹ te req̃ram. iube g̃ spũ meũ
suscipi vt ad dexterã pris te videã residen-
tem in gl'ia. q̃ exaudit⁹ a dño statim expi
rauit. Videtes aũt socij ei⁹ eũ mortuũ ad-
duxerũt medicũ vt scirẽt q̃lit' ꝫ cõtigisset. q̃
ait. Cui⁹ cõplexionis fuit. rñderũt. iocũd⁹
valde et in amore dei posit⁹ erat. Tunc ait
medic⁹. ꝓpter nimiũ gaudiũ scissum est cor
ei⁹. et apto latere inuenerũt scissum cor ei⁹.
z in eo scꝑtũ. Amor me⁹ iesus christ⁹. Ex
bis g̃ patet solutio q̃stiõis pdicte q̃ magis
expediebat ꝓ nobis christũ celos ascẽdisse
q̃ ipm nobiscũ in terris mãsisse ex cauſ pmissis. ℣ Et si diceret q̃s. videt q̃ nõ
debuit ascẽdere. qz ipe hũanã naturam ad
nfam salutẽ assumpsit. et iõ magis ꝓficuũ
fuisset nobis q̃ sp nobiscũ mãsisset q̃s q̃ ad
celos iuisset. qz eo ꝑsente nihil mali posse-
mus incurrere. Ad ꝫ dicendũ ẽ q̃ loc⁹ de
bet corrñdere locato z sibi sp ꝓporcionari.
Cũ aũt post resurrectõez suã habuit corp⁹
imortale. iõ ad locũ incorruptibilẽ debuit
ascẽdere. hic aũt locus est celũ. igit' rẽ. Ad
rõem aũt in oppositũ est dicẽdũ q̃ ꝑsentia
sue diuinitatis supplet absentiã sue hũanita
tis. qz ipe ẽ nobiscũ vsq̃ ad cõsũmatõnez se
culi ꝑm ꝑsentiã hũanitatis. Hath. vltimo
imo ꝑm hũanitatẽ inuisibilit' sub sacramẽ-
to rẽ. ℣ Sed itez diceret q̃s q̃re dñs
iesus eleuatis manibꝫ ferebat' in celũ vt di
cit' Lu. vltõ. Ad ꝫ dicendũ q̃ dñs iesus cũ
eleuatõe manuũ ascẽdit z oñdit man⁹ z pe
des et stigmata vulnez suoruz refuata ad
ostendendũ q̃ volẽtes cũ christo ascẽdere
debẽt ei⁹ passionẽ hic portare. Hath. xvj

Qui vult venire post me abneget semetip̃z
z tol. cru. rẽ. Ideo in ꝓcessiõe portam⁹ cru
cẽ z seq̃mur. ad õsignãdũ illõ apli Ro. viij
Si cõpatimur sil' z gl'ificemur. nã ꝑ mul-
tas tribulatões oportet nos intrare i regnuz
celoz. Act. xiiij. Sed itez diceret q̃s qua-
re christ⁹ nõ statim post resurrectõez ascẽ-
dit in celũ. cũ statim post mortẽ debeat aie
celũ q̃ bene vixit. Ad hoc dicendũ q̃ chri-
stus hoc fecit. ꝓpter duo. Primo vt ꝑ mul-
tos dies et ꝑ multa argumẽta se gl'iosuz re
surrexisse approbaret. erat enĩ ꝫ valde dif-
ficile credere: cũ ante christũ nullus vnq̃z
surrexit gl'iosus. z hoc mortalium pectora
nullo mõ subito potuissent capere. cũ etiaz ꝑ
interualla tẽpoz vix capere potuerũt. Item
apli viderũt z audierũt ligari lintheamiĩ
corpus ei⁹. z claudi i sepulcro. ideo si stati
surgens ascẽdisset credidissent ipm furatũ
fuisse a iudeis ne ꝑ deo coleret. z sic tota fi
des pũisset. vnde dixerũt iudei pilato Ma
thei. xxvij. Jube custoduri sepulcrũ ne fo-
rte veniãt discipuli ei⁹ et furent eũ. z dicant
plebi surrexit a mortuis. Fuit g̃ necessariũ
oĩno christũ resurrectõz suã ꝑ multa argu
mẽta ꝓbare ne posteri dubitaret. Secũdo
vt discipulos z matrẽ suã de tristicia mor-
tis sue cõsolaret. z in discipul' verã fidem.
firmã spem z amorẽ generaret. q̃ oĩa iã ꝑ-
diderãt. Fecit ergo xps vt ver⁹ amic⁹ quia
recordat⁹ fuit amicoz tpe exultatõnis sue.
multi aũt amicoz ꝑterito z succedẽtiꝫ pro
speris obliuiscunt'. vt pincerna pharaõis
ioseph in carcere Gen. xl. Sed nõ christ⁹
ꝑm illud ps. Adhereat lĩgua mea faucib⁹
meis si nõ meminero tui. si nõ ꝓposuero hie
rusalẽ in ꝓncipio leticie mee rẽ. ℣
Dubitat' cõsq̃nter ex q̃bꝫ generaliter cog-
sci possit virtus ascẽsionis xpi. ita q̃ virt⁹
hic. ꝑ potẽtia actiua sumat'. Ad hoc dicen
dũ q̃ illud patz ex q̃nq̃. scz ex distãtia quã
ascẽdit. ex ꝑsonis q̃s secũ duxit. ex impedi-
mẽto q̃ remouit. ex loco vñ extraxit. ex du
ratõe qua sp trahit. Primo virt⁹ ascẽsiõis
christi ostendit' ex distantia quã ascẽdit. qz
ꝑm ꝓbm ois ascẽsus et mot⁹ ẽ ab aliq̃ ꝫtu
te mouẽte. z tãto ascẽdit' velociꝰ q̃nto ꝫt⁹ ẽ
maior. Extẽplũ i vaporibꝫ ꝫtute solari ele-
uatis. z i sagitta ꝫtute arc⁹ ascẽdẽte. Chri-
stus aũt virtute ꝓpria q̃si in momẽto. id est
tpe imperceptibili. ascẽdit de terra ad celum

empyreū. Sunt autē infra celū empyreuz ꝑter machinā elementarē nouē celi, videlicet cristallinū siue aqueū, celū sidereū, celū saturni, celū iouis, celū martis, celū solis, celū veneris, celū mercurij, z celum lune. Unde dicit rabbi moyses maxim⁹ astronomus q; qōlibet celū septē planetaz habet grossiciē q̄ngentoz annozū. id est si aliq̄s homo iret in sursū oīm die, xl. milliaria, z q; vnū miliare sit duoz miliū passuū: per trāsiret grossiciē vnius celi in q̄ngentis annis. z inter celum et celum est spacium similiter q̄ngentoz annozū. Ex q̄ infert a terra vsq; ad celū empyreū tantū esse spaciuz quantū de via plana vn⁹ iret in septē milibus z septingētis annis si intantū vineret, etiam si quotidie iret q̄dragīta miliaria vt supra dicit Hugo de prato q; taꝫ sursū eūdo vt supra vix ꝓficeret hanc distantiaz in octo milib⁹ annoz. Et nō videaꝫ ꝟ absurdū. qz hoc est verisīle et rōnabile. Verisīle enī videt: qz vt dicūt astrologi quelibz stella maioz est tota terra, z tm̄ videt parua vt quoddā speculū. Itē sol q̄ est lōge inferioz q̄z sidera ē centū, xl. vicib⁹ maioz q̄z tota terra, z tm̄ videt ita paru⁹, qō attestaꝫ magnā distantiā esse celi a terra. Hoc etiā videtur rōnabile, qz fm suā ꝓporcionē locatoz ad inuicē est ꝓporcio loci ad locū, sed bona glorie que sūt in celo empyreo (quia ibi gloria dei manifestaꝫ) excedūt in infinitū bona q̄ sunt in mūdo, ergo loc⁹ ille debz excedere istū in oīm bonitate loci q̄si in infinitū. sed vna de bonitatib⁹ loci est vt dicit pḥus q; sit alt⁹, quia iuxta terrā sūt multe corruptiones z infectōes, et plus in paludib⁹ q̄z in montib⁹, qz q̄ inuisibilia dei p ea que facta sunt intellecta cōspiciūt, ad Roma. j. volu it etiā deus p immēsam altitudinē loci oīdere imensitatē boni qō est ibi. Christ⁹ autem ī vno momēto ꝓpria virtute sup oīes celos ascēdit: z puenit ad magnū celū sancte trinitatis, z hoc inq̄stū homo, qz inq̄ntum deus fuit semp in illo magno celo. Johānis. iij. Nemo ascēdit in celū nisi qui descēdit filius hoīs q̄ est in celo. Et ad Ephes. iiij. Qui descēdit ipe est et q̄ ascendit super oīes celos, z sic ascēsio saluatoris ostendi tur fuisse magne potētie z virtutis et velocissimo trāsitu. Dicit Honor⁹ in libro ad splitariū de imagine mūdi q; sol octies maioz sit tota terra, et hoc ꝓseq̄nter dicūt astronomi. Primū tm̄ habet rōes efficaces. vt patet ex dictis, z approbat Hugo ō prato

2 I Secūdo virt⁹ ascēsionis xp̄i ostēdit ex p̄sonis quas secū duxit, quia oēs aīe que ascēderūt in celū, vel que vsq; in finez mūdi ascēdent in ꝟtute hui⁹ ascēsiōis ascēdunt, fm illud .j. ad Thoz. xv. Si christ⁹ resurrexit et nos resurgem⁹, ita si christus ascēdit et nos ascendem⁹, et multo magis qz difficili⁹ est resurgere q̄z ascēdere qz resurgere est sup totam naturā. Joh. xij. Si ego exaltat⁹ fuero a terra oīa trahā ad me ipm. Exemplū cuspis ferrea ponit in cauda sagitte ꝓpter magnā potentiā arc⁹, z q̄nto maioz est virtus arc⁹ tanto maioz ponit cuspis. sic christ⁹ ponēs multas aīas i ascēsu suo magnā virtutē oñdit ꝓpt̄ qō petebat spōsa Cañ. j. Trahe me p⁹ te currem⁹ ī odorē suauitatis. Tercio ꝟ idē patet si cōsiderem⁹ impedietia tractū, s. pcta totī⁹ mūdi. nam quodlibz peccatū ē graui⁹ tota terra, quia si tota terra esset vbi erat lucifer in magno tpe nō descēderet q̄ descēdit lucifer in momēto ꝓpter vnū pctm̄, et q̄re certe ꝓpter grauitatē peccati, sed oīa pcta nō potuerūt impedire istū ascensū q̄n hūana natura ad celū ascēderet, nō q; peccata ascēderent sed pcta remouit vt homīes ascēdere possent. Si g̃ volum⁹ virtute illi⁹ ascēsionis ascēdere pmittam⁹ vt christ⁹ peccatuz a nobis remoueat ac etiā nos deponam⁹,

4 Quarto idē patet si cōsiderem⁹ vnde christus extraxit aīas ad secū ascēdendū. qz de manu p̄ncipū potētissimoz q̄z potentia omnē ptātem supat. Job. xlj. et Osee. xiij. Ero mors tua o mors morsus tu⁹ zc̄. Quinto patet idē ex ꝓtinuitate, qz q̄nto maioz est virtus tāto magis durat ascēsus et motus vt patet in sagitta, sed virt⁹ hui⁹ ascensus durabit vsq; ad finē mūdi, donec nō solū aīas sed etiā corpa sanctoz oīm ascēdere faciat, z in infinitū duraret si mūd⁹ nō deficeret. Ideo charissimi si nondū trahimur oremus vt trahamur vt dicit Aug. Ex his ergo patz q; ascēsio christi fuit magne potētie et virtutis, et ideo admirabilis. Admiramur enim homines magne potentie et virtutis. vt Hampsonē Salomonē z sic de ceteris, z ideo cātat ecclia. Stant suspensi vultib⁹ zc̄. De ascensiōe etiā ange

li admirati sunt dicentes Esaie.lxiij. Quis est ille q̄ venit de edom ꝛc. Implorem⁹ g̃ dn̄m ihesum hodie sup oēs celos ascēdentē vt sua potēti virtute et pietate nobis succurrat vt hic vitā nr̄am ad bn̄placitū suum dirigam⁹ quatenꝰ post exitū animar̄ nr̄arū celos sūr ascendere valeam⁹ Amen.

¶ Dn̄ica infra octauā ascensionis

Sermo XLVI

Cum venerit paraclitus quē ego mittā vobis a patre spm̄ veritatis ille testimoniū phibebit de me. Joh.xv. In primo sm̄one in festo ascēsiōis christi audiuistis quō dominus ihesus bis apparuit suis discipul⁹ primo in cenaculo in ciuitate hierl'm .ꝛ cū eis comedit. Secōo in mōte oliueti qn̄ eis presentib⁹ ꝛ virgine maria et multis alijs in celū ascendit eleuatis manib⁹. Ex quib⁹ etiaꝫ cognoscit gl'ia ascensiōis christi ꝛ virtus ꝛ q̄ntū sit festū. cum q̄nta comitiua ascendit. Hodie nobis nūc i euāgelio ꝓponit oratio spūssctī aduenientis. de q̄ sepi⁹ dn̄s discipulis suis dixit .qualit etiā spūssctūs testimoniū phibebit de ꝓpo p predicatōez apostolor̄ et ꝓfirmatōem miraculor̄. q̄s similiter tribulatōes discipuli erāt passuri ꝛc. p que oia spūssanct⁹ testimoniū phibebit de christo q̄ discipul' suis hec ventura p̄dixit. Pro gratia Aue ma. ¶ Cū venerit paclit⁹ ꝛc. vbi supra. Prīo dicā euāgeliū. Secōo ei⁹ intellect⁹ p breues dubitatōes. Tercio subiūgant aliq̄ q̄stiōes siue dubitatōes

¶ Textus euangelij

In i.t.d.i.d.s. Cū venerit paclit⁹ quē ego mittā vobis a pr̄e spiritū ꝟitatis q̄ a pr̄e ꝓcedit ille testimoniū phibebit de me. ꝛ vos testimoniū phibebitis q⁹ ab initio mecum estis. Hec locut⁹ sum vobis vt nō scādalizemini. absq̄ synagogis facient vos. sed venit hora vt oīs q̄ interficit vos arbitret ob sequiū se p̄stare deo. ꝛ hec facient vobis q⁹ nō nouerūt patrē neq̄ me. Sed hec locutus sum vobis vt cū venerit hora eor̄ reminiscamini q⁹ ego dixi vob⁹. Joh.xv.ꝛ.xvj.ca.

¶ Hoc euangeliū dixit dn̄s discipul' suis in illo vltimo longo sermōe quem post vltimam cenam recedente iuda eis dedit. in quo certissime eis dixit se missurum spiritūsanctū. ꝛ continet in se duas ptes. Secunda ibi. Hec locutus sum vobis. In ꝑma parte oñdit spm̄sactū eis venturū qui testimoniū phibebit ō christo p hoc q⁹ homines simplices ꝛ illr̄atos illuminabit de ꝓfunditate scripturar̄ ad p̄dicandū populo in oīi genere linguar̄ ꝛc. In secūda pte dn̄s ihesus p̄dixit discipulis suis mltas tribulatōes et aduersitates q̄s erant passuri vt sic illis ꝓuisq̄ veniāt cognitis tāto min⁹ turbent. quia iacula ꝓuisa min⁹ feriūt ꝛc.

A Circa primā ptem diceret q̄s .possum⁹ ne habere ex hodierno euāgelio q⁹ spiritussanctus sit de⁹ :cū multi heretici fuer̄t ꝛ hodie sunt dicētes spiritūsctm̄ nō esse deum. Ad hoc rñdet q⁹ ex hodierno euāgelio clare habem⁹ spiritūsanctū esse deum. vnde cū saluator dicit .Cum venerit paclitus ꝛc. Nota spontaneū ꝛ libez esse aduētū spūssancti. Un̄ glo. dicit. Cū venerit scz sponte vt deus qui a nemīe cogi potest cū sit de⁹. ꝟm illud Joh̄ā.iij. Spūs vbi vult spirat. Satis g̃ patet spm̄sanctū esse deum ex hoc q⁹ sponte ꝛ libere venire ꝓhibet. in reb⁹ enī creatis nihil est qō liberaꝫ habeat actōem. cū nō habeat libez esse sed dependeat a primo ente. imo spūssctūs nō soluꝫ liber est sed secū affert libertatē .quia illos q̄s inspirat liberos facit. ꝟm illud.ij. Cor̄. iij. Ubi spūs dn̄i ibi libertas ꝛc. Ex quo i ferē q⁹ licꝫ spūssctūs mittat a patre ꝛ filio n̄ tamē est minor patre aut filio quia trium p sonar̄ est vna essentia eq̄litas ꝛ potentia. Secūdo p hec ꝟba dn̄s manifeste excludit errorē illor̄ q̄ dicūt spiritūsanctū soluꝫ a patre ꝓcedere. sicut diu in hoc errore laborauerūt greci. ꝛ timendū q⁹ p ꝑ thurcis infidelib⁹ sunt subiecti. patz illud. q⁹ p hoc qō dn̄s dicit. quē ego mittā vobis a patre ostēdit se illū mittere. ꝛ p cōsequēs spm̄sanctū a se ꝓcedere. Sed p hoc qō dicit spiritum veritatis q̄ a patre ꝓcedit: oñdit spiritūsanctū a patre ꝓcedere .ꝛ p ꝓseqns ꝓcedit ab vtroq̄. vt dicit etiā canon de cōse. di.v. Saluator. B Sed diceret q̄s. quare spūssctūs dicit paclit⁹ ꝛc. Rñdet q⁹ in euāgelio tanguntur due cōditiones spūssancti. ꝓprima ē q⁹ dicit paclitus id ē cōsolator. Secūda q⁹ dicit spūs ꝟitatis .De ꝓmo est notandū q⁹ spūssctūs dicit ꝓsolator cōsolat enī deuotos q̄s inhabitat mlta in eis ꝛ cū eis operādo. ex q̄b⁹ sumūt multipli

ces ꝓſolatões interiores ꝛ exteriores. interiores in intellectu memoria ꝛ voluntate, ita vt intellect⁹ cognoſcat deū infinitā eſſe ſapientiā iuſticiā bonitatē miſericordiā ꝛ potentiā et oīa bona q̄ habz a deo ſibi ee collata, noſcat etiā dei p̄cepta q̄by ſe diſponat ad ⸗tutes ꝛ ſtudeat vitare vicia. Deōria ⸗po memoree ꝛ recogitet dei bñficia ſibi cū toto hūano genere ꝛ ſibi cū mlt⁹ alijs aut ſibi in ſingulari tradita. ita q̄ cogitet quomodo generi hūano tātū de⁹ bñficiū cōtulit vt ad imaginē ei⁹ fact⁹ eet eterne ⸗bitudinis capax. ꝛ poſt caſum p paſſionē xp̄i a diabolica ptāte redimēdo xp̄ianis oīb⁹ maximā gr̄am factā q̄ ad fidē xp̄i puenerī. in qua et nō alit⁹ ſaluari p̄nt. et q̄ p penitētiā itez reſurgāt. et oīa coz opa mortificata reuiuiſcāt. ſingularit⁹ cuilibet hoī q̄d contulerit cogitet q̄tiens eū cuſtodiuit: ꝑſeruauit. ad gr̄am recepit. cuſtodiuit a peccatis: a ſcādalis. a pericul⁹. a morte ꝛc. Voluntas vero ſe exerceat in dei dilectōe ꝛ ꝓximi. et ſit ḡta de oīb⁹ bonis ſibi a deo ⸗penſ. Conſolat⁹ ſepe etiā ſpūſſctūs bos q̄s inhabitat q̄buſdā exterioribꝫ cōſolatōibꝫ. vt q̄buſdā inſolitis viſiōibꝫ xp̄i et ſctōz eius q̄ñq̄ in extremis ꝛ hic in vita ſua. q̄ñq̄ ꝓo occult⁹ reuelatōibꝫ. Sed valde timendū eſt talib⁹ ne angel⁹ ſathane ſe trāſſiguret in angelū lucis et ſic decipiāt. De hoc ſupra dixi. xlij. L. Scōa cōditio ſpūſſctī q̄ dr ſpūs veritatis. ꝛ ℔ tō ⁊m Chriſo. q⁹ verax ꝛ dign⁹ eſt. multi enī vera ſciētes veri nō ſunt quia ſpm̄ veritatis nō habēt. ſz ille ſpūs ⸗itatis vera docet ꝛ veraces efficit. ideo dñs eum aſſumit hic ī teſtē ⸗itatis dicēs. Ille teſtimoniū ꝓhibebit de me ꝛ vos teſtimoniū ꝓhibebitis ꝛc. vbi dicit Aug. Ille vobis inſpirādo et vos exteri⁹ ſonādo. et ita ſpūſſctūs teſtimoniū ꝓhibuit xp̄o in hoc q̄ ap̄los tales fecit q̄ ſciuerūt ꝛ audebāt p̄dicare euā gelīū et fidē chriſti coz̄ oīb⁹ ꝛ intrepide. q⁹ enī ꝑus hoīes illiterati ꝛ ſimplices de ꝓfunditate ſcpturaz ſubito plane loq̄bant⁹ ꝛ in oīni genere līguaz fuit maximū ſignū ad ꝓfirmādū fidē xp̄i. ideo dicit. ꝛ vos teſtimoniū ꝓhibebitis. ſ. p̄dicādo oīb⁹ populis q⁹ ab initio mecū eſtis. nō ab initio vite ſz ab initio p̄dicatōis q̄ñ dñs incepit docere ꝛ facere miracula ꝛc. Ex illo ⸗z ꝑma ꝑs ad q̄d dñs miſerit diſcipulis ſpm̄ſanctuz. ſcz ad teſtificandū de veritate. Ex q̄ inferē ꝓſeq̄nt⁹ q⁹ q̄ñ dicit ſpūſſctūs mitti a filio. ñ ꝑ ℔ excludit⁹ q̄n mittat eū p̄. q̄n etiā mittat ſeip̄m. q⁹ venit a ſeip̄o. ꝛ liberalit⁹ vbi vult ſpirat. nō autē venit ſine p̄re et filio eū mittentib⁹. q⁹ tota trinitas ꝑ ſpm̄ſanctū inhabitat coꝛda nr̄a. eo q⁹ opa trinitatis ad extra ſūt indiuiſa. D Sed di. q̄re ſpūſſctūs dicit ſpūs ⸗itatis. Rñdet⁹ q⁹ iō quia oīa q̄ ꝑ ꝓphetas ꝛ ſctōs locut⁹ ē ſunt veriſſima. et ſpūiſctō valde aduerſū ē mēdaciū. Uñ diabol⁹ ē p̄r mēdacij. Joh. viij. q̄ primū mēdaciū dixit in celo. Ero ſil⁹ altiſſimo. Iſa. xiij. et ſcōm ī ꝓdiſo ſeducēs euā cū dixit. Neq̄q̄ moriemī ſz critis ſicut dij ꝛc. Heñ. iij. Sed itez diceres. quā ⸗itatem ſpūſſctūs nos ūſtruit. Rñdet⁹ q⁹ oēm ⸗itatē nos docet neceſſariā ad ſalutē. vt ꝓz Joh. xvj. Cum venerit ſpūs ille ⸗itatis docebit vos oēm ⸗itatē. ⸗pro q̄ notandū q⁹ triplex eſt veritas. ſ. vite iuſticie ꝛ doctrie. Veritas vite in ℔ conſiſtit vt q̄libz faciat q̄ deo ſit placita. primo vtilia: ꝛ ſibi meritoria. ꝛ breuit q⁹ obſeruet dei mādata. Ita legit⁹ de thobia q⁹ etiā in captiuitate poſit⁹ viā veritatis ñ deſeruit ita vt oīa q̄ habere poterat quotidie captiuis fratrib⁹ ipartiret⁹. Thobie. i. Cōtra iſtā viā veritatis agūt oēs q̄ aliena recipiūt. xp̄m offendūt: ꝛ ſeipos pctīs maculāt. ꝛ generalit⁹ oēs pctōres. Cōtra eam etiā agūt oēs hereticī ꝛ ypocrite oīdentes ſe dei p̄cepta ſeruare ꝛ int⁹ pleni ſūt peccat⁹. Itē oēs falſi amici. pei⁹ eī ē falſificare amicicia q̄z pecuniā. viij. ethicoz. Oēs iſti non habēt ſpm̄ veritat⁹ ſed diabolū ſpm̄ falſitatis. q̄ omiſſa veritate ita facit eos gaudere de falſa vita vt tandē eos ad ꝑpetuā mōrtem ꝺducat. Scōa eſt veritas iuſticie. hec veritas iuſticie ī iudicio ſeruāda eſt. ⁊m illō Eſa. xlij. Dedi ſpiritū meū ſup ipm et ī veritate deducet iudiciū. Et illa veritas iuſticie nihil aliud eſt q̄z redderevnicuiq⁹ q⁹ ſuū eſt. vt ſic ſeruet⁹ lex natural⁹. q⁹ tibi non vis fieri ꝛc. Contra iſtā ⸗itatē iuſticie agūt mlt⁹ totiēs accuſatores. iniq̄ teſtes. falſi aduocati. verboſi. prauī cōſiliarij. iudices iniuſti q̄ oēs coꝛrūpūt odio aut amoꝛe pecūie aut timoꝛe iuſticiā. vt patet ſupra. xlij. J. Hodie enī freq̄ntiſſime iuſticia tollit⁹. q⁹ ī nocētes ꝺdemnāt⁹ ī iniuſti ꝑualet⁹. ⁊m illud Eſa. lix. Cōuerſū ē retroꝛſū iudiciū ꝛ iuſtiz

cia longe stetit, qz corruit ī plateis ꝟitas et eqtas nō potuit ingredi, et facta est ꝟitas ī oblīuionem, et q̄ recessit a malo p̄de patuit Tercia ōz veritas doctrine q̄ est in sana et vera doctrina, quā etiā docz z inspirat spi ritusscūs. Uñ dicit apl's. ij. Pe. j. Nō vo lūtate hūana allata est aliqñ ꝓphetia sz spū scto inspirati locuti sūt scī dei hoīes. Hec autē veritas doctrine ꝙsistit in docēdo ea que ad salutē sunt necessaria. z que defui unt ad dilectōem dei z pxīmi. Cōtra hanc ꝟitatez pugnāt et docēt oēs q̄ sunt extra ec clesiam, vicz iudei pagani heretici. et oēs qui cōtradicūt scripturis veteris z noui te stamēti atqz doctoribz sctis ab ecclīa appro batis, qz oēs hi inspirati sunt p spūmsan ctū vt dicit apl's Pe. vbi supra. Sūt z mlt̄i xp̄iani q̄ ꝫ hanc veritatē loquūt, vicz de tractores, adulatores, irrisores, maledici, bla sphemi, cōtentiosi, nugaces, susurrōes, pīu ri, z intantū veritas nūc diminuta est z in ualuit mendaciū z falsitas q̄ nescimus cui hō credere debeat si audit ꝟbū pxīmi sui ō aliq̄ absente z̄c. ita vt nūc vere dicat illō p̄s Dis hō mēdax, qō est vticz pessimū vicīū Unde legit de q̄dam sapiēte q̄ int̄rogauit magistz vnū de vita nepotis sui. Cui ma gister dixit. Nepos vester ē gulosus: luxu riosus z taxillorz lusor. Et dixit sapiēs, hec ōia de facili correptiōz accipiet. sz est ne mē dax, imo (dixit magister) ipe ē mendacissi mus, tūc suspirās sapiēs dixit. Jam de ei⁹ correctōe despero. Ecce q̄ malū est mētiri. Consulēdū est g̃ cuilibet fideli vt diligēti⁹ se a mendacio custodiat, z triplicē veritatē p̄dictam cōseruet. Nam dicit ꝓpheta. Per des oēs q̄ loquunt mendaciū vicz p̄nici osum z̄c. ℣ Dicerz q̄s, q̄re saluator nr̄ nō determīauit discipul' tpus aduēt⁹ spūs sancti. Rñdet q̄ ꝓpter duo. Primo vt desi derīū eoz augeret, quia spes q̄ differt affli git animū. Prouer. xiij. Jpi aūt erāt in spe accipiendi spūmsanctū, z q̄nto diutiꝰ differ rebāt: tanto desiderīū augebāt. Secundo ideo vt sp simus pati ad suscipiendū ꝑ ma gnum donū vicz spīritūsanctū, cognouert tñ discipuli nō diu tardare spūmsanctus ex verbis xp̄i que in die ascēsiōis dixit eis, vt manerēt in hierusalē in cenaculo q̄usq̄ re cipent spūmsanctū z̄c. Ex hoc g̃ euāgelio z signant ex ꝓma eius ꝑte habem⁹ hāc doct nam q̄ oēs fideles admonent vt se p̄pa rēt ad aduentū spūssancti q̄ est deus omni potēs sicut et pater z filiꝰ, ꝓpterea sicut ī q̄ dragesima añ festū pasce nos p̄pauim⁹ ad suscipiēdū eucharistīā deuote, ita nūc nos p̄parare debem⁹ ad suscipiendū spūmsctū. Qui autē hoc nō facit non videt vere cre dere spūmsanctū esse equalē filio. Quid er go talib⁹ respōdebit spūssctus cū ī festo pē thecostes inuocabūt eū dicētes. Veni san cte spūs z̄c. timēdū est q̄ dicat, nō veniā te cū habitādo, quia habitaculū cordis tui ē immūdum, vñ Sapie. j. In malīuolā ani mā nō introibit sapīa nec habitabit in cor pe subdito peccat̄. spūs enī sctūs disciplīe effugiet fictū, et auferet se a cogitatōib⁹ que sunt sine intellectu. Ideo ecclesia nullā diē a festo pasce vsq̄ ad festum penthecostē ita stricte p̄cepit ieiunare sicut vigiliā penthe costen, vt habet. lxxvi. di. Hosse, vbi dicit. Non minori letīcia celebram⁹ diē penthe costen q̄s sctm̄ pasca celebrare curauimus. Sicut g̃ tunc ieiunam⁹ z oratōib⁹ perno ctanter īstitūm⁹, ita nūc sīlem obseruantiaz sīlis letīcia subsequat. dicit glo. sup ꝟbo ne cesse est, id est ꝓuenīes est ꝓm glo. nam con silīū est, nō enī q̄cquid cōsulit iuri necessī tate subīcit. de pe. di. vj. c. j. in fi. Ex hoc se quitur q̄ vtile est homini ad p̄parandum se ad susceptōem spūssancti vt cōfiteat pec cata sua. Ideo valde vtile est semp in an garia cōfiteri, qz in his qui raro confitent multa peccata cumulant, et sic de multis peccatis oblīuiscunt, que diabol⁹ bene cō siderat et in extremis talib⁹ raro cōfitentib⁹ ea obīcit. et p hoc multos in desperatōem inducit, quod sic facere nō potest illis q̄ se pius confitent. Secūda pars euāgelīj ha bet Johānis, xvj. cum dicit. Hec locutus sum vobis z̄c. ℣ Circa secundā ptez euangelīj diceret q̄s, q̄d voluit christ⁹ do minus dicēs discipul', vt nō scandalizemī. Rñdet q̄ hoc voluit q̄ venientib⁹ aduer sitatib⁹ nō caderent in peccata mortalia p impatientīā. Dicit enī quis scādalizari in tribulatiōe quādo tribulatio est ei occasio peccati, vicz impatiētie: murmuratiōis vel blasphemie contra deū, z tñ enumerat tri bulatōnes istas dicēs. Abseq̄ synagog̃ fa cient vos. id est excludēt vos a synagogis, et p excōmunicatis reputabūt vos, z sub-

ungit. Venit hora vt oīs qui interficit vos arbitret obſequiuz ſe prestare deo. ſcz ſuo. Judei enī adeo excecati fuerūt q̄ interficiendo diſcipulos chriſti putabāt ſe facere obſequiū vero deo. Sed illa ignorātia eos nō excuſabat q̄ habuerūt leges ⁊ prophetas ex q̄bus ſcire poterāt chriſtū veniſſe. Unde Johā. xv. dixit ſaluator. Si non veniſſem ⁊ eis locutus nō fuiſſem peccatū nō haberēt. ſcz infidelitatis. nūc autē excuſatōem nō habent de peccato. De iudeoz excecatiōe dicit Aug⁹ lib. xvij. de ciui. dei. ca. xix. q̄ ex malicia ſua iudei ſic ſunt excecati q̄ etiā aperta teſtimonia ſcripture ſacre ō chriſto nō cognoſcūt. quod bene añ hoc pl⁹ q̄z mille annis p̄dixit dauid in ꝑs. Obſcurent oculi eoz ne videāt: ⁊ dorſum eorū ſemp incurua. Ubi dicit glo. ordinaria. Obſcurent oculi eorū. id ē mens: ne videant. id ē ne agnoſcāt ver. ſolez. ſiue ne videant ſe peccare. q̄ſi diceret. ex quo noluerūt intelligere ſcripturas eis clare expoſitas ī penā ſuoz peccatoz tanq̄z ceci tādem non intelligent eas cū vellent. q̄ enī ſine cā non viderūt fiat eis nō videre. ⁊ dorſum eoz id eſt volūtatē vl libez arbitriū quo onera diuinoz p̄ceptoz portari debēt. ⁊ q̄ debet erigi ſurſum ſemp incurua ſupple ad terrena. vel incurua. id ē in peccatis aggraua. Ubi dicit Auguſtin⁹. hoc cōſeq̄ns eſt obſcuratis oculis. quia enī ſupna nō vident de inferioribz cogitāt. ⁊ hoc de illis p̄dictū eſt q̄ nō penitēt vt dicit glo. Ubi notat hymo q̄ hec ꝓba nō optātis ſed p̄dicent. ſ. officio dicunt. Eſt tamē ver. vt dicit Auguſ. xvlij. de ciui. dei. ca. xlvj. q̄ multi iudeoruz poſt paſſionē chriſti cōuerſi ſunt: attēdentes ſcripturas. Alij vero excecati per orbē diuiſi neq̄z occidēdi ſine ſpeciali demerito ſm illud p̄s. Deus oſtēdit mihi ſup inimicos meos ne occidas eos nequādo obliuiſcant pl̄i mei diſpge illos in virtute tua vt videlicz ſint vbiq̄z ī memoriā paſſiōis chriſti. Gentiles autē interficiēdo ap̄los et alios fideles chriſti putabāt ſe obſequiū prestare deo ſuo opinatiuo. ſcz ioui. mercurio marti. et ſic de alijs ydol q̄ colebant. Quare autē apoſtoli paſſuri erāt hmōi tribulationes ſubdit q̄ ꝓpter p̄dicatōnem nomis chriſti factū eſt. ideo dicit. Et hec faciēt vobis q̄ ñ nouerūt patrē neq̄z me. ſ. noticia determiata de pluralitate p̄ſonaz q̄ fuit obſcura. licz iudei habuerūt noticiā ō vno deo colendo. et etiā aliqui maiores de pluralitate p̄ſonaz habuerūt noticiā. ſed eorū noticia fuit obſcurata ꝓpter odiū quod habebant ad chriſtū ⁊ eius doctrinā. et ſic licet iudei (ſaltē maior pars) cognoſcerēt deum inq̄ntū eſt pater p̄ creatōnem. nō tñ inquantū milit filiū ſuū ad ſalutē credentiū. Sed illa ignorātia eos nō excuſat. quia p̄ceſſit ex odio et inuidia cōtra chriſtū vt ſupra. Similiter illa ignorātia nō excuſat infideles tyrānos p̄ſequentes ap̄los chriſti ⁊ alios fideles quia p̄ceſſit ex obſtinatōe eoz in peccato ydolatrie. ptz quia videbāt apoſtolos ⁊ alios fideles chriſti facere multa ſigna et p̄digia virtute diuīa. ⁊ tñ nihilominus p̄manſerūt in infidelitate. Ecce iaz patet quō chriſt⁹ dñs p̄dixit apoſtol' multa aduerſa imo et mortē que paſſuri erant. Hec ſolū ap̄lis ſed et oīnib⁹ fidelib⁹ futuris q̄ pie chriſto dño ſeruire ⁊ militare ſtudent. Quid heu noſtris tpib⁹ clare in aperto cognoſcimus nō ſolū ab infidelib⁹ ſz etiam a fidelib⁹ qui boni chriſtiani dici volūt

Dubitaſ q̄ tū ad terciā ptem ſmonis quare de⁹ ſuos fideles: etiā quādoq̄z iuſtos p̄mittit tot aduerſitatib⁹ et tribulationibus fatigari. Reſpondeſ q̄ ꝓpter tria. ſcilicet vt probent. vt corrigant. vt humilientur. Primo vt probent: ſicut ſcolaris ō nouo intrās ſcolas tēptaſ de patientia. ⁊ miles de cōſtantia. Sic legiſ de Cōſtantino impatore q̄ chriſtianos nouos in fide probauit qui fideles eſſent ⁊ cōſtātes. Sic deus inexptos p̄bat per multas tribulatōes vt cognoſcant ſeipſos et ab alijs cognoſcātur. Tribulatio enim facit hominē noſcere ſeipm vt p̄ experientiā ſciat an ſit patiēs. iuſtus. conſtās. benignus. caritatiu⁹. hūilis ⁊c. Multi enī tēpore pacis et proſperitaſ de ſeipſis multa preſumūt et magna. ⁊ tamē modica aduenīēte temptatōne ſiue tribulatione cadūt per impatientiā quandoq̄z in multa peccata ⁊ vitupia ⁊c. Recte ſicut Petrus apoſtol⁹ qui tēpore pacis dixit ſe velle mori cū chriſto. poſtea in tēpore captuitatis ſue eū negauit. Mathei. xxvj. Sic multi ſunt qui alijs bene conſulūt q̄

liter se habere debeant in tribulatõe et aduersitate, z dicunt in tali casu, si eis aduenireret talis temptatio velle se taliter vl taliter habere z deo cõmittere. et tamẽ statim cuz modica eos tangit temptatio plus mouẽtur ad impatientiã q̃s hi quib consulere solebant. Similesicut hõ sepe anteq̃s attingit dignitates et officia bñ iudicat: dicendo se sic vel sic velle regere si esset res sua. cum autẽ attingit huiusmodi statũ peior efficitur q̃s ille quẽ prius iudicauit male viuere siue regere zc. Sic ergo homo bene probat quãtũ ad se p aduersitates et tribulationes vt seipm noscat. Unde Eccliastici, xxvij, dicit. Sicut vasa figuli pbat fornax: ita homines iustos tẽptatio tribulationis. Suo mõ de⁹ pmittit tribulationes et aduersitates euenire hominibus iustis et sanctis vt ab alijs cognoscant quãte sint patientie. Sic tẽptauit deus Job p sathanam in ablatõne rerũ: familie: filiorũ: z corporis punitõe. Sic Abraham in ymolatione filij sui: et fidelis inuẽtus ẽ. Unde Iudith, viij, dicit, q̃ quãdo filij isrl fuerunt in psecutõne Holofernis Judith vocauit psbyteros dicẽs eis. Vos fratres q̃ psbyteri estis in populo dei: ad eloquiũ vestrũ corda eorum erigite, vt memores sint quomodo a deo temptati sint patres nostri vt probarent si vere colerent deum suũ, memores esse debent quomodo pater noster Abraham tẽptatus z per multas tribulationes probat⁹ dei amicus effect⁹ est. Sic ysaac, sic iacob. sic moyses zoẽs q̃ placuẽt deo ab ũtio mõi p multas tribulatões trãsierunt fideles. Illi autẽ qui temptatões nõ susceperũt cum timore dñi: et impatiẽtiam suã et improperiũ murmurationis sue contra dñm ptulerũt: exterminati sunt ab exterminatore: et a serpentibus perierũt.

Secũdo deus tribulatões et aduersitates homini ĩmittit vel pmittit vt corrigatur. Flã aurifaber mittit aurum in testam vt per ignẽ clarificet z purget a mixtura. sic deus per tẽptatões et tribulatões purgat animas a peccatis. Et hec est ratõ quare sancti martyres aliq̃ maximã tormẽtorum lesionẽ senserũt. quia p hoc peccata venialia si qua habuerũt deluerũt. et eorũ meritum et coronam auxerunt. sm illõ ps in psona martyrũ. Posuisti tribulatões in dorso nostro. transiuimus per ignem et aquam: et eduxisti nos in refrigeriũ. Sic filij israel ducti per desertum. xl. annis magnis tribulatõib purgabant. z hodie hoc cõtingit in multis peccatoribz. Tercio hõ aduersa patitur zc. vt humiliet. quõ enim quis posset proximo suo tribulato compati siue temptato qui nunq̃s tribulationẽ aut temptatõnem passus esset, nisi eni temptaremur propter defectũ nostre cognitõis et experientie de nobisip̃is supbiremus. Exemplum habem⁹ de apostolo paulo q̃ temptatus est a carne licz esset vas electõnis. Unde dicit, ij. ad Chorin. xij. Ne magnitudo reuelationũ extollat me: datus est mihi stimulus carnis mee angel⁹ sathane q̃ me colaphizet. Q̃s multi inuenirent qui spernerent primos suos et forte sputum in eos mitterent propter certa eor peccata. q̃ memores suor peccatorũ et temptatõnuz ptermittunt q̃uis etiã plures alios despiciant non attendẽtes peccata sua zc. Sic ergo patet quare nos deus tribulari pmittit: tẽptari siue aduersitates pati. Et p hoc esset respõsum ad terciũ que vtilitates proueniant ex tribulatõe: aduersitate siue temptatione. Diceres ergo. dixisti nũc quare pmittit deus tribulatões iustis et iniustis. et q̃ sint homini vtiles zc. quas tamen vtilitates cõsequit homo ex aduersitate et tribulatõne. Respondet q̃ tres principaliter quibus et alie cõdependere vidẽtur. videlicz. Culpa dimittit siue pena diminuit. Gratia dei tribuit. Gloria celestis acquiritur. Ad hec autẽ promerenda vel saltem vnũ eor quodcũq̃ nõ sufficit omnis tribulatio presentis vite sm quod dicit aplus ad Roma. viij. Non sunt condigne passiones huius tẽporis ad futuram gloriã que reuelabit in nobis. De quo dicit Bernard⁹. Nõ sunt cõdigne passiones hui⁹ tpis ad preteritam culpam que dimittitur. ad psentem cõsolationis gratiã q̃ immittitur. ad eternã penã que remittitur. et futuram gliaz que promittitur. De primo patet quia homo pro culpa mortali meretur penam eternã. Quid autem est omnis pena temporalis ad eternam. vnde licet in cõtritione cõmutet pena eterna in tpalẽ tñ adhuc pẽa tpal purgatorij tãta ẽ q̃ nlla tẽpal pẽa imo oẽs pene tot⁹ mõi sibi ñ valẽt

ꝓparari. ꝺ pe. di. vij. Si q̄s. i fi. Ad ℔ valz exēplū triū mortuoꝝ resuscitatoꝝ ad tactū cilicij scī hieronymi. Est tñ verꝝ q̄ ex merito passiōis xp̄i virtute clauiū multū remittit de illa pena purgatorij. Si g̃ pene tpales huiꝰ mūdi timentꝰ q̄stū timēda est pena purgatorij. z tāto amplꝰ pena iferni. Hoc bene attēdit q̄dā Mauriciꝰ impatoꝛ de q̄ refert Vincē. i spe. hyst. li. xxij. ca. xviij. q̄ cū esset vir timēs deū maluit in ℔ seculo facinoꝝ suoꝝ corpali supplicio vindictā psoluere q̄s tormētꝫ gehēalibꝫ cruciari. qꝺ cuz iugit in suis oꝛōibꝫ a ꝺño peteret: exaudiri meruit. Quadā igit nocte ꝺñs i stratu suo ꝺesceret vidit p somnū añ se stare imaginē saluatoꝛis eneā q̄ erat añ portā palacij ex q̄ vox emissa ē dicēs ad eū. Date mauricauz. z tenētes q̄dā iudiciarij mīstri exuerūt euz. Tūc ait ad euz imago saluatoꝛis. vbi vis reddā tibi mala q̄ meruisti hic aut i futuro Et ille. O amatoꝛ hoīm ꝺñe hic potiꝰ q̄s i futuro. Tūc iussit diuīa vox eū tradi z cōstantiā vxoꝛē eiꝰ z oēm eiꝰ cognatōez foce militi. Exꝑgefactꝰ fecit vocari philippuz genez suū. Cui assistēti dixit mauriciꝰ. scis int agmina nr̄a aliquē mīlitē noīe Focā. q̄ rñdit. scio vnū. Et impatoꝛ. cuiꝰ est q̄litatꝫ. q̄ ait. iuuenis tumidꝰ z temerariꝰ. Tūc impatoꝛ referēs sōniū philippo glificauit ꝺominū magnifice p hmōi reuelatōe. Postea impatoꝛ in hostili tra positꝰ cū milites suos ferro a rapinis abstinere cōpelleret nec eis stipēdia cōsueta largiret. focā rogare ceperūt vt imperij regnū sup eos recipet. q̄bus focas obediēs regalē purpurā sūpsit. Qꝺ audiēs mauriciꝰ aīo dissolutꝰ rebꝫ ad uersum se fluētibꝫ cessit. et in q̄ndā siluam mari ꝓtiguā fugit. in q̄ cū vxoꝛe z q̄nq̄ filijs iussu foce cesaris interemptꝰ ē. Certe ille impatoꝛ deuotꝰ fuit et magne fidei. q̄ sic penis credidit inferni z purgatorij q̄ maluit hic puniri q̄s i futuro // Cui oppositus multi icreduli sentiūt dicētes. si sacerdotes nō de iferno z pastoꝛ de lupo assererēt nihil dareť eis. Hic q̄dā rusticꝰ audiēs predicantē de inferno z eiꝰ penis dixit p̄dicāti Maledictꝰ sit q̄ tibi credit qz nūq̄z ibi fuisti. Cui p̄dicatoꝛ. si aliq̄s inde veniret z tibi de penis inferni diceret nō crederes ei: nec cessares a malo. qz sicut ille exiuisset: ita z tu crederes posse inde egredi. ſz crede mihi infernꝰ ita pfundꝰ ē q̄ nullꝰ p̄t ide ascendere. ita clausus q̄ nullꝰ potest inde exire. ita custoditꝰ q̄ nullꝰ p̄ōt inde euadere. vñ Job. vij. ꝺz. Sicut cōsumit nubes et ptrā sit sic q̄ ꝺescendit ad inferos nō ascendet. nec reuertet vltra in domū suā. neq̄ cognoscet eū amplꝰ locꝰ eiꝰ. z tñ introitꝰ ad ifernū est valde facil: exitus aūt impossibilť. qz vnico passu intramꝰ: p infinitos aūt exire nō valemꝰ. nā vno solo passu q̄ aīa exit a corpe pctōr subito ad infernū ꝺescēdet. vñ Job. xxj. Ducūt in bonis ꝺies suos z i pūcto ad inferna ꝺescēdent. K Sed ꝺicerez q̄ꝺ fuit petīm mauricij impatoriś p q̄ hic punitꝰ fuit. Rñdeť q̄ ideo qz pſecutus fuit btm̄ Grego. papā et ecclīaz ꝺei. Legit enī q̄ q̄dā vice q̄dā in monachali habitu apparuit tenens gladiū i ꝺextra manu quē vibrauit. z morte mauricio minabať. z tūc a pſecutōe Gregorij cessauit. et ip̄m rogari fecit vt. p eo ꝺeū oraret. Tandē post intuallū tp̄is p̄dicta visio de imagine saluatoꝛis z foca mīlite sibi oñsa fuit. Ex hoc ptz secū dū membꝛa supra motū q̄ p tribulatōnes hoī gr̄a ꝺei tribuiť. Pēs aūt passiōes huiꝰ mūdi nō sunt ꝓdigne ad gr̄am ꝺei et diuinam cōsolatōem. Vñ mlti martyres parū senserūt penas in martyrio ꝓpter diuinam consolationē. vt laurentiꝰ tiburciꝰ z ceteri. Ex illo seq̄tur tercū qꝺ est maximū. q̄ vicꝫ p tribulationes gloria ꝺei acq̄riť ꝺum vera patientia sufferuntur. nihil aūt p̄ōt excogitari in penis et passionibꝫ qꝺ sit ꝓdignū future gl̄ie. vt ꝺicit apl's ad Ro. ix.. Unde Grego. Cōsideratio p̄mij minuit vim flagelli. Ex oīb illis patet q̄ oñes illi q̄ sunt in magna tribulatōe temptatōe vel aduersitate sine peccato mortali isti sunt adhuc i valde bono statu. p acq̄renda vita eterna. Suo modo oñes peccatoꝛes qui hic pro peccatis aduersa patiunť et se cognoscunt ꝺigne hec pati: et cōmittunt ꝺiuine voluntati cum detestatōne peccatorū simulit sunt in bono statu gratiā obtinendi z tandē vitam eternā. Cuius exemplū habemus Daniel. iiij. ꝺ rege nabuchodonosoꝛ q̄ ad tantam superbiam venit q̄ volebat se pro deo coli. Unde super eum venit vox de celo. Tibi ꝺicť nabuchodonosoꝛ rex: regnum tuū trāsiet a te. et ab hoīb te ejiciēt. z foris erit habitatio tua. fenū q̄si bos ꝓmedes do

nec scies qz dñetur excelsus i regno hoim. z cui voluerit det illud. Vñ z eadē hora a suis subditis ejectus est a regno. z septem annis habitauit i siluis cū bestijs. z fenum vt bos comedit zc. Et sequit ibidē. Post finē dierū ego nabuchodonosor oculos meos ad celū leuaui. z sensus me⁹ reddit⁹ est mihi et altissimo bñdixi z viuentē in sempiternū laudaui z glificaui. quia ptās eius potestas sempiterna. Et sic postea reassumptus ē ad honorē z decorē regni sui. volūt ñ aliq illos septē annos, ozōne danielis mutatos in septē mēses. Sed Nico. ō ly. dic illd falsum esse. sicut nec h cōtinet text⁹ danielis vbi sup. Sile habet Luce. xv. de filio pdigo vt ptz ibidē. q postq oia sua dissipauit se būliauit. ad prēm redijt z gram inuenit. Implorem⁹ g dei graz z auxilium in oi aduersitate vt gram z ꝓsolatōez spūs scī nobis tribuat. p quā post hui⁹ mundi aduersitates z tribulatōes ꝓsequmur glaz eternā Amen.

In festo Penthecostes Ser. xlvij.

Si quis diligit me sermonē meū kuabit. z pr̄ me⁹ diliget eū. et ad eū veniem⁹ z mānsionē apd eū faciem⁹. Job. xxij. Audistis in pria dñica qd factur⁹ sit spūsctūs cū venerit. vidz qz phibebit testimoniū de christo zc. Hodie ꝛo audim⁹ venisse spūsanctū z exeuāgelio instruimur cū qbz habitare velit vidz cū illis q deū diligūt. et kmonē ei⁹ seruant. Et qz spūsctūs est amor pris z filij. ideo eccl̄ia ordinauit hodie euāgeliū legi de dilectōe dei. Est aūt hodierna festiuitas spiritussctī cū singulari deuotōne celebrāda. Vñ dicit Bern̄. in qdam kmōe hodierne festiuitat̄. Si celebram⁹ sctōz solēnia qnto magis ei⁹ a q habuerūt vt essent scti qt quot fuere sancti. si veneramur sctificatos quto magis ipm sctificatorē cōuenit honorari. Ideo si deuote celebram⁹ hāc festiuitatem et cū vera deuotōe z peccatoz detestatiōe postulem⁹ gram spūsctī eleuando cor nostr̄ ad deū diligendū. tūc pater celestis nos diligit z cuz filio suo vnigenito et spūsancto ad nos veniet z mansionem no biscū faciet. iuxta ꝛba thematis. Si qs diligit me zc. Pro gra canite. Veni sctē spūs. Si qs diligit me zc. vbi sup. Prio dicatur euāgeliū. Scdo dubitatōes. p ei⁹ itellectu Tercio spāl̄ de hodierna festiuitate.

Textus euangelij.

In i.t.d.i.d.s. Si qs diligit me kmonē meum kuabit: z pater me⁹ diliget eū z ad euz veniem⁹ z mānsionē apd eū faciem⁹. q ñ diligit me sermōes meos nō kuat. z kmonez quē audistis non est me⁹ sed ei⁹ q misit me patris. Hec locut⁹ sū vobis apd vos manens. paclitus aūt spūs quem mittet pr̄ in noīe meo ille vos docebit oia. et suggeret vobis oia q cūqz dixero vobis. Pacē relin quo vob: pacē meā do vob. nō quō mūd⁹ dat ego do vobis. Nō turbet cor vestr̄ neqz formidet. audistis qz ego dixi vobis. vado et venio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiqz qz vado ad patrē. qz pr̄ maior me est. z nūc dixi vob priusqz fiat vt cū factū fuerit credatis. Jā nō multa loqr vobiscum venit enī pnceps mūdi hui⁹ z in me ñ habet q cqz. sz vt cognoscat mūd⁹ qz diligo pr̄em. z sicut mādatū dedit mihi pr̄ sic facio Johānis. xiij. Ad ꝓpositum euāgeliū dixit ihesus discipulis suis i illo lōgo kmōe quē fecit eis post vltimā cenā de q sepi⁹ dixi. z hz in se duas ptes. Scda ibi. Hec locut⁹ sum vob zc. In pma pte oñdit q sūt digni recipe spūmsctm. vidz q kuāt dei mādata z se exercēt i ei⁹ dilectōne. in scda pte dñs ꝓsolat discipulos suos p h q eis insinuat quō spūs sctūs illustrabit corda eoz z pacificabit z fortificabit ea vt fortes sint i aduersitatibz futur̄ zc. Dubitat g an alijs act⁹ hois possit ee bon⁹ z meritor⁹ sine dilectione dei. Ad h dicūt doc. circa dist. j. pmi sēten. q null⁹ act⁹ nr̄ pōt ee bon⁹ z vite eterne meritor⁹ nec deo accept⁹ nisi procedat ex caritate elicit⁹ aut ipat⁹. p quā caritatē de⁹ diligit sup oia z prim⁹ ppt deū. Hoc sentiēs saluator principal̄ h nos inuitat ad dilectōz dei. q.d. sine dilectōe dei mihi nihil placet oia opa vra. sz qz null⁹ hz i se dilectiōez dei nisi impleat dei pcepta. iō i pncipio euāgelij dic. Si qs diligit me ser. z loqt ō kmōibz mādatoz ei⁹. q g i corde suo mādata dei imagit meditat ne aliqd trāsgrediat. z i ore p ea. p primos qstū ad cū ptinet sollicite āmonet z i ope implet ille ē q deū diligit. De hac dei dilectōe in nob firmāda et plātāda ait Amb. sup ps. Beati imaculati i via zc. Ille vere deum diligit qui sine tristicia: sine timore

volūtario poti⁹ studio q̄z coacte dei p̄cepta ꝓfuat, z est ille q̄ ex affectu ad deū ab oī peccato mortali se custodit, interim enim q̄ hō hoc facit tūc ꝑfe deū diligit, et ecōuerso de⁹ diliget eū. Ad hāc aūt dilectōem dei in hoīe excitandā nihil tm̄ valet q̄z recolligere bñficia dei hoī impēsa, q̄ vtiq̄z sūt tanta q̄ ea enumerare in p̄ticulari ñ possum⁹ Mā dū dormim⁹: dū vigilam⁹: dū ambulam⁹, comedim⁹ aut bibim⁹: loq̄mur: aut tacemus sp dei bñficia p̄cipim⁹: q̄bꝫ sustētamur mouemur et dirigimur, et ꝓ his oībus nil aliud a nobis petit q̄z vt eū diligamus, iō de dilectōe dei vt ait Gre. mēs lingua z vita sunt reḡrēda, z potissime q̄ exhibitio opis signū ē dilectōis, z subdit hic in epla btūs Johes dicēs. Qui dicit se deum diligere et mādata ei⁹ nō custodit mendax est, z iterꝫ dicit. Si q̄s dicit, quoniā diligo deū z frēm suū odit mēdax est, q̄ enī ñ diligit fratrē suū quē videt: deum quē non videt quō diligere pōt, j. Joh. iiij. Ex isto pz vt dicit Gre, q̄ saluator noster q̄ est veritas in exordio hui⁹ euāgelij certissimum signū et infallibile argumētū posuit, ꝓ quod vnusq̄sq̄z expiri poterit vtꝝ vere deū diligat vel nō, cū dicit. Si q̄s diligit me ꝑmonem meū ꝑuabit ad sensū dictū. caritas ei⁹ opa magna si est, si ꝓ opari renuit caritas nō est. Unde Gerñ. in expositōe ꝑmonis dñi post cenā dicit, Qui habz mandata dei in memoria z ꝑuat ea in vita, q̄ habz faciēdo et seruat pseuerādo, q̄ habet in sermonibꝫ et seruat i actōibꝫ, q̄ habet audiendo et seruat faciēdo ille est q̄ diligit me. Sz heu multi sunt q̄ habēt mādata dñi sed ea mīme seruāt, multū habēt in libro sed non tenēt in aio, multi in voce sed nō i ope, multi in memoria sed nō in vita, multi in ꝙbo sed nō i exemplo, illi nō sunt de dilectoribꝫ christi sed sūt de illis de q̄bꝫ dicit dñs Lu. xij. Serꝫ scies volūtatē dñi sui et nō faciens vapulabit plagis multis. Ex q̄bus ptz q̄ ꝑuare dei mādata corde ore z ope est signū dilectiōis dei. Uñ q̄dam phūs ab alio ꝙsultus quō posset deo placere z hoīb⁹ respōdit, multa opare et pauca loq̄re, z alter phūs dixit, locutū me fuisse penituit aliq̄n: tacuisse nunq̄z. Hinc est q̄ btūs Agathon vt taciturnitatē diſceret lapidē ꝓ triēniū in ore portauit. ¶ Sed diceret q̄s, quis est effectus siue fructus dilectōnis dei siue christi dñi. Rñdet q̄ q̄tuor boni effect⁹ se quunt dilectōem dei. Prim⁹ tangit cū dicit, z pater me⁹ diliget eum. Ecce q̄ diligit christū et ei⁹ mādata seruat illū diligit de⁹ pater, quē aūt diligit de⁹ pater hūc z filiꝰ diligit z spūssctūs, quia sicut ille tres ꝑsōe sunt vna essentia z vna deitas: ita etiā sunt vna dilectio, ꝓterea q̄ deū diligit illū rediligit tota trinitas, ꝑm illud Prouerbi, viij. Ego diligētes me diligo. Ecce q̄nt⁹ effect⁹ dilectiōis dei, quē aūt tota trinitas diligit q̄d illi boni ēsse poterit, certe nihil: sed q̄c quid ab ea rite petierit ꝑpetrabit, imo nihil sibi denegabit nisi q̄ sibi nociuū est, recte sicut pater diligēs filiū nō negat sibi quod vtile est z honestū, sed si petierit puer pannulus cultellū denegat q⁹ se offēderet. Quid ḡ meli⁹: q̄d felicius aut optabili⁹ esse pōt q̄z a deo diligi q̄ est dñs celi z terre, qui est dñs vite z mortis, qui pōt dānare et saluare, dānare q̄s odit z saluare q̄s diligit. Secund⁹ effectus siue fruct⁹ dilectōis dei est diuina visitatio, quā dñs tangit dicens. et ad eū veniem⁹. Non solū aūt pater z filius veniunt ad animā deū diligētem: sed z tota trinitas et quelibet diuinaꝝ personarū. De patre et filio dicit hic, sed de spiritusancto dicit statim ante p̄sens euangeliū. Johannis, xiiij. Ego rogabo patrē et aliū paraclitum dabit vobis, vt vobiscū maneat ineternū. scilicz hic per quandā spiritualez vnionē sanctificatiuā ꝓ quam accedit animam ad dilectionem dei z ꝑtimi, et postea eternaliter ꝓ beatificā fruitōnem. Tert⁹ effectus dei dilectōis est mansio ipi⁹ apud animā hominis, z hoc tam diu q̄z diu homo manet sine peccato mortali. Ex q̄ patz q̄ de⁹ ad aliquos nec venit, nec apud eos mansionē facit, vt sunt peccatores in peccato mortali existētes. Illi aūt ad q̄s vēit sunt in triplici differētia. Primi sunt ad q̄rum animas venit cōtumelioſe recedēdo, qui videlicz per cōpunctionē et penitentiā deum inuitāt, et per recidiuā statim eū contumelioſe expellūt. Secūdi ad quoꝝ animas venit ꝑmanendo gratioſe, qui videlicet deum in sacramento baptismi aut penitentie inuitant et suscipiunt, nec deinde per peccatum mortale expellunt. O de⁹ q̄s pauci sunt illi respectu aliorū. Tercij sunt

ad quoꝝ aīas venit cū eis delicioſe ꝓuiuā
do p ꝓtēplatiōez ⁊ ſuauitat̄ dulcedinez in
deuotōe cū q̄dā gaudio ſpūali, illi ſūt opti
mi, q̄ hic p̄gustare incipiūt q̄ꝫ bon⁹ ⁊ ſua
uis ſit dn̄s ⁊c. D Ex illis ptz q̄ꝫta ſit di
gnitas hūanaꝝ aīaꝝ, ad q̄s ſic tota trinitas
dignat̄ venire: ⁊ apud eas mānſionē facere.
q̄nta etiā ſit diuīa largitas ad ꝺuotas ani
mas q̄ⓑz ſic illabit̄ ⁊ vnit̄ vt eas ſctificet ⁊
reficiat: ꝓſolet et dirigat, ⁊ tñ pctōres nihil
vili⁹ reputāt q̄ꝫ aīas ſuas. Mollet enī pec
cator hr̄e calceū malū, ⁊ tñ vult hr̄e aīam
malā, ecce vilioꝛē facit aīam ſuā calcio ſuo
Mollet etiā hr̄e brutū malū. imo nihil ma
li niſi aīam ſuā ⁊c. Quart⁹ effect⁹ dilectōis
dei ē clara dei viſio. De ℟ loq̄t ſaluator añ
p̄ſens euāgeliū dicēs. Qui aūt me diligit di
liget a p̄re meo ⁊ diligā eū: ⁊ manifeſtabo
el meip̄m, ſ. i futurā vita. Quid aūt melius
dn̄s p̄ōt dare ſuis dilectoꝛib⁹ q̄ꝫ ſeip̄m eis
manifeſtare ſicuti eſt, i q̄ oīs lētia: oē gau
diū ⁊ oē qđ ſatiare p̄ōt appetitū rōnalē cuz
ſūma dulcedie ⁊ q̄ete. Ex his ptz q̄ ſīc di
lectio dei eſt cā obſeruatōis mādatoꝝ dei ſic
carētia dilectōis dei eſt cā nō obſeruatōnis
p̄ceptoꝝ dei. ⁊ ſi dilectoꝛib⁹ p p̄mio erit cla
ra dei viſio: q̄d putat̄ p̄miū illoꝝ erit q̄ ca
rent dei dilectōe. certe coꝝ p̄miū erit aſpe
ct⁹ boꝛribiliū demonū, flet⁹ ⁊ ſtridoꝛ dētiū
moꝛs ⁊ infern⁹, ignis ⁊ ſulphur ⁊ ſpūs pro
cellaꝝ cū diabolo ⁊ angel̄ ei⁹ inet̄nū. Et ad
ꝺfirmādū ſmonē ſuū dicit chriſt⁹ Et ſmo
nē quē auditis non ē me⁹ ſz ei⁹ q̄ miſit me
p̄ris vt i euāgelio. q̄ſi di, q̄ hūc ſmonē non
ſeruat nō ſolū me ñ amat ſz nec p̄iez, quia
ſermo ille nō eſt me⁹ ſm q̄ hō ſū, ſz mag⁹ eſt
ei⁹ q̄ miſit me p̄ris, i, toti⁹ diuīitatis, lingua
enī x̄pi nō mouebat̄ ad loq̄ndū niſi ſm q̄
ipa mouebat̄ a deitate, cui⁹ ipa x̄pi fuit ſin
gulariſſimū inſtrumētū, ⁊ iō ⁊ⓑa x̄pi fuer̄t
magis p̄ris imo ⁊ filij ſm deitatē ſm quaz
vnū eſt cū p̄re et ſpūſctō q̄ꝫ x̄pi ſm hūani
tatē. E Ex tota illa ꝑma pte euāgelij
vnuſq̄ſq̄ꝫ ad ſeip̄m redeat ⁊ ꝓſideret an ⁊e
deū diligat, an nō. iterroget mētē ⁊ totā vi
tā ſuā vtq̄ mādata dei fuet ad ſenſū ſupdi
cū, ⁊ q̄d ꝓ his oīb⁹ ꝓſcia ſua rñdeat, q̄ ſi ñ
p̄ōt rñdere ꝓſcia ꝑ aīa q̄ deū diligat ꝓſide
ret q̄le p̄miū ſibi patū eſt in iferno, ⁊ reſipi
ſcat a pctis ⁊ ad deū ſe ꝓuertat p pn̄iam, ⁊
cū quē odiuit incipiat diligere ⁊c, ꝓſideret
q̄nto affectu x̄ps hec verba dixit. Si quis
diligit me ſermonē meū ſer. ⁊ c, vnde ſi ali
q̄s princeps vel rex terre diceret tibi hec ⁊
ba Si q̄s di, me ſer. meū ſer. ⁊c, ad illū ve
niā et manſionē apud eū faciā, o q̄ꝫ ſtatim
diceres. N̄ñe princeps ego diligo vos me
cū manete vt inde aliq̄ dona cōſequereris
Quid g̃ dices ad hec ⁊ⓑa que a ſūmo rege
ꝓpon̄it̄ q̄ petit a te diligi, tecuz habitare et
manere: multiplicia dona cōferre: imo of
fenſa qua eū leſiſti tibi cōdonare ⁊c. Qua
re ergo tantū principē nō diligis, q̄re eius
mādata nō cuſtodis, q̄ ideo tibi p̄cepit vt
tibi bñ ſit: vt te remuneret ⁊c. Vñ hre. in
ome. dicit. Si domū veſtrā quiſq̄ diuel ac
potens amic⁹ intraret oīni feſtinatiōe tota
dom⁹ mūdaret̄, ne q̄d fortaſſe eſſet q̄ ocu
los amici intrātis offenderet. Tergat g̃ q̄ſ
q̄ꝫ ſordes prauī opis: purget coꝝ ſuū vt ha
beat intrātē dn̄m deū ſuū. Itē Grego. vbi
ſupra. Quid veritas dicat, veniem⁹ ⁊ mā
ſionē apud eū faciem⁹ videte et attēdite, in
quoꝝūdam enī coꝝda venit et mānſionē non
facit, q̄ ꝑ cōpunctōem q̄dam recipiūt et i
temptatōe obliuiſcunt̄ q̄ fuerūt cōpūcti, ⁊
ſic ad peccata redeūt ac ſi mīme ea plāxiſ
ſent. Hec Gregoꝛ⁹ ſententialit̄. E

Circa ſecundā partē euāgelij dubitat̄ q̄d
ꝑ hoc intelligere debem⁹ q̄ dn̄s dixit diſci
pulis ſuis. Hec locutus ſum vobis apud
vos manēs ⁊c. Reſpondet̄ q̄ dn̄s in ſecū
da parte euāgelij triplicem conſolatōnem
eis p̄edixit. Primā ex illuminatōne quā
erāt accepturi a ſpūſancto. Secūdā ex pa
cis collatōne. Terciā ex ip̄i⁹ ad eos reuer
ſione. De primo dicit. Paraclit⁹ autē ſpiri
tuſſanctus quē mittet pater in nomīe meo
docebit vos oīa, id ē faciet vos intellige
re oīa que dico vobis imo ſuggeret vo
bis, id ē ad memoriā reducet oīa quecū
q̄ꝫ dixero vobis. De ſecūda cōſolatōne di
cit. Pacē relinquo vobis, nā dn̄s hoc di
xit diſcipulis poſt cenā cum ſtatim voluit
ire ad paſſionem. Et ideo ſm Bernardu⁹
quaſi vltimo valefaciens illis forte ruit in
oſcula coꝝū dicens. Pacē relinquo vobis
pacem meā do vobis. Tercio conſolatur
dn̄s diſcipulos ſuos ex ei⁹ reuerſiōe dicēs
N̄ō turbet̄ coꝝ veſtꝝ neq̄ formidet auditz
q̄ dixi vobis, vado et venio ad vos, q. d,
non ſic recedo a vobis q̄n adhuc veniam

ad vos, vado eñi p mortẽ ꝫ veniã p meaz resurrectõez, vado ascẽdẽdo z reuertar iudicãdo, vado ſm hũanitatẽ solã et maneo ſp apud vos ſm diuitatẽ, z ideo nõ debet turbari et formidare zc. ℟ Circa iam dicta dubitat de q̃ pace xp̃s dñs locut⁹ est z q̃ sit pax sua. Ad ℟ dicẽdũ ẽ ſm Aug. incẽ. i ſpecu. mor. li. j. par. liij. di. xxij. q. dñs locutus ẽ d̃, bona pace, vñ dicit ibidẽ q̃ triplex est pax bona, vicz, pax interna. pax fratna. pax supna. Pax interna ẽ quã q̃libz habere debz in ſeip̃o, z illa est affectuose q̃rẽda. patz qz q̃libz creatura naturalit̃ pacẽ appetit et q̃etẽ, si enī lapis infinities iaciat̃ superi⁹ ſp nitit̃ inferi⁹ descẽdere et ignis sursuz ascẽdere, licz q̃ñq̃z violenter inferi⁹ teneat̃, ita et oẽs creature naturalit̃ q̃etẽ appetunt, z nõ q̃escũt donec locũ pacis inueniãt. sic z aie appetit⁹ q̃etari ñ p̃t donec iuciat̃ pacẽ ſm illd̃ p̃s. Quis ẽ hõ q̃ vult vitã z diligit videre dies bonos, et seq̃t. Inq̃re pacẽ et pſeq̃re eã. inq̃re. i. int⁹ in anio q̃re nõ extra te, qz in creaturis extrinsecis nõ iueniesꝑ pacẽ sed poti⁹ miseriã z dolorẽ, z itez in p̃s. Cõuertere aia mea in requm tuã. i. ad cor tuũ reuertere clausis sensib⁹ exti⁹oribꝫ, pſeruare cor tuuz ne forte in eo aliq̃d lateat qđ oculos diuie maiestatis offendat. qz locuz mũdũ et q̃etũ spũſſctũs q̃rit, z spõsus tuus xp̃s dñs q̃ dũ vẽit dicit Pax huic domui. Dat. r. sic et ad discipulos orãtes clausis ianuis veniẽs dixit pax vobis Johan. xx. Scõa est pax fraterna, z ẽ pax hoĩs ad hominẽ, de q̃ Marci. ix. Pacẽ habete int̃ vos Hãc pacẽ fuare debem⁹ i eccl̃ia. tota enim eccl̃ia fidelũ est vnũ corp⁹, cui⁹ caput est xp̃s. nos aũt singuli hui⁹ corpis mẽbra sumus, vñ ad Ro. xij. Sicut i vno corpe mlta mẽbra habem⁹ oĩa aũt mẽbra nõ eũdẽ actũ habẽt. ita mlti vnũ corp⁹ sum⁹ in xp̃o singuli aũt alter alteri⁹ mẽbra. Hãc etiam pacẽ siue ꝯcordiã hr̃e debẽt oẽs q̃ sũt sunt i vna ciuitate, i vna domo: collegio mõasterio zc. nã sic in corpe naturali si vnũ membrũ locũ suũ reliq̃rit et distictũ fuerit violẽter magnũ dolorẽ ingerit. qz toti⁹ corporis vnitas ipedit. sic q̃ñ discordat vn⁹ homo in cõitate ab alĩs: q̃tũ in se ẽ diuidit vnitatẽ corpis reipublice z dolorẽ igerit oĩb⁹ aliis. Sicut ḡ mẽbz debile debz sanari: aut si ẽ putridũ abscidi. ita turbãs pacẽ debet reformari. vel ab alĩs excludi vt fuer pax fraterna q̃ ẽ duplex. s. domestica z politica. Prima i domo cũ cohabitãtib⁹. Scõa in cõitate ciuitatis vel opidi cũ oĩb⁹ in ea existentib⁹. ℣ Tercia pax ẽ supna quaz habere debem⁹ respectu supnoz. z hec est q̃druplex. Vna quã habem⁹ ad deũ in ecclesia militãte Alia quã speram⁹ nos habituros i deo z cũ deo in eccl̃ia triũphante. Prima ẽ pax inchoata. scõa ẽ pax ꝯſũmata. vtrãq̃z xp̃s dñs i euãgelio hodierno nobis insinuat Joh. xiiij. Pacẽ relinq̃ vobis pacẽ meã do vobis zc. pacẽ inchoatã nob hic reliq̃t. pacẽ ꝑfectã ꝯſũmatã datuꝝ se nob ꝓmisit dicẽs, pacẽ meã do vob. Hec pax ẽ ineffabil̃ z incomprehẽsibil̃. ad ꝓphil̃. iiij. Pax dei q̃ exuperat omnẽ sensũ. Ut autem hãc pacẽ attingere valeam⁹ necesse ẽ nobis vt fuem⁹ pacẽ internã z pacẽ fratnã. Ex illis iã p̃z q̃tũ valet pax fraterna int̃ hoĩes, in domo, i platea, i foro, in ciuitate, in puincia, in villa zc. nã fuata ꝯcordia hoĩm z pace iter se oĩa q̃ defuũt reipublice facilit̃ ordinari et acq̃ri p̃nt. vñ Salust⁹ de bello iugurtino. Cõcordia pue res crescũt. discordia marie dilabũt. Jõ dicit Aug. xij. d ci. dei. ca. xxij. q⁹ de⁹ instituerit gen⁹ hũanum ex vno hoĩe ad insinuãdũ nobis q̃s ḡta sit ei vnitas hoĩm z cõcordia. Qd aũt ꝯcordia ꝑsit reipublice et discordia noceat illi⁹ habem⁹ exẽplũ qđ narrat Simõ d burscon in suis distictõib⁹ de soldano. q̃ dũ i lecto egritudĩs moritur⁹ decũberet oẽs filios suos corã se vocauit, z vt singuli singulas in manib⁹ portarẽt virgas mãdauit. q̃ cũ venissent z ad patris iperiũ virgas tenerent iussit ꝙgas vniri z eas sic vnitas frãgi q̃ vnite nullo mõ p aliquẽ poterãt rũpi. p⁹ hoc ad iussũ suũ diuise sũt ꝙgule z fracte sũt facillime. Sic inq̃t filij mei si fuerit⁹ vniti p ꝯcordiã tũc nẽo vob nocere p̃t. si aũt p discordiã fuerit⁹ diuisi tũc facillime dñũz vestrũ pibit. De hac matia ꝯcordie z discordie si placz vide pla d. vij. vicijs capitaliby ser. xvij ℣ Quãtũ ad tcia ptẽ ser. dubitat̃ q̃re spũſſcũs poti⁹ dat⁹ ẽ discipul⁹ hodie vicz i die pẽth. q̃ alio die Rñ. ſm glo. ordi. q⁹ triplici d cã. Prio qz q̃ñq̃gesima dies a pascate. i. pẽthecostes celebris erat multũ apud iudeos in memoriam beneficij veteris leg⁹ date iñ mõte sinai Exo. xix. vbi fuit

data q̄nquagesima die egressiōis ō egipto ideo t spūssctūs vēit ī hac solēnitate vt haberēt multos testes q̄ approbarēt aduētuz ei⁹. Secōo ideo q̄nq̄gesimo die venit q⁹ indulgētie magne fiebāt ī iubileo, id ē in q̄n q̄gesimo anno, vt habet Leui, xxv, q⁹ tunc seruī emptīcīj dimittebant liberi, t q̄ vēdiderūt possessiōes suas ī anno q̄nq̄gesimo libere reuertebāt ad eas rē. Sic in spūali iubileo: q̄ fit p spm̄sanctū soluunt rei, debita dimittunt, exules in patriā reuertūt, hereditas amissa redditt, t serui, i. hoīes a peccato venūdati a iugo fuiturīs liberāt. Tercio vt figura veritate īpleret, q⁹ sicut olim q̄nq̄gesima die egressiōis ab egipto lex vetus data fuit, ita q̄nq̄gesima die a libatōne patrū de limbo xp̄s spm̄sctm̄ misit p quez lex euāgelica impssa fuit t firmit radicata in cordibz sanctoz. Hec glo, ordi, sm̄aliter. Est tm̄ differētia veteris t noue legis t future in patria. In pma legis datōe angel⁹ dedit Actuū, vij, t Exo, xix, id est de⁹ p angelū. in scda xp̄s hō et de⁹. In pma pplus lōge stetit: hic oēs xpc in eodē loco, in pma territi fere ad mortē, hic ꝓo impterriti. Prima ī tabul' lapideis dat Exo, xxxij, t Deu, ix, hec in cordibz hoīm. In pma fumabat mōs: h̄ lux domū illumīauit, p q̄ oīa eminētia noue legis demōstrat. Et q̄tū differt vetus lex a noua tanto noua lex differt a lege patrie future, t incompabilit amplius, q⁹ hic ſitas ibi figura, q⁹ noua lex est figura future legis in patria, sic vetus lex fuit figura noue leg'. In pma tm̄ vni natōi data ē legis obſuātia, hic ꝓo p diuersitatē liguaz. oñdit euāgelīū toti mūdo pdicandū. Sed diceret q̄s cur nō statim p⁹ ascēsiōez misit spm̄sanctū, t q̄re post decē dies t nō vltra. Rñdet elucidari⁹ q⁹ iō nō statim vt apl'i ieunijs et orōibz ad ei⁹ aduentū se p̄pararēt. Et iō decima die ad designanduz q⁹ illi efficacit recipiūt spm̄sanctū q̄ decē p cepta seruāt. Diceres ꝓseq̄nt' vbi et in quo loco apl'i receperūt spm̄sctm̄ Rñdetur q⁹ in tabernaculo siue cenaculo in quo xp̄s vltimā cenā cū discipul' suis māducauit, t post eadē nocte capt⁹ fuit. Vbi notādū q⁹ hec dom⁹ fuit a deo multiplicit priuilegiata t sctificata, prio ī vltima cena xp̄i, scdo in lotōe pedū discipulorū suoz, tercio in ꝓsecratōe t datōe eucharistie, q̄rto ī die pasce t ī octaua eiusdē dici, q̄n apparuit discipul' ianuis clausis t dixit, pax vob, q̄nto ī die ascēsiōis q̄n recūbēnb⁹ discipul' dominus eis apparuit t cū eis comedit. Darvlti, t Act, j, sexto hodie q̄n discipuli ibi receperūt spm̄sctm̄ et erāt sil'i deuoti orōibz. Act, j, t in epl'a hodierna. Et sic ibidem ōr erāt nūero sil'fere centū viginti hoies vicz xij, apl'i, t lxxij, discipuli, beata ꝑgo maria, maria iacobi t salome, t iohāna vxor chuze, procuratoris herodis, t alie deuote ml'ieres q̄ secute fuerūt iesū, t q̄dā duoti cognati christi fm carnē, vñ Glo, null⁹ absēs vbi erat cor vnū t aīa vna hñtes Ad ꝓro q̄ est no, q⁹ hodie rex celi et terre, xij, barōes fecit associatis, lxxij, militibz: q̄s oēs adeo roborauit q⁹ p eos totū mūdū subiugauit, xij, barōes sūt, xij, apl'i, et, lxxij, milites sunt lxxij, discipuli, vnde Bern̄, Licz magna et diuīa plane fuerūt miracl'a q̄ dñs iesus gessit ī terr', ħ tm̄ vnū ē sup oīa alia q⁹ ī paucis simplicibz hoīb⁹ totū mūdū t oēz sapie altitudinē subiugauit. Ex p̄missis ptz q⁹ hodierna dies ē valde solēnis q̄nq̄ ex causis. Primo q⁹ hodie spūssctūs ī discipulos venit. Secōo p pdicatōez petri tria milia hominū conuersi sunt Act, ij. Tercio fm sanctū Tho, sup q̄rto di, vij, sacrm confirmationis sūpsit initiū. q̄d vtiq̄ ē notabile sacramētū t sol⁹ eps ꝓferre habz, de q̄ plura dixi ī sermonibz de sacramēt'. Vñ fm Hugonē in li, de sacrīs par, ij. Cōfirmari p septē dies nō deberēt capite lauari si cōmode fieri posset in memoriā celebratōis festi spūssctī q̄d fit p septē dies, vñ et fm Albtū sup missus est Hodie btissima ꝑgo maria ō sacrām̄to cōfirmatōnis recepit nouū caracterē, nouaz ꝓsolatōem t fructus nouā opatōez, t augm̄tū grē salut' fm alios sic apl'i. Quarto hodie lex charitat' confirmata ē t vet⁹ lex nedū īfirma fuit, sic xp̄o pdicāte aut morīēte mortua fuit. sz etiā fuātibz mortifera facta ē p⁹ diuulgatōz euāgelij. Quīto hodie confirmatōez t augmētū sūpsit oīs religio mōastica q⁹ hēbāt oīa cōia, possessiōes t substās vēdebāt t diuidebāt illa oīb⁹ put cuiq⁹ op⁹ erat Act, ij. Dubitat ꝓseq̄nt' cur spūssā ct⁹ hodie apparuit ī specie liguaz, t cur ī liguis igneis: t cur ī liguis disptis. Ad p̄mū dicēdū q⁹ spūssctūs pot⁹ apparuit ī specie liguaz. q̄z ī alia specie iō q⁹ lingua ē membz

difficile ad regendū. vtile bñ rectū ꝛ male rectū igne gehēne inflāmatū. ℣ autē difficile sit ad regēdū ptz ex eo. qz deus tm̄ vnā in hoīe creauit linguā. etiā ideo qz ipaz in carcerauit. ꝛ qz serā et custodiā adhibēdā esse admonuit. ꝑmū vicz q ꝺe⁹ tm̄ vnā linguā in vno hoīe creauit ideo fecit. qz si duas linguas vni dedisset sicut duos oculos manꝰ aures ꝛ pedes. nemo ad regendū linguā suffecisset. ℣ūt tm̄ aliq̄ qui duas linguas sibi assumūt q̄s ꝺe⁹ negauit. de q̄bꝫ Eccl̄i. xxviij. ℣ susurro et bilinguis maledictus. multos enī turbauit pacez habētes. ℣ bilinguis aūt est q̄ ī facie hoīem laudat ꝛ in absentia infamat. biliguis q̄ ludēdo per verba cōfundit. biliguis q̄ bona loquit et mala operat. ℣unt etiā q̄ terciā linguā habent. ꝺe q̄bꝫ Eccl̄i. xxviij. Lingua tcia multos cōmouit ꝛ dispsit illos de gēte ī gentez. Lingua aūt tercia ē lingua diaboli q̄ ꝓsistit in mētiendo detrahēdo ꝛ discoꝛdias seminādo. ꝛoꝛ. tercia ligua qz ꝓma ligua fuit diuina Gene. ij. Ex oī ligno paradisi comedes. de ligno aūt scie boni ꝛ mali ne comedas. Lingua scōa q̄ subsecuta fuit erat mlieris q̄ serpēti rñdit. de fructu lignoꝝ q̄ sūt in paradiso vescimur zc̄. Tercia ligua fuit diaboli mēdacijs plena q̄ ꝓclusit dicēs. Nequaq̄ morieminī ꝫ eritis sic̄ dix zc̄. Quicūq̄ g̃ mēdacia detractōes ꝛ ꝓba discoꝛdie loq̄t ipe diabolū ī tercia lingua seq̄t. Scōo ptz linguā eē difficile ad regendū. ex eo q ꝺe⁹ ipsam linguā tm̄ icarcerauit. qz ꝛ muro dentiū ꝛ antemurali labioꝝ circūdedit. si ei foris posuisset sic̄ manꝰ pedes ꝛ silia retineri nullatenꝰ potuisset. iō tanq̄ incarcerata est custodiēda. ꝛ si q̄nq̄ apiri debz statera examinis pōderari. ꝛ freno discretōis coerceri. vñ Eccl̄i. xxviij. Verbis tuis facito statera ꝛ frenos rectos ori tuo. Tercio ptz ex eo q ꝓter murꝝ ꝛ antemurale ꝺe⁹ custodiā et seram fiendam eē admonuit. vñ Eccl̄i. xxij. Quis dabit ori meo custodiā. ꝛ sup labia mea signaculū certū. id ē firmā seram. Est aūt ista custodia ꝛ sera diligēs deliberatio ꝛ cōsideratio ad loq̄ndū. Quia igit lingua ē membrū difficile ad regēdū. ideo ꝑ ceteros membris indiguit spūsctō q̄ dirigeret. vñ Jacobi. iij. Linguā null⁹ hoīm domare pt. super quo dic̄ Aug. li. de natura et gra. Nō ait null⁹ domare pōt. sed null⁹ hoīm vt cū domat ꝺei misericoꝛdia: ꝺei adiutoꝛio: ꝺei gra fieri fateamur. Coneꝛ g̃ aīa domare lingua ꝛ dū domat poscat auxiliū. ꝛ oꝛet lingua vt dometur donāte illo q̄ ait ad suos. Nō vos estis q̄ loq̄mini: ꝫ spūs pris vri q̄ loq̄t in vobis. ℣ Scōo spūssanc⁹ potiꝰ apparuit in lingua q̄z ī alio mēbro. ex eo q̄ est mēbꝝ vtile bñ rectū. Na. puerbi. xviij. oꝛ. Moꝛs ꝛ vita in manibꝰ lingue. Si enī tm̄ in ipa esset moꝛs essz abscindenda. sed qz etiā ī ipa ē vita ideo discrete est regēda. vñ qñ expedit aperiat. Cui⁹ omissionē Esaias. vj. ca. gemit dicēs. Ue mihi qz tacui qz vir pollut⁹ labijs ego sū. Sic ꝛ vel li q̄ tacet qñ audit ꝺm̄ deū loq̄ vel primo detrahere zc̄. Qñ aūt nō expedit clausa tenetur. sm̄ illud p̄s. Obmutui ꝛ silui a bonis. Seruet g̃ illud p̄s. Pone dñe custodiaz ori meo: ꝛ ostium circūstantie labijs meis. Tūc enī ostiū circa linguā ponit qñ cū expedit apiri. ꝛ cū nō expedit loq̄ clausa tenet. Tercio spūsctūs potiꝰ apparuit in lingua q̄z in alio mēbro. qz est mēbꝝ igne gehēne inflāmatū. ideo indigebat igne spūsci qui igne gehēne extigueret. Jaco. iij. Lingua nostra ignis est ꝛ vniuersitas iniq̄tatis. Lingua ꝓstituit in mēbris nr̄is q̄ maculant totū coꝛpꝰ et inflāmant rotā natiuitatis nr̄e inflāmata a gehēna. qz sic ignis gehēne coꝛpoza ꝛ alias vrit sic lingua mala nocet coꝛpori ꝛ alie. Dicit aūt lingua vniuersitas iniq̄tatis. qz oia pcā aūt disponūt aut ꝓperant ꝑ linguā. disponūt ꝑ eā homicidia: adultia. paupeꝝ oppssiones. ꝛ sic de alijs. ꝓperāt mēdacia: piuria: murmuratōes ꝺm̄ deū. detractiones. susurratōes. falsa testimonia ꝛ silia. Sic ergo ptz q̄re spūsctūs apparuit potiꝰ in specie linguaꝝ q̄z alteri⁹ mēbri. eo q̄ lingua est difficil ad regendū. vtil et nociua. ℣ Sūt adhuc alie cāe q̄re spūsctūs apparuit ī specie linguaꝝ. Una q̄ lingua debz esse membꝝ ꝑfectionis. nā lingua ex sua creatōe ad hoc spēaliter oꝛdinat vt ꝑ ipam veritas ꝓmat. Ex ℣ ptz q̄ lingua tā ex creatōe q̄z ex spūsci apparitōe ad ℣ est hoī data vt veritatē loq̄t. magnū g̃ est meritū illoꝝ q̄ veritatē loquunt. ecōuerso magnū ē piculum ꝛ demeritū eoꝝ q̄ lingua abutunt. vicz ad falsitatē: mendaciū: detractōes: piurium zc̄. Explū ꝓmi q̄ magni sit meriti lingua bñ vti. Legit q̄ndā ī wienna oñsū de lingua

integra inuēta ī tumba cuiusdā mortui to to corpe corrupto, de q̄ cū sctūs ep̄s ī oro nib⁹ suis cām q̄reret sibi a deo reuelatū fu it q̄ cā incorruptōis lingue fuit q̄ ille de functus in vita sua p posse nunq̄ linguaz suā ad falsitatē mouebat. Sed heu pauce tales lingue nūc in cimiteriis reperiunt, nec mirū, qz spūs malign⁹ ita fortit mouet lin guas multoz ad litigandū, detrahenduz, susurrandū, iurādū, mentiendū ꝛc, sic spiri tussctūs mouebat linguas discipuloz ad deū laudandū, p̄dicandū ꝛ vez dicenduz. De q̄ Actuū. ij. Repleti sunt oēs spūsctō ꝛ ceperūt loq̄ varijs linguis, put spūssanct⁹ dabat eloqui illis. Scōm vero q̄ lingua sit magnū periculū illa abutentiū, cui⁹ ex emplū ostensum fuit ī regno francie ī quo ds fuit cōuict⁹ de falsitate: ꝛ passus fuit ta lem sniam ī iudicio q̄ ei⁹ lingua p̄forareť ī extremitate: ꝛ ferro p medium ex trāsuerso posito sic extra os linguaz tenens duceret p maiores villas patrie in q̄ deliąt ad ex emplū alioz, qđ ꝛ factum est. Si tales ho die sniē darent tot inuenirent q̄ nō suffice rent alij ad eos puniēdū. sed licet hic tales penas euadāt: tū in futuro illis incōpara bīles patient, cū talib⁹ aūt nō habitat spūs sanct⁹: neq̄ donū illud linguaz accipient. Alia p̄t esse causa quare spūsctūs apparu it in specie linguaz, vt p hoc instrueremur q̄ in singlari custodia semp haberem⁹ lin guas nr̄as, valde enī difficile est (vt ptz ex dictis) linguā regere. qz in loco humido ē, facilius aūt bō cadit qū vie sunt humide q̄ qū sunt sicce, ꝛ ideo p̄ ceteraz mēbris gr̄a spūssancti indiget. Sm illud Prouerbi. xvj. Hominis est aniaz p̄parare ꝛ dei linguā gu bernare, sic ḡ patet q̄ lingua est mēbrū val de vtile ꝛ valde nociuū, vtile si ad bonū ex tendit siue cū ea ad bonū homo vtit. quia p eam bō in p̄fessiōe purgat a pecca t̄, per eam bō deū laudat orando, psallēdo, can tando, p linguā omia sacramēta eccl'iastī ca porrigunt, qz forma oīm sacramentoz in platiōe verboz est. vt ptz discurrendo p singula sacr̄a, p eaz bō querit remedia cor poris ꝛ anīe, corpis: dū interrogat siue pe tit vt corpi in infirmitate p̄stituto subueni atur, anīe: dū ea q̄ sunt ad salutē necessaria siue vtilia loquēdo siue interrogādo postu lant, vel dū p linguā p̄dicādo aut docēdo pctōres vt peniteāt instruunt ꝛ exhortant. Est ꝛ membrū valde nociuum, si bō ea ad malū vtat, vt ptz supra. O, ideo est ī ore q̄si in carcere inter murū dentiū ꝛ antemurale labioz̄ ne de facili ds loquat, q̄ntūcunq̄ enī castrū custodiat si porta nō custoditur inanis est custodia ꝛ labor, ita est de homi ne, qz nisi os bene custodiat vana est q̄cū q̄ alia custodia Un̄ Prouerb. xxj. Qui cu stodit os suū ꝛ linguā suā: custodit ab an gustijs aniam suā. Ideo dicit pi⁹ papa, et habent verba de p̄se. dist. v. Nihil. Nihil pdest homī ieiunare ꝛ orare ꝛ alia religio nis opa facere: nisi lingua a detractōib⁹ cu stodiat, nō enī sufficit equo lasciuo custo dia nisi freno ori suo apposito: sic ꝛ frenum modestie in loquēdo ori apponēdū est. vn de Jacobi. iij. Si equis frena in ore mitti mus ad p̄sentiendū nobis: ꝛ naues cū ma gne sint ꝛ a vētis validis minent: circūfe runt a modico gubernaculo vbi impetus virigētis voluerit, ita ꝛ lingua modicū q̄ dem mēbrū est ꝛ magna exaltat, ꝛ subiugit aplus. Ecce q̄ntus ignis q̄s magnā siluaz accendit. Un̄ q̄ntūcunq̄ vas ligeť inutile est si in vase remanet aliq̄d foramē p qđ to tū vinū exeat, sic vana est religio ist⁹ q̄ os suū diligent' n̄ custodit Un̄ quidā ph̄s ab alio cōsult⁹ quō posset deo placere ꝛ hoi bus rñdit. multa opare ꝛ pauca loquere, ꝛ alter ph̄s dixit. locutū me fuisse penituit a liq̄n: tacuisse nunq̄. Hinc est q̄ beat⁹ aga thon vt taciturnitatē diceret lapidē pitrien niū in ore portauit, vt sup̄ B. Hic ad bea tū arsenū vox ē facta. Si vis saluari fuge: tace: quiesce. Utinā ꝑ attenderēt detracto res et detractrices. q̄ q̄tidie studēt vt p̄xi mozū famā possent denigrare: repleti vtiq̄ igne diaboli nō spūssctī. O q̄ntū periculū ill' erit ī extremis, cū diabol⁹ eis obijcit coz detractiōes: ꝛ q̄ntū p hoc offender int p̄xi mos suos et nūq̄ eis satisfecerint famā re stituēdo vt debuerūt. q̄d dicēt tunc miseri, certe dicturi sunt, ve, ve, ve, Ue mihi q̄ de traxi, ve q̄ de ꝑ nō penitui, ꝛ ve maximuz q̄ nunq̄ verā voluntatē ad satisfaciendu ill⁹ q̄s lesi habui. Apoc. viij. Ue ve ve ha bitantib⁹ in tra vicz circa centrū vbi est in fern⁹. O missis ḡ alijs q̄stiōib⁹ q̄re ispūssan ctus in linguis igneis: et cur ī linguis dis pertitis apparuerit in sequentē sermonez.

Innocem⁹ spm̃sctm̃ vt sua benignitate custodiat ⁊ dirigat linguã nostrã q̃ten⁹ ꝑ eaz deũ laudem⁹: et nos a peccatis purgem⁹, ꝑ qđ hic gr̃am spũssancti: ⁊ tandẽ vitã eternam ꝓsequamur. Amen.

¶ De spiritusancto. ⁊ põt dici die lune

¶ Sermo XLVIII.

Repleti sunt omnes spũsctõ et ceperũt loq varijs linguis. Actuũ. ij. In p̃cedẽti sermone audistis q̃ sine dilectõe nulla opa sũt deo accepta, ⁊ q̃ttuor effect⁹ bonos dilectiõnis õi: ⁊ de triplici pace bona, vicz int̃na, fraterna ⁊ supna. quare etiã spũsctũs dat⁹ sit discipulis poti⁹ in die penthecosten q̃ alio die, ⁊ in q̃ loco, ⁊ q̃re apparuit in specie linguaz. Hũc ꝓseqũter dicere intẽdo quõ discipuli ⁊c. sunt repleti spũsctõ, ⁊ q̃re i specie ignis ⁊ disp̃titarũ linguarũ. ⁊ qb⁹ modis fuit hec locutio varijs linguis: ⁊ q̃daz alia. ꝓ quã gr̃a canite, Veni sancte spũs.

¶ Repleti sunt omẽs spũsctõ vbi sup̃. ꝓmo dicendũ est de illa repletiõe spũssancti Scõo de locutiõe cũ varijs linguis, quõ hoc intelligi debet. Tertio de dubitatiõibus siue questiõib⁹ sup̃ motis. A Circa p̃mã partẽ diceret q̃s. quõ spũssanct⁹ repleuit discip̃los christi, ⁊ an solũ discipulos. cũ etiã õr Actuũ. ij. q⁹ repente fact⁹ est sonus de celo qui repleuit totaz domũ. an etiã spũsctũs apparuerit in sono ⁊c. Ad h̃ dicũt doctores q⁹ in missione spũssancti in die penthecosten apparuerunt triplicia signa sensibilia: in q̃bus spũsctũs apparuit. q⁹ apparuit in sono. in igne, ⁊ i linguis. ⁊ h̃ factũ est ad nostrã instructõem vt ex h̃ cognoscam⁹ qualit⁹ nos ad aduẽtũ spũssancti ꝑparare debem⁹. ꝓmo enĩ apparuit i sono ad terrorez pctõrũ, vt vicz pctõr⁹ corda ꝙuerteret, ꝺm illud Actuũ. ij. Factus est repente de celo son⁹ tanq̃ spũs vehementis ⁊c. Dicit aũt spũsctũs vehemẽs. i. fort⁹ q̃si vehemens, q⁹ fugato diabolo de corde: pellit pctm̃: ⁊ admittit eterne dãnationis. In cui⁹ figurã Exodi. xix. dũ i monte synai dñs moysi daturus erat decẽ ꝑcepta decalogi, tunc audita sunt tonitrua et visa fulgura: ⁊ clangor buccine audit⁹ est: ⁊ totus mons fumigabat: ⁊ ꝑ⁹ timuit ⁊ moyses loquebat: ⁊ dñs rñdit ei, Dicit etiã vehemens q̃si vertens mẽtẽ a carnalibus ad spũalia, a tpalib⁹ ad eterna, ꝺm illud ꝓuerb. xij. Uerte impios: ⁊ ñ erũt, s. i impietatis culpa. Dicit tertio vehemens q̃si vehens mentẽ ad bonã opationẽ ⁊ celestẽ cõtemplationẽ, ꝺm illõ Ezechiel. j. Ubi erat impet⁹: spũs illic gradiebant. ⁊ i p̃s. Spiritus tu⁹ bon⁹ deducet me in traz rectam. Scõo spũsctũs apparuit i igne ꝓter inflãmationẽ. vt corda torpẽtia ad dilectiõez dei ⁊ p̃mi accenderet, ꝺm illud Luce. xij. Ignẽ veni mittere in terrã. et qđ volo nisi vt ardeat, ignis vicz spũssancti ad inflãmãdũ corda nr̃a, de hoc plura ifra dicã. Tertio in specie linguaz apparuit vt i sermone p̃cedenti ¶ I. De ꝓmo dicẽdũ q⁹ cũ spũssanct⁹ appareret in sono repleu it totã domuz id est totã illã ꝙgregatõem, h̃ ẽ viros ⁊ mulieres insolita scia ⁊ caritate. Sicut enĩ iste vent⁹ siue son⁹ totã domũ repleuit ⁊ nihil vacuũ reliquit, ita spũssanct⁹ hoiem ĩhabitãs replet totã ei⁹ aiaz ⁊ oẽs ei⁹ potẽtias scz itellectũ ꝫa cognitõe, volũtatẽ ꝫa dilcõe mẽoriã bõa recordatõe. potẽtiã sensitiuã vicioz mortificatiõe. linguã veritate, manuz pietate, gestus honestate. ꝓ q̃ notandũ q⁹ magna est differẽtia inter donũ q⁹ dat: ⁊ inter donũ q⁹ dat boi fortuna. Donũ enĩ q⁹ de⁹ dat: replet aiam, donũ aut⁹ q⁹ fortuna dat: illã replere nõ põt. Fortuna aũt dat duo, s. diuitias ⁊ honores, sic ei dic̃ fortũa i boetio de ꝙ. ph̃. Opes et honores mei iuris sũt. Hec duo dona esurit hõ q̃ nõdũ replet⁹ est dono dei. q⁹ anteq̃ homo recipiat donũ dei, s. spm̃sctm̃ duo vicia habet i se q̃ faciũt anĩe duo genera famis. Unũ viciũ ẽ auaricia, aliud sup̃bia. Auaricia facit q⁹ hõ esurit diuitias, sup̃bia facit q⁹ esurit honores. sed fortuna nunq̃ põt dare homini tantũ diuitiaz cumulũ q⁹ satisfaciat fami quã facit auaricia. q⁹ auarus nunq̃ replebitur pecunia. Eccl. v. Nunq̃ etiã tantũ põt dare honores vt satisfaciat fami quã facit sup̃bia. Ex q̃ infert q⁹ ania nunq̃ põt ĩpleri donis q̃ dat fortuna. sz solũ donis dei siue spũsctõ. Unde Bern. Recte sicut famelic⁹ nõ satiat aerem attrahendo siue ventũ, ita nec aia saturare põt famẽ quã faciũt auaricia ⁊ sup̃bia ⁊c. dato etiã q⁹ dona q̃ dat fortuna repleãt aniam, ita q⁹ homo nolit habere plures diuitias ⁊

honores, adhuc tñ differũt in alio donum dei ⁊ donũ fortune, scz in modo dãdi. Hã deus sic dat homi donũ suũ vt nunq̃ ab eo auferat: nisi sponte a se, pꝛiciat Fortuna aũt dona sua sic dat vt ea auferat siue velit siue nõ, ⁊ si ante nõ aufert: tñ indubitanter aufert ea in morte, secꝫ de donis dei, ꝓterea dicit Boeti⁹ vbi supra i ꝑsona fortune Hũc ludũ ludi⁹ rotã volubili orbe ꝑsam⁹, summa infimis: ⁊ ifima sũmis coequam⁹, sicut depingit rota fortune ꝑ q̃ttuor homines, vnus i sũmo, scõus i latere dextro, tertius in sinistro, q̃rtus sub rota. Primus dicit regno. scõus regnabo. terti⁹ regnaui. q̃rtus sum sine regno. Vnde ꝑsius. Regno regnabo regnaui: sum sine regno. terti⁹ est q̃ q̃tidie descẽdit in diuitijs ⁊ honoribꝫ. q̃rtus oñibꝫ priuat⁹ est ⁊c. ℒ Circa secũdã partẽ cũ dicit, ceperũt loqui varijs liguis, dubitat quõ sit intelligendũ, vtrũ apli omnes linguas sint locuti, nũc illã, nũc aliaz. vel an ab oñibꝫ in vna lingua sint intellecti in q̃cunq̃ idiomate. Ad hoc rñdet san. Tho. scõa scõe. q. cxvij. ar. j. in solutiõe secunde rõnis, q̃ q̃uis vtrũq̃ fieri potuisset scz q̃ ꝑ vnã linguã loquẽtes ab oñibꝫ intelligerent, aut q̃ omnibꝫ linguis loq̃rent, tamẽ ꝓueniẽtius fuit q̃ ipi oñibꝫ linguis loq̃rent saltẽ ꝑ mundũ discurrẽtes et ꝓdicantes, q̃ hoc ꝓtinebat ad ꝑfectionẽ scientie eoꝝ ꝑ quã nõ soluz loqui sed intelligere poterãt q̃ ab alijs dicebant. Vñ ⁊ Paul⁹ dicit, j. ad Corinth, xiij. Gratias ago deo meo q̃ oĩm vestrũ lingua loq̃r. cũ tñ paulus nõ accepit donũ linguarũ in die pentheco sten, q̃ nondũ ꝓuersus: sed post suaz cõuersionẽ, sicut ⁊ plures alij. Beda autez dicit i glosa sup Actus apl̃oꝝ. Non soluz apli loq̃bant⁹ ⁊ intelligebãt oñia idiomata: sed etiã ipsis loquẽtibꝫ in vno idiomate q̃dcunq̃ illud eẽt, omẽs audiẽtes q̃ntumcũq̃ esset diuersoꝝ idiomatũ intelligebant q̃libz idioma ꝓprijũ. qõ fuit maius miraculum diuina virtute factũ, ⁊ illud videt bene verisimile eo q̃ petro loquẽte ad totã multitudinẽ ꝓgregatoꝝ ex oñi natiõe q̃ sub celo est, vt habet Actuũ, ij, qñ vicz petr⁹ eis allegauit ⁊ exposuit scripturas Jobelis, ij. ipe intellectus fuit ab oñibꝫ. sic ergo vult Beda q̃ vtrũq̃ factũ est diuersis tempibꝫ vel eodẽ tempe scz q̃ varijs linguis sint locuti vel vna lingua, quã omẽs alij diuersarũ linguaꝝ intelligebãt. Hoc enim fuit ad augmẽtũ miraculi q̃ vno loquẽte i vna lingua ad multitudinẽ hoĩm diuersaruz linguarũ q̃libet intelligeret linguã suã, ⁊ hoc ex diuina ꝑtute. Hoc autẽ fieri potuit dupliciter, vno mõ vt vna vox hebrea ad aures omniũ veniẽs diuina virtute ab oñibꝫ intelligeret⁹ ꝓ voce sui idiomatis. Alio modo q̃ illa vox fuit in aere variata ⁊ sub figura ꝓprij idiomatis ad aures audientiuz ꝓducta ⁊ sic intellecta. Ex his tã ptz q̃ i missione spũssancti aplis facta sunt duo miracula. Primũ q̃ apli subito oĩm linguas intellexerũt ⁊ loq̃ sciuerũt. Secõm q̃ in vna lingua loquẽtes ab oñibꝫ intelligebantur ac si q̃lib et audientiũ sua ꝓpria linguã audiret ⁊ intelligeret ⁊c. ℒ Dubitat ꝓ tertia parte sermonis q̃re spũssctus apparuit in linguis igneis ⁊ non in alia specie. Ad hoc dicẽdũ est q̃ ꝫ factuz est triplici ex causa. Primo vt apli corde succensi verba ignita haberẽt, nã quorũdã cor est frigidus ꝑ peccata mortalia, ideo ꝫba inde ꝓgredientia neminẽ edificant: sed potiꝰ scandalizant, ad Roma, ij. Qui ꝓdicas nõ furãduz furaris, nõ mechandũ mecharis ⁊c. Alio rũ cor est repidũ, q̃ nõ habet ignẽ diuinũ, ⁊ ideo ꝫba inde ꝓgredientia ⁊ si nõ scandalizant: tñ nõ accẽdũt. Apocal, iij. Quia tepidus es incipiã te euomere ex ore meo. et Grego, in moral. Ad supernũ desiderium auditores accẽdere nequeũt verba q̃ frigido corde ꝓferunt, q̃ eni in semetipis nõ arserint: alios accẽdere nesciũt. Secõdo apparuit in linguis igneis. vt apli legẽ igneã ꝓdicarent, q̃ lex est amoris, de q̃ Johis, xv. Hoc est ꝓceptũ meũ vt diligatis inuicem, ⁊ Deutero, xxxiij, dicit. In dextera ei⁹ ignea lex, lex ei ver⁹ ñ erat i dextera sed in sinistra tpaliũ ꝓmissionũ. Esa. j. Si volueritis et audieritis me: bona terre comedetis. Hz lex euangelica est in dextera ꝓmittens eterna. Matth, iij. Penitẽtiã agite: appropinquabit regnũ celoꝝ. et ibidẽ, xix. Si vis ad vitã ingredi serua mãdata. Tertio apparuit in linguis igneis vt oñderet q̃le sit linguagium i celo. q̃ ibi sunt ꝫba ignita ⁊ amoris. Habet eni de⁹ tres ꝓuincias: et i singulis linguagiũ suũ ꝓprijũ. Prouinciã scz celestem, terrestrẽ et infernalẽ. Linguagiuz ce-

leste est deū benedicere et laudare. in ps̄. Beati q̄ habitāt in domo tua dñe: in secula seculoz̄ laudabūt te. z Luce. ij. Gloria i excelsis deo. ℙrouincie terrestr̄ līguagiuz est de terrenis tractare. Johis. iij. Qui de terra est: de terra loquit̄. ℙrouincie infernalis linguagiū est maledicere z blasphemare. Ūñ de dānatis Ysaie. viij. Cū esuriet irascet̄ et maledicet regi suo et deo suo. Cognoscit̄ ergo q̄libet fm linguagiū de q̄ puincia est. vñ et Matth̄. xxvj. dictum est petro. Nā z loquela tua manifestū te facit Qui itaq̄ ꝙba laudis dei z edificatōis ꝓmi loquit̄: signū est q̄ est de puincia celesti Ūñ Johis. viij. ait chr̄ist⁹. Neq̄ enī a me metipo veni: sed ille me misit. q̄re loquelaz meā nō cognoscit̄. Qui loquit̄ verba terrena et mūdana. signū est q̄ est de puincia mūdi. j. Johis. iij. Ipi de mūdo sunt: ideo de mūdo loquunt̄: z mūd⁹ eos audit. Qui vero loquitur verba maledictōis z mēdacij. signū est q̄ est de puincia inferni. quia diaboli linguagiū est mēdaciū. Joh. viij. Cū loquit̄ mendaciū ex ꝓpr̄ijs loquit̄. quia mendax est et p̄r ei⁹. i. mendacij ꝛc. E

Consequēter dubitat̄ q̄re spūssctūs apparuit i linguis disptitis. Rñdet̄ q̄ triplici rōne. ℙrimo ad ostendēdū q̄ apli non tantū vnū donū: sed diuersa dona erāt accepturi. put Ysa. xj. assignant̄ septez dona spūssancti. Secōo in signuz q̄ nō tm̄ i vna terra sed i diuersis terris erāt predicaturi. Marc. vlti. Euntes i mūdū vniuersum p̄dicate euāgeliū oī creature. Tertio ad inuendū q̄ diuersis linguis erāt locuturi. ℙro q̄ est notādū q̄ deus ab initio cōcessit homi gratiā lingue cū qua posset loqui vno linguagio iter homies. sed antiq̄ vide licet filij Noe abusi sunt būficio isto. volētes post diluuiū turrim edificare vsq̄ ad celum. ꝓpter futurū diluuiū euadendū. vt sic possent euadere manū dei z post plagā ei resistere. ideo de⁹ cōfudit linguas oium et diuisit vt vn⁹ nō possit itelligere aliū. vt dicit mgr̄ in scolastica histo. sup Gen̄. xj. cap. De hoc scribūt doctores. et sign̄ater phus de trib⁹ filijs Noe. q̄ adhuc ipso Noe viuente nati sūt. xxiij. milia virozū et centum p̄ter mulieres z paruulos. q̄ omēs fecerūt lxxij. generatiōes. quia de Japhet fuerunt q̄nquaginta q̄nq̄ generatiōes. de Cham xxx. de Sem. xxvij. ideo de⁹ diuisit labiuz ipozū. qō nō erat nisi vnū in. lxxij. linguas. et post hoc dispersi sunt i vniuersas terras Nam Sem asiam. Cham affricam. Japhet europam sortit⁹ est. Ex hoc ptz q̄ sicut supbia tūc diuisit vnā linguaz in. lxxij. vt nullus aliū a principio intelligeret. ita humilitas fecit vt vni⁹ lingue apli intelligerēt ur a septuagita duob⁹ linguagijs. siue a septuaginta duab⁹ linguis. z q̄ libet eoruz per. lxxij. linguas loqui posset ꝛc. Dicit tamē Raban⁹ i libro de vniuerso q̄ tres sūt lingue sacre. vicz lingua hebrea. greca et latina. que i toto orbe maxime excellūt. His ei trib⁹ linguis sup crucē dñi a pilato causa ei⁹ fuit scripta. vñ et ꝓpter obscuritatem sanctarū scripturaꝝ harū linguarū cognitio necessaria est vt ad alia recurrat̄ si aliquā dubitatōem nomis vl̄ interptationis sermo vni⁹ lingue attulerit. Greca aūt lingua iter ceteras linguas gentiū clarior habet̄. est enī z latinis z oīb⁹ linguis sonātior. Dec Raban⁹. q̄ vlteri⁹ diuidit linguā. grecā et latinā ꝛc. F Diceret q̄s. ex q̄ dictum est de spūssancti missione visibili. q̄d tūc itelligere debem⁹ de missiōe inuisibili. Ad hoc dicēdū q̄ duplicit̄ mittit̄ spūssanctus ad sanctificādū aīam homis. scz visibiliter z inuisibilit̄. De missiōe visibili determinat mgr̄ in ꝑmo sniarū dis. xvj. Sed de missiōe inuisibili determīat mgr̄ ibidē dis. xvij. ℙrimo inuisibilit̄ spūssctūs mittit̄ anie q̄ corp̄ gr̄am se vnit aie quadaz vnione sanctificatiua taliter q̄ facit hoiez diligere deum et proximū. et h̄ sine signo exteriori visibili siue sensibili. z talit̄ omis hō sine peccato mortali exist̄s habet spūm̄sctūm z eius dona. Nam sic spūssctūs inhabitat hoiez tanq̄ eius specialis rector et director et p̄uisor et inhabitator in aīma homis tanq̄ in templo suo. Secūdo spūssctūs mittitur homini visibilit̄. sic q̄ missio interior inuisibilis predicta ostendat̄ per aliq̄d signum visibile siue sensibile exteri⁹. ratione cuius tota missio visibilis dicit̄. et tale signū visibile exterius fit ad ostendēdū gratiā spūssancti in eo cui applicat̄. vt in die pentheco sten missus est spūssanct⁹ apostol⁹ in specie ignis siue linguis igneis visibiliter. tal⁹ autem missio visibilis nō est facta patrib⁹ veteris testamēti. patet. quia missio visibilis

requirit plenitudinē gratie: z cū hoc redū dantiā in alios ad fundandū eccl̄iam sanctam, vt tradūt doctores et mgr̄ circa dist. xv, et, xvj, p̄mi sniaz. ¶ Sed diceres in quottuplici specie missus est spūssanct⁹ visibiliť sine sensibiliť. Respondeť q̄ in q̄druplici, vicz in specie colūbe, in specie nubis lucide, in specie flat⁹, z in specie ignis. De p̄mo habeť Matth, iij, z Luce, iij, q̄ ie su baptizato z orante apertū est celū et descendit spūssanct⁹ in eū specie corpali sicut colūba, z vox p̄ris audita est. hic est filius me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi cōplacui, z hec missio facta est i baptismo quē christ⁹ suscepit a Johāne i iordane. ad ostendendū i christo auctoritatē diuidēdi dona gratiaz per spūalem regenerationem. Columba est enī animal fecundū: z fellis amaritudie caret ad significandū q̄ christ⁹ caret omī amaritudine viciorū p̄m humanitatē, z plenus est fecūditate omnium ad regenerandus multos filios spūales. Ideo tūc vox p̄ris ē audita, hic est fili⁹ meus dilect⁹ vt sic ad similitudinē filij alij regenerarent. De scōo videlicet de nube lucida legiť Matth, xvij, q̄ postq̄ trāsfigurat⁹ est iesus in monte thabor p̄sente petro: iacobo z iohe filijs zebedei: silr moyse et helya, ecce nubes lucida obumbrauit eos, z ecce vox de nube dicēs, Hic est fili⁹ meus dilect⁹ in q̄ mihi bñ cōplacui, ipm audite, p hoc aūt i christo ostēsa est exuberātia doctrine. ideo dictum est, ipm audite. De tertio scz de specie flat⁹, q̄ cū iesus dixisset in die pasce aplis Pax vobis. insufflauit z ait. Accipite spm̄sctm̄. q̄rū remiseritis peccata remittunť eis. z q̄rū retinueritis: retēta sunt eis Johis, xx, et h̄ factū est ad ostendēdū potestatē ministerij in sacramētorū ministratiōe sine dispensatione, ideo dictū est eis. q̄rū remiseritis peccata rē. De h̄ dicit Jnno, terti⁹ in q̄daz sermone festi penthecos. Sicut spūssanctus a patre, p cedit z filio, ita flat⁹ a pulmone, p cedit z a corde, cū aūt flatus emittť si stringit os aerem infrigidat, si os aperiať aerem calefacit, ita cū spūalis pferť sententia si stringiť os vt ligeť peccator p excōmunicationē vl̄ interdictū, p culdubio peccator p temnēs infrigidať in malo. iustū est enim vt q̄ in sordib⁹ est sordescat adhuc. Apoc. xxij. si aut̄ os aperiť vt peccator absoluať ab excōmunicatiōe vel interdicto rē. penitens p culdubio calescit: quoniā inflāmať ad bonū, dignū est enī vt q̄ iustus est iustificeť adhuc, vbi supra. De quarto vicz specie ignis sine linguarū dictū est supra. De hoc dicit Jnnocē, vbi supra. ad hoc spūssanct⁹ missus est i igne i discipulos vt splē derent per sapientiā z calerēt per caritatez, vt sic doceāt verbo z exemplo, sed in specie linguarū ad ostendendū effectuz doctrine eorū, ideo dicit, z ceperūt loqui varijs linguis. ¶ Ex his ergo patet q̄ spūssanctus missus est in q̄druplici specie visibiliter, bis in christū et bis in apl̄os: z semper cū aliquo sono sine voce. In p̄ma et secūda missione ad christū audita est vox p̄ris, hic est fili⁹ meus dilect⁹ rē. In tertia missione audita est vox filij dicētis, accipite spiritūsanctū rē, in q̄rta missione auditus est sonus spūssancti, q: sicut dicit Actuū, ij, factus est repente de celo son⁹ tanq̄ aduenientis spūs vehemētis. Hec plena sūt omnia diuinis mysterijs, sed cū altus sit puteus nō habeo vnde hauriā nisi det spūssanctus, q̄ dat oīb⁹ affluēter z nō improperat, z diuidit dona singul̄ prout vult. quia vbi vult spirat: z vocē ei⁹ audis, sed nescis vnde veniat aut quo vadat. ideo spiritu sctō adūnāte horū significatōez ex scriptz doctorū exposui vt audistis. ¶ Sed diceres, vtrū in missiōe spūssancti visibili in specie colūbe fuerit vera columba. Ad hoc respondent doctores cōmuniter circa dist. xv, p̄mi sententiaz, q̄ nō fuit vera colūba in baptismo christi apparēs sed species colūbe, sine corpalis creatura facta ex aere vel cōsili materia, et eodē modo dicēdum est de igne. et ideo ōr Matth, iij. Et vidit spm̄ dei descendentē sicut columbā z venientē sup se. Actuū, ij. Apparuerūt illis dispertite lingue tanq̄ ignis. ita q̄ ly sicut z ly tanq̄ sint note similitudinis. Et Aug⁹. dicit ij, de trinitate ca, vj. Ille species corpales ad demonstrādū opus qō fuit p temp⁹ apparuerūt: z postea esse desierunt, ideo vult sanct⁹ Tho, in, iij, par, sum, q, xxxix, ar, vij. q̄ species colūbe pacto officio in pristinaz materiā est reuersa, nec fuit ibi aliq̄ fictio l̄ falsitas signi, q: illa similitudo columbe non ostendebať ad manifestandū aliquā veritatem in ipa colūba: sed ad manifestanduz

ꝓprietates inuisibiliū missiōis. sicut aliqs loquens metaphorice nō mentit. nō enī intēdit sua locutiōe ducere ī res q̄ p nomīa significant: sed magis in illas quarū ille res significate p nomīa similitudinem habēt. z silr de igne dicendū est et de linguis. q̄ nō fuerit verus ignis siue vere lingue: sed similitudo talium ad manifestādū ꝓprietates inuisibilis missiōis ad sensum dictū. vt vicz splēderēt p sapientiā siue doctrinā. z lucerēt p caritatem: z grāz haberēt linguarū loquēdi in q̄cunq; idiomate vt intelligerent z c. ℟

Ex pmissis oīnib⁹ patet q̄nta sit dei bonitas z caritas ad suscipiendū pctōres penitētes. etiā q̄nq; diu illos ad pniam expectando: z ad vnicā verā pniam siue peccatorū detestationez eis spīm sctm mittendo. Cui⁹ exemplū habem⁹ in vitis patrū. Cū frater quidā impugnabat a fornicatōe. cōtigit aūt vt veniret in vicū quendā egypti: z videns filiā sacerdotis paganor⁹ adamauit eam. z dixit pri ei⁹. da mihi eā in vxorē. Ille autē rīndens: dixit. nō possum eaz dare tibi nisi interrogauero deū meum. z abiens ad demonē quē colebat: dixit ei. Ecce monachus q̄dā venit volens accipe filiā meam. do eā illi: rīndens demon dixit. si negat deum suū z baptismū z ꝓpositū monachi interroga eū. z veniēs dixit ei. nega deū tuum z baptismū z ꝓpositū monachi z dabo tibi filiā meā. Ille vero ꝓsensit. z statim vidit velut columbā exire de ore suo z volare in celū. pgens autē sacerdos dixit ad demonē. Ecce pmisit se illa tria facturū. tunc rīndens diabol⁹ dixit ei. nō des ei filiā tuaz in vxorē. q⁹ deus ei⁹ nō recessit ab eo. iz adhuc adiuuabit eū. z veniēs sacerdos dixit fratri illi. nō possum eā dare tibi. q⁹ adhuc de⁹ tuus adiuuat te: z nō recessit a te. Hec audiēs frater dixit in semetipo. si tantā bonitatē ostēdit deus ī me: cū ego infelix negauerim ipm et baptismū z ꝓpositum monachi. bon⁹ autē deus etiā sic malū nūc vsq; adiuuat me. cur ego recedā ab eo. z ī semetipm reuersus recepit sobrietatē mētis z venit i heremū ad magnū quendā senez z narrauit ei rem q̄ fuerat facta. et rīndit ei senex. sede mecum ī spelunca z ieiuna tres hebdomadas ꝓtinuas: z ego depcor deuz pro te. z laborauit senex p fratre z dep̄cat⁹ est dñm: dicens. Obsecro te dñe da mihi animā hanc et suscipe pniam eius. z exaudiuit de⁹ orationē eius. Et cū impleta fuisset pma hebdomada: venit senex ad illum fratrē z interrogauit eū: dicēs. Aliqd vidisti: z respōdēs frater: dixit. etiā vidi columbam sursum ī altitudine celi contra caput meū volantē. et rīndens senex: dixit ei. Attende tibimetipi et depcare deū intente. secūdo vero venit iterū senex ad fratrē z interrogauit eū dicens. Vidisti aliqd: et respōdit dicens. vidi columbā venientē circa caput meū. z pcepit ei senex dicēs. Labora esto mentez oza. z cōpleta tertia hebdomada. venit iteruz senex z interrogauit eū dicens. Ne aliqd plus vidisti: z respondens ille dixit. Vidi columbā q̄ venit z stetit supra caput meū z tetēdi manū meā retinere eam. illa aūt surgēs intrauit ī os meum. z gr̄as agens senex deo: dixit fratri. ecce suscepit de⁹ pniam tuā. de cetero attende tibimetipi z esto sollicit⁹. Et rīndēs frater dixit. Ecce āmodo tecū ero do nec moriar Ecce q̄d operat⁹ est spūssctūs. Implorem⁹ spīm sctm vt pariter nos purget a peccatis z purgatos in celestibus secum colligat. Amen.

¶ In octaua penthecosten de sancta trinitate. ¶ Sermo XLIX.

Ex ipso et per ip/ e sum z in ipo sunt oia: ipi honor z gl'ia in secla seculorū. ad Roma. xj. Hec ꝓba scribit apls in epla de sancta trinitate. quā cōiter eccl'ia legi statuit. i q̄bus ꝓbis apls exprimit trinitatē psonarū in diuinis Et essentie vnitatē. z dignissimū est vt celebrem⁹ festū sctē trinitatis. Celebrauim⁹ enī festū de deo pre a q̄ oia. qui z sua dilectiōe misit filiū suū in mūdū ad nos redimendū. celebrauim⁹ festū de filio p eius incarnatōem. q̄ in mūdū missus humanā naturā in vtero ꝓginis marie assūpsit z sibi vnuit. q̄liter nat⁹. educat⁹. pass⁹ z mortuus p nobis. q̄liter etiā resurrexit z in celum ascēdit. celebrauim⁹ etiā festū spūssctī paracliti q̄lit' ille visibilit' apls missus fuit et ꝓtinue inuisibilit' mittit in corda iustorū hoīm vt audist⁹ in ꝓtimo sermōe. In his etiā festiuitatibz filij z spūssctī semp celebrauim⁹ festū dei pris: q̄ filiū suū ad nram redemptōem misit. z ipe cū filio spīm sctm in

die pentheco. visibiliť misit et ꝙtidie inuisibiliter mittit ꝛc̃. nūc ꝓsequēs est vt celebremus festū sctissime trinitatꝭ et vnitatis ꝓsonarū in diuīs. qđ vtiqꝫ diuīa inspiratōe celebrari ꝓuisum et ordinatū est ad extirpandū hereses et errores multos circa sctām ꝛ indiuiduā trinitatē Vñ et karolus magnꝰ christianissimꝰ imperator ad ꝶ celebrandum operā dedit. hoc aūt festū trinitatꝭ cras cū choro pagit ecclia patauiēsis. hodie vero octauā pentheco sten solēnisat. ꝛ qz euāgelium de sctā trinitate ꝓdicaui ī dñica infra octauā ascensiōis. ideo recepi ꝟba thematis ex epla ꝙ legi solet de sctā trinitate. Ex ipo et ꝓ ipm et in ipo sunt oīa ꝛc̃. vbi supra. ℣ro gr̃a Aue maria. ℣ Ex ipo ꝛ ī ipo et ꝓ ipm sunt oīa ꝛc̃. vbi supra. ℣rimo videndū erit de trinitate ꝓsonarꝫ ī diuīs iuxta thema. ex ipo et ꝓ ipm et in ipo sunt oīa ℣ scdo de vnitate ꝓsonarꝫ in diuīs cū dicitur. ipi honor et glia. ℣ Tertio dubia quō a fidelibꝫ aliꝙliter cognosci debent ꝛc̃. A

Quātū ad primū est notāduz ꝙ in ꝟbis thematis ꝑmo tangit ꝓsonarꝫ in diuīs trinitas. ꝓsona ꝑis cuz ōr. ex ipo. ꝓsona filij cū dr. ꝓ ipm. ꝛ ꝓsona spūssctī cū ōr. in ipso. ꝙsi diceret. ex ipo deo ꝑie tanꝙꝫ a causa efficiente ꝓ potentiā sunt oīa alia ab eo. et per ipm dei filiū ꝓ quē oīa facta sunt ꝓ sapientiā eius creata sunt oīa. ꝛ in ipo spūsctō tanꝙꝫ ꝓseruāte siue ꝓseruatore ꝓ bonitatez ꝛ dilectōem sunt creata oīa supiora: inferiora ꝛ media: spūalia et corpalia. Vñ Aug⁹. in glo. Omīa sunt ex ipo ꝑie ex ꝙ est filius. ꝛ ꝓ ipm filiū oīa facta sunt. ꝛ ī ipo spiritusctō omīa ꝓseruant. qz sola dilectōe creauit et ꝓseruauit omīa Sed diceres. q̄re patri specialiť attribuiť potentia. filio sapia et spūsctō bonitas ꝛ dilectio ℣ ñdeť q̄ q̄uis pater: filiꝰ et spūssctūs habēt eandē potentiā: sapiam et bonitatē siue dilectōem. attamen vt declarat mgr̃ dist. xxxiij. ꝑmi sniarū. qz apud nos nomē ꝑis ꝓpter antiq̄tatē videť importare impotētiā. ne ꝶ idem simplices crederēt de celesti patre sibi rōnaliter attribuiť potētia. Silr nomē filij apud nos ꝓpter iuuentutē videť importare impericiam. ne ergo de filio dei hoc credať sibi attribuiť sapiētia. Simiľ nomē spūssancti importat apud nos quandā importunitatem et furorē. iuxta illud Esa. ij. Quiescite. id est. custodite vos ab homīe cuius spūs in naribꝰ eiꝰ. ideo ne ō spūsancto hoc credatur: attribuiť sibi bonitas. ℣rimo ergo patri attribuiť potētia. Est aūt omīpotens. qz potest omnia ꝙ vult. ꝛm illud ℣ps. Omīa quecūqꝫ voluit fecit dñs in celo in terra et ī mari et in omīb⁹ abyssis. In celo. qz celū cū sideribꝫ suis obedit voci sue. ꝛm illud Baruth. iij. Stelle vocate dixerunt. assumus. In terra. qz terra tremit ꝛ obedit suo ꝓspectui. ꝛm illud ℣ps. Qui respicit terram et facit eā tremere. In mari. quia mare obedit suo ꝓspectui. de quo ōr Job. xxxviij. Quis ꝓclusit ostijs mare qñ erumpebat. ꝙi de vulua ꝓcedens. ꝛ sequiť. Circūdedi illud termīs meis: et posui vectem et ostia: ꝛ dixi. vsqꝫ huc venies et nō ꝓcedes ampliꝰ. ꝛ hic ꝓstringes tumētes fluctus tuos. et Matth. viij. Qualis ē hic qz venti et mare obediūt ei. In abyssis. i. demonibꝫ. nā demones obediūt sue iussiōi. sicut ptz ī legione demonū. cui christus ꝑcepit vt de homīe exirēt. ꝛ ptinꝰ obedierunt. vt habeť Matth. viij. et Mar. v. Ecce iā ptz dei potentia ꝙ omīa sibi obediūt ī celo. in terra. ī mari. ꝛ ī inferno. Cur ꝙ miser peccatoz cōtemnit obedire tā potenti: cur omīpotentē nō timet ꝙ in ictu oculi eū potest ꝑdere: sīc nr̄is tempib⁹ multis fecit ꝙ subitanea morte ꝛ imꝓuise perierūt. isti submersi. illi occisi. illi subito a deo ꝑcussi ꝛc̃. quō ꝙ tu securus esse vis ꝙ nec ad horā ō vita certꝰ existis. Cū ergo oīa vt audistꝭ deo obediūt. solus hō ei nō obedit. imo vocē eius audire ꝓtemnit. ꝛm illud ℣ꝓuer. j. Vocaui ꝛ renuistis. extendi manū meā ꝛ nō erat ꝙ aspiceret. despexistis omē ꝓsiliū meuz. ꝛ increpatiōes meas neglexistis. ꝛ seqtur. Ego q̄z in interitu vr̄o ridebo. cū vobis qđ timebatis aduenerit. imo pctōres nō solū non obediūt deo: sed ī ꝓspectu eiꝰ peccare non erubescūt. ideo dr̃ Eccli. xvij. Vie eoz nō sunt abscōdite ab oculꝭ ipiꝰ. sed q̄re ℣. quia ipe solus est ꝙ est scrutator cordiuz ꝛ nouit corda filioꝫ hominuz. j. Reg. xvj. B

Quātuis aūt deꝰ sit oīpotēs. duo tñ sūt in ipo: ꝛ duo ī nobis ꝙ ipm vincere videnť. ℣rimum est sua pietas visceroſa. ꝛm illud Hiere. xxxj. Conturbata sunt viscera mea sup eū. miserans miserabor eiꝰ: ait dñs. q̄si diceret. cor meū totum est dolore ꝓforatuz

ꝓpter mala homis.et loq̃tur ꝓpheta sil'itudinarie,id est,ad modũ hoĩs q̃ talia diceret ex miscõia. Dr hec loq̃tur.et Ezechiel' xviij. Nolo mortẽ peccatoris, sed magꝭ vt cõuertat̃ et viuat. Ulñ Aug⁹. Sic festinat deus hoĩem absoluere a tormẽo cõscientie sue,supple dũ dolet se peccasse, q̃si plus eũ cruciat cõpassio miseri q̃s ipm miseruz passio sui. Dei aũt miscõia bene ostẽdit̃ Genñ. xviij. vbi dixit dñs ad Abraam. Clamor zodomorũ et gomorreorũ multiplicat⁹ est: et peccatũ eorũ aggrauatũ est nimis,descẽdam ꝛ videbo vtrũ factũ cõpleuerint opere an nõ. Ecce dñs non festinauit sed ad tps dissimulauit ac si nesciret pctã eorũ.imo si cut ibidẽ dicit̃.cũ Abraam depcarẽt dñm vt loco isti parceret si.l.xlv. tandẽ,ꝓpter.xl. tandẽ,xxx.tandẽ.xx.ꝛ postremo decẽ,ꝓpter q̃s parcere voluit ꝛc.vt ptz ibidẽ. Terruz est sua caritas affectuosa,q̃ ipm de celo ad terrã traxit. Ulñ Auguſt. O caritas q̃ magnas vires habes dũ deũ de celo ad terrã deposuisti,ipm etiã ad crucẽ ascẽdere coegisti. Nihil enim eũ cum esset omnipotẽs coartare poterat nisi caritas q̃ plen⁹ erat,qõ bene nobis insinuat Lu.xij. Ignẽ veni mittere in terrã,et q̃d volo nisi vt ardeat. Ille ignis caritatis vtiqz i christo valde accensus fuit,ita vt eũ cogeret q̃dãmodo,fm q̃ dicit ibidẽ. Baptismo habeo baptizari:et quõ coartor vsqzdũ pficiat̃. Ubi dic̃ glosa. Baptismo habeo baptizari.i.cruore,ꝓ prij sanguinis pfundi.ꝛ quõ coartor ꝛc̃.id est,quãto desiderio affecto meã passionez ꝓ humani generꝭ redemptiõe consũmare. ac si diceret christ⁹ dñs. Caritas ad humani generꝭ redẽptõem in me est tã magna q̃ nõ cessat me inclinare ad passiõem et redẽptionẽ humani generis q̃usq̃ perficiatur. hec ergo duo sunt i deo q̃ ipm vincere videnť. Alia duo sunt i nobis que idẽ facere videnť. Primũ oratio nra lachrymosa,vñ de Jacob dicit̃ Genes.xxxij. Si cõtra deum fortis fuisti,quãto magꝭ cõtra homies ꝑualebis,preualuit aũt ꝓ lachrymas vt dicitur Osee,xij. Inualuit ad angelũ:confortatus est,fleuit et rogauit eũ. Ita de Moyse patet Exodi,xxxij.cũ iudei fecissent vitulum conflatũ circa montẽ synai,dixit dñs ad Moysen, Cerno q̃ ꝓpls ille sit dure cernicis,dimitte me vt irascat̃ furor meꝰ contra eos. Ecce considera verba,dimitte me, q̃s te dñe tenere potest:certe oĩo moysi tenuit te. Ideo dicit Bernar. O humilis lachryma.tuũ est regnũ. tua est potẽtia.ante conspectũ iudicis intrare nõ vereris sola, si interꝭ es quicq̃d petierꝭ obtinebis,vincis inuincibilẽ,ligas omnipotẽtẽ. Hoc etiã innuit̃.iij.Regũ,xx.de Ezechia rege,cuiꝰ lachryme deũ vincebãt,Scõm est nra humilitas,istud innuit̃.iij.Reg,xxj. vbi dixit domin⁹ Helie, Nonne vidisti Achab humiliatũ coram me,quia igit̃ humiliat⁹ ẽ mei causa,nõ inducã malũ in diebꝰ eius. Hoc etiã patet in niniuit̃,quorũ humilitas deũ vicit Jone,iij. Hec de potẽtia patris.

L Secũdo attribuit̃ filio sapiẽtia.de cuiꝰ sapiẽtia dicit Leo papa. Iste tremẽdꝰ aspectus est summi iudicꝭ cui apertum est oĩe secretũ.cui obscura clarent. muta respondẽt,silentiũ confitet̃,ꝛ sine voce mens loquit̃.sed q̃uis sit sapientissimꝰ:attamẽ,ꝓ minimis ꝛ vilibꝰ rebꝰ nobꝭ p̃ciosissima tribuit,Dedit enĩ aplis regnũ celorũ pro retibꝰ et parua nauicula. Zacheo pro dimidia substãtia.viduc,ꝓ duobꝰ minutis.quibusdã etiam,ꝓ calice aque frigide,vt patet Matth,x.quibusdaz,ꝓ sola bona voluntate, Ecce q̃lis emptio regni celorꝭ,ꝓ vilissimo precio. A sapientissimo nũq̃d decipi potest:certe nõ, qz ita voluit. Ulñ Aug⁹. Regnum celorũ tantũ valet quãtũ habes.nihil vilius cũ emit̃,nihil carꝭ cuz possidet̃, ĩmo christ⁹ dñs q̃uis sit sapientissimꝰ,tamen vile corꝭ nostruz p̃cio sanguinis sui emit,ad hec aũtẽ amor cuz traxit vt supra. Accipit etiã lachrymas nras et corã se ponit.fm illud ꝑs̃. Posuisti i ꝙspectu tuo lachrymas meas:ꝛ ꝓ fletu dat maipulos cũ exultatiõe.fm illud ꝑs̃. Euntes ibãt ꝛ flebant mittẽtes semia sua, Uenientes aũt veniẽt cũ exultatõe portãtes maipulos suos.

D Tertio bonitas attribuit̃ spũisancto,que tanta est vt ab ea nullus se absc̃ondere valeat,fm illud ꝑs̃. Uõ est q̃ se absc̃odat a caloze eiꝰ,nã in celo est misericordia saluãs,fm illud ꝑs̃. Dñe in celo misericordia tua. In purgatorio est misericordia liberãs,fm illud Eccl̃i.lj. Liberasti me a pressura flãme q̃ circũdedit me: ꝛ in medio ignis nõ sum estuata. In inferno ẽ misericordia mitigans.qz etiã deus punit cis

tra condignū, fm illud ꝑb̄. Aut obliuiscetur misereri deꝰ, aut cōtinebit in ira sua misericordias suas. In mūdo vero est misericordia cōseruans quātū ad iustos, mō misericordia expectās quantū ad malos, modo misericordia trahēs quantuz ad duros, qui p beneficia z flagella trahunt, modo misericordia suscipiens quantū ad peruersos, vt bene possit dici ī veritate illud ꝑb̄. Misericordia dñi plena est terra. Ista aūt bonitas et misericordia spūisctō ē ꝓpria et innata, vñ ꝗre, Deus cui ꝓprium est misereri semper et parcere, punire ꝓ̄ est sibi alienuz: z q̄dāmodo cōtra naturā, quod autē est ꝓtra naturā hoīs hoc homo facit inuite z tarde. ideo deꝰ inuite z tarde punit, ℣ autē puniat inuite ptz Esaie. Heu ego consolaboꝛ sup hostibꝫ meis: z vindicaboꝛ de inimicis meis. Ecce dicit heu, q̄si diceret, nō libēter facio. Vñ Crisostomꝰ sup Matth. Deus inuite z cū magno doloꝛe cōpellitur peccatoꝛes dānare, nō autē sic dolet q ipe ab eis offendit, sed qz violenter siue inuoluntarie cogit aliquē ꝑdere q̄ omēs vult siue cupit saluare, sed q̄d potest cogere deū, certe humano modo loq̄ndo, cuius deus absolute cogi nō potest, tñ dicit q̄si cogi p suaz iustitiam ordinatā. ℣ autē deꝰ sit tardꝰ ad puniendū, ptz ex illo Genes. iij. cū adam audiuisset vocē dñi dei deambulantis in paradiso ad aurā post meridiē abscōdit se vxoꝛ eius. Ecce deꝰ vadens ad puniendum trāsgressoꝛē: non currebat sed deambulabat, id est, lento passu incedebat, vadēs veꝛo ad recipiendū ad misericordiā filiū prodigū nō ambulauit sed cucurrit, qz accurrens cecidit sup collū eius, vt habet Luce xv. per qō datur intelligi q ipe est tardus ad puniendū et promptꝰ ad miserendum. Et dicit q deambulabat post meridiē. Addaz enī credit peccasse horaz sextaz: et tamē deus expectauit punire post meridiem, quia penas differebat z ipm ad misericordiaz expectabat. Dicit iterū q ad aurā deambulabat, id est, ꝓtra aurā siue cōtra ventū, homo autem vadēs cōtra aurā ab itinere retardat, z que est ista aura nisi refrigerās dei misericordia, qñ enī deus aliquē punire deliberat: moꝛ eius misericordia sibi obuiat: z q̄dammodo ī facie christi ꝓtradicit: z ad parcendū z miserendū inducit. Hec de bonitate spūssancti. Ex his ergo ptz quō in diuinis deo patri attribuat potētia, filio sapientia, z bonitas spūisctō, z q̄re, z per hoc aliqlis distinctio ꝓsonarū in trinitate. ℣ si diceret q̄s, quid hō simplex credere debet de sctā trinitate. Ad hoc dicenduz q nihil melius est homī simplici q̄ credere tres esse ꝓsonas in diuinis, et vnuz eas esse nature siue substātie, ꝓpter qō ille tres ꝓsone sūt vnus deꝰ et nō plures, qz sunt vnius nature, vnius essentie siue substātie, vnius voluntatis, vnius potētie, bonitatis, iusticie, eternitatis z̄, z io valde se amāt. Si aūt ille tres ꝓsone in diuis essent diuersaz naturaruz, potentiarū, voluntatū z̄, tūc essent plures dij, qō est impossibile. sicut bene cōcludit phūs. ix. phisicoz. oportere vnū principalem motoꝛē esse a q omnia alia mouent: z nō plures z̄. Ideo dicit mgr. xix. dist. pmi sententiarū, z sunt ꝓba Aug⁹. in li. de fide ad Petrū. Equalis est ī omibꝫ patri filiꝰ, z patri z filio spūssanctꝰ, nullus autē horuz aliuz ꝓcedit aut eternitate: aut excedit magnitudine aut supat potestate, qz nec filio nec spiritui sctō pater anterioꝛ aut maioꝛ est q̄ntū ad nature diuine vnitatē ptinet, nec filiꝰ spiritui sctō, eternū quippe z sine initio est q filius de pris natura extitit, z eternuz et sine initio existit q spūssctus de natura patris et filij ꝓcedit. Ob hō g tres ꝓsonas recte vnuz credimꝰ eē deū, qz vna prorsus imensitas, vna eternitas, vna naturaliter trium ꝓsonarū est diuinitas, z ideo pr̄ in filio, z spūssctus in vtroqz vna adoratiōe adorādi, z licz hec sint incōphēsibilia. tñ in creaturis multiplex inuenit similitudo, vt sup dixi vicz de sole q̄ lucet et calet. Sic enī radius solis nascit, ita z filiꝰ de pre, z sicut ab vtroqz caloꝛ, ita spiritussctus q est caritas: igneus ꝓcedit a patre z filio, z sic hec tria vnꝰ sol, ita tres ꝓsone vnus deꝰ. Item sic fons generat riuū, ita pr̄ filiū, sic fons z riusꝰ faciūt stagnū, ita pr̄ z filiꝰ spirāt, i. dant naturā spūisctō ab eterno, sz ꝓpinquissima similitudo trinitatis z vnitatis est in aīa rōnali in q ē meoria, intellectus z voluntas, q̄ sunt vnū. Item adhuc aptꝰ possumus imaginari, si vnꝰ angelꝰ totā naturaz daret alteri, talis eēt filiꝰ suus, qz nihil gignit seipm vt sit, z tūc si ambo cōicarēt naturaz cuidā tertio: iste esset distinctꝰ ab eis soluz fm ꝓsonā ita esset imaginādū de trinitate.

In octaua penthecosten.

Simplicab tamē sufficit credere vt supra dixi, vt vicz illud firmiter credāt qđ eccl'ia catholica credit, qz nō oīno pfecta silitudo in creaturis dari potest: eo q in eis est mutabilitas z distinctio zc. Hec de prima parte sermōis scz de trinitate psonaz in diuinis. ¶ Circa scdam partē est notādum de vnitate triū personaz in diuinis. Pro q notandū q in diuinis tres psone habent vnā naturā: substātiā: volūtatem: potentiā: eternitatē: immēsitatē: bonitatē: iusticiam: miscōiam zc. et ꝫ sufficiēter apl's innuit in ꝓbo thematis cū dicit, Ipi honor z gl'ia in secula seculoz, i. eternalit'. Dicit enī notāter ipi: z nō ipis. ad excludēdū diuersitatē essentie siue substātiaz in diuinis, q qđ dat intelligere q tres psone sunt vn⁹ deus vt supra dictuz est. ideo dicit ipi tanq̄z vni sit honor et gl'ia in secula seculoz, ac si diceret, laus z gratiarūactio sit deo eternalit'. Amen. q̄si diceret, videte vt fiat, vel amē, i. ita esse debet vt de⁹ laudet: z grāz actio sibi exhibeat. Sic g patet vnitatem essentie esse in trib⁹ psonis in diuinis, et illud eisdez exemplis declarari pōt sicut supdictū ē de trinitate. Possunt etiā ad hoc ostēdi miracula, vñ legit in historia scolastica q tpe natiuitatis christi tres soles in oriēte apparuerūt, q paulatim ad se appropinquantes in vnū solē redacti sunt, q qđ ostēdebat q natiuitas vni⁹ dei et vni⁹ psone in trinitate toti mūdo reuelāda erat. Scōm miraculuz narrat Eutropius, Cū quidā sacerdos arrian⁹ quendā baptizaret: z formā trinitatis mutaret: dicēs, Baptizo te in noīe patris per filiū in spūsctō, volens p hoc ostendere filiū et spm̄sctm̄ coequales nō esse patri. subito aqua disparuit: z baptizādus ad eccl'iam ꝓfugit. Tertiū tangit Siguertus Cū in gallias arriana heresis pullularet: que filiū et spm̄sctm̄ minores pie affirmabat, vnitas substātie triū psonaz euidenti miraculo demōstrabat. Nā dū eps in vrbe Nasacensi missaz celebraret: vidit tres guttas claris̄imas eccl'is magnitudinis ō celo sup altare emissas, que sibi paulatim appropinquātes vnā gēmā pulcherrimā effecerunt, quā cū in medio cuiusdā crucis auree posuissent, alie gēne q ibi erāt tantam ei⁹ excellentiā nō ferētes subito ceciderūt, immūdis aūt homib⁹ videbat terribilis z obscura, mūdis aūt z pijs amabil' z clara: infirmis multis dabat sanitatē: z adorātibus crucē augebat virtutē. ¶ Ex his ergo ostēditur q̄liter q̄libet hō vsum rōnis hns credere debet si vult saluari, vicz q in diuinis tres psone sint z vna essentia, h est q in diuinis sint tres psone, pr̄, filius z spūs sanct⁹, q̄ sunt vn⁹ deus, qz habēt vnaz naram, vnā potentiā, sapiam. bonitatē, eternitatē zc. Scōo ptz q quicq̄d ad extra siue in creaturaz facit pr̄, hoc etiā facit filius et spūssanct⁹, z vn⁹ sine alio opari nō pōt, qz opa trinitatis ad extra sunt indiuisa vt probat Aug⁹, ꝑmo de trinitate. Hoc aūt totū ex eo pcedit q ille tres psone sunt vni⁹ nature, potētie zc. vt supra. Tertio ptz q sicut sctā trinitas omnes creaturas facit z fecit, ita easdē conseruat z gubernat z regit semper z custodit. Nā si ab eaz regimie et custodia aliqñ cessaret: statim in nihilū redigerent, ideo paul⁹ dixit Athenien̄sib⁹ Actuuz xvij, In ipo scz deo viuim⁹: mouemur z sumus zc. Quarto infert q̄ius de⁹ oēs creaturas ꝓdidit z eas regit z custodit mīmas vt maximas, attamē int' omēs creaturas visibiles de⁹ fecit hoiem nobiliorez, eo q ad imaginē z silitudinē suā eum fecit, vt sic deum intelligeret z cognosceret, intelligendo diligeret z frueret, z diligēdo z fruēdo possideret, ꝓpter hec z silia q̄libet hō debz q̄lidie laudare ipam superbenedictam trinitatē: z ei grās agere iuxta ꝓbū apl̄i in themate. Ipi honor z gl'ia in secula seculorū. Ad hoc enī faciendū beat⁹ Hieronymus illū ꝓsum Gloria patri et filio z spiritui sancto in fine psalmorū decantari instituit, io hunc ꝓsum Gl'ia pr̄i et filio et spūsctō q̄libet hō cū magna reu[illegible]ētia et deuotōe dicere siue decantare t[illegible], nā ex h hominī multiplex venit vtilit[illegible]. ¶ Diceret ergo aliq̄s, q̄s vtilitates ꝓsequit hō ex ꝓfessione sctē trinitatis z honore siue reuerētia illi exhibit⁹ cū deuotiōe. Rñdet q hoi inde puenit triplex vtilitas. Pro ꝓfessio sctē trinitatis valet ad demonū expulsiōes, sic ptz de q̄dā fideli notario apud Cōstantinopolim, quē cū q̄dā mag⁹ in loco vnū duxisset vbi erat multitudo demonū, vn⁹ eoz interrogauit si seruus ei⁹ vellet esse, ille se signauit signo sancte crucis z dixit, ego sum seruus sancte trinitatis, z statim oēs demones

fugierũt.cũ autẽ dictus notarius venisset ad eccl'am sancte Sophie in cõstantinopoli imago christi ibidẽ existens.oculos ad ipm cõuertebat q̃cunq; ad ecclesiã pgeret. ac si christ⁹ sibi diceret.qz me ꝓfessus fuisti coz̃ demonibꝫ in terris.ego te ꝓfitebor coz̃ patre meo i celis. Secũdo ꝓfessio sancte trinitat̃ valet ad tribulationũ ꝓpulsionem.nã sicut Johes Damascẽ.cum apud Constãtinopolim eẽt grauis pestilẽtia.q̃dam puer de medio ꝓli in celũ rapt⁹ canticũ sancte trinitat̃ scz sancte de⁹.sctẽ fort̃. sancte et misericors saluator miserere nob ab angelis est edoct⁹.qui cũ rediens coraz ꝓlo hoc decantasset:mox omis pestilẽtia est fugata.qõ et nũ[illegible]decantat eccl'ia in hac deuota antiphon[illegible]dia vita.quã z q̃libet homo singul'r[illegible]o cũ deuotiõe dicere deberet. Tertio valet ad malozũ hominũ confutationẽ et cõuersionẽ. Sicut enĩ refert quidã doctoz Boyzo in lib.quẽ scripsit ad comitissam quandã. Cũ epus Erbrodien⁹ symoniac⁹ esset.et oms testes pecunia cozrupisset.quidã legat⁹ vir sctũs p̃cepit ei vt versum sctẽ trinitat̃ scz Glia patri z̃.diceret. rogans deũ vt si symoniac⁹ esset:sp̃m sctm̃ cui iniuriã fecerat nomĩare nõ posset.qõ z factũ est.z sic iste dep̃hẽsus peccatũ humilit̃ ꝓfessus ẽ. z penitẽtiã egit. Illũ autẽ versum scz Gloria patri z̃.sinodus Nicena edidit.sed sanct⁹ Hieronym⁹ (vt supza) instituit. Ecce q̃ntũ valet cõfiteri.honozare z inuocare ipam sctam̃ trinitatẽ. Ex his ꝫ patet aliq̃lis noticia de fide sancte trinitat̃:z ei⁹ simplicissime vnitat̃. patet etiã ad q̃d valet ꝓfessio siue inuocatio sctẽ trinitat̃. Bona ergo z laudabil' eẽt cõsuetudo q̃ hõ omẽs actus suos(saltẽ non pctã) incipet cũ inuocatiõe sctẽ trinitat̃ vt vicz siue surgeret siue se reclinaret siue comederet siue biberet.aut aliq̃d aliud boni opis faceret:semp̃ diceret in noĩe p̃ris et filij z spũssancti. ℟ Sed diceret q̃s.an homo sine pctõ possit inq̃rere siue inuestigare de sctã trinitate.quõ sit possibile tres esse ꝓsonas i diuinis:z solũ vnũ esse deuz. Ad hoc dicẽdũ q̃ piculosum est inuestigare curiose de sctã trinitate q̃liter ad oculuz demõstrari possit:sed simplici fide hõ ꝫ debet credere vt sup̃ dictũ est. Q̃ autẽ ꝫ sit periculosuz ptz ꝑ exempla. Primũ legit̃ in libro Esdre ꝓphete.iij. Esdre.iiij.ca. Cũ enĩ Esdras miraret̃ cur mali sic florerẽt:et boni deprimerent̃:z etiã quedã alia dei secrete vellet inq̃rere nec ratione posset inuenire.angel⁹ sibi apparẽs:dixit. Si vales flãmas ignis ponderare. flatũ venti mensurare: et diẽ p̃terituz reuocare.ac si diceret ei.si ea que tecũ sunt nõ potes cõprehẽdere.q̃mõ ea que sup̃ te sunt valebis attingere. Et respondit Esdras angelo.q̃s natozũ poterit facere vt me interroges de his.et dixit angelus.si essem interrogãs te dicẽs.q̃nte sũt habitatiões i corde maris.aut quãte vene sunt in ꝓncipio abyssi.aut q̃nte vene sũt supra firmamentũ.aut q̃ sunt exit⁹ paradysi. diceres mihi fortassis.in abyssum nõ descendi neq; infernũ:adhuc neq; in celum vnq; ascẽdi.nũc autẽ interrogaui te nisi de igne z vento z die ꝑ quẽ trãsisti: z a q̃bꝫ separari nõ potes.et nõ rñdisti mihi de eis. quõ ergo poterit vas tuũ altissimi viam.z iam exteri⁹ corrupto seculo intelligere corruptionẽ euidentẽ in facie mea z̃. Scõm exemplũ legit̃ de beato Augustino. eo enĩ tempe q̃ libros de scã trinitate cõponebat cũ p̃ littus maris socijs a longe' sequẽtib⁹ quedã ō trinitate meditãdo discuteret.puerũ quendaz in littore maris iuenit.q̃ cũ q̃dam cocleari argẽteo in quandã foueam quã fecerat.aquã de mari effundebat: dicens se totũ mare in illã foueã sicvelle haurire.cui Augustin⁹ in risum ꝓuocatus ait. quomodo fili hoc facere posses:cuz mare sit magnum z coclear paruũ z fouea modica. At ille.facili⁹ est mihi ꝫ facere q̃s tibi qõ cogitas implere. Cogitas enĩ in libro tuo mysteriũ trinitat̃ cõprehẽdere.cum liber tuus sit parua fouea ad recipiẽdũ.z ingeniũ tuũ paruũ coclear ad inq̃rendum.z trinitas ipa immẽsuz pelag⁹ ad exhauriendũ.statimq; puer disparuit. Et Augustin⁹ deo gr̃as agens.z q̃s verũ sit qõ puer dixerat recognouit. Ecce iã ptz q̃ deo displicz curiose scrutare de mysterio sctẽ trinitatis sed placet sibi vt hõ fideliter credat i diuinis esse trinitatẽ ꝓsonaz z essentie vnitatem a sensum sup̃ exp̃ssum circa lr̃am. Id scriptũ est Eccli.iij. Altiora te ne quesieris. z fortiora te ne scrutat⁹ fueris.sed q̃ p̃cepit tibi ōs illa cogita sp.et i pluribus operibꝫ eius ne fueris curiosus.z sequit̃.nõ enim

est tibi necessariū ea que abscōdita sunt videre oculis tuis, q̄ diceret, ea que excedūt intelligētiam humanā homo nō debet curiose inq̄rere q̄si velit ad oculū cognoscere et videre. Hec de secūda parte sermonis.

Quātū ad tertiā partē sermōis, vbi in creatur̄ magis reluceat siue appareat mysterium trinitat̄. Ad hoc dicēdū q̄ approximissima similitudo trinitatis est ī aia rationali, sed quomō hoc cognosci pōt. Respondet ex illo Genes. j. Faciam⁹ homiez ad imaginē z similitudinē nostrā. Vñ homo est imago dei fm mentē qua repsentat trinitas diuinarū psonaꝝ z origo earū ī vna substātia aīme, et hoc sic patet, naz sicut in vna substātia diuīa est pater q̄ a nullo, filius q̄ a solo patre, et spūssanct⁹ q̄ ab vtroqz, sic ī vna substātia aīme est trinitas potētiarum, vl'si meli⁹ dicat virtū, scz memoria q̄ a nullo, p quā mens assimilat̄ patri, intelligentia que a memoria, p quā silis est filio, et volūtas q̄ est ab vtroqz, p quā mens similis est spirituiscto. Vñ Augu. ix. de trinita. in fine. Est inquit quedā imago trinitatis ipa mens z noticia ei⁹ que est proles eius, ac de seipa verbū ei⁹ et amor tertiꝰ, et hec tria vnū atqz vna substātia, nec minor proles ipa mente dū tantaz se nouit mens quāta est, nec mior est amor dum se diligit quātū se nouit z quanta est. Ex quo infert q̄ huiusmōi imago naturalit̄ impssa ē anime, et si aliq̄n aīa obscuret p peccatū, imago tamē remanet fm naturā licet obscura nisi p gratiā dei reformet̄ de forma obscura in formā lucidā et formosam, z h̄ est qđ aplus dicit, ij. ad Corinth. iij. Nos reuelata facie gloriā dñi speculātes trāsformamur de claritate in claritatē tanq̄ a dñi spiritu, facies enī mentis quādo est in sua puritate tūc est reuelata, id est a velamīe detecta z lucida, et tūc in ipa facie gloriā dñi speculamur clare. sec⁹ quādo huiusmōi facies ē peccato velata, et dicat aplus a claritate in claritatē, q̄si di. de claritate siue gloria creationis in claritatē siue gloriā iustificatiōis. Secūdo dicendū est q̄ dei imago in mēte rationali pficit dupliciter. Vno modo in seipa ratiōe imaginis dei. Alio modo pfectione gratuita siue p gratiā p actus et habitus virtuose exercitatōnis. De primo est aduertēdū q̄ in creatiōe rerū deus pre oīb⁹ alijs creaturis intantū dignificauit homiez q̄ eū, p̄pria imagine insignivit. vnde q̄si deliberato ꝓsilio toti⁹ trinitatis dictū est, faciam⁹ hoiem ad imaginē et similitudinē nostrā, p hoc q̄ dicit imaginē notat essentie vnitas, sed p ly nostrā psonarū trinitas. Ex q̄ patet q̄ tante nobilitatis et pfectōis est hec imago in mēte rationali, p̄ter qō ex nobilitate hui⁹ imaginis hō ī tanta dignitate ꝓstituit q̄ tanq̄ rex z dñs oīb⁹ alijs creaturis inferioribꝫ pficit, iuxta illud ps. Omia subiecisti sub pedibus ei⁹ zc. in cui⁹ signū vt supra dixi solus homo habz staturā et facie sursum erectaz ad designandū q̄ imago debet semp aspicere ad eum cui⁹ est imago. Exemplū de beato Martino legit̄ q̄ ocul'ac manib⁹ in celuz semp erat intent⁹. cetere ꝓo creature aliam habēt staturā et facie ad terraz depssam in signū q̄ appetitu suo solis terrenis incumbūt, et qz p hmōi imaginē dei intātū sublimat⁹ est vltra omēs alias creaturas ī hoc mūdo, ita vt etiā sua cōditiōe siue creatiōe approximet deo, hinc est q̄ ei⁹ pfectōis dignitas excedit cōprehensiōem humanā rationis. Ecce q̄ntuz est hō a deo dignificat⁹ q̄ ad imaginē suā est fact⁹, imo amplius q̄ z de⁹ est homo fact⁹, p qō homo exaltatus est super angelos, cōsideret ergo q̄libet hō quātū ex hoc tenet deo grās agere, z q̄nta ingratitudo est si deū (q̄ tante eū dignificauit) p peccatū offendit. De scōo ꝓo modo quo pficit aīa pfectiōe gratuita vl' morali est notādū q̄ lz stati vt creata est aīa rationalis habeat ī se imaginē trinitatis, nō tn ita pfecte repsentat in puero sic in habente vsum rōnis, qz veritas imaginis ꝓsistit in illis viribꝫ inq̄ntū sunt pfecte p habitus et act⁹ q̄z in viribꝫ fm se acceptis, sic etiā ī corporalib⁹ magis p̄pie dicit imago depicta ꝓueniētib⁹ coloribꝫ inducta q̄z de liniamētis solū ptracta. Qualiter aūt imago aīe rōnalis fm singulas partes suas pfectōibꝫ gratuitis ornata ee debeat est cōsiderandū. nā memoria pficit iocunda dei psentia in ꝓtinua meditatōe, intelligētia p ficitur sapiētia dei perspicaci cognitione, voluntas perficitur amoris abundantia et diuine dulcedinis degustatione, ita q̄ mens fm omnes partes imaginis actu vel habitu semper inspiciat exemplar ex

quo ei imago impssa est. Primū scz de memoria ptz p beatū Bernū in libro de meditatione dicentē. Repsentem⁹ inqt imaginē dei in nobis. teneam⁹ eū in memoria. portemus eū in sciētia psentē ibiqz veremur. et ibidē. Sicut inqt nullū momētū est q̄ homo nō fruat dei bonitate z miscōia. ita nullum debz esse momētū quo euz nō habeat psentē in memoria. z subdit. Omne tps in q̄ de deo nō cogitas h̄ te cōputa pdidisse. in q̄cunqz loco existis semp aliq̄d salutare in aīa tua versa. sic fecit beat⁹ Aug⁹. de q̄ gratias agit deo ārto confessionū dicēs. Domine tu dedisti mihi hanc dignatiōem vt maneres in memoria mea. nā exq̄ te didici manes in memoria mea: et illic te inuenio cū reminiscor tui z delector in te. z subdit. Hec sunt delicie mee q̄s dedisti mihi ex miseri cordia tua respiciēs pauptatē meā. Tertiū scz itelligētia patet. nā sūma pfectio imaginis in mēte accēdit fm q̄ mens cognoscit deū. nam in tali cognitiōe ipa mens deo cōformat. sicut oīe cognoscēs inq̄ntū hmōi assimilat cognito. in cognitiōe vero aliarū rerū z maxime tpaliū mens sic nō cōformatur deo: sed magis ipis rebus. z licet in cognitione q̄ mens cognoscit seipam vt est imago dei. possit attēdi imago dei in mēte q̄dāmodo secundario. primo tñ et pncipalit imago dei pficit in mētevt cognoscat ipm deū rōne dicte cōformatōis. Vñ Aug⁹. lib. cōfessionū. Infelix inqt hō q̄ scit omia z te nescit. beat⁹ aūt q̄ te scit: etiaz si illa nouerit z te nō pter illa beatior: sed pter te beat⁹ est. Tertiū scz de amore ptz. nō eni satis est de dō aliquā cognitōz hre z nō amare. nec aliquē gustū ex hoc pcipe. Vñ Hugo in li. de vanitatibus. Frustra inqt in nobis diuine cognitōis abundātia crescit. nisi in nobis diuīe dilectōis amor augeat. verus autez amor nō est sine dulcedie. q̄ sor amoris est dulcedo. vt dicit Aug⁹. xiij. confessionuz. z ideo cū intelligētia sapie diuīe cognitōis illustrat: volūtas ad amorē inflāmat. z per cōsequēs gustu diuīe dulcedinis sopor at. z sic imago dei creata ad increatā imaginez dei trāsformatur. et tūc placet spōso facies sponse. i. deo imago anie. qđ vniqz cōtingit ex dei miscōia z gratia cē. ¶ Sed ad huc diceret q̄s. sunt ne alia admirātia intellectū nostrū ad cognoscendū mysteriū trinitatis z vnitatis in diuinis. Rndet breuit q̄ sic. nā q̄uis ex pmissis plura audiuistis similitudines z exēpla. tñ vltra pmissa ponaz adhuc tria exempla. Primū est p exemplū sciētie circa quaz tres homies sic cōuenire possunt q̄ vn⁹ scientiā inuenit: z illā habz tantū a se sine alio docente saltē homie. Alter vero ab illo doct⁹ illā scribit. z sic illam ab alio habz. Tert⁹ illā legit z intelligit. et sic habz eā tam a pmo q̄m a scdo. z tñ in omnibus tribus est vna sciētia. sic in diuinis pater habz essentiā seu naturā a se. filius a patre: spūssctūs a patre z filio. z tñ vna ē essentia vna natura in oīnibus tribus. q̄ hi tres vnum sunt. j. Johis. v. Secūdū exemplū ostēdit p tria lumināria in vna domo. in q̄bus videmus vnitatē lumis et trinitatē luminariuz siue candelarū stantiū in vna mensa siue tabula inter se distinctoz. nec pōt dici q̄ vna candela occupat vnā partē aeris in stuba siue in camera. z alia candela sua luce occupat aliā partē. z tertia tertiā. z sic sint diuerse luces sicut sūt diuerse candele. ptz. quia si vna sola candela accendit: illa illumināt totā stubā siue camerā. z scda similit totaz licet clarit⁹. tertia pfect⁹ cē. Et si vna cādela de tribus accēsis subtrahat. nō pter hoc in vna aeris parte sūt tenebre: licet minor lux. ergo q̄dlibet lumiare totū mediū illud illumiat. Tertiū exemplū est Aug⁹. de verbis dñi sermone. xxxix. Si inquit virgultū nascat sup aquā. mox vt incipit existere gignit imaginē suā in aqua. z si virgultum illud fuisset ab eterno: imaginē illā ab eterno genuisset. sic g̃ ab eterno dei fili⁹ ē imago pris. Dichee. v. Egressus ei⁹ a diebus eternitatis. ¶ Ex his oīnibus patet q̄ benedicta trinitas sufficienter ostendit p vestigium creaturarū. ipa enim sancta trinitas est scutū nos protegēs ab omnibus malis. Exemplū habemus de Socrate. de q̄ narrat cōmētator super Boetiū de disciplina scolariū. q̄ cū accusatus fuisset q̄ librū fecisset de deo et nō de dijs. cōpulsus fuit haurire venenū in nomie dei. quo hausto nihil sibi nocuit. postea vero cōpulsus fuit haurire in nomie deorū: et statim mortu⁹ fuit. Si ergo paganus mortē euasit corporis in nomie vni⁹ dei. maiori rōne christiani fide trinitatis formati mortem euadent eternam. vt omis qui credit in ipsum non

pereat sed habeat vitã eternã. Joh. iij. Ez heu sunt mũdi sapiẽtes q̃ piculose sepius disputãt de trinitate et vnitate ĩ diuis. quõ hoc possit esse q̃ sint tres psone ⁊ solũ vn⁹ deus, tales cũ se putãt sapiẽtes vere stulti facti sunt. ꝓm illud. j. ad Corinth. j. Deus stultã faciet sapiẽtiã hui⁹ mũdi, sed diligenter sibi tales cauere debẽt ne eis accidat sicut cuidaz magno clerico, de q̃ ferẽ q̃ post mortẽ cuidã apparens et se dãnatũ asserẽs q̃siuit si finis mundi ꝑpe adesset. cui ille. tu es magn⁹ cleric⁹ et es ĩ alio sec̃lo vbi deberes illa meli⁹ me scire, rñdit. nõ est scia neq̃ sapiẽtia apud inferos. Eccles. ix. Quonĩã omis sapientia eoz deuorata est. Ps. cvj. Unde si apud mũdũ ille diceret stult⁹ q̃ se totaliter daret vni negocio, ⁊ ĩ fine ꝑpio defectu defecerit, sic sapiẽtes h⁹ mũdi se dant cupiditatiby: ⁊ in fine turpissime q̃ ad mundũ ⁊ quo ad deũ deficiunt. ergo nõ glozier̃ sapiẽs in sapia sua. Hiere. ix. q̃ ve vobis q̃ sapiẽtes estis in oculis vr̃is. Esaie. v. Innocem⁹ ergo sanctã trinitatẽ vt sic nos creauit ad imaginẽ suã: ⁊ ad eternã vitã conse quẽdã sufficienter̃ puidit, ita nobis det gratiã ad illã attingendũ ⁊ eternaliter fruendũ. Amen.

¶ Dñica ꝑma post octauã penthecosten.

¶ Sermo L.

Factũ est vt mo

rerer̃ mendic⁹: ⁊ portaret̃ ab angelis in sinũ Abrae, mortuus ẽt diues ⁊ sepult⁹ ẽ ĩ inferno. Lu. xvj. Postq̃ quadragesimali tpe audistis magnã christi patientiã in multis ꝓtumeliis. blasphemijs. iniurijs, ꝓberiby et plagis inumeris cũ multiplici effusione sanguis sui vsq̃ ad mortẽ, q̃ oia ꝑ nr̃a salute volũtarie sustinuit: ⁊ tandẽ plura de ei⁹ gl'iosa resurrectione in celũ ascẽsiõe et spũssancti missiõe: et p ꝑ de ipa sancta ⁊ bñdicta trinitate ⁊ ei⁹ simplicissima vnitate de q̃ erat expositũ euãgeliũ dñice infra octauã ascẽsiõis, ⁊ plura ĩ pcedẽti ꝓmõe quõ ex creaturis illã noscere valeam⁹ ꝑ vestigiũ ⁊ imaginẽ. ⁊ ad q̃d valeat se ꝓsignare ꝓbis sctẽ trinitatis ꝑ exẽpla ⁊c. ex q̃bus oiby q̃libet fidelis eleuar̃ ad spem sperãdo de dei miscõia vt post tot beneficia redẽptõis nr̃e valeat assurgere ad celestia ꝓtẽplanda ⁊ desiderãda ⁊c. Hũc cõsequẽter ne nimiũ ꝑsumam⁹ de dei miscõia sine bonis opiby finaliter̃ sperãdo vitã eternã, hodie in euãgelio ꝓponit nobis ꝑ xpm dñm q̃ddã valde terribile de diuite dãnato. ⁊ q̃ddã ꝓsolatozũ oĩm paupez ⁊ in aduersitate cũ patiẽtia viuentiũ de lazaro. vt audistis in ꝓbis themat. Factũ est ⁊c. De q̃bus vt aliq̃ ꝑ edificatõe oĩm nr̃m dicere valeã salutem⁹ virginẽ mariã Aue gratia.

¶ Factũ est vt mozereꝛ mendicus ⁊c. Primo dicar̃ euãgeliũ. Scõo ei⁹ intellectus ⁊ diuisio. Tertio quedã dubia.

¶ Textus euangelij.

In illo. t. d. i. d. s. Homo q̃dã erat diues et induebar̃ purpura ⁊ bisso: ⁊ epulabar̃ q̃tidie splendide. Et erat q̃daz mendic⁹ nomine lazarus q̃ iacebat ad ianuã ei⁹ vlceriby plenus: cupiens saturari de micis q̃ cadebãt de mensa diuitis: et nemo illi dabat, sed et canes veniebãt ⁊ lingebãt vlcera ei⁹. Factũ est aũt vt mozereꝛ mendic⁹ et portaret ab angelis in sinũ abrae, mortu⁹ est autẽ ⁊ diues ⁊ sepult⁹ in inferno. Eleuãs autem oculos suos cũ esset ĩ tozmẽtis vidit abraam a longe et lazarũ in sinu eius, ⁊ ipe clamans dixit. Pater abraam miserere mei: ⁊ mitte lazarũ vt intingat extremũ digiti sui in aquã vt refrigeret linguã meã, q̃ valde crucioz in hac flãma. Et dixit illi abraam: Fili recordare q̃ recepisti bona ĩ vita tua: ⁊ lazarus silr̃ mala, nũc aũt hic ꝓsolatur: tu vero cruciaris. Et ĩ his oĩby int̃ nos ⁊ vos chaos magnũ firmatuz est. vt hi q̃ volunt hinc trãsire ad vos nõ ꝑñt: neq̃ inde huc trãsmeare, ⁊ ait. Rogo te ꝑ vt mittas eum in domuz ꝑris mei, habeo enĩ q̃nq̃ frẽs vt testet̃ illis: ne ⁊ ipi veniãt in locũ hunc tozmentoꝝ. Et ait illi abraam. Habẽt moysen ⁊ ꝓphetas, audiãt illos. At ille dixit. Nõ pater abraaz, sed si q̃s ex mortuis ierit ad eos pniam agẽt. Ait aũt illi, si moysen ⁊ ꝓphas nõ audiũt: neq̃ si q̃s ex mortuis resurrexerit credẽt Luce. xvj. A Diceret q̃s, q̃ñ dñs dixit hoc euãgeliũ. Rñdet̃ q̃ ãno etatis sue, xxxij, ⁊ ꝓdicatõis sue anno scõo, v. kal. octobris, hoc est tertia die ante festum michael̃, cãm aũt q̃re dixerit: dicit lucas ĩ eodem ca. ante initium pñtis euangelij, videlicet q̃ christus dixerit, qui fidelis est in minimo: et in maiori fidelis est. ⁊ qui in minori iniquus est: et in maiori iniqu⁹ est, nõ

Sermo L.

potestis deo fuire ꝛ mãmone. Audientes aũt hoc phariſei (q̃ erãt auari) deridebant eũ, q̃bus dixit, vos estis q̃ iustificatis vos coꝛã homiby, deus aũt nouit coꝛda vestra. qꝛ qđ̃ homiby altũ est, abominatio ẽ apud deũ, ꝛ postea subiũxit hodiernũ euãgeliuz p qđ̃ voluit arguere coꝛ auariciã ꝛ superbiã ꝛc. ℬ Quãtũ ad tertiã partẽ ſmonis est notãdũ ſm Ambꝛo. ꝛ Hico, de lyra, hoc euãgeliũ nõ est parabola sed narratio rei geste. Vñ dicit Cirillus, Refert traditio iudeoꝛ lazarũ quondã fuisse ĩ hieroſolymis extrema pssum inopia ꝛ infirmitate, cui⁹ meminit dñs introducẽs in exemplũ ad maiozẽ sermõis manifestatiõem, et dicit Crisosto. de lazaro, Jõ iacebat ad ianuã diuitis: ne diceret diues. nõ vidi illuz. nemo mihi nũciauit, videbat ergo eũ exiens domũ ꝛ rediẽs, ꝛ ideo vlceriby plenus vt crudelitatẽ diuitis suo coꝛpe demõstraret. Ex quo ptz vt dicit Didim⁹ q̃ ille lazarus nõ fuit frater marie magdalene, sz duũ ante ℬ fuit in hierlim tpe machabeoꝛũ. Et diuidit ℬ euãgeliũ in duas partes. Secũda ibi, Elevans aũt oculos suos. In ꝓma parte tãgit vitã vtriusq̃, vicz voluptas diuitis: ꝛ miseria lazari paupis. ꝛ ꝓsequenter ex ℬ requies vni⁹ scz lazari. ꝛ dãnatio alterius scz diuitis. In scõa parte tangit pena sensus ipi⁹ diuitis dãnati, q̃ in toꝛmẽtis nullam potuit ꝓsequi miscõiaz, eo q̃ hic nullaz paupi voluit exhibere pietatis cõpassiõem. Ex ꝓma parte euãgelij ptz q̃ntũ deus detestatur auaros ĩmisericoꝛdes q̃ paupiby nõ subueniũt. Si g̃ diues ille dãnat⁹ est, qꝛ ñ impẽdit paupiby bona sua, q̃d fiet de illis q̃ iniuste rapiũt aut tenẽt aliena. L Sz diceret q̃s, q̃bus pctis inculpat⁹ diues in ℬ euãgelio: ꝛ quot. Rñdet q̃ in hoc euãgelio narrant tria peccata fuisse ĩ illo diuite, vicz auaricia: qꝛ diues, superbia: qꝛ indueba tur purpura, gula: qꝛ epulabat q̃tidie splẽdide. Illa aut̃ peccata cõprehẽdũt sub se omia peccata siue mala, qꝛ omnia peccata nata sunt ex eis seq̃. Iuxta illud, j. Joh. ij. Omne qđ̃ est in mũdo aut est coꝛpiscentia carnis, aut oculoꝛ, aut superbia vite, vbi p cõcupiscentiã carnis potest intelligi gula siue luxuria, per cõcupiscentiã oculoꝛuz auaricia, vt homo appetit ea q̃ oculꝰ videt. et tertio superbia in se p superbiã vite. Ex illis patz q̃ nõ sufficit homini aliena nõ rapere, nõ enĩ legit⁹ dimitem illũ res suas male acq̃siuisse: neq̃z ex hoc est punit⁹, sed q̃a acceptis reby male vsus ẽ, ideo nemo se securũ estimet apud se dicẽs, Ego bõa mea nõ acquisiui rapina, furto, vsura, falso põdere, falsa mẽsura, fraudulẽta emptiõe vel venditiõe, ꝛ sic de alijs, imo nõ vellem scire sub mea facultate vnũ obolũ iniuste acquisitũ, iuste ergo habeo omia mea, videoq̃ possuz vti reby meis sicut mihi placet ꝛ dare cui volo. Hõ sic impi⁹ nõ sic, ecce diues hic dicere potuit, nihil iniuste acquisiui, sed nõ potuit dicere. bene vsus sum reby acq̃sitis, imo male vsus fuit acquisit⁹. ꝛ hoc fecit tripliciter, vt hic tãgit in euãgelio. Primo ei vtebat vestiby ad exterioꝛẽ ostẽtationem ꝛ interioꝛẽ mollicie. Ostẽtatio siue superbia innuit⁹ per purpuraz: et mollicies p bissum, i. gen⁹ lini candidissimũ vulgariter gauffen, ecce superbia ꝛ delectatio coꝛpis, vtinã attenderẽt q̃ se ꝛ pueros suos ĩ superbia oꝛnates nimis deliciose viuũt. Scõo vtebat⁹ diuitijs ad guloſitatez ꝛ sumptuosam ciboꝛũ preparatiõem, qꝛ nõ raro et ex rationabilib⁹ causis: vt ꝓpter honestatẽ hospitum vl' amicoꝛuz, sed q̃tidie epulabatur splendide. Tertio abusus siue malevsus ẽ diuitijs. male illas retinẽdo, qꝛ sicut ñ subuenit lazaro: ita nec alijs indigẽtiby. Ex his ptz q̃ omino inexcusabilis erat. qꝛ ipi⁹ lazari indigẽtia ipm latere non potuit, qꝛ iacebat ante ianuã ei⁹ vt exiens ꝛ intrãs eũ videret: ꝛ ad cõpassionẽ eũ moueret nõ soluz pauptas sz et magna ipi⁹ infirmitas. Tria enim erãt in illo paupere q̃ bene sunt notanda. Primũ grauis infirmitas. quia nõ sedit nec stetit: sed iacebat ad ianuã diuitis vlceriby plen⁹. Secũduz est cruciatus famis ꝛ magna egestas. qꝛ cupiebat saturari de micis q̃ cadebãt de mensa diuit⁹: ꝛ nemo illi dabat. Tertiũ est patiẽtia magna ĩ sufferendo p quã illa aduersa sibi vtilia fecit: et vite eterne meritoria. Vñ dicit Crisosto. Ideo angeli mistrãtes tulerũt pauperem: in sinũ Abꝛae illũ locantes. quia licet despectus iaceret: nõ tamẽ desperauit: nec blasphemauit dicens. Hic diues ĩ nequicia viuens gaudet: et tribulationez nõ patitur. ego vero nec obtinere valeo necessariã escam: sed totum patiẽter suscipio.

Dominica prima post oc. penthe.

Gregorius. Propterea dicit Grego. quãt⁹ in corde paupis tunc tumult⁹ temptatõis fuit: cui certe ad penã sufficere potuit pauptas, etiã si sanus fuisset. rursum suffecisset egritudo etiam si subsidiũ habuisset, sed vt magis pbaretur paup. sil' hunc pauptas & egritudo tabescit, semp enĩ vidit diuitẽ pcedentẽ cũ suis suis fulcitũ & circundatũ, & se ĩ infirmitate a nullo visitari. Hec Grego. ❡ Sed nunc audiam⁹ q̃d vtrq; acciderit, vbi dicit Beda, tempale pterijt. qđ eternũ est seq̃tur, vterq; mortu⁹ est, sed illũ angeli suscipiunt, istũ vero pene, dicit enĩ in euãgelio. Factũ est vt moreret mendicus & portaret ab angel' in sinũ abrae, sed & diuite &. mortuus est & dines & sepult⁹ in inferno. Vbi dicit Aug. in de cõcordia euãgelistar. Sepultura ĩ inferno ẽ, pfunditas penar. q̃ superbos & imisericordes post hãc vitã vorat. qñ q̃ infirmitatis & egestat' magnitudo nos premit: hũc lazarũ cogitem⁹ et patiẽter sustineam⁹: imo & letant' accpiamus mala ĩ vita illa, vt sicut lazar⁹ ita & nos cõsolari mereamur ĩ vita eterna. Hoc bñ deberent attẽdere paupes & mendici vt & patientes eẽnt. & nõ statim cũ ad voluntatem eor. eis nõ subuenĩt maledicere, qr alĩs infern⁹ eor. hic incipit: & ĩ eternũ finẽ ñ habebit. Ex pmissis ptz q; euãgeliũ nõ vitupat oẽm diuitẽ: sed solũ q̃ diuitijs abutit̃ modo pdicto, nec laudat oẽm paupem: sed iustum et patientẽ q̃lis erat lazar⁹. Itez lazarus ab angel', & dines a demonib⁹ portat⁹ est, ille in sinũ abrae, ille ĩ infernũ, vñ Ambro. Nõ omis pauptas sctã nec oẽs diuitie crimiose, sed vt luxuria infamat diuitias, sic pauptatem cõmẽdat sanctitas. Hec de pma parte euãgelij. ❡ In secũda parte euãgelij tangit̃ pena sensus diuitis post penã dãni, dicit enĩ saluator. Eleuãs autẽ oculos in tormẽt' &c. q. d. ille dines nõ solũ est dãnat⁹, i. a clara dei visiõe eternaliter separat⁹, sed etiã est ĩ magnis tormẽtis & penis. Vbi dicit Crisosto. Nõ dicit cũ esset in tormẽto, sed ĩ tormẽtis, totus enĩ in tormẽtis erat. oculos solos liberos habebat vt alteri⁹ leticiam posset aspicere, vt magis torqueat̃. qr nõ habet qđ ali⁹ habz. Mã paupes diuitie sunt diuitũ tormenta. Et sup hoc ybo Ipe clamãs pater abraam miserere mei &. dicit Crisost. Magne enĩ pene magnã vocẽ reddebãt. Pr̃ abraam miserere mei. q. d. patrẽ tevoco natura, quõ filius q̃ pdidit suã substãm. licet meo vicio pdiderim te patrẽ. Miserere mei. De hõ dicit Crisosto. Frustra agis pniam vbi nõ est loc⁹ pnie, tormẽta te cogunt nõ mentis affect⁹. Sed q̃d ille miser petijt, sequit̃ statim. Mitte lazarũ vt intingat extremũ digiti sui ĩ aquã vt refrigeret linguã meaz. q̃a valde crucior in hac flãma. Hic ꝓsideranda est pmo serenitas diuine iustitie ĩ retribuendo, sm Greg'. qr dives ille q̃ pauperibus plen⁹ & famelico de mẽsa sua mĩma dare noluit, in iferno posit⁹ vsq; ad mĩma petenda puenit. Nam guttã aque a lazaro petijt. q̃ eidẽ ĩ hac vita micas' pãis negauit, et ideo nõ obtinuit qđ petiuit, vt sic adimpleret illud Abdie, i. Sicut fecisti fiat tibi, retributõem cõuertat ĩ caput tuũ. Et Grego. in Omel'. dicit. Ecce oĩnipotẽs deus et vna re duo iudicia habuit. dũ lazarũ pauperẽ ante ianuã diuitis iacere pmisit, vt et impius dives dãnatõis sue penã augeret, et temptat⁹ paup. creseeret ad remunerationem. Ideo si reprehẽsibilia in pauperib⁹ videmus: nõ debem⁹ despicere sine statim eos iudicare, qr fortassis q̃s mor ĩfirmitas vulnerat medicina pauptatis curat. Ecce q̃n ta mala hñt expectare diuites auari. superbi et ĩ voluptatib⁹ viuẽtes. Mã Prouerbior. xxviij. &r. Qui declinat aures suas ne audiat legem: oro ei⁹ erit execrabilis. & ibidẽ. Qui obturat aurẽ suã ad clamorẽ paupis, & ipe & nõ exaudiet. Hec Grego. sentẽtialit. ❡ Est tñ hic notãdũ qr i infermo aut ĩ celo existentes nõ hñt linguas saltẽ regularit. qr sunt solũ spũs. et dico regularit. qr aliqui corpe & aĩa cũ christo ascenderũt in celũ. et sil'r alĩ viui descenderunt ad infernuz. sicut chore: dathan et abyron cũ suis cõplicib⁹. Qđ autẽ hic &r de digito lazari & de lingua diuitis intelligit̃ metha-phorice. nã p digitũ lazari debem⁹ intelligere opa sua bona q̃bus meruit vitaz eternã. & p extremũ digiti intelligũtur minima opa ipius bona. & p guttã aque refrigeran tem: intelligit̃ miscõia alleuiãs miserã. & p linguã diuitis intelligunt̃ pctã q̃ p linguaz cõmisit. & sic dives in tormentis petiuit vt ex opibus bonis lazari etiã mĩma p misericordiaz sibi darent̃ vt, pter ea mitigaret

Beda.

De pena dãni.

Aug⁹.

Sepultura in inferno.

Adhortatio ad patiẽtia.

Ad paupẽres.

Nõ vituperat diues diuitem nec laudat ꝓ̃ paupẽrẽ.

Ambrosius.

De pena sensus

Eleuãs aũt oculos cõtra ostenditur esse in tormẽtis

Chrisostomus

Pater abraha miserere mei.

Chrisost.

sibi pena sua quã patiebat̃ ꝓ peccatis q̃ ꝺ cõmisit, z specialit̃ ꝓ linguã q̃ est cuilibz homini in magna custodia seruãda, vt ptz supra sermone, xlvij. ℳ. ℴ. ꝑ. Et sequit̃ responsio p abraam facta. Et dixit illi abraam, Fili recordare, qz recepisti bona ī vita tua, z lazarus silr mala, nunc aũt hic ꝓsolatur, tu ꝓ cruciaris, vbi dicit Crisosto, recepisti bona, q̃ diceret, si q̃d boni fecisti in vita tua vnde p̃miũ tibi deberet, totũ recepisti in hoc mũdo. epulans, ditat⁹ z oblectatus successibz ꝓsperis, hic aũt si q̃d mali cõmisit: ignis aduersitatũ purgauit eum pauptate, fame, z exteri⁹ miseriis oppressus, et vterqz vestrũ huc nudus accessit, hic q̃dem nudus a peccat̃, ꝓpter qꝺ ꝓsolatiõem sortit̃ eternã ꝓ modica tribulatõe, ꝓpter meritũ patiẽtie, tu vero nudus a iustitia, propter qꝺ ĩmitigabilẽ pfers penã pro modica delectatiõe. ℳometaneuz enī (vt dicit Gregori⁹) est qꝺ delectat, eternũ autez qꝺ cruciat. Ideo sequit̃, z in his omnibz inter nos z vos chaos magnũ firmatuz est, vbi dicit Theophil⁹, Chaos magnum significat distantiã iustoꝝ a pctõribz. nã sicut affectus eorũ varij erant, ita et mansiões non modicũ differũt, vel ſm Glo, Chaos magnũ est magna distãtia meritoꝝ, q̃ firmata est rigore diuine iusticie, vt hi q̃ volũt hinc transire ad vos nõ pñt, neqz inde huc transire, q̃si diceret ſm Crisosto, Videre possumus, trãsire nõ possum⁹, z nos videm⁹ q̃d fugerim⁹, et vos videtis q̃d pdideritis, et nr̃a gaudia cumulãt vr̃a tormẽta, et vestra tormenta cumulãt nr̃a gaudia. Ult̃ sanct⁹ Tho, in scripto ꝗrti sñiaꝝ dist. vlti. q. ij. ar. ij, z sub arti. ij. dicit, qꝺ dãnati ante diẽ iudicij videbũt beatos in glia nõ ꝺ modo qꝺ videant q̃lis sit eorũ glia et gaudiũ, sed solũ cognoscent eos in glia quadã inestimabili, z ex hoc turbabunt̃, attamẽ dãnati ꝓpter inuidiã dolẽt de felicitate beatoꝝ, in dãnatis nãqz maxima viget inuidia ꝓpter defectũ caritatis et ꝓpter amorẽ sui. etiã ꝓpter hoc qꝺ ipi talẽ gloriã amiserũt, ſm illꝺ Sap. v. Videntes turbabunt̃ timore horribili, z hoc vult Crisost. in auctoritate sua cũ dicit. Et vr̃a tormẽta cumulãt nr̃a gaudia, z ecõuerso, qz beati videtes tã horribiles penas dãnatorũ valde gaudebũt qꝺ eas euaserũt, z quãto pene sunt plures aut maiores: tanto maioꝝ in eis gr̃arũactio z gaudiũ qꝺ ꝓ dei miscõiam eas euaserũt. Quo modo quãto magis dãnati pcipiẽt beatos esse in maiori glia ad sensum supra dictum, tanto magis torquent̃ maxime p vermem ꝺsciẽtie. ℴ Sequit̃ scda petitio isti⁹ diuiti⁹, Rogo te ꝑ vt mittas eũ ī domũ ꝑris mei z̃c. Postqz enī desperauit de exauditione ꝑme petitõis, ita vt in nullo posset refrigerari, cõuertit se ad aliud petẽdo dicẽs Rogo pater z̃c, vbi ſm Grego, ꝺsiderãdũ est quãta ardenti diuiti ad supplicium cumulant̃ pericula, nã ad penã suam ei cognitio seruat̃ z memoria, cognoscit enī lazarũ q̃m despexit, fratrũ quoqz suoꝝ meminit q̃s reliquit. Ubi notandũ qꝺ Exodi. ij. ꝺr. Ego sum de⁹ fortis zelotes vindicans ĩiq̃tatẽ patrũ in filios vsqz in tertiã z quartã generatiõem, qꝺ Hiero. sup Ezechielẽ. z Aug. sup ꝑ̃s. Deus laudẽ meaz ne tacueris. q̃a os pctõris z dolosi sup me apertum est z̃c. accipiendũ esse dicũt de filijs pctã patruz ĩmitantibz, z ideo pena illoꝝ ꝓinquoruz quorũ imitatiõe alij peccant et dãnantur merito auget̃ ĩmitatoribz eorũ damnatis, sicut dicit Aug⁹. qꝺ pena Arrij adhuc crescit dum alicꝺ dãnat̃ q̃ per suã prauaz doctrinã corrupt⁹ est. Silr de pena Johannis hus, vnde z forte diues ille sciens frẽs suos imitatiõe sui corruptos timuit pl⁹ puniri si z ipi sic pseuerarẽt, z exemplo ipius bona sua in comestiõibz z veste splendida exponerẽt: nulla vel pauca de eis opa misericordie faciẽdo, ℴ vtinã hoc ꝺsiderarent multi, q̃ totis viribz laborant vt multa suis heredibz filijs et filiabz z alijs relinquere possent, q̃ tñ cõiter eis relicta male exponũt: z inutiliter cũ multis peccatis dilapidant, videm⁹ enī sepe qꝺ heredes multoꝝ valde potentũ facti sunt paupes, etiã q̃qz mendici elemosynã petẽtes, cui⁹ culpa ꝺ fiat q̃libet in seipo cõsideret. certe nõ alia, qz supflua eoꝝ parẽtes nõ distribuerũt ī vsus pios vt debuerũt. Sed q̃d de illis q̃ heredibz suis relinquũt male acquisita. ℴ de⁹ quãta illoꝝ dãnatio q̃ semꝑ crescit ad sensum dictũ dum heredes eorũ vtunt̃ male acq̃sitis aliter q̃s debẽt, ideo seq̃tur responsio Abrae, habẽt ℳoysen z ꝓphetas audiãt illos z̃c. Crisosto, vocat hic ℳoysen z ꝓphas scripta mosaica z ꝓphetica, z Bre

gori⁹ dicit. Sed dines q̄ dei ꝓba despexerat ꝫ audire nō posse suos sequaces existimat, ideo rñdet, nō p̄ Abraaz. sed si q̄s ex mortuis ierit ad eos pniam agēt. O deus q̄t sunt hodie q̄ Moysi⁊ ꝓphis imo ⁊ xp̄o credere nolūt, sed istis mor veraci sentētia abraam rñdet in fine euāgelij. Si moysen ⁊ ꝓphas nō audiunt, neq̄ si q̄s ex mortuis resurrexerit: credēt, vbi dic̄ Chryso. Q aūt verū sit q̄ nō auscultant scripturis nec mortuis rediuiuis auscultāt. oñderunt iudei q̄ nunc q̄dē voluerūt occidere lazarū, nūcve ro iuuadebāt aplos. cū tñ a mortuis resurrexerit lazar⁹, ⁊ nōnulli alij hora crucifitionis, sed ⁊ illud cōsidera q̄ libet mortuus seru⁹ est, q̄cunq̄ vero dicūt scripture: dicit dñs, ideo si resurgat mortu⁹ et de celo descēdat angelus, oib⁹ sunt magis digne fide scripture, nā angelo⁊ dñs atq̄ viuo⁊ ⁊ mortuo⁊ eas īstituit. ¶ Sed diceret q̄s. an sine pctō posset homo optare q̄ aliq̄s ex mortuis resurgēs sibi dicat, sive⁊ sit q̄d dicit ⁊c̄, vel an vtile foret si mortui resurgerent ⁊ nobis vitā alteri⁹ seculi notificarent. Ad ꝫ dicēdū est q̄ si de⁹ hoc sciret q̄ mortui resurgētes viuētib⁹ ꝓdessent nō hoc omisisset qui pro vtilitate nr̄a singula queq̄ tractat. Vñ Simon de cassia in de doctrina christiana. Multi dū maleviuūt optant quēpiā ex mortuis resurgere vt annunciet si q̄d boni vel mali post hanc vitā erit. et q̄d erit asserunt se ad meliora cōuerti si ex mortuis iā notis audierint vera esse, que p fidē sctā eccl̄ia dogmatizauit: ꝫ in reprobuz sensum hmōi optātes dati sunt vt magis velint in meliora mutari ex vno resurgente ex mortuis q̄ ex fide vniuersal' ecclesie, q̄ credit oīs ex mortuis in fine seculi resurrecturos. Quis autē ex mortuis veniens meli⁹ dissuadere pctā: ⁊ homīes ad meliora q̄uerti posset q̄ mosaica lex q̄ scriptura scripturarū q̄ ipa veritas q̄ humanis mētib⁹ interlucet? Quis ex mortuis aptior alteri⁹ secli bona vl mala p̄dicere? q̄s ad pniam inuitator cautior q̄ xp̄s q̄ vere infirmū nouit ⁊ sanū: p quē facta sūt ⁊ secula, habebāt illa tpa moysen ⁊ ꝓphas, habēt ista tpa christiana hos ⁊ xp̄m ⁊ aplos, si p uersi istis nō credūt, quomō credent homi ex mortuis venīēti, si xp̄o q̄ resurrexit ⁊ qui multos suscitauit, ⁊ aplis q̄ in ei⁹ ꝓmte defunctos a tumulis reuocauerūt nō credūt neq̄ si resurgēt centū milia credent, nam si oēs angli euāgelizarēt, si spūs īmūdi in linguis hūanis vera p̄dicarēt, si oīs mortui reuocarent ad vitā cū scia ⁊ ptāte loq̄ndi, si oñderent oculi hūanis bona supna ⁊ inferni tormēta. supi oīa hec pl⁹ est xp̄s. cui p oīb⁹ est fides adhibēda. Hec Simon de cassia sententialit̄. ¶ Ex istis finaliter infert rñsio ad dubiū q̄ntū peccāt multi peccatores nolētes q̄uerti ad sermonē diuinaz scripturaz ⁊ dicētes. nescimus an ita sit vt scribit, sed si q̄s ex mortuis resurgeret ⁊ nobis annūciaret de statu futuro p⁹ mortem an ita sit vt scptura loq̄tur: tūc ⁊ nos q̄uerti vellem⁹, tales ei peccāt multiplicit̄. primo in hoc q̄ de fide dubitāt. s. an ita sit vita post hāc vitā, in q̄ boni p̄mient ⁊ mali punient, qđ est articul⁹ fidei, ⁊ explicite ponit in euāgelio Mat. xxv. de sntia iudicij di centis, Venite benedicti, ⁊ ite maledicti ⁊c̄. imo de ꝫ tota scptura ē plena, ⁊ sic tales volūt reputari xp̄iani: ⁊ tñ nō hūt fidē neq̄ in actu neq̄ in opib⁹ bonis ⁊c̄. Dubitās autē de his q̄ fidei sunt īfidelis dr. extra de hereticis, ca. j. vbi dr. dubi⁹ in fide infidel' est, nec eis oīno credēdū est q̄ p̄itatis ignorāt fidē. vbi dicit glo. de fide nullus dubitare dz. g dubi⁹ i fide nō p̄t esse testis, xxij, q. iij, ipa pietas. ¶ cōo peccāt ex hoc q̄ deo magnū ꝓtēptū faciūt. q⁊ vnū mortuū credēdo sibi p̄ferūt: cui vt dicūt credere vellēt de sta tu alteri⁹ mūdi, ⁊ deo credere nolūt: q̄ nob in scripturis locut⁹ est p legē ⁊ ꝓphas, ⁊ tandē, p̄rio ore nobis ꝓpalauit euāgelij ꝓitatē, ꝓpter qđ scripture oīb⁹ mortuis ⁊ viuis sūt certiores, q⁊ vt dicit Chryf. vbi supi. q̄cūq̄ dicit scptura: dicit dñs. Tertio si tales aliq̄d boni faciūt, tñ nō pficit eis ad vitā eternā, q⁊ nō ex dei timore sed timore pene aut cupiditate ꝓpij cōmodi bona facere vellēt q⁊ dicūt q⁊ si eēnt certificati de penis et de glia: vellēt bñ agere, ⁊ tā nō cauēt pctā, q⁊ dubitāt de gaudijs btōz ⁊ supplicijs malorū, ⁊ ideo nō est eis meritorium bene agere. Quarto tales mētiunt et decipiūt seipos, cū cogitāt aut dicūt se velle conuerti a sua mala vita ad informatōem alic⁹ ex mortuis resurgentis, qđ bū. pbat euāgeliū dicens Si moysen ⁊ ꝓphas nō audiūt neq̄ si q̄s ex mortuis rediret: credēt. Hoc etiā bū. pro

Gregorij

nō p̄t abraā sed si quis ex mortuis

si moysē et ꝓphas nō audiat,

observa

nota

bat Chrysо. p sil'e. qz lazar⁹ ptāte christi a mortuis resurrexit. z tñ iudei sibi nō credi derūt: nec malā vitā correxerūt. imo z xpm resuscitantē z lazaz resuscitatū occiderevo luerūt. sil'r multi xpo resugēte resurrexerūt z multi apparuerūt. et tñ iudei postea non crediderūt: iz etiā ap'los inuaserūt. Quīto nō esset vtile fidelibz qz mortui crebro resurgerēt z viuis apparerēt. iō stulti stulte talia optāt. nā vt dicit Chrysо. Si eēt fidelibus salutare haud dubiū dñs ita ordiasset. q̄ p vtilitate nr̄a singula queq; fecit et facit. imo esset ḡuiter nociuū et in periculū z decepti onē multaz aiaz. qz diabol⁹ illi rei imisceret se: et in specie alic⁹ defuncti noti vt p̄is aut mr̄is zc. fallacit se sepius hoīb ostēderet. sicut se oñdit sauli in specie samuelis. s. Re. xxviij. z sic tūc diabol⁹ eis falsa ō statu futuri seculi imo erronea i fide nūciaret: et mala in moribz psuaderet qō eēt oīm temptatio nū ḡuissima tēptatio. qz hoīes xpter affectū quē hñt ad suos carōs z xpter spem de fidelitate carōz. in q̄z p̄sonis diabolus se oñderet: facile crederēt ea q̄ diceret. z facerent mala q̄ suaderet. z sic fides subueretet in eis et boni mores. insup si aliq̄ veri mortui resurgerēt nō facile eis credenduz foret. q̄s enī certificaret nos tales mortuos apparētes de saluandis esse. si aūt essent ex dānatis ita conarent nos decipe vt diabol⁹ xpter eoz inuidiā z obstinatōem i malo. ex q̄bus facile ꝯcludit q̄ maximū piculū eēt nobis. si mortui resurgerent et nob apparerent ptz ex dictis zc. Hec de scōa pte euāgelij. ¶ Quātū ad tertiā partē sermonis dubitat q̄re dñs in euāgelio ponit nomen paupis et nō nomē diuitis. Dicit enī. hō q̄dam erat dives. tacendo nomē ei⁹. loquēdo aūt de paupe dicit. erat q̄dā mendicus noīe lazarus. certū est enī q̄ dives nomen habebat. et videt q̄ p̄us debuit ponere nomen ei⁹ q̄s paupis. qz diuites sunt famosi et valde notati. si enī q̄rit ab aliq̄. vbi moraī talis dives in ciuitate q̄ oīs hō scit. sec⁹ est de paupe. iō dauid loq̄ns de diuitibus dicit. Tabernacula eoz in pgenie z pgenie. vocauerūt nōia sua in terris: sed nō i celis. ps. xlviij. z sequtur. Cū interierit nō sumet oīa. neq; descēdet cū eo gl'a ei⁹. introibit vsq; in pgenies patrū suoz: vsq; i eternū nō videbit lumē zc. Ad hāc dubitatio nē rñdendū est q̄ xps posuit nomē paupe ris s. lazari z nō diuitis ex triplici cā. Prima qz dives lazaz nō cognouit h̄ in via. iō ds eū cognscere noluit. sic miscōia diuitis oblita est paupis. sic miscōia dei oblita ē diuitis. fm illud Mat. xxv. Nescio vos. s. p appro batōem. sup q̄ xbo dicit Chrysо. sup Mat. Etiā gehenna ustud xbū graui⁹ est. Secōa cā est. qz nomē diuitis nō erat scriptuz in libro vite siue eccie triūphantis. iō etiā noluit illud scribi in libro eccie militātis vicz in euāgelio. Pro q̄ notādū q̄ duplex ē eccl'ia scz militās z triūphans. eccl'ia militans hz libz suū. s. pphas. euāgelistas z ceteros scripture sacre libros. liber aūt eccie triūphantis est liber vite. qz ḡ nomē diuitis non erat scriptū in libro eccie triūphātis. dignuz est vt etiā ñ sit scriptū in libro eccie militātis. s. in euāgelio. liber aūt vite ē ipe de⁹. in illo libro scti videt petitōes z desideria nr̄a. Vñ si oro sctm petz vt suis p̄cib⁹ me liberet ab aduersitate zc. sctus petr⁹ in libro vite videt oīoes meas et desideriū meuz. videt ēt in eo volūtatē dei. s. vtz voluntas dei sit q̄ liberer a tali aduersitate siue tēptatōe l' nō si est volūtas dei vt liberer orat vt fiat. qz p oīones scōz de⁹ h̄ fieri ordiauit. si nō ē volūtas dei vt liberer ñ orat vt fiat. qz sua volūtas est ꝓformis dīne volūtati. Tertia cā quare nomē diuitis ñ est scriptū i euāgelio: est hec. qz enī ipe nō cognouit aiaz suā. dignū etiā fuit vt etiā de⁹ nō cognsceret eā. qz si hō nō curat de salute sua quō de⁹ eū saluabit. qz nullū nisi sua volūtate z ex meritis saluare decreuit. qz ḡ dives nō fuit misertus sui nec eū noscere voluit. Vñ dic sapiēs Eccli. xxv. Miserere aīe tue placens deo zc.

¶ Hz di. q̄ ḡ finalit arguunt in hoc euangelio. Rñdet q̄ q̄nq; genera hoīm in euāgelio arguunt a xpo dño zc. Prio quari. ibi. hō q̄dā erat dives. p qō ptz q̄ntum displicet deo imiscōia ad paupes signant Scōo superbi. ibi. induebat purpura z byso. ita sil'r arguunt oēs se supbe ornātes: etiam paupes. Tertio gulosi. qz epulabat q̄tidie splēdide. nota q̄tidie ñ interdū ex rōnabili cā. Quarto hi credibz in periculū aiaz suaz thesaurizātes. ibi. mittas eū in domū p̄is mei. Quīto scripturis sctis ñ credētes. ibi. hñt moysen z pphas. q̄ h̄ arguunt optātes mortuos resurgere zc. Ex dictis patz vt

quinq; hominū genera arguūtur in hoc euāgelio

1. Auari
2. superbi
3. gulosi
4. hi credibz in periculū aiarū suarū thesaurizātes vel alios male exēplo fraudātes
5. Scripturis sctis nō credentes.

dicit Boeti⁹ de pso. pbie sñialit. q̄ nō sufficit intueri qđ ante oculos nr̄os situ est. sz rerū exit⁹ prudentia initit. ideo q̄libet homo tens rōne in oib⁹ dz finem psiderare. Un̄ poeta. Quid agis prudent agas respice finē. hō ei⁹ q̄ solū psiderat pñtia z nō futura bestijs cōparat. Sm illud ps. Homo cū in honore eēt nō intellexit. s. sm rōnē psiderare finē. z tunc iō cōparat⁹ est iumentis insipiētibus: z silis fact⁹ est illis. qui g̃ vere vult esse hō et cauere a peccatis dz cōsiderare nouissima sua. Eccl. vij. Memorare nouissima tua z nō peccabis in eternū. hoc si diues ille fecisset nunq̄ dānat⁹ fuisset. Ex his ptz q̄ fatua est locutio multorū dicentiū de psperitate multorum pcētor̄. O q̄ felix hō hic est. satis hz honores. diuitias. san⁹ est. pueros et amicos rc̄. habet. qz tales attendūt solum hoc qđ ante oculos eor̄ est. z nō psiderāt finē taliū. de q̄bus dicit pp̄ha in ps. cxliij. Promptuaria eorum plena: eructantia ex h̄ in illud. Oues eorū fetose abundātes in gressibus suis boues eor̄ crasse. Nō est ruina macerie neq̄ transit⁹ neq̄ clamor in plateis eor̄. Beatū dixerūt pplm cui hec sunt. z psecutus est. beat⁹ populus cui⁹ dñs de⁹ ei⁹. q̄si di. nō sūt tales beati apud deū. sed infelices. sed illi sūt beati q̄ dñm deū colūt: z eius pcepta custodiunt. Licz primi dicunt beati in secl'o: tñ vere sunt miseri. de q̄bus in ps. cxlviij. Quia aīa ei⁹ in vita ipi⁹ bñdicet. introibit vsq̄ in pgenies patrū suor̄: z vsq̄ in eternū nō videbit lumen. De h̄ habem⁹ exemplū de q̄dā heremita: cui⁹ seruitor iuit ad ciuitatē z vidit mirabiles exeq̄as fieri vni peccatori mortuo. z rediēs in cellā inuenit heremitā ab vso comestū. z tūc cū miraret de h̄. dixit ei angel⁹ q̄ totū meritū isti⁹ pcētis erat ei tributū in honorabili sepultura. et pcm̄ heremite erat punitū in dolorosa ipi⁹ morte. Sile dicit Grego. de isto pp̄ha. quē leo occidit in via: nec ex eo comedit. iij. Reguz xiij. dicit enī q̄ pcm̄ ei⁹ in ipa morte punitū est. Un̄ sic habet ibidē. pp̄ha q̄dā venit de iuda quē dñs phibuit ne comederet et biberet: neq̄ p viā reuerteret q̄ iret. sed qđ sibi p̄ceptū erat faceret. cui ali⁹ pp̄ha dixit. veni mecū i domū vt comedas panē. q̄ ait. nō possum venire tecū neq̄ reuerti. nec comedā panē: neq̄ bibā aquā in loco isto. qz locut⁹ est dñs ad me. nō comedas panē vt supra. cui ait. z ego pp̄ha sum sil̄is tui. z angelus locut⁹ est mihi in sm̄one dñi: dicēs. Reduc eū tecū in domū tuam vt comedat panē z bibat aquā. et sic fefellit ipm̄ z reduxit eū secum. comedit g̃ panē z bibit aquā. cunq̄ sederēt ad mēsam fact⁹ est sm̄o dñi ad pp̄ham q̄ reduxerat eū z clamauit ad virū dei q̄ venerat de iuda: dicēs. Hec dicit dñs. qz nō obediēs fuisti ori dñi z non custodisti mandatū qđ p̄cepit tibi dñs deus tuus. z reuersus es z comedisti panē rc̄. nō inferet cadauer tuū in sepulchrū patr̄ tuorū. cunq̄ comedisset strauit asinū suum et abijt: z leo in via occidit eum rc̄. vt ptz. iij. Reg. xiij. ¶ Sed adhuc diceret q̄s. quō dz hoc itelligi in euāgelio. chaos magnū firmatū est int̄ nos vt hi q̄ volūt venire ad vos nō pñt rc̄. habēt ne electi voluntatē cōpatiēdi dānatis rc̄. Pro illo ē notandū q̄ duplex est volūtas. s. natural⁹ z rōnis Scōm volūtatē nature boni et electi cōpatiunt dānatis. maxīe suis amicis. sed sm̄ voluntatē rōnis sm̄ quā se psormāt in oibus diuīe volūtati nō cōpatiunt. sz pgaudent de pena eor̄ sic de iusticia dei. sm̄ illud ps. Letabit⁹ iust⁹ cū viderit vindictā. z h̄ est qđ dī q̄ hi q̄ volunt hinc venire ad vos: volūtate nature cōpatiēdo vobis. nō pñt volūtate rōnis quā diuīe volūtati cōformāt. Sili⁹ in dānatis est duplex volūtas scz volūtas nature q̄ dolēt de pctis. in q̄ remanet vermis psciē. sm̄ illud Esa. vl. Uermis eor̄ nō morietur rc̄. Alia est volūtas obstinata in malo q̄ nō penitēt neq̄ dolēt de pctis. z h̄ est qđ dz. neq̄ q̄ volūt inde huc trāsmeare. s. voluntate nature. pñt voluntate obstinata in malo. qz illuc nō vadūt nisi vere penitētes. Sed nunq̄d dānati vellēt aliquez saluari. Rñdet q̄ nō. sed iste diues petebat frēs saluari et pniam agere ne sibi pena accresceret. qz in factis suis dederat eis malū exemplū. cui⁹ pcm̄ frēs sunt imitati. et iō si dānarent⁹ pena accresceret sibi. Ex q̄ ptz si vna tota parētela dānat⁹ maior pena est talib⁹ de parētela ista q̄ntū ad remorsum psciē q̄s si ali⁹ saluarent⁹. Itez voluntate nature ille volebat frēs saluari. qa ex q̄ ali⁹ saluari debebāt poti⁹ volebat de frib⁹ q̄s de alijs. z iō pter has rōnes petebat lazar̄ ad frēs mitti. sz in nullo ē exaudi-

psal. 143.

psal. 48.

Exēplū

3. Reg. 13.

Chaos magnū

Quesito

Sermo LI.

tus.qz q̄ nec deū p scripturā loq̄ntē nec p ximū dep̄cātē exaudit. iustuz est vt ipe clamans nō exaudiet. Sm illud Prouer. xxviij. Qui declinat aures suas ne audiat legez. oro ei⁹ erit execrabilis. Et ibidez. xxj. Qui obturat aurē suā ad clamorē paupex: clamabit z ipe z nō exaudiet. Ecce q̄nta mala hñt expectare diuites. auari. superbi: et in voluptatibz viuētes. Q De hoc audite exemplū. Refert Petr⁹ cluniacēs quō monachus q̄daz cū in extremis vite sue esset. aīa sua ducta sit ante infernalem portā. q̄ cū ibi tot diuersitates penaz. ospiceret vltra q̄s dici p̄t tremere z horrescere cepit qō ne faceret angel⁹ phibuit. ibi vero alīq̄s dū morante eo vidit demones q̄sdā p̄currentes z nimiū cachinātes de pditiōe aīe cuiusdā diuitis: quā socij sui secū in baratrū dānatiōis attraxerūt. venientes aūt ad p̄n cipem demonioz. dixerūt se aīaz amici sui cū gaudio magno attrahere. q̄bus cōgaudens (si gaudiū infelicitatis dici potest) ait Accipite z pompose sicut solit⁹ erat in cathedra sedere facite: induētes eū sicut solitus erat veste honorifica. z sedere euz fecerunt sup sedē ita inextinguibiliter ardentē q̄ si totū mare supfunderet nullatenus extingueret. palliū vero q̄ eū circūdederunt nō minoris flagrātie erat. illo in sede miserabiliter collocato z infelicib⁹ vestito p̄nceps ad suos seruientes: ait. Ite z sic decēs est tali amico nro poculū nre delectatiōis p̄parate. tunc tanq̄s ereū li quorē ardentem oīi genere fetoris mixtū ori eius apposuerūt. z apposit⁹ p oīa mēbra eius in flāmas diffusus effundebat. q̄ potato ioculatores demones q̄ ei iocularent admisit. q̄ accipiente duo cornua ignib⁹ plena auribz eius apposuerūt z cornicularī incipientes scintillas p oculos ei⁹ z p nares z p oīa foramia eius emittebāt. deinde in camerā misit vbi p̄tra delectatōes carnales q̄s solebat cum puellis dū adhuc viueret exercere. infernales amaritudies erāt parate: z oīm serpentiū gñib⁹ ibi loc⁹ erat replet⁹ z adeo nimio caloze incēsus q̄ candenti ferri satis cuinceret ardorē. a q̄bus excepto⁹ q̄s horribiliter amplexat⁹ q̄q̄s decorose osculatus q̄q̄s miserabilit sit p̄trectat⁹ z p oīa mēbra discerptus a nob pius pater remoueat q̄ nunq̄s expiamur. z ō quecq̄s oblectamēta carnalia q̄ prius habuerat viuēs singla tormenta infernalia inferebāt. Hoc viso aīa monachi ad corpus redijt: z q̄cq̄d viderat ad vtilitatē audientiū plimis enarrauit. Hec p̄siderem⁹ z in cordib⁹ nris imp̄mam⁹ vt infernales penas oīm damnatoz euadere possimus. Amen.

¶ Dñica scda post octauā penthecosten.

Sermo LII.

Homo quidam fecit cenā magnā: z vocauit multos. Lu. xiij. In p̄cedenti dñica audist⁹ vnū valde terribile merito oīb⁹ diuitib⁹ z auar⁹ timorē z horrorē incutiēs. videlicet dānationē diuit⁹. q̄ licet nō legatur male acq̄sisse bona sua. tñ dānat⁹ est. q̄a nō impēdit paupib⁹ elemosynas. z ī voluptate corpis sui vixit. z certa q̄ ibi dicta sūt. Sed ne hō ex h̄ desperaret cogitādo q⁹ deus ex rigore iustitie velit oīs dānare. eo q⁹ oēs ad pctā proni sum⁹. Hodie nob in euāgelio xp̄s dñs oñdit quō de⁹ inuite nos dānat: z valde desiderat salutē nr̄am. q⁹ vocat nos oēs ad cenā eterne felicitat⁹. sicq̄s nullū vult dānare nisi eū q̄ sponte z libere sibi p̄ parat laqueū eterne dānatiōis. illū vicz q̄ ad hanc cenā vocat⁹ nō vult venire p obseruantiā p̄ceptoz dei. z q⁹ null⁹ dign⁹ est interesse huic cene dignissime nisi habeat dilectōez dei z p̄rimi. Jō ī hodierna epla q̄ habet. j. Joh. iij. Johes euangelista z apl's nos hortat ad dilectiōez dei z p̄rimi vt vicz p̄rim diligam⁹ p̄pter deuz. q⁹ ois q̄ odit p̄rim suū homicida est. et nō p̄t intrare cenā illā eterne btitudis nisi per p̄niam cē. p̄terea dicit q⁹ debem⁹ inuicem diligere nō solū ꝓbo siue lingua sz ope z veritate. qō si fecerim⁹ hāc cenā intrabim⁹: z in ea cū oīb⁹ sctis gaudētes satiabimur. iō dicit. Homō q̄dā fecit cenā magnam cē. Prohgra Aue maria. ¶ Prio dicat euāgeliū textualit. Secdo ei⁹ intellect⁹ cū certz dubitatiōib⁹. Tertio ad informatōez nr̄am certe q̄stiōes sive dubitatōes. ¶ Text⁹ euāgelij In illo t. d. i. d. s. Homō q̄dā fecit cenā magnaz z vocauit mlt⁹os. z misit seruū suū hora cene dicere inuitatis vt venirent. q⁹ iā parata sūt oīa. Et ceperūt oēs se sil' excusare. Primus dixit. villaz emi z necesse habeo exire z videre illā. rogo te habe me excusatuz. et

alter dixit. Juga boū emi ąnqꝫ ꝛ eo ꝓbare illa, rogo te habe me excusatū. et alī dixit. Uxorem duxi ꝛ ideo nō possum venire. et reuersus seruꝰ nūciauit hec dño suo. tunc iratꝰ pfamilias dixit seruo suo Exi cito in plateas ꝛ vicos ciuitatꝭ ꝛ paupes ac debiles ꝛ cecos et claudos introduc huc. et ait seruꝰ. Dñe factū est vt impasti. ꝛ adhuc locus est. ꝛ ait dñs seruo. Exi ī vias ꝛ sepes ꝛ cōpelle intrare vt impleatur domꝰ mea. Dico aūt vob q nemo virorꝫ illorꝫ ą vocati sunt gustabit cenā meā. Lu. xiiij. ¶

Historia huiꝰ euāgelij facta est āno xpi xxxij. v. kal. octobris vicz tertia die ante festū michaelꝭ ꝛ pdicatōis anno. ij. Ūñ ante initiuz hꝰ euāgelij dicit Lucas in eodē ca. q xps dixit ad q̄ndā. ą tā eū ad alios inuitauerat. Cū facis cenā aut prandium noli vocare amicos tuos neqꝫ cognatos neqꝫ vicinos diuites. ne forte ꝛ ipi te reinuitent ꝛ fiet tibi retributio. q. d. noli attendere carnalē affectionē. sed voca paupes debiles ꝛ claudos ꝛ beatꝰ eris. vbi dicit glo. sñialiter nō q sit pctū semp amicos ꝛc. inuitare. sz q nō sic valet ad p̄mia eterna ꝫ seq̄nda. sic vocando paupes ꝛc. ꝛ subdit glo. sup hoc verbo. ne forte ꝛ ipi te reinuitēt. q. d. Si intendis inuitare vt inuiteꝫ. ibi potes falli. sz si distribueris paupib de mercede nō falleris. qz ą paupes vocat in futuro p̄miū recipiet. ą amicos ꝛ frēs vocat: recepit mercedē suā. Audiꝫ ḡ verbis xpi ądā de simul discūbentib dixit. Beatus ą māducabit panē in regno dei. ꝛ tunc iesus incepit dicere euāgeliū hodiernū. ¶ Quantū ad scām partē sermōis est breuit notandū q hoc euāgeliū hz ꝓncipaliter duas partes. scām ibi. Et reuersus seruus nūciauit hec dño suo. In ꝑma parte dñs ꝛ saluatorꝫ nr dat nob intelligere q deus oēs hoies vult saluos fieri ȷ. ad Thimo. vj. qz oēs vocat ad cenā eterne felicitatis. sed multi se ꝓpria mala volūtate excusant et nolūt venire. sicut superbi ą p eū intelligunt ą villā emit. qz volūt dñari. Quari p eū ą ąnqꝫ iuga bouꝫ emit. qz ącąd p ąnqꝫ sensus exteriores sentiunt hoc hīe cupiūt. eo q auarꝰ nō implebitur pecunia. Eccs. v. ꝓpter qō dr Eccl. ꝛ. Auaro nihil est sceleratius Et luxuriosi ą p eū intelligunt ą inuitatꝰ dixit. vxorē duxi. ꝛ ideo nō possum venire. In scām ꝑte ostēdit quō nullus pōt pctā sua occultare: sed oīa deo inotescūt. ꝛ q̄ꝫ sic se excusant multi de nō veniēdo ad cenā eterne brītudis. tū adhuc aliq̄s ex illis cōpellit adveniēdū. et refutatis diuitib vocat paupes. illis videlicet diuitib refutatis qui diuitias plus amāt q̄ꝫ deū ꝛ nō vt deberēt distribuūt. ꝓpter qō dicit ꝓpha in ꝑs. lxj. Diuitie si affluant nolite coꝛ apponere. ac si diceret. nolite tenaciꝫ illas retinere: sed paupib distribuere. ¶ Diceret ḡ aliq̄s. quis est ille hō. ꝛ q est illa cena magna ad quā ōs nos oēs vocat ꝛc. Ad ꝑ dicendū est q hō ille ą nos vocat ad cenam fm glo. est dñs iesus xps deꝰ ꝛ hō. ille hō fuit liberalissimus vt ptz ex trib. qz magnā cenā ꝓparauit. multos vocauit. ꝛ p seruos suos vt venirent reqsiuit. īmo ad veniēdū ad cenā suaz cōpulsit. Ille ḡ hō fecit q̄ttuoꝛ magnas cenas. Primā in cenaculo in q̄ habuit xp̄m. cōuiuātes q̄rū vnꝰ. s. iudas eū tradidit ī mortē. Illis xp̄s dedit carnē suā in cibū: ꝛ sanguinē ī potū. vt ptz Lu. xxij. Hunqꝫ añ ꝑ deꝰ homini tantā libertatē exhibuit sicut tūc. cū se sibi in cibū obtulit ꝛc. Scām cenā fecit in cruce. in q̄ habuit duos cōuiuātes. s. duos latrones secū patiētes: inꝛ quos pendebat medi. In hac cena habuit fel ꝓ cibo. et acetū et vinū mirratū ꝓ potu. fm illud ps. Dederūt in escā meā fel. ꝛ in siti mea potauerūt me aceto. et Marci. xv. dr. Dabāt ei vinū mirratum bibere. ꝛ nō accepit supple cū gustasset. Tertiā cenā dñs facit in aīa cuiuslibet iusti. de q̄ dr Apoca. iij. Ego sto ad ostiū et pulso. si q̄s mihi aperuerit intrabo ad illū et cenabo cū eo. Tūc aūt aperit hō cū detestaꝫ pctā ꝓpter deū. nā hmōi cene refectio est pctoꝝ vera detestatio et diuinoꝝ bñficioꝝ meditatio. De hac cena dr ī ps. Cibabis nos pane lacrymarum ꝛc. Quartā cenā facit dñs ī celo. de q̄ specialr hic agit in euāgelio cū dr. Hō ądā fecit cenā magnā. Ista cena ē clara dei visio ꝛ beatifica fruitio. ꝑ primā cenā cū xpo manducant: ꝛ ipe cū eis. oēs ą digne eucharistie sacrm recipiūt sacramētaliꝫ aut spūaliꝫ puta deuote misse assistendo. Scām cenaz cū xpo māducant oēs ą amarissimā passionē xp̄i meditātes sibi in corde cōpatiunt. ꝛ de tot iniurijs. ꝓtumelijs. plagis. sputis ꝛ vulneribz ex toto corde gras agūt. ꝛ oēs

q̄ ꝓpter xp̄m ꝓsecutões, aduersitates, infirmitates, pauptatē: z q̄cūq; mala hmōi patient' sufferūt. Tertiā cenā cū xp̄o manducant oēs ꝓpenitētes dolentes ex corde se deū suis pctis offendisse cū ꝓpōsito ea amplio nunq; admittēdi z de eis satisfaciendi z ꝓfitēdi zc. oēs etiaz illi q̄ bñficia sibi a deo exhibita ī corde suo recolligunt: z sibi de hꝫ gr̄as agūt. Quartā cenā cū xp̄o manducabūt post hāc vitā in regno eterno oēs ꝓdicti si vsq; ad finē in bono ꝓseuerauerint.

D Ecce q̄libet illaꝝ cenaꝝ est magna valde. sz ista vltima est maxia ꝓpter apposition̄ maximoꝝ bonoꝝ, vidz eternoꝝ z ineffabiliū ferculoꝝ, de q̄bꝫ dicit Bern̄. Fercula celestꝫ cōuiuij tā magna sunt q̄ mēsura ri nō pñt. tā multa q̄ nūerari nō pñt. tā copiosa q̄ finiri nō pñt. tā ꝑciosa q̄ estimari nō pñt. Illa fercula sunt btōꝝ gaudia que sunt ifinita ex clara dei visiōe z gaudijs accidentalibꝫ. de hac maxima cena dicit dñs Lu. xp̄o. Ego dispono vob̄ sic disposuit mihi p̄r me⁹ regnū, vt edatꝫ z bibatꝫ sup mensam meā ī regno meo. nec illa refectio carnaliter intelligēda ē sicut credūt sarraceni z iudei moderni se ī vita eterna vti debere comestibilibꝫ carnalibꝫ, turpis enī eēt talis vita eterna, sed ista refectio spūal'r ē intelligēda. neq; enī cor⁹ tūc indigebit cibo q̄n sci neq; esuriēt neq; sitiēt amplio, sed illa refectio est clara dei visio plena ineffabili gaudio cum ꝓpetua securitate. ibi manendo z gaudendo, ibi erit etiam clara visio christi ſm būanitatē z marie ꝑginis, z clara z distincta visio oīm sctōꝝ z bonoꝝ q̄ ī eis sūt, z gaudiū sequens q̄ō q̄libet sctūs habebit de oīm sctōꝝ gl'ia, vñ ſm Ansel. in ꝓsologō Sic oēs scti ꝓfecte se inuicē diligūt vt non aliter gaudeat vnusq̄sq; ꝑ singul' alijs q̄ꝫ ꝑ seipō. z sic in illa ꝓfecta caritate innūerabiliū sctōꝝ angeloꝝ z hoīm erit tanta materia z occasio gaudij, vt ꝓter ꝓdictū gaudiū essentiale in dei visiōe tantū vnusq̄sq; gaudeat q̄ntū pōt mens sua capere de accidētalibus gaudijs ꝑ bonis singl'oꝝ sctōrū. tunc erit satietas ꝓfecta oīm beatoruz, ſm illud ꝓs. Satiabor cū apparuerit gl'a tua. Hec tracq; dicta de magnitudine illi⁹ cene atq; celestis cōuiuij vt ipm arti⁹ desiderem⁹ z maiori conatu ad ipm adipiscēdū tendam⁹: et cauti⁹ caueam⁹ singl'a q̄ nos ab hꝫ cōuiuio valent excludere. Quia vt dicit Aug⁹. sup Johem. Tanta est pulchritudo diuine iustitie, tanta est locūditas lucis eterne atq; in cōmutabil' ꝓbitatis sapie z bonitatis diuine vt si etiā nō liceret in illa gl'ia amplio manere q̄ꝫ ꝑ vn⁹ dieī mora ꝓpter hꝫ innūerabiles anni hꝫ vite pleni diuitiaꝝ z delicijs et circūfluentia oīm tpaliū recte meritoq; ꝓtemnerent. Panc cenā magnā fecit xp̄s cū patre z spūsctō vn⁹ de⁹, z bñ ſm Grego. hec celestis beatitudo dr̄ cena z nō prandiū, q̄z sic cena parat declinate die post quā nulla est refectio, sic vita eterna dat post die vite pñtis, vbi nihil aliud expectat, etiā sic post cenā est reqes sic beati tūc in ꝑpetuū reqescent a laboribꝫ suis. hec cena nō dat illis q̄ hic in voluptatibꝫ viuūt die ac nocte, q̄z post cenā iterꝫ replicāt z alia supaddūt. z q̄ tidie illis maior est sollicitudo de ciboz potu q̄ꝫ de his q̄ ad salutē ptinēt, sed magꝫ illis dat hec cena q̄ aliq̄n cibū sibi subtrahunt aut potū, ꝓpter deū. vl' iciunāt z corp⁹ interdū castigāt. O q̄ꝫ excellent' hāc cenā meruit' obtinere beat⁹ iohes euāgelista, cui⁹ hodie festū agim⁹, q̄ sine dubio corp⁹ suū castiganit z macerauit, de q̄ canit eccl'ia. Qui tenerꝫ sub annis ciuiū turmas fugiēs antra deserti petijt ne vitā suā saltē leui famie id est leui locutiōe siue pctō veniali macularet, nō q̄ nunq; peccasset venialit' sed rarissime. Habuit vestē de pilis camelo⁹, cibus ei⁹ erat mel siluestre z locuste, pot⁹ aq̄. Et q̄d dicā de ei⁹ sctitate cui testimoniū ꝑhibet xp̄s dñs in euāgelio Mat. xj. dicēs Int̄ natos mul'ieꝝ nō surrexit maior iohanne baptista. hic meruit vt xp̄m baptizaret, tūc celū aptū vidit. z p̄rem ī voce, filiū ī carne, z spm̄ sc̄m ī colūbe specie cognouit. iō eccl'ia singl'ariter venerat int' oēs sctōs iohem baptistā q̄ post xp̄i natiuitatē z natiuitatē marie mr̄is ei⁹ soli⁹ iohis celebram⁹ natiuitatē, q̄z in vtero mr̄is sue replet⁹ fuit spū sctō z ab originali purgat⁹, z ī vita et post mortē multꝫ miracul' claruit. F Dubitat ꝓsequnter ꝑ q̄s oīpotēs de⁹ vocat et vocauit oēs hoies ad cenā eterne felicitatꝫ, et q̄ est hora cene. Rñdet q̄ ad hāc cenā de⁹ p̄ ī̄mo sctā trinitas vocauit multos ī̄mo oēs hoies. Vocauit ei ꝑmo ꝑ angl'os, tandē ꝑ ꝓphetas z ꝓbas, nouissime vo ꝑ xp̄m z apl'os, z hodie xp̄s dñs multos ī̄mo oēs

vocat p euangeliū suū. p doctores ⁊ pastores suos. p predicatores p miracula. p prospera et aduersa. ecce hi oēs sunt fui xpi dicentes inuitatis vt veniāt hora cene. qa parata sunt. Hora autē cene fm Greg. est finis mūdi vel vltima etas in qua nos sumus. in hac hora omia parata sunt p xpm vicz pctōrū remissio. collatio gre. sacramētorū efficacia. donorū spūssancti infusio et celi apertio. ita vt amplī nihil restat nisi inuitatos festinare ad hanc cenā. in pribus aūt etatib hoies inuitabant: sed nullī ad cenā recipiebat. sed oēs ītūcūcz iusti cū moriebant ad limbū mittebant. qz tūc nō erant oia parata ad cenā req̄sita. nondū enī xps erat passus. p cui⁹ passiōem oia ip̄n cipaliter ipedimēta celestiū glie sunt amota ex qua oia sacramēta pfluxerūt. Ex q̄ patz q̄ si christi passio nob nō suffragaret. nullī hō ītūcūcz bon⁹ posset deo satisfacere etiā p mimo pctō mortali. sed xps p nobis satisfecit deo p̄i. nullī etiā ītūcūcz bon⁹ potuisset de lege dei ordinata mereri vitaz eternā sine passiōe xpi. Ex q̄ infert q̄ in oib opib bonis. imo in oib actib meritoriis vite eterne siue sint interiores siue exteriores cōcurrit xpi passio. imo oia xpi merita p q̄ nobis meruit vt nr̄a opa in caritate facta essēt vite eterne meritoria. Ecce quāta vtilitas passiōis xpi. sed q̄ pauci vt audistī oēs hoies sunt vocati ad cenā eterne bītudinis. tū multi se excusant ⁊ nolūt venire. puta oēs pctōres in mortalib existētes. Et si diceret q̄s. ex q̄ omēs pctōres nolūt venire se excusantes. quare tūc saluator in euangelio ponit tria genera pctōrū solū. vicz superbos. auaros ⁊ luxuriosos. Rñdet q̄ iō qz p illa tria genera pctōz cōprehēduntur oia pcta. fm illud. j. Johis. ij. Oīne qđ est in mūdo aut ē cupiscētia carnis aut oculoz aut sup̄bia vite B Dubitat q̄ sequēter ḡre luxuriosus dixit. nō possum venire ⁊ nō alij. cū tamē q̄libet pctōr possit penitere. Rñdet q̄ p B dat intelligi q̄ inter oia peccata pcta luxurie plus tenet hoiem ligatū. sic enī tenet aiam captiuam vt valde difficulter sinit hoiem penitere. vnde luxuria fabricat vnā cathenā p quā ligat hominē vt vix possit inde liberari. De hac cathena dicit Grego. in moral. Ex q̄ luxuria mētem alicui⁹ semel occupauerit: vix eū bona desideria cogitare pmittit. sunt enī viscosa carnis desideria. qz ex suggestione oritur cogitatio. ex cogitatiōe affectio. ex affectione delectatio. ex delectatiōe p̄sensus. ex cōsensu operatio. ex opatiōe p̄suetudo. ex cōsuetudine obstinatio. ex obstinatiōe desperatio. ex desperatiōe peccati defensio. ex peccati defensiōe gloriatio. ex gloriatiōe eterna dānatio Ecce hec cathena hz. xij. membra. ⁊ ideo merito in euangelio terti⁹ dixit. vxorē duxi ⁊ ideo nō possum venire. B aūt vinculū luxurie facile nascit ex ocio. Vnō poeta. Ocia si tollas perire libidinis artus ⁊c. de B vicio luxurie vide plura sup̄ sermone. xxix. A. B. p totū. B Dubitat q̄ sequēter circa B verbū xpi in euāgelio. ia parata sunt omia. q̄ sunt illa oia q̄ parata sūt Ad hoc rñdet Bonauētura in fmone hodierne dñice q̄ de⁹ hom̄i p̄parauit oia ad salutē sibi necessaria. vicz bona nature. bona fortune. bona gre. bona glie. mala pene p̄mo bona nature. qz nihil est in mūdo a deo factū qđ aliq̄ modo nō sit ad hoiem ordinatū. nō solū inferiora sed etiā supiora quedā ad custodiendū vt angelos. quedā ad pascendū vt ī cibis ⁊ potib diuersis. q̄dam ad mirādū vt in celis stellis ⁊c. ī elementis varias creaturas. quedā ad cōsolandū vicz p oīb sensib⁹ delectabilia. et ideo in fine omniū fact⁹ est hō. Deū. s. vt p hoc daret intelligi q̄ hō esset finis omniū creaturaz. Ex hac p̄paratiōe bonoz nature de⁹ est cognoscendus a nobis. stultū est enī ⁊ minorē bestijs te p̄stat esse si illū non cognoscis q̄ tibi tā alta. tā lata. tā pulchra condidit. nunq̄d canes p̄pter modicuz panis dños suos cognoscūt. p eis bella suscipiūt ⁊ morti se exponūt. nunq̄d equi. p modico feno dños suos diligūt. ⁊ q̄nqz aduersarios dñoz calcib et morsibus impetūt. imo ⁊ leo crudelissim⁹ bestiarū cū ab hoie beneficiū accepit: cū eo vadit et fidelissime ei seruit. solus igit hō benefactorē suū non cognoscit sed oīno ingrat⁹ existit. Hōō si hec tibi parua esse vident: attende q̄ deus tibi parauit bona fortune. q̄ licet etiaz sint bona nature. in B tū differūt ab istis iā dictis. qz illa. s. nature sunt p̄manētia. hec autē. s. fortune trāseuntia ⁊ instabilia. hec aūt bona fortune sunt hom̄i p̄parata ad sensuum humanoz̄ solaciū. Vide admirabile

dei, puidentiã, dedit enĩ homĩ visum, auditum, olfactũ, gustũ ⁊ tactũ, sed attẽde illoꝝ sensuuꝫ solacia, p visu diuersos colores, p auditu diuersas voces dulcissimas in auibus, hoĩbꝫ, instrumẽtis musicis, p olfactu diuersa genera odoramẽtoꝝ in herbis, floribꝫ, speciebꝫ ⁊ ceteris rebꝫ, p gustu diuersa genera sapoꝝ, in pane, vino, carnibꝫ, piscibus, fructibꝫ ⁊c, sed p tactu vide q̃t genera aridorũ, liquidoꝝ, calidoꝝ, frigidorũ, quot etiã genera vestimẽtoꝝ lectisterniorumꝫ tibi sũt, p tactu ꝓpata. Si eĩ ista ⁊ alia ĩ vitaꝫ si deras videbis q̃ valde mirabil' est deꝰ nr̃. Nõne mirabile est q̃ in deserto, xl. annis plus q̃ sexcenta milia virorꝝ pauit absq; labore manna ⁊c, exceptis senibꝫ parvulis ⁊ mulierbꝫ, q̃rũ etiã calciamẽta et vestimẽta illesa seruauit. Tertio o hõ si tibi hec non sufficiũt ad cognoscendũ ⁊ diligendũ deũ q̃ tibi ꝓparauit bona nature ⁊ fortune saltem attende q̃liter tibi ꝓparauit bona gr̃e ꝓpter que deꝰ est bene diligẽdus, q; hec bona nõ sunt bona ventr̃, sed mẽtis, attẽde ergo homo q̃t tibi deꝰ dedit genera scientiarũ ꝓtemplatiuarũ ⁊ actiuarũ siue materialium ⁊ moraliũ, ꝓpter intellectũ, quot donaꝫ, virtutũ, donoꝝ, beatitudinũ ⁊ fructuuꝫ spũaliũ, ꝓpter affectũ, quot genera ꝓceptorũ, ꝓsilioꝝ ⁊ exemplorũ, ꝓmissionũ ⁊ cõmutationũ, ꝓpter operatõnem. ⁊ si hec tibi parua videnr̃ attende qualẽ gr̃am tibi fecit dũ seip̃m tibi dedit in cibũ, in patibulo crucis ĩ precio vbi latere aperto tibi fluxerunt omia sacramẽta. ℣ Quarto si tibi hec bona nature fortune et gratie non sufficiũt, attende ⁊ eleua cor tuũ q̃t tibi deus parauit bona glorie ex q̃bus deꝰ nõ solum est cognoscẽdus, nõ solũ admirãdus, nõ solũ toto corde amãdus sed etiaꝫ sũme venerãdus. Dederat enĩ homĩ deꝰ corpꝰ ⁊ aiam, vt ergo beatꝰ fieret totꝰ homo: factꝰ est deꝰ homo, vt dũ ip̃ius diuinitatẽ attenderet beatificaret̃ in mente, ⁊ dũ carnez attenderet ⁊ aspiceret beatꝰ fieret in carne, iõ dicit Grego, q̃s intellectus potest capere illa superne ciuitat̃ quãta sint gaudia, naꝫ ibi deus in sua essentia ⁊ glia conspicit̃, ibi deip̃ius amissione nullo modo timet̃, ibi deꝰ summe diligit̃, ibi ania summa delectatione tenet̃, ibi oĩm bonoꝝ vbertate replet̃ ⁊c. Attende etiã ex parte corpis q̃t tibi deꝰ bona ꝓparauit, nã visus ibi regionẽ luminosam q̃ ex pura luce ꝓsistit videbit, si enĩ solꝰ sic mundũ illuminat, q̃s luminosa erit illa regio q̃ ex sua natura est ex luce purissima vbi erũt innũerabilia corpa sup solem splendẽtia, vbi xp̃i hũanitas illumĩat vniuersa. Jtẽ si cantꝰ auiũ, si cantilene hoĩm ⁊ instrumẽta musica sic delectãt audituꝫ, q̃d erit oĩm sctoꝝ audire cõcentũ deũ laudantiũ, ita de singul' sensibꝫ declarari põt et de q̃ttuor donibꝫ totiꝰ corpis, iõ dicit aplus, j. ad Corinth. ij. Oculꝰ nõ vidit nec auris audiuit ⁊c. Quinto deꝰ nõ cognoscẽtibꝫ eũ ex bonis nature nec admirãtibꝫ ex bonis fortune, nec diligẽtibꝫ ex tãtis bonis gr̃e, nec venerãtibꝫ ex ꝓparatõe gl'ie ꝓparauit ꝓpetua mala pene vbi semp hõ finit̃ ⁊ ad penã ꝓtinue reparat̃, vbi vita oĩ morte acerbior inuenit̃, vbi mors nunq̃ finit̃, ⁊ mors que modo sic fugit̃ ⁊ odit̃ tũc oĩ affectu appetit̃ vbi planctꝰ vlatꝰ ⁊ stridor dẽtiũ audiũt̃, vbi tonitrua stupenda ⁊ voces horribiles demonũ, ⁊ oĩe qõ cernit̃ horribile ⁊ morteferum, vbi nihil nisi fetidissimuꝫ odorat̃, vbi nihil nisi amarissimũ gustui ꝓsentatur vbi oĩe qõ tangit̃ calidũ est in sũmo ⁊ frigidũ in sũmo, talia sũt fercula ⁊ longe peiora dãnatis ꝓparata eternalit̃, ⁊ h̃ est qõd dicturus est dñs in die iudicij. Matth. xxv. Jte maledicti i ignẽ eternũ ⁊c. Jte, in q̃ notat̃ ab oĩ bono diuisio, maledicti, i q̃ notatur eterna excõicatio, in ignẽ, in q̃ notatur acerbitat̃, penal' intẽsio, eternuꝫ, in q̃ notat̃ pene ꝓpetuatio, q̃ parat̃ est diabolo et angelis eius, in q̃ notat̃ maledicta associatio sic g̃ ptꝫ quõ homĩ parata sunt omia. Hec sñialit̃ Bonauẽtura vbi sup̃. K Dubitat̃ ꝓseq̃nter q̃re p q̃nq; iuga boũ intelligi debẽt q̃nq; sensus exteriores: ⁊ quã ex h̃ debem⁹ hie doctrinã. Ad h̃ dicẽdũ q̃ ideo p quĩq; iuga boum q̃nq; sensus exteriores intelligunt̃, q; bos sensum hũanum ⁊ affectũ significat, sicut enĩ bos nõ portat sz trahit, ita sensus nõ portat sz trahit spm̃, bos etiã est pigrũ aial et recalcitrat stimulo, ita sensus est piger ad bonũ, ⁊ vbi ad bonum stimulat̃ recalcitrat, sensus etiaꝫ nr̃i ꝓsant̃ circa trena: sicut boues ꝓsant̃ circa trã, ⁊ sicut iugũ fit ex duobꝫ bobus, ita q̃libꝫ sensus duobꝫ vnit̃ organis, vt iugũ visꝰ ex duobꝫ oculis, auditus ex duobꝫ auribꝫ, olfactus

ex duob⁹ naribꝫ, gust⁹ in palatu et lingna, tact⁹ licet sit in toto corpe: tm̄ due man⁹ sibi ꝓncipalit deseruiūt, ſm Aug⁹. Auar⁹ aūt ista iuga boū, i, sensus emit, qz magnis pe/riculꝫ, seruitutibꝫ, laboribus tēpalia acqrit cū dāno ꝓscie. tūc aūt auar⁹ ꝓbat iuga bo um qm̄ experit q̄d sint tpalia p sensus exte/riores cognita, ꝓbat vsurari⁹ q̄d possit pe cunia in lucro, ꝓbat cupid⁹ q̄d possint pos/sessiões in fructu z petit se excusari, putans sibi hec necessaria. sz non exaudit sicut nec supbꝫ. qz de⁹ nouit ei⁹ cupiditatē z diuitia rū supfluitatē zc, volūt enī auar⁹ z supbꝫ ex cusari z nō luxuriosus. qz cōiter supbi no lūt vocari supbi. sz se excusant dicētes, nul lā habeo supbiam in corde meo, ego incedo iuxta statū z ꝓsuetudinē cōem. qz q̄ se non oīdit z aliq̄d se reputat hunc nemo curat. ecce supbia. Auar⁹ etiā nō vult vocari aua rus. sz excusat se dicens, ego ꝓgrego z reti/neo p necessitate mea z meoꝝ zc. sz luxurio sus n̄ ꝑt se excusare. qz si fornicat aut adul/terat nō ꝑt dicere q̄ bñ faciat q̄uis nec ali orū excusatio, ꝑsit. qz de⁹ nouit corda singu lorꝫ. Scdo p q̄nqꝫ sensus corpis ſm Gre. intelligit curiositas. qz sic sen⁹ exteriores interna cōphēdere nesciūt sz solū exteriora cognoscūt. sic curiosus conat alienā vitaꝫ discutere cū ꝓpriā vitā suā ignoret. qđ ē gra ue viciū. Vñ curiositas ſm Guilhel. pari/sien. in trac. suo de ꝑtibꝫ ē libido studēdi siue cognoscēdi nō necessaria. z q̄ꝫ cogni/tio nihil opat ad salutē, vl' ſm alios curiosi tas est studiū circa inutilia aut studiū ma/ius circa vtili q̄ꝫ decet vl' expediat. qđ ē gra ue viciū. Habet aūt curiositas fieri q̄tuor modis, z sic ex ea sequunt q̄tuor mala. Pri mo ei ex ea, puenit q⁹ hō ꝓprios suos defe/ctus ignorat, z p ꝓsequ⁹ nō curat eos emē dare z vitā suā. Scdo sequit ꝑ malū ex cu riositate q⁹ qñ hō attēdit ad alienā vitā tūc qñqꝫ ꝓtingit exp̄ri vl' scire aliq̄s defect⁹ al teri⁹ z ex ꝑ illū incipit ꝓtenere z se sibi ꝓfer re in corde z se pl⁹ reputare. Tertiū malus ē q⁹ cū curiosus mala q̄ in alio sūt noscit tūc ꝓtingit q⁹ eadē mala q̄ erāt occulta manife/stat z publicat in detrimētū fame z honoris alteri⁹. Quartū malus q⁹ curiosus bona q̄ cognoscit in vita alteri⁹ aut q̄ p̄t bñ fieri iu dicat friuole z interp̄tat in partē peiorē, sic q⁹ credit apud se q⁹ sint mala ea q̄ sūt bona vl' bona intētiōe facta, z vbi etiā intētio la/tet nec ex signis sufficient hūi pōt. Ex his ꝑtz q⁹ graue z nociuū pctm̄ ē curiositas, de q̄ tm̄ pauci vere ꝓfitent z penitēt. Sunt et adhuc alia q̄tuor mala siue vicia q̄ notat Guilhel. vbi sup̄. q̄ si q̄s in se habz facilit et se/pi⁹ tēptatoīb⁹ exponit z a diabolo tēptā/te vincit. ꝑmum malū ſm eus est tarditas ad credendū, et illud viciū inclinat hoiem ad nō credēdū: etiā eis q̄b⁹ est credendū et ea q̄ sunt credēda. Scdm viciū habz leuitas ad credēdū: et trahit hoiem ad leuit credē/dū oīb⁹ z oīa q̄ audit. De vtroq⁹ illoꝝ vi/ciorū dicit Seneca. Et oīb⁹ et nihil crede re viciū est. Tertiū viciū est dubietas q̄ sez q̄dā semp hesitāt. Exemplū q̄ntūcūq⁹ cre/bro et q̄ntūcūq⁹ diligent ꝓfiteant aliq̄ sem per tm̄ dubitāt an sint bñ ꝓfessi. Quartū vi ciū habz suspiciositas, qđ etiā in q̄busdā pso nis religiosis z q̄nq⁹ deuot⁹ adeo inualuit vt duos hoies sil' colloq̄ntes nunq⁹ vide/ant q̄n ipos de se loq̄ aliq̄d mali suspicent. sil'r et q̄cūq⁹ eos quoq̄ modo inspexerit sta tim opinant q⁹ i eis aliq̄d mali notet vl' p/pter aliq̄d mali eos intueat. z ꝑ est viciū p nicioſissimū m̄ltoꝝ litigioꝝ iraꝝ atq⁹ odio rū seminariū, adiuuat aūt hūore melanco lico et colerico vltra q⁹ credi pōt. Quintus viciū addit Guilhel. vbi sup̄ ipam curiosi/tatē, de q̄ supra. Ex his ptz q⁹ incautum est freq̄nter attendere alioꝝ defect⁹ et scrutari de vita ꝓximoꝝ suoꝝ. qz p ꝑ hō scipm ne/scit et mala sua, z nunq⁹ vere emēdat ma/nens in tali curiositate. Patet etiā q⁹ malū viciū ē q⁹ bō libent audit sibi referri alioꝝ mala siue vitā: etiā qñq⁹ bonā. qz aut iter/pretat ad malū aut ex ꝑ mouet ad detracti onē. Quod tinā multi ꝑ attenderēt, cū signē mu lieres q̄ dū sil' ꝓuēiūt q̄i nihil aliud tractāt q⁹ de absentib⁹. ita illū ita aliū iudicādo, et p hoc seipos nesciunt et dānant, etiā in eccle sia qñ oratōnib⁹ vacare deberēt, z vtinā ali quādo hoc nō fieret in eucharistie elevati/one. bene credo q⁹ si tales aduerterent ma la sua ab hoc vicio curiositatis desisterent et nō sic ad aliorū vicia ꝓspicerēt q̄n pon⁹ cogitarēt si hoies pctā sua scirēt forte oīs in me aspicerēt aut mihi maledicerēt zc.

¶ Sed diceret q̄s, est tūc sp pctm̄ at tendere ad vitā alteri⁹ z eā discutere. Rn/deō ſm san. Tho. ij, ij, q, clxvij, ar. ij, i solu/

tione tertie rõnis sñialit, q̃ p̃rere actus et facta alioꝝ põt fieri dupl'r. Primo hoc fieri põt bono aĩo. s. ad vtilitatẽ ꝓpriã. vt vicz hõ ex bonis ꝓprii sui ꝓuocet ad meli⁹, vl' etiã ad vtilitatẽ illi⁹ in q̃ ꝓsiderat acta et facta. vt. s. corrigat si q̃d ab eo agat vicioſe, et ꝫ est agere ſm regulã caritat̃, et est laudabile et debitũ officij, ſm illud ad Heb. r. Cõsiderem⁹ nos inuicẽ in ꝓuocatiõe caritat̃ et bonoꝝ operũ, sic ex debito officij attinet oĩb⁹ dñis et dñab⁹ vt attẽdãt ad vitã et mores siue vicia ſuoꝝ suoꝝ et ancillarũ, sic et id spectat ad p̃ſſamilias respectu domesticoꝝ suoꝝ, ad parẽtes respectu liberoꝝ, ad plebanos respectu parochianorũ, ad p̃latos religiosos respectu ꝓuẽtualiũ suorũ. et sic de alijs, tales enĩ oẽs p sibi subiectis sunt dño rõnẽ reddituri ĩ die final' iudicij. Scõo q̃s põt attendere vitã alteri⁹ siue p q̃rere acta et facta ei⁹ malo aĩo, vt cũ q̃s attendit ad vicia ꝓprioꝝ ad despiciẽduz, ad ꝓfundendũ, detrahendũ vl' saltẽ inutiliter inq̃rẽdũ, vicz q̃ placet sibi scire aliq̃d malũ de ꝓximo ex q̃dã vanitate. nõ q̃ velit p ꝓximo ꝓdesse: aut se emẽdare: sed libent' vult rara scire, et ꝫ est turpe et vicioſuz, vt ꝓz ex p̃missis. Cõsideret g̃ q̃libet vitã suã p̃cipalit' ex caritate alioꝝ, defect⁹ aliq̃n notet et corrigat si vult venire ad magnã cenam x̃pi dñi cũ oĩb⁹ beat̃. Quã nob⁹ ꝓcedat q̃ illam p̃parauit: et vt eã ꝓseq̃ possum⁹ p suaz mortem meruit christ⁹ dñs in secula benedictus. Amen.

¶ Dñica tertia. ¶ Sermo LIII.

Erant appropin

Erant appropinquãtes ad ieſum publicani et peccatores vt audirẽt illũ. Lu. xv. In p̃ria dñica audiſt̃ de mag̃ cena quaz dñs p̃parauit oĩb⁹ hoĩb⁹ se ad illã veniẽdo p̃parãtes, et quõ mlti se excusant nolẽtes venire vicz supbi, auari et luxurioſi, ꝫ posset q̃s dicere, debẽt g̃ tales despare q̃ se excusant et venire nolũt. eo q̃ dñs tũc ꝓcludẽdo euãgeliũ dixit. Dico aũt vob⁹ q̃ nemo viroꝝ illoꝝ q̃vocati sũt gustabit cenã meã. Rñdetur q̃ nõ, imo null⁹ hõ dz despare q̃ntũcũq̃ magn⁹ pctor in hac vita, q̃ dñs parat⁹ est oẽs ad se venientes p pniam recipe, qõ apte oñdit ĩ hodierno euãgelio. ĩ q̃ habet q̃ recepit ad se venientes pctores publicos et occultos. voluit g̃ dñs in p̃cedẽti dñica q̃ null⁹ ex vocatis gustabit cenã suã nisi p pniam redierit et se hũiliauerit, vt dic̃ ap'lis Petr⁹ ĩ hodierna ep'la. j. Pe. v. Hũiliamini sub potẽti mãu dei vt vos exaltet in tpe visitatõis, i. in die iudicij, recipiẽdo vos ad gl'iam. Ad hãc aũt hũilitatẽ puenire ñ possum⁹ nisi p verã pniam, dũ hõ defect⁹ suos recognoscit cũ vera detestatiõe, sicut fecerunt publicani et pctores in euãgelio hodierno. ideo dixit, Erant appropinquãtes, cẽ. Pro gr̃a Aue. ¶ Dicaꝫ ꝓmo euãgeliuz ſm textũ. Scõo intellect⁹ cũ aliq̃bz dubitatiõib⁹. Tertio q̃stiões siue dubitatões ad instructionẽ nr̃am. ¶ Text⁹ euãgelij. In illo t. Erãt appropinq̃ntes ad ieſũ publicani et pctores vt audirẽt illũ, et murmurabãt pharisei et scribe dicẽtes, q̃ hic pctores recipit et mãducat cũ illis: et ait ad illos parabolã istã dicẽs. Quis ex vob⁹ hõ q̃ habet centũ oues, et si pdiderit vnã ex illis nõne dimittit, rcĩt, in deserto et vadit ad illã q̃ perierat donec ĩueniat illã, et cũ inuenerit eã ꝓponit ĩ hũeros gaudẽs, et veniẽs domũ ꝓuocat amicos suos et vicinos, dicẽs illis. Cõgratulamini mihi, q̃ inuẽi ouẽ meaz q̃ perierat. Dico aũt vob⁹, q̃ ita erit gaudiũ ĩ celo sup vno pctore pniam agente q̃z super rcĩt, iust⁹ q̃ nõ indiget pnia. Aut q̃ mulier hñs dragmas decez, si pdiderit dragmam vnã. nõne accẽdit lucernã et everrit domũ et q̃rit diligent' donec ĩueniat, et cũ ĩuenerit ꝓuocat amicos et vicinos dicẽs, Cõgratulamĩ mihi, q̃ ĩuẽi dragmã meã quã pdiderã. Ita dico vob⁹ gaudiũ erit corã angel'is sup vno pctore pniam agẽte. Luce, xv.

Sequit' scõa ps ſmois. ¶ Historiaz b⁹ euãgelij dixit dñs anno etat̃ sue, xxxij. et ãno scõo ꝓdicatois sue, vj. kal'. septẽbris vicz, iiij. die p⁹ festũ scti Bartholomei, et p totũ euãgeliũ dñs oñdit q̃ misericordit'sit agendũ cũ pctore, ꝑsertim ad ꝓuersiõez tẽdente siue penitẽte, et ꝫ q̃druplicit'. Primo ex emplo sui, q̃ ipemet dñs ieſus suã miseri-cordiã et bonitatẽ oñdit ĩ pncipio euãgelij eo q̃ illos ad se venire pmisit, et dic̃ Hic, in omel'. q̃ nõ solũ ad colloq̃ndũ ꝫ et adveſcẽdum admiſſi sunt et recepti, ipe enĩ q̃ dixit Mat. xj. Discite a me q̃ mit̃ suz et humil' corde, oĩb⁹ se benignũ et mãsuetũ exhibuit. ꝓt̃ qõ dic̃ Bed'. sup cant'. ꝓt̃ mãsuetudiez

q̄ est in te dñe oēs currim⁹ post te. audiētes qz nō sprecuisti pctōres docēs ī synagoga. nō horruisti pfitentē latronē ī cruce. nō lachrymātez peccatricē. nō chananeā supplicantē. nō ī adulterio deprehēsaz. nō sedentē ī thelonio. nō supplicantē publicanū in templo. nō te negantē discipulū petz. nō psecutorem discipl'oz paulū. nō deniqz ipos crucifixores. p q̄bz rogasti ī cruce. Si g̃ tā benign⁹ tā pius z misericors est dñs ihesus sic pctōres recipiēdo z pctā dimittēdo: cū illis loq̄ndo z comedendo. q̄s mō pctōz vellet despare. q̄s pctōz nollet se ad tā piū dñm ꝓuertere z veniā pctōz petere. certe nullus nisi totalit excecat⁹ z obstinat⁹ q̄ nō cupit hāc partē cū xp̄o in regno suo. est enī tā misericors. vt dicat p ysaiam Ezechie. xviij. Quacūqz hora pctor ingemuerit. p pctis ñ ampli⁹ velle recordare. saltē ad vindictam dānatōis. Scdo pietas z misericordia xp̄i ptz p exemplū de centū ouib⁹. q̄ etiā ꝓpter peccatores sustinuit aduersitatē. z murmurationē sustinuit a scribis z phariseis. declarādo illis p exemplū q⁹ dignū erat pctōres recipere. declarās q⁹ infirm⁹ indiget medico. hō aūt ille. s. ihesus xp̄s q̄ centū oues habuerit vicz rationalē creaturā. angl'os z hoies. vnā pdidit. s. totū genus hūanuz. qđ bene p vnā ouē designat. eo q⁹ oēs homines ab vno hoīe. s. adā descenderūt. z sūt eiusdem speciei. Hec⁹ est de angel' q̄ ꝑm. pbabilem opinionē. D. Tho. z alios oēs int' se specie differūt. Dicit enī s. Tho. in p̄ma parte sūme. q. xlvij. ar. ij. in solutiōe tertie rōis q⁹ libet angelus differt specie ab alio angl'o Idē dicit in scpto scōi sñiaz. dis. iij. q. j. ar. iij. p totū. Tertio misericordia xp̄i p quā z nos misericordes esse debemus pctōrib⁹ ꝓuerti volentib⁹ oñdit p exemplū mlier⁹ de decē dragmis. dragma aūt est denari⁹ argēteus certe q̄ntitat⁹ hōis imaginē regis. decez aūt dragme significāt creaturā rōnalē in nouē chorīs angl'oz z hūanū gen⁹ distinctā. sic g̃ xp̄s ouē centesimā. i. hūanū gen⁹ pdituz q̄siuit p incarnationē z inuenit p ei⁹ passionē: portās eū in hūeris suis q̄n crucē portauit. z post resurrectōnē a morte ascēdens in celū secū duxit in domū suam. sicz illam dragmā decimā lucerna siue doctrine z scē ꝓuersationis q̄siuit. z inuētā in domū suaz pduxit. Quarto ptz illud idē p gaudiū angelo⁹. nā angeli gaudent de pctōre pniam agente. nō dicit pniam cogitāte vl' ꝓponēte solū siue differēte penitere. B Et si diceres. q̄re angeli tm̄ gaudēt de pctōre penitente. Rndeť q⁹ ideo. qz p ꝓuersionē peccatoz reparať stat⁹ cadentiū angl'oz. z q̄nto plures ꝓuertunť: tāto magis crescit eoz gaudiū siue accidental' btūdo. gaudēt etiam de ꝓuersione pctōz. ꝓter dei honorez. qz p ℞ de⁹ honorať. z ꝓter ꝓximi dilectionē. eo q⁹ sunt ꝓximi nr̄i. vñ sicut q̄s̄ fidelis recte sentiēs ꝓgaudet ꝓtio ō bono suo. ita z angeli de bono nr̄o. Sed di. quō ℞ intelligiť q⁹ angeli mag⁹ gaudēt de ꝓuersiōe vnius pctōris q̄ꝫ. xcix. iustis q̄ nō indigēt pnia Rndeť q⁹ q̄uis stat⁹ innocētiū simpliciter melior sit q̄ꝫ stat⁹ penitētiū inq̄ntū tal'. tñ aliqb⁹ respectib⁹ maius gaudiū hr̄i pt de penitente. tū qz maior ibi apparet dei misericordia q̄ indignū pduenit. tū qz maior in ℞ cōfusio diaboli. tū etiā qz a maiori malo penitens est liberat⁹. Exemplū ponit Guilhelmus. Sicut mr̄ hñs pueros decē si decim⁹ forte egrotat mag⁹ est sollicita de eo q̄ꝫ ō alijs nouē. z si sanitatē recupat mag⁹ gaudet de sanitate ei⁹ recupata q̄ꝫ in sanitate de alijs nouē ꝓseruata ita mai⁹ gaudiū ē ī celo ōr̄o pctōre ꝓuerso q̄ꝫ de multz iustis. Ex oīb⁹ illis patz q̄nto desiderio xp̄s dñs desiderat salutē nr̄am z nullū spernit q̄ntūcūqz magnū pctōrē publicū vel occultū ad seveniēntē. Vñ scriptū est Ecci. ij. Respicite filij nationes hoīm. z scitote qz null⁹ sperauit in dñm z ꝓfusus est. pmāsit in mādatis eius z derelict⁹ est. aut q̄s invocauit illū z despexit eū. q̄m pius z misericors est. Ex ℞ patz q⁹ pctōris pnia inducit gaudiū in ꝓpria cōscientia. in militāte eccl'ia. z in celesti curia.

L Quātū ad tertiaz partē p̄monis est q̄stio siue dubitatio q̄bus modis pctōres recedūt a deo. z q̄b⁹ modis reuertunť siue approp̄inquāt ad deū ꝛc. Ad p̄mā partem q̄stiōis siue dubitatōis dicendū est q⁹ peccatores recedūt a deo q̄dripliciť. vicz per suggestionē demonis. p delectationē. p cōsensum. p opationē. Primo p suggestionez diaboli. nā cū diabol⁹ vidit hoiem vagari mente cogitādo q̄ ad se nō ptinēt. tūc suggerit mala z inutilia. Huius figurā habemus Geneſ. xxxiij. de dyna egrediente vt videret mulieres regiōis illius q̄ rapiebať

et vi oppꝛimebatur. Grego. Dina egredit qñ mens in sua custodia negligit. Exemplũ illi⁹ ponit Amb. in exameron. Cancer vidēs q̄ concha se apit suscipiens rorē accipit lapillũ z ponit i conche apturam, sic diabol⁹ cũ inuenit cor aptũ mal' cogitationibꝫ. Jõo ꝺr Jaco. iiij. Resistite diabolo z fugiet a vob, appꝛopinq̄te deo: z appꝛopinq̄bit vobis. Hcõo pctõr recedit a deo per delectatõem mali, z fit cũ hõ morat i mala cogitatõe z delectat in ea: z volutat sic̄ sus in sceno Uñ Isido. de sum. bo. Nõ est nr̄i arbitrij cogitatõis pꝛaue suggestiõem pꝛuenire, iacere aũt in mẽte nr̄a voluntatis est. Jõ ꝺr Hiere. iiij. Usq̄q̄ morabunt i te cogitatões noxie. vbi dicit Grego. in moral'. Nõ reph̄ẽdit cur vẽiũt sed cur morant, nã sicut ignis egredit z succẽdit: z nõ est q̄ extinguat. sic q̄ morat in suggestiõe z delectatur. Ad hunc sensum ꝺr Bap. s. Peruerse cogitatiões sepant a deo, s. cũ delectatiõe. Tertio fit recessus a deo p cõsensum. Uñ Aug⁹. in suis meditatõibꝫ. Tũc ꝓsentim⁹ dñ approbam⁹ z volum⁹, z iõ dicit Bernñ. Demonũ ẽ suggestiões ingerere, nr̄m ñ cõsentire, z iõ sic̄ p ꝓsensuz in malũ fit recess⁹ a deo, ita p ꝓsensuz in bono fit access⁹ siue redit⁹ ad deũ. Quarto fit recessus a deo p malũ op⁹. Mat. vij. Discedite a me oẽs q̄ opamĩ iniq̄tatẽ. z Athanasi⁹. Qui mala egerũt ibũt in ignẽ eternũ, sic ecõuerso p bonũ op⁹ fit accessus ad deũ, fm illud Mat. vij. Qui facit volũtatẽ pr̄is mei q̄ in cel' est intrabit i regnũ celoz. Per q̄ttuor aũt accedim⁹ ad deuz siue appꝛopinq̄m⁹, Primo p spũsctũ inspiratõem, z h̄ ꝺ primũ recessum a deo p diabolicã suggestiõem. Hcõo accedim⁹ ad deũ p delectatõez inspiratõnis bone, fm illud Ps. xxxvj. Delectare i dño z dabit tibi petitões cordis tui zc. Et h̄ cõtra scõm recessuz a deo vicz p delectatõem in malo. Tertio accedim⁹ ad deũ p cõsensum i bono, qñ vicz ꝓsentim⁹ inspirationi bone vl' ꝓsilio angeli zc. z h̄ ꝓtra tertiũ recessum p malũ ꝓsensum. Quarto appꝛopinq̄m⁹ deo p bonã opatõnẽ, fm illud Mat. vij. Qui facit volũtatẽ pr̄is mei, vt supꝛa, z h̄ ꝓtra q̄rtũ recessum p malã operatõez zc. Sed quõ meli⁹ pctõres pñt appꝛopinq̄re ad iesum q̄s p dilectissimã mr̄em suã ꝟginẽ mariã aduocatã nr̄am, de q̄ canim⁹. Audi nos nã te fili⁹ nihil negãs honorat zc, z ite rũ in Salue regina Eya g̃ aduocata no, illos tu, mi, o, ad nos cõ. zc. Docent h̄ infinita exẽpla miscõie sue quõ pctõres p suã intercessionẽ appꝛopinq̄uerũt, z ꝓuersi sũt ad x̄pm in vita z in morte. In vita Theophilus, q̄ baptismũ. x̄pm z ei⁹ mr̄em negauit, z in testimoniũ diabolo lr̄am, pꝛia manu scriptã dedit. Itẽ de maria egyptiaca, de q̄ dã latrone in silua volente sacerdotẽ spoliare zc. In morte vt dicit Petr⁹ damiani de q̄dã luxurioso, de q̄dã corrupta i domo paterna p famulũ. q̄ binas, ples cõceptas p⁹ partũ in pꝛima silua occidit. q̄ cõfessa plebano pniam accepit, sed de h̄ nõ fuerat cõfessa q̄ pueros baptismo ꝓuauit: z a clara dei visiõe separauit: et ad p̃ces marie resuscitata de oĩbꝫ vere ꝓfessa fuit: z saluata, licet pueri mr̄em accusauerũt coram iudice. Itẽ de latrone cui amputato capite tantã gr̃am ipetrauit vt ꝓfiteret z eucharistiã p̄cipet. z sic de alijs. D Dubitat ꝓseqn ter, exq̄ supꝛ dictũ est q̄ angli gaudẽt de cõuersiõe pctõris, an demões gaudeãt de dãnatiõe pctõris. sic̄ angeli gaudẽt de ei⁹ cõuersiõe. Rñdet q̄ sic. Prio iõ, qz x̄ps nũq̄ habebit laudẽ z gliam de illo q̄ dãnatur. z sic suos labores q̄s i mõdo isto p, xpiij, an, p eo ptulit, z oĩa bona tpalia, naturalia et spũalia q̄ de⁹ sibi fecit in eo pdidit, insuper passio x̄pi: moꝛs et vulnera ip̄i⁹ in eo pdita sunt, qõ ꝓqrit x̄ps p ꝓpham Esa. xlix. Inuacuũ laboraui, sine cã et vane fortitudiez meã cõsumpsi. Hec fuit cã tristicie x̄pi tpe passiõis sue. qz cognouit frustrari passiõez suã in plibꝫ. Terno gaudẽt demões, qz dãnat⁹ hõ nunq̄ de cetero habebit de ẽo aliq̄d boni: nec vnã guttã miscõie, nec eccl'ie suffragia, qz i inferno nll'a est redẽptio, vñ Aug⁹. Si scirẽ pr̄iez meũ in iferno zc. Hre go. Qui ad inferni mala tolerãda descẽderit, nunq̄ vlteri⁹ ad lucem redibit. Tertio gaudent, qz hñt sociũ penaz. Quarto gaudent demões. qz angeli de cetero nũq̄ gaudebũt de ei⁹ ꝓuersione, qz i inferno oẽs sũt obstinati in mal'. Quito gaudent de dãnatiõe anie, qz oẽs alij iã damnati penas habebunt maiores quo ad aliq̄d scz quo ad penã accidentalẽ, sicut i celo oẽs scti maiorẽ hñt gliam ex multitudie sctõz q̄ ad gaudiũ accidẽtale. Sexto gaudẽt q̄ nũq̄ per

pniam ꝓuertent, vñ Apoc, x. Jurauit angel⁹, post ꝫ tps nō erit tps, s, pnie z miseri-cordie: sed iusticie. iō Eccl. iij, ōr, Fili ꝓserua tps, de q, ij, ad Cor, vj, Ecce nunc tps acceptabile zc. E Sed d, vtrū demones vellēt oēs hoīes dānari, Rndet Bonauētura, z s. Tho, sup, iij, dist, i, q dānati volūtate deliberata vellent oēs hoīes esse dānatos. q tanta ē inuidia q zelo inuidie de omī felicitate bonorū dolebūt, sicut sctī de oībus bonis gaudēt: z mīn⁹ inuidēt, ꝓ pinq̄s q̄s alijs, q maior esset eorū pena si oēs, ꝓ pinq̄ damnarent z alij saluarent, z sic diues petijt, p fr̄ib⁹, q fuit exemplū pctī: et aucta fuisset pena, z sic adhuc crescit pena dānatoꝝ. Arrij, Dus, z Wicleff hereticoꝝ vt ptz sup sermone. l. Fl. Ex pmissis inferꝝ q q̄libet hō totis conatib⁹ festinare dz ad pniam vt gaudiū faciat deo et angel', imo oībus beatis z etiā iustis in ꝫ mūdo, ptz ex dictis. Jō exemplū pnie debem⁹ recipe a publicanis, i. in officijs publicis ꝓstitutis, q raro fiūt sine pctīs z a pctōrib⁹ in genere, q (vt ōr in euāgelio) appropinq̄uerūt ad iesū vt audirēt illū: sperātes ex ꝓbis suis doctrinā saluris ꝓcipe z penitere de pctīs, z in ꝫ sapient' egerūt. F Sed di, q̄s, q hoīes in ꝫ mōdo vtunt vera sapia, Rndet q duo genera hoīm in hoc mōdo vtunt vera sapientia, oībus alijs in stulticia manētib⁹. vi-delicet iusti deū timētes: z pctōres ad eum redeūtes, z a malo recedētes siue penitentes, Unde Job, xxviij, Timor dñi ipa est sapiētia: z recedere a malo ītelligētia, z Eccl, i. Initiū sapie timor dñi. Sic g timere deum est sapia q̄ntū ad iustū, z recedere a malo est intelligētia q̄ntū ad reuertentē. Sed adhuc maior relucet sapia in pctōre redeunte q̄s in iusto stāte, q maiori sapie attestat de magno ꝓiculo indemnē exire q̄s firmū stare in bono, z iō sapientissim⁹ est peccator rediens ad deū, z nō rediēs est stultissim⁹. Et hoc ꝑt declarari ex multis mal' q pctōr patit stando in pctīs, q vtiq̄ sunt multa, sed q̄ntū ad pñs dicā q̄tuor ꝓ ordinē. Primū malū est cecitas mētalis, q peccator tāq̄ cec⁹ ñ ꝓpēdit vñ expellit z q̄ trahit, fm illud Apocal, ij, Memēto vñ exciderīs, q de numero filioꝝ dei recedit ad filios diaboli, de magnis z refertis diuitijs ad summā paupt̄atē, de gl'ia ciuilitatis paradysi ad furcas inferni. Hec oīa patēt in filio ꝓdigo Lu, xv, q̄ de filio fact⁹ est seru⁹ cū esset diues cepit egere, cū esset gl'iosus i ciuitate sua: fact⁹ est ipe custos porcoꝝ, cū bestijs z inter bestias habitās. Exemplū sicut aliq̄bus cū ad suspendēdū ducūtur fasciantur oculi. sic facit diabolus peccatori ad furcas inferni deducēdo, ideo dr Isa, xlij, Educ foras ꝓp'm cecū et oculos habentē, magna g est sapia de tanta cecitate exire z ad chr̄istū verā lucē venire q̄ oēs ad se venientes illumīat. Lu, ij, Lumē ad revelationē gentiū, supple ad ipm venientiū, z Joh'is, j. Qui illuminat oēm hoīem venientē in hunc mūdū, z ecōtra magna stulticia est in ipa cecitate remanere. Tertiū malū est infirmitas totalis, pctōr enī oīno die infirmitate languet et totalit' est infirmus. Isa, j. A plāta pedis nō est i eo sanitas, q z oculos hz ꝓnos ad illicita videndū, et aures ad vana audiendū, z os ad ꝓhibita comedendū, z man⁹ ad male opandū, z pedes ad mala loca eundū, z memoriā ad iurias recolendū, z intellectū ad, primū decipiendū p mirabiles industrias, gustum etiā aīe hz corruptū sic̄ febricitās, q spūalia nō sapiūt sibi: sed solū tepida z terrena. Augustin⁹, Palatui non sano pena est panis qui sano est suauis, et sicut peccator taliter est infirmus, ita omni infirmitate languet, nam a sanct⁹ ydropico cōparat, q̄ malis humorib⁹ est plen⁹, z q̄nto plus bibit: tanto pl⁹ sitit. z paralitico q hz tremorē membroꝝ, ꝓpter neruoꝝ dissolutōem, eo q̄ influentiā calor⁹ a corde nō recipiūt, et leꝓroso q̄ est infirmitas incurabil' hūano studio. eo q̄ sanguis est corrupt⁹ in ipo fonte sanguis, s, in pulmone, z febricitāti magnū febrib⁹ z fluxū sanguis patienti, z mortuo ac etiā in tumulo fetēti pctōr cōparat. Un pctōr ōr triplici morte mori, magna sīq̄dē sapia est sic totalit' infirmū z oī infirmitate languentē ad ꝓp'm medicū accedere q̄ oēs sanat, fm illud ꝓs, Misit ꝓbū suū z sanauit eos. Aug⁹, Magn⁹ vtiq̄ venit medicus, q magn⁹ vbiq̄ iacebat egrot⁹, z magna stulticia est in tāta infirmitate remanere. Tertiū malū est fuit⁹ mirabil', nā pctōr q a dei, puidētia oīum dñs est constitutus: magnā et vituperabilē z pessimā seruitutē incurrit. Magna est q pctōr est seru⁹ oīm

duo genera hominū vera vtūt sapiētia alijs ꝛ. in mundo
mane ibq
iusti deū timē tes
pctores a malo recedē tes
et ad deū redeūtes ꝓ pniā
tē tiā

Jb 28

multa mala pctōr patit stando in Apoc. 2 peccatis

vicioꝝ q̄ in eo regnāt. vt auar⁹ pecunie. gu
losus gule. superbus honoꝝ. iracūdus ire. ⁊
sic de alijs. Ūñ sicut serui ducunt a dñis.
sic vicia ducūt illos q̄s possidēt. Ūñ Boe
tius. pbat q̄ pctōr nunq̄ est impunit⁹: sed
statim adest ei pena peccati scz seruit⁹ ipsa
quā pctm̄ inuehit. q̄ est maxima pena sic li
bertas p̄ dulce bonuz. Joh. viij. Qui facit
pctm̄ seru⁹ ē peccati. Utuperabil' est. qz q̄
homo dignissima creaturaꝝ ad imaginez
dei fact⁹ efficit vilissimoꝝ vicioꝝ que sunt
abomīabilia apud deū ⁊ hoīes: valde vi
tuperabile iudicat. Boetius. Sed q̄s nō
spernat fragilis vilissimeq̄ rei se esse seruū.
Pessima est. qz diabol⁹ cui⁹ seru⁹ pctōr ef
ficitur nō dat ei requiē donec trahat eū ad
penas inferni: ibi in ꝑpetuū cruciandum.
⁊ ꝓpter hoc dānati in inferno ꝯqruntur vicē
tes. Lassati sum⁹ in via iniq̄tatis. Sap. v.
Magna ergo sapia est de tā magna vitu
perabili et pessima seruitute exire atq̄ ad
christū venire. ex q̄ efficit vere dñs ⁊ liber.
⁊ magna insipiētia est in eo remanere. Ex
emplū de illo q̄ esset in durissimo carcere ⁊
inde exiret p̄ astutiā suā. q̄s sapiēs reputare
tur. Quartū malū est oīum bono ꝝ ꝑuatio
generalis. nā peccator ꝓtra dei maiestatez
peccans (sicut p̄ crimie lese maiestat⁹) oī
bus bonis p̄uat. nā p̄uat hereditate vi
te eterne. p̄uatur merito passiōis christi. ⁊
oīm sctōꝝ. ij. ad Corinth. vj. Que societas
lucis ad tenebras. q̄ autē ꝯuētio christi ad
belial. P̄uat oñibꝫ bonis q̄ fuit in eccle
sia. ac etiā oib⁹ bōis ꝑsōis. Matth. xiij. Ei
aūt q̄ nō habet: ⁊ qđ habet auferet ab eo.
P̄uat oñibꝫ ꝑsentibꝫ bonis: ⁊ donis spūs
sancti penit⁹ nudus remanet sicut luso⁹ ad
aleam. Apocal'. xiij. Nescis qz tu es miser:
miserabil' ⁊ paup ⁊ nudus et cec⁹. P̄uat
virtuosissimis medicinis. q̄ de latere chri
sti. pfluxerūt. s. sacris eccl'ie. q̄ oēm infirmi
tatez sanant. P̄uat nobilitate nature sue.
vt q̄ debuit oñibꝫ dñari infra bestias redi
gat. P̄s. Hō cū in honore eēt nō itellexit.
cōparat⁹ est iumētis insipiētibꝫ: ⁊ silis fact⁹
est illis. P̄uat gl'iosa resurrectōe. P̄s. Jō
nō resurgūt impij i iudicio. s. gl'iosi. Exem
plū. sicut ꝺēnato ad mortē omia auferun
tur: sic peccatori. Nā de eo tres fuit partes
qz corpus comedūt vermes. aniam aspor
tant demones: ⁊ bona tpalia diuidūt ꝓsan
guinei. ⁊ q̄libet istoꝝ est valde ꝓtent⁹ par
te sua. qz vermes solū corp⁹. ꝓsanguinei so
lum bona: et diabolus solū aniam querit.
Ecc̄. xiij. Da mihi aiam. cetera tolle tibi.
Magna est g̃ sapia q̄ si aliq̄s sit ꝑuat⁹ oī
bus bonis. subito et leuit' recuperet omia
bona: ⁊ ad gr̃am redeat magni reg⁹. et ma
gna stultitia est in tanta miseria remanere
Exemplū de mercatorib⁹ q̄ ꝑdunt merces
suas. quō sollicitant' vt possint eas rehabe
re. Sic g̃ pctōres appropinq̄ntes ad ihesuz
illumīabant' ⁊ sanabant'. ab oī seruitute li
berabant': ⁊ ad oīa bona restituebant'. Ca
rissimi. appropinquem⁹ nos ad christū nō
passib⁹ corpis sed mētis. Jaco. iij. Appro
pinq̄te deo: ⁊ appropinq̄bit vobis. Pecca
tores g̃ ⁊ publicani. i. publica negocia pni
ciose exercētes q̄bus manifestum est pctm̄
nō deesse. appropinq̄uerūt ad ip̄m. ⁊ hec p̄
missa a christo obtinuerūt. ad h̄ enī aperta
est ianua: ⁊ christ⁹ p̄ dicatores suos fortis
sime clamat. Matth. xj. Uenite ad me om
nes q̄ laborat⁹ et onerati estis: ⁊ ego refici
am vos. Ambro. Oīs aīa accedat ad chri
stū. qz oīa christ⁹ est nobis. si vulnera cura
re desideras: medic⁹ est. si febribus estuas:
fons est. si grauar⁹ iniq̄tate: iusticia est. si ce
lū desideras: via est. si auxilio indiges: vir
tus est. si mortē times: vita ē. si tenebras fu
gis: lux est. si cibū q̄ris: alimētuz est. Johis
vj. Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descēdi.
Cōsiderare etiā debem⁹ qz intrem⁹ dū ia
nua apta est. ne nob ꝓtingat sic fatuis ꝟgi
nib⁹ q̄ nouissima hora venerūt ⁊ intrare nō
potuerūt. qz clausa erat ianua. Matth. xv.
Et iō duz est apta curram⁹ qz sero mortis
fortissime appropinq̄t. Et nota etiā q̄ via ē
valde parua. s. vsq̄ ad cor p̄ veram ꝓtritōez.
de corde ad os p̄ veram ꝓfessiōem. de ore ad
man⁹ p̄ veram satisfactionē. hec est via triuz
dieꝝ quā filij israel egredientes ō egypto fa
cere petebāt vt deo imolarēt. nō g̃ oportet
nos maria trāsuadare. terrarū diuersa cli
mata ambulare. viaꝝ discrimia expiri. Ex
his g̃ ptz q̄ sit vera pctōrum sapia ⁊ christi
clemētia. qz pctōres libent' ⁊ letant' ⁊ freq̄n
ter recipiebat et excusabat. vt ptz in maria
magdalena Luce. vij. in matheo. i zacheo
in petro. in paulo. ⁊ sic de alijs. nisi enī x̄ps
sic eos recepisset ad eū nūq̄s appropinq̄sset
ꝛc. Q aūt cecitas mētis nō excusat hoiem

pctōrem ąn potiꝰ dānat aīam sil' cū corpe exempluz habemꝰ qō ponit Vincentiꝰ in spe.mo.li.iij. par.ij.dis.xx. de quodā rege. q̄ viridariū suū tradidit custodiby duobus ceco ⁊ ꝯtracto.ꝯtractꝰ suadebat cecovt ad arboꝛes eū portaret ⁊ eleuaret: ⁊ de fructibus ei dare vellet.qō ⁊ faciebat. qō rex aduertens vtrūq; morti adiudicauit:dicens. Tu cece licet te excuses q̄ fructus nō videris,qꝛ tñ ꝯtractū portasti q̄ nō nisi p te fructus accepit,morte morieris,ita sil'r iudicat deus de aīa q̄ corpus portat et dirigit ad mala opa faciēda qō sine regimīe eius pctā explere nō posset. Sil'e exemplū ponit de duoby frībus sapiētez ⁊ stulto,q̄ dum redire debuerūt ad patriā suā de qua elongati erāt,ad biuiū venerūt vbi audierūt a pastoriby loci q̄ altera via q̄ erat alta arta et aspera recte ⁊ secure duceret eos ad patriam suā,alia vero q̄ erat lata ⁊ plana ⁊ delectabilis nimis erat longa ⁊ periculosa et plena latroniby. Cū aūt sapiēs ire vellet p primā viam ad rogatū fatui licet audisset periculū.ꝯsensit tñ ire p viā latā ⁊ periculosam ⁊c.cū autē sil'irent a latroniby capti sunt:spoliati ⁊ vulnerati,⁊ cū fatuus ꝓpceret in foueā occidēdus,et aliꝰ ligatꝰ ad mortem duceret.maledicebat fatuo dicēs q̄ ꝓpter suā fatuitatē morerer.tūc respōdit fatuus,tu potiꝰ maledicaris,qꝛ tibi potiꝰ imputandū est q̄ me sciebas fatuū ⁊ mihi credidisti ⁊ acquieuisti. Adaptat hoc exēpluz sic q̄ fatuus est corpꝰ siue sensualitas.sapiens aīa siue ratio,via arta q̄ ducit advitaz est pnīa,via lata est pctā ⁊ inobediētia,pastoꝛes sunt p̄dicatoꝛes,patria est celestz regio,latrones vero sūt demones ⁊c. ¶

Ecce quāta mala hñt expectare peccatoꝛes,⁊ quāta est i eis stulticia ita i peccatis pdurare ⁊ nō penitere. Hanc aūt stulticiā plures multo tpe ꝓtinuāt.⁊ signāter q̄druplex est illoꝛ stulticia. Prima coꝛ q̄ audent viuere i statu in q̄ nō audēt nec vellent mori. Scōa coꝛ q̄ querūt qō inuenire nō pñt scz diu viuere et non querunt qō inuenire pñt,s.bene viuere. Tertia coꝛ q̄ habēt malā vitā: ⁊ volūt habere bonā mortem ⁊c. Quarta q̄ intendūt bñ facere,et tñ nō pducūt ad effectū. Nullus g̃ mireꝛ cur via ad pdītōem sit lata: ⁊ tā multi vadūt p eam,qꝛ stultoꝛ infinitꝰ est numerꝰ. Ecce,s. Et ideo valde multi vadūt ad pditionem. Exemplū habemꝰ i li.de oꝛtu carthusieñ. q̄ Innocē,papa ille canonista p̄cipuꝰ cuz adhuc cardinal' esset sctm̄ quendā visitare solebat heremitā,quadā viceveniby se et suis illuc ⁊ fortit' pulsanby,nō audiebatur voꝛ nec̄ sensus.tandē irruētiby dienti bus illi cardinalis in cellā ⁊ vi aperiētes: ⁊ ipm stimulādo ⁊ q̄si mortuuz excitanby clamauit magna voce dicēs, O mi o mi vidi mirabilia,vidi horribilia,scisciante aūt cardinale diligēter q̄d viderat rūdit.ducꝰ ad infernū vidi incidere aīas sicut nīues dēsissimas aerem obnubilantes. ad purgatoriū vero sicut nīuē rarissimā,sed ad paradisum tm̄ tres vidi introire aīas illius scz episcopi: ⁊ illi⁹ priozis carthusieñ:ac illius vidue romane. singulas noīans psonas. Cardinalis igit' vir prudens veritatē scire volens visiōis,missis hinc inde nūcijs cōperit aīas illas cadē hoza a coꝛpe solutas, sicq; cardinalis q̄ prius timuit aliq̄liter de nimio rigoꝛe carthusieñ,maxime ꝓpter carentiā carniū,ꝓpter euolatōem illi⁹ priozis factus est amicꝰ coꝛ:nouā p eis ꝓcurās fieri domū. Hec ergo coꝛdibus nr̄is infigamus ⁊ pnīam cū pctōriby in euāgelio agamus vt sanctis angel' gaudiū in celo faciamus, Amen.

Dñica quarta. Sermo LIIII.

Gbote misericoꝛ

Ades sicut ⁊ pr̄ vester celestis misericoꝛs est, Luce,vj. Audistis in p̄cedenti dñica q̄ntū christꝰ dñs desiderat cōuersionē et pnīam nostrā,q̄ntā etiā miseri coꝛdiā pctōriby exhibuerit ⁊ familiaritatez cum eis loquēdo,comedendo ⁊ bibēdo:et nullū despiciēdo,vt oñdit p q̄druplicia exempla,vicz de oue pdita,de gaudio angelorū in ꝓuersiōe pctōris,de dragma pdita ⁊ de pietate sua quā habuit ad pctōres illos recipiēdo vt supza.imo tā pius ⁊ miseriꝯs est q̄ non est pctm̄ adeo magnū ąn pctōri ad ipm reuertēti sit paratꝰ illud indulgere. Hunc ꝯo in hodierno euangelio dñs nobis oñdit q̄d facere debeamus vt tantā dei misc̄iam ⁊ bonitatē in pctōꝛe remissiōe ꝓseqūmur. vicz q̄ si hanc misericoꝛdiā ꝓsequi volumꝰ a deo q̄ nos similit' ad ꝓximos nr̄os sumꝰ misericoꝛdes, non illos

ꝺdemnãdo aut de facili iudicãdo: sed offensas dimittẽdo ⁊ illis ĩ necessitate subueniendo. ideo dicit ĩ themate. Estote miseri cordes sicut ⁊ pr̃ vester celestis miserꝯ est vbi supra. Oro gr̃a Aue maria. ¶ Primo dicaꝫ euangeliũ ſm textũ. Scõo eius intellectꝰ breuiter. Tertio dubitatões siue questiões ⁊c. ¶ Euangelium.

In illo tpe d.i.d.s. Estote misericordes sicut ⁊ pater vr̃ celestis miserꝯ est. Nolite iudicare ⁊ nõ iudicabimini. nolite ꝺdẽnare ⁊ nõ ꝺdẽnabimini. dimittite ⁊ dimittetur vobis. date ⁊ dabit vobis. mensurã bonã ⁊ ꝓfertã et coagitatã ⁊ supefluentez dabunt in sinũ vestrũ. eadẽ quippe mẽsura qua mensi fueritis remetiet ⁊ vobis. Dicebat aũt illis ⁊ similitudinẽ. nunq̃d põt cecus cecũ ducere. nõne ambo in foueã cadunt: nõ est discipul⁹ sup magistrũ. pfectus aũt omis erit si sit sicut mgr̃ eius. Quid autẽ vides festucã in oculo fratris tui. trabẽ autẽ que ĩ oculo tuo est nõ ꝓsideras. aut quõ dicere potes fratri tuo. frater sine: eiciã festucam de oculo tuo. ipe aũt in oculo tuo trabem nõ vides. hypocrita eiice primũ trabem de oculo tuo. ⁊tũc pspicies vt educas festucã de oculo fratꝛ tui. Luce. vj. ¶

Hystoriã hui⁹ euangeliꝫ dixit dñs ãno primo ꝓdicationis sue. etatis vero. xxxj. ỹ. ꝟdus Julij. hoc est ĩ die sancti Bonauẽture. siue tertia die post festũ sancte margarethe ỽginis. postq̃ eni saluator Lu. vj. statim ante hodiernũ euãgeliũ hortabaꝫ discipulos suos vt diligerẽt inimicos suos ⁊ eis benefacerẽt. subiũxit. put vultis vt faciant vobis hoies: vos facite illis similit. tũc ꝺgrue paucis ĩterposit subdit euãgeliuz tam dictũ. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester celestꝭ miserꝯ est ⁊c. q̃si diceret. vos velletis vob fieri misericordiã a ꝓximis vr̃is si essetis in necessitatib. cũ ergo ex p̃cepto legis nature vos idẽ tenemini ꝓximis vestris qõ vobis fieri vultꝭ ab ipis. Estote g̃ ⁊ vos misericordes ⁊c. Habz autẽ euangeliũ illud duas partes. Scõa ibi. Dicebat autẽ illis et similitudinẽ. In ꝑma parte saluator nos hortaꝫ ad misericordiã impendendã ꝓximis tam in opib⁹ misericordie spũalibus. vicz nõ iudicare primũ temere. nõ ꝺdemnare eũ. ⁊ ei dimittere offensam. q̃ etiã in opibus misericordie corꝓoralib⁹. in dandis elemosynis cum bona mensura. qz qualẽ mẽsuram habuerimus ad ꝓximos nr̃os talẽ expectam⁹ a deo. In scõa parte duas similitudines nobis ostẽdit. q̃ graue sit attendere ad mala et pctã ꝓximi ⁊ nõ ad ꝓpria peccata. qz si mala nostra attendim⁹ bene dicere possum⁹ q̃ indigne alios iudicam⁹. si autẽ nostra mala nõ inspicimus cecꝰ sum⁹. et ꝑ ꝓsequẽs alios arguere nõ possum⁹. A fortiori si trabez hoc est maius malũ in nobis cõspicim⁹. festucam. i. min⁹ peccatũ indigne reꝓhendim⁹ ⁊c. B Circa primã partẽ euangeliꝫ est notandũ q̃ saluator noster nõ dicit. estote potẽtes sicut pater vel sapiẽtes sicut filius sed estote misericordes. qz ad potentiaz sumus nimis debiles ⁊ ad sapiẽtiam nimis stulti. sed ad misericordiã si voluerim⁹ possum⁹ esse abiles. Ponit autẽ quadruplicẽ misericordiã quã seruare debem⁹ ad ꝓximos dicẽs. nolite iudicare ⁊ nõ iudicabimini. q̃si diceret. nolite temerarie iudicare ꝓximũ de malo: sed illi cõpatiamini ĩ defectib⁹ suis attendendo ꝑ hoc defectꝰ vr̃os siles aut maiores. et si hoc feceritꝭ nõ iudicabimini a deo. id est nõ incurretꝭ peccatũ mortale ꝑ qõ sitis digni in mũdo a deo iudicari. Scõa misericordia subiungit. cum dicit. nolite ꝺdemnare et nõ ꝺdemnabimini. i. nolite aliquẽ viuentẽ in hoc mũdo dicere ꝺdemnãduz esse. qz interim q̃ viuit et vsum rõnis habet semp penitere põt. qz et si hodie aliq̃s est valde malus forte cras l̃ post paucos dies erit bon⁹. q̃si diceret. ⁊ si ex humana fragilitate habeꝭ malã suspicionem de ꝓximo. nolite tamẽ apud vos diffinire siue iudicare eũ esse dignũ ꝺdemnatione. Cui⁹ exempla multa habem⁹. in petro Luce. xxiij. in paulo Actuũ. ij. in publicano Luce. xviij. in maria magdalena Luce. vij. in maria egyptiaca publica peccatrice. in dauid adultero et homicida. et sic de aliꝭ multꝭ. Potest tñ homo aliq̃n bñ dicere. ille homo si ĩ tali peccato moꝛiꝭ damnabitur. debz g̃ homo recurrere ad ꝓprios defectus ⁊ misericordiã cõpassionis ad ꝓximos habere. Unꝺ legit q̃ Socrates videns latronẽ duci ad mortẽ risit. ⁊ interrogatus cur rideret: dixit. rideo q̃ magni latrones paruũ latronẽ damnãt. debet enim homo in tali casu tria in se habere. ꝓmo

debet ꝓsiderare an sit in eadē culpa ꝓ q̄ alterū dānat, z si sic tūc ostēdit seipm cōdemnandū. Scdo an aliqñ fuerit in eadē vel sili culpa, z tunc dānet cū miscdia sicut sibīpi voluisset fieri miscdiam. Tercio cōsideret si nūq̄ in eādē culpā qd possibile est eum cadere. sicut dicit aplus. j. ad Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. tūc cū timore dānet. ad sensum dictuz. Tercia miscdia seruāda subiungit cū dicit Dimittite z dimittet vobis. q̄si d, ex corde dimittite iniurias illatas: z de⁹ dimittet vob pec cata vestra. sic oram⁹ in oꝛoe dñica, dimitte nobis debita nr̄a tc. hec aūt miscdia videlicet dimittere iniurias valde placet deo Ūñ Aug⁹. in enchyri. Cū multa sunt genera elemosynaꝝ q̄bus adiuuamur vt nobis dimittant debita nr̄a, tñ nihil est maiꝰ illa elemosyna qua ex corde dimittim⁹ ei q̄ in nos peccauit vel nobis iniuriatus est. Tria enī sunt genera elemosynaꝝ. scz dare egenti. dimittere ledenti z corrigere delinquentē. z elemosyna cordis multo maioꝛ ē q̄ elemosyna corpoꝛ. vt dicit Aug⁹. et habent verba dis. xlv. Tria. z ca. seq̄n. Deus aūt in his elemosynis plus pensat animuz q̄ datū. dis. xlij. q. Escamus. in fine. Quarta miscdia est corpalis vicz elemosynarū largitio. q̄ tangit cū dicit. date z dabit vobis. date vicz indigētib⁹ nō histrionib⁹ miscdie beneficiuz. z dabit vobis. s. vita eterna. qz elemosyna a morte liberat. z ipa est q̄ purgat peccata z facit inuenire vitā eternam. Thob. xij. z p hoc tangunt opera miscdie corpalia. nā opa miscdie sunt duplicia. videlicet corpalia z spūalia. vt ptz in his metris. Visito poto cibo redimo tego colligo condo. Cōsule castiga solare remitte fero ra. De hoc alibi plura dixi in sermone de sacramētis z in alīs sermonib⁹ de tpe sup euāgeliū. ℒ Qualiter aūt miscdie opera dari debēt. z q̄le premiū tales ꝓsequunt tangit cū subdit. mēsurā tc. q. d. ꝑm Theophilū. sicut farinā si sine parcitate mēsuraꝛre velles repleres eā vt esset ꝓferta z coagitares et supereffunderes abunde. sic dñs mēsurā magnā z supefluentē dabit in sinū vestrū. z ꝟ totū non significat aliud q̄ magnitudinē celestis premij q̄ de⁹ remuneraturus est suos vltra ꝓdignū in eterna beatitudine. eadē enī mēsura q̄ mensi fueritis scz in merito remetiet vobis. s. in pmio. nō aūt in tanta mēsura remetiet ei: sed in eadē. qui enī bene fecit bene fiet ei. qđ est remetiri eadem mēsurā. sed supefluentē mēsurā dicit. qz millies bene fiet ei Dec Theophil⁹.

D In scda parte euāgelij dns p duas parabolas oñdit q̄lis esse debet q̄ vult alios arguere. z vult p has parabolas dare intelligere qz talis dz in se duo hīe. debz enī primo i se hīe iuris noticiā. vt sciat q̄lit proximū instruere vl arguere ꝺbeat ne per ignorantiā pdat tā se q̄ subditū aut cū q̄m vult arguere fraterne. Ideo dicit saluator. nunq̄d pōt cecus cecū ducere. nōne ambo in foueā cadūt: scz ductoꝛ z q̄ ducit. id est instructoꝛ z q̄ instruit. qz discipul⁹ non pōt esse sup mgr̄m. sed sufficit q̄ sit sīc magister ei⁹ saltē ꝑm humanā intelligentiā. licet absolute ꝟ sepe nō sufficiat subdito. sed debet aliū magr̄ scientē inq̄rere. Scdo debet ad ꝟ tendere vt nō habeat in se eadem vel maioꝛa pcta his q̄ in alio reprehendit. Si enī arguens aliquē de pcto est in maiori aut sili pcto. tūc hmōi correctio nō videt procedere ex caritate. ordo tñ caritat⁹ incipit a seipo. ꝓpter qđ caritas magr̄ mouet ad emendationē habentz eā q̄ ad alterius emendationē. talē ergo ꝓmi correctionez xps hic reprehendit tanq̄ hypocritā dicēs. Quid aūt vides festucā in oculo fratr̄ tui z trabem q̄ in oculo tuo est nō ꝓsideras. q̄ dī. cur attendis z ꝓsideras parua pcta aliorū: z tua magna grossa z grauia nō ꝓsideras neq̄ emēdas. eīce primū trabē de oculo tuo z tūc. pspi. vt edu. fel. de ocu. fra. tui. hoc est ꝓmo corrige pctm̄ ꝓximi tui z tunc vtiliter postea poteris corrigere pctm̄ ꝓximi. eīce vicz p detestatōem pctoꝝ cū ꝓposito ꝓfitendi z satisfaciendi z amplī ea non cōmittendi. cui⁹ causa est. qz pctm̄ in illo q̄ corrigit dat impedimētū correctiōi z eā vt plurimū reddit inefficacē z infructuosam. ꝓpter scandalū qđ generat in aīo ei⁹ q̄ corrigit. si saltē pctm̄ corrigēntis fuerit sibi notū. estimat enī eū nō ex caritate corrigere sz ad sui ostentationē siue supbiā. talis enī est supbus. qz pctā sua paruipendēs seipm ꝓximo suo ꝓfert in corde iudicans se esse instiorē primo cū tñ sit similis vel forte maioꝛ pctoꝝ. ℒ Sed diceret q̄s. debet ergo q̄s ꝓpter pctā ꝓpria correctionē omitte-

re, z si sic tūc ille q̄ argui deberet sine timo re pctā ꝓtinuat zc. Ad ꝟ dicendū est q̄ duplex est correctio, s. potestatiua z caritatiua. Prima correctio fit inferiori a superiore, z talis aliq̄n est aspera, aliq̄n lenis ꝑm ꝓditionē z exigentiā delicti z delinq̄ntis. Alia est correctio fraterna q̄ dz ex caritate ꝓcedere: z magis tendere ad lenitatē q̄s ad asperitatē. eo q̄ ipa nō ex auctoritate officij sed ex caritatis affectu exhibeat. etiā ideo, q̄ ipi corrigendi sunt sicut infirmi: ideo cū lenitate sunt tractādi, z ꝟ voluit aplus ad Gal. vj. dicens, Si ꝓoccupat⁹ fuerit hō in aliquo delicto, vos q̄ spiritales estis instruite hmōi in spū lenitatis. Debet etiā hmōi fraterna correctio fieri ex cōpassiōe, vt. s. corrigens nō dedigneť delinq̄nti sed etiā defectui cō patiať z eū corrigendo instruat vt pcm̄ cōmissum auertat z emendet. Debet etiā talis correctio fieri cū discretiōe, vt aliť corrigant maiores, aliter miores, aliť pares, aliter grauia peccata, aliter leuia. aliter publica z aliter occulta, z in his oīb⁹ debz obseruari locus, temp⁹ z modus. z cetera q̄ faciunt ad emendationē fratris. Debet insuper fieri q̄rto cū tranq̄llitate animi ne magis sit effusio impatientie q̄s fraterna correctio, z ne citi⁹ sequāť iurgia q̄s emendatio aliqua. Postremo debz fieri bona intentiōe nō extra. nō ex odio, nō ex vindicta sed ad bonū finē, s. fratris emendationē. Ex his oīb⁹ patet q̄lis esse dz q̄ vult aliū iudicare aut fraterne corrigere. vt vicz primū sciat q̄ ad iudicandū primū aut fraternā correctionez ꝓtinent. Deīo vt ꝓus in se mala sua corrigat, z tandē cū cōpassione, lenitate, discretione, animi tranq̄llitate et bona intentiōe fratrē corrigat. multi enī excecati sunt p̄ inuidiā, multi p̄ rancorē z vindictā, multi p̄ auariciā z ambitiōem, multi p̄ supbiam et multi p̄ luxuriā. z sic de aliis, q̄ oēs ea que agūt putāt sibi licita esse vl saltē nō ita grauia cū longe sint grauiora q̄s credūt, int' illos vtiq̄s sunt q̄ in agēdis iusticiā z iuris ordinē fugiūt: ne forte p̄ iuris z iusticie ordinez id q̄ querūt nō obtineāt, de talib⁹ scriptū est Sap. v. Errauim⁹ a via veritatis: et iusticie lumē nō illuxit nobis, sed vtinā nunc se errare intelligerēt. veniet aūt dies z hora q̄n velint nolint cogent se errasse ꝓfiteri sine fructu zc. ¶ Circa tertiā partē sermonis dubitat an semp sit pcm̄ iudicare proximū. Ad ꝟ dicendū est q̄ iudicium sumitur dupliciter. Uno modo vt est actus iusticie q̄ pertinet ad iudicē secularē siue ecclesiasticū, de tali iudicio dicit Tulli⁹ li. ij. de officijs, oīdens q̄le debet esse officium iudicis. Judicis est semp in causis verū sequi, sed ꝓch dolor sepe veritas obnubilatur eloquētia aduocatorū z ꝓcuratorū, de q̄bus Tulli⁹ ibidē dicit. Quid est tā inhumanū q̄s eloquentiā a natura ad salutē hominū: z ad ꝓseruatōem datā ad bonorū pestem pniciemq̄ ꝓuertere. imo q̄ sīlr fugiendū est nocentē aliq̄n z nephariū impiumq̄ defendere, vult hoc multitudo, patitur ꝓsuetudo, fert etiā hūanitas, q̄si diceret nullo modo. Ideo dīc Grego. sup Ezechi elem. Justus aduocat⁹ nullo modo iniustas cās accipit, s. scient: nec ꝟba dare p̄ iusticia ꝓsentit, quō enī pōt esse iust⁹ si iusticiā p̄tendit fouere, aut iuste parti iudicium minuere zc. De hoc aūt iudicio iā non est ad ꝓpositū. Alio modo accipit iudicium ꝓ iudicio suspicioso, put aliq̄s ex certis signis male iudicať a, primo, z istud vt plurimū, pcedit ex mala affectiōe, q̄ q̄ male afficiť ad aliquē: male interpraťacta ei⁹. z ꝟ phibet hic dñs dicēs. Nolite iudicare zc. Pro q̄ est notandū q̄ aliq̄s pōt iudicare de primo multiplicit. Uno modo ex euidētia facti, vt cū quis iudicat aliquē homicidam vel adulterū, q̄ vidit eum interficere hoiem aut adulterari, z hoc nullū est peccatū. vel q̄ aliq̄s alteri obligať certā summā pecunie vel rem aliquā, z iurat q̄ nihil sibi mutuauerit, vel in nullo sibi obligetur talē ex ꝟ iudicans esse ꝑurū nō peccat. sic etiā si audio aliquē blasphemare, z iudico eū blasphemū, ex ꝟ nō pecco. Alio mō potest q̄s alterū iudicare ex signis euidentissimis, vt si aliq̄s iudicat aliquē velle fornicari, q̄ videt eū solū cū sola, vel nudū cū nuda, vl q̄ videt tactus z oscula impudicos vel impudica, z ꝟ iterū de se nō est peccatū saltē sic in corde iudicare, sec⁹ si ex hoc hominē spernit vel dānat aut tale occultū peccatū manifestat zc. Tertio pōt q̄s primus suum iudicare ex leuib⁹ signis, z in hoc iudicio est triplex grad⁹. Primus q̄n q̄s ex leuib⁹ signis incipit dubitare de peccato fratris, z hoc est peccatus veniale, z nō vocať

ꝑprie iudiciū sed suspicio, de q̄ dicit Aug⁹. Suspiciones vitare nō possum⁹ q⁹ hoies sum⁹. diffinitiuā tñ sniam cauere debem⁹. Et allegat san. Tho. scōa scōe. q. lx. arti. iij exemplū si ī hac nocte tibi eēnt subtracte ꝛ. lib̄. de. vl' plus aut min⁹ ꝛ non scires q̄s fecisset nec ex euidētia facti nec ex euidentibus signis, nec hīes alūnde magna signa q̄ merito tibi causarēt suspicionez de socio tuo aut altero q̄cūq̄, tūc nō debes credere eū ℔ fecisse, sed si dubitas et tñ non credis malū de ꝓximo tūc peccas venialit. Idē si vides colloq̄ virū ꝛ mulierem, vl' si vidisti aliquē nō ieiunātē ꝛ nescis cām noli eos iudicare transgressorē p̄ceptoꝝ dei. Idē si vides aliquē cū seueritate subditos disciplinantē: noli eū iudicare crudelem, q⁹ nescis causas, ꝛ sic de alijs. Scōus grad⁹ est q̄n ex talibꝫ leuibꝫ signis firmit' tenet in aīo q⁹ ꝓxim⁹ suus sit mal⁹, ꝛ ℔ ꝓprie vocat iudicium, ꝛ ℔ est pctm̄ mortale dūmō faltē iudiciū est de pctō mortali. sec⁹ si esset de venia li. vt q⁹ q̄s esset let⁹ ꝛc. Tertⁱ grad⁹ est q̄n ex leuibꝫ signis nō solū p̄dicto modo iudicat sed etiā ꝓcedit ad punitōez fratr̄ de facto, ꝛ ℔ est grauⁱ⁹, q⁹ nō solū est ꝓtra caritatē sed etiā ꝓtra iusticie equitatē, ꝛ de talib⁹ maxime intelligit verbū xp̄i, nolite iudicare ꝛ nō iudicabimi. vbi dicit glo. De aptꝫ q̄ bono aīo fieri nō p̄sūt ꝓmittit iudicare nobis. Sunt autē q̄dā media ꝛ incerta q̄ aīo fiant, q⁹ bene ꝛ male fieri p̄sūt, nescim⁹ etiā q̄lis futur⁹ est q̄ nunc apparet malus, de cui⁹ ꝓuersione desperare eūq̄ q̄si abiectum reꝓbendere temerariū est. Ex his patet q̄d facere debet hō ne ꝓximū ex leuib⁹ signis iudicet, plura de his scripsi in alijs sermonibꝫ meis de tpe sup euāgelia. ℣

Ex oīb⁹ illis ꝓz q̄ntū peccatū est iudicare temerarie, ꝓximuz. magꝫ enī hō debet recurrere ad scīpm iudicādo defect⁹ ꝓprios q̄z alienos. Exemplū habem⁹ in vitas patr̄. Erat aliq̄n ꝓuent⁹ patrū in schiti. ꝛ loquebant p̄res de quodaz fratre culpabili. abbas aūt pior tacebat. postea vero surgens egressus est ꝛ tollens saccū impleuit eū arena ꝛ portabat eū in humerꝫ suis ꝛ mittens in sportellā modicū de ipa arena ꝛ illā ante se portabat, sed retro in dorso multā arenā portauit, interrogat⁹ q̄d ℔ esset respondit. saccus ille q̄ multā arenam habz mea pctā sunt, ꝛ q⁹ multa sunt posui ea sup̄ dorsum meū ne doleā ꝓ ipis ꝛ plorē. Ista aūt arena modica sunt pctā isti⁹ fratris ꝛ sunt ante faciē meā ꝛ in ipis exerceor iudicans fratrē. q̄d nō oportet ita fieri, sed magꝫ pec cata mea ante me debēt esse ꝛ de ipis cogitare ꝛ rogare dūm vt ignoscat mihi. Audientes aūt p̄res dixerūt. Vere hec est via salutis. Sic legit de abbate moyse. ℣

Dubitat̄ ꝓsequēnter quō de⁹ ꝓ bonis opibus dat q̄druplicē mensurā, vicz bonā. cōfertā. coagitatā ꝛ supefluentē. Rūdet̄ q⁹ deus ꝓ bonis opib⁹ dat q̄tuor retributiones siue mēsuras, duas in hac vita: et duas in alia vita. q̄ intelligūt̄ ꝓ verba xp̄i: mensuraz bonā ꝛc. ꝑma retributio est bonoꝝ tpaliū in ℔ mūdo cū ōz. mensurā bonā. deus enī puidet suis seruitorib⁹ de oīb⁹ necessarijs. iuxta illud ꝑ s. Nō vidi iustū derelictū ꝛc. ꝛ q⁹ modo deo male seruimus, mirū est q⁹ inuenim⁹ aquā in puteis tā spūales q̄z seculares. Ideo dicit ꝓpha. Timete dūm oēs sancti ei⁹. q̄m nō est inopia timentib⁹ eū. Diuites egueruīt ꝛ esurierūt: inquirentes aūt dūm nō minuent oī bono ꝑ s. xxxiij. Tunc aūt vere timet̄ dūs q̄n nulla causa aliq̄d fit ꝓtra ei⁹ honorē. Scōa retributio est etiā in ℔ mūdo vicz bonoꝝ spūaliū cū ōz. mensurā ꝓfertā dabūt in sinū vestrū. i. plenā. a ꝓfero ꝓfers. ꝛ hec est abundantia bonoꝝ spūaliū in aīa. nā q̄ bene seruit deo nō solū remunerat̄ hic in bonis tēporalibꝫ sed etiā in spūalibꝫ. dat enī de⁹ illi in aīa grām suā: ꝓsolatōes multas ꝛ illuminatiōes: ꝛtutes et reuelatiōes ꝛc. Fm illud ꝑ s. lvij. Requiē dabit tibi dūs de⁹ semp ꝛ implebit splendoribꝫ aniam tuā. Tertia retributio significat̄ cū ōz. mensurā coagitatā. s. cōpressam. iō retributio dat̄ a deo i alio mūdo statim q̄n aīa recedit a corpore. tunc enī videt diuinā essentiā trinitatē ꝑsonarū. humanitatē xp̄i. virginē mariā. angelos ꝛ sctōs. si aūt intrat purgatoriū. statim cū purgata fuerit hec illi dant̄. de ista retributiōe ōz Sap. iij. Justoꝝ anie in manu dei sunt: ꝛ nō tanget illos tormētū malicie visi sunt oculis insipientiū mori. illi aūt sunt in pace. Quarta retributio tangit̄ cū dicit mensurā supefluentē. i. sup⁹ effluentē. ista retributio erit in generali iudicio q̄n glia anie redundabit in corp⁹. sicut modo esse.

substanciale aie cōmūicat corpi & sil' faciūt vnā entitatē que dr hūanitas. ita tunc aīa cōicabit corpi gl'iam suā. qr nō erūt diuerse gl'ie aīme & corpis sed vna, sicut lucerna accensa cōicat lumē laterne. ita aīa cōicat gl'iam corpi. oportet enī corruptibile ħ induere incorruptōez, j. ad Cor. xv. ℣

Ex his ḡ ptz qs̄ larg⁹ remunerator ē deo⁹ oībus sibi seruiētib⁹. qr retribuit multipliciter ħ & ī futuro. qō null⁹ ħ ꝓncipū siue regū hui⁹ mūdi facere pōt. cui⁹ exemplū refert Vincenti⁹ ī spe. mora. quō miles q̄dā marchioni cuidaz fidelissime fuuit. adeo q ꝓpter fidelitatē suā dño carissim⁹ habebaţ. hic tandē ī graue incidit infirmitatem de q̄ & mortu⁹ est. qō cū dño suo marchioni nūciatū essz: aduenit ꝓcite: ꝓduxit medicos atqz de ci⁹ valitudie ꝑcunctaţ. multis igiţ egrū ꝓsolatōib⁹ refouēs ꝓmittit q si ī aliq̄ ipi⁹ eguerit adiutorio se nec laborib⁹ etiā nec ꝑcio parsurū. cūqz instaret vt eger si q̄d vellet exponeret: fatigat⁹ tandē miles si inq̄t ꝓ tantis meis laboribz & seruicio tā fideli aliq̄d gratū mihi rependere decreuisti. fac vt aut mortē imminentē euadā. aut saltē vna hora ab his doloribz meis refrigerer. atqz si hinc cōtingat exire vna nocte de felici hospitio facias mihi puideri. cūqz marchio hec diceret ī soli⁹ dei non in sua ptāte ꝓsistere. se si q̄d in tpalib⁹ desideraret libent' collaturū. Rñdit eger. pdidi ḡ laborem meū: & seruitū oīm euane ꝓsumpsi. deinde ꝓuersus ad astātes lachrymis infus⁹ locut⁹ est. Carissimi mei videţ nūc in q̄nta vanitate ꝑciosum meū temp⁹ expenderim huic dño in tantis periculis anie mee obturpādo q̄ necz ad vnā horam liberare me pōt a pñtib⁹ angustijs et imminētib⁹ penis. de q̄ ex corde peniteo. suadeo itaqz vobis vt fatuitatis mee tā extremū periculuz vos faciat cautiores & deo seruire. q̄ vos ī hac extrema necessitate nō solū poterit ab angustijs pñtib⁹ & futuris penis eruere. sz & vita coronare perhenni. & ego carissimi si oronib⁹ vr̄is ad pristine valitudinis statuz merear reuocari. spondeo q nō tā debilū dño⁹ me rursus implicabo fortitudis: sz ei seruire conabor q̄ potēs est & mez oēs suauitate ptegere. ī tali ita penitudine defunctus est: magnū ceteris sue cōpunctōis exemplū derelinquēs. De alio pene sil' legit in eodē articulo deꝓhenso. q̄ tū ꝓualuit at qz religionē ingressus in magno feruore in dultū sibi tps exegit. ℟ Redeūdo ad thema Estote misericordes. dubitaţ q̄ merito nos mouere debēt ad misericordiam. Ad ħ dicendus est q multa sunt q̄ merito oēm hoiem mouere debēt ad misericordiā vicz ipa natura. qr sum⁹ membra vni⁹ corporis q̄ sibiinuicē cōpati debent. Necessitas nr̄a. ꝓpter multos defectus nr̄os. ꝓpter qs nobis misericordiā exhiberi vellemus qr nemo sibiꝑpi sufficit. Auctoritas scpture. nā in multis locis scripture sacre nob ꝑcipiţ vt sim⁹ misericordes. & si nō eēnt alie sufficeret nob verbū xpi in hodierno euangelio. & Thobie. iij. dr. Quō potueris ita esto misericors. ac si diceret. si nō potes de pecunijs. fac de cibis: vestib⁹ corpalibus & spūalib⁹ seruitijs. & si oīa ista deficiūt habeas cōpassionē. vñ Aug⁹. & habeţ. xlv. dist. due. Due sunt species elemosyne. vna cordis. alia pecunie. & si deficit vna: sufficit altera. Vñ Aug⁹. Vbi nō est facultas: sufficit volūtas. volūtas enī supplet effectum si nō pōt in alīū actū. Sunt adhuc alie due cause. Prima q̄ mouere nos debet ad misericordiā est ꝑcepti autoritas. Scda misericordie vtilitas. De ꝓma ptz qr christ⁹ deus & homo ꝑcepit misericordiā Math. ix. Euntes discite q̄d est. misericordiam volo & nō sacrificiū. Vnde dicit Ambro. sup Lucaz & ponit in ca. lxxxvj. dist. Jn singulis. Misericordia est cōis vsus. Jō est cōmune ꝑceptū oīb⁹ statib⁹. oīb⁹ etatib⁹. omīb⁹ officijs. nō publican⁹. nō miles excipiţ. nō agricola vl' vrban⁹. diues vel paup. & iterū dicit Ambro. super epla. j. ad Thimo. iij. Omnis summa discipline xpiane ꝓsistit in misericordia & pietate. De scda causa mouēte ad misericordiam. vicz vtilitate notandū est q misericordie vtilitas pōt ostēdi in trib⁹ ꝓncipaliter. vicz qr deo placet. diabolo displicet. homī multū. pdest. ℣ Primo enī misericordia deo placet. de q̄ dicit Aug⁹. Non est qō nos ita facit deo amabiles vt pietas & misericordia. sm illud ꝓs. lxxxij. Misericordiā & veritatē diligit deus. & ꝓuerb. xxj. Facere misericordiam & iudiciū magis placet domino q̄s victime. ratio. qr est ei⁹ natural' ꝓprietas. Grego. Deus cui⁹ ꝓprium est misereri semꝑ & parcere. naz misericordia est vn-

que nos debent mouere ad misericordiā

gentū quo vngit xp̄s in mēbris suis. Vñ Bern. Bonū est vngentū ꝓtitiōis qđ de recordatiōe pctōz conficit, sed melꝰ est vngentū deuotōis qđ fit de recordatōe beneficioz, sed optimū est vngentum qđ vincit vtrūqz Ideo xp̄s specialit docuit miscōiaz dicens Lu. vj. Qđ superest date elemosynā. z in hodierno euāgelio ꝑ p̄cipit cum dicit Estote misericordes. Hcōo miscōia maxime displicet diabolo, vñ glo. sup illo ꝑ. cxliij. Miscōia mea z refugiū meuz dicit. de nullo vincit inimicus diabolus sicut de miscōia. z ꝑ facit ei inuidia. Ad Tercio miscōia multū pdest homi. z ꝑ in oīi statu, ꝓmo in mūdo, scōo in morte, tertio in iudicio, q̄rto in celo. Primo in mūdo prodest multꝫ, z ꝑ q̄drupliciter, vicz qz peccato obstat, tpalia multiplicat, oīonē exaudire facit, gr̄az impetrat. Primo pctō obstat, ꝑm illud Eccēs. iij. Ignē ardentem extinguit aqua: z elemosyna resistit peccatꝫ. naz sepiꝰ hō caderet in multa pctā a qbꝫ p elemosynā quā facit p̄seruat z custodit, z hoc fit vt dicit Piero. rōne pauperū, qz pro eo orant qbus dat elemosynaz. Hcōo bona tpalia multiplicat. Prouerb. xj. Alij diuidūt ꝓpria z ditiores fiūt, alij rapiūt nō sua z sp in egestate sunt. Grego. Terrena substātia p ꝑ qđ pauplibꝫ distribuit: multiplicatur. Exemplū ponit Guilhelmꝰ i rōnali diuinoz. de Bonifacio epo, q̄ bonifacius xij. aureos de cista nepotꝫ Cōstantini presbyteri recepit z dedit pauplibꝫ, qs ille receperat p eq̄ suo vendito, q̄ cū reuersus ꝑ cognouisset iratꝰ est sup epm, z eps ingressꝰ etiā rogauit vt dns ei daret cū ipe nō hiet q̄ ipm mitigaret, et factū est, statī ei inuenis xij. aureos in sinu suo fulgentes: z dedit ei dicēs, post mortē meā nō eris eps, qz illos florenos p acq̄sitōe episcopat⁹ seruauerat Idē Bonifaciꝰ cū esset puer oīe triticuz dedit pauplibꝫ, audiens mr̄ increpauit eū. z Bonifaciꝰ orauit, z statim horreū repletū est, vt impleret illō ꝓuer. iij. Honora dñm de tua substātia z implebunt horrea tua saturitate, z vino torcularia tua redundabūt. Et sic fecit sanctꝰ Eligius, q̄ cū omne aurū distribuit pauplibꝫ, alijs pauplibus venientibꝫ iterū in bursa sua inuenit. ibi impletuz est illud qđ scribit ꝓuerb. xxviij. Qui dat pauperi nō indigebit, q̄ aūt despicit deprecantē: sustinebit penuriā. Jō Petrus raueñ. dicit. Da pauperi vt det tibi, qz habet ꝓuerb. xix. Fenerat domiō q̄ miseret paupis: z vicissitudinez suā reddet ei, sic factū est de vidua q̄ pauit Helyaz. iij Reg. xvij. cui nō defecit farina de ydria: et oleū in lechito q̄usqz dns dedit pluuiā sup terrā, nō enī pluerat annis trib⁹ et mensib⁹ sex, vt habet Jacobi. v. Tercio miscōia est vtilis in mūdo, qz oīonem exaudire facit. Esa. viij. Frange esurienti panē tuū: et egenos vagosqz induc in domum tuam. tunc inuocabis me: z ego exaudiaz Hz multi iā inuocant deū z nō exaudiunt. qz īmisericordes sunt. Chryso. Oratio est infirma q̄ non est elemosynis redimita. Ideo Eccli. xxix. dicit. Conclude elemosynā i sinu pauperis et hec p te exorabit ab oīi malo. sicut factuz est Thobie. xij. vbi angelꝰ dixit Thobie. Cū orabas cū lachrymis z sepeliebas mortuos ego obtuli oīonē tuā domino. Huiꝰ exemplū habemꝰ de q̄dā pauperе operario. qui panē p se z suis pueris lucrabat manib⁹ suis, accidit aūt quadam die vt iret ad locū vbi ꝺducebant operarij nimis mane. tūc cogitauit q̄ iret ad ecclesiā audire missam, z audiuit missaz deuote. rogans deū vt daret ei honeste lucrari laboze suo, ita q̄ posset seruoz̄ pueros nutrire in hac vita sine pctō. z cū deuotōe detentꝰ ibi diu remāsisset redijt ad locum vbi cōducebant operarij nimis tarde. ita q̄ oēs erant iā cōducti. tūc fuit desolatus, sicut ille in cuiꝰ domo fortassis nō erat panis nec argentū. z cū tristis de loco cōductiōis recederet cogitās q̄d posset facere, obuiauit cuidā diuiti burgensi q̄ q̄siuit ab eo cur nō erat ꝺductꝰ, q̄ dixit ei quō sibi cōtigerat z quō audierat missaz, z oblitꝰ erat seipm ibi. tūc cogitauit ille diues q̄ oīonesꝰ ei essent bone z dixit ei, vade iterū ad ecclesiā tota die dabo tibi tantū q̄ntū dabo ceteris operarijs meis, z ora bono corde pro me. ille aūt gaudēs q̄ inuenerat vñ posset lucrari fuit ibi tota die manib⁹ cōplosis et genib⁹ flexis p diuite rogans deū, z diues misit sibi comedere sicut ceterꝫ operarijs. sero redijt z habuit, xij. denarios sicut z alij. z adhuc vnū panē vltra. z cū rediret ad domū suam z ad pueros suos obuiauit ei xp̄s in sillitudine hois senis honesti et be-

ne induti. et dixit ei. quantus debes tibi dives illa die. p seruicio tuo. rndit. xij. denarios et vnu panē. tunc dixit ei. vade ad eu et dic ei q male soluit. et nisi meli⁹ soluat et plus det tibi male erit sibi. Tūc ille rediit ad diuitē et dixit ei. vnus senex cui obuiaui remittit me ad vos dicens q vos nō dedistis mi bi sufficientē mercedē. et dixit mihi q dice rem vobis q nisi meli⁹ soluatis male erit vobis. tunc dives dedit sibi q̄nq; parisien ses. et ille recessit et iterū obuiauit seni et di xit q adhuc nō soluerat sufficienter: et q re diret et diceret sibi q adhuc daret sibi plus et tunc ille rediit et dives dedit sibi centum solidos et vnā vestē. et eadē nocte apparuit ei dns in visiōe dicēs ei. q nisi pau⁹ opera rius orasset. p eo mortu⁹ fuisset hac nocte et damnat⁹. Tūc ille dives cōpunct⁹ melio rauit vitā et statū et cepit dare elemosynas largas et eccl̄ias freq̄ntare et bona opa fa cere. ita q postmodū in bono statu mortu us fuit. Ecce q̄ntū valet orones pauperū. q̄bus elemosyna porrigit. et ecōtra q̄ntum delinquūt pauper q̄ recipiūt elemosynā: et rarissime. p his q̄ dederunt orant. Quarto misc̄ia gr̄am impetrat. Prouer. iij. Misericordia et veritas te nō deserāt et inuenies gr̄am et disciplinā bonā coram deo et hoib⁹. signāter gr̄am redēptōis et deletōis peccā ti. Prouerb. xiij. Redēptio aie viri diuitie sue. et Daniel. iiij. Peccata tua elemosynis redime. Ideo dic̄ Aug⁹. Redime te dū vi uis. dū pretiū habes. ne p̄ciū et tps pdas.

¶ Dixi scdo q misc̄ia ē vtilis i mor te. q̄ p̄stat fiduciā. Thob. iij. Fiducia ma gna erit coram summo deo elemosyna. quas illa p̄comitat ante p̄spectū dei. Amb. Nō sūt hoīs bona q̄ nō p̄ot ferre secū. sola elemo syna est comes defunctor. Hoc nō cogno uit ille dives Lu. xvj. silr ille dives Lu. xvj. q̄ sepult⁹ est in inferno. p̄pter qō nos horta tur dns ibidē dicēs. Facite vobis amicos de māmona iniq̄tatis. vt cū defecerit⁊ reci piant vos i eterna tabernacula. Tertio mi sericordia est vtilis i iudicio. q̄ ibi erit ad uocata. Ps. cij. Jocundus hō q̄ miserē⁊ cōmodat disponet s̄mones suos i iudicio q̄ tps allegabit pro eis illud Matth. xxv. Esurui et dedistis mihi māducare. Ve nite benedicti p̄ris mei. ideo dr Matth. v Beati misericordes q̄m ipi misc̄iam p̄se quent. et h nō est intelligēdū in dādo s̄z eti am i mutuādo et accōmodādo. Ps. cxxvj Tota die miserē et cōmodat: et semen illi⁹ in bñdictiōe erit. ecōuerso vero eueniet im misericordib⁹ illud qd̄ scribit Jaco. ij. Ju diciū sine misc̄ia fiet illi q̄ nō facit miseri cordiā. iō Ps. xl. dr. Beat⁹ q̄ intelligit sup egenū et paupem: in die mala liberabit eū dns. h est i iudicio siue in die iudicij.

¶ Quarto misc̄ia est vtilis in celo. q̄ ibi locū p̄parat Eccles. xvj. Omis misc̄ia fa ciet locū vnicuiq; s̄z merita operū suor. qd̄ figuratū est in dauid. de q̄ dr. j. Macha. ij. Dauid in sua misc̄ia p̄secut⁹ est sedem re gni in secula. et sic misc̄ia facit nos reges celestes. de q̄ in Ps. cij. Qui coronat te in misc̄ia et miserat̄ib⁹. ideo dicit Piero. O q̄ntā vtilitatē misc̄ia p̄stat. quas reddit. p paruis magna. p breuib⁹ eterna. p trāsito rijs ppetua. ideo dr in hodierno euāgelio. Date et dabit vobis. Debet aūt elemosy na dari de p̄prijs siue iuste acq̄sitis: non de alienis siue male acq̄sitis. Thobie. iij. Ex tua suba fac elemosynā. et ne auertas faciē tuā ab vllo paupe. ita enī fiet vt nō auerta tur a te facies dñi. q̄ elemosyna d male ac q̄sitis deo nō placet. Cui⁹ exemplū habe mus. multor enī ore adhuc celebrat Co lonie factū cuiusdā vsurarij in ecclesia sc̄e dei genitricis sepulti. q̄ cū esset dives et ava rus sacerdotē adiit: p̄fessionē fecit. vt deū p suis peccatis placaret pollicit⁹ est vt oīa sua erogaret paupib⁹ p illi⁹ noīe. cui sacer dos rndit. Incide de panib⁹ tuis elemosy nas ita vt cistā ex eis impleas: claudeq; il lam. q̄ cū die altera eandē archā aperuisset q̄ct̄ in ea posuerat elemosynas tot in ea re perit bufones. Cui cuz sacerdos diceret. vides nūc q̄ntū elemosyne placent deo de vsura et male acq̄sitis. territ⁹ ille rndit. dñe q̄d faciā. at ille. si vis saluus fieri hac nocte int vermes istos nudus iaceas. mira cōtri tio. ille enī licet stratū tale nimis abhorre ret. vermib⁹ tū moriturs immortales p̄repo nens tum timore gehēne. tū amore celestis patrie nudū se sup vermes iactauit. sacer dos p̄o cistā adiit: clausit et recessit. quā po stera die cū aperuisset nihil p̄ter ossa hoīs in uenit q̄ in porticu p̄dicte v̄ginis matrs se pulta sunt. et dicunt tante esse virtutis vt vsq; hodie nullus bufo in illos terminos

possit intrare. Ecce q̃ntũ deo placet miseri cordia in pauperes, z ecõuerso q̃ntũ sibi displicet īmisericordia. Rogem⁹ ergo deũ vt det nobis gr̃am p quã nos ī opib⁹ miseri cordie exercere valeam⁹, vt tandẽ in extremis miscõiaz inueniam⁹. q̃ cũ sanctis oĩb⁹ eternaliẽ deũ ꝓtẽplari valeam⁹, Amẽ.

¶ Dñica quinta. ¶ Sermo LIIII.

De Receptoz per to

Pam noctẽ laborãtes nihil cepim⁹, ín verbo aũt tuo laxabo rethe. Lu. v. Hec ẏba dixit Petrus ad iesum. põt et hec verba dicere q̃libet p̃dicator q̃ sepe laborat p maiorẽ partez noctis et suo sermone nihil capit, z si aliq̃ capiunt in sermone ꝑtute dei capiunt. In ꝓma dñica audistis quõ saluator nr̃ induxit nos verbis et exemplis siue silitudinib⁹ ad opa miscõie corpalia et spũalia, silr nos instruxit q̃liter nos h̃ie debem⁹ in fraterna correctione, et qñ hõ peccet primũ suũ iudicãdo z qñ nõ In hodierno aũt euangelio nos docet q̃d facere debeam⁹ vt miscõiam a deo ꝓsequamur, vicz vt in mari hui⁹ mũdi sic nauigemus, vt tandẽ in fine ad portũ salutis puenìam⁹, Ad hoc aũt faciẽdũ nihil vtili⁹ est pctõri z iusto q̃ audire verbũ dei cũ diligẽtia vt p hoc pctõr cognoscat defect⁹ suos z pctã: z illa detestet. multũ etiã valet doctrina apli Petri in hodierna epla. j. Petri. iij. vt simus vnanimes in oĩone. hũiles modesti z maxime vt coerceam⁹ linguam nr̃am z labia nr̃a a malo, q̃ si fecerim⁹ copiosam piscium, i. bonoz opez multitudinẽ capiem⁹, q̃ z apli fecerũt. vt dicit in euangelio, q̃ sequẽtes p̃ceptũ xp̃i duxerunt naues in altũ, i. pfundũ, z ceperũt multitudinẽ piscium, sic z nos si in ꝓfundo cordis nr̃i recogitauerim⁹ defect⁹ et pctã nr̃a cũ detestatione pisces multoz meritoz capiemus Pro gr̃a Aue maria. ¶ Primo dicit text⁹ euangelij, Secõdo intellect⁹ euãgelij breuiter, Tertio dubia siue q̃stiones nob⁹ deseruientes. ¶ Text⁹ euãgelij Luce. v.

In illo tpe. Cũ turbe irruerent ī iesum vt audirẽt verbũ dei, z ipe stabat sec⁹ stagnuz genezareth, z vidit duas naues stantes secus stagnũ, piscatores aũt descenderant z lauabãt rethia sua. Ascẽdens in vnam nauim q̃ erat simonis, rogauit eu⁹ a terra reducere pusillũ z sedẽs docebat de nauicula turbas. Ut aũt cessauit loq̃: dixit ad simonẽ. duc in altũ z laxate rethia vr̃a in capturã. z rñdens dixit illi. Preceptor p totã noctẽ laborãtes nihil cepim⁹, in verbo aũt tuo laxabo rethe. Et cũ hec fecissent cõcluserunt pisciũ multitudinẽ copiosam, rumpebaĕ aũt rethe eoz: z annuerũt sociis suis q̃ erant in alia naui vt venirẽt z adiuuarent eos, z venerũt z impleuerunt ambas naviculas ita vt pene mergerentur. qõ cũ vidisset simon petr⁹ pcidit ad genua iesu dicens. Exi a me quia hõ pctor sum dñe. stupor enī circũdederat eũ z oĩes q̃ cum illo erant in captura pisciũ quã ceperant. similiter Jacobũ z Johem filios zebedei qui erãt socij simonis Et ait ad simonez iesus. noli timere. ex hoc iã eris hoĩes capiens. z subductis ad terrã nauib⁹ relictis oĩb⁹ secuti sunt eũ. Luce. v. ¶ Hystoria hui⁹ euãgelij facta est anno xp̃i. xxxj. z p̃dicationis sue anno primo. viij. kal. maij. vicz in festo sancti Georgij. Vñ postq̃ dñs in hierusalẽ circa festa paschalia anno p̃dicatõnis sue ꝑmo eiecit de tẽplo emẽtes z vendẽtes venit ad mare galilee. z sicut dicit Lucas ante hodiernũ euãgeliũ capi. iiij. oĩes q̃ habebant infirmos varijs languoribus ducebant illos ad iesum. at ille singul' imponẽs man⁹ curabat oĩes. et tũc turbe seq̃bant eũ ad mare galilee. imo nõ solũ seq̃bantur sed etiã irruerũt in eũ: ipm cõprimẽdo. tantũ enī erat desideriũ ꝓpli audire verba iesu z tanta deuotio vt eũ cõprimerẽt. nec mirũ. q̃s enī discessisset ab eo dũ hmõi miracula faciebat curãdo infirmos. z dulcia q̃ba z delectabilia loquẽs: z demonia ejiciens. nã vt dicit Lu. iij. Demones clamauerũt ipm esse filiũ dei. Postea sequit euãgeliũ hodiernũ in q̃ ponunt duo miracula. Primũ in captura pisciũ ī magna multitudine. Scõm q⁹ in rupto rethi pisces tenebant. z h̃ ibi. rumpebaĕ aũt rethe. et fm h̃ euãgeliũ hz duas partes. q̃uis nõ soluz illa miracula in euãgelio describunt hz etiam p̃dicatio verbi dei p dñm iesum in naucula petri. z fruct⁹ verbi dei z miraculorũ. qz discipuli oĩb⁹ relictis secuti sunt eum.

Diceres. ex q̃ turbe cũ magno desiderio secute sunt iesum vt audirẽt verbũ dei z. q̃d tũ debet mouere hoiem ad libenter

audiẽdũ verbũ dei. Ad ꝟ dicũt doctores. ꝙ plura sunt q̃ merito quẽlibet hoiem mouere debẽt ad libent' audiendũ verbuz dei vidz natura z auctoritas. ꝟbi dei dignitas ꝓceptũ ecclie z ꝓhibitio. verbi dei necessitas z vtilitas. Primo verbũ dei libent' audire z velocit' ꝑsuadet ipa natura z auctoritas. Uñ dicit apl's Jacobi ī sua canonica Jaco. j. Sit ois hõ velox ad audiendũ. tardus aũt ad loquẽdũ. ꝓterea natura dedit cuilibet homi vnũ os z duas aures vt velociores sim⁹ ad audiendũ ꝙ ad loquẽdũ. Et si di. q̃s. tũc nõ est pcm̃ audire detractões. Rñdeꝯ ꝙ natura nõ inducit nos ad audiendũ q̃cũq̃ sed bona siue celestia z salubria si ue ea q̃ ad eternã beatitudinez deseruiũt. ptz illud. qz aures hois sunt erecte ad audiendũ celestia. z nõ pendẽtes ad audiendũ terrena. Sicut ḡ pauper etiam infirmi vix potẽtes ambulare festinant ad portã diuin' vt habeãt refectionẽ corpalez. sic multo magꝭ currere debem⁹ ad refectionẽ aiaz. Uñ ꝟbũ dei cõparat speculo. ꝙa sicut in speculo hõ ꝓsiderat maculas faciei z vestitũ. ita in audiẽdo ꝟbũ dei hõ aspicere põt maculas aie. z sicut maculas in speculo cognitas statim abstergit. ita maculas aie statim dz abstergere p ꝓnitionẽ. nõ q̃ statim obliuiscat auditoz in ꝟbo dei. et maxime illaz in q̃bz se reũ cognoscit. Hũt autẽ multi q̃ dũ in ꝟbo dei maculas aiaz suaz cognoscũt ad horã cõpungunt. ꝭ statim p⁹ obliuiscunt z cadũt iterꝫ. Hic aũt hõ viua macula aliq̃ in facie ī speculo eandẽ lauat z abstergit. ita dz hõ facere de maculis peccatoꝝ in aia vt supꝫ. Qz aũt auctoritas persuadeat audire ꝟbũ dei. ptz ex ꝟbis xpi dicentis Joh. viij. Qui ex deo est ꝟba dei audit. q̃ aũt maior auctoritas esse pt q̃ christi dñi q̃ de⁹ est z hõ. B Secõdo ad audiendũ ꝟbũ dei mouere dz verbi dei dignitas. nã dignitas verbi dei sufficient' haberi põt ex dignissimo z potentissimo ꝑdicatore dño nr̃o ihesu xp̃o. q̃ ꝟbũ dei ꝑdicauit. et ad ꝟ faciẽdũ apl'os elegit p totũ mundum Joh. xv. Ego vos elegi vt eatꝭ z fructũ afferatis: z fruct⁹ vr̃ maneat. et Marci vlti. postq̃ resurrectionẽ suã dñs nũc in celũ ascẽdere vellet: dixit eis. Euntes ī mũdũ vniuersum ꝑdicate euãgeliũ oi creature. tot⁹ ei illumiat⁹ est ex ꝑdicatõe verbi dei p apl'os z eoꝝ successores ꝑdicatores. Propter hãc ꝟbi dei dignitatẽ sepi⁹ miracla facta sũt in ꝑdicatõe xp̃i: apl'oꝝ: ꝓfessoꝝ z doctoꝝ siue ꝑdicatoꝝ. vñ dñs sctus Antoni⁹ ordis minoꝝ sel' ꝑdicaret extra ciuitatẽ bituricen. ī q̃dã prato. qz null⁹ loc⁹ ciuitatis tantũ populũ capere potuit. venit tẽpestas magna cũ grãdine z pluuia z tonitruis. z dñs ois hõ fugere q̃reret: dixit beat⁹ Antoni⁹. Ego ꝑ parte dñi mei ihesu xp̃i vob dico null⁹ vr̃m aliq̃d mali habebit. stetis firmi z nõ timeatis. qõ z factũ est. nã grãdo z pluuia circũquaq̃ ꝓlm ambiẽs cecidit. et in loco in q̃ ꝓlis erat neminẽ offendit. ita de multis aliis sctis mlta miracula ī ꝑdicatõe ꝟbi dei facta sũt. ꝓpter hãc ꝟbi dei dignitatẽ ipm verbũ dei cõparat corpi xp̃i. Uñ Aug. z habet. j. q. j. Interrogo. dicat sñialit' nõ min⁹ eẽ verbũ dei q̃ corp⁹ xp̃i. s. in sacro. z ꝟ intelligit' ꝟm glo. nõ q̃ ad essentiã: ꝭ q̃ ad efficientiã. q̃nimo maior fruct⁹ sequit' ex ꝟbo dei ꝑdicato q̃ corpe xp̃i sũpto. nã p sacrm̃ nullus iustificat' si accedit indigne z nõ ꝓrit⁹ siue dispositꝰ ad verã ꝓnitionẽ: ꝭ augetur iniq̃tas sua. ꝭ obstinatissimi hoies audiẽdo ꝑdicatõem q̃q̃ ꝙuertunt'. vñ eni gentiles ꝙuersi sunt ad fidẽ nisi ex ꝑdicatõe. p q̃m z idolatria destructa ẽ. z ꝓpt' tãta ꝟbi dei dignitatẽ z fructũ op⁹ ꝑdicatõis ẽ ꝑuilegiatum sup oĩa diuĩa siue sup oẽm cultũ diuinuz. nã ab alijs dñis excludunt' mlte psone vt excõicati: infideles z hmõi. ꝭ ꝑdicatõi oẽs põt interesse heretici: scismatici: iudei: excõicati: interdicti z oẽs malefactores. de ꝓse. di. j. Eps. vbi dr. Eps nullũ ꝓhibeat ingredi eccl'iam z audire ꝟbũ dei: nec gentilẽ: nec hereticũ vel iudeũ vsq̃ ad missaz cathecuminoꝝ. L Tercio ad auditõem verbi dei mouere dz eccie ꝓceptũ z ꝓhibitio. q̃re Innoc. iij. vic̃ vt hr̃ extra de offi. iud. or. c. int' cetera. Int' cetia q̃ ad salutẽ spectãt ꝓpli xp̃iani pabulũ ꝟbi dr ꝓmaxie noscit' sibi eẽ necessariũ. qz sic corp⁹ materiali: sic aia spũali cibo nutrit'. eo q̃ nõ solo pane viuit hõ: ꝭ ī oi ꝟbo q̃ ꝓcedit ꝺ ore dei. vt ḡ ꝟbũ dr sollicite semiet' generali instõne instituit vt epi viros idoneos ad scẽ ꝑdicatõnis offm̃ assumãt q̃ sibi plebes ꝯmissas vice ipoꝝ ꝟbo edificẽt z exẽplo. sic et ꝓcipit' curatus vt ꝓlm ꝟbo dr edificẽt. xxxvj. di. ꝟ. ecce. z. xxj q. j. c. addici⁹. si ḡ platꝰ curati obligãt' ꝓlo

suo p̄dicare. ḡ ꝓl's ꝓ loco ꝛ tpe dꝫ p̄dicatores audire, ꝛ ꝫ idē ex ꝓhibitiōe ecclie. Vñ de ꝯse. di. j. ca. Sacerdote ōr. Sacerdote verbū xp̄i in eccīa faciēte si q̄s egressus fuerit de auditorio excōicet, ꝛ ibidē in ca. oēs fideles ōr. Omēs fideles q̄ ꝯueniūt in solēnitatib⁹ sacris ad eccl'iaz ꝛ scripturas ap'lo rū ꝛ euāgeliū audiāt, lō extra de hereti. ca. Sicut i vno. laici ꝓhibent a p̄dicatōe verbi dei publice, sic mlieres sunt ꝓhibite ne verbū dei publice p̄dicēt, ſm illō. j. ad Corinth. xiiij. Mulieres in eccl'ijs taceāt, ꝛ. j. ad Thimo. ij. Docere mulieri nō ꝑmitto, ꝛ de ꝯse. di. iiij. mlier ōr. Mulier q̄uis docta ꝛ sctā viros in ꝯuētu docere vl' baptizare ali⁹ nō p̄sumat, est tñ vex q̄ in necessitate hec fieri p̄nt. Vñ mulier absente viro tpe necessitatis baptizare p̄ōt, sic ꝛ p̄dicare posset in necessitate dū vir hr̄i nō posset q̄ hoc faceret, sicut fecerūt maria Magdalena, martha ꝛ plures alie ex speciali p̄rilegio ꝛ gr̄a dei, vt ptz in legēdis suis. Ratio aūt q̄re mulieribꝫ interdicit act⁹ p̄dicādi ſm san. Tho. ij. ij. q. clxxvij. p̄ōt esse triplex. Prima ꝓpter ꝯditionē sexus feminei, cui ꝓpter pctm ꝯuenit subij̄ci viro. docere aūt publice nō ptinet ad subditos sz magz ad p̄latos. Secūda rō ne animū hoīm allicient ad libidinē, qz dicit sapiēs Eccī. ix. Colloquiū mulieris q̄si ignis ardescit. Tertio qz cōiter mulieres in sapia non sunt ꝑfecte ad hoc vt eis publica doctrina possit cōmitti, in ꝑuato tñ mulieres p̄nt docere q̄ sciunt ꝛc. ¶ Quarto ad auditionē verbi dei mouere dꝫ verbi dei necessitas et vtilitas. Necessitas vt supꝫ dictū est L. ꝛ bñ necessariū est verbū dei p̄dicare. qz sic pctā excecant int̄llectū q̄ etiā magni ꝛ sapiētes viri magnis peccat⁹ inuoluti q̄si ꝑ nihilo reputant se peccasse. sz audita viua p̄dicatoꝝ voce sepi⁹ cōpūgunt. q̄uis ī eadē hora fuerīt in ꝓposito peccādi. qz vt ait Hiero. ad paulinū, habet nescio q̄d latentis energie viue vocis act⁹ ꝛ in aures discipuli de doctoris ore trāsfusa forti⁹ sonat. ad sensuz enī videmus q̄ vox audita: accent⁹ voc⁹ ꝛ gest⁹ sepius hoīem inflāmāt ꝛ fortificāt. qō nūq̄ fieret etiā si auditor taliū verboruz centies ea domi secū legeret ꝛ relegeret. Ideo dic̄ ap'ls ad Hebr. iiij. Viu⁹ est sermo dei et efficax ꝛ penetrabilior oī gladio ancipiti, ꝛ ꝑtingens vsq̄ ad diuisionē aie ac spūs cōpagū q̄z ꝛ medullaꝝ ꝛc. Sed de vtilitate verbi dei clare testat tota fidelis eccl'ia. vñ sic nullus labor est vtilior et laudabilior eo q̄ vita natural' ꝯseruat in esse cuiusmodi est agricultura de cui⁹ fructu viuim⁹, ꝛ ex hac causa rustici sunt ꝓuilegiati tā in lege ciuili q̄z in canonica ꝑ tēpe agriculture q̄ nullo modo debēt molestari. C. de agri. l. nunq̄. imo letari p̄nt congrua securitate, extra de treuga ꝛ pace. Innouam⁹. q̄ enī cos inq̄etat ſm canones dꝫ excōicari. q̄uis heu cōtrarīū videm⁹, qz nemo q̄z illi magis molestant, sic cū ꝓl'o xp̄iano nihil vtili⁹ sit ꝛ salubrius ꝑ ꝯseruatiōe vite spūalis q̄z agricultura spūalis q̄ est semiatio verbi dei, lō seminatores hmōi multū sunt diligendi ꝛ reuerendi neq̄z molestādi in aliq̄ vt sic animas suis laboribꝫ pabulo spūali sustēteni ꝛ vitā spūalē ꝯseruēt. Et Hugo dicit. Hil ita mentē a pctō reuocat et ad gr̄am p̄parat sicut dei verbū, ſm illud ps. cxviij. In q̄ corrigit adolescētior viā suā. ꝛ statī rūdz. in custodiēdo sermōes tuos. Jō Bonauētura in ſmone dñice de passiōe siue dñica iudica allegat Aug⁹, dicentē. Nullū mal⁹ est signū eterne p̄destinatōis q̄z libenter audire ꝯbū dei. Idez dicit Greg. in ſnia, qō bene ostēdit saluator Lu. xj. dicēs. Beati q̄ audiunt verbū dei ꝛ custodiūt illud. Exemplū de vtilitate verbi dei legit. q̄ dum beatus Bernū, p̄dicaret in q̄dā cimiterio, erāt duo ribaldi valde ꝓpe q̄ multa mala ꝓpetrauerant, q̄rū vn⁹ vidit boies eūtes ad ſmonē voluit et ip̄e irevt audiret. dixit alter, q̄ diabolus te ducit modo. tu nūq̄z fecisti bonū. et iā vis audire ſmonē. ꝛ sic ī cepit ei exprobrare, ille tñ nō aduertēs iuit. cūq̄ ꝓtra illos q̄ malā vitā ducebāt cepit beat⁹ Ber. p̄dicare, incepit ille hr̄e ꝓtritionē. ꝛ p̄ dolore cepit flere ꝑ peccat⁹. vidit ḡ beat⁹ Ber. circa collū eius cathenā magnā pl⁹ q̄z centū ꝯcuncas hñtē, sz ad quālibz lachrymā cadebat vna de cathena. ille autem cepit feruenti⁹ p̄dicare ꝛ vicia detestari et pctā cepit forti⁹ flere ita q̄ tandē cathena fuit vndiq̄ dissoluta, post ſmonē vocauit eū beatus Bernū, ꝯfortās eū, ꝛ āmonitōe ei⁹ ꝯfessus ē oīa pctā sua: ꝛ postea scēvixit. Ecce q̄ erat ī ꝓposito peccādi auditoꝝ ꝯbo dei ē cōpunctus ꝛ saluat⁹. ¶ Dubitat ꝯseq̄n

ter q̄d in euangelio intelligit̄ p mare siue p stagnū. et q̄d p naues ad nr̄am edificationē. Ad hoc dicendū est q̄ p stagnū genezareth ītelligit̄ mare galilee q̄ transit p medium galilee, z est lac⁹ magn⁹ p quez transit iordanis, per mare aūt ſm glo. z quandā omeliā significat̄ pn̄s seculū z pn̄s mortal' z caduca vita nr̄a. q̄ sicut mare est in cōtinua fluctuatōne, ita z hec vita nr̄a mortal' ꝯtinue videt̄ esse in fluctuatione, aliq̄n enī succedit nobis prospere, aliq̄n aduerse, aliq̄n sum⁹ in gaudio, aliq̄n in tristicia, aliq̄n habem⁹ pacē, aliq̄n prelia. Est enī mūdus tot z tant̄ malis replet⁹ vt hec ea vere ꝯsideranti oporteat displicere. Unde Grego. Aliq̄n mūdus nos retraxit a dō. nūc vero tantis plag̃ est plenus vt merito nos inuitet ad deū. Sunt enim tria, ꝓpter q̄ merito mūdus cuilibet dz displicere, q̄ mūd⁹ decipit, mūdus deficit. z mūdus inficit seu interficit. Decipit, q̄ promittit sufficientiā q̄m nō soluit, quāto enī plura acq̄rim⁹: tanto ampli⁹ facit nos indigere, cū enī promittit dulcia: pulcherrima z delectabilia z oīa bona, priuat nos ver̄ bonis: pulchris: delectabilib⁹ et dulcib⁹, ꝓterea dicit Grego. Si hic bonū diligit̄: mens ī melioribus bonis in celestib⁹ nō delectab̄, si aūt malū metuit̄: eterna mala oībus malis seculi preponant̄. z rō est, q̄ bona hui⁹ mūdi nō satiāt hoīem, etiā si omēs diuitie huius mūdi in vnū cōfluant. q̄ cū aīa ad imaginem dei sit facta: nullis rebus satiari pt̄ nisi deo. Secundo mūdus deficit, nā z si aliq̄d bonitatis esset in mūdo: tn̄ hoc subito euanesc̄at, nec pōt aliq̄liter pmanere, ideo merito debet displicere, ſm illud, j. Joh. ij. Mund⁹ trāsit z ꝯcupiscētia eius. z saluator in euangelio Math. xvj. ait. Quid pdest homini si vniuersum mūdū lucraret̄ et aīe sue detrimentū patiat̄. Tertio mūdus inficit siue interficit, ſm illud Job. xxj. Ducunt in bonis dies suos: z in puncto ad īferna descendūt. Ex istis pt̄ q̄ periculosus est mūdus suis amatoribus, iō bene cōparat̄ egypto. Sicut enī hebrei oppressi sunt in egypto, ita fideles opprimunt̄ in mūdo, ꝫ autē factū est vt illi odissent egyptū: z isti mundū, recte sicut mr̄ volens ablactare puerū: māmas respergit amaritudie. Ecce si mūdus sic decipit: deficit z interficit et adhuc habet tot amatores, q̄d faceret si nulla eēt in eo amaritudo vl' tribulatio, timeo q̄ omnes hoīes fere dānaret. Sed dicet q̄s. q̄d p ꝫ intelligere debemus q̄ stetit xp̄s iuxta stagnū genezareth, nō in stagno zc. Rñdet̄ ſm Gozrā q̄ p ꝫ intelligere debem⁹ q̄ q̄uis xp̄s in mūdo ꝯuersatus est: nō tn̄ mūdane vel secularit̄ vixit. Un̄ trahit̄ ex ꝫbis Hugonis lib. j. de claustro aīe. Mūdane viuere est nulli aliq̄d grat̄ dare, mūdane viuere est alios decipe, mundane viuere est ml'ta, pmittere z pauca soluere, mūdane viuere est ml'ta accipe z pauca dare, z sic de alīs. Un̄ dicit. Mūd⁹ multa pmittit sed pax̄ dat, z si aliq̄n accipiunt hoīes q̄ pmittit, nō dat illud sed vendit, q̄ p eo cor̄p⁹ z aīa dank̄, mūdus raptoribus pmittit agricole subam, oues vidue, agnos pupilli, feneratori pmittit domū vicini sui z amplā possessionē: et tn̄ miser est. z ve ei q̄ talia accipit. Quaris enī pcōrib⁹ pmittit vltra mare lucra, ibi q̄pe auar̄ pmittit lucrū vbi q̄runt sepulchrū, vbi naufragij timor est, vbi sepe pereūt opes z aīe, claustralib⁹ pmittit honores, z ab hoībus vanā gloriā zc. Hec Hugo. Sed q̄ chr̄istus talia nō dedit nec pmisit z neminē decepit, ideo nō in stagno ſz sec⁹ stagnū stetit docēs nos q̄ licet ī mūdo ꝯuersemur et simus: nō tn̄ mūdane z secularit̄ viuere debem⁹ vt sup̄. Propterea dicit Aug⁹, sup il lo. j. Joh. ij. Mūdus trāsit z ꝯcupiscentia ei⁹. Quid vis, vtrū amare tpalia z transire cū tpe: an xp̄m amare z in eternum viuere. ac si diceret, si rōnē seq̄ris scōm incōparabiliter meli⁹ inuēies pmo. Cū autē xp̄s sic staret sec⁹ stagnū seu mare vidit duas naues. vt dicit euāgelista. Q Diceret q̄s q̄d intelligēdū est p illas duas naues. Rñdet̄ q̄ p illas duas naues ſm glo. significātur electi ex iudeis z gentib⁹. has duas naues vidit xp̄s, q̄ ex vtroq̄ pl'o nouit qui sint ei⁹: z apud ip̄m cert⁹ est nūer⁹ electoz. videt ꝫ dn̄s electos suos in p̄nti seculo laborātes: z videdo gubernat eos vt ad litt⁹ ꝫ ē ad soliditatē p̄rie celest̄ ꝓuenire possint. Ascēdit aūt ī vnā naviculā, pt̄ ml'titudinē pl'i vt pl's eū meli⁹ audiret z se ñ pmeret zc. I Sz itex diceret q̄s, q̄d intelligere debem⁹ p pisces p piscatores z p rethe. Rñdet̄ q̄ p pisces intelligunt̄ hoīes boni

rmali Sunt aũt duplices pisces fm natu
rales. aliq̃ sunt pisces q̃ semp ī aq̃s cõmo
rant ⁊ nunq̃ ꝓsueuerũt exire: et cũ exeunt
statim moriunt vt sunt alleca. qr ꝯttuor sũt
aialia q̃ in puris element⁹ ducũt vitam vt
talpa in terra. gameleon in aere. salmãdra
in igne: ⁊ allec in aqua. Alij aũt pisces sunt
q̃ de die in aq̃s sunt ⁊ de nocte ad pascua
exeunt vt sunt cancri ⁊ anguille. Sic mo
raliter loq̃ndo sunt q̃daz pctõres hoies q̃
semp morant in aq̃s voluptatũ: ⁊ dicũt se
talib⁹ nõ posse carere, vt ptz supra de luxu
riosis sermõe. lj. G. ⁊ tales intãtũ se illis oc
cupant q̃ ab eis difficulr reuerti pñt. cũ fz
phm difficile est ꝓsueta relinq̃re. ⁊ ꝓsuetu
do est q̃si altera natura. i. alterat eã, sic q̃ in
terdũ in his voluptatib⁹ obeũt ⁊ decedũt,
sicut ꝑdixit ꝓpha Jobel. j. Cõputruerunt
iumẽta in stercore suo. q̃d sunt iumẽta nisi
luxuriosi ⁊ voluptuosi pctõres q̃ ad sĩlitu
dinẽ irrationabiliũ aialiũ viuũt in delicijs.
ꝓtra q̃s dixit dñs ꝑs. xxxj. Nolite fieri sic
equus ⁊ mulus q̃b⁹ nõ est intellect⁹, iõ di
cit Grego. in mora. sup dicto ꝓbe Jobel,
Jumẽta in stercore putrescere est hoies in
fetore luxurie vitã finire, Alij autẽ pctõres
q̃ in die. i. in tpe ꝓsperitat⁹ sunt in aq̃s deli
ciarũ, sicut Salomon de q̃ Eccl. xlij. Col
legisti q̃si auricalcũ aurũ: ⁊ inclinasti femo
ra tua mulieribus. sed ī aq̃s voluptatis non
manẽt in nocte aduersitat⁹ sed exeũt ad pa
scua sacre scripture ⁊ ꝓbi dei, qr scãũt dictũ
beati Grego. xxj. moral. In ꝓbis sacre scri
pture epulis satiati tot delicias inuenim⁹
q̃t ad ꝓfectũ nr̃e intelligẽtie diuersitates ac
cipim⁹, vt nos modo nuda pascat hĩstoria
modo sub textu lr̃e velate medullitus nos
reficiat moral' allegoria, mõ ad altiora su
spendat ꝓtẽplatio int' pñtis vite tenebras
tã de lumĩe eternitatis. Hec de piscib⁹.

Consequnter dicẽdũ est de piscato
rib⁹ q̃ ꝑ pisces intelligunt ꝑdicatores
vt ꝯps dñs: apli ⁊ eor̃ successores, ꝑ rethe
intelligunt fides ⁊ ꝓbũ dei, ruptũ est ḡ re
the, qr multi hoies capti sunt ⁊ capiunt re
thi verbo dei, q̃ tñ nõ manserũt vt' non ma
nent, de q̃ habet. xxiij. q. vij. ca. j. in fi. Vñ
dr̃ in omel. Bede. Judã iniq̃ssimũ piscẽ q̃
rethi ꝑdicatõis dñi capt⁹ ⁊ in aplm elect⁹
est: ⁊ tñ postea rethe rupit. qr ꝑdicatorem ⁊
mgr̃m suũ in mortẽ tradidit. Sic Arrius
ꝑsbyter: hus ⁊ Wicleff et plures alij a cu
nabulis nutriti sunt ī fidei ⁊ iuuẽtute lr̃as
didicerũt ⁊ scripturas legerũt. ⁊ tandez re
the fidei ruperũt ⁊ in vias suas abierunt,
ideo dicit hic glo. Rumpit' rethe ꝑ multitu
dine piscium, qr modo cũ electis tot reprobi
intrãt eccl'iam q̃ ipam heresib⁹ scindũt, sic
⁊ multi q̃ cũ pctã sua ꝑ pñiam abstergunt,
postea recidiuãtes rethe dilectõis dei rũ
punt. Ad ꝓpositũ dicit Beda sup Lucam,
Rumpit' aũt rethe sed piscis non labit', qr
suos etiã dñs int' ꝓsequẽtiũ scandala ser
uat. ⁊ bene rupto rethi socia nauis aduo
catur, qr qñ iudas ꝓditor, Simon mag⁹,
Ananias ⁊ Zephora: ⁊ multi discipulorũ
abterũt retro. Barnabas et paul⁹ deinde
in gentũ apl'os sunt segregati. hax aũt im
pletio manuũ vsq̃ ad finẽ secli crescet. Hs
q̃ implete submersiõe pmunt. non ei sunt
submerse sed periclitate sine ꝑiculo exposi
te: apl'us exponit. ij. ad Thimo. iij. dicens,
In nouiss̃imis dieb⁹ erũt tpa periculosa: ⁊
erunt hoies seipos amãtes auari, superbi
insolẽtes, blasphemi, parẽtib⁹ inobedientes
ingrati: impij sine fide sine dilectõe crimi
natores incõtinẽtes, ⁊ sic de alijs, dicit aũt
in nouiss̃imis dieb⁹, i. in fine mũdi aũ tem
pus antixp̃i. Hec aũt inq̃t fratres tã omia
ostendunt ⁊ implent ad oculũ, sed heu pec
catis excecati illa nõ ꝑpendimus.

Dubitat' q̃re dñs mag⁹ voluit eligere pi
scatores ad officiũ ꝑdicatõis euãgelice q̃s
alios artifices. Ad h̃ rñdet fm Chrysos, q̃
ideo, qr ars piscatoria magnã sĩlitudinem
habet cũ arte ꝑdicatoria, naz sicut q̃ rethia
iactat in aquã nescit q̃s pisces cõprehẽsu
rus est. sed illi intrãt q̃s de⁹ trãsmittit ei, sic
⁊ doctor q̃ diuini sermonis rethia iactat
sup ꝓplm nescit q̃ sint accessuri ad deũ nisi
q̃s dñs excitauerit vt adhereant doctrine
ei⁹, ⁊ dicit Amb. lib. iij. sup Lucã. Rethia
apl'or̃ sunt verbor̃ cõplexiões ⁊ q̃si q̃daz
oronis sinus q̃ eos q̃s accepit nõ amittit
captos nõ interemit sed fuat ⁊ in lucez de
ꝓfundo extrahit fluctuãtes, et de infernis
ad superna trãsducit in limbo ꝓfundi la
tentes. vñ rethia dicunt q̃si retinẽtia, quia
captos nõ perimũt sed reseruãt, hec rethia
per studiũ texunt, ꝑ predicatõem lauant, ꝑ
auditũ colligunt, ꝑ cõpunctionẽ, i. lachry
mosam ꝓtritiõem lauant, ꝑ spũsancti fer

uorē: z carnis mortificatōem siccarē. sicut ab apl'o dicit. j. ad Corith. ix. Castigo corpus meū z in seruitutē redigo ne cum alijs pdicauero ipe reprobꝰ efficiar zc. ¶

Sed tūc diceret qs. qre dñs nō vocauit ad predicandū euangeliū suū homies doctos siue legis doctores z scribas iz potius simplices piscatores. Ad hoc rñdeō q dñs a pncipio in pncipales euangelij pdicatores vocauit z cōstituit homies rudes z illiteratos. z maxime piscatores ex q̄druplici causa. vicz vt xpi potestas ostenderet. humana supbia confunderet. fides suspecta nō maneret z pphetie implerent. Primo vt xpi diuina potestas ex h̄ ostenderet q subito inabilissimos facere potuit tā sapientes z sublimes in sciētia sicut postea fuerūt facti q nullus mortaliū valuit eis cōparari. Vñ reperto q petrus z iohes fuissent homines sine lris z idiote. turbe valde āmirabant vt dr Actuū. iiij. Ideo dicit Hilariꝰ ij. de trinita. Querite z intelligite an mirabilius sit mortuū excitasse an imperito tantam sciētiā z doctrinā intimasse. Secōo propter hoc vt hūana supbia de suis scientijs confunderet. videns tā imperitos tā sūmos effectos in scia pfundissima absq; laboze: sed simplici dei dono. ad quā phi nequaq̄ ptingere potuerūt. silr ne aliqs q forte sibi sciolus videret ad eccliam veniēs estimare posset q xps de hmōi scia opus h̄ret p ecclia sua fundanda. z g̃ simplices et idiotas subito sublimes in scia fecit vt oīs viderēt q humana scia nō indigeret q q̄ntūlibet ineptos sine laboze sūmos doctores facere posset. Tertio vt fidei veritas oīno insuspecta maneret eo q nullo mō esset verisimile q aliqs magus vel nigromanticꝰ cōuocaret ad se hoies rudissimos et incapacissimos doctrine qs informaret in arte magica. q magne est subtilitatis. z longo studio ab hoibꝰ subtilissimis et litteratissimis vix acquirit. z psequēs nō poterāt esse suspecti de arte magica vel nigromācia. z maxime qz cū essent paupes z infirmi homies nō inueniebant cupidi honoz. diuitiaruz ac deliciaz. nec p se nec p eorum amicis. z subierūt mortē p doctrīa quā affirmabāt. igit nullo modo poterāt esse suspecti de falsa doctrina. Quarto vt pphetie de pdicatoribꝰ euāgelij implerent. Vñ Hiere. xvj. ita pphetatū fuit ō eis. Ecce mittā piscatores multos dicit dñs z piscabunt eos. z i Ezechiele. Et stabunt super illa piscatores ab engaddi vsq; ad engallū siccatio sagenaz erit. plurime erūt species pisciū ei⁹ sicut pisces maris magni multitudinis nimie zc. vbi dicit Hiero. q isti sunt piscatores de qb⁹ dr in euāgelio. Venite post me faciaz vos fieri piscatores hoim. ecce quō clare pphete pdixerūt vocationē apl'oz piscatoz. Ex his ptz q magna est gl'ia piscatoribꝰ q dominꝰ iesus ex eis nō ex alio genere artificū elegit discipulos suos apl'os. licet aliq̄ ex eis nō cēnt piscatores. vt Bartholomeus. Matthe⁹ z ceteri. sed dico magna gl'a nō autē oibus sed bñ viuētibꝰ. nō illis qui qñq; pisces q̄s nō in magna distātia emūt p decē denarijs vendunt p. xl. denarijs. et q̄s emunt p duob⁹ grossis vendūt pro sex zc. ita q nō sufficit eis duplex pecunia. q̄uis longe plus sit q̄ debitū lucrū. zsi qñq; dicūt. nos cogimur tenere pisces sepe longo tpe: et multi ex eis moriunt zc. Rñdeo q ista eoꝝ excusatio nō sufficit. qz possent p isto pcio sepi⁹ citius vendere z pueniēs reportare lucrū z nō volūt. ¶ Et q̄a illi piscatores vicz verbi dei pdicatores plurimū in pl'o fructificāt. ideo diabolus singularit illis aduersat. z q̄ntuz pōt cōmuni pl'o z audiētibꝰ verbū dei exposos facit. scit enī diabolꝰ q nihil vtili⁹ est ad psuersionē pctōrū q̄s verbū dei. vt supra D. Ideo p viribꝰ cōmouet pl'm ptra pdicatores verbi dei vt illis aduersent. illis detrahāt ne pdicando fructū faciāt. Recte sic fabula habetur de lupis q nō potuerūt nocere ouibꝰ propter diligentē custodiā canū. Dixerūt g lupi pastoribꝰ q tota lis int eos eēt rōne canū. z q canes expellerēt tūc amplius ouibꝰ nō aduersarent. qb⁹ expulsis lupi sine resistentia oues rapuerūt. tali arte vtit diabolus ad capiēdū multoz. aīas. videt enī q pdicatores docēdo z pdicādo z ad modū canū. ouile xpi custodiēdo multos pseruāt a laqueis diaboli ne in illos cadāt p peccatū mortale. z si ceciderūt q citi⁹ resurgant ad pniam. iō multiplici astucia vtit vt faciat populo pdicatorem verbi dei odiosum sibi detrahentem zc. vt eo facilius rapiat animas ad infernum zc. ¶ Est tamē verum q si predicator diligētiaz faciendo nō

fructū facit vt vellet: nō tñ ex ℔ caret mercede apud deū. Deb̄ est exemplū sic refert historia de scō Gregorio, q̄ duz q̄daz eps sibi diceret q̄ de sua frequēti p̄dicatiōe nulla vl' modica sequeret in audiētib⁹ vtilitas Rñdit, ethiops ita niger post balneuz exit sicut intrauit, z tñ balneator mercedē accipit. sic in ꝓposito, q̄ vnusq̄sq; ꝓpriā mercedem recipiet ſm ꝓpriū laborē, ſ. ad Cor. iij. Ergo dicit iterum apl's. ij. ad Thimo. iiij. ℙredica verbū, insta oportune importune, argue, obsecra, increpa in oī patientia z doctrina. erit enī temp⁹ cū sanā doctrinaz nō sustinebūt, q̄ō heu nr̄is tpib⁹ ad oculū videm⁹. ℙRogemus ergo dominum iesum verbi dei dignissimū p̄dicatorez vt gr̄am nobis det loquēdi z audiēdi verbū dei vt fructū etne beatitudis inde ꝯsequmur. Am̄

¶ Dñica sexta. ¶ Sermo LV.

In Nisi iusticia vestra plus abūdauerit q̄; scribarum z phariseoꝝ nō intrabitis in regnū celoꝝ. Math. v. Audistis in ꝓma dñica q̄nte sit dignitat; z efficacie verbum dei ex dignissimo p̄dicatore dño nr̄o iesu xp̄o q̄d merito quēlibet mouere debz ad lubent' audiendū verbū dei. quō etiā piscatores sunt dicti verbi dei p̄dicatores, et q̄re xp̄s piscatores z nō alios mechanicos in apl'os z verbi dei p̄dicatores elegit. Et q̄a verbū dei multiplicit' nos instruit vt vnicuiq; tribuam⁹ q̄ō suū est. vicz deo, nobis ipis z ꝓximis: dñs in hodierno euangelio nos hortat vt hmōi iusticiā faciam⁹ corde verbo z ope z nullū offendam⁹ cum dicit Nisi iusticia vr̄a abundauerit plus q̄; scribarū z phariseoꝝ z̄c. ℙro gr̄a Aue maria

¶ Nisi abundauerit iusticia vr̄a pl⁹ q̄; scribarū z̄c. vbi supra. ℙrimo dicat euangeliuz ſm textuz. Secōo ei⁹ intellect⁹ declaretur. Tertio dicant' aliq̄ questiones.

¶ Textus euangelij.

In i. t. d. i. d. s. Amen amē dico vobis. Nisi abundauerit iusticia vr̄a plus q̄; scribaꝝ z phariseoꝝ nō intrabit; in regnū celoꝝ. Audistis q̄ dictū est antiq̄s. Nō occides. q̄ aūt occiderit reus erit iudicio. Ego autē dico vobis q̄ omis q̄ irascit fratri suo reus erit iudicio. q̄ autē dixerit fratri suo racha reus erit ꝯsilio. qui autez dixerit fratri suo fatue reus erit gehenne ignis. Si g̃ offers mun⁹ tuū ad altare z ibi recordat⁹ fueris q̄ frater tuus hz aliq̄d aduersum te, relinque ibi mun⁹ tuū ante altare z vade prius reco̅ciliari fratri tuo: z tūc veniens offers mun⁹ tuū. Math. v. ¶ Historia hui⁹ euāgelij facta est anno xp̄i. xxxj. z anno p̄dicatōis sue. ij. ydus iulij. hoc est in festo sancti Bonauēture siue tercia die post margarethe. ante hodiernū euāgeliū dixit dñs iesus. Nō veni soluere legē sed adimplere, z postea subiungit euāgeliū hodiernū p q̄ō dat intelligere q̄ scribe z pharisei nō seruauerūt legē z eā male intellexerunt z exposuerūt dicētes solū opa mala et non malā voluntatē, phiberi in lege z̄c. In hoc euāgelio ꝓmo in generali saluator nr̄ nos docet quō intelligere debeam⁹ p̄cepta decalogi cū dicit, nisi abūdauerit iusticia vestra z̄c. q̄si di, nō est solū p̄ceptū op⁹ bonuz sed etiā volūtas bona, nec solū, phibentur opa mala sicut dixerūt scribe et pharisei; etiā voluntas mala, q̄ō oñdit in ℔ p̄cepto. nō occides, q̄ non solū phibita est occisio ꝓximi sed etiam volūtas occidēdi. Secōo oñdit dñs q̄ ira sit pctm̄ in corde vl' verbo aut in factovt patebit. Tertio q̄ ꝺo nō placent opa nr̄a bona si ꝓtra ꝓximuz retinuerim⁹ odiū vel inimiciciā. ii gr̄volumus q̄ oblatio nr̄a aut alia opera bona ꝺo placeant deponam⁹ ꝓius oēm irā, discordiā odiū vel inimiciciā: z tūc in bonis opibus nr̄is deo placebim⁹. ¶ Dubitat' circa ꝓmū q̄bus modis cōmittat' homicidium. Ad ℔ dicendū est q̄ duplex ē homicidiū. s. corpale z spūale. Corpale cōmittitur triplicit'. s. volūtate, ore z ope. Volūtate cōmittit' tribꝰ modis. ꝓrimo ad mortē odiendo siue mortē optādo. Exēplū de tribꝰ Joseph Gen̄. xxxvij. vbi ꝺr q̄ frēs ei⁹ oderūt eū nec poterāt ei quicq̄ pacifice loq̄, z hoc erat ꝓpter somnia sua q̄ indicauit eis, ꝓterea ꝺr. j. Joh. iij. Qui odit frēm suū homicida est. Secōo cōmittit' q̄n q̄s ꝓponit occidere ꝓximū, sic dixit esau, veniēt dies luct⁹ p̄ris mei z occidā frēm meū, s. iacob. Gen̄. xxvij. z ꝓpter ℔ malū ꝓpositū nō inuenit locū pnie lz cū lachrymis q̄siuisset. ad Heb. xij. Tertio volūtate in mortē consentiēdo. sic achab ꝯsensit in mortē naboth. iij. Reguꝝ xxj. z multi bodie sūia faciūt q̄ nō impedi-

unt cū possent morte ⁊ rapinā primoꝝ suoꝝ etiā de familia sua ⁊c. Verbo cōmittit homicidium triplicit. Primo ꝓcipiendo, sic herodes occidere pueros Math. ij. Secundo ad mortē iudicādo ordine iurꝭ pretermisso, sicut fecit pilat⁹ Luce. xxiij. Tercio homicidiū ꝓsulendo, sicut cayphas dicens, Expedit vob vt vn⁹ moriat hō pro ꝓplo ⁊c. Johis. xj. ¶ Opere homicidiū cōmittit sil'r tribus modis. Primo ad mortē tradendo, sicut iudas xp̄m Math. xxvj. Secō necessaria subtrahēdo indigētibus. Vñ Ambro. ⁊ habet. lxxxvj. dis. pasce, dicit. Pasce fame morientē. si nō pauisti occidisti. Tertio cōmittit homicidium ope ꝓcatiendo, de q̄ Exodi. xxj. Qui ꝓcusserit hoīem volens occidere cū morte moriatur, etiā si ꝓcussus nō moriat. Sic etiā opere cōmittit homicidiū mlier q̄ est causa aborsus siue ex nimia ingluuie aut ex nimia strictitudine vestimentoꝝ ad lasciuiaꝫ ordinatoruꝫ aut ex nimia corꝑis agitatiōe forte in chorcis aut alijs silibus vanis, aut q̄cunq; alio indebito modo, ⁊ si fet⁹ iam sit animat⁹ tūc est ꝑcm̄ graue⁹, q̄ est vex homicidiū. Circa hunc modū tā viri q̄ mulieres interdū rei sunt homicidij, q̄ vicz luxuriant cū impregnat⁹. Vñ dicit dñs Albertus libro. ix. de aīalib⁹ tractatu. j. ca. ij. Sepi⁹ accidit inquit q̄ quedā mlieres sil' aborciunt ⁊ ꝓcipiūt, ita q̄ in vno ꝓcubitu vnus fet⁹ exit ꝑ aborsum: ⁊ alter intrat per cōceptū, ⁊ h̄ frequēter accidit in his q̄ multum delectant in coitu, sepe etiā ꝓtingit q̄ q̄n vir coit cū muliere pregnāte post octauū mēsem cōpletū mulier aborsum facit, ⁊ ideo etiā periculosum est moueri saltādo aut corisando post cōceptū, q̄ntūcunq; semen bene ꝓceptū sit vigorosuꝫ, hinc est q̄ nulla femella in brutis recipit aut suscipit coitū post impregnatōem, mulier vero tūc plus appetit, equa tm̄ aliq̄n sil'e patit. Hec ibi. Item libro. x. tractatu. ij. dicit q̄ cauēduꝫ est tā viro q̄ impregnate mulieri a multis alijs. Casus enī aborsus ꝓcepti fetus sunt valde multi, aliq̄n fit aborsus ex ꝓcussione aut ex casu ab alto vl' alias, aut ꝑ laborioꝝ exercitiū corꝑale, aut ex vehemēti saltu. Adhuc aūt passiōes aīe faciūt aborsū, sicut ira vehemēs, aut tristicia, timor. Similiter aliq̄n faciūt frigus aeris supfluū ⁊ etiā supflua calida, vnde longa balnea medici impregnatis ꝓhibēt. Fit etiā aliq̄n ab orsus ex repletiōe vehementi. aut satietate nauseata plurima. Item libro. ix. tractatu. ij. ca. viij. dicit. Obstetricādi indigēt magno ⁊ bono exercicio mulieres parientes, eo q̄ de facili periclitant⁹ ⁊ mater et partus: nisi vtriq; valde ⁊ bene caueat⁹. Hec de Alberto, q̄ tamē nō sunt oīa ꝓdicāda vulgo nisi quedā ⁊ cū cautela maxima ne discāt male facere q̄ nescierūt. Sed dicceres tm̄ in casibus ꝓmissis nō adest volūtas aborsuꝫ faciēdi. Rndet q̄ licet nō assit voluntas formaliter tm̄ interꝑtatiue. q̄ ad h̄ ꝓsentiūt ex ꝓsse, vicz ad actū carnalē cū impregnat⁹, ad saltū, laborē, vestiū strictitudinē, ⁊ sic ō alijs, ad q̄ sequit sepius aborsus. Hec de corꝑali homicidio. ¶ Secōm ꝓncipale homicidiū est spūale, ⁊ cōmittit multis modis. Primo cōmittit primuꝫ in corde odiēdo vl' sibi inuidēdo, de quo dicit. j. Johis. iij. Qui odit fratrē suū homicida ē scz mente ⁊ volūtate, q̄ vult: desiderat vel optat sibi mortē, ⁊ h̄ solū ex appetitu vindicte vel ex odio. O de⁹ quot sunt tales homicide q̄ desiderāt mortē eoꝝ q̄s odiūt: nō eis in bonū sz forte ne sibi ꝓferant⁹ dignitate. vel ne impediāt malū eoꝝ ꝓpositū, vl' q̄ eos modicū leserūt. Sūt ⁊ alij desiderātes mortē ꝓximoꝝ nō ex odio vl' inuidia sed vt hīe possint bona ꝑ illos relicta, et sic de alijs. Secō homicidiū spūale cōmittit voluntate. dū q̄s ꝓpositū bone volūtatis suffocat vl' extinguit, nā q̄tiens in te bonū ꝓpositū diuinit⁹ inspiratū ꝑ negligētiā ⁊ cōtemptū extinguis, totiēs diuinū fetum manu diuie gr̄e in te plantatū voluntate violas ⁊ perimis. q̄ aīa cuiuslibet hoīs ē sponsa xp̄i, q̄ tūc ab ipo impregnat⁹ q̄n bonū ꝓpositū ⁊ bona volūtas ꝓcipit, tūc idē cōceptus occidit q̄n illa volūtas ꝑ negligētiaꝫ ⁊ ꝓcemptū ad effectum nō ꝑducit. Tertio homicidiū spūale cōmittit verbo⁹ ope, primo mala suggerēdo, q̄ sunt ꝓtra deum et aīe salutē, ꝛō xp̄s dicit ō diabolo Joh. viij. Ille homicida erat ab initio. vbi dicit Aug⁹. Homicida diabol⁹ oꝛ. nō q̄ gladio armat⁹ vel ferro cinctus ad homiem veniat: sed q̄ malū verbū seminat. noli g̃ te nō putare homicidā ee q̄n facta vtiq; mala ꝓsuades. Ideo dicit apostol⁹. j. ad Corinth. xv.

Corrumpũt bonos mores colloquia prava. ergo qñcunq; primo tuo ꝓximis tuis occasionẽ ad peccandũ. s. mortaliṫ prebes. si hoc exꝓposito ⁊ sciẽter feceris homicidiũ spũale cõmittis. qz occidis aiam primi tui quantuz in te est. E Quarto cõmittiṫ qñ homo subtrahit primo fraternã correctionẽ siue ãmonitiõem. Uñ Grego. in moral'. Tot psonas occidim⁹ q̃t ad mortẽ ire quotidie tepidi ⁊ tacẽtes videm⁹. ⁊ hoc est verũ signãter de illis q̃ ex officio obligant ad correctiõem alioz. puta plati: curati: parentes: patresfamilias ⁊c. vel q̃ spem haberent ad primũ emẽdandi a malo ⁊ nõ faciunt. nec aliũ sciunt q̃ hoc facere velit. vnde fraterna correctio nõ est in p̃cepto ad exequendũ qñ quis ꝓbabiliter ⁊ ex certꝫ causis timet illũ quẽ corrigere vellet fieri deteriorẽ. vel cũ quis magis opportunũ tps expectat: nã tunc omittiṫ meritorie. Secundo omittiṫ fraterna correctio cũ pctõ veniali qñ cupiditas vel timor facit aliquẽ tardiorẽ ad corrigendũ delictũ fratris: non tñ q̃ si ꝓstaret ei q̃ fratrẽ a pctõ posset retrahere dimitteret ꝓpter timorẽ aut cupiditatẽ q̃n potius in aniõ p̃ponit caritatẽ. vt dicit Aug⁹. Tertio omittiṫ cũ pctõ mortali. dũ quis bonã habet spem frẽm a pctõ retrahendi: sed tñ omittit. qz formidat iudiciũ vulgi vel carnis cruciationez ad q̃dcunq; malũ corpale. duz tñ hec ita dominẽtur in aniõ q̃ fratrꝫ caritati p̃ponant. i. q̃ anteq; q̃s corrigendo velit q̃ male de se loquant aliq̃. vel malũ aliq̃d tẽpale sibi fiat potius fratrẽ quẽ etiã posset a pctõ retrahere velit in pctõ mortali ꝑmanere. F Quinto homicidiũ spũale cõmittiṫ ꝑ malum exemplũ qđ dat primo. Uñ Aug⁹. in lib. de pastoribꝫ. Qui in cõspectu ꝓximi male viuit q̃ntũ in illo est eũ a quo attendiṫ occidit. q̃ qui te primit⁹ suo malo exẽplo induxit ad peccandũ. ille aiam tuã ⁊ suã occidit. suaz ꝑ maliciã. tuã ꝑ malũ exemplũ. De q̃ dicit christ⁹ Math. xviij. Ue homi ꝑ quẽ scandalũ venit. Ideo dicit Aristo. v. ethicorũ. ꝓessim⁹ est ille q̃ vtiṫ malo nõ solũ quo ad se sed etiã q̃ ad alios. ergo tales multipliciṫ puniunṫ. Uñ Grego. in pasto. ⁊ silr in moral'. dicit. Tot mortibꝫ q̃s dign⁹ est q̃t exẽpla prauitatis in posteros reliq̃t. O ve tũc illis q̃ exemplũ auaricie relinquũt filijs suis supbie. luxurie. gule. accidie. ⁊ sic ꝺ alijs malis. Sexto homicidiũ spũale cõmittiṫ cũ q̃s heredibꝫ suis iniustas res reliq̃t. naz quot denarios scient eis reliq̃t de iniusto: q̃si tot gladijs ipos trãsfigit. ergo tales heredes ⁊ filij si illas res iniuste acq̃sitas scienter possidẽt tũc dãnanṫ cũ parẽtibꝫ. ⁊ sic tandẽ verificabiṫ illud verbum saluatoris Math. xiij. Cõsurgẽt filij aduersus parẽtes. hoc sic intelligiṫ q̃ in iudicio extremo etiã in inferno puniãt eos duplicit. ꝓmo qz ꝙquerenṫ de eis sicut de crudelibꝫ occisoribꝫ eorũ. Scõdo qz in inferno grauiṫ affligent eos ꝑ ímproperia. obprobria. cõtumelias ⁊ maledictões tanq; a diabol'. Uñ memini me aliq̃n vobis dixisse vnũ exemplũ terribile de decẽ comitibꝫ ꝑ ordinẽ a se descendẽtibꝫ q̃ dãnati fuerũt ꝓpter vnã possessionẽ eccl'ie meten. ablatã a ꝓdecessoribꝫ suis quã nõ restituerũt. licet scirẽt eã fuisse eccl'ie ⁊ iniuste ablatã. vt refert ꝓtr⁹ Damiani. vnde dicit q̃ in theutonia fuerit comes bonevite ꝑm opinionẽ hoim. post ar⁹ mortẽ quidã religiosus in spũ vidit ei⁹ aiam in inferno in supmo gradu cuiusdaz scale erecte inter stridẽtes ⁊ strepidãtes flãmas ⁊ surgebat scala illa de imẽso baratro Cũq; religiosus ille q̃reret. q̃re ille comes q̃ tam iuste vixerat sic torqueret audiuit. ꝓpter quandã possessionẽ metẽsis eccl'e q̃m stephan⁹ proauus ei⁹ abstulit cui iste iam decim⁹ in hereditate successerat. et ꝑm qđ morerenṫ in ista cognatiõe vn⁹ post alium in illa scala collocaret. O de⁹ quot sunt in mũdo tales nobiles ⁊ alij: sed pl⁹ nobiles q̃ tamẽ volũt vocari boni xpiani sed ext⁹ rei docebit q̃les sint. ⁊ si eis dicit. illa bona nõ vobis sed huic eccl'ie ptinẽt. Rñdẽt. pater me⁹ mihi illa reliquit: videat ipe. aut alio modo q̃runt excusatões in peccatis q̃s deus nllo modo acceptat: sed filios cũ patre dãnat. ⁊ sicut dixi de bonis eccl'ia⁹. ita intelligatis de alijs bonis male acq̃sitꝫ vel iniuste retentis. G Septimo homicidiũ spũale cõmittiṫ primo detrabẽdo. De quo pctõ alibi plura dixi. Est tñ detractio ꝑm sctm Tho. scda scde. q. lxxiij. ⁊ Alexandruz de halis in scda parte sũme. aliene fame ꝑ occulta verba denugatio siue ablatio. i. ablatio siue diminutio aliene fame. sit ue fame alteri⁹ eo ignorante ꝓba aut seri

pta aut signa certa. De ℔ vicio ꝙa in alijs sermonibꝫ plura sit scripta nūc supsedeo, ℔ pctm̄ est periculosum: t tm̄ nemo ppendit, vl̄ valde pauci, qr rarissime fit fame restitutio vt fieri debet, ido paucissimi de ℔ vere penitēt. plura de ℔ supra ꝑmone, xxvij. L.

Consequenter videdū est de ira, vbi posset ꝙs querere ꝙbus modis hō peccat p̄ iram. Ad ℔ dicendū est ꝙ triplex est gradus ire. Primꝰ in corde qñ ꝙs iraz retinet in corde: t nō oñdit eā exteriꝰ verbo vl̄ ope. De tali dicit saluator. reus erit iudicio. i. dignus erit accusatiōe apud iudicē, t illa ira qñqz est pctm̄ veniale, aliqñ mortale. et signanter tūc est mortale qñ deliberate appetitur iniusta vindicta, si etiā facto nō infertur. Scōs gradus qñ ꝙs irascit in corde: t vltra hoc ostendit iram in ore p verbum ꝓfusum, sicut cū dicit Racha, vel ach, aut pfuidich t c̄, vl̄ alte damando t tumbādo, t illa iterū pōt esse mortalis vel venialis. Tercius gradꝰ siue tercia ira est cū ꝙs vltra p̄dicta dicit fratri suo verbū determinate ꝓtumelie vt fatue: stulte, vl̄ tu es filius illius vel illiꝰ male mulierꝫ vel ex adulterio natꝰ t c̄. Prima ira ceterꝫ paribꝫ est mīma, eo ꝙ dñs ei ponit mīmā penā, s. iudiciū, in q̄ adhuc dat locus defensiōis ꝼm Augus. Scōa ira est maior, qr addit sup primam manifestationē, t hoc dñs oñdit p penam qr talis reus erit ꝓcilio, in q̄ ꝓferūt iudices de pena infligēda, t q̄ iudicio dānari opor teat. Tercia ira adhuc peior est ꝙ prima, vel scōa, qr sup vtrūqz addit vindictā iniustam, qr mala intentiōe illatā. s. in malū nocumentū ꝓfusionē t irreuerentiā alteriꝰ, et ideo semp est pctm̄ mortale, qđ dñs oñdit i. hoc ꝙ sibi corespōdere dicit penā gehēne q̄ est dānatio eterna. secꝰ esset si ꝙs talia verba diceret ad correctionē primi, sicē saluator dixit Luce vlti. duobꝫ discipul' eunt̄ibꝫ in emaus. O stulti t tardi corde ad credendū, t apls ad Gal. iij. O insensati galathe. Est tm̄ verū ꝙ nō semp ira in corde retenta est minoꝫ culpe ꝙ̄ illa q̄ prumpit in verba, qr stat ꝙ ꝙs habeat magnā iram in corde ex q̄ etiā iniuste appetat alteriꝰ mortē t tm̄ ex causa eā reprimat vt nō exeat in verbū vel factū hostile, t ꝙ alter habeat remissam irā q̄ parū malū ī verbo appetit alteri infligi, tūc ꝓstat primā irā esse valde maioris culpe ꝙ̄ scōam, imo primā esse mortalē t scōam solū esse venialē. Sed sic intelligenda sunt ꝝba saluatoris t ea que dicta sunt ꝙ si ira q̄ retinet in corde: t ira que prumpit in ꝝbū ꝓtumeliosum aut factū sūt p omia eēs q̄ ad magnitudinē ire t quo ad magnitudinē mali qđ appetunt inferre, t sic de alijs circūstantijs, tūc ꝑma ira ē minor scōa, t scōa minor ꝙ̄ tercia ad sensum dictū. Sic ℊ ptz triplex gradꝰ ire. Omnis enī iniuria, primi aut est in corde aut ī ore aut in ope, q̄ntū ad iniuriā cordis saluator dicit. oīs qui irascit fratri suo, et addit penā, reus erit iudicio, q̄ntū ad iniuriaz oris dicit, oīs q̄ dixerit fratri suo racha vl̄ fatue, reus erit ꝓcilio sup̄le ꝓgregādo de dictanda sniā q̄ pena puniri debet. sed q̄ntū ad iniuriā opis dicit, nō occides. J

Dubitat ꝓsequnter ex q̄bꝫ cognosci possit malicia ire. Ad ℔ dicendū ꝙ ira est valde mgnū pctm̄ t homini nociuū, ꝓpter tria mala, vicz qr deꝰ ira multū offendit, nocet homini in aīa in corpe in rebꝫ, multū placz diabolo. Primo deꝰ multū offendit ira ex tribꝫ. Primo qr p irā hospitiuz dei turbat, ꝼm illud ad Ephe, iij. Nolite contristare spm̄ sctm̄ dei. vbi dicit Grego. Dū ira animū pulsat spirituisctō habitationē suā turbat, imo qñqz scta trinitas pr̄ t filiꝰ t spūs sanctꝰ p irā de habitatiōe cordis ejcitur t diabolus introducit. qr sicut ꝼm ℣s, ī pace factꝰ est locꝰ dei, ita in ira locus diaboli: ideo apls ad Ephes. iij. postqz dicit Sol nō occidat sup̄ iracundiā vr̄am, statim subiungit, Nolite locū dare diabolo, q̄si di, p iram dat locꝰ diabolo. Scōo qr ira imaginē dei in tēplo cordis dissipat Vñ Job v. Virū stultū interficit iracūdia, sup q̄ dicit Grego. Dansuetudo in nob imaginez dei seruat q̄ semp tranq̄llus est, sed ira dissipat q̄ multz virtutibꝫ priuat. Tercio quia ira templū dei incēdit, vñ ℣s. Incenderūt igni sanctuariū dei in terra, t. j. ad Corinth. iij. Nescitz qr templū dei estis vos, t spūs dei habitat in vobis, si ꝙs aūt tēpluz dei violauerit disperdet illū deus. Scōm malū ire est, qr homini valde nocet in aīa in corpe in rebꝫ. In aīa ptz ex dictis, etiam ideo, qr aīam q̄ ad imaginē dei formata est multis malis assimilat. Primo qr iratꝰ est velut hō ligneā habens domū cui quādo

accidit q̄ vespere dicit ē z mane nihil habet, qz ignis totū vastauit. sic etiaz facit ira domui cordis, q̄ ꝓtra dicit apls ad Ephe. iiij. Sol nō occidat sup̄ ira vr̄a. Scdo assimilat demoniaco, de quo dr Marci. ix. Magister, attuli filiū meū ad te habentez spiritū mutū, q̄ vbicūqz apphenderit eum allidit eū z spumat z stridet dentib⁹, allidit id est ad aliq̄d ledit siue trudit. Tercio assimilat olle nimiū habēte de igne q̄ ebulliendo emittit qđ erat in ea optimū. Unde Prouerb. xv. Os fatuoꝝ ebulit stulticiā. Quarto assimilat ramno q̄ ignē ex se pducit ꝑm Joseph̄ ex impetu venti, z se z alia destruit. Quinto assimilat bestijs vt apro, cani rabido z vso. idcirco etiā assimilatur serpentib⁹ ignit⁹, q̄ interfecerūt filios israel in deserto Num. xxj. Nocet etiā ira corpori multipl̄r. Primo amarū reddit homini. qz ira ꝑm Damas. est euaporatio fellis, z Aug⁹. in epla ad Hebridiū. Ira crescēte in corpe fel auget. Scdo tristiciaz ingerit. Unde Prouerb. xvij. Anim⁹ gaudēs etatem floridā facit, sed spūs trist⁹ exiccat ossa. Tercio mēbris valitudinē et sanitatem adimit, qz totū corpus ꝓpter sanguis ebullitionēz spirituū turbationē alterat ꝑm medicos, hinc est q̄ irati sepi⁹ tremūt in manib⁹ z pedib⁹. Quarto vita citi⁹ priuat, vnde ꝑm pḥos alia iracūda breues habēt periodos ceteꝛ paribꝫ. Quinto interdū ꝓpter irā demoni totū corpus possidēdum tradit, vt accidit interdū blasphemātibus ex ira. Nocet etiaz rebus, qz iratis familia triste seruit, amici fugiūt tales: zprudentes eos horrēt, ex q̄bus pauca tpalia irat⁹ pcurat. Terciū maluz ire, qz diabolo multum placet, patet, qz diabol⁹ valde potēs efficitur mediante ira ad destruendū bona virtutū, sicut etiā hō mediāte igne q̄ est maxime actiuus multa mala facit. De q̄ igne p̄t intelligi illud Joel. j. Ad te dñe clamabo qz ignis comedit speciosa deserti et flāma succendit omia ligna regionis. Secūdo ira placet diabolo, qz rōnis cecitatē inducit ad quā sequunt multa mala. Unde sicut dicit Prouerb. xiij. Accept⁹ est regi, s. celesti mīster intelligens, sic infernali regi acceptus est mīster cecus fact⁹ p iram, nā irat⁹ se impatientē facit: filios: vxorem: familiaz: extraneos: z omia sibi illicita putat iratus esse licita, qz omis irat⁹ appetit vindictam sub rōne z apparētia iusti, ideo dicit Latho Impedit ira animum ne possit discernere verū, z Prouerb. xvij. dicit. Expedit magꝫ vso occurrere raptis fetib⁹ q̄ fatuo confidenti sibi i stulticia sua. Tercio ira placet diabolo, qz diabolus sibi mlta ꝓcurat per irā, nō eni vnū hoiem lucrat p irā: sz interdum vnā totā genealogiā vel patriā p rixas. Unde Prouerb. xv. Vir iracūdus puocat rixas. q̄ autē patiens est mitigat suscitatas. Exemplū de cane iracūdo q̄ omēs alios puocat. ecce q̄nta mala facit ira. Mitigatur autē ira ꝑbis dulcib⁹. ꝑm illud Prouerb. xv. Responsio mollis frāgit irā: z sermo durus suscitat furoꝛē. Unde Chryso. super Math. omel. xv. Sicut ligna sūt materia ignis, sic q̄cunqz loquit̄ q̄s in ira facta sunt esca illi⁹, q̄si diceret, sicut ignis augeat̄ appositis lignis, sic ira inflāmat auditꝫ verbis ex ira z ipatiētia ꝓcedētib⁹. Et ome lia. xviij. dicit ibidē. q̄ ira debz vinci patiendo. est enī ignis, sed ignis non extinguit̄ igne sed aqua. i. molli rūsione, ex his patet malicia ire. ℟ Sed diceret aliq̄s. sunt ne aliq̄ remedia ꝓtra iram. ℟ndetur q̄ sic, nā aliq̄ sunt remedia ꝓtra irā alienā. z aliq̄ contra irā ꝓpriā. Contra irā alienā sūt tria remedia, s. mollis respōsio, silentiū z beneficiū. Primū remedium est mollis rūsio vt iā dictū est. Illi⁹ exemplū habem⁹ de beato Macario, q̄ cū iret ad quendā locum discipulus ei⁹ ꝓcedens ipm obuiauit cuidā sacerdoti idoloꝝ portāti lignū grande Cui dixit discipul⁹ Macarij, q̄ vadis demon. at ille irat⁹ ꝓcussit eū ita q̄ fere mortuū reliquit eū, cui postea obuians abbas Macari⁹ dixit, salueris laboratoꝛ saluꝛis. at ille, q̄d in me boni vidisti vt ita me salutares. cui senex. vidi te laborantē, cui sacerdos, z ego ex tua salutatiōe cognoui te seruū magni dei, sed q̄dā monachus male me salutauit quē ego plag⁹ affeci. z statim cōpunct⁹ est sacerdos idoloꝝ petēs veniā z duxerūt vulneratū vsq̄ ad cellaz, z sacerdos idoloꝝ fact⁹ est monachus. Ecce q̄d facit sermo mollis, et q̄d sermo dur⁹. Secundū remediū ꝓtra iram alienā est silentiū. Unde Prouer. xxvj. Cū defecerit ligna extinguetur ignis, ꝑ ligna intelligunt verba que respōdent homini iracūdo, ꝑ que

ignis ire nutrit. Unde Eccl. viij. Ne litiges cū hoīe linguoso: et nō struas ligna in ignē illius, i. in iram illi⁹ ligna, i. verba dura, secuti⁹ est enī ab irato recedere q̄s sibi respōdere, sicut q̄s recedit ab igne q̄n non vult ab eo cōburi siue calefieri. et hoc vult apl's ad Roma. xij. dicēs. Non vos defendentes: sed date locū ire. Ex q̄bus ptz tal'doctrina q⁹ dū homo sentit, primū suū iratū: debet eius iram molli rūsione frangere. qō si facere nō pōt dz silere et ab irato recedere. Terciū remediū ptra irā aliena vel odiuz est beneficiū siue benefacere. Unde Prouer. xxv. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illuz, si sitit: da illi aquā bibere. prunas enī cōgregabis sup caput ei⁹, vnde bñficia q⁹ inimico exhibent sunt tanq̄s prune ardētes accendētes inimicos ad amorē. Exemplū illius habem⁹ de q̄dā pie q̄ vocabat Amon. qui in egypto morabat in heremo: cui latrones afferebant panes q̄bus ipe vescebat. ideo Amon p̄cepit duob⁹ draconib⁹ vt custodirent ostium celle. Et cū latrones venissent ad ostiū celle videntes dracones obstupuerūt. q̄s inuenit Amon p timore semimortuos et fecit eis parare mēsam: et cōpuncti facti sūt sctissimi hoīes. Ecce quō ira et odium alienuz tollunt. ¶ Secō pncipaliter ptra irā p̄ria sunt multa remedia, de q̄bus breuissime pauca dicā, vicz vt iratus respiciat se in speculo, habeat mēoriaz passiōis xp̄i. p̄cogitatio q̄d nocumēti sequtur ex ira, p̄sideratio p̄prie fragilitatis et status sui, memoria mortis nr̄e siue exit⁹ nr̄i. Primū remediū est q⁹ hō se respiciat in speculo q̄lis tpe ire sit eius dispositio in facie, nā licet in facie sit pulcherrim⁹ et totus formosus, tn̄ si ab ira deprehendit et supat tot⁹ decolorat: deformat et deturpat. vt facies prius delectabilissima in passiōe ista ire q̄i altera cernat et videat, sicut ptz de cayn Gene. iiij. q⁹ enī dn̄s respexerat ad munera abel et nō cayn, irat⁹ est cayn et vehemēter cōcidit vult⁹ eius, i. vult⁹ eius ex ira immutabat et a statu p̄stine alacritat⁹ faciei ip̄i⁹ cecidit, q⁹ color hois immutat faciē eius siue in bonū siue in malū. Unde dicit Chrysost. sup Joh. omel. v. Vis scire q̄ malū sit ira? sci alios impugnādo. ex deformitate rei videre poteris. et sequit. Os spumat, ignē emittunt oculi, tumet vndiq̄ vultus, mordunate man⁹ excutiunt: saltim currūt pedes, ne q̄s a siluestris asinis differūt mordentes et collatrātes. Hec ibi. Scōm remedium est mēoria passiōis dn̄ice. Unde Greg. dic. Si passio xp̄i ad memoriā reuocet: nil hil adeo durū est q⁹ nō equo aīo toleret. Hoc remediū bene est insinuatū nobis Num. xxj vbi habet q⁹ p̄cussi ab ignitis serpentibus moriebant. ideo ad iussuz dn̄i moyses fecit serpentē eneuz quē i altū posuit tanq̄s signū quē cū p̄cussi aspicerent sanabant. A serpente ignito p̄cutit qui vltra modū colera incendit. q⁹ ira est accensio sanguinis circa cor, p̄mo de aīa. sed serpens eneus, i. christ⁹ dū in alto suspēsus cōspicit: omnis morbo a sic p̄cusso abūdit. q⁹ dum xp̄i patientis patiētia ante oculos mēus ponitur: omnis ira et impatiētia repellit. et dicit Glo. sup illo Num. xxj. Serpens in ligno suspendit q̄n xp̄s crucifigit. et dicit Chrysost. sup Joh̄em. q⁹ xp̄s bene cōparat eneo serpenti. q⁹ sicut serpens eneus speciē serpentis venenosi habz et venenū non habet, ita xp̄s silitudinē peccati habuit: et p̄tm̄ non habuit. f. illud. j. Pe. ij. Qui p̄tm̄ nō fecit: nec inuent⁹ est dolus in ore ei⁹. Consideret ergo hō ad habendū patiētiā. q̄s suz ego in cōparatione ad xp̄m dn̄m, et si mihi iniuria facta est in illa re, tn̄ in alijs multiplicater merui. sed xp̄s nihil vnq̄s mali fecit sed p̄pter me multas aduersitates, iniurias blasphemias, passiōem et mortez sustinuit. volo ergo et p̄pter ip̄m hanc modicā aduersitatē sustinere, scio enī q⁹ irremuneratuz hn̄ nō relinquit. Cōsideret etiā homo diuinā ordinationē. nullū enī malū pene pōt nob⁹ inferri nisi diuina ordinatiōe, q⁹ magnū solatiū debet esse fidelib⁹. ¶ Tercium remediū q⁹ homo p̄sideret q̄d nocumenti tandē ex ira sibi sequit. nā multiplex turbatio aduersitas, confusio, p̄dit amicos, vite breuiatio, ideo dicit apl's Jacobi. iij. Sit omis hō velox ad audiendū, tardus autē ad loquēdū et tardus ad irā. Q⁹ tractans Hugo de instructiōe religiosor: ait. Vide te inquit q̄s q̄ueniēter post multiloquiū ia cob⁹ apl's posuit etiā de cauenda ira. vt aq te ostēderet q⁹ q̄ linguā suaz a multiloquio nō vult cōpescere: nō poterit animū suū a feruore iracundie custodire. Unde in vitas patruz legit de sancto Isaac abbate, q̄ re-

quisitus a q̄dā fratre q̄re demones eum timerent. rñdit, ex quo fact⁹ sum monachus statui apd̄ me vt ira cū dia extra guttur meum nō pcederet, z ideo sic me timēt demones. Quartū remediū est cōsideratio ꝓprie fragilitat⁹ z status ꝓprij in q̄ est hō. nā q̄ ꝓprios defect⁹ ꝑsiderat facil⁹ iram ꝓtra alīū ꝓceptam sedat, z h̄ docet Grego. circa finē q̄rti moral', dicēs. Cū alienos excessus inspicimus, nr̄a q̄bꝫ in alios excessimus delicta cogitem⁹, cōsiderata q̄ppe infirmitas ꝓpria mala in nob excusat aliena. Sic ergo valde valet ꝓtra iram ꝓprīā mala sua, ꝓprīam fragilitatē cognoscere. Debet ei hō attendere q̄ nullus pōt sibi ꝑpi sufficere, et q̄ ille cui irascimur fuit vl' erit nobis vtilis vel adhuc poterit nob seruire. Vñ Aug⁹. Irasceris seruo ne peccet, irascere tibi ne tu pecces, q̄si diceret, ex ꝑsideratione ꝓprie fragilitatis cessat ira, ꝑ peccat⁹ alienos, sed multi sunt q̄ seruāt irā ꝓtra ꝓximū suū, q̄a reputant dedec⁹ se nō vindicare de eo qui iniuriat⁹ est. tales attēdere deberēt q̄ nec ꝑpotestatē habent se defendēdi a muscis z pulicib⁹ vt dormire z quietē habere possent. Consideret ḡ hō statū suū in q̄ est, quanto enī q̄s est generosior z mēte dignior: tanto ab ira remotior. Vñ Aristo. iiij. ethicor. ostēdit q̄ magnanim⁹ nō est malor⁹ sibi illatorū memor, nec est ꝓtētiosus, vilipendit enī mala sibi illata z reputat turpe se ꝺ his statim vlcisci. Vñ de Julio cesare dic̄ Tullius q̄ nulli⁹ obliuisci solit⁹ erat nisi iniuriarū, vt allegat sc̄us Tho. iiij. ethicor. vbi supra. Ideo aūt magnanim⁹ nō contēdit, q̄ nullū malū estimat sibi ꝺdignū ꝑ q̄ velit subire cōtentionem vel iurgiū. Ex q̄bꝫ recte sequit⁹ q̄ ꝑtinet ad magnanimū non esse iracundū. Si enī de⁹ nō statim vlciscitur in se cōmissor, multo mīn⁹ generos⁹ animus vlciscī dz cū ira sibi displicet z cōtrariū. Hoc enī docet natura in aplīb⁹ q̄ sunt iracundissime, z ꝑ captu corꝑis pungitissime: z p̄ ira aculeos relinquunt in vulnere, rex tū eor⁹ caret aculeo in signū q̄ ꝓncipes z rectores esse debēt sine passione ire. Sic rex dauid fuit mānsuetissim⁹, sicut et ipse in psalmo a deo remunerari petit dicēs. Memento dñe dauid: z oīs mānsuetudinis ei⁹. Ita Theodosi⁹ imꝑator de q̄ i codice habetur. Si q̄s imꝑatori maledixerit eius pene holum⁹ subiugari, q̄m si ex lenitate processit ꝺtinendū, si ab infamia miserenduz, si ab iniuria remittendū. Et in policrato ꝺ vespasiano dicit⁹ q̄ quodā in vituperiū ei⁹ clamante, ip̄e risit dicēs, debem⁹ vobis risum: z nob correctionē. ¶ Ex illo' ptz q̄ quāto mīn⁹ hō alior⁹ facta aut vitā attēdit: tanto mīn⁹ ad irā mouet⁹, z ecōtra q̄nto magis alior⁹ vitā scrutat⁹: tanto sepi⁹ ad iram inflāmat⁹. Nā si curiose alios attēdit: z oīa ꝑspicere z videre laborat hic iram nō declinat, q̄ multa sibi displicētia inueniet, q̄ forte vidz alios se p̄cellere vl' sibi in tantū honorē impendi: vel sibi obloqui vl' alios ingratos z non tristari de vāno suo, vel audit sibi displicētia, et sic de alīs. Hō dicit Seneca libro de ira. Vlis inquit nō esse iracūdus ne fuer⁹ curiosus tē. Quintū remediū ꝓtra irā ꝓprīā est memoria mortis siue ꝑsideratio exitus nr̄i ab hac vita z eor⁹ q̄ post mortem sequūt⁹, ꝓm illud Eccli. xxviij. Memēto nouissimor⁹ z desine inimicari, z subdit⁹. Memēto timorē domini z ne irascar⁹ ꝓximo, q̄ enī moriturū se cōsiderat: irā quietat cū illo, q̄ ex ꝑsideratione mort⁹ ꝓtra alios tumultuare z peccare desistit. Ideo sapiēs hortat⁹ quēlib et ad memoriā mortis Eccl. vij. Memorare nouissima tua z in eternū nō peccabis, cū enim meditatio mort⁹ timorē inducit, irā z feruorē excludit. Vnde Aristo. scd̄o ethicorū q̄ impossibile est sil' timere z irasci, ira enī facit audacē, timor vero vecordē z pusillanimē. Ideo Seneca de ira dicit, q̄d suo q̄d dño q̄d clienti q̄d regi irascer⁹, paululū vigues. Ex p̄missis ḡ patet quāta mala faciat ira, z q̄ sint remedia ꝓtra irā alienā, z q̄ remedia ꝓtra irā ꝓprīā, q̄ vtile esset cordi infigere. ¶ Consequēter de tercio ꝓncipali videndū est quō deo nō placēt opa nostra aut vita si ꝓtra ꝓximū odiū vel inimiciciaz habuerim⁹. Dubitat⁹ ḡ in q̄ differūt odium z ira. Ad hoc rñdet Aug⁹. de anconа sup Matthēū, q̄ odiū multiplicit' differt ab ira, vt etiā tangit ph's sc̄o ethicor. Primo q̄ irat⁹ nō vult alicui malū nisi in ordine ad vindictā, statim enī q̄n facit vel fieri fecit totā vindictā quātū voluit: satiatur z quiescit. Odiens aūt nūq̄s satiat⁹ ēt z quātūcūq̄s multa mala eueniāt ei quē odit q̄ vellet illū exterminari et nō esse. Sc̄o

qz iratus habet talē ꝺditionē q vult q alius cui irascit aliqō malum vel displicibile patiat, z vltra ℔ vult q ali⁹ sciat et sentiat ℔ malū aut displicibile hīe p eum. alias eī nō ꝓtentaret nec putaret factā sibi esse vindictā, sed odiens nō curat vndecunqz ille quē odit habeat vel p eū vel p aliuz. Tercia differēcia est, qz odiū, ꝓprie nō est nisi ad inimicos z ad nō dilectos cū odium opponat caritati z dilectioni, sed ira pōt esse ad amicos z dilectos familiares. Ulō scōo ethicoz ōz q amicis dilectis et familiarib⁹ magis irascimur q̄ aliis, g̃ ira nō est odiū. Dicit tn̄ Aug⁹. in regla q ira crescere posset q fieret odium, dicit enī in regla. Lites nullas habeatis anteq̄ celerrime finiatis ne ira crescat in odiū z trabē faciat de festuca. ℣ Dubitat ꝓseqnter. exq̄ deo nō placent opa nra seruādo irā odiū vl inimicicia in corde ꝓtra, primū, quō hō debz reconciliari fratri suo z qñ, z an etiā tūc qñ, primus nescit q ꝓtra eū habeat odiū vl inimicicia. z q̄d intelligit p mun⁹. altare z oblationē muneris. Ad ℔ dicendū est q noīe muneris nō solū intelligi debet corpal substantia sed etiā q̄dcunqz piū opus vt orare, ꝑdicare, corrigere: elemosynā dare, et silia. Et notant dicit saluator. si offers mun⁹ tuum, qz de alieno nō dz fieri oblatio. ℔m illud ℣ Prouer. iij. Honora dñm de tua substantia. nisi nesciret cui deberet fieri restitutio tūc ℔m ysiliū ꝓfessoris discreti debz fieri ad pias causas z loca, z signāter in ecclesijs cathedralib⁹ ℔m ordinationē epi ad fabricā eccīe cathedralis. ℣ per altare aūt nō solū intelligit altare materiale sed etiā spūale mētis nr̄e qō est tēplū dei. Sed q̄lit reconciliari debem⁹ fratri quē lesim⁹ dicit Aug. in sermone dñi in mōte. z Humbert⁹ sup regulā scti Augustini, q si ꝓponim⁹ aliq̄d boni facere z nosciam⁹ ꝓprimū aliq̄d contra nos hīe eo q ipm lesim⁹. tūc primusq̄ offeramus aut aliqō bonū faciam⁹ ꝓmo z p oībus debem⁹ nos corā deo reos confiteri z ostēdere z ab eo veniā petere z humili affectu corā deo ꝓsternere z cum rogare: vt dignet fratri gr̄am ad indulgēdū nobis dare: z q nos nō odiat. si aūt nos lesit tūc debemus sibi indulgere z ipm nō odire, et ℔ si volum⁹ q opus nr̄m deo placeat z acceptū sit. Scōo dicūt Aug⁹. z Humbertus z ceteri. Si frater pñs est z offensa magna z notabilis est. ita q credim⁹ eū grauit turbatū tunc debem⁹ eū pedibz corpalibz accedere z nō simulato ore sed vero corde et ore ipm ad gr̄am nr̄am reuocare z veniaz postulare z pacē ꝓcordiā diligent querere cū debita satisfactiōe anteq̄ offeramus mun⁹ nostrū, i. bonū ꝓpositū impleamus. Ad ℔ enī tenemur q̄libet die imo q̄libz hora si ꝓuenīēter hoc facere possum⁹. qz tenemur nō esse in pctō mortali. Jō Chryſ. in ꝑsona dei loquēs dicit. Vade prius reconciliari fratri tuo, ego libent cōtemnor, libēter honoris mei dānū patior. libenter expecto domin⁹ seruos, tn̄ oro vt vos in amicicia veniatis. vade g̃ vt scias qz plus diligo ꝓcordiā filioz meoz q̄ munera. qz munera hoīm nullū faciūt deo lucrū. caritas autē hoīm gloriā dei opat. ℣ panc aūt reconciliationē nō imitant superbi: z iō sepi⁹ manēt in peccat⁹ a q̄b⁹ humiles liberant. Si aūt offensus est absens z ei⁹ pñtia cōmode haberi nō pōt tunc sufficit ad eū ire pedibus mētis qñ q̄s habet ꝓpositum ℔ faciēdi, z illo mō etiā vtit romana eccl̄ia. q̄ reū ꝓfitentem absoluit z sibi satisfactionē leso facienda imponit. sed si frater modicū esset lesus z tn̄ credit offensus z turbat⁹. tunc pōt differri vsq̄ ad tp̄s mag⁹ ꝓgruū q̄ mag⁹ infor mabit ille lesus de offensa. Q Sz di. q̄d si petiero ꝓprimū p venia z nō vult me exaudire. Rn̄det Augus. in q̄dā sermone. Si hūiliter z vere corde petisti et nō vult tibi dimittere noli esse sollicit⁹. serui est⁹ ambo vni⁹ dn̄i. interpella dñm z sufficit tibi. z ℔ dico q̄ntū ad offensam in se, sec⁹ si debes sibi satisfacere, p dānis certis sibi illatis, ℔ facere debes si potes. si nō potes iterū supplica sibi vt satisfactionē relaxet p te vel p aliū tē. si nō vult tibi dimittere interpella dñm z sufficit q̄usq̄ possis satisfacere, z si, prīmo cui dānū intulisti vel grauit lesisti nō ꝓstat q tu feceris, pete p aliuz vt dimittat tibi vl relaxet tibi nō te noīando ne forte si te cognoscere incipiet magis tibi aduersaret. Sed di. q̄d si q̄s alterū lesit in publico nunq̄d satisfacit si i secreto sibi satisfacit. Rn̄det Humbert⁹ vbi sup̄ q non ꝓpter scandalū alioz q̄ pñtes fuerūt Ad ℔ est argumētum de paulo ap̄lo Actuū, xvj. cui publice ꝓdēnato ad carcerē nō sufficit

occulte liberari: sed publice voluit liberari de carcere, nã sicut ibi dicit, paulus cũ essz virgis cesus z publice carceri adiudicat⁹ media nocte subito fact⁹ est terremot⁹ magnus vt mouerent oĩa fundamẽta carcer, z omĩa ostia aperta z vincula soluta eẽnt, noluit aũt exire, ĩmo custos carceris ab eo baptizat⁹ petijt vt exiret carcerẽ: sed noluit licet ℞ fieri mandarẽt magistrat⁹ ciuitat, nã dixit paulus cesos nos publice ꝓdẽnatos hoĩes romanos miserũt in carcerem z nũc occulte eijciũt, nõ ita sed veniãt et ipsi nos eijciãt, qõ z factũ est vt ꝺr ibidẽ. ¶ Qualiter aũt fieri debet recõciliatio dicit Chrysos. ¶ Si cogitatu offendisti: recõciliare cogitatu, si verbis offendisti: recõciliare verbis, si opibꝰ offendisti: recõciliare opibus, oĩne ei petĩm q̃ mõ cõmittit: eodẽ modo ℞ ipo pnia agat, z tũc veniens offers munꝰ tuũ. ℟ Sed diceret aliqs, si alter me lesit z in me peccauit z nõ vult veniã postulare q̃d fact⁹ sum. ℞ñdet Aug⁹, in q̃dam sermone de ꝓcordia fratrũ. ¶ Nolo mentiaris vt dicas da mihi veniã q̃ te nosti non peccasse in fratrẽ tuũ. scisti, qz ille in te peccauit: nõ tu in illũ. noli venire ad frẽm tuũ q̃ in te peccauit z vltro ab illo petere veniam, debẽt inter vos esse alij pacifici q̃ illuz obiurgent vt a te ꝑus veniã petat. tu tĩ paratus esto ignoscere prorsus. rursus paratus esto ex corde dimittere. si parat⁹ es dimittere: tã dimisisti, habes adhuc qõd ores ora ꝓ illo vt petat a te veniã. qz scis ei nocere si nõ petat. ora ꝓ illo vt petat. dic dño in oratione tua, dñe tu scis me nõ peccasse in illũ: sed illũ in me, et obesse sibi q̃ peccauit in me, si veniã nõ petat a me: ego bono animo peto vt ignoscas ei. ¶ Et ꝯcludit Aug⁹. ¶ Si in aliquẽ peccauim⁹ vero cordeveniã postulem⁹, si vero aliqs in nos peccauit veniã dare parati sim⁹ z ꝓ inimicis nr̃is oremus. ¶ Hec Aug. Chrysos, aũt sup Matth. dicit q̃ si illũ q̃ te lesit ꝓius rogaueris duplicẽ gloriã ꝓseqũris, vnã qz lesus es, alterã qz ꝑus rogasti, sed quõ tũc ℞m Chrys, rogaret illũ q̃ eũ lesit, si diceret indulge mihi q̃ te offendi: mẽdaciũ diceret, qz nõ offendit fratrẽ suũ: sed frater eũ, põt ℟ dici q̃ illo modo petat fratrẽ suũ, rogo frater depone odiũ vel irã ꝓtra me, qz nõ sum culpabilis in eo qõ cogitas ꝓtra me, vl alio mõ silij, illud tĩ nõ ẽ ꝑcepti sz ꝓsilij aut pfectiõis, eo q̃ dñs in euãgelio dicit. ¶ Si recordat⁹ fueris qz frater tuus hz aliq̃d aduersuz te, nõ dicit, si tu habes aliq̃d ꝓtra frẽm tuũ zc.

¶ Sz di, an dñs a seruo quẽ lesit teneat veniã petere. ℞ñdet ℞m Aug, vbi supra q̃ nõ est necesse q̃ dñs a seruo veniaz petat quẽ offendit. vel prelat⁹ a subdito ne inde subdit⁹ superbiat. blande tĩ illũ alloq̃tur, qz blanda allocutio est venie postulatio. ¶ Hec Aug. ¶ Ecce q̃ntũ placet deo cõcordia fratrũ siue ꝓximoz. ¶ Cui⁹ exẽplũ habemus in vitaspatrũ, nã ibi legit q̃ dictũ fuerat sctõ Zacharie q̃ fuit excellẽtissime vite q̃ nõdũ venisset ad mensurã duaz, muli erũ q̃ erãt in ciuitate, z cũ iuisset illuc z q̃siuisset de vita illaz, inuenit q̃ erant vxores duoz fratrũ: z, xv, annis sil' cõmorate fuissent z nunq̃s sil' litigassẽt inter se. ¶ Jõ septuz est Eccl, xxv. ¶ In tribꝰ bñplacitũ est spiritui meo q̃ sunt, pbata corã deo z hoĩbꝰ, cõcordia fratrũ, amor ꝓximoz, z vir z mlier sibi bene ꝓsentiẽtes, z sequit. Tres species odiuit aĩa mea z aggrauor valde, aĩe illoruz, pauperem supbũ z diuitẽ mendacẽ z senẽ fatuũ z insensatũ zc. ¶ Implorem⁹ ℟ dñm iesum vt gr̃am nob donet pacẽ z ꝓcordiã habendi cũ ꝓximis vt tandẽ secum in eterna pace post iusticiã bonoz operũ requiescere valeamus. Amen.

¶ Dñica septima. ¶ Sermo LVI.

Miserecor super turbã.

Miserecor super turbã. qz ecce iam triduo sustinent me: nec hñt q̃d mãducẽt Marci, viij, z Matth, xv. In ꝓxima dñica audistis plura de homicidio corꝑali z spũali, de multiplici ira, z qñ z q̃le sit petĩm, q̃ sit differẽtia inter odiũ z irã, z q̃ deo nõ placẽt opa nr̃a si habem⁹ odiuz vl inimicicias ꝓtra ꝓximũ, z q̃liter hõ dz reconciliari fratri suo quẽ lesit zc. ¶ In hodierno aũt euãgelio saluator exẽplo sui hortat nos ad misericordiam, ꝓximis impendẽdã. ante oĩa tĩ hõ dz sibiꝑi exhibere misericordiam, z iuxta mentẽ apli i hodierna epla ad Ro. vj, scripta membra sua q̃ ꝑus exhibuit ad peccãdũ postea deo exhibere dz ad satisfaciendũ, iõ dixi q̃ saluator exẽplo sui docet nos hẽ misericordiam dicẽs Miserecor super turbã. qz ecce iam triduo sustinẽt me. ꝓxo

gra Aue maria. ¶ Misereor sup turbā &c vbi sup. Dicat primo text⁹ euāgelij. Postea eius intellect⁹. Consequēter dubia.

¶ Textus euāgelij.

In illo t. Cū turba multa esset cum iesu nec hīent qđ manducarēt. ꝓuocat⁹ discipulis ait illis. Misereor sup turbā. qr ecce iā triduo sustinēt me nec hñt qđ māducent. & si dimisero eos ieiunos in domū suā deficient ī via. q̄dā enī ex eis de longe venerūt. Et rñderūt ei discipuli sui. vñ istos poterit q̄s saturare panib⁹ in solitudīe. & interrogabat eos. q̄t panes habet⁹. q̄ dixerūt. septē. & p̄cepit turbe discūbere sup terrā. Et accipiens septē panes gr̄as agens fregit & dabat discipul' suis vt apponerēt. & apposuerūt turbe. & habebāt paucos pisciculos. & ip̄os bñdixit & iussit apponi. & māducauerunt & saturati sunt. & sustulerūt qđ supauerat de fragmētis septē sportas. erāt autē q̄ manducauerant q̄si q̄ttuor milia. & dimisit eos. Marci. viij. ¶ Historia h⁹ euāgelij facta est āno xp̄i. ccxcij. xij. kal'. Julij. h̄ est q̄nta die añ festū iohīs baptiste. Añ ini tiū hui⁹ euāgelij ór Math. xv. q̄ accesserūt ad iesum turbe multe hñtes secū mutos: claudos: cecos & infirmos multos & p iecerūt eos ad pedes iesu & curauit eos. ita q̄ turbe mirarent. videntes aūt mutos loquētes. claudos ambulātes. cecos videntes magnificabāt deū. & sic māserūt cū iesu p triduū audiētes ꝓbū ei⁹. qđ ꝓsideras iesus miser⁹ est eis dicēs. Misereor super turbā vt in euāgelio. Et hz in se euāgeliuz duas partes. scđa ibi. Et accipiēs septē panes In p̄ma parte dñs aperit discipul' misericordiā in corde suo latentē exhibendaz turbe. p h̄ ostēdens signa vere hūanitatis more pij p̄rifamilias q̄ hospites ad se venientes non pmittit ieiunos a se recedere. Ita facit xp̄s q̄ turbā p̄mo pauit cibo spirituali. i. verbo dei. postea cibo corporali ī multiplicatiōe. In scđa pte oñdit signa vere diuinitat⁹ multiplicando septē panes et paucos pisciculos vt sufficerēt q̄si. p q̄ttuor milib⁹ viroz. tacit⁹ mlieribz & parul'. vt ór Math. xv. etiā remanētib⁹ septez sport⁹ de supfluis &c. ¶ Dubitat h̄ p̄mo ex qb⁹ ꝓsiderari possit dei misericordia ad hūanū gen⁹. Ad h̄ dicendū est q̄ q̄nta sit dei misericordia ad hūanū gen⁹ in h̄ modo nullus plene cognoscit nisi q̄ cognoscit pericula & miserias h⁹ mōi. q̄s aūt in h̄ modo cognoscit. null⁹ vtiqz nisi cui de⁹ reuelauerit. scī aūt in ꝓbo dīno cognoscūt q̄nta sit ad nos dei misericordia. qr plene cognoscūt defect⁹ nostros & picula. Jō dicit ꝓpha in p̄s. Misericordia dñi plena est tra. Qr enī a diabolo oēs homines nō suffocant q̄ vtiqz h̄ vellet et facere posset si pmitteret h̄ ē ex dei misericordia q̄ mūd⁹ nō subuertit. q̄ pctōr ñ statim ad infernū detrudit. q̄ a terra cū chore dathā & abyron nō absorbet. h̄ totū est ex dei misericordia. tanta ei & tot sunt pctā hoīm q̄ nemo sufficient pt explicare. iō ór Treno. iij. Misericordia dñi cognoscit qr nō sum⁹ cōsumpti. Si g̣ hō cognosceret q̄s multiplicia sunt sua picula tunc cogīsceret q̄ multiplex sup ip̄m esset dīna misericordia. vt ptz ī homine euāgelio. Hz heu cōiter homines cōsiderāt defect⁹ & miserias p̄ximor⁹ suor⁹ & nō suos. Dicūt enī plures. mirādū est cur de⁹ tot mala & pctā in multis magnis pctōrib⁹ patit. si aūt defect⁹ suos & pctā p̄pria recogitarēt vere cogerent dicere. mirū est q̄ deus tāto tpe me ꝓseruauit in vita vt nō dudū me terra absorbuit & viuū in ifernū me pduxit. patet g̣ q̄ q̄nto magis hō cognoscit picula mala & miserias h⁹ mūdi. tāto magis cognoscit dei misericordiaz. q̄uis aūt misericordia dei sit infinita. tñ null⁹ dz p̄sumere de ea. nā p dei misericordiam multi decipiūt. Cui⁹ exēplū refert Vincenti⁹ in spe. histo. li. xxviij. ca. xciij. de visiōe Tundali. vbi habet q̄ dū angel⁹ duxisset tundalū ad locū penaz. tandē pduxit eū in domū in q̄ erat gemit⁹ & tristicia. flet⁹ & stridor dentiū. fames inexplebil'. verenda loca doloribz cruciabant maximis. & pudēda putredine corrupta videbāt scaturire vermib⁹. in q̄b⁹ et tundalus puniebat & ab illis p angelum liberabat: & sedēs in tenebris & ī vmbra mortis dixit anglo. heu dñe mi vbi est qđ audiuim⁹. misericordia dñi plena est tra. Rñdit angelus. hec sīa mlt⁹ decepit & decipit. deus enī licz sit misericors. est tñ & iust⁹. multa vindicat: hz pla ꝓdonat. Si de⁹ dimitteret cūcta quō iust⁹ esset. & si supplicia hō ñ ptimesceret q̄re peccare timeret vl' a voluptatib⁹ suis se auerteret. vt qđ opus est vt ꝓfessi peniterēt si deū nō timerēt. pctōrib⁹ in corpe pniam nō agentib⁹ misericorditer.

a deo parcit: sed tñ p suis meritis puniunt. iustis q̄s p suis excessibus tale comodū in corpe degētibus iuste tollit, sed bona eis sine fine mālura misericordie cū angel' refuat. multa opa p̄donat de⁹, nullū tñ op⁹ bonū ab eo irremuneratū relinq̄t. Hec angelus ad Tundalū. ℒ Et q̄re xp̄s i euāgelio cām miserēdi turbe assignat dicens, q̄ ecce ia triduo sustinēt me ⁊c. Rñdet q̄ p h̄ triduū intell igere debem⁹ triplicez misericordiā dei spūalē. ita q̄ p̄mus dies sit recogitatio pctōz: ⁊ penaz inferni, p his debitarū. Secūs dies sit pctōz detestatio, p̄ter deū cū p̄posito ampli⁹ pctā cauēdi. Tercius dies sit satisfactio cū p̄posito p̄fitēdi tpe debito ⁊c. Vl' illud triduū est dolor p̄tritōis in corde, pudor p̄fessiōis in ore. ⁊ labor satisfactōis in ope. vt. s. p hec purgent pecca ta cogitatōis, locutiōis ⁊ opatiōis. Aliud triduū ita q̄ p̄mus dies sit cognitio boni ⁊ mali. vt cognoscam⁹ vnde descēdim⁹, vbi sum⁹, q̄ tendim⁹, q̄d amisim⁹ ⁊ q̄d inuenimus. vñ Bern̄. Memēto vnde veneris ⁊ ingemisce, vbi es ⁊ erubesce, q̄ tendis ⁊ cōtremisce. Secūs dies est detestatio et fuga mali. Eccli. xxj. Quasi a facie colubri fuge pctā. Tercius dies est opatio boni, ad Gal. vj. Dū tp̄s habem⁹ opemur bonū ad oēs ⁊ in p̄s. Spera i dño ⁊ fac bonitatē. ⁊ nō sufficit sola spes: sz opib⁹ bonis dz adornari. q⁹ vt dicit mgr̄ di. xxvj. tercij sentētiarū. Spes est certa expectatio future bītudis veniēs ex dei gr̄a ⁊ meritis p̄cedētib⁹. ℒ

Sed dicere⁹ cū de⁹ sic p triduū miserēt pctōrib⁹ ⁊ tāta est ei⁹ miscōia q⁹ nemo illaz pt p̄fundare, cur g̃ pctōrē dānat. Respondet Chrys⁹. q⁹ de⁹ inuite ⁊ cū dolore pctōres dānare cōpellit. nec sic dolet q⁹ ab eis offendat: sz q⁹ violent cogit aliquē p̄dere q̄ cupit oēs saluare. Deinde q̄rit Chrys⁹. Cū in ptāte habeat de⁹ p̄dere ⁊ saluare q̄s euz inuitū p̄pellit. Rñdet q⁹ tu o pctōr q̄ nō desideras miscōiaz, nā sicut q̄ desiderāti misericordiā denegat crudel' est. sic q̄ nō desiderāti miscōiaz p̄statur inust⁹ ē. Deinde querit tercio. Quis ē q̄ nō desiderat miscōiaz dei ⁊ rñdet. tu q̄ p̄manes in pctis. Desiderare nā. z miscōiaz dei ē cōuerti ad deū p detestationē pcti ⁊ p̄p̄positū boni. q̄lib⁹ p̄mittit Hiere. xxxj. In fletu veniēt ad me ⁊ in misericordia reducā eos. sicut h̄ oñdit i p̄bis thematis dicens. Miserebor sup turbā ⁊c. Ille enī desiderat miscōiaz dei q̄ timet irā ei⁹. q̄ aūt nō timet nō desiderat miscōiam sz p̄tēnit. D q̄s p̄a est psalmiste sīa q̄ dicit. Miscōia dñi plena est tra vicz vniuersis indifferēt appositā, nō ei ait. misereor sup istū vl' istū: sz sup turbā vniuersalē. q̄ ⁊ apte dicit Mat. xj. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati est⁹ ⁊ ego reficiā vos. nā misericordia dei p̄priū ⁊ deo. punire p̄ alienū est ab eo. Sic ei apis dz mellificare q̄ est p̄priū op⁹ ei⁹. dz etiā pūgere cū molestat q̄ ē alienū ab eo vl' de q̄dā iniuria exortū sic de⁹ cū dat mel miscōie sue facit officiuz sibi p̄priū. vindictā aūt exercēs q̄i cogit inflexibili sua iustitia. In cuius argumentū ⁊ Esa. j. Heu p̄solabor sup hostib⁹ meis ⁊ vindicabor de inimicis meis: ⁊ q̄uertā manū meā ad te ⁊ excoquā ad purū scoriā tuam. i. purgamētū vl' sordes metallorū. vbi dicit glo. q⁹ more p̄ris eos licz inimicos plāgit ⁊ p̄cutit ⁊c. ℒ Dubitat circa terciā partē euāgelij in q̄b⁹ differat hec refectio septē panū p xp̄m multiplicatoz a refectiōe illa quā scribit iohes de q̄nq̄z panib⁹ ordeaceis ⁊ duob⁹ piscib⁹. ⁊ q̄ fuit prior Ad h̄ dicēdū ē q⁹ iste refectiones differūt in sex vicz. q⁹ ibi fuerūt q̄nq̄z panes. h̄ septez. illi fuerunt ordeacei. isti tritacei. ibi fuerunt duo pisces solū. h̄ p̄o plures licet pauci. illi sederunt sup fenū. isti sup nudā terrā. ibi fuerūt q̄nq̄z milia hoīm. hic q̄tuor. ibi. tri⁹ cophini fragmētoz pleni remāserūt. h̄ solū septē. Et q⁹ Grego. dicit q⁹ miracula christi sunt sic accipiēda vt in p̄itate facta credant ⁊ aliud significēt. Duo p̄uinia q̄ legūtur a xp̄o facta significāt spūalē aie refectionē. p duo enī p̄uinia q̄ xp̄s fecit ad p̄fim reficiendū significat ve. ⁊ no. te. siue vetus et noua lex. Lex aūt vetus p̄tinet in q̄nq̄z libris moysi. q̄ p q̄nq̄z panes ordeaceos designant. ⁊ psalmis ⁊ p̄phis q̄ p duos pisces designant. nā sicut panis ordeace⁹ dat seruis. sic illa lex data fuit seruis. q⁹ fuit lex timoris q̄ est lex seruoz ⁊ nō p̄tinebat gr̄am filioz. nō enī p̄ferebat gr̄am sz minabat penā. Et ad h̄ designādum q̄n lex vetus fuit data audierūt filij isr̄l' voces ⁊ sonit⁹ buccine ⁊ lampades ⁊ tonitrua ⁊ fulgura montēq̄z fumigantē ⁊ p̄territi ac pauore p̄cussi steterūt procul: dicētes moysi. Loquere tu.

nobis ⁊ audiemus, nō loquaꝫ nobis dñs ne forte moriamur, vt ptz Exo. xx. Itez oz deū est pungituū ⁊tinens cortices aristarū, qz lex vetus erat pungitiua: dicēs, oculū, p oculo, dentē, p dente, vt ptz Exod. xxj. ⁊tinebat cortices figuraꝝ multarū. j. ad Cor. x. Omīa in figura contingebāt illis. Dos aūt q̄nq̄ panes portauit vnus puer clausos in pera. Joh. vj. Est puer vn⁹ hic q̄ hz q̄nq̄ panes ordeacos. Iste puer ē populus iudaic⁹ q̄ fuit puer sensu ⁊ senex tpe fm illud Esa. lxv. Puer centū annoꝝ morietꝫ q̄ sp legit ⁊ nunq̄ ad pfectōnē scīe puenit, ad Heb. vij. Nihil enī ad pfectū adduxit lex q̄ in cognitiōe veritatis sp habuit et hz faciē cordis velatā. ij. ad Cor. iij. vsq̄ ī hodiernū diē cū legit⁹, moysē velamē positū est sup cor eoꝝ. sed xp̄s hos panes fregit, qz intellectū ve. te. disseruit. Luc. xxiiij. Tūc aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Fuit g̃ pl's iste past⁹ q̄nq̄ panibꝫ. i. q̄nq̄ libris moysi. ⁊ duobꝫ piscibꝫ. i. psalmis ⁊ pphis q̄ asperitatē legis tēperabant. Et illud ꝯuiuiū q̄nq̄ panū fuit ante illud factū de q̄. xij. cophini sūt sumpti ad xij. tribꝫ israel pascēdos, qz vt dicit apl's. j. ad Cor. x. Omēs eandē escā spiritalē māducauerūt, plures tñ reliquie supauerant de illo q̄ de isto, qz lex vetus ob difficultatē nō potuit obseruari, ⁊ iō multa ptermittebant. Actuū. xv. Quid tēptatis imponere iugū sup ceruicē discipulorꝫ qō neq̄ pres nī neq̄ nos portare potuim⁹? Dev troq̄ tñ cōuiuio multa remāserūt, qz neq̄ vet⁹ neq̄ nouū testa. pfecte seruaꝫ. Hic cadit exēplum de mitra episcopali q̄ hz duo cornua. que significāt ve. ⁊ no. test. q̄ ep̄s debet hīe in capite ⁊ mēoria. ⁊ hz duo pendicula p⁹ spatulas ⁊ significāt q⁹ vtrūq̄ testamentuꝫ pticipaꝫ post tergū: ⁊ neutrū seruaꝫ.

Hoc aūt ꝯuiuiū qō hic recitat Marc⁹ similit⁹ ⁊ Matthe⁹ fuit factuꝫ post illud qō narrat Johes de q̄ dictū ē mō. qō significat nouū testa. siue nouā legē qō post vet⁹ testa. institutū est. in q̄ fuerunt septē panes tritici q̄ danꝫ filijs. qz lex noua ē lex amoris ⁊tinens grām filioꝝ. ⁊ ideo fuerūt h̄ septem panes, qz septē virtutibꝫ ⁊ septez donis spūssancti pascunꝫ filij dei. naz lex nouā p̄ncipaliter est ipa septiformis grā spūssancti. Istos septē panes xp̄s bñdixit, fregit ⁊ multiplicauit ⁊ dedit apl'is vt apponerent turbis. qz no. test. q̄ntū ad illud qō est ī eo p̄ncipale. s. grā spūssancti xp̄s fecit. fm illud Joh. j. Grā ⁊ veritas p ihesum xp̄m facta est. ⁊ q̄ntū ad illud qō ē sibi secū dariū ⁊ disponens ad ipam grām spūssancti. s. māditū amoris silr xp̄s instituit ⁊ docuit. Jo hānis. xiij. Mandatū nouū do vobis vt diligatꝫ inuicē, ⁊ Math. v. Dictū ē antiq̄s diliges amicū tuū: ⁊ odio habebis inimicū tuū, ego aūt dico vob. diligite inimicos vr̄os, mādauit etiā apl'is vt ipam legē nouā oīb⁹ p̄dicarēt. Mar. vl. Euntes in mūdū vniuersū p̄dicate euāgeliū oī creature ⁊ vt ipam grām spūssancti oībus darent. Math. x. Gratis accepistꝫ, gratꝫ date. ⁊ iō apl'i imponebāt man⁹ sup hoīes ⁊ accipiebant spm̄sctm̄. Actuū. viij. Nouū aūt testamētū est liber clausus ⁊ signat⁹ septē signaculis, de q̄b⁹ dicit Johes Apocal'. v. q⁹ nō est inuēt⁹ in celo q̄ntū ad angl'os, neq̄ in terra q̄ntū ad hoīes, neq̄ subt⁹ terrā q̄ntū ad demones ⁊ mortuos q̄ posset aperire librū ⁊ apire septez signacula eius nisi agn⁹ q̄ occisus est q̄ septē signacula no. te. id est septē articulos fidei humanitatꝫ xp̄i soluit duz ipa impleuit, vt dicit Grego. Et septiformem gratiā spūssancti dū ipam hominibus dedit. et septez sacramēta ecclesie dū ipa istituit, que omīa p̄tinēt ad nouū testamentū. De hoc aūt cōuiuio sustulerunt apl'i septē sportas. qz septē erant ecclesie pascende de reliquijs p̄andij christi in nouo testamēto, q̄bus Johes Apocal'. j. scribit dicens, Johānes septez ecclesijs q̄ sunt in asia, p quas vniuersitas ecclesiaꝝ xp̄i tot⁹ mundi designaꝫ. In septē enī sportis apostolorū ⁊tentus est cib⁹ anīe: dand⁹ oībus populis xp̄ianis ī toto orbe terraꝝ. sporte enī septē significant septenarios q̄ totam ecclesiā dei perficiūt et disponūt et reficiunt et pascūt. Primus est septenarius sacramentoꝝ. nā septem sunt sacram ēta ecclesie q̄bus mediantib⁹ virtus diuina ⁊ meritū passionis christi hoīb⁹ applicaꝫ ad salutem ꝯsequendā. Secūs ⁊ tercius septenarius est de articulis fidei, nam septē sūt articuli diuinitatis et septem humanitatis quibus homo de credendis illuminatur. Quartus septenari⁹ est ꝯtutū. nam septez sunt ꝯtutes. s. tres theologice q̄b⁹ aīa ad

deū ordinat.s.fides,spes ⁊ caritas,⁊ q̄ttuor morales.q̄ dicunt cardiales,s.prudētia iusticia tpantia ⁊ fortitudo q̄bꝫ hō in actibus suis disponit ⁊ ordiat, ⁊ q̄ntū ad se et q̄ntū ad pximū. Quintꝰ septenariꝰ est donoꝝ spūssctī,nā septē sunt dona spūssctī.s. donū sapie ⁊ intellectꝰ, donū ꝯsilij ⁊ fortitudinis,donū scie ⁊ pietatis,⁊ donū timoris dñi,q̄bꝫ oēs vires aie tā supiores q̄ inferiores disponunt ⁊ abilitant ad obediendū motioni ⁊ instinctu spūssancti. vt hō oīe opus bonū,psequat. Sextꝰ septenariꝰ est beatitudinū,septē aūt sunt btūtudines,de q̄bꝫ dr Math,v.s. pauptas spūs. mititas ⁊ māsuetudo,luctꝰ pnie,sitis iusticie.affluentia miscōie.mundicia cordis ⁊ pacificatio mētis. Ait enī, Beati paupes spū,beati mites.beati q̄ lugēt,beati q̄ esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā,btī misericordes,btī mōo corde ⁊ btī pacifici. Pe autē septē btūtudines sunt tanq̄ opatōes ⁊ actꝰ pcedētes a p̄dictis septē donis spūssctī q̄bꝫ ꝟtus ispoꝝ dono manifestat,qr q̄ dona spūssctī hz has opatōes exercet,sed cōiter alij ponūt octo beatitudies:⁊ illi p̄dictis septē addūt,beati q̄ psecutionē patiunt ꝓpter iusticiā,et sic octaua esset psecutio ꝓpter iusticiā vt patet Math,v. Septimꝰ septenariꝰ ē ordinū, nā septē sūt ordines q̄bꝫ ptās mīstris ecīe ꝯfert ad reliquū ppl'm sanctificandū ⁊ dirigendū.⁊ sic ptz qꝫ p hec duo ꝯuiuia vetꝰ ⁊ nouū testamētū designat q̄bꝫ hoīes spūaliter pascunt.⁊ vnū fuit datū Ruis, aliud filijs,vicz nouū.vnū generat seruitutē et timorē,aliud libertatē ⁊ amorē. ⁊ ℔ est qđ dicit apl's ad Gal'.iij,scriptum quō abraam habuit duos filios.⁊ sequit,hec enī sūt duo testamēta,vnū q̄dē in mōte synai in seruitutē generās q̄ est agar ⁊c. ℣ Hz dī,q̄d tūc significāt pauci pisciculi in euangelio. Rñdet qꝫ significāt ꝯsolatōes tpales q̄s deꝰ seruis suis dat.q̄ bene dicunt pisciculi ⁊ pauci.qr in nouo testamēto bona tpalia nō ꝓmittunt sicut ī veteri Esa.j. Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetis. ūno mādat seruis dei ī nouo testamēto vt bonis tpalibꝫ abrenūciēt qđ in veteri testamēto nō mādabat Luce.xiij. Nisi q̄s renūciauerit oībꝫ q̄ possidet nō ꝓt meus esse discipulus,in cuiꝰ figurā xp̄s mādauit turbe pascende discūbere sup terrā,i,vt omia tpalia pedibꝫ conculcarēt,sm illud ad Phil'. iij. Omia detrimētū feci ⁊ arbitroꝝ vt stercora vt xp̄m lucrifaciā. Alij ꝯo q̄ fuerunt in alio ꝯuiuio p qō ve.te.designat comedērūt sup fenū.p qđ bona tpalia designātur inq̄bꝫ nutriti fuerunt,in hꝰ etiā figurā dedit eis comedere sub diuo.qr sic debemus sumere bona tpalia vt sp oculos mētis ad celū leuemꝰ, ad Phil'.iij. Nra ꝯuersatio īcel'est,⁊,j,ad Coꝝ.vij. Tps breue est,reliquū est.vt q̄ gaudēt tāq̄ nō gaudētes sint, ⁊ q̄ emūt tanq̄ nō possidētes,et q̄ vtunt hāc mūdo tanq̄ nō vtant. Ubi notāduz est qꝫ pulli corꝰ dū respiciūt celū ⁊ clamāt ad deū pascunt ab eo,stati aūt vt incipiūt caligines emittere p qō solicitudo terrenoꝝ designat derelinqunt a deo ⁊ pascuntur a corꝰ.sic hō q̄ inhiat terrenis pascit a diabolo ⁊ derelinquit a deo.vñ corꝰ iuuenes q̄diu nō nigrescūt non pascunt a parētibꝫ sz deꝰ pascit eos,q̄ significāt hoīes deo ꝯfidētes ⁊ spem suā in deū ponētes q̄s deus pascit,sicut heliā pauit p angelū p mulierē ⁊ p corꝰ. Danielē p abacuc. Egidiuz p hinnulā.p duos ceruos machariū.⁊ sic ō alijs. Auarꝰ ḡ q̄ nō sedet sup terrā sz inuolui se sicut talpa in tra.i.in diuitijs terreni ⁊ mūdanis in mūdi vanitatibꝫ ⁊ in carnalibꝫ desideriis nō pascit ad mēsaz xp̄i. Ūñ auarꝰ cōparat talpe,nā sicut talpa timens sibi herbas deficere et radices insatiabiliter deuorat ipam terrā,vt dicit Isido,in historijs naturalibꝫ,sz ⁊ talpa neq̄q̄ dū viuit sz dū mozit clare vidēt,sic auarꝰ timens sibi copiā pecunie deficere ⁊ thesauri terrā vilioris vorat edulij,sed et ipse auarꝰ cecꝰ est mentaliter dū viuit, sed moziens q̄d auaricie pene annexū fuerit clare ꝯtēplabit lumpideq̄ videbit. Cōparat etiā bufoni,nā sicut bufo tantū tre erit q̄ntuz vno pede capit,sed ⁊ cibꝰ hmōi terre in venenū bufonibꝫ trāsmutat,sic ⁊ auarꝰ tantū q̄ntuz pede capit solūmō de trenis capit,sed et cibꝰ auaroꝝ q̄ est pecunie insatiabil' cupiditas atq̄ feruoꝝ ī mortē venenū cōmutat sempiterne. ℣ Cū aūt totū euāgeliū nob insinuat dei misericordiaz ad turbā famelicā vtiq̄ famē patientē ad audiēdū ꝟbū dei ad abū corꝑalē recipiēdū quā turbā xp̄s dñs pauit septem panibꝫ septuplicat. ex q̄ intelligimus xp̄i misericordiam eē ꝓmptissimam. Du-

bitaꝫ ex q̄lꝫ specialit̄ cognoscere possum⁹ hanc ꝑmptitudinez miscōie xp̄i. Rñdeꝫ q̄ hanc ꝑmptitudinez miscōie xp̄i tria faciūt vicz ꝓprietas natural⁹ potēcia vniuersal⁹ ex perientia singular⁹. nā sicut naturale ē igni calefacere: sic ꝓpriū est deo misereri semp et parcere. Vñ beat⁹ Dionisi⁹. Nec enī pro prium est ignis infrigidare, nec boni nō bo na ꝑducere, q̄ igit̄ misereri est deo ꝓpriuz. Deo punire est ei alienū inuolūtariū q̄dā modo z tardū. Q̄ aūt sit ei alienū ptz Esa. xxviij. Alienuz est opus ei⁹ ab eo, z loquit̄ de ope punitiōis, sicut apis ḥz mellificare q̄ō est ei ꝓpriū vt ptz supꝫ D. Est etiā inuo luntariū z tardū deo punīre. q̄ sicut dicit Chrys. illud q̄ō hō p̄ñ naturā facit cito fa cit, illud ꝙo q̄ō ꝑtra naturā facit tarde fa cit, sic de⁹ cito facit op⁹ miscōie, q̄ ē p̄ñ na turā suā, ad Roma. xj. An diuitias boni tatis ei⁹: patiētie z longanimitatis ꝙtēnis. Ḥz tūc q̄rit Chrys. Si opus iusticie ē do alienū inuolūtariū z tardū, q̄re g̃ punit, de ḥ vide supꝫ D. g tres q̄stiones. Scōm q̄ō facit xp̄m ꝑmptū ad miscōiaz est ei⁹ poten tia vniuersal⁹, nā q̄nto aliq̄s est magnani mior: tanto ē ad miscōiaz ꝓnior, illud vide mus ꝓmo in aīalibꝫ q̄busdā, q̄ int̄ aīalia ea q̄ sunt nobiliora repiꝫ q̄ sūt ad indulgē dū mag⁹ ꝑna, z ea q̄ sunt ignobiliora p cō trariuz se hñt. Vñ leo a catulo ꝓuocatus nō se vindicat ꝓpter suā magnanimitatē et catuli vilitatez. Eadez de causa canes ma gni a paruis catulis inclinati se nō vindi cant. sed si catul⁹ mordet catulū, statī mu tuis morsibꝫ se lacerāt. q̄ aīalia vilia sunt. Scōo illud videm⁹ in hominibꝫ q̄ sunt ma gnanimes q̄ sunt ad indulgētiā faciles. di cente Ambro. Procul a magnanimis cu piditas vltiōis. Vñ. iij. Reg. xx. Reges do mus isrl̄ clemētes sunt. De moyse etiā idē ptz z dauid q̄ fuerūt anīosissimi z māsuetis simi, ecōuerso aūt mulieres q̄ sunt viles et fragiles, ad irā z vindictā sunt faciles, ꝓm illud Eccl. xxv. Nō est ira supꝫ irā mulier⁹. Tercio idē ptz in aq̄la q̄ ad aues q̄ cibum clement̄ cū alijs auiculis ꝙdiuidit. vñ etiā aues aq̄la comedēte eā sequūt̄. De⁹ igit̄ cū sit om̄ipotens z nos viles vermiculi nr̄as iniurias paruipēdit, z si eas cognoscimus statim remittit, z hoc ꝓpter suā maiestatē et nostrā vilitatē. Vnō ꝑs. Excelsus dñs et humilia respicit ocl̄o pietat⁹. Sap. xj. Mi sereris omniū q̄ potes. ac si dicat, q̄ tu ha bes potentiā vniuersalē. ideo tu habes mi sericordiā generalē, z in isto sensu eccl̄ia lo quit̄ in collecta. De⁹ q̄ om̄ipotentiā tuam parcēdo maxime z miserando manifestas. Terciū q̄ō facit deū ꝑmptū ad miscōiam est experiētia singular⁹. molestiaz enī mor bi tribꝫ modis medic⁹ scire pōt, aliq̄ꝫ ꝑ su am scientiā theoricā. i. speculatiuā, z tūc est infirmo multū misericors, aliq̄ꝫ ꝑ practi cam z exercitationē longā, z tūc magis est misericors. aliq̄ꝫ ꝑ experientiā q̄ in perso na ꝓpria infirmitates plurimas expert⁹ est, z tūc est maxime misericors, z ideo bonū ē q̄ aliq̄ꝫ infirmenť vt infirmis mag⁹ cōpa tianť. Deus aūt ante incarnationē suaz in firmitates nr̄as corꝑales z spūales cogno scebat ꝑ eternā sapiam q̄si ꝑ q̄ndā theori cam. z ideo tanq̄ p̄ benign⁹ multum erat misericors. ꝑs. Quō miserek̄ p̄ filioꝝ: mi sert⁹ est dñs. Post incarnationē sciuit per q̄ndā practicā z exercitationē longā, quia xxviij. ānis circa infirmitates nr̄as sanan das tā corꝑales q̄ꝫ spūales se exercitauit, z sic fuit mag⁹ misericors. Actuū. x. Qui p er transiuit benefaciēdo z sanādo oēs opp̄s sos a diabolo. Et sīc medic⁹ multū ꝙtrista reť q̄ circa infirmū diu se exercitasset et ni hil ꝑfecisset, sic etiā xp̄s. Vñ ps. Lōtrista tus sum in exercitatiōe mea: z ꝙturbat⁹ suz a voce inimici z tribulatōe pcōris, ac si di ceret, de tribꝫ doleo z ꝙtristor. i. q̄ñ exercita tio mea nihil valet: z q̄ñ vox inimici, i. sug gestio diaboli plus valet q̄ꝫ mea inspiratio z q̄ñ ego pcōrem tribulo, i. punio. Qandē sciuit ꝑ experientiā. q̄ expert⁹ est tempta tionē, famē, dolorē z mortē, ideo factus est maxime misericors. Vñ ad Hebr. iij. Nō habem⁹ pontificē qui nō possit cōpati in firmitatibꝫ nostris. Ecce q̄ꝫ prompt⁹ est de us ad misericordiam nobis exhibendam.

¶ Sed diceret quis, quas doctrias habemus finaliter ex hoc euangelio. Re spondeť q̄ christ⁹ per suam perfectam sa pientiā in hoc euāgelio nobis multiplicez dedit doctrinā, vnde quedā hoc miraculū de multiplicatione pcesserunt alia comita bantur: z alia sequebantur, ꝓm q̄ habetur Marci. viij. z Math. xv. in lra et glosa q̄ doctrinis plena sunt oīa. Quo ad pceden

tia ꝓmo docemur ꝙ turbã in plixo sermone verbi dei patiẽtiã habere, qz nec solitudo nec fames nec mulierꝫ t paruulorꝫ ꝑsentia plurimã turbã recedere coegerũt. Secundo docemur ꝙ xp̃m miserereri tribulatis, ibi, Misereor. Tercio docemur ꝙ eundez q licet sim⁹ prudentes: tñ in arduis minimorũ ꝯsilia sunt requirenda, Unñ Matth. xv. dicit, Cõuocatis discipul', vbi dicit glosa. Cõuocat discipulos vt doceat maiores minoribꝫ sua cõicare ꝯsilia, in eo q inferiores ꝯsulit docet humilitatẽ, sepe enĩ asinam id ẽ simplex videt qđ ꝓphetã vicz balaam latet. Quo ad ꝯcomitãtia miraculũ xp̃s tria fecit, multiplicauit enĩ benedicẽdo, frãgendo t gr̃as agẽdo. Per ꝓmũ vicz benedictionẽ informamur q cibũ benedicere debem⁹, qz benedictio cibuz sanctificat, j. ad Thimo. iiij, apls dicit de cibo. Sanctificatur ꝙ verbũ dei. Benedictio impedit ne diabolus se ĩmisceat. vt patz. j. dyalogoꝝ Gregorii. de demone quẽ monialis in lactuca nõ benedicta comedit. Benedictio etiã salubriorẽ vsum ꝑstat. nõ enĩ magnũ ẽ habere rẽ sed vsum rei. Unñ Seneca. Stulto nulla res opus est, nulla enĩ re scit vti. Sed quõ laic⁹ debet cibũ benedicere, dicak q si sac⁹ fieri nõ potest faciat crucẽ. t ante cibũ dicat in noĩe ꝑris t filij et spũssancti, bonũ tamẽ est ante cibuz cũ hoc dicere dñicã oratiõnẽ rẽ. Secõo xp̃s multiplicauit frangẽdo, vbi docet q in nr̃is cõuiuijs panẽ paupibꝫ frangere debem⁹, qz deo damus. Matth. xxv. q̃diu fecistis vni ex his frib⁹ meis mĩnis: mihi fecist. Tertio multiplicauit gr̃as agẽdo. vbi ĩstruimur q in nr̃is refectõibꝫ gr̃as deo agere debemus. qz. j. ad Thimo. iiij, reꝛjcienduz nõ est qđ cũ gr̃arũ actõne recipit. Quo ad sequentia miraculũ. Primo docemur q tpalia corpori necessaria seruis dei copiose dare debemus, nõ enĩ xp̃s ꝑcise tot panes fecit quot fuerũt necessarij: sed septẽ ad sportas reseruandas multiplicauit. Secõo docemur q paupibꝫ humilit⁹ ꝙ tpe seruire debemus. nã discipuli distribuerũt t seruierũt: t collegerũt fragmenta. Tercio docemur q de datis elemosynis augmẽtũ tpaliũ sperare possum⁹, nõ enĩ discipuli xp̃i nisi septẽ panes t paucos piscículos habuerunt: et tñ septẽ sportas plenas leuauerũt. Hic cadit exemplũ Bonifacij epi Tudertini. q vt dicit Grego. in dyalogo. dum esset puer omne triticũ mr̃is dedit paupibꝫ. qđ mr̃ ꝓpendens cepit seipam pugnis cedere: ꝛ a bonifacio oꝛone facta totũ horreũ factũ ẽ plenum tritico. Mã cũ sic mr̃ se ꝙcuteret eo q paupibꝫ dedit triticũ de q ꝙ totũ annũ viuere debuit. bonifaci⁹ verbis qbus potuit eam ꝯsolabat. cũ autẽ nullã ꝯsolationez admitteret: rogauit eã bonifaci⁹ vt ab horreo exiret. q facto puer se ad oꝛonẽ dedit. et post paululũ egressus ad horreũ mr̃em reduxit qđ iã tritico pleno inuentũ est. q viso mr̃ cõpuncta ipm iã cepit vrgere vt daret. Implorem⁹ g misericordẽ dñm iesum vt nos h̃ ꝙ miscõie opa spũalia t corpalia dirigat ꝙ que eternã misericordiã cõsequi valeamus. Amen.

¶ Dñica octaua. ¶ Sermo LVII.

Non omnis qui

In dicit mihi dñe dñe intrabit in regnum celoꝝ. sed q facit volũtatez ꝑris mei q in celis est: ipe intrabit ĩ regnuz celoꝝ. Matth. vij. Jn ꝑcedenti dñica audistis de miscõia dei quaz exhibuit turbe famelice: t se inuocãtibꝫ parat⁹ est illã exhibere. q t tanta est ꝙ null⁹ eã plene cognoscere põt nisi q pericula t miserias h⁹ mũdi cognoscit. null⁹ aũt hõ viuẽs hoc facere põt nisi de⁹ sibi reuelauerit. Audistis et tũc ex qbꝫ cognoscere possum⁹ q de⁹ sit paratus t prompt⁹ ad miscõiam. t in q differunt multiplicatio panũ septẽ a multiplicatione qnqz panũ. de qbus Iohes scribit qđ ꝙ septẽ panes t qđ ꝙ septẽ sportas ĩtelligere debem⁹ t plures doctrinas xp̃i dñi ex euãgelio. Hodie ꝙo dñs iesus nob ostendit qđ facere debeam⁹ vt dei miscõiaz ꝯsequamur vicz vt fruct⁹ bonos faciam⁹: t diligent' nos custodiam⁹ ab oĩbꝫ falsis ꝓphetis t ab oĩbꝫ q nobis sunt occasio ad pctã. qz nõ oĩs q dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ. rẽ. Jõ viuam⁹ nõ ꝟm carnes siue carnalia desideria sz ꝟm spm̃. h̃ est recte rõnis iũdiciũ. vt dicit apls in hodierna epla ad Ro. viij. scripta rẽ. ꝑro gr̃a alicui qđ de h̃ dicẽdi dicam⁹ Aue maria. ¶ Nõ oĩs q dicit mihi dñe dñe rẽ. vbi sup̃. Primo dicak text⁹ euangelij. Secõo intellect⁹ eius. Tertio aliqua dubia siue questiões.

Text⁹ euãgelij Math⁹. vij⁹.
In illo tpe. dixit ie. d. s. Attendite a falsis p
phetis q̃ veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ
intrinsec⁹ aũt sunt lupi rapaces. a fructib⁹
eor̃ cognoscetis eos. Nunq̃d colligũt de
spinis vuas aut ð tribulis ficus? Sic om
nis arbor bona fructus bonos facit. mala
aũt arbor fruct⁹ malos facit. nõ põt arbor
bona fruct⁹ malos facere. nec̃ arbor ma
la fruct⁹ bonos facere. Omis arbor q̃ nõ
facit fructũ bonũ excidet̃ & in ignẽ mittet̃.
igit̃ ex fructib⁹ eor̃ cognoscetis eos. Non
omis q̃ dicit mihi dñe dñe intrabit i regnũ
celorũ. sed q̃ facit voluntatẽ patris mei q̃
in celis est: ipe intrabit in regnũ celorũ.

Hystoria hui⁹ euangelij siue verba
xpi in euãgelio dicta sunt p dñm iesum an
no. xxx. etatis sue. & anno ꝓmo pdicatõis
sue. ij. ydus Julij. Ha est prima die ante fe
stum diuisiõis apl'orũ. nã ante euangeliuz
dñs in eodẽ cap⁹. dixit. Omia q̃cunq̃ vul
tis vt faciãt vobis homes: & vos facite eis.
& subiũgit. intrate p angustã portã. q̃ lata
porta & spaciosa via ẽ q̃ ducit ad pditõez. et
postea dicit euãgelũ hodiernũ. in q̃ nobis
ꝓponit iusticiã suã in puniẽdis pctõribus.
q̃ in pcedenti dñica nobis ostẽdit suã mi
sericordiã. & q̃uis euangelũ in plures pos
set distingui ptes. attamẽ ꝓpter breuitatem
due sunt ei⁹ partes principalit. Secõa ibi.
Omis arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ exci
det̃ & in ignẽ mittet̃ ⁊c. In ꝓma parte sal
uator nos auisat vt diligẽter caueam⁹ om
nes malos homes. vicz falsos ꝓphas. he
reticos. hypocritas: et omẽs malos xpianos ne ab eis seducamur & i peccata laba
mur. & quõ tales cognoscere possumus ex
fructib⁹ eor̃. i. ex opib⁹. eo q̃ arbor bona ñ
facit fructũ malũ. nec̃ mala fructũ bonuz.
Arbor aũt est ipa volũtas. q̃ si est bona: fa
cit opa bona. si mala: facit opa mala. nã fo
lia sunt verba. & fruct⁹ sunt opa. recte sicut
de spinis nõ colligũt⁹ vuas: nec̃ de tribu
lis ficus. In scõa parte saluator nr̃ ponit
duplicẽ penã eorũ q̃ nõ faciũt fructum bo
nũ. vicz penã damni siue sepationez a deo
cũ dicat. excidet̃. & penã sensus cũ dicit. & in
ignẽ mittet̃. nam regnuz dei nõ querit̃ nec
inuenit̃ verbis tm̃ siue oronib⁹ aut inuoca
tionib⁹ sed fact⁹. i. bonis opib⁹. ideo dic̃. nõ
omis q̃ dicit mihi dñe dñe intrabit in re
gnum celor̃. Hec est sentẽtia euãgelij i ge
nere breuissima. Dubitat̃ q̃d intel
ligere debem⁹ p falsos ꝓphas. Rñdetur q̃
plura genera hoim pñt intelligi p falsos ꝓ
phetas. similit & inimici nostri ꝓnue nos
impugnãtes & ad pctã nos sollicitãtes. scz
hypocrite. heretici. adulatores. mali xpiani. caro. mũdus & diabol⁹. Primo p falsos
ꝓphetas intelligunt hypocrite. nõ soluz in
spũalib⁹ sed etiã in tpalib⁹. de illis dicit sal
uator Math⁹. xxiij⁹. Ve vobis hypocrite
q̃ similes est⁹ sepulchris dealbatis. q̃ foris
apparẽt homib⁹ speciosa. intus vero plena
sunt ossib⁹ mortuor̃ & omi spurcicia. sic et
hypocrite foris apparẽt hoibus iusti. int⁹
autẽ pleni sunt iniq̃tate & hypocrisi. naz in
eis est vana gl'ia ꝑncipaliter dũ p exterio
ra signa simulãt iusticiã. deuotõez. castita
tez. humilitatẽ. pauptatẽ ⁊c. quã nõ habẽt.
& hoc vt ab alijs cõmẽdent vel ad stat⁹ al
tiores eleuent̃. aut p apparentẽ sanctitatez
tpalia acq̃rant. Itẽ de illis q̃ simulãt se scire multa cor̃ indoctis q̃ intelligere nesci
unt. vt tales se eis in cura corpali cõmen
dent si volũt esse medici corpor̃. vel i cura
anie si volũt esse medici aniar̃. vt plebani
vel ei⁹ coopatores aut adiutores. & hec oia
faciũt ꝓpter questũ siue lucrũ tpale sic alios decipiẽdo. Itẽ de ignorãtib⁹ artes mecha
nicas vel alias artes. & tñ simulãt se multa
de his scire q̃ nõ sciunt vt alios p hoc me
lius scientes ꝓfundãt & despiciãt & lucz in
de recipiant tempale. Tales duplicit̃ pec
cant. vicz p hypocrisim & tempalia inuste
acq̃rendo⁹ retinẽdo. q̃ obligant̃ ad resti
tutõnẽ illis q̃s deceperũt. ita inueniunt̃ in
omi arte plures se cõmendãtes & alios me
liores se vituperãtes ⁊c. Sunt & alij hypo
crite ostendẽtes se habere zelũ ad augmen
tandũ diuinũ cultũ. q̃ncz eccl'ias erigẽtes
vel ampliãtes aut missas fundãtes de ma
le acquisitis. & p hoc illos q̃bus hmõi bo
na debent̃ in tribulatiõe relinquẽtes. Alij
se ostendũt pcurare bonuz reipublice. qui
plus paupes graũt & sibijpis ꝓuident. et
sic de alijs. q̃ taliũ infinit⁹ est numerus. q̃
oẽs que sua sunt q̃rũt nõ q̃ iesu xpi. tã i sta
tu spũali q̃s sect'ari. Sed tunc dice
ret q̃s. q̃n hypocrisis est pctm̃ mortale aut
veniale. Ad q̃ rñdet sctus Tho. scõa scõe
q. xxj. ar. iiij. q̃ in hypocrisi sunt duo. s. ca-

rentia sanctitatis z simulatio sctitatis quaz nō habet. Si g hypocrita dicit ille cui⁹ intentio versat circa vtrūqz vt scz alios non curet sanctitatē hīe: sed solū sanct⁹ appare re tūc est pctm̄ mortale. Suo modo si ꝗs nō curat rempublicā z bonuz cōmune qō facere debet z tm̄ simulat se amare bonū cō mune vt laudet. z sic de sil'ib⁹ casib⁹. tal' si militer peccat mortalit. ꝓ patet ex illo Job xiij. Nō veniet in ꝓspectu ei⁹ oīs hypocrita. Si aūt hypocrita dicit ille q intēdit simulare sanctitatē a qua deficit p peccatū mortale: z tm̄ nō ꝓtemnit eandez neqz ex h̄ querit honorez hoīm: sed ne pctā sua alios manifestent tunc q̄ vis est in pctō mortali nō tm̄ ipa simulatio est ei pctm̄ mortale: sed qñqz veniale. z hoc p̄t cognosci ex fine, qñ enī ꝗs simulat sanctitatē ꝓtra caritatez dei aut ꝓximi tūc est pctm̄ mortale. Explicat sanct⁹ Tho. vbi sup̄. vt si ꝗs simulat sanctitatē vt falsaz doctrinā semiet, vl' propter ecclīasticā dignitatē qua est indign⁹. vel vt acq̄rat tpalia. vel se bonū z sanctuz ostendit honeste mlīeri vt abutat ea p fornicationē cē. talis semp peccat mortalit. et sic de alīs. D Scōo per falsos ꝓphas intelligunt heretici de qb⁹ dñs nos h̄ auisat vt attendam⁹ ab eis ne decipiamur. qz cōiter se ostendūt bonos xp̄ianos icūnādoz alia opa de genere bona faciēdo. ꝓpter q̄ notandū q⁹ heretic⁹ pōt ꝗs dici multis modis. Uno mō simoniac⁹. q vendit vel emit rē sacrā vl' sacra dicit heretic⁹. ita dicit Grego. in regīstro. z habet in canone. j. q. j. quisqs. z ca. cū liqueat. z h̄ iō. qz simoniacus vendēs vl' emens sacra cē. facit ac si donū spūssancti possit cōpari pcio. Sic fecit ille simon q volvit hanc gr̄am spūssancti ab aplīs emere. Actuū. viij. cui dixit petrus. pecunia tua tecū sit in ꝑditionem cē. Scōo vocant heretici q male sentiūt ō sacramētis eccl'ie. vl' male docent de illis. extra de heretic⁹. ad abolēdū. Tercio vocantur heretici q nō recipiūt fidē xp̄i. sicut iudei: pagani cē. imo iudei sunt veri heretici qz ꝓphetaz cōtradicūt. sicut deducit Guilhelm⁹ in de fi. et legib⁹. Heretic⁹ enī dicit ille q aliter scripturam intelligit q̄ sensus spūssancti flagitat a q̄ scripta est. vt dicit canon. xxiij. q. iij. hereticus. ꝓprie tm̄ loquēdo heretic⁹ ꝺr homo viator fidē xp̄i ꝓfitens. i. baptizat⁹ vel ꝓ tali se gerens siue tent⁹ ꝓtinaciter errans vel dubitans ꝓtra catholicā veritatez: et tales oīes sunt excōicati. extra de heretic⁹. excō municam⁹. et sic duplici ex causa vitandi. ꝓximo ex hodierno euāgelio: ne illi q eis cōicant seducant. Scōo qz ꝓ sacrū generale ꝓcliū vbi supra sunt excōicati. possūt tamē cū alīs audire verbū dei sed nō diuina. sicut nec alī excōicati q si occulte audierint diuina: aggrauant ex h̄ eoz peccata in obediētia z ꝓtinacia. z duriores fiūt: z tanto difficili⁹ a peccat⁹ surgūt. Uñ predicare verbū dei est act⁹ ꝓuilegiat⁹ vt ab oīb⁹ audiri possit. vt patz supra ꝑmone. xiij. B. z hoc dixi de heretic⁹ apud eccl'iam. quicqd sit de heretico apud deū. Uñ ml'ti sunt heretici apud deū q̄s eccl'ia reputat catholicos esse q̄diu latet eoz ꝓfidia. Dicit viatoz ꝓpter dānatos q errant ꝓtinaciter ꝓtra fidem blasphemādo deū. z tm̄ ꝓprie nō sūt heretici. Dicit fidē xp̄i ꝓpter iudeos z gentiles. q ꝓprie nō dicunt heretici vt patz sup̄. Dicit ꝓ tali tent⁹ ꝓpter ficte baptizatū. Dicit ꝓtinaciter. qz si q̄s ex simplicitate vl' ignorantia erraret. z tm̄ parat⁹ esset se emendare si de oppositō informarer. nō est talis censend⁹ heretic⁹. vt dicit Aug⁹. li. lxxiij. q. iij. E Ex illo patz q⁹ nō oīs tenēs heresim est heretic⁹. patz de eo q nō est ꝓtinax. Scōo patz q⁹ q̄cunqz mīme ꝓbati i biblia ꝓtente assertiue z ꝓtinaciter ꝓtradicit est heretic⁹. imo q diceret Thobiā nō habuisse canē. vel vxorē Loth nō fuisse ꝓcurram in statuā salis ꝓtinaciter: esset hereticus Ex illo patz tercio q̄s incaute loquūt multi dicētes. nō est ita graue sic dicūt p̄dicatores de penis inferni q̄s nunqz experti sunt qz tales friuole ꝓtradicūt sacre scripture in canone biblie. vbi in multis locis veteris z noui testamēti ponunt tales pene grauiores etiā q̄s cogitari possint. vt patebit infra Hec de scōo genere falsoz ꝓphaz. F

Tercij falsi ꝓphe sunt adulatores: signāter in curijs ꝓncipū. ꝓsuadētes ꝓncipibus mala ad q videt illos inclinatos vel paratos. vl' alleuiātes mala q faciūt vl' fecerūt vt ex h̄ habeāt illos gratiosos ad cōmodū ꝓprium min⁹ curantes iusticiā et rempublicā. tales aūt adulatores sūt periculosi i republica z fugiēdi. z ꝛ Doctiū dicit sirene

dulces voce ꝛ obstrusis auribꝫ fugiende, sicut enī sirene dulciter in mari cantant. sed ex hꝫ sequit periculū maris, qz facīūt nautas obdormire. Vñ Solin⁹ in spec'o naturaliū dicit. Natura sirenaꝝ est cantu suo dulcissimo inducere ipis nautis somnū, q̄ cū soporati sunt loca incauta declinare negligūt, ꝛ sic periculū naufragiū q̄ incurrūt. Sed tūc p sirenas intelligunt adulatores nā sicut sirene habēt facies blandas vtputa virgineas: caudas aūt acutas ꝛ pungētes vtputa piscinas, aut serpētinas, vt dic Ambro, in exameron, lib. iiij. sic p oēm modū adulatores in facie q̄dez delectabiliter leniūt ꝛ blandiūt, finaliter aūt retro hoīez acute ledūt: pungūt ꝛ perimūt, ꝛ sic tūc applicari pōt. Consuetudo adulatorū est suo colloquio dulcissimo ꝛ affatu ipos audiētes ad somnū delectatōis ꝛ psensus ꝛ securitatis inducere vt sic eos minus cautos ī diuersa mala valeāt p̄cipitare. Ex q̄ ptz q multuz periculosa est laus adulatoria frequēter ducens laudatum in elationē, ꝓpter qđ vere humil' hmōi laudes suas ꝓtēnit: ꝛ maxime cū nosc't se laudari de aliq̄ qđ scit in se nō esse nullaten⁹ tali laudi acquiescit, sed apud se dicit ꝛ sibi ꝑpi cōmemorat illud scripture, Populi me⁹ q̄ beatuz te dicunt ipi te decipiūt Esaie, iij, ꝛ iterū. Qui te beatificant mittūt in errorē, Esa. ix. sn̄ialit, vnde ꝛ veraciter ꝓtingit hūane laudis amatoribꝫ q ex hmōi laudatiōibꝫ ꝛ adulatiōibus sic dementant ꝛ cecant q falsē se reputant esse oīe qđ in opinione hoīm sunt, et decepti de se credūt oīa q̄ vani laudatores eis suggerūt ꝛ mentiunt, sicut cōtingit illis q̄ plus debito laudant de ingenio: intellectu: ꝓsilio: puidētia: iusticia: temperantia: hūilitate: largitate: abstinētia: castitate: mansuetudine: pietate, ꝛ sic de aliis ꝑtutibus, sil'r de his q̄ plus debito laudant de eoꝝ parentela: ꝓsanguinitate: amicoꝝ copia: corpis pulchritudine: fortitudie: agilitate: vestimentoꝝ ornatu: ꝛ sic de aliis. B

Quarti falsi ꝓphe sunt oēs mali xp̄iani aliis pctā psuadētes aut occasionē peccandi dātes, vel pctā alleuiātes vt sic min⁹ timeant delinquētes, qđ declarari posset de oīb⁹ pctis capitalibꝫ, q̄tiens em̄ ancille vel vicine aliis mlieribꝫ psuadēt vl' occasionez dant supbie in illicito ornatu vestimentoꝝ laudātes hmōi ornatū, q̄ties ex variis cōtractibꝫ alter alteri psuadet fraudē et volū. q̄d tūc de spoliis: furt⁹: paupeꝝ oppssiōibꝫ heu nr̄is tpib⁹ nimiū mltiplicatis, sub specie pietatis, ꝓseruatōe reipublice, q̄s etiā pōt dinūerare malas psuasiōes in peccat⁹ luxurie: fornicatōibꝫ: stupris: adulteriis, q̄ pctā tantū inualuerūt q nec p pctis apud aliq̄s reputant vl' nō tanta sic̄ sunt etiā sine verecūdia, q̄nta mala inde seq̄nt nouit de⁹ ꝛ scire debēt q̄ talibꝫ peccat⁹ ꝓstricti sūt ꝛc. Quinti falsi, ꝓphe sunt caro: mūd⁹ ꝛ diabolus, caro enī inficit, mūdus decipit et diabolus interficit, qz deceptos ꝛ infectos ad mortē eternā (si nō penitēt) p̄ducit. Caro p suadet gulā: luxuriā ꝛ mollia strameta ꝛc. sic tria falsa, ꝓphetat ꝓtra q̄ dicit apls in hodierna epla. Si ℞m carnē vixeritis morie⁹mini, s. pena culpe gehēne. Mūdus falsē nob, ꝓphetat diuitias: potētiā ꝛ gl'iam, ecce alia tria ꝓtra q̄ dicit saluator. Quid p̄dest homi si vniuersuz mūdū lucret: aīe ꝝ o sue detrimētū patiat ꝛc. Mat. xvj, ꝛ sil'e Mar. ci. viij. Diabol⁹ alia tria falsa, ꝓphetat. vicz diuturnitatē viuēdi: p̄positū ꝓuertēdi ꝛ ī fine gr̄am ꝛ remissionē pctoꝝ obtinēdi. Cōtrariū dicit sapiēs Eccl. v. Ne tardes conuerti ad dn̄m ꝛ ne differas de die in diem, subito enī veniet ira illius, in tpe vindicte disp̄det te. Sic ḡ breuit habet⁹ de q̄ntuplici genere falsoꝝ ꝓphaꝝ cauendoꝝ. H

Conseq̄nter circa sc̄dam partez euāgelij cū dr, Omnis arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet ꝛc, diceret q̄s, de q̄b⁹ arboribꝫ loq̄tur xp̄s dn̄s. Ad hꝫ dicēdū est q sic in genere triplices sūt arbores materiales, sic etiā triplices sunt spūales, vicz siluestres, cāpestres, ortenses. Prime, s. siluestres cōiter solū hnt folia ꝛ nō fructū, sic aliq̄ tm̄ hūt bona verba ꝛ nō bona opa, de q̄bus dr, s. ad Corinth. iij. Non in ꝛmone est regnū dei sed in ꝑtute, ꝛ, j. Joh. iij. Nō diligam⁹ verbo nec lingua, s. tm̄: sed ope ꝛ ꝑitate. Secūde arbores sunt cāpestres q̄ hūt flores ꝛ folia: sz ñ bonos fructū, sic aliq̄ hūt volūtatē bonā sz nō opa, vñ Amb. li. de officiis, ꝛ habet. lxxxvj. di. nō sat⁹. Nō satis ē hñ velle: nisi assit hñ facere, ꝛ Grego. in omel. Nō satis est mala nō agere, nisi etiā q̄s studeat bonis opib⁹ insudare. Tercie sunt arbores ortenses, ille hūt flores et fructū, sic hō

christianus debet hīe bonā voluntatē ad deo seruiendū: z p obseruationē p̄ceptorū dei opib⁹ demonstrare. Jō dicit saluator ī euāgelio. Bona arbor fructū⁹ bonos facit. z Lu. vj. Bon⁹ hō de thesauro cordis sui p̄fert bonū. ¶ Sed diceres q̄s cōditiones debet arbor bona spūalis hīe. Respondeō. sicut arbor bona material' debet in se hīe plures p̄ditiōes bonas. sic et arbor spūalis scz hō debet illas hīe vicz radicis integritatē. radicalē humiditatē. omnium ramor⁹ fertilitatē. fructuū deprēssibilitatē. florū odorositatē z delectabilitatē. fructuū suauitatē. Primo ad bonā arborē req̄ritur radicis integritas. sic ad bonū hoīem intentōis veritas. q̄ or ad Heb. iij. Discretor cogitationū z intentionū cordis est de⁹. nā ſm Grego. intētio imponit nomen operi nr̄o. z merito. q̄ radix occultat. sic intentio est hoīb⁹ occulta. deo aūt nota. Jō dicit Bern̄. Intētio prāua viciat bona opera. sicut dare elemosynā vel aliud bonū opus faciendo p̄pter vanā gloriaz. Secōdo ad bonā arborē req̄rit radicalis humiditas. i. dei grā. nā sicut arbor sine humiditate fructificare nō p̄t Job. viij. Nunquid virere p̄t scirpus absq̄ humore aut crescere charectū sine aqua: q̄si di. nō. sic nec homo p̄t ferre fructū boni opis sine dei gratia Joh. xv. Sine me nihil potestis facere scz meritorie. z Grego. sup eodē dicit. Neq̄ in veteri neq̄ in nouo testamēto placuerūt sine grā dño. z in ps. cxlij. Ānia mea sicut terra sine aqua tibi. idcirco humiditas diuine gr̄e req̄rit ad singl'a opa meritoria. z Richar. li. iij. ca. vlti. Sine grā coopante nec sufficim⁹ ad veritatis cognitionem. nec ad virtut' amorē. nec ad boni opationē. Tertio ad bonā arborē req̄rit oīm ramorū fertilitas. sic q̄ nō in vno solo ramo sed in oīb⁹ ferat bonos fruct⁹. sic etiā homo in oībus mēbris dz fructificare bona opa ad Colosseñ. j. Deo p oīa placētes in oīni ope bono fructificātes. scz q̄ in corde deū diligat. in ore deū laudet. q̄ ſm Greg. in omelia. Nō est p̄fectus in ope cui p̄tradicit prauitas lingue. Et māib⁹ paupi elemosynā eroget. Prouer. xxxj. Manū⁹ suas aperuit inopi: z palmas suas extēdit ad pauperē. Item auribus dz audire p̄bū dei. Prouerb. j. Audi fili disciplinā p̄tis tui. z Joh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. naz sic deus totū hoīem creauit z nō est membr⁹ q̄d nō habeat hō a deo: sic cū oībus membris dz seruire deo. ps. cij. Benedic ania mea dño: z oīa q̄ intra me sūt nomi scō eius. Ex q̄ sequit q̄ nō solū in vno mēbro sed in oībus debem⁹ ferre fructū boni operis. Quarto ad bonā arborez requirit fructuū deprēssibilitas. de q̄nto enī arbor plures fert fructus. de tanto plus declinat ad terrā. sic z hō quāto plura bona facit: tanto debet se ampli⁹ humiliare. q̄ Luc. xvij. or. Cū feceritis oīa q̄ p̄cepta sunt vob: dicite: serui inutiles sum⁹. Dicit enī Cassio. super ps. lxij. Humiles iugit' deuz laudant semp se accusant intelligētes bonū esse alienū. p̄priū vero malū. Quinto ad bonā arborē req̄rit florū odorositas z delectabilitas. sic ad bonū hoīem req̄rit volūtas bona z deuotio odorifera z verbor⁹ vtilitas. iuxta illud. ij. ad Corinth. ij. Bon⁹ christi odor sum⁹ scz ad edificandū p̄mū. De q̄ dicit Ansel. in li. cur deus hō. Voluntas bona est q̄ deo subiecta est. q̄n vicz hō suā voluntatē diuine voluntati p̄format z coequat. sic etiā ad bonuz hoīem req̄rit verborū vtilitas. Un Isido. Sit sermo tuus irrep̄hensibilis z audientib⁹ vtilis. sed beu aliq̄ habēt folia. i. verba pungitiua sīc cardo. i. verba detractoria. de q̄b⁹ or Hiere. ije Sagitta vulnerans lingua eor⁹. Alij hūt folia fetentia sicut sambuc⁹. i. verba luxuriosa. q̄b⁹ or ad Ephes. v. Fornicatio z omnis īmūdicia nec noīet in vobis. z Matthei. xij. Ex abundātia cordis os loquitur Texto ad bonā arborē req̄rit fructū suauitas. sic ad bonū hoīez op̄ caritas. ſm illud. j. ad Corinth. xvj. Omia opa vestra in caritate fiant. nā ſm Aug⁹. frustra cetera assunt si caritas desit. z Hilari⁹. Frustra erit oīnis operatio nisi assit dei dilectio. et Bern̄. Ubi est amor nō est labor ꝫ sapor. nō grauitas sed leuitas z suauitas. k

Dubitat p̄sequēter ex q̄ saluator dicit q̄ arbor mala excidet z in ignē mittet. q̄bus modis tū fiat illa excisio. Ad h̄ dicendū q̄ duplex est pena futura pctōr⁹. vna est excisio. alia est in ignē missio. Sunt aūt q̄nq⁹ excisiones arbor⁹. i. hoīm. Prima cōmūis oībus hoīb⁹. s. mors. p quā excidit aīma a p̄tī vita vt ampli⁹ nō valeat vti mūdi de-

licꝫs, ſm illud Eſa. xxxviij. Precisa ē velut a texente vita mea: dū adhuc odirer succidit me. Hec excisio mortꝫ amara est cū faciat hoīem relinq̄re oīa tpalia que amauit Vñ Eccī. xlj. O mors q̄ amara est memoria tua. Si g̃ mēoria mortꝫ est amara, multo amarior est eiꝰ experiētia dū iam sentit. Scōa excisio est etiā cōmunis bōis ꝛ malis, qz p mortē excidunt, i. separant a cōsortio eorū q̄s hic dilexerūt. Tercia excisio solū cōuenit pctōribꝫ. qñ excident, i. separabunt a cōsortio omniū electoꝝ: ꝛ tradent consortio oīm demonū ꝛ hoīm damnatorū. De hac excisione loquit Chrys. dicēs. Multi solū gehennā abhorrent. ego autē excidi ab illa glia beata multo maiorez iudico gehenna, et subdit. Intolerabilis est ignis gebenne, q̄s dubitat, sed si ponat aliq̄s mille gehēnas nihil tale dicit q̄le est excidere a btūdie diuie pūtie: ꝛ odio habere xp̄o ꝛ audire hoc verbuz. Nō noui vos imo minus malū esset sustinere q̄ttuoꝝ milia gehēne fulmina q̄ꝫ facie christi mansuetā a nobis videre auersaz. Quarta excisio siue pena est miserrima, qz auellit ꝛ abscindit a reprobꝫ oīs ptās bōe opatōis. Quinta absisio est terribilissima, qz excidit ab eis omis spes ꝰsolatiōis, ita q̄ nūq̄ꝫ se sperent eternaliꝫ aliq̄d boni habituros. Hec de prima excisiōis siue separationis pena. Scōa aūt pena de q̄ supza est ignis gehēne, in q̄ est fletus ꝛ stridoꝝ dentiū, vbi vermis male ꝰscientie corrodit aiam in ppetuū ꝛ ignis erit inextinguibilis q̄ semp corpza succēdit ꝛ nunq̄ꝫ cōsumit, ita vt semp pūiant ꝛ nūq̄ꝫ moriūt. Ex illō Eſa. vl. Vermis eorū nō morietꝫ ꝛ ignis eorū nō extinguetur. Ex illis infert q̄ homies nō faciētes hic fructū boni opis: sunt in maiori periculo q̄ꝫ porci et canes, nā illi solū vnā sustinent mortē temporalē, ꝛ post mortez nihil mali habebūt. homies vero mali debitores sunt mortis tēpalis et eterne, excidentur enī p mortē temporalē ꝛ postea cōburent ppetuo igne, vt patebit infra. ideo peccatores dicunt arbores bis mortue in canonica Jude ca. vnico. ¶ Sed diceret quis, q̄d est hoc q̄ domin⁹ dicit. arbores malas. id est pctōres excidendos p mortē, ꝛ nō dicit qñ excident. Respondetur q̄ ideo vt homines semp sint parati vt quacunq̄ hora domin⁹ repetat aniam de corpe homo secur⁹ reddat eā in man⁹ domini. nā ꝓpter certitudinē mortis ꝛ incertitudinē hore mortis debent homies facere ſm illud consiliuz sapientis Eccī. v. Non tardes conuerti ad dñm ꝛc̄, vt supza, vt sic securi⁹ morerent eo q̄ nesciunt diē aut horam mortꝫ siue neq̄ꝫ finē penarum inferni. Vnde nō solū ibi dānatus p mille annos sed in eternū est victur⁹, ſm illud ps. xlviij Laborabit in eternū ꝛ viuet adhuc in finē ꝛ ibidem: Diues cū dormierit non sumet oīa secū: neq̄ꝫ descēdet cū eo glia eiꝰ, q̄a anīa eius in vita ipius benedicet, ꝛ sequitur, introibit vsq̄ꝫ in pgenies patrū suoꝝ, vsq̄ꝫ i eternū nō videbit lumē. Sz q̄lis tūc erit dolor ptz ex cōmuni verbo, dū q̄s dura patit, qz tunc dicitur, si spes nō esset cor frangeret, sed ibi neutꝝ erit, qz nec cor frāgitur: nec spes est. Exemplū habem⁹ de q̄dam magno q̄ ex tali verbo a quodam fatuo dicto valde cōpunct⁹ est de peccatꝫ suis ꝛ cōuersus. Cū enī audiente famo quodam diceret, Si spes non esset cor frangeret, adiecit fatuus. q̄lis ergo erit pena vbi neq̄ꝫ spes est de liberatiōe nec cor frāgi potest. qd̄ domin⁹ audiens suspirans aūt, q̄d hoc sibi vult qd̄ audiui a stulto, et sic vitaz suā mutauit in meli⁹. Sed heu inueniunt aliq̄ dicentes q̄ verba et exēpla in libris ꝛ scripturis sanctꝫ posita sunt solū ad terrorem vt p illa homies dimittant malū ꝛ faciant bonū, sed q̄d amplius tales faciūt q̄ꝫ q̄ de nouo blasphemāt deū ꝛ dñm nostꝝ iesum christū, dicere enī deū mendacē blasphemia est, qz deus veraꝛ est. omis aūt homo mendaꝛ. Sed sicut supza ptz Eſa. vl. ultimo ꝛ Matth. xxv. ꝛ in simbolo Athanasij ꝛc̄, aperte malis ꝓmittit eterna dānatio Dicere ergo q̄ illa dei verba timorē includunt ꝛ nō veritatē: est dicere deū mendacem. ꝛ h̄ est vere deū blasphemare. Sz fortē aliq̄ dicerent. Credim⁹ bis q̄ deus dicit sed narrationibꝫ ꝛ exēplis nō oportet credere, qz dicunt ad terrorem vel ꝓpter alias causas, sed q̄ maior stulticia q̄ꝫ cogitare q̄ aliq̄s mendacio suo se ꝓdere velit vt alios saluet cū non sint facienda mala vt eueniant bona, ad Roma, nec deus mendacio nostro indiget ꝛc̄. Quis autē sane mentis audet dicere sanctissimos patres et viros

Hieronymū. Cyrillum. Ambrosiuz. Augustinū. z sic de alijs. q̄ multa terribilia exempla scripserūt de penis inferni z punitionibz peccatoz hic in mūdo. Hieronym⁹ in vitaspatrū. Gregoriꝰ in libro dyalogoz z in suis omelijs. Cesariꝰ in suo dyalogoz āmonitionibz. Eusebiꝰ in libro eccliastice histozie. Cyrillus in suis opusculis z Ambrosiꝰ in pluribz libris suis. silr Augustinꝰ in pluribz libris suis. signāter i libro de ciuitate dei mentitos fuisse. aut p̄ mendaciū sibijpis z alijs vitā eternaz meruisse. certe nullus nisi ꝓscientia deprauatꝰ z īmemoz salutis sue. Audiatis de hoc exemplū ꝑm Bonauēturā nouit canonizatū doctozē famosissimū quē in suis scriptis allegant maximi doctozes q̄d ille dicat de eternitate penarū in ꝑmone quodā sup epistola hodierne dñice. Ubi sic dicit. Que pena est tam parua q̄ nō esset acerbissima si crederet eterna. Ubi si hoiem poneres in pulcherrimo mōi palacio z pōeret i lecto aureo z sibi daret oīe qđ delectaret in cibo z in ducret purpura z bisso. z diceret sibi q̄ inde nō esset ꝓpetue exiturus. ꝑpus vellet esse mortuus q̄z viuus. ergo q̄d est vbi cū acerbissima pena eternitas est. Ideo dzin ꝑb Sicut oues i inferno positi sunt. mors depascet eos. vbi dicit Aug⁹. Nō pascit ad hoc nutrit vt iterū nascat. Sed diceret q̄s vnde scis q̄ tanta sit pena maloz. Respondet Bonauētura sup̄ euāgelio dñice vigesime. Si scripture ꝑ dicenti nō credis. saltem ꝑ cogita q̄ntū dñs amicos suos carissimos sibi viros innoxios. sctōs apl̄os ac martyres in hac vita afflixit dū ignibus z bestijs z omibz penis eos tradi pmisit. q̄d factuꝰ est inimicꝰ. q̄re nō cogitas q̄d innocentissimo filio suo fecit. quare nō attēdis quō vnū peccatū primi parētis puniuit p̄ quo totā posteritatē tot calamitatibus tot doloribz tot oneribz martyrijs z tot generibz penaruz exposuit. igit quid factuꝰ est tot peccatis ab eis impune hic factis. N

Inter ceteras tñ penas erit pena maxima de amissiōe tempis. Exemplū habemꝰ de quodā viro sancto. q̄ cū esset in oratiōe audiuit vocē miserabilit lamentātē. z cū q̄reret q̄s esset. dixit q̄ esset anīa cuiusdā dānati suā plangens dānationē. addēs q̄ inter omīa que ipm z alios dānatos magis excitabant ad planctū. maxime amissio tēporis incitabat sibi a deo cōcessi de gratia in cuiꝰ parua mozula potuissent fecisse penitentiā z esse liberi a pena inferni z̄c.

Dubitat cōsequēter de ꝑbis christi in fine euāgelij cū dicit. Non omis qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celorū. sed q̄ facit voluntatē patris mei q̄ in celis est ipe intrabit in regnū celorū. Quā ex hoc debeamꝰ habere doctrinā. Respōdet q̄ ex hoc habemꝰ q̄ nō sufficit ad vitā eternā cōsequēdam orare et elemosynas dare z̄c. sed dei voluntatē in obseruātia p̄ceproꝝ adimplere. Unū dicit Augꝰ. in sermone dñi in monte. Nō ergo putemus ad illos fructus de q̄bz supza dictū ē ptīere. si quis dño nostro dicat. dñe dñe z̄c. z ex eo arboz nobis bona videat. sed illi sunt fructꝰ facere voluntatē patris mei q̄ in celis est. Ex q̄ dat intelligi q̄ homini nō sufficit ad salutē vt credat articlos fidei. qz fides sine operibus mortua est. Jacobi. ij. sed oportet etiā ꝓcurrere opera fidei. i. seruare dei mādata ꝑm illud Matth. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Nō ergo sufficit dicere. dñe dñe. z̄c. Ubi etiā est notādū q̄ aliquis tñ semel dicūt dñe. q̄ vicz tñ habēt in oze z non in corde neq̄z in ope. de q̄bus Esaie xxix. Populus hic labijs me honorat. corautē eoꝝ longe est a me. Alij dicūt bis domine dñe. q̄ videlicet credūt corde et confitent oze: sed ꝓtradicūt ope. ꝑm illud ad Titū. j. Confitent se nosse deū: factis autē negant. Alij dicūt ter dñe dñe dñe. qđ nō fit nisi in spūsancto. Unde glosa. Uere dicere dñs iesus est corde credere: oze confiteri et operibz attestari. nā vnū sine altero negare est. multū enī melior est seruꝰ q̄ modicū loquēdo dñi sui voluntatē facit q̄z adulatoz in latere stans q̄ multū loquit z nihil horū in corde habet. ergo nō sufficit ad deū clamare dñe dñe siue parce parce. ignosce ignosce. z sic de alijs. sed oportet ab operibz malis cōtinere z deo amplius seruire z p̄ceptа eiꝰ custodire. Ex ꝑ patet q̄ nō omnis xp̄ianꝰ saluat. sed valde pauci respectu dānatoꝝ z dānandoꝝ. vtinā cētesima pars imo millesima pars eoꝝ saluaret. De hoc habemꝰ exemplū in vita beati Bernardi. Erat quidā heremita qui ante hoc erat decanus ligonensis. qui cū fuisset. xxvi. ānis

in heremo defunct⁹ est, z post mortē apparuit episcopo suo ligonensi in magna glia, de quo ep̄us valde mirabat: z dixit episcopo q̄ in hora mort̄ suc. xxx. milia hoīm decesserūt, de q̄b⁹ oīb⁹ ip̄e z beat⁹ Bernardus in celū ascenderūt z. xxxiij. in purgatoriū: alij oīs ad infernū descenderūt. Simile habet de duob⁹ socijs scolarib⁹, quorū vn⁹ defunct⁹ est: q̄ alteri infra mensem apparuit, xvj. die dicens se saluatū, z ꝑ meruisse, q̄ se ad sumendū corpus christi semper cū deuotōe ꝓparauit, et addidit q̄n de hoc mūdo migraui q̄nq̄ milia hoīm moriebant: z nullus ex his oīb⁹ saluat⁹ nisi ego et alij tres. Itē Cancellari⁹ parisiensis facundissim⁹ p̄dicator post mortē apparuit ep̄o ibidē dicens se esse dānatū ꝓpter honorem quē recepit z appetiuit in secl'o z ꝓpter voluptates carnis, z q̄siuit ab episcopo quota hora esset in mundo, z dixit illi ep̄s. xxx. dies est mortis tue, cui cancellarius, ve ve nobis i inferno: credebam⁹ q̄ dies iudicij esset cōsūmata, q̄ sicut nix cadit de celo, ita anie cadūt in infernū. Item q̄dam alius mgr̄ post mortē apparuit episcopo dicēs se esse dānatū, quē ep̄us interrogauit si adhuc scientiā suā haberet, Rñdit nihil scio ꝑter tria. Primū q̄ eternalit̄ dānatus sum. Scōm q̄ sñia irreuocabil' cōtra me data est. Tercium q̄ ꝓpter delicias corpor̄ et honorē mūdi ꝓuatus sum eternaliter visiōe dei, z q̄siuit si mūdus adhuc staret, cui ep̄us cur hoc q̄reret. Rñdit, tot anie illis diebꝫ descenderūt in infernuz q̄ vix credidissem tot hoies fuisse in mundo. Ecce horrēda, ex q̄ cognoscim⁹ q̄ nō omnis q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celorū z. sed q̄ facit voluntatē dei in custodiendis p̄ceptis ille introibit in regnū celorū. Dō nobis p̄stare dignet dñs ihesus in secula benedict⁹. Amen.

¶ Dñica nona. ¶ Sermo LVIII.

REdde rationem

villicationis tue. iā enī nō poteꝛ villicare. Luce. xvj. In ꝓxima dominica audiuistis quō dñs nos auisat vt diligent' vigilem⁹ ne seducamur a falsis ꝓphetis, hypocritis, hereticis, adulatorib⁹, malis christianis, a carne, mūdo z diabolo, z ne deū illorū suggestiōe offendamus, z de arbore bona et mala, et quō mala arbor tandē excidit et in ignē mittit. In hodierno autē euāgelio ostendit causā q̄re diligenter inuigilare z nos custodire debeamus, q̄ rationē facturi sum⁹ deo de oīb⁹ actib⁹ nr̄is cōmissis et omissis, imo ō tota vita nr̄a in iudicio particulari et vniuersali. Pro q̄ et aplus in hodierna epistola nos auisat, j. ad Corinth̄. x. scripta vt vigilem⁹ in oīm temptatiōe z fugiam⁹ idolatriā, fornicationē, cōtra deū murmurationē, malā cōcupiscentiā, z sic de alijs, q̄ de oīb⁹ illis reddituri sum⁹ deo rationē iux ta thema. Pro gr̄a Aue maria. ¶ Redde rationē villicatiōis tue z. vbi supra. Primo dicat euangelū ꝑm textū. Scōo eius intellect⁹. Tercio dubia quedā z.

¶ Text⁹ euāgelij Luce. xvj.

¶ In illo tpe dixit ihesus discipul' suis parabolā hanc. Homo quidaz erat diues et habebat villicū, et hic diffamat⁹ est apud illū q̄si dissipasset bona ip̄ius, z vocauit eū et ait illi. Quid hoc audio de te, redde rationē villicatiōis tue. iā enī nō poteꝛ villicare. Ait aūt villic⁹ intra se. q̄d faciā, q̄ dñs meus aufert a me villicationē, fodere non valeo, mendicare erubesco, scio q̄d faciam vt cū amot⁹ fuero a villicatiōe recipiāt me in domos suas. Conuocatis itaq̄ singulis debitoribꝫ dñi sui, dicebat ꝑmo, q̄ntū debes dño meo, at ille ait, centuz cados olei. dixitq̄ illi, accipe cautionē tuā et sede cito z scribe q̄nquaginta. Deinde alio dixit, tu vero q̄ntū debes, q̄ ait, centū chozos tritici, ait illi, accipe lr̄as tuas et scribe octoginta. Et laudauit dñs villicū iniq̄tatis quia prudēter fecisset, q̄ filij huj⁹ seculi prudentiores filijs lucꝭ i generatōne sua sūt. Et ego dico vob. facite vob amicos de māmona iniq̄tatꝭ vt cū defecerit⁹ recipiāt vos i eterna tabernacula. Luce. xvj. ¶ Hystoria huj⁹ euāgelij facta est anno p̄dicatiōis xp̄i. ij. z anno etat⁹ ei⁹. xxij. in octobri. Nā ante initiū huj⁹ euāgelij Luc. xv. habet de filio p̄digo q̄ ꝓsumpsit oēm substātiā suaz luxuriose, et postea cepit egere et cupiebat ventrē suū implere cū siliq̄s q̄s manducabant porci: et nemo illi dabat. Qui surgēs venit ad patrē suuz recognoscēdo pcta sua dicens. Pater peccaui in celū z coraz te, et iā nō sum dign⁹ vocari filius tuus, fac me

vnū et mercēnarijs tuis, quez pater suscepit cū gaudio :z cōuiuiū illi fecit solēne dicens. Filius hic me⁹ erat mortuus z reuixit, perierat z inuent⁹ est zc. Hic filius nobis oīm̄ est i exemplū penitētie. z postea sequit euangeliū hodiernū in q̄ dicit. Redde rationē villicatiōis tue. q̄si diceret dñs. nō per hoc excusar⁹ q̄ substantiā tuā a patre tibi traditā dissipasti, q: licet fuerit hereditas tua: tamē nō fm tuā sed dei voluntatē eam exponere debuisti. In hoc autez euangelio duo ponunt. z fm hoc habz duas partes, scōa ibi. Ait autē villic⁹ intra se. In prima parte ponit accusatio villici z q̄modo sit vocat⁹ ad rationē reddendaz de sua villicatione, ostendēdo p hoc oēm rationē facere debere de sua villicatiōe, id est statu, officio et de tota vita sua omittendo z cōmittendo, huiusmōi autē ratio fit in iudicio particulari z vniuersali. nā in extremis cuilibet homī bene a deo dicit. Redde rationē villicatiōis tue, iā enī nō poteris villicare, q: tunc nō potest amplius in hoc mūdo statū et vitā suam, put cōsueuit dirigere. In scōa parte tangit, puidentia z sagacitas villici de futura, puisione necessariorū in relaxādis debitis: et faciēdo p ꝫ sibi amicos, p q̄ ostendit q̄ q̄libet homo exemplo villici hic sibi facere debz amicos de bonis suis in relaxādis debit⁹ et distribuendis elemosynis vt tandē illorū meritis z intercessiōe cōsequat brauiū eterne beatitudinis in eternis tabernaculis. Est tamē hic considerandū q̄ domin⁹ dicēdo hanc parabolā nō vult p hoc cōmendare villicū iniq̄tatis de astutia sua, sed vult p hoc nobis dare intelligere q̄ si homines in tpalibus reb⁹ sunt ita astuti et sollicit⁹, multo magis, p eternis debēt sibi facere amicos p elemosynas de māmona iniq̄tatis, id est q̄ ducit ad iniquitatez, nō de male q̄sitis sine reb⁹ alienis iniuste retent⁹ vbi scitur q̄bus debēt restitui. ℣ Diceret q̄s. q̄s est ille homo diues. z q̄s villicus. z que villa. z q̄tuplex. Ad hoc dicendū est q̄ p hominē diuitē debem⁹ intelligere deū q̄ singulariter diues est triplicit. In miscōia, q: misericordie eius nō est numer⁹. In cognitiōe, q: omia nuda z apta sūt oculis ei⁹. ad Hebreos. iiij. Et in possessiōib⁹, q: ipius sunt celi et terra: z omia in eis ꝓtenta, fm illud

ꝑs. Domini est terra z plenitudo ei⁹: orbis terrarū z vniuersi q̄ habitāt in eo. Villic⁹ autē ipius est q̄libet hō. Unō villicus fm Bedā est gubernator ville cui dñs villam gubernandū cōmisit. siue q̄ deputatus est ad custodiā ville. Pro q̄ notandū q̄ cuilibet homini cōmissa est triplex villa a deo. Prima villa est mūdus iste. cui⁹ fruct⁹ sūt bona tempalia q̄ q̄libet iuste dz acq̄rere et recte dispensare nō superflue, p seipsū. neq⁹ minus tenaciter ea erogare fuis dñi sui puta paupib⁹, put requirit stat⁹ suus. Secūda villa est corp⁹ ꝓpriū. qō bene est custodiendū ne p portas sensuū ingrediat mors in aniam, fm illud Hiere. ix. Mors ingreditur p fenestras vestras zc. Bona etiā ipi⁹ corpor⁹ vt sanitas, fortitudo, pulchritudo zc dispensanda sunt ad dei seruitiū z honorē, nō ad beneplacitū z voluntatem diaboli q̄ nobis ea nō tradidit: sed potius ea eternaliter secū cruciare ꝓtendit. Tercia villa est ania q̄ a prauis cogitatiōib⁹, affectionib⁹ z voluntatib⁹ est custodienda. z bona ipius puta ingeniū, prudētia, sciētia zc, ad dei laudē sunt eroganda. Si aūt nō bñ dispensauerim⁹ bona dictarū triū villaꝝ tūc accusabimur coram deo quē nihil latet omniū actuū nostroꝝ. ℒ Hz diceret q̄s. quō malus villicus siue peccator dissipat bona p̄dictarū villaruz. Rñdet q̄ tripliciter hoc cōtingit. Primo dissipat bona tpalia aliena acq̄rēdo vsuris, furt⁹, rapinis, fraudib⁹ z cōtractib⁹ illicitis. z ꝓpria illicite exponendo in luxurijs, cibis z potib⁹, vestitū superfluitatib⁹ aut psonis leuib⁹: z nō cōmunicando ea paupib⁹. ℌ cōo dissipat bona corpis peccator cū vtit fortitudine ad bella iniusta, ad ꝓtentiōes, ad vanitates z exercicia suo statui nō ꝓuenientia. sīr sanitate, pulchritudine ad pctā. Quis enī potest explicare q̄t homines pulchritudo corpalis fortitudo z agilitas ꝓducit in eternā dānationē. videm⁹ enī ꝫ aperte de pulchritudine mulierū, q̄ quāto pulchriores sunt tanto magis sollicitant⁹ ad luxuriā. ideo q̄nes vir aut mulier se respicit in speculo cōsiderādo suā pulchritudinez deberet cogitare q̄z terribiles sunt facies demonū z dānatorū: z penas illas sine fine māsuras. Ita declarari potest de fortitudie clientū z aliorū q̄ ex hoc audaciā sibi assumūt litium z cō-

tentionũ ex q̃bus plura mala sequũt. de q̃
bus raro vl' nunq̃ sibi formãt ꝓscientiam.
Ideo beat⁹ Grego. de pueris anglicis ro
me venalib⁹ i foro dixit. Deu q̃ glorioſos
vultus diabol⁹ possidet. Tercio pctõr diſ
sipat bona anie vt ingeniũ. scientiã. facun
diam. prudentiã. quib⁹ ꝓuiã debuisset de
fendere vitã. illa dissipat incaute in terre
nis. r voluntatẽ quã flectere debuit in dei
amorẽ cõuertit in carnales voluptates. et
totũ ingeniũ suũ cõuertit ad temporale lu
crũ: r magis ad nocumentũ q̃ ad vtilitatẽ
ꝓximorũ. r sic q̃si stolidus r insipiẽs effici
tur in his q̃ concernũt dei honorẽ r aniã
rum salutẽ. qõ proch dolor dolendũ est. vi
demus enĩ q̃ multa hoĩm nobilia ingenia
dissipata multiplicatiõe temporalis lucri r
vanitatis hui⁹ mũdi. ¶ Conseq̃nter
in euãgelio ostendit quõ malus villic⁹ vo
catur ad rationẽ reddendã. Vocat enĩ do
min⁹ quẽlibet hoĩem inspirationib⁹ inter
nis. ꝓdicatõib⁹ externis. beneficijs r flagel
lis: r aliq̃n incutiendo timorẽ eterne dãna
tõis. Sed q̃d ẽ hoc q̃ domin⁹ exigit a no
bis rationẽ villicatõis nr̃e. cũ ꝑm Augus.
tot r tantorũ beneficiorũ sum⁹ debitores.
tot r tanto⁹ malor⁹ in deum offensores q̃
nec de millesima parte. imo de nulla satis
facere possũ⁹. ꝑm illõ Job. ix. Vere scio q̃
nõ iustificabit homo cõparat⁹ deo. r si vo
luerit cõtendere cũ eo vicz rationẽ exigen
do. ꝑm glosam nõ respõdebit vnũ ꝓ mille.
Qõ cõsiderans beat⁹ Bernar. dicit. Eya
dñe vim patior. respõde ꝓ me. in man⁹ tu
as cõmendo duo minuta scz corp⁹ r aiam
tu psolue omnib⁹. tu ab omnib⁹ libera. q̃a tu
es deus. r qõ omnib⁹ homĩb⁹ impossibile ẽ
tibi facile est. ¶ Sed diceres. q̃d in
telligere debem⁹ ꝓ verbũ christi in vocati
one villici cũ dicit. q̃d hoc audio de te rc.
Respondet q̃ dñs dicit hic tria verba val
de terribilia. q̃ si crebro auribus nostris inso
narent multo min⁹ peccarem⁹. imo cũ om
ni diligẽtia a peccatis nos custodiremus
ne deũ offenderem⁹. Primũ est verbũ rigi
de reprehensiõis dux dicit. Quid hoc audio
de te. q̃si diceret. audio de te terribilia scele
ra. quia tanta dissipasti tempalia. inquina
sti corpus. aniam peccat⁹ multis defedasti
r maculasti. et sic cõtra deux bonis nature
fortune et gratie vsus fuisti. Secundũ ver
bũ est anxij timoris. Redde rationẽ villica
tionis tue. qõ erit in morte. in iudicio par
ticulari et etiã vniuersali. tunc enĩ oportet
nos reddere rationẽ de omi verbo ocioso.
Math. xij. quãto magis de verbo nociuo
detractione. susurratiõe. maledictiõe. con
tumelia. irrisione. et sic de alijs. et ma xime
de opere malo r de omnib⁹ traditis r cõmis
sis vsq̃ ad vltimũ quadrantẽ. O verbum
districtũ. anxium et durũ exigende ratiõis
nõ solũ de verbis r fact⁹ aptis: sed r de oc
cultis cogitatiõib⁹ cordiũ. tũc enĩ liber con
scientie erit apert⁹ in q̃ leget memoria quic
quid cogitauit: dixit et fecit: nec solũ de se
ipso sed de omnib⁹ etiã sibi subiectis r cõmis
sis. Oportebit enĩ quẽlibet patrẽfamilias
rationẽ facere. sil'r matrẽfamilias de omi
bus sibi subiectis r cõmissis. Vñ Augus.
in quadã epistola ad quendã comitẽ dicit
Queso mi frater q̃so omnib⁹ tibi subiectis r
bone voluntat⁹ in domo tua a maiore vs
q̃ ad minorẽ amorẽ et dulcedinẽ regni ce
lestis: amaritudinẽ et timorez gehenne an
nuncies: et de eorũ salute sollicit⁹ ac vigil
existas. q̃ pro omnib⁹ tibi subiectis q̃ in do
mo tua sunt rationẽ dño reddes. r subdit.
annuncia. ꝓcipe. impera. suade eis vt caue
ant sibi a superbia. q̃ est radix omniũ malo
rũ. a detractiõe. ab ebrietate. a fornicatiõe.
a luxuria. ab ira. a periurio a cupiditate.
Hec ille. Ecce q̃ stricte reddituri sunt ra
tionẽ de familia sua q̃ eam a cultu diuino
retrahũt. et maxime a verbo dei vbi cape
re deberẽt quõ peccat⁹ resistãt: r aniar⁹ sua
rum salutẽ ꝓcurẽt. nec est illis excusatio ra
tional': dicentib⁹. q̃ mane oportet aliq̃s ꝓ
custodia dom⁹ remanere. nã et si necessitat⁹
requireret hoc: tamẽ facto prandio possent
visitare sermonez in eccl̃ia parochiali. Si
ergo paterfamilias tam stricte reddituru⁹
est rationẽ de familia r incolis domus sue
quantã tũc obligãtur reddere rationẽ pre
lati et plebani de ouib⁹ sibi cõmissis. r qui
libet princeps. comes. baro. prefectus. iu
dex. officialis et magister ciuiũ de sibi cõ
missis in pace et caritate sine aggrauami
ne vt status eorũ requirit cõseruanda. r si
gnanter q̃liter defenderũt viduas. pupil
los et orphanos. et sic de alijs. Vnde dici
tur Sapie. vj. Judiciũ durissimũ fiet his
qui presunt vicz secularib⁹ et spiritualib⁹.

ꝛ sequit̄.potentes potēter tormēta patient̄

F Tercīū verbū est amari doloris cū dixit.iam enī nō poteris villicare.in morte enī villic⁹ deponet̄ ab officio suo.omia enī tunc auferent̄ ita vt nec amplius possent mereri. Ideo dicit Eccles.ix. Quicq̄d potest man⁹ tua instāter opare. qꝛ necop⁹ nec ratio nec sciētia nec sapiētia erūt apud inferos quo tu ꝓperas. nā post mortē erit tantū tempus recipiēdi mercedē ꝛ nō amplius merendi vl̄ penitendi.magnus ergo est dolor aīe qñ appropinquāte hora mortis audit sibi dicere q⁹ villicare vlterius nō poterit. Nā si esset possibile totū mūdū daret q⁹ sibi spaciū vnius horē cōcederetur quo peniteret ꝛ aliq̄d boni ageret:sed non dabit̄ sibi.qꝛ temp⁹ illud est temp⁹ reddendē ratiōis ꝛ nō exercende villicatiōis. Audiam⁹ ergo hec tria verba seueri iudic⁹ videlicet. Quid h audio de te Redde ratiōē villicatiōis tue. et Jā nō poteris amplius villicare.ꝛ ante iudiciū placem⁹ iudicē vt nō peream⁹. Ideo dicit Hiere.xxij. Terra terra terra audi sermonē meū.dicit ter terra.q̄si diceret.audi primū verbū.audi secundū.audi terciū vt supra. De hoc audite exemplū de villico dissipante bona dñi sui. Erat abbas quidā q̄ bona monasterij dissipauerat multis vltra h peccat⁹ onerat⁹.ad quē in infirmitate cōstitutus extrema venit iuuenis quidā in vestib⁹ albis dicens. Vitis parat⁹ dñe abbas die tercia venire ad dominū meū redditur⁹ rationē vniuerse vite vestre. Quē ille interrogans. q̄s est domin⁹ tuus ad cui⁹ me citas iudiciū.at ille ipe inquit dñs meus est qui fecit celū et terrā ꝛ omia que in eis sunt. q̄b⁹ auditis abbas ille cōticuit:vertitq⁹ faciē suaꝛ ad parietē ante flens ꝛ gemēs. quē dū aīci ꝯsolarent̄ qꝛ esset spes a medicis salut⁹ ꝛ sanitatis:causaq⁹ tristicie p̄rentes nihil loquebat̄.tandē vero importunis deuict⁹ p̄cibus ait.ad dei iudiciū etiā visibiliter vocatus sum die tercia:et mihi dicitis quare tristaris.horā tamē⁹ vero amicis ad penitētiā respōdit temp⁹ nō esse agende penitentie sed reddēde ratiōis.eo igit̄ dissimulāte penitere die tercia prior iuuenis venit dicens.venite inq̄t dñe abbas ꝛ eam⁹ ad dei iudiciū.surrexit ille de lectulo ꝛ mēbris infirmis sequebat̄ angelū.cū⁹q̄ ad mediū domus venisset nō se tenens p̄ debilitate cecidit retrorsum.ꝛ fractis cerebrib⁹ emisit spiritū.q̄ statim rapt⁹ ad dei iudiciū est. Unde dicit August.in sermone de Innocentib⁹. Hac quippe animaduersiōe pcuti⁹ peccator vt moriens obliuiscat sui.qui dū viuens oblit⁹ est dei.que verba cuilibet peccatori medullit⁹ corde imprimēda sunt.ergo dū temp⁹ habemus operemur bonū.veniet enī temp⁹ qū nemo operari potest. Ecce q⁹ grauem rationē exigit de⁹ a nobis ꝛ maxime a viris spiritualib⁹:et singularissime a prelatis et curat⁹. Videant etiā illi qui sine necessitate ꝛ q̄nq⁹ sine dispensatiōe sufficienti habēt pluralitatē beneficiorū quō dissipant bona ecclīastica ꝛ male illa dispensant.ꝛ dixi.q̄nq⁹ sine dispensatiōe sufficienti.habent enī aliq̄ ficta ꝛ nō verā dispensationē ꝓpter falsam narrationē allegātes causas q̄ nulle sunt vel insufficientes. H

O quantū est dolendū ꝛ q̄tidie nob⁹ deflendū o mīb⁹ q⁹ ad tam districtam obligamur rationē deo:ꝛ nullus vel paucissimi h corde percipiūt. viuim⁹ ac si nō sit quis q̄ nos p delictis nostris habeat punire.cum tamē vita nostra teste ap̄lo Jacobo in canonica sua.iiij.sit q̄si vapor ad modicū parens ꝛ deinceps extermīabit̄.p eo vt dicatis si domin⁹ voluerit et si vixerim⁹ faciemus hoc aut illud. vbi dicit glosa interliniaris. Hec omia dico vobis p eo vt vos spe longioris vite nō ꝓmittatis vobis lucra futuri tempor⁹.et sic subito deficientes omia relinq̄tis. Sed diceret q⁹. tu dixisti de villico malo vocato ꝛ citato ad rationē faciendā.quis tamē accusat hoīem villicum? Rñdet̄ q⁹ q̄ttuor accusant villicū siue hoīem peccatorē. vicz ꝓpria cōscientia.magnitudo culparū.merces retenta laborū.clamor oppressorū. Primo ꝓpria ꝯscientia. fm illud ad Roma.ij. Testimoniū reddente cōscientia. de quo dicit Jsido. de sūmo bono. Omia potest homo fugere p̄ter corsuum.nā quocūq⁹ homo vadit:cōscientia eum nō derelinquit.ꝛ Grego. dicit. vtinaꝛ sic vixissem vt in me ꝓpriā cōscientiā accusatricem nō haberē. De scdo sc̄z magnitudine culparū vt peccato ꝓpria naturaꝛ.homicidio rē. Genes.xviij. Clamor sodomorū et gomorreorū multiplicat⁹ est rē. ꝓpter hoc enim peccatū dicit Augustin⁹ de⁹ dis

tulit incarnari multis annis. ꝓpter hoc etiã peccatũ deus pestes tempestates inducit. hoc peccatũ clamat in celuz ꝑ vindicta sic̃ et homicidiuz. Genes. iiij. Vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Idez de tercio de mercede laborũ. et de q̃rto de oppressis. Unde ysus. Clamitat. i. frequẽter clamat in celũ vox sanguis. vox zodomorũ. vox oppressoꝝ. merces detenta laborũ. Ideo dicit ꝓpheta in ps. Propter miseriam inopũ z gemitũ pauperũ nũc exurgam dicit dñs. O deus oĩpotes q̃ felix esset ille q̃ in tali accusatiõe z reddenda ratione haberet aduocatã potentissimã z misericordissimã ygine mariã vtiq; saluꝰ staret ĩ iudicio particulari z vniuersali.

Circa scõaz partẽ videlicz de astutia villici diceret ꝙs. quare filij huius seculi sunt prudentiores siue astutiores in tempalibz et carnalibz q̃s filij lucis in spũalibꝰ Respõdeo q̃ illiꝰ est duplex ratio. Una ꝓpter corruptionẽ humane nature ꝑ quã proniores ẽ factꝰ homo ad mala q̃s ad bona. ꝟm illud Gen. esis. viij. Sensus z cogitatio humani cordis in malũ prona sunt ab adolescẽtia sua. Alia ratio. qz bona terrena sunt sensibilia. z ideo fortiꝰ mouent animũ. q̃a bonum nõ mouet nisi cognitũ. Unñ August. Inuisa diligere possumꝰ: incognita neq̃q̃. sensibilia autẽ bona magis sunt nob cognita. qz per experientiã sensus. spũalia vero nõ sic: sed solũ ex fide. saltẽ ea que subsũt fidei. et ideo filij huiꝰ seculi. id est amatores mũdi prudentiores filijs lucis id est iustis in generatiõe sua sunt. id est astutiores sũt in his que ptinẽt ad carnalia z mũdana facta q̃s iusti in his q̃ spectant ad dei honorẽ Videmꝰ enĩ q̃s multa filij huiꝰ seculi excogitant ingenia ad acquirendũ diuitias. et q̃s sollicite sunt ad nutriendũ carnẽ zc̃. z raro iusti sunt ita sollicite ad acquirẽduz celestia bona. z multo attẽtiores sunt multi ad ornandũ se vt placeãt mũdo q̃s iusti vt placeant deo. z sic de alijs. Cuiꝰ exemplũ habemus in sctõ patre. q̃ visa muliere peccatrice magno studio et diligentissime ornata flendo dixit. O dñe deus ignosce mihi. qz nunq̃s tantã diligentiã adhibui ad seruiendũ tibi z vt tibi placerẽ q̃ntaz hec mulier adhibuit ad placẽdũ mũdo. acsi diceret. nunq̃s tantã feci diligentiã ad lucrãdũ aniãs quãtã hec mulier ad pdendũ aniãs zc̃. Dubitat ꝙsequẽter quare diuitie dicunt mãmone iniq̃tatis. z an solũ diuitie male acq̃site. Ad hanc dubitationem siue questionem rñdet Augꝰ. xxj. de ciuitate dei ca. xxvij. dicẽs. q̃ nõ solũ dicunt diuitie iniq̃tatis q̃ iniuste acq̃site sunt. qz de illis nõ iubet dñs fieri elemosynã. si saltez scitur ad quẽ ptinẽt. ꝟm illud Ecci. xxxiiij. Qui offert sacrificiũ ex substãtia pauperũ q̃si qui victimat filiũ ĩ ꝙspectu patris. sed ꝟm eũ mãmona iniquitatis dicunt diuitie vndecũq; habeant. q̃ si male z iniuste acq̃site sunt faciẽda est de eis amicicia restituendo eas. nõ ecclias ꝙstruendo. hospitale erigendo vel ꝑ cultu diuio aliq̃d fundando aut paupibz erogando. dũmodo saltez scitur q̃bus debeant. Si vero diuitie non sunt male acq̃site adhuc dicunt mãmona iniq̃tatis ꝟm August. multiplici rõne vicz. Primo qz nõ sunt vere sed false diuitie. plene pauptate. nõ enĩ satiant hoiem nec securũ eũ faciũt sed deserunt habentem eas in transitu periculoso vicz in morte. si enĩ sciuiter aut cliens q̃ associat dñm suũ in delicijs: cõuiuijs zc̃. in piculoso transitu deserit dñm suũ. nunq̃d diceret. vos q̃ eẽt sciuiter iniquus vel iniq̃tatis. ita de diuitijs. Scõo diuitie dicunt mãmona iniq̃tatis causatiue. eo q̃ impij ꝙstituũt spem in eis. ꝟm illud ps. Confidũt in virtute sua z ĩ multitudine diuitiaꝝ suaꝝ. gloriant. et ꝟm Ambro. Quia temptãt aias nostras cupiditate vt velimꝰ seruire auaricie que ẽ idolorũ seruitꝰ. Tercio ꝟm Basiliũ. qz vt plurimũ acquirunt inique. aut a pdecessoribz inique acq̃site sunt. Etiã qz vt plurimum inique retinẽtur. magna est enĩ iniq̃tas retinere vnde viuere deberẽt pauperes. Quarto qz frequẽter male expendunt in comesationibz. luxurijs z mũdi vanitatibz. superbia zc̃. Quito diuitie dicunt mãmona iniq̃tatis effectiue. qz ꝑ diuitias cõmittunt multa iniqua. Seuissima est enĩ iusticia hñs arma. ꝓmo Politicoꝝ. et aias habentium eas faciunt iniquas. vt eas semper amplius desiderẽt. Etiam ideo dicunt mãmona iniq̃tatis. i. ineq̃litatis. qz ineq̃liter possidẽtur. Est etiã notanduz hic q̃ dñs dicendo hanc parabolam. nõ vult ꝑ hoc cõmẽdare villicuz iniq̃tatis de sua astutia: sed vult

per ꝟ nobis dare intelligere q̄ si homies i temporalib⁹ rebus sint ita sollicīti ⁊ astuti, multo magꝭ ꝑ eternis: ꝑpetuis atq; sine fine mansuris debēt sibi facere amicos p ele mosynas de māmona iniq̄tatis, i. que ducit ad iniquitatē, nō de male q̄sitis siue rebus alienis iniuste retētis, vbi scitur q̄bus vere restitui debēt ⁊c. ℟ Vult g̃ finaliter saluator p totā parabolā hui⁹ euāgelij nos inducere ad opa miscōie distribuendo elemosynas paupibus vt eoꝝ suffragijs ⁊ meritis cū defecerim⁹ ex meritis nr̄is ꝑcipiam⁹ eterna tabernacla. Et bene dicit cū defecerit scz ꝑ mortē. Cū enī homo moritur deficit vita, deficit mūdus, deficiunt amici ⁊ ꝓsanguinei, deficiunt opes, deficit possibilitas ad opandū bene. videat ergo q̄libet hic dū viuit vt donis elemosynarū acq̄rat amicos in alia vita: alias esset male recept⁹. Unō Grego. in Omelia. Si nos pauperū amicicijs eterna tabernacla acq̄rimus q̄re nō egenis dona largimur. dantes pensare debem⁹, q; patronis pot⁹ munera offerimus q̄s egenis dona largimur. Itē Cadus est mēsura siue amphora cōtinens q̄nq; vnas. Chorus aūt est mēsura cōtinens decē modios. Modius autē fm Huguitionē ⁊ rabanū de vniuerso ꝓtinet xxij. sextarios, ⁊ sic chorus est mēsura q̄ntū camelus portare pōt, fm Huguitionem ⁊ Rabanū. ℣ Dubitat finaliter circa ꝟ euangelīū, exq̄ finaliter saluator in ꝟ euangelio iuxta thema nos vocat ad reddēdā rationē de obmissis ⁊ cōmissis. De quib⁹ tñ homo specialit est reddit⁹ deo rōnez. Rñdet q̄ de q̄ttuor ꝓncipaliter, de anīa et donis fm aniam nob a deo datis: ⁊ p hoc de omissis ⁊ cōmissis, de corpe. per hoc de gula: luxuria: ornatu supbor⁹, de statu suo spūali ⁊ seculari, de primis subiect⁹ ⁊ alijs ꝓximo q̄libet homo obligat deo rationez facere de anīa sua a deo sibi data ⁊ cōmissa. cui⁹ dignitatē sivere homo cognosceret ⁊ ꝑpenderet nō solum miraret de tāta dei bonitate sic aniam dignificandi. sed ⁊ miraret valde q̄ hō posset aliq̄d deo ꝓtrariū facere. ℣ Aut̄ deus de anīa exigat rationē, ptz, q; ipam ad imaginē suā fecit. Genesis, j. Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ similitudinē nostrā. Ecce dicit nostrā. id est patris et filij et spūssancti, nō dicit ad imaginem angelorū. Quid enī maius homini de⁹ facere potuit q̄s q̄ et ipe homo fact⁹ est: et in mortem ꝑ anīa se dedit. ℣ quāta dilectio dei ad aniam, si non tante nobilitatis esset anīa cur de⁹ hoc fecisset. Ideo p̄cipit homini Deutero. iij. Custodi te et animā tuam sollicite. Si enī rex vel princeps filiaz suam dilectā quam disposuit in regno suo facere reginā alicui subditorū cōmitteret ⁊ ille male eam custodiret, q̄s dubitat quin rex ab eo strictissimā exigeret rōnez. Quid ergo faciet rex celorū qui filiā suam, i. animam homis ad custodiendū homini tradidit, nōne magnā ab eo exactur⁹ est rationem si illā tam dignā peccatis maculauit et deturpauit. Sed heu nos miseri peccatores nihil vilius reputam⁹ q̄s animā, nihil enī malī homo habere vult, si ab eo q̄ritur, vis habere malā tunicā, malū pallū malā caligam, ⁊ sic de alijs Rñdet nō, ⁊ tamen vult habere malā animā. Unde Aug⁹, in quodaz sermone dicit. Quid est qō vis habere maluz, mihi dices, nihil oīno, non vxorē, nō filium, nō filiā, nō seruū, non ancillam, nō tunicā, postremo nō caligam, et tu vis habere vitā malā siue aniam malā. rogo te ꝓpone animā tuā calige tue. Ecce nihil vult habere malū nisi aiam, q̄ tñ ē nobilissima ⁊ dignissima, tanta est eī aie dignitas q̄ dicit Aug⁹, maius damnū est ī amissione vni⁹ anīe q̄s mille corpoꝝ, ac si diceret, maius damnū est si vna anīa damnat̄ q̄s si mille homies pderent p mortē, etiam quacūq; morte quoꝝ anīe saluarentur, et Bernard⁹ in libro meditationū dicit. Totus iste mūdus ad vni⁹ anīe preciū estimari nō potest. Quod et saluator bene ostendit Math. xvj. dicens. Quid ꝑdest homini si vniuersum mundū lucrarē, anīe vero sue detrimentū patiatur, aut quam dabit homo cōmutationem ꝓ anima sua, quasi diceret, nullā. quia nihil habz in mūdo quod sibi cōparari potest. Anīa enī pciosior est toto mundo, ⁊ ergo nulla re potest cōmutari vel redimi nisi per ꝓpriaz penitentiā, merito passiōis christi, quid ergo ꝑdest homini si vniuersum mūdum lucrarē ⁊c. Quid ꝑfuit alexandro magno q̄ ad temp⁹ hic floruit ⁊ postea ad infernum descēdit, quē heu multi sequūt reges ⁊ ꝓncipes, comites ⁊ alij fideles ⁊ infideles, q̄d

omnib⁹ illis prodest hic ad voluptatē ⁊ in honoribꝫ viuere et animas suas pdere, certe nihil: sed obest. Refert Valeri⁹ maximus de vno q̄ ita fortunatus fuit ꝙ nullū vnq̄ infortuniū habuit: nec sibi accidit, qui seꝝ trāsiens ad mare, piecit anulū dicens, videbo si potero amittere eū, tandē iuit ad fontē emendo piscē in q̄ inuenit anulū suuz. et postea subito mortu⁹ est. Ecce q̄d oīs fortuna tot⁹ vite sue sibi pfuit. Itez quid pdest corpori tuo si esset infirmuz, si aliquis diadema graue imponeret sup caput tuuz indubie reclamares dicēdo. noli noli, si esses san⁹ ⁊c. Ideo dicit Chrysostomus sup dicto verbo xpi, Quid pdest homī si vniuersum mūdū lucrarer ⁊c. quā cōmutationē dabit hō ꝓ aīa sua, aliā n̄ habes aīam quaz possis ꝓ anīa tua dare. Nā pecuniaz q̄ amisit aliaz ꝓ amissa pōt offerre, silr q̄ edes, q̄ seruos q̄ cetera hmōi amisit, anīam vero si pdis: aliā ꝓ illa nunq̄ dare poteris, sed si rex orbis l'dn̄s esses, si omia q̄ in orbe sunt et ipm orbem offerres: nō poterꝫ aīam emere vnā, ⁊ subiūgit. Hō est autē mirū si hoc in anīa ita sit cū et in corpe silia pspicere licet, nā si natura debile corpus habes non poterꝫ si mille alia corpa. mille vrbes, mille regna, infinitā pecuniā impēderes a debilitate illud vendicare, multo magis hec de anīa cogita. ⁊ ceterꝫ oīmib⁹ neglectꝫ omnē curā, omē studiū, oēz operā tuā ad ipaz cōferas. Hec Chrysostom⁹ vbi sup̄. Ecce quāta ratio erit exigēda de anīa ⁊ nō soluz ꝓpter suā dignitatē: sed etiā ꝓpter innumera dona a deo sibi collata. vicz de ingenio ⁊ sapiētia, de ꝓtutib⁹ theologicꝫ ⁊ moralib⁹ siue cardinalib⁹ virtutib⁹, de baptismo pcepto ⁊ alīs sacramētis, de totz tā multiplici peccatorū remissiōe ꝙ detestatō nē, de cōmissis ī cogitatōne aut volūtate, locutione et opatione. de obmissis illis ad q̄ ex diuīo pcepto tenebarꝫ, qō cognoscere poterꝫ discurrēdo dei pcepta. Diligenter ergo vigilare debes ⁊ ꝓscientiā tuā examiare vt in ratione reddēda iust⁹ inueniarꝫ. Sm illud Ecclesiastici, viij. Ante iudiciuz interroga teipm: ⁊ in ꝓspectu dei inuenies ꝓpiciatoez.

Scōdo hō teneꝫ deo facere rōnez de corpe suo quō illud pauisti, si in cibo et potu excessisti, s. ꝙ gulam, ebrietatē, luxuriam: illud defedasti ⁊ maculasti. Haz Prouerb̄, xix, dicit. Qui seruū suū nimis delicate nutrit: postea sentiet eū cōtumacem. Et Bern̄, dicit, Bonū castruz custodit q̄ corpus suū custodit. Exigeꝫ ergo ratio de custodia hui⁹ castri, si inimici dn̄i, id est vicia ⁊ voluptates sint ibi recepti, et amici id est opera bona ⁊ ꝓtutes turpiter effugati, si in supbia illud ornādo diabolū introduxisti, ⁊ diabolus sit ibi recept⁹ ⁊ xp̄s turpiter effugat⁹ siue repulsus, si illud in opib⁹ misericordie occupauerim⁹, si aliq̄n illud castigauerim⁹ ipm cohibendo a lasciuis ⁊ immūdicijs, ⁊ sic de alīs. Rationē etiaz de ꝫ facere cogemur, q̄liter dona dei corpi nostro data exercuerim⁹ naturalia, vicz fortitudinem, pulchritudinē, sanitatē ⁊c, vt patet supra B. L. H Tercio obligaꝫ q̄libet homo deo reddere rationem de statu suo spirituali aut seculari ꝓmo de spūalibus vicz de ꝓlatis q̄libet rationē daturus est de ingressu, pgressu ⁊ congressu. De ingressu quō intrasti an simoniace vl' canonice. De pgressu quō vixisti, vt sup̄ de abbate F. De cōgressu q̄liter rexisti p te vel p alios. O q̄z dura ratio illa erit ꝓlatis et curatis. Scōdo de regib⁹ ⁊ ꝓncipib⁹ ad idez. videant quā faciant rationez de oīmib⁹ ad se ptinentib⁹, quō ministrauerāt iusticiam an grauia onera ⁊ iniusta sine ratiōez ex sola volūtate sibi subiectꝫ spūalib⁹ ⁊ secularibus imposuerint. nō diceꝫ tūc in ratiōe facienda, sufficit ꝙ rōne volūtas, sed oportet vt cōcurrat iusticia et equitas. Ita simili⁹ dicēdū ē de oīmib⁹ hic in potestate ꝓstitutꝫ comitibus, baronib⁹ et ceteris nobilibus. capitaneis, prefectis, iudicib⁹. cōsulibus, ⁊ sic de alīs. Tercio ratio erit exigenda non modica de mercatorib⁹ emptione et venditione. Unde Prouerbioz, xx, dicit, Malum est malū est dicit omis emptor. ⁊ cum recesserit tunc gloriabit. Redde g̃ tu mercator rationē villicationis tue si cari⁹ vendidisti ꝓpter temporis dilationē, qz est vsura, extra de vsuris, ca. in ciuitate. Nisi aliās nequaq̄z vendidisses. sed expectasses vsq̄z ad temp⁹ solutionis: et tamē dubius esses si tempore solutiōis esset tanti valoris vt ibidem in glosa. Redde etiam rationez si proximū decepisti in pondere, in mēsura in numero vel mala moneta. vel q̄ tunc cōmuniter nō recipiebaꝫ. De mēsura habeꝫ

extra de emptio. et venditio. vt mensure. Redde rationez si in festiuitatibꝫ emisti et vendidisti. ⁊ signāter de die dñica ⁊ maioribꝫ festiuitatibꝫ. qz prohibituz est extra de ferijs. Omēs dies dñicos. vbi dicit omēs dies dominicos seruare vt non fiat in eis mercatū. ⁊ ca. se. ⁊ de cōsecra. dist. iij. ieiunia. Die dñica nihil aliud est agenduz nisi deo vacandū. nā tales emptores ⁊ venditores q̄ violant festū diei dominice peccāt in patrē filiū et spiritū sanctū. In patrē cuius potētia mūdus isto die creatus est. In filiū cuius sapiētia mūdus redemptus est. ⁊ illo die resurrexit a mortuis. In spiritū sanctū. q̄ tali die mūdo missus est. scz i die penthecosten. ⁊ p cōsequens tales sunt ingrati creatori redēptori ⁊ cōsolatori. Quarto ratio singulariter exigeť a cōiugatis. q̄bus dicet et cuilibet taliū. quō contraxisti. quomō in cōiugio vixisti. que ad matrimoniū ptinent quomodo exhibuisti. an limites matrimonij excessisti. debitū vt debuisti et nō aliter petisti. an ⁊ semp vt debuisti debitū reddidisti. qualiť prolem docuisti ⁊ nutriuisti. qualiter familiā rexisti: et a malo pro tua possibilitate custodisti. et sic de alijs. Quinto rationez reddituri sunt mechanici. si fideliter vt debuerūt artem suaz sint operati. ⁊ si nō res corruptas vl̄ defectuosas admiscuerūt. ⁊ an aliquā fraudez admiserūt. Ita similiter de rusticis. an fideliter laborē suū impleuerūt. an primo fraudulenter partē agri. prati. vinee. ⁊ sic ꝺ alijs sibi vsurpauerunt. an decimam sicut ex diuino precepto obligant fideliter persolueruntz ⁊ si forte incantatiōibꝫ. superstitionibꝫ ⁊ ceteris malis se occupauerūt. ⁊ ita generaliter de omnibꝫ p̄missis ratio reddenda erit. vtinā ppenderēt nobiles maiores ⁊ minores ⁊ multi clientes imo ⁊ ciues ⁊ generaliter omēs alij q̄ntū deus offendit p superstitiones mltipliciter in ỹbis suspensiōibꝫ ⁊ alijs modis inuer. ⁊ signāt i sexu mliebri. q̄ leues et pne sunt ad talia. Quarto pncipaliter q̄libet homo vtens rōne rationē redditur⁹ est de primis suis. parētes de filijs. sibi subiectis. incolis dom⁹. Unde sicut habet p̄mi Reg. iiij. ca. Hely sacerdos nō legit p alijs peccaz dānat⁹: nisi qz filios suos q̄s nouit indigne agere ⁊ multa peccata cumulare circa ostiū tabernaculi. qz erant luxuriosi ⁊c. vt ptz p̄mi Regū. ij q̄uis eos argueret verbo dicēs Filij non bonā rem facitis. nō est bona fama quam audio. Si peccauerit vir in viruz. placari potest ei de⁹. si autē in deū peccauerit quis orabit p eo. sed non arguit atq̄ correxit vt debuit. ⁊ ideo filij eius occisi fuerūt in prelio. Et Hely pater mortu⁹ est subito corruens in terrā de sella. p̄mi Regū. iiij. Refert etiā Gregori⁹. iij. dyalogoz de quodā puero quinquēnio in sinu patris blasphemāte quō a demonibꝫ fuit occisus ⁊ eternaliter dānatus. Sed heu nūc inuenīm nī parentes q̄ ridēt cū audiūt pueros suos maledicentes vel p deū: virginē mariā aut sanctos mala imp̄cantes aut optātes. ⁊ si aliq̄n dicūt. Ey. q̄d facis. nō sic loq̄ris ⁊c. sed nō sufficit. qz virga discipline illos corrigere deberet. ne illis tandē vt Hely sacerdoti malū aduenīret dānatiōis eterne. Uide ant similiť omēs familiā habētes. nobiles ⁊ alij quō inuigilent sup illis. q̄liter rōnez tandē deo reddēt. sicut Aug. docuit comitem in epistola vna de omnibꝫ subiectz i domo sua curaz habere. vt ptz supza E. O q̄s durā reddituri sunt ratōnē de sibi subiectz prelati ⁊ curati. q̄ si ppenderēt toto corde contremiscerēt. Quid dicā de lusoribꝫ et alijs omnibꝫ in ocio viuentibꝫ. quā illi reddēt deo rationē. est illis nūc iocus talia audire Sed vere mihi credite citius veniet hora redditure ratiōs q̄s sperabant. nulla tūc illis erit excusatio. nulla aduocatio sanctoz nō marie ỹginis: p cui⁹ nomē sepe iurauerunt ⁊ mala optauerūt. et nec festiuitatibꝫ maximis filij sui ⁊ suis pepercerūt. quō se excusabūt nō impediētes q̄ hoc facere possent ⁊ tenent. si iam surda aure ptranseunt ac si nō sit q̄ eos corrigere possit aut valeat

Sed ne forte dicerēt aliq̄. tu semp loqueris de grauitate peccatoz laicoruz ⁊ dānatorū eoz. ⁊ nō dicis de vita mala sacerdotū. Possem illis rndere ia me dixisse de Hely sacerdote. ⁊ supza de abbate ad rationē reddendā p angelū vocato. Attamē dicam adhuc vnuz exemplū quod scribit Cesarius de quodā plebano male vite. dicit enim sententialiter. Erat in quadā villa sacerdos male vite luxurie ⁊ comesationibus vacans: aiaſq̄ sibi cōmissas negligēs q̄ cū mortuus fuisset parochiani sub eo de

functi satis cõprehensis in locꝫ infernalibus illũ artare ceperũt ⁊ dicere, tibi cõmissi fuim⁹, tu nos neglexisti, et cũ peccarem⁹ neqꝫ verbo neqꝫ exemplo nos reuocasti, tu occasio nr̃e dãnatiõis fuisti, quẽ cũ agitarent lapides post eũ mittẽdo: ille in puteuꝫ cadens nusqꝫ cõparuit. Hec cuidã religioso deuoto de illo sunt ostẽsa. Imprimam⁹ ergo cordibꝫ nostris q̃ dicta sunt: ⁊ diligentius hic rationẽ de peccatꝫ nostris duꝫ viuimus agamus pure de illis cõfitendo, vt tandẽ in examine finali stati post mortẽ: et similit̃ in iudicio vniuersali securi deo rationẽ facere possim⁹ ⁊ in eterna colligi tabernacula. Amen

¶ Dñica decima. ¶ Sermo LIX.

Videns iesus ciuitatem fleuit sup illã: dicens, si cognouisses ⁊ tu. Luce. xix. In p̃ma dñica audiuistꝫ quõ q̃libꝫ homo reddit⁹ est deo rationẽ de singulis actibus, ⁊ opibus interioribꝫ et exterioribꝫ, ⁊ q̃ necesse est vt hic faciat amicos q̃ sibi suffragent̃ in tali rõe in iudicio particulari ⁊ vniuersali q̃s nũc in hac vita acq̃rere põt per opa miscõie succurrendo pauperibꝫ. Hodie vero Lucas ꝓponit nob̃ fletũ saluatorꝫ nostri quẽ fecit sup ciuitatẽ hierusalẽ ⁊ in ea habitantes ꝓpter pctã eorꝫ ⁊ penas futuras iminẽtes que nõ ꝓpenderũt. p hoc nos volens inducere ad detestatõnẽ peccatoꝝ nostrorũ, ⁊ vt nõ solũ illa attendam⁹ que ante oculos nr̃os cõspicim⁹ ex q̃bus huius mũdi vanitates appetim⁹, sꝫ vt futura cordi nostro imprimam⁹ mala q̃ modo nõ sentimus, nã vt audistis de bis oĩbꝫ grauꝫ ⁊ strictissimã deo reddituri sum⁹ rationẽ, nec aliqꝫ se valet excusare q̃ hoc facere nõ possit, qr̃ vt dicit ap̃ls in hodierna ep̃la, j. ad Corinth̃, xij. dona diuersa ⁊ multiplicia nobis a deo sunt collata cuilibet q̃ntũ sibi necesse est ad salutẽ. Ideo dixi in themate. Videns iesus ciuitatẽ hierl̃m fleuit sup illam: dicẽs. Si cognouisses et tu, vbi supr̃. Pro gr̃a Aue maria. ¶ Videns iesus ciuitatẽ hierl̃m fleuit sup illã ⁊c̃, vbi supr̃. Dicaꝫ primo text⁹ euãgelij. Postea illius breuis intellectus. Et tercio dubia.

¶ Textus euãgelij.

Cum appropinq̃ret iesus hierusalẽ videns ciuitatẽ fleuit sup illaꝫ dicens. Quia si cognouisses ⁊ tu. ⁊ quidẽ in hac die tua q̃ ad pacẽ tibi, nunc autẽ absc̃dita sunt ab oculis tuis, qr̃ veniẽt dies in te ⁊ circũdabunt te inimici tui vallo. ⁊ circũdabũt te ⁊ coangustabũt te vndiqꝫ, ⁊ ad terrã pṡternẽt te ⁊ filios tuos q̃ in te sunt. Et nõ relinquẽt in te lapidẽ sup lapidẽ, eo q̃ nõ cognouerꝫ tẽpus visitatiõis tue, ⁊ ingressus in templuꝫ cepit eĩcere vendentes in illo ⁊ emẽtes, dicens illis. Scriptuꝫ est qr̃ dom⁹ mea domus oꝛonis est, vos autẽ fecistis illã spelũcã latronũ. ⁊ erat docẽs q̃tidie i tẽplo Lu. xix. ¶ Historia hui⁹ euãgelij facta ẽ in die palmarũ ãno etatis christis. xxxiij. ⁊ anno p̃dicatiõis sue. iij. In q̃ euãgelio dom̃in⁹ iesus nobis in exemplũ duo ostẽdit, vicꝫ cõpassionẽ in fletu ⁊ ex ira iustã correctionẽ in eiectiõe vendentiũ et ementiũ de templo. ⁊ sic habꝫ duas partes, secũda. ibi Et ingressus in templuꝫ ⁊c̃. In p̃ma parte duo notanr̃. vicꝫ cecitas ⁊ ignorãtia iudeorũ. ⁊ passio christi dñi, q̃uis enĩ christ⁹ sciret q̃ ꝓxima sexta feria sequẽti ipm crucifixuri erãt, tñ adhuc cõpassus est eis ꝓpr̃ mala futura q̃ certitudinaliter cognouit eis iminere: docens p ß nos cõpati ꝓximis nostris etiã inimicꝫ: ⁊ p posse eoꝝ defect⁹ maxime ad salutẽ aniarũ releuare. In secũda parte saluatoꝛ nr̃ arguit ⁊ castigauit peccatores emẽtes ⁊ vendẽtes in tẽplo, docens p ß nos arguere non solũ mala et peccata sed etiã occasiões malorũ, eo q̃ ille venditiones ⁊ emptiões ⁊ alia pctã in templo fuerũt magna occasio malorꝝ futurorũ. Vnd̃ Grego. in omelia. p hoc q̃ dñs fleuit super mala futura: ⁊ statim post ß intrauit tẽplũ ⁊c̃. ostẽdit q̃ ille venditiões ⁊ emptões ⁊ alia peccata q̃ fiebãt in templo magna fuerunt occasio illorũ malorũ futurorꝝ que defleuit ⁊c̃. ß Diceret q̃s, exq̃ dicit euãgelista q̃ dñs iesus videns ciuitatẽ hierusalem fleuit sup illã. Quotiẽs tamẽ dñs iesus fleuit in hoc mundo: ⁊ q̃re, Rñdeꝫ q̃ fleuit q̃ndoq̃ vicibꝫ, scz in infantia. lazaruꝫ suscitãdo, super ciuitatem hierusalẽ, in cruce, sup casum iude. ꝓximo fleuit in eius natiuitate statim cũ de castissima virgine nasceret. Juxta illud Sapie. vij. Primã vocem similem omnibus emisi plorans, sicut canit ecclesia. Vagit infans inter arta positus

+ gregorij

Tuſq; fleuit. S. virũ

I fleuit Tſũ

Sap. 7.

presepia, & tunc defleuit nostrū miserabilē ingressum in hūc mundū quē p peccatuz primi parētis ꝓtraxim⁹. Si enī adam nō peccasset oīes ieī nati fuissem⁹. mater nō doluisset, pueri nō fleuissent, imovt dic̄ magister dist. xx. scōi sentēciaz. & doctores ibidem. puer statim post natiuitatē in pfectū hoīem fuisset mutat⁹ q̄ p se ambulasset, locuit⁹ fuisset, comedisset ꝛc̄. vult tamē magister ibidē q̄ paulatim paruuli creuissent p interualla tempoz ad pfectā staturā & vsū membroz, sicut multi pulli aialiū. q̄uis sint paruuli tamē moꝛvt nascunt currunt, & matrē sequunt vt pulli gallinarū ouium & ceterarū aialium, q̄ aūt nunc hoīes statim post natiuitatē nō possunt hiis⁹ membroz ex peccato est. Vult etiā mgr vbi supra, & idē dicit Bonauētura, q̄ paruuli in statu innocētie alīq̄ modo p interualla tēporū in sensu & cognitiōe ꝓfecissent. nō tñ fuisset in eis ignorātia q̄ est pena peccati. Vñ dicit magister. Ignorātia nō dicit nisi cū illud q̄ scīri debet nescit, qualiter nō fuisset in eis, nunc aūt post peccatū oīs nascimur filij ire. mater dolet, puer plorat, et ita debilis est q̄ nec manib⁹ nec pedib⁹ se iuuare potest, & ergo oīes masculi cum nascunt flent: & emittūt illā vocē A, femelle vero hanc vocē E. Ita vt masculi deflent casum & pctm̄ ade, femelle vero pctm̄ ipsius eue. Sic ergo in multis anxietatibus nascimur, iā puer nascit cecus, iā curuus, iam gibbosus, & sic de alijs defectib⁹, & alīq̄ nascit⁹ mortuus eternaliter dei visiōe caritur⁹, hunc ergo miserabilē humane ꝓditionis ingressum deplorauit innocēs puer ihesus in sua natiuitate. Sed diceret q̄s. quā doctrinā ex hoc fletu hīe debem⁹. Respondet q̄ ex hīs deflere debem⁹ miseriā huius mūdi in q̄ positi sum⁹. Ista aūt miseria incipit in natiuitate, cōtinuat⁹ in vita et ꝓtendit⁹ vsq̄ ad mortē, vt nūc homo sit sanus, nunc infirm⁹, nūc tristis, nūc let⁹, nūc diues, nunc paup, nūc satiat⁹, nūc famelicus, nunc fortunat⁹, nunc in pſecutiōe positus, nūc habz amicos, nūc inimicos, nūc honorat⁹, nūc vituperat⁹, & sic de alijs, & vtinā hec oīa finē haberēt in morte Sz timēdū est multis quoz infinit⁹ numer⁹ stultorū Eccles. j. q̄ post mortez primo incipiat fletus amarissim⁹ & terribilis q̄ sine fine p-manebit. ℣ Secūdo fleuit dñs ihesus qñ suscitauit lazarum a mortuis Johis. xj. Et lachrymat⁹ est ihesus, & hīs fecit ex magno amore eū ad vitā reuocando, & ibi dñs defleuit nostrū miserabilē ō hoc mūdo egressū. Si ei adā nō peccasset ñ fuissem⁹ mortui: sed habuissem⁹ hic quandā felicitatez temporalē. & post aliquantū temp⁹ de hac tempali felicitate & vita viui euolassemus ad vitā eternā, vt dicit mgr in scōo sentenciarū vbi supra, & doctores ibidē. nūc aūt oportet nos oīes mori. & nō scim⁹ q̄ñ aut quales iueniamur an in pctis l' sine pctis, vtrū saluādi vel dānandi, vtrū ad tps cruciandi vel sine medio ad celū euolādi. hūc aūt miserabilē egressum defleuit christus in suscitatiōe lazari. Sed diceres, quaz ex hoc doctrinā habem⁹. Rñdet q̄ ille fletus xp̄i significat fletū quez facere debem⁹ pro his q̄ in peccatis mortui sunt. Vñ Aug. super ps. Multi male gemūt: & ego gemo, q̄z cōpatioz his q̄ male gemūt, amīsit nummū et gemit, amīsit deū & nō gemit. Unde Eccli. xxij. Luctus mortui septē dies, fatui aūt & impij oīes dies vite eoz. Ex q̄bus verbis habet q̄ tres plorādi sunt, scz mortu⁹, fatuus & impi⁹: sed differenter. Mortuus est plorandus paruo tpe. Fatuus toto tpe vite sue. Impi⁹ vero in tota vita sua et post vitā hanc, & ideo Aug⁹. sup ps. xlvij dicit. Moꝛs quē timent hoīes est separatio anīe a carne. mors aūt quā nō timēt est separatio anīe a deo, & allegat mgr di. xxij tercij sniaz. ℣ Tercio fleuit dñs ihesus in die palmarū sup ciuitatē hierlm cū bumiliter eq̄taret sup asinā in hierlm et magnus honoz sibi exhibebat, tūc enī corporalib⁹ oculis vidit hierlm gloriosaz et magnis instructuris. & oculis mētis vidit eaz post aliq̄t temp⁹ ruiturā & deuastandaz, et omnia peccata eoz, ꝓpter q̄ hec facta sunt postea, & sicut ex intima cōpassiōe cepit flere et ex intimo corde et lugubri voce dixit. Si cognouisses & tu scz fleres vt habet in euāgelio. de hīs vide in fine sermonis A. et ibi xp̄s dñs defleuit totū hui⁹ vite pgressum ab ingressu vsq̄ ad egressum, q̄ scz pgressus seu tota vita nra est plena peccatis & ignorātijs, q̄z ignoram⁹ multa mala que nobis sunt futura p peccatis, & q̄z illa nescimus nec aduertim⁹, ideo a peccatis nostris,

nota singulare hoc

doctrina xp̄i flentis

nō cessam⁹, z ista cōpassio fuit amarior in christo q̄ in aliq̄ alio. z ratio ē. qz aliq̄n cōpassio causat ex amore naturali fm q̄ homo aliquē naturaliter diligit, z ideo naturaliter cōpatit hō homini afflicto, imo nō videt hō sed bestia crudelior q̄ homini ñ cōdolet, sed qz amor iste paruꝰ est. ideo parū mouet. Aliq̄n causat ex amore accidētali, fm q̄ hō diligit hoiem quadā amicicia tē porali: z ex tali amore cōpatit amico dolēti, nō solū qz homo sed qz amicꝰ, iste amor magis mouet q̄ prim⁹. Aliq̄n vero causat ex amore spūali quo q̄s diligit hoiem ī deum z fm deū. z iste amor est maior q̄ p̄m⁹ z scūs, nō tm̄ q̄ facit duo corda vnū esse, vnde multitudinis credentiū cor vnū erat z aīa vna, sed etiā q̄ sint ambo vni⁹ corporis mystici mēbra, z ideo si dolet mēbrū vnū cōpatiunt z alia. z qz iste amor magꝭ fuit in christo q̄ in aliq̄ alio, ideo in eo fuit maior cōpassio. Ē Quarto fleuit xp̄s in cruce ex nimio dolore ad Heb. v. Cum clamore valido z lachrymis offerēs exauditus est, p sua reuerētia, credit enī tunc ilā verba flendo dixisse. Deꝰ meus deꝰ meus vt q̄d me dereliquisti, de q̄b verbis auditis sup̄ sermone, xxxviij. S. Et ille fletꝰ christi significat planctū cōpunctōis quez debent hīe illi q̄ sunt in cruce penitētie, fm illud p̄s. Lauabo p singulas noctes, id ē p singula peccata lectū meum, i. corpꝰ meum siue cōscientiā meā. Sic fleuit maria magdalena z mūdata est, sic fleuit et lauit petrꝰ peccatū suū Luce, xxij. Egressus foras amare fleuit. Quidā autē rident pctā sua: et aliq̄ cū risu cōfitent, z ideo nō dolent pctā sua. Quintꝰ fletus est ex viscerosa pietate, q̄ xp̄s defleuit casum iude. Vñ August. in quodā sermōe. Noster redemptor defleuit delictū iude vt euangelista ait. Cū vidisset eū turbat⁹ est: z dixit, vnꝰ ex vobis me tradet, q̄nta dei miscōia, traditus p traditore dolet, p̄dit⁹ p. p̄ditore turbat. per q̄ habemus talē doctrinā q̄ debem⁹ flere p̄latos z clericos q̄n cadūt, qz eoꝝ casus est valde periculosus. Sicut enī bonꝰ sacerdos vocatur angelus Malach. ij. sic malꝰ vocatur diabolus, fm illud Joh. vj. Nonne vos duodecim elegi: z vnꝰ ex vobis diabolus est. Vñ Chrys. Nihil tantū destruit ecclesiā sicut q̄ clerici sunt deteriores laicis. Ad idē dic̄ Piero. z habent ꝯba. viij. q. j. q̄lis. vbi dr. Qualis erit edificatio discipli, si intelligit magistro se esse meliorē, z infra. Ve hemēter eccl̄iam xp̄i destruit meliores esse laicos q̄ clericos. Potest adhuc addi sextus fletꝰ xp̄i in monte oliueti q̄n orādo ad p̄iem sanguineū sudorē sudauit Luc, xxij. nec dubiū q̄n etiā tunc largas lachrymas emisit, et hic fletus fuit naturalis timoris in q̄ nos doczt terrorē z horrorē iferni timēdum defleam⁹. Ē Sed di, q̄s, q̄d doctrine hīe possumus ex verbis xp̄i dicentis in fletu sup̄ hierlm. Si cognouisses z tu, s. fleres, i. si cognosceres tu mala tibi ventura sicut ego cognosco, qz oīa sunt mihi p̄sentia, tu fleres cōpassa tibimetipi, sic ego fleo, sed qz non ꝓsideras nisi p̄ntia bona q̄ modo in pace possides, ideō nō fles sed letaris, et p hoc exemplo xp̄i monemur ad duo. Primo vt p ctōi gaudenti z nō p̄spicienti mala sibi futura nos ea ipsi annūciamus. Scōo vt mētis excecationē ppendamus. De p̄mo dicendū q̄ mala futura q̄ p̄spicere debem⁹ sunt septez, vicz denudatio oīm bonoꝝ p̄ntiū, p̄uatio oīm bonoꝝ spūaliū, occursus demonū, inutilitas penarū, inaudita ꝓfusio, separatio a deo z electis, applicatio ad intolerabilia tormenta. Primū q̄ malū est denudatio oīm bonoꝝ p̄sentiū, nā pctōr in morte oīa p̄dit, aīam enī asportat diabolus, corpus comedunt vermes: z bona tpalia diuidunt ꝓsanguinei. Job. v. Cuiꝰ messem, i. carnē famelicꝰ comedet. i. vermes, z ipm rapiet armatꝰ. i. diabolus capiet eiꝰ aīam: z bibent sitiētes diuitias eiꝰ, i. ꝓsanguinei q̄ eas desiderāt. fm illud Luc, xij. Stulte hac nocte animam tuā repetent a te, q̄ autē parasti cuiꝰ erunt. Scōm est p̄uatio oīm bonoꝝ spūaliū scz meriti passiōis xp̄i z suffragiorū ac etiā p̄priorū bonoꝝ. Math. xxv. Omni habenti dabit z abundabit, ab eo aūt q̄ non habet et qō habet, i. hīe videt auferet ab eo. Tercium est occursus demonū. Trenoꝝ, i. Omnes p̄secutores eius apphenderūt eā inter angustias. Und Bern. O aīa mea q̄s erit ille pauor cū tibi occurrētia cateruatim illa deterrima monstra videbis ad cuiꝰ ꝓfugies auxiliū. Hic cadit exemplū illius romani de q̄ dicit Grego. in dyalogo quō in mortevertebat oculos z clamabat petens

mala futura p̄spicienda sunt septem

1 denudatio oīm bonorū p̄sentiū
2 priuatio oīm spiritualium bonorum
3 occursus demonum
4 inutilitas penarum
5 inaudita confusio
6 separatio a deo et electis
7 applicatio ad tormenta eternaliter

Job. 5.

Psal. 12.

priuatio oīm bonorum spiritualium

matth. 25.

occursus demonum

Treno. 1.

Bernardus.

Gregor. in dialogo de Romano exemplū

Dominica decima

inducias vsq; mane: z statim mortuus est. Quartū est inutilitas penarū, qz p oēs penas quas patiet nec purgabit nec misericordiā dei flectet, z si minimā de illis h̄ pateret: ab oibus purgaret z vitā eternā mereret. Quintū est inaudita ꝓfusio, nā oīa pcta eius denudabunt. Danie. vij. Judiciū sedit z libri apti sunt, i. oscientie, z q nō fuit filius dei ad clamorē oīum ad furcas inferni fuspendet, z sic suspēsus semp apparebit. Ysa. xx. Confundant qz non intellexerūt obꝓbriū sempiternū. Sextum est sepatio a deo et ab oīb electis q erit ꝓncipalis pena in damnatis, ſm illud Math. xxv. Discedite a me maledicti ⁊c. Septimum est applicatio ad intolerabilia tormēta Job. xxiij. Ab aq̄s niuiū transibūt ad calorē nimiū, z Apoc. xix. Missi sunt in stagnū ignis z sulphuris ardentis.

H Scdo monemur vt fletū z tristiciam ꝑferam⁹ vano gaudio mūdi, z h̄ ꝓpter q̄ttuor. vicz qz gaudiū mūdi nihil vel modicū durat, dementat hoīem z infatuat, cū habentib⁹ gaudia mūdi fortuna ludit, ad dolorosam finē adducit. Primo q̄ qz gaudiū mundi nihil vl modicū durat Job. xx Gaudiū hypocrite, i. mūdi ad instar puncti, qz totus mūdus est hypocrita. Exemplū huj⁹ ptz in xp̄o, nā q̄n xp̄s sic fleuit fuit susceptꝰ cū magna gl'ia scz in die palmarū, et nō nisi q̄ttuor diebꝫ elapsis fuit sūme cōfusus z vituperatꝰ, nā cui prius vestimēta ꝓsternebāt in via: postea suis exuitur et sors sup ea mittit, z cui ꝓus ab oīb⁹ est clamatū Benedictꝰ qui venit in noīe dñi, statim postea dictū est. Vach q̄ destruit templū dei, z crucifige crucifige eū. Scdo q̄a gaudiū mūdi dementat hoīem z infatuat. Est enī sicut forte vinū qđ q̄ nescit temperare infatuat, debet aūt tēperari memoria aduersoꝝ, q̄ in tali gaudio pluribꝫ accidērūt, z que p̄nt accidere. Eccl. xj. In die bonoꝝ nō īmemor sis malorum, z Eccēs. vij. Cor sapiētis vbi tristicia est. cor stultorum vbi leticia. Jō Salomonē deseruit sua sapientia, qz leticiā ad gaudiū mūdi nō tēperauit: nec ꝓhibuit cor suū q̄n oīni voluptate frueret. Tristicia vero erudit vt ptz ibidē cū dicit. Melius est ire ad domū luctꝰ q̄ ad domū cōuiuij, in illa enī finis cūctorū admonet hoīm, z viuens cogitat quid futurū sit. z recte ibi finis cūctoꝝ hominuꝫ edocet, nā diuersi sunt fines hoīm, nam q̄rundā fines sunt diuitie, q̄rundaꝫ potētia, q̄rundā filij z ꝓsanguinei, z q̄rundaꝫ finis est deus z bona opa. Isti fines apte monstrant in morte, nā de oīnib⁹ diuitijs hō nihil secū portat nisi modicū cilicij vel pannum. Job. xxvij. Dives cuꝫ dormierit nihil secū affert. Honores hoīem totalit̄ derelinquūt, nā recondit sub terra vbi ab oībus suppeditat Piere. xxij. Sepultura asini sepelie. putrefactꝰ z ꝓiectus extra portas hierlm, z sic corpus qđ fuit ita delicate nutritū fit cib⁹ vermiū. Ysa. xxiiij. Subter te sternet tinea: z vermes erūt operimentū tuū. Filij etiam z ꝓsanguinei derelinquūt hoīem. Trenoꝝ. j. Oēs amici ei⁹ sprenerūt eū, sola enī bona opa comitant. Unde Ambro. Sola misericordia comes est defunctoꝝ, ſm illud Apoc. xiiij. Opa enī illorū sequūt illos. Ex his ptz q̄ solus deus z bona opa ꝑ fine sunt habēda, cū in morte non derelinquūt hoīem. Eccēs. xij. Time deū z mandata ei⁹ obserua, hoc est enī omnis hō. Tercio qz cū habētib⁹ gaudia huius mūdi fortuna pniciose ludit Un Boetius de ꝓsola, phie. Cum his q̄s elidere nititur scz fortuna blandissimā familiaritatē habet, z idem dicit. Nunc ꝓtinue ludū ludimus. rotā volubili orbe versam⁹. infima summis z summa infimis mutare gaudemus. Cū his vero q̄ tristant fortuna nullum cōtuberniū habet Quarto qz gaudiū mundi ad dolorosum finem adducit. Pro uerb. xiiij. Extrema gaudij luctꝰ occupat, qz vel hō dimittit gaudia scz p mortez, vel gaudia dimittunt hoīem p aduersam fortunā, z vtrūq; est dolorosum. De ꝑmo Eccl. xiij. O mors q̄ amara est memoria tua homini hōti pacē in diuitijs z adhuc valenti cape cibū. De scdo Boetiꝰ. Infelicissimū genꝰ diffortunij est meminisse se fuisse felicē. Fletꝰ vero z tristicia ducūt ad bonum finē scz ꝓsolationē eternam, ſm illud Math. v. Beati q̄ lugēt q̄m ipi ꝓsolabuntur. H Dubitat ꝓsequēter, ex q̄ saluator in euāgelio ꝑdixit flendo euersionē ciuitatis hierlm futurā p romanos Titum et Uespasianū dicēs. Ueniēt dies in te: z circundabūt te inimici tui vallo ⁊c. Quā doctrinā moralē possum⁹ hīc ex his ꝓbis xp̄i

Ad hoc dicendum est q̄ hec oīa q̄ saluator dixit iudeis futura. moraliter p̄nt dici anīe peccatrici. vt vult Greg. i hodierna Omelia. Dicit enī saluator cuilibet aīe peccatrici. Si tu cognouisses aut cognosceres tēpus tibi futurū in tormētis: z tu fleres. nūc autē letaris in malis opib tuis z non credis ꝓbis meis. ſm illud ꝓuerb. ij. Letantur cū male fecerint: z exultāt in rebꝫ pessimis. Ꝓro q̄ notandū q̄ hec dictio hierl'm ſm q̄tuor sensus sacre scripture q̄druplici ter exponi pōt. Primo in sensu lr̄ali Hierusalē est metropolis iudee. de q̄ euāgeliū. cui⁹ euersionē saluator p̄dixit z̄c. Secōo in sensu morali Hierl'm est q̄libet fidelis aīa. iuxta illud Esa. lij. Consurge ꝓsurge hieru salē: induere vestimētis gl'ie tue. Tercio in sensu allegorico Hierl'm est militās eccl'ia. Apocal'. xxj. Vidi ciuitatem sctām hierl'm nouā descendentē de celo z̄c. Quarto i sensu anagogico Hierl'm est triūphans eccl'esia. ad Gal'. iiij. Illa q̄ sursum est Hierl'm libera est. q̄ est mr̄ nr̄a. Modo flet⁹ xp̄i referri pōt ad triplicē hierl'm. Ad primam vt in euāgelio. Ad scōam vidz fidelē aīam vt infra patebit. Ad terciā sc̄z militantē eccl'esiā inquantū saluator nr̄ multos videt i ecclesia catholica numero sed nō merito. vt sunt oēs chr̄istiani in pctō mortali. hoc de fleuit xp̄s q̄ sunt membra mortua: deo inimica z eterne dānatiōi adiudicanda. z hodie flet. l. p modū flentis z cōpatient̄. se habet. q̄ iā nll'a est in ea compassio. neq̄ ſm humanitatē neq̄ ſm deitatē z̄c. ℣ Redeundo g̃ nunc ad expositionē moralē bui⁹ dictiōis hierl'm de fideli aīa. p nr̄a instructiōe circa hec verba xp̄i Circūdabūt te inimici tui vallo: z coangustabūt te vndiq̄: et ad terrā ꝓsternent te. Est notandū q̄ in separatiōe aīe a corpe venit anīe bellum durū z grauissimū. q̄d xp̄s insinuat p verba iā dicta z rōnem assignat dicens. eo q̄ nō cognoueris tps visitatiōis tue q̄ sc̄z xp̄s hic in mūdo multipliciter boiem visitat z vocat. vidz inspirando interi⁹. p̄dicando exterius. benefaciēdo et affligendo. ſm illud ꝓuerb. j. Vocaui z renuistis. extēdi man⁹ meas et nō fuit q̄ aspiceret. despexistis oēm ꝓsilium meū: et increpatiōes meas neglexistis. ℣ Est autē triplex bellum cōtra aīam in extremis. vidz demoniorum infestatio. ibi. Circundabūt te inimici tui vallo. ꝓinquoꝫ molestatio. ibi. et coangustabunt te. sensuū fatigatio. ibi. et terrā ꝓsternent te. De ꝓmo dicit Grego. in Omelia bui⁹ euāgelij q̄ diabolus p̄cipue in fine aggredit boiem. grauissime z durissime et astutissime temptans. sciens q̄ sibi nō restat plus tpis ad seducēdū. z in figuram illi⁹ dixit dns antiquo serpenti Genē. iij. Tu insidiaberis calcaneo ei⁹ sc̄z creature rationalis. id est. fini vite homis. q̄ calcaneus est extremitas corpis siue vltima pars pedis. vulgariter verſen. z ideo designat finē vite homis. Et sicut serpēs i cauda dicit habere venenū. ita diabolus precipue venenū i fine suggerit. inimici g̃ hominis maxime sunt demones. q̄ circūdāt in fine vite sue aīam vallo dū pctā cōmissa ante mentē ponunt. vel diuersa temptamenta suggerūt. vidz de infidelitate. de desperatione. de ꝓfessionis taciturnitate morientē temptando. Sciunt enī q̄ sine fide impossibile est placere deo. ad Hebr. xj. Sciunt etiā q̄ dubitans de fide infidelis est. extra de hereticis. dubius. vbi dr. Dubius de fide infidelis est. Ideo ad dubitandū de fide astutissime conat boiem i extremis. et q̄ncꝫ etiā sanū inducere. ꝓterea dicit Apocal'. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortem z dabo tibi coronā vite. Exemplū illi⁹ habemus de quodā magno doctore. q̄ dum esset in extremis diabolus int⁹ suggerēdo cepit querere q̄d crederet. z ipe respōdit se credere q̄d credit eccl'ia. z iteruꝫ diabolus q̄d credit eccl'ia. q̄ respōdit. articulos qui i symbolo ꝓtinent sc̄z deū trinū et vnum z̄c. et dei filiū conceptū ex ꝧgine maria z̄c. cui diabolus. Nōne philosophia q̄ ſm rōnez est quā didicisti ꝓsuadet h̄ esse impossibile. et sic secū disputando eū in incredulitatem p̄duxit: in qua mortu⁹ est et dānatus. Inde post paucū temp⁹ ali⁹ doctor infirmatus ad mortē. cui apparens p̄dictus doctor mortuus q̄ sibi familiaris erat z not⁹. interrogauit cuz de fide sua q̄d crederet. q̄ respondit. credo q̄d credit sctā mater ecclesia. et ille. q̄d credit ecclesia. respōdit infirmus. illud quod ego credo. at ille iterū. q̄d tu credis. respōdit infirm⁹. id q̄d credit ecclesia. et sic pluries interrogādo nō potuit de p̄dictis terminis eum educere. nec i de-

sperationē ponere, ꝓpter qđ ille mortuꝰ exclamauit, Heu mihi q̄re nō sic feci, in infirmitate mea vltima volui disputare cū diabolo ꝛ succubui de fide dubitās, ideo eternaliter dānatꝰ sum. Aliud vallū ponūt isti inimici scz diaboli, videlicet desperationez q̄ nihil est piculosi. ꝛ iō diabolus maxime temptat de desperatione, qđ etiā fecit ergabeatū. Berū, q̄ dū esset in graui infirmitate: supuenit sibi tēptatio desperatōis de sua salute: ꝯsiderās se in multa negligentia ꝺo seruisse: ꝛ q̄si nihil boni fecisse vnde tantuz premiū recipet gl'e, sz illustratꝰ a deo rñdit temptatōi Fateor nil fecisse dignū tanto ꝓmio, sed xp̄s dei filiꝰ duplici rōne hoc obtinet, s. merito passiōis et rōne hereditarie successiōis, qz natural' filiꝰ dei ipe vna rōne ꝓtentꝰ est ipm possidere, s. inq̄ntū filius, merito aūt passiōis spero mihi certitudinaliter velle elargiri. Dicęz ꝓfusus ē inimicꝰ ꝛ nō ꝓualuit ꝓtra eū sicut ꝓtra cayn q̄ dixit, Maior est iniq̄tas mea q̄z vt veniā merear, Gen. iiij, Et sicut iudas q̄ laqueo se suspendit. Hanc etiā desperatōnē diabolus opponit reducēdo multa pcā mortienti in memoriā q̄ nūq̄z est ꝓfessus zc. Ecce si sanctus Bernardꝰ sic est temptatꝰ, q̄d inimicus hūani generis faciet cū pctōribꝫ, ꝓterea indigemꝰ auxilio sctōz: ꝛ signāter ỹginis marie aduocate nr̄e. Aliud vallum ponit de taciturnitate ꝓfessiōis vel ad nō restituendū male acq̄sita. Taciturnitas talis ex superbia venit, de pe. di. j. §. Taciturnitas Vñ in vitas patrū legit̄ q̄ cuidā ꝑbo religioso in infirmitate cōstituto apparuerunt duo demones ī forma angelorꝫ bonorꝫ dicentes se missos a deo vt portarēt aīam eiꝰ in celū, sed ita graue reperierūt q̄ nō possent eā deferre, nihilominꝰ sibi darent modū ad alleuiandum pcā sua, vicz vt extende teneret silentiū firmissimū. q̄bus recedentibus ille nulli loq̄bat neq̄z rñdebat, qđ perpendēs q̄dā sctūs vir ꝛ expertꝰ visitans eū cepit āmonere ne ꝑmitteret se decipi a diabolo, q̄ se aliq̄n trāsformat in angelū luc'. ex cuiꝰ ỹbis illumiat': locutꝰ est, et reuelauit quomō sibi apparuerūt illi duo zc. ꝛ q̄ postea recordatꝰ fuerit de q̄dā pctō mortali cōmisso in sec'o, de q̄ nunq̄z ꝓfessus fuerat ex obliuiōe, qđ ꝛ subito ꝓfessus est, al's fuisset dānatꝰ, qz cognouit se ꝟ fecisse et sꝛ tacuit suggestione diaboli. Aliud ē genus bellantiuz inimicorꝫ, vicz multitudo ꝓsanguineorū, de q̄bus ꝺr Matth. vij, et Matth. x. idē habet. Inimici hois domestici eiꝰ. i. ꝓsanguinei, ꝛ illi multū coangustant, vicz qz durū est sibi deserere filios et vxorē zc, qz vnus q̄rit sibi legari tantū, alter tantū zc, qz aliq̄n incipiūt euacuare capsas, qz volentē de suis disponere nō ꝑmittunt. Primo ergo coangustāt, qz durus est sibi deserere filios ꝛ vxorē: ꝛ alios q̄s inordinate diligit, vt declarat Augꝰ. de pe. dis. vij. nullus. ꝛ frequēter ex inordinato amore filiorū potiꝰ volūt ꝓdere aīam q̄z aliena restituere ne pauper remaneāt. Vñ de q̄dam vsurario infirmo cū filij suaderent vt restitueret, respōdit, si ꝟ faceret ad hospitale oporteret eos ire, morit̄ ergo sine restitutione, ꝛ post eiꝰ mortē vnus filiꝰ totā partem suam restituit: ꝛ dei seruitio se dedit, alter partē suā retinuit mūdanis deditus, et inde statim mortuꝰ. quadā aūt vice dū oraret frater viuēs vidit terrā apertā: ꝛ in centro ignē infernalē: ibiq̄z iacere filiū sup̄ patrem, alterq̄z alterū maledicere, pater filiuz eo q̄ eiꝰ amore illicita acq̄sierat nec satisfecerat, filius p̄ez eo q̄ talia mala ablata sibi dimiserat. Hcōo coangustāt etiā tales inimici morientē, inquātū vn' q̄rit sibi legari tantū, alius tantū, ꝛ tota eoz̄ sollicitudo est de lana, nō de aīa. Tercio etiā aliq̄n incipiūt euacuare capsas vl' intrare cameras vel aperire cistas, qđ vidēs vl' audiēs infirmus nō paruz angustiat̄. Quarto coangustāt aliq̄n, qz volentē de suis disponere nō ꝑmittūt, nec ad eū ingredi doctū religiosum, aut virū pbatū ꝓsulere potentem, ne forte faceret sibi ꝓscientiā de restitutiōe vel de elemosynis paupibꝫ dādis, imo deciplūt eū dicētes cito sanādū: cū tū sit mortis periculū. ꝛ medicꝰ q̄nq̄z nō seruat p̄ceptū eccl'ie, de pe. ꝛ re. ca. Cū infirmitas, q̄a nō ꝑmo admonet vt mittat ꝓ ꝓfessore, ꝛ iō bene ꝺr Hiere. ix. Unusq̄sq̄z a ꝓximo suo caueat: ꝛ in oī fratre suo nō habeat fiduciam, qz oīs frater supplātans supplātabit, et oīs amicus fraudulēter incedit. D

Tercio sūt alij amici domestici sensus nr̄i figurati ꝑ q̄nq̄z fratres diuitis epulonis Luce, xvj, de q̄bꝫ ꝺr in ꝑs. Eripe me de inimicis meis deꝰ meus, vtiq̄z inimici nostri

Vallū desperationis
Bern.

sunt q̄ furant nobis aiam. Trenor. iij. Oculus me⁹ depdatus est aiam meā. z sic de alijs. Isti aūt cum organis suis ex dolore paulatim deficiūt z ita aiam fatigāt vt vix valeat infirm⁹ aliq̄d de salute sua cogitare sed tota ei⁹ intentio est circa dolores. quō posset sanari z aliq̄d comedere et gustū in cibis delectare zc. Ihn̄ ꝑs. Nō est i morte q̄ memor sit tui. z sic tandē dolores corpus in terrā pternūt p mortem. z sicut arbor magna q̄ habet plures radices i terra pfunde defixas cū p securī incidit magno cū impetu pternit in terrā. ita cū aīa separat a corpe p securim mortis cuz extrahere habeat oēs potētias z vitā ab organis corporis. fit ꝑ cū maxima violētia z dolore. et ꝓcipue i pctōribꝫ. Unō Eccī. xli. O mors q̄ amara est memoria tua homini pacē habenti in substātijs suis. sed electos suos in hmōi bello deus mirabilit ꝓsolat. vt ostendit Grego. iiij. dyalogorū in pluribꝫ locis. q̄ aliq̄n sancti eis apparent ad eor cōsolationē. sicut cuidā sacerdoti apl̄i petr⁹ z paulus ibidē ca. xij. Aliq̄n angelos vident. ca. xxix. Aliq̄n virginē mariā. ibidē ca. xxviij. Aliq̄n dn̄m iesum sicut ptz de tarsilla. ibidem ca. xvij. Aliq̄n sequūt celestes melodie. odor vel lux. sicut in seruo paralitico. ibidē. xv. Ecōtra mali in morte vident demones cū magno impetu z violētia extrahentes aīam de corpe vel deuorantes. sicut patz. iij. dyalogor. de heremita hypocrita q̄ dixit se paulatim absorberi a draconē. ¶ Nota de obsidione hierl'm dicit Josephus de iudaico bello libro. vj. ca. xix. q̄ tanta erat fames in hierl'm q̄ parentes filijs z ecōuerso. z viri vxoribꝫ z ecōuerso cibos nō tm̄ de manibꝫ sed etiā ex dentibꝫ rapiebāt. comederūt etiā calciamenta sua z corrigias ꝑ magnitudine famis. dicit etiā q̄ parētes comederūt filios z filias. et mgr̄ in hist̄oria eccl̄iastica dicit li. iij. ca. v. q̄ quedā matrona nobilis noīe maria cui predones omia sua rapiebāt. habuit parvum puer lactantē. z cū ampli⁹ nō haberet lac ad nutriendū eū occidit. ꝓnūq̄ filiuz: dicēs. O mi fili esto cibꝫ matri. z sic medietatem pueri coxit. ꝑdones autē odorantes carnes ad domū suā cucurrerunt z minati sunt ei morte nisi eis carnes ostēderet. que ostendit eis medietatē pueri cocti. qō vidē tes ꝓterriti sunt. q̄bus mulier dixit. comedite. nā z ego comedi. nolo vt sitis femina molliores: aut mr̄e misericordiores. Hec idem refert Josephus de iudaico bello libro. vij. ca. xiij. Item dicit Joseph⁹ vbi supra lib. vj. ca. vlti. q̄ quidaz nobiles pfugi omniū mortuor corpa siue cadauera sexcenta milia portis electa nū ciabant. aliorū vero numerū mīme posse cōprehēdi. z in eodē ca. dicit tantā fuisse famē vt aliqui ne cessitate cōpulsi cloacas rimarent. boum q̄z veterē fimū alimentū haberēt. sterc⁹ omne collectū. z qō nec visu tolerabile erat cibus erat. Ecce ptz cur dn̄s fleuit in ingressu ciuitatis hierl'm. Hec cuilibet essent memorie cōmendāda vt sic in hac vita dispone ret q̄tenus in extremis dei sctōs auxilia torez haberet. q̄ eū tandē ad celestē hierusalē ꝓducerēt. Nō nobis ꝓcedere dignetur dn̄s iesus q̄ suo fletu z amarissima passiōe hoc meruit. Amen.

¶ Dominica vndecima.

Sermo LXI.

O Vo homines

Ascenderūt in tēplū vt orarent. vn⁹ phariseus z alter publicanus. Lu. xviij. In ꝓxima dn̄ica audist̄ fletū dn̄i nr̄i iesu xp̄i in ingressu ciuitatis hierusalē in die palmar. z tūc q̄liter ꝑdixit discipulis suis z q̄ cū eo erant futurā ciuitatis desolationē o mīmodā: z mlta alia mala illis futura audistis. z tūc q̄ntuplitē fletum xp̄i. z q̄d ex hoc nos p nr̄a informatione deflere debeam⁹. et quō gaudiū mundi nō sit ꝓponendū miseriis hui⁹ mūdi. et ex q̄bus causis et finaliter de horribili bello qō aīa signāt pctōr̄ hz i extremis Hūc ꝓsequēter in hodierno euāgelio nob oñdit q̄ nō solū de ꝓdict⁹ mal'in ꝓcedēti dn̄ica nobis sit flendū: sed singularit nobis est flendū q̄ nescim⁹ si sim⁹ boni vl̄ mali. odio vl̄ amore dei digni. exēplo pharisei z publicani. Hā ille q̄ credit se nullū hr̄e pctm̄ dāna tus est. z alter q̄ recognouit se pctōrē salua tus est. eo q̄ suā infirmitatē cognouit z dei miseōiam postulauit. z nō sine causa. quia null⁹ de suis merit⁹ dz ꝑsumere. nec se alteri q̄ntūcūq̄ magno pctōri ꝓponere. sic fec̄ publican⁹ zc. Qō z nos apl's in hodierna epl'a. j. ad Cor. xv. scripta ist̄ruit exemplo

sui dicēs. Ego sum mūm⁹ apl'oꝝ: q̄ nō sum dign⁹ vocari apl's. qm̄ psecut⁹ sum eccl'iaz dei. gr̄a autē dei sum id qō sum. Ecce quō se hūiliauit: cuius esset vas electionis iesu xp̄i ⁊c. Jō dixi, duo hoīes ascēderūt i templū ⁊c. vbi sup̄. ꝓzo gr̄a. Aue ma. ¶ Duo hoīes ascenderūt in tēpluz vt orarēt, vnus phariseus ⁊ alter publican⁹ vbi sup̄. Dicatur p̄mo text⁹ euāgelij. Postea ei⁹ intentio Et tercio dubia quedā ⁊c.

¶ Text⁹ euangelij. Luce. xviij.

In illo t. dixit iesus ad q̄sdā q̄ in se confidebant tanq̄z iusti: ⁊ aspernabant ceteros parabolā istā. Duo hoīes ascenderūt in templū vt orarēt. vn⁹ phariseus ⁊ alter publican⁹. phariseꝰ stās hec apud se orabat dicens. Deꝰ gr̄as tibi ago. qz nō sum sic ceteri hoīm raptores. iusti. adulteri. velut etiā h̄ publican⁹. ieiuno bis in sabbato. decimas do oīm q̄ possideo. ⁊ publican⁹ a lōge stās nolebat nec oculos ad celū leuare: sz percutiebat pect⁹ suū dicēs. Deꝰ ꝓpic⁹ esto mihi pctōri. Amē dico vob. descēdit hic iustificat⁹ in domū suā ab illo. qz oīs q̄ se exaltat hūiliabit: ⁊ q̄ se humiliauerit exaltabit. Lu. xviij. ¶ Historiā h⁹ euāgelij saluator dixit āno a natiuitate sua. xxxiij. hoc est tercio anno p̄dicatōis sue in die palmarū cū ia de templo eiecisset emētes ⁊ vendētes sicut audist⁹ in p̄ma dñica. qz tūc domin⁹ plures parabolas in tēplo dixit. arguens superbos ⁊ auaros ⁊ docēs oꝛonē facere cū assiduitate p parabolā de vidua q̄ erat iudici importuna. ⁊ postea signant arguēs phariseos q̄ in se ꝓfidebāt vt ꝏr in hodierno euāgelio. ⁊ hz in se duas ptes. scōa ibi. Amē dico vob ⁊c. In p̄ma parte dñs oñdit superbiā phariseī ⁊ hūilitatē publicani parit⁹ in tēplo orantiū. Scōo ponit premiū vtriusq̄z vicz iustificationē ⁊ exaltationē publicani. ⁊ depssionē siue hūiliationez superbi phariseī. Circa p̄mū est notādū q⁹ sicut piculosioꝛ ē inimic⁹ latitans sub specie amici q̄z public⁹ host⁹. sic viciū superbie spiritual' sub specie sctitatis se ingerēs multo piculosi⁹ est q̄z aptū superbie viciū. qō vtinā in cordib⁹ suis recogitarēt q̄ se aliꝰ oñdūt humiles bonos ⁊ rectos ac deuotos. ⁊ intus in corde sunt pleni oīm superbia. Sic fecit ille phariseus superbꝰ q̄ in se cōfidebat. i. ab aliꝰ singularit⁹ reputari voluit: et tm̄ in hoc seip̄m decepit. Omis enī cōfidētia de seipso fallax est. q̄dā enī cōfidūt de sua potentia. sed q̄s potētioꝛ Alexādro magno q̄ postea in terrā sepult⁹ pedib⁹ seruoꝝ suoꝝ calcat⁹ fuit. de q̄ dixerūt phi. Heu Alexander impauit toti mūdo. hodie tot⁹ mūdus imperat ei. qz iā nulli resistere pōt tanq̄z aliud cadauer. Quidā cōfidūt in sua foꝛtitudine. sed q̄s foꝛtioꝛ samsone. q̄ tm̄ postea tā foꝛtitudine cq̄z lumine oculoꝝ p̄uat⁹ fuit. ⁊ tandē seip̄m cū aliꝰ occidit Judicū. xvj vbi dicit q⁹ secum tria milia hoīm vtriusq̄z sexus occidit. ⁊ h̄ spūsctō inspirāte. vt ostēdit apl's ad Heb. xj. vbi ponit eū in catha lago sanctoꝝ. Aliꝰ cōfidunt in multitudie diuitiarū. q̄ tm̄ aliq̄n subito illis p̄uant⁹ et vita Baruch. iij. Ubi sunt q̄ argentū thesaurizant ⁊ aurū in q̄ cōfidunt hoīes. et terminati sunt ⁊ ad inferos descenderūt. Aliꝰ cōfidunt de sua sapiētia. sed q̄s sapientioꝛ Salomone. q̄ tm̄ postea infatuatus fuit in senio p mulierē vt adoraret idola. iij. Reg. xj. Aliꝰ cōfidunt de sua prudentia et ꝓpio cōsilio. q̄ tm̄ q̄nq̄z decipiūt seipos. et sibi ex sua astutia foueā parant in quā cadūt. Sicut achitophel. ij. Reg. xvij. Qui consuluit Absalon quō ad se recipe vellet. xij. milia virozū et nocte interficere dauid. sed diuino nutu dissipatū est cōsiliū eius p Chusi. qui oppositū consuluit. ⁊ ex h̄ Achitophel seip̄m suspendit diuino iudicio. eo q⁹ cōsilium suū nō habuit executionē. Sic plures cōfidunt de suo ingenio credentes q⁹ non possit consiliū eoꝝ impediri. Quib⁹ dicit Prouerb. xxj. Non est sapia. nō est prudētia. nō est consiliū ꝓtra dñm. ⁊ ibidē. xxviij Qui confidit in corde suo stultus est. Aliꝰ sunt q̄ cōfidunt de sua eloquētia estimantes verbis suis cape homīes. sicut causidici. aduocati. ⁊ aliꝰ q̄ tamen sepe decipiunt ⁊ cōfundunt. Quidaz cōfidunt de vite sue diuturnitate. cui⁹ fuit ille diues Luce. xij. q̄ dixit. Anīa mea habes multa bona reposita in annos plurimos. quiesce. comede. bibe. epulare ⁊c. ⁊ audiuit vocē. Stulte hac nocte aīam tuā repetent a te. ⁊ que parasti cui⁹ erunt. Aliꝰ cōfidūt in amicis. nō cogitātes q⁹ tpe ꝓsperitatis sunt multi amici. ⁊ tempe aduersitatis pauci. sm̄ illud Eccl̄i. vj. Est amic⁹ socius mense. ⁊ non p̄manet in die necessitatis. Ideo ꝏr Hiere.

pvij. Maledict⁹ hō q̄ ꝑfidit in hoīe:ꝛponit carnē brachiū suū.l.adiutoꝛiū suū. Ex q̄bus oīibꝫ dat intelligi q̄ in solo deo ponenda est ꝑfidentia,qz oīis alia cōfidēcia est vana incerta et periculosa,vt ptz ex dictis. Confidere de sua potentia,de sua foꝛtitudine,de diuitijs suis,de sua sapiētia,ō sua prudēcia.de suo ingenio,de sua eloq̄ntia,de vite sue diuturnitate,de amicis suis est peccatū et vanū. B Ex oīibꝫ illis ptz q̄ nullus hō certitudinaliter potest de seipo ꝑfidere q̄ sit iust⁹,qz nescit hō vtruz odio vel amoꝛe dign⁹ sit. Eccēs.ix. Haz z si homo post diligentē discussionē est cōfessus z absolut⁹:nescit tñ si forte adhuc in se habeat aliq̄ peccata omissiōis,vt qz,primo indigenti nō subuenit quem sciuit aut scire potuit indigētē z sibi succurrere.vl'qz consiliū dare,aut fraterne coꝛrigere proximū neglexit,aut famā ꝓximo non restituit vt debuit,vel damnū passis p eū nō satisfecit,z sic de alijs. Ideo pr̄ Agathon in extremis valde timuit dicens. q̄ntum potui dei mandata custodiui.z tñ timeo,quia ne scio dū venero ante cōspectū iudicis an sibi placuerūt opa mea vel nō. Patet ergo q̄ male in se cōfidebāt tanꝫ iusti q̄bꝫ dns locut⁹ est euangeliū. Vñ dicit Prouerbi. xxiij. Septies in die cadit iustus z resurgit.impij autē coꝛruūt in malum,vbi dicit Hiero. Quō iustus appellat q̄ cadere id ē peccare memoꝛat. nisi qz de leuibꝫ q̄tidianis loquit delictis,sine q̄bus nec iustoꝛuz quispiā esse in hac vita potuit,sic ergo habetis q̄ male illi ꝑfidebāt de iusticia sua.

L Alium aūt defectū longe maioꝛez habuerunt.qz aspernabant ceteros,valde enī temerariū est iudicare coꝛda alioꝛuz.sicut cec⁹ fatuus esset q̄ vellet de coloꝛibꝫ iudicare. De q̄ lati⁹ audistis sup̄ sermone.liij B.F.G.qz stat hoīem nūc esse maluz et in pctō moꝛtali q̄ forte aliq̄d in se hz qō sibi ē occasio salutis,vt pietas informis. Unde Ambꝛo. Qui pietatē sequit z si lubꝛicū carnis patiat.va pulabit q̄dez:sed nō peribit. O quāta cōsolatio est hoc misericoꝛdibus Ita suo modo qui nūc est in statu gr̄e foꝛsitan habet in se aliq̄d qō est ei occasio dānationis et casus vt indignatio aduersus peccatoꝛes z illos spernere.sm illud Prouerb. xxix. Qui ad indignationē facilis est erit ad peccata proclinioꝛ. Qvtinā hoc attenderent q̄ q̄stantim audiūt malū de proximo:indignāter loquūt. Ach q⁹ de⁹ hoc patitur vel q⁹ ille cōfundat vl'sūmilia,z iō sepe dei pmissiōe in sūmilia aut maioꝛa peccata cadunt. Ita sepe q̄ nunc est sanct⁹ ex dei p̄scientia est diabolus:z econuerso.vt patet in Juda et maria Magdalena. Judas enī erat sanct⁹ qz aplus:z miracula faciens:z tamē in p̄scientia dei erat diabol⁹, sm illud Johis.vj. Un⁹ ex vobis diabolus est. Maria aūt magdalena habebat septem demonia Marci.xvij.z tñ in dei prouidentia erat sancta.nullus ḡ hominū debet proximū suū despicere:etiā q̄ntūcunq̄ magnū peccatoꝛē,nec aliq̄s debet confidere q⁹ sit iustus. Haz ambo illi pharisēus et publican⁹ venerūt in templū vt oꝛarent:z tamē pharisēus fuit iniustificat⁹:z publicanus iustificat⁹. Quid ergo dicendū erit de illis q̄ intrāt templū nō vt oꝛent sed vt videant esse deuoti,alij vt luxurie possint inseruire,alij vt auaricie. D Diceret q̄s. quā doctrinā habere possum⁹ ex cōuersione publicani. Rndetur q⁹ septē notare possumus ex ipo per que deo placuit z valent ad cōuersionē cuiuslibet pctoꝛis,vicz spes timoꝛ.pudoꝛ.cōtritio.fides.oꝛatio.confessio. Primū ē spes,qz spe venie ascēdit publicanus in templuz oꝛare. Ex quo sequit q⁹ nullus peccatoꝛ debet diffidere aut desperare de venia suoꝝ peccatoꝛuz. S cōm est timoꝛ dei quez offendit,qz a longe stetit z nō audebat appropinq̄re,qz peccatoꝛē se a deo elongatū recognouit. stetit a longe i templo:sed coꝛde erat ꝓpinquus deo,coꝛpoze stetit a longe:sed spiritu sue mēte prope. Res aūt visa a longe parua videtur,sic peccatoꝛi elongato a deo ante cōuersionez parua vident potētia:sapiētia:iusticia:misericoꝛdia:bonitas:maiestas:virt⁹:regnuz celoꝛū:oīes sancti,sm illud Prouer.xvij. Peccatoꝛ cū in pfundū peccatoꝝ venerit: cōtemnit oīa scz p̄dicta,sed econuerso hec omnia dicunt esse magna bonis,sm illud Ps. Magn⁹ dns z magna virt⁹ eius z. Terciū est pudoꝛ in hoc q⁹ nolebat oculos leuare ad celū.q̄si diceret.nō sum dign⁹ videre altitudinē celi p̄ multitudine iniquitatis mee. Exemplū de fure et latrone z ceteꝛis malefactoꝛibꝫ q̄ pter excessum suuz nō

audent respicere in faciē iudicis z alioꝝ hominū. Ita in die iudicij dānati dicēt montibus, cadite sup nos rē. Luce. xxiij. Quantum est cōtritio, qz pauiebat pectus suum tantis maximū inimicū, ex corde enī proce dunt cogitatiōes male: adulteria: homicidia: furta rē. Matth. xv. Quintuz est fides que tangit in ꝟ q dixit, deꝰ. ꝯsi diceret, credo q potes dimittere peccatū, qz nemo ꝑt dimittere peccatū nisi solus deus. Credo dñe, quia misisti filiū tuum in mundum ad saluādū ipm. Qui aūt sic deū cognoscit p fidem: hūc z deus cognoscit fm qđ dictum est Matth. xv. Amen dico vobis: nescio vos. Debet enī hō ꝓstans esse in fide: non claudicādo. Uñ legit in historia eccliastica li. j. ca. vij. q Cōstātin⁹ voluit sel'pbare seruos suos q essent cōstātes in fide: z omnib⁹ cōuocat⁹ in palacio suo dixit, scitis qz olim fui gentil': z mō sū ad fidē xpi conuersus: qđ me penitet. z redire intēdo ad ritus gentiliū. z ideo q cunqz ex vob⁹ voluerit deserere fidem z seruitū xpi z mecum transire ad ritū gentiliū hūc ditabo et honorificabo. z q noluerint illos incarcerabo et seruitijs priuabo. his auditis paucis exceptis oēs dixerūt se velle fidē christi relinquere. q audito dixit impator, Vos q stabiles estis in fide z in dei seruitio mecū pmanebitis tāqz fideles. vos aūt q instabiles estis nunqz seruietis mihi. z adiecit notabile verbū, nunqz erit homī fidelis amicꝰ qui deo suo est falsus z fictus seruꝰ. z ideo q sūt serui fideles deo: sunt fideles homini terreno Textus est ozo, que notat ibi, ꝓpicius esto mihi Ubi aduertēdū est q deꝰ plus dat ꝯ ab eo petat, vnde iste parū petiuit: z multū impetrauit. nunq̄d grām sibi fecisset si eum inuita ꝓseruasset tantū peccatorē, aut tpalia ministrasset rē, sed plus fecit, qz oīa dimisit. Exemplū de latrone dicēte, Memēto mei rē, Luce, xxiij. Itē de Ezechia q rogauit ꝓ vita: z deꝰ supaddidit sibi multa. Esa. xxxviij. qz vt ibidem dicit deꝰ liberauit eū ab inimicis z ciuitatē ptexit. Itē exemplū de Salomone q petiuit sapientiaz ad iuste iudicandū populū: z data sunt illi vltra diuitiez honores rē. iij. Reg. iij. Itez de seruo nequā, q petiuit secū habere patientiā vt oīa redderet, cui dimissa sūt oīa. Matth. xviij. Septimū est ꝓpriorū peccatorū cōfessio cū dicit. peccatori. Exemplū de Dauid q dixit. peccaui. ij. Reg. xij. z dominꝰ trāstulit peccatū suū. Ex quo dat intelligi q ille qui cōfitet ꝓpria peccata nō aliena: iustificat. Exemplū de seruo nequaz q tenebat decē milia talentoꝝ: z p solā cōputationē ea soluit, fm illud ꝓb. Dixi cōfitebor aduersum me iniustitiā meā dño.

Possumꝰ etiam ex hoc publicano habere doctrinā q in ozone tria fuare debemꝰ, scz timorē reuerentie, verecundiā intellectualē z cōtritōem cordialē. Primo seruare debemꝰ timorez reuerentie. qđ notat cū dicit. a longe stans, qz reputauit se indignum. vt ptz supra. ß est cōtra illos q se appodiant ad altaria aut nimis appropinqnt nō attendētes q altare est cōsecratū etiam chrismatevnctū. z sanctoꝝ reliquie i eo sūt absc̄ditez recondite. Dicat de hoc historia de Oza q archam tetigit z mortuus est licet fecerit bona intentiōe ne archa caderet, vt ptz. ij. Regum. vj. Sed q d est archa respectu altaris. In archa erant reposita virga aaron. vna aurea plena manna, tabule testamēti, siue tabule lapidee de cēpcptoꝝ. z liber legis vicz Deuteronomius. In altari aūt sunt reposite reliquie. z q̄ꝫ beate ꝑginis de eiꝰ vestimentis rē. Aliqñ etiā de sancta cruce. z sup altari ꝓsecratur z offert deo patri summū sacrificiū dñs ihesus christꝰ q cū patre et spūsancto oīa creauit: z sic reponi ordinauit rē. Judei tñ assignant rationē ꝙre Oza tangēs archā subito mortuus est, qz illa nocte dormiuit cum vxore. Quid g̃ fiet de adulteris z ceteris peccatorib⁹ ecclesiā intrantib⁹ sine detestatiōe z timore se ad altaria appodiātib⁹, cū ecclesia longe in maiori reuerētia sit habēda ꝙ archa. z a fortiori altare. Debent g̃ tales ex humilitate in ozone aliqualiter se ab altari elongare: neqz in faciez sacerdotis respicere, qz de facili sacerdos pōt distrahi z impediri, licet aliq etiā tpe eleuatōnis ß nō omittant. Scdo in ozone seruare debemꝰ verecundiā intellectualē, ß ibi nolebat: nec oculos ad celū leuare. Faciamꝰ ergo sicut filiꝰ q vidente pre fecit aliqđ malū ꝓpter qđ ex verecundia nō audet respicere in faciē patris sui. Quid ergo faciet xpianꝰ q in ꝓspectu patris celestis dñi iesu christi spūssancti beate marie ꝑginis z sanctoꝝ angelorum mul

Luc. 23

Cōtritionis ꝓpriebat pectus suum. + Matth. 15

ex fide, dicit deus

exēplū in Constātino

Oratorium. Propitius esto mihi

peccatorū cōfessio, peccatori mihi, vt ꝓpriū

in oratione tria

timor reuerentie

verecundia

ta fecit horrenda peccata, ideo exverecundia debet inclinare caput suū in oratione. sic dixit Esdras in oratione. Deus me⁹ confundor et erubesco leuare faciē meā ad te, q̄nia iniq̄tates mee multiplicate sunt sup caput meū: et delicta mea creuerūt vsq̄ ad celum. j. Esdre. ix. Tercio in oratione requirit cōtritio cordialis quā habere debem⁹, et ℔ tangit cū dicit, p̄cutiebat pectus suum dicens, Deus ꝓpicius esto mihi peccatori. ℣

Sed diceret q̄s, cū p oīm q̄nq̄ sensus peccet hō. q̄re nō p̄cutimus oculos vl' aures ꝛc. Rñdet q̄ sicut de mala arbore non sufficit abscindere ramos: sed oportet eam eradicare, ita est de corde qđ est radix oīm malorū et peccatorū, sensus aūt et membra corpis sunt rami. ℣m illud Matth. xv. De corde exeūt cogitatōnes male: homicidia: adulteria: fornicatiōes: furta: falsa testimonia ꝛc. et ideo p̄cutit pectus, etiā aliq̄n p̄cutitur os, q⁹ ex abūdantia cordis os loquit Matth. xij. Ideo bon⁹ modus est quē seruant italici, q̄ post eleuationez eucharistie p̄cutiunt os et pectus. q̄si. d. O dñe ego offendi te corde et ore q̄ ꝓ me in cruce fuisti eleuat⁹: felle et aceto potatus et lancea pforatus, nā multipliciter peccam⁹ in ꝓximis. et si bō bene ꝓsideraret qđ vna die fecisset q̄ verba dixisset multa peccata inuenire posset. Quātū aūt placeat deo deuota oratio de hoc audite exemplū. Quidā epūs deuotus vidit in somnis puerū piscantē de puteo cū hamo aureo et linea argētea, et inde ꝓtrahebat vnā pulchrā mulierē, et epūs vigilans vidit eundē puerū in cimiterio sup vnā tumbā orantē, et q̄siuit ab eo quid faceret, respondit. pro ania matris mee dico pater nr̄ et miserere, et intellexit vir sanct⁹ q̄ ania illi⁹ mulieris liberata esset a purgatorio p̄cibus illi⁹ pueri, et pater nr̄ esset ham⁹ aureus: et miserere esset linea argētea. Legitur etiā in libro de septē donis q̄ fuit q̄dā deuota matrona q̄ in eccl'ia q̄dā cathedrali solebat orare: et in angulo secreto ꝓstrata cum maxima deuotiōe dicebat p̄ nr̄ et aue maria et credo in deū lachrymis tota liquescens et pauimētū pfundēs. epūs aūt illi⁹ loci hō sancte vite vidit columbā ō celo venientē et lachrymas illas colligentē et deferētem in celū, et cū hoc viaby multis vidisset vocata femina illa q̄siuit ab ea q̄ esset ora-

tio eius, que cū respōdisset sibi. dixit epūs, q̄ felix esses si psalteriū scires, qō cū didicisset et oraret epūs deiceps nō vidit lachrymas nec columbā, vnde abstulit ei psalteriū p̄cipiens vt ad orationes ꝓsuetas rediret, qō cū fecisset vidit epūs q⁹ deuotio p̄istina et lachryme et colūba ꝓtinus redierūt. Ecce p duo exempla ptz q̄ntū deo placet oratio dñica. et in scō salutatio angelica et symbolum. a q̄bus nullus fidelis vsum rōnis habens se pōt excusare. ℔ Dubitat ꝓsequēter q̄d p hoc debem⁹ intelligere q⁹ saluator nr̄ posuit parabolā de duoby ascendentiby in templū et nō de pluribus, cū multi ascenderūt in templū. Rñdet breuiter q⁹ dñs p has duas parabolas voluit intelligere statū militantis ecclie in q̄ sunt electi et reprobi, voluit etiā p illos intelligere supbos et humiles. vt ptz in ꝓclusione euāgelij, supbos per phariseū, et humiles p publicanū ꝛc. Primo intelligi voluit eccl'iam militantē ex reprobis et electis pmixtā. Vñ dicit Grego. Etiā reprobis et electis pmixta est eccl'ia diuersitate filiorū. q⁹ sic oēs ad fidem generat et tñ nō oīs ad gl'iam pducit. q̄scq̄ nanq̄ ℔ viuim⁹ necesse est vt vitā p̄ntis sectī pmixti agam⁹. tūc aūt discernimus cū quenim⁹. Boni ei soli nusq̄ sūt nisi in celo. et mali soli nusq̄ sunt nisi in inferno. Hec aūt vita q̄ inter celū et infernus sita est sic in medio subsistit ita vtrarumq̄ partiū ciues cōmuniter recipit. Et ex ℔ talem habem⁹ doctrinā q⁹ nullus reputet se esse securū q̄ntūcunq̄ hic pficiat in deo nisi ex diuina reuelatōe ℔ habeat. suo mō nullus quātūcunq̄ malus hic in vita despēret. q⁹ de⁹ multos et maximos peccatores saluauit vt patet supra. L. Licet ḡ hec duo genera in hac vita pmixta ad eccl'iaz simul veniant et simul orent, electoz tamē preces exaudiūt et reproboz repellunt. Hec duo genera hoīm saluator tāgit Matth. xxiij. dicēs, Duo erūt in agro vno, vn⁹ relinquet et alter assumet. Duo erūt i mola vna, vn⁹ assumet et alter relinquet. Duo i lecto vno vn⁹ assumet et alter relinquet. p qō innuit q⁹ in oi statu vite sec'ar, religiōis et platōis boies assumunt et boies relinquūt. De ℔ dicūt doctores q⁹ ager vbi laborat signifikat vitā actiuā in q̄ q̄ est vn⁹ vnit⁹ cū ꝓximo assumit ad gloriam, et qui alius id est

diuisus p odiū relinquit. Dolicio significat penitentiā, ita q̄ mola superior est spes et inferior timor: z inter hec mouet penitens sed in statu pñie q̄ est vn⁹ p caritatē saluat q̄ alius, i. diuisus p odiū reprobat. lectus vbi q̄scit est p̄templatio, et ex p̄templatiuis vnus p dilectionē saluat: zalius scz habēs rancorē cōtra primū dānat, quis aūt de q̄ sit genere nullus hoīm scire poterit, sed h̄ archanū solū deus nouit: zcui reuelare poterit. Juxta illud Eccēs. iij. Quis nouit si spūs filioz adam ascēdet sursum, z si spūs iumentoz descēdet deorsum. Habent aūt hec duo genera hoīm quedā cōmunia, p̄pter q̄ ab homiby q̄ fm faciē iudicāt discerni nō possunt, deus aūt nouit eoz differentiā q̄ solus nouit corda filioz hoīm, iij. Regū. viij. H Sed diceret q̄s, in q̄by tamen electi z reprobi p̄ueniūt apud hoīes: z in q̄bus differūt apud deū. Ad h̄ dicendū q̄ electi z reprobi p̄ueniūt in q̄ncz similitudinib⁹ p̄pter q̄s ab inuicē discerni non p̄nt, vicz In denoīatione simili. In vocatione simili. In sili intentiōe. In sili actione. In sili euentu. Unde h̄nt similez denominationē, primo q̄ hi z illi sacramento baptismat̄ sanctificati z a xp̄o denominati xp̄iani dicunt, sed de noīe bonoz dicitur Eccī. xlj. Bonū nomen p̄manet i euū. De nomie vero reproboz ibidē dicit. Nomen aūt impiorū delebit̄. Scdo h̄nt similem vocationē, nā vtriq̄z vocati sunt: vt benedictionē eternā hereditarie possideant, j. Petri. iij. cui cōsonat iterū Petr⁹ Actuū x. dicens. In veritate cōperi q̄ nō est acceptor p̄sonarū deus. Tercio habēt similem naturalē intentionē, nā vtriq̄z naturali intentione z si nō gratuita deuotione ad regnū celoz cupiūt peruenire, q̄ naturaliter omnis bō cupit esse summe felix siue in sūma requie et felicitate, vt vult Boeti⁹ li. de cō. phil. Quarto in multz̄ habēt similē actōez nā vt in p̄posito dicit̄ simul ascendūt i templum, simul redeūt, simul orāt, simul z ieunant, ferias simul celebrant z elemosynas pariter largiunt̄, de q̄bus dicit Berū. Hi scz electi z reprobi dū simul in actōne sunt homies sīles vident actiōes hīe, deus aūt voluntates discernit z intentiōes, cū vero vnusq̄sq̄z redit in sua vnū quēq̄z ex fructib⁹ siue intētiōis pascit p̄scientia sua. nec tamē eque abvtroq̄z redit ad p̄scientiā, q̄ nemo ad eam redire amat post actionē: nisi q̄ ad bonū agendū ab ipa p̄scientia nō recedit. Quinto sīles sortiunt̄ euent⁹, nā infortunium: erubescētia: cōfusio: improperiū q̄ proprie debent reprobis in hac vita, electis cōueniunt plus q̄z illis, et ecōuerso gr̄a temporalis: fauor: fortuna z bonū que p̄prie debent electis reprobis eueniūt in hac vita plus q̄z illis. Unō Eccēs. ix. Uniuersa eq̄ eueniūt iusto z impio, bono z malo, mūdo z immūdo, īmolanti hostias z victimas, z sacrificia p̄temnenti, sicut bon⁹ sic z pctōr, vt p̄iurus sic et ille q̄ verū iurat, h̄ est pessimū inter omnia q̄ sub sole fiunt, q̄ eadem cunctis eueniūt. Item ibidē. viij. ca. Sūt iusti q̄bus multa p̄ueniūt, q̄si opa egerint impiorū, z sunt impij q̄ ita securi sunt q̄si iustorū facta habeant, z iterū ibidē, Vidi impios in inferno sepultos, q̄ etiā dū viuerent in loco sctō erant z laudabant̄ in ciuitate q̄si iustoz operū. Ex q̄bus oīb⁹ concludit illud Eccles. ix. Nescit homo vtrū amore dign⁹ sit an odio, sed oīa in futurū reseruant̄ incerta, vnde āmirādo et metuendo vniuersi dicere possum⁹ illud Sap. ix. Quis hoīm scire poterit cōsiliū dei, aut quis poterit cogitare q̄d velit de⁹. h̄ vnde mouit ap̄l'm, ad Roma. xj. dicentē z exclamantē, O altitudo diuitiarū sapiētie et sciētie dei q̄z incōprehensibilia sunt iudicia eius: z inuestigabiles vie eius. Hec merito omnē hoīem monere deberēt vt esset in cōtinuo amore dei. Nō bene attēdit q̄dam rex q̄ nunq̄z ridebat q̄ntūcunq̄z festū siue gaudiū haberet in tubis z aliis instrumentis musicis, in ioculatoribz z ceteris leuitatibus, cū aūt frater regis a quodam amico semel reprehensus siue quesit⁹ fuisset vt regi suggereret q̄re nunq̄z esset letus, dixit frater q̄ alias de h̄ sibi respōdisset, sed dū rex hoc cognouisset fecit parari sedē in camera sua cū pedib⁹ putridis, z fecit illā collocari studiose in alto sup q̄ddam foramē siue fornacē ardentē: z desup gladiū pendētē in fragili chorda, q̄ facto fec̄ illū reprehēsorē i illa sede collocari, z q̄ttuor hoies cū q̄ttuor gladijs acutis extractis iuxta eū collocari, vnū ītro aliū añ. aliū a dextr̄ aliū a sinistr̄, z apportari coraz eo cibaria delectabilia et ioculatores adduci eū ad leticiā excitātes,

z bis factꝰ incitauit eū rex ad risuꝫ, at ille dixit, quō possuꝫ ridere. si haberē oīa delectabilia mōi cū ūstis incōmodis q̄ video supme z infra me z ī circuitu meo, tūc rex ei respōdit, z ego ināt quō possuꝫ ridere q̄ntūcūq̄ sint festa cozā me dū ꝓsidero amaritudinē z bozrozē pctoꝝ meoꝝ retro me: z certitudinē maloꝝ futuroꝝ ante me, s. mortis extremi iudicij, vexatiões z aduersitates p̄ sentiū a sinistris. et nocumēta, psperitatū a dextrꝫ tanq̄ gladios acutos, terribilē iniaz diuini iudicij supra me, z bozrozez inferni infra me, z int̄ hec oīa ꝓstitutꝰ sum in hac fragili sede de q̄ q̄tidie p̄cipitari p mortem expecto. Nec ḡ deberēt hoīem trere ī tota vita sua, ꝑm illud ps̄. Dñe q̄d multiplicati sunt q̄ tribulāt me, ml'ti insurgūt aduersuꝫ me, z Eccēs. ix. Nescit hō finē suū, sꝫ sicut pisces capiunt hamoz auces laq̄o, sic capiunt boīes ī tpe malo cū eis exēplo supuenerit zc, ꝓtea dixit ezechias Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs ānos meos ī amaritudine aīe mee, s. anteq̄ veniāt futura mala supme zc. Ecce ex iā dictꝫ ptz in q̄bꝫ electi z reꝓbi ꝓueniāt in hac vita. ¶ Sed de differētia electoꝝ z reꝓboꝝ quā sol' deꝰ plene nosci. Est dicēdū q̄ electi z reꝓbi ī hꝫ differūt cozā deo q̄ reꝓbi ad trā incuruant, electi ꝓ eleuant ad celestia. vñ reꝓbi cogitatiões, locutiões, opatiões deniq̄ oīones, deuotiões, z oīa q̄ faciūt intētionalit' ordināt ad terrena, z si q̄s eis q̄ppiaz de celestib⁹ dixerit videt eis q̄si ludēs loq̄. de q̄bꝫ ait ꝑba. Oculos suos statuerūt declinare in trā, oculos vocā s intellectuz parit' z affectū. Dicit aūt Bern̄. Nemo repente fit summꝰ, sꝫ ḡdatim q̄sq̄ ascēdit, sic nemo repente fit pessimꝰ sed paulatim descendit, ꝑm illud Job. xv. Cūctis diebꝫ vite sue impi⁹ superbit, z ꝓuer. xvj. Est via q̄ videtur boī recta: z nouissima eiꝰ ducūt ad mortē.

¶ Sꝫ di. q̄s. p q̄s gradꝰ descendunt reꝓbi ad infernū. Rñdet q̄ Bern̄. sup hꝫ ꝓbo Cantico. ij. En ipe stat post parietez q̄ sex sunt ḡdus descēsiōis reꝓboꝝ p q̄s descendūt ad infernū. Primꝰ ḡdus reꝓboꝝ descēdentiū in vallē miserie z tenebraꝝ est ꝓcupiscētia siue cupiditas, que vt ait ap'ls. j. ad Thimo. vj. est radix oīm maloꝝ z hꝫ sic ꝓtigit. reꝓbi enī sensus exteriozes sequūt q̄bꝫ mūdus obiicit qō bz. s. superbiā diuitias et voluptates, ꝑm illud. j. Joh. ij. Oñe qō est ī mōdo. s. malū aut est ꝓcupiscētia carnis aut oculoꝝ aut superbia vite, hec itaq̄ oblectamēta sensibꝫ totiēs se offerūt z ingerūt q̄uscq̄ hoīem ad ꝓsensuz ptrahunt quē postq̄ hō vederit iā captꝰ est nec amplꝰ sui iuris. Vñ Eccēs. ix. Sicut pisces capiunt hamo z auces laqueo, sic capiūtur hoīes in tpe malo. sic aūt nec hamꝰ nec laqueus captio est, sic nec ꝓcupiscētia pctm̄ mortale ē, nō enī hō ī ea captiuat' sꝫ impugnat'. q̄sdiu aūt ꝓcupiscētia impugnat z ñ expugnat, sentit' z nō ꝓsentit', nō solū ñ oberit sꝫ z pderit, qz coronā fabricat resistēti. Vñ ps̄. Si mei nō fuerit dñati tūc ī maculatꝰ ero: z emūdabor a delicto maximo, q̄ ē mortale pctm̄. Licz itaq̄ ꝓcupiscētia ꝓstituat' in ḡdibꝫ pctoꝝ: nō tū est pctm̄ mediāte q̄ hō trāseat ad infernū, sed est ꝑncipiū pctoꝝ, sic vnitas nō est numerꝰ: sꝫ ꝑncipiū nūeri, ō hac ꝓcupiscētia loquit' ap'ls ad Ro. vij. Video aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee zc. Sc̄ōs gradus in quē reꝓbi pedēponūtur vt ad infernū trāseāt est ꝓsensus, cū ei hō p ꝓcupiscētiā diu impugnatꝰ ad ꝓsentiēdū manū hosti dederit z pctō ꝓsenserit, z si ad actū pctī nunq̄ ꝑcesserit iā captꝰ est hō et mortalis pctī vinculo ligatꝰ. Hinc Thobias senior ꝓsuluit filio suo dicēs Thob. iiij. Caue ne aliq̄n pctō ꝓsentias. Hoc aptius ostendit Bern̄. dicēs. Qui consenserit pctō mouet eos horroꝝ ī exitu, doloꝝ in trāsitu, pudoꝝ ī cōspectu gl'e magni dei, z hꝫ bn̄ oñdit ap'ls ad Ro. j. dicēs. Nō solū digni sunt morte q̄ ea faciūt sed q̄ faciētib⁹ ꝓsentiunt. ¶

Sꝫ di, q̄s. valde ḡue est q̄ q̄s ꝑpter solū ꝓsensū dz peccare mortal'r z dānari. Ad hꝫ rñdet ꝑm Bern̄, q̄ volūtas est ꝑncepsī oī cogitatōe z oīm interioꝝ actuū dñat' vt regina. z iō q̄cūq̄ p ꝓsensuz inclinauerit oīs familia interior eā comitat', sic cū rex aliq̄s vincit: oīe regnū eiꝰ ꝓr eē victū, z qz ī oculis dei nō est differētia int̄ velle z facere, iō eiꝰ velle ꝑ facere reputat'. cōsensus ei cū sit ipiꝰ aīe nō corꝑis, quē cū aīa pctō dederit merito ipa dānat'. Tercius gradꝰ descēdentiū ad ifernū est actio illicita quā cōmittūt nō solū q̄ pctō ꝓsentiūt: sꝫ z ꝓsensū ope nephario pficiūt, q̄bꝫ guit' impcat' ps̄. di. Cō fundant' omēs iniqua agentes supuacue,

Hec aũt pcã opis diuersificanť ſm diuersitatẽ obiectorũ in q̃ agũt. de q̃bꝫ opibꝫ dicit Esa. xix. Opera eorꝫ opa inutilia et opꝰ iniq̃tatis in manibꝫ eorꝫ. hic gradus hꝫ se ad priorẽ sicut duplũ ad simplũ. malus enĩ actus malũ ꝓsensuꝫ ꝓsupponit. z iõ grauiꝰ est malũ facere q̃ꝫ solũ malo cõsentire. licet vtrũq̃ sit mortale. Quid g̃ de illis qui sunt patroni turpitudinis. certe illi hñt partem oĩm pctõrꝫ ad q̃ coopanť. z p ꝓsequẽs ĩ inferno partẽ penarꝫ. Quartꝰ gradꝰ descẽdẽtiũ ad ifernũ ẽ ꝓsuetudo peccãdi. q̃ ꝓstat ex diuꝫtinuata actibꝫ pctõrꝫ. ꝺ q̃bꝫ multiplicatꝫ ꝺr Esa. v. Ve q̃ trahitis iniq̃tatez in funiculis vanitatis. et quasi vinculum plaustri peccatum. et ibidem. lviij. Si abstuleris de medio tui cathenã oziek in tenebris lux tua. taliũ enĩ pctõrꝫ ꝓtinuatio sup̃ modũ ĩ pfundũ inferni dimergit. difficillime enim corrigunť z malo exẽplo alios secũ trahũt de q̃bꝫ ꝺr ꝓuer. ij. Qui relinquũt iter rectũ z ambulãt p vias tenebrosas. q̃ letanť cũ male fecerint et exultãt in rebꝫ pessimis q̃rũ vie puerse sunt z infames gressus eorꝫ. de hac ꝓsuetudie plura dicã in seq̃nti ſmone. Quintꝰ gradꝰ est ꝓceptus ad quem ex mala ꝓsuetudine pueniť. ipa enĩ ꝓsuetudo teste Bernardo ẽ q̃si altera natura. q̃ postq̃ totũ hoiem infecerit oĩe bonũ cõtẽniť. z ex ꝓposito placet malũ qꝺ ꝓprie ꝺr cõtemptus. Unꝺ Bernꝺ. Omis malus animꝰ prius q̃ indureſcat malicia eiꝰ mollíri põt. sed postq̃ indurauerit q̃si desperãdũ est. Ideo ꝺr ꝓuerb. xviij. Pctor cũ in pfundũ venerit peccatorũ ꝓtemnit. Sexto de ſ gradu itur in obstinationẽ. qꝺ nõ est aliud nisi tanta mẽtis duricia q̃ correctionẽ penitꝰ non admittit. abominans z odio hñs oĩa monita correctiõis. de q̃ dicit apls ad Roma. ij. Scõm duriciã tuã z cor impenitẽs thesaurizas tibi irã in die ire z reuelatiõis iusti iudicij dei. talis enĩ statꝰ est oĩm malorũ thesaurꝰ. Unꝺ Bernꝺ. Cor durũ est qꝺ nec deũ timet nec hoies reuereť. hi g̃ sicut pfundissimũ tenẽt statũ in culpa. sic ĩ inferno acerbissimã penã ꝓsequũť. Ecce sic habetis sex gradus p q̃s descendit ad infernũ. ¶ Sed di. q̃s. q̃bus tũc gradibus ascendit in celũ. Rñdeť q sex gradibꝫ oppositis ascendit ad deũ. Cuiꝰ figurã habemus Geneſ. xxviij. q in eadẽ scala Jacob vidit angelos ascẽdentes z descendentes. ita q homo p eosdẽ gradus humiliatꝰ ascendat p q̃s supbiendo descendit. Juxta verbũ christi in fine euãgelij. Omis q̃ se exaltat humiliabit. z q̃ se humiliauerit exaltabit. Est tamẽ verũ q gradꝰ ascẽsionis valde diuersificanť. sunt enĩ plures de numero electorꝫ q̃ pessime viuẽdo vsq̃ ad portas mortis descendũt cũ reprobis. sed in ꝟ ab eis differũt. qr illi aliq̃ redeũt. reprobi vero in scelere pereũt. z talibꝫ electis necesse est q redeãt ab vltimo gradu descẽsus q̃ erat obstinatio. ita q ꝓtra obstinationẽ primus gradꝰ sit cõtritio cũ lachrymis p q̃s obstinatio resoluať. z tũc ꝓsequẽter p reliquos gradus ascendant p actꝰ oppositos. Sunt z alij de numero electorꝫ non sic in peccať. pfundati q̃ nõ directe in oppositis gradibꝫ ascendunt: sed ſm q spũſſctũs eis ascensiõis viã moderať. Est tñ aduertẽdũ q omẽs illi q̃s deꝰ sua gra in sublimẽ statum pmouere intẽdit magnos pctõres se estimãt z vsq̃ ad pfundũ cũ reprobis descendisse. etiã si se veritas sic nõ habꝫ. ad ꝟ enĩ vt multum conenť pficere spũſſctũs in cordibꝫ eorꝫ multũ eos simulat deliquisse. z hinc est q multi sancti z magni viri maximos pctõres se esse dixerũt. qr solũ ꝓsiderauerũt eorꝫ mala q̃bꝰ deũ se offendisse putabãt z nihil boni se posse facere ex se ꝓsiderabãt. sed quicq̃d boni aspexerũt: deo hoc totũ z nõ sibi attribuerũt. Possunt itaq̃ p dictis sex gradibꝫ sex gradus ascẽsiõis oppositi describi. ita vt ꝑmus sit in penitẽtie cõtritione. vt cũ peccatores se cognoscunt iam et redarguunť a sua ꝓscientia q̃ dolent et ipi cõcupiscentie resipiscãt. z tũc cõtingit q cognitis peccatis in q̃bus obstinati fuerũt: sibi ipis displicebũt in oĩbus vijs suis. z tũc fluent lachrymе z obstinatio scindit. Secõs gradꝰ est pfunda humiliatio. qr aia nihil boni ex se ꝓsideras ſz solũ mala se humiliat. z cũ ꝓpheta dicit. Bonũ mihi qr humiliasti me ꝛc. Tercius gradus ẽ terrenarꝫ ꝓsolationũ abdicatio. vt sic bãc vitã aia reputet exiliũ z aspiret ad patriã. Quartꝰ gradꝰ ꝓsistit in bonorꝫ operũ assuefactione. vt videlicz in bonis opibꝫ se exercitet donec eadẽ in vsum ac ꝓsuetudinẽ ꝓuertanť. Sicut enĩ vnũ peccatũ vt dicit Grego. si nõ diluiť p penitẽtiã in aliud

trahit. sic bonū opus multo magis ad aliud bonū trahit. Quint⁹ gradus cōsistit in ꝓformatione diuīe voluntatis. vt vicz totis conatibꝫ studeat se ꝓformare diuīe voluntati. hec aūt ꝓformitas ꝓsistit in māda toꝝ dei impletiōe. q̄ habenť ex duobꝫ p̄ceptis legꝭ nature ꝛc. Sext⁹ grad⁹ ꝓsistit in diuīa fruitiōe. qđ cōtingit cū de⁹ hic sancte anīe in p̄dictis exercitijs se dat spūalit. ꝛ in futura vita ad fruendum eternalit.

¶ Exemplū de obstinatiōe in peccatis: ꝛ de mala ꝓsuetudīe peccādi in muliere magna peccatrice ex vita spatrū. trāseunte aliq̄n abbate Effrem vna pstituta ex immissione cuiusdā cepit ei blandiri cupiens eū si posset ad turpē cōmixtionē inclinare. vel si ꝫ nō posset saltē eum ad iracundiā p uocaret. qm̄ nunq̄ eū vidit q̄sq̄ irascentez vel litigantē. ipe aūt dixit ad eam. sequere me. Cū venisset aūt in loco populoso dicit ei. veni huc sicut voluisti cōmisceoꝝ tecū. illa aūt videns multitudinē: dicit ei. quō hic possum⁹ hoc facere in tanta multitudine astantiū. ꝓfundimur enī. ipe autē dixit ei. si boies erubescis: q̄nto magis debes erubescere deum q̄ reuelat occulta tenebraꝝ. illa aūt ꝓfusa ꝛ refutata recessit absq; ope voluptatis Cōcordat qđ legit de q̄dā sancto p̄re. q̄ cū audisset in ciuitate q̄dā eē magnā meretricē q̄ multas pdidit anias ex suo decore ꝛ pulchritudine venit in locū illum. ꝛ depositis vestimētis suis induit vestimenta secularia q̄si mercatoꝝ. ꝛ venit ad eandē se oīdens q̄si causa lasciuie ꝛ luxurie venisse. ꝛ vt ad locū secretū duceret rogauit. qđ ꝛ illa fecit. ille vero adhuc secretiorē locuz petijt. at mlier ad locū secretissimū euz ducens: dixit. hic nemo nos videt nisi de⁹. ille vero dixit. credis deū esse. at illa. credo. iste aūt ait. cur q̄ tot aīas pdis. ꝛ pdicando sibi de dei miscdia ꝛc. illā ꝓuertit. Rogem⁹ ergo deū vt nob grām donet penitēdi exēplo publicani. vt hic ꝑuerā būilitatē et cognitionē defectuū nr̄oꝝ exaltemur tandem in glia. Amen.

¶ Dominica duodecima.

¶ Sermo LXI.

Bene oīa fecit et surdos fecit audire ꝛ mutos loqui. Mar. vij. In p̄cedēti dñica audistis quō saluator nr̄ arguit pharisēos se iustificātes p parabolā ꝺ pharisei ꝛ publicano ascēdentibꝫ in templū vt oraret. et quō nō est ꝓfidendū nisi in solo deo finaliter. nā oīs alia ꝓfidentia p̄t esse fallax. quō etiā hō exemplo publicani ꝓuerti ꝺz ad deum. qđ facere debeam⁹ vt oīo nr̄a placeat deo. in q̄ ꝓueniāt ꝛ differāt electi ꝛ reprobi ꝛ q̄bꝫ gdibꝫ descendit ad infernuz. ꝛ q̄bus ascendit in celū. Hodie vero nob in euāgelio dñs oñdit suā potentiā in curatiōe surdi ꝛ muti. dans nob intelligere q̄ nō soluz hz ptātē sup boies sz etiaz sup demones. q̄ multi⁹ modis conant nos auertere a deo ꝛ impedire ne ad deū ꝓuertamur ꝛ penitea⁹. ꝓpter qđ sp in oīb agēdis debem⁹ implorare dīnū auxiliū. qz sic dicit apl's in hodierna epl'a. ij. ad Cor. iij. Nō sum⁹ sufficiētes aliq̄d cogitare a nobis. sz sufficiētia nr̄a ex ꝺo est. Et si ñ sum⁹ sufficiētes aliq̄d cogitare boni ex nob. multo min⁹ sum⁹ sufficiētes aliq̄d dicere vl' opari sine dei auxilio: ꝛ mime diabolū vincere sine dei adiutorio. iō in oīb ꝑplorare debem⁹ dei auxiliū q̄ oīa bñ fecit. ¶ Bñ oīa fecit ꝛc. vt. s. p̄rio dicať euāgeliū ſm textū. Postea ei⁹ intellect⁹ breuis. ꝛ tandē dubitatiōes.

¶ Text⁹ euangelij.

In. i. t. Exiēs iesus de finib⁹ tyri venit p sydonē ad mare galilee qđ est int' medios fines decapoleos: ꝛ adducūt ei surdū ꝛ mutū ꝛ deꝑcabanť eū vt ꝑonat illi man⁹. Et apꝑhendēs eū de turba seorsuz misit digitos suos in auriculas ei⁹: ꝛ exp̄uens tetigit linguā ei⁹: ꝛ aspiciēs in celū ingemuit: ꝛ ait illi. Effeta. qđ est adapire. ꝛ statim apte sūt aures ei⁹: ꝛ solutū est vinculū lingue ei⁹: et loq̄batur recte. ꝛ p̄cepit illis ne cui dicerēt. Quāto magꝭ aūt p̄cipiebat: tāto magꝭ pdicabāt: ꝛ eo ampli⁹ āmirabanť dicētes. Bene oīa fecit. surdos fecit audire ꝛ mutos loqui. Mar. vij. ¶ Hystoria hui⁹ euāgelij et miracula in surdo et muto facta sūt anno christi. xxxj. et anno pdicationis sue primo. xij. kal. decembris. hoc est in crastino sancte Elyzabeth. Nam postq̄ dominus curauit filiā chananee ꝛ a demonio liberauit exiens ꝺ finib⁹ tyri venit p sydonē que sunt ciuitates in terra ꝓmissionis. ꝑ montē libani. Et decapolis est regio decez vrbiū trans iordanē ad orientē. de q̄ dicit

Dominica duodecima

Matthe⁹.xv.ca.t Marc⁹.vij.ca.nã sicut dicit Matthe⁹ Ascẽdit in montẽ vbi pieceruñt ante pedes ei⁹ mltos cecos,claudos mutos tc̃.q̃s curauit,inter q̃s curauit illũ de q̃ dicit euãgeliũ,t Marc⁹ ante initiuz pñtis euãgelij scribit q̃ vbicũq̃z dñs iesus introibat in vicos vl̃ villas aut in ciuitates in plateis ponebãt infirmos t depcabant eũ vt vel fimbriã vestimẽti ei⁹ tangerent,t q̃tq̃t tangebãt eũ salui fiebãt.t inter illos fuit mut⁹ ille de q̃ euangeliũ. Et diuidit̃ in duas ptes. scõa ibi. Et p̃cepit eis ne cui dicerẽt. In p̃ma parte ostendit quõ dñs curauit surdũ et mutũ mittendo digitos in aures ei⁹:t sputo tangẽs linguã ei⁹. Vñ dicit Theophil⁹,Omnia q̃ in xp̃i corpore fuerũt sancta t diuina fuerũt,siue vestimenta,siue sputuz,siue digiti tc̃,t iõ aliq̃n curauit p tactũ vestimentoz,aliq̃n p digitos,aliq̃n p sputum. In scõa parte docet nos vitare vanã gl̃iam in opib⁹ nr̃is,q̃z p̃cepit iesus curato t adducentib⁹ eũ ne alicui dicerent scz ad vanã gl̃iam tc̃,t sic breuiter in toto euãgelio nobis tria ꝓponunt. vicz dei potentia t misc̃ia,diaboli malicia t vitanda vana gl̃ia,Dei potẽtia in expulsione demonis,t dei misc̃ia in curatione muti tc̃.diaboli astutia in obsessis,et vana gl̃ia fugienda.vt ptz in fine euãgelij,t dicit Beda in Omelia q̃ ille surd⁹ t mutus fuerit gentil̃,t habet ex textu. B

Dubitaꝫ p̃mo vtrũ ille surdus t mutus a natura fuerit talis vel opatione diaboli, Ad h̃ dicendũ est q̃ ille hõ adduct⁹ nõ fuit mutus t surdus a natiuitate:sed a demone ip̃m obsidente t ei⁹ auditũ t loquelam impediẽte,t h̃ fecit demon ne ille hõ auribus verbũ dei audiret,t ne lingua de his q̃ salutis sunt auxiliũ et ꝓsiliũ implorauret, Ex quo sequit̃ ꝑm Hiero,q̃ dñs tria miracula in illo fecit,q̃z auditũ restituit et loquelã:et a demonio liberauit. ita et diabolus multos pctõres facit surdos et mutos Vere surdi sunt q̃ nõ audiũt sermonẽ xp̃i q̃ clamat dictis,factis, morte,vita,descensu,ascensu vt redeam⁹ ad eũ,sicut dic̃ Aug⁹,iij.ꝓfessionũ,quã vocez lazar⁹ audiuit de monumẽto,terraq̃z tremuit,celũ obtenebratum est,petre scisse:t monumẽta aperta sunt,t tñ pctõres vt ꝓuertant̃ hec audire nolũt Itẽ pctõres surdi sunt,q̃z nõ audiunt p̃dicatores verbi dei,q̃ sunt dei preces.sunt velut aspis q̃ non exaudit voces incantãtiũ,incantatores sunt p̃dicatores; vt exeat aia de cauerna diaboli vt venenũ abiiciat p ꝓfessionẽ t ꝓtrectet̃ p satisfactionẽ. Itẽ sunt surdi pctõres ad clamorẽ creature, Vñ Aug⁹,in li.ꝓfet̃,Dñe celũ et tra et omia q̃ in eis sunt dicũt mihi vndiq̃z vt amem te:nec cessant h̃ dicere vt sint inexcusabiles. Ad idẽ dicit Berñ. Dũdus clamat ego deficio,caro clamat ego ificio.diabolus clamat ego decipio,xp̃s clamat ego reficio,quẽ q̃ seqris miser hõ Itẽ surdi sũt ad vocem illã potentissimã, Surgite mortui venite ad iudiciũ,nec illam aduertunt, Ite maledicti in ignẽ eternuz,nec curãt de clamore xp̃i vocant̃ electos ad gl̃iam. Venite bñdicti p̃ris mei p̃cipite reg.tc̃. Qui q̃ sic surdi t muti sunt in h̃ seculo: t nec mouẽtur cõminatiõe:nec pmissiõe:nec flagellis: nec beneficijs iuste surdi erũt i iudicio particulari t vniuersali:cũ oĩa eoz pctã in faciem eis obiicient̃:nec minimam poterũt causam vel excusationẽ hr̃e aliq̃d loquẽdi.

L Est tñ notandũ q̃ hic spũaliẽ pctõres a diabolo efficiunt̃ surdi ad tria. Primo ad clamorẽ paupez,ideo cũ deũ i paupere nõ audiũt,merito eoz oĩo a deo non exaudiet̃.ꝑm illud ꝓuer.xxj. Qui obturat aurẽ suã ad clamorẽ paupez:clamabit t ipe t nõ exaudiet̃. Secõdo diabolus facit pctõres surdos ad remittendã offensaz frẽ veniã petenti.ex quo ꝓtingit q̃ nec de⁹ eis pctã dimittit.ꝑm illud Eccl̃i.xxviij. Relinq̃ ꝓximo nocenti te t tũc depcanti tibi pctã soluent̃,q.d.alias nõ,sic̃ dicit saluator Mat. xviij. Sic faciet vobis p̃ me⁹ celest̃ si nõ remiseritis vnusq̃sq̃z ꝓximo suo de cordib⁹ vr̃is. Tercio diabolus facit pctõrẽ surduz ad audiendũ ꝓbũ dei. Ex q̃ ꝓtingit q̃ cuz pctõr nõ audit deũ p̃cipientẽ:de⁹ nõ exaudiet eũ orantẽ.ꝑm illd̃ ꝓuer.xxviij. Qui declinat aurẽ suã ne audiat legẽ:oĩo ei⁹ erit execrabil̃. Hec de surditate spũali. D

Dz.d.quõ tũc diabol⁹ facit hoiez mutũ:t ad q̃d. Rñdet̃ q̃ diabolus facit hoiez mutũ ad q̃ttuor,vicz ad ꝓfessionẽ,ad orationem,ad dei laudem,ad ꝓximi edificationem. ꝓmo facit eos mutos ne per cõfessionem peccata sua deleant,multi enim tales sic maxie inuoluti pctis astutissimi i

seculo cū se p̄sentāt sacerdoti volētes ꝓfite
ri pcta sua fiunt sic muti vt nec mīma sciāt
pcta ꝓponere sacerdoti q̄ cōmiserūt aut bo
na q̄ omiserūt. z q̄re hoc. qz se inabiles fece
runt eo q̄ ꝓtempserūt verbū dei in q̄ talia
scire potuerūt. vel qz nō diligēter ꝓscientiā
suā examinauerūt cū vera pcōz detestati
onez ꝓposito ea ampli⁹ nō faciendi. Scdo
facit eos mutos ad oꝛonē. ita q̄ nec seipos
attendūt q̄d oꝛent: sed vagant in rebz extra
neis tpalibz aut voluptatibz ⁊c̄. Et ex ꝟ sur
git tercium q̄ deū nō laudāt. sicut de ipsis
dicit saluatoꝛ Matth̄. xv. Popul⁹ hic la-
bijs me honoꝛat. coꝛ aūt eoꝝ longe ē a me
Sic q̄rto muti fiunt ad edificandū ꝓximū.
qz in seipis nihil boni est p q̄ō exēplo bo
ne vite ꝓximū edificare possent nec ꝟbo.
qz cui⁹ vita displicet illi⁹ coꝛrectio ꝓtemni
tur ⁊c̄. ℣ Sed di. q̄s. quō diabol⁹ p̄t
boiem coꝛpaliť surdū z mutū facere ⁊c̄. Re
spondeť q̄ ex diuīa pmissiōe diabolus ob
fidens coꝛp⁹ būanū p̄t vti lingua ad loq̄n
dū q̄dcūq̄ idioma. qz demones ꝓpter sene
ctutē z exꝑientiā sciunt oīa idiomata pfe
cte z intelligūt ea. z p cōseq̄ns p̄nt linguaz
demoniaci flectere ad sic loq̄nduz. ſz qz nō
cuiuslibet lingua ē in vnoq̄q̄ idiomate eq̄
liter assuefactibil' z flexibilis. z iō aliq̄n ne
ſciť q̄n demoniac⁹ loquiť coopante diabo
lo exq̄ tūc voꝛ est discretioꝛ aut insolita vel
magis rauca q̄z anteq̄z talis esset obsessus.
z sic demon p̄t linguā mouere ad loquen
dū varia idiomata. sic etiā p̄t eā pbibere
a locutiōe p q̄ō bō fit mutus. suo modo de
mon p̄t obstruere aures hois p certū flu
xū vt bō nō audiat ea q̄ sibi dicunť. vt de-
clarat Aug⁹. ꝓviij. de ciui. dei. ca. xvij. Ob
ſ dicit Aug. xj. sup Genes. ad lr̄am q̄ de-
moniaci aliq̄n nesciūt q̄d p eos loquiť dia
bolus. z sic factū est ist̄i surdo p demonēvt
nec verba saluť audiret nec ea oꝛe loq̄reť.
nec ꝓsiliū vel auxiliū peteret ꝓtra talē vexa
tionē. ℣ Sed ex q̄bz causis de⁹ pmit
tit diabolo tantā facultatē vt obsideat bo
minē. Rn̄deť q̄ ſ ꝓtingit ꝓpter plura. vicz
aliq̄n ꝓpter enoꝛmia pcta hois. aliq̄n ꝓpter
irreuerentiā deo exhibitā. aliq̄n ꝓpter blas
phemias z desperationē. aliq̄n cū bō nimis
ꝓsueuit diabolū vocare. Primo ꝓpt̄ enoꝛ-
mia pcta ꝓpter q̄ de⁹ pmittit diabolo ptātē
in boiē cū se nō vult emēdare. sicut ꝓz de
multis obsessis. Scdo ꝓpter irreuerētiam
deo exhibitā. cum vicz bō nō p̄i⁹ q̄rit dei
honoꝛē q̄z aliq̄d opis faciat. sicut ō sctimo
nialis legiť. vt dicit Greg. in p̄mo dyal'. que
momoꝛdit diabolū in lactuca. Tercio ꝓpt̄
blasphemias deo z sctis exhibitas. siue p
ꝓpter desperationē: cū bō desperans de sua
salute se diabolo offert. Quarto cū nimis
bō ꝓsueuit vocare diabolū. Illi⁹ exemplū
ponit Greg⁹. iij. dyal'. de q̄dā p̄sbro stepha
no. q̄ etiā fuit venerabilis z bonevite. de q̄
refert idem Grego. q̄ quadā vice de itine-
re domū regressus famulo suo negligēter
loquēs p̄cepit dicens. veni diabole z disca
liga me. ad cui⁹ vocē mox ceperūt se coꝛri-
gie caligaruz sūma velocitate dissolueręvt
apte ꝓstaret. q̄ ille q̄ nosciat⁹ fuerat ad extra
hendas caligas ei obedisset. qō mox vt p̄
ſbyter vidit vehemēter expauit magnaq̄z
voce clamare cepit. recede miser recede. nō
enī tibi sed famulo meo locut⁹ sum. ad cu-
ius vocē ꝓtin⁹ recessit: et coꝛrigie i magna
parte dissolute remānserūt. Ex q̄ ꝓz q̄ dia-
bolus p̄sto est nō solū nos temptādo intrin
secus: sed z coꝛpalibz factꝫ nobis seruire ęvt
sibi paream⁹. ℣ Est tñ notanduz ſm
doc. circa di. vij. viij. z. ix. scdi sniaz q̄ tres
sunt modi in genere q̄bz demon aliq̄d pos
sidet. Uno mō coꝛpaliter tm̄. Scdo aialī
ter tm̄. Tercio vtroq̄z mō. Coꝛpaliter pos-
sidenť q̄dā solū q̄ ꝓpter pctā quedaz parua
venialia solū ꝓpria aut aliena aut ꝓpter ma
ius meritū possidenť a demōe. Exemplū ꝓ
mi de venialibz ꝓpr̄ijs ponit Cassian⁹ coll'.
abbatꝫ seni. ſ. de abbate moyse ml'tū deuo
to q̄ semel vltra q̄z debuit sctissimū abbatē
machariū inuasit ꝟbis. et moyses ne illud
modicū vēiale i eo māeret ipūtū statī a de
mone fuit possessus. ilicoq̄z oꝛone sctī ma-
charij liberat⁹. Exēplū scdi de pctō paruo
alieno Grego. in dyal'. de sctō abbate eleu
therio. ad cui⁹ p̄ntiā puer quidā. i. famul⁹
rustic⁹ sctimonialis a demone liberat⁹ est:
z ad gl̄iam inanē eleutherij venialē itez in
uasus. Exēplū tercij de nllo pctō ob mai⁹
meritū ponit Sever⁹ in dyalogo suo vbi
refert de q̄daz p̄re sctissimo gr̄am hñte ad
expellendū demones efficacissime. q̄ cum
gl̄ia inani temptareť: oꝛauit deuz vt si bo-
nuz foꝛet sibi ad certas septimanas sp̄ritū
dirigeret ita accidit: z in fine septimanaruz

inanē gl̄iam cū diabolo ꝓdere meruit: a q̄bus plene liberat⁹ est. Sic z Aug⁹. xxj. de ciui. dei ca. xiij. ponit q̄ q̄nq̄ ad videndū miseriā huius mūdi pueri innocētes post baptismū possidēt a demone. Ex illis patet q̄ q̄ ex illis causis possidēt a demone, si sic possessi moriunt nō dānant, q̄ nō fuerunt in pcō mortali. Sc̄ōs mod⁹ possidendi a demone est anialis. i. fm aiam nō corpalis, vbi sc̄z corp⁹ agitat furibunde a diabolo: z tñ ania mortali delicto possidet deterius ex̄s si corpaliter soluz possideret. De illis ait Cassian⁹ vbi sup̄. Illi sunt ꝑe miseri q̄ se vniuersis criminib⁹ ꝯaminant in q̄b⁹ nullū signū visibilis obsidionis appareat, q̄ nō meret medicinā hr̄e sz ꝺi flagellū sicut iudas, de q̄ ꝺr Joh. xiij. q̄ in eu⁹ diabolus intrauit ꝯpm vendēdo: z itez latius post buccellaz, z ille modus est piculosus in q̄ hō morit z dānat. Terci⁹ modus adhuc peior cōposit⁹ ex vtroq̄ q̄ sc̄z q̄s p mortale pctm̄ in ania possidet z in corpe vexatur ne audire possit loq̄ aut videre nec medicinā corpis aut anie appetere. Cuius exemplū habem⁹ de surdo z muto in hodierno euāgelio, z Lu. xj. de muto, q̄ fm alios etiā erat cecus z surdus. Ex omib⁹ illis ptz q̄re quidā possidēt corpaliter, q̄ aliqui ob maius meritū, aliq̄ vt miseriā ꝓsiderent huius mundi, aliq̄ ꝓter paruum peccatum alienuz, aliq̄ ꝓpter veniale ꝓprium. aliq̄ ꝓpter mortale pctm̄. Sed tūc diceres, q̄liter possessi liberant a demone. Rñdet q̄ doc. de ℔ dant plura remedia. Unū est q̄ si possessus vtit rōne z nō facit sacramēto verisimiliter irreuerentiaz vt crebro pure ꝓfiteat z cōmunicet eucharistie sacramēto q̄ dicit Cassian⁹ vbi supra multos sic esse liberatos: nec talib⁹ debet denegari sacramentū eucharistie dūmodo hñt sic lucida interualla p̄uia ꝓfessione. vt etiā notat Extensis in sūma li. iiij. ti. xvij. ar. iiij. dicit enī Cassia. in coll. patrū. coll. j. Cōmunionem sacrosctām neq̄cie spiritib⁹ traditz a senioribus nr̄is nunq̄ memini interdictaz, q̄n imo si possibile esset q̄tidie impartiri eā debere cēsebāt q̄ ad purgatōz ac tutelā corpis et anie puenire credenda est, q̄ ab hoie ꝓcepta eū qui in tenebris ei⁹ insidet spm̄ seu i ipis latitare conat velut q̄ddā exurens fugat incendio. ℔ nanq̄ modo curatum andronicū abbatē ꝓspexim⁹, alios q̄ ꝓplures, Hec Cassian⁹. Et iteruz ibidem dicit. Duo hic credere imobiliter oportet. Primo q̄ sine dei pmissione nullus ab eis spiritib⁹ oīno temptat. Secōo q̄ oīa q̄ a deo nobis inferunt siue tristia ad p̄sens siue leta videant. velut a p̄ssimo p̄e clementissimoq̄ medico p nostris vtilitatib⁹ irrogantur. z idcirco eos velut pedagogi traditos humiliari vt discētes ex hoc mūdo vl̄ purgatiores ad vitā aliā transferant. vl̄ penali vigore plectant. q̄ fm apl̄m. j. ad Cor. v. traditi sunt in p̄ntī seculo sathane in interitū carnis vt spūs salui fiant in die dñi nr̄i iesu christi. ¶ Sed diceret q̄s. qualez vsum rōnis debet obsessus hr̄e p recipienda eucharistia, Rñdet fm san. Tho. in tercia parte summe. q. lxxx. ar. ix. q̄ de oīb⁹ amentib⁹ distinguendū est q̄ntuz ad vsum rōnis. Aliqui enī dicunt vsum rōnis non hr̄e duplicit̄er. Uno mō q̄ habēt debilem vsum rōnis, sicut ꝺr nō videns q̄ male videt. z q̄ tales possunt aliquā deuotionem cōcipere hui⁹ sacramēti, nō est eis ℔ sacramentū deneganduz. Alio mō dicunt aliq̄ vsum rōnis nō hr̄e, q̄ sic a natiuitate permanserūt, z sic talib⁹ nō est ℔ sacramentuz exhibendū, q̄ in eis nullo mō p̄cessit hui⁹ sacramēti deuotio, si vero nō semp caruerunt vsu rōnis: tūc si ꝓius q̄n erāt sue mētis cōpotes apparuit in eis hui⁹ sacramēti deuotio debet eis in articulo mortis ℔ sacramentū exhiberi, nisi forte timeat piculū vomitus vl̄ expuitiōis. Uñ legit in ꝯcilio Carthaginēsi, z habet in decretis. xxvj. q. vj. Is q̄ in infirmitate pniam petit si casu dū ad eū inuitat⁹ sacerdos venit oppressus infirmitate obmutuerit vl̄ in frenesim cōuersus fuerit debet testimoniuz q̄ri ab his q̄ eū audierūt, z si cōtinuo credit moritur⁹ recōciliet p man⁹ impositionē z infundat ori eius eucharistia: z de baptizatis q̄ corporaliter ab īmūdis spiritib⁹ vexant est eadē ratio z de alijs amentib⁹. Hec sa. Tho. vbi supra, z ad ℔ Cassianū allegat. Aliud remediū vt obsessus ad p̄sentiā alicui⁹ sancti viri ducat, p̄sertim mūdi, sicut Cassianus de hoc p̄bit exemplū coll. nestorionis de Johe agricola q̄. xj. annis virginez occulte habuit in vxorē, z ad eius solā p̄sentiam aut vocez demon fugit, q̄ sancti patris

exorcísmos declinare voluit. Aliud remedíū est aspsio crebra aque bñdicte. qz ad ℞ multū ꝓsecrat vt demones fugat. Aliud remediuz vt ieiunio sil' z oꝛone de⁹ inuocet. sicut xp̄s ait Mar. ix. Hoc genꝰ demonia cū nō nisi ī ieiunio z oꝛone eijcit. Ex ill' ptz ꝙmultis modis diabolꝰ hoīes possidet. z q̄ sunt remedia ꝓtra illa. Hinc est q diabolus qñq; opantib⁹ maleficis z incātatoīb⁹ z deo pmittēte. pcurat inter legitimas psonas odia moꝛtifera: z inimicicias piculosissimas. imo qñq; q mr̄imonio iūcti nō possunt eternaliter cōmisceri. cū tñ cū alijs nō defuit potentia coit⁹ ꝓiugalis. sed ꝓtra talia maleficia remediuz oñdit canon. xxvij. q. j. ca. vlti. q sic maleficiati hoꝛtādi sunt vt coꝛde cōtrito purā de oībus peccat⁹ faciāt ꝓfessionez. z pfusis lachr̄ymis elemosynis atq; ieiunijs atq; oꝛonib⁹ deo satisfaciāt: et aqua bñdicta sepi⁹ se aspergāt. etiam hāc aquā domi apud se retineāt vt volunt doctoꝛes ibidē. vel p exoꝛcísmos licitos a ministris eccl'ie medicinā accipiāt ꝛc̄.

Dubitat ꝓsequnter cur dñs in curatiõe surdi z muti aspexerit in celum. Rñdet ꝑm Beda q ℞ ideo fecit vt inde mutꝫ loquelā inde surdis auditū: inde cūctis infirmitatibus medelā doceret esse q̄rendā Ingemuit aūt ꝓpter tria. Primo vt nos doceret gemere p nr̄is z pr̄imoꝝ nr̄oꝝ peccat⁹. et dicit Beda. Ingemuit nō q sibi opus esset cū gemitu aliq̄d petere a p̄re. q cūcta petentibus donat cū p̄re. sed gemēdi nob⁹ daret exemplū. cū p nr̄is aut pr̄imoꝝ nr̄oꝝ reatibus supne pietat⁹ p̄sidia postulam⁹. Secūdo ingemuit dñs ꝓpter cōpassionez. Cū enī deus creauit hoīem imoꝛtalē sanum z integrū viribꝫ coꝛpis z aīe z in tantā miseriā ex pctō deuenit genꝰ humanū. vt aliq̄ homo pr̄iuet⁹ vsu sensuū vel rōnis. dñs illā miseriam in illo cernēs ingemuit. sic et moꝛtuo lazaro dñs plorauit ꝑm Aug. z dicit Chr̄yſ. Ingemuit nature būane miserius videns miseriā in quā genꝰ humanuz inciderat. Tercio ingemuit vt ex ℞ se ostenderet vez hoīez. Hz q vno ꝑbo impando sanat dicens. Effeta. oñdit se verū hoīem deū. z sic in ℞ miraculo ostendit se vez hominē z deū. Vñ Beda dicit. Suspictens in celū q̄si homo deū depcatꝰ ingemuit sed moꝛ vno ꝑmone q̄si potens diuia maiestate curauit. Ideo oꝛ ī textu. et statim aperte sunt aures eiꝰ z solutū est vinculum lingue eiꝰ. Ex ℞ talē possumꝰ habere doctrinā q oculis mētis respiciamꝰ in celū. z hoc ꝓpter tria. Primo qz ibi est ciuitas nr̄a vbi ꝑpetue manere debemꝰ. ad Heb. xiij. Non habemꝰ hic manentē ciuitatē sed futurā inq̄rimꝰ. Secõ qz ibi est p̄r nr̄ et mater nr̄a z fratres z soꝛores et amici nr̄i. sicut xp̄s. beata ꝙgo et alij sancti q̄ amplius nos diligūt q̄ hic parētes carnales pueros suos. sperare ergo debemꝰ q ibi sint aīe p̄decessoꝝ nostroꝝ q̄ in fide xp̄i moꝛtui sunt oñia illa trahūt desideriū homis ad celū. Tercio qz ibi ē thesaurꝰ noster scz merces operū nr̄oꝝ etiā merituz xp̄i z beate marie virginis z oīm electoꝝ in celo existentiuz q̄ est thesaurꝰ indeficiens oēm sufficientiā hñs. qz nec auferri nec coꝛrūpi potest. magnus aūt z p̄ciosus thesaurꝰ multū trahit coꝛ hoīs. ꝑm illud Math. vj. Vbi est thesaurꝰ tuus: ibi coꝛ tuū. Dubitatur quā doctrinā hīe possumꝰ ex fine euāgelij cū dicit. Amirabant dicētes. s. pl's Bñ oia fecit ꝛc̄. Rñdet q ex hoc talē doctrinaz habemꝰ vt deū in oīb⁹ opib⁹ suis bonū et mirabilē p̄dicemꝰ z laudemꝰ: eiq; gr̄as tam in aduersis q̄ in pspers agamꝰ. Nā z si aliqñ deꝰ imittit flagella ℞ bene z optime facit. qz ad bonū nostrū vt cōuertamur talia pmittit. z si pspera iterū bene facit quia ad maioꝛē dilectionē in nobis excitandā illa facit. Sic ḡ in oīb⁹ dicamꝰ cū gr̄arū actione. bene oīa fecit: facit et faciet. Pro q notandū q tria sunt opa dei ꝓncipalia de q̄bus merito mirari debemꝰ et dicere. bene oñia fecit ꝛc̄. et tñ pauci de illis mirant⁹ videlicet opus creatiõis. iustificatiõis. retributionis. Primuz operat⁹ deꝰ in creatura huiꝰ mūdi. qđ est beneficiū mirabile: laudabile z gl'iosum valde. Secõm q̄tidie operat⁹ in homib⁹. et ℞ est mirabiliꝰ et glorioſ'us. Terciū operabit⁹ in iudicio. z ℞ est mirabilissimū et glorioſissimū. Primū ḡ qđ ē valde mirabile magnū et gl'iosum est ordinatio et creatio huiꝰ mūdi et oīm q̄ in hoc mūdo videri p̄nt. Nā quicq̄d deꝰ fecit ī illis visibilib⁹. hoc totū est mirabile z miraculū. nunq̄d magnū est miraculū q deus oñia visibilia ex nihilo fecit. q grauē molem terre q̄si sup nihil fundauit. Quis enī

sustentat terrā que aqs est circūdata·vere oīa q̄ videm⁹ sunt mirabilia,sed nob nō vident mirabilia,nō quia nō sunt mirabilia,sed qz vt dicūt August.et Grego,vsu vilucrūt,miramur oīes q de q̄nqz panib⁹ dñs q̄nqz milia hoīm pauit,sed q ō pauc⁹ gnis in terra mortuis⁊ mltiplicat⁹ mūdus pasc̄t nullus mirat.licet mirabili⁹ sit q̄z aquā in vinū cōuertere,sicut olim dñs fecit in sex ydrijs Johis.ij. Mā q̄libet anno deus aquā putridā in lign̄o vitis mutat i vinum.qō tamē nullus mirat cū tñ mirabilius sit ꝑmo,Miramur oīes q de⁹ semel tempe Ezechie regis fecit solē reuerti decez gradib⁹ ab occidente in orientē,iij. Regū xx.sed q q̄tidie ab oriente in occidentē cursum suū cōpleat nullus mirat,q olim de⁹ p se⁊ sctōs suos sepi⁹ mortuos ad vitā reuocauit oīes miramur.sed q q̄tidie i vtero matris fragilē materiā q̄ nunqz vixit subito viuificat nullus mirat,q vni ceco daret oculos oīes miraremur,sed q cuilibz ex nob cū nihil viderūm⁹ visū dederit null⁹ mirat,et sic singla alia q̄ videm⁹ miracula sunt valde magna,Debem⁹ ergo mirari ō ordinatiōe et dispositiōe oīm creaturarū⁊ ex hoc deū laudare: magnificare⁊ sibi gratias agere⁊ dicere,Bene oīa fecit. ℣

Scōm vero qō est multo maius mirabili⁹ ⁊ laudabili⁹ q̄z ꝑdictū est cū de⁹ vnū solū peccatorē iustificat et cōuertit. Unde Aug⁹,Maius est pctōrē iustificare q̄z celū⁊ trā creare. Et si q̄s diceret vnde ꝑ est maius, Respondet q ideo.quia alia creatura nō demeruit:et si nō meruit q faceret de ea deus nouū celū⁊ nouā terrā aut nouum solē.sed pctōr rōne peccati demeruit: vt deus eū nunqz assumat in filiū. nā peccatū est deo tā detestabile q nemo exprime re valet,imo tam odibile deo q ꝑ mō loquendi vix possit pctōr pati in terra. Ideo multos ex eis mori ꝑmittit q̄nqz subitanee aut alia morte mala:⁊ signāter blasphemia tm̄ displicet deo q celū vix sustinere potest blasphemos in terra:⁊ post breue tps q̄nqz illos ꝑiicit in remotissimū locū ab eo.i. in abissum.vbi torq̄bit de⁹ oīes pctōres durissime et sine fine,et ex hac causa dicit August.q maius sit pctōrem iustificare ⁊c. Scōo ideo mai⁹ est.qz in iustificatiōe peccatoris q̄ntū ad modū loq̄ndi de lege dei ordinata indiget de⁹ adiutorio peccatoꝛ. id est volūtate pctōris detestante peccatū. sed in creatiōe nulli⁹ indiget adiutorio,ꝓm illud Aug⁹,Qui creauit te sine te: nō iustificabit te sine te. Et ideo iterū ptz q maius est peccatorē iustificare q̄z celū et terrā creare,bene q̄ ⁊ merito sunt beati q̄b⁹ de⁹ hoc magnū miraculū facit scz peccata dimittēdo et eos iustificādo. ꝓm illud Ps̄. Beati quoꝝ remisse sunt iniq̄tates,vere beati,qz de⁹ maiora cū eis facit q̄z creando celum⁊ terrā.tantū enī est ꝑ q de⁹ hoīem iustificat vt oīes singularit angeli⁊ vniuersalit de eo gaudeāt magis q̄z si mille mundos sole clariores faceret de⁹. Quāto ergo mai⁹ est hoc scōm ꝑmo mirabili:tanto ampli⁹ debet hō de iustificatiōe peccatoris deū laudare magnificare⁊ ei grās agere ⁊c. Hoc autē mirabile de⁹ ostendit in maria egypci aca⁊ multis alijs maxīmis pctōrib⁹. ℟

Sed q̄z vt dictū est mai⁹ sit peccatorem iustificare q̄z celū⁊ terrā creare,etiaz si in vnū solū peccatū mortale cecidiss⁊,multo tñ maius⁊ difficili⁹ est ꝓuertere hoīem peccatorez cū peccauit ex cōsuetudine q̄z si alias tm̄,aut mai⁹ pctm̄ ꝑpetrasset,lō valde cauendū est a ꝓsuetudie peccādi.nimis enī difficile est hoīem ab ea conuertere,qō bene significat in euāgelio in suscitatiōe lazari q̄driduani Johis.xj.in qua dñs fleuit,deo pri grās egit,lapidē de monūmēto deponi fecit,vt foras exiret alta voce clamauit,⁊ vt abire posset solui ꝑcepit ⁊c. De hac ꝓsuetudine peccādi scriptū est Hiere. xiij. Si mutare pōt ethiops pellē suaz aut pardus varietates suas:⁊ vos poteritꝭ benefacere cū didiceritis malū scz ex ꝓsuetudine,q̄si di,nullo modo. Exemplū de mala ꝓsuetudine legit in lib.de septem donis spūssancti,q quidā vir sanct⁹ vidit q̄ndaz mulierē nigerrimā stantē supza q̄ndaz furnū ardentē,⁊ hec tenebat vnū circulū infra quē erant multe psone nō valētes exire,cū aūt interrogaret q̄ esset ipa. respōdit q essz portaria inferni.⁊ req̄sito noīe,dixit q vocaret cōsuetudo peccādi,tūc ait sanct⁹,qd est ille circulus,ait illa,ille circul⁹ est amor peccati infra quē teneo adherentes mihi, et sicut hō existens in puteo,pfunde clauso desup nō potest exire⁊ ignis non potest nutriri in aqua nec infirmitatez bñs infra

medullã ossiuz potest curari.i. valde difficulter, sic nec assuefacti in peccatz pniam agere. ¶ Sed di.qs.q tñ pctã in cõsuetudinẽ ducta sunt plus nociua et minꝰ remouibilia. Rñdeꝯ q licet oñe pctñ in cõsuetudinẽ deductũ difficulter dimittaꝯ: attamẽ inter alia pctã sunt septẽ q sunt valde nociua z difficulter amouibilia sĩ in cõsuetudinẽ trahantꝯ, sicut sũt mendaciũ, heresis furtũ, pctñ ignominie occultũ vt luxuria, tepiditas religiosoz, dissolutio voluntaria siue volũtaria fatuitas, z inueterata ac diuturna vsura. licz plã talia sint tñ de illꝰ raro videmꝰ hoĩes conuerti p lõgã cõsuetudinẽ. ió bene de illis dici põt illud qđ dñs dixit đ damasco Amos.j. Sup tribꝰ sceleribꝰ damasci z sup qtuoz nõ cõuertam eũ. ¶ Primi g sunt q mentiri in longã cõsuetudinẽ duxerũt, vnde z aliq hñt habitũ mentiẽdi, ita q nec aduertũt se mentiri: z ex eo non pñt bene cõuerti qz nõ noscũt pctã sua. ¶m illud Hiere.viij. Apphenderũt mẽdaciũ et noluerũt cõuerti. Tales q̃ nociui sunt clarũ est illis q eis cõicant, nesciũt enĩ qđ eis credere debeãt qñ verũ vel falsum dicant. Ideo sicut oĩs creatura rõnalis naturaliter appetit sciam z veritatẽ, ita oĩs creatura rõnalis detestari debz mendaciũ. In cuiꝰ figurã legimꝰ Gen.iij. q qñ diabolꝰ decipiendo euã pmo mentiri cogitauit noluit in aliq effigie creature rõnalis apparere, q̃ si sue nobilitati p q̃nto erit rõnalis creatura mendaciũ displiceret: sed accepit talẽ bestie formã q̃ nature hũane magis inimicaꝯ z repugnat in signũ q mendaciũ venenuz est hũane nature, ideo in specie serpentꝭ apparuit, z ideo mẽdaciũ est ꝓpriũ pctñ diaboli z filia eiꝰ, qz diabolus mẽdax est et pr̃ eius scz mendaciũ Job.viij. veritas autẽ est filia dei. Exemplũ de mẽdacio habemꝰ de q̃dã sapiente q interrogauit mgr̃m vnũ de vita neporꝭ sui, cui mgr̃ dixit, nepos vester est gulosus, luxuriosus, taxillozũ lusor Et dixit sapiẽs. Nec oñia de facili correptionẽ accipient: sed est ne mẽdax. imo dixit mgr̃ ipe est mendaciss̃imꝰ, tũc suspirãs sapiens ait, iã de eius correctõne despero, Ecce q̃ntũ malũ est mẽtiri: z maxime si ducaꝯ in cõsuetudinẽ. ¶ Secũdi sunt q heresim in longã cõsuetudinẽ duxerũt, vnde aplus ad Titũ.iij. Hereticũ hoĩez post primã z scõam correctionẽ deuita sciẽs qz subuersus est: q̃ huiusmõi est, Glosa. id est incorrigibilis, frequẽtius enĩ correcti hereticiz nõ emendati exercitationes erunt ad malũ, ideo deuita. Tercij sunt q furtuz in cõsuetudinẽ traxerũt. Exemplũ habemus in iuda q fuit fur et loculos habẽs Johis xij. vnde tã nobilẽ predicatorẽ dñm iesum sepius audiuit valde dulcia de celestibus gaudijs: z amara valde de infernalibꝰ penis dicere. z tamẽ se nõ emẽdauit q̃n loculos haberet z furareꝯ, valde diligenter igit custodiẽdi sunt pueri a furtu etiã minimaꝝ rerũ z q̃si nihil valentiũ, ne sic ex mĩmis veniant in cõsuetudinẽ z tendãt furari maiora. Quarti sunt q habent occultuz aliqđ peccatũ ignominiosuz, tales cũ veniunt in cõsuetudinẽ difficulter talia pctã dimittũt vt luxuriosi. qz credũt neminem aduertere aut se cõsiderare, z quãto magꝭ assuescunt: tanto minꝰ cessant, qz vie voluptatũ corporales amplificanꝯ: et naturaliꝰ magis tendunt ad voluptatẽ q̃ ꝓius, z dixi occultũ peccatũ, qz dũ talia pctã veniũt in palam, tunc qñq; ꝓter scandalũ cogit quis ab eo cessare q̃ alias nõ esset id factur. Bene ℞ figuratũ est Genes. xiij. vbi dicit. Vallis siluestris habebat multos puteos bitumĩnis, nã cõcupiscentia carnalis est puteꝰ in exhauribilis habẽs in se bitumẽ fetoris luxurie, qđ valde coniungit hoĩes in amore carnali z aĩam cõmaculãt. Vñ ꝓuerb. xxx. Tria sunt insatiabilia, et q̃rtũ qđ nũq̃ dicit sufficit. infernꝰ: os vulue z terra q̃ nõ satiaꝯ aqua, ignis vero nunq̃ dicit sufficit Vnđ licet ꝓma tria iã sunt insatiabilia: tñ aliq̃n satiantꝯ vicz infernꝰ in die finaꝯ iudicij. Os vulue, i. cõcupiscẽtia carnaꝯ saturatur in infirmitate aut senio siue debilitate. Terra inundatiõe. Ignis vero q̃nto plura apponunꝯ: tanto amplꝰ crescit, z iõ nunq̃ dicit sufficit. ¶ Quinti sũt religiosi tepidi siue illi q nõ sunt de obseruãtia regulari diu infrigidati, siue ĩ irregulari obseruãtia assueti. hi valde difficulter ad veraz obseruantiã regularẽ cõuertunꝯ, de qb9 dñs dicit Math. xxj. Amen dico vob q meretrices et publicani pcedẽt vos ĩ regno dei. Tales bene significanꝯ p ficꝰ malas valde quas vidit Hieremias, xxiij. nã ibi dicit q vidit ficus bonas, bonas valde, et ma-

las,malas valde,sic⁹ sunt religiosi, q̄ cum stāt in regl'ari obſuātia ardent valde boni sunt,sed cū illā regl'arē obſuantiā postpo nūt vel hūtes ꝓpria vel viuētes ad volūta tē rē,tūc valde mali sunt. Jō dicit Aug,in epl'a ad vincentiū donatistā, z habent sen tentialit̄ ꝗba,xlvij,di,q̄ntūlibet, Nunq̄ vi di meliores q̄ eos q̄ ꝓfecerūt in regl'ari ob ſeruātia,z nunq̄ vidi peiores q̄ ab ea defi cientes siue malos religiosos, Jō de mal' religiosis bñ verificat illud verbū saluato ris. Erūt ꝑmi nouissimi:z nouissimi ꝓmi Au,xiij,q; multi ꝑmo feruētes postea tor pent z efficiunt frigidi,ita ecōuerso multi i seculo ꝑus frigidi subito inardescūt. De ta lib⁹ religiosis bñ dicit apl's ad Ro,xj, Noli gl'iari aduersus ramos,q,d,'tu religiose noli extolli de religiōe ꝓtra eos q̄ sunt i se culo,q; tua religio tibi ē i maiorē cumulu dānatiōis eterne,z sic non ꝓficit:sed obest valde tibi fuisse religiosu irregularit̄ viuē tem. Ecōtrario boni religiosi regl'arit̄ vi uentes hūt multas ꝓrogatiuas q̄s nō ha bem⁹ in seculo,q; cadunt rari⁹ in pctā,z si cadūt:surgūt veloci⁹,viuūt securius. z gr'a dei irrorant copiosi⁹,et sic de alīs mult̄ ꝓ rogatiuis, Sexti sunt q̄ longo tpe vagi et dissoluti fuerūt,vt multi q̄ voluntarie se si mulant fatuos vt alios ꝓuocēt ad risu,cū tñ nō sunt fatui tales q̄les se esse fingūt,ta les difficulter erudiri ꝑñt q̄n etiaz in senio suā leuitatē oñdant,talib⁹ bñ ꝺr Prouerb, xiij, Risus doloꝛe miscebit:z extrema gau dij luct⁹ occupat,z ibidē,ix, Qui arguit de risorē ipe sibi iniuriā facit.i,ꝑm estimatiōez eius,ad hūc sensum sequit̄,q̄ arguit impi um sibi maculā generat,multi ei sunt q̄ dū arguunt in vita sua,rñdent stati arguenti, neminē scio q̄ de me talia loquat̄ nisi te,iō subiūgit̄ vbi supra, Noli arguere derisorē ne odiat te,argue sapientem z diliget te.

R Septimi sūt inueterati z diuturni vsurarij siue ex vsura z iuste acq̄sitis dita ti,q; tales valde difficulter ꝓducunt ad re stitutionē iniuste acq̄sitorū:sed sp differūt, z si aliq̄n intendūt restituere,tñ nō tunc cū ꝑñt:ꝫ in malū aie sue vsq̄ in mortē suā ma le acq̄sita reseruāt,z nec tūc restituūt i extre mis,q; gr'a deest ⁊ faciēdi quā nō meruerūt. De tali bñti bona male acq̄sita bñ in telligit illud Job,xlj, Reputauit q̄si paleas ferrū:z q̄si lignū putridū es,nō fugabit eū vir sagittarū⁹,in stipulā versi sunt ei lapi des funde,q̄si stipulā estimabit malleus et deridebit vibrantē hastā, et sequit̄, Ponet ꝓfunda maris q̄si cū vngenta bullīūt,post eū lucebit semita,estimabit abissum q̄si se nescentē,fact⁹ est vt nullū timeret rē. Sic bñs iniusta bona aut superflua reputat q̄i paleas ferrū z q̄si lignū putridū es,i,dulcē ꝑdicationē siue ꝑdicatorē de celesti gl'a nō curat nec reputat nisi q̄i ꝓ fabl'a,ñ fugabit eū vir sagittarū⁹,i,verbis ꝑdicatōis q̄ sunt sagitte,vnde q̄cq̄d faciat ꝑdicator acuat ꝑ ba ꝑdicatōis q̄s diu velit,accipiat sagittas optimas autoritatū ex ꝓphis vel apl'is nō fugabit eū a reb⁹ iniust̄ aut superfluis in q̄b⁹ viuere ꝺsueuit.imo lapides funde sūt ei ꝑ si in stipulā,q,d,ꝑjce cū funda fortes.imo maximos lapides.i,ictus z vulnera passio nis xp̄i q̄b⁹ in cruce vicit diabolū nō repu tabit nisi q̄si stipulā z deridebit insupervi brantē hastā, Glosa,i,eternā mortē nō me tuit,dicat ei ꝑdicator de ꝑ q̄cq̄d velit ñ cu rat, Ponet ꝓfundum marꝭ q̄si vngēta bul lientia.nā si ꝺr ei O miserabil' auare tot pe nas habebis ꝓ auaricia tua q̄t sunt gutte maris, Ponit sibi deū misericordē z suauē sic suauia vngēta, post eu⁹ lucebit semita, sperat enī q̄ post mortē cito ad lucē eternā veniat,estimabit abissum senescentē,glosa abissum senescere estimat quē in supplicijs q̄nq̄ terminū hīe putat,z fact⁹ est vt nullū timeat,glosa,suo iudicio, nec deum,nec q̄ ꝑs passus est timet,imo cunctos q̄ de fu turo seculo bona loquunt̄ z pñs seculū de spiciendū esse,ipe despicit z deridet,z sic ꝺ alīs. Ex his oīb⁹ ꝓz q̄ maius est pctōrem iustificare q̄s celū z terrā creare,z licet oīs pctōres sint in piculo magno qui sic tarde ꝙuertunt,tñ ista septē genera pctōrū predi cta si in longā ꝙsuetudinē ꝓducunt valde difficulter z raro ꝙuertūt rē. De ꝑ vide ex emplū sup̄ sermone,lix, L S Terci um ꝑo opus dei qō est mirabilissimū z glo riosissimū qō opabit de⁹ in finali iudicio, vñ tūc tā laudabilia z mirie gl'iosa de⁹ fa ciet in bonis z electis suis,vt ipe dicat Esa, xliij, Secretū meū mihi,secretū meū mi hi, Ecce bis dicit secretū,q; nec angeli nec sancti nūc nob plene enarrare gl'iaz ipius sufficerēt,eo q̄ sensus nr̄ est adeo exilis et

indispositꝰ vt talia capere nō valet. ſm illud
ī. ad Corꝛ. ij. Nec oculus vidit nec auris au
diuit ꝛc. imo tanta glia erit electis in fina
li iudicio in visiõe xpi vt nō solū ex eiꝰ visi
one sed ꝛ oīm angelorꝝ ꝛ sanctorꝝ pñtia de
lectabunt. ſm illud ꝓb. Aduocauit celuꝫ
de sursum ꝛ terrā discernere pplm suū. imo
tunc tantū opus faciet deꝰ qꝫ totꝰ mūdus
ornabit ad illud festū. nunc3 ante deꝰ tale
opus fecit. p q̄ se totꝰ mūdus ornaret ꝛ ve
stiret. nō cū deus hō factꝰ est. n ō cū resur
rexit aut in celū ascēdit. nec cū angl̄os cre
auit aut ꝓfirmauit: sed tūc oīa elemēta ve
stient se tā pulcherrime. vt dicat Esa. lxv.
Erit celū nouū ꝛ terra noua. nō erit ad lit
terā noua: sꝫ elemēta renouabunt ad gau
dium ꝛ ꝓsolationē oīm electorū. Ideo di
camꝰ grates deo oñipotēti q̄ talia fecit: fa
cit ꝛ factur⁹ est. p sua glia ꝛ electorꝝ suorꝫ
clamemꝰ. Bene oīa fecit. nō solum surdos
audire et mutos loq̄: sed pctōrē iustifican
do ꝛ eterna gaudia ei promittēdo. De his
gaudijs audite exemplum. Obsessus quī
dam interrogatꝰ de gaudio qđ hñt sancti
in celo. respōdit. si totꝫ celum esset perga
menū ꝛ totū mare incaustū: ꝛ omnes stelle
mgri parisienses: ꝛ oīa stramia penne. cer
te hi oñes mgri parisienses ꝛ ceteri nec scri
bere manibꝫ nec linguis eloq̄ possent mi
nimū gaudiū qđ hñt sancti in celo de vul
tu dei. Hile exemplū scribit Augꝰ. ad Cy
rillū in quadā epla quō cogitauit scribere
breuē tractatū de gaudijs beatorꝫ. ꝛ de hoc
scripsit epl̄am ad beatū Hieronymū quid
ipe de hoc sentiret. Cū autē epl̄am scribe
ret Hieronymꝰ q̄ eadē hora defunctꝰ erat
apparuit cū ineffabili lumīe ꝛ odorꝫ flagrā
tia in cella scī Augꝰ. hyponie cū tali vo
ce. Augustine. augustine. augustine q̄d q̄
ris: putas ne breui imittere vasculo totꝫ
mare. breui pugillo orbē terre includere. ce
lum frenare ne moueat. ꝛ subiūxit int̄ cete
ra. potiꝰ orbē terra ꝓ paruul⁹ teneret pugil
lꝰ. potiꝰ a motu ꝓtinuo desisteret celuꝫ. po
tius totū mare paruo vasculo cōtineres q̄ꝫ
gaudiorꝝ ꝛ glie q̄bꝫ beatorꝝ aīe sine fine po
tiunt minorē intelligeres particulā nisi vti
ego experientia docear. discurre adhuc bre
ue tpis spaciū donec impleat vite tue cur
sus. impossibilia facere ne coneris. hic nō
gras q̄ alibi q̄ tā felicit ꝓperas inueniri pñt.
De tantꝫ gaudijs electꝫ ꝓparatꝫ dicamꝰ do
mino ihesu. Cui oīa fecit. rogādo vt grāz no
bis largiat post hāc vitā tantꝫ itereſſe gau
dijs in secula seculorꝝ. Amen.

Dñica tredecima. Sermo. LXII.

Beati oculi qui vi
dent q̄ vos videtꝫ. Lu. x. In ꝑcedē
ti dñica audistis miraculū qđ dñs
fecit in surdo ꝛ muto. et quō xp̄s tria mira
cula in eo fecit vicz surdū audire: mutū lo
qui ꝛ possessum a demonio liberauit. quō
etiā ꝛ ex q̄bꝫ causis pcōres dicunt surdi ꝛ
muti. ꝛ ex q̄bꝫ causis deus ꝓmittit diabolo
vt hoīem obsideat. q̄ sint ꝓtra hꝫ remedia.
ꝛ circa finē euāgelij cū dr. bene oñia fecit.
audistis quō deus ꝑncipaliter fecit ꝛ facit
tria opa valde mirāda: laudanda et glorifi
canda. vicz opus creatiōis. opus iustifica
tionis ꝛ opus retributōis in fine mūdi qđ
erit mirabilissimū ꝛ glorioſissimuꝫ. Hodie
autē in euāgelio de illo tercio ope retribu
tionis ostēdit in q̄ consistat ꝑncipaliter illa
retributio vicz in clara dei visiõe cū dicit.
Beati oculi ꝛc. quō etiā illa beatitudo pos
sit acq̄ri scz in dilectiõe dei ꝛ ꝓximi. hꝫ est in
obseruātia ꝑceptorꝝ dei. q̄ oīa cōprehēdun
tur in dilectiõe dei ꝛ ꝓximi. Ita apl's ī epi
stola hodierna ad Gal. iij. scripta ostendit
q̄ abrae sit facta ꝓmissio q̄ ex suo semīe na
sceret ille p cui⁹ fidē ꝑciperem⁹ eternā beati
tudinē. Ideo dixi in themate Beati oculi
q̄ vidēt ꝛc. q. d. beati sunt q̄ cognoscūt p fi
dē qđ vos cognoscitꝫ. ꝛ beati q̄ p dilectio
nē dei ꝛ ꝓximi se ꝑparāt ad ꝓsequendū tātuꝫ
bonū felicitatꝫ eterne. Pro gra Aue maria

Beati oculi q̄ vident q̄ vos videtis ꝛc.
Dicat ꝓmo textꝰ euāgelij. Postea eius bre
uis intellectus. et deinde dubia ꝛc.

Textus euangelij. A

In illo tꝑe dixit ihesus. Beati oculi q̄ vidēt que
vos videtꝫ. dico enī vob q̄ multi reges ꝛ ꝓ
phete voluerūt videre q̄ vos videtꝫ ꝛ non
viderūt. ꝛ audire q̄ vos auditꝫ ꝛ nō audie
runt. Et ecce q̄dā legisperit⁹ surrexit tem
ptās illū dicēs. Magr q̄d faciēdo vitā eter
nā possidebo. At ille dixit ad eum. In lege
q̄d scriptū est. quō legꝫ. at ille rñdens dixit
Diliges dñm deū ex toto corde tuo ꝛ ex to
ta aīa tua ꝛ ex oīb viribꝫ tuis ꝛ ex oī men
te tua. ꝛ ꝓximū tuū sicut teipm. Dixitq̄ illi

¶ Dominica tredecima

Recte ñdisti. ℔ fac z viues. Ille aũt volẽs iustificare seip̃m: dixit ad iesum. z q̃s ẽ me⁹ pxim⁹? Suspiciens aũt iesus dixit. Hõ q̃ dã descẽdebat ab hierl'm in hiericho z incidit in latrones. q̃ etiã despoliauerũt eũ et plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit aũt vt sacerdos q̃dam descẽderet eadẽ via: z viso illo pteriuit. silr et leuita cũ esset sec⁹ locũ z videret illũ ptrãsijt. Samaritan⁹ aũt quidã iter faciẽs venit sec⁹ eum et videns eũ miscõia mot⁹ est z appropiãs alligauit vulnera ei⁹ infundẽs oleũ z vinũ et imponẽs illũ in iumẽtũ suũ duxit in stabulũ et curã ei⁹ egit. z altera die ptulit duos denarios et dedit stabulario z ait. Curã illi⁹ habe. z q̃dcũq̃ superogaueris ego cũ rediero reddã tibi. Quis horũ triũ videt̃ tibi pxim⁹ fuisse illi q̃ incidit in latrones? At ille dixit. q̃ fecit miscõiam in illũ. z ait illi ie sus. vade z tu fac silr. Luc. x. ℔ Hoc euãgeliũ factũ est et dictũ anno xpi. xxxj. et anno p̃dicatõis sue p̃mo in estate q̃n nũc frumẽtũ tendebat ad maturitatẽ. qz statim postq̃ reuersi sũt. lxxij. discipuli vt ptz ante hodiernũ euãgeliũ Luc. x. dñs dixit hodiernũ euãgeliũ. z hz euãgeliũ i se duas partes. scõa ibi. Ecce q̃dã legisperit⁹ ẽ. In p̃ma parte oñdit q̃ ꝑa beatitudo ꝓsistit i clara dei visiõe. In scõa pte oñdit q̃ via pueniendi ad hãc beatitudinẽ ꝓsistit i obꝛuantia p̃ceptorũ vicz in dilectiõe dei z pximi. q̃ cõprehẽdit oĩa p̃cepta decalogi. Circa p̃mã partẽ est notãdũ vt habet Luc. x. q̃ post q̃s. lxxij. discipuli missi fuerũt in oẽm locuz in quez xps erat venturꝰ. sp duo z duo ad designãdũ duo p̃cepta caritat̃ scz dei z pximi. tandẽ reuersi ad xpm cũ gaudio dixẽt Dñe etiã demonia subĳciunt̃ nob in noie tuo. Et rñdit eis iesus. Ecce dedi vob potestatem calcandi sup' serpentes z oẽm virtutẽ inimici: z nihil vob nocebit. verũtamen in ℔ nolite gaudere. qz spũs subĳciunt̃ vob. gaudete aũt qz noĩa vr̃a scripta sũt in celis scz p hũilitatẽ fidei. z in libro vite p eternã p̃destinationẽ. vbi dicit glo. Prohibz gaudere de hũiliatiõe diaboli q̃ ꝑter superbiaz cecidit: sz gaudeãt de sua sublimatõe vt vnde isti ceciderũt sublimati siue subleuati: illi ascendãt hũiliati. nõ sic̃ iudas q̃ p̃scitus erat et reprobat⁹. Postea sequit euãgeliuz hodiernũ. Et cõuersus iesus ad discip'los dixit. Beati oculi ẽ. Beati oculi scz interiores: nõ solũ exteriores q̃ corp⁹ meũ viderunt. sicut iudei: pharisei et scribe xpm psequẽtes. sed illi sunt beati q̃ nõ solũ facta exteriora ꝓspiciũt: sed ex miraculis z doctrina ꝑtutem latẽtis diuinitat̃ intelligũt: z ℔ fide credũt. ꝓterea saluator ñ dixit beati oculi q̃ me vident. sed dixit. beati oculi q̃ vident q̃ vos videtis. qz vos videtis exteri⁹ hoiem z credit̃ me esse deũ. Ihñ Hiero. dicit. Illorũ oculos beatos oñdit q̃ hoiem videntes deũ credũt. ¶ Euangeliũ hodiernũ est valde pulchrũ et magnũ multa in se cõtinens. in q̃ questio apud antiq̃s phos multũ ventilata determinat̃ in q̃ scz esset beatitudo. Quidã enĩ posuerũt beatitudinez in bonis corpis vt epicuri. q̃daz in bonis mũdi scz diuitĳs: honore: potẽtia. et sic de alĳs. Quidaz in ꝑtutibz moralibz vt stoici. quidã in ꝑtutibz naturalibz vt cognitione creaturarũ: z maxĩe substãtiaꝝ separatarũ vt paripatetici. i. aristotelici. De p̃mis duabus beatitudinibz scz delicĳs z diuitĳs ór in ꝑs. cxliij. Beatũ dixerunt pplm cui hec sunt scz delicie z diuitie. sed nõ sic. iõ subiũgit. beat⁹ ppl's cui⁹ dñs deus eius. ꝓterea xps veniẽs in mõm q̃ ad ℔ nat⁹ est vt testimoniũ phiberet veritati ostẽdit q̃ in oĩb⁹ supra dictis vera beatitudo nõ ꝓsistit: sz in visiõe z cognitiõe dei. Iõ dicit. beati oculi q̃ vident q̃ vos videtis ẽ. Sed di. q̃s. q̃re saluator dicit. beati oculi ẽ. nõ pot⁹ beatanie q̃ deũ cognoscũt et eo fruunt̃. Rñdet̃ q̃ ideo. qz vera beatitudo ꝓsistit i clara dei visione. Pro q̃ notãdũ q̃ naturales dicũt tria delectãt ipm visum. scz aque limpiditas. floz et viridiũ venustas: z speculi claritas. ℔m illud metriste. Fons speculuz gramen: dant ocul' alleuiamẽ. et ℔ est verum de oculis sanis et nõ infirmis. Nã oculi infirmi nõ delectant̃ inspicere speculũ: sed ex ℔ magis grauant̃ et leduntur. qz aspect⁹ speculi sũme nocet languidis. ℔m medicos. Spiritualiter sic oculi aĩe sane q̃ sunt affect⁹ et intellect⁹ tria desiderãt videre. scz aquã sacre scripture. de q̃ Apoc. xxij. Ostẽdit mihi fluuiũ aq̃ vine splendidũ tanq̃z cristallũ. p̃cedentẽ de sede dei et agni. et est sacra scriptura in q̃ aĩa lauat̃ tanq̃z ab aq̃ a sordib⁹ ignorãtie Joh. xv. Nã vos mũdi estis ꝓpter sermonẽ quẽ locut⁹ sum vobis. Dicit

nãq̃ Hugo. Nihil ita illumiat intellectuz z accendit affectũ sicut sacra scptura, ideo xps remisit iudeos ad illã aquã dicẽs Jo hãnis, v. Scrutamini scpturas, quia vos putatz in ipis vitã eternã hre. z ille sũt que testimoniũ phibẽt de me. Hcõm est venu stas floz ℞ est amenitas celestz patrie ibi ei sunt rose martyz, lilia ꝑginũ, viole ꝓfessoz, gramina viridia multoz sctõz, eoz vitã et merita debem⁹ hic ꝓtẽplari: z ad eoz premia anhelare, vñ dicit Grego. Exẽpla sanctoz̃ inspiciam⁹ vt in moribꝫ ꝑficiam⁹, in ꝑphis mititatẽ, in apl'is sanctitatẽ, in martyribꝫ patiẽtiã, in ꝑginibꝫ pudicitiã. Tercium est speculũ deitatis ꝓtẽplans eternitatẽ leticie: ciuiũ celestiũ z ꝓformẽ vnitatẽ, de ℞ speculo scriptũ est Sap, vij. Candoz est lucis eterne z speculuz sine macula. Ad ℞ speculũ aspiciens paulus dixit ad ꝑhil'j, Cupio dissolui z esse cũ xpo. z ℞ nõ est mirũ, qz ℞ speculũ cũ erit obiectũ nre felicitatis erit oim repsentatiuũ, vñ Grego. Quid est qõ nõ videt q̃ videntẽ oia videt, et licet scti apl'i duz erãt in pñti miseria clara facie nõ viderũt viriditatẽ celestz patrie: nec speculũ diuine gl'ie, tñ ꝑ speculũ scz in fide et in scriptura z in enigmate, i. in creaturis vltra cões hoies videbãt, ꝓterea saluator dixit eis, Beati oculi q̃ videt q̃ vos videtis zc.

¶ Sed di. q̃s, exq̃ saluator dicit multi reges z ꝓphe voluerũt videre q̃ vos videtis z nõ viderũt zc. Nõ habuerunt g̃, ꝓphe noticiã de xpo. Ad ℞ dicit scts Tho. ī postilla ill⁹ euangelij q̃ ex ℞ ꝓbo multi reges et ꝓphe zc. plures existimãt ꝓphas caruisse xpi noticia: cũ xps dicit, voluerũt videre et nõ viderũt, cũ vtiq̃ visio hic dicit noticiaz de xpo, sed ℞ falsuz est, qz null⁹ appetit videre qõ mẽte nõ ꝓcipit siue cognoscit, ido nouerũt filiũ dei futuz quẽ appetebãt videre in carne, vñ nõ simpl'r dicit voluerũt videre me vl' audire me, sz voluerũt videre que vos videtz: z audire q̃ vos auditz, viderũt eni ipm. nõ tñ tã incarnatũ z cũ hoibꝫ conuersantẽ, sic apl'i q̃ in carne eũ viderũt z filium dei cognouerũt. Et ꝺz notant multi, q̃i di. nõ oẽs, qz abraam vidit diẽ xpi et letat⁹ est, vidit aũt tũc qñ ꝓmissio sibi facta est q̃ de suo semĩe xps nasceret, de quo apl's ad Gal, iij, in hodierna epl'a. Viderũt eũ etiã symeon z anna in tẽplo in vlnas infantez recipiendo Lu, ij. Viderunt eũ moyses et helias in trãsfiguratione Matth, xvij. Qui autẽ tanto desiderio desiderauerũt eũ videre sancti pres bene ostẽdit Jacob patriarcha, q̃ moritur⁹ bñdicens filijs suis ait Genesis, xlix. Salutare tuũ expectabo dñe, expectauit vtiq̃ in limbo patrũ xpm dñm, et Ysaias, lxiij, ca, cũ magno desiderio dixit, Vtinã dirũperes celos z descẽderes, z dauid in ꝓs, Dñe inclina celos et descende, z itez, Ostende faciẽ tuam et salui erimus. Apl'i autẽ plura viderunt de xpo ex q̃bus tis inerat q̃dã beatitudo z delectatio, ꝓximo corporalẽ ei⁹ ꝓsentiam ex incarnatiõe. Secõ ei⁹ sanctitatẽ in conuersatiõe sua Tercio eius potestatẽ in miraculorum opatõe Quarto eius claritatẽ in transfiguratõne, Quinto eius triumphũ in ei⁹ resurrectiõe Sexto ei⁹ reditũ ad patrẽ in ascẽsiõe, Septimo eius largitatẽ in spũssancti missiõe, z sic de alijs. ¶ In scda parte euãgelij saluator nos docet quõ ad verã beatitudinem pueniam⁹ vicz ꝑ obseruantiã mandatoz̃ q̃ oĩa cõtinent in dilectiõe dei z ꝓximi. ideo dũ legisperit⁹ interrogaret, magister q̃d faciendo vitã eternã possidebo. dixit illi iesus, in lege q̃d scriptũ est zc, zrespõdit de dilectione dei z ꝓximi. Ubi diceret q̃s, sunt ne alia scripta in lege ꝓ nra informatione. Rñdet q̃ plura scripta sunt in lege q̃ vtile est nob scire, vicz gesta xpi ad credendũ, beneficia xpi ad eũ laudandũ, ꝓcepta ad obsernandũ, peccata ad puniendũ, exempla sctoz̃ ad imitandũ, documẽta scripture ad discendũ, merita sctoz̃ ad ꝓmiandum. laudes dei ad canendũ, pena inferni ad fugiendũ, premia celestia ad appetendũ

¶ Diceret q̃s, exq̃ fuit mot⁹ ille legisperitus vt faceret dño illã questionẽ, magister q̃d faciẽdo vitã eternã possidebo. Respondet sanc. Tho, q̃ mot⁹ est ex ꝓbis xpi ante pñs euãgeliũ cũ dixit discipulis suis. Gaudete qz noia vra scripta sunt in celis. Vñ ille legisperit⁹ ꝓmo venit mala intentione. ideo ꝺz, temptãs illuz, temptauit eni xpm si aliq̃d vellet dicere ꝓtra moysen z cõtra legẽ, sed xps sibi ꝓposuit vt diceret que in lege scripta sunt. postea tñ ex ꝓbis xpi cõpunctus fuit vt habet Marci, xij. Cũ eni q̃reret a xpo primũ z maximũ mandatum z saluator sibi diceret illud esse ꝓceptũ di-

lectionis dei ꝛ ꝓmi. rñdit legisperit⁹, magister in ꝟitate bñ dixisti. ꝛ statim sibi dixit xp̃s, non longe es a regno dei. Marci. xij. Nota ad dilectionẽ dei mouere debẽt merito bñficia nob exhibita. q̃ ex nihilo nos creauit. corp⁹ ꝛ aiam dedit et ad imaginez suã nos creauit. ipe etiã ꝓ nobis in silitudinẽ serui se dedit. hõ fact⁹ ꝓ nob mortuus. Ecce q̃ntũ nos dilexit. si alicui esset abscisus pes vel amputata man⁹ vl̃ eruti oculi ꝛc. ꝛ veniret q̃dã et hec oĩa sibi restitueret. quantũ eu⁹ diligeret si oẽs res sue sibi ꝓ latrones essent ablate vel cõbuste. et veniret q̃dam q̃ duplũ aut triplum restitueret vtiq̃ illũ diligeret. q̃re ergo hõ nõ vult diligere illũ q̃ hec oĩa donauit: ꝛ se ꝓ nobis in mortẽ dedit. O si iã esses iudicatus ad suspendendũ ꝛ scalã ad patibulu⁹ ascẽderes vl̃ ad ignẽ iudicat⁹ q̃ iã incensus eẽt. q̃ntũ diligeres illum q̃ te liberaret. sed de⁹ plus oĩb⁹ illis fecit. q̃ a morte eterna liberauit. Sed diceret q̃s. q̃d intelligit ꝓ ħ q̃ dicit. Diliges dñm deũ tuu⁹ ex toto corde tuo et ex tota ania tua ꝛc. Rñdet q̃ nihil aliud q̃ vt diligam⁹ deu⁹ sup oĩa vt vicz nõ habeam⁹ cor nostrũ diulsum ad alia videlicz ad tpalia. sed oĩa facta nr̃a ordinem⁹ in deum. ꝛ oĩa faciam⁹ ꝓpter deũ. Tunc enĩ diligimus vere deu⁹ ex toto corde ꝛc. q̃ñ ꝓpter nulli⁹ rei tpalis amorẽ volum⁹ separari a do ꝛ ab ei⁹ amore. ꝛ ħ est diligere deũ sup oĩa Cõtrariũ faciũt superbi. auari. luxuriosi. gulosi. inuidi. vindicatiui. accidiosi ꝛc. declara ꝓ singula vt scis. nã superbi ꝓpter honorez ꝛ vanã gloriã ꝛc. a deo se auertũt. auar⁹ ꝓpter tpalia. Ex q̃ sequit⁹ q̃ nullus existẽs in peccato mortali q̃ non detestat illud ꝓpter deũ cũ firmo ꝓposito illud dimittẽdi ꝛ satisfaciendi ꝛc. diligit deu⁹ ex toto corde. Et si diceres ex q̃ precepti⁹ de dilectiõe dei est affirmatiuũ et nõ obligat ad semp. i. ꝓ omni tpe. quo tñ tpe hõ obligat ad hoc ꝓceptu⁹ Rñdet Scot⁹ ꝛ doc. cõiter circa di. xxvij. tercij sniaz. q̃ libet hõ habẽs vsum rationis obligat aliq̃ tpe ad diligendũ deũ sup oĩa. sed q̃ñ hoc sit determiat illud precepti⁹ Sabbata sanctifices vicz die dñico ꝛ alijs festiuit atib⁹ maiorib⁹. vt vicz vnusq̃sq̃ tunc seipm recolligat ꝛ habeat dolorem ꝓ peccatis suis eo q̃ sunt ꝟa deũ cũ ꝓposito ea amplius nõ cõmittendi. ꝛ ex ħ moueatur aliq̃ amore siue affectu in deũ. non autẽ est simile de ꝓcepto diligẽdi ꝓximũ q̃ homo moueat aliq̃ amore ad ꝓximũ ꝛc.

¶ Sunt aũt tria ꝓcepta q̃ respiciunt dilectionẽ dei. Primũ q̃ vn⁹ deus est adorandus ꝛ colẽdus ꝛ nõ plures. in q̃ prohibetur omis idolatria. incantatio. suplitio sortilegiũ ꝛ diuinatio. in q̃bus magꝫ creatura q̃s deus reuereꝛ dum hõ spem suã ponit in ꝟbis. in signis. in characteribꝫ. i ligaturis. in obseruatiõe tempoꝝ aut dieꝝ aut quarũcunq̃ creaturarũ q̃ ex sui natura nõ habent efficere ħ qõ homo cupit ꝛ querit. etiã si diceret oẽ orationẽ dñicam aut alias oẽ orationes cũ certis circũstãtijs impinẽtibꝫ. ꝓ talia enĩ diabolus operaꝛ nõ de⁹. nã licet sepius eueniũt effect⁹ illi q̃ querunt. tñ ħ fit ꝓmissione diuia ꝟtute demonis ꝛ ei⁹ operatione vt sic ꝓseruet hoiem in sua fide mala ꝛ tandẽ damneꝛ ꝛc. Et si diceres quõ colit vnus de⁹ et nõ plures cũ nos adoram⁹ patrem ꝛ filiũ ꝛ spm̃sctm̃ Rñdeꝛ q̃ adorando tres psonas in diuinitate patrẽ ꝛ filiũ ꝛ spiritũsctm̃ adoram⁹ tm̃ vnũ deũ. q̃ pater et filius ꝛ spũssanct⁹ sunt vni⁹ nature. vnius essentie. vni⁹ volũtatis. vni⁹ potentie. vnius bonitatis ꝛ miscõie ꝛ sic de alijs. iõ sũt vnus de⁹ ꝛc. Scõm vt nomẽ dei nõ recipiam⁹ inuanũ. in q̃ ꝓhibeꝛ oĩe iuramẽtũ illicitũ siue sit ꝓ deũ siue ꝓ creaturaz. similit oĩis murmuratio. blasphemia aut maledictio. oĩe piuriũ. oĩe mẽdaciũ saltẽ pniciosum. q̃ mendaciũ iocosum aut officiosum nõ est ꝟa sed ꝑter ꝓceptuz tanꝫ veniale pctm̃. ꝓhibeꝛ etiã oĩe iuramẽtuz q̃ fit sine rationabili causa vt dicẽdo ꝟe sic est vel ꝓ deũ hoc faciã aut nõ faciã. vel ꝓ deu⁹ tibi nõ parcã. q̃d dicaz de illis q̃ dicere solent ꝓ passionẽ xp̃i vel ꝓ passionez dei tibi nõ parcã. Item. vtinaz te terra absorbeat. vtinã dãneris in corpe ꝛ ania. vtinã te de⁹ ꝓfundat in corpe ꝛ ania. ꝛ sic de alijs. tales enĩ q̃d aliud faciũt q̃s q̃ deo pctã pessima attribuũt. Terciũ ꝓceptũ vt sabbata sanctificem⁹. i. diem festũ in diligẽdo deũ sup oĩa. vt dicit Scotus. xxvij. di. tercij sententiaz. Hec autẽ dei dilectio ꝟsistit in detestatione pctõrũ et eleuatiõe mẽtis in deũ vt patet supra ℱ. Qui ꝙ peccare ꝓponit in futurũ aut de peccatis nõ dolet die dominico aut maiori festo agit cõtra hoc precep-

ptum ꝛ cõmittit speciale mortale peccatũ, qz nõ diligit deũ sup oĩa vt teneꝯ ex hoc p̃cepto, vt patet supꝛ ℣. Sic ergo ptz qꝫ q̃ diligit deũ toto corde obseruat tria p̃cepta p̃me tabule, qz nõ colit nisi vnũ deũ, nõ assumit nomẽ eius inuanũ, et ei⁹ festa siue sabbata sanctificat vt teneꝯ, ĩmo diligendo deum sup oĩa nõ hec tria p̃cepta solum sed ꝛ oĩa scõe tabule obseruat, qz qui diligit deũ, diligit etiã oĩa que de⁹ vult eũz diligere, ꝛ p̃ ꝯsequens diligit oẽm pximum suum, qz hoc p̃cepit sibi de⁹ ℣ Quis autẽ sit pximus nr̃ hũi potest ex parabola saluatoris in euãgelio de samaritano, ꝛbre uiter dicendũ vt dicũt docto. qꝫ omis rationalis creatura sit pxim⁹ noster interim qꝫ est in statu in q̃ potest attingere vitã eternã vel se disponere ad gr̃am dei, et sic omnis hõ hic viuens est pxim⁹ noster siue sit iudeus, pagan⁹, hereticꝰ, aut xp̃ianus, peccator siue iust⁹, amicus siue inimic⁹ vt vult etiã ℣ Scotus dist. xxviij. tercij sententiarũ. et ibidẽ i textu dicit magister qꝫ pxim⁹ ẽ cui exhibendũ est officiũ miscõie si indiget, vl̃ exhibendũ esset si indigeret vt ptz de samaritano in euãgelio, simlit̃ ille pxim⁹ noster dicit a q̃ nobis exhibeꝯ vel exhiberi potest officiuz misericordie. Ex quo ptz qꝫ christ⁹ dñs ꝑm humanitatẽ, oĩes angeli, oẽs sancti siue electi sunt, pximi nostri. qz ab ill̃ nobis exhiberi potest officiũ miscõie. ℣ Scõo omis hõ viuens est pxim⁹ noster, et tercio oĩes anie in purgatorio existẽtes sunt pximi nr̃i ex causis dictis, sed nullus dãnat⁹ siue sint demones siue hoĩes vl̃ anie damnator dicit pxim⁹ nr̃, qz illis nõ possum⁹ exhibere miscõiam neqꝫ ipi nobis. Qꝫ ꝑs sit pxim⁹ nr̃ hoc ostendit ipemet in euangelio. ipe enĩ est ille samaritan⁹ q̃ alligauit vulnera nostra ꝛ curauit ea, ꝛ hodie curat septẽ sacramẽtis ecclie q̃bus delenꝯ peccata nr̃a, nõ autẽ dicit pximus nr̃ ꝑm diuturnitatẽ, qz vt sic est supꝛa nos nõ iuxta nos. pximũ autẽ debem⁹ diligere sicẽ nos. Ad hoc aũt qꝫ q̃s diligat pximũ sicut seipm requrunꝯ q̃ttuor, vicz qꝫ ꝯgratuletꝯ ei in prosperis, cõpatiatꝯ ei in aduersis nisi aduersa essent ei ad salutẽ necessaria siue vtilia, paratꝯ iniurijs ex corde ꝛ bene faciat in necessarijs. Hec q̃ttuor sunt vera signa dilectionis pximi, tunc enĩ diligit pximũ sicut seipm qñ quantũ potest laborat vt eũ ad colendũ deum inducat, xxxiij. q. iij. debz homo. ꝛ iterũ tunc pximos nr̃os sicut nos diligimus qñ non ꝓpter sperata beneficia vl̃ ꝯsanguinitatẽ, sed ꝓpter hoc tm̃. qz sunt nostre nature participes ipsos diligim⁹. de pe. dist. ij. Caritas, circa finẽ. Et finaliter p pximos in ℌ tenemur diligere vt de eoꝝ pditione doleam⁹: et ad eoꝝ correctionẽ quotidie laborem⁹, xxxiij. q. iij. nõ potest, et. ℌ. seq̃n. nõ est autẽ signũ vere dilectiõis ad pximũ qñ peccatũ dimittit impunitũ, xxxiij q. iij. quid crudele. ℑ Hz diceret q̃s. exquo omia p̃cepta decalogi includunt̃ in dilectione dei ꝛ pximi sicut dicit saluator Matth. xxij. In his duobz p̃ceptz tota lex pendet ꝛ ꝓphete. qd tunc opus fuit ponere alia p̃cepta eo qꝫ in dilectiõe dei includuntur tria p̃cepta p̃me tabule. ꝛ in dilectione pxi icludũt̃ septẽ p̃cepta scõe table. Rñdeꝯ qꝫ licet hoc verũ sit: tamẽ adhuc ponuntur decẽ p̃cepta decalogi in q̃bus exp̃mit̃ modus p quẽ implere debem⁹ p̃cepta dilectionis dei ꝛ pximi, qz in p̃mis trib⁹ p̃ceptis p̃me tabule exp̃mit̃ modus p quẽ deum debem⁹ diligere, sz in alijs septẽ scõe tabule exp̃mit̃ mod⁹ p quẽ diligere debem⁹ pximos nr̃os ꝛc. Dubitat̃ ℊ que sint q̃ mouere debẽt hoĩem ad diligendũ pximum. Rñdeꝯ breuit̃ qꝫ tria sunt ad dilectionẽ pximi inducẽtia, vicz natura, p̃cepta ꝛ exempla. Natura qz Eccĩ. xiij. dicit. Oĩe aĩal diligit sibi simile. ꝛ Mat. vij. Quecũ qꝫ vultis vt faciãt vobis hoĩes: ꝛ vos facite illis hoc eĩ vult lex natural. Hz certe int̃ aĩalia siue volatilia siue gradiẽtia nõ inueniꝯ tanta silitudo sicut inter hoĩem ꝛ hoĩem, quia homo nõ solũ rep̃sentat exteriorẽ hominẽ cuius silitudo est inter aĩalia, sz etiã interiorem cui⁹ silitudo est ad deũ, quia oĩes homies sunt formati ad imaginẽ dei et similitudinem, ꝛ tamẽ heu plus se ꝑsequunt̃ q̃z bruta aĩalia que tantũmodo cõmunicant in exteriori similitudine. Hcõo induunt veteris ꝛ noui testamẽti p̃cepta Mathei. v. Audistis qz dictũ est antiquis, diliges pximũ tuũ, ꝛ Johis. xv. Hoc est p̃ceptũ meũ vt diligatꝭ inuicem sicut dilexi vos. Tercio inducunt christi ꝛ sanctorum exempla. Johis. xiij. Exemplum dedi vob vt quẽadmodũ ego feci ita ꝛ vos faciatꝭ ꝛc.

Dominica tredecima

Hoc t sctūs Johes euāgelista ostendit ea die q̄ inter discipulo⁹ man⁹ duct⁹ ad eccle siā: t post q̄ diuia pfecit i sepulchꝝ trāsiuit t moriebat sine dolore, nā i itinere dixit cre bro discipul' Diligite inuicē filioli, filioli di ligite inuicē. Et cū q̄dā q̄reret cur ꝟ toties replicaret, rn̄dit, mandatū dn̄i est, t i eo oē mādatū impleri p̄t, vn̄ ad Ro. xiij. Qui di ligit primū suū legē ipleuit, t subdit apls. Nō adulterabꝭ, n̄ occides, nō furaberꝭ, n̄ falsiꝫ testimoniū dices, nō ꝯcupisces rē p̄ximi tui, t si q̄d aliud est mādatū in ꝟ ꝟbo instaurat, i. ꝯtinet t implet, diliges primū tuū sicut teipm Inueniunt etiā scti nō solū dilexisse, prios sic seipos: sꝫ t pl⁹ q̄s seipos. Exemplū habem⁹ de paulino epo q̄ se de dit p filio vidue, vn̄ cū italia wandaloꝝ se/ nicia esset depdata: t multi capti ducerent ex hac terra, paulin⁹ eps oia bona sua ca ptiuis egētib⁹ erogauit, cūq̄ iā deficeret ve nit q̄dā vidua cui⁹ filī⁹ a genero regꝭ wan daloꝝ capt⁹ fuerat a paulino p̄ciū redēpti onis filij sui hūiliter postulās, q̄ dubitans q̄d faceret cū nihil hꝫet: dixitq̄. domū non habeo: sꝫ t me seruū, pfitere t p filio trade, qō illa a tanto viro magꝭ irrisionē q̄s cōpas sionē putabat, tandē vir certificata assum pto paulino generū regꝭ adūt p̄mo rogās vt sibi redderet filiū suuꝫ, qō dū ille supbe nec recipet nec audiret mlier, pducēs pau linū ait, Ecce hūc hoiem p filio meo vica riū do. cui⁹ venustatē ille ꝯsiderās quesiuit q̄lis officio esset, t audito ab ipo q̄ eēt ortulan⁹ reddito filio paulinū recepit. Qū au tē idē gener regꝭ ortū ad paulinū sepe intra ret t ꝯferēs cū eo cū sapiam illi⁹ audiret ce pit ei⁹ p̄moniꝫ delectari. q̄dā die dixit pau linus secrete dño suo, pulde q̄lit disponas regnū q⁹ rex cito moriet, qō cū retulisset re spōdit rex, libent videre virū de q̄ dicꝭ, cui gener, ad prandiū defert herbas virentes tūc videbis, q̄ viso t rex tremens secretum cordis sui reuelauit genero suo dicēs, virū audisti, nā in somno hac nocte istū cū iudi cib⁹ sedentē ꝓtra me vidi, magni meriti hō est, nō talis q̄lis apparet, tunc paulinus se/ crete a dño interrogat⁹ q̄s esset, rn̄dit, ser/ uus tu⁹ quē a vidua suscepisti, q̄ diu instā/ te tandē ꝓfessus est se esse epm, ille pterrit⁹ dixit, pete q̄d vis vt cū honore ad tuos re/ deas. cui paulin⁹, oēs captiuos ciuitatꝭ tue relaxa q̄ annuēte cū frumēto t nauib⁹ t oī bus captiuis solutꝭ paulin⁹ reuersus est, t q̄ se in seruitiuꝫ tradidit multos a seruitio liberauit. Hec Greg. iij. dyal'. ℟ Du bitat ꝓsequēter ex q̄ iā dictū est q̄d nos mo/ uere dz ad dilectionē p̄rimi, q̄b⁹ tū modis q⁹ teneat diligere p̄rimū vltra ea q̄ supius dicta sunt Ad. ℟ndet q̄ tribus modis siue triplicit. vicz corde, ore t ope. Corde debe mus diligere sex modis, s. Primo q̄ ꝓpter pauptatē, ignobilitatē vl' infirmitatē nō de bem⁹ cū ꝓtenere l' despicere. Prouer. xiij. Qui despicit p̄rimū suū peccat. Secō sui misereri ex cōpassione. et q̄ i nos peccauit remittere Eccl'. xxiij. Relinque p̄rimo tuo nocenti te. t tūc deprcanti tibi pcā soluent Tercio nō debem⁹ irā in corde tenere, nec iniuriā ad memoriā reuocare. Eccl'. xxviij. Memorare timorē dn̄i t ne ira scar⁹ p̄rio. Quarto nō debem⁹ ipm in corde iudicare Jacobi. iiij. Tu q̄s es q̄ iudicas p̄rimum tuū. Quinto n̄ debē⁹ q̄ illi⁹ sūt male ꝯcupi scere. Deutero. v. Nō ꝯcupisces vxorē p̄ri mi tui, nō domū, nō agrū, nō ſuū, n̄ ancil/ lā, nō boue, nō asinū, t vniuersa q̄ illi⁹ sunt Sexto debem⁹ p̄rim nō solū nō odire: sꝫ etiā corde diligere. vt ptz ex p̄missis. Sexto deb em⁹ p̄rim diligere ore multis modis. Prio vt nō detrahat⁹ ei i occulto, vn̄ ps. Detrahentē occulte p̄rio suo hūc pseqbar t ad Ro. j. Detractores deo odibiles. Se cūdo nō debem⁹ adulari in acto, q⁹ talis adulatio plus nocet q̄s detractio. ps. Lau dat pctōr in desideriis aie sue: t iniqu⁹ bn̄ dicit, q̄ bn̄dictio est maledictio. Tercio nō debemus ꝯ cū falsum testimoniuꝫ pferre: corrupti nimis prece vel p̄cio. Deutero. v. Nō loq̄ris ꝯ p̄rim tuū falsum testimoniū Quarto debemus ipm ō mal' p loco t tpe corrigere, t ꝟ cū māsuetudīe t patientia. ij. ad Thimo. iiij. Argue, obsecra, increpa in oī patiētia t doctrina. Quinto debem⁹ se/ creta p̄rimi fidei nr̄e cōmissa nō reuelare. Eccl'. xxvij. Dilige p̄rimū tuū t ꝓiūge fidē cū ipo. q⁹ si nō denudauerꝭ absc̄sa illi⁹ nō psequeris postea eū. t ibidē ōz. Denudare amici mysteria desperatio est anie infelic⁹. Sexto nō debem⁹ malis p̄rimi cito fidez adhibere et illa diffamare. Eccl'. xix. Qui cito credit leuis est corde. et ibidem dicitur Audisti verbum aduersus proximuꝫ tuū.

nota

exēplū de ꝑ paulino epiſcop.

cõmoriaꝛ ĩ te fidẽs q̃ te ñ dirũpet. Tercio debem⁹ ꝑncipaliꝛ diligere ꝓxim ĩ op̃e. et ꝟ ꝑlibꝫ modis vt ꝓz ĩfra. ¶ Prio debem⁹ sibi in nec̃itatibꝫ corpalibꝫ subuẽire. Ecc̃i. xix. Fenerare ꝓxio tu in tpe necessitatis illius. z ibidẽ. Qui facit miscõiaz fenerat ꝓxio suo. glo. in futuro vitã etnã. Scõo on⁹ ꝓximi caritatiue portare Ecc̃i. xxxj. In quiuio vini nõ arguas ꝓxim. glo. alter alteri⁹ onera portate. z Greg. Ut ꝓxioꝝ mala cũ corrigere nõ possit taceat. Tercio in aduersis ꝓximi ꝓxio assistere. z hec est ꝙa ꝓximi dilectio. frat enĩ ĩ angustijs cõprobat. z Lu. x. in euãge. hodierno. Quis horꝝ triũ videt tibi ꝓxim⁹ illi q̃ incidit ĩ latrones. et ait ille. q̃ fecit misericordiã. nõ debes cũ ũusteop ꝓmere vel ledere Exo. ij. dixit moyses illi q̃ faciebat ũuriã. cur ꝓcutis ꝓxim tuũ. Quito in repetẽdo nr̃a ñ debem⁹ ipm angustiare. sicut faciunt thelonarij z vsurarij z huiusmõi Ecc̃es. Unusquisq; ꝓximũ suũ nõ angustiabit. Sexto debem⁹ salutez ꝓximi omnibꝫ modis q̃bꝫ possum⁹ ꝓcurare Ecc̃i. xix. Recupera ꝓxim tuũ ꝟm ꝓmissiõẽ tuã. Dicit aũt notant. dilige ꝓxim tuũ sic̃ teipm. i. eo ordine q̃ teipm. scz infra deuz z sup oĩa tpalia qõ est ꝓ multos. q̃ pl⁹ diligũt vnam vilẽ rẽ q̃z ꝓxim. ¶ Prouer. xij. Qui ꝓpter ami cũ dãnuz negligit iust⁹ est. Itẽ sicut teipm id est ad id qõ teipm. i. ad vitã etnã nõ ad res vl honores tpales. sicut ũli faciũt q̃ filios vl nepotes ad talia studẽt ꝓcipue ꝓmonere q̃ edificãt sion in sanguibꝫ. Ex oibꝫ ꝓmissis ꝓz q̃ si hõ vult possidere vitã etnã necesse est vt diligat deũ sup oĩa z ꝓxim sicut teipm ad sensuz dictũ. Rogem⁹ g̃ deuz oĩpotentẽ vt sua miscõia z gr̃a nob auxiliet q̃tin⁹ p verã õi z ꝓximi dilectiõez ꝙsequi valeam⁹ claram in eterna beatitudine dei visionem. Amen.

¶ Dñica decimaq̃rta ¶ Sermo. LXIII

Iesu ꝓceptoꝝ mi

serere nr̃i. Luc. xvij. In ꝓma dñica audistis quõ p obseruantiã ꝓceptoruz dilectõis dei z ꝓximi vitã eternã possidebimus. in q̃bꝫ etiã ꝙsistit ꝙa beatitudo: nõ in delicijs: nõ in honoribꝫ aut diuitijs: nec in aliq̃ creatura sz in clara dei visiõe. q̃bꝫ etiã modis diligere debem⁹ deũ: z ꝓximũ z que nos ad ꝟ mouere debẽt. Prodie ꝙponit nobis in euãgelio q̃ si lapsi sum⁹ a dilectiõne dei z ꝓximi in pctã mortalia q̃ ihesũ inuocem⁹ vt sua miscõia nos curet a tali lẽ pctoꝝ sic curauit decẽ leprosos ñ solũ a lepra corpali sz z anie. z vt ꝟ obtinere valeam⁹ seq̃mur doctrinã apli ĩ hodierna epla ad Gal. v. scripta. vt vicz ambulemus ẽm spm̃ z ñ ẽm carnẽ. ita vt fugiam⁹ oẽm fornicationẽ: ĩmũdiciã: impudicicĩã: luxuriaz idolatriã: ꝓtentões: ĩimicicias: ebrietates comesatiões. z sic de alijs. q̃m q̃ talia agũt regnũ dei ñ ꝓsequunt. z tandẽ ihesum p̃ceptoꝛẽ ĩuocem⁹ dicẽtes. Jesu p̃cep. tẽ. Prog̃ra Aue. ¶ Jesu p̃ceptoꝛ miserere nr̃i vbi supꝝ. ¶ Prio dicat text⁹ euãge. Postea ei⁹ intellect⁹ breuit. z deinde dubitatões aliq̃.

¶ Textus euangelij.

Factũ ẽ dũ iret ihesus in hierlim trãsibat p mediã samariã z galileã. z cum ingrederet q̃dã castellũ occurrerũt ei decez viri lepsi q̃ steterũt a lõge z leuauerũt vocẽ dicentes Jesu p̃ceptoꝛ miserere nr̃i. q̃s vt vidit: dixit. Ite z oñdite vos sacerdotibꝫ. z factuz ẽ dũ iret mũdati sũt. Unꝰ aũt ex ill vt vidit q̃ mũdat⁹ est: regress⁹ est cũ magꝫ voce magnificans deũ: z cecidit in faciẽ añ pedes eius gr̃as agẽs. z ꝟ erat samaritan⁹. rñdẽs autẽ ihesus dixit. nõne decẽ mũdati sunt: z nouez vbi sunt: nõ ẽ inuẽt⁹ q̃ daret gl̃iam deo nisi ꝟ alienigena. z ait illi. surge z vade. q̃ fides tua te saluũ fecit. Lu. xvij. ¶ Hoc miraculũ fecẽ dñs ihesus ãno. iij. p̃dicatõis sue postq̃ lazaꝝ suscitauit feria sexta añ dñicã palmaꝝ. Hã cũ voluit ire ad hierlim ad locũ passiõis sue vbi sponte pati voluit. z sic trãsibat p mediã samariã z galileã. samaria erat ꝓra gẽtiũ: z galilea iudeoꝝ. Erãt aũt samaritani z galilei siue iudei adinuicẽ cõtrarij. trãsibat g̃ p mediũ vtriusq; ĩ signuz q̃ p suã passionẽ z mortẽ vellet gẽtiles z iudeos ꝙcordare z saluare z eos sibi amicos facere. sic̃ z multi eoꝝ ꝙuersi sũt. vt hr̃ Act. ij. iij. z. viij. Hũt aũt due ptes h⁹ euãgelij. scõa ibi. Unꝰ aũt ex illis. Jn ꝓma pte tangit miraculũ qõ fecit dñs ihesus in curatõe leprosoꝝ decem. vt ex ꝟ nos instruamur q̃ null⁹ ꝑt venire in celestẽ hierlim nisi ꝓius mũdat⁹ fuerit a lep̃ trãsgressiõis decẽ ꝓceptoꝝ. Jn scõa tãgit g̃titudinẽ vni⁹ z ĩgtitudinẽ alioꝝ arguẽs ingtos sz abñtes z ꝟ itez nob ad doctriaz vt sum⁹ g̃ti õ bñficijs nob

a deo impēsis z nō ingti sicut nouē lepr̄osi q̄ erāt iudei: z ꝓpter suā ingtitudinē reinciderūt in lepr̄ā corpalez: sicut z ingrati incidūt in lepr̄ā spūalē. Ecce hic habem⁹ q̄ gētilis mūdat⁹ est credidit z saluat⁹ est. et iudei ingrati cē. ita etiā in euāgelio p̄rie dñi ce habuim⁹ q̄ samaritan⁹ accessit ad vulneratū infundēs vinū z oleū z ponens eū sup iumētū suū fecit secū miscōiam. z sacerdos et leuita iudei p̄terierūt. z q̄uis vulneratū viderēt: tñ nullā miscōiam sibi impenderūt. B Dubitaf q̄d intelligere debeam⁹ p castellū ad nr̄am informationem Rñdef q̄ q̄druplex est castellū. vicz mūd⁹. virgo maria. militans eccl̄ia. pcōris cōscientia. Primo g̃ castellū ōr mūdus. q̄ respectu celi bene ōr castellū. nā dicit Boeti⁹ q̄ si mūdus ad celestē globi magnitudinē cōferaf nihil prorsus spaciū hīe videbīf. Hoc g̃ castellū dū ingrederef iesus occurrerunt ei decē lepr̄osi. i. vniuersi pcōres q̄ p transgressionē decalogi peccauerūt. q̄ q̄ decē p̄cepta transgrediūf: lepra spūali inficiūf. Vñ p lepr̄ā pctm̄ mortale intelligīf. q̄ sicut lepra facit hoiem separi a domo sanoꝝ i domū lepr̄osoꝝ. sic pctm̄ mortale separat hominē a regno celoꝝ. ꝓpter h̄ eni trusi sum⁹ a patria in exiliū. a ꝯsortio sanctoꝝ ad ꝯsortiū lepr̄osoꝝ pcōrū. Sed diceres q̄re mūdus ōr dom⁹ lepr̄osorū. Rñdef q̄ ideo. q̄ sicut i domo lepr̄osoꝝ de lepr̄oso san⁹ inficīf si in eadē mansert cū eisdē. sic in h̄ mōdo ex ꝯiunctiōe boni hois cuz pcōre bonus erit malus. fm illud p̄s. Cū sctō sctūs eris cū puerso puerteris. Hinc ē q̄ plures gloriant de peccat⁹ suis. imo aliq̄ verecūdant q̄ nō tanta mala ausi sunt facere sicut alij. q̄ bene Aug⁹. de seipo li. ꝯfes. dicit. Preceps ibā tāta cecitate vt inf coetaneos meos puderet me minoris decoris. q̄m audiebā eos iactātes flagicia sua. z tanto magis gloriātes q̄nto magis essent turpes z libebant malū facere. nō solū libidine peccādi sed etiā laudis amore. z vbi non suberat q̄ admisso equarer pditis fingebā me fecisse q̄ interdū nō feceraz ne viderer abiectior q̄ eram innocētior. L Hz di. q̄s. q̄d p hoc intelligere debem⁹ q̄ decē lepr̄osi occurrerūt iesu. Rñdef si ei nō occurrissent: sed pon⁹ abscōdissent curati non fuissent. Ita est etiā de pcōribus. sunt eni aliq̄ qui lepr̄ā pcti in se sentiūt: z tñ ab eo q̄ eos sanare deberet se abscōdūt. tales sunt illi q̄s cū ꝯfessor suus monet vt pctā sua pure in cōfessione dicant. illi poti⁹ absconduntf si q̄d mali fecerūt: tegūt. si q̄d boni detegūt. dicētes se triby diebus ieiunare in hebdomada. pegrinari. eccl̄ias frequētare. elemosynas dare. neminē offendere. tales vtiq̄ a lepra mundari nō pñt. q̄ pctā abscōdunt. q̄ tñ in iudicio velint nolint manifestare cogūtf fm illud Daniel. vij. Judiciū sedit et libri apti sunt. libri scz ꝯscientiaꝝ. z ad idē Isaie. xlij. dicit dñs exercituū. Reuelabo pudēda in facie tua z ostendā gentibus nuditatē tuā z regnis ignominiā tuā: z proiciā super te abominatiōes tuas z cōtumelijs te afficiaz et ponā te in exemplū. z omnis q̄ videt te resiliet a te. q̄i dicet. ita abominabile erit peccatū tuū q̄ cuncti in verecūdia tua saltem boni retrahēt se a te. z similit mali mirabūtur de malicia tua. Sed diceres. q̄d p hoc intelligere debem⁹ q̄ lepr̄osi steterūt. Respondef q̄ p hoc nob ondit q̄ si pcōr vult curari a lepra peccati p iesum q̄ stet. i. cesset a peccatis. q̄diu ei facis pctm̄ tādiu ad infernū vadis. z tot annis iuisti q̄t in peccatis fuisti. Si ergo vis sanari. sta id est cessa a peccat⁹. z nō solū sta: sed a longe sta sicut lepr̄osi. i. cessa a peccat⁹ tempestiue q̄n adhuc remot⁹ est termin⁹ vite. Si enim in senectute ꝓuerti volueris vitā penitebis. q̄ nō a longe sed ꝑpe terminū vite tue stabis. vt ptz alibi in sermone de sacramētis fmone. r. B. z supra de peccat⁹ in ꝯsuetudines ductis. lxj. O. P. Q. R. Per h aūt q̄ lepr̄osi leuauerūt vocē cē. instruimur q̄ q̄daz leuant vocē. quidā deprimūt vocē. vocez leuant q̄ de celestib⁹ loquūf. deprimūt qui de terrenis Sūt plerīq̄ q̄ pctā deserūt: sz loq̄ de istis nō desinūt. z hi q̄dē stant sz vocem nō leuāt. z ideo sanitatē nō recipiūt. De terrenis aūt q̄s loquīf multiplicit. Primo loquīf impudice scz de formicatiōe z filibus. Secūdo dolose sicut q̄ dicit ꝑimo tribulato cōpatior tibi. z tñ gaudet. Tercio adulatorie. sicut hi q̄ ꝓbis alios intātū eleuāt vt semetipos mīme recognoscāt. Quarto detractorie sicē hi q̄. prioꝝ famā denigrant vt auditoribus audibiles fiāt. Quīto mēdaciē sicē hi qui aduersus bonos mala ꝓponunt. Sexto iactant. sicut hi q̄ de se magna ia-

ctant vt maiores appareãt in alioꝝ opinione q̃s sunt in re. ℣ Sed diceres, q̃d ex ℟ doctrine habem⁹ q̃ clamauerũt, Jesu p̃ceptor miserere nr̃i ꝛc. ꝛ q̃re vocãt eũ p̃cepto ꝛē Rñdeꝛ q̃ solus ihesus int̃ medicos ex p̃cepto habz curare infirmos, q̃i dicere vel lent, Jesu nõ aliũ medicũ inuocam⁹, q; alij medici infirmos curãt herbaꝝ ꝛ medicinarũ cõfectiõe. ihesus aũt solo p̃cepto, sic dixit Centurio, tñ dic verbo ꝛ sanabiꝛ puer me⁹, i. famul⁹ me⁹ ℣ Math. viij, ꝛ subiungit centurio, nã ꝛ ego hõ sub ptãte ꝓstitut⁹ suz habens sub me milites, ꝛ dico huic vade: ꝛ vadit, et alio veni: ꝛ venit, q. d. sicut mihi obedit familia mea, sic tibi familia tua scz angeli ꝛ demones, gr̃a ꝛ pctã, sanitas ꝛ languoꝝ, tranq̃llitas ꝛ temptatio, mors ꝛ vita. ℣ Preceptorẽ ergo bñ ihesum leprosi appellãt. q; si dicit angelo veni: ꝛ venit, demoni vade ꝛ abit, si dicit gr̃e vẽi: ꝛ venit, pctõ vade ꝛ vadit, si dicit sanitati veni: ꝛ venit, si languori vade: ꝛ vadit, ꝛ sic de alijs. ℣ Cui autẽ hec oĩa obediũt: certe dño ihesu, q̃ est de⁹ et hõ, ideo bñ p̃ceptor noiaꝛ, cui ꝛ bñ subiungiꝛ, miserere nr̃i, q. d, medici alij ad curãdũ infirmos mouenꝛ p̃ pmia, de⁹ vero miseridia. ℣ Quis enĩ vocauit xp̃m a ceꝛ ad terraz ad curandã leprã infirmitatis nr̃e p̃ suam amarissimã passionẽ ꝛ mortẽ, nisi sola misericordia, hãc ꝛ nos postulem⁹ a xp̃o dicentes, Jesu p̃ceptor miserere nr̃i. ℣ Scdo põt dici castellũ ℟go maria, q̃ dñ ihesus ingrederꝛ nõ solũ decẽ leprosi sz totũ genus humanũ leprosuz erat ꝛ infectũ originali pecato excepta ℟gine maria, tunc oẽs leprosi redẽptionẽ expectãtes extra ℟ castelluz clamauerũt Jesu p̃ceptor miserere nr̃i, nõ solũ in ℟ mũdo exist̃tes sz ꝛ p̃sentes, ꝛe, in limbo exist̃tes, nõ tñ clamãtes statĩ curauit sz p̃pus amarissimã passiõz p̃soluit: ꝛ sua morte mortẽ inferni destruxit. ℣ Tercio p̃t castellũ dici ecclia militãs in q̃ sũt multi leprosi, id ẽ i pctis mortalib⁹ positi, hi si deuote clamãt Jesu p̃ceptor ꝛē, cũ ꝓposito firmo ꝓpꝛ deũ pctã dimittẽdi curanꝛ a pñssimo p̃ceptore ihesu. ℣ In ℟ castello xp̃s est cũ suis q̃ fidem generaliꝛ. ꝛ cũ aliq̃bz p̃ fidẽ ꝛ caritatez specialiter, q̃s vicz mũdauit a lepra peccatorũ. ℣ Sũt ꝛ alij q̃ fuerũt in ℟ castello ecclie militanꝛ, sz nũc sunt excluſi sic hussite: ꝛ generaliter oẽs heretici ꝛ eoꝝ fautores, hi q̃z diu extra ℟ castellũ manẽt ĩpossibile est eos a lepra curari. oportet g̃ si curari volũt pri⁹ illos castellũ ingredi. i. ecclie militãti incorporari: ꝛ tunc ihesum p̃ceptorẽ inuocare, sed heu multi sũt tales q̃ extra castellũ sũt positi heretici ꝛ eoꝝ fautores, q̃ tñ de ℟ nullã sibi formãt ꝓsciam neq; sibi aliq̃ timẽt periculũ vbi tñ est piculũ aiaꝝ maximũ vicz eẽ in excõicatiõe maiori ꝛ ab oĩb⁹ ecclie sacramentis ꝛ q̃buscũq; bonis sepaꝛi ꝛ isti ꝓpriꝛ, nã excõicatio maior nõ solũ sepaꝛat hoiez a ꝓsortio oĩm fidelĩũ sed a ꝓsortio deiꝛ omniũ beatoꝝ, a suffragijs oĩb⁹ ecclie, ab ingressu ecclie, a sepultura ecclĩastica ꝛ a q̃libet cõione a iure sibi pbibita, vt pꝛ in decreꝛ, pꝛ. q. iij. ca, oĩs ꝛ ca. se, ꝛ, pꝛ iij. q. iij. certũ. ℣ Propterea dicit Aug. q̃ nulla pena est maior in ecclia q̃s excõicatio, et sũt ꝓba canonis, pꝛ iij. q. iij. corripiaꝛ. ꝛ, pꝛ. q. iij. abijt, ꝛ itez dicit Aug⁹, Oĩs xp̃ian⁹ q̃ excõicaꝛ a sacerdote sathane tradiꝛ, ꝛ sunt ꝓba canonis, pꝛ. q. iij, oĩs. ℣ Ecclĩa aũt hãc penã excõicationis traxit ab apl̃o q̃ excõicauit Corinthũ ꝛ eũ sathane vexãdũ tradidit, j. ad Corinth. v, sicut g̃ valde timeꝛ abscisio mẽbri a corpe, sic nihil magꝛ timẽdũ est xp̃iano q̃s sepaꝛi a corpe xp̃i mystico q̃ est ecclia, vt dicit Aug⁹. sup Johem, et habenꝛ ꝓba. pꝛ. q. iij. nihil. ℣ Sz heu sicut dixi aliq̃ p nll'o reputant excõicationẽ ꝛ sic intrãt ecclam: diuina audiũt sine timore, vtinã tales ppẽderent corde q̃ excõicati tpe diuinoꝝ ingredientes ecclĩaz magꝛ aggrauãt pctã sua, q; ꝓtra p̃ceptũ dei ꝛ ecclie pꝛtinaciter ibi manent cũ tñ sint excluſi. ideo meliꝰ foret excõmunicato tũc esse in stabulo porcorũ, ĩmo in mari vsq; ad collũ q̃s q̃ est ĩ ecclia tpe q̃ pagũt dĩna officia, pñt tñ interesse ꝓbo deiꝛ ut illud audire: sz tũc diuia nõ debẽt celebꝛari.

℣ Quartũ castellũ ꝑm Nico, gorrã ẽ pctõris ꝓscia ĩ sensu morali, quã cũ ihesus ingredi occurrũt ei decẽ viri leprosi. i, decez mãdatoꝝ trãsgressores. Ad idez bñ loquiꝛ ℟ernñ, ꝑmõe q̃rto de assũptõe di. ℣ Castellũ est corr hũanũ q̃ ꝓsq; dñs ad illud veniat cupiditaꝛ, fossa vallaꝛ: muroq; obstinationis et duricie cordis claudiꝛ et tegitur, vt sagittis verbi dei potentib⁹ vix aut nũq; penetrari valeat, attñ vero christo intrãte ꝛ hoc castellũ visitãte ℟ castellũ euertiꝛ ꝛ p eo aliud pulchrũ ꝛ spũale ꝓstruiꝛ. Bñ aũt

ꝟsciētia castello cōparat. in q̄dā ei castello habitāt amici ⁊ mūdi, i. boni, in alio vero inimici ⁊ īmūdi. Sic g̃ duplex est ꝟsciētia quedā bona vicz eoꝝ q̄ post optimā diligētiā habitā nihil sibi ꝟscij sunt. cuius ꝑ ꝫ se iustificatos nō teneāt. de tali cōscia loquit beat⁹ Aug⁹. in q̄dā sermōe de spe ⁊ ꝟscientia dicēs. O felix ꝟscientie puritas. O felix sctē ꝟscientie iocūditas, mens sctā, paradisus deliciaꝝ, varijs floribꝫ purpurata, fortiter celesti gr̃a irrigata. Hec est thalam⁹ dei ⁊ palaciū xp̄i ⁊ spūssci habitaculū, hec est thron⁹ salomonis, lectus sponsi celestis. O sctā ꝟscia adhuc in tra es ⁊ in ceł habitas. Hec ille. Pro tali bona ꝟscia debēt laborare hi q̄ in seculo sunt ⁊ hi q̄ in mōasterijs sunt. Alia est ꝟscia mala, q̄ vermē sp hz interiorē, q̄ a carcere doloris nūq̄z est libera, q̄ spelūca est latronū, cloaca demonū ⁊ habitatio leprosoꝝ. De illa dr in pīti euāgelio, qđ cū iesus ingrederet q̄ddā castellū occurrerūt ei decē viri leprosi, i, decē mandatoꝝ trāsgressores. Tale castellū qđ ē cōscietia mala est valde horribile qz nihil boni inde exit, teste saluatore Matth. xv. De corde exeūt cogitatōnes male: homicidia, fornicatiōes: adulteria: furta: falsa testimonia: blasphemia ⁊c. Ecce iā ptz quō decez leprosi, i. peccata decē dei p̄ceptis ꝟtraria inhabitāt castellū male ꝟscietie. De hac cōscientia dicit Augu. lib. de vera innocētia Nulle inq̄t pene sūt graviores q̄s male cōscientie, in q̄bꝫ etiā nec breuis ꝟsolatio inuenit. ⁊ Seneca in li. de moribꝫ dicit. Mala conscientia sepe tuta est. id est quieta: secura nunq̄z. itaq̄z ei nihil cōmiseris nisi qđ inimico cōmittere possis, pleriq̄z famā: cōscientiā aūt pauci verent. ⁊ ibidē dicit. Cōscientiā magis intende q̄s famā, falli nāq̄z sepe poteris fama, ꝟscientia nunq̄z. ⁊ subiūgit ibidē Seneca. Nullū cōsciū peccatorum tuoꝝ magis timueris q̄s teipm, alienū potes effugere, te autē nunq̄z, nequicia enī ipa est sui pena. ⁊ ibidē. Superat ꝟscia q̄c q̄d mali finxerit lingua. ℔ Sed dicerес q̄d tñ est ꝟscia bois. Rñdēt doctores. Conscietia tūc est qñ q̄s sīgulis iudicat alicq̄d esse faciendū vł vitādū. ꝫ etiā dicit autor in cōpendio theologice veritat. et subdit cōtra talē ꝟsciam facere etiaz si sit erronea pctm̃ est. Differt aūt ꝟscia a timore cō

sciētie. qz ꝟtra timorē ꝟscie facere nō sp est pctm̃. qz talis timor non est sp diffinitiua sīa rōnis p quā iudicet se teneri ad aliq̄d sed eo vacillat inter dubia nescies quid sit melius vel ad q̄d teneat potius, cū tñ nō omitteret quicq̄d sciret esse placitū diuīe voluntati. Et hec cōscia respicit qñq̄z p̄teritum qñq̄z p̄sens qñq̄z futurū. nā ꝟscientia accusat de p̄terito. remurmurat de p̄nti et p̄cauet de futuro, p̄terita nāq̄z respicit vt qñ ꝟscia mentē de ꝫ qđ sibi cōscia est reprehendit. sic est de malo cōmisso vel bono omisso, p̄sentia enī respicit ꝟtradicēdo eis cui⁹ p scientiā habuim⁹ oppositū. futura q̄z respicit vt qñ instruit vel stimulat mentē ad ea facienda vel vitāda ad que ipa ꝟscientia iudicat nos teneri. ⁊ ideo Damascē. dicit. Cōscientia est lex intellect⁹ nr̄i. ⁊ Basiliꝰ dicit eam esse rōnale iudicatoriū. ⁊ sic cōscientia ē cognitio suiꝰ p̄⁹. ⁊ ꝫ de bona ꝟscia. Hec autor vbi supra. Suma g̃ philosophia ē cognoscere seipm. ℔ Dubitaꝝ ꝟseq̄nter q̄bus modis cōscia deformata est, vł dicit mala. Rñdet q̄ q̄druplic̃iter pōt cōscia deformari. ⁊ p̄m ꝫ est q̄druplex mala cōscientia, scz lata siue dilatata, arta siue infirma, turbata q̄ est pessima. Primo g̃ sunt aliqui q̄ bñt cōsciam nimis latā q̄ nunq̄z ponderant nisi grossa pctā, q̄rū ꝟscia est sicut rethe bñs larga foramia vbi nō cōphēdunt nisi maiores pisces: sed minores sepe euadūt. tales nō ponderāt ociosa iuramenta. imo nec mendacia. nec furia nisi forte fuerint coram iudice ⁊ sup libz̄ aut crucifixū facta. mendacia apud tales sunt nulli⁹ momēti nisi cedāt in infamationez p̄rimi. furtū nō est magni ponderis nisi sit de bonis p̄ncipis aut laici magni viri. Et si fiat ꝺ bonis psonalibꝫ remordet cōsciam. sz si de bonis alicui⁹ cōitat. nō remanet in q̄rūdam ꝟscientijs vt pctm̃ alicui⁹ ponder. Exemplū. sicut bñs officiū cōitatis p̄cipiēdi alias q̄s ꝟtributiōes vel redditus vł exponēdo de ill̃ p laboribꝫ necessarijs successiue modicū furto rapiēs nō formāt sibi cōsciam sic furtiue mēsurātes in liq̄dis vł i siccis minus dantes vel malam mensurā habentes. et sic de alijs. Isti ergo nimis dilatant consciencias suas: dicentes illud Genesis xliij. ca Non est in nostra cōscientia quis pecuniam posuerit in marsupijs nostris.

et fuerũt verba filiorũ Jacob ad patrẽ suũ postq̃ reuersi sunt ex egypto cũ frumẽto in saccis in q̃b⁹ reperierũt pecuniã q̃m dederãt p frumẽto ordinatiõe Joseph fratris eor̃ quẽ tũc in egypto nõ cognouerũt sed tanq̃ dñm et ꝓncipem terre adorauerunt, vt ptz ibidez lati⁹, sic ergo ptz quid sit ꝓscientia nimis lata ꝛc̃, Dec aũt ꝓscientia nimis larga siue erronea est valde periculosa, q̃r infirmitas q̃ min⁹ ꝓcipitur est periculosior, sicut ptz de apostemate Illi ꝯ qui multa mala sub colore leg̃ vel necessitatis aut falsar̃ excusationuz faciũt ꝛ aliena bona occupãt dicẽtes nõ habem⁹ ꝓscientiaz de ℟. ꝛ si eis pctm̃ illorũ ostendat, rñdent, vnusq̃sq̃ iudicabit ꝑm ꝓsciẽtiã, ꝓpriã, ex q̃ ꝯ ꝓscientia nos nõ reꝓhendit nunq̃ iudicabimur p eã in ℟ facto, Hz si ℟ essz ver̃ nunq̃ infidel' iudicaret de infidelitate sua: iudei: heretici: turci ꝛc̃. imo nec crucifixores de xp̃i crucifixiõe: nec cayphas: pilatus ꝛc̃ sed illi carẽtes remorsu ꝓscientie nõ carnerũt pctõ, ita nec isti, in q̃rũ ꝓsona loquitur apl's, j. ad Cor̃. iiij. Nihil mihi ꝓsci⁹ sum sed nõ in ℟ iustificat⁹ sum, nec valet q̃d dicũt, ꝓscientia mea nõ iudicat me esse culpabilẽ, q̃r hoc iudiciũ erroneũ est et a iudice superiore scz deo reprobar̃, sic aliq̃n accidit in mũdo q̃ iudiciũ inferiorz iudicis a iudice superiore reprobar̃ in curia, ꝯ de⁹ nõ approbat iudiciũ cõsciẽtie nisi regulate. est tñ verũ q̃ bene dicũt in ℟ q̃ vnusq̃sq̃ iudicabitur ꝑm ꝓscientiã suã, q̃d tunc erit q̃n oĩum hoĩm mala aperta nõ ꝑm erroneã ꝓsciẽtiã tecta, idẽ erit cuilibet homini i iudicio particulari, Tales habẽtes latã ꝓsciẽtiã sũt sicut lati currus q̃ nõ possunt ambulare in via stricta, sicut isti nõ pñt ambulare i via arta q̃ ducit ad regnũ celor̃, Mat. vij, Talem etiã ꝓscientiã hñt q̃ in varijs ꝓtractibus alios grauãtes: nullaz sibi de his formant cõscientiã dũmodo nõ est exp̃ssa vsura vel rapina, tales etiã sunt q̃ ꝓvarias dilationes paupes ꝛ alios grauãt ne consequant̃ iusticiã, similiter illi q̃ admittũt multa mala in domib⁹ suis putãtes ex hoc nõ teneri reos dũmodo ꝓ se talia mala nõ faciunt, cũ tamẽ ℟ vnũ sit peccatũ de nouem alienis peccat̃, vicz recursus, ꝛ q̃r participant in peccat̃, q̃r bonis illor̃ viuũt ꝛ q̃ñ ꝯ cooperant̃ ꝛc̃, ℣ Scdo sunt q̃daz qui habẽt ꝓscientiã infirmã siue artã qui ꝯ oppositũ nõ solũ grauia peccata sz etiã minima ponderãt plus iusto ꝯ deberẽt. imo q̃ nõ sunt pctã iudicãt esse pctã, tales sunt q̃ aliq̃n iudicant se mortaliter peccasse dum ꝓsuetas oraones nõ dicunt ad q̃s tñ nõ tenẽtur, ꝛ hor̃ ꝓscientia frequẽter a temptatione diaboli grauar̃, q̃ sic inducit horẽs ad ꝓplexitatẽ peccãdi, q̃r quicq̃d ꝓtra ꝓscientiã est edificat ad gehennã, ꝛ hec ẽ infirma cõscientia quã aplus ꝓhibet dicẽs Oĩne q̃d vobis apponit̃ mãducate: nihil interrogãtes ꝓpter ꝓscientiã, j. ad Cor̃. x. ꝛ j. ad Corinth. viij, dicit, Cõscientia eor̃ cũ sit infirma polluit̃, ꝓpterea dicit sapiẽs Eccẽs. vij, Noli esse nimis iust⁹, nec̃ plus sapias q̃ necesse est, ꝛ Dauid in ℔. Delicta q̃s intelligit: ab occultis meis munda me. tales aũt q̃ habẽt sic ꝓscientias infirmas frequẽter temptatiõe cessante hñt ꝓscientias nimis largas ¶ Sed circa infirmã siue scrupulosam ꝓscientiã q̃reret aliq̃s si aliq̃ ꝑsona superior in religiõe vel extra p̃cipit aliq̃d inferiori in ꝑtute sctẽ obedientie, ꝛ ille inferior habet cõscientiã q̃ ℟ nõ esset faciendũ, q̃r cõtra deũ vel ꝓtra amorẽ xp̃i videretur sibi esse si tale faceret, q̃d tũc debet facere: debet obedire vl' nõ. Rñdent doctores, Si talis inferior apte nosceret q̃d hoc essz ꝓtra deũ nõ deberet obedire ꝑm doctrinã Petri ꝛ alior̃ apl'or̃ Actuũ, v, Oportet ꝺo plus obedire q̃s homib⁹, si aũt nõ nosceret aperte ꝛ tamen haberet conscientiam non faciendi debet conscientiã deponere et adimplere p̃ceptũ superioris: ꝛ si appareret sibi esse cõtra deũ, tñ debet p̃sumere q̃ ℟ superior faciat ex inspiratiõe vel bona intentione. Ex illo patet q̃ si superior p̃ciperet inferiori vt portã ad noctẽ aperiret vt posset intrare ꝛ exire q̃ncunq̃ vellet: ille nõ deberet sibi obedire, Si aũt p̃cipet vt sororẽ vel fratrem innocentẽ disciplinaret: ꝛ tñ fluctuaret in ℟ an bene vl' male faceret, plus tamẽ timeret se male facere ex quo sciret hanc ꝑsonam innocentẽ, tunc talis inferior debet hanc conscientiã deponere et proseqũ mandatuz et cogitare ac tenere q̃ superior hoc habeat vel fecerit ex inspiratione, aut q̃ velit probare patientiam illius sororis vl' fratris, vel ex alia rationabili causa, nec semper est illicitum q̃ innocens puniatur, cũ

hoc nō fiat sine rōnabili causa, īmo aliqñ innocens interfici pōt et sine pctō vt cū iusto bello mandat deuastata aliq̄ ciuitate occidi etiā puer in cunabulis. aut cū xp̄iani deuastāt aliquā ciuitatē hereticoꝝ inter q̄s sunt adhuc innocētes xp̄iani. si tunc innocentes a nocētib nō p̄nt secerni tunc innocentes cū nocentib occidunt. z ℔ ex rationabili causa sez ꝓpter fidē, z sic tūc ipi innocentes debēt talē mortē patient sustinere ob amorē dei. ℟ Tercio sunt q̄daz q̄ habent ꝓscientias turbatas, q̄ vicz ꝓpter cōmissa desperāt, sicut fecit Cayn Gen. iiij Maior est iniq̄tas mea zē. Contra quos Ber̄n, sup Cant, sermōe, lxj. Nihil est efficacius ad curandū ꝓscientie vulnera necnō ad purgandū aciē mentis q̄z sedula vulnerū xp̄i meditatio, z subdit, z turbabor, sz nō turbabor. q̄z vulnerū xp̄i recordabor De ista ꝓscientia dr Sap̄, xvij. Semp p̄sumit seua turbata ꝓscientia. Quarto sunt q̄dam q̄ hñt ꝓscientiā cautherisatam. z hi ponderāt parua: sed de magnis nihil curant, z tales erāt pharisei decimātes mentam et rutā et oīe olus z grauiora legis p̄termittebant scient, vt ptz Mat, xxiij. Hi etiā sunt hypocrite de q̄b ꝙphetauit apls j. ad Thimo, iiij, q̄ in nouissimis diebz venient q̄dā hypocrite cautherisatā habentes ꝓscientiā. tales sunt sepe dicētes z alij q̄ certoꝝ ieiunia diez vt sabbati vel sexte ferie sumope implēt, de spoliis aūt z oppressionib pauper nihil curāt, sicr furtis: luxuriis et latrocinijs siue hmōi sustinētib ad nocēdū alijs, de hac ꝓscientia loquit Hugo li. j. de aīa ca. lv. dicēs. Sub ouina pelle cōscientiā vulpinā abscondebaz, vulpina plane ꝓscientia. tepida ꝓuersatio, aīalis cogitatio, ficta ꝓfessio, breuis z rara cōpunctio, obediētia sine deuotōne, oīo sine intentione, lectio sine edificatione, sermo sine circūspectōe. O q̄ dura sunt mihi ista q̄ loquor, q̄m meipm loquēdo ferio, verū tamē q̄z nō me pctōrē nego: sed pctm̄ meū cognosco, erit fortasse apud deū piū iudicem impetratio venie ipa cognitio culpe.

℣ Sed tūc diceret q̄s, q̄ tamē dr bona siue tranq̄lla ꝓscientia exq̄ tā multipliciter habet mala ꝓscientia. Rñdet Hugo libro scdo de aīa ca. ix. Tranquilla ꝓscientia dr q̄ oīb est dulcis nulli grauis, vtēs amico ad gr̄am, inimico ad patientiā, cunctis ad beniuolentiā, q̄bus pōt ad beneficentiā, cui de⁹ nō sua peccata imputat, q̄a nō facit, nec aliēa q̄z nō approbauit, nec negligentiā q̄z tunc nō tacuit, nec superbiā q̄z in humilitate p̄mansit. Ut g̃ bonā habeam⁹ ꝓscientiā siue castellū mundatū de quo in euāgelio: debem⁹ ℔ nostrū castellū siue cōscientiā mūdare p frequentē z purā ꝓfessionē, tunc venit xp̄s mūdans decē leprosos ℔ est delens oīa pctā nostra mortalia ꝓtraria decē p̄ceptis decalogi et hanc inhabitat vt sic cuilibet nostrū z vere dicere poterit. surge vade, q̄z fides tua te saluum fecit. Ex p̄missis ergo ptz q̄ mala ꝓscientia nō excusabit hoiem siue sit nimis lata arta turbata siue cautherisata. De ℔ audiat⁹ exemplū de q̄dā heretico q̄ adiudicat⁹ fuit incēdio: et preparato tunc igne damauit, deus deus me⁹ q̄re me dereliquisti, z statim venit tempestas instinctu diaboli z ignez extinxit secūda z tercia vice factū est idē, q̄ viso vnus astātiū vir vtiq̄ prudēs et sapiēs p̄sentē inquit corp⁹ xp̄i, q̄ facto iterū clamabat heretic⁹, deus de⁹ meus q̄re me dereliquisti, tūc dixit demon, deus me⁹ z omniū creatura⁹ est p̄ns. ideo nō possum te adiuuare, et sic igne ꝓsumpt⁹ est p virtutē corꝓris xp̄i. Ecce q̄d pfuit heretico nō habere ꝓscientiā mortalis pctī et deū inuocare. ecce quāta ℔tus sacramēti p q̄s vere pbatū est sub speciebz panis vez esse deū z hominē p̄ceptorē iesum, q̄ vt in euāgelio dicitur leprosos solo verbo mūdauit. Hunc z nos pariter inuocem⁹ dicētes. Jesu preceptor miserere nr̄i: et mūda aīas nr̄as a lepra peccati vt tandē mūdati in eterna beatitudine tecū manere valeam⁹. Amē.

Dominica decimaquinta.

Sermo LXIIII.

Nemo pōt duobus dñis ſeruire. Math. vj. In p̄cedenti sermōe audistis quō dñs curauit decē leprosos. quoz solū vn⁹ fuit grat⁹ de beneficio sibi impenso, ita deus hodie infinitz hoīb suā miscōiam largitur multipliciter, ex quibus valde pauci sunt deo grati, audistz etiā de q̄druplici castello q̄ dñs iesus ingressus est, z signant de ꝓscientia bona et mala, et quomō mala

ꝓscientia est q̄drupleꝝ, vicz nimis lata. nimis arta ꝓturbata ꝛ cautherisata siue corrupta. Hunc ꝓseq̄nter i hodierno euangelio dñs nos auisat ꝛ hortat vt soli deo seruiam⁹ ꝑncipaliter: ꝛ ei⁹ regnū ante oia q̄ramus ꝙ ea q̄ nobis ad salutē deseruiūt, qz nemo pōt duob⁹ dñis seruire, quō autez h̄ facere debeam⁹ apl's in hodierna epl'a ad Gal'. vj. scripta oñdit dicēs. Exq̄ fm spiritū viuim⁹ siue fm aiam rōnalē, debemus etiā fm spm̄. i. fm rōnem ambulare, q̄cūqz aūt viuit fm rectā rōnem ille nō supbit neqz cupidus est inanis glie, nec fratrē puocat sed ip̄m adiuuat, vt latius oñdit apl'us in epl'a: ꝛ ꝙ cōseqūns nō duob⁹ sed vni dño seruit: cui⁹ regnū ꝑncipaliter q̄rit ꝛ iusticiā eius. Pro gr̄a Aue maria. ¶ Nemo pōt duob⁹ dñis seruire vbi supꝛ. Dicatur ꝑmo text⁹ euāgelij. Scōo ei⁹ breuis intellect⁹. Et postea dicant' aliq̄ dubia.

¶ Textus euangelij.

In i. t. d. l. d. s. Nemo pōt duob⁹ seruire duob⁹ dominis, aut enī vnū odio habebit ꝛ alteruz diliget, aut vnū sustinebit ꝛ alterꝫ ꝓtemnet Nō potest⁹ deo seruire ꝛ mām one. ideo dico vobis. ne solliciti sitis aīe vr̄e q̄d mādu cetis, neqz corpi vr̄o q̄d induamini. nōne aīa plus est q̄z esca: ꝛ corp⁹ plus q̄z vestimētum. Respicite volatilia celi qm̄ nō serunt neqz metūt: neqz ꝛgregāt in horrea: ꝛ pr̄ve ster celestis pascit illa, nōne vos magꝭ pluris estis illis? Quis aūt vr̄m cogitans pōt adijcere ad staturā suā cubitū vnum Et de vestimēto q̄d solliciti estis. cōsiderate lilia agri quō crescūt: nō laborant neqz nent. dico aūt vob qm̄ nec salomon in oi gl'ia sua coopert⁹ est sicut vnū ex istis. Si aūt fenū agri qđ hodie est ꝛ cras in clibanuz mittit deus sic vestit, q̄nto magis vos modice fi dei, nolite g̃ solliciti esse dicētes q̄d mādu cabim⁹ aut q̄d bibem⁹ aut q̄ operiemur. Hec enī oia gentes inq̄rūt. scit enī pr̄ ve ster qz his oñib⁹ indigetis. Querite g̃ primū regnū dei ꝛ iusticiā eius ꝛ hec oia adij cient' vobis. Math. vj. ¶ Hoc euangeliū dñs dixit discipul' suis ꝛ alijs tūc secum existētib⁹ anno p̄dicatōis sue ꝑmo. et anno. xxxj. etatis sue scōo ydus Julij. hoc est tercia die post festuz sctē margarethe. et nō est hist̄oriale sed totū doctrinale: continens plures notabiles doctrinas in ꝑncipio in medio in fine. Unō saluator nr̄ in h̄ euāgelio nobis tria oñdit, ꝛ fm h̄ pōt diuidi in tres partes. Primo in ꝑncipio oñdit q̄ singulare seruitū q̄ deo debemus nō possum⁹ deo et creature sil' exhibere. Secūdo vult remouere a nob curā supfluam rerū tpaliū cū dicit. Ideo dico vob ne solliciti sitis ꝛc̄, ꝛ h̄ ostendit ꝙ rōnes ꝛ exēpla, qz deus in necessarijs nob nō deficiet dūmodo faciam⁹ qđ i nobis ē sine superflua sollicitudine ꝛc̄. Tercio oñdit nob quid in tota vita nr̄a facere debem⁹: ꝛ ad quē fines ꝑncipaliter opa nr̄a ordinare debem⁹: dicens. Querite g̃ primū regnū dei ꝛc̄. Circa primū est notandū fm san. Tho. in exposi tione hui⁹ euāgelij vt etiā glosa quaz allegat videt tangere, vicz q̄ duo sunt seruien tiū genera. Quidā enī seruiūt liberaliter ex amore, q̄dā seruiliter ex timore Si g̃ aliquis ex amore seruiat vni ꝓtrarioꝝ dñoꝝ: neces se est vt alterꝫ odio habeat ꝛ sibi placita nō agat. Si vero ex timore seruiat necesse est vt dū vnū sustinet aliū ꝓtēnet, vt si sustinet diabolū libenter volens ea facere que sunt mūdi si nō timeret penas iferni timore seruili tūc ꝓtēnet xp̄m. Hā si res terrena vl' de us in corde hois dñat hō ad ꝓtraria trahi tur, nā de⁹ trahit seruientē sibi ad supioza, res vero terrena ad inferioza, ꝛ iō dicit do min⁹. Nō potestis deo seruire ꝛ mām one id est diuitijs. Audiat g̃ hoc auar⁹ q̄ cense tur vocabulo xp̄ian⁹ nō posse sil' diuitijs ꝛ deo seruire: ꝛ tñ nō dixit q̄ h̄z diuitias: sz q̄ seruit diuitijs. q̄ enī diuitiaꝝ seru⁹ est: diui tias custodit vt seru⁹. q̄ aūt seruitutē excus serit iugiter distribuit eas vt dñs. Glosa. p mām onā etiā intelligit diabolus q̄ pest di uitijs nō q̄ possit ea dare nisi qñ de⁹ pmit tit. sed qz p eas hoies fallit. nō pōt g̃ homo deo ꝛ diabolo pariter seruire, qz ꝓtraria vo lunt ꝛ ꝙsulūt. O de⁹ q̄z pauci imo paucissi mi sunt tales diuites q̄b⁹ sic diuitie fuiūt. Omis aūt hō h̄z aliquem illoꝝ dñoꝝ vicz deū aut diabolū, qz aut est in caritate, aut i pctō mortali, si ꝑmū, h̄z deū. si scōm, habz diabolum ꝑ dño, vbi dicit glo. Contemnet alterꝫ. i. non timet cū, qz de ei⁹ bonitate secur⁹ est. Exq̄ tunc sequit' q̄ pctōr magis diligit diabolū q̄z deū, qz magis sibi obedit. ¶ Hz di. q̄s. exq̄ pctōr seruit dia bolo in q̄libet pctō mortali, q̄re dñs iesus

specialit, psequit euāgeliū: z signāter verba thematis de pctō auaricie, s. de nimia solli citudine tpaliū, p cibo z potu et vestimēto zc. Rñdet q p ꝑ saluator singulariter nos āmonet vt vigilātissime studeam⁹ cauere pctm̄ auaricie, q3 iter cetera pcā illud fo3 tius longi⁹ z piculosius hoiem detinet, nā q̄uis luxuria sit piculosa: attñ infirmitas cozpalis frangit eā. sed tūc auaricia pl⁹ in ualescit in senib⁹, nā cū oia vicia senescunt, sola auaricia iuuenescit ¶ Circa scōz saluator p rōnes z exempla nob oñdit cur nō debem⁹ hīe supfluā sollicitudinē de ci bo z potu z vestimētis, q3 de⁹ dedit nobis maius q̄ illa sunt vicz aiam z cozp⁹ absq; nr̄a sollicitudine. q̄re tūc nollet dare mino ra. z pbat hoc idē p exēpla. Primo de vo latilib⁹ celi, q, d, si de⁹ puidet auib⁹ que nō sunt tante dignitat⁹ vt hō, neq; a deo sic di lecta, a fortiori puidet hoib⁹ magis sibi di lectis, ꝓpter q̄s misit filiū suū in mūdum vt moriat⁹ p hoib⁹: nō p bestijs aut alijs crea turis. Ideo dicit saluator in euāgelio. Nō ne vos magis plur⁹ estis, i. maioris precij z estimatiōis cozā deo. Vbi notādū q licz aues volant z diligent q̄rūt cibū suū, tamē dñs nō dicit q pascāt se: sz q pr̄ celest⁹ pa scat illas, p qđ dñs nobis innuit q nemo estimare dz sua industria z absq; dei specia li, ꝓpiciatiōe talia sibi sufficient⁹ posse acq̄re re. Hoc declarat Aug. sufficiēter de vinea z agro zc. dicēs. Agricola vineā colit, putat z ceteros labozes adhibet, pluere autē vi nee sue nō pōt, q si forte rigare pōt: de cui⁹ fonte hoc pōt, ipe quidē ducit riuū: sed ds implet fontē. Itē licet de⁹ puideat auib⁹ de cibo, nō tñ ponit cibū i oze vl' in nidis aui um: sed dedit eis sensus alas z varios īstin ctus q̄b⁹ laborēt ad q̄rendū necessitatē vi ctus sui z pullo3 suo3, homi aūt dedit rō nē z man⁹ ad necessaria q̄renda z aduersa fugienda, z pseq̄nter dñs oñdit q null⁹ p oēm sollicitudinē pōt sibi adq̄cere ad statu rā suā cubitū vnū, sed de⁹ ꝑ facit, q̄ a fortio ri puidebit hoi de necessarijs. Cōseq̄nter dñs ad vitandū nimiā sollicitudinē de ve stitu ponit nobis exemplū p lilia agri quō crescāt z a deo ornant⁹ q nec salomon i oi glia sua illis in vestitu potuerit eq̄ri. vbi di cit Grego, z glo. Non vult p ꝑ xp̄s q viri nō laborent: z mulieres nō nentvt sibi ve stes decentes faciāt, sed ꝑ dixit ad excludē dū nimiā sollicitudinē circa talia. sup q̄ ver bo dicit Piero. Dico autē q nec salomon zc. Reuera qđ sericū: q̄ regū purpura: que pictura textricū pōt floribꝫ cōparari, quid ita rubet vt rosa. q̄d ita candet vt liliū zc. z subiūgit. Si g̃ salomon a floribꝫ supat⁹ est q̄ oīb⁹ regib⁹ fuit p̄clarior, quō tu vestimē tis poteris vincere flo3 decorē. Est aūt sa lomon supatus a flo3 decore nō semel tm̄ neq; bis sed p totū tp̄s regni sui, ideo dicit dñs, in oīi glia sua, q3 nec in vno die de cozat⁹ est vt flores, z iō dicit Chrys. super Math. Si aūt floribꝫ terrenis sic occur rit de⁹ q̄ nati sunt vt tm̄modo videant⁹, nū q̄s hoīes negliget q̄s sic creauit nō vt p tpe videant⁹ sed vt ꝑpetuo sint, iō dicit, si aūt fe nuz agri qđ hodie est zc. vbi dicit Piero. Per cras in scpturꝫ futurū tp̄s intelligit: dicente Jacob Exaudiet me cras iusticia mea. Gen. xxx. Itē Chrys. dicit. Non lilia iā ea vocat ꝫ fenū agri vt cozvilitatē ostē dat zc. ¶ Ex illis habem⁹ talē docti nā exq̄ res tam pulera exterius sicut flores sunt, postq̄s emarcuit siue aruit pedib⁹ con culcat⁹ z in ignē mittit⁹, saluator p ꝑ nob in sinuat q hō pa3 estimare dz oēm decorem hui⁹ mūdi z etiā cozpis sui, eo q decor coz pozis sui p mortē in vermes z putredinem ꝓuertit⁹. Ex oīb⁹ g̃ p̄missis saluator īfert fi naliter suā intentionē ex toto euāgelio di cens. Nolite g̃ sollicit⁹ esse dicētes qđ mā ducabim⁹ aut qđ bibem⁹ zc. q, d, deus p̄ scit q indiget⁹ victu z vestitu q potens est oīa dare, iō vult vob hec dare absq; vl̄a sol licitudīe supflua. Qual' ei esset ille p̄ q nō daret necessaria pueris suis: cū ꝑ sciret, sed cū de⁹ oēm nr̄am necessitatez meli⁹ q̄s nos nouit. quare nobis necessaria nō tribueret saltē sī vt p̄rem honorarem⁹ z timerem⁹ ei sicut dicit ꝓpha in ps. Quō miserē⁹ p̄ filio rū miser⁹ est dñs timentib⁹ eū, qm̄ ipe co gnouit figmentū nr̄m z recordat⁹ est q̄niā puluis sum⁹. Nō debem⁹ g̃ supflue cē soli citi. q3 hoc magis ꝓuenit gentilib⁹ z infi delib⁹ q nō bñt spem alteri⁹ boni post hāc vitā nisi q hic viuāt in delicijs. ideo dicit. hec oīa inq̄runt gentes. ¶ Cōsequē ter dñs tercio ꝓclusionē ponit toti⁹ euāge lij. Querite g̃ primū regnū dei, q3 posz q̄s dicere, si ñ debem⁹ esse sic solliciti vt dictū

est q̄d tunc debemus facere ne sim⁹ ociosi. Ad ℔ rñdet finaliť dñs. Primum q̄rite regnū dei z iusticiā ei⁹: z hec oīa adīcientur vobis. q. d. ante omīa debetis deo fuire et postea oēm sollicitudinē impēdere. et tunc de⁹ nō faciet vos deficere ī necessarijs. Et dicit notanť pmū q̄rite regnū dei. nō dicit in fine. sed pmū. i. nō in morte: sed tūc cum possitz bona facere. Uñ valde difficilť ds vere penitet in extremis q̄ pri⁹ in vita se ñ disposuit. licet aliq̄ de⁹ gram hoī in extremis faciat sicut refert Robert⁹ de licio in suo q̄dragesimali de q̄daz nobili crimino so ab inimicis suis capto q̄b visum est q statim eum occiderēt. Cernens autē no bil' morte sibi iminere z nullū esse remediū ait ad illos. Rogo vos ꝓpter deū vt ad modi cū differatis morte meā vt alicui sacerdoti pctā mea possim ꝓfiteri. Illi aūt noluerūt timētes q p tātā morā p amicos suos pos set eripi de manib⁹ eoz. z sic fieret erroz no uissimus peioz priori. Cui duz p̄cepissent vt ad decollandū se ꝓsterneret dixit ℔ ꝑbū Deus tu scis volūtatē meā. z subiūxit. ani mā meā filio ꝑgis cōmēdo. z sic decollat⁹ est. Erat aūt q̄daz obsessus in ciuitate. cui cū diceret q de tanti tyrāni morte gaudiū magnū hīent demones cū fuisset miles fa cinoroſissim⁹. rñdit demon. neq̄q̄ℨ. vnū enī verbū dū mori debuit ꝓtulit ꝓpter q̄ sal uatus est. Ubi notādū ℔m Aug⁹. q bono rū q̄ nobis a dño largiunť alia sunt eterna alia spūalia. alia tpalia. Eterna sūt q̄ cū deo z in deo in regno celoz eternaliť possidenť z illa sunt optima q̄ tangit saluator dicens Primū q̄rite regnū dei. q. illa pncipaliť et ante oīa q̄rere debem⁹ p obseruantiā p̄ce ptoz dei. Spūalia aūt sunt ꝑtutes et gr̄e p q̄s bona aie in ℔ mūdo pmouenť. et illa sunt minora eternis. z tangūť ibi. z iusticiā eius. et illa q̄rere debem⁹ tanq̄ℨ media p q̄ attingunť eterna. q. p fidē spem et caritatē z ceteras ꝑtutes puenim⁹ ad celestia bona Tpalia vero bona sunt q̄ debenť necessita tib⁹ coꝛpoꝛ in victu et vestitu. z illa sūt mi nima. q̄ tangit saluator dicēs. z hec oīa ad ījcienť vobis. p q̄ saluator oñdit q tpalia sunt tā vilia coꝛā deo q nō largiunť a dño tanq̄ℨ dona sz adīciunť vers donis z bōis tāq̄ℨ additamēta. q āt illa coꝛā deo sīt vilia in ℔ cognoscim⁹. q. freq̄nti⁹ largiunť inimicis dei q̄ℨ amicis. Qui enī ad heredita tem celestē venire nō disponūt sed cōtenti sunt in tpalib⁹ z. his dns hec mobilia tri buit tanq̄ℨ sua p̄mia finalia in pñti z.

¶ Dubitať nūc circa p̄missa. ex q̄ plu res bonas doctrinas habem⁹ ex ℔ euange lio in textu. sunt ne alie doctrine trahende ex hoc euāgelio. Rñdeť q sic. Primo enim ex ℔ euāgelio arguunť oēs pctoꝛes in pec catis mortalib⁹ viuētes q̄ deū nō timēt. sed ex dictis ꝓtemnūt. q. diabolo z nō sibi ser uiunt et obediūt. De supbis ptz ex dictis su pra in decoꝛe floꝛ. q̄bus nec salomon eq̄ri potuit in gl'ia sua vt ptz supra L. D. Quid ergo supbit hō in vestitu z vario decoꝛe cū non possit floꝛib⁹ hodie pulchꝛis z cras ig nē mittendis coequari. Scdo reꝑhen dunť omēs auari q̄ ꝓpter tpalia lucra diui num cultū negligūt ad quē obliganť ex p cepto maxime dieb⁹ dñicis z maloꝛib⁹ fe stiuitatib⁹. z sic minime regnū dei q̄rūt. q̄s z aliq̄ deus inopinate piculis subiicit vel vita priuat. Sicut nouit cuidā piscāti die dñico z in piscatiōe submerso. Reꝑhēdun tur etiā auari q̄ nō curant q̄litercūq̄ acq̄ rant p fraudē: dolū et circūuentionē nō so lū extra iudiciū sed etiā in iudicio p astuti as aduocatoꝛū siue causidicoꝛū pauperes grauādo. q̄ aliq̄ nō p̄nt habere tales ad uocatos aut causidicos q̄les requirit eoꝛū necessitas. dicūt enī illis. ego nō audeo loꝛ qui ꝓtra illū vel illū z. q. d. Ego nō audeo seruire deo: sed oportet me fuire diabolo. De talib⁹ aduocatis grauiſ tandē exigetur pena. sicut legiť in tragedijs Senece q vi sum est cuidā q videret neronē apud infeꝛ ros balneantē: ministroſq̄ circa eū aurum feruēs infundētes. z cū videret choꝛ aduo catoꝛ ad se venientē. ℔ inq̄t venale genus hoīm. o aduocati amici mei accedite acce dite vt in hoc vase mecuz balneamini. ad huc enim locus supereſt in eo quem vo bis reseruaui. Uū q̄ℨ tales cogitāt de resti tutiōe faciēda lesis. vtinā tūc in coꝛdib⁹ co gitarent hec ꝑba. O venale gen⁹ hoīm q̄d facitis cū nerone balnea inferni capietis. Reꝑhendunť z isti auari q̄ pauꝑib⁹ in ne cessitate ꝓstitutz nō auxiliank nec aliq̄ mu tuant sup pignoꝛa sufficiētia. sed si exili p̄e cio vendere vellēt pecuniaz dare parati es sent. O de⁹ q̄t sunt q̄ nimiū timoꝛē habent

perdendi diuitias suas z ꝑtra casus q̃i impossibiles puisi esse volũt. Tercio arguũt luxuriosi in feciby pctoꝝ iacentes, q̃ q̃tidie laborant quo diabolo fuire possint die et nocte. etiã cũ periculo q̃qz corpis: z signãter fame, qz fumus illi⁹ peccati in longũ nõ põt occultari Sed tales sic excecant q̃ nõ cogitãt hoies sua mala z scandala aduerte re, tales etiã si aliq̃ ꝓfitent studiose recollecti: tñ valde difficulter pñt habere veraz peccatoꝝ detestationẽ, qz ligati ꝑ dñm eoꝝ diaboluz ei⁹ cathenis implicati de his nõ pñt liberari, de hoc vide supꝝ ꝓmone, lj. B. Ita posset declarari in oĩby vicijs capitalibus: ira: gula: inuidia: odio z accidia q̃mo his implicati diabolo seruiunt z nõ deo: et q̃nto magꝭ talia pctã ducũt in ꝓsuetudinẽ tanto difficiliꝰ se pñt ꝓuertere ad deũ ꝑ verã detestationẽ. ¶ Dubitaꝭ ꝓseq̃nter exq̃ saluator in euãgelio nos instruit vt nõ duobꝫ dñis ꝓtrarijs sed vni soli seruiam⁹: z ꝓncipaliꝭ eius regnũ q̃ram⁹, qõ est ꝑ illud regnuz dei qõ q̃rere debem⁹. Ad ꝫ respondeꝭ q ꝓ triplex est regnũ dei a nob cum diligẽtia q̃rẽdũ zc. Primũ est circa nos vl in q̃ nos sum⁹ regnuz vicz militantꝭ ecclie de q̃ saluator Math, xiij. Mittet filiꝰ hominis angelos suos z colliget de regno ei⁹ id est militantis ecclie oĩa scandala, i, pctã. qõ ꝑm Greg, nequaq̃ de regno celestꝭ gle intelligi põt, qz in illo nõ inueniunꝭ scãdala siue pctã q̃ colligi possent, sz intelligiꝭ de regno militãtis ecclie in ꝫ mũdo. Vñ ibidẽ sequiꝭ. z eos q̃ faciunt iniquitate supple colligent z mittent eos in caminum ignis vbi est flet⁹ z stridoꝝ dentiũ. Scõm regnũ dei est intra nos, z illud õr regnũ gre. de q̃ dicit Luc, xvij. Regnũ dei intra vos est, ꝫ regnũ dei nihil aliud est q̃z mũda cõscientia in q̃ valde delectant angeli custodes nri et auxiliũ nobis ꝑstant, z ꝫ regnũ in ꝫ mundo dicit thron⁹ dei. Terciũ regnuz est supꝝ nos, z illud est regnũ celestꝭ glozie, de q̃ domin⁹ dicet electis in finali iudicio, Venite benedicti ꝑris mei ꝓcipite regnũ. Primuz regnũ ecclie vicz militãtis est simile sagene misse in mar z ex oĩ genere pisciũ congreganti. Habet enĩ illud regnũ in se bonos z malos, firmos z infirmos, igiꝭ ex ea parte qua eccl'ia habet infirmos scandalũ repiri potest in ea: z põt errare, z de facto errat q̃ntũ ad malos z pctoꝝes. qz oĩis malus ignorans z errans, sed q̃ntũ ad bonos i eccl'ia errare nõ pñt nec in ea scandalũ reperitur qz vt sic regiꝭ a deo z nihil sibi deesse poterit, ꝑm illud ps, Dñs regit me z nihil mihi deerit, z ꝫ nõ est sic intelligendũ q ꝙlibꝫ ꝓfectoꝝ in eccl'ia nõ possit peccare, sed quia ipa eccl'ia nõ potest peccare aut errare q̃n semꝑ in aliq̃by fidelib⁹ manet illibata, sicut dixit petro Lu, xxij. Ego ꝑ te rogaui vt nõ deficiat fides tua supple finaliꝭ. q, d, semꝑ i aliquo manebit, ꝓpter qõ eccl'ia dicit virgo nõ habens maculã neq̃z rugã, sicut z tempore passiõis xpi in sola ꝙgine maria dicit integritas ecclie ꝑmansisse. Puritas autez hui⁹ regni dei siue ecclie attingiꝭ et queriꝭ ꝑ fidem z caritatẽ z xpi dñi imitationem, z sic tunc eccl'ia imaculata dicit esse multitudo fideliuz fide z caritate vnita, vt colligit ex canone, q, iij. di, legim⁹. Hec eccl'ia non dicit vna ex eo q ꝙ in vno aliq̃ loco cõcluia est, sicut q̃dã dicunt putantes eccl'iam esse collegiũ pape z cardinaliũ in roma vl' alibi, nõ enĩ dicit apl's vna roma vl' vnus locus: sed ait vn⁹ spũs, vna fides, vñ Bern, in tractatu ō simbolo apl'oꝝ. Dicimus inquit, credo sanctã eccl'iam. i. eã esse sanctã, z catholicã, i, vniuersalẽ z nõ in aliq̃ parte mũdi: sicut sunt hereticoꝝ ꝙuenticula, concluſam sz vbiq̃z dilatatã. Dixi notanꝭ q ei⁹ puritas attingiꝭ ꝑ imitationẽ xpi, qz vt dicit Jacob. Fides sine opib⁹ mortua est, iõ frustra q̃s ꝓtendit se esse xpianũ z de regno xpi nisi opere q̃s sequaꝭ vestigia vite christi. Vñ Aug⁹, de vita xpiana. Nemo inq̃t sine causa q̃dcunq̃ nomẽ sortiꝭ. Sutoz ei vt dicaꝭ necesse est vt calciamẽta conficiat, vocet q̃s faber aut artifex artis perita facit, z subiũgit. huiusmõi exemplis agnoscimus nullũ sine actu nomẽ sortiri, nõ enĩ loquẽs de arte sutoria sutoz vocaꝭ sed faciẽs actu artem sutoriã. Christiani ergo nomẽ ille frustra sortiꝭ q̃ christũ miníme imitaꝭ. Quid enĩ tibi ꝑdest vocari qõ nõ es z nomen vsurpare alienũ, sed si xpianuz te esse delectat, q̃ christianitaꝭ sunt gere: et merito tibi nomẽ christiani assume. Tu ꝑ quõ christian⁹ diceris in q̃ nullus xpiani actus est. Hec Aug⁹, Christian⁹ enĩ a xpo dict⁹ est, ideo q̃nto magis homo christuz sequiꝭ in iusticia z bonitate, hũilitate z paupꝫtate,

tri plex regnũ dei
1. Ecclesia militãs

2 regnũ est intra nos
quod est mũda cõscientia

3 regnũ celestis glorie

patientia ⁊ castitate, ⁊ sic de alijs, tanto magis tanto veri⁹ ⁊ tanto digni⁹ christianus dicat. Vñ dñs oñibꝫ nobis dicit Math. xvj. Qui vult p⁹ me venire abneget semetipm ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequat me, nō dicit vicijs pugnet ꝓtra me, ideo regnū ecclesie militantis maxime ꝓsistit ī hūilitate ⁊ pauertate. Qō innuit ꝑ⁹ dicens domino Math. xix. Ecce nos reliq̄mus oñia ⁊ secuti sumus te, sed ꝓsequenter q̄rit de p̄mio. Quid g̃ nobis erit? Et rñdet ibidem dñs. Vos q̄ secuti estis me sedebitis sup sedes xij. iudicātes, xij. tribus israel, q. d. de hac ecclia militanti trāsferemini ad ecclīaz triumphantē vbi mecū iudicabitis ⁊ conregnabit⁹. Istud ergo regnū dei ecclie militātis debem⁹ querere hic ante oīa, ⁊ ꝑ triplīciter. Primo ad lr̄am vt cū de mane surgimus p̄mo ecclīam visitem⁹. Scōo p̄cepta ⁊ statuta ecclie iugiter obseruādo. Tercio exemplar xp̄i in oi actiōe inspiciendo ⁊ ꝑ posse ip̄m imitando. Hoc regnū dei petimus vt dilatet cū ozam⁹, aduenīat regnuz tuū, id est vt addat ampli⁹ ⁊ crescat in fidelibus tuis p fidē et caritatē. Hec de p̄mo regno dei. ¶ De scōo regno dei dicēdum est q̄ ip̄m est ania sctā q̄diu de⁹ eam inhabitare dignat. Ad ꝑ regnuz hortatur nos dñs dicēs. Primū q̄rite regnū dei, ac si diceret, querite diligēter meritozijs opibus, deuotis exercitijs ⁊ ꝓtutibꝫ vt aie vestre fiant regnū dei. Fit autē ania rational' regnū dei cū ex virtuosis opibꝫ et deuotis exercitijs de⁹ illectus ipam dignet inhabitare misericorditer. Tante enī reuerētie est deus vt vbicūq̄z mansionem habuerit ibi oportebit esse regnū dei, ⁊ q⁹ de⁹ p delicijs appetit esse cū homibꝫ, ꝛm illud Prouerb. viij. Delicie mee esse cū filijs hoīm. Ideo nos hortat in his ꝓbis Primum q̄rite regnū dei, vt qō in nob est faciam⁹, ⁊ tūc ipe p inhabitantem g̃am faciet aias nr̄as regnū dei, imo de⁹ pulsat in bo spiritio cordis nr̄i vt sibi aperiam⁹: ⁊ eū in regno anie nr̄e regnare p̄mittamus, ꝛm illud Apocal. iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso tē. Vñ Ber. Vacare deo, laudare deū, frui deo, qō cum impletuz in nob fuerit sine dubio ania nr̄a p dei p̄sentiā regnū dei est. Illud g̃ regnū dī qō intra nos est q̄rit p verā cōuersionē ad deū cū amore sibi seruiēdi ⁊ displicētia omniū q̄ sunt ꝓtra deū. ¶ Tercium regnū qō supra nos est vicz regnū celest⁹ gl'ie silr querim⁹ cū dicim⁹, aduenīat regnū tuū, illius aūt regni inq̄sitio nihil aliud ē nisi iusticie opatio, dicente ꝑs. Dñe q⁹ habitabit in tabernaculo tuo: aut q⁹ requiescet in monte sctō tuo, ⁊ accepit a dño diuinū respōsum. Qui ingredit sine macula et opat iusticiā. Hec aūt iusticia naturalit est hoībus insita ꝓtinēs hec duo p̄cepta nature. Qō tibi nō vis fieri alteri ne feceris, et illud Math. vij. Oñia q̄cūq̄z vultis vt faciāt vobis hoīes: ⁊ vos facite illis. De hac iusticia dicit Aug⁹. Justicia est in corde hoīs naturaliter. Alia est descriptio iusticie generalis ⁊ ingeneral'. Justicia est ꝓtus generalis cōprehendēs toti⁹ animi rectitudinē que ꝓsistit in debita ordinatōe hoīs ad deū ad se ⁊ ad ꝓximū. Inq̄ntū enī ordīat hominē ad deū ꝓtinet in se ꝓtutes theologicas, q⁹ enī vnū deū cognoscim⁹ iustū est vt ipsum credam⁹, ecce fides, q⁹ vero ip̄m fidelē credim⁹ iustū est vt ip̄m sperem⁹, ecce spes, et q⁹ multa bona ab ipo accepim⁹ iustū est vt ip̄m sup oīa diligam⁹, ecce caritas, et quia ip̄m pctis nr̄is offendim⁹ iustū est vt ip̄m timeam⁹. ecce timor, ⁊ q⁹ ex eisdē peccat⁹ viles facti sum⁹ iustū est vt nos hūliem⁹, ecce hūilitas, sic possem⁹ de oībꝫ ꝓtutibꝫ ratiocinari. Ipa enī iusticia oēs ꝓtutes q̄ hominē ad deū ordināt plene in se ꝓtinet ⁊ p fecte, ⁊ sic de alijs. Scōo iusticia nō solū illas ꝓtinet ꝓtutes ꝫ etiā ꝓtutes ordinantes hoīem ad seipm, cognoscētes enī nos a vicijs impugnari iustū est vt p fortitudinē resistam⁹, ecce fortitudo, et q⁹ voluptas nob insidiat iustū est vt p tpantiā viuam⁹, ecce tpantia, sic castitas, abstinētia ⁊ mūdicia ⁊ ꝓtutes ordinātes hoīem in seipo oēs iusticie subalternāt. Tercio iusticia ꝓtinet ꝓtutes hoīem ad ꝓximū ordinātes sic ē amor ꝓximi, eqtas, fidelitas, largitas ⁊ misericordia in pauperes ⁊ alie plures. Ex q̄bꝫ ptz q̄ꝑ vtilis ⁊ general' virt⁹ est ipa iusticia p quā p̄mo ⁊ ante oīa q̄libet hō dz q̄rere regnum dei vt ptz ex dict⁹, nā vt sic p solā iusticiam hō meret regnū dei. ¶ Dz dī, qō est p̄mū iusticie qō dat facientibꝫ iusticiam siue iustis. Rñdet q⁹ facientibꝫ ⁊ opantibꝫ iusticiam tria optima dona dant q̄bꝫ maiora nō bz de⁹, s, pñtis vite sctificatio, inferni eua-

sio ⁊ celestꝭ regni possessio. De primo dicit Math. v. Beati q̃ esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã, si aũt beati. g̃ ⁊ sctificati. Itẽ ī ps. Justicia ⁊ iudiciũ pparatio sedis ei⁹. Cũ aũt de⁹ īsidet aie p sui pñtiã tũc eã sctificat De scõo scz iferni euasiõe dr. Prouer. x. Justicia liberat a morte, qõ de morte eterna oportet intelligi, eo q̃ nulla iusticia liberat a morte naturali. De tercio, s. de possessiõe regni celestis dr. Prouer. xiij. Justicia eleuat gentẽ, s. in regna. ⁊ in ps. vbi sup Dñe q̃s habitabit ī tabernaculo tuo, ⁊ rñdet. q̃ ingredit sine macula ⁊ opat iusticiã. Itẽ Math. v. Nisi abũdauerit iusticia vra pl⁹ q̃ scribarũ ⁊ pharisẽoꝝ nõ intrabit ī regnũ celoꝝ. g̃ p oppositũ p abũdantẽ iusticiã regnũ possidet. Per hos igit tres maxios fructꝰ hortamur crebrꝰ in scptura vt iusticiã operemur, qz p eã solã meremur regnũ celorum. Uñ scptũ est Deut. xxiij. Habeas iusticiã coꝝ deo sp, ⁊ saluator hodie ī fine euangelij dicit. Primũ. i. añ oĩa q̃rite regnũ dei et iusticiã ei⁹. s. dei. q. d. p iusticiã dr de q̃ iam dictũ est q̃uenit ad regnũ dei. ¶ Sed di. q̃s. q̃bꝰ modis vbi ⁊ q̃liter debem⁹ q̃rere regnũ dei. Rñdet q̃ ꝑ põt fieri triplicit. vicz certo loco, certo tpe, certo mõ. Certo loco qz ꝑ in mõdo, qz nũ ꝑ q̃rat post hãc vitã nunq̃ inueniet. Certo tpe. dũ hõ hz spaciũ pnie nõ expectãdo extremã horã, s. infirmitatꝭ ad mortẽ. Certo mõ qz cũ hũilitate pctõꝝ detestatõe ⁊ firmo ꝓposito a futuris abstinẽdi. nõ ei est alter modꝰ ꝑ regnũ intrãdi. Ex ꝑ ptz q̃ multi nũc etiã ī extremis nõ vere q̃rũt regnum dei, qz nõ debito tpe nec debito mõ. nõ enī hñt verã pctõꝝ suorũ detestationẽ vicz ꝓpter deũ sz magꝭ timore mortis. q̃les sunt q̃ tpe paschali ecclĩastica nõ ꝓceperunt sacra sine rõnabili causa. vl̃ forte p plures ãnos sic steterũt. Non est hec rõnabilꝭ causa cũ dicũt, habui inimiciã ꝓtra ꝓximũ qz hãc tenent deponere, sic docet nos saluator orare, dimitte nob debita nra ⁊c. nec pñt se excusare dicẽtes. ñ possum illi dimittere, qz si sani non pñt cũ hñt vsum rõnis nõ ipeditũ, quõ poterũt ꝑ facere in extremis infirmitate guati. Si dicis cogor in extremis oĩa dimittere. Rñdet q̃ coacta seruitia deo nõ placẽt. nec se pñt excusare dicẽtes. fuerũt lites circa festũ pasce qz nec illis cessantibꝰ ꝑ faciũt, ⁊ sic de aliꝭ Ex his omibꝰ ptz q̃ ꝑiculosum sit differre pniam vsq̃ ad extrema, ꝓpter multa impedimenta. Primo qz q̃nto diutꝰ q̃s manet in pctõ tãto plꝰ onerat. q̃ q̃ nõ pt leuare pondus leue: quõ maiꝰ leuabit. Secõ, ꝓpt dolorẽ in infirmitate, q̃ ipedit vsum rõis multiplicit, qz oĩs cogitatio eiꝰ est vbi dolor est Tercio qz incertũ est an ex amore vl̃ timore seruili peniteat. Quarto qz si etiã ꝙe penitet in extremis tñ adhuc satisfactio ī purgatorio erit gruissima. Quinto qz differẽs in finẽ etiã si vere penitet longe hẽbit minorẽ glam. Si sit periculosuz differre de ꝑ audite exemplũ de Crisaurio in vitas patrũ, cui dũ q̃dã diceret cras velle penitere, rñdit, non cras. qz crastin a dies nõ est nra sz hodierna pñs ad hoc nob data est, cras dei voluntas fiet. Stat eĩ hoiem hodie posse aptius penitere q̃ cras ꝓpter maiora impedimẽta diaboli, dũ enī diabolꝰ intelligit hoiem aliq̃ mõ moueri ad pniam oĩ studio conat eũdẽ impedire, nescit hõ quid cras sibi occurrat an infirmꝰ vl̃ sanꝰ aut rõne ꝑuatꝰ. vl̃ forte p casuz aut periculũ distractꝰ aut impeditꝰ ⁊c. Hec aduertẽtes nõ differamꝰ seruire deo, sed nũc cũ sani sumus ⁊ penitere possumꝰ pniam agamꝰ vt ad regnũ dei peruenire valeamus.

¶ Dñica sedecima. ¶ Sermo. LXV.

Defunctus efferebatur

Dbat filius vnicꝰ mris sue, cui dicit ihesus, Adolescens tibi dico surge Luce. vij. In pcedẽti dñica audistis q̃mõ nullus ꝑt seruire duobꝰ dñis ꝓtrarijs. Et ideo soli deo ꝓncipaliter fuire debemꝰ. quõ etiã dñs ꝓhibet nimiã sollicitudinẽ rep tẽporaliũ. qõ oñdit p rõnes ⁊ exẽpla rep irrationabiliũ dicens q̃ ꝓmo ⁊ ꝓncipaliter q̃rere debemꝰ regnũ dei. ⁊ p ꝑ oĩa nob necessaria adꝺicient. Quõ aũt, vbi et q̃n regnuz dei q̃rere debeamꝰ latiꝰ tũc audistis. Nũc ꝓsequenter in hodierno euãgelio oñdit nob q̃ si lapsi sumꝰ in pctã, ꝓpter q̃ nõ sumꝰ dispositi ad obtinendũ regnũ dei q̃ exemplo adolescentis defuncti spũaliter surgam⁹ a peccatꝭ p verã detestationẽ ⁊ ꝓpositũ firmũ amplꝰ cauẽdi pctã. Cũ aũt hõ p seipm posit peccare ⁊ in pctã se ꝓcipitare: ⁊ nõ pot p seipm ⁊ ex ꝓpriis viribꝰ a pctis resurgere debet inuocare ⁊ petere diuinũ auxilium.

qđ parat⁹ est deus nob dare: dūmodo facim⁹ qđ in nob est. Et pōt ħ facere sic ostē dit apl's ad Eph. iij. in hodierna ep'la dicens, q potēs est ħ facere supabundanter plus q̄ petim⁹ aut intelligim⁹. Et iō exemplo defuncti pniam agere nō differamus. Cui dū efferebaf ad sepeliendū xp̄s dixit. Adolescens tibi dico surge Luce. vij. Prosa Aue ma. ¶ Defunct⁹ efferebaf filius vnic⁹ mr̄is sue ꝛc. vbi supr̄. Dicatur primo text⁹ euāgelij. Scđo ei⁹ intellectus breuis Et tercio dubia ꝛc. ¶ Text⁹ euāgelij. In illo t. Ibat ihesus in ciuitatē q̄ vocaf naym. ꝛ ibant cū illo discipuli ei⁹ ꝛ turba copiosa Cū aūt approp̄inq̄ret porte ciuitatis Ecce defunct⁹ efferebaf filj⁹ vnic⁹ matris sue. ꝛ hec erat vidua. ꝛ turba ciuitaf multa cū illa. Quā cū vidisset ihesus misđia motus sup eā: dixit illi. Noli flere. Et accessit ꝛ tetigit loculū. Hi aūt q̄ portabāt steterūt. ꝛ ait. Adolescens tibi dico surge. Et resedit q̄ erat mortu⁹. ꝛ cepit loq̄. et dedit illū matri sue. Accepit aūt oēs timor et magnificabant deuz dicētes. qz pph̄a magn⁹ surrexit ī nob. Et qz de⁹ visitauit plebē suā. Lu. vij

A Miraculū in ħ euāgelio descr̄ptuz fecit dn̄s anno p̄mo p̄dicatōis sue. ꝛ anno etatis sue. xxxj. kal. Augusti. ħ est scđa die ante festum marie magdalene. postq̄ sanauit seruū Centurionis q̄ dixit. dn̄e nō sum dign⁹ vt intres sub tectū meū ꝛc. Naz sanato seruo fuit in ciuitatē naym. Est autez naym parua ciuitas ī galilea distās a monte thabor p duo miliaria. ꝛ a hierl̄m p duas dietas. Et hz ħ euangeliuz p̄ncipaliter duas partes. Scđa ibi. Quaz cū vidisset. In p̄ma parte euāgelij tangit tristiciaz vidue de morte filij sui. quā comitabaf copiosa turba ciuitaf sibi cōpatiendo. p qđ significatur q̄ erat mlier famosa in ciuitate. Causam aūt fletus tāgit euāgelista. quia vidua erat: ꝛ vnicū filium habebat. de q̄ magnā spem habebat ꝛ cōsolationē dū viueret. ꝛ si vixisset maiorē ꝓsolationē habuisz. Turba aūt multa comitabaf eā vt interesset eius sepulture q̄ erat extra ciuitatez. p ħ nos instruendo q̄ ħ opus misđie scz sepelire mortuos multū deo placet. qđ patet in Thobia q̄ interfectos vbi poterat collegit ꝛ sepeliuit Thobie. j. ꝛ. ij. Cui ꝛ angel⁹ raphael dixit vt ptz ibidē Thobie. xij. Quando orabas cū lachr̄ymis ꝛ sepeliebas mortuos: ego obtuli orationē tuaz dño. Propterea dicit Eccēs. vij. Melius est ire ad domū luctus q̄ ad domū cōuiuij. In illa enī finis cunctoz admonet hoīm: et viuēs homo cogitat q̄d futurum sit scz sibi. ꝛ nescit vbi. quō. qñ ꝛc. In scđa parte euāgelij tangit ꝓsolatio vidue p xp̄m. miraculū: et fructus miraculi. Consolatio qñ Jesus dixit. Noli flere. qz dū vidisset eā flentē: tristez et afflictam. misđia motus sup eā dixit. Noli flere. q̄si di. Rm Bedā. Desiste flere mortuū quē mox viuū recipies. p qđ nos dn̄s instruit vt nō nimis turbemur de morte carorū nr̄oz. p̄ter spem future resurrectiōis Pagani aūt bene hn̄t causam flendi ꝛ plāgendi mortuos. qz resurrectionē non credunt. Miraculū euāgelista tangit. qz Jesus accessit ꝛ tetigit loculū dicens. Adolescens tibi dico surge ꝛc. Fruct⁹ aūt miraculi tangit cū dicit. Accepit aūt omēs timor ꝛc. Et erat fructus fidei. qz magnū eū ꝓphetā crediderūt. nō talē q̄lis fuit helyas. helyseus ꝛ ceteri. Nā helyas orauit dominū dicēs. Dn̄e de⁹ oro vt reuertat aīa pueri hui⁹ in viscera ei⁹. iij. Reg. xvij. Helyseus silr orauit dn̄m: ꝛ corpus suū applicuit corpi defuncti. iiij. Reg. xiiij. Ita petrus in no. te. orauit deū flectēs genua vt suscitaret thabitā Actuū. ix. et sic de alijs. Sed dn̄s ihesus impando Matth. ix. ꝛ Mar. v. Puella tibi dico surge. ꝛ Joh. xj. Lazare veni foras. Et hodie in euāgelio. Adolescēs tibi dico surge. B Dubitaf p̄mo ex q̄bus causis dn̄s miracula fecerit Rñ det q̄ p̄ter q̄nq̄ causas. vicz Ad ostensionē diuine ꝑtutis. Ad ꝓuersionē hoīm ad fidē Ad implet̄ionē ꝓphetiaz ꝛ figuraz. Ad p̄figurandū ꝛ ꝓfirmandū futuraz resurrectionē. Ad īstructionez nr̄am. Prima igit causa est ad ostensionē sue diuine ꝑtutis. Cū tres in se habet ꝛ habuit naturas. quarū q̄libet in exteriori ope ostendi debuit ad cōfutandū hereticos. quoz alić dixerūt eū habere corpus fantasticū. ideo vt ostēderet se habere ver̄ corpus ibat in ciuitatē naym. loculum tetigit. palpabilē se Thome p̄buit. cū pctōribꝫ manducauit. esuriuit. sitiuit ꝛc. Ostendit etiā se habere verā aīam in hoc q̄ tristabaf ꝛ doluit: ꝛ morte timuit. Ostēdit ꝛ suā diuinitatē miracula faciendo. que

pura creatura facere potuit. Scõa causa est ad ꝓuersionẽ hoim ad fidẽ, totũ enĩ qđ fecit xps erat ad salutẽ hoim, ꝓpterea dicit in euãgelio hodierno. Accepit oẽs timor. Tercia causa est, ꝓphetiaꝝ & figuraꝝ impletio, sicut Esaias & alij ꝑdixerũt q lepꝛosos mundaret, cecos illumiaret: & mortuos suscitaret ꝛc̃. Quarta causa est ꝓfiguratio & ꝓfirmatio future resurrectõnis generaľ, vt qꝛ in particulari cognoscerem⁹ resurrectionẽ hoim mortuoꝝ, crederem⁹ & generalẽ qꝛ de silibus simile est iudiciũ. Et ab indiuiduis deuenit ad speciem, a specie ad genus ꝛc̃. Propterea dñs ꝓ se et sanctos suos voluit suscitare mortuos, nõ tm̃ viros sed & mulieres & cuiuscũq; sexus & etatis homines. Quinta & vltima causa fuit nostra moralis instructio, vt dñs ostẽderet q̃ntuz nos molestę ferim⁹ defectus q̃s in corꝛore habemus, tantũ angeli tristant ꝓpter defectus q̃s habem⁹ in aĩa. Et q̃ntũ gaudem⁹ cũ sanamur in corꝛe, tantuz angeli gaudẽt cũ sanamur in aĩa. Et q̃ntũ dolem⁹ si audimus de morte caroꝝ nꝛoꝝ & illã audire nõ possum⁹, tantũ angeli dolẽt cũ verbuz dei audire nolum⁹. Sile de manco nob caro dolemus, ita angeli cũ dare nolum⁹. Simile de claudo cũ in ope dei pigri sumus. Sic aũt gaudem⁹ cũ curamur exteri⁹, ita angeli gaudẽt cũ curamur interi⁹.

Dubita ť scõo q̃re spũsctũs voluit peccatũ mortale designari ꝑ mortez. Rñdet q hoc fecit ad ostendẽdũ q̃ntũ pctm̃ sit fugiendũ. Est enĩ fugienduz vt mors, ꝯm illud Ecci. xxj. Quasi a facie colubri fuge pctm̃. Ideo de eo dolendũ est vt de morte. Et q̃ sequit q sic dolere debet q̃ videt amicũ suum in pctõ mortali, ac si videret eũ mortuum. imo plus dz dolere de hac morte spirituali q̃ corꝑali. Vñ Ecci. xxij. Modicuz ploꝛa sup mortuũ qm̃ requieuit. et paulo ꝑ. luctus mortui septẽ dies, fatui aũt & impij oẽs dies vite eoꝝ. De h̃ dicit Aug. Sunt ne in teviscera xpiane cõpassiõis, q̃ plangz corꝑ a q̃ recessit aĩa, & nõ plãgis aĩam a q̃ recessit de⁹. Mors enĩ corꝑis nõ est reputanda mors, sed q̃si somn⁹ respectu mortis spũalis. ꝯm illud Mar. v. Nõ est mortua puella sz dormit. Et Joh. xj. Lazar⁹ amic⁹ nr̃ dormit, ꝓciosa ẽ ei in ꝓspectu dñi mors sctoꝝ ei⁹, sz mors pctoꝝ pessima, ps̃. xxxiij.

Itez dicit Aug⁹. Vera mors quaz boies nõ timẽt: sepatio est aie a deo q̃ fit ꝑ peccatũ mortale. De hac morte est dolẽdũ. Secũdo est dicẽdũ q sicut mortu⁹ ille pctoꝛez designat, sic ei⁹ suscitatio pctoꝛis ꝓuersionẽ figurat. Et sic multũ timenduz est pctm̃ & mltũ dolẽdũ ó ipo cõmisso. sic mltũ desiderãda est pctoꝛis ꝓuersio, & multũ gaudẽdũ est de ipa iã facta. Est enĩ resurrectio filij, qꝛ pctoꝛ a morte culpe resurgẽdo fit filiꝰ dei. ꝯm illud Joh. j. Dedit eis ptãtez filios dei fieri ꝛc̃, ptz illud ex illo Lu. xv. Epulari & gaudere oportebat, qꝛ frater tu⁹ hic mortuus fuerat & reuixit, perierat & inuẽtus est Nã sicut ibidẽ dꝛ. Si gaudiũ est angelis dei sup vno pctoꝛe pniam agẽte, cur g̃ homines nollẽt gaudere de pnia pctoꝛis. Tercio dicendũ est q porta ciuitatis ꝑ quaz hic mortu⁹ in euãgelio efferebat significat peccatorẽ. q̃ nõ tm̃ ꝑ ꝓsensum volũtatis pctm̃ cõmisit, sz & in actu exteriori, i. ꝑ sensus exteriores corꝑis q̃ bene dicunt corꝑa hũani corꝑis, qꝛ ꝑ eos exit mors aĩe in voluntate volita, ꝑ eos etiã tanqz per fenestras intrat mors aĩe. Ut cũ q̃s videt mulierẽ ad cõcupiscẽdũ eã, vl aurẽ detractõibz & turpibus ꝓbis inclinat, vl linguã suã nõ custodit, iõ scriptũ ẽ Opere, ix. Ascẽdit mors per fenestras vras. Apꝛopinquat aũt dñs portę ciuitatis qñ gra dei saluatoꝛis cohibz ne tẽptatio ꝑ aliquẽ sensum ad effectũ ꝓueniat. Jõ damem⁹ cũ ꝓpha. Auerte oculos meos ne videãt vanitatẽ ꝛc̃. Ex ꝑmissis g̃ ptz q pctm̃ mortale est grãde. imo infinitũ malũ, qꝛ est ꝓtra deũ q̃ est infinitum bonũ, merito igit q̃libet hõ fugere & abhorrere debz pctm̃ mortale vt libereť a morte dãnatõis eterne ꝛc̃. Ex illis ꝓsequnter infertur ꝓmo q si aĩa mea mille annis eẽt in purgatorio, ꝙ nequaqz tantũ malũ eẽt sic si esset ad vnã horaz in pctõ mortali. Patet illud qꝛ malũ pene nulli⁹ cõparatõis est ad malũ culpe. Secõo inferť q si q̃s in hac hora totaliter redimeret vnã aĩam de purgatorio: q̃ mille annis adhuc debuisset purgari, talis nõ faceret tã bonũ opus sicut si aliquẽ pctoꝛem ꝓuerteret: aut ꝓuersionẽ eius impetraret. Tercio inferť ex ꝑmissis q hõ viuus existẽs in caritate ꝑ opa sua bona q̃ in vita sua facit. vt ꝑ elemosynas oꝛones & ieiunia, multo plures fructꝰ imo incõparabi-

liter meliores acq̃rit q̃ p opa multũ excellentiora q̃ post mortẽ eius ab alijs p eo fiunt. Patet qr ea q̃ p eo fiunt post mortẽ nõ vltra valent nisi p mitigatiõem vl' abbreuiatione pene: aut dimissiõe venialis culpe, q̃ aũt ipe in vita sua facit absq; pctõ mortali z ex caritate valẽt sibi ad oia iã dicta, et vltra ℞ ad augmẽtũ gr̃e. z ꝓsequenter p augmẽto vite eterne, ecce q̃ntũ malum est pctm̃, z ecõtra q̃ntũ bonũ est hoiem esse in caritate. Ex q̃bꝫ ꝯcludit qꝫ nõ est maiꝰ beneficiũ qõ q̃s ꝓxio põt ipendere q̃z ipm õ inimicicia z odio dei liberare. Nõ enĩ est maiꝰ malũ q̃z esse in dei inimicicia siue in pctõ mortali. g nõ est maiꝰ beneficiũ ꝓximo impendendũ q̃z ipm de tali liberare. E Dubitaꝫ tercio quã informationẽ habeamus ex ℞ euãgelio, z p mortuũ illũ resuscitatum ad tactũ z imperiuz saluatorꝭ zc̃. Rñdeꝫ qꝫ ex ℞ euãgelio hꝫe possumꝰ tres vtiles doctrinas bñ ꝯsiderãdas. Prima qꝫ sicut ista vidua nõ rogauit ꝙbo dñm p resuscitatione filij, sed ipe videꝫ eiꝰ desideriũ eũ suscitauit. Ita z nos intelligere debemꝰ qꝫ desiderijũ cordis ꝑualet cũctis oronibꝫ. Unde Grego. in moral'. Uera postulatio non in oris est vocibꝫ sz in cordis cogitatõibꝫ. valentiores nanq; voces apud secretissimas aures dei nõ faciũt ꝙba sed desideria. non clamor sz amor. Idẽ õr pꝫs. ix. Desiderium pauperꝝ exaudiuit dñs: ꝑparationẽ cordis eorꝝ audiuit auris tua. Ecce nota ꝙba desideriũ z ꝑparationẽ. Secõa doctrina sicut ad suscitationẽ illiꝰ adolescẽtis ꝯcurrebãt ꝗttuor. vicz qr dñs ad mortuũ accessit, loculũ tetigit, portãtes steterũt, z dñs adolescenti dixit, adolescens tibi dico surge. Ita hec ꝗttuor ꝯcurrũt spũal'r ad resuscitãduz pctõrẽ a pctis. Prio enĩ xps pctõri approp̃inq̃t cũ aliquã gr̃az ꝓueĩentẽ ei dat. Gratiã vicz gratꝭ datã nõ gratũ faciẽtẽ, vt desideriũ ꝓprie saluꝭ, aut voluntatẽ misereñdi pauperibꝫ, aut aliud bonuz. Hoc fit qñq; p internã ĩspirationẽ, z qñq; p exteriorẽ ꝑdicatõem. Loculũ vero dñs tangit cũ malũ affectũ animi cõpescit, aut cũ cor pctõrꝭ ad pniam emollit. Portitores vero pctõrꝭ ſm Glo. sunt imũda desideria. vl' adulantiũ blandimẽta, siue fiducia diu viuẽdi. cõsideratio aliene culpe, impunitas pctõruz. stulta spes in futuro penitẽdi, quã aliq̃s hz ex magna dei miscõia, z sic de alijs. Hi portitores portant peccatorẽ in peccatis vt nõ peniteat, sed tunc dicũtur stare q̃n cessat a talibus consilijs z reuertit ad cor considerando culpã suam zc̃. Tercia doctrina habet ex verbis christi dicentꝭ. Adolescẽs tibi dico surge. Et sic'le dixit Mar. v. Puella tibi dico surge. Ubi ꝓsiderandũ est qꝫ dñs nõ dixit alicui. senex vl' anus tibi dico surge, sed adolescẽs vel puella. p qõ dat nobis intelligere qꝫ vix a peccatꝭ surgunt q̃ in eis senuerũt. Jõ dicit Hiero. Dũ paruul' est hostis interfice eũ. Et ꝓuer. xxij. Adolescens iuxta vlã suã gradiens, etiã cũ senuerit non recedet ab ea. i. difficulter recedet. Unũ Canon ꝯcilij later. dicit. Tanto gũlora sunt crimĩa: q̃nto diuti' infelicẽ aiam detinẽt alligatã. Et hñtur ꝙba extra de symonia Cũ in eccl'ie, z extra de ꝙsuetudie, cum tanto. vbi idẽ habeꝫ. Ecce iã ptz qꝫ ꝙsuetudo nõ alleuiat sz auget pctã. Subiũgit autẽ in euãgelio triplex seq̃la resuscitatõis. qr adolescens resedit, loq̃ cepit. mr̃i datꝰ fuit. Qꝫ resedit ptinet ad cõpunctionez. Qꝫ loq̃ cepit ptinet ad ꝓfessionẽ. Qꝫ mr̃i eccl'ie euz dedit ptinet ad recõciliationẽ, absolutõem z satisfactionẽ. Ecce notanter dicit resedit, ñ stetit, p qõ intelligit qꝫ pctõr dũ penitet. licet erigaꝫ p bonã voluntatẽ adhuc tñ sedz p timorẽ nõdũ certus de venia timẽs sibi de futuro casu. stat aũt p spem. Qꝫ aũt dicitur cepit loq̃, significaꝫ qꝫ pctõr q̃diu est ĩ statu peccati q̃si non loquit cũ irrõnabilia ꝓferat. Sz qꝫ dedit eũ mr̃i sue, significatur qꝫ resuscitatus de morte pctĩ mr̃e indiget q̃ eũ custodiat aliter nõ diu viueret. Mr̃ ꝓt esse ipa ꝓscia sana, ipa rõ, aut bõ instruẽs ad bonũ, ſm illud Mat. xij. Qui fecerit voluntatẽ ꝓris mei ipe mea mr̃ frater et sorꝭ est. Sꝫ ꝓt etiã p defunctũ in sensu morali intelligi q̃libet pctõr q̃ est vnicꝰ filius matrꝭ vidue, id est eccl'ie. q̃ nunc post ascensionẽ christi in celũ est viduata: et expectat sponsum suum in extremo iudicio. F Dubitaꝫ quarto an licitũ sit exemplo huiꝰ vidue in euangelio mortuos deflere, z quando sit illicitum et peccatuz z quando non. Ad hoc respondet Holgot sup li. Sapie l. c. lxiij. B. L. Qꝫ fletus siue luctus p mortuis fit tripliciter, videlicet Fallaciter z simulatiue cũ fictione. Pertinaciter excessi-

ue ꝛ sine ꝓsolatiõe. Naturaliꝛ caritatiue siue ex deuotione. Et ꝟ triplicꝛ. vicz qꝛ pauci sunt tales boni viri in eccl'ia militãte. quia forte aliq̃ secũ deferũt purgãda ex ꝓsũmatione naturalꝭ miserie, ꝓximo mõ interduz lugent filij mortẽ parẽtũ in q̃bus bonis succedũt. ꝛvxores mortẽ suoꝝ maritoꝝ a q̃rũ societate libenter recedũt. Et ecõuerso. siliꝛ de viris legatarij mortẽ testatoruz q̃ eis bona sua concedũt legando. Hi oĩs nigris induunt vestibꝫ extrinsecꝰ: ꝛ suas facies exterminãt, ꝛ tñ in mente sua satis gaudent. Sic luxit iudas mortẽ vxoris sue, q̃ sue dicebat. Geñ. xxxviij. Uñ ibidẽ ꝺr. qꝛ post luctũ ꝓsolatione accepta ascẽdit ad tonsores ouiũ suaꝝ: ꝛ diuertit ad thamar nurũ suã, que deposito vestibꝫ viduitatis sedit ĩ diuio mutatis vestibꝫ cũ audiret qꝛ veniret socer suus. Et sic iudas putãs eã meretricẽ: cognouit. Sic gelria meretrix planxit patrẽ suũ. De q̃ Egesippus li. j. Amissum nõ flet dũ sola est gelria prẽm. Si q̃s adest iusse prosiliunt gelrie lachrymę. Nõ luget vere quisq̃s laudare gelria q̃rit. Ille dolet vere q̃ sine teste cupit dolere. Iste figuranꝭ per mulierẽ tecuiten, cui dixit Joab, ij. Regu xiiij. Lugere te simula et induere veste lugubri et nõ vngaris oleo. vt sis q̃si mulier multo iã tpe lugẽs mortuũ. ℞ Scõo modo q̃dã lugẽt ĩmoderate ꝛ excessiue qui sic plangũt mortẽ amicoꝝ q̃si totaliter ꝛ prohenniter interierint. q̃rũ fatuitas oñdit ex decẽ. Primo qꝛ nullo mõ debemꝰ esse contrarij diuĩe volũtati. Cuiꝰ causa q̃rẽda nõ est vt dicit Augr̃. xlv. ꝑmi sniarũ. Et ergo si amicũ q̃ntũcunq̃ carũ habeas, cõsidera ꝓmo hanc rõnẽ. Vult deꝰ. deus ẽ enĩ dñs viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. Scõo qꝛ iustũ ꝛ licituz est vnicuiq̃ repetere qõ suũ est. Uñ Hiero. in epl'a ad Marciũ. Nihil abstulit tuũ q̃ dignatꝰ ẽ repetere ꝓpriũ. Ita dixit Job si ligys orbatus, dñs dedit. dñs abstulit. sicut dño placuit ita factũ est. sit nomẽ dñi benedictũ Job. j. ca. Tercio qꝛ necessitas moriendi est cõis lex oĩbꝫ. Si ḡ factũ essz aliq̃d ꝓtra amicũ tuũ mortuũ qõ nõ fuissz necessario euenturũ iuste ꝓqri posses ꝛ plãgere. sã vero nihil actũ est nisi qõ lege cõmũi toti hũano generi est statutum. ad Hebre. ix. Statutũ est hoĩbꝫ semel mori. Uñ et hac lege includunt xp̃s ꝛ maria mr̃ eiꝰ qꝛ mortui sunt. Nõ q̃ xp̃s sic hꝫet necessitatẽ moriendi sicut nos post pcm̃ ꝑmi parẽtes, nec fuit debitor mortis: sed sponte mortuꝰ est ꝓ nobis. Nullus enĩ intrabit vl' celũ vl' infernũ nisi morte media. Sũt enĩ aliq̃ in celo cũ corpe ꝛ aĩa vt xp̃s ꝛ ꝧgo maria. ꝛ ℞ p mortẽ mediã. Sunt etiã aliq̃ in inferno cũ corpe ꝛ aĩa, de q̃bus ꝺr. Hume. xvj. Hi non intrauerũt nisi ꝑus soluerẽt debitũ mortis Ita q̃ aĩa priꝰ est separata a corpe. ꝛ iterꝝ reunita ꝛ ad infernũ simul retrusa. qꝛ ibidẽ dicit q̃ chore dathan ꝛ abyron cũ suis cõplicibꝫ descenderũt in infernuz viuẽtes. eo q̃ murmurassent ꝓtra Moysen ꝛ aaron. Sic nec Enoch nec helyas. q̃ iã sunt ĩ paradyso veniẽt in celũ: nisi morte media. ꝑterea dicit Aug. in libro de ꝓsolatõe mortuoꝝ. Oĩe qõ nascit in ℞ mundo necesse hꝫ mori. ꝛ infra. Si annos vl' pauos noverimꝰ p hanc mortis viam ꝑfectos. si ipos pr̃iarchas ꝛ ꝓphas ab adam ꝓthoplasto ñ sine casu mortis audimꝰ migrasse de ℞ seculo. eleuemꝰ animuz de ꝓfundo tristicie. qꝛ q̃ mortuꝰ ẽ ℞ reddidit qõ debuit. Hoc est debitũ qõ nulla pecunia potest redimi. Hoc est debitũ qõ nulla ꝟtus nec sapiẽtia nec ptãs excusat. nec ipi reges poterũt hoc debitũ declinare. Hec ille. Quarto est fatuum excessiue lugere. qꝛ ꝑ mortẽ hõ fit liber de seruo. certꝰ de dubio. ꝓs enĩ vita habet multas miserias a q̃bus oĩbꝫ hõ liberat ꝑ mortẽ. Uñ Job. xiij. Hõ natꝰ de mliere breui viuẽs tpe repletꝰ multis miseriis. vt sũt esurire. sitire. calere. algere. lassari. ꝛ sic de aliis. Uñ dicit Aug. in li. de visitatõe infirmorũ. Audacter pnũcio q̃ ꝑncipium vite boĩs initiũ est doloꝝ. ꝛ q̃ moꝛs oĩm ꝑncipiũ malorꝝ finis est. Et subdit. Male mori nõ est xp̃ianoꝝ. bñ aũt mori: cũ xp̃o viuere est. Propterea fuerũt q̃dã phi q̃ in ortu pueroꝝ flebãt: sciẽtes q̃ hõ ad laboꝝez nascit. ad requiẽ aũt moꝛit. Consiliꝛ fecit xp̃s q̃ de morte lazari nõ fleuit. imo dixit. Lazarus mortuꝰ est ꝛ gaudeo ꝓpter vos Johis xj. In resurrectõe vero q̃n eũ a morte reuocauit: plorauit. qꝛ eũ ad miserias hꝰ mũdi redire fecit. Bonũ ẽ ḡ hoĩez volũtarie moꝛi cũ sibi ĩmineꝛ tp̃s moꝛtis. De hoc eĩ dicit Scotus circa dist. xxj. q̃rũ snia ꝛ q̃ moꝛs etiã naturalꝭ volũtarie suscepta sit sufficies ꝑ pena cuiuscũqꝫ venialꝭ. Et forte ꝑ magna

parte pene debite p mortalibus dimissis. Nec obstat q ipa mors ē pena necessaria, q aliqs pōt necessariū volūtarie assumere z de necessitate facere ꝑtutem. Hec ille. Hoc etiā expediret vt pnūciarē infirmis z interficiēdis siue ad mortē finaliter sententiatis. Bi g bonū est volūtarie mori. fatuū erit p mortuis excessiue flere. Quinto ideo mortui nō sunt excessiue deflendi, q deus oīa nouit q̄d vnicuiq; expediat, vbi et qñ viuere vl mori, g sibi nequaq; est resistēdū.

D Sexto q luct⁹ imoderat⁹ mortuos in nullo iuuat: nec flet⁹ eos ad vitā poterit reuocare: nec p talē luctum a purgatorio liberare. Qō ostēdit exemplo dauid, ij. Reg. xij. Qui dū fili⁹ eius carissim⁹ ex bersabee infirmaret, fleuit z luxit z cibū nō capiebat. Sed postq; mortu⁹ fuit cessauit a fletu z luctu: z sumpsit cibū, z a ieiunio cessauit Et dū seruī sui interrogarent cur h̄ faceret, rñdit, ꝓpter infantē dū adhuc viueret ieiunaui z fleui. Quicebā enī, q̄s scit si forte donet eū mihi dñs z viuat. Nūc aūt quia mortu⁹ est, q̄re ieiuno, nunq̄d potero reuocare eū ampli⁹? Ego vadā mag; ad eū, ille vero nō reuertet ad me. Septimo q luctus irrōnabil' mortuis nocet. Juxta illud Eccī. xxx. Repelle tristiciā a te: neq; enī est ꝙuersio z huic nō ꝓderit z teipm pessimabis, dū ei a tanta tristicia absorbet animū nō habet liberū ad orādū, p illo, p q̄ luget. Illi⁹ exemplū refert Apiari⁹ in li. apuz capuj. Mater q̄dā filiū habuit ꝓmogenituz ꝑtuosum, q̄ mortuo mr incōsolabilit doluit, z apparuerūt mri iuuenes vt visum est ei ingēti gaudio gradientes Cūq; inter illos filiū suū lento gradu seq̄ntez cognouit. Cui mr cū graui clamore dixit, Et q̄d est fili mi q̄ solus z nō cū aliis graderis retardat⁹, cui ille in toga laterali magnū aq̄ pond⁹ ostendens, Ecce inq̄t mr lachrymę q̄s p me inaniter fudisti, q̄ꝑ pondere ab alioꝝ psecutione retardor. Ad deū g lachrymas cōmutabis: z in pūtia sacri corpis xp̄i cū elemosynis pauperꝝ, p me corpiū z deuotū effundas, z tūc liberabor ab incōmodo q̄ nunc ꝑmor. J Octauo nō debēt plangi excessiue mortui. q amici nos aliqtiens impediūt a ꝑtute z via salutis, nā cor nostꝝ ad mundū alliciūt ad generandū sollicitudinē ad statū eoꝝ, z ad mīn⁹ obediendū deo in ꝓsilijs suis. Unū Aug⁹, sup Heñ. Sepe offendit de⁹ ne offendat amic⁹, z iō dispēsatione diuīa plurimū ꝓtingit vt amici q̄s carnalit diligim⁹ q̄ten⁹ affectus nr̄os liberius in deuz z integrali⁹ extendam⁹ de⁹ a nob subtrahit. Ad h̄ fac q heremita vidit angelū boni viri submergi. Nono q quē mō vides mortuū alias videbis viuū, j. ad Thes. iij. Nolum⁹ vos ignorare de dormientibꝫ vt nō cōtristemini sicut z ceteri q̄ spem nō h̄nt. Unū Amb. li. iij. de morte fratris sui. Cessabūt ínq̄t lachrymę mee q dz aliq̄d infidos z pfidos interesse, fleant suos q̄ cos in ꝑpetuū existimāt interesse qui spem resurrectōis nō h̄nt, nob vero econuerso. q mori nō nature sz hui⁹ vite finis ē q ipa natura melī⁹ reparat p mortē, mortis igit casus oēs abstergit fletus. Decimo q si viuēs fuit tibi grat⁹, gratior iā erit saluat⁹, ita docet Aug⁹. in li. ꝙfes. de Nebridio amico suo defuncto. Nā si hic car⁹ z fidelis tibi fuit: millesies tibi carior erit in celo. Et si h̄ vtilis tibi fuit: millesies vtilior tibi erit in celo. q oīa merita tecū cōdiuidet Unū Ansel. de beatꝫ. vnusq̄sq; intantū gaudet de alteri⁹ merito inq̄ntuz de suo ꝓprio. His g decē rōibꝫ ꝓsideratꝫ z pensatꝫ. debemus p mortuis excessuz doloris mitigare. cū amicos nr̄os a nob subtrahi morīēdo videm⁹, nō enī recedūt sed p̄cedūt. Unde Eccī. xij. dr. Hodicuz ploza sup mortuo, qñ req̄escit a laboribꝫ suis, s. miserijs hui⁹ vite. Et Apoc. iij. dr. Ammodo iā dic spiritus vt req̄escāt a laboribꝫ suis. Iste decem rōnes q nō sit excessiue lugēdū p mortuis tangunt in his ꝑsibꝫ. His bis q̄nq; tibi q̄ mortē plangꝫ amici. Densurā statuant et gaudia leta reducāt. Vult de⁹ z suū est lex liberat oīa noscens. Nec iuuat imo nocet obstabit surgit amabit. Tercio ꝓncipalit sunt aliq̄ amici q̄ lugēt sagaciter z caritatiue siue naturalit z ex pia deuotōe. Nimis enī irasci in recessu amici ingtitudinis signū est. nimis ꝙ tristari desperationē arguit a ie recedentꝫ. Sūt aūt tres cause q̄re ꝙdolere debem⁹ morientibꝫ bōis virꝫ. Prio q pauci sūt bōi viri ī eccīa dei militāte, sic de btō Aug. legit q̄ q̄tiēs de morte alicui⁹ boni sacerdotꝫ audiuit: doluit. Nō q ō statu illi⁹ timeret, sed q paucos tales in eccl̄sia relinq̄ret. Secōo q forte aliq̄ purgāda

secū deferūt q̄ in pñti totaliter nō impleue runt. Et hec pena est valde grauis et magna. Vñ Aug⁹. in libro de pnīa dicit Ignis purgatorij ⁊ si nō sit etern⁹: míro tamē modo grauis est, excellit tñ oēm penā quā aliq̄s vnq̄ passus est in hac vita, licz mirabilia passi sint martyres tormēta. Et habē tur ẏba de pnīa di. viij. ca. fi. Ad hoc valz qō scribit Cyrillus ad Augustinū de tribꝫ mortuis resuscitatis p tactū alicuj sctī Hieronymi. Tercio ex ꝯsideratiōe naturalis miserie, q⁹ oportet nos ꝓpter pctā ꝓmi parentis putrefieri ⁊ incinerari. sicut fecit Thobias vbi supꝫ, sepeliendo mortuos ⁊ lugendo Eccēs. vij. Melius est ire ad domū luctus q̄m ad domū ꝯuiuij ⁊c vt supꝫ. A. Isto ergo tercio modo fleam⁹ mortē amicoꝝ et q̄ntū possum⁹ nr̄is suffragijs eos de penis purgatorij liberare studeam⁹. ℣ Dubitat q̄nto circa p̄missa. ex quo dictū est q⁹ p mortuū peccatoꝝ designet, ex q̄bus tamē similitudinibus hō i peccato mortali existens cōparat cozpaliter mortuo. Respondetur breuiter q⁹ oīa q̄ eueniunt cozpaliter mortuo illa etiā ꝓuingūt specialit mortali. Et ex ꝟ q̄libet in pctō mortali existēs dicit mortuus. De ꝟ aūt docto, singularit dant septez similitudines, vicz Sicut a cozpaliter moriente aīa sepat, sic a peccāte mortalit deus separat q̄ est vita aīe. Sicut a cozporaliter moriēte amicoꝝ turba alienat et turbat. sic oēs sancti ⁊ angeli ab aīa in peccatis moriēte alienāt ⁊ turbāt. Sicut moriens cozpe diuitijs denudat, sic moriēs in peccatis oīnibꝫ diuitijs meritoꝝ priuatur. Sicut cozpaliter mortu⁹ oīnibꝫ sensibꝫ p̄uatur, sic moriēs in peccat, fit insensibilis. Sicut mortu⁹ cozpalit de cetero nihil operat. sic q̄ moritur in pctō quicq̄ de genere bonoꝝ facit q̄ ad vitā eternā pdit. Sicut cozpaliter mortuū oīs creatura abominat sic q̄ morit in peccatis abominabilis ē deo angelis ⁊ hoībꝫ sanctis. Sicut cozpaliter mortu⁹ a vermibꝫ deuorat, sic etiaz pctōr a ꝓpria ꝓscia incessant rodit. ℣ Primo igit sicut a cozpalit moriente aīa separat, sic a criminalit moriēte de⁹ q̄ est vita aīe ab aīa separat. ſm illud Ysa. lix. Iniq̄tates vr̄e diuiserūt inter vos ⁊ deū. et Osee. ix. dicitur. Ue eis cum recessero ab eis. Illud ve clamabunt dānati in finali iudicio q̄ audiēt finalē sententiā illi⁹ sepatiōis Ite maledicti in ignē eternū Math. xxv. Hūq̄d clamabunt ve. ve. ve. Apoca. viij. Ue q̄ nati vnq̄ fuim⁹, ve nobis q⁹ verbū dei ꝓtēpsimus: ⁊ sibi nō obediuim⁹: neq̄ tanta mala nobis futura credim⁹. Ue nobis q⁹ ī eternū deū ⁊ sctōs ei⁹ nō videbim⁹: sed demonibꝫ ⁊ oīnibꝫ dānatis eternaliter associabimur ⁊c. Sc̄o a cozpaliter moriēte turba amicoꝝ alienat ⁊ turbat, sic oēs sctī ⁊ angeli ab anima in peccatis moriente alienātur pariť ⁊ turbant. ſm illud Job. xix. De reliquerūt me, ꝓpinqui mei, ⁊ q̄ me nouerāt obliti sunt mei, ⁊ ibidez. Frēs meos longe fecit a me. Et noti mei recesserūt a me. Itē Treñ. j. Omēs amici ei⁹ spreuerūt eā: et facti sunt ei inimici. q⁹ sancti dei ⁊ angeli sūt amici nr̄i dū sum⁹ sine pctō mortali, et fiūt inimici nr̄i p mortale pctm̄. Tercio moriens cozpaliter diuitijs denudat, sic moriens in peccat, oīnes diuitias meritoꝝ suorū pdit. Sicut enī q̄ hic diu diuitias ꝓgregauit, putans se diu victurū, sicut cuidam somniauit vt dicit Grego. in dyalogo subito mortu⁹ est: ⁊ oīa intacta alijs reliq̄t. ſm illud Luce, xij. Stulte hac nocte aīam tuā repetēt a te, ⁊ q̄ parasti cui⁹ erūt. Ita etiā q̄ diu bona opa sibi thesaurizauit ⁊mlta meruit existens in caritate, p vnū pctm̄ mortale oīnia pdit, ptz ex illo Ezech. xviij. Si auerterit se iust⁹ a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̄tatē, nunq̄d viuet, ⁊ sequit. Omēs iusticie eius q̄s fecerat nō erūt in memoria. Item Treñ. j. Egressus est a filia syon oīs decoz eius, ⁊ Job. xvj. ca. ꝓquerit. Ego quondā opulent⁹ repente ꝓtrit⁹ sum. Est tñ differētia mortis crimialis ad mortē cozpalez, q⁹ moriens p pctm̄ si reuiuiscit p pniam omnia opa sua p pctm̄ pdita facit reuiuiscere ⁊ sibi meritoria esse. Sec⁹ est de cozpaliter moriente q̄ nō pōt ea recupare q̄ amisit vt supra de diuitijs ptz. Quarto moriēs cozporalit oīnibꝫ sensibꝫ priuat, sic q̄ morit ī peccatis fit insensibil. ita q⁹ nec sentit dei beneficia neq̄ ei⁹ supplicia, nō timet pñtia neq̄ futura pricula. Et sic q̄si insensibil volutat in pctis, ⁊ q̄si dormiēs nō aduertit q̄d nocere possit, quod clarius patet de luxuriosis. Si enī hec sentiret puta dei beneficia et inferni supplicia, presentia mala et futura, immo si sentiret bona que perdidit: et

mala q̄ peccādo meruit: sine mora vtiq; re
sileret. Jō bene scriptuz est de pctōre illud
Prouer. xxiij. Traxerūt me z ego nō sensi.
verberauerūt me et ego nō dolui. O q̄tiēs
deus pct ōrē trahit, imo ꝓberat p aduersi-
tates z tribulatiōes: z nō vult sentire. ſm il
lud Esa. xlviij. Nescierūt neq; intellexerūt.
obliti sunt ne videāt oculi eoz: z ne intelli-
gant in corde suo. Et sequit, nō recogitant
in mēte sua neq; sentiūt, ꝓpterea dñs super
pctōres nō cognoscētes neq; sentiētes pec
cata sua fleuit intrādo hierl'm i die palma-
rū videns ciuitatē, si cognouisses z tu, s. fle
res. Lu. xix. Quinto sicut moriēs corpaliť
de cetero nihil opať, sic q̄ moriť in peccato
q̄cūq; de genere bonoz opeꝝ facit nihil re
putanť q̄ntū ad regnū celoz: ac si non fue-
rint facta, ſm illud Esa. lix. Opa eoz inuti
lia: z opus iniq̄tatis in manibz eoz. Sex-
to sicut mortuū corpaliť oīs creatura abo-
minaťꝓpter horroꝛē z fetoꝛē, sic q̄ in pecca-
tis moriť abominabiľ est deoz oībz sctis su-
is, ſm illud ps. Virū sanguinū z dolosuz
abominabiť dñs, quem aūt dñs abominať:
erit p cōsequns abominabilis sctis suis. imo
oībz creaturis. Nā sicut rege aliq̄ offenso:
totū regnū insurgit in offensoꝛē, ita deo of
feso p pctōrē: omis creatura armabit se fi
naliter ad vltionez Sap. v. ¶ Se-
ptimo sicut corpaliť mortuꝰ a vermibz de-
uoraťꝰ sic pctōr a ꝓpria ꝓscia incessanť rodi
tur, ſm illud Esa. vlti. Vermis eoz nō mo
rieť: z ignis eoz nō extingueť. Pctm enim
blande ingrediť: sz in nouissimo mordebit
vt coluber. Prouerb. xxiij. Itē Habacuc. ij.
Nūq̄d nō repente ꝓsurgūt q̄ mordeāt te z
suscitabūt lacerātes te. z euigilabūt insidia
toꝛes tui: z eris eis in rapinā. qđ totū vera
citer de remorsu ꝓscie intelligiť. Et iterum
Prouer. xxix. Siue irascať siue rideat non
inueniet requiē, s. in ꝓscia, qz sicut dr Sa-
pientie. xvij. Semp pſumit seua pturbata
ꝓscia, z Job. xv. Sonituꝰ terroꝛis sp in au-
ribz eius, z cū pax sit: ille semp insidias su-
spicať. Ex omībz illis patz q̄s periculosa sit
mors anie p peccatū ꝓpter mala tā enume
rata z alia innūerabilia. Omia enī mala q̄
sequunť corpaliter mortuū: illa etiā spūali
ter ꝓsequunť peccatoꝛē, vt ptz ex dictis, pro
pterea valde vtile est pctōri imo cuilibz ho
mini hīe memoriaz mortis, imo q̄nq; cor-
poraliter mortuū videre. Cogitet hō qz ne
scit horā mortis sue. nescit etiaz q̄ ania sua
itura est statim cum exierit a corpe. Unde
Bern. O aia mea q̄s erit ille pauoꝛ. cū di-
missis oīnibz q̄rū tibi pntia iocunda, tam
gradus aspectꝰ, cohabitatio tā familiaris,
sola pauēs ingrederis ignotā regionē. Et
vide qz graue est relinq̄re noticiā: sz grauiꝰ
transire ad incognita: sed grauissimū illuc
solus ire. Illiꝰ exemplū habemꝰ de q̄dam
duce lothoringie, q̄ dū adhuc iuuenis essz
z laboraret in extremis, respiciēs palaciū z
domos suas multas: dixit. O dñe deus q̄s
ꝓtēnēdus est mūdus iste. qz ecce ego q̄ tot
habui palacia z in tot potui hospitari, ne-
scio q̄ hac nocte debeo ire, aut q̄s me debe
at recipe hospitio. Nec bene eēnt peccato
ri meditāda, nā ꝓpter ꝑ etiā sancti viri moꝛ
tē timuerūt valde. Unꝰ in vitas patrū habe
tur qđ dixit abbas helyas. Ego rē illam ti
meo q̄n aia mea occurſura est deo iudici.
Si g̃ terribilis est moꝛs viro pfecto. q̄nto
magis pctōri innūerabilibz pctis onerato

¶ Scdo ptz q̄ ad ꝓtēnēdū hūc mū
dū cū suis vanitatibz z delicijs valde vtile
est homi cogitare vilitatē z horroꝛē cada-
ueris hois mortui. Nō est enī cadauer vi-
lius cuiuscūq; alteriꝰ aīalis cadauere ho-
minis mortui. Unde Bern. Quid fetidiꝰ hu
mano cadauere, qđ horribiliꝰ mortuo ho-
mine, cuiꝰ erat vita gratissimꝰ amplexꝰ: fit
in morte horribiľ aspectus, qđ ergo ꝓsunt
diuitie, quid delicie, qđ honoꝛes. Diuitie
nō liberāt a morte: nec delicie a verme, nec
honoꝛes a fetoꝛe. Ad speculandū g̃ in hoc
cadauere debet hō frequēter ire ad sepul-
chra, dimissis aliis vanis spectaculis, ſm il-
lud Eccēs. vij. Melioꝛ est ire ad domū lu-
ctus q̄ē, vt ptz supra. Exemplū illiꝰ habe-
mus de mgro Petro comestoꝛe, q̄ sup se in
tumba sua poni fecit hos ihūs. Petriꝰ erā
quē petra tegit: dictusq; comestoꝛ. Hūc co
medoꝛ: viuꝰ docuit: nec cesso docere Moꝛ
tuꝰ, vt discat q̄ me videt incineratū. Nō su
mus iste fuit: eritꝰ q̄nq; qđ hic est. Sunt
enī multa mortē cōcomitātia, que merito
quelibet pctōrē a pctis retrahere deberēt,
vicz infirmitas, separatio corpis z aīe, spo
liatio a rebz, pctōz memoria, cōcursus de-
monū, repsentatio aīe corā deo iudice, in-
gressus regiōis ignote, destitutio corpoꝛis.

¶ Dominica decima septima

vilitas cadauer, z sic de alijs. Hec enim a pctore diligent recogitata indubie ipsuz a pctis retrahūt. Ecce q̄z piculosuz est morientib⁹ q̄ diuitias pl⁹ q̄z deū amauerūt z ei⁹ p̄cepta multipl'r trāsgressi sunt. difficulter enī illas dimittūt: z tñ cogunt eas dimittere, sed vide cū q̄ ꝓscia. Jō dicit ps. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. Et itez. Relinquūt alienis diuitias suas. Sūt g̃ diuitie velut infideles amici, qui amatores suos in extrema necessitate deserūt. De ħ habem⁹ exemplū. Quidā enī dū a diuitijs in morte implorasset auxiliū: nec possz aliq̄m rñsionem hīe ab eis: ait. O fallaces diuitie toto corde vos amaui z honorauī, z nunc in tāta necessitate posit⁹ nihil ꝓsilij vl' auxilij a vob hīe possum. ¶ Parate est, me desererе, nec vultis me seq̄. Ego dimittā vos, z his dict⁹ statim distribuit paupib⁹ vniuersa. Rogem⁹ g̃ dñm ihesū vt sua misc̄ōia nos respiciat z corda nr̄a illustret vt sic pctōz̄ grauitatē horrorē z picula cognoscētes illa detestemur, z cū adolescēte a pctis surgamus, nec tot mal' pctōz̄ vt dictū est inuoluamur. ¶ Per xp̄m dñm nr̄m. Amen.

¶ Dñica decima septima. ¶ Ser. LXVI.

Dixit ihesus ad legisperitos z phariseos. Si licet sabbato curare. at illi tacuerūt. Lu. xiij. In p̄cedēti dñica audist⁹ quō dñs ihesus cōpassus mlieri vidue suscitauit filiū eius a morte, ex q̄b⁹ etiā causis sepius dñs miracula fecit. Quare pctm̄ mortale designat p mortē, z q̄ pctm̄ mortale est infinitū malū, imo maius malū ē hoīez p vnam horā esse in pctō mortali, q̄z aīam mille annis esse in purgatorio, z plures doctrinas ex euāgelio, qñ flet⁹ p mortuis sit licit⁹ vel illicit⁹. Et ex q̄b⁹ causis pctōr in mortali cōparat corpalit' morieti zc. ¶ Nūc ꝓsequēter in ħ euāgelio nobis ꝓponit p̄ceptū de obseruatiōe sabbati, quō illud sit obseruādū exemplo xp̄i. Et q̄ diligenti⁹ cauere debem⁹ pctm̄ superbie. Sicut z ap'lus in hodierna ep'la ad Ephes. iiij. scripta, singularit' nos hortat ad hūilitatē seruandā: māsuetudiez z patientiā, q̄z vnū corp⁹ xp̄i sum⁹, ideo in vnitate deo fruire debem⁹ z ei⁹ p̄cepta custodire. Jō dixit ihesus ad legisperitos zc, vt sup̄. ¶ Pro gr̄a Aue ma. ¶ Dixit ihesus ad legisperitos. Si licet sabbato curare vbi sup̄. Dicat p̄mo textus euāgelij. Postea ei⁹ diuisio z intellectus. Tercio dubia ad ꝓpositum zc. ¶ Textus euāgelij.

In il. t. Cū intraret ihesus domū cuiusdam p̄ncipis phariseoz̄ sabbato māducare panē, z ipi observabāt eum. Et hō ydropicus erat añ illū. Et rñdens ihesus dixit ad legisperitos z phariseos dicēs. Si licet sabbato curare? At illi tacuerūt. Ip̄e vero apprehensum sanauit eū ac dimisit. Et rñdēs dixit. Cui⁹ vr̄m asin⁹ aut bos in puteū cadit et nō ꝓtinuo extrahet illū die sabbati. Et n̄ poterāt ad hec rñdere illi. Dicebat autez z ad inuitatos parabolā intendēs quō primos accubitus eligerēt dicēs ad illos. Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias nō discūbas in p̄mo loco: ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo, et veniēs is q̄ te z illū vocauit: dicat tibi. Da huic locū, et tūc incipias cū rubore tenere nouissimū locū. Sed cū vocat⁹ fueris vade recūbe in nouissimo loco vt cū venerit q̄ te inuitauit dicat tibi. Amice ascēde supius, tūc erit tibi gl'ia coram simul discūbentib⁹, q̄z oīs q̄ se exaltat hūiliabit̄, z q̄ se humiliat exaltabit̄. Luce. xiij.

Hystoria hui⁹ euāgelij facta ē āno scōo p̄dicatiōis xp̄i dñi, etatis sue, xxxij, cōplet⁹ q̄nto nonas octobris, ħ est ꝓxima die ante festū Francisci. siue tercia die octobris. Ante initiū hui⁹ euāgelij dicit Lucas ca. xiij, q̄ q̄dā dixit ad ihesum. Dñe: si pauci sūt q̄ saluant̄. Ip̄e aūt dixit ad illos, ꝓtendite intrare p angustā portā. q̄z multi dico vob⁹ q̄runt intrare z nō poterūt. Cū aūt intrauerit pr̄familias z clauserit ostiū, incipiet⁹ foris stare z pulsare ad ostiuz: dicētes. Dñe aperi nob. Et rñdēs dicet vob⁹, nescio vos vnō sit⁹, tūc incipiet⁹ dicere. māducauim⁹ coram te z bibim⁹, z i plateis nr̄is docuisti. z dicet vob⁹. nescio vos vnō sit⁹, discedite a me oēs operarij iniq̄tatis: ibi erit flet⁹ et stridor dentiū. Tandē post pauca sequit euāgelium in seq̄nti ca. Et ꝓtinet i se principal'r duas ptes. scōa ibi. Dicebat aūt z ad inuitatos parabolā zc. In ꝓma pte saluator ostendit nob⁹ potentiā z diuinā virtutē in curatione ydropici in sabbato. docēs p hoc nos quō licitū sit, pr̄is i suis defectib⁹ corpalib⁹ subuenire! n sabbato exēplo ydropici quē in sabbato curauit. In scōa parte nos do

cet vitare ſuꝑbiã ⁊ ſequi hũilitatẽ. ꝓponẽs in exemplũ hoiem ad nuptias inuitatum. qꝛ oĩs q̃ ſe hic exaltat poſt hãc vitã humiliabit. recte ſicut in libra qñ vnũ lat⁹ aſcendit alterꝫ deprimit. ⁊ ecõuerſo. Latus vnũ eſt vita pñs. lat⁹ alterũ eſt vita poſt hãc vitam. q. d. q̃ ſe in ℔ mũdo ſiue in hac vita exaltat ꝑ ſuperbiã: humiliabit poſt hãc vitã in inferno ꝑ penã. ⁊ econuerſo ⁊c. ℔

Diceret q̃s. quã doctrinã habem⁹ ex ℔ euãgelio ⁊ ex ꝓbis xꝑi. Rñdet q̃ plures ſalubres doctrinas poſſum⁹ hic. ꝓpõ vt ex emplo xꝑi panẽ alienũ nõ comedam⁹ abſq̃ grata recõpenſatõne. ſicut fecit ſaluator nr̃. q̃ vbicũq̃ inuitabat panẽ ocioſe nõ comedit. Verbi gr̃a. in nuptijs inuitatus in chana galilee aquã in vinum cõuertit. In domo ſimonis Mariã magdalenã ſaluã fecit. et ipm hoſpitẽ ſcandalizatũ inſtruxit. In domo zachei hoſpitẽ ꝓcurit. ⁊ domui ſue ſalutẽ eſſe factã pnũciauit. i domo matthei hoſpitẽ in ap̃lm recepit ⁊ cõmenſales ad pniam inuitauit. Dicꝫ i hodierno euãgelio inuitatos in domo ꝓncipis phariſeorũ panẽ ſuũ tripliciter recõpenſauit. Hꝫ ydropicũ ſanauit. obſeruatores ſuos arguendo benigne reduxit. et inuitatꝫ ſalutarez doctrinã de h ũilitate ſeruanda ꝓbuit. Ex oĩbꝫ illis habem⁹ ſcãm doctrinã q̃ nũq̃ xꝑs dñs vacuus aut ſine munere ſub ſacramẽto recipit. dũmodo facit hõ qõd in ſe eſt ad pcipiẽdũ tantũ hoſpitẽ. Hoc merito multos mouere deberet ad ſepi⁹ ſe ꝑparãdũ ad pceptionẽ euchariſtie. Hõ vnq̃ deceret magnũ pr̃icipẽ eſſe alicubi hoſpitatũ vacuũ ⁊ ſine munere hoſpitez relinquere. Ita ⁊ de xꝑo dño. Tercia doctrina q̃ nomine panis euãgeliſta intelligit quẽcunq̃ cibũ. Et tñ dicit panẽ. vt doceat ꝓuiuia nõ eſſe comeſatões ſz ſobrietates. ſic etiã i oõne dñica ꝑ panẽ intelligim⁹ oĩa vite neceſſaria. Et dicit euãgeliſta notanꝫ In domũ cuiuſdã ꝓncipis phariſeorꝫ. ex q̃ ꝓſiderare debem⁹ q̃ xꝑs nõ habuit ꝓpr̃iã domũ in ℔ mũdo. Vñ cuidã dicẽti. Mgr̃ ſeq̃r te q̃cũq̃ ieris. rñdit. vulpes foueas hñt et volucres celi nidos. filj⁹ aũt hois nõ habz vbi caput ſuũ reclinet Mat. viij. imo i tenera infantia poſit⁹ erat in ꝑſepio int̃ bruta aĩalia qꝛ nõ erat ei alter loc⁹ in diuerſorio. Ita et ibi ingreſſus eſt i alienũ hoſpitiũ ꝓncipis phariſeorꝫ. Quarto ꝓz q̃ q̃uis dñs habuerit phariſeos ſibi valde ꝓtrarios. vt dicit Berñ. habuit enĩ eos in factꝫ obſeruatores ſicut hic dr̃. Et ipi obſeruabant eũ. habuit etiã eos in dictꝫ ꝓtradictores ⁊ in torm̃etis illuſores. ⁊ tñ cũ eis aliq̃n ꝓuerſabatur ⁊ cibũ cum eis ſumebat vt in euãgelio Et ℔ fecit vt p ꝓuerſationẽ ſuã: doctrinã ⁊ miracula eos traheret ad noticiã veritatis Ecce licet tanta eis bona fecerit: tñ adhuc ex malignitate volebãt eũ cape in ꝓbis. ſic hic dicit Et ipi obſeruabãt eũ. i. diligenter attendebãt ſi aliq̃d faceret aut diceret vnd eũ poſſent accuſare ⁊ ei detrahere tanq̃z inuidi. Inuidorũ enĩ eſt alios obſeruare. qꝛ gaudẽt de aduerſis ⁊ dolent in ꝓſperꝫ ꝓximi. Vñ inuid⁹ in oĩbꝫ ſenſibꝫ exterioribus punit respectu ei⁹ cui inuidet. Et vltra hoc in corde. In ocul' q̃n videt fortunã ꝓximi. In auribꝫ q̃n audit bona loqui de ꝓximo cui inuidet. In olfactu q̃n fugit odorẽ bone fame: ſicut ſerpentes odorẽ florentis vinee. In ore ſiue in lingua ꝑ detractionez q̃ eſt filia inuidie. vulnerat enĩ lingua detractoris tanq̃z serpẽs. ſm illud ꝓ̃s. Acuerũt linguã ſuã ſicut ſerpẽtes. venenũ aſpidum ſub labijs eoꝝ. ligua eoꝝ gladi⁹ acut⁹. De hac lingua dicit mgr̃ Hugo. q̃ lingua detractoris ſit lancea peior q̃z illa q̃ lat⁹ domini ꝓforauit. qꝛ ꝑ lanceã ſaluatoris apertuꝫ eſt lat⁹ eius vñ nob fluxerũt ſacramẽta. ſed ꝑ linguã detractoꝝ vulnerant et occidunt aĩe q̃s xꝑs redemit ſanguine ſuo. D

Dubitat q̃d ꝑ ydropicũ intelligere debem⁹ ad nr̃am inſtructionẽ. Rñdet q̃ per ydropicũ ſignificant tria genera hoĩm. videlicet ſuꝑbi. auari ⁊ luxuriosi. Suꝑbi per tumorẽ quẽ hz ydropic⁹. Unde Hugo de claustro aĩe. Suꝑbia nata eſt i celo: ſed velut imemor q̃ via inde receſſerit nec poſtea illuc redire poterit. ℔ tumore ſuꝑbi iflati q̃ via ad celũ trãſire debeãt penit⁹ ignorant. ſed fortaſſis in ꝓfundũ deſperãtes cadunt Et p̃cipue duo genera ſuꝑboꝝ. vicz pauperes elati ⁊ diuites induratj. De ꝓmis ſicut cineres a terra eleuati ꝑ ventũ deſcẽdũt ad locũ ꝓfundiorẽ ⁊ inferiorẽ q̃z ꝑm⁹ loc⁹ fuit vñ eleuati fuerũt. quia cadẽtes ſuper aquã funditus cadunt. ſic pauperes eleuati ad aliquã dignitatem: ſtatũ vel honorem ſtatim tument. de q̃bꝫ Berñ. dicit ſup Miſ-

sus est. Videsne quotidie plerosq; de ignobilibus nobiles, de paupibus diuites factos subito intumescere et pristine humilitatis oblitiscj, genus q; suum erubescere et infirmos dedignari parentes, sed vere quantum supius eleuatur per tumore tanto magis proiciunt in profundum diuina iusticia exigente. Et sic verificatur de eis illud proverbium. Dum surgunt miseri nolunt misereq; misereri. Talibus finaliter contingit sicut Erasio qui fuit a romanis missus ad expugnandum babyloniam, quam cum superbe obsederat ciues babylonici exiuerunt: cernentes q eius potentem euadere non possent, et rogauerunt eum ne ciuitatem destrueret sed ipsas pacifice intraret et aurum et argentum caperet in signum triumphi, q cum ciuitate intrasset et in ea fuit firmiter pclusus. Ciues vero comprehenso Erasio aurum et argentum feruens in os eius fuderunt: dicentes. Bibe, quia aurum per triumpho desiderasti, et sic mortuus est ex potatione auri. Et h tangit paup Henric⁹ li. iij. in h metro. Aspice que babylon cupido potauit in auro. Hoc dum sunt diuites indurati, quorum si superbia tangit non curat, quod pbat in simili de Balena q est piscis magn⁹, q cum in parte ferit pingui non sentit vuln⁹: sed in macra parte mox vuln⁹ sentit et dolet, hoc etiam dr de aliqbus pinguissimis porcis. Sic moraliter superbus qui in magnitudine cupit oes alios superare, et q in putredine elationis iacet vt porcus: correctionem dei atq; increpationem sacre scripture non timet in parte pingui, h est in psperitate et diuitijs posit⁹ Na pinguedo pspera non sinit ipm iaculum minatis scripture pcipe et nequaq; vltionem putat esse maloz. Sed cum in aduersa de psperis cadit sentit vuln⁹ et cognoscit, et tunc medelam querit. Cui⁹ figuram habem⁹ in pharaone Exodi. v. Cui dum moyses diceret vt pplm dimitteret ad sacrificandum dño deo in deserto, q rndit, qs est deus vr vt audiam illum, deum vestrum nescio et pplm no dimittam Ecce superbia et cordis duricia in psperitate sed plagis multiplicatis dixit moysi, Peccaui coram dño deo vro: rogate eum vt mihi indulgeat et p, p hunc autem pharaonem intelligunt superbi hui⁹ mundi potentes et tyranni tempore psperitatis affligentes pplm dei, qui non curant de verbo dei. Et si audiunt non compungunt, sed aduenientibus flagellis dei primo dei sentiunt manum, sed timendum est tarda hora, quia magis timore pene q dei amore deum inuocat, sm illud ps. Cum occideret eos querebat eum. ℣ Hoc com gen⁹ hoim p ydropicum significatum siue signatum est cupidorum, auarorum, q sicut ydropici semp sitiunt et potum desiderat. ita illi sitiunt aurum et argentum. Et sicut ydropicus quanto magis bibit tanto magis sitit, sic illi quanto plura congregant: tanto plura concupiscunt Etiam in extremis iniuste retenta reddere nolunt, licz aliqn ordinent post mortem h fieri, sed tunc hora nimis tarda vt patz alibi. Tercium gen⁹ p ydropicum signatum est luxuriosorum fetentium, quia sicut ydropicus hz anhelitum fetidum: sic luxuriosi fetent coram deo angelis et hominibus. Q coram deo dic Hugo de bono pscientie. Tolerabilius est canis putrid⁹ fetens hoibus quam anima pctoris deo, imo nullum pctm ita vilescit homine coram deo sicut luxuria. sm illud apli, qui ad Corinth. vj. Omne pctm quod facit ho extra corpus est, q autem fornicat in corp⁹ suum peccat. cetera enim pcta animam tm maculant, fornicatio vero no solum animam: sed etiam corpus contaminat. Ibi ei no solum est in mundicia spualis sed et corpalis. De scdo vero q luxuriosus fetet coram angelis patz invita spatrum de heremita: cum q angelus transijt ante cadauer ce. Huic autem ro sic potest ostendi. Na si filia alicui⁹ regis tue custodie tradita esset no parum tibi displiceret si illa in tua custodia fornicaret, cum autem tradit⁹ es ad custodiendum angelo, quantum q displicet ei si sub sua custodia fornicaris. De tercio q luxuria fetet coram hoibus dicit Guilhelmus q fetor est in pcto isto q a viris spualibus intendum sentit, patz p exemplum de scolari, q presentiam scorti in domo sua cognoscebat. Et quidam archidiacon⁹ sentiebat q seru⁹ suus fornicat⁹ fuerat. Quarto pot addi q h peccatum etiam fetet demonibus, qz legit q diabolus p quendam demoniacum confessus e q peccatum illud ei multum feteret. Et cum interrogaret cur illud cum tanta diligentia pmoueret, rndit, propter lucrum, sicut cloacarij fetore cloaci rone lucri intrat, licet fetore abhorreat. Ideo dicit quedam glo. Quid fetidius luxurioso q deum molestat, angelum fugat, diabolum letificat, seipm ferit et eterna luce puat Sed diceres. vm pcedit fetor luxurie. Respondet q principaliter a fetore crapule et gule, qz dicit Joh. Apocal. xxij. Qui in sor-

dibus est sordescit adhuc.q.d.q̄ in sordib⁹ est crapule:pronus erit in sordib⁹ luxurie. Sed tñ hō nō ꝓcipit fetorez.qō ptz in sil'. qz si vestimētū multū fetidū est.noua supueniens sordes nō ꝓcipit.q̄ tñ in candida veste statim apparet. Simile.si quis comedit alcū nō sentit fetorē alteri⁹ sil'r comedētis. Si aūt nō comedit vix fetorē alteri⁹ sustinere pōt ꝛc. ¶ Dubitaꝭ ꝓsequenter extq̄ saluator in fine euāgelij ꝓ parabolā de inuitato ad nuptias arguit supbos. Sūt ne alique rōnes q̄ singularit' mouere merito debent hoiem ad fugiendū ꝛ vitandū ꝟ vicij supbie. Ad ꝟ rñdeꝭ breuiter ꝑm mentē Holgot sup illo Sap'.v. Lectione.lxiij. Quid igiꝭ ꝓfuit nob⁹ supbia.aut diuitiarū iactantia q̄d ꝓtulit nobis. ¶ Supbia ꝓpter tria est magꝭ timenda inter cetera pctā.videlicet qz est vicij valde nobile siue generosum nascēdo. Magis aniosum inuadēdo. Magis cautelosum in alliciēdo. ¶ Primo supbia est vicij valde generosum nascēdo qz spūale ꝛ int' angelicos spūs adinuentū. ꝛ ideo nobiles mētes nimis impedit. Unꝭ Hiero.in q̄dā epl'a. Supbia natiōe celestis sublimiꝰ appetit mentes. ꝛ q̄si ad ꝓpios reuolans ortus appetit gloriā ꝛ puritatem hoim irrūpere.q̄ de gl'ia ꝛ puritate angelor⁹ erupit. vt q̄s inuenit participes nature faciat ꝓsortes ruine.q.d. supbia tēdit ad hoc vt hoiem q̄ cū angel' participat ratione intellect⁹ faciat ruere in gehennā.sicut ꝛ angelū ruere fecit. Et Hugo lib.j. de aīa dicit. Supbia in celo nata est sed velut īmemor.q̄via unde cecidit illuc postea redire nō potuit. ¶ Scdo supbia est vicij valde aniosum inuadēdo.qz nō parcit loco neq; ꝑsone nec tpi nec statui. ¶ Primo ñ parcit loco.qz q̄nto loc⁹ solēnior:tāto superbia promptior in ꝯgregatōib⁹.in p̄dicationib⁹.in q̄buscūq; public' negocijs statī superbia se īmiscet. ¶ Patet illud.qz in eccl'ia etiaz in loco valde sacro prope altare.imo circa pūtlā eucharistie lucraꝭ vtriusq; sex⁹ ꝑsonas in ornatu.in gestu.in cogitatu.ꝛ sic de alijs. Et maxime tūc cū homies se dare deberēt ad humilitatē ꝛ ꝓtritionē recognoscendo defect⁹ suos ꝛ pctā ꝛ ea detestādo. tūc sepe magis studēt quō placere possint ꝛ se ostentare q̄ deuotioi inseruire.imo eo tpe qñ eleuaꝭ corpus xp̄i.sepe maior est cōsideratio certaz mulierz quō sint ornate vt ab alijs cōmendent' q̄ liter xp̄i meditent' De hoc ornatu mulierz legiꝭ q⁹ cū in francia q̄dā dña esset valde sctē vite semel erat rapta. Et tūc vidit in spū q̄ndā magnā comitissam q̄ familiarꝭ ei fuerat. Et cū demones ei⁹ aīam rapent ꝛ ad infernū traherēt. ipa eiulādo clamabat dicens. Heu me misera qz satis casta fui ꝛ abstinēs ꝛ elemosynaria.nec ꝓ alia re dānor nisi ꝓ ornatu superfluo ꝛ vario quē nimis dilexi.et admonita nō cessaui. Ue mihi q⁹ ꝓ tam modica re trahor ad tantā dānationē: ꝛ priuor tanta gl'ia. Insup amisi fructū oīm operz meorū bonorz. Hec aūt dña rediens de raptu cū fletu ꝛ lachrymis illa retulit. Et inuētuz est q⁹ ista comitissa a remotis partibus illa hora obierat. Ecce q̄d facit supbia in ornatu vestiū in comitissa.q̄d ḡ facit in mīnorez sz ciuissa ꝛc. Et q̄d faciet in illa q̄ nō soluz est supba sed ꝛ luxuriosa. Scdo supbia ñ parcet ꝑsone q̄ntūcūq; sit sctā. Unꝭ et diabolus xp̄m temptauit ꝓ supbiā dicēs sibi. Mitte te deorsum Math.iiij.ꝛ ꝓmū angelū nobilissimum spm̄ ipa supbia deiecit. Esa.xiiij. Quō celestis lucifer cecidisti qui mane oriebar⁹. Multos etiā sctōs viros ꝓ q̄s deus miracula fecit in ꝟ mūdo sola superbia deiecit. Sicut Hiero.in vitas patz refert de q̄dā monacho q̄ miraculis claruit ꝛ ꝓ angelos pastus fuit.ꝛ multas reuelationes de futur⁹ habuit.hūc tandē supbia deiecit.qz ꝓ meritis suis ꝟ sibi debitū putauit. Unꝭ Aug⁹.in q̄dā epl'a ad didoscor. Uicia cetera in pctis:supbia etiaz in rectefactis cauenda est.ne illa q̄ laudabiliter facta fuerūt ip̄i⁹ laudis cupiditate amittant' Tercio supbia nō parcit tpi.qz q̄nto dies sanctior:tanto magis hoies infestat.patet qz in natali dñi.in pasca.in penthecostes. in festiuitatib⁹ maiorib⁹ beate ꝛginis. Omniū sctōz:ꝛ alioz sctōz specialiter magꝭ se hoies mūdani ornāt vt hoib⁹ gl'osi appareant ꝛ reputent'.honorent'.vel alijs placeāt lasciuo more q̄ vt ad dei laudē ꝓpter quaz tales festiuitates sunt institute.anīe ornatū q̄rerent. Multa etiā sunt pctā q̄ cauent' in hmōi solennitatib⁹:sed supbia tūc magꝭ exercet' in pomposis vestib⁹ ꝛ ornatib⁹. Unde hoies superbiūt in cōuiuijs.in ꝑmonijs.in oblatiōib⁹.in orōnib⁹ ꝛc. ¶ Peccata

carnis,gule,fraudulentie ꝛ hmõi raro cõ/
mittunt in locꝫ sacris. sed supbia ibi pma/
xime. Multe etiã sunt psone q̃ dedignant
fornicari,primos decipe,mendacia dice/
re,que tñ nõ cauent a supbia,ꝓterea dicit
Eccl,x. Initiũ omnis peccati supbia.imo
supbia est tale malũ ꝙ magꝫ hoiem tẽptat
in die q̃ in nocte,amat enĩ lucẽ ꝛ vultvide
ri.quia sicut lux ita ꝛ supbia venit de celo.
Quarto igit supbia nulli parcit statui q̃n
oñes inuadat senes cũ iunioribꝫ. religio/
sos cũ secularibꝫ,diuites cũ paupibꝫ.subie
ctos cũ supioribꝫ. Ita vt nullus q̃ se absco
dere valeat a calore ei⁹,imo nec inq̃ete p/
mittit de facto eucharistiã ꝙsecrãtem in al
tari aut eã ꝓcipiẽte siue laicũ siue sacerdo
tem. Ideo cũ oñia pcta hõ se putat supas/
se adhuc fortiter babꝫ pugnare ꝓtra supbi
am. Et hinc est ꝙ supbia bñ cõparat mor
ti. Nã p supbiã mors intrauit in munduꝫ.
Et sicut mors nulli parcit statui,sic nec su/
perbia. Et ideo ozauit,ꝓba in ps̃. Nõ ve
niet mihi pes supbie: ꝛ man⁹ pctoꝛis non
moueat me Ubi dicit glo,ordinaria. Pes
supbie est affectio q̃ itur a deo. Et ꝟ est qđ
alibi dicit. Ab occultis meis mũda me Et
man⁹ pctoꝛis est tẽptatio ab extrinseco vel
impulsio p suggestionẽ diaboli, aut maluꝫ
exempluꝫ primi. Et ꝟ est qđ alibi dicit, Et
ab alienis parce seruo tuo. Hec glo.

Tercio ꝓncipaliter supbia est viciũ ma
gis cauteloſuꝫ in alliciẽdo, faciliꝰ est cĩ de/
clinare gulã,deuitare luxuriã, furtũ,homi
cidiũ,ꝛ hmõi grossa pcta q̃ supbiã. Unde
sicut sagittariꝰ si pcusserit bestiã in pede vl
in dorso nõ est bñ securꝰ de ea, sed tñ si in
corde, Ita diabolus maximã securitatẽ se
reputat de homĩe hĩe qñ ipm pcutit in cor
de p supbiaꝫ. Un Hiere,xlix, Arrogantia
tua decepit te,ꝛ supbia cordis tui. Omnis
enĩ supbꝰ hꝫ sibi deũ inimicũ ꝛ aduersariũ
ſm illud Eccl,x. Odibilis coꝛã deo ꝛ ho/
minibꝫ supbia. Un metrice dicit, Actibꝰ
aut verbis hõ q̃cunq̃ supbis. Hoc retine
verbũ frangit deꝰ oẽm supbũ. Iõ cũ maxi
mo dolore dãnati plangent suã supbiã:di/
centes illud Sap̃,v, Quid nobꝭ ꝓfuit supbia,aut diuitiarũ iactantia q̃d cõtulit no/
bis,transierũt oĩa illa tanq̃ vmbra ꝛ tanq̃
nuncius pcurrens,et tanq̃ nauis q̃ ptrã/
sit fluctuantẽ aquã,cuiꝰ cũ ptericrit nõ ve/
stigium inuenire. Ecce notant ꝙiungit sa/
piens supbiã ꝛ diuitias,qꝛ sicut dicit Au/
gꝰ,in quodã sermone. Uermis diuitiarũ
est supbia, Difficile est enĩ ꝙ diues non sit
supbus, Tolle supbiã:ꝛ diuitie non noce/
bunt. Hec Augꝰ, Bene g̃ ꝙquerunt diui/
tes superbi,q̃d ergo iactantia diuitiaꝝ cõ
tulit nobis.q̃si di,nihil boni:sed oĩa mala.
Et his iam ptꝫ quantũ malũ sit ipa super/
bia ꝛc. ¶ De hoc malo superbie dicit
Hugo libꝛo ꝑmo de claustro aĩe. Quattu
oꝛ sunt q̃ trahũt elatiõis currũ,s,amoꝛ do/
minãdi,amoꝛ ꝓprie laudis,cõtemptꝰ et in/
obedientia. Rote ꝙo sunt iactantia mẽtis,
ꝛ arrogantia,verbositas vl leuitas. Auri/
ga in ꝟ curru est spiritꝰ supbie. Amatoꝛes
mũdi sunt q̃ vehunt in hoc curru. Infre/
nes sunt equi. Et subiũgit. Uolubiles sũt
rote. Auriga puersus est. Et q̃ portat infir
mus est, Hec Hugo. Ideo seq̃mur chri/
stum dicentẽ,q̃ se humiliat exaltabit,et in
oñibꝫ nos humiliemꝰ vt vere ꝙo humi/
limo placere valeamꝰ. ¶ Quia euan
geliũ ꝑncipaliter agit de sanctificatõe sab/
bati ꝛ eius transgressiõe. Ideo dubitat q̃d
homo facere debeat in die festo vt vere fe/
stũ sanctificet. Et signant die dñico:ꝛ alijs
maioribꝫ festiuitatibꝫ anni, Ad ꝟ dicendũ
est breuiter q̃ volens festũ sanctificare iux/
ta preceptũ debet in se hĩe signãter sex per
ordinẽ vicꝫ. Primo missam ꝛ diuina officia
debet deuote audire. Secõ verbũ dei au
dire vel legere,ꝛ de his cũ alijs que audie
runt cõferre. Tercio cõscientiã suã per de/
testationẽ peccatoꝝ mũdare, et p dilectio/
nem in deũ ferri. Quarto diuina beneficia
sibi et alijs prestita in cõmuni vel in spẽcie
debet attente meditari. Quinto deũ:beatã
virginẽ et sanctos p suffragio inuocare:et
indulgentiarũ se participem facere. Sexto opera miscõie corpalia et spũalia debet
exercere. Primo g̃ volens sabbatũ sanctifi
care debet missam ꝛ diuina officia deuote
audire. Qui enĩ vt dicit Richar,in tercio
dis,xxvij.omittũt audire missam grauiter
peccant,nisi sint ex alicꝫ rõnabili causa legi
time impediti:ꝛ sic excusati. Un oꝛ de cõ/
se,dist,j. missas. Missas die dñico secula/
ribꝫ,ꝛ a fortioꝛi clericis dicit archidiacon⁹
totas audire speciali ordine pcipimus,ita
vt ante benedictionẽ sacerdotis populus

egredi nō ꝑsumat. qō si fecerint ab epō publice ꝓfundant. i. grauiter arguant vsq; ad rubozē vel excōicent. Apparat⁹ dicit ibi super verbo missas: ꝑceptū esse. Uñ qui diebus dñicis missas nō audiūt ꝓtra hoc ꝑceptū faciunt Sabbata sctifices. qz deum nō sup oīa diligūt dieb⁹ dñicis. z similibus festiuitatib⁹ nisi excusent. vt vel infirmitate. vel qz cōmode tali die nō ꝑnt habere missam. aut alia rōnabili causa. cui⁹ autez impedit⁹ legitime excusēt de audienda missa die dñico. tñ nunq; videt q̄s excusari q̄n tali die aut sili teneat deū sup oīa diligere. qō soli corde impleri potest. vt dicit Scotus in tercio dist. xxvij. Si aliq̄ necessitas excusat ab auditiōe misse dominico die: necesse est supplere in aliq̄ equiualente. vt saltem die illo habeat aliq̄s act⁹ specialiter cultui diuīo deputat⁹ imediate relatus in deū. Et q̄ ptz q nullus hñs vsum rōnis excusat die dñico vel simili q̄n obligetur sub pena pcti mortalis diligere tunc actualiter deū sup oīa. Qualiter aūt de⁹ diligi debet sup oīa q̄ntum ad ꝑsens sufficit. Tunc hō dicit diligere deuz sup oīa qñ nulla creatura bul⁹ mūdi sibi tantū placet vel displicet q ꝓpter eā deliberate vellet offendere deū aut agere ꝓtra dei ꝑcepta. hoc est q ꝓpter nulli⁹ amorē vel odiū velit deū offendere peccato mortali. Videat ḡ quilibet apud se si sic sit dispositus vt taliter diligat deū sup oīa. Et si ꝑus nō fecit saltez nūc firmiter in mēte sua hoc statuat zc.

¶ Secō ad sanctificationez sabbati requirit vt homo audiat verbū dei. vel illud legat. aut de ℔ cū aliis q̄ hoc audierūt cōferat si ꝑ se audire nō posset vl legere nesciret nisi iterū rōnaliter impediret. Patet illud de cōse. dist. j. Omēs. Ubi ꝑcipit omnib⁹ fidelib⁹ vt dū cōueniūt in solēnitatib⁹ sacris ad ecclesiā scripturas sacras audiāt Et ca. sequēti dicit cōciliū cartagineñ. Sacerdote verbū dei faciente in eccl'ia q egressus fuerit excōmunicet. Hoc intellige nisi subsit rōnabilis causa vt supza. Null⁹ autem excōmunicari debet nisi ꝑ pctō mortali. Et dixi superi⁹. vel illud legat. Hoc dixi ꝓpter intelligētes. q scripturas sacras legere z intelligere valent. Nō credo autem excusari laicas ꝑsonas legentes domi sermones vulgares: nisi alia subesset rationabilis causa excusans. patet. qz tales legunt z nō intelligūt. Et si q̄q intelligūt: tñ nulla in legendo est deuotio: nec debita attentio: q̄lis esse potest in auditione verbi dei. Esset tamē cōmendabile q tales ꝑsone audito verbo dei illud domi ruminarent. Et si quas haberēt diuīas scripturas bas legerent. Nō autē debent omittere auditionē verbi ꝓpter eoruz lectiōes vulgares: sed vtrūq; si possunt facere. Dixi tercio aut de hoc cū aliis qui verbū dei audierūt conferat. Hoc dico de illis q̄ habēt causas excusantes se ab auditiōe verbi dei. vt supza. tales etiā domi inq̄rere debent de festiuitatibus: ieiuniis et aliis necessariis ꝑ hebdomadā celebradis. Et si aliq̄s sit excōmunicatus et q̄s vt talē vitare valeant in casib⁹ ꝓhibitis. De hac verbi dei auditiōe vide plura sup̄ sermo. liij. A. B. C. D. E. Tercio requirit vt hō in festo ꝓscientiā suā per detestationē pctoz mūdet. Ita videlicz q diligent discutiat ꝓscientiā suaz q̄d fecerit. aut q̄d cū eo actū fuerit ꝑ hebdomadā. Et si inuenerit aliq̄d singl'are beneficiū q̄ncūq; a deo vel ab homie i hebdomada ꝑstitum. maxime qō ꝓcernit salutē suā de hoc deo gr̄as agat. mala vero q̄ inuenerit detestet dolēdo ex corde se deū ꝑ ea offendisse. Et petat de his veniā a deo cū firmo ꝓposito talia ꝓfitendi et de eis satisfaciendi. vt sic deo recōciliat⁹ opa sua sibi sint meritoria vite eterne. Uñ Grego. in regist'ro. Die dñico a labore terreno cessandum est: atq; oīno oz̄onib⁹ insistenduz est. vt si q̄d negligentie ꝑ sex dies agit die resurrectōis dñice expiet. Quarto debet hō in festo attente meditari diuīa beneficia sibi et aliis ꝑstita. in cōmuni. in specie z in singulari misericordissime a deo. q̄ sunt tā innumerabiliter multa z tā destinabiliter magna vt merito ingentē flāmā caritatis accēdere habeant in corde meditātis. Et sic gratias agere debet ꝑ talib⁹ z ꝑ futuris si q̄s fecit. Meditet gaudia patrie. penas inferni et miserias mūdi. vt sic suspiret ad supna. Logitet q̄ fragilis sit vita humana vt q̄nq; subito z improuise homo infirmitatē corporis incidit: z nescit vnde venit. imo nullibi securū se dicere potest in ℔ mūdo. siue sit in domo siue extra. iā habet timere ampopleziam. iā alias infirmitates corpis ab intra.

tam timores multos ab extrinsecꝰ rebꝰ, per tonitrua, p fulmina, p ruinas domoꝝ, p rapinas, p homicidia, ꝛ sic de aliꝭ. Et qꝫ maius est qñqꝫ subito ꝓuaꝫ vita, et nescit homo nimere habet si, p peccatꝫ suis post hãc miseriã incidit ꝑpetua tormẽta, de qbus omnibꝰ sancti q̃ dei mandata custodiũt erunt securi, eternaliꝫ deũ laudantes, et laudando sine fine gaudẽtes. Talia enĩ valde vtile esset sepius meditari secũ. ¶ Quinto debet hõ in festo orare deũ, beatã virginem ꝛ sctõs. ꝛ ab eis tanqꝫ paup mendicꝰ suffragia postulare cõtra vulnera aĩe, ꝓtra hostem aniez corpis. Debet etiã in festo p indulgentijs ambulare si devotiõi sue congruit, qꝫ dico ꝓpter ꝑsonas q̃ de ecclesia in ecclĩam ambulãtes facilĩ accendunꝫ p visum ad malas ꝯcupiscẽtias. qꝛ si talia in se sentiũt ꝛ sic periculosuz esse sibi exire ꝛ visitare ecclĩas, tũc debent quiete in vno loco caritatis augmẽto ꝑseuerare vt sibi nouerint vtilius. Sexto ꝛ vltimo in festo debet hõ in opibꝰ misericordie corpalibꝰ ꝛ spũalibꝰ se exercere. Corporalibꝰ vt in leprosorijs, in hospitalibus ꝛ apud alios paupes qs visitare debz in ꝑsona christi. ac si christũ visitaret, q̃ ait Matth. xxv. Qꝫ vni ex minimis meis feciſtꝭ mihi feciſtꝭ. Et ita talibꝰ debet impẽdere miscõie opera corporalia. Quãto enĩ paup miserabilior, tãto deo placabilius est opꝰ miscõie sibi impensuz. Noli ergo spernere imundum, fetiduz ꝛc. Suo modo se debz exercere in opibꝰ misericordie spũalibꝰ, informãdo de auditꝭ vel lectis in scriptura, ancillas, famulos, incolas domꝰ. pueros, ꝛ etiã maritũ vel vxorẽ, ꝛ singulos q̃ ignorãt ea q̃ sunt salutis, qꝛ ĩ defectu taliũ in ecclĩa magna cecitas causaꝫ. Quis enĩ vult excusare dñam que nõ ꝑmittit ancillã ire ad verbũ dei ꝓpter victũ ꝓparandu aut custodiã domꝰ, ꝙn ad minus talis dña obligaꝫ instruere eandez famulã de auditꝭ in verbo dei et aliꝭ ad salutẽ necessarijs. Suo modo dicaꝫ de dño respectu famuli, tales nõ excusantꝫ. quia tenentꝫ strictã deo reddere rationẽ de oñibꝰ qui in domo sua sunt, vt dicit Augustĩ. in epistola ad quendã comitẽ, ꝛ sic de aliꝭ operibꝰ misericordie spũalibus. Nullus enĩ se excusare potest ab operibꝰ misericordie corporalibꝰ et spiritualibꝰ quãtũcũqꝫ pauper. Quis enĩ est adeo paup vt nõ ꝓ tempore valeat infirmũ vel captũ aut desolatum visitare. Et si nõ potest pedibꝰ corpis faciat tamẽ pedibꝰ mẽtis, habẽdo voluntatem hoc faciẽdi. Quis etiã est tam pauper vt nõ possit tristẽ cõsolari, peccatorẽ arguere, aut iniuriã alteri remittere, vel inimico bonũ aĩe optare. Cogitet ergo hõ in festo. Et si hodie non plus feci qꝫ deo placeret, volo tamẽ huic vel huic offensam ꝓpter deum dimittere. Unde in Canone, xlv. dist. Tria, dicit. Tria sunt genera elemosynaꝝ Una corpis. egenti dare qꝫ poteris. Altera spũalis. dimittere a q̃ lesus fueris. Tercia delinquentẽ corrigere. et errantẽ in via veritatis reducere. Et ca. seq̃nti dicit. Due sunt elemosyne. Una cordis. Altera pecunie. Elemosyna cordis multo maior est elemosyna corpis ꝛc. Ecce sic patet q̃liter homo se debet habere ad deũ in die festo.

Q Qꝫ autẽ deo displiceat festa violare labore corpali. de hꝫ audiatis exemplu. Legit in vita sctĩ Hugonis linconiensꝭ, q̃modo pistor quidã semp die dñico farinã cõsperserit atqꝫ fermẽtauerit, de q̃ nocte sequẽti panes decoqueret qs die seq̃nti venderet recentes, qs dũ semel mane secunda feria extraheret de clibano. vnꝰ panis calidus frangit vnde mox riuꝰ sanguinis qui panẽ cir cũ quaqꝫ infecerat efluxit, expauit ille ꝛ panẽ istũ cruentatuz frustatim cõminuit. ꝛ p singulas fracturas cruorẽ stillare vidit. Alios etiã oñes panes silr cruentatos inuenit, qs panes p octo dies apud se occultauit, sed mercẽnarij hoc ad publicã noticiã ꝓduxerũt epi. et ad eiꝰ ꝑsentiã vnꝰ panis fuit allatꝰ: q̃ sic eẽ cõspexit. Erãt etiã alij panes in clibano positi, qui post crepusculũ diei dominice erant fermẽtati et impositi, qui cũ extraherentꝭ et frangerentur nil prodigiosum habentes in sua naturali qualitate ad vsum hominũ vendebantur. Primi autẽ p monasteria ꝛ ecclĩas in monumentũ facinoris de trãsgressione sabbati ad terrorẽ hominũ diligentꝭ cõseruabantur. Aliud miraculũ contigit carnifici in festo sub diuino officio carnes vendẽte, qꝫ reseruare volo. Hec ꝑsiderãtes in die festo soli deo vacare debemus, vt in perpetua festiuitate secũ letari valeamꝰ. Amen.

¶ Dominica decimaoctaua.

Sermo LXVII.

Diliges dominū

Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo, & ī tota aīa tua, & in tota mente tua & p̄ximū tuū sicut teipm. Math. xxij. Marci xij, & Luce. x. ¶ In p̄cedēti dñica audistis quō dñs iesus sanauit hydropicū. Et plures circa ꝫ doctrinas. Quō etiā p hydropicū intelligere debem⁹ tria genera pctōr. vicz superbos, auaros & luxuriosos, et p̄ter quas ꝺditiōes, vicz qz hydropicus hz tumorē, est sitibūdus & fetidus. Et q̄ superbia sit valde fugiēda p̄ter tria, vicz qz est viciū generosum nascēdo, aniosum inuadendo, & cautelosum alliciēdo. Et de curru superbie. Tandē de sanctificatione sabbati. q̄d bō facere dz in die festo. Nūc vero in euāgelio nobis p̄ponit mandatuz de dilectiōe dei & p̄rimi in q̄ oia p̄cepta decalogi cōtinent. Sicut saluator dicit, in his duobus mandatis tota lex pendet & p̄phe. Ad ꝫ autē vt vere deū & p̄rimū diligam⁹: necessaria ē pax mentis & vnitas ecclie. Ideo apl̄us, j. ad Corint. j. in hodierna epl̄a agit deo gratias p his q̄ in se seruāt dilectionē dei & p̄rimi in pace & vnitate ecclie. Hā he sūt diuitie veri x̄pīani, de quib⁹ ibidē dicit apl̄s. Qui enī habz has diuitias huic nihil deest ad salutē. Propterea dñs hodie in euāgelio p̄cipit vt diligam⁹ deū & p̄rimuz dicens. Diliges dñm deū tuū &c. vbi supra. Pro gra Aue maria. ¶ Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo &c. vbi sup. Dicat ꝑmo text⁹ euāgelij. Et postea sequit breuis intellectus. Et tandē dubia ad p̄positū.

¶ Textus euangelij.

In illo tpe. Accesserūt ad iesum pharisei. et interrogauit eū vn⁹ ex eis legisdoctor: tēptās eū dicēs. Magr q̄ est mandatū magnū in lege, ait illi iesus. Diliges dñm deū tuuz ex toto corde tuo, in tota aīa tua & ī tota mente tua. Hoc est maximū & p̄rimū mandatū. Scōm aūt sil̄e huic. Diliges p̄rimū tuuz sicut teipm. In his duob⁹ mādat⁹ tota lex pendet et p̄phe. Congregatis autem pharisеis interrogauit eos iesus dicens. Quid vobis videt de christo cuius fili⁹ est. Dicūt ei. Dauid, ait illis. Quō ꝫ dauid in spū vocat eū dñm dicēs. Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis, donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoz. Si ꝫ dauid vocat eū dñm, quō fili⁹ eius est. Et nemo poterat ei rñdere verbū, neq; ausus fuit ex illa die quisq; ampli⁹ eū interrogare Mat. xxij. Mar. xij. Luc. x. ¶ Historia huius euāgelij facta est feria tercia in hebdomada passiōis dñice in templo hierusalē. Vbi post plures parabolas quas p̄posuit x̄ps, accesserūt ad eū saducei hereti ci ñ credentes resurrectionē mortuoz. Et arguentes ꝓtra resurrectionez generalē p̄posuerūt questionē de muliere habēte septem viros fratres p ordinē defuncto p̄mo scōo tercio &c. & tandē mlier defuncta est. in resurrectione ꝫ cui⁹ vxor erit de illis septē. Et respōdit iesus. Erratis nescientes scripturas neq; virtutē dei. In resurrectiōe enī neq; nubent neq; nubent. sed erūt sicut angeli dei in celo &c. vt ptz Mat. xxij. Tunc pharisei audiētes q̄ silentiuz imposuisset saduceis. accesserūt. Et vn⁹ ex eis legisdoctor interrogauit qō esset magnū mandatuz in lege. vt dicit p̄ns euāgeliuz. Et diuidit in duas partes. Scōa ibi. Cōgregat⁹ aūt pharisеis &c. In p̄ma parte ponit q̄o legisdoctoris temptātis iesuz & dicent⁹ Magr qō est mādatū magnū ī lege. Et rñsio x̄pi dñi q̄ maxim & p̄mū mādatū eēt mādatū dilectionis dei ex toto corde &c. Et scōm sil̄e huic. Diliges p̄rimū tuū sicut teipm. Ille legisdoctor tēptauit iesum cape in sermōe, qz p̄mo venit mala intentiōe cū alijs. sed audita x̄pi vera rñsione penituit, & dixit. Magister in ꝟitate bene dixisti. vt ptz Marci xij. Et tūc x̄ps videns ei⁹ pniaz dixit. Nō longe es a regno dei vt ptz ibidē. In scōa parte euāgelij saluator nr̄ monuit sil̄r pharisеis in vnū ꝰgregat⁹ vnā q̄stionē. Cui⁹ filius sit x̄ps. Et cū rñderūt dauid, dñs iesus eos interrogauit, quō ꝫ dauid ī spū vocat eū dñm &c. Ad quā q̄stionē nō poterāt respondere, qz nō crediderūt messiā deū q̄m Dauid vocauit dñm p̄m diuinitatē &c.

Sed di, ex q̄b⁹ causis pharisei p̄le gisdoctorē sibi p̄posuerūt hāc q̄stionē. Primo vt ex rñsione eū legis trāsgressorē conuincerent. Notū est oib⁹ p̄ceptū prime table esse maioza secūdis. In p̄ma autē tabula tria sunt de q̄b⁹ erat dubiū qō illoruz esset mai⁹. Si enī x̄ps dixisz p̄mū esse maius omib⁹ sq; nō adorabis deos alienos.

obiecissent ei q̄ veniens hierosolymā diui nos honores suscepisset. Nā hec q̄stio facta fuisse credit post die palmarū feria tercia vt ptz sup̄. Si vero dixisset scōm precepti mai⁹ fuisse. Nō assumes nomē dei inuanū. i. nullā creaturā q̄ vanitati subiecta est deū appelles Illi statim obiecissent q̄ filiū dei se noiasset cū esset hō. Si aūt scōm mandatū de obseruatiōe sabbati rndisset. illi obiecissent q̄ nō custodisset sabbatū curando infirmos. Scōa causa q̄re sibi hāc q̄stionē ꝓposuerūt est vt oīderēt cū ignorātem. Nā vt dicit Origenes diu apud eos hec q̄stio versabat. q̄busdā p̄ferentib⁹ vnū mandatū. alijs vero aliud. Et vt dicit Beda alij ei hostias t sacrificia laudabāt. alij sabbati obseruationē. alij fidei t dilectiōis opa p̄ferebant. quācunq̄ ḡ opinionē christus tenuisset. videret alijs ꝯtrariū opinātib⁹ ignorans. Tercia causa est vt i dubijs haberēt aliquā certitudinez. Quarto diuinitus factū est. vt ist⁹ q̄stionis solutio t determinatio xp̄o reseruata esset. q̄ cū sit legislator suoꝝ p̄ceptoꝝ nouit gradū t ordinez. Ipe enī scit q̄d p̄ceptū sit magnū. maius t maximū. Et p q̄d velit hoies magꝭ obligatos esse. Ideo ad eū ptinuit hoc declarare

¶ Sed itex dī. q̄s. q̄re dñs rndendo dixit p̄ceptū caritatis esse maximū t p̄mū mandatū. t non aliud. s. fidei ꝛc. Rndet q̄ caritas est maior fide t spe. sicut dicit aplus j. ad Corinth. xiij. Patet illud. q̄ caritas p̄ supponit fidē t spem. t nō ecōuerso. Nullus enī caritatē hīe potest nisi p̄i⁹ habeat fidez t spem. quō enī q̄s pōt diligere illud q̄d nō credit esse. vel q̄d se nō sperat cōsequi posse. Fides aūt est fundamētū oīm virtutum. q̄ sine fide ipossibile est hoiem placere deo. ad Hebre. xj. Ideo saluator dicit p̄ceptū caritatꝭ esse p̄mū t maximū. Pro q̄ notandū q̄ p̄ceptū caritatis habz plura noīa. dicit enī nouū. vetus. latū. lucidū. p̄miū magnū siue maximū. Dicit aūt nouū ab effectu. q̄ antiq̄ssimā aīam facit nouā. sm illud Joh. xiij. Mandatū nouū do vobis vt diligatis inuicē. Vñ Aug⁹. Dilectio de veteri hoīe facit nouū. Scōo dī vetus antiq̄tate t autoritate. q̄ scriptū est i corde hoīs. q̄ lex nature dicit. q̄d tibi nō vis fieri alteri ne feceris. Et saluator Lu. vj. dicit. Q̄d vultis vt faciāt vobis hoīes: t vos facite illis. Tercio dī latū. q̄ tā inimicos q̄s amicos inuoluit. imo oēm creaturā rōnalē dei capacē. q̄d dico ꝓpter demones dānatos. Sicut dicit dauid in p̄s. Latū mandatū tuū nimis. Quarto dī lucidus. sm illud p̄s. Preceptū dñi lucidū illuminans oculos. Quinto dicit primus dignitate. q̄ caritas est principiū t forma oīm virtutuz. q̄ sine caritate nullū opus hoīs etiā q̄liter cūq̄ bonū remunerat ad vitā eternā. Ille enī q̄ nō habz caritatē est in pctō mortali. Et sic est inimic⁹ dei. igit ꝛc. Sexto dicit magnū siue maximū. q̄ eius obseruatio facit aīaz magnā. Vñ Bern. Quātitas aīe sm q̄ntit atē caritat⁹ eius estimat. Ut si magnā aīa habeat caritatē: magna dicat. si modicam modica. si nullā nulla. sm illud apli. j. ad Corinth. xiij. Si caritatez nō habuero nihil sum. Et ibidē dicit. Si distribuero i cibos paupeꝝ oēs facultates meas. t si tradidero corpus meū ita vt ardeā. caritatem aūt nō habuero nihil mihi pdest. Et post pauca subdit. Caritas oīa suffert. oīa credit. oīa sperat. oīa sustinet. s. necessaria ad salutē. Dicit etiā p̄ceptū caritatꝭ magnum. imo maximū. q̄ deus traxit de celo vt nr̄a portaret fetidissima pctā. i. penā pctoꝝ. sm illud q̄d canit scta mr̄ eccl̄ia. Que te vicit dementia vt nr̄a ferres crimīa crudelē morte patiens vt nos a morte tolleres ꝛc. vt dī Esa. liij. Vere languores nr̄os tulit t pctā nr̄a ipe portauit. Dicit etiā magnū. q̄ magna p̄mia meret. q̄ vitā eternā. Quicq̄d ei fit ex caritate remunerat ad vitā eternā. sed si aliq̄d bonū fit t bona intentiōe extra caritatē. ꝑ remunerat a deo tpaliter. Dicit etiā magnū mandatū imo maximū. q̄ oīa alia mandata includit t cōprehēdit. vt dic̄ saluator in euāgelio. In his duobus mādatis tota lex pendet t ꝓphe. t apls dicit. Plenitudo legis est dilectio. ad Roma. xiij. Dicit ḡ dñs ihesus i euāgelio. Dilige dñm deū tuum. Est enī diligēdus a nob⁹. q̄ dñs. q̄ deus. t q̄ nr̄. Pe⁹ q̄ nos creauit et de nihilo plasmauit. t ad imaginē suam fecit. Hem. s. Dñs q̄ nos p̄cio sanguis sui redemit Esa. liij. Cui⁹ liuore sanati sum⁹. Nr̄. q̄ nr̄ erit in remuneratiōe. q̄ nr̄a merces. scip̄m enī nob⁹ dabit eternal⁹ in p̄miū. cū clare ipsuz videbim⁹ facie ad faciē t eo fruemur. sm illud Joh. xvij. Hec est vita etna vt cognos-

scant te solū vez deū: z quē misisti iesū christū, z sunt ꝥba xpi dñi. Ex his ptz q̄ precep-
tū dilectōis toto studio implere debem⁹

¶ Dubitaꝝ ꝑ quō ꝫ intelligere debe-
mus toto corde, ex tota aīa z ex tota mente
Ad ꝫ rñdent doct, circa di, xxvij. iij, sniaz
Et snialiꝫ Ogr ibidē in textu, q̄ ꝫ dupli-
citer pōt intelligi, ꝓmo q̄ amor dei totū
cor possideat, sic q̄ ōi dilectio excludat om-
nē affectū extraneū, z tūc plenez pfecte cor
di dñatur. Et ꝫ est qñ ois motꝰ cordis re-
ferꝫ in deū. Illo mōdeꝰ nō pōt diligi ex to-
to corde zc. hic i via, sed taliꝫ diligiꝫ a beatis
in patria. Et iō ille modꝰ diligendi non ca-
dit sub p̄cepto: sed exp̄miꝫ in p̄cepto vt sci-
amus q̄ p amorez tendere debeamꝰ. Et vt
nemo pfectū se arbitreꝫ q̄uscz pfectionē il-
lam assecutꝰ fuerit. Et si q̄riꝫ, cur in illo pre-
cepto magis exp̄miꝫ q̄ tendere debeamꝰ q̄z
in alijs p̄ceptis: Rñdeꝫ q̄ ideo, q̄z plenitu-
do legis est dilectio, z finis precepti est ca-
ritas, mādatū q̄z legis est p̄mū z maxim diui-
nū testimoniū. Iō spūssctūs dispositꝰ cir-
ca ipm exp̄mere pfectionē z cōplemētū ad
qō singula bona ei mādata ordinanꝫ ma-
gis q̄z in aliq̄ alioz p̄ceptoz. Scōo amor
dei oz totū cor possidere, ita q̄ nō excludit
oēm affectū extraneū: sz tm̄ affectū oppositū
ipi deo, ꝫ est q̄ nihil diligiꝫ sup deū. vel
eq̄le ipi do Et sic ille diligit deū ex toto cor
de, q̄ diligit eū ꝓpter se z sup oīa. Illa scōa
totalitas dilectōis hr̄i pōt p infusionē gr̄e.
q̄ est expulsiua ois mortaꝫ culpe. Sic enī
ꝑm san. Tho, ij, ij. q, xliij. in solutōne scde
rōnis, totū cor hois z si nō actu sp ferat in
deū: habitualiꝫ tm̄ sp in deū ferri pt. Ita q̄
nihil ꝓtra dei dilectionē cor hois recipiat.
Et hec ē pfectio vie: cui pctm̄ vēiale nō cō
trariaꝫ, q̄z nō tollit habitū caritaꝫ: sed solū
impedit caritaꝫ vsum: cū nō tendat in op-
positū obiectū. Et iō de hac dilectiōe dei i
euāgelio dicit Chrysꝰ. Uide, nō dixit xps,
cognosce dñm deū tuū. sz diliges, q̄z nō suf-
ficit fides p quā cognoscaꝫ deꝰ sine caritate
Tūc āt ꝑm Chrysꝰ, diligiꝫ deū ex toto corde
tuo qñ cor tuū nō est inclinatū ampliꝰ ad
alicuiꝰ rei dilectionē q̄z dei, si aūt in aliquo
alio amor cordis tui fuerit occupatꝰ iā nō
ex toto corde amas deū. ꝓ q̄nta enī par-
te vtoz aliq̄d laudauerit magis i altero viro
q̄z i suo viro: tāto miōr ē amor dilectōis eiꝰ
ad virū suū. Sic ēt ois aīa xpiana q̄ ē spō-
sa christi dz diligere deū vt nihil sit in mū-
do q̄ ampliꝰ amet q̄z deū. Si nanq̄z cor
diuisum fuerit p amorez, vt sez deū diligat
z cū ꝫ aliq̄d aliud amet q̄ ad dilectionem
dei nō referat vel ordinet: nō ex toto corde
diligit deū. Ex illo ptz q̄ superbꝰ siue ama-
tor vane gl'ie nō amat deū ex toto corde, q̄z
puluerē vane gl'ie q̄ nihil est deo preponit.
Nec voluptuosus q̄ p momentanea dele-
tatōe deū leserit. Nec auarꝰ qui p numo
aut p nihilo eū amittit. Sic g̃ ptz q̄ ex to-
to corde deū diligere est cor p dilectionē ad
solū deū inclinare vl' ad creaturā ꝓpter deū
z nullā creaturā deliberataz ꝓpter seipsam
amare. Ex tota aūt aīa deū diligere est ani-
mū hīe firmū in fide z certissimū in verita-
te. Uñ Chrysꝰ. Qui putat incantatōes ali
q̄d posse, aut auguria aliq̄d intelligere, aut
diuīatōes aliq̄d nūciare: ille nō ex tota aīa
diligit deū. Et infra dicit tota mēte dilige-
re deū: est vt oēs sensus tui vacēt deo. Cu-
ius enī intellectꝰ deo mīstrat, cuiꝰ sapiētia
circa deū est, cuiꝰ cogitatio ea q̄ dei sūt tra-
ctat, cuiꝰ memoria q̄ bona sunt recordaꝫ,
tota mente diligit deū. Et sic ꝯclusiue dili-
gere deū ex toto corde, ex tota aīa, ex tota
mente, est diligere deū sup oīa, i. magis ap
preciari aut magis carū estimare sibi deū q̄z
quācunq̄z creaturā aut oēs sil'. Dec de pri-
mo dilectōis p̄cepto vicz dei. ¶ Sz
dī, q̄s, q̄re dñs Iesus de mādato dilectiōis
primi dicit, scōm aūt sil'e huic est zc, q̄mo-
do mādatū de dilectōe primi pōt esse simi-
le mādato dilectōis dei. Rñdeꝫ q̄ scōm est
sil'e ꝑmo in tribꝰ vel ꝓpter tria. Primo q̄z si-
cut primū est de liberali dilectōe boni Ita
z ꝫ est de dilectiōe boni. Sed q̄z ꝑmuz est
de dilectiōe maioris boni, et illud de dile-
ctione miōris boni. Iō nō dixit, scōm par
est huic: sed sil'e huic. Scōo illud est sil'e p̄-
mo, q̄z p̄mū est de diligēdo deo. Scōm āt
de diligēdo primo ad sil'itudinē z imaginē
dei facto. Uñ Chrysꝰ. Qui hoīem amat si-
mile sicut q̄ deū amat, q̄z imago dei est ho-
mo in q̄ deꝰ diligiꝫ, recte sicut rex i sua ima
gine honoraꝫ. Tercio dz sil'e, q̄z vnū sine al
tero hr̄i nō pōt. Debz aūt hō primū dilige
re sicut seipm, i, ꝓpter illud ꝓpter qō se dili-
git, vt, s, habeat gr̄am in p̄nti z gl'am in fu-
turo. Quis aūt dicaꝫ primus, z quō diligi

debet, vide, s. dñica. xiij. vicz. sermone, lxij. ℣. J. K. ¶ Dubitat ꝓsequenter, ex quo fm ꝟba xpi in euãgelio, in his duobꝫ mandatis vicz dilectõis dei z ꝓximi tota lex pẽdet z ꝓphete. Quare deꝰ tã stricte ꝓcepit obseruari ꝓcepta sua, z q̃d nos mouere dz ad obseruandũ ea. Ad ꝟ dicẽdũ est q̃ dñs deus valde stricte ꝓcepit sua mãdata custodiri, fm illud ps̃. Tu mandasti mãdata tua custodiri nimis, i. valde stricte, z ad ꝟ faciendũ nos plura mouere debẽt, vicz. Sũma autoritas dei ꝓcipiẽtis, q̃ hz ius et autoritatẽ nobis ꝓcipiẽdi. Infinita z imensa dignitas dei ꝓcipientꝭ: z imensa maiestas. Diuinoꝝ ꝓceptoꝝ rõnabilitas. Diuinorũ ꝓceptoꝝ maxima vtilitas. Rigor diuine iusticie q̃ nos strictissime obligauit ad mandatoꝝ suorũ obseruantiã. Tot z tantorum beneficioꝝ collatio q̃ pre magnitudine nõ ꝓnt estimari, nec ꝓ multitudine numerari. Possibilitas impletõis ꝓceptoꝝ dei: z multiplex dei adiutoriũ. Primo q̃ nos inducere dz ad obseruantiã mandatoꝝ dei sũma autoritas dei ꝓcipiẽtis, q̃ ius hz z autoritatẽ nob ꝓcipiẽdi, eo q̃ rõne creatiõis nr̃e ex nihilo, z rõne gubernatõis z redẽptõis nostre est supm⁹ dñs nr̃, hñs in nos supmum z vniuersale dominiũ. Et nos sum⁹ ei⁹ naturales serui. Et ideo merito sibi subditi z ei⁹ preceptꝭ obediẽtes esse debem⁹, qõ ipe significat in pluribꝫ sacre scꝑture locꝭ. Vñ Exo. xx. vbi cũ voluit tradere ꝓcepta decalogi, ꝓmisit fm aliq̃ꝝ expositionẽ q̃si ꝓ titulo dicens, Ego sum dñs deꝰ tuus q̃ eduxi te de terra egypti: de domo seruituꝭ. Haz leges ferre z ꝓcepta dare nõ ꝓuenit alicui nisi q̃ ꝑest multitudini. Et hũc oñdit se deꝰ esse, dicẽs, Ego sum dñs. s. creans omia ꝓ potentiã. z sum deꝰ tuꝰ, s. fouens et gubernans te et oĩa tua, q̃ eduxi te de tra egypti de domo seruituꝭ, i. te reparaui z redemi ꝺ ptãte diabolica, cuiꝰ ꝟuus eras ꝓ pctm̃ factus. Et iõ vult vt ei⁹ ꝓcepta obseruem⁹ et meditemur in domo, extra in via, dormiendo z vigilãdo, Deut. vj. Vñ ibidẽ dr. Timeas dñm deũ tuũ z custodias oĩa precepta ei⁹ q̃ ego hodie ꝓcipio tibi z filijs z nepotibꝫ tuis cũctis diebꝫ vite tue. Et sequit Erũtq̃ ꝟba hec q̃ ego ꝓcipio tibi in corde tuo, z narrabis ea filijs tuis z meditaberꝭ sedens in domo tua z ambulans in itinere dormiens atq̃ cõsurgens, et ligabis ea q̃si signum in mãu tua. Ecce q̃ sollicite ꝓcipit dñs cuilibet vt ꝓcepta dĩna meditet vbiq̃ z oĩ tpe, z pribꝫ siue parẽtibꝫ vt notificẽt ea filijs suis. Ex illo g̃ induci debem⁹ ad obseruantiã mandatoꝝ dei q̃ ipe est summ⁹ dñs deꝰ nr̃, quẽ etiã laudam⁹ z honorificam⁹ ꝟbis: factꝭ z cogitatõibꝫ mũdis rẽ. ¶

Secõ ad obediẽdũ ꝓceptꝭ nos mouere dz infinita dignitas z immẽsa maiestas dei ꝓcipientꝭ, quã vtiq̃ dignissimus est reuereri et obediẽdo z eius ꝓcepta implẽdo Quãto enĩ ꝑsona supioꝝ nob ꝓcipiens dignioꝝ est: tanto magꝭ debitũ est ei obedire, z eã reuereri ꝑ suoꝝ mãdatoꝝ implẽtionẽ. Cum g̃ omps deꝰ nob precipiẽs sit infinite dignitatꝭ, maxie obligamur sibi ad obediendũ z eiꝰ ꝓceptũ implendũ, z ex eadem cã maxie tenemur sue infinite dignitatꝭ cauere irreuerentiã z ꝓemptuz, qõ vtiq̃ fieret ꝑ voluntariã suoꝝ mãdatoꝝ trãsgressionẽ, q̃ enĩ ꝓtemnit mãdata alicuꝰ ea nolẽdo seruare, ꝓtẽnit etiã ipm mandantẽ, Qõ q̃ graue sit z malum iudicet vnusq̃sq̃, Si enĩ ꝓtemnere aut offendere supioꝛẽ aut dignioꝛẽ, vt magistrũ ciuiũ, iudicẽ ꝓcipiẽtẽ z sic de alijs. Et valde maluz est ꝓtẽnere aut offendere ꝓncipem patrie, q̃ntũ g̃ malũ est ꝓtẽnere z offendere deũ oĩpotentẽ z infinite dignũ, respectu cuiꝰ oĩs ptãs z trena dignitas est tanq̃ nihilũ reputanda. ¶

Tercio nos mouere dz diuinoꝝ preceptoꝝ rõnabilitas. Ipse enĩ dñs ꝓcipiẽs est infinite sapiẽs. Et iõ nihil ꝓcipit nisi qõ est rõnabilissimũ, ꝓpter qõ dr ad Roma. vij. Vt mandatũ sctm̃. iustũ z bonũ. imo dñs deꝰ instituendo decalogũ aut alia precepta moralia dando, nõ precepit nisi illa ad q̃ obligati fuim⁹ z sum⁹ de lege nature, z ex dictamine recte rõnis naturalis dictãtis talia esse facienda, vt declarãt doct. circa dis. xxxvij. tercij sniaꝝ. Et q̃uis talia ꝓcepta sint scripta in cordibꝫ hoĩm naturaliter. tñ adhuc expediebat ea a deo ꝓpho mandare z in scripto redigere ꝑ moduz preceptoꝝ, vt q̃libet ea faciliter nosceret, z nullus se per ignorãtiam aliq̃liter excusare posset, saltẽ adultus z compos ratiõis. Et vt ea etiã cognoscentes non solũ natura inclinaret ad bonum: sed etiã impelleret exactio legis: et alliceret reuerentia diuini imperij. Et vt sic manda

torũ obseruantia innuitu dei precipientis ficeret homini meritoria, vt patebit.

Quarto nos mouere dz p̃ceptoz̃ mãia vtilitas. Hã optim⁹ dñs precepit nob̃ solũ ea quoz̃ obseruatio est nobis valde vtilis z fructuosa, qđ bene oñdit scriptura in diuersis locis. Vñ Esa. lviij. Ego dominus de⁹ tuus: docens te vtilia. Et Eccli. xv. dz. Dedit dñs de⁹ homi mandata, q̃ si voluerit seruare scz in iusticia z rectitudine: seruabũt te. Ecce vnus fruct⁹. Et Joh. xv. dicit. Vos amici mei estis si fecerit̃ ea que p̃cipio vobis. Ecce scđs fruct⁹, qz dom̃in⁹ seruãtibz precepta sua dat caritatẽ, p quã fit amic⁹ dei, z eius opa fiũt deo accepta: z vite eterne meritoria. Jtẽ Joh. xiij. dicit dñs. Mandata mea ꝑuate et ego rogabo pr̃em z aliũ paracliti dabit vobis vt maneat vobiscũ in eternum. spm̃ veritatis quẽ mũdus nõ põt accipe, imo seruantes mandata bñt nõ solũ spm̃ctm̃: sed z totaz trinitatẽ eos inhabitantẽ p vnionẽ sanctificatiuã: et eis mediante caritate ad opera meritoria coopantẽ. Ecce tercius fructus. Jtẽ Math. xix. dicit dñs. Si vis ad vitã ingredi serua mãdata. Ecce deus ꝑ p̃mio dat vitã eternã. Et ille est finalis nr̃ fruct⁹. Et ℞ si seruauerit oĩa mãdata dei, qz si homo vnũ transgrederet: vitã eternã nõ hꝛet nisi peniteret, ꝓpter qđ ps. loquẽs ad deum dicit. Tunc nõ ꝯfundar cũ ꝑspexero in oĩbus mãdatis tuis. i. tũc nõ frustrabor fine meo eterne beatitudinis, p quo laboro cũ impleo oĩa mãdata tua, et Jacobi. ij. dz. Qui offendit in vno fact⁹ est oĩm reus, id est, q̃ peccat mortaliter trãsgrediẽdo vnum preceptũ dãnabitur ꝓ illo eternaliter. ac si oĩa trãsgressus fuisset, q̃uis nõ tantã patiat penã sensus. Et hoc semp intelligit̃ ni si peniteat. Ex dictis ꝑz vtilitas obseruantie preceptoz̃ dei. Et qz videm⁹ q̃ aliquoꝝ serui p parua et incerta mercede prompte exequunt̃ mandata dñoꝝ suoz̃, cur nos p eterna mercede nõ impleremus dei mandata, imo dignissimũ est vt obediam⁹ dei nr̃i mandatis z ea pmptissime obseruemus. eo q̃ seruãtibz ea dñs certissime vult dare ineffabilia bona q̃ nec oculus vidit, nec auris audiuit. nec in coz̃ hoĩs ascendit que dñs ꝑparauit diligentibz se. Esa. lxiij.

Quinto nos mouere debet ad obseruantiã mandatoz̃ dei rigoz̃ diuine iusticie q̃ nos strictissime obligauit ad mandatoz̃ suoz̃ obseruãtiã. Qđ bñ ostendit Genes. iij. vbi ꝑ transgressiõe vni⁹ p̃cepti đ nõ edendo fructũ vetitũ ꝑimi parẽtes z tota posteritas dãnata est. Patet ℞ etiã ex ꝓbis ꝓphete, q̃ loquẽs ad deũ dicit. Tu mãdasti mãdata tua custodiri nimis. Ꝑz etiã ex hoc q̃ dñs trãsgressoꝛes suoz̃ mãdatoꝝ punit z puniuit grauissime, qz ꝓuat eoꝝ amicicia sua. Etiã q̃ntũcũq̃ alias opa sint bona, qz mortua opa nec deo accepta sunt. Et sic morientes sine pnia eternaliter dãnat. Qđ signat dauid dicẽs. Maledicti q̃ declinãt a mãdatis tuis. Scđo ꝑz ℞ ꝑ plura exẽpla scripture sacre, vbi nec ꝓpter ignorantiã nec ꝓpter ꝓbabilẽ vl̃ aliq̃ modo apparentẽ causam de⁹ homi pepcit de transgressione preceptoz̃. Primũ exẽplũ ꝑz Leuit. xxiiij. vbi transgredies scđm p̃ceptuz ꝑ blasphemiaz a deo iubeꝫ extra castra ab oĩbus lapidari. O de⁹ si hodie tales oñs deberẽt lapidari, timeo qz nõ eẽt dies ĩmo forte nec hora q̃n mltos oporteret lapidari. Scđm exemplũ habeꝫ Num. xv. de q̃dã q̃ modica collegit ligna in sabbato cõtra terciũ p̃ceptũ. Et sil̃r lapidat⁹ est. Quot sunt aũt nr̃is tpib̃ nõ solũ ligna colligentes: sed queq̃ seruilia opa z mala i festo exercentes. Terciũ exemplũ habeꝫ. j. Reguz xv. de Saul rege, q̃ bona intentiõe contra dei preceptũ seruauit de spoliis Amalech oues et boues ad imolandũ dño, licet sibi precepisset dñs q̃ nõ ꝯcupisceret aliquid de reb̃ Amalech, sed vniuersa demoliret. attamẽ putabat se excusatũ eo q̃ aliq̃ seruauit ad imolandũ dño, z sic p̃ceptũ dñi trãsgressus est. Vñ dixit sibi Samuel. Hunq̃d vult dñs holocausta et victimas, et nõ potius vt obediatur voci dñi. Melior est enĩ obedientia q̃z victime, et auscultare magis q̃z offerre adipem arietũ. qm̃ q̃si peccatum ariolandi est repugnare: quasi scelus idolatrie acquiescere. Jdeo ꝓpter illam inobedientiã Saul de regno ejcitur. et a demone possidetur. et in bello occiditur et damnat̃. Ex quo patz q̃z stricte deus vult sua precepta seruari. Jdeo nõ debem⁹ ea facilit̃ soluere et fingere siue assumere causam pro non causa. Quartum exemplum habeꝫ iij. Regũ. vj. de Oza. q̃ ꝓtra p̃ceptuz

dñi tetigit archã. z subitanee a deo occidit cũ tñ bona intentiõe b̃ fecit. qz archa erat i plaustro. Videns g̃ Oza q̃ boues calcitrarent timuit archã cadere, z sic tenuit eã. qđ solis sacerdotibꝫ erat ꝓcessum. Et dic̃ mg̃r in hist̃o, q̃ aruit dextra ei⁹ z expirauit, tradũt hebrei q̃ ea nocte dormierit cũ vxore sua. Hec mg̃r. Quintũ exẽplũ habet. iij. Reg. xiij. de bono ꝓpheta, q̃ missus de iudea in bethel ad regẽ Jeroboã, hñs preceptũ dñi ne comederet nec biberet in loco, q̃ cũ reuersus fuisset ipleto negocio. eẽtauit post eũ ali⁹ ꝓpheta loci illi⁹ inuitans eũ vt rediret secũ in domũ suã z comederet et biberet. Cũ aũt ille diceret q̃ nõ posset cõtra ꝓceptũ dñi b̃ facere, iste dixit. Et ego ꝓpheta sum sic̃ut tui: z angelus dñi dixit mihi, reduc eũ in domũ tuã vt comedat z bibat, z sic eũ fefellit z reduxit. Cũ aũt sederent in mẽsa factũ est ꝟbũ dñi ad ꝓphetã q̃ reduxit eũ, z exclamauit ad virũ dei q̃ venerat de iudea dicẽs. Hec dicit dñs. quia nõ custodisti mãdatũ qđ ꝓcepit tibi dñs de⁹ tuus, nõ inferet cadauer tuũ i sepulchꝝ patrũ tuoꝝ. Et sic cũ ille abisset inuenit eum leo in via: z occidit eũ. Ecce iã ptz q̃s stricte de⁹ vult mandata sua custodiri, cũ illi habuerint sat̃ apparẽtes excusatões: z nihilomin⁹ si g̃uiter sunt puniti q̃nto min⁹ nos excusabimur ꝑ ignorãtiã crassam. aut etiã q̃ncq̃ affectatã, aut sepe cũ dimissa via securiori: seq̃mur expositionẽ ꝓcepti falsaz, nr̃o tñ desiderio aut cõmodo magꝭ ꝓformẽ aut placentẽ. Hec g̃ vltima tria exẽpla sunt bñ ꝓtra excusantes se in trãsgressiõe ꝓceptoꝝ dei ꝑ intentionẽ bonaz vt ipi dicũt. Jõ bñ dicit ꝑs. Tu mãdasti mãdata tua custodiri nimis. Et itez in eodẽ ps̃. Maledicti q̃ declinãt a mandat̃ tuis. Si ei ille ꝓpha decept⁹ nõ fuit excusat⁹: sed g̃uiter fuit punitus, nõ tñ dãnat⁹, qđ tũc de nobis ignorantibꝫ vt supꝫ, certe tanto g̃ui⁹ puniemur.

Sexto ad ꝓceptoꝝ obs̃uãtiã mouere nos dz tot z tantoꝝ bñficioꝝ collatio q̃ nõ pñt estimari ꝑ magnitudine nec numerari ꝑ multitudine, qđ enĩ ꝑ magnitudine posset estimare aut ꝑ multitudie numerare bñficia q̃ nobis ꝓstitit de⁹ nr̃ creãdo. gubernando, repando. q̃ etiaz q̃tidie ꝓstat nutriendo, defendẽdo z patient ꝓcurres tolerando, z vt conuertant̃ multipliciter admonẽdo, z ad se redeũtes misericordit̃ suscipiendo Et q̃ ꝑ futuro ꝓstare disposuit, s. glorificando, ꝓpter q̃ multipliciter obligamur benefactori nr̃o ad reuerentiã, ad obedientiã z ad mandatoꝝ suoꝝ obseruantiã Et q̃nto pl̃a a deo bñficia accepim⁹, tanto graui⁹ peccam⁹. si ipoꝝ ĩmemores z de eis ingrati ipius bñfactoris mãdata ꝓtemnimus: ipa volũtarie trãsgrediẽdo.

Septimo z vltimo ad mãdatoꝝ dei obs̃uantiã mouere nos dz ipoꝝ mandatorum dei possibilitas nobis implẽdi: z multiplex dei adiutoriũ. Vñ dicit Hiero. in expositione fidei catholice, Anathema sit qui dicit deũ aliq̃d ꝓcepisse nobis. z hoiez illud implere nõ posse, ĩmo vere nos mouere debz ad obseruantiã mandatoꝝ dei nõ solũ iporũ possibilitas: sed z eoꝝ facilitas. Obseruantia nãq̃ est facilis dicente dño Mat. xj. Jugũ meũ suaue ẽ z on⁹ meũ leue. Et. j Joh. v. Mandata ei⁹ grauia nõ sunt. Et b̃ ptz ideo. qz dñs ꝑmpt⁹ est adiutor, nulli ad se debite ꝓuersum ꝑmittens deficere, s̃ vnicuiq̃ facienti qđ in se est dat adiutoria sufficiẽtia q̃ ꝓfortant vires aĩe z ꝑmpticant ad oĩe opus bonũ. Fideľ enĩ est de⁹ q̃ nõ patit̃ hoiem temptari vltra id qđ ꝑt. sed etiã facit cũ temptatiõe ꝓuentũ vt homo possit sustinere. j. ad Corinth. x. Nã sicut cõfortato corpe erit homi facili⁹ omne opus corpale, sic ꝓfortata aĩa erit ei facili⁹ oĩe opus spũale. Sed di. qs. que sunt illa adiutoria q̃ ꝓfortant aĩam z faciũt ei facilia dei mandata. Rñdeť q̃ ꝑmũ z ꝑncipale est caritas seu g̃ra gratũfaciẽs. quaz deus dat vnicuiq̃ se ad eũ disponẽti ꝑ digną susceptionẽ cuiuscũq̃ sacramẽti, aut ꝑ verã ꝓtritionẽ de peccat̃, retiã ex oĩi opere bono z meritorio auget eã. Et q̃nto homo in g̃ra existens plus implet dei mãdata: z frequẽtl⁹ q̃cunq̃ bona opa, tanto pl⁹ intendit̃ z auget̃ hec g̃ra. Vbi g̃ hec g̃ra ñ est vl̃ adhuc parua est, ibi difficilia sũt dei mandata, qđ significat ꝓpha cũ dicit, ꝓter ꝟba labioꝝ tuorũ ego custodiui vias duras, in ps̃. Et loquit̃ in ꝑsona incipientiũ, q̃bꝫ ꝓpter cuitatẽ caritat̃ adhuc dura ẽ mãdatoꝝ dei via z difficilioꝝ, ꝓficientibꝫ vero fit facilioꝝ, et perfectis delectabilis z promptа, quod iterũ significat in ps̃. cxviij. cũ dicit loquens ad deum. Viaz mandatoꝝ

tuoꝝ cucurri cū dilatasti cor meū, i. cū tantā dedisti mihi caritatē, vt nō solū diligerē te sed etiā extenderē dilectionē meā ad inimicos, etiā actualiter me psequntes, vt eos diligerē ꝓpter te. tūc enī erat mihi ꝑmpta et delectabilis via mādatoꝝ tuoꝝ. Sc̄ōm adiutoriū dei ꝓpter qō facilis est mādatoꝝ dī obseruātia, est distincta cognitio ꝛ frequēs meditatio eoꝝ q̄ ꝑdicta sunt. ꝛ singulariter distincta cognitio ꝛ freq̄ns ꝛ attenta meditatio magnitudis ꝛ multitudinis ac eternitatis ꝑmioꝝ, q̄ obseruātibꝫ dei ꝑcepta promittunt. ꝛ ꝯsideratio breuitatis tp̄is q̄ hic labozāt. ꝛ pensatio denigꝫ acerbitatis penaꝝ infernaliū q̄ trāsgredientibꝫ infligent, attenta q̄z ꝛ frequens meditatio multitudinis ꝛ magnitudinis bñficiozū q̄ gratis accepim⁹ a dño deo, que pauca ad q̄ alias a natura obligamur nobis nō ad suā vtilitatē sz ad nr̄am salutē ꝑcepit seruāda. Et ꝑncipalissime distincta cognitio, attenta ꝯsideratio ꝛ frequēs meditatio excellētissimi bñficij, scz q̄ ipe de⁹ ꝑ nobis ꝛ ꝑ nr̄a salute homo fieri voluit, ꝛ inter hoīes visibiliꝫ ꝙuersari, et in eadē hūana natura tā magna ꝑ nob facere: ꝛ finaliter ꝑ nob mori. Hec ꝛ his silia diuini amoris intentiua, distincte cognita. attente ꝯsiderata: ꝛ freq̄nter meditata faciunt obseruātiā ꝑceptoꝝ facilē, q̄ sine his esset difficilis. Recte sicut auis vt dicit Aug⁹. cū nō habet pēnas aut paucas ē ei difficile volare. Cū aūt multas hz plumas est ei facile. Sic homī sine gr̄a ꝛ adiutoriis ꝑdictis difficile est ꝑcepta dei seruare qō ei cū gr̄a ꝛ ꝑdictoꝝ distincta cognitōe, attēta ꝯsideratiōe ꝛ frequēti meditatiōe fit oīno facile atq; promptū. Vñ dicit Beda sup ꝑma canonica Joh. sup ꝑba allegata. Mādata ei⁹ grauia nō sunt, nō debēt videri aduersa ei, eo q̄ dñs ait. Arta ꝛ aspera est via q̄ ducit ad vitā. Et ꝓpba. Propter verba labioꝝ tuoꝝ ego custodiui vias duras. Hā q̄ in sui natura grauia sūt ꝛ aspera, spes celestiū premioꝝ ꝛ amor facit leuia. Durum nāq; est ꝓpter iusticiā psecutionē pati, sed h facit suaue: quoniā ipoꝝ est regnū celoꝝ. Quod et nobis largiri dignetur dominus noster ihesus christus in secula benedictus Amen.

Dñica decimanona.
Sermo LXVIII.

Ihesus dixit paralitico. Confide fili, remittunt tibi pcta tua. Et quidā de scribis dixerūt intra se, hic blasphemat. Matth. ix. In ꝑcedēti dñica audist⁹ quō ꝑceptū dilectionis dei ōr magnū, imo maximū: ꝛ q̄b ex causis. Qualr deū diligere debeam⁹ ex toto corde tē. q̄re ꝑceptū de dilectiōe ꝓximi ōr sile ꝑcepto dilectōis dei. Et tandē q̄ de⁹ stricte ꝑcepit et voluit seruari mādata sua septuplici rōne. Hodie aūt nob ꝓponitur q̄ si aliq̄s deuiauit a ꝑceptis dei q̄ recurrat ad deum q̄ solus hz pcta dimittere. Et q̄ ꝯfidam⁹ de eo, q̄ ipe vult ꝛ pt nobis pcta dimittere. Nō ꝛ apls vult in hodierna epla ad Eph. iiij. scripta: dicens, Renouamini spū mētis vr̄e: ꝛ induite nouū hominē q̄ ſm deū creat⁹ est in iusticia ꝛ sctitate, deponite oīe mēdaciū ꝛ loq̄mini veritatē vnusq̄sq; cū ꝓximis suis, irascimini et nolite peccare, ꝛ sic de alijs. Si aut̄ aliq̄s illoꝝ pctōꝝ inciderit, ꝯfidat de deo ꝛ detestet pcta sua cū ꝓposito amplio abstinēdi ꝛ tūc saluator ꝑba audiet. Cōfide fili, remittunt tibi pcta tua. Mat. ix. Pro gr̄a. Aue.

Confide fili, remittunt tibi pec. tē. vbi sup̄. Dicat ꝓmo textꝰ euāgelij. Sc̄ōo breuis intellect⁹. Et tercio dubitatōes ad ꝓpositū tē.

Textus euāgelij.

Ascēdens ihesus in nauiculā trāsfretauit ꝛ venit in ciuitatē suā, ꝛ ecce offerebāt ei paraliticū iacētē i lecto. Et vidēs ihesus fidē illoꝝ dixit paralitico. Cōfide fili, remittunt tibi pcta tua. Et ecce q̄dā de scribis dixer̄t intra se, h̄ blasphemat. Et cū vidisset cogitatiōes eoꝝ dixit, Ut q̄d cogitat⁹ mala i cordibꝫ vr̄is. Quid ē facili⁹ dicere, dimittūt tibi pcta tua, an dicere, surge ꝛ ābula, vt sciatis aūt q̄m fili⁹ hoīs hz ptātē in tra dimittēdi pcta. Tūc ait palitico, surge tolle lectū tuū ꝛ vade i domū tuā. Et surrexit ꝛ abiit i domū suā, vidētes āt turbe timuer̄t ꝛ glorificauer̄t deū q̄ dedit ptātē talē hoībus. Mat. ix. Mar. ij. Luē. v. A Historia h⁹ euāg. fcā ē āno etat⁹ xp̄i, xxx. ꝛ ꝑdicatōis sue āno prio i autumno, postq̄ curauit leprosum dicentē, Dñe si vis potes me mundare. Et seruū centurionis ꝛ demones cōpescuit. Vñ sicut habet Matth. viij, ante hodiernū euāgeliū. Cū ihesus ascēderet in

nauicula secuti sunt eū discipuli ei⁹. Et ecce motus magn⁹ fact⁹ est in mari, ita vt nauicula operiret fluctib⁹. Ipe vero dormiebat. Et suscitauerūt eū discipuli ei⁹ dicentes. Dñe salua nos perimus. Et dixit eis, q̄d timidi estis modice fidei. Et tunc surgens imperauit vent⁹ et mari. Et facta ē trāquillitas magna, z mirati sunt hoīes dicētes. q̄lis est hic q⁹ venti et mare obediūt ei. Et tunc cū venisset trās fretum in regionē Gerazenor occurrerūt ei duo habētes demonia de monumētis exeūtes seui nimis, ita vt nemo posset trāsire p viā illā. Et clamauerūt dicētes. Quid nobis z tibi fili dei Uenisti huc ante temp⁹ torq̄re nos. Erat aūt nō longe ab illis grex porcor multorū pascens. demones aūt rogabant eū dicentes. Si eijcis nos hinc mitte nos in gregē porcorū. Et erat legio ī vno vt dicit Marcus. v. ca. et ait illis. Ite. At illi exeūtes abierunt in porcos. Et ecce magno impetu abijt totus grex pceps in mare, et mortui sunt in aq̄s. Pastores autē fugerunt et venientes in ciuitatez nunciauerūt hec oīa. Et ecce tota ciuitas exiuit obuiaz ihesu. Et viso eo rogabāt eū vt transiret a finib⁹ eor. timētes ne plura tempalia dāna sustinerēt q̄bus adhuc multi silles sunt q̄ pter amorem tempaliū a se deū repellūt. et de spūalibus bonis nō curāt. quapro pter christ⁹ recessit ab eis. Ascendens in nauiculā vt dicit hodiernū euangeliū. Marcus dicit. v. ca. q⁹ porci erāt ad duo milia. Sed quare dñs tantū dānū facere voluit hoībus Ad hoc dicit Glo. interli. pmittit vt sit occasio salutis hoīm p interfectionē porcor. Et dicit ibidē glo. ordinaria. Nisi q̄s more porci vixerit diabolus in eū ptātē nō accipit. nisi forte ad pbandū. Iterū dicit glo. ordi. ibidē. Pignior hō bestijs cū pter salutem duor hoīm duo milia porcor perierūt Dixerūt aūt demones in obsessū. Jesu fili dei venisti ante tps torq̄re nos. Sup quo dicit glo. ordiñ. Presentia xpi tortura est eis. vel torquent cū de corpib⁹ eijciunt in q̄rū tortura delectabant. sicut pñtie dī refectio angelor. Postea sequit hodiernū euāgelium. qđ hz duas partes pncipales. Scōa ibi. Et ecce quidā de scribis dixerūt intra se. hic blasphemat. In pma parte euāgelista tangit oblationē paralitici z ei⁹ curationem spūalē vicz pctōr remissionē. in ciuitate sua vicz capharnaū. q̄ sua dicebat. quia ibi multa miracula fecit. etiaz ideo q⁹ erat ciuitas pncipalis in galilea. pter qđ Centurio ibi manebat ad custodiā totius terre vt ptz ca. pcedenti. Modus aūt offerendi paralitici hic tacet. sed exprimit Mar. ū. z Luce. v. q⁹ tant⁹ plus cōuenit in domo vbi erat xps postq̄ intrauit ciuitatē q⁹ non capet eos domus neq̄ possent intrare ad xpi pſentiā p ianuā. pter turbā circūstantē Et ideo offerētes paralitici. de tecto submiserūt illū in lecto p tegulas ad iesum vt dicit Marc⁹. Et ꝑ erat signū magne fidei ipor. qđ patet ex eo qđ sequit. Videns aūt ihesus fidē illor. s. paralitici z offerentiū: ait paralitico. Confide fili. remittūtur tibi pcta tua. Licet enī sanitas corpalis vl aliqđ hmōi detur alicui pter alienā fidē. remissio tñ pctōr nō dat alicui sine ppria fide. Unde dicit Chrys. Magna erat fides hui⁹ infirmi. Mā non pmisisset se submitti p tectū nō credens. Sanauit aūt xps eum prius in aīa a peccat⁹. q⁹ infirmitas sua corporalis erat ex peccat⁹. z sic fecit vt bonus medicus q̄ causam morbi pus expellit ze. In scōa parte dñs tangit scribar z phariseor malicia dicentiuz in cogitatōib⁹ suis xpm esse blasphemū. eo q⁹ dixit se dimittere pctā. z xpi dñi euidentē rōnem q̄ ostendit se posse dimittere pctā in sanatiōe corporali ꝓbo suo. surge z ambula. Et sic illorū ꝓfusionē. Un saluator ostēdit se deū in hoc q⁹ cognouit eor cogitatōes. Dixit enī vt qđ cogitat⁹ mala ī cordib⁹ vr̄is vicz me esse blasphemū. Quid est facili⁹ dicere. dimittunt tibi pcta tua. an dicere, surge z ambula. q. d. vtrūq̄ ē mibi eque facile. Nō solū hoc dicere sed etiā in facto ꝑ ostendere. q⁹ vtrūq̄ est diuie ꝑtutis. deo aūt nihil est difficile. Ideo ꝯcludit se hr̄e diuinitatem dicēs. vt sciatis quia fili⁹ hoīs hz potestatē in terra dimittēdi pcta: z nō vt pur⁹ hō. tūc ait paralitico. surge tolle lectuz tuū z vade in domū tuā. qđ z factū est. Et sequit in fine euāgelij fruct⁹ miraculi. q⁹ turbe timuerūt z glorificauerūt deū q̄ talē dedit ptātez hoīb⁹. Ex his patz breuit⁹ intētio totius euangelij. ¶ Dubitat primo quid intelligere debemus per illum paraliticum a christo curatum. Rñdet q⁹ per paralin-

cum hunc peccator designatur, et per paralisim pctm. Et ℔ ex duplici causa, scz ratione originis: z rone effect⁹. Primo rone originis, trib⁹ enī modis causat paralisis. scz ex frigiditate neruos ꝓstringente, vel ex humore neruos opilāte, vel ex vulnere neruos incidente. Ex his enī impedit transit⁹ spirit⁹ ad instrumēta sensuuz. Et fit priuatio sensus z mot⁹ ꝑm plus z min⁹, aliqñ in toto et aliqñ solū i vno mēbro Alia igit auari paralisim incurrit ex nimia frigiditate. Est enī cōgelata. qz ignē diuinū scz caritatem dei et ꝓximi nō habet. z ℔ est qz plena iniquitate. Nihil enī iniqui⁹ q̄ amare pecuniā Eccī. xij. Et ibidē. Auaro nihil ē sceleſtius. Ideo dr Matth. xxiiij. Qm̄ abundabit iniq̄tas refrigescet caritas multorum Calor aūt facit hoiem largū, ꝓterea iuuenes naturalit sunt largi: et senes auari. Et qz auarus nō habet calorē dei in se, iō habet cor congelatū: z nihil largit. Et iō ignē venit mittere in terrā vt hoc frig⁹ depelleret. Nā dū se z sua nobis grat⁹ dedit. ignē magnū, id est, amorē in cordib⁹ nr̄is accendit. Luxuriosus autē paralisim incurrit ex nimia humiditate, q̄ causat ex nimia comestione, z maxime ex nimia potatione vini. Propterea dicit ad Eph. v. Nolite inebriari vino in q̄ est luxuria. Si ei luxuriosus abstineret, z maceraret abstinentia cibi et potus carnē suā: ñ efficeret paralitic⁹. Ad hanc paralisim depellendā chr̄ist⁹ ordinauit z ꝑdicauit abstinentiā z penitētiā. Luce. xxj. Videte ne grauent corda vr̄a crapula z ebrietate. Et ob ℔ etiā eccl̄ia ordinauit quadragesimā z alia ieiunia. Superbus vero incurrit paralisim ex incisiōe et separatione. Superbia enī separat aīam a deo, z ideo influx⁹ spūssancti ad cor ei⁹ transire nō potest Eccī. x. Initiū superbie hoīs est a deo apostatare. q̄niā ab eo q̄ fecit illū recessit cor eius Ad hanc paralisim expellendā ꝑs vsq̄ ad terrā se humiliauit, formā serui accipiēs, ista est pessima paralisis. qz omnē influxū gratiaz impediuit Jaco. iij. Deus superbis resistit: humilib⁹ aūt dat grām. Cū autē ad ista tria pctā auariciā, luxuriā z superbiā omnia pctā reducāt vt dr. ſ. Joh. ij z hec tria paralisim designāt ꝑm diuersas causas vt dictū est. manifestū est q̄ ꝑ paraliticū omis peccator potest intelligi ratiōe originis vnde causat. Scdo. significat peccator ꝑ paraliticuz rōne effectus. Quattuor ei mala sequunt in corpe ex paralisi, scz tremor. insensibilitas. imobilitas z mollicies. Hec eadē q̄ttuor ꝓsequit peccator ex pctō, ꝓpter q̄ merito ꝑ paralisim peccatū: et ꝑ paraliticū peccator designat. Primū maluz est tremor. Tremet enī peccator z timet q̄ timenda nō sunt, scz ista mūdana ꝑdere q̄ sunt falsa bona, et multa mala ꝓtinent et ad dolorosum finē adducunt Ps. Illic trepidauerūt timore vbi nō est timor. Et nō timet q̄ multū timenda sunt, s. ꝑditionē virtutū et gr̄e dei, z absciſionē ab eccl̄ia et priuationē glorie celi. Et ideo q̄ timorē nō habz dñi. non timet mala facere, qz timor dñi expellit peccatū. Eccī. j. Secundū malū est insensibilitas. Nā in paralitico fit priuatio z diminutio sensus ex supradictis trib⁹ causis. Sic est in peccatore Nō enī sentit pctōr grādia vulnera anie, morsum aūt vni⁹ canis vel pulicis bñ sentīt. Prouerb. xxiij. Verberauerūt me z nō dolui, traxerūt me z ego nō sensi zc. Pro q̄ notandū q̄ triplex est insensibilitas peccatorū. Prima est qz nō sentit ꝓprios defect⁹, quā insensibilitatē facit superbia. Sic phariseus ille nō cognoscebat defect⁹ suos: scz se meliorē oñib⁹ reputabat. Nō sum inq̄t sicut ceteri hoīes. Luce. xviij. Econtra facit humilitas que bonā facit aīaz. Greg. Bonarū mentiū est ibi cognoscere culpaz vbi culpa nō est. Scda insensibilitas est, quia nō sentit miserias ꝓximorū. Amos. vj. Bibentes in phialis vinū z optimo vngento deliburi, z nihil patiebant sup ꝓtritōe Joseph. Hanc insensibilitatē facit auaricia et īmisericordia. sicut fecit ille dives Lu. xvj. Qui paupis mendici noluit misereri, nec dando illi micas panis. Econtra facit pietas, quia alienas miserias facit suas. ij. ad Corinth. xj. Quis infirmat et ego nō infirmor. quis scandalizat et ego nō vror. Tercia insensibilitas peccatoz est, quia peccator nō sentit dulcedinē spūssancti. bene sentit dulcedinē phiale et cantilene: sed dulcedinem verbi dei super mel dulciorīs non sentit. Hanc facit immundicia carnis, que facit hominem quasi porcum vt ei sapiant stercora. Unde Trenorum. iij. dicit. Qui nutriebant in croceis amplexati sunt

Dominica decimanona

stercora. Ecõtra facit mundicia q̃ facit dei suauitatẽ sentire. z oculis mẽtꝫ videre. Vñ Math. v. Beati mũdo corde: qm̃ ipi deũ videbũt. Terciũ malũ ex paralisi est imobilitas. Sicut enĩ in cõtracto ꝓpter frigꝰ: vel opilato ex humiditate vl̃ ceso neruo ꝑuatur pars paralitica motu vl̃ in toto vel in parte. Sic̃ est in pctõre. sit enĩ imobilis et piger ad oñe bonũ. Prouerb. xxj. Desideria occidũt pigruz. noluerũt enĩ quicq̃ opari manꝰ eius. Quartũ malũ est mollicies quedã. dissoluit enĩ pctõr in aq̃s deliciarũ: sicut glacies ad ignẽ. Utinã cõsiderarent plures molles vtrũsq̃ sexꝰ q̃bus durũ ẽ audire vnã missã ĩtegrã. aut officiũ diuinũ. z signãter verbũ dei audire ꝑ vnam horã. Et leue est illis diabolo seruire ꝑ plures horas in ludo. in choreis. nocte in plateis. vbi ꝑdunt tandẽ corpus z aiam. Uideant z auari q̃bus durum z graue videt q̃ie salutẽ ꝑcurare audiẽdo dei verbũ zc. Et nõ est eis durũ z graue sepiꝰ ꝑ diẽ z nocte in fame z siti et sollicitudinib̃ z timore lucrũ q̃rere pecuniarũ. de q̃ etiã nõ sũt certi. Audiãt christũ dicentẽ. Quid ꝑdest homini si vniuersũ mũdũ lucret zc. Math. xvj. Piere. xiij. Usq̃quo delicijs dissolueris filia vaga. Et attendit hec mollicies in pctõre in ꝑ q̃ cedit oñi duro. nihil enĩ graue nec vnã temptationẽ põt sustinere z vincere. ĩmo oñi temptatõi z omi duro cedit. Prouerb. xviij. Qui mollis est et dissolutꝰ in ope suo: frater est sua opa dissipantꝫ. dissoluit enĩ pctõr in igne tribulatõis sicut z in aq̃s deliciarũ. D Dubitat scõs ex quo paraliticꝰ ille curatꝰ est a xpo surgendo z tollẽdo lectũ suũ zc. Quõ pctõr sanatus debet resurgere z tollere lectũ suũ z ire in domũ suã. Ad ꝑ dicendũ est q̃ debz surgere ꝑ culpe fugã z detestationẽ. debz tollere lectũ suũ ꝑ pnie assumptionẽ. z debet ire in domũ suã ꝑ pfectũ bonoz operuz et exercitationẽ. Circa primũ est notandũ q̃ pctõr sanatꝰ q̃ttuor debz detestari. s. peccatũ q̃ fecit. diabolũ q̃ ptm̃ suggessit. mundũ qui delectabilia sua ad ptm̃ ppetrãdũ obtulit. z carnẽ que ad ptm̃ allexit. Unũ q̃ñ hõ passus est vnũ magnũ malũ: omes q̃ fuerũt in culpa ꝓsequit. Diabolus aũt z mũdus z caro sunt in culpa peccati. iõ merito ꝓsequẽdi. sm̃ illud Ps. Confundant z reuereant q̃ volũt mihi mala. Circa secundũ nota q̃ pctõr debz tollere lectũ suũ id est. corpus suũ in q̃ prius ꝑ pctm̃ suũ iacebat ipm̃ ꝑ disciplinaz pnie macerãdo scz ꝑ abstinentiã cibi z potꝰ. ꝑ disciplinas z vigilias. ꝑ pegrinatiões z infirmoz obsequia. ad Hebre. xj. Circuierũt in melotis. in pellib̃ caprinis. egentes. angustiati. afflicti. in solitudinib̃ errãtes. in montib̃ z spelũcis z in cauernis terre zc. Circa terciũ nota q̃ pctõr sanatꝰ debet ire in q̃druplicẽ domũ pficiendo. Prima est eccl̃ia ad quã debet ire ꝑ sacramẽtoz ꝓceptionẽ. sm̃ illud Ps. In domũ dñi ibim̃. Debet enĩ se munire sacramentis in q̃b operat virtꝰ passionis xpi vt cõseruet a malo z proficiat in bono. Secũda est ꝓscientia ꝓpria in quaz debet ire ꝑ suã frequentẽ discussionẽ. Sap. viij. Intrans in domũ meã cõquiescã cum illa. q̃ñ extractus est ignis in aliq̃ domo diligẽter querit an remãserit ignis in aliq̃ fauilla. et deinceps maioz cautela adhibet. Sic debet pctõr facere in cui ꝓscientia extinctus est ignis peccati. Tercia est sepulchꝝ Job xxx. Scio q̃ morti trades me vbi cõstituta est domꝰ omnis viuẽtis. Ad hanc dz ire homo ꝑ iugẽ mẽoriã z expectationez Job xiiij. Cunctis diebꝫ q̃bus nunc milito expecto donec veniat imutatio mea. Q̃ñ homo stat ad pensionẽ in aliq̃ domo in q̃ modicũ debz stare ñ curat ꝺ ea sz ꝺ ea in q̃ spe debet habitare. In ꝑ autẽ mũdo oẽs stamus ad pensionẽ modico tpe. In illa aũt vita in ppetuũ stabim̃. ad Hebre. xiij. Nõ habemus hic manentẽ ciuitatẽ: sed futurã inq̃ram̃. Et iõ modicũ est curanduz de ista et multũ de alia. Quarta est celũ ad q̃ debz ire ꝑ desiderũ et affectionem. ad Phil. iij. Nra cõuersatio in celis est. Ubi est enĩ pater nr̃. Ubi sunt ꝑdecessoz nr̃i. Ubi ẽ omne bonũ nr̃m. z ideo ubi debet esse cor nostrũ. Math. vj. Ubi est thesaurꝰ tuus: ibi est z cor tuũ. E Quia in euãgelio tangit de blasphemia quã iudei xpo imposuerũt: dicẽtes intra se. hic blasphemat. Dubitat q̃b modis cõmittat blasphemia. z q̃ntũ sit ptm̃. Ad ꝑ dicendũ sm̃ sanc. Thom. scõa scõe. q. xiij. ar. j. in solutiõe tercie rõis. q̃ blasphemia dei cõmittitur trib̃ modis. Primo q̃ñ hõ attribuit deo aliquid q̃ in veritate sibi non cõuenit. Ut si q̃s diceret

deum ſm deitatē eſſe corporeū. vl' dñm ieſum eſſe creaturā, ſicut fecit Arrius hereticus: z hodie faciūt iudei z thurci, dicentes xp̄m eſſe purū hoiem. vl' ſi q̄s diceret deus eſſe iniuſtū vl' nō bñ ordinare in creaturis aut deū eſſe mutabilē vl' ſacrā ſcripturā eē falſam, aut ſi q̄s dicit deū eſſe īmiſericordē z iniuſtū. puniēdo vnū z nō aliū p̄ peccat⁹ tales vtiq̄ peiores ſūt q̄ canes. q̄ dñis ſuis leſi ab eis adhuc obediūt. Sc̄o cōmittit blaſphemia dei, cū a deo aliq̄d remouetur qđ ei cōuenit. Verbi gr̄a. In veritate deo p̄uenit q̄ ſit omn̄ps. optim⁹, miſericordiſſim⁹, iuſtiſſim⁹, z ſic de aliis. Qui g̃ diceret eū nō eē oīpotētē, optimū, miſericordiſſimū, iuſtiſſimū z c̄, hic deū blaſphemaret z grauiſſime peccaret. Exemplū. ſi q̄s diceret p̄tra p̄rimū, ſi de⁹ ibi ſtaret in latere nō poſſet te iuuare q̄n ego ſic vl' ſic me in te vindicarē. Vel ſi de⁹ ꝑ mihi faceret nō parcerez ei, tales faciūt ac ſi deus nō poſſet impedire eoz vindictā. Et ꝑ eſt p̄tra ſuā oīpotentiā. Sil'r blaſphemāt dicētes q̄ de⁹ nō ſit iuſtus p̄mittēdo hmōi tribulatōes aut malos ſic p̄ſperari. Inueniunt etiā dicentes. Deus nō eſt de⁹ ſi talia p̄mittit impunita. Sic etiā aliq̄ dicūt q̄ nō ſit vez deū puni re pctā eternalit̄ poſt hāc vitā, ſaltē mortalia, tales nō ſolū ſunt blaſphemi ſz etiā heretici ſi ſunt p̄tinaces. Q̄ q̄s tūc p̄t enumerare blaſphemias luſoz z alioz p̄ deuz iurantiū, vt dicētes q̄ de⁹ te p̄fundat vel collū frangat. Sil'e de btā ꝑgine z ſctis eius vt dicēdo ſcō petro, tu claude. Paulo, tu p̄ſecutor. Marie magdalene, tu meretrix, et ſic de aliis. Tercio p̄mittit blaſphemia qū q̄s attribuit creature qđ ſoli deo p̄uenit. ſicut fecerūt z faciūt oēs idolatre, ita deum blaſphemāt q̄ a creatur⁹ ſcire volūt futura p̄tingētia, et p̄ certo ſta diffinire, ſic faciūt diuinatores z multi ſuperſtitioſi q̄z heu infinit⁹ eſt numer⁹. ¶ Sc̄o dicēduz eſt ſm ſ. Tho. ij. ij. q. xciij. q̄ blaſphemia ſm genus ſuū eſt ḡue pctm̄ mortale. imo nō ſolū graue ſz maximū pctm̄, eo q̄ opponit fidei Et ꝑ ſignant dūmodo q̄s deliberate, pfert blaſphemiā, vt qz p̄ſiderat ſe blaſphemare z nihilomin⁹ omittit. Sec⁹ ſi q̄s indeliberate z ex ſurreptōe blaſphemaret, vt cū nō aduerteret ꝑba ſua eſſe blaſphemia: et ſic indeliberate z ex paſſiōe diceret. tūc ſtat q̄ ſit pctm̄ veniale. dūmodo ſit ſine ſcandalo p̄rimi. Si aūt q̄s p̄ſideret ſignificata ꝑborū. z ſic aduertit eſſe blaſphemiā nō excuſatur a pctō mortali, licet ſubito dicat ea. recte ſicut nec ille excuſat⁹ qui ex ſubito motu ire aliquē occidit. vt dicit ſan. Tho. vbi. ſ. Graue vtiq̄ eſt pctm̄ dū hō mēbro illo ſcz lingua deū inhonorat. q̄ eū p̄ ceteris creaturis honorauit. vt. ſ. mentis cōceptū loq̄ndo exp̄meret. Et iō freq̄nter tales male moriunt. vl' aliq̄n etiā ſubito puniunt. vt p̄z q̄rto dyal'. Greg. de puero q̄nquēni. Et de q̄dam milite q̄ dū p̄ oculos dei iuraret, oculus p̄p̄ri⁹ de capite exilijt z ſup aleā cecidit. Et nō ſolū ſunt culpabiles blaſphemi: ſed z iſti q̄ p̄hibere poſſent z nō faciūt. p̄z. q̄a ſi ſic de⁹ puniuit puer⁹, q̄nto magis adultus z c̄, q̄ talia p̄mittit. ad Roma. v'. Nō ſolum digni ſunt morte q̄ ea faciūt, ſed z q̄ facientibus p̄ſentiūt. Nā facientē z p̄ſentientē par pena p̄ſtringit. ij. q. j. Motū ſit, in fi. Et error cui nō reſiſtit approbat. lxxxiij. di. Error, vbi dr in fine ca. nec caret ſcrupulo ſocietatis occulte q̄ manifeſto facinori nō deſinit obuiare. Hoc monuit ſctm̄ Ludouicū regē francie q̄ nullū blaſphemū ſibi delatū z cōuictū p̄miſit impunitū. Vn̄ q̄ndā ciuē pariſius blaſphemantē in penā ſui pcti, ferro candente in labijs ſuis p̄cepit cauteriżari Et cū aliq̄ nobiles z p̄ncipes ex ꝑ indignati eū arguerēt, rn̄dit. vellē libent⁹ talē indecētiam in labijs meis ſuſtinere p̄ vitā meā vt hoc vicium blaſphemie de regno meo tolleret. Aut vt amplius dñs me⁹ ieſus chriſt⁹ a nullo hoīm blaſphemia offenderetur.

¶ Diceret q̄s. ſunt ne aliq̄ ſingularia mala p̄pter q̄ hoc pctm̄ blaſphemie a quo libet eſt vitandū. Rn̄deō q̄ q̄nq̄ ſunt mala p̄pter que eſt vitandū. vicz. qz eccl'ia ꝑ peccatū multū punit. qz peius eſt p̄iurio, quia p̄ponderat homicidio, quia ſepe morte punitur. qz hoc peccatum p̄rium eſt omnium damnator⁹. Primo peccatū blaſphemie ē vitandū et diligēter cauendū, quia eccleſia hoc multū et grauiter punit. Vnō. xxij. q. j. Si q̄s p̄ capillū, dicit. Qui iurat per caput dei aut p̄ capillos eius, aut aliq̄d buiuſmodi: dicens, quaſi deus ſm diuinitatem talia habeat, ſi cleric⁹ eſt debz deponi, ſi laicus debz anathematizari. qđ ſm Bonauentu, in tercio diſ. xxix. intelligitur de

bis q̄ turpiter iurāt:et irreuerenter mēbra xp̄i noiant.z q̄i mēbratim eū diuidūt. Idē intelligendū est de illis q̄ iurādo de ꝑgine benedicta z sanctꝭ dei inhoneste loquunt, aut q̄ aīas demonib⁹ deuouēt, vl' alia horrenda dicūt. Scdo ꝑ pctm̄ est detestabile qz peius est ꝑiurio. Unū glo. sup illo Eph. iiij. Blasphemia tollat a vobis. dicit, pei⁹ est blasphemare q̄s peierare. Qui enī peierat nō sentit aliq̄d falsum de deo sicut blasphemus, sed adhibet eū in testez falsitatis, sperans tm̄ q̄ de⁹ sup hoc nō testificet per aliq̄d euidens signū. Ideo pene debite ꝑiurio debent etiā blasphemie. z vltra. Tercio est vitanda blasphemia, qz ꝑponderat homicidio. vt dicit san. Tho. qz blasphemia est directe ꝓtra deū. homicidiū aūt in primū. Quarto est valde vitanda, qz hic a deo z a seruis dei sepe morte punitā reperimus. Unū Leuit. xxiij. Quidaz cū alio rixans incarceratꝰ ꝓpter blasphemiā. Et de⁹ p moysen dedit respōsum q̄ lapidari deberet. Et statim ibidē est lex statuta. Qui blasphemauerit nomē dñi morte moriat, lapidib⁹ obruet eū oīs multitudo, siue ciuis, siue peregrin⁹. Itez refert Uincen. in spe. histo. q̄ philippus rex francie q̄ncunq̄ ꝓcepit in taberna vel alibi hoiem etiā militem blasphemasse: eū submersit. Et de hoc edictum posteris firmiter tenendū reliq̄t ante morte. Quinto hoc pctm̄ est detestabile qz ꝑiū est oīm dānatoz. Unū glo. sup illo Apocal. xvj. Estuauerūt homines estu magno z blasphemauerūt nomē dñi habētis potestatē sup has plagas: dicit. In inferno inq̄t positi q̄s uis sciant se, p merito puniri. dolebūt tm̄ q̄ deus tantā potentiā habet q̄ plagas eis infert. Hec autez vt dicit san. Tho. est blasphemia. Et credibile est q̄ post resurrectionē generalē erit eis etiaz vocalis blasphemia. Ex hoc ꝑz q̄ grauit peccant īmo deū blasphemāt q̄ vellēt deū ignorare peccata eoz̄ ne ea puniret, aut q̄ vellent deū nō posse punire pctā eternaliter, qz primū est ꝓtra dei sapientiā. scdm̄ cōtra eius iusticiā z oīpotentiā. Uideant q̄ iurantes p vulnera xp̄i vnde salus nr̄a fluxit. tales enī blasphemi peiores sunt iudeis q̄ xp̄m aliq̄liter ignoranter vulnerauerūt et crucifixerūt, qz ignorabāt eū esse deū. licet talis ignorantia eos nō excuset, ꝓpter eui dentiā miraculoz̄ q̄ nullus pur⁹ hō facere pōt. vicz impando mortuis vt resurgāt. z sic de aliis. Sed xp̄iani credūt xp̄m deū z redemptorē eoz̄: z tm̄ execrabiliter blasphemant. Non q̄ ꝑ eis rogabit xp̄s sicut p iudeis: dicens. Pater ignosce illis qz nesciūt q̄d faciunt Lu. xxiij. Itē ex hoc rursum filium dei crucifigunt. ad Hebre. vj. Scdo ptz q̄ blasphemātes deū peiores sunt bestijs. canib⁹ et aliis. Canes enī nō mordēt dños suos licet ab eis ledant. sed blasphemus eodē ore q̄ dei beneficia recipit. vt bibendo vinū deuz blasphemāt. Unū in ps. Retribuebāt mihi mala p bonis. imo omnis creatura laudat saluatorē suū. aqua in ꝓtinuo cursu. arbores se erigendo z fructū dando. aues cantādo. sol lucendo z sic de aliis. Sed blasphem⁹ eodē mēbro deū inhonorat in q̄ ꝑ ceteris aīalib⁹ de⁹ eū honorauit. Unū Aristo. in politicoz̄. Nullus aīal habet naturaliter sermonē nisi hō. z hoc vt deū laudaret. ꝓtrariū facit blasphemus Tercio ptz ex dictis q̄ blasphemia est peccatū diabolicū. qz est loq̄la infernalis. vbi supra. Et Apocal. xvj. ōr. Blasphemauerunt deū celi p doloribus z vulneribus suis Sicut q̄ spūssctūs loquit̄ p bonos. ita diabolus p blasphemos. ¶ Sed dicit aliq̄. si nō sic intrarē z blasphemarez nemo timeret me. nec aliq̄s me reputaret. O miser vbi querꝭ honorē. ibi inuenies confusionē eternā. Sunt z alij q̄ licet non ꝓtinaciter blasphemāt. tm̄ sanguinē z mortem xp̄i freq̄nter z sine causa nomināt: dicentes in vulgari Heylige blutwie geet es dem als vbel Heiliger todtwas ist dir Heilige marter wie ist dir. z sic de aliis. Alij vero nō nominant creatorē sed creaturas. ꝓtra q̄s dicit Aug⁹. in de verbis apli. Ecce dico caritati vestre q̄ q̄ falsē iurat p lapidē ꝑiur⁹ est qz vtiq̄ p hoc volūt se iurasse. qz creator offendit qui condidit creaturā. Ex oib⁹ istis infert q̄s reprehensibiles sunt q̄ habēt cōsuetudinē iurandi z blasphemādi. Si enī de oīm verbo ocioso cogemur reddere rōnez Math. xij. q̄d de ꝑiurio, quid de blasphemia. O deus vtinā ista cordib⁹ suis infigerent bibuli. lusores z ceteri, z bi q̄ tales soluent, pfecto magna necessitas in eis ꝑ postularet. ¶ Sed di. q̄s. que est penitentia blasphemis ab ecclesia imponenda

Rñdeꝛ q̄ pnīa illoꝛ habeꝛ extra de maledictis ca. Statuim⁹. vbi dr. Statuim⁹ vt si qs ꝓtra deū vl aliquē sctoꝝ suoꝝ: z matre ꝓtra beatā ꝑginē publice linguā z blasphemiā relaxare pſupserit p epm suū pene subdaꝛ inferi⁹ annotate, vicz vt septē diebꝫ dominicis p̄ foꝛibꝫ eccl'ie z mānifesto dū celebrā tur missaꝝ solēnia stare dr. Ita q̄ vltīo die dñico palliū z calciamēta nō habeat. Lūgatis calceis coꝛrigia circa collū, septēq̄ p̄cedentibꝫ sextis feriis in pane ieiunet z aqua. Eccleſiā nullaten⁹ ingreſſur⁹ q̄libet q̄s p̄dictoꝝ dieꝝ tres, si poterit alioq̄n duos reficiat paupes siue vnū. Et si neq̄ ad h̄ sup petūt ei⁹ facultates, id in penā aliā cōmuteꝛ, cui etiā si renuerit pniam supdictā pagere eccl'ie interdicaꝛ ingreſſus. z in obitu eccl'iastica careat sepultura z̄c. Iaū⁹ vide ibi dē. ℟ Naūt scꝑture sacre ꝓtradicere sīt blasphemia oñdit Damas. p exēplum dicēs. In burgūdia q̄dā cleric⁹ p potētiaz sibi q̄ndā eccl'iam scī Mauricij sibi vsurpauit. Et dū quadā die audiret legi ī eccleſia illud euāgelīū. Qui se hūliat exaltabiꝫ: ait, falsum est. Nā si ego meis aduersarijs me hūliaſſem eccīam meā nō hiem. Et ecce stati fulmen instar gladij ī os ei⁹ intonuit: z subito eū extinxit. Ex q̄ ptz q̄s gue peccatū sit ꝓtradicere scripture sacre. vl' eā ad voluntatē suā exponere ꝫ intentiōez a spū sctō nobis traditā. Hoc enī faciēs blasphemat, q: deū arguit de falsitate, q̄ ꝓtas ē infallibilis. Q̄ q̄s multi sūt tales. z plures alij q̄ iocando scripturā sacram allegāt ad res turpes. hūt vtiq̄ tales penā a deo infligēdā timere hic z ī futuro. Et singulariť hūt timere quō hmōi ioca siue ꝓuerbia ī extremis eū multipl'r verabūt. opante inimico. Et p h̄ impediāt ab his q̄ salutis sūt cogitare. Implorem⁹ g̃ dñm ieſuz vt nos a tantis mal' custodiat, sed p blasphemia et maledictiōe cozdibꝫ nr̄is bñdictō em laudē z gl'am dei infundat. Q̄ nob̄ p̄stare dignet ipe saluatoꝝ nr̄ q̄ multas iiurias z blasphemias p nobis sustinuit, q̄ est bñdict⁹ in secula Amē. De blasphemia vide plura sup̄ xxij. D. xxx. F. ℒ Adhuc de blasphemia petr⁹ damiāi ꝛfert notabile exēplū: di. Prudētis z honozati apud sect'm cuiusdā dyaconi didici narratōe q̄ refero. In bononie ināt partib̄ duo q̄dā vir'i, q̄ z amicicie inuicē federez cōpaternitaſ necessitudine tenebanť, ī ꝓuinio discūbebāt. q̄b̄ in mēsam oblat⁹ est gall⁹. quē vicz mēbratim vn⁹ eoꝝ arrepto cultello sic̄ mos est in fruſta dissecuit, tritū q̄z piper cū liq̄mine supfudit, q̄ fracto, ptin⁹ alter ait. Prozfecto cōpater sic explicuisti gallū istū. vt ipe sctūs petr⁹ etiā si velit reītegrare eū nō posset. Cui moꝝ intulit ille. Plane non mō sctūs petr⁹ ſz z si ipe de⁹ iperet gall⁹ h̄ ꝓpetuo ñ resurget. Ad hāc vocē gall⁹ repēte viuus z plumis vndiq̄ cooptus exiliuit: alas p cussit z cecinit, plumas deniq̄ ꝓcussit: totūq̄ liq̄rē sup̄ eos q̄ vescebanť aspſit. Illico sacrilegiū blasphemie temeritaſ digna pena sequitur vltōis. Nā z in aspſiōe pipis lep̄ pcussi sūt. quā vicz plagā nō mō ipi: vſq̄ ad obitū ptulerūt. ſz z posteris suis in oēs generatōes velut q̄ddā hereditariū reliq̄runt. Ulū factū est vt ī famulatū subacti sint scē Bononiēn. eccīe. q̄ vicz scī petri apl'i ē insignita vocabulo. q̄z ꝓgenies vt relatoꝝ asseruit bucusq̄ lepꝛosa h̄ illatōis canone cēsita est. vt ex opib̄ manuū suaꝝ iferāt eccleſie capisteria. Sic nimirū duplici pena. lepꝛe sil' z seruitutis addicti supplicijs instruūť vt iā temere de dīna potētia nō loq̄nť. Et gallus q̄ dudū arguerat petꝝ in tra negātē ꝓbauit petrū cuz eo q̄m negauerat in celo regnantē. Hec petr⁹ damiani. Ecce q̄s borrendū pctm̄ est blasphemia ꝓtra deū z sanctos ei⁹. z quantū deo displicet.

¶ Dñica vicesima. ¶ Sermo LXIX.

Thema. Misit rex seruos suos dicēs. Dicite inuitatis, omnia parata sūt, venite ad nuptias. Math. xxij.

Simile est regnū celoꝝ hoī regi q̄ fecit nuptias filio suo Math. xxij. In p̄cedēti dñica audistis miracl'm factū p xp̄m dñm ī curatiōe paralitici, ex q̄ multiplicē habuim⁹ doctrinā. Quō etiā auari. superbi z luxuriosi significanť p illū paraliticuz. Et quō curari debēt z̄c. Audiſt⁹ etiā q̄s gnde pctm̄ sit deū blasphemare aut sctōs ei⁹. q̄b̄ modis h̄ fiat. z ex q̄b̄ causis fugiēdū z vitandū. Et q̄ pena plectendū. In hodierno aūt euangelio dñs z saluatoꝝ nr̄ vocat oēm hoiez p parabolā ad fidē eccīe. Ipe enī est filu⁹ dei patris q̄ nuptias sibi ꝓpauit in vtero ꝑginis

Dominica vicesima

marie. Et voluit ōs pr̄ vt oēs venirem⁹ ad has nuptias vere xp̄m credēdo dei eē filiū siue filiū celest̄ pr̄is, ꝛ q̄ multi nolūt venire ad has nuptias, vt omēs ifideles. multi etiā venerūt ꝛ veniūt q̄ nō habuer̄t nec habēt vestē nuptialē. i. caritatē. q̄s rex cū itraſſet ꝛ intrabit ī iudicio particl'ari ꝛ vniuersali: ligatis māibꝫ ꝛ pedibꝫ misit ꝛ mittet in tenebras exteriores. Ne aūt hmōi penas incurram⁹ seq̄mur doctrinā apl'i ī hodierna epl'a ad Eph̄. v. dicētis. Videte quō caute ābuletis nō q̄si insipiētes, s. pctōres redimētes tps, q̄m dies mali sūt ꝓpter malicias hoim. q. d. cuilibꝫ boi necessariū ēt sit cautus ꝛ diligēs ne declinet a via recta mādatoꝝ dei, vt tādez in nuptijs illis ī fine vite sue inueniat vestē nuptialē hns. Jō dixit. Sil'e est reg. ce. boi regi tē. ꝓro gr̄a. Aue. ¶ Sil'e est reg. ce. vbi. s. Dicat̄ ꝑmo euangeliū fm textū. Scōo ei⁹ breuis intellect⁹. Et tandē dubia ad ꝓpositū. ¶ Textus. In i. t. Dicebat iesus turbis sil'itudinē hāc Sil'e factū est regnū celoꝝ boi regi q̄ fecit nuptias filio suo, ꝛ misit ſuos suos vocare inuitatos ad nuptias. et nolebant venire. Jteꝝ misit alios ſuos suos dicens Dicite inuitat̄. Ecce prādiū meuz parau. tbauri mei ꝛ altilia occisa sūt ꝛ oīa parata, venite ad nuptias. Illi āt neglexerūt ꝛ abierūt, alius in villā suā, ali⁹ ꝓo ad negociatōez suā. reliq̄ vero tenuerūt ſuos ei⁹: ꝛ ꝓtumelia affectos occiderūt. Rex āt cū audiſſz iratus est, et missis exercitibꝫ suis pdidit homicidas illos: ꝛ ciuitatē illoꝝ succēdit. Tūc ait seruis suis. Nuptie q̄dē parate sūt, sz q̄ inuitati erāt nō fuerūt digni. Jte ḡ ad exitus viaꝝ ꝛ q̄scūq; inueneritis, vocate ad nuptias. Egressi serui ei⁹ ī vias congregauer̄t oēs q̄s inuenerūt malos et bonos. Et impleti sūt nuptie discūbētiū. Jntrauit āt rex vt videret discūbētes, ꝛ vidit ibi hoiem nō vestitū veste nuptiali, et ait illi. Amice quō huc intrasti nō hns vestē nuptialē, at ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris, ligatis pedibꝫ ei⁹ ꝛ mānibꝫ mittite euz in tenebras exteriores, ibi erit fletꝰ ꝛ stridor dentiū. Multi sūt vocati: pauci ꝓo electi. Dat. xp̄i. ¶ Hi storia p̄n̄t̄ euāgeliū facta est feria tercia p⁹ dn̄icā palmaꝝ. Nā in die palmaꝝ iesus videns ciuitatē hierl'm fleuit. Et ciecit vendētes ꝛ emētes de tēplo. Et ibidē pl'es doctrinas iudeis dixit, ꝛ eodē sero venit ī bethaniā. Altera die feria scōa itez ingressus est in tēplū, adduxerūt ei mulierē in adulterio deph̄ēnsaz, ꝛ sero itez egressus ē in bethāiaz Postea feria tercia itez ingressus ē hierl'm venit in tēplū ꝛ ml'tas pabolas eis ꝓposuit. vicz de iudice ꝛ vidua. Jtē de duobꝫ filijs. q̄z vn⁹ dixit se nō iturū in vineā p̄r̄is: ꝛ tñ iuit Alter dixit se iturū ꝛ tñ nō iuit. q̄m sequūt̄ oēs mali xp̄iani q̄ ī baptismo renūciant oīb⁹ pōpis diaboli ꝛ opib⁹ ei⁹. fil'r cōfitendo pcta sua ꝑmittētes ꝑplus se ōo seruturū. ꝛ tñ nō faciūt. Et tūc ꝓposuit eis ēt parabolā p̄n̄t̄ euāgeliū. et q̄uis euāgeliuz habeat duas ptes. Scōa ibi Jntrauit aūt rex. In ꝑma pte describit̄ stat⁹ eccīe militātis q̄ntū ad bonos ꝛ q̄ntū ad malos. q̄ sūt ꝑmixti in ea ab ei⁹ initio, vicz ab abel iusto vsq; ad finē. In scōa aūt pte tangit̄ status eccl'ie militātis q̄ ad ei⁹ finez. q̄n iudex siue rex intratur⁹ est ad discernēdū vniuscuiuſq; merita. ¶ Attn̄ ꝓpter maiorē ꝑplus intellectū decreui facere q̄tuoꝝ ꝑplus ptes. Scōa ibi, tūc ait ſuis suis. Tercia ibi. Jntrauit aūt rex vt videret discūbētes. Quarta ibi Multi aūt sūt vo. tē. In ꝑma pte saluator nr̄ ꝓponit parabolā in q̄ nob⁹ ostēdit quō ois hō sit vocat⁹ ad fidē xp̄i dn̄i, credēdo filiū dei incarnatōez q̄ sūt nuptie parate p deū p̄rem filio suo iesu Sūt aūt ꝑmū vocati scī p̄res p angelos q̄ illos instruxerūt de incarnatōe xp̄i. vt adā. noe. abraam, isaac, iacob ꝛ ceteri. Postea p legē ꝛ ꝓphas vocati sunt singl'ariť iudei ad credendum xp̄i dn̄i incarnatōem tūc futurā. sz nolebāt venire. imo occiderunt ſuos regis missos ad vocandū, vt Esaiā, hieremiā, ꝛ alios multos, ꝓpter qō rex, s. omps de⁹ missis exercitibꝫ suis pdidit homicidas illos p Titū et Vespasianū. ꝛ ciuitatē eoꝝ hierl'm euertit In scōa pte saluator nobis oñdit quō post xp̄i aduētū, cū iudei nollēt credere xp̄m venisse p legē, ꝓphas misit alios ſuos suos, i. apl'os et discipulos suos ad exit⁹ viarū. ℔ est ad gentiles vt illi venirēt ad nuptias, i. ad fidez xp̄i, p ℔ oñdens q⁹ null⁹ sit repellēdus a fide catholica, q⁹ sono apl'oꝝ ꝛ aliorum discipuloꝝ xp̄i exiuit in oēm terrā, teste ꝓpha in ps. Nō sunt loq̄le neq; fmōes: q̄z nō audiant voces eoꝝ. Null⁹ ḡ hoīm se excusare poterit, dicēs se nō nouisse neq;

audiuisse fidē xpi. In tercia pte saluator nobis oñdit q postq̃ nūc implete sūt nuptie discūbentiū, i. fideliū in eccīa catholica intrat rex ipe vicz xps dñs vt videat discūbentes. Et hoiem non vestitum veste nuptiali. id ē oēm hoiez finaliter nō hūtē caritatē mittit ligatis mānibus z pedibus in tenebras exteriores, q̃ est ad ifernales penas vbi erit fletus z stridor dentiū. In q̃rta pte euāgelii finaliter oñdit q valde pauci sūt electi respectu reprobor. imo pauci ex xpianis saluant respectu dānādor. zc. qz pncipaliter loquit de illis q venerūt ad nuptias. q̃ est ad fidē xpi q̃les nō sūt infideles. qz rex intrauit ad videndū discūbentes in nuptijs. ¶ Diceret q̃s. q̃d intelligendū est in euāgelio p regnū celor. p nuptias. p hoiem regē. z filiū eius. Rñr breuit fm Greg. q p regnū celorū intelligit ecclia militās in q̃ sūt boni z mali. z nō eterna bitudo. qz in illa null⁹ caret veste nuptiali. i. caritate. Rex aūt q fecit nuptias filio suo ē de⁹ pr. q nuptias. i. incarnationē filij sui fecit in vtero virginis marie qñ naturā hūanā dīne copulauit. ad illas nuptias vocauit oēz hoiez. s. ad credendū xpi incarnatōem vt. s. dixi. ¶ Sed itez dicit q̃s. q̃d p q̃ intelligit q in euāgelio dr. Oia sūt parata. q̃ sūt illa oia. Ad q̃ rñdet Chrys. sup Math. Oia sūt parata. qz q̃cq̃d q̃rit ad salutē iā adimpletū est in scripturis. q̃ enī igrans est inuenit ibi q̃d discat. q̃ cōtumax est inuenit ibi q̃d timeat. q̃ laborat inuenit ibi pmissa q̃b exercet ad opus. Vel oia parata dicit q̃ ptinēt ad misteriū dñice passiōis z nre redemptōnis. Hec Chrys. Sūt etiā oia parata. qz parata est scriptura q̃ docet q̃d facere z omittere debeam⁹. parata est dei misericordia p christi passionē. parata est mēsa in eucharistie sumptiōe. fm illō ps. Parasti in conspectu meo mēsaz aduersus eos q̃ tribulāt me. Parat⁹ est loc⁹ per xpm Job. xliij. Vado parare vob locum. Bonauen. aūt in fmōe b⁹ dñice sup euangeliū dicit. Oia parata sūt zc. Quis ei parare posset oia bona q̃ offert natura. q̃ fortuna. q̃ gra. q̃ etiā gla nisi ciuitas sūma cui⁹ sunt oia. Pro q̃ est notādū q dñs parauit hoi bona nature. parauit bōa fortune. parauit bona gre. parauit bōa gle. z parauit nihilomin⁹ mala pene. Bona nature a potentia creāte. bona fortune a prouidentia dispensante. bona gre a benuolētia reparāte. bona gle a miscōia ꝓseuāte. sed malus pene a iusticia iudicāte. Rōne creantis potentie de⁹ a nob est cognoscēdus. Rōne dispensantis prouidētie de⁹ est admirand⁹. Rōne reparātis benuolētie oi gratiarū actōe est extollēdus. Rōne ꝓsūmātis miscōie sūme venerādus est z laudand⁹. sz rōne punientis iusticie valde est timendus. ¶ Primo q̃ de⁹ parauit hoi bona nature. nihil ei est in mōdo a do factū q̃ aliq̃ mō nō sit ad hoiem ordinatū. Dia enī vra sūt. sicut dicit apls. i. ad Cor. iij. Nō solū ifiora sz etiā supiora. q̃dā tñ ad custodiēdū. q̃dā ad pascendū. q̃dā ad adiurādū z q̃dā ad ꝓsolandū. Et est rō q̃re in fine oim fact⁹ est homo Deus. s. vt p q̃ darer intelligi q ipe q̃dāmō esset finis oim. sicut phus dicit. ij. phisico. De hac pparatōe dr. Prouer. viij. Qñ pparabat celos aderā. qñ certa lege et gyro vallabat abyssus. qñ ethera firmabat sursum z librabat fontes aq̃rū. qñ appēdebat fundamēta terre zc. Et sequit. delicie mee esse cū filijs hoim. q. d. qz cū filijs hoim eē delicios⁹ erat mihi. Jō hoi hec bōa oia pparauit. Ubi tangunt fm lram oia mūdi corpa siue sint lumiosa vt celestia aut trāsparētia vt aer et aq̃. siue opaca vt est terra. q̃ oia sūt ppetue duratura fm essentiā. licz nō fm figurā oi hoi obseq̃ntia. Et hac g̃ p paratiōe bonor. nature de⁹ a nob ē cognoscēdus. Stultū est enī z minorē te bestijs ꝓstat esse illū nō cognoscere q̃ tibi tā alta. tā lata tā pulchra dignat⁹ est facere. nūq̃d nō canes pter modicū panis dños suos noscūt p eis bella suscipiūt z se morti exponūt. nū q̃d equi p modico feni dños suos diligūt. z aduersarios dñor. calcibus z morsibus impetunt. z q̃d discurro p domesticas feras. q̃ leo crudelissim⁹ bestiar. si recipiat ab hoie bñficiū: domestic⁹ fit. cū hoi e vadit z fidelissime ei seruit. sol⁹ igit hō bñfactorē suum mirificus nō cognoscit. sz oino ingratus existit. Qñ Greg. exprobrat hoi p hūc modū. Celū cognouit. qz eo nato p eo stellā misit. terra nouit. qz eo morīēte ꝓtremuit. sol cognouit qz in ei⁹ morte radios suos abscōdit. z mare. qz ei se calcabile pbuit. Infern⁹ cognouit. qz mortuos q̃s hēbat reddidit. Saxa z lapides cognouerūt qñ ei⁹ morte scissi sūt. Cō sidera g̃ inq̃t q̃nta sit duricia hoīs. qz nec p

bñficia nec p miracula deū cognouit. F

Secdo si hec tibi parua videnť esse attē de q̄ de⁹ parauit tibi bona fortune. Et licz hec bōa q̄ dicunť fortune sint etiā bōa nature, in ꝙ tñ differunt a p̄missis, q̄ illa sunt p̄manētia, hec autē cū tpe trāseūtia. nec sūt in suo esse stabilia, z iō denoiank a fortuna q̄ depingiť cū rota, nūc dep̄mens ista. nūc eleuans illa. Hec enī bona a deo sunt hoī p̄parata ad sensuū hūanoz solacia, z in natura adiumēta. Vide admirabilē puidentiā dei nr̄i, dederat enī hoī visum, auditus, gustū, odoratū z tactū. Attēde ḡ gña coloz. nūc alboz. nūc nigroz, nūc mediocz, q̄ tibi dedit p̄ter visum. Vide q̄t p̄sonātes vocū q̄t voces auiū modulantiū, q̄t genera musicoz instrumēcoz, q̄t etiā genera cantilenarū tibi dederit p̄ter auditū. Vide q̄t genera odoz, q̄t genera herbaz z floz, q̄t genera speciez z aliox odorabiliū corpoz tibi dederit p̄ter olfactū. Vide q̄t genera sapoz̄, q̄t genera carniū, q̄t genera piscīū, q̄t genera fructuū. q̄t genera bladoz, q̄t genera vinoz, q̄t genera olerū tibi dederit p̄ter gustum. Vide quot genera liquidoz̄, aridoz̄, q̄t genera calidorum et frigidoz̄, q̄t genera vestīmentoz z vngentoz̄ tibi data sunt p̄ter tactū. Si enī ista z alia plurima q̄ sunt dimissa diligenť p̄siderenť, valde admirabil' est de⁹ nr̄. Vide ex admiratōe solius boni gustabilis: dicebat p̄l's dei in p̄s. Nūq̄d poterit de⁹ parare mēsaz in deserto: qm̄ p̄cussit petrā z fluxerūt aq̄. Nūq̄d z panē poterit dare aut parare mēsaz p̄lo suo: Et sequiť. Mādauit nubib⁹ desup z ianuas celi apuit zc̄, pluit illis mānā zc̄, trāstulit austrū zc̄. Nōne admirabile est q̄ sexcēt̄a milia boīm: seniby: mlīeriby et paruul' cunct̄ exceptis, xl, ānis absq̄ labore pauit. q̄ eoz calciamēta z ip̄a nibilomi⁹ vestīmēta illesa oīno seruauit, q̄ panē celit⁹ pluit eis, q̄ eratvt ōr oīs sapoz̄is, qui ad numez arene mar̄ volatilia illi adduxit. Vere enī dicere poterāt illud Hester. xv. Valde admirabilis es dñe: z facies tua plena est grāz.

Si O hō si tibi nō sufficit, q̄ tibi parauit bona naturez bona fortune, saltē attende q̄ tibi parauit bona gr̄e, ex q̄ a te est valde diligend⁹. q̄ ꝙ bonū nō est bonū ventris sed mentis, dederat enī de⁹ hūane anie potētiā cognitiuā q̄ posset p amorē suo p̄n cipio adherere, dederat z opatinam q̄ suo posset regi fruire. Attende igiť o hō q̄t tibi genera dederit scientiaz p̄tēplatiuaz z actiuarū: siue materialiū z moraliū, p̄ter intellectiuā. Attende q̄t tibi dederit genera gratiaz, virtutū, donoz. beatitudinū z fructuum spūaliū, p̄ter potētiā affectiuā. Attēde nibilomin⁹ hō q̄t tibi genera dederit p̄ceptoz, p̄silioz, exēploz, p̄missionuz z cōminationuz, p̄ter opatiuam. Et si tibi pauca ista videnť, attēde q̄lez gr̄am tibi fecit dñs. dū seip̄m in p̄ciū tibi dedit i patibulo crucis. Et in cibū se tibi tradidit in sacro altaris. Et q̄ plenitudo gr̄az hoī collatarū in ꝙ vltio p̄tinet. Jō de ꝙ solo p̄ba de eo dicit. Parasti in p̄spectu meo mēsam zc̄. In hac enī mēsa q̄ xp̄i vera caro in cibū tradit̄. z ver⁹ sanguis ei⁹ in potū aie dat̄, oīs gr̄a p̄tinet. Ulī ōr in alio p̄s. Parasti in dulcedie tua paup̄i de⁹. Quid tibi de⁹ o paup hō parauit. vtiq̄ gr̄am. z ꝙ ex dulcedinis sue benuolētia. Sit ḡ tibi o hō amabil' de⁹ tuus p̄ter donū scie illustrant̄, sit tibi dulc̄ p̄ter donū gr̄e redundant̄. sit itez tibi dulcis p̄ter donū p̄silij dirigent̄, sit etiā tibi p̄ dulcis ob donū sacri altaris gr̄am augmentant̄ zc̄ Quarto si bona nature, bona fortune z bona gr̄e tibi nō videnť sufficere. Attende q̄t tibi parauit bona gl'ie, ex q̄bus nō solū est cogniscēdus, nō solū admirand⁹, nō solū toto corde amād⁹, sed sūme est venerādus. Dederat enī de⁹ hoī aīam z corp⁹, Ut ḡ beat⁹ fieret tot⁹ hō, fact⁹ ē deus hō. Ut dū ip̄e⁹ diuīnatē attēderet beatificaret in mēte. Et dū carnē aspiceret fieret beat⁹ in carne. O gl'ia sūma anie hūane p̄parata, q̄s vt Greg. dicit intellect⁹ capere sufficit illa supne ciuitat̄ quanta sint gaudia. Mā ibi ōs i sua cēntia z gl'a sua aspicit̄ Ibi de ip̄i⁹ amissiōe nullo mō timeť. Ibi deus sūme diligit̄, Ibi aīa sūma delectatōe tenetur. Ibi bonoz̄ oīm vbertate repleť. Ibi etiā eterna pace oī p̄orsus expulsa formidine z oī semota anxietate secura p̄fruitur Ibi vita q̄ nunq̄z finit̄. Ibi nec moz̄ nec seniū ptimescit̄. Ibi in cibū summū bonū apponit̄. Ibi vinū ppetue dulcedinis ministrat̄. Attende etiā ex parte corp̄is q̄t tibi bona parauit. Mā ibi visus q̄ nunc pascit̄ coloribus panis, illā regione luminosaz videbit, q̄ ex pura luce p̄sistit. Si enim sol

vn⁹ sic mōm illumīat, cogita q̄ lumīosa est regio illa q̄ est ex sua natura ex luce purissima. Ibi sunt innumerabilia corpa sup solem splendētia, vbi xp̄i hūanitas est illuminans vniuersa, et insup vbi diuīa essentia sup hec oīa radiat ī ꝑtute. Si g̃ ꝑt̄ h̄ vltimuz oc̄lus oīa supdicta intuebit: q̄nta putas dilectōe tenebit. Item si cant⁹ auiū, si cantilene hoīm sic nūc delectāt auditū, q̄d erit oīm sctōz audire cōcentū deū laudantiū, q̄d olfactui ibi erit vbi odor inestimabilis, q̄d gustui dulci⁹ summe delectabili, q̄d tactui vbi blandimēta dulcissima erūt Quid toti corpi, cui⁹ erit tanta claritas vt sup solē resplendeat, tanta agilitas vt ī momento totū mōm ptrāseat, z vbicūq̄z volet se statim īueniet, Tanta ꝑtuositas siue subtilitas vt oīe corp⁹ q̄ntūcunq̄z solidū penetrare valeat, Tanta etiā impassibilitas vt nulli passiōi subiaceat, ꝓpter hec oīa z alia infinita ꝛc Esa. lxiiij. Oculus nō vidit absq̄z te de⁹ q̄ parasti diligētib⁹ te. Et apl's h̄ dicit aptius sic. Oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascendit q̄ ꝑparauit de⁹ his q̄ diligūt illū. j. ad Corinth. ij Ad hec igit̄ bona ab eterno hoī ꝑparata ī uitabit dñs ī die vltīa, qñ dicet Mat. xxv. Venite, ecce ab oī malo separatio, bñdicti p̄ris mei, ecce eterna bñdictio, percipite regnū, ecce sūmi honoris collatio, q̄ vobis paratū est ab origine mūdi, ecce eterna p̄destinatio, q̄ nihil aliud est q̄ ꝑparatio gratie in p̄nti: z collatio glie in futuro ꝛc. ¶

Quinto de⁹ nō cognoscētib⁹ eū ex hoīs nature: nec admirātib⁹ ex tot bonis fortune: nec diligentib⁹ ex tantis bonis gr̃e: nec venerātib⁹ ex ꝑparatiōe glie: ꝑparauit ꝑpetua mala pene, vbi semp hō finit̄ et ad penā ꝓtinue reparat̄, vbi vita oī morte acerbior inuenit̄, vbi mors nunq̄z finit̄ Et mors q̄ modo sic fugit̄ z odit̄ tunc oī affectu appetit̄, vbi oēs fame z siti periclitant̄, z tñ p̄ ter penas nihil eis apponit̄, vbi carnes alterutre ab alterutris comedunt̄, vbi corpora vermib⁹ z serpentib⁹ operiunt̄, et ab eis ꝓtinue corrodunt̄, vbi mortificatoriuz est oīe q̄d cernit̄, vbi nihil delectabile: sz tonitrua stupenda z voces horribiles demonū, vbi planct⁹ z vlulat⁹ z stridor dentiuz audiunt̄, vbi nihil nisi fetidissimū odorat̄, vbi nihil nisi amarissimū gustui p̄sentat̄, vbi calidū etiā est ī sūmo, z etiā in sūmo frigidū oīe q̄d tangit̄, talia sūt fercula z longe peiora z nūero plura, q̄ miser⁹ eternalit̄ sunt parata. Et h̄ est q̄d dicitur⁹ est dñs in die iudicij sic ꝛc Mat. xxv. Ite, in q̄ notat̄ ab oī bono diuisio, maledicti. in q̄ notatur eterna excōicatio. in ignē, in q̄ notat̄ acerbitatis penal' intēsio, eternū, in q̄ notat̄ pene ꝑpetuatio. q̄ parat⁹ est diabolo z angel' eius, in q̄ notat̄ p̄aua associatio. O q̄z dura q̄z aspa ꝑparatio. q̄z stupēda sn̄ie latio a q̄ nemo poterit abscondi, cui nō poterit resisti, nihil poterit obijci, ꝓtra quā nō poterit aduocari, z ideo in secl'a secl'oz nō restabit miser⁹ nisi pati. Ergo carissimi frēs mei q̄ vult effugere mala pene: studeat deū cognoscere ex bonis nature. studeat eum cognoscere z admirari ex bonis fortune, studeat cognoscere z admirari z amare ex bonis gr̃e, vt p hec possit attingere bona glie Hec Bonauē. in q̄daz ser. cui⁹ thema Jā parata sunt oīa, sup dñica scōa post pēthe costes. ℟ Que nūc sequunt̄ pōit Bonauē. in dñica, xx. in ser. cui⁹ thema ē. Oīa parata sunt venite ad nuptias. Vbi dicit q̄ dñs inuitat ad nuptias trip lr. Primo ē loc⁹ spacios̄issim⁹ ad cōuiuādū. Secōo cibus delicios̄issim⁹ ad reficienduz. Tercio fuus specios̄issim⁹ ad seruiēdū. Primo nuptiaz loc⁹ in celis est spacios̄issim⁹ ad cōiuandū vl' recipiēdū. Ibi est palaciū indicibile, magnitudie sūma cōfertū, cui⁹ fundamentū est oī lapide p̄cioso ꝓstructū, totū int⁹ z extra luce vestitū, cui⁹ pauimētuz est auro' gēmisq̄z varietate ꝓtextū, ℔m illud Baruch. iij. O isr'l' q̄z magna est dom⁹ dei z ingens loc⁹ possessiōis ei⁹. Quid enī celo est alti⁹. tantū enī vt plus q̄dā dicit a terra distat, vt si via plana esset et hō oī die p miliaria q̄draginta mearet in septē milib⁹ ānis pueníre nō posset. Nec mirer⁹, q̄z videm⁹ q⁹ magn⁹ ignis de nocte lucēs p longa terraz spacia valde modic⁹ apparet ꝛc. q̄nta g̃ distātia est ín q̄ sol q̄ vniuersuz mūdū suo lumine cōplet. q̄ maior terra octies esse ꝛc. sic nobis apparet ꝛc. Sed ꝓstat de monstratiue esse, pbatū q⁹ in circūferentia est sexies tātū q̄z ista sit distātia vsq̄z ad centrum. Ergo tanta latitudo z capacitas celi est. q⁹ in q̄draginta duob⁹ milib⁹ ānis circuire nō posset, Et tanta est in celo stellato

nobis vicino ꝯnta est in empyreo.latissimū ꝙ palaciuz esse cōuincit vbi regis nostri nuptie celebrant. Vñ in figura supnorū ciuiū dictū est Ysa. xxxiij. Est apud nos loc⁹ spacios⁹ ad manēduz. Et sequit.in p sona dñi seruū vnūquēqz ad nuptias inuitant. Ingredere bñdicte dñi.cur foris stas. parau domū z locū camelis. Camel sunt boes onera pnie nunc portātes. Vñ propter hāc tantā spacios⁹itatē ait ꝓpha. Statuisti in loco spacioso pedes meos. Nō talis amplitudo est in inferno. sed loc⁹ angustus et cōparatiue modic⁹ illi multitudini suoz habitātiū cōparat⁹. Haz cū terra eo ꝙ sit centrū i mūdana machina sit omniū corpoz mima.z celo cōparata sit ꝙsi nulla cū infern⁹ sit in corde terre ꝯclusus est locus artissim⁹. Jō dicit ꝓpha in ps. Sicut oues i inferno positi sūt moꝛs depascet eos ꝛc. Quare illi ꝙ in hac vita alta palacia q̄rūt.ibi ad̄o artati erūt ꝙ se mouere vix potērūt. De hac bitatōe electoz locovicz spacio sissimo z delicatissimo dixit thobias senioꝛ Thob.xij. Beat⁹ ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndū claritatē hierlm.poꝛte hierlm ex saphiro z smaragdo edificabūtur.z ex lapide p̄cioso oes circuitus muroꝝ ei⁹.ex lapide candido z mūdo oes platee ei⁹ sternent.z p vicos ei⁹ alla cantabit. Alari⁹ de hac ciuitate hierlm scripsit Johānes Apocal'.xxj.vbi noīat multos lapides p̄ciosos i fundamēto muri positos.et duodecim portas ꝛc.q̄ ibi videre poteris. Ut aūt clari⁹ intelligatis decoꝛē dom⁹ dei z locū illi⁹ ad inhabitādū sanct⁹ p̄paratū. imaginemur ꝟ in mōo regis palacuz amplissimuz vndiqz auro z coloꝛib⁹ optimis. gēmis atqz lapidib⁹ preciosis.robinis.carbunculis.saphiris.ametistis.turcis.palasijs.dyamātis smaragdis.z ceteꝛis p̄ciosissimis lapidib⁹ ornatū. O ꝯnta foꝛet delectatio tale inhabitare ꝛc. Sed q̄d cōparationis ꝟ hīe pōt ad celeste palicīū. certe minꝰ q̄ si plumbū auro.fetoꝛ odoꝛi suauissimo. fuligo coloꝛi optimo cōpareꝝ. De hoc etiā dixi supꝰ pauca ser.xlv. R.in festo ascēsiōis.

¶ Scdo in ꝟ loco spacios⁹issimo parat⁹ est cib⁹ delicios⁹issim⁹ ad reficiēdū. Nā ꝓpter delicata variaqz cibaria libēter accedūt boes ad cōuiuia. Et ꝓterea ꝓpha ait. Parasti in ꝯspectu meo mēsam. Et miruz est ꝙ de ferculis mēse tacet Et ꝟ ideo facit vt ostēdat ꝙ verbis exp̄mi nō possit. Vñ z in alio ps. dicit. Parasti in dulcedie pauperi de⁹.pauperi dicit.q̄ pauper ē regnuz celoꝝ. Ecce solā dulcedinē tangit eo ꝙ sapoꝛ hic oēs sapoꝛes trāscēdit.z est maxime nature ꝯformis. Vñ dū hāc tetigit omēs alias paruipēdit.ꝓter quod dr Hap.xvj. Paratū panē p̄stitisti eis dñe habentē omne delectamentū z omis suauitat⁹ sapoꝛes Quis enī sic insan⁹ in mūdo ꝙ si vnuz panē hīe posset q̄ sibi p oīa sapet sicut vellet. quē dū gustaret totū inueniret.q̄ si aliū petēret fatuus iudicaret. Tal' est ille celestis panis.de q̄ q̄ semel gustauerit q̄cq̄d volet in ꝑpetuū obtinebit. Sed carnales sensualibus dediti z diuīa luce ꝑuati ista non credūt. Sil'es auib⁹ illis quaꝝ intuitū noꝛ illuminat. dies cecat. Sed ꝟ tñ attēdite et apud vosip̄os ꝓpria rōne ꝯferte. Si dominus inimicis suis z mal'seruis tradidit in cibū tot genera piscīū.tot genera volatiliuz. tot genera anīaliū.tot genera sapoꝝ.tot genera liquoꝝ lactis z mellis:oleiz diuersoꝝ vinoꝝ.tot genera pomoꝝum. z tot genera bladoꝝ.q̄d putas daturus est filijs suis et amicis ꝓ q̄bus liberādis aīam suā dedit. Nulli igit dubiū esse dz ꝙ innumerabilia sunt bona filioꝝ. Nūc bona tpalia ꝟ cōtinentiū q̄n tanta maloꝝ passus est bona ce seruoꝝ. ¶ Tercio est ibi Fuus speciosissimus ad mīstrādū. Nā ille q̄ ē speciosus forma p̄ filijs hoīm. imo vt Beda dicit p̄ milib⁹ angeloꝝ erit in his nuptijs ministratoꝛ Lu.xij. Precinget se z faciet illos discūbere. Et quō ibi putas posse deficere vllū bonū. vbi q̄ seruit est summū bonum. Quale igit illud est bonuz qō excedit oīe qō p̄t dici.qō pōt audiri.qō pōt cogitari. ſm illud apli.j.ad Coꝛ.ij. Oculus n̄ vidit nec auris audiuit.nec in coꝛ hoīs ascendit Vñ de his trib⁹ dr in figura.iij. Re.x. Videns regina saba sapiam salomonis et domū ei⁹.ꝟ ꝯntū ad ꝑmū mēbꝛū.z cibos mēse ei⁹.z ꝟ ꝯntū ad scdm.z ordinē mīstrantium.z ꝟ ꝯntū ad terciū.non habebat vltra spm̄.dixitqz ad regē. ver⁹ est sermo quē audiui in terra mea sup̄ sermonib⁹ tuis et sup̄ sapia tua. Et nō credeb ā narrantib⁹ mihi donec veni z vidi oculis meis.z ꝓbaui ꝙ media pars mihi nūciata nō fuit. Maio-

ra enī sunt opa tua q̄s rumor quez audiui. beati inq̄t fui tui. ¶ Dubitaf ꝓsequē quō ꝑ intelligere debem⁹ cū or in euangelio. Intrauit aūt rex vt videret discūbentes. Quō intrat rex cū sit vbiq; Rndet Chrys. Intrat nō qz alicubi ipe nō est, sz vbi vult p iudiciū aspicere ibi or pns. vbi autē non vult ibi absens videf. Dies aūt aspectiōis est dies iudicij. qñ visitatur⁹ est xpianos q̄ sup mēsaz scripturaz recūbūt. Sed di. q̄re singularit dicit. Vidit hoiem nō vestituz veste nuptiali. t nō dicit hoies. Rndz san. Tho. in postilla. q ideo. qz vni⁹ sunt generis oēs q̄ seruāt maliciā post fidē quaz habuerūt ante fidez. i. pctīm. Intrat ḡ ad nuptias sine veste nuptiali q̄ in ecclīa fidē hz. sed caritatē nō hz. Ex illo apte oñdit q nō solū dānanf infideles vt aliq̄z erroz t hereses credit dicentiū q nullus xpian⁹ dānaf. ex illo. q̄ crediderit t baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit tc. Patet. Naz hic saluator dicit illi q̄ fuit in nuptijs. Amice quō huc intrasti tc. Nullus aūt infidel' saltez vt talis venit ad nuptias ecclie militātis p fidē credendo tc. Ergo specialr xps hic loquit ō xpianis. de q̄bz tandē dicit Pauci sunt electi. O

Sz di. q̄re xps vocat pctōrē dānādum amicū. Rndet q or amic⁹ ei⁹ rōne fidei suscepte t sacramētoz participatōe. ac si diceret. Amice quō huc intrasti. Ecce baptizat⁹ es. ꝓfessus. eucharistia t sacra vnctōe ꝓcurat⁹. fmones audisti in q̄bz vitā emendare potuisti t nō fecisti. quō ḡ huc intrasti sine veste nuptiali. i. sine caritate. cum nihil tibi defuit ad acq̄rendū eā si voluisses tc. De his vestibz hr Apoca. xvj. Beat⁹ q̄ vigilat t custodit vestimēta sua ne nudus ambulet t videāt turpitudinē ei⁹. vbi fm oīm doctoz catholicoz sniam vestimenta sunt ꝓbitates caritate formate. Aud⁹ ḡ ambulat q̄ sine caritate vitā suā termiat. Ex illis habef q̄ necesse est hoi nō solū cogitare de pctis cōmissiōis quib⁹ deū offendit sz etiā omissiōis. nā dīs dimissis oīb⁹ pctis cōmissiōis isti⁹ hois. solū examiat cum de pctis omissiōis q̄ nō habuit vestē nuptialē. Nō enī aliq̄d sibi obiecit de mal' q̄ fecit. sed solū ꝑ q̄ nō habuit qđ hīe debuit Vñ Aug. in q̄daz sermōe. Multi sunt q̄ putāt q̄ ad vitā eternā eis sufficiat si mala opera nō fecerint. sz q̄ se illa falsa securitate decipiunt diffinitiue cognoscāt. q̄ nulli xpiano sufficit q̄ tm̄modo malū nō fecerit nisi inquantū potuerit etiā q̄ sunt bona cōpleuerit. qz ille q̄ dixit. diuerte a malo. ipe sub iūgit. t fac bonū. ipe enī terribiliter in euangelio nos āmonet dicēs. Omnis arbor que nō facit fructū bonū excidef t in ignē mittetur. Nō dixit q̄ facit fructū maluz. sz que nō facit fructū bonuz. Ita t in finali iudicio dicet. Discedite a me maledicti in ignē eternū tc. Et sequit. Esurui t nō dedistis mihi māducare tc. O de⁹ si ita dānabunt p omissis bōis. q̄d tūc fiet p mal' cōmissis. q̄s magna erit illoz dānatio. ¶ Dubitaf ꝓsequēter sup ꝓbis istis. ligatis mānibz et pedibz mittite eum in tenebras exteriores. Quō pctōr ligaf manibz t pedibz. t an ī inferno dānati patiant reales tenebras. Ad ꝑ dicendū est ꝓmo fm Greg. q̄ pedes sūt affect⁹. t man⁹ sunt opa. t hec ligabunt in morte. in iudicio particulari. aut etiaz vniuersali. qz tūc nō erit mal' facultas benevolendi vl' opandi. Iō dicit Greg. Ligabuntur tūc man⁹ t pedes p districtionē snie q̄ nūc a prauis opib⁹ ligari nolūt p melioratiōnē vite. fm Orige. vero tunc ligat pena q̄s mō a bonis opib⁹ ligat culpa. Pedes enī q̄ negligūt tā egrū visitare. man⁹ q̄ nihil indigentib⁹ tribuūt a bono opere iam ex voluntate ligant ex vicio: tūc inuite ligabūtur ex supplicio. Pctōr enī strict⁹ in ꝑ mūdo ligaf q̄s ligent bruta aialia. Nā ligatur memoria ne recolat būficia dei. saltē in bonū suū. ligaf volūtas ne desideret vera bona. ligaf coz ne penas inferni t mortē cogitet t mala q̄ incurrit manēs in statu peccati. Et sic ꝓsequēter declarādo de oīb⁹ aie potētijs int⁹ t exteri⁹ q̄ oēs fortit ligant. vt sicut peccator fuit ligat⁹ in culpa. sic digne ligatus erit in pena. Sc̄dō dicendum est fm Gre. q̄ duplices sūt tenebre. s. iteriores t exteriores. Interiores sūt cecitas cordis Pctōr ei hic ī via ē in tenebrz iteriorib⁹. qz adhuc ēt spe vēie. In iferno āt erit in tenebrz exteriorib⁹. qz erit extra ābitū dīne miseri cordie: t sine oī spe etne gl'e. vñ Beda. In iferno nll'a ē redēptio nec dolor mitigatio. ḡ notant or ī euāg. In tenebras exteriores. Tūc ḡ q̄sq; dānat⁹ ñ ī interiores sz exteriores tenebras mittit. qñ illic inuitus proiicit in noctem dānatōis q̄ hic spōte cecidit in ce-

citatē cordis. De his tenebr' exteriorib' est dicēdus tercio ꝑm Richar. in .iiij. di. l. q' lumē p se est delectabile, p accidēs ꝙo ꝓt esse tristabile inq̄ntū aliq̄d oñdit qđ displicet. Et q' infern' loc' est oīs tristicie, iō simpliciter est loc' tenebrosus: in q̄ non est aliq̄ purū lumē qđ visus delectet, est tñ ibi aliq̄ lumē obscuritate ꝑmixtū q̄ dānati videre possint vñ doleāt. Et idē vult Bre. ix. moral'. versus finē dicēs. Ignis inferni q̄s uis ad ꝙsolatōem nō luceat: tñ vt magis torqueat ad aliq̄d lucet. Hā seq̄ces q̄sq̄ suos secū in tormēto reprobi flāma illustrāte visuri sunt q̄z amore deliq̄rūt. vt ptz in exemplo. Hoc idē dicit in ſnia Ysido. li. j. de sūmo bono, ignē gehenne ad aliq̄d lumē hīe ad aliq̄d vero nō hīe. Hoc est enī hīe lumen ad dānatōem vt videāt impij vñ doleant, z nō hīe ad ꝙsolatōem ne videāt vñ gaudeāt. Apta fuit cōparatio de camino triū puerorū ad exēplū ignis gehēne. Naz sicut ignis ille nō arsit ad triū puerorū suppliciū, z arsit ad cōburenda ligamia vinculorū. Ita ignis gehēne lucebit miser' ad augmentū penaꝝ vt videāt vñ doleāt, z non lucebit ad ꝙsolatōem ne videāt vñ gaudeant. Et subiūgit dicēs. Inter h' vite et future infelicitat' miseriā multa discretio est. Illic enī miseria est ꝓpter cruciationē doloꝝ, z tenebre ꝓpter luc' auersionē. q̄z vnuz in hac vita est, i. miseria, z aliud nō est, in inferno aūt vtrūq̄z est. Hec ille. ¶ Ex illis ḡ ptz q' simplr' loc' inferni est tenebrosus ad quē sol nō expādit lumen suū, non luna nec stelle, in q̄ nihil videbit nisi qđ hz incutere terorē. Sicut Exo. x. de tenebris egypti dixit dñs ad moysen. Extende manū tuā in celū: z sint tenebre sup terrā egypti tā dense vt palpari q̄ant. extēditq̄z moyses man' in celū z facte sūt tenebre horribiles in vniuersa tra egypti. tribꝰ diebꝰ nemo vidit frēm suū. nec mouit se de loco in q̄ erat. Ubicūq̄z aūt habitabant filij israel lux erat. Sup q̄ verba dicit Nico. de ly. q' tenebre ille iō dicunt horribiles, q' iter illas videbāt egyptij visiōe imaginaria fantasmata q̄dā z figuras turpes q̄ nō paruū eis ingerebāt timorē. Ita z i inferno horribiles tenebre sunt z erūt. q' dānati inter illas vere videbunt se mutuo inter tormentoꝝ angustias laborātes. visiōe imaginaria inspiciēt malignos spūs. q̄ dānatis diuersis modis z figur' horrēdissimis apparebūt. Utinā hec q̄tidie ponerem' añ oculos nr̄os z cogitarem' q̄z dolēda z terribil' erit illa hora q̄ miser pctōr intrabit infernū nunq̄z visur' lucē durāte ℔ mōo. z post iudiciū ꝑ infinita secl'a. De ℔ ps. xliij. Introibit vsq̄z in ꝓgenies patrū suoꝝ: vsq̄z i eternū nō videbit lumē. O q̄ntus timor cor ei' tūc inuadet cū videbit noctez sine die tam longissimā sibi factā. Hā si in ℔ mōo viderent boīes noctē ꝓtrahi vsq̄z ad mēsem vel ānū cū cti clamarēt ad sidera miscōiam. q̄d tūc fiet de tot milibꝰ ānoꝝ q̄z nō est nūer' licet post iudiciū tps nō erit neq̄z mot'. q̄a celū stabit. est tñ ꝓpetuitas. Qual' ḡ erit cōsolatio miseris dānat'. q̄d cogitabūt. q̄d dicent i tenebris iferni. vbi nō solum ꝑmanēt in eternū oī splēdore z luce delectabili. sed vt supꝰ dixi q̄cq̄d videre poterūt accedet eis ad luctū z merorē. Uñ z gentiles phi z poete plura de his tenebris scripser't Hā Virgilius in Georgicis. j. li. dicit. Impiaq̄z eternā timuerūt secl'a mortē. Hec de tenebris interioribꝰ z exterioribꝰ. z singulariter infernalibꝰ. ¶ Dubitat' ꝙseq̄nter vtrū in dānat' erit realis fletꝰ z stridor dentiū. z q̄d facient ex tali stridore. an blasphemabūt deū z̄c. Ad ℔ dicit Richar. in q̄rto dis. l. q' nō erit ibi corpalis fletꝰ inq̄ntū ē q̄ dā resolutio corpaliū lachrymaꝝ. q' tal' resolutio tūc nō erit: sed ꝑtinet ad corruptibilem statū. tñ erit ibi maxim' dolor interior q̄ signicabit' ꝑ signa in facie z i ocul' cū turbatiōe z motu capit': z cū stridore dentiū: vultuq̄z tristicia. q' in iferno nō erit' generatio aliq̄ lachrymaꝝ sic hic i mōo. imo p' die iudicij cessabit oīs generatio et corruptio. q' celū stabit: flebūt tñ dānati z vlulabūt sine ꝙsolatōe. Sile' dr q̄nq̄z. Ecce quō flet ille z nullā emittit lachrymā. z tñ ñ mi' turbat' q̄z si lachrymas admitteret. Quis aūt explicare ꝑt q̄nt' meror erit in cordibꝰ dānatoꝝ. iter illos strepit': vlulat' z q̄relaī lamētatōes z blasphemias. O bti q̄ nūc lugent vt ait xp̄s Math. v. q̄m ipi ꝙsolabūtur saltē cū patiētia. vt sūt q̄ cōmittūt se diuine bōitati z volūtati i oī tribulatōe. et indicant se digne pati q̄ patiunt: z longe maiora demeruisse. Et econtrario de illis qui nunc i voluptate viuētes rident et letāt'.

Nã talibꝫ dicit dñs Lu. vj. Ve vob q̃ nũc ridetis. qz lugebitis z flebitis zc. Quãt dãnati inꝰ tot vlulatꝰ z lamẽta blasphemabũt z maledicẽt seipos: parẽtes suos: deũ et angelos: z oẽm creaturã oñdit Apocal. xvj. vbi dr. Factũ est regnũ eiꝰ tenebrosuz z cõmãducauerũt linguas suas p̃ dolore z blasphemauerũt deũ celi p̃ doloribꝫ z vulneribus suis. De hac blasphemia dãnatorũ et lamẽtatiõe est vnũ exẽplũ notabile qđ scribit in sũma de septẽ donis. Cũ q̃dã vsurarius infirmaret ad mortẽ: nec sacerdos vellet ei sacra ꝓferre nisi restitueret vl' cautõez faceret de restituẽdo: illeq; recusaret, hortabant eũ ad ℔ filiũ sui ne ad infernũ descẽderet moriẽs. Ille ꝓo rñdebat. Nescio q̃d petatis. Si vellẽ mala ablata restituere relinquerẽ vos paupes z egenos. Diuisq; est se ꝓmittere miscõie dei q̃s miscõe hoim Et in hac ptinacia mortuꝰ est vsurariꝰ ille z in inferno sepultꝰ. Ex filiꝭs aũt eiꝰ duobꝫ dixit vnꝰ ad alterꝫ, pr̃ nr̃ dãnatꝰ est, nõ imitemur eũ retinẽdo vsuras p illũ extortas: sed reddamꝰ creditoribꝫ vt saluari possimꝰ. At ille rñdit. Ego meã ptẽ retinebo nec illã restituere curo. Si pr̃ nr̃ vsuras fecit z nõ restituit, ipe nõ ego penã portet. Alter g̃ portionẽ suã restituit z secm̃ deserẽs dei obsequio se totũ tradidit, dũ aũt q̃ in secl'o remãserat mũdanis se imergeret infirmatus ad mortẽ nec penitẽs: secutꝰ est ꝑiem. Qđ frat audiẽs rogauit deũ vt ꝑiis z frib̃ statum ei dignaret oñdere. Una igit̃ diez cũ oraret: vidit trã aptã z i inferno ꝑiem i flãmis penit̃ sepultũ: z filiũ eiꝰ frem suũ iacentẽ sup eum. Maledicebatq; pater filium dicens. Maledicta sit hora in q̃ te genui fili. Et tu sis maledictꝰ, qz ꝓpter te feci vsuras, nec volui restituere ne te paupem relinq̃rẽ. Et ꝓpt ℔ crucior i hac flãma, z filiꝰ rñdebat. Maledictꝰ sis tu pr̃: et maledicta dies in q̃ me genuisti. qz exẽplo tuo docuisti me fenerari Et vsuras extortas noluisti reddere, ꝓpt q̃s crucior i inferno. Et post ãbo pariter ciulantes blasphemabãt cũcta creata z creatorẽ illorũ. qđ cernẽs ille ꝙꝰ dei gr̃as deo egit q̃ eũ de tãto malo lib̃auit. Utinã ℔ exẽplũ cordibꝫ suis infigerẽt oẽs vsurariꝭ, oñs raptores, fures, sacrilegi, paupeꝝ oppssores, oẽs deniq; cũ dolis z fraudulosꝭ suis ꝯctib̃ꝰ, ꝑiim circũueniẽtes, oẽs etiã diuites auari q̃ etiã si ñ bient male acq̃sita qđ rarissimũ est, hñt tñ supflua de q̃bꝫ paupibꝫ subuenire deberẽt, imo z oẽs paupes q̃z infinit̃ est nũerꝰ q̃ vbicũq; possẽt ꝑiim i vno denario circũuenire et decipe parati sunt. Oẽs mechanici infidelr laborẽ suũ facientes. Oẽs etiã opariꝭ ꝑ denario diurno, q̃ntis fraudibꝫ z dolis laborẽ suũ negligenter faciũt Et sic de nũero illoz sũt q̃ res tpales licz modicas male acq̃rũt: ne tandẽ veniãt cũ p̃missis vsurariꝭ i tenebrosuz carcerez inferni sine oi spe ꝙsolatoꝭ z redẽptoꝭ zc. Ille exẽplũ dixi, s. lix. L. de q̃dã vsurario zc. ℣ Dubitat ꝙseq̃nt quo intelligere debeamꝰ ꝙbũ saluatoz in fine euãgelij. Multi sũt vocati pauci ꝙo electi, cũ electorũ nũerꝰ ꝑm Gre. eq̃parabit̃ angel' stãtibꝫ. Et cũ solũ tercia ꝑs angelorũ cecidit. Sic g̃ oporteret q̃ nũerꝰ electoz eẽt duplus ad numez angloz cadentiũ sive demoniũ. Et p ꝙseq̃ns nõ pauci sz multi sũt electi. Ad ℔ cõiter dicũt doct. q̃ sz multi sint electi vt iã dictũ est ꝑm Gre. z ꝑm alios doct. ad minꝰ tot q̃t sũt demões q̃ de cel' ceciderunt. attñ adhuc electi dicunt̃ pauci cõparatiue respectu dãnadoz. qz lata est via q̃ ducit ad pditionẽ. z arta via est q̃ ducit ad vitã. Mat. vij. Quis g̃ poterit explicare nũerũ dãnadoz final'r. Timenduz est g̃ xp̃ianis ne eo modo intrẽt in regnũ celoz q̃ filiꝭ isrl' intrauerũt in terrã p̃missiois Nã multi egyptũ exiuerũt a viginti ãnis z sup̃ ad bella parati, vicz sexcenta milia, tria milia q̃ngenti et q̃nq̃ginta, nõ computat̃ seniꝭ bellare nõ potẽtibꝫ neq; parvul' z mlieribꝫ Et tñ ex oibus illis solũ duo venerũt in trã p̃missionis vicz Josue z caleph. Sz ãre ℔. certe qz nolũt venire p viã q̃ ducit ad nuptias eternę felicitat̃. q̃ est arta vt. s. Et tñ dñs oñs vocat i euãgelio, dicẽs oia eẽ parata. Igit̃ apl's nos auisat in hodierna epl'a vt caute ambulem. Totus ei mũdus in maligno posit̃ est. j. Joh. v. Qui aũt caute vult ambulare sive prudẽter dz respicere inítiũ vie id est, vite sue, mediũ z finẽ. Vñ Bern. O hõ ꝙsidera vñ venis z erubesce, vbi es z ingemisce, q̃ vadis z ꝓtremisce, attẽde ex q̃ veneris materia. i q̃ sis miseria, ad quẽ finẽ tendas p pctã sez in gehennã. ¶ Sz dicẽs, sunt ne ad ℔ aliq̃ figure ex q̃bꝫ cognoscere possez numez electoz esse tam parũ

respectu dānādoꝝ. Rūr q sic, qꝛ ad ℔ sunt plures figure veterꝫ testa, ꝛ nouī testa, Prīma figura est de archa noe in q̄ soluꝫ octo homies saluati sūt, vicꝫ noeꝫ tres filij sui ꝛ vxores eoꝝ, iō dr Eccēs. j. Stultoꝝ, i. peccatoꝝ dānādoꝝ infinit⁹ ē numer⁹. Scōa figura de terra egypti egressis in trā pmissionis ex magno nūero vt. s., solū duo. Tercia figura in nouo testamēto p decē leprosos q̄ fuerunt mūdati ꝛ solū vn⁹ grās egit. Quarta figura ex vita hoīm qꝛ solum iusti saluant, ſm illud ps., Hec porta dñi iusti intrabūt p eā. Sz heu plēs sūt iniusti ꝛ mali q̄ boni. vt ptz ex dictꝫ, qꝛ nūc in mōdo potēter regnāt superbia, auaricia, luxuria et gula ſm illud. j. Joh. ij. Oīe qđ ē in mōdo aut ē ꝓcupīa carnis. aut oculoꝝ, aut superbia vite. Longe enī plēs sunt superbi q̄ būiles ī oī statu, Longe plēs auari q̄ misericordes, ꝛ longe plēs luxuriosi q̄ casti, plēs gulosi q̄ tēperati ꝛc. Plures deceptores ꝛ mēdaces q̄ iusticiā amātes ꝛ veraces. Jō q̄libet debet deū timere, ꝛ ſm aplm vbi. s., caute ambulare. Hā si in vltima cena dū xp̄s dixit, vn⁹ ex vob me tradet, q̄libet aplōꝝ sibi timuit dicēs, nūq̄d ego sum dñe? A fortiori q̄libet sibi nūc timere dz, dū scim⁹ ex ꝓbis xp̄i multos vocatos ꝛ paucos electos. Illa ꝓba sīt vtiq̄ tribilia oīb hoīb ea audiētibꝫ ꝛ corde aduertētibꝫ, Utinā illa ꝓsideraret singl'arit' illi q̄ ad alioꝝ regimē sūt deputati spūales ꝛ secl'ares in q̄nto piculo coꝝporis ꝛ aīe sunt positi. Paucissimi enī sunt q̄ bñ gubernāt aīas suas, quō tunc gubernabūt alios. Recte sic ille q̄ nesciret gubernare paruā nauiculā ꝛ vellz gubernare magnā nauim. Illā sicut pisciculi euadūt rhetia q̄bꝫ magni capiūt, sic in paruo statu pt q̄s euadere eternā dānationeꝫ ꝛ in magno pire. Uñ saluatoꝝ dicit sign'r de malis xp̄ianis, qꝛ de eo loquit q̄ in nuptijs nō habuit vestē nuptialē, ligatꝫ manibꝫ ꝛ pedibꝫ ꝛc. Et subiūgit, multi sūt vocati ꝛc, q. d, multi sunt vocati imo oēs. Et multi venerūt ad fidē, sz pauci ex illis electi vt. s., Rogem⁹ g dñm iesum vt sic ad nuptias in eccīa militante vocati sum⁹ ꝛ venim⁹, ita sua misericordia ꝛ grā p suā amarissimā passionem ꝛ mortē nob succurrat vt ī veste nuptiali corā ipo in iudicio particulari ꝛ vniuersali cōpeream⁹, Amē.

¶ Dñica vicesimaꝑma. ¶ Ser. LXX

O Dmine descēde priusq̄ moriat fili⁹ me⁹ Joh. iij. ꝛ in euāge. hodierno, In ꝓcedēti dñica audistꝫ quō omps de⁹ oēs hoies vocauit ad nuptias. i. ad fidē xp̄i. Et q̄ implete sūt nuptie discūbentiū ī eccīa militāte ex bonis ꝛ malis, ꝛ quō etiā rex intrauit vt videret discūbētes: ꝛ vidit homiem sine veste nuptiali quē ligatū mānibꝫ ꝛ pedibus iussit mitti in tenebras exteriores, qꝛ nullus sine caritate poterit venire ad etnā bītudinē. Hodie aūt in euāgelio instruimur q̄ si q̄s caritatē pdidit cadēdo in pctm̄ mortale q̄ roget deū vt descēdat p auxiliū grē sue viuificādo aīam suā ne tādē incurrat eternā mortē, vt āt grās ℔ obtinēdi a ꝺo ꝓseqū possim⁹ seq̄mur doctrinā apli ī hodierna epistola ad Eph. vj. scripta, q̄ hortat vt arme m⁹ nos ꝺ insidias diaboli. A Sunt aūt q̄tuoꝝ ꝓtutes cardiales arma nra spūalia, ab anteriori pte prudētia c⁹ est futura mala pcauere. A posteriori iusticia, c⁹ est ꝺ pterita malis satisfacere. A dextrꝫ ē tpantia ne eleuemur in psperꝫ. A sinistrꝫ est fortitudo, ne deprimamur in aduersis. Sollicite cauēdū ē nob ab hostibꝫ nris, qꝛ multi sūt. Uñ Bonauē, Sic athami in sole: sic sē dēmones ī aere, ꝛ qꝛ sūt pleni iuidia inuisibiles ꝛ astuti. Jō nccē ē nob vt sim⁹ cauti, sic audistꝫ in dñica pcedēti. Inuocem⁹ g dñm iesuꝫ vt descēdat pusq̄ moriat fili⁹ nr. ℔ est mens nra siue aīa nra ppetua dānatiōe vt sup. Pro grā. Aue. ¶ Dñe descēde, vbi. s. Dicat pmo textꝰ euāgelij. Scōo ei⁹ breuis intellect⁹. Et tandē dubitatōes ꝛc.

¶ Textus euangelij.

In i. t. Erat q̄dā regul⁹ cui⁹ filius infirmabat capharnaū. ℔ cū audisset qꝛ vēit iesus a iudea in galileā, abijt ad eū ꝛ rogabat eū vt descēderet ꝛ sanarꝫ filiū ei⁹, incipiebat ei mori. Dixit g iesus ad eū, Nisi sig̃ ꝛ prodigia videritꝫ nō creditꝫ. Dixit ad eū regul⁹, Dñe descēde pusq̄ moriat fili⁹ me⁹. Dicit ei iesus, Uade fili⁹ tu⁹ viuit. Credidit hō ſmoni quē dixit ei iesus: ꝛ ibat. Jā āt eo descendēte fui occurrerūt ei ꝛ nūciauerūt dicētes qꝛ fili⁹ eius viueret. Interrogauit g horam ab eis in qua melius habuerat. Et dixerūt ei. qꝛ heri hora septia reliq̄t euꝫ febris. Cognouit g pr qꝛ illa hora erat in q̄ dixit ei iesus, fili⁹ tu⁹ viuit, ꝛ credidit ipe ꝛ do

nus ei⁹ tota Joh. iiij. ¶ Miraculū h⁹ euāgelij factū ē anno .xxxj. etat⁊ xpi. ℔ est anno p̄ño p̄dicatōis sue. vj. kal'. nouēbris. id ē. in vigilia simonis et iude. Vñ post⁊ dñs in samaria loq̄bat mlieri circa puteū. dicēdo ei quō q̄nq⁊ viros habuisset, ⁊ quē nūc hīet nō ess⁊ vir ei⁹, tandē venit ī chana galilee vbi p̄us mutauit aquā in vinū. Et ibidē inuenit eū regul⁹, rogādo vt descenderet secū ī capharnaū. q⁊ villa que vocabat chana erat ī alto situata respectu capharnaū. Et vt sanaret filiū ei⁹ ⁊c. vt dic euāgelistā. Et h⁊ in se duas ptes ℣cōa ibi. Dicit ei ihesus, vade fili⁹ tuus viuit. In p̄ma pte euāgelista ponit petitōez ⁊ desideriū regulis xp̄o dño vt descēderet ⁊ sanaret filiuz ei⁹ q⁊ incipiebat mori. i. laborabat ī extremis. quē xp̄s arguit di. Nisi sig̃ et ꝓdigia ⁊c. q. d. ex signis ⁊ miracul' meis. hic aquā in vinū ꝓuertendo, ⁊ alia miracl'a faciēdo cū le prosis ⁊ alijs infirmis solo ℣bo ⁊ volūtate debuisti credere me ñ esse purū hoiem. sed deū ⁊ hoiem. q̄ si credidisses nō fuisset tibi necesse petere vt descenderē ad sanāduz filiū tuū. q⁊ ℔m naturā dīnā sum vbiq⁊, ⁊ tā ampliora q̄ris miracl'a ⁊ ī fide facillas ⁊c. In ſcōa pte ponit ad repetendū oīoem regul⁹, dñe descēde p̄usq⁊ moriat fili⁹ meus, ip̄i⁹ reguli exauditio. q̄uis adhuc ñ crederet eū esse deū. ſ⁊ pot⁹ magnū ꝓphaz, dubitauit enī de ei⁹ diuīitate. q⁊ dixit. descende p̄usq⁊ moriat fili⁹ me⁹. q. d. tua p̄ntia poss⁊ eū cōfuare in vita. ſ⁊ te absente moriet. Jō ad corroborādū illū regulū ī fide xp̄s ei dixit. vade fili⁹ tuus viuit. i. san⁹ est. q̄ et regul⁹ credidit ⁊ abijt. ſ⁊ eo descēdente fui ei⁹ nūciauerūt eū sanū factū. tp̄s ⁊ hora sanitatis ad introgatōez p̄ris oñdētes. ex q̄bꝰ regulus cognuit filiū suū sanū factū illa hora q̄n ihesus dixit. vade fili⁹ tu⁹ viuit. Et ex ℔ credidit ip̄e et dom⁹ ei⁹ tota. Ille regul⁹ se habuit sic hodie faciūt multi infirmi corpal'r ⁊ spūal'r. q̄ tpe sanitat⁊ modicū curāt ō medicis corpoꝛ ⁊ aiaꝛ. Nō q̄rit medicus corpoꝛ tpe sanitat⁊ vl' rarissime. ita nec medicus aiaꝛ siue ꝓfessor sibi de salute aie ꝓsumere valēs. cū tñ tpe sanitat⁊ magis ess⁊ necessitas. ſ⁊ tpe infirmitat⁊ corpis medic⁹ diligenter ⁊ vocat⁊ ⁊ gaudent⁊ suscipit. et aliq̄n tpe infirmitatis spūal' q̄rit medic⁹ q̄n timet de piculo mortis. vbi tūc vix p̄t esse ꝓ a pec catoꝛ detestatio. q⁊ pl⁹ mortis ⁊ penaꝛ timore q̄z ōi amore ꝓfitent⁊ ⁊c. Ergo ecc̄ia volens hūc errorē tollere statuit ī ca. Cū infirmitas. de pe. ⁊ re. q⁹ medic⁹ corpal'i ī tali statu infirmitat⁊, nō p̄us porrigat medicinaz corpalez q̄z sit recepta medicina spūal'. Si ita fiat scīūt infirmi. ⁊ tñ ponit⁊ p̄ena excōicatōis ferēda ⁊ īfligenda ip̄i medico si sec⁹ fecerit. sic fecit ille regul⁹. q⁊ modicū curauit de dño ihesu saluatore nr̄o q̄ est medicus corpoꝛ ⁊ aiaꝛ. dū fili⁹ ei⁹ sanus erat. ſ⁊ tpe infirmitat⁊ sue eū cū mag̃ diligētia ⁊ instantia q̄siuit. Et ōr regul⁹ q⁊ potēs erat q̄i pu⁹ rex. q⁊ multos sub se hēbat p̄ cesarē aut berodē ad custodiā ciuitatis capharnaū deputatus. ¶ Dubitat⁊ quā doctrinā habeamus ex ℔ euāge. ⁊ sig̃nter ex ℣bis reguli dicētis. Dñe descēde p̄usq⁊ moriat⁊ filius meus ⁊c. Rñr. q⁹ plēs doctrinas habem⁹. p̄ria q⁹ pentes ⁊ alij domiby p̄si dētes infirmis sine dilatōe mittāt p medic⁊ aiaꝛ. i. cōfessoribꝰ. vt. s. de pe. ⁊ re. ca. Cū infirmitas. Et nō solū adulti ſ⁊ etiā pueri. x. ix. viij. vij. imo. vj. ānoꝛ. in q̄bꝰ aliq̄lis vsus est rōnis. Sicut Hre. i li. dyal'. refert dān atū puerus q̄nq⁊ ānoꝛ maledicentē in sinu p̄ris. ptz illud. infirmitas freq̄nt accidit ex pcō. vt dicit c. Cū infirmitas. vbi. s. igit⁊ cessante causa morbi facil'r curat⁊ morbꝰ. hec pentes pueris suis infirmis ⁊ familie deberēt declarare. ℣cōa doctrīa q⁹ in ℔ euāg. arguit⁊ oēs nō firmit⁊ credentes siue in fide dubitātes. aut scīpturis sctis ꝺdicentes. cū dñs dicit. Nisi sig̃ ⁊ pdigia videritis, nō creditis. q̄les sūt q̄ dicūt. Si ad nos venirēt mortui ⁊ ō statu alteri⁹ mōi declararēt ⁊c. crederemus eis ⁊c. q̄ vtiq⁊ seipos decipiūt. de q̄ lati⁹ dixi. s. l. J. K. Tercio ex ℔ euāg. ptz q⁹ q̄ntūcūq⁊ hō sit nobil': potēs et diues. adhuc tñ volēte deo subiacet infirmitatibꝰ. naz vna modica febz⁊ eū deijcit q̄ multis impare solebat. ptz de alexādro magno. q̄ cū sel' obsedisset q̄ndā ciuita tē ⁊ sagitta fuiss⁊ vulnerat⁹ ⁊ multū doluisset: ait. Odēs me dicūt filiū esse iouis. ſ⁊ ℔ vuln⁹ hoiem me esse clamat. Nā q̄ntūcūq⁊ fuerit potēs: adhuc tñ miserabil'r mortu⁹ ē, ⁊ pedibꝰ illoꝛ calcat⁹ q̄bꝰ impare solebat. Et ls vsq⁊ ad fines tre subiecerit sibi reges ⁊ p̄sides et p̄ncipes et multos iterfecerit. tñ solū. xij. ānis regnauit. vt ptz. j. Mach. j. ¶ Sz. di. q. q̄d facere

¶ Dominica vicesimaprima

debem⁹ vt dñs descēdat ad nos p̄ suā misericordiā ⁊ gr̄am. ⁊ quō descēdit cū sit vbiq; Rñr breuit̄ q; si volum⁹ q; dñs descendat ad nos ⁊c. oportet q; ⁊ nos ascēdamus ad eū p̄ detestatōem pctō; ⁊ deuotā oīoz Quotiēscūq; ei dñs aliquē nouū effectū circa creaturā opat̄: totiens ō; descendere. Sic Exo. iij. dñs legit̄ descendisse ad liberandū p̄plm iudeoz de terra egypti, Et iste ō;cēsus fuit figura descēsus filij dei in ỽgis marie vteq; ad liberādū nos de ptāte diaboli, quē descensū valde desiderabat Esa. p̄pha di. Vtinā dirūperes celos ⁊ descēderes Esa. lxiij. Et dauid i p̄s. Dñe inclia celos ⁊ descende. Et nos sum⁹ valde ingti ō ꝑ descensu Aliqñ aūt dñs dī descēdisse ad puniendū pctōres, sicut ptz de sodomitis Gen. xviij. vbi dī. Clamor sodomoz ⁊ gomorreoz mltiplicat⁹ est. ⁊ pcti eoz aggrauatū est nimis. descendā ⁊ videbo vtrū clamorē q; vēit ad me ope cōpleuerit. p qō dedit intelligere q; mala de pctis nō sūt credēda añqz pbant̄. Hñ g̃ nob credendū est iā in tribulatōe ⁊ aduersitate positis q; dñs p̄pter pctā nr̄a descēderit ad nos puniendū Tercio dñs descēdit ad pctōres iustificandos p̄ pniam. Quarto descēdit ad p̄miandū electos suos ad sepatōez aie a corpe, vl̄ saltē p⁹ solutōez penaz i purgatorio, Sic g̃ dñs descēdit ad liberādū, ad pūiēdū, ad iustificādū ⁊ ad p̄miandū. ℣ Sz ite; dī. q̄s. q̄re dñs noluit ire corpal̄r cū illo regulo, Rñr vt amoueret falsaz estimationez q̄ putabat ip̄m tm̄ posse sanare p̄nsia corporali, qō factū est i itinere dū serui sibi occurrerūt vt. s. B. Sic ergo finis ⁊ fructus huius miraculi, q; credidit regulus et dom⁹ ei⁹ tota. Vñ dicit s. Tho. Ip̄s nō solū sanauit filiū reguli ab infirmitate, sz ip̄m regulū ⁊ totā ei⁹ familiā ab infidelitate, q; credidit ipe ⁊ dom⁹ eius tota. iō dicit Chryſ. Repente dimisit filiū reguli total̄r feb⁹. vt appareret nō esse natural̄ qualescētia, Et ꝑ etiā fam̄los ip̄i⁹ reguli suscitauit ad fidē q; subito viderūt qualuisse qō natura facere nō p̄t. ℣ Sed di. q̄re dñs iuit ad seruū centuriōis nō rogat⁹, ⁊ rogatus noluit ire ad filiū reguli. Rñ. Chryſ. sup Joh. q; fides centuriōis erat iā ꝓfirmata. credidit enī q; etiā absens curare posset, ⁊ iō dñs p̄ misit se venturū vt oñderet ei⁹ fidē ⁊ deuotionē. regulus aūt ip̄fect⁹ erat. vt ptz ex dictis. Et iō fides centuriōis merebat̄ qō ñ merebat̄ superbia reguli ⁊ ei⁹ infidelitas. Illi am rōem dat Greg. di. q; ip̄s ꝑ fecit vt p̄ ꝑ superbia nr̄a retunderet̄. q; in hoibz nō naturā q; ad imaginē dei facti sūt. sz honores et diuitias veneramur. ⁊ pauc; interposit; subdit. Ecce q; ad filiū regule ire noluit filius dei. q; parat⁹ fuit ire ad salutē tui. increpata est superbia nr̄a q; nescit pēsare hoīes nisi p̄pter honores. Vñ si nos cuiuspiā seruus rogaret vt ad eū ire deberem⁹, ptin⁹ nobis superbia nr̄a tacita cogitatōe rñderet. ñ eas q; tu temetip;z degeneras. honor tu⁹ despicat̄. loc⁹ vilescat. ecce de celo venit q; tuo occurrere in tra nō despicit. ⁊ tñ hūiliari i terra p̄temnim⁹ q; de terra sum⁹. Hec Greg. Et hec sūt intelligēda qñ necessitas vl̄ cōmunis vtilitas foret inferiores visitādi vel p̄ ꝑ scandalū tollēdo pusillorū. In q; verbis Gre. vult dicere q; in ꝑ saluator nr̄ nostrā superbiā refrenat. ⁊ arguit p̄ ꝑ arrogantiā nr̄am. q; nos aliqñ etiā nō rogati offerim⁹ nos ad tuendū magnis ⁊ parere eisdē. sz paruis tuire recusam⁹. Ex hac g̃ causa dñs oīm noluit ire ad filiū potent;. s. reguli, Et paratū se obtulit trāsire ad seruū centuriōis. q; tñ lōge mior fuit reguli. Hoc g̃ si nō facim⁹, visitādo etiā sic exēplo saluatoris nr̄i psonas simplices dum exposcit necessitas vel cōis hoīm aut ciuitat; vtilitas, vel etiā p̄sone singular; salus. ⁊ marie anie, est vtiq; in nob reprehēsibile, ℌ

Dubitat̄ ꝓseqūnter ex q̄ totū euāgeliū dicit de sanatiōe filij reguli q; potēs erat ⁊ nobilis: ⁊ tñ dñs p̄sonal̄r noluit visitare filiū eius. vñ tñ ortū habuit nobilitas. Rñr q; nobilitas ortū habuit a ꝑtutib⁹. Nā p̄mus rex sup isrl̄. s. Saul est electus a deo. q; humilis fuit ⁊ ꝑtuosus. vñ. j. Reg. xv. Cū esses paruul⁹ in oculis tuis. i. būilis, caput in tribub⁹ isrl̄ factus es. vnxitq; te dñs i regē super isrl̄ Itē scōs rex fuit dauid. q; etiā p̄pter suā p̄bitatē electus est a deo. vñ dicit dñs de eo. Inueni virū sm̄ cor meū. s. misericordē De q; scribit. j. Mach. ij. Dauid in misericordia ꝓsecutus est sedē regni in secla. Et his babet q; nobiles ex ꝑtute sūt cognoscēdi. De q; Greg. dicit. Sūma nobilitas est claruz esse ꝑtutib⁹. Iō nō ex vestitu q̄litercūq; ornato sūt cognoscendi. q; sic sepius

mechanici essent nobiles ⁊ ciues ⁊ imo nobiliores ꝯ ex magꝝ pentela geniti. Vñ dic Aristo. ⁊. poli. Virt⁹ ⁊ malicia determiant nobiles ⁊ ignobiles. Et canon di. xl. Nos Nobilitas mor plus ornat ꝯ pgenitorũ. Et Socrates, Generosissim⁹ est q optim⁹ est. ꝯ propt iudei q se iactabãt ẽ nobilitate abrae. ⁊ ill' rñdit ihesus, si filij abrae est' opa abrae facite Job. viij. Haz ſm Chrysſ. qd pdest generatio clara quã mores sordidãt ĩo Piero. dicit. Ille apud deũ ẽ generosior q est fide deuotior: vita sanctior ⁊ ope ꝓtuosior. ℣ Hz di. q̃ sunt ille ꝓtutes p q̃s cogſcunt nobiles. Rñr. Pria est largitas. vñ de⁹ q est nobilissim⁹ est largissim⁹. qr ñ solũ dat nob sua bona, sed seipm in pseti sacramẽtal'r. ⁊ i futuro in pmium Gen. xv. Ego ero merces tua magꝝ nimis. Irẽ appret ei⁹ largitas in ℔ qr scribit Mat. v. Facit solẽ suũ oriri sup bonos ⁊ malos. pluit sup iustos ⁊ iniustos. Itẽ in ℔ q ꝙnqꝝ milia hoim cibauit Joh. vj. Nã sicut aĝla ñ comedit pdam sola: sed diuidit alijs rõne sue nobilitat'. sic ⁊ xps fecit. qõ ptinet ad nobiles. Vñ Arſ. de regimie pncipũ. O alexander tuis larg⁹ esto. qr ignominia regis vel pncipis ẽ pauptas plꝰ. Hz viceuersa. auaricia ⁊ rapina sũt ignobilitatis sig̃. qr ñ decet pncipẽ fore sociũ furũ. Hcõa ꝓtus est gtitudo ⁊ recognitio bñficior dei ⁊ hoim. de q̃ Aug. Qui bñficia nõ cogſcit ingrat⁹ est. vt sũt de qbz in ps. Obliti sũt bñficior ei⁹. q̃ q̃dez gtitudo nõ solũ dz referri deo: sz ⁊ exhiberi subdit' a qbz nutriunt' nobiles. etiã p sudoris effusionẽ rusticor. Et q̃nto in maiori reuerẽtia hñt subditos: tãto sunt nobiliores. sed isti sũt ignobiles q spernũt ⁊ paruipendũt paupes. ⁊ sũt ignobiliores canibz q cogſcũt bñficia eis exhibita et retribuũt qñqꝝ bona suis bñfactoribz. Vnd legit in vita btĩ Machariꝰ q cũ q̃dã leena bret speluncã iuxta cellã btĩ viri. dũ inuenisset vna vice catulos excecatos portauit eos ad pedes ei⁹. Cũqꝝ itelligeret vir di leenã rogare p illũiatiõe catulorũ. eo orãte illũiabant' ⁊ seqbant' ad speluncaz. Nõ tñ ingte. qr pelles ouiũ cũ pilis q̃s capiebãt i venatiõe cũ mre q̃i. p mercede añ ostiũ celle deportabãt. Tercia ꝓtus p quã nobiles cognoscunt' est miscõia in paupes. iõ in signũ clemẽtie reges inunguntur, ⁊ rex apum nõ hz stimulũ siue aculeuz pũgẽs sicut alij apes. Qr autẽ clemẽtia ptineat ad reges et pncipes oñdit Seneca di. Nullũ ex oĩbz magis ꝯ clemẽtia regẽ ⁊ pncipẽ decet. sed isti q sũt duri ⁊ imisericordes ad paupes ñ sunt corã deo nobiles. Hic heu nr̃is tpibz faciũt pncipes ⁊ ceteri nobiles, magꝝ imisericordes sibi subiectis ꝯ aliq̃n beniꝝ

℣ Quarta ꝓtus ẽ nobilitas ⁊ strenuitas. s. paupes ⁊ subditos defendẽdo. iõ nobis militibz dat ensis ad defendẽdũ orphanos ⁊ viduas. vt legit' de dõ. j. Re. xxij. Cõ uenerũt ad euz oẽs q̃ erant in angustia cõstituti ⁊ oppssi ere alieno: ⁊ amaro aĩo. ⁊ factus est eor pnceps. de ℔ hr̃ in canone. xxiij. q. v. Regum. vbi dr. Regũ pprie ẽ facere iudiciũ atqꝝ iusticiã ⁊ liberare de mãu calũniantiũ vi oppssos. Hz heu q̃dã defendũt subditos ab alijs: sed p se spoliãt eos. Et tales sũt sil'es ceto i mari q defendit alleca ab alijs pisciby ⁊ p seipm deuorat. qbz minat' Esa. xxvij. In illa die occidet dñs cetũ q̃ in mari est. Quita ꝓtus ẽ iusticia, de q̃ Sap. vj. Audite reges ⁊ intelligite, discite iudices finiũ terre. pbete aures vos q cõtinetis multitudies ⁊ placet' vobis in turbis nationuz. qm̃ data est a domino potestas ⁊ virtus ab altissimo. Et sequitur. ad vos g̃ reges sũt hi ſmones mei vt discatis sapiam ⁊ ne excidat'. Sap. j. Diligite iusticiã q iudicatis terrã. ps. lvij. Recte iudicate filij hoim. iõ Sap. vj. dr. Qui custodierint iusticiã iuste iudicabunt'. Et q didicerint iusta inueniẽt q̃d rñdeant. vt scribitur Thob. xiij. Facite iusticiã corã deo credẽtes q̃ faciat vobiscũ miscõiam suã. iõ Deutero. xxj. dr. Juste qõ iustũ est pseq̃r'. Et tales sũt nobiles coram deo. Ex pmissis g̃ ptz q oĩs ptas siue fideliũ siue infideliuz ẽ a deo, ſm illud ad Roma. Nõ est enĩ ptas nisi a deo. Jõ dixit dñs ihesus ad pilatũ Joban. xix. Nõ hres ptatẽ aduersum me vllã nisi tibi datũ esset desup. Hz heu plres male vtunt' hac ptate. Nã plures qui defendere deberẽt viduas ⁊ pupillos: ⁊ ecciaz sue ecclĩasticas psonas magꝝ illas spoliant ꝯ inimici a qbz ptegere illas deberẽt. Vñ nũc dñi potẽtes seclares bõa eccie destruunt ⁊ ꝓsumũt. iusticiã suppримũt. veritatez odiũt. falsitatẽ diligũt. pacẽ eccie destruũt. discordiã nutriũt. viduã ⁊ pupillos nõ de-

fendũt,nephãda mala ĩ,puincĩs ꝛ ciuitatibꝫ suis ꝓmittũt,ꝛ sic implet̃ est qđ ꝑdixit Esa.lix. Cõuersum ẽ iudiciũ retrorsuꝫ:ꝛ iusticia longe stetit,qꝛ corruit ĩ plateis ꝟitas ꝛ eq̃tas nõ potuit ingredi. Et facta ẽ ꝟitas in oblionẽ. Ecce q̃s graue hñt facere deo rõnẽ oẽs nobiles ꝛ ptãtẽ in alios hñtes,videant ꝓncipes q̃ nũc demoliunt̃ vineã,hñ est eccl̃iaꝫ quã ꝓgenitores eoꝝ plãtauerũt quã redditurꝰ sũt rõez,q̃ nõ credũt se male facere sed oĩa q̃ faciũt facere posse iustissime,ꝛ sic ĩ sua cecitate vitã pdũt. Hec de regulo ꝛ nobilitate. Nũc reuertẽdo ad infirmitatẽ filij sui Venit q̃stio mouẽda vtruꝫ infirmitas hoĩ sit vtilis,et ex q̃bꝫ causis sit patient̃ sustinẽda. Ad hñ dicẽdũ est q̃ infirmitas ẽ hoĩ vtilis ꝛ patient̃ sustinẽda,ꝓpter plẽs causas,qꝛ ad bonuꝫ incitat vt.s.hõ se ꝑparet ad exitũ ab hñ secl̃o,qꝛ hoĩem a peccatꝫ purgat,qꝛ hostẽ nr̃m debilitat.s.carnẽ qꝛ retrahit a malo ꝛ trahit ad bonuꝫ,qꝛ est speciale donũ ꝛ signũ dilectõis dei.qꝛ a futuris penis liberat,qꝛ ẽ porta celi ꝛ pignus ętne salutis. Prio infirmitas ẽ hoĩ vtilis ꝛ patient̃ sustinẽda,qꝛ ad bonũ incitat.vt.s. hõ se ꝑparet ad exitũ ab hñ secl̃o. Juxta illũ Lu.xij. Cũ venerit ꝛ pulsauerit ꝛfestim aperiãt ei. Incerti ei sum⁹ qñ ꝛ q̃lit̃ dñs veniet.ꝛ ĩ quo statu moriemur. vt dicit Seneca. Horꝛ vbiq̃ te expectat,si sapiẽs fueris vbiq̃ eaꝫ expectabis. Ergo infirmitas est nunci⁹ quẽ nob ihc̃s mittit vt ꝑparem⁹ nos. Vñ si hõ pigre incedit in bõis opibꝫ pungit̃ p infirmitatẽ,sicut brutũ pungit̃ vt trãseat. Ergo q̃ncũq̃ hõ sentit infirmitatẽ dꝫ eã recipe vt nunciũ xp̃i in q̃cũq̃ mẽbro sit,iõ dr̃ Eccl̃i.xxxvj. Infirmitas ḡuis sobriã facit aiam,ꝛ Greg.in moral̃. Et hr̃ in Cano.xxxviij.di.q̃ ea. Quicũq̃ stult⁹ est ĩculpa erit sapiẽs in pena,ꝛ in ps̃.xv. Multiplicate sũt infirmitates eoꝝ:ꝛ postea accelerauerũt. Sc̃o debem⁹ patient̃ infirmitatẽ sustinere,qꝛ a pctis purgat Gre.in moral̃. Diuia dispensatiõe agit̃ vt pliꝛiori vicio pliꝛior det egritudo,vt patꝫ Num̃.xij. de sororе moysi maria,q̃ pcussa est lepra ꝓpter detractionẽ.eo q̃ detraxit frĩ suo moysi,vt sic p illã infirmitatẽꝫ purgaret̃ ab illo pctõ Vñ Isido.in synonimis,aduersa coꝝporis sũt aĩe remedia,egritudo carnẽ cruciat ꝫ mentẽ curat. Jõ q̃ncũq̃ ꝓ eadẽ mẽbra punit̃ q̃s et infirmat̃ p q̃ peccauit. Verbi gr̃a. Sicut q̃ offendit deũ p illicitũ visum efficit̃ q̃ncũq̃ cec⁹. Et q̃ p illicitũ gressum,s. saltãdo,corisando ꝛ supbe incedẽdo deuꝫ offendit,erit q̃ncũq̃ claud⁹ aut podagraticꝰ Sil̃r q̃ libent̃ audit detractõnes,erit q̃ncũq̃ surdus. Juxta illõ Sap̃.xi. Per q̃ q̃s peccat ꝓ hec ꝛ torquet̃,ꝛ Gre.dicit. Contraria ꝓtrarijs curant̃. Maꝫ sicut mr̃ in suo dilecto filio,nõ ꝑt sustinere maculã in facie,sed imediate lauat. Sic xp̃s in suis dilect̃ nõ ꝑt sustinere maculã pctĩ,sꝫ delet ꝓ corporꝭ infirmitatẽ. Null⁹ g̃ miret̃ de lõga infirmitate q̃ cognoscit se fuisse in pctis lõgo tpe. Tercio patient̃ debem⁹ sustinere infirmitatẽ.qꝛ hostẽ nr̃m debilitat.s. carnẽ q̃ cõcupiscit aduersus spm̃,qꝛ corp⁹ est maximus inimicoꝝ nr̃oꝝ,ꝑm illud Ysichee.vij. Inimici hois domestici ei⁹,ꝛ Ber̃. Est manifestũ qꝛ ĩ carne gerim⁹ laqueũ nr̃m,qꝛ corp⁹ de tra formatũ est,iõ sp trahit infra,sed aĩa a deo creata ẽ ꝛ infusa.iõ sp tendit sursum. Et q̃n corp⁹ infirmat̃ tunc spũs fortificat̃ aduersa enĩ corporis remedia sũt aĩe. vt sup̃. Jõ dicit apl̃s,ij.ad Coꝝ.xij. Cũ infirmor tũc fortior sum ꝛ potẽs.g̃ libent̃ debem⁹ infirmitates corporis sustinere vt aĩam sanam habeam⁹. ¶ Quarto infirmitas ẽ patient̃ sustinẽda,qꝛ a pctis siue a malo retrahit ꝛ ad bonũ faciendũ trahit. Juxta illud Esa.j. Quiescite agere puersę ꝛ discite bñ facere. Sic infirm⁹ q̃escat a multꝫ mal̃,nõ delectat̃ enĩ supbire ĩ vestibꝫ:nec luxuriam exercere,nec ad tabernaꝫ ire ꝛ inebriari,vt ipleat̃ illud ꝓphetic̃ Osee,ij. Sepiã viam tuã spinis:ꝛ sepiã eã maceria,ꝛ illud Eccl̃i xxviij. Sepi aures tuas spinis ꝛ linguam nequã,i.detrahentes noli audire:ꝛ ori tuo facito ostia:ꝛ seras auribꝫ tuis,qꝛ hõ multa pctã sanꝰ facit q̃ in ĩfirmitate dimittit. Jõ Hugo li.iij.de aĩa dicit. Quosdã pscies deus multa peccare posse,flagellat eos ĩ infirmitate coꝝpis ne peccẽt,ꝛ vtilꝰ ẽ frangi doloribꝫ ad salutẽ q̃ vti incolũitate ad dãnationẽ. Exẽplũ illi⁹ habem⁹ de q̃dã q̃ laborauit magn̄ ꝛ longa ĩfirmitate,rogauit scm̃ Tho.cantuarien̄,vt ipetraret sibi sanitatẽ Factũ est stati. Tunc ille incepit cogitare, forte sanitas illa nõ expedit tibi.q̃ sensit se pronũ ad peccandũ. Itez rogauit ꝑ dictũ scm̃ cũ ꝓditõe salutꝭ. vt daret sibi infirmi

tatem vl' sanitatē: qđ expedierit salutī sue, ꝛ statum infirmat⁹ est. Jtē nō solū a pecca/tis trahit: sz etiā ad bonū adducit, sic ꝙ hō ꝓficeť ꝛ cōpūgiť, qđ al's nō faceret, iuxta il lud Lu. xiij. Cōpelle intrare. vbi dic̄ Hre. Mala q̄ nos hic puniūt: ad deū ire cōpel lūt. ꝛ Esa. xxvj. Pñe in angustia req̄sierūt te. Hā infirm⁹ odit gaudia mūdi. ꝛ hz tedi um videre ꝛ audire q̄ mūdi sūt, dicens cū ap'lo ad Phil'. j. Cupio dissolui ꝛ esse cum xp̄o, ꝛ q̄rit miscōiam dei ꝛ auxiliū eius: di cens illud ps. cxiij. Tribulationē ꝛ dolo/rē inueni. Et sic infirmitas trahit hoīez ad bonū. Exēplū illi⁹ narrat mgr Jacob⁹ de vitriaco. ꝙ q̄dā miles erat i frācia cui pau per cleric⁹ deferebat aquā bñdictā ad do/mū ei⁹, ꝛ ille miles paupi nihil dabat, sz cō tumeliis eū afficiebat, post h̄ miles infirma bať ꝛ misit vocare clericū p̄cipiēs sibi dare elemosynā: rogās vt orare p eo vt de⁹ eū sanaret. quē q̄siuit cleric⁹ in q̄ statu essz ma gis ꝓtuosus. rñdit i infirmitate, ibi magis deū timeret, sctōs inuocaret. tūc cleric⁹ ait Et ego rogabo deū vt i illo statu vos ꝓ ser net in q̄ melior est. Sil'e legiť de q̄dam no bili q̄ inuidebat religiosis, ad quē tandem correptū q̄dā infirmitate: veīt q̄dā religio/sus ꝓsolās eū, quē ille petiuit vt p eo roga ret. ille religiosus req̄siuit in q̄ statu eēt de uotior ꝛ magis sine pctō. ꝛ rñdit infirm⁹. in infirmitate, cui religiosus. ꝓfuetvos ds in statu meliori. et sic factū est btō Hiero. qui si nō fuisset i infirmitate flagellat⁹ nō fuisz sacre scripture ita attent⁹. Jō dr ps. lxxxij. Imple facies eor. ignominia ꝛ q̄rēt nomē tuū dñe. Quito infirmitas est patient' susti nenda, qz est speciale donū dei ꝛ signū dile ctiōis ip̄i⁹ Apoc. iij. Ego q̄s amo arguo ꝛ castigo, ꝛ sic castigauit lazarū Job. xj. Pñe ecce quē amas infirmat. iō dicit Orig. sup Ose. Qui diligiť a dño corripiť, q̄ nō dili giť in pctis dimittiť. Ergo pot⁹ dz hō vel/le q̄ sit de amicis dei et filiis q̄ de inimicis. Ūñ legiť in vitaspa. Quidā senex freq̄nter infirmabať singul' ānis, p̄ter vnū ānū, q̄ fle bat ḡuiter dī. O dñe reliq̄sti me, et h̄ anno nō visitasti me, s. dū san⁹ fui. Jō in vitaspa trū legiť q̄ sūma ē religio i infirmitate gr̄as agere deo. eo q̄ dicit Seneca. Infirmitas corpis ē intermissio voluptatis. ℣ Sexto ifirmitas corpis est libenť sustinenda. qz a futurs penis liberat. Ūñ Aug⁹. dixit. Pñe h̄ vre. h̄ seca vt in eternū par cas. nā mlta pena purgatorij delet patiēs infirmitas. est nāq; dī magr miscōia hic pu nire crimia. de q̄ Hiero. ꝛ hr̄ in cano. xxiij. q. v. Quid g̃. vbi dr. Scitote deū iō ad p̄e sens reddidisse supplicia ne i eternū pūiret Jō hic q̄busdā parcit vt in eternuz feriat. Ecōuerso aliq̄s hic ferit nō parcēdo vt in eternū parcat, h̄ summe placere dz cuilibz pctōr q̄ peccauit, et ncēe est cū pūiri aut h̄ aut ī futuro, cū tñ p̄ns tribulatio est mīma īmo nlla respectu future tribulatōis, iō dic Sapiens Eccī. xxix. Minimū p magr pla ceat tibi. Hā p̄ns tribulatio ꝛ ifirmitas est q̄si denar⁹ respectu mille florenē. qz ignis purgatorij ꝛ ignis iferni vn⁹ est q̄ ad calo/rē: nisi ꝙ ignis purgatorij ē trāsitor⁹. sed i/ferni ꝑpetuus. Et ignis nr̄ respectu ignis purgatorij ē q̄si ignis depict⁹. vbi vnusq̄sq; purgabiť ꝛ ḡuissime puniet: q̄ hic p pctis suis nō est purgat⁹. Exēplū habem⁹ de q̄/dā aduocato q̄ rogauit q̄ndā hoīez sibi ca rū et dilectū, vt post obitū suū sibi infra tri ginta dies appareret. ꝛ ille sibi ꝓmisit si dei voluntas eēt. Et sic post obitū apparuit si/bi dicēs se esse in magis penis, Et ille, es in purgatorio vl' in iferno, rñdit, in purgato/rio sum, ꝛ ille Est ne aliq̄ pena tp̄alis q̄ pos set cōparari tue pene, rñdit, tanta est pena mea ꝙ si oēs montes ꝛ omia ligna ꝛ visibi lia in mōdo exist̄tia arderēt: ꝛ ego in medio illi⁹ ignis starē, adhuc nō possent cōpara/ri pene mee quā patior. Tūc ille aduocat⁹ q̄siuit. Jn q̄ statu sum ego, rñdit defunct⁹. tu es ī malo statu, p̄ter superbiā et auariciaz tuā. Et si in tali statu vitā finieris eternaliť dānaberis. q̄ ex h̄ cōuict⁹: ꝓuersus ē et pe/nitentiā egit, vitāq; suā ī bono finiuit. Ūñ tanta ē pena purgatorij ꝙ pot⁹ q̄s p trigi ta ānos īmo centū, īmo mille. ꝛc. infirmita/tes pl'es pati deberet q̄s illic vna die arde/re. ꝛc. Ergo q̄libet ī infirmitate dz esse pati ens: ꝛ p pctis suis d̄o suā infirmitatē offer re, sz q̄ impatiēs est hz duplicez infernū. qz hic illā ifirmitatē ꝫ quā murmurat ꝛ post/ea eternā dānationē. qz sic q̄s possidz aiaz suā in patiētia Lu. xxj. sic in ipatiētia p̄t q̄s p̄dere aiam suā. Jō dicit Hre. Regnū celo rū null⁹ murmurans accipit, nec q̄ accipit murmurare p̄t ꝛc. ℣ Septio infirmi

tas ⁊ tribulatio est sustinēda patient', ḋa est pign' eterne salut' ⁊ porta celi. qz in tribulatiõe ꝓformamur capiti nr̄o in p̄ntiv ꝛ seqūmur vestigia ei', j. Pe. ij. Xp̄s passus ē pro nob: vobis relinq̄ns exēplū vt seqūmini vestigia ei', eo q̄ scribit Ecc̄ī. xxiij. Magna gl'a est seqū dñm. Et apl's. ij. ad Thimo. ij. Si sustinebim' ⁊ ꝓregnabim', Qz aūt infirmitas sit porta celi, ptz. qz null' celū ingredit nisi p corpis infirmitatē ⁊ mortem. Exēplū in xp̄o, in maria ꝑgine: ⁊ oīb' sc̄tis Ūñ Hiero. Libent' nūc tormēta patior vt fuꝛa gl'a mihi fuer̄. Jō q̄tiēs hō aliquē dolorez corpis sustinet patient', totiens merer̄ augmētū corone etne. Sed heu q̄s pl'es sūt volētes regnare cū xp̄o in celo. sz nihil pati volūt cū eo ḣ in mōdo. ꝓtra q̄s ōr Lu. vltimo. Nonne oportuit chīstum pati et sic intrare in gloriam suam, sicz nos in necessitate oportet pati si volumus intrare regnū dei. nā hec est porta salut' eterne. Jōo dicit Gre. Si dulcia q̄rim': nccē ē vt amara tolerem', ⁊ Bern̄. Qui carnalib' voluptatib' pascit': eternaꝝ deliciaꝝ epul' indign' habet. Nā sm Hiero. impossibile ēvt p̄ntib' ⁊ futur' q̄s fruat bonis, vt ḣ ventrē et ibi mentē repleat: ⁊ de delicijs ad delicias trāseat. Quotiēs ḡ hō aliquē dolorē corpis patient' sustinet, totiēs merebit' coronā vite etne. Et illud p̄mū excedit oēs passiones p̄ntis tp̄is, ⁊ sivn' sustineret omniū hoīm infirmitates sm illud ad Rom̄. viij. Nō sūt ꝓdigne passiões hui' tp̄is ad futurā gloriā q̄ revelabit' i nob. ℣ Sz di. si tanti meriti est infirmitates patient' sustinere, q̄nti tūc meriti est infirmis fuire. Rñr q̄ ḣ est valde meritoriū. De q̄ mgr̄ Hūbert' sup regulā bti Aug'. dicit. Non est maior misc̄dia in exterioribus opib' misc̄die q̄s q̄ exercet circa infirmos mīstrādo ⁊ seruiēdo. Nō, qz ibi pascit esurientes: ⁊ ibi potat sitientes, ibi nud' tegit, ibi hospitalitas exhibet: q̄n lect' ad q̄escendū parat, ibi visitat infirm' ⁊ vinct' vinculi infirmitat' ligat', tandē exhibet' mortuo officiū sepulture, ⁊ sic infirmis fuiēdo exhibent' opa misc̄die oīa, q̄ xp̄s ita accipit ac si sibi sit factū, de q̄ Matth. xxv. Qđ vni ex mīmis meis fecist', mihi fecist'. Itē fuire infirmis p̄cellit alia opa misc̄die ⁊ religiōis, qđ sic, pbat, nā in opib' rigoris ⁊ religiōis seruitur q̄nq̄ deo vno sensu vel membro vt i obediētia. de gustu in ieunio de lingua in silētio, de oculi in vigilijs ⁊ eoꝝ custodia. In opib' vero pietat' circa infirmos p̄mo fuit oculi' in vigilādo, ⁊ interdū horrēda vidēdo, p q̄b' dabit' visio diuīa in cel'. Sc̄do seruit' odoratu fetores sentiēdo. Tercio auditu dura ⁊ ip̄portunitates infirmoꝝ audiēdo. Quarto tactu infirmū tangendo. Quīto gustu solitā comestatōem intermittēdo. Sexto lingua eos consolādo. Septio pedib' p eis discurrēdo. Octauo totū corp' seruit p eis diuersimode laborādo. q̄ ergo religio poterit huic comparari. in q̄ scip̄m hō ligat, ⁊ totuz se hō religat, vt ei ex toto corde seruiat de corpe ⁊ oīb' sensib' vt dictū est. Qui' religiōis sectā dedit nob exemplū xp̄s. q̄ tā benignum exhibuit se infirmis eos visitādo: dulcit' alloq̄ndo: ⁊ freq̄nter sanādo. Qđ aūt meritoriū sit infirmis fuire habem' exēplū in vitas patrū. Duo erāt frēs q̄z vn' multū ieiunabat ⁊ alter fuiebat infirmis deuote. q̄situm aūt erat a q̄dā sene q̄s eoꝝ eēt maioris meriti. rñdit senex. Si frater ille ieiunās appenderet se p nares: nō posset pueire ad mēsuraz illi' q̄ seruit infirmis. Nō loq̄r aūt de ill' seruiennb' q̄b' vix satisfieri p̄t in cibis ⁊ potibus, q̄ freq̄nter secū hīe vinū ⁊ alia placentia q̄rūt. tales enī poti' fuiūt sibi p̄pis q̄s infirmis. Certe talib' eēnt adhibenda remedia, vt nō solū infirmoꝝ sed suā añ oīa q̄rerent salutē ℣ Sz di. q̄s. audiui q magni sit meriti seruire infirmis corpalit'. quō aūt ē illis fuiēduz spūal'r, ⁊ q̄nti meriti exist'. Ad ḣ dicendū ē q̄ longe maioz' meriti est fuire infirmis spūal'r q̄s corpalit' tm̄. Sz vtroq̄z mō illis seruire valde placz ꝺo Volētes aūt fuire infirmis spūal'r videāt p̄mo ne desperēt. sc̄do vt recognoscant dei bñficia. tercio vt de pctis doleant, q̄rto vt deo ⁊ sc̄tis se cōmēdēt, q̄nto vt ad mēoriaz reducāt oblita. P̄rimo ne desperēt ex dolore vl' diabolica tēptatiõe vl' cadāt i pctā. Et p̄cipue infidelitat' aut desperatiōis, sic freq̄nter ꝓtingit infirmis. vt ptz p Grego. xxxij. moral'. Ūñ diabol' tales valde terret ⁊ tēptat multipl'r vt corruāt reducendo ad mēoriā pctā nunq̄z ꝓfessa ex q̄b' multa scandala ⁊ mala sunt secuta. Illi' exēplum habem' in btō Eusebio discipli sc̄i Hiero. de q̄ refert Cyrillus p̄archa i epla ad

Aug. q̄ cū veniret ad hozā extremā diabo li tantū tēptauerūt eū vt auerteret faciē suā ab eis in terrā: z diceret, nō faciā, nō faciā. Dic ei ibi Cyrill⁹ q̄ valde terribiles aspectus trāuersis ocul' mānibꝫ insimul iūctis facie terribili: voce dira q̄si sedēs clamabat, nō faciā nō faciā, mentiris: mētiris, z faciez terribil'r vertit i terrā, z cū monachi circūstantes exterriti eēnt: z q̄i amētes eū iterro gauerūt, Quid tibi ē p̄. At ille, videtis de monū agmia q̄ me debellare cupiūt, at illi, q̄d volebāt cū dixisti, nō faciā, ait ille, vt diuini nois blasphem⁹ inueniar, iō clamaui nō faciā, abscondi aūt faciez in terrā, q̄ nō potui cernere terribiles eoꝝ aspect⁹. Nam oēs pene i mōo respectu aspect⁹ demonū nihil sūt. Bz cū btūs Eusebi⁹ ad extremā hozā puenit btūs Hiero, ei apparuit, ad cuius p̄ntiā oēs demones q̄si fum⁹ disparuerūt, ita vt oēs circūstātes monachi audirēt Eusebiū dicentē, vñ venis p̄, q̄re tm̄ moratus es, cui alia voz, expecta fili, ne formides, nō te deserā quē tm̄ diligo, q̄ voce finita: expirauit. Ecce tēptatio demonū, z quō scī subueniūt infirmis, ꝓterea dic Aug⁹, in de visi, infir. Caute se q̄s dz hīe apud infirmos vt exhorter quō deo sum⁹ subiecti oēs: potētes z paupes. Scdo hortemur infirmū vt recognoscat bn̄ficia sibi p̄stita a deo, q̄ sic morier paulatim: z nō subito vocat de mōo. Tercio si offendit deū q̄ de h̄ doleat z peniteat cū ꝓposito vltra nō faciēdi. Quarto vt commendet se deo z scīs suis, et q̄ dubitat q̄n cōparere debeat coram districto iudice: z facere rōem de oīby omissis z cōmissis. Quito si i aliq̄ offenderit deum de q̄ nō satisfecerit, vt roget deū vt sibi illud reducat ad mēoriā, sil'r pctā oblita, sicut factū fuit cuidā, de q̄ Gre. in dyal'. narrat, h̄ enī vicz sic cōsolari infirmos ē valde magni meriti. Rogemus g̃ dn̄m iesum vt nos infirmos sua miscōia visitet et ab inimicis nr̄is defendat. z tandē secū in eterna btūdine colligat. Amē. Plura de his vide sup̄. lix. k. l.

Dn̄ica vicesimasecda. Ser. LXXI.

Simile est regnū celoꝝ hoi regi q̄ voluit rōem ponere cū fuis suis Mat. xviij. In p̄cedenti dn̄ica audist⁹ miraculū saluatoꝝ nr̄i in curatōe filij reguli. z fructū eiusdē. q̄ credidit ipe regul⁹ z dom⁹ ei⁹ tota. pl'es etiaz doctrias ex h̄ quō infirmi p̄i⁹ debēt q̄rere medicos aīaꝝ q̄ corpoꝝ, q̄by etiā modis decidit ad nos. vñ ortū habuerit nobilitas, q̄s ꝓtutes i se hīe debēt nobiles, s. largitatē gr̄itudinē, miscōiam, virilitatē et iusticiā. et ꝓñr q̄ infirmitas hoi sit patient' sustinēda p pt' septē vtilitates notabiles, et q̄nti meriti sit infirmos visitare z ill' fuire, quō istrui debēt ad salutē. Et q̄ in p̄cedenti dn̄ica audistis ō infirmitate corpali, hodie istruimur q̄ lit' deo rōem reddere debeam⁹ de infirmitate aīe siue spūali i extremis. Ad q̄ō faciēdū nec̄e est nob vt h̄ dū viuim⁹ ꝓfugiam⁹ ad dei miscōiaz: z de illa ꝓfidam⁹, vt dic apl's in epl'a hodierna ad Phil'. j. scpta. Qui parat⁹ ē nob suā miscōiaz cōicare, si fecerim⁹ q̄ō i nob est p rōe reddēda. Iō dixi a p̄ncipio Sil'e est reg. ce. vbi. s. p̄ro gr̄a Aue.

Sil'e est reg. ce. vt. s. Dicat' p̄mo tex. euāge. Scdo breuis itellectus. Tercio dubia vt ꝓsueui facere. Textus.

In i. t. d. i. d. s. pabolā hāc. Sil'e est reg. ce. hoi regi q̄ voluit rōem ponere cū fuis suis. Et cū cepisset rōez ponere oblat⁹ ē ei vn⁹ q̄ debebat decē milia talēta, cū āt nō h̄ret vñ redderet, iussit eū dn̄s ei⁹ venūdari z vxorē ei⁹ z filios z oīa q̄ hēbat z reddi, pcidēs aūt fuus ille rogabat eū di. Patiam habe i me z oīa reddā tibi. Misert⁹ aūt dn̄s fui illi⁹ dimisit eū: z debitū dimisit ei. Egress⁹ aūt fuus ille inuenit vnū de ꝓfuis suis q̄ debebat ei cētū denarios, z tenēs suffocabat eū di. Redde q̄ō debes, z pcidēs ꝓseruus ei⁹ rogabat eū di. Patiam habe i me z oīa reddā tibi, ille āt noluit: set abūt z misit eū i carcerē donec redderet debitū. Videtes āt ꝓserui ei⁹ q̄ fiebāt ꝓtristati sunt valde z venerūt z narrauer̄t dn̄o suo oīa q̄ facta fuerāt, tūc vocauit eū dn̄s su⁹ z ait illi, fue nequā oīe debitū dimisi tibi q̄m rogasti me nōne g̃ oportuit z te misereri ꝓserui tui: sic z ego tui misert⁹ fuz, z iratus dn̄s eius tradidit eū tortoribꝫ q̄usq̄ redderet vniuersū debitū, sic z p̄r me⁹ celest⁹ faciet vob, si non remiseritis vnusq̄sq̄ fr̄i suo de cordibꝫ vr̄is.

Hystoria h⁹ euāge. p dn̄m iesuz dicta est discipul' āno. ij. p̄dicatōis ei⁹ kal'. septēbris, etat⁹ ꝓ ano. xxxij. Aū initiū hui⁹ euāge. dixit petrus ad iesuz, dñe q̄tiēs pec-

cabit ī me frater me⁹ z dimittā ei, vsq̄ septies, cui dixit ihesus, nō dico tibi vsq̄ septies: sz vsq̄ septuagies septies. Et postea sequit euāge, hodiernū, in q̄ tria nob ꝓponuntur, ꝓmo dei pietas z miscōia ad pctōres ī dimittēdo debita nr̄a. Secōo duricia hoīm ad ꝓmos suos ī nō dimittēdo, ibi. Egress⁹ ꝯuus ille zc. Tercio dei iusticia ad puniendū duriciā hoīz q̄ nolūt dimittere ꝓmis suis q̄ eos leser̄t, ibi. Tūc vocauit eū dñs su⁹ zc. Circa ꝑmū notandū q̄ p B qō saluator dic̄ Sile est re, ce. intelligit ecc̄ia militās, p regē xp̄s dñs, z p ꝯuos nos oēs ī ecc̄ia militāte exist̄tes p fidē in q̄ ml'ti sunt pctōres int' q̄s vn⁹ erat debitor multoꝝ pctōꝝ, q̄ p decē milia talenta sign̄t. Cui dñs dū rogaret secū hīe patientiā oīa dimisit. Ecce dei miscōia pl⁹ dimittit q̄ petit. Et nō solū sel' in die, sed sepi⁹ vt rnd̄it petro q̄renti q̄tiēs peccabit ī me fr̄ me⁹ zc. nō dico tibi septies sz vsq̄ septuagies septies. B est. cccc̄xc. vicib⁹, qz septies, lxx. faciūt illū nūer⁹ q. d. totiens dimitte ī die q̄tiēs peccare p̄t ī die. dū petit cū vera detestatōe pctōꝝ, vl' totiēs q̄tiēs vt dicit Aug̃ ī histo. Ecce q̄z magna est dei miscōia, qz parat⁹ est de⁹ oī hora venia debite poscēti dimittere pctā sua. Quot sunt aūt q̄ rarissime vl' forte nūq̄z ꝑe veniā pctōꝝ petūt. ñ dico oī hora aut oī die, imo nec q̄libet septimana, cū tñ ad B tenent' signant' q̄libet die dñico, z vtinā tales ī āno sel' B facer̄t cū ꝑa detestatōe et firmo ꝓposito ampli⁹ illa nō cōmittēdi z p eis satisfaciendi. B Secōo vt dixi tangit' duricia hoīm, q̄ nolūt dimittere ꝓmis suis offensaz etiā dū petūt ex corde, sic fecit ille ꝯu⁹ nec̄z. nā ꝯuus su⁹ pcidit añ pedes ei⁹ petēs patientiā secū hr̄i. sic ipe petiuit a rege, p decē milib⁹ talent', z noluit p cētū denarijs. sz tenens suffocabat eum, i. strāgulauit eū. Ille aūt suffocat ꝓmū q̄ ꝑba excusatōis nō audit, z tñ cora eo se valde būliauit ī pstratione pedū añ pedes ꝯui sui. quā pstratōez angel⁹ sustinere noluit a Johe euangelista Apoc̄. xxii. sz ait illi, vide ne fecer̄, qz ꝯserꝝ tu⁹ sum z fratꝝ tuoꝝ. in q̄ arguūt oēs illi q̄ sustinēt vt añ eos genua flectant', vbi sepi⁹ cora dño deo nr̄o ihesu xp̄o ī eleuatiōe eucharistie genua ñ flectunt': sed vix caput imo nec pile⁹ aut capuciū deponit'. Tantus ei ē heu nūc abusus, vt qō q̄ndā solis ꝑncipib⁹: comitib⁹ z maioribus dicebat' vlcz gratiose dñe, nūc mioribus spūalib⁹ z secularib⁹ &c zc. Ecce duricia illi⁹ serui nequā. q̄ egressus p recidiuā ꝓmo dimittere noluit: sed ī carcerē misit. Totiens aūt ꝓmus nos ledentē ī carcerez mittim⁹: q̄tiens ei⁹ culpe nō indulgem⁹. qz q̄ntū in nob ē carceri infernali cū tradim⁹ dū sibi nō dimittimus. Sz deus mag⁹ benign⁹ ē q̄ nō vult statim dānare pctōrē: sz vult sibi dimittere offensam, si ꝓmo quē lesit q̄ntū i se est satisfecerit. L Tercio vt dixi tangit' iusticia punientis ꝯuū nequā. vñ post q̄z duricia sua fuit cora dño ꝓposita p angl'os aut p̄dicatores ecc̄ie: aut alios fideles q̄scūq̄z dño cōq̄rentes de tāta duricia. q̄ narrāt dño ñ corpore sz corde postulātes dei iusticiā in retribuendo, p malis: z diuinā miscōiaz in subueniēdo opp̄ssis. Tūc dñs vocat seruū nequā, i. pctōrē int⁹ in ꝓscia z exteri⁹ p p̄dicationē; psperitatē z aduersitatē in B mūdo, z in futuro ī morte p iudiciū pticulare, z finalit' in iudicio generali di. Serue nequā zc. Ecce q̄z aspere dñs aggredit' eū: vocando eū nequā, ꝓter B soluz qz noluit patiaz hīe cū ꝓꝯuo suo. Et ꝓus cū debebat ei decem milia talēto⁹ nō vocauit euz nequā, qz p B peior effect⁹ est q̄z añ. Utinā B cordib⁹ infigerēt q̄ offensas dimittere nolūt, vnō dñs irat⁹ tradidit eū tortoribus, i. demōib⁹ q̄usq̄z redderet vniuersuz debitū, z qz nūq̄z reddi p̄t debitū illud ī futuro, qz nō erit loc⁹ neq̄z status satisfaciēdi aut būfaciēdi saltē dānatis. Igit' in fine saluator applicat pabolam ad nos dicens, sic faciet vob⁹ p̄r̄ me⁹ zc. Et dicit notant' de cordib⁹ vr̄is. Nō enī sufficit dicere. ego dimisi sibi, sz oportet vt ī corde suo ñ fuer̄t ira aut vindicta ꝯra ꝓximū. Et q̄ ī corde ñ doleat de psp̄itate proximi neq̄z leter̄ de ei⁹ aduersitate aut infortunio De B lati⁹, s. dixi, lv. ꝑ. N. R. S. D

Dubitat' q̄s doctrias hīe possum⁹ ex B euāgelio. Rñr q̄ pl'es doctrinas hīe possumus. ꝓmia q̄ B euāge, q̄ntū ad ꝓmā partē est ad ꝓsolatōem pctōꝝ z sign̄t' eoꝝ q̄ longo tpe in maxis pctis fordueruūt: z forte nūq̄z vere de illis penituer̄t, sed forte sepius ad desperatōem tēptati fuer̄t, tales ci audiant ī euāgelio misericordissimuz dñm q̄ decē milia talēta dimisit. B est maxia pietā. Et parat⁹ est cuilibet remittere facienti qō

in se est. Scōa doctrina q̄ speciali deo displicet q̄ hō ꝓpio se ledenti dimittere ñ vult et tñ longe maiora a deo sibi remitti petit, aut remitti vellet. Et q̄d aliud tal' vult nisi q̄ de⁹ sit sibi ꝓpic⁹, et q̄ ipe velit esse crudelis ꝓpio suo vt. s. lv. D. R. tē. Tercia doctrina q̄ multū int' se distāt q̄ cōmissim⁹ in deū et q̄ cōmissim⁹ in ꝓximū. Uñ dic̄ Chrysso. Quantū distāt centū denarij a decē milibꝫ talētoꝝ, tantū imo pl⁹ distāt pcā que ī hoiem et q̄ in deuz cōmittim⁹. Et declarat quō pcā in deuz sint lōge gulosa. Ꝓpio ex eo, nā si hō hoiem peccare videt, ex verecūdia a pcō desistit. Cū aūt de⁹ q̄tidie delinquētes ꝓspiciat neq̄q̄ veremur sz oīa intrepide facim⁹. Scōo ꝓpter collata nob a deo bñficia q̄bꝫ ingti sumus. et tandez declarat exēplarit pcā ingtitudis de singul' statibꝫ in genere. Et post mlta pcā militū et nobiliū dicit. Nihil ꝓpio oīa p ventre; p q̄stu, p vana glia faciūt, subiūgens, q̄s possz eorū detractōes, risuz: ꝓtentōes et turpiloq̄a ꝓb exprimere, q̄ nec auariciā credūt pcm̄ ī se: sed ī alijs. Postea dicit de cōi ꝓplo cuiū q̄nta pcā cōmittūt in iuramentis: ꝑiurijs mēdacijs: fraudibꝫ: detractōibꝫ: circūuentionibꝫ et pauper. guamibꝫ tē. ℔ Sz di. q̄d p ꝫ intelligere debem⁹ q̄ dñs iussit seruū nequā cū ñ hīet vñ redderet venūdari et vxorē et filios et oīa q̄ habebat. Rñr q̄ exq̄ null⁹ sm rigorē iusticie satisfacere pōt deo p pctis. q̄ offendit deū q̄ est infinite bonus. iussit eū dñs ei⁹ venūdari vxorē tē. i. ppetue dānari in corpe et aīa vt sit ſu⁹ malignoꝝ spirituū: et ipoꝝ duro subiaceat imperio. Jussit eū dñs venūdari q̄ ad aīam et vxorē q̄ntū ad corpus, et filios q̄ntum ad opa, et oīa q̄ habebat q̄ntū ad tpalia. Haz ista oīa venundant. i. p pcm̄ mortale auferunt. Cū aūt dr. pcidēs ſuus ille tē, ꝫ ꝫ significat pnīa pctōris q̄ detestat oīa pcā sua cū ꝓposito emēdādi vitā suā cū debita satisfactōe sm dei ordinatōnē. ℔ Sz item di. q̄s. ex q̄bꝫ causis pctōr nō hz vnde reddat. Rñr q̄ ex tribꝫ causis. Ꝓpio q̄ q̄cq̄d pctōr p̄t alias tenet deo iure creatiōis. Deutero. xxxij. Nōne ipe possedit et fecit et creauit te. Secūdo quia ī infinitum bonū peccauit. Et sm Anſel. in li. Cur deus hō. Infinitū bonū deo dare debuit. q̄ tantuz p q̄ deū offendere nō debebat. ꝫ est p infinitis mūdis. Tercio q̄ deū de infinito cē su q̄ntū in se est pctōr ꝓuauit. Deberet enī lingua et omibꝫ viribꝫ deo in celo ppetuas grates referre q̄s subtrahit peccando, sm Guilhel. parisien. in de fide et legibꝫ. Et ita est de alijs potētijs et mēbris hois. Jussit ḡ rex seruū debitorē venūdari vxorē et filios: et oīa q̄ habuit. p ista intelligunt q̄tuor q̄ hō hīe p̄t. Habet enī ꝑmo q̄ddā q̄ ē ipe. i. corpus et aīam. Scōo hz q̄ddā q̄ ē q̄si ipe, s. vxorē. Tercio q̄ddā q̄ est ab ipo sc̄z filios. Quarto hz q̄ddā q̄ est extra ipm sc̄z res tpales. Sunt igit̄ q̄ male regūt seipos, s. corpus et aīam, tales venūdant. id est dño demonū mācipant. hō enī merito peccati efficit ſuus diaboli Job. xvij. Omnis q̄ facit pctm̄: ſuus ē peccati. Alij sūt q̄ vxores suas nimis voluptuose diligūt: et libidinibꝫ tanq̄z equus et mul⁹ inherent, qui vendunt q̄ñ demoni tradunt. vt Thobie vj. accidit septē viris solaz voluntatē talia faciēdi hñtibꝫ. Alij filios suos sic inordinate diligūt vt exerceant mercimonia et iudicia ac artificia vl' officia iniusta vt filios detent. Isti cū filijs tradunt ſuituti demōis. Alij bona tpalia aut auare retinēt aut vane expendūt. Isti vendunt cuz oībꝫ q̄ hñt q̄ ptāti demonū tradunt. eo q̄ bona tpalia pauperibꝫ nō cōicauerūt: sz aut auare retinēt aut vane expendūt. ℔ Dubitat ꝓsequēnter exq̄ in euāgelio dr. Misertus est dñs serui illi⁹ tē. Sūt ne alīq̄ genera hominū q̄ singulariē ꝓsequūt dei misericordiam. Rñr q̄ tria genera hoim, ꝓpis miserātes, deū timētes, de se hūiliātes. Primū ꝓz ex lege naturali Mat. vij. Oīa tibi vis fieri alteri facito. Si ḡ q̄s vult sibi misericordiam fieri in necessitate: faciat et illaz ꝓximo, q̄ p ꝫ ꝓstituit pauper q̄bus misereť debitores suos vt p se orent. Et si ꝫ nō facerent vl' non essent digni exaudiri, adhuc deus p cuius amore q̄s facit misericordiam recōpensat. ꝓpter tanto accipit ac si illi orarēt et digni eēnt exaudiri. Uñ Prouer. xxj. Qui seq̄t misericordiaz s, miserādo ꝓximo iuēiet misericordiam cū deo. Scōo deū timētes ꝓsequunt misericordiaz nō illi q̄ peccant sup misericordia dei, q̄ nimis cōfidūt de dei misericordia dicētes. de⁹ totū dimittit. nā misericordie dei est ꝓcipua iusticia. vñ sic de⁹ est infinite misericors ad remittendum pctā. sic etiā ē infinite iust⁹ ad puniendum

ea.qz nullū malū q̄ntūcūq; modicū ex sua iustitia ꝓmittit impunitū, z iō ita sperādū ē de dei miscōia q̄ timeaī dei iustitia. z tūc mereī hō miscōiam recipe a deo. Tercio miscōiam ꝓsequūī se hūiliātes deo, nō est enī q̄s dign⁹ dei miscōia nisi oīdat se ea īdigere recogīscēdo defectus suos, ꝑm illud Dap. vj. Exiguo ꝓcedeī miscōia, potētes aūt potenī tormēta patienī, exiguo.i, hūili z paruo, qz exiguus et paru⁹ ē in cōspectu suo. ℣ Quia totū euāgelīū ad ℟ nos instruit vt nullā ꝺ ꝓios ꝺuem⁹ inimiciciā īuidiā: odiū: vindictā aut rancorē: sz ex cor de dimittam⁹ illis q̄ nos offenderūt, possz q̄s q̄rere quō z q̄n teneor ꝓrio iniuriā mi hi illatā siue dānū iūuste factū relaxare aut dimittere: z q̄n nō Ad ℟ dicēdū est ꝑmo q circa dimissionē ꝓrio iniuriāti tria sūt ꝓsi derāda, ꝑimū ē culpa ꝓximi, scōm offensa nr̄a, terciū est iniuria nob facta. Primū g̃.s. offensaz dei siue pctī. et culpā quā ꝓxim⁹ nr̄ nos ledēdo ꝺ deū cōmisit trāsgrediēdo ei⁹ p̄ceptū p iniustā nr̄i lesionē nos nō ha bem⁹ dimittere: sz sol⁹ de⁹ dimittit hoī de ℟ legīe penitēti. Scōm aūt, s, offensaz no strā possum⁹ z tenemur dimittere, hāc aūt offensam dimittere ñ est aliud q̄z dimittere odiū: irā: inimiciciā z rancorē ad ꝓximū q̄ no bis iūuste malū intulit, isto mō q̄libet teneī ex p̄cepto dimittere ꝓximo q̄ eū iniuste le sit, siue petat eū siue nō, qz q̄libet ex p̄cepto teneī ꝓximū suū diligere sicut seip̄m, g̃ tene tur nulli inimicari nec odio hīe aliquē, z te neī de nullo ꝓximo appetere aut q̄rere vin dictā p modū vindicte, s, in malū ꝓximi, g̃ nō teneī ꝺ eū hīe rancorē vl' irā q̄ est appeti tus vindicte z desideriū mali z in dānū vl' malū ꝓximi, q̄libet g̃ teneī sic dimittere ꝓxi mo siue petēti siue ñ petēti veniā, imo q̄ ꝓ ximo ñ dimittit illo mō: sz ꝺ eū irā: odium: inimiciciā: rancorē aut vindictam ꝺuat, ulti de⁹ etiā ñ dimittit pctā sua q̄ ꝺ eu⁹ fecit, sic oīdit saluato⁹ nr̄ i fine euāge. z Math. vj dicēs, Si aūt ñ dimiseriti⁹ hoib⁹: nec pr̄ vr̄ dimittet vob pctā vr̄a. Terciū dimittēdu⁹ in pctō ꝓximi ꝺ nos cōmissō ē iniuria nob facta seu dānū nob iniuste illatū i corpe re bus aut fama, z talē iūriā siue dānū illatū nō tenemur ex debito ꝓrio sp relaxare, qz oportet q̄nq; male agētes punire ne alij eo rū exēplo male agēdi audaciā sumāt qz cul pa est nō punire culpā, di, xxvij, qz sūt, z ℟ signant respectu illoꝝ q̄b⁹ ex officio incum bit punire delinq̄ntes. ℣ Dñ aūt ꝓxi mo dimittēdū sit. Ad ℟ rñr ꝑm triplicē di stinctionē. Prio si, ꝓxim⁹ me offendit mihi iniuriādo aut iūuste dānificādo ego teneor hīe paratū cor z volūtatē in actu vl' habi tu q̄ velle libenī totū dimittere imo adhuc etiā maiorē iniuriā sustinere si honor dei z ꝓfect⁹ fidei, correctio ꝓximi aut cōis vtili tas ꝓ ℟ ꝓcurareī. ꝓtz, qz dñs talia precepit cū dicit Mat. v. Si q̄s te ꝓcusserit ad vnā maxillā: ꝓbe eiz alterā, nō aūt expedit talia sp ꝑpleri exteriori ope vt patebit infra, g̃ o portet q̄ i aīo ꝺuenī ꝑm modū iā tactū, ꝓt̄ qđ dicit Aug. in epl'a ad marcellinū. Ista ꝓcepta dñi, s. de patia magī ad ꝓparatōem cordis q̄ int⁹ est ꝓtinet q̄z ad opus qđ fit in apto vt i secreto animi teneaī patia cū be niuolētia, in maifesto autē illud fiat qđ eis videī posse, pdesse q̄b⁹ bñ vl' male debem⁹. Sūt ei ista ꝓcepta patie sp i cordis ꝓpara tione tenēda: ipsaq; beniuolētia ne reddaī malū ꝓ malo. Ad eādez sniam loq̄ī Aug. in li. ꝺ mēdaciū: di. Ea q̄ in no. te. a sctis fa cta sūt valēt ad exēpla intelligēda z scptura rū q̄ in ꝓcept⁹ digesta sūt, velut cū legim⁹ i euāge. Accepisti alapā: para alterā maxil lā. Exēplū aūt ipi⁹ patie nulluz q̄z ipi⁹ dñi excellenti⁹ ꝺuenim⁹, z tñ cū ipe alapa ꝓcus sus eēt ñ ait ecce alterā maxillā: sz ait, si ma le dixi: exprobra de malo siue testimoniuz phibe de malo, si aūt bñ, q̄d me cedis, vbi dñs oīdit ꝑparationē alteri⁹ maxille i cor de faciēdā, vt, s, vellet sustinere patienī z to tā iniuriā ꝺonare, imo z maiora pati si es set ad honorē deiz ad salutē ꝓximi z ad cor rectionē z ad emēdationē etiā isti⁹ iniuriā tis, z ita vt dicē Aug. in ser. dñi de mōte dñs fecit. qz ꝓcussus ē a suo pontific⁹ māsit trā quill⁹ aīo z benign⁹ in ꝓbis: z cū ℟ parat⁹ fuit ꝓ bono illi⁹ sui ñ solū ad alterā maxil lā cedi: sz z mox voluit ꝓ salute ipi⁹ et oīm nr̄m in toto corpe crucifigi. Ex illis patz q̄ nō est p̄ceptū i exteriori ope alterā maxillā ꝑbere z̄. sz est p̄ceptū i animi ꝑparatiōe si esset ꝓ glia dei z salute ꝓximi vt dictū est, si tñ q̄s i exteriori ope adimpleret ℟ qđ dicit saluato⁹ de maxilla altera exhibēda ℟ esset signū magne ꝓfectōis. Cuius exēplū habe mus i vitaspatrū de q̄dā heremita, quē cū q̄dā malo spū arrept⁹ ꝓcussisset fortit⁹ i ma xillā z senex mox alterā ꝓbuisset diabol⁹ re

cessit. Sic legit de filia cuiusdaz primarij demoniū hñte, q cū q dā discipl's senū veis/set ad domum in q ipa erat puella a demo nio vexata: dedit alapā ei. illa aūt p buit ma xillā aliā. demon aūt coact⁹ clamauit q vio lenta mādata dei cū inde expellerēt. z stati curata est puella. Hoc refert Guilhel. in li. de ꝓtuib⁹ trac. de fortitudine. par. iij. ti. de patiētia. ecce q ntū deo placet z diabolo dis plicet ipa patiētia. K Scdo dicendū est q si ꝓxim⁹ me⁹ me lesit z iuste dānifica uit nō teneor dānū dimittere: sz possū mea recupare non ꝓpria autoritate aut ptāte ea mihi recupando: sz ipm sup ꝑ iudicialit im petēdo. soli⁹ enī dei z mīstri sui ad ꝑ legiti me instituti est punire reos ipo dicēte De utero. xxxij. Mea est vltio. z de principe ꝑ ministro dei dr ad Ro. xiij. Minister dei ē vindex in irā ei q male egit. nō g oportet vt ꝓximo dimittaz debita in q̄b obligat nec dāna iniuste illata nec iustā penā quā me ruit: sz possum ea iudicialit petere et apud suū superiorē instare. p inflictōe iuste pene ni si verisimilit timeret ex ꝑ de magno scāda lo: aut ō maiori scādalo suscitādo. est tñ ve rū q q sic petit iudicialit ꝓmū se ledentē puniri ante oia cauere dz ne ꝑ faciat ex vin dicta: ira aut rancore: sed amore iusticie ne ceteri silr exēplū delinq̄ndi capiāt. L

Tercio dicēdū est q sic nō teneor mihi iniuriātī dānū q me iuste dānificauit rela xare ex dict⁹: ita nec teneor debita aut dam na vl iustā penā a ꝓxio exigere. sz possuz si bi misericordit dimittere. maxime si nosco ipi⁹ impotētiā aut pauptatē. imo si potens est soluere z satisfacere adhuc possū sibi. p/pter deū dimittere siue remittere. qm̄ posse sibi mea dare. sic z mea dimittere. nisi esset mihi verisil q dimissio z ipunitas eēt sibi in malū. qr eēt ꝫ bonū aie sue: aut eēt cōtra cōem vtilitatē: aut qr daret fortitan sibi aut alijs audacia male agendi vl alios licenti⁹ opprimēdi: aut eēt ꝫ pfectū fidei: aut specia lit ꝫ bonorē dei. tūc ei pena eēt exigēda in q ntū fieri possz sine maiori malo z scādalo nec ī talib⁹ casib⁹ eēnt malignātes z nob in iuriātes sustinēdi: sz eis eēt exteriori ope for tit fm tñ iurs ordinē resistēdū. dūmō patia habeat ī corde fm anī ꝓparationē mō sup dicto. Nā sustinere subuersores fidei xpia ne z eos gmittere ipune q q̄tidie peiora ꝫ fidē blasphemēt ñ eēt laudabil patia: sz ex ilipiētia z fatuitate ꝓueniēs: vitupabil ne gligētia. Si ei vt ait Chrys. tātū zel⁹ ꝓ ho nore dom⁹ dei materiat dns habuit. et tā vehemēs fuit in expellēdis mercatorib⁹ de ea. q̄nto mags vehemētiā hre debē⁹ ī expel lendis hereticis z fidei corruptorib⁹ ab alia/ b⁹ fideliū ne viuū tēplū dei qō sūt ipi fide/les corrūpant. Helias etiā vidēs q rex oc cosias misit ad eū capiēdū: z fecit ꝑ ī dei cō temptū nō sustinuit sz dure puniuit. qr nū cios ad se missos fecit igne celesti ꝓsumi. ꝓ mo q̄nq̄genariū ꝓncipez cū q̄nq̄ginta sibi adiunctis. z alterū ꝓncipē q̄nq̄genariū cum q̄nq̄ginta sibi adiūctis. vt ptz. iij. Re. j. vbi dicit glo. q nūcij regis occosie missi ad beli/am ꝓuiciādo dixerūt ad eū. hō dei descen/de. idcirco igne celesti ꝓsūpti sunt. iniurias ei dei z etiā nras qñ redūdāt ī dei iniuriā z ꝓtēptū nllo mō tolerare debem⁹. licz iurias nras vt sūt ꝫ nos solū patictissime tole rare debem⁹. vñ sup illo Mat. iij. vade sa thanas dic Chrys. Nras q̄dē iurias illa tas ab ipis siue ī dicto siue ī facto magna/nimit sustinere debem⁹. dei āt iurias z cō tēptū nec vsq ad auditū sufferre debem⁹. qm̄ ī ꝓpijs iurijs quē eē patientē laudabi le est. iurias aūt dei dissimulare nimis est ipiū. Debz etiā ī his attēdi sal⁹ ipi⁹ iurian tis z alioꝝ ꝓnoꝝ. Dicit ei Aug. ad vincen tiū donatistā. Cū troze vtili salutar⁹ doctri na adiūgit. vt ñ solū tenebras erroꝝ lux ve ritat⁹ expellat. vexetiā male ꝓsuetudis vin timor obrūpat. Nō ei ois q parcit amic⁹ē nec ois q ꝑberat inimic⁹. meli⁹ est cū seue/ritate diligere q̄s cū lenitate decipe. M

Est g finalit dicēdū ad dubiū sup motū z fuādū. p regla q repetēs sua aut recupe/rare volēs dāna vl punire iuriantē faciat ꝑ ordine iurs z bōa intentōe. ita q nequa/q̄s intēdat in ꝑ malū ꝓximi solū: aut ipe su/um ī vindicādo satiat appetitū. ista ei inten tio sp mala est. z q ista intentōe penā infert aut ad istū finē instat etiā apud cōpetentez iudicē vt iferat. q̄ut peccat. qm̄ illud ptinet ad odiū z liuorē vidicte: z repugt frat̄ne ca ritati: z insup ē specialr ꝓhibitū diuia lege. Juxta illud Leuit. xix. Nō q̄ras vltionem nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. intētio vero ois iferētis penā vl instāt⁹ apud supe riorē vt inferatur. debz sp ferri ad aliquod

bonū aut qđ intēdat p talē punitionē l' accusationē puenire vt puta dei honorē, fidei pfectū, peccātis frīs emēdationē, ꝓximi salutē, ipi⁹ z alioꝝ a peccatꝭ cohibitionē, pacē cōitatis aut publice iusticie ꝓfuationē. Ista recta intētio sꝑ hñda ē in accusatione aut punitiōe, ꝓximorū. ex ꝓcepto nāq; diuino tenemur oēs diligere. Si g nob aliq̄ iniurianꝭ aut alias peccāt: tenemur eos diligere in corde z ī eadē fraterna dilectōe exterius ab eis pēas exigere, si saltē sperat q̄ eis punitio hmōi sit salutarꝭ, si aūt cogiscim⁹ huiusmōi punitionē ipis ñ ꝓficere, nec aliud bonū p ħ ꝓcurari: sed verisil'r mai⁹ malū inde puenire. tūc tenemur ex eadē caritate totū dimittere, qz vt dicit Aug. ille vincit ī bono malū q̄ ꝑm q̄ videt salutē aīe iniuriantis ꝓdesse parat⁹ est: et corrigere parat⁹ est: etiā totalr indulgere. z sup illo Math. xviij. in hodierno euāge. Sic z pr̄ me⁹ celestis faciet vob, si ñ remi. v. f. s. de cordib⁹ vr̄is, dicit Aug. Si p caritatē iponitis disciplinā lenitas de corde nō recedat. z dat exēplū de cyrurgico di. Quid enī tā piū q̄ꝫ q̄ medic⁹ ferēs ferramētū seuit in vuln⁹ vt bō saneť, q̄ si vuln⁹ palpať, i. soluꝫ blande tracteť ꝓdiť bō, sit g̃ remissio ī corde. etiā si aliq̄ ñ ad vindictā z ī malū alterius sꝫ ad correctionē ꝓxī sit aspitas ī voce vl' in ope.

R Sꝫ d. q̄s. q̄d si p vlā iurꝭ ñ posꝭ cōpellere iniuriantē mihi z dānificantez me ad satisfaciēdū, vt qz forte iudex ē mihi suspect⁹ vl' ē mihi nimis potēs zc. Rñr q̄ tūc patient' debes sustinere z nllo mō ꝑter viā iurꝭ aliq̄d attēptare. Nam ex ħ euident' cognoscꝭ dei voluntatē eē vt illa sustineas, qz vtiq̄ de⁹ ñ vult vt iniuste aliq̄d attēptes zc. nō ē aūt dei volūtas iudicē ñ facere iusticiā sꝫ ꝑmittit de⁹ ad maiorē cumulū dānatōis sue. Ex ħ ꝓꝫ quō cōit nobiles z alij ꝓ modica q̄ñq; re diffidētes iniuste bella mouēt, dato etiā q̄ ꝑter debita aut dāna eis iniuste illata ħ faciāt. Bellū ei dꝫ fieri autoritate ꝓncipis z ñ debēt ledi mercatores, rustici, clerici zc, nec pegrini vt hr̄ extra de treuga z pa. inouam⁹. z. xxiij. q. iij. si q̄s romipetas, sꝫ heu pl⁹ illi q̄ꝫ alij guant' z spoliāt, capiunt' z anguriant' multipl'r zc.

D Sꝫ item di. q̄s. tu dixisti q̄ bō totalr tenet offensaꝫ dimittere ꝺ iniuriātē. i. irā. odiū inimiciciā z rācorē ad ꝓximū iniuriātē deponere ħ ē valde gue. Sūt ne aliq̄ hoiem ad ħ faciēdū mouētia zc. Ad ħ rñr q̄ pl'a sunt mouētia: z special'r tria, vicz ꝓsideratō pctō rū nr̄oꝝ q̄bꝫ deū offēdim⁹, qz ꝑ ħ homicide reputamur z etnā mortē incurrim⁹, malū qđ incurrim⁹ cū ñ dimittim⁹ ꝑ ħ de⁹ nō dimittit nob pctā nr̄a, vtilitas quā ꝓsequimur dimittēdo ꝑ ħ deū ꝓpiam⁹ illo qđ sibi debeť. s. vindicta. Ꝓximo g̃ nos mouere dꝫ ad dimittēdū offēsam ꝓximo ꝓsideratio pctōrū nr̄oꝝ q̄bꝫ deū offendim⁹ incōpabil'r, et qui parat⁹ ē nob dimittere si dimittim⁹ ꝓximis. qm̃ dñs ħ pactū nobiscū iniit ī euāge, vbi sup̄ dī. Si dimiseritꝭ homibꝫ pctā eoꝝ dimittet z vob pr̄ vr̄ celestꝭ debita vr̄a, z Iuvj dꝫ. Dimittite z dimittet' vob. z sil'r ī euāge. hodierno ī fine. Io dic̄ btūs Gre. ī moral'. Patient' iniuriā illatā tolerat q̄ pie meminit quō adhuc in se habeat in q̄ debeat ipe tolerari, erubescat ei pctōr ñ parcere. q̄ vel deo vl' ꝓximo sepe recolit se parcēdo peccasse. q. d. merito dꝫ erubescere q̄ recognoscit q̄ de⁹ z ꝓxim⁹ sibi ī multis pepcerūt: z tñ ipe ñ vult parcere. Cōsideret ēt hō pctā occulta q̄bꝫ iudicio secl'ari ceť maiori pena dign⁹ q̄ꝫ ille q̄ sibi iniuriatus est. vt qz forte adulter aut fur l' blasphem⁹: zsic de alijs. z tñ ꝑ illis ñ vellet sibi infligi penā. cur g̃ tm̃ ꝺ ꝓxim iniuriātē exardescit zc. Et si diceres nō possū diligere inimicū quē q̄tidie vt hostē patior crudelissimū. D q̄cūq; es tal' attendis q̄d tibi fecerit hō: z ñ cōsideras q̄d tu feceris deo, cū ei tu multa gūiora in deuꝫ pctā cōmiseris, q̄re ñ dimittꝭ hoi paꝛ vt tibi de⁹ digneť dimittere multū, recole pactum sup̄dictū qđ de⁹ tecū inierit. Si dimiseritꝭ ho. p. e. di. vo. p. v. ce. p. vr̄a. si aūt ñ dimiseritis nec p. v. d. v. p. vr̄a. Sc̄do ad dimittendā offensā ꝓximo dꝫ nos mouere malū multiplex qđ incurrim⁹ cū ñ dimittim⁹ ꝓximo: sꝫ odiū tenem⁹ ꝺ eū. qz ꝑ ħ reputamur homicide z morte etnā incurrim⁹. j. Joh. iij. Omis q̄ ñ diligit frēm suū māet ī morte. z itez ibidē. Qui odit frēꝫ suū homicida ē. qz seipm occidit in aīa p pctm̃ mortale. P Se cūdū malū qz si ñ dimittim⁹ ꝓximis: sꝫ odiū ī corde habem⁹, tūc nec de⁹ dimittet nobis pctā nr̄a vt. s. Terciū malꝫ qz ñ dimittēs ꝓximo: sed vindictā q̄rens quantū in se est p̄uat deum illo quod sibi singulariter reseruauit, s. vindictam. Iuxta illud Deutero. xxxij. Mihi vindicta z ego retribuā.

D Tercio ad dimittendā offensaꝫ ꝓx̄

mo nos mouere dz mag̃ vtilitas quã affe-
rũt iiurie vndecũq illate si ppt deũ patient
sufferant, qz dimissio offense marie assilat
hoiem xpo q fuit patiẽtissim⁹ i plag⁹: i vin
culis: in obprobrijs: sputis et vulneribꝫ. vñ
Chrysо. Nihil ita te deo sibi facit sicut iuri
am tibi facẽti dimittere, q aũt hõ ex ℞ so-
lo incurrat etnã dãnatõnẽ q ꝓrio ñ dimit
tit offensaz sz seruat vindictã aut odiuz ꝛc.
De ℞ est exẽplũ de q̃dã nobili filio et casto
Cũ erat q̃dã nobil⁹ hõs filiũ castũ q̃m pr̃
dilexit eo q fidelr deo seruiuit oꝛoibꝫ: iciu-
nijs: elemosynis: pegrinatõibꝫ: paupes: or
phanos: ꝛ viduas defendẽdo: ꝛ cetera mul
ta opa bona faciẽdo, post oĩa illa icidit i in
firmitatẽ extremã mort⁹, quẽ pr̃ rogauit cũ
dolore vt si ds placeret post mortẽ sibi ap-
pareret ꝛ eius statũ ꝛ exitũ oñderet. q facto
ꝓmittente ds filiꝰ post mortẽ pr̃i appuit di
cẽs, Pr̃ ñ ores ꝓ me qz dãnat⁹ sum ꝛ i ma-
ximis penis existo, imo si tot eẽnt ligue q̃t
celi stelle ñ possent enarrare penã meã, cui
pr̃, nõne fuisti cast⁹: abstinẽs: nec vnq̃ ali-
quẽ hoiez spoliasti: nec luso⁹: bibulus: blas
phem⁹ fuisti, quõ g̃ post tot opa bõa dãna
tionẽ meruisti, cui filiꝰ rñdit, vex dicis pr̃,
ego ei ꝺ ego adhuc sum, nec aliq̃m hoiez spo
liaui, nec vnũ denariũ iuste accepi, nec fui
luso⁹ nec potato⁹. ꝛ insup mlta opa bõa fe-
ci oꝛãdo: vigilãdo ꝛ coꝛp⁹ meũ castigãdo.
sz oĩa ista bõa opa ꝛ fruita q̃ feci deo amisi
ꝓpter irã ꝛ vindictã quã retinui i coꝛde meo
ꝺ illos q̃ sel me offenderũt q̃s ãpli⁹ nunq̃
dilexi: sz sp vbicũq potui me i ipis vindica
ui, ꝛ sic ꝓpter illud solũ pctm̃ oĩa bõa mea
pdidi, ꝛ sic eternalr dãnat⁹ sum. Ecce q̃ntũ
pctm̃ ẽ nõ dimittere offensaz ꝓrio, qđ me-
rito aduertere deberẽt illi q̃ q̃nq̃ p plres an
nos irã ꝛ vindictã i coꝛde retinẽt: ꝛ ñ timẽt
irã dei quam singulꝛ hoꝛ⁹ pñt incurrere ꝛc.
Sũt aũt aliq̃ q̃ ppt inimiciciã quã retinẽt in
coꝛde abstinẽt a pceptõe eucharistie ꝛ sacri
absolutõis, putãtes sibi ℞ satis esse, sz audi-
ant tales q̃ddã tribile exẽplũ qđ legit⁹ de scõ
Gre. ꝓrio illi⁹ nois, vñ legit⁹ de eo q vna vi
ce i die oĩum sctõꝝ custos eccie s. P. rome
venit ad eũ di, Pr̃ sctẽ cras erit ãniuersari⁹
cui⁹ dã ciuis q̃ dotauit vnũ altare i eccia s.
P. p missa ppetua, ꝛ ordiauit q septẽ lãpa
des debẽt añ illud altare ppetue ardere, et
est etiã coꝛã eodẽ altari sepult⁹, celebrabis
g̃ cras ibi missaz vel ali⁹ ꝓ te, tũc q̃sluit ille
sctũs pr̃ Gre, qñ mortuus fuerit ille hõ, ca-
stos ℞ q̃siuit et iuenit i registro q a die de-
functõis ei⁹ trãsissent cẽtũ octoginta anni
Cui ait Gre, ego missã p ei⁹ aĩa celebrabo,
ꝛ cũ die seq̃nti missaz icepisset Reqez etnã
ꝛc. audiuit vocem de celo alte clamantem
hec ẏba, ñ faciã, sz sctũs Gre, putãs hãc vo
cẽ foze diabolicã iussit reinci pe reqez etnã
ꝛc. tũc rursum audiuit sil'z vocẽ de celo di
centẽ. ñ faciã ꝓ aĩa illi⁹ cui⁹ ãniuersariũ co
lis, qz dãnat⁹ ẽ, Gre. aũt pficies officiũ illõ
ꝓ reliqs defunct⁹, cũ ãt esset i canõe vbi fit
mẽoria defunctoꝝ: oi deuotõne q̃ potuit a
deo petiuit vt sibi dãnatõis cãm iustius aĩe
oñderet, cui reuelatũ fuit q idcirco dãnat⁹
eẽt, qz coꝛp⁹ xpi qđ singul'ãnis pcipe debu
it sel'dũtaxat ppt inimicicias q̃s obmittere
noluit recipe omisit, ꝛ de ℞ fessus ñ fuisz.
Cũ aũt antea itroit⁹ misse sel' fuisset cãtat⁹
statutũ fuit vt postea sp bis caneret, ꝓ eo q
sctus Gre. iussit iterari introitũ Reqez eter
nã ꝛc. qñ audiuit vocẽ de celo, Ex illo ptz
q̃ntũ piculũ est hoi inimicicias i coꝛde hie
ꝛ ꝓnr q̃s gue est ꝓpter tales inimicicias a sa
cramẽto eucharistie abstinere, ptz ꝺ illo ro
mano. q licet mlta bõa feciss̃et: ꝛ omia alia
pcta sua ꝓfessus fuisz, tñ ꝓpter ℞ solũ vt au
distis dãnat⁹ fuit, ꝓfessus ei fuit se habuis-
se inimicicias: sz ñ fuit ꝓfessus ppt ℞ se absti
nuisse a sacro eucharistie. Ex illo ꝓnr patz
q ñ iuuat aĩas i pctis mortalibꝫ decedẽtes
q sũt coꝝ coꝛpa in sacr⁹ loc⁹ sepulta sz ma-
gis obest, nõ ei oẽs saluant q sepulti sũt in
eccia aut q fundant missas aut altaria: sed
oportet ꝑus alia fieri vt vicz restituat alie
ꝛ deo fuiat in pura ꝓscia. Hec singla infi-
gam⁹ coꝛdibꝫ nris ꝛ modis ꝑmissis dimit
tam⁹ ꝓpris offensas: nullũ rancoꝛẽ: irã: odi
um ꝛ inimicicia i coꝛde retinẽdo vt de⁹ di
mittat nob pcta nra ꝛ post mortez ꝑducat
ad gaudia sempiterna. Amen.

¶ Dñica vicesimatercia. ¶ Ser. LXXII

Quis ẽ hec ima
go ꝛ supscriptio, dicũt ei cesar⁹. In
ꝓria dñica nob ꝓposita fuit dei mi
sericordia ꝛ iusticia, miscẽdo i dimittendis
pctis mltis, iusticia ꝺo i puniẽdo duriciaz
pctoꝛis nolent⁹ dimittere offẽsaz ꝓrio suo
quõ ẽt celest⁹ rex facẽ rõem cũ suis suis ℞ẽ
nobiscũ, qz oẽs serui ei⁹ sum⁹ lz iutiles, etiã
si fecerim⁹ oĩa q̃ ꝓcepta sũt nobis Lu, xvij

ℂ Dominica vicesimatercia

In hodierno aũt euãg. oñdit nob rõ serui tutis nre. z q̃re deo rõez facere debem⁹. qz vicz ad ỹi imaginẽ facti sum⁹ singl'arit' ꝼm aiam rõne cui⁹ deo ad ml'ta obligamur. p pterea apl's in hodierna epl'a ad Phil'. inq̃. scripta hortat nos tã q̃ꝫ ꝼuos dei vt imitatores sui sim⁹. zñ seq̃mur eos q̃ crapule in seruiũt q̃z. de⁹ vẽter est: sz seq̃mur vestigia xp̃i ad cui⁹ imaginez formati sum⁹ vt vere rñdere possim⁹ ad q̃stionẽ nob ꝓpositã. cuius ẽ hec imago. z dicere. xp̃i imago sum⁹. ℙro gr'a Aue. ℂ Cui⁹ ẽ hec imago z supscriptio zc. Dicat' prio text⁹ euãgeliꝫ. Secũdo breuis ei⁹ intellect⁹ z distinctio. Tercio dubia. ℂ Text⁹ euangeliꝫ.

In i.t. Abeũtes pharisei ꝯsiliuz inierũt vt capent ihesuz ī ꝼmone. z mittũt ei discipl's suos cũ herodianis dicẽtes. Magr̃ scimus qz verax es z viã dei i ỹitate doces. z ñ est tibi cura ỹ aliq̃. nõ ei respicis ꝓsonaz hoim Dic g̃ nob q̃d tibi videt. licz cẽsuz dare cesari aut ñ. cognita aũt eorũ nequicia dixit. Quid me temptat' hypocrite. oñdite mihi numisma cẽsus. at illi obtulerũt ei denariũ z ait ill' ihesus. Cui⁹ ẽ hec imago z supscriptio. dicũt ei. cesar'. tũc ait ill'. Reddite g̃ q̃ sũt cesar' cesari. z q̃ sũt dei deo. Mat. xxij. Mar. xij. Lu. xx. ℂ Historia b⁹ euãge. facta ẽ p⁹ die palmarũ feria tercia ante passionẽ xp̃i. vnd sic br̃ añ illud euãg. dñs pl'es pabolas ꝓposuit iudeis in tẽplo. vicz pabolã de nuptiꝫ z veste nuptiali. p quaz eis oñdit sign't phariseis z senioribz pl'i q̃ essent excludẽdi a reg̃ dei: et ꝑticiẽdi ī infernũ. Idẽ eis oñdit p pabolã de vinea quaz dñs vinee locauit agricol' vt facerẽt fructũ z ꝼuos suos missos ad colligẽdũ fruct⁹ alium lapidauerũt: aliũ ceciderũt: aliũ occiderũt: z tandẽ misso filio suo illũ eiectũ extra vineã sil'r occiderũt. vt br̃ Mat. xxj. Cum aũt hmõi pabolas audissent cognouerẽt q̃ de eis loq̃ret' ꝓpter qd̃ pharisei abeũtes eo relicto ī tẽplo ī hierl'm. nã volebãt eũ capere in tẽplo z ñ audebãt. qz timuerunt pl'm q̃ tã q̃ꝫ ꝓphaz eũ habuerũt. iõ sequit' text⁹ euã ge. qd̃ hz duas ptes. scd̃a ibi. Cognita aũt ihesus neq̃cia eoz. In pria pte dic euãgelista quõ abeũtes vt. s. inierũt ꝯsiliũ vt caperẽt ihesuz ī sermõe. facili⁹ ei capit' bõ ī ỹbis q̃ꝫ in fact'. z iõ miserũt discipl's suos tã q̃ꝫ homies ignotos corã q̃b audacter loq̃ret' cũ famul' herodis q̃ dicũt herodiani. z fuit ille herodes q̃ occidit iohez bap. z tũc erat ī hierl'm ꝑ instãs festũ pasce. Dixer̃t g̃ sibi. magr̃ scim⁹ qz verax es zc. vocat eũ magistrũ: sz nolebãt ei⁹ esse discipl'i. cõmẽdant eũ de ỹitate vt facili⁹ decipiãt. sic dic Chrys so. Qui vult auem capere tegit rhete. q̃ vult thaurũ mactare quẽ nõ ꝑt viribz subiugare fricat ei⁹ ceruicẽ. sic z ill'i fecerũt. q. d. scimus qz verax es z neminẽ times ỹitatẽ docendo zc. dic g̃ nob licet cẽsum dare cesari. In scd̃a pte euãg. oñdit quõ ihesus scrutator cordiũ cogn̄it neq̃cia eoz: z etiam ꝓpria eoz rñsione cõuicit eos z ꝓpositã sibi q̃em soluit. Vñ dic magr̃ ī histo. q̃ tũc era t dubitatio apud iudeos de tributo reddẽdo romanis. p q̃ romãi etiã postea insurrexerũt ī eos. aliq̃ ei iudeoz dicebãt ꝓl'm dei q̃ ꝓmicias z decias deo soluebat non debere soluere tributa hoibz. estimabãt ei ꝼz Chrys so. q̃ ñ esset iustũ vt serui sũmi regis trenis regibz seruirẽt. aliꝫ aũt dicebãt q̃ liceret tributũ dari cesari. eo q̃ gubernaret eos ī tẽporalibz z pacẽ eis ꝓcuraret. Hãc g̃ q̃em difficilẽ apud eos xp̃o ꝓposuerũt cogitãtes apud se. si dicet ñ debere dare cẽsum cesari statũ ab herodianis detinet' tanq̃ꝫ rebellis impio z ꝯtãs pl'm ℞ cesarẽ. z sic occideret'. quẽadmodũ iudas natõe galile⁹ et ea dẽ cã perijt z oẽs ꝯsentiẽtes. vt recitat magr̃ in scola. histo. circa historias actuũ apl'oz. Si ꝼo dixisset debere dari tributũ cesari. ꝓuocaret ℞ se pl'm q̃ conabat' esse liber et nõ soluere tributũ. si ꝼo taceret tũc dicerẽt ei q̃ timeret dicere ỹitatẽ l' q̃ nesciret rñdere. Et q̃ ptz q̃nta astutia z fraude hãc q̃stionẽ ꝓposuerũt. sz cognitor cordiũ z intẽtionũ ñ vt ipi volebãt aut estimabãt rñdit. sz et ꝓpꝛijs ỹbis vt sup̃ eos ꝯuicit di. Ostẽdite mihi numisma cẽsus. i. denariũ q̃ ꝑ cẽsu capit' imꝑatori dat'. z erat denari⁹ valens decẽ denarios vsuales q̃ dabat' a q̃libz capitaneo dom⁹. iõ dicit euãgelista. at illi obtulerũt ei denariũ. q̃ oblato dixit. cui⁹ ẽ hec imago z supscꝛiptio. glo. Mõ ex ig̃rãtia interrogat: sz vt ꝯñr ad eoz ỹba cõpetent' respõdeat. iõ sequit'. dicũt ei. cesar'. tũc ait ill'. reddite g̃ q̃ sunt cesar' cc. z q̃ sũt dei deo. cesari scz tributa. z cẽsus q̃ sũt tanq̃ꝫ stipẽdia ꝓncipũ. ꝑ q̃b defẽdere dñt tras. z ℞ etiã doct apl's ad Ro. xiij. Reddite oib debita. cui tributũ: tributũ. cui vectigal: vecti. vñ xp̃s reddidit tributũ cesari. ꝑ se z petro dũmõ se

cit petꝛ hamo cape piscē in cuiꝰ oꝛe inuēit statere denariū vsualē quē dedit petrꝰ pro eis ne scādalizarent q̄ accipiebāt tributuꝫ vt ptꝫ Mat.xvij. Non enī obligabat xp̄s ad tributū q̄ erat dñs dñantiū: ſz ad vitandū scandalū Et q̄ sūt dei deo.i.reddite deo decimas:oblatōes:p̄micias et alia ī lege cōstituta. Quis āt dubitat si clerꝰ iā oēs hīet decimas sic̄ de iure eē deberet.z si cū ℔ haberet p̄micias z oblatōes sic̄ in lege scp̄tuꝫ est multo ditioꝛ eēt q̄ nūc cū alijs bōis īmo bilibꝫ.puta p̄dijs z possessiōibꝫ. Irrationaliter ḡ remurmurāt z dicūt multi q̄ clīci mō possideāt oīa siue pl̄a q̄ in ve.te.tē. Post finē aūt euāgelij dic̄ euāgelista.et audientes mirati sunt:z relicto eo abierunt.vbi dicit glo.interli.infidelitatē patet z admiratōem reportātes. B Dubitaꝫ.q̄s tūc fuerit cesar qñ hec q̄o xp̄o p̄posita fuit. Rñr q̄ tyberiꝰ q̄ successit octauiano:z erat p̄ignus octauiani siue filiꝰ ei⁹ adoptōe.z vocabaꝫ nero cognomīe vicꝫ nero tiberiꝰ.z nō erat ille nero q̄ occidit petrū z paulū. Hic p̄mū bñ p̄fuit z vtilit reipublice z p̄sidibꝫ p̄incijs scp̄sit.tributa nullaten⁹ augeat ſz boni pastoꝛ officiū est pecꝰ tōdere nō excoꝛiare. attn̄ vt pl̄es referūt paulati in peius mutabaꝫ. Un̄ prīo fuit foꝛtunatꝰ in bello z strenuus:ſz postea cessando a militia p se nll̄a bella gerēs p̄plm romanū ḡuiꝫ afflixit filios p̄rios z pl̄es patricios et p̄sules interfecit z valde intpatꝰ factꝰ ē vt potiꝰ diceret me ro tiberiꝰ q̄ſ nero tiberiꝰ. Huic q̄dā artifex vas vitreū attulit qđ ad parietē.piecit: sed solū curuatū z ñ fractū fuit.qđ artifex malleo rectificauit ac si eēt cupꝛū.z q̄siꝰ de arte illa.rñdit nullū eē in ℔ mōdo q̄ ℔ sciret p̄ter se.p̄ter qđ eū tiberiꝰ decollari fecit dicēs. Si hec ars vēret ī p̄suetudiē p nihilo aut reputaret z argētū.hec Isido.li.xvj etymolo. Tādē tiberiꝰ factꝰ ē lepꝛsus z scribēs pilato p iesu medico.iesus tūc crucifixus fuit:ſz postea p veronicā curatꝰ finalit veneno iterūt L Dubitaꝫ p̄ñr q̄m doctrinā ex ℔ euāg.hēamꝰ. Rñr finalr q̄ hāc qꝛ xp̄s p ℔ euāg.nos īstruit fuare obediētiaz debitā ad supioꝛes secl̄ares z spūales cuilibꝫ ꝑm q̄ ad eū ptinet. Pro q̄ notādū ē q̄ duplex ē ptās supioꝛ ī eccīa militāte siue in ℔ mōdo.q̄dā est ptās secl̄aris.q̄ fūgunt cesar:reges z alij p̄ncipes secl̄ares q̄bꝫ fuit debēt eoꝛ subditi tāq̄ instituti a deo.vñ dñs dic̄ Prouer.viij. Per me reges regnt: z legū p̄ditoꝛes iusta decernūt.p me p̄rincipes ipant z potētes decernūt iusticiā.ita z saluatoꝛ nr̄ Joh.xix.pilato:dicēti sibi. Nescis q̄ ptātē habeo crucifigere te: z dimittere te,rñdit,nō hīes ptātē aduersuꝫ me vllā nisi tibi datū eēt desup.z apl̄s ad Rom. xiij.dicit. Nō ē ptās nisi a deo,q̄ aūt sunt a deo ordiata sūt.itaq̄ q̄ ptāti.s.cui subiect⁹ est resistit:dei ordiatōi resistit.z subdit.ministri ei dei sūt in hīpm̄ fuietes.i.p̄t tributū fuiūt vobis dū patriā defendūt Et p̄ñr subdit.reddite ḡ oīb⁹ debita.cui tributū tributū.cui vectigal: vectigal.cui tiꝛōē:tiꝛōē. cui honoꝛē:honoꝛē. ecce hec oīa trahūt ex ℔ ẏbo.reddite q̄ sūt cesa.ce. Ex his ptꝫ q̄ntū peccāt q̄ suis dñis terrenis maledicunt aut resistūt,aut q̄ debita eis tributa ñ soluūt.qꝛ p ℔ deo resistūt z maledicūt vt patꝫ supꝛ. Alia est potestas eccl̄iastica z spūalis,q̄ fungūt papa:epi z p̄lati et oēs supioꝛes ēt ī ordīb⁹ religiosoꝛ. Est tm̄ notādū q̄ papa hꝫ vtrāq̄ ptātē.s.spūalē z secl̄arē. Secl̄arē alijs eā p̄mittēdo:ſz ñ mānu exeq̄ndo.ſz spiritualem cōmittendo et exequendo.qđ hīt ex illo Lu.xxij. Dñe ecce duo gladij ℏ.z rñdit iesus,satꝫ est. Q̄ aūt p̄hibuerit dñs pape executiōez gladij secl̄arꝫ ptꝫ Mat.xxvj. cū dixit petro. Mitte gladiū tuū ī locū suum.z Joh.xviij.oꝛ. Mitte gladiū tuū ī vaginā. Istꝫ ḡ supioꝛib⁹ eccl̄iasticꝫ debēt reddere obedientiāz reuerētiā sui subditi decimas:oblatōes z reddit⁹ vt.s.ptꝫ.vñ apl̄s ad Heb.xiij.dicit. Obedite p̄positꝫ vr̄is et subiacete eis.ipi ei⁹ puigilāt q̄i rōnez p aīa bꝫ vr̄is reddituri.z ℔ respicit illā pticulam supꝛ⁹ positā.z q̄ sūt dei deo. Isti nāq̄ supeꝛiores spūales tenēt locū dei q̄si vicē dei super capita subdito⁹ suoꝛ positi.sic̄ dicit canon statuim⁹.xix.q.iij. vñ reuerētia:obedientia:oblatio rē.q̄ eis p̄stanꝫ:deo p̄stanꝫ. hinc ē q̄ dñs dixit ad apl̄os q̄ erant p̄lati eccl̄ie. Qui vos recipit me recipit.z q̄ vos spernit me spnit Lu.x. Nullū ḡ sacerdotez q̄ntūcūq̄ simplicez q̄s dꝫ spernere.qꝛ loco dei ē.xp̄s ei fuit p̄m⁹ sacerdos no.te.q̄ corp⁹ z sanguiez suū ex pane z vino trāssubstātiatū recepit z alijs secū cenantibꝫ dedit,z tūc p̄mā missaꝫ no.te.celebꝛauit. q̄cunq̄ ḡ irreuerentia sacerdotib⁹ exhibeꝛ:sibi hanc factam reputat. Cui⁹ exēplū habem⁹ Act. v.quādo ananias fuit mentitus Petro et

aplis de p̄cio agri quē vēdidit, dixit illi petr⁹, nō es mētit⁹ hoīb⁹ sz deo. audiēs autez ananias hec ꝟba stati cecidit et expirauit, vtinā ꝫ attēderent mlti nobiles z alij q̄ vocez sacerdotū ꝫñt tāq̄ ridiculū dicētes. Ho pfaff wo wilt du hyn. laſ vns das oō das thun ꝛc. imo iuenium laici simplices ciues z alij q̄ patiunt sacerdotes stare añ mēsam z sibi fuire. ꝑe si itelligerēt z ꝓpenderēt q̄d facerēt: toto corde merito trepidarēt. D

Videāt z illi q̄ p fraudez z dolū decias sibi vsurpāt aut dādo ptez sibi retinēt, qz p ꝫ ꝺo fraudē faciūt. vñ dic Hiero sup Malachiaz, ꝓpha, z hñt ꝟba, xvj, q. reuertimi. Reuertimini ad me z ego reuertar ad vos dic dñs exercituū, z dixist⁹ in q̄ reuertemur si affigit hō deū qz vos me cōfigitis, q. di. si licitū est dicere q hō affigit deū qz nature dei nihil nocere p̄t vt dic glo, ibidē Et dixistis in q̄ ꝓfigim⁹ te. i decis z p̄micijs, z iō in penuria vos maledicti estis ꝛc, sequit ꝟba ꝓphe, qz mihi ñ reddidist⁹ decias z primicias, idcirco in fame z penuria maledicti estis. z seq̄tur. vt aūt sciatis me irascētē, i. pfectū qz fraudatis me pte mea hortor vos atq̄ cōmoneo vt inferatis decias in horrea mea, ꝫ est i thesauros tēpli z habeāt sacerdotes atq̄ leuite q̄ mihi mistrēt cibos, z p bate me si ñ tātas pluuias effudero vt catharacte celi apte credāt z effundā vob̄ bñ dictōez vsq̄ ad abūdātiā. Hec Hiero, vbi sup̄ i ca, reuertimi ex Malachia ꝓpha recepta. Ecce ꝫtū ꝑiculum ꝫñt expectare laici decias possidētes. z maxie illi q̄ etiā p̄micias sibi iure ascribere volunt vulgariē newert. siue decias noualiuz, de q̄b⁹ hr extra ꝺ ꝺci, cū ꝓtigat, vbi ꝺr q̄ si sint noualia int limites prochial' eccie: tūc ptinēt eidē eccie prochiali de iure cōi, si āt essēt extra limites eccias prochialiū vt i siluis ꝛc, vl' sub monasteriis l' in ꝓpria prochia epi: tūc ptinent decie noualiū ad ep̄m vt dic. L. q̄m. et. L. dudū. c. t. attñ p̄cipal' ptiet ad ep̄z ordia re de decis noualiū vt hr in nouis iuribus ꝺ deci. ca. statuto li. vj. vtinaz ꝫ cordibus suis infigerēt q̄ decias hñt, cū null⁹ vnq̄ laicus p̄t hie ius decias nisi in feudū ꝛc, de ꝫ alibi plura dixi circa ꝫ cuāg. vtinā z ad corda sua reuerterent q̄ bōa eccīastica sibi iniuste vsurpāt aut alia q̄ p ꝓfuādo aut augmentādo cultu diuio testata sūt quō deū p ꝫ offendūt, z tādez velint nolint i ꝑicula ri z vniuersali iudicio apte ꝓfiteri cogent. ꝛc. E Dubitat ꝙñr quā doctrinā hie possum⁹ ex ꝟbis themat⁹. cui⁹ est hec imago ꝛc. Rñr q̄ hāc doctrinā hie possum⁹ q̄ quilibet hō in corde suo cogitare ꝺz ac si a xp̄o dño sibi fieret hec q̄stio. cui⁹ è hec imago ꝛc. Alia ei cuiusliꝺz hois ad imaginē ꝺi facta ē, iō necē est vt hō diligent' custodiat aiam suam q̄ ad imaginē supbñdicte trinitatis creata z formata est ne eā cōmaculet vt tandem i iudicio ꝑticulari z vniuersali xp̄o q̄renti, cui⁹ est imago et supscp̄tio, valeat dicere. dñe tua est imago aīa mea. quā et si pctis meis maculaui. ñ te adiuuāte p pniam eā purgaui z laui: z ei⁹ supscriptionē nō deleui. timeat aūt pctōr q̄ i pctō mortali decedit ne sibi xp̄s rñdeat dicēs. video qz imago mea est z natural' supscp̄tio, sed hāc imūdā ad me ꝺuxisti: et pctis tuis fedasti: et p pniam vt potuisti ñ lauisti. Pro q̄ notāduz est q̄ aīa ad imaginē dei ē facta vt, s. ei⁹ aūt supscriptio est lex natural' siue lex nature q̄ iubet bonū facere z malū vitare, ſm illud ps. Signatū est sup nos lumē vult⁹ tui dñe ꝛc. Hāc etiā legē xp̄s i euāg. docuit Mat. vij. di. Quecūq̄ vultis vt faciant vob̄ homies: et vos facite illis. Ex his ptz q̄ mag̃ est dignitas aīaz q̄s de⁹ ad sui imaginē fecit: lumie vult⁹ sui insigniuit: ad eterna gaudia ordinauit: et ad impanduz creaturis ceteris ptātē dedit ꝛc. F Sed di, ex q̄b⁹ speciali' cogsci p̄t dignitas aīarū Ad ꝫ dicēdū est q̄ dignitas aīaz a nobis ad plenū nō p̄t cogsci sine dei speciali reuelatiōe. attñ int ceteras dignitates aie hois q̄tuor sunt notāde q̄ alijs vident p̄stantiores, vicz qz anīa hois ad imaginē dei facta cūctis creaturis p⁹ angelicā est p̄lata. qz q̄c q̄d ꝺz corp⁹ ꝺz ab aīa i vita hac mortali et etiā imortali. qz xp̄s angl'os suos ei ad custodiā deputauit. magnis laboribus a ptāte diaboli eam eripuit. corpe suo cibauit z cibat. eā i habitaculū sibi elegit. Ex q̄ sequit q̄ nihil eam replere p̄t nisi deus. qz omps de⁹ ad etnā btūtudinē eā ordinauit: z vt hāc asseqūret, puidit. Pria ḡ dignitas aie hois est qz ad imaginē ꝺi creata cūctis creaturis p⁹ angelicā ē p̄lata. imo p incarnatōem xp̄i sup angl'icā naturā eleuata. Prima ps ptz qz creatura tāto nobilior est q̄nto deū expl̄ius et manifestius repñtat. ꝫ aūt facit illa creatura q̄ ad imaginē dei ē creata vt āgel⁹

258

z aīa, iō dictū ē Genī, j. Faciam⁹ hoīem ad ymaginē z sīlitudinē nr̄am, i. p. z fi. z. ss. non ad imaginē auri l'argēti, l' lapidū pciosoz. ñ celi, stellaz. planetaz aut inferiorū q̄uoz elemētoz. imo nō ad imaginē angl'oz l'archangeloz: sz ad imaginē sol⁹ dei. ꝓterea dr Eccī. xvij. De⁹ de terra creauit hominē z fm imaginē suā fecit illū. vñ Ber. in q̄dā ser. q̄dragesime. Cogita q̄lē te fecit de⁹, nē pe fm corp⁹ egregiā creaturā: sed fm aīam magf, vt imagine creatoz insignitā et etne bitudinis capacē z pticipē. sz q̄re, certe qz int' cetera aīalia vt ait Arf. in li. poli. sol⁹ hō hz rōem, z vt ait Aug. sup Gen. int' oīa aīalia sol⁹ hō hz faciē erectā in celū, cetera ꝓo in terrā inclinata facie tenent. Ex āt cūctis creaturf post angelicā aīa homis sit plata, ptz ex illo Gen. j. Dñami piscib⁹ marf: volatilib⁹ celi z vniuersis aīantib⁹ q̄ mouent sup traz. z in ps. Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ zc. vñ oēs creature alie facte sūt ad fuiē dū hoī, sīc ait Hugo de arra aīe. O hō respice mōm istū, oīs naturalis creatura ad hūc fīnē cursuz suū dirigit vt tuis vtilitatib⁹ defuiat. Celū tibi defuit p motū suū, luminaria celi p lumē z influxuz suum, sol tibi causat diē, luna tibi illumiat noctē, ignis tibi tpat aeris frigiditatē, aer tibi mitigat ignis caliditatē, aq̄ tibi mūdat fetorē z mitigat sitis ardorē z fecūdat tre rigorē, tra ꝓo te sustētat sua soliditate, recreat sua fecūditate z delectat sua amenitate zc. Ecce quō oīs creatura cursuz dirigit vt vtilitati hoīs defuiat. Hēa ꝓo ps q⁹ aīa p incarnatōez xpi sup āgelicā naturaz ē elevata, ptz ex illo ad heb. ij. Nusq̄ angl'os apphēdit sz semē abrae apphēdit, z in h xps fact⁹ est frat'nr̄. Vñ dixit ad p̄rem suū oīpotentē illud ps. Narrabo nomē tuū frib⁹ meis zc. z Mat. vlt. dixit xps marie magd. z alteri marie sedēti ad sepulchz. in die resurrectiōis postq̄z recesserūt a sepulchro eis se manifestādo. Ite nūciate frib⁹ meis vt eant i galileā: ibi me videbūt, vbi discipl'os suos vocauit frēs, q̄libet aūt q̄ fecerit volūtatez ei⁹ est discipul⁹ ei⁹: frater: sozor z mr̄. Mat. xij. Ex iā dictis ptz q⁹ aīa hoīs fm ei⁹ dignitatē p̄cellit oēm creaturā corporeā imo angelicā fm naturā assūptā a xpo zc. Ex h tunc sequit q⁹ vna anīa est pciosior toto mūdo z oīb⁹ regnis mūdi, oī auro z argēto, oīb⁹ lapidib⁹ pciosis: sole: luna z stell', et sic de alijs. Jō dicit Bern. tot⁹ iste mūdus ad vnius aīe pciū estimari nō pt. G Hcōo cognoscit dignitas aīe hōis ex eo, qz q̄cquid corp⁹ hz bonitatf i hac vita mortali z postea in vita imortali h hz ab aīa, ptz h. naz in hac vita corp⁹ hz ab aīa pulchritudinē: fortitudinē: motū: agilitatē: locutionē: rep̄ue nientiū z discōuenientiū pceptōnē. z sic de alijs. Illud totū ptz ad exptiā, nam duz aīa separat'a corpe: tūc corp⁹ pdit pulchritudinē: fortitudinē: motū: locutōnē z sic de alijs, z est q̄si trunc⁹ imobil': pallidū: horridū: fetidū: mortuū zc. ita vt hō sepe quāto fuit pulchrior in vita z magf dispositi⁹: tanto in morte apparet horribilior, attendam⁹ oēs bestias terre: oīs aues celi siue aeris: oēs pisces maris siue aq̄z q̄lē hēant dispositionē p⁹ mortē, nō vtiq̄z magf q̄z pus horrendā: sz magf q̄ntz appetendā. imo vsib⁹ hūanis z necessitatib⁹ nr̄is in cibū magis q̄uenientē, hō ꝓo sol⁹ postq̄z morit cunctis horribilior videt, z q̄re. certe vt hō ō statu suo: de pulchritudīe: fortitudīe: saītate: honore z ptāte nō supbiat recogitādo q̄z vilis post mortē et horribilis apparebit, ꝓterea Sapiēs suadet cūctis hoīb⁹ vt iugiter memoriā mortis habeāt Eccī. vij. Memora re nouissima tua z in eternū nō peccabis. z Deut. xxxij. Utinā sapent z intelligerent ac nouissima puiderēt. vtinā sapent peccatores pctōz cōmissionē: bonoz omissionē z tpis pditionē, vtinā intelligerēt paucitatē saluādoz, multitudinē dānādoz z difficultatē resurgentiū. z vtinā nouissima puiderēt vicz mortis piculū, extremū iudiciū, z eternū supplicium. H Tercio dignitas anīe hr̄ ex eo, qz dñs imo tota trinitas angl'os suos ad custodiam aīe deputauit magnis laboribus a ptāte diaboli eripuit corpe suo cibat z cibauit, z special'r sibi inhabitaculū elegit, angl'i ei custodiūt hoīes in h mōo: z exeūtē ex h mōo in vitā eternā pducūt, fm illud ps. Angel' suis mā. de te vt c. te i o. v. t. q̄ ad vitā pūtē, z sequit. in manib⁹ portabūt te, q̄ ad vitā futuraz. vñ Lu. xvj. Mortu⁹ ē mēdic⁹, s. lazar⁹ z portat⁹ ē ab angelis in sinum abrae. ꝓpterea dicit Bern. In q̄uis diuersorio in quouis angulo reuerentiam exhibe angelo tuo, nec audeas facere illo pūte qō nō auderes me

Dominica vicesimatercia

pñte. ꝛ Aug. dicit. Quotiēs bñ agim⁹ gaudēt anglī ꝛ tristant̄ demōes. q̄tiēs ꝓ o a bono deuiam⁹ diabolū letificam⁹ ꝛ angelos suo gaudio defraudā⁹. Ecce dignitas aiarū ex custodia angelica ꝛ eorūdē mīsterio. oēs ci sūt administratorij spūs. ad Heb. j. Nūt ci in mīsteriū missi ꝓpt̄ eos q̄ hereditatē capiūt salut̄ vt ꝑz ibiō ℣ Ecce q̄n ta dignitas anīe īmo si ex alio dignitas ei⁹ coḡsci ñ posset sufficeret hec sola rō q⁹ xp̄s dñs eā tā care emit. ꝯm illō apl̄i. j. ad Cor. vj. Empti est̄ pcio mag̃. ꝛ q̄ pcio exponit apl̄s petr⁹ in sua cano. j. pe. j. di. q⁹ ñ corruptibilib⁹ reb⁹ auro l'argēto redēpti sum⁹ de vana ꝓuersatōe nr̄a: ꝛ pcioso sanguīe agni īmaculati ihesu xp̄i. q̄d aūt pcios⁹ ee ꝑt ī reb⁹ creat̄ corpalib⁹ sāguīe xp̄i īmo vna gutta sāguinis xp̄i pciositate pcellit īfinitos mōdos ꝛ in estīatōe xp̄i aīa hoīs tā nobil'ē q⁹ coeq̄uit eā sanguīe suo. q⁹ sanguīez suū p redēptiōe aīaꝝ fudit. ꝛ si īfiniti fuisset mōi xp̄s vnā guttā p eis ñ fudisset ꝛ ꝓpt̄ aīam hoīs totū sanguinē suū fudit. ꝯm illud ps̄. Aruit tanq̄ testa virtus mea. īmo ex nimia caritate quā hz ad būanū genus hodie parat⁹ eet effundere sanguinē suū ꝛ mori si eet necesse. p vna aīa añq̄ dānari deberet ex defectu passiōis sue. q⁹ bñ mouit btm̄ Aug. dicentē. ꝓstq̄ me intelleri pcioso xp̄i sanguine redēptū nolui me venalē exhibere. sicut heu mlti vēdūt aīas vt ꝑz supꝝ. xix. ℔.

℟ Q Xetiā xp̄s dñs aīaz hoīs magnis laboribꝫ acq̄siuit ꝑz ex tota vita xp̄i. nā oīs ei⁹ vita in ℏ mōdo p. xxxiij. annos q̄d aliud fuit q̄ martyriū. statī nat⁹ fleuit. in egyptū vt in exiliū delat⁹ a facie herodis ī miseria vixit. rediēs se castigauit. multiplr laborauit: p̄dicādo: discurrēdo: infirmos visitando ꝛ curādo: orādo: ieiunādo: vigilādo: fatigādo. īmo ab īstāti ꝯceptiōis mors sua amarissima ꝛ passio cordi ei⁹ impssa fuit p totā vitā suā. q⁹ hanc ita plene coḡuit ac si de p̃nti eā sustineret. nō tñ sp habuit angustias ꝛ dolores q̄s habuit in mōte oliueti ꝛ in passiōe. q⁹ licz sp clare omēs dolores ꝛc̄ coḡuit: tñ ñ vt imīnētes siue p̃ntes vt dicit s. Tho. ꝓpterea ūi ei⁹ ꝓsona dic̄ ꝓpha in ps̄. In laboribꝫ a iuuētute mea ꝛc̄. nunq̄ legit risisse ꝛ pluries fleuisse. Hz q̄re hec oīa sustinuit. certe vt aīas saluas faceret. mlte ciuitates tpe xp̄i fuerūt destructe. p q̄bꝫ ñ fleuit: sed de ꝑditōe aīaꝝ in die palmaꝝ intrādo hierl'm: ꝛ postea in cruce lachrymas fudit. Ecce q̄ntū xp̄s dñs aīam reputat si tot ꝛ tanta. p ea fecit ꝛ sustinuit. īmo suo sacratissimo corpe eā hodie ꝛ q̄tidie cibat ꝛ cibauit: ne vnq̄ sui obliuiscamur. ꝯm illō Joh. vj. Caro mea ꝓe est cib⁹: ꝛ sanguis me⁹ vere est pot⁹. q̄d aūt mai⁹ potuit dare aīe q̄ se ipm. ex pciositate q̄ cibi ꝛ pot⁹ pēsanda est dignitas aīe. nec ℏ ei suffecit: ꝛ aīam ad ihabitādā sibi elegit. ita vt aīa tēplū dī scm̄ viceret ꝛ efficeret. ꝯm illud apl̄i. j. ad Cor. iij. Templū dei sct̄m q⁹ estis vos. ℣ Quarta dignitas aīe q⁹ de⁹ eā ad etnā beatitudinē ordinauit. vt hāc assecq̄ posset sufficient̄ puidit Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi ꝯua mādata. ꝛ. j. ad Cor. ij. Oculꝰ ñ vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit q̄ ꝓpauit de⁹ his q̄ diligūt illū. ꝓpe parauit aūt de⁹ electis suis nō solū ea q̄ sūt p gl'ia aīe: ꝛ etiā q̄ sūt ꝛ erūt p gl'ia corpis. nā corp⁹ post hāc vitā ex gl'a aīe hēbit q̄tuor dotes. s. impassibilitatē. agilitatē. subtilitatē ꝛ claritatē. eo q⁹ gl'a aīe redūdat in corpus. de q̄bꝫ dixi supꝝ. xxxviij. ℣. B. Ex q̄bꝫ itez ꝑz q⁹ dictū est supꝝ B. q⁹ q̄cq̄d bonitatis hz corp⁹ in hac vita ꝛ ī futura. ℏ hz ab aīa. Cū g̃ ꝑz ex dict̄ q⁹ aīa ē mlto pcios⁹ corpe. ꝯñs est vt dicit canō de pe. ꝛ re. cū ī firmitas. q⁹ nll's medicorū p salute corpis egro aliq̄d ꝯsulere dz q⁹ vergat in detrimētū aīe. īmo sicut ibi ꝑcipit canon sacri ꝯcilij. medic⁹ añq̄ se de corpe intromittat: dz ꝯsulere devocādo medico aīe. nec infirm⁹ ꝓpterea dz desp̄are de vita: ꝛ mag̃ sperare de salute ꝯseq̄nda. q⁹ sic ibidē dr infirmitas q̄ñq̄ ex pctō. pueit ꝛc̄. Ex omīb⁹ illis ꝑz q⁹ aīa hoīs tāte dignitat̄ est q⁹ eā nihil implere ꝑt nisi sol⁹ de⁹ q̄ ē spōsus aīe. Vñ Ber. in q̄dā ser. de dedicatōe. Ad imaginē q̄ꝑe dei fct̄a est aīa rōnal'. ceteris oīb⁹ occupari ꝑt. impleri oīno ñ ꝑt. capat ei dei ē. ꝛ q̄cq̄d deo min⁹ ē implere eā ñ ꝑt siue sanare. vīi si de⁹ daret aīe oīa regna mūdi. firmamentū cū sideribꝫ. celū cū sanct̄s oīb⁹ nll'o mō q̄escceret neq̄ satiaret: ꝛ q̄si p nihilo oīa reputaret q̄diu sponso suo ieiu xp̄o careret. ꝓpterea dr in ps̄. Adimpleb⁹ me leticia cū vultu tuo. ꝛ itez. Satiabor cū apparuerit gl'a tua. Propt̄ has g̃ dignitates anīe ipa cū magna diligētia est custodienda. ꝛ cum

magno timore ne peccet sp occupãda. ſm illud Deut. iiij. Custodi teipm et aiam tuã sollicite. z ñ imerito. qr ſm Aug. mai⁹ ē dã nũ in amissiõe vni⁹ aie q̃s mille corpor. q̃s uis mlti pctõres nihil vili⁹ reputãt q̃s aias suas. vt ptz supl. lvij. L. Jõ dic̃ Aug. in li. de doc. xpiana. Nõ mal⁹ plus diligit mor tẽ q̃s vitã. eo q vult hic mortẽ bonã z vitã malã. ℞ idẽ ꝓbat Bern. sup Cant. di. Cadit asin⁹ z iuenit q̃ se subleuat. cadit aia z ñ est q manũ apponat. O q̃tiẽs dñs dolet de iumẽto suo si ledit aut infirmat: z nõ dolet de suo vl ancilla si dei mãdata trãsgredit̃ do ad ifernũ p̃cipitat. quotiẽs dolet pr̃ aut mr̃ si fili⁹ aut filia corpaliter infirmat. q̃ infirmi tas vtilis ē ad salutẽ. z non dolet si fili⁹ aut filia mãdata dei trãsgredit̃ z vita eterna p ℞ spoliat. ℣ Ex oib⁹ illis q̃libet hõ sepi⁹ mẽte recogitare dz q̃d xpo rñdeat de aia sua interrogãti. cui⁹ est hec imago. si di cit. dñe. tua est. audiat dñm sibi rñdentẽ. q̃re g̃ sic eã pctis tuis deturpasti. ego ei mũ dã creaui aiam tuã q̃ est imago mea. sed tu eã defedasti vt nũc pl⁹ in ea appareat sup scriptio diaboli q̃s mea. ñ ē ei dignũ vt ima go sic inq̃nata habeat ordinẽ suũ in domo mea gl'iosa. sz ibi habitet vbi null⁹ ordo sz sempitern⁹ horror inhabitat. p eum q̃ hãc deformauit eternal'r cruciãdã. Ex ℞ cõclu dit̃ q finalit̃ aia illi dño reddet̃ cui⁹ imago z supscriptio iuenit̃ p ꝓformitatẽ mor. Ex q̃ sequit̃ q anĩa peccatrix diabolo tradet̃. ſm illud Apoc. xix. Qui acceperũt caracte rẽ bestie z adorauerũt imaginẽ ei⁹ missi sũt in stagnũ ignis ardentis. De imagie aũt dei z supscriptõe ei⁹ valet exẽplũ de scõ edmũ do cantuarien. archiepo. q̃ dũ eẽt puer sco laris iuit cũ ceteris scolaribus ad q̃d dã pratũ z ibi se a socijs suis segregauit ne ꝓscias su am supfluis ſmõib⁹ z fabul' macularet. eo itaq̃ solo incedẽte apparuit sibi puer valde speciosus q̃ eũ salutauit di. Salue mi dile cte. quẽ cũ vidisset z audisset subito valde mirabat̃ de ei⁹ pulchritudie z salutatione. tũc ait illi puer. nosti ne me. cui dixit edmũ dus. nõ nosco te: neq̃ estimo q tu me co gnoscas. cui puer. mirũ est q me ñ noscis: z ego sp tecũ suz in scol' ad lat⁹ tuũ z comi tor te q̃cũq̃ vadis. respice in facie meã z vi de q̃d scriptũ sit in fronte meo. qõ cũ face ret edmũdus vidit lr̃is celestib⁹ in frõte pu eri scriptũ. Jesus nazaren⁹. z dixit. ℞ video scriptũ. cui puer. ego sum ihesus nazarenus. z ℞ est nomẽ meũ qõ sit mẽoriale in deside rio aie tue. et ℞ nomẽ singul' noctib⁹ fronti tuo diligent̃ z articulatim impme. p ℞ enĩ poter⁹ ꝰ mortẽ subitaneã muniri. Et si q̃s eadẽ scriptura mõ ꝓsili munierit frontẽ su am sil'r custodiet̃. z his dict̃ puer ihesus dis paruit: sz in pectore pueri si quẽ visitare di gnat⁹ est ñ pax dulcedis relict̃. Hec refert Vincẽ. i spe. histo. li. xxvij. ca. lxix. Implo rem⁹ g̃ dñm ihesum q̃ aiab⁹ nr̃is suã imagi nẽ impssit: z nos pditos pcioso sãguie suo redemit vt nob auxiliet̃ p gr̃am z miscdiaz suã q̃tin⁹ aias nr̃as a pctis saltẽ mortalib⁹ custodiam⁹ vt in etna luce ipm videre z cõ templari valeamus. Amen.

℣ Dñica vicesima q̃rta. ℣ Ser. LXXIII.

Domie filia mea

O modo defuncta ē: sz veni impone manũ tuã sup eã z viuet. Dat. ix Jn. ptia dñica audiuist̃ quõ pharisei ba bito ꝓsilio miserũt discipl'os suos cũ hero dianis ad ihesum. rẽptãtes eũ z ꝓponẽtes q̃ stionẽ tũc difficilẽ. Si licet cẽsuz dare cesa ri vl nõ. q̃s ihesus ostẽso denario cũ imagie impatoris ꝓclusit di. Reddite q̃ sũt cesaris cesari. z q̃ sũt dei do. ibiq̃ audist̃ de dupli ci ptate ī eccl'ia militãte vicz secl'ari z spũa li. z in q̃b⁹ vtriq̃ obediẽdũ sit. z sig̃nt̃ de ho nore et reuerẽtia sacerdotib⁹ exhibẽdis. de decimis dãdis z ꝑmicijs. quõ etiã p ima ginẽ dz intelligi aia hois ex q̃ttuor causis. In hodierno aũt euãgelio ꝓponit̃ nob mi raculũ xpi in resuscitata puella p quã iterũ debem⁹ intelligere aiaz nr̃am resuscitãdaz post lapsuz ī pctã. Nõ vt obtinere valeam⁹ recurram⁹ ad suffragia sctõr. iuxta doctri nã apli ī hodierna epla ad Coloss. j. scpta. dicentis. Nõ cessam⁹ p vob orãtes z postu lantes vt digne ambulet̃ z p oia deo pla ceatis. iõ p intercessionẽ sctõr nos peccato res clamem⁹ ad eũ dicẽtes. Dñe filia mea defuncta est zc. ℣ Pro gr̃a Aue. ℣ Dñe filia mea def. zc. vbi. s. Dicit̃ ꝑmo text⁹ euãge lij. Secõo eius breuis intellect⁹ cũ diuisio ne. Tercio dubia. ℣ Textus euãgelij. In i. t. Loquẽte ihesu ad turbas. ecce prin ceps vn⁹ accessit z adorabat eũ dicẽs. Do mine filia mea mõ defuncta ē. sed veni im-

pone manū tuā sup eā ⁊ viuet.⁊ surgēs ie-
sus seq̄bat eū ⁊ discipli ei⁹. Et ecce mlier q̄
sanguis fluxū patiebat.xij.ānis accessit re
tro ⁊ tetigit fimbriā vestimenti ei⁹.dicebat
enī ītra se.si tetigero tm̄ vestimētū ei⁹ salua
ero.at iesus ꝓuersus vidēs eā:dixit. Cōfi-
de filia.fides tua te saluā fecit.⁊ salua facta
est mlr ex illa hora. Et cuz venisset iesus in
domū ꝓncipis ⁊ vidisset tibicines ⁊ turbā
tumultuātē dicebat. Recedite: nō enī mor
tua ē puella:sz dormit. Et deridebāt eū. Et
cū ejecta eēt turba ītrauit ⁊ tenuit manum
ei⁹:⁊ dixit. Puella surge.et surrexit puella.
Et exijt fama hec ī vniuersaz trā. Mat.ix.
Mar.v.⁊ Lu.viij. ¶ Hystoria hui⁹
euāge.⁊ miraculū facta sunt āno ꝑmo ꝑdi
catōis xpi.ℏ est āno.xxxj.etatz sue ḡrto ỹd⁹
nouēbris.vicz ꝓxīa die añ festū Martini.
Postq̄z ei dñs loq̄bat mlieri cū fōte ⁊ aq̄m
in vinū ꝓuertit:⁊ matthеū vocauit. mira-
culū illud ī capharnaū factū esse ex ordine
euāgelistaꝝ credit. Et hz euāge.duas ptes
Scōa ibi. Ecce mlr. Dic ḡ ī euāgelio tan
gūt duo miracla.vicz suscitatō filie ꝓncipz
synagoge.⁊ curatio mlierz emorroisse. In ꝑ
ma pte euāgelista dic̄ q̄ loq̄nte iesu ad tur
bas:vēit ꝓnceps ad iesuz eū adorādo.vbi
possum⁹ q̄rere q̄d tūc loq̄bat iesus ad tur
bas. Ad qō dicēdū q̄ illud ptz ex euange.
Mat.ix.añ pñs euāgeliū. Uñ cū dñs cū
discipul' māducaret ī domo leui siue mat-
thei quē dñs vocauit de thelonio, mlti se-
cū māducauerūt publicāi⁊ pctōres.⁊ tē scri
be ⁊ pharisei arguerūt xp̄m dicētes discipul'
suis,q̄re cū publicanis⁊ pctōrib⁹ mandu-
cat mgr vr̄.⁊ ipe rñdit,nō est op⁹ valētib⁹
medic⁹:sz male hñtib⁹.⁊ postea cū discipli
ohis dicerēt sibi.q̄re nos⁊ pharisei ieiuna
m⁹ sp.discipuli aūt tui ñ ieiunāt. sup q̄ rñ-
dit q̄ nō ꝓueniret lugere discipl'os ĩterim
q̄ xps spōsus eēt cū eis corpal'r:sz p⁹ipius
recessuz.s.xpe passiōis tē.tūc ieiunabūt Et
vt magz obstrueret ora eoꝝ post ỹba subiūg
it opa.i. miracula,de q̄bz in euange,q̄ eo
sic loq̄nte venit ꝓnceps synagoge.q̄s aūt ⁊
q̄lis fuerit ille ꝓnceps Mar.v.⁊ Luc.viij
dr.q̄ erat ꝓnceps synagoge noīe Jairus.
Judei ei habuerūt tm̄ vnū tēplū ī hierlm
in q̄ imolabāt victimas ⁊ sacrificia:sz ī alijs
ciuitatibz⁊ locis siue castellis habebāt certa
loca determiata in q̄bz q̄rebāt ad adoran-
dū ⁊ audiēdū legē ⁊ ad tractandū de cōib⁹
negocijs q̄ ptinebāt ad cōem vtilitatē ꝑpli.
⁊ tūc ille q̄ ꝑerat cui⁹ autoritate tal' ꝓgrega
tio fiebat dicebat ꝓnceps synagoge. qual'
erat ille de q̄ in euāg.q̄ accessit ad iesum et
adorabat eū humiliť dī. Dñe filia mea mō
defuncta ē tē. Marc⁹ ⁊ Lu.dicūt q̄ ceci-
derit ad pedes iesu ⁊ laborabat ī extremis
Lucas aūt dicit q̄ moriebať.et hec oia sūt
fctā ꝑ diuerť tpib⁹ Dñ ei ꝓnceps ille exiuit
ď domo sua tūc filia sua laborabat ī extre-
mis.⁊ idē ē qď dic̄ Lu.q̄ moriebať.et erat
vnica filia illi fere ānoꝝ.xij. vt dicit Lucas.
Sed qñ venit ad iesuz estimabat eā nunc
mortuā.iō dixit.filia mea mō defuncta est.
vñ venerūt mīstri ei⁹ dicētes. Noli vexare
mgr̄m q̄z defuncta est filia tua.vt dicūt Lu
cas ⁊ marc⁹ credētes q̄ nō posset eā a mor
tuis resuscitare.licz infirmā posset sanare.
Sed tunc dixit xp̄s p̄ri.noli timere tm̄mō
crede vt dic̄ Marc⁹,et sic ille ꝓnceps cre-
didit filiā suscitādaz ꝑ iesum:⁊ ex hoc vex esse
deū ⁊ hoiem tē.nā xp̄s surgēs seq̄bat p̄ez
puelle ⁊ discipli ei⁹. Ecce q̄nta hūilitas ie-
su.q̄z dñs sequit̄ seruū. ¶ Hz di.q̄s.
quō suscitauit puellā:cū illud nō sit scptuz
in euāge. Rñr q̄ cū dñs seq̄bat p̄em puel
le:multa turba seq̄bat xp̄m vt dicit marc⁹
vt etiā eū cōprimerēt,currebāt enī oēs ad p̄
dicatiōi ei⁹ affuerāt vt suscitatōem mortue
puelle viderēt.q̄s ei nollet seq̄ tātū miracu
loz opatorē. Modū autē quō suscitauerit
dñs puellā a morte marc⁹⁊ lu.dicūt.q̄ i su
scitatiōe puelle ñ fuerūt oēs discipli cū do
mino:sz p̄ ⁊ mr̄ puelle:⁊ int' discipl'os ꝑ
tr⁹ ⁊ iohes euāgelista ⁊ iacob maioz vt es-
sent testes miraculi vt etiā dic̄ glo.alios ve
ro ñ admisit etiā iō,q̄z indigni erāt alīz ne
vanā gl'iam videret appetere.⁊ idē dic̄ mat
theus post finē euāgeliū. Uñ dicit Mat-
theus q̄ cū venisset dñs ad domū ꝓncipis
ĩuenit ibi tibicines,i.hoīes diuersis melo-
dijs,puocātes eos q̄ aderāt ad fletuz,sicut
tūc erat ꝓsuetū ī sepulturis magnoꝝ.⁊ tunc
dñs ad turbā tumultuantē,i. plorātē vl'la
chrymātē:dixit. Recedite,nō ē mortua pu
ella:sz dormit,vt ptz Lu.viij.q.d. ℔m Ra-
banū. Nobis mortua ē,sed ōo q̄ suscitare
pt viuit.q̄z ita facilr pt eā suscitare sicut de
somno excitare. Et deridebāt eū circūstan
tes,q̄ putabāt eū ignare puellā eē mortuā.

Et cū eiecta eēt turba ītrauit iesus ⁊ tenuit man⁹ ei⁹ ⁊ dixit puelle,surge,⁊ surrexit puella, Et dic̄ Luc̄.q cū clamore dixit,puella surge vt a circūstātib⁹ audiret. ⁊ ne ḡs putaret magicis artib⁹ ꝑ eū fecisse. ℒ Ibi dicit Aug.in ve.te,triste fuit mori ⁊ terribile,q tūc oēs descēderūt ī infernū,ꝛm illud Job.xvij. Infern⁹ dom⁹ mea est:⁊ in tenebris strauī lectulū meū ⁊c. Vñ Isido.ō sū. bono, Illi plorādi sunt ī morte q̄s miseros infern⁹ recipit ex hac vita,nō q̄s celestis aula letificās includit. In scōa ꝑte euangelij ponit miraculū de mlīere sanguifluā,de q̄ dicit Marc⁹,q mlīa ꝓpessa fuerat a medicis pluribus ⁊ oīa sua erogauerat ⁊ nihil ꝓfecerat ſz deteri⁹ habebat,q ei⁹ cura reseruabat celesti medico q̄ ꝑ nr̄is lāguoribus sanādis sanguīem ꝓpriū effundere ñ expauit Jō dicit Matthe⁹,q xij. ānis patiebat fluxū sanguis,et accessit retro ⁊ tetigit fimbriam vestimēti ei⁹ reputās se indignā tāgere pedes xp̄i vl̄ etiā vestimētū ei⁹,ſz tm̄ tetigit fimbriā.i.extremā ꝑtē. Judei ei habebant fimbrias ī vestimētis suis q̄b⁹ erant distincti ab alīs natōib⁹ ex lege,ꝛm illud Num. xv. Loq̄re filijs isr̄l vt faciāt sibi fimbrias ⁊c.⁊ ita mlīr tetigit fimbriā,dicebat ei intra se,s.firmit̄ credēdo,si tetigero tm̄ vestimētū ei⁹ salua ero,vbi dic̄ Remig⁹. Laudāda ē hui⁹ mlīeris hūilitas,q nō ad faciē accessit ſz retro,⁊ indignam se estimabat pedes dn̄i tāgere vt sup̄. Magna erat fides mlīeris q̄ credidit tantā vī eē in vestimētis xp̄i q̄ ad tactū eoꝛ sanaret q̄ ꝑ medicos sanari nō poterat,ꝑ q̄b⁹ tātū impēdit q̄ depauperata fuit vt dicit Lu, fides tm̄ ei⁹ nōdū ꝓfecta erat ⁊ ꝓsūmata.alīs nō dubitasſz q̄n xp̄s sciuisset q̄ ipm̄ tetigisset ⁊ q̄ curata ab ipo fuisset.de q̄b⁹ tm̄ videt dubitasse cū tantū miraculū in se factuz dubitauit q̄usq̄ a dn̄o coacta fuit manifestare vt dic̄ Lu.ibō sequit ī euāge, At iesus ꝓuersus ⁊ vidēs eaz dixit. Cōfide filia,q fides tua te saluā fecit Et salua facta ē mlīr ex illa hora ex q̄ dn̄i vestimētū tetigit,nō ex illa hora ex q̄ dn̄s cōuersus est ad eā. D Ssz h q̄rit Chrys. q̄re dn̄s manifestauit illā mlīerē latere volētē,⁊ rn̄det plib⁹ ex causis. Prīa ne mlīr hāret remorsuz q̄ ꝛ legis ꝓceptū xp̄m sanguinaria tetigerit. Scōa vt ipam corrigeret⁊ ei⁹ diuinitatē agn̄sceret cūcta videntē.q putabat ipm̄ latere. Tercia vt fidē ei⁹ cunct⁹ videntib⁹ ī exēplū oñderet. Quarta vt manifestaret se oīm cognitorē. Quīta vt archisinagog⁹ solidaret ī fide,ob quā cām etiā eā sanauit ꝓpus q̄z ad filiā ei⁹ veniret.⁊ dic̄ ibi dē Chrys. Fidelior fuit hec mlīr q̄z archisinagog⁹,ille ei medicū ducebat,huic ꝙ tactus fimbrie sufficiebat, Ssz di,q̄re xp̄s p̄misit se tāgere cū illa mlīr eēt īmūda ꝛm legē, Rn̄r vt oñderet se sup̄ legē,⁊ q̄ euāgelīj gr̄a tparet austeritatē legis,vt dic̄ Beda,ꝓpterea mlīr formidabat ex tactu dn̄i. ℒ

Sed ītez di,q̄re sibi xp̄s dixit,fides tua te saluā fecit.⁊ ñ dixit.ego sanaui te Rn̄r vt doceret nos fugere supbiā et ostētatōz:⁊ vt extollat meritū fidei,dic̄ Raban⁹. Nā vesti mēta de se ñ bñt sanare vl̄ virtutē sanandi vt dicit Ali,de ly,sed q̄ ꝑ ſ declarat ꝙt⁹ illoꝛ q̄z sunt vestimēta. Idē de alīs creaturis q̄b⁹ specialr nō est a natura virt⁹ sanādi cōcessa,q̄ dico ꝓpter herbas ⁊ lapides ꝑciosos⁊ certa medicamīa,vtinā ſ cogitarēt supstitiosi,q̄ heu sūt ita leues q̄ ad vnū solū ꝙbū ꝙuertūt se ad creaturā. O de⁹ q̄t decipiunt simplices q̄ tā currūt ad fontes tā ad arboꝛes,tā ad alia loca vicz ad cumulū lapidū ⁊c.et veneranť ibi creaturā non creatorē,ſz poti⁹ illū blasphemāt dicentes, eam⁹ ad sctm̄ fontē:ad sctām arboꝛē.et sic de alīs,⁊ secū deferūt oblatōes suas,q̄ō ē ꝙ idolatrare,alīj veneranť ī loc⁹ ñ ꝓsecratis scōs incognitos ⁊ forte poti⁹ dānatos q̄z sctōs,ꝑt ei diabol⁹ facere miracla ꝑmissione dīna vt hoīes ibi credāt sctitatez aliquā:⁊ sic idolatriā cōmittūt. Illi⁹ exēpluz habem⁹ de sctō martino,de q̄ legit̄.cū q̄dā sub noīe martyris coleret⁊ a btō martino de ei⁹ vita l'merito nihil īuenire posset,q̄dā die btūs martin⁹ stās sup̄ sepulchr̄ illi⁹ orauit vt de⁹ sibi indicaret q̄s eēt vl̄ c⁹ meriti,⁊ vidit ad sinistrā stare vmbrā nigerrimā,quā cū martin⁹ adiurasſz dixit se latronē fuisse,ꝓter scelus ꝑcussuz,tūc stati beatus martin⁹ altare ibi ꝓstructū destruī ꝑcepit ñ obstāte q̄ ibi fierēt mirabilia Ita etiā arboꝛē pini ad quā magn⁹ erat ꝓcursus excidere fecit,cui cū rustici ⁊ gentiles obsisterēt ⁊ eū ligarēt vt arboꝛ cadēs illū oppr̄imeret btūs martin⁹ signo crucis facto saluꝰ euasit:⁊ arboꝛ ī aliud lat⁹ cadēs fere oēs rusticos oppssit. Hec Vincē,ī spe. histo.lib.

Dominica vicesimaquarta

xviij.ca.xij,z.xiij ¶ Aduertãt ꝫ q̃ currũt ad arbores ad fontes et ad alia loca:et qñq; ibi lapides cõportãt ad ꝓstruẽdũ capellas ꝛc. Ex ill' ptz q̃ cõmẽdabil' sit fides vera z q̃tũ deo placet,qđ vtiq; bñ ostẽdit apl's ad Heb,dicẽs snial'r,¶ Fide credi⁹ cũcta creata ꝙbo dei,fide abel offerẽdo plurimã hostiã q̃ cayn ꝓsecut⁹ ẽ iusticiaz,fide enoch trãslat⁹ ẽ ne videret mortez,fide noe saluat⁹ i archa, fide abrahã deo obediuit et reputatũ ẽ ei ad iusticiã,z ex ꝫ ipe cũ isaac z iacob z heredibꝫ suis repmissionẽ accepit,fide moyses nat⁹ occultat⁹ ẽ mẽsibꝫ tribꝫ a pentibꝫ,fide moyses grãdis effect⁹ negauit se eẽ filiũ filie pharaonis,magꝭ eligẽs affligi cũ ꝓp'lo dei q̃ tpal' pctĩ hẽre iocũditatẽ,fide reliq̃t egyptũ.¶ Et q̃d vltra diẽ q̃ scti p fidẽ vicerunt regna ꝛc,z cãm a ꝑncipio capl'i ponit dicẽs q; sine fide ipossibile ẽ placere deo ꝛc.¶ Ecce q̃ntũ cõmẽdanda est fides b⁹ mlier',iõ dicit Bonauẽ,Q q̃ntũ discã⁹ ab illi⁹ mlieris desiderio z fide q̃ q̃ti die in sacro altar' possum⁹ tãgere xpi corp⁹,ml'r ꝓfidebat salutẽ ꝓseq̃ de ipius vestimẽto et nos ñ curam⁹ de corpe suo.¶ Si g̃ fides hominẽ sic saluat,q̃t tunc boies dãnat pfidia z supstitio,certe sine nũero,etiã illos q̃ boni xpiani vocari volũt. ¶ Ꝫ dicit,qđ, sunt ne aliq̃ singl'aria scpta de hac muliere sanata p dñm iesum,¶ Rñr q; sic,nã de ea recitat Eusebi⁹ cesarieñ,i eccliastica histo.ca.lv.li.vij,postq̃ sanata fuit i cesaria philippi fecit imagiez xpi ex ere fusam i curia sua fieri,q̃ fimbrias hẽbat sculptas vt vidit hẽ xpm'quã hẽbat in magꝭ reuerẽtia,sub q̃ creuerũt herbe prio nulli⁹ ꝙtuz,ꝫ cũ attingerẽt ad fimbriã tãte erãt ꝙtutis vt ml'ũ p eas a morbis diuersis sanarẽt dũmõ bibebãt modicũ de illa herba,z si herba illa siue ei⁹ gramia decerpta fuissent añq̃ fimbriã vestimẽti attigissẽt nulli⁹ ꝙtuz erãt,i.vj.li.bistorie tripartite ca.xlj ór q; Julian⁹ ipator apostata i fide cũ coguisset q; i cesaria esset ꝫ simulacrũ,z hec imago ea dẽpta collocauit imaginẽ suã ibidẽ q̃ fulmiis ictu destructa fuit,¶ Et Amb,videt velle q; hec ml'r fuerit martha sor⁹ lazari z marie magd,vñ i ꝑmõe q̃daz de salomone int' bñficia xpi q̃ enũerat dicit.¶ Dũ largũ sanguis fluxũ siccauit i martha,dũ demões expulit de maria,dũ corp⁹ rediuiuũ spũs calore ꝓstrixit in lazaro,posset tñ dici q; martha sor⁹ lazari silẽz ifirmitatẽ passa fuisset ꝛc. ¶ Dubitat' ꝙñr q̃d,p nra iformatõe intelligere debem⁹ p filiã ꝑncipis synagoge defunctã.¶ Rñr q; p hãc filiã intelligit aia cuiuslibꝫ pctõris q̃ p pctm mortale ẽ defũcta z p man⁹ xpi ipositionẽ intelligit gra xpi,z iõ i his ꝙbis,dñe filia mea defuncta ẽ mõz veni z ipone manũ tuã sup eã z viuet,intelligunt tria pctõri necessaria ad ꝫ vt resurgat a pctis,¶ Primũ ẽ pctõr recognitio, ibi,filia mea,i,aia mea,ñ alteri⁹ sz mea,vt plus pctõr sollicit⁹ sit ad cogscẽdũ pctã,ꝓpria q̃ aliena.¶ Dcõm est festina ꝙuersio,q̃ tangit cũ ór,mõ defũcta ẽ.¶ Terciũ ẽ venie postulatio,ibi,ipone manũ tuã,est enĩ manus miscõie nob i ꝫ mõo parata si ꝙ veniam a dño postulem⁹,¶ De prio dicendũ ẽ q; añ omia ad pctõr remissionẽ req̃rit pctõr cognitio,quõ q̃s pctã sua pt detestari si nõ cogscit ea,¶ Debz g̃ hõ facere tria cui⁹ p peccatũ est facies aie denigrata q̃ facit hõ maculat⁹ i corpe,qz assumit speculũ,accõmodat oculũ z applicat remediũ,dz cĩ cogitatione q̃si i spec'o pctã sua cernẽdo cogscere sic fecit rex Ezechias Isa,xxxviij,di,¶ Recogitabo tibi oẽs ãnos meos i amaritudine aie mee,¶ Debz adhibere oculũ i testẽ,oclm vicz ꝙscie se accusando.¶ m illud ad Ro,ij,¶ Testioniũ reddẽte illis ꝙscia eor⁹,¶ Debz ẽt hre tiorẽ extremi iudicij,q̃ tior ẽ remediuz ad auferẽdũ maculã pctĩ,qz timor dñi expellit pctm.¶ Ecclĩ.j.Dz ibi attende z ꝙsidera vtr hõ libenti⁹ debeat deponere faciei turpitudinẽ vl faciei pulchritudinez,certe null⁹ est tã ebet' iudicij q̃ nõ iudicet q; potius amouẽda est faciei turpitudo q̃ faciei pulchritudo,sz nos inuenim⁹ aliq̃s gentiles faciei corpalis pulchritudinẽ amouisse ne alĩs possent pctĩ occasio eẽ,¶ Narrat valeri⁹ maxim⁹ li,iiij,de q̃dã adolescẽte spurus noie,q̃ cũ eẽt excellent' pulchritudis z mira specie plũmũ femiar illustriũ sollicitaret oculos,z ex ꝫ viris eaꝝ z pentibꝫ se suspectũ sentiret:ozis d ecorẽ vulneribꝫ abstulit, deformitatẽq̃ sui faciei magꝭ esse voluit q̃ pulchritudinẽ esse irritamẽtũ aliene libidis z ꝙcupie.¶ Ecce iste pulchritudiez faciei deposuit quã oẽs natural'r desiderãt,z nos p ꝓtritõem nolum⁹ amouere turpitudiez faciei spũal'q̃ naturã decornat et oculos dei

ad tractū dīa, vocat. Debet aūt pctōr facere diligētiā ad recogitādū pcta ꝓpria ñ aliena, nisi cām talib⁹ dedisset vl' aliq̄m culpā in talib⁹ hīet ñ fraterne arguēdo zc. iō ōr filia mea. Cui⁹ habem⁹ exēplū i vita patrū de sctō pre. q̄ cū audisset frēs de q̄dā culpabili fre loq̄, tacuit. z accepit sacculū ponēs sup̄ se q̄ retro erat plen⁹ arena: z añ se modicū arene, z introgat⁹ a frib⁹ q̄d ꝑ esset, dixit, multa arena retro me sūt pcta mea q̄ retro me portās nō ꝑsidero neq̄ ꝓ eis doleo, modica ꝓo arena sūt pcta frīs añ me posita q̄ semp ꝑsidero z ip̄m iudico, cū tm̄ pcta mea añ oc'los meos sp̄ hīe deberē, z ō ip̄is cogitarez dolere z p eis deū rogare. ¶

Scdo necessaria ē festina ꝓuersio q̄ tangit cū ōr, mō defūcta est. Ecce dic̄ mō ñ anno ꝓterito, sz mō ñ heri, sz mō ñ añ decē annos sz mō. q. d. stati dolere debes de pctō cōmisso z ñ differre i longū vl' ad extrema aut i fine vite, ꝓm illud Eccī. v. Nō tardes ꝓuerti ad dñm z ne differas de die in diez subito ei veniet ira illi⁹ z in tpe vindicte disperdet te. Sz di. q̄s. cū tāta sit dei bōtas z misc'dia. q̄re tūc piculosuz est differre penitentiā ad extrema, nūq̄d etiā de⁹ i extremis imo oi hora recipit miseꝝ pctōrē. Ad ꝑ rñdēt doc. in q̄rto circa di. xx. q. licz nllo tpe pctōr dz despare de venia. qz q̄diu q̄s in hac vita vrit rōne ꝓt salubrit vere penitere vt ꝓbat Aug. in de ꝑa z falsa pnīa per latronē, z p illō ezech. xviij Quacūq̄ hora pctōr ingemu. zc. vt allegat mgr vbi sup̄, attñ ab eo q̄ diu ꝓus distulit penitere vix et valde difficulr pōt in extremis hīi ꝑa pnīa sufficiēs ad salutē. et illud oñdi ꝓt ex pl'ib⁹ rōib⁹ vt infra patebit. Prīo ꝓpt piculū mortz z q̄ pnīa sera raro ē vera, patz illud. qz aut hō morirr̄ita subito q̄ ñ aduertit se mori sic dormiēdo, z tūc expedita ē res, qz tūc iudicar sicut iuenir̄, aut pctōr aduertit se mori: sz vix p vnā aut motulā modicā, z qz tunc hō in repētinis opar ꝑm habitū, iō ñ videt q̄ habituat⁹ i pctīs tā repente fiat bon⁹ nisi specialr assistat gr̄a dei ad stati ꝑe penitē dū, sz quō talē gr̄am a deo obtinebit q̄ i vita dū san⁹ esset vt sibi dar̄ nō meruit, vñ Aug. in ser. de ĩnocentib⁹. Hac iñqt aduersionis pena pcutit pctōr vt moriēs obliuiscar sui q̄ viuens oblit⁹ est dei. ¶ Aut infirm⁹ morit languore p̄cedente, z sic adhuc q̄ ꝓus distulit penitere vix z mltū difficulr pt in extremis hīe verā pniam sufficientē ad salutē. vt ꝓbat Scot⁹ ex ꝑbis Aug⁹. in de ꝑa z falsa pnīa p'lib⁹ rōib⁹ q̄s mgr tangit di. xx. q̄rti sn̄iaz. vicz qz ad ꝑtritōem exigit⁹ vsus li. ar. q̄ rō de pctīs diligent' deliberat, qz ad verā pniam req̄rit⁹ ordiata displicētia de pctīs, qz mal⁹ habit⁹ inclīat ad ea vñ acq̄sit⁹ est p lōgā ꝓtinuatōez, qz q̄to min⁹ q̄s est dñs suoz actuū: tāto maior req̄rit⁹ displicētia pctōz vt sit sufficiēs ad cōtritionē, qz multiplex scꝑture autoritas nos hortat⁹ ad cito ꝓuertēdū a pctīs. Pria g̃ rō qz ad ꝑtritōez exigit⁹ vsus li. ar. q̄ rō diligēt de pctīs deliberat z libera voluntate detestar ea, sz iste vsus li. ar. vehement' ip̄editur vbi stati imīnet mors terribilissimo timore z dolore, vñ Aug. z allegat mgr vbi sup̄ difficile tūc est ꝑa pnīa q̄n cruciat⁹ mēbra ligat z dolor sensuz oꝑimit vt vix hō aliq̄d cogitare valeat: melior tm̄ est sera q̄s nulla. Scda rō qz ad verā pniam req̄rit⁹ ordinata displicētia de pctīs. Ad ꝑ aūt q̄ displicentia sit ordiata z sufficiēs oportz q̄ sit debite circūstātionata z maxie circūstātia finis, vt. s. sit volūtaria z ꝓpter deū, sz ꝑ in extremis ē valde difficile. qz q̄ vsq̄ tūc fuit ipeitēs ñ vidz mere libe elicere hmōi displicentiā sic existēs in piculo naufragij ñ mere libere ꝓicit merces sz solū ti moze maioris piculi, sic etiā tūc hñs displicētiā pctōrū solū timore mortz z dānatōis videt eaz hīe, z tal' displicētia ñ est mere libera sed timore inducta, qz si timor mortz z dānatōis nō essz ñ hīet eā, z p ꝑs sequit⁹ q̄ ñ sit finalit⁹ ꝓpter deū sz ꝓpter se ne dānet, ꝓsumit⁹ enī q̄ si tal' esset remot⁹ a timore mortz z dānatiōis ñ hīet talē displicētiā pctōrū sicut nec ꝓus eā habuit dū san⁹ fuit. Iō dicit Aug. vbi sup̄. z hñt ꝑba de pe. dis. vij. null⁹. vbi dic̄, Null⁹ expectet q̄n peccare ñ pōt, s. actu exteriori, z subdit, arbitriū libertatē q̄rit de us vt dolere possit cōmissa: z ñ necessitatez caritatē z ñ timorē tm̄, qz ñ solū i timore viuit hō, q̄ g̃ sero penitet oportet nōdū timere iudicē sz diligere, qz sine caritate nēo pōt salu⁹ esse, nō g̃ tm̄ timeat penā q̄ penitet: sz anxiet⁹ p gl'ia. Dec Augu. vbi sup̄. ¶

Tercia rō est mal⁹ habit⁹ vsq̄ tūc continuat⁹, tal' ei multū iclinat ad ea vñ acq̄sit⁹ est z ad eoz placentiam, z sic valde retinet

hoiem ab actu vere penitẽdi ſm quẽ debe
ret hõ pctã fortiꝫ detestare. ſiꝫ habitꝰ amo
ris inordiati ad mõm ꝛ ad alia pñia radi
cati i pectore valde ipediũt, multũ ei ẽ dif
ficile vt hõ affectũ ſuũ quem toto tpe vite
ſue in hmõi res fortiꝫ inclinauit subito ab
eis subtrahat ꝛ i ꝓtrariũ flectat, vñ Aug. ꝛ
allegat mgr̃ vbi ſupꝫ dic̃, q hec conuersio ſi
cõtingat alicui etiã i fine desperandũ ñ est õ
ei⁹ remissiõe. ſz qm̃ vix aut raro est tã iusta
cõuersio timẽdũ ẽ de eo q̃ penitet sero ma
xime cũ filiꝫ q̃s illicite dilexit sũt pñtes mũ
dus ꝛ vxor ad se vocet ꝛ cetera q̃ illicite di
lexit. multos ex hoc sera pnia decipe solet.
Hec ille. Intellige h̃ cũ filiꝫ: vxor ꝛc̃, sunt p̃
sentes i seipis aut i suis fantasmatibꝫ i cor
de cogitati. q̃ retrahunt a forti displicentia
pctõꝝ. Hec necẽ eẽt attẽdere eos q̃ inuetes
rati sũt in pctis suis, ꝛ signant̃ superbie. ava
ricie, luxurie, odij siue inimicicie antiq̃ q̃m
valde difficulr relinq̃re p̃nt. De h̃ vide sup
exẽpla duo. lxxj. Q. Videãt ꝛ illi q̃ diu reti
nuerũt male acq̃sita p se vl̃ p añcessores su
os sciẽt, vel q̃ aliena ñ restituũt ꝛc̃. De q̃ ẽ
exẽplũ supꝫ. lv. F. de decẽ comitibꝫ Videãt
ꝛ illi q̃ ex auaricia mlta congregãt tenacit̃ il
la retinẽtes ꝛ pauperibꝫ ñ distribuẽtes ſm p̃
ceptũ dñi Lu. xj. Qd̃ superest date elemosy
nã. Cõtra tales dicturꝰ ẽ dñs i finali iudi
cio. Esuriui ꝛ ñ dediſtꝭ mihi mãducare ꝛc̃.
Mat. xxv. Sic ꝛ luxuriosi q̃uis in extre
mis pctã luxurie placere ñ p̃nt neq̃ velint:
tñ adhuc mẽores voluptat̃ ꝓterite habent
q̃ñq̃ cõplacẽtiã de pctis q̃ ꝓpus cõmiserũt
ꝛ mlti in senio etiã in ifirmitate ꝓstituti nõ
vellẽt se hmõi pctã ñ cõmisisse imo aliq̃ do
lent q̃ cũ certꝭ psonis se nõ cõmiscuerunt,
aliq̃ ꝓo dicunt etiã in senio dũ adhuc sani
sũt, ego ñ vellẽ me sic vl̃ sic nõ ꝓbasse mun
dũ ꝛc̃, q̃ oĩa veniũt i piculũ aiaꝝ suaꝝ ꝛ ad
eternã dãnationẽ si ñ digne penituerint.

4 ℣ Quarta rõ, qꝛ q̃nto minꝰ q̃s ẽ dñs
suoꝝ actuũ, tãto maior req̃rit displicentia
pctõꝝ, vt sit sufficiẽs ad ꝓtritõem. ſz i extre
mis positꝰ ẽ minꝰ dñs suoꝝ actuũ, ꝓpter do
lorẽ intẽſuz, imo tũc nllo mõ ẽ dñs actuuz
exterioꝝ ad peccãdũ, nõ ei p̃t mechari, fu
rari, crapulose viuere vl̃ inebriari, et sic de
alijs. g̃ ſm strictã dei iusticiã vt dic̃ Scotꝰ
req̃rit tũc i eo intẽsior actus displicẽtie ad
eꝰ iustificationẽ q̃s ad iustificationẽ sani q̃
adhuc temptat̃ ad talia ꝛ sil̃ia pctã, cũ tñ in
firmꝰ vix aut difficulter possit hr̃e eq̃ inten
sum actũ displicẽtie, ꝛ ideo vix tũc põt hr̃e
verã cõritõnẽ ꝛ sufficientẽ ad salutẽ. Est g̃
tũc necẽ infirmo vt ex corde doleat q ñ du
dũ dũ sanꝰ fuit ꝓpe penituerit q̃ñ maior fu
it dñs actuũ suoꝝ: ꝛ q̃ñ magꝭ se potuit ꝑpa
rare ad pniam. ꝛ q ad tãtũ piclm se posuit
expectãdo in hãc horã, ꝛ sic rogare deũ vt
sua misc̃dia sibi assistat ꝛ eũ ñ derelinq̃t, co
q sine suo auxilio neq̃q̃ se ꝑpare possit vt
deberet ꝛ omps deꝰ tales ex ꝓo corde se i
uocãtes ñ derelinq̃t. Et dico ex ꝓo corde,
nõ q cor ꝛ cogitatio magis tẽdat ad alia q̃
sũt ipedimẽta salutꝭ, vicz vxorẽ: filios ꝛc̃, p
pterea dic̃ Aug. ꝛ allegat mgr̃ vbi supꝫ. Si
vis a dubio liberari age pniam dũ sanꝰ es
si sic agis securꝰ es, qꝛ pniam egisti q̃ñ pec
care potuisti, si vis agere pniam q̃ñ iã pec
care nõ potes pctã te miserũt: non tu illa, ꝛ
hñt ꝓba de pe. di. vij. si q̃s posit⁹ ꝛc̃. Has
rõnes tangit Sco. vbi supꝫ H. Quinta rõ
adhuc p̃t addi qꝛ mltiplex scꝑture autori
tas nos hortat̃ ad cito ꝓuertendũ a pctis,
vñ Eccẽs. ix. Qcũq̃ p̃t facere manꝰ tua: nota scripta
instant̃ opare, qꝛ nec opꝰ nec rõ nec sciẽtia prob.
nec sapia erũt apud iferos q̃ tu ꝓperas, ec
ce notant̃ dic̃ instant̃ opare, q. d. noli ꝑa
stinare ꝛc̃. Huo mõ dꝛ Eccl. v. Nõ tardes
ꝓuerti ad dñm vt. s. J. Itẽ Eccl. xvij. Qmi
vita tua dilige deũ ꝛ inoca illũ i salute tua,
ꝛ ibidẽ, xvij. Añ obitũ tuũ opare iusticiaz,
qm̃ nõ ẽ apud iferos inuenire cibũ, ſ. refecti
onẽ vite etne vt dicit glo. interli. ꝛ etiã supꝫ
h̃ ꝓbo añ obitũ tuũ opare iusticiã emũdã
do p ꝓfessiõem et pniam, i. ꝓbũ doctrie p
ximis ipende: ꝛ bonoꝝ opeꝝ exẽpla relinq̃
vt recipias pmiũ vite etne. Item ibidẽ. xv.
Qculi dñi ad timẽtes eũ, nemi mãdauit i
pie agere ꝛ nemi dedit spaciũ peccãdi, id ẽ
tps vt peccaret. Itẽ Eccl. xxix. Repmissio
neq̃ssima mltos pdidit neq̃ꝫ, ꝛ mala ẽ rep
missio dũ pctõꝝ repromittit sibi q̃ꝺ ꝓpriũ ẽ
deo, ſ. futuro tpe disponere vitã suã ꝛc̃, vñ
Act. j. Nõ ẽ vr̃m nosse tpa vl̃ momẽta q̃ pr̃
posuit i sua ptãte. neq̃or ꝛ peior ẽ repromis
sio qꝛ cũ tps ifiniti valorꝭ sibi a deo datuz
fatue expenderit adhuc tñ p̃sumit q deus
mltũ tpis daturꝰ sit, neq̃ssima et pessima ẽ
repmissio. qꝛ tal̃ nõ solũ tps sibi datũ pdit
ꝛ i cõtumeliã ipi⁹ largitorꝭ expẽdit, sed ꝛ in

futurū in ei⁹ ꝓtumeliā male viuēdo expendere intēdit, hec z silia q̄libz pctōr diligētissime deberet attēdere z pniam suā neq̄q̄ ꝑcrastinare z differre. ne sibi tādē diceret illud Job. xxiij. Dedit ei de⁹ locū pnie z ipe abutit eo in supbia. z Apoc. ij. Dedi ei tps vt pniam ageret: z ñ vult penitere a fornicatiōe sua. ne etiā sibi dñs dicat vt dixit illi diuiti dicēti Lu. xij. Aia mea habes multa bona reposita in ānos plūmos. requiesce: comede: bibe zc. Cui dictū est, stulte hac nocte repetēt aiam tuā a te, que aūt ꝓgregasti cui⁹ erūt. Jō ibidē ōr. z vos estote parati, qz q̄ hora nō putatis filius hois veniet. z Mat thei. xxiiij. Vigilate qz nescitis q̄ hora dñs vr̄ venturus sit. Et oīb⁹ illis ptz q̄q̄ periculosū est differre verā pniam ad finē vite. licz enī nulli sit venia denegāda. etiā q̄cūq̄ tpe. est tñ difficile ꝓpter plura, ꝓpter ifirmitatē vsū rōnis ipedientē z sic a bono retardantē. ꝓpter habitū vicioſuz ad mala iclinātez. ꝓpt timorē mortis naturā terrentē. ꝓpt familiā relinq̄ndā ꝑstrepentē et ꝓpter demōez ḡuiter tēptantē. Hec circa scōaz doctrinā q̄ necessaria sit festia ꝓuersio q̄ tāgit cū ōr in euāg. mō defuncta ē. Ue ḡ illi cui⁹ aia ñ mō sed añ ānū vl añ decē ānos defūcta ē, si ei xp̄s suscitauit lazarū q̄tuor dieb⁹ defūctū cum clamore z lachrymis, q̄nt⁹ tūc clamor q̄nte lachrymē p pctōre dudū i pctis mortuo fecisset sic̄ z fecit i cruce. ℣ Tercio re q̄rit venie postulatio, ibi, ipone manū tuā Est ei man⁹ misc̄die nob i ꝟ mō parata. de q̄ in euāge, est z man⁹ iusticie i puniēdo pctōres, de q̄ scriptū ē Job. xiij. Danū tuam lōge fac a me zc. Dicat ḡ pctōr, dñe veni tua grā z ipone manū mie tue sup aiam meā a pctis eā mūdādo, qz ap̄li⁹ te adiuuā te a pctis me custodiā, de ꝟ vide exēplū supra, lxiij. L. Aliud exēplū refert mḡr iob⁹ de villa abbat⁹ sabinēs eps cardinal⁹ z dic̄ q̄ fuit q̄dā fenerator quē cū moneret sacerdos suus ad pniam sp dicebat, bñ adhuc faciā, qz sat⁹ ē adhuc de tpe, sil⁹ in ifirmitate bñ adhuc faciā dicebat. z cū iprobe ista ret sacerdos vidēs periculū ille subito rapit q̄i mortu⁹. zcū r̄diret stati⁹ adhuc instare t sacerdos: clamauit eger. ℣ pnia vbi es, decetō pēitere ñ valeo ꝟ iudicāte iusto iudice qz dū pniam facere potui ñ volui. z hoc dicēs mortu⁹ est. Rogem⁹ ḡ deū p̄ez p amarissimā passionē filij sui dñi nr̄i ihesu xp̄i vt nos mortuos in pctis p suam misc̄iam z gr̄am viuificet vt sic p pniaz verā vitā ꝓsequamur eternā. Amen.

℣ Dñica vicesima q̄nta. Ser. LXXIIII.

Accepit iesus panes

, z cum grās egisset distribuit discūbentib⁹, sil⁹ z ex piscib⁹ q̄ntū volebat Joh. vj. Aliud thema. Hic ēvere ꝓpha q̄ ventur⁹ est i mōm, vbi, s. In p̄xima dñica audist⁹ miraculū factū p dñm ihesum in resuscitatōe filie defuncte ip̄i⁹ p̄n cipis synagoge. Et sil⁹ aliud miraculū i sanatōe mlieris emorroisse siue sanguiflue p tactū fimbrie vestimēti xp̄i dñi. Et q̄ntū sit fides cōmendāda. Et q̄ntū errāt z deū offendūt superstitiosi, ꝓseq̄nt audist⁹ p nr̄a informatiōe q̄ p puellā mortuā itelligere debem⁹ aiam cuiuslibz pctōris in pctō mortali exist̄tē. Et q̄ pctōr i sig̃nt̄ tria sunt necessaria vt a pctis resurgat. vicz recognitio pctōr⁹ ꝓpriōr⁹. festina ꝓuersio z venie postulatio. Et q̄b⁹ etiā causis sit ꝑiculosuz penitentiā differre. q̄ vtinā bñ ꝓsiderassetis ad emēdationē vite vr̄e. Hodie aūt nob ꝓponit magnū miraculū xp̄i dñi in mltiplicatione q̄nq̄ panū ordeaceor⁹ z duor⁹ piscīū q̄b⁹ satiata sūt citra q̄nq̄ milia viror⁹: dempt̄is paruul⁹ z mlieribus. z qz in fine euange. ōr. Hic ē vere ꝓpha q̄ vēt⁹ est i mōm. Jō ꝟ euāgeliū legit hodie i vltima dñica ante aduētū xp̄i, sil⁹ epla hodierna Hiere. xxiij scripta clari⁹ exp̄mit xp̄i aduētū, quē Hieremias ꝓphetauit añ ꝟ sexingentis z vltra xl. ānis, vt p ꝟ cogiscam⁹ q̄ necesse est nos ꝑparare ad aduētū xp̄i, vt tādē in sua natiuitate tāto digni⁹ eū suscipe valeam⁹. Ille multiplicauit q̄nq̄ panes zc. z q̄nq̄ milia viror⁹ satiauit vt. s. Jō dixi. Accepit iesus panes Joh. vj. ℣ Accepit iesus pa. zc. vbi sup. Dicat̄ ꝑmo text⁹ euāgeliū. Postea breuis intellect⁹. Et tandē dubia. ℣ Text⁹ In i. t. Cū subleuasset oc̄los iesus z vidisset qz multitudo maxia venit ad eum, dicit ad philippū. Unde emem⁹ panes vt māducent hi. Hoc aūt dicebat tēptās eū, ipe enī sciebat q̄d esset factur⁹. Rūdit ei philipp⁹. ducētor⁹ denarior⁹ panes nō sufficiūt vt vnus q̄sq̄ modicū q̄d accipiat. Dic̄ ei vn⁹ ex discipulis suis andreas frater simonis petri.

¶ Dominica vicesimaquinta

Est puer vn⁹ hic q̄ hz q̄nq̄ panes ordeaceos ⁊ duos pisces. Sz hec q̄d sunt inter tantos. Dixit g̃ ihesus, facite hoies discūbere Erat aūt fenū multū i loco, discubuerūt g̃ viri nūero q̄si q̄nq̄ milia. Accepit g̃ ihesus panes, ⁊ cū gr̃as egisset distribuit discūbētibꝫ. Silr ⁊ ex piscibꝫ q̄ntū volebāt. Ut aūt impleti sunt: dixit discipul' suis Colligite q̄ supauerāt fragmēta ne pereāt. Collegerūt g̃ ⁊ impleuerūt duodeci cophinos fragmētoꝝ ex q̄nq̄ panibꝫ ordeaceis q̄ supauerūt his q̄ māducauerūt. Illi g̃ hoies cū vidissent q̄ fecerat signū dicebāt, q⁹ hic ē vere, ꝓpheta q̄ ventur⁹ est i mūduz. ¶ Hoc euāgeliū factū est ānο xp̄i. xxxij. scdo ydus ap̄lis, siue, xij, die mēs ap̄lis. Nā postq̄ salvator arguit iudeos quia sibi credere nolebant: dicēs, Ego cognoui q⁹ dilectionem dei nō habet in vob, postea abiit trās mare galilee, q⁹ iudei q̄rebāt cū interficere: sed nōdū venit tps passiōis sue, q⁹ illud miraculū factū est dū ihesus erat. xxxij. annoꝝ. Et in ꝑncipio anni tricesimitercij circa pasca, quo tpe fuit decollat⁹ Johes baptista Et tūc ihesum sequebat magna multitudo, q⁹ videbāt signa q̄ faciebat sup his q̄ infirmabant. Et legit ꝑ euāgeliū bis in ānο, videlicet in medio q̄dragesime, i. dñica q̄rta in q̄dragesima. Et vltima dñica añ aduentū ex causis dict⁹. Et ꝑtinet ꝑ euāgeliū ꝑncipaliꝫ duo. ꝓmo pōit xp̄i dñi quiuiū ꝓtuo sum. scdo fruct⁹ ex hoc secut⁹, ⁊ habz duas partes. Scda ibi. Illi g̃ hoies cū vidissēt ⁊c. In ꝓma parte ponit miraculū in multiplicatiōe panū ⁊ piscium, ⁊ collectōe fragmentoꝝ, quō aūt ꝑ sit factū scripsit sermone. xxviij. L. F. In scda parte ostendit fructus miraculi, q⁹ credebāt cū esse vere ꝓphetā venturū, i. messiam ⁊c, et viso miraculo in eū crediderūt, cū dicit. Illi g̃ hoies cū vidissent ⁊c. ℣ Circa hoc euangeliū est notandū q⁹ miraculuz hui⁹ euāgelij scribunt oēs q̄ttuoꝝ euāgeliste. ⁊ quevn⁹ omittit alter supplet, vt patet Matth. xiiij. Marci. vj. Lu. ix. ⁊ Joh. vj. Nā xp̄s postq̄ dedit discipulis suis potestatē sup omia demonia, ⁊ vt languores curarēt, misisset q̄ eos ad p̄dicandū, ⁊ ipi reuersi narrauerunt q̄cunq̄ fecerūt. Tūc assumpt⁹ ill', xij, secessit ad locū desertū, qđ dū turbe cognouissent secute sunt illū, quidā volētes a demonio liberari, alij a lāguoribꝫ sanari, alij in sua doctrina delectari vt audirēt eū. Et excepit illos loquēs de regno dei, et eos q̄ cura indigebāt sanauit. Sic ergo videns eos miser⁹ eoꝝ cepit p̄dicare vsq̄ ꝑ sero. Vñ discipuli dixerūt, dñe, dimitte turbas, i. benedic ⁊ licentia vt vadāt in castella et emant escas, q⁹ hic in loco deserto sumus. ¶ Diceret q̄s, ex q̄ causa Jesus subleuauit oculos suos videdo turbam, ⁊ an pluries ꝑ fecerit. Rñdet q⁹ tribꝫ vicibꝫ subleuauit oculos suos. Primo volēs turbam famelicā pascere vt hic. ad dandū nobis exemplū q⁹ oculos ad paupes dirigere debem⁹, ꝓm illud Eccl. iij. Ab inope ne auertas oculos tuos. sicut faciunt diuites superbi. Vñ Amb. sup illo ps. cxviij. Increpasti superbos. Nihil graui⁹ q̄ꝫ vt paupes fratres supbo oculo despiciam⁹, tales cogent dicere i iudicio illud Sap. v. Vi sūt q̄s habuim⁹ aliq̄n in derisum, ⁊ sequit Ec ce quō cōputati sūt int' filios dei, quia ꝓm Grego. oculos q̄s culpa claudit pena aperit, ideo oꝝ Thob. iij. Noli facie tuā auertere ab vllo paupe, ita enī fiet vt nec a te auertat facies dñi. Scdo leuauit xp̄s oculos cū voluit miracula facere, vt lazarū resuscitādo. Sic ⁊ nos q̄n volum⁹ aliq̄d boni facere dicam⁹ illud ps. Leuaui oc'os in montes. Nā ꝑ nos nihil boni facere possumus, ꝓm illud Joh̄ā. xv. Sine me nihil potest facere, ⁊. ij. ad Corinth. iij. Non sumus sufficientes ex nob aliq̄d cogitare ⁊c. Vñ Dionisi⁹, Dñe q̄ bonū ē ab illo ē q̄ solus bon⁹ est, iō oculos nr̄os debem⁹ ad ip̄m leuare, ⁊. ij. Paral. xx. Cū ignoramus q̄d agere debeam⁹ ꝑ solū habem⁹ residui vt oc'os nr̄os dirigam⁹ ad te. Tercio xp̄s leuauit oc'os cum voluit orare Joh. xvij. Subleuatis ocul' in celū ihesus: dixit, pr̄ clarifica filiū tuū ⁊c, nob in exēplū q⁹ dū orare volum⁹ debem⁹ leuare oc'os, ꝓm illud ps. Sicut oculi i manibꝫ dn̄oꝝ suoꝝ, ita o, n, ad d, d, nostr̄, ⁊ si nō oc'os exteriores q̄ aliq̄n sunt deꝑmēdi, ꝓpter hūilitatē ⁊ ꝓpr̄ verecūdiā vt fecit publican⁹ Luc. xviij. tñ oculos iteriores, s. intellectū ⁊ affectū leuare debem⁹ ꝑ intentionē ⁊ desideriū, nā vbi amor ibi ocul⁹. Et celestia bona debemus amare sup oīa, g̃ ibi dz esse ocul⁹ desideriꝫ leuat⁹ Mat. vj. Vbi ē thesaurus tu⁹ ibi ⁊ cor tuū, vbi dicit Chrys. Cum oras nemo sit i corde tuo nisi quē adoras, ⁊ ꝑ ē qđ do-

cet dñs i euãgelio Mat. vj. Cũ orauer3 intra cubiculũ tuũ, 7 clauso ostio ora patrem tuũ i abscõdito 7c, vbi dicit Cassian⁹. Intra cubiculũ oram⁹ cũ strepitũ cogitationũ 7 sollicitudinẽ remouem⁹. de q̃ dic Isido. Tũc veracit oram⁹ cũ aliũde ñ cogitamus: 3 oc'os ment3 ad deũ habem⁹. D

Sz tũc diceret q̃s, cur xp̃s de turba pascenda iterrogauit philippũ 7 ñ iudã q̃ loculos portabat. Rñr q̃ philippus oriũdus erat de illa puincia, s. de galilea, 7 iõ notus erat turbis q2 de bethsaida, pter h̃ de turbis pascẽdis magis erat sollicit⁹, q2 sicut hr Mar. vj. 7 Luc. ix. Uespere facto accesserũt ad eũ discipli dicẽtes. Desert⁹ est loc⁹ hic 7 iã hora pterijt, dimitte illos vt eũtes i pximas villas 7 vicos emãt sibi cibos q̃s mãducent, 7 credẽdũ ẽ q̃ philipp⁹ int' eos erat q̃ magis sollicitabat xp̃m. iõ xp̃s requisiuit philippũ di. Uñ emem⁹ panes, h̃ xp̃s ostẽdit curã 7 puidẽtiã quã hz sup oẽm creaturã. de q̃. j. Pe. v. Oẽm sollicitudinẽ vestraz pjciẽtes i eũ 7c, 7 oñdit in h̃ q̃ ñ dixit propter se, q2 i textu ór. h̃ dicebat tẽptãs eũ, ipe enĩ sciebat q̃d eẽt factur⁹, q2 suos ñ erat relictur⁹ sic 7 hodie facit. Exm illõ ps. liij. Jacta sup dñm curã tuã et ipe te enutriet, naz triplex ẽ eẽ, s. nature: gr̃e 7 gl'e, iõ dat triplicẽ cibũ, s. naturalẽ: spũalẽ 7 eternalẽ. Naturalẽ 7 materialẽ ad ꝓfuationẽ nature. Exm illõ ps. Qui dat escã oi carni, hãc petim⁹ cũ dicim⁹ orãdo, panẽ n. q̃. da n. ho. Scõo dat cibũ spũalẽ q̃ nutrit spũs, s. ꝑbũ dei Mat. iiij. Nõ in solo pane vi. ho. 7c. Tercio ꝓsiderat hõ Exm vtrũq3, s. p vnionẽ corpis 7 aĩe p⁹ resurrectõez, 7 sic dat cibũ gl'e, s. visionẽ bũanitat3 7 deitat3 fruitõem iesu xp̃i, h̃ cibo ꝓfuat oẽs electos i esse gl'ie etne i celo. Ut aũt h̃ posset nob⁹ puidere etnus pr̃ misit filiũ suũ q̃ ꝓposuit seipm nob⁹ i sacro altar3 cibũ salut3 etne Joh. vj. Ego sũ pãis vi. 7c, 7 q̃ mãducat hũc panẽ viuet i eter, nã in h̃ sacro tres sũt subẽ vt corp⁹ aĩa 7 deitas. A corpe hẽm⁹ corrobatiõem vite nature, ab aĩa xp̃i in q̃ ẽ pleitudo gr̃az accipi⁹ oĩa necessaria ad vitã gr̃e, vt ẽ fides: spes et caritas: 7 septẽ dona spũssct̃i. E Iõ de cibatiõe panũ legit ter euãgeliũ i ãno. ad de notãduz q̃ nos cibat triplici pane, vt cibo naturali: spũali 7 etnali, 7 iõ oẽs debem⁹ fiducã, puidẽtie ponere i deũ de tpali 7 spirituali sustẽtatiõe h̃ in mõdo. 7 istã fiduciã p uidẽtie debem⁹ recipe ex trib⁹. Prio ex paterna ꝺditõe, ad pr̃em ei ptinet puidere filijs suis Lu. xj. Quis fili⁹ petit pr̃ez p pisce nũq̃d p pisce ꝓpentẽ dabit illi, aut si petierit ouũ, nũq̃d porriget illi scorpionẽ. Si g vos cũ sitis mali nostis bõa data dare filijs vris, q̃nto mag3 pr̃ vr̃ ꝺ celo 7c, 7 Mat. vj Scit ei pr̃ vr̃ q2 his oĩb indiget3. iõ ór in ps. Quõ miserẽt pr̃ filioz 7c. Scõo istã fiduciã debem⁹ hãe ex pozi cuẽtõe, q2 pus factũ ẽ q̃ cibauit heliã p corui circa torrentẽ carith. iij. Re. xvij. Desiccato ꝺo torrẽte nõ reliq̃t eũ dñs, 3 dixit sibi, vade i sareptã sidonioz, ꝓcepi ei mlieri vidue vt pascet te: 7 factũ ẽ, ydria farine ñ defec nec lechit⁹ olei. Tercio debem⁹ recipe illã fiduciã ex liberalitat3 dispẽsatõe, q2 ita liberal' ẽ dñs q̃ ñ solũ rõnabilib⁹ 3 et irrõnabilib⁹ puidet. Mat. vj. Respicite volatilia celi q̃m ñ serũt neq3 metũt neq3 ꝺgregãt i horrea 7c. iõ ps. cxlvij. ór. Apis tu ma. t, 7c, 7 alibi. Dñs paupem facit 7 ditat: hũiliat et subleuat, q̃ ponere debes i eũ fiduciã. Prouer. iij. Da be fiduciã i dño ex toto corde tuo, 7 ne initar3 prudẽtie tue. Dic nãq3 Aug. ad macedonũ. Mala ifamia ẽ homiez erũnosaz vitã ducẽtẽ. mutabili carni 7 spũi cõfidere, vt aliq̃ faciũt q̃ ex diffidẽtia loquũt ꝑbũ xp̃i. vñ emem⁹ pães vt mãducẽt hi, s. filij, et familia, iõ vt mãducẽt emũt 7 vẽdũt cũ petõ 7 ñ iusticia: q̃ vsuras: falsitates: mẽdacia et sic de alijs dicentes, vñ emem⁹ pa. 7c. F

Prio q̃ notãdũ q̃ aliq̃ req̃rũt 7 acq̃runt eoz panẽ p vsurã. 7 ꝓmi sũt hi q̃ emũt frumẽtũ añ tps messis dũ ẽ i agro p modico pcio, qõ ñ dubitat q̃n tpe messis pl⁹ sit valiturũ, est vsura, si aũt ꝓbabil'r dubitat vtrũ pl⁹ l'min⁹ pt valere ñ ẽ vsura, vt ptz extra ꝺ vsur3 ca. i ciuitate. Scõi sũt q̃ ꝓpt' dilatõez tpis cari⁹ vẽdũt q̃s valet l' valere possit. est vsura, vt ptz de vsur3 ca. ꝺsuluit. Tercij st̃ q̃ tpe messis vl' p⁹ l' tpe vindemie nõ ꝓpter necessitatẽ 3 cupiditatẽ ãnonã vl' vinũ cõparãt vt postea cari⁹ vendãt 7 vn⁹ ex auricia tm̃ cõgregat vt alij omnes cõpellant ab ipo emere ad libitum suũ. sil'e est de caseis: butiro: piscib⁹ 7 ceter3 victualib⁹. tales grauiter peccãt tale lucrũ turpe recipiẽdo in grauamẽ cõitat3 7c, vt hr. xiij, q. iij. q̃cũ q̃, si aũt ꝓpt' cõe bonũ q̃s emeret vt ioseph

Dominica vicesimaquinta

vt venderet ꝓ̄ho tpe necessitat⁹ ꝫ esset me-
ritoriū etiā lucrū moderatū recipiēdo. si āt
emeret ad suā necessitatē ne postea carius
emeret. z si postea car⁹ venderet sic̄ in foro
vendit qđ ñ indiget sic̄ credebat. ꝫ nō ē illi
citū dū nō intēdebat emere vltra necessita
tē siue nō in ḡuamē alioꝝ. Itē si aliq⁹ eme
ret ex pietate vt ex lucro venditōis habeat
vñ subueniat paupib⁹ dūmō ꝫ moderate
facit. sic q; ꝓpter caristiā cōitas ñ ledat. Itē
si aliq⁹ ꝑm iustitiā cōmutationem facit vt
mercatores pñt ꝓ laboze suo recipe lucruz
dū ñ itēdāt caristiā iducere. maxie cū aliud
gen⁹ mercancie ñ noscāt. si aūt ex auaricia
z cupiditate caristie emat tūc peccatꝫ iusti
ciā z cōitatē. Hec Guilhel. ℞ Sz di.
q̄s. ex q̄ pt cognosci ḡuitas pctī vsure. Rñr
q; vsurari⁹ ḡuiter peccat ex multꝫ. Prīo qz
est peioz fure. nā fur recipit bona mobilia.
vsurari⁹ ꝙo hereditaria. Scōo peioz ē in-
ferno. qz infern⁹ restituit q̄ sua nō fuerunt.
auar⁹ audita passiōe xp̄i poti⁹ vult carere
fructu passiōis xp̄i zc̄. Tercio peioz est iu-
deo q̄ vsurā ñ recipit ab alīo iudeo. Quar
to peioz ē iuda q̄ reportauit pecuniā. Quin
to peioz ē aliꝫ pctōrib⁹. qz aliq̄n cessant vt
in tpe festiuo z ī loco sacro. vsurari⁹ autē oī
tpe ñ cessat. iō destitut⁹ est gr̄a dei z suffra-
gijs oīm sctōz. Jō publici vsurarij a iure
plectunt q̄druplici pena. Prīo excōicatōe
si moniti nō desistāt. vt bī extra ō vsurꝫ ca.
ꝑterea. Scōo sacr̄m eucharistie tā ī vita q̄ꝫ
in morte eis negatur nisi restituāt. extra de
vsurꝫ. ca. qz in oīb⁹. Tercio denegat eis se-
pultura. codē ca. Quarto oblatio ab eis ñ
recipit. ibidē. z Act. viij. Pecunia tua tecū
sit ī pditōez. z sic nō ꝙescit ab vsura: sic nc ī
furto a pena Extēplū ō prez duob⁹ filijs q̄z
vn⁹ reliq̄t hereditatē z intrauit heremū. vt
ptz. s. lix. I. ℣ Scōi furant eoz pa-
nē. z sūt q̄ hūt falsa pondera z mensuras et
vlnas seu ñ recte mēsurāt. z sic furant. prīo
qđ phibet apl⁹. j. ad Thes. iiij. di. Videte
ne q̄s supgrediat nec̄ circūueniat frēz suū
in negocio. z Aug. Pctīm nō dimittit zc̄. et
Au. vj. Eadē mēsura q̄ men. fue. zc̄. si iuste:
recipias mercedē iustoꝝ. si iniuste: mercedez
impioꝝ. Sap. xj. Per q̄ q̄s peccat zc̄. Ter
cij acq̄rūt panē p̄ predā. tales peiozes sunt
furib⁹. qz mānifeste peccare pcius ē q̄ꝫ occul
te. de q̄ san. Tho. ij. ij. q. lxvj. ar. iij. Uiolē
tia est magꝫ ꝫ volūtatē q̄ꝫ ignorātia. Item
scōo nō solū p rapinā infert dānuz ī reb⁹ ꝫ
etiā in ꝑsona. iō. xiij. q. v. penale ōz. Pena
le est occulte auferre. mlto maiorꝫ pene est
visibilr eripe. Est ei rapina q̄ꝫ homicidiū.
Ecci. xxxiij. Qui aufert ī sudore panē q̄i q̄
occidit. pr̄im suū. raptor aufert vitā. homi
cida infert mortē. z Esa. xxxiij. Ule q̄ ꝑdarꝫ
nōnez ipe ꝑdaberꝫ. s. leticia eterna. cū dicit
Mat. xxv. Ite maledicti ī ignē eter. esuri-
ui vos rapuistꝫ. Grego. Si i inferno sepul
tus ē diues q̄ sua bñ acq̄sita paupib⁹ ī. de-
dit. qua pena mulctabit q̄ aliena abstulit.
Quarti panē p laborē fidelē acq̄rūt. ꝑm il-
lud Gen. iij. In sudore vult⁹ tui vescerꝫ pa
ne tuo. qz hō nascit ad laborē sicut auis ad
volatū Job. v. z ps. cxxvij. Labores ma-
nuū tuaꝝ. qz mānducabis: beat⁹ es z bñ ti-
bi erit zc̄. ecōuerso ōz de illis q̄ viuūt ī ocio
vl iniuste. ꝑm illud ps. lxxij. In labore ho-
minū nō sūt: z cū hoīb⁹ non flagellabunt.
glo. sz cū demōib⁹. Ecce iā audistꝫ de mlti-
plici labore vicz auaroꝝ: vsurarioꝝ z mer-
catoꝝ: furū z raptoꝝ paupeꝝ z ociosoruz.
videat ḡ q̄libet in q̄ labore sit occupat⁹. nō
dicunt ociosi deo q̄uietes. qz sūt indignissi
mi labore cult⁹ dei. I Quia ī aliꝫ ꝑ-
monib⁹ plura dicti ō panib⁹ circa dñicā le-
tare z hāc vltimā dñicā etiā cū dñs iesus ī
hodierno euāge. describit magnū ꝙuiuuz
fecisse maximā satiādo multitudinē. Publi
tat q̄t sunt ꝙuiuia generalr ad q̄ hō inuita
tur. Ad ꝫ dicit Holgot sup li. sapie lectiōe
cxj. ℣. q; q̄tuoꝝ sūt ꝙuiuia ad q̄ruz tria hō
curialit inuitat. z q̄rtū sibi de⁹ ab hoīe vult
ꝑparari et refuari. Inuitāt ei hoīes ad cō
uiuiū diabol⁹: mūd⁹ z xp̄s. Diabol⁹ tria p
ponit fercula. s. pdices iniusticie. venatiōes
iracūdie z pauones superbie. ij. Reg. xiij. Fe
cit absalon ꝙuiuiū q̄i ꝙuiuiū reg⁹. absalon
interp̄tat pr̄is mei amaricatio. z figurat di
abolū q̄ q̄ntū ī eo est pr̄em suū. s. deū crea-
tione amaricare nitit ꝑ pctīm. iste facit con
uiuiū sic̄ ꝙuiuiū reg⁹. ꝓp nobilitatē ferculo
rū z societatē inuitatoꝝ. et inuitat nos ad il-
lud ꝑ multas tēptatōes pctōꝝ. Ad illud āt
cōuiuiū nō debet homo accedere. quia nō
fit causa affectiōis sed pditōnis. sicut ergo
Absalon fecit grāde cōuiuiū vt posset ī eo
occidere amon frēm suū. sic diabol⁹ ad suū
cōuiuiū inuitat vt ꝑ pctīm intoxicatos oc-

cidat, q̄ frēs sum⁹ q̄dām̄ angelo⁹, qz filij eiusdē pñs. In cuius figuraz Job. j. Filij Job dū cōuiuarent ī domo frīs sui ꝓmogeniti repente vent⁹ vehemēs irruit a regione deserti z ꝓcussis angul' dom⁹ oēs oppressit z occidit. In illo ḡ ꝙuiuio diabol⁹ dat pdices iustīcie. vñ pdix fm naturales qñ oua, ꝓria pdiderit furat aliena vt ouorū suo⁹ nūerū restauret, ita mali dñi q̄ sūt fautores ī cōuiuio diaboli, post q̄z bōa sua pdiderint p iutiles z supfluas expēsas z cō supt̄iōes bona paupe⁹ auferūt p iniustas extorsiōes, z iō diabol⁹ in ꝓrio suo ferculo pdices apponit fraudulētie z iustīcie. Secūdo apponit venatiōes iracūdie, vult enī q̄ frater frēm suū venet in mortez, fm illud Michee, vij. Vir frēm suuz venabit vsq̄z ad mortē, qz diabol⁹ ꝙsuevit discordias differētias ꝓtentiōes z detractiōes semiare inter frēs. vñ z semiator zizanioꝝ a xp̄o vocatur Mat. xiij. z int' hoīes iracūdias puocare gaudet specialr q̄ñ videt q̄ vn⁹ alīū ī mortē psequitur. q̄m ille homicida erat ab initio Joh. viij. Tercio diabol⁹ appōit pauonē superbie, sicut ei refert Aug. li. xxj. de ciui. dei ca. iij. Caro pauonis bñ cocta itez deuenit ad cruda, sic ipe exptus est ꝫ factū esse post anni spaciū iā transactū, sic moraliter superbia q̄ntūcūq̄z vincat sp recrudescit z recrescit, qz etiaz de bōis opib⁹ nascit. vñ Aug. de natura z gra. Cetera vicia ī male factis valēt, superbia etiā in recte factz est cauenda. Hanc ḡ superbiā diabolus dat p tercio ferculo, qz ipe est rex sup oēs filios superbie. ℞ Scōm ꝙuiuiū facit mūd⁹, z sīmilit apponit tria fercula, s. delicias, diuitias z honores. z istud ꝙuiuiū est piculosuz, qz delicie sunt infecte veneno mortifero, iuxta illud ps̄. Fel draconū vinū eoꝝ: et venenū aspidū insanabile q̄ admiscent delicijs. Hui⁹ aūt veneni, ꝓprietas est hoīes facere insensibiles, sic tales delicioši in his q̄ dei sunt nihil sentiūt, tales eī nō pñt hre nimis longaz mesaz: nec pñt inuenire nimis breuē missam, nō pñt surgere mane vt officio eccl'ie siue dei fruitio intersint: nec orare nec ieiunare: nec aliq̄d bōi facere, et sic aīa eoꝝ interficit spūalr. Vñ dicit ap'lus. j. ad Thimo. v. Vidua viuēs in delicijs mortua est, ꝫ autez venenū siue ferculū moraliter reddit hoīes obaudientes z induratos ad vocē incantātis sapient', i. p̄dicant⁹ verbū dei. Scōo mūd⁹ apponit ī ꝙuiuio suo diuitias, diuitie aūt ñ sūt aīe san⁹ cib⁹, vñ cōuiuiū mūdi nō valet, qz ille cib⁹ mal⁹ est, qz ñ pt retinerī a comedente: sz oportet cito euomere. Si ei aliq̄s sciret ꝙuiuiū ꝓcuratū vl' promissuz de talib⁹ cibarijs, q̄ comesta hō reꝛceret statī in exitu suo a ꝙuiuio nll'o mō ibi q̄cq̄z gustaret. Tale est ꝙuiuiū mūdi ad scōm ferculum, fm illud Job. xx. Diuitias q̄s deuorauit euomet: z de vētre illi⁹ extrahet illas de⁹, qz ī exitu ab illo cōuiuio ꝫ est ab ꝫ mūdo oportet totū relinq̄re. vñ ī ps̄. Ne timueris cū diues fact⁹ fuerit hō ⁊c, z sequit', qm̄ cū interierit nō sumet oia secuz imo valde pauca z q̄si nll'a. Tercio apōit mūdus ī suo cōuiuio honores. z iste ē cib⁹ valde mal⁹, qz inflat z disrūpit comedētes p superbiā z vanā gl'iam z iactātiā sermonū. Vñ dic' ille pōpositus Eliphat ad Job. xx. xij. ca. Plen⁹ sum fmōib⁹ z coartat me spirit⁹ veteris mei. venter me⁹ q̄si mustū absq̄z spiraculo q̄ lagūculas nouas disrūpit. et iō de illo ꝙuiuio bñ ꝺr Eccl'i. viij. Meli⁹ est ire ad domū luct⁹ q̄z ad domū ꝙuiuij. ℣

Terciū ꝙuiuiū facit xp̄s de seipo in mēsa altaris, in q̄ sūt tria fercula delicata, vicz caro xp̄i mūdissima, aīa pfectissima z diuinitas nobilissima z infinita. Hoc est ꝙuiuiū de q̄ scribit Hester. j. Rex asuer⁹ fecit grām de cōuiuiū cūctis ꝓncipib⁹ z puer⁹ suis ⁊c. ꝫ ꝙuiuiū vocat cena magna Lu. xiij. Hō q̄dā fecit cenā magnam z vocauit multos. Quartū ꝙuiuiū exigit xp̄s ab hoīe, sicut ei dicit Hre. in moral'. Dei refectio ēpctōꝝ cōuersio. z in isto ꝙuiuio sūt tria fercula, vicz ꝓtritio: ꝓfessio z satisfactio, vñ de matthe publicāo ꝺr Mar. ij. z Lu. v. Fec ei ꝙuiuium magnū leui ī domo sua, z ꝫ fuit tale cōuiuiū vt dixi. s. ꝓtritio: ꝓfessio z satisfactio. Vl' tria ferc'a ī ꝙuiuio xp̄iani q̄ exigit de⁹ sūt ꝓtritio pctōꝝ in q̄ dz esse mortificatio carnis Thob. vij. Precepit raguel occidi arietē z parari cōuiuiū. Scōm est supportatio ꝓprioꝝ Lu. xiij. Q̄ñ fac⁹ ꝙuiuiū voca paupes: debiles z claudos. Terciū ferculū est ꝓtēplatio diuinoꝝ cū securitate ea ꝙsequēdi. Prouer. xv. Secura mēs q̄si iuge conuiuiū. Tali ḡ cōuiuio xp̄s libenter interfuit licet adessent publicani et peccatores ⁊c, z hodie libent' māducat cū illis

qui hoc sibi ꝓparant:et tandem cuꝫ illis in eterna vita ꝑparat celeste ꝯuiuium in q̄ ipe suis electꝭ mīstrat ⁊ eternali illos satiat ⁊c. ¶ Dubitaꝝ ꝯnr circa ẏba in fine euāgelij.hic est ẏe ꝓpha q̄ venturꝰ ē in mū dū. Exq̄ illa ẏba p eccliaz ꝓponunt de aduentu xpi in carnē siue ī mūdū,vtꝫ ex scripturis sctis oñdi possit q ñ solū iudei q̄ de iacob ſm carnē descenderūt erāt saluandi siue redimēdi p messiā siue xp̄m sꝫ etiaz de alijs natoibꝫ,vicz gentibꝫ ⁊ cūctis tris. Respōdet breuit q xps dñs venit pro salute oīm hoīm,q̄uis ꝓncipaliꝝ iudeis fuerit ꝓmissus ⁊ de coꝝ semīe natꝰ ⁊c. Sūt enī auctoritates manifeste testātes q nō solū ꝓlis israelitic⁹ sed etiā alie natōes p mōm dispse saluāde erāt p xp̄m. Unñ Jacob patriarcha q̄ ꝑm⁹ ꝓphetauit de xp̄o vēturo Gen. xlix,dixit. Nō auferet sceptrum de iuda et dux de femore eiꝰ donec vēiat q̄ mittēdꝰ est ⁊ statī sequit. Et ipe erit expectatio gentiū. ⁊ Esa.xj.legit. Radix yesse q̄ stat in signuz ꝓlorꝫ ipm gētes expectabūt,alīs requirēt, alia trāslatio hz depcabunt. Itē Zacha.ij. Et ꝯgregabuntur gētes multe in die illa ⁊ erūt mihi ī ꝓplm. Dō ad lrām ſm oēs itelligit de tpe messie,q̄ q̄dez extensio saluādorū p xp̄m clarī⁹ tradit Esa.xlix. vbi de deo ad xp̄m suū loq̄nte sic legit. Parū est vt sis mihi ꝛuus ad suscitandas tribꝫ iacob ⁊ feces israel ꝙuertēdas,dedi te in lucē gentiū vt sis salus mea vsqꝫ ad extremū terre.q̄ q̄dē autoritas māifeste oñdit q saluatio fienda p xp̄m nō erat restringēda solū ad ꝓplm ex israel descēdentē ſm carnē:sꝫ potiꝰ extendēda ad ceteras natōes gentiū ⁊ ad ceteras regiones terre,cuiꝰ etiā extensiōis rōnem assignāt rabbini antiq̄ iudeoꝝ. Unñ dicēdum est scō q in glo,magna sup Gen.q̄ glosa apud iudeos ōr vereficus Rabbi in capi. xiij,taī mouet q̄stio. An poterit dici ō deo seu de eius messia q sit acceptor ꝓsonaꝝ,⁊ rñdet ibi,absit,sed omēs ꝯfitentes ei corde ore ⁊ ope saluabunt.sicut scriptū est Hiere.xxiij. In diebꝫ illis saluabit iuda,i.cōfitens.vt dicit glo,illa ⁊ ℔ est qō ōr in Esaia vbi sup. Dedi te in lucē gentiū Nec in glo. Exq̄ glo.habemꝰ duo māifeste. Unū ē q lux xp̄i seu eiꝰ salus erat extendēda nō solū vsqꝫ ad hierlm ⁊ iudeā seu ad iudeos ⁊ israelitas:sed etiā vsqꝫ ad extremū terre ⁊ alias natōes,alias deꝰ esset acceptor ꝓsonarū si ꝯfitentes ei corde ore ⁊ opibꝫ.etiā si nō essent israelitici ſm carnē:nō essent saluādi p xp̄m. Ex istis ꝫ ptz q messias nō solum erat venturus ad salutē iudeoꝝ.vt ipi falsē estimāt:sed etiā ad salutē gentiuz.vt ptz ex autoritatibꝫ sup dictis.⁊ illud impletū est. qz fides xpi p totū mundū se tranſfudit ad oīs linguas ⁊ natiōes de iudeis ⁊ gentilibus ⁊ alijs q̄buscūqꝫ. Exq̄ tūc patz q̄s frustra expectāt ipm venturū: ⁊ q̄liter deludūtur,de q̄ plura in alijs sermōibꝫ de aduentu xpi scripsi. ¶ Sed possent obīcere ⁊ dicere iudei dato q deꝰ saluaturꝰ esset p messiā oīs recte credētes ⁊ bñ opantes. etiā si ex alijs natiōibꝫ descenderēt. ex ℔ tñ nō tollit q̄n oēs israelitici a Jacob ſm carnem descendētes saltē ipi messie cōtemporanei ⁊ coꝝ successores nemine excepto p ipm messiā debere saluari. Legit enī Michee.ij. Cōgregatōe ꝯgregabo iacob totū te īvnū reducā reliq̄as israel.parit ponā illū q̄si gregē in ouili,⁊ infra.trāsibit rex illoruz coram illis:sed dñs ī capite coꝝ. qō ad lrām intelligit ō xp̄o totū iacob ꝯgregaturo seu redēpturo. Idē Esa.xlv. In dño iustificabit ⁊ laudabit oīe semē israel:qō loquit de vltima redēptiōe ſm oīs,ex q̄bꝫ videt iudeis q totū iacob ⁊ oīs ex semīe israel descēdentes erāt iustificandi ⁊ saluādi p christū. Exq̄ tūc conant inferre hodie iudei ⁊ ex similibꝫ q xps dñs saluatoꝝ ⁊ redemptoꝝ nr̄ nō fuerit ille de q̄ loquunt ꝓphe.cuꝫ multi ūno maioꝝ pars de semīe israel nō solū nō sunt redempti seu ꝯgregati p ipm:sed potius interfecti ⁊ dispsi ⁊ q̄si ꝯsumpti p eum. Ad hanc obiectiōem est rñdenduz iudeis q ipi deficiūt in scripturis suis:nō sufficienter eas intelligētes. Dō sic ptz, nā si bñ intelligerēt ⁊ scrutarent scripturas manifeste inuenirent q nō oīs descendētes ſm carnē ab israel erant p xp̄m redimendi seu saluādi.sed valde pauci ex eis respectu remanētium,⁊ illud pōt sic ostendi autoritatibꝫ ꝓphetarū. Legit enī Hiere.ij. Conuertimini filij reuertentes ait dñs.qz ego vir vr̄ et assumā vos,vnū de ciuitate ⁊ duos de cognatione et introducam vos in syon sanctuz,et dabo vobis pastores iuxta coꝝ meum:et pascent vos scientia ⁊ doctrina,que quidem verba intelligenda sūt de vltima

redēptiōe q̄ p̄ messiā erat explenda, nō aūt de redēptōe a captiuitate babylonica, put q̄dā iudeoꝝ falsē estimauerūt, sic dixi etiaꝫ in p̄cedētibꝫ ſmonibꝫ, Vñ legit in codēlo co Hiere, iā recitato, In illo tpe vocabūt hierl'm solū dñi & congregabunt ad eā oēs gētes in noīe dñi. & iō Rabbi salomō expositoꝝ iudeoꝝ libro q̄ dr canbedcim i ca. beleth, ꝙba p̄dicta, s. assumā vos vnū de ciuitate & duos de cognatiōe exponit de vltia redēptiōe p̄ eos spectata. Dicit enī supverbū p̄dictū Hieremie sic. Eligā iustos & introducā eos i sion. Ex q̄ ptꝫ q̄ in redēptōe p̄ messiā fiēda nō oēs israelitici erūt saluā diꝫ solū iusti q̄ erāt pauci respectu iiustorū q̄ remanebāt sine redēptiōe, & iō dicit p̄ pheta. vnū de ciuitate & duos de cognatione, q. d. valde pauci eligent ex multis. Itez i eodē ca. heleth, q̄dā de antiq̄s talmutistaꝝ dicit q̄ sic de sexcentis milibꝫ & vltra q̄ igressi sūt de egypto ñ intrauerūt terrā p̄missionis nisi duo tm̄, s. caleph et ioſue, ita valde pauci eoꝝ saluabunt p̄ messiā respectu totius multitudīs eoꝝ. nā scriptū ē Osee, ij. Et canet ibi iuxta dies iuuētutis sue & iuxta dies ascēsiōis ei⁹ de tra egypti. Hec ille. Patet igit ex dictis istoꝝ q̄ tpe messie, p̄missi valde pauci erāt redimendi de pplo israelitico respectu non redēptoꝝ &c. Rogem⁹ g̃ ꝑ p̄m dñm vez messiā iudeis in lege p̄missum & p̄phis vt sua misēdia & bonitate nob auxiliet vt panes spūales & tpales sic māducemus q̄tin⁹ in eterna btitudīe celesti pane p̄ clarā dei visionē reficiamur. Amen.

¶ Quia in euāgelio saluatoꝝ nr̄ ieſus x̄ps dixit ad philippū, vnde emem⁹ panes vt manducēt hi, cogitaui pauca dicere de emptiōe & venditiōe siue de negociatione. De ꝫ dicūt doct. cōiter q̄ emptio & venditio siue negociatio i se bona est & hoīby necessaria, de q̄ dicit Guilbel. Ordīauit oīpotens de⁹ q̄ nulla terra sibūpi i oīb⁹ sufficiat, vt cū alia terra sibi subueniret eā carioꝛē habeat. Subuētio vero ista fit mediāte negociatiōe. Negociatio ei in se ñ est illicita, imo sine piculo aīe exerceri p̄t, de pe. di. v. Qualitas. Hz malicia hoīm adeo ipleuit fraudibꝫ negociationē q̄ mlti sūt negociatores hodie nō min⁹ mali raptoribꝫ vel vsurarijs. Vñ hodie impletū ē illud Apoc. xvij. de bestia quā vidit iohes. Et faciet inq̄t ne q̄s possit vendere vel emere nisi q̄ habeat caracterē, aut nomē bestie aut numerū noīs ei⁹. Spūalit bestia ꝺr a vastando, & est diabol⁹ cui⁹ caracter siue imago ē falsitas siue fraus aut dolus, ipe ei fuit primus mēdax & p̄r ei⁹ Job. viij. Ipe ē mendax & p̄r ei⁹, absq̄ ista imagine ꝓfitent hodie multi mercatores q̄ nō p̄nt vēdere vel emere. & tñ Apoca. xiij. legtur q̄ q̄ accepit caracterē bestie in fronte sua vl' in mānu sua hic bibet de vino ire dei qđ mixtuꝫ ē mero in calice ire ipi⁹: & cruciabit igne & sulphure in ꝓspectu angl'oꝝ sctōꝝ & añ ꝓspectum agni &c. ¶ Hz dī, ex q̄bꝫ p̄t cognosci mercatoꝝ ꝓditio q̄ nō vt debēt mercari solent, & sunt i piculo salut⁹ siue i statu dānatiōis. Ad ꝫ dicēdū q̄ tales sūt i multiplici differētia. Primi sūt q̄ cū mēdacio emūt vl' vendūt. ſm illud Sap̄. j. Os qđ mentit occidit aīam. Hi sūt q̄ in statera & mēsura delinquūt &c. vel cū q̄s bz iustā libr̄ā et mēsurā & dat eandē: ꝫ facit vt res pōderosior sit tpe venditōis. Tercij q̄ ꝓpter dilationez tpis rē carius vendūt. Quarti q̄ aliud ostēdūt & aliud vendūt, vicz q̄ occultant malū sub bono. Quinti q̄ vili⁹ solēt emere q̄ res valet & i necessitate cari⁹ vendūt. Hexti q̄ defectuosaꝫ rēvendūt p̄ bona. Septimi q̄ p̄ ꝓmpta pecūia emūt & incōtinēti illud cari⁹ vendunt ꝓpter dilationē tpis. Octaui q̄ tenebrosa loca querūt vendendo. Noni q̄ mechanici dādo ꝓmptā pecuniā negociant. Decimi q̄ illa vendūt q̄ ad nullū vsuꝫ sunt vtilia nisi ad peccādū. Undecimi qui diebꝫ festiuis mercimōia exercēt. Duodecimi q̄ emūt rapinā vl' furtū scienter. ¶

De p̄mis q̄ cū mēdacio emūt vl' vendūt dicit sapiēs Sap̄. j. Os qđ mentit occidit aīam, & in ps. Perdes oēs q̄ loquunt mendaciū. vñ Raymūd⁹ dicit, Quotiēs cā de cipiēdi scient q̄s mentit peccat mortalit, et ter: ex ad restitutōez. vñ Amb. xxij. q. v. cauete. Cauete frēs charissimi mēdacium, q̄ oēs q̄ amāt mēdaciū sūt filij diaboli, nō solū in falsis ꝙbis sz etiā i simulatis opibꝫ mēdaciū ē. vt si q̄s rē aliq̄m vt pānū: vinū & sic de alijs dare p̄ re alta ex alio loco cōpata &c. sz heu plures mercātes ñ sūt ꝓtēti q̄ falsum loquunt: sed etiā iuramēto affirmant mendaciū, ꝓtra q̄s dic saluatoꝝ Math. v. Ego dico vob nō iurare oīno, sed si iurari

oportet: iurabis i veritate z i iudicio z iustitia, vbi dicit Aug⁹. Nō iurabis oīa, i, leuiter nisi magna necessitate cōpulsus ne hō incurrat periurīū. Dō fm mgīm in, iij, sniaꝝ dist, xxxix, sic diffinit, ¶ Periurīū est mendaciū iuramēto firmatū. ℟ Secūdi sūt q̄ in statera z mēsura delinquūt. z ꝑ fit tripliciter. ¶ Primo qñ q̄s hz diuersa pondera sic q: emit ad maius z vēdit ad min⁹, cōtra q̄s dr Deutero. xxv. Non sit in domo tua modius maior z minor. Secdo cū bñt mēsurā iustā z pondus iustū z scient male mēsurāt z male z iniuste ponderāt vt caupones q̄ replēt mēsurā cū spuma vel digitum mēsure imponūt. Sil'r pannicide q̄ pollice vlnā retrahūt. z sic de alijs. Tercio fit cū q̄s hz iustā librā z mensurā z dat candē, sz facit vt res ponderosior sit tpe venditiōis, vt lanā spargūt aqua vl' piper vl' crocū vl' ad celariū portant et volūt de vno latere ad aliud vt eo ponderosior fiat, z vinuz cū aqua miscēt, qđ graue est pctm. Sic z aliq̄ cū pondere in libra rē venalē ad libram ꝑ ijciūt vt ex violētia ꝓiectōnis res maioris ponder; fiat. Videāt de ꝑ carnifices z alij q̄ p hmōi pondera in libra vendūt, ideo dr ¶ Prouerb. xj. Statera dolosa abominatio apud deū. ¶ Tercij mercatores sūt q̄ ꝓpter dilationē tpis res carī⁹ vendunt z maiori pcio q̄s valent et valere pñt. Verbi gr̄a. Si q̄s statuit i corde suo vēdere equū vl' stamen pānī ꝑ. xx. florenis, z si ꝓpter dilationē dat ꝑ. xxj. flo. vsuraz cōmisit, extra de vsur; ca. ꝓsuluit. nisi dubiū sit q: tpe solutionis deberet pl⁹ valere vl' min⁹. vt ptz supꝰ. Quarti sunt q̄ aliud oñdūt z aliud vendūt, vt sunt illi q̄ occultāt malū sub bono, z supius ponūt illud qđ bonū ē i cōspectu hoīm, z in medio illud qđ deteri⁹ est, z dicūt q: totū sit sīc supius apparet vt sic mētiēdo ꝓrios deci piāt. iō dicit apl's, j, ad Thes. saľ. iij. Videte ne q̄s supgrediaī neq̄ circūueniat i negocio frēm suū. Dē ꝑ exēplu in dyalogo Cesarij. Mulier q̄dā veniēs i q̄dragesima ꝓfiteri flectēs genua coram sacerdote cepit narrare sua opa bōa cū pharisco: dicēs se sext; ferijs ieiunare, dñico die freq̄ntare eccīas: z elemosynā dare, z sic de alijs. Cui sacerdos, nūq̄d ꝑ istis vult; recipere pniam. q̄re nō dicit; pctā vra. illa rñdit, nihil mihi ꝓscia sū, cui sacerdos, c⁹ est; officij, rñdit, ferrū vendere soleo, cui sacerdos, soletis ne miores particlas maioriby ligatur; imiscere, vt sic totū vendat; rñdit illa. soleo, cui sacerdos. Ecce crimiale peccatū, q: dolus et fraus q̄ nulli patrocinari debēt, vt ptz extra de dolo z cōtuma. Secūdo introgauit sacerdos, solet; ne mentiri z mentiēdo iurare: z alijs pl⁹ vendētiby inuidere, rñdit illa. in illis sepe deliq̄, z sacerdos, illa oīa sunt mortalia, nisi pniam egeritis rē. Vñ pellifices maculāt cū creta ne videant; cōmisuere, i, coniecture partium. Quinti sunt mercatores q̄ vili⁹ res emere solent q̄s valeat, z cū viderint aliquē i necessitate z oportet eū cū dāno bona vendere: z multo min⁹ dāt, ꝑ re aliq̄ q̄s valeat: tales tenent; ad recōpensandū dānū, ꝓximo. hoc isti non aduertūt q̄ qñq̄s si possent libenter emerēt ꝑ vno florēno qđ valet duos, de ꝑ nullā ꝓsciam sibi volūt formare, heu nō cōtenti in isto sed vilipendūt rē quā sciunt bene valere, de q̄by dr ¶ Prouerb. xx. Malum est. malū est dicit oīs emptor, et cū recesserit tūc gloriabit; sicut carnifices faciūt duz pecora emere volūt, vbi ꝓmo vn⁹ venit de inde scōs, z vnus mi⁹ sp exhibet q̄s alter, et nullus audet emere carī⁹ q̄s ꝑm⁹ exhibuit.

¶ Sexti sunt q̄ defectuosaz rē vēdūt ꝑ bona rē. Dz di, vtq̄ venditor teneat dicere vicium rei. Rñdet sanc. Tho, scda scōe. q. lxxvij, ar, iij. Si vicia sūt occulta z venditor nō detegit illa, dolosa erit illa venditio, si vero vicium rei sit manifestū, vt si equ⁹ esz monoculus z venditor ꝓpter ꝑ subtrahit dē pcio q̄ntū oportet nō tenet ad manifestādū vicium. Septimi sūt q̄ ꝑ ꝓmpta pecunia emunt z incōtinēti alteri vēdūt illud ecōuerso: z ꝓpter dilationē dāt carī⁹ q̄s valere pōt z nullū laborē vl' aliqđ dubiū vl' aliq̄s facit expensas rē suā rehabeat, q̄ emūt vinū vel bladū dū crescit. Dz di, vtrū negociatores possint licite lucrū recipe z carius vendere. Rñdet Guilhel. in sūma. Luz mercatores laborāt ꝑ oīby et q̄si cōe in mercib⁹ gerunt negociū pñt moderatū lucrū recipe, vt hr̄ in ca. placuit de empti. z ven. z notant; si rē meliorauit aut etiā si pcium rei mutatū est scōm diuersitatē loci vl' tpis vl' ꝓpter periculū cui se exposuit trāfferēdo dē loco ad locū tunc pt carī⁹ vēdere dū moderate fiat. ¶ Octaui mercatores sunt qui tenebrosa

loca querunt ⁊ lucem dei vel solis obtenebrant. ⁊ ꝑ ideo faciunt vt res melior vl' pulchrior vel aliter ꝙ̄ sit appareat. sicut panni cide faciunt. et ideo in hoc ostendūt se esse filios tenebrarū et male agere. vt hr̄ Joh. iij. Omīs q̄ male agit odit lucē: ⁊ nō venit ad lucē vt nō arguant opa eius. q̄ aūt facit veritatē venit ad lucē. vt manifestent opa ei⁹. q⁹ in deo facta sunt. Et tales mercatores q̄ ex cā decipiēdi ꝑ faciūt. q̄ntū ī eis est oculos xp̄i conant velare in ꝑ q⁹ malum ꝑ bono nituntᵉ vendere. Aloni sūt q̄ cū mechanicis dando ꝓmptā pecuniā mercant. ⁊ sibi sup terminū assignatū tot paria ꝓparant vl' tot res. ⁊ sciūt q⁹ tpe illo mechanico ml'to pl⁹ solueret. ⁊ sic nimis ḡuant pauperes mechanicos q⁹ vix ex magnis laboribꝫ nutrimētū bīe p̄nt. ℣ Decimi sūt q̄ illas res vendūt q̄ ad nullū vsum sūt vtiles nisi ad pctm̄ siue ad peccandū. vt q̄ vendūt falsos tasseres. sagittas intoxicatas et venenū. Jtē mercatores q̄ inter se ꝙueniūt vt certo ꝓcio vendāt tales merces: ⁊ nō minus. ⁊ preciū ꝑm cursum illi⁹ tpis est nimium. Dico q⁹ pactū est illicitū ⁊ pessime faciunt. q⁹ querūt lucrū inordinatū. et dicūtur tales monopolite ⁊ pactū eoꝝ est a iure reꝓbatū. C. de monopo. l. j. vbi ꝓhibet q⁹ exercens tale officiū ꝓꝑ̄ bonis expoliat⁹ exilio ꝑpetuo dānet. Undecimi sunt q̄ diebus festiuis mercimonia exercēt. q⁹ est ab eccl'ia ꝓhibitū vt ptz in ca. Omīs. de ferijs vbi dr. Omnes dies dñicos obseruare p̄cipimus vt mercatū in eis mīme fiat. ꝫ an tales peccent mortalit. Rñdet Guilhel. Si aliq⁹ hoc facit ꝓ sua necessitate ⁊ ante audiuit diuīa: nō credo q⁹ peccet mortalit. secus si ex ꝙsuetudine vl' lucrādi cupiditate. ⁊ maxime si se subtrahit a diuinis. ꝑ nō curant institores q̄ ī dieb⁹ dedicationū ecclesiarū totū officiū negligūt ⁊ non audiunt missam vl' sermonē in ꝑ grauit delinquūt. īmo ꝓhibet eis cōmunio in festo pasce nisi penituerint. ℣ Duodecimi sunt qui emūt rapinā vl' furtū. ꝓ q̄ sciendū q⁹ q̄ scit vel ꝓbabilit credit rē esse furatā ⁊ emit: peccat grauit q̄nq̄ modis. Primo q⁹ semp tenet rē reddere siue ignorant siue violenter auferet. etiā si emisset sic equū ⁊ moreret. nihilomin⁹ tenet valorē restituere si vult veraciter penitere. nisi ī vno casu. si obtulisset rem dño ⁊ noluisset. Secōdo q⁹ tenet reddere oēs fruct⁹ ꝓceptos: ⁊ q̄ medio tpe ꝓcipi potuerūt. Tercio q⁹ restituenda est res ꝑm ei⁹ statū. vt si res tpe venditōis esset vl' fuisset melior. Quarto q⁹ nō ꝑt repetere ꝑciuz ab illo q̄ dedit cui⁹ res est. nec enī ꝑt agere ꝓtra venditorē de ꝓcio soluto. obstat enī sibi sua turpitudo. Quinto q⁹ aīa ꝓdit expensas voluntarias. si aūt emat fide bona tūc fides bona q̄ttuor sibi ꝓfert. Primo nō tenet rē. restituere durāte bona ꝓscīa. sed si postea sciuerit rē furatā: tenet eā restituere.

℣ Secōdo pōt rem alienare ⁊ vendere stante bona cōscientia. sed si aliq⁹ lucri ex venditiōe hmōi ꝓsequit: illud debz dño restituere venīēti. Tercio nō tenet restituere si perierit durāte bona ꝓscientia. Quarto post restitutionē rei pōt agere ꝓtra venditorem de precio: ⁊ venditor tenet restituere preciū. Nonulli tñ cōtra ꝓdicta libentius emunt tales res quā alias. q⁹ melius forū habent ⁊ excusant se dicētes. Si nos non emerem⁹ alij emerēt. sed rñdet eis q⁹ meli⁹ esset eis q⁹ alij irent ad infernū q̄ ipi. dicūt etiā. nos emem⁹ res illas videat venditor vbi receperit. vl' respōdeat ipe. Ita dixerūt in parte iudei q̄ xp̄m emerāt a iuda. q̄d ad nos. tu videris. q̄si dicerent. Si culpa aliqua sit. sup te sit. q⁹ tu vendidisti: ⁊ nō sup nos. q⁹ nos emim⁹: sed tamē vtrobiq⁹ peccatū cōmittit. a quo nos liberet dei fili⁹ ie⁹us christus in secula benedictus. Amen.

¶ Sermones dñicales putiles toti⁹ anni p celeberrimū virū magistrū Paulū wañ sacre theologie doctorē. ⁊ p eundem Patauie dū esset Canonic⁹ ⁊ p̄dicator cathedralis eccl'ie ad populum declamati. expensis prouidi viri Jobānis ryem. diligent reuisi. ⁊ impressi in impiali oppido Hagenaw p Henricū gran finiunt feliciter. Anno salutis post millesimū q̄terq⁹ cēteſimū. xcvij.

A 7777 8

567. **Paulus** W a n n, Sermones de tempore. Hagenau, Hei. Gran 1497. 2o. E. 2o. 281

Typen 4, 8. — HC* 16145. — BMC III p. 685. — Holtrop II 893. — Pr. 3191. —Bl. 7, 12 (□) en 31 ontbreken.

Op het 1e bl.: „Est conventus et bibliothecę fratrum Minorum in Lichtenberch". — Uit de Maastrichtsche collectie. — In oorspr. led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 13, pl. VII 5, 10, 14. — In den catalogus van 1845.

572. **Petrarca,** F r a., Bucolica. Deventer [Rich. Paffroet] 8 Jan. 1499. 4o min.

X. 4o. 734

Typen 3*, 6. — HMT 64 (112) e 2. — HC 12828. — CA* 1384. — C II² p. 280. — Pr. 9019.

Samengeb. met nr. 152, 639 en 744. — In den catalogus van 1718.

573. **Petrarca,** F r a., De vita solitaria. [Straatsburg, Ado. Rusch niet na 1473]. 2o.

Y. 2o. 102

lam mariā nominant ecclīam· de qua maxus sc̄ptē demo
nia reecta cē refutat⁹· Et quid p̄ septē demonia· ñ omnīs
uitia designant⁹· Quia cū sp̄ē tribꝰ omne nēp⁹ uoluntur·
recte septenario numero omnīs stat⁹ figurat⁹· ℟· Cū esset maria
maria magdalena cum ad hoc rep̄ebes cēnā· admonuīt eā· uidit q
pidem sublimem· Admonuīto· ℣· Ignis· amoris eius accensa ardebat de
siderio· et recedentibꝰ discipulis non recedebat· Amo· Lectio nona·

Septem demonia maria habuit· que umbꝰ unꝰ ple
na fuit· Et ecce q̄ cunq̄ctudinis· siue maculas· ubera
lauando· ad fontē mūe cucurrit· cōmutantes· ñ erubescē
tiam q̄ secretissim· erubescebat· unus nichil cē accidit· qa
nam uenientē· an ihm suscipientē· Suscipientē· tñ· ei mi
hentē· Diem inclus rehentē· et suscipientē· q̄ nimiū sp̄e
cum p̄mium· uenit· qui manducantē· soēs suscipit· ℟·
Ave nulla p̄sona est· lenitatem· mansuetudinē· foēs· suscipere· et
omnia· admittā· ergo nos· ut qui ñ illam· in adulterio· peccando· re mi
tuere· valeamus· subtrahi· p̄tendo· ℣· Dimitte mihi· et uiuemus·
ñō· solum nos more· Israhel· ut· Phibeē· sed· abeo· eciam· uenie
concedas· P̄tendo· ℣· Gloria patri· P· ℣· Maria stabat· ad mo
numentū· foris· plorans· dum· ergo· fleret· ut· clinauit· se· et· spexit· monumentū· ℣·
Et· uidit· duos· angelos· albis· sedentes· unū· ad caput· et· unū· ad pedes·
ubi· positum· fuerat· corp⁹· ihu· ā· Dicunt· ei· mulier· quid· ploras· dicit
eis· quia· tulerunt· dñm· meū· et· nescio· ubi· posuerunt· eum· ā· Hec· cū· dix
isset· retrorsum· et· uidet· ihm· stantē· et· ñ· sciebat· q̄· ihc· est· ℣·
Dicit· ei· ihc· mulier· quid· ploras· quē· q̄ris· dicit· ei· dne· si· tu· sustulisti
eum· dicito· mihi· ubi· posuisti· eum· et· ego· eum· tollam· Cap· et· cōsue· ℣·
Elegit· eum· dñs· ℣· Dicit· ei· ihc· maria· dicit· ei· rabboni· q̄· dicitur
citur· magr̄· dicit· ei· ihc· noli· me· tangere· nondū· enim· ascendi· ad· patrem· meum· ℣·
ā· Maria· optimā· p̄tem· elegit· q̄· ñ· auferetur· ab· ea· ā· Dum· uesti
Concede q̄s· omnipotēs· ds· ut· qui· beatum· apollinaris· apollinarem·
mūus· tui· nāp· pontifices· sollempnia· colim⁹· eius· adiu

Deus· q̄· b̄te· marie· magdalene· pniam· tuā· placatū· tibi· cor· feasti
ut· nō· solū· et· pcā· dimitteres· uerū· etiā· lucis· glām· tuā· mereret
prima· cordis· plurimos· da· nob⁹· tue· pietatis· habundantiam·
ut· eius· sollēpnitate· letem⁹· et· apud· tuā· miā· pfabl· ad· nouem·

Concede nob⁹· q̄s· ut· eccl̄ie· tue· beati· apli· tui· iacobi· sollempni
tate· gaudeo· p̄fectuo· honore· et· uenerē· digna· celebrem⁹·
uita· q̄s· omnipotēs· ds· ut· sicut· beatus· V· devotione· P· d· Ma
xpōforum· mūs· tuus· natalicia· colimus· sic· ad· uitas· mie· tue·
semp· p̄ueniat· ipse· pro· nobis· P· rtum· Lectio· prima·

Apls· ihū· nāt· ihu· xpi· iacobꝰ· fuit· beatꝰ· iohis· euāgliste·
omnē· iudeā· et· samariā· ustrabat· ingrediens· q̄· synago
gas· secūm· scripturas· sacras· ostendebat· omnia· apīs· p̄dic
que· iuxtā· ihesu· completa· sunt· ℟· Ecce· ego· mitto· ℣·
Accidit· aūt· quendam· ermogenē· magū· ut· discipulum
suū· phyletū· nomine· mitteret· ad· eum· Qui· cū· uenisset
ad· iacobum· cū· iudeā· phisicis· ornabatur· asserere· q̄· ñ· ne
ret· filius· dī· esset· ihe· xp̄e· nazaren⁹· cui· se· apīs· omnem·
Iacobꝰ· aūt· mgnū· sēo· ofidenter· agens· Probat· Tu· Vid·
omnes· assertiones· eius· euacuauit· ostendens· eis· ñ· sc̄ptuas·
diuinas· hunc· ee· uere· filiū· dī· Reuisus· aūt· ad· ermogenē·
phyletus· dixit· ei· Iacobꝰ· qui· se· seruū· ihu· x̄p̄· nazarenū· asse
rit· et· apīm· eius· ee· sacras· sc̄ptuas· ñ· posse· Lectio· iiij·

Nn· in· nomine· eius· uidimus· eū· demones· fugientes·
cognitis· eius· uirtutē· ceos· illuminantē· lepsos· mundantē·
asserit· eū· amicissimum· mei· uidisse· se· eum· mortuos· suscita
rentē· Et· sd· humilitas· mea· Omnes· sc̄ptuas· memoriā·
sit· cognitis· hunc· q̄· iuxtā· crucifixerunt· Lectio· v·

Pluet· ē· g̃· filiū· meū· et· uen· ad· ipm· et· postula· ē· dm·
gemā· ab· ipo· Qd· si· ñ· feceris· suas· ē· artē· tuā· magi
cam· in· nullo· p̄futuram· Hec· aūt· locūs· ad· ipsum· uenit· et
petere· ut· eius· mereat· ee· discipl⁹· Hermogenes· aūt· hec
uidens· repletus· zelo· uenit· phyletū· ut· se· mone· ñ· posset
et· dicebat· ei· Quidnā· fl· iacobꝰ· tuus· soluat· te· ab· his· uin
culis· Tu· aūt· time·

Lectio· sexta·

Ps· Exaudi· iacobꝰ· cū· nos·
ti· gaudia· omnia· que· in·
ps· ps· nona· sexta·

Ps· Benedic· ds· ut· q̄· b̄te·
ecclīe· tue· gaudeo· ne·
talicia· colim⁹· et· an·
nua· sollēnitate· lete·
mur· p· tante· fidei· p·
fectum· exemplo·

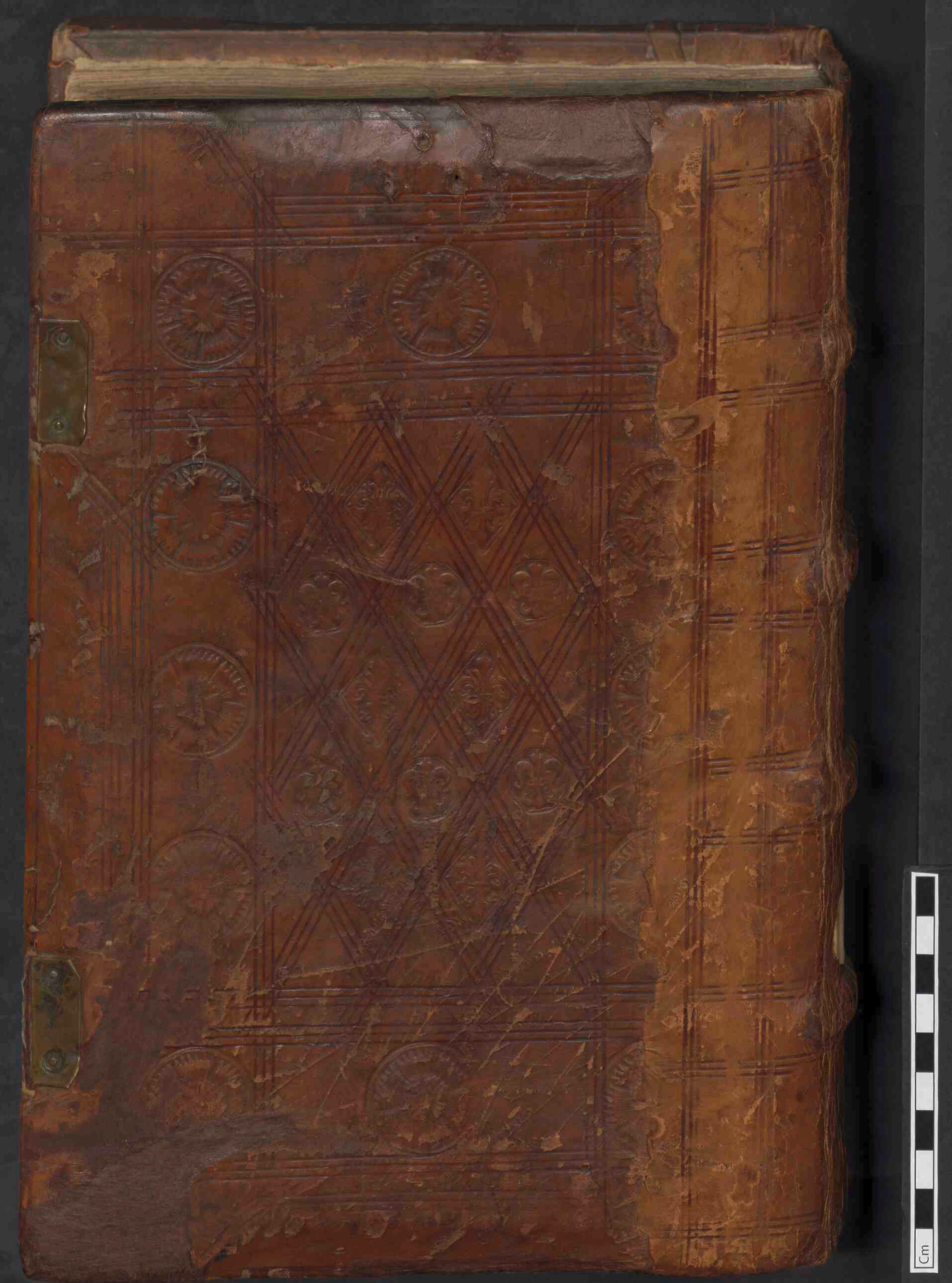

colorchecker DIGITAL SG
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
calibrite
X-rite ColorCheckerSG S/N:151021-1259 Data 15.10.21 Item No.:MX-7181
mm
0
1
2
3
4
5
6